Ч. 145 и 146. Львôвъ, Второкъ 2 (14) липня 1896. **Рôчникъ XVII.**

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославу Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ лiтер. додаткомъ

въ Австріи:	за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр.	на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр.	на пôвъ року . . . . 12 зр.
на чверть року 4 зр. 50 кр.	на чверть року . . . 6 зр.
у Львовѣ:	
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр.	на пôвъ року . . . . 3 зр.
на чверть року . . . 4 зр.	на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Администрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовои або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесеня приватнѣ числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

Справоздане зъ нарады анкеты,

скликанои Головнымъ Выдѣломъ Товариства „Просвѣта“ за-для обговореня справы крамниць и касъ позичковыхъ.

Головный Выдѣлъ „Просвѣты“, сповняючи ухвалу загальныхъ зборôвъ, скликавъ на день 21. н. ст. червня с. р. довѣрочну нараду членôвъ въ справѣ просвѣтно-економічнôй. Запросинъ поименныхъ выслано на провінцію 90 и то: до людей, котрѣ о скôлько звѣстно зъ актôвъ читалень „Просвѣты“ займають ся веденемъ крамниць и касъ позичковыхъ по читальняхъ, до вызначнѣйшихъ нашихъ економістôвъ и до декотрыхъ приватныхъ крамарѣвъ. Зъ запрошеныхъ прибуло на зборы 20 трохъ оправдало свою неприсутнôсть, зъ котрыхъ одинъ именно о. М. Зубрицкій зъ Мшанця подавъ свои уваги на писмѣ. Перемышльчина оправдувала свою неприсутнôсть на той самъ день скликаными загальными зборами института для дѣвчатъ; прочѣ не вôдозвали ся на зазывъ „Просвѣты“. Присутнѣ заступали повѣты: львôвскій (найчисленнѣйше), вôдтакъ золочѣвскій, щирецкій, коломыйскій, равскій, городецкій, товмацкій и рогатиньскій.

Зборы отворивъ голова товариства посолъ Юліянъ Романчукъ о годинѣ 11 ôй рано. Въ своѣй промовѣ пригадавъ зôбранымъ, якѣ фазы переходило товариство перетворюючись зъ товариства просвѣтного на просвѣтно-економічне, маючи на цѣли вызволити нашъ нарôдъ зъ економічнои зависимости чужихъ елементôвъ. Тоту цѣль дасть ся осягнути пôднесенемъ рôльництва, заведенемъ крамниць, заведенемъ касъ позычковыхъ, однымъ словомъ перетворенемъ краю рôльничого въ край рôльничо-промысловый. Зазначивши важнôсть нарадъ, представивъ на референтôвъ зъ стороны выдѣлу директора В. Нагôрного въ справѣ крамниць а д-ра Костя Левицкого въ справѣ касъ позичковыхъ. На предложене головы провôдъ зборôвъ обнявъ директоръ Григорій Кульчицкій зъ Коломыѣ.

Референтъ В. Нагôрный обговорюючи справу крамниць, представивъ станъ ихъ теперѣшный, а вôдтакъ вказавъ, що намѣряе „Народна Торговля“ здѣлати, щобы розбудити живѣйшій рухъ торговельный мѣжь селяньствомъ. Вôдъ часу свого заснованя, говоривъ бесѣдникъ, старала ся „Народна Торговля“ такъ информаціями якъ и матеріяльною помочію о ширене рускихъ крамниць. Въ роцѣ 1887 ôмъ въ контактѣ зъ Торговлею було 138 крамниць. То число росло зъ року на рôкъ и такъ на 218, 314, 360, 441, 448, а въ роцѣ 1893-ôмъ на 459; въ роцѣ слѣдуючôмъ впало на 360 а въ 1895-ôмъ знов пôднесло ся на 400. Въ тôмъ часѣ дала Торговля крамницямъ товару на 58.160 зр., опусту на 8.469 зр. а кредиту на 6.696 зр. Причина, що крамницѣ не розвивають ся такъ, якъ належало бы, есть та, що крамарѣ не розумѣють цѣли. Они не старають ся сконцентрувати закупна въ однôмъ мѣсци, але купують товари дебудь и то найдешевше та найлихшого сорта въ тôй цѣли, щобы на способъ жидôвскій якъ найбôльше заробити. Такъ веденѣ крамницѣ для рускои суспôльности користи богато не приносять. Щобы крамарство наше звернути на властиву дорогу, предложила „Народна Торговля“ крамарямъ проектъ заложеня Товариства взаимного кредиту, котре було бы немовь посередникомъ мѣжь крамарями а „Торговлею“. На се предложене не вôдповѣла анѣ одна крамниця. Тымъ однакъ Торговля не зразила ся та вже въ найблизшôй будучности мае ввести въ житє отсѣ свои ухвалы:

При кождôй філіи отворити 2-3 мѣсячнѣ курсы для крамарѣвъ; зъ нагоды шконтръ філія, скликувати крамарѣвъ на нарады; філіямъ переказати справу крамниць такъ, щобы управитель філіи заспокоювавъ цѣлковито потребы крамарѣвъ, с. е. спроваджувавъ и удержувавъ въ філіи всѣлякои якости товары, якихъ лише потреба крамницямъ дотычнои околицѣ; вкôнци поручено всѣмъ начальникамъ філій увзглядняти бажане крамарѣвъ такъ що-до цѣнъ якъ и якости товару. Гадка декихъ, щобы отворити окремый складъ зъ товарами крамничными при головнôмъ складѣ „Народнои Торговлѣ“ у Львовѣ не представлялась вôдповѣдною, бо заложене такого складу въ виду нерозумѣня справы загальнои поодинокими крамницями наразило бы „Торговлю“ на страту.

„Торговля“ намѣряла такожь высылати по краю и свого учителя крамарства, однакъ въ огляду на се, що „Просвѣта“ вже посылае вандрôвного учителя господарства п. В. Короля, поручено на разѣ ему, познакомлювати селяньство такожь зô справою крамниць. Внесень не поставивъ референтъ нѣякихъ, лише просивъ зôбраныхъ о высказане своихъ гадокъ въ сѣй справѣ. Яко доповнене до сего реферату зазначивъ д-ръ Кость Левицкій, що „Просвѣта“, коли посередничить въ справѣ крамниць, дôзнае зô стороны „Народнои Торговлѣ“ всяку можливу помôчь и взагалѣ стоять оба сѣ товариства въ найблизшôмъ контактѣ.

Въ дискусіи забравъ голосъ о. Данило Танячкевичъ зъ Закомаря. Вказавши на ту обставину, що уделы „Народнои Торговлѣ“ за высокѣ для селяньства, бувъ гадки, щобы ихъ зменшити зъ 10 зр. до одного, найбôльше двохъ зр. та перетворити ту институцію на товариство спедиційне. — Бôльше предметово обговоривъ справу п. Гр. Врецьона. Крамницѣ, сказавъ вôнъ, треба подѣлити на такѣ, котрыми завѣдують люде приватнѣ и такѣ, котрыми завѣдують товариства, переважно читальнѣ „Просвѣты“. Приватнѣ крамницѣ не приносять користи для загалу, дуже часто суть они такъ само чинниками деморалізуючими якъ и крамницѣ, що суть въ рукахъ чужихъ людей. „Народна Торговля“ передовсѣмъ повинна попирати читальнянѣ крамницѣ по селахъ, але и не залишити стараня вытворювати купцѣвъ для мѣстъ и мѣсточокъ; складъ товарôвъ дешевыхъ при „Торговли“ есть конче потрѣбный. — За попиранемъ крамниць читальняныхъ высказавъ ся п. М. Горницкій зъ Махнова и о. Н. Бачиньскій зъ Милованя, а сей послѣдный пôднѣсъ свою гадку, щобы по повѣтахъ творити союзы крамарѣвъ въ цѣли высказуваня ихъ потребъ и бажанъ супротивъ институцій торговельныхъ.

По вôдчитаню увагъ зъ листу о. М. Зубрицкого принявъ зôбръ въ сѣй справѣ слѣдуючѣ резолюціи зредагованѣ д-ромъ К. Левицкимъ: Рухъ торговельный *розумѣемо* только разомъ зъ „Народною Торговлею“; крамницѣ сѣльскѣ повиннѣ бути членами „Народнои Торговлѣ“. Супротивъ того „Торговля“ мае обовязокъ: Начальники складôвъ „Торговлѣ“ мають радо выслухувати бажаня крамарѣвъ що-до якости товарôвъ и ихъ цѣны, щобы тымъ чиномъ орґанізувати крамницѣ при філіяхъ „Народнои Торговлѣ“, удержуючи для нихъ окремѣ роды товарôвъ, якихъ потребують; — сѣть філій розширити; — при філіяхъ отворити що року сталый курсъ для практики крамарѣвъ; — передовсѣмъ попирати крамницѣ товарискѣ а якъ такои крамницѣ годѣ заложити, вплывати на крамарѣвъ христіяньскихъ, щобы они свое дѣло честно провадили въ интересѣ населеня.

Справу касъ позичковыхъ представивъ зôбранымъ на дальшôмъ ходѣ зборôвъ о годинѣ 4 ôй пополудни д-ръ Кость Левицкій. На вступѣ подавъ до вѣдомости ґенезу тои справы, порушенои на загальныхъ зборахъ „Просвѣты“. Зазначивъ вôдтакъ, що сѣльскѣ касы позичковѣ мають рôзнородный устрôй и дѣлять ся на касы: громадскѣ, „Закомарскои Правды“, церковнѣ и т. п. Переходячи всѣ роды касъ позичковыхъ пôднѣсъ, що касы громадскѣ, позакладанѣ по знесеню панщины, лише спорадично розвивали ся, а въ бôльшôй части заснѣтили ся. Вправдѣ краевый выдѣлъ старае ся навѣть удѣлюванемъ пôдмогъ воскресити сѣ громадскѣ касы, але досвѣдъ не дае надѣѣ на ихъ розвôй. Про касы „Закомарскихъ Правдъ“ замѣтивъ бесѣдникъ, що они въ краю не приняли ся зъ выимкомъ кôлькохъ. Третій рôдъ касъ повставъ зъ иніціятивы д-ра Дрималика а статуты сихъ выготовивъ референтъ д-ръ Левицкій пôдъ назвою касъ „Власна Помôчь“. Четвертый рôдъ: касы читалень „Просвѣты“, надъ котрыми може мати нагляд и выдѣлъ читальнѣ и головный выдѣлъ „Просвѣты“. Въ послѣднихъ часахъ повставъ проектъ заводити касы райфайзенôвскѣ, але вже въ короткôмъ часѣ показало ся, що сѣ касы суть для сѣлъ невôдповѣднѣ, бо занадто вымагають коштôвъ и заходôвъ правныхъ. Пôдъ дискусію поставивъ референтъ три питаня: Котрый зъ истнуючихъ родôвъ касъ позичковыхъ сѣльскихъ уважають зôбранѣ за найвôдповѣднѣйшій? Якій спосôбъ дѣловодства сѣльскихъ касъ позичковыхъ уважають зôбранѣ за найвôдповѣднѣйшій? Чи зôбранѣ уважають, що е на часѣ приступити до основаня руского стоваришеня кредитового у Львовѣ?

Майже трегодинну дискусію надъ поставлеными питанями, въ котрôй забирали голосъ всѣ зôбранѣ, спровадивъ на властиву дорогу посолъ Ю. Романчукъ, вказуючи на касы читалень „Просвѣты“, яко на такѣ, котрѣ всѣми силами належить пропаґувати. Тѣ касы мають статутомъ забезпеку, що не перейдуть въ чужѣ руки, а зъ другои стороны контролю, зô стороны выдѣлу читальнѣ, та

---

2)

АВАНСЪ

НОВЕЛЯ

Нестора Лендина.

(*Дальше.*)

— Владзю! Владзю! — выкликнула панѣ Коробкевичева такимъ трогаючимъ голосомъ, якъ езуитъ на проповѣдници — и такъ говорить мужъ жѣнцѣ, батько дѣтямъ?! Хиба жь ты Бога въ серци не маешь. Дурѣти. Чого? Не таке люде переходять и не дурѣють, а ты черезъ выборы. Пфе! Спамятай ся!!

Владзьо мовчавъ, немовь почуваючись до великои провины.

— Иншѣ — говорила Коробкевичева дальше — тѣшать ся зъ такои нагоды, добивають ся авансу, ордерôвъ, Богъ знае чого, а вôнъ дурѣти хоче. Встыдъ тай годѣ! Владзю — сказала она голосомъ дуже лагôднымъ и благаючимъ — Владзю, послухай, що я тобѣ скажу. Послухаешь?

Владзьови серце змякло, немовь зъ воску.

— Боже мôй — сказавъ вôнъ нѣжно — дуже то я тебе не слухавъ. Дуже?

— Слухавъ, слухавъ — зъ пестощами вôдповѣла жѣнка — *тожь* и теперь послухай... Прошу я тебе, вважай на себе. Глянь до зеркала. Якій ты ставъ. Волося нема, на лици зморщки, спина вôгнулась. Старôсть не правда-жь? И чого-жь ты дослуживъ ся, мôй Владзю, чого? комісарства... Твои товаришѣ вже давно гофратами, старостами, директорами, а ты що? Ты мыслишь, що я того не знаю, не виджу, не вôдчуваю. Нинѣ вже и адъюнктова вôдъ штайрамту дере голову по-надъ мене, бо ей мужъ авансуе, а мôй що? О! ты не знаешь. Я до того не звыкла, якъ ми Богъ милый, не звыкла, я не зъ такои родины, я не зъ такого дому! А впрочôмъ — дѣти. Самъ видишь, росте того якъ на дрôжджахъ. И черевикъ бôльшій и сукенка и капелюшокъ иншій. А пенсія все та сама... Теця вже таки не дитина. И на танцѣ треба бы записати, и на фортепянѣ учити, а за що? за що? Скажи самъ, прошу. Я тебе не мучу, не ѣмь, лишь правду, живу правду кладу передъ твои очи. И вдарь ся теперь въ груди и скажи, хто тому виненъ. Я?

Владзьо вôдкашльнувъ и порушивъ ся на софѣ. Хотѣвъ було зѣвнути, але въ пору отямивъ ся и закрывъ ротъ рукою.

— Я знаю, що воно тобѣ не миле. Я знаю. Але що-жь робити? Маю я сама грызти ся и ѣсти себе та ще надаремно, то грызѣмь ся разомъ, а може що зъ того выйде. У мене совѣсть чиста. Я працюю, затовкаю ся, выховую дѣтей, проваджу дôмъ, словомъ нѣхто на мене лихого слова не скаже — навѣть панѣ Мамацка не смѣе.

— Отже я, — перебивъ Коробкевичъ — я всьому виненъ?

— Тôлько безъ гнѣву, безъ гнѣву, прошу тебе дуже — вôдповѣла жѣнка. — Таки що ты. Бо тобѣ *все въ головѣ були якѣсь терефере*, якась політика, якійсь патріотизмъ и таке инше, Богъ знае що. Ты повиненъ знати, що у тебе есть жѣнка, есть дѣти, и на тôмъ конець. Але ты противно. За всьо дбаешь, лишь за жѣнку и дѣти и нѣ. Десь тобѣ рускихъ ґазетъ захочуе ся, десь ты зъ тыми попами тягаешь ся, на празники ѣздишь, до себе просишь. Тажь се товариство не для тебе. Нѣчо дивного, щось утративъ довѣре правительства!

— Але-жь прошу я тебе — перебивъ Коробкевичъ, — я-жь прецѣ поповичъ, я вырôсъ помѣжь ними, я зрôсъ ся зъ ними своими переконанями, поглядами на свѣтъ, споминами. Годѣ жь теперь всьо тото, що до серця приросло, немовь ножемъ за однымъ замахомъ вôдтяти. Нѣчо дивного, що мене до нихъ тягне, що я зъ ними жити хочу.

— Хотѣвъ есь зъ ними жити, то не було женити ся зô мною — заключила панѣ Коробкевичева.

Зъ пантелику збитый мужъ признавъ жѣнцѣ цѣлковиту слушнôсть и мовчки дальше слухавъ ей быстроумныхъ высказôвъ.

— Теперь послѣдна пора зарадити лихови. Послѣдна пора. Теперь або нѣколи, скажи собѣ и руками та ногами бери ся до роботы. Выборы се послѣдна дошка спасеня, не лишь для тебе але и для насъ всѣхъ. Забудь о всѣмъ, а памятай лишь о тôмъ, що ты урядникъ. Такъ вôдъ мене жадають и такъ я робити мушу — скажи собѣ, а що другѣ скажуть, на тое не оглядай ся. Патріотизмъ, идеалы, все те марниця, житє ґрунтъ, борба о хлѣбъ, ты-жь самъ тое знаешь. Русь — не тобѣ будувати, — ты за слабый. Я тобѣ слово даю, що ты ей не збудуешь, а насъ зъ торбами пустишь. Даю тобѣ слово! Роби жь, якъ знаешь. Я тобѣ вже анѣ одного слова не скажу, ты не дитина.

. . . .

Панѣ Коробкевичева скôнчила. Она вôтхнула облекшивши серце. Коробкевичъ похнюпивъ голову — и мовчавъ. Але по морщинахъ лиця и по задумѣ, яка малювала ся на чолѣ, видно було, що вôнъ не зовсѣмъ легковаживъ жѣнчину науку.

Попôвскій сынъ, чоловѣкъ зъ натуры добрый, але мягкій, залюбивъ ся въ своѣй нинѣшнôй жѣнцѣ по укôнченю правъ. На ей бажане вступивъ до політичнои службы и ставши комісаремъ, оженивъ ся зъ нею. Зъ того часу вôнъ цѣлковито втративъ свободу особисту. Дѣти похрещено на латиньске, въ хатѣ заведено бесѣду польску. Словомъ, стало ся такъ якъ дѣе ся звычайно по такихъ нашихъ родинахъ, де жѣнка Полька а чоловѣкъ Русинъ. Але мимо того лучало ся часомъ, що въ серци Коробкевича будили ся якѣсь приглушенѣ поривы, оживали пригашенѣ проблески, и вôнъ почувавъ пôдъ такѣ хвилѣ у своихъ жилахъ руску кровь. Лучало ся воно якъ коли, и въ часѣ розмовы у касинѣ, и за столомъ при добрôмъ винѣ и на комісіи при урядованю. Черезъ те панъ Коробкевичъ ставъ чоловѣкомъ неблагонадѣйнымъ и — замкнули ся передъ нимъ райскѣ врата авансу.

А ту дѣти росли, выдатки бôльшали и бѣда заглядала дверми и вôкнами.

Тожь не диво, що Коробкевичъ сильно задумавъ ся надъ промовою жѣнки; розôбравъ майже кожде ей слово.

— Ты маешь слушнôсть — не хотячи выхопило ся ему.

За се панѣ Коробкевичева усмѣхнула ся солодко и въ нагороду поцѣлувала его въ лисе чоло.

— Ой ты, ты, мôй старенькій, мôй добрый и послушный Владзю — лепетала вона, зъ легонька ударяючи его долонею по лици.

Коробкевича въ першôй хвили зовсѣмъ оголомшила жѣнчинѣ пестощѣ. Вôнъ не знавъ, що вôдповѣсти, та ажь по хвили змѣркувавъ ся, вхопивъ руку и зъ повагою понѣсъ до устъ.

Мѣжь тымъ выбила четверта. Панъ Коробкевичъ вставъ, взявъ капелюхъ и палицю та пôшовъ до бюра.

(*Конець буде.*)

філіяльного и головного выдѣлу „Просвѣты". Коли розвинуть ся такі касы позичкові по селахъ, буде можна отворити при філіяхъ „Просвѣты" касы повѣтові а зъ часомъ и головну касу при головнôмъ выдѣлѣ „Просвѣты" у Львовѣ, яко кравву для всѣхъ касъ читальняныхъ.

При поименнôмъ голосованю надъ поставленымъ референтомъ першимъ пытанемъ всѣ зôбрані згодили ся на заяву о. Данила Таначкевича, щобы попирати передовсѣмъ касы при читальняхъ „Просвѣты", надаючи имъ нове унормоване и новый реґулямінъ; одинъ лише о. Н. Бачиньскій бувъ за касами позичковыми зъ осôбными статутами. Рѣшати друге питане узнали себе зôбрані некомпетентными, однакъ высказали бажане, щобы головный выдѣлъ „Просвѣты" уложивъ реґулямінъ для касъ позичковыхъ при читальняхъ „Просвѣты". Що до третого питаня, то зборы уважаючи заложене руского банку у Львовѣ передчаснымъ, згодили ся зъ внесенемъ о. Н. Бачиньского, щобы на разѣ „Днѣстеръ" розширивъ свою касу позичкову и на не членôвъ а такожь взявъ на себе посередництво выроблювати для селянъ позички въ банку краевôмъ.

Шкіцы зъ мадярскои выставы.

(*Конець.*)

Лучило ся менѣ, що тои самои днины бувъ и нашъ цѣсарь на выставѣ. Спѣшу я въ сей бôкъ, щобы приглянути ся, якъ Мадяры гостять у себе своего короля.

Слѣдуючі два уступы сконфісковано.

Якъ досадно менѣ стало вôдъ сеи мадярскои комедіи!

А такихъ павільоникôвъ якъ рѣдкій на выставѣ бôльше. Ось н. пр. павільонъ „Памятки зъ Pusztaszer" (се та мѣсцевôсть, де Арпадъ мавъ скликати першу нараду, соймъ на угорскôй земли). Въ павільонѣ продають дѣвчата медаліоники, въ котрыхъ за склом дрôбка землѣ зъ Pusztaszer. — Або такій павільонъ зъ написею: „Тутъ можна побачити міліонъ", очевидно за окремымъ вступомъ 10 кр. Плачу и бачу зложеный на столѣ въ купкахъ одинъ міліонъ крейцарôвъ.

Вечерѣе — о 7-ôй годинѣ павільоны зачиняють ся. Мимо того маса людей мабуть ажь теперь спѣшить до мѣского парку пôдземными трамваями електричными, фіякрами и кôнными трамваями. За чимъ они всѣ „ажь теперь"? А вы не були въ старôй Будѣ — ös Budavar? Нѣ не бувъ! О, то вы ще выставы не видѣли. Платѣть вступъ щось 30 кр. и ходѣть. Иду.

На першій поглядъ — се старинне середновѣчне мѣсто Буда ще зъ часôвъ турецкихъ, — а въ дѣйстности се жидôвско-мадярскій гумбуґъ, якого годѣ собѣ предсказати. Мабуть затямивъ собѣ якійсь жидокъ, що на празскôй выставѣ не злі интересы роблено на старинной Празѣ, тожь спровадивъ собѣ брата-Чеха, щобы сей зробивъ ему пôсля сего пляну стару Буду. Братъ-Чехъ зробивъ, — а жидокъ понаносивъ до вузенькихъ коритарôвъ и „байзлѣвъ" всяку можливу ґандету, попередягавъ жидôвки въ турчинки и велѣвъ имъ всяку дрянь продавати за турецкі выробы, понаводивъ паґрôвъ, дѣвчатъ, циганôвъ, италіяньскі музики мѣшані и т. п. Хочь розперези ся, лишь грошѣ давай!

Ахъ, ті италіяньскі спѣваки. Дивишь ся: лишь ротъ роззявленый та горло напружене. Чуешь инодѣ, що въ тôмъ голосѣ щось ще лишило ся, але се було колись, бо теперь можна хиба лишь чудувати ся, зъ-вôдки набере ся у нихъ стôльки силы такъ що денно дерти ся.

Примѣщено въ старôй Будѣ такожь сплячого факіра (котрого обманьство здемасковано — *прим. Ред.*) и мечетъ турецкій, де що дня исповѣдники Магомеда вôдправляють свои богослуженя. Плаксивымъ голосомъ крôзь нôсъ взывае Турокъ зъ вежѣ на молитву. Може бути, що при другихъ обставинахъ зробивъ бы сей зазывъ инше враженє, але тутъ при тôй театральнôй тандетѣ нѣяке. Зайшовъ я до мечету. Турокъ одинъ за другимъ спѣшить до святинѣ, обмывши попередно ноги при керници и скинувши капцѣ коло дверей, стае на коверци навпростець престола, пôдносить обѣ долонѣ до ушей и не рушаючи зъ мѣсця нôгъ, бе поклоны. Якійсь пѣвець заспѣвавъ на хорахъ тужну и скучну пѣсню, вôдтакъ старый Турокъ вôдповѣвъ ему передъ престоломъ, и пôйшли поклоны, а все те такъ точно, немовь на команду войскову: ино бачишь, якъ разъ фесы въ горѣ и знову при земли. Мимо волѣ я подумавъ: у сего народу обрядъ церковный бувъ очевидно призначеный до вышколеня въ дисциплінѣ военнôй. Европейцѣ, що заходять до мечету, не поводять ся такъ, якъ годить ся въ кождôй святини для пошанованя тамошныхъ исповѣдникôвъ. Пôдъ вôкнами мечету заграла якась капеля; Европейцѣ поскочили до вôконъ, щобы подивитись, бо мабуть имъ вже наскучилась монотонна молитва Туркôвъ. Турки не рушили ся зъ мѣсць. Менѣ встыдно стало за тыхъ нечемныхъ ґяврôвъ.

Въ низъ по Дунаю зô 3—4 кільометры вôдъ Буды устроили собѣ Мадяры зъ нагоды выставы, хочь зовсѣмъ вôдрубно вôдъ неи, нове мѣсце забавы. Се Константинополь въ Царгородѣ — на взорець Венецій у Вѣдни. Вôдъ 9-ои годины вечеромъ ѣде тамтуды зъ Пешту и Буды що пôвъ годины корабель повно людьми наладованый.

Зъ-далека уже видно всякого рода штучні огнѣ, ракеты, доходять выстрѣлы зъ моздѣрѣвъ, звуки бубнôвъ, клярнетôвъ, тамбуристôвъ. Коли корабель пôдплыве, поражае тебе зъ-разу море свѣтелъ зъ всѣлякого рода лямпіонôвъ. Провізоричнымъ досить довгимъ мостомъ входить ся на терасу. Товпа людей залягае берѣгъ; глота, гамбръ, крикъ. Музыки грають, а тамъ якась громадка италіяньскихъ спѣвакôвъ и спѣвачокъ, граючи на тамбурінахъ, ажь заливае ся вôдъ любовныхъ пѣсень. Тамъ боре ся публично двохъ атлетôвъ, поскидавши сорочки, а цѣкаві туркинѣ въ червоныхъ фесахъ и такихъ же пантальонахъ (попередягані жидôвки) повыбѣгали зъ каварень и придивляють ся. Тутъ на базарѣ лежать три верблюды и ждуть, коли прийде на нихъ черга продукувати ся. Выскочивъ на горбъ верблюда Турокъ, другій пôдогнавъ зъ заду, и верблюдъ заревѣвши мусѣвъ почалапкати по сходахъ. Зъ найбôльшою резиґнацією придивляли ся тому всему чотири бѣлі вôслюки, прибрані въ червоні золотомъ шиті сѣдла. Нѣхто ихъ якось не тыкавъ и они клапаючи своими довгими вухами, выдали ся минѣ ще найрозумнѣйшими. Ажь наразъ надбйшла якась жидôвска родана зъ малымъ паршивенькимъ Йоськомъ. „Komm du kleiner Magyar" закликали Йоська и всадили на вôслюка сего новомодного Мадяра, що телепавъ тонкими ноженятами по черевѣ осла.

Вертаючи пôзно въ ночи кораблемъ до Пешту, я розговоривъ ся зъ якимсь панкомъ про наслѣдки введеного въ Угорщинѣ закона о мѣшаныхъ супружествахъ. „О! нашѣ Мадяры дуже радо лучать ся зъ семітами; вôдъ жовтня минувшого року, вôдъ коли ставъ обовязувати законъ, заключено уже въ Пештѣ 500 мѣшаныхъ супружествъ" — „А якъ думаете — пытаю — хто зъѣсть кого: чи Мадяръ жида, чи жидъ Мадяра?" — „О! у насъ нема жида и Мадяра; — у насъ усѣ Мадяры!" — Блаженѣ вѣруючі!

Передъ моею душею уявивъ ся слѣдуючій образъ: Мадяръ впустивъ до своеи родины жида. Семітъ по своей завѣтнôй натурѣ здепреціонуе завсѣгды верству, до котрои входить. А що здепреціонуе въ сѣмъ случаю? Саму мадярску родину, самъ мадярскій языкъ, за котрымъ теперь такъ кривлѧво нѣбы то побивае ся. Здепреціонуе отже само ядро мадярщины, котрого уже и церковь католицка не зможе оборонити, бо зъ мѣшанымъ супружествомъ мусить уже доконче увôйти въ родину безконфесійнôсть. Вôдтакъ самъ Мадяръ вôдпекае ся своеи зжидоватѣлои мадярщины; высші верствы вôйдуть утертою дорогою свѣтовои интерзаціональнои аристократіи, а жидъ-капіталістъ, що тымчасомъ зъѣсть усю середну верству мадярску, побреде своимъ обычаемъ за сею высшою верствою, приноровлюючи ся до якоись иншои новѣйшои моды, та ще стане зобыджати и плюгавити се гнѣздо, въ котрôмъ выкормивъ ся чужими соками. Недобитки хлопскі пропадуть якъ нашѣ Татары, Половцѣ, Печенѣги мѣжь Словаками, Хорватами и Нѣмцами. Такъ станесь може й досить скоро се, що уже давно повинно стати ся та лишь устроемъ державнымъ утримувало ся. Мадяры розплынуть ся помѣжь народностями, посередъ котрыхъ поселили ся; не хотѣли розплысти ся въ славяньскôмъ мори, розплынуть ся въ жидôвскôмъ. Вольному воля! Я зачувъ, що Ротшільдъ переносить свою головну кватиру зъ Вѣдня до Пешту. Менѣ сказано, що се зъ причины антисемітизму вѣденьского и Люеґера, — а я думаю, що гайворонъ вѣтрить падлину.

Лишивъ ся менѣ ще одинъ день на оглядины самого Пешту. Досить скупенькі музеѣ, панорама Костюшка пôдъ Рацлавицями зô Львова, друга така панорама мадярска: въѣздъ Арпада на угорску землю.

Але досыть уже выставы! Пригадавъ я собѣ, що маю знакомого въ Пештѣ Россіянина; треба вôдвѣдати. Заставъ дома и знакомого и ще на превелику утѣху професора харкôвского университету п. С. Огъ, подумавъ я собѣ, буде зъ кимъ розвести душу пôсля всего пережитого въ Пештѣ. „Ну, були на выставѣ?" — „Бувъ". — „А якъ вамъ сподобала ся?" — „Ще не вспѣвъ — каже професоръ — всего оглянути, але сказати бы правду, пôсля всего якась пустота залягае менѣ душу". — „А менѣ здае ся, — кажу — що я слухавъ черезъ три днѣ шумнои бесѣды повнои фразъ, а коли теперь хочу се все зôбрати до купы, то чую, що не лишило ся нѣчого въ души..."

„Якій плянъ у васъ на сегодня?" — „Нема нѣякого." — „Ну, то ходѣмъ оглянути новый добудовуючій ся замокъ королѣвскій, а вôдтакъ пôйдемо у оперу." — „Добре!" — Мы оглянули новый замокъ въ Будѣ, пречудну терасу въѣздову, а вôдтакъ спустили ся въ низъ мостомъ по Дунаю до Пешту. Идемо мостомъ, а за нами надъѣздять повозы, одинъ за другимъ кôльнадесять. Ахъ! тажь то нашѣ добре знакомі лица: президентъ міністрôвъ ґр. Казимиръ Бадені, паны Мархвицкій и Єнджейовичъ, вôдтакъ якісь угорскі достойники, ґенералы, ба и нашъ Барвѣньскій зъ якимсь офіцеромъ вôдъ уланôвъ въ окремôй колясцѣ — ѣдуть зъ цѣсарского обѣду, на котрôмъ гостили делеґатôвъ. Дивна стрѣча на сѣмъ мостѣ! Колись передъ 30 лѣтами ѣхавъ симъ мостомъ нужденною однокôнкою зъ Пешту до королѣвского замку въ Будѣ Деакъ, щобы рѣшати о судьбѣ Угорщины — наступила вôдтакъ коронація цѣсаря на короля угорского, самостôйный розвитокъ угорскои державы, першорядне значѣне Мадярôвъ въ державѣ.. А нашъ п. Барвѣньскій може якъ разъ теперь переговорювавъ зъ угорскими міністрами, щобы допустили книжочки „Просвѣты" мѣжь угро руский народъ... Мôй Боже! де мы стоимо! Та правда; передъ Деакомъ бувъ Кошутъ и Ґерґей!... А здобули ся мы на нихъ?! Даромъ не дали нѣкому політичнои силы...

Зайшли мы до оперы. Выставляли „Полярну звѣзду", въ котрôй головну ролю грае Петро Великій и Катерина, зъ-разу въ Амстердамѣ, вôдтакъ въ Россіи. Ролю Катерины грала звѣстна Бянка Бянкі. Смѣшні Мадяры въ своей національнôй злости за 1848 р. Зъ досады за се выставили Петра Вел., якъ вôнъ неможливо ґанивае ся на сценѣ, а козаки явили ся въ королѣвскôй оперѣ якъ послѣдні голодранцѣ злодѣѣ: сей зъ украденою ковбасою, той зъ гускою, а одинъ набивъ на свою списту цѣле порося. Та не страшно було сидячимъ побôчь мене Россіянамъ вôдъ сеи мадярскои злости. Радше жалко ставало дивити ся на сі дурницѣ, на сей шовінізмъ, котрый цѣлкомъ не лицюе зъ претенсіональностію Мадярôвъ — бути щитомъ Европы передъ нападами всхôдныхъ гордъ...

Т. О.

Въ справѣ крамниць.

Головный зарядъ товариства „Народна Торговля" рѣшивъ вôдкрыти при всѣхъ складахъ сего товариства **курсы для крамарѣвъ**, щобы могли въ склепѣ практично привчити ся веденя крамниць, а то пôдъ слѣдуючими условіями:

1. Сей, хто хоче учащати до складôвъ „Народнои Торговлѣ" на практичну науку крамарства, мае зголосити ся письменно до дирекціи товариства у Львовѣ и долучити до сего зголошеня свѣдоцтво моральности, пôдписане урядомъ парохіяльнымъ и урядомъ громадскимъ, свѣдоцтво хрещеня и заявити волю, въ котрôмъ зъ складôмъ практику вôдбути хоче.
2. Принятый на сей курсъ до склепу „Народнои Торговлѣ" мае удержувати ся власнымъ коштомъ.
3. Якъ довго практикуючій мае зôстати на курсѣ, зависить вôдъ его способностей и пильности; однакъ звычайно не менше якъ три мѣсяцѣ.
4. Вступившій на курсъ практичнои науки крамарства обовязаный пôдчинити ся приписамъ реґуляміну службового и запорядженямъ начальника складу.
5. Дирекція „Народнои Торговлѣ" застерѣгае собѣ право звôльнити практикуючого кождого часу и заборонити учащуване до складу, а то: наколи практикуючій не пôдчиняе ся приписамъ реґуляміну, не сповняе порученъ начальника складу, не роботячій, або коли допустить ся карыгôдного вчинку.

Вôдъ дирекціи „Народнои Торговлѣ" у Львовѣ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Зъ Румуніи вийшла вѣсть, що въ вересни по отвореню перекопу Дунаю при Зелѣзныхъ Воротахъ, на котрôмъ будуть такожь королѣ румуньскій и сербскій та князь болгарскій, цѣсарь Францъ Іосифъ загостить до румуньского короля. Вѣсть сю потверджае такъ Pester Lloyd якъ и берлиньскій дневникъ Post. Pester Lloyd указуе на те, що румуньскій король вже кôлька разôвъ вôдвѣдувавъ цѣсаря въ Ишлю, отже рѣчь проста, що и цѣсареви годить ся его вôдвѣдати. Ще-жь до того жадного зъ балканьскихъ володарѣвъ Европа не цѣнить такъ высоко, якъ короля румуньского. Ґр. Ґолуховскій въ своихъ выводахъ передъ делеґаціями говоривъ зъ великими похвалами о політичнôй мудрости румуньского монарха та вôдносины нашѣ до Румуніи назвавъ якъ найлѣпшими. Длятого доказъ дружбы до короля Кароля, зложеный передъ свѣтомъ гостиною цѣсаря, бувъ бы не лишь цѣлкомъ природнымъ, але и цѣла монархія певно повитала бы его зъ радостію.

Köln. Ztg., зъ котрои мы навели оногды частину будапештеньскои дописи про **політику Мадярôвъ** супроти народôвъ угорскихъ, приносить дальше письмо зъ Будапешту про угорскій конґресъ для краевого шкôльництва. Зъ сего письма вынимаемо знову деякі цѣкаві частины. „Мѣжь своими, якъ се було на конґресѣ для краевого шкôльництва, люблять люде неразъ выговорити ся зъ рѣчами, які звычайно передъ чужими заперечуе ся урочисто. Докоры про насильне мадярщене збувають Мадяры звычайно упевненемъ, що жадному мадярскому керманичеви не приходило нѣколи на гадку, якъ небудь спиняти культурный розвитокъ угорскихъ народностій. Отже на згаданôмъ конґресѣ промавлявъ Альбертъ Берзевіці, віцепрезидентъ палаты пословъ, бувшій секретарь въ міністерствѣ просвѣты. Вôнъ высказавъ богато радъ, заслугуючихъ на признане, але промавлявъ такожь знову за одноцѣльною національною школою. Ледво чи треба пояснювати, яке мае мати значѣне така школа въ краю, де, не вчисляючи Хорватôвъ, 52% населеня не є Мадярами, а те немадярске населене доси лише зъ тяжкою бѣдою могло власнымъ коштомъ сякъ такъ удержувати власні національні школы (словацкі школы, якъ звѣстно, по бôльшôй части позакривано). На жаль частѣ неудачѣ на тôмъ поли не переконали ще й доси навѣть такъ способного чоловѣка, якимъ є Берзевіці, що засльѣплене, яке мадярскі поколѣня вынесли въ послѣдныхъ рокахъ зъ „одноцѣльнои національнои школы", всему нашому скорѣйше може пособляти, нѣжь скрѣпленю угорскôй идеи державнôй, котрôй бесѣдникъ радъ бы высвѣдчити травку прислугу. А вже-жь по просту смѣшно стае, коли разъ-въ-разъ городять про широко заложену мадярску культуру. Такои культуры прямо нѣколи не було. Мадяры заняли перші понятя про культуру вперве вôдъ Славянъ, а опôсля вôдъ Нѣмцѣвъ; а нинѣ у насъ все, що сюды належить, є нѣмецке. Живемо въ нѣмецкои науки и нѣмецкои працѣ духовои, нашѣ законы и правні уладженя є нѣмецкі, школа нѣмецка, думаемо по нѣмецки. Може всякôй сердити ся тымъ, кôлько хоче, але таки оно такъ... Угорскі народности близшѣ та рôднѣйші культурнымъ народамъ, котрымъ все завдячуе ся, нѣжь Мадярамъ, котрыхъ речники всѣми силами дбали о то, щобы собѣ вôдчужити ті народности. А коли имъ прагне ся культуры, то далеко имъ легше и выгôднѣйше глядати ей въ самыхъ жерелахъ. Отже „одноцѣльна національна школа" выкличе тôлько ненависть, бо заки дитина иде до школы, то вже дома перенимае настрôй зовсѣмъ не приязный."

Сими днями вôдбули ся въ Тріестѣ загальні зборы славяньского товариства „Єдность". По справозданю секретаря зъ дѣяльности товариства розпочала ся довша дебата, въ котрôй обговорювано пануючу на Побережу систему и поступаюче италіянщене. Въ такôмъ дусѣ промавлявъ такожь посолъ до рады державнои Спінчіцъ. Єму перебивъ правительственный комісарь та зажадавъ, щобы дословно списано послѣдні реченя его промовы. Такъ и стало ся. Спінчіцъ сказавъ именно, що въ послѣдныхъ сто рокахъ австрійского панованя Побереже бôльше зъиталійщено, нѣжь за 4500 лѣтъ венецкого панованя; зъ того выходить велике небезпеченьство для державы. При тыхъ словахъ зборы грôмкими оплесками заявили свою згоду. На те комісарь розвязавъ зборы. Поспытаный о причину, заявивъ комісарь, що до розвязаня зборôвъ спонукали его ті оплески. П. Спінчіцъ велѣвъ списати свои слова до протоколу и заразомъ додавъ протоколярно бажане, щобы его слова доведено въ вôдповѣднôй дорозѣ до вѣдомости монарха.

Нѣмецка управа войскова намѣряе розширити права войсковои рады гоноровои, щобы обмежити поединки въ войску. Нѣмецка рада державна, якъ вѣдомо, ухвалила була резолюцію, щобы правительство всѣми способами, які ему прислугують, выступило рѣшучо противъ поединкôвъ, незгôдныхъ зъ законами карными. На те заявивъ канцлеръ державный, що правительство застановляе ся надъ тымъ, якъ бы бережене законôвъ такожь въ справѣ поединкôвъ обезпечити успѣшнѣйше, нѣжь се є доси. Пôсля того упевненя можна було припускати, що у всякôмъ разѣ поединки будуть узнані за щось незаконного и всякими можливыми способами спинювані. Тымчасомъ намѣрена реформа гоноровыхъ судôвъ войсковыхъ не вôдповѣдае тымъ ожиданямъ; бо она таки узнае поединокъ въ засадѣ за щось конечного, а лише обмежае его до певныхъ выпадкôвъ. Выявляе ся такожь, що заява канцлера державного, высказана своего часу въ

радѣ державнôй, стрѣла ея въ деякимъ невдоволенемъ въ кругахъ правительства; наслѣдномъ того раджено на радѣ прускихъ міністрôвъ, що дальше дѣяти, и ураджено загадану вже реформу гоноровыхъ судôвъ войсковыхъ. Хотять именно вôдновити якійсь давный приписъ, що позваляе радѣ гоноровôй зборонити въ деяныхъ выпадкахъ принята вызыву до поединку; але досп ще въ тôй мѣрѣ не запала рѣшуча постанова. Отже тѣ вѣсти не могуть вдоволити тыхъ, що домагають ся заборопы поединкôвъ. Бо хочь гонорова рада и спинить не одинъ поединокъ, всежь таки въ иншихъ разахъ буде до него прямо взывати, уважаючи его за обовязокъ офіцирскои мести. А именно противъ того и выступала рада державна, уважаючи се за незгôдне зъ загальнымъ почутемъ права, щобы деякій круги принимали для себе якісь окремій науки, не зважаючи на права и законы, и щобы тѣ круги зневажливо выкидали зъ-помѣжь себе людий, що хотять у всякôмъ разѣ бути въ згодѣ зъ законами.

НОВИНКИ.

— **Зъ нинѣшнымъ днемъ розпочинаемо высылку нашои часописи на III кварталъ**, для того повтаряемо нашу просьбу о скоре надсылане передплаты за сей кварталъ якъ также залеглостей за минувшій кварталы. — При сѣй нагодѣ зазначуемо на опаскахъ нинѣшнои высылки, якъ представляють ся рахунки нашихъ Вп. Передплатникôвъ зъ днемъ 12 липня с. р.

— **Вчерашне число сконфісковане** ц. к. прокураторіею державною за уступъ въ „Швіцахъ зъ мадярскои выставы“. Конфіската наступила досить пôзно и зъ причинъ техничныхъ годѣ було выдати ще вчера другій накладъ. До нинѣшного числа долучаемо пôвъ аркуша „Бібліотеки“.

— **Справозданя посольскій пос. Романчука въ повѣтѣ бобрецкôмъ**. Пос. Романчукъ повѣдомивъ особистыми запросинами: выборцѣвъ судового повѣта бобрецкого, що въ четверъ д. 16 н. ст. липня о 3 тôй год. по полудни складае справоздане посольске въ Бôбрцѣ въ сали сторожи пожарнои, — а выборцѣвъ судового повѣту ходорôвского, що въ пятницю д. 17 н. ст. липня о 10-тôй год. рано складае справоздане въ Ходоровѣ въ домѣ господаря Ивана Саляка ч. 153 напротивъ касы обшару дворского.

— **Въ рускôй взôрцевôй школѣ львôвскôй**, въ такъ званôй школѣ вправъ, помѣщеной въ комнатахъ „Народного Дому“ вôдбуде ся свято чне закôнчене шкôльного року въ ранѣшныхъ годинахъ, вôдъ 8 до 10-тои, дня 14. н. ст. липня с. р. Належить надѣяти ся, що родичѣ, котрыхъ дѣти навѣщають сю школу, зволять явити ся громадно на се рôчне торжество.

— **Гостина цѣсаря въ Галичинѣ**. Пôсля надôсланого зъ Вѣдня комунікату, прибуде цѣсарь до Галичины дня 31 серпня о год. 10 м. 45 передъ полуднемъ до Комарна, де замешкае въ палатѣ гр. Лянцкороньского. Черезъ пять днѣвъ вôдъ 1 до 5 вересня що дня о год. 3 м. 30 по полудни буде цѣсарь доѣздити на маневры до Городка, въ дняхъ 6, 8, 9 и 10 до Крешовичь, дня 11 вересня о год. 1-шôй рано до Мостискъ, а въ дняхъ 11, 12, 13, 14 и 15 вересня до Липôвця. Дня 16 вересня о год. 3¼ рано выѣде цѣсарь до Перемышля, зъ-вôдки вôдъѣде зъ поворотомъ до Вѣдня о год. 5 тôй рано. Въ Галичинѣ перебуде цѣсарь пятнацять днѣвъ.

— **Товариство „Руска Бесѣда“ у Львовѣ** глядае спѣвака-тенора для дружины театральнои. Зголошувати ся особисто або письменно до выдѣлу товариства (Ринокъ ч. 10).

— **Испыты зрѣлости**. До испыту зрѣлости въ гімназіи въ Коломыи, що вôдбувавъ ся вôдъ 4—10 липня, зголосило ся 21 абітурієнтôвъ, мѣжь тыми 2 екстерністôвъ. Зъ Русинôвъ одержали свѣдоцтво зрѣлости: Михайло Бабюкъ, Михайло Ганкевичь, Михайло Юркевичь, Михайло Кобилянський (зъ вôдзначенемъ), Ярославъ Левицкій, Михайло Евг. Лисый, Иванъ Семанюкъ (зъ вôдзначенемъ), Осипъ Струминський (зъ вôдзначенемъ), Иванъ Волошинъ. О денъ Русинъ репробованый на рôкъ. Зъ прочихъ зложило испытъ пятьохъ жидôвъ и трохъ Полякôвъ. — До испыту зрѣлости въ гімназіи въ Самборѣ зголосило ся 30 абітурієнтôвъ, зрѣлыми признано 18, дозволено поправити одинъ предметъ по вакаціяхъ 6, репробовано на рôкъ 2, а три вôдступили вôдъ испыту. Свѣдоцтво зрѣлости одержали: Каз Авґеньскій, Л. Бльохъ, Едв. Бобовскій, Вол. Бирка (зъ вôдзн.), Игн. Хвойка, Жиг. Дембовскій, Ром. Гіжовскій, Андр. Гошовскій, Берль Лясеръ, Ив. Мацюракъ (зъ вôдзн.), Ефр. Менкесъ, Мод. Менциньскій Вол. Мрицъ, С. Рітерманъ, Едв. Рудницкій (зъ вôдзн.), Вол. Шиянбаверъ, Кар. Шварцъ, Ад. Січь (зъ вôдзн.), Вол. Ваґнеръ

— **Вѣче селяньске въ Перемышли** вôдбуло ся въ суботу пополудни въ сали ратушевôй. Зôбрало ся надъ 300 селянъ, а крôмъ сего прийшло ще трохи робôтникôвъ перемыскихъ. Вѣче вôдкрывъ посолъ Новаковскій, а вôдтакъ зôбраныхъ привитавъ довшою промовою анадемикъ Сембратовичь. На порядку дневномъ була насамперед справа громадска, котру обговорювано найосновнѣйше. Референтъ Жовнѣвъ представивъ вагу доброго заряду громадского и остро докорявъ тымъ вôйтамъ, котрій занедбуючи добро громады, дають водити ся на припонѣ рôзнымъ людямъ, що выкористовують громаду. Вôйтъ Михасъ, котрый приѣхавъ на вѣче зъ повѣта самбôрского, говоривъ о тяжкôмъ положеню порядныхъ вôйтôвъ; трудности роблять имъ не тôлько власти, але такожь и самій селяне, котрій ихъ пôдозрѣвають, грызуть анонімами и мучать рôзными способами. „Старайте ся выбрати совѣстного вôйта, не доконечно богача, котрый хоче дбати про добро громады, але коли вже такого маете, то допомагайте ему въ праци а не мучте.“ Въ тôй самôй справѣ говорили селяне Павлуцкій и Петро Новаковскій, а потôмъ зачавъ промавляти Глиньскій, вôйтъ зъ Вышатичь, знаный апостолъ ковбасы выборчои. Признавши ся на початку, що хочь говорить по польски, то вôнъ все таки братъ зôбраныхъ и то не тôлько по ев. хрестѣ, але и по полотняпцѣ. Глиньскій пробувавъ збити порôбленій ему закиды тымъ, що „вôдъ початку свѣта є двѣ партіи, отже коли я належу до одной а вы до другои, то се ще не мае мене обиджати“. Вôдтакъ вôдчитавъ Глиньскій кôлька интерпеляцій до посла Новаковского, а именно якъ стоить справа дорôгъ въ повѣтѣ, справа реґуляціи Сяну и т. д. Д-ръ Франко, вôдповѣдаючи Глиньскому, зазначивъ, що въ дѣйстности истнують двѣ партіи на свѣтѣ: добрыхъ и злыхъ. Партіи тотій борють ся зъ собою и мусять воювати, тожь най Глиньскій не дивуе ся, коли на него падуть тутъ такій слова, на якій заслуживъ. Дальше выяснивъ справу господарки громадскои, зазначивъ, щобы всѣ селяне познакомлювали ся зъ уставами и не давали водити ся наслѣпо нѣ вôйтамъ нѣ писарямъ. Треба вносити петиціи противъ введеня окружныхъ громадъ, а за внесенемъ порученого обсягу дѣланя властей громадскихъ. При другôй точцѣ порядку дневного (рады повѣтовій) вôдповѣвъ посолъ Новаковскій Глиньскому, пôдносячи, що всѣ его интерпеляціи належать до обсягу радъ повѣтовыхъ. Коли-жь Глиньскій, будучи вôйтомъ и членомъ рады повѣтовои, пытае посла про станъ тыхъ справъ, то видко, що дуже кепско повнить свôй урядъ. Дальше обговорювано недалекій выборы до рады повѣтовои и выбрано комітетъ, котрый мае ними заняти ся Справу выборôвъ до рады державнои референтувавъ робôтникъ Шіфлеръ. При остатнôй точцѣ „внески и интерпеляція“, еще разъ выступивъ Глиньскій, але тымъ разомъ С. Вітикъ дуже основно поясниивъ зôбранымъ моральну кваліфікацію сего вôйта.

— **Зъ Бережанщины пишуть намъ**: Въ пятницю дня 10 н. ст. липня повставъ о 12-тôй годинѣ въ полудне огонь въ Рекшинѣ, повѣта бережаньского, и при сприяючôмъ вѣтрѣ зго рѣло 10 господарѣвъ. Причина огню дуже сумна. Живе въ Рекшивѣ хлопъ зъ Поручина Андрухъ Басара, що покинувъ свою слюбну жѣнку и живе въ Рекшинѣ „на вѣру“ вже вôдъ чотирохъ лѣтъ зъ любовницею, що такожь покинула чоловѣка. Нашій зверхности громадскій дуже дразливій на такій „квестіи“, проте и мимо приказу староства не перепинила та мошна зверхность громадска се дике супружество. Забагло ся тому Андрухови въ загаданий пятницю напивати ся зô своимъ приятелемъ Струпкомъ. Попивши ся, оба потягнули за собою еще деякого до стодолы и позапалювали циґара тай лягли спочивати. Не уважали, що люде трудящій працюють теперь тяжко коло косовицѣ (Вербôвцѣ ажь въ Дунаевѣ купують сѣно), а люде моральній обходили того для послѣдный день Петрôвки. Запалили стодолу тай черезъ нихъ погорѣли честній господарѣ. Згорѣвъ Семко Билакъ перший богатирь въ селѣ, але чесна и права душа. Любивъ дуже бѣдныхъ запомагати, особливо теперь на передновку. Мавъ еще двѣ стырты старого жита. — Межи погорѣлцями бувъ асекурованый лише Семко Билакъ на 1 500 злр и оденъ жидъ на 500 злр.; оба въ краковскôмъ товариствѣ. Тогôдъ въ цвѣтни погорѣло було въ Рекшинѣ 15 господарѣвъ и тогды пôдъ першимъ острахомъ заасекуровало ся було богато, але що-жь коли нашь селяпинъ такій тяжкій, недбалый та непорадный, що годѣ его до чого доброго наклонити. Такъ и тіи перестали по першôй ратѣ дальшій премін платити и саме теперь кôлька зъ нихъ погорѣло. О бохъ виновниковъ огню жандармерія арештувала и до суду вôдставила.

— **Ворожбиты пôдъ охороною властей**. Зъ Калуша пишуть намъ: Въ селѣ Пôйлѣ, калуского повѣту, є знаный ворожбитъ Данило Жирикъ, котрый туманить людей и немилосердно здирае, бо за одинъ ґрамъ звычайного корѣня бере по кôлька а навѣть кôльканадцять зр. и се дѣесь пôдъ окомъ властей, а можна смѣло сказати, що ц. к. власти еще беруть такого дурисвѣта въ охорону. Абы хто не думавъ, що роблю закидъ ц. к. властямъ безпôдставно, наводжу слѣдуючій фактъ: Дня 10. липня с. р. доносить заступникъ громады Пôйла Захаръ Савчукъ повѣтовому лѣкареви д рови Вурстови, що передъ кôлькома днями ворожбитъ Данило Жиривъ давъ якісь лѣкъ (одинъ ґрамъ товченого бадіяну) селянинови Гаврилови Костельному зъ войнилôвского повѣту, за котрій казавъ собѣ заплатити 1 зр. 10 кр., на що мае списаный въ нимъ протоколъ. Лѣкарь повѣтовый вôдсылае Савчука до ц. к. староства. Сей заступникъ громады явивъ ся передъ ц. к. старостою п. Маевскимъ зъ донесенемъ о такôмъ немилосердномъ здираню селянъ и ширеню забобонôвъ. Староста пытае: якъ ся называешь? а коли дôставъ вôдповѣдь, що Захаръ Савчукъ (той самъ що при выборахъ соймовыхъ вывѣвъ въ поле старосту, бо замѣсть на Кратницкого голосувавъ на п. Романчука) — зганьбивъ Савчука послѣдными словами: „маршь дурню, смаркачу, лайдаку“ и еще иншими словами, котрій годѣ тутъ повторити, — „я не докторъ, иди собѣ зъ тымъ до доктора, я на тôмъ не розумѣюсь“ и т. д. Теперь пытаюсь, чи не беруть ц. к. власти на шихъ ворожбитôвъ въ охорону и чи не позваляють безкарно обдирати и туманити нашъ темный народъ? Се фантъ правдивый, котрый подаю до вѣдомости тыхъ, до кого се належить, абы поучили пана старосту, якъ мае поступати въ подôбныхъ случаяхъ. — *Б.*

— **Зъ львôвскои дирекціи почтъ и телеґрафôвъ**. Зъ днемъ 15 н. ст. липня буде отворена при урядѣ почтовôмъ въ Щуровичахъ, пов. бродского, стація телеґрафу зъ обмеженою службою денною. — Урядъ почтовый въ Плазовѣ, пов. четанôвского, замкненый часово зъ днемъ 3 н. ст. липня, а мѣсцевôсть Плазôвъ придѣлено до уряду почтового въ Нароли.

— **Въ копальняхъ нафты въ Схôдници** вybухъ въ ночи зъ пятницѣ на суботу о 11-тôй годинѣ грôзный пожаръ, котрый наробивъ богато шкоды, однакъ на щасте нѣхто зъ людей не втративъ житя. Копальнѣ нафты въ Схôдници предетавляють ся такъ: Де лишь окомъ глянешь, всюды вертничій вежѣ; буде ихъ зъ 300 по цѣлôй Схôдници. Найбôльше закопôвъ на Пасѣчнахъ. Ропа находить ся тутъ пересѣчно въ глубокости 300 метрôвъ, а всѣ закопы мають ей доволѣ. При верченю можна пôзнати роподатный закôпъ по тôмъ, що ще на кôлькадесять метрôвъ передъ ропою добувають ся на верхъ ґазы, а вôдтакъ сама ропа перта силою пôдземныхъ ґазôвъ, въ хвили, коли сверделъ мае пробити вже послѣдну верству, выбухае струею 20—30 метрôвъ по-надъ землю, наче справдѣшна фонтана. Въ наслѣдокъ того надъ цѣлымъ терепомъ на Пасѣчнахъ уносять ся тотій легко запальній ґазы нафтовій, тожь не вôльно тамъ нѣ курити тютюну, нѣ свѣтити сѣрникôвъ, нѣ уживати до машинъ моторôвъ ґазовыхъ. Въ Схôдници лучають ся часто выбухи ґазôвъ а такожь и пожары; однакъ суботѣшный пожаръ, попередженый сильною експльозіею, бувъ найбôльшій вôдъ усѣхъ попередныхъ. О 11-тôй годинѣ въ ночи зачавъ добувати ся зъ закопу ч. 7 въ великôй скôлькости ґазъ. Мимо заборопы огрѣвано тамъ котелъ вôдъ трансмісіи вертничои и освѣтлювано керать ґазомъ добуваючимъ ся зъ закопу. Вôдъ огника займили ся добуваючій ся ґазы и наступила експльозія. Узрѣвъ се Юрчакъ, вертникъ зъ закопу ч. 6 та що стало ему силы, зачавъ кричати та вôдганяти людей занятыхъ при роботѣ, и сему тôлько треба завдячувати, що оббйшло ся безъ жертвъ въ людяхъ. По першій експльозіи наступила други и третя, а кожда сильнѣйша. Першій зачавъ горѣти закôпъ Ґартенберґôвъ ч. 6., потôмъ Замля ч. 7, а за хвилинку закопы кн. Любомирскои ч. 1 2 и 5, та заразомъ шесть великихъ деревяныхъ резервоарôвъ на нафту кн. Любомирскои. Огонь занявъ вôдразу все, що лише було на просторѣ 1000□ метрôвъ. Ратунокъ цѣлый обмежено на зльокалізоване пожежѣ, а акцію вели директоръ копалень Галявай и инжінѣръ Смаковскій. Велено выкопати вôдповѣдно глубокій и широкій ровы, щобы здержати ропу, що плыла горѣючи. Небезпечность була велика, бо зъ кôлькохъ повныхъ резервоарôвъ выпущено ропу, щобы спинити дальшій експльозіи. Страшный огонь лютивъ ся цѣлу нôчь, бôльшаючи постепенно черезъ цѣлу суботу, та ажь надъ вечѣръ устав. Шкода, на скôлько можна на разѣ обчислити, выносить 50.000 зр. Згорѣло 28 цистернъ ропы, крôмъ невчисленои розлитои, дальше пять вежъ надъ закопами и пять приладôвъ вертничихъ. Огонь бувъ такъ великій, що о 10 кільо метрôвъ вôддаленый Бориславъ стоявъ въ клубахъ чорного грызучого дыму. — Въ недѣлю зновъ згорѣла въ Схôдници одна хата. Ратувала интеліґенція, а робôтники стояли зъ заложеными руками и придивляли ся спокôйно огневи.

— **Вôдкрыте обманьство мадярске**. Выстава пештеньска зъубожѣла о одну штучку, яка до недавна такъ усѣхъ цѣкавила. А то способомъ зô всѣмъ неожиданымъ розвязала ся загадка слячого факіра, котрого оглядали першій поваги наукові и подивляли товпы легковѣрнои публики. Вôдкрывъ се аґентъ поліційный, котрый забажавъ довѣдати ся, якъ то факіръ спить въ годинахъ, коли выстава замкнена, а публика не мае до него приступу. Стоячій на сторожи Босанцѣ не завважали, що аґентъ всунувъ ся крадькомъ до комнаты, въ котрôй спали „глубокимъ сномъ факіры“ — а аґентъ побачивъ якъ факіры встали зъ домовины и грали въ карты. С рава обманьства мая опинити ся въ поліціи.

— **Темный матуристъ**. Ґазета „Кіевлянинъ“ доносить о такôмъ рѣдкôмъ выпадку, що лучивъ ся недавно въ ґімназіи въ Прилукахъ. Мѣсцева рада педаґоґічна признала свѣдоцтво зрѣлости ученикови, що вôдъ дитинъства отеминѣвъ. Помимо того здавъ той ученикъ испытъ зъ вôдзначенемъ зъ всѣхъ предметôвъ, крôмъ старинныхъ языкôвъ. Ученикъ называе ся Щербинъ, є сыномъ священика и вже въ третôмъ роцѣ житя стративъ зôръ въ наслѣдокъ нещастного припадку. Его учили два братя: студентъ університету и ученикъ ґімназіи. Щербинъ незвычайно способбный, учивъ ся дуже легко и коли одержавъ позволене куратора наукового округа, ставъ ходити до высшихъ клясъ ґімназіяльныхъ та скôнчивъ ихъ зъ вôдзначенемъ. При письменныхъ испытахъ помагавъ собѣ машиною до писапа, при ґеоґрафіи выпуклыми мапами, при ґеометріи металевою сѣткою, на котрôй при помочи тонкихъ шнуркôвъ зачеркувавъ фіґуры и т д. Щербинъ мае 22 роки и теперь по окôнченю ґімназіи мае намѣръ вступити на выдѣлъ правничій університету.

— **Дрôбни вѣсти**. Для урядженя кватиры цѣсаря въ одной зъ касарень въ Перемышли выасиґновано зъ приватныхъ фондôвъ цѣсаря 40.000 зр. — Кс. Стояловского засуджено у Вѣдни на 50 зр. кары або 10 днѣвъ арешту за розсылане въ кувертахъ сконфіскованыхъ чисилъ ґазетъ „Wieńca“ и „Pszczółki“. — Испытъ на учителѣвъ фаховыхъ до шкôлъ рôльничихъ здали въ Дублянахъ: Фр. Домбровскій зъ Городка и Вол. Марковскій зъ Городенки. — Почетне горожанъство надала рада громадска Рящева Ад. Федоровичеви, радникови намѣстництва и старостѣ ряшѣвскому; а рада громадска Старон Соли д-рови Алекс. Тхуржницкому, президентови высшого суду краєвого у Львовѣ. — Ґуставъ Ціпсеръ, протестантскій суперінтендантъ на Галичину и Буковину умеръ въ Ґельзендорфѣ пôдъ Стрыемъ. — Страйкъ львôвскихъ столярѣвъ вже скôнчивъ ся.

Вѣсти зъ Аеп. львôвскои.

— Въ Городку вôдбула ся въ дняхъ 4, 5 и 6 липня с. р. триднева місія деканальна для звеличеня 300-лѣтного ювилею уніи. Проповѣдали оо.: М. Царь, І. Черепашиньскій, І. Дякôвъ и Монцибовичь, пôдъ проводомъ першого, а науки катехитичній державъ о. Романюкъ, катехитъ народныхъ шкôлъ. Въ першôмъ дни спѣвавъ Службу Божу пôсля спѣванника В. Вахнянина хоръ школярѣвъ народнои школы, а въ другій и третій день хоръ мѣщаньскій пôдъ проводомъ Ст. Мельника пѣвця церковного. Хоромъ школярѣвъ любувались особливо родичѣ, котрымъ дуже припавъ до вподобы складный спѣвъ выведеный дзвôнкими голосочками ихъ пестѣвъ, а хоръ читальнѣ мѣщанскои давъ намъ нагоду почути кôлька новыхъ композицій, и есть надѣя, що теперь при пôднесенôмъ одушевленю вывчить цѣлу нову Літургію, бо спѣвана до теперь вже занадто спопуляризована. Помимо майже неустаючои слоты и паплюги черезъ всѣ три днѣ торжества зôбралось кôлька тысячь народу, а до св. Тайнъ приступило 1200. Одушевлене въ народѣ було замѣтне якъ въ часѣ місіи такъ и при сердечнôмъ пращаню місіонарѣвъ, а значна пайка признаня належить ся безперечно мѣсцевому парохови о. деканови Кульматицкому за ревній заходы около довершеня місіи.

Вѣсти зъ Еп. перемыскои.

Въ пропозицію на парохію Криницю, дек. мушиньского, принятій оо.: Маркилъ Мигуловичь, Теофиль Турчмановичь и Левъ Козаневичь. — Презенты одержали оо.: Щас. Раставецкій на Ступницю, дек. мокряньского; Вас. Волошиньскій на Гориці, дек. канчуцкого, І. Пастернакъ на Вацовичѣ, дек. дрогобицкого. — До кан. институціи вôзваній оо.: І. Мудрый на Бонарôвку, дек. коросняньского, Викт. Савчакъ на Сторожѣ вел., дек. санôцкого, Вол. Ковальскій на Себечѣвъ, дек. белского, Вол. Гошовскій на Рôпчицѣ, дек. дрогобицкого. — Вôдпустку для поратованя здоровля одержали оо.: Іос. Федоновичь на 6 тыжднѣвъ, Соф. Кульматицкій на 4 и Дим. Габла на 4 тыжднѣ.

Телеґрамы „Дѣла“

Берно 13. липня. Вѣче людового сторонництва ческого на Моравѣ постановило уложити ся въ староческимъ сторонництвомъ, згодило ся на опозицію противъ Баденього и на борбу зъ жидами.

Будапешть 13. липня. Прибули сюды на выставу ліберали вѣденьскій, такъ члены рады мѣскои якъ и инші; Мадяры принимають ихъ незвычайно сердечно. — Говорять на певно, що нѣмецкій цѣсарь приѣде на выставу, а опôсля забавить два днѣ въ Ґеделю.

Бѣлградъ 14. липня. Въ серпни надѣють ся тутъ короля грецкого въ поворотѣ зъ Копенґаґи.

Лондонъ 14. липня. Доносять зъ Канеѣ, що христіяньскій депутованій зъѣхали ся всѣ крôмъ трехъ.

Атены 14. липня. Вчера зôбравъ ся соймъ кретеньскій.

Вôдозва.

Въ бобрецкôмъ повѣтѣ есть убоге село Любешка, належаче до парохіи въ Бакôвцяхъ. Мае оно дуже стареньку церкву, котра грозить заваленемъ. Церкви въ рускихъ селахъ — то твердинѣ католицкои вѣры и грецкого обряду въ теперѣшныхъ часахъ нехристіяньскои нетерпимости, то Божій домы, де христіане греко-католицкого обряду можуть громадити ся на богослуженя и молитвы та просити Всемогучого о зносніишу будучность для руского народу взагалѣ.

Мала але побожна громада села Любешки задумала побудувати новый дôмъ Божій и взяла ся до важкого дѣла дуже незначными фондами мѣсцевыми — въ тôй певнôй надѣи, що П. Т. Родимцѣ поспѣшать зъ конечно потрѣбною пôдпомогою, наколи она вôдозвесь до нихъ о ласкаву помôчь. По тяжкихъ рокахъ неурожаю громадяне Любешки обѣднѣли дуже и о бôльшихъ складкахъ на будову церкви не можна и думати.

Ц. к. намѣстництво, рескриптомъ зъ дня 18. мая 1896 р. до ч. 4147/пр., позволило на збиране складокъ въ цѣлôмъ краю, зъ выимкою Львова и Кракова Галицко-рускій народъ здвигавъ и здвигае дрôбными лентами великій будôвлѣ; ходить лишь о се, щобы сихъ дрôбныхъ пожертвованъ було якъ найбôльше. Тожь вôдзываемо ся спершу до Достохвальныхъ братствъ и сестрицтвъ церковныхъ, до нашого богоговѣйного и патріотичного Всечестнѣйшого Духовенъства, до нашои свѣтскои народолюбнои інтеліґенціи и до всѣхъ Хвальныхъ Товариствъ та добродѣйныхъ христіянъ о щедрій лепты на здвигнене руско-христіяньскои святинѣ, пôдъ котру вже 26. мая с. р. посвячено и розпочато основы.

Кождый хотьбы найменшій датокъ приймаемо зъ сердечною подякою; зъ ласкавыхъ датковъ, присыланыхъ на руки мѣсцевого пароха, Вч. о. Льва Левицкого въ Бакôвцяхъ, почта Стрѣлиска новій, здамо въ часописяхъ прилюдно рахунокъ. Надто кождои недѣлѣ и кождого свята будуть громадяне Любешки въ спôльныхъ молитвахъ просити Всемогучого Сердцевѣдця о здоровле и гараздъ для щедрыхъ Добродѣвъ ихъ новои святинѣ.

За церковный комітетъ
Левъ Левицкій, парохъ въ Бакôвцяхъ.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— Жертвы на фондъ запомоговый рускихъ академиковъ зложили: Д ръ Стефанъ Федакъ адвокатъ у Львовѣ 10 зр., Н. Н. 2 зр, о. І. Стрыйскій капелянъ войск. въ Перемышли 3 зр., урядники „Днѣстра", а то: д-ръ Яросл. Кулачковскій 3 зр., Василь Рихвицкій, Иванъ Бачиньскій и Осипъ Кузьмичь по 1 зр., Мих. Несторовичь, Андр. Кіякъ, Кл. Жмуръ и Вол. Струсевичь по 50 кр.; складка на комерсѣ дня 2 липня (за ініціативою проф. Вол. Шухевича) 11 зр. 16 кр., Микола Левандовскій инжінеръ зô Стрыя 13 зр., Олекса и Ольга Пристаѣ зъ Пôдгорець 2 зр., Вол. Кадайскій зъ Вѣдня надôславъ квоту 4 зр. 50 кр, на котру зложили: д ръ Яновичь 2 зр., М. Богайчукъ 50 кр., Вол. Кадайскій 2 зр. — Всѣмъ тымъ Добродѣямъ складаемо сердечну подяку. — За выдѣлъ Академічнои Громады *Иванъ Раковскій* голова, *Адольфъ Пôдляшецкій* скарбникъ.

Портретъ Тараса Шевченка.

Цѣна 50 кр.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта".

НАДÔСЛАНЕ.

АДВОКАТ КРАЄВИЙ

Д-р Евген Петрушевич

отворив канцелярию 199 3—5

у Львові ул. Міцкевича ч. 6.

Змѣна льокалю

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „Коперникомъ"

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкôй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроене електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя зъ провінціи водворотно

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.

5 85

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя и посередничить въ закупнѣ:

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

впростъ зъ фабрики

Іа по 70 зр. ІІа по 64 зр. за 100 кільоґрамôвъ loco фабрика.

Вино:

въ барилкахъ 5 кільоґрамовыхъ по 3 зр.; 3.30 зр.; 3·70 зр.; 4·10 зр. и 4·90 зр. франко.

Кадило:

мѣшане по 70 кр.; бурштинъ по 80 кр.; ладанъ по 1·20 зр. за кільоґрамъ. 4038

Интеліґентна женщина

котра бы хотѣла заняти ся веденемъ дому у священика и выхованемъ двоихъ малыхъ дѣтей, зволить заразъ зголосити ся до **о. Е. Филиповича** въ *Стѣнцѣ п. п. Потôкъ Золотый.* 192 3-3

НОВÔСТЬ!

Вѣнцѣ брачнѝ (слюбнѝ) для церквей

изъ картону золоченого оздобнѝ, легкѝ и тревалѝ одна пара

въ картоновôмъ пуделочку

лишь 2 зр. 50 кр.

зъ опакованемъ и фрахтомъ суть на складѣ

въ переплетничôмъ заведеню

М. Спожарского и Сына

у Львовѣ ул. Руска ч 24.

186 3—3

Лекціи на вакаціи

глядає Л. В. уч. V. клясы ґімн. въ Золочевѣ (poste restante).

200 2—3

КНИЖКА ДО НАУКИ ВАРЕНЯ

вийшла з друку

в рускім язиці

Обіймає она:

всякі зупи, борщі, холодники, пульпети, квидлї раки надїване до зуп і др. Найрізнороднїйші знаменнті печеві, зрази, біґоси, озори, штуфади, телятину, вепровину, баранину.

Науку

виготовленя знаменитих сосів, що єсть найбільшою штукою.

Леґумини, ґрини і др.

Ціна 70 кр.

По присланю переказом почтовим **76 кр.** висилає franco Друкарня нар. **В. МАНЕЦКОГО** Львів, ул. Коперника ч 7. 154 5—6

Вже отворена РЕСТАВРАЦІЯ САМУИЛА РАЙХА

пôдъ ч. 5. Ринокъ у Львовѣ,

перенесена зъ-пôдъ ч. 4 Ринокъ до обширного, видного и здорового льокалю, красно уряджeного.

Кухня знаменита, смачна и здорова. Харчь пôсля спису стравъ а въ абонаментѣ танше. Вино австрійске и угорске правдиве, на мѣры и бутельки, иншѝ же десеровѝ на келишки и бутельки. Портеръ анґлійскій и краевый. Коньякъ французскій (кураційный). Сливовиця сирмска. Румъ ямайка. Знаменитый мѣдъ яновскій и тернопôльскій. Лікеры и розолісы заграничнѝ и краевѝ въ фабрикъ Вп. И. А. Бачевского ц. к. надворного доставця двора, Вп. ґр. Дрогойовского и Вп. ґр. Потоцкого въ Ланцутѣ, особливо славна старка, контушôвка и т. д. Пиво лэжакъ и експортове зъ найславнѣйшихъ броварôвъ на мѣры и въ бутелькахъ. Услуга скора и совѣстна.

Дякуючи за дотеперѣшнѝ взгляды П. Т. Публики и на дальше танимъ взглядамъ поручаю ся.

Зъ глубокимъ поважанемъ

Самуиль Райхъ, реставраторъ.

193 5—6

Знана вôдъ многихъ лѣтъ ц. к. управ. рафінерія спірітусу, заосмотрена найлѣпшими прикладами ректифікаційными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікерôвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникôвъ у Львовѣ

Яковъ Шпрехеръ и С-ка

поручає старѝ польскѝ сильнѝ горѣвки, дуже добрѝ розолісы, лікеры, румы правдивѝ зъ Ямайки, якъ также найлѣпшои якости краевѝ специяльы якъ: Народôвка, *Dziennik*, *Szczutek*, Карпатôвка, „Дябелъ", Помаранчева не солоджена, Ратафія, Деренôвка и т. и. горѣвки управилесванѝ и одиноко правдивѝ если зъ нашои фабрики спроваджeнѝ.

Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарѣвъ, до побираня алькоголю абсолют. и найчастѣйшого спірітусу, до цѣлей лѣчничихъ вôльного вôдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спірітусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровлю не шкôдный, бо не выробляваный зъ есенціи оцтовои.

Складъ для мѣста Львова, ул. Коперника ч. 9 и въ головнôмъ складѣ водъ мінеральныхъ І. Йоллеса, улиця Кароля Людвика ч. 29.

4614 238—194

МУЖЕСКУ Безсильнôсть

выликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескѝ силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылає ся франко книга въ кувертѣ маґазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

62—36 344

МОРШИНЪ коло Стрыя.

Заведенє водолѣчниче, купелѣ солянковѝ, боровиновѝ, сонячнѝ и рѣчнѝ. — Електризоване, масажь, недуги нервôвъ, желудка, кишокъ, горла, дышокъ, недуги жѣночѝ, ревматизмъ. Удержане въ заведеню вôдъ 15 зр, зъ лѣченемъ вôдъ 22 зр. тыжднево.

138 20-34 **Д-ръ Тышковскій.**

УЧИТЕЛЬ

орґанъ руского товариства педаґоґічного двотыждневникъ педаґоґічно-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 2., Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвроку 160 кр. на чверть року 1 зр.

УЧЕНИЦЯ

зъ окôнченою осьмою клясою приняла бы лекцію до науки дѣтей зъ клясъ низшихъ на часъ довшій. Близшихъ вѣдомостей удѣлить п-ѣ Наврецка учителька въ Станиславовѣ.

201 2—3

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши вôдъ дня 12 лютого 1889 выдає

АСИҐНАТЫ КАСОВЍ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ

4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячѝ ся въ обѣгу 5% **асиґнаты касовѝ** зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ будуть **опроцентованѝ по 4½% вôдъ 15 мая 1889.** 2218

Передрукъ не буде плаченый. **Дирекція.**

Женщина

образована въ середнôмъ вѣцѣ, прийме зарядъ дому вôдъ 1 серпня с. р. у священика на селѣ; вымоги малѝ. Близша информація пôдъ адресою Ю. Всыссъ, ул. Зелена ч. 36.

293 1—3

Сѣтка зъ дроту, зелено лякерована [до заслонюваня вôконъ] по 1 зр. за метеръ кв., кльошѣ зъ дроту до прикрытя тарелѣвъ и полумыскôвъ передъ мухами промѣру 21, 24, 26, 28, 32, 34 мм. штука 35, 45, 60, 70 и кр.

поручає Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры).

ДАЄ СЯ ПОЛЕКШУ НА СПЛАТУ ПÔСЛЯ УМОВЫ.

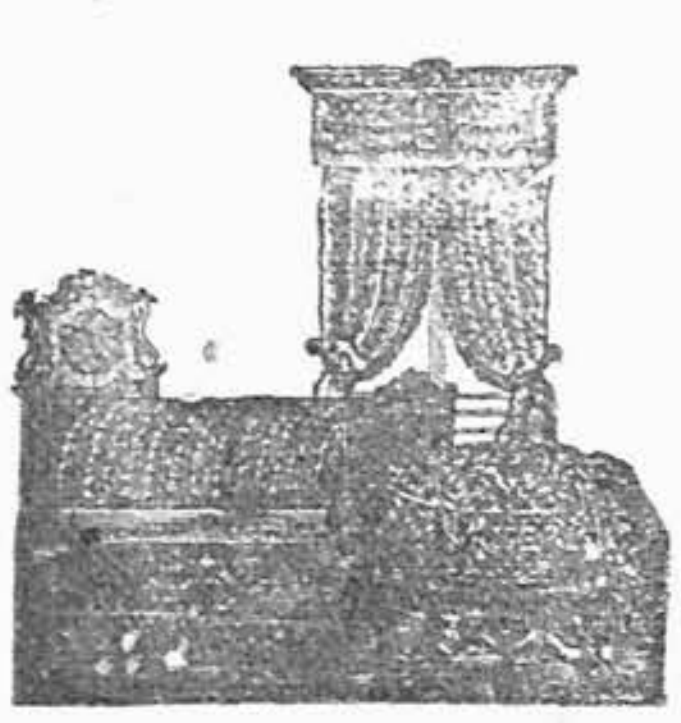

Продаемо въ мѣсци и высылаемо на провінцію Вп. П. Т. державнымъ и приватнымъ урядникамъ, всечестному духовеньству и монастирямъ — Вп. адвокатамъ, лѣкарямъ, аптикарямъ, членамъ ц. к. жандармеріи и фінансовои сторожи, также всѣмъ, находячимъ ся въ тôмъ положеню, що можуть додержати выплату.

Нашѝ зъ доброты и дешевости звѣстнѝ товары.

Просить ся уклôнно, жадати нашого богато илюстрованого цѣнника.

На теперѣшный сезонъ поручає ся въ великôмъ выборѣ наймоднѣйшѝ парасолѣ и парасольки, дамскѝ и огородовѝ капелюхи для дѣвчатъ и хлопцѣвъ, блюзы сатиновѝ, батистовѝ, зефировѝ, вовнянѝ и шовковѝ, костюмы Mattinée и Negliges, шляфроки якъ и суккѣ огородовѝ, фартушки для дамъ и дѣтей, гальки шелковѝ, вовнянѝ и сатиновѝ. Що дня дôстаемо новости въ воалькахъ, коронкахъ, лентахъ, капелюхахъ, фасонахъ и додаткахъ до капелюхôвъ, пелеринки и накидки для дамъ, дѣвчатъ и дѣтей, бѣле мужеске, дамске и дѣточе, рукавички шведскѝ, даньскѝ, ґлясе, шовковѝ, вовнявѝ и нитянѝ, панчохи дамскѝ и дѣточѝ, всякѝ выробы паньчошковѝ, также скарпетки. — Спеціяльнѝ вôддѣлы на плащики, дѣточѝ суккѣ, и убрана для хлопцѣвъ.

Якъ нашѝ спеціяльнѝ вôддѣлы такъ и ново-вôдкрыта філія для европейскихъ и всхôдныхъ коврôвъ при улици Сикстускôй ч. 6, мѣстять великѝ запасы дешевыхъ коврôвъ сальоновыхъ, стѣнныхъ, комнатныхъ, церковныхъ до прикрасы престолôвъ; занавѣсъ и коронковыхъ сторôвъ, вовняныхъ портіеръ и занавѣсôвъ; ходники до комнатъ, на коритарѣ и сходы, ламбрекины и декорацийнѝ предметы, ковры передъ лôжка, шкôры *ангора* якъ и хиньскѝ коцы, покрывала на постелѣ и столы, дерки и коцы для подорожи капы плюшевѝ. Спеціяльный вôддѣлъ останкôвъ ходникôвъ и высортованыхъ коврôвъ по поводу незначныхъ сказъ, немодныхъ десенѣвъ. Поодинокѝ покрывала (непаристѝ) на постелѣ и столы, коцы и диваники передъ лôжка продає ся по неимовѣрно дешевыхъ цѣнахъ, Письма и замовленя треба адресувати до

Заряду вѣденьского маґазину Au Louvre

Львôвъ, площа Катедральна ч. 3. 4895 41-0

Філія: ул. Єнкстуска ч. 6. (Кореспонденція по руски.)

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1 мая 1896 року після годинника середно-европейского.

Поїзди відходять зі Львова: поспішні			особові				до	з	Поїзди приходять до Львова: поспішні			особові			
							Берліна		5·10	1·30	—	8·55	6·55	9·30	—
8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—	Кракова (Вроцлава і Відня)		5·10	1·30	8·45	8·55	6·55	9·30	—
8·4(	—	11·00	4·40	—	6·45	—	Варшави		5·10	—	—	8·55	—	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	*6·45	—	Мушини-Криниці через Тарнів*) (тілько від 25 червня до 15 вересня)†) (тілько від 1 червня до 30 вересня)		*5·10	—	—	†8·55	6·55	—	—
—	—	11·00	—	—	—	—									
—	—	—	—	—	6·45	—	Мушини-Криниці через Ряшів		5·10	—	—		—	—	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Мушини-Криниці ч. Перемишль		—	—	8 45	8·55	—	9·30	—
—	—	11·00	—	9·5°	—	—	Хабівки через Тарнів		5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	—	—	9·5	6 45	—	Хабівки через Ряшів		5·10	1·30	—	—	—	—	—
8·40	—	11·00	4·40	—	—	—	Хабівки через Перемишль		—	1·30	—	8 55	—	—	—
—	2·5(	—	4 40	—	—	—	Мшани долішної через Тарнів								
—	—	—	4·40	9·55	6·45	—	Ровзадова і Надберезя через Дембицю		—	—	—	—	6·55	—	—
							Рави руской через Ярослав		—	1·30	8·45	—	—	9·30	—
—	—	—	4·40	—	6·45	—	Кросна, Івонича, Риманова, Сянока через Перемишль		—	1·30	8·45	8 55	—	9·30	—
—	—	—	5·22	—	7·22	—	Мезе-Лаборча і Пешту через Перемишль		—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	—	—	9 35	—	—	Лавочного, Пешту, Міскольча Мукачa		—	—	—	12·10	8·00	—	—
							Гребенова (тілько від 10 липня до 31 серпня включно)		—	—	—	—	1·51	—	—
—	—	—	5·22	9 35	*3·05	7.22	Скольего і Стрия*) (зі Сколього тілько від 1 мая до 30 вересня включно)								
—	—	—	—	9·35	7·22	—									
—	—	—	5·22	—	—	—									
							Станіславова через Стрий		—	—	—	12·10	8·00	1·51	*10·10
							Хирова через Стрий		—	—	—	12·10	8·09	1·51	—
6·10	—	—	—	—	—	—	Сучави, Гусятина, Кересмезе, Слободи рунґ., Бергомету, Чудина, Радовець, Кимполюнґа, Букарешту і Ясс		—	—	—	—	8·00	1·51	10·10
—	—	—	—	10·25	—	—	Сучави Чорткова, Кересмезе, Калуша, Сопова, Букарешту і Ясс		—	—	9·50	—	—	—	—
—	—	—	—	2·45	—	—	Сучави, Радовець. Бергомету і Чудина (кождого понеділка), Печеніжина		—	—	—	—	2·01	—	—
—	—	—	—	—	—	10·15	Сучави, Гусятина, Калуша, Новоселиці, Чудина (що понеділка), Радовець, Кімполюнґа, Ясс, і Букарешту		—	—	—	—	—	6·13	—
—	—	—	—	9·15	7·05	—									
—	—	—	—	9 15	—	—									
6·14	2·25	—	—	9·48	—	11·12	Сокаля і Ярославя через Раву руску		—	—	—	—	7·28	—	—
							Белзця		—	—	—	8·15	5·45	—	—
6·00	2·11	—	—	9·30	—	10.45	Підволочиск і Бродів (на дворець Львів-Підзамче)		—	—	—	—	5·45	—	—
—	—	—	—	1·32	—	—	Підволочиск і Бродів (на головний дворець)		—	2·18	9·55	7·42	4·45	—	—
—	—	—	—	1·20	—	—	Брухович (тілько від 1 мая до 25 червня і від 15 серпня до 6 вересня включно)		—	2·34	10·05	8·05	5·10	—	—
—	—	—	—	3·2·	—	—	Брухович (тілько від 26 червня до 14 серпня включно)		—	—	—	—	—	8·03	—
—	—	—	9·15	3·0·	8·55	—	Янова*) (через цілий рік), †) (тілько від 16 червня до 31 серпня включно)		—	—	—	—	—	8·25	—
—	—	—	*9·45	†1·05	§ 3·0·	*6·25	Янова (тілько від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цвітня включно)		—	—	—	*7·50	—	†5 28	†8·54
—	—	—	1·32	—	—	—	Зимнои Води від 1 мая до 6 вересня в неділї і сьвята		—	—	—	—	1·10	7·48	—
									—	—	—	—	—	—	—

Увага. Години печатанѝ грубими черенками означають пору нічну від 6 год. вечером до год. 5-ой 59 мін. рано. В бюрі інформаційнім ц. к. зелїзниць державних у Львові ул. Третого мая ч. 3 готель Імперіяль продажь білетів стрефових, окружних і довільно зіставлюваних зшиток до їзди, як також тарифи і розклади їзди в виді кишеневім. Информациї в справах тарифових і перевозових. Часъ середно-европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут. Година 12 часу середно-европейского = 12 годині 36 мінут після годинника львівского.

6

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець Иванъ Белей. Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои.

З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 147. Львôвъ, Середа 3 (15) липня 1896. Рôчникъ XVII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ свитъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты сплатнй у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ.

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чвертъ року	4 зр. 50 кр.	на чвертъ року	6 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	3 зр
на чвертъ року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Реклямаціи неопечатанй вôльнй вôдъ порта

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклй принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншй донесеня приватнй числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

И мы въ Европѣ.

Протестъ галицкихъ Русинôвъ противъ мадярского тысячилѣтя.

Дня 2. червня сего року вôдбуло ся въ Будапештѣ въ присутности зôбраныхъ членôвъ Угорскои Академіи наукъ торжественне отворене комнаты присвяченои памяти великого европейского ґенія Іогана Ґетого. Въ тôй комнатѣ зложено и выставлено до прилюдного вжитку богату и цѣнну зôбрку памятокъ по великôмъ поетѣ и великôмъ чоловѣцѣ, подарованy Академіи однымъ горожанином. При нагодѣ сего отворена проголосивъ членъ Академіи ґраф Зічі промову, въ котрôй отсей уступъ, на скôлько вôнъ бувъ вѣрно переданый ґазетами, звернувъ нашу осôбливу увагу: „Надѣємось, що теперь Европа, бачучи, якъ мы шануємо память ей великого ґенія, перестане напрѣкати насъ національною нетерпячостію та шовінізмомъ.“

Мы не хочемо пôдсувати тымъ словамъ нѣякихъ злобныхъ коментарѣвъ, не хочемо вдавати ся въ розбôръ делікатного питання, чи справдѣ торжественне вôддане до прилюдного вжитку зôбрки памятокъ по великôмъ чоловѣцѣ, случайно дарованыхъ Академіи, може служити доказомъ, що весь народъ, що его правительство и его интеліґенція перенятй думками и идеями того великого чоловѣка. Мы не хочемо доказувати й такои можливости, що коли дѣйсность не вôдповѣдає врочисто выголошуванымъ фразамъ, таке експльоатоване памятокъ и имени великого чоловѣка для цѣлей зовсѣмъ посторонныхъ и далекихъ вôдъ круга его идей и идеалôвъ, може вважати ся радше профанаціею, нѣжь шанованѣмъ его памяти. Для насъ у промовѣ ґр. Зічіого важный тôлько его покликъ до Европы, его дезідератъ, щобъ Европа такимъ чи иншимъ способомъ выказала мадярскôй націи признане, що вона свободолюбна, толерантна, великодушна, що поступає въ дусѣ высокогуманныхъ идеалôвъ Ґетого.

Якъ члены украиньско-рускôго народу, що живе безперечно такожь въ Европѣ, що бувъ живымъ огнивомъ у сѣмьѣ европейскихъ народôвъ и дѣяльнымъ співробôтникомъ европейскои цівілізаційнои працѣ ще въ ту пору, коли предки нинѣшныхъ Мадяръ були пострахомъ захôднои Европы и нищителями ей культуры; якъ члены народу, що высуненый долею на саму окраину Европы своими грудьми заступавъ ей, якъ мôгъ, передъ навалами азіятскихъ варварôвъ и въ тôй довговѣковôй боротьбѣ втративъ усе окрôмъ почутя своеи єдности, окрôмъ своеи національнои вдачѣ якъ и свого кровного звязку зъ европейскимъ цівілізованымъ свѣтомъ; якъ члены народу, котрого частина живе також пôдъ тѣню коровы св. Степана и завдяки всѣхъ добродѣйствъ мадярского свободолюбія, мадярскои толеранціи, мадярскои великодушности и гуманности, — мы въ имя тыхъ высокихъ та свѣтлыхъ идеалôвъ, що въ души кождого Европейця неровно вяжуть ся зъ безсмертнымъ именемъ Ґетого, пôдносимо свôй голосъ, щобы дати свѣдоцтво правдѣ. Адже жь и мы въ Европѣ, значить, покликъ ґр. Зічіого и до насъ звернены, и мы маємо право и обовязокъ вôдповѣсти на него. До обовязку сего мы почуваємося тымъ живѣйше, що нашй браты Русины угорскй, въ першôй лінiи покликавй до вôдповѣди на сей покликъ, не можуть пôднести своего голосу зъ причинъ, якй далѣ выложимо.

Въ кôлькохъ пôвнôчныхъ комітатахъ Угорщины живе до 500.000 Русинôвъ. И походженемъ и традиціею историчною та літературною и зъ погляду на типъ етноґрафічный та на устню словесность, вони частина того украиньско-руского народу, що заселює схôдню часть Галичины и полудневу часть Россіи и въ цѣлому числить сьогоднѣ около 25 міліонôвъ душъ. До XVI. вѣку були угорскй Русины вôльными людьми, тѣшили ся значною автономією, ихъ вôдзначувано на королѣвскôмъ дворѣ, въ нихъ набирали королѣ угорскй свою прикôчну сторожу, а виднѣйшй Русины мали значный вплывъ у королѣвскôй радѣ. Въ XVI. вѣцѣ почали Мадяры вытискати Русинôвъ пôдобно якъ и иншй немадярскй народности, зъ усѣхъ важнѣйшихъ урядôвъ, а зъ часомъ почало ся й переслѣдуване Русинôвъ головно за для ихъ православнои вѣры. На нѣщо не здалась унія церковна, на нѣщо не здавъ ся титулъ апостольского вікарія, якій папы римскй надавали угро рускамъ епископамъ; латиньскй епископы вважали ихъ своими вікаріями и ненастанно вмѣшували ся въ дѣла рускои церкви, а правительство ставало за всѣгды проти Русинôвъ.

Такій станъ трêвавъ ажь до часôвъ панованя Марiи Терезы и Іосифа II. Тй великй володарѣ, обôймаючи свѣтлымъ розумомъ и широкимъ поглядомъ усѣ народы монархіи, щиро дбали про ихъ потребы. Марія Тереса причинила ся до встановленя самостôйнои епархіи Мукачѣвскои, наділила епископа, капітулу, церкву и семинарію землею и доброю платою, подарувала повзуитскій монастырь, церкву и замокъ въ Унгварѣ на палаты епископскй, катедральный соборъ, семинарію и теольоґічный музей, зрôвнала у всѣмъ, а особливо въ справахъ духовныхъ духовенъство руске зъ латиньскимъ и тымъ способомъ забезпечила Русинôвъ вôдъ утиску и переслѣдувания латинникôвъ. Въ р. 1774 основала Марія Тереса при церквѣ св. Варвары у Вѣдни ґенеральну гр. к. семинарію духовну; угорскимъ Русинамъ призначено въ нѣй 12 мѣсць, а то 10 для мукачѣвскои епархіи а 2 для пôзнѣйшои пряшѣвскои. Такимъ способомъ угорскй Русины одержали можность черпати для себе знане въ самôмъ центрѣ державы. А що около р. 1750 основано також богословску школу въ Мукачевѣ, де вчено по словяно-руски (ей въ р. 1778 перетворено на духовну семинарію и перенесено до Унгвару, та й далѣ вчено въ нѣй по словяно-руски), то мѣжь тодѣшными угорскими Русинами розпочавъ ся такій науковый рухъ, що вони не тôлько у себе дома мали вôдповѣдні силы для выхованя молодежи, але достачували ихъ и для Галичины, а навѣть для Россіи. Такій имена, якъ Балудяньскій, Венелінъ-Гуца, Орлай, дальше Иванъ Земанчикъ, Петро Лодій, ще и доси мають почесне мѣсце въ исторіи россійского письменництва и россійскои науки. Угорскй Русины крôмъ вѣденьскои выховувались також у львôвскôй семинарiи, въ одній и другôй бували вони навѣть ректорами, якъ Михайло Щавницкій (ректоръ у Львовѣ), Самôйло Вулканъ, Бачиньскій, Ноць и др. (ректоры у Вѣдни). Здавалось черезъ якійсь часъ, що угорска Русь стане ся жереломъ, зъ котрого живуча вода розллється по цѣлôй Украинѣ-Руси. Та ось наразъ усе порвало ся. А чому?

Въ 1825 р. заснували Мадяры свою Акамію Наукъ у Пештѣ; пôдъ вплывомъ иншихъ народностей, мѣжь котрыми почало ся тодѣ вôдроджене, почали и Мадяры выробляти свою народню мову и вводити ей у всѣ уряды, навѣть вôйсковй. Вôдъ тодѣ почали Мадяры змагати до вôдрубности політичнои, вôдъ тодѣ и почалась на добре мадяризація. Въ 1844 р. ухваливъ пештеньскій соймъ законъ, на пôдставѣ котрого введено остаточно урядову мадярску мову въ уряды у всѣхъ краяхъ угорскои короны, значить и въ угорскôй Руси. Противитись не було кому — законъ увôйшовъ въ житѣ. Русины, стративши тымчасомъ що найспособнѣйшихъ своихъ людей чи то черезъ еміґрацію, чи черезъ смерть, занѣмѣли зовсѣмъ.

Тымчасомъ въ 1848 р. выбухає революція. Русины стали по сторонѣ австрійского уряду — хочь тяжемъ було ихъ не мало и по сторонѣ Мадярôвъ; за те австрійскій урядъ по побореню революціи починає знôвъ до нихъ ласкавѣйше вôдносити ся. Русины почали брати участь въ житю політичнôмъ; 19 жовтня 1849 приѣхала до Вѣдня депутація угорскихъ Русинôвъ, до котрои належали: д-ръ Михайло Вôвсянникъ лѣкарь изъ Вѣдня, Адольфъ Добрянъскій, тодѣ вôйсковый комісарь при россійскôй армiи, д-ръ Вінкентій Алексовичъ, лѣкарь изъ Вѣдня и священникъ: Иванъ Солтисъ, Вікторъ Добрянъскій та Александеръ Яницкій. Депутація вручала цѣсареви ось яку петицію: Угорскй Русини бажають, щобы: 1) введено въ житѣ австрійску конституцію зъ 4. марта 1849; 2) признано угорскимъ Русинамъ вôдрубну політичну територію; 3) розмежено адміністраційнй округи на округи етноґрафічнй безъ огляду на попередный подѣлъ Угорщины на комітаты; 4) основано рускй народнй школы, рускй ґімназіи, руску правничу академію въ Унгварѣ и перемѣнено львôвскій університетъ на рускій; 5) узгляднювано Русинôвъ при замѣщуваню урядôвъ, а не допускано урядникôвъ, що не знають рускои мовы, до урядôвъ въ рускихъ округахъ; 6) выдавано руску урядову часопись въ запомогою уряду; 7) щобы вôльно було друкувати книги кирилицею; 8) зрôвнано рускихъ урядникôвъ, священикôвъ, учителѣвъ зъ особами того-жь стану иншихъ народностій; 9) узгляднено рускихъ людей при авансѣ въ армiи и замѣщено деякй урядовй посады при головнôмъ правительствѣ у Вѣдни Русинами; 10) заведено рускихъ капеланôвъ при рускихъ полкахъ.

(*Дальше буде.*)

Справоздане посольске д-ра Дамяна Савчака.

На день 13 н. ст. липня запросивъ д-ръ Дамянъ Савчакъ своихъ выборцѣвъ зъ меншои посѣлости округа пôдгаецкого до Божикова, щобы зложити передъ ними справоздане зъ своеи посольскои дѣяльности.

По богослуженю въ мѣсцевôй церквѣ зôйшли ся выборцѣ въ гостинномъ домѣ Вир. о. Иларіона Стеткевича, декана пôдгаецкого. Мимо поры для селянъ некончe вôдповѣднои, згромадило ся поважне число особъ, бо около 200, и то майже самыхъ выборцѣвъ; зъ священикôвъ прибули оо.: Е. Заставрець, І. Навроцкій, Новосадъ, К. Левицкій, Гр. Содомора, Кичура,

---

3)

АВАНСЪ

НОВЕЛЯ

Нестора Лендина.

(*Конецъ.*)

II.

На другій день дорогою повѣтовою, що веде зъ мѣста повѣтового Б. до села С, ѣхавъ жидôвскій вôзокъ. На вôзку кромѣ погонича жида, на сидженю, саме надъ задною осею сидѣвъ панъ комісарь Коробкевичъ. Поручь него майже на драбинѣ тулявъ ся писарь Гилярко.

Ранокъ бувъ гарный. Сонце скоро збудило ся и таки добре стало пригрівати. Жидôвска конина бѣгла якъ вôдъ напасти, зовсѣмъ не понимаючи, яку патріотичну місію сповняє. Вôзокъ трясъ немилосердно. Панъ Коробкевичъ пôдсканувавъ на сидженю якъ пилка и на силу роздумувавъ надъ тымъ, якъ вôнъ сегодня тотй нещасливй выборы перепровадить. Ось, ось якась щаслива гадка являє ся у его мозку, ажь тутъ на лихо камѣнь де не возьме ся середъ дороги, вôзокъ натрафить на него, пôдскочить та тавъ напрасно потрясе паномъ Коробкевичемъ, що и гадку щасливу вытрясе зъ него. Такъ лучало ся не разъ и не два. Ажь ось коло однои керницѣ конина стала. Мошко злѣзъ, розховставъ ей и ставъ напувати. Конина пила якъ зъ горячки. Мошко начерпавъ одну путню — выпила, другу — выпила, зъ третои мало що лишила. Вôдтакъ зтрѣпала цѣлымъ тѣломъ, зѣвнула пару разôвъ и оглянула ся на вôзокъ. Мошко сейчасъ понявъ ей задушевне бажане. Вôдпрягъ вязку сѣна, що телепала ся за вôзкомъ зъ заду, вкинувъ ей въ баламутъ, баламутъ причѣпивъ до дышла и сказавъ: „на, ѣджь“.

За той часъ Коробкевичъ вôдôтхнувъ. Вôзокъ стоявъ на мѣсци и не трясъ. Коробкевичъ мôгъ спокôйно роздумувати надъ правыборами.

„Пріѣду въ село — назавъ вôнъ самъ до себе — и заѣду до попа. Пôпъ хоть „москаль“ — а чоловѣкъ добрый и гостинный. Сейчасъ скаже давати обѣдъ. Сядемо ѣсти, а Галярко тымчасомъ скокне въ село. У него губа якъ гамбурска шкôра. *Спустится можна.* Вôйта вôнъ пôдôйде. Скличуть кôлькохъ жидôвъ, окомона, польового, писаря и еще кôлькохъ сурдутовцѣвъ та посѣпаковъ дворскихъ и зроблять правыборы. Выберуть вôйта, одного жида и звѣстного хруня Лизуна. Спишуть протоколъ, вôйтъ дасть печатку, прибють, и кôнець. А мы тымчасомъ зъ попомъ якъ за добрыхъ часôвъ будемо ѣсти каплуна и попивати винце. По обѣдѣ я встану и скажу до панотця, що часъ вже на выборы. Збираємо ся, идемо до уряду громадского, приходимо, а тутъ вже по всѣмъ. Правыборы переведенй, протоколъ списаный, нема що робити. Пôпъ дере на собѣ волося, деякй хлопы бунтôвники кричать и вôдгрожують ся, я сѣдаю на вôзокъ и чимъ скорше до мѣста. Пріѣзджаю и всьо, якъ було, розказую пану старостѣ. Панъ староста стискає мене за руку и ґратулює скорого авансу. Жѣнка довѣдує ся о тôмъ и всякими способами зливає на мене свое вдоволене...“

— Вйо—о! — крикнувъ Мошко и рушивъ зъ мѣсця. На щасте панъ Коробкевичъ скôнчивъ свôй планъ стратеґічный нинѣшнои кампанiи и не потрѣбувавъ жахати ся немилосердного трясеня вôзка. Конина, набравши на попасѣ силы, бѣгла въ-двое скорше. Вôзокъ трясъ въ-двое сильнѣйше. Писарь кôлька разôвъ мало не злетѣвъ зъ драбины; комісаря стало пôдъ грудьми давити. Вôнъ на правду зôтхавъ до попівского обѣду. А тутъ и сонце доходить до полудня и пече такъ, якъ то воно часомъ умѣє печи въ горячу червневу днину. Порохъ пôднимає ся хмарами и налазить до очей и носа. На щасте до села недалеко. Ще лишь два деревляни мôстки, одинъ мурованый, одна коршма и два придорожнй хресты. Коробкевичъ помагає *Мошкови погукувати на* незрôвнану конину. Мошко обертає батôгъ „тымъ тоншимъ кôнцемъ“, конина добирає послѣдныхъ силъ, пôдскакує, пôдкидає задными ногами, сусами пôдбѣгає, немовь даякй нагадує часы и — вôзокъ зъ Мошкомъ, писаремъ Гилярком и комісаремъ Коробкевичемъ гучно въѣзджають въ село.

Село подôльске, велике. Обôйстя порозкиданй, садôвъ нема. Серединою села простелила ся широка дорога зъ бездонными калюжами и нѣколи не высыхаючимъ болотомъ. По обохъ сторонахъ вôдъ дороги высокй окопы. На нихъ замѣсть плотôвъ росте базникъ, глôгъ и рôзнй колючки. Денеде по-надъ низенькй хатнй стрѣхи пôднимають ся въ небо довгй шнѣ керничныхъ журавлѣвъ. — Въ селѣ тихо. На улицяхъ людей не видно. Лишь дѣти бавлять ся въ поросѣ и пѣють когуты.

Коробкевича якось немило вразила тая тишина. Що такого? Сегодня прецѣнь не свято? А тутъ и дзвôнъ въ дзвôннициѣ гуде поважно и святочно.

— Ѣдь до ксьондза! Знаешь, де ксьондзъ? — каже Коробкевичъ

— Чому бы нѣ? — вôдповѣдає Мошко и дає знати коннѣ.

Въѣзджають на попôвство. Попôвство не далеко вôдъ церкви. Новый мурованый дôмъ стоить въ невеличкôмъ садочку; за нимъ обôйстя и забудованя господарскй. Вôзокъ став передъ самыми дверми. Писарь вôскакує першій. Мошко розглядає ся по обôйстю, чи нема де сѣна на верха. Конюха здає ся тежь саме думає.

Комісарь жде, щобы выйшовъ хто зъ хаты. Выходить невеличка дѣвчинка.

— Єгомость дома?

— Нѣ — нема.

— А де-жь?

— Пôшли до церкви.

— Гмъ — до церкви — кажешь. А що-жь сегодня въ церквѣ?

— Вôдправа.

— Та яка?

— Або я знаю.

Комісарь видить, що не договорить ся; злазить зъ вôзка, скидає порохôвникъ и иде пôдъ церкву.

Церковця була старенька, деревляна, — можь сказати первовзôръ нашихъ галицкихъ домôвъ Божихъ. Три банѣ, зô старости згорблень и покривленй, зъ-пôдъ ока заглядають до неба. Хресты на нихъ похиленй, ґонты мохомъ поросли. Цѣла церковця на одинъ бôкъ трохи присѣла, немовь живцемъ до гробу зôступає. Докола нея цвинтарь обведеный парканомъ зъ дубовыхъ дощокъ. По-при парканъ розросли

П. Крайковскій и Д. Зарицкій. Правительство заступавъ п. Соколовскій, управитель староства побгаецкого. На зборы прибули такожь пп. Е. Литиньскій зъ Литвинова, презесъ побгаецкои рады повѣтовои, П. Валевскій, властитель Носова и пп. Слотвицкѣ, властителѣ Божикова.

О год. 12-тбй д-ръ Савчакъ короткою промовою повитавъ збраныхъ, подякувавъ за численну участь и вбдкрывъ зборы. Предсѣдателемъ выбрано о. Стеткевича, заступникомъ П. Копка начальника громады зъ Галича, а на секретаѣвъ оо. Содомору и Зарицкого.

Д-ръ Савчакъ въ довшбй промовѣ пояснивъ конституційнѣ права, кругъ дѣланя сойму и выдѣлу краевого, складъ сойму и дѣяльность послбвъ взагалѣ и особно послбвъ рускихъ, а вбдтакъ обговоривъ и пояснивъ справы, котрѣ головно обходять Русинбвъ и селянъ. [Мы подамо змѣстъ сего справозданя — *прим. Ред.*] Збравй выслухали справозданя зъ найбблышою увагою и зацѣкавленемъ. Потбмъ наступили интерпеляціи и пояснена на всѣлякѣ допыты.

Першій интерпелювавъ о. К. Левицкій: въ якій способъ вывязавъ ся посолъ въ порученя, щобы ц. к. инспекторы податковѣ въ цѣли сконстатованя шкоды елементарнои прикликували знатокбвъ, а не довершували сеи чинности на власну руку? На се вбдповѣвъ д-ръ Савчакъ, що въ тбй справѣ вплынула до сойму петиція, а въ наслѣдокъ ей вбзвано правительство, щобы ц. к. инспекторы при выслѣдженю шкбдъ прибирали знатокбвъ, и длятого вже посолъ въ тбй справѣ анѣ особного внесеня анѣ интерпеляцін не ставивъ.

Ч. Іосафъ Былбвъ зъ Бурканова жалувавъ ся, що дорогу повѣтову зъ Побгаець до Денисова будуе ся мановцями по поляхъ, омиваючи села и для того та дорога не буде мати пожитку, хочь громады великѣ жертвы на тую жь поносять. Побля гадки интерпеланта дорога тая повинна була бути поведена черезъ Золотники и бблыпѣ села. На се вбдповѣвъ посолъ, що та справа належить до рады повѣтовои а длячого такъ а не инакше выточено сю дорогу, на се мбгъ бы найскорше дати пояснене присутный на зборахъ презесъ побгаецкои рады повѣтовои.

О. Стеткевичъ питавъ посла, чи и якій мѣры предприняв соймъ, а взглядно выдѣлъ краевый, щобы побзнати причины зубоженя нашого селянства и якъ бы имъ противдѣлати, а тымъ самымъ запобѣгти еміграціи. — Посолъ звервуша увагу на се, що въ тбй справѣ въ справ зданю було сказане, вбдповѣвъ, що бблыпость соймова выходила зъ засады, що рѣчевои причины до еміграціи нема, тежь и соймъ тою справою на разѣ не занявъ ся, тблько поручивъ выдѣлови краевому, збрати матеріялы до студіованя сеи справы. Выдѣлъ краевый вбзвавъ передовсѣмъ репрезентаціи повѣтовѣ, щобы побля мѣсцевыхъ обставинъ вказали средства, надаючѣ ся до противдѣлання рухови еміграційному.

О. Навроцкій вказавъ потребу закона парцеляційного, бо людности въ Галичинѣ побля статистики по 60 тысячъ рбчно прибуваѣ, а землѣ не бблыпаѣ, и длятого нарбдъ не маючи средствъ на прожитокъ выходить зъ краю.

На жаданѣ о. Стеткевича пояснивъ посолъ обширнѣйше проектъ закона о спблкахъ господарскихъ. — Кблькохъ селянъ жалувало ся на шкоды вбдъ дикои звѣрины, а при тбй нагодѣ посолъ выяснивъ генезу ухваленого закона ловецкого и его добрѣ та злѣ стороны. — Выборцѣ Корпанъ и Колодницкій звертали ся до посла зъ квестіями въ справѣ церковного закона конкуренційного, на що почули вдоволяючѣ вбдповѣди.

Справозданѣ и хбдъ нарадъ зробили добре вражѣне на выборцахъ, длятого ч. Былбвъ зъ Бурканова, дякуючи послови за его труды, поставивъ внесенѣ на высказъ повного довѣря, а се внесене горячо побперъ о. Зарицкій. Коли вже предметъ нарадъ бувъ вычерпаный, о. Стеткевичъ побддавъ побдъ голосованѣ внесене п. Былова, котре й приняли збравй зъ одушевленемъ.

Корѣнь лиха еміграційного.

Въ ходѣ руху еміграційного до Бразилія треба рѣзко вбдзначити двѣ фазы. Въ першбй, що тревала менше бблыше до кбнця 1895 року, переѣздъ до Бразилія бувъ безплатный а рбвночасно бблышость емігрантбвъ могла числити на се, що дбстане ся до Параны и одержить тамъ на сплату 40 моргбвъ лѣса до корчованя. Побдъ весну 1896 р. вбдносины змѣнили ся цѣлковито: безплатный перевбзъ застановлено, партіи емігрантбвъ насильно звертано до провінцій о убійчбмъ кліматѣ, порты въ Паранѣ рѣшучо для емігрантбвъ замкнено, а выдѣлюване грунтбвъ въ Паранѣ для галицкихъ емігрантбвъ цѣлковито застановлено. Въ такій способъ партіи, що побйшли въ цвѣтни, маю, червни, можуть числити лише на роботу въ плянтаціяхъ въ невблькичій зависимости и въ убійчбмъ кліматѣ. Мѣжь тымъ рухъ еміграційный цифрово не зменшивъ ся. Експозитура львбвскои поліціи на двбрци сконстатувала, що черезъ самъ Львбвъ (не числячи тыхъ, що всѣли по за Львовбмъ и що поѣхали трансверсальною зелѣзницею або черезъ Угорщину), переѣхало до Бразилія въ маю 2000 особъ, а въ червни 1458 особъ.

Де причина тои еміграціи тысячей душъ мѣсячно, зъ котрыхъ кожда платить за дорогу пересѣчно около 100 зр. на то, щобы дбстати ся, безъ крейцаря, на певну погибель до Бразилія?

Нѣякій Gergolet ы по Галичинѣ не увиваютъ ся, нѣякій радикалъ не побтрямуе въ теперѣшнбй хвили горячки до Бразилія, Щербанъ, Турбацкій сидять побдъ той часъ въ арештѣ, Сѣделникъ, оперуючій до теперь у Нодаріого, покинувъ интересъ, оголошуючи, що еміграція до Параны есть, коли не на завсѣгды, то на довгій часъ не можлива — а тугъ еміграція до Бразилія иде пропорціонально сильнѣйше, якъ коли небудь. Polit. Corresp. доносить, що президентъ республіки бразилійскои на конгресѣ сожалѣвъ надъ сумнымъ станомъ емігрантбвъ въ Бразилія и вбдчекувавъ ся всякои одвѣчальности за судьбу емігрантбвъ въ деякихъ малозалюдненыхъ провінціяхъ Бразилія. Справозданѣ консуляту австро угорского въ Ріо Жанейро побносить, що число емігрантбвъ зъ Австро-Угорщины було въ 1895 р. дванацять разбвъ бблыше якъ въ 1894 р. Еміганты прибували до Бразилія головно въ послѣдныхъ мѣсацяхъ року, отже въ часѣ коли въ Европѣ зима а въ Бразилія найбблыша спека. Еміганты галицкій, призвычаенй до великого зимна, мусѣли вытримати вбдъ разу 40 до 45 степенѣвъ тепла, тымъ прикрѣйшого, що прибували одягненй по зимовому. Въ Ріо при мѣщувано ихъ при величезнбй спецѣ на островѣ Ilha, а жовта пропасница забирала тамъ денно 100 до 150 жертвъ.

А мѣжь тымъ наша еміграція иде цѣлою форсою. Въ послѣдныхъ трехъ мѣсацяхъ стратили мы въ кождбмъ разѣ бблыше якъ 5000 людей, а стратили мы ихъ безповоротно, безъ жаднои корысти для краю, и зъ свѣдомостію, що люде тіи пбшли на свою погибель. Люде тѣ вывезли надто що найменше пбвъ мілліона зр. зъ краю.

Чи нашъ хлопъ въ дѣйстности такъ не слыхано неприступный для всякихъ представлень и информацій, що помимо нихъ лавою, масами тисне ся на свою погибель? Спадае тутъ вина справдѣ на дуръ хлопскій, которого нѣчо не есть въ силѣ розвѣяти?

Неправда! Зъ широкого досвѣду, зъ моихъ зносинъ зъ сотками еміграптбвъ — кажу — се фальшь! Поки була дорога за дармо, трудно було вымагати вбдъ хлопа, щобы вбнъ не захотѣвъ оглянути бразилійского добра, але коли теперь идуть масами люде, оплачуючѣ кблька сотокъ зр. за родину, то спонукуе ихъ до сего запевнене, що дбстануть ся до Параны и що одержать тамъ грунты. Они идуть, бо имъ тіи, вбдъ котрыхъ они отримують шіфкарты, се значить львбвска аґенція Тушиньского зъ рамени Товариства торговельно географічного, и аґенты надморскій не вбдбирають тои певности и запевненя. Не тбльно устно, але и газетами всякій вѣсти, чи то урядовій чи приватній, могучѣ повстримати рухъ еміграційный до Бразилія, систематычно ослабляе ся, затирае ся зручно ихъ вражѣне, заперечуе ся, баламутить ся тымъ еміграптбвъ и баламутить ся опінію публичну. Коли-бъ не тота дѣяльность въ цѣли удержаня руху до Бразилія въ краю зб стороны, котра уважае ся въ краю за безсторонну и компетентну, ба и „заслужену“ въ додатку, — листы аґентбвъ недброслыхъ були бы уважанй за дурисвѣтній. Нинѣ аґенты надморскій збирають лише ну часть жнива еміграптского, але збирають его лишь на тбй пбдставѣ, що тутъ въ краю, за всяку цѣну, рухъ въ напрямѣ бразилійскбмъ пбддержуе ся.

Горячка еміграційна въ послѣдныхъ часахъ не есть елементарнымъ рухомъ, котрого нѣякъ здержати не можна, — она есть штучно продовженымъ пбддержанемъ горячки бразилійскои.

Нашъ еміграптъ, котрый мае сумы выдавати за дорогу, коли ему обѣтично и рѣчево представить ся вбднесины заморскій, вбдступае по найбблыбій части вбдъ свого намѣру. Въ той способъ я уратувавъ сотки особъ вбдъ Бразилія. въ той способъ я утримавъ еміграцію до Канады въ такъ тѣсныхъ границяхъ, що число еміграптбвъ въ бѣжучбмъ роцѣ, коли я спопулярызувавъ Канаду, але заразомъ захопивъ въ свои руки до певнои мѣры монополь еміграція канадійскои, було менше, якъ въ котрбмъ небудь изъ чотирохъ послѣдныхъ лѣтъ.

Се стало ся такимъ способомъ, що я акцію тыхъ надморскихъ аґентбвъ, — котрыхъ спеціяльчостію въ минувшихъ рокахъ було оперование (зовсѣмъ незамѣтне) головно середъ нѣмецкихъ кольовістбвъ въ Галичинѣ въ користь еміграція до Канады, — спаралізувавъ и выключивъ, а самъ провадивъ справу еміграція, именно въ тбй цѣли, щобы доказати, що въ рукахъ занимаючого ся еміграцією въ краю лежить, зовсѣмъ ненатурально, навѣть еміграцію обмежити.

Судячи по числѣ родинъ нѣмецкихъ, якій находять ся въ Канадѣ, выходило въ лѣтахъ минувшихъ по 400 людей зъ Галичины Сего року число еміграптбвъ канадійскихъ есть значно менше. Вбдъ мого повороту до весны не побйшовъ майже нѣхто; въ цвѣтни побйшовъ оденъ транспортъ, (котрымъ я въ цѣлости занимавъ ся) зъ сто кблька душъ, въ маю кблька родинъ побдъ моею контролею, въ липни 18 особъ по найбблыше на заробки, котрыми власти поручили менѣ занята ся, а по за тымъ по-за мовми плечима що найбблыше кблькадесять душъ. Всего разомъ около 250 душъ выйшло до Канады.

Якъ бы хто въ краю бувъ занимавъ ся въ той способъ еміграцією до Бразилія, якъ я до Канады, то число жертвъ бразилійскихъ, увзглядняючи вже попередну горячку, не перенесло бы въ послѣдныхъ трохъ мѣсацяхъ однои тысячки.

А що зъ вѣстями, якій надбйдуть вбдъ остатныхъ транспортбвъ бразилійскихъ по прибутю ихъ до Бразилія, еміграція въ тбмъ напрямѣ перерве ся; то можна теперь побоюватися еміграційнои горячки до Канады, коли бы она мала бути ведена въ краю тыми способами, якъ бразилійска. Заздалегбдь отже наша суспблыость повинна мати бачне око на се, щобы лиху въ зародку запобѣгчи.

[Вкбнци прошу о умѣщене малого спростованя въ справѣ еміграційнбй. П. Тушиньскій, занимаючій ся еміграцією до Бразилія, бувъ такъ смѣлый, що не маючи зовсѣмъ знання тарифъ зелѣзничихъ американьскихъ и канадійскихъ взагалѣ, а тарифъ кольоністбвъ въ особенности, на вѣчу католицкбмъ закинувъ менѣ, немовь то я въ друкованбй информаціи для еміграптбвъ, котру вбнъ назвавъ „okólnikiem nakłaniającym do emigracyi do Kanady“, подавъ хибну информацію що-до коштбвъ подорожи впрость до Montreal, а черезъ Нью-Йоркъ до Montreal. Констатую, що се неправда. Информація була зовсѣмъ вѣрна, тблько п. Тушиньскій на тбмъ не розумѣе ся]

Д-ръ Іосифъ Олеськовъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Нинѣ вертае президентъ міністрбвъ гр. Бадені зъ Буска до Вѣдня, бо завтра начинають ся тамъ дальшѣ переговоры въ справѣ угоды зъ Угорщиною.

Въ Празѣ вбдбули ся дня 12 с. м. зборы що-йно заснованого чеського товариства католицкого. Головными бесѣдниками були два священики д-ръ Горскій и Сімонъ. Оба ударяли на жидбвъ и приписували имъ причину соціяльно-демократичного руху. Д-ръ Горскій зазначувавъ мѣжь иншимъ, що ненависть до жидбвъ не въ тбмъ маѣ причину, що они жиды, а въ тбмъ, що они перенятѣ духомъ талмуду все загарбують побдъ свое панованѣ. Оба бесѣдники взывали збраныхъ, щобы купували лише у христіянъ. Зборы нагороджували бесѣдниковъ громкими оплесками.

П. Вашатый стававъ того самого дня передъ выборцями въ Страконицяхъ. Вбнъ обговорювавъ мѣжь иншимъ угоду зъ Угорщиною и заявивъ, що кождый ческій посолъ повиненъ стояти за выповѣдженемъ мытового и торговельного союза зъ Угорщиною. Але найлѣпшимъ способомъ, щобы двигнути матеріяльный гаразды краѣвъ ческои короны, було бы привернене державнои самостбйности ческого королѣвства. Бесѣдникъ пояснювавъ вбдтакъ ческе право державне и указувавъ, що найголовнѣйшою его частиною є свободный выборъ короля въ разѣ вымертя теперѣшнои

ся вбдвѣчнѣ липы немовь сторожѣ церкви. Въ тѣни тыхъ липъ спочивають каменѣ нагробнѣ еще зъ тамтого столѣтя. На нихъ дѣти сѣльскѣ побдчасъ вбдправы въ недѣлю и свята граютъ ся и веселять глухѣ могилы.

По цѣлбмъ цвинтари трава до пояса высока, запахуща и прибрана цвѣтками. Надъ церквою ластбвни лѣтаютъ и воробцѣ цьвірінкають, а совы въ бани гнѣздять ся. На липахъ воровы кракають и за сѣдало бютъ ся. Щось сумного, щось поважного витае надъ тымъ мѣсцемъ, щось такого, що шапку въ тебе зъ головы здирае. Се сѣльска церковь.

Коробкевичъ увбйшовъ на цвинтарь и ставъ. Старый, забутый, але добре знакомый образъ, поразивъ его очи.

Докола церкви лавою тулили ся люде. Тотѣ, що близше стояли, ухами прилягли до стѣнъ деревляныхъ, тѣ, що за ними, до ихъ плечей головы притулили. Крбзь вбдчиненѣ дверѣ церковнѣ лунавъ поважный голосъ сѣльского гуртового спѣву и блимало свѣтло та заносило кадиломъ.

Люди молили ся. Було се видно по устахъ, що безнастанно порушали ся и часъ вбдъ часу сердечно збтхали. Коробкевичъ и собѣ ставъ порушати устами. И вбнъ моливъ ся.

Зразу йшло тяжко. Молитва призабулась. На силу пригадавъ вбнъ собѣ „Отче нашъ“ и „Богородице Дѣво“ и „Вѣрую“, що ще вбдъ батька навчивъ ся.

Ей батько, батько! Добрый бувъ старенькій. Побпъ, на селѣ, правивъ въ такбй самбй церковцѣ якъ отта, зъ людьми у селѣ живъ въ згодѣ, працювавъ тяжко и выховавъ кблькоро дѣтей, мѣжь ними и его комісаря Коробкевича...

Тутъ Коробкевичъ пригадавъ собѣ цѣлу молодость свою, що минула ему въ родиннбмъ сѣлци помѣжь попбвствомъ, хлопскими хатами и церквою сѣльскою. А пригадавъ вбнъ собѣ тотій щ слизвій часы такъ живо и такъ вѣрно, немовь они нѣколи не минули, лишь на часокъ вбдлетѣли вбдъ него въ якійсь далекій, заморскій, казочнѣ краѣ и саме теперь повертають зъ-вбдтамъ и выринають передъ его очами.

И стало ему жаль за тыми добрыми часами. И стало ему жаль за самымъ собою. Чому то вбнъ не такій, якъ перше бувъ...

Перше бувало, приѣде зб школы въ жнива на село до дому, прийде до церкви. помѣжь людьми стане и почуваѣ себе якимсь такимъ сильнымъ та дужимъ, що не вагувавъ бы ся не знать зъ якимъ ворогомъ поборотись. И чуе вбнъ въ собѣ охоту до житя и надѣю, бо видить, що есть для кого жити, есть на кимъ свое жите оперти...

И якій то чудовій образы не малювала тодѣ его молодеча уява? Якій чудовій образы працѣ, посвяченя и саможертвы. И якъ гордо ступавъ вбнъ тогдѣ зъ церкви, вертаючи до дому. Що найменче якъ котрый зъ Грахбвъ...

А нинѣ? Нинѣ? — и панъ Коробкевичъ закрывъ лице руками...

На цвинтари було тихо хочь макъ сѣй. Лишь сонце продирало ся крбзь галузе деревъ и на зеленбй травѣ клало ся плямами жовтосвѣтлистыми, а на гробовыхъ плитахъ грало ся золотымъ промѣнемъ.

Люде молитись перестали. Проповѣдь розпочалась. Крбзь вбдчиненій дверѣ вылѣтавъ голосъ священика, не сильный, а якійсь певный и святочный и зродженый зъ вѣры. Вылѣтавъ, обѣгавъ церкву докола, вбдбиваче ся объ уха и серця людей, по головахъ цвѣтбвъ перебѣгавъ и замиравъ глубоко побдъ землею въ могилахъ.

„Дякуемъ Тобѣ Боже — говоривъ голосъ зъ церкви — що намъ слабымъ а нембчнымъ силы подавъ.“

А голосъ йшовъ по церквѣ и повторявъ: — „що намъ силы подавъ, дякуемъ Тобѣ Боже.“

„И били насъ сотками лѣтъ и обухомъ въ голову валили и душу дерли и не добили!“

А голосъ зъ-побдъ могилъ казавъ: „и не добили!“

„Позволь намъ Боже, щобы и мы теперь не гбрше постояти знали, якъ нашѣ предки стояли, и щобы дѣти нашѣ и дѣти дѣтей нашихъ не повстыдали ся насъ предкбвъ своихъ.“

А люде вбдповѣли хоромъ: „И щобы дѣти нашѣ не повстыдали ся насъ, позволь намъ Боже.“

И зашумѣли дерева вбдвѣчнѣ и трава поклонила ся ажь до землѣ низонько. И сонце засвѣтило яркѣйше а дзвоны зъ дзвбвницѣ у воздухахъ поплыли живихъ до дѣла взывати и мертвыхъ по могилахъ будити. А нарбдъ якъ одна душа велика збтхнувъ глибоко и бючись въ груди та Бога взываючи на помбчь, обѣцявъ, що анѣ дѣти его анѣ внуки не повстыдають ся его.

„Поможи намъ Боже на святе и нелукаве дѣло“ — сказавъ священикъ и впавъ на колѣна.

Нарбдъ заколихавъ ся и поваливъ ся на землю...

Коробкевичевн въ очахъ зробило ся темно, вбнъ захитавъ ся, морозъ пбшовъ ему по тѣлѣ, ноги у него задрожали, колѣна зогнули ся и вбнъ тежь доторкнувъ ся землѣ.

.... Одна велика и щира и нелукава молитва понеслась зъ цвинтаря сѣльского...

Щаслива душѣ, що розумѣють таку молитву, бо не приложать ся до нихъ слова письма святого: „и очи мати будешь, а видѣти не будешь“. И побймуть вони и зрозумѣють тую молитву и скажуть: Булисьмо якъ мотыль, що по ночи лѣтае и сонця не признае, не видѣвши его на очи. Прости намъ Боже и ты земле рбдна и приймн насъ на лоно свое, якъ батько принявъ заблудженого сына!

— О, велика, о, свята мово, покривдженого, бѣдного народу!

Коробкевичъ не збисувъ тои мовы анѣ молитвы тои не помѣшавъ голосомъ фальшивымъ. Вбнъ о те-жь саме просивъ Господа Бога, о що просили громадяне села цѣлого. А побдчасъ сеи молитвы вбнъ зовсѣмъ забувъ о своемъ стратеґічнбмъ плянѣ и выборы перепровадивъ мовчки, такъ, якъ воля громады хотѣла и якъ ему его власна совѣсть велѣла.

Вечеромъ вертавъ панъ Коробкевичъ на Мошковбмъ вбзочку назадъ до мѣста. По дорозѣ вбнъ роздумувавъ надъ собою. Вбнъ заздалегбдь видѣвъ жѣнчине суворе обличе и чувъ ей голосній та немилій докоры. Вбнъ читавъ невдоволене на лици пана старосты и видѣвъ погорду въ очахъ своихъ товаришѣвъ въ урядѣ. Вбнъ передчувавъ, вбнъ передвиджувавъ на певно, що знова прийде ся ему на довго, довго, а може и на все зречи ся сподѣваного авансу. Але вбнъ не грызъ ся — бо чувъ, що у его души сегодня вбдбувъ ся одинъ великій, превелякій авансъ.

династії. Наконецъ принято резолюцію зъ зазывомъ до ческихъ пословъ, щобы залишили теперѣшну свою выжидаючу політику, а вернули до рѣшучои опозиціи противъ кождого правительства, котре не зачисляе до своихъ задачь угоду зъ ческимъ народомъ.

Того самого дня вôдбули ся зборы політичного товариства въ Тріентѣ и постановили не залишати абстіненційнои політики, коли переговоры зъ правительствомъ о розширене автономіи для Трентіна не довели до вдоволяючого кôнця.

Краньскій соймъ ухваливъ на послѣднôмъ засѣданю резолюцію, взываючу правительство, щобы внесло въ радѣ державнôй новелю до закону о поступованю карнôмъ зъ тымъ додаткомъ до §. 151, що такожь послы до рады державнои и до соймôвъ мають бути вылучені вôдъ свѣдоцтва передъ карнымъ судомъ що-до змѣсту бесѣдъ, выголошеныхъ ними пôдъ охороною ненарушимости посольскои Доси вылучені вôдъ такого свѣдоцтва 1) духовні що до змѣсту сповѣди або взагалѣ рѣчій, удѣленыхъ имъ въ тайнѣ душпастирского урядованя; 2) урядники въ справахъ, въ котрыхъ своимъ свѣдоцтвомъ мусѣли бы выявити тайну урядову; 3) люде, що черезъ станъ тѣла або душѣ не спроможні сказати правду.

——

Пôсля вѣстій зъ Петербурга мала въ плянѣ подорожій царскои пары зайти така змѣна: насамперѣдъ поѣдуть до Кієва, вôдтамъ до Вѣдня и Дармштадту; опôсля стрѣнуть ся зъ нѣмецкимъ цѣсаремъ, имовѣрно въ Берлинѣ; потому поѣдуть до Лондону, а вôдтамъ до Копенгаґи. А зъ Риму доносять, що въ тамошныхъ кругахъ двôрскихъ надѣють ся на певно приѣзду царскои пары на жовтень, и то до Риму або до Монцы.

——

Въ Бельґіи покôнчили ся що-йно выборы до парляменту. Въ попереднôмъ парляментѣ засѣдало 104 клерикалôвъ, 33 соціялістôвъ и 15 радикалôвъ та лібералôвъ; пôсля новыхъ выборôвъ мають клерикалы 111 пословъ, соціялісты 29, радикалы и лібералы 12, такъ що клерикалы розпоряджають бôльшостію 70 голосôвъ.

——

Въ Италіи довела справа редукціи войска *до міністеріяльнои кризы.* Міністеръ вôйны Рікоті зажадавъ въ своимъ проектѣ зменшеня пѣшого войска о 70.000, ѣзды о 36 шкадронôвъ и артилеріи о 288 пушокъ. Сенатъ принявъ той проектъ ще дня 13 червня. Теперь рада міністрôвъ постановила вôдложити розправу надъ проектомъ въ палатѣ пословъ до падолиста. Черезъ те подавъ ся Рікоті до димісіи а президентъ міністрôвъ Рудіні подавъ королеви димісію цѣлого кабінету. Король принявъ димісію, але препоручивъ Рудіньому утворене нового міністерства.

——

Зъ Креты найновѣйша вѣсть, подана въ вчерашныхъ телеґрамахъ, доносить, що соймъ уконститувавъ ся дня 13 с. м. ґубернаторъ Креты заручивъ стороннымъ консулямъ за безпеченьство христіяньскихъ пословъ и спокôй въ Канеѣ.

НОВИНКИ.

— **Про обурюючій фактъ** доносять намъ зô Збаражщины: Недавно вôдбуло ся засѣданє мѣсцевои рады шкôльнои въ Черниховцяхъ. Вывязала ся розправа, якій мае бути языкъ урядовый рады. Инспекторъ шкôльный заявивъ, що языкомъ урядовымъ може бути тôлько або языкъ польскій або рускій зъ правописею фонетичною. Славно звѣстный о. Курдыдыкъ, яко предсѣдатель мѣсцевои рады шкôльнои, не згодивъ ся на се и зажадавъ, щобъ въ письмѣ уживати „язычія" зъ правописію етимольоґічною. Селяне члены рады шкôльнои обстали за языкомъ народнымъ рускимъ. Супротивъ того о. Курдыдыкъ поставивъ внесене, щобъ языкомъ урядовымъ бувъ языкъ польскій. Стало ся. О. Курдыдыкъ при помочи инспектора и членôвъ Полякôвъ побѣдивъ селянъ Русинôвъ и ухвалено языкъ урядовый польскій. До сего часу *языкомъ урядовымъ* въ Черниховцяхъ бувъ завсѣгды языкъ рускій. Цѣле село огôрчене на таке поступоване о. Курдыдыка. Тожь нема що дивувати ся, коли село Черниховцѣ есть розсадникомъ найскрайнѣйшихъ стремлѣнь въ цѣлôмъ повѣтѣ Збаражскôмъ. — Сю подѣю обговоримо основнѣйше.

— **Въ Мостахъ великихъ**, пов. жовкôвского, вôдбула ся сеи недѣлѣ довѣрочна нарада знатнѣйшихъ селянъ зъ трехъ повѣтôвъ: жовкôвского, сокальского и каменецкого, скликана д-ромъ М. Олѣйникомъ. Предметомъ нарады були выборы до рады державнои зъ рôвночаснымъ поясненемъ змѣнъ ординаціи выборчои ухваленыхъ на послѣднôй сесіи парляментарнôй. Селяне брали живу участь въ дискусіи. Ухвалено порозумѣти ся зъ якъ найширшими кругами селяньскими въ згаданыхъ повѣтахъ и втягнути ихъ до акціи; заразомъ скликати довѣрочні нарады по тыхъ повѣтахъ. На порядокъ денный нарады мала прийти ще справа выборôвъ до рады повѣтовои, але вôдложено ей за-для припôзненои поры на найближшу нараду. — Загально вразило участникôвъ и селянъ се, що не було на нарадѣ нѣ священикôвъ (крôмъ одинокого о. Ц. зъ Р.), нѣ нѣкого зъ жовкôвского и сокальского товариствъ політичныхъ, хочь, якъ впевнивъ д-ръ Олѣйникъ, розôславъ имъ запросины. Селяне высказували свое негодоване и були обурені на таку байдужнôсть священьства. Вкôнци устроили аранжеры нарады аґітацію за „Громадскимъ Голосомъ", поручаючи его селянамъ до передплачуваня.

— **Въ Тернопôльщинѣ** нарôдъ рухае ся, бо якъ намъ доносять — вôдъ мая с. р. вôдбули ся довѣрочні зборы селяньскі: въ Островѣ, Игровици, Мшанци, Супрунôвцѣ, Буцневѣ, Купчинцяхъ, Боркахъ, Товстолузѣ. Панъ староста троха за се лихій.

— **Новый урядъ почтовый** отвореный въ дня 16 липня с. р. въ Поникви, пов. брôдского. До округа доручень сего уряду почтового належать громады и обшары двôрскі: Поникви и Дубе та громады: Волохи, Гутиско бродске, Суходолы зъ Гаями сух. и Борятинъ зъ Салашами.

— **Пояснене дирекціи Товариства взаимныхъ обезпечень „Днѣстеръ".** Въ числѣ 143 „Дѣла" зъ дня 9 липня с. р. була помѣщена новинка п. з. „Не удала ся штука", въ котрôй було сказано мѣжь иншимъ, що Мартинъ Коникъ зъ Почаевичь, повѣту дрогобицкого, обезпечивъ въ „Днѣстрѣ" хату на 400 зр., котра була варта 30—40 зр. Зъ тои замѣтки мôгъ бы хто выснувати здогадъ, що наше Товариство приймае до обезпеченя предметы перецѣнені, хоть нашъ статутъ выразно постановляе, що на случай пожару выплачуемо вôдшкодоване лишь за дѣйстну шкоду, бо обезпечене не повинно въ случаю шкоды приносити зыску. Просимо отже въ интересѣ нашого Товариства помѣстити въ своѣй цѣннôй часописи слѣдуюче поясненє: Еще дня 8 лютого 1894 р. обезпечивъ у насъ Мартинъ Коникъ зъ Почаевичь дôмъ мешкальный и стодолу на 300 зр. и на таку суму були тѣ будынки обезпечені ажь до 27 серпня 1895, коли мы дôстали письмо, щобы обезпечати дальше дôмъ мешкальный на суму 250 зр. и стодолу на 250 зр., зъ причины, що тѣ будынки зôстали цѣлкомъ вôдновлені. Пôсля розмѣрôвъ, поданыхъ у внесеню, будынокъ мешкальный мôгъ по вôдновленю вартовати 250 зр., и ту позицію оставили мы незмѣненою, однако що до стодолы, то вартôсть ей выдала ся намъ перецѣненою, и мы знизили ей вартôсть та приняли до обезпеченя лишь на суму 180 зр., а не 250 зр. Отже той фактъ може вже служити доказомъ, що въ Дирекціи пильно трутиве ся кожде внесене, — але-жь не можливо добачити перецѣненя, если въ внесеню суть поданї якісь неправдиві факты, н. пр. фальшивый розмѣръ будынкôвъ и т. д. Однакъ при ліквідаціи правда все покаже ся и нѣхто не дôстане бôльше, якъ дѣйстно выносила вартôсть будынку, хотяй-бы и на значно высшу суму обезпечавъ. Вкôнци примѣчаемо, що на пôдставѣ §. 11 статута мы знесли цѣлковито обезпечене Мартина Коника

— **Выдѣлъ братнои помочи** краковскои молодѣжи университетскои, якъ намъ доносять зъ Кракова, постановивъ на засѣданю дня 9. с. м. переслати выдѣлови брат. помочи университету львôвского таку допись: „Wydział Bratniej Pomocy uczniów Uniwersytetu Jagiellońskiego wyraża ubolewanie z tego powodu, że młodzież polska Uniwersytetu lwowskiego, młodzież tego narodu, który pod zaborem rosyjskim i pruskim walczy o prawa ojczystego języka, zadała gwałt najświętszym uczuciom i prawom młodzieży ruskiej, nie zezwalając na używanie ruskiego języka w stosunkach Towarzystwa Bratniej Pomocy uczniów Uniwersytetu lwowskiego". — Годить ся зазначити при сѣй нагодѣ, що краковска молодѣжь польска вôдъ давна вызначала ся не до порôвнаня *бôльшою терпимостію* супротивъ Русинôвъ, анѣжь львôвска, котра мабуть уважае своею задачію стояти на сторожи своихъ zagrożonych interesów na kresach.

— **Титулъ директорôвъ** надавъ міністеръ управляючимъ учителямъ шкôлъ народныхъ: Руд. Гарлендерови въ Дрогобичи, Ив. Гавротови въ Самборѣ, Мих. Кочирковичеви въ Перемышли и Ив. Оршкевичови въ Радеховѣ, а титулъ директорки Ол. Лянцутскôй въ Дрогобичи.

— **Міністерство судôвництва** розпорядило, що 42 посадъ адъюнктôвъ судовыхъ, котрі мали бути заведені въ р. 1897 и 1898, будуть вже въ грудни с. в. обсаджені.

— **Іосифъ Чачковскій**, родомъ зъ Богородчанъ въ Галичинѣ, одержавъ въ университетѣ краковскôмъ, степень д-ра всѣхъ наукъ лѣкарскихъ.

— **Д-ръ Иванъ Глубоцкій** отворивъ канцелярію адвокатску въ Перемышли.

— **Великій процесъ** вôдбуде ся передъ станиславôвскимъ судомъ зъ початкомъ вересня с. р. противъ 80 селянъ зъ Галича, обжалованыхъ о злочинъ публичного насильства. Розправа вôдбуде ся въ сали сокола або театральнôй, бо саля судова буде за мала, щобы помѣстила всѣхъ обжалованыхъ.

— **Нещастна пригода** лучила ся 2 липня въ Манявѣ пов. Богородчаньского. Федôръ Васюлый и Дмитро Винникъ, занятї стинанемъ дерева, зъ власнои неосторожности були придавлені спадаючимъ деревомъ при чôмъ погибъ Васюлый а Винникъ тяжко раненый.

— **До вѣдомости ц. к. Дирекціи почтъ и телеґрафôвъ у Львовѣ.** Дня 12 с. м. о год. 9 ôй рано надавъ пôдписаный въ мѣсцевôмъ урядѣ телеґрафічнôмъ слѣдуючу депешу: О. К. Babyna Sambir. О годинѣ 5-ôй зъ полудня одержавъ пôдписаный вôдповѣдь такого змѣсту: Niedoręczony, gdyż adresatka O. K. i miejscowość Babyna w okolicy Sambora wcale nie znane. За депешу и пôсланця я заплативъ 70 кр. Вношу жалобу до дирекціи, жадаючи звороту коштôвъ депешѣ и прошу о переведене слѣдства урядового. Пытаюсь вкôнци, хто менѣ вынагородить страту, яку можу понести зъ причины легковаженя справъ урядовыхъ черезъ функціонарôвъ почтовыхъ, а треба знати, що депеша мѣстила справу такъ для пôдписаного якъ и его родины не маловажну. — *Климъ Вахнянинъ* ц. к. поборець под. у Висничу.

— **Важне для дякôвъ.** Въ институтѣ дякôвскôмъ при церквѣ св. Георгія у Львовѣ знайдуть заразъ помѣщене два кандидаты дякôвскі зъ добрымъ, змѣненымъ уже (мужескимъ) голосомъ. Зголосити ся належить до пароха архикатедрального, а до поданя о принятє до заведеня, стилізованого до митрополичои консисторіи, долучити треба: свѣдоцтво хрещеня, убожества, шкôльне (укôнченои 4 клясы) и поведеня выданого вôдъ дотычного уряду парохіяльного.

— **Дрôбні вѣсти.** Президентъ міністрôвъ ґр. Бадені выѣхавъ въ середу зъ Буска до Вѣдня, щобы взяти участь въ конференціяхъ угодовыхъ зъ Угорщиною. — Намѣстникъ кн. Санґушко приѣхавъ разомъ зъ женою въ Гумниска до Вѣдня, а зъ вôдтамъ выѣхавъ до Люцерны. — *Дня 13 липня* отроивъ ся у Львовѣ двохльоркомъ потасу Евг. Карасиньскій ученикъ IV клясы ґімназіяльнои. — Нинѣ при роздаваню свѣдоцтвъ въ ґімназіи Франца Іосифа ученикъ I-ои клясы Цукеръ, одержавши злу ноту, выскочивъ вôкномъ зъ першого поверха и зломивъ собѣ ногу. — Урльопника Ашкеназого, засудженого въ Золочевѣ на кару смерти за убійство жида фіякра Сеґаля, помилувавъ цѣсарь, а найвысшій трибуналъ засудивъ его на дожизненну вязницю. — Противъ проф. университету д-ра Адамкевича зарядивъ міністеръ просвѣты слѣдство за его докоры лѣкарямъ вѣденьскимъ. — Стенлі, славный подорожникъ африканьскій, якъ доносять зъ Лондону, мае бути умираючій. — Почетне горожаньство надала рада мѣста Львова кн. Ад. Сапѣзѣ. — Въ Карльсбадѣ умеръ Игн. Лиліенъ, знаный львôвскій банкиръ.

Посмертні — † — оповѣстки.

Зиновій Левицкій, студентъ академіи лѣсовои у Вѣдни, умеръ въ тамошнôмъ студентскôмъ шпитали въ 22 ôмъ роцѣ житя.

Францъ Добровольскій, головный редакторъ Dziennik-a Poznańsk-ого, упокоивъ ся 11 липня въ Познани въ 66 тôмъ р. житя.

Наука штука и література.

— **Руско-народный театръ** переѣхавъ, якъ мы се доносили, зъ Теребовлѣ на рядъ представлень до Чорткова. Наша редакція отримала про гостину театру въ Теребовли довшу допись а рôвночасно наспѣло такожь справоздане въ першихъ выступôвъ въ Чортковѣ. Не подаемо тыхъ дописей въ цѣлôй основѣ, бо обѣ пôдносять майже рôвнозвучно фактъ, що театръ нашъ вельми зростае, що члены дружины театральнои грають добре, що помѣщене театру на пôдсѣнахъ невôдповѣдне, що наша суспôльнôсть въ Теребовли вôдносила ся до театру вельми рôвнодушно и пр. и пр. Се все було вже тôлько разôвъ высказуване, що мы на разѣ полишаемо се на боцѣ, а займемо ся лише особою нового управителя и режісера п. Касиненка. Спонукуе насъ до того не тôлько артистична вдача п. Касиненка, про яку мы доси еще не згадували, але и надѣя, що п. Касиненко, обнявши режісерію театру, поведе розвôй нашои сцены на сей шляхъ, на котрôмъ она повинна була вже давно станути.

Зъ выборомъ п. Касиненка на режісера и управителя руско-народного театру, зробила „Руска Бесѣда" головну выграну, — п. Касиненко — се скôнченый артистъ! Кожде его слово, кождый рухъ обдуманый до крайности: гра его выкликуе посередъ публики такъ сильне враженє, що бачучи ей забуваешь на хвилю, що ты въ театрѣ, она переймае тебе наскрôзь, тобѣ здаесь, що самъ берешь участь въ акціи, ты лякаешь ся слôвъ и рухôвъ артиста, немовь бы они до тебе були звернені. Коли п. Касиненко обôзвесь грôзнымъ словомъ до своего товариша на сценѣ, въ тобѣ душа застине, немовь бы се вôнъ на правду грозивъ, а коли звернесь зъ любовною речею до своеи любки, то и тобѣ стане на серцю такъ солодко, немовь бы ты вôдчувавъ ту горячу любовь, якою горять серця любовнои пары. Гра п. Касиненка здаесь впроваджуе неразъ въ клопôтъ и самыхъ членôвъ нашои дружины театральнои; они не привыкли до неи, такъ що неразъ здаесь, самі выходять зъ рôвноваги. У насъ звычайно шли до теперь представленя такъ, немовь бы дѣвочі лиця читали драму; неразъ треба було мѣжь пытанемъ а вôдповѣдію хвилю почекати, ажь долетять слова суфлера, а се нагадувало намъ, немовь бы текстъ переходивъ зъ руки въ руку, щобы зъ него вôдчитувати дальшу акцію — а п. Касиненко вводить на сцену правдиве житє, вôнъ не жде суфлера, впадае другому въ слова, якъ сего вымагае акція. *Вплывъ гры п. Касиненка* вôдôбе ся певно дуже и на инишихъ членахъ дружины театральнои, котрымъ легко прийде придбати собѣ артистичні норовы ихнього режісера, а до сего они способні, бо жь и самі до теперь, хочь безъ вôдповѣднои школы и добрыхъ взорôвъ, выковують свою задачу дуже добре и совѣстно. — На двохъ першихъ представленяхъ въ Чортковѣ бувъ театръ биткомъ набитый: въ суботу на представленю „Украденого щастя" въ театрѣ було такъ глôтно, що буквально стѣны розходились, а хто разъ захопивъ яке мѣсце, не мôгъ на цѣлый часъ представленя и обернутись, не то рушитись зъ мѣсця. П. Касиненко гравъ головну ролю листоноса такъ, що певно авторъ д-ръ Франко и не надѣявъ ся, що найде для Гурмана такъ знаменитого интерпретатора, якимъ есть п. Касиненко. — Сихъ кôлька слôвъ признаня уважаемо за вôдповѣдне прилюдно пôднести не тôлько зъ огляду на заслугу, але и зъ тои причины, щобы заохотити нашихъ Родимцѣвъ до учащаня до театру и помочи ему зъ матеріяльного боку до его дальшого розвою.

— **Бібліотеки для рускои молодежи** пôдъ редакціею Юліяна Насальского появивъ ся выпускъ XI. (т. XVI., рôкъ III.) и мѣстить въ собѣ I. **Вуйко и сестрѣнецъ**, оповѣдане Фр. Гофмана, на руску мову перевѣвъ Алекс. Серончковскій; II. **Шведы во Львовѣ 1704 р.**, исторична повѣстка, написавъ Василій Чернецкій. Цѣна 30 кр.

— **Куда ти йдеш?** Сольо теноровє зъ супроводом фортепяна. Слова Ю. О. Федьковича, музика Романа Гавінчака. Львів, накладом автора. Присьвята Вп. о. Ост. Нижанковскому. — Цїна 25 кр.

— Вѣденьского тыждневника **„Die Zeit"** появивъ ся 93 тый зошитъ зъ такимъ змѣстомъ: Unartige Kinder. Von K. — Anastasius Grün als Politiker. Ungedruckte Briefe des Grafen Anton Auersperg. — Die materialistische Geschichtsauffassung. Von Ernest Berfort Bax — In den Ferienzeit. (Finanzieller Brief aus Deutschland.) Von S. v. H. — Aluminium in der Ballontechnik. Von Baron Roman Gostkowski. — Weltbibliografie. Von Dr. S Frakfurter. — Die Architektur der Berliner Gewerbe-Ausstellung. Von Fritz Stahl. — Der düstere Shakespeare. Von Alfred Freiherrn v. Berger. - Die Woche. — Bücher. — Revue der Revuen. — Baron Rebus. Von Franz v. Herczeg. — Oke of Okehurst. Von Vernon Lee.

Передплату на сей тыждневникъ чвертьрôчно 8 зр. принимае адміністрація: Wien IX/3 Günthergasse 1. Числа на показъ даромъ и оплатно.

Господарство промыслъ и торговля.

— **Въ Товариствѣ взаимныхъ обезпечень „Днѣстеръ"** було въ мѣсяци червни с. р. 3400 важныхъ обезпечень на суму 1,839.162 обезпеченои вартости зъ преміею 16.061 зр. 11 кр. Разомъ есть за 1-шій пôврôкъ 16.909 важныхъ поліс на суму 10,125.598 зр. обезпеченои вартости зъ преміею 84.814 зр. 46 кр., отже въ порôвнаню зъ першимъ рокомъ дѣловодства, въ котрôмъ було за той самъ часъ лишь 3699 поліс на суму 2 897.477 зр. *обезпеченои* вартости и 21.951 зр. 89 кр. премій, есть теперь *бôльше* якъ въ-четверо стôлько поліс, обезпеченои вартости и премій, якъ було въ першôмъ роцѣ. Въ порôвнаню же зъ попереднымъ рокомъ за той самъ часъ, есть сего року бôльше о 3090 поліс, 1,695.943 зр. обезпеченои вартости и 15.009 зр. 93 кр премій.

Фондъ резервовый зрôсъ до кôнця червня с. р. до сумы 45.834 зр. 30 кр.

Шкôдъ въ червни було 105 случаѣвъ (зъ того 73 въ Дроговыжи). Разомъ було въ тôмъ роцѣ 200 шкôдъ, котрі вже всѣ зліквідовано и выплачено зъ вынимкомъ чотирохъ, разомъ на 994 зр. 26 кр., де зъ причины слѣдства судового на разѣ выплату еще здержано. Сума всѣхъ тыхъ шкôдъ выносить разомъ зъ коштами *ліквідаційными 55.389 зр. 21 кр., а по вôд*трученю части реасекурованои остае на власный рахунокъ 23.313 зр. 19 кр. т. е. 27% вôдъ сумы премій.

Телеґрамы „Дѣла"

Парижь 15. липня. Вчера доконано замаху на житє президента Фора. Президентъ о год. $2^1/_2$ по полудни выѣхавъ зъ палаты єлисейскои на переглядъ войска. Передъ 3. годиною, коли вѣѣздивъ вже на площу Льоншанску, де переглядъ мавъ вôдбути ся, хтось стрѣливъ до него зъ револьверу, але хибивъ. Нарôдъ придержавъ злочинця, и ледво поліціи удало ся охоронити его вôдъ смерти. Злочинецъ называе ся Франсоа и каже, що стрѣлявъ не мѣряючи, бо хотѣвъ лише звернути на себе увагу.

Римъ 15. липня. Король затвердивъ вже нове міністерство; Рудіні обнявъ въ нѣмъ президію, справы внутрѣшні и тымчасово такожь справы заграничні.

Петербургъ 15. липня. Сими днями померъ нагло россійскій посолъ въ Япанѣ Хитрово.

Цѣна збôжа и другихъ продуктôвъ.

14 липня н. ст. 1896.

Львôвъ: Пшениця 7·— до 7·30, жито 5·60 до 5·90, ячмѣнь 4·75 до 5·20, овесъ 5·75 до 6·10, рѣпакъ 8·75 до 9·20, горохъ 4·80 до 8·—, вика 4·25 до 4·75, льнянка 0·— до 0·—, бôбъ —·— —·—, бôбикъ 4·20 до 4·40, гречка 6·50 до 7·20, конюшина червона —·— до —·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска —·— до —·—, кминъ —·— до —·—, анижъ 0·— до 0·—, кукуруза 0·— до 0·—, хмѣль 10·— до 18·— зр. за 56 кільо у Львовѣ, оковита за 10.000 літрôвъ —·— до —·— зр.

НАДÔСЛАНЕ.

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА

КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „Коперникомъ"

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкôй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєня електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя зъ провінціи вôдворотно.

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч 1.

4185

Знана вôдъ многихъ лѣтъ ц. к. управ. рафінерія спірітусу, заосмотрена найлѣпшими приладами ректифікаційными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікорôвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникôвъ у Львовѣ

Яковъ Шпрехеръ и С-ка

поручае старŷ польскŷ сильнŷ горѣвки, дуже добрŷ розолісы, лікоры, румы правдивŷ зъ Ямайки, якъ також найлѣпшои якости краевŷ специялы якъ: Народôвка, Dziennik, Szczutek, Карпатôвка, „Дябелъ", Помаранчева не солоджена, Ратафія, Деренôвка и т. и. горѣвки управилеванŷ и одиноко правдивŷ если зъ нашои фабрики спроваджевŷ.

Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарѣвъ, до побираня алькоголю абсолют. и найчистѣйшого спірітусу, до цѣней пѣчиничихъ вôльного вôдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спірітусъ оцтовый найсильнѣйшŷ, здоровлю не шкôдливŷ; бо не выроблюваный зъ эссенція оцтовои.

Складъ для мѣста Львова, ул. Коперника ч. 9 и въ головнôмъ складѣ водъ мінеральныхъ І. Йоллеса, улиця Кароля Людвика ч. 29. 4912 239—104

Александеръ Царевичь

артистъ-маляръ

[въ Кобиловолокахъ п. Янôвъ коло Теребовлѣ]

по довголѣтнôй практицѣ въ краю и за границею приймае вôдъ кôлькохъ лѣтъ всѣ въ обсягъ церковнои штуки входячŷ працѣ, а именно: малюе церковнŷ образы до иконостасôвъ и престолôвъ; приймае рѣзьбарскŷ роботы пôсля власныхъ плянôвъ у всѣхъ жаданыхъ стиляхъ, вразъ зъ позолоченемъ; малюе стѣны церковъ и т. п. Крôмъ того выготовляе портреты зъ фотографій и зъ натуры. Пôдиимаючи ся всѣхъ робôтъ по дуже умѣркованыхъ и приступныхъ цѣнахъ, а выконуючи все якъ найсовѣстнѣйше, въ доказъ чого предложити може свѣдоцтва и похвальнŷ письма, мае вôнъ повну надѣю, що Веч. Духовеньство затямить собѣ ласкаво его адресу. 36 39—?

ЛЯРНЯ ДЗВОНÔВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

въ Калуши

вôдзначена двома срѣбными медалями

выконуе **дзвоны** рôзнои ваги и приймае ушкодженŷ дзвоны до переливаня въ найкоротшôмъ часѣ, а також мае на складѣ готовŷ дзвоны рôзнои ваги.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнŷ замовленя, прошу о ласкавŷ замовленя такъ на поодинокŷ новŷ дзвоны якъ и на цѣлŷ групы. За тревалôсть матеріялу и гармонічный звукъ моихъ дзвонôвъ ручу и для того осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. публицѣ

3789 Зъ глубокимъ поважаньемъ

АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.

IV-тй Загальнŷ зборы членôвъ

Товариства для выробу и торговлѣ ризъ церковныхъ въ Самборѣ

вôдбудуть ся дня 6 н. ст. серпня пôсля слѣдуючои проґрамы:

1) О 10 óй г. рано благодарственна Служба Божа;
2) о 2 óй г. пополудни отворене зборôвъ въ сали Рускои Бесѣды въ Самборѣ;
3) справоздане дирекціи и рады надзираючои; и предложене біланcу до затвердженя;
4) справоздане комісіи контрольнои;
5) выбôръ дирекціи;
6) выбôръ рады надзираючои;
7) выбôръ комісіи контрольнои;
8) внесеня дирекціи и рады надз.;
9) внесеня членôвъ.

Самбôръ дня 13-го липня 1696 р. 204

Вôдъ Рады надзираючои:

Сп. Ивановскій предсѣдатель. *О. Ил. Гмитрикъ* секретарь.

НА НАЛИВКИ!

Спірітусъ найчистѣйшый безвонный

незрôвнаный що-до якости и чистоты

товаръ першои пробы

поручае ц. к. управ.

РАФІНЕРІЯ СПІРИТУСУ

І. А. БАЧЕВСКОГО

ц. и к. надворного доставника у Львовѣ

Почтою пятикільовŷ посылки обему 5 літрôвъ. 205 1—6

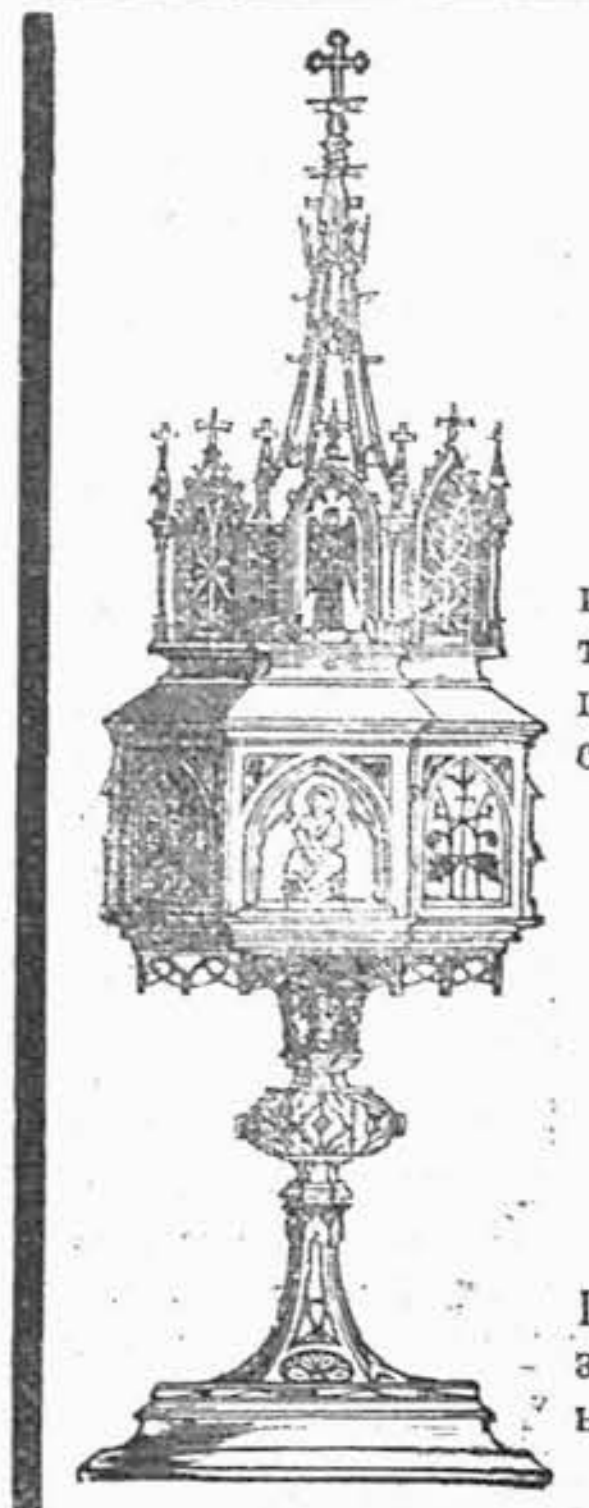

Бронзôвнича рукодѣльня

Володимира Усценьского

перенесена

зъ улицѣ Галицкои ч. 15

на

улицю Руску ч. 1

(въ дôмъ тов. „Просвѣты")

и сполучена зъ торговлею готовыхъ товарôвъ всякого роду, парамеитôвъ церковныхъ, столовои заставы, сервисôвъ зъ хиньского и правдивого срѣбра

пôдъ новою фірмою

Евгеній Спожарскій

и 185 4 25

Володимиръ Усценьскій

Львôвъ, ул. Руска ч. 1.

Принимають ся якъ давнѣйше всякŷ замовленя и вôдновленя рѣчей церковныхъ зъ золота, срѣбла, бронзу и ин.

Замовленя выконують ся оборотною почтою.

Безъ конкуренціи

есть мôй склепъ истнуючій вôдъ р. 1848 и тѣшучій ся вôдъ сего часу великою симпатією. Длятого поручаю мôй обильный складъ одягôвъ мужескихъ и хлопячихъ, пальта мужескŷ и хлопячŷ, якъ також одяги дитячŷ и уніформы. Також позваляю собѣ поручитись Веч. Духовеньству яко спеціялістъ въ роблению сурдутôвъ, рясъ и т. д.

Замовленя пôсля мѣры выготовлюють ся въ найкоротшôмъ часѣ якъ найгарнѣйше.

Дякуючи за дотеперѣшнŷ взгляды пишусь 4095

Зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна ч. 3.

ТОВАРИСТВО

поворозниче

въ Радимнѣ

поручае

всякŷ выробы поворозничŷ и сѣтнŷ.

Цѣнники на жадане gratis и franco. 1 6—12

Хто хоче дешево и смачно обѣдати, най зайде до

молочарнѣ галицкои

у Львовѣ

площа Академична ч. І.

Тамъ можна дôстати за 50 кр. обѣдъ зъ 3 дань. Потравы зладжують ся выключно на маслѣ. 195 3—3

Пѣвець церковный

Михайло Паздрій въ Кошлякахъ п. Нове село коло Пôдволочискъ, зъ добрымъ голосомъ и похвальнымъ свѣдоцтвомъ, — глядае мѣсця. 194 3—3

Сегорôчный матуристъ

Іосифъ Дженджера пошукуе лекціи на часъ вакацій або добше. Зголошеня пôдъ адресою І. Д. въ Лосячи п. п. Скала. 197 3—3

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выбôръ поезій для народу зъ житьеписью и портретомъ автора.

Накладомъ товариства „Просвѣта".

Цѣна кождои части **25 кр.**

Оправленŷ примѣрники продають ся по 35 кр.

Дрôтъ кôльчастый циновaный до огороджень по зр. 5 за 100 метрôвъ. Шнуры дротянŷ цинованŷ, грубости 5, 8, 13, 16 20 мм. по цѣнахъ можливо низкихъ

поручае Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры).

КОСЫ

зъ найлучшои стирійскои фабрики на спеціяльне замовлене наше зъ найбôльшою старанностю выготовленŷ:

60 сант. довгŷ середно широкŷ по 50 кр.
70 „ „ „ „ „ 60 „
90 „ „ „ „ „ 70 „

За доброту тыхъ кôсъ приймаемо всяку поруку.

На 5 кільоґр. посылку иде 8—10 штукъ.

„Народна Торговля" у Львовѣ

162 6—10 **и Філіи.**

Котва

Liniment. Capsici compos.

зъ аптики Ріхтера въ Празѣ,

звѣстне знамените усмиряюче бôль втиране; въ цѣнѣ по 40 кр., 70 кр. и 1 зр., находить ся у всѣхъ аптикахъ. Треба жадати се загально улюблене средство домове завсѣгды лишь словами

Ріхтера лініментъ зъ „котвою"

и для осторожности брати фляшки лишь зъ звѣстною маркою охоронною „котвою" бо ино такŷ суть правдивŷ. 396 67—68

Ріхтера аптика пôдъ „Зол. Львомъ, Прага.

ДАЕ СЯ ПОЛЕКШУ НА СПЛАТУ ПÔСЛЯ УМОВЫ.

Продаемо въ мѣсци и высылаемо на провінцію Вп. П. Т. державнымъ и приватнымъ урядникамъ, всечестному духовеньству и монастырямъ — Вп. адвокатамъ, лѣкарямъ, аптикарямъ, членамъ ц. к. жандармеріи и фінансовои сторожи, також всѣмъ, находячимъ ся въ тôмъ положеню, що можуть додержати выплату.

Нашŷ зъ доброты и дешевости звѣстнŷ товары.

Просить ся уклôнно, жадати нашого богато илюстрованого цѣнника.

На теперѣшный сезонъ поручае ся въ великôмъ выборѣ наймоднѣйшŷ парасолѣ и парасольки, дамскŷ и огородовŷ капелюхи для дѣвчатъ и хлопцѣвъ, блюзы сатиновŷ, батистовŷ, зефировŷ, вовнянŷ и шовковŷ, костюмы Mattinée и Negliges, шляфроки якъ и суknѣ огородовŷ, фартушки для дамъ и дѣтей, гальки шелковŷ, вовнянŷ и сатиновŷ. Що дня дôстаемо новости въ воалькахъ, коронкахъ, лентахъ, капелюхахъ, фасонахъ и додаткахъ до капелюхôвъ, пелеринки и накидки для дамъ, дѣвчатъ и дѣтей, бѣле мужеске, дамске и дѣточе, рукавички шведскŷ, даньскŷ, ґлясе, шовковŷ, вовнянŷ и нитянŷ, панчохи дамскŷ и дѣточŷ, всякŷ выробы паньчошковŷ, також скарпетки. — Спеціяльнŷ вôддѣлы на плащики, дѣточŷ суknѣ, и убраня для хлопцѣвъ.

Якъ нашŷ спеціяльнŷ вôддѣлы такъ и ново-вôдкрыта філія для европейскихъ и всхôдныхъ коврôвъ при улици Сикстускôй ч. 6, мѣстять великŷ запасы дешевыхъ коврôвъ сальоновыхъ, стѣнныхъ, комнатныхъ, церковныхъ до прикрасы престолôвъ; занавѣсъ и коронковыхъ сторôвъ, вовняныхъ портіеръ и занавѣсôвъ; ходники до комнатъ, на коритарѣ и сходы, лямбрекины и декорацийнŷ предметы, ковры передъ лôжка, шкôры антора якъ и хиньскŷ коцы, покрывала на постелѣ и столы, дерки и коцы для подорожи капы плюшевŷ. Спеціяльный вôддѣлъ останкôвъ ходникôвъ и высортованыхъ коврôвъ по поводу незначныхъ сказъ, немодныхъ десенѣвъ. Поодинокŷ покрывала (непаристŷ) на постелѣ и столы, коцы и диваники передъ лôжка продае ся по неимовѣрно дешевыхъ цѣнахъ, Письма и замовленя треба адресувати до

Заряду вѣденьского маґазину Au Louvre

Львôвъ, площа Катедральна ч. 3. 4895 42-0

Філія: ул. Сикстуска ч. 6. (Кореспонденція по руски.)

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1 мая 1896 року після годинника середно-европейского.

Поїзди відходять зі Львова: поспішні			особові				до / з	Поїзди приходять до Львова: поспішні			особові			
							Берліна	5·10	1·30	—	8·55	6·55	9·30	—
8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—	Кракова (Вроцлава і Відня)	5·10	1·30	8·45	8·55	6·55	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	6·45	—	Варшави	5·10	—	—	8·55	—	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	*6·45	—	Мушини-Криниці через Тарнів*) (тілько від 25 червня до 15 вересня)†, (тілько від 1 червня до 30 вересня)							
—	—	11·00	—	—	—	—		*5·10	—	—	†8·55	6·55	—	—
—	—	—	—	—	6·45	—	Мушини-Криниці через Ряшів	5·10	—	—		—	—	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Мушини-Криниці ч. Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	11·00	—	9·50	—	—	Хабівки через Тарнів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	—	—	9·5	6·45	—	Хабівки через Ряшів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
8·40	—	11·00	4·40	—	—	—	Хабівки через Перемишль	—	1·30	—	8·55		—	—
—	2·50	—	4·40	—	—	—	Мшани долїшної через Тарнів							
—	—	—	4·40	9·55	6·45	—	Ровзадова і Надбереза через Дембицю	—	—	—	—	6·55	—	—
							Рави руської через Ярослав	—	1·30	8·45	—	—	9·30	—
—	—	—	4·40	—	6·45	—	Кросна, Івонича, Риманова, Сянока через Перемишль	—	1·30	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	—	5·22	—	7·22	—	Мезе-Лаборча і Пешту через Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	—	—	9·35	—	—	Лавочного, Пешту, Міскольча Мункача	—	—	—	12·10	8·00	—	—
							Гребенова (тілько від 10 липня до 31 серпня включно)	—	—	—	—	1·51	—	—
—	—	—	5·22	9·35	*3·05	7.22	Сколього і Стрия*) (зі Сколього тілько від 1 мая до 30 вересня включно)							
—	—	—	—	9·35	7·22	—								
—	—	—	5·22	—	—	—		—	—	—	12·10	8·00	1·51	*10·10
							Станіславова через Стрий	—	—	—	12·10	8·0)	1·51	—
							Хирова через Стрий	—	—	—	—	8·00	1·51	10·10
6·10	—	—	—	—	—	—	Сучави, Гусятина, Кересмезе, Слободи рунґ., Бергомету, Чудина, Радовець, Кимполюнґа, Букарешту і Ясе	—	—	9·50	—	—	—	—
—	—	—	—	10·25	—	—	Сучави, Чорткова, Кересмезе, Калуша, Сопова, Букарешту і Ясе	—	—	—	—	2·01	—	—
—	—	—	—	2·45	—	—	Сучави, Радовець, Бергомету і Чудина (кождого понедїлка), Печеніжина	—	—	—	—	—	6·13	—
—	—	—	—	—	—	10·15	Сучави, Гусятина, Калуша, Новоселиці, Чудина (що понедїлка), Радовець, Кімполюнґа, Ясо, і Букарешту							
—	—	—	—	9·15	7·05	—								
—	—	—	—	9·15	—	—		—	—	—	—	7·28	—	—
6·14	2·25	—	—	9·48	—	11·12	Сокаля і Ярославя через Раву руску	—	—	—	8·15	5·45	—	—
							Белзця	—	—	—	—	5·45	—	—
6·00	2·11	—	—	9·30	—	10.45	Підволочиск і Бродів (на дворець Львів-Підзамче)	—	2·18	9·55	7·42	4·45	—	—
—	—	—	—	1·32	—	—	Підволочиск і Бродів (на головний дворець)	—	2·34	10·05	8·05	5·10	—	—
—	—	—	—	1·20	—	—	Брюхович (тілько від 1 мая до 25 червня і від 15 серпня до 6 вересня включно)	—	—	—	—	—	8·03	—
—	—	—	—	3·2?	—	—	Брюхович (тілько від 26 червня до 14 серпня включно)	—		—	—	—	8·25	—
—	—	—	9·45	3·00	8·55	—	Янова*) (через цілий рік), †) (тілько від 16 червня до 31 серпня включно)	—	—	—	*7·50	—	†5·28	†8·54
—	—	—	*9·45	†1·05	§3·00	*6·25	Янова (тілько від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цвітня включно)	—	—	—	—	1·10	7·48	—
—	—	—	1·32	—	—	—	Зимної Води від 1 мая до 6 вересня в неділі і сьвята	—	—	—	—	—	—	—

Увага. Години печатанї грубими черенками означають пору нічну від 6 год. вечером до год. 5-ой 59 мін. рано. В бюрі інформаційнім ц. к. зелїзниць державних у Львові ул. Третого мая ч. 3 готель Имперіяль продажь білєтів стрефових, окружних і довільно зіставлюваних зшитов до їзди, як також тарифів і розкладів їзди в виді кишеневім. Информації в справах тарифових і перевозових. Часъ середно-европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут. Година 12 часу середно европейского = 12 годині 36 мінут після годинника львівского. 6

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець Иванъ Белей, Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Паперъ въ фабр. Черляньскôи. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 148. Львôвъ, Четверъ 4 (16) липня 1896. Рôчникъ XVII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:	за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр.	на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр.	на пôвъ року . . . . 12 зр.
на чверть року 4 зр. 50 кр.	на чверть року . . . 6 зр.
у Львовѣ:	
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр.	на пôвъ року . . . . 3 зр.
на чверть року . . . 4 зр.	на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Администрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одної стрôчки инсератовоѣ або єи мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесеня приватнѣ числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 16 н. ст. липня 1896.

По ухваленôй передъ двома роками въ соймѣ змѣнѣ закона орґанізаційного для народныхъ шкôлъ не прийшлось довго ждати на наслѣдки сеи змѣны. Се, чого побоювали ся и що передсказували Русины, довершує ся передъ нашими очима, вправдѣ звôльна але систематично: значѣнє мѣсцевыхъ радъ шкôльныхъ зводить ся ad minimum при помочи делеґатôвъ окружнои рады шкôльнои и заступникôвъ обшарôвъ двôрскихъ, котрѣ въ силу закона засѣли по тыхъ-же радахъ. Школа народна вôддана пôдъ наглядъ и вплывъ комісарѣвъ moralnego rządu; громадамъ полишено благосклонно платити податки на школу, а зменшено ихъ голосъ въ самоуправѣ шкôльнôй. Нѣодинъ рускій священикъ не заименованый вôдпоручникомъ окружнои рады шкôльнои, а сей урядъ вôддано людямъ о значно низшôй интеліґенціи умысловôй, але натомѣсть зъ титулами властителѣвъ бôльшои посѣлости або управителѣвъ обшарôвъ двôрскихъ. Вже зъ того видно, що експозе соймове п. Бобжиньского, пôдперте такъ знаменито его adlatus-омъ радникомъ п. Барвѣньскимъ, мовь бы то загадана орґанізація мала на цѣли лишь пôднесенє интелектуальнои уровени школы народнои, було блахманомъ pro foro externo.

Змѣна закона орґанізаційного довела до того, що предсѣдателями мѣсцевыхъ радъ шкôльныхъ зачинають ставати властителѣ обшарôвъ двôрскихъ и що тутъ и тамъ переводить ся тихцемъ, хочь леґально бо бôльшостію голосôвъ мѣсцевои рады шкôльнои, змѣна руского языка выкладового на польскій. Школа народна выхоплює ся зъ рукъ громады и стає політичнымъ чинникомъ польонізаційнымъ.

Розумѣє ся, що въ такôй справѣ не може обôйти ся безъ борбы. Але борба веде ся нерôвными силами. Зъ одної стороны стають аґресивнѣ борцѣ захороненѣ щитами закона, а зъ другои ведуть дефензиву люде, котрыхъ одинокимъ оружіємъ може бути лишь свѣдомôсть святости справы, самосвѣдомôсть національна и сила характеру. Чи всѣ тѣ прикметы находять ся завсѣгды въ рядахъ дефензивныхъ борцѣвъ? Нѣ, — а въ наслѣдокъ сего такъ часто, на жаль, приходить ся намъ зазначувати програнѣ.

Бо и якъ же-жь говорити о побѣдѣ коли мѣжь нами находять ся **т а к ѣ К у р д ы д ы к и**! Въ квестіи принципіальнôй, коли рѣшає ся, чи урядовымъ языкомъ мѣсцевои рады шкôльнои має бути языкъ рускій чи польскій, рускій священикъ переважує своимъ голосомъ рѣшенє въ користь языка польского и деморалізує громаду, котра вôдъ давна уживала въ своѣй переписцѣ урядовôй руского языка. А зробивъ се вôнъ за-для своихъ „убѣжденій“ и за-для обороны „историческихъ началъ“. Тѣ „убѣжденія и начала“ не сягають высше понадъ етимольоґію и язычіє, але для о. Курдыдыка они важнѣйшѣ вôдъ загальнои справы народнои. Въ своѣй заѣлости партійнôй допускає ся о. Курдыдыкъ зрады народнои та увѣковѣчняє свое имя дѣломъ Герострата. По оплюгавленю Шевченка въ своѣмъ вôдчитѣ въ Тернополи о. Курдыдыкъ зробивъ крокъ дальше и дѣломъ доказавъ, якъ повимає справу народну и якъ для неи прислужить ся. Опинивъ ся на самôмъ днѣ калюжѣ.

Але не въ тôмъ рѣчь. Такихъ Курдыдыкôвъ має кождый нарôдъ. Они суть боляками, на котрыхъ одинока рада: выпалити и выпечи. Коли нарôдъ довершить тую операцію въ пору, безъ всякого жаханя, спасе цѣлый орґанізмъ вôдъ затроєня. Лихо въ тôмъ, коли тѣ боляки не выступають спорадично, а суть наслѣдкомъ отруѣ, котра запустила корѣнє и вôдъ довшого часу ширить ся въ орґанізмѣ, бо тогдѣ лѣченє тяжше и мусить вести ся интензивнѣйше. А въ сѣмъ случаю оно такъ єсть. Курдыдыкъ — се лишь дитина тыхъ батькôвъ, котрѣ бойкотували народнѣ институціи за-для „повреждения историчныхъ началъ“, — се лишь плôдъ науки деморалізаційнои прасы москвофільскои. Тѣ батьки можуть теперь видѣти, куды довела ихъ робота и якихъ выдала робôтникôвъ на нивѣ народнôй, а коли ще у нихъ бодай крыхта почутя народного, то чей-же самѣ кинуть каменемъ на виновника. Они мусять выречи ся и оставити на боцѣ Курдыдыкôвъ та тыхъ немногихъ сателітôвъ юрґельтнои прасы, коли хотять ставати до борбы за права народу и въ оборонѣ тыхъ правъ. Инакше и на ихъ чолѣ буде выписане знамя Каина.

А теперь ще мала рефлексія. Хто пôдпомагає систему п. Бобжиньского, чи лишь самъ законъ ухваленый противъ волѣ меншости національнои, чи може и одиницѣ тои меншости? Чи не прикладають до того руки ще въ бôльшôй мѣрѣ тѣ, що для мнимыхъ цѣлей шкôльництва приплескують потоптаню національныхъ правъ; — тѣ, що для особистыхъ анімозій волять бачити провôдъ шкôльництва народного въ рукахъ дѣдича якъ хлопа; — тѣ, що для „убѣжденій“ вырѣкають ся рôднои мовы въ користь чужои... Всѣ оня въ оконечныхъ результатахъ сходять ся — въ деморалізаціи.

И мы въ Европѣ.

Протестъ галицкихъ Русинôвъ противъ мадярского тысячилѣтя.

(Дальше.)

Мала частина тыхъ бажань була сповнена; не вважаючи на бѣдность руского народу угорского, заведено въ многихъ мѣсцевостяхъ двоклясовѣ школы народнѣ и повторюючѣ недѣльнѣ вôддѣлы для дорослыхъ зъ рускою мовою выкладовою; въ многихъ мѣсцевостяхъ заведено знову школы парохіяльнѣ, де вчителями, и то навѣть добрыми, були дяки. Коли австрійскій урядъ именувавъ Добряньского наджупаномъ чотирохъ комітатôвъ рускихъ зъ осѣдкомъ въ Унгварѣ, завѣвъ той въ администрація руску мову, позамѣщувавъ много урядôвъ рускими семинаристами, постаравъ ся о те, що почато выкладати въ ґимназіи кôлька предметôвъ по руски, позаводивъ рускѣ написи на таблицяхъ въ Унгварѣ и по селахъ. Єго знаменитый орґанізаторскій талантъ зелектризувавъ цѣлу Русь угорску и пôдвѣвъ єи до житя. На жаль — не станувъ вôнъ вôдъ разу на народнôмъ становищи, тому доки урядъ пôдпомагавъ єго, або бодай не робивъ єму перешкодъ, дотки все держало ся; коли-жь пôдъ управою Байста наставъ дуалізмъ и Мадяры взяли пôдъ ноги всѣхъ своихъ противникôвъ зъ 1849 р., уставъ такожь рухъ мѣжь Русинами. Мадяризація розпочала ся на ново, та симъ разомъ безмѣрно сильнѣйше и брутальнѣйше анѣжь упередъ. На Русинôвъ перенесли Мадяры всю ненависть, якою палали до Россіянъ за погромъ 1849 р.; нищити Русинôвъ зробило ся немовь патріотичнымъ обовязкомъ мадярскимъ, дарма, що сповнюванє сего нѣбы патріотичного обовязку вело за собою економічну руину, духову темноту и безпомôчнôсть пôвмиліоновои масы народу, выключало вôдъ цівілізаційного розвою и поступу цѣлѣ обширнѣ комітаты, деморалізувало и доводило до цѣлковитого етичного здичѣня угро-руску интеліґенцію, а найпаче ту єи часть, що зъ покликаня свого повинна бы стояти на сторожи гуманности и етичныхъ идеалôвъ — духовеньство высше и низше.

Найвысшими достойниками середъ угорскихъ Русинôвъ є три рускѣ епископы: мукачѣвскій Юліянъ Фірцакъ, пряшѣвскій Иванъ Валій и крижевацкій Юліянъ Дрогобецкій. Пряшѣвскій зовсѣмъ немôчный тѣломъ и духомъ, то про него й не говоримо. Мукачѣвского найлѣпше характеризують слова, якѣ вôнъ сказавъ при своѣй инсталяціи: „Надѣю ся, що въ короткôмъ часѣ тыхъ пятьсотъ тысячь греко-католикôвъ, що зôстають вôдъ нинѣ пôдъ моєю управою, станутъ ся найщирѣйшими Мадярами“. Крижевацкій выставивъ собѣ свѣдоцтво тымъ, що на отворенє выставы спѣшивъ зъ нараженємъ свого житя, щобы лишень показатись добрымъ Мадяромъ. Всѣ разомъ выявили добре свôй характеръ тымъ, що бояли ся поздоровити кардинала Сембратовича зъ кардинальствомъ, а дальше, що бояли ся порозсылати свому духовеньству програмы обходу ювілею уніи берестейскои лишь тому, що вони були друкованѣ **п о р у с к и**. Будучи пастирями 500.000 ного руского люду, живучи працею того люду, вони не тôлько не знають мовы того люду, але не хотять єи навчити ся, а що бôльше, бажали-бъ єи знѣвечити зъ лиця землѣ — може одинокій въ нинѣшнôмъ цівілізованôмъ свѣтѣ прикладъ безграничного отупѣня всякого морального почутя!

Мѣжь собою вони говорять и пишуть по мадярски, вô своими близькими и зъ капітулою, зъ пôдвладными священиками, зъ урядами такъ само; въ школахъ парохіяльныхъ умѣщують самыхъ ревныхъ Мадярôвъ, въ семинаріяхъ богословскихъ питомцѣ не вмѣють не тôлько по руски, але навѣть по церковному **ч и т а т и**, не то вже щобъ розумѣли те, що читають; въ бурсахъ для сирôтъ по священикахъ выховують не Русинôвъ, але Мадярôвъ, хоча заклады тѣ основанѣ и удержують ся рускими фондами.

Вѣрнымъ образомъ высокихъ пастирѣвъ мусять бути й низшѣ. Якъ тамтѣ обôчь ордерôвъ и вôдзнакъ, такъ сѣ обôчь добрыхъ парохій не знають нѣякого идеалу, якъ тôлько: бути „добрымъ Мадяромъ“. А щобы на таку назву заслужити, треба бути шовіністомъ мадярскимъ, нарôдъ уважати лише за дôйну корову, але не почуватись зглядомъ него до жадныхъ обовязкôвъ, голосити до рускихъ мужикôвъ проповѣди по мадярски, хочь мужики ихъ не розумѣють, потôмъ про такій подвигъ оголошувати публично въ часописяхъ, и на пôдставѣ такои публікаціи жадати надгороды зъ фондôвъ призначеныхъ на цѣли мадяризаційнѣ. На соромъ XIX. вѣкови мы мусимо сказати, що нинѣ въ угорскôй Руси велика часть рускихъ священикôвъ ще й такъ низько упала морально, що не вважає для себе ганьбою публично въ часописяхъ стверджувати, хто и коли въ рускôй церкви говоривъ мадярску проповѣдь, стверджувати свою зневагу до мовы рôдного народу, а за те огидне поквитоване жадати зъ мадяризаційного фонду надгороды, що звычайно выносить 10—15 гульд.! Мы не сумнѣваємось, що высоковченый ґр. Зічі, покликаючись на всю Европу, не знавъ тыхъ огидныхъ фактôвъ, якѣ день въ день, вôдъ давныхъ лѣтъ дѣють ся въ значнôй части єго рôдного краю, не знавъ про мадяризаційный фондъ и єго функцію, бо знавши все те, вôнъ — думаємо — не посмѣвъ бы бувъ анѣ покликати ся на свѣдоцтво Европы, анѣ профанувати память великого ґенія, покрываючи єго именемъ таку бездню морального здичѣня. Бо се не патріотизмъ, той свѣтлый, гуманный, чоловѣколюбный патріотизмъ, що становить красу и славу цівілізованого чоловѣка XIX. вѣку. Такого патріотизму дармо шукати середъ угро-руского духовеньства, зъ выимкомъ хиба дуже а дуже немногихъ особъ. „Мадярскій патріотизмъ“ бôльшости велить попередъ усего шукати користи и выгôдъ для себе, держати хлопа здалека вôдъ просвѣты и науки, читати тôлько мадярскѣ ґазеты, молити ся зъ мадярскихъ молитовникôвъ, вчити дѣтей по мадярски, говорити зъ сѣмєю, навѣть зô слугами дома розмовляти по мадярски.

Те саме, що про духовеньство, треба сказати и про свѣтску интеліґенцію, особливо про сѣльскихъ учителѣвъ. Зъ дуже малыми выимками ся интеліґенція на скрôзь змадярщена, встыдає ся рускои мовы, цурає ся рôдного люду. Мадяризація зробила ихъ не тôлько перевертнями и ворогами власного народу, але рôвночасно здеґрадувала ихъ морально, поробила ихъ сибаритами, пôдляками, лизунами, прислужниками паньскими, загасила въ ихъ душахъ всяке идеальне змаганє, всяке етичне почутє. Чи то є та пошана для идеалôвъ Ґетого, котру Европа має засвѣдчити мадярскôй націи при нагодѣ єи тысячилѣтя?

Ось ще кôлька на швидку назбираныхъ фактôвъ, якъ велика, культурна, гуманна мадярска нація шанує права людскѣ и горожаньскѣ другихъ народностей.

Въ Мукачевѣ була напись руска на одноповерховôй каменици парохіяльнôй. За-для тои написи мусѣвъ мѣсцевый парохъ терпѣти рôзнѣ пакости вôдъ Мадярôвъ, ажь поки зневоленый не стеръ єи и такимъ способомъ не ставъ ся знову льояльнымъ и правдивымъ „Мадяромъ“.

Одинъ забескидскій священикъ має малу дочку и хочь мати та отець говорять зъ нею по мадярски, але нянька и слуги — по руски, бо инакше не вмѣють, тожь и мала „кішасонька“ бесѣдує раднѣйше по руски, якъ по мадярски. До села, де той священикъ є парохомъ, заѣхавъ разъ „школярскій инспекторъ“ на візитацію школы. Священикъ запросивъ єго до себе на обѣдъ. За обѣдомъ залепетѣла щось мала попадяночка до свого батька по руски. Якъ тôлько почувъ се Мадяръ-инспекторъ, почервонѣвъ по самѣ уха, вставъ вôдъ обѣду и въ приступѣ найвысшого обурения промовивъ: „Я не можу ѣсти обѣду разомъ зъ такимъ мадярскимъ горожаниномъ, котрый не навчивъ своеи дитины по мадярски, котрого дитина гавкає (vabryá) варварскимъ жарґономъ!“ По сѣмъ выйшовъ Мадяръ зъ хаты, не попрощавши ся анѣ зъ гостиннымъ господаремъ, анѣ зъ єго подругою.

До ґімназіи, до третои чи четвертои клясы ходивъ хлопчина сынъ руского попа, що, якъ видно, почувъ у собѣ якусь рускôсть, коли на пытанє професора, якои вôнъ народности, вôдповѣвъ, що рускои. Професоръ побачивъ у тôмъ мало що не зраду державну, заразъ представивъ сю справу на вчительскôй конференціи, а тутъ присуджено выгнати хлопця зъ ґімназіи. Ажь по довгихъ заходахъ батька, коли той за сына сказавъ, що вôнъ мадярскои народности, полишено єго въ ґімназіи.

Одинъ зъ пôдписаныхъ тутъ бувъ свѣдкомъ такои сцены. На дворци зелѣзницѣ чекала на поѣздъ цѣла купа Русинôвъ, що мали ѣхати на жнива. Були тамъ и старѣ и молодѣ, хлопцѣ и дѣвчата. Мѣжь дѣвчатами деякѣ були дуже гарнѣ такъ, що се звернуло увагу молодого зелѣзничого урядника. Вôнъ не втерпѣвъ, щобы мѣжь нихъ не пôйти и не „пожартувати“ зъ ними трохи. Щобы-жь єго дѣвчата розумѣли, мусѣвъ говорити по руски. Тымчасомъ надôйшла хвиля отвореня касы. Приступає одинъ мужикъ зъ тои купы до касы и просить о білетъ третои клясы — по руски. Якъ вчувъ се той самый урядникъ, якъ скочивъ, немовь бы єго хто опаривъ, якъ крикнувъ, то бѣдный мужикъ ставъ нѣ въ сихъ нѣ въ тыхъ, не знавъ що зъ собою почати. Якъ перейшла перша буря, звернувъ ся той урядникъ до мужика, тай пытає: „Ты въ якôй земли жиєшь? Въ мадярскôй, тожь знай, що мусишь говорити по мадярски.“

Мадярска свободолюбнôсть и толеранція доходить до того, що Мадяры забороняють угорскимъ Русинамъ вôдбирати рускѣ часописи зъ Галичины, навѣть не політичнѣ, лишь літературнѣ або призначенѣ для дѣтей, забороняють зносити ся зъ галицкими, отвирають листы писанѣ до угорскихъ Русинôвъ и т. д. Навѣть въ абсолютнôй Россіи не робить ся такихъ рѣчей такъ явно, зъ такимъ цинізмомъ а особливо зъ устами повными грôмкихъ фразъ про свободу, толеранцію и цівілізацію.

Щобы знищити всякѣ слѣды Руси на Угорщинѣ, наказавъ урядъ перемѣнювати назвы не лишь мѣсцевостей, але й особъ и то якъ имена, такъ и прозвиска на ладъ мадярскій. Имена: Михайло, Осипъ, Иванъ, Гаврило, Василь, Стефанъ, Павло, Юрко, Олекса перемѣнено на Mihály, József, János, Gábor, Bazil, István, Pal, György, Sándor; по руски не смѣй теперь назвати ся, коли не хочешь наразити ся на тысячѣ рôзныхъ прикростей. Прозвища: Ивановъ, Иванцѣвъ, Голосний, Товтъ, Вôвсянникъ, Зейканъ, Зазуля, Завидякъ, Вовканичь, Сѣрко, Собковъ, Пасулька, Медвѣдь — стали писатись: Iványó, Iváncsó, Holosznvay, Thóth, Viszánik, Zékány, Zozulya, Zavegyák, Vókaniss, Szirko, Szopkó, Paszulyka Medvigy; многѣ переклали свои прозвища на мадярске, н. пр. Чорній — Fekete; многѣ прибрали прозвища мадярскѣ. *Подôбно чисто рускѣ назвы сѣлъ* поперемѣнювано на мадярскѣ и такъ: Новое Село – Bereg Ujfalu, Дубровка - Cserhalom, Розтока - Gazlo, Сельце - Kisfalud, Гребля—Felsö Karaszló, Залуже—Kis-Almás, Яблоново—Nagy-Almás, Дунковиця—Nyiresfalva, Пѣстрягово—Pisztraháza, Локоть—Abránka, Завидово—Dávidfalva, Чорный потôкъ—Fekete patak, Юровиця — Papgyörgyfalva, Пелѣшино — Hársfalva, Стройна—Malmos, Скотарско—Kis-Szolyva, Гукливое—Ingó, Воловое—Oekörmezö, Лисичово—Rókamezö, Новоселиця - Felsö Nereszniсze, Студеное—Hideg patak, Крива—Tisza Kirva, Терново—Kökényes и н. д. и т. д. Кôльканацять назвъ мѣсцевостей позôстало й доси рускими;

Мадярбвъ се кололо и въ нагоды выставы, щобы увѣковѣчнити ювілей тысячилѣтя, а заразомъ показати Европѣ, що Русинбвъ зовсѣмъ нема въ Угорщинѣ, порѣшили и тѣ остатнѣ назвы поперемѣнювати на мадярскѣ. Такъ отже вбдвѣчнѣ села рускѣ стануть теперь бодай на око, чисто мадярскими и вбдъ 1896 р. будуть называтись: Русково—Carpat-oroszi, Руска Поляна—Havasmező, Русь-крива—Sebespatak, Косова Поляна—Kaszómező, Нерсениця — Királyvölgye, Кушниця—Réfalu, Задня—Zarfalu, Майданка—Hamvas и т. д.

Мы не антісеміты и далекѣ вбдъ того, щобъ ворогувати проти кого небудь за-для его расы, религіи або народности. Та про те годѣ заперечити, що историчнѣ и соціяльнѣ обставины нашого краю вытворили доволѣ велику и вельми шкбдливу верству жидбвъ-паразітбвъ и безсовѣстныхъ експлуаторбвъ мужицкои працѣ. Особливо треба се сказати про ббльшбсть тыхъ жидбвъ, що живуть по селахъ якъ шинкарѣ, лихварѣ, дрббнѣ торговцѣ та перекупнѣ. Можемо сказати безъ помылки, що де въ селѣ ббльше такихъ жидбвъ, тамъ низше стоить просвѣта, народъ бѣднѣйшій, темнѣйшій и ббльше здеморалізованый. Отожь мы мусимо ствердити, що нѣгде на цѣлбмъ просторѣ заселенбмъ украньско-рускимъ народомъ процентъ жидбвъ по селахъ не є такій высокій, якъ власне на угорскбй Руси. Коли въ Россіи жите по селахъ жидамъ зовсѣмъ заборонене а въ Галичинѣ по селахъ живе ихъ ледво по 2—10%, то въ угорскихъ селахъ ихъ маємо по 20—70%. Не диво, що помимо голошенои на весь свѣтъ дбалости мадярского уряду про народню просвѣту мѣжь угорскими Русинами є ледви 30% письменныхъ.

(*Конець буде.*)

Дописи „Дѣла"

Зъ Бережанщины.

[Про нашѣ образы святѣ. — *Торговля книжокъ на вбдпустахъ.*]

Приватно дуже часто дають ся чути нарѣкання, — а вже и публично була та справа неразъ порушена — що хаты нашихъ селянъ суть заповненѣ образами дуже примітивнои вартости (богомазами) и то по ббльшбй части зъ написами польскими, а навѣть малюнками польскихъ святыхъ. Пригадую собѣ, що вже може передъ десяти роками „Просвѣта" тую справу на серіо трактувала и хотѣла выдавати рускѣ образы святыхъ, але що не було въ краю фірмы, котра бы хотѣла ихъ выготовляти, то глядано у Нѣмеччинѣ, и скбнчило ся здає ся лише на тбмъ, що фірма Pöllath въ Баварін вырабляє маленькѣ образки зъ рускимъ текстомъ, а образбвъ стѣнныхъ таки доси нашъ селяннвъ не може дбждати ся.

Хто сему виненъ? Загально сказавши: наша спеціяльно руска байдужнбсть, котра такъ ярко всюды на кождбмъ полѣ проявляє ся, — а спеціяльно виннѣ сему нашѣ рускѣ артисты малярѣ, котрѣ зб своеи „высокости" не хотять знизити ся та зробити щось для хлопскои хаты. Мы, дякувати Богу, маємо уже неодну десятку рускихъ артистбвъ-малярѣвъ. Я знаю лише тыхъ: 1) К. Устіяновича, 2) Т. Копистиньского, 3) Н. Ивасюка, 4) Юліяна Панькевича (молодшого), 5) Панькевича зъ Рогатина старшого (отець Юліяна), 6) Василя Иваньского, 7) Хомика въ Бережанахъ, 8) Тировича, 9) Алекс. Царевича въ Кобаловолокахъ. Певно, що то еще далеко не всѣ, и смѣло можна число рускихъ малярѣвъ поставити на тридять. Чому-жь бы они не мали заповнити рускихъ хатъ рускими образами? Правда, що нашихъ артистбвъ-малярѣвъ треба подѣлити на двѣ клясы а то: такихъ, що мають школу малярску и самоукбвъ. Однакожь и межи нашими самоуками-малярами суть правдивѣ таланты. Я примѣромъ видѣвъ у о. Дзеровича въ Рогатинѣ образъ Тайнои вечеры, котру намалювавъ Панькевичь (старшій), а о бразъ той правдивѣ знатоки оцѣнили на 600 зр. и уважали за майстерско выкбнченый. Але суть мѣжь ними и не артисты, котрѣ, можна смѣло сказати, своимъ мальованемъ обсмѣшили лише нашѣ церкви, а малюючи стѣнѣ образы могли бы зробити красну прислугу загалови а для себе лучшу реклямy. Коли бо то манія малярѣвъ, що якъ скоро тблько почує въ собѣ жилку малярску, заразъ пне ся малювати церкви (застерѣгало ся выразно, що сего высказу не вбдношу до знакомыхъ менѣ артистбвъ). Тай взагалѣ чому бы кождый зъ нашихъ артистбвъ-малярѣвъ не мбгъ причинити ся до украшеня хатъ рускихъ? Тажь ся праця анѣ така понижаюча анѣ не нерентовна. Гадаю, що въ тбмъ фаху також можна бы заробити грошѣ.

Може скажете, що се не належить до малярѣвъ, але до спеціяльнои клясы въ нашбй Галичинѣ, що называє ся „образниками". А власне о то ходить, щобы не образники занимали ся тымъ дѣломъ, бо по перше: они малюють самѣ богомазы, а друге: они продають нашимъ хлопамъ польскѣ образы а не рускѣ. Чи видѣвъ хто, якъ наша Русь широка, у рускогo хлопа на стѣнѣ образъ св. Володимира. св. Ольги, св. мм. Ивана и Теодора, св. мм. Бориса и Глѣба, св. Антонія и Теодозія печерскихъ? Натомѣсть вы бачили певно królewicza Kazimierza, św. Stanisława Kostkę, św. Wojciecha, św. Kunegundę и пр. А де нашѣ селяне набувають тѣ образы? По найббльшбй части на вбдпустахъ. И смѣхъ збирає и соромъ заразомъ для Русинбвъ: на рускихъ вбдпустахъ въ Улашкбвцяхъ, въ Гошовѣ, въ Лавровѣ, въ Зарваници, въ Жовквѣ, въ Краснопущи и т. д. нашѣ рускѣ хлопы купують польскѣ образы. Се тблько можливе мѣжь Русинами!

Не моя се рѣчь пбддавати тутъ плянy, якъ бы се мало стати ся, щобы нашѣ артисты-малярѣ схотѣли тымъ заняти ся и схотѣли рускѣ хаты украсити праздничными рускими образами; они до того спеціялисты тожь най они то обдумають. Я лише скажу, що тымъ бы зробили не малу прислугу и рускому народови и рускбй церквѣ и свому званю. Бо малювати образы я не уважаю за рѣчь понижаючу, противно за почесну и гадаю, що красше таки бодай тымъ заняти ся, анѣжь нарѣкати на бѣду та на бракъ роботы. Гадаю, що и на тбмъ можна дещо заробити. А зновъ годѣ вымагати, щобы нашѣ артисты-малярѣ самѣ були кольпортерами своихъ образбвъ. На вбдпусты можуть они высилати своихъ аґентбвъ. А отъ нашѣ першорядни купцѣ церковныхъ рѣчей, якъ пп. Стахевичь зъ Тернополя, Стахевичь зъ Станиславова, Дыметъ и Спожарскій зб Львова часъ до часу высилають по краю своихъ аґентбвъ зъ продажею свого краму и заробляють на тбмъ не малѣ грошѣ. Чому бы не могли нашѣ малярѣ-артисты зробити подбно и доставити рускимъ домамъ образы свого выробу, а выкинути фабрикаты заграничныхъ фірмъ. Але заки до сего прийде, може бы наша „Просвѣта" таки справдѣ ще разъ взяла сю рѣчь пбдъ розвагу, а товариству може спбрнѣйше прийде якъ подинокимъ людамъ.

Та коли я вже зачѣпивъ за „Просвѣту" та за вбдпусты, то буду вже дальше писати. Чому „Просвѣта" не має вже теперь кольпортажи своихъ книжокъ, по ярмаркахъ та по вбдпустахъ, якъ се бувало въ 70-тыхъ рокахъ? Чому нашѣ селяне мусять купувати по вбдпустахъ молитвословы выданя фірмы Чайковского и Келбусевача а не „Просвѣты"? Чому о. Джулиньскій не доставляє теперь також на всѣ вбдпусты, місіи та празники своихъ выдавництвъ? Мы, коли хочемо нашъ нарбдъ пбднести чи релігійно чи просвѣтно чи економічно, мусимо ему наприкряти ся, бути влѣзливыми, неутомыми, а найголовнѣйше: не спускати зъ ока нѣ найменшои нагоды, де бы дало ся щось пожиточного для него зробити та не дати ся въ тбтъ дѣлѣ чужимъ людямъ выпередити, бо потому нно нарѣкання безпотрѣбнѣ на латинізацію та польонізацію, а тутъ тымчасомъ много винна неразъ наша байдужнбсть.

О. Мих. Мосора.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ

Вчера згадали мы про важну резолюцію краньского сойму въ справѣ ненарушимости посольскои. *Для пояснения тои резолюції* годить ся подати ей генезу. Законы основнѣ забезпечають посламъ ненарушимбсть. Посолъ передъ нѣкимъ не одвѣчає за способъ своего голосования, а за свои промовы одвѣчає тблько передъ палатою. Навѣть за карыгбдный вчинокъ не вбльно посла, поки трвае сесія, анѣ вязнити анѣ взывати до суду, хиба въ разѣ прихопленя на горячбмъ вчинку, та и то тблько за повѣдомленемъ президіи палаты. Отже теперѣшный міністеръ судбвництва *гр.* Ґляспахъ призадумавъ ся надъ тымъ, чи постановы законбвъ основныхъ увольняють послбвъ також и вбдъ свѣдченя передъ судомъ въ справахъ карныхъ особъ третихъ. А не умѣючи найти вбдповѣди на те питане (властиво вбнъ не має права рѣшати такои справы, бо въ разѣ якоись непевности чи неясности лише законодавець — отже въ сѣмъ разѣ рада державна — має право толкувати законъ), удавъ ся зъ тымъ до найвысшого трибуналу. Вбнъ поспытавъ, чи въ карныхъ справахъ особъ третыхъ можна посла взывати до суду на свѣдка зъ причины бесѣды, выголошеной имъ въ парламентѣ. Найвысшій трибуналъ вбдповѣвъ, що можна. Коли бы мало на тбмъ станути, тогдѣ и ненарушимбсть посольска сталась бы дуже часто маною. Бо возьмѣмь оттакій приkладъ (особливо у насъ не рѣдкій): Посолъ въ своѣй бесѣдѣ обвинае власти о всѣлякѣ незаконности або й насильства. Прокураторъ державный добачить въ тбмъ обиду власти чи клевету и завбзве до суду на здогадъ якого тамъ Петра Гринькового, мовь то вбнъ наговоривъ такого послови. Тогдѣ посла завбзвуть за свѣдка, и вбнъ мусить высказати все до чиста, вбдъ кого позабиравъ знадобе до своеи бесѣды выголошеной въ парламентѣ. Тымъ то оречене найвысшого трибуналу выкликало въ кругахъ посольскихъ неспокбй и опбръ, а соймъ краньскій першій давъ выразъ своему поглядови, незгбдному въ ореченемъ найвысшого трибуналу.

Дня 12 с. м. вбдбули ся въ Бернѣ пбдъ проводомъ посла д-ра Тучека *зборы моравскихъ* Молодо-чехбвъ, щобы повднати ся зъ Старо-чехами для спбльного переведеня вближаючихъ ся выборбвъ до сойму. Деякѣ бесѣдники промавляли противъ угоды, высказуючи гадку, що Старо чехи можуть приступити до молодоческого сторонництва, а тогдѣ злишна всяка угода. Але вкбнци *згодили ся зборы*, въ котрыхъ взяло участь надъ 200 особъ, ббльшостію голосбвъ противъ 10 на внесене выконавчого комітету и приняли резолюцію комітету зъ додаткомъ ще одног точки, въ котрбй узнае ся за першій обовязокъ сторонництва, хоронити чеській нарбдъ передъ жидовствомъ, що завсѣгды въ цѣлбй Моравѣ стае на чолѣ ворогбвъ ческого народу.

— —

Зъ Петербурга доносять до Берлина, що въ послѣдныхъ дняхъ увязнено тамъ богато особъ. Поліція мала выкрыти три тайнѣ друкарнѣ; але головна друкарня стрейкового комітету таки не перестала розсылати свои письма. Увязненя мабуть остають въ звязи зъ стрейкомъ, котрого взбрцева організація наполохала россійске правительство.

— —

День 14 с. м. є въ цѣлбй Франціи великимъ народнымъ святомъ на памятку здобутя Бастилѣ. По полудни вбдбувъ ся великій переглядъ вбйска на полях Льоншану въ Парижи. Якъ донесли вже вчерашнѣ телеґрамы, стрѣлено на президента републики Фора, коли въѣздивъ на мѣсце перегляду войска, два разы зъ револьверу, але не вцѣлено его. Коли увязнено виновника, показало ся, що се Франсуа, той самъ, що кблька днѣвъ передъ тымъ кинувъ зъ ґалерін на салю парламентарну жмутъ папербвъ зъ окликомъ „нехай жие свобода письма!" Була то жалоба на зверхность мѣсту. Франсоа бувъ давнѣйше наставникомъ робітникбвъ мѣскихъ и утративъ мѣсце. Такъ и теперь збознавъ до протоколу, що вбнъ хотѣвъ лише звернути на себе увагу, щобы ему направлено кривду; длятого стрѣлявъ слѣпыми набоями и не мѣрявъ. Кажуть, що Франсоа не здоровъ на умѣ.

НОВИНКИ.

— **Першій загальнѣ зборы філіи Товариства „Просвѣта" въ Товмачи вбдбули ся** пбсля заповѣдженои програмы въ дни 5 и. ст. липня 1896 р. при участи понадъ 300 господарѣвъ зъ повѣту товмацкого и кбльканацати священикбвъ. Именемъ основателѣвъ філіи вбдкрывъ загальнѣ зборы о. Ал. Кадайскій зъ Грушки, по чбмъ выбрано председателемъ зборбвъ п. Тита Заячбвского радника судового зъ Коломыѣ и посла на соймъ краевый зъ повѣту товмацкого. На зборахъ сихъ явили ся яко делеґаты: адвокатъ д-ръ Кость Левицкій именемъ головного выдѣлу „Просвѣты" и проф. д-ръ Михайло Коцюба именемъ выдѣлу філіи „Просвѣты" въ Станиславовѣ. До выдѣлу філіи „Просвѣты" въ Товмачи выбрано: о. Ал. Кадайского зъ Грушки, о. Пор. Ступницкого зъ Товмача, Стефана Шемчука господаря зъ Пужникъ, о Ник Бачиньского зъ Милования, о. Софрона Левицкого зъ Стриганець, Ивана Бородайкевича господаря зъ Бортникъ и о. Николая Голинатого зъ Надорожног. Заступниками выдѣловыхъ выбрано: Леся Болеховского господаря зъ Вороны, Дмитра Депутата господаря зъ Вбльшаницѣ и Илька Камѣньского господаря зъ Палагичь. (Докладного справоздана зъ отсихъ загальныхъ зборбвъ не одержали мы до теперь вбдъ секретаріяту зборбвъ.)

— **Є. Ем. кардиналъ Сембратовичь** выѣхавъ въ понедѣлокъ зб Львова до своихъ добръ и верне ажь 16 серпня.

— **П-нѣ Саломея Крушельницка** покбнчила свои выступы въ Краковѣ, а газеты краковскѣ, высказуючи ѣй похвалы и повне признане, допоминають ся у дирекція, що чейже удасть ся ще и на дальшѣ выступы задержати нашу артистку.

— **У митрополита православного въ Чернбвцяхъ** явила ся оногды депутація селянъ пбдъ проводомъ п. Пѣгуляка и передала ему резолюцію въ справахъ церковныхъ вѣчь въ Чернбвцяхъ, Заставнѣ, Лужанахъ и Кбцмани. На промову п. Пѣгуляка, въ котрбй вбнъ просивъ митрополита, абы полагодивъ вѣчевѣ резолюціи, що мають на цѣли спокбй и порядокъ тамъ де его найббльше потрѣбно. т. є. въ буковиньскбй православнбй церквѣ — вбдповѣвъ митрополитъ ласкаво, що возьме резолюціи пбдъ розвагу и буде старати ся якъ лишь може о введене згоды мѣжь вѣрными православнои церкви. Депутація складала ся зъ пятьохъ селянъ зъ рбзныхъ сторбнъ и п. Пѣгуляка. На просьбу Впр. митрополита всѣ пбдписали резолюціи при митрополитѣ.

— **Бібліотека „Народного Дому" у Львовѣ** все ще порядкує ся. Въ І-шбмъ пбврощѣ с. р. вписано въ инвентарнѣ и картковѣ катальоґи тои бібліотеки 350 нумербвъ въ 421 томахъ. Всѣхъ нумерѣвъ въ бібліотецѣ и музею „Народного Дому" було зъ днемъ 30 червня с. р. 31.109 въ 52.926 томахъ.

— **Испытъ зрѣлости въ коломыйскбй гімназіи** вбдбувъ ся на дняхъ 4—9 липня пбдъ проводомъ инспектора краевого п. Ивана Левицкого. Сѣдало до испыту 20 (було всѣхъ въ VIII клясѣ 30) и 2 екстерністы: зъ того Русинбвъ 10 (було 17) Полякбвъ 5 (було 7) и жидбвъ 5 (було 6). Здали: зъ вбдзначенемъ 3 Русины а зъ добрымъ успѣхомъ 6 Русинбвъ, 3 Поляки и 5 жидбвъ. Двомъ (1. жидови и 1. Полякови) дозволено поправити по феріяхъ въ одного предмету. Одинъ (Русинъ) репробованый на рбкъ, одинъ (Полякъ) вбдступивъ въ серединѣ испыту. Характеристично для школьныхъ вбдносинъ галицкихъ — пише нашъ дописуватель — вбдбувъ ся актъ роздавання свѣдоцтвъ. Заповѣджено его на день 11. липня, отже въ русске свято, щобы всѣ професоры и ученики якъ *такожь* музика гімназіяльна могли взяти участь въ торжествѣ. Въ послѣдній хвили довѣдались професоры, що двохъ абітурієнтбвъ Русинбвъ рѣшили промавляти на торжественнбмъ актѣ, однакъ, якъ то само собою понятно, — по руски. Се выкликало у всѣхъ професорбвъ и инспектора дуже непріемне вражѣне. Коли всѣ збранѣ на коритари ожидали почину торжества, зачались наразъ якись тайнѣ переговоры помѣжь професорами а абітурієнтами; що хвиля выбѣгавъ котрыйсь зъ професорбвъ та зачинявъ пбдмовляти то одного то другого зъ маючихъ промовляти, щобы промовляли по польски; найббльшою ревностію вбдзначались на подивъ всѣхъ катихитъ о. Добряньскій та учитель руского языка д-ръ Пачовскій. Найсильнѣйшимъ ихъ аргументомъ була грбзьба, що „на що Вамъ (абітурієнтамъ) того, щобы васъ тамъ „въ горѣ" записали за москвофілбвъ та радикалбвъ". Но молодѣжь не уступила, думаючи цѣлкомъ справедливо, що коли хотять польскои промовы, то нехай ей вбддадуть котрому зъ трехъ Полякбвъ, що здали матуру. Коли се стало звѣстнымъ инспекторови та директорови, сталась наразъ дивна вбдмѣна. Всѣмъ збранымъ та музицѣ гімназіяльнбй, котра зачала вже була грати, велѣли сейчасъ забиратись, а въ сали лишились тблько: инспекторъ, професоры, запрошенѣ пароxи обохъ обрядбвъ и абітурієнты. (Товаришамъ ихъ, котрѣ не сѣдали до испыту зрѣлости, вступъ бувъ збороненый). Инспекторъ въ своѣй промовѣ накинувъ ся мокрымъ рядномъ на молодѣжь за патріотичный поступокъ. Зъ абітурієнтбвъ промовивъ по руски т. Струминьскій и при кбнци промовы натякнувъ на неоправданбсть докорбвъ инспектора, котрѣ дуже немило вразили молодѣжь. Подиву гбдна рбвножь нетолеранція професорбвъ Полякбвъ, бо мы бачили, якъ одинъ зъ нихъ по розданю свѣдоцтвъ остентаційно подававъ руку абітурієнтамъ Полякамъ, ігноруючи Русинбвъ, але найббльше чудує насъ въ сѣмъ случаю поступованѣ Русина инспектора, котрый мавъ опбсля зъ обуренемъ высказуватись про поступокъ абітурієнтбвъ. — [Нашъ дописуватель дивуєсь и чудуєсь зъ многихъ рѣчей, а то нѣчого такъ дивного, бо въ тбмъ всѣмъ „система п. Бобжиньского". — *Прим. Ред.*]

— **Непошанованє рускихъ святъ.** Зъ Заболотова доносять, що тамошный судъ зачинає забувати на рускѣ свята. На св. Ив. Хрестителя начальникъ суду п. Іос. Лехицкій назначивъ пять провізоріяльныхъ розправъ въ селѣ Попельникахъ. Интересованѣ стороны, свѣдки и зверхность громадска мусѣли выжидати приѣзду судовои комісіи и цѣлый день провести при розправѣ, замѣсть *молити ся* въ церквѣ.

— **Розрухи у Величцѣ.** Въ справѣ крадежи соли выѣхала до Велички комісія, щобы переслухати додатково кблькохъ вмѣшаныхъ въ ту справу гбрникбвъ. По переслуханю въ бюрахъ заряду салинъ одного зъ гбрникбвъ, узнала комісія вбдповѣднымъ зарядити противъ него арештъ слѣдчій и казала его вбдставити старшому стражникови до Кракова. Збрана передъ будынкомъ товпа гбрникбвъ вбдбила увязненого, а потбмъ окруживши будынокъ заряду и сусѣднѣ огороды заняла гбрбу поставу супротивъ комісіи, такъ що навѣть кидано камѣнемъ до комнаты, де урядувала комісія. Пбдъ охороною жандармеріи и поліціи удало ся членамъ комісіи перейти до будынку поліційного, при чбмъ члена комісіи Родзена вдарено каменемъ въ ногу. Дбйшло до того, що передъ брамою будынку мусѣвъ стояти жандармъ зъ добутою шаблею и револьверомъ въ руцѣ, для спиненя доступу товпѣ. Тревало се до пбзного вечера; комісія не могла выѣхати зъ Велички, бо и дороги обсадили роздразненѣ гбрники, та вбдъѣхала до Кракова ажь на другій день рано. Роздразнене гбрникбвъ походить зъ причины слѣдства въ справѣ крадѣжи соли, котре выкрыло мѣжь ними виновныхъ; они грозять стрейкомъ, кажучи, що продавали не крадену сбль, а выдававу имъ зарядомъ салинарнымъ на власнѣ потребы. Здає ся, що пбдмовили до сего купцѣ краденого товару, вмѣшанѣ въ ту справу. Дотеперь арештовано одного робітника, двохъ гбрникбвъ и двохъ дозорцѣвъ христіянъ, а 7 жидбвъ мужчинъ и женщинъ, що купували крадену сбль.

— **Выкупно електричного трамваю.** На послѣднбмъ засѣданю львбвскои рады мѣскои референтъ д-ръ Левенштайнъ справу перенятя трамваю електричного у власный зарядъ громады. Вбнъ выказавъ, що фреквенція выносить рбчно надъ 3,200 000 особъ, с. є. денно близько 10.000, або близько 8% населеня. Дохбдъ брутто выносивъ въ І-шбмъ пбврощѣ с. р. 94.346 зр. 51 кр., въ порбвнаню до 81.565 зр. 77 кр. въ І пбврощѣ мин. р. Характеристичне, що друга кляса дає ббльшій дохбдъ, якъ перша. Комісія ставить рѣшуче внесене, щобы громада зъ днемъ 1 серпня с. р. обняла трамвай у власный зарядъ. Фірмѣ Сіменсъ и Гальске мала бы заплатити громада мѣста Львова 750 000 зр. за трамвай електричный. Додати ще треба, що трамвай електричный обчислить

1 серпня с. р. зыскъ за минувшѣ лѣта и половину его выплатить громадѣ, тожь о стôльки дешевше вôдъ 750.000 зр. купить громада трамвай. Доходы ростуть а розходы меншають. Доказомъ рентовности трамваю електричного є се, що трамвай кôнный хоче запровадити електрику на случай перенятя громадою у власный зарядъ трамваю електричного. Трамваємъ електричнымъ заряджувавъ бы комітетъ, зложеный зъ трехъ членôвъ рады мѣскои, одного члена маґістрату и президента або віцепрезідента. — Рада ухвалила майже одноголосно выкупити зарядъ трамваю. Въ справѣ сего выкупна заходять деякѣ сумнѣвы. Такъ найперше треба буде переступити проґраму выдаткôвъ, бо замѣсть, якъ було постановлено, выдати зъ позички 10-міліоновои 700.000 зр. на трамвай, треба буде ще додати 50.000 зр. Крôмъ того нема докладныхъ датъ, чи пôдприємство буде выплачувати ся, бо трамвай своихъ розходôвъ не предкладає громадѣ ино доходы, а тôльки є здогады, що громада на тôмъ нѣчого не стратить. Ажь дня 1 листопада с. р., по довершенôмъ выкупнѣ, оголосить трамвай публично выказъ выдаткôвъ, и ажь тогдѣ громада на пôдставѣ рахункôвъ буде могла обчислити, якій интересъ зробила зъ выкупномъ трамваю.

— **Трупа жандарма** Ант. Стефановича найшли селяне зъ Ясенова на поляхъ пôдъ Жарковомъ. Вôнъ бувъ стаціонованый въ Пеняхахъ и выйшовъ еще 22 червня на службу, волочивъ ся по коршмахъ цѣлого повѣта, вернувъ до Ясенова и тамъ вôдобравъ собѣ житє выстрѣломъ зъ карабіна.

— **Нагорода для бурмістра.** Рада мѣска въ Капошварѣ въ Угорщинѣ ухвалила на однôмъ зъ послѣдныхъ своихъ засѣдань признати бувшому бурмістрови Гнатови Неметови 3000 зр. въ нагороду за его заслуги. Але зъ уваги, що є пôдозрѣня, ба навѣть очевиднѣ доказы на те, що бувшій бурмістръ Гнатъ Неметъ недбалымъ урядованємъ и спроневѣренями привѣвъ мѣсто на шкоду, — зъ уваги, що зъ тои причины внесено до суду доносъ: то щобы убезпечити мѣсто передъ шкодою, задержує ся зъ тыхъ 3000 зр. 1200 зр. — Такъ пише Капошварска часопись.

— **Филипъ Залескій**, знаный дефравдантъ почтовый, стане въ тôмъ мѣсяци передъ судомъ карнымъ у Вѣдни, обжалованый о се, що намовивъ 16 дѣвчатъ зъ честныхъ родинъ до выѣзду зъ собою, обѣцюючи имъ мѣсця касієрокъ въ гостинницяхъ и готеляхъ въ Одесѣ, а въ дѣйстности хотѣвъ ихъ передати домамъ розпусты.

— **Краєва рада шкôльна** ухвалила на засѣданю д. 13 липня с. р.: Потвердити номінацію на духовныхъ членôвъ до окружныхъ радъ шкôльныхъ: о. Ор. Чеховича, декана въ Боратинѣ *для Сокаля, о. Юл. Левицкого, декана* въ Словитѣ для Перемышлянъ. — Потвердити выборы делеґатôвъ радъ повѣтовыхъ до радъ шкôльныхъ окружныхъ: Сев Брасевича и бар. Кінеберґа въ Турцѣ а д-ра Арт. Німгина въ Станиславовѣ. — Именувати учителями въ школахъ народныхъ: Ген. Бачиньского въ Пискоровичахъ; Авд. Падоха въ Неновичахъ; Мих. Вишневского мол. уч. 5 клясовои школы муж. въ Бучачи; Ив. Ротенберґа ст. уч. 5 клясовои школы мужескои въ Чортковѣ; Мар. Зігуреку мол. уч. 5-клясовои школы женьскои въ Чортковѣ; Ив. Червиньского и Оль. Янишевску ст. уч. 4-кл. школы въ Монастирискахъ; Зен. Ганкевича въ Журавинцахъ; Ом Бѣлашевского въ Бишкахъ; Кав. Новотарского въ Жуковѣ, Вильг. Галюду въ Зарудкахъ; Мих. Дорика въ Милятичахъ; Мар. Старакôвну въ Пасѣкахъ зубрицкихъ; Вол. Борковского уч. ст. 5-кл. школы муж. въ Бродахъ; Фр. Богусевича ст. уч. 5-кл. школы муж. въ Мостискахъ; Юр. Видиша уч. управляючимъ 2 кл. школы въ Калиновѣ; Вас. Кутного въ Городищи цетнарскôмъ; Стеф. Пехника въ Волици; Ом. Ротарôвну въ Дроговычи; Саб. Гайльманôвну въ Стрѣлкахъ; Ром. Зобкова въ Пуковѣ; Конст. Ясельского въ Вишневôй; Як. Яцкевича въ Водникахъ; Гр. Шкôльника въ Кнѣселѣ; Ал. Кулинича ст. уч. 5-кл. школы муж. въ Бôбрцѣ; Мих. Свѣцѣньского мол. уч. 5 кл. школы въ Копичинцяхъ, Мих. Круля ст. уч. 5 кл. школы въ Старôмъ мѣстѣ; Мих. Грудзиньского и Ос. Кравса ст. уч. 5 кл. школы въ Ланцутѣ; Єл. Зелінґерôвну управ. уч. 5 клясовои школы женьскои въ Лежайску; Гер. Ольцгавзерôвну ст. уч. 5-кл. школы женьскои въ Долинѣ; Вол. Калиновича въ Ляшкахъ долѣшныхъ; Гель. Бема мол. уч. 2-кл. школы въ Снятинѣ на Балкахъ; Хр. Фарбіяна упр. уч. 2 кл. школы въ Воютичахъ. — Оснувати посады учителѣвъ религіи гр.-кат. и рим.-кат. для шкôлъ народныхъ въ Белзѣ вôдъ 1 вересня с. р. — Перемѣнити школы одноклясовѣ на двоклясовѣ въ Гнилицяхъ, Шегиняхъ и Конкольникахъ.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Торговельну академію у Вѣдни покôнчили Русины: Корн. Могильницкій и Пет. Слюсарчукъ. — Рада м. Станиславова ухвалила выслати до правительства петицію въ справѣ утвореня тамъ палаты торговельно-промысловои. — Вдова по бар. Гіршу мала жертвувати 100 міліонôвъ фр. на справу переселеня жидôвъ до Арґентины. — П. Спірідіонъ Губчакъ ставъ урядникомъ въ товариствѣ задатковôмъ „Вѣра" въ Перемышли.

Надôслане.

Foulard-Seide 60 Kr.

bis fl. 3.35 p. Met. — japanische, chinesische etc. in den neuesten Dessins und Farben, sowie schwarze, weisse und farbige **Henneberg-Seide** von 35 kr. bis fl. 14.65 p. Met. — glatt, gestreift, karriert, gemustert. Damaste etc. (ca 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.). **Porto- und steuerfrei ins Haus.** — Muster umgehend. Doppeltes Briefporto nach der Schweiz. 16 (2)

Seiden-Fabriken G. Henneberg (k. u. k Hofl.) **Zürich.**

— **Руске академичне технична землячтво „Русь" въ Градци** повѣдомляє Вп. товаришѣвъ, котрѣ намѣряють зъ новымъ рокомъ шкôльнымъ перенести ся у Градецъ, що всякихъ информацій якъ въ справахъ університету, мешкань и пр. удѣляє въ часѣ до 1 жовтня студентъ медицины А. М. Чмѣль, Львôвъ ул. Галицка ч. 21.

— **Справоздане Аґентуры Товариства Взаимнои Помочи Дякôвъ** єпархіи львôвскои деканату Зборôвского за часъ вôдъ 22 цвѣтня 1892 до 29 червня 1896. Пôсля §. 32 статута зôбрали ся пѣвцѣ церковнѣ деканату зборôвского и другихъ, до Зборова на III-тѣ загальнѣ зборы дня 29 червня на нараду зъ слѣдуючимъ порядкомъ: О годинѣ 11-тôй вôдспѣвано св. литургію. О годинѣ 2-гôй зôбрали ся члены въ сали школы мѣсцевои, числомъ 30, а Всч. о. Бахталовскій, выделеґованый урядомъ деканальнымъ вôдкрывъ гарною промовою зборы. Наступило справоздане аґента Т. Янишевского, въ котрôмъ выказано, що членôвъ въ минувшôмъ роцѣ було 35, а зъ того выписалось 6, а то зъ тои причины, що въ тыхъ деканатахъ, зъ-вôдки були тотѣ члены-дяки, позавязували ся въ сѣмъ роцѣ власнѣ аґентуры. Зô справозданя касієра Т. Процика, показало ся, що вôдъ часу завязаня аґентуры до 29 червня 1896 було приходу вразъ % 189 зр. 69 кр., а розходу 27 зр. 24 кр. Квота тая зложена въ товариствѣ задатковôмъ въ Зборовѣ на двѣ книжочки на 5%. Вôдтакъ члены выбрали черезъ акламацію на часъ 3-лѣтный аґентомъ Теодора Янишевского пѣвця церк. въ Зборовѣ, заступникомъ аґента Василя Дудку пѣвця цер. въ Бѣлыхъ головахъ, касієромъ аґенційнымъ Теодора Процика зъ Пресовець, а делеґатомъ на загальнѣ зборы Т. Янишевского. Въ часѣ зборôвъ наспѣла поздоровна телеґрама вôдъ аґентури деканата бережаньского. Вкôнци зборы ухвалили: просити Впр. о. декана, щобы при деканальнôй візитацій вплывавъ на членôвъ пѣвцѣвъ церковныхъ, котрѣ залягають зъ членьскими вкладками щось на 60 зр., найскорше сей довгъ вырôвнати; щобы выдѣлъ Товариства у Львовѣ конечно скликавъ на осѣнь загальнѣ зборы; щобы выдѣлъ упôмнувъ ся у Митр. консисторіи, щобы дякамъ выплачувано за службы фондаційнѣ, де такѣ суть и вôдправляють ся, бо дяки суть на тыхъ покривдженѣ.

Господарство промыслъ и торговля.

— **Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ" числило зъ кôнцемъ червня 1896** членôвъ 348 зъ депльяроваными удѣлами 383 на суму 19.150 разомъ. — Позичокъ удѣлено 306 въ сумѣ 99.545 коронъ 2 сот. Вкладокъ до обороту позôстає 141 на суму 76.543 кор. 34 сот. Оборотъ касовый выносивъ 405.446 кор. 28 сот.

Рахунокъ приходу и розходу по день 30. червня 1896:

Приходъ:

На фондъ резервовый	коронъ	708·—
„ удѣлы	„	13,812·54
„ вкладки до обороту	„	92,556·38
„ рахунокъ бужучій	„	38,215·62
„ позички на скрипты, зворотъ	„	11,713·29
„ „ „ векслѣ „	„	2,122·—
„ побранѣ вôдсотки	„	4,765·07
„ кошты адміністраціи	„	431·14
Зъ щадницѣ почтовои	„	38,399 10
Разомъ	коронъ	202,723·14

Розходъ:

На фондъ резервовый	коронъ	12·—
„ удѣлы	„	560·—
„ вкладки до обороту звернемо	„	16,013·04
„ позички на скрипты	„	87,935 02
„ „ „ векслѣ	„	11,610·—
„ кошты адміністраціи	„	957·75
„ проценты	„	1.787·85
„ кошты заснованя	„	200·30
„ рахунокъ бѣжучій	„	43,033 26
До щадницѣ почтовои	„	40,597·72
Готôвка въ касѣ	„	16·20
Разомъ	коронъ	202,723·14

Зъ позичокъ припало до заплаченя зъ кôнцемъ червня с. р. 226 ратъ, зъ котрыхъ звернено 222 ратъ въ сумѣ 13.428 коронъ 71 сот., а залягають раты у чотирохъ довжникôвъ въ квотѣ 243 кор. 90 сот., котрыхъ о заплату упôмнено.

Пригадуємо, що Товариство наше приймає вкладки щадничѣ до опроцентованя на 5% и просимо о дальшѣ вкладки особливо поручаємо наше Товариство до льокованя фондôвъ церковныхъ и капіталôвъ братствъ церковныхъ, звертаючи увагу на найлѣпшѣ ґарантіи при удѣлюваню позичокъ.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Сталыми учителями державнои школы промысловои у Львовѣ именованѣ Юл. Белтовскій и Ив. Богуцкій — инжінеръ. — Краєва дирекція скарбу именувала: Іос. Студзенецкого и Іос. Тибурского асистентами цловыми, а Мих. Пôдгорецкого поборцею цловымъ. — Дирекція почтъ и телеґрафôвъ надала посады: ц. к. почтмайстрôвъ: въ Сѣнявѣ експедиторови Ив. Рібенбаверови, въ Букôвску Фр. Бучковскому; въ Схôдници Вол. Куницкому, въ Криници Брон. Дембиньскому, въ Любачевѣ Люд. Кульчицкому, въ Хоростковѣ Волод. Остафиньскому, въ Перемышли на Засяню Мик. Скурцѣ; — ц. к. експедієнтôвъ почтовыхъ: въ Спасѣ Вас. Кушнѣрови, въ Дублянахъ Юл. Рутковскôй, въ Бориничахъ Мар. Маркесови, въ Соколôвцѣ коло Ожидова Мар. Осташевскôй, въ Дуплискахъ Стан. Стехерови, въ Дунаєвѣ Пав. Тешнарови, въ Куровичахъ Евг. Клеменсевичеви, въ Гôйчôмъ Стеф. Колпачкевичеви, въ Ворохтѣ на двôрци Іос. Куликови, въ Рускôмъ селѣ Стан. Кублинови, въ Сѣховѣ на двôрци Фр. Смычиньскому, въ Горожаннѣ великôй Мих. Чемериньскôй, въ Конюхахъ Стан. Макогоньскôй, въ Сороцку Іос Ивасечкови, въ Олешовѣ Соф. Мазярскôй, въ Конюховѣ на двôрци Альф. Стравсови, въ Гоєвѣ Мар. Хлопецкôй, въ Новосѣлцяхъ-Гнѣвошь на двôрци Фр. Ленохови, въ Тринчи Ив. Матіясови, въ Манастири Емер. Ясельскôй; — ц. к. стайничихъ: въ Бродахъ Емѣ Стайнсберґовôй. — Головнымъ учителемъ въ семинаріи учительскôй въ Самборѣ именованый Ив. Селецкій. — Директоромъ головного уряду почтового у Львовѣ именованый контрольоръ Алекс. Марешь.

— **Конкурсы.** Выдѣлъ краєвый розписує конкурсъ на посаду инструктора молочарства, зъ платнею 1500 зр. рôчнои и 500 зр. на кошты подорожей. Поданя вôдповѣдно удокументованѣ вносити до 1 серпня с. р. — Президія краєвои рады шкôльнои оголошує конкурсъ на посаду директора въ Самборѣ евентуально на таку саму посаду въ иншихъ ґімназіяхъ въ Галичинѣ. Поданя вносити до 20 липня с. р. — Рада шкôльна окружна мѣска у Львовѣ розписує конкурсъ на посаду сталого учителя релиґіи обряду греко кат. въ школѣ мужескôй им. Пирамовича зъ рôчною платнею 800 зр. и додаткомъ на мешканє въ сумѣ 80 зр. Подавати ся треба до кôнця серпня с. р. — Краєва рада шкôльна розписує конкурсъ на посаду учителя языка нѣмецкого яко предмету головного и фільольоґіи клясичнои яко предмету побôчного на низшу ґімназію, евентуально языка польского яко предмету побôчного на цѣлу ґімназію въ Бродахъ. Поданя вносити треба до 30 липня с. р. — Посада офіціяла высшого суду краєвого у Львовѣ въ X клясѣ ранґи опорожнена; подавати ся до 20 с. м.

Телеґрамы „Дѣла"

Вѣдень 16. липня. Wiener Ztg. оголошує заручины архикняжны Маріи Дороты, доньки архикнязя Іосифа, зъ княземъ Филипомъ Орлеаньскимъ. Заручины вôдбули ся вчера на замку Альцутѣ въ Угорщинѣ.

Прага 16. липня. Въ Смѣховѣ увязнено вчера семохъ ученикôвъ ремѣсничихъ за головну зраду.

Будапештъ 16. липня. Покôнчено переговоры зъ Сербією що-до отвореня границѣ для сербскихъ свиній. Правительство угорске пристало на тыждневый довôзъ 3000 штукъ свиній на торгъ въ Штайнбруху.

Отверте письмо

до віцепрезідента кр. дирекціи скарбу п. Коритовского.

Позаякъ я вже два роки жду на цѣлкомъ законно менѣ належачій ся зворотъ надплаченои осôбнои оплаты, и мимо просьбы и урґенсу до повѣтовои дирекціи скарбу, анѣ додатного анѣ уємного полагодженя дождати ся не можу, — тому уважаю конечнымъ сею дорогою, подати до ласкавои вѣдомости п. віцепрезідента одну зъ-помѣжь многихъ кривдъ, якѣ горожане австрійскѣ дуже часто терпѣти мусять. Туть именно рѣчь въ тôмъ, що коли скарбови державному належить ся що у податника, то шруба екзекуційна буде такъ довго въ руху, доки претенсія скарбу не буде покрыта. Однакъ коли податникови належить ся що у скарбу, то най же иде заздалегôдь учити ся права и его крученыхъ §§., щобы свою претенсію вôдъ скарбу выклопотати. Але до сего треба ще многихъ лѣтъ здоровля и вытревалости, бо инакше и §§. нѣчо не поможуть. А чи такій станъ єсть нормальный, и чи выплыває зъ интенцій правительства, я позволю собѣ сумнѣвати ся. — Але, що на жаль станъ сей єсть правдивый, ось служу доказомъ:

Въ §. 11. уступѣ 4. закона зъ 23 червня 1881 каже ся: „Убочный гандель напитками спіритусовыми пôдпадає оплатѣ $\frac{1}{5}$ части вôдъ 10 зр., єсли податокъ вôдъ головнои галузи заробкованя ще не вымѣреный."

Я закладаючи торговлю товарôвъ мѣшаныхъ, параґрафôвъ не учивъ ся, анѣ за ними не шукавъ, гадаючи, що тѣ урядники, котрѣ за се беруть грошѣ, повиннѣ ихъ знати. Тому йду до уряду податкового и заявляю, що хочу осôбну оплату вôдъ убочного гандлю заплатити та не знаю кôлько. Всѣ урядники, кôлько ихъ було, зачали радити: одинъ казавъ менше, другій бôльше, и стало на тôмъ, котрый казавъ найбôльше, бо ажь 5 зр Я давъ. На другій разъ, коли я вже обзнакомивъ ихъ зъ §. 11 тымъ, казали менѣ платити лишь 2 зр. т. є. $\frac{1}{5}$ часть вôдъ 10 зр. Але я пытаю ся, що буде зъ тыми 5 зр., якѣ я неповинно заплативъ? „То вамъ звернуть." Ну, добре. И такъ я плачу тягомъ по 2 зр., ажь доки не вымѣрено менѣ податку вôдъ торговлѣ товарôвъ мѣшаныхъ. Якъ ино вымѣрено сей податокъ, то заразъ пôсля сего податку була вымѣрена менѣ осôбна оплата на $26\frac{1}{2}$ кр., отже менша, анѣжь я перше плативъ.

Пôсля розпорядженя міністра скарбу зъ дня 2 липня 1881 р. §. 4. al. Б: осôбна оплата, вплачена у высшôй квотѣ, якъ належить ся, вôдъ убôчного гандлю, має бути по вымѣреню податку вôдъ головнои галузи заробковости звернена, — а що я заплативъ разъ 5 зр. а 3 разы по 2 зр., разомъ 11 зр., коли тымчасомъ пôсля вымѣреного податку належало ся по $26\frac{1}{2}$ кр., отже 1 зр. 6 кр., — то и менѣ належить ся зворотъ 9 зр. 94 кр. Вôдъ р. 1893 жду терпеливо на сей зворотъ и ще бы дальше ждавъ, ажь ту урядъ податковый замѣсть дати менѣ зворотъ, упоминає ся, щобы я ще доплативъ 9 зр. Якимъ чиномъ?! Quo titulo?! „W myśl usterek departamentu rachunkowego." Але-жь у мене „устерки" не мѣродайнѣ; у мене законъ мѣродайный, а сей каже, якъ я высше згадавъ, що я $\frac{1}{5}$ часть вôдъ 10 зр. мавъ платити, а то значить не 5 зр. лише 2 зр., а розпорядженє высше згадане каже, що и зъ того належить ся менѣ зворотъ, коли покаже ся, що пôсля вымѣреного податку осôбна оплата була вплачена въ высшôй квотѣ анѣжь належить ся. Пôсля вымѣреного податку, я плачу осôбнои оплаты $26\frac{1}{2}$ кр., то чей же низше анѣжь я перше плативъ по 2 зр.?! А коли вышуканѣ „похибки" чи тамъ „устерки" въ департаментѣ рахунковôмъ мають бôльшу вагу анѣжь законъ и розпорядженя міністеріяльнѣ, то въ такôмъ разѣ зовсѣмъ злишне єсть морочити людямъ головы законами тай розпорядженями.

Цѣлу сю рѣчь я представивъ совѣтникови ц. к. повѣтовои дирекціи скарбу вѣрно и якъ найдокладнѣйше вже близько передъ двома роками, маю рецепісъ; вôдтакъ я выславъ урґенсъ, але полагодженя нѣякого нема, — а тутъ урядъ податковый збирає ся до примусового стягненя 9 зр. мнимои недоплаты, мимо того, що я доказую ясно, що я надплативъ и не скарбова доплата, але менѣ зворотъ належить ся. Ба що бôльше, навѣть не ласкавѣ вôдповѣсти. Та на що, коли у нихъ єсть арґументъ — екзекуторъ, коли противно податникъ у вôдношеню до скарбу не має нѣякого екзекутора и єму можна лишь що найбôльше писати просьбы и жалобы, котрыхъ доля... „ad acta".

Описаный фактъ не єсть спорадичный. Я знаю такихъ выпадкôвъ „milczącego" або „długowiecznego" полагоджуваня справъ дуже много, особливо у вôдношеню до „kochanych braci Rusinów", длятого я подаю се до ласкавои вѣдомости Вп. п. віцепрезідента въ тôмъ пересвѣдченю, що постарає ся о усуненє такого шлендріяну у пôдчиненыхъ єму урядахъ, за що податники будуть єму въ высокôмъ степени зобовязанѣ.

Михайло Петрицкій
купець въ Жидачевѣ.

НАДÔСЛАНЕ.

АДВОКАТ КРАЄВИЙ
Д-р Евген Петрушевич
отворив канцелярию 199 4—5
у Львові ул. Міцкевича ч. 6.

Змѣна льокалю

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО
пôдъ „Коперникомъ"
перенесеный до нового льокалю
при пл. Галицкôй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєня електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя въ провінціи водворотно.

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.
4185

Портретъ Тараса Шевченка.
Цѣна 50 кр.
Дôстати можна въ тов. „Просвѣта".

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНЬСКІЙ
артистъ-маляръ

звѣстный вôдъ кôльканацяти лѣтъ изъ своихъ працъ малярскихъ, украшає церкви въ стилю всхôднôмъ разомъ зъ позолоченьемъ, престолы, иконостасы и иншѣ рѣчи. Приймає рѣзьбарскѣ роботы пôсля власныхъ плянôвъ. Выготовлює всякои величины церковнѣ образы до иконостасôвъ, престолôвъ, плащеницъ — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побôльшує зъ фотоґрафій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторіи реставрує всякѣ старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячѣ въ кругъ працъ малярства по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. Пôдписаный просить Всч. Духовеньство занотувати собѣ его адресу. 205 58—?

Т. Копистиньскій
у Львовѣ, улиця Краковска число 20.

УЧИТЕЛЬ органъ руского товариства педаґоґічного двотыждневникъ педаґоґічно-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 2., Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 160 кр. на чверть року 1 зр.

ПОДЯКА

Дня 11 липня с. р. вôдбула ся в Юсоковичах місія з Богослуженєм и проповідями під проводом Всч. о. А. Левицкого. На місію прибули ще Всч. оо. Гутковскій, Танячкевич, Цебровскій, Левицкій і Дубицкій, котрі не жалували своіх трудів взяти уділ в тім торжестві. За се маємо честь насамперед Всч. о. А. Левицкому за провадженє сеі місіи, котра вôдбула ся тілько за єго старанєм, дальше всім прочим Всч. оо. за іх труди в звеличеню сего торжества зложити сердечну подяку.

Михайло Дупелич начал. громади, І. Бідюк провізор церк., А. Бідюк заст. нач. гр., І. Туркало, Г. Юзків півець церк., И. Заставний провізор. 206

Зôстаючи въ зносинахъ купецкихъ зъ першорядными домами торговельными россійскими, маемо честь поручити зъ нашихъ складôвъ

ЧАЙ

правдивый китайскій

въ оригінальныхъ нашихъ $^1/_4$ фт. пачкахъ по: 40 50, 60, 70, 80, 90, 100 и 125 кр; — въ $^1/_8$ фт. пачкахъ по: 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50 и 63 кр. ЧАЙ порошокъ по 1 зр. 20 кр., 1 зр. 40 кр., 1 зр., 65 кр. и 2 зр. за фунтъ.

При замовленяхъ найменше 2 фунтôвъ при порошку 3 фунтôвъ высылаемо франко; при вôдбóрѣ 6 фунтôвъ додаемо 5% въ товаръ.

Зъ поважанемъ

19 27—0 **НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.**

Климентій Федуньо

переплетникъ бібліотеки ц. к. львôвского університету

поручае 366 91-?

своє переплетниче и ґалянтерійне заведенье

у Львовѣ, ул. Академична ч. 8.

Пôдоймае ся всякихъ робôтъ, особливо переплету: Служебникôвъ, Євангелій, Молитовникôвъ, Бібліотечныхъ книгъ, Альбумôвъ, Мапъ, Дипльомôвъ и т. ин. по умѣреныхъ цѣнахъ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. управ. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

- 4% листы ипотечнѣ короновѣ
- 4½% листы ипотечнѣ
- 5% листы ипотечнѣ преміованѣ
- 4½% листы товариства кредитового земского
- 4½% „ Банку краєвого
- 4% листы Банку краєвого
- 5% облігаціи комунальнѣ Банку краєвого
- 4½% позичку краєву галицку 3483
- 4% позичку краєву галицку коронову
- 4% позичку пропінаційну галицку
- 5% „ „ буковиньску
- 4½% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
- 4½% „ пропінаційну угорску
- 4% угорскѣ облігаціи индемнізаційнѣ
- и всѣлякѣ ренты австрійскѣ и угорскѣ

а всѣ тѣ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякѣ вылосованѣ а вже платнѣ мѣсцевѣ паперы цѣнні, також запавшѣ купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцевѣ лишь за вôдчисленьемъ справдешнихъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ вийшли купоны, доставляє новѣ аркушѣ купоновѣ, за зворотомъ коштôвъ, котрѣ самъ поносить.

Одна т. зв. фірма годинникарска у Вѣдни копіює нашъ анонсъ и продае „годинники звѣздистѣ" по 6 зр., але то суть звычайнѣ и продає „годинники, котрѣ мы продаемо по 4 зр. Треба вôдкиколь діновѣ годинники, котрѣ мы продаемо по 4 зр. Треба вôдкиґоль діновѣ годинникъ, де нема на ціферблятѣ и верку выпинути кождый годинникъ. де нема на ціферблятѣ и верку выпинути кождый годинникъ „Hartford Watsch & C." и намъ се заразъ досанои фірмы „Hartford Watsch & C." и намъ се заразъ донести, а мы будемо доходити своихъ правъ.

НОВЕ! Зреформованый годинникъ звѣздистый **НОВЕ!**

Hartford Watch компаніи

повиненъ цѣлкомъ выперти годинники швайцарскѣ. Зреформованый годинникъ, котрый представляє цѣлкомъ нову систему годинникôвъ, пôдъ взглядомъ выкôнченя и прецізіи, є одинокимъ въ своѣмъ родѣ. Зреформованый годинникъ доставляє ся въ цѣлкомъ артистично выкôнченыхъ, цізелірованыхъ масивныхъ фасоновыхъ кувертахъ золотыхъ.

Одинока цѣна **лишь 10 зр.**

Одинока цѣна **лишь 10 зр.**

Фасонове золото се цѣлкомъ новый золотои краски металь америк. вынаходу. Се нѣякъ не єсть лишь внѣшне позолочене або плятиноване, ино рôвна золота краска така якъ на внѣ, переходить на скрôзь черезъ цѣлый металь, и опирає ся навѣть кислотамъ такъ якъ правдиве щире золото.

Зреформованыхъ годинникôвъ за-для сего цѣлкомъ нового своєродного металю навѣть фаховѣ люде не розпознають вôдъ правдивыхъ *золотыхъ* годинникôвъ такъ що-до выгляду якъ також що-до шляхотного артистичного выкôнченя. Мы беремо за зреформованѣ годинники Hartford Watch компаніи найдальше идучу ґарантію, що свого выгляду золотистого нѣколи не стратить. Цѣна зъ 3 фасоновыми кувертами золотыми (вôдскакуюча куверта Savonette тôлько 10 зр.

Одинока цѣла **лишь 10 зр.**

Веркъ зреформованого годинника є дуже старанно цѣлковито выкôнченый и докладный, такъ що мы кождому, хто лише потребує доброго годинника, его горячо *поручаемо*. Кождый годинникъ має 3-лѣтну на письмѣ ґарантію. Кождый, кому не подобають ся нашѣ зреформованѣ годинники, має право въ протягу 8 днѣвъ **жадати звороту грошей.** Цѣна зъ 3 фасоновыми кувертами золотыми (вôдскакуюча куверта Savonette) тôлько 10 зр.

Просимо „зреформованый годинникъ" Hartford Watch Co. не мѣняти зъ подôбными нѣчого не вартными фабрикатами. Кождый годинникъ є означеный фірмою (Hartford Watch Co.).

Высылає за послѣплатою фірма

Anton Rix & Bruder

Wien, II., Praterstrasse 16.

До того вôдповѣднѣ фасоновѣ золотѣ ланцюшки, шпортового фасону, 3 зр. 176 5—6

Ф. МІССЛЕРЪ

вôдъ зверхности орґанізоване **мореплавне заведенє**

ВЪ БРЕМЕНѢ

высылаюче людей найбезпечнѣйшими почтовыми и скороходными кораблями: зъ **Бремена** въ полудневу и пôвнôчну **Америку, Африку, Австралію** и взагалѣ до всѣхъ мѣсцевостей кулѣ земскои.

Найдешевшѣ цѣны — найчестнѣйше прожитане. 72 9—24

Увѣдомленя у всѣхъ языкахъ безплатно и франко.

Адреса: **F. Missler, Bremen, Bahnhofstrasse, 30.**

За 2 зр. переробляю кождѣ найбôльше збитѣ матерацы цѣлкомъ якъ новѣ. Старѣ колдры приймаю до покрытя. **Іосифъ Шустеръ**, ул. Коперника ч. 7 у Львовѣ. 86 18—30

Ново отворена

РОБÔТНЯ ПОВОЗÔВЪ

разомъ и лякирня повозôвъ та робôтъ будôвляныхъ поручає ся ласкавôй памяти Впов. Интересентôвъ. Приймає всякѣ роботы, що входять въ еи обсягъ.

ІОСИФЪ ПУКАСЪ

Робôтня повозôвъ и лякирня. Львôвъ, ул. Коперника 11.

Касы огнетревалѣ Нр. 0, 0½, 1, 2 по зр. 75, 85, 115, 125 зъ пультомъ о 10 зр. дороще

поручає Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры).

Покладки

правдивыхъ *курей брамійскихъ* за штуку 15 кр.; голендерскихъ, чорныхъ, зъ бѣлыми великими чубами за штуку 25 кр.; гуданьскихъ за штуку 25 кр.; п авдивыхъ курей стирійскихъ за штуку 10 кр.; падуаньскихъ срѣбныхъ за штуку 30 кр.; лянгшаньскихъ за штуку 30 кр.; индикôвъ за штуку 30 кр; Wyandottes-срѣбныхъ за штуку 30 кр; италійскихъ за штуку 30 кр.; курей-карлôвъ за штуку 30 кр.; кохі-хіньскихъ за штуку 25 кр.; семигородскихъ голошійцѣвъ за штуку 20 кр.; Доркінґъ за штуку 25 кр; Іокоґама за шт. 50 кр, емедскихъ гусей-велитôвъ за штуну 1 зр.; качокъ пекіньскихъ за штуку 20 кр.; великихъ качокъ стирійскихъ за шт 20 кр.

Розсылаю покладки тôлько чистерасовыхъ звѣрятъ, котрѣ вже кôлька разъ були преміованѣ и ручу за чистоту и правдивôсть расы.

43 6—6

Max Pauly

Кефляхъ (Köflach) Стирія.

ДАЄ СЯ ПОЛЕКШУ НА СПЛАТУ ПÔСЛЯ УМОВЫ.

Продаемо въ мѣсци и высылаемо на провінцію Вп. П. Т. державнымъ и приватнымъ урядникамъ, всечестному духовеньству и монастырямъ — Вп. адвокатамъ, лѣкарямъ, аптикарямъ, членамъ ц. к. жандармеріи и фінансовои сторожи, також всѣмъ, находячимъ ся въ тôмъ положеню, що можуть додержати выплату.

Нашѣ зъ доброты и дешевости звѣстнѣ товары.

Просить ся уклôнно, жадати нашого богато илюстрованого цѣнника.

На теперѣшный сезонъ поручає ся въ великôмъ выборѣ наймоднѣйшѣ парасолѣ и парасольки, дамскѣ и огородовѣ капелюхи для дѣвчатъ и хлопцѣвъ, блюзы сатиновѣ, батистовѣ, зефировѣ, вовнянѣ и шовковѣ, костюмы Mattinée и Negliges, шляфроки якъ и суконѣ огородовѣ, фартушки для дамъ и дѣтей, гальки шелковѣ, вовнянѣ и сатиновѣ. Що дня дôстаемо новости въ воалькахъ, коронкахъ, лентахъ, капелюхахъ, фасонахъ и додаткахъ до капелюхôвъ, пелерины и накидки для дамъ, дѣвчатъ и дѣтей, бѣле мужеске, дамске и дѣточе, рукавички шведскѣ, даньскѣ, ґлясе, шовковѣ, вовнянѣ и нитянѣ, панчохи дамскѣ и дѣточѣ, всякѣ выробы паньчошковѣ, також скарпетки. — Специяльнѣ вôддѣлы на плащики, дѣточѣ суконѣ, и убраня для хлопцѣвъ.

Якъ нашѣ специяльнѣ вôддѣлы такъ и ново-вôдкрыта філія для европейскихъ и всхôдныхъ коврôвъ при улици Сикстуской ч. 6, мѣстять великѣ запасы дешевыхъ коврôвъ сальоновыхъ, стѣнныхъ, комнатныхъ, церковныхъ до прикрасы престолôвъ; занавѣсъ и коронковыхъ сторôвъ, вовняныхъ портієръ и занавѣсôвъ; ходники до комнатъ, на коритарѣ и сходы, ламбрекины и декорацийнѣ предметы, ковры передъ лôжка, шкôры ангора якъ и хиньскѣ коцы, покрывала на постелѣ и столы, дерки и коцы для подорожи капы плюшевѣ. Специяльный вôддѣлъ останкôвъ ходникôвъ и высортованыхъ коврôвъ по поводу незначныхъ сказъ, немодныхъ десенѣвъ. Поодинокѣ покрывала (непаристѣ) на постелѣ и столы, коцы и диваники передъ лôжка продає ся по неимовѣрно дешевыхъ цѣнахъ. Письма и замовленя треба адресувати до

Заряду вѣденьского маґазину Au Louvre

Львôвъ, площа Катедральна ч. 3. 4895 43-0

Філія: ул. Євстуска ч. 6. (Кореспонденція по руски.)

Вышивки

всхôдної Галичины

пôсля колекціи зôбраной Товариствомъ „Клюб Русинок у Львові" появилась накладомъ Антона И Хойнацкого зъ літографічного заведеня Андрѣя Андрейчина по цѣна

3 зр. 30 кр. а. в.

за примѣрникъ, складаючій ся зъ 20 таблиць въ 4° королевского формату въ хорошо выдѣланôй тецѣ

Выдане сихъ „Вышивокъ" перевысшає значно подôбного рода выданя, що появились въ Кіевѣ, Одессѣ и Москвѣ, и то не лише пôдъ взглядомъ технічного выкôнченя, але також и пôдъ взглядомъ самого змѣсту, понеже выдане се заключає въ собѣ точну репродукцію численныхъ взорôвъ народныхъ вышивокъ зъ повѣтôвъ Борщѣвъ, Городенка, Калушь, Надвôрна, Снятинъ, Товмачь и иншихъ о вѣрнôмъ наслѣдуваню красокъ, уживаныхъ народомъ въ дотычнôй окрестности.

Зъ замовленями належить звертатись до Антона И. Хойнацкого, управителя Книгарнѣ Ставропигійского Института у Львовѣ, улиця Руска ч. 3. 355 6-0

„ДНѢСТЕРЪ"

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

у Львовѣ въ домѣ „Просвѣты" Ринокъ ч. 10

перше и одиноке **руске товариство** асекураційне, припоручене Всч. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ черезъ Впреосв. Митр. и Преосв. Еп. Ординаріяты всѣхъ трехъ Епархій, обезпечає будынки, скотъ, господарскѣ знаряды, збôже въ зернѣ, и соломѣ, сѣно въ стогахъ и будынкахъ **противъ шкôдъ огневыхъ** за можливо найнизшою оплатою.

Шкоды ліквідують ся и выплачує ся сейчасъ по пожарѣ, а договоры заключенѣ зъ першими Товариствами контрасекураційными подають „Днѣстрови" можнôсть обезпечувати и выплачувати и найвысшѣ сумы. 4414

Полісы „Днѣстра" приймає Банкъ краєвый при позичкахъ ипотечныхъ.

На житє можна обезпечати ся черезъ „Днѣстеръ" пôсля всѣхъ можливыхъ комбінацій въ Товариствѣ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ, котре дає якъ найкористнѣйшѣ услôвя, и выдає полісы и квіты въ рускôмъ языцѣ.

Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ", стоварищене зареєстроване зъ обмеженою порукою, принимає вôдъ своихъ членôвъ и третихъ лиць **вкладки** до опроцентованя **по 5%**. Гваранція *цѣлковита*. Удѣлы по 50 коронъ. Позички удѣляють ся тôлько властителямъ реальностей, вôльныхъ вôдъ тягарôвъ, за порукою двохъ членôвъ. Зъ позичокъ вôдтягає ся десята часть на удѣлъ.

Зголошеня о удѣленье аґенціи въ мѣсцевостяхъ, де „Днѣстеръ" не є заступленый, приймають ся.

Вже отворена

РЕСТАВРАЦІЯ

САМУИЛА РАЙХА

пôдъ ч. 5. Ринокъ у Львовѣ,

перенесена зъ-пôдъ ч. 4 Ринокъ до обширного, видного и здорового льокалю, красно урядженого.

Кухня знаменита, смачна и здорова. Харчь пôсля спису стравъ а въ абонаментѣ танше. Вино австрійске и угорске правдиве, на мѣры и бутельки, иншѣ же десеровѣ на келишки и бутельки. Портеръ англійскій и краєвый. Коньякъ французскій (кураційный). Сливовиця сримска. Румъ ямайка. Знаменитый мѣдъ янôвскій и тернопôльскій. Лікеры и розоліѕы заграничнѣ и краєвѣ зъ фабрикъ Вп. И. А. Бачевского ц. к. надворного доставця двора, Вп. ґр. Дрогойовского и Вп. ґр. Потоцкого въ Ланцутѣ, *особливо* славна старка, контушôвка и т. д. Пиво лежакъ и експортове зъ найславнѣйшихъ броварôвъ на мѣры и въ бутелькахъ. Услуга скора и совѣстна.

Дякуючи за дотеперѣшнѣ взгляды П. Т. Публики и на дальше такимъ взглядамъ поручаю ся.

Зъ глубокимъ поважанемъ

193 6—6 *Самуиль Райхъ*, ресторатор

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець Иванъ Белей. Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Паперъ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнѣ Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 149. Львôвъ, Пятниця 5 (17) липня 1896. **Рôчникъ XVII.**

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — **у Вѣдни:** M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ:** M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:	за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр.	на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр.	на пôвъ року . . . . 12 зр.
на чверть року 4 зр. 50 кр.	на чверть року . . . 6 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . . 16 зр.	на пôвъ року . . . . 3 зр.
на чверть року . . . 4 зр.	на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанî вôльнî вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклî принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовои або єи мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншî донесеня приватнî числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

И мы въ Европѣ.

Протестъ галицкихъ Русинôвъ противъ мадярского тысячилѣтя.

(*Конецъ.*)

Та не досыть того, що угро-рускî селяне своєю працею годують и збогачують таку величезну силу паразітôвъ. Пôсля найновѣйшого закона мадярского про рецепцію жидôвъ спадуть на Русинôвъ новî тягары — выдатки на користь жидôвъ. Теперь бо, коли въ селѣ є 200 жидôвъ и вони захочуть заложити собѣ школу, божницю и т. д, то пôсля того закона Русины будуть мусѣли конкурувати на будову и удержанє тыхъ божниць такъ само, якъ на свои церкви.

А тымчасомъ Русины не смѣють собѣ заложити читальнѣ, касы позичковои, ссыпу збôжа, не можуть лучити ся въ спôлки, бо жиды попиравî Мадярами не допускають до того.

Мы не хочемо говорити про економічный станъ, до якого довела угорскихъ Русинôвъ така господарка урядова сполучена зô здирствами податковыми, зъ екзекуціями нечуваными въ нѣякôй цівілізованôй державѣ. Мы зазначимо тôлько, що зъ цѣлои украиньско-рускои територіи власне угорскî Русины найпершî почали еміґрувати за море, що процентово и абсолютно они доси достарчили найбôльшого числа еміґрантôвъ и що на новыхъ осѣдкахъ, особливо въ Сполученыхъ Державахъ пôвнôчнои Америки власне они показують ся найменше цівілізоваными, а причѣплене до нихъ Американцями прозвище „Hungarian“ здавна стало ся синонімомъ грубости, нехарности, зледащѣлости и рабскои принижености, до якихъ въ Америцѣ не доходили анѣ невольники Неґры, анѣ дикî Индіяне.

Русины не мають анѣ одного свого посла въ соймѣ, хоть на 500.000 жителѣвъ повиннî мати и хоть по впровадженю конституціи въ Угорщинѣ мали ихъ кôлькохъ. Не мають тому, що въ Угорщинѣ выборы переводять ся такъ, якъ певно нѣде въ краю хочь бы тôлько на пôвъ цівілізованôмъ. Лісты выборцѣвъ фальшують; тыхъ, котрî мають право голосувати, тысячами зъ лістъ вычеркують, коли нема певности, що они будуть голосувати за урядовымъ кандидатомъ, натомѣсть тыхъ, що готовî голосувати на всякого любого урядови кандидата, втягають въ лісты, хоть бы они не мали права голосованя. Правда, вычеркненымъ самовôльными урядниками зъ лістъ выборчихъ горожанамъ пôсля закона прислугує право рекламаціи, та що-жь: потрѣбнî до рекламаціи паперы выдають вôдповѣднî канцеляріи, а коли Русинъ зголошуєсь до канцеляріи и просить о тî паперы, єго выкидають за дверѣ. Коли мимо всякихъ перепонъ вôддасть якій Русинъ голосъ на свого кандидата, єго гонять, переслѣдують на кождôмъ кроцѣ, гнетуть, а неразъ и гублять и то не лишь єго самого, але навѣть цѣлу єго родину. Выборцѣвъ, що не голосують на любого урядови мадярскому кандидата, провадять жандармы зъ настромлеными баґнетами, якъ злодѣєвъ и душогубцѣвъ. Выборцямъ не позволяють порозумѣвати ся зô своими провѣдниками, але тримають ихъ цѣлый день въ голодѣ и холодѣ пôдъ голымъ небомъ. Неурядовыхъ выборцѣвъ спиняють якъ можь вôдъ голосованя, а коли они належать до арміи, то передъ голосованємъ покликують ихъ до вôйска. Передъ выборами, а особливо пôдчасъ самыхъ выборôвъ, насылають у села богато вôйска и жандармôвъ. На урядового кандидата покликують голосувати навѣть такихъ, що ихъ тодѣ нема дома, очевидно вони голосуть черезъ рôзныхъ заступникôвъ по найбôльше жидкôвъ. Навѣть *умершî* мають такихъ своихъ заступникôвъ.

Таками то способами обезсилено, зубожено, стемнено, обдерто зъ усѣхъ найкрасшихъ здобуткôвъ цівілізаціи великій и живый вôдламъ украиньско-руского народа, вôдôбрано єму можнôсть промовити самому въ своѣй оборонѣ, заткано уста, щобы крикомъ роспуки, стогономъ потоптанои и зневаженои гôдности людскои не псувавъ гармоніи пишныхъ торжествъ тысячилѣтя мадярскои єдности и мадярскои славы.

Мы не вороги мадярскои націи. Мы высоко цѣнимо єи енерґію въ боротьбѣ за свои права, єи геройство въ тяжкихъ для неи хвиляхъ; мы шануємо єи заслуженыхъ мужѣвъ, єи талановитыхъ писателѣвъ, поетôвъ и політикôвъ, бо знаємо, що вони нѣколи не були ворогами слабыхъ, гнобителями пригнобленыхъ, не були прихильниками здирства, отемнюваня и деморалізаціи ad majorem Hungariae gloriam. Мы тямимо тî щирî, сердечнî слова, якими знаменитый угорскій писатель Етвешь наклинавъ своихъ землякôвъ до справедливого и гуманного трактованя угорскихъ Русинôвъ, мы спочуваємо щиро й тымъ словамъ, якî недавно проголосивъ мадярскій посолъ Угронъ въ парламентѣ въ оборонѣ немадярскихъ народностей и закôнчивъ досаднымъ упôмненємъ: „Хто обдирає тî народности зъ ихъ правъ, той допускає ся тяжкого злочину на спôльнôй вôтчинѣ“. Мы можемо тôлько жалувати, що такî слова и такî погляды середъ мадярскои суспôльности — вынимки, голосъ вопіющого въ пустыни. Мы бажаємо мадярскôй націи якъ найкрасшого розвою, та про те думаємо, що по трупахъ немадярскихъ народностей вона не пôде напередъ, що дорога насильствъ, кривдженя, економічного и духового руйнованя провадить тôлько до згубы, а не до поступу, деґенерує и пôдкопує не тôлько слабшого, але и сильнѣйшого.

Мы не маємо нѣчого противъ того, щобы нашî угорско-рускî браты були добрыми *угорскими* патріотами. Своимъ осѣдкомъ, економічными и культурными интересами вони тѣсно звязанî зъ Угорщиною и мы розумѣємо добре, що мы не въ силѣ розôрвати той звязокъ бо вôнъ природный, выплыває зъ ґеоґрафічного ихъ положеня. Та про те мы думаємо, що вони мають право бути *свѣдомыми Русинами*, бути живою и дѣяльною частиною тои націи, до котрои належать своимъ походженємъ, своєю историчною и духовою традиціею. Та свобода, котрою Угорщина нинѣ величає ся передъ свѣтомъ, не повинна бути путами, що сковують уста и душу пôвміліоновои масы, бо тодѣ вона перестає бути свободою, а робить ся карикатурою свободы, дволичнымъ фарисействомъ. И коли мы нинѣ, спонуканî безвыхôднымъ, страшнымъ и приниженымъ положенємъ нашихъ угорскихъ братôвъ передъ лицемъ цівілізованои Европы пôдносимо торжественный протестъ противъ брутального вынародовлюваня, економічного руйнованя, духового отемнюваня и морального упôдлюваня угро-руского народу, не меншого, коли не бôльшого, якъ те, якого дôзнають иншî немадярскî народности Угорщины, Словаки, Румуны, Сербы, Хорваты и Нѣмцѣ — то мы переконанî, що протестуємо не противъ свободы, не противъ гуманности, не противъ поступу, а противъ безвстыдного и безсовѣстного надуживаня тыхъ высокихъ слôвъ для брудныхъ, навѣть не національныхъ, а вузко кастовыхъ цѣлей. Мы певнî, що не тôлько въ Европѣ, але й середъ чесныхъ и доступныхъ для справедливости Мадяръ протестъ нашъ найде вôдгомôнъ, а зъ свого боку запевнюємо, що не перестанемо бороти ся зъ теперѣшными порядками въ Угорщинѣ, негôдными краю европейского, не перестанемо всякими леґальными способами розбуджувати середъ нашихъ угро-рускихъ братôвъ руского народного почутя, вѣруючи твердо въ те, що пановане брутального насиля и цинізму нѣколи не може бути тривке.

Львôвъ дня 15. червня 1896.

Руско-украиньска молодѣжь академічна у Львовѣ. — За комітетъ для справъ угро-рускихъ: Д-ръ Иванъ Франко, Михайло Павликъ, Вячеславъ Будзиновскій, Володимиръ Охримовичь. — Юліянъ Романчукъ, посолъ до рады державнои. — Д-ръ Теофіль Окуневскій, Степанъ Новаковскій, Дмитро Остапчукъ, послы на соймъ краєвый. — Д-ръ Е. Олесницкій, д-ръ Романъ Яросевичь, д-ръ Михайло Дорундякъ, д-ръ Єронимъ Калитовскій, д-ръ Кирило Трильовскій ред. Громады, д-ръ Олекса Кульчицкій, Илярій Гарасимовичь, Ол. Бурачиньскій, Михайло Крикливець, Иванъ Дутчакъ, Дмитро Германюкъ, Василь Киданецкій, Иванъ Бородайкевичь, д-ръ Сев. Даниловичь, д-ръ Лонгинъ Озаркевичь, Олеся Озаркевичева, д-ръ Михайло Олѣйникъ, д-ръ Якôвъ Невестюкъ, д-ръ Корнило Чайкôвскій, д-ръ Андрѣй Чайкôвскій, Лонгинъ Глѣбовицкій, Богданъ Лепкій, д-ръ Андрѣй Косъ, д-ръ Иванъ Куровець, Антôнъ Гарасимôвъ, Петро Боднарчукъ, Ярославъ Коритовскій, о. Îл. Мироновичь, Антôнъ Стахевичь, Павло Думка, Павло Чубатый, Анна Павликъ, Остапъ Терлецкій, Михайло Струсевичь ред. „Дѣла“, д-ръ Микола Шухевичь, д-ръ Лагодиньскій, Ольга Франкова, Наталія Кобриньска.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Архикняжна Марія Дорота, заручена зъ княземъ Филипомъ Орлеаньскимъ, ур. въ р. 1867, є доньскою архикнязя Іосифа, начального команданта гонведôвъ, а внучкою княгинѣ Клементины Кобурґскои, доньки французского короля Людвика Филипа, а матери болгарского князя Фердинанда. Князь Филипъ, ур. въ р. 1869, є по смерти свого вôтця Людвика Филипа, ґрафа Парижского, головою бурбоньско орлеаньского дому у Франціи и теперѣшнымъ наслѣдникомъ неистнуючого французского престолу. Вôнъ є правнукомъ короля Людвика Филипа, а Кн. Клементина є сестрою єго дѣда. Она то мабуть въ часѣ недавного свого побуту въ Карловыхъ Варахъ, де рôвночасно пробувавъ и кн. Филипъ, перевела той плянъ, щобы свого внука подружати зъ внучкою. Буде се першій случай, що австрійска архикняжна выходить за орлеаньского князя. Сыны короля Людвика Филипа безуспѣшно сгатали ся на вѣденьскôмъ дворѣ. Адже отець Людвика Филипа, званый парижскою комуною Филипомъ Еґаліте, голосувавъ за страченємъ короля Людвика XVI., одруженого зъ австрійскою Маріею Антуанетою (того самого роду и самъ згинувъ пôдъ ґільотиною, обжалованый о головну зраду). О скôлько подруже мѣжь австрійскою архикняжною а претендентомъ до французского престолу вплыне на дальшу політику Австріи, годѣ вгадати на певно. Се одно можна сказати, що Австрія зъ певностію не буде побивати ся, щобы допомогти князеви до осущеня єго головныхъ бажань що-до французского престолу.

Въ Карлôвцяхъ, якъ мы доносили свого часу, радивъ вôдъ дня 29 червня до 4 с. м. *сербскій церковный синодъ*. Отже выдѣлъ синоду попавъ въ спôръ зъ угорскимъ президентомъ міністрôвъ. Бар. Банфі зажадавъ, щобы протоколы зъ засѣдань выдѣлу пересылано на будуче президіи міністерства въ вѣрнôмъ перекладѣ мадярскôмъ. На те выдѣлъ постановивъ не вдоволити тому жаданю, бо 1) було бы оно получене зъ великими трудностями, 2) урядовою мовою синоду и выдѣлу є мова сербска чи то хорватска, 3) постановы угорского закону о народностяхъ не дадуть ся приложити до синоду, збираючого ся въ Карлôвцяхъ. Цѣкава рѣчь, якъ сей спôръ покôнчить ся.

Въ *Парижи* вôдбуло ся дня 11 н. ст вѣче сербскихъ, хорватскихъ, ческихъ и румуньскихъ студентôвъ въ справѣ обходу угорского тысячилѣтя. Зборамъ проводивъ бувшій міністеръ французскій Флюранъ. Ухвалено резолюцію, домагаючу ся рôвноправности всѣхъ народностій Угорщины.

Дня 15 с. м. вôдслонено въ Ренсѣ при величезнôмъ здвизѣ народу *памятникъ дѣвицѣ Орлеаньскои*. Міністеръ войны Більо згадавъ, що Иванна зъ Арку въ 15 в. розбудила тую національну свѣдомôсть, котра теперь у Франціи перейшла въ тѣло и кровь. Президентъ Форъ вручивъ творцеви памятника Павлови Дібуасови великій хрестъ почестнои леґіи.

——

Складъ нового *міністерства италійского* є такій: Рудіні остає президентомъ и міністромъ справъ внутрѣшныхъ, а тымчасомъ такожь обôймає теку справъ заграничныхъ, поки не рѣшить ся обняти єи Вісконті Веноста, котрого навѣть нема теперь въ Римѣ. Зъ попередныхъ міністрôвъ остають ся ще: Брінъ для маринарки, Коста для судôвництва, Бранка для фінансôвъ, Джантурко для просвѣты и Ґікардіні для рôльництва. Уступили Сермонета, Кольомбо, Рікоші, Перці и Карміне. Наслѣдникомъ Сермонеты має стати Вісконті Веноста; по Кольомбѣ обнявъ теку скарбу Люцаті, теку войны по Рікотімъ ґенералъ Пелю роботы публичнî по Перацімъ Прінеті, а Карміне уступивъ почты и телеграфы Сінеови. Крôмъ того входить до міністерства безъ теки комісарь для Сициліи Кодрончі. — Парляментъ має зôйти ся 21 с. м.

——

Дня 14 с. м. вôдкрыто въ Канеѣ *соймъ кретеньскій* въ притомности ґубернатора, всѣхъ консулѣвъ, мѣскихъ властій и официрôвъ сторонныхъ кораблѣвъ военныхъ. Ґубернаторъ вôдчитавъ султаньскій ферманъ, вôдкрываючій нарады сойму, по турецки, противъ чого христіяньскî послы заразъ запротестували. Тогдѣ ґубернаторъ заявивъ, що вôнъ не знає звычаю та и не умѣє добре по грецки; але опôсля вôдчитано ферманъ таки по грецки; Христіяньскî послы зажадали вôдтакъ вôдроченя сойму на два або три днѣ, тôй воли такожь уволено. Потôмъ вôзвали ґубернатора, щобы ихъ повѣдомивъ, де мають єму зложити свои жаданя, чи при послахъ турецкихъ, чи на окремôмъ засѣданю; пôсля ихъ гадки турецкихъ послôвъ при тôмъ не треба, бо ходить лише о справы христіянъ; коли ихъ ґубернаторъ повѣдомить о своѣмъ рѣшеню, тогдѣ и они постановлять, чи прийдуть на засѣданє. Коли бы ґубернаторъ не приставъ на те, щобы христіяньскî послы зложили єму свои жаданя на окремôмъ засѣданю, на котрôмъ не було бы послôвъ магомеданьскихъ, то имовѣрно они не являть ся въ соймѣ, бо не мали бы потрѣбнои бôльшости двохъ третинъ голосôвъ.

Въ Канеѣ було въ часѣ засѣданя цѣлкомъ спокôйно. Але въ недѣлю прийшло въ Калівесѣ до кровавои пригоды. Командантъ стоячого тамъ турецкого корабля военного велѣвъ гнати за христіяньскимъ судномъ; прийшло до бою, въ котрôмъ пало 9 Туркôвъ. Потому зъ турецкого корабля стрѣляно до людій, що стояли на березѣ. Коли о тôмъ прийшла вѣсть до Канеѣ, запротестувала противъ того консулѣ у ґубернатора; сей заявивъ, що командантъ корабля поступивъ собѣ противъ приказу, щобы застановити кроки военнî.

Рай бразилійскій.

Звôльна, але чимъ разъ частѣйше, зачинають появляти ся вѣсти правдивî о раю бразилійскôмъ. Зъ тыхъ вѣстей показує ся наглядно, що нашî еміґранты въ Бразиліи вже пропащî люде, котрыхъ жде неминуча погибель.

И такъ пôвъурядова Pol. Correspodenz доносить, що передъ кôлькома днями приѣхала до Ґенуы громадка галицкихъ еміґрантôвъ, повертаючихъ зъ Бразиліи до дому. Зъ урядово потвердженыхъ протоколôвъ, якî тотî еміґранты зложили въ австрійскôмъ консулятѣ въ Ґенуѣ выходить таке: Положенє галицкихъ еміґрантôвъ нечувано прикре. Тî, що хотять осѣсти на грунтѣ, заводять ся дуже тяжко, бо дôстають вôдъ правительства тôлько багна и пустарѣ цѣлкомъ непридатнî пôдъ управу збôжя. Такожь пожива мѣсцева для галицкихъ еміґрантôвъ невиносима. О справлюваню грунтôвъ, наданыхъ правительствомъ, нема що й думати. Все те разомъ зъ убійчимъ кліматомъ складає ся на се, що еміґранты, котрî осѣдають въ Бразиліи, терплять невысказану нужду и засудженî є на погибель. Ще найменше терплять тî, що якъ зарôбники деннî дôстануть роботу при будôвляхъ зелѣзничихъ або въ каменоломахъ. Всѣ еміґранты нидѣють зъ туги за нерозважно покиненою вôтчиною. А однакъ мусять они выречись надѣѣ узрѣти єи, бо кольоніи такъ стороженî вôйскомъ, що еміґрантъ маючій родину, не може навѣть мрѣти про утечу зъ тыхъ нездоровыхъ сторôнъ.

А зновъ одинъ урядникъ львôвского маґістрату, що выѣхавъ до Бразиліи глядати лѣпшои долѣ, розкрывае такій образъ тамошныхъ вôдносинъ: „Я выѣхавъ зъ Гамбурґа д. 16. марта зъ 10-ти родинами селяньскими зъ Галичины и 2 ма нѣмецкими, котрî на власный коштъ ѣхали до Бразиліи, платячи по 125 марокъ за дорослу особу. Мы ѣхали до Параваґуы, пристанѣ провинціи Парана 32 днивъ, задержуючись въ Опортѣ, Лізбонѣ и на Азорахъ. Въ Параваґуѣ всаджено насъ на 8 днивъ до кварантаны на островѣ Дасъ Кобрасъ, де мимо всѣлякихъ недугъ мы не бачили лѣкаря. Осьмого дня въ ночи перевезено насъ на човнахъ до Параваґуы, де выжидало вже 450 родинъ галицкихъ, котрî выѣхали въ листопадѣ торôкъ зъ Галичины и сидѣли доси у Нодарія, доки вôнъ не выдеръ имъ послѣдного крейцара. Страшный бувъ видъ тыхъ обôдраныхъ, вынужденѣлыхъ существъ, що волочили ся громадами въ розпуцѣ и трвозѣ. За мою интервенцію забрано ихъ до Курітібы. Тамъ помѣщенî въ баракахъ выжидають черги высылки ихъ до рôзныхъ околиць, де дôстають по кусникови пустаря (пралѣсу) до выкорчованя. Черезъ шѣсть мѣсяцѣвъ дôстають вôдъ правительства прокормленє, по тôмъ часѣ опѣка устає, а кольоністъ, що не добувъ собѣ якогось про-

житку, може згинути зъ голоду. Въ Курітібѣ є кôлькохъ ремѣсниковъ зъ Галичины (челядники), котрѣ зарабляють по 8—10 мілѣвъ денно и стоять ще пропорціонально найлѣпше. Само мѣсто робить враженѣ Жовквы. Вôдносины тутъ дуже лихѣ, вечеромъ нѣхто не вôдважить ся пôйти до сусѣда о кôлька кроковъ безъ ножа и револьверу. Дорожня страшна, тожь для людей интелігентныхъ а безъ капіталу нема що робити. По кольоніяхъ и мѣстахъ нема тутъ нѣякихъ властей; всѣ навѣть женщины ходять уоруженѣ вôдъ стôпъ до головы, а о убійство не тяжко. Въ Курітібѣ на просторѣ кôлькасотъ милевôмъ є одинъ судъ, котрому нѣхто не вѣрить. Поліція, то самѣ злодѣѣ и переступники; справедливôсть самъ собѣ кождый робить, длятого и тяжко, щобы середъ такого примітивного устрою суспôльного могли розвивати ся науки, торговля, або промыслъ. То ще дичь на кôлькадесять лѣтъ, *земля не мае майже нѣякои* вартости, бо управляти єи заразъ не можна, а робôтникъ и обрôбленє дорожше вынесе, якъ найдорожшій продуктъ спроваджений зъ Европы, длятого то навѣть и масло въ пушкахъ спроваджують зô старого краю. — Селянинъ мае то, що зможе самъ собѣ безъ чужои помочи обробити и засѣяти спровадженымъ *зерномъ*, а й се ледво стае єму до *лихого прожитку*. — Якъ кождый старае ся вызыскати другого, свѣдчить о тôмъ фактъ, що пр. вырванє зуба у лѣкаря коштуе 30 зр. Я знаю одного челядника столярского, котрый зарабляв денно 8 зр. и ледви мôгъ выжити зъ жѣнкою и двоима дѣтьми. Робôтникъ въ поли зарабляе найменше 1 зр. 50 кр., а *стôльки коштуе* тутъ фляшка пива. Хлопъ, що дôробивъ ся коровы, вепра, коня и стрѣльбы, уважае ся пôсля тутешного понятя Кресусомъ. До дуже витратного промыслу належить медецина и аптикарство. Дрôбка олѣю рицинового коштуе 3—4 зр. Бразилійцѣ гостинный нарôдъ, тôльки дуже гордѣ; кождый босый обôрванець поводить ся якъ ґрандъ испаньскій. Моральнѣ суть на стôльки, що кождый радше забе, якъ вкраде".

Куды и якъ выправляють аґенты надморскѣ нашихъ еміґрантôвъ, можна побачити зъ листу, надôсланого зъ Нового Йорку зъ тамошного польского „Дому еміґраційного".

Кôлька родинъ зъ Тернопôльского загадали поѣхати до Параны въ Бразиліи. Прозвища тыхъ селянъ суть: Федько Юрôвъ, Гринько Дидяко, Антôнъ Каспришинъ, Мартинъ Яворскій, Гаврило Балабанъ и Михайло Заторскій, всѣ зъ жѣнками и зъ дѣтьми. Прибули въ кôнцемъ цвѣтня до Бременъ, абы ѣхати до Бразиліи а опинили ся въ Н. Йорку, та такъ розповѣдають свои пригоды:

Въ Бременъ стрѣтили мы аґента фірмы Міслеръ, котрый намъ оповѣдавъ, що въ Нормандале въ Георґіи, и въ Сполученыхъ державахъ, найдемо гарнѣ кольоніи зъ дуже урожайною землею, що дôстанемо тамъ дôмъ и добрый заробокъ, словомъ, що намъ нѣчого не буде хибувати. Мы дали ся намовити и залишили ѣзду до Бразиліи и приѣхали до Нового Йорку, зъ-вôдки черезъ Саваннахъ, Ґа, дôсталисьмо ся до Нормандале. Вже въ старôмъ краю мы були призвычаенѣ до тяжкои працѣ, але тутъ мы мусѣли працювати по-надъ силы. Мешканє, яке намъ дали, було препоганє, а харчь просто не до ѣдженя; высокою платнею, яку намъ обѣцювали, були 60 кр. денно. При тôмъ поживу мусѣли мы купувати въ спôлцѣ кольонізаційнôй и платити дуже дорого. Небавомъ зъ жѣнками и дѣтьми зачали мы голодувати. Усѣ нашѣ заходы, щобы дôстати бôльшу плату, були безъ успѣху, тожь видячи, що незадовго прийдесь намъ зъ родинами умирати зъ голоду, всѣ мы втекли крадькомъ до священика католицкого, котрый давъ намъ вôльный переѣздъ до Н. Йорку, де насъ принято до польского „Дому еміґраційного". Радимо всѣмъ нашимъ краянамъ, щобы не дали збаламутити ся нѣякимъ аґентамъ. Въ кольоніи Георґіи знаходить ся ще сѣмь родинъ, котрымъ не удало ся утечи. Тѣ бѣдаки передали черезъ насъ просьбу о помôчь до австрійского консуля.

НОВИНКИ.

— **Вѣче и справозданє посольске п. Д. Остапчука въ Збаражчинѣ.** Надôслано намъ слѣдуючу вôдозву: Братя селяне! Вôдзываемо ся до Васъ коротенько. Єще зъ весны хотѣли мы скликати вѣче, та на лихо наше появивъ ся тифъ въ повѣтѣ. Ажь теперь, коли вже се нещастє минуло, кличемо Васъ на вѣче до Збаража на понедѣлокъ дня 20. н. ст. липня на 10 годину передъ полуднемъ до будынку маґістратского. На тôмъ вѣчу зложить нашъ посолъ п. Дмитро Остапчукъ свое справозданє. Окрôмъ того обговоримо справу окружныхъ вôйтôвъ та справу выборôвъ до рады повѣтовои и до рады державнои, щобы тѣ выборы не заскочили насъ не приготованыхъ. Кличте однѣ другихъ на вѣче, бо черезъ такѣ вѣча выробляе ся въ насъ єднôсть до обороны хлопскои справы, а въ єдности сила. За вѣчевый комітетъ: Дмитро Остапчукъ, Сафатъ Шміґеръ, Антôнъ Грицунякъ, Федько Остапчукъ, Андрухъ Гарматюкъ.

— **Зъ Перемышля пишуть намъ:** Фестинъ, устроєный Товариствомъ рускихъ женщинъ въ Перемышли на горѣ замковôй дня 11. н. ст. липня с. р. на дохôдъ убогои учачои ся молодежи шкôльнои, принѣсъ доходу brutto 328 зр. 30 кр., а по вôдтрученю розходу въ квотѣ 88 зр. 30 кр., позôстало 240 зр. чистого доходу. При тôй нагодѣ складаемо щиру подяку тымъ всѣмъ, котрѣ чи то фантами чи дарами грошевыми, чи взагалѣ радою, помочію або спôвъ участію въ тôмъ фестинѣ причинили ся до збôльшеня доходу на такъ гуманну цѣль. — *М. Шеховичева* председателька Товариства; *Т. Несторовичева* председателька комітету фестинового.

— **Прогулька членôвъ „Читальнѣ" въ Винникахъ.** Въ недѣлю 12. с. м. уладили собѣ члены винницкои Читальнѣ „Просвѣты" товариску забаву, котру назвали прогулькою. Рѣчь се на око малозначна, однакожь мае она свою велику вагу, а то зъ двохъ причинъ: По перше, що въ тôй прогульцѣ взяла участь також и руска интеліґенція зô Львова, зъ Винникъ и околицѣ та забавляла ся зъ членами „Читальнѣ", мовь одна родина. Черезъ те зближае ся руска интеліґенція зъ рускимъ людомъ є много бôльше, нѣжь на вѣчахъ народныхъ сходинахъ. Она пôзнае близше своихъ „меньшихъ братôвъ", вяже ся зъ ними въ одну щиру родину, а людъ знову зъ утѣхою бачить, що интеліґенція его не цурае ся та спôвняе заповѣтъ нашого апостола правды и науки: „Обнимѣте, браты мои, найменшого брата!" — Любо проте було дивити ся, якъ рускѣ соколы, академики гуляли не лише зъ „панночками", але и „дѣвчатами" якъ тѣ молодцѣ выводили гарнѣ пѣсни та и радôсно забилось серце, коли одинъ зъ нихъ при перекусцѣ выголосивъ сердечну промову до зôбраного люду. Промовляли також дуже гарно д-ръ К. Левицкій, о. Гôрнякъ, голова винницкои „Читальнѣ", и о. Фолисъ, голова „Читальнѣ" въ Скниловѣ. Се була бы одна причина ваги згаданои прогульки. Другою причиною було те, що винницка „Читальня" заявила въ порѣ лѣтнôй, коли другѣ єи сестры дрѣмають, наглядный доказъ свого житя и черезъ те набрала ще бôльшои силы до свого розвитку. Зъ другои стороны показали и нашѣ „bracia" свое шовіністичне жало, бо намовили мѣсцеву музику, щобы не ишла грати до „Rusinuf". Але моторнѣ члены „Читальнѣ" не дали собѣ въ кашу наплювати, бо спровадили собѣ *зô Львова вôйскову музику*, котра такъ гарно грала „коломыйки", що ажь душа радувала ся. „Живемъ, живемъ, житемъ своимъ", и безъ васъ жити будемъ, нашѣ „bracia"!

— **Комітетъ зъѣзду ческо-моравскихъ богословôвъ** просить насъ подати до вѣдомости, що зъѣздъ славяньскихъ богословôвъ вôдбуде ся 4—6 серпня на „Velehradě". Мѣжь рефератами на зъѣздѣ будуть выголошенѣ слѣдуючѣ: О увія (П. Стояна); О ческôмъ питаню (І. Свожіля); О моральности въ літературѣ (Голячека); Наука а вѣра (М. Марвана); О апостольствѣ св. Кирила и Методія. — Помѣщенє и прожиленє дôстають участники гостѣ безплатно. Годило бы ся, щобы Русины численно зъѣхали ся на се велике торжество, тымъ бôльше, що тогôдь Чехи такъ дуже гостинно приймили нашихъ рускихъ богословôвъ. Дорога всего на всего коштуе туды и назадъ 15 зр.

— **Рускій непотизмъ.** Зъ Брôдского пишуть намъ: Попалось въ мои руки свѣдоцтво убожества, выданє, розумѣе ся, въ urzędowym języku polskim вôдъ зверхности громадскои въ Заболотцяхъ. Але най тамъ вже нашѣ вôйты будують Польщу; однакъ що дивнѣйше то се, що свѣдоцтво пôдписане мѣсцевымъ священикомъ такъ: ks. Justyn Sucharowski. Отче, сусѣдо и брате во Христѣ, чи не встыдъ Вамъ того, що Ваше свѣдоцтво читають всюды рускѣ священики и всѣ Русины и одинъ зъ нихъ написавъ навѣть свою замѣтку коло того пôдпису. — А знову зô Львова пишуть намъ: Не досыть сего, що насъ на кождôмъ кроцѣ кривдять нашѣ „сердечнѣ bracia", ба й ще мы самѣ чинимо собѣ кривду, не знати лише — чи зъ сервілізму, чи зъ непотизму. Недавно попало въ нашѣ руки шкôльне свѣдоцтво ученика семинаріи учительскои у Львовѣ. Вже се наша кривда, що тѣ свѣдоцтва въ утраквістичнôмъ заведеню науковôмъ выдають ся лише въ языцѣ польскôмъ. А чей же ще не завалить ся Польща, якъ дѣтямъ рускимъ дасть ся свѣдоцтво въ матернôй мовѣ. Коли бо въ тôмъ бѣда, що у насъ хотѣли бы мати всѣ рускѣ школы pod jednym dachem, але дахъ сей помальованый все таки польскою краскою. Однакожь гôрша ще бѣда въ тôмъ, що и богато нашихъ Русинôвъ накрывають свои головы jednym kapeluszem, не памятаючи, чи имъ се до лиця, чи нѣ. И такъ на згаданôмъ свѣдоцтвѣ бачили мы пôдписы Русинôвъ по польски: председателя комісіи испытуючои и господаря клясы. Прочѣ учителѣ Русины пôдписались по руски. Чи згаданѣ два панове думають, що тымъ способомъ заслужать собѣ добру ноту?

— **Пригоды Лемка въ пôвнôчнôй Америцѣ.** Въ маю с. в. выбравъ ся одинъ Лемко до Канады, а прибувши тамъ щасливо, таку звѣстку дае о собѣ въ листѣ: „...Мене спонукало поѣхати до Америки, щобы переконати ся, чи то всюды така неправда и неволя якъ у насъ, де лишь жидъ и панъ мають правду. Але скоро я ино переѣхавъ границю, то уже побачивъ, що инакше у свѣтѣ водать ся. Першимъ моимъ клопотомъ въ дорозѣ бувъ мôй хлопскій убôръ. Я ще дома хотѣвъ покупити якесь трохи паньске, але мои родичѣ сказали: Дитино, якъ бы мы тебе побачили инакше вбраного, то мы бы зъ жалю вмерли: — и я послухавъ, але за се мало що не поплативъ житємъ. Бо скоро ино я приѣхавъ до Філядельфіи, то ззырали ся на мене якъ на яке велике чудо: оглядали мою сѣрачину, мои штаны домовои роботы, а найбôльше мôй капелюхъ мадярскои роботы, — но але и зложили менѣ тѣ, що приходили и оглядали мое убранє, два доляры и 50 центôвъ. Зъ такимъ заробкомъ було незгôрше, але коли я сѣвъ на тренъ и приѣхавъ до Плімавтъ, то гадавъ-емъ, що не выйду живый. Бо скоро ино мене побачили дѣтваки, якъ не зачнуть бити камѣнемъ, а я не за що, и кричати monkey (мавпа), то ажь якійсь чоловѣкъ ссвободивъ мене и завѣвъ до своихъ. Тамъ сказали менѣ, що та напасть за мое хлопске убранє, и я его скинувъ та вже бôльше не бравъ на себе..."

— **Кардиналъ Рафаилъ Монако,** деканъ св. колеґіи кардиналôвъ, померъ дня 15 с. м. въ Аґеролѣ, де пробувавъ *за-для здоровля*. Покôйный уродивъ ся въ р. 1827, а вôдъ р. 1868 бувъ кардиналомъ; его уважано за одного зъ кандидатôвъ до папского престолу.

— **Зъ Милятина** жалують ся намъ, що на тамошнôй почтѣ нема рускихъ друксортôвъ.

— **Въ львôвскôй ц. к. школѣ ветеринаріи** одержали диплъомъ лѣкарѣвъ ветеринаріи пп.: Володимиръ Коцанъ зъ Жовчева и Остапъ Сѣнгалевичь зô Снятина.

— *Прогульку товариску* въ лѣску на Пасѣкахъ устроює сеи недѣлѣ (19 н. ст. липня) товариство друкарске „Ognisko". Початокъ прогульки о год $3^{1}/_{2}$ по полудни.

Наука штука и література.

— **Справозданє дирекциї ц. к. академичної ґімназиї у Львові** за шкільний рік 1895/6. І. Наукова часть: Складня причасників в Волиньско-галицкій літописї, старорускім памятнику XIII. в. — написав Остап Макарушка. — II. Урядова часть — Директора. Накладом фонду наукового. У Львові 1896. З друкарнї Наук. товариства ім. Шевченка.

Телеґрамы „Дѣла"

Вѣдень 17 липня. Міністерство справъ заграничныхъ дôстало урядове повѣдомленє, що царска пара приѣде до Вѣдня дня 27 серпня с. р.

Римъ 17 липня. Віскonті Веноста конферувавъ вчера довго зъ Рудінімъ а нинѣ мае постановити, чи обôйме теку справъ заграничныхъ чи нѣ. — Менелікъ пустивъ на волю першихъ 50 полонникôвъ.

НАДÔСЛАНЕ.

ЛИШЬ

въ реставраціи НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улиця Трибунальска ч. 12, дôмъ власный, можна дôстати *щоденно* вже о годинѣ 8-ôй рано горячѣ снѣданя.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣканѣ легки	12 „
Флячки	12 „
Нôжка теляча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякѣ напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ; для певности *що походять* зъ моеи реставраціи, даю вôдбираючимъ марки. — Найлѣпшѣ вина по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вôдъ 40 кр. літра.

Зъ высокимъ поважаньемъ

72 35—0 ***НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.***

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА
КОПЕРНИЦКОГО
пôдъ „Коперникомъ"

перенесеный до нового льокалю
при пл. Галицкôй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ *окуляры*, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєня електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя зъ провінціи водворотно.

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.
4185

Оповѣщенє.

Симъ оповѣщаемо Вп. членôвъ Банку звязкового въ Станиславовѣ, стоваришеня зарееструваного зъ обмеженою порукою, що

надзвычайнѣ загальнѣ зборы

членôвъ сего товариства вôдбудуть ся дня 29 н. ст. липня с. р. (въ середу) въ льокалю банковôмъ о год. 5 пополудни зъ слѣдуючимъ порядкомъ деннымъ:

1. Затвердженє выбору третого члена Заряду.
2. Доповняючій выбôръ одного члена до Рады надзираючои.
3. Внесеня членôвъ.

Коли-бъ о 5 год. не зôйшло ся статутомъ приписане число членôвъ, то загальнѣ зборы вôдбудуть ся о 6 год. того самого дня, въ тôмъ самôмъ мѣсци и зъ тымъ самымъ порядкомъ деннымъ безъ огляду на скôлькôсть явившихъ ся членôвъ.

Зъ Дирекціи Банку звязкового.
Станиславôвъ дня 15 н. ст. липня 1896.
Д-ръ Мандичевскій. *Ил. Кокорудзъ.*

НА НАЛИВКИ!
Спіритусъ найчистѣйшый безвонный
незрôвнаный що-до якости и чистоты
товаръ першои пробы
поручае ц. к. уприв.
РАФІНЕРІЯ СПІРИТУСУ
І. А. БАЧЕВСКОГО
ц. и к. надворного доставника у Львовѣ
Почтою пятикільовѣ посылки обему 5 літрôвъ.
205 2—6

Александеръ Царевичь
артистъ-маляръ
[въ Кобиловолокахъ п. Янôвъ коло Теребовлѣ]

по довголѣтнôй практицѣ въ краю и за границею приймае вôдъ кôлькохъ лѣтъ всѣ въ обсягъ церковнои штуки входячѣ працѣ, а именно: малюе церковнѣ образы до иконостасôвъ и престолôвъ; приймае рѣзьбарскѣ роботы пôсля власныхъ плянôвъ у всѣхъ жаданыхъ стиляхъ, вразъ зъ полозоченемъ; малюе стѣны церковъ и т. п. Крôмъ того выготовляе портреты зъ фотоґрафій и зъ натуры. Пôдиимаючи ся всѣхъ робôтъ по дуже умѣркованыхъ и приступныхъ цѣнахъ, а выконуючи все якъ найсовѣстнѣйше, въ доказъ чого предложити може сьвѣдоцтва и похвальнѣ письма, мае вôнъ повну надѣю, що Всч. Духовеньство затямить собѣ ласкаво его адресу. 36 40—?

Знана вôдъ многихъ лѣтъ ц. к. уприв. рафінерія спіритусу, заосмотрена найлѣпшими приладами ректифікаційными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікерôвъ и одту

Юлія Миколяша Наслѣдникôвъ у Львовѣ

Яковъ Шпрехеръ и С-ка

поручае старѣ польскѣ сильнѣ горѣвки, дуже добрѣ розолісы, лікеры, румы правдивѣ зъ Ямайки, якъ також найлѣпшои якости краевѣ специялы якъ: Народôвка, Dziennik, Szczutek, Карпатôвка, „Дябелъ", Помаранчева не солоджена, Ратафія, Дерековка и т. п. горѣвки уприв илеєванѣ и одиноко правдивѣ если зъ нашои фабрики спроваджено.

Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарѣвъ, до побираня алькоголю абсолют. и найчистѣйшого спіритусу, до цѣлей лѣчничихъ вôльного вôдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спіритусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровлю не шкôдный, бо не выроблюваный зъ есенціи оцтовои.

Складъ для мѣста Львова, ул. Коперника ч. 9 и въ головнôмъ складѣ водъ мінеральныхъ І. Йоллеса, улиця Кароля Людвика ч. 29. 4912 240 -104

УЧЕНИЦЯ

зъ окôнченою осьмою клясою приняла бы лекцію до науки дѣтей зъ клясъ низшихъ на часъ довшій. Близшихъ вѣдомостей удѣлить п-ѣ Наврецка учителька въ Станиславовѣ.
201 3—3

Кухонки нафтовѣ недымлячѣ (пôдъ ґарантією) по зр. 1·80, 2·75, 3, 3·75 и высше. Машинки до робленя масла по зр. 4·50

поручае Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры).

Женщина

образована въ середнôмъ вѣцѣ, прийме зарядъ дому вôдъ 1 серпня с. р. у священика на селѣ; вымоги малѣ. Близша информація пôдъ адресою **Ю. Всыссъ,**
293 ул. Зелена ч. 36. 2—3

До моихъ Вп. П. Т. Гостей!

При нинѣшнôй нечестнôй конкуренціи дуже тяжко для необзнаного дѣйстно добрѣ товары дешево купити. Длятого звертаю увагу *П. Т. Публики* на мôй склепъ, звѣстный вôдъ многихъ лѣтъ зъ найсовѣстнѣйшои услуги и найдешевшихъ цѣнъ та поручаю мôй богато заосмотреный складъ одягôвъ гміжескихъ, хлопячихъ, дитинныхъ, униформôвъ и одягôвъ для Всч. Духовеньства.

Замовленя пôсля мѣры выготовлюють ся въ найкоротшôмъ часѣ якъ найлѣпше. 4095

Зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна 3.

Лекціи на вакаціи

глядае Л. В. уч. V. класы ґімн. въ Золочевѣ (poste restante).
200 3—3

Вже вышла
перша велика народописна
КАРТА
украиньско-руского народу.

Зладжена
Д-ромъ Григоріемъ Величкомъ

а выконана въ робôтни Андрея Андрейчина літоґрафа у Львовѣ, коштомъ и заходомъ Товариства „Просвѣта" у Львовѣ.

Замовляти можна въ Товариствѣ „Просвѣта" у Львовѣ (ринокъ ч. 10, І. поверхъ).

Цѣна книгарска карты: 3·50 зр. а для членôвъ Товариства „Просвѣта" и для передплатникôвъ „Зорѣ": 2·50 зр. за примѣрникъ.

Замовляючѣ зволять долучити 50 кр. на кошты пересылки.

Карта выконана въ 19-ти красках и наклеєна на полотнѣ. 9—12

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець Иванъ Белей. Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Паперъ въ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 150. Львôвъ, Субота 6 (18) липня 1896. Рôчникъ XVII.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:	за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр.	на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр.	на пôвъ року . . . . 12 зр.
на чверть року 4 зр. 50 кр.	на чверть року . . . 6 зр.
у Львовѣ:	
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр.	на пôвъ року . . . . 3 зр.
на чверть року . . . 4 зр.	на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламации неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ однои строчки инсератовои або еи мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесеня приватнѣ числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

Справоздане посла Юл. Романчука въ Бôбрцѣ.

Дня 16 н. ст. липня зôбралось въ сали сторожи огневои въ Бôбрцѣ около 200 селянъ выборцѣвъ та правыборцѣвъ, зъѣхались майже всѣ священики тутешного судового повѣту зъ вынимкою трехъ. десять учителѣвъ народныхъ, а крôмъ того маленьке число мѣсцевои интеліґенціи, щобы послухати справозданя посла Романчука. Поляки зъ дуже нечисленными вынимками зовсѣмъ не явились.

Пос. Романчукъ повитавши зôбраныхъ, предложивъ на голову зборôвъ о. дек. Штогрына, а на заступника ч. Григорія Климкова, господаря и секретаря громадского зъ Вôльховця, на що зôбранѣ черезъ акламацію згодились. О. Штогринъ представивши комісаря правительственного п. Оссоліньского, покликавъ на секретарѣвъ п. Романа Сосновского и Антона Козакевича, а потôмъ удѣливъ голосу п. послови.

Пос. Романчукъ подавъ въ коротцѣ исторію послѣдныхъ подѣй, якъ по упадку міністерства Таффого наступило міністерство коаліційне, вôдтакъ — на коротко міністерство урядниче, а наконець теперѣшне пôдъ проводомъ нашого давного знакомого ґр. Баденього. Посолъ згадавъ за подѣѣ зъ листопада 1890, коли то вôнъ самъ на завôзване ґр. Баденього, пробувавъ заняти угодове становиско, щобы на тôй дорозѣ дôждати ся змѣны системы правительства супротивъ Русинôвъ, щобы наконець Русинъ въ своѣй хатѣ чувъ ся ґаздою. Посолъ довго выжидавъ на приобѣцяну змѣну, та дарма — той самъ намѣстникъ ставъ президентомъ міністрôвъ.

Вôдтакъ перейшовъ посолъ на найважнѣйшѣ подѣѣ въ радѣ державнôй за часъ урядованя міністерства Баденього, признаючи, що за той часъ були важнѣ законы ухваленѣ, — однакъ сего годѣ вчисляти въ заслугу теперѣшного кабінету, бо то були законы пôдготовленѣ давнѣйшими міністерствами. Тожь можна о теперѣшнôмъ міністерствѣ сказати, що оно не сѣяло, але плоды зôбрало.

Найважнѣйшѣ законы: нова процедура цивільна и реформа податкова. Поясневши зôбранымъ въ приступный способъ користи, якѣ осягнуть всѣ зô змѣны процедуры цивільнои, задержавъ ся посолъ довшій часъ при ухваленôй реформѣ податковôй. Выяснивъ зôбранымъ змѣну, яка наступить — при впровадженю податку особисто-доходового, о впровадженю нои институціи комісій податковыхъ, о опустахъ, якѣ мають наступити, а то 10—15% при грунтовôмъ податку, 10—12% при домовôмъ, а 20—25% при заробковôмъ податку. Згадавъ, що анѣ правительство, анѣ бôльшôсть рады державнои не згодились на дальшѣ опусты, котрѣ бы дѣйстну пôльгу для бѣдныхъ людей принесли, а именно не принято засады, щобы дѣйстно бѣдныхъ людей увôльнити вôдъ плаченя податкôвъ.

Вôдтакъ перейшовъ бесѣдникъ на найважнѣйшу справу пôдъ теперѣшну пору: на реформу выборчу. Представивъ исторію реформы за послѣднѣ часы, а передовсѣмъ якъ станъ робôтничій побивавъ ся за осягненемъ права голосованя. Згадавъ про проектъ реформы Таффого, вôдтакъ про дивовижный проектъ кабінету коаліційного, а вкôнци про теперѣшну реформу. Выказувавъ великѣ браки тои реформы, головно незвычайну величину округôвъ, мале число (всего 15) пословъ для Галичины. Опôсля натякнувъ посолъ про другѣ теперь ухваленѣ неменше важнѣ законы, хочь менше голоснѣ, а то про законъ о ревізіи катастру грунтового, поясняючи, що грунты за высоко отаксовано, а лѣсы за низько, що нерôвномѣрно таксовано грунты — та про зменшене податку грунтового о 2½ міліона зр., выказуючи при тôмъ, що полекша для поодинокихъ податникôвъ дуже мала.

Вкôнци перейшовъ посолъ на справу про еміґрацію до Бразиліи и законъ противъ аґентôвъ, выказуючи, що тымъ закономъ дуже мало можна зарадити еміґраціи, бо причина еи лежить въ нуждѣ народу, а не въ самôй аґітаціи аґентôвъ.

Реасумуючи свою дѣяльнôсть въ радѣ державнôй, схарактеризувавъ посолъ теперѣшнѣ вôдносины политичнѣ. Президентъ міністрôвъ ґр. Бадені вже за свого намѣстникованя, завсѣгды обявлявъ свою волю въ такій способъ, щобы такъ було, якъ вôнъ хоче. А чей же мы не дѣти, — знаємо, якъ маємо поступати. Проте посолъ мусѣвъ кôлька разôвъ забирати голосъ, абы запротестувати противъ такого способу управы та щобы боронити правъ конституційныхъ свого народу. Положене бесѣдника у Вѣдни не надто миле, перше бувъ клюбъ рускій, а нинѣ вôнъ стоить самъ оденъ. Тутъ згадавъ посолъ про подѣѣ зъ р. 1890, коли то вôнъ разомъ зъ товаришами послами звернувъ ся на выразне завôзване до правительства. Коли однакъ правительство завело, мусѣвъ посолъ вôдвернути ся вôдъ него, але прочѣ товаришѣ послы сего не учинили, тожь вôнъ уважавъ своѣмъ обовязкомъ вôдъ нихъ вôдлучитись. Бороначи свôй нарôдъ противъ кривдъ ему наношеныхъ, мусѣвъ посолъ выступити противъ послѣдныхъ выборôвъ соймовыхъ, коли то рускій нарôдъ такъ тяжко покривджено. Тутъ згадавъ про свои интерпеляціи и промовы въ справѣ депутаціи рускои, коли то мусѣвъ уймити ся, що депутаты то не впрохобники Мусѣвъ пôдвести бракъ справедливости въ поступованю президента міністрôвъ. — Посолъ перейшовъ вôдтакъ на заборону вѣчь и згадавъ про свое наглячѣ внесене въ тôй справѣ, — про свои промовы пôдчасъ сегорôчнои весеннои сесіи. — Що-до „кола польского“, котре хоче бути одинокимъ заступникомъ Галичины, то оно не тôлько не пôдпирало нѣякого внесеня посла, але все выступало противъ него, навѣть коли то посолъ домагавъ ся побôльшеня пословъ зъ Галичины, замѣсть пропонованыхъ 15 на 25, зъ чого и Поляки мали бы корысть. Коло польске не хотѣло такого побôльшеня, оно боить ся, що выборы зъ 5 той куріи можуть выпасти не по его мысли.

Середъ не умовкаючихъ окликôвъ „слава“ скôнчивъ посолъ свое майже двогодинне справоздане. Розпочались интерпеляціи. Григорій Климкôвъ зъ Вôльховця, высказуючи якъ найбôльше признане свое послови Романчукови, (хочь якъ признає, бувъ давнѣйше его противникомъ), — просить его, щобы упôмнувъ ся о кривду селяньску, яку мають черезъ дики, котрѣ выховують ся и плекають ся въ лѣсахъ паньскихъ, а селянинови вôдмовляє ся права мати стрѣльбу. Бесѣдникъ оповѣдавъ въ тôй справѣ цѣкавѣ факты зъ своеи охрестности. — Антôнъ Козакевичъ зъ Бôбрки просивъ о змѣну закона о волоцюгахъ, щобы увôльнити мѣскѣ громады вôдъ великого тягару, — якій они мусять поносити неразъ черезъ кôлькомѣсячне перетримуване волоцюгôвъ въ мѣскихъ арештахъ. — Иванъ Прибила зъ Романова пôдносивъ, якъ то злѣ люде рознесли фальшивѣ поголоски о шкодливôй дѣяльности Романчука, и высказавъ жаль до правительства, що пôдпирає Барвѣньского та его угодову політику. Мы радо хочемо — говоривъ — помѣрятись зъ Поляками на рôвныхъ услôвяхъ, але не такъ, щобы они панували надъ нами.

По основнôй вôдповѣди пос. Романчука на тѣ справы, при чôмъ вôнъ пояснювавъ людямъ, котрѣ зъ порушеныхъ справъ належать до сойму, а котрѣ до рады державнои, посыпались дальшѣ допыты.

О. Билинкевичъ зъ Звенигорода, розбираючи основнѣ причины еміґраціи до Бразиліи, высказавъ бажане, щобы посолъ постаравъ ся о законъ, пôсля котрого не можна бы було ліцитувати певне minimum грунту, а вôдтакъ, щобы постаратись о примусову асекурацію. — Григорій Климкôвъ высказавъ бажане, абы держава переймила на себе асекурацію и то не тôлько вôдъ огню але и на жито. — Михайло Самосѣй зъ Бôбрки просивъ старатись, абы власти войсковѣ увзглядняли бôльше дрôбныхъ ремесникôвъ бобрецкихъ при доставахъ для войска. — П. Володимиръ Петришинъ, учитель зъ Бôбрки, пытавъ посла, якъ задивляє ся на справу полѣпшеня платнѣ учителямъ, а именно на петиціи внесенѣ въ тôй справѣ на руки посла Люеґера. — Иванъ Прийма говоривъ о надужитахъ, якихъ допускають ся екзекуторы податковѣ. — Многѣ селяне просили старатись, абы рекурсъ стримувавъ екзекуцію.

Выслухавши тѣ бажаня, пояснивъ посолъ всесторонно кожду справу, мѣжь иншими вказавъ, на скôлько новый законъ екзекуційный хоронить довжника передъ руиною, и просивъ взываючи всѣхъ, щобы о надужитахъ орґанôвъ доношено послови, а вôнъ не залишить въ кождôмъ случаю уняти ся за покривдженымъ.

Теперь забравъ голосъ п. Романъ Сосновскій и въ горячôй бесѣдѣ, звертаючись до селянъ, вказавъ имъ, абы дивлячись на дѣяльнôсть посла Романчука, запамятали, якимъ то має бути посолъ зъ сѣльскои куріи. Дальше пôднѣсъ п. Сосновскій, що Бобреччина повинна чванитись передъ свѣтомъ, маючи посла, котрого не тôлько они самѣ, але весь рускій нарôдъ въ Галичинѣ и Буковинѣ уважає своимъ одинокимъ заступникомъ, котрый не боить ся упôмнути ся о права свого народу. Розôйшовшись зъ вôдси — говоривъ дальше — повтаряймо братъ братови, сусѣдъ сусѣдови, а громадянинъ громадянинови, що при надходячихъ небавомъ выборахъ тôлько Романчукъ може бути нашимъ посломъ.

По однодушнôмъ высказаню довѣря послови Романчукови, закрывъ о. предсѣдатель зборы при великôмъ одушевленю и оваціяхъ участникôвъ для пос. Романчука.

Польске гасло выборче.

Сими днями появило ся въ польскихъ ґазетахъ письмо ґр. Войтѣха Дѣдушицкого, презеса центрального комітету выборчого, въ котрôмъ выложенѣ засады, якихъ повиннѣ при-

У св. Ивана.

Нарисъ *Ольги Кобилянскои.*

Сонячнѣ промѣнѣ пекли; нерухомый душный воздухъ бувъ переповненый порохомъ. Було се зъ початкомъ липня..

Около старого православного монастиря св. Ивана въ Сучавѣ на Буковинѣ, що оздобленый чудными, барвными малюнками, обведеный высокими мурами, подобавъ на твердиню, — переплывала вôдъ двохъ днѣвъ величезна маса народу.

Се бувъ день вôдпусту, день св. чудотворного Ивана.

Зъ далека и зъ близька находило ся богато людій, щобы тутъ скрѣпити ся и вылѣчати ся...

Въ низькôмъ, богато оздобленôмъ нутрѣ церкви, лежала обведена штахетами, на пôдвысшеню, срѣбна домовина. Въ нѣй спочивало сповите въ золотôй матеріи, и набальсамоване мале, немовь дитяче, тѣло Святого; ледви можна его добачити.

Биля домовины сидѣвъ дякъ, худый якъ смерть, зъ лицемъ блѣдо-жовтымъ, и не зважаючи на великій стискъ людій, що товпились довкола него, выспѣвувавъ одностайнымъ гугнявымъ голосомъ звычайнѣ православнѣ церковнѣ пѣснѣ.

Въ церкви панувавъ сумракъ, хоть пора була полуднева. Незлѣчимѣ восковѣ свѣчки миготѣли, капали, сичали, и розливали солодкаво-душну вонью, що мѣшала ся изъ дымомъ кадила. Голова побôчь головы тиснули ся люде до Святого. Штовхали ся, тиснули ся, допхали ся, ба — дехто боровъ ся навѣть наражаючи житє, щобы лише близше дôстати ся до Святого, споглянути на него, щобы дôткнути ся его пышнои святои шаты, доступити спасеня цѣлуючи его въ чоло...

При головѣ св. Ивана сидѣвъ на пунсовôмъ оксамитнôмъ креслѣ, въ золотôмъ фелонѣ, бородатый чернецъ и державъ на колѣнахъ срѣбну тацу. На ню и складали прочане грошѣ за те, що оглядали Святого. Таца немовь угинала ся пôдъ ваготою своею.

Якій страшный натовпъ въ жаристôй спецѣ! Яка тяжка вбиваюча атмосфера! Якій шепôтъ, якѣ мольбы, стоны, змѣшанѣ зъ монотонными спѣвами, зъ зойками жебракôвъ, хорыхъ, при неустаннôмъ гомонѣ дзвонôвъ!

Черцѣ, умученѣ сповѣдію, вымыкають ся нишкомъ побôчными выходами та ховають ся незамѣтно въ свои комнаты близько монастиря, щобы покрѣпити ся. Правда, се бувъ день горячій, день утомы, але се бувъ для черцѣвъ и день жнива, якихъ въ роцѣ не богато можна зазначити. Тутъ не появляла ся жадна душа, котра-бъ св. Иванови не принесла подарунку.

Богатѣ бояре зъ Молдавы вразъ изъ своими молодыми дружинами приѣзджали гарными оксамитно-чорными чвôрками, въ посрѣбленôй упряжи, що на сонци ажь лиснѣла, и кидали гордѣ дары помѣжь жебракôвъ и на срѣбну тацу

Дѣды калѣки становили передъ входомъ церкви вôдражаючій шпалѣръ и жебрали та горлали зъ цѣлои силы. Рôжнороднѣ товары, переважно барвнѣ образы святыхъ, намиста, свѣчки, пахучѣ мыла та всякѣ прикрасы жѣночѣ продавали тутъ у великôй скôлькости.

Около звычайного тихого дому Божого торгували, ошукували и крали теперь зовсѣмъ свобôдно и безъ розбору...

А тамъ... тамъ вынесли знову одну жертву — молоду дѣвчину, що середъ стиску та натовпу зôмлѣла. Вона прибула зъ далекои далечины до св. Ивана, щобы знайти помôчь на свою недугу...

Мертве тѣло сѣмнацять-лѣтного хлопця вынесли передъ кôлькома годинами. Незвычайна парна атмосфера церковна убила хорого на груди.

Мѣжь тымъ безперестанно розщибали ся дзвôнки, та лунали спѣвы. Рôжно-звучный гамôръ бушувавъ середъ нѣмыхъ мурôвъ монастиря, розлягавъ ся далеко-широко у воздусѣ..

Въ однôмъ кутѣ церковного подвôря стоить зôбита громадка людій: чоловѣки, жѣнки и дѣти. Стоять нерухомо. Посерединѣ нихъ сидить на земли згробленый слѣпый лѣрникъ и грає на лѣрѣ. Єго лице почервонѣло вôдъ спеки, однакъ спокôйне, а вôнъ самъ и не вôдчуває чудного характеру свого окруженя. Єго очи широко отворенѣ впили ся въ одну точку и вôнъ спѣває вытруженымъ голосомъ.

И дивно! Якій и беззвучный старый голосъ, а однакожь, якъ зворушаючо зливає ся вôнъ зъ нѣжнымъ звукомъ лѣры! Єго слухачѣ немовь причарованѣ, немовь зросли ся зъ тымъ кусникомъ землѣ. Не перешкаджає имъ нѣ гамôръ торгуючихъ, нѣ зойки жебракôвъ, нѣ гомôнъ дзвонôвъ, нѣ спѣвы церковнѣ... Дрожачій голосъ дѣдуся и слова его пѣснѣ, що повтаряють ся, опанували ихъ немовь демонічною силою:

„Нема правды и не буде.
Розважайте, добрѣ люде!
Неправдонька мѣжь верхами,
Свята правда пôдъ ногами!“

— Бабуню? А де тота правда? — пытає шепотомъ боязливо девяти-лѣтне сѣльске дѣвчатко, и сѣпнуло у-друге бабуню за рукавъ.

— У Бога, дитинко, — вôдповѣдає старенька побожно.

— У Бога! — повторяє оно стиха до себе... Опôсля звернуло мимоволѣ очи на церковнѣ стѣны, на яскравѣ дивоглядні малюнки, задивилось на нихъ и задумало ся...

Зъ задумы збудивъ ей по хвилѣ напруженый голосъ лѣрника:

*„Нема правды и не буде,
Розважайте, добрѣ люде!“*

Воно знову звернуло ся до бабунѣ и запытало смѣлѣйше:

— Чому нема правды?

Старенька, здавало ся, хотѣла щось вôдповѣсти дитинѣ, щось ѣй выяснити. Поглядъ ей блукавъ черезъ хвилю въ далинѣ; немовь роздумувала и шукала помочи. Вôдтакъ здвигнула плечима, а по ей устахъ промайнувъ ледви замѣтный безпомôчный усмѣхъ — вона не вôдповѣла...

Дѣвчатко очѣкуючи вôдповѣди, зморщило чоло и само задумало ся...

(Зъ „Зорі“)

держувати ся Поляки при будучихъ выборахъ до рады державнои. Письмо се зъ многихъ взглядôвъ цѣкаве. Найперше мусить впасти въ очи, длячого такъ завчасу проголошуе презесъ центрального комітету гасла выборчи̂ и поясняе засады, якими польски̂ патріоты мають руководити ся, коли сами̂ выборы ще може й далеко, а така печаливôсть цѣлкомъ не вôдповѣдае традиціямъ центрального комітету. Члены того комітиту центрального нѣколи не любили частыхъ гучныхъ вôдозвъ; они волѣли порозумѣти ся довѣрочно и обговорити справу зъ резидентами „пôдъ кавками" та на тôмъ кôнчити акцію выборчу. Причина того поспѣху и печаливости лежить въ тôмъ, що акція выборча не буде мабуть вести ся одноцѣльно, се значить въ контактѣ зъ центральнымъ комітетомъ, бо найдуть ся люде, котри̂ на власну руку станутъ кандидувати при выборахъ. На случай евентуальнои побѣды нѣчо не вязало бы тыхъ людей зъ колоиъ польскимъ, а они не будучи нѣкимъ и нѣчимъ зъобовязани̂, могли бы вести політику на власну руку. Тыхъ самостôйныхъ кандидатôвъ боять ся польски̂ проводирѣ и длятого завчасу старають ся пôдорвати имъ грунтъ въ публичнôй опініи.

Такимъ кандидатомъ самостôйнымъ зарисовуе ся вже теперь кс. Стояловскій, котрый бере ся охочо до борбы. Оногды на справозданю посольскôмъ кс. Конциньского въ Домбровѣ прийшло до полеміки мѣжь посломъ а кс. Стояловскимъ въ присутности селянъ, зъ котрои то полеміки мабуть кс. Стояловскій выйшовъ побѣдно, бо въ дотычныхъ дописяхъ ґазетъ польскихъ накликуе ся Polizei на кс. Стояловского за wichrzenie люду. — Такихъ самостôйныхъ кандидатôвъ буде ставити польска соціялъ демократія, не оглядаючись на центральный комітетъ и на коло польске. — Ти̂ всѣ кандидаты самостôйни̂ будуть оперувати въ пятôй куріи и длятого ґр. Войтѣхъ Дѣдушицкій проголошуе засады выборчи̂ що-до сеи куріи.

„Пятнацать пословъ — каже ґр. Войтѣхъ — выйде зъ пятои куріи зъ загального голосованя безъ рôзницѣ станôвъ и званя. Годѣ передвидѣти вже теперь результатъ сихъ выборôвъ и се деякихъ непоконть, але чейже при енерґіи и силѣ побѣда буде по сторонѣ Поляковъ. Поляки въ Прусіи выбирають на основѣ загального голосованя и все зазначують свою національну вôдрубнôсть и питоменнôсть.

Польски̂ послы мусять выступати солідарно въ парляментахъ. Мѣжь собою можуть Поляки спорити о пересвѣдченя політични̂, але супротивъ людей, котри̂ не суть Поляками, мусить політична дѣяльнôсть опирати ся на засадѣ безвзглядиои солідарности. Коли бы не було солідарности, то правительство и сторонництва перестали бы числити ся зъ Поляками. Завдяки засадѣ солідарности добули Поляки для себе въ Австріи: условя національного истнованя, вплывъ и значѣне. Але нѣхто не смѣе сказати, мовь бы то праця Поляковъ була закôнчена, бо вже досягнули всѣ національни̂ идеалы. Такъ не е и Поляки не можуть вôддаватись мирному вôдпочинкови по побѣдѣ.

Тожь національнымъ гасломъ при будучихъ выборахъ до рады державнои буде отсе: Хчемо, щобы солідарне коло польске въ парламентѣ вѣденьскôмъ истнувало и свѣдчило, що репрезентуе край польскій и польску суспôльнôсть. Се гасло повинно загомонѣти у всѣхъ станахъ, у всѣхъ сторонництвахъ, при выборахъ зô всѣхъ курій. По-за тымъ гасломъ отверта борба; обовязкомъ народнымъ буде поборювати выбôръ кождого посла, котрый до польского кола не вступить и хоче знищити дотеперѣшну солідарнôсть кола польского."

Отсе бувъ бы змѣстъ вôдозвы презеса польского центрального комітету выборчого. Вôдозва написана въ дусѣ патріотично-польскôмъ и иґноруе цѣлкомъ права Русинôвъ. Всѣ мандаты зô всѣхъ курій, навѣть тыхъ 15 новыхъ, належать ся Полякамъ, бо то край польскій, въ котрôмъ Поляки мають показати свою зрѣлôсть політичну. И та зрѣлôсть політична зачинае ся вôдъ того, що всѣ мандаты посольски̂ вôддае ся до розпорядимости Поляковъ, а они можуть робити зъ ними, що хотять. Отъ н. пр. вôддати зъ ласки кôлька мандатôвъ Русинамъ. Чому нѣ — и такъ можна побавити ся, але при тôмъ памятати на доґматъ, котрымъ есть солідарнôсть національна. Видимымъ знаменемъ тои солідарности есть коло польске, бо оно репрезентуе край польскій и польску суспôльнôсть. А що цѣла Галичина уважае ся краемъ польскимъ, то цѣлкомъ льоґічно заключаючи, мусять и ти̂ мандаты, вôддани̂ зъ ласки Русинамъ, якось належати до звязи кола польского и документувати его солідарнôсть. Отсе принципъ, котрымъ центральный комітетъ польскій готовъ и теперь руководити ся супротивъ Русинôвъ, якъ зробивъ се передъ шести роками. За цѣну мандату посольского треба признати коло польске одиноко компетентнымъ представителемъ Галичины, треба пôдчинити справы и потребы руского народу пôдъ загальну и невыразну назву справъ краевыхъ та на ихъ пôдношене дôставати дозвôлъ вôдъ проводирѣвъ польскои політики. Бути може, що пôдъ гасло „народове" пôйдуть и симъ разомъ деяки̂ Русины, хоч характеристичне було бы при тôмъ се, що теперь вже и деяки̂ Поляки хотять зломити солідарнôсть кола польского, а Русины мали бы еи пôдкрѣпляти.

Консервативна праса польска приплеснула вôдозвѣ и напрямови політики выборчого комітету центрального, натомѣсть демократични̂ орґаны досыть скептично высказують ся о голошенôй засадѣ солідарности, хоч що правда и не перечать еи. N. Reforma признае, що солідарнôсть добра, коли бы коло польске зреформувало свои статуты и дало бôльшу волю посламъ зъ меншихъ ґрупъ. Kurjer Lw. кпить собѣ зъ тыхъ фразъ о „солідарности", а натомѣсть вôдъ себе предкладае отсе гасло выборче: „Най выборы до рады державнои вôдбудуть ся цѣлкомъ законно и леґально. Нѣякихъ перекупствъ, нѣякихъ пресій и надужить! Жандармъ и староста най станутъ якъ найдальше вôдъ акціи выборчои!"

Дописи „Дѣла"

Зъ Борщѣвского.

[Церковно народне свято въ Волкôвцяхъ.]

„Руски̂ священики — сімулянты и то ще дуже зручни̂ та хитри̂. Защепили у хлопôвъ замилованє до православія и погорду до католицизму (помимо що, якъ гласивъ звѣстный церґрафъ намѣстника ґр. Баденього, здирствомъ, самолюбствомъ и неробствомъ стратили довѣре до своеи паствы), а знають передъ свѣтомъ таку штудерну комедію грати, що можна бы ихъ взяти на учителѣвъ католицизму для насъ споконвѣчныхъ католиковъ."

Отъ такъ починала бы ся допись въ котрôй небудь польскôй ґазетѣ, коли бы еи дописуватель бувъ найшовъ ся бôдай случайно въ Волкôвцяхъ коло Борщева на торжествѣ обходу 300 лѣтныхъ роковинъ повороту Русинôвъ до вѣры католицкои, роковинъ уніи религійнои, а не якъ бы того собѣ бажали и чого мабуть не перестануть бажати наши̂ опѣкуны, уніи національнои (або державнои). А що зъ тымъ бажаемъ не крыють ся, то найлѣпшимъ сего доказомъ „okólnik" борщѣвскои рады повѣтовои, висланый свого часу до всѣхъ гр. кат. урядôвъ парохіяльныхъ въ повѣтѣ, абы доложили „wszelkich starań by święto 300-letniej rocznicy unii brzeskiej nietylko wyłącznie religijny, ale osobliwie jako święto narodowe obu bratnich narodów miało charakter". Отъ куды Русине тобѣ глядѣти, нѣ до неба яко членъ церкви христіяньско-католицкои, нѣ до Риму яко до начальства спôльного тôй-же церкви, але... ба коли жь не знати, де столиця теперь тои спôльнои матки. Сказавъ бы-мь до Варшавы, такъ о схизму посудять, а до Познаня, бою ся Бісмарка обидити. То-жь абы вымотати ся зъ колізіи, скажу: оглядаймо ся всѣ Русины на всѣ городы, де панъ секретарь рады повѣтовои зъ своимъ міністерствомъ резидуе, а будемо щасливыми тутъ на земли, и само собою розумѣесь, дôстанемось до неба навѣть може и безъ уніи религійнои.

Роби зъ тымъ Русиномъ, що хочешь, коли вôнъ упертый. Давай ему всѣляки̂ курсы: стари̂ и нови̂, а вôнъ все свое каже: що вôнъ католикъ уніятъ, але зъ тымъ всѣмъ вôнъ Русинъ и то безъ нѣякои примѣшки, такимъ хоче позôстати и такимъ умирати хоче! Сімулюе, тай годѣ. Та най тамъ вже на насъ всѣ козы народови̂ скачуть, але мы про те, дасть Богъ, не загинемо.

Дня 12 н. ст. червня вôдбулось згадане торжество въ селѣ Волкôвцяхъ коло Борщева. Мало оно розпочатись вечеромъ дня попередного въ такій спосôбъ: По вечерни на параклисѣ мала выголоситись проповѣдь, а по тôй вôдправѣ мавъ двигнутись походъ вôсьмохъ процесій до нарокомъ на тую память поставленого памятника; зъ-вôдтамъ походъ мавъ торжественно обôйти цѣле село веденый попереду двома молодыми священиками, рускимъ и латиньскимъ, на коняхъ. Село мало бути илюмінованє. — По причинѣ слотливои погоды годѣ було выконати въ цѣлости сю проґраму. Вôдправились лишь богослуженя зъ выголошенемъ проповѣди по параклисѣ о. Іос. Балькомъ. За тое слѣдуючого дня при краснôй погодѣ торжество выпало величаво. Бувъ се день Сострадания Пречистои Богородицѣ, вôдпустовый въ селѣ. Народу зôйшло ся около двацять тысячь, 8 процесій, самыхъ хоругвъ начислено 140 кромѣ хрестôвъ. До сповѣди ювілейнои приступило звишь тысячь людей, а було бы ихъ ще зъ тôлько а може и бôльше выcповѣдалось, коли бы були явились всѣ запрошени̂ священики, числомъ 50, а зъ котрыхъ лишь 19 по причинѣ дуже лихои дороги приѣхало. Дзвоны вôдъ ранку вчасного майже не умовкали. Нарôдъ плывъ мовь вода. Службу Божу вôдслуживъ въ ошклевôй каплици выставленôй на площи о. Алекс. Залуцкій зъ Буракôвки (7 миль вôддаленои) зъ діяконами о. Балькомъ зъ Турильча и о. Порубальскимъ зъ Бабинець. Проповѣдь рôвножь на дворѣ выголосивъ звѣстный зъ таланту проповѣдничого о. Платонидъ Филясъ монахъ ч. св. В. В. зъ жаромъ правдиво апостольскимъ. По богослуженю двигнувъ ся величавый похôдъ процесійный до дуже хорошого памятника ювілейного, подарованого п. В. Думаньскимъ, посесоромъ села Шупарки; памятникъ поблагословивъ *о. Лобода*, мѣсто-деканъ скальскій, при чôмъ выголосивъ коротку промову о. Филясъ на тематъ уніи религійнои.

Що се було торжество не по интенціи рады повѣтовои, а лишь чисто религійне и до того зъ величавою руско католицкою закраскою, то не диво, що годѣ було доглянути на нѣмъ кого зъ горлатыхъ псевдокатоликôвъ, хоч и они були прошени̂ на се о. парохомъ. Одинокій п. Думаньскій явивъ ся на торжествѣ и щирою побожностію дававъ примѣръ. Громадяне волковецки̂, зôбравши ся въ домѣ приходскôмъ, вôдносились въ своихъ промовахъ дуже сердечно до п. Думаньского. У него певно соломы, снопôвъ и т. п. паробки не возять въ недѣлѣ и свята, сирôвцю по млынахъ не мелють, наборôвъ до мѣстъ не провадять, якъ се у иншихъ тутъ сусѣдныхъ панôвъ католикôвъ бачимо, такъ що слуга дворскій не въ силѣ навѣть въ свято прийти на Богослуженє до церкви. Спытатись бы тыхъ панôвъ католикôвъ, коли вôнъ до Божого дому загляне або коли вôнъ сповѣдавъ ся, то се вже у него до хроніки дитинныхъ ще лѣтъ належить. Але католицкому вѣчу ти̂ панове знають надавати напрямъ и додавати спледору.

Зъ много прошеныхъ священикôвъ обряду латиньского явивъ ся лишь оденъ загально тутъ поважаный о. Мрочиньскій сотрудникъ зъ Борщева. Вправдѣ сей отець далекій вôдъ пропаґованя идеѣ ягельоньскои одъ моржа до моржа, але за те правдивый вôнъ и ревный апостолъ Христовый.

Одна ще несподѣванка ждала насъ того дня. Волкôвщане почали ставити памятникъ свого народного вôдродженя, именно дôмъ читальняный и крамницю, а того дня посвящено камень угольный. Заслуга въ тôмъ мѣсцевого пароха о. Альфреда Сѣменовича. За три роки его побуту удало ся заложити читальню, крамницю, касу позичкову и шпихлѣрѣ, перестроити помешканє парохіяльне, поставити великій и красный будынокъ економічный на приходствѣ, а до того всего украсити серця парохіянъ своихъ честнотами религійными и патріотичными.

Сімулянтъ сказала бы Narodowa, — а мы кликнѣмъ „слава" такимъ Сѣменовичамъ та най имъ Богъ допомагае въ двиганю народу нашого, котрый знае оцѣнити щиру працю около свого добра, якъ сего давъ доказъ въ подяцѣ черезъ выбраныхъ нарокомъ до того депутатôвъ свому парохови.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Позавчера почали ся у Вѣдни дальши̂ переговоры мѣжь австрійскими и угорскими міністрами въ справѣ австрійско-угорскои угоды. Budap. Tagblatt каже, що найбôльшу труднôсть справляють отси̂ три жаданя австрійского правительства: 1) щобы не выповѣдати мытового та торговельного союза; 2) щобы у всякôмъ разѣ Угорщина пôдвысшила свою квоту на спôльни̂ выдатки монархіи; 3) щобы ще теперѣшни̂ парляменты полагодили угоду. На всѣ ти̂ жаданя мавъ вже и цѣсарь дати свôй дозвôлъ. Перше зъ тыхъ жадань — каже названый дневникъ — не дасть ся перевести, такъ що треба числити ся зъ тымъ, що союзъ прийде выповѣсти. Що до другого жаданя, то угорске правительство обѣцяло вже пôдвысшити квоту на 32·5%, або навѣть, якъ говорять, на 34%. Але найвызначнѣйши̂ сторонники правительства, якъ Сель, Тіса, Векерле, Фалькъ, въ квотовôй депутаціи одноголосно и рѣшучо противлять ся всякому пôдвысшеню квоты, такъ що прийде до поважного спору мѣжь правительствомъ а сторонництвомъ правительственнымъ. — Agramer Ztg. указуе на те, що въ новôй радѣ державнôй противникôвъ дуалізму буде чотири або й пять разôвъ бôльше, нѣжь въ теперѣшнôмъ. Для того всѣ сторонництва въ Угорщинѣ, що бажають дуалізму, а тымъ самымъ и угоды, повинни̂ старати ся, щобы ще теперѣшна рада державна могла полагодити справу. Ґр. Бадені постановивъ собѣ довести угоду до кôнця доконче ще въ р. 1896; а его становиско е такъ сильне, що справа мусить удати ся, коли тôлько и бар. Банфі буде въ тôмъ самôмъ дусѣ поступати. Положенє е далеко кориснѣйше, нѣжь могло бы напозôръ здавати ся. Вѣденьске міністерство е тои гадки, що дуже добре можна сего року полагодити угоду, коли тôлько схоче ся того на правду. — Цѣлкомъ противну вѣдомôсть дôстае зъ Будапешту Voss. Ztg. Пôсля неи чимъ дальше тымъ вмовѣрнѣйше становить ся, що мимо всякихъ пôвурядовыхъ заявъ теперѣшни̂ парляменты таки въ пôзнôй осени покôнчать свою жизнь, а переведене угоды спаде на нови̂ парляменты. Зъ того выходить заразомъ, що зъ кôнцемъ р. 1896. обѣ стороны выповѣдять мытовый та торговельный союзъ. Але се не мае значѣня, бо всѣ знають, що таке выповѣдженє то чиста формальнôсть, котра звязи обохъ половинъ монархіи не годна нарушити.

Зъ Парижа приходить вѣсть, що вѣнчане архикняжны Маріи Дороты зъ кн. Филипомъ Орлеаньскимъ вôдбуде ся въ жовтни с. р. въ Будапештѣ. Всѣ пануючи̂ домы европейски̂ будуть при тôмъ заступлени̂. Вôдтакъ молода пара выбере ся въ подорожь, а въ цвѣтни осяде въ Анґліи. Князь Омальскій, стрый молодого, мае свому братаничеви подарувати замокъ недалеко Лондону.

Зъ Софіи доносять, що міністеръ Начовичь обстае при своôй димісіи, тôлько поки-що ажь до повороту князя остае ще въ урядѣ. Такъ князь якъ и товаришѣ Начовича дуже за нимъ жалують и доложать всѣхъ силъ, щобы его вôдвести вôдъ его намѣру; але здаесь, що всѣ заходы будуть даремни̂. — Вѣсть про приступленє Болгаріи до балканьского союза уважають за выдумку; въ урядовыхъ кругахъ болгарскихъ нѣхто не думае о тôй справѣ на правду. За те петербургски̂ „Новости" замѣчають про балканьскій союзъ таке: „Для Австріи сей союзъ е нелюбою проявою, и мы переконани̂, що австрійски̂ дипльоматични̂ аґенты доложать всѣхъ силъ, щобы членôвъ союза порôзнити мѣжь собою. На те повинни̂ балканьски̂ державы завчасу приготовити, що дуже дôбре понимають значѣне свого спôльного добра. Австрія мае на Балканѣ значѣне лише поти, поки балканьски̂ державы зъ собою не поеднають ся и не порозумѣють своихъ правъ та обовязкôвъ. Въ хвили, коли настане те поеднане, стане и Австрія безсильною на Балканѣ. Длятого будучнôсть вызволеныхъ зъ-пôдъ турецкои кормиги державъ балканьскихъ залежить вôдъ ихъ згоды. Чимъ она буде крѣпша, тымъ лѣпше для нихъ. Бажаемо щиро, щобы союзъ балканьскій ставъ ся новымъ и свѣтлымъ успѣхомъ россійскои політики у всхôднôй справѣ". — Се жь то и е! Въ послѣдныхъ словахъ вылазить шило зъ мѣшка: не такъ то ходить о добро тыхъ балканьскихъ державъ, якъ о свѣтлый успѣхъ россійскои політики у всхôднôй справѣ.

Зъ Атенъ доносять про подѣѣ на Кретѣ. Пôсля найновѣйшихъ вѣстій здае ся, що на Кретѣ пануе знову повна анархія. Въ кôлькохъ селахъ напали Турки на христіяньске населенє и поубивали богато осôбъ, мѣжь ними двѣ жѣнки. Въ нашихъ мѣсцяхъ позаймали худобу и понищили виноградники та засѣвы. Въ селѣ Кастеняхъ прийшло до битвы, котра покôнчила ся тяжкими стратами по обохъ сторонахъ. Консулѣ зъ притискомъ звернули увагу ґенерального ґубернатора на наслѣдки такого поведеня войска; але по тôмъ не богато собѣ обѣцюють, бо войсковый ґубернаторъ Абдуляхъ-паша не держить ся приписôвъ Беровича пашѣ або може управа грае дволичну ролю. При такôмъ станѣ рѣчи христіяньски̂ послы не являть ся въ соймѣ. Два дальши̂ анґлійски̂ кораблѣ военни̂ мають прийти пôдъ Крету. Христіяньски̂ послы передали ґубернаторови Беровичеви нарисъ своихъ жадань, а консуламъ вручили вôдписы, консулѣ приняли урядово ти̂ вôдписы.

НОВИНКИ.

— **Репертоаръ руско-народного театру въ Чортковѣ** въ двохъ слѣдуючихъ тыжняхъ такій: второкъ 21-го н. ст. липня „Учитель" комедія д-ра Франка, четверь 23 го оперетка „Зô ступеня", субота 25-го „Галька", недѣля 26-го „Модный женихъ" комедія Старицкого, второкъ 28-го народна штука зô спѣвами „Нещасне коханя", четверъ 30-го драма Судермана „Честь", субота 1 го серпня оперетка „Синобородый", недѣля 2-го серпня „Не ходи Грицю". — Зъ огляду на се що театръ вже не довго перебуде въ Чортковѣ, повинни̂ всѣ Русины-патріоты выхôснувати пору.

— **Клясифікація питомцѣвъ „Рускои Бурсы"** въ Тернополи въ другôмъ пôврôцѣ шк. 1895/6 выпала якъ слѣдуе: На 60 ученикôвъ отримало 15 степень першій зъ вôдзначенемъ, 38 степень першій, 5 поправку зъ одного предмету, а 2 степень другій. Матуристôвъ було примѣщеныхъ двохъ, Патрило Петро и Мохнацкій Стефанъ; оба зложили испытъ зрѣлости зъ вôдзначенемъ. Зъ 4-тои клясы народнои було въ бурсѣ 10, всѣ отримали клясу першу и всѣ зложили вже вступный испытъ до шкôлъ середныхъ.

— **Изъ справозданя дирекціи рускои ґімназіи львôвскои** за р. шк. 1896. вынимаемо деякій важнѣйшй подробицѣ. И такъ: зъ початкомъ року шкôльного вписало ся до ґімназіи 480 ученикôвъ публичныхъ и 4 приватныхъ; зъ нихъ остало до кôнця року 412, бо 34 выступило въ 1. пôврову и тôлько-жь въ 2 пôврову. Але що въ 2. пôвроку принято новыхъ 15 ученикôвъ, то зъ кôнцемъ року клясифіковано 427 публичныхъ и 4 приватистôвъ. При клясифікаціи одержало 28 ученикôвъ свѣдоцтво першои клясы зъ вôдзначенемъ, 301 и 2 приват. свѣдоцтво 1. клясы, 34 свѣдоцтво 2. клясы, 17 свѣд. 3. клясы; 45 и 2 приват. могуть по феріяхъ поправити собѣ класу зъ одного предмету, 2 зъ причины недуги призначенй до испыту доповняючого. На науку польского языка ходило 283, отже майже двѣ третй всѣхъ учениковъ (чи въ польскихъ ґімназіяхъ бувае таке число ученикôвъ, побираючихъ науку руского языка?). але науку спѣву побирали всего 126, а ґімнастики 191 ученикôвъ. Стипендистôвъ було 22; побрали они разомъ 2952 зр. 50 кр. Зô Львова було учениковъ 68, зъ повѣту львôвского 43, зъ бобрецкого 20, зъ городецкого 12, зъ жовкôвского 23, зъ перемышляньского 9, зъ равского 36, зъ рудецкого 19, зъ сокальского 49, зъ яворôвского 10, зъ иншихъ повѣтôвъ 139. Обряду гр кат. було 470, рим. кат. 7 (? отже разомъ 477; тымчасомъ на початку року було 480+4, при кôнци 427+4, а всѣхъ за весь рôкъ принятыхъ 495+5, такъ що не знати, до котрого зъ тыхъ чиселъ вôдносити тамтыхъ 477, — мабуть до жадного!). Кôлько було Русинôвъ, а кôлько ученикôвъ иншихъ народностій, того зъ справозданя не довѣдуемо ся. Въ 1 клясѣ було 13 ученикôвъ, що мало по 11 лѣтъ, 3 мало по 16, 2 по 17 лѣтъ, а одинъ мавъ 18 лѣтъ. Въ 8. клясѣ було 10 ученикôвъ, що мали по 18 лѣтъ, 3 мало по 24, а 3 по 25 лѣтъ. Рôвнорядныхъ вôддѣлôвъ було 5, а то въ клясахъ 1. 2. 3. 4. и 8. Въ 8. клясѣ було зъ кôнцемъ року разомъ 53 ученикôвъ Зъ нихъ приступало до испыту зрѣлости лише 36; а здало испытъ 30, мѣжь ними 3 зъ вôдзначенемъ, 5 могуть поправити по феріяхъ испытъ зъ одного предмету, а 1 репробовано. Запомогъ на одѣжь, харчь, лѣки та книжки роздало товариство „Русланъ" убогимъ ученикамъ 412 зр. 95 кр. Доходы товариства выносили 1412 зр. 9 кр. Въ бібліотецѣ товариства було 390 книжокъ шкôльныхъ и 15 молитвенникôвъ. Въ институтѣ руского товариства педаґоґічного було умѣщеныхъ 45 ученикôвъ, зъ нихъ цѣлкомъ безплатно 4; въ бурсѣ института Ставропиґійского 18; въ бурсѣ Народного дому мало 11 ученикôвъ харчь; въ интернатѣ Змартвыхвстанцѣвъ було 2 ученикôвъ; наконецъ Towarzystwo przyjaciół uczącej się młodzieży давало вôдъ 1. грудня 1895. до 15. марта 1896. щоденно зъ вынимкою недѣль и святъ 30 ученикамъ безплатнй обѣды.

— **Изъ американьскои Руси.** О. Теоф. Обушкевичь основавъ въ Mayfield (філіи свого приходу) братство тверезости. Въ самôмъ приходѣ своѣмъ (Олифантѣ) основавъ о. Обушкевичь таке саме братство и читальню уже передъ кôлькома роками тому назадъ. Опорожненый по о. Камяньскôмъ приходъ Wilkes Barre перенявъ о. Шерегелій, прибувшій недавно въ угорскои Руси до Америки. — Дня 18 (30) мая вôдбуло ся благословене новои церкви въ Beawer Meadow, а 4 н. ст. липня положеный угольный камѣнь пôдъ будову новои церкви въ Minnersville. — Накладомъ редакція „Свободы" печатае ся американьско рускій „Календарь" на 1897 годъ, въ котрôмъ будуть находити ся исторія и рускихъ церквей въ Америцѣ. — Умерли: Адамъ Барновичь въ Жцынѣ и Францъ Фрицкій зъ Жидôвского. Перший захорувавъ при роботѣ и по трехъ дняхъ умеръ, а другій погибъ при роботѣ въ фабрицѣ въ Mayfield. — Въ Олифантѣ умеръ Макс. Дмитришинъ зъ Суровицѣ Д Михальскому поломала машина руку, а В. Туркевичеви ногу.

— **Жидôвска бута.** Господарь Боднарчукъ зъ Рожнева, описуе таку подѣю: Въ день св апп. Петра и Павла пôйшовъ я на вôдпустъ до Выжницѣ разомъ зъ процесією въ Кутъ. Передъ мостомъ на Черемоши заступила юрба жидôвъ дорогу процесіи и не пустила еи, жадаючи вôдъ кождого участника заплаты „мостового". Ведучій процесію о. Кургановичь заявивъ жидамъ, що нема часу на уплату вôдъ такъ великого числа людей и що се впрочôмъ було бы профанацією процесіи, котра повинна бути вôльна вôдъ податку, тымъ бôльше що лише разъ на рôкъ припадае. У вôдповѣди на тотй слова о. Кургановича жиды позадиравши халаты, обернули ся задами до него, и зачали зъ дикимъ крикомъ и рейвахомъ высмѣвати ся зъ него и лаяти найпоганѣйшими словами. Середъ сего надôйшла процесія зъ Кутъ на нашу стрѣчу. На той видъ збѣгло ся безлѣчь жидôвъ и зачали обкидувати болотомъ нашихъ священникôвъ, нашй образы и хоругви. Отъ до чого мы дôйшли на нашôй земли, въ христіяньскôмъ краю, пôдъ христіяньскимъ монархомъ.

— **Испытъ зрѣлости** въ семинаріи женьскôй у Львовѣ вôдбувъ ся вôдъ 9. червня до 10. липня с. р. пôдъ проводомъ радникôвъ шкôльныхъ д ра Сев. Днѣстряньского и Тим. Мандибуря. До испыту зголосило ся 113 кандидатокъ: 55 ученицъ публичныхъ и 58 екстерністокъ. Зъ ученицъ публичныхъ здало: 27 зъ вôдзначаючимъ поступомъ, 27 зъ добрымъ успѣхомъ, а однôй позволено поправити по вакаціяхъ; зъ екстерністокъ: 10 зъ вôдзначаючимъ поступомъ, 30 зъ добрымъ успѣхомъ, а 8 позволено поправити по вакаціяхъ; 7 репробовано, 3 вôдступило. Зъ Русинокъ здали: Соф. Грушкевичѣвна зъ вôдзн., Теоф. Чепѣлѣвна, Кат. Лейманôвна, Людм. Мацѣевска; Мар. Сембратовичѣвна, Юл. Стеткевичѣвна, Вѣра Трусевичѣвна та екстерністки: Ан. Гилевичѣвна, Лук. Лысяковна, Мар. Лысякôвна, Конст. Мыгуловичѣвна, Ив. Пелехôвна, Вільг. Задорецка.

— **Продѣравленыхъ срѣбныхъ ґульденôвъ** не будуть вже принимати, касы державнй, а буде ихъ можна лишь вымѣняти въ головнôмъ урядѣ менничôмъ и въ урядахъ цехôвничихъ по 60 зр за одинъ кільоґрамъ ваги такихъ ґульденôвъ.

— **Фѣры селяньскй а роверы на дорогахъ львôвского повѣту.** Львôвске староство протеґуе циклістôвъ, бо розôслало обѣжникъ по всѣхъ громадахъ львôвского повѣта, поручаючи громадскимъ начальствамъ поучити селянъ, якъ повиннй ѣхати возами по дорогахъ, щобы не перепиняти циклістамъ и наказати имъ, щобы чемно поводили ся зъ циклістами. Хто провинить ся, сего потягнуть до одвѣчальности. Знову нова благодать впала на плечѣ селянъ львôвского повѣта, бо вôдъ теперь они ѣдучи зъ наборомъ по дорозѣ, за котру вôдробляють гôркій шарварокъ, мають уступати ся зъ дороги циклістамъ, бо такъ хоче староста.

— **Огнѣ.** По довшôй перервѣ, яка настала по увязненю головного палія, що передъ двома роками пôдкладавъ кôльканайцять разôвъ огонь въ Кѣгиницѣ пôдъ Станиславовомъ, выбухъ 8 с. м. въ тôмъ селѣ коло церкви огонь о 3-тôй годинѣ по полудни. Помимо помочи мѣсцевои и зелѣзничои сторожѣ пожарнои згорѣло пять хатъ, пять стодôлъ и кôлька стаенъ.

— **Нещастнй пригоды.** Въ Мужиловѣ, пов. пôдгаецкого, господарь Семко Новаковскій нагалявши въ печи, положивъ на нѣмъ збôже, щобы сохло, а на збôжу поклавъ однорôчну дитину, по чôмъ самъ выйшовъ. Коли вернувъ, дитина вже не жила зъ сильного попареня. — Въ Старôмъ селѣ (пов. березôвского) черезъ неосторожне наливане нафты займивъ ся огонь въ хатѣ селянина Мазя, при чôмъ 6 особъ тяжко попекло ся. Небавкомъ двѣ зъ нихъ умерли, а прочимъ грозить небезпечнôсть утраты житя. — Дня 4 с. м. економъ дôбръ Славны, пов. золочôвского, Липа Ґросъ, выйшовъ зъ двома паробками до лѣсу Третера, щобы тамъ екосити луку. Лѣсникъ Терещукъ, не дававъ косити луки, черезъ що повстала суперечка, ажь вкôнци Терещукъ вдаривъ кольбою Ґроса такъ сильно, що забивъ его на мѣсци. Стрѣльба выстрѣлила и ранила Терещука въ ногу.

— **Перша адвокатка въ Нѣмеччинѣ** д-рова Ом Кемпинъ, отворила канцелярію „пôдъ липами" въ Берлинѣ. Она занимала ся адвокатурою въ Н. Йорку, а вôдтакъ була довшій часъ доценткою права американьского и анґлійского на университетѣ въ Ціріху.

— **Дрôбнй вѣсти.** Тыми днями надъ Реномъ и Мозельою лютили ся страшнй бурѣ и знищили виннйцѣ такъ, що збору с. р. майже не буде. — П. Вол. Окуневскій одержавъ на университетѣ въ Чернôвцахъ степень маґістра фармаціи. — Ярмарокъ на конѣ въ Тернополи вôдбуде ся вôдъ 27 н. ст. липня до 3 н. ст. серпня. — Въ околицяхъ Будапешту властитель грунтовый Брабекъ, застрѣливъ жѣнку и четверо власныхъ дѣтей.

Вѣсти зъ Еп. перемыскои.

Місія духовна вôдбула ся въ Цариньскôмъ, дек. зашварницкого, въ дняхъ 4, 5 и 6 липня с. р. дуже величаво. До тыхъ місій прилучило ся еще и друге торжество т. е. повный вôдпустъ наданый св. ап. престоломъ въ день св. Іоана Хрестителя для церкви въ Цариньскôмъ. Провôдъ цѣлого торжества місійного обнявъ о. Іос. Котецкій мѣсто деканъ и парохъ въ Лютовискахъ, а проповѣдей о. Вас. Сологубъ зъ Тернавы выжнои. Участь въ місіяхъ взяли оо.: сов. В. Устіяновскій деканъ балигородскій парохъ въ Смереку, Іос. Котецкій мѣсто-деканъ и парохъ въ Лютовискахъ, Теоф. Левицкій зъ Стрѣлокъ дек старосамбôрского, Вас. Сологубъ зъ Тернавы выжнои, Єронимъ Моравскій зъ Крывого, Н. Лещишакъ зъ Волосатого, І Яросевичь зъ Райского, Н. Була зъ Дверника, Петро Габлиньскій зъ Ветлины дек. балигородского, В. Попель зъ Смôльника. Проповѣдали оо.: Вас. Сологубъ, И. Яросевичь, Єр. Моравскій, Н. Була и В. Попель, а денно було чотири проповѣды. Катехизацію молодежи обнявъ самъ мѣсцевый парохъ о. В. Левицкій. а молодѣжь зъ катехизаціи вывязала ся похвально. О. І Котецкій по катехизаціи мавъ довшу проповѣдь до присутныхъ. Чужосторонного народу було дуже поважне число, бо около пять тысячь и заступленй були майже всѣ села пôдъ Бескидомъ, а до сповѣды приступило около тысячу душъ. Додати треба, що бувъ зливный дощъ та вода велика въ рѣкахъ гôрскихъ и Сянѣ бо при иншихъ обставинахъ було бы въ четверо бôльше народу. Импонуючою хвилею було, коли прийшли люде при спѣвѣ зъ процесіями зъ сусѣднихъ селъ: Дверника, Смôльника-Берегôвъ горѣшныхъ и Ветлины, а повитавъ ихъ мѣсцевый парохъ о. В. Левицкій словомъ и свяченою водою при звуцѣ дзвонôвъ. На закôнчене місійныхъ торжествъ посвящено и поставлено св. хрестъ въ память 300-лѣтнои уніи Берестейскои, а о. В. Сологубъ мавъ прощальну проповѣдь. До найбôльшои степены дôйшло одушевлене мѣжь народомъ, коли вôдчитано народови прислану вôдъ Впр. о. К. Чеховича архипресвитера телеґраму зъ благословеніємъ и горячимъ желанемъ, абы тй місіи выдали спасительный успѣхъ, а оо. Устіяновскій и Котецкій яко настоятелѣ деканатôвъ удѣлили народови благословеня Додати треба, що въ часѣ місій духовныхъ и отпусту бувъ взôрцевый порядокъ; народъ вôдъ рана до вечера бувъ коло церкви мимо зливного дощу и ждавъ до послѣдной хвилѣ, хочь навѣть уже и забракло спроваджeного хлѣба.

Дня 11, 12, 13, 14 липня вôдбула ся въ Ляшкахъ мурованыхъ декан. старосôльского чотародневна місія пôдъ проводомъ оо. Василіянъ. Проповѣдали о. А. Шептицкій и о. С. Ортиньскій; науки катехитичнй державъ о. Є. Чаплиньскій. Службы Божй спѣвавъ черезъ тй дни хоръ читальнѣ хирôвскои и вывязавъ ся зъ тои задачи якъ найлѣпше. До св. Тайнъ приступило по надъ 900 людей. Зô слезами въ очахъ пращавъ народъ оо. місіонарôвъ, а головна заслуга припадае о. парохови І. Тунѣ, котрого ревнôсть душпастирска всѣмъ знана.

Наука штука и література

— **„Зоря"** въ ч. 13. подае дальшй частины порозпочинаныхъ вже творôвъ (Не той став, Per pedes apostolorum, 3 байок Піера Ляшамбоді, Сьвітові байки в сьпівах Степана Руданського, Марія Стуарт, Листи з Криму, Т. Шевченко в дорозї з заслання). а крôмъ того: *Хто винен?* поезія Масляка; *Бусько білий,* нап. Верхратский, Хроніка, Бібліоґрафія. — Илюстраціи: Михайло Номис-Симонів, Жниця (? = женщина), з образу К. Трутовського, *Страх в ячмени в Березници королівскій.* — В додатку: 12 аркушъ Словаря россійско-украиньского вôдъ слова „Положить" до слова „Помѣсъ". Зъ „Зорѣ" довѣдуемось такожь про появу новои книжки шкôльнои п. заг.

— **Виїмки з народної літератури украіньско рускої XIX. віку.** Для висших кляс середних шкіл уложив Олександер Барвіньский. Ч. II. — Книжка мае надъ 44 аркушѣ друку.

Господарство промыслъ и торговля.

— **Замкнене рахункôвъ Банку звязкового въ Станиславовѣ,** стоваришеня зареєстрованого зъ обмеженою порукою зъ днемъ 30. червня 1896.

I. Станъ чинный.

	зр.	кр.
1. Удѣлы	8	
2. Вкладки щадничй выплаченй	1735	02
3. Позички та скрипта удѣленй	22130	57
4. Позички на векслѣ удѣленй	16576	56
5 Вôдсотки выплаченй	13	16
6. Кошты адміністраціи	377	67
7. Кошты спору	56	60
8. Кошты заснованя	145	80
9 Льокаціи	4593	25
10. Зыскъ зъ р. 1895 выплаченый	241	60
11. Готôвка въ касѣ	176	47
Разомъ	46054	70

II. Станъ довжный.

	зр.	кр.
1. Фондъ резервовый	714	49
2. Удѣлы	5864	—
3. Вкладки щадничй вплаченй	24501	25
4. Позички на скрипта зверненй	1959	72
5. Позички на векслѣ зверненй	9822	69
6. Вôдсотки побранй	1341	57
7. Кошты адміністраціи	233	33
8. Кошты спору	56	71
9. Льокаціи	1117	22
10. Зыскъ зъ р. 1895	443	72
Разомъ	46054	70

Оборотъ грошевый: 92.109 зр. 40 кр.
Членôвъ разомъ: 258.
Сума задекльарованыхъ удѣлôвъ 6.174 зр.
Сума дѣйстно вплаченыхъ удѣлôвъ 5.856 зр.
Зъ зыскôвъ зъ р. 1895. постановила Рада надзираюча удѣлити 100 зр. на закупно мундуровыхъ плащѣвъ для рускихъ бѣдныхъ а здôбныхъ ученикôвъ середныхъ школъ въ Станиславовѣ, а 10 зр. пôслати товариству „Академична громада" у Львовѣ на фондъ запомоговый и позичковый.

Вôдъ Дирекціи Банку звязкового.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На „приютъ"** за часъ вôдъ 16 мая до 30 червня с. р. зволили ласкаво пожертвувати: о. Терлецкій зъ Тучапъ 3 зр., о. Дрогомирецкій Ем. зъ Княжа 3 зр. 80 кр., о. Скобельскій Вас. зъ Прусъ 10 зр., п-ѣ Скобельска Теофиля зъ Прусъ 5 зр. — Духовеньство деканату перемыско загородского, а именно: о. А. Захаріясевичь зъ Вышатычь 1 зр., Бачиньскій зô Стôбна 1 зр., И. Ивасѣвка зъ Малковичь 5 зр., И. Маликъ зъ Вѣрбка 1 зр., А. Гайдукевичь зъ Якманичь 1 зр., Ф. Щепковичь зъ Дрогоева 1 зр., Кузьмакъ зъ Болестратичь 1 зр., Осѣдачь зъ Поздяча 1 зр, З. Крвавичь зъ Негрибки 2 зр., дрôбными датками 2 зр. 35 кр. — разомъ: 18 зр. 35 кр. О. Гумецкій Іос. зъ Татаринова 10 зр. — Духовеньство деканату ярославского, а именно: о. Гр. Калимонъ 5 зр., Р. Крушиньскій 5 зр., Ал. Лебедовичь 2 зр., І. Гомза 2 зр., П. Годованьскій 2 зр., М. Кишакевичь 2 зр., А. Паславскій 1 зр., Бр. Гоцкій 1 зр., П. Тымковичь 1 зр., І. Кишакевичь 1 зр., М. Калимонъ 2 зр., А. Матюкъ 10 зр., І. Хотинецкій 10 зр., Ф. Подолиньскій 10 зр., разомъ: 54 зр. — О. Матковскій Северинъ зъ Боссиръ 10 зр., о. Калужняцкій Теофиль зъ Загôря 5 зр., о. Плошевскій Іос. зъ Залужа 5 зр. — Духовеньство деканату комарняньского, а именно: о. А. Прухницкій 1 зр., Л. Туряньскій 1 зр., А. Ковальскій 1 зр., К. Гнатышакъ, К. Кульчицкій, М. Стецѣвъ, Т. Крушиньскій, С. Онишкевичь по 50 кр, В. Метикъ 5 зр., А. Савицкій 10 зр. разомъ: 20 зр. 50 кр. Зъ деканату галицкого: на храмѣ въ Войниловѣ 3 зр. 20 кр., церковь въ Бовшевѣ 2 зр., о. Шеферъ зъ Бовшева 1 зр., церковь въ Нѣмшинѣ 50 кр., о. Кумановскій 1 зр., разомъ 7 зр. 76 кр. О. Волошаньскій Кароль, крилош. зъ Перемышля 10 зр., о. Левицкій Теодоръ зъ Попôльницѣ 10 зр., духовеньство деканату олешицкого на соборѣ въ Сухôй Воли 7 зр., п. Карпякъ Теодоръ зъ Белза 5 зр. 10 кр. Духовеньство деканату дукляньского, а именно: о. Г. Гнатишакъ зъ Чорного 10 зр.; А. Сѣлецкій зъ Радоцины 10 зр.; Д. Пирôгъ зъ Тиханѣ 10 зр.; Ю. Дуркотъ зъ Мшаннои 5 зр.; такожь п-ѣ Теодора Гнатишакова зъ Чорного 5 зр.; Вѣра Сѣлецка зъ Радоцины 5 зр.; Ольга Пирогова зъ Тиханѣ 5 зр.; Марія Васильчакова 5 зр., разомъ 55 зр. — Вôдъ духовеньства деканату бережаньского на соборѣ зôбравъ о. Мащакъ 12 зр. 50 кр. О. Юркевичь Атанасій зъ Роздола 1 зр., о. Пѣрожиньскій Григорій зъ Люблинця 5 зр., о. Полошиновичь Левъ зъ Любачева зôбравъ 3 зр Зъ деканата дукляньского: о. І. Пастернакъ зъ Тылявы 10 зр.; п-ѣ Климентина Пастернакова 5 зр.; о. Копыстяньскій Корнило зъ Зиндрановои 10 зр.; п-ѣ Марія Копыстяньска 5 зр., разомъ 30 зр. Зъ деканату горожаньского: о. Билиньскій Ксаверій зъ Лôвчицъ 10 зр.; Матковскій Михаилъ зъ Горожанны велик. 5 зр.; Бачиньскій Антоній зъ Клѣцка 1 зр.; Днѣстряньскій Северинъ зъ Рычигова 1 зр., разомъ: 17 зр. О. Лѣщиньскій І. зъ Команьчи 10 зр. Одинъ зъ трохъ 5 зр., на похоронѣ бл. п. о. Гуркевича въ Вяцковичахъ зôбрано 6 зр. 70 кр., п-ѣ Манастирска Мальвина зъ Загôря 5 зр. — Сума зôбраного до сихъ поръ фонду выносить: **2186 зр. 57 кр.** — Вôдъ Товариства для выробу ризъ церк. въ Самборѣ.

Телеґрамы „Дѣла"

Вѣдень 18. липня. Budapester Correspdz. заявляе, що вѣсть про отворене угорскои границѣ для сербскихъ свиній е передвчасна. — Зачувати, що рада державна буде скликана на д. 15. вересня. — Въ переговорахъ угодовыхъ міністры справу квотъ на спôльнй выдатки лишають на боцѣ, бо се належить до квотовыхъ депутацій.

Атены 18. липня. Правительство звернуло ся до державъ зъ новою нотою въ справѣ подѣй кретеньскихъ. Консулѣ кретеньскй радять амбасадорамъ, щобы постарали ся у Порты о вôдкликане войскового команданта Креты Абдуляха пашѣ.

Царгородъ 18. липня. Вчера вôдбула ся конференція амбасадорôвъ въ справѣ кретеньскій.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. С. Бо. въ Ко. До кôнця 3. кварт. — **Вп. В. Гл. въ Жу.** Одержали. — **Вп. В. Цю. въ Ба.** Теперь заплачено що ино до кôнця сѣчня, и пôднесена Вами умова вже тутъ увзгляднена, бо на залеглôсть зъ 1895 р. мусѣли мы зъ надôсланыхъ грошей 17 зр. потрутити. — **Хв. Чит. „Надѣя" въ По.** Адресъ: ул. Николая ч. 13. — **Вп. Т. На. въ Кн.** За анонсъ прийде 1 зр. — **Вп. В. Бѣ. въ Ст.** Годять ся. — **Вп. А. Ма. въ Ни.** Теперь лишь 9, бо одержано 8 зр. — **Вп. И. Па. въ По.** Одержали. — **Вп. К. Яс. въ Ба.** До кôнця жовтня. — **Вп. А. Лу. въ Бы.** Одержано. — **Вп. И. Ив. въ Ма.** Одержали. — **Вп. С. Ян. въ Сн.** До кôнця серпня. — **Вп. В. Ле. въ Ца.** Вырôвнано 2-ій и зôстало 50 кр. на 3-тій квартал.

Конкурс.

Виділ Руского товариства педаґоґічного у Львові, розписуе сим конкурс на принятє учеників до „Інститута під покровом сьв. о. Николая" на рік шкільний 1896/7.

Приймати ся будуть ученики середних шкіл, сини членів Руского товариства педаґоґічного. До подання долучити треба: 1) метрику хрещення ученика; 2) сьвідоцтво шкільне з послїдних двох курсів; 3) декларацию що до місячної заплати, котра виносить 20 зр.; 4) 1 зр. на видатки кореспонденцийні; 5) хто не есть членом Руского товариства педаґоґічного, 1 зр. на вписове і вкладку річну до того товариства.

Всякі подання адресувати треба до виділу Руского товариства педаґоґічного у Львові ул. Академічна ч. 8, на руки члена виділу Костя Паньковского. Остаточна умова заключить ся по принятю кандидата, а причини неприняття виділ не есть обовязаний подавати.

В склад комітету, занимаючого ся веденем діл Інститута входять: сов. о. Алекс. Тороньский яко голова, проф. Ісидор Громницкий, д-р Антін Хомин, д р Стефан Федак, о. кат. Дорожиньский і Кость Паньковский яко настоятель інститута і секретар комітету. Інститут дає своїм вихованкам: а) помешкане, харч, опал, сьвітло, послугу, пране за доплатою 50 кр. місячно; б) доставляе їм — о скілько на се дозволять фонди — книжок і приборів шкільних; в) управляе їх вихованем, стараесь о добро домашне і товариске поведене; г) улекшуе їм науку шкільну і нагляде еї під доглядом домашних сталих директорів; д) доставляе вихованкам нагоду придбати внїших відомостий, теоретичних і практичних. Час вносити подання о принятє визначуе ся до дня 30 н. ст. липня 1896.

Конкурсъ.

Выдѣлъ товариства „Руска Бурса въ Тернополи" подае симъ до загальнои вѣдомости, що зъ початкомъ року шкôльного 1896/7 знайде 60 ученикôвъ учащаючихъ до школъ середныхъ, семинара учительского и школъ народныхъ въ Тернополи помѣщене въ Бурсѣ, а именно: 4 безплатно, а прочй за доплатою 9 до 15 зр. мѣсячно. — Родичѣ взглядно опѣкуны зволять найдальше до 10 серпня с. р. надôслати свои подання до выдѣлу „Рускои Бурсы въ Тернополи. — До просьбы належить долучити: а) свѣдоцтво шкôльне зъ послѣдного пôвроку, б) свѣдоцтво убожества, доплачуючй же 12 до 15 зр. мѣсячно свѣдоцтва убожества непредкладають, в) декларацію родичѣвъ взглядно опѣкунôвъ, кôлько мѣсячно зъ горы доплачувати обовязують ся. Доплата та однакожь не може выносити менше якъ 9 зр. мѣсячно и 2 зр. на рôкъ вписове на зужите инвентаря. — Чотири мѣсця безплатнй обсаджуе о. Андрѣй Качала парохъ зъ Медина въ Збаражчинѣ; длятого просить ся не вносити до выдѣлу прошень о безплатне помѣщене. — Принятй до Бурсы питомцѣ мають выказати ся при вступѣ, що посѣдають 5 паръ бѣля, 3 рушники, 4 простирала, подушку, сѣнникъ, ковдру, коцикъ, 2 пары чобôтъ, одежу зимову и лѣтну. — Бажаючй одержати вôдповѣдь, зволять долучити докладно заадресовану кореспондентку, долучаючѣ марку на 20 кр. одержать прилоги за рецепісомъ.

Вôдъ выдѣлу „Рускои Бурсы" въ Тернополи.

Свящ Володимиръ Громницкій. — Д-ръ В. Лучаковскій.

НАДÔСЛАНЕ.

ЛИШЬ

въ реставраціи НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улиця Трибунальска ч. 12 дôмъ власный, можна дôстати щоденно вже о годинѣ 8-ôй рано горячй снѣданя.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣканй легки	12 „
Флячки	12 „
Нôжка теляча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Каваръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякй напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ; для певности що походять зъ моеи реставраціи, даю вôдбираючимъ марки. — Найлѣпшй вина по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вôдъ 40 кр. літра.

Зъ высокимъ поважаньемъ

72 36—0 *НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.*

ЧИСТА
алькалічна
ВОДА
КИСЛА

выпробована вôдъ сотокъ лѣтъ яко лѣкъ на всѣ недуги **орґанôвъ вôддыханя и травленя,** при **гостци, нежитѣ жолудка и мѣхура.** Добра особливо для дѣтей, реконвалесцентôвъ и въ часѣ тяжи. 9

Найлѣпшій напитокъ діететичный и покрѣпляючій. (I.)

Генрикъ Маттоні, въ Giesshübl Sauerbrunn

АДВОКАТ КРАЄВИЙ

Д-р Евген Петрушевич

отворив канцелярию 199 5—5

у Львові ул. Міцкевича ч. 6.

Змѣна льокалю

Найдешевшій окладъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА
КОПЕРНИЦКОГО
пôдъ „Коперникомъ"

перенесеный до нового льокалю при пл. Галицкôй ч. 1

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроенє електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя зъ провінціи зворотно

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.
4185

Портретъ Тараса Шевченка.

Цѣна 50 кр.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта".

Альбумъ заслуженыхъ Русинôвъ.

Цѣна 70 кр.

Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта".

Змѣна льокалю.

Повѣдомляю П. Т. Публику, що я перенѣсъ робôтню годинникарску зъ ул. Коперника ч. 5 на ул. Коперника ч. 8.

Зъ поважанемъ

3—0 **Вол. Даевскій.**

Д-ра РОЗЫ Бальзамъ

на жолудокъ

зъ аптики

Б. Фраґнера въ Празѣ

есть вôдъ бôльше якъ 30 лѣтъ загально звѣстнымъ **средствомъ домовымъ,** котре побуджає апетитъ, прискорює травленє и лагôдно вôдпроваджає.

Осторога! Всѣ части опакованя мають отсю марку охоронну, законно застережену.

Головный складъ:

Apotheke des B. Fragner „zum schwarzen Adler" Prag, Kleinseite, Ecke der Spornergasse.

Велика фляшка 1 зр., мала 50 кр, почтою о 20 кр. бôльше.

Розсылає ся що дня.

Склады по всѣхъ аптикахъ 5 Австро-Угорщины. 14—26

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. упрыв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4% листы ипотечнй короновй
4½% листы ипотечнй
5% листы ипотечнй преміованй
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4% листы Банку краєвого
5% облиґаціи комунальнй Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483
4% позичку краєву галицку короновую
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскй облиґаціи индемнізаційнй
и всѣлякй ренты австрійскй и угорскй

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкорыстнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякй выльосованй а вже платнй мѣсцевй паперы цѣнний, также запавшй купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцевй лишь за вôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ вышли купоны, доставляє новй аркушѣ купоновй, за звòротомъ коштôвъ, котрй самъ поносить

ANTICOHOL одиноко успѣшне средство, ґавѣть **при найбôльшôй пристрасти до питя** може безъ смаку легко бути додане; ґарантує ся за нешкôдливôсть и лише **за найлучшй успѣхи** Подяки вôдъ выздоровѣвшихъ можна переглянути. Давка разомъ зъ поученємъ уживаня зр. 3 Подвôйна давка на довголѣтну хоробу зр. 5. За попереднымъ надôсланємъ грошей высылає ся оплатно Правдиве можна дôстати лише: S. Klein d. Apotheker Lugos Nr. 84 (Ungarn). 93 17—20

КАРТЫ ѢЗДЫ
до Пôвнôчнои Америки

въ

Голяндско-Американьскôмъ товариствѣ пароходнои плавбы.

I Kolowratring 9
IV Weyringergasse 7 a WIEN.

Щоденна експедиція зъ Вѣдня.

55—13 **Поясненя безплатно.** 15

Вôдзначене на краєвôй выставѣ въ р. 1894 почетнымъ дипльомомъ ц. к. міністерства торговлѣ.

Краєве товариство ткацке

„PRZĄDKA"

[ПРЯХА]

въ Короснѣ

поручає Пов. П. Т. Публицѣ свого выробу чисто льнянй, звѣстнй зъ доброты, ручно тканй.

Полотна корчиньскй

вôдъ найгрубшихъ до найтоншихъ вебъ

и **БѢЛЄ СТОЛОВЕ**

о взорѣ кôстковôмъ и адамашковôмъ

також доставляє

сѣтки до сушеня хмѣлю

Замовленя просимо надсылати просто до Коросна (почта, телеґрафъ и стація зелѣзнича въ мѣсци).

Прôбки и цѣнники на жаданє оплатно и вôдворотною почтою. 77 18—52

Вже отворена

РЕСТАВРАЦІЯ
САМУИЛА РАЙХА

пôдъ ч. 5. Ринокъ у Львовѣ,

перенесена зъ-пôдъ ч. 4 Ринокъ до обширного, видного и здорового льокалю, красно урядженого.

Кухня знаменита, смачна и здорова. Харчь пôсля спису стравъ а въ абонаментѣ таньше. Вино австрійске и угорске правдиве, на мѣры и бутельки, иншй же десеровй на келишки и бутельки. Портеръ англійскій и краєвый. Конякъ француській (кураційный). Сливовиця сирмска. Румъ ямайка. Знаменитый мѣдъ яновскій и тернопôльскій. Лікеры и розолісы заграничнй и краєвй зъ фабрикъ Вп. И. А. Бачевского ц к. надворного доставця двора, Вп. гр. Дрогойовского и Вп. гр. Потоцкого въ Ланцутѣ, особливо славна старка, контушôвка и т. д. Пиво лєжакъ и експортове въ найславнѣйшихъ броварôвъ на мѣры и въ бутелькахъ. Услуга скора и совѣстна.

Дякуючи за дотеперѣшнй взгляды П. Т. Публики и на дальше тацимъ взглядамъ поручаю ся.

Зъ глубокимъ поважанемъ

193 6—6 *Самуиль Райхъ,* реставраторъ

МОРШИНЪ коло Стрыя.

Заведенє водолѣчниче, купелѣ солянковй, боровиновй, сочачнй и рѣчнй. — Електризованє, масажь, недуги нервôвъ, жолудка, кишокъ, горла, дышокъ, недуги жѣночй, ревматизмъ. Удержанє въ заведеню вôдъ 15 зр, зъ лѣченємъ вôдъ 22 зр тыждневo.

138 21-34 **Д-ръ Тышковскій.**

Безъ пореня!

Приймає до химичного чищеня, вôдновлюваня и прасованя всякихъ

Одягôвъ мужескихъ и суконь дамскихъ

Перше вѣденьске заведенє чищеня плямъ

Коперника 12.

СИМЕОНА ВАЙСА

Коперника 12.

На жаданє чищу одяги цѣлкомъ въ часѣ кôлькохъ годинъ. 183 4—4

Постѣль власного выробу. **Ковдры** шитй по зр. 3·50, 4, 4·50, 6·50 до 14 зр. **Матерацы** зъ волосѣня по зр. 12·50, 14, 16, 18 **въ кождôй цѣнѣ** до зр. 30. Поручає **Іосифъ Шустеръ,** *Львôвъ, улиця Коперника ч. 7.* 86 16—30

Сѣтка зъ дроту, зелено лякерована [до заслонюваня вôконъ] по 1 зр. за метеръ кв., кльошѣ зъ дроту до прикрытя тарелѣвъ и полумискôвъ передъ мухами промѣру 21, 24, 26, 28, 32, 34 мм. штука 35, 45, 60, 70 и кр.

поручає Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры).

ВЫСЫЛАЮ

щодевно **морелѣ (априкозы),** зъ дерева зрыванй, въ кошикахъ 5 кільовыхъ за побранємъ 1 зр. 75 кр. до кождои мѣсцевости.

Шілеръ и Пепшикъ

208 1-3 въ Залѣщикахъ.

ОСОБА

интеліґентна, Нѣмкеня, глядає мѣсця до заряду дому. Зголошувати ся у панѣ Бульчиньскои у Львовѣ при ул. на Болоня ч. 27. 210 1—3

ЮЛІЯНЪ ПАНЬКЕВИЧЬ

Артистъ-маляръ

має честь повѣдомити, що зъ днемъ 1-го мая с. р. перенѣсъ ся до Яремча почта въ Дорѣ.

Выготовляє образы церковнй на полотнѣ и деревѣ, пôсля власныхъ начеркôвъ або пôсля доручєныхъ взорôвъ. Приймає до выконаня зъ дерева иконостасы, престолы и пр. вразъ зъ золоченємъ, пôсля власныхъ плянôвъ; украшує внутра церковъ, выконує такожь портреты крейдковй, пастельовй и ольйнй пôсля фотографій або зъ натуры.

Кожде, хотьбы и найменче замовленє выконує солідно и въ можливо найкоротшôмъ часѣ. Звертає увагу

на особливо приступнй цѣны,

и поручаючи ся благосклоннôй памяти Всч. Духовеньства, Хвальныхъ брацтвъ и Товариствъ, просить и на дальше о численнй замовленя. 118—0

Вôдъ року 1868

БЕРҐЕРА ЛѢЧНИЧЕ

МЫЛО СМОЛЯНЕ

выпробоване на клінікахъ и многими практичными лѣкарями уживає ся не лише въ Австро-Угорщинѣ, але также и въ Нѣмеччинѣ, Франціи, Россіи, на пôвостровѣ Балканьскôмъ, въ Швайцаріи и т. д. на недуги шкôрянй, особливо противъ

Выкидôвъ шкôрныхъ рôзного рода

зъ найлѣпшимъ успѣхомъ. Дѣланьє Берґерового мыла смоляного яко гігієнічного средства до усуненя порплѣвъ, до чищеня и десинфекціи шкôры есть рôвножь загально признане. Берґера мыло смоляне має 40% смолы деревнои и рôзнить ся значно вôдъ всѣхъ иншихъ родôвъ мыла смоляного въ торговли. — За-для охороны передъ фальшованьемъ треба жадати выразно Берґера мыла смоляного и уважати на побôчь помѣщеный знакъ охоронный.

Въ упертыхъ недугахъ шкôрныхъ уживає ся замѣсть мыла смоляного успѣшно

Берґера лѣчничого мыла смоляно-сѣрчаного.

Яко лагôднѣйше мыло смоляне до усуненя всякои

нечистоты шкôры

на выпрыски шкôрнй и на головѣ у дѣтей, также яко незрôвнане мыло до мытя и купелѣвъ для щоденного ужитку служить, обôймаюче 35% ґліцерины и пахнуче

Берґера ґліцеринове мыло смоляне.

Цѣна штуки кождого рода 35 кр. вразъ зъ брошурою.

Зъ иншихъ родôвъ мыла Берґера поручає ся слѣдуючй заслугуючй на увагу: Мыло бензоове для нѣжности шкôры; мыло бораксове противъ прищѣвъ; мыло карболеве до выгладженя шкôры и знакôвъ по вôспѣ и яко мыло десінфекційне; Берґера мыло до купели зъ смерековыхъ шпильокъ и таке-жь мыло тоалетове, Берґера мыло для дѣтей, для маленькихъ дѣтей (25 кр.); мыло ихтіолеве на червенôсть лиця; мыло веснянкове дуже успѣшне; мыло танинове противъ прѣтя нôгъ и выпаданя волося; мыло до зубôвъ, найлѣпше средство чищеня зубôвъ. Що до иншихъ родôвъ мыла Берґера звертаемо увагу на брошуру. Треба жадати мыла Берґера, бо истнують наслѣдованя безъ успѣху. 80 17—24

Мѣсця продажи для Львова въ аптикахъ пп.: І. Байзера, Г. Блюменфельда, К. Мик. ляша, З. Рукера, К. Склепиньского, Вевюрского, д-ра Зарицкого и фірмахъ А. Ербара и А. Рапапорта. Дальше въ аптикахъ въ **Бродахъ** Ґрінспана, Крізого, Ляндберґа; въ **Борщевѣ** Ал. Пйотровского; въ **Бережанахъ** А. Дурста, Л. Наґліка; въ **Березовѣ** Галямаса Ербена; въ **Хировѣ** Левицкого; въ **Дрогобичи** А. Кшижановского, І. Тобіяшека; въ **Ярославѣ** І. Анґермана, І. Рона; въ **Коломыи** Павловского, Штенцля, Витославского; въ **Камѣнцѣ** Пилевского; въ **Перемышли** у всѣхъ 4 аптикахъ; въ **Ряшевѣ** Карпиньского, Прона; въ **Самборѣ** І. Алєксевича и Гердлички наслѣдникôвъ; въ **Станиславовѣ** у всѣхъ трехъ аптикахъ; дальше въ аптикахъ въ **Стрыю, Тернополи** и у всѣхъ аптикахъ бôльшихъ мѣстъ Галичины.

Найдешевше купує ся прямо у выключныхъ складахъ фабричныхъ нижше поданыхъ.

Мучку жужлеву Томаса (томасину)

ЗЪ ФАБРИКЪ

заходно нѣмецкихъ въ Кольоніи надъ Реномъ

Найлѣпшимъ доказомъ успѣшности сего штучного навозу есть его рôчна продажа, котра выносить въ сотнарахъ **16 міліонôвъ!**

оферує вôдъ найвысшою запорукою, пôддаючи ся на власнй кошты контроли въ Дублянахъ, Черниховѣ и Вѣдни

Головна и выключна Репрезентація

для Галичины, Буковины и Шлеска австр.

Дôмъ рôльничій ЕРНЕСТА БАЛЬЗЕНА

въ Краковѣ, улиця Паньска ч. 9, а у Львовѣ улиця Зиморовича ч. 5.

Наша томасина есть найлѣпшимъ и найдешевшимъ навозомъ фосфатовымъ, дѣлає 2—4 роки, а лѣпше поплачує ся якъ суперфосфаты або кôстяна мучка. **ЦѢНЫ** нащихъ навозôвъ штучныхъ суть нижшй вôдъ цѣнъ якого-небудь продукту конкуренційного, а то зъ причинъ поданыхъ въ цѣнникахъ фірмы Ернеста Бальзена (обôймаючихъ: насѣня пôльнй, машины рôльничй и всякй навозы штучнй), котра то фірма высылає ихъ разомъ зъ вказôвками до ихъ ужитя даромъ и оплатно. 198 2-8

Оцѣнка краєвои стаціи рôльничо-розслѣдчои въ Дублянахъ що-до вартости всѣлякихъ родôвъ томасины гласить: „Що-до взглядной вартости жужлѣвъ Томаса всѣлякого выробу, то зъ дотеперѣшныхъ розслѣдôвъ найлѣпшими показують ся жужлѣ заходно-нѣмецкй, а найгôршими ческй, що зависить вôдъ якости рудъ перепалюваныхъ.

КОБЗАРЬ
Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выбôръ поезій для народу зъ житьеписью и портретомъ автора.

Накладомъ товариства „Просвѣта".

Цѣна кождои части **25 кр.**

Оправленй примѣрники продають ся по 35 кр.

УЧИТЕЛЬ орґанъ руского товариства педаґоґічного двотыждневникъ педаґоґічно-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 2., Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвроку 160 кр. на чверть року 1 зр.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець Иванъ Белей. Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ въ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 151. Львôвъ, Понедѣлокъ 8 (20) липня 1896. Рôчникъ XVII

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Вібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославу Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року	3 зр.
на чверть року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одноѣ стрôчки инсератовоѣ або ѣи мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесеня приватнѣ числять ся по 15 кр. вôдъ отшибо.

Католицке вѣче въ справѣ трафікъ а власти скарбови̂.

Католицке вѣче у Львовѣ ухвалило въ резолюціи „о знаменахъ католицкого краю“, що треба стремѣти до того, абы трафіки були въ христіяньскихъ рукахъ, а не въ корчмахъ, де єсть всяка нагода до зôпсутя. На тôмъ вѣчу бувъ присутный такожъ п. Коритовскій віцепрезидентъ краєвоѣ дирекціи скарбу и голосувавъ за тою резолюцією.

Тожъ сли резолюціи на вѣчу не суть пустыми фразами, а голосуючѣ фіґурантами, то власти скарбови̂ повинни̂ бодай вôдъ теперь при дрôбнôй продажи тютюну увзглядняти въ бôльшôй мѣрѣ якъ доси христіяньске населене. Хочь не маємо точныхъ цифръ пôдъ руками, але все таки можемо смѣло сказати, що 95% сѣльскихъ трафікъ мають жиды; — тымъ бôльше, що суть повѣты въ Галичинѣ, де на кôльнадесять сѣлъ єсть лишь одна або двѣ трафіки. Се все походить зъ-вôдси, що христіяне по селахъ забирають ся ажь послѣдными ремами до торговлѣ, — а власти скарбови̂ роблять велики̂ трудности при наданю трафікъ христіянамъ. Се дуже несправедливо, бо христіяньске населенє въ Галичинѣ выносить 6 міліоновъ, а жидôвъ єсть 600 тысячь, — тымчасомъ жиды мають майже цѣлу гуртовну и дрôбну продажь тютюну въ своихъ рукахъ, хочь головнымъ консументомъ тыхъ продуктôвъ суть христіяне. До того трафіки суть по бôльшôй части по шинкахъ, що знову выходить лишь на шкоду населеня сѣльского, бо дає нагоду до піяньства.

Жидъ, що має шинкъ, потребує лише подати о трафіку и заразъ єи дôстане, а христіянинъ, хочь мешкає въ такôмъ мѣсци, де близько трафіки нема, не дôстане трафіки, або мусить ужити всѣхъ пружинъ и великоѣ протекціи, щобы осягнути свою цѣль. Власти скарбови̂ люблять часто мотивувати, що наданє новыхъ трафікъ не лежить въ интересѣ скарбу. Тымчасомъ въ дѣйстности такъ не єсть, бо хочь власти скарбови̂ будуть надавати трафіки христіянамъ, то скарбъ державный на тôмъ нѣчого не стратить; консумція тютюну въ кождôй мѣсцевости буде така сама завсѣгды безъ взгляду на число трафікъ а скарбови все одно, чи чиншь за трафіки платить трехъ чи шестьохъ трафікантôвъ. По що-жь отже робити трудности тôй части населеня, котра своєю продуктивною працею причиняє ся найбôльше до добробыту краю и державы? Чи-жь крейцаръ заробленый робôтникомъ або хлопомъ мусить доконче черезъ жидôвску кишеню вандрувати въ касы державни̂; — чи фіскусъ не має обовязку причиняти ся такожь до умораленя народу, чи має єго гнати до коршмы, коли тамъ ити не потреба?

Тутъ винна система, котра вôдъ давнѣйшихъ лѣтъ запанувала въ скарбовыхъ властяхъ; — духъ давнѣйшихъ часôвъ, котрымъ суть перенятѣ старши̂ урядники, и котрый переходить и на молодше поколѣнє. Лишь выимково трафляють ся люде, котри̂ важуть ся давни̂ звычаѣ и „утерту практику“ зломити та перенятися духомъ справедливости; але такихъ людей мало, а загалъ все єсть байдужный для розвою суспôльности христіяньскоѣ.

Католицке вѣче закрывъ кн. А. Сапѣга словами: „Мы вѣримо, що удасть ся намъ наши̂ рѣшеня перевести, а вѣра въ успѣхъ дає намъ енерґію.“ Нехай собѣ скарбови̂ урядники затямлять ти̂ слова и выконують рѣшене вѣча що-до христіяньскихъ трафікъ — а тымъ покажуть, що суть христіянами.

Корнило Чайковскій.

Угодови̂ переговоры.

Урядово звѣщають, що д. 18 см. по полудни покôнчили австрійски̂ и угорски̂ міністры своѣ конференціи въ справѣ вôдновы економічноѣ угоды зъ Угорщиною и згодили ся на форму и текстъ дотеперѣшныхъ выслѣдкôвъ переговорôвъ. Яки̂ се выслѣдки, о тôмъ не згадує ся нѣчого. За те Budap. Correspdz. высказує ся въ тôй справѣ троха докладнѣйше. Що-до мытового и торговельного союза мала наступити повна згода — зъ выимкою справы мелива, въ котрôй все таки заходять рѣзки̂ рôзницѣ поглядôвъ. Крôмъ ветеринарно-поліційныхъ приписôвъ принято постановы о необмеженôмъ осѣдку філій угорскихъ заведень асекураційныхъ, котри̂ не потребують вже въ Австріи старати ся о концесію а лише обовязани̂ до торговельно-судового запротоколованя. Вôдтакъ станулo на тôмъ, що обѣ половины монархіи мають постарати ся о одзакови̂ законы що до фабрикаціи штучного вина, фальшованя господарскихъ продуктôвъ, промыслу похатного, мѣръ и вагъ. Оба міністры скарбу порозумѣли ся зъ ґубернаторомъ австрійско-угорского банку, що оба правительства дадуть спôльну вôдповѣдь на послѣдни̂ пропозиціи банку. Президентъ міністрôвъ Банфі и міністеръ рôльництва Дараній конферували вôдтакъ зъ ґр. Ґолуховскимъ, а опôсля принимали сербского посла Сіміца.

Значно бôльше подовѣдували ся дневники въ справѣ послѣдныхъ переговорôвъ въ дорозѣ неурядовôй. И такъ мали ся міністры занимати такожъ и справою квотовою, але не могли погодити ся. Станулo лише на тôмъ, що коли бы обѣ депутаціи квотови̂ погодили ся до осени що-до квоты, то въ такôмъ разѣ всѣ угодови̂ внесеня прийдуть ще въ осени передъ оба парляменты; въ противнôмъ разѣ займуть ся угодою ажь нови̂ парляменты. Зъ кôнцемъ серпня або зъ початкомъ вересня зъѣдуть ся австрійски̂ и угорски̂ міністры знову, щобы полагодити ще справы доси не полагоджени̂. Найважнѣйшою справою тыхъ нарадъ буде очевидно справа квотова.

Межи иншими справами, въ котрыхъ прийшло до згоды при послѣдныхъ переговорахъ, згадують дневники ще отсе: Постановлено пôдвысшити мыто вôдъ нафтяноѣ ропы о 2 зр. вôдъ сотнаря, черезъ що очевидно мусить пôднести ся цѣна нафты. Въ приписахъ ветеринарно-поліційныхъ пристали австрійски̂ міністры на жаданє угорскихъ, щобы въ разѣ, коли появить ся мѣжь худобою зараза въ якійсь мѣсцевости, не замыкано цѣлого комітату, якъ доси було, лишь дотычный повѣтъ судовый. На жаданє Угорщины пристали такожъ австрійски̂ міністры, щобы такъ само якъ въ Угорщинѣ зборонити и въ Австріи вырôбъ штучного вина. За те жадали австрійски̂ міністры, щобы угорске правительство знесло пôльги, признани̂ великимъ млынамъ, що вийшло бы на користь не тôлько австрійскимъ млынамъ и рôльникамъ, але и рôльникамъ угорскимъ. Але на те угорски̂ міністры покищо не згодили ся, и длятого справу вôдложено на пôзнѣйше.

Независими̂ дневники, обговорюючи справу, годять ся въ однôмъ: у всѣмъ, въ чôмъ тôлько Австрія робить уступки на користь Угорщины, приходить до згоды; але коли тôлько прийде Угорщинѣ зробити якусь уступку на користь Австріи, то и переговоры розбивають ся. А въ найважнѣйшôй справѣ, безъ котроѣ до угоды не може прийти, себ то въ справѣ квоты, Угорщина стоить такъ твердо, що годѣ и думати о якôй-небудь справедливôй уступцѣ зъ єи стороны. Отже дôйде до того, що таки Австрія скапітулює мимо всякихъ позорôвъ, якими може буде покрыта тая капітуляція.

Arbeiter Ztg. такъ пише про послѣдни̂ конференціи міністрôвъ: „Головною справою угодовыхъ переговорôвъ є, якъ вѣдомо, квота, — хочь урядово заперечують, мовь бы сею справою взагалѣ нарады занимали ся, бо она належить пôсля конституціи до депутацій. Квота, якъ мы се не разъ выказували, не є найважнѣйшою частію угоды; бо що Угорщина додасть на спôльни̂ выдатки, те вôдобє собѣ на признаныхъ ѣй уступкахъ въ податкахъ споживчихъ. А таки угода крутить ся найбôльше около квоты, бо справа квоты найбôльше кидає ся въ очи и всякій найлегше єи розумѣє. Вôдъ згоды въ сѣй справѣ справдѣ найбôльше залежить можливôсть полагодженя угоды ще въ теперѣшнôмъ парляментѣ. Тôлько не треба дурити ся що-до правдивого стану рѣчи: придатнѣйшого парляменту надъ теперѣшный нѣяке правительство не найде до тоѣ справы. Угода, хочь бы и кôлько говореня выклекала въ радѣ державнôй, все таки є рѣчію правительства; коли оно зъ нею упорає ся, то и въ радѣ державнôй єи переведе, бо теперѣшна палата взагалѣ неспосôбна оперти ся правительству въ чôмъ-небудь. Такъ само рѣчь має ся и въ Угорщинѣ. Отже хочь се держать въ великôй тайнѣ, а таки правительства мабуть на правду ради̂ бы кути желѣзо, поки тепле, та вытиснути въ парляментѣ, що лише дасть ся.“

Переглядъ часописей.

[Przegląd Wszechpolski, орґанъ молодоѣ Польщѣ, о политицѣ Полякôвъ супротивъ Русинôвъ и взаимныхъ вôдносинахъ.]

Przegląd Wszechpolski, орґанъ молодоѣ Польщѣ, котра при своѣмъ шовінізмѣ хоче вôдгравати ролю поступовыхъ демократôвъ та въ имя сеи идеѣ будує независиму zamorsk-у ojczyzn у въ Бразиліи на кôсткахъ руского се-

Переѣздъ въ тюрму.

Оповѣдане Я. Невестюка.

Въ ґуберніяльнôй жандармскôй управѣ скоро зô мною справились; тамъ першій загальный „допросъ“ звычайно дуже короткій. Зразу офіциръ жандармеріи пытає „generalia“ зъ друкованого бляньєта; до „generali-ѣвъ“ належать такожъ пытаня, чи пôдсудный бувъ за границею, а специяльно въ Парижи та Швайцаріи; потôмъ прокураторъ ставить пытаня що-до самоѣ провины пôдсудного, а самъ пôдсудный пише власноручно у формѣ оповѣданя „изъясненія своего преступленія“. Середъ того-жь всѣ (разомъ зъ пôдсуднымъ) пють чай и курять папироски.

Такъ було и зô мною. По скôнченôмъ „допросѣ“ старенькій полковникъ прочитавъ менѣ преспокôйно свою конклюзію, щô могла бъ послужити взôрцемъ льоґіки. Конклюзія була бôльше менче така: „Тому що пôдсудный на деяки̂ пытаня вôдповѣдає дуже скупо, то, видно, вôнъ таить правду; а тому що вôнъ на деяки̂ пытаня вôдповѣдає дуже обширно, то, видно, вôнъ говорить неправду, ergo „до изъясненія дѣла заключить его въ тюрму“.

Зъ тымъ вôнъ и приказавъ полицейскому приставу *) вôдставити мене въ тюрму, а на вôдъѣзднôмъ попращавъ мене евангельскими словами: „Ступайте съ Богомъ голубчикъ! Желаю вамъ всего хорошаго.“

Значѣнє тыхъ слôвъ въ прикладѣ до ситуаціи чоловѣка, що вôдходить въ тюрму, се така-жь дісгармонія, якъ жандармска служба при россійскôй добродушности у Москаля.

*) Полицейскій приставъ = начальникъ полицаѣвъ.

Видко, старый полковникъ выпавъ зъ ролѣ, а може бути, що привыкъ реферувати людей якъ акты и збуваючись ихъ зъ головы пращавъ ихъ такъ безъ мысли. Хто-жь впрочôмъ збагне думки старого жандарма!?

„Приставъ“ вôдправивъ мене въ супроводѣ двохъ полицейскихъ въ „тюремный замокъ“ фіякромъ. Наша дорога йшла по „большой житомирской улицѣ“ на передмѣстє Лукіяновку, де стоить кіѣвскій тюремный замокъ. По тôй дорозѣ стрѣчали мы чимало рôзныхъ людей, мчали ся на „извощикахъ“ (фіякрахъ) бутни̂ офіцеры, плели ся тротуаромъ запити̂ чиновники, переходили гарни̂ дамы, куняли на козлахъ вôльни̂ извощики, замѣтали трамваєвый торъ робôтники — словомъ всѣ ти̂ рôзномастни̂ люде споглядали на мене не такъ сумно, якъ бôльше зъ острахомъ и досадою. Всѣмъ имъ, видко, було ясно, що я політичный перестуникъ, то-жь не на однôмъ лици граючій усмѣхъ наразъ завмиравъ передъ доводомъ, що зелѣзна рука самодержця давить кожду свобôдну одиницю.

Я-жь знову призадумавъ ся надъ ладомъ россійскоѣ имперіи, де почавши вôдъ самого царя все тремтить и все, що лишь вмѣє мыслити, нерадо й мимохôть тягне своє ярмо. Отъ, на прикладъ, мои полицейски̂, бѣдни̂ Малоросы: кленуть свою службу але служать, бо треба-жь якось жити на бѣлому свѣтѣ. Менѣ выдало ся, що мабуть цѣла машина россійскоѣ державы є наслѣдкомъ такоѣ потребы житя въ поодинокихъ людей. За грошѣ вони всяку службу приймають. Менѣ майнуло въ головѣ, що за грошѣ можна-бъ и зъ половины Швайцарцѣвъ мати шпіонôвъ и жандармôвъ та ввести въ вôлькôй Швайцаріи абсолютизмъ...

Мои провôдники вшанували мою мовчанку, не перебивали єи. Оба вони добри̂ мои знакоми̂. Вони сторожили мене першоѣ ночи мого провізоричного арешту въ жандармскôй управѣ. Одинъ бувъ гарный брунетъ, — высокій ростомъ и зъ палкимъ поглядомъ мущина. Вôнъ тежь интеліґентный самоукъ. Въ ночи мы розбалакали ся и вôнъ признавъ ся менѣ, що вôнъ *поетъ*. Прочитавъ менѣ свою оду до царя Александра III., въ якôй радить цареви не оглядати ся на своихъ чиновникôвъ, бо вони всѣ, почавши вôдъ міністрôвъ, а скôнчивши на найнизшихъ урядникахъ, „*воры* мошенники и взяточники“. Не оглядати ся цареви й на панôвъ-помѣщикôвъ, бо то вони вбили Александра II. за скасоване крепацтва. Царь повиненъ оперти ся на мужикахъ, дати имъ свободу и бôльше землѣ, а тодѣ й міліоны мужицкихъ грудей заслонять его передъ „посягательствомъ“ нігілістôвъ, чиновникôвъ та помѣщикôвъ.

Я, розумѣє ся, пояснивъ єму, якъ могли бъ єго за ту „оду“ надгородити. Та въ него бувъ слушный жаль до чиновницкоѣ системы въ Россіи. Вôнъ выслуживъ ся фельдфеблемъ, вывчивъ ся письма при войску и зробивъ екзаменъ на урядника, та не маючи протекцій нѣ грошей, вôнъ покищо служить полицейскимъ, щобъ зложити собѣ де-що на урядницкій мундуръ. Середъ тыхъ плянôвъ та злиднѣвъ въ него розвинулись сухоты. А вôнъ, сердега, тѣшить ся мрѣями, якъ кождый сухôтникъ, якъ то вôнъ прибере свою жѣнку панею й жити-ме зъ нею въ Кіѣвѣ, бо вôнъ за сѣмь лѣтъ подружя не проживъ зъ нею ще й року. Все *по службахъ тинявъ ся*.*) А жѣнка єму така люба!

Хиба-жь се не другій Гоголѣвскій Акакій Акакіѣвичъ зъ идеаломъ — шинеля? и думавъ а тай важко призадумавъ ся.

*) Въ Россіи женять ся передъ асентирункомъ.

Другій мôй товаришъ — частый контрастъ до першого, — типъ безжурного кавалера козака. Въ него цѣла фільософія житя мѣстить ся въ салдатско-епікурейскôй сентенціи:

„Все на свѣтѣ глупость —
И богатство и чины!
Лучше выпить рюмку
И закусить ветчины.“

Вôнъ приходивъ сторожити мене въ пôвночи и заразъ выкориставъ те, що я не мôгъ спати, бо вклавъ ся спати самъ, попросивши мене вважати, чи не надходить контроля. За те-жь вôнъ розповѣвъ менѣ много припадкôвъ арестованъ и потѣшавъ, що *моя справа* погано не скôнчить ся. А въ добавокъ вôнъ давъ менѣ науку, щобъ при „допросѣ“ вдавати все чоловѣка покривдженого й говорити, що я въ Австріи не привыкъ до такихъ порядкôвъ, то вони не забувати-муть, що я австрійскій пôдданый и борше пустять на вѣтеръ.

Доѣзджаючи до Лукіяновки, я уздрѣвъ юрбу людей по бôльшôй части обдертыхъ и то мущинъ, женщинъ та дѣтей; довкола-жь нихъ ишло щось вôсѣмь поліцейскихъ. Мои поліцейски̂ пояснили менѣ, що то люде безпаспортни̂, якихъ ведуть въ тюрму, щобъ вôдтамъ етапомъ (шупасомъ) вôдставити на мѣсце приналежности. Юрба та разомъ зъ поліцейскими завернула зъ дороги въ шинокъ. Я здивувавъ ся, бо не чувавъ ще, шобъ по дорозѣ въ тюрму можна въ шиночокъ вступити. Але мои провôдники не бачили въ тôмъ нѣчого незвычайного. То-жь я заявивъ охоту и собѣ жь поступити. На се Епікуреєць сказавъ нѣбы вôдъ нехочу:

„Воля ваша, баринъ.“

Однакъ авторъ оды зауваживъ:

„Вѣдь, братъ, онъ политическій! Это опасно.“

На се єму той такъ зааргументувавъ:

ляньства галицкого — высказуе свои погляды на справы політичні̂ неразъ дуже отверто а вельми характеристично. Мѣжь вишимъ подамо нинѣ замѣтки сего орґану о промовѣ п. Барвѣньского въ делеґаціяхъ, о акціи польскôй супротивъ Русинôвъ въ католицкôмъ вѣчу и о дѣяльности товариства Szkoły ludowej.

„П. Барвѣньскій — читаемо въ Przegląd-ѣ — належить до тыхъ народовцѣвъ рускихъ, котрыхъ політика выходить по за тѣсни̂ рамы вôдносинъ галицкихъ. Ти̂ народовцѣ зачинають вôдъ недавна розумѣти, що борба о права народности рускои тамъ передовсѣмъ повинна вести ся, де та народнôсть не мае нѣякихъ правъ горожаньскихъ и де еи головна маса находить ся. Коли-бъ навѣть (!) всѣ жалобы и жаданя галицкихъ Русинôвъ були вповни умотивовани̂, то кождый мусить признати, що ихъ положене політичне въ Австріи есть стократно лѣпше, нѣжь положене ихъ братôвъ въ царствѣ россійскôмъ. Зъ того же выходить, що замѣсть марнувати силы на борбу зъ Поляками, треба звернути цѣлу енерґію для духового и політичного розвитку народности рускои не лишь въ Галичинѣ, але и на цѣлôмъ просторѣ Руси-Украины. Не до насъ належить оцѣнювати, чи політика сеи фракціи рускихъ народовцѣвъ трафна въ тактицѣ и подробицяхъ, нно зазначуемо, що точка выхôдна и принціпіяльна засада тои політики суть предметомъ напасти тыхъ політикôвъ, для котрыхъ скартане надужитя якогось старосты, ксьондза або шляхтича есть важнѣйшою справою народною, якъ борба зъ системою насильства, котра закрѣпощуе духово и політично кôльканацять міліонôвъ люду". — Подавши змѣстъ промовы п. Барвѣньского въ делеґаціяхъ и замѣтки „Галичанина" що-до сеи промовы, додае авторъ (Jastrzębiec) таки̂ слова: „Польски̂ послы не пôдперли высказôвъ п. Барвѣньского, щобы — якъ каже праса россійска и „Галичанинъ" — не утрудняти вôдносинъ ґр. Голуховского до Россіи. Однакъ нашъ власный интересъ велить намъ пôдпирати таку політику руску, котрои цѣль вести борбу за права и интересы своеи народности пôдъ россійскимъ заборомъ та що передовсѣмъ на тôмъ ґрунтѣ можливымъ есть щире спôвдѣлане Полякôвъ и Русинôвъ."

Не перечимо, що політика п. Барвѣньского ведена въ тôмъ напрямѣ се вода на млынъ польскій. Зъужити всю енерґію на борбу (теоретичну) за права народу руского въ Россіи, хочь сами̂ безпосередно интересовани̂ не проявляють потрѣбнои въ такôй борбѣ пôдмоги, а залишити марноване (!) силъ за права народу руского въ Галичинѣ на борбу зъ Поляками, — се ґрунтъ, на котрôмъ можуть Поляки щиро спôвдѣлати зъ Русинами. Пôсля думки Przegląd-у треба полишити Галичину всхôдну до повнои розпорядимости Полякôвъ, бо-жь се dzielnica Polski, але въ нагороду за се можна въ делеґаціяхъ выголосити промову противъ Россіи. А що бы то було, коли бы такъ якій Русинъ розкрывъ систему польонізаційну въ полкахъ галицкихъ, зъ котрыхъ теперь вертають домôвъ вже не „знѣмчени̂" а „спольщени̂" Юрки? О, такій Русинъ вже певно не засѣвъ *бы бôльше въ делеґаціяхъ и Поляки* выреклибы ся спôльного дѣланя зъ нимъ на поли великои політики.

Що молодôй Польщѣ потрѣбни̂ Русины лишь до высокои політики, до декораціи, а не до практичного унормованя вôдносинъ въ краю, показуе ся ще нагляднѣйше зъ замѣтокъ Przegląd-у о акціи въ католицкôмъ вѣчу. Згадавши о протестѣ „Дѣла" противъ спôльного и протекційного вôдбуваня вѣча въ честь униѣ берестейскои та о патетично проголошуваныхъ вôдзывахъ о братерствѣ обохъ народôвъ, — каже Przegląd: „Годилось бы разъ на завсѣгды выречи ся такихъ фразъ и політики. Обôйдемо ся безъ Русинôвъ и не маемо потребы взывати ихъ до спôльного дѣланя на якôмъ небудь поли. Нашъ настрôй готовый до згоды лишь осмѣлюе ихъ та заохочуе выводити щоразъ то нови̂ жалобы и неоправдани̂ выбаги. Ти̂ що не хотять мати зъ нами нѣчого спôльного, най идуть своимъ шляхомъ, а мы лишь наглядаймо, щобы нашого шляху не перекопували и не псули. Пильнуймо строго своихъ интересôвъ народныхъ безъ огляду на ихъ вôдносины до интересôвъ рускихъ, а тогдѣ замѣсть идилічного поеднаня дôйдемо имовѣрно до розумного зъ Русинами компромісу."

Мы бы були дуже ради̂, коли бы ти̂ слова Przegląd-у здѣйснили ся. Мы бы знали тогдѣ ясно, на чôмъ стоимо и противъ чого бороти ся. А такъ фразами о спôльности интересôвъ и *згодѣ* обохъ братныхъ народôвъ, на котри̂ дали ся злапати деяки̂ Русины и повтаряють ихъ jak za panią matką, выхоплюють Поляки Русинамъ ґрунтъ зъ пôдъ нôгъ та хитро будують свою ojczyzn у. Тажь найбôльша кривда Русинôвъ въ тôмъ, що не дають имъ жити своимъ житемъ, нно пôсля рецепты польскои, а зъ того и выходить таке, що кождый Полякъ пильнуе свого интересу народного, а Русинъ ставить свои кроки пôсля команды польскои. Мы нѣчого такъ не бажали бы, якъ выкопати на шляху, котрымъ Поляки розпускають свои загоны у всхôдну Галичину, широкій рôвъ и спинити ихъ походъ. Ба, але тогдѣ не можна бы було Полякамъ на плечахъ Русинôвъ засягати у высоку и найвысшу політику, якъ сего маемо примѣры въ послѣднихъ часахъ.

Обговорюючи дѣяльнôсть товариства „Szkoły ludowej" вказуе Przegląd зарядови товариства мету, до котрои повинно оно передовсѣмъ стремѣти. Сею метою: засновувати якъ найбôльше шкôлъ польскихъ у всхôдной Галичинѣ и въ сей спосôбъ спасати елементъ польскій. А арґументôвъ на се уживае Przegląd такихъ, котри̂ мусять промовити до серця кождого Поляка: „Нарѣканя и жалобы, яки̂ Русины галицки̂ вôдъ давна систематично, консеквентно и голосно пôдносять въ прасѣ, на зборахъ и въ соймѣ, выробили въ насъ мимо волѣ наклôнъ признавати ихъ за оправдани̂ та слѣпо вѣрити въ ихъ правдомовнôсть. Не думаемо нѣякъ голосити, мовь бы положене Русинôвъ въ Галичинѣ було идеальне (що за ласка!), але годѣ не сконстатувати фактъ, що Русины мають въ Галичинѣ запевнени̂ ти̂ сами̂ услôвя всесторонного розвитку якъ и Поляки, а въ деякихъ напрямахъ навѣть тѣшать ся бôльшими добутками культурными якъ Поляки. Доказомъ сего суть скори̂ поступы руского шкôльництва народного, бо пересѣчно на сто польскихъ шкôлъ народныхъ припадае сто сѣмь рускихъ шкôлъ, хочь населеня польского понадъ пôвчверта міліона а руского ледви два міліоны душь. [Що за перфідія зъ датами статистичными?] Фраза о вынародовлюваню и польщеню Русинôвъ есть въ теперѣшныхъ часахъ крайнымъ фальшемъ (wierutnym fałszem), бо цѣлкомъ щось противного есть правдою: не мы Русинôвъ, але Русины насъ вынародовлюють вôдъ довшого часу въ Галичинѣ и рущать *при помочи церкви и шкôлъ*. Прастари̂ оселѣ мазурски̂, розсѣяни̂ по Руси, безповоротно вынародовлюють ся, залити̂ рускимъ елементомъ. Длатого на щире признане заслугуе дѣяльнôсть заряду „Szkoły ludowéj", бо пробуджае въ нѣй свѣдомôсть ваги kresów и почуте потребы захороны ихъ вôдъ заглады. Пильну увагу звернено майже вôдъ самого початку на всхôдни̂ загрожени̂ pogranicza polskości. И такъ першу „школу" им. Костюшка одержала давна оселя мазурска въ Улицку-Середковичь коло Маґерова, а розвивае ся она знаменито. Те саме можна сказати о двохъ другихъ вже побудованыхъ школахъ въ Голосковѣ (пов. надвôрнянського) и въ „Dołhy Wojniłowskiéj" коло Рогатина. Акція въ напрямѣ будовы шкôлъ не устае, лишь плыве чимъ разъ ширшимъ русломъ. Делѣѣвъ и Ляшки, Озерце, Хромогорбъ, си̂ островцѣ мазурски̂ по рускôмъ мори розсѣяни̂, суть найблизшими въ черги етапами, на котрыхъ „szczytna idea szczepienia dusz polskich w wynaradawianej dziatwie ma się urzeczywistniać". Не вчисляе ся тутъ численныхъ запомогъ бѣднымъ громадамъ на будову шкôлъ, роздаваныхъ пôдъ услôвемъ, що языкъ польскій буде въ нихъ выкладовый."

И арґументы и короткій начеркъ дѣяльности тов. „Szkoły ludowéj" повинни̂ Русинамъ отворити очи, — що жь коли у насъ находять ся Курдыдыки. Але цѣкави̂ ти̂ давни̂ оселѣ мазурски̂ зъ своими назвами, якъ Dołha (котре то имя не знають Поляки навѣть деклінувати) и Хромогорбъ, де закладають ся школы им. Костюшка. Але що-жь робити? Мусять Поляки ратувати ся, коли ихъ Русины вынародовлюють и рущать...

Дописи „Дѣла"

Зъ Львôвского повѣту.

[Кôлька гадокъ о патріотахъ à la Курдыдыкъ]

Вчинокъ о. Курдыдыка, мусѣвъ до живого дôймити кождого чоловѣка, що любить свою рôдну мову, свôй нарôдъ та свои народни̂ святощѣ. Щось подôбного може хиба стати ся у насъ, мѣжь Русинами, бо менѣ здае ся, на цѣлôмъ свѣтѣ не найшовъ бы ся образованый чоловѣкъ, щобы схотѣвъ за для буквы промѣняти свою матерню мову на чужу. Але правда, що я кажу? У о. Курдыдыка матерня мова, се та, котрою пишуть юрґельтники у Львовѣ, що чадомъ та сопухомъ отуманюють головы нашихъ москвофілôвъ. Такъ, о. Курдыдыкъ выплекавъ ся на тôй московскôй рекрутчинѣ, проте може смѣло и зъ чистою совѣстію промѣняти на польску свою хахлацку бесѣду, котрою послугуе ся нашъ галицкій мужикъ. Але отченьку, скажѣть но будьте ласкави̂, чи вамъ мили̂ си̂ крейцарики мужицки̂, котри̂ вамъ своими чорными спрацьоваными руками зносить нашъ людъ? Чи мили̂ вамъ тоти̂ руки робучи̂, що трудять ся на васъ, що обрабляють для васъ ерекціональну ниву?

Але що жь робити! вôльному воля, спасеному рай, каже нашъ людъ, а о. Кудыдыкови мы радо дали бы пашпортъ туды, куды поплентавъ ся покôйный Наумовичь, кобы тôлько схотѣвъ узяти свои клепачѣ на плечѣ та увôльнити насъ вôдъ встыду та сорому; най бы тамка робивъ собѣ, що хоче а мы бы певно ему анѣ не перешкаджали анѣ не дорѣкали. Однакъ на жаль такихъ Курдыдыкôвъ маемо о много бôльше, якъ мы сами̂ сподѣемъ ся.

Коли староства порозсылали друковани̂ правописею фонетичною инструкціи до новыхъ выказôвъ статистичныхъ до рускихъ урядôвъ парохіяльныхъ, то много нашихъ патріотôвъ повôдсылали си̂ инструкціи назадъ зъ жаданемъ польскихъ. — На однôмъ соборчику всѣ спôвдеканальни̂ священики заобовязують ся словомъ чести уживати зъ урядами рускои мовы, та отъ выступае передъ всѣми *добре* годованый патріотъ о. Гм. зъ Т. и заявляе, що вôнъ зъ такою постановою не солідаризуе ся, про те буде писати всюды по польски. Треба же знати, що се одинъ зъ тыхъ, що то всюды намагають ся впыхати въ нашу *мову якъ найбôльше* Марковщины. — Недавно дôстаю зъ однои окружнои рады шкôльнои письмо мѣсцевои рады шкôльнои въ Л. и въ Д.; беру оба письма до рукъ, *читаю* и не хочу вѣрити своимъ власнымъ очамъ: ихъ написали руски̂ парохи яко предсѣдателѣ мѣсцевыхъ радъ шкôльныхъ — однакъ думаете що нашою мовою, де тамъ, по польски. — Деканъ зъ Щ. инакшои мовы якъ тôлько польскои навѣть черезъ помылку не уживае въ своѣй кореспонденціи зъ ц. к. властями, а я обавляю ся, щобы той патріотъ не захотѣвъ навѣть зъ нашими духовными *властями переписувати* ся якъ уже не по польски то по нѣмецки.

У насъ можна на сотки начислити такихъ людей, нѣбы интелиґентныхъ, що на всякого рода зôбраняхъ кричуть та горлають про свôй патріотизмъ, въ дѣлахъ же своихъ суть зрадниками свого власного народа, або за параванъ чужины хотять закрыти свои переконаня, отже польщина мае охоронити ихъ передъ всякими можливыми *докорами.* Чи жь всѣ тоти̂ чираки маемъ мы вырѣзати або выпалити зъ нашого народного орґанізму?! Та оно бы такъ здало ся, але що-жь зъ того! Коли схочемо переводити таку страшну ампутацію, то намъ нѣчого бôльше не лишить ся хиба тôлько кости та трошечка мяса, бо згадаймо на се, що наши̂ невôдрадни̂ вôдносины, лизуньства, гіпокризія а може и очернене другихъ своихъ товаришѣвъ выпхали такихъ маститыхъ патріотôвъ на передаи̂ видни̂ становища, зъ котрыхъ они дають примѣръ, а навѣть приказы своимъ пôдчиненымъ. Гей, гей милый Боже, що у насъ не дѣе ся! И я е певный, що всяки̂ поступки та подвиги нашого дорогого о. Курдыдыка за якихъ десять лѣтъ забудуть ся и нашь патріотъ за той часъ стане ще деканомъ. Наша суспôльнôсть не повинна мати для такихъ людей нѣчого бôльше, якъ тôлько погорду, а не величати ихъ та славити, якъ звычайно нинѣ дѣе ся. Зрадникъ, чи вôнъ Полякъ чи Русинъ або Нѣмець, все лишить ся зрадникомъ!

Зъ Кутъ.

[Комунікація въ косôвскôмъ повѣтѣ.]

Въ другôй половинѣ червня с. р. заповѣвъ бувъ голова покуцкихъ радикалôвъ вѣче въ Коломыи. Скортѣло и мене послухати бесѣды радикалôвъ, бо слава ихъ голосно була залунала а радикалы нинѣ хвалять ся, буть то до нихъ мае належати будучнôсть. Наша політика повѣтова такъ намъ доси дала ся въ знаки, що кождый Гуцулъ, абы спасти ся вôдъ неи, приставъ бы охотно не лишь до радикалôвъ, але Богъ знае до якихъ — „истôвъ", кобы они лишь потрафили дотеперѣшный ладъ перемѣнити. Тожь не диво, що вѣча радикалôвъ, котри̂ громами мечуть на всѣхъ и на вся: на священикôвъ, на дякôвъ, на паламарѣвъ, на уряды, на урядникôвъ и т. п. — лишь одныхъ жидôвъ не тыкають — ваблять и потягають до себе всякого рода мальконтентôвъ.

У насъ въ Косôвщинѣ вôдъ гадки до дѣла дуже еще далеко, у насъ не такъ якъ деинде, наколи захотѣвъ, тогдѣ и зробивъ. Хто у насъ хоче ѣхати, бодай до Коломыѣ, той мусить впередъ розважити добре, котрою дорогою, потôмъ пошукати сильныхъ коней, вôдважного фѣрмана, наймити службу, и ажь такъ пускати ся въ путь, бо въ Гуцульщинѣ до найблизшои стаціи зелѣзничои не менше якъ 30 кільометрôвъ, по-за тыми кільометрами, а властиво по-за границями повѣту косôвского можна уже ѣхати зелѣзницями льокальными и державными, *куды лишь подобае ся*, але въ границяхъ нашого повѣту то еще намъ довго телепати ся пôдводами, фѣрами, балагулами и що найменше такъ довго, поки намъ Екец. презесъ кола польского послувати буде собѣ на хвалу а намъ на шкоду. Прикра дорога до залуцкои стаціи называе ся повѣтова, с. е. выдѣломъ повѣтовои рады утрымувана а лѣпше сказати систематично занедбувана, але по 30 кільометрахъ и она кôнчить ся та чоловѣкъ въ ваґонѣ ажь чуе, що жие въ Европѣ.

Про саме вѣче поки що не пишу; хиба що було не дуже численне, а хлопы якъ дубы, лишь якось дуже непевни̂, и заимпонувавъ менѣ самъ аранжеръ своею вôдвагою, що не боявъ ся такихъ ухорѣзôвъ провадити ажь до Коломыѣ.

Вертаючи по вѣчу домôвъ, замовивъ я почту, бо думаю собѣ, що почтовый „szybkowóz" то не вôзокъ балагулы, та що цѣсарска дорога то не повѣтова надглядана свояком віцемаршалка косôвского. Досвѣта еще о пятôй годинѣ розглядаю ся по подвôрю почтового уряду въ Коломыи за szybkowoz-омъ, але такого не бачу нѣгде, ажь въ кутину запрашае мене почтиліонъ на простый вôзъ, надъ

„Ты, братъ, дуракъ! Не знаешь приповѣдки: мовчи язычку, будешь ѣсти кашку? Впрочôмъ начальство знае, що мы въ службу чи на постъ идемъ все тверези̂. Друге дѣло, що мы зъ посту пяни̂ сходимо, але-жь и тодѣ йдемо въ касарню спати. А вкôнци все на свѣтѣ глупость!"

Се переконало опозиціоніста. Мы поступили въ шиночокъ.

Тутъ безпаспортни̂ гудѣли вже якъ пчолы, замавляючи собѣ ѣду, а передовсѣмъ „spiritualia".

Моя поява выкликала кôлька усмѣшокъ, „Schadenfreude". Де-хто почавъ навѣть голосно кпити собѣ, що „панови" здôймуть въ тюрмѣ трехповерхій капелюхъ, се бъ то цилиндеръ а насадять на голову арестантску „фуражку". Однакъ на чиюсь замѣтку, що я „политическій", все втихло. Всѣ почали споглядати на мене зъ спôвчутемъ и пошаною, бо въ Россіи політичныхъ переступникôвъ справдѣ шанують.

Я казавъ подати своимъ провôдникамъ ческого пива и малорускои ковбасы, а се „pout-pourri" зъ славяньскихъ присмакôвъ вызвало заздрôсть въ тыхъ поліцейскихъ, що проводили безпаспортныхъ. Вони стали говорити, що мои мають все бôльше щастя чимъ розуму. Я-жь тымчасомъ придивлявъ ся своимъ новымъ товаришамъ по доли. Найбôльше зацѣкавивъ мене видъ сѣльскои дѣвчины-красавицѣ, *що присѣвши въ кутику сама до себе* говорила якûсь незрозумѣли̂ слова и робила на мене враженє хорои на умѣ — меланхолійнои. Я спытавъ про неи старшого и дôставъ вôдповѣдь:

„То, пане, хахлушка зъ Черниговскои ґуберніи. Вона „съумашедша". Ей! доля лиха! Любила ся бѣдна зъ сыномъ священика. Теперь вôнъ тутъ въ духовнôй академіи, вчить ся зволочь на митрополита, а в на — отъ що! прийшла пѣшки, щобъ зъ нимъ побачити ся, та не впустили еи. Такъ вона и зъ розуму зôйшла. Та лѣкарь сказавъ, що по дитинѣ вона подужае. Теперь еи домôвъ вôдставлять етапомъ на радôсть матери!"

При тыхъ словахъ двѣ слезы якъ горохъ покотили ся по его лици. А въ тôй самôй хвили одинъ безпаспортный тиче менѣ въ руки на кусни паперу дуже вдачно зробленый портретъ тои дѣвчины. Не великій зъ мене знавець штуки, та по самыхъ лініяхъ такъ борзо и смѣло киненыхъ *на папѣръ я пôзнавъ*, що маю передъ собою артиста-маляря зъ непослѣднымъ талантомъ.

Яка-жь доля кинула сего чоловѣка въ ряды безпаспортныхъ волоцюгъ? Не повѣрите! А я довѣдавъ ся правды вôдъ него жь самого. Вôнъ Украинець и придержуе ся Шевченкового досвѣду, що ажь по третôй чарцѣ „дума думу поганяе". Отъ вôнъ и глядить собѣ въ чаркахъ малярского натхнѣня, по чôмъ протверезуе ся окраденый и попадае якъ безпаспортный въ руки поліцейскихъ.

Выпитый алькоголь робивъ свое дѣло. Середъ народу зробило ся весело. Тутъ и ставъ другій артистъ-музика грати на скрипцѣ. Про сего я довѣдавъ ся, що вôнъ бувъ першій скрипачь колись въ Петербургскôмъ театрѣ. Теперь вôнъ пôдупавъ и товче ся по етапахъ. Я заплативъ ему пива и вôнъ загравъ менѣ на скрипцѣ безъ смычка, такъ просто пальцями, якъ то черцѣ и черницѣ, дзвонячи кожде въ своѣмъ монастири, дзвонами порозумѣвають *ся зъ собою и романсують* на „Distanz".

Чудовои сеи музики я нѣколи не забуду.

Далѣ розспѣвали ся всѣ. Та поліцейски̂ пригадали собѣ, що по шестôй годинѣ вже въ тюрму не приймають, — казали намъ платити и йти дальше.

Безпаспортни̂ гукнули:

„Въ груди моей любовь кипитъ
И нужно намъ розстать ся.
Уже въ тюрму готовъ итить
Съ кандалами таскать ся."

котрымъ розпнята на двохъ обручахъ лѣсновыхъ плахта сороката вôдъ латокъ. Ѣду симъ импровізованымъ szybkowoz омъ въ горы, конѣ яснокостистѣ, боки имъ зъ голоду запали ся, остатки силъ добуваютъ, абы вытягнути вôзъ по-за брукъ коломыйскій. По дорозѣ пытаю почтиліона, якъ можна такій вегикулъ звати szybkowoz-омъ, а вôнъ менѣ поясняе, що ажъ зъ Пѣстиня курсуе правдива почта, але до Пѣстиня такій вôзъ ходити не може, бо пôдъ гору конѣ не здужаютъ. Въ Стопчатовѣ треба було злазити зъ воза и тручати вôзъ пôдъ гору), въ Яблоновѣ такъ само, а въ Уторопахъ ажъ два разы. Се акуратъ саме добра ѣзда, абы втратити разъ на завсѣгды охоту до радикалізму. Въ Пѣстини станули мы о 12 ôй годинѣ, на щастє на сѣй стаціи перепрягаютъ конѣ и вже правдивымъ szybkowoz омъ ѣде ся дальше въ горы; въ Кутахъ станули мы о 2 ôй зъ полудня. Що за рôзница 20 кільометрôвъ переважно рôвнои дороги въ 7 годинахъ, а другихъ 20 кільометрôвъ въ 2 годинахъ. На се каже почтиліонъ, що почтмайстромъ въ Пѣстини есть пенсіонованый секретарь дирекціи почтъ, котрый до своеи емеритуры дôставъ еще синекуру, и ему байдуже, якою табакою вôнъ обслугуе нôсъ, ему дирекція не вдѣе нѣчого, бо вôнъ урядникъ дирекційный, котрому на старôсть ажъ два грибы дали у борщъ, и пенсію и почту. Господи кôлько то бѣдолахôвъ мусить хлепати пôсный борщъ и безъ гриба.

...ь ...ô.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Дальшѣ вѣсти зъ Креты такѣ: Христіяньскѣ послы передали ґубернаторови Беровичови пашѣ свои жаданя на письмѣ тому, бо ґубернаторъ у вôдповѣдь на ихъ жаданє, высказане заразъ на першôмъ засѣданю сойму, заявивъ имъ, що пôсля конституціи можна радити надъ жаданями Кретенцѣвъ лише на звычайнôмъ повнôмъ засѣданю сойму (а не, якъ они хотѣли, на окремôмъ засѣданю, на котрôмъ бы не було магомеданьскихъ депутованыхъ).

Наслѣдкомъ послѣднои конференціи амбасадорôвъ въ Цареградѣ звернули драґоманы посольскѣ дня 16 с. м. увагу Порты на нарушенє розъему на Кретѣ та зажадали, щобы чимъ скорѣйше усунено розладъ мѣжь ґенеральнымъ ґубернаторомъ Беровичемъ а войсковымъ ґубернаторомъ Абдулахомъ пашею. На те вôдповѣла Порта, що поновлено приказъ, щобы застановити всѣ кроки воєннѣ и обмежити ся до власнои обороны, та запоряджено, щобы оба ґубернаторы поступували въ порозумѣню зъ собою. Але заступити маршалка Абдулаха пашу якимсь дівізіонеромъ неможливо зъ уваги на число войска, що стоить на Кретѣ, та на те, що тамъ стоять вже два дівізіонеры, отже головне начальство мусить мати маршалокъ.

Рôвночасно зъ своими кроками у Порты припоручили амбасадоры консулямъ на Кретѣ, щобы вплынули на тамошныхъ христіяньскихъ пословъ и наклонили ихъ до уступчивости, бо державы не могли бы попирати ихъ жаданя, котрѣ бы выходили по-за угоду зъ Галепы. Также и у грецкого правительства почынено кроки, щобы грецкій консуль въ Канеѣ прилучивъ ся до поведеня иншихъ консулѣвъ.

Видно, що наслѣдкомъ тыхъ крокôвъ зъ однои стороны запорядивъ д. 17. с. м. Беровичь паша застановлене всякого ворожого поведеня войска, зъ другои стороны христіяньскѣ послы заявили консулямъ, що являть ся въ соймѣ, бо не хотять позбавити ся прихильности державъ.

НОВИНКИ.

— **Въ справѣ конфіскаты ч. 145-го одержали мы отсе письмо**: Cz. 16788/96. W imeny Jeho Wełyczestwa Cisara! C. k. Sud krajewyj dla spraw karnych u Lwowi riszył na pidstawi §§. 489 i 493 zak. kar. i §. 37 zak. pras. szczo so derzanie artykułu umiszczenoho w czyśli 145 czasopysy: „Diło“ z dnia 13 Julyja 1896 pid napysom: „Szkicy z madiarskoj wystawy“ od słiw: Cisar ohladaw“ do słiw „sprawedływist onoho Monarcha“ mistyt w sobi znamena (złoczyństwa) z §. 63 zak. kar. i proto usprawedływłena jest zariadżena czerez c. k. Prokuratora derzawnoho konfiskata seji czasopysy. W ślidztwi je toho riszenia wzboronene jest dalsze rozprostranenije toho artykułu a zabranyj nakład maje buty znyszczenyj. Powody: Autor inkryminowanoho artykulu omawlajuczoho nyniszuu wystawu Peszteńsku naruszaje cześt dołżnu Najjaśnijszomu Monarsi, szczo mistyt w sobi znamena złoczyństwa z §. 63 zakona karnoho. C. k. Sud krajewyj dla spraw karnych.

— **Руска ґімназія въ Чернôвцяхъ.** Вôдъ 15 го до 17-го с. м. вôдбували ся вступнѣ испыты до першои клясы сеи ґімназіи. Зголосило ся 43 ученикôвъ а зъ нихъ зложило испытъ 33. Коли зважити, яку аґітацію завело волоске духовеньство противъ рускои ґімназіи (жаденъ православный священикъ не записавъ сына до рускои ґімназіи, за то декотрѣ православнѣ священики „Русины“ записали своихъ сынôвъ до нѣмецкои ґімназіи), а ще и се, що по феріяхъ певно зголосять ся также значне число ученикôвъ, то результатъ сей можна назвати дуже гарнымъ. На кождый выпадокъ на якихъ 50 ученикôвъ въ першôй клясѣ можна на певно числити, бо звычайно богато батькôвъ записуе своихъ сынôвъ въ ґімназію ажъ по феріяхъ. Тѣ ученики, що теперь передъ феріями зложили испытъ, то въ бôльшôй части дѣти селяньскѣ зъ Буковины; однакъ кôлькохъ и то сынôвъ гр. кат. священикôвъ, е зъ Галичины. При вступнôмъ испытѣ до рускои ґімназіи жадаютъ доконче знаня нѣмецкои мовы на стôлько, на скôлько ее выносить ся зъ четвертои нормальнои клясы; а жадаютъ тому, бо наука въ тôй ґімназіи буде вести ся зъ особлившою увагою на языкъ нѣмецкій, такъ щобы ученики, скôнчивши низшу руску ґімназію, могли вôдтакъ безъ перешкоды вступити до высшои нѣмецкои ґімназіи. Тому тѣ ученики, що учили ся лише въ одноклясовыхъ школахъ по селахъ, не можуть числити на се, що имъ незнанє нѣмецкои мовы легко простять. Также знаня рускои мовы жадаютъ справедливо бôльше, якъ може декотрому Буковинцеви здае ся.

— **Заборона вѣча въ Перемыскôмъ.** Вѣче склекане на 19 н. ст. липня до Жиравицѣ, заборонене другій разъ, а то „за-для аґітаціи маючои на цѣли пôдбурюване“. Комісарь Мірскій выганявъ присутныхъ зъ хаты Майхера, а Учика, котрый не хотѣвъ повинувати ся приказамъ пана комісаря въ однôй хвили, лишь пытавъ, зъ якои причины мае выйти зъ хаты, велѣвъ арештувати. Однакъ сего приказу не выконано. Заборона вѣча була доручена склекуючимъ зъ пôвъ години передъ вѣчемъ.

— **Посвяченє школы и основанє читальнѣ „Просвѣты“ въ Поршнѣ.** Село Поршна въ львôвскôмъ повѣтѣ, невеличке; оно числить ледви 930 душъ, а вразъ зъ Пôдсадками около 1160 душъ. Душпастыремъ парохіи Поршна Пôдсадки есть Всч. о. Николай Олексѣй, котрого старанемъ вôдбуло ся въ недѣлю дня 12 н. ст. липня с. р. торжественне посвяченє шкôльного дому, побудованого ще передъ кôльканадцяти роками. На сю памятку вôдправлено того дня торжественно литургію и вечѣрню, котрому то богослуженю асистувала громадка питомцѣвъ зô Львова. По вечѣрни громадно зôбранѣ Поршняне и Пôдсадчане выйшли зъ церкви въ походѣ святочнôмъ до школы гарно пристроенои хоругвами, зеленію и вѣнцями. Тутъ мѣсцевый парохъ въ товариствѣ о. Іосифа Фолиса пароха зъ Скнилова посвятивъ воду и шкôльный будынокъ, а вôдтакъ державъ поучаючу бесѣду на тему значѣня школы въ выхованю загально. На се торжество явила ся также громадка интеліґенціи мѣсцевои и зъ сусѣдства. Мѣжь иншими прибувъ также властитель Пôдсадокъ п. Бадені, подальшій побожный свояк голосныхъ нинѣ ґрафôвъ Баденіхъ. Знатнѣйшѣ громадяне Поршны вже вôдъ довшого часу приготовляли ся — и до основаня читальнѣ „Просвѣты“ въ своѣмъ селѣ. Тожь заразъ по посвяченю школы зôбравъ о. Олексѣй всѣхъ своихъ парохіянъ и гостей на майданѣ мѣжь церквою а школою, щобы выслухали поученя о основаню читальнѣ „Просвѣты“, тои другои по школѣ сестры церкви. Тутъ упрошеный членъ головного выдѣлу товариства „Просвѣта“ п. Гр. Врецьона выступивъ зъ довшою гарною промовою на тему потребы школы для господарѣвъ и господинь, молодцѣвъ и дѣвиць. Своими щирыми и вымовными словами вказавъ присутнымъ, якими дорогами поступали и поступаютъ народы зъ темноты до свѣтла, зъ нужды до гаразду. Сердечный сей бесѣдникъ переконавъ всѣхъ уважно прислухуючихъ ся громадянъ, що въ нинѣшныхъ часахъ скорого поступу, де то люде ѣздять и трудять ся вже силою пары и електрики, треба и намъ Русинамъ пôзнавати ся близше, учити ся що-разъ пильнѣйше и въ згодѣ та вытревалости трудити ся невпинно надъ власнымъ добромъ въ громадахъ. До сего хосенного загально труду надаютъ ся нинѣ головно читальнѣ, крамницѣ, позичковѣ касы и шпихлѣрѣ — на статутахъ Товариства „Просвѣты“. Уважно прислухуючій ся нарôдъ, потакувавъ практичнымъ выводамъ щирого учителя батька и оказувавъ охоту до основуваня всѣхъ тыхъ хосенныхъ читальняныхъ институцій. Коли вôдтакъ ще и делеґаты читальнѣ „Просвѣты“ въ Скниловѣ устами свого трудолюбивого пароха-головы, о. Іос. Фолиса, котрый нарочно прибувъ до Поршны въ тôй цѣли высказали хосенъ зъ основаня читальнѣ и крамницѣ, почали поодинокѣ громадяне вписувати ся яко основателѣ „Читальнѣ Просвѣты“ въ Поршнѣ. И на сей разъ вписало ся ихъ вже высше трицяти. Вôдъ дальшои акціи самыхъ основателѣвъ читальнѣ зависить теперь добра або лиха доля сеи першои Читальнѣ „Просвѣты“ въ щирецкôмъ деканатѣ. — *Гôсть.*

— **Въ справѣ еміґраціи** выдавъ староста львôвскій такій *обѣжникъ до всѣхъ* зверхностей громадскихъ въ повѣтѣ львôвскôмъ: „Я пересвѣдчивъ ся, що аґенты корабельнѣ зъ Гамбурґа и Бремы надсылаютъ до громадъ проспекты, оголошеня и т. п. письма, въ котрыхъ заохочуютъ населенє до заморскихъ подорожей и представляютъ поселенє въ Америцѣ въ рожевыхъ краскахъ. А що тотѣ письма надсылаютъ згаданѣ аґенты пôдъ адресою начальникôвъ громадъ, черезъ що подекуды роблять ихъ своими субаґентами, длятого, щобы усунути пôдозрѣня, мовь бы стоячѣ на чолѣ громады особы були аґентами еміґраційными, поручаю, щобы того рода пересылки не були приниманѣ вôйтомъ, лишь тутъ за-для зверненя ихъ надавцямъ вôдосланѣ. Въ сей способъ буде могло староство слѣдити операція товариствъ и аґентôвъ, що лише старають ся якъ найбôльше заробити на еміґраціи народу зъ Галичины Такъ н. пр. фірма „В. Карльсберґъ Гамбурґъ“, що называе ся „ґенеральнымъ експедіентомъ корабельнымъ“ до всѣхъ мѣсцевостей заморскихъ, а мае контору у Вѣдни и Липску, обѣцюе за кождого „звербованого пасажира дорослого нагороду по 5 зр. вôдъ нелѣтного 2 зр. 50 кр.

— **Ґімназистки въ Буковинѣ.** Въ черновецкôй ґімназіи е всего лише одна ґімназистка, але за те сучавска ґімназія мае ихъ ажъ пять. Сего тыждня зробили въ тôй ґімназіи три панны вступный испытъ до шестои, а двѣ панны до пятои клясы. Професоры кажуть, що они маютъ обширне знанє, а навѣть лѣпше приготовленѣ були, якъ неодинъ ґімназистъ.

— **Тиць Парася въ громаду!** Neue fr. Presse дôстае таку телеґраму зô Львова зъ д. 18. с. м. „Староста стрыйскій, радникъ намѣстництва Манастирскій и судія повѣтовый скôльскій, радникъ суду краевого Чарнецкій зъ двома судьями *въ товариствѣ депутація ѣдуть нинѣ* запрошенѣ на угорску границю, щобы въ заступствѣ галицкихъ сусѣдôвъ взяти участь въ урочистости ставленя стовпôвъ на памятку обходу *угорского тысячилѣтя*; урочистôсть вôдбуде ся въ притомности угорского міністра судôвництва Ерделія въ Альшо-Верецкѣ, Мукачовѣ и на Бескидѣ. Мѣжь бесѣдниками находить ся также одинъ рускій священикъ“. — Очевидно не знаемо, кôлько въ тôй телеґрамѣ правды. Але коли бы справдѣ такъ, то тому рускому священикови пригадати бы хиба приказку „Тиць Парася въ громаду!“ або инакше „Вырвавъ ся якъ Пилипъ зъ конопель“. И вас тамъ, отченьку треба?! Въ заступствѣ галицкихъ сусѣдôвъ? Хто-жь то васъ выславъ въ тôмъ заступствѣ? Тай ще одно приходить на гадку: Вôдъ кого взагалѣ тота депутація мае повновластъ заступати галицкихъ сусѣдôвъ? За якѣ грошѣ она ѣде? Чи опôсля староства тежь будуть тягати членôвъ депутаціи на допыти, зъ чиеи намовы, за чіи грошѣ они ѣздили?... Але ба! Се що иншого: се ѣдуть сусѣды величати славну великодушну свободолюбнôсть и справедливôсть мадярску!

— **Царска пара у Вѣдни** мае пôсля найновѣйшихъ вѣстій загостити д. 26. серпня с. р. зъ великою дружиною. На двôрци пôвнôчнои зелѣзницѣ повитаютъ гостій цѣсарь, архикнягиня Іосифа въ заступництвѣ цѣсаревои, та всѣ у Вѣдни проживаючѣ архикнязѣ и архикнягинѣ. Царска пара стане въ цѣсарскôмъ замку и мае забавити у Вѣдни три днѣ Д. 27. серпня мае вôдбути ся на Шмельцу парада всеи вѣденьскои залоги. Крôмъ того е у плянѣ дворскій концертъ, ґальова выстава въ дворскôй оперѣ, ґальовый обѣдъ и обѣдъ родинный. На перегладъ вôйска мае прибути до Вѣдня пять полкôвъ кôнноты. До того потрѣбно крôмъ тыхъ касаревъ, якѣ е, ще примѣщеня що найменше для 3000 коній.

— **Испытъ зрѣлости въ ґімназіи золочѣвской,** вôдбувъ ся въ дняхъ вôдъ 13 до 16 н. ст. липня пôдъ проводомъ радника п. Ив. Левицкого. До испыту зголосило ся 17 абітурієнтôвъ, а то 11 публичныхъ а 6 екстерністôвъ. Испытъ зрѣлости выдержали: Андрущишинъ Илія екстер. [Русинъ], Витковскій Іосифъ, Доманикъ Иларій [Русинъ]. Ґотвальдъ Леоп., Залускій Євгеній екстер. [Русинъ], Мошиньскій Тадей, Пишь Іосифъ, Седлецкій Стан., Стояновскій Мих., Ходоровскій Лонг., Френкель Изр. — Поправку зъ одного предмету удержали два публичнѣ ученики и одинъ екстерністъ, а 3 екстерністы вôдступили вôдъ испыту.

— **Испытъ зрѣлости въ учительскôй семинаріи мужескôй у Львовѣ** вôдбувъ ся пôдъ проводомъ делеґата краевои рады шкôльнои о. Тороньского. Испытъ здали: М. Бахульскій, А. Давидъ, И. Ґула (зъ вôдзн.), Л. Иванець, И. Кабаровскій, Ф. Кейга (екст.), Л. Клебанъ, Т. Кобриновичь, С. Кубракевичь (съ вôдзн.), А. Кулиничь, В. Лесняковскій, И. Лѣсовскій, М. Лозиньскій (екст.), В. Люшкевичь, А. Молчко (екст.), К. Мосьоръ, К. Мриголодъ, И. Микетчинъ, Р. Окульовскій, С. Патоцкій (зъ вôдзн.), А. Пинтель (зъ вôдзн.), И. Прокопишинъ, К. Пшетоцкій (зъ вôдзн.), Е. Савчакъ, Т. Сказиньскій, Б. Сторонякъ, Е. Татомиръ (екст.). До испыту дозволено приступити 35 публичнымъ ученикамъ и 22 екстерністамъ.

— **Ц. к. львôвска дирекція почтъ** оповѣщуе: Вôдъ 1 серпня с. р. будуть въ мѣсцевостяхъ, въ котрыхъ вже теперь доручае ся переказы почтовѣ вразъ зъ переказаною квотою, также и переказы чековѣ ц. к. уряду почтовои касы щадничои, если не перевысшаютъ квоты 500 зр., доручуванѣ разомъ зъ припадаючою квотою, за що побирати ся буде такѣ самѣ оплаты, якѣ теперь побирае ся за доручуванє переказôвъ почтовыхъ. Переказы чековѣ на квоту высшу якъ 500 зр. а также переказы, котрыхъ выплата залежить вôдъ выказаня окремого свѣдоцтва н. пр. потвердженя житя, вдôвства, убожества при переказахъ на ренты асиґнованѣ черезъ убезпеченя для робôтникôвъ — будуть доручуванѣ такъ само якъ до теперь. Вабнци можуть стороны также застеречи собѣ вôдбиранє переказôвъ чековыхъ въ урядѣ почтовôмъ и то особисто або черезъ повномôчника, за що мусить ся оплатити належитôсть 1 зр. мѣсячно зъ горы. Всѣ иншѣ приписы, що до доручуваня переказôвъ почтовыхъ, маютъ вôдповѣдне примѣненє и до переказôвъ чековыхъ.

— **Вѣсти зъ дирекціи почтъ.** Новый урядъ телеґрафічный буде вôдкрытый дня 25 с. м. въ Лешневѣ пов. брôдского. — Урядъ почтовый въ Стецевôй, снятиньского повѣту, буде закрытый зъ днемъ 31 липня с р., а то зъ причины недостачѣ вôдповѣдного дому на помѣщенє уряду. Въ наслѣдникъ того мѣсцевости Стецева и Рудольфсдорфъ придѣлюе ся до уряду почтового въ Снятинѣ, а Горбачѣвку до Городенки.

— **Зъ Товмача** выйшла перша дивізія 8 полку уланôвъ дня 14 с. м. до Петрикова вздовжь берегôвъ Днѣстра, щобы по дорозѣ вôдбувати вправы въ плаваню. Пôдчасъ сихъ вправъ въ Днѣстрѣ упавъ уланъ зъ коня и пôрваный виромъ щезъ вже пôдъ водою. Узрѣвъ се поручникъ Гансъ Зальцманъ, зôдопнявъ шаблю и вскочивъ въ мундурѣ до Днѣстра, зъ-вôдки зъ нараженемъ власного житя вытягнувъ зъ воды вже обôмлѣлого улана.

— **Оповѣщенє конкурсове.** — Въ институтѣ СС. Василіянокъ у Львовѣ може мати примѣщенє и правдиво родительску опѣку кôльканадцять панночокъ, котрѣ намѣряютъ ходити до шкôлъ выдѣловыхъ. Условія принятя слѣдуючѣ: За цѣле удержанє мѣсячно 20 зр. Наука фортепяну платить ся окремо по 5 зр. мѣсячно. Панночки ходять до школы выдѣловои, а въ институтѣ учать ся руского языка и исторіи Руси, спѣву церковного и свѣтского а также по части и робôтъ ручныхъ. Сей институтъ зъєднавъ собѣ послѣдными лѣтами прихильне признанє такъ зô стороны Є. Ем. митрополита кардинала, пôдъ котрого покровомъ стоить, якъ также зô стороны загалу руского. Тому и горячо поручаемъ Вп. П. Т. Родичамъ, котрѣ хотѣли бы свои дѣточки вôддати на науку до Львова, щобы примѣщували ихъ въ згаданôмъ институтѣ. Зголошеня устнѣ або письменнѣ, якъ также всякѣ поясненя удѣляе: Зарядъ институту дѣвочого пôдъ управою СС. Василіянокъ у Львовѣ — ул. Зиблікевича ч. 24.

— **Повѣнь.** Въ Грибовѣ 12 с. м. о 2-гôй годинѣ пополудни оборвала ся хмара. Въ несповна двохъ годинахъ зливного дощу прибула вода въ рѣцѣ Бялôй и потокахъ такъ дуже, що всѣ домы положенѣ надъ тыми потоками залила. Вода прибувала такъ скоро, що робôтники занятѣ при реґуляціи потокôвъ не мали часу спрятати свого начиня, а люде, що везли дерево зъ лѣса, ледви могли себе и коней спасти, вôдпинаючи ихъ вôдъ возôвъ, котрѣ вода разомъ зъ деревомъ занесла до Грибова. По повени представивъ ся страшный видъ знищеня. Въ Избахъ два домы засыпало шутромъ ажъ пôдъ самъ дахъ. Цѣла дорога ведуча зъ Избъ до Грибова, була пôдъ водою, мосты позрыванѣ а насыпъ зелѣзничій перерваный, всѣ млыны и тартаки застановлено, а поля въ долинахъ засыпанѣ грубою рѣнею. Шкоды въ роботахъ реґуляційныхъ обчисляютъ на 12.000 зр. а. в.

— **Велита осетра,** ваги 5 сотнарôвъ, зловили селяне въ Сянѣ пôдъ Перемышлемъ. Рыбу купили заразъ жиды за 28 зр. и пôслали до Вѣдня. Нарôдъ оповѣдае, що той осетръ заповѣдае велику повѣнь, бо кôлько разôвъ зловлено въ Сянѣ таку рыбу то завсѣгды були того лѣта великѣ воды.

— **Въ околицяхъ надъ Дономъ** була страшна злива, черезъ кôльканацять годинъ безъ перервы; все зôбже знищила на пни, забрала сѣно, въ стогахъ и залила низько положенѣ села, а млыны и тартаки позрывала. Шкоду обчислюють на кôльканацять міліонôвъ рублѣвъ.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Зъ вехôднои Галичини надходять сумнѣ вѣсти зъ причины довготреваючои слоты. Кôлька громадъ внесло просьбу о вôдписанє податкôвъ. — Въ Парижи панують великѣ спеки, а оптики не вывѣшують термометрôвъ, щобы не лякати населеня. — У Львовѣ померли: Симеонъ Федоровичъ реставраторъ, и д-ръ Вол. Паславскій, нотарь зъ Пôдгаецъ.

Вѣсти зъ Еп. перемыскои.

Мѣстодеканами именованѣ оо.: Мих. Кокуревичь для дек. любачѣвского, пок. Андр. Коцикъ для дек. жовкôвского. — Кан. институованѣ оо.: Петро Дуркотъ на Болестратичѣ, дек. перем.-замѣского, Вол. Ковальскій на Себечѣвъ дек. белского. — Завѣдательство въ Новосѣлцяхъ, дек. сянôцкого, одержавъ о. Мих. Кузьмакъ. — Сотрудникомъ въ Самборѣ ставъ о. Каз. Гермакъ.

Посмертнѣ — ☦ — оповѣстки.

О. Андрѣй Коцикъ, парохъ въ Бататичахъ, жовкôвского деканату, перемыскои епархіи, померъ 17. с. м. въ 63 роцѣ житя а 31 священьства. В. п.

Савина Филиповичева, жена пароха въ Стѣнцѣ, упокоила ся 13 н. ст. липня. В. п.

Наука штука и література.

— Вѣденьского тыждневника **„Die Zeit“** появивъ ся 94 тый зошитъ зъ такимъ змѣстомъ:
Lassalleana. Von K. — Anastasius Grün als Politiker. (Ungedruckte Briefe des Grafen Anton Auersperg.) — Das amerikanische Ideal. Von Dr. Harry I. Furber. — Iudaismus und Hellenismus. Von Mathias Acher. — Heinrich v. Treitschke als Politiker Von S. Lublinski. Der Bergsport. Von Prof. Dr. Guido Eugen Lammer. — Der erste Jahrgang des „Pan“ Von Franz Servaes. — „L'écriture artiste.“ Von Hermann Bahr. — Die Woche. — Bücher. — Revue der Revuen. — Oke of Okehurst. Von Vernon. Lee

Передплату на сей тыждневникъ чвертьрôчно 3 зр. приимае адміністрація: Wien IX/3 Günthergasse 1. Числа на показъ даромъ и оплатно.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На фондъ будовы новыхъ и вôдновленя старыхъ рускихъ церквей въ Галичинѣ** зôбравъ дальше о. крил. Теофіль Павликôвъ и вôддавъ до касы „Народного Дому“ у Львовѣ 18 зр. 64 кр., а то пожертвували на сю цѣль: п-ѣ М. Зарихтова зъ Чижикова 1 зр., о. Мих. Матковскій деканъ горожаньскій зôбранѣ 1 зр. 50 кр., N. N. и Андрѣй Кисель зô Львова по 2 зр., о. віцеректоръ д-ръ Іосифъ Мѣльницкій зô Львова 5 зр., зô скарбонки ad hoc въ Успеньскôй церквѣ у Львовѣ вынято 1 зр. 83 кр., зô скарбонокъ ad hoc вынято: а) въ канцеляріи „Народного Дому“ у Львовѣ 3 зр. 21 кр., въ книгарнѣ Ставропигійскôй 1 зр. 60 кр., въ торговли п. Ивана Дуткевича у Львовѣ 50 кр., разомъ 5 зр. 31 кр. — Дальше зложивъ о. крил. Теофіль Павликôвъ 21 зр. 50 кр., а то жертвовали на сю цѣль. деканъ зборôвскій о Евстахій Клосевичь зъ Присовецъ вôдъ себе 3 зр., вôдъ церковного братства 3 зр. 60 кр., зъ акафисту 3 зр. 40 кр., разомъ 10 зр.; о. крил. Павло Матковскій зъ Перемышля 5 зр., церковне братство Успенскои церкви у Львовѣ 3 зр., а сестрицѣ тои-же церкви 3 зр. 50 кр. — Разомъ вôбрано до теперь на фондъ 2151 зр. 24 кр.

Телеґрамы „Дѣла“

Парижь 20. липня. Мало єже прийти сюды пôвурядове повѣдомлене, що царска пара приѣде зъ Берлина до Парижа.

Атены 20. липня. Выкрило ся, що Турки намѣрили одну часть Ретимна на Кретѣ высадити динамітомъ. Консуль англійскій, дôзнавши ся о тôмъ въ пору, перешкодивъ намѣрови.

Переписка Редакціи и Адміністрацыи.

Вп. В. Яс. въ Но. Теперъ заплачено лишь до кôнця 2. кварталу, бо зъ минулого року залягало 4.50 зр. — **Вп. З. Ду. въ Во.** До кôнця вересня. — **Вп. В. По. въ См.** Одержали. — **Вп. И. Ру. въ Ру.** Цѣлкомъ слушно, але зъ сихъ грошей треба було покрыти позôсталу залеглôсть 4.50 зр. зъ 1895. — **Вп. А. Ле. въ Кп.** Одержали.

Надôслане.

Від довшого часу доходять до мене вісти, ширені неприхильними менї людьми певно в якихось їх особливих цїлях. І так часопись „Правда“ натякнула свого часу на мене як на домнївного автора фейлетонів „Дѣла“ підписуваних „Пôдгôряниномъ“ і додала до сего злобно-неприхильний коментар. Люди, скажу прямо, нечесні, зробили мене опісля автором статї поміщеної в віденьскім „Tagblatt-ї“ (Шепса!) п. з. „Kowbasiuk's Söhne“, де обговорена була злосливо звістна руска депутація, а такі-ж люди приписують менї поміщені в „Галичанинї“ статейки про д-ра К. Студиньского. Всї ті вісти неправдиві. З осібна-ж, що-до Шепсового „Tagblatt y“ і „Галичанина“, заявляю, що я нї з першим нї з другим нїяких звязків нїколи не мав і нїчого для них не писав як, в прочім, до нїяких ґазет того покрою не пишу.

У Львові, дня 19. Липня 1896.

В. Щурат.

Конкурсъ.

Выдѣлъ Товариства „Бурсы имени св. О. Николая“ въ Перемышли подає симъ до загальнои вѣдомости, що зъ початкомъ шкôльного року 1896/7 найде бôльше число питомцѣвъ зъ шкôлъ середныхъ помѣщене въ Бурсѣ Товариства пôдъ слѣдуючими услôвями:

1. Родичѣ взглядно опѣкуны зволять найдальше до дня 15-ого н. ст. серпня с. р. надôслати свои просьбы безъ стемпля до Выдѣлу Бурсы на руки председателя. До просьбы треба долучити: а) метрику хрещеня, б) свѣдоцтво убожества в) свѣдоцтво шкôльне зъ послѣдного пôврок, г) свѣдоцтво моральности, коли кандидатъ не ходивъ до публичнои школы д) заявлене родичѣвъ взглядно опѣкунôвъ, кôлько они обовязують ся доплачувати за кандидатôвъ въ грошехъ а кôлько въ натураліяхъ. Замѣтка: Бувшихъ питомцѣвъ Бурсы въ минувшôмъ роцѣ шкôльнôмъ не дотыкають услôвя пôдъ а) и г) Желаючѣ помѣщеня за цѣлою оплатою мѣсячно 15 зр. не предкладають свѣдоцтва убожества.

II. Отець або опѣкуны принятого до Бурсы питомця: 1) уплатити на зъужите инвентаря 1 зр. на рôкъ, 2) платити мѣсячно въ касу Бурсы на инструктора 1 зр., 3) доставляти декляровану квоту доплаты на харчь зъ горы мѣсячно, 4) на пране бѣля зложити на початку першого и другого пôвроку по 1 зр., 5) на устроєне бібліотеки для питомцѣвъ 1 зр. рôчно.

III На вступѣ въ заведене питомцѣ мають выказати ся достаточнымъ бѣлемъ и одежію, именно мусить кождый мати: 1) 6 паръ бѣля, колдру, подушку, 4 пошевки, 6 рушникôвъ, 4 простирала, 6 хустокъ до носа, двѣ пары чоботъ одѣжь лѣтну и зимову.

IV. Желаючѣ одержати вôдповѣдь на свою просьбу зволять залучити карту кореспонденційну зъ декладною адресою, а коли долучать марку почтову на 20 кр., то одержать свои залучники за почтовымъ рецепісомъ.

Замѣтка: а) принятѣ питомцѣ Бурсы мають явити ся найпôзнѣйше дня 3 н. ст. вересня о 2-ôй годинѣ зъ полудня въ помешканю Бурсы (улиця Баштова ч. 671), щобы пôддатись лѣкарскимъ оглядинамъ, при тôмъ родичѣ або опѣкуны зложать свои заявленя и иншѣ пôдъ 3 наведенѣ уплаты. б) Вписы вôдбувають ся 29, 30 и 31 н. ст. серпня а въ першу клясу 1, 2 и 3-го н. ст. вересня. в) Родичѣ або опѣкуны мають вносити свои оплаты лично або почтою до касы Бурсы на руки касіера або управителя а не посредствомъ своихъ дѣтей.

Поданя безъ точного заявленя, кôлько наибôльше обовязують ся доплачувати грôшми взглядно натураліями, не будуть увзглядненѣ. Питомцѣ, котрѣ въ минувшôмъ роцѣ були помѣщенѣ въ Бурсѣ, мають при рôвныхъ услôвяхъ першеньство передъ прочими, однакъ прошеня тыхъ, котрѣ остали довжниками Бурсы, не будуть безъусловно увзглядненѣ, коли рôвночасно зъ прошенемъ не перешлють до касы Бурсы залеглого довгу. *Гр. Цеглиньскій* председатель *Д-ръ Т. Кормошь* секретарь.

НАДÔСЛАНЕ.

Змѣна льокалю

Найдешевшій склад товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА

КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „Коперникомъ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкôй ч. 1

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєня електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя зъ провінціи вôдворотно

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.

4185

Видїл краєвий. Ч. 45441.

Оголошенє

в справі виповідження облїґаций краєвої позички з року 1883.

По мисли ухвали Високого Сойму з дня 28. Вересня 1892 р. Видїл краєвий Королївства Галичини і Володимириї з Великим Княжеством Краківским виповідає облїґациї Галицкої позички краєвої в року 1883 з днем 1. Листопада 1896 р. і з тим днем, в котрім також кінчить ся їх дальше опроцентованє, признає їх платними.

Галицка Каса краєва, а взглядно каса краєвих позичок буде від дня 1. Листопада 1896 виплачувати всї предложені єї облїґациї тої позички, заосмотрені в біжучі купони, в їх іменній вартости.

Видїл краєвий звертає уваау всїх властителїв вінкульованих облїґаций позички з р. 1883, що они в своїм власнім інтересї повинни як найскорше постарати ся у компетентних властей о дозвіл на девінкуляцию, так, щоби тї облїґациї могли бути з днем 1. Листопада 1896 зреалїзовані.

У Львові дня 15. Липня 1896.

З Ради Видїлу краєвого Королївства Галичини і Володимириї з Великим Княжеством Краківским. 209.

Знана вôдъ многихъ лѣтъ ц. к. управ. рафінерія спірітусу, заосмотрена найлѣпшими приладами ректифікаційными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікерôвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникôвъ у Львовѣ

Яковъ Шпрехеръ и С-ка

поручає старѣ польскѣ сильнѣ горѣвки, дуже добрѣ розолісы, лікеры, румы правдивѣ зъ Ямайки, якъ также найлѣпшои якости краєвѣ специялы якъ: Народôвка, Dziennik, Szczutek, Карпатôвка, „Дябелъ“, Помаранчева не солоджена, Ратафія, Деренôвка и т. и. горѣвки упривилееванѣ и одиноко правдивѣ єсли зъ нашои фабрики спроваджені.

Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарѣвъ, до побираня алькоголю абсолют. и найчастѣйшого спірітусу, до цѣлей лѣчничихъ вôльного вôдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спірітусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровый не шкôдный, бо не выроблюваный зъ эссенціи оцтовои.

Складъ для мѣста Львова, ул. Коперника ч. 9 и въ головнôмъ складѣ водъ мінеральныхъ І. Йоллеса, улиця Кароля Людвика ч. 29. 4912 241—104

Маю на продажь

жито Бальсена Triumf, котрого сѣє ся на моргъ 50 кільо, по цѣнѣ за 100 кільо 17 зр., солома груба, колосъ великій, такожь и жито Imperial на моргъ лишь 50 кільо, а солома тонша цѣна за 100 кільо 15 зр.

Исидоръ Темницкій, парохъ въ Беремôвцяхъ. Стація зелѣзнича Зборôвъ почта Олѣєвъ.

Ванны довгѣ по зр. 15·— и 16·—, насѣдовѣ по зр. 6·— и 7·50. — Кльозеты покоєвѣ по зр. 8·50, 17·— и 30·—

поручає Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры).

Зоольоґія

на низші кляси шкіл середних.

Написав Іван Верхратский. Цїна 1 зр. 30 кр. а. в.

Д-ра Осипа Ростафиньского

Ботаніка шкільна

на кляси низші.

На язик руский переложив Іван Верхратский. Цїна 70 кр. а. в.

Обѣ тотѣ книжки можь дôстати въ книгарни Ставропигійскôй або у самого автора. Замовляючимъ у автора що-найменше пять примѣрникôвъ Зоольоґіи або десять примѣрникôвъ Ботаніки высылає ся жаданѣ книжки въ протязѣ двохъ днѣвъ. Порто оплачує авторъ.

Молитвеник для дітий

виданий

коштом руского тов. педаґоґічного

В полотняній оправі з золоченим хрестом **20** кр.

Продає ся в книгарни Наукового тов. ім. Шевченка, Львів ул. Академічна ч. 8.

КАВУ

въ 5-кільовыхъ мѣшочкахъ франко
по 9 зр. 20 кр; 10 зр. 20 кр. 10 зр. 70 кр. и 11 зр. 20 кр.

ВИНО

въ 5-кільовыхъ барилочкахъ франко
по 3 зр.; 3 зр. 30 кр; 3 зр. 70 кр.; 4 зр. 10 кр.; 4 зр. 50 кр.; 4 зр. 90 кр. (Дорожшѣ вина фляшками)

высылає

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ и філіи. 92 28 0

УЧИТЕЛЬ орґанъ руского товариства педаґоґічного двотыждневникъ педагоґічно-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 2., Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвроку 160 кр. на чверть року 1 зр.

ГАЛИЦКІЙ КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ

принимає вкладки на

КНИЖОЧКИ

и опроцентовує ихъ по

4½% на рôкъ. 2219

Вже выйшла

перша велика народописна

КАРТА

украиньско-руского народу.

Зладжена

д-ромъ Григоріємъ Величкомъ

а выконана въ робôтни Андрѣя Андрейчина літоґрафа у Львовѣ, коштомъ и заходомъ Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ.

Замовляти можна въ Товариствѣ „Просвѣта“ у Львовѣ (ринокъ ч 10, I. поверхъ).

Цѣна книгарска карты: 3·50 зр. а для членôвъ Товариства „Просвѣта“ и для передплатникôвъ „Зорѣ“: 2·50 зр. за примѣрникъ.

Замовляючѣ зволять долучити 50 кр. на кошты пересылки.

Карта выконана въ 19-ти краскахъ и налѣплена на полотнѣ. 9—12

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выбôръ поезій для народу зъ житьеписью и портретомъ автора.

Накладомъ товариства „Просвѣта“.

Цѣна кождои части **25 кр.**

Оправленѣ примѣрники продають ся по 35 кр.

ЩАВНИЦЯ Заведенє жерельно-купелеве и кліматичне

Найсильнѣйшѣ **кислоты содово-солонѣ и зелѣзничѣ,** а успѣшнѣ: въ почачкахъ **сухôтъ,** по запаленю **легкихъ,** въ астмѣ, въ катарахъ легкихъ и гортанки, въ недугахъ жолудка, кишокъ, печѣнки и гемероидальныхъ при вытворюваню камѣня въ мѣхури и ниркахъ, въ недугахъ жѣночихъ, недокровныхъ, ослабленъ у всякихъ станахъ нервовыхъ и т. д. Купелѣ мінеральнѣ, заведене **гідропатичне,** получене зъ пенсіонатомъ д-ра Колончковского на Медзюсю, купелѣ рѣчнѣ и т. д. **Заведенє ингаляційне,** курація молочна, жентицею и кефіромъ. Лѣкарь заведеня д-ръ Сціборскій и пять лѣкарѣвъ заведеня удѣляє порады. Доѣздъ до стації зелѣзничои Старый Санчь. Сезонъ вôдъ 20 мая. Замовленя на мешканя приймають зарядызаведенъ: **„Горѣшного и на Медзюсю“.** 97 8—8

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1 мая 1896 року після годинника середно-европейского.

Поїзди відходять зі Львова							до — з	Поїзди приходять до Львова						
поспішні			особові					поспішні			особові			
							Берліна	5·10	1·30	—	8·55	6·55	9·30	—
8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—	Кракова (Вроцлава і Відня)	5·10	1·30	8·45	8·55	6·55	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	6·45	—	Варшави	5·10	—	—	8·55	—	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	*6 45	—	Мушини-Криниці через Тарнів*) (тілько від 25 червня до 15 вересня)†) (тілько від 1 червня до 30 вересня)	*5·10	—	—	†8·55	6·55	—	—
—	—	11·00	—	—	—	—								
—	—	—	—	—	6·45	—	Мушини-Криниції через Ряшів	5·10	—	—	—	—	—	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Мушини-Криниції ч. Перемишль	—	—	8 45	8·55	—	9·30	—
—	—	11·00	—	9·5	—	—	Хабівки через Тарнів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	—	—	9·5	6 45	—	Хабівки через Ряшів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
8·40	—	11·00	4·40	—	—	—	Хабівки через Перемишль	—	1·30	—	8 55	—	—	—
—	2·50	—	4·40	—	—	—	Мшани долїшної через Тарнів							
—	—	—	4·40	9·55	6·45	—	Розвадова і Надбереза через Дембицю	—	—	—	—	6·55	—	—
							Рави руської через Ярослав	—	1·30	8·45	—	—	9 30	—
—	—	—	4·40	—	6·45	—	Кросна, Івонича, Риманова, Сянока через Перемишль	—	1·30	8·45	8 55	—	9·30	—
—	—	—	5·22	—	7·22	—	Мезе-Ляборча і Пешту через Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	—	—	9·35	—	—	Лавочного, Пешту, Міскольча Мукача	—	—	—	12·10	8·00	—	—
							Гребенова (тілько від 10 липня до 31 серпня включно)	—	—	—	—	1·51	—	—
—	—	—	5·22	9·35	*3·05	7.22	Сколього і Стрия*) (зі Сколього тілько від 1 мая до 30 вересня включно)	—	—	—	12·10	8·00	1·51	*10 10
—	—	—	—	9·35	7·22	—	Станіславова через Стрий	—	—	—	12·10	8·00	1·51	—
—	—	—	5·22	—	—	—	Хирова через Стрий	—	—	—	—	8·00	1·51	10·10
6·10	—	—	—	—	—	—	Сучави, Гусятина, Кересмезе, Слободи рунґ., Бергомету, Чудина, Радовець, Кимполюнґа, Букарешту і Ясс	—	—	9·50	—	—	—	—
—	—	—	—	10·25	—	—	Сучави, Чорткова, Кересмезе, Калуша, Сопова, Букарешту і Ясс	—	—	—	—	2·01	—	—
—	—	—	—	2·45	—	—	Сучави, Радовець. Бергомету і Чудина (кождого понедїлка), Печеніжина	—	—	—	—	—	6·13	—
—	—	—	—	—	—	10·15	Сучави, Гусятина, Калуша, Новоселиції, Чудина (що понедїлка), Радовець, Кімполюнґа, Ясс, і Букарешту	—	—	—	—	7·28	—	—
—	—	—	—	9·15	7·05	—								
—	—	—	—	9·15	—	—								
6·14	2·25	—	—	9·48	—	11·12	Сокаля і Ярослава через Раву руску	—	—	—	8·15	5·45	—	—
							Белзця	—	—	—	—	5·45	—	—
6·00	2·11	—	—	9·30	—	10.45	Підволочиск і Бродів (на дворець Львів-Підзамче)	—	2·18	9·55	7·42	4·45	—	—
—	—	—	—	1·32	—	—	Підволочиск і Бродів (на головний дворець)	—	2·34	10·05	8·05	5·10	—	—
—	—	—	—	1·20	—	—	Брухович (тілько від 1 мая до 25 червня і від 15 серпня до 6 вересня включно)	—	—	—	—	—	8·03	—
—	—	—	—	3·20	—	—	Брухович (тілько від 26 червня до 14 серпня включно)	—	—	—	—	—	8·25	—
—	—	—	9·45	3·00	8·55	—	Янова*) (через цілий рік), †) (тілько від 16 червня до 31 серпня включно)	—	—	—	*7·50	—	†5 28	†8·54
—	—	—	*9·45	†1·05	§ 3·00	*6·25	Янова (тілько від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цвітня включно)	—	—	—	—	1·10	7·48	—
—	—	—	1·32	—	—	—	Зимнои Води від 1 мая до 6 вересня в неділї і сьвята	—	—	—	—	—	—	—

Увага. Години печатанї грубими черенками означають пору нічну від 6 год. вечером до год. 5-ої 59 мін. рано. В бюрі інформаційнім ц. к. зелїзниць державних у Львові ул. Третого мая ч. 3 готель Імперіяль продажь білетів стрефових, округжних і довільно зіставлюваних білетів до їзди, як також тарифи і розкладів їзди в видї кишеневім. Информациї в справах тарифових і перевозових. Часъ середно-европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут. Година 12 часу середно европейского = 12 годинї 36 мінут після годинника львівского. 6

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець Иванъ Белей. Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 152. Львôвъ, Второкъ 9 (21) липня 1896. **Рôчникъ XVII**

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:	за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр.	на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр.	на пôвъ року . . . . 12 зр.
на чверть року 4 зр. 50 кр.	на чверть року . . . 6 зр.
у Львовѣ:	
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр.	на пôвъ року . . . . 3 зр.
на чверть року . . . 4 зр.	на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовои або єи мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесеня приватнѣ числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

Справоздане пос. Юл. Романчука въ Ходоровѣ.

Въ Ходоровѣ вôдбуло ся справоздане посольске посла Романчука дня 17 н. ст. липня въ стодолѣ господаря Саляка, бо въ цѣлôмъ мѣсточку нема бôльшого льокалю. На справоздане зôйшло ся около 170 людей. Мѣжь ними було 8 священикôвъ (на 22) зъ ходорôвского повѣту, кôльканацять людей зô свѣтскои интеліґенціи та кôлька панъ. Такожь зъ сусѣдныхъ повѣтôвъ, рогатиньского и жидачѣвского, явили ся гостѣ: господарѣ, свѣтска интеліґенція и кôльканацять священикôвъ. Селяньскихъ выборцѣвъ було бы явило ся ще бôльше, коли бъ не роботы въ поли: громадженє сѣна и зачинаючѣ ся жнива. Немило впадала въ очи вôдсутнôсть многихъ (14) священикôвъ ходорôвского повѣту, зъ котрыхъ чейже не всѣ були пер шкодженѣ.

Зборамъ проводивъ мѣсцевый парохъ о. Заяць, а заступникомъ предсѣдателя бувъ господарь Борикъ зъ Лѣщина. На секретаря бувъ покликаный п. Ал. Салякъ студентъ правъ. Правительство заступавъ комісарь староства п. Оссоляньскій.

Посолъ Романчукъ згадавъ насамперѣдъ про змѣны, якѣ зайшли у Вѣдни и въ краю вôдъ послѣдного его справозданя посольского зъ-передъ звыжь пôвтретя року, характеризуючи поодинокѣ правительства, якѣ въ тôмъ часѣ змѣняли ся. Ґр. Таффе упавъ черезъ *найлѣпше дѣло* цѣлого свого 15 лѣтного урядованя, бо хочь его проектъ реформы выборчои бувъ недостаточный и *для* Русинôвъ безхосенный, однакъ *выбрана нимъ* дорога вела лучше до остаточнои цѣли, загального безпосередного права выборчого, анѣжь дорога его наслѣдникôвъ. Міністерство Віндішґреца вже своимъ складомъ було неспосôбне до позитивнои акціи, а его проектъ реформы выборчои, уложеный вразъ зъ „коломъ“ польскимъ, бувъ правдивымъ дивоглядомъ - чудовищемъ. Керму управы перенявъ ґр. Казимиръ Бадені, знаный Галичанамъ ажь надто зô свого 7 лѣтного намѣстникованя, котрого короною були преславнѣ выборы торôчнѣ до сойму, а головною характеристикою автократизмъ, якому демократичный нарôдъ рускій вже зъ засады мусить бути противный. Ґр. Бадені, выбраный до сойму кракôвскими шляхтичами Поляками, опиравъ ся за свого намѣстникованя на шляхтѣ и на Полякахъ та дбавъ о ихъ интересы, а Русинôвъ придушивъ такъ, якъ нѣхто иншій передъ нимъ, и вамагавъ ся управляти ними зовсѣмъ пôсля своеи волѣ. Помимо того мавъ ґр. Бадені смѣлôсть въ радѣ державнôй поставити въ своѣй деклярація за свою девізу — „справедливôсть“! А хочь рептільнѣ ґазеты умѣщують широкѣ павеґірики въ честь заслугъ міністерства ґр. Баденього, то однакъ годѣ, роздивившись близше, признати тѣ заслуги. Єсли за его урядованя и полагодили ся деякѣ важнѣ справы, то въ тôмъ радше щастє якъ заслуга, бо н. пр. процедура цивільна и реформа податкова були вже не тôлько передъ тымъ розпочатѣ, але майже и до кôнця доведенѣ.

Вôдтакъ пояснивъ посолъ подрôбно всѣ законы, ухваленѣ парляментомъ въ послѣднихъ часахъ, та свое поведенє въ парляментѣ. Зборы высказували свое одобренє: падали оклики: „Честь Вамъ!“ „Слава борцеви Руси!“ „Єдиный заступникъ рускій у Вѣдни!“ — а на кôнци бесѣды залунали грôмкѣ оплески.

Наступили интерпеляціи. О. Пеленьскій просивъ пояснити, що робили и якъ поступали прочѣ послы *Русины*. — О. Боднаръ жалувавъ ся на высоке отаксованє ґрунтôвъ въ околицяхъ наддѣстряньскихъ та просивъ о пораду въ такъ важнôй справѣ. — О. Струтиньскій пытавъ, для чого трафіки дôстають лишь поодинокѣ люде, переважно жиды, а товариства и особы моральнѣ не можуть ихъ дôстати; для чого по выкупнѣ права пропінаціи за 60 міліонôвъ не може нашъ селянинъ дôстати аренды коршмы, а паны волять жидôвъ, котрѣ нарôдъ деморалізують. — О. Савюкъ рôвножь обговорювавъ справу пропінаційну, выказуючи хосенъ зъ того, коли бы громады брали на себе коршмы а доходы обертали на свои выдатки. Вôдтакъ бесѣдникъ розкрывъ надужитя властей політичныхъ. — О. Петрицкій бувъ тои гадки, що правительство при ліцитаціяхъ трафікъ и пропінаціи повинно увзглядняти громады и селянъ. — О. Медвецкій жалувавъ ся, що власти політичнѣ при ліцитаціи права пользованя вôдкидають два разы бôльшѣ оферты селянъ, щобы пользованє дôсталось лишь въ руки панôвъ. — О. Боднаръ просивъ пояснити, якъ то буде вôдбуватись тайне голосованє картками. — О. Ковальскій высказавъ бажанє, щобы селяне платили податки рôльными продуктами. — О. Пеленьскій выказавъ нерôвнôсть зелѣзничихъ тарифъ перевозовыхъ для галицкихъ безрогъ въ порôвнаню зъ Угорщиною. Ся справа дуже важна *для селянъ*, бо при теперѣшнôмъ положеню економічнôмъ лишь годôвлею безрогъ може селянинъ оплатити всѣлякѣ драчки.

Посолъ, вôдповѣдаючи на интерпеляціи, пояснивъ порушенѣ справы и просивъ, щобы доношено ему всякѣ надужитя и свои бажаня, а вôнъ не залишить щиро ними занятя ся. Интерпеляцій, якъ бачимо, було досить, але зъ вымкою одного господаря забирали голосъ *самѣ священики*, а зъ того выходить що нарôдъ въ Ходорôвщинѣ ще за мало рухавый и осмѣленый. Придало бы ся устроити вѣче за-*для бôльшого* розрухання и освѣдомленя народу. Одинъ священикъ (народовець) поставивъ интерпеляцію вымѣрену противъ послôвъ Барвѣньского и Вахнянина, але п. Романчукъ просивъ, щобы зôбръ занявъ ся судженємъ тôлько его власного поступованя. [Тутъ згадаемо, що подôбна критика поведеня послôвъ Барвѣньского и Вахнянина зазначила ся рôвножь на справозданю въ Бôбрцѣ, де одинъ селянинъ въ гарнôй промовѣ, при зацитованю численныхъ уступôвъ зъ Шевченка, остро высказувавъ ся о напрямѣ політичнôмъ та політицѣ послôвъ Барвѣньского и Вахнянина.]

Вкôнци заявивъ зôбръ послови повне вотумъ довѣря, а зôбранѣ высказавши бажанє, щобы посолъ заступавъ въ радѣ державнôй сей округъ и рускій нарôдъ, вôдспѣвали ему „многая лѣта“.

При вôдъѣздѣ посла *зôбрала ся ще разъ* бôльша громадка господарѣвъ и мѣщанъ ходорôвскихъ пôдъ проводомъ мѣщанина Ивана Любинецкого передъ дôмъ, де посолъ заѣхавъ, дякувала ему за щире и ревне заступованє рускихъ и селяньскихъ справъ, просила о заступництво и на дальшѣ лѣта та вôдспѣвала грôмке „многая лѣта“.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Deutsche Ztg. довѣдує ся, що правительство ладить начеркъ закону о вынагородѣ громадъ за збиранє державныхъ податкôвъ; громады мали бы за сю чинность дôстати якійсь вôдсотокъ — кажуть, що $^1/_2$% — зъ зôбраныхъ податкôвъ. Начеркъ того закону мае войти до рады державнои заразъ, скоро заведуть нову реформу податкôвъ, отже на весну.

Сербскій посолъ въ Берлинѣ Боґичевичь въ розмовѣ зъ сотрудникомъ дневника Berl. Tageblatt такъ высказавъ ся про вôдносины Сербіи до Австро-Угорщины: Вôдносины тѣ въ послѣдныхъ часахъ були не найлѣпшѣ; але такій станъ не мôгъ довго тревати. Добра злагода мѣжь Сербією а Австро Угорщиною пожадана такъ для добра Сербіи якъ и для сусѣднои монархіи. Головною причиною обопôльного розладу було поведенє Угорщины въ справѣ вывозу сербскихъ свиній. Оно тымъ менше оправдане, що зараза на свинѣ появила ся не въ Сербіи а въ Угорщинѣ, а зъ другои стороны Сербія завсѣгды старала ся въ справѣ ветеринарно поліційного надзору надъ вывозомъ свиній вдоволити всѣмъ оправданымъ жаданямъ Угорщины. А що свинѣ є найважнѣйшимъ артикуломъ вывозовымъ для Сербіи, то можна собѣ выставити, яку величезну шкоду, що можна числити на міліоны, спровадило поведенє Угорщины на Сербію. Однако можна надѣятись, що леда день той станъ рѣчи скôнчить ся. Що-до балканьского союза упевнявъ посолъ, що формального, на договорахъ опертого союза нема тай не треба. Що князѣ трехъ славяньскихъ державъ балканьскихъ зъѣздять ся разомъ, то лишь на те, щобы порозумѣти ся въ денныхъ спôльныхъ справахъ; але погрозы въ тôмъ нема для нѣкого. Про вплывъ Австріи и Россіи на Сербію сказавъ посолъ, що они рôвноважать ся. А запытаный о вплывъ б. короля Милана и королевои Наталіи на молодого короля, вôдповѣвъ, що сей дуже любить родичѣвъ, але мае занадто самостôйну вдачу, щобы мôгъ вôддати имъ якій-небудь вплывъ на справы державнѣ.

На послѣдныхъ конференціяхъ міністрôвъ у Вѣдни полагоджено и ту справу, про котру высше згадує ся, якъ про головну причину розладу мѣжь Сербією а Австрією. Ото дозволено на отворенє угорскои границѣ для довозу сербскихъ свиній зъ днемъ 30 с. м. Въ першôмъ тыжднѣ вôльно буде Сербамъ переправити 3.000 штукъ, а згодомъ може той довôзъ выйти тыжднево на 7.000 штукъ. Але Сербія пристала на те, щобы три угорскѣ ветеринарѣ спôльно зъ сербскими властями оглядали свинѣ, призначенѣ до вывозу. Крôмъ того запросило сербске правительство угорскѣ власти ветеринарнѣ, щобы объѣздили Сербію и переконували ся о станѣ здоровля свиній въ краю.

——

Ґенералъ Баратієрі, вернувши зъ Африки, пробувае въ полудневôмъ Тиролю, въ Арку, у своеи сестры. Є се его роднне мѣсце, де выховавъ ся и почавъ ходити до школы. Его особою такъ интересують ся, що дневникарѣ зо свѣта зъѣзджають до Арку, щобы порозмовляти зъ ґенераломъ. Але вôнъ безъ обиняковъ каже кождому, що про абесиньску выправу та послѣдну погрому италійского войска и еи причины не скаже нѣ слова. На запытанє, чи довго забавить въ Арку, вôдповѣвъ тамошному бурмістрови, що може на все. Зъ того здогадують ся, що ґенералъ певно схоче пенсіонувати ся.

——

Norddeutsche Allg. Ztg. не велику высказує надѣю на мирне покôнченє ворохобнѣ на Кретѣ. — Консулѣ — такъ пише той дневникъ — приписують Абдуляхови паши вину, що появили ся розрухи на Кретѣ, бо вôнъ противить ся розпорядженямъ ґубернатора цивільного. Але повстанцѣ инакше собѣ рѣчь толкують. Они переконанѣ, що Порта передъ державами грае дволичну ролю. Зъ другои-жь стороны повстанцѣ знову теперь пôднесли свои жаданя. Они жадають: щобы ґенеральный ґубернаторъ Креты бувъ православнымъ христіяниномъ и щобы мавъ начальство надъ всѣми цивільными и войсковыми властями; вôнъ мае бути именованый що найменше на пять лѣтъ и то за згодою державъ; вôнъ мае право застановляти ухвалы сойму; вôдъ засуду кретеньскихъ судôвъ на будуче не мае бути дозволеный вôдкликъ до касаційного трибуналу въ Царгородѣ; турецкого войска на Кретѣ може стояти найбôльше 8.000 и то лише въ крѣпостяхъ; публичного безпеченьства мае стерегти жандармерія, а еи орґанізацію означить соймъ; всѣ доходы краю мають ити лише на власнѣ потребы. Черезъ таке вôдвысшенє первѣстныхъ своихъ жаданъ Кретенцѣ незвычайно утрудняють европейскôй дипломатіи еи заходы на користь Креты. Коли анѣ Греки анѣ Турки кретеньскѣ не хотять держати ся постановъ, котрѣ мають бути пôдставою угоды, то мало є выглядôвъ, щобы могло прийти до мирнои полагоды. А тымчасомъ рѣзнѣ та убійства на нещаснôмъ островѣ тревають дальше.

НОВИНКИ.

— **Вôдъ выдѣлу філіи тов. „Просвѣты“ въ Самборѣ** одержали мы отсей два письма зъ просьбою о оголошенє: Выдѣлъ філіи товариства „Просвѣта“ въ Самборѣ осмѣлюесь поновно просити сихъ Вп. Членôвъ, до котрыхъ вôднѣсъ ся вôдозвою зъ дня 1. марта с. р. о попиранє справъ філіи товариства, щобы зволили по мысли згаданои вôдозвы заняти ся придбанємъ новыхъ членôвъ, зôбранємъ вкладокъ членьскихъ и пересланємъ тыхъ-же до выдѣлу на руки Вп. пана Захарясевича, контрольора скарбового въ Самборѣ. Безъ Вашои помочи Вп. панове не вдѣє выдѣлъ товариства много при найлучшôй охотѣ и воли, тожь зволѣть Вп. панове потрудитись около сеи справы, а о скôлько Ваша дѣяльнôсть придбае новыхъ членôвъ и удержить давнѣйшихъ, о стôлько скрѣпить ся наше товариство, котре поклало собѣ такъ высоку задачу, якъ просвѣта народу. — Выдѣлъ філіи Товариства „Просвѣта“ въ Самборѣ высказує прилюдну подяку Вп. п. Титови Реваковичеви, радникови и начальникови суду повѣтового въ Пôдбужи, за щире попиранє товариства такъ радою якъ и дѣломъ. Приймѣть Вп. пане заяву нашого глубокого поважаня за щирѣ Вашѣ змаганя.

— **Зъ справозданя дирекціи рускои ґімназіи въ Перемышли** за р. шк. 1896. подаемо отсе що важнѣйшѣ рѣчи: Зôбръ учителѣвъ складавъ ся зъ директора, 9 професорôвъ, 3 учителѣвъ, 2 заступникôвъ учителѣвъ и 1 учителя помôчного. Ученикôвъ було зъ початкомъ року 329, зъ кôнцемъ року 294, въ тôмъ числѣ 40 въ приготовляючôй клясѣ. Зъ нихъ 50 було перемыскихъ, 57 зъ перемыского повѣту, а 187 зъ иншихъ повѣтôвъ. Всѣ були Русины и гр. кат. обряду. Священичихъ сынôвъ було 80, урядничихъ 23, сынôвъ народныхъ учителѣвъ 26, мѣщанъ и ремѣсникôвъ 41, селянъ 101, слугъ публичныхъ 15, зарôбникôвъ 8. Въ приготовляючôй клясѣ було 6, що мали по 10 лѣтъ 3 по 15, 3 по 16 лѣтъ. Въ 1. клясѣ 5 ученикôвъ мало по 11 лѣтъ, 7 по 15, 5 по 16, 3 по 17, одинъ 18 лѣтъ. Въ 8 клясѣ 3 ученикôвъ мало по 18 лѣтъ, 4 по 23, а 2 по 24 лѣтъ. При клясифікаціи одержало 33 ученикôвъ 1. клясу зъ вôдзначенємъ, 210 1. клясу, 18 2. клясу, 6 3. клясу; 25 ученикôвъ може по феріяхъ поправити испытъ зъ одного предмету, а 2 некласифіковано. На науку польского языка ходило 247 ученикôвъ; въ клясѣ приготовляючôй и въ 1-ôй побирали тую науку всѣ ученики до одного. Спѣву учило ся всего 151, а ґімнастики 178 ученикôвъ. Стіпендистôвъ було 22 и побрали разомъ 2573 зр. 50 кр. Убогихъ ученикôвъ запомагала бурса им. св. О. Николая, де було 32 ученикôвъ рускои ґімназіи примѣщеныхъ; братство церковне св. О. Николая надѣляло убогу молодѣжь одягомъ; а зъ жертвъ, вплываючихъ на руки дирекціи, удѣлено 60 ученикамъ запомоги въ квотѣ 80 зр. 90 кр. (въ тôмъ фондѣ остало ся на слѣдуючій рôкъ недобору 5 зр. 30 кр.). Крôмъ того завязало ся въ р. 1896. товариство им. св. Кирила въ тôй цѣли, щобы запомагати убогу молодѣжь, и зôбрало доси 410 зр., призначеныхъ передовсѣмъ на умундурованє ученикôвъ. Въ лѣтописи ґімназіи увѣковѣчнена є мѣжь иншимъ славна промова б. намѣстника ґр. Баденього на тему „pod jednym dachem“.

— **Руска чотирокласова школа вправъ въ Самборѣ.** Зъ Самбора пишуть намъ: Зъ вереснемъ сего року шкôльного 1896/7 вводить ся при ц. к. семинаріи учительскôй въ Самборѣ чотирокласова руска школа вправъ. Сего року буде отворена перша кляса сеи школы, котра буде що-рôчно доповнятись. Помѣщена она буде въ каменици въ ринку противъ оо. Бернардинôвъ, де дотеперь бувъ готель Краковскій. Єсть се перша повна чотирокласова руска школа на такъ просторôмъ обшари нашого Пôдгôря, тожь сподѣемо ся, що Русины нашои околицѣ повитають зъ повною радостію еи отворенє и поспѣшать записати до неи своихъ сынôвъ. Рôвножь звертаемо увагу, що число ученикôвъ по клясахъ єсть обмежене и не смѣе перевысшати числа 40, а звычайно бувае 30 ученикôвъ. Науки въ школѣ вправъ удѣляесь пôсля пляну для школъ чотирокласовыхъ высшого типу, котрый то плянъ найлѣпше вôдповѣдае пôдготовленю до школъ середныхъ, а ученики сеи школы, побираючи вôдъ другои клясы науку польского языка, яко языка краевого, мають можнôсть переходити по еи укôнченю и до ґімназіи польскои. Пôдносимо сю обставину задля сего, що въ Самборѣ єсть лише польска ґімназія, тожь родичѣ, посылаючѣ своихъ сынôвъ до рускои школы, наколи-бъ мали якій сумнѣвъ зъ сеи причины, можуть бути певнѣ, що въ переходѣ ученикôвъ рускои школы вправъ до польскои ґімназіи не будуть мати перепоны, коли лишь ихъ дѣти будуть робити въ науцѣ поступы. Сподѣваемось тому, що родимцѣ поспѣшать радо, скоро ино вписы будуть оголошенѣ зъ записанємъ своихъ сынôвъ до сеи школы, а учителѣ еи вкажуть радо родичамъ при вписѣ домы, въ котрыхъ ихъ дѣти найдуть старанну родительску опѣку. Рôвножь звертаемо увагу сихъ родичѣвъ, котрѣ хотять своихъ сынôвъ посылати опôсля до ґімназіи, що лѣпше зроблять, коли вже вôдъ першои клясы дадуть ихъ до сеи школы, анѣжь якъ доси водить ся, що хлопець ходить три або чотири роки до школы сѣльскои а ажь по еи укôнченю переходить до третои клясы школы народнои въ мѣстѣ, де за-для великого числа ученикôвъ часто по два лѣта сидить и въ сей спосôбъ тратить тôлько дорогій часъ. Добре розвиненый хлопець по укôнченю 6 того року жытя, коли пôйде до першои клясы школы вправъ, при стараннôй опѣцѣ учителѣвъ и малôмъ числѣ ученикôвъ, укôнчить еи въ 10 ôмъ роцѣ, такъ що зъ 11 тымъ рокомъ жытя перейти може до ґімназіи. Вписы вôдбувати ся будуть, якъ вписы до всѣхъ школъ 29 30 и 31

серпня въ дирекціи ц. к. семинаріи учительскои.

— **Наслѣдки школьныхъ мундуровъ.** До Kurjer-a Lwowsk-ого пишуть зъ Золочева: „Дня 14 с. м. були мы свѣдками сцены, яку позволивъ собѣ зробити на улици инспекторъ школьный Л., що перебувавъ въ нашомъ мѣстѣ при испытахъ зрѣлости. Проти инспектора ишовъ ученикъ II. класы въ мундурѣ та минувъ его, не вддавши поклону. Инспекторъ почувъ себе зобиджены и то такъ дуже, що завернувъ дѣтвака и взявъ его на допыты въ притомности прохожихъ: чи вонъ в ученикомъ тутешнои гімназіи; а доставши притакуючу вдповѣдь, поспытавъ о назвиско та причину, чому не вддавъ поклону своему инспекторови. Бѣдный перестрашеный хлопець выправдувавъ ся, що нѣколи въ житю не бачивъ инспектора, то и не мгъ его знати. Инспекторъ очевидно не бувъ вдоволеный тымъ переконуючимъ оправданемъ, бо загрозивъ бѣдачискови що „завтра о томъ поговоримо“. И нехай же хто схоче ще казати, що школьнѣ мундуры не мають своихъ добрыхъ сторонъ! Инспекторови очевидно усмѣхае ся пановане Апухтина и его инспекторовъ.“

— **Стабілізація инспекторовъ школъ народныхъ.** Міністеръ просвѣты именувавъ сталыми инспекторами въ IX. класѣ ранги дотеперѣшныхъ провізоричныхъ ц. к. окружныхъ инспекторовъ школьныхъ: Каз. Добровольского для округа борщѣвского, Іос. Добрудзкого для надворянського и богородчаньского, Кар. Фальвезинча для городецкого и рудецкого, кс. Люд. Фонферку для мыслевицкого, Ад. Гартлеба для збаражского, Юл. Лысковича для сокальского, Ив. Лешегу для бобрецкого, кс. Вал. Мазанка для ланцутского, Едв. Новотного для новоторгского, Ант. Ранка для мѣлецкого, Генр. Вельфого для кольбушѣвского и ропчицкого.

— **Крадежи.** Въ селѣ Вербовци коло Будзанова обокрали злодѣѣ недавно касу громадску. Не выслѣдженый злодѣй доставъ ся хиба якимсь чудомъ до середины канцеляріи громадскои въ ночи, бо всѣ дверѣ були позаминканѣ, забравъ оковану скриню, вынѣсъ до саду та розбивши ю, забравъ зъ неи близько 1000 зр. готовкою, листы заставнѣ, полишаючи только мовь на смѣхъ 2 кр. Въ передодни крадежи переведено обрахунокъ касы, а ключѣ були у начальства. Здае ся, що бувъ се обзнаком ленын пташокъ, бо якъ говорять сусѣды, то навѣть не свѣтивъ при своѣй роботѣ. Громадскѣ радныѣ, замѣсть повѣдомити власти, пбѣшли до „ворожки“ на пораду, а та вказала имъ одного вербовецкого господаря. Радныѣ вернувши зачали робити ревізію и знущали ся въ страшный способъ надъ мнимымъ виновникомъ, та аж жандармы зъ Будзанова перепинили сю нелюдску индагацію. — Дня 6. липня дбравъ ся злодѣй до канцеляріи уряду почтового въ Боркахъ великихъ и вкравъ зъ вдтамъ чотири мѣшки зъ грошми въ квотѣ около 1800 зр. готовкою и въ паперахъ. Слѣдство жандармовъ було успѣшне, бо выкрыто злодѣя въ особѣ почтиліона зъ Борокъ великихъ; найдено при немъ майже всѣ вкраденѣ грошѣ

— **Черновецка гімназія** числила въ скончоному школьномъ роцѣ 835 публичныхъ и 20 приватныхъ учениковъ. Зъ нихъ було 343 зъ Черновець, 299 зъ Буковины, 138 зъ Галичины, 31 зъ прочихъ австріѣскихъ провінцій, 33 зъ Румуніи, 6 зъ Россіи, 3 зъ Нѣмеччины и по одному зъ Туреччины и Австраліи. Пбсля вѣроисповѣдання було: православныхъ, що учили ся релігіи въ рускомъ языцѣ 75, въ румуньскомъ 98, правосл. вормень 2, греко кат. 61, римо-кат. 154, вірм.-кат. 14, протестантовъ 31, жидовъ 420. Пбсля народности: Русиновъ 131 (пять учениковъ Русиновъ не признаюсь до своеи народности!), Румуновъ 101, Поляковъ 97, Чехбвъ 7, Мадяровъ 1, Турокъ 1, Нѣмцѣвъ 517 (мѣжь ними 420 жидовъ).

— **Великій процесъ противъ 80 селянъ въ судѣ станиславовскомъ** мабуть вдбуде ся, якъ доносить Kurjer Stan., въ присутности міністра судовництва Гляйспаха, котрый у вересни маѣ пріѣхати на візитацію судовъ въ Галичинѣ.

— **Заверненый зъ дороги.** Данило Гридзакъ, господарь въ Нижневѣ, продавши за безцѣнъ свою батьковщину, выбравъ ся зъ жѣнкою и трома дѣтьми, зъ котрыхъ найстарше маѣ 10 лѣтъ, до Бразиліи. Карты корабельнѣ доставивъ имъ знаный агентъ въ Удіны Сільвіо Нодарі, велѣвши заплатити собѣ за се 260 зр. Вѣхавъ Данило Гридзакъ зъ Нижнева зелѣзницею до Удіне купивши білеты зелѣзничѣ для себе и родины за 55 зр. Однакъ въ дорозѣ въ Стиріи въ Стайнбрухъ зревідовано Гридзака, при чомъ показало ся, що вонъ не маѣ майже крейцара при души, бо всѣ грошѣ зъ продажи грунту ужывъ на купно білетовъ подорожѣ и що не маѣ пашпорту, длятого вдослано его шупасомъ до Нижнева, де прибувъ въ середу, втративши цѣлый свбй маетокъ.

— **Новѣ староства въ Галичинѣ.** Цѣсарь постановою зъ 28 вересня 1895 р. дозволивъ на отворене двохъ новыхъ староствъ, а то въ Подгужу для приналежныхъ теперь до політичного повѣту въ Величцѣ округовъ судовыхъ Подгурже и Скавина, та въ Стрижовѣ для приналежного теперь до політичного повѣту въ Ряшевѣ округа судового Стрижовъ и для приналежного до політичного повѣту въ Яслѣ округа судового Фриштакъ. Новѣ староства вбйдуть въ житя зъ днемъ 1 вересня 1896 р. Выдѣлъ краевый ухваливъ, що дотеперѣшнѣ округи репрезентацій повѣтовыхъ въ Величцѣ, Ряшевѣ и Яслѣ не пбдпадуть поки що нѣякимъ змѣнамъ, хочь округи політичнѣ повѣтовъ будуть змѣненѣ.

— **Дѣяльность кс. Стояловского** звернена теперь головно на повѣты тарновскій, мѣлецкій и тарнобжескій, зъ вдки вонъ задумує кандидувати на посла до рады державнои зъ пятои куріи выборчои. Консервативнѣ газеты польскѣ, заалярмованѣ сею дѣяльностію, доносять, що кс. Стояловскій веде свою агітацію систематично вбдъ села до села; вбдправляе дуже часто службы Божѣ на импровізованбмъ до сего пбдвышеню або на скрини по хатахъ, а народъ слухае ихъ побожно и ще збирае складки грошевѣ для кс. Стояловского. Въ однбмъ селѣ устроено ему навѣть кбнну бандерію и въ тріюмфѣ проводжено до сусѣдного села.

— **Страйкъ рбльничій.** До Kurjer a Lw. доносять зб Скалату: Въ добрахъ гр. Волод. Баворовского лучивъ ся першій случай страйку господарского. По фбльваркахъ Скоморохи, Смолянка и Пбзнанка гнила були служба дворска и зарббники не выплачуванѣ вбдъ 4 мѣсяцѣвъ, а крбмъ того служба не дбстала навѣть ординарін квартальнои, тожь всѣ они покинули роботу и розбѣгли ся за заробкомъ, щобы не згинути зъ нужды. Зарядъ дббръ спровадивъ тамъ людей зъ Тарнбвского, але и тотѣ не одержавши анѣ заплаты анѣ ординарія, не знати якъ собѣ порадять Економы самѣ годують худобу. Однакъ здае ся, що и они поутѣкають.

— **Увязненє въ касарни за соціялізмъ.** Черновецка Gazeta Pol. доносить: Въ касарняхъ пѣхоты 41 п. п. увязнено онегды фірера въ присутности полковника, при чомъ заховано якъ найббльшій средства осторожности, обставляючи всѣ выходы и вбкна касарнѣ войскомъ, щобы увязненый не утѣкъ. Причиною увязненя мало бути выкрыте агітація соціялістичнои у войску.

— **Паперовѣ стовпы телеґрафічнѣ** — се найновѣйшій вынахбдъ въ промыслѣ выроббвъ паперовыхъ. Маса паперова мѣшае ся зъ бораксомъ, солею и иншими субстанціями, а праса гидравлічна надае ѣй форму дуплавыхъ цилiндрбвъ. Стовпы паперовѣ мають бути о много придатнѣйшѣ якъ деревляныѣ, не тблько длятого, що лекшѣ, але и длятого, що далеко лѣпше опирають ся вплывамъ атмосферичнымъ.

— **Редакція „Учителя“** повѣдомляе своихъ передплатникбвъ, що 14-те и 15-те число „Учителя“ выйдуть разомъ д. 1 серпня.

— **На заложенє сербскои гімназіи** въ Панчовѣ (въ Угорщинѣ) давъ кравець Николаевичъ 120.000 зр. и зъобовязавъ ся крбмъ того выставити своимъ коштомъ будынокъ школьный

— **Дрббнѣ вѣсти.** Wr. Ztg. оголошуе санкціоновани законы: о вбдписуваню податку грунтового при елементарныхъ нещастяхъ и о ревізіи катастру податку грунтового. — Вб второкъ дня 28 н. ст. липня вбдбуде ся въ Свистѣльникахъ, стація зелѣзнича Бурштинъ, вѣнчане п. А. Навроцкого, окбнченого богослова, зъ п-ою Євгенією Боднарбвною дочкою тамошного пароха. — Въ Парижи померъ звѣстный писатель французскій Едмундъ Гонкуръ въ 79 р. житя. — Дипльомъ почетного горожанства мѣста Львова вручила онегды депутація львбвскои рады мѣскои маршалкови краевому гр. Ст. Баденьому. — Добра Унятичѣ, дрогобицкого повѣту, купивъ д-ръ Ст. Стефановичъ, посолъ буковиньского сойму, вбдъ жидовъ братбвъ Крайсберґбвъ. — Мѣсто Перемышль числить 36.000 населеня цивільного, котре за послѣдныхъ шесть лѣтъ взросло о 8000 душь. — Новый обильный теренъ нафтовый вбдкрыто въ Старявѣ и Сушици великбй коло Хирова; сильнѣ газы добувають ся вже въ глубинѣ 140 метрбвъ. — Будову шляху зелѣзницѣ льокальнои Борки-Грималбвъ вбддавъ выдѣлъ краевый пбдприемству: Смолиньскій, Олевиньскій и спблка. — Въ Черновцяхъ основуе ся на мѣсци розвязанои „Буковины“ нове академічне общество „Карпатъ“.

Посмертнѣ — ǂ — оповѣстки.

Ольга зъ Дроздовскихъ Карчевска, жена властителя маетности въ Пищатинцяхъ коло Борщева, упокоила ся тамже 15 н. ст. липня въ 35 роцѣ житя. В. н.

Вѣсти зъ Аеп. львбвскои.

Презенту на парохію Сѣлець-Бенькбвъ одержавъ о. Стеф. Питликъ. — До кан. институціи на вересень вбзваний оо.: Вол Сельскій на Стрый, Петро Билиньскій на Зарваницю. — Увольненѣ вбдъ испыту конкурсового оо.: І. Целевичъ зъ Тростянця и І. Глодзиньскій зъ Кабаровець. — Сотрудництва одержали оо.: І. Маркевичъ сотр. зъ Кобыловолокъ въ Залбзцяхъ новыхъ, а ново поставленѣ пресвитеры Мих. Раковскій въ Кореличахъ и Мих. Струтиньскій въ Островѣ. — Консисторія вставила ся до намѣстництва: о згоду на кан. институцію о. Стеф. Питлика на Сѣлець-Беньковъ; о платню зъ фонду релігійного для прив. сотрудникбвъ въ Полянѣ и Залановѣ; о системізоване сотрудництвъ въ Прошовѣ и Дубковцяхъ; о даръ ласки для вдовы Пракседы Танячкевичевои. — Правительство выасигнувало платню зъ фонду релігійного для прив. сотрудникбвъ: въ Сосновѣ на 1 рбкъ, въ Страдчи на 2 роки, въ Яричевѣ на 1 рбкъ, въ Струганѣ на 1 рбкъ, въ Вербовчику на 2 роки, въ Пбдгородю на 1 рбкъ и въ Сорокахъ на 1 рбкъ.

Наука штука и література

— **Справозданє дирекціи ц. к. II. гімназіи в Перемишли за рік шкільний 1895/6.** Накладом фонду краевого. В Перемишли 1896. — Є се перше справозданє дирекціи рускои гімназіи перемыскои, бо доси урядовѣ вѣсти про ту гімназію помѣщали ся въ справозданю спбльнбмъ гімназіи польскои. Въ сѣмъ першомъ справозданю вызначае ся наукова розвѣдка д-ра Григорія Величка п. заг. Вплив вітрів на асиметрию долин річних всхідно-европейскої низини.

Господарство промыслъ и торговля.

— **Про станъ засѣвбвъ** въ Бережанщинѣ (коло Нараева) пишуть намъ: Сего тыждня зачнуть ся жнива на добре, и есть красна надѣя на добрѣ жнива. Озимина гарна а навѣть ярина поправила ся послѣдными часами по частыхъ дощахъ. Лѣто сего року було дуже сприяюче: нѣ надто горяча не було доси, нѣ холоду великого, а що найважнѣйше — не було блыскавиць та громбвъ, черезъ що и гречна красно вбдцвила. Якось Богъ стерѣгъ вбдъ граду, злив бвъ та иншого нещастя та ко вбдъ граду, злив бвъ та иншого нещастя зб двѣ недѣлѣ, то бы щасливо нашѣ селяне зббрали свою працю и плоды зъ поля. А имъ такъ дуже стане въ пригодѣ сегорбчный збборъ! Тажь они вже щось зб шесть лѣтъ не мали урожаю. Бараболя ще тбльке не дуже певна и американка вже зачинае псувати ся, але доси ще лишь въ бадылю. Збборъ сѣна вже покбнченый, а друга конюшина такожь дорастае.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Радниками суду краевого у Львовѣ именованѣ: судья повѣтовый въ Галичи Вол. Мандычевскій, секретарь рады при судѣ кр. у Львовѣ Конст. Кобервайнъ; заступникъ ст. прокуратора у Львовѣ Мар. Оленьскій, судья *нов. въ* Яворовѣ Ал. Менциньскій. Радниками высшого суду краевого въ Краковѣ, именованѣ радники суду краевого: Амвр. Яновскій зб Львова и Едм. Гертнеръ зъ Кракова. — Міністеръ просвѣты именувавъ: Кар. Полянкевича учителемъ школы вправъ въ мужескбй семинаріи учительскбй въ Краковѣ; Войт. Полька, уч. школы вправъ въ сем. уч. муж. въ Короснѣ; Меч. Главятого и Апол. Левицкого, учителями школы вправъ въ семинаріи муж. въ Самборѣ, Як. Миколаевича, пров. учителемъ школы вправъ въ семинаріи уч. въ Тернополи и Мих. Кроненберґа, пров. учителемъ школы вправъ въ семинаріи въ Тарновѣ. — Міністеръ рбльництва именувавъ комісарѣвъ инспекціи лѣсной: От. Лебля и Викт. Добруцкого старшими комісарями лѣсовыми въ службѣ техникбвъ лѣсовыхъ адміністрациі політичнои. — Міністерство торговлѣ именувало ц. к. офіціялбвъ почтовыхъ: Теод. Левкова у Львовѣ и Сав. Баевского въ Коломыи контрольорами почтовыми въ Коломыи. – Дирекція скарбова именувала концепіста скарбу Ст. Бушка комісаремъ, практиканта концептового Юл. Подчаского концепістомъ, а практ. рахункового Ст. Сонсяда асистентомъ рахунковымъ. — Контрольорь горальничій д-ръ Фр. Бандровскій именованый инспекторомъ горальничимъ для Галичины.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На Бурсу св. Онуфрія** въ Ярославю зволили ласкаво вбдъ послѣдного выказу дальше пожертвувати; деканатъ олешицкій на руки о. І. Кобрина 4 зр. 50 кр.; о. Т. Скородиньскій парохъ зъ Скопова 3 зр.; зъ деканату Канчуцкого на соборчику въ Залѣсю: о. В. Кмицикевичъ 50 кр., о. Ник. Колтунюкъ 1 зр., о. І. Негребецкій 1 зр., о. М. Затикъ 50 кр., о. П. Лучечко 50 кр., о. Т. Шумило 1 зр., — зъ членбвъ Ярославскихъ зббрано 6 зр.; зъ концерту даного въ користь бурсы 10. мая, выдѣломъ тои-жь бурсы при помочи рускаго Бояна зъ Перемышля вплынуло чистого доходу 91 зр. 46 кр., при котрбйто случайности ласкаво ббльше пожертвували: д-ръ В. Кебузиньскій зъ Перемышля 10 зр., п. Ема Чербузиньскій зъ Перемышля 10 зр., п. Ема Чернецка 5 зр., Дамаскъ (ж.) 4 зр., п. Юл. Будзыновскій 3 зр., п. К. Бартошевскій 2 зр., п. О. Гецѣвъ 2 зр., п. N. N. зъ Ряшева 2 зр., н. Реваковичъ 2 зр., о. Л. Пасторь зъ Радимна 3 зр., о. І. Гробельскій 3 зр., д-ръ Кормошь зъ Перемышля 6 зр. 92 кр., п-ѣ Е. и О. Цѣпановскій 2 зр., и иншій добродѣѣ всѣлякими меншими датками. За всѣ повысшѣ щедрѣ дары, якъ и за ласкаву участь Перемыского Бояна, складае Выдѣлъ бурсы найширшу подяку и просить о ласкавѣ дальшѣ взгляды. — *Іоанъ Хотинецкій*, предсѣдатель; *Василій Романовскій* катихитъ и касіеръ бурсы.

Телеґрамы „Дѣла“

Римъ 21 липня. Вісконті-Веноста принявъ теку справъ заграничныхъ; оголошено се вже и урядово. — Генералъ Баратіері внѣсъ просьбу о перенесенѣ его въ станъ спочинку.

Новый Йоркъ 21 липня. Доносять зъ Кубы, що повстанцѣ розбили на прахъ испаньске войско ґенерала Суареца; згинуло 15 офіцирбвъ и 300 жовнѣрбвъ.

Переписка Редакціи и Адміністрациі.

Вп. Г. Ба. въ По. Годять ся. — **Вп. І. Се.** въ Лѣ. До кбнця липня. — **Вп. С. Са.** въ Гр. Одержали.

НАДОСЛАНЕ.

Змѣна льокалю

Найдешевшій окладъ товарбвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА

КОПЕРНИЦКОГО

пбдъ „*Коперникомъ*“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкбй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великбмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєня електричныхъ дзвонкбвъ. — Замовленя въ провінціи водворотно.

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львбвъ площа Галицка ч. 1.

4185

Альбумъ заслуженыхъ Русинбвъ.

Цѣна 70 кр.

Дбстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“.

Ванны довгѣ по зр 15·— и 16·—, насѣдовѣ по зр. 6·— и 7·50. — Кльозеты покоевѣ по зр. 8·50, 17·— и 30·—

поручае Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры).

Ново отворена

РОБОТНЯ ПОВОЗОВЪ

разомъ и лякирня повозбвъ та роббтъ будовляныхъ поручае ся ласкавбй памяти Впов. Интересентбвъ. Приймае всякѣ роботы, що входять въ еи обсягъ.

ЮСИФЪ ПУКАСЪ

Роббтня повозбвъ и лякирня. Львбвъ, ул. Коперника 11.

МАТУРИСТЪ

глядае лекціи на село на часъ вакаційный. Адресъ: **М. В.** poste restante Самборъ.

Женщина

образована въ середнбмъ вѣцѣ, прийме зарядъ дому вбдъ 1 серпня с. р. у священника на селѣ; вымоги малѣ. Близша информація пбдъ адресою **Ю. Всыссъ**, ул. Зелена ч. 36.

293 3—3

ВЫСЫЛАЮ

щодевно **морелѣ (априкозы)**, зъ дерева зрываныѣ, въ кошикахъ 5 вільовыхъ за побранемъ 1 зр. 75 кр. до кождои мѣсцевости.

Шілеръ и Пепшикъ.

208 2—3 въ Залѣщикахъ.

Важне для рбльникбвъ!

Вже нема снѣти въ пшеници!

N. Дуру-ого зъ Бѣдня заправа (байцъ насѣня), уживана противъ снѣти въ пшеници, вбвсѣ, просѣ, ячмени, кукурузѣ и всякбмъ зернѣ, котре пбдпадае сѣй хоробѣ. При точнбмъ ужитю приписбвъ легкихъ до выконаня заправа усуває цѣлкомъ снѣть. — Пакетъ на 2 метр. сотнары зерна 25 кр., пакетъ на 1 метр. сотнаръ верна 13 кр. Нагородженя на многихъ выставахъ и поручаныѣ численными товариствами рбльничими

Выключно купувати въ складѣ машинъ рбльничихъ

Марка Фаєрштайна у Львовѣ, Городецка ч. 57

и у філіяхъ пбдъ власною фірмою: Броды Ринокъ ч. 57; Бббрка: Ринокъ; Тернопбль ул. Руска ч 97.

Поручаю рбвножь мою 10-лѣтну фірму машинъ рбльничихъ, до шитя и помбчныхъ для рукодѣльникбвъ Впов. вбдбирателямъ. Илюстрованѣ цѣнники даромъ и оплатно. 213 1—3

МОРШИНЪ коло Стрыя.

Заведенє водолѣчниче, купелѣ солянковѣ, боровиновѣ, сонячнѣ и рѣчнѣ. — Електризованє, масажь, недуги нервбвъ, жолудка, кишокъ, горла, дышокъ, недуги жѣночѣ, ревматизмъ. Удержанє въ заведеню вбдъ 15 зр., зъ лѣченемъ вбдъ 22 зр. тыдненво.

138 22-34 **Д-ръ Тышковскій.**

Вже выйшла

перша велика народописна

КАРТА

украньско-рускаго народу.

Зладжена

д-ромъ Григоріемъ Величкомъ

а выконана въ роббтни Андрея Андрейчина літографа у Львовѣ, коштомъ и заходомъ Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ.

Замовляти можна въ Товариствѣ „Просвѣта“ у Львовѣ (ринокъ ч. 10, І. поверхъ).

Цѣна книгарска карты: 3·50 зр. а для членбвъ Товариства „Просвѣта“ и для передплатникбвъ „Зорѣ“: 2·50 зр. за примѣрникъ.

Замовляючѣ зволять долучити 50 кр. на кошты пересылки.

Карта выконана въ 19-ти краскахъ и наклѣплена на полотнѣ.

9—12

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выборъ поезій для народу зъ житьописью и портретомъ автора.

Накладомъ товариства „Просвѣта“.

Цѣна кождои части **25 кр.**

Оправленѣ примѣрники продаютъ ся по 35 кр.

При закупнѣ товарбвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець Иванъ Белей. Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичъ. Папѣръ въ фабр. Черляньскои. З друкарнѣ Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 153. Львôвъ, Середа 10 (22) липня 1896. Рôчникъ XVII

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:	за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр.	на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр.	на пôвъ року . . . . 12 зр.
на чверть року 4 зр. 50 кр.	на чверть року . . . 6 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . . 16 зр.	на пôвъ року . . . . 3 зр.
на чверть року . . . 4 зр.	на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ однои стрôчки инсератовои або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесеня приватнѣ числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 22 н. ст. липня 1896.

Посолъ Романчукъ складавъ минувшого тыждня справоздане посольске въ выборчôмъ округѣ бобрецкôмъ, скликавши выборцѣвъ пôсля повѣтôвъ судовыхъ до Бôбрки и Ходорова. Якъ зачуваемо, задумуе пос. Романчукъ здавати справу зъ своеи посольскои дѣяльности также въ двохъ другихъ округахъ выборчихъ, долиньскôмъ и калускôмъ, рôвножъ пôсля повѣтôвъ судовыхъ: въ долиньскôмъ въ Долинѣ и Болеховѣ, и въ калускôмъ въ Калуши и Войниловѣ.

Зô всѣхъ пословъ рускихъ, до сойму и рады державнои, пос. Романчукъ ще найсовѣстнѣйше выповняе сей моральный обовязокъ, привязаный до мандату посольского: стыкати ся по кождôй сесіи зô своими выборцями, розповѣсти имъ про свою дѣяльнôсть и выслухати ихъ постулятôвъ та замѣтокъ. Деякѣ послы рускѣ пôйшли на жаль, за примѣромъ польскихъ пословъ шляхтичѣвъ, котрѣ знають выборцѣвъ лишь въ день выборôвъ и уважають ихъ за бездушну машину до выконуваня конституційного права выборчого. Розумѣе ся, що такимъ способомъ не пôднесе ся політичне образоване нашого селяньства, лишь противно ще бôльше здеморализуе ся. Що такъ а не инакше есть, показуе ся найлѣпше зъ тыхъ успѣхôвъ, якѣ пôдъ взглядомъ політичного розвитку нашого селяньства можемо констатувати по 30 лѣтахъ конституціи.

Спосôбъ, въ якій пос. Романчукъ складае сего року свои справозданя, показуе ся въ практицѣ дуже добрымъ. Скликувати выборцѣвъ пôсля повѣтôвъ судовыхъ, значить подавати можнôсть бôльшому числу людей прибути на справозданя безъ великихъ трудôвъ и выдаткôвъ, а при тôмъ пôднести деякѣ справы, що обходять спеціяльно дотычну околицю. Такѣ справозданя се немовь вѣча при участи посла, тожъ коли въ дотычнôй мѣсцевости находять ся тямучѣ люде, може зъ нагоды справозданя вывязати ся дуже цѣкава дискусія зъ пожиткомъ для обохъ сторôнъ: выборцѣвъ и посла. Справозданя складанѣ по повѣтахъ судовыхъ можуть причинити ся до розбудженя житя політичного въ повѣтѣ, селянинъ, заслухавши въ такôмъ практичнôмъ выкладѣ *політично-економічнôмъ*, послухае дуже радо кождого зазыву на вѣча. Тѣ гадки насунули ся намъ зô справозданя въ Ходоровѣ, де зъ малои участи селяньства въ дискусіи и интерпеляціяхъ мусѣло вынести ся прикре враженѣе що до образованя політичного селянъ. Справоздане посольске може бути товчкомъ и принукою для интеліґенціи мѣсцевои, щобы не лишала того поля облогомъ.

Що-до сути самого справозданя п. Романчука, то выборцѣ згôдно заявили свое признане за дотеперѣшну дѣяльнôсть посольску и політику, якои пос. Романчукъ придержуе ся, та высказали ему повне вотумъ довѣря. Оклики, що лунали пôдчасъ справозданя: „Єдиный заступникъ руского народу!“ суть найкрасшимъ признанемъ для п. Романчука. Нѣодинъ голосъ не пôднѣсъ ся зъ протестомъ и сумнѣвами. Бо, и якъ жежь може бути инакше! Щирôсть и отвертôсть въ політицѣ, непохитне придержуване принципôвъ, выключный взглядъ на добро руского народу — отсе характеристичнѣ прикметы політики и дѣяльности посольскои п. Романчука, а чи може найти ся якій Русинъ, щиро любячій свôй нарôдъ, що не готовъ бы постояти всѣмъ серцемъ и душею за такимъ заступникомъ народу? Не вже жь бы удало ся було осягнути бодай тѣ ефемеричнѣ успѣхи новои ери, коли-бъ не сказавъ бувъ за нею свого слова такожь и пос. Романчукъ? Въ тыхъ тяжкихъ часахъ рускій нарôдъ въ непевности выжиданя мавъ лишь одну запоруку въ тôмъ, що пос. Романчукъ входивъ въ цѣлу справу, знаючи, що вôнъ не заведе, не захитае ся и не промѣняе добра народу руского — скажѣмъ, за оплески и похвалы нашихъ опѣкунôвъ. И справдѣ загалъ Русинôвъ на тôмъ не завѣвъ ся. Скоро ино бôльше прояснили ся всѣ благодати „новои ери“, скоро она зачала входити на політику „нового курсу“, пос. Романчукъ рѣшучо зôрвавъ зъ аранжерами, уважаючи погубою для народу не то прикладати своихъ рукъ до такого дѣла, але навѣть вôдгравати ролю мовчаливого статиста. И нарôдъ рускій станувъ при своѣмъ заступнику и одобривъ его поведене зъ такимъ самымъ довѣріемъ, зъ якимъ вôдъ стôльки лѣтъ складавъ въ его руки заступництво своихъ справъ. Теперѣшнѣ признаня на справозданяхъ посольскихъ — се тріюмфъ для пос. Романчука и політики принципіяльнои.

Переглядъ часописей.

[Д-ръ Иванъ Франко о промовѣ п. Барвѣньского въ делеґаціяхъ. — „Сердечная просьба“ о „пособія“ для галицкихъ „издательствъ“.

Въ мѣсячнику *„Жите и Слово“*, котрый по малôй перервѣ зачавъ вôдъ липня с. р. дальше выходити пôдъ редакціею д-ра Франка, въ рубрицѣ „Політична хроніка“ высказавъ д-ръ Франко свои погляды на промову п. Барвѣньского въ сегорôчныхъ делеґаціяхъ. Выступъ п. Барвѣньского — пôсля гадки д-ра Франка — бувъ дуже незручный и нещасливый, бо коли перша промова п. Барвѣньского на тему украиньскои справы будь що будь зацѣкавила декого зъ делеґатôвъ и була обговорювана въ ґазетахъ, то пôзнѣйшѣ промовы, а мѣжь ними и сегорôчна, робили слабше враженѣе. Чи слухачѣ отупѣли на выводы п. Барвѣньского, чи выводы тѣ самѣ собою тупѣ, що не можуть зацѣкавити людей? — питае д-ръ Франко, а вôдтакъ навѣвши змѣстъ промовы, робить отсѣ свои замѣтки:

Читаючи сю промову самъ не знаешь, чому въ нѣй бôльше дивувати ся: чи політичнôй недогадливости ей автора, чи недостаточности его информацій особливо про Россію, чи врештѣ его вправѣ въ плетеню круглыхъ та пустыхъ дипльоматичныхъ фразъ. Справдѣ, д. Барвѣньскій поперед усего дипльоматъ. Якъ вôнъ ухитривъ ся вдарити на Россію и рôвночасно зробити реверансъ не тôлько передъ россійскимъ царемъ, але навѣть передъ его міністромъ справъ внѣшныхъ. Д. Барвѣньскій хоче показати зъ себе великого украиньского патріота и выводить кривду Украины передъ „европейске“ форумъ австрійскои делеґаціи, хоча се форумъ яко выплывъ пережившого себе, скорумпованого австрійского парляменту годѣ було симъ разомъ уважати компетентнымъ для обговорюваня сеи справы. Та д. Барвѣньскій забажавъ пôймати два зайцѣ: гримнути на Россію и поклонити ся передъ царемъ, котрого міністеръ Ґолуховскій назвавъ бувъ передъ тымъ приятелемъ спокою и мало що не горячимъ прихильникомъ Австріи. Очевидно, що такій володарь, про котрого компетентнѣ люде (для д. Барвѣньского міністеръ, а ще Полякъ завсѣгды компетентный чоловѣкъ) таке говорять, не може бути рôвночасно гнобителемъ Украины. И отъ д. Барвѣньскій звертае свои громы на иншій адресъ, на адресъ Славяньского благотворительного общества, зовсѣмъ неповинного въ тыхъ безглуздыхъ утискахъ, якѣ терпить въ Россіи украиньске слово. Та се товариство небезпечне й для Австріи тымъ, що ширить свою аґітацію въ Галичинѣ, а доказомъ сего — москвофільска партія галицка и тоастъ Купчанка, пôднесеный буцѣмъ то на якôмсь бенкетѣ въ Москвѣ. Сказавши правду, вже саме поставлене въ однôмъ рядѣ проскрипція украиньскои мовы въ Россіи, москвофілôвъ галицкихъ и промовы Купчанка въ Москвѣ (пôзнѣйше показало ся, що Купчанко такои промовы, про яку доносила „Neue freie Presse“, навѣть зовсѣмъ не выголосивъ) являеть ся радше компромітаціею, нѣжь рекомендаціею украиньскои справы передъ форумъ Европы. Бо що се за такій великій та культурный нарôдъ, для котрого одно, хочь бы и пôвъ урядове товариство може бути таке небезпечне? Що се за нарôдъ, що благае урядъ австрійскій ратувати его вôдъ партіи, що повстала въ его лонѣ, зъ его власныхъ дѣтей, а въ тоастѣ одного, хочь бы и якъ вплывового журналиста (якимъ д. Купчанко зовсѣмъ не е) бачить фактъ, про котрый треба говорити передъ форумъ Европы на рôвни зъ вôдносинами мѣжнародными? Се не денунціяція, якъ выразило ся „Дѣло“, се тôлько доказъ крайного браку такту, браку політичного змыслу. (Мы бы думали, що се речене було лѣпше такъ выстилізувати: Се крôмъ денунціяціи, також доказъ.... — бо-жь сама редакція „Житя и Слова“ характеризуючи політику и тактику новокурсникôвъ (а тымъ самымъ и п. Барвѣньского) каже: „Для новокурсникôвъ принципы темна вода въ облацѣ, але въ справахъ особистыхъ, де комусь можна нашкодити, напсувати, наробити клопотôвъ, они смѣлѣ и безоглядні.“ А чи не на тôмъ опирае ся денунціяція? — *Прим. Ред.*). Тай до чого йшла промова д. Барвѣньского? Вôнъ бажавъ бути въ гармоніи зъ міністромъ Ґолуховскимъ, що величавъ и царя россійского и его правительство, признававъ навѣть, що становище Россіи на балканьскôмъ пôвъостровѣ зовсѣмъ корректне, хочь власне въ остатнôмъ роцѣ становище Россіи тамъ дуже скрѣпило ся, а становище Австріи ослабло; д. Барвѣньскій бажавъ не заперечити нѣ въ чôмъ поглядамъ нашого міністра справъ внѣшныхъ и заразомъ сказати щось таке, що зъ ними зовсѣмъ суперечне,

Якъ бы вы вчились такъ якъ треба...

Саме теперь появила ся накладомъ фонду краевого зъ друкарнѣ „Наукового Товариства ім. Шевченка“ друга часть „Виїмок з народної літератури україньско-руської XIX. віку“, що ихъ для высшихъ класъ середныхъ школъ уложивъ д. Олександеръ Барвѣнскій. Перша часть сихъ „Виїмок“ выдана передъ трома роками. Покôйный Михайло Драгомановъ, обговорюючи ей досыть обширно и докладно (Народ, V тий рік, 9 вр., ст. 127–134), высказавъ на самôмъ вступѣ до своеи статьѣ гадку про вартôсть книги въ сей спосôбъ: „Нова книга д. Ол. Барвінського робить ліпше вражіне, ніж его Хрестоматія з народної словесности розібрана нами в „Народї“ ж. Головний зміст книги, — хрестоматія з творів україньских і галицьких писателів, — досить одповіда своїй цілі, окрім части, присвяченої Шевченку, в котрій викинуто все, що доторка козацько-польського конфлікту. (Новоерська наука!) Тілько-ж історично-літературна частина книги: „Огляд народної літератури україньско руської“, а також замітки при кождім авторі оброблені слабо, поверховно-тенденційно і часто зовсім омильно. Автор, видимо, мало робив студій по джерелам, а брав матеріял з других, або зъ третіх рук, а при тому з малою критикою і з пристрастною тенденційностю, — так що трохи не на кождім ступню паде в помилки“. Не те саме, але щось дуже подôбне можна сказати й про другу частину „Виїмок“. Хрестоматія зъ творôвъ украиньскихъ и галицкихъ писателѣвъ вôдъ половины шестои десятки XIX. вѣку ажь по нашѣ часы досыть вôдповѣдае „своѣй цѣли“, а „Огляд народної літератури україньско руської XIX. віку“ не робить сорому христоматіи. Яка тота „своя цѣль“, — чи та сама що й перше була „новоерска наука“, чи трохи вôдмѣнна, — покаже ся зъ перегляду новои книжки. Нехай вона говорить за себе.

Вступный „Огляд народної літератури україньско руської“ занимае въ книжцѣ 53 сторôнъ. Вôнъ подѣленый на двѣ части. Въ першôй части, на 33 сторонахъ, говорить ся про историчный розвитокъ украиньско-руськои літературы вôдъ половины шестои десятки XIX. в., въ другôй, на 21 сторонахъ, про головнѣ ей прикметы и напрямъ, формы и змѣстъ. Тенденційныхъ помылокъ въ першôй частинѣ, хочь и бôльшôй, все таки менше якъ въ другôй. Мѣжь такими помылками, що на нихъ вже й лѣпшій ученикъ VIII. кл. гімн. готовъ звернути увагу е й давна мітольоґія д. Барвѣньского про славянофільсько объединительнѣ вплывы Погодина на Галичанъ, що вели до витвореня т. зв. „обще-литературного языка“, до „зближеня и асимиляція рускои мовы письменнои и літературы зъ московскою а руского народа зъ московскимъ (ст. XIII и дальшѣ). На сю мітольоґію звертавъ увагу д. Барвѣньского вже покôйный Драгомановъ („Народъ“, 1894 ст. 128–131) и выяснивъ ту квестію навѣть досыть докладно. „Стоючи на науковому, а не поліційному ґрунті — казавъ вôнъ — треба признати, що навіть і тепер, — а надто в початку, галицке москвофільство есть переважно продукт краєвого соціяльно-літературного процесу, а зовсім не самих сторонніх уплывів, а всего менше Погодинського“. „Діло в тім, — сказано тамъ-же — що в 40-ві рр., та й пізнійше все руске в Галичині було в зневазі, а Погодин підпирав в Галичанах интерес до рущини, помагав галицким писателям книгами, давав для іх праць місце, котрого вони не знаходили дома“. Що-жь тутъ виненъ той Погодинъ, скажу я вôдъ себе, скоро вôнъ, стараючи ся пôдпирати въ Галичанахъ интересъ до рущины, пôдпиравъ ту рущину, яку заставъ тодѣ въ Галичинѣ — се-бъ то рутенщину, а зовсѣмъ не москвофільство? Вôнъ волѣвъ помагати рутенщинѣ, якъ польщинѣ, якою послуговавъ ся навѣть головный (нѣбы!) проводырь тодѣшнього москвофільского табору Д. Зубрицкій. Д. Ол. Барвѣньскій, помыляе ся трошки голосячи (ст. XLVIII), що „Історія Галицко-Владымирского княжества“ написана Зубрицкимъ „московскою мовою“. Вона була написана не „московскою“ мовою, а польскою, а напечатали ей въ Россіи по великоруски, правдоподôбно въ перекладѣ украинофіла Бодяньского. А щобъ покôнчити зъ Погодиномъ и его домнѣвымъ „обрусительствомъ“, повторю ще разъ те, що повинно бути давно звѣсне, а саме власну думку Погодина высказану 1842 року: „*Національности никакой уничтожить нельзя* напротивъ сила сія увеличиваетъ ся по мѣрѣ покушеній противъ оной, и они кромѣ вреда, ничего принести не могутъ“ (гл. Барсуковъ: Жизнь и труды М. П. Погодина, т. VII. ст. 71). Згôдно зъ тымъ своимъ переконанемъ Погодинъ и радить своимъ землякамъ пôддержувати „собственную литературу“ Галичанъ и самъ ей пôддержуе якъ вмѣе. Коли-жь Погодинъ запрошувавъ галицкихъ писателѣвъ и ученыхъ до россійского ученого кружка и россійскихъ выданъ, то се було, якъ слушно замѣтивъ вже й покôйный Драгомановъ, безъ усякои спеціяльнои „московскои интриги“, а зовсѣмъ природно. Тамъ же Погодинъ бувъ дома и тамъ працювавъ тежь украинофілъ Бодяньскій, зъ котрымъ Погодинъ зводивъ своихъ знакомыхъ Галичанъ. Тымъ то, скоро й прийшлось бы вже вважати Погодина обрусительнымъ славянофіломъ чи по термінольоґіи д. Ол. Барвѣньского москвофіломъ, то бувъ бы се такій москвофілъ, вôдъ якого вôдхрестились бы якъ вôдъ чорта нашѣ галицкѣ обрусителѣ москвофілы. Чи жь личить вôдхрещувати ся вôдъ него д. Ол. Барвѣньскому, украинофілови? Хиба зô становиска польского украинофіла!..

Пишучи про недѣльнѣ школы на Украинѣ (межи 1859-1862 рр. (ст. X—XI) д. Ол. Барвѣньскій выстерѣгае ся вже тыхъ фактичныхъ помылокъ, що ихъ поробивъ у першôй части своихъ „Виїмок“. Тамъ вôнъ твердивъ, що тѣ школы закрыто головно изъ-за „ґазетних нападів на сепаратізм і українофільство“, а не якъ справдѣ було, изъ за того, що поліція выкрыла чи впала на слѣдъ революційнои пропаґанды въ двохъ школахъ въ Петербурзѣ, де про сепаратизмъ и украинофільство й мовы не могло бути. Въ новôй книжцѣ попередна думка не спростована, правда, та все таки замазана по трохи. „Часописи московскі — каже ся тутъ — заговорили вже про „польску інтриґу“ а навіть (!) поставили українофільство поруч з „нігілізмом“. Крокъ напередъ зробленый, — слава Богу! Все-жь „нігілізм“ ближшій цѣли, дарма що вôнъ на самôмъ кôнци сховавъ ся за плотикомъ „навіть“.

Крôмъ тыхъ головныхъ недокладностій про вплывъ Погодина на Галичанъ и недѣльнѣ школы на Украинѣ, якѣ разять тымъ бôльше, що зраджають умысне упрямство автора, въ першôй частинѣ „Огляду“ можна стрѣнути ся ще сямъ и тамъ зъ невѣрными дрôбничками. До такихъ дрôбничокъ — я не вычисляю ихъ всѣхъ — належать натякненый (на ст. IX.) по поводу петербургскои „Основи“ „напрям зображаючо-етноґрафічний“, высказъ про драму Осипа Барвѣньского „Павло Полуботок“ (ст. XXIII) и уступъ про буковиньского поета Исидора Воробкевича (ст. XXVI.) Про літературный „напрямъ зображаючо-етноґрафічний“ буде мова дальше. А що до драмы Ос. Барвѣньского „Павло Полуботок“, то я сумнѣваю ся чи була вона „виставлювана з великим (!) успіхом на руській сцені“. Я бувъ въ театрѣ, коли ей грали и тямлю, що се було лыко. Менше може лыка е въ творахъ Исидора Воробкевича, та все таки годѣ такъ панькати ся съ ними, якъ робить се авторъ „Виїмок“.

(Конець буде.)

В. Щуратъ.

бажавъ, що такъ скажемо, пройти помѣжь дощь. И розумѣе ся, пройшовъ та такъ, що зъ его промовы анѣ не видно докладно, хто-жь то властиво душить Украину, анѣ тымъ менше того не видно, що тутъ маѣ робити Австрія.

Бо коли не царь насъ душить, а тѣлько якій небудь дрѣбный россійскій урядникъ, то найпростѣйша рѣчь — пожалувати ся цареви на *урядника*; значить въ такѣмъ разѣ украиньска справа не є жадна мѣжнародна справа, а якась прогавлена провізорія. А коли найнебезпечнѣйшій ворогъ Австрія не царь зъ его полками и дипльоматами, а Словяньске благотворительне Общество зъ Марковымъ и Купчанкомъ, то й тутъ доволѣ буде розвязати одно товариство, зробити нешкѣдливыми двохъ або десять людей — и Украина буде врятована. А коли такъ, то дивуѣшь ся тѣлько, чому се д. Барвѣньскій не промовлявъ згѣдно зъ д. Крамаржемъ за австро-россійскимъ союзомъ, бо въ такѣмъ разѣ лекше було бы по добрѣй волѣ узыскати вѣдъ царя все те, чого треба д. Барвѣньскому. Тридержавный союзъ зъ его кольосальными узброеннями и неможливыми буджетами вѣйсковыми зъ сего погляду дорога така, *якъ коли бы хто* входивъ до покою продираючи дахъ и проломлюючи стелю, замѣсть вѣйти отвореными дверми. А д. Барвѣньскій власне вважавъ потрѣбнымъ розпочатн свою промову вѣдъ звеличаня тридержавного союза, не мѣркуючи навѣть про те, якѣ консеквенціи се мусить мати для его національного становища. Бо вѣзьмѣмъ справу зъ другого боку и запытаймо себе, чи для тридержавного союза лѣпше, чи гѣрше, коли Россія тисне свои окранны, руйнуѣ ихъ, ширить мѣжь ними невдоволеня? Очевидно, що лѣпше, бо-жь очевидно тымъ способомъ Россія сама собѣ пѣдрубуѣ ноги, ослаблюѣ свою силу на выпадокъ конфлікту. Політика тридержавного союза вымагала бы навѣть ширити невдоволене, провокувати переслѣдуваня въ Россіи, хочь бы ихъ тамъ и не було. Для прихильникѣвъ сего союза бувъ бы д. Барвѣньскій бѣльше прислуживъ ся вказуючи на такій факты невдоволеня зъ россійского уряду въ самѣй Россіи, нѣжь розводячи безцѣльній жалѣ на те, що россійскій жандармы не пускають черезъ границю выдань Наукового тов. им. Шевченка, бо-жь певна рѣчь, що гр. Голуховскій сего не допусканя не вчинить предметомъ нѣякои дипльоматичнои акціи. А зъ другого боку для интересѣвъ тридержавного союза важно, щобы Австрія була центромъ притягаючимъ, до котрого бы горнули ся симпатіи и интереси гнобленыхъ у Россіи народностей. Тутъ д. Барвѣньскій, коли-бъ бувъ справдѣшнымъ вѣдпоручникомъ украинско руского народу передъ европейскимъ форумъ, а не выбранцемъ зъ ласки „Кола польского“ до австрійскои делегаціи, бувъ бы знайшовъ доволѣ матеріялу до критики поступованя австрійского уряду зъ Русинами. А коли вже д. Барвѣньскому нѣяково було говорити про Галичину, то въ Будапештѣ его украинньско-руске серце мало найлѣпшу нагоду пѣднятн голосъ на всю Европу на утискъ угорскихъ Русинѣвъ Мадярами, утискъ, смѣло се скажемо, тяжшій и бѣльше вѣдиваючій нѣжь россійскій. Чому жь то д. Барвѣньскій анѣ однымъ словечкомъ не згадавъ про сей утискъ, не запротестувавъ проти него, не вказавъ на фальшь будапештеньскихъ тысячилѣтныхъ празникѣвъ, при котрыхъ и Русины служать бездушною та негѣдною штафажею? (Якъ зачуваемо, Мадяры такъ щѣльно сховали угорскихъ Русинѣвъ, що на выставѣ будапештеньскѣй навѣть у вѣддѣлѣ етнографічнѣмъ поминено ихъ, не показано угро руси хаты, строѣвъ и т. д.)

Въ Кіевѣ за дозволомъ цензуры зъ 14 (26) червня с. р. выпечатано вѣдозву зъ заголовкомъ „*Сердечная просьба*“. Въ тѣй вѣдозвѣ „сердечно“ просить Григорій Ивановичъ Купчанко, редакторъ-издатель „Просвѣщенія“, патріотѣвъ-Великороссѣвъ о „пособія“. Вѣдозва тымъ цѣкава, що Купчанко перехитривъ всѣхъ своихъ товаришѣвъ по званю и „убѣжденіяхъ“, бо коли они всѣ дѣстають точно означенѣ „пособія“, то вѣнъ хотѣвъ бы мати ще extraordinarium въ доходахъ свого буджету и приватною вѣдозвою, въ котрѣй натякуе на патріотизмъ царя, промавляе до серця „русскихъ“ патріотѣвъ. Вѣдозву подаемо въ скороченю, задержуючи языкъ оригіналу:

„Въ Австро-Венгріи живутъ, какъ извѣстно, кромѣ разныхъ другихъ славянскихъ народовъ, также четыре милліона человѣкъ русскаго народа. Эти четыре милліона русскихъ жителей Австро-Венгріи находятся на очень низкой степени культуры. И ихъ матеріальное положеніе весьма печальное. Причины одного и другого общеизвѣстны.

Будучи русскимъ православнымъ урожен цемъ Буковины и желая по мѣрѣ своихъ слабыхъ силъ содѣйствовать къ просвѣщенію своихъ темныхъ и бѣдныхъ земляковъ, братьевъ и единовѣрцевъ, я отъ нѣсколькихъ лѣтъ пишу и издаю поучительныя народныя брошюры и газеты и распространяю ихъ среди русскихъ крестьянъ въ Буковинѣ, Галичинѣ и Венгерской Руси. До сихъ поръ я написалъ и издалъ слѣдующія брошюры: 1) „Кто мы“ (съ иллюстраціями), 2) „Русскій народъ“ (съ иллюстраціями), — эти обѣ брошюры были конфискованы и запрещены Вѣнскою цензурною властью, 3) „*Буковина и ея русскіе жители*“ (съ иллюстрац. и этногр. картою Буковины), 4) „Галичина и ея русскіе жители“ (съ иллюстр. и этногр. карт. Галичины), 5) „Холмская Русь“ съ иллюстр. и картами), 6) „Славяне“ (съ иллюстр. и карт.), 7) „Горѣлка или какъ вылечиться отъ пьянства“, 8) „Къ чему ведетъ пьянство, а къ чему — трезвость (съ портретомъ), 9) „Холера“ и проч.

Отъ начала 1888 года до конца 1892 года я редактировалъ и издавалъ въ г. Вѣнѣ иллюстрированную народную газетку на буковинско-русскомъ нарѣчіи подъ названіемъ „Русская Правда“, а отъ половины 1893 года до настоящаго времени я редактирую и издаю въ г. Вѣнѣ, тоже на буковинско русскомъ нарѣчіи, иллюстрированную народную газетку п. н. „Просвѣщеніе“. Отъ конца 1892 года до половины 1893 года я потому не издавалъ газеты, такъ какъ находился подъ слѣдствіемъ за будто совершенное мною преступленіе въ государственной измѣнѣ. Послѣ прекращенія слѣдствія я перемѣнилъ названіе газеты, но продолжалъ редактированіе и изданіе ея въ томъ-же самомъ народномъ русскомъ православномъ духѣ, въ которомъ редактировалъ и издавалъ „Русскую Правду“, весьма часто подвергавшуюся конфискаціямъ и запрещеніямъ со стороны цензурной власти и проклятію и запрещенію со стороны *Львовскаго уніатскаго* митрополита д-ра Сильвестра Сембратовича. И газета „Просвѣщеніе“ часто подвергается конфискаціямъ и запрещеніямъ.

Частыя конфискаціи и запрещенія моихъ брошюръ и газетъ совершенно подорвали мои скудныя *финансовыя силы*, такъ какъ я принужденъ былъ издавать вмѣсто конфискованыхъ и запрещенныхъ экземпляровъ новые экземпляры *брошюръ* и газетъ; но это не было въ состояніи сломать мой духъ и заставить меня перемѣнить свои національныя, вѣроисповѣдныя и политическія убѣжденія, что четырехмилліонный русскій народъ въ Австро-Венгріи долженъ пользоваться такими самыми правами, какими пользуются нѣмцы, мадьяре, поляки и другіе народы этого государства, и долженъ остаться русскимъ народомъ и сохранить свою праотцовскую православную вѣру и все, что ему родно, дорого и свято. Этимъ убѣжденіямъ я и буду давать выраженіе въ своихъ изданіяхъ такъ долго, какъ долго будутъ служить мнѣ мои умственныя и физическія силы.

Въ виду *полезнаго патріотическаго направленія* моихъ изданій не только разрѣшенъ ихъ ввозъ въ *Россію*, но тоже разрѣшено мнѣ посылать ихъ многимъ высокопоставленнымъ лицамъ въ Россіи, а также на Высочайшее Имя, о чемъ я былъ увѣдомленъ письмомъ Кабинета Его Императорскаго Величества отъ 30 Января 1895 года N ръ 1954. И покойному Государю Императору Александру Александровичу угодно было разрѣшить мнѣ посылать газету „Русскую Правду“ и затѣмъ газету „Просвѣщеніе“ на Высочайшее Имя, а затѣмъ выразить мнѣ Высочайшую благодарность.

Уповая на Вашъ патріотизмъ и на Ваше сочувствіе къ намъ, зарубежнымъ Вашимъ роднымъ братьямъ и единовѣрцамъ, дерзаю покорнѣйше просить Васъ, поддержать мою *патріотическую* публицистическую дѣятельность подпискою на газетку „Просвѣщеніе“ и рекомендованіемъ ея Вашимъ почтеннымъ знакомымъ. Газетка „Просвѣщеніе“ стоитъ на весь годъ 3 руб вмѣстѣ съ почтовою пересылкою. Адресъ моей редакціи слѣдующій: Въ г. Вѣну (Въ Австріи). Въ редакцію „Просвѣщеніе“. Wien (Austria) I. Hauptpostlagernd.“

Зъ якою невеличкою жертвою — 3 рублѣ рѣчно — можна „русскимъ“ патріотамъ спасти галицкихъ Русинѣвъ вѣдъ моральнои и матеріяльнои загибели! Се справдѣ такъ мало, що мы могли бы чудувати ся, коли бы Купчанко, сей мученикъ австрійского правительства, вернувъ у „Вѣну“ безъ добре набитого кармана россійскими рублями.

Документъ сей оголосила „Буковина“ и вѣдъ себе додала такій близшій информаціи (мабуть опертій на поліційныхъ и судовыхъ актахъ) про дѣяльность Купчанка: „Правительство наше маѣ документы въ рукахъ, якій зъ Купчанка „австрійскій патріотъ“, и оно зовсѣмъ не такъ часто, якъ Купчанко нарѣкаѣ, а противно мало коли конфіскувало его выдання. Вѣнъ перше бувъ шпіономъ Фердинанда болгарского и выдававъ *Русскую Правду* зъ россійскими тенденціями, абы мати вступъ до россійскои амбасады у Вѣдни и тамъ мѣгъ роздобути потрѣбній вѣсти для болгарского князя. Коли-жь правительство болгарске не могло настарчити грошей для свого шпіона и не хотѣло давати грошей на *Русскую Правду*, а знаный процесъ перепинивъ Купчанковій зносины зъ Болгаріею, вѣнъ ставъ выдавати *Просвѣщеніе*, въ котрѣмъ передруковуе статьѣ зъ давнои *Русской Правды*, ширить дальше свои тенденціи и теперъ чванить ся передъ Москалями „полезнымъ патріотическимъ направленіемъ“ своихъ выдань.“

Дописи „Дѣла”

Зъ Перемышлянщины.

[Наши школы.]

Недавно читавъ я про рускѣсть въ школѣ глиняньскѣй; та оно дѣйстна правда. Жаль, тай жаль великій, що ся школа такъ змарнувала ся та що за нею нема кому вступити ся тамъ, де треба. А знати-жь вамъ, що глиняньска школа то ще зъ тыхъ давныхъ т. зв. комунальныхъ школъ, котра *зачисляе ся до найстаршихъ* не лишь въ повѣтѣ перемышляньскѣмъ, але и въ Галичинѣ, а завсѣгды мѣщане дбали про рускій языкъ въ тѣй школѣ. Теперь она пѣдъупала не лишь въ рускѣмъ, але й у всѣмъ. Що она пѣдъупала въ рускѣмъ, — не конче така вина управителя. Атже вѣнъ Полякъ! Наглядъ надъ школами маютъ инспекторы окружнѣ, они повинні усувати неправильности хочь бы зѣ взгляду на присягу службову; та де тамъ. А що гѣрше: тыми инспекторами, пѣдъ котрыми тота школа пѣдъупала — самѣ Русины! Давнѣйше, правда, управителемъ бувъ честный человѣкъ, добрый учитель, бл. п. Балтаровичъ, але инспекторами були Поляки: Подгаличъ, Фрайндъ; настали-жь Русины: Шлемкевичъ, Лешега, а теперь Витошиньскій, тай пропала рускѣсть въ глиняньскѣй школѣ.

Возьмѣмъ другу школу въ повѣтѣ, въ Перемышлянахъ, пѣдъ бокомъ окружнои рады, пѣдъ окомъ старосты и шкѣльного инспектора: школа 5-класова, управитель *gente Rutenus* панъ *Dobrzański* ій, *инспекторъ* Русинъ згаданый п. Витошиньскій, ну и що зъ того? Дѣтей рускихъ майже нема, а тѣ що суть, то польонізуютъ ся ажь гей! Панъ Dobrzański зовсѣмъ призабувъ, що на рускихъ книшахъ зрѣсъ, та що небѣщикъ татусьо тыхъ книшѣвъ въ торбинцѣ сыновы ще ажь въ „школы“ довозивъ. Теперь панъ Dobrzański зовсѣмъ на те призабувъ. Дѣти зъ его школы навѣть читати *добре* по руски не вмѣютъ, але за те панъ Dobrzański у великихъ ласкахъ у п. старосты, а злобній учитель величаютъ pana Dobrzańskiego инспекторомъ. Передъ кѣльканацяти лѣтами бувъ въ Перемышлянахъ учителемъ коренный Полякъ Тарнавецкій, теперь вже пѣзѣйникъ. Вѣнъ бувъ самъ директоромъ и учителемъ и въ одній кѣмнатцѣ учивъ сотки дѣтей, але дѣти вмѣли и по нѣмецки и польски и по руски. Бувъ до недавна Сидоръ, тай за того було бѣльше хѣсна. Дѣти умѣли Богу помолити ся, ходили то до церковцѣ то до костела; — теперь учителѣвъ та учительокъ щось ажь осмеро, будынокъ школьный одинъ новый, два старій — але тѣлько й хѣсна. Зъ села шкода и слати дитину, бо чого она тамъ навчить ся? Встыдати ся свого. Рускій дѣти замѣсть до церкви йдуть до костела, або якъ вже часомъ рускій священикъ самъ заведе дѣти рускій до церкви, то потѣмъ йдуть они ще и до костела. Руска дитина радше йде до костела, а вѣдъ церкви сторонить, бо встыдае ся. Або она коли молить ся по руски въ школѣ? Хорони Боже!

Є при тѣй школѣ учителѣ Русины, та що зъ того? Замѣсть пѣйти до церкви зъ дѣтьми идуть до костела. Вже то таке щасте у Русинѣвъ. Сли котрый хоче чого дохрапати ся, мусить робити ся „porządnym“. Отъ прим. є при тѣй школѣ учитель п. П. К—въ, бувшій сотрудникъ „Народнои Часописи“ та редакторъ „Правды“ п. Барвѣньского. Гадавъ бы хто, що вѣнъ прецѣнь вже бувъ porządnym та доста зъ него. Де тамъ! Вѣнъ такожь радше пѣйде зъ дѣтьми do kościoła якъ до рускои церковцѣ. Учить вѣнъ въ тѣй школѣ рускаго языка, ба, маѣ навѣть выдѣловый испытъ зъ рускаго языка — гадавъ бы хто, що дѣти зъ-пѣдъ руки п. К—ова страхъ будуть щебетати по руски та руску літературу рецитувати такъ якъ польску. Де тамъ! Дѣти буквально читати не вмѣютъ. Ось такій вѣдносины въ перемышляньскѣй школѣ пѣдъ бокомъ ц. к. рады окружнои и инспектора навѣть Русина, а пѣдъ управою управителя такожь Русина!

Але ось ще що. Є тамъ двохъ Русинѣвъ учителѣвъ: згаданый П. К—въ и М—ій, оба зъ выдѣловыми, о скѣлько намъ вѣдомо, испытами. Думавъ бы хто, що тѣ учителѣ занимають якійсь поважнѣйшій посады! Та ба, они Русины! Они маютъ посады молодшихъ учителѣвъ. *За те панъ Dobrzański* хочь безъ испыту занимае стало посаду управителя, бо то бачте zasługi! Ну и що-жь дивувати ся тымъ бѣдакамъ, коли они, не маючи zasług, навѣть зъ выдѣловыми испытами мусять сидѣти на 300 зр. рѣчнои платнѣ! Мусять добивати ся zasług, бо бачать, що панъ Dobrzański grata persona у п. старосты, а звѣстно exempla trahunt!

Зъ краю.

[Про преміи для шкѣльнои молодежи.]

Дня 15 липня закѣнчили нашій дѣточки свою цѣлорѣчну працю въ школахъ. Въ школахъ народныхъ закѣнчене року шкѣльного попереджае испытъ рѣчный. Пильнѣйшихъ школярикѣвъ нагороджують настоятелѣ дарунками, чи то образками чи книжочками А варто знати, чи много радъ шкѣльныхъ въ рускѣй половинѣ нашого краю спровадило преміи для своихъ школярикѣвъ зъ „Просвѣты“ або зъ „Товариства педагогічного“? Варто бы, *щобы* оба сѣ товариства выдали статистику, скѣлько радъ шкѣльныхъ побирае рѣчно у нихъ книжочокъ на премія? Певно, що десь дуже мало!

Хочь якъ се сумно, а однакъ ще сумнѣйше те, що у насъ такъ мало є книжочокъ рускихъ, котрѣ ц. к. краева рада шкѣльна вызначила на премія шкѣльнѣ. Мало що бѣльше якъ 30! Чи у насъ нема бѣльше книжокъ? Тажь сама „Просвѣта“ выдала доси до двѣста книжокъ, а власне зъ того числа признали власти шкѣльній заледво 10%, отже 20 выдань „Просвѣты“ вѣдповѣдными на шкѣльнѣ премія.

А чому-жь, поспытати бы, слѣдуючѣ книжки, выданѣ „Просвѣтою“, не суть вѣдповѣднѣ на премія шкѣльнѣ: 1) *Житє чесного* человѣка. 2) Якъ ярмаркувавъ Тарасъ? 3) Добре роби, добре буде. 4) Старый Ефремъ. 5) Росказы про небо и землю. 6) Житє Т. Шевченка. 7) Трийцять лѣтъ тверезости. 8) У проченка. 9) Пасѣка. 10) О управѣ рослинъ господарскихъ. 11) Про житє. 12) Паша, душа въ господарствѣ. 13) Дещо про здорове. 14) Мертвецкій великдень. 15) Помѣчь власна. 16) Житє Вол. Барвѣньского, 17) Житє св. Евстахія. 18) Ставропігійске Брацтво. 19) Праведный Товія 20) Оповѣдане про рослины. 21) Маркіянъ Шашкевичъ. 22) Географія Руси. 23) Сагайдачный. 24) Цѣсарь Францъ Іосифъ I. 25) Порадникъ лѣкарскій. 26) Повѣстки. 27) Про городнину. 28) Силы природы. 29) Два славнѣ мужѣ. 30) Илюстрована исторія Руси. 31) Образы страстей Христа. 32) Зъ житя хлѣборобовъ. 33) Про управу вѣвса и ячменю — и много а много иншихъ. Чому ихъ не можна допустити на премія шкѣльнѣ? Чимъ они неморальнѣ або не педагогічнѣ? Чому „Просвѣта“ не робить заходовъ у властей шкѣльныхъ, щобы бѣльше ей выдань допущено до читаня школярямъ? Тажь въ краевѣй радѣ шкѣльнѣй засѣдають о. Торонскій та п. Барвѣньскій, прихильники „Просвѣты“. Чому они не пѣднесуть свого голосу, щобы власти шкѣльнѣ трактували выдання „Просвѣты“ бѣльше прихильно. Ба, що ще бѣльше! П. Барвѣньскій есть самъ авторомъ многихъ книжочокъ „Просвѣты“ а его „Власна помѣчь“ (хотяй перерѣбка) та „Илюстрована Исторія Руси“, зачисляють ся мѣжь лѣпшій выданя товариства. Чому-жь вѣнъ бодай за „своими дѣтьми“ не вставить ся у властей шкѣльныхъ? Вѣнъ вставляе ся въ ц. к. міністерствѣ угорскѣмъ о допустъ „просвѣтныхъ“ книжокъ до школъ угорскихъ, чому-жь бы не мавъ, чи не мѣгъ постарати ся о такій самый дозвѣлъ до школъ галицкихъ?

А теперь еще двѣ важнѣ справы до розваги „Просвѣтѣ“. Книжочки премійнѣ „просвѣтнѣ“ (*якъ* и всѣ выдання „Просвѣты“) друковавѣ етимольогічною правописію, а въ школахъ вже заведена правопись фонетична. А ну-жь сяде що на вѣсъ (а у васъ о то теперь не трудно) радѣ шкѣльнѣй краевѣй тай вчепить ся того и скаже: Выданя „просвѣтнѣ“ яко етимольогічнѣ, отже не вѣдповѣдаючѣ теперѣшнѣй правописи шкѣльнѣй, заборонюють ся на премія. А хочь бы се и не наступило, то зѣ становища педагогічного лѣпше, щобы дѣти вже видѣли у всѣхъ книжкахъ (кромѣ церковныхъ) однообразность правопису. Длятого гадаю, що добре зробила бы „Просвѣта“, коли бы постарала ся о нове выданѣ правописію фонетичною книжочокъ призначеныхъ на премія, тымъ бѣльше, що выданя рускаго товариства педагогічного суть фонетичнѣ.

Друга справа: оправа книжочокъ просвѣтныхъ премійныхъ дуже „невкусна“. Червонѣ окладинки и напись: „Нагорода пильности золотыми буквами, се ще за мало. Подивѣть ся на оправу книжочокъ „видавництва людового“, яка старанно скѣнчена оправа и яка орнаментика на першѣй окладинцѣ. Навѣть въ тѣмъ даѣмо ся выпередити другимъ, а я гадаю, що се не маловажна рѣчь, бо се не для насъ старыхъ „дарунки“, але для дѣтей, котрыхъ може бѣльше бавить неразъ зверхный гарный выглядъ нѣжь змѣстъ книжки. А выданя „людовѣ“ пхають ся мѣжь нашу молодѣжь дверми и вѣкнами; хотяй мы ихъ не спровадимо за грошѣ на премія, то даруе ихъ якій панъ — „добродѣй“ молодежи шкѣльнѣй. Думаю, що коли бы „Просвѣта“ хотѣла дати красшій зверхный выглядъ въ оправѣ своихъ книжочокъ, то се не потягнуло бы за собою великихъ коштѣвъ, бо коли переплетникъ дѣстае до такои роботы кѣльнасотъ штукъ, то повиненъ и дешевше зробита.

Та ще одно: чому професоръ п. Насальскій не постарае ся о „дебітъ“ до галицкихъ школъ для своихъ книжочокъ? Тажь его „Бібліотека для молодежа“ є справдѣ для молодежи дуже поучаюча; варто бы, щобы власти шкѣльнѣ поручили ей для школярѣвъ на книжочки премійнѣ.

М. М.

Акція выдѣлу краевого въ справѣ еміграціи.

Въ газетахъ польскихъ помѣщеный осьнвій комунікатъ о дотеперѣшнѣй акціи выдѣлу краевого въ справѣ еміграціи:

Въ послѣдныхъ рокахъ появивъ ся — якъ вѣдомо — у всходнѣй части краю сильный и неприродный рухъ еміграційный до Бразилія, котрый зъ рѣзныхъ причинъ уважати треба для нашого краю и для самого населеня селяньского шкѣдливымъ.

Выдѣлъ краевый не спускавъ зъ уваги сеи такъ важнои а до порѣшеня дуже трудноі справы, и коли першій рухъ еміграційный въ нашѣмъ краю появивъ ся, зарядивъ вѣдповѣдній доходженя, щобы зѣбрати потрѣбнѣ даты про

той рухъ и его причины. Зъ переведеныхъ доходжень, а именно зъ надбсланыхъ вбдповѣдей выдѣлбвъ радъ повѣтовыхъ и староствъ на розбсланый имъ квестіонарь выходить, що на сей рухъ склали ся рбзнѣ причины. Одни зъ нихъ якъ нещастя елементарни (градъ, посуха, слота, мыши, пожежѣ и т. п.) суть сего рода, що ихъ ухилене вбдъ волѣ людскои не зависить; иншѣ знова причины н. пр. низькій станъ просвѣты нашого люду, за котрымъ иде непорядность, бракъ пбдприемчивости, лѣнивство, скорый послухъ несовѣстныхъ и неретельныхъ краевыхъ та заграничныхъ агентбвъ еміґраційныхъ, котрѣ лише дбають про свою власну користь — ажь тогдѣ будуть могли бути усунени, коли просвѣта у нашого народу пбднесе ся.

Однакъ суть ще и инши важни причины, котрѣ пбсля выслѣдку переведеныхъ доходжень, выликали загальне зъубожѣне населеня селяньского въ нашбмъ краю и рухъ еміґраційный н. пр. надмѣрный подѣлъ ґрунтбвъ селяньскихъ, котрый потягнувъ за собою упадокъ господарства селянъ и зменшивъ ихъ продукцію, цѣлковита недостача заробку въ декотрыхъ повѣтахъ, особливо въ зимовбй порѣ, або заробокъ недостаточный, перетяженe податками и рбзными оплатами, бракъ дешевого и приступного кредыту, въ наслѣдокъ чого наступило надмѣрне задовженe власности селяньскои, значни просторы неуправильненыхъ пасовискъ и неужитквъ громадскихъ, котрѣ можна бы взяти пбдъ управу и въ той способъ побблышити просторы надаючи ся пбдъ управу, а котрѣ въ деякихъ повѣтахъ супротивъ тягомъ бблышаючого населеня вже не выстають и т. д. — при помочи правительства и краю, а передовсѣмъ при добрбй воли и охотѣ самои суспбльности, дали бы ся зъ часомъ усунути.

Въ тбй справѣ ухваливъ соймъ на засѣданю д. 3. лютого с. р. поручене выдѣлови краевому, щобы и на дальше уважавъ на рухъ еміґраційный въ краю, збиравъ вѣдомости о его розмѣрахъ и напрямахъ, а скблько въ тбмъ добачить вплывъ економічно и суспбльно шкбдныхъ чинникбвъ, щобы въ порозумѣню зъ правительствомъ старавъ ся о якъ найбблше енергічне перепинене дѣланя тыхъ чинникбвъ.

Спеціально же поручивъ соймъ выдѣлови краевому, вбзвати репрезентаціи тыхъ повѣтбвъ, де ббблшае ся рухъ еміґраційный до Бразилиі, щобы вказали средства, примѣненѣ до мѣсцевыхъ потребъ и обставинъ, котрѣ могли бы успѣшно противдѣлати сему рухови.

Выповняючи поручене соймове, выдѣлъ краевый вбдвѣсъ ся до 25 выдѣлбвъ повѣтовыхъ, навѣщеныхъ горячкою еміґраційною, взываючи ихъ, щобы зъ огляду на се, що горячка еміґраційна въ тыхъ повѣтахъ ще не выгасла, а бодай заходить обава, що она у вбдповѣдноі хвили на ново захопить населене въ тбмъ повѣтѣ, — выдѣлы повѣтовѣ заняли ся якъ найревнѣйше сею справою, всесторонно надъ нею призадумали ся и найдальше до кбнца вересня с. р. предложили выдѣлови краевому свои внесеня.

Выдѣлъ краевый звернувъ увагу выдѣлбвъ повѣтовыхъ на свое розпоряджене зъ дня 17 марта 1896 р. и зъ дня 10 цвѣтня 1896 р. въ справѣ розвиненя економічноі дѣяльности радъ повѣтовыхъ и доставленя дешевого кредиту селянамъ за посередництвомъ касъ щадничыхъ, котрѣ то розпоряджена мають цѣль пбднести добробыть нашого люду, а тымъ самымъ можуть усунути одну зъ найважнѣйшихъ причинъ, якѣ нарбдъ спонукують до еміґрації.

Повысше поручене выславъ выдѣлъ краевый до выдѣлбвъ повѣтовыхъ въ Бббрцѣ, Бучачи, Борщевѣ, Бережанахъ, Бродахъ, Чортковѣ, Чешановѣ, Гусятинѣ, Ярославѣ, Камѣнцѣ струмѣловбй, Львовѣ, Пбдгайцяхъ, Перемышлянахъ, Равѣ, Рогатинѣ, Скалатѣ, Сокали, Станиславовѣ, Тернополи, Теребовли, Золочевѣ, Жовквѣ, Збаражи, Жидачевѣ и Залѣщикахъ.

Крбмъ того вбднѣсъ ся выдѣлъ краевый до намѣстництва зъ запытанемъ, чи и якѣ рѣшеня правительства запали въ тбй справѣ, а заразомъ просивъ удѣлити урядовѣ вѣдомости о теперѣшнбмъ руху еміґраційнбмъ въ нашбмъ краю, а именно въ котрыхъ повѣтахъ горячка еміґраційна обхопила населене селяньске; скблько родинъ и скблько особъ зъ кождого повѣту выеміґрувало; скблько несовѣстныхъ агентбвъ потягнули орґаны правительственнѣ до одвѣчальности за баламучене селянъ и намовлюване ихъ до легкодушнои еміґрації. Вкбнци просивъ выдѣлъ краевый намѣстництво подати ему, якѣ урядовѣ вѣдомости одержало оно послѣдными часами вбдъ посольства въ Ріо Жанейро и вбдъ консулятбвъ въ Бразиліи о судьбѣ еміґрантбвъ галицкихъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Agramer Tagblatt дбстае зъ Горицiи вѣсть про недалеке уступленe намѣстника Побережа Рінальдінього. Рінальдіні мавъ просити о вбдпустку на 6 тыжднѣвъ и задумуе перебути той часъ въ *Вельдесѣ* въ Краинѣ. Славяне Побережа — якъ каже допись — бажають ему щиро, щобы повернувъ до здоровля та мбгъ довго ще въ кругѣ своіи родины... спожывати выслуженину. Они ему не тблько забудуть всѣ кривды, якихъ зазнали вбдъ правительства, але навѣть выбачать ихъ, скоро тблько усуне ся въ добре заслуженый станъ спочинку. Вбнъ же и самъ порозумѣвъ вкбнци що его урядоване лише заострило національнѣ суперечности, та переконавъ ся, що удавана въ деякихъ кругахъ льояльнбсть — то тблько мана, щобы пбдъ личиною льояльности тымъ безпечнѣйше управляти ірідентизмъ. Розвязане загальныхъ зборбвъ політичного товариства „Єдинность“ въ Трієстѣ *наткнуло на камѣнь* и покотило его, а теперь нѣхто не здержить его бѣгу. Правдѣ таки разъ мусить стати ся справедливбсть! Заслуги словеньского народу, того найвѣрнѣйшого сторожа державныхъ границь, мусять такожь зыскати собѣ узнане! Мусить разъ скбнчити ся пещене и голубленe тыхъ людій, що тайкомъ шырять по Побережу около 15.000 примѣрникбвъ найогиднѣйшого письма ірідентистичного L' Eco delle Alpi Giulie. Правда, що Славяне невинною патріотичною працею *спиняють тую пагубну роботу*; але на жаль, не богато могуть вдѣяти, коли не мають пбдмоги зъ повликаноі до того стороны. Тому, коли мае настати на Побережу нормальный станъ, то правительство мусить змѣнити систему, якои держало ся въ тбй краинѣ вбдъ кблькохъ десятквъ лѣтъ. Але, коли бы и змѣнено систему, то не богато тымъ поможе ся Словѣнцямъ и Хорватамъ на Побережу, коли они не будуть всюды и у всѣмъ поступати згбдно. Особливо горвціискій Словѣнцѣ повиненъ собѣ се затямити и залишити братоубійчу боротьбу. Нарбдъ досыть выразно высказавъ ся и дѣлами доказавъ, до котрого належить табору и пбдъ чимъ хоче бути проводомъ. Декотрѣ честилюбни, а до того лише о свои власаи користи дбали людцѣ повинни звернути увагу на волю народу и залишити свою геростратову роботу, бо она е лише водою на млынъ ворогбвъ. Коли горицiйскій Словѣнцѣ у всѣхъ народныхъ справахъ будуть поступати згбдно, то вытворять зъ себе силу, що годна подолѣти всѣ заходы сполученыхъ ліберальныхъ и т. зв. консервативныхъ Италійцѣвъ, а тымъ самымъ подали бы такожь и трієстиньскимъ та истрійскимъ Славянамъ сильну пбдпору. — Мы подали сю допись такъ широко не тблько длятого, що насъ взагалѣ обходять справы славяньскѣ, але ще и тому, бо пропустивши въ нѣй слова „Словѣнцѣ, Хорваты, Италійцѣ“ и т. н., справдѣ призадуматись бы можна, чи то не про насъ рѣчь!

Въ Нижнбмъ Новгородѣ вже пороблено приготовленя на принятe царскои пары, що мае тамъ приѣхати на выставу. Мѣсто пристроено, на выставѣ пороблено всякѣ можливѣ порядки и отворено одинъ новый павільонъ. Крбмъ того засновавъ ся комітетъ зъ громадянъ мѣста, що мае дбати о спокбй и ладъ въ мѣстѣ и на выставѣ въ часѣ побуту царя. Власти заховують всяку осторожнбсть, щобы не повторило ся подббне нещасте, якъ на Ходиньскбмъ поли; бо надѣють ся такъ само, якъ тамъ, велиного здвигу народу. На челѣ комітету станувъ россійскій фабрикантъ Морозовъ, чоловѣкъ такъ въ мѣстѣ якъ и въ околици дуже поважаный. Прихильники обовязковои науки шкбльноі покладають велику надѣю на приѣздъ царя до Новгороду. Звѣстный россійскій педаґоґъ Острогорскій выладивъ на выставу таблицю, що дае образъ початковои народноі просвѣты въ Россіи. „Новое Время“ назвало ту таблицю мапою россійского анальфабетизму. Показуе ся зъ неи застрашаюча темнота народу въ Россіи. Въ декотрыхъ ґуберніяхъ буває лише 2% такихъ, що умѣють читати и писати, а въ осередныхъ ґуберніяхъ навѣть лише 1%. До школы ходить ледво 6% населеня; але е и такѣ ґубернiи, въ котрыхъ лише 2—3% населеня побирае науку шкбльну; а буває и ще гбрше, такъ що ледво 1% ходить до школы або й нѣхто. Отже надѣють ся, що царь, прихильникъ народноі просвѣты, за якого его уважають, побачивши тоту таблицю, прихилить ся до заведеня обовязковои науки шкбльноі.

Зъ Риму звѣщають, що Osservatore Romano оголосивъ именованѣ Таліянього папскимъ нунціемъ у Вѣдни.

Ґен. Бальдісера мае незадовго выѣхати, якъ що року, до Карловыхъ Варбвъ. По своѣмъ поворотѣ до Риму мае нарадити ся зъ правительствомъ що-до дальшого поступованя въ Еритреѣ, именно зъ огляду на Тіґру, Шоу и Касалю, а въ вересни выбере ся назадъ до Масавы.

Зъ Лондону доносять, що тамъ въ найблизшбмъ часѣ надѣють ся передачѣ Касалѣ зъ стороны Италійцѣвъ въ руки Англіи.

Зъ Креты приходять вѣсти про дальшѣ насильства турецкѣ. Коло Кандіи, де доси було спокбйно, мали Турки 19. с. м. убити 5 христіянъ. Коли наспѣла о тбмъ вѣсть до Кандіи, позамыкали христіяне склепы и удали ся до консулѣвъ зъ просьбою о помбчь. Наслѣдкомъ того зателеґрафували консулѣ до Канеѣ. Такожь и зъ самои Кандіи доносить пбзнѣйша телеґрама, при и тамъ убито 10 христіянъ и богато ранено.

Кблькохъ послбвъ христіяньскихъ выѣхало зъ Канеѣ, хочь консулѣ старали ся наклонити ихъ, щобы лишали ся. Потверджае ся вѣсть, що Абдуляхъ паша мае уступити мѣсця кому иншому.

НОВИНКИ.

— **Депутація руска въ Римѣ.** Въ „Душпастырѣ“ читаемо: Папа принимавъ дня 26. червня руску депутацію, котра приѣхала подякувати за именоване митр. Сембратовича кардиналомъ. Авдіенція тревала цѣлу годину. Папа высказувавъ ся зъ похвалами о. кард Сембратовичу и зъ великимъ заинтересованѣмъ розвѣдувавъ ся про житє католицке мѣжь Русинами. Адреса, котру депутація вручила Его Святости. се книга величины 35+50 цм. грубости 8 цм. Оправа выкбнчена въ рукодѣльни переплетничбй п. М. Спожарского. Верхна оправа въ кожу французку темно-орѣховои барвы, робота ручна, гладка, окрашена краями шкбркою ясноі барвы и дрббными окрасами на вколо золочено-оксидоваными украшенями, въ заглубленбй части мѣстить ся довкола рѣзблена изъ золоченого бронзу містернои роботы окружаюча рама прикрашена барвными и дорогими емаліями и гербами всѣхъ трохъ епархій, обнятыми капелюхомъ кардинальскимъ; по лѣвбй сторонѣ гербъ Руси, по правбй сторонѣ гербъ австрійскои монархіи, въ самбй же серединѣ величавый окрашеный емаліями и золоченями гербъ святѣйшого отця папы римского Льва XIII. Книга замыкае ся клямрою, внутрь книги передъ и по текстѣ выложена шовковымъ адамашкомъ оправа цѣлковита, становить гармонійну цѣлбсть. Текстъ выконавъ о. Тупись. На 1-бй картцѣ леднкація св. отцю за удѣлене гбдности кардинальскои митрополитови Сильв. кардиналови Сембратовичеви, выконана письмомъ оздббнымъ золоченымъ; текстъ подяки на перґаминѣ въ языцѣ рускбмъ и латиньскбмъ умѣщеный въ 2 колюмнахъ, котрѣ въ горѣ завершують ся луками — Мотива орнаментики взятѣ зб стилю италійского ренесансового, а надъ луками 2 мармороні таблицѣ зъ написію: „Подяка Русинбвъ Галицкои Провинціи св. Отцю Льву П. XIII. за удѣлене пр. Митрополитѣ гбдности Кардинальскои“. Текстъ латиньскій вбдзначае ся наслѣдованѣмъ письма XVI ого столѣтія въ стилю ґотицкбмъ. Цѣлбсть поважна. Письмо зъ орнаментикою выконавъ о. Тупись, сотрудникъ при св. Юрѣ. Вбдтавъ слѣдують пбдписы: Преосв. епископа станиславбвского, комітету, всѣхъ трехъ капітулъ и священикбвъ зъ вѣрными зб всѣхъ епархій.

— **Рускій священикъ на мадярскбй парадѣ.** Сими днями мы подали телеґраму, яку дбстала зб Львова N. fr. Presse про мадярску параду и участь въ нѣй мѣжь иншими такожь одного руского священика (имовѣрно въ Стрыйщины). Тутешный Przegląd назвавъ того священика по имени: мавъ то бути парохъ скбльскій о. Мартинкбвъ. Отже нинѣ подбставали тутешнѣ польскѣ дневники телеґрамы про саму вже параду. Пбсля тыхъ телеґрамъ дня 20 с. м. вбдбула ся пбдъ Бескидомъ на граници Угорщины и Галичины урочистбсть вбдкрытя памятникбвъ, поставленыхъ зъ нагоды угорского тысячилѣтя. Въ урочистости взяло участь такожь населене руске. Милу несподѣванку справивъ участникамъ урочистости приѣздъ начальника суду скбльского, радника Червецкого, котрый збраныхъ привитавъ именемъ сусѣдного галицкого повѣту. Міністеръ судбвництва Ерделій подякувавъ въ сердечныхъ словахъ за тбй привѣтъ. Въ посвяченю памятника въ Веречцѣ взявъ участь рускій священикъ Глатковичь. Въ промовѣ своѣй высказувавъ ся зъ палкимъ порывомъ о Мадярахъ. Мѣжь иншимъ сказавъ: Русины е чуйными сторожами пбднбчнои границѣ; Мадяре особливо длятого могучѣ и поважанѣ, бо всѣ народы въ Угорщинѣ маютъ однаковѣ права; Русины и Мадяре — то брата! Міністеръ судбвництва подякувавъ всѣмъ сынамъ вбтчины, що причинили ся до уладженя такъ величного свята. Вбдтакъ удали ся всѣ на границю, де вбдкрыто памятники. Рускій священикъ въ своѣй промовѣ зазначивъ добродѣйства, якихъ Русины дбзнають вбдъ Мадярбвъ и благословивъ короля. По тбмъ вбдбувъ ся бенкетъ и т. д. — О тбй самбй подѣі дбстае N. fr. Presse таку телеґраму зъ Веречки зъ дня 20 с м.: Нинѣ рано о год. 6 выѣхавъ міністеръ судбвництва Ерделій въ запрошеными гбстьми, котрыхъ було около 200, окремымъ поѣздомъ до Солтвы, а вбдтамъ поѣхали возами до Веречки, де на высокбй скалѣ пышна памяткова таблиця сповѣщае привандроване Мадярбвъ. Пбсля промовы пароха волоцского Станковича мавъ міністеръ коротку бесѣду. Потбмъ при выстрѣлахъ зъ моздѣрбвъ и одушевленыхъ окликахъ вбдслонено таблицю. По полудни удали ся гостѣ на Бескидъ, де вбдбуло ся урочисте вбдслонене поставленого на граници памяткового стовпа. Окольичне руске населене взяло зъ одушевленѣмъ и патріотичными обязами участь въ святѣ. Кблькохъ бесѣдникбвъ зъ помѣжь народу зазначувало въ промовахъ до міністра що они въ серци е добрыми и вѣрными Мадярами. Тая горяча участь народности немадярскои надавала урочистости настрою одушевленого. — Якъ бачимо, въ сѣй телеґрамѣ згадувсь лише коротко про священика — имовѣрно рускаго — Станковича, та про участь рускаго населеня, а навѣть о бесѣдникахъ зъ-помѣжь того населеня. Може дбйдуть насъ ще якѣ докладнѣйшѣ вѣсти про ролю того рускаго населеня, про галицку депутацію та того галицкого священика рускаго, що зъ нею поѣхавъ. Поки-що показуе ся лише, що до кождои парады найдуть ся, коли поглядати, и Parade-Ruthenen и Миниты Хрунѣ!

— **До испыту зрѣлости въ мужескбй семинаріи учительскбй въ Самборѣ зголосило ся** въ сѣмъ роцѣ 36 звычайныхъ кандидатбвъ а 10 екстерністбвъ, помѣжь котрыми були чотири женщины. Испытъ здали: 1) Белей Павло (Русинъ), 2) Чайковскій Стан. зъ вбдзн. 3) Червѣньскій Іос., 4) Герстекъ Сендеръ, 5) Гільовскій Іос., 6) Глушкевичь Ив. зъ вбдзн., 7) Ганьковскій Василь (Русинъ) зъ вбдзн, 8) Гавранъ Ив. (Русинъ) зъ вбдзн., 9) Голубѣнка Ник. (Русинъ) зъ вбдзн., 10) Гуминякъ Ив. (Русинъ), 11) Янковскій Стан. зъ вбдзн., 12) Клѣщь Василь (Русинъ), 12) Клѣщь Мих. (Русинъ), 14) Конечный Ив. зъ вбдзн., 15) Констанкевичь Емиліянъ (Русинъ) зъ вбдзн., 16) Коссанъ Ив. (Русинъ) зъ вбдзн., 17) Кульчицкій Денисъ (Русинъ), 18) Лежайскій Володимиръ, 19) Липиньскій Емил. (Русинъ), 20) Малищь Мих. (Русинъ), 21) Милеръ Іос., 22) Оржеховскій Адамъ, 23) Перуцкій Антбнъ, 24) Сухарскій Ив., 25) Винницкій Ив. (Русинъ), 26) Заремба Антбнъ зъ вбдзн. и 27) Жеребецкій А. (Русинъ). Девять дбстало поправку зъ одного предмету а то чотири Поляки, оденъ жидъ и два Русины. Зъ 10 екстерністбвъ здали чотири (1 мужчина и 3 женщины) а оденъ мужчина и одна женщина дбстали поправку зъ одного предмету. Зъ помѣжь мужчинъ екстерністбвъ доповнивъ Костишинъ испытъ зрѣлости ґімназіяльный, котрый попередно здавъ. Всѣ кандидаты, що здали и тѣ, що одержали поправку, дбстали вже посады учительскѣ. Найббльше кандидатбвъ пбшло до округа шкбльного въ Долинѣ, Жидачевѣ, Дрогобичи, Стрыю, Перемышли, а кблькохъ до Самбора.

— **Въ Коломыи** уконституувала ся рада громадска, выбираючи бурмістромъ п. Витославского, заступникомъ п. Функенштайна, а асесоромъ п. Ив. Стадниченка.

— **Въ консерваторіи музичнбй у Львовѣ** одержала панна Ольга Торонська дипломъ зъ науки фортепіяну.

— **Новый рбдъ обманьства выгадали жиды,** бо замѣсть австрійскихъ коронъ дають срѣбни грошѣ россійскѣ на 25 копійокъ. Грошѣ тотѣ цѣлкомъ тои самои великости, що нашѣ корбны и треба добре уважати, щобы ихъ вбдъ коронъ розрбзнити. Грошѣ на 25 копійокъ можна дбстати по 30 кр., отже на кождбй такбй монетѣ заробляють жиды 20 кр.

— **Въ справѣ Морского Ока** доносить комунікатъ пбвъурядовый, що, вбдъ уряду австрійского и угорского выслано комісіи, котрѣ вже зачали нарады и на перемѣну то въ Новбмъ Торзѣ, то на замку Недзици (на сторонѣ угорскбй). Цѣль нарады, установити на пбставѣ предложеныхъ имъ зъ обохъ сторбнъ помѣрбвъ катастральныхъ границю мѣжь угорскою громадою Фрідманомъ а галицкою Маньовами на довготѣ 24 кільометрбвъ.

— **Въ справѣ третои палаты торговельноі въ Галичинѣ.** Выдѣлъ краевый мае спротивити ся перенесеню палаты торговельноі зъ Бродбвъ до Тернополя, а предложить зачати стараня о креоване третои палаты торговельноі въ Станиславовѣ.

— **Самоубійство дезертира.** Передъ кблькома днями утѣкъ зъ вбйска капраль вбдъ гузарбвъ Людвикъ Ковачь, стаціонованый въ Винникахъ, допустивши ся тамъ попередно якоись крадежи. Въ понедѣлокъ вечеромъ зловили его селяне въ Сѣменбвцѣ, де вбнъ укрывавъ ся въ збжу, и вбдставили до львбвского староства. Тутъ Ковачь въ якбмсь закамарку застрѣливъ ся въ револьверу. Селянамъ выплачено 25 зр. нагороды, яка вызначена за приколене дезертира.

— **Затроена вода.** Дня 13 липня занедужала въ Бисковичахъ коло Самбора цѣла родина коваля Клінґа середъ симптомбвъ затроеня. Крбмъ родины коваля въ 6 особъ, занедужала такожь служниця, котра небавомъ умерла въ шпитали въ Самборѣ. Комісія судово-лѣкарска сконстатувала, що вода въ бочцѣ въ сѣняхъ хаты Клінґа була затроена арсеникомъ. Станъ здоровля затроеныхъ мимо помочи лѣкарскои грбзный.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На фондъ запомоговый „Акад. Громады“ у Львовѣ** надбслали Вп. пп.: безпосередно до товариства: Кульчицкій Осипъ зъ Будзанова 2 зр., д-ръ Кость Левицкій зб Львова 5 зр., о. Антбнъ Левицкій въ Нижнева 2 зр., о. Василь Левицкій зъ Нижнева 1 зр., Петро Огоновскій зб Львова 2 зр., о. Климъ Базилевичь зъ Пбдлѣсокъ 2 зр., Иванъ Прыйма зъ Перемышля зб складки 9·50 зр., складка при картахъ въ Красовѣ 1·14 зр., Копертиньскій Мих. зб складки 1 зр., Денисъ Коренець зб складки 4 зр., о. Лук. Чирняньскій 50 кр., Осипъ Раковскій 50 кр., Олександра Огоновска зб Львова 1 зр., Банкъ звязковый въ Станиславовѣ 10 зр., Мих. Спожарскій зб Львова 1 зр.; — на руки адміністраціи „Дѣла“: Григорій Лотоцкій зъ Городка 1·30 зр., о. Григорій Пирожиньскій зъ Любинець 1 зр., Людвикъ Сальо зъ Коломыѣ 1 зр., Софронъ Недѣльскій зъ Коломыѣ 1 зр., М. Карпиньскій зъ Явиповичь 1 зр., Иванъ Федина зъ Борщева 2 зр., Читальня „Просвѣты“ зъ Борщева 3 зр., д-ръ В. Дроздовскій зб Скла 2·50 зр., А. Тишиньскій зъ Чарноѣ 5 зр., о. Л. Струтиньскій зъ Космача 1 зр., о. Бачиньскій зъ Глинянъ 1 зр., Читальня въ Бутинахъ 3 зр., о. Поховскій зъ Нестеровець 1 зр., о. Миколаевичь зъ Скомороховъ 2 зр., о. Ст. Билиньскій зъ Чернихова 2 зр., М. Кручковска зъ Тернополя 10 зр. — Всѣмъ тымъ Вп. Добродѣямъ складаемъ отсимъ сердечну подяку. — За Выдѣлъ тов. „Ак. Громада“ у Львовѣ: *Иванъ Раковскій* голова, *Остапъ Весоловскій* членъ выдѣлу.

Телеґрамы „Дѣла“

Вѣдень 22 липня. N. Wien. Tagblatt доноситъ, що въ серпни мають вбдбути ся заручины сербского короля зъ чорногорскою княжною.

Римъ 22 липня. Президентъ міністрбвъ Рудіні заявивъ въ парляментѣ, що нове міністерство лише въ справѣ войскового буджету замѣняе дотеперѣшну програму. По тбмъ заявленю палата радила надъ справою установленя цивільного комісаря для Сицилиі.

НАДОСЛАНЕ.

МАРІЄВКА Заведене водолѣчниче побôчь Львова п. Львôвъ.

Ново прибули: велика саля гідропатична, двокомôрнй купелѣ електричнй проф. Ґертнера, ligno-sulfid инґаляцін. Знаменита кухня. Мѣрнй цѣны.
212 1—3

БЕЗПЛАТНОИ

порады и помочи въ недугахъ жѣночихъ удѣляе ся вô вторки и пятницѣ вôдъ годины 9—12 передъ полуднемъ

въ новôмъ заведеню для недухъ жѣночихъ у Львовѣ при ул. Піяровъ.

Зміна льокалю.

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

вôдъ „Коперникомъ"

перенесеный до нового льокалю при пл. Галицкôй ч. 1

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — **Направы найскорше и найдешевше.** — Устроенє електричныхъ дзвонкôвъ. — Замовленя въ провінціи водворотнє

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.
4 85

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выбôръ поезій для народу зъ житьеписью и портретомъ автора.

Накладомъ товариства „Просвѣта".

Цѣна кождои части **25 кр.**

Оправленй примѣрники продають ся по 35 кр.

Безъ конкуренціи

есть мôй склепъ истнуючій вôдъ р. 1848 и тѣшучій ся вôдъ сего часу великою симпатією. Длятого поручаю мôй обильный складъ одягôвъ мужескихъ и хлопячихъ, пальта мужескй и хлопячй, якъ также одяги дитячй и уніформы. Такожь позваляю собѣ поручитись Всч. Духовеньству яко спеціялістъ въ роблению сурдутôвъ, рясъ и т. д.

Замовленя пôсля мѣры выготовлюють ся въ найкоротшôмъ часѣ якъ найгарнѣйше.

Дякуючи за дотеперѣшнй взгляды пишусь
4095

Зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна ч. 3.

ОСОБА

интеліґентна, Нѣмкиня, глядає мѣсця до заряду дому. Зголошувати ся у панѣ Бульчиньскои у Львовѣ при ул. на Болоня ч. 27.
210 2—3

Дрôтъ кôльчастый цинованый до огороджень по зр. 5 за 100 метрôвъ. Шнуры дротянй цинованй, грубости 5, 8, 13, 16. 20 мм. по цѣнахъ можливо низькихъ

поручае Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры).

Молитвеник для дітий

виданий

коштом руского тов. педаґоґічного.

В полотняній оправі з волоченим хрестом **20 кр.**

Продає ся в книгарни Наукового тов. ім. Шевченка, Львів ул. Академічна ч. 8.

ПОДЯКА.

Неумолимый Ангелъ смерти не оминувъ и моеи стрѣхи, забравши дня 13 с. м. дрôбненькимъ дѣтямъ найпечальнѣйшу матѣрь, а менѣ найдорожшу мою жену — Савину. Въ неутулимôмъ моѣмъ горю и печали я знайшовъ одну лишь потѣху въ тôмъ, що свояки та знакомй щирымъ серцемъ той мôй смутокъ дѣлили. Длятого складаю на семъ мѣсци зъ глубины зболѣлого серця щиросердечну подяку передовсѣмъ Найлюбезнѣйшôй Мамуни, що зъ цѣлковитымъ пожертвованемъ своихъ слабонькихъ силъ безсоннй ночи та горестнй дни проводила при лôжку покôйнои Савины, — якъ рôвножь и сестрѣ Єленѣ Кисѣлевскôй, що въ преважкихъ годинахъ ея недуги зъ правдивымъ пожертвованемъ свого здоровля що-день майже спѣшила до неи зъ розрадою и помочію та осолоджувала послѣднй ея хвилѣ. „Спаси Бôгъ" дорога Сестричко — нехай Тобѣ Всевышнй сторицею вынагородить Твôй трудъ и благороднй чувства серця Твого по всѣ днѣ Твого житя.

Рôвночасно складаю сердечну подяку всѣмъ тымъ, котрй въ сумнôмъ обрядѣ похороннôмъ участь взяти зволили. Особливо дякую Впр. о. деканови и совѣтникови Ю. Левицкому за труды его при вôдправленю похорону, а о. Лятеровскому за удѣлене послѣднои потѣхи релігійнои пок. Савинѣ, якъ также за его трогаючу проповѣдь. Неменше дякую оо. совѣт. и мѣстодек. Совєвицкому, совѣт Лукашевичу, Заткалику, Петрику, Шлемкевичу, Бровку, Гукови и оо. Доминиканамъ Новаковскому и Гурнисевичу, що зволили своею участію похоронъ звеличати. Щиро дякую оо.: Впр. дек. Партицкому, совѣт. Сосенковн, Балицкому, Гукови и Ступницкому, що зволили вôддати послѣдну прислугу Покôйнôй при зложеню ея тлѣнныхъ останкôвъ до родинного гроба въ Гринôвцяхъ. Вконци дякую всѣмъ Вѣрнымъ, що взяли участь въ похоронѣ. Всевышнй нехай вынагородить Вамъ Ваши труды и Ваше для мене спôвчуте.

Стѣнка дня 18 липня 1896.
211

Євгеній Филиповичъ зъ сирôтками *Галюсею* и *Ромцемъ*.

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши вôдъ дня 12 лютого 1889 выдае

АСИГНАТЫ КАСОВИ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ

4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячй ся въ обѣгу 5% **асигнаты касовй** зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ будуть **опроцентованй по 4½% вôдъ 15 мая 1889.**
2218

Передрукъ не буде плаченый

Дирекція.

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продае товариство „Просвѣта"

1 зр. замѣсть 3 зр.

НА НАЛИВКИ!

Спіритусъ найчистѣйшый безвонный

незрôвнаный що-до якости и чистоты

товаръ першои пробы

поручае ц. к. управ.

РАФІНЕРІЯ СПІРИТУСУ

І. А. БАЧЕВСКОГО

ц. и к. надворного доставника у Львовѣ

Почтою пятикільовй посылки обєму 5 літрôвъ.
205 3—6

Знана вôдъ многихъ лѣтъ ц. к. управ. рафінерія спіритусу, заосмотрена найлѣпшими приладами ректифікаційными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікерôвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникôвъ у Львовѣ

Яковъ Шпрехеръ и С-ка

поручае старй польскй сильнй горѣвки, дуже добрй розолісы, лікеры, румы правдивй зъ Ямайки, якъ также найлѣпшои якости краєвй спеціялы якъ: Народôвка, Dziennik, Szczutek, Карпатôвка, „Дябелъ", Помаранчева не солоджена, Ратафія, Деренôвка и т. и. горѣвки упривилеєванй и одиноко правдивй есть зъ нашои фабрики спроваджені.

Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарôвъ, до побираня алькоголю абсолют. и найчистѣйшого спірытусу, до цѣлей лѣчничихъ вôльного вôдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спіритусъ оцтовый найскльнѣйшій, здоровлю не шкôдный, бо не выробляваный зъ эссенція оцтовок.

Складъ для мѣста Львова, ул. Коперника ч. 9 и въ головнôмъ складѣ водъ мінеральныхъ І. Йоллеса, улиця Кароля Людвика ч. 29.
491 242 3—4

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1 мая 1896 року після годинника середно-европейского.

Поїзди відходять зі Львова: поспішні			Поїзди відходять зі Львова: особові				до / з	Поїзди приходять до Львова: поспішні			Поїзди приходять до Львова: особові			
							Берліна	5·10	1·30	—	8·55	6·55	9·30	—
8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—	Кракова (Вроцлава і Відня)	5·10	1·30	8·45	8·55	6·55	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	6·45	—	Варшави	5·10	—	—	8·55	—	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	*6 45	—	Мушини-Криниці через Тарнів*) (тілько від 25 червня до 15 вересня)†) (тілько від 1 червня до							
—	—	11·00	—	—	—	—	30 вересня)	*5·10	—	—	†8·55	6 55	—	—
—	—	—	—	—	6·45	—	Мушини-Криниці через Ряшів	5·10	—	—	—	—	—	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Мушини-Криниці ч. Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	11·00	—	9·5	—	—	Хабівки через Тарнів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	—	—	9·5	6 45	—	Хабівки через Ряшів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
8 40	—	11·00	4·40	—	—	—	Хабівки через Перемишль	–	1·30	—	8 55		—	—
—	2·50	—	4·40	—	—	—	Мшани долїшної через Тарнів							
—	—	—	4·40	9·55	6·45	—	*Розвадова і Надбереза* через Дембицю	—	—	—	—	6·55	—	—
							Рави рускої через Ярослав	–	1·30	8·45	—	—	9 30	—
—	—	—	4·40	—	6·45	–	Кросна, Івонича, Риманова, Сянока через Перемишль	—	1·30	8·45	8 55	—	9·30	–
—	—	—	5·22	—	7·22	—	Мезе-Ляборча і Пешту через Перемишль	—	–	8·45	8·55	—	9·30	
—	—	—	—	9·35	—	—	Лавочного, Пешту, Міскольча Мукача	—	—	—	12·10	8·00	—	—
							Гребенова (тілько від 10 липня *до 31 серпня включно*)	..	—	–	—	1·51	—	.
—	—	—	5·22	9·35	*3·05	7.22	Скольього і Стрия*) (зі Скольього тілько від 1 мая до 30							
—	—	—	—	9·35	7·22	—	вересня включно)							
—	—	—	5·22	—	—	—		—	—	—	12·10	8·00	1·51	*10 10
							Станіславова через Стрий	—	—	—	12·10	8·0	1·51	
							Хирова через Стрий	—	—	—	—	8·00	1·51	10·10
6·10	—	—	—	—	—	—	Сучави, Гусятина, Кересмезе, Слободи рунг., Бергомету, Чудина, Радовець, Кимполюнґа, Букарешту і Ясе	—	—	9·50	—	—	-	—
—	—	—	—	10·25	—	—	Сучави, Чорткова, Кересмезе, Калуша, Сопова, Букарешту і Ясе	—	—	—	—	2·01	—	—
—	—	—	—	2·4	—	—	Сучави, Радовець. Бергомету і Чудина (кождого понедїлка), Печенїжина	—	-	—	—	—	6·13	—
—	—	—	—	—	—	10 15	Сучави Гусятина, Калуша, Новоселиці, Чудина (що поне-							
—	—	—	—	9 15	7·05	—	дїлка), Радовець, Кімполюнґа,							
—	—	—	—	9 15	—	—	Ясе, і Букарешту	—	—	—	—	7·28	—	—
6·14	2·25	—	—	9·48	—	11·12	Сокаля і Ярослава через Раву руску	—	—	—	8·?5	5·45	—	—
							Белзця	—	—	—	—	5·45	—	—
6·00	2·11	—	—	9·30	—	10.45	Підволочиск і Бродів (на дворець Львів-Підзамче)	—	2 18	9 55	7·4	4·45	—	—
—	—	—	—	1·32	—	—	Підволочиск і Бродів (на головний дворець)	—	2·34	10·05	8·05	5·10	—	—
—	—	—	—	1·20	—	—	Брухович (тілько від 1 мая до 25 червня і від 15 серпня до 6 вересня включно)	—	—	—	—	—	8·03	—
—	—	—	—	3·2	—	—	Брухович (тілько від 26 червня до 14 серпня включно)	—	—	—	—	—	8·25	—
—	—	—	9·45	3·0	8·55	—	Янова*) (через цілий рік), †) (тілько від 16 червня до 31 серпня включно)	—	—	—	*7·50	—	†5 28	†8·54
—	—	—	*9·45	†1·05	§3·0	*6·25	Янова (тілько від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цвітня включно)	—	—	—	—	1·10	7·48	—
—	—	—	1·32	—	—	—	Замкнои Води від 1 мая до 6 вересня в неділі і сьвята	–	—	—	—	—	—	—

Увага. Години печатанй грубими черенками означають пору нічну від 6 год. вечером до год. 5-ой 59 мін. рано. В бюрі інформаційнім ц. к. зелїзниць державних у Львові ул. Третого мая ч. 3 готель Імперіяль продажь білетів стрефових, окружних і довільно зіставлюваних зшиток до їзди, як також тарифи і розкладів їзди в виді кишеневім. Информації в справах тарифових і перевозових. Часъ середно-европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут. Година 12 часу середно-европейского = 12 годині 36 мінут після годинника львівского.
6

Вже выйшла

перша велика народописна

КАРТА

украиньско-руского народу.

Зладжена

д-ромъ Григоріемъ Величкомъ

а выконана въ робôтни Андрея Андрейчина літографа у Львовѣ, коштомъ и заходомъ Товариства „Просвѣта" у Львовѣ.

Замовляти можна въ Товариствѣ „Просвѣта" у Львовѣ (ринокъ ч. 10, І. поверхъ)

Цѣна книгарска карты: 3·50 зр. а для членôвъ Товариства „Просвѣта" и для передплатникôвъ „Зорѣ": 2·50 зр. за примѣрникъ.

Замовляючй зволять долучити 50 кр. на кошты пересылки.

Карта выконана въ 19-ти краскахъ и наклеєна на полотнѣ.
9—12

Музикальна бібліотека!

VII-ый: I-ше „Quodlibet" — мужескій хоръ М. Лисенка — 30 кр.
X-ый: „У Петрôвку" и „Якъбы-мь знала" муж. хоры Исид Воробкевича — 25 кр.
XI-ый: II-ге „Quodlibet", хоръ муж. М. Лисенка — 30 кр.
XII-ый: „До бою" муж. хоръ Порф. Бажаньского, — 20 кр.
XIII-тый: „Вечѣръ" и „Милованка", сольо зъ акомп. форт., М. Лисенка — 20 кр.
XIV-ый: „Три шляхи", муж. хоръ Г. Топольницкого — 25 кр.
XV-ый: „Три пѣсни", сольо зъ акомп. фортеп. — А. Купчиньского — 25 кр.
XVI-ый: „Вѣтрогоны" коломыйки и думка уложенй на фортепянъ Ост. Нижанковского — 30 кр.
XVII-ый: „Три квартеты" муж. хоръ Цетвиньского - Недѣльского — 30 кр.
XVIII-ый: „На щедрый вечеръ" Ф. Колессы, хоръ муж. — 35 кр.
XIX-ый: „Закувала та сива зозуля" хоръ муж. зъ акомп. фортепяну Петр. Нѣщиньского — 40 кр
XX-ый: „Коляды" гарм. Ост. Нижанковского — 45 кр.
XXI-ій: „Веснôвка", пѣснь зъ аком. форт. о. В. Матюка — 25 кр.

Адреса: Тов. „Львôвскій Боянъ" у Львовѣ Ринокъ ч. 10.

Бронзôвнича рукодѣльня

Володимира Усценьского

перенесена

зъ улици Галицкои ч. 15

на

улицю Руску ч. 1

(въ дôмъ тов „Просвѣты")

и сполучена зъ торговлею готовыхъ товарôвъ всякого роду, гарментôвъ церковныхъ, столовои заставы, сервисôвъ зъ хиньского и правдивого срѣбра

пôдъ новою фірмою

Евгеній Спожарскій

и
185 5-25

Володимиръ Усценьскій

Львôвъ, ул. Руска ч. 1.

Принимають ся якъ давнѣйше всякй замовленя и вôдновленя рѣчей церковныхъ зъ золота, срѣбла, бронзу и ин.

Замовленя выконують ся оборотною почтою.

Александеръ Царевичь

артистъ-маляръ

[въ Кобиловолокахъ п. Янôвъ коло Теребовлѣ]

по довголѣтнôй практицѣ въ краю и за границею приймае вôдъ кôлькохъ лѣтъ всѣ въ обсягъ церковнои штуки входячй працѣ, а именно: малює церковнй образы до иконостасôвъ и престолôвъ; приймае рѣзьбарскй роботы пôсля власныхъ плянôвъ у всѣхъ жаданыхъ стиляхъ, вразъ зъ полозоченемъ; малює стѣны церковъ и т. п Крôмъ того выготовляе портреты зъ фотографій и зъ натуры. Пôдиимаючи ся всѣхъ робôтъ по дуже умѣркованыхъ и приступныхъ цѣнахъ, а выконуючи все якъ найсовѣстнѣйше, въ доказъ чого предложити може сьвѣдоцтва и похвальнй письма, мае вôнъ повну надѣю, що Вcч. Духовеньство затямить собѣ ласкаво его адресу.
36 41—?

КОСЫ

зъ найлучшои стирійскои фабрики на спеціяльне замовлене наше зъ найбôльшою старанностю выготовленй:

60 сант. довгй середно широкй по 50 кр.
70 „ „ „ „ „ 60 „
90 „ „ „ „ „ 70 „

За доброту тыхъ кôсъ приймаемо всяку поруку.

На 5 кільоґр. посылку иде 8—10 штукъ.

„Народна Торговля" у Львовѣ и Філіи.
162 7—10

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець Иванъ Белей. Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ въ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 154. Львовъ, Четверъ 11 (23) липня 1896. **Рочникъ XVII.**

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 5-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вѣ второкъ, и вѣ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатконъ
въ Австрій: на цѣлый рѣкъ . . . 18 зр. на пѣвъ року . . . . 9 зр. на чвертъ року 4 зр. 50 кр.
за границею: на цѣлый рѣкъ . . . 24 зр. на пѣвъ року . . . . 12 зр. на чвертъ року . . . 6 зр.
у Львовѣ: на цѣлый рѣкъ . . . 16 зр. на пѣвъ року . . . . 3 зр. на чверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатанѣ вѣльнѣ вѣдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одной стрѣчки инсератовои або вѣ мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесеня приватнѣ числять ся по 15 кр. вѣдъ стишка.

Русины до парады.

Коли треба деколи устроити яку „шопку“ патріотично національну, при котрѣй дуже добре звучать бомбастичнѣ фразы о братерствѣ и згѣднѣмъ пожитю двохъ народѣвъ, слабшого и дужшого, тогдѣ аранжеры „шопки“ старають ся всѣми силами о вѣдповѣдну асисту до сеи парады, с. в. щобы найшлись якѣ одиниць таки зъ тои другои народности, що мав служити штафажею, и власными устами проголосили — фальшь, брегню. Способъ се не новый, бо вѣдъ давна практикованый зъ меншимъ або бѣльшѣмъ успѣхомъ въ поодинокихъ краяхъ, а выконати его тамъ лекше, де дотычный нарѣдъ не перенятый самосвѣдомостію національною та не мав ясно вытыченои своеи політично-національнои програмы.

Въ австро-угорскѣй державѣ мабуть одинѣ Русины ще найбѣльше потрѣбнѣ до такихъ декорацій, при патріотичныхъ парадахъ. Своимъ сусѣдамъ, поручь котрыхъ Русины живуть, не роблять они великои завады въ політично-національныхъ змаганяхъ, але на кождый способъ суть невыгѣднѣ за-для своихъ претенсій до питомого національного житя, и длятого при кождѣй нагодѣ аранжеры стараюв ся, щобы Русины публично вѣдпекали ся всего того, на що въ звычайнѣй не-торжественнѣй порѣ нарѣкають. На жаль, находять ся въ рускѣй суспольности люде, котрѣ принимають на себе ролю такихъ герольдѣвъ до проголошеня всесвѣтно неправды. Зъ того выходять такѣ симфоничнѣ „шопки“ дуалістичнѣ, якъ н. пр. руско польска, руско мадярска, руско-румуньска.

Послѣдными часами мы въ Галичинѣ ажь надто часто буваемо свѣдками всѣлякихъ руско-польскихъ маніфестацій, устроюваныхъ, якъ удасть ся и якъ потреба, будто зъ великимъ шумомъ о значѣню краевѣмъ, будто на менши розмѣры отъ хочь бы при пращаню або повитаню всякихъ достойникѣвъ. Се було и давнѣйше але рѣзница велика, бо коли тогдѣ треба було просто выгворювати штучно статистѣвъ въ родѣ Черлавскихъ и Савчаньскихъ, то теперь ино махнешь рукою, або и безъ того, а вже самѣ до тебе зголосять ся „праздникѣ“ Русины зъ кости и крови. Въ тѣмъ то теперь й бѣльше лихо та погань, а щобы его выкорѣнити треба зъужити бѣльше енергіи и силы.

Такого самого способу ужили теперь Мадяры для звеличеня своеи тысячилѣтнои „шопки“. Всѣ не-мадярскѣ народности въ Угорщинѣ протестують противъ верховодства и насильства Мадярѣвъ, лишь одно угро-руске населене мовчить по приказу и по власнѣй воли. За закрѣпощенымъ народомъ мусять вѣдозвати ся до Европы его браты зъ Галичины, бо въ нѣмъ самѣмъ нема борцѣвъ за честь народну. Натомѣсть мав вѣнъ мѣжь собою людей, котрѣ готовѣ на кождый покликъ выхвалити и звеличати руку гнобителя та послужити ему декорацією для патріотичнои шопки. И ось оногды задумали Мадяры поставити на граници Бескиду мѣжь рускимъ населенемъ памятну таблицю мадярского тысячилѣтя, а сейчасъ найшли ся Русины, що поважили ся на глумъ фактамъ вѣддати рабскій поклѣнъ. Два священики, старшій Франковичь а молодшій Гладковичь, въ своихъ промовахъ засвѣдчили, що для угро руского населеня въ Угорщинѣ справдѣшна благодать. Годѣ намъ наводити тутъ дословно тѣ промовы, бо можуть лишь змерзити, а лишь зазначимо, що одинъ бесѣдникъ хотѣвъ другого выпередити въ пѣдлѣбствахъ для Мадяръ. Бо коли Франковичь сказавъ, що „Русины живуть и теперь зъ Мадярами въ згодѣ и мирѣ мовь рѣдная“, то Гладковичь сягнувъ ще дальше, кажучи, що „въ Угорщинѣ всѣ народности користують ся рѣвными правами, а Мадяръ притискае Русина до грудей мовь брата“. Одушевленю присутныхъ Мадяръ не було кѣнца, а нашѣ горы бескидскѣ лунали вѣдъ окликовъ: eljen a Madyar! Мабуть угро-руске населене, при такихъ своихъ патріотахъ, не дѣжде другого тысячилѣтя, бо Мадяръ притискаючи до грудей задушить свого брата...

Якъ бачимо, всюды одна и та сама исторія. Русины потрѣбнѣ до парады, щобы голосили своими устами про братерство и згоду двохъ народностей.

Переглядъ часописей.

[Два голосы рускѣ о вѣчу католицкѣмъ. — Політика въ музицѣ, чи музика въ політицѣ.]

Коротенько, но дуже вѣчливо реферує *Правда* о вѣчу католицкѣмъ. „Зъ признанемъ зазначити належить, — читаемо въ „Правдѣ“ — що орґанізаторы вѣча докладали всякихъ заходѣвъ, щобы вѣче мало дѣйстно характеръ польско-рускій и въ тѣй цѣли почавши вѣдъ картъ вступу и вѣдозвъ до програмъ подрѣбныхъ и резолюцій все було друковане такожь въ мовѣ рускѣй. Комітетъ устроюючій выословивъ такожь бажане, щобы въ кождѣй секціи бодай оденъ рефератъ бувъ выголошеный въ языцѣ рускѣмъ (сей здобутокъ скончивъ ся лишь на бажаню — *прим. Ред*). Русиновъ тежь увзгляднено при выборѣ президій вѣча и секцій.“ Для лѣпшого удокументованя сего найновѣйшого здобутку політично-національного наводить „Правда“ такѣ выимки зъ промовъ инавґураційныхъ д ра Пілята и кн. Ад. Сапѣги: „Оба высказали чувства радости, що въ сватѣ тѣмъ беруть участь обѣ народности Русины и Поляки. Сумнѣваю ся, — говоривъ кн. Сапѣга — щобы на тѣй земли найшлась душа, яка-бъ не радѣла, що ту в члены обохъ обрядѣвъ, (а не народностей, бо пѣсля переквѣдченъ кн. Адама есть одна народность зъ двома обрядами — *прим. Ред.*) Поляки и Русины, що ту здыбуемо ся, що ту можна и треба собѣ руку подати, бо цѣль одна и дорога. Сподѣюсь, що мы братя Поляки и Русины подыбавши ся тутки и на иншихъ поляхъ подыбаемо ся, чого бажаю цѣлому краевн.“ „Правда“, подавши сей уступъ промовы брата кн. Адама, немовь програму політичну — загадує вже вѣдтакъ дуже коротенько про иншѣ промовы, н. пр. кард. Сембратовича, а задержує ся довше при рефератахъ п. Вахнянина и д-ра Студиньского, называючи рефератъ першого „дуже старанно обробленымъ“ а рефератъ другого, що „велике заинтересоване збудивъ“.

За се справоздане зъ вѣча католицкого удостоила ся „Правда“ похвалы вѣдъ львѣвского Przegląd-у, котрый такъ пише: „Однакъ хочемо забути на сей діссонансъ (голосы опозиційнои прасы рускои) въ загальнѣй гармонін, яка мѣжь нами а Русинами панувала черезъ цѣлый часъ вѣча, а звернути увагу на одинъ орґанъ рускій, wytrawnie i politycznie редаґованый, на тыжденникъ „Правду“ пос. Барвѣньского. Сей голосъ рускій уважаемо за вѣдповѣдне пѣдвести на доказъ, що всюды подамо нашимъ братямъ руку до розумнои и згѣднои працѣ и що можемо солідаризувати ся лишь зъ тыми, котрѣ вѣрно и непохитно стоять при вѣрѣ своихъ батькѣвъ, а стремлять до пѣднесеня краю такъ економічно якъ и морально въ интересѣ державы и власнѣмъ.“ — Дуже сумно, що Русины мають дотеперь доказы сего „згѣдного поданя руки“ вѣдъ Полякѣвъ лишь на паперѣ ґазетнѣмъ (и то не все), або въ инавґураційныхъ промовахъ, коли треба списати ся фразами або пустити фавверки.

Въ *Душпастырѣ* читаемо въ справозданю зъ вѣча католицкого ось якѣ замѣтки:

„Вѣче заповѣдалось численнѣйше, судячи по приготованяхъ комітету, нѣжь дѣйстно було. Людность католицка зъ краю була досыть слабо репрезентована — особливо станъ урядничій и селяньство. А вже-жь на жаль сказати треба, що и свѣтъ католицкій зъ самого Львова бувъ лишь въ дрѣбнѣй части репрезентованый.

„До тыхъ загальныхъ замѣтокъ додати мусимо, и то зъ правдивою прикростію, що не добачували мы подекуды того повного утраквізму, якій бы повиненъ бувъ въ цѣлѣй своѣй справедливости заявитись на тѣмъ першѣмъ руско-польскѣмъ католицкѣмъ зборѣ. Католики повинні на своихъ зборахъ католицкихъ заявлятись завсѣгды справедливыми що-до національму, а не бути шовіністами. — И такъ пр. були вправдѣ утраквістичнѣ білєты, але для Русиновъ по найбѣльшѣй части на сторонѣ польскѣй по польски выповнюваній. А навѣть оденъ купуючій при вступѣ білєтъ, почувъ слова стереотипнѣ: „to wszystko jedno“. — Дальше не бачили мы принятя его Еміненціи такого, на яке достойностію своею заслугує. Прецѣнь въ особѣ кардинала повинні всѣ тямущѣ бачити достойника католицкои церкви. Дальше при промовахъ, чи то секційныхъ чи загальныхъ, говорили деякѣ бесѣдники лишь до народу польского, а на промовы рускѣ при засѣданяхъ секційныхъ вѣдповѣдали деякѣ презесы секцій лишь по польски. Вкѣнци першѣ три промовы: п. Пілята, кн. Сапѣги и п. Мохнацкого були чисто польскѣ — хоть якъ разъ повиннѣ були згадавѣ бесѣдники взяти собѣ, если вже не вагу хвилѣ самои, то бодай заведеный у насъ въ промовахъ соймовыхъ маршалкѣвъ утраквізмъ. Не зѣ злои волѣ высказали мы сѣ уваги, лишь перше, щобы зазначити, що намъ наша мова дорога, а друге що на зборахъ католицкихъ маѣмо повне право жадати повного пошанованя тожь.“

Порѣвнавши обѣ повысшѣ реценэіи „Правды“ и „Душпастыря“, бачимо въ нихъ велику

---

2)

Якъ бы вы вчились такъ якъ треба...

(Дальше).

Друга частина „Огляду народноґ літератури україньско-рускоґ“, посвячена характеристицѣ ея прикметъ и напрямѣвъ, формъ и змѣсту, ажь вишить вѣдъ видимыхъ и невидимыхъ помылокъ, вольныхъ и невольныхъ перекрученъ фактѣвъ. Та вѣ! Є въ тѣй частинѣ уступъ, що робить несподѣвано добре вражѣне, — уступъ про украиньско-руску історіоґрафію (ст. XLVII—LIII.). Якъ на ґімназіяльный учебникъ сей оглядъ нашои історіоґрафіи написаный такъ гарно и прозористо, а характеристика поодинокихъ напрямѣвъ въ исторично-науковыхъ дослѣдахъ представлена — въ порѣвнаню зъ характеристикою літературныхъ напрямѣвъ — такъ вѣрно, що майже не хоче ся вѣрити, щобъ сей уступъ бувъ плодомъ автора цѣлого „Огляду“. Не хоче ся вѣрити сему тымъ бѣльше, що помѣжь тымъ уступомъ а другими складовыми частями ба й цѣлостію „Огляду“ не видко пропорціяльности величинъ. Зъ 53 сторѣнъ цѣлости припадае на уступъ про історіоґрафію 7 сторѣнъ, пѣдчасъ якъ на характеристику літературныхъ прикметъ и напрямѣвъ припадае не цѣлыхъ 6 сторѣнъ, на оглядъ формъ и змѣсту белєтристики 4 стороны, а на оглядъ всего останного наукового письменства ледви 3 стороны. Якъ бы тамъ впрочѣмъ нѣ було, уступъ про історіоґрафію написаный гарно, и въ виду того, що д. Ол. Барвѣньскій бѣльше и частѣйше занимавъ ся исторіею, не може се бути нѣ несподѣване нѣ давне.

Коли вже була мова про історіоґрафію, то зупиню ся за однымъ заходомъ на дальшихъ частяхъ наукового письменства зачепленыхъ въ „Оглядї“ — на етноґрафіи, украиньско-рускѣй літературѣ, лінґвістицѣ и т. д Десять стрѣчокъ посвяченыхъ етноґрафіи выповнюють самѣ имена збирачѣвъ украиньского етноґрафічного матеріялу и фольклористѣвъ, хочь и те выходить геть-то неповне; про періодичнѣ выдання, наприкладъ, зовсѣмъ не згадано, а про головныхъ представителѣвъ фольклорнои науки, про науковѣ методы въ фольклористицѣ, ея выхѣдни пункты и цѣли такъ само. По тѣмъ, що було писано про етноґрафію въ христоматіи зъ народнои словесности самого-жь д. Ол. Барвѣньского, годѣ догадати ся теперь, въ якѣй цѣли списано тыхъ десять стрѣчокъ въ II. ч. „Вѣмок“. Чей же не на те, щобъ давнѣ похибки поправити!

Въ оглядѣ украиньско-рускои літературы (всего 12 стрѣчокъ!) замѣсть выписувати паркапайцять именъ и то въ сумѣшь, безъ розбору й замѣтокъ, порадньйше було зупинитись отъ хочь бы на такихъ двохъ вченыхъ якъ Дашкевичь и Огоновскій. Зъ короткого порѣвнаня ихъ писань показалось бы, якого методу придержує ся одинъ, а якого другій, поббчь якихъ вченыхъ належить ставити Дашкевича, Драгоманова, д-ра Франка, а поббчь якихъ Огоновского, д-ра Коцовского и т. п. Та сего ученикови не слѣдъ знати, — ему досить фѣры именъ. Шкода лишь, що не подано ихъ для лекшои стямки у вѣршованѣй формѣ.

Те саме можна сказати про лінґвістику, де навѣть списъ именъ неповный; про працѣ Міклошича, Ягича и Соболевского сказано лишь, „що вони також (!) вельми цінні“, а Шахматова пропущено таки.

Про словарѣ, красомовну прозу, фільософію, природнѣ и правничѣ науки сказано тѣлькы що й нѣчого. Та й справдѣ нѣчого казати про фільософію и красомовну поезію.

При правничихъ наукахъ поббчь д-ра Ол. Огоновского и д ра Черняхѣвского можна було хочь згадати Кистяковского, ба й другихъ.

Та вернѣмо ся теперь до найголовнѣйшого — до характеристики прикметъ и напрямѣвъ, формъ и змѣсту краснои літературы.

„В попередних добах — пише д. Ол. Барвѣньскій (ст. XXVI) — руске письменство опирало ся наслѣдком історичних обставин на зрущенім церковнославяньскім язиці, що в деяких старших памятниках (як Руска Правда, Слово о полку Ігор., почасти в лѣтописах) був майже чистим (?) живим языком старорускім“. Тутъ щось недокладно. Зрущеный церковнославяньскій „языкъ“ се якъ разъ и в старорускій, та вѣнъ нѣколи не бувъ живый. Коли-жь авторъ пѣдъ старорускимъ „языкомъ“ розумѣе мову, якою простый народъ говоривъ колись въ старовину, то годѣ казати про зрущеный церковно-славяньскій „языкъ“, що вѣнъ бувъ майже(!) чистымъ живымъ „языкомъ“ старорускимъ, бо, не знавши того „языка“, не може про се й говорити.

„Опісляж — каже ся дальше — розвивало ся руске письменство в язиці витворенім з примішкою живої мови рускої і польскої. Руске письменство тогочасне (особливо в XIV по конець XVIII ст.) було отже(?) приступне і зрозуміле лише(!) для осьвіченої верстви рускої суспільности, обзнакомленої з церковнославяньским языком, коли тимчасом маса народна вдоволяла ся окремою, без пера і паперу витвореною устною словесностю в живій мові народній“. Се якъ разъ гарно й докладно повторена думка пок. Ом. Огоновского. Старе письменство було мертве, бо списане на мертвѣй, незрозумѣлѣй для народа мовѣ. Такъ само можна-бъ сказати й про цѣлу нашу сучасну літературу, що вона мертва й незрозумѣла для народа, бо списана буквами на папери, а звѣстна рѣчь, що не всякій-же розбирае буквы. Хто розбере букву, той прочитае, а хто нѣ, для того все писане мертве. Такъ и въ старовину було. Хто вмѣвъ, читавъ и найбѣльшій довѣдъ на се те, що цѣла „без пера и паперу“ витворена устна словесность такъ и просякла на скрозь писаною „мертвечиною“, бѣльше, якъ д. Барвѣньскій пѣдозрѣвае. Та по що далеко ходити! Ще й нинѣ по пѣдгѣрскихъ сѣльскихъ закутинахъ простѣ, ледви грамотнѣ люде зберѣгають и читають ту „мертвечину“ якъ святе письмо и — розумѣють ея. И такѣ, ще не нинѣ читанѣ, памятники „мертвои“ літературы печатае якъ разъ „Наук. тов. ім. Шевченка“.

„Новочасне письменство — каже ся ще дальше на тѣй самѣй сторонѣ — почало ся в суперечности (!) до попереднього, позаяк рускі письменники нової доби (Котляревский на Украіні в кінцем XVIII. ст., Маркіян Шашкевич в Галичині в першій половині а Федькович на Буковині з почином другої половини XIX. ст.) звертають ся до властивого жерела, до творів устної літератури народної і починають писати живою народною мовою украіньско-рускою. Перша отже і найголовнійша прикмета нової доби в історії літератури украіньско-рускої есть — жива мова народна!“ Поминаючи великій абсурдъ сказаный про новочасне письменьство, що нѣбы то „почало ся в суперечности до попереднього“, — на свѣтѣ нѣщо въ суперечности до попереднього не починае ся, а лишь одно зъ другого выторюв ся силою природного закона розвою, що выказано же й на нашѣй літературѣ, — я придивлю ся першѣй и найголовнѣйшѣй прикметѣ новои літературы — живѣй мовѣ народнѣй. Правды не заперечують. Наша література справдѣ вже зъ початкомъ XIX. ст. починае складати ся на живѣй мовѣ народнѣй, та чи выключно на народнѣй украиньскѣй мовѣ?

дісгармонію, але оно и не могло инакше бути. Хто хотѣвъ здати справу зъ вѣча, такъ якъ оно було въ дѣйстности, сей мусѣвъ написати се, що мы, або й навѣть „Душпастырь“, але хто хотѣвъ рѣчь представити wytrawnie i politycznie, сей може собѣ взяти за примѣръ „Правду“.

Въ ч. 139-тôмъ „Дѣла“ подали мы звѣстку про пращане дірігента „Львôвского Бояна“ о. Ост. Нижанковского та про тî заявы признаня, якî пôднесли ему поодинокî члены львôвскои громады въ промовахъ и тоастахъ. Въ тыхъ промовахъ пробивала отся головна гадка — жаль за о. Нижанковскимъ котрый своею трудолюбностію причинивъ ся до розвитку „Бояна“, а въ побôчныхъ акцесоріяхъ згадали деякî бесѣдники про спосôбъ розписаня конкурсу кр. радою школьною на посаду сталого учителя спѣву и музики въ учительскôй семинаріи львôвскôй. Такъ якъ въ нѣякôй зъ выголошеныхъ промовъ нѣхто не звадивъ про особу п. Ол. Барвѣньского то й мы не мали найменшои причины мѣшати его особу въ такъ торжественну хвилю якъ пращане всѣмъ любого дірігента „Бояна“, хочь що правда, мы могли бы були се зробити, користаючи зъ факту, що зъразъ по однôй промовѣ одна панѣ, дуже близька п. Ол. Барвѣньскому, прикликала бесѣдника до себе ad audiendum verbum и по всѣлякихъ докорахъ докинула такî слова: „Памятайте, що ваша бесѣда не выйде вамъ на добре!“ Мы не привязували бôльшои ваги до тои погрозы жѣночои, та якъ бачимо ошибнули ся, бо ось вже маемо першî военнî кроки, по котрыхъ ледви чи не пôйдуть дальшî наслѣдки.

Въ ч. 26-тôмъ „*Правды*“ п. Барвѣньскій въ „Сучаснôй лѣтописи“ пôдъ заг. „Політика въ музицѣ“ розповѣвъ цѣлу справу о. Нижанковского (пращальный комерсъ), а въ своихъ замѣткахъ сѣвъ на звычайного коника шляхотнои денунціяціи, при чôмъ не поминувъ бесѣдника п. Раковского а найбôльше оклеветавъ безповинно самого о. Нижанковского. Зъ представленя справы показуе ся наглядно, що п. Барвѣньскій завѣвъ систему поліційну не лишь въ політицѣ, але мае навѣть своихъ доносчикôвъ по школахъ, котрî информують его, якъ имъ выгôдно, про поведене поодинокихъ учителѣвъ въ школѣ. П. Барвѣньскій розповѣдае, якъ то вôнъ выстаравъ ся о провізоричну посаду для о. Нижанковского при семинаріи, якъ перестерѣгавъ о. Н. черезъ другî особы, абы инакше поводивъ ся, бо вôнъ (п. Барв.) дôстае зъ дирекціи жалѣ на о. Н., що опôзняе ся на годины, опускае ихъ а ученики семинаріи не осягають такихъ успѣхôвъ въ науцѣ якъ за его попередника (чи може не за часôвъ учителя ех органіста? — прим. Ред.). Все тî похибки могли бы бути направленî, коли-бъ о. Н. бувъ послухавъ рады п. Барвѣньского и не тративъ богато часу для „Бояна“. А що се не стало ся, то о. Н. не зробивъ повного испыту зъ спѣву и музики, а тымъ самымъ не вôдповѣвъ условямъ конкурсу (приспѣшеного) кр. рады школьнои. Впрочôмъ не можна пôдперати такого кандидата, котрый не мае услôвій конкурсу, а ще й „не вôдповѣдае своею аплікаціею“.

Въ тôмъ то послѣднôмъ словѣ „аплікація“ мѣстить ся пôсля нашои думки суть цѣлои справы, хочь п. Барвѣньскій лишь мимоходомъ про се натякнувъ. Але що намъ до того, мы бы були волѣли дôзнатись зъ „Лѣтописи“, якî то заходы робивъ п. Барвѣньскій, щобы заховати о. Н. для львôвского Бояна, значить ся, щобы конкурсъ не бувъ такъ нагло розписаный та щобы о. Н. мавъ можнôсть доповнити условя конкурсу. Не мати услôвій конкурсу — се дуже важна квестія при обсадѣ мѣсць учительскихъ, але мы бы хотѣли поспытати п. Барвѣньского: primo — чи кандидатъ, котрый мае дôстати ту посаду при семинаріи, мае всѣ условя, и пр чи мае кваліфікацію зъ рускои мовы, вымагану для утраквістичнои семинаріи? Дурниця — мабуть скаже п. Б. — бо сей кандидатъ буде мусѣвъ (коли?) вывчитись по руски и учити, — якъ се дѣе ся зъ цѣлымъ таборомъ инших учителѣвъ, котрымъ надае ся iure caduco посады при утраквістичныхъ школахъ. А друге пытане таке: чи кр. рада школьна завсѣгды обсаджуе дефінітивно опорожненî посады, н. пр. посаду мандрôвного учителя рускои мовы при львôвскихъ гимназіяхъ, хочь подало ся мабуть вже о сю посаду 4 чи 5 цѣлкомъ кваліфікованыхъ учителѣвъ и то старшихъ? На одно и друге пытане мы могли бы вже теперь вôдповѣсти. Треба спѣшити ся, бо „Боянъ“ надто розвивае ся, а его члены не танцюють пôдъ нашу скрипку; не треба спѣшити ся зъ розписанемъ конкурсу на другу згадану посаду, бо посаду занимае провізорично чоловѣкъ, політично добре записаный, габілітованый зъ рускои мовы на вѣчу католицкôмъ, для котрого не треба поки що мати услôвій вымаганыхъ конкурсомъ.

Впрочôмъ, якъ хто хоче понамати справу; одинъ звертае увагу на цѣлôсть роботы народнои, а другій на поодинокî особы пôсля політичного мѣрила. А теперь можна бы спытати: чи тутъ „політика въ музицѣ“ чи радше „музика въ політицѣ“?

Славяньскій концертъ въ Дрезднѣ.

Славянинови, що заблукавъ ся въ далеку Саксонію, надъ романтичнî береги Лабы и бачить себе окруженымъ скрôзь нѣмецкимъ елементомъ, чуе лишь нѣмецку мову, бачить и подивляе нѣмецку штуку и нѣмецку культуру, и на думку не прийде, що пôдъ тыми шумными нѣмецкими филями плыве також славяньска струя, що середъ вазуючого нѣмецкого елементу бье живчикъ славяньского житя, бье тихо и не сильно, але не умирае, не затихае зовсѣмъ и есть неначе лучникомъ мѣжь традиціею минувшости а тою будучностію, яка дожидае въ исторіи дѣтей Славы.

Длятого зъ зачудованемъ але и зъ великою цѣкавостію побачивъ я на великôй площи Дрездна, якъ разъ противъ славнои терасы Бріля невелику оповѣстку про „Wendisches Konzert“, заповѣдженый на день 12 н. ст. липня с. р. Оповѣстка була лаконічна, не мѣстила въ собѣ програмы, нѣ близшого поясненя, якî силы будуть выступати въ тôмъ концертѣ — тымъ не менше однакъ зацѣкавило мене почути тутъ у Дрезднѣ, чисто нѣмецкôмъ мѣстѣ, концертъ славяньскій, бо жь — звѣстно — Венды — се Лужицкî Сербы, живучî тутъ и тамъ въ всхôднôй и полудневôй Саксоніи и на Шлеску — концертъ лужицкій выведеный въ саксоньскôй столици мавъ бути отже пописомъ лужицкои пѣснѣ и музики, якъ не менше и силъ музыкальныхъ, складаючихъ ся на его выконане. Зъ тои причины порѣшивъ я непремѣнно бути на тôмъ концертѣ.

Концертъ мавъ вôдбутись о год. 4 по полудни въ сали дрезденьского Gewerbehaus у при улици vis a-vis бôчного входу до славнозвѣстного Zwinger-а, въ котрôмъ мѣстять ся дрезденьскî королѣвскî галеріи та музеѣ.

О назначенôмъ часѣ ставивъ ся я на мѣсци. Саля велика — прегарна — пригадуе трохи велику салю Народного Дому у Львовѣ, хочь декорація стѣнъ и стелѣ о много красша и богатша — скрôзь золоченя и артистичнî малюнки декорацийнî. Публика зôбралась въ сали не надто численно.

Замѣтно було се, що дальшî, дешевшî мѣсця выповненî були щѣльно, коли мѣсця перворяднî були по части порожнî. Присутна публика складалась — якъ я се пôзнѣйше дôзнавъ ся — майже выключно зъ самыхъ Лужичанъ; нѣмецка публика вôднеслась до сего концерту дуже зимно и апатично и не взяла въ нимъ майже зовсѣмъ участи. Часть сали коло естрады представляла дуже займаючій видъ.

Тамъ групувались спѣваки и спѣвачки концертовî въ національныхъ лужицкихъ строяхъ, мущины въ рôзнобарвныхъ короткихъ жупанахъ, штанахъ лише по колѣна и панчохахъ зъ глубоко вытятыми шкôряными черевиками, женщины въ корсеткахъ зъ темнои вовнянои матеріи, полотняныхъ рôзнобарвныхъ спôдницяхъ, на головѣ широкî, бѣлî очѣпки зъ великими крисами, повязаными на шіи въ великî кокарды. Тѣ строи народнî робили взагалѣ дуже корыстне и симпатичне враженє — и мимо зовсѣмъ вôдмѣнного ихъ характеру вôдъ рускихъ народныхъ уборôвъ менѣ чогось пригадавсь нашъ Львôвскій Боянъ.

Цѣлый мѣшаный хоръ складавсь зъ 180 членôвъ, одну трету часть его складали нѣмецкî спѣваки, котрî доповняли хоръ и переважно були за се платенî — впрочѣмъ були се самî Лужичане. Нѣмцѣ выступали въ звычайныхъ концертовыхъ одягахъ.

Я старавъ ся познакомитись зъ аранжерами концерту. Знакомство навязалось легко — мѣжь видатнѣйшими людьми, котрыхъ я пôзнавъ при тôй нагодѣ, були: д ръ Мука зъ Фрайбергу, голова и руководитель сучасного національного руху мѣжь Лужичанами, проф. Пільманъ зъ Дрездна и др. Панове тî, коли я имъ представивъ ся яко Русинъ зъ Галичины, повитали мене дуже вѣчливо и дякували сердечно, що я прийшовъ на ихъ концертъ. Мѣжь нами пôйшла дружна и щира розмова. Я чувсь неначе мѣжь своими и пригадались менѣ слова ческои пѣснѣ: „Slovan všudy bratři ma“. Вôдъ сихъ лужицкихъ патріотôвъ дôзнавъ ся я, що концертъ сей устроюють Лужичане зъ Будишина, мѣста всхôднои Саксоніи, котре Нѣмцѣ прозвали Bautzen, на дохôдъ будовы Матицѣ лужицкои въ Будишинѣ. Будишинъ есть осередкомъ лужицкого населеня въ Саксоніи и всѣ спѣвачки и спѣваки лужицкои народности выступаючî въ тôмъ концертѣ походять зъ Будишина.

Артистична управа концерту почивала въ рукахъ молодого лужицкого композитора Кравца. Єго композиціи выповняли переважну часть програмы Єсть се композиторъ высокообразованый и дуже талановитый а при тôмъ великій знатокъ духа народнои музики. Всѣ его творы опертî на народныхъ мотивахъ, вôнъ инструментувавъ такожь всѣ народнî пѣснѣ, якî выведенî були на концертѣ. Кромѣ Кравца заповняли програму лише два композиторы, а именно Фрейшлякъ и Коцоръ.

Заслугою Кравца було зôрганізоване хору и орхестры до сего концерту. Програмы и тексты пѣсень роздано лише нѣмецкî. Тексты выпечатано въ переводахъ зъ лужицкого — однакъ всѣ хоры, кромѣ двохъ, якъ такожь всѣ соля и дуеты спѣвано по лужицки. Слова лужицкои бесѣды були менѣ зъ дуже малыми вынимками зовсѣмъ зрозумѣлî. Звукъ бесѣды Лужичанъ есть чимсь посереднымъ мѣжь ческою а польскою мовою.

Концертъ розпочавъ ся творомъ музикальнымъ Кравца „Надъ Люботою — идилля“ — котрый вôдограла орхестра. Слѣдувавъ мѣшаный хоръ, котрый вôдспѣвавъ двѣ народнî пѣснѣ лужицкî „Štrochowana nézwjeraość (Покарана невѣра)“ и „Zrudny kwas (Сумне веселе)“. Обѣ пѣснѣ пригадують живо нашî народнî мельодіи. Перша подôбна дуже до звѣстнои у насъ зъ концертôвъ пѣсни Монюшка „Козакъ“. Характеръ пѣсень сумовитый — слѣдне глубоке чувство и серіозну думку. Народна пѣсня лужицка хватае вôдъ разу кождого Славянина за серце — она така своя, така рôдна. Выконане було зъ кождого погляду знамените. Слѣдувавъ вôдтакъ дуетъ на сопранъ и баритонъ вôдспѣваный нѣмецкими солістами по лужицки, а вôдтакъ спѣвакъ-тенористъ (Лужичанинъ) вôдспѣвавъ два соля въ супроводѣ орхестры. Були се лужицкî композиціи Фрейшляка и Коцора до слôвъ лужицкихъ стихôвъ Барта и Зайлера, композиціи гарнî однакъ зъ характеромъ бôльше нѣмецкимъ. Вôдтакъ выступавъ знову хоръ мѣшаный и вôдспѣвавъ народну пѣсню „Złe myto (Зла нагорода)“. Пѣсня прегарна, цѣла въ акордахъ moll — спѣваесь на перемѣну голосами мужескими и жѣночими, ажь въ послѣднôй строфѣ зливають ся оба хоры разомъ. Змѣстъ пѣснѣ — зрада въ любови и кара за зраду. На тôмъ скôнчилась перша часть програмы.

Цѣлу другу часть програмы выповнивъ оденъ творъ: кантата на хоръ мѣшаный; соля и сольовî квартеты въ супроводѣ орхестры. Була се вязанка народныхъ пѣсень, складаюча ся зъ шести уступôвъ, котрыхъ змѣстъ представляе исторію любовну. Розпочинаесь она чудовымъ хоромъ мѣшанымъ „Rozluka“, вôдтакъ иде сольо тенорове зъ подвôйнымъ квартетомъ а за нимъ слѣдуе народна пѣсня, описуюча тугу дѣвчины „Plakala Annica sedym ljet — Psez swojego lubego menja'dla“ — пѣсня тая немовь вынята зъ збôрника нашихъ пѣсень любовныхъ. Милый повертае и слѣдуе знову сольо тенорове въ акордахъ dur а за нимъ „лужицкій польонесъ“ спѣваный у Лужичанъ пôдъ танецъ. Рѣчь кôнчить ся вязанкою пѣсень весѣльныхъ. Цѣла тая вязанка, уложена А. Коцоромъ, прямо упоюе богатствомъ и красою мельодіи и свѣдчить о высокôй поетичнôй спосôбности лужицкого народа. Артистична стôйнôсть ей така, що могла бы бути окрасою кождого концерту.

Въ третôй части програмы по при соля и дуеты (удатнî композиціи Кравца) найкрасшою була знову пѣсня народна „Syrotka“, котрои змѣстъ зовсѣмъ подôбный до нашои „сирôтки“, спѣванои у насъ переважно лѣрниками представляе розмову мѣжь дитиною а помершою матерію. Мельодія однакъ тутъ красша — а въ удатнôмъ транспонованю на хоръ и соля выходить справдѣ драматично и робить сильне враженє. На конець вôдспѣвавъ хоръ мѣшаный двѣ лужицкî пѣснѣ пôдъ танець. Пѣснѣ веселî и повнî житя выкликали при пречуднôмъ выконаню грôмкî оплески и мусѣли бути повторенî.

Загальне враженє сего концерту було дуже корыстне. Свѣдчивъ вôнъ передовсѣмъ про велике богацтво и красу лужицкои народнои пѣснѣ. И справдѣ пôдъ тымъ взглядомъ стоять Лужичане дуже высоко и дуже було бы пожаданымъ, щобы нашî спѣвацкî товариства

А ненароднî творы Квѣтки, Гребѣнки, Кулѣша, ба й Шевченка — и то не науковî але беллетристичнî — писанî на великорускôй мовѣ? Ихъ авторъ „Огляду“ пропускае якось, бо не годенъ погодити сего факту зъ тымъ, що твердить про першу и найголовнѣйшу прикмету новои літературнои добы. А погодити се було-бъ такъ легко, коли-бъ лише схарактеризувати краще и яснѣйше самъ процесъ увеценя живои народнои мовы въ літературу. Тодѣ показалось бы, що жива народна мова въ літературѣ була перше всего результатомъ вузко понятого романтичного напряму въ чужихъ літературахъ, передовсѣмъ въ великорускôй и польскôй. Той вузко понятый романтизмъ, що перше всего звертавъ ся до устныхъ народныхъ словесностій, звернувъ тежь увагу украиньскихъ писателѣвъ на украиньску народну словеснôсть, на самъ народъ и на его житє, бôльше етнографічно-поетичне якъ реальне. Беручи темы до поезій и оповѣдань зъ того житя вони й писали ихъ для етнографічнои докладности народною мовою. Противно-жь повѣсть зъ дворяньского, мѣского житя и историчнî романы — взагалѣ все, що не стояло въ безпосереднôмъ звязку зъ простымъ народомъ писало ся по великоруски. Се кидае дещо свѣтла и на другу прикмету новои літературы — національну свѣдомôсть и народнôсть. Заперечити ихъ тежь годѣ, але й не були вони такъ ясно поставленî въ першихъ десяткахъ XIX. ст. якъ въ остатныхъ.

Лишаючи на боцѣ третю прикмету украиньско рускои літературы — тѣсну звязь еи зъ сучасною літературою европейскою, що не збавляе еи однакъ цѣхи оригінальности и самостôйности, — та четверту прикмету — гуморъ зъ природною чутливостію, — перейду до характеристики напрямôвъ (ст. XXXVIII -XLI). Зазначено ихъ три: романтичный напрямъ зъ значнымъ нахиломъ до напряму реалістичного въ першôй половинѣ народнои літературы украиньско-рускои XIX ст.; „рѣшучо“ реалістичный напрямъ по 60 тыхъ рокахъ и напрямъ „критичный (!)“, „що вироджуе ся в деяких письменників в шкідливий радикалізм (!?)“ Выглядае той подѣлъ такъ, якъ дитячій подѣлъ масла на масло, що нимъ смаруе ся хлѣбъ и масло, що его ѣсть ся. Бо чи е въ тôмъ щось ясного: романтичный напрямъ зъ значнымъ нахиломъ до напряму реалістичного и рѣшучо реалістичный напрямъ, про якій (особливо въ 60 тыхъ рокахъ) можна сказати, що вôнъ бувъ зъ значнымъ нахиломъ до напряму романтичного (взяти лишь на увагу майже всю поезію 60 тыхъ рокôвъ и такихъ писателѣвъ якъ Федьковичь). Та ще краще! Побôчь тыхъ двохъ напрямôвъ стоить ще третый, найновѣйшій — „критичний, що „вироджуе ся в деяких письменників в шкідливий радикалізм.“ Ну! Тутъ вже не знати, що авторъ мавъ на мысли, бо чей же не те, що оба попереднî напрямы були некритичнî! А ще бôльшою загадкою для мене е той шкôдливый радикалізмъ, въ якій критичный напрямъ выроджуе ся у деякихъ письменникôвъ. Якій се шкôдливый радикалізмъ въ літературѣ, де вôнъ, въ якихъ письменникôвъ и чимъ вôнъ саме шкôдливый? На се подана така вôдповѣдь (ст. XXXIX—XL): „В остатних десятках літ проявляе ся в українсько-рускім письменстві змаганє до реального сьвітогляду і роботи для позитивних задач. Поважний і предметовий критицизм, що прочищуе і справляе похибки, не руйнуе а творать нові правила і вказуе нові дороги, спонукуе до нових дослідів, до поступу, конечно потрібний і хосенний в літературі. Однак у деяких (?) письменників вироджуе ся сей напрям в шкідливий (?) радикалізм, що зазначуе ся яко розрив з дотеперішньою боротьбою за національність і з дотогочасною догматичною ідеальогією національною(?). Частина молодого поколїня, що виростае в двох найновійших десятках літ під окликом **критицизму**, більше обсерваційного як творчого, почанае рішучу боротьбу проти оптимістичного ентузиязму національного Русинів народовців, проти т. зв. „народних сьвятощів“, вказуючи слабі сторони и недостачі родинного і суспільного житя (!), радо зображае все чорними красками і віддихае песимістичним скептичним воздухом з чужини, занедбуючи нераз навіть чистоту і поправність літературної мови (!) яко зверхньої мало важної на їх погляд форми (?), не добачаючи для її розвитку й поступу давних перепон і трудностий. Сей **радикальний напрям** проявив ся спершу на ниві літературній, перенїс ся однак небавом і до житя публичног .“ Дальше подана характеристика Мих. Драгоманова, що бувъ духовымъ батькомъ радикального сторонництва украиньско-руского і „найвиднійшого его представителя д ра Франка.“ Зъ тыхъ характеристикъ, про якî буде згадка ще дальше, выпадае выймити лишь по одному уступѣ для цѣлости повысшои характеристики. Першій уступъ: „Чимало прихильників змагань і поглядів Драгоманова перейнятих всесьвітним сьвітоглядом і зневірою (!) до українсько-руської народности, бажали социяльні теориї західно европейскі живцем пересадити на руску ниву, однак погорячившися за молоду сими теориями, ставали зовсім байдужими до народних змагань“. А другій уступъ — се остатне слово д. Ол. Барвѣньского про шкôдливî напрямы: „Літературні напрями і поклики — кôнчить вôнъ — які проявляють ся в творах радикального сторонництва, потребують ще вистояти ся (?) й переробити, щоби дійшли до повної артистичної форми і визволили ся від пересади й односторонности“.

Отъ вамъ и цѣла купа фразъ безъ глузду и змѣсту, фразъ старыхъ и оклепаныхъ, та варто имъ приглянути ся ще разъ.

(*Конець буде.*)

В. Щуратъ.

звернули увагу на пѣснѣ Лужичанъ и познакомили зъ ними нашь загалъ. У насъ часто спѣваютъ ся пѣсни нѣмецкихъ та другихъ намъ чужихъ композиторôвъ — тожь красше було-бъ замѣсть сего заглянути въ душу братного словяньского народа. Музикалія лужицкѣ дôстати можна въ Будишинѣ (Bautzen), въ книгарни Oskar-a Roesger-a. Найлучшій и найбôльше объемистый збôрникъ народныхъ пѣсень лужицкихъ разомъ зъ нотами мелодій єсть „Pjesnički hornych a dolnych Łužiskich Serbow“ Леопольда Гавпта и Йогана Ернеста Шмалера вийшовшій въ Grimma р. 1841 въ двохъ частяхъ. Єсть се бôльшій и богатшій збôрникъ, якъ у насъ Wacława z Oleska. — Зъ новѣйшихъ збôрникôвъ визначаєсь Людвіка Кубы — „Nowa Zběrka melodiji k hornjołužiskim pěsnjam (223 čisła)“ въ Будишинѣ р. 1887.

Зъ другои стороны подивляти належало старанность и запопадливость, зъ якою Лужичане устроили сей концертъ. Хоръ на 180 людей, орхестра и соля — все то рѣчь немаловажна, коли ся зважить, що Лужичанъ въ Саксоніи єсть всего 52.000 и що они тутъ одною малою каплею въ великôмъ нѣмецкôмъ морю. Треба дѣйстно великого піэтизму для народнои рѣчи, великои любови своеи народности, щобы въ тыхъ условияхъ довести до такихъ результатôвъ.

Тую жизненну силу саксоньскихъ Лужичанъ бачивъ я не лишь на тôмъ поли — та про се розкажу въ слѣдуючôмъ письмѣ.

Дръ Євгеній Олесницкій.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Дневники такъ австрійскѣ якъ и заграничнѣ все ще обговорюютъ угодовѣ конференціи австрійскихъ и угорскихъ міністрôвъ. Fremdenblatt уважає полагоджене угоды ще на осѣннôй сесіи рады державнои за вмовѣрне. National Ztg. указує, що доси поконано дотеперѣшнѣ трудности лише тымъ, що австрійске правительство по бôльшôй части уступало угорскому; але вся дотеперѣшна згода не має значѣня пота, поки не прийде до згоды въ справѣ квоты. Названый дневникъ ганить Угрôвъ, що опираютъ ся при тôмъ, мовь бы справа квоты не мала нѣякои звязи зъ загаломъ нашихъ справъ угодовыхъ. Hamburger Nachrichten довѣдуютъ ся, що оба правительства згодили ся по можности зложити законъ про угоду ще въ осени парляментамъ до полагодженя. Коли бы до того часу квотовѣ депутаціи не могли погодити ся що-до квоты, то цѣсарь на пôдставѣ порозумѣня обохъ правительствъ установить квоту тымчасово на одинъ рôкъ, до чого пôсля конституція має право. Оба правительства нерадѣ лишати вôднову угоды новымъ парляментамъ, такъ що и ґр. Бадені и бар. Банфі порушать все, щобы лишь справу покôнчити зъ теперѣшними парляментами. Противно Berl. Börse Ztg. доносить, що Угорщина радо полишила бы вôднову угоды новому парляментови, лишь Австрія пре до того, щобы ще въ осени покôнчити дѣло. Подôбно каже и Kreuzztg., що угорске правительство бажає тымчасового, а цѣсарь и міністерство Баденього рѣшучого полагодженя справы.

Д. 20 с. м. вôдбуло ся перше засѣдане кретеньского сойму (не числячи вôдкрытя сойму); але близшихъ вѣстій о тôмъ засѣданю нема.

Зъ Атенъ доносять, що тамъ уважаютъ положене на Кретѣ за дуже поважне. Д. 21 с. м. мали вôдбути ся великѣ зборы Кретенцѣвъ и мали выслати до короля депутацію. День въ день прибуваютъ новѣ утѣкачѣ зъ Креты; д. 20. мало ихъ прибути 300. Дневники взываютъ правительство, щобы выслало пôдъ Крету военнѣ кораблѣ, бодай для охороны власныхъ громадянъ. До Кандіи причаливъ одинъ французскій а одинъ англійскій военный корабель. Въ Канеѣ дуже величаютъ австрійского конзуля Пінтера. Лише завдяки его майже надлюдскимъ заходамъ не прийшло тамъ въ послѣднихъ дняхъ до страшнои рѣзнѣ.

НОВИНКИ.

— **Про гостину руско-народного театру въ Чортковѣ** пишутъ намъ: Мѣжь артистами вызначаютъ ся пп. Касиненко, Ольшаньскій, Яновичь, Пôдвысоцкій и Грегоровичь та панѣ Фіцнерôвна и Слободôвна. Кождый выступъ тыхъ артистôвъ нагороджує публика вповни заслужеными оплесками. Театръ дасть у насъ патнацять выставъ, а можна надѣяти ся, що успѣхъ, якого доси зазнавъ, не змѣнить ся ажь до кôнця, бо публика пôдпирає театръ, являючись численно на кождôмъ представленю.

— **Товариство академичне „Сïч“ у Вѣдни** оголошує отсимъ, що льокаль отвореный черезъ цѣлѣ феріи, а выдѣлъ урядує въ середы и суботы вечеромъ. На письменнѣ запытаня товаришѣвъ матуристôвъ, котрѣ хотѣли бы продовжати свои студіи у Вѣдни, удѣлюємо информаціи за зворотомъ коштôвъ переписки. — Вôдъ выдѣлу товариства „Сïч“ у Вѣдни (XVII. Veronikagasse 37). *Кость Гукевичъ*, голова; *Никола Кошакъ* за писаря.

— **Въ Стрыю** зачне урядувати вôдъ 1-го падолиста с. р. округжный судъ въ новôмъ будынку, що теперь выкôнчує ся.

— **Въ Мостахъ великихъ** вôдбувъ ся дня 15 н. ст. липня зъѣздъ учителѣвъ народныхъ зъ цѣлого жовкôвского повѣту т. зв. zjazd kółek pedagogicznych. На тôмъ зъѣздѣ мавъ учитель зъ Мостôвъ п. Ив. Милановскій вôдчитъ на тему „Рôльництво въ школѣ народнôй“ и д-ръ Яв. Невестюкъ выкладъ „Бактеріи хоробтворнѣ“, полученый зъ демонстрованемъ препаратôвъ бактерій пôдъ мікроскопомъ. Д-ръ Невестюкъ тримавъ цѣлый выкладъ по руски и уживавъ рускои номенклятуры.

— **Раду громадску въ Будзановѣ** розвязало намѣстництво д. 19. є. м. зъ причины лихои господарки. Справами громадскими управляє комісарь староства теребовельского.

— **Памяти Котляревского.** Полтавска земска управа постановила выпечатати творы Котляревского въ 10 тысячахъ примѣрникôвъ и роздати часть въ нагороду ученикамъ народныхъ школъ полтавскои ґуберніи, а остале вôддати въ продажь и весь дохôдъ зложити на поставлене памятника для автора „Наталки Полтавки“.

— **My w ruskim nie są wyuczone.** Передъ кôлькома днями записавъ я зъ книгарнѣ Бодена у Львовѣ деякѣ книжки правничѣ двома картами кореспонденційными. На одну зъ нихъ надôйшла вôдповѣдь, котру тутъ буквально выписую: „Poniewasz że my w ruskim języku nie są wyuczone to prosimy panu to samo co pan opstalował nam jeszcze raz w języki Polskim lub Niemieckim napisać to panu odwrotną Pocztą poślimy. Z powarzannie Jakob Bodek ul. Batorego № 18. Lwów.“ Очевидно „они“ и въ польскôй бесѣдѣ не wyuczone хиба въ якому хайдерѣ, а то бы не писали такимъ жарґономъ, якого певно и Поляки цураютъ ся. Мы ґратулюючи Полякамъ такихъ загорѣлыхъ braci зъ кучерками коло ушей, звертаємось до Руснакôвъ, щобы высше згадану книгарню оминали такъ, якъ ей властитель солонину, и тымъ способомъ дали приучку бодай дѣтямъ его выучити ся руского письма. — *Олекса Л.*

— **Кс. Стояловскій** простує въ ґазетахъ вѣсти, поданѣ о его теперѣшнôй дѣяльности зъ нагоды сцисіи его зъ пос. Копициньскимъ на справозданю посольскôмъ въ Домбровѣ. Вôнъ пише такъ: Неправда, будьто бы я старавъ ся о мандатъ зъ пятои куріи и въ тôй цѣли объѣздивъ повѣты або уряджувавъ покутнѣ зборы та розкидувавъ „свои заповѣди“ и т. и.; правда лишь се, що ѣзджу по можности на кожде вѣче публичне, та отверто и голосно высказую, въ чôмъ лежить зло и якъ его направити въ дорозѣ леґальнôй. Неправда, будьто бы я сказавъ, що мене епископы галицкѣ нѣчого не обходять; я зазначивъ, що они не маютъ надô мною нѣякого права та выразно заявивъ, що сей спôръ духовный уважаю найприкрѣйшою и найшкôднѣйшою болячкою та що я вже постаравъ ся о таке правне и церковнымъ приписамъ вôдповѣдне доходжене справы, котре безъ сумнѣву за часъ кôлькохъ мѣсяцѣвъ положить конець дотеперѣшнымъ заколотамъ.

— **Въ Яновѣ** пôдъ Львовомъ вôдбуде ся сеи недѣлѣ, 26 н. ст. липня, фестинъ на дохôдъ охотничои стражѣ пожарнои въ Яновѣ и Львовѣ. Вôдъѣздъ зô Львова о год. 1 шôй 41 мін.; поворотъ до Львова о год. 10-тôй. Цѣна білєту тамъ и наповоротъ III-тою класою 41 кр. Вступъ на фестинъ вôдъ особы 10 кр. Въ случаю непогоды фестинъ и прогулька зô Львова вôдбудуть ся въ слѣдуючу недѣлю.

— **Ст. Щепановскій** заявивъ въ Коломыи, що уступає зъ арены політичнои и не прийме рѣшучо вже бôльше мандату до рады державнои. Вôнъ прийшовъ до того пересвѣдченя, що змарнувавъ тамъ надармо часъ.

— **Конфліктъ на границѣ.** Недалеко Мысловицъ, въ мѣсци де сходять ся границѣ Австріи, Нѣмеччини и Россіи, козакъ зъ россійскои сторожи граничнои застрѣливъ галицкого селянина, котрый хотѣвъ перейти черезъ границю россійску, а австрійского стражника, що спѣшивъ зъ помочію селянинови, тяжко ранивъ.

— **Испыты державнѣ а адвокатура.** Квестія спôрна, чи до вписаня на лісту кандидатôвъ адвокатскихъ, потреба выказати ся свѣдоцтвами зô зложеныхъ трехъ испытôвъ державныхъ, вже рѣшена остаточно. Найвысшій трибуналъ, розбираючи рекурсъ въ тôй квестіи, орѣкъ катеґорично, що до вписаня на лісту кандидатôвъ адвокатскихъ не выстає титулъ доктора правъ, але що кромѣ сего безъвзглядно вымагає ся предложеня свѣдоцтвъ зъ трехъ теоретичныхъ испытôвъ державныхъ.

— **Обильнѣ жерела нафты** вôдкрыто въ Старôмъ селѣ коло Березова. Д. 8. липня въ однôмъ зъ закопôвъ наступивъ такій сильный приплывъ ропы, що она сплыла по сусѣднихъ поляхъ. Одна селянка набрала собѣ повный збанокъ ропы и не заткавши его, поставила въ хатѣ пôдъ лавою. Коли вечеромъ засвѣтила лямпу, воздухъ наповненый ґазомъ нафтовымъ, занявъ ся яснымъ огнемъ. Ґаздиня спалила ся на уголь, а четверо дѣтей попарило ся тяжко.

— **Инквізиція жандарма.** Głos Podolski пише: Въ селѣ Скородинцяхъ украдено при кôнци 1895 кôлькомъ господарямъ всѣлякѣ предметы, якъ полотно, збôже курки и т. п. Одного дня зôбрали ся пошкодованѣ въ урядѣ громадскôмъ, а коли одинъ зъ нихъ кинувъ пôдозрѣне на 23 лѣтного Каз. Щепаньского, присутный тамъ жандармъ Микитинъ зачавъ его индаґувати, але безъуспѣшно, бо пôдозрѣный впевнявъ, що вôнъ не винный. Тогдѣ вôддаливъ ся жандармъ, забравши зъ собою Щепаньского на хвильку зъ хаты — а коли по кôлькохъ хвиляхъ вернули назадъ, показавъ ся зôбранымъ дивный вплывъ кôлькамінутного побуту пôдозрѣного въ чотири очи зъ жандармомъ. Щепаньскій зачавъ вже признавати ся до крадѣжи всѣхъ предметôвъ, котрѣ присутнѣ за вкраденѣ имъ подавали. Въ слѣдствѣ судовôмъ и при розправѣ вôдслонивъ Щепаньскій тайну свого кількамінутного побутя самъ на самъ зъ жандармомъ. Жандармъ вдаривъ его кôлька разôвъ кольбою и казавъ признати ся до крадѣжи, а коли се не помогло, велѣвъ ему розъзути ся зъ чобôтъ, щобы ему „повбивати цьвяхи“. Се помогло, бо Щеп. чувъ вже вôдъ двохъ хлопôвъ въ селѣ, що жандармъ хотѣвъ ужити такожь супротивъ нихъ такихъ тортуръ. Вернувши зъ жандармомъ до хаты, приннмавъ на себе усѣ крадежи, якѣ пошкодованѣ подавали; вôнъ притакувавъ, що все те вôнъ зробивъ. Коли-жь ему самому казали говорити, що вкравъ, то вôнъ путавъ ся. При розправѣ карнôй свѣдокъ Микитинъ признавъ се, що въ слѣдствѣ заперечувавъ, а именно, що разъ вдаривъ кольбою Щепаньского та що супротивъ одного злодѣя въ Скородинцяхъ справдѣ ужавъ грôзьбы въ словахъ: „я тобѣ цьвяхи буду вбивати, якъ не признаєш ся“. При розправѣ зôзнавъ се жандармъ зъ солодкою усмѣшкою на лици, даючи тымъ зрозумѣти, що говоривъ въ жартѣ. Трибуналъ карный бувъ тои гадки, що признане спонукане системою слѣдства жандармеріи, получене зъ ужитємъ кольбы и загроженємъ „цвяхôвъ“, не може ще бути рѣшучимъ доказомъ вины и увôльнивъ обжалованого.

— **Ориґінальный процесъ.** „Кіевлянинъ“ доносить про такій процесъ зъ вôдносинъ господарскихъ: Недавно въ повѣтѣ липовецкôмъ на поляхъ властителя фôльварку Очеретне, засѣяныхъ рѣпакомъ, кинула ся комашня, що нищила цѣлковито цвѣтъ ростины. Всѣ средства ужитѣ, щобы выницити комашню, були безъуспѣшнѣ. Лишило ся одно средство, а именно таке, що помазану смолою дошку протягає ся по цѣлôй нивѣ, а на тую дошку прилѣпаютъ комахи громадно. Сего то способу ужато и на поляхъ Очеретного. Що однакъ на цвѣтучôмъ рѣпацѣ крôмъ тыхъ комахъ були и пчолы зъ недалекихъ пасѣкъ, що шукали тамъ меду, то и они разомъ зъ комахами згинули на тôй дощцѣ. Черезъ се знову потерпѣли властителѣ пасѣкъ, и они пôзвали теперь властителя рѣпаку до суду о вôдшкодоване. Рѣшене суду ще не запало, а въ кождôмъ случаю буде оно нелегке, бо кожда сторона має за собою слушнôсть.

— **Ватага розбôйникôвъ.** Вôдъ двохъ майже мѣсяцѣвъ веде ся передъ судомъ присяглыхъ въ Загребѣ розправа противъ 22 людей, обжалованыхъ о доконане 13 убійствъ. Обжалованѣ переважно селяне, а розправа выкрыла страшнѣ убійства. Въ суботу внѣсъ прокураторъ кару смерти черезъ повѣшене для 16 обжалованыхъ, мѣжь тыми для двохъ женщинъ, и то за убійство, получене зъ рабункомъ, мужа, вôтця и брата. Оборона промавляла лише за признанємъ лагодячихъ обставинъ. Оголошене вироку наступить 31 с. м.

— **Армія австро-угорска** числить въ часѣ мира: ґенералôвъ оружія и ґенералôвъ кôнноты 12, ґенералôвъ поручникôвъ 72, ґенералôвъ майорôвъ 110, полковникôвъ 349, пôдполковникôвъ 391, майорôвъ 679, капітанôвъ и рітмайстрôвъ клясы першои 2840, клясы другои 1235, надпоручникôвъ 5305, поручникôвъ 4965, або всѣхъ разомъ офіцирôвъ 15.958; духовныхъ, судьѣвъ вôйсковыхъ, лѣкарѣвъ и урядникôвъ рахунковыхъ разомъ 2027; учителѣвъ и урядникôвъ вôйсковыхъ рôзныхъ степенѣвъ 2057; безъ степеня 530; рядовыхъ разомъ зъ пôдъофіцирами 281.597. Цѣла армія числить разомъ 302.169 людей. Крôмъ того є ще 6460 ученикôвъ въ институтахъ вôйсковыхъ. Коней має кôннота 46.028, артилерія 6778, вôддѣлы треновѣ 1022, институты науковѣ 16; разомъ всѣхъ коней є 53.844. Маринарка военна тутъ не вчислена.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Въ суботу, 25 н. ст. липня вôдбуде ся въ катедральнôй церкви въ Станиславовѣ о год. 8-мôй вечеромъ вѣнчане п-ы Емиліи Чачковскои, доньки директора школы реальнои въ Станиславовѣ, зъ п. Иваномъ Дольницкимъ офіціяломъ войскового магазину въ Станиславовѣ — Въ Якманичахъ пôдъ Перемышлемъ упоковивъ ся ґр. Алекс. Круковецкій, б. посолъ соймовый, въ 71-шôмъ р. житя. — За поцѣлуй на улици приарештувавъ полісменъ въ Чікаґу мужа и жѣнку. — Въ Перемышли єсть теперь вже 16 циклістокъ. — Въ урядѣ почтовôмъ въ Арадѣ выкрыто великѣ дефравдаціи, якѣ тамъ систематично довершували ся вôдъ кôлькохъ лѣтъ; увязнено двохъ высшихъ урядникôвъ. — Зъ Яленковатого въ Скôльщинѣ надôслано до Львова величезный грибъ правдивый, ваги $2^1/_2$ кільо а промѣръ шапки гриба и осады корѣня выносивъ 35 центіметрôвъ, грибъ бувъ сточеный черваками.

Посмертнѣ — † — оповѣстки.

Валерій Гулевичъ, практикантъ товариства взаимныхъ обезпеченъ „Днѣстеръ“ и бувшій артистъ руско-народного театру, упоковивъ ся 20 н. ст. липня въ селѣ Колиндянахъ коло Чорткова.

Наука штука и література.

— **Археольоґічный зъѣздъ въ Ризѣ** має вôдбути ся въ часѣ вôдъ 13 серпня до 1 вересня с. р. Буде се зъ черги X. археольоґічный зъѣздъ въ Россіи. Доси зголошено 209 научныхъ рефератôвъ, зъ котрымъ бôльша половина вôдносить ся до старинностій и исторіи прибалтійскихъ ґуберній. Зъ инишихъ рефератôвъ зазначуємо що замѣтнѣйшѣ отсѣ: Про похоронѣ типы въ могилахъ давныхъ земель Волыньскои и Холмскои — проф. В. Б. Антоновича; О зôбраню всего матеріялу до южнорускои исторіи въ Кіевскôмъ центральнôмъ архивѣ при университетѣ — И. М. Каманина; Якъ пояснити декотрѣ польонізмы въ старыхъ кіевскихъ топоґрафічныхъ назвахъ? — А. В. Стороженка; Роля Харкôвского университету въ дослѣдахъ мѣсцевыхъ старинностій въ першѣ роки XIX. вѣку — Д. И. Багалѣя; Якому племени можна приписати тѣ зъ поганьскихъ могилъ кіевскои ґуберніи, въ котрыхъ разомъ зъ покôйниками похороненѣ кôстяки убитыхъ коній? — Н. Е. Бранденбурґа; Захôдно рускѣ списки хроноґрафа — С. О. Долгова; О національнôмъ характерѣ молдавско-волоского населеня въ XIII—XVI. в. и его вôдносинахъ до южнои Руси — М. П. Истомина; Часъ и мѣсце походженя грецкихъ и грецко-варварскихъ выробôвъ, найденыхъ въ южнôй Руси — В. К. Мальмберґа; О пôдсусѣдкахъ въ лѣвобережнôй Украинѣ — В. А. Мякотина; О археольоґічнôмъ значѣню орнаменту на писанкахъ — Н. Т. Сумцова; Початки исторіи мѣста Луцка въ волыньскôй ґуберніи — Н. Теодоровича; О колишныхъ православныхъ волыньскихъ монастиряхъ, котрыхъ теперь нема, пôсля свѣдоцтвъ архиву Почаѣвскои лавры — такожь Теодоровича; Що таке камѣннѣ могилы на захôднôмъ Бузѣ и до якого племени они належать? — И. П. Филевича; Южнѣ и южно-всхôднѣ межѣ Литвы и Руси — Филевича; О маґдебурскôмъ правѣ въ мѣстахъ лѣвобережнои Украины — К. Штерна; О схожости мотивôвъ народнои поэзіи у Лотишѣвъ и Украинцѣвъ — Я. Юрьяна.

— **Жите і Слово**, вістник літератури, політики і науки. Видає Ольга Франко. Рік третій. Книжка I. За юль 1896. Львів. З друкарні Інститута Ставропігійського 1896. — Пôдъ такимъ заголовкомъ появила ся отъ-що недавно по довшôй перервѣ дальша книжка гарного и цѣнного выдавництва, котрого два першѣ рôчники можна набути по 5 зр. Змѣстъ послѣднои книжки, обнимаючои 72 сторôнъ великои вôсемки, вельми богатый и цѣнный. Ось вôнъ: I ми в Европі! Протест гал. Русинів против мадярського тисячоліття (передрукованый вже въ Дѣлѣ). — Нікуди, М. Обачного (Пôдстрѣленый заяць, окруженый воронами, що ждуть его смерти, радъ бы утечи, та дарма! — не стає силъ!) — Наш альбом (поезія); Сучасні образки I. II., Ів. Франка; Молитва бідних невольників, Безіменного; До України, Павла Граба. — Про російські военні порядки, Е. С. — Панщизняний хліб, оповідане Ів. Франка (за Андрѣємъ Крицькимъ, старенькимъ селяниномъ зъ Торокъ). — Матеріяли і уваги до історії австро-руського відродження 1772—1848: Лист М. Шашкевича до брата Антона. — Наша беллетристика: 1) Про завдане і метод літературної критики, Ів. Франка; 2) Пани й люди, повість Володимира Левенка. У Львові 1893. 8° стр. 167. — Здає справу С. Томашівський; 3) Маруся Чураивна, историческа поэма 1652 р. Скомпоновала Е. Озеріская-Нельговская. Цѣна 20 коп. Кіевъ, 1896. — Здає справу Ів. Франко; 4) Перші зорі, оповідане Теодота Галіпа. Чернівці 1895. — Здає справу Ів. Франко (стор. 39–52). — Вісти з Россії, нап. Spectator (стор. 53—61). — Політична хроніка (Українсько-руське питане в австрійській делеґації. Радікальний космополітізм і протест проти угорського тисячоліття; новокурсний націоналізм і денунціяция на тов. ім. Шевченка. Проби орґанізації Русинів і початки акції передвиборчої). Ів. Франка. — Критика і бібліоґрафія: Українські пісні на московських жорнах, Ф. К. — Олександер Кривко (земскій лѣкарь въ Миргородскôмъ повѣтѣ), посмертна оповістна.

„Жите і Слово“ выходить разъ на мѣсяць д. 10. кождого мѣсяця. Кожда книжка буде становити для себе цѣлôсть и можна ей набувати по 1 коронѣ. Адресъ редакціи и адміністраціи: Львôвъ, Кастелѣвка, ул. Крижова 5. (Пôврôчна передплата мабуть 2 зр. 50 кр.; — кажемо „мабуть“, бо не оголошено на книжцѣ).

— **Записки наукового товариства ім. Шевченка** під редакцією Михайла Грушевського. Рік V. Том XII. У Львові 1896. (за рік 1896. кн. IV.). Зміст тому XII.: 1) Політичні події на Галицькій Руси в р. 1340, по смерти Болеслава Юрия II.; критично-исторична розвідка Омеляна Терлецкого. — 2) Опись Львівського замку р. 1495, подав М. Грушевський. — 3) Три панеґірики XVII в., подав др. Кирило Студиньский. — 4) Українські козаки на Ладожськім каналї, написала Е. Радакова. — 5) Miscellanea: Спомини руського сьвященика про різню 1846 р. (Записка о. Юрия Гладиловича, з переднім словом д-ра Франка). — 6) Наукова хроніка. Огляд часописей за р. 1895: Часописи видавані на Украïнї російській. — 7) Бібліоґрафія (рецензиї й справозданя). — 8) З товариства (Загальні збори наук. тов. ім. Шевченка).

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Канцелістами намѣстництва именованѣ ц. к. пôдъофіцыры рахунковѣ: Фр. Голинка зъ 10 п. драґонôвъ для староства въ Снятинѣ, Ив. Любовичь зъ 33 дивізійного полку артилеріи для намѣстництва, Ром. Сорочиньскій зъ 3 п. уланôвъ обороны краєвои для староства въ Пôдгайцяхъ; Стеф. Дембиньскій зъ 15 п. п. для староства въ Грибовѣ.

— **Перенесеня.** Дирекція почтъ и телеґрафôвъ позволила на замѣну мѣсць служобовымъ асистентамъ Мар. Репчиньскому въ Чортковѣ и Леоп. Паблёви въ Ланцутѣ.

Телеґрамы „Дѣла“

Вѣдень 23 липня. Новый нунцій папскій Талялві має сюды прибути въ початкахъ серпня.

Будапештъ 23 липня. Выявило ся обманьство въ білєтами вступу на выставу; че-

резъ те обманьство потерпѣла выстава шкоду на якихъ 10.000 зр.

Бѣлградъ 23 липня. На запросины ґр. Ґолуховского прѣдсе сербскій президентъ міністрôвъ на отворене Зелѣзныхъ Воротъ.

Римъ 23 липня. Розôйшла ся чутка, що не сербскій король, а италійскій наслѣдникъ престолу мае заручити ся зъ чорногорскою княжною Оленою.

Атены 23 липня. Доносять, що соймъ кретеньскій на засѣданю, вôдбувшôмъ ся сими днями, на котрôмъ були послы такъ христіяньскі якъ могамеданьскі, выбравъ кôлька комі ій. Вôдъ суботы не було жадной стычки мѣжь войскомъ турецкимъ а христіянами.

Царгородъ 23 липня. Въ Кандіи убито знову 6 христіянъ; въ цѣлôй околици настала велика тревога. Консулѣ жадають, щобы прислано тамъ военнû кораблѣ для охороны громадянъ стороннихъ державъ. Положене на цѣлôй Кретѣ значно погôршило ся.

НАДÔСЛАНЕ.

Змѣна льокалю

Найдешевшій склядъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА

КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „Коперникомъ"

перенесеный до нового льокалю при пл. Галицкôй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя зъ провінціи водворотно

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.

4 85

За 2 зр. переробляю кождû найбôльше збитû матерацы цѣлкомъ якъ новû. Старû колдры приймаю до покрытя. **Іосифъ Шустеръ**, ул. Коперника ч. 7 у Львовѣ.

86 19—30

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выбôръ поезій для народу зъ житьеписью и портретомъ автора.

Накладомъ товариства „Просвѣта".

Цѣна кождои части **25 кр.**

Оправленû примѣрники продають ся по 35 кр.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. управ. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

4% листы ипотечнû короновû
4½% листы ипотечнû
5% листы ипотечнû преміованû
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краевого
4% листы Банку краевого
5% облиґаціи комунальнû Банку краевого
4½% позичку краеву галицку 3483
4% позичку краеву галицку коронову
4% позичку пропінацийну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінацийну угорску
4% угорскû облиґаціи индемнізацийнû
и всѣлякû ренты австрійскû и угорскû

а всѣ тû паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякû выльосованû а вже платнû мѣсцевû паперы цѣннû, такожь запавшû купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцевû лишь за вôдчисленьемъ справдешнихъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ вышли купоны, доставляе новû аркушѣ купоновû, за зворотомъ коштôвъ, котрû самъ поносить

НОВЕ! Зреформованый годинникъ звѣздистый **НОВЕ!**

Watch компаніи

повиненъ цѣлкомъ выперти годинники швайцарскû. Зреформованый годинникъ, котрый представляе цѣлкомъ нову систему годинникôвъ, пôдъ взглядомъ выкôнченя и прецизіи, е одинокимъ въ своѣмъ родѣ. Зреформованый годинникъ доставляе ся въ цѣлкомъ артистично выкôнченыхъ, цізелірованыхъ масивныхъ фасоновыхъ кувертахъ золотыхъ.

Цѣна **лишь 5 зр.** Цѣна **лишь 5 зр.**

Фасонове золото се цѣлкомъ новый золотои краски металь америк. вынаходу. Се нѣякъ не есть лишь внѣшне позолочене або плятиноване, ино рôвна золота краска така якъ на внѣ, переходить на скрôзь черезъ цѣлый металь, и опирае ся навѣть кислотамъ такъ якъ правдиве щире золото.

Зреформованыхъ годинникôвъ за-для сего цѣлкомъ нового своеродного металю навѣть фаховû люде не розпôзнають вôдъ правдивыхъ золотыхъ годинникôвъ такъ щодо выгляду якъ такожь що-до шляхотного артистичного выкôнченя. Мы беремо за зреформованû годинники Hartford Watch компаніи найдальше идучу ґарантію, що свого выгляду золотистого нѣколи не стратить. Цѣна зъ 3 фасоновыми кувертами золотыми (вôдскакуюча куверта Savonette тôлько 5 зр.

Цѣла **лишь 5 зр.**

Веркъ зреформованого годинника е дуже старанно цѣлковито выкôнченый и докладный, такъ що мы кождому, хто лише потребуе доброго годинника, его горячо поручаемо. Кождый годинникъ мае 3-лѣтну на письмѣ ґарантію. Кождый, кому не подобають ся нашû зреформованû годинники, мае право въ протягу 8 днѣвъ жадати звороту грошей. Цѣна зъ 3 фасоновыми кувертами золотыми (вôдскакуюча куверта Savonette) тôлько 5 зр.

для панôвъ и пань

Просимо „зреформованый годинникъ" Watch Co. не мѣняти зъ подôбными нѣчого не вартными фабрикатами. Кождый годинникъ е означеный маркою.

Высылае за послѣплатою фірма

Anton Rix & Bruder

Wien, II., Praterstrasse 16.

До того вôдповѣднû фасоновû золотû ланцюшки, шпортового фасону, 1 зр. 176 6 6

Годинники фірмы Hartford Watch Co зр. 10.

Зôстаючи въ зносинахъ купецкихъ зъ першорядными домами торговельными россійскими, маемо честь поручити зъ нашихъ складôвъ

ЧАЙ

правдивый китайскій

въ ориґінальныхъ нашихъ ¼ фт. пачкахъ по: 40 50, 60, 70, 80, 90, 100 и 125 кр; — въ ⅛ фт. пачкахъ по: 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50 и 63 кр. ЧАЙ порошокъ по 1 зр. 20 кр., 1 зр. 40 кр., 1 зр., 65 кр. и 2 зр. за фунтъ.

При замовленяхъ найменше 2 фунтôвъ при порошку 3 фунтôвъ высылаемо франко; при вôдборѣ 6 фунтôвъ додаемо 5% въ товарѣ.

Зъ поважанемъ

19 28—0 **НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.**

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНЬСКІЙ

артистъ-маляръ

звѣстный вôдъ кôльканацяти лѣтъ изъ своихъ працъ малярскихъ, украшае церкви въ стилю всхôднôмъ разомъ зъ позолоченьемъ, престолы, иконостасы и иншû рѣчи. Приймае рѣзьбарскû роботы пôсля власныхъ плянôвъ. Выготовлюе всякои величины церковнû образы до иконостасôвъ, престолôвъ, плащеницъ — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побôльшуе зъ фотоґрафій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторіи реставруе всякû старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячû въ кругъ працъ малярства по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. Пôдписаный просить Вч. Духовеньство занотувати собѣ его адресу. 205 59—?

Т. Копистиньскій

у Львовѣ, улиця Краковска число 20.

Климентій Федуньо

переплетникъ библіотеки ц. к. львôвского університету

поручае 366 92-?

свое переплетниче и ґалянтерійне заведенье

у Львовѣ, ул. Академична ч. 8.

Пôдоймае ся всякихъ робôтъ, особливо переплету: Служебникôвъ, Євангелій, Молитовникôвъ, Бібліотечныхъ книгъ, Альбумôвъ, Мапъ, Дипльомôвъ и т. ин. по умѣреныхъ цѣнахъ.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1 мая 1896 року після годинника середно-европейского.

Поїзди відходять зі Львова							до / з	Поїзди приходять до Львова						
поспішні			особові					поспішні			особові			
							Берліна	5·10	1·30	—	8·55	6·55	9·30	—
8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—	Кракова (Вроцлава і Відня)	5·10	1·30	8·45	8·55	6·55	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	6·45	—	Варшави	5·10	—	—	8·55	—	9·30	—
8·40 —	— —	11·00 11·00	4·40 —	— —	*6·45 —	— —	Мушини-Криниці через Тарнів*) (тільки від 25 червня до 15 вересня)†) (тільки від 1 червня до 30 вересня)	*5·10	—	—	†8·55	6·55	—	—
—	—	—	—	—	6·45	—	Мушини-Криниці через Ряшів	5·10	—	—	—	—	—	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Мушини-Криниці ч. Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	11·00	—	9·5	—	—	Хабівки через Тарнів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	—	—	9·5	6·45	—	Хабівки через Ряшів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
8·40	—	11·00	4·40	—	—	—	Хабівки через Перемишль	—	1·30	—	8·55	—	—	—
—	2·50	—	4·40	—	—	—	Мшани долїшної через Тарнів							
—	—	—	4·40	9·55	6·45	—	Розвадова і Надбереза через Дембицю	—	—	—	—	6·55	—	—
							Рави рускої через Ярослав	—	1·30	8·45	—	—	9·30	—
—	—	—	4·40	—	6·45	—	Кросна, Івонича, Риманова, Сянока через Перемишль	—	1·30	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	—	5·22	—	7·22	—	Мезе-Лаборча і Пешту через Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	—	—	9·35	—	—	Лавочного, Пешту, Міскольча Мункача	—	—	—	12·10	8·00	—	—
							Гребенова (тільки від 10 липня до 31 серпня включно)	—	—	—	—	1·51	—	—
— — —	— — —	— — —	5·22 — 5·22	9·35 9·35 —	*3·05 7·22 —	7.22 — —	Сколього і Стрия*) (зі Сколього тільки від 1 мая до 30 вересня включно)	—	—	—	12·10	8·00	1·51	*10·10
							Станіславова через Стрий	—	—	—	12·10	8·00	1·51	—
							Хирова через Стрий	—	—	—	—	8·00	1·51	10·10
6·10	—	—	—	—	—	—	Сучави, Гусятина, Кересмезе, Слободи рунґ., Бергомету, Чудина, Радовець, Кимполюнґа, Букарешту і Ясс	—	—	9·50	—	—	—	—
—	—	—	—	10·25	—	—	Сучави, Чорткова, Кересмезе, Калуша, Сопова, Букарешту і Ясс	—	—	—	—	2·01	—	—
—	—	—	—	2·45	—	—	Сучави, Радовець. Бергомету і Чудина (кождого понедїлка), Печеніжина	—	—	—	—	—	6·13	—
— — —	— — —	— — —	— — —	— 9·15 9·15	— 7·05 —	10·15 — —	Сучави Гусятина, Калуша, Новоселиці, Чудина (що понедїлка), Радовець, Кімполюнґа, Ясс, і Букарешту	—	—	—	—	7·28	—	—
6·14	2·26	—	—	9·48	—	11·12	Сокаля і Ярослава через Раву руску	—	—	—	8· 5	5·45	—	—
							Белзця	—	—	—	—	5·45	—	—
6·00	2·11	—	—	9·30	—	10.45	Підволочиск і Бродів (на дворець Львів-Підзамче)	—	2·18	9·55	7·42	4·45	—	—
—	—	—	—	1·32	—	—	Підволочиск і Бродів (на головний дворець)	—	2·34	10·05	8·05	5·10	—	—
—	—	—	—	1·20	—	—	Брухович (тільки від 1 мая до 25 червня і від 15 серпня до 6 вересня включно)	—	—	—	—	—	8·03	—
—	—	—	—	3·2	—	—	Брухович (тільки від 26 червня до 14 серпня включно)	—	—	—	—	—	8·25	—
—	—	—	9·[illegible]	3·00	8·55	—	Янова*) (через цілий рік), †) (тільки від 16 червня до 31 серпня включно)	—	—	—	*7·50	—	†5·28	†8·54
—	—	—	*9·45	†1·05	§3·00	*6·25	Янова (тільки від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цвітня включно)	—	—	—	—	1·10	7·48	—
—	—	—	1·32	—	—	—	Зимної Води від 1 мая до 6 вересня в недїлї і сьвята	—	—	—	—	—	—	—

Увага. Години печатанї грубими черенками означають пору нічну від 6 год. вечером до год. 5-ой 59 мін. рано. В бюрі інформаційнім ц. к. зелїзниць державних у Львові ул. Третого мая ч. 3 готель Імперіяль продаж білетів стрефових, окружних і довільно зіставлюваних зшитов до їзди, як також тарифи і розкладів їзди в виді кишеневім. Информації в справах тарифових і перевозових. Час середно-европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут. Година 12 часу середно-европейского = 12 годинї 36 мінут після годинника львівского. 6

„ДНѢСТЕРЪ"

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

у Львовѣ въ домѣ „Просвѣты" Ринокъ ч. 10

перше и одиноке **руске товариство** асекурацийне, припоручене Всч. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ черезъ Впреосв. Митр. и Преосв. Еп. Ординаріяты всѣхъ трехъ Епархій, обезпечае будынки, скотъ, господарскû знаряды, збôже въ зернѣ, и соломѣ, сѣно въ стогахъ и будынкахъ **противъ шкôдъ огневыхъ** за можливо найнизшою оплатою.

Шкоды ліквідують ся и выплачуе ся сейчасъ по пожарѣ, а договоры заключенû зъ першими Товариствами контрасекурацийными подають „Днѣстрови" можнôсть обезпечувати и выплачувати и найвысшû сумы. 4414

Полісы „Днѣстра" приймае Банкъ краевый при позичкахъ ипотечныхъ.

На жите можна обезпечати ся черезъ „Днѣстеръ" пôсля **всѣхъ можливыхъ** комбінацій въ Товариствѣ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ, котре дае якъ найкористнѣйшû услôвя, и выдае полісы и квіты въ рускôмъ языцѣ.

Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ", стоваришене зареєстроване зъ обмеженою порукою, принимае вôдъ своихъ членôвъ и третихъ лицъ **вкладки** до опроцентованя **по 5%**. Ґваранція цѣлковита. Удѣлы по 50 коронъ. Позички удѣляють ся тôлько властителямъ реальностей, вôльныхъ вôдъ тягарôвъ, за порукою двохъ членôвъ. Зъ позичокъ вôдтягае ся десята часть на удѣлъ.

Зголошеня о удѣленье аґенціи въ мѣсцевостяхъ, де „Днѣстеръ" не е заступленый, приймають ся.

Морелѣ (априкозы) выбранû на конфітуры, компоты и мармоляду, щоденно свѣжо зрыванû, розсылаю въ кошахъ 5-кільовыхъ зъ опакованемъ оплатно по 1 зр. 90 кр. **Pighetti** цукорня въ Залѣщикахъ.

215 1—3

Касы огнетревалû Нр. 0, 0½, 1, 2 по зр. 75, 85, 115, 125 зъ пультомъ о 10 зр. дороще

поручае Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры).

ВЫСЫЛАЮ

щоденно **морелѣ (априкозы)**, зъ дерева зрыванû, въ кошикахъ 5-кільовыхъ за побранемъ 1 зр. 75 кр. до кождои мѣсцевости.

Шілеръ и Пеншикъ.

208 3 3 въ Залѣщикахъ.

МАТУРИСТЪ

глядае лекціи на село на часъ вакацийный. Адресъ: **М. В.** poste restante Самбôръ.

Вже вийшла

перша велика народописна

КАРТА

украиньско-руского народу.

Зладжена

А-ромъ Григоріемъ Величкомъ

а выконана въ робôтни Андрѣя Андрейчина літоґрафа у Львовѣ, коштомъ и заходомъ Товариства „Просвѣта" у Львовѣ.

Замовляти можна въ Товариствѣ „Просвѣта" у Львовѣ (ринокъ ч. 10, I. поверхъ).

Цѣна книгарска карты: 3·50 зр. а для членôвъ Товариства „Просвѣта" и для передплатникôвъ „Зорѣ": 2·50 зр. за примѣрникъ.

Замовляючû зволять долучити 50 кр. на кошты пересылки.

Карта выконана въ 19-ти краскахъ и налѣплена на полотнѣ. 9—12

УЧИТЕЛЬ орґанъ руского товариства педаґоґічного двотыждневникъ педаґоґічно-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 2., Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 160 кр. на чверть року 1 зр.

При закупнѣ товарôвъ просимо поклнкуватись на нашу часопись.

Выдавець Иванъ Белей. Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ въ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 155. Львовъ, Пятниця 12 (24) липня 1896. **Рочникъ XVII.**

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вѣ второкъ, и вѣ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ
въ Австріи: на цѣлый рѣкъ . . . 18 зр. на пѣвъ року . . . 9 зр. на чверть року 4 зр. 50 кр.
за границею: на цѣлый рѣкъ . . . 24 зр. на пѣвъ року . . . . 12 зр. на чверть року . . . 6 зр.
у Львовѣ: на цѣлый рѣкъ . . . 16 зр. на пѣвъ року . . . . 3 зр. на чверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатанѣ вѣльнѣ вѣдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовои або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншій донесеня приватнѣ числять ся по 15 кр. вѣдъ стишка.

Алярмъ.

Сего року въ многихъ повѣтахъ вѣдбуваютъ ся выборы до радъ повѣтовыхъ. Запопадливе польске сторонництво людове заздалегѣдь звернуло пильну увагу на сій выборы и розвинуло живу аґітацію письмомъ и словомъ въ тѣмъ напрямѣ, щобы зъ куріи сѣльскои не выбирано дѣдичѣвъ, лишь самыхъ хлопѣвъ або людей вѣдданыхъ хлопскѣй справѣ. Аґітація сторонництва людового затревожила польску шляхту, котра зъ своеи стороны по нарадѣ у Львовѣ аґрариствѣвъ выдала гасло, щобы дѣдичѣ всѣма силами старали ся вѣйти до репрезентацій повѣтовыхъ и розвинули тамъ хосенну дѣяльность для повѣту и населеня. Другій уступъ того гасла мѣгъ мати практичне примѣнене ажь въ дальшѣмъ плянѣ, и поки що бувъ лишь теоретично поставленый, бо жь цѣлкомъ природно, дѣдичѣ мусѣли найперше старати ся вѣйти до репрезентацій. Оба сторонництва выжидали першихъ выборѣвъ, щобы змѣрити свои силы.

И вѣдбулись тѣ выборы въ повѣтѣ пільзненьскѣмъ та принесли повну побѣду сторонництву людовому. Зъ куріи сѣльскои выбрано радными самыхъ селянъ, а зъ куріи мѣскои самыхъ мѣщанъ, такъ що на 26 членѣвъ рады повѣтовои ажь 19 мандатѣвъ дѣстало ся въ руки найнизшои верствы населеня, а лишь 7 остало для найзышои верствы, для дѣдичѣвъ. Ґазеты польскѣ пѣднесли великій крикъ и вдарили на алярмъ, передсказуючи повѣтови пільзненьскому долю Содомы и Гоморы. „Бѣльшѣсть, и то переважна, репрезентаціи повѣтовои — писало демократичне Słowo Polskie — дѣстала ся въ руки елементѣвъ необразованыхъ, котрѣ загирять добро повѣту, не будуть вмѣти вѣдповѣдно управляти повѣтомъ анѣ его репрезентувати.“ Впрочѣмъ, се була бы ще найменша рѣчь, — але въ выборѣ до рады пільзненьскои лежить небезпечный прецеденсъ для всѣхъ иншихъ выборѣвъ, бо ану жь хлопы мазурскѣ схотять пѣсля того примѣру поступити въ иншихъ повѣтахъ та при выборахъ до сойму и рады державнои. Небезпечнѣсть, якъ бачимо, грѣзна.

Глядаючи порады на се лихо, доносить демократичный орґанъ, що дѣдичѣ въ повѣтѣ пільзненьскѣмъ призадумались надъ квестіею абстіненціи при выборѣ въ куріи бѣльшои посѣлости. Въ сей способѣ не могла бы рада повѣтова уконституувати ся и ненавистне хлопство не засѣло бы вжь на 19 крѣслахъ въ радѣ повѣтовѣй. Але якій дальшій наслѣдки тои абстіненціи? Наступило бы розвязане рады повѣтовои и новій выборы, а коли бы они могли вѣдбути ся (значить ся, коли не вспѣли бы дѣдичѣ привернути въ повѣтѣ свѣй вплывъ), установлено бы комісаря правительственного до заряду повѣтомъ. И выйшло бы таке, що найважнѣйше забороло краевои автономіи — польскій бециркъ — опинилось бы въ рукахъ власти правительственнои.

Якъ бачимо, и такъ зле и такъ ще гѣрше. Тожь Słowo Polskie радить шляхтичамъ, не пускатись на небезпечну дорогу абстиненціи, лишь вѣйшовши до рады повѣтовои вѣддатись зъ здвоѣною ревностію полагоджуваню справъ повѣтовыхъ, щобы тымъ способомъ показати селянамъ хибность ихъ понятій о безхосенности а навѣть шкѣдливости „обшарникѣвъ“ въ публичныхъ институціяхъ. Рада Słow-a Plsk-ого дуже гарно выглядае на паперѣ, але мабудь въ дѣйстности не дасть ся перевести, бо навѣть Gazeta Narodowa не вѣрить въ „успѣшну дѣяльность“ обшарникѣвъ по радахъ повѣтовыхъ и полишае имъ до вѣльного выбору, що мають зробити. Що правда Gaz. Narodowa не хоче признати безсильности обшарникѣвъ, лишь спыхае вину на селянъ, бо ось якъ хитро пише: „Тамъ де селяне-члены рады пов. були бы людьми пѣдбехтаными противъ интеліґенціи, то и здвоена ревность интеліґенціи не злагодить сеи зависти, а повѣтъ бѣльше потерпѣвъ бы въ наслѣдокъ управы людей необразованыхъ, перенятыхъ духомъ радикальнымъ, анѣжь въ наслѣдокъ розвязаня рады повѣтовои и хвилеву управу ц. к. комісаря“. Такъ отже зъ легкимъ серцемъ жертвуе ся принципъ автономістичный, коби лишь не допустити селяньства до управы. Гарнѣ автономісты!

Але намъ жаль лишь одного. Коли то мы зъ всходнои Галичины будемо могли подавати такѣ реляціи зъ выборѣвъ до радъ повѣтовыхъ? Коли то и у насъ волѣли бы обшары дворскѣ хапатись абстиненціи, якъ брати участь у выборахъ?

Справоздане зъ люстраціи читалень тов. „Просвѣты“ и господарствъ селяньскихъ въ повѣтѣ львѣвскѣмъ.

(*Конецъ.*) *)

14) Руданцѣ. О господарствѣ шкода й споминати. хочь грунты цѣлкомъ добрѣ але въ негѣдныхъ рукахъ. Неробство и піяньство таке якъ въ Миклашевѣ, а крѣмъ того захо дять выпадки крадежи. Великои працѣ и пожертвованя треба бы, щобы лихо выкорѣнити. На старшихъ громадянъ нема що числити, хиба на молодѣжь, котрою занявъ ся мѣсцевый учитель п. Микитинъ и щоденно вечеромъ навчае церковного спѣву. Може та праця не принине безъ хѣсна, бо на сходинахъ молодежи пѣдписано вже статуты читальнѣ тов. „Просвѣты“, до чого лишь двохъ чи трехъ зѣ старшихъ прилучило ся. На выкладѣ була переважно молодѣжь, а тематъ обнимавъ: потребу науки и просвѣты та зъ господарства: о оббрнику, управѣ ростинъ пашныхъ и годѣвли худобы.

15) Запытѣвъ — громада велика и засѣбна. Грунты пѣсковато-глинастѣ перепускальнѣ, а въ пѣвнѣчнѣй части, де почва не пропускальна, вымагають средствъ до усуненя надмѣрнои вохкости. Сѣножатій и пасовиска подостаткомъ, хочь переважно мокрѣ и кваснѣ, але все таки бѣльшій зборъ сѣна дозволяе лѣпше утримати худобу и длятого конѣ тамъ добрѣ, у декого навѣть и рослѣ, а рогова худоба добре выглядае. Зѣбраня не було, хочь начальникъ громады бувъ про се повѣдомленый, а навѣть особисто говорено зъ нимъ, абы скликавъ людей. По селѣ оголошено, якъ вповнявъ начальникъ, але люде не зѣйшли ся; выходило бы, що хтось зъ вплывовыхъ людей въ громадѣ боить ся читальнѣ. Мѣсцевый учитель не хоче занимати ся читальнею, а священика въ день приѣзду люстратора не було дома.

16) Пѣдлѣсѣй малѣй — громада о 47 вумерахъ, зъ котрыхъ бѣльша половина господарѣвъ мае по 10—12 морґѣвъ, а прочѣ по 1—3 морґи. Рѣля така сама, якъ въ двохъ попередныхъ селахъ, ино положене корыстнѣйше, бо горбковате; крѣмъ того кождый господарь мае кусне торфоватои сѣножати по 1—3 морґи, котру по части косять и по части орють пѣдъ огородовину. Люде тутъ заебѣнѣ и порядні; мають свою хату на читальню, де пильно сходять ся що недѣлѣ а деколи и частѣйше. Крамницю вѣдступила читальня ч. Томѣ Палюхови, котрый на жаль, не побирае товарѣвъ въ „Народнои Торговлѣ“, лишь зѣ складу львѣвского для „кулокъ“, де ему отворено кредитъ за старанемъ мѣсцевого обшару дворского. На выкладѣ явило ся 50 людей; по поученю о управѣ ростинъ пашныхъ и корыстяхъ глубшои орки, демонстровано будову плуга и пѣдсѣбника, замѣсть котрого може служити и звычайне „рало“, яке мають деякѣ господарѣ въ тамтыхъ сторонахъ.

17) Выслобоки рѣвножь село мале, але засѣбне. Грунты не роздроблены. Сѣножати и пасовиска мокрѣ, вымагають конче осушеня, и дають нездорову пашу, тожь деякѣ господарѣ кормлять лѣтною порою худобу въ стайни. Ростины пашнѣ управляють ся, хочь еще за мало. Ходоба досыть добре выглядае, а конѣ, хочь не великѣ ростомъ, але поправнои расы. На зборы зѣйшло ся лишь 8 господарѣвъ, тожь выкладъ обмежено на пояснене цѣли и задачѣ тов. „Просвѣты“ та на вагу громадскихъ институцій: читалень, шпихлѣрѣвъ, касъ. Тымъ способомъ пѣдготовлено справу заснованя читальнѣ въ тѣй громадѣ, а переведене дѣла припоручено мѣсцевому учителеви.

18) Стронятинъ належить до найзасѣбнѣйшихъ громадъ въ повѣтѣ львѣвскѣмъ. Посѣлости грунтовѣ вправдѣ невеликѣ, звычайно по 8—10 морґѣвъ, але и малорѣльныхъ не много. Майже кождый господарь мае 3—5 морґѣвъ сѣножати, зъ котрыхъ зборъ сѣна буває обильный въ сухѣмъ роцѣ, а при тѣмъ сѣно солодке и пожывне. Крѣмъ того садять бураки и сѣють конюшину, хочь ще не въ такихъ розмѣрахъ янъ бы годилось. Конѣ и рогата худоба добре выглядають. Набѣлъ доставляють щоденно до Львова и се е найголовнѣйшимъ жереломъ добробыту. Будынки порядні а у кѣлькохъ господарѣвъ навѣть мурованѣ и бляхою крытѣ. Людность запопадлива и спекулянтна, хочь въ наслѣдокъ зносинъ зѣ Львовомъ недовѣрчива, зарозумѣла и егоистична. Въ заснованѣй недавно читальни ревно трудять ся мѣсцевый парохъ о. Жарскій и учитель п. Стронъвскій. На выкладъ зѣйшло ся 60 господарѣвъ.

19) Гряда, 20) Зборска и 21) Грибовичѣ — всѣ три села положенѣ при мурованѣмъ гостинци, тожь мають не лишь легку доставу набѣлу до Львова, але и легкій довѣзъ оббрнику. Грунты глинковатѣ зъ бѣльшою примѣшкою пѣску; положене грунтѣвъ переважно горбковате и филисте, хоть суть такожь и низше положенѣ грунты та пѣдмакають, але при згѣднѣмъ поступованю громадъ можна бы сему зарадити. Крѣмъ продукціи набѣлу занимають ся въ тыхъ громадахъ управою огородовины, а особливо огѣркѣвъ и цебулѣ. Однакъ та управа не веде ся на такѣ розмѣры якъ повинно бути и до чого суть всѣ потрѣбнѣ условя Цѣна на огородовину у Львовѣ высока; теплый, середно цѣпкій грунтъ, знавоженый оббрникомъ зъ мѣста, надае ся якъ неможь лѣпше пѣдъ управу огородовины, сен найбѣльше интратнои галузи господарства.

*) Гляди ч. 137.

---

3)

Якъ бы вы вчились такъ якъ треба...

(*Конецъ.*)

Зазначене д. Барвѣньскимъ въ останныхъ десяткахъ лѣтъ „змагане до реального свѣтогляду і роботи для позитивних задач“ остане хиба такъ для ученика якъ для кождого другого читача пустою фразою, поки не сказано, якій е той „реальнѣй свѣтоглядъ“, яка та „робота для позитивних задач“, а саме, якѣ то „позитивні задачі“ мае на мисли авторъ. Трудно, щобъ тою „роботою для позитивних задач“ бувъ згаданый дальше „критицизмъ“, а ще труднѣйше, щобъ вѣнъ самъ про себе становивъ чию небудь задачу. Критицизмъ, будь вѣнъ собѣ „позажнѣй і предметовій“, чи неповажный и безпредметовый, може бути лишь цѣхою якоись роботы; задачу вѣнъ мѣгъ бы становити, та хиба тѣлька для глупыхъ. Та авторъ „Вѣмов“, видко, таки стоить при тѣмъ, що критицизмъ е таки задача, бо вѣнъ одною формою его вважае шкѣдливый радикалізмъ, „що зазначуе ся яко розрив з дотеперішньою боротьбою за національність і з дотогочасною доґматичною ідеальоґією національною“. И противъ такихъ задачъ, такого критицизму вѣнъ выставляе другу задачу — критицизмъ „поважний і предметовий, що прочищуе і справляе похибки, не руйнуе а творить нові правила і вказуе нові дороги, спонукуе до нових дослѣдів, до поступу...“ Що прочищуе и якѣ похибки справляе сей поважный и предметовый, „конечно потрібний і хосенний в літературі“ критицизмъ, якѣ вѣнъ новѣ правила творить и якѣ новѣ дороги вказуе, до якихъ новыхъ дослѣдѣвъ та до якого вкѣнци поступу вѣнъ спонукуе, сего д. Ол. Барвѣньскій не ласкавъ бувъ сказати хочь бы въ тѣй мѣрѣ що про другу его форму — шкѣдливый критицизмъ. Про сей останный знаемо вже, що вѣнъ зазначуе ся янъ „розрив з дотеперішньою боротьбою за національність“, бо розрывъ его зъ „дотогочасною доґматичною ідеольоґією“ щось неясный. Та може ще зъ дальшого можна дещо довѣдатись: „Частина молодого поколѣня, що виростае в двох найновійших десятках лѣт під оклином *критицизму* більше обсерваційного як творчого, починае рішучу боротьбу проти оптимістичного ентузіязму національного Русинів народовців, проти т. зв. „народних святощів“, вказуючи слабі сторони і недостачі родинного і суспільного житя, радо воображае все чорними красками і віддихае песимістичним скептичним воздухом з чужини занедбуючи нераз навіть чистоту і поправність літературної мови яко зверхньої маловажної на їх погляд форми, не добачаючи для ей розвитку й поступу давних перепон і трудностей“. Нѣ! таки не розумѣемо и зъ того, що се е „дотогочасна доґматична ідеольоґія“. Треба вже хиба брати ей на вѣру, якъ доґматъ. Але зате кѣлько тутъ нового довѣдуемо ся! Попередъ всего ясно вже, що „дотеперішня боротьба за національність“, зъ якою розрывае „шкѣдливий радикалізмъ“ е, нѣ менше нѣ бѣльше, тѣлько оптимістичный ентузіязмъ національный Русинѣвъ народовцѣвъ и т. зв. „народнѣ святощѣ“. Негѣдна частина молодого поколѣня! И вона починае рѣшучу боротьбу проти оптимістичного ентузіязму національного, якъ коли-бъ того ентузіязму було въ насъ такъ богато! И вона посягае злочинною рукою на „народнѣ святощѣ!“ На якѣ? На „слабі сторони і недостачі родинного і суспільного житя“, на „чистоту і поправність літературної мови!“ Що бѣльше! „Чимало прихильників змаганъ і поглядів Драгоманова перенятих зневірою до українсько-руської народности, бажали соціяльні теорії західно европейскі живцем (добре що не мертвій!) пересадити на руску ниву, однак погорячивши ся замолоду сими теоріями, ставали зовсѣм байдужними до народних змаган (!)“ Господи! Якъ бы то все правда була, що д. Ол. Барвѣньскій говорить, плюнути бъ хиба выпадало на таку частину молодого поколѣня. Та, на щасте, нѣ въ насъ національного ентузіязму такъ богато не видко, щобъ зъ нимъ ажь треба боротись, нѣ те молоде поколѣне не перенято ся ще зневѣрою до украиньско-руской народности. Хиба що д. Ол. Барвѣньскій вважае познаками тои зневѣры такѣ поважнѣ й любовю до свого рѣдного народа натхненѣ голосы молодого поколѣня якъ голосъ въ оборонѣ украиньскои справы „Неволеный народъ“ и голосъ въ такѣй же оборонѣ угро-руского народа „И мы въ Европѣ!? Се, якъ разъ познаки такои вѣры въ кращу будучину нашого народа, що въ виду того нѣхто й не повѣрить въ посягане молодого поколѣня на якѣсь „народнѣ святощѣ“ а зовсѣм вже не осудить его за посягане на тѣ „народнѣ святощѣ“ тодѣ, коли вони обмежують ся на „слабі сторони і недостачі родинного і суспільного житя“. Другѣ-жь грѣхи молодого поколѣня — критицизмъ бѣльше обсерваційный якъ творчій (не вякомужь дано творити!), зображане всего чорными красками и вѣддыхане песимістичнымъ скептичнымъ воздухомъ зъ чужины — се по части, въ виду повыше сказаного, брехня, а по части такѣ грѣхи, що надъ ними й найбыстрѣйшій споведникъ не похитавъ бы навѣть головою. Та одинъ грѣхъ я промовчавъ — занедбуване чистоти и поправности літературои мовы. Ажь смѣшно робить ся, коли се прочитаешь. Бо чи выдавъ хто коли таке сторонництво, де бы всѣ якъ одинъ ґеніяльный мужь писали найкращою, чистою якъ слеза, мовою? Яке-бъ нѣ було сторонництво, то въ нѣмъ побочь бѣльшого чи меншого числа одиниць — майстрѣвъ мовы — знайдуть ся сотнѣ такихъ писателѣвъ, що не конче гарною мовою пишуть. Тымъ то й докѣръ сей можна взагалѣ кождому сторонництву зробити, спеціяльно-жь молодому чи радикальному поколѣню найменше. Хто-жь въ насъ, въ Галичинѣ, причинивъ ся найбѣльше до выробленя чистои літературои мовы, якъ не „найвидніїйшій представитель радикального сторонництва“ д-ръ Иванъ Франко? А д-ръ Ол. Колесса, а Ос. Маковей и другѣ, що выростали колись тежь „пѣдъ окликомъ критицизму, — хиба вони поганою мовою, пишуть? Може й поганою, та все таки кращою якъ самъ д. Ол. Барвѣньскій. Я въ найновѣйшѣй книжцѣ его подыбую доста частенько похибки не лишь противъ складнѣ але й противъ словаря украиньскои мовы. Такѣ польонізмы якъ: надруковано думку Чужбиньского, яко твір Шевченка“ (ст. VI.), внесліпочування серця (ст. VIII.), суспільности розмовляючої (ст. VIII), штучний языкъ (зам. мова) (ст. VIII), людности (ст. XXIV.), польского вѣщуна Міцькевича (по руськи „вѣщунъ“ не значить те що wieszcz) (ст. XXVI.), виправивъ ся на Украіну (ст. XXVIII.), такѣ ґаліцизми як позаяк (ст. XV.) и порядки словъ въ родѣ такихъ якъ: „не добачаючи для ей розвитку й поступу давних перепон і трудностей (ст. XL. замѣсть сказати: не добачаючи давныхъ перепонъ и трудностей для ей розвитку й поступу), — хиба-жь се чиста украиньско-руска мова? А такихъ похибокъ въ д. Ол. Барвѣньского повно, ба за багато якъ на шкѣльну книжку.

Я мѣгъ бы покѣнчити вже зъ „шкѣдливымъ радикалізмомъ“ и всѣмъ тымъ, чимъ его обдарувавъ д. Барвѣньскій, та хочу звернути ще его увагу на деякѣ суперечности въ его

Тымчасомъ управа обмежае ся на мали̂ куснѣ, въ огородахъ або на нивкахъ по-за обôйстемъ, не бôльшихъ якъ 1/4 або 1/2 морга, а при тôмъ выключно становить такъ зв. господарство жѣноче. Впрочôмъ и выхôснованe родючои силы землѣ хибне, бо ось якій плодозмѣнъ: 1 шій рôкъ огôрки на гною, 2-гій рôкъ цебуля — и знов дають гнôй та садять огôрки и т. д. — Въ Грядѣ и Збоискахъ зôбрань не було, тожь обмежено ся на поясненю вызначнѣйшимъ господарямъ хôсна зъ институцій просвѣтно-економічныхъ. Въ Грибовичахъ обôймавъ выкладъ передо всѣмъ управу огородовины, при чôмъ подано такій плодозмѣнъ: 1 шій рôкъ огôрки на добре перегнилôмъ обôрнику або на компостѣ; 2 гій: цебуля, чôсникъ, цвѣклови̂ бураки, морхва, петрушка; 3 тій: мѣшанка зъ вики и вôвса, въ котру всѣвае ся конюшину (та мѣшанка мае бути рѣдко засѣяна, бо при сильнôй почвѣ а густôмъ засѣяню вылягла бы и выгубила конюшину); 4-тый: конюшина на зелену пашу зъ 3—4 покосами.

22) Сороки — село велике, зъ грунтами добрыми а при тôмъ скомасоваными, зъ розлогими сѣножатями, однымъ словомъ заходять всѣ условя для добробыту економічного. Тымчасомъ громада представляе дуже сумный видъ. Будынки хилять ся до упадку, стрѣхи на стôлько тримають ся ще свого мѣсця, на скôлько груба верства моху опирае ся силѣ вѣтрôвъ. Стѣны будынкôвъ господарскихъ переважно не суть хочь бы болотомъ або глиною накинени̂, а лишь зъ хворосту выгороджени̂; по подвôряхъ нехарнôсть, довкола обôйстя нѣ деревины нѣ плотôвъ. Нѣ зборôвъ, нѣ выкладу не можна було вôдбути въ Сорокахъ, а то зъ тыхъ причинъ: Начальника не було въ селѣ, хочь о дни приѣзду люстратора бувъ повѣдомленый. Пôсля информацій, засягненыхъ въ школѣ, выходило, що заснованe читальнѣ зависить выключно вôдъ апробаты и уповажненя мѣсцевого пароха о. Бажаньского. Розмова зъ о. Бажаньскимъ не довела до нѣякого позитивного результату; выкладу пôсля гадки о. Бажаньского цѣлкомъ не було треба, бо „зъ львôвскими людьми, прибуваючими на села, треба бути осторожнымъ", а навѣть письмо головного выдѣлу тов. „Просвѣты", уповажняюче до такихъ выкладôвъ, не могло дати о. Бажаньскому вымаганои запоруки. Тожь гостина люстратора въ Сорокахъ не принесла нѣякого результату.

23) Зашкôвъ — село рôвно-жь велике, маюче добри̂ грунты и легку комунікацію зô Львовомъ, тожь и громадяне могли бы добре мати ся, коли-бъ були просвѣчени̂. Въ Зашковѣ обмежено ся на конференцію зô знатнѣйшими господарями въ справѣ просвѣтно економічнôй, при чôмъ удѣлено всякихъ информацій до заснованя читальнѣ. Читальня руска въ тôй громадѣ дуже потрѣбна зъ огляду на мѣсцеви̂ вôдносины и впливы.

24) Рудно — маленьке село але засôбне. Грунты пѣсковати̂ а мѣсцями сами̂ пѣски. Господарѣ возять пильно обôрникъ зô Львова и справляють землю, орють до 6 цалѣвъ, сѣють конюшину и садять бураки. Набѣлъ вôдставляють правильно що другій день до Львова. Конѣ добри̂ и досыть гарна худоба рогова, хочь и не поправнои расы. Однакъ завсѣгды ще многи̂ хибы; и такъ бракъ читальнѣ та орґанізаціи просвѣтно-економічнои, хибный плодозмѣнъ, невôдповѣдне трактованe власного обôрнику и т. п. Ти̂ хибы и замѣтки були тематомъ поученя при люстраціи поодинокихъ господарствъ якъ дома такъ и въ поли.

25) Скнилôвъ — село пôвъ милѣ вôдъ Львова на Городецкôмъ. Грунты пѣсковато-гливасти̂; сѣножатей и пасовискъ мало, тожь досыть значна управа конюшины и буракôвъ. Господарѣ пильно занимають ся продукцією набѣлу, тожь и коровы стараннѣйше кормлять, даючи имъ въ зимѣ паринку зъ порѣзанои на сѣчку соломы и конюшины зъ додаткомъ половы, буракôвъ и грысу. Рôвножь дуже старанно довозять зô Львова обôрникъ кôньскій, котрый будучи сухимъ и скоро розкладаючимъ ся, огрѣвае, осушуе и крушить тамошну зимну, непропускальну почву. Тымъ способомъ впливае ся користно не лишь на змѣну фізичныхъ прикметъ рôлѣ, але такожь и на ей складъ химічный, бо обôрникъ кôньскій засôбнѣйшій въ кислоту фосфорову, азотъ и потасъ, вôдъ обôрнику рогатои худобы, тымъ бôльше, коли походить вôдъ коней зъ мѣста, кормленыхъ интензивно, майже выключно сѣномъ и вôвсомъ. Населенe Скнилова трудолюбне и запопадливе, горне ся радо до просвѣты, чого доказомъ гарный станъ тамошнои читальнѣ. Читальню скнилôвску можна зачислити до найдѣяльнѣйшихъ въ краю. Члены сходять ся зимовою порою щоденно, а лѣтною що другій день, при чôмъ мѣсцевый парохъ о. Фолисъ бере невтомиму участь. Выдѣлъ читальнѣ купивъ вже мѣсце пôдъ будову хаты и матеріялъ вже готовый. Въ домѣ читальнѣ будуть примѣщени̂: крамниця, магазинъ, мешканe для склепаря и комната на читальню, крôмъ того рѣшивъ выдѣлъ заснувати пôзнѣйше шпихлѣръ и касу позичкову на основѣ статутôвъ „Просвѣты". А хочь головною и майже выключною заслугою тыхъ порядкôвъ есть невтомима и патріотична праця о. Іос. Фолиса, то все таки належить ся признанe й громадянамъ, котри̂ розумѣють та оцѣнюють змаганя и труды свого душпастиря та идуть радо и смѣло за его проводомъ. Выкладъ бувъ оживленый бо селяне ставляли вôдъ себе многи̂ допыты, а обговорено и порушено много квестій аґрономічныхъ.

На тôмъ кôнчить ся справозданe п. В. Короля зъ люстраціи громадъ въ повѣтѣ львôвскôмъ (округи судови̂: Винники и Львôвъ). Замѣтки люстратора повинни̂ причинити ся мабуть въ неоднôмъ до направы лиха и звороту до лѣпшого.

Кандидаты нотаріяльни̂.

[Письмо надôслане.]

Жиемъ въ такихъ часахъ, що кождый працюючій змагае до полѣпшеня долѣ матеріяльнои и до забезпеченя своѣй родинѣ якои-такои екзистенціи. За-для того крôмъ страйкôвъ всѣлякого рода, при помочи котрыхъ робôтники рôзныхъ катеґорій, часто въ успѣхомъ, домагали ся зменшеня годинъ працѣ и лѣпшого вынадгородженя, — клясы умыслово працюючихъ высылали депутаціи и скликували анкеты, щобы домагати ся у правительства, чи то пôдвысшеня платнѣ, чи то забезпеченя быту своихъ родинъ. Тожь видѣли мы анкету державныхъ урядникôвъ, анкету урядникôвъ зелѣзничихъ, анкету приватныхъ офіціялістôвъ, щобы выеднати для себе емеритуры та платнѣ для вдôвъ и сиротъ, и т. д.

Одни̂ лише кандидаты нотаріяльни̂ не домагають ся нѣчого! Чи може имъ такъ добре, що нѣчого бôльше не бажають? Нѣ! противно, — але причиною ихъ мовчаня е хиба загальне знеохоченe, яке середъ нихъ залягло. Причины того знеохоченя суть на жаль дуже численни̂. Одною же зъ найважнѣйшихъ причинъ есть та, що хочь устава вымагае чотирохъ лѣтъ практики до одержаня посады нотаріяльнои, то теперь кандидаты нотаріяльни̂ мусять выжидати 18 до 20 лѣтъ на заименованe нотаремъ, а то за-для того, що передъ кôльканацяти роками надто велике число правникôвъ вступило до нотаріяту. Зъ того повстали анормальни̂ вôдносины, непропорціональнôсть числа посадъ нотаріяльныхъ до кандидатôвъ нотаріяльныхъ, бо н. пр. въ окрузѣ апеляціи львôвскои въ р. 1894 на 138 посадъ нотаріяльныхъ було кандидатôвъ нотаріяльныхъ 147, въ окрузѣ же апеляціи краковскои на 74 посадъ нотаріяльныхъ було 87 кандидатôвъ нотаріяльныхъ. Ти̂ вôдносины анормальни̂ выкликала та обставина, що до вступленя до нотаріяту устава вымагае лише два испыты державни̂, а противно у всѣхъ инишихъ званяхъ правничихъ домагано ся доси трехъ испытôвъ державныхъ; що много судовыхъ урядникôвъ якъ и кандидатôвъ адвокатскихъ, по кôлькохъ лѣтахъ практики въ своѣмъ званю, вступило до нотаріяту, а кандидаты нотаріяльни̂, не маючи нѣгде вступу, не могли взлынути на вырôвнанe пропорціи численнои кандидатôвъ нотаріяльныхъ до посадъ нотаріяльныхъ.

Зовсѣмъ природно, що такъ довге выжиданe на посаду нотаря въ обставинахъ матеріяльныхъ, въ якихъ кандидаты нотаріяльни̂ працюють, мусѣло выкликати посередъ нихъ знеохоченe и апатію. Обовязки кандидата нотаріяльного суть тяжки̂, бо головно на провінціи мае до дѣла зъ селянами, котрыхъ не лише пôдъ взглядомъ правнымъ заступати мусить и боронити ихъ интересôвъ, але часто мусить бути ихъ повѣрникомъ въ попутаныхъ вôдносинахъ родинныхъ. Хто мавъ коли до дѣла зъ нашими селянами, той легко пôйме, якъ то тяжко приходить ся порозумѣти, що селянинъ вôдъ нотаря жадае, а якъ тяжко приходить ся селянинови вытолкувати, що треба зробити до охороны его правъ. Розумѣе ся, що крôмъ фаховои рутины треба посѣдати такожь богатый засôбъ терпеливости.

Дальшою причиною знеохоченя е становище горожаньске, яке кандидаты нотаріяльни̂ занимають. Кандидатъ нотаріяльный не мае права выбору анѣ выбиральности до рады громадскои, радъ повѣтовыхъ, сойму и рады державнои, а хочь передъ кôлькома лѣтами соймъ, въ наслѣдокъ заходôвъ кандидатôвъ нотаріяльныхъ, ухваливъ для нихъ активне и пасивне право выборче до радъ громадскихъ, повѣтовыхъ и до сойму, то однакъ тои ухвалы соймовои не предложено до санкціи цѣсарскои. Такъ отже кандидаты нотаріяльни̂ пôдъ взглядомъ горожаньскимъ суть на рôвни поставлени̂ зъ робôтниками, а ихъ положенe соціяльне е о много гôрше, бо кляса робôтнича мае своихъ заступникôвъ въ соймѣ и радѣ державнôй, котрыхъ кандидаты нотаріяльни̂ не мають, а зъ сеи причины не можуть узыскати полѣпшеня своеи долѣ. При тôй тяжкôй праци не вôльно кандидатови нотаріяльному навѣть слабувати, хиба умирати ему вôльно, бо часъ, черезъ котрый бувъ хорый, не вчисляе ся ему до практики, а о одержаню вôдпустки для поратованя здоровля не може бути и мовы. Не дивота проте, що таки̂ обставины мусѣли выкликати загальне знеохоченe середъ кандидатôвъ нотаріяльныхъ. До того знеохоченя причинивъ ся и той погубный звычай, що на случай субституціи надае ся ей тому кандидатови нотаріяльному, безъ взгляду на лѣта службы, котрый е на руку оставшôй родинѣ покôйного нотаря; зъ тои причины богато старшихъ кандидатôвъ не може дôждати ся субституціи.

Щобы тымъ недостаткамъ въ части зарадити, потреба декотрыхъ змѣнъ въ уставѣ нотаріяльнôй зъ дня 25. липня 1871 В. з. д. ч. 75. 1) Замѣсть чотиролѣтнои практики нотаріяльнои, вымаганои до позысканя посады нотаріяльнои, треба бы установити шѣсть лѣтъ практики, зъ котрои чотири лѣта выключно въ нотаріятѣ, а два лѣта въ судѣ, адвокатурѣ, при властяхъ финансовыхъ, політичныхъ або при прокураторіи скарбу можна перебути. 2) До вписаня на лісту кандидатôвъ нотаріяльныхъ вымагати третого испыту державного. 3) Практика нотаріяльна мае бути на рôвни поставлена зъ практикою адвокатскою. — До того треба постарати ся о збôльшенe числа посадъ нотаріяльныхъ, черезъ креованe новыхъ посадъ по бôльшихъ мѣстахъ. Крôмъ сего треба выеднати въ міністерствѣ судôвництва, щобы при креованю нового суду повѣтового заразомъ отвирано и посаду нотаріяльну.

Въ сей спосôбъ не тôлько отворять ся лѣпши̂ выгляды для кандидатôвъ нотаріяльныхъ, але и суспôльнôсть вôднесе зъ сего користь. Дальше треба старати ся о се, щобы кандидаты нотаріяльни̂ пôдъ взглядомъ права выборчого були зрôвнани̂ зъ урядниками державными, хочь бы найнизшои катеґоріи, бо-жь справедлива рѣчь, щобы ти̂, котри̂ покôнчили высши̂ школы, користували ся такожь рôвными правами горожаньскими.

Обємъ часописи політичнои не дозволяе ширше розводити ся надъ тою справою; однакъ нехай си̂ слова зъ однои стороны звернуть увагу властей мѣродатныхъ на долю кандидатôвъ нотаріяльныхъ, зъ другои же стороны нехай си̂ слова збудять кандидатôвъ нотаріяльныхъ зъ предовгого сну и спонукають ихъ пукати о полѣпшенe своеи долѣ.

С.

Дописи „Дѣла"

Зъ Делятина.

[Мертвота Надвôрнянщины. — Жидôвска господарка въ Делятинѣ. — Духовна місія въ Делятинѣ.]

Безъ найменшого сумнѣву треба зачислити надвôрняньскій політичный повѣтъ зъ огляду на розвôй руского народного житя мѣжь гôршими до найгôршихъ. Майже въ кождôмъ числѣ „Дѣла" читаемо дописи зъ всѣлякихъ повѣтôвъ про бôльше або менше живе житє народне, просвѣтне, економічне, політичне, та ажь зависть поривае чоловѣка, що тамъ якѣсь инши̂ наши̂ люде, що живуть своимъ, правдиво

книжцѣ. Назвавши (ст. XL.) головнымъ представителемъ радикального напряму Михайла Драгоманова, вôнъ каже: „Історичними, етноґрафічними, критичними й публіцистичними розвідками, нацїхованими великою ученостю (в україньско-руских і заграничних виданях) причинив ся він чимало (!) до розвитку україньско-рускої науки й лїтератури, як і до поясненя україньско-рускої справи й лїтератури в широкому сьвітї". А дальше таке: „Зустрівши ся з рускою молодїжю у Львові і Відні, заохочував її до працї научної, критичної (!) й поступової (!) і се змаганє видало деякі гарні (!!!) овочі". Чи не лѣпше-бъ се було промовчати? Воно-жь зовсѣмъ не годить ся зъ попередною характеристикою „шкôдливого радикалізму"! Бо те, що сей радикалізмъ „задля недостачі відповідного підготовленя і научної основи у молодїжи прибрав (може) більше неґативний напрям", се-жь не его вина, се по людяхъ ходить.

Зъ молодшихъ представителѣвъ „критичного напряму" згаданый одинъ-одинокій д-ръ Иванъ Франко (ст. XL—XLI.): „на полї письменства проявив він велику плодовитість і всесторонність, а се роздробленє і неминучий при тім поспіх в писаню відбили ся на его лїтературних творах як беллетристичних так і наукових. Єго лїтературна творчість була би не перечно успішнійша й видатнійша, коли-б обсяг не був так широкий і різнородний та коли-б письменник більше скупляв і поглиблював свої думки і свій суд про відносини і справи людского житя (?) а також пильнїйше обрабляв зверхну форму (!)". Характеристика, хочь дуже скупа, въ части вѣрна, а останный докôръ зовсѣмъ безосновный, особливо, коли робить его д. Ол. Барвѣньскій. Яки̂-бъ нѣ були хибы писань д-ра Франка, що нѣ говоритибъ про ихъ зверхну форму (розумѣе ся зъ высшого трохи становиска, якъ становиско критика україньско-рускои лїтературы!), то все таки, хто ти̂ писаня и форму ихъ знае, признасть имъ въ сучаснôй украиньско-рускôй літературѣ перворядне мѣсце. Д. Ол. Барвѣньскій лишить ся тутъ самъ одинъ зô своею думкою.

А теперь ще кôлька слôвъ про головни̂ формы и змѣстъ руско-украиньскои літературы и про сами̂ „Вїмки" зъ нея. Про первѣсный змѣстъ літературы XIX в., що обмежавъ ся „майже виключно до красного письменства", а въ выборѣ темъ бувъ дещо односторонный, опôсля-жь (по 60-тыхъ рокахъ) поширшавъ, проявивъ у формѣ рôзнородность и обôймивъ собою вже й наукову літературу въ руско-украиньскôй мовѣ, зъ авторомъ „огляду" сперечатись не буду. Одно лишь замѣчу. На ст. XLIII сказано: „Спочуваючи народови, тодішні (60-ти̂ рр.) народовцї-націонали не ставили народу на педестал, хоч иноді его ідеалїзували, не робили з него ідолу, не становили всего народного житя ідеалом для всеї суспільности, як се робили московскі народовцї славянофіли, що вважали нарід своїм божищем, а житєвий лад на селї ставили яко самостійний і самобутний взорець, бажаючи его навіть захистити від культурного европейского впливу (гнилого западу)" и т. д. Зъ тымъ бы я мôгъ зовсѣмъ погодити ся, коли бъ се лишь була въ цѣлости правда. Та менѣ все якось при згадцѣ на „гнилый западъ" пригадують ся недавни̂ борбы сторонникôвъ д. Барвѣньского и его-жь самого зъ „современными огнями!"

Приступаючи до огляду поетôвъ, якихъ авторъ, сподѣй ся, увзглядинить и въ „Вїмкахъ", д. Барвѣньскій каже, що поетични̂ творы пôзнѣйшихъ (по Шевченку и Федьковичу) поетôвъ „се переважно пересьпіви й наслїдуваня, а навіть Федькович в пізнїйших творах не в силї був оперти ся могутному впливови Шевченкової музи. Замітні з найновійших талантом лише Володимир Самійленко (Сивенький), Франко, Василь Чайченко (Борис Грінченко), Мусій Школиченко і Леся Українка, два остатнї іменно визначили ся лїричними творами." Що-жь, зъ тымъ, що творы пôзнѣйшихъ поетôвъ се переважно переспѣвы й наслѣдуваня, я вповнѣ годжу ся. Та до тыхъ поетôвъ передовсѣмъ зачислити треба, згаданыхъ Мусѣя Школиченка и Василя Чайченка, що справдѣ въ украиньску поезію не внесли нѣчого нового. Не можна однакъ сказати сего про Франка, бо той хочь и наслѣдувавъ, то наслѣдувавъ те, чого въ нашôй поезіи не було — творы Некрасова и Конопницкои, Фрейліґрата и Гервеґа. Тымъ то зъ огляду на се якъ и на значно бôльше выроблену форму его поезий и рôзнородность ихъ змѣсту належалось бы ему перше мѣсце передъ Самôйленкомъ, авторомъ кôльканайцяти стихôвъ. Що до Школиченка жь, то я, справдѣ, не знаю, чимъ вôнъ такъ вызначивъ ся та де, и коли бъ вôнъ не бувъ згаданый, я не робивъ бы авторови докору въ тôмъ, що вôнъ промовчавъ собѣ поезіи Юліи Шнайдеръ (Уляны Кравченко) і Ос. Маковея. Вони-жь не гôрши̂ Школиченковыхъ нѣ навѣть Самôйленковыхъ. Такъ само въ оглядѣ оповѣдань и повѣстей. Авторъ поставивъ на першôмъ мѣсци автора „безтантовних і фальшивих" оповѣдань, якъ каже й Драгомановъ, Кониського, на останнôмъ Франка, а въ серединѣ згадавъ Нечуя Левицкого, Федьковича, Мирного и Чайченка, потôмъ Коцюбиньского, Школиченка, Маковея, Кобыляньску и д-ра Чайковского. А де Свидницкій, Кобрыньска, Ветлина (Бондаришинъ), Пятка? Вони-жь знову кращи̂ Школиченка и бôльше-жь написали. Помѣжь драматичными писателями вычислени̂ лишь Кропивницкій, Старицкій, Мирный, Григорій Григоріевичь, и Тобилевичь (Карпенко-Карый); Франко-жь не згаданый навѣть. Рôвно-жь не повный е списъ переводчикôвъ, хочь попали туды таки̂ переводчики Овидиевыхъ Метаморфозъ (Сердешный!) и фiньскихъ рунъ Калевалы (Тымченко), що прямо соромъ роблять нашôй літературѣ своими переводами. Ихъ зовсѣмъ слушно перепечатуе москвофільскій „Страхопудъ" п. з. „Безъязыкіе переводы" „во увеселеніе читателей". А д. Ол. Барвѣньскій печатае ихъ въ своѣй „Правдї" и носить ся зъ ними якъ зъ мальованою торбою навѣть по „Вїмкахъ", — мабуть лише для того, що вони въ „Правдї"-жь печатають ся."

Мѣжь замѣтками подаными въ повысшôмъ оглядѣ беллетристики е й невѣрни̂. Про повѣстеписателѣвъ сказано (ст. XLIV.), що вони „розширили поле укр.-рус. белетристики і витворили суспільний роман, хоч їх талант особливо гарно й живо виявив ся в дрібнійших оповіданях або картинах з народного житя". А повѣсти Мирного „Хиба ревуть волы якъ ясла повни̂" и „Повѣя", а повѣсти Нечуя и д-ра Чайковского, не згадуючи бôльшихъ новель д-ра Франка, — чи се таки дрôбнѣйши̂ оповѣданя й картины? При характеристицѣ драматичнои творчости Кропивницкого замѣчено невѣрно (ст. XLIV.), що въ него, „характери і пристрасти дїєвих осіб лише намічені", бо вже хочь бы про самого „Глытая" не можна сего сказати. И ще одна неточнôсть: „Драматична творчість оставала головно під впливом давнїйшого напряму етноґрафічно-зображаючого (!)" — каже ся на ст. XLV. Тутъ невѣрнôсть въ тôмъ, що въ літературѣ нѣякого „етноґрафічно-зображаючого" напряму нема бо сей напрямъ може йти такъ добре зъ напрямомъ романтичнымъ, реалістичнымъ якъ и натуралістичнымъ. Самъ для себе вôнъ напряму не становить.

Въ самыхъ „Вїмкахъ" увзгляднено 22 писателѣвъ и подано зъ нихъ взоры. Є тамъ Кулѣшь, Глѣбôвъ, Климковичь, Марко Вовчокъ

живымъ житемъ. А у насъ — на жаль всьо инде иншимъ путемъ. У насъ мертвеччина и ще разъ мертвеччина. Всюды у насъ темно, всюды глухо. Думавъ бы хто, що може голосъ нашого поважаного о. посла прорве сю тишину? Де тамъ! Они теперь вôдпочивають по великихъ парляментарныхъ трудахъ. Гадаете може, що хто у насъ збирае ся скликати вѣче, щобы призадуматись надъ згуждою и упадкомъ нашого селяньства и порадитись, якъ бы его спасти? Та де! нѣкому се анѣ снить ся. Про якусь читальню, позичкову касу, громадскій шпихлѣрь нѣгде анѣ слиху. Почуте народне такъ слабо тутъ розвинене, що, якъ бы прийшлось выбирати хоць троха иншого посла, такъ про руского анѣ думати!

Такъ всѣ тутъ сплять: сплять и старшѝ браты, спить и народъ, тôлько иншимъ сномъ; ёму все снить ся то судовый возьный, то екзекуторъ, то жидъ. Бѣднѝ ей нашѝ Гуцулы, тымъ бѣднѣйшѝ, чимъ глубше мешкають въ горахъ. А вже жь певно нѣгде жидова бôльше не користае зъ его темноты, якъ тутъ. Всьо вже имъ забрали, а ихъ самыхъ зробили собѣ наймитами. Гуцулови не вôльно кроку учинити противъ волѣ жида: худôбки не продасть на ярмарку, не заплативши вперёдъ жидови факторкого. Судъ делятиньскій переповненый вôдъ рана до пôзного вечера жидами и Гуцулами. Вже крайна пора, щобы осѣвъ въ Делятинѣ якій щирый рускій адвокатъ. Середъ такихъ обставинъ неможь дивувати ся, що тутешный народъ страшно пе, пе до розпуку. Се по селахъ.

Не лѣпше, сли не гôрше, дѣе ся въ самôмъ мѣсточку Делятинѣ. Тутъ такожь захопили жиды всьо въ свои руки. Вже не говорю о тôмъ, що робили жиды въ самôй радѣ громадскôй. Було, тай на щасте вже минуло ся Але гляньте, якій ладъ хочь бы въ самôмъ ринку Делятина! При кождôй майже хатѣ жидôвскôй на передѣ великѝ склады дерева; кроку не ступишь, щобы тебе не зачепила рыломъ безрога або не вхопила на роги корова, нôсъ треба хустиною заложити а очи закрыти, бо що хата надѣй ся побачити пôдъ нею жида або жидôвку при довершуваню своихъ функцій жолудковыхъ. Зъ негавною про те радостію повитали христіяньскѝ жителѣ мѣсточка вѣсть про розвязане рады мѣскои и вôдносять ся зъ повнымъ довѣремъ до правительственного комісаря п. Ровка, ба и жадають вôдъ него, щобы вже разъ скрутивъ вязи жидôвскôй погани, вывѣвъ тутешныхъ жителѣвъ христіянъ зъ семітскои неволѣ та зложивъ вкôнци управу мѣста въ руки значно переважаючои тутъ людности христіяньскои.

Не можь поминути мовчки великихъ заслугъ для своихъ парохіянъ теперѣшного руского пароха, б. декана о. Дрогомирецкого, тымъ радше, що они ясно блестять при голосномъ а зовсѣмъ непохвальномъ поведеню тутешного латиньского пароха, о чôмъ другимъ разомъ бôльше. О. Дрогомирецкій зъ правдивымъ самопожертвованемъ трудуть ся въ своѣй здавна занедбанôй парохіи. И въ церквѣ и дома та де лишь найде до того вôдповѣдну нагоду, поучае, картае и загрѣвае людей своихъ и дѣломъ и словомъ до тверезости и працѣ, що суть пôдвалинами всякого гаразду. Єго то великими заходами и коштами вôдбувала ся въ Делятинѣ вôдъ 18. до 21 н. ст. липня величава духовна місія, а звеличавъ ей ще бôльше своею присутностію и дѣяльною участію о. митратъ Фаціевичь, що прибувъ на сей часъ въ гостину до о. пароха. Що дня выголошували передъ дуже численно зôбранымъ народомъ що найлучшѝ кондеканальнѝ и зъ подальшихъ деканатôвъ проповѣдники по кôлька проповѣдей, а провôдными гадками ихъ проповѣдей були набожность, тверезôсть, праця, ощадность, просвѣта. Місія покôнчила ся 21. с. м. при участи 28 священникôвъ.

(хочь не рѣшена ще квестія, хто се бувъ — вôнъ чи вона), Ильницкій, Ом. Огоновскій, Федьковичь, Вол. Шашкевичь, Вол. Антоновичь, Стороженко, Конисьвій, Руданьскій, Из. и Гр. Воробкевичѣ, Партицкій, Старицкій, Устіяновичь, Нечуй, Нѣщиньскій, Чайченко и Самôйленко разомъ зъ ихъ біографіями. Отже-жь в тутъ майже всѣ тѣ писателѣ, що були увзгляднений въ старыхъ выѣмкахъ, а зъ цѣлои новои літературы увзгляднено лишь Нѣщиньского (переводчика), Чайченка и Самôйленка. Не вже-жь ихъ справдѣ не було бôльше и лѣпшихъ? Що були, то я вже показавъ, а що ихъ не увзгляднено, то се була воля д. Ол. Барвѣньского, не розвага вченого, бо въ науцѣ вôнъ слабшій. А повиненъ бувъ д. Барвѣньскій увзгляднити хочь той „критичный напрямъ“ въ літературѣ, що єго характеризувавъ такъ обширно, бо й на чôмъ же покаже его „шкôдливôсть“ наглядно ученикамъ? Бôить ся, щобъ вони не заразили ся вôдъ него, — чи може скорше, щобъ, „предививши ся ёму, не завдали брехнѣ словамъ про „шкôдливôсть“ критичного напряму? Вгадайте! А поки вгадаете, я пригадаю д. Барвѣньскому слова покôйного Драгоманова про I. часть „Вѣчок“, бо ихъ и про II. часть можна сказати:

„Всі такі препарації і всі неточности книг, як д. Барвінского, назначених для шкіл, тим більше не на місці, що одна з головних завдач школи лежить власне в тому, щоб не тілько давати молодіжі точні факти, а й учити ві думати точно, аргументувати совісно. Книги, котрі одступають од такоі завдачі, тричі шкодливі, бо несуть в школу неправду, привчають учеників до поверховности і крутійства, а нарешті, коли молодіж сама розбере правду, підрізують педагогичний авторитет. Власне консерваторам не слід би писати таких книг!“

У Львовѣ, дня 24 липня 1896.

В. Щуратъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Сими днями ѣздивъ гр. Голуховскій до Ишлю, щобы здати цѣсареви справу про теперѣшный станъ справъ заграничныхъ. Въ тôмъ часѣ прибувъ до Ишлю такожь найвысшій гофмайстеръ кн. Ліхтенштайнъ, якъ довѣдуе ся Kreuzztg. зъ Вѣдня, въ справѣ уложеня програмы на приняте царя. Пôвтора годины дороги вôдъ Ишлю лежить Авзве, де вôдъ кôлькохъ тыжднѣвъ бавить нѣмецкій канцлеръ державный, кн. Гогенльоге. Отже гр. Голуховскій дня 21 с. м. передъ своимъ поворотомъ до Вѣдня вôдвѣдавъ ще нѣмецкого канцлера. Розумѣе ся, що теперь дневники широко розводять ся та довго ще розводити ся будуть надъ тымъ, чого гр. Голуховскій ѣздивъ до цѣсаря, — о чôмъ мôгъ говорити та радити зъ нѣмецкимъ канцлеромъ и т. д. Бо що не говорили лише о погодѣ, то рѣчь певна. Отже кажуть: цѣсарь не бачивъ ся зъ міністромъ справъ заграничныхъ ще вôдъ закрытя делегацій; а зъ того часу воды уплыло богато, богато позаходило въ свѣтѣ нового, якъ заповѣджена царска гостина, подѣе на Кретѣ, змѣна міністерства въ Италіи, а именно змѣна тамошного керманича справъ заграничныхъ, — все те могло бути предметомъ такъ справозданя міністра у цѣсаря якъ и его розмовы та нарадъ зъ нѣмецкимъ канцлеромъ. Симъ поки-що треба вдоволити ся; незадовго проповѣдають бôльше, бо дневникарѣ и цѣкавый и завзятый народъ: якъ увозьме ся на що, то и зъ пôдъ землѣ добуде.

Крайньскій соймъ дня 31 сѣчня с. р. ухваливъ було змѣну ординаціи выборчои, зносячи посередни выборы та збôльшаючи число послôвъ зъ 37 на 39, при чôмъ такожь побôльшено число мѣсць выборчихъ. Отже постанова тота не одержала санкціи цѣсарскои зъ уваги, що въ того часу змѣнили ся обставины о стôлько, що въ тыхъ краяхъ, де пôсля постановы соймôвъ выборы до сойму зъ курій сѣльскои мають вôдбувати ся безпосередно тамъ и до рады державнои не тôлько зъ сѣльскои але и зъ загальнои (т. зв. пятои) куріи мусить ся завести безпосередни выборы. О тôмъ соймъ крайньскій дня 31 сѣчня, коли постановлявъ змѣну ординаціи выборчои, не мôгъ еще знати, и длятого треба ёму подати нагоду, высказатись въ тôй справѣ ще разъ при змѣненыхъ обставинахъ.

Д. 20. с. м. вôдбули ся въ Варинѣ зборы угорского людового сторонництва католицкого. Сконфісковано тамъ вôдозву до Словакôвъ, взываючу ихъ, щобы рѣшко бороли ся противъ Мадярôвъ и жидôвъ та мадярскои мовы державнои. На вôдозвѣ не було зазначено анѣ автора анѣ печатнѣ, длятого власти побивали ся за однымъ або другимъ. Будапештеньскій орґанъ людового сторонництва обвиняе правительство, що то оно кинуло тую вôдозву для аґітаціи противъ сторонництва.

— —

О програмѣ подорожи царскои пары доносять зъ жерела мовь то достовѣрного, що зъ Вѣдня поѣде царь зъ женою до Берлина, вôдтамъ до Копенгаґи, вôдтакъ всядуть на судно и задержать ся въ пристанях въ Порцмесѣ, Лісабонѣ, Барцельонѣ, Месинѣ, Пірею и въ Царгородѣ, а въ котрôйсь пристани Чорного моря зъѣдуть ся зъ царевичемъ. Кажуть, що въ петербургскихъ кругахъ дворскихъ побоюють ся выставляти царя на надмѣрнѝ обязы любови и почести изъ стороны французского населеня; длятого царь не маe вступати до Франціи. Але французске правительство робить заходы, щобы царь въ часѣ морскои подорожи задержавъ ся бодай въ котрôй пристани французскôй, де бы его мôгъ повитати президентъ республики.

— —

Въ италійскôмъ парляментѣ нôдъ конець засѣданя дня 22 с. р. заявивъ міністеръ вôйны въ вôдповѣдь на деякѝ запытаня, що правительство надѣе ся вже незадовго дôстати вѣсти вôдъ самыхъ полонникôвъ въ Шоѣ. Президентъ міністрôвъ додавъ до того, що правительство доси учинило все можливе, щобы дôстати вôдъ полонникôвъ вѣсти та подати имъ помôчь и зъ королемъ Менелікомъ вôйти въ переговоры о ихъ вызволене. Міністеръ заявивъ такожь, що правительство не задумуе вести вôйну о вызволене полонникôвъ, хочь свѣдоме е своихъ обовязкôвъ. Правительство зовсѣмъ не вôдъ того, щобы помирити ся зъ Менелікомъ и уложити договôръ; але и не дуже вѣрить въ успѣхъ такого договору. Всежь таки стати ся може се лишь на такихъ услôвяхъ, котрѝ не противилисъ бы достоинъству Італіи.

— —

Кретеньскій соймъ на своѣмъ засѣданю, про котре мы доносили вчера, повыбиравъ рôзнѣ комісіи; але христіяньскій послы заявили консулямъ, що доти не будуть брати участи въ нѣякихъ дебатахъ, поки на ихъ жаданя, зложенѝ губернаторови, не дôстануть вôдъ Порты вôдповѣди.

— —

„Новое Время“ обговорюючи станъ рѣчи на Кретѣ, каже, що дальше такъ бути не може. Коли Порта буде про реформы лише говорити, а въ самôй рѣчи схоче повстанцѣвъ лише силою придавляти, то нѣколи не прийде до спокою и ладу въ Туреччинѣ. Турецка політика е дволична: въ словахъ мирна и готова до згоды, а въ дѣлѣ старае ся такъ кретеньску якъ вôрменьску ворохобню покончати оружьемъ. До чого се веде, то лежить на долони. Сумно, що енергія турецкихъ пашѣвъ нѣвечить мирнѝ заходы шестьохъ великихъ державъ та ще крôмъ того веде Порту лише до новыхъ погромъ.

— —

Суданьска выправа єгипетска (а властиво англійска) стрѣчаесь зъ несподѣваным ворогомъ: дня 18 с. м. лучило ся мѣжь войскомъ въ Кошеху 16 выпадкôвъ холеры. Черезъ те вôдступило войско вôдъ Кілю въ пустыню. Перебѣгъ хоробы дуже скорый: до кôлькохъ годинъ хорѝ або подужають або умирають. Въ таборѣ надѣють ся приѣзду англійскихъ офіцирôвъ, що мають взяти участь въ выправѣ.

НОВИНКИ.

— **Въ державнôй школѣ промысловôй у Львовѣ** переведено въ минувшôмъ роцѣ шкôльнôмъ важну орґанізацію: Отворено замѣсть школы для рисованя и модельованя двѣ окремѝ фаховѝ школы, именно школу малярства декораційного и школу рѣзьбы орнаментальнои. Теперь школа промыслова числить разомъ зъ салями публичными для рисованя и модельованя, вôсѣмь спеціяльныхъ шкôлъ. На вôддѣлѣ будôвничôмъ було разомъ 67 ученикôвъ, въ артистично-промысловôмъ 129, въ вôддѣлѣ для гафтованя 23 ученицъ, коронкарства 20, зъ публичнои салѣ рисункôвъ и модельованя користало 116 ученикôвъ и ученицъ, а школа промыслова доповнююча мала 100 ученникôвъ. Зъ загального числа припадало: на народность руску 65, польску 184, на иншѝ 6. Зъ огляду на стале пробуване було 211 мѣсцевыхъ а 244 замѣсцевыхъ. Стіпендію брало 36 ученникôвъ и ученицъ въ сумѣ 4.560 зр. Вписы до всѣхъ шкôлъ промыслу артистичного начнуть ся 15 вересня, а до шкôлъ промыслу будôвничого 2 листопада. Директоромъ школы е Жигм. Горґолевскій, авторъ надгородженого плану на польскій театръ львôвскій.

— **Процесъ карный о обиду чести** мѣжь редакторомъ „Gazet-ы Kołomyjsk-он“ п. Мардиросевичемъ, а д ромъ Дудикевичемъ зъ Коломыи вôдбуде небавомъ у Львовѣ. Д-ръ Дудикевичь пôзвавъ Мардиросевича о обиду чести за ширене злобныхъ и фальшивыхъ вѣстей.

— **Въ польскôй ґімназіи Францъ Іосифа у Львовѣ** було зъ кôнцемъ с. р. шкôльного 567 ученикôвъ а зъ того пôсля обряду: римо-кат. 423, греко-кат. 69, мойсеевого вѣроисповѣдання 75, иншихъ 6. Пôсля народности не зазначено въ справозданю, бо мабуть всѣ тѣ ученики — Поляки.

— **Нова стація телеґрафу** буде отворена д. 25 с. м. при урядѣ почтовôмъ въ Медиличахъ, пов. дрогобицкого, зъ обмеженою службою денною.

— **Судьба еміґранта.** Дня 13 сѣчня с. р. выеміґрувавъ зъ Кадлубискъ, пов. брôдского, селянинъ Семко Стефанчукъ, забираючи зъ собою жѣнку, доньку, сына и 21-лѣтного Николу Юхумова. Емігрантамъ вело ся зле за моремъ; въ Бразилія стративъ Семко жѣнку и двое дѣтей, и самъ вернувъ дня 11 с. м. въ лахахъ и зъ торбою дѣдôвскою до рôдного села. Зверхность громадска въ Кадлубискахъ списала зъ Стефанчукомъ протоколъ, де вôнъ такъ вôзнавъ: „Выѣхавши зъ Кадлубискъ, прибули мы до Ріо Жанейро за 28 днѣвъ; зъ Ріо Жанейро за два днѣ до Параваґуы, зъ Параваґуы до Курітібы зелѣзницею 6 годинъ ѣзды, зъ Курітібы до Пантоґросу, а зъ-вôдтамъ возами вôдставили насъ на кольонію Веліні. Тамъ кожда родина дôстала на нашу мѣру по 12 моргôвъ лѣса голого, безъ жадного мешкання. Зачали господарити. Бачучи свое нещасте, пôйшовъ я зъ однымъ прускимъ муляремъ за зарôбкомъ, маючи ще при собѣ 40 зр. Якъ тамъ водить ся, напавъ на мене розбишака и велѣвъ вôддати грошѣ, якѝ я мавъ при собѣ, грозячи смертію. Вôддавши послѣдный грôшь та не маючи до чого пригорнути ся, я лишивъ жѣнку и дѣти ихъ судьбѣ. Порадивъ мене якійсь Нѣмець зъ Галичины, щобы мь пôйшовъ зъ нимъ до моря. Ставши робôтникомъ на кораблі, я заѣхавъ до Африки, зъ Африки до Анґліи, зъ Анґліи до Франціи, зъ вôдси до Бремы, ажь вкôнци дôставъ ся до своеи родины. Ноги маю дѣрами покрытѝ, котрѝ я повытинавъ, выбираючи зъ-вôдтамъ хробы зъ яйцями, знесеными въ людскôмъ тѣлѣ.“ Нинѣ Семко Стефанчукъ — пише зверхность громадска — „проклинае аґентôвъ и всѣхъ, котрѝ писали фальшивѝ листы и тôлько людей спонукали до такого великого нещастя, що всѣ галицкѝ еміґранты остають въ крайнôй нуждѣ и динôй неволи“; стративъ жѣнку и дѣти, не може говорити вже навѣть зъ хрыпки; просить повѣдомити о сѣмъ всѣхъ, що бажають еміґрувати, щобы ихъ здержати; близшихъ вѣдомостей про нещасливый рай бразилійскій, може кождый довѣдати ся у Семка Стефанчука въ Кадлубискахъ.“

— **Першій рôкъ кадетскои школы**, котра маe бути отворена у Львовѣ, розпôчне ся вже сего року шкôльного але не у Львовѣ, нно въ мѣсточку Штрасѣ въ долѣшнôй Австріи, а то для того, що будынокъ для львôвскои школы кадетскои ще не готовый.

— **Прогулька на Пасѣки** тов. друкарѣвъ „Ognisko“, вôдкладена за-для непогоды, маe вôдбути ся сеи недѣлѣ, 26 н. ст. липня.

— **Преміи за доставленe дезертирôвъ** войсковыхъ вже знесенѝ. Давнѣйше выплачувано преміи въ той способъ, що войсковѝ дôставали за дезертира 8 зр., а цивільнѝ 12 зр., — нинѣ мусять вдоволити ся почутемъ сповненя обовязку горожаньского. Тожь и люде зъ Сѣменôвки за приставленe Ковача не дôстали 25 зр., якъ було подано въ новинцѣ.

— **Помилуванe быка.** Міністерство справъ внутрѣшныхъ помилувало быка, засужденого низшими инстанціями на смерть. Рѣчь була така: Властитель цирку Сідолі въ переѣздѣ зъ Румунии до Австріи, хотѣвъ перевезти зъ собою тресованого быка. Однакъ на основѣ приписôвъ о заразѣ товару, задержано быка на граници и велено его убити. Не помогли рекурсы нѣ до староста нѣ до буковиньского правительства краевого, всѣ они рѣшили, що быкъ мусить згинути. Однакъ Сідолі попробувавъ ще щастя, вôднесъ ся до міністерства справъ внутрѣшныхъ, и представивъ, що быкъ для него варта 20.000 зр, а міністерство помилувало того артисту-быка вôдъ смерти.

— **Звѣрска мати.** Въ патольоґічнôмъ институтѣ вѣденьского загального шпиталю демонструвавъ тыми днями д ръ Габерда незвычайный случай. Одна мати заложила на головку дитины, нѣбы для придержаня волося, тонку ґумову перепаску. Перепаска давила дитину, въѣдала ся чимъ разъ глубше въ голову и справляла дитинѣ страшнѝ болѣ. Мати знала о тôмъ, але нѣколи не здôймила перепаски. Нѣхто не мôгъ порозумѣти, длячого дитина заедно такъ плаче, а що причиною сего перепаска, то нѣхто й не подумавъ. Мати оповѣдала, що дитина слаба, що мучить ей якась внутрѣшна недуга и що она скорше чи пôзнѣйше мусить умерти. Тымчасомъ перепаска вгрызала ся чимъ разъ бôльше, ажь вкôнци розлупила черепъ. Трупа дитины вôддано мимо опору матери до лѣкарского розъслѣду и ажь тутъ выявила ся страшна правда. Коли лѣкарь здôймивъ шкôру, показало ся, що черепъ головы розлупаный. Звѣрску матѣрь була бы не минула кара, але она померла. Головку дитины заховано въ шпитали.

— **Фэйлетониста „Народнои Часописи“** можемо успокоити що-до его сумнѣвôвъ и обавы, высказаныхъ при нагодѣ писаня послѣдного его фейлетону о выправахъ до бѣгуна пôвнôчного. Бальонъ, призначеный до выправы Андрого, взнесе ся у воздухъ 27 с. м., отже Вп. фейлетонистъ може спокôйно писати свои розвѣдки.

— **Дрôбни вѣсти.** Сотну катаракту оперувавъ въ сѣмъ роцѣ д ръ Махекъ, примарій шпиталя головного у Львовѣ. — Велика злива навѣстила Кракôвъ вчера передъ 2 год. пополудни. — При копаню пѣску засыпало въ Старôмъ Скалатѣ Луця Глодиша на смерть. — Въ долинѣ Гарцу рôй пчôлъ сѣвъ на хлопчика, що зібравъ ягоды, и зажаливъ его на смерть.

Надôслане.

Seiden-Damaste 65 Kr.

bis fl. 14.65 per Met. — sowie schwarze, weisse und farbige Henneberg-Seide von 35 kr. bis fl. 14·65 p. Met. — glatt, gestreift, karriert, gemustert, Damaste etc. (ca 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.), porto- und steuerfrei ins Haus. Muster umgehend. Doppeltes Briefporto nach der Schweiz.

Seiden-Fabriken G. Henneberg (k.u.k. Hofl.) Zürich.

16 (6)

Наука штука и література.

— **Ueber die Entstehung der Röntgen'chen Strahlen** und ihre photographische Wirkung, von Prof I. Puluj in Prag. Mit 1 Tafel und 5 Textfiguren) Aus den Sitzungsberichten der kais. Akademie der Wissenschaften in Wien. Wien 1896.

Телеґрамы „Дѣла“.

Парижъ 24 липня. Бути може, що царь въ своѣй подорожи вступить такожь до Бресту, де стрѣтивъ бы ся зъ президентомъ Форомъ. Мабуть ведуть ся въ тôй справѣ переговоры мѣжь правительствомъ французскимъ и россійскимъ.

Римъ 24 липня. Заперечують урядово вѣсть про намѣренѝ заручины наслѣдника престола зъ чорногорскою княжною.

Вôдозва.

Дорогѣ Земляки!

Вôдозвы о складане жертвъ у насъ не переводять ся. Здавало бы ся, що то такій нашъ народный налôгъ, наша слабôсть. Но просимъ розважати наше положене и осудити, чи дорога тая, на котру мы вступили, не есть для насъ, смиренно пôдписаныхъ, едина и послѣдна. Маленька церковця матерна въ Мхавѣ епархіи перемыскои зъ старости похилилась и грозить упадкомъ. Треба якъ найскорше приступити до будовы нового Дому Божого. Но хто жь мае его будувати? Цѣла парохія числить 924 душь, але въ тôмъ числѣ суть помѣщенй три дочерній села, зъ котрыхъ кожде мае свою церковь. Непорядныыъ есть, въ нынѣшныхъ часахъ змушувати жителѣвъ дочерныхъ и такъ бѣдныхъ громадôвъ до конкуренція на матерну церковь. Остае отже тôлько 350 душъ въ Мхавѣ, котрй мали бы поставити нову церковь матерну. Тое однакъ перевысшае ихъ силы. Вправдѣ они хотѣли бы, — и вже приступили безъ всякихъ средствъ до паленя цегли, але поставити церковь самй они не въ станѣ такъ зъ причины своеи малочисленности якъ и своего убожества, котре впрочôмъ иннѣ есть загальнымъ. Навѣть трудно сподѣватись, щобы Мхавчане вытревали довго въ тôй охотѣ яку теперь заявляють, а то тымъ менше, що въ Мхавѣ жие около 200 душь латиньского обряду, котрй мають уже красну богослужебну каплицю, побудовану давнѣйшимъ дѣдичомъ Папарою, а недалечко въ Балигородѣ величавый костелъ, построеный и вывѣнованый графомъ Красицкимъ.

Длятого то ц. к. намѣстництво ласкаво увзглядило наше сумне положене и позволило рѣшенемъ зъ дня 23 мая 1896 ч. 4565 збирати складки на будову церкви въ Мхавѣ до кôнця сего року въ цѣлôмъ краю.

Просячи въ смиренію передовсѣмъ Господа Бога яко подателя всякого блага о милосерде, вытягаемъ и до Васъ нашу руку и благаемъ: Допоможѣть намъ хотяй бы и найменшою лептою до нашого богоугодного дѣла и зложѣть якусь жертву на нашу церковь, а коллектантôвъ нашихъ приймѣть въ ласкаву Свою опѣку.

Въ новôй церквѣ мы поставимъ таблицю на честь Всѣхъ Жертвователѣвъ яко Ктиторѣвъ храма и будемъ молити Господа, щобы благословивъ ихъ и прислану намъ лепту вôддавъ имъ сторицею.

Ласкавй датки просимо высылати до гр.-кат. уряду парохіяльного въ Мхавѣ почта Балигородъ.

Мхава, дня 15 липня 1896.

Въ имени комітету парохіяльного
Іоахимъ Савчинъ
парохъ.

Конкурсъ.

Головный Выдѣлъ Товариства „Просвѣта“ оголошуе отсимъ конкурсъ на пôдставѣ акту фундаційного зъ даты: Стрый 27 серпня 1890 р. на три премія зъ фундація имени Стефана Дубравского по 90 зр. а. в.

Тй премія призначенй Высокоповажанымъ фундаторомъ за написане найлѣпшои популярнои розправы въ языцѣ рускôмъ зъ исторіи, географіи, економіи политичнои, господарства або права.

Премія мае право признавати Головный Выдѣлъ Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ, до котрого належить надсылати працѣ конкурсовй до кôнця року 1896.

Преміована праця переходить на власнôсть Товариства „Просвѣта“, а працѣ не принятй будуть зверненй авторамъ.

За Головный Выдѣлъ Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ дня 23 н. ст. червня 1896 р.
А. Тороньскій. Д-ръ Кость Левицкій.

Конкурс.

Виділ Руского товариства педагогічного у Львові, розписує сим конкурс на принятє учеників до „Інститута під покровом сьв. о. Николая“ на рік шкільний 1896/7.

Приймати ся будуть ученики середних шкіл, сини членів Руского товариства педагогічного. До подання долучити треба: 1) метрику хрещення ученика; 2) сьвідоцтво шкільне з послїдних двох курсів; 3) декларацию що до місячної заплати, котра виносить 20 зр.; 4) 1 зр. на видатки кореспонденційні; 5) хто не єсть членом Руского товариства педагогічного, 1 зр. на вписове і вкладку річну до того товариства.

Всякі подання адресувати треба до виділу Руского товариства педагогічного у Львові ул. Академічна ч. 8, на руки члена виділу Костя Паньковского. Остаточна умова заключить ся по принятю кандидата, а причини неприняття виділ не єсть обовязаний подавати.

В склад комітету, занимаючого ся веденєм дїл Інститута входять: сов. о. Алекс. Тороньский яко голова, проф. Ісидор Громницкий, д-р Антін Хомин, д-р Стефан Федак, о. кат. Дорожиньский і Кость Паньковский яко настоятель інститута і секретар комітету. Інститут дає своїм вихованкам: а) помешканє, харч, опал, сьвітло, послугу, пранє за доплатою 50 кр. місячно; б) доставляє їм — о скілько на се дозволять фонди — книжок і приборів шкільних; в) управляє їх вихованєм, стараєсь о добро домашнє і товариске поведенє; г) улекшує їм науку шкільну і наглядає єї під доглядом домашних сталих директорів; д) доставляє вихованкам нагоду придбати внїшних відомостий, теоретичних і практичних. Час вносити подання о принятє визначує ся до дня 30 н. ст. липня 1896.

Цѣна збôжа и другихъ продуктôвъ.

23 липня к. ст. 1896.

Львôвъ: Пшениця 6·90 до 7·25, жито 5·75 до 6·—, ячмѣнь 4·50 до 4·90, овесъ 5·70 до 6·—, рѣпакъ 8·50 до 9·—, горохъ 4·50 до 8·—, вика 4·25 до 4·75, льнянка 0·— до 0·—, бôбъ —·— —·—, бôбикъ 4·25 до 4·50, гречка 0·— до 0·—, конюшина червона —·— до —·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска —·— до —·—, кминъ —·— до —·—, анижъ 0·— до 0·—, кукуруза 0·— до 0·—, хмѣль —·— до 18·— зр. за 56 кільо у Львовѣ, оковита за 10.000 літрôвъ —·— до —·— зр.

Курсъ Львôвскій

зъ дня 23 н. ст. липня 1896.

	Плат		Жада	
Акціи за штуку безъ купона.				
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	218	50	231	50
Зелѣз. Львôв.-Чернов. по 200 зр. а. в.	287	—	291	—
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в.	376	—	386	—
Банку кредит. гал. по 200 зр. а.	210	—	—	—
Листы заставнй за 100 зр.				
Банку гипот. гал. 4% а. в.	96	60	97	30
Банку гипот. галиц. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	110	10	110	60
Банку гипот. 4½% а. в. льос. 50 л.	99	80	100	50
Банку краевого 4½% а. в. льос. 51 л.	100	50	101	20
Товариства кредит. гал. 5% а. в.	—	—	—	—
Банку краевого 4% а. в.	97	50	98	20
Товар. кред. гал. 4% а. в. I емісіи	98	10	98	80
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 41½ л.	97	70	98	40
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 56 л.	97	50	98	20
Листы довжнй за 100 зр.				
Гал. Зав. кред. сел. 2½% (давн. 5%) въ ликв.	—	—	—	—
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос въ 15 л.	—	—	—	—
Облиги за 100 зр.				
Индемнизац. галицкй 5% м. к.	—	—	—	—
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	97	8	98	50
Комунальнй Банку краев. 5% II. емис.	102	—	102	70
Позички краев. зъ 1873 по 6% а. в.	105	—	—	—
Позички краев. зъ 1883 по 4½ а. в.	100	—	—	—
Позички краев. 4% в. а.	97		97	70
Позички краев. 4% короновои	97	—	97	70
Льосы:				
Мѣста Кракова	25	—	27	—
Мѣста Станиславова	42	—	—	—
Монеты:				
Дукатъ цѣсарскій	5	61	5	71
Наполеондоръ	9	49	9	59
Пôвъимперіялъ	9	60	—	—
Рубель срѣбный	20	—	25	—
Рубель паперовый	1 6	30	127	30
100 марокъ нѣмецкихъ	58	60	59	10

НАДÔСЛАНЕ.

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА

КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „Коперникомъ“

перенесеный до нового льокалю при пл. Галицкôй ч. 1

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя зъ провінціи водворотно

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.
4185

ЛИШЬ

въ реставраціи НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улиця Трибунальска ч. 12 дôмъ власный, можна дôстати щоденно вже о годинѣ 8-ôй рано горячй снѣданя.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣканй легки	12 „
Флячки	12 „
Нôжка теляча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Каваръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякй напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ; для певности що походять зъ моеи реставраціи, даю вôдбираючимъ марки. — Найлѣпшй вина по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вôдъ 40 кр. літра.

Зъ высокимъ поважаньемъ

72 37—0 *НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.*

Въ друкарни Наукового тов. имени Шевченка ул. Академічна ч. 8 можна дôстати:

Северъ: Задля святои землѣ	50	кр.
Абгаръ-Солтанъ: При стрѣлецкôй ватрѣ	40	„
Загôрна: Жанна д'Аркъ	10	„
„ Про Овраама жидовина	10	„
М. Залуквичъ: Кистяки ч. 2	15	„
Корн. Устьяновичъ: М. Ѳ. Раевскій и панславизмъ	80	„
Зеркало зъ рокôвъ 1891, 1892 по	2	зр.
Евг. Гребѣнка: Байки	10	кр.
Всев. Гаршинъ: Малярѣ, оповѣдане	10	„
Павл. Грабъ: Пролѣсокъ	20	„
„ „ Зъ чужого поля	20	„
„ „ Зъ пôвночи	20	„
Ґерингъ-Герасимовичъ: Що то господарнôсть	20	„
Ос. Маковей: Поезіи	20	„
„ „ Оферма оповѣдане	10	„
„ „ Весняяй бурѣ	20	„
Ив. Сурикъ: Творы	10	„
Мит. Олельковичъ: Писання	10	„
Вас. Куликъ: Писання	10	„
Вас. Щуратъ: Чернеча република на Афонѣ	10	„
***: Народъ въ неволѣ	10	„
И. Н. Потапенко: Задля хазяйства	10	„
Волод. Шашкевичь: Зѣльникъ	20	„
Ив. Негребецкій: Двѣ хлопскй державы	5	„
Андрейчинъ: Монограмы до вышивокъ	2	зр.

Морелѣ (априкозы)

выбранй на конфітуры, компоты и мармоляду, щоденно свѣжо зрыванй, розсылаю въ кошахъ 5-кільовыхъ зъ опакованемъ оплатно по 1 зр. 90 кр. **Pighetti цукорня въ Залѣщикахъ.**
215 2—3

Кухонки нафтовй недымлячй (пôдъ ґарантією) по зр. 1·80, 2·75, 3, 3·75 и высше. Машинки до робленя масла по зр. 4·50

поручае Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры).

ФАБРИКА и СКЛАДЪ ПОВОЗÔВЪ

М. НАССА

у Львовѣ, ул. Шпитальна ч. 28.

поручае

Вп. П. свôй великій засôбъ повозôвъ всякого рода, тарантасы, вôзки угорскй, возы промысловй, повозы переѣзджений. Готовыхъ есть 112 штукъ. Ґарантуе за тривкôсть. Приймае всякй реперація и вôдновы повозôвъ по цѣнахъ приступныхъ.
178 1—2

До моихъ Вп. П. Т. Гостей!

При нинѣшнôй нечестнôй конкуренціи дуже тяжко для необзнаного дѣйстио добрй товары дешево купити. Длятого звертаю увагу П. Т. Публики на мôй склепъ звѣстный вôдъ многихъ лѣтъ зъ найсовѣстнѣйшои услуги и найдешевшихъ цѣнъ та поручаю мôй богато заосмотреный складъ одягôвъ гмiжескихъ, хлопячихъ, дитиныхъ, ун формôвъ и одягôвъ для Вс. Духовеньства.

Замовленя пôсля мѣры выготовлюють ся въ найкоротшôмъ часѣ якъ найлѣпше.
4 95

Зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна 3

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продае товариство „Просвѣта“

1 зр. замѣсть 3 зр

Знана вôдъ многихъ лѣтъ ц. к. управ. рафінерія спірітусу, заосмотрена найлѣпшими приладами ректифікаційными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікерôвъ и одту

Юлія Миколяша Наслѣдникôвъ у Львовѣ

Яковъ Шпрехеръ и С-ка

поручае старй польскй сильнй горѣвки, дуже добрй розолісы, лікеры, румы правдивй зъ Ямайки, якъ такожь найлѣпшои якости краевй специялы якъ: Народôвка, Dziennik, Szczutek, Карпатôвка, „Дябелъ“, Помаранчева не солоджена, Ратафія, Деренôвка и т. и. горѣзки упривилеевай и одиноко правдивй если зъ нашои фабрики спроваджений.

Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарѣвъ, до побираня алькоголю абсолют. и найчистѣйшого спірітусу, до цѣлей лѣчничихъ вôльного вôдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спірітусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровлю не шкôдный, бо не выробляваный зъ есенціи оцтовои.

Складъ для мѣста Львова, ул. Коперника ч. 9 и въ головнôмъ складѣ водъ мінеральныхъ *І. Йоллеса*, улиця Кароля Людвика ч. 29.
4912 243 104

Александеръ Царевичь

артистъ-маляръ

[въ Кобиловолокахъ п. Янôвъ коло Теребовлѣ]

по довголѣтнôй практицѣ въ краю и за границею приймае вôдъ кôлькохъ лѣтъ всѣ въ обсягъ церковнои штуки входячй працѣ, а именно: малюе церковнй образы до иконостасôвъ и престолôвъ; приймае рѣзьбарскй роботы пôсля власныхъ плянôвъ у всѣхъ жаданыхъ стиляхъ, вразъ зъ полозоченемъ; малюе стѣны церковъ и т. п Крôмъ того выготовляе портреты зъ фотографій и зъ натуры. Пôдиимаючи ся всѣхъ робôтъ по дуже умѣркованыхъ и приступныхъ цѣнахъ а выконуючи все якъ найсовѣстнѣйше, въ доказъ чого предложити може сьвѣдоцтва и похвальнй письма, мае вôнъ повну надѣю, що Всч. Духовеньство затямить собѣ ласкаво его адресу.
36 42—7

НА НАЛИВКИ!

Спіритусъ найчистѣйшый безвонный

незрôвнаный що-до якости и чистоты

товаръ першои пробы

поручае ц. к. управ.

РАФІНЕРІЯ СПІРИТУСУ

І. А. БАЧЕВСКОГО

ц. и к. надворного доставника у Львовѣ

Почтою пятикільовй посылки обему 5 літрôвъ.
205 4—6

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1 мая 1896 року після годинника середно-европейского.

Поїзди відходять зі Львова: поспішні			особові				до / з	Поїзди приходять до Львова: поспішні			особові			
							Берліна	5·10	1·30	—	8·55	6·55	9·30	—
8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—	Кракова (Вроцлава і Відня)	5·10	1·30	8·45	8·55	6·55	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	6·45	—	Варшави	5·10	—	—	8·55	—	9·30	—
8·40 —	— —	11·00 11·00	4·40 —	— —	*6·45 —	— —	Мушини-Криниці через Тарнів*) (тілько від 25 червня до 15 вересня)†) (тілько від 1 червня до 30 вересня)	*5·10	—	—	†8·55	6·55	—	—
—	—	—	—	—	6·45	—	Мушини-Криниці через Ряшів	5·10	—	—		—		—
—	—	11·00	—	—	—	—	Мушини-Криниці ч Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	11·00	—	9·5	—	—	Хабівки через Тарнів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	—	—	9·5	6·45	—	Хабівки через Ряшів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
8·40	—	11·00	4·40	—	—	—	Хабівки через Перемишль	—	1·30	—	8·55		—	—
—	2·50	—	4·40	—	—	—	Мшани долішної через Тарнів							
—	—	—	4·40	9·55	6·45	—	Розвадова і Надберезя через Дембицю	—	—	—	—	6·55	—	—
—	—	—	4·40	—	6·45	—	Рави рускої через Ярослав	—	1·30	8·45	—	—	9·30	—
—	—	—	5·22	—	7·22	—	Кросна, Івонича, Риманова, Сянока через Перемишль	—	1·30	8·45	8·55	—	9·30	—
							Мезе-Лаборча і Пешту через Перемишль	—		8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	—	—	9·35	—	—	Лавочного, Пешту, Міскольча Мукача	—	—	—	12·10	8·00	—	—
							Гребенова (тілько від 10 липня до 31 серпня включно)	—	—	—	—	1·51	—	—
— — —	— — —	— — —	5·22 — 5·22	9·35 9·35 —	*3·05 7·22 —	7.22 — —	Сколього і Стрия*) (зі Сколього тілько від 1 мая до 30 вересня включно)							
							Станіславова через Стрий	—	—	—	12·10	8·00	1·51	*10·10
							Хирова через Стрий	—	—	—	12·10	8·0	1·51	
6·10	—	—	—	—	—	—	Сучави, Гусятина, Кересмезе, Слободи рунг., Бергомету, Чудина, Радовець, Кимполюнґа, Букарешту і Ясе	—	—	—	—	8·00	1·51	10·10
—	—	—	—	10·25	—	—	Сучави Чорткова, Кересмезе, Калуша, Сопова, Букарешту і Ясе	—	—	9·50	—	—	—	—
—	—	—	—	2·45	—	—	Сучави, Радовець. Бергомету і Чудина (кождого понеділка), Печеніжина	—	—	—	—	2·01	—	—
— — —	— — —	— — —	— — —	— 9·15 9·15	— 7·05 —	10·15 — —	Сучави. Гусятина, Калуша, Новоселиці, Чудина (що понеділка), Радовець. Кімполюнґа, Ясе, і Букарешту	—	—	—	—	—	6·13	—
6·14	2·25	—	—	9·48	—	11·12	Сокаля і Ярославя через Раву руску	—	—	—	—	7·28	—	—
							Белзця	—	—	—	8·5	5·45	—	—
6·00	2·11	—	—	9·30	—	10.45	Підволочиск і Бродів (на дворець Львів Підзамче)	—		—	—	5·45	—	—
—	—	—	—	1·32	—	—	Підволочиск і Бродів (на головний двірець)	—	2·18	9·55	7·42	4·45	—	—
—	—	—	—	1·20	—	—	Брухович (тілько від 1 мая до 25 червня і від 15 серпня до 6 вересня включно)	—	2·34	10·05	8·05	5·10	—	—
—	—	—	—	3·2	—	—	Брухович (тілько від 26 червня до 14 серпня включно)	—	—	—	—	—	8·03	—
—	—	—	9·45	3·00	8·55	—	Янова*) (через цілий рік), †) (тілько від 16 червня до 31 серпня включно)	—	—	—	—	—	8·25	—
—	—	—	*9·45	†1·05	§ 3·00	*6·25	Янова (тілько від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цвітня включно)	—	—	—	*7·50	—	†5·28	†8·54
—	—	—	1·3	—	—	—	Зимнои Води від 1 мая до 6 вересня в неділі і сьвята	—	—	—	—	1·10	7·48	—

Увага. Години печатанї грубими черенками означають пору нічну від 6 год. вечером до год. 5-ой 59 мін. рано. В бюрі інформаційнім ц. к. зелїзниць державних у Львові ул. Третого мая ч. 3 готель Империяль продажь білєтів стрефових, окружних і довільно зіставлюваних зшиток до їзди, як також тарифи і розкладів їзди в видї кишеневім. Информациї в справах тарифових і перевозових. Часъ середно-европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут. Година 12 часу середно-европейского = 12 годинї 36 мінут після годинника львівского.
6

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець Иванъ Белей Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 156. Львôвъ, Субота 13 (25) липня 1896. Рôчникъ XVII.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить гё вторекъ, и вô вторекъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:	за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр.	на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр.	на пôвъ року . . . . 12 зр.
на чверть року 4 зр. 50 кр.	на чверть року . . . 6 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . . 16 зр.	на пôвъ року . . . . 3 зр.
на чверть року . . . 4 зр.	на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовой або єи мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесеня приватнѣ числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

Въ справѣ выборôвъ до рады державнои,

що немовь висять у воздусѣ, подыбуємо въ 151-шôмъ числѣ орґану реалістôвъ „Буковинѣ“ передову статью, въ котрôй, пôсля звычаю, можна вычитати много-премного балакана про всѣ иншѣ політичнѣ сторонництва рускѣ, а иноhѣ дрôбки о намѣрахъ и плянахъ реалістôвъ. Сего годѣ брати за зле орґанови реалістôвъ, бо оно цѣлкомъ природно: намѣры, пляны и цѣла акція реалістôвъ кристалізує ся ажь въ послѣднôй хвили, по довшôй або коротшôй авдіенціи „пôдъ кавками“, коли то розсылають ся зъ центральнoго штабу послѣднѣ приказы телеґрафічнѣ командантамъ поодинокихъ округôвъ выборчихъ. Длятого то й говорити про якусь акцію реалістôвъ, значило бы мантити опінію публичну; лѣпше вже по довершеныхъ выборахъ реєструвати результаты и при тôй нагодѣ — выказувати промахи Русинôвъ. Таке було по выборахъ до сойму, такъ буде мабуть и по выборахъ до рады державнои. Забавка гарна, — коли-бъ не була така сумна.

„Буковина“ забавила ся въ згаданôй передовôй статьи передовсѣмъ змальованемъ теперѣшныхъ вôдносинъ мѣжь народовцями опозиціоністами (Дѣловцями, Романчукистами — якъ на перемѣну называє) а радикалами. Зъ досыть попутаного ходу гадокъ выймаємо ось якѣ сентенція: Опозиціоністы мають теперь далеко бôльше пôдорваный грунтъ, нѣжь рôкъ тому, и то черезъ аґітаціи радикальнѣ. На доказъ сего, констатує „Буковина“, що провôдники радикальнѣ вôйшли до выдѣлôвъ Народнои Рады и Просвѣты и радять спôльно зъ опозиціоністами, а навѣть якъ бы не кôлька особъ зъ табору „Дѣла“, то бы могло прийти до повного порозумѣня мѣжь обома сторонництвами. Яка тутъ льоґіка мѣжь обома повысшими высказами? — мы не можемо вôдгадати. — Вправдѣ радикалы не мали бы въ тôмъ порозумѣню интересу, бо дôстали бы елементъ зепсуный, зроблений (?), розпадаючій ся, але за те опозиціоністы могли бы богато зыскати, — отже „Буковина“ въ прихильности для опозиціоністôвъ volens nolens дає свою апробату на спôльну акцію радикалôвъ и опозиціоністôвъ. Якъ бы мы тѣ выводы вычитали въ якôмъ орґанѣ радикальнôмъ, то мы бы вмѣли ихъ вытолкувати, — але прочитавши ихъ въ „Буковинѣ“ мусимо мимо волѣ уважати се родомъ капітуляціи реалістôвъ зô всякои акціи політичнои передвыборчои супротивъ спôльнои акціи елементôвъ живыхъ, маючихъ свое жерело въ житю суспôльности, с. є. народовцѣвъ-опозиціоністôвъ и радикалôвъ.

Коротенько натякає „Буковина“, що „пôсля теперѣшныхъ познакъ рускѣ клерикалы, урядовцѣ, реалісты и якъ ихъ тамъ хто называє, стануть теперь также разомъ и то бôльше зорґанізованѣ, якъ доси, бо недавне вѣче католицке дає въ тôмъ взглядѣ богато до думаня“. Зъ тои вѣстки хиба такій хосенъ, що можемо знати, на якѣ пôдподѣлы дѣлити ту фракцію, котра має спôльну назву „Барвѣнчуковъ“. Для бôльш гô шуму можна наводити много назвъ — але въ дѣйстности скôнчить ся при акціи выборчôй тои фракція на однôмъ — на ласцѣ комітету центрального.

А що-до сути самои справы, то можемо сказати „Буковинѣ“, що мѣжь Русинами таки пока-що не є зовсѣмъ тихо. Пôдготовляє ся акція и то така, котра вôдповѣдає чести и гôдности народу руского.

Вôдозва до рускихъ родичѣвъ.

При помочи Божôй закôнчивъ „Рускій Институтъ для дѣвчатъ въ Перемышли“ дня 29. червня 1896 першій рôкъ шкôльный прилюднымъ испытомъ, де вôдпоручники власти духовнои и шкôльнои та численно зôбранѣ члены товариства, родичѣ и опѣкуны дѣвчатъ, котрѣ образувались пôдъ нашимъ дозоромъ, мали нагоду переконати ся, що Институтъ, вѣрный своѣй цѣли, старавъ ся подати рускимъ дѣвчатамъ спромогу до высшого образованя и высшои просвѣты, вôдповѣдно культурнымъ потребамъ житя взагалѣ, а поступови и розвоєви руского народу спеціяльно. Руководячись тою самою цѣлею, зачинаємо 1. вересня 1896 р. въ имя Боже другій рôкъ шкôльный, а бажаючи заздалегôдь знати, скôлько учениць и до котрыхъ клясъ зголосить ся, щобы вôдповѣдно до того Институтъ приспособити, звертаємо ся до Васъ, рускѣ вôтцѣ и матери, родичѣ, опѣкуны и учителѣ, зъ сердечнымъ прошенемъ — повѣдомити насъ письменно найдальше до 15. серпня сего року: хто и кôлько дѣтей своихъ думає въ нашôмъ Институтѣ помѣстити.

Въ тôй цѣли подаємо короткій начеркъ наукового пляну нашого института и услôвя матеріяльнѣ, пôдъ якими ученицѣ приймати постановляємо.

Рускій Институтъ для дѣвчатъ въ Перемышли єсть высшою школою дѣвочою, родомъ жѣночои ґімназіи. Рôзнить ся вôнъ вôдъ ґімназіи мужескои тымъ, що не основуєсь на дворазовôй системѣ науки (якъ въ ґімназіи низшôй и высшôй) а на одноразовôй; дальше выхованє и образованє не опираєсь на языкахъ и словесности стариннôй, а на языкахъ и літературахъ народôвъ живыхъ, въ котрыхъ обємѣ найде мѣсце література и просвѣта народôвъ старинныхъ. Институтъ складає ся зъ шести клясъ вôдъ III. до VIII., зъ котрыхъ кляса III. и IV. суть клясами пôдготовляючими, клясы V VIII. властивыми и знаменными клясами Института. Клясы пôдготовляючѣ мають цѣль: улекшити науку дѣвчатамъ сѣльскимъ, що не мали нагоды скôнчити высшихъ школъ народныхъ або выдѣловыхъ, а бажають для высшого образованя перейти до Института. Звычайно отже приймаєсь до Института дѣвчата, що умѣють молитвы, основнѣ засады вѣры, читати и писати по руски и (де що) по нѣмецки та знають початки рахункôвъ. Кождоразовый испытъ вступный, переведеный зъ институткою, рѣшає, чи придѣлить ся єи до клясы III. чи IV., чи прямо до высшихъ клясъ Института.

Що-до пляну наукового въ тыхъ пôдготовляючихъ клясахъ, то вôнъ рôвняєсь менше бôльше науцѣ въ клясѣ III. и IV. школъ выдѣловыхъ зъ розширенемъ науки языка руского и исторіи рускои та вôдповѣдныхъ працъ жѣночихъ. Науку въ тыхъ клясахъ будуть подавати вôдповѣдно укваліфікованѣ питомѣ учительки институтскѣ.

Клясы вôдъ V—VIII. суть властиво знаменными клясами Института и обôймуть науку слѣдуючихъ предметôвъ: а) науку реліґіи: исторію біблійну старого завѣта, побôчь сего науку вѣры (въ кл. V.), исторію біблійну нового завѣта, побôчь сего науку обичаєвъ (въ клясѣ VI.), літурґіку (въ клясѣ VII), исторію христіяньско-католицкои церкви зъ особливымъ увзглядненемъ рускои церкви (въ кл. VIII.); б) науку руского языка, т. є. науку языка, граматики, правописи, стилістики, словомъ: науку руского языка въ цѣли взôрцевого и справного єго ужываня устного и письменного, дальше словесность руску вôдъ часôвъ найдавнѣйшихъ по нинѣшній день (въ кл. V. до VIII.); — в) науку языка польского въ розмѣрахъ науки руского языка, однакъ въ напрямѣ бôльше практичнôмъ; исторія літературы польскои вôдъ першои добы до часôвъ найновѣйшихъ; — г) науку языка нѣмецкого въ розмѣрахъ попередного языка въ цѣли приспособленя учениць до справного и плавного ужываня тои мовы устно и письменно та пôзнаня найзнаменитшихъ представителѣвъ словесности нѣмецкои, головно зъ періоду новѣйшого (въ кл. V—VIII.); — д) науку языка французского въ напрямѣ практичнôмъ, конверсаційнôмъ и зъ цѣлію доведеня учениць до самостôйнои лектуры приступнѣйшихъ творôвъ словесности французкои (въ кл. V—VIII.); — е) науку исторіи всесвѣтнои: вѣкôвъ старинныхъ (кл. V.) середныхъ (кл. VI.), новôтныхъ (кл. VII.), исторія розвою людскои культуры (кл. VIII.); — ж) особно науку рускои исторіи вôдъ добы славяньскои до часôвъ новыхъ (въ кл. V—VII); — з) науку ґеоґрафіи (въ кл. V—VI.) и статистики австро-угорскои монархіи (въ кл. VII.); — и) науку ариметики и ґеометріи менше бôльше въ розмѣрахъ низшои ґімназіи, однакъ зъ пропущенемъ выводôвъ теоретичныхъ (въ кл. V.—VIII.); — к) науки природнѣ: зоольоґію, ботаніку, мінеральоґію и ґеольоґію (въ кл. V—VI.), фізику (въ кл. VII.—VIII.). — Окрôмъ сего наука рисункôвъ, спѣву, робôтъ жѣночихъ (въ кождôй клясѣ), каліґрафіи (въ мѣру потребы) и господарства домового (въ кл. VII VIII.). — Всѣхъ наукъ повысшихъ удѣляти будуть кваліфікованѣ учительки и професоры ґімназіяльнѣ.

До веденя господарскихъ дѣлъ Института покликана выдѣломъ управителька економічна, до нагляду и выхованя молодежи управителька наукова (директорка) и учительки, всѣ постôйно въ Институтѣ помѣщенѣ и нимъ оплачуванѣ. Надъ наукою самою и надъ точнымъ захованемъ сего пляну наукового наглядати буде безпосередно самъ выдѣлъ.

Услôвя принятя до Института такѣ: за науку вразъ зъ помѣщенемъ въ Институтѣ и всѣмъ нагдядомъ, выхованемъ моральнымъ и фізичнымъ — постановляє ся оплата 20 зр. мѣсячно, за саму науку вôдъ учениць доходячихъ 5 зр. мѣсячно. На случай вôдповѣднои обсады Института ученицями платными выдѣлъ прийме кôлька учениць бѣдныхъ, сиротъ (въ першôй лініи сиротъ по священикахъ) даромъ.

Зголошеня присылати треба въ назначенôмъ речинци на руки предсѣдателя товариства: о. Константина Чеховича, митрата въ Перемышли.

Ученицѣ мають принести ось таку ґардеробу: сорочокъ 6, кафтаникôвъ 6, панчôхъ паръ 6, майтокъ паръ 6, простиралъ 6, пошевокъ 3, ручникôвъ 3, хустинокъ 12, фартушкôвъ 6, зъ тыхъ 2 чорнѣ брукселіновѣ, спôдничокъ бѣлыхъ 4, гальки 2, черевикôвъ пары 2.

Вкôнци вôдзываємо ся до щирого серця рускихъ людей: Вступайте численно въ члены нашого товариства и вспомагайте насъ матеріяльно, а улекшите намъ примѣщенє въ Институтѣ и сиротъ, що не въ силѣ заплатити мѣсячнои оплаты, и причините ся до того, що свѣтло науки прожене темряву, залягаючу руску землю.

Вôдъ выдѣлу „Руского Института для дѣвчатъ въ Перемышли“. *К. Чеховичъ*, предсѣдатель; *Г. Цеглиньскій*, мѣстопредсѣдатель; *М. Подолиньскій, И. Войтовичъ, И. Матковскій, Ол. Ярема, Д. Чеховскій.*

Жидôвска язва.

П. Титко Ревакoвичъ, судья въ Пôдбужи, подавъ въ „Буковинѣ“ зъ своеи довголѣтнои практики судейскои кôлька образцѣвъ, въ якій способъ жидова обтуманює наше селяньство и наживаєсь ихъ кервавицею; при чôмъ показує ся, що не можна нѣчого вдѣяти для

Сучасна лѣтопись.

[Причины незвычайного одушевленя Русинôвъ для католицкого вѣча у Львовѣ — Невылѣчимо хорѣ реалісты. — Моральна вартôсть черниховского просвѣтителя. — Моє заявленє.]

Вôдбувше ся католицке вѣче у Львовѣ дало наглядный доказъ незвычайнои культурнои силы руского народу, що проявила ся въ промовахъ и рефератахъ єго представителѣвъ. Серце кождого правовѣрного Русина сильнѣйше забило, коли одинъ зъ заступникôвъ головы вѣча, докторъ фільософіи, величаючій ся зъ емфазою польскимъ сенаторомъ, промовивъ до зôбраныхъ на халдейскôмъ языцѣ, додаючи руско польскѣ поясненя до незвычайно ученои промовы. Кождый правовѣрный католикъ довѣдавъ ся зъ неи, що нарôдъ рускій, принявши унію, щиро пôддержувану польскимъ правительствомъ и вельможами, пôднѣсъ ся интелектуально такъ высоко, що при кôнци рѣчи посполитои вся єго свѣтска интеліґенція не тôлько приняла языкъ польскій, но также и обрядъ латиньскій. Сей фактъ выказавъ ясно, що нарôдъ рускій по принятю уніи ставъ способный переняти ся захôдною культурою и позбувъ ся схизматицкои жорстокости, котра хиньскимъ муромъ вôддѣлювала єго вôдъ освѣченои Европы. Вправдѣ на якійсь часъ дисонансомъ вôдбила ся часть промовы першого достойника рускои церкви, коли згадавъ, що въ народѣ рускôмъ обрядъ зъ католицтвомъ такъ сильно злученѣ, що годѣ собѣ подумати Русина католика безъ руского обряду, зъ чого знову слѣдує, що кождый, котрый пôдрываε рускій обрядъ, пôдрываε католицтво, — однакъ на щастє игуменъ оо. Василіянъ въ самъ часъ зъ великимъ тактомъ затеръ прикре враженє непотрѣбно выкликане, и сконстатувавъ для загального вдоволеня вѣчевикôвъ, що черезъ покинене частію Русинôвъ свого обряду церковь католицка на тôмъ нѣчого не стратила.

О. Волосяньскій роблячи дослѣды надъ популярною рускою літературою, прийшовъ до спасительного переконаня, що мы повиннѣ найперше стати ся добрыми католиками, а потому якъ хто чимъ захоче, Русиномъ, Полякомъ або и Мадяромъ, и тому мы всѣ свою працю теперь виннѣ выключно звернути для вырôбленя въ насъ духа католицкого.

Русины референты выявили въ своихъ рефератахъ незвычайно богато досвѣду, выстерѣгаючись ужывати слôвъ „народный“, „рускій“, черезъ що высше ставули якъ Поляки зъ ихъ патріотичнымъ шовінізмомъ. Тай слушно стало ся, бо для церкви католицкои все одно, чи мають бути на свѣтѣ католики Русины и Поляки, чи Поляки обохъ обрядôвъ.

Рôвножь подаю до Вашои вѣдомости, що въ высшихъ сферахъ порѣшено на будуче обсаджувати катедры університетскѣ людьми о вызначныхъ католицкихъ переконаняхъ, котрѣ яко такѣ дались пôзнати на вѣчу. О скôлько зачувъ я, зъ рускихъ катедръ мають бути обсадженѣ дефінітивно катедра права нарного и рускои літературы. Комітетъ ждавъ, чи на католицке вѣче не зголосить ся зъ якою працею въ рускôмъ языцѣ кандидатъ на катедру права цівільного, однакъ що нѣхто не зголосивъ ся, тожь ся катедра и не буде обсаджена.

* * *

Щось псує ся въ царствѣ реалістôвъ. Здавало бы ся неодному, хто пережувъ реальну політику, що батьки руского реалізму, кинувши разъ анатему на вѣча и на бездушну товпу выступаючу на вѣчахъ, не понижать своеи гôдности нѣколи до того, щобъ скликувати вѣча и давати народови можнôсть брати участь въ публичнôмъ житю. Очамъ не хоче ся вѣрити, що той самъ орґанъ всеи Руси-Украины, котрый не дальше, якъ два мѣсяцѣ тому, высьмѣвавъ ся зъ вѣчь и уважавъ ихъ за нѣчо иншого, якъ за пусту демонстрацію, теперь пропаґує скликуванє вѣчь, здає справозданя зъ сихъ вѣчь, и пôдносить ихъ важнôсть въ розвою житя народу. Видно, що панове реалісты прийшли до переконаня, що навѣть и зъ ласкою паньскою при помочи протекційного усьмѣху правительства, не дасть ся противъ волѣ народу, а що найменше безъ єго згоды, бути єго правдивыми речниками. Коли-жь вже вы, панове реалісты, прийшли до того переконаня, що безъ народу навѣть и при паньскôй помочи нѣчого не вдѣєте, — такъ вы вже яко реалісты невылѣчимо хорѣ — то хотячи бути речниками народу, мусите собѣ сказати що интересы вашого народу и паньскѣ діяметрально собѣ противнѣ, а не могучи яко народнѣ заступники разомъ ити зъ панами и зъ правительствомъ попираючимъ интересы панôвъ, мусите опинятись въ опозиціи до панôвъ и до правительства. Або будете слугами панôвъ або народу, — посередной дороги нема. На разѣ цѣкавый лише розкладовый процесъ вашои збанкрутованои реальнои політики.

* * *

Кождому нинѣ мусѣло стати ясно, чого черниховскій просвѣтитель въ своємъ вôдчитѣ на зборахъ общ. Качковского такъ накинувъ ся на творы найбôльшого руского ґенія. Вôнъ то добре порозумѣвъ, що ґеній Шевченка напятнувавъ єго въ словахъ „рабы, пôднôжки, грязь Москвы“, а се высоко „просвѣщенному“ просвѣтителю не до вподобы було, щобъ мужицкій сынъ смѣвъ о нѣмъ судъ выдавати. Цѣкавый сей просвѣтитель зъ своими „убѣжденіями“ рôвно якъ пок. Наумовичъ, котрый боронячись передъ судомъ, лишивъ свои „убѣжденія“ на лучшѣ часы, а освѣдчивъ готовôсть зложити „w razie potrzeby swoją wolnosć osobistą na ołtarzu wspólnej ojczyzny“, хотячи тымъ низькимъ маневромъ придбати для себе увôльненє. Чого жь хотѣвъ черниховскій просвѣтитель своимъ внесенемъ и голосованемъ, щобы въ черниховскôй мѣсцевôй радѣ шкôльнôй замѣсть руского бувъ польскій языкъ урядовый? Чого-жь мôгъ бы иншого хотѣти, якъ дати наглядный доказъ, що потрафить бути зрадникомъ народнои справы, на котрого въ кождôмъ разѣ ворогъ може числити, що у него честь народна се рѣчь безъ вартости, а цинізмъ, ограниченôсть и безличнôсть одинокими прикметами. Дѣйсно дуже бѣднѣ тѣ люде, котрѣ такъ морально упавшу одиницю величають яко свого провôдника. По послѣднôмъ дебютѣ черниховского просвѣтителя не знати, чи найде ся мѣжь Русинами чоловѣкъ, котрый зносивъ бы ся зъ тымъ, що свѣдомо зневaжилъ найбôльшого ґенія руского народу а мову єго потоптавъ власными ногами.

* * *

перепинена сего очевидного розбою, бо въ законѣ не находить ся достаточнои охороны противъ такихъ жидôвскихъ практикъ. Ось тî образцѣ жидôвскихъ ґешефтôвъ:

Жидôвске щастє. Дня 22-го грудня 1882 р. выарендувавъ бувъ Гнатъ Пронѣвъ, господарь зъ Кропивника нового, Майлехови Бірнбавмови, коршмареви зъ Кропивника нового, 6 морґôвъ сѣножати на 20 лѣтъ за 40 зр., котрî того-жь дня одержавъ. За рôкъ потребувавъ Гнатъ Пронѣвъ, котрый пропивавъ свое досыть значне майно у Майлеха Бірнбавма, знову грошей. Однакъ Майлехъ дає Гнатови 10 зр. и умовляє ся зъ нимъ, що повысшу сѣножать буде держати ще окрôмъ 20 лѣтъ дальшихъ пять лѣтъ — и написавъ такій документъ на контрактѣ арендньомъ, що списавъ Майлехъ зъ Гнатомъ на 20 лѣтъ: „Według Contractu ten ze roko 1883 do rok *1902 teraz iznowe owzolem* od Pana Majlecha Birnbauma 10 fl., a zato te samo Polle ma on udżiwacz (то значить: вôджывати) *aż do 1907 według po 2 fl. rocznie* a to potwierdze przed Szwatkach. B r o c h o w c z e 9 go lipca 1883. Hnat Proniów mp. Jako świadek Hryń Lezek *mp.* (Łecyk“ має бути). Iwan Kowal mp. Roman Kohot mp.“ До рѣчи сказати: Гнатъ Пронѣвъ не вмѣвъ нѣ читати, нѣ писати, анѣ не вмѣвъ по польски говорити. Гнатъ Пронѣвъ померъ и полишивъ семеро дѣтей, мѣжь тыми пять сынôвъ, зъ котрыхъ чотири теперь вже поженили ся. На тôлько дѣтей за мало лишило ся ґрунту, отже-жь тому що Майлехъ Бірнбавмъ вôджививъ давно 50 зр., бо повысша сѣножать давала що року сѣмь фѣръ сѣна вартости по вôдшибленю коштôвъ роботы по 4 зр. вôдъ фѣры, тожь жадали дѣти Гнатовî, щобы Майлехъ вернувъ имъ сѣножать, котру Майлехъ 13 лѣтъ уживавъ, а за котру ще дѣти Гнатовî черезъ той часъ и податокъ платили. Коли Майлехъ не хотѣвъ вôддати, позвали єго дѣти Гнатовî до суду о вôддане въ посѣдане сѣножати и о заплату 364 зр. пожиткôвъ, якî мавъ зъ сѣножати. Пôдчасъ веденя спору — при чôмъ годить ся зазначити, що адвокаты провадили спôръ зъ однои и другои стороны — прийшли дѣти Гнатовî до пересвѣдченя, що ледви, щобы выграли спôръ, бо ихъ отець таки запропастивъ сѣножать за 50 зр. на 25 лѣтъ, давши ту сѣножать въ аренду. Зачали про то зъ Майлехомъ годити ся и згодили ся, доплатити єму ще 140 зр., щобы лишь имъ сѣножать вôддавъ въ посѣдане. Коли судья упôмнувъ Майлеха и представивъ *єму єго нелюдность*, Майлехъ *розсмѣявъ ся* и сказавъ безлично: „То мое щастє, ще менѣ такій интересъ трафивъ ся!“

Якъ жиды приходять до маєтку. Гнатъ Лаганякъ, господарь на 17 морґахъ середного грунту въ Стороннôй коло Пôдбужа, такъ ґаздувавъ, що нѣколи не ставало єму хлѣба на передновокъ. Отже жь бравъ збôже на борґъ у жида Маєра Сайфа въ Стороннôй. (Въ цѣлôй Пôдбужчинѣ управа землѣ стоить на такôмъ низькôмъ степени, що майже жадному ґаздѣ — навѣть такому, що має по 20—25 морґôвъ не лихои землѣ — не стає хлѣба до Великодня и кождый ґазда, що въ осени продававъ жидови корець вôвса по 2 зр., той самый корець вôвса и вôдъ того самого жида купує на веснѣ за 5 зр.) За то збôже, що купувавъ зъ весны Гнатъ Лаганякъ у Маєра Сайфа, завинивъ єму въ остатныхъ рокахъ двѣ сумы 21 зр. 79 кр. и 22 зр. 60 кр. Зъ коштами судовыми и екзекуційными бувъ Гнатъ Лаганякъ виненъ Маєрови Сайфови до 60 зр. Маєръ Сайфъ выставивъ цѣле господарство Гната Лаганяка вразъ зъ будынками, оцѣнене на 226 зр. 65 кр., на публичну ліцитацію для добутя вѣрительности 60 зр. и вôдпродавъ ту свою належитôсть Зісьови Гальберштайнови зъ Пôдбужа — передъ терміномъ ліцитаційнымъ. Гнатъ Лаганякъ бувъ такій нерозумный, що не постаравъ ся о то, абы до ліцитаціи станули ліцитанты, котрî бы набули єго майно за дѣйстну вартôсть, а навѣть самъ не ставувъ до ліцитаціи. (Тутъ варта зазначити, що нашî селяне въ Галичинѣ и на Буковинѣ, котрыхъ майно продають въ судѣ примусово, лишають все на Провидѣнє Боже и не ратують ся въ жаденъ способъ; замѣсть, щобы упросити людей своихъ, своеи вѣры, своеи народности, щобы тотî станули въ судѣ до ліцитаціи, то они зъ зависти зъѣли бы того селянина, що ихъ майно купивъ бы на ліцитаціи, хочь бы и далеко бôльше заплативъ, якъ жидъ. Тымъ то дѣє ся, що якійсь жидъ, котрый хоче ліцитоване господарство хлопске купити, приправадить зъ собою ще кôлькохъ жидкôвъ, котрымъ давъ напередъ грошѣ на закладъ (вадіюмъ) и котрî позорно ліцитують, такъ, що жидъ въ судѣ купує звычайно за безцѣнъ хлопске господарство. Доперва вôдъ жида якъ купить другій селянинъ то само господарство за подвôйну, потрôйну або й за ще бôльшу суму, якъ жидъ заплативъ на ліцитаціи, тогдѣ лишь зліцитованый селянинъ не бере за зле тому селянинови, що въ сей способъ набувъ єго господарство.) Такъ у справѣ тôй, ставъ до ліцитаціи Зісько Гальберштайнъ, привѣвъ зъ собою позôрныхъ спôвліцитантôвъ, Зеліґа Зонтаґа и Йосля Валя та купивъ цѣле господарство Гната Лаганяка на другôмъ терминѣ за 145 зр. Судъ повѣтовый не приймивъ тои ліцитаціи до вѣдомости, але судъ высшій затвердивъ ту ліцитацію яко важну. Ще передъ терміномъ ліцитаційнымъ продавъ бувъ Гнатъ Лаганякъ корову за 28 зр. и давъ тыхъ 28 зр. Зісьови Гальберштайнови, думаючи, що Зісь змилосердить ся и не продасть єго ґаздôвства. Але у Зіся Гальберштайна дармо серця глядати. Коли высшій судъ потвердивъ ліцитацію, рушивъ ся Гнатъ ратувати свое майно и ну-жь въ торги зъ Зісьомъ, щобы вôдъ него вôдкупити господарство, на котрôмъ жаднî иншî довги не тяжили, а котре дѣйстно спродано за не цѣлыхъ 32 зр. довгу. Але Зісь не вôдступивъ вôдъ продажи, ажь єму Гнатъ Лаганякъ выплативъ готôвкою 250 зр. Очевидно, що Гнатъ не мавъ грошей, лише другій ґазда позычивъ ихъ *єму, записавши ся для* забезпеченя яко властитель господарства Гната Лаганяка.

Розбôйнича спôлка. Тася Андрусишиха изъ Стороннои позичила передъ 10-ма лѣтами 10 зр. у Еля Бавмвольшпіннера зъ Пôдбужа и дала за то Ельови свою теличку у спôлку, котру и дальше своимъ коштомъ и трудомъ годувала. Коли та теличка стала коровою, мала знову теличку и бычка. Ту корову продала Тася Андрусишиха, а властиво продавъ єи Ельо Бавмвольшпіннеръ за 35 зр., вôдтягнувъ *собѣ 10 зр.*, а *рештою подѣливъ ся* такъ, що 12 зр. 50 кр. задержавъ собѣ, а лишь 12 зр. выплативъ яко належитôсть Таси Андрусишисѣ. То стало ся передъ пятьома роками. Зъ тои коровы лишили ся теличка и бычокъ, що Тася Андрусишиха своимъ коштомъ и своимъ трудомъ годувала. Отже-жь Ельо Бавмвольшпіннеръ продавъ потому, все ще зъ титулу спôлки изъ-за позиченыхъ высше згаданыхъ 10 зр., бычка за 15 зр. и взявъ собѣ зъ того 7 зр. 50 кр., а Таси Андрусишисѣ давъ другихъ 7 зр. 50 кр. яко єи належитôсть.

[И тутъ нѣчого не поможе устава зъ 28 мая 1881 Нр. 47 В. з. д., бо за подôбнî рѣчи въ дорозѣ карнôй не карають, але що бôльше — о скôлько я зô всѣхъ сторôнъ зачуваю — то въ дорозѣ цивільнôй суды признають такимъ спôльникамъ якъ Ельо Бавмвольшпіннеръ всѣ мнимî належитости, що походять зъ такои краснои мнимои спôлки. За 10 лѣтъ мого судѣйства въ горахъ я не признавъ анѣ однои такои належитости — вѣрителѣ (все жиды!) не вносили зажаленя неважности противъ дотычныхъ вырокôвъ, — ба й не позывають вôдъ многихъ лѣтъ до суду, тôлько знають дурного селянина такъ обаламутити, що вôнъ добровôльно безъ суду сплачує повысше описанî належитости изъ такои розбôйничои спôлки.]

Минувшого року (1895) позичила Тася Андрусишиха у сына Ельового Шльомы Бавмвольшпіннера 20 зр. на ту теличку, що лишила ся изъ горѣ згаданои, а за 35 зр. проданои коровы, а що сама вже коровою стала, — нѣбы то — кажучи тутейшимъ ладомъ — „дала ту корову на-спôвъ“. Въ осени 1895 р. забравъ Шльома Бавмвольшпіннеръ ту корову, продавъ за 33 зр. и грошѣ собѣ задержавъ, а натомѣсть привѣвъ *иншу* стару корову до Тасѣ Андрусишихи и давъ єй на „спôльне удержане“. Ту корову вызимувала Тася Андрусишиха своимъ коштомъ и своимъ трудомъ, але на весну 1896 вôдобравъ єи Шльома Бавмвольшпіннеръ и не заплативъ Таси нѣчого. Не досыть того, Шльома ще намагає ся и остатного бычка, котрого Тася Андрусишиха має, и котрый зовсѣмъ до жаднои „спôлки“ не належить, насилу забрати та грозить, що Тасю „ще лѣпше навчить!“ Шльома пильнує, щобъ нещасна Тася не продала того бычка, лишь щобы своимъ коштомъ для него годувала...

Нехрещенî обманцѣ. Дуже зле роблять нашî люде, що дають ся пôдмовляти рôзнымъ факторамъ, щобы замавляли всѣлякî знаряды господарскî поза нашимъ краємъ, бо майже все дôстають нашî люде знаряды злî и мусять майже все доплачувати по надъ згоду, черезъ то наражають ся на процесы по закраєвыхъ судахъ и на екзекуціи та другî неприємности. И такъ Ший Гальберштайнъ зъ Пôдбужа, 20-лѣтный сынъ Янкля, що не має жадного маєтку, влѣзъ до хаты Сеня Малого въ Залôкти и намовивъ єго, купити сѣчкарню вôдъ фірмы „Антôнъ Райсенцанъ въ Празѣ Бубна“ за 27 зр. Сказавъ що Сеньо, Малый дôстане сѣчкарню въ Самборѣ на двôрци и анѣ крейцара не буде платити за фрахтъ, бо фабрика сама *заплатить. Се дѣяло ся 26-го грудня* 1894. Сеньо Малый давъ 2 зр. 70 кр. задатку. — На Стрѣтенє польске 1895 дôставъ Сеньо Малый листъ фрахтовый, що прийшла сѣчкарня на дворець въ Самборѣ. Коли Сеньо хотѣвъ сѣчкарню вôдбирати, казали єму на двôрци платити фрахтъ 5 зр. 35 кр. Сеньо не мавъ тыхъ грошей и мусѣвъ чотири милѣ дурно вертати и другій разъ ѣхати зъ грôшми 5 зр. 35 кр. Пôсля угоды зъ Гальберштайномъ мавъ Сеньо заплатити 27 зр. до 25-го сѣчня 1896, а Сеньо заплативъ вже тî грошѣ до св. Николая (18-ого грудня 1895), *вôдшибнувши* 5 зр. 35 кр. за фрахтъ зъ цѣны купна — и гадавъ, що спокôй. Тымчасомъ 20 го липня 1896 дôстає зъ почты позовъ (žaloba bagatelni) вôдъ фірмы *Ant. Reissenzahn* v Praze, заступленои адвокатомъ K. Fouska „o zaplaceni 5 zł. 35 kr. вôдъ c. k. m. d., okresnoho soudu pro Staremesto a Josefov v Praze“ зъ речинцемъ 13-го липня 1896.

Таке саме трафило зъ сѣчкарнею и Петра Паньового зъ Залôктя, котрого та фірма позвала до Пражского суду за 5 зр. 35 кр.; коли вôнъ всьо выплативъ, вôдшибнувши за фрахтъ 5 зр. 35 кр. — дôставъ Панѣвъ термінъ на 13 го липня 1896 дня 20 го липня.

Що жь мають Сеньо Малый и Петро Панѣвъ дѣяти?

Мусѣли бы йти до адвоката и писати позовъ о привернене терміну; *мусѣли бы постарати ся* въ Празѣ о адвоката, щобы ихъ заступивъ и єго зъ горы оплатати. Правда, що термінъ привернено бы до ихъ обороны, але кошты привернення мусѣли бы платити сторонѣ противнôй. Правда, що хоть бы и були засудженî платити фірмѣ *Райсенцанъ* 5 зр. 35 кр. зъ проц., то могли бы выпроцесувати тî всѣ выдатки яко шкоду вôдъ Шиѣ, але що возьмуть вôдъ Шиѣ, коли Шия голый — нѣчо не має.

Я не мôгъ довгій часъ догадати ся, длячого авторъ бувшихъ політичныхъ фейлетонôвъ въ „Зорѣ“ выпопѣвъ бувъ вôйну на смерть и на житє всѣмъ псевдонімамъ, анонімамъ и криптонімамъ та загрозивъ цѣлôй письменнôй рускôй братіи, що не перечитає анѣ однои стрôчки, пôдъ котрою не буде помѣщеного повного имени и прозвища автора. Отже ся справа уже выяснила ся. Треба вамъ знати, що склало ся незвычайно куріозне лихо для бувшого фейлетоніста „Зорѣ“. Реальнî головачѣ зъ пôдпису помѣщуваного пôдъ політичными фейлетонами „Зорѣ“ перенюхали, що політичнî фейлетоны въ „Зорѣ“ и „Дѣлѣ“ пише одна и та сама людина, тай зъ того титулу дôстала ся мому товаришеви така спора порція реальныхъ солодощѣвъ, що спонукала єго въ своѣмъ часѣ оголосити заявленя за псевдонімы, анонімы и криптонімы. Ну, правду кажучи, я не мôгъ знати, що мои фейлетоны нароблять тôлько лиха для фейлетоніста „Зорѣ“, и то єще зъ тои стороны, зъ котрои вôнъ бôльше собѣ заслуживъ на вдячнôсть, якъ на притыки, и тому я нинѣ хотячи дати свѣдоцтво правдѣ, заявляю прилюдно, що я „Пôдгôрянинъ“ не бувъ нѣколи Василемъ Щуратомъ, нѣколи зъ нимъ анѣ устно анѣ письменно не зносивъ ся а навѣть нѣколи не годивъ ся на єго способъ веденя писанои політики. Цѣла вина п. Шурата хиба въ тôмъ лежить, що писавъ для літературнои часописи за дуже політичнî фейлетоны.

Пôдгôрянинъ.

Дописи „Дѣла“

Зъ-пôдъ Бескида.

[Торжество „мадярского стовпа“ на границы.]

Въ справѣ мадярскихъ торжествъ, якî вôдбули ся въ угорскôй Руси на границы галицко-угорскôй, подаю для повнои и правдивои информаціи отсî подробности:

Згаданî торжества зачали ся дня 19 н. ст. липня въ Мукачевѣ, де явилось множество Мадяръ, а по *Службѣ Божôй, вôдправленôй* еп. Фирцакомъ зъ Унгвару, вôдслонено памятникъ. Народу стягнули на параду кôлька тысячь, бо — якъ казали люде — мали давати за дармо ѣсти и пити та й ще дарунки. Зъ галицкои стороны нѣхто тамъ не бувъ, тожь подрôбного и вѣрного справозданя не можемо мати, а на мадярске спустити ся не можна.

Друга парада вôдбула ся 20 н. ст. липня на самôй границы — на Бескидѣ. Тутъ в ы г н а л и зъ кождого села найменше по 40 люда зъ заставою (хоругвою) угорскою, заборонили пôдъ карою грошевою того дня робити и въ сей способъ зôбрало ся около кôлькасотъ угро рускихъ селянъ.

Зъ нашои стороны *явило ся* зъ поблизкихъ селъ до сотки цѣкавыхъ людей, а мѣжь ними три чи чотири священики и кôлька осôбъ зъ интеліґенціи.

Около 2-гои годины зъ полудня надъѣхало зъ Верецкихъ (мѣсточко $1^1/_2$ милѣ вôдъ границѣ) зъ якихъ 80 фѣръ, а на нихъ зъ 200 Мадяръ; мѣжь нами міністеръ судôвництва Ерделій, віцежупанъ и дѣдичь сеи околицѣ ґр. Шенборнъ, якійсь прелатъ зъ Унгвару (замѣсть єпископа), кôлька послôвъ, священикôвъ, учителѣвъ та всѣлякихъ панкôвъ. Всѣ они станули коло стовпа на памятку та почали шварґотати по мадярски.

Зъ нашого боку не було нѣякои урядовои депутаціи. Що правда, мавъ прибути староста стрыйскій и кôлькохъ урядникôвъ, але не приѣхали (*кажуть, що бояли ся якоись* демонстраціи зъ нашои стороны). Зъ урядникôвъ явивъ ся лишь одинъ п. Чарнецкій, судья зô Сколього.

Параду зачавъ парохъ и деканъ зъ Верецкихъ о. Галятковичь мадярскою промовою. Промова мусѣла бути дуже патріотична, бо Мадяре часто перебивали єи своими eljen. При кôнци промовивъ нѣбы и по руски, але такъ, що дѣйсно трудно було пôзнати, що се за мова. Змѣстъ рускои части промовы такій: Ото святкуємо тысячилѣтный ювилей, якъ нашъ мадярскій orszag (держава) истнує. Тутъ поставили мы на сю памятку стовпъ и радше даймо собѣ вырвати „внутренности“, якъ ворога по-за сей стовпъ пустити. Тутъ нашъ любый мадярскій orszag, тутъ намъ ,такъ добре такъ любо, тутъ всѣ мы рôвнî передъ правомъ, чи богачь чи бѣдный. Любѣмъ сю нашу вôтчину, нашъ мадярскій orszag, про котрый я вамъ тутъ говоривъ по мадярски, а чого вы може ще добре не розумѣли, але дасть Богъ небавомъ будемо всѣ сю мову розумѣти.

Вôдтакъ промовивъ кôлька слôвъ, розумѣє ся по мадярски, міністеръ судôвництва, а вкôнци одинъ школярь вôддекламувавъ стишокъ по мадярски. Всѣ Мадяре обступили школяря та дуже пильно прислухували ся, якъ ся мала дитина славяньска вывчила ся по мадярски, а се ихъ такъ переняло радостію, що вытягнули мошонки та по однôй або двѣ короны давали хлопчинѣ. А пана учителя, що биля стоявъ, немовь бы хто на коня посадивъ, що єго ученикъ такъ попису є ся. Я хотѣвъ поспытати учителя, зъ-вôдки то вôнъ — бо зъ лиця вôнъ цѣлкомъ нашъ Русинъ — и вôнъ вже ладивъ ся менѣ вôдповѣсти по руски, та якъ побачивъ, що довкола него стôльки Мадяръ, заикавъ *ся*, а дальше сказавъ ино звѣстне nem *tudum* и вôдвернувъ ся въ иншу сторону. Рôвножь зъ угро-рускими священиками, коли забагло ся зъ ними щось поговорити або про що вôдъ нихъ довѣдати ся, *була* така сама исторія: уникали насъ, або навѣть вôдповѣдали своимъ nem tudum, зъ обавы, щобы Мадяре имъ того за зле не взяли. А мѣжь собою, розумѣє ся, говорили лишь по мадярски, такъ якъ се впрочôмъ дѣє ся у нихъ скрôзь по домахъ.

Ось вамъ и взорець рускои интеліґенціи на Угорщинѣ. Нема майже надѣѣ, щобы вырвати єи зъ кôгтѣвъ мадяризаційныхъ, а нарôдъ — темный, що хотять, се зъ нимъ и зроблять. Старî селяне то ще говорять по руски, а малî, особливо *школярѣ*, вже й мѣжь собою говорять *по мадярски*. И не може бути инакше, бо чужî и свои се пôдпирають, про се стараютъ ся.

Около год. 4-тои зъ полудня закôнчило ся торжество. Мадяре ще разъ розглянули ся по околици, коло стовпа, де то имъ прийде колись вырвати собѣ „внутренности“. Вôдтакъ вернули ся до Верецкихъ, щобы тамъ наповнити собѣ тî внутренности; тамъ бувъ приладженый обѣдъ на кôлькадесять осôбъ. Мѣжь иншимъ приступили Мадяре до нашихъ священикôвъ и просили ихъ на сей обѣдъ, але тî вôдповѣли, що не можуть сего зробити, разъ длятого, що не выбрали ся умысно на торжество а *лишь* такъ зъ цѣкавости, а по друге, що Мадяре не будуть ихъ розумѣти, бо они Русины и говорили бы лишь по руски. Зъ Мадярами поѣхавъ лишь одинокій судья Чарнецкій, але єму не дивувати ся, бо Węgier Polak dwa bratanki, якъ се навѣть одинъ Мадяръ тамъ при стовпѣ сказавъ.

Тожь неправда се, що N. fr. Presse доносила, мовь бы нашъ священикъ *промовлявъ* и бравъ живу участь въ тôмъ торжествѣ; — противно всѣ присутнî Русины, навѣть нашî селяне вôдносились цѣлкомъ байдужно, якъ пасивнî свѣдки сеи комедіи. Рôвножь неправдива вѣстка Przegląd-у, бо о. Мартинкова зô Сколього цѣлкомъ не *було*.

—*а*—

Зъ Рогатинщины.

[Пôдготовленя до выборôвъ зъ пятои куріи. — Выборы до рады повѣтовои. — Выкупно грунтôвъ пôдъ зелѣзницю.]

Рогатиньске ц. к. староство одержало зъ намѣстництва *приказъ*, щобы до 1 н. ст. серпня с. р. зладжена була ліста всѣхъ выборцѣвъ, управненыхъ до выбору посла зъ пятои куріи. Въ протягу десяти днѣвъ робота має бути скôнчена, длятого розôслано ad hoc установленыхъ *комісарѣвъ, звербованыхъ зъ всѣлякихъ* заводôвъ, на всѣ стороны тутешного повѣту. Обовязкомъ тямущихъ людей, вглядати — познакомившись докладно зъ новымъ закономъ о пятôй куріи — въ тотî лісты, до котрыхъ, пôсля удѣленои „комісарямъ“ инструкціи, має бути втягненый кождый мужчина, що числить 24 лѣтъ житя, не караный за злочинъ и замешкалый въ громадѣ що-найменче вôдъ 6 мѣсяцѣвъ. Взагалѣ поспѣхъ великій, а судячи зъ него, годѣ не подумати, що правительство скорою ходою ладить ся до выборôвъ. Се не дивниця; житє теперѣшнои рады державнои коротке, тожь й слѣднî суть зъ усѣхъ бокôвъ заходы до новыхъ выборôвъ. Чи не пора й намъ про нихъ думати?

Не слѣдно у насъ такожь нѣякихъ пôдготовлень до наближаючихъ ся выборôвъ до рады повѣтовои. Складъ теперѣшнои рады повѣтовои не конче бувъ для насъ щасливый. Справдѣ входить до неи 12 Русинôвъ радныхъ, але за-для звѣстнои нашои несолідарности въ справахъ публичныхъ не числено ся якъ слѣдъ зъ тымъ на всякій случай поважнымъ числомъ рускихъ представителѣвъ, тымъ бôльше, що декотрî радники-Русины систематично абсентували ся, кôлькохъ селянъ голосувало безъ застереженя зъ Поляками и ихъ жидôвскими сателітами, иншî знову управляли політику лявірованя, а остальнî одиницѣ мимо щирои волѣ охоты не могли нѣчого вдѣяти. Що справдѣ мало числено ся зъ жаданями рускихъ выборцѣвъ, выходить хочь бы зъ сего, що не выбрано Русина навѣть заступникомъ маршалка, чого загально домагано ся. Вже жь то бодай въ справахъ повѣтовыхъ повинна обовязувати кождого радного Русина повна солідарнôсть въ поступованю, коли єи де-инде тамъ у горѣ нема. Лишь тогдѣ дала-бъ оминути ся нерѣдка у насъ проява, що внесеня поставленî Русиномъ, хотя неразъ мали характеръ специфічно рускій, не були всѣми Русинами радными пôддержуванî, хотя що правда навѣть деякî Поляки за ними голосували.

По селахъ, черезъ котрî будувати ся має въ сѣмъ роцѣ зелѣзниця Ходорôвъ-Пôдвысоке, лунає теперь оденъ голосъ жалю та огôрченя за-для нечувано низького отаксованя с е л я н ь с к и х ъ грунтôвъ пôдъ зелѣзницю. Правительство, що будує отсю зелѣзницю, вôддало справу выкупу грунтôвъ, якъ пôдприємство, адво-

катови зъ Бережанъ, д-ри Шецлеви, за 35 тысячь зр. и тантіему 25% зыску вôдъ рôзницѣ, яка бы вказала ся мѣжь преліміованою правительствомъ а выторгованою и фактично выплаченою сумою на выкупъ грунтôвъ. Очевидно той 25%-ый зыскъ анімує пп. пôдприемцѣвъ: анужь такъ — мовлявъ — замѣсть преліміованыхъ 130 тысячь удасть ся выдати лишень 60 тысячь, то прийде вôдъ останныхъ 70 тысячь гарна 25% тантіема. Отъ и подають вôдъ 1 сяжня квадр. по 20 до 25 кр., цѣну такъ неможливо низьку, що на одно выходить, даромъ землю дати. Ось примѣръ: Черезъ ниву 50 сяж. довгу а 15 сяж. широку = 750 сяж. кв. вытичено зелѣзницю въ-поперекъ серединою и забирають зъ неи 24 сяж. кв. (по 25 кр. вôдъ сяжня) за 6 зр. Селянинъ завдяки зелѣзницѣ має зъ одной краснои нивки, що стояла 200 зр. два кусники, перетятѣ зелѣзницею, що не вартѣ по 50 зр., — бодай нѣхто бôльше не дасть за нихъ, бо на нихъ анѣ плугомъ пôйти по людски, лишь крутити ся гей въ танци, та заходу до одного зъ нихъ нема, бо рампа три або чотири кільометры далеко; — тратить отже за 6 зр.—100 зр., не вчисляючи страты часу дорогого а при тôмъ неволить ся на своѣмъ питоменнôмъ поли. И то все на те, щобы правительство заробило зъ сумы марницѣ 75% а пôдприемцѣ 25% на шкôрѣ селянина. Справдѣ не хоче ся вѣрити, що у насъ щось подôбного може бути, що такъ очевидячки кривдить ся селянина, выриваюсь ему вѣру въ справедливôсть и мимохôть гонить ся его за море. Кôлька громадъ, якъ: Залуже, Потôкъ, Путятинцѣ и ин. не пристали на добровôльну злагоду: зажадали судовои комісіи та спровадили адвоката зô Львова. Бѣдняки перечислили ся, бо не богато бôльше осудили имъ назначенѣ панове таксаторы; тому внесли рекурсъ до міністерства. Якъ тамъ порѣшать сѣ рекурсы, годѣ вгадати; може й тамъ система ощадности переважить. На всякій случай цѣкаве се питанє, хто пôдсунувъ правительству тую гадку, щобы на хлопскôй шкôрѣ и зъ хлопскою кривдою забавити ся въ ощадность, коли деинде не щадить ся, тымъ бôльше, що сей способъ выкупу ґрунтôвъ примѣнено по разъ першій на сѣй зелѣзници. На зелѣзници Галичь-Острôвъ правительство выкупувало ґрунты безъ посередникôвъ, плачено вôдъ сяжня по 50 до 80 кр., а городы по 1 зр., и все вôдбуло ся тихо и безъ нарѣкання.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Два мівістеріяльнѣ дневники, австрійскій Fremdenblatt и угорскій Pester Lloyd, завели завзятый спôръ о те, чи австрійско-угорску угоду можна буде довершити ще сен осени чи нѣ. Заразъ по окôнченю послѣдныхъ конференцій угодовыхъ мѣжь одными и другими міністрами выписавъ ся Fremdenblatt, що все пôшло гладко якъ по маслѣ и хочь не тыкано навѣть квотовои справы, бо она належить до квотовыхъ депутацій, та хочь ще и декотрыхъ иншихъ справъ не полагоджено остаточно а вôдложено до осени, то се дрôбниця: за те упорано ся зъ мытовымъ та торговельнымъ союзомъ та ще й зъ тымъ та зъ сныхъ, такъ що въ осени законъ про австрійско-угорску угоду буде можна вже готовый зложити въ обохъ парляментахъ. На те Pester Lloyd вôдповѣвъ, що справа мытового и торговельного союза не може прийти въ осени передъ парляментъ разъ, що она ще не полагоджена, а друге, що ни полагодженє тѣсно звязане зô справою квотовою, а вкôнци вôдносины мѣжь парляментарными сторонництвами, особливо въ австрійскôй радѣ державнôй, такій невôдрадній, що по такихъ палатахъ годѣ надѣяти ся подôбнои штуки.

И знôвъ вôдзывае ся Fremdenblatt и упевняє, що по австрійскôй сторонѣ нема такихъ перешкодъ, котрыхъ бы не можна поконати, та запытує, чому его будапештеньскій товаришъ не скаже на розумъ, въ чôмъ именно вôнъ добачає тѣ неодолымѣ трудности, про котрѣ натякує. Бо и на щожь — каже — угорске правительство такъ трудило ся при угодовыхъ переговорахъ, коли бы мало справу здавати аж на новый парлямент? На те Pester Lloyd ще не давъ вôдповѣди; але стане за ню вôдповѣдь угорскои депутациі квотовои, яка надôйшла сими днями. Вѣдомо, що угорска депутація надъ другимъ австрійскимъ внесенѣмъ (т. зв. нунціюмъ) радила ще передъ закрытемъ угорского сойму и постановила не уступити зъ занятого разъ становища та не пристати на нѣяке пôдвышенє квоты. Отже теперь повѣдомлено австрійску депутацію урядово о тôй постановѣ, а умотивованє ей вôдложено до осени.

Словацкѣ Narodni Noviny выступають у вступнôй статьѣ противъ трехъ епископôвъ, загорѣлыхъ мадяризаторôвъ, именно двохъ словацкихъ и руского епископа мукачѣвского Фирцака. Статья называє ихъ зрадниками народу, поклонниками Ваала а не слугами Христа, діявольскимъ трелистникомъ. Про руского епископа Фирцака читаємо тамъ: „Надъ русскими уніятами епископъ Фирцакъ вже давно вымахує кнутомъ. Коли глявути на країну, що въ духовныхъ справахъ пôдчинена сему достойникови, то збирає на плачь. Зъ священикôвъ поробивъ вôнъ такихъ раббôвъ и такъ ихъ вже призвычаѣвъ до кайданъ, що они стратили вже поняте о свободѣ рукъ и нôгъ. По русскихъ парохіяхъ не чути вже языка церковного и народного, лише мадярщину. Коли мы приѣхали въ дôмъ одного священика недалеко Великихъ Михайловець и промовили по словацки, то вôнъ и его жена мало не повалили ся въ нôгъ. Они не могли понятн, якъ могуть люде въ сурдутахъ говорити по славяньски. Ажь за третимъ нашимъ вôдзывомъ они прийшли до себе. Показало ся, що они не въ злôй вѣрѣ а тôлько наслѣдкомъ тиранія своихъ настоятелѣвъ поробились такими мізерными фіґурами. Фирцакъ своими розпоряджженями помадярщивъ всѣ рускій школы народній. Дѣти пôдписують ся вже по мадярски. Коли мы въ Унґварѣ найшли священика, честного чоловѣка, и высказали ему здивуване надъ тымъ, що бачили и чули, то вôнъ зо смуткомъ нахиливши голову, сказавъ: „Мы загибаючій народъ! На тутешній препарандѣ, що удержує ся коштомъ руского народу, не почуєте вже руского слова крôмъ церковного спѣву. Въ рускôй духовнôй семинаріи выховують ся перевертнѣ. И те все нещасте має свôй корѣнь въ епископѣ та его власти.“ — Чи дивна-жь пôсля того та мізерна роля, яку вôдограли рускій священики и селяне при мадярскôй парадѣ на Бескидѣ?..

——

N. fr. Presse приносить зъ Любляны допись, написану зъ нетаєною неохотою до Словѣнцѣвъ, зъ котрои довѣдуємо ся про заходы краньскихъ Словѣнцѣвъ, щобы завести въ середныхъ школахъ словѣньску мову. Словѣнцѣ жалують ся на те, що въ справозданяхъ дирекцій краньскихъ середныхъ школъ все ще уживає ся нѣмецкои мовы, хочь директорами всѣ крôмъ одного суть самѣ Словѣнцѣ; се повинно занехати ся. Дальше домагають ся, щобы такожь въ высшихъ клясахъ ґімназіяльныхъ въ Люблянѣ и Рудольфсвертѣ выкладано по словѣньски науку религіи, одного чужого языка, математи и природописи. Словѣньскій послы соймовѣ вже починили въ тôмъ напрямѣ першій кроки; такъ само заняли ся вже фаховѣ люде уложенємъ потрѣбныхъ книжокъ въ школьныхъ словѣньскôй мовѣ. Цѣлію Словѣнцѣвъ є очевидно заложенє чисто словѣньскихъ школъ середныхъ.

——

Нижно-Новгородскій ґубернаторъ ґенералъ Барановъ зъ нагоды зближаючого ся приѣзду царскои пары оголосивъ въ Новгородѣ вôдозву, въ котрôй звертає ся до населенія зъ деякими „просьбама“ зъ уваги, що всѣмъ зъ певностію залежить на тôмъ, щобы царска пара зъ своѣи короткои гостины вывезла тôлько якъ найкрасшій спомины. И такъ, щобы царь и царица могли видѣти свôй нарôдъ, а нарôдъ пануючу пару, то улицѣ, куды має переѣздити царска пара, не будуть замкненій анѣ войскомъ анѣ поліціею; длятого просить и взывае ся народъ, щобы заховувавъ ся спокôйно и самъ подбавъ о ладъ. Дальшій „просьбы“ суть: щобы лишити свôбôдный переѣздъ царскôй парѣ, не кидати пôдъ поѣздъ анѣ одежи нѣ диванôвъ, якъ то доси бувало въ звычаю; не вкидати до поѣзду нѣ просьбъ нѣ цвѣтôвъ. Особа, близька царевн, буде въ его имени принимати всѣ жалобы и просьбы.

——

Нѣмецке міністерство вôйны выдало розпоряджженє, котрымъ заборонює ся пôдофіцирамъ и жовнѣрамъ: 1) брати участь въ стоваришеняхъ, зборахъ, обходахъ и грошевыхъ складкахъ безъ попередного дозволу; 2) заявляти революційнѣ або соціально демократичнѣ погляды чи то окликами, спѣвами, чи то иншимъ способомъ; 3) держати и шырити революційнѣ або соціально-демократичнѣ письма та заводити ихъ въ касарняхъ и иншихъ служôбовыхъ мѣсцяхъ. Заразомъ приказує ся всѣмъ, що належать до чинного войска, щобы заразъ доносили власти, скоро бы довѣдали ся, що десь въ касарни або иншôмъ службовôмъ мѣсци находять ся письма революційнѣ чи то соціально-демократичнѣ. Тѣ заказы и приказы вôдносять ся такожь до всѣхъ, що пробуваючи на вôдпустцѣ, покликанѣ будуть до вправъ и на контрольнѣ зборы.

——

Зъ Креты доносять, що розруха въ околици Кандіи тревають дальше. Мѣжь иншими убили Турки двохъ монахôвъ, а игумена одного монастиря ранили. Наслѣдкомъ того громадять ся повстанцѣ близько Кандіи. Консулѣ взывають христіяньскихъ послôвъ, щобы въ соймѣ выступали лише въ такими жаданями, котрѣ бы не нарушали зверхничихъ правъ султана, бо инакше державы не будуть ихъ попирати. Поки що нема надѣѣ, щобы послы услухали въ тôмъ конулѣвъ.

НОВИНКИ.

— **Складку Галичанъ на памятникъ Котляревского** переслала редакція „Зорі“ земскôй управѣ въ Полтавѣ, а у вôдповѣдь на сю посылку дôстала ось яке письмо: „Губернская земская управа. Ч. 15599. До пресвітлої Редакції „Зорі“ у Львові. Полтавська Губернська Земська Управа, одібравши листа і дари з рідної Галичини до справи будування памятника славному заснувателеві української народної літератури, Котляревському, заслає пресвітлій Редакції „Зорі“ відомість, що одібрані дари (в суммі 79 руб.) переслані в Полтавську Городську Управу, котра збирає кошти на будування памятника Котляревському в Полтаві. Полтавська Земська Управа просить вельми шановну Редакцію „Зорі“ передать щиру дяку хвальним Галичанам, що взяли участь в справі, маючій бути ознакою столітнього життя Українського слова въ новій літературі і першого століття самостійного культурного розвою Русі-України на національному грунті. Предсѣдатель *Шкляревич*. Секретарь *О. Лисовскій*.“

— **Въ справѣ выборôвъ зъ пятои куріи** оголосивъ магістратъ мѣста Львова: Право до выбору въ загальнôй куріи мають всѣ власновôльнѣ горожане державы австрійскои мужеского пола, котрѣ скôнчили 24 лѣтъ житя и въ дни розписаня выбору вôдъ шести що найменше мѣсяцѣвъ въ однôй громадѣ мешкають. Выключенѣ вôдъ права выбору суть: позбставючѣ пôдъ опѣкою або курателею; одержуючѣ заосмотренє зъ публичныхъ фондôвъ добродѣйныхъ; тѣ, що попали въ конкурсъ черезъ часъ его тривання; всѣ, що були каранѣ за яку будь карыгôдну провину, и то по вôдбутю кары черезъ часъ въ уставѣ зъ д. 15. листопада 1867 В. з. д. ч. 131 установленый; офіциры въ службѣ якъ такожь особы вôйсковѣ, приналежнѣ до нижшихъ степенѣвъ. Щобы уложити списъ выборцѣвъ завзывае ся отенмъ всѣхъ, котрѣ пôсля наведеныхъ повыше приписôвъ мають право голосованя въ загальнôй куріи выборцѣвъ у Львовѣ, щобы се свое право до вôсьмохъ днѣвъ вôдъ 25 липня до 2 серпня с. р. зголосили и выказали.

— **П. Флоріянъ Лобода**, членъ був. товариства краковскои „Громады“, одержавъ дня 23. липня въ краковскôмъ університетѣ степень доктора всѣхъ наукъ лѣкарскихъ.

— **Выдѣлъ „Руского Народного Дому“** въ Чернôвцяхъ розписує конкурсъ на принятє ученикôвъ до „Бурсы“ товариства въ слѣдуючимъ школьнымъ рокомъ 1896/7. Мѣсячна оплата за одного ученика выносить 15 зр., однакъ бѣдныхъ ученикôвъ буде приймати ся и за зниженy оплату, а по змозѣ навѣть цѣлкомъ безплатно; належитôсть можна пôсля умовы сплачувати натураліями и віктуалами. Поданя належить вносити найдальше до 15 н. ст. серпня с. р. до заряду Бурсы „Руского Народного Дому“ въ Чернôвцяхъ ул. Петровича 2.

— **Кружокъ рускихъ академикôвъ гôрничихъ „Чорногора“** въ Лубнѣ (Leoben въ Стиріи) подає симъ до вѣдомости Товаришѣвъ, котрѣ намѣряють въ слѣдуючôмъ роцѣ школьнôмъ вписати ся до тутешнои академіи, що близшихъ информацій удѣляє въ часѣ ферій по день 1 н. ст. жовтня П. Лисенецкій въ Бережанахъ. За выдѣлъ товариства: *Орестъ Авдикович*, заст. головы; *Платонъ Павликевич*, скарбникъ.

— **Змѣна именъ.** Буковиньске краєве правительство выдало до староствъ розпоряджене, въ котрôмъ констатує ся, що мѣжь селянами богато має такій прозвища, що зъ нихъ собѣ люде кепкують, або котрѣ просто неприличнѣ. Тожь правительство наказало староствамъ, щобы они пôдпирали або и заохочували людей въ справахъ змѣны такихъ именъ.

— **Новѣ суды въ Галичинѣ.** Львôвскій ц. к. высшій судъ краєвый зложивъ ц. к. міністерству судôвництвъ недавно справозданє того змѣсту, що зъ огляду на те, що небавомъ увôйде въ житя нова процедура цивільна, треба отворити новѣ суды въ тыхъ мѣсцевостяхъ: I. повѣтовѣ: въ Лавочнôмъ, Лôмнôй, Велдѣжи, Краснôй (коло Надвôрнои), Игровици, Ягольницы, Язлôвци, Струсовѣ, Пôдкаменю (коло Залозець), Поморянахъ, Яричевѣ, Стрѣлискахъ, Тартаковѣ, Болшôвцяхъ, Козловѣ, Заваловѣ, Яблоновѣ (коло Коломыѣ), и въ Устерикахъ; II. окружнѣ: въ Чортковѣ, Жовквѣ и Ярославѣ.

— **Не однаково про всѣхъ дбають!** Въ Схôдници заробляють чужинцѣ на рускôй земли міліоны, а про публичне добро не дбають. Знать чужинцѣ — нѣчо спôльного не мають зъ тысячами населеня корѣнного руского, на котрого земли збивають міліоны. Въ захôдныхъ цивілізованыхъ краяхъ нашои Австріи уважають на то, що якъ при якôй фабрицѣ якій нечистоты вытворюють ся, то выкопують при фабрицѣ величезный дôлъ, де тѣ нечистоты збирають ся, такъ що нѣкому не шкодять. У насъ въ нашôй нещасній Галичинѣ не такъ. Всѣ нечистости зъ ямъ нафтовыхъ пускають собѣ нафтярѣ въ рѣку Схôдницю, а звôдти йдуть нечистости у рѣку Стрый й плинуть черезъ села Кропивникъ новый, Бруховицю, Перепростине, Лікоть, Рыбникъ, черезъ велике село Довге и входять въ спôльскôй повѣтъ, а въ староство стрыйске. Вода въ рѣкахъ Схôдници и Стрыя въ тыхъ селахъ дуже занечищена кипячкою, ажь нею смердить, а кипячка всюда по берегахъ чорнѣє ся. Рыбы повтѣкали, черезъ що громада Довге, властителька рыболовлѣ, має страшенну шкоду. Всякій зажаленя до староства дрогобицкого суть безъ успѣху. А якъ худоба терпить! Жандармерія мовчить. А нехай бы тôлько трохи гноївки де стѣкало у Схôдницю або Стрый, заразъ були бы донесеня о покаранє Ивана чи Гриця до суду! — Чи-жь мы живемо въ „правнôй державѣ“?

— **Дрôбнѝ вѣсти.** Въ Тетиниѣ надъ Лабою впавъ д. 22 снѣгъ и градъ та лежавъ черезъ довгий часъ. — Д. 11 н. ст. серпня вôдбуде ся въ Соколôвцѣ въ пов. косôвскôмъ вѣнчане п. Ив. Донигевича, укôнченого богослова, зъ п-ою Зен. Добряньскою, дочкою тамошного пароха. — Іосифъ Роґошь, писатель польскій, выдавець и редакторь краковского Głos-у Narod-у, умеръ на ударъ серцевый въ Маріенбадѣ въ 56 р. житя. — Емерикъ ґр. Гутенъ Чапскій, археольоґъ, нумізматикъ и любитель старинностей, умеръ въ Краковѣ въ 68 р. житя. — Дня 28 н. ст. липня вôдбуде ся у Львовѣ въ костелѣ Марін Магдалины вѣнчане п. Вас. Рихвицкого зъ п-ою Стефаніею Лярдемерôвною.

Посмертнѝ — ⸸ — оповѣстки.

Мирослава зъ Копыстяньскихъ Литиньска, жена о. пароха Литиньского пароха въ Ганчовôй, померла дня 22 н. ст. липня въ 28-ômъ р. житя, по тяжкôй недузѣ, осиротивши четверо дѣтей. В. п.

Наука штука и література.

— **Видъ чого заводятця пошести або лыхи хворобы и якъ ихъ стерегтыся.** (Написавъ) Ликаръ В. Имшенецькій. СПБ. 1896. г. — 20 стор. 12°. Цѣна коп.

Звѣстку про сю книжочку читаємо въ 27 „По сушѣ и морю“, журнала, выходячого въ Одесѣ. Справоздавець М. К. такъ про нен пише: „Мѣжь пробами малорускихъ интеліґентôвъ, популяризувати науковѣ вѣдомости въ народнôй мовѣ, подыбує ся кôлька дуже вдатныхъ прикладôвъ. До нихъ можна зачислити звѣстну книжку „Дещо про свитъ Божый“ зъ краины космоґрафіи и фізики, выдану вперве въ Кіевѣ въ р. 1864., що опôсля дôждала ся четвертого выданя. Книжку ту переведено такожь на языкъ россійскій и въ тôмъ перекладѣ одобривъ ей ученый комітетъ при міністерствѣ народнои проевѣты для школьныхъ бібліотекъ. Перекладъ той выйшовъ сего року уже семымъ накладомъ. Дальшимъ такимъ прикладомъ є дуже вдатна книжка О. Степовика: „Оповиданя про комахъ“; є въ нѣй легко зрозумѣлѝ оповѣдання про комахъ пожиточныхъ и шкôдныхъ для господарства. Книжка появила ся вперве въ Кіевѣ въ р. 1882. Опôсля переведено ей на россійскій и польскій языкъ, а въ россійскôмъ перекладѣ дôстала такожь одобренє ученого комітету для школьныхъ бібліотекъ и выйшла въ кôлькохъ выданяхъ. Знанѝ такожь и иншѝ популярно-науковѣ малорускѝ выдання, въ котрыхъ авторы бôльше або менше вдатно выкладають науки, особливо природописнѝ, що мають найбôльшу вагу въ житю народу. Але въ послѣдныхъ часахъ замѣтно дуже довгу перерву въ такихъ выданяхъ. Мабуть бôльше нѣжь вôдъ 10 лѣтъ не появила ся чомусь въ Россіи нѣ одна малорусна книжка наукова, коли не числити кôлькохъ, що способомъ белетристичного оповѣданя популяризують науку. Зъ вдоволенѣмъ можемо зазначити, що сей рôкъ, якъ взагалѣ принѣсъ тôлько надѣѣ на розвитокъ народнои просвѣты въ Россіи, такъ и що-до популяризациі въ народнôй малорускôй мовѣ дає видимо пôдставу до хорошихъ надѣѣ. 26. марта с. р. въ Петербурзѣ дозволена цензурою, появилась тамъ сими днями книжка сосницкого земского лѣкаря В. Имшенецкого пôдъ наведенымъ выше заголовкомъ. Книжка ся вдоволяє въ неодному тымъ бажанямъ, якѝ були высказанѝ на послѣдньôмъ Пирогôвскôмъ зъѣздѣ лѣкарѣвъ въ Кіевѣ въ справѣ розширюваня въ народѣ вѣдомостій зъ ґиґіены и медицины. Мова въ нѣй о пошестяхъ чи то епідемічныхъ хоробахъ, на котрѣ таки и треба передовсѣмъ звертати увагу, бо недуги тѣ при несвѣдомости селянъ конечныхъ ґиґієнічныхъ и санітарныхъ условинъ принимають по селахъ особливо широкѣ розмѣры. Авторъ напередъ звертає ся противъ закорѣнившихъ ся у селянъ хибныхъ поглядôвъ що-до лѣченя недугъ та попирає свои замѣтки переконуючими доказами, указуючи мѣжь иншимъ такожь на одвѣтнѣ мѣсця зъ св. письма. Переходячи вôдтакъ на пошести, веде рѣчь не о ихъ лѣченю а бôльше про те — якъ самъ каже, — вôдъ чого они заводять ся и якъ ихъ оберегатись, щобъ не занедужать, а якъ хто занедужае такою хоробою, то що́ треба робити, щобъ не переболѣла цѣла сѣмья, увесь кутокъ, а то цѣле село. Згôдно зъ тою задачею авторъ передовсѣмъ поясняє причины повставаня и условины розвитку пошестій и досыть вдатно популяризує науку о бактеріяхъ; опôсля вже переходить до выкладу, якъ боротись зъ пошестями, звертаючи головну увагу на те, якъ оберегатись вôдъ зараженя и ширеня недугъ. Все те выложене просто, легко понятно и одвѣтно до селянскихъ обставинъ, а се и є дуже важною прикметою въ подôбныхъ выданяхъ.“ — Зъ дальшихъ замѣтокъ справоздавця довѣдуємо ся, що авторъ на вôнци своѣи книжочки обѣцює ще дальшѣ книжочки про поодинокѣ хороби якъ: обкладни (дифтеритъ), оспу и т. п.

Телеґрамы „Дѣла”

Берлинъ 25 липня. Kreuzztg. довѣдує ся зъ Вѣдня, що цѣсарева австрійска буде особисто принимати царску пару у Вѣдни.

Парижъ 25 липня. Пôвзурядово заповѣдають, що царска пара загостить до Франціи въ половинѣ вересня.

Лондонъ 25 липня. Консулѣ на Кретѣ постановили вôднести ся до своихъ правительствъ о новѣ инструкціи въ кретеньскій справѣ.

Атены 25 липня. Зачувати, що россійскій міністеръ справъ заграничныхъ высказавъ Портѣ невдоволень зъ поведеня турецкого войска на Кретѣ.

КАТРАЙНЕРА
КНАЙПА-СОЛОДОВА-КАВА
есть
яко примѣшка до Кавы
одинокимъ найздоров-
шимъ напиткомъ.

Дôстати можна всюды: ½ Кила 25 кр

Пересторога! По причинѣ безвартостныхъ наслѣдованѣ прошу звертати увагу на оригинальнѣ пакеты съ именемъ

КАТРАЙНЕРЪ

ЛИШЬ

въ реставрацiи НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА улиця Трибунальска ч. 12 дôмъ власный. можна дôстати щоденно вже о годинѣ 8-ôй рано горячѣ снѣданя.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣканѣ легки	12 „
Флячки	12 „
Нôжка телята зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Каваръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякѣ напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ; для певности що походять зъ моеи реставрацiи, даю вôдбираючимъ марки. — Найлѣпшѣ вина по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вôдъ 40 кр. лiтра.

Зъ высокимъ поважаньемъ

72 38—0 *НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.*

Въ горячôй порѣ року

можна поручити яко найлѣпшiй и найвôдповѣднѣйшiй
напитокъ покрѣпляючiй столовый,
особливо пригôдный до питя зъ виномъ, конякомъ або соками овочевыми

МАТТОНIОГО
Гiсгiблерску
чисту алькалiчну
ВОДУ
щавову.

Она дѣлае охолоджуючо и освѣжуючо, побуджуе апетитъ и помагае травленю. Въ лѣтѣ се розкôшный напитокъ. (VIII.)

Змѣна льокалю

Найдешевшiй складъ товарôвъ оптичныхъ и механiчныхъ

ВЕНЕДИКТА
КОПЕРНИЦКОГО
пôдъ „Коперникомъ"
перенесеный до нового льокалю
при пл. Галицкôй ч. 1

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроенє електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя съ провiнцiи зворотнє.

Адреса: Оптикъ Коперницкiй Львôвъ площа Галицка ч. 1.
4185

ANTICOHOL

ANTICOHOL одиноко успѣшне средство, навѣть **при найбôльшôй пристрасти до питя** може безъ смаку легко бути додане; гарантуе ся за нешкôдливôсть и лише **за найлучшi успѣхи**. Подяки вôдъ выздоровѣвшихъ можна переглянути. Давка разомъ зъ поученемъ ужиганя зр. 3 Подвôйна давка на довголѣтну хоробу зр. 5. За попереднымъ надôсланемъ грошей высылае ся оплатно. Правдиве можна дôстати лише: S. Klein d. Apotheker Lugos Nr. 84 (Ungarn). 93 18—20

МОРШИНЪ коло Стрыя.

Заведенє водолѣчниче, купелѣ солянковѣ, боровиновѣ, сонячнѣ и рѣчнѣ. — Електризоване, масажь, недуги нервôвъ, жолудка, кишокъ, горла, дышокъ, недуги жѣночѣ, ревматизмъ. Удержанє въ заведеню вôдъ 15 зр, зъ лѣченемъ вôдъ 22 зр тыжднево.

138 32-34 Д-ръ Тышковскiй.

Вôдзначене на краевôй выставѣ въ р. 1894 почетнымъ дипльомомъ ц. к. мiнiстерства торговлѣ.

Краеве товариство ткацке
„PRZĄDKA"
[ПРЯХА]
въ Короснѣ

поручае Пов. П. Т. Публицѣ свого выробу чисто льнянѣ, звѣстнѣ зъ доброты, ручно тканѣ.

Полотна корчиньскѣ

вôдъ найгрубшихъ до найтоншихъ вебъ
и БѢЛЕ СТОЛОВЕ
о взорѣ кôстковôмъ и адамашковôмъ
также доставляе
сѣтки до сушеня хмѣлю

Замовленя просимо надсылати просто до Коросна (почта, телеграфъ и стацiя зелѣзнича въ мѣсци).

Прôбки и цѣнники на жаданє оплатно и вôдворотною почтою. 77 19—52

Маю на продажь

жито Бальсена Triumf, котрого сѣе ся на моргъ 100 кiльо и выдае 60%; оно росте дуже корчемъ не вылягае и можна его сѣяти пôдъ груду; по цѣнѣ 13 зр. 50 кр за 100 к; — жито Imperial, той самои якости, но солома тонша и сѣе ся раньше, по цѣнѣ 12зр; — та жито зване „великанъ" по 10 зр. за 100 кiльо. 216

Исидоръ Темницкiй, парохъ въ Беремôвцяхъ. Стацiя зелѣзнича Зборôвъ почта Олѣевъ

Машинки американьскѣ до робленя ледôвъ обємости

	1	2	3 лiтр.
зъ корб. зъ горы	4·75,	5·50,	6·50 зр.
зъ корб. зъ боку	6·—,	7·—,	8·—

Зелѣзка кутѣ до андрутôвъ, штука зр. 5·—

поручае Петро Хшонстовскiй, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капiтульна 1 (напротивъ катедры).

Фiрма Iосифа Fraget-а

при площи Капiтульнôй ч. 3

призволила ласкаво примѣстити въ своѣмъ магазинѣ мою трафiку. котра буде въ суботу д. 25 липня створена. Поручаю ся и дальше ласкавымъ взглядамъ П. Т. Публики. Зъ поважанемъ
П . . . а. 217 1—3

Ново отворена
РОБÔТНЯ ПОВОЗÔВЪ
разомъ и лякирня повозôвъ та робôтъ будôвляныхъ поручае ся ласкавôй памяти Впов. Интересентôвъ. Приймае всякѣ роботы, що входять въ еи обсягъ.
IОСИФЪ ПУКАСЪ
Робôтня повозôвъ и лякирня. Львôвъ, ул. Коперника 11.

Вôдъ року 1868

БЕРҐЕРА ЛѢЧНИЧЕ
МЫЛО СМОЛЯНЕ

выпробоване на клiнiкахъ и многими практичными лѣкарями уживае ся не лише въ Австро-Угорщинѣ, але также и въ Нѣмеччинѣ, Францiи, Россiи, на пôвостровѣ Балканьскôмъ, въ Швайцарiи и т. д. на недуги шкôрянѣ, особливо противъ

Выкидôвъ шкôрныхъ рôзного рода

зъ найлѣпшимъ успѣхомъ. Дѣланье Берґерового мыла смоляного яко гiгiенiчного средства до усуненя порплѣвъ, до чищеня и десинфекцiи шкôры есть рôвножь загально признане. Берґера мыло смоляне мае 40% смолы деревнои и рôзнить ся значно вôдъ всѣхъ иншихъ родôвъ мыла смоляного въ торговли. — За-для охороны передъ фальшованьемъ треба жадати выразно Берґера мыла смоляного и уважати на побôчь помѣщеный знакъ охоронный.

Въ упертыхъ недугахъ шкôрныхъ уживае ся замѣсть мыла смоляного успѣшно

Берґера лѣчничого мыла смоляно-сѣрчаного.

Яко лагоднѣйше мыло смоляне до усуненя всякои

нечистоты шкôры

на выкиды шкôрнѣ и на головѣ у дѣтей, также яко незрôвнане мыло до мытя и купелѣвъ для щоденного ужитку служить, обôймаюче 35% глiцерины и пахнуче

Берґера глiцеринове мыло смоляне.

Цѣна штуки кождого рода 35 кр. вразъ зъ брошурою.

Зъ иншихъ родôвъ мыла Берґера поручае ся слѣдуючѣ заслугуючѣ на увагу: Мыло бензоове для нѣжности шкôры; мыло бораксове противъ прищѣвъ; мыло карболеве до выгладженя шкôры и знакôвъ по вôспѣ и яко мыло десiнфекцiйне; Берґера мыло до купели зъ смерековыхъ шпильокъ и таке-жь мыло тоалетове, Берґера мыло для дѣтей, для маленькихъ дѣтей (25 кр.); мыло ихтiолеве на червенôсть лиця; мыло веснянкове дуже успѣшне; мыло таниннове противъ прѣтя нôгъ и выпаданя волося; мыло до зубôвъ, найлѣпше средство чищеня зубôвъ. Що-до иншихъ родôвъ мыла Берґера звертаемо увагу на брошуру. Треба жадати мыла Берґера, бо истнують наслѣдованя безъ успѣху. 80 18 -24

Мѣсця продажи для Львова въ аптикахъ пп.: I. Байзера, Г. Блюменфельда, К. Миколяша, З. Рукера, К. Склепиньского, Вевюрского, д-ра Зарицкого и фiрмахъ А. Ербара и А. Рапапорта. Дальше въ аптикахъ въ Бродахъ Ґрiнспана, Крiзого, Ляндберґа; въ Борщевѣ Ал. Пйотровского; въ Бережанахъ А. Дурста, Л. Наглiка; въ Березовѣ Ґалямаса Ербена; въ Хировѣ Левицкого; въ Дрогобичи А. Кшижановского, I. Тобiяшека; въ Ярославѣ I. Антермана, I. Рона; въ Коломыи Павловского, Штенцля, Витославского; въ Камѣнцѣ Пилевского; въ Перемышли у всѣхъ 4 аптикахъ; въ Ряшевѣ Карпиньского, Прона; въ Самборѣ I. Алексевича и Гердлички наслѣдникôвъ; въ Станиславовѣ у всѣхъ трехъ аптикахъ; дальше въ аптикахъ въ Стрыю, Тернополи и у всѣхъ аптикахъ бôльшихъ мѣстъ Галичины.

МУЖЕСКУ Безсильнôсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россiйске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескѣ силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылае ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцôвъ Р. Ф. Бiрей въ Липску. (R. F Bierey's Verlagsbuchhandlung in 63—36 Leipzig.) 344

Постѣль власного выробу. Ковдры шитѣ по зр. 3·50, 4, 4·50, 6·50 до 14 зр. Матерацы зъ волосѣня по зр. 12·50, 14, 16, 18 въ кождôй цѣнѣ до зр. 30. Поручае **Iосифъ Шустеръ**, *Львôвъ, улиця Коперника ч. 7.* 86 17—30

Змѣна льокалю.

Повѣдомляю П. Т. Публику, що я перенѣсъ робôтню годинникарску зъ ул. Коперника ч. 5 на ул. Коперника ч. 8.

Зъ поважанемъ
4—0 **Вол. Даевскiй.**

ОСОБА

интелiгентна, Нѣмкиня, глядае мѣсця до заряду дому. Зголошувати ся у панѣ Бульчиньскои у Львовѣ при ул. на Болоня ч. 27. 210 3—3

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. управ. гал. акц.
БАНКУ ИПОТЕЧНОГО
купуе и продае
всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провiзiи.

Яко добру и певну льокацiю поручае

4% листы ипотечнѣ короновѣ
4½% листы ипотечнѣ
5% листы ипотечнѣ премiованѣ
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краевого
4% листы Банку краевого
5% облiґацiи комунальнѣ Банку краевого
4½% позичку краеву галицку ·3483
4% позичку краеву галицку коронову
4% позичку пропiнацiйну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропiнацiйну угорску
4% угорскѣ облiґацiи индемизацiйнѣ
и всѣлякѣ ренты австрiйскѣ и угорскѣ

а всѣ тѣ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае
по найкориснѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякѣ вылосованѣ а вже платнѣ мѣсцевѣ паперы цѣннѣ, также запавшѣ купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцевѣ лишь за вôдчисленьемъ справдешнихъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ вышли купоны, доставляе новѣ аркушѣ купоновѣ, за зворотомъ коштôвъ, котрѣ самъ поносить

Молитвеник для дітий

виданий
коштом руского тов. педаґоґічного

В полотняній оправі з золоченим хрестом **20 кр.**

Продае ся в книгарни Науков. тов ім. Шевченка, Львів ул. Академічна ч 8.

Вже вийшла
перша велика народописна
КАРТА
украиньско-руского народу.
Зладжена
д-ром Григорієм Величком

а выконана въ робôтни Андрея Андрейчина лiтографа у Львовѣ, коштомъ и заходомъ Товариства „Просвѣта" у Львовѣ.

Замовляти можна въ Товариствѣ „Просвѣта" у Львовѣ (ринокъ ч. 10, I. поверхъ).

Цѣна книгарска карты: 3·50 зр. а для членôвъ Товариства „Просвѣта" и для передплатникôвъ „Зорѣ": 2·50 зр. за примѣрникъ.

Замовляючѣ зволять долучити 50 кр. на кошты пересылки.

Карта выконана въ 19-ти краскахъ и налѣплена на полотнѣ. 9—12

Важне для рôльникôвъ!
Вже нема снѣти въ пшеницы!

N. Dypy-ого въ Вѣдня заправа (байцъ насѣня), уживана противъ снѣти въ пшеницы, вôвсѣ, просѣ, ячмени, кукурузѣ и всякôмъ зернѣ, котре пôдпадае сѣй хоробѣ. При точнôмъ ужитю приписôвъ легкихъ до выконаня заправа усувае цѣлкомъ снѣть. — Пакетъ на 2 метр. сотнары зерна 25 кр., пакетъ на 1 метр. сотнаръ зерна 13 кр. Нагороджена на многихъ выставахъ и поручанѣ численными товариствами рôльничими

Выключно купувати въ складѣ машинъ рôльничихъ
Марка Фаерштайна у Львовѣ, Городецка ч. 57
и у фiлiяхъ пôдъ власною фiрмою: Броды Ринокъ ч. 57; Бôбрка: Ринокъ; Тернопôль ул. Руска ч 97.

Поручаю рôвножь мою 10-лѣтну фiрму машинъ рôльничихъ, до шитя и помôчныхъ для рукодѣльникôвъ Впов вôдбирателямъ. Илюстрованѣ цѣнника даромъ и оплатно. 213 2—3

Прагска масть домова

въ аптики
Б. Фраґнера въ Празѣ.

се етаре, найперше въ Празѣ уживане средство домове, котре удержуе и хоронить раны въ чистотѣ, лагодить розъятрене и болѣ та дѣлае охолоджуючо въ коробкахъ по 35 кр и 25 кр, почтою 6 кр. бôльше. Щоденна розсылка почтою.

Всѣ части опакованя носять марку охоронну, судово застережену, такъ якъ стоить побôчь 4 16—0

Головный складъ:
B. Fragner, Аптика „пôдъ чорнымъ орломъ" въ Празѣ.
Kleinseile, Ecke der Spornergasse 203.

КАРТЫ ѢЗДЫ

до Пôвнôчной Америки
въ
Голяндско-Американьскôмъ товариствѣ пароходнои плавбы.

I Kolowratring 9
IV Weyringergasse 7 a WIEN.

Щоденна експедицiя зъ Вѣдня.
56—13 **Поясненя безплатно.** 15

КОБЗАРЬ
Тараса Шевченка
въ двохъ частяхъ

Выбôръ поезiй для народу зъ житьеписью и портретомъ автора.

Накладомъ товариства „Просвѣта".

Цѣна кождои части **25 кр.**

Оправленѣ примѣрники продають ся по 35 кр.

Мучку жужлеву Томаса (томасину)

ЗЪ ФАБРИКЪ
заходно нѣмецкихъ въ Кольонiи надъ Реномъ

Найлѣпшимъ доказомъ успѣшности сего штучного навозу есть его рôчна продажа, котра выносить въ сотнарахъ **16 мiльонôвъ!**

Найдешевше
купуе ся прямо у выключныхъ складахъ фабричныхъ низше поданыхъ.

оферуе вôдъ найвысшою запорукою, пôддаючи ся на власнѣ кошты контроли въ Дублянахъ, Черниховѣ и Вѣдни

Головна и выключна Репрезентацiя
для Галичины, Буковины и Шлеска австр.
Дôмъ рôльничiй ЕРНЕСТА БАЛЬЗЕНА
въ Краковѣ, улиця Паньска ч. 9, а у Львовѣ улиця Зиморовича ч, 5.

Наша томасина есть найлѣпшимъ и найдешевшимъ навозомъ фосфатовымъ, дѣлае 2—4 роки, а лѣпше поплачуе ся якъ суперфосфаты або кôстяна мучка. ЦѢНЫ нащихъ навозôвъ штучныхъ суть низшѣ вôдъ цѣнъ якого-небудь продукту конкуренцiйного, а то зъ причинъ поданыхъ въ цѣнникахъ фiрмы Ернеста Бальзена (обôймаючихъ: насѣня пôльнѣ, машины рôльничѣ и всякѣ навозы штучнѣ), котра то фiрма высылае ихъ разомъ зъ вказôвками до ихъ ужитя даромъ и оплатно. 198 3-8

Оцѣнка краевои стацiи рôльничо-розслѣдной въ Дублянахъ що-до вартости всѣлякихъ родôвъ томасины гласить: „Що-до взглядной вартости жужлѣвъ Томаса всѣлякого выробу, то зъ дотеперѣшныхъ розслѣдôвъ найлѣпшими показують ся жужлѣ заходно-нѣмецкѣ, а найгôршими ческѣ, що зависить вôдъ якости рудъ перепалюваныхъ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець Иванъ Белей. Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ въ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. iм. Шевченка пiд зарядом К. Беднарского.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Вібліотека найзнаменитшихъ повѣстей" выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА" ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО" и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО" зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року	3 зр
на чверть року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одпои стрôчки инсератовои або еи мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане" по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесеня приватнѣ числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

Се вже цѣлкомъ niehonorowo!

Въ послѣднôмъ числѣ Monitor а обговорює якійсь Полякъ-академикъ справу звѣстнои ухвалы тов. „Братнои Помочи", розкрываючи близшѣ мотивы, за для котрыхъ выдѣлъ сего товариства спонувавъ Русинôвъ академикôвъ выступити зъ товариства. Зъ тыхъ мотивôвъ выходило бы, що члены выдѣлу „Бр. Помочи" руководились завистію о матеріяльнѣй користи, яке подає товариство, а для осягненя цѣли всѣли на коника шовіністичного. Бо ось читаемо:

„Може бы и не варта було занимати ся бôльше сею справою, але що тутъ входять молодцѣ вутѣ у фразахъ, котрѣ перозумѣли на скрôзь методу теперѣшнои школы ліберальнои польскои, сеи школы поганои, котра помимо оклику поступу на устахъ выслугує ся всякôй найскрайнѣйшôй реакціи, то мабуть буде не вôдъ рѣчи приглянути ся ихъ словамъ и дѣламъ. Гарна фраза на устахъ безъ щирости въ серци, се паравань для низькихъ забагôвъ и змагань. Зôдрѣмь зъ нихъ маску, най они покажуть ся въ правдивôмъ свѣтлѣ выключно на фактѣ звѣстнои ухвалы Bratn-ои Pomoc-ы що-до мовы рускои. Сѣ недорослѣ Щепановскѣ зъ ліліпутными головами заслугують бôльше, якъ вôнъ, на телеґраму выслану до него: „о вы низькѣ, о вы темнѣ и жорстокѣ и нѣкчемнѣ!" Чи по правдѣ такъ — погляньмо:

„Заснована передъ 30 роками Bratnia Pomoc, обôймаюча молодѣжь обохъ народностей, росла скоро пôдъ взглядомъ матеріяльнымъ. Се було одиноке товариство, де стрѣчали ся Поляки и Русины, а соймъ и иншѣ институціи не жалували субвенцій для товариства, котре обнимало молодѣжь цѣлого краю. Маєтокъ рôсъ прегарно, межъ молодежію була примѣрна згода. Два Русины пôсля довголѣтного звычаю мали запевнене мѣсце у выдѣлѣ, — були всякѣ (?) услôвя до честнои згоды. Однакъ громадка молодежи о дуже низькихъ понятахъ етичныхъ подумала теперь собѣ, що було бы добре, коли-бъ зъ майна товариства користало менше число молодежи — а хосенъ зъ того бувъ бы подвôйный для громадки. Такъ низька гадка супротивъ прикрыхъ услôвій до житя у значнои части молодежи университетскои, таке очевидне пôдкладанє ноги нашимъ бѣднымъ товаришамъ, не могло приняти ся у бôльшости членôвъ Bratn-ои Pomoc-ы, тожь сѣ пляны не були переведенѣ. Шляхотна кліка порѣшила тогдѣ взяти одну часть молодежи на шовінізмъ, иншихъ просто на дѣйстне представлене своихъ цѣлей — и справа зачала доспѣвати. Найперше два Русины вылетѣли зъ выдѣлу. Выбирано хиба такихъ, котрѣ мали такъ крѣпке почуванє рускости, що навѣть читати по руски не вмѣли. И дальше дразнено Русинôвъ систематично. Кліка думала, що чейже тѣ Русины, коли не тôлько національно але просто людске мають почуванє, — самѣ заберуть ся, — а тогдѣ буде членôвъ майже о половину менше и тымъ самымъ лекцій, позычки, всякѣ выгоды Bratn ои Pomoc-ы сплынуть обильнѣйше на тыхъ, що остали ся. Идеалъ кліки чимъ разъ бôльше здѣйстнявъ ся. Але Русины, нарôдъ спокôйный, часомъ запротестували, часомъ замыкали очи, часомъ хотѣли побôчною дорогою вôдзыскати се, що имъ брутально вôдбирано. Звычайно „грукошкôрнѣ" не хотѣли зрозумѣти „шляхотныхъ" интенцій кліки. Тогдѣ то она хапає ся средства розпуки: — вымѣрити Руси таку моральну пощочину, щобы она мусѣла зъ-вôдси выцофати ся... И западає ухвала о мовѣ рускôй. Кліка тріюмфувала и смѣяла ся въ души зъ тыхъ товаришѣвъ, котрѣ допомогли до побѣды зъ патріотизму, думаючи, що сею ухвалою спасуть Польщу.

„Ударъ бувъ славно вымѣреный. Молодѣжь роздерла ся. На пращанє рускои молодежи кинувъ одинъ безвстыдный академикъ звѣстне простацтво, а иншѣ хотѣли затерти прикре вражѣнє вандальского дѣла та пописали ся фразами. У Русинôвъ фактъ выкликавъ прикрѣ медитаціи: „Тамъ за кордономъ правительство россійске вырывае намъ нашу мову, — а тутъ товаришѣ, ба навѣть такѣ, котрѣ ще недавно сыпали пишными фразами о братерствѣ, вырываютъ рôвножь нашу мову".

Якъ оно не було, чи зависть матеріяльна чи нетерпимôсть шовіністична — фактъ остає фактомъ, що Поляки спровокували и спонукали Русинôвъ выступити зъ товариства. Годѣ одинъ мотивъ оправдувати другимъ, або другій заслоновати першимъ, — бо въ результатѣ выйде таке: не ставати Русинамъ згôдно зъ Поляками у спôльнôй роботѣ, бо того самѣ Поляки не хотять и не бажають. Тожь чи намъ до нихъ на силу пхати ся? — чи може радше станути о своихъ власныхъ силахъ? Вôдповѣдь злишна.

Письмо зъ Жидачева.

[Якъ выглядає: „istniejący porządek rzeczy" и „skrajno radykalna agitacya w celu gwałtownego zmienienia tegoż".]

Я обѣцявъ подати до прилюднои вѣдомости цѣлу справу, коли она въ Самборѣ въ судѣ выяснить ся. Але що Є. Екс. маршалокъ краевый увзглядинвъ просьбу мешканцѣвъ, выражену черезъ депутацію, и приславъ делеґата до провѣреня рахункôвъ громадскихъ, то я вже нинѣ можу дещо цѣкавого вôдкрыти свѣтови, бо зъ обовязку яко членъ депутаціи сиджу и приглядаюсь контроли. Я упереджаю напередъ, що се чимала купка гною автономічного, котру немило чути якъ она ще и не рушена, а розрушена погано дуже воняе; однакъ я зовсѣмъ не жахаю ся образити тонкости вашого нюху, бо жь мы всѣ въ Галичинѣ въ меншôй або бôльшôй мѣрѣ до тои автономічнои „задухи" призвычаенѣ; бо она въ наслѣдокъ истнуючои системы политичнои, де автономію запряжено до воза политичного, та дивоглядныхъ трехъ кругôвъ выборчихъ, всюды есть, и я бы дивувавъ ся, якъ бы де еи не було.

Делеґатъ выдѣлу краевого п. Вроновскій заявивъ при шконтрѣ касы позичковои: „Въ виду того, що я тутъ сконстатувавъ, я дивуюсь тымъ, що платили раты, а не тымъ, що не платили". Але-жь бо то чудасія хочь куды, тôлько ротикъ роззявъ тай очи выбалуши. Навѣть статутôвъ не годнѣ вôднайти, а свою дорогою картокъ въ книзѣ касовôй бракъ. Кажуть, що при огни десь затратило ся. Але що тамъ, я имъ вже давно радивъ, щобы зъ всѣми актами, хочь и такъ „скупенько" ихъ есть, такій „порядокъ" зробили, було бы всьо змазало ся якъ грѣхи на сповѣди. А по сповѣди поправляй ся або грѣши, якъ схочешь, бо частинна сповѣдь все-жь лекша нѣжь ґенеральна. Близше „вôвтаря" стоячѣ люде переказували менѣ, що се шконтрумъ переведе ся въ той способъ, що лишь одного урядника возьмуть за козла жертвенного, а решта якось „вылатає ся", бо мовлявъ п. делеґатъ не розбирає справъ протоколярно. Ба, коли я виджу, що п. делеґатъ не лишь зъ вмѣлостію и знанємъ взявъ ся до справы, але таки добре енерґічно, такъ „зъ серцемъ" якъ то кажуть. Видко не хоче зробити встыду найстаршому господареви въ краю, найвысшôй автономіи. Значить, що она на „долинѣ" може спôткнути ся, але на горѣ нѣ. Ну то и лѣпше для насъ мешканцѣвъ Жидачева, що будемъ мати обовязокъ поѣхати до Є. Екц. маршалка подякувати за се, що выделеґувавъ урядника обективного, анѣжь мали бы высылати депутацію зъ жалобою до монарха, — якъ тутъ нарôдъ гуторить — що не ма правды у насъ. Тѣшить насъ се дуже, але тую утѣху каламутить оденъ рѣшучій высказъ п. делеґата: Co będzie przy dalszem szkontrze i jak tam w górze na to wszystko powiedzą, co ja u was znachodzę, to ja na razie nic wam nie powiem, ale, że kasę wam odbiorą, to was stanowczo upewniam, gdyż Wydział krajowy nigdy nie zezwoli na to, żeby zakładowe majątki gminne przepadały". Значить отже, що „циганъ завинивъ, а коваля повѣсили", або „въ вовка мѣривъ а заяця трафивъ". Тажь се кождый признасть, що каса позичкова громадска, се велике добро. А що жь бѣдный нарôдъ вынуватъ, що була лиха еи адміністрація? Такъ отже бѣдна громада потерпѣла бы страту разъ черезъ злу адміністрацію, а въ друге черезъ вôдобранє. Два разы буки. Що-жь мы виннѣ?! Але правда, на нашѣ жалѣ Є Екс. віцепрезидентъ Лідль сказавъ, що виннѣ мы, винна громада, бо выбирає собѣ злу репрезентацію... Та оно нѣбы на позôръ такъ, але по правдѣ, то ей Богу не такъ. Бо громада своеи зверхности не выбирає... се чиста фікція! А якъ не вѣрите то зробѣть пробу; отъ хочь бы на смѣхъ скличте громаду цѣлу и скажѣть най собѣ выберуть раду, а ще зъ доброго серця додайте: „Любята, не уважайте на брата свата, а выбирайте людей, котрѣ бы пѣклували ся вашимъ добрамъ громадскимъ лѣпше чимъ своимъ власнымъ. Уважайте коли не на себе, то на дѣти и внуки." А ну спробуйте. А я васъ напередъ впевняю, що выберуть зовсѣмъ иншихъ, навѣть не подôбныхъ до тыхъ, що выходять зъ выборôвъ нашихъ. Зъ волѣ народу выйшла бы рада, що за кôльканацять лѣтъ село купила бы „безъ довгу" при тыхъ доходахъ, якѣ мѣсто має, а за додатки нѣхто бы не знавъ, такъ якъ колись було. Бо хочь учитель п. Серафинъ выгукувавъ, що за 24 а найдальше 48 годинъ ему одинъ мѣщанинъ приведе цѣлу громаду гей худобу на шнурку до голосованя, такъ якъ вôнъ схоче, — то я васъ увѣряю, що се не правда. Громада вся може завести ся, помылити ся на кôлькохъ радныхъ, але на 30 нѣколи. А въ насъ такѣ обставины, що громада тôлько въ третôмъ крузѣ десятьохъ може выбрати пôсля вподобы, а 20 радныхъ т. є. въ 2. и 1. крузѣ то вже для неи выбирають. Въ 1. крузѣ самѣ урядники, и то такъ дословно самѣ урядники, бо анѣ одного мѣщанина, чи то християнина чи жида, нема анѣ на лѣкъ, а въ 2-гôмъ крузѣ жиды знову зъ интеліґенціею абсолютна перевага, бо мѣщанъ лишь 15 на 44. Де-жь тутъ отже може бути бесѣда, що громада винна за лиху репрезентацію?! А хто невиненъ, то и терпѣти не повиненъ. Се чейже льоґічно. Але правда, що на свѣтѣ и софісты жили. А ихъ наука теперь горою, коли кажуть, що се „istniejący porządek rzeczy". Не дурно нарôдъ говорить, що неправдою перейдешь теперь свѣтъ, а правдою и порога не переступишь. Але даруйте, що зачавъ коломыйки, та на думку зôйшовъ. Але жь бо наше народне серце такъ тяженько злиднями прибите, тôлько ранъ на нѣмъ накипѣло, що навѣть не вмѣе крôмъ тужнои думки бôльше нѣчого. Ба и въ тôй веселôй коломыйцѣ не може себе задурити, бо и черезъ ню бôль-туга зъ грудій передирає ся..

Але вертаю до „istniejącego porządku rzeczy". П. делеґатъ заявивъ на самôмъ початку, заки зачавъ чинность, що радъ бы все полагодити мирно, такъ „familijnie". Длятого коли хто має у себе якѣ грошѣ громадскѣ, або якѣ рахунки неполагодженѣ, — однымъ словомъ, коли бы були якѣ грѣшки, то заки вôнъ (делеґатъ) ще самъ до того дôйде, якъ розпôчне контролю, щиро радить теперь заразъ се выявити а всьо буде добре, бо якось буде можна вже порозумѣти ся, — а противно по розпочатю контролѣ вже буде за пôзно и наслѣдки найденыхъ неправильностей можуть бути дуже неприємнѣ. Присутнѣ бурмістръ Давидчакъ, асесоръ и урядники рѣшучо заявили, що нѣякихъ неправильностей за собою не чують и нѣякихъ грошей громадскихъ при собѣ не мають. „Дай Боже, дай Боже, — тôлько я зъ звычливости робивъ васъ уважными у вашôмъ власнôмъ интересѣ."

Розпочавъ ся списъ книгъ а вôдтакъ ихъ замкненє. По полудни зачали переглядати депозиты кавційнѣ зложенѣ въ зелѣзнôй касѣ, о котрôй сказано було, що вже кôлька мѣсяцѣвъ еи нѣхто не отвиравъ. Показало ся, що бракує 31 зр. въ готôвцѣ, котрѣ рада громадска узнала за пропавшѣ при огни, а вôдтакъ не ставало чека на 50 зр., въ замѣнъ котрого бурмістръ вытягає зъ кишенѣ книжочку касы задатковои и каже, що Нутка Ґотлібъ просивъ его выдати ему чекъ а въ заставъ лишає книжочку. „Ого пане — каже делеґатъ — то груба неформальнôсть. Выдавати депозитôвъ и заставъ ще у себе носити нѣякъ не можна." Дивне, чому рано передъ шконтрумъ бурмістръ сего не вôдкрывъ. Коли вже упоролись зъ депозитами и мали розходити ся, я пытаю ся, чи се вже всѣ кавціи? На се заявили секретарь и бурмістръ, що вже всѣ. Тогды я пытаю ся, що стало ся зъ кавціею принятого 1. липня с. р. касіера? На засѣданю рады бурмістръ сказавъ, що касіеръ зложивъ вже 200 зр. кавціи, а зобовязує ся до тыхъ 200 зр. зложити ще стôлько, кôлько громада жадає. На тое пытанє зробила ся така замѣшанина, що страхъ. Бурмістръ каже, що зложивъ, а касіеръ каже знову, що вôнъ ще не зложивъ кавціи, — але делеґатъ притиснувъ касіера: „я виджу, що вы хочете боронити бурмістра, але се погана рѣчь, кажѣть хто зъ васъ правду говорить?" „Ну, то вже скажу правду: „кавцію я давъ". Бурмістръ каже, що дôставъ 100 зр. „Коли?" На се рôвночасно оба вôдповѣли; бурмістръ: „передвчора", а касіеръ: „передъ засѣданємъ". Вôдтакъ касіера знову притиснули и той каже: передъ осьми днями. Бурмістръ вытягає зъ пуляресу 100 зр. и хоче складати, але делеґатъ ему каже: „я знаю, що вы грошѣ маете; о, що при такихъ оказіяхъ все грошѣ суть пôдъ рукою, то я знаю зъ досвѣду, але вы яко бурмістръ повиннѣ знати, що нинѣ грошѣ вôйдуть, то и нинѣ заразъ до касы ихъ ховає ся. А чи затягнено до книги касовои?" „Нѣ". „Ну такъ кавція громадска въ кишени бурмістра. Се вже дуже погана рѣчь, колідуюча зъ уставою карною."

Цѣлого ходу люстраціи описувати годѣ, бо се злишне въ виду того, що кôлька высказôвъ п. делеґата илюструють ажь надто ярко цѣлу господарку. И такъ разъ каже делеґатъ: „Тутъ стôлько гною, що дивую ся, якъ могли вы се терпѣти." На се заявивъ оденъ мѣщанинъ, що власне тому высылали депутаціи до маршалка и намѣстника. Иншимъ разомъ каже делеґатъ до бурмістра: „Щобысьте зôйшли Галичину вздовжь и впоперекъ вôдъ Залѣщикъ до Бялои, то щось подôбного не найдете; я мушу взяти тѣ документы до Львова, бо бы менѣ нѣхто не увѣривъ, а коли бы я давъ знати прокураторіи, то бы заразъ ужитокъ зробила." А знову разъ каже: „Страшнѣ рѣчи поробили-сьте и тутъ буде страшна бѣда, а я хотѣвъ поладити по доброму, такъ по родинному, але виджу, що то не пôде". — Тажь тутъ найдете „вязанку" всѣхъ „промахôвъ", якѣ лишь при автономіи мыслимѣ. И такъ: жадна книга не паґінована, картки повыдиранѣ, 46 скриптôвъ довжныхъ бракує, на выдатки громадскѣ жадныхъ рахункôвъ нема. На мою интерпеляцію въ тôй справѣ, заявивъ п. делеґатъ: „Мусимо зъ тымъ фактомъ погодити ся, що рахункôвъ они жадныхъ не мають, у нихъ всьо „extra", тожь и рахункôвъ не потребують; а коли якій есть, то безъ документôвъ". Карыгôдныхъ небальствъ, черезъ котрѣ громада страты понесла, вышуканыхъ и не вышуканыхъ есть ще множество, бо-жь делеґатъ выразно заявивъ многократно: „Я застерѣгаю ся, мовь бы я всѣ блуды и спроневѣреня выкрывъ. При такôмъ веденю рахункôвъ се рѣчь дуже трудна и я бы потребувавъ 2–3 мѣсяцѣ часу. До того оденъ говорить такъ, а бурмістръ инакше, я-жь хреста и свѣчки не маю, то и не знаю, хто правду говорить."

Такъ отже маете у насъ въ Жидачевѣ всьо, що лишь може вырости на ґрунтѣ автономічнôмъ. Ага, ще нема сфальшованъ ухвалъ, — пôдхватить дехто. Го, го, не тѣште ся, у насъ всьо есть. Есть ухвала въ книзѣ ухвалъ, о котрôй раднѣ не знають нѣчого, есть квітъ покликуючій ся на ухвалу, котрои то ухвалы нема зовсѣмъ анѣ въ книзѣ ухвалъ анѣ въ бруліонѣ секретаревыхъ записокôвъ, есть навѣть квітъ покликуючій ся на ухвалу зъ того дня, коли нѣякого засѣданя не було, а навѣть я показавъ бы вамъ, якъ бурмістръ вмѣе нарахувати на пôднесеныхъ 13 рукъ лишь 10 голосôвъ, коли сего потребує. У насъ всьо есть якъ въ якôмъ Ельдорадо и то въ рôзныхъ вôдмѣнахъ, якъ въ калейдоскопѣ.

А кôлько тутъ надужитя власти въ нашôй автономіи; всѣ спокôйно приглядають ся якъ громаду вывласнюють зъ громадскихъ грунтôвъ, якъ нищать и пустошать тѣ рештки добра громадского, котрѣ, якъ багато иншихъ, давно були бы пôшли „чортови въ зубы", коли бы не та щаслива обставина, що мѣщанинъ п. Ив. Стасина мавъ вôдписъ розпоряджения ц. к. намѣстництва. Коли бы не той вôдписъ, то було-бъ пропало християньске добро при заводженю книгъ ґрунтовыхъ, бо оригіналъ тогды бувъ десь „затративъ ся". Але якъ бувъ дуплікатъ, то вже вôдтакъ и оригіналъ „знайшовъ ся". Ой йдуть нашѣ маєтки, громадскѣ, ба вже таки не маєтки, але дрôбнѣ скравки, якѣ ще полишались, а в тѣ йдуть зъ

вѣтромъ, „зубъ часу злызує“ ихъ до решты при нашôй автономіи. А що суть люде, котрî видять дальше, нѣжь частина загалу, у котрыхъ нервы не змотузоватѣли и вôдъ посторонкôвъ цяпинку тоншî, тожъ не дивота, що тî люде болѣють, мучать ся тымъ „istniejącym porządkiem rzeczy“, не дивота, що деколи они не въ силѣ выдержати и застогнуть зъ болю. Такъ що-жь, коли намъ и зойкнути въ мукахъ не слѣдъ, щобы не дразнити нервôвъ глитаѣвъ-кулакôвъ. Насъ — хамске кодло — одно обовязує: „Три днѣ не ѣджь, весело ся диви, выйди на улицю, зубы тереби“. Бо якъ що писнешь за свôй хлѣбъ, котрый йде ще въ чужій бездонный жолудокъ, то мы наробимо такого крику, що всякій увѣрить, що провадишь „skrajno-radykalną agitacyę w kierunku gwałtownego zmienienia istniejącego porządku rzeczy“.

Та бо зновъ видите, я тую пословицю „три днѣ не ѣджь“ що-до себе вытвердивъ добре, не дармо-жь бувъ учителемъ и то на 7 посадахъ въ 6 лѣтахъ, — але якъ другій скривить ся, то мене вже корчѣ жолудковî хапають, а въ слѣдъ за тымъ шукаю у Львовѣ лѣкарства, та черезъ те я и тымъ подôбнî люде заразъ „бунтôвники“, „podrzegacze“. Та ба погодѣть! Най наша автономія не розшарпує громадского добра, то люде не будуть йшли до мене жалуватись, а якъ люде не будуть кривитись, то я корчѣвъ не буду мати и за лѣкарствомъ нѣгде не поѣду; значить: говорити о „бунтôвникахъ“, на рôвни що й выставляти собѣ свѣдоцтво крайного идіотизму. Нарôдъ плаче, сіє жалѣ свои, не знаючи де они приймуть ся, а знайде ся чоловѣкъ на кривды людскî вразливый, то они хапають ся якъ потапаючій човна, отъ и маете готового „бунтôвника“. Єго можна безпечно хочь бы и заразъ на шибеницю вести, *бо якъ бы не вôнъ*, то певне нѣхто бы не учувъ поклику: „Ратуйте!“ Бо самъ нарôдъ своеи тѣни боить ся, а якъ єму вже бѣда за надто доскулять, то не знає, де удати ся, и не доходячи своеи кривды у краєвыхъ властей вôдъ разу рѣшає ити до цѣсаря, за котрого кровь проливавъ. Таке оно и въ насъ було. Однакъ я бувъ думки, що треба йти постепенно. Зачавъ въ дома, не помогло, поѣхали-сьмо до намѣстника и маршалка и отъ вже мали-сьмо делеґата. Трошка провѣтривъ нашу купку гною, деякî поскладали дутки: п. бурмістръ 75 зр. обѣцявъ зложити на першого, п. контрольоръ 430 зр. зобовязавъ ся за 14 днѣвъ принести, п. Серафина переносить краєва рада шкôльна до Городенки, отъ и оно помалу вычистить ся. Коли бо то люде прудкî, хотѣли бы заразъ зô всѣмъ видѣти конецъ, — мовлявъ „всього ще не выкрывъ а за то ихъ не укаравъ“, значить: „ходѣмь красти, вдасть ся то добре, не вдасть ся, то вôддамо и спокôй“. Ба не выкрывъ.. але-жь бо вôнъ сказавъ, що потребувавъ бы 2-3 мѣсяцѣ часу, а не 4—5 днѣвъ, якъ дôставъ мандатъ, и рѣшучо застерѣгавъ ся, мовъ бы то було вже всьо выкрыте, а кары, то вже судова справа, и они тай мы абы здоровî знаємо въ котрôй сторонѣ Самбôръ. Такъ помалу заощадимо собѣ кошты на дорогу до Вѣдня, тай не будемъ потребували трудити пп. Романчука, Люеґра и Пернерсторфера, бо они и безъ насъ мають дѣла по шию.

Хиба, що мы не могли бы ще зъ выборами громадскими дôйти до ладу. Бо я и безъ ихъ Ексцеленцій, котрî казали, що громада сама винна, коли выбирає злу репрезентацію, — все казавъ и кажу, що тутъ властиво „der Hund liegt begraben“. А тутъ вже не зъ судомъ справа, але зъ політикою; а хочь мы отъ що йно переконались, що політика и въ судѣ має важке слово, все-жь оно єсть посередне а не безпосередне, значить пôвъ бѣды. А то бачте я забожусь, що панна автономія доти не выздоровѣє, поки єи панѣ „політика“ лѣчити буде. Бо то уважаете, політика має жидôвъ на услугахъ въ кишени „політичнôй“ а жиды зновъ мають політику въ кишени „жидôвскôй“ Мѣжь ними отже чудова рôвновага, а за тымъ и пречудна гармонія. А якъ она въ практицѣ выглядає, то ось вамъ образецъ зъ послѣдного выбору бурмістра: Панъ Самсонъ Ґотлібъ пытає ся радного Василя Климковича: „My zrobimy pana burmistrzem, ale powiedz pan, czy jak my powiemy, że ta ściana czarna, to pan także powie czarna; jak my na noc powiemy, że to dzień, to pan także powie dzień“? — „Nie nigdy.“ — „A pan, panie Dawidczak?“ — „Zgadzam się.“ — „Ręka?“ — „Ręka“. — „A zatem pan Grzegorz Dawidczak naszym burmistrzem“ — и Roma locuta, causa finita. Вôдклику тутъ жадного нема, або тôлько, що „schreib nach Berdyczów“. Такъ ось оно якъ! Репрезентація громадъ се вытвôръ політики и ґешефту жидôвъ. А що плôдъ такои комуляція мусить вже въ зародѣ бути закаженый та що закажене въ ґанґрену перемѣнюєсь, се показує не лишь теорія, але и щоденна практика. Длятого я въ имени своѣмъ и въ имени всѣхъ громадъ протестую противъ того, мовъ бы громады були вынуватî за злî свои репрезентацій и за всѣ блуды нашои автономіи. Одвѣчальнôсть за те цѣлымъ тягаромъ почиває на політицѣ и жидахъ та ихъ опѣкунахъ.

Панове вôдъ великои автономіи! Коли не хочете, щобы автономія на долинѣ тôлько нечести наносила вамъ, а народови бѣдному погибели, коли не хочете, щобы мы urbi et orbi голосили про вашу незрѣлôсть правити собою не то въ ширшôмъ, але навѣть и въ найвузшôмъ значѣню слова, коли вамъ не байдужный стогôнъ стоптаного народу, то здоймѣть зъ тои автономіи жидôвскî пейса а шляхотскî поясы та карабелѣ. Памятайте, що мстива Немезісъ кождый блудъ карбує въ памяти народнôй, памятайте що прийде колись каянне, та вороття не буде! Не палѣть всѣхъ мостôвъ за собою!

Михайло Петрицкій.

Въ справѣ опусту податку грунтового

одержуємо вôдъ п. Амврозія Хмѣлевского дальшу статью:

II.

Якъ звѣстно, заповѣджено два опусты податку грунтового; начнуть ся они зъ рокомъ 1898.

Першій опустъ буде зъ поводу ревізіи катастру и вôдносить ся до самого податку т. зв. контінґенту. Другій опустъ зъ поводу реформы податковои о податку особисто-доходовôмъ, котра має вôйти въ житє, вôдносить ся тôлько до додаткôвъ до податку.

На вѣчу въ Горлицяхъ дня 7 червня с. р. названо селянамъ тî опусты добродѣйствомъ. Менше о те, чимъ они суть и будуть; але правительство саме не называє ихъ добродѣйствомъ, лише обовязкомъ.

Міністеръ скарбу д-ръ Бѣлиньскій не лише въ своѣй книжцѣ п. з. „System nauki skarbowej, w szczególności nauki o podatkach“, але послѣдними часами такожъ въ радѣ державнôй сказавъ, що пособляти силѣ податковôй и хоронити податкуючихъ є обовязкомъ правительства. Не вôдъ рѣчи застановити ся надъ кождымъ зъ тыхъ опустôвъ окремо.

Що-до першого опусту, о чôмъ гл. въ „Дѣлѣ“ ч. 133. зъ дня 26 червня с. р., годить ся ще примѣтити, що хочь каже ся „опустъ податку“, то тымъ не розумѣє ся, щобы то бувъ опустъ зъ податку чи то контінґенту, лише що той опустъ податку має ся обчислити пôсля тыхъ самыхъ нормъ, якъ є обчисленый контінґентъ, якъ н. пр. опустъ податку зъ причины градобитя, повени и т. п. Въ Kurjer-ѣ Lwowsk-ôмъ чч. 95, 96 и 100 зъ цвѣтня с. р выложено сю справу ширше и зазначено, що внесене, щобы зъ контінґенту опустити $2^1/_2$ міліона зр., є те саме, що жадати поваленя цѣлои дотеперѣшнои системы податковои. Противъ того нѣхто не выступивъ; а таки годило ся, щобы въ краю переважно рôльничôмъ, якимъ є Галичина, выступивъ хтось та спростувавъ, коли бы рѣчь мала ся противно.

Доси удержує ся гадка, ба навѣть въ дневникарствѣ, що рада державна ухвалила $2^1/_2$ міл. зр. зменшеня контінґенту (отже зъ $37^1/_2$ міл. на 35 міл. зр.), черезъ що податкова стопа зменшилась бы зъ 22·7 на 21·2. Въ нѣмецкихъ дневникахъ читаємо, що той обома палатами рады державнои ухваленый опустъ податковый о $2^1/_2$ міл. зр. „gehört auf eine andere Bank“. И они мають слушнôсть. Коли обѣ палаты приняли законъ о ревізіи катастру безъ змѣны пôсля начерку правительственного, то цѣла рѣчь стає ся ясною и переконуючою. Законъ той незадовго буде оголошеный, а доси вôнъ знаный зъ стеноґрафічныхъ записокъ дебатъ, якî вели ся надъ нимъ въ радѣ державнôй. Отже законъ каже: що ревізія катастру обмежає ся тôлько до тыхъ повѣтôвъ чи то округôвъ, де при оцѣнюваню доходу лучали ся рѣдкî, незгôднî и зъ дѣйстнымъ доходомъ грунтовымъ суперечнî нерôвномѣрности черезъ хибну оцѣнку доходу (класифікацію) въ часѣ мѣжь рокомъ 1870—1880 — що не розходить ся о переробленє класифікаційнои тарифы, лише поправки, о скôлько має ся выказати рѣзкî и явнî похибки въ покривдженыхъ повѣтахъ, — що такъ поправленî выказы оцѣнки ажь до поодинокихъ вынимôвъ мусять бути згôднî зъ дѣйстнымъ доходомъ. Дальше заводить той законъ поступованє реклямаційне и установленє складу членôвъ въ комісіи центральнôй и въ комісіяхъ краєвыхъ, до котрыхъ мають бути внесенî реклямаціи. Наконецъ означує законъ головну суму грунтового податку (Grundsteuerhauptsumme) чи то т. зв. контінґентъ на $37^1/_2$ міл. зр. такожъ и на другій 15-лѣтный періодъ катастральный почавши вôдъ 1 сѣчня 1898 р. до кôнця р. 1912.

Се короткій змѣстъ закону, котрый пôсля начерку правительственного безъ змѣны принято въ палатѣ посолôвъ, а 26. червня с. р. *такожъ въ палатѣ панôвъ.* Рôвночасно ухвалила палата панôвъ резолюцію, щобы правительство якъ найскорѣйше внесло новелю до закону про вôдписуванє грунтового податку зъ причины зменшеня природного доходу.

Вже зъ сеи резолюціи палаты панôвъ знати, що контінґентъ не єсть зниженый на 35 міліонôвъ, бо домагає ся лишь новелѣ що до вôдписаня податку зъ причины зменшеня природного доходу. Пôдъ доходомъ природнымъ не розумѣє ся податокъ грунтовый, ино всѣ доходы, котрî плывуть по части зъ майна скарбового, по части зъ публичныхъ жерелъ, именно податкôвъ оплатъ и привілеґôвъ скарбовыхъ.

Зниженє контінґенту а вôдписанє податку, се не одно и те саме. Вôдписанє податку єсть кождого року по кождôмъ нещастю елементарнôмъ, въ наслѣдокъ котрого природный дохôдъ буває уменшеный — и се вôдписанє звычайне. Противно же вôдписанє податку, яке має наступити, єсть надзвычайне и длятого резолюція палаты панôвъ домагає ся новелѣ. Се вôдписанє буде такожъ зъ причины нещастя, вправдѣ не елементарного, ино катастрального, а про се такожъ въ короткости можна згадати.

Въ ч. 133 „Дѣла“ зъ 26 червня с. р. єсть вже згадка про се нещастє катастральне, бо тамъ зазначено, що у всхôдныхъ повѣтахъ суть такî, котрымъ давный податокъ пôдвысшено такъ высоко, що теперь платять 4 разы бôльшій. Редакція зробила по числѣ 4 знакъ пытаня. Цѣлкомъ справедливо, бо се число 4 выглядає справдѣ неимовѣрне. Коли-жь зважити ще сю обставину, що Галичина яко край має давный податокъ закономъ лишь подвоєный, то зъ-вôдки въ тôмъ краю можуть бути такî повѣты, щобы мали ажь 4 разы бôльшій податокъ, я зновъ деякî, щобы не мали нѣякого пôдвысшеня и платять той самый давный податокъ? — тымъ бôльше що головною основою господарки державнои повинно бути, абы податокъ бувъ рôвномѣрно розложеный и нѣхто зъ контрибуентôвъ не чувъ ся покривдженымъ (Blumtschli T. II стр. 521 Gleichmässigkeit der Steuer).

Доси говорено о самôмъ податку, а чейже звѣстно, що податки платять ся зъ додатками, котрî выносять $^2/_3$ частей податку, розумѣє ся державного. Возьмѣмъ примѣры:

Чортковъ: давный податокъ зъ додатками 42.726, а въ теперѣшнôмъ періодѣ катастральнôмъ 176.077 зр.

Залѣщики: давный податокъ зъ додатками 44.843 зр., а въ теперѣшнôмъ періодѣ катастральнôмъ 181.231 зр.

Зъ тыхъ циферъ видно, що не лишь самъ податокъ, але й цѣла повиннôсть податкова (Steuer-Schuldigkeit) були о $4^1/_{10}$ разы побôльшенî.

А однакъ можна цифрами выказати що не лишь 4 разы але навѣть $4^1/_{10}$ разы податокъ пôдвысшено. Якъ попередно взято за примѣръ два захôднî повѣты, такъ теперь можна взяти два всхôднî. Пôсля цифръ оголошеныхъ въ урядовôй ґазетѣ рѣчь представляє ся такъ:

Чортковъ: давный дохôдъ 160.226 зр., теперѣшный дохôдъ 465.400 зр.

давный податокъ 25.636 зр., теперѣшный податокъ 105.646 зр.

Залѣщики давный дохôдъ 168.161 зр., теперѣшный дохôдъ 479.028 зр.

давный податокъ 26.905 зр., теперѣшный податокъ 108.739 зр.

Цифры самî показують, що давный дохôдъ въ сихъ обохъ повѣтахъ пôдвысшено о $2^3/_{10}$, а податокъ о $4^1/_{10}$, беручи за основу стопу податкову $22^7/_{10}$ до обчислюваня.

Дописи „Дѣла“

Зъ турецкого повѣта.

[Робота нашого старосты.]

Недовго ще старостує въ Турцѣ п. Бѣлиньскій, а вже слава про єго управу повѣтомъ розôйшла ся по цѣлôй Галичинѣ; про ню знають навѣть по-за границями сего нещаслявого и тяжко кривдженого краю. Цѣкава собѣ тая личнôсть. Що вôнъ дотеперь зробивъ и гадає дальше робити, робить все-жь таки въ имя якоись идеѣ. Тажь вôнъ интеліґентный чоловѣкъ, щось думає, має якîсь принципы. Повѣдають, що мавъ заявити, що доти не спôчне, доки не зôтре головы москвофільскôй гидрѣ. Якъ выглядає ся москвофільска гидра, вôнъ мабуть самъ добре не знає; Поляки загально не познакомлюють ся докладно зъ рускими справами, хиба дуже мале число людей. А хоть бы и була москвофільска гидра въ турецкôмъ повѣтѣ, то она польскôй справѣ цѣлкомъ не шкôдлива; вôдъ єи роботы рускій нарôдъ певно не пôднесе ся, а борше змарнѣє.

Не треба бôльше доказôвъ надъ се, що оденъ чоловѣкъ узброєный въ урядову повагу взявъ пôдъ ноги руске населенє повѣта майже безъ опору; бо тыхъ кôлька одиницъ, що не пôддають ся, а ще борють ся якъ львы за людскî права свого народа, дуже мале число. Мабуть хоче п. Бѣлиньскій приголомшити руске населенє, не дати єму пôднести ся, а на се мѣсце будувати Польщу. Але-жь въ турецкôмъ повѣтѣ мікроскопійне число Полякôвъ; нема матеріялу до будовы. Розумна голова все найде, чого єй треба; матеріялъ на Польщу въ Турецкôмъ жиды въ Турцѣ и по селахъ. Вôддає почести своимъ. Недавно ухвалено въ Турцѣ про зложенє шкôльныхъ радъ мѣсцевыхъ на новый ладъ. Се нова *напасть на нашихъ* селянъ зганяти по кôлька селъ въ одну раду. Але нехай тамъ! Шляхотско-польска голова нѣчого путнього не выдумала и не выдумає, хиба на свôй хосенъ а кривду селянъ. Въ розôсланôмъ шкôльною радою окружномъ розпорядженю до громадъ выписано, хто входити-ме до новои рады, и тамъ читаємо: rzym. kati i gr. kat. duszpasterz. А треба знати, що въ турецкôмъ повѣтѣ є лишь оденъ польскій ксьондзъ и щось надъ 50 рускихъ священикôвъ. А все-жь тыхъ 50 и кôлька идуть по rzym. kat. kapłanie, хотяй по справедливости въ рускôмъ повѣтѣ, де ще таке вôдношенє одного обряду до другого, повинно бы поставити ся на першôмъ мѣсци gr. kat. Можна бы и се переболѣти; Русины не все побивають ся за почестями, а бодай супротивъ Полякôвъ суть дуже уступчивî, сѣдають радо при Katzentisch-у, кобы лишь якого достойника не образити, н. пр. економа, наставника двôрского обшару, посесора и т. д.

А жидамъ не буде лѣпше и на лонѣ Авраама, якъ имъ теперь добре въ турецкôмъ пашалику. Они жилавî, вѣтрять добре політичный напрямъ, басують нашимъ пашамъ и беґамъ на всѣхъ цимбалахъ, а за се беруть львину пайку зъ добычи. И выходить имъ на здоровлє, а рускому народови на загибѣль. Инакше и не може бути. Коли д-ръ Корнило Чайкôвскій, хотячи ратувати сѣльске населенє зъ лихварскихъ кôгтѣвъ, спровадивъ зъ Угорщины за свои грошѣ збôже и бульбу, та спомагавъ бѣдныхъ, зазнавъ богато клопотôвъ, бо заразъ приписали єму податокъ, короводили за недозволену продажь и т. д. Хтось бы подумавъ, що рôвну мѣру прикладають въ турецкôмъ повѣтѣ до кождого горожанина. Отже нѣ! Не такъ дуже давно выславъ п. Бѣлиньскій два указы, оденъ до вôйта въ Рыпянѣ, а другій въ Жукотинѣ зъ такимъ змѣстомъ: „Дôйшло до моеи вѣдомости, що Н. Н. (жидъ) занимає ся продажію такихъ, а такихъ товарôвъ. Взываю начальника громады, щобы имъ въ моѣмъ имени давъ упôмненє.“ Не знати, чи подякує п. Бѣлиньскому въ Турцѣ ц. к. міністеръ скарбу за такî розумнî, а ще бôльше жидолюбивî указы.

Тымчасомъ рускî патріоты цѣлкомъ не дбають о се, щобы селяне брали ся до торговлѣ; жидôвскî крамы ростуть, якъ грибы по дощи, а селяне мусять въ нихъ брати все, що имъ треба, бо своихъ не мають. На цѣлый повѣтъ є одна крамниця читальнѣ „Просвѣты“ въ Михнôвци, а друга въ Хащовѣ, и кôлька крамикôвъ приватныхъ осôбъ. У насъ безустанно бесѣдує ся и пише ся, що годѣ нарѣкати, треба брати ся до роботы, та що зъ того? Нѣхто собѣ сего не бере до серця, всѣ мовъ поглухли, кождый дбає про себе, щобы якось въ-тыхъ поганыхъ часахъ бодай якъ такъ обстати. Нездарне неробство, тай годѣ!

П. Бѣлиньскій бувъ передше старостою въ Пільзнѣ на Мазурахъ. Люде, що єго тамъ знали, оповѣдають про него цѣкавî рѣчи. Тамъ дбавъ вôнъ дуже о порядокъ въ повѣтѣ. Люде, що люблять неразъ жити въ незгодѣ зъ §§., навѣть єго не любили. Вôнъ дбавъ, щобы мясо добре и здорове рѣзники продавали, наглядавъ пекарнѣ и т. д., и за те єго хвалили. Въ Турцѣ цѣлкомъ инакше. Що стало ся. П. Бѣлиньскій думає, що вôнъ въ завойованôмъ повѣтѣ, несе шляхотско-жидôвску цивілізацію, взявъ за чубъ всѣхъ вôйтôвъ и rządzi. Чи се довго потягне, не знати. Мабуть такъ довго, доки и єго зверхники не провалять ся, що, дай Боже, абы наступило якъ найскорше. Цѣкавый бувъ и шлюбъ цивільный въ Яворовѣ, одна фіґура выповѣла, що сего не стерпить, однакъ якось и до теперь стає терпцю.

Що-жь зъ сего выходить? Те, що *Поляки* мали велику рацію, коли въ р. 1848 просили цѣсаря, щобы забравъ собѣ стару бюрократію; Нѣмцѣвъ и Чехôвъ назадъ на западъ, обсадивъ уряды Галичанами. Розумѣє ся, имъ розходило ся о Полякôвъ. Теперь Русинамъ не лишає ся нѣчого, якъ лишь всѣми силами старати ся, щобы урядниками у всхôдныхъ повѣтахъ були Русины. Однакъ, щобы до сего прийшло, треба вже теперь старати ся збôльшити число ученикôвъ въ рускихъ ґімназіяхъ. Якъ бы красно выглядало, коли бы нашî ґімназіи выказували бодай по 800 ученикôвъ рôчно, то зъ часомъ було бы кимъ обсадити всѣ уряды.

Зъ Львôвского.

[Громада Нивицѣ и єи примѣрный душпастирь.]

Недавно довелось менѣ побути въ Нивицяхъ, селѣ каменецкого повѣта, а те, що я

тамъ побачивъ и почувъ, справдѣ годить ся, щобы подати до прилюдної вѣдомости. Нивицѣ числячи до 150 загородъ, лежать въ такъ глухѣмъ кутѣ, що зъ-вѣдтамъ и за сто лѣтъ нѣхто не дѣждавъ бы ся вѣстки, якъ тамъ люде живуть. На око здавало бы ся що они не живуть, лишь животѣють, бо про нихъ не чути анѣ нѣчого доброго анѣ злого. А прецѣнь же мѣжь тымъ вызначають ся Нивицѣ вправдѣ тихимъ але хосеннымъ житемъ. Ще передъ десяти лѣтами, коли тамъ бувъ покійный священикъ, не дбаючій о народну школу и просвѣту найшла ся бѣльшість громадянъ, котрі поставили невеликій будынокъ шкільный и дали потрѣбні фонды на удержане учителя. Коли-жь наставъ новый священикъ, о. І. Жегалловичь, поступила справа шкільництва значно напередъ. Передъ двома роками вѣдкупила громада стару коршму разомъ зъ площею вѣдъ дѣдича Вѣржхлѣйского за 700 зр., а то тому, щобы не допустити до сего купна жида, хочь коршма не варта була и 500 зр. На сѣмъ мѣсци станула простора школа о двохъ шкільныхъ компатахъ и двохъ учителяхъ, бо до школы ходить правильно и безъ силованя 180 дѣтій. Сего зновъ року продала громада свій лѣсъ за 27.000 зр., а купила вѣдъ дѣдича пасовиско за 25.000 зр. — Додати ще треба, що Нивицѣ мають вѣдъ давна значный шпихлѣрь громадскій и касу позичкову зъ капіталомъ до 3000 зр., а теперь задумують заснувати громадску крамницю. Бракує ще имъ хиба читальнѣ, котра доси не заснувала ся лише тому, що нема въ селѣ письменныхъ людій. Але надѣяти ся можна, що зъ школы дуже способного и ревного учителя п. М. Тарнавского выйде небавкомъ така спора пайка письменныхъ, що и читальня стане въ селѣ. Вже зъ попереднього можна бачити, що въ Нивицяхъ живуть люде, надъ котрыми варто трудити ся. Длятого то и тиха а ревна праця о. Жегалловича приносить такъ красні плоды тымъ бѣльше, що громадяне мають до него повне довѣря и любовь. А праця тота не обмежає ся лише въ церквѣ, де мимоходомъ сказавши панує взірцевый порядокъ, але такожь и въ громадскій радѣ и взагалѣ въ цѣлѣмъ житю громадскімъ. Дай намъ Боже бѣльше такихъ справдѣ тихихъ а ревныхъ дѣятелѣвъ!

Зъ Ходорівщины.

[Невідрадні відносины.]

Пишете въ передовій статьи зъ дня 22 с. м., що при справозданю п. Романчука въ Ходоровѣ селяне, крімъ одного, зовсѣмъ не промавляли, а се мусѣло прикро вразити кождого, хто долею народа занимає ся. Се дѣйстна правда, бо Ходорівщина то глухій, дуже глухій кутъ въ нашімъ краю! Нема кому у насъ двигнути, пійднести або хоть провідъ дати нашому селяньству. Свѣтскои інтеліґенціи у насъ нема и хочь при судѣ въ Ходоровѣ маємо адъюнкта-Русина, котрый у насъ есть немовь начальникомъ, бо дѣйстный начальникъ суду, шляхтичь-Вірменинъ вѣдъ кількохъ лѣтъ послуг до Вѣдня, то той п. адъюнктъ боить ся своєи тѣни, по руски вѣдай не умѣє, бо на рускій подання вѣдповѣдає по польски. Зістає ся у насъ одиноке руске священьство, котре пійсля традиціи повинно бы народови проводити.

Та на жаль о священикахъ ходорівского деканату того не можь сказати. Посолъ Романчукъ розіслявъ запросины до всѣхъ священиківъ и начальниківъ громадъ — чи-жь думаєте, що то що помогло и чи послухали? Кількожь ихъ явило ся на посольскімъ справозданю? — всего 8, а прочі 14 не явили ся. А може ті 14 — то політичні прихильники п. Барвѣньского? Нѣ — але то такі пастирѣ духовні, що имъ анѣ не въ гадцѣ за правами хлопа обстати, єго просвѣтити, єму очи отворити, — про такі рѣчи они не хотять и знати. Знаю священика зъ того деканата, твердого якъ скала, що кідає громы на Барвѣньского, Романчука, нову еру, фонетику — але при тімъ братає ся зъ нашими політичными противниками, рікъ-річно въ костелѣ править службу Божу за „poległych braci z r. 1863“, бере участь при всѣхъ польскихъ обходахъ, при бенкетахъ паньскихъ винце попиває, и цѣлуючи ся зъ панками вѣдъ серця — выспѣвує: Jeszcze Polska nie zginęła.

Ходѣмъ до другого священика, се патріотъ що ажь страхъ, пальцемъ въ чоботѣ киває. Въ щадници має вінъ кількасотъ рікъ-річно зъ намѣстництва по 60 зр. запомоги побирає, хата у него красно обставлена, на столѣ прекрасно оправленій книжки. Се певно „Кобзарь“ — ба не такъ, се выдавництво о. взуитівъ зъ Кракова: Bułgarya, Missye katolickie и т. п. Сей панъ-отець, якъ сказано великій Русинъ а при торічныхъ выборахъ не вино, що не старавъ ся бути выборцемъ, — але о се менше — але въ день правыборівъ въ своїй парохіи перепудженый выѣхавъ на цѣлый день зъ дому, а за се панъ organista, що є писаремъ громадскимъ въ его парохіи, перевѣвъ выборы такъ, якъ панки хотѣли. Се може дивнымъ выдавати ся, а оно таки правда, що кількна громадъ въ Ходорівщинѣ має писаромъ organist-у зъ сусѣдного мѣсточка и якихъ 300—400 зр. зъ рускихъ громадъ иде въ кишеню фанатичного орґаніста.

Загляньмо-жь и до самого селяньства. Селяньство въ Ходорівщинѣ, се самі бѣдаки, жиють зъ дня на день а горячка еміґраційна вѣдъ першои хвилѣ полумѣнемъ обняла всѣ села и нѣякій представленя людей доброи волѣ противъ еміґрації на нѣчо не здали ся. Не можу поминути однои великои парохіи, се Отиневичѣ и філіи оба Городища; парохомъ тамъ о. Дудиньскій. Въ парохіи є и читальня „Просвѣты“ але мабуть не дає жадного знаку житя! Отиневичѣ и оба Городища въ цѣлій тутешній околици стоять матеріяльно взглядно найлучше. Рілля добра, подільска пшенична, а мѣжь хлопами подыбують ся хлопскій крезусы, що мають въ щадници 3 до 6 тисячівъ готівки; школы въ 3-охъ селахъ вѣдъ якихъ 30 лѣтъ истнують, майже кождый зъ парохіянъ умѣє читати и писати. Ажь любо бы трудити ся въ такій парохіи. А знаєте, якій торікъ були выборцѣ въ Отиневичахъ? — жидъ и писарь громадскій; въ одномъ Городищу паньскій Гамкало а въ другімъ вѣйтъ. Чому такъ тая парохія запустила ся? Тутъ треба пійднести, що коли въ Отиневичахъ бувъ парохомъ пок. о. Коцовскій, то Отиневичѣ и філіи належали до взірцевыхъ громадъ въ цѣлімъ повѣтѣ, а нинѣ вже вкрали ся до нихъ піяньство, хрунѣвство а навѣть и розпуста! Я тілько зъ трошки, зъ-нехотя вѣделонивъ невідрадну заслону зъ нашого кутика, не въ тій цѣли, щобы когось завстидати або комусь пошкодити — хорони Боже — а лишь тому, щобы выправдати декого зъ нашихъ людей, що помимо найлучшои волѣ не въ станѣ нѣчого путнього учинити, супротивъ нездарнои, зледащѣлои бѣльшости нашого священства. Чи-жь треба бы клинати до роботы у насъ радикалівъ, абы вычистили стайню Авґія.

X.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Спіръ мѣжь Pester Lloyd-омъ а Fremdenblatt-омъ треває дальше. Угорскій прислужникъ міністеріяльный запытує ґр. Баденього, яку вінъ має въ радѣ державній більшість за угодою. Нѣмецка лѣвиця пійде напоромъ прилюдної гадки своихъ выборцівъ не пійде за ґр. Баденімъ, такъ само молодо Чехи, нѣмецкі націоналы, антісеміты и т. д., такъ що вінъ хиба може числити на польске коло та на якусь частину консерватистівъ. Длятого чудно выглядає, що Fremdenblatt такъ рожево глядить на справу и не бачить въ Австріи поважныхъ перешкодъ, котрі бы не дали перевести угоды ще въ осінній сесіи рады державной. А въ новій радѣ державній трудности мабуть стануть ще більші нѣжь въ теперѣшній, бо зъ теперѣшныхъ керманичівъ державныхъ нѣхто не знає, чого собѣ накоїли выборчою реформою та й врештѣ своєю „зелѣзною управою“. Отже, щобы вѣдкрыти трудности въ скорімъ полагодженю угоды, то зъ Вѣдня не треба спозирати ажь на оббйстє сусѣда, бо на власномъ смѣтю можна тыхъ трудностій найти цѣлі горы. — Спіръ у всякімъ разѣ цѣкавый, а зъ него показує ся, що Угорщина и не думає о тімъ, щобы въ осени покінчити справу квотову и банкову, та рада бы ихъ вѣдлучити вѣдъ справы мытового и торговельного союза.

Угорскій президентъ міністрівъ бар. Банфі выбирає ся на довшу вѣдпустку, але передъ тымъ поѣхавъ ще дня 24 с. м. до Ишлю, щобы здати цѣсареви справу изъ теперѣшного стану дѣлъ державныхъ.

О славній свободѣ угорскій подають дневники зновъ одно свѣже свѣдоцтво. Тамтои недѣлѣ вѣдбули ся въ північній Угорщинѣ въ Варинѣ зборы людового католицкого сторонництва, про котрі мы вже разъ згадували. Отже уйгеньскій жупанъ оголосивъ по всѣхъ громадахъ свого повѣту, що пійдъ карою не вільно нѣкому вти на те вѣче. Другій жупанъ въ своимъ повѣтѣ означивъ навѣть тоту кару на 100 зр. Мість на рѣцѣ Вазѣ обсаджено жандармами, и они завертали людей, що ишли до Варины. Въ ишімъ мѣсци при перевозѣ узнано човна чи поромы за небезпечній и не позволено ними перевозити людей. На зелѣзничій стаціи въ Шольнѣ замовили вѣчевики напередъ 4 возы, але начальникъ стаціи не хотівъ опѣсля дати тыхъ возівъ; а екрізь повздовжь шляху въ Одерберґу до Кошиць не выдавано тои днини білетівъ до Варины, бо — якъ говорили — переповненій поѣзды, нема мѣсця. При тімъ всѣмъ таки вібрало ся въ Варинѣ 7.000 вѣчевиківъ. Коли мало начати ся вѣче, повставъ жупанъ и заявивъ, що розвязує зборы, бо трибуна слаба то могла бы завалити ся. Зняла ся така буря, що жупана мало не убили. Ґр. Зічі вѣдкрывъ таки зборы; але жупанъ вернувъ тымъ часомъ зъ жандармами и візвавъ зібраныхъ, щобы розійшли ся. А коли того зазыву не хотѣли слухати, велівъ жандармамъ стрѣляти, тілько що ті такожь не услухали. Ажь тогдѣ ґр. Зічі закрывъ зборы.

НОВИНКИ.

— **Намѣстникъ кн. Сангушко,** якъ довідує ся Monitor, постановивъ уступити зъ свого уряду заразъ по розписаню новыхъ выборівъ, отже або въ осени або по новімъ роцѣ. „Спонукувати єго має до того те, що не хотівъ бы переводити выборівъ на взіръ теперѣшного премієра міністрівъ. Вѣсть ся не є поголоскою, а рѣчію певною; а мы умѣємо зрозумѣти благородный намѣръ князя, котрый не хоче прикладати руки до неправои справы“ — се слова Monitora.

— **Выдѣлъ тов. „Акад. Громада“ у Львовѣ** повідомляє Вп. Родимцѣвъ, що має на продажь „Кобзарь Т. Шевченка“, выдане львівске прегарно оправлене, въ ІІІ. томахъ. Кождый томъ є оправленый окремо. Цѣна 6 зр., зъ пересылкою 6 зр. 50 кр. Чистый дохідъ призначеный на фондъ запомоговый товариства. Запасъ не великій, тожь просимо спѣшити ся зъ замовленями. Примірники высилає ся лише за надісланемъ грошей, або послѣплатою. Адресъ товариства: ринокъ ч. 10.

— **Нове вѣроисповѣданє.** Зарядъ школы народнои им. Сташица у Львовѣ выдавъ одній ученици ось яке свідоцтво: N. N., uczenica V. klasy, religii rzymsko-katolickiej, obrządku greckiego. Се свідоцтво пійдписавъ рускій катихитъ, даючи тымъ самымъ апробату на сю найновѣйшу выгадку патріотичну.

— **Испытъ зрѣлости въ Бродахъ** вѣдбувавъ ся вѣдъ 10—19 с. м. Зпомѣжь 8 Русинівъ здало 5. Зъ языка руского пытано при испытѣ лише двохъ. Осталі три хотѣли такожь, щобы ихъ пытано; але одному сказавъ директоръ: „Idź, idź! już masz klasę“, — другому сказано: „Ty już i tak zmęczony, możesz iść do domu“, а третого не пытано, бо на той часъ екзаміна торъ бувъ занятый въ клясѣ. Додати годить ся, що въ брідскій ґімназіи удѣляє ся науку руского языка оттакъ, якъ пр. у львівскихъ ґімназіяхъ польскихъ або въ ґімназіи въ Яслѣ: Всѣ вісѣмъ клясъ подѣленій на 4 вѣддѣлы, а кождый вѣддѣлъ побирає тыжднево ажь одну годину науки. Що можна такимъ ладомъ научити ся, чейже не треба казати. А по-за тою наукою ученикъ зъ власнои пильности такожь не може нѣчого научити ся, бо въ ґімназіяльній бібліотецѣ рускои книжки нема и на лѣкъ. — Оттакъ пишуть намъ зъ Бродівъ. А мы до того додамо ще кількa слівъ вѣдъ себе. Кр. рада шкільна въ своихъ справозданяхъ про станъ середныхъ школъ, особливо въ послѣдныхъ рокахъ, хвалить ся, що страхъ якъ дбає о науку руского языка, — що тоту науку побирає дуже богато учениківъ такожь нерускои народности, — що власть шкільна змагає до того, щобы руского языка учила ся у всіхъ Галичинѣ вся молодѣжь безъ різницѣ народности. Мы глядали въ тыхъ справозданяхъ за дотычными статистичными выказами, бо не припускали, щобы власть шкільна говорила... на вѣтеръ. Але дарма! Дотычного выказу мы не найшли, такъ що на разѣ мусѣли хиба повѣрити на слово. Розбивались мы такожь по справозданяхъ дирекцій ґімназіяльныхъ. Але вѣдтамъ переконались лише, що въ декотрыхъ ґімназіяхъ справдѣ побирає науку руского языка по кількохъ або кількanацятьохъ учениківъ більше, нѣжь въ ґімназіи Русинівъ; та се давнійшими рокамы бувало такъ само або навѣть въ більшій мірѣ, такъ що нѣчимъ радѣ шкільній ажь хвалити ся. Теперь маємо зновъ передъ собою найновѣйше справозданє самбірскои дирекціи ґімназіяльнои и довідуємо ся зъ него, що зъ кінцемъ р. шк. 1896 було въ самбірскій ґімназіи на 440 учениківъ 158 Русинівъ и тілько-жь гр. кат. обряду. На науку языка руского ходило тамъ 156 учениківъ, а число Русинівъ и число побираючихъ науку руского языка згоджує ся зъ собою въ кождій клясѣ, въ выимкою 7-ои, де Русинівъ було 1½, а руского языка учило ся 10. Значить: руского языка учили ся самі тілько Русины и то не всѣ, бо въ 7-ій клясѣ навѣть двохъ Русинівъ не хотѣло его вчитись. Такъ зновъ бачимо, якъ розумѣти хвальбу рады шкільнои. До того ще приходить послѣдна вѣсть зъ Бродівъ, що выходить вже просто на глумъ. Але въ рускихъ ґімназіяхъ то таки силують учениківъ Русинівъ, щобы всѣ до одного учили ся надобовязковои науки языка польского. Що справдѣ силують, видно найлѣпше по выказахъ зъ найнизшихъ клясъ, де нѣ одного ученика не бракує на науцѣ польского языка. Видно зъ сего, що старшимъ ученикамъ дають ще яко-тако волю; але вѣдъ найнизшои клясы переводять вже систематично правило, що всѣ до одного мусять учити ся польского языка. Се правило буде очевидно переводити ся постепенно черезъ всѣ клясы.

— **Нова причина до забороны вѣча.** Въ Гачовѣ, пов. березівского, передъ трема тыжднями внесли господарѣ повідомленє до староства, що дня 26 с. м. вѣдбуде ся тамъ публичне вѣче. На порядку дневномъ помѣжь иншими справами було поставленє обговоренє дѣяльности рады повітовои. Се не подобало ся старостѣ ґр. Августови Дѣдушицкому, бо завізвавъ пійписаного на поданю господаря Степка и заявивъ ему, що не позволить критикувати рады повітовои, бо ои дѣяльность уважає за цѣлкомъ добру. Вычеркнувши сю точку, вѣддавъ староста подане Степкови. Коли господарѣ внесли нове поданє, то за тыждень зъявивъ ся староста въ селѣ, заѣхавъ на приходство и пійславъ свій повізъ зъ поліціянтомъ по Степка. Степекъ приѣхавъ а староста заявивъ ему, що если нѣкого не буде на вѣчу зъ-поза повѣту березівского, то позволить на вѣче, коли-жь Степекъ не приставъ на се, то староста заборонивъ вѣче, але устно, а письменнои забороны ще до нинѣ не доручивъ скликуючимъ вѣче.

— **Молитву за цѣсаря** узнано въ Угорщинѣ за перестарѣлу, тому примасъ угорскій уложивъ замѣсть неи иншу, котру вже и затвердивъ папа. Молитва ся такъ звучить: „Всемогучій, Предвѣчный Боже, що вѣчною своєю силою правишь всѣми народами, глянь ласкою своєю на Угорщину, щобы пійдъ справедливымъ панованемъ свого короля и въ вірнімъ послушенствѣ свого народу сполучила ся въ единодушній побожности на славу свого имени и гаразд краю“.

— **Вѣнчанє архикн. Маріи Дороты** зъ княземъ Филипомъ Орлеаньскимъ має вѣдбути ся въ падолистѣ с. р. у Вѣдни або Шенбрунѣ.

— **Міністеръ д-ръ Рітнеръ** зъ припорученя цѣсаря буде вчити архикнязя Оттона адміністраціи державнои. Арх. Отто є молодшимъ братомъ наслѣдника трону, арх. Франца Фердинанда д'Есте.

— **Signum temporis.** Єзуиты въ Тернополи зачнуть д. 24. серпня реколекціи для духовенства обохъ обрядівъ.

— **Нещаслива приключка.** Зъ Старомѣского повіта пишуть намъ: Дня 20 н. ст. липня бавивъ ся на оборѣ 2½ річный хлопець Илька Шевяка зъ Мшанця. Ильно передъ хатою ладивъ зубцѣ до грабель. За хатою при прогонѣ выкопавъ Ильно зъ вітцемъ яму на колодязь. Прийшла слота, до ямы налляло ся досыть воды. Роботу перервали, бо ждали погоды, щобы воду вычерпати и дальше копати. Отвіръ накрыли тонкими дошками и такъ лишили. Чи хто чужій вѣдкрывъ, чи може домашні такъ лишили, досыть що высше поданого дня сконило ся велике нещасте. Малый дѣтвакъ выйшовъ зъ хаты, бавивъ ся на оборѣ передъ вікнами, а вѣдтакъ пійшовъ на прогінъ, тамъ коло ямы мабуть бавивъ ся и впавъ въ яму. Оденъ ґазда, що такожь копавъ у себе колодязь, прийшовъ подивити ся до Шевяка, якій его глубокій. Дивить ся, а тамъ на водѣ дитина, хлопець вже пійплывъ. Внесли до хижѣ, почали домашні заводити, а вѣдтакъ перечити ся, ба взяли ся ратувати, однакъ вже не вѣдратували. Мабуть, ратунокъ бувъ неможливый, бо дитина пійплыла.

— **До вѣдомости** ц. к. дирекціи почтъ, подаю, що въ ц. к. урядѣ почтовімъ въ Бучачи выдають ся систематично на посылки рекомендованій чи то мною высылаій зъ Бучача чи до мене надходячій а адресованій по руски — рецепісы польскі та зъ адресою польскою. А що чиненій мною замѣты принимано до вѣдомости, однакъ поступованя не змѣнено, то думаю що може тою дорогою дійду до сего, що ц. к. урядъ почтовый въ Бучачи буде на будуче звертати увагу на обовязуючій въ тімъ взглядѣ приписы. — *Ярославъ Олесницкій* дворандъ правъ въ Переволоцѣ почта Бучачь.

— **Нещасній пригоды.** Дня 29 червня втопила ся въ потоцѣ Стрымбѣ въ Лядскімъ шляхотскімъ пов. товмацкого 5-лѣтна Марія Мароханя, донька селяньска; — 6 липня въ Соломянкахъ п. мостиского, упавъ зъ дерева 6-лѣтный Петро Мазуръ, сынъ господаря, и забивъ ся на мѣсци; — 8 липня въ Грушевѣ п. яворівского загрызло мале порося на смерть 4-мѣсячну доньку Гасѣ Рыбаївон; — 11 липня втопила ся дитина Демка Выдора въ Илавчи п. теребовельского; — 13 липня забила въ Лисю п. підгаецкого спадаюча платва зъ даху 8 лѣтного Ив. Жарновского, сына вартівника; — того самого дня втопивъ ся на передмѣстю самбірскімъ Долѣшній въ млыновцѣ сынъ селянина Прендкевича; — такою самою смертію погибла въ калабани 3-лѣтна донька Айзена въ Яворовѣ; — 16 с. м. займила ся одѣжь вѣдъ нафты на 3-лѣтній Винін. По выкалівній въ Лімнѣ п. турецкого и дитина по кількохъ годинахъ муки умерла; того самого дня втопила ся въ потоцѣ 3-лѣтна Анна Войтівна донька селянъ зъ Язлівчика п. брідского; — усѣ тоті случаї наступили зъ причины недогляду старшихъ. — Въ Роздолѣ п. жидачівского засыпавъ пісокъ Мартина Цапа, въ Нирковѣ пов. залѣщицкого 50-лѣтну Мар. Перунякову при копаню глины, въ Старімъ Скалатѣ 24-лѣтного Луця Гладиша. — Въ Камінцѣ стр. вертали уланы въ першихъ дняхъ липня зі стрільницѣ; кількохъ зъ нихъ сѣло на човно, щобы переплысти Бугъ, але човно звернуло ся а одинъ зъ нихъ Он. Смалюкъ, родомъ зъ Александрівки, пов. перемышляньского, втопивъ ся въ Бузѣ. — На тартаку паровімъ — якъ намъ пишуть — бар. Лібіґа въ Рыбнику пов. дрогобицкого упавъ дня 20. липня с. р. Іосифови Ильницкому, 15 лѣтному сынови Гавріла и Евки, скотивши ся зъ миглы по пільгахъ, кільоцъ на ногу и зломивъ ей низше колѣна. Хлопця вѣдвезено сейчасъ до шпиталю въ Дрогобичи, де нещасный на другій день померъ. Въ тій справѣ заряджено слѣдство судове.

— **Огнѣ.** Въ Помонятахъ пов. рогатиньского згорѣло д. 18 липня 7 загородъ селяньскихъ. — Въ Сѣлци пов. перемыского выбухъ д. 9 липня зъ полудня огонь и погорѣли чотири хаты селяньскій, вартости 2500 зр., при чімъ згорѣвъ Ив. Повязьнякъ, котрый будучи слабымъ въ неприсутности домівниківъ не мігъ выратувати ся; причиною пожару були дѣти — Д. 9 липня погорѣла цегольня комітету парохіяльного въ Осташівцахъ, пов. золочівского.

— **Львівска Дирекція руху** ц. к. державныхъ зелѣзниць доносить: Дня 22. с. м. при поѣздѣ мішанімъ ч. 3253. на шляху зелѣзницѣ льокальнои Львівъ-Янівъ — выпавъ одною осею зъ шинъ тендеръ льокомотивы непода-

лени Янова. Поѣздъ сейчасъ эдержано, такъ що нѣхто зъ ѣдучихъ не дôзнавъ ушкодженя. По 39-мінутовôй перервѣ привернено звычайный рухъ поѣздôвъ на сѣмъ шляху.

— **Повне затьмѣне сонця**, яке припадае досвѣта въ день 9-го серпня с. р., буде найлѣпше видне въ пôвнôчнôй Европѣ и въ Сибѣри. Европейскѝ астрономы лагодять ся вже на затьмѣне и думають выслати своихъ людей на мѣсця, де затьмѣне буде дуже добре видне. Въ пôвнôчнôй Норвегіи и у Фінляндіи есть кôлька такихъ мѣсць, де затьмѣне буде можна вповни видѣти, але оно не буде тамъ довше тревати якъ пôвтора мінуты, и то въ пору, коли сонце буде ще дуже низько при земли стояти. Лѣпше буде видко повне затьмѣне у всхôднôй Сибѣри, де оно припаде на часъ передъ полуднемъ буде тревати двѣ мінуты и три чверти. Въ середнôй и захôднôй Европѣ не буде видко повного затьмѣня, лишь частково, або таки й зовсѣмъ его не буде видко, бо оно припаде на короткій часъ заразъ по всходѣ сонця, або ще передъ всходомъ.

— **Нервовѝ дѣти.** Проф. Крафтъ-Ебінґ такъ пише про выхованє дѣтей нервовыхъ: Дѣти нервовѝ повиннѝ проводити якъ найбôльше часу на свѣжôмъ воздусѣ. Яркѝ враженя змысловѝ, горячо, гойданє, довшѝ подорожѣ — все те шкодить. Завчасу треба дѣтей гартувати, обмыванємъ зимною водою. Давати поживнѝ стравы, мѣшанѝ, богато набѣлу, а усунути каву, чай и напитки алькоголічнѝ. По-при ревну печаливôсть о здоровле фізичне, треба оминати пестощей и розпѣжненя. Много дѣтей нервовыхъ зъ трудомъ засыпляе, а въ ночи будить ся середъ объявôвъ перестраху. Такѝ дѣти не повиннѝ спати въ темнôй комнатѣ и нѣколи самѝ. Наркотичнѝ средства усыпляючѝ були бы шкôдливѝ. Купѣль лѣтна на нôчь, холодна и добре провѣтрена спальня повиннѝ выстати до привернення спокôйного сну. Дуже пильну увагу треба звертати на дѣти въ часѣ дозрѣваня. Коли покажуть ся объявы хоробливѝ, якъ н. пр. блѣдницѣ, бракъ апетиту, безсоннôсть або сонъ неспокôйный, треба порадити ся лѣкаря, не проволѣкаючи, щобы оминути поважнѣйшихъ наслѣдкôвъ. Дуже обильна и выбаглива поживa, напитки алькоголічнѝ и побуджаючѝ, якъ: кава, чай, острѝ приправы, довге сидженє въ комнатахъ замкненыхъ, житє мѣске, читанє повѣстей, танцѣ, за скоре вводженє въ товариства старшихъ — все те дѣлае шкôдливо. Умѣркованый спосôбъ житя, богато руху, проживанє якъ найдовше на селѣ, забавы и прогульки на свѣжôмъ воздусѣ, часте змыванє цѣлого тѣла зимною водою — се дѣлае хосенно. Родичѣ и тѝ, що выховують, именно въ бôльшихъ мѣстахъ, повиннѝ пильно на те уважати, зъ кимъ молодѣжь по-за домомъ пристае. Становище, яке родичѣ и выхователѣ занимають супротивъ дѣтей, се дуже важна рѣчь у выховуваню дѣтей нервовыхъ. Якъ надто велика строгôсть такъ и выбачливôсть и падьканє для дѣтей нервовыхъ суть шкôднѝ. Если самѝ родичѣ суть дуже нервовѝ, то було бы добре, щобы выхованє дѣтей вôдбувало ся поза домомъ, однакъ такъ радикального средства треба уживати въ крайности. Дуже скоро мусить зачати ся образованє чувствъ и характеру дѣтей нервовыхъ. Умъ дѣтей треба скрѣпляти рѣшучостію, поборювати наглѝ выбухи темпераменту, лагодити вражливôсть и злишну чувственнôсть, вправляти въ панованю надъ собою, наклонювати до спокôйного погляду на свѣтъ и его вôдносины. Передовсѣмъ бути для дѣтей — свѣтлымъ примѣромъ. Богато дѣтей показуе незвычайный и передчасный розвôй умственный. Въ такихъ случаяхъ треба его мѣркувати. Если-жь розвôй умственный дѣтей поступае звôльна, не треба нетерпеливити ся. Найгôршѝ наслѣдки веде за собою силуванє дѣтей до науки и працѣ, до котрои не мають охоты. Выбôръ званя повиненъ бути примѣненый до индівідуальныхъ здôбностей и замилуваня. Часомъ на розважнôмъ трактованю выбору званя потерпить любовь власна родичѣвъ, але памятати треба, що у вôдносинахъ до дѣтей родичѣ повиннѝ руководити ся не любовію власною, але любовію дѣтей. Званя, що вымагають великого напруженя душевного або фізичного, житя сидячого, великои одвѣчальности, суть для дѣтей нервовыхъ невôдповѣднѝ, бо въ сего рода званяхъ они не докажуть великихъ рѣчей. Засудити же ихъ на занятє пôдрядного становища въ званяхъ „перворядныхъ“ стояло бы въ суперечности зъ кардинальною засадою любови родительскои, котра звучить: най занимае становище бôльше скромне, але щобы було здорове и — щасливе.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Конкурсы.** Опорожненѝ посады: секретара рады при судѣ краевôмъ у Львовѣ, заступника ц. к. надпрокуратора державного у Львовѣ, евентуально заступника прокуратора при однôмъ зъ прокураторій у всхôднôй Галичинѣ; на всѣ тѝ посады треба подавати ся найдальше до 10 серпня с. р. — Выдѣлъ повѣтовый въ Рогатинѣ розписуе конкурсъ на посаду окружного лѣкаря зъ мѣсцемъ пробуваня въ Липици долѣшнôй, зъ рôчною платнею 500 зр. и 300 зр. на подорожи. Подаваня вносити до 31 серпня с. р. — Маґістратъ мѣста Станиславова розписуе конкурсы: а) на посаду начальника мѣского бюра технічного зъ рôчною платнею 1800 зр. и додаткомъ 600 зр. рôчно зъ правомъ побору пятьохъ квінквеній по 200 зр.; б) на посаду старшого инжиніра мѣского зъ платнею 1200 зр. додаткомъ активальнымъ 300 зр. рôчно, зъ правомъ побору двохъ пятилѣтій по 100 зр.; в) на посаду мѣского инспіціента зъ платнею 800 зр., додаткомъ активальнымъ 150 зр., зъ правомъ побору двохъ пятилѣтій по 50 зр. — Подаяня вносити до 1 вересня с. р. на руки маґістрату.

— **Ц. к. міністерство зелѣзниць** оповѣщуе въ справѣ принятя окôнченыхъ техникôвъ для будовы и службы при машинахъ: При ц. к. дирекціяхъ державныхъ зелѣзниць и ц. к. зелѣзничихъ зарядахъ будôвничихъ е до обсадженя бôльше число мѣсць техничныхъ урядникôвъ при будовѣ, и удержаню шляху, а также при службѣ завѣдуваня поѣздами и варстатами. Тѝ, що старають ся о такѝ мѣсця, мають выказати ся: 1) австрійскимъ горожаньствомъ, 2) вѣкомъ ажь до 35 лѣтъ, 3) свѣдоцтвомъ здоровля, 4) знанємъ нѣмецкои мовы и евентуально другои мовы краевои, 5) честнымъ житємъ и 6) доказомъ, що покôнчили техничнѝ студія и зложили въ однôй зъ высшихъ техничныхъ школъ краевыхъ испыты державнѝ або що узыскали дипльомъ. Принятє заразъ наступае дефінітивно зъ початковою платнею рôчно 800 зр. До тои платнѣ, крôмъ квоты кватирунковои 300 зр. системізованои для Вѣдня, долучають ся ще зъ дотычною посадою звязанѝ побôчнѝ доходы, а то особливо при занятю коло будовы новыхъ зелѣзниць додатокъ будôвляный и на подорожи въ квотѣ що найменше мѣсячно 40 зр. По $1\frac{1}{2}$ рôчнôй вдоволяючôй службѣ мае стараючій ся выгляды осягнути IX клясу службову зъ платнею 900 зр. и кватировымъ въ квотѣ 400 зр. для Вѣдня. Авансъ въ тôй служебовôй клясѣ наступае для укôнченыхъ техникôвъ по кождôмъ $1\frac{1}{2}$ роцѣ о 100 зр. ажь до 1200 зр.; однакъ цѣлкомъ не выключене скорше осягнене посады инжінера зъ платнею 1300 зр. и 500 зр кватирового въ дорозѣ конкурсовôй пôсля дотеперѣшныхъ результатôвъ авансу. — Окôнченѝ техники зъ довшою техничною практикою можуть бути принятѝ вымково также зъ высшою платнею. — Подаяня остемпльованѝ на 50 кр., зъ долученємъ документôвъ: мѣсця приналежности, метрикою хрещеня або родженя, якъ также укôнченыхъ студій техничныхъ, треба вносити до ц. к. міністерства зелѣзниць у Вѣдни.

Телеґрамы „Дѣла“

Берлинъ 27 липня. Мѣжь державами вôдбуве ся знову жива обмѣна гадокъ въ справѣ всхôднôй. Бути може, що ще сего тыжня рѣшать ся державы на якійсь новый спôльный крокъ въ справѣ кретеньскôй.

Царгородъ 27 липня. Прийшла вѣсть, що кретеньскѝ повстанцѣ знов дôстали помôчь въ задôбю военнôмъ, и то майже тôлько до Греціи.

Конкурс.

Виділ Руского товариства педаґоґічного у Львові, розписує сим конкурс на приняте учеників до „Інститута під покровом сьв. о. Николая“ на рік шкільний 1896/7.

Приймати ся будуть ученики середних шкіл, сини членів Руского товариства педаґоґічного. До подання долучити треба: 1) метрику хрещення ученика; 2) сьвідоцтво шкільне з послідних двох курсів; 3) декларацію що до місячної заплати, котра виносить 20 зр.; 4) 1 зр. на видатки кореспонденційні; 5) хто не єсть членом Руского товариства педаґоґічного, 1 зр. на вписове і вкладку річну до того товариства

Всякі подання адресувати треба до виділу Руского товариства педаґоґічного у Львові ул. Академічна ч. 8, на руки члена виділу Костя Паньковского. Остаточна умова заключить ся по принятю кандидата, а причини неприняття *виділ не єсть обовязаний подавати.*

В склад комітету, занимаючого ся веденєм діл Інститута входять: сов. о. Алекс. Торовський яко голова, проф. Ісидор Громницкий, д-р Антін Хомин, д-р Стефан Федак, о. кат. Дорожиньский і Кость Паньковский яко настоятель інститута і секретар комітету. Інститут дає своїм вихованкам: а) помешкане, харч, опал, сьвітло, послугу, пранє за доплатою 50 кр. місячно; б) доставляє їм — о скілько на се дозволять фонди — книжок і приборів шкільних; в) управляє їх вихованєм, стараєсь о добро домашне і товариске поведенє; г) улекшує їм науку шкільну і вглядає єї під доглядом домашних сталих директорів; д) доставляє вихованкам нагоду придбати внѣших відомостий, теоретичних і практичних. Час вносити подання о приняте визначує ся до дня 30 н. ст. липня 1896.

НАДÔСЛАНЕ.

МАРІЄВКА Заведене водолѣчниче побôчь Львова п. Львôвъ.

Н во прибули: велика саля гідропатична, двокомôрнѝ купелѣ електричнѝ проф. Ґертнера, ligno-sulfid-инґаляціи. Знаменита кухня. Мѣрнѝ цѣны.

212 2 3

Змѣна льокалю

Найдешевшій склад товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „Коперникомъ“

перенесеный до нового льокалю при пл. Галицкôй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєнє електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя зъ провінціи водворотно.

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.

4185

Знана вôдъ многихъ лѣтъ ц. к. управ. рафінерія спірітусу, заосмотрена найлѣпшими приладами ректифікаційными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікерôвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникôвъ у Львовѣ

Яковъ Шпрехеръ и С-ка

поручае старѝ польскѝ сильнѝ горѣвки, дуже добрѝ розолісы, лікеры, румы правдивѝ зъ Ямайки, якъ також найлѣпшои якости краевѝ специялы якъ: Народôвка, Dziennik, Szczutek, Карпатôвка, „Дябелъ“, Помаранчева не солоджена. Ратафія, Деревôвка и т. и. горѣвки упривилеѝованѝ и одиноко правдивѝ если зъ нашои фабрики спроваджевѝ.

Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарѣвъ, до побираня алькоголю абсолют. и найчастѣйшого спірітусу, до цѣлей лѣчничихъ вôльного вôдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спірітусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровлю не шкôдный, бо не выроблюваный зъ ессенціи оцтовои.

Складъ для мѣста Львова, ул. Коперника ч. 9 и въ головнôмъ складѣ водъ мінеральныхъ І. Йоллеса, улиця Кароля Людвика ч. 29.

4912 244 -104

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймае замовленя и посередничить въ закупнѣ:

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

впростъ зъ фабрики

Ia по 70 зр. IIa по 64 зр. за 100 кільоґрамôвъ loco фабрика.

Вино:

въ барилкахъ 5 кільоґрамовыхъ по 3 зр.; 3.30 зр.; 3·70 зр.; 4·10 зр. и 4·90 зр. франко.

Кадило:

мѣшане по 70 кр.; бурштинъ по 80 кр.; ладанъ по 1·20 зр. за кільоґрамъ.

4038

УЧИТЕЛЬ орґанъ руского товариства педаґоґічного двотыждневникъ педаґоґічно-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 2. Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôв року 160 кр. на чверть року 1 зр.

Морелѣ (априкозы)

выбранѝ на конфітуры, компоты и мармоляду, щоденно свѣжо зрыванѝ, розсылаю въ кошахъ 5-кільовыхъ зъ опакованємъ оплатно по 1 зр. 90 кр. **Pighetti** цукорня въ **Залѣщикахъ.**

215 3—3

Ножицѣ до стриженя худобы „Rapide“ по зр. 2·25, Трокары зъ 2 рурками по зр. 1·50. Прирядъ ратунковый для худобы въ случаяхъ давленя, здутя (въ формѣ руры зъ дроту сталевого) по 6 зр.

поручае Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры).

Морелѣ! Морелѣ!

Высылаю щоденно свѣжѝ велыкѝ, въ 5 кільовыхъ кошикахъ, оплатно за послѣплатою **1.60** зр. **Ц. Тереферовичъ, Залѣщики.**

218

Вже вийшла

перша велика народописна

КАРТА

украиньско-руского народу.

Зладжена д-ромъ Григоріемъ Величкомъ

а выконана въ робôтни Андрѣя Андрейчина літоґрафа у Львовѣ, коштомъ и заходомъ Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ.

Замовляти можна въ Товариствѣ „Просвѣта“ у Львовѣ (ринокъ ч. 10, І. поверхъ).

Цѣна книгарска карты: 3·50 зр. а для членôвъ Товариства „Просвѣта“ и для передплатникôвъ „Зорѣ“: 2·50 зр. за примѣрникъ.

Замовляючѝ зволять долучити 50 кр. на кошты пересылки.

Карта выконана въ 19-ти краскахъ и напьялена на полотнѣ.

9—12

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1 мая 1896 року після годинника середно-европейского.

Поїзди відходять зі Львова: поспішні			особові				до / з	Поїзди приходять до Львова: поспішні			особові			
							Берліна	5·10	1·30	—	8·55	6·55	9·30	—
8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—	Кракова (Вроцлава і Відня)	5·10	1·30	8·45	8·55	6·55	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	6·45	—	Варшави	5·10	—	—	8·55	—	9·30	—
							Мушини-Криниці через Тарнів*)							
							(тілько від 25 червня до 15 ве-							
8·40	—	11·00	4·40	—	*6·45	—	ресня)†; (тілько від 1 червня до							
—	—	11·00	—	—	—	—	30 вересня)	*5·10	—	—	†8·55	6·55	—	—
—	—	—	—	—	6·45	—	Мушини-Криниці через Ряшів	5·10	—	—	—	—	—	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Мушини-Криниці ч Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	11·00	—	9·5	—	—	Хабівки через Тарнів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	—	—	9·5	6·45	—	Хабівки через Ряшів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
8·40	—	11·00	4·40	—	—	—	Хабівки через Перемишль	—	1·30	—	8·55		—	—
—	2·50	—	4·40	—	—	—	Мшани долішної через Тарнів							
							Розвадова і Надберезя через							
—	—	—	4·40	9·55	6·45	—	Дембицю	—	—	—	—	6·55	—	—
							Рави рускої через Ярослав	—	1·30	8·45	—	—	9·30	—
—	—	—	4·40	—	6·45	—	Кросна, Івонича, Риманова, Ся-							
							нока через Перемишль	—	1·30	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	—	5·22	—	7·22	—	Мезе-Лаборча і Пешту через							
							Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
							Лавочного, Пешту, Міскольча							
—	—	—	—	9·35	—	—	Мукача	—	—	—	12·10	8·00	—	—
							Гребенова (тілько від 10 липня							
							до 31 серпня включно)	—	—	—	—	1·51	—	—
—	—	—	5·22	9·35	*3·05	7.22	Сколього і Стрия*) (зі Сколь-							
—	—	—	—	9·35	7·22	—	го тілько від 1 мая до 30 ве-							
—	—	—	5·22	—	—	—	ресня включно)							
							Станіславова через Стрий	—	—	—	12·10	8·00	1·51	*10·10
							Хирова через Стрий	—	—	—	12·10	8·00	1·51	—
							Сучави, Гусятина, Кересмезе,	—	—	—	—	8·00	1·51	10·10
							Слободи рунґ., Бергомету, Чу-							
6·10	—	—	—	—	—	—	дина, Радовець, Кимполюнґа,							
							Букарешту і Ясс							
—	—	—	—	10·25	—	—	Сучави Чорткова, Кересмезе,	—	—	9·50	—	—	—	—
							Калуша, Сопова, Букарешту							
							і Ясс							
—	—	—	—	2·45	—	—	Сучави, Радовець. Бергомету і	—	—	—	—	2·01	—	—
							Чудина (кождого понеділка),							
							Печеніжина							
—	—	—	—	—	—	10·15	Сучави Гусятина, Калуша, Но-	—	—	—	—	—	6·13	—
							воселиці, Чудина (що поне-							
—	—	—	—	9·15	7·05	—	ділка), Радовець, Кімполюнґа,							
—	—	—	—	9·15	—	—	Ясс, і Букарешту							
							Сокаля і Ярослава через Раву	—	—	—	—	7·28	—	—
6·14	2·25	—	—	9·48	—	11·12	руску							
							Белзця	—	—	—	8·15	5·45	—	—
6·00	2·11	—	—	9·30	—	10.45	Підволочиск і Бродів (на дво-	—	—	—	—	5·45	—	—
							рець Львів-Підзамче)							
							Підволочиск і Бродів (на го-	—	2·18	9·55	7·42	4·45	—	—
—	—	—	—	1·32	—	—	ловний дворець)							
							Брухович (тілько від 1 мая до	—	2·34	10·05	8·05	5·10	—	—
—	—	—	—	1·20	—	—	25 червня і від 15 серпня до							
							6 вересня включно)							
—	—	—	—	3·20	—	—	Брухович (тілько від 26 червня	—	—	—	—	—	8·03	—
							до 14 серпня включно)							
							Янова*) (через цілий рік), †)	—	—	—	—	—	8·25	—
—	—	—	9·45	3·00	8·55	—	(тілько від 16 червня до 31							
							серпня включно)							
							Янова (тілько від 1 мая до 15	—	—	—	*7·50	—	†5·28	†8·54
							червня і від 1 вересня до 30							
—	—	—	*9·45	†1·05	§3·00	*6·25	цвітня включно)							
							Зимної Води від 1 мая до 6	—	—	—	—	1·10	7·48	—
—	—	—	1·32	—	—	—	вересня в неділі і сьвята	—	—	—	—	—	—	—

Увага. Години печатанї грубими черенками означають пору нічну від 6 год. вечером до год. 5-ой 59 мін. рано. В бюрі інформаційнім ц. к. зелїзниць державних у Львові ул. Третого мая ч. 3 готель Імперіяль продажь білетів стрефових, окружних і довільно зіставлюваних зшиток до їзди, як також тарифи і розкладів їзди в виді кишеневім. Информациї в справах тарифових і перевозових. Часъ середно-европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут. Година 12 часу середно-европейского = 12 годинї 36 мінут після годинника львівского.

6

При закупнѣ товарôвъ просимо поклікуватись на нашу часопись.

Выдавець Иванъ Белей. Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичъ. Папѣръ въ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 158. Львôвъ, Второкъ 16 (28) липня 1896. Рôчникъ XVII

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ свят) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрій:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	3 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Реклямації неопечатанй вôльнй вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклй принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной строчки инсератовой або ся мѣсце в въ рубрицѣ „Надбслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншй донесеня приватнй числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Ще въ справѣ австрійско-угорскôй угоды подае Budap. Tagblatt розмову зъ якимсь вызначнымъ польскимъ посломъ, що належить навѣть до найближшихъ політичныхъ приятелѣвъ ґр. Баденього. Той посолъ мавъ такъ говорити: Загально вѣдомо, що головна рѣчь въ справѣ угодовôй — то квота. Настане згода що-до квоты, то все инше пôде гладко; въ противнôмъ разѣ буде трудна справа. Справы такй, якъ меливо, асекурація и т. н., є важнй, навѣть дуже важнй; але до розрыву они не доведуть. Рѣшатись буде цѣла баталія при квотѣ. Отже и ґр. Бадені вѣколи анѣ на хвилю не гадавъ инакше перевести угоду, якъ тôлько зъ пôдвысшенемъ угорскôй квоты. Та и не мôгъ инакше гадати. Въ радѣ державнôй засѣдае 353 послôвъ, а мѣжь ними ледво чи 53 найшлось бы такихъ, що голосували бы за угодою безъ того пôдвысшеня. Передовсѣмъ не допустили бы до такôи угоды Нѣмцѣ, бо се однѣсенька точка, въ котрôй годять ся всѣ, и нѣмецкй ліберали и націоналы и клерикалы и антісеміты. Отожь ґр. Бадені не мае выбору. Се вôнь сказавъ такожь бар. Банфіому, а сей, узнаючи становиско австрійске, въ засадѣ приобѣцавъ пôдвысшене угорскôи квоты.

На запытане, якъ оба правительства задивляють ся на переведене угоды въ парламентахъ, вôдповѣвъ польскій посолъ: Въ Австрій справа досыть легка. Навѣть антісеміты мусять признати, що ґр. Бадені годенъ довершити угоду въ теперѣшнôй радѣ державнôй.

Президентъ палаты послôвъ бар. Хлюмецкій тежь такои самои гадки. Длятого ґр. Бадені мае всякй причины напирати на приспѣшене угоды, щобы ся перевести въ теперѣшнôй радѣ державнôй, надъ котру не може собѣ лѣпшои бажати. Инакше въ Угорщинѣ. Бар. Банфі не мае для угоды бôльшости парляментарнои, на котру мôгъ бы на певно числити, а вже цѣлкомъ нѣ, коли стане зъ пôдвысшеною квотою. Для того нема для него иншои рады, якъ вôдложити квотову справу. Оттакъ простують ґр. Бадені й бар. Банфі въ противнôмъ напрямѣ: ґр. Бадені, яко-тако певный свого парляменту, хоче угоду приспѣшити и переперти; а бар. Банфі, не маючи бôльшости для угоды, хоче ся вôдложити до нового соймy або на такъ довго, якъ можна буде. Вôнъ радъ бы выскати на часѣ, щобы въ новôмъ соймѣ утворити собѣ бôльшôсть, котра бы пристала на пôдвысшене квоты. А знов ґр. Бадені, певный теперѣшнои рады державнои, не хоче угоды та пôдвысшеня квоты ставити на таку непевну карту, якою є будуча рада.

На дальше запытане, якои гадки є цѣсарь, мавъ посолъ вôдповѣсти: О скôлько зачуваю, бажае цѣсарь чимъ скорѣйшого полагодженя угоды. Монархъ радъ бы, щобы не допустити до выповѣдженя мытового и торговельного союза; радъ бы мати ладъ на дальшихъ 10 лѣтъ, бо нѣхто не може знати, що они могуть принести. Се столѣте прийшло мовь ревучій левъ, та нѣхто не знае, чи оно мине якъ ягня. Ажь надто имовѣрно, що въ слѣдуючихъ 10 лѣтахъ прийде перебувати кроваву добу всхôдноi справы. Тому цѣсарь радъ бы, щобы на выпадокъ бурѣ зо всходу обѣ половины монархіи стояли рамя объ рамя крѣпкимъ муромъ. Длятого монархъ направае такожь на приспѣшене угоды, а що до ей змѣсту є очевидно цѣлкомъ безстороннымъ. Розумѣе ся, що и становиско ґр. Баденього лише скрѣпляе ся вôдъ того, що и цѣсарь и вôнъ хотять того самого.

——

Дня 28 вересня с. р. загостить цѣсарь Францъ Іосифъ въ Румунiи. Того дня прибуде до Букарешту; вечеромъ буде мѣсто освѣтлене, а рôвночасно вôдбуде ся въ королѣвскôй палатѣ ґалевый обѣдъ. На другій день рано вôдбуде ся переглядъ войска пôдъ командою короля, вôдтакъ обзорины крѣпостій букарештеньскихъ, а опôсля цѣсарь пôде зъ королемъ до Сінаѣ, де забавить до 1 жовтня.

——

Сербскій король Александеръ пôде до Цетинiи имовѣрно не зъ початкомъ серпня, якъ первѣстно було постановлено, але ажь въ вересни по урочистôмъ отворенiю Зелѣзныхъ Ворôтъ, въ котрôмъ також мае взяти участь. Въ Бѣлградѣ удержуе ся вѣсть, що король мае заручити ся зъ чорногорскою княжною Оленою. Зъ Цетинiи пôде король мабуть до Софiи. А що и кн. Никола також выбирае ся до Болгарiи, то здогадують ся, що впередъ болгарскій князь Фердинандъ вôдвѣдае старшого вѣкомъ кн. чорногорского.

——

Зъ Риму доносять, що посольство папы, выслане до Менелiка въ справѣ вызволеня италiйскихъ полонникôвъ, прибуло вже до Гарару, де его повитавъ расъ Маконенъ. До Абабы, де пробуваe Менелiкъ, прибуде посольство имовѣрно зъ кôнцемъ с. м.

Надôйшли також вѣсти вôдъ швайцарского инжинiра Ильiа, котрого италiйске правительство выслало въ тôй самôй справѣ до Менелiка. Ильiъ доносить, що Менелiкъ готовъ пустити полонникôвъ на волю за окупомъ, але жадае, щобы италiйскій король пôдписавъ зъ нимъ впередъ миръ.

——

Якъ донесли передъ кôлькома днями телеґрамы, мавъ россiйскій мiнiстеръ справъ заграничныхъ Лобановъ высказати Портѣ невдоволене царя зъ поведеня турецкого войска на Кретѣ. Не знати, чи оно правда; але сими днями появила ся въ орґанѣ россiйского мiнiстерства справъ заграничныхъ Nord-ѣ статья, котра може указувати на зворотъ россiйскои политики въ справѣ всхôдньой. Каже ся тамъ, що Россiя не гадае попирати Туреччину въ справѣ кретеньскôй такъ, якъ се було въ справѣ вôрменьскôй. Россiя и теперь хотѣла бы удержати пановане Туреччины на Кретѣ, але въ тымъ, щобы Крета дôстала самоуправу. Але коли Порта не способна привернути ладъ на Кретѣ инакше, якъ тôлько рѣзнями, то Россiя на те не може згодити ся и длятого порозумѣла ся зъ своими союзниками и иншими великими державами, щобы разъ покласти конець обуряючому станови на Кретѣ.

Зъ Атенъ доносять, що магомеданьскій послы Креты тажожь зъ своѣи стороны вручили консулямъ пропамятне письмо зъ просьбою, щобы его передали своимъ правительствамъ. Въ тôмъ письмѣ зазначують, що для привернена ладу на островѣ треба лише реорґанiзацiи жандармерiи и судôвъ, а могам-данськй послы готовй причинити ся до осягнена тои цѣли. Дальшй жаданя христiянъ мѣстять въ собѣ лише зароды новыхъ спорôвъ и небезпеченьствъ.

Дописи „Дѣла”

Зъ Перемышля.

[Два концерты „Перемыского Бояна“. — Фестинъ товариства „Рускихъ Женщинъ“. — Вôдносины мѣжь перемыскими Русинами.]

На день 6 н. ст. липня припадае храмъ рускои катедральнои церкви перемыскои, а заразомъ (якъ то у насъ на Руси звычайно бувае) ярмарокъ. На той день збираeсь звычайно велика сила народу. Тожь щобы выкористати ту нагоду и получити „utile cum dulci“, задумало молоденьке а метке товариство „Рускихъ Женщинъ“ устроити въ той день першій въ Перемышли рускій фестинъ на дохôдъ убогои учачои ся молодежи, а спѣвацке товариство „Перемыскій Боянъ“ заповѣло того-жь дня вечеромъ въ сали на Замку концертъ на дохôдъ Бурсы им. св. о. Николая въ Перемышли. Такъ що-жь — Русинамъ все вѣтеръ въ очи. Дня 6 липня въ день фестину падавъ цѣлый день дощь, такъ що о фестинѣ, до котрого поробленo вже численнй приготованя, не могло бути и бесѣды, а вôдбувъ ся лишь вечеромъ концертъ Бояна.

Концертъ сей не лишь утвердивъ давну славу Бояна, але пôднѣсъ ей еще высше. Въ концертѣ брала участь музыка 45 полку пѣхоты зъ своимъ молодымъ а дуже талановитымъ и симпатичнымъ капельмайстромъ п. Яндою. Мѣшаный хоръ складавъ ся зъ сорокъ и кôлькохъ особъ та пôдъ вмѣлою управою п. Сѣчиньского поконувавъ смѣло трудности Лисенковыхъ композицiй. Зъ поодинокахъ точокъ програмы пôднести годить ся: дуетъ зъ оперы „Запорожець за Дунаемъ“, прекрасно выконаный п. Яворскою и п. Дутковскимъ. Милй и звôнкй голосы тои пары концертантôвъ зливали ся дуже гарно въ одну гармонiйну цѣлôсть, вôдповѣдаючи вповни змѣстови любовныхъ слôвъ. Хоръ мужескій „Наша жизнь“, въ котрôмъ сольовй парты обняли пп. Дутковскій и Яворскій, подобавъ ся дуже, чого доказомъ були грôмкй невмовкаючй оплески. Сольо сопранове звѣстнои перемыскôй публицѣ спѣвачки п. Яворскои, вôддане зъ чутемъ голосомъ звôнкимъ и нѣжнымъ, подобалось загально и було нагороджене оплесками. Хоръ мужескій Нижанковского „Нова Сѣчь“, въ котрôмъ въ сольовыхъ партiяхъ вызначавъ ся симпатичный голосъ убôгченого матураста перемыскои рускои ґiмназiи, п. Ключника, выкликавъ френетичну бурю оплескôвъ и на настôйчиве жадане публики мусѣвъ бути повтореный зъ еще красшимъ успѣхомъ. Контрастомъ до нѣжного дуету зъ „Запорожца“ було трiо зъ оперы Мозарта „Zauberflöthe“, выконане п. Ястшембскою, п. Кляйномъ и п. Яворскимъ. Трiо те такъ загально подобало ся, що на жадане и невмовкаючй оплески публики мусѣло бути въ-друге вôдспѣване. На се зложилась не лишь краса самои композицiи, но въ бôльшôй еще мѣрѣ репродукція того-жь твору. Всѣ три голосы дуже сильнй, рôвномѣрнй и одного кольориту складали прекрасну гармонiйну цѣлôсть. И не дивниця. Голосъ п-ѣ Ястшембскои, котра не щадить нѣколи труду, коли розходить ся о пôдперте добродѣйного дѣла, и голосъ п. Яворского вже звѣстнй добре нашôй публицѣ зъ численныхъ выступôвъ, а голосъ п. Кляйна, котрый першій разъ попысувавъ ся мѣжь рускою публикою своимъ высокимъ звôнкимъ тенôромъ о дуже широкôй скали, подобавъ ся всѣмъ загально. Короною концерту були „Вечерниць“ помершого недавно славнозвѣстного композитора, П. Нѣщиньского. Твôръ сей при акомпаніяментѣ повнои орхестры пôдъ знаменитою батутою п. Янды, веденый въ живôмъ темпѣ, складаючiй ся до того зъ самыхъ прегарныхъ народныхъ мельодiй, написаныхъ на хоры мѣшанй, мужескй и жѣночй, а переплѣтаныхъ зручно спѣвомъ хозяйки (п-нѣ Ястшембскои), очарувавъ слухаючу публику, котра и не щадила оплескôвъ та похвалъ. Не мало причинилось до сей удачѣ старанне выучене хорôвъ и гарный орхестральный акомпаніяментъ, а також не менше прегарный спѣвъ п-ѣ Ястшембскои въ сольовыхъ партахъ.

Велика саля концертова на Замку була публикою — выключно рускою — биткомъ наповнена, такъ що годѣ було дôстати сидяче мѣсце. Зъ охрестности явило ся гостей досыть много, а навѣть зъ подальшихъ сторôнъ. Натомѣсть Поляки и нашй твердй (extrema se tangunt) вôдтягнулись остентативно вôдъ концерту. Чистого доходу було, помимо величезныхъ розходôвъ, надъ 70 зр., котрй передано до касы Бурсы св. о. Николая.

Неудача фестину дня 6-ого липня не зразила и не вôдстрашила нашихъ пань и они переложили фестинъ на суботу 11 липня (день св. ап. Петра и Павла). Однакъ и симъ разомъ погода не дописала, хочь такъ передъ тымъ якъ и по тôмъ була красна погода. Якъ разъ въ самъ той день фестину почали вôдъ полудня громадити ся на небосклонѣ величезнй хмары, потемнѣло и зачавъ перепадувати дрôбный дощь, котрый збôльшаючись перемѣнивъ ся на конець пôдъ вечеръ въ зливный дощь. Мимо того фестинъ вôдбувъ ся дуже красно. Побудовано гарнй павільоны, уряджено подвôйный буфетъ, продажь цвѣтôвъ, прикрашено богато цѣлу гору замкову синьо-жовтыми хоругвами, фестонами зъ зелени и цвѣтôвъ, устроено забаву для дѣтей, подвôйну богато вывѣновану льотерію фантову и пробу щастя. Помимо великои непогоды збралось публики, знов майже выключно рускои, доволѣ много, котра показалась такъ жертволюбною, що чистого доходу мало товариство около 250 зр.

За те по-при жертволюбности публики найбôльше належить ся признане комітетови устроюючому фестинъ, а въ першôй лiнiи енергiчнôй головѣ комітету п-ни совѣтниковôй Несторовичевôй, котра зъ цѣлымъ жаромъ молодечои своеи душѣ вôддала ся тому патрiотичному дѣлу и не щадила нѣ труду нѣ грошей, щобы лишь дѣло повести якъ найкрасше. Пôднести тутъ треба и те, що нашй „твердй“ дивнымъ дивомъ не вôдтягнулись вôдъ фестину, но явились досыть численно на фестинѣ. Признане також належить ся п. Сев. Черлюнчакевичови, котрый зъ власнои волѣ назбиравъ богато фантôвъ и бувъ дѣяльный при устроеню фестину. Такъ отже наше молоде товариство жѣночe першимъ своимъ выступомъ показало свою жизненность, котра дае запоруку красного розвитку того товариства. Зачуваемо, що за грошѣ призбиранй задумуе ce товариство одну сироту пôслати на науку до рускôго Институту дѣвочого. Щасть Боже на розпочате дѣло — цѣль хороша.

По фестинѣ устроивъ Перемыскій Боянъ другій концертъ зъ змѣненою програмою, котрый выпавъ пôдъ взглядомъ артистичнымъ славно, хочь не такъ свѣтло пôдъ взглядомъ фреквенцiи, а то за-для зливного дощу и прикрого пôдчасъ дощу доступу на Замокъ.

Коли вже бесѣда про Перемышль, то хочу дещо сказати про нашй перемыскй вôдносины. До недавна панувала тутъ мѣжь интелiґенцiею рускою мила згода, принайменше на внѣ, и всѣ Русины перемыскй громадились въ Рускôй Бесѣдѣ, котра була осередкомъ жити перемыскои рускои интелiґенцiи. На нещасте въ послѣднихъ лѣтахъ приблукались до Перемышля люде зъ „убѣжденiями“, котрыхъ цѣлею есть безъ причины за всяку цѣну розбити руску перемыску громаду. А що зле зробити не такъ тяжко, то и имъ се въ части удалось. Найшли они пригôдный грунтъ до своихъ операцiй мѣжь людьми легковѣрными, а пôдбурюванемъ довели до того, що деякй люде (якъ д-ръ К.), котрй давнѣйше вызначувались щиро рускимъ патрiотизмомъ и жертвували значный грôшь на рускй цѣли, теперь наразъ усунулись вôдъ всего и повыступали зъ всѣхъ рускихъ товариствъ. Не дивую ся тымъ лихимъ индивiдуамъ, котрй нѣколи нѣчого доброго для рускои справы не зробили, а й теперь лишь вводженемъ роздорôвъ хотять прославити ся, якъ Геростратъ, — але дивую ся тымъ честнымъ патрiотамъ, котрй тыхъ пôдшептôвъ послухали и дались „надути“. Зачуваю, що робота та мае стремѣти до заснованя окремого „общества (Союза)“ касинового. Поживемо, побачимо. Однакъ мою надѣю, що люде доброи волѣ, хвилево надутй, спôзнають блудъ, що кидають грошѣ свои въ болото за нѣщо, хиба на те, щобы на фотелiяхъ за ихъ грошѣ справленыхъ розсѣдались тй героѣ, що анѣ гроша свого нѣколи на нѣяку руску цѣль не пожертвували, а славлять ся лишь горланемъ, та не приложивши руки до нѣякои реальнои народнои роботы громадскои, лишь сплетнями пôдбурюють одныхъ противъ другихъ. На всякій случай дуже ошибають ся тй, що думають основанемъ „русского касина“ спасти свôй твердо-русскій патрiотизмъ, або розширити идею, котрôй служать — Богъ высоко, а Россiя далеко — а тутъ тымчасомъ треба грошѣ выкидати за дурно, за-для амбiцiи кôлькохъ одиниць, на льокаль, на сторожа, на свѣтло, опалъ и т. п. Чи то реальна робота и чи кому принесе яку користь, а народови полекшу або охорону вôдъ ворога сусѣда? На се нехай собѣ вôдповѣдять тй, котрй грошѣ на ту цѣль марно выкидають. Намъ на тôмъ не такъ много залежить, мы не пропадемъ.

И. И.

До справоздань зъ люстрацiи повѣту львôвского.

Справоздане п. В. Короля зъ люстрацiи 25 сѣлъ въ повѣтѣ львôвскôмъ, помѣщене въ „Дѣлѣ“ въ скороченю пôсля актôвъ тов. „Просвѣты“, выкликало негодоване у двохъ священникôвъ Вел. оо.: Юл. Твардiевича въ Дмитровичахъ и Порф. Бажаньского въ Сорокахъ. Оба они въ письмахъ до головного выдѣлу тов. „Просвѣты“ зазначили, що замѣтки п. В. Короля въ справозданю дотычно обохъ згаданыхъ громадъ розминають ся зъ правдою и не вôдповѣдають дѣйстному станови рѣчи. Въ повнôмъ признаню для сего ревнованя обохъ отцѣвъ душпастирѣвъ о добро своихъ громадянъ, якъ також и для зазначеня повнои безсторонности, уважаемо вôдповѣднымъ подати змѣстъ тыхъ писемъ, присланыхъ до гол. выдѣлу тов. „Просвѣты“.

О. Юл. Твардiевичъ простуе замѣтку, мовь бы етанъ моральный громады Дмитровичъ бувъ лихій. Бо коли зважити, що цѣле

населене Дмитровичь сидить цѣлыми тыжднями на роботѣ у Львовѣ, а *лишь* въ недѣлѣ и свята показує ся въ селѣ, то станъ морально-религійный Дмитрôвчанъ треба уважати навѣть дуже добрымъ. Незаконно роджені дѣти належать въ Дмитровичахъ до рѣдкостей, а т. зв. дикихъ супружествъ цѣлкомъ нема; жертволюбність на богоугодні дѣла замѣтна, чого доказомъ отъ хочь бы здвигнене памятника на новôмъ кладовищи за квоту 150 зр., зложену добровôльными лептами; завязане чотирохъ вôддѣлôвъ братства церковного зъ 200 членами свѣдчить о религійности населения. Рôвножь годѣ говорити о піяньствѣ въ селѣ, бо крôмъ 2—3 налоговыхъ піякôвъ въ селѣ, котрі всюды лучають ся, о громаднôмъ пересиджуваню въ коршмѣ громадянъ нѣхто не знає, ба навѣть заборона танцѣвъ и забавъ въ коршмѣ, заиніціована душпастыремъ въ порозумѣню зъ начальствомъ громадскимъ, переводить ся въ дѣло.

Вкôнци высказъ, мовь бы пропінаторъ Роттеръ правивъ громадою, розминає ся зъ правдою, бо въ справахъ бôльшои ваги не удало ся ще нѣколи згаданому пропінаторови перевести своихъ планôвъ. Вплывъ душпастиря и добромыслячои части рады громадскои завсѣгды въ селѣ переважає, хочь що правда, при хитрôй кертичнôй роботѣ згаданого арендаря, при повнôмъ послуху для него громадского писаря и при хиткости характеру начальника громады удає ся неразъ перепинити найлѣпші замѣры для добра громадянъ. Сего зазнавъ и п. Король, бо стрѣтивши ся при вступѣ до громады зъ писаремъ и своякомъ Роттера, розкрывъ имъ цѣль свого приѣзду, а тымъ самымъ и не дôждавъ ся сходинъ людей на свôй выкладъ. Коли жь вже пôдъ вечѣръ зголосивъ ся до о. Твардієвича, вже було за пôзно скликати людей на зборы.

Въ Дмитровичахъ суть члены тов. „Просвѣты", а одинъ зъ нихъ Іос. Гупало тримає крамницю; єсть такожь агентура „Днѣстра", що числить до 40 обезпеченъ.

О. Порф. Бажаньскій заявляє въ своѣмъ письмѣ, що села Сорôкъ не можна назвати цѣлкомъ запущенымъ селомъ, бо: Сорочане не опускають нѣодного вѣча народного, голосуть при выборахъ за рускимъ кандидатомъ, мають крамницю, позичкову касу и шпихлѣръ громадскій, читають просвѣтні книжочки, ведуть бôльше якъ въ 20 лѣтъ молочне господарство, сѣють не лишь конюшину, але й кукурудзу та мѣшанки, осушують Полтву садять садовину, будують высокі хаты зъ ганками и штахетами — однымъ словомъ не ждуть люстратора, лишь чують голосъ сѣдоглавого знаного агронома жиючого мѣжь ними. Вôдчитъ въ Сороках не вôдбувъ ся, бо повѣдомлене вôйта, выслане п. Королемъ, прийшло ажь въ три днѣ пôзнѣйше, коли п. Король явивъ ся въ селѣ, а въ день вôдчиту вôйтъ выѣхавъ бувъ до Львова.

На оба ті письма канцелярія тов. „Просвѣты" вôдповѣла пôсля ухвалы выдѣлу обомъ згаданымъ душпастырямъ такъ: Въ справозданю п. В. Короля годѣ добачити якои небудь напасти супротивъ особы Вашои Всечестности або супротивъ громады яко такои, бо въ справозданю представлено тôлько станъ просвѣтно економічный громады пôсля помѣченъ вандрôвного учителя, та вказано прилюдно на ті перешкоды, які зустрѣчає поступъ и розвôй громады до лѣпшого. Зъ дѣйстного стану рѣчи мусимо ясно и отверто здати собѣ справу, щобы ухилити невôдрадні вôдносины та помогчи нашимъ пôдупавшимъ громадамъ. Не маємо намѣру заперечувати заслугъ положеныхъ В. Всечестностію въ интересѣ справы народнои, але знову не можемо вплывати не се, щобы укрывано дѣйстный станъ нашихъ вôдносинъ суспôльныхъ. Зъ уваги однакожь, що п. В. Король мôгъ дещо недокладно представити, прото не хотячи вôднимати голосу интересованымъ сторонамъ, переслали мы Ваші письма Хв. редакціи „Дѣла" до вôдповѣдного выкôристаня.

НОВИНКИ.

— **Списъ выборцѣвъ зъ 5 тои куріи у Львовѣ.** Наплывъ зголошуючихъ ся до президіи магістрату львôвского є дуже великій, бо за два днѣ зголосило ся до 600 особъ. Се мабуть треба приписати численнымъ вôдозвамъ соціялъ-демократôвъ, порозлѣплюванымъ по всѣхъ закуткахъ, а взываючимъ робôтникôвъ въ горячихъ словахъ, щобы не вôдтягали ся вôдъ голосованя. Вызначене 8-дневного речинця до зголошуваня опирає ся на розпорядженю міністерства, котрому не такъ ходить о докладный спісъ выборцѣвъ, якъ радше о сумаричный ихъ выказъ, щобы мати менше бôльше поняте о ихъ числѣ. Однако магістратъ не попрестає на сповненю порученя міністерства, а внѣсъ подане до власти краєвои о розписане правильнои конскрипціи выборцѣвъ, котрыхъ у Львовѣ буде 30.000

— **Плачене податкôвъ посредствомъ почтовыхъ касъ ощадности,** введене на пробу у Вѣдни и Долѣшнôй Австріи вôдъ 1 мая с. р, выказало добрі результаты тои полекшѣ для оподаткованыхъ. Въ маю заплачено въ Долѣшнôй Австріи 392,144 зр., а въ червни 113.000 зр. податкôвъ черезъ почтові касы ощадности. Держава зыскує въ той спосôбъ значну суму черезъ опроцентоване, а сторонамъ заощаджуєсь богато часу. Длятого то сей провізоричный спосôбъ плаченя податкôвъ має бути змѣненый на сталый, а вôдтакъ заведеный у всѣхъ краяхъ австрійскихъ.

— **Новый костелъ на Руси.** Въ Схôдници вôдбуло ся въ недѣлю 26 с. м. посвячене камѣня угольного пôдъ будову костела. Сей костелъ будують нафтярѣ, тожь и патрономъ для него выбрано св. Кінґу. Отъ и таке: На грунтахъ рускихъ селянъ вертять ямы за нафтою, а побôчь скромнои рускои церковцѣ здвигають величавый костелъ мурованый, такъ що Схôдничане небавомъ опинять ся на „чужôй не своѣй земли" въ имя поступу и цивілізаціи.

— **Сими днями** бувъ въ Чернôвцяхъ фельдмаршалъ-поручникъ ґр. Шуленбурґъ на инспекціи залоги. Кажуть, що окрôмъ того мала та подорожь на цѣли зôбране вѣдомостій про соціялістичні агітаціи мѣжь черновецкою залогою, бо по при одного фірера арештовано ще кôлькохъ воякôвъ, але все дѣяло ся дуже тихо, абы публика о тôмъ не довѣдала ся.

— **Въ греко-правосл. реальнôй школѣ въ Чернôвцяхъ** було въ минувшôмъ шкôльнôмъ роцѣ зъ початку 562 ученикôвъ а при кôнци лише 495. Пôсля походженя були зъ Буковины 335, зъ Галичины 62, зъ Румуніи 56; пôсля народности було 344 Нѣмцѣвъ (вразъ изъ 266 жидами), 60 Волохôвъ, 23 Русинôвъ, 65 Полякôвъ, 4 Чехи, 1 Французъ, 1 Анґлѣєць и 1 Москаль; а пôсля вѣроисповѣданя було 136 рим.-кат., 58 гр.-пр., 24 протестантôвъ 14 гр.-кат., 1 анґліканець и 266 жидôвъ. Все жидôвъ найбôльше.

— **Въ справѣ орґанізаціи выдѣлу лѣкарского у Львовѣ** пише Przegląd lekarskій: Доходять насъ вѣсти зъ Вѣдня, що отворене и обсаджене клінікъ мабуть вôдложено на початокъ року шкôльного 1897, длятого медики, котрі теперь скôнчили 4 пôврôкъ, розпôчнуть студіи клінічні не въ пôвроцѣ VI, якъ вымагає устава: але въ VII, маючи вже тôлько 4 пôвроки на вôдбуте приписаныхъ и не приписаныхъ але конечныхъ клінікъ. Крôмѣ науки клінічнои припадають на IV и V рôкъ ще инші выклады, а цѣлый той матеріялъ не дасть ся переробити за 4 пôврока и може выйти таке, що докторанды будуть приневолені лишити ся на XI пôврôкъ, або скôнчати університетъ зъ неповнымъ образованемъ клінічнымъ, а одно и друге для нихъ кривда. Але на тôмъ ще не конець, бо вже въ жовтни мають начати ся выклады въ патольоґіи загальнои, анатоміи патольоґічнои, фармакольоґіи, а о именованю професорôвъ на тоті катедры до тои поры анѣ чутки. Медики львôвскі, котрыхъ слушно той станъ рѣчей непокоить, задумують розбрити ся по нашихъ университетахъ и може стати ся таке, що коли вкôнци правительство обсадить катедры, слухачѣ не обсядуть лавокъ.

— **Хмароломъ** навѣстивъ д. 23 с. м. повѣтъ березôвскій. Воды выступили зъ берегôвъ потокôвъ о наробили богато шкоды замулюючи поля, забираючи збôже и живый инвентарь та зрываючи мосты и дороги. Въ селѣ Поромбцѣ вода забрала 6 будынкôвъ. Шкода дуже велика.

— **Огнѣ.** Въ Ступкахъ (пов. тернопôльского) выбухъ огонь дня 21 с. м. въ само полудне и знищивъ забудованя господарскі селянина Ив. Товмацкого, потôмъ перекинувъ ся на будынки Войтка Постола, а зъ-вôдси на будынки двôрскі Кароля Вислевского. Шкода двохъ першихъ господарѣвъ необезпечена выносить 1000 зр. а будынки двôрскі були обезпечені на 15.000 зр. — Въ Боянци (пов. жовкôвского) погорѣло дня 22 с. м. 48 господарствъ, зъ 300 будынками. Въ огни погибло трое людей: дитина въ колысцѣ; хлопчина 13 лѣтный и женщина, котра зъ горѣючои хаты хотѣла зôскринѣ забрати грошѣ. Кôлька особъ попарило ся, а не всюды выратовано живый инвентарь. Шкода велика, але поки що ще не обчислена.

— **Найвысша рада здоровля** орекла, що держава повинна закономъ управильнити справу гіпнотизму. Рада здоровля, опираючи ся на дотеперѣшнихъ доcлѣдахъ, зазначує, що сей субтельный рôдъ психотерапіи въ непокликанôй, незручнôй руцѣ мôгъ бы велику шкоду принести здоровлю нервôвъ и ума, черезъ що є правомъ и обовязкомъ адміністраціи державнои наглядати надъ тымъ и дбати, щобы надъужиtване гіпнотизму не потягнуло за собою шкôдныхъ наслѣдкôвъ.

— **Рада шкôльна краєва** постановила вôдъ вересня с. р. народнымъ учителямъ IV-тои клясы зъ патентомъ до шкôлъ выдѣловыхъ платити рôчно 660 зр.

— **Катихитомъ** при женьскôй семинаріи учительскôй въ Перемышли именованый о. Максимъ Копко.

— **Нещасні пригоды.** Дня 21 с. м. въ Щавници, 4 ученикôвъ ґімназіяльныхъ плыло лодками по Дунайци, але зъ неосторожности перевôзникôвъ лодка вывернула ся, и одинъ зъ нихъ Кар. Найндъ, ученикъ VII кл. ґім. въ Новôмъ Санчи утопивъ ся. — Въ Мостахъ великихъ втопивъ ся 20 с. м. вôзникъ о. Корженьского зъ Торокъ, плавлячи конѣ.

— **До историіи австрійского гимну народного.** Іосифъ Гайднъ (род. 31-го марта 1732 въ Роравѣ коло Бруку надъ Литавою, умеръ 31 го мая 1809 у Вѣдни) пôзнавъ пôдчасъ свого побуту въ Анґліи трогаючій вплывъ британьскои пѣснѣ національнои „Боже хорони короля" (God save the King). Повернувши 1794 року до Вѣдня, высказавъ вôнъ свому добродѣєви Бернардови бар. van Светинови, — що будучи реформаторомъ всѣхъ справъ науковыхъ въ Австріи вплывавъ якъ найкориснѣйше на всѣ дѣла штуки и науки та стоявъ тодѣ на чолѣ великого музикального товариства, — бажане, щобы й Австрія отримала подôбну пѣсню, котра бы одушевляла Австрійцѣвъ въ борбѣ за володаря и вôтчину; заразомъ высказавъ Гайднъ готовôсть, уложити такій гимнъ. Светинъ переказавъ сю гадку президентови правительства нижно ракуского Францу ґр. зъ Зауравъ, котрый привитавъ предложене Гайдна зъ великою радостію, обѣцюючи собѣ зъ такои пѣснѣ въ тодѣшнôмъ прикрôмъ положеню Австріи великій успѣхъ; вôнъ поручивъ проте проф. естетики при Терезіянумъ Леопольдови Гашцѣ уложити поезію, а Гайднъ перенявъ композицію гимну. Въ сѣчни 1797 року повôнчили оба свою роботу. Дня 12 го лютого 1797 р., въ день уродинъ цѣсаря Франца, вôдспѣвано новый гимнъ народный въ зимовôмъ театрѣ въ присутности цѣсарскои родины по разъ першій публично. Гимнъ народный Гайдна принято зъ одушевленемъ и вôнъ ставъ ся небавомъ загальнымъ добромъ всѣхъ народôвъ Австріи. Коли по смерти цѣсаря Франца въ р. 1835 перенявъ цѣсарь Фердинандъ правлѣнє, уложивъ проживаючій тодѣ у Вѣдни Кароль де Гольтай на вôзване нові слова до гимну народного, вôдповѣдаючі змѣненымъ обставинамъ що й остали въ уживаню ажь до вступленя на престолъ цѣсаря Францъ Іосифа I. (1848). Пôдъ правлѣнемъ цѣсаря Францъ Іосифа I. не було сперву автентичного тексту гимну народного, бо уживано кôлька текстôвъ. Въ р. 1853 поручено I. Ґ. Зайдльови (родж. 21-го липня 1804 у Вѣдни, померъ тамъ же 17 го липня 1874) уложити нові слова. Єму завдячуємо теперѣшный текстъ, признаный найвысшимъ вôдручнымъ письмомъ зъ дня 27-ого марта 1854 р. за автентичный. Коли зъ часомъ стали вживати рôзні вôдмѣнні мельодіи, призначило ц. и к. державне міністерство войны въ цѣли одностайности мельодіи на пôдставѣ ориґінальнои музики Гайдна нормальну мельодію для войсковои музики, котра була одобрена найвысшимъ рѣшенемъ зъ дня 6 го цвѣтня 1890 р. Сю нормальну мельодію, котру вôдъ теперь належить уважати за одиноку важну, приписало ц. к. міністерство вѣроисповѣдань и просвѣты для всѣхъ шкôлъ и науковыхъ заведень пôдчиненыхъ міністерству просвѣты.

— **Подвиги цивілізаційні Нѣмцѣвъ въ Африцѣ.** У всхôднôй Африцѣ въ однôй нѣмецкôй кольоніи увязнено одного цивілізатора, котрый въ страшный спосôбъ збиткувавъ ся надъ муринами и допускавъ ся найпоганѣйшихъ злочинôвъ. Се управитель товариства плянтацій „Буршірігофъ", якійсь Фридрихъ Шредеръ, прозваный „фляшковымъ Шредеромъ" для того, що однôй муриньскôй дѣвчинѣ проваливъ голову фляшкою вôдъ пива за то, що на него дивила ся. Муринôвъ каравъ вôнъ въ сей спосôбъ, що вкладавъ имъ руки въ прасу до копійованя, а потôмъ прикручувавъ такъ сильно, що ажь пальцѣ пукали и кровь текла. Въ тôй позѣ казавъ имъ стояти кôлька годинъ. За такі злочины, якъ и зневолене муриньскихъ дѣвчатъ увязнено єго и вôдставлено до вязницѣ въ Танґа.

— **Дрôбні вѣсти.** Въ Станиславовѣ упокоила ся Ольга Конкольняковна, донька д-ра Юрія Конкольняка лѣкаря. — Маршалокъ краєвый ґр. Ст. Бадені приѣхавъ въ четверъ до Городка, де оглянувъ школу краєву до управы льну и конопель а вôдтакъ люструвавъ выдѣлъ повѣтовый.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Президентъ міністрôвъ именувавъ инжінерôвъ: Ив. Юрчиньского, Генр. Стоя, Волод. Скварчиньского и Фр. Блюма старшими инжінерами; адъюнктôвъ будôвництва: Іос. Опольского, Ф. Фелькля, Ант. Гавфа, Ф. Ґлятмана, Як. Малиновского и Стеф. Найгофа инжінерами при державнôй службѣ будôвничôй въ Галичинѣ. — Радникъ рахунковый Фр. Рекъ, именованый старшимъ радникомъ рахунковымъ. — Комісарь повѣтовый Меч. Александровичь и ревідентъ рахунковый Ант. Саликъ именовані радниками рахунковыми въ департаментѣ рахунковôмъ намѣстництва. — Кандидатъ нотаріяльный въ Яслѣ, Ст. Дембицкій, именованый нотаремъ въ Жмигородѣ. — Окôнченый слухачь львôвскои політехніки Генр. Постеръ именованый провізоричнымъ адъюнктомъ будôвництва при галицкôй дирекціи почтъ и телеґрафôвъ.

— **Конкурсы.** Маґістратъ мѣста Львова розписує конкурсъ на пять мѣсць безплатнои науки спѣву сольового въ школѣ товариства „Лютня". Стараючі ся мають выказати ся, що: не розпоряджають вôдповѣдными фондами на науку спѣву, и що учили ся вже спѣвати та осягнули въ тôмъ напрямі якісь результаты. Старати ся о безплатну науку можуть такожь тоті, котрі въ минувшôмъ роцѣ користали вже зъ того добродѣйства. Наука тревае одинъ рôкъ. Поданя вносити до маґістрату мѣста Львова до д. 31 серпня с. р.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На фондъ запомоговый тов. „Акад. Громада" у Львовѣ** зложили Вп. Добродѣѣ: Олекса и Ольга Пристаѣ зъ Пôдгорець коло Золочева 2 зр., Мостовичь Прокôпъ зъ Станиславова 50 кр., Иванъ Ясеницкій зъ Гринявы 2 зр., Д-ръ Михайло Дорундякъ зъ Борщева 5 зр., А. Заячковскій совѣт. скарб. зô Львова 3 зр., о. М. Жарскій зъ Стропятина 1 зр., Г. Семенюкъ зъ Баналюки 2 зр., Д-ръ А. Кулачковскій зъ Вѣдня 1 зр. — Всѣмъ тымъ Вп. Добродѣямъ складаємо отсимъ сердечну подяку. За Выдѣлъ „Акад. Громады" у Львовѣ: *Иванъ Раковскій* голова, *Остапъ Весоловскій* членъ выдѣлу.

Телеґрамы „Дѣла"

Будапештъ 28 липня. Опозиція напирає на правительство, щобы чимъ скорѣйше старало ся справу квотову полагодити корисно для Угорщины; коли бы ся справа не прийшла передъ соймъ разомъ зъ иншими справами угодовыми, то опозиція готова обструкцією спинити угоду.

Лондонъ 28 липня. Доносять зъ Царгороду, що прибувъ тамъ зъ Креты Абдуляхъ паша.

Парижь 28. липня. Въ недѣлю лютила ся тутъ и въ околици страшна буря и поробила величезні шкоды. Зъ 6 бальонôвъ, що пущено тои днины, 4 пропало безъ вѣсти, а зъ двохъ повыпадали аеронавты; двохъ погибло, инші покалѣчили ся.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. М. Кн. въ Гн. До кôнця липня. — **Вп. Я. Ян. въ Щи.** Такъ. — **Вп. Г. Сѣ. въ Тр.** *Годять ся.* — **Вп. П. Го. въ Ро.** Бажана адреса: Головецко п. Козьова. — **Вп. А. Бо. въ Др.** Аркушь 9 бажанои повѣсти не можемо выслати, бо вычерпаный.

НАДÔСЛАНЕ.

МАРІѢВКА Заведене водолѣчниче побôчь Львова п. Львôвъ.

Ново прибули: велика саля гідропатична, двокомôрні купелѣ електричні проф. Ґертнера, ligno-sulfid ингаляціи. Знаменита кухня. Мѣрні цѣны.

212 3—3

Змѣна льокалю

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА

КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „Коперникомъ"

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкôй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєня електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя зъ провінціи зворотно.

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.

4185

Альбумъ заслуженыхъ Русинôвъ.

Цѣна 70 кр.

Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта".

Портретъ Тараса Шевченка.

Цѣна 50 кр.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта".

АТЕЛІЄ

дентистично-технічне

для вставлюваня цѣлыхъ щокъ, поодинокихъ кусникôвъ и всякихъ направокъ

Амаліи Шеферовои

при ул. Вôрменьскôй ч. 3. [Дôмъ Народный].

219 1—0

Сита зъ волосѣня, почвôрні, до фасованя по зр. 1, 140 и 160 Машинки американьскі до сѣканя мяса по зр. 4

поручає Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры).

МОРШИНЪ коло Стрыя.

Заведене водолѣчниче, купелѣ солянкові, боровинові, сонячні и рѣчні. — Електризоване, масажь, недуги нервôвъ, жолудка, кишокъ, горла, дышокъ, недуги жѣночі, ревматизмъ. Удержане въ заведеню вôдъ 15 зр, зъ лѣченемъ вôдъ 22 зр. тыжднево.

138 33-34

Д-ръ Тышковскій.

УЧИТЕЛЬ орґанъ руского товариства педаґоґічного двотыждневникъ педаґоґічно-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 2., Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 160 кр. на чверть року 1 зр.

Вже выйшла

перша велика народописна

КАРТА

україньско-руского народу.

Зладжена

Д-ромъ Григоріємъ Величкомъ

а выконана въ робôтни Андрея Андрейчина літоґрафа у Львовѣ, коштомъ и заходомъ Товариства „Просвѣта" у Львовѣ.

Замовляти можна въ Товариствѣ „Просвѣта" у Львовѣ (ринокъ ч. 10, I. поверхъ).

Цѣна книгарска карты: 3·50 зр. а для членôвъ Товариства „Просвѣта" и для передплатникôвъ „Зорѣ": 2·50 зр. за примѣрникъ.

Замовляючі зволять долучити 50 кр. на кошты пересылки.

Карта выконана въ 19-ти краскахъ и налѣплена на полотнѣ.

9—12

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець Иванъ Белей. Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Паперъ въ фабр. Черляньскои. З друкарні Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 159. Львôвъ, Середа 17 (29) липня 1896. **Рôчникъ XVII.**

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и руснихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Кржановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року	3 зр
на чверть року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямації неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта

Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одного стрôчки инсератовои або ѣи мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесеня приватнѣ числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

Вôдпекують ся.

Зъ нагоды мѣжнародного конґресу роббтничого, котрый зачавъ радити минувшои недѣлѣ въ Лондонѣ, заговорила праса о квестіи независимости Польщѣ, а то зъ тои причины, що мѣжь резолюціями, якѣ мають бути ухваленѣ на конґресѣ, находить ся такожь одна резолюція, порушуюча ту квестію. Именно вôдпоручники польскои соціялъ-демократіи мають предложати до ухвалы ось яку резолюцію:

„Зваживши, що закрѣп щене одного народу другимъ може лежати лишь въ интересѣ капіталістôвъ и деспотôвъ, але для роббтницного населеня народу, якъ угнетаючого такъ и угнетеного, ѣ въ рôвнôй мѣрѣ погубне; — зваживши, що передовсѣмъ россійска держава, котра свои внутрѣшнѣ силы и внѣшне значѣне черпае зъ закрѣпощеня и подѣлу Польщѣ, есть безнастанною небезпечностію для розвитку цѣлого мѣжнародного роббтницного руху — рѣшае конґресъ, що независимôсть Польщѣ есть доконечнымъ постулятомъ політичнымъ зарôвно якъ для цѣлого мѣжнародного руху роббтницкого такъ и для польского пролетаріяту.“

Такимъ чиномъ маѣ взяти ся пôдъ дискусію мѣжнародного конґресу соціялъ-демократôвъ квестія чисто національна. На такихъ конґресахъ въ минувшихъ рокахъ оминано досыть старанно всякѣ квестіи національнѣ, н. пр. квестію альзатско-льотарінґску, щобы не вразити чувства національнѣ участниковъ, бо якъ и не силувати ся, а вее въ-пôдъ зверхнои шкаралупки интернаціональнои выклюе ся питоменнôсть расова, а тогдѣ зъ шумно голошеного оклику: пролетаріяты всѣхъ народôвъ подайте собѣ руку! выйшло бы щось цѣлкомъ противного. Симъ разомъ польска квестія національна не перепиняе соціялъ-демократамъ до згôднои ухвалы резолюціи, бо се господарѣвъ конґресу: Анґлійцѣвъ, Французôвъ и Нѣмцѣвъ анѣ не болить анѣ не пече. Такъ треба розумѣти згадану резолюцію, а замѣтна она хиба тымъ, що дасть нагоду ґазетамъ писати статьѣ на ѣи тематъ.

Однакъ найцѣкавѣйше въ тôмъ всѣмъ становище прасы польскои до згаданои резолюціи. Ото праса польска вôдпекуе ся резолюціи, всякои звязи зъ вôдпоручниками польскои соціялъ-демократіи та всѣхъ ѣи дѣлъ. Деякѣ ґазеты уважають резолюцію просто провокацівю, выкликаною ворогами народу польского въ тôй цѣли, щобы дати можность правительствамъ россійскому и прускому до бôльшого давленя Полякôвъ. Не наша рѣчь выдавати судъ о тыхъ вôдзывахъ праесы польскои. Намъ иде лишь о сконстатоване ось якого факту.

Майже кождои сесіи соймовои припадае честь котрому небудь зъ польскихъ послôвъ, найчастѣйше демократамъ à la Щепановскій, palnąć mówkę на тематъ політичный, въ котрôй безъ всякихъ застережень зазначуе ся за остаточну цѣль всѣхъ Полякôвъ: вôдбудувати независиму Польщу. За таку промову лунають оплески, а коли сеи сесіи селянинъ посолъ Бойко позваживъ ся высказати сумнѣвы въ щирôсть такихъ слôвъ, посыпались слова обуреня и ще разъ торжественне запевнене. Таке пôдтримуване духа „народового“ проводирѣ польскѣ практикують вôдъ давна при кождôй нагодѣ. Коли-жь теперь и польскѣ соціялъ-демократы хотѣли забавити ся въ патріотизмъ, то вся праса польска велить польскôй суспôльности вôдпекати ся тои резолюціи. А прецѣ остаточна цѣль, якъ резолюціи соціялъ-демократôвъ, такъ и програмы політичнои галицкихъ демократôвъ, одна и та сама — независимôсть Польщѣ. Рôзница въ нихъ хиба та, що соціялъ-демократы хотѣли бы мати Польщу зъ ладомъ соціялістичнымъ, а демократы зъ давнымъ ладомъ шляхотскимъ. Отъ тутъ и причина того обуреня та вôдпекуваня праесы польскои. Готовѣ выречи ся навѣть не зависимои вôтчины, коли бы она мала прийти зъ рукъ соціялъ-демократôвъ. Чи жь не показуе се ще лѣпше правду закиду лицемирства, якѣй кинувъ п. Бойко менерамъ польскимъ: шляхтѣ и демократамъ разомъ? Вмѣли розбудити чувство національне якъ у хлопа такъ и роббтника польского, а коли они оба заговорять теперь о Польщи, то сейчасъ пôдносить ся крикъ: засѣ тобѣ до того, бо муешь выказати ся найперше дипльомомъ шляхотскимъ. Старѣ порози не такъ легко выкорѣнити.

Переглядъ часописей.

[Праса польска о гаслѣ выборчôмъ центрального комітету польского.]

Якъ вѣдомо, презесъ центрального комітету польского ґр. Войтѣхъ Дѣдушицкій оголосивъ вôдозву, въ котрôй представивъ, якими засадами повиненъ руководити ся загалъ польскій що-до кандидатôвъ при найблизшихъ выборахъ послôвъ до рады державнои. Пересвѣдченя політичнѣ кандидатôвъ — сказано у вôдозвѣ — не будуть рѣшати, лишь кандидаты мусять заявити, що не зломлять солідарности „кола“ и будуть его членами. Се гасло выборче одобрила праса польска зъ выимкою Kurjer-a Lwowsk-ого и кôлькохъ меншихъ часописей провінціональныхъ.

Мѣжь иншимъ *Kurjer Przemyski* въ статьи „Bajki panie Wojciechu...“ вôдмавляе всякои стôйности гаслу выборчому и не уважае „солідарности кола“ обовязкомъ національнымъ кождого Полякa.

Політика Галичины — пише Kurjer Prz. — маѣ по нинѣшный день знамя панованя шляхотского. Правительство кланяе ся на кождôмъ кроцѣ галицкôй шляхтѣ; занменовано чотирохъ Полякôвъ зъ табору консервативного міністрами австрійскими; бюрократія абдикувала передъ шляхтою, кн. Сангушка въ маршалка краёвого именовано намѣстникомъ, а ґр. Бадені ставъ натомѣсть маршалкомъ.

Розбираючи дѣяльность „кола польского“ такъ пише Kurjer Przem.: За коломъ стоить всѣхъ дотеперѣшныхъ выборцѣвъ разомъ зъ Русинами 555.226, се значить майже 40% всѣхъ дорослыхъ мужчинъ въ краю. Прочѣ 60% не мають тамъ нѣякои репрезентаціи, бо члены кола були выбранѣ пôсля ординаціи выборчои, опертои на заступствѣ интересôвъ. Въ колѣ засѣдае 40 шляхтичѣвъ, 11 ґрафôвъ. Такъ отже Галичина числячи 6,524.964 мешканцѣвъ, зъ котрыхъ найбôльше пять шляхтичѣвъ припадае на 1000 мешканцѣвъ, маѣ мати въ колѣ ажь 51 людей того рода. Чи такъ маѣ выглядати репрезентація интересôвъ и народова? Де хлопство? Де роббтники? — Коло вôдъ 15 лѣтъ „не робить трудности“ правительству; коло не веде борбы зъ правительствомъ о свободы горожаньскѣ; на 119 интерпеляцій, внесеныхъ до правительства за панованя чотирохъ міністрôвъ Полякôвъ, „одна“ выйшла вôдъ кола; о кривды галицкѣ упоминали ся въ парляментѣ антісеміты, Русины, ліберали, Чехи, Пернерсторферъ, Кронаветеръ, ино не коло польске. Коло веде т. зв. політику династичну. Коло не зробило нѣчого на поли реформъ соціяльныхъ; не подбало о долю роббтникôвъ рôльничихъ и лѣсовыхъ. Прикладаючи руку до всякихъ „реформъ“, плывучихъ вôдтакъ до кишенѣ бôльшои посѣлости, зазначало коло польске завсѣгды интересы шляхотскѣ за найблизшѣ своему серцю. Політика кола въ напрямѣ розширеня правъ горожаньскихъ, якъ н. пр. загальне голосованя зазнала пораженя въ проектѣ Рутовского. Реформа законôвъ прасовыхъ, закона о зборахъ и стоваришеняхъ, закона карного и т. д., все те для кола на стôлько нетнуе, на скôлько дае нагоду дальшого заостреня приписôвъ, стѣсняючихъ свободы горожаньскѣ, на котрыхъ надмѣръ мабуть найбôльшій ретроґрадъ не буде въ Австріи жалувати ся. — Вкôнци дорѣкае Kurjer Przem. колу и за его „народову“ політику, вытыкаючи мовчане въ справѣ кривдъ и гнету народу польского въ Россіи и Прусіи, та въ справахъ національныхъ Полякôвъ на Шлеску.

Солідарнôсть кола польского — кôнчить Kurjer Przem. — се паробокъ на службѣ двôрскôй. Вôдозва ґр. Войтѣха се фразы противорѣчнѣ правдѣ. Прочь зъ солідарностію! Bajki pleciecie p. Wojciechu... Дôстанете добру вôдповѣдь вôдъ новыхъ выборцѣвъ, бо они инакше розумѣють політику принципіяльну, соціяльну и національну.

А зновъ „*Monitor*“ добачае у вôдозвѣ ґр. Войтѣха „абдикацію обшарниковъ“ зъ верховодства въ політицѣ. Скôлько разôвъ — пише Monitor — оббае ся публично фільософъ зъ Єзуполя въ имени своеи кліки, завсѣгды се выпадае дуже нещасливо и чимъ разъ бôльше свѣдчить о абдикаціи обшарниковъ зъ всѣляких забаганокъ и зô становища, заосмотреного девізою: noli me tangere. Абдикація и цофане чимъ разъ замѣтнѣйшѣ, а суть они наслѣдкомъ напору масъ людовыхъ, котрѣ чи то по селахъ чи по мѣстахъ чимъ разъ бôльше выступають на арену політичну и орґанізуються у фалянґи. Доказомъ сеи абдикаціи суть двѣ вôдозвы ґр. Войтѣха, выданѣ въ недовгôмъ часѣ: одна торôкъ передъ выборами соймовы-

---

Медичный університетъ жѣночій въ Россіи.

Квестію допущеня женщинъ до студій медичныхъ въ Россіи порѣшено вкôнци прихильно. Сенатъ державный дозволивъ отворити медичный університетъ жѣночій въ Петербурзѣ, а царь Николай II. затвердивъ сю ухвалу. Въ наслѣдокъ сего привертае ся россійскимъ женщинамъ право, яке они мали ажь до 2 серпня 1882 р., коли то указомъ царя Александра III. закрыто жѣночѣ курсы лѣкарскѣ, истнуючѣ при николаѣвскôмъ шпитали войсковôмъ. Петицій многихъ науковыхъ корпорацій, щобы допущено женщинъ до медичныхъ выдѣлôвъ при всѣхъ університетахъ россійскои держави, россійске правительство не увзгляднило.

При науцѣ женьскихъ лѣкарѣвъ въ медичнôмъ університетѣ жѣночôмъ въ Петербурзѣ буде класти ся найбôльшу вагу на полôжництво та на жѣночѣ и дѣточѣ недуги. Наука університетска розложена на чотари роки. По скôнченю науки въ університетѣ студентки обовязанѣ вôдбути практику черезъ 1—3 роки въ заведеняхъ полôжничихъ та шпиталяхъ жѣночихъ и дѣточихъ пôдъ проводомъ досвѣдныхъ лѣкарѣвъ. Въ институтѣ будуть выкладати ся отсѣ предметы: анатомія, загальна патольоґія, спеціяльна патольоґія, терапія, діяґноза, медична хемія, орґанічна и неорґанічна хемія, фізика, мінеральоґія, ботаніка, воольоґія въ порôвнуючою анатомією, фармакоґнозія и фармація, фармакольоґія вразъ зъ рецептурою, наука о водахъ мінеральныхъ, патольоґічна анатомія вразъ въ патольоґічною гістіольоґією, полôжництво (зъ клінічною практикою), недуги жѣночѣ и дѣточѣ (клініки), ґіґієна, хірурґія и десмурґія, операціи полôжничѣ, сіфілідольоґія зъ дерматольоґією (клініки), офтальмольоґія (клініки), недуги нервôвъ и ума (клініки). До института будуть принятѣ лишь женщины-христіянки, не молодшѣ якъ 20 лѣтъ а не старшѣ по-надъ 35 лѣтъ; число студентокъ установляе міністеръ просвѣты. Щобы бути принятымъ треба выказати ся передовсѣмъ свѣдоцтвомъ поліціи що-до політичнои „благонадежности“, а такожь дозволомъ родичѣвъ або опѣкунôвъ. Студентки мусять мати скôнчену ґімназію жѣночу або рôвностепенне заведене наукове та доповняють испытъ зъ обохъ языкôвъ старинныхъ.

Студентки, що скôнчили зъ успѣхомъ медичный факультетъ, дôстають дипльомъ на женьского лѣкаря и мають право вôдбувати въ цѣлôй державѣ вôльну практику лѣкарску и яко спеціялістки до жѣночихъ та дѣточихъ недуґъ, вôдтакъ занимати посады по шпиталяхъ жѣночихъ и дѣточихъ та при институціяхъ поліціи моральности. До публичныхъ шпиталѣвъ не будуть допущенѣ женьскѣ лѣкарѣ, такъ само не можна ихъ покликувати на лѣкарѣвъ до бранки войсковои або судово медичныхъ комісій. За науку въ институтѣ, котрый стоить пôдъ управою міністерства просвѣты и куратора петербурґского округа шкôльного, платить ся рôчно сто рублѣвъ. Отворене институту маѣ наступити въ днемъ 1 сѣчня 1897 р. Удержане института забезпечене безъ помочи державнои; прихильники образованя жѣночого въ Россіи зложили 576.490 рублѣвъ на цѣли института.

Судячи зъ великои охоты россійского жѣноцтва до высшого образованя, можна надѣяти ся, що число студентокъ въ новôмъ институтѣ буде досыть значне. Се слѣдне хочь бы зъ того, що въ петербурґскихъ „высшихъ курсахъ женьскихъ“ на вôддѣлахъ исторично-фільольоґічнôмъ и математичнôмъ теперь вже 570 студентокъ, коли при отвореню курсôвъ було ихъ ино 1880. А потреба женьскихъ лѣкарѣвъ въ Россіи чейже бôльша, якъ жѣнокъ съ фільольоґічнымъ и математичнымъ образованемъ. И такъ н. пр. въ ґубернiи єнисейскôй припадае одинъ лѣкарь на 26.445 квадр. верстъ або на 17.180 душь населеня. Пôдъ теперѣшну пору вôдбуваѣ въ Россіи практику 554 женьскихъ лѣкарѣвъ, котрѣ покôнчили науку въ николаѣвскôмъ шпитали войсковôмъ. Зъ того числа практикуе вôльно 291, въ службѣ земствъ було 28, при женьскихъ заведеняхъ науковыхъ маѣ посаду лѣкарѣвъ 33, а таке саме число по приватныхъ и жидôвскихъ шпиталяхъ, при мѣскихъ шпиталяхъ 31, мѣсними лѣкарями ѣ 17 женщинъ, при заведеняхъ полôжничихъ 10, по фабрикахъ 3, за ляборантôвъ 4, по асиляхъ 2. Загальне число лѣкарокъ въ Россіи пôсля урядовыхъ датъ выносить 691.

Змаганя, подати россійскôй женщинѣ можность побирати медичне образоване, сягають давныхъ часôвъ. Вже въ 1757 р. выдала тогдѣшна россійска „медична канцелярія“ инструкцію, котрою поручено лѣкарямъ и акушерамъ выкладати „цѣлу колеґію“ о полôжництвѣ, анатоміи и т. п. акушеркамъ та ихъ ученицямъ. Вѣленьскій університетъ найточнѣйше выконавъ сю инструкцію, бо тамъ були спеціяльнѣ выклады зъ анатоміи, фізіольоґіи и клівічныхъ квестій для акушерокъ, окремо вôдъ студентôвъ. *Крôмъ сего університету, обмежало ся образоване акушеронъ майже выключно лишь на науку при заведеняхъ полôжничихъ*, такъ що лишь дуже мале число акушерокъ могло побирати науку. Се спонукало зъ часомъ управу медичну запорядити, що допущено акушерки до науки при клінікахъ університетскихъ. Самостôйнѣ заведеня науковѣ для акушерокъ появляють ся ажь въ половинѣ сего столѣтя. И такъ першу школу отворено въ 1856 р. въ Мітавѣ. Міністерство справъ внутрѣшныхъ старало ся завести пôсля взôрця мітавскои школы такѣ школы при всѣхъ ґуберніяльныхъ шпиталяхъ, але тôлькы въ двохъ мѣсцевостяхъ, въ Могилевѣ и Тулѣ тѣ заходы були успѣшнѣ. Згодомъ розширено програму наукову тыхъ шкôлъ, бо выкладано початки фармакольоґіи, лекціи хірурґіи та недуґъ жѣночихъ и дѣточихъ.

При кôнци 60 тыхъ рокôвъ, коли то переводжено ревізію постановъ законныхъ що-до медичныхъ степенѣвъ науковыхъ, многѣ знатнѣ медики порушили справу медичного образованя женщинъ. Предкладано утворити два степенѣ акушерокъ: степень звычайнои акушерки, котра бы учила ся въ заведеняхъ полôжничихъ, и степень „ученои акушерки“ зъ загальнымъ образованемъ лѣкарскимъ. Въ тôй цѣли мали бути отворенѣ спеціяльнѣ курсы якъ при медичнôй академіи такъ и при кôлькохъ иншихъ россійскихъ університетахъ. Тѣ проекты були одобренѣ въ цвѣтни 1870 р. на радѣ лѣкарскôй и выготовлено програму женьскихъ наукъ медичныхъ зъ чотиролѣтнымъ курсомъ. Тогдѣшный міністеръ вôйны Милютинъ вôднѣсъ ся зъ повною симпатією до сего проекту; рôвножь шесть університетôвъ заявило ся за тымъ, и въ сей способъ появивъ ся 6 мая 1872 р. памятный указъ, котрымъ дозволено отворити при медичнôй академіи „спеціяльнѣ курсы *для образованя ученыхъ акушеронъ*“. Тѣ курсы зъ фреквенцією 300 студентокъ тревали до 1876 р. Пôсля орѣченя войсково-медичнои управы тѣ курсы показали, що студентки були способнѣ присвоити собѣ не лишь тѣ науки, котрѣ имъ подавали ся пôсля обмеженои програмы, але ще и дальшѣ вѣдомости зъ медицины, — длятого згадана управа була тои гадки, щобы тѣ курсы стали бôльше самостôйнѣ, були вôдлученѣ вôдъ академіи медичнои а приднѣленѣ до николаѣвского шпиталю войскового та часъ науки зъ чотирохъ на пять лѣтъ пôдвыщеный. *Дня 4 марта 1876 р.* появивъ ся дотычный указъ. Въ два роки опôсля порушивъ инспекторъ войско-

ми, а друга теперь передъ выборами до рады державнои. Въ першій вôдозвѣ горлано: не выбирайте людей о яркихъ пересьвѣдченяхъ політичныхъ „wywrotowców“, — а въ теперѣшній вôдозвѣ кличуть: выбирайте кого хочете, навѣть самого чорта, кобы лишь до кола належавъ. Чують обшарники, що зле зъ ними буде. Надѣймо ся, що по одній абдикаціи пôйдуть дальшій въ скоршôмъ темпѣ. Недалека будучность се покаже!

Дописи „Дѣла”

Зъ Золочева.

[Безчинность Русинôвъ. — Господарна польско-жидôвска].

Переглядаючи дописи „Дѣла“, читаємо часто про житє народне, просвѣтне та політичне, чого у насъ въ Золочѣвщинѣ, на жаль, анѣ слѣду. Ще декотрій села повѣту золочѣвского проявляють меншій або бôльшій рухъ, але самъ Золочѣвъ належить дѣйстно до одного зъ найгôрше занедбаныхъ мѣстъ галицкихъ. Тутъ всюды темно тай глухо. Причина сего въ тôмъ, що мѣжь тутешною рускою интеліґенціею нема людей охочихъ та щирыхъ до народнои працѣ. Маємо поважне число Русинôвъ, займаючихъ видѣйше становище въ урядахъ, — але що зъ того. Они волять догоджувати власній амбіціи, а уникають всьо, що руске, або просто противъ свого ворогують. Зате для „braci Polaków“ суть они завсѣгды и всюды на выслугахъ. И такъ: записують ся до „Sokoła“, тамъ устроюють фестины получений въ рôзныма „шопкама“; дальше належать до „Towarzystwa muzycznego“, выспѣвують рôзній „маршѣ соколôвъ“ и. пр. До того дôйшло, що Русинъ [судья Д.] есть дірігентомъ сего товариства и не жалуе анѣ труду анѣ часу два разы на тыждень вôдбувати всѣлякій пробы. До него то удавались давнѣйше нашій мѣщане зъ просьбою, щобъ обнявъ провôдъ хору мѣщаньского за вôдповѣднымъ вынадгородженемъ, однакъ вôнъ не приймивъ сего предложеня, уважаючи за не вôдповѣдне стыкати ся въ простыми людьми, бо що-жь бы сказали на те „bracia“, а они суть дуже вразливій на такій рѣчи, якъ розбуджене мѣщанъства. Такихъ людей въ Золочевѣ маємо много, котрыхъ власне, питоме и руске житє нѣчого не обходить, а зате при якôй небудь манiфестаціи устроюваній Поляками они першій докладають своихъ рукъ.

Скаже хтось, тажь маєте священникôвъ, котрій богато можуть зробити для свого народу. Такъ есть, але у насъ цѣлкомъ противно. Вправдѣ маємо двохъ душпастырѣвъ: декана о. Ч. и сотрудника о. Г., але що зъ того. Они кажуть, що „політикою не варта займати ся, бо то не поплачуе“. Если хто такихъ принципôвъ держить ся, то не диво, що

во-медичныхъ заведень, Козловъ, справу, щобы тымъ женщинамъ, котрій покôнчили лѣкарскій курсы при николаѣвскôмъ шпитали, надати право свобôдного выконуваня лѣкарскои практики на рôвни зъ мужчинами-лѣкарями. Въ наслѣдокъ того указомъ зъ 6 цвѣтня 1879 р бувъ уповажненый міністеръ справъ внутрѣшныхъ признавати студенткамъ, що покôнчили курсы, повне право лѣкарскои практики а именно на жаданя ґубернаторôвъ въ наслѣдокъ просьбъ земствъ и иныхъ институцій. Въ р. 1880 надано студенткамъ николаѣвского шпиталю вôдзнаку грудну и тымъ способомъ признано имъ также внѣшно право выконуваня свобôднои практики лѣкарскои.

Але зъ часомъ тѣ симпатіи, зъ якими круги правительственній вôдносили ся до змагань женщинъ за медичнымъ образованемъ, зачали чимъ разъ бôльше меншати, а то задля того, що бôльше число студентокъ показало ся „неблагонадежными“ пôдъ взглядомъ політичнымъ и належало до тайныхъ заговорôвъ політичныхъ. Тожь указомъ 5 серпня 1882 р. закрыто жѣночій курсы медичній.

Значнѣйша часть россійскои суспôльности негодувала за се закрытє жѣночихъ курсôвъ. Надсылано петаціи, якъ вôдъ приватныхъ осôбъ такъ и земствъ. Въ наслѣдокъ сего поручено указомъ зъ 19 падолиста 1882 р. розслѣдити справу высшого жѣночого образованя медичного окремôй комісіи пôдъ проводомъ міністра справъ внутрѣшныхъ. Членами комісіи були именованій: міністеръ вôйны, міністеръ народного просвѣченя, управитель канцелярии для институцій царицѣ Марии и надпрокураторъ синоду.

Комісія рѣшала згадану справу черезъ 13 лѣтъ, бо ажь сего року запала ухвала, що має бути отвореный въ Петербурзѣ жѣночій институтъ медичный зъ чотиролѣтнымъ курсомъ науки. Такъ отже женщины-лѣкарѣ, котрій були засуджений вже майже на вымертє въ Россіи, вôдживають на ново и можна надѣяти ся, що вже нѣколи бôльше не переведуть ся.

у насъ така темнота и мертвеччина. — Есть у насъ и філія „Просвѣты“, але вже заснѣтила ся. Послѣдній зборы були тому два роки, а вôдъ сего часу анѣ чувати, що тамъ дѣе ся. Дотеперь ще голова сеи філіи катихитъ гімназіяльный о. Є. не скликувавъ членôвъ, а що далѣ буде, не знати. — До недавна задумувавъ оденъ зъ Русинôвъ заложити въ Золочевѣ „Народну Торговлю“, вôдкупивши мѣсцевый склепъ Гольда, але тіи пляны вôйшли въ забутє. Тымчасомъ Поляки тихо а швидко заложили склепикъ „Kółka rolniczego“, котрый дуже гарно розвивае ся. Такъ у насъ часто бувае, що Русинъ задумае, се вже Полякъ и вробивъ. — О вечерку Шевченка, о богослуженю за бл. п. Ом. Огоновского у васъ не чувати. Такими рѣчами нехай займае ся молодѣжь, а мы старшій волимо обходити спôльно „wieszcza Mickiewicza“ тай ити до костела въ день рôчницѣ „Trzeciego Maja“.

Пôзнавши зъ одной стороны безчинность и сервалізмъ Русинôвъ, пригляньмо ся зъ другои стороны господарцѣ польско-жидôвскій. Въ нашôмъ мѣстѣ можна ачь надто добре пôзнати, що то вначать Polacy и bracia mojżeszowego wyznania. Цѣлый магістратъ и польскій бециркъ суть выключно въ рукахъ польско-жидôвскихъ. Бурмістромъ Золочева не може бути хто иншій, якъ тôлько жидъ, така у насъ вже традиція. Теперь нимъ есть д-ръ Біллетъ, славный зъ своеи господарки. Домы валять ся, небѣленій, въ серединѣ таке нехлюйство, що теперь дуже легко може проникнути ся яка епідемія. Самъ ринокъ, то дѣйстне пекло. Въ нѣмъ не мешкае нѣ одинъ католикъ, всьо жидова. Тутъ ажь образъ сердства, якого трудно собѣ представити. Нема надѣѣ, щобы наше мѣсто коли змѣнило ся, бо наслѣдникомъ п. Біллета, буде, якъ я чувъ вôдъ радныхъ, его зять д-ръ Клевель, о котрôмъ трудно думати, щобъ вôдступивъ вôдъ системы господарованя свого тестя.

Рôвножь и бециркъ польскій не гôрше представляе ся. Сесіи вôдбуваютъ ся часто, радять на нихъ въ потѣ чола, але и на тôмъ кôнчить ся цѣла тяжка робота. Дороги въ нашôмъ повѣтѣ такій, якихъ рôдко и пошукати. Якъ бы не напись „Droga krajowa“ думавъ бы чоловѣкъ, що то звычайна пôльна дорога, де кождои хвилѣ можна вôзъ зломати а зъ кôньми въ болото по уха залѣзти. Вôйты по селахъ роблять, що имъ подобае ся. Всякій неправильности касъ громадскихъ затушовуе рада повѣтова, бо що-жь ихъ обходить селяньска кривда. Знаю вôйта, котрый повиненъ скорше кôлька лѣтъ вôдпочати въ безпечнôмъ мѣсци, якъ опѣкувати ся своею громадою, але що вôнъ при всякихъ выборахъ и політичныхъ „шопкахъ“ есть слѣпымъ орудемъ бецирку, тожь и уходить за вôйта „porządnego“ и „gorliwego“.

Старосту маємо такожь незгôршого. Людина то добродушна, сердечна для кождого, ба навѣть часами услужна, але якъ побачить рухъ просвѣтный денебудь, то стае ся заѣлымъ противникомъ, безъ серця и чутя. Не дивно, що середъ такихъ обставинъ нашъ Золочѣвъ скорше можна зачислити до мѣстъ зъ Halb-Asien якъ европейскихъ.

Пруякій.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

У всѣхъ краяхъ австрійскихъ можна вже запримѣтити бôльшій або меншій рухъ зъ уваги на сподѣваній въ недалекôмъ часѣ выборы до рады державнои. Рухъ той проявляе ся ще живѣйше тамъ, де заразомъ кôнчить ся теперь и мандатъ до сойму та наближаютъ ся выборы соймовій. И такъ въ горѣшній Австріи, Стирії, Карынтіи и на Шлеску маютъ выборы до сойму вôдбути ся вже въ першій половинѣ вересня. Особливо-жь запопадаютъ ся нѣмецкій сторонництва коло своеи орґанізаціи, и то тымъ бôльше, що найсильнѣйше доси сторонництво сполученои лѣвицѣ чи то ліберальне клонить ся вôдъ давна до крайного упадку, а въ послѣдньôмъ часѣ таки и цѣлкомъ розлазить ся. Отожь що хвиля читае ся о зборахъ та вѣчахъ то лібералôвъ нѣмецкихъ то націоналôвъ. Одній и другій радій бы якъ найбôльше зъєднати собѣ выборцѣвъ своимъ патріотизмомъ. Ну, сповняти якъ найревнѣйше и найкрасше всѣ обовязки, якій на кождого громадянина вкладае не тôлько держава, врай и етина суспôльна, але также и свѣдомость національна; користати умѣло для добра свого народу изъ всѣхъ правъ конституційныхъ, та ще до одного и другого иншихъ наклоняти прикладомъ, наукою, порадою, заохотою, — се справдѣ широке и прегарне поле для патріотизму. Оно стае ся ще ширшимъ, але и труднѣйшимъ, коли приходить ся покôнувати перешкоды, якъ пр. несправедливость и гнетъ изъ сторôны другои народности або и правительства. Але у Нѣмцѣвъ чейже о тôмъ не може бути и мовы! А тымчасомъ они, замѣсть въ обявахъ свого патріотизму указувати на найлѣпшій и найдоскональшій способы, якъ имъ сповняти свои обовязки та користати зъ правъ, котрыхъ мають чейже доволѣ для розвитку и гаразду свого народу, такъ що не потребують анѣ косымъ окомъ спозирати на худе майно сусѣдôвъ анѣ тымъ менше загарбувати або тôлько укорочувати добро сусѣдске, — они замѣсть того падькають на выпередки, що якій то они бѣдній, якъ то ихъ тиснуть изъ всѣхъ бокôвъ Славяне, ба навѣть правительство!

Такимъ нарѣканемъ заходять ся теперь Нѣмцѣ здобути собѣ выборцѣвъ. Отожь краковска N. Reforma заговорила дня 24 с. м. о тôй дивоглядній тактицѣ нѣмецкихъ сторонництвъ та выказуе, що въ дѣйстности рѣчь має ся цѣлкомъ противно. Нѣмцѣ, хочь ихъ въ Австріи є менше нѣжь Славянъ, все таки маютъ надъ Славянами перевагу и тиснуть ихъ. Анѣ въ радѣ державній анѣ въ соймахъ не мають Славяне такого заступництва, яке имъ пôсля ихъ числа належить ся. Длятого австрійскій Славяне повинній мати ся на бачности, щобы при новыхъ выборахъ не тôлько не стратити жадного мандату, але позыскати новій. Та й надъ тымъ сама пора застановати ся, чи въ новôмъ парлямеитѣ не можна бы утворити коаліціи всѣхъ послôвъ славяньскихъ, котра задержуючи свободу поглядôвъ въ справахъ не дотыкаючихъ народности, могла бы свободу и розвитокъ славяньскихъ народностій оборонити противъ ґерманізаційныхъ заходôвъ.

Повторивши головній частины тои статьѣ N. Reform-ы, кôнчить Politik словами: „Слушно можна бути цѣкавымъ, якій вôдгомонъ найде ся конкретна рада въ славяньскôй печати.“ Отже мы можемо таки заразъ заспокоити цѣкавôсть ческого дневника що до польскои печати, — очевидно тов, котра надае тонъ польскôй політицѣ въ дусѣ звѣстнои солідарности польского коля. Нехай собѣ польскій дневники говорять, що хотять, про плянъ славяньскои коаліціи, то оно буде або противне такôй коаліціи або немôчне безъ нѣякихъ выглядôвъ на успѣхъ або... бляюю. У галицкихъ Полякôвъ пануе доси вельможно и довго ще буде панувати шляхотска кастовôсть и слѣпый шовінізмъ, далеко ще може завзятѣйшій нѣжь нѣмецкій. Реакція є слѣдна, але все таки майже немôчна. При такôмъ станѣ рѣчи польскій послы за цѣну хлопскои шкоры та повнои свободы въ польщеню рускои Галичины готовій и зъ нечистымъ вôйти въ коаліцію, але все добро австрійскихъ Славянъ — не стоить для нихъ и одного мужика галицкого. Мы, знаючи польскихъ славянофілôвъ та демократôвъ не завагались бы навѣть сказати, що и самъ авторъ гарнои статьѣ N. Reform ы сховавъ бы свою раду ad acta, коли бы ставъ посломъ до рады державнои.

Въ вѣденьскôй радѣ мѣйскôй зайшла цѣкава пригода: членъ рады, антісемітъ Павло Пахеръ зложивъ свôй мандатъ. Зъ письма, умѣщеного въ однôмъ антісемітскôмъ дневнику, въ котрôмъ Пахеръ повѣдомляе своихъ выборцѣвъ о постановѣ и ея причинѣ, довѣдуемо ся отсе: Выбраный до рады, причинявъ ся Пахеръ пôсля силъ своихъ до переведеня антісемітскои програмы, котрои найвысшимъ правиломъ є: усувати жидôвскій вплывъ изъ всѣхъ кругôвъ публичного житя. Навѣть по першôмъ ударѣ, якій собѣ антісеміты самій завдали негарною угодою зъ ґр. Баденімъ, трудивъ ся радный Пахеръ дальше въ первѣстнôмъ напрямѣ. Ажь вменованє Тахава директоромъ магістрату спонукало радного до зложеня мандату. Тахавъ, рôдный сынъ польского жида, бувъ доси зъ ласки попереднои управы лібералôвъ віцедиректоромъ магістрату. Теперь дивнымъ дивомъ внѣсъ д-ръ Люеґеръ въ мѣщаньскôмъ клюбѣ, щобы того Тахава занменувати директоромъ и тымъ самымъ поставити его на чолѣ всеи управы мѣсконъ; и клюбъ принявъ внесене Люеґера майже одноголосно. Радный Пахеръ, не хотячи вносити роздору мѣжь бôльшôсть рады мѣсконъ, а зъ другои стороны не маючи охоты брати участи въ одвѣчальности за именованє жида директоромъ магістрату вѣденьского, бачить ся спонуканымъ зложити мандатъ радного. — Крôмъ дивного внесеня д-ра Люеґера выявляе ся также справа якоись негарнои угоды мѣжь антісемітами а ґр. Баденімъ. Що се за угода поки-що не знати; але може оно згодомъ также выявить ся.

Зъ Атенъ доносять, що соймъ кретеньскій ухваливъ дня 25 с. м. трямѣсячну мораторію для оплаты довгôвъ; Берович паша затвердивъ сю ухвалу именемъ султана. Для вôддѣленя спокôйныхъ сторôнъ вôдъ звороховленыхъ войско турецке утворило кордонъ. Отже богато магомеданцѣвъ кретеньскихъ при помочи войска турецкого переступили той кордонъ для грабежи; але повстанцѣ змусили ихъ до вôдвороту.

Polit. Corresp. доносить, що сими днями разъ-по-разъ приходять зъ Греціи судна на Крету то зъ добровольцями то зъ военнымъ знадôбамъ. Те спонукало державы, що загрозили грецкому празительству, що умыють вôдъ всего руки и лишать Портѣ повну волю, коли Греція дальше буде запомагати ворохобню на Кретѣ.

НОВИНКИ.

— **Рухъ передвыборчій въ 5-тôй куріи.** Въ Перемышли завязавъ си комітетъ робôтничій для попиранія кандидатуры п. Регера, редактора Kurjera Przemysk ого, а въ Станиславовѣ такій самый комітетъ для попиранія кандидатуры п. Желяшкевича; у Львовѣ ставляють робôтники своимъ кандидатомъ друкаря Гудеца а въ Краковѣ Дашиньского.

— **Зъ бразилійского раю.** Давный клієнтъ адвоката д ра Костя Левицкого, Дмитро Дзендровскій зъ Демидова коло Бôбрки, бувъ дуже запопадливымъ и широко знанымъ аґентомъ. Приходили до него люде ажь зъ Бойковщины, и вôнъ записавъ множество людей до Бразиліи; вкôнци и самъ забравъ ся туды. Отже вôдъ того Дзендровского прийшовъ до д-ра Левицкого д. 11. с. м. листъ зъ Курітибы, датованый д. 2. червня с. р. Листъ дословно звучать такъ: „Вельможный Пане Д-ръ Левицкій! Доношу вѣдомôсть, що зъ причины нашихъ галицкихъ панôвъ мусѣвъ емы спродати свôй власный ґрунтъ и утѣкати за велике море изъ своєвъ женовъ и 6 монхъ дѣтій. Д. 27. цвѣтня выѣхалысьмо въ Марцелѣ (= Марсилія) на велиній океанъ дуже великимъ кораблемъ, на котрôмъ мѣстало ся 3.000 осôбъ окрôмъ кораблевои службы. Галичанъ було 98 родинъ, а решта Угры, Хорваты и Италіяне. Така тѣснота була на кораблю, що не було де того нещасливого менажу зъѣсти. Колисьмо приѣхали до Курітибы, то всѣ Галичане перебули въ баракахъ черезъ два днѣ и поѣхали на кольонію до Пантиґросу, а я ся лишивъ въ Курітибѣ. Я ся переконавъ, що нашій Русины у Львовѣ не є нашимъ людямъ ворогами, але лѣпше якъ рôдными батьками; а нашій Галичане не хотять имъ вѣрити и мають ихъ за ворогôвъ и за того марно гинуть и выѣздять на посмѣховиско межи чужій паны и будуть далѣ выѣздити, бо жаднымъ листамъ не вѣрять. Заношу просьбу до Вельможного Пана Д ра, якъ бымъ тôлько мôгъ мати яке утриманє для своеи родины въ Галичинѣ, то бымъ повернувъ; то за то ручу, щобы и одна душа вже не хтѣла видѣти Бразилію, бо я бы имъ всѣ нещастя приставивъ. Я бы въ той часъ повернувъ, тôлько одно, щомъ свое продавъ; то дежь ся подѣну? А друге: треба бы 6 сотокъ на оплату корабля и колѣѣ. Очѣкую вôдпису вôдъ В. П. Д ра. Адресъ: Курітиба, Ruje sete de Setembro Nr. 36. Дмитро Дзендровскій. Досыть доному вамъ за свои люде; а такожь кланяють ся зъ Бурштина 6 родинъ, котрій выѣхали 10. лютого и просять такожь, а щобысьте могли выратувати зъ тои неволѣ, и просять якъ найскорше ся старати.

— **Просьба о помôчь.** Пишуть намъ зъ Боянця: „Дня 22 с. м. о год. 11 передъ полуднемъ, коли люде були въ поли при жнивѣ, повставъ въ нашôмъ селѣ великій огонь. Причина пожару ще невыслѣджена, але доходжене веде ся. При страшній спецѣ, браку воды и близькости будынкôвъ погорѣло въ несповна двохъ годинахъ надъ 40 господарѣвъ; огонь знищивъ всѣ будынки и знаряде господарске до тла. Крôмъ того згинуло въ огни двое дорослыхъ людей и одна дитина та 15 штукъ рогатого и хлѣвного товару. Шкода обчислена на разѣ на 20.000 зр. Обезпеченыхъ було лише кôлькохъ господарѣвъ, та и тымъ верне ся ледво якась частина шкоды. Щобы нещасливымъ погорѣлцямъ подати першу помôчь, утворивъ ся въ мѣсци комітетъ. Всѣхъ добродѣѣвъ просимо вôдсылати хочь бы и найменшій датки на руки головы комітету, Вп. А. Глоговского въ Боянци п. Турынка. Лишаюсь намъ ще обовязокъ подякувати прилюдно Вп. маршалкови Старжиньскому, котрый прибувъ зъ своею сикавкою, и также огневôй сторожи зъ Мостôвъ великихъ и зъ Жовквы; ихъ заходамъ удало ся обмежити пожежу и не допустити до дальшого шреня та охоронити школу, приходство и церковь, котрымъ также вже грозило небезпеченьство. — *Мих. Грушкевичъ*, парохъ; *Василь Пенцахъ*, вôйтъ.

— **Словность ц. к. дирекціи зелѣзниць державныхъ у Львовѣ.** Минувшого року, бôльше менше о тôй самôй порѣ, на згадку помѣщену въ „Дѣлѣ“, що ц. к. дирекція зелѣзниць державныхъ не выповнюе точно приписаного утраквізму языкового, надôславъ заст. директора п. Ельзнеръ обявисте спростоване зъ запевненемъ, що на будуче утраквізмъ буде строго пропильнованый. Ото теперь показалось, що такъ оно не є. Бо на ново основанôй станціи Фельштинъ помѣщено лишь таблицю нѣмецко-польску, а рускои дасть Бôгъ. Чи жъ ц. к. дирекція зелѣзниць державныхъ у Львовѣ зачинае знôвъ бавитись въ політику? Навчѣть ся панове такту вôдъ дирекціи въ Станиславовѣ!! — *О—пъ.*

— **Важне для рускихъ купцѣвъ.** Вôдъ о. Голинатого одержумо таке письмо: Коли бы хто зъ пп. купцѣвъ потребувавъ до склепу хлопця помôчника, то я мôгъ бы нарадити крамаря хлопця 19 лѣтного, котрый до сеи поры провадивъ цѣлкомъ самостôйно церковну крамницю зъ мѣшаными товарами въ Лисичинцяхъ. За совѣстливость сего хлопця, въ нинѣшнихъ часахъ такъ рѣдку, за спокôйне и честне поведене сего бѣдного хлопця ручу. За часъ его 4-лѣтного провадженя крамницѣ, тая розвинула ся и зросла хорошо, а оборотъ крамницѣ 1600—2000 зр. рôчно; — и тôлько жажда хлопця дôстати ся до мѣста, абы працювати въ званю купецкôмъ, жене его дальше а крамница позбавить ся меткого крамаря. Розглянувши ся одинъ мѣсяць, буде дуже доброю са-

лою склепу. Хлопець Руснъ, сынъ селянина, покôнчивъ 3 класы и умѣе троха по нѣмецки. Вымоги его дуже маленькû. — *Володимиръ Голинатый* парохъ Шельпакъ, п. Нове село коло Збаража.

— **Огнѣ.** Дня 22 с. м. повставъ пожаръ въ селѣ Жедовичахъ пов. перемышляньского и знищивъ 11 загородъ селяньскихъ, на шкоду 5000 зр. Причиною пожару було мабуть пôдпалене, а пôдозрѣного о той злочинъ Прокопа Шевчука увязнено. — Въ Скниловѣ (п. золочѣвского) выбухъ 20 с. м грôзный огонь въ загородѣ Ксеньки Майбы. Згорѣло 9 господарствъ зъ всѣми будынками и припасами сѣна. — Въ Пôдволочискахъ зъ причины великои посухи выбухъ недавно огонь въ серединѣ мѣста. Трицять домôвъ згорѣло цѣлкомъ, а 90 родинъ лишило ся безъ даху и хлѣба. — Дня 24 с. м. коло 10 годины вечеромъ займивъ ся огонь въ церквѣ въ Лишни пôдъ Дрогобичемъ. На щасте згорѣло лише кôлька штукъ церковного платя и кôлька пôдсвѣчниковъ. Причиною огню була свѣчка, що еи не загасивъ паламарь, шкода выносить около 80 зр.

— **Новый урядъ почтовый** буде отвореный зъ днемъ 1 серпня въ Гочевѣ пов. лѣського, зъ звычайнымъ обсягомъ дѣланя. До того уряду будуть належати громады и обшары двôрскû: Гочѣвъ, Бохлева, Середне село, Березка, Джурджôвъ, Воля Маріяшова и Жерденка, а также уряды громадскû въ Новосѣлцѣ и Бережници нижнôй.

— **Катастрофа въ копальни.** Американьска „Свобода“ пише: Дня 27 червня по 3 ôй годинѣ рано притрафило ся страшне нещасте въ копальни угля Редъ Ашь въ Пітстовъ Па. Около 100 робôтниковъ згинуло страшною смертію. Єсть то найбôльше нещасте, яке притрафило ся въ околици Пітстовъ. Копальню тую уважано за небезпечну, о чôмъ повѣдомлено суперинтенданта. Той казавъ заразъ змôцнити руштованя пôдтримуючû склеплѣня копальнѣ. Въ нещасну суботу власне, коли робôтники занятû були тою працею, зôрвали ся руштованя и засыпали всѣхъ нещастныхъ робôтниковъ. Думають, що всѣ найшли смерть, бо въ копальни було множество убійчихъ ґазôвъ, котрû при заваленю руштованя запалили ся. Помѣжь нещастными находить ся около 40 Поляковъ и Словаковъ. Заразъ по катастрофѣ дали знати о тôмъ до мѣста, а вôддѣлы добровольцѣвъ въ сей часъ поспѣшили нещастныхъ ратувати. Въ недалекôмъ вôддаленю вôдъ мѣсця, де працювали люде у внутри копальнѣ, найдено кôлька трупôвъ, межи котрыми находило ся тѣло майора Лянґана, суперинтенданта копальни, и Й Лайнота, вардового концільмена. Двѣ третины нещастныхъ жертвъ, то люде жонатû, що позôставили численнû родины. Передъ двома тыжднями заявили инжиніры суперинтендентови, що склеплѣнє копальнѣ грозить заваленемъ и проте треба его заразъ заосмотрити въ сильнû деревянû пôдпоры. Суперинтендентъ приступивъ заразъ до дѣла. Замовивъ робôтниковъ и приступивъ до працѣ, котра тревала до пятницѣ вечера. Передъ полуднемъ склеплѣне зарисувало ся мôцно и обôрвало ся на малôй просторони. Перестрашенû тымъ робôтники вôдступили вôдъ дальшои роботы. Тогдѣ урядники копальнѣ постановили ужити всѣхъ можливыхъ средствъ, щобы запобѣгти заваленю копальнѣ на значнôй просторони. Суперинтендентъ выдавъ розказъ, щобы выбрати найздôбнѣйшихъ гôрниковъ и о годинѣ 7-мôй вечеромъ выслати ихъ до дальшого провадженя роботы. О означенôй годинѣ спущено выбраныхъ робôтниковъ въ майны въ глубину 1500 стôпъ. Робота ишла дуже скоро до годины 11-тои въ ночи, коли наступило друге обôрване землѣ, що и встримало роботу. По хвили робôтники забрали ся дальше до працѣ. Працювали до годины 3 мінутъ 20 рано, коли нагле цѣле склеплѣне обôрвало ся зъ страшнымъ гукомъ. Околичнû мешканцѣ дôзнали такъ страшного потрясеня, що гадали въ першôй хвили, що то трясене землѣ. Опадаючû скалы и вугле, засыпали всѣ ґанки и коридоры, такъ що анѣ убитыхъ не можна выдôслати, анѣ тымъ, котрû бы були ще при житю дати яку помôчь. Одинъ що уратувавъ ся зъ того нещастя єсть кôльканайцятьлѣтный Шеріданъ, котрый доносивъ воду для працюючихъ робôтниковъ. Знаходивъ ся вôнъ въ дорозѣ по свѣжу воду и коли бувъ вôддаленый о якихъ 100 стôпъ вôдъ шябу, страшне встрясене кинуло его о землю. Вôнъ дôзнавъ тяжкого попареня и покалѣченя. Черезъ 10 мінутъ лежавъ безъ памяти, а прийшовши до себе, выйшовъ на верхъ и оповѣвъ о цѣлôмъ нещастю.

— **Дрôбнû вѣсти.** Альфредъ Дейма, директоръ руху зелѣзницъ державныхъ у Львовѣ, именованый радникомъ двору. — Шахъ перскій задумує въ р. 1897 звидѣти Европу. — Въ Еґеръ въ Угорщинѣ пробила вилами 18-лѣтна дѣвчина свою матѣрь, а потôмъ нареченого; убійницю увязнено.

Надôслане.

Verfälschte schwarze Seide.

Man verbrenne ein Müsterchen des Stoffes, von dem man kaufen will, und die etwaige Verfälschung tritt sofort zu Tage: Aechte, rein gefärbte Seide kräuselt sofort zusammen, verlöscht bald, und hinterlässt wenig Asche von ganz hellbräunlicher Farbe. — Verfälschte Seide, (die leicht speckig wird und bricht) brennt langsam fort, (namentlich glimmen die „Schussfäden“ weiter, wenn sehr mit Farbstoff erschwert), und hinterlässt eine dunkelbraune Asche, die sich im Gegensatz zur ächten Seide nicht kräuselt, sondern krümmt. Zerdrückt man die Asche der echten Seide, so zerstäubt sie, die der verfälschten nicht. Die **Seiden-Fabriken G. Henneberg** (k. u. k. Hoflief.), **Zürich** versenden gern Muster von ihren echten Seidenstoffen an Jedermann und liefern einzelne Roben und ganze Stücke **porto- und steuerfrei in die Wohnung.** (5) 16

Малый фейлетонъ.

Зъ творôвъ Марка Муравы.

Нужда и розкôшь.

На пôвъ у снѣ — на пôвъ у явѣ привидѣлось менѣ таке:

Передо мною пуста долина засыпана рѣнею и пѣскомъ, а край долины пôвколесомъ великимъ сѣрѣють въ туманѣ розваленû хаты у посохлыхъ садахъ, що свѣтять порохнявыми гôляками.

Изъ того пôвсвѣтла дивного пôдносить ся дивнѣйша подоба темнои хмары; вона плыве по надъ розвалины на пустку-долину, и чимъ наблизаєсь, прибирає видъ страшнои жѣнки. Гадюки вючû ся — волосє, — чоло розбите, отворене, а зъ внутра его выходить поломѣнь червона и блыскає двома блыскавками крôзь ямы очей, — лиця то двѣ болячки гнилû, бухаючû гноемъ, носа не має, а зъ губъ свѣтять ся тôльки бѣлû зубы, — груди роздертû глубоко, зъ нихъ чорна кровь тече и видко на двое перерѣзане серце, зôтлѣле на вуголь, — зъ рукъ и нôгъ остали ся самû жовтû кости нелюдско поломанû, зелѣзомъ повязанû, на подобу кайданôвъ.

Та жѣнка обходить долину и стає неподвыжна.

Зъ противнои стороны виднѣють палаты у туманѣ. Свѣтлянна зоря надъ ними и вôдгомôнъ веселои пѣсни несесь на крылахъ росы, а по надъ всѣмъ тымъ плыве на зоряннôмъ блеску ангелъ чудовои красы. Вôнъ наближаєсь у долину, спустивъ ся на землю, обходить пустку-долину и стрѣчає неподвижну жѣнку, котра здрôгнувшись такъ промовляє:

„Я нужда! И тутъ въ пустини не маю супокою, — мушу бачити щасте-розкôшь!“

„Не лютуй сестро“ — одвѣчає розкôшь — „хиба жь не бачила ты мене близше? то подиви ся!“

И выймила око склянне и кинула, що ажь дзенькнуло объ камѣнь, и выймила щоки и впали на пѣсокъ, и нôсъ причѣпленый здôймила, и вôдлетѣла одна рука и вôдпали обѣ нозѣ по колѣна. И здерла маску зъ лиця вкрытого струпами, и здерла одежу блыскучу зъ тѣла вкрытого гниючими та смердячими страшно ранами.

„Що-жь сестро“ — промовила розкôшь — „чи-жь не сестры мы собѣ?“

„Нѣ!“ — вôдказала нужда — „я страшна черезъ тебе и твою погань — але ты погана сама собою, мы не були и не будемо собѣ нѣколи сестрами.“

Се сказала, пôднеслась зъ землѣ, поплыла въ противну сторону и зникла.

До спѣвакôвъ!

Не товаришѣ — а браты вы рôднû,
Хотя не такъ якъ братъ вашъ вы буденнû;
Пророки правды и дѣла, письменнû —
Пишѣть, спѣвайте — у тюрмѣ — свобôднû!

Най спѣвы вашû якъ зôрки погôднû
Холодять спраги серденька пôвденнû,
Най лѣкомъ линуть голосы пѣсеннû
У бѣдну хату — помѣжь люди бѣднû.

Най не злякають ся уста спѣвучû
Спѣвати раны бѣдноты и болѣ,
И муки пекла, пекло все родючû...

Се свôбодити зъ ясиру-неволѣ
Нарôдъ невольный и нарôдъ у власти,
Щобы до свѣтла кладку всѣмъ покласти.

Панъ та мужикъ.

У нашôмъ любôмъ краю,
Де любо всѣмъ живе ся
Немовь у земскôмъ раю —
До мужика озве ся
На соймѣ посолъ-панъ:
„Худоба!“ . . . . .
. . . .
— Худоба мы! Вашъ то ланъ
Оремо, — мы кровію
Скрапляємъ, — свободою
Сѣємо — й новû ранъ
Зъ правѣку... мы страждучû
Худобою въ роботѣ,
Невольникомъ въ скорботѣ,

Чекаємъ на грядучû
Дня людскости — свободы,
Чекаємъ нагороды...
— Худоба мы робуча!
И праця невсипуча
Се щастя йно для васъ:
Зъ рукъ нашихъ хлѣбъ иде,
Для всѣхъ вôнъ кормъ несе,
Сповняємъ трудъ свôй въ часъ!
... Самû мы босû, голû,
За хлѣбомъ мы голоднû,
На волѣ несвобôднû,
А воля наша: болѣ..

Панове! чи подоба,
Щобы народъ за те,
Що йно для васъ живе,
Робуча бувъ худоба?!

Воно такъ є.. се знаємъ.
Въ роботѣ мы живемо,
И дальше зъ Богомъ йдемо
Недоли нашôй въ наємъ...

Се справдѣ не подоба!..
Й се знаємо... бо въ родѣ,
У людскôмъ — у свободѣ —
Робуча мы худоба?!!
— Се людскости хороба!
... Недолюдки зъ правѣку,
Рабы вы темноты
Для васъ не має лѣку,
Для васъ йдуть свѣтла дни...
... Скажѣть же намъ паны
Якій же народъ вы?
Яка жь изъ васъ худоба!!!

Господарство промыслъ и торговля.

— **Станъ засѣвôвъ у всхôднôй Галичинѣ.** Въ Перемыскôмъ на грунтахъ надъ Сяномъ положеныхъ и на долинахъ взагалѣ въ наслѣдокъ частыхъ дощѣвъ всѣ буйнѣйшû збôжа вылягли. Зъ тыхъ жито, длятого що вже дозрѣвало, потерпѣло найменше, однакъ колосє не рôвно обсаджене зерномъ и черезъ то щербате. Пшениця въ часѣ цвѣту вылягла и мусить бôльше потерпѣти, а заповѣданû добрû жнива въ результатѣ дещо мусять завести. Ячмена, зъ причины дощу повылягали и покрученû, не обѣцюють доброго зерна, а пôзнѣйшû дуже лихû, рѣдкû и слабû. Для картофель трохи за мокро и при довше тревающôмъ дощи заразъ будуть мусѣли псувати ся. — Въ Станиславôвскôмъ, именно коло Галича, надѣѣ на свѣтлû жнива и то пшеницѣ трохи завели, бо пшениця заразъ по оцвѣтѣ вылягла, а ржа кинула ся, дотеперь вправдѣ тôльки на солому, але все те, що пшениця вылягла, вплыне уємно на твореѣє зерна. Крôмъ ячменю и вôвса, котрû держать ся лихо, решта збôжа и яринъ добре опирає ся слотамъ. — Въ наслѣдокъ довго тревающои слоты показує ся такожь въ Тернопôльскôмъ вже ржа и снѣть на пшеници и богато еи вылягло. Жито переважно стоить, колосъ повный и обѣцюючій добрый выдатокъ, а если буде кôлька днѣвъ погоды, буде готове пôдъ серпъ. Бараболѣ незлû, але черезъ дощѣ богато стоить ще цѣлкомъ необробленыхъ. Конюшина вôдъ давна вже покошена и згромаджена гние почасти въ копицяхъ, а если хто звѣзъ, то парить ся въ стиртахъ. Збôръ сѣна такожь утрудненый и досыть мѣрно выпаде, а якôсть его буде такожь дуже лиха. — Вкôнци на цѣлôй лініи полудневôй надъ Днѣстромъ ладять ся до живвъ, а то тымъ бôльше, що по слотахъ наразъ доспѣла пшениця, жито и ячмѣнь а робôтника не можь дôстати, бо богато обсапує ще кукурудзу и бараболѣ не обробленû дотеперь въ наслѣдокъ дощѣвъ, а также ялась часть робôтниковъ выбирає ся до Бразиліи.

Подрôбно представляють ся засѣвы такъ: Рѣпакъ переважно въ цѣлôй всхôднôй Галичинѣ добрый. — Пшениця майже всюда не завела надѣй, бо нѣгде не є мѣрна, але що найменше добра, а такû навѣть околицѣ якъ Нароль, Любачѣвъ подають, що дуже добра. На жаль, значный процентъ еи попсували дощѣ, такъ, що наслѣдки слоты суть дуже наглядни. Въ околицяхъ Перемышля пшениця взагалѣ добра, а навѣть дуже добра — хочь є мѣсця пр. коло Дубецка, де она знищена до половины, а навѣть до трохъ четвертыхъ. Въ округахъ бирчаньскôмъ и самбôрскôмъ, такожь знищена. Въ околици Галича, хочь и добра, то однакъ вôдъ коли зъ кôнцемъ червня вылягла, ржа що-разъ сильнѣйше на нѣй выступає. То само дѣє ся въ околици Язлôвця, Товстого, де крôмъ ржи ще й заснѣтила ся. Кромѣ того появила ся ще ржа въ повѣтѣ золочѣвскôмъ коло Красного и львôвскôмъ коло Щирця. — Жнива жита на пѣскахъ вже на добре зачали ся — дають збôръ пересѣчно добрый, мѣсцями середный. Взагалѣ зъ сегорôчного жита нашû господарѣ досыть вдоволенû, а пересѣчный станъ жита въ цѣлôмъ краю зазначує сей рôкъ яко урожайный. Въ Лопатиньскôмъ жито дуже добре, хочь зъ причины слоты трохи вылягло — зерно не буде тамъ дорôдне. Въ Стрыйскôмъ жито лежить, колосъ добрый. Въ околицяхъ Залѣщикъ и Городенки станъ жита пересѣчно дуже добрый, такъ само въ околици Галича якъ и Красного. Зô всѣхъ сторôнъ доходять добрû вѣдомости зъ вынимкою околиць пôдгôрскихъ, якъ Турка, Лютовиска, котрû такъ гарнымъ житомъ повеличати ся не можуть, бо знаходимо тамъ тôльки середне жито. — Про ячмѣнь знаємо, що не сповнивъ выжиданъ господарѣвъ, не вдавъ ся добре, взагалѣ є низькій и рôдкій. Особливо пôзнû ячмена дуже слабû и рôдкû не выросли и мають мале колосє. Станъ ячменю треба проте уважати середнымъ, бо переважна часть повѣтôвъ такимъ его признала, хочь не бракъ и околиць, де показавъ ся дуже добрымъ. Хвалять его собѣ дуже коло Сѣнявы, Старого мѣста и Богородчанъ. Въ Перемыскôмъ, Ярославскôмъ ячмѣнь середный, такъ само въ Городецкôмъ, Чешанôвскôмъ и Золочѣвскôмъ. Не бракъ повѣтôвъ, де станъ мѣрный, а що найгôрше, належать до того повѣты гôрскû, якъ Лѣсько, дальше повѣты зъ слабшими землями якъ околиця Нароля, хочь не бракъ и повѣтôвъ о дуже добрôй земли подôльскôй, якъ околиця Язлôвця и Товстого. Вкôнци найшли ся повѣты, именно стрыйскій и околиця Галича, въ котрыхъ ячмѣнь є рѣшучо злый. — Станъ вôвса добрый. Навѣть гôрскû околицѣ, для котрыхъ овесъ головна пôдпора въ господарствѣ, не жалують ся на бракъ урожаю вôвса, а навѣть пересѣчно надѣють ся доброго результату. Натомѣсть коло Галича и Чешанова тôльки раннû вôвсы не злû, а тыхъ є не богато, длятого въ тамтыхъ околицяхъ овесъ є досыть мѣрный. Цѣлкомъ противно въ Збаражскôмъ. Тамъ пôзнû вôвсы гарнû, а раннû значно гôршû. Въ горѣшнôй части повѣту перемыского надъ Сяномъ овесъ не вырôсъ, а коло Микуличина и Жабйого, отже въ повѣтахъ найбôльше на полудне высуненыхъ, овесъ середный. — Зъ того показує ся, що збôжа ярû не можуть рôвняти ся зъ озиминами и выпали трохи гôрше якъ добре. — Натомѣсть вохке повѣтре въ остатныхъ часахъ дуже сприяло ростинамъ стручковымъ. Тожь и не рѣдко стрѣчаємо ся зъ вѣстею, що горохъ, бôбъ, бобикъ и вика є дуже добрû, а вже майже всюды, що добрû. За богато вогкости видно пошкодило бобикови въ околицяхъ Товстого, бо на бадиляхъ бобику показують ся грибки чорнû. Варто вычислити тотû повѣты, котрû хвалять ся дуже добрымъ станомъ тыхъ ростинъ, тымъ бôльше, що рѣшучо добрыхъ вѣдомостей про станъ засѣвôвъ цѣлкомъ богато не маємо. Вчислюємо до того щасливого ряду повѣтъ ярославскій зъ цѣлымъ округомъ сѣнявскимъ, перемыскій особливо коло Нижанкович, березôвскій, старомѣскій, мостискій коло Судовои Вишнѣ, станиславôвскій въ околици Галича, пôдгаєцкій, збаражскій, залѣщицкій и косôвскій. Въ иншихъ повѣтахъ ростины стручковû знаходять ся въ дôбрôмъ станѣ, въ кôлькохъ заледво въ середнôмъ. Одинока околиця Дубецка выказує, що горохъ тамъ цѣлковито не вдавъ ся, а бобикъ и вика середнû. — Кукурудза переважно сповнила надѣю; станъ еи взагалѣ дуже добрый, особливо въ полудневыхъ повѣтахъ нашого Подôля. Коло Тернополя, Теребовлѣ, Станиславова кукурудза трохи гôрша, але все можь назвати еи цѣлкомъ доброю. — Конюшины переважно збôбранû и мимо слоты и трудности высушеня дали дуже добрû результаты. Суть однакъ повѣты, въ котрыхъ дуже вдатну конюшину до тои поры тяжко було высушити. Стоить она въ копицяхъ, бо мало еи звезено. Въ тôмъ некористнôмъ положеню находять ся околицѣ Бирчи, Старого мѣста, Журавна и кôлькохъ иншихъ, а въ Пôдволочискахъ конюшина выкошена гние черезъ слоты. — То само, що о конюшинѣ дало бы сказати ся и о зборѣ сѣна зъ тымъ тôльки додаткомъ, що значно меншій урожай спонукавъ такожь менше добрû зборы. — Бараболѣ и буряки передержали незле тяжкû днѣ слоты, тôльки на долинахъ дôзнали шкоды. (*Rolnik*).

Телеґрамы „Дѣла“

Вѣдень 29 липня. Президентъ міністрôвъ ґр. Бадені поѣхавъ вчера до Ишлю, щобы цѣсареви здати справу зъ теперѣшного стану рѣчій въ державѣ, и забавить тамъ до завтра.

Берлинъ 29 липня. Köln Ztg. доносить, що Порта розôслала до державъ ноту зъ жалобою на Грецію, що она попирає повстанє на Кретѣ.

Лондонъ 29 липня. Судъ присяжныхъ засудивъ Джемзена на 15 мѣсяцѣвъ вязницѣ за нападъ на Трансваль.

Конкурсъ

Въ цѣли принятя ученикôвъ школъ середныхъ (ґімназіяльныхъ и реальныхъ) до бурсы Братства св. о. Николая въ Станиславовѣ на рôкъ шкôльный 1896/7, розписує ся конкурсъ пôдъ слѣдуючими услôвями:

I. Родичѣ а взглядно опѣкуны зволять найдальше до 3 (15) серпня с. р. надôслати свои прошеня (безъ стемпля) до выдѣлу Бурсы Братства св. о. Николая. До прошеня належить долучити: а) метрику хрещеня, б) свѣдоцтво убожества, в) свѣдоцтво шкôльне за послѣдный пôврôкъ, г) заявлене родичѣвъ, взглядно опѣкунôвъ, кôлько обовязують ся доплачувати, д) свѣдоцтво щепленои вôспы. Бувшихъ въ минувшôмъ роцѣ питомцѣвъ услôвя пôдъ а) б) в) д) не дотыкають, они мають тôлько до прошеня долучити свѣдоцтво поведеня за часъ ферій. Доплачуючû мѣсячно 10 зр. и бôльше не предкладають свѣдоцтва убожества.

II. Вôдъ кандидатôвъ вымагаєсь: а) доброго успѣху въ наукахъ и добрoи ноты въ обычаяхъ; б) доброго здоровля и голосу до спѣву; в) вôдъ кандидатôвъ вступаючихъ въ першу клясу середныхъ школъ вымагає ся также, щобы не переступили 12. року житя. — При тôмъ заявляє ся, що бувшû питомцѣ, а зъ ново-кандидуючихъ вступаючû до I. клясы школъ середныхъ мають першеньство передъ иншими кандидатами.

III. Отець або опѣкунъ принятого до бурсы питомця має при вступѣ: а) зложити 5 зр. въ першôмъ роцѣ, а по 3 зр. въ слѣдуючихъ лѣтахъ, б) на инвентарь 2 зр. въ першôмъ роцѣ, а по 1 зр. въ слѣдуючихъ лѣтахъ; в) на розходы питомця 5 зр.; г) за питомцѣвъ чотирохъ низшихъ клясъ ґімназіяльныхъ платити мѣсячно на инструктора по 1 зр.; д) деклярувану доплату на харчь складати мѣсячно зъ горы; е) на пранє бѣля зложити на початку першого и другого пôвроку по 1 зр.; ж) на бібліотеку 1 зр.; з) желаючû учитись музики по 1 зр. мѣсячно.

IV. На вступѣ въ заведенє мають питомцѣ выказатись достаточнымъ бѣлємъ и одежію, а именно: 6 паръ бѣля, сѣнникъ, ковдру або коцикъ, подушку, 3 пошевки, 3 рушники, 4 простирала, 6 хустокъ до носа, 2 пары обуви и одѣжь лѣтну и зимову.

V. Желаючû одержати вôдповѣдь на свою просьбу, зволять долучити картку кореспонденційну зъ докладною адресою своєю, або марку почтову на 20 кр. на вôдосланє имъ прилогъ за рецепісомъ.

VI. Принятû до бурсы питомцѣ мають явитись 3 н. ст. вересня въ полудне въ канцеляріи бурсы и тогдѣ родичѣ або опѣкуны мають зложити (наведенû пôдъ III.) вплаты.

При тôмъ упрашає ся родичѣвъ и опѣкунôвъ, щобы вплаты и всякû иншû на выдатки дѣтей призначенû грошѣ вносили особисто або почтою до касы бурсы, а не на руки дѣтей.

Вôдъ выдѣлу бурсы Братства св. о. Николая.
Въ Станиславовѣ, дня 8 (20) липня 1896.

Конкурсъ.

Головный Выдѣлъ Товариства „Просвѣта" оголошує отсимъ конкурсъ на пôдставѣ акту фундаційного зъ даты: Стрый 27 серпня 1890 р. на три премiи зъ фундацiи имени Стефана Дубравского по 90 зр. а. в.

Тѣ премiи призначенѣ Высокоповажанымъ фундаторомъ за написане найлѣпшои популярнои розправы въ языцѣ рускôмъ зъ исторiи, ґеоґрафiи, економiи политичнои, господарства або права.

Премiи має право признавати Головный Выдѣлъ Товариства „Просвѣта" у Львовѣ, до котрого належить надсылати працѣ конкурсовѣ до кôнця року 1896.

Премiована праця переходить на власнôсть Товариства „Просвѣта", а працѣ не принятѣ будуть зверненѣ авторамъ.

За Головный Выдѣлъ Товариства „Просвѣта" у Львовѣ дня 23 н. ст. червня 1896 р.

А. Тороньскій. Д-ръ Кость Левицкій.

НАДÔСЛАНЕ.

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механiчныхъ

ВЕНЕДИКТА

КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „Коперникомъ"

перенесеный до нового льокалю при пл. Галицкôй ч. 1

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя зъ провiнцiи водворотно

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.

4185

Портретъ Тараса Шевченка.

Цѣна 50 кр.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта".

Бронзôвнича рукодѣльня

Володимира Усценьского

перенесена

зъ улицы Галицкои ч. 15

на

улицю Руску ч. 1

(въ домъ тов „Просвѣты")

и сполучена зъ торговлею готовыхъ товарôвъ всякого роду, параментôвъ церковныхъ, столовои заставы, сервисôвъ зъ хиньского и правдивого срѣбра

пôдъ новою фiрмою

Евгеній Спожарскій

и 185 6-25

Володимиръ Усценьскій

Львôвъ, ул. Руска ч. 1.

Принимають ся якъ давнѣйше всякѣ замовленя и вôдновленя рѣчей церковныхъ зъ золота, срѣбла, бронзу и ин.

Замовленя выконують ся оборотною почтою.

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выбôръ поезій для народу въ житьеписью и портретомъ автора.

Накладомъ товариства „Просвѣта".

Цѣна кождои части **25 кр.**

Оправленѣ примѣрники продають ся по 35 кр.

Молитвеник для дітий

виданий

коштом руского тов. педаґоґічного

В полотняній оправі з золоченим хрестом **20 кр.**

Продає ся в книгарни Науков. тов. ім. Шевченка, Львів ул. Академічна ч. 8.

Зоольоґія

на низші кляси шкіл середних.

Написав Іван Верхратский. Ціна 1 зр. 30 кр. а. в.

Д-ра Осипа Ростафиньского

Ботаніка шкільна

на кляси низші.

На язик руский переложив Іван Верхратский. Ціна 70 кр. а. в.

Обі тоті книжки мож дôстати в книгарни Ставропиґійской або у самого автора. Замовляючимъ у автора що-найменше пять примѣрникôвъ Зоольоґіи або десять примѣрникôвъ Ботаніки высылає ся жаданѣ книжки въ протязѣ двохъ днѣвъ. Порто оплачує авторъ.

ЗОНЯ

безплатна учителька

книжочка припоручена кр. радою шкôльною на премiи — коштує въ гарнôмъ переплетѣ 25 кр. Дôстати єи можна въ канцелярiи тов. Просвѣта, въ книгарни инст. Ставропиґійского и у п. Григ. Врецьоны, учителя школы вправъ.

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продає товариство „Просвѣта"

1 зр. замѣсть 3 зр.

Музикальна бібліотека!

VII-ый: I-ше „Quodlibet" — мужескій хоръ М. Лисенка — 30 кр.
X-ый: „У Петрôвку" и „Якъбы-мь знала" муж. хоры Исид. Воробкевича — 25 кр.
XI-ый: II-ге „Quodlibet", хоръ муж. М. Лисенка — 30 кр.
XII-ый: „До бою" муж. хоръ Пороф. Бажаньского, — 20 кр.
XIII-тый: „Вечѣръ" и „Милованка", сольо зъ акомп. форт., М. Лисенка — 20 кр.
XIV-ый: „Три шляхи", муж. хоръ Г. Топольницкого — 25 кр.
XV-ый: „Три пѣсни", сольо зъ акомп. фортеп. — А. Купчиньского — 25 кр.
XVI-ый: „Вѣтрогоны" коломыйки и думка уложенѣ на фортепянъ Ост. Нижанковского — 30 кр.
XVII-ый: „Три квартеты" муж. хоръ Цетвиньского-Недѣльского — 30 кр.
XVIII-ый: „На щедрый вечеръ" Ф. Колессы, хоръ муж. — 35 кр.
XIX-ый: „Закувала та сива зозуля" хоръ муж. зъ акомп. фортепяну Петр. Нѣщиньского — 40 кр
XX-ый: „Коляды" гарм. Ост. Нижанковского — 45 кр.
XXI-ій: „Веснôвка", пѣснь зъ аком. форт. о. В. Матюка — 25 кр.

Адреса: Тов. „Львôвскій Боянъ" у Львовѣ Ринокъ ч. 10.

При зближаючихъ ся засѣвахъ оферуємо нашу

пôдъ ґарантiею чисту

найвысшими нагородами вôдзначену

МУЧКУ ФОСФАТОВУ ТОМАСА

(зъ ческихъ гутъ Томаса)

зъ ґарантованою скôлькостію 15—20 прц. цитратово розпускаемои кислоты фосфоровои и 85—100 дрôбного мѣлу.

Незрôвнаный навôзъ для всѣхъ родôвъ рôлѣ, особливо для покрѣпленя убогихъ въ фосфоръ грунтôвъ, для всякого рода збôжа, буракôвъ, рѣпакôвъ, пôль пôдъ конюшину и луцерну, для виницъ, плянтацій хмѣлевыхъ и яриновыхъ огородôвъ — найбôльше вôдповѣдный для лукъ.

Найлѣпшій, найуспѣшнѣйшій и найдешевшій навôзъ кислоты фосфоровои перевысшає всѣ суперфосфаты особливо що до тревалости успѣху. За скôлькôсть цитратово розпускаемои кислоты фосфоровои ручить ся — случайно недостаюча скôлькôсть звертає ся.

Обчислюванями, оцѣнками и поясненями служить:

Бюро продажи муки жужлевои Томаса зъ гутъ ческихъ въ Празѣ.

Пытаня зъ Галичины и Буковины полагоджує, замовленя приймає

Ґенер. Репрезентація для Галичины и Буковины

Іосифъ Каррахъ

220 1—12

Львôвъ, ул. Сикстуска 40. Телефонъ 408.

КОСЫ

зъ найлучшои стирiйскои фабрики на спецiяльне замовлене наше зъ найбôльшою старанностю выготовленѣ:

60 сант. довгѣ середно широкѣ по 50 кр.
70 „ „ „ „ „ 60 „
90 „ „ „ „ „ 70 „

За доброту тыхъ кôсъ приймаємо всяку поруку.

На 5 кільоґр. посылку иде 8—10 штукъ.

„Народна Торговля" у Львовѣ

и Фiлiи.

162 8—10

Знана вôдъ многихъ лѣтъ ц. к. уприв. рафiнерiя спiритусу, заосмотрена найлѣпшими приладами ректифікацiйными найновѣйшои системы, фабрика руму, лiкерôвъ и оцту

Юлiя Миколяша Наслѣдникôвъ у Львовѣ

Яковъ Шпрехеръ и С-ка

поручає старѣ польскѣ сильнѣ горѣвки, дуже добрѣ розолiсы, лiкеры, румы правдивѣ зъ Ямайки, якъ також найлѣпшои якости краєвѣ спецiялы якъ: Народôвка, Dziennik, Szczutek, Карпатôвка, „Дябелъ", Помаранчева не солоджена, Ратафiя, Дерешôвка и т. и. горѣвки упривилеванѣ и одиноко правдивѣ если зъ нашои фабрики спроваджені.

Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарѣвъ, до побираня алькоголю абсолют. и найчистѣйшого спiритусу, до цѣлей лѣчничихъ вôльного вôдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спiритусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровлю не шкôдливый, бо не выроблюваный зъ есенцiи оцтовои.

Складъ для мѣста Львова, ул. Коперника ч. 9 и въ головнôмъ складѣ водъ мiнеральныхъ І. Йоллеса, улиця Короля Людвика ч. 29. 4912 245—104

НА НАЛИВКИ!

Спіритусъ найчистѣйшый безвонный

незрôвнаный що-до якости и чистоты

товаръ першои пробы

поручає ц. к. уприв.

РАФІНЕРІЯ СПІРИТУСУ

І. А. БАЧЕВСКОГО

ц. и к. надворного доставника у Львовѣ

Почтою пятикільовѣ посылки обєму 5 літрôвъ.

205 5—6

Александеръ Царевичь

артистъ-маляръ

[въ Кобиловолокахъ п. Янôвъ коло Теребовлѣ]

по довголѣтнôй практицѣ въ краю и за границею приймає вôдъ кôлькохъ лѣтъ всѣ въ обсягъ церковнои штуки входячѣ працѣ, а именно: малює церковнѣ образы до иконостасôвъ и престолôвъ; приймає рѣзьбарскѣ роботы пôсля власныхъ плянôвъ у всѣхъ жаданыхъ стиляхъ, вразъ зъ полозоченємъ; малює стѣны церковъ и т. п Крôмъ того выготовляє портреты зъ фотографій и зъ натуры. Пôдиимаючи ся всѣхъ робôтъ по дуже умѣркованыхъ и приступныхъ цѣнахъ, а выконуючи все якъ найсовѣстнѣйше, въ доказъ чого предложити може сьвѣдоцтва и похвальнѣ письма, має вôнъ повну надѣю, що Всч. Духовеньство затямить собѣ ласкаво его адресу. 36 43—?

Безъ конкуренцiи

єсть мôй склепъ истнуючій вôдъ р. 1848 и тѣшучій ся вôдъ сего часу великою симпатiєю. Длятого поручаю мôй обильный складъ одягôвъ мужескихъ и хлопячихъ, пальта мужескѣ и хлопячѣ, якъ також одяги дитячѣ и унiформы. Також позваляю собѣ поручитись Всч. Духовеньству яко спецiялiстъ въ робленю сурдутôвъ, расъ и т. д.

Замовленя пôсля мѣры выготовлюють ся въ найкоротшôмъ часѣ якъ найгарнѣйше.

Дякуючи за дотеперѣшній взгляды пишусь 4095

Зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна ч. 3.

Ванны довгѣ по зр 15·— и 16·—, насѣдовѣ по зр. 6·— и 7·50. — Кльозеты покоєвѣ по зр. 8·50, 17·— и 30·—

поручає Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры).

Вже вышла

перша велика народописна

КАРТА

украiньско-руского народу.

Зладжена

А-ромъ Григорiємъ Величкомъ

а выконана въ робôтни Андрѣя Андрейчина лiтоґрафа у Львовѣ, коштомъ и заходомъ Товариства „Просвѣта" у Львовѣ.

Замовляти можна въ Товариствѣ „Просвѣта" у Львовѣ (ринокъ ч 10, І. поверхъ).

Цѣна книгарска карты: 3·50 зр. а для членôвъ Товариства „Просвѣта" и для передплатникôвъ „Зорѣ": 2·50 зр. за примѣрникъ.

Замовляючѣ зволять долучити 50 кр. на кошты пересылки.

Карта выконана въ 19-ти краскахъ и наклеєна на полотнѣ. 9—12

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1 мая 1896 року після годинника середно-европейского.

Поїзди відходять зі Львова: поспішні			особові				до / з	Поїзди приходять до Львова: поспішні			особові			
							Берліна	5·10	1·30	—	8·55	6·55	9·30	—
8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—	Кракова (Вроцлава і Відня)	5·10	1·30	8·45	8·55	6·55	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	6·45	—	Варшави	5·10	—	—	8·55	—	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	*6 45	—	Мушини-Криниці через Тарнів*) (тілько від 25 червня до 15 вересня)†) (тілько від 1 червня до 30 вересня)	*5·10	—	—	†8·55	6·55	—	—
—	—	11·00	—	—	—	—								
—	—	—	—	—	6·45	—	Мушини-Криниці через Ряшів	5·10	—	—		—	—	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Мушини-Криниці ч. Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	11·00	—	9·5	—	—	Хабівки через Тарнів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	—	—	9·5	6 45	—	Хабівки через Ряшів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
8·40	—	11·00	4·40	—	—	—	Хабівки через Перемишль	—	1·30	—	8 55	—	—	—
—	2·50	—	4 40	—	—	—	Мшани долїшної через Тарнів							
—	—	—	4·40	9·55	6·45	—	Розвадова і Надбереза через Дембицю	—	—	—	—	6·55	—	—
							Рави рускої через Ярослав	—	1·30	8·45	—	—	9·30	—
—	—	—	4·40	—	6·45	—	Кросна, Івонича, Риманова, Сянока через Перемишль	—	1·30	8·45	8 55	—	9·30	—
—	—	—	5·22	—	7·22	—	Мезе-Лаборча і Пешту через Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	—	—	9·35	—	—	Лавочного, Пешту, Міскольча Мукача	—	—	—	12·10	8·00	—	—
							Гребенова (тілько від 10 липня до 31 серпня включно)	—	—	—	—	1·51	—	—
—	—	—	5·22	9·35	*3·05	7.22	Скольього і Стрия*) (зі Скольього тілько від 1 мая до 30 вересня включно)							
—	—	—	—	9·35	7·22	—								
—	—	—	5·22	—	—	—		—	—	—	12·10	8·00	1·51	*10 10
							Станіславова через Стрий	—	—	—	12·10	8·00	1·51	
							Хирова через Стрий	—	—	—	—	8·00	1·51	10·10
6·10	—	—	—	—	—	—	Сучави, Гусятина, Кересмезе, Слободи рунґ., Бергомету, Чудина, Радовець, Кимполюнґа, Букарешту і Ясо							
—	—	—	—	10·25	—	—	Сучави, Чорткова, Кересмезе, Калуша, Сопова, Букарешту і Ясо	—	—	9·50	—	—	—	—
—	—	—	—	2·45	—	—	Сучави, Радовець. Бергомету і Чудина (кождого понеділка), Печеніжина	—	—	—	—	2·01	—	—
—	—	—	—	—	—	10 15	Сучави, Гусятина, Калуша, Новоселиці, Чудина (що понеділка), Радовець, Кімполюнґа, Ясо, і Букарешту	—	—	—	—	—	6·13	—
—	—	—	—	9·15	7·05	—								
—	—	—	—	9·15	—	—								
6·14	2·25	—	—	9·48	—	11·12	Сокаля і Ярослава через Раву руску	—	—	—	—	7·28	—	—
							Белзця	—	—	—	8·15	5·45	—	—
6·00	2·11	—	—	9·30	—	10.45	Підволочиск і Бродів (на дворець Львів-Підзамче)	—	—	—	—	5·45	—	—
—	—	—	—	1·32	—	—	Підволочиск і Бродів (на головний дворець)	—	2·18	9·55	7·42	4·45	—	—
—	—	—	—	1·20	—	—	Брухович (тілько від 1 мая до 25 червня і від 15 серпня до 6 вересня включно)	—	2·34	10·05	8·05	5·10	—	—
—	—	—	—	3·2	—	—	Брухович (тілько від 26 червня до 14 серпня включно)	—	—	—	—	—	8·03	—
—	—	—	9·45	3·00	8·55	—	Янова*) (через цілий рік), †) (тілько від 16 червня до 31 серпня включно)	—		—	—	—	8·25	—
—	—	—	*9·45	†1·05	§ 3·00	*6·25	Янова (тілько від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цвітня включно)	—	—	—	*7·50	—	†5 28	†8·54
—	—	—	1·32	—	—	—	Зимнои Води від 1 мая до 6 вересня в неділї і сьвята	—	—	—	—	1·10	7·48	—
								—	—	—	—	—	—	—

Увага. Години печатанї грубими черенками означають пору нічну від 6 год. вечером до год. 5-ой 59 мін. рано. В бюрі інформаційнім ц. к. зелїзниць державних у Львові ул. Третого мая ч. 3 готель Імперіяль продажь білетів стрефових, окружних і довільно зіставлюваних зшиток до їзди, як також тарифи і розкладів їзди в виді кишеневім. Информациї в справах тарифових і перевозових. Часъ середно-европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут. Година 12 часу середно-европейского = 12 годині 36 мінут після годинника львівского. 6

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець Иванъ Белей. Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ зъ фабр. Черлянъскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 160 и 161. Львовъ, Пятница 19 (31) липня 1896. Рочникъ XVII.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 5-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вѣ второкъ, и вѣ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком:

въ Австрін:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	3 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Реклямації неопечатаній вѣльній вѣдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклій принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одной строчки инсератовой або ѣи мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншій донесеня приватнѣ числять ся по 15 кр. вѣдъ стишка.

До ситуаціи.

Внутрѣшна ситуація — непевна и неясна. Зъ семъ годять ся якъ стороннництва політичнѣ такъ и праса, а мабуть и правительство тои самои гадки, бо вѣсти о евентуальнѣмъ розвязаню рады державнои повтаряють ся безъ заперечуваня. Причина тои непевности ситуаціи лежить передовсѣмъ въ справѣ угоды австро-угорскои, а вѣдтакъ въ будучѣмъ угрупованю стороннцтвъ парламентарныхъ. На угодѣ австро-угорскѣй дуже легко пошкотнути ся правительствамъ Баденього и Банфіого, бо найменшимъ товчкомъ можна звихнути рѣвновагу парламентарну, а тогдѣ хтось мусить провалити ся, або правительство або парламентъ. А що квестія удержаня рѣвноваги въ австрійскѣмъ парламентѣ высуває ся на першій планъ, выходить вже хочь бы зъ того, що лѣвиця нѣмецка задумує змѣнити основно свое становище. Зъ прихильно выжидаючого становища переходить лѣвиця въ рѣшучу опозицію, щобы спасти себе вѣдъ політичнои смерти. Не хотѣло правительство спасти лѣвицю, коли она прихильно выжидала, то теперь она задумала себе сама ратувати — опозиціею. А сотка голосѣвъ, якою розпоряджає лѣвиця, се не маловажна рѣчь для правительства, бо треба добре вѣпрѣти, щобы вѣбрати таке число зъ ґрупъ и фракцій, що числять по кѣлькарацять голосѣвъ.

Однакъ лѣвиця нѣмецка сама находить ся въ непевности, не знаючи, чи змѣною фронту она себе спасе, чи убье. Длятого то и въ орґанахъ лѣвицѣ замѣтна не рѣшучѣсть, а якесь лавіроване, якась осторога правительства передъ рѣшучою хвилею, — однымъ словомъ немовь жаль за утраченымъ раѣмъ. Для примѣру тои журналістичнои тактики наведемо змѣстъ передовои статьѣ зъ 28 червня въ Neue freie Presse.

Ґр Бадені — пише N. fr. Presse — се дитя щастя. Вѣдъ довшого часу пустивъ ся въ дуже оригінальну гру дипльоматичну противъ угорского президента міністрѣвъ Банфіого. Не розходить ся о бѣльшу або меншу користь, яку котре зъ двохъ правительствъ мае вѣднести при угодѣ, бо се справа вже полагоджена. Рѣвножь здавало бы ся, мовь бы то не въ тѣмъ лежала суть рѣчи, чи оба парляменты ухвалять угоду. Корона бажае угоды, отже бажають сего и оба міністры, тожь коли бы розходило ся лишь о нихъ волю, справа була бы покѣнчена. Ба, коли тутъ иде не такъ о волю, якъ о можнѣсть, бо-жь послѣдна децизія лежить не въ рукахъ правительствъ а парламентѣвъ. И хочь орґаны правительственнѣ вневняють о успѣхахъ своихъ правительствъ, то мабуть все таки самѣ правительства сумнѣвають ся, чи вхъ парляменты готовѣ, пѣсля высказу Бісмарка, робити звороты на команду мовь пѣдъофіциры. А зъ тымъ вяже ся и така консеквенція, що треба бы признати ся котромусь зъ правительствъ, що оно непевне ухвалы свого парляменту. Таке признане треба бы заплатити своимъ истнованѣмъ, а въ тѣмъ случаю оба президенты міністрѣвъ думають собѣ въ души: „Приятелю, коли вже котрый зъ насъ мае погибнути, то вже ты а не я!“ — и жаденъ зъ нихъ не хоче зробити сего фатального для себе признаня.

Роздивляючись въ ситуаціи приходить N. fr. Presse до такихъ заключень: Здавало бы ся, що судьба угоды въ угорскѣмъ парламентѣ певнѣйша якъ у насъ. Угорске правительство мае теперь крѣпку, солідарну бѣльшѣсть за собою, тымчасомъ у насъ треба клеѣти таку бѣльшѣсть зъ меншихъ фракцій. Угода признае Угорщинѣ користи, а противно въ нашѣй половинѣ державы домагають ся всѣ справедливѣйшого роздѣлу спѣльныхъ выдаткѣвъ. Тымчасомъ въ дѣйстности такъ не есть. Угорска опозиція, добачуючи, що на угодѣ може спотыкнути ся ґр. Банфі, рѣшила ся безвзглядно и зъ всею заѣлостію его заатакувати, хочь бы прийшлось воювати обструкціею. Такои опозиціи ґр. Бадені теперь не мае, бо опозиція сама вытягае до него руку и готова его пѣдпомагати. Ось недавно пос. Ебенгохъ передъ выборцями заявивъ, що его стороннцтво готове пѣдперти ґр. Баденього, наколи лѣвиця буде въ опозиціи а ґр. Бадені вѣдсуне ся вѣдъ трапезы правительственнои, и коли бы се мало причинити ся до повалення ґр. Банфіого. Въ такій способѣ ґр. Бадені въ своѣмъ щастю незрѣвнаный: махне рукою на клерикалѣвъ, заплатить Чехамъ правно державный тріялґельдъ, и мае бѣльшѣсть зложену: зъ Полякѣвъ, клерикалѣвъ и Чехѣвъ — коштомъ Нѣмцѣвъ.

Таку ситуацію передсказуе орґанъ лібералѣвъ и плаче гѣркими слѣзми зѣ алости, що въ такій способѣ выхоплюють зъ-пѣдъ нѣгъ лѣвицѣ грунтъ, на котрѣмъ она бы такъ радо утримала ся.

Аґенты фабричнѣ.

Вѣдъ о. Мих. Мосоры одержуемо письмо, зъ котрого можна довѣдати ся о обманьствахъ аґентѣвъ фабричныхъ по нашихъ селахъ. О. Мосора пише такъ:

Ревеляція, якѣ подае публично судья п. Титко Ревакѣвичъ пѣдъ назвою „Язва жидѣвска“ не новѣ, а що ще гѣрше не рѣдкѣ въ нашѣмъ краю. Заледво яка тысячна часть тыхъ жидѣвскихъ махінацій та спекуляцій на нашѣмъ селянинѣ дѣйде до публичнои вѣдомости. Тутъ треба, щобы всѣ чинники, котрѣ посѣдають правну силу, выступили проти такихъ шахрайствъ; а то въ першѣй лініи: ц. к. суды, нотарѣ, прокураторія, адвокаты, а дальше священники, учителѣ та щирѣ прихильники нашого селянина. Може бы бодай зъ де-бѣльша удало ся якось тую язву выкорѣнити.

Та до всѣхъ тыхъ рѣзныхъ обманьствъ причинило ся въ новыхъ часахъ ще одно обманьство, а то се, котрого допускають ся вандрѣвнѣ аґенты рѣзныхъ фірмъ фабричныхъ. Заѣздить до села аґентъ и кватируе ся въ коршмѣ та выпытуе коршмаря про заможнѣйшихъ господарѣвъ въ селѣ, щобы имъ накинути сѣчкарню. Або пѣде до того господаря або и такъ де его зловить, чи то на дорозѣ чи въ коршмѣ. И вже пропало: хочь чи не хочь сѣчкарню мусишь купити; та абы ты якъ вѣдпекувавъ ся вѣдъ напасти, нѣчо не поможе. До двохъ недѣль прийде тобѣ зъ найблизшои станціи зелѣзничои aviso, що для тебе прийшла сѣчкарня. Аґенты теперь вже навѣть задатковъ не беруть; сѣчкарнѣ высылають ся за послѣплатою на першу рату.

Я знавъ одного господаря Василя Мидляна зъ Котова, повѣту бережаньского, котрому аґентъ въ такій способѣ силомѣцю накинувъ сѣчкарню. Коли Мидлякъ дѣставъ aviso зѣ станціи, що для него е сѣчкарня и треба заплатити першу рату въ сумѣ 5 зр., вѣнъ вѣдписавъ, що сѣчкарнѣ не замовлявъ, отже не вѣдбере. Зарядъ станціи вѣдославъ сѣчкарню, але фабрикантъ насылае ему вдруге и каже, що сѣчкарню мусить принятн, бо вѣнъ маѣ свѣдкѣвъ (очевидно фактора и коршмаря), що Василь Мидлякъ сѣчкарню въ фабрицѣ замовивъ, — въ противнѣмъ же разѣ запѣзве его передъ судъ. И Мидлякъ мусѣвъ взяти сѣчкарню, щобы ще собѣ якои гѣршои бѣды не напытати.

Подѣбный выпадокъ ставъ недавно въ Бущу такожь повѣта бережаньского. Заѣхавъ въ село аґентъ фірмы Петерсеймъ зъ Кракова и завватерувавъ ся въ коршмѣ. Иде дорогою въ поле найпорядньйшій господарь (але не конче заможный) Петро Болюхъ. Аґентъ выбѣгае за нимъ и пытае ся, якъ ся называеть? Петро, каже такъ а такъ. „Але якъ ся пишешь?“ „А тобѣ на що?“ „Ну скажѣть якъ?“ А жидѣвка зъ коршмы вѣдповѣдае: „Они ся пишуть Петро Болюхъ“. „Може бы-сьте ся купили сѣчкарню?“ „И не потребую и грошей не маю“ — каже Петро, тай пѣшовъ далѣ въ поле. До двохъ недѣль дѣстае Петро aviso зѣ станціи золочѣвскои, що прийшла ему сѣчкарня. Петро не поѣхавъ по сѣчкарню и вѣдписавъ, що не вѣдбере. Сѣчкарню вѣдослано, але мимо того фірма Петерсеймъ зъ Кракова присылае ему свои чеки, очевидно до сплачуваня ратъ. И сѣчкарнѣ нема и раты платн! Петро направду загрызъ ся, але я ему кажу ще заждати, може оно якось еще прояснить ся.

Чи дѣйсно уже такъ всѣмъ вѣльно безкарно поступати зъ нашимъ хлопомъ? Чи нема въ нашѣмъ краю нѣякои власти, щобы взяла хлопа въ оборону передъ вызыскомъ та дурисвѣтами?

Дописи „Дѣла”

Зъ Войнилова.

[Нашій вѣдносины шкѣльній.]

Зѣ всѣхъ сторѣнъ можна почути теперь нарѣканя и жалѣ, що нарѣдъ нашъ темный, а тымъ самымъ и бѣдный. Богато правды въ тыхъ словахъ, але чи може мѣжь народомъ ширити ся просвѣта, коли нашій вѣдносины шкѣльній суть дуже невѣдрадній и вымагали бы

Панщизняный хлѣбъ.

(Оповѣданє д-ра Ивана Франка.)

Було се зимою въ початку 1896 року. По вѣчу въ Перемышли запросили мене торецкій читальники, а головно посолъ Новаковскій, поѣхати зъ ними до Торокъ. Я давно бажавъ бути въ Торкахъ и радо згодивъ ся поѣхати, а двомилева ѣзда саньми по снѣгу, при свѣтлѣ мѣсяця, була для мене радше принадною, нѣжь страшною. Ѣхала насъ спора купка. Менѣ прийшло ся сидѣти въ санкахъ Андрѣя Крицького, старого селянина, котрого я пѣзнавъ на вѣчахъ якъ доброго бесѣдника. Дорогою я пѣзнавъ его ще лѣпше якъ оповѣдача. Мы мали часъ розбалакати ся, а Крицькій оповѣдавъ невтомимо. Вѣнъ знавъ всѣхъ въ селѣ, знавъ исторію кождои хаты, кождого закутка, а память его сягала хочь недалеко, а все таки пару лѣтъ по за 1848 рѣкъ. Про остатнѣ роки панщины були его оповѣданя власне найцѣкавѣйшій, найглубше запали менѣ въ тямку. Може колись менѣ вдасть ся списати вхъ въ цѣлости (ч. Крицькій жие доси й дай ему Боже ще жити много лѣтъ!). А теперь я передаю зъ памяти одну частину зъ его оповѣданя — не дословно, а такъ якъ вона уформувала ся въ моѣй памяти.

Я ще бувъ молодый, коли панщину скасували — оповѣдавъ Крицькій — тѣлько три роки я робивъ ѣн. А про те буду тѣ три роки тямити доки мого житя. Лютѣ часы були, паночку! Теперѣшня молодѣжь, Богу дякувати, не маѣ и понятя о тѣмъ, що тодѣ дѣяло ся. И нехай не маѣ! Не треба ѣй мати. Та дещо таки повинна бы знати. Те, що вы розповѣли въ своихъ „Панѣскихъ жартахъ“, то правда, але то не вся правда. Вы того, пане, не могли знати докладно, бо васъ тодѣ ще й на свѣтѣ не було. А хто того самъ не бачивъ на свои очи, той не може собѣ те такъ легко змѣркувати. Подивѣть ся на нашѣ поля, пане! Богу дякувати, землиця благословенна, навѣть найбѣднѣйшій може жити, коли тѣлько маѣ пару здоровыхъ рукъ и охоту до працѣ. Еміґраційнои горячки ще тутъ не знаемо. Ѣмо хлѣбъ житный або пшеничный, вѣвсомъ конѣ годуемо, голоду не терпимо. Маѣмо свое тягло, свои кованѣ возы, маѣмо въ селѣ школу, читальню, склепъ громадскій, а за те не маѣмо анѣ одного жида. Однымъ словомъ, стоимо на власныхъ ногахъ, о скѣлько то въ Галичинѣ хлопъ може стояти на власныхъ ногахъ.

Та не пытайте мене, якъ тутъ выглядало передъ 1848 рокомъ! Досыть вамъ буде лишь тѣлько сказати, що въ цѣлѣмъ селѣ не було анѣ однѣсиньского воза. Тѣлько у пана були возы, а у хлопѣвъ тѣлько сани. Саньми звозили лѣтомъ зѣбже до стодѣлъ и сѣно до стогѣвъ, на саняхъ вывозили оббринкъ на поле, на саняхъ чи лѣто чи зима вывозили й умерлыхъ на кладовище.

Ну, та вмерлому байдуже. А якъ жили живій! Я тѣлько про себе скажу. Мѣй тато бувъ зъ Медики родомъ, мавъ двохъ братѣвъ – усѣ три були хлопцѣ гарнѣ, способнѣ. Взявъ панъ одного до двора за льокая, поѣхавъ зъ нимъ до Бродѣвъ и тамъ програвъ его въ карты другому панови. Ще й доси десь тамъ въ Брѣдщинѣ е фамілія Крицькихъ — то нашѣ свояки. Вернувъ панъ до дому, взявъ другого брата до двора, поѣхавъ зъ нимъ до Варшавы и зновъ десь его запропастивъ. То мѣй тато бачить, що й его жде таке саме, взявъ тай утѣкъ сюды до Торокъ. Нѣбы то пѣдъ однымъ паномъ було, але все воно дальше вѣдъ пана и якось такъ ему минуло ся. Бѣдувавъ тато дуже, оженивъ ся бѣдно, не було зъ чого жити, а тутъ на панщину гонять. Ледво менѣ дванацять лѣтъ минуло, мусѣвъ я йти на панщину. Ой, назнавъ ся я за три роки всякого знущаня! Не дай Боже й згадувати!.. Та я не про себе вамъ розповѣмь.

Бувъ у насъ въ селѣ бѣдный та нещасливый чоловѣкъ, Онопрѣемъ звали. Таки направду, що бувъ и бѣдный и нещасливый. Ни нѣ нѣбы то бѣднѣйшій бываютъ и живуть на свѣтѣ, халупники безъ кроку поля, навѣть комѣрники мѣжь людьми по людськи выглядають. Тодѣ не те було. Онопрѣй мавъ хатину, мавъ огородець, мавъ пѣвъ прута поля. Теперь бы то бувъ сякій такій господарь, а тодѣ называвъ ся пѣшакъ. Якъ нинѣ бачу его! Згорбленый, зъ запалыми очима и лицемъ такои краски, якъ земля свята, босый зимою и лѣтомъ, безъ капелюха анѣ шапки, принаймѣ я нѣколи не бачивъ, щобы голова у него була чимъ небудь накрыта; — сорочка груба, зъ мѣхового полотна, чорна якъ стеля въ курнѣй хатѣ; поверхъ сорочки стара, зъ долины оббгнила и обшарпана веретянка, пѣдперезана лыкомъ або перевесломъ, — отсе була вся его одѣжь, чи то зима чи лѣто. Все зѣгнутый ходивъ, усе звѣльна, ледво лѣзъ, усе щось жувавъ у ротѣ и все голодный бувъ. Мы хлопцѣ чи то пасучи панськѣ вѣвцѣ, чи роблячи яку другу роботу, неразъ смѣяли ся зъ него, дразнили его. Вѣнъ нѣколи не вгнѣвавъ ся, не пѣднѣсъ голосу, а все якось такъ покѣрно, такимъ приниженымъ та прибитымъ голосомъ вѣдповѣдавъ:

— Такъ, дѣтоньки, такъ! Жартуйте здоровѣ. А хлѣбця дайте, коли маете, бо бѣгме, що ще-мь его, святого, сегодня въ ротѣ не мавъ...

— А що-жь вы разъ у разъ жвете, Онопрѣю? — пытаемо бувало.

— Етъ! — вѣдповѣдавъ вѣнъ неохѣтно и понуривши голову важко зѣтхавъ.

— Онопрѣй жвачку жве! жвачку жве! — крикне було дехто зъ пастухѣвъ. Другѣ пѣдхоплять, регѣтъ пѣде по толоцѣ, а Онопрѣй нѣчого, вѣдверне ся тай шкандибае до своеи роботы. Разъ тѣлькн я бачивъ, що вѣнъ тайкомъ отиравъ собѣ очи брудным рукавомъ своеи веретянки.

Жѣнка у него була зла, такъ говорили въ селѣ. На выглядъ не можна було того по нѣй пѣзнати, бо молодиця була вродлива, здорова, румяна и весела. Тѣлько пѣзнѣйше я зрозумѣвъ, яка лиха доля спарувала вхъ обое. Онопрѣй довго парубкувавъ, служивъ при дворѣ, свого не мавъ нѣчого, ажь наразъ панъ казавъ ему брати Марту. Се було его нещасте, бо Марта взяла его пѣдъ ноги, притлумила, прибила до землѣ, морила голодомъ, навѣть казали, що била его вечерами, а сама бѣгала за дворанами. За такою жѣнкою Онопрѣй швидко постарѣвъ ся, згорбивъ ся, пожовкъ и вѣвявъ, зробивъ ся „гусячимъ повѣтремъ“, якъ казали въ селѣ.

Не знаю вже, по якому тамъ инвентару, досить, що Онопрѣй, хочь нѣбы-то господарь а не наймитъ, бувъ майже день у день на панщинѣ. Здаеть ся, що жѣнка гонила его сама робити понадъ приписъ платнѣ днѣ. Та яка то его робота була? У бѣдолахи не було силы за хруща, и коли другѣ не допомогли ему чи то на загонѣ чи въ стодолѣ, то атаманъ не жалувавъ нагайки, бивъ, копавъ ногами, ажь кости у старого трѣщали. А вѣнъ терпѣвъ, анѣ пары зъ устъ не пускаючи. И диво! Неразъ здавало ся, що не встане вѣдъ тыхъ нелюдскихъ побоѣвъ, що всѣ кости у него поломанѣ — ажь нѣ! Полежить троха, постогне тихенько, а далѣ встане, тай зновъ помаленьку починае порпати ся, нѣбы то робити щось, не швидше и не лѣпше, якъ и передъ бійкою.

Одного разу — якъ нинѣ тямлю и до смерти того не забуду — було якось коло полудня. Саме пшеничнѣ жнива були. Выгнали людей громаду на панськѣйланъ и власне вже

сеновнои поправы. Для примѣру послухайте, що то въ нашôмъ Войниловѣ дѣе ся, а вôдтакъ самѝ осудѣть и выведѣть собѣ заключеня.

До Войнилова перенесла краєва рада шкôльна — мабуть за кару — kierownika z Doliny п. Чапраньского, а вôдтакъ противъ волѣ мѣсцевои рады шкôльнои заименовано зъ-поза терна старшимъ учителемъ п. Голиньского. Длячого наше мѣсточко стало ся кольонією карною, сего не знаємо, але що се вôдбиває ся на насъ и нашихъ дѣтяхъ, не треба и говорити. О поведеню п Чапраньского въ школѣ можна бы записати волову шкôру. П. kierownik не вôдзыває ся до дѣтей инакше, якъ лишь: ты мудю, ты мурґо, ты Микито хруню и т. п., а на се жалували ся родичѣ дѣтей публично на засѣданю рады громадскои.

Друга специяльнôсть п. kierownika — побоѣ. И такъ покаравъ вôнъ тяженько 12 хлопцѣвъ (христіянъ и жидôвъ по половинѣ): шѣстьохъ зъ своеи клясы за невывчене лекціи нѣмецкого языка, а шѣстьохъ зъ клясы п. Голиньского за невывчене руского стишка. А треба знати, що п. Чапраньскій специялістъ, бо не дармо належить до товариства „Sokół"; запровадивъ дѣтей до комôрчины, де бувъ давнѣйше арештъ громадскій, замкнувъ дверѣ, велѣвъ скинути имъ убране, а вôдтакъ выпаривъ тростиною, кôлько влѣзло ся. Зъ тои педаґоґічнои операціи вышли дѣти побитѣ до крови. Розумѣє ся, що родичѣ мусѣли доходити якось своеи кривды. Удали ся найперше до суду войниловского и тамъ въ присутности начальника суду п. Пискозуба постарали ся о visum repertum. Зъ тымъ visum було чимало клопоту; треба було посылати ажь три разы по лѣкаря (мабуть десь сховавъ ся), а коли вкôнци вôнъ явивъ ся, почули розжаленѝ родичѣ, що побитя не слѣдно. На се славне лѣкарске рагере обуривъ ся начальникъ суду и сказавъ лѣкареви: Weź no pan okulary, to pan prędzej zobaczy. Та що зъ того; — минуло вже кôлька тыжднѣвъ, а доси ще не було розправы судовои. Покривдженѝ родичѣ на тôмъ не перестали. Взяли дѣтей на три фѣры та повезли до Калуша. Удали ся до ц. к. старосты, але почувши вôдповѣдь: To do mnie nie należy (Вже другій разъ маємо нагоду нотувати таку быстроумну вôдповѣдь п. старосты калуского; першій разъ въ справѣ ворожбита. — *Прим. Ред.*) — звернули ся до ц. к. инспектора шкôльного и сей побачивши наочно побоѣ, обѣцявъ зарядити все потрѣбне. Крôмъ того рада громадска ухвалила одноголосно внести въ тôй справѣ (и внесла) жалобу до краєвои рады шкôльнои.

Такъ стоить теперь справа. Але для близшого ей поясненя годить ся розповѣсти и иншѣ факты. И такъ найперше треба знати, що недавно перемѣнено нашу школу зъ двоклясовои на чотвроклясову. Бувшій п. kierownik поштукувавъ такъ, що вôдъ разу заповнивъ всѣ клясы, с. є. третю и четверту, хочь намъ здає ся, не мавъ до того пôдготовленыхъ дѣтей. Мы не педаґоґи, але насъ здивувало, коли забрано дѣтей зъ другои клясы до четвертои, а зъ першои до третои. Зъ того мабуть мусить дуже часто лучати ся таке, що дѣти не можуть вывчити ся добре своихъ лекцій зъ нѣмецкого.

Передъ кôлькома тыжднями ухвалила рада громадска одноголосно и внесла подане, щобы власть шкôльна привернула назадъ въ школѣ войниловскôй выкладовый языкъ рускій, якій бувъ за часôвъ одно и двоклясовои школы та котрый цѣлкомъ справедливо належить ся, бо населене выключно руске. Що зъ тымъ поданємъ зробила ц. к. окружна рада шкôльна, не знаємо, але видно, що навѣть сама ухвала рады громадскои многимъ людямъ солею въ оцѣ. Радный Сабша Зінґеръ сказавъ прилюдно въ урядѣ громадскôмъ, що ksiądz kanonik Korczyński, коли до него прийшовъ Шльома Геллеръ жалувати ся на побите своеи дитины въ школѣ, мавъ такъ вôдозвати ся: A widzicie, to waszych dzieci wybito za to, żeście uchwalili język wykładowy ruski. А треба знати, що й жиды голосували разомъ зъ Русинами.

Вкôнци ще на одно намъ жалувати ся. Въ нашôй школѣ наука одноразова, але годѣ щобы дѣтей придержувано и три годины понадъ приписане число годинъ. Дѣти и такъ выбирають ся до школы зъ кусничкомъ сухого хлѣба ще о 7-ôй годинѣ рано, а приходить ся имъ вертати домôвъ о 3-тôй або 4-тôй год. зъ полудня.

Такѝ вôдносины шкôльнѣ певно не причинять ся до прихильности громадянъ для школы. Теперь ставляють новый будынокъ шкôльный, стягають грошѣ и що дня можь чути, якъ поліцай трубить по улицахъ: Несѣть репартицію на школу, бо буде екзекуція. Чи може дасть котрый зъ насъ охотно свою пайку на школу, коли бачить, що дѣє ся въ школѣ? Звертаємо ся сею дорогою до віцепрезідента п. Бобжиньского, щобы розглянувъ нашѣ жалобы внесенѣ до кр. рады шкôльнои та увольнивъ наше мѣсточко вôдъ такихъ wzorowych kierowników.

Мѣщанинъ.

Зъ Камѣнецкого.

[Місія и трираменный хрестъ.]

Заходами священикôвъ каменецкого деканату вôдбула ся въ Добротворѣ чотиродневна місія вôдъ 20 до 23 червня. Місія мала успѣхъ, бо народу збирало ся сотками на науки місійнѣ. Та на жаль, пôдъ конець місіи лучила ся пригода, котра не лишь внесла діссонансъ въ гармонію торжества, але мабуть буде мати ще й дальшѣ наслѣдки, завдяки нашимъ опѣкунамъ.

Місія мала закôнчити ся поставленємъ памятного хреста. Добротворцѣ, знаючи о тôмъ, пôдбали о хрестъ — величавый, дубовый, и заздалегôдь тѣшили ся, що будуть мати въ своѣмъ селѣ, де елементы противнѣ Русинамъ, Поляки и жиды, змагають вôдъ довшого часу взяти верхъ, — таку гарну памятку народно-церковну. Та ихъ надѣѣ не сповнили ся. На свое лихо Добротворцѣ постарали ся о хрестъ трираменный, пôсля взôрця численныхъ хрестôвъ, якѝ въ цѣлôмъ Добротворѣ вôдъ давна були ставленѝ боговійными громадянами.

Коли оо. місіонарѣ довѣдали ся, якій то хрестъ Добротворцѣ приладили на памятку місіи, зачали представляти громадянамъ, що годѣ буде такій хрестъ посвятити. Анѣ проповѣдь мѣстодекана о. Цегельского, анѣ приватнѣ представленя виднѣйшимъ громадянамъ не довели до успѣшного полагодженя справы. Безперечно мусѣла причинити ся до заостреня сеи справы ще й та обставина, що розпеслись вѣсти мѣжь народомъ, мовь то хотять священики, оо. місіонарѣ, обтинати рамена хреста, а також и те, що жандармы зачали вештати ся мѣжь народомъ та просьбою и грозьбою аґітувати противъ трираменного хреста.

Стало на тôмъ, що місія закôнчить ся безъ поставленя хреста. Але при послѣднôмъ обходѣ хрестнôмъ довкола церкви, бôльша громадка людей обнесла свôй проскрібованый хрестъ — великій, трисяжневый, — вокругъ церкви а вôдтакъ безъ участи священикôвъ закопала его на призначенôмъ мѣсци.

На тôмъ скôнчивъ ся першій актъ. ОО. місіонарѣ розъѣхали ся — а власть політична зачала свое урядоване. Розходило ся о се, щобы усунути закопаный хрестъ. Управитель громады п. Сайкевичъ (бо добротворска рада громадска розвязана), помимо приказу старосты, не важивъ ся приложити своихъ рукъ до усуненя хреста, хочь мавъ запевнену асистенцію жандармôвъ, — а знов мѣжь Добротворцями не найде ся нѣхто, хто бы доторкнувъ ся закопаного хреста. Рôвночасно заряджено слѣдство карно-судове въ напрямѣ опору властямъ. До суду кликано 53 людей (мужчинъ и женщинъ), свѣдкôвъ и обжалованыхъ. Мѣсцевѝ священики, парохъ и сотрудникъ, рôвножь не можуть нѣчого вдѣяти супротивъ опору громадянъ. Якъ цѣла справа покôнчить ся, поки-що не знати, але на кождый случай она дуже немила та прикра, и треба дуже великого такту зô стороны властей, котрѣ кажучи мимоходомъ вдали ся не въ свою рѣчь, щобы не доводити до крайности справы, що прибрала народно-релиґійну закраску.

---

§. 19-тый зак. прасового.

Прошу по мысли §. 19. закона прасового о умѣщене въ найблизшôмъ числѣ „Дѣла" слѣдуючои поправки:

Въ числѣ 156. зъ дня 13 (25) липня 1896. пôдъ заголовкомъ „Зъ Рогатинщины" замѣщена дописъ, о скôлько описує спосôбъ выкупна ґрунтôвъ пôдъ зелѣзницю Ходорôвъ Пôдвысоке, есть вôдъ початку до конця неправдива и змыслена. Неправдою есть, щобы правительство вôддало менѣ справу выкупна ґрунтôвъ яко пôдприємство, лише установило оно мене своимъ комісаремъ за загальною надгородою за труды и кошты понесенѣ. Выкупно преводить ся выключно на рахунокъ правительства въ границяхъ прелімінаря, зъ горы уложеного, зъ цѣлковитымъ увзгляднѣненемъ вартости ґрунту и перешкôдъ, зелѣзницею справленыхъ. Цѣна купна виносить тôлько, що и на иншихъ зелѣзницяхъ, а кождый селянинъ не тôлько, що не терпить на такôй продажи, але противно має спосôбнôсть до значныхъ матеріяльныхъ користей, бо отримує цѣну купна кôлька разôвъ высшу вôдъ дѣйстнои вартости ґрунту. Умовляю ся о цѣну при спôвъучасти начальникôвъ громадскихъ, а передовсѣмъ высокоповажаного духовеньства, котре все узнає подованѣ цѣны за вôдповѣднѣ и взыває людей до згôдного довершеня купна. Не бракує однакожь всюды тайныхъ дорадникôвъ, котрѣ людей обманюють. Таке приключило ся въ громадахъ: Загуже и Потôкъ, де радили вôдцурати ся подаваныхъ цѣнъ, хоть они були дуже высокѣ. Прийшло отже до судового отаксованя, котре яко чисто реальне, выпало значно низше цѣнъ, якѝ я дававъ и — тутъ есть жерело невдоволеня дописувателя.

Зъ поважанємъ *д-ръ Станіславъ Шецель.*

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Сими днями донесли були телеґрамы, що угорска соймова опозиція грозить правительству обструкцією на выпадокъ, коли бы соймъ мавъ въ осени мавъ полагоджувати саму тôлько справу мытового та торговельного союза Угорщины зъ Австрією. Отже пôсля докладнѣйшихъ вѣстій оголосило народне сторонництво угорске въ своихъ дневникахъ д 27 с. м. заяву, въ котрôй домагає ся, щобы не вôддѣлювано справы квотовои вôдъ мытового и торговельного союза. Головнѣ гадки тои заявы такѝ: „Економічна звязь зъ Австрією можлива на дальше лишь въ такôмъ разѣ, коли будемъ певнѣ, що не прийде до жадного пôдвысшеня угорскои квоты. Тымчасомъ всякѝ вѣсти згоджують ся въ тôмъ, що пôдвысшене квоты є въ рѣшаючихъ кругахъ постановлене. При такôмъ станѣ рѣчи розумѣє ся само собою, що Угорщинѣ лишає ся одиноке оружье въ тôй борбѣ, якъ найзавзятѣйше стояти за мытовою самостôйностію, щобы въ разѣ, коли бы корона порѣшила пôдвысшене квоты, було зъ чого роздобути грошѣ на те пôдвысшене. Коли бы мы передъ часомъ звязали ся вôдновою мытового и торговельного союза, то тымъ самымъ позбули-бъ ся того одинокого оружья. Длятого опозиція, що стоить на державноправнôй основѣ, поти не може голосувати за мытовымъ и торговельнымъ союзомъ зъ Австрією, поки не буде мати повнои моральнои запоруки, що справа квотова буде справедливо полагоджена. Що опозиція має досить силы, щобы не допустити въ сѣмъ соймѣ до довершеня мытового и торговельного союза зъ Австрією, злишно чейже доказувати. Выстане зазначити, що опозиція, коли розходить ся о найбôльше економічне добро Угорщины, не тôлько могла бы право ужити всѣхъ парляментарныхъ спосôбôвъ, але ей провôдники мають навѣть обовязокъ повести парляментарну боротьбу до крайности."

Сю заяву обговорюють мадярскѣ дневники досить згôдно та признають, що народне сторонництво справдѣ годно спинити полагоджене угоды въ сѣмъ соймѣ. И такъ Pester Lloyd каже: „Народне сторонництво заповѣдає

одинъ выжали. Треба було йти на другій ланъ, ажь генъ на другôмъ кôнци поля, за гостинцемъ. Вы пане не думайте, що така проста рѣчь була перейти зъ одного лану на другій. То нинѣ люде переходять зъ нивы на ниву, серпами поблыскують, вôддыхають повными грудьми, простують крижѣ, перекликають ся, витають ся, жартують або про здоровле пытають. Тодѣ не те було. Паны все лоточили своихъ наставникôвъ: не вмѣєте порядку держати, часу богато тратите, поки зъ одного лану на другій перелѣзете. А наставникамъ то що? Вони на коняхъ, нагайки въ рукахъ... То скоро одного лану дôжнуть, заразъ кричать:

— Аву, що духу на другій ланъ! Далѣ!

И пускають конѣ трапомъ, а всѣхъ женцѣвъ старыхъ и малыхъ, середъ сквару и спраги, середъ курявы чи дощу женуть передъ собою. Втомленѝ важкою працею, не вспѣвши вôддыхнути люде бѣжать, що можуть выскочити. Звѣсно, що молоде та сильне, те бѣжить напередъ, кричить, вôвкає, реготе ся, такъ, що здалека думавъ бы, що яке сполошене весѣле жене по полю. Але вагôтнѣ жѣнки, старѝ бабы та дѣти не можуть надужати, лишають ся зъ заду. Ой, гôрка ихъ доля! Атаманъ на кони за ними, пере нагайкою, не пытає, чи по плечахъ, чи по головѣ. Бѣжать бѣднѝ, падуть у ровы та борозды, неразъ пôдъ кôньскѝ копыта. Ой пане, кôлько то разôвъ я бачивъ, якъ вагôтнѣ жѣнки отакъ падали, а вставши мали на плечахъ сорочку пописану червоными басаманами! Се нагайка крôзь полотно тѣло попрогрызала.

Отже разъ гнали отакъ громаду зъ одного лану на другій. Бѣгли людоньковe полевою стежкою, задыханѝ, червонѝ, присыпанѝ пыломъ, очи кровю поналиванѝ, бо спека була велика. Я стоявъ край дороги, пасъ паньскѝ конѣ на перелозѣ. Пробѣгли по-при мене насампередъ парубки, далѣ дѣвчата, потôмъ чоловѣки, а зъ заду старшня ногами набиває. И Онопрѣй бувъ мѣжь ними, та вôнъ на самôмъ задѣ лишивъ ся. Такъ и видно, якъ колѣна пôдъ нимъ дилькочуть а роззявленѝ уста силують ся захопити якъ мога бôльше повѣтря. Та де тобѣ, не може бѣдолаха за другими наспѣти. А атаманъ ось-ось за нимъ на кони. Ще хвилька, яжь тутъ якъ не роздасть ся крикъ:

— Prędzej chamie, prędzej!

И рôвночасно свиснула нагайка, чорною гадюкою блыснула въ повѣтрѣ и обвила ся довкола голыхъ по колѣна Онопрѣевыхъ нôгъ. Легенькій ляскъ, знову блыснула въ повѣтрѣ нагайка и знову окрутила голѣ ноги старого. Вôнъ тôлько ойкнувъ и поваливъ ся на землю, а на ногахъ вôдъ разу выступили два широкѣ червонѣ перстенѣ и зъ нихъ помалу почала выступати кровь.

Атаманъ зупинивъ коня.

— Wstawaj drabie! — кричавъ до Онопрѣя.

Той звôльна, натужуючи ся, почавъ пôднимати ся до горы. Въ тôй хвили нагайка ще разъ оперезала его плечѣ. Вôнъ похиливъ ся мовь зôгнута лоза и въ тôй хвили щось чорне та тверде выпало у него зъ-за пазухи и покотило ся до рова. Онопрѣй сягнувъ рукою по свою згубу, та не встигъ захопити ей на лету.

— Co to jest? — крикнувъ атаманъ бачучи его рухъ.

— Та..та...такъ — лепотѣвъ Онопрѣй.

— Podejm i podaj tu! — кричавъ атаманъ.

Онопрѣй, усе ще згорбленый, весь тремтячи, злѣзъ до рова, пôднявъ и подавъ атаманови те, що выпало у него зъ-за пазухи. Атаманъ довго придивлявъ ся тому предметови, а Онопрѣй стоявъ передъ нимъ безъ шапки, зложивши руки на груди мовь до молитви. Я не зводивъ очей зъ его нôгъ. Колѣна разъ у разъ дилькотѣли мовь у чоловѣка, що дуже змерзъ, а зъ червоныхъ перстенѣвъ на худыхъ та чорныхъ вôдъ бруду литкахъ тоненькими смужками плыла въ долину кровь и швидко всякала въ сѣрый пылъ дороги.

— Co to jest? — запытавъ нарештѣ атаманъ Онопрѣя.

— Та...та...то...то хлѣбъ.

— Co? Chleb?

— Ну, такъ, мôй хлѣбъ. Я такій ѣмъ. У другихъ людей то макухъ, а у мене, паночку, хлѣбъ.

Атаманъ ще хвилю державъ Онопрѣєвъ хлѣбъ у руцѣ, оглядавъ его, нюхавъ, а далѣ рука въ него якось дивно задрожала, вôнъ шпурнувъ тымъ хлѣбомъ геть на поле, швидко выдобувъ зъ кишенѣ хустку и почавъ обтирати собѣ очи. Навѣть вôнъ розплакавъ ся..

Знаєте, пане, повѣдають, що десь колись Панъ Бôгъ зробивъ таке чудо, що заставивъ камѣнє плакати. Певно, що то чудо було, божа сила. Але, я грѣшный чоловѣкъ, думаю, що то було бôльше чудо, коли отой нашъ атаманъ заплакавъ надъ Онопрѣевымъ хлѣбомъ. Я малый тодѣ бувъ, чотирнацять лѣтъ, а якъ побачивъ его сльозы, того чоловѣка сльозы, що бувъ для насъ якъ огонь, якъ звѣръ безъ серця, то мене щось шпигнуло мовь ножемъ у серце. Я до тои хвилѣ нѣчого не розумѣвъ, не застановлявъ ся: казали робити, я робивъ, били, я терпѣвъ, бо бачивъ, що й другѣ такъ само роблять. Я й не думавъ, щобъ то могло бути инакше навѣть не розумѣвъ, чи то зле такъ чи добре. Противно, неразъ менѣ говорили, що то такъ треба, що такъ Панъ Бôгъ давъ, що хлопъ лѣнивый и треба гнати его до працѣ. Але отѝ атаманьскѝ сльозы вôдъ разу все въ моѣй души перевернули. Я пôзнавъ, що мусить бути страшне зло, страшна кривда на свѣтѣ, коли навѣть такій звѣръ мусить надъ нею заплакати.

Атаманъ помовчавъ хвилю, ще разъ обтеръ очи хустиною, а потôмъ вынявши зъ череса якійсь грôшь кинувъ его Онопрѣеви и сказавъ:

— Na masz! Idź do karczmy i kup sobie chleba! A zaraz tam wychodź do roboty!

И не дожидаючи довше, затявъ коня и пôгнавъ за женцями, а Онопрѣй, понуривши голову та не озираючи навѣть закровавленыхъ нôгъ, потюпавъ дорогою до села. А коли геть вôдôйшовъ, я пôднявъ его той хлѣбъ и сховавъ его за пазуху. Зъ разу я думавъ на смѣхъ показати его другимъ пастухамъ, щобы побачили, яку то жвачку жве що дня старый Онопрѣй, але коли я взявъ макухъ у руку, пронявъ мене такій жаль, що я й собѣ-жь отамъ середъ поля, при паньскихъ коняхъ, заплакавъ мовь мала дитина. И прийшовши вечеромъ до дому, я сховавъ той макухъ у скрытку за стрѣхою и держу его до нинѣ и внукамъ своимъ лишу на памятку.

То вже була остатнѝ панщизнянѝ жнива. О Велицѣдни потôмъ скасували панщину и люде вже веснували на своѣмъ. Старый Онопрѣй не врадувавъ ся, все однакій бувъ.

— Що вже менѣ свобода! — зôтхавъ вôнъ. — Будьте собѣ свобôднѣ, а мое вже пропало.

Одного ще тôлько бажавъ: покушати свого власного житнього хлѣба...

— Отъ бы менѣ хлѣбця житнього зъ власного поля покушати! — говоривъ неразъ. — Може бы я ажь тодѣ засмакувавъ свободу.

Жнива надходили. Жито вродило на чудо, высше хлопа, а колосъ якъ праникъ. Старый Онопрѣй день у день рано выбѣгавъ на свôй загôнъ, придивлявъ ся свому житу, зô страхомъ слѣдивъ кожду хмару, зрывавъ колосокъ и выдушувавъ зерятко, чи вже можна жати. Дôждавъ ся нарештѣ, затвердло зерно, пополовѣло стебло, похилило ся въ низъ. Ще люде й не збирали ся на жниво, а старый Онопрѣй одного дня взявъ серпъ тай пôшовъ на свôй загôнъ.

отверто обструкцію, менше о те, зъ якихъ причинъ. Головна рѣчь въ тôмъ, що сторонництво є свѣдоме своеи силы и постановило зъ неи зробити ужитокъ. Зазначити треба, що се выступає тôлько народне сторонництво; а можна припустити, що и крайна лѣвиця, котра обстає за економічнымъ роздѣломъ и нѣякимъ чиномъ не хоче пристати на мытовый и торговельный союзъ, также не лишить ся по заду своѣхъ умѣреныхъ сусѣдôвъ. Отже народне сторонництво не допустить до парляментарного полагодженя мытового и торговельного союза, коли ся справа прийшла бы передъ соймъ безъ справы квотовои; а при нинѣшнôмъ станѣ рѣчи годѣ навѣть вгадати, коли квотова справа приѣде передъ соймъ. Коли бы знову правительство зложило въ соймѣ що до квоты инше внесенє, нѣжь квотова депутація, то тогдѣ вже на певно не прийшло бы до вôдновы мытового и торговельного союза". — N. Pester Journal розумѣє заповѣджену акцію народного сторонництва такъ, що опозиція не допустить имовѣрно до полагодженя справы квотовои и союза анѣ окремо анѣ разомъ. — Magyar Hirlap ганить поведенє народного сторонництва и каже, що лѣпше було выждати, ажь правительство выявить свою гадку, бо теперь угорске правительство готово що до квоты станути на становиску квотовои депутаціи. А то анѣ сама квота анѣ самъ мытовый и торговельный союзъ не становлять головнои рѣчи, лишь весь результатъ угодовыхъ переговорôвъ повиненъ бути для обохъ половинъ монархіи слушный и справедливый. — Pesti Naplo доходить до такого кôнця, що не лишить ся нѣчого иншого, якъ въ жовтни розвязати соймъ.

Справа болгарскихъ еміґрантôвъ войсковыхъ доси ще не полагоджена. Зъ нею остає мабуть въ звязи також и криза міністеріяльна. Одно и друге жде повороту князя, котрый поки-що сидить въ Карловыхъ Варахъ. Отже „Новости", вертаючи до тои справы, пишуть: „Пôсля нашого переконаня выкликано сю справу цѣлкомъ непотрѣбно. Скоро Болгарія зближила ся до Россіи, котра ѣй выбачила всѣ давнѣйшѣ провины, то треба було всѣ давнѣ рахунки пустити въ непамять. Еміґрантамъ и офіцирамъ треба було вернути ихъ права и почислити лѣта проведенѣ въ россійскôй службѣ такъ само, якъ коли бы були служили въ болгарскôмъ войску. Але кн. Фердинандъ все ще сидить собѣ въ Карловыхъ Варахъ и жде, чи єго приймуть у Вѣдни чи нѣ. Тамъ ѣздивъ до него також міністеръ вôйны Петровъ, котрый противить ся поворотови еміґрантôвъ. Стоиловъ самъ проволѣкає справу и надѣє ся, що удасть ся єи якось полагодити. А таки, коли болгарскѣ керманичѣ починали нову еру, повиннѣ були знати, що будуть жадати вôдъ нихъ не самыхъ слôвъ, але и дѣлъ. Они повиннѣ були знати, що миропомазанє кн. Бориса само про себе не выстане, щобы привернути дружнѣ вôдносины мѣжь Россією а Болгарією. Россія мае право домагати ся певныхъ запорукъ а не самыхъ слôвъ!" — Якъ бачимо, епільоґъ миропомазаня кн. Бориса готовъ ажь теперь почати ся.

— Выжну два, три снопы, вытовчу зерно, змелю на жорнахъ, абы тôлько покоштувати хлѣбця святого.

Вечерѣло. Я ще зъ однымъ хлопцемъ вертавъ зъ поля вôдъ сѣна. Йдемо стежкою помѣжь жита, розмовляємо, ажь глянь, передъ нами щось повзе та шелестить. Пôдбѣгаємо близше — а се старый Онопрѣй. Нажавъ три снопы жита, поклавъ одинъ на голову, другій на одно плече, а третій на друге, згорбивъ ся въ двоє и лѣзе до дому. Снопы великѣ, жито вродливе, такъ що колосє ажь землею за нимъ тягне ся. Идемо за нимъ розмовляємо, жартуємо и все то одинъ то другій нѣбы не навмысне стане єму на колосокъ. А у него й на стôлько силы нема, щобъ вôдôрвати колосокъ вôдъ стебла; за кождымъ разомъ стане и не обертаючи ся, жалôбно-спокôйнымъ голосомъ говорить:

— Ей хлопчики, та дайте спокôй! Адже се хлѣбець святый!

Жаль намъ єго стало, мы перестали єму збытки робити, а далѣ я сказавъ:

— Дайте, татусю, я вамъ занесу тѣ снопы до хаты!

— Нѣ, синку, вже я самъ!

Провели мы єго ажь до хаты. Жѣнки єго не було дома, дверѣ були засуненѣ зъ середины. Поки мы найшли деревляный ключь пôдъ стрѣхою, поки вôдôмкнули дверѣ, Онопрѣй стоявъ усе ще держачи снопы на собѣ. А коли дверѣ отворили ся, вôнъ якось прожогомъ кинувъ ся до середины, та спотикнувъ ся на порозѣ и тихенько, разомъ зô снопами впавъ на землю. Такъ немовь бы присѣвъ. И тихо. Снопы вкрыли єго.

— Що вамъ татусю? — пытаємо зъ-на двору.

Не вôдповѣдавъ. Вбѣгли мы до сѣней, вôдкинуло снопы, а вôнъ лежить на земли, лицемъ въ низъ, неживый.

Не дочекавъ покоштувати свобôдного хлѣба!..

[Зъ „*Житя и Слова*".]

Д. 26. с. м. вôдбули ся въ Петербурзѣ закладины пôдъ будынокъ жѣночого університету медичного. „Гражданинъ" выступивъ при тôй нагодѣ зъ докоромъ противъ правительства, що оно, позваляючои на медичне образованє жѣнокъ поступило противъ наукъ православнои церкви. На те вôдповѣдає „Церковный Вѣстникъ", орґанъ россійского духовеньства и св. синоду: „Гражданинови треба сказати, що россійска церковь зовсѣмъ не стоить по сторонѣ тыхъ, котрѣ не вдоволенѣ жѣночимъ університетомъ медичнымъ. Россійска церковь всякому змаганю до удосконаленя чи то мужчинъ чи жѣнокъ не тôлько не кладе нѣякихъ перепонъ, але противно удѣляє свого благословеньства. Образованє жѣнокъ нѣ въ чôмъ не противить ся церкви, и длятого она витає медичне образованє жѣнокъ зъ щирою радостію. Також не вѣрить церковь и тымъ, що кажуть, мовь бы то въ выжшихъ заведенахъ науковыхъ для жѣнокъ выховували ся лише ніґілістки и анархістки".

Парискій Figaro довѣдує ся мовь бы то зъ достовѣрного жерела, що ажь въ Дармштадтѣ порѣшить ся, чи царска пара поѣде до Лондону и Парижа чи нѣ. Можлива рѣчь, що царь приѣде до Парижа самъ безъ царицѣ, коли бы зъ уваги на єи станъ выпало ѣй уважати на себе. Рѣчь певна, що у всякôмъ разѣ царска пара ще передъ р. 1900 загостить до Парижа, щобы оказати Франціи свою прихильнôсть. Также можна уважати за певне, що царь не поѣде також и до Берлина, коли бы не мôгъ ѣхати до Парижа Иншій дневникъ французскій доносить, що про постанову царя прийде незабаромъ урядове повѣдомленє, а постанова выпаде имовѣрно корисна для Парижа.

Вôдъ д. 26. с. м. панує въ Ціриху заколотъ. Въ ночи на 26. закололи два Италійцѣ одного Швайцара. Наслѣдкомъ того утворила ся добровôльна сторожа безпеченьства зъ кôлькасотъ людій та опорожнила мешканя, де жили Италійцѣ. На другій день повторили ся розрухи; збурено кôльканацять италійскихъ домôвъ и склепôвъ. Ажь войско ледво по пôвночи привернуло спокôй. Богато осôбъ увязнено. Италійскій ґенеральный конзуль удавъ ся до ціриxского правительства зъ жаданємъ охороны житя и майна Италійцѣвъ. Вчера мали знову повторити ся розрухи. Розъяренє противъ Италійцѣвъ велике. Прибувъ до Ціриху президентъ швайцарскои републики.

На Кретѣ не тôлько що не утихає, але въ послѣдныхъ дняхъ приходять зъ вôдтамъ чимъ разъ бôльше тревожнѣ вѣсти. Рôвночасно доносять, що и въ Македоніи прибирає рухъ повстанцѣвъ бôльшѣ розмѣры. Приходило вже навѣть кôлька разôвъ до бою зъ турецкимъ войскомъ. Порта виноватить Грецію, що такъ на Кретѣ якъ и въ Македоніи попирає ворохобню.

НОВИНКИ.

— **Вчерашне число „Дѣла"** сконфіскувала ц. к. державна прокураторія за новинку „Характеристика жидôвъ". Конфіската наступила пôзно, такъ що годѣ було выдати другій накладъ. Длятого нинѣшне число выдаємо въ $1\frac{1}{2}$ аркуша.

— **О. Курдыдыкъ простує!** Сими днями надôславъ намъ о. Курдыдыкъ спростованє, жадаючи на основѣ §. 19, зак. прасового єго помѣщеня. Спростованє зредаґованє въ такъ неприличнôй формѣ, що тымъ самымъ и звôльняє насъ вôдъ обовязку єго помѣщеня, але щобы насъ нѣхто непосудивъ о тенденційнôсть, то подаємо змѣстъ сего спростованя. О. Курдыдыкъ заявляє, що въ Черниховцяхъ не вôдбуло ся послѣдными часами таке засѣданє мѣсцевои рады шкôльнои, на котрôмъ могла бы вывязати ся розправа, якій повиненъ бути языкъ урядовый рады; що на тôмъ засѣданю не було инспектора шкôльного, котрый бы давъ якѣ заявленя що-до языка урядового; що вôнъ (о. Курд.) будучи предсѣдателемъ мѣсцевои рады шкôльнои, не жадавъ „видѣти языкъ рады що-до правописи иншимъ а члены селяне знову иншимъ"; що не ставивъ внесеня, щобы языкомъ урядовымъ рады бувъ языкъ польскій; що вôйтъ и писарь черниховецкѣ урядують по польски, а о. Курдыдыкъ вôдъ коли ставъ предсѣдателемъ рады шкôльнои переписує ся по руски и етимольоґією, бо „самъ видъ фонетики єго млонтъ".

— **Д-ръ Іосифъ Брилиньскій**, лѣкарь головного шпиталю львôвского, переѣхавъ сими днями до Янова коло Теребовлѣ, де обнявъ мѣсце окружного лѣкаря. Д-ръ Брилиньскій заживавъ въ ширшихъ кругахъ львôвскихъ Русинôвъ великои симпатіи, якъ що-до зносинъ товарискихъ такъ и здôбностей лѣкарскихъ, тожь дѣйстно можна поґратулювати Теребовельщинѣ дуже цѣнного набутку въ особѣ д-ра Брилиньского. Д-ръ Брилиньскій вôдбувавъ довшу практику на вôддѣлѣ примаря д-ра Зембицкого и придбавъ собѣ єго повне признанє.

— **Страшнѣ спеки у Львовѣ** панують вже вôдъ кôлькохъ днѣвъ. Термометръ въ тѣни пôдъ впливомъ розпаленыхъ брукôвъ и каменицъ показувавъ въ понедѣлокъ 30°R а на сонци навѣть 37, вчера и позавчера 31°R Тожь и не дивниця, що въ день Львôвъ такъ немовь бы вымеръ, бо выходять лише тотѣ, котрѣ мусять, та ажь пôдъ вечѣръ роять ся по улицяхъ вôдъ людей ажь до пôзнои ночи.

— **Огонь вôдъ грому.** Въ Волковцяхъ пôдъ Борщевомъ люнувъ д. 27. с. м. по великôй спецѣ зливный дощь зъ громами. Вôдъ грому заняла ся хата Федя Шкварка. Зразу не було кому ратувати, бо люде були въ поли. Опôсля, коли позбѣгали ся, своимъ звычаємъ не хотѣли ратувати того, „що Богъ запаливъ". Ажь на завôзванє священика та за єго прикладомъ взяли ся до гашеня, такъ що удало ся огонь зльокалізувати. При гашеню давъ ся въ знаки бракъ всякихъ знарядôвъ пожарныхъ. А таки власти повиннѣ бы и на то звертати увагу. Хата була обезпечена въ „Днѣстрѣ".

— **Вписы до всѣхъ клясъ учительскои семинаріи женьскои у Львовѣ и на курсъ фреблѣвскій** а вôдтакъ до чотирохъ клясъ рускои и польскои школы вправъ та до огородця фреблѣвского будуть вôдбувати ся въ дняхъ 29, 30 и 31 серпня вôдъ 9—12 годины передъ полуднемъ. Кандидатки, зголошуючѣ ся на I. рôкъ семинаріи и на курсъ фреблѣвскій предложать *при вписѣ: метрику родженя* на доказъ скôнченя 15 (на курсъ фреблѣвскій 16) лѣтъ житя, свѣдоцтво лѣкарске здоровля выставлене урядовымъ лѣкаремъ, свѣдоцтво вôдбутыхъ наукъ и родовôдъ въ двохъ примѣрникахъ. Кандидатки зголошуючѣ ся по перервѣ вôдбутыхъ наукъ предложать кромѣ того ще свѣдоцтво моральности. Кандидатки зголошуючѣ ся на рôкъ II., III. и IV. предложать родовôдъ въ двохъ примѣрникахъ и свѣдоцтво зъ послѣдного пôвроку шкôльного, на котрôмъ мае бути посвѣдчене дотычнои дирекціи, коли бы кандидатка переходила зъ иншои семинаріи. Про близшѣ подробности що-до испыту вступного можна поинформувати ся зъ оголошеня умѣщеного въ будынку семинаріи учительскои женьскои у Львовѣ (улиця Скарбкôвска ч. 39.).

— **Пос. Кремпа** складавъ свое справозданє посольске дня 26 с. м. въ Мѣльци. На справозданє прибуло около 700 селянъ зъ околицѣ и провѣдники сторонництва людового: д-ръ Винковскій и Стапиньскій. Пос. Кремпа зазначивъ, що старавъ ся и буде дальше старати ся перепровадити въ дѣло проґраму сторонництва людового. Въ дискусіи забиравъ голосъ мѣжь иншими нотарь Фібіхъ и хотѣвъ скартати поступованє п. Леваковского въ колѣ, але зôбранѣ перебивали его промову такъ, що вкôнци предсѣдатель зборôвъ мусѣвъ єму вôдобрати голосъ. О дотеперѣшнôй дѣяльности сторонництва людового говоривъ Стапиньскій; вôдтакъ реферувавъ д-ръ Винковскій: о потребѣ змѣны закона дорогового и о проектѣ збôрныхъ громадъ. Всѣ присутнѣ селяне при тôй послѣднôй точцѣ закричали: „Мы не хочемо збôрныхъ громадъ!" Вкôнци селянинъ Томашѣвскій предложивъ пôддати ревізіи оплату за церковнѣ требы, але правительственный комісарь вôдобравъ єму голосъ.

— **Огонь.** Вô второкъ, дня 28 с. м. выбухъ огонь въ Беньковôй-Вишни, рудецкого повѣту, о 12 годинѣ въ полудне и знищивъ 7 загородъ селяньскихъ. О ратунку не було и бесѣды, бо огонь обнявъ наразъ всѣ загороды а посуха була велика. Причиною огню були дѣти; шкода выносить 2.000 зр.

— **Зъ надмѣру щастя здурѣвъ** Семенъ Салачюкъ, господарь въ Делявѣ, пов. товмацкого. Вôнъ выгравъ на льотеріи 1200 зр.; зъ того щастя дôставъ помѣшаня ума, скочивъ до криницѣ, де и втопивъ ся.

— **Справу вынагороды опѣкунôвъ малолѣтныхъ** зô стороны судôвъ порушено у Вѣдни. Вынагорода мала бы выплачувати ся зъ фондôвъ резервовыхъ касъ сиротиньскихъ а выносила бы кôлька сотъ зр. рôчно.

— **Змѣна назвиска.** Намѣстництво позволило Иванови, Миколѣ, Пилипови и Теодорови Єндикамъ въ Колодрубахъ, змѣнити родове назвиско на „Евинъ".

— **Раду громадску въ Новôмъ Торзѣ** розвязало намѣстництво за лиху господарку и назначило комісаремъ правительственнымъ Шлеґля, комісаря зъ Бялои.

— **Здемаскованѣ въ Пештѣ факіры** признали ся передъ справоздавцемъ Budapester Tageblatt-у до свого мантѣйства, а гостина у факірôвъ дома описана въ такій способъ: Факіры мешкають въ малôй комнатѣ зъ однымъ вôкномъ вôдъ подвôря на другôмъ поверсѣ при улицѣ Кметы. Въ тôй комнатѣ находили ся чотири особы. Здемаскованый факіръ Бема Сена Пропата лежавъ выгôдно въ своѣмъ костюмѣ на канапѣ и коли дневникарь ввôйшовъ, читавъ щось зô смѣхомъ своимъ товаришамъ зъ якоись ґазеты индійско англійскои. Другій факіръ, Рама Хандра, властивый ихъ наставникъ, сидѣвъ при столѣ покурюючи папѣроску. Крôмъ того бувъ еще присутный довѣрочный слуга и шваґеръ бувшого импресарія „д-ръ" Фрікеръ. Третій факіръ Ґопаль Крісна, бувъ въ мѣстѣ. Рама Хандра вôдразу сказавъ, що готовъ дати всѣ поясненя. На пытанє, чи и факіры въ Индіяхъ лишь такъ обманюють, вôдповѣвъ, що бôльша ихъ часть то комедіянти, хочь що правда суть и фанатики, члены секты релігійнои, котрѣ трактують свое званє на серіо, але то вынимки, але и ихъ штуки суть по бôльшôй части гумбуґомъ. Навѣть славнѣ, хороненѣ живцемъ факіры, про котрыхъ зъ такимъ подивомъ оповѣдають Европейцѣ, що були въ Индіяхъ, допускають ся обманьства. Приятелѣ такого факіра выкопують до гробу пôдземный переходъ та переносять до того переходу домовину и факіръ пôдчасъ удаваного сну покрѣпляє ся тамъ порядно. Въ часѣ означенôмъ на отворенє гробу факіръ кладе ся знову въ домовину, приятелѣ переносять єи на давне мѣсце, засыпують переходъ и присутнѣ зрѣтелѣ находять факіра въ домовинѣ въ такôмъ станѣ, въ якôмъ єго полишено. Рама Хандра оповѣдавъ цѣкавѣ рѣчи про своихъ двохъ товаришѣвъ. Ґопаль Крісна може спати тôльки при помочи гіпнозы; по загіпнотизованю лежить безъ руху 24 годинъ. Повтаряє ся то що денно, доки сонъ мае тревати. Поживу подає факірови єго товаришь, котрый єго нѣколи не опускає, а въ ночи довѣрочный слуга, бо тогдѣ доступъ до факірôвъ бувъ збороненый навѣть контролюючôй комісіи. Другій факіръ Бема Сена Пропата, котрого здемасковано, є вправдѣ молодшій, але мае сильнѣйшу волю и не потребує гіпнотизованя та може лежати въ домовинѣ такъ неподвижно, якъ коли бы спавъ. Розумѣє ся, що и вôнъ мусить бути що ночи кормленый, а вôдбувало ся то ночію мѣжь годиною 12 а 2 ою; пôдъ покрывкою, що наглядаючій товаришь, мусить єго масувати, не вôльно було нѣкому оставати въ комнатѣ и тогдѣ сплячій факіръ ѣвъ, куривъ и ґімнастикувавъ ся. Факіры не беруть собѣ цѣлкомъ траґічно свого здемаскованя и попisують ся теперъ въ Орфеумъ пештеньскôмъ въ индійскихъ танцахъ и спѣвахъ.

— **Кровава подѣя въ судѣ.** Въ Варшавѣ засуджено двохъ небезпечныхъ злочинцѣвъ, Федоровича и Новака, на довголѣтнѣ роботы каторжнѣ. Коли оголошено имъ засудъ, кинули ся оба на свѣдка, Мѣйчака, котрого зôзнаня найбôльше були важнѣ. Вôдтакъ вытягнувъ Новакъ нôжь зъ кишенѣ и пхнувъ нимъ въ груди Майчака. Майчакъ погибъ на мѣсци.

— **Надъ десінфекцією телефонôвъ** радять теперь поваги лѣкарскѣ у Вѣдни, бо доказано на численныхъ случаяхъ, що апараты телефонічнѣ выкликують не тôльки розширенє внѣшныхъ недуґъ, але и внутрѣшныхъ. Въ кôлькохъ случаяхъ лѣкарѣ сконстатували навѣть туберкулы, выкликанѣ вдыханємъ баціллѣвъ туберкулічныхъ зъ трубки до говореня при телефонахъ.

— **Проказа въ Прусіи.** Дописуватель берлиньскій до Standard-а пише: „Свѣжѣ факты выказують, що проказа ширить ся чимъ разъ бôльше въ Прусіи всхôднôй въ околици Клайпеды (Мемля). Декотрѣ нещастнѣ, дôткненѣ сею хоробою, ще дуже молодѣ Числа урядовѣ, оголошуванѣ вôдъ часу до часу, не выказують правдивого числа недужихъ бо оно всѣмъ незнане. Здогадують ся, що справдѣшне число проказы о много высше вôдъ высказуваного. Д-ръ Бляшко зъ Берлина, котрый слѣдивъ ту язву на мѣсци, найшовъ богато случаѣвъ, не згаданихъ въ справозданяхъ статистичныхъ.

Господарство промыслъ и торговля.

— **Ц. к. Дирекція руху зелѣзниць державныхъ у Львовѣ оповѣщує:**

Дотеперѣшню назву стаціи „Стріґно" лежачои на шляху Тріентъ Тецце, змѣнено зъ днемъ 1 липня 1896 на „Вілянедо-Стріґно".

Урядова ґазета львôвска оголошує розписанє офертъ для доставы шутру зъ каменя товченого и рафованого, котрый въ роцѣ 1897 ц. к. дирекція руху у Львовѣ буде потребувати. — Оферты зладженѣ на вôдповѣдныхъ друкахъ можна вносити найпôзнѣйше до 10 серпня с. р. до 12-ои год. въ полудне до ц. к. дирекціи руху у Львовѣ.

Зелѣзниця льокальна Шварценавъ-Цветль зô стаціями Бернширґъ, Германсъ, Ґросъ-Ґльобніцъ и Цветль и перестанкомъ Ґеротеръ-Штіфтъ Цветль передана до прилюдного ужитку дня 5 липня 1896. Згаданѣ стаціи урядженѣ для загального руху, а перестанокъ тôлько для перевозу осôбъ и пакункôвъ.

Галицко-угорскій рухъ спôльный. Зъ днемъ 1 серпня 1896 увôйде въ житє додатокъ IV. до цѣнъ единичныхъ.

Полуднево-нѣмецко-австро-угорскій звязокъ зелѣзничій. Зъ днемъ 1 серпня 1886 увôйде въ житє додатокъ III до тарифы вымковои для перевозу яєць и пр.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **До комітету церковного на будову церкви въ Сасовѣ** вплынули отсѣ жертвы: Ц. к. міністерство вѣроисповѣдань и просвѣты высиґнувало одноразову запомогу 500 зр.; Митрополича консисторія надôслала зôбрану складку 8 зр. 21 кр.; Вп. Теофиль Студиньскій почтмайстеръ зъ Сасова листъ заст. тов. крд. земск. на 100 зр; Вп. Іосифъ Зелиньскій управитель школы народнои въ Сасовѣ 10 зр.; Ч. Марія Солиньска зъ Сасова 10 зр.; Ч. Григорій Хоминъ высл. возный ц. к. суду краев. 2 зр.; о. Іоанъ Коцюба совѣтникъ и парохъ Олешии 2 зр.; Вп. Адальбертъ Глиньскій парохъ Миклашева 2 зр.; Вп. д-ръ Феликсъ Мѣйскій нотарь зъ Золочева другій разъ 5 зр.; Ч. Михаилъ Свидерскій зъ Сасова 1 зр. 50 кр. Всѣмъ тымъ Вп. Добродѣямъ складає комітетъ прилюдно сердечну подяку. — *Сим. Пѣтушевскій* гр. кат. парохъ и предсѣдатель комітету.

Телеґрамы „Дѣла"

Парижъ 30 *липня*. Недалеко Гавру увязнено одно зъ найнебезпечнѣйшихъ анархістôвъ, що хотѣвъ бôчными дорогами до Гавру, де пробуває теперь президентъ Форъ.

Лондонъ 30 липня. Въ палатѣ послôвъ заявивъ секретарь державный, що правительство не дôстало повѣдомленя, мовь бы Порта мала вôдкликати Абдуляха пашу. Порта на бажанє державъ, щобы комендантомъ войска на Кретѣ заименувала ґенерала низшои ранґи, вôдповѣла, що зъ уваги на число войска, находячого ся Кретѣ, треба тамъ коменданта высшои ранґи, але Абдуляхъ паша именованый лише тымчасово. Абдуляхъ паша дôставъ приказъ, щобы не мѣшавъ ся до управы цивільнои та щобы поступавъ въ порозумѣню зъ ґубернаторомъ.

Курсъ Львôвскій
зъ дня 29 н. ст. липня 1896.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жада.
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	218 50	231 50
Зелѣз. Львôв.-Чернов. по 200 зр. а. в.	286 —	289 —
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в.	382 —	392 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а.	210 —	— —
Листы заставнѣ за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 4% а. в.	96 60	97 30
Банку гипот. галиц. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	110 10	110 80
Банку гипот. $4^1/_2$% а. в. льос. 50 л.	99 80	100 50
Банку краевого $4^1/_2$% а. в. льос. 51 л.	100 50	101 20
Товариства кредит. гал. 5% а. в.	— —	— —
Банку краевого 4% а. в.	97 50	98 20
Товар. кред. гал. 4% а. в. I емісіи	98 10	98 80
Товар. кред. гал. 4% а.в. льос. $41^1/_2$ л.	97 70	98 40
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 56 л.	97 50	98 20
Листы довжнѣ за 100 зр.		
Гал. Зав. кред. сел. $2^1/_2$% (давн. 5%) въ ликв.	— —	— —
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос. въ 15 л.	— —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкѣ 5% м. к.	— —	—
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	97 60	98 30
Комунальнѣ Банку краев. 5% II. емис.	102 —	102 70
Позички краев. зъ 1873 по 6% а. в.	105 —	— —
Позички краев. зъ 1883 по $4^1/_2$ а. в.	100 —	—
Позички краев. 4% в. а.	97 —	97 70
Позички краев. 4% короновои	97 20	97 70
Льосы:		
Мѣста Кракова	25 —	27 —
Мѣста Станиславова	42 —	— —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 61	5 71
Наполеондоръ	9 49	9 59
Пôвъимперіялъ	9 60	— —
Рубель срѣбный	120 —	125
Рубель паперовый	126 50	127 50
100 марокъ нѣмецкихъ	58 60	59 10

Цѣна збôжа и другихъ продуктôвъ
29 липня н. ст. 1896.

Львôвъ: Пшеница 7·20 до 7·40, жито 5·60 до 5·90, ячмѣнь 4·50 до 5·—, овесъ 5·60 до 6·—, рѣпакъ 8·50 до 8·75, горохъ 4·50 до 8·—, вика 4·50 до 4·75, льнянка 0·— до 0·—, бôбъ —·— —·—, бобикъ 4·25 до 4·50, гречка 0·— до 0·—, конюшина червона —·— до —·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска —·— до —·—, кминъ —·— до —·—, анижь 0·— до 0·—, кукуруза 0·— до 0·—, хмѣль 10·— до 18·— зр. за 56 кільо у Львовѣ, оковита за 10.000 літрôвъ —·— до —·— зр.

НАДÔСЛАНЕ.

Змѣна льокалю

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА
КОПЕРНИЦКОГО
пôдъ „Коперникомъ"

перенесеный до нового льокалю при пл. Галицкôй ч. I

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєнѣ електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя въ провінціи водворотнѣ

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.
4185

„ДНѢСТЕРЪ"
ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
у Львовѣ въ домѣ „Просвѣты" Ринокъ ч. 10

перше и одиноке **руске товариство** асекурацiйне, **припоручене Вcч. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ черезъ Впреосв. Митр. и Преосв. Еп. Ординаріяты всѣхъ трехъ Епархій,** обезпечає будынки, скотъ, господарскѣ знаряды, збôже въ зернѣ, и соломѣ, сѣно въ стогахъ и будынкахъ **противъ шкôдъ огневыхъ** за можливо найнизшою оплатою.

Шкоды лiквидують ся и выплачує ся сейчасъ по пожарѣ, а договоры заключенѣ зъ першими Товариствами контрасекурацiйными подають „Днѣстрови" можнôсть обезпечувати и выплачувати и **найвысшѣ сумы.** 4414

Полiсы „Днѣстра" приймає Банкъ краєвый при позичкахъ ипотечныхъ.

На житє можна обезпечати ся черезъ „Днѣстеръ" пôсля всѣхъ можливыхъ комбiнацiй въ Товариствѣ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ, котре дає якъ найкористнѣйшѣ услôвя, и выдає полiсы и квiты въ рускôмъ языцѣ.

Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ", стоваришене зареєстроване зъ обмеженою порукою, приймає вôдъ своихъ членôвъ и третихъ лицъ **вкладки** до опроцентованя **по 5%.** Гваранція цѣлковита. Удѣлы по 50 коронъ. Позички удѣляють ся тôлько властителямъ реальностей, вôльныхъ вôдъ тягарôвъ, за порукою двохъ членôвъ. Зъ позичокъ вôдтягає ся десята часть на удѣлъ.

Зголошеня о удѣленье аґенцiи въ мѣсцевостяхъ, де „Днѣстеръ" не є заступленый, приймають ся.

За 2 зр. переробляю кождѣ найбôльше збитѣ матерацы цѣлкомъ якъ новѣ. Старѣ колдры приймаю до покрытя. **Iосифъ Шустеръ,** ул. Коперника ч 7 у Львовѣ.
86 20—30

Ново отворена
РОБÔТНЯ ПОВОЗÔВЪ
разомъ и лякирня повозôвъ та робôтъ будôвляныхъ поручає ся ласкавôй памяти Впов. Интересентôвъ. Приймає всякѣ роботы, що входять въ еи обсягъ.
IОСИФЪ ПУКАСЪ
Робôтня повозôвъ и лякирня. Львôвъ, ул. Коперника 11.

Пошукую учителя
для двохъ ученикôвъ зъ низшои ґімназіи, одного до 1-ои а другого до 3-ои клясы на цѣлый рôкъ. Въ тôй справѣ упрашаю зголосити ся пôдъ адресою: **Николай Теодоровичь** гр.-к. парохъ Трибуховець, почта Городниця коло Гусятина.
222 1—3

Зôстаючи въ зносинахъ купецкихъ зъ першорядными домами торговельными россійскими, маємо честь поручити зъ нашихъ складôвъ

ЧАЙ
правдивый китайскій

въ ориґінальныхъ нашихъ 1/4 фт. пачкахъ по: 40 50, 60, 70, 80, 90, 100 и 125 кр; — въ 1/8 фт. пачкахъ по: 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50 и 63 кр. ЧАЙ порошокъ по 1 зр. 20 кр., 1 зр. 40 кр., 1 зр., 65 кр. и 2 зр. за фунтъ.

При замовленяхъ найменше 2 фунтôвъ при порошку 3 фунтôвъ высылаємо франко; при вôдборѣ 6 фунтôвъ додаємо 5% въ товарѣ.

Зъ поважанемъ
НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.
20 28—0

Ванны довгѣ по зр. 15·— и 16·— насѣдовѣ по зр. 6·— и 7·50. — Кльозеты поковѣ по зр. 8·50, 17·— и 30·—

поручає Петро Хшонстовскій. торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры).

КОБЗАРЬ
Тараса Шевченка
въ двохъ частяхъ

Выбôръ поезій для народу въ житьеписью и портретомъ автора.

Накладомъ товариства „Просвѣта"

Цѣна кождои части **25 кр.**

Оправленѣ примѣрники продають ся по 35 кр

Молитвеник для дітий
виданий коштом руского тов. педаґоґічного.

В полотняній оправі з золоченим хрестом **20 кр.**

Продає ся в книгарни Наукового тов. ім. Шевченка, Львів ул. Академічна ч. 8.

Климентій Федуньо
переплетникъ бібліотеки ц. к. львôвского університету

поручає 366 93-?

своє переплетниче и ґалянтерійне заведенье

у Львовѣ, ул. Академична ч. 8.

Пôдоймає ся всякихъ робôтъ, особливо переплету: Служебникôвъ, Євангелій, Молитовникôвъ, Бібліотечныхъ книгъ, Альбумôвъ, Мапъ, Диплъомôвъ и т. ин. по умѣреныхъ цѣнахъ.

Зоольоґія
на низші кляси шкіл середних.

Написав Іван Верхратский. Ціна 1 зр. 30 кр. а. в.

Д-ра Осипа Ростафиньского
Ботаніка шкільна
на кляси низші.

На язик руский переложив Іван Верхратский. Ціна 70 кр. а. в.

Обѣ тотѣ книжки можь достати въ книгарни Ставропигійскôй або у самого автора. Замовляючимъ у автора що-найменше **п я т ь** примѣрникôвъ Зоольоґіи або **д е с я т ь** примѣрникôвъ Ботаніки высылає ся жаданѣ книжки въ протязѣ двохъ нивъ. Порто оплачує авторъ.

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНЬСКІЙ
артистъ-маляръ

звѣстный вôдъ кôлькanaцяти лѣтъ изъ своихъ працъ малярскихъ, украшає церкви въ стилю всхôднôмъ разомъ зъ позолоченьемъ, престолы, иконостасы и иншѣ рѣчи. Приймає рѣзьбарскѣ роботы пôсля власныхъ плянôвъ. Выготовлює всякои величины церковнѣ образы до иконостасôвъ, престолôвъ, плащениць — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побôльшує зъ фотоґрафій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторіи реставрує всякѣ старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячѣ въ кругъ працъ малярства по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. Пôдписаный просить Вcч. Духовеньство занотувати собѣ єго адресу. 205 60—?

Т. Копистиньскій
у Львовѣ, улиця Краковска число 20.

Вже вийшла
перша велика народописна
КАРТА
украиньско - руского народу.

Зладжена
д-ромъ Григоріємъ Величкомъ

а выконана въ робôтни Андрея Андрейчина літоґрафа у Львовѣ, коштомъ и заходомъ Товариства „Просвѣта" у Львовѣ.

Замовляти можна въ Товариствѣ „Просвѣта" у Львовѣ (ринокъ ч. 10, I. поверхъ).

Цѣна книгарска карты: 3·50 зр. а для членôвъ Товариства „Просвѣта" и для передплатникôвъ „Зорѣ": 2·50 зр. за примѣрникъ.

Замовляючѣ зволять долучити 50 кр. на кошты пересылки.

Карта выконана въ 19-ти краскахъ и налъплена на полотнъ. 9—12

Рух поїздів зелїзничих
важний з днем 1 мая 1896 року після годинника середно-европейского.

Поїзди відходять зі Львова: поспішні			особові				до	з	Поїзди приходять до Львова: поспішні			особові			
							Берліна		5·10	1·30	–	8·55	6·55	9·30	—
8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—	Кракова (Вроцлава і Відня)		5·10	1·30	8·45	8·55	6·55	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	6·45	—	Варшави		5·10	—	—	8·55	—	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	*6·45	—	Мушини-Криниці через Тарнів*) (тілько від 25 червня до 15 вересня)† (тілько від 1 червня до								
—	—	11·00	—	—	—	—	30 вересня)		*5·10	—	—	†8·55	6·55	—	—
—	—	—	—	—	6·45	—	Мушини-Криниці через Ряшів		5·10	—	—	—	—	—	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Мушини-Криниці ч. Перемишль		—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	11·00	—	9·5[illegible]	—	—	Хабівки через Тарнів		5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	—	—	9·5	6·45	—	Хабівки через Ряшів		5·1[illegible]	1·[illegible]0	—	—	—	—	—
8·40	—	11·00	4·40	—	—	—	Хабівки через Перемишль			1·30	—	8·55		—	—
—	2·50	—	4·40	—	—	—	Мшани долїшної через Тарнів								
—	—	—	4·40	9·55	6·45	—	Розвадова і Надбереза через Дембицю		—	—	—	—	6·55	—	—
							Рави руской через Ярослав		–	1·30	8·45	—	—	9·30	—
—	—	—	4·40	—	6·45	—	Кросна, Івонича, Риманова, Сянока через Перемишль		—	1·30	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	—	5·22	—	7·22	—	Мезе-Лаборча і Пешту через Перемишль		—	–	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	—	—	9·35	—	—	Лавочного, Пешту, Міскольча Мукача		—	—	—	12·10	8·00	—	—
							Гребенова (тілько від 10 липня до 31 серпня включно)		—	—	—	—	1·51	—	—
—	—	—	5·22	9·35	*3·05	7.22	Сколього і Стрия*) (зі Сколього								
—	—	—	—	9·35	7·22	—	го тілько від 1 мая до 30 ве-								
—	—	—	5·22	—	—	—	ресня включно)		–	—	—	12·10	8·00	1·51	*10·10
							Станіславова через Стрий		—	—	—	12·10	8·00	1·51	
							Хирова через Стрий		—	—	·	—	8·00	1·51	10·10
6·10	—	—	—	—	—	—	Сучави, Гусятина, Кересмезе, Слободи рунг., Бергомету, Чудина, Радовець, Кимполюнґа, Букарешту і Ясе		—	—	9·50	—	—		—
—	—	—	—	10·25	—	—	Сучави. Чорткова. Кересмезе, Калуша, Сопова, Букарешту і Ясе		—	—	—	—	2·01	—	—
—	—	—	—	2·45	—	—	Сучави, Радовець. Бергомету і Чудина (кождого понедїлка), Печеніжина		—	–	—	—	—	6·13	—
—	—	—	—	—	—	10·15	Сучави. Гусятина, Калуша, Новоселиці, Чудина (що поне-								
—	—	—	—	9·15	7·05	—	дїлка), Радовець, Кімполюнґа,								
—	—	—	—	9·15	—	—	Ясе, і Букарешту		—	—	—	—	7·28	—	—
6·14	2·25	—	—	9·48	—	11·12	Сокаля і Ярославя через Раву руску		—	—	—	8·15	5·45	—	—
							Белзця		—	—	—	—	5·45	—	—
6·00	2·11	—	—	9·30	—	10.45	Підволочиск і Бродів (на дворець Львів-Підзамче)		—	2·18	9·55	7·42	4·45	—	—
—	—	—	—	1·32	—	—	Підволочиск і Бродів (на головний дворець)		—	2·34	10·05	8·05	5·10	—	—
—	—	—	—	1·20	—	—	Брухович (тілько від 1 мая до 25 червня і від 15 серпня до 6 вересня включно)		—	—	—	—	—	8·03	—
—	—	—	—	3·2[illegible]	—	—	Брухович (тілько від 26 червня до 14 серпня включно)		—	—	—	—	—	8·25	—
—	—	—	9·45	3·0[illegible]	8·55	—	Янова*) (через цілий рік), †) (тілько від 16 червня до 31 серпня включно)		—	—	—	*7·50	—	†5·28	†8·54
—	—	—	*9·45	†1·05	§3·00	*6·25	Янова (тілько від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цвітня включно)		—	—	—	—	1·10	7·48	—
—	—	—	1·32	—	—	—	Зимнои Води від 1 мая до 6 вересня в неділї і сьвята		-	—	—	—	—	—	—

Увага. Години печатанї грубими черенками означають пору нічну від 6 год. вечером до год. 5-ой 59 мін. рано. В бюрі інформаційнім ц. к. зелїзниць державних у Львові ул. Третого мая ч. 3 готель Империяль продажь білетів стрефових, окружних і довідько зіставлюваних зшиток до їзди, як також тарифи і розкладів їзди в виді кишеневім. Інформациї в справах тарифових і перевозових. Часъ середно-европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут. Година 12 часу середно-европейского = 12 годинї 36 мінут після годинника львівского. 6

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. управ. гал. акц.
БАНКУ ИПОТЕЧНОГО
купує и продає
всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає
- 4% листы ипотечнѣ короновѣ
- $4^1/_2$% листы ипотечнѣ
- 5% листы ипотечнѣ преміованѣ
- $4^1/_2$% листы товариства кредитового земского
- $4^1/_2$% „ Банку краєвого
- 4% листы Банку краєвого
- 5% облиґаціи комунальнѣ Банку краєвого
- $4^1/_2$% позичку краєву галицку 3433
- 4% позичку краєву галицку коронову
- 4% позичку пропінацiйну галицку
- 5% „ „ буковиньску
- $4^1/_2$% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
- $4^1/_2$% „ пропінацiйну угорску
- 4% угорскѣ облиґаціи индемнізацiйнѣ
- и всѣлякѣ ренты австрiйскѣ и угорскѣ

а всѣ тѣ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякѣ выльосованѣ а вже платнѣ мѣсцевѣ паперы цѣннѣ, такожъ запавшѣ купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцевѣ лишь за вôдчисленьемъ справдешнихъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ вышли купоны, доставляє новѣ аркушѣ купоновѣ, за зворотомъ коштôвъ, котрѣ самъ поносить

Музикальна бібліотека!
- VII-ый: I-ше „Quodlibet" — мужескій хоръ М. Лисенка — 30 кр.
- X-ый: „У Петрôвку" и „Якъбы-мъ знала" муж. хоры Исид. Воробкевича — 25 кр.
- XI-ый: II-ге „Quodlibet", хоръ муж. М. Лисенка — 30 кр.
- XII-ый: „До бою" муж. хоръ Порф. Бажаньского, — 20 кр.
- XIII-тый: „Вечѣръ" и „Милованка", сольо зъ акомп. форт., М. Лисенка — 20 кр.
- XIV-ый: „Три шляхи", муж. хоръ Г. Топольницкого — 25 кр.
- XV-ый: „Три пѣсни", сольо зъ акомп. фортеп. — А. Купчиньского — 25 кр.
- XVI-ый: „Вѣтрогоны" коломыйки и думка уложенѣ на фортепянъ Ост. Нижанковского — 30 кр.
- XVII-ый: „Три квартеты" муж. хоръ Цетвиньского - Недѣльского — 30 кр.
- XVIII-ый: „На щедрый вечеръ" Ф. Колессы, хоръ муж. — 35 кр.
- XIX-ый: „Закувала та сива зозуля" хоръ муж. зъ акомп. фортепяну Петр. Нѣщиньского — 40 кр
- XX-ый: „Коляды" гарм. Ост. Нижанковского — 45 кр.
- XXI-ій: „Веснôвка", пѣснь зъ аком. форт. о. В. Матюка — 25 кр.

Адреса: Тов. „Львôвскій Боянъ" у Львовѣ Ринокъ ч. 10.

УЧИТЕЛЬ орґанъ руского товариства педаґоґічного двотыждневникъ педаґоґічно-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 2., Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 150 кр. на чверть року 1 зр.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець Иванъ Белей. Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Паперъ въ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Переглядъ часописей.

[Czas о голосахъ рускихъ ґазетъ зъ нагоды католицкого вѣча.]

Авторъ статей въ Czas-ѣ пôдъ заг. „Z obozu ruskiego“ п. К-реховецкій реасумуе вôдъ часу до часу вôдзывы и голосы прасы рускои (не-рептільнои) та выводить зъ нихъ всѣлякіи поученя и вказаня політичніи для Поляковъ, бо — якъ каже — „если хто хоче знати правду о собѣ, повиненъ слухати, що ворогъ о нѣмъ говорить“. И симъ разомъ, по вѣчу католицкôмъ, зъ нагоды статей „Дѣла“ и „Галичанина“ въ тôй справѣ мôгъ п. Креховецкій дати науку політичну Полякамъ, якъ маютъ зади вляти ся на квестію руску та якими принципами руководити ся супротивъ домагань и змагань Русинôвъ. Наука, дана польскимъ кругамъ верховодячимъ, выпала и симъ разомъ пôсля приписанои вже давнѣйше п. Креховецкимъ рецепты езуитско шовіністичнои: „Русины не вартіи нѣякихъ уступковъ, концесій и правъ, а Поляки повинніи поступати супротивъ нихъ такъ, якъ имъ велить ихъ „совѣсть національна“ и обовязокъ кермованя краемъ.“ Одно лишь цѣкаве при тôмъ, що п. Креховецкій мѣстить ту науку на вступѣ своихъ статей, та ажь опôсля немовь пôдпирае еи вывиками зъ голосôвъ прасы рускои, — а се значить, що та наука політична есть аксіомомъ, вôдъ котрого не можна польскимъ кругамъ політичнымъ вôдступити, чи бы праса руска була такихъ чи иншихъ поглядôвъ політичныхъ и або ихъ высказувала або нѣ. Зъ того выходить, що зазначуваный въ прасѣ голосъ опініи загалу руского служить Полякамъ лишь до маскованя дѣйстныхъ плянôвъ своеи політики супротивъ Русинôвъ.

П. Креховецкій выписуе такіи аксіомы політичніи: „Що значна часть табору (?) руского есть ворожо настроена супротивъ суспôльности польскои и католицкои, про се чейже нема сумнѣву. И чимъ разъ менше мѣжь нами оптимістôвъ, котріи бы хотѣли манити ся, що ненавистніи напасти прасы рускои на все, що католицке и польске, се поява хвилева, котра не мае вплыву на суспôльне житє и не псуе, такъ сказати бы, домашного зъ Русинами пожитя. Ще передъ процесомъ Ольги Грабаровои можна було неразъ почути гадку, що цѣла борба руссофільства и украинофільства радикального (яка то благодять, що въ наслѣдокъ всѣлякихъ „курсôвъ“ вытворило ся ще украинофільство консервативно католицко-правительственно шляхотске — *прим. Ред.*) зъ польщиною и католицизмомъ, се тôлько борба ґазетярска, не сягаюча въ житє суспôльне. Процесъ Грабаровои вôдкрывъ, що се рана глубока, котра грозить закаженемъ цѣлого орґанізму (мабуть руского — що за печальвій лѣкарѣ — *Ред.*).“

Сконстатувавши такій фактъ, ободряе п. Кр. такъ: „Переймати ся супротивъ сего лякомъ, було бы зле; бо страхъ есть звычайно лихимъ дорадникомъ. Але мати очи отвертіи, уникати оманы, кождый крокъ розважити, а въ тôй розвазѣ руководити ся завсѣгды не лишь чувствомъ, але и „совѣстію національною“, то чейже обовязокъ тыхъ, котріи покликаніи кермувати будь то долею нашои суспôльности бутьто еи опініею. Сей обовязокъ, завсѣгды трудный, стае ся невысказано труднымъ, коли въ тôмъ повненю службы публичнои безперестанно треба зазначувати и вôдпирати атаки слѣпои сторонничои ненависти, коли глядаючи пильно спôльного грунту до ретельнои працѣ для спôльного добра, стрѣчае ся въ противнику завсѣгды злу волю, котра не знае анѣ мѣры анѣ границь.“ [Чи мы вже неразъ не казали, що треба подавляти се пожертоване Поляковъ, зъ якимъ они выповняють службу публичну, маючи тôлько клопоту вôдъ невдячныхъ Русинôвъ? — *Ред.*]

Пожертоване Поляковъ величезне, бо якъ пише п. Кр.: „Вôдъ многихъ лѣтъ суспôльнôсть польска глядае вытревало спôльного грунту зъ Русинами. Чи то въ громадѣ, чи въ радахъ повѣтовыхъ чи въ соймѣ, такъ въ житю публичнôмъ якъ въ приватнôмъ, въ зносинахъ двору польского зъ рускимъ приходствомъ и людомъ, кождый безсторонный признасть, що по сторонѣ суспôльности польскои проявляе ся не лишь добра охота згоды, але суть також чины додатніи, котріи выразно свѣдчать, що есть змагане не до дразненя або усуваня, але до згоды и сполученя.“

За тôльки добра вôдплачують Русины Полякамъ невдячностію, бо — „кожде таке дѣло толкують Русины зъ розмыслу фальшиво, перекручують его тенденцію, пôдсувають намѣры нечестніи або ворожіи. Що небудь бы зъ польскои стороны зроблено въ хосенъ взаимного доброго пожитя, заразъ праса (Дѣло и Галичанинъ) на всѣ заставки кричать: „Се мало, се майже нѣчого, мы невдоволеніи и покривдженіи! А кривда та тревати буде доси, доки вы Поляки, не уступите намъ цѣлкомъ и всюды мѣсця, бо мы автохтоны, а вы — чужіи люде!“ — „Уступѣть ся!“ — се головный постулятъ табору руского, супротивъ котрого всѣ инші, на позôръ дрôбніи и малозначніи, стремлять до однои цѣли. А цѣль та: выперти Поляковъ зъ ихъ *предвѣчныхъ* на тôй земли становискъ.“

Поясвивши въ той способъ тенденцію и суть рускои політики, дае п. Кр. польскимъ політикамъ таку раду: „Порозумѣвши се все, будемо знати, въ чôмъ дѣйстно дѣяльнôсть нашои суспôльности була недостаточна, слаба або хибна, въ якôмъ напрямѣ треба ити на будуче, щобы, не уступаючи мѣсця шкôднымъ змаганямъ, зробити навѣть въ хосенъ противника се, що ему може належати ся слушно и справедливо.“ П. Креховецкій не досказуе выразно проґрамы політичнои Поляковъ на будуче, але зô всього сказаного выходить ясно: „Не уступати ся Русинамъ, лишь ще крѣпше засѣсти и взяти Русинôвъ въ свою печаливу опѣку.“

Для насъ та послѣдна мета польскои політики вôдъ давна звѣстна и длятого мы уважали и уважаемо нашимъ обовязкомъ вказувати суспôльности рускôй: зъ вôдки и де лежить головна вага — хочь бы навѣть тыхъ мнимыхъ концесій для народу руского зъ польскои руки. Мы вѣримо, що п. Креховецкого болить, що мы такъ добре вмѣемо вôддѣлити полову вôдъ зерна та не хочемо ити слѣдомъ „новокурсникôвъ“, котріи зъ навычкою льокайскою лакоміи на трінкґельды и цѣлують за нихъ паньску руку. Мы жадаемо, а не просимо, того що намъ належить ся, а коли нашіи жаданя колідують зъ „правѣчнымъ“ становискомъ Поляковъ, то мы сему не винніи и того чейже не потребуемо выпирати ся.

Погляды Побѣдоносцева.

Кореспондентъ вѣденьскои N. fr. Presse, перебуваючи въ Петербурзѣ, надôславъ зъ-вôдтамъ цѣлый рядъ статей, въ котрыхъ подае характеристику вôдносинъ россійскихъ и поодинокихъ осôбъ. По сильветкахъ царскои родины и міністрôвъ прийшла черга на оберпрокурора синоду Побѣдоносцева, котрого кореспондентъ F. Sch. интервювавъ. Зô змѣсту розмовы можна выробити собѣ понятє о поглядахъ політично соціяльныхъ Побѣдоносцева, на скôлько, розумѣе ся, они высказаніи щиро безъ хитрости дипльоматичнои.

Вашои ґазеты — говоривъ Побѣдоносцевъ кореспондентови — не можна уважати приятелемъ Россіи, але еи осуды не завсѣгды опирають ся на справедливыхъ припущеняхъ. Нѣчо дивного. Россія е такъ велика, занимае такъ великіи просторы и мае такъ характеристичніи прикметы, що навѣть мы, тутъ на питомôмъ грунтѣ не завсѣгды можемо здати собѣ ясно справы зъ того, що еи потреба. Дуже добре, що вы тутъ прибули, абы приглянути ся дещо близше справамъ. „Willst du Dichters Art verstehen, musst in Dichters Lande gehen“. Але се не легко. Кôлька розмовъ ледви чи доведуть васъ до цѣли. Одинъ говорить правду, другій хоче показати ся въ гарнôмъ свѣтлѣ, иншій выведе васъ въ поле и скрѣпить въ упередженяхъ до Россіи. На заходѣ окричали насъ варварами. Чи мы дѣйстно такіи? Чи нема варварства у народôвъ найбôльше культурныхъ, та чи не зазначують ся блуды, хибы и пороки людей, проявы ихъ дикои натуры по всѣмъ усюдамъ пôсля властивого способу, хочь може и у вôдмѣннôй формѣ? Чи хто се заперечить, чи мôгъ бы хто бути иншои гадки въ часахъ, коли то стрѣчае ся всюды чимъ разъ бôльшаюче здичѣне образованыхъ верствъ, погане опростачене интеліґенціи, яке зазначуе ся всюды, и въ науцѣ и въ штуцѣ и въ соціяльныхъ вôдносинахъ товарискихъ? И супротивъ того мы маемо бути одинокими варварами. Зайдѣть но вы внутрь краю, загляньте до монастырѣвъ де е наивно-реліґійна вѣра, пôдойдѣть близше до люду, а передовсѣмъ до селянина, по котрого прикметахъ надѣятись намъ нашого вôдмолодженя. Селянинъ — се наша будучнôсть, бо вôнъ мае еи условя, именно вѣру и розположене душевне.

Коли квестія жидôвска була у насъ на деннôмъ порядку, я дôстававъ листы зъ цѣлого свѣта, зъ Нѣмеччины, Франціи, Англіи, Америки, а навѣть Австраліи, — зъ грôзьбами и лайками. Одинъ чоловѣкъ загрозивъ мене убити, скоро я не схаменю ся въ своѣй заѣлости гоненя. Я-жь заявляю вамъ, що не на мене паде вина поведеня супротивъ жидôвъ въ Россіи. Я маю навѣть приятелѣвъ мѣжь жидами, котріи мене близше знають. О квестіи жидôвской въ Россіи не легко выробити собѣ осудъ, бо она дуже скомплікована. Она не мае реліґійного характеру, лишь радше соціяльно-політичный. Мы переняли квестію жидôвску вôдъ Поляковъ въ спадщинѣ на наше лихо. Поляки, не будучи въ можности за-для нездарности своеи аристократичнои господарки вытворити мѣщаньства, позволили жидамъ заняти се мѣсце, але що шляхта и жиды зарôвно зле на себе взаимно вплывали, то и повставъ окремый типъ жидôвъ, котрыхъ не можна порôвнати зъ жидами инишихъ бôльше культурныхъ краѣвъ. Се довело по селахъ до невôдрадной нужды и надужить, а по мѣстахъ выкликало участь жидôвскихъ студентôвъ въ найпоганѣйшихъ промахахъ. Держава була приневолена вмѣшати ся въ якійсь способъ. И се, що хотѣла держава зробити для удержаня законного ладу, було подôбне до того, що выконано въ свободнôй Америцѣ противъ Хинцѣвъ. Порядному, образованому жидови веде ся у насъ добре и буде ему такъ вести ся. Коли запоряджено рѣшучіи средства противъ жидôвъ писавъ до мене пок. бар. Гіршь такъ: „Даю Россіи 50 міліонôвъ на будову зелѣзниць, скоро ино вы схаменете ся въ своѣмъ плянѣ переслѣдованя жидôвъ!“ Я вôдправивъ его до правительства, поясняючи, якіи мои погляды на сю квестію. Мабуть я тымъ его — не зразивъ, бо вôнъ переписувавъ ся дальше зô мною, а одного дня заявивъ, що хоче пожертвувати міліонъ на добродѣйніи цѣли. Я порадивъ ему, дати сю квоту до розпорядимости синоду на будову школъ и вôнъ се зробивъ.

Кажуть, що то я спинивъ заведене конституціи въ Россіи, коли то пок. Александеръ III. обнявъ престолъ. Чи о конституцію тогдѣ розходило ся? Говорено тогдѣ о скликаню зôбраня, котрого цѣли були досыть неясніи. А треба знати, середъ якого заколоту се дѣяло ся. При тѣлѣ убитого вôтця я мавъ радити его сынови. И цѣлкомъ отверто пôсля совѣсти я поступивъ. Се, що тогдѣ пляновано, а хочь бы змѣну въ найбôльше умѣркованôмъ и консервативнôмъ дусѣ, було нещастемъ, смертію Россіи. При тогдѣшнôмъ станѣ рѣчей уважавъ я кожду уступку небезпечною. Вôдъ малозначныхъ концесій въ подôбныхъ ситуаціяхъ зачинали ся всѣ небезпечніи перевороты. Гляньте, куды ведуть такіи рѣчи; гляньте на Францію, або ще лѣпше на Австрію, де верховодство духово найнезначнѣйшихъ фракцій грозить здоровому розумови людскому и интересамъ державнымъ. Нинѣ якъ и тогдѣ я того пересвѣдченя, що того рода рѣчи не надають ся для Россіи. Концесіи, якіи задумувавъ Льорісъ Меліковъ, мають ту злу сторону, що не можна ихъ цофнути, хочь бы надѣѣ, привязуваніи до нихъ, завели, бо хочь бы нарôдъ пересвѣдчивъ ся, що обѣцяне щастє не прийшло, не буде мати вôдваги згодити ся на привернене давныхъ основъ державныхъ. Тымъ поясняе ся мое поступоване въ тыхъ сумныхъ дняхъ, але оно не було мѣродатнымъ въ рѣшеняхъ правительства, лишь ихъ скрѣпило.

Люблю мôй нарôдъ и мôй край, якъ ледви хто въ Россіи, и нѣколи не поведу ихъ зъ свѣдомостію на манôвцѣ, навѣть — на шляхъ панславізму, котрымъ хотять мене побороти. Се пусте слово и лишь вороги Россіи его выгадали. Бо чого хоче панславізмъ и що значить? Чи-жь бы дѣйстно вѣрено, що хто розумный у насъ може бути тои гадки, мовь бы Россія хотѣла загорнути всѣ славяньскій краѣ и народы? Мы знаемо, чимъ мы; маемо свѣдомôсть нашои мугучости. Мы не хочемо бути нѣчимъ бôльше! Мы есьмо великою державою славяньскою! Чи-жь се не мало бы намъ выстати? Будучи Славянами маемо національніи симпатіи для инишихъ Славянъ, бажаемо имъ успѣху въ двохъ напрямахъ: реліґійнôмъ и языковôмъ. Чи жь то такъ трудно вдоволити сему въ инишихъ державахъ? Певно що нѣ, навѣть и въ Австріи нѣ; кобы лишь тамъ не були рѣшаючими езуитскіи забаги. А здавало бы ся, що теперь тамъ якъ разъ таке. Правительство, розумѣе ся, не пôдпирае ихъ анѣ явно анѣ тайно, але оно часто хитае ся, а въ часѣ того Езуиты, стремлячіи завсѣгды до однои цѣли, посувають ся наперадъ. Въ сей способъ поясняю собѣ вôдносины въ Галичинѣ и Буковинѣ. Уважаю панованє тамъ Езуитôвъ вповни необмеженымъ, всѣ пôдпирають ихъ, а се не хосенъ для Австріи, що Поляки дозваляють имъ такъ необмежено господарити. Я бажавъ бы, отверто кажучи и то въ змыслѣ нашихъ національныхъ та реліґійныхъ чувствъ, щобы се змѣнило ся, а также я хотѣвъ бы, щобы ліберальніи Мадяре лѣпше и енерґічнѣйше выконували идею рôвноправности супротивъ своихъ Славянъ. И въ тôмъ выйшовъ бы лишь хосенъ для нихъ. Такихъ бажань не выпираю ся, але зъ нихъ заключати на панславістичніи тенденціи и глупо и фальшиво, бо ихъ у насъ нема. Мы вдоволеніи тымъ, що намъ судьба дала!

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Про передвыборчу ситуацію въ Галичинѣ дôстае N. fr. Presse таку допись: Поляки не таять ся зъ тымъ, що зближаючіи ся выборы до рады державнои будуть мати для ихъ політичного житя рѣшаючу вагу. Вôдъ послѣдныхъ подѣй въ польскôмъ колѣ якъ и вôдъ руху людового, що вôдъ якогось часу проявляе ся не абы якъ, дуже посмирнѣли польскіи проводирѣ, що давнѣйше любили бути такъ чванливіи. Полякамъ, що то першіи завели въ австрійскôмъ парляментѣ такъ строгій устрôй клюбовый, богато залежить на будучôмъ складѣ рады державнои. Еднôсть кола польского нѣколи давнѣйше не була поважно нарушена. Мимо рôзницъ поглядôвъ въ справахъ соціяльныхъ, політичныхъ а навѣть реліґійныхъ выступали польскіи послы на зверхъ завсѣгды згôдно якъ одинъ мужь. Свѣдомôсть національна и повага проводирѣвъ була тымъ цементомъ, що черезъ кôлька десяткôвъ лѣтъ державъ до купы такъ рôзнородніи елементы. Ажь згодомъ втиснули ся и до польского кола політичніи та соціяльніи рôзницѣ. Першій посолъ Леваковскій заходивъ ся запопадливо, щобы дати выразъ перемагаючому напрямови людовому. Вôдтакъ прийшло до острого спору мѣжь духовными членами кола польского а его бôльшостію при нагодѣ внесеня молодоческого посла д-ра Кайцля, щобы велику посѣлôсть вылучити вôдъ опусту ґрунтового податку. Священики уняли ся тогдѣ въ рѣшучôмъ тонѣ за своими выборцями-селянами, и зъ того прийшло до дуже дразливыхъ сценъ въ колѣ. И показало ся знову, що еднôсть въ польскôмъ сторонництвѣ сильно захитана. Отже не безъ причины боять ся теперь польскіи проводирѣ, що при близькихъ выборахъ до рады державнои розкладъ, котрый безперечно зробивъ вже великіи поступы, готовъ довершити ся при помочи пятои куріи до нащадку. Длятого узнали они за конечне, розпочати безъ проволоки акцію выборчу, щобы по можности випередити своихъ противникôвъ. Членъ выдѣлу краевого Романовичь, котрый все ще хоче уходити за проводиря польскихъ „демократôвъ“, и голова консервативного головного комітету выборчого ґр. Войтѣхъ Дѣдушицкій оголосили въ своихъ дневникахъ майже рôвнозвучну заяву, що при зближаючôй ся кампаніи выборчôй передовсѣмъ буде ходити о удержане солідарности кола польского. Хто тôлько зобовяже ся вступити до кола, кождый може числити при своѣй кандидатурѣ на помôчь вплывовыхъ людій. Сей окликъ приймуть всѣ, и псевдодемократы и консерватисты, автономісты, подоляки, станьчики, и всѣ они будуть спôльно поборювати польске сторонництво людове, соціяльныхъ демократôвъ та сторонникôвъ Стояловского. Але и опозиція рухае ся. Она знову зъ окликомъ: „Геть зъ солідарностію клюбу!“ выповѣдае польскôй оліґархіи завзяту вôйну. Речникъ польскихъ непримиримыхъ Monitor въ довшôй статьѣ выводить, що жаденъ кандидатъ зъ новои куріи не смѣе вступати до польского кола; розбитє солідарности кола е много обѣцюючимъ поступомъ на поли національнôмъ и економічнôмъ. Згôдно зъ симъ напрямомъ уладили ся вже комітеты сторонництва людового и робôтничого та оказують выразно, що сполученіи псевдодемократы и консерватисты будуть мати твердый орѣхъ при осущеню своихъ забаганкахъ на верховодство. А правительство? Набожна Gazeta Narodowa безъ обинякôвъ захвалюе дальшу практику выборчихъ надужить мовь богуугодне дѣло. Але мѣркуючи по деякихъ познакахъ, можна припускати, що рѣшаючіи круги симъ разомъ не допустять до такъ великого обмеженя выборчои свободы, якъ передъ тымъ. Врештѣ правительство ажь пôсля повороту намѣстника кн. Санґушка зъ вôдпустки буде мати нагоду заняти якесь становиско супроти выборчои акціи; а по доказанôй безсторонности намѣстника надѣють ся, що выборы вôдбудуть ся зъ повною свободою и въ ладѣ. Що до Русинôвъ, то поодинокіи вôдламки народного сторонництва перервали свою дотеперѣшну бездѣльнôсть кôлькома довѣрочными нарадами, а по-за те мало чувати про якійсь рухъ въ рускôмъ таборѣ. Сторонники послôвъ Барвѣньского и Вахнянина числять мабуть на компромісъ зъ польскою бôльшостію.

Справа Ходиньскои катастрофы остаточно вже порѣшена отсими двома указами царскими, оголошеными въ „Правительственнôмъ Вѣстнику“:

„Тяжко жалѣючи надъ великимъ нещастемъ, що зайшло д. 18 мая с. р. въ Москвѣ на Ходиньскôмъ поли, и надъ стратою богато пôдданыхъ, близькихъ мому серцю, узнали мы за конечне по можности обезпечити долю оставшихъ ся вдôвъ и сиротъ; се-жь и стало ся пôсля нашого приказу. Все, що дотыкае тои сумнои пригоды, взяли мы собѣ горячо до серця, а въ безупиннôй нашôй дбалости о правду узнали мы за рѣчь конечну розслѣдити особисто тымчасове слѣдство, переведене въ тôй справѣ, и теперь зваживши обставины, выкрытіи тымъ слѣдствомъ, узнали мы за добре, не звертати справы на дорогу судову а рѣшити еи нашою безпосередною властію. Якъ мы переконали ся, треба причину нещастя глядати въ тôмъ, що власти московскіи, обовязаніи стерегти ладу и безпеченьства столицѣ, не за-

порядили въ часъ всего, що було потрѣбно, щобы здвигъ народу, простуючого на Ходыньске поле, повести якъ слѣдъ. За те увôльнили мы зовсѣмъ вôдъ службы московского оберполіцмайстра безъ єго просьбы; а міністрамъ царского двору и справъ внутрѣшныхъ приказуємо, щобы въ мѣру выкрытои вины иншихъ урядникôвъ, що не сповнили свого обовязку, укарати ихъ иншимъ, указанымъ нами спо собомъ.“

Другій указъ звучитъ такъ:

„Розсмотрѣвши особисто тымчасове слѣдство, переведене по причинѣ нещасной пригоды, що зайшла д. 18 мая с. р. на ходыньскôмъ поли въ Москвѣ, зъ найбôльшимъ нашимъ смуткомъ не могли мы не добачити, що другорядні урядники присвоювали собѣ невластиве значѣнє, а черезъ те вышло мѣжь ними ревнованє а вôдтакъ бракъ взаимного спôвдѣланя. Хочемо покласти конець подôбнымъ обявамъ, котрі могутъ мати якъ найшкôднѣйші наслѣдки въ цѣлôй Россіи, и длятого приказуємо всѣмъ міністрамъ, всѣмъ головнымъ управителямъ поодинокихъ частій, всѣмъ ґенералъ-ґубернаторамъ, всѣмъ ґубернаторамъ и всѣмъ начальникамъ всѣлякихъ дикастерій, щобы свою дѣяльнôсть и свои розпорядженя справляли до однои меты и щобы мали позôръ, щобы пôдвластні имъ институціи и особы не допускали ся ревнованя мѣжь собою та непохитно поступали поспôлу для добра службы.“

Про россійску політику въ справѣ кретеньскôй такъ пишутъ зъ Петербурга до Polit. Correspondenz: „Подѣями на Кретѣ дуже занимаютъ ся тутешні круги урядові и прилюдна гадка. Хочь вѣсти зъ Креты наспѣваютъ зовсѣмъ недобрі, то правительство таки не дасть ся пôрвати до жадного вызначнѣйшого кроку, щобы привернути спокôй на островѣ, але остане вѣрнымъ первѣстнôй своѣй постановѣ и совѣстно буде держати ся спôльного поступованя державъ такъ въ Цар городѣ якъ и въ Атенахъ. Такимъ поведенємъ зъ однои стороны не допуститъ правительство, щобы остыгли дружні вôдносины мѣжь Россією а Туреччиною, а зъ другои стороны хоче оно такожъ морально вплынути тамъ, де може скрыто бажаютъ розôрвати добру злагоду и на власну руку розпочати акцію. Бо въ Петербурзѣ пôдозрѣваютъ Анґлію, що всѣлякими способами старає ся вôдвертати увагу державъ вôдъ Єгипту, щобы такимъ чиномъ полагодженє справы єгипетскои вôдложити на неозначеный часъ. Вкôнци гадає правительство, що згôдне поведенє державъ въ кретеньскôй справѣ зможе погамувати симпатіи Грекôвъ до своихъ племянникôвъ кретеньскихъ, а правительство грецке здержати вôдъ явного попираня ворохобнѣ. Въ Петербурзѣ суть переконані, що кретеньска буря довго ще потреває и богато ще клопотôвъ справитъ державамъ. Все жь таки по теперѣшнôй бурливôй хвили настане хочь не полагодженє справы то бодай якесь успокоенє. Скоро перемине критична хвиля кретеньскои справы, выѣде міністеръ справъ заграничныхъ кн. Лобановъ на кôлька тыждѣвъ за вôдпусткою, имовѣрно до Швайцаріи.“ — Зъ того бодай буде можна знати, коли кретеньска справа перестане бути небезпечною.

НОВИНКИ.

— **Галюцінація чи обманьство?** Пôдъ такимъ заголовкомъ пишутъ намъ зъ Бобреччины отщо: „Черезъ якихъ два тыжднѣ плела ся тьма народу до Берездовець, хто возомъ, а хто таки пѣшки зъ набожности; бо тутъ має являти ся Матерь Божа 12-лѣтному хлопцеви, що завдно сидить на поли коло калюжѣ та верзе людямъ то про якусь яснôсть то про „панну“, що полетѣла въ гору, то оповѣдає бажаня Матери Божои, нѣбы то высловлені єму, щобы люде не пили и т. и. Хлопець оказує такожъ таємничу вдачу та ворожить або „геть всьо чисто“ вгадує, хто нинѣ пивъ гаракъ, а котре знову горѣвку и т. и. Крôмъ того розказуютъ ще про подужанє якого тамъ калѣки або тяжко хорого вôдъ болота зъ калюжѣ; а хто, мовлявъ, пересидитъ тамъ два днѣ въ постѣ, то побачитъ въ ночи яснôсть и т. и. Та й справдѣ везутъ туды и недужихъ, хочь назадъ вôдвозятъ ихъ такими самыми або й мертвыми, якъ се лучило ся одному мужикови зъ Пôднѣстрянъ, що приѣхавъ зъ дитиною недужою на шкарлятину. Мѣсцеві священики, розумѣє ся, не берутъ участи въ тôмъ культѣ. Все жь таки народъ, перше що днины, а теперь понайбôльше въ свята приходитъ тысячами, товпить ся и вôдходить, тратитъ часъ и послѣдні шелязки. Бо знайшли ся вже и такі, що користаючи зъ такои придабашки, заводятъ рôжні складки; отъ вже збираютъ и на „косцюлъ“, хочь въ мѣсци самі Русины. Але и не дивниця въ тôй цѣлôй подѣѣ, бо се найбôльше запущена сторона зъ цѣлои Бобреччины. *Г. З.*“

— **Новый костелъ на „kresach“** посвячено д. 14 с. м. въ рускôмъ селѣ Клювинцяхъ повѣту гусятиньского. На актѣ посвяченя були крôмъ латиньского духовеньства такожъ и рускі священики.

— **Другій страйкъ робôтникôвъ рôльничихъ.** Въ добрахъ Могиляны, пов. жовкôвского, що належатъ до парохіи въ Куликовѣ, а арендованій Вол. Зброжкомъ, — має — якъ доноситъ Kurjer Lw. — жито дотеперь ще стояти на пни, бо селяне не хотятъ ити на жнива. Вôдъ двохъ тыжднѣвъ не приходитъ на фôльварокъ жаденъ робôтникъ зъ причины низькои платы: по 30 кр. вôдъ копы, а 40 кр. за день. Въ сусѣднôмъ Артасовѣ платятъ по 35 кр. вôдъ копы, а въ Недичахъ по 40 кр., тожъ тамъ роблятъ люде зъ Могилянъ. Збойкотованый п. Зброжекъ, звернувъ ся до команды корпусу у Львовѣ зъ просьбою о выслане вôйска до жнива.

— **Нещасні пригоды.** Дня 28 с. м. въ Гутиску олеськôмъ, пов. золочѣвского, въ копальняхъ глины для выробôвъ горшкôвъ засыпало Павла Высквареского, 20 лѣтного робôтника. Вôдкопуванє засыпаного тревало кôлька годинъ и було такъ незручне, що добуто тôльки трупа покалѣченого рыскалями въ голову. — — Вчера у Львовѣ при розбираню будынку, т. зв. „касарнѣ Ґаля“, при ул. Городецкôй пôдъ ч. 30, погибъ робôтникъ Ив. Лановый. Властитель тои рудеры, жидъ Тіґеръ, щобы якъ найменшимъ коштомъ розôбрати дôмъ, не постаравъ ся о фахового управителя, черезъ що робôтники замѣсть, щобы зъ горы валити зачали зъ самыхъ фундаментôвъ. Въ наслѣдокъ того заваливъ ся цѣлый верхъ и засыпавъ двохъ робôтникôвъ. Одинъ зъ нихъ, Ив. Лановый, бувъ майже вбитый въ землю, при чôмъ зломавъ обôйчикъ и ногу, а другій, Ив. Махъ, зôгнутый впередъ, бувъ въ такôмъ положеню, що голова була близько колѣнъ, и се дало єму трохи воздуху. Добуто ихъ по якôмсь часѣ, но тôльки Маха уратовано, Лановый погибъ на мѣсци, лишаючи жѣнку и двоє дѣтей безъ средствъ до житя. Жидъ Тіґеръ скривъ ся по катастрофѣ такъ, що ледви єго аґентъ поліційный найшовъ.

— **Самоубійства.** Секретаръ дирекціи скарбу въ Чернôвцяхъ Францъ Тшекъ, котрый вôдъ довшого часу зраджувавъ ненормальный станъ ума, внѣсъ 23 с. м. просьбу о вôдпустку, але не чекаючи рѣшеня, выѣхавъ тихцемъ зъ Чер новець. Тыми днями найдено надъ берегомъ Дунаю въ Лінцу одѣжь и документы, вказуючі, що належали до Тшека, котрый мабуть въ приступѣ божевôльства втопивъ ся. Тѣла доси ще не знайдено. — Коло Суходолу застрѣливъ ся Шміль Райхель, воякъ зъ 30 п. стрѣльцѣвъ зъ Бродôвъ въ дорозѣ на маневры до Золочева. — Въ Охримôвцяхъ пов. збаражского, повѣсивъ ся д. 20 с. м. 80 лѣтный старець Семко Добровольскій зъ причины невилѣчимои хоробы.

— **Въ справѣ новинки „Про маловаженє рôдной мовы“**, надôсланои намъ зъ Яворôвщины, а помѣщенои въ 144-тôмъ числѣ зъ д. 10 липня, — одержали мы въ тыждень опôсля таке письмо „въ оборонѣ правды“: Авторъ новинки або написавъ се на пôдставѣ чийогось оповѣданя, або коли самъ бувъ на храмѣ въ П., то вылявъ цѣлый запасъ злобы и злости, щобы дорогою новинокъ здобути собѣ славу патріотичного писателя и ментора. Що-жь тутъ вытыкати господареви або и другимъ отцямъ задовге богослуженє, або и инше — и то публично въ ґазетахъ? — коли се все неправда. Бо-жь по перше не має нѣякои стôйности закидъ про задовге богослуженє. Кождому звѣстно, що пôдчасъ храмôвъ богослуженє тревáє довго, бо тамъ, по при звычайні вôдправы, приходитъ ще богато додатковыхъ, якъ акафісты, водосвятія и т. п. Якъ же-жь взяти пôдъ розвагу, що парохъ, котрого дôмъ авторъ описавъ такъ непатріотичнымъ, мавъ вôдъ церкви, де бувъ храмъ, 6 клм. до дому, тожь година 4-та (не 5-та) по полудни, якъ доноситъ авторъ, въ котрôй вже парохъ бувъ дома, не є ще такъ дуже пôзна. А що люде покрѣпляли ся, заки богослуженє скôнчило ся, се мабуть цѣлкомъ природне, бо не всѣ сповѣдали ся, щобы постили весь часъ. Дальше фальшиво представивъ авторъ рѣчь, мовь бы повернувшій зъ другими отцями зъ богослуженя парохъ господарь мавъ витати гостей doktorow-y, doktor a, rejenta, posesora по польски, „бо ще бы угнѣвали ся и не приѣхали въ друге“... та помимо, що були и Русины мѣжь гостями, завели польску мову. Се ч. дописувателю вже таки великій промахъ зъ вашои стороны на пунктѣ правды и обида для господаря, що то кожду промову и розмову зъ всѣми майже своими гôстьми вѣвъ тôлько по руски. Впрочôмъ о. пароха знаютъ люде не вôдъ теперь, а закиду зъ тои стороны нѣхто єму ще не зробивъ. Що при мѣшанôмъ товариствѣ розговôръ подекуды бувъ и польскій, се здає ся при нинѣшныхъ обставинахъ рѣчь дуже зрозумѣла и за се обкидати болотомъ цѣлу интеліґенцію руску зъ Яворôвщины — се трохи надто смѣло. Здає ся, що и авторъ новинки самъ въ своѣмъ домѣ, при своѣмъ голошенôмъ патріотизмѣ, пошанувавъ бы ті правила чемности и гостинности, тымъ бôльше, що и деякі зъ panów, отъ якъ панъ komisarz и rejent сами говорили зъ нами Русинами тутъ, якъ и въ польскихъ домахъ, такъ и у себе дома а навѣть у своихъ канцеляріяхъ, по руски. Инша се рѣчь, що мы повинні такъ поступати, якъ загально наші сусѣды, але до сего треба бы пôдготовити цѣлу суспôльнôсть и вѣдай навѣть самого автора новинки. Дальшій закидъ що наші ѣмостѣ, знаі wykształcone, вели передъ въ польщинѣ — се вже клевета на нашихъ рускихъ жѣнокъ, груба нечемнôсть и плюванє на своє власне гнѣздо та осмѣшуванє передъ другими. Разъ показує на се ужите слова „ѣмость“ (? — *пр. Ред.*), а вôдтакъ невôдповѣдне высловлюванє въ языцѣ польскôмъ. Яка злоба пôдсунула таку критику нашихъ женщинъ авторови, се трудно вôдгадати. Бо вже-жь жѣнки наші священичі говорили мѣжь собою лише по руски, а коли-бъ и говорили до Полякôвъ по польски, то вже жь не пôсля словаря ч. дописувателя, бо се женщины, що маютъ образованє та интеліґенцію. А що до патріотизму, то зъ певностію анѣ панѣ инспекторова-ѣмость анѣ другі ѣмостѣ, що тамъ були, не дадутъ ся застыдати хочьбы такому менторови якъ авторъ новинки. А хтѣвъ ч. авторъ заявити свôй примѣрный патріотизмъ, то для чого-жь середъ гостей не звернувъ на се уваги всѣхъ присутныхъ, а стрѣляє зъ поза плота всѣвши на коника літературно-новинкарского. Добре то безперечно и навѣть и потрѣбне, звертати увагу на всякі блуды, але не гарно и не пристоить клеветати всѣхъ за рядомъ, що на такі закиды и ганьбу цѣлкомъ не заслужили. — *Одинъ зъ гостей.*

— **Страшна експльозія въ Пятицерквахъ** наступила передвчера въ тамошнôмъ ратуши, при чôмъ 200 особъ бôльше, або менше раненыхъ. Въ будынку ратушевôмъ знаходивъ ся складъ матеріялôвъ выбуховыхъ купця Кеслера. Зъ незнанои причины запалило ся 40 кільоґрамôвъ пороху стрѣльничого, замкненого въ зелѣзнôй касѣ вертгаймовскôй, а вôдъ того выбуху займили ся на складѣ инші матеріялы выбухові и наступила зъ великимъ гукомъ експльозія. Три особы, що були въ склепѣ, згорѣли на вуголь; инші ранені легко, а декотрі смертельно.

— **Въ повени въ Японіи**, яка лучила ся 15 червня с. р., погибло 37000 людей. Филя морска пôднесла ся коло Сендаръ, помѣжь Токіомъ а островомъ Єссо, и залила три префектуры. Въ мѣстѣ Камаісі, погибли майже всѣ мешканцѣ въ числѣ 6.000 особъ. Въ префектурѣ Ивате около 25.043 убитыхъ и 1244 раненыхъ особъ, а 4000 знищеныхъ домôвъ; въ префектурѣ Міаґі згинуло 3104 особъ и 970 домôвъ знищеныхъ; въ префектурѣ Аомарѣ погибло тôлько 300 особъ. Тоті величезні страты въ людяхъ толкуютъ ся тымъ, що катастрофа наступила вечеромъ, коли вже всѣ спали.

— **Дрôбні вѣсти.** Трамвай електричный львôвскій переходитъ зъ днемъ завтрѣшнымъ въ зарядъ громады. — Ферія рады мѣскои львôвскои розпочали ся вчера и будутъ тревати до кôнця серпня. — Въ Новыхъ Малаѣвцяхъ на Буковинѣ сказило ся кôлька свиней господаря Майдана; свинѣ забито. — Едмундъ Опольскій нотарь въ Стрыю, упокоивъ ся тамъ нагло. — Въ Топольници, пов. старомѣского, вôдбуде ся вѣнчанє п. Маріи Левицкои, доньки тамошного пароха, зъ п. Филаретомъ Ортиньскимъ, окôнченымъ богословомъ.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Цѣсарь именувавъ радника будôвництва, Ив. Матулю, старшимъ радникомъ. — Краева дирекція скарбу у Львовѣ именувала: провізоричного адъюнкта касового Ал. Мелема касіеромъ філіяльнои касы краевои въ Краковѣ, офіціяла касового Фель. Хшонщиньского провізоричнымъ адъюнктомъ въ головнôй касѣ краевôй у Львовѣ, дальше провізоричного офіціяла касового Викт. Яцика сталымъ офіціяломъ, асистента касового Ст. Поляньского провізоричнымъ офіціяломъ касовымъ, а провізоричного асистента касового Ал. Вежбяньского сталымъ асистентомъ касовымъ при головнôй касѣ краевôй у Львовѣ.

Телеґрамы „Дѣла“

Будапештъ 31 липня. Новый базаръ, що коштувавъ два міліоны зр., згорѣвъ вчера черезъ неосторожнôсть робôтникôвъ на даху. Шкоду обчисляютъ на звышь пôвъ міліона зр.

Цірихъ 31 липня. Спроваджено нові вôддѣлы войска, але розрухи тревають дальше; одного Италійця убито вчера. Консуль италійскій, побоюючи ся о власне безпеченьство, просивъ о сторожу войскову Италійцѣ утѣкаютъ вôдси.

Надôслане.

ЛИШЬ

въ реставрації **НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА**, улиця Трибунальска ч. 12, дôмъ власный, можна дôстати щоденно вже о годинѣ 8-ôй рано горячі снѣданя.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣкані легки	12 „
Флячки	12 „
Нôжка теляча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Каваръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякі напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ; для певности що походятъ зъ моєи реставрації, даю вôдбираючимъ марки. — Найлѣпші вина по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вôдъ 40 кр. літра.

Зъ высокимъ поважаньемъ

НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.

73 38—0

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“

у Львовѣ ринокъ ч. 10

выдало новый накладъ друкôвъ

I. Друки правничі:		
1. Позовъ въ справахъ дрôбныхъ	лібра по	25 кр.
2. Контрактъ купна и продажи вз. I.	ліб. по	40 „
3. „ „ „ „ II.	„ „	40 „
4. „ „ „ „ III.	„ „	40 „
5. Повномочіє		40 „
6. Поданя о екс- и интабуляцію, взôръ а) б) в) г)	лібра по	40 „
7. Написы до подань о интабуляцію	л. по	20 „
II. Друки для касъ позичковыхъ:		
9. Дневникъ касовый	лібра по	40 „
10. Книга довжникôвъ	„ „	40 „
11. Книжочка для позичаючого	100 прим.	2·— „
12 Скриптъ довжный	„ „	1·20 „
13. Книжочка вкладкова (щадн.)	„ „	3·— „
III. Друки для крамниць:		
13. Книжка товарова	лібра по	40 „
14. Книжка касова	„ „	40 „
IV. Друки для Читалень и Касъ позичковыхъ:		
15. Списъ членôвъ	лібра по	40 „

Знана вôдъ многихъ лѣтъ ц. к. уприв. рафінерія спіритусу, заосмотрена найлѣпшими приладами ректифікаційными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікерôвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникôвъ у Львовѣ

Яковъ Шпрехеръ и С-ка

поручає старі польскі сильні горѣвки, дуже добрі розоліси, лікеры, румы правдиві зъ Ямайки, якъ такожъ найлѣпшои якости краєві специяльї якъ: Народôвка, Dziennik, Szczutek, Карпатôвка, „Дябелъ“, Помаранчева не солоджена, Ратафія, Деренôвка и т. и. горѣвки упривилеєвані и одиноко правдиві если зъ нашои фабрики спроваджені.

Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарѣвъ, до побираня алькоголю абсолют. и найчастѣйшого спіритусу, до цѣлей лѣчничихъ вôльного вôдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спіритусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровлю не шкôдный, бо не выроблюваный зъ эссенціи оцтовои.

Складъ для мѣста Львова, ул. Коперника ч. 9 и въ головнôмъ складѣ водъ мінеральныхъ І. Йоллеса, улиця Кароля Людвика ч. 29. 4912 246—104

До моихъ Вп. П. Т. Гостей!

При нинѣшнôй нечестнôй конкуренціи дуже тяжко для необôзнаного дѣйстно добрі товары дешево купити. Длятого звертаю увагу П. Т. Публики на мôй склепъ, звѣстный вôдъ многихъ лѣтъ зъ найсовѣстнѣйшои услуги и найдешевшихъ цѣнъ та поручаю мôй богато заосмотреный складъ одягôвъ гімназиєнихъ, хлопячихъ, дитинныхъ, униформôвъ и одягôвъ для Веч. Духовеньства.

Замовленя пôсля мѣры выготовлюютъ ся въ найкоротшôмъ часѣ якъ найлѣпше. 4095

Зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна 3.

Александеръ Царевичь

артистъ-маляръ

[въ Кобиловолокахъ п. Янôвъ коло Теребовлѣ]

по довголѣтнôй практицѣ въ краю и за границею приймає вôдъ кôлькохъ лѣтъ всѣ въ обсягъ церковнои штуки входячі працѣ, а именно: малює церковні образы до иконостасôвъ и престолôвъ; приймає рѣзьбарскі роботы пôсля власныхъ плянôвъ у всѣхъ жаданыхъ стиляхъ, вразъ зъ полозоченємъ; малює стѣны церковъ и т. п. Крôмъ того выготовляє портреты зъ фотоґрафій и зъ натуры. Пôдиимаючи ся всѣхъ робôтъ по дуже умѣркованыхъ и приступныхъ цѣнахъ, а выконуючи все якъ найсовѣстнѣйше, въ доказъ чого предложити може сьвѣдоцтва и похвальні письма, має вôнъ повну надѣю, що Веч. Духовеньство затямить собѣ ласкаво єго адресу. 36 44—?

Славна старшого лѣкаря штабового и фізика д-ра Ґ. Шмідта

олива до ушей

усуває часову глухоту, уплывы зъ ушей, шумъ въ ушахъ и притупленый слухъ навѣть въ застарѣлыхъ случаяхъ.

Можна дôстати по 2 зр. за фляшку разомъ зъ описомъ ужитя въ аптицѣ **Петра Міколяша у Львовѣ ул. Коперника ч. 1.** 224 1—?

ФАБРИКА и СКЛАДЪ ПОВОЗÔВЪ

М. НАССА

у Львовѣ, ул. Шпитальна ч. 28.

поручає

Вп. П. свôй великій засôбъ повозôвъ всякого рода, тарантасы, бôзки угорскі, возы промыслові, повозы переѣздженні. Готовыхъ есть 112 штукъ. Ґарантує за тревкôсть. Приймає всякі репарація и вôдновы повозôвъ по цѣнахъ приступныхъ. 178 2 2

НА НАЛИВКИ!

Спіритусъ найчистѣйшый безвонный

незрôвнаный що-до якости и чистоты

товаръ першои пробы

поручає ц. к. уприв.

РАФІНЕРІЯ СПІРИТУСУ

І. А. БАЧЕВСКОГО

ц. и к. надворного доставника у Львовѣ

Почтою пятикільовôй посылки обему 5 літрôвъ.

205 6—6

Фірма Іосифа Fraget-a

при площи Капітульнôй ч. 3

призволила ласкаво примѣстити въ своѣмъ маґазинѣ мою трафіку, котра буде въ суботу д. 25 липня отворена. Поручаю ся и дальше ласкавымъ взглядамъ П. Т. Публики. Зъ поважанємъ

П . . . а. 217 2—3

ВЫСЫЛАЮ

гарні великі морелѣ по 5 кільо зъ оплатою порта по 2 зр. 20 кр. и 1 зр. 70 кр. **Сал. Венкертъ въ Залѣщикахъ.** 223 1—2

Ч. 162 Львôвъ, Субота 20 липня (1 серпня) 1896. Рôчникъ XVII

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року	3 зр.
на чверть року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одноѣ стрôчки инсератовоѣ або еѣ мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесеня приватнѣ числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

Покровителѣ темноты.

На сегорôчнôмъ зъѣздѣ польского товариства педаґоґічного розвела ся мѣжь иншимъ дискусія надъ рефератомъ, въ якій бы способѣ заопѣкувати ся **анальфабетами** въ нашôмъ краю. Тематъ сего реферату, якъ бачимо, не лишь цѣкавый, але и на часѣ, бо пôсля выказôвъ статистичныхъ наша Галичина занимае трете мѣсце зъ кôнця мѣжь австрійскими краями. Рôвножь якъ найкраспе надае ся сей тематъ до обговореня на зъѣздахъ педаґоґічныхъ, бо нѣхто такъ не обзнакомленый зъ сею справою якъ учтелѣ народнѣ.

Въ дискусіи забирали голосъ участники зъѣзду, и коли одинъ зъ учителѣвъ заявивъ, що найуспѣшнѣйшою зарадою на анальфабетизмъ було бы закладати по всѣмъ усюдамъ школы, та постаратись о замѣщене необсаджежныхъ нинѣ шкôлъ учительскими силами, — промовивъ презесъ товариства, кн. **Чарторыйскій**, въ тôй справѣ такъ:

„Анальфабеты — се найчастѣйше порядні и розумнѣ люде; наука и просвѣта въ рукахъ черни, то сокира, котроѣ можна зъ пожиткомъ уживати, але також и калѣчити, впрочôмъ исторія учить, що **просвѣта неконче необходима до щастя и добробыту.** Тажь у Франціи до недавна рôльники и маломѣщане були переважно анальфабетами, а мимо сего цвивъ тамъ добробыть, росло богацтво.“

Слова тѣ, высказанѣ презесомъ товариства педаґоґічного и предсѣдателемъ соймовоѣ комісіи шкôльноѣ, набирають бôльшого значѣня, анѣжь якъ бы ихъ сказавъ собѣ звычайный членъ товариства педаґоґічного in der Hitze des Gefechtes. При тôмъ треба зважити ще й се, що сказавъ тѣ слова членъ сеѣ верствы суспôльности, въ котрôй анальфабетôвъ въ тѣснѣйшôмъ того слова значѣню нема, а котра взяла въ своѣ руки опѣку надъ селяньствомъ, де якъ разъ треба глядати тыхъ процентôвъ анальфабетизму. Аристократъ-шляхтичь высказавъ свôй поглядъ на справу просвѣты широкихъ верствъ населеня.

Льоґічный хôдъ гадокъ у высказѣ князя-презеса що найменше дивный. Получивъ найперше квестію анальфабетизму зъ етичными приметами людей. „Анальфабеты — се найчастѣйше порядні и розумнѣ люде“ — сказавъ князь, немовь бы хто сему перечивъ, або вôдъ знаня письма и буквъ робивъ выключно зависимою моральну вартôсть чоловѣка. Вôдтакъ прирôвнавъ науку и просвѣту темныхъ масъ зъ сокирою, котрою деколи можна такожь и скалѣчити. Чи на сей высказъ мôгъ бы князь презесъ навести примѣры? — мы сумнѣваемо ся. Правда, що по нашихъ селахъ бувало и буває такъ, що несовѣстный писарь, або взагалѣ якась инша людина, котра прибдала собѣ знане письма, мовь сокирою калѣчить своихъ спôвгромадянъ, — але причина того лиха лежить не въ тôмъ, що се поодиноке індівідуумъ мае початки просвѣты, лишь въ тôмъ, що проча маса, мѣжь котрою се індівідуумъ оперує, есть темна, анальфабетична. Коли бы та маса розумѣла ся на письмѣ и захопила початки просвѣты, тогдѣ не було бы такъ легко калѣчити сокирою, тогды не було бы у насъ такихъ кримінальныхъ розправъ про обманьства, опираючѣ ся на пôдписахъ „знакомъ св. хреста“. Але бути може, що князь презесъ розумѣе свою „сокиру“ инакше, а именно пôдъ взглядомъ політичнымъ. Хлопъ просвѣченый зачинае доходити своихъ правъ, упоминае ся о тѣ права чимъ разъ голоснѣйше, а навѣть послѣдными часами зъумѣвъ добути собѣ те право. При такôмъ поглядѣ на справу признаемо слушнôсть князеви, що хоче спасти себе и своихъ товаришѣвъ вôдъ калѣцтва.

Взагалѣ высказъ князя-презеса що до просвѣты народноѣ не можна уважати выключно его специяльностію и питоменностію, лишь поглядомъ майже цѣлоѣ шляхты галицкоѣ. Для шляхты польскоѣ просвѣта масъ люду завсѣгды есть сокирою, котроѣ она боить ся, тожь старае ся всѣми силами або не давати тоѣ сокиры въ руки люду або еѣ притупити. На сегорôчнôй сесіи соймовôй дискусія надъ полѣпшенемъ долѣ учителѣвъ народныхъ була дуже оживлена, а причинивъ ся до того голосъ пословъ-селянъ, котрѣ выразно заявили бôльшости соймовôй, щобы не щадила у выдаткахъ на просвѣту людову. Сей голосъ — доси нечуваный — мôгъ зачудувати бôльшôсть шляхотску и она теперь цофаючи ся, высказує публично, що просвѣта ще неконче потрѣбна до щастя, та що хлопъ и безъ просвѣты може бути порядными и розумнымъ чоловѣкомъ. Придержуючи ся тоѣ засады, ледви чи схоче шляхотска бôльшôсть соймова не жалувати выдаткôвъ на просвѣту люду, боячи ся удару сокиры.

Слова кн. Чарторыйского не перейшли безслѣдно. Праса краева и заграничнa заговорила про тѣ слова якъ про curiosum зъ кôнця XIX того столѣтя. Н. пр. Nowa Reforma додае вôдъ себе такѣ коментарѣ:

„Правда, що многѣ анальфабеты суть честными людьми и можуть мати здоровый поглядъ на житє, добутый довголѣтнымъ досвѣдомъ, але чи тѣ самѣ не були бы о много лѣпше пôдготовленѣ и уоруженѣ супротивъ трудностей и противностей, якѣ щоденно стрѣчають, коли бы були научили ся читати и писати та придбати собѣ при тôмъ вôдповѣдный степень просвѣты и образованя?

„Правда и се, що въ деякихъ департаментахъ у Франціи анальфабеты по селахъ и мѣсточкахъ добували собѣ добробытъ; але коли бы були знали читати и писати та придбали деякѣ вѣдомости въ школѣ, то чи се перешкоджувало бы въ успѣшнôй праци и богаченю? Тажь кождый зъ насъ знае, що людъ французкій вôдзначае ся двома прикметами, котрыхъ у насъ не глядати, именно трудолюбностію и ощадностію. Чи правительство французке такожь сказало: „най буде, якъ бувало“, коли помимо кольосального богацтва національного, котрого не захитали анѣ міліярдовѣ контрибуціи военнѣ, анѣ рôвножь міліярдовѣ обманьства Панамы та прочихъ пôдприємствъ, выдае що року сотки міліонôвъ на просвѣту людову? Послухаймо, що говорить шкôльна статистика французка, а може будемо бôльше гамувати ся въ проголошуваню парадоксальныхъ апольоґій въ хосенъ нашихъ анальфабетôвъ. Армія французка числила анальфабетôвъ: въ р. 1826 — 55·2%, въ р. 1876 — 15·6%, въ р. 1886 — 11·7% а въ р. 1892 — лишь 7·4%. Въ р. 1878 выдавала держава на школы елементарнѣ 27 міліонôвъ, а въ р. 1892 збôльшивъ ся выдатокъ на ту саму цѣль на 180 міліонôвъ. Нинѣ знаемо, що ученикъ школы народноѣ дôстае въ значнôй части зъ фондôвъ публичныхъ книги и приборы шкôльнѣ! Чи се все не досить выразне!

„Длятого думаемо, що проголошуване такихъ слôвъ може принести шкоду товариству педаґоґічному, котре повинно стояти на сторожи нормального розвитку просвѣты народноѣ въ нашôмъ краю. Що зроблять власти шкôльнѣ, котрѣ и такъ не вмѣють чи не хотять заповнити молодежію тысячѣ шкôлъ, що стоять нинѣ порожнѣ; що скаже бôльшôсть соймова, котра мало журить ся о ухиленє невôдрадного стану въ нашôмъ шкôльництвѣ народнôмъ, коли дôйде до неѣ, що въ товариствѣ педаґоґічнôмъ уважають сю надто низьку уровень просвѣты, а радше повну его недостачу въ многихъ мѣсцевостяхъ, чимсь такимъ, що цѣлкомъ не перепиняе поправы долѣ и добробыту нашого люду? Що скаже вкôнци нашъ селянинъ бѣдный и темный, обложеный карамы за непосыланє дѣтей до школы, коли ему якійсь хитрець скаже: на зъѣздѣ учителѣвъ говорено, що можна не вмѣти читати и писати, можна обôйти ся безъ шкôлъ и бути при тôмъ дуже мудрымъ и богатымъ!

„Такихъ сентацій не повиннѣ проголошувати люде, що щиро люблять свôй людъ та бажають его просвѣты и ублагороднення.“

А знову Arbeiter Zeitung зъ иншого боку обговорює высказъ князя презеса. „Кн. Чарторыйскій — пише орґанъ соціялъ-демократôвъ — выбравъ собѣ не дуже щасливый прикладъ для доказу, що щастє и добробытъ суть можливѣ також и безъ просвѣты. Вôнъ вказавъ на Францію, де хлопы и мѣщане були давнѣйше переважно анальфабетами, а помимо того жили въ достаткахъ и богацтвѣ. А чи-жь не знае сей панъ, що анальфабетичнѣ хлопы и мѣщане французкѣ ажь тогдѣ дôйшли до достатку и богацтва, коли французкôй шляхтѣ показали могучôсть масъ кривдженыхъ? Просвѣта выдае ся князеви небезпечнымъ оружіемъ. Але вôнъ, будучи чоловѣкомъ, знаючимъ читати и писати, повиненъ бы такожь знати, що бракъ просвѣты, анальфабетизмъ не хоронить и передъ революціею. Безперечно просвѣта селянъ галицкихъ може бути небезпечна для ихъ гнобителѣвъ. Рôзниця лишь така, що маючи до дѣла зъ просвѣчеными селянами, можуть потерпѣти що найбôльше на мошонцѣ, а зъ анальфабетами далеко лекше може дôйти и до карку. Додамо вôдъ себе, що подѣѣ р. 1846, котрыхъ мара не дае спати нашимъ ерархамъ, именно въ горячѣйшихъ хвиляхъ руху людового, повиннѣ ихъ научити цѣнити просвѣту за одиноко можливе средство зарады противъ подôбныхъ подѣй. Але якъ говорить приповѣдка нѣмецка: Wem nicht zu rathen ist, dem ist auch nicht zu helfen.“

Въ справѣ еміґраціи.

Вôд коли ослабла еміґрація нашого селяньства до Бразиліи, бо мабуть вже въ найглухшихъ и найтемнѣйшихъ сторонахъ пôзнали, що се таке „рай бразилійскій“, загадали аґенты товариствъ транспортовыхъ въ Ґенуи закинути мѣжь нашъ нарôдъ новый гачокъ зô свѣжою приманою еміґраційною. Недавно появились вѣсти, що мѣжь народомъ зачинають появляти ся листы зъ заохотою до еміґрованя у Параґвай, а теперь попались въ нашѣ руки вôдозвы за републикою **Ураґваемъ**. Тѣ вôдозвы, печатанѣ на тоненькôмъ папери а розсыланѣ въ такѣ околицѣ, де ще находять ся въ значнôй скôлькости люде, котрѣ не могли заспокоити своеи горячки еміґраційноѣ по застановленю транспортôвъ корабельныхъ до Бразиліи. Подаемо сю вôдозву такъ, якъ она звучить:

„Wyciong z ksionżki „Italia w Ameryce“ przez Italo Liberi — Genua T. P. Pellas 1883. Republika Urugwaj.

Kraj zwany republika Urugwaj znajduje sie

---

1)

Спомины руского священика про рѣзню 1846 р.

(*Записка о. Юрія Гладиловича, зъ переднымъ словомъ д ра Ивана Франка* *).

Въ лютôмъ сего року минуло 50 лѣтъ вôдъ тоѣ хвилѣ, коли въ захôдныхъ повѣтахъ Галичины розгуляла ся була страшенна хуртовина, що кôлька сотъ людей, майже выключно шляхтичѣвъ, змела въ могилу, а для великоѣ бôльшины закôнчила ся тяжкими пôбоями, тюрмою та маетковою руиною. Була се памятна **мазурска рѣзня** або **тарнôвска гайдамаччина**, якъ еи называно въ 1848 р. Сю другу назву не треба розумѣти такъ, буцѣмъ то мѣсцемъ еи бувъ самъ тарнôвскій округъ; противно, хуртовина тая лютила ся, зъ бôльшою або меншою силою, по всѣхъ округахъ за Сяномъ зъ вынимкою, здаеть ся, новосандецкихъ гôръ, де подѣѣ мали иншій, выключно повстаньскій, антіавстрійскій характеръ (т. зв. повстанє въ Хохоловѣ). Въ округахъ тарнôвскôмъ, ряшѣвскôмъ, вадовицкôмъ, бохеньскôмъ, ясельскôмъ и сянôцкôмъ на бôльше або менше выразнѣ рухи шляхты до повстаня противъ Австріи людъ сельскій вôдповѣвъ бôльшь або менше сильною контрреволюціею, роззброюванемъ панôвъ, вязанемъ и вôдставлюванемъ мужчинъ до циркулярныхъ урядôвъ, а далѣ рабунками, пôбоями а то й страшенными, инодѣ жорстокими муками та вбійствами.

Тѣ подѣѣ заразъ вôдъ першоѣ хвилѣ голосно залунали по всѣй Европѣ и выкликали голоснѣ маніфестаціи въ парламентѣ французкôмъ, тодѣ вельми польонофільскôмъ (промовы Монталямбера та Віктора Гюґо) и въ парляментѣ англійскôмъ, сплодили цѣлу літературу, особливо на нѣмецкôй мовѣ. Трохи чи не найголоснѣйшою изъ усеи тоѣ літературы була выдана швидко по рѣзни французка брошура маркіза Велепольского, що пôдписавъ ся „Un gentilhomme polonais“ и въ вôдкрытôмъ листѣ до австрійского канцлера Меттерніха явно обвинувачувавъ сього остатного, а вразъ зъ нимъ и цѣле австрійске правительство, що воно выкликало сю рѣзню для своихъ цѣлей. Можна сказати, що вôдъ тоѣ хвилѣ була готова та концепція того сумного историчного факту, яка й доси держить ся у польскихъ писателѣвъ, що говорять про сю подѣю: польскій селянинъ пôдъюдженый австрійскою бюрократіею, встае на своего „старшого брата“ въ хвили, коли той пôднимае ся, щобы выбороти свободу для себе и для него, мордуе его нелюдскою рукою, а за головы помордованыхъ одержуе въ циркулѣ Юдину премію въ сумѣ 5—10 реньскихъ. Фантазія людска, попхнута въ сей бôкъ, вытворила цѣлу купу нѣбы то фактôвъ на потверджене... сеи традиціи. Віцегубернаторъ бар. Кріґъ мавъ на кôлька день передъ рѣзнею сказати: „Будемо мати три дни рухавки а три роки супокою“; хто чувъ сѣ слова — дѣло невевне. Губернаторъ архикнязь Фердинандъ д' Есте буцѣмъ то не хотѣвъ ждати скрѣпленя вôйсковыхъ залогъ въ округахъ загроженыхъ повстанемъ, заявляючи: „И безъ вôйска дамо собѣ раду“. Тарнôвскій староста Брайндль мавъ сказати мужикамъ, що привозили ему живыхъ шляхтичѣвъ: „По-що менѣ привозите живыхъ? За живыхъ плачу по 5, а за неборщикôвъ по 10 зр.“ Циркулярный урядникъ въ Тарновѣ, Русинъ Хоминьскій мавъ перебраный за селянина ѣздити по округѣ и заохочувати Мазурôвъ до рѣзнѣ, обѣцюючи повну безкарнôсть и власнôсть зрабованыхъ рѣчей. Такихъ и подôбныхъ „фактôвъ“ находимо чимало въ польскихъ публікаціяхъ въ родѣ Тессарчика „Rzeź galicyjska“ 1848, Ходзька „Le massacres de Galicie“ и т. и. Факты тѣ въ значнôй части сумнѣвнѣ, пôдозренѣ вже хочь бы тымъ, що чимъ пôзнѣйша публікація, тымъ бôльше ихъ выявляеть ся. Та хочь и якъ дуже мы схилялись бы до того, щобы бôльшину такихъ нѣбы фактôвъ вôдсунути на поле поетичноѣ творчости, то все таки мусимо сказати, що австрійскій урядъ супроти сихъ закидôвъ поступивъ собѣ въ высокôй мѣрѣ не рѣшучо и неполітично, немовь бы почуваючи ся до якоись вины. Замѣсть опублікувати весь матеріялъ, нагромадженый въ безлѣчи судовыхъ процесôвъ зъ аґітаторами та участниками розрухôвъ 1846 року, вôнъ довгѣ лѣта мовчавъ, а нарештѣ выступивъ зъ публікацією, що мала бути его оправданемъ и очищенемъ (M. **Sala**, Geschichte des polnischen Aufstandes im Jahre 1846), та одно те, що була запôзнена, бо вийшла ажь несповна въ 20 лѣтъ по самыхъ подѣяхъ, а до того основана була на матеріялѣ доступнôмъ тôлько одному авторови, добиранôмъ, очевидно, сторонничо, обробленôмъ безкритично — значить, не вважаючи на выразну заяву автора, мала выразный характеръ офіціозный и апольоґетичный.

И те, що вийшло въ свѣтъ по появѣ книги Салѣ, не здужало выяснити всѣхъ сумнѣвныхъ частинъ сеи кровавоѣ драмы. Мы будемо мати нагоду поговорити про нихъ докладнѣйше, коли намъ доведеть ся говорити про книжки двохъ польскихъ публіцистôвъ написанѣ въ 50-тѣ роковины кровавыхъ подѣй, що мають незадовго выйти на свѣтъ та подати крôмъ зводу всего того, що зроблено доси для выясненя фактôвъ, такожь деякѣ новѣ матеріялы. На разѣ уважаемо вôдповѣднымъ и вôдъ себе докинути дещо до тыхъ матеріялôвъ и публікуемо тутъ спомины руского священика, о. Юрія Гладиловича зъ Хирова про тѣ подѣѣ. Спомины тѣ написанѣ въ бѣжучôмъ роцѣ за намовою д-ра Андрѣя Чайкôвского. Старенькій авторъ Споминôвъ дуже живо тямить усѣ подробицѣ, назвы, имена зъ-передъ пôвъ столѣтя. Спомины его писанѣ безпретенсіонально, обôймають тôлько те, що авторъ самъ бачивъ и чувъ и длятого вповни заслугують на вѣру. И хочь ними обнято тôлько малесенькій закутокъ краю и до исторіи самого руху 1846 року вони докидають згляднo не богато нового, то для насъ вони у двое цѣннѣйшѣ якъ образъ житя руского священика въ тыхъ часахъ. Не забуваймо, що все те, про що говорить ся въ споминахъ, дѣяло ся при панщинияныхъ порядкахъ. Руске духовеньство въ ту пору тôлько недавно стало ся „salonfähig“, було допущене до товариства дѣдичѣвъ та ихъ офіціялістôвъ, а товариство те грозило ему утратою довѣря у народа, середъ котрого и для котрого мало воно працювати. Хуртовина 1846 року пригадала рускому священикови его властивый обовязокъ и хоча не порвала добрыхъ зносинъ мѣжь нимъ та дворомъ, то все таки дала ему почути, що въ хвиляхъ важныхъ конфліктôвъ его мѣсце не въ дворѣ, особливо не въ двôрскôй офіцинѣ, а на селѣ, середъ тыхъ темныхъ, гнобленыхъ та баламученыхъ, де неразъ одно его слово, одинъ поступокъ смѣлый та гуманный може пролити свѣтло въ серця, запобѣгти тяжкимъ нещастямъ, зробити богато добра.

Я тодѣ бувъ помôчникомъ при старенькôмъ 90-лѣтнôмъ пароху о. Иванѣ Добряньскôмъ въ Издебкахъ, мѣсцевости въ Сянôцкôмъ, межи Дѣлами та мѣстами Динôвъ и Бе-

---

*) Зъ XVI-того тому „Записокъ Наукового товариства им. Шевченка“; книга IV. зъ 1896 р.

na granicy Brazylii w Ameryce poludniowei, w okolicy dobrej i zdrowej. Urugwaj ma 187 tysiency kilometruw kwadratowych a przytem tylko 450 tysiency mieszkancuw, tak że na jeden kilometer kwadratowy wypada zaledwie 3 osoby. Kraj Urugwaj jest w okolicy morza i rzeki La Plata ruwny i mokrawy, a na pulnocy znowu pagurkowaty i suchy. Mieszkancy Urugwaju zajmujom sie uprawom ziemi i chowem bydla. Rolnictwo cieszy sie pieknym rozwojem a wielka liczba bydla stanowi gluwny skarb kraju Urugwaj. Liczne rzeki skrapiajom i użyzniajom bujne i żyzne pola. Kraj jest podzielony na 13 prowincyj. Stolicom kraju Urugwaj i siedzibom urzenduw centralnych jest miasto Montewideo majonce sto tysiency mieszkancuw (35 tysiency samych emigrantuw). Montewideo jest portem morskim i tam też zajeżdżajom okrenty z emigrantami i towarami przyznaczonymi do kraju Urugwaj. Miasto Montewideo jest to miasto bogate i piekne, ma ogromne i wygodne budynki obszerny szpital, liczne domy Boże, uniwersytet, muzea, biblioteki, teatry i t. d. Okolica dzienki wielkiej rzece, ktura tu wpada do morza ma klimat (powietrze) letki i bardzo zdrowy. Republika Urugwaj jest urzondzona na wzur Stanuw Zjednoczonych a prawa jej nadajom wielkie wygody emigrantom. Handel jest tu bardzo wielki, wywuz roczny stanowi 122 miliony a przywuz 108 miltonuw. Gluwny przedmiot handlu skura, konserwy z miensa, i welna som bardzo poszukiwane w Europie. Czyto zadla swego zdrowego klimatu (powietrza) czy za dla urodzajnej ziemi i rużnych ploduw ziemi, ziemia rodzi wszystko tak jak u nas, republika Urugwaj, przedstawia wielkie dobrodziejstwa dla emigrantuw, kturzyby sie chcieli tamže osiedlič.

Ustawom z dnia 13. listopada 1880 uregulowano emigracye w Republice Urugwaj w nastempujoncy *sposub*: 1 Rzond wydaje *rocznie* 200 tysiency piastruw na podniesienie rolnictwa i chowu bydła w kraju. 2. Ustanowiono kolonie rzondowe, wziento pod opieke kolonie prywatne i postanowiono ziemie, w okolicy rzek, linij kolejowych i *miast*, sprzedawač *emigrantom* po cenach bardzo niskich na wyplat roczny! Koloniom każdym rzondzi urzendnik rzondowy, ktury pilnuje porzondku i bezpieczenstwa publicznego. 3. Emigranci rolnicy nie placom myta granicznego a pracowici i pilni otrzymujom nagrody i dobrodziejstwa. 4. Urzond emigracyjny znajduje sie w Montewideo. Ten urzond odbiera emigrantuw z okrentu w Montewideo (а до Монтевідео своимъ коштомъ, се значить, ще дорозше якъ до Бразиліи, бôльше якъ по 100 зр. вôдъ особы!!!) daje im bezplatnie mieszkanie i utrzymanie, przewozi ich daremnie na kolonie i wyznacza im grunta, albo wedle ich woli wyszukuje im odpowiedniom robote. 5. Aby ulatwič emigracye rzond uragwajski wydaje c o r o c z n i e n o w e (Добрый интересъ, що року инше право!!) prawa dla dobrych i pracowitych rolnikuw.

W ogule republika Urugwaj, (де революція що року!) tak ze wzglendu na wielko liczbe emigrantuw z Europy, jak ze wzglendu na zdrowy klimat (powietrze) i dobrom ziemie jak także z uwagi na swoje prawa przedstawia wielkie dobrodziejstwa dla emigrantuw, kturzyby sie chcieli tamže sie osiedlič.“

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ

Р а з о м ъ ч и о к р е м о маютъ полагоджувати ся справа квоты и справа союза мытового та торговельного? Осе питане вôдъ якогось часу не сходить зъ порядку дневного толкôвъ и спорôвъ такъ въ австрійскихъ якъ особливо въ мадярскихъ дневникахъ. Угода мѣжь австрійскою а угорскою половиною монархіи складае ся зъ трехъ вôддѣльныхъ частій: звязи економічнои чи то мытовои и торговельнои, розкладу спôльныхъ выдаткôвъ на обѣ половины чи то коротко такъ званои квоты и въ справы банковои. Особливо квота и союзъ торговельный не могуть оставати зъ собою въ нероздѣльнôй звязи вже тому, що союзъ мусять впередъ оба правительства умовити, а опôсля приходить справа передъ оба парляменты; а справа квотова належить до окремыхъ депутацій, и правительство нѣчого до неи не мае; ажь коли бы депутаціи не могли погодити ся, тогдѣ корона — не правительство — мае право рѣшати и тымчасово установляти роздѣлъ квоты на одинъ рôкъ. Такъ понимають рѣчь оба правительства. Однако рôзниця заходить въ тôмъ: гр. Бадені, якъ видно, мае надѣю звѣстными своими штучками найти въ радѣ державнôй бôльшôсть для ухваленя союза мытового и торговельного, а въ справѣ квотовôй въ крайнôмъ разѣ числить на корону; а бар. Банфі непевный *бôльшости парляментарнои* та черезъ те побоюючи ся не тôлько о долю союза але и *о свою власну*, радъ бы справу вôдложити до нового сойму. Тымъ то Fremdenblatt и Pester Lloyd спѣвае кождый пѣсню свого пана. Одинъ твердить, що нема перешкоды полагодити угоду ще зъ теперѣшными парляментами; а другій доказуе, що треба еи вôдложити на пôзнѣйше. Теперь же вмѣшують ся до спору крôмъ сторонництвъ правительственныхъ ще и другû: и такъ австрійскû лібералы боять ся, що ґр. Бадені дасть собѣ раду и безъ нихъ, длятого, щобы справу утруднити, стоять за сполученємъ союза торговельного зъ квотою; а знова голосъ мадярскихъ народовцѣвъ подали мы семи днями, якъ то они тежь домагають ся того самого. Отже Pesti Hirlap докоряе мадярскимъ народовцямъ, що своею тактикою попирають лише интересъ Австріи. Супротивъ того Budapesti Hirlap стае въ оборонѣ народовцѣвъ та выказуе, що квота и союзъ торговельный остають въ тѣснôй звязи хочь и не зъ правно державного становиска то зъ огляду фінансового и економічного и длятого треба ихъ разомъ полагоджувати. А що и Австрія того самого бажае, се для Угорщины не рація. Угорщина сама повинна знати, чого хоче и що робить.

——

Д. 27. с. м. въ ночи выѣхала **ц а р с к а п а р а** зъ Петербурга а 29. рано о год. 10. приѣхала до Нижного Новгороду. Вже на годину передъ тымъ уставили ся на дворци зелѣзницѣ почетна компанія ґренадирского полку зъ хоругвою и музикою. Явили ся такожь міністры справъ внутрѣшныхъ, скарбу, рôльництва, дорôгъ, ґубернаторъ, ґенералы, дворяньство, заступники земства та иншû достойники и такожь дамы. Царску пару повитавъ ґубернаторъ. Царь повитавши достойникôвъ, перейшовъ по-передъ почетну компанію, а цариця тымъ часомъ розмавляла зъ дамами и приняла китицѣ вôдъ жены головы мѣста и жены предсѣдателя дворяньства. Вôдтакъ всѣла царска пара до повозу и середъ здвигу народу переѣхали пристроєными улицями до собору, де ихъ повитавъ промовою архіерей Володимиръ. Помоливши ся, поѣхали до палаты. По снѣданю о 2. год. явили ся депутаціи зъ глѣбомъ-солію. О год. 4. удала ся царска пара на выставу; хочь була велика злива зъ градомъ, тьма народу залягала улицѣ. Передъ головнымъ будынкомъ выставы стояло въ бѣлыхъ одягахъ старинного крою 27 сынôвъ московскихъ и новгородскихъ купцѣвъ. При входѣ повитавъ царску пару міністеръ скарбу на чолѣ нашихъ міністрôвъ и достойникôвъ. Царь зъ царицею оглянули ткацкû выробы льнянû, бавовнянû, вовнянû, шовковû, парчѣ, килимы; вôдтакъ перейшли до вôддѣлу штукъ и промыслу, опôсля оглядали вôддѣлъ ремесельный и гôрничій. Потôмъ вôдъѣхали до царского павільону, де ожидали ихъ заступники купецкихъ товариствъ. Вôдпочивши троха, перейшли до вôддѣлу штуки, а опôсля оглядали выставу образôвъ Маковского, панораму, вѣддѣлъ пôвнôчный, почôмъ вôдъѣхали до Кремлю.

„Правительственный Вѣстникъ“ оповѣщае указъ царскій, котрымъ дотеперѣшный міністеръ маринарки, адміралъ Чихачевъ, и дотеперѣшный начальникъ ґенерального штабу маринарки, віцеадміралъ Кремеръ, увôльненû вôдъ своихъ урядôвъ и именованû членами державного совѣта. Рôвночасно именованый міністромъ маринарки віцеадміралъ Тартовъ, а начальникомъ ґенерального штабу маринарки контрадміралъ Авелянъ.

——

Ч о р н о г о р а буде въ дняхъ 19 – 21 вересня с. р. обходити двѣсталѣтный ювілей свого пануючого роду Петровичѣвъ. Комітетъ, що занимае ся приготовленями до того обходу, выславъ вже вôдозву до всѣхъ Чорногорцѣвъ, Сербôвъ и взагалѣ Славянъ зъ запросинами до участи въ народнôмъ святѣ Чорногорцѣвъ та при тôй нагодѣ такожь до спôльныхъ нарадъ. Богато славяньскихъ політикôвъ, кôлькохъ членôвъ славяньскихъ пануючихъ родôвъ и богато товариствъ приобѣцяло вже свою участь въ святѣ. Князь Никола вôдбуде переглядъ оружнои силы чорногорскои и буде при отвореню новои касарнѣ въ Цетиніи. Въ тôй касарнѣ буде помѣщеный першій баталіонъ чорногорского войска, що-йно уладженый на россійскій ладъ.

Про **ч о р н о г о р с к у к н я ж н у О л е н у** писали, що заручитись зъ нею мае сербскій король Александеръ; опôсля цѣлкомъ ненадѣйно розôйшлась чутка, що не сербскій король а италійскій наслѣдникъ престолу. Сю вѣсть заперечено въ Римѣ навѣть *урядово*. Теперь знову увѣряе сербскій дневникъ, выходячій въ Катарѣ, що заручины италійского наслѣдника престолу зъ княжною Оленою є таки рѣчь певна; а туриньска ґазета доносить, що мѣжь италійскимъ королемъ а царемъ веде ся переписка черезъ нарошныхъ куріерôвъ, и то не въ справѣ гостины царя въ Римѣ, але въ справѣ женитьбы наслѣдника престолу зъ кн. Оленою чорногорскою.

——

Ц і р и х с к а управа донесла дня 30 с. м. радѣ союзнôй въ Бернѣ, що заколоты вже устали, але войско мусить таки ще якійсь часъ остати въ Ціриху. — Ще въ ночи на 29 с. м. 1.500 Италійцѣвъ робôтникôвъ ночувало въ лѣсѣ близько Ціриху зъ страху передъ напастями, а на другій день порозъѣздили ся по части до Италіи, по части до инныхъ подальшихъ мѣсць. По полудни того дня напала товпа на двохъ Италійцѣвъ; они боронили ся револьверами, поки не утекли до одного дому; тамъ облягла ихъ товпа, ажь поліція ихъ увôльнила.

НОВИНКИ.

— **Управа руско-народного театру** повѣдомляе, що театръ дасть ще въ Чортковѣ лишь чотыри выставы, — а то вô второкъ, 4 го н. ст. серпня, оперетку „Баронъ циганьскій“, въ четверъ, 6 го серпня, народну штуку „Мужичка“, въ суботу, 8 го серпня, оперу „Cavaleria rusticana“ и комедію „Вôнъ не заздрôстный, — а въ недѣлю 9 го серпня на послѣдне представлене оперетку „Перехитрили“. — Можна надѣяти ся, що Впов. публика посѣтить тû послѣднû выставы нашого театру якъ найчисленнѣйше, чимъ дасть доказъ своеи прихильности до сеи одинокои руско народнои институціи. Зъ Чорткова переѣздить нашъ театръ до Гусятина.

— **Въ интернатѣ ц. к. семинаріи учительскои въ Сокали найде примѣщене 20 до 25** питомцѣвъ. Просьбу о приняте до интернату треба вносити найдальше до 20 серпня на руки дирекціи семинаріи учительскои и заосмотрити ею въ слѣдуючû залучники: 1) метрику хресту, 2) послѣдне свѣдоцтво шкôльне, а въ случаю перервы въ науцѣ такожь свѣдоцтво моральности, 3) свѣдоцтво здоровля, выставлене лѣкаремъ повѣтовымъ, 4) свѣдоцтво убожества. Кождый *питомець* мае заосмотритись въ постѣль, вôдповѣдну одежу и бѣле. Справа приняти до интернату буде порѣшена ажь по испытахъ вступныхъ, котрû вôдбудуть ся 1 и 2 вересня. — Зъ дирекціи ц. к. семинаріи учительскои въ Сокали.

— **Образець зъ житя сѣльского учитэля въ Галичинѣ.** Передъ 13 лѣтами дôставъ посаду учителя въ Пôдгородищу, пов. бобрецкого, Николай Максимякъ. Въ селѣ заставъ вôнъ велику нужду и бѣду, якъ матеріяльну такъ и моральну, а причиною лиха було піяньство. Длятого и не диво, що панами положеня були жиды лихварѣ котрû выкупили значну часть грунтôвъ селяньскихъ за безцѣнъ, та осѣли ся на нихъ зъ 40 родинами, ширячи дальше деморалізацію. Найлѣпшû господарѣ попадали въ лихварскû довги, а богато зъ нихъ сходило на дѣдôвъ, або еміґрувало до Америки. Заставши такій сумный станъ въ громадѣ, Н. Максимякъ загадавъ за всяку цѣну вырвати селянъ зъ кôгтѣвъ лихварскихъ. По кôлькалѣтнôй, щирôй праци положене селянъ въ Пôдгородищу змѣнило ся. За радою Максимяка заложено въ громадѣ шпихлѣрь, крамницю християньску и читальню, куды молодѣжь и старшû въ недѣлѣ и свята громадно заходили. Коршма стояла порожна. Якъ велика перемѣна настала въ Пôдгородищу, досыть навести, що *въ протягу остатныхъ* 10 лѣтъ селяне выкупили надъ 100 моргôвъ рôлѣ зъ жидôвскихъ рукъ, а якъ давнѣйше еміґрували селяне, такъ нинѣ еміґрують жиды зъ Пôдгородища до Америки. Тожь лихварѣ и шинкарѣ старали ся найти якійсь способъ, щобы лише позбути ся ненавистного учителя и школы, однакъ се нѣчо не помагало. Въ остатныхъ часахъ, громада не маючи де помѣстити школу, купила вôдъ ґр. Потоцкого коршму на школу. Месть ворôгôвъ доходила крайности. Въ ночи 7 червня пôдпаливъ хтось стайню учителя и одинока корова въ огни згорѣла. Згорѣвъ такожь шпихлѣрь громадскій и крамниця, а уратовано тôлько школу. За порадою тамошного пароха о. Сѣнгалевича громада зложила ся, выставила нову стайню и впровадила до неи корову, вôддаючи еи учителеви въ доказъ свого признаня (о тôмъ свого часу була вже у насъ

резôвъ, що теперь до березôвского повѣту належить. За-для браку комунікацій (добрыхъ дорôгъ) и всякихъ ґазетъ я нѣчого не знавъ, що дѣеть ся въ свѣтѣ; а тамъ мала бути голосна поговôрка про революцію.

Дня 17 сѣчня 1846 въ навечеріе св. Богоявленя пôсля приписанои вôдправы въ церквѣ матернôй поѣхавъ я до прилученого села Невѣстки, де не було церкви, але бувъ звычай въ сей день святити воду на ставѣ двôрскôмъ. Я туды зъ охотою поѣхавъ, бо бувъ у дворѣ тамошнôмъ знакомый: зъ однымъ сыномъ дѣдича я товаришувавъ, другого учивъ. Однû навѣть вакаціи, по четвертôй класѣ ґімназіяльнôй (1834), яко инструкторъ проводивъ я у дворѣ. По водосвятю, при якôмъ самъ дѣдичь зъ свѣчкою въ рукахъ бувъ присутный, пôйшовъ я до двору и бувъ тамъ на обѣдѣ. Въ часъ обѣду почавъ дѣдичь говорити про рухъ революційный межи народомъ. На те сказавъ я: „Panie Dobrodzieju, ja wprawdzie młody i niedoświadczony, ale to wiem napewne, że żaden ksiądz i żaden pan niepotrafi naszego chłopa zbuntować przeciw rządowi (cesarzowi)“! На се дѣдичь въ унесѣню каже: „W Wadowickiem aresztują mieszczan i chłopów.. i jak taka czerniawa przyjdzie i powie: bracia nie dajmy się dłużej uciskać i dręczyć Niemcom“! На те стиснувъ я плечима и сказавъ: „Тогдѣ не знаю, щобы нашû хлопы зрôбили, однакъ сумнѣваю ся, чи бы дали себе звабити...“

Зъ сынôвъ якихъ мавъ вôнъ пять дорослыхъ, не було тогдѣ жадного дома. Передъ вечеромъ я казавъ запрягати свои конѣ до вôдъѣзду домôвъ. Дѣдичь выпровадивъ мене на ґанокъ, та ждемо, заки мôй фѣрманъ заложить конѣ до брички...

Тымчасомъ заѣзджае зъ другои стороны бричка бѣгомъ передъ ґанокъ, зъ нея выскакуе найстаршій сынъ дѣдича и зъ вытягнеными въ передъ руками бѣжить до вôтця, не вважаючи на мене, що стоявъ побôчь, и каже: „Tatku, będzie rewolucya! Wojskowi sami zrobią! Byłem w Samborze, Dobromilu; po restauracyach oficerowie jawnie bez ogródek o rewolucyi rozmawiają!“...

Коли почувъ я такû слова, морозъ мене перейшовъ... Приступаю до дѣдича та прощаю ся, тогдѣ сынъ его до мене: „Ty nie pojedziesz, ty musisz tu zostać!“ На се я: „Nie mogę w żaden sposób, bo u mnie jutro wielkie święto, nabożeństwo dodnia rozpoczyna się...“ Але якъ ставъ на мене натискати и намавляти, я вже рѣшивъ ся кôлька годинъ тамъ лишити ся, и кажу до дяка: „Выложи ще конѣ!“ Та дякъ скрививъ ся и поскробавъ ся въ голову та каже: „Моя жѣнка хора, тамъ корова не напована може, менѣ конче бути дома!“ Тожь постановивъ я заразъ ѣхати, и всякû намовы и обѣтницѣ, що вôнъ мене своими кôньми вôдошле, не помогли, я сѣвъ до своеи брички та поѣхавъ и щасливо доѣхавъ черезъ лѣсъ до дому.

На другій день вôдправивъ я торжественно по приписамъ свято Богоявленя и знову кôльканацять день сидѣвъ спокôйно самъ оденъ (жѣнка зъ дѣтьми була въ Лубнôй у своихъ родичѣвъ), нѣде не ѣздивъ и нѣчого не чувъ.

За якійсь часъ хотѣвъ я вôдвѣдати мѣсцевого пароха *латиньского, що бувъ на довшій* часъ выѣздивъ въ Ряшѣвске до знакомыхъ, а на сей часъ поручивъ менѣ завѣдувати своею парохією. Я казавъ конѣ заложити до санокъ, та ледви кôльканацять крокôвъ вôдъѣхавъ вôдъ дому, у санокъ вôдпала саниця... Я зôтхнувъ тôльки вдячно до Бога, що се не стало ся, коли я въ темный вечеръ лѣсомъ вертавъ зъ Невѣстки... Я пôславъ парубка до мого пароха позичити санокъ та й поѣхавъ до латиньского. Вôдъ сього не звѣдавъ ся нѣчого, тôльки що въ Ряшѣвскôмъ вôдпустъ и якесь весѣля вôдправили за водою безъ всякихъ трунôвъ, бо тогдѣ було загальне заведене тверезости. За рухъ революційный нѣчого не згадувавъ, хоча, якъ пôзнѣйше показало ся, вѣдавъ тайну.

На другій день, 15 лютого въ недѣлю блудного сына по богослуженю затуживъ я за моимъ приятелемъ о. Иваномъ Бѣрецкимъ, тогдѣ завѣдателемъ въ Бахурѣ коло Динова, и забажавъ зъ нимъ побачити ся. Не маючи чимъ ѣхати (бо сани менѣ минувшого дня попсували ся, а парохъ не хотѣвъ позичити, тому, що его господарь мавъ на другій день ѣхати до Березова) выпадало дома зôстати ся; та мôй дякъ, видячи мою охоту ѣхати и стрѣнувши на дорозѣ до своеи хаты мѣсцевого лѣсничого, попросивъ его въ моѣмъ имени позичити санокъ на короткій часъ. Коли сей згодивъ ся, вернувъ ся дякъ зô звѣсткою, що лѣсничій дасть сани, и я пôславъ парôбка зъ кôньми не запряжеными на долѣшный фôльварокъ по сани, вôдтакъ зôбравъ ся скоро и выѣхавъ передъ вечеромъ.

Ѣдучи коло двора, ступивъ я до офіцинъ до п. мандатора тамошнього, що лежавъ въ лôжку хорый на ревматизмъ. Тамъ заставъ я такожь лѣсничого — и вôнъ менѣ пригадувавъ не бавити ся довго въ дорозѣ, бо може й ему прийдеть ся де ѣхати. Я ему подякувавъ за позичку саней, обѣцявъ ся на другій день вернути домôвъ и поѣхавъ далѣ.

Коли я зъѣхавъ дорогою на Дѣлъ, зачало вечерѣти. Я казавъ фѣрманови станути и нагадувавъ ся, бо на дорозѣ до Бахуря черезъ Динôвъ есть шляхъ, тôльки дорога далека и тяжка, бо великû снѣги, и ще неутерта, — а на лѣво зъ Дѣла на долѣ лежить село Глидно, де мôй швагеръ бувъ парохомъ та туды не було нѣякого шляху. Однакожь фѣрманъ, молодый хлопець, каже смѣло: „Не бôйте ся Егомость! я спущу добре!..“ И мы поѣхали на лѣво до села. Справдѣ, хлопець добре зъѣхавъ, просто на обору попôвства.

Тамъ у шваґра заставъ я тамошнього оконома, п. мандатора зъ Ноздрця и одного урядника повѣтового зъ Дубецка. Всѣ вони зачудували ся, що я вôдважився въ таку пору и такою дорогою ѣхати... Цѣлый вечѣръ опровадили мы на балаканцѣ про рôзнû рѣчи, але про рухавцѣ не було нѣякого споминку. Я тамъ переночувавъ и на другій день рано побачивши таку завируху, що годѣ й очей показати, мусѣвъ сидѣти цѣлый день и другу нôчь заночувати.

(*Дальше буде.*)

згадка). Однакъ вороги не вдоволили ся на однôмъ злочинѣ. Въ чотири тыждні по пожарѣ стайнѣ „выбухъ огонь въ ночи въ будынку шкôльнôмъ. Не богато вже бракувало, щобы учитель вразъ зъ своєю родиною не упавъ жертвою огню. *Лише завдяки ратункови* селянъ учитель выдобувъ ся зъ горѣючои хаты, а часть рѣчей выратували селяне. Страта якъ на учителя велика, вôнъ теперь не чує *ся безпечнымъ въ громадѣ* и задумує перенести ся въ иншû стороны. Така то доля учителя сѣльского въ Галичанѣ!

— **Испытъ въ львôвскôмъ заведеню карнôмъ.** *Передвчера* и вчера вôдбувавъ ся въ карнôмъ заведеню дорôчный испытъ вязнѣвъ, подѣленыхъ пôдъ взглядомъ науки на 3 клясы. До I. клясы було записаныхъ 111, до II. клясы 77 а до клясы доповняючои 20 учениковъ въ вѣцѣ вôдъ 16 до 35 лѣтъ. Науку вѣры удѣляли священики рускій и латиньскій, а для жидôвъ учитель жидôвскій. Для науки иншихъ предметôвъ було двохъ учителѣвъ постôйныхъ а кромѣ нихъ учивъ безплатно проф п. Бѣчай рôльництва, пчôльництва и садôвництва. Результаты загальнои науки були справдѣ величезнû а заслуги сихъ результатôвъ *належить ся передъ всѣмъ* такъ катихитамъ якъ асобливо учителямъ, котрû очевидячки працювали дуже ревно, зваживши, що наука вязнѣвъ обмежає ся лише на скупû годины шкôльнû (щоденно вôдъ 8–11) а поза тû годины не може ученикъ учити ся, бо опôсля працює ажь до смерку въ варстатѣ, а въ вязни не має свѣтла до науки. Але зъ другои знову стороны належить ся такожь признанє и дирекціи заведеня и державнôй прокураторіи за ихъ щиру печаливôсть о розвитокъ сеи школы, бо мы бачили въ класѣ такъ гарнû моделѣ, оказы, прилады и другû рѣчи до узмысловленя науки, *якими не кожда школа* народна повеличати ся може. Ба и самû цѣннû и краснû нагороды для найпильнѣйшихъ учениковъ свѣдчать про ту прихильнôсть для школы вязнѣвъ. Неменше мусимо тутъ пôднести безкористну а щиру працю проф. п. Бѣчая. Вязнѣ видимо богато скорыстали зъ его науки, бо у всѣхъ трехъ галузяхъ господарства, т. є. рôльництвѣ, пасѣчництвѣ и садôвництвѣ, вôдповѣдали знаменито А що набутû вѣдомости розумѣли не лишь въ теоріи але и практицѣ, сего дали доказъ демонструючи въ часѣ испыту всѣ роды щѣпленя жваво и безъ похибки. Въ першôмъ дни испыту, котрый розпочавъ ся богослуженємъ, вôдправленымъ о. А. Темницкимъ, пописували ся ученики I клясы та на жаль сего дня не мôгъ я бути присутнымъ, то и не могу о нѣмъ нѣчого сказати. За те въ другôмъ дни прислухувавъ ся я зъ правдивою приятностію вôдповѣдямъ учениковъ зъ II. клясы, якъ они гарно читали и вôдповѣдали зъ науки *языкôвъ*, рахункôвъ, исторіи, ґеоґрафіи и вѣдомостій зъ природы. Неменше подобали ся взôрцѣ письма и рисунки звычайнû та рисунки мапъ. Одно лише впадало въ очи, що ученики карного заведеня уживають доси етимольоґічнои правописи, хотяй читали зъ новыхъ книжокъ писаныхъ фонетикою. Що до поведеня сихъ учениковъ пôдъ взглядомъ обычаѣвъ и карности, то запевняли насъ такъ пп. учителѣ, якъ и священики, що те поведенє поправляє ся у всѣхъ выхованцѣвъ заведеня дуже наглядно майже зъ кождымъ днемъ и мѣсяцемъ. Проте пожитокъ зъ сеи школы и пôдъ взглядомъ уморальненя учениковъ є очевидный але на жаль, суспôльнôсть вôдносить ся до сихъ бѣдакôвъ по выпущеню ихъ зъ вязницѣ не лишь зъ недовѣрямъ, но просто ворожо. Годѣ такому грѣшникови, хочь бы зовсѣмъ поправивъ ся, знайти де мѣсця до щирои працѣ на кусень хлѣба, а се поступованє суспôльности пхає его мимохôть на бездорожа. Такъ оно не повинно дѣяти ся, особливо коли будемо тямити слова Спасителя, що Господь тѣшить ся бôльше зъ одного наверненого грѣшника, нѣжь зъ 99 праведныхъ. Вкôнци згадаю, що сей испытъ посѣтили вôдпоручники всѣхъ трехъ консисторій — зъ рускои о. крил. Пакижь — кôлькохъ львôвскихъ священикôвъ и учителѣвъ а навѣть два народнû учителѣ зъ пôдъ Львова. Испытови проводивъ державный прокураторъ сов. Середовскій. — *Люб. Селяньскій*

— **Великопаньске годованє диковъ.** Селяне зъ Радохонецъ, пов. мостиского, оголосили въ ґазетахъ слѣдуюче письмо: Ґр. Стадницкій зъ Крисовичъ годує дики въ зимѣ кôньми, бараболею и коштанами, а мы бѣднû господарѣ терпимо дуже велику шкоду вôдъ тыхъ диковъ. Ходили-сьмо до ґрафа за вынагородженємъ нашои шкоды, але вôнъ намъ сказавъ, що то не его дики, бо жадныхъ знакôвъ зъ его лѣсу не мають. Але якъ господарь забє дика на своѣмъ поли, то ґрафъ подає его до суду повѣтового въ Мостискахъ, и той дикъ має вже тогдѣ знакъ. Ґр. Стадницкій купує що року въ зимѣ богато коней и всѣ веде въ лѣсъ для диковъ. Ґр. Стадницкій робить полюванє въ зимѣ, коли найбôльшû снѣги и завѣя снѣжна, щобы хлопи нагôнкою не дôйшли въ гущавникъ лѣсу выгнати диковъ, а якъ хлопы нагôнкою выгонять диковъ зъ гущавины на лінію до панôвъ, то нѣхто не стрѣляє, тôльки панъ ґрафъ придивить ся и почислить, *кôлько штукъ* диковъ. Коли сего року на полюваню порозганяли диковъ, то заразъ на другій день казавъ ґрафъ ити лѣсному и зганяти ихъ зъ чужихъ лѣсôвъ до свого. Лѣснû ходять и зганяють, а мы бѣднû господарѣ мусимо и въ день и въ ночи обганяти ся; дики не боять ся нашихъ крикôвъ и гонять за чоловѣкомъ, такъ що треба утѣкати на дерева, а они ѣдять, або толочать нашу кервавицю. Въ лѣсахъ ґрафа ще такожь много серенъ и заяцѣвъ. Серны и заяцѣ въ зимѣ въ щепахъ роблять великû шкоды; въ Радохонцяхъ въ 1894 р. зъѣли и обгрызли близько три тысячѣ щепôвъ. Коли ґр. Стадницкій довѣдає ся, що господарѣ пальнымъ оружіємъ страшать диковъ, то заразъ пише до жандармеріи, а намъ вôдбирають стрѣльбы и пістолеты. Мы господарѣ зъ Радохонецъ маємо дуже великû шкоды вôдъ диковъ, серенъ и заяцѣвъ, бо они зъѣдають намъ бараболѣ, пшеницю, жито и овесъ, а мы не маємо зъ чого дати податки, анѣ чимъ жити. Ґр. Стадницкій робить насъ дѣдами черезъ свои дики, и якъ буде ще рôкъ *така шкода вôдъ диковъ*, то намъ треба шити торбы и ити на жебры, або до найясвѣйшого пана о запомогу, бо въ насъ черезъ звѣрину нема зъ чого жити. Въ Радохôнцяхъ забивъ хлопъ дика на своѣмъ власнôмъ поли въ пшеници, буде тому вже зъ 10 лѣтъ, за те заскаржавъ его п. ґрафъ до суду повѣтового въ Перемышли, и якъ бы не то, що намѣстництво не потвердило выроку, то треба було бы сидѣти въ арештѣ за дика. (На письмѣ пôдписало ся 12 селянъ).

— **Неимовѣрне незнанє орґанізаціи католицкои церкви** доказавъ парохъ дьврскои церкви въ Дрезднѣ. Коло Дрездена перебуває въ купеляхъ въ Weisser Hirsch о. Дорожиньскій, гр. кат. катихитъ при рускôй ґимназіи у Львовѣ, и хотѣвъ вôдправити богослуженє въ тôй церквѣ, очевидно пôсля грецкого обряду. Але парохъ дьврскои церкви заявивъ, що нѣчого не знає про истнованє грецкого обряду въ католицкôй церквѣ анѣ про гр. кат. кардинала Сембратовича. Ажь за кôлька днѣвъ надумавъ ся той парохъ и позволивъ о. Дорожиньскому правити службу пôсля свого обряду. Справдѣ може кождого дивувати таке незнанє орґанізаціи католицкои церкви у католицкого священика.

— **Краєва низша школа рôльнича въ Бережници коло Стрыя** буде отворена зъ д. 1. вересня с. р. а задачею сеи школы буде переважно образованє сынôвъ селяньскихъ на господарѣвъ практичныхъ. Поданя о приняте до тои школы треба вносити до 15 серпня с. р. До поданя треба долучити: метрику на доказъ скôнченыхъ 16 ти лѣтъ житя, свѣдоцтво скôнченои школы народнои, свѣдоцтво моральности вôдъ священика и зверхности громадскои, свѣдоцтво лѣкарске. Кандидаты при вступѣ мають пôддати ся испытови. Рôчне удержанє коштує 150 зр., однакъ можуть бути принятû ученики и безплатно, тожь до поданя треба долучити о то просьбу до выдѣлу краєвого. Сыны селянъ мають первеньство.

— **Курсы феріяльнû для лѣкарѣвъ.** Міністерство вѣроисповѣданъ и просвѣты позволило, щобы на университетѣ вѣденьскôмъ вôдбули ся пôдчасъ лѣтныхъ ферій с. р. два такъ званû курсы феріяльнû для лѣкарѣвъ. Кождый курсъ тревае 4 тыжднѣ, зъ тыхъ першій розпôчне ся 3 серпня, а другій 1 вересня.

— **Огнѣ.** Въ Устю зеленôмъ, пов. бучацкого згорѣло близько 50 домôвъ, мѣжь ними: урядъ громадскій, касарнѣ жандармеріи, оба приходства гр. кат и римо кат., дзвôниця церковна, дахъ на костелѣ и т. д. — Рôвночасно выбухъ грôзный пожаръ въ Новосѣлцѣ Язловецкôй, того самого повѣту, однакъ ще нема близшихъ подробицъ. — Въ фабрицѣ нафты въ Хоркôвцѣ, пов. коросненьского, выбухъ огонь и знищивъ кôтлярню и оденъ будынокъ дестилярный.

— **Буря зъ градомъ** знищила въ суботу по полудни цѣлкомъ засѣвы въ тринацяти селахъ повѣту перемыского на лѣвôмъ березѣ Сяну. Въ протягу однои годины градъ все вытовкъ. Секретарь староства Ольшевскій выѣхавъ до тыхъ громадъ, щобы справдити розмѣры шкоды. — Въ околицѣ Нового Санча зôрвала ся д. 23. с. м. буря зъ градомъ и въ трохъ громадахъ знищила всѣ засѣвы.

— **Пôсля справозданя школы реальнои у Львовѣ**, записало ся на початку року шкôльного 512 учениковъ, въ рôцѣ выступило 77, зôстало зъ кôнцемъ року шк. 435. Обряду греко-кат. було 22, римо-кат. 357, вôрмено кат. 1, евангелицкого 12, менонітского 1, мойсеевого вѣроисповѣданя 42 учениковъ. Пôсля народности було: 19 Русинôвъ, 409 Полякôвъ, 5 Нѣмцѣвъ, 1 Чехъ и 1 Мадяръ, такъ отже до Полякôвъ признало ся 52 иншои народности, а на 22 греко католикôвъ ажь трехъ найшло ся, що вôдцурали ся своеи народности!

— **Въ любвѣ патріотизмъ.** До однои доньки руского мѣщанина въ Обертинѣ зачавъ сватати ся сынъ мѣщанина Поляка. То дуже не подобало ся рускимъ паробкамъ и они рѣшили не допустити, щобы руска дѣвчина выйшла за Поляка, а знову польскû паробки прирекли помочи свому товаришеви. Якось вечеромъ зôбрала ся товпа одныхъ и другихъ та на даный знакъ кинули ся на себе зъ кіями. Бійка скôнчила ся пораженємъ польского табора. На полю бійки погибъ одинъ зъ сторонникôвъ жениха, а иншû вôднесли раны Въ тôй справѣ веде ся слѣдство судове.

— **Великаньскій дефіцитъ.** При обрахунку касы мѣскои въ Парижи показало ся, що бракує тамъ маленька сума, бо лише — 72 міліонôвъ франкôвъ. То вôдкрытє выкликало очевидно величезный розголосъ и обуренє въ цѣлôй Франціи. Кажуть, що буде потягненыхъ до одвѣчальности, такъ якъ при справѣ панамскôй, множество особъ. Найбôльше завинивъ въ тôй справѣ Прібель, бувшій префектъ Сены.

— **Дрôбнû вѣсти.** Маршалокъ краєвый ґр. Ст. Бадені выѣхавъ на кôлька днѣвъ до Вѣдня. — Въ Станиславовѣ продукує ся циркъ папугъ. — Списъ выборцѣвъ зъ 5 тои куріи выказує въ Перемышли 7.500, а въ Краковѣ 13 000 управненыхъ до голосованя. — Вѣсть подана вчера, що въ Стрыю умеръ нотарь Едм. Опольскій, *показує ся неправдивою*, бо то въ Збаражи умеръ Юл. Опольскій, тамошный почтмайстеръ братъ нотаря въ Стрыю и лѣкаря у Львовѣ. — Померли оба найславнѣйшû фабриканты оловцѣвъ: Гардмутъ въ Будѣєвичахъ и Фаберъ въ Нірнберзѣ. Оба фабриканты доробили ся на оловцяхъ величезного маєтку.

Вѣсти зъ еп. станиславôвскои.

Въ пропозицію на приходъ Подпечары, дек. тисьменицкого принятû: оо. 1) Григ. Громадка зъ Кончакъ, 2) Дим. Микицей зъ Делѣчвы, 3) Маркилъ Соневицкій зъ Велеснева, 4) Конст. Мудракъ зъ Хриплина, 5) Вас. Мыдловскій зъ Лѣсокъ, 5) Клим. Кульчицкій зъ Коломыѣ, 7) Григ. Процикъ зъ Монастирчанъ, 8) Павло Петрицкій зъ Посѣча, 9) Мих. Литвиновичь зъ Залѣся, 10) Ром. Рудницкій зъ Печенѣжина, 11) Вяч. Збудовскій зъ Новоселки, 12) Брон. Вергановскій зъ Хомяковки, 13) Вол. Диминьскій зъ Станиславова и 14) Мих. Мотюкъ зъ Горохолина. — Вôзванû до кан. институціи: оо. Лонг. Раковскій зъ Боднарова на Молодятинъ зъ кôнцемъ вересня и I. Городискій зъ Волчиниця на Бѣлû Ослявы дек. надвôрняньского. — Введенû: оо. Миронъ Лѣщиньскій на системиз. сотрудника въ Иванковѣ, Мих. Баричко за системиз. сотрудника въ Бучачи и I. Сѣменовичь за системиз. сотрудника въ Монастирискахъ. — Вôдъ конкурсового испыту увôльненый на 6 лѣтъ о. Лука Шусть зъ Хлопôвки. — Вôдпустку для покрѣпленя здоровля одержали: оо. I. Коцюба зъ Олешѣ и I. Левицкій зъ Сидорова на 6 тыжднѣвъ; Адріянъ Добряньскій зъ Черновець вôдъ 12 липня до 5 серпня, I. Сѣменовичь зъ Иванкова на 2 мѣсяцѣ, Романъ Шмигельскій зъ Попѣльникъ на 6 тыжднѣвъ и Орнстъ Кисѣлевскій зъ Черновець на 3 тыжднѣ. — Правительство признало дотацію (по 300 зр. на рôкъ) для прив. сотрудникôвъ: въ Виноградѣ на три лѣта, а въ Постолôвцѣ и въ Мышинѣ на одинъ рôкъ. — Консисторія вôднеслась до правительства о *признанє титулу стола для покôнчившихъ богословскій* выдѣлъ: 1) Стеф. Алимурки, 2) Мат. Велигорского, 3) Нестора Велигорского, 4) Григ. Волка, 5) I. Донигевича, 6) I. Лушпиньского, 7) I. Лятишевского, 8) Ник. Салѣ, 9) Iос. Тиховича, 10) Андр. Федика, 11) Iос. Фльорчука и 12) Дим. Хоминця. — Кандидаты до львôвскои дух. семинаріи мають черезъ деканальнû уряды внести свои просьбы до консисторіи до дня 8 (20) вересня, а 16 (28) вересня особисто явити ся въ канцеляріи епископского ординаріяту и пôддатись испытови зъ религіи и церк. спѣву. Просьбы кандидатôвъ, не маючихъ свѣдоцтва зложеного испыту зрѣлости, не будуть увзглядненû.

Посмертнû — ☦ — оповѣстка.

Левъ Мышковскій, ц. к. адъюнктъ судовый въ Еґенбурзѣ, въ Австріи долѣшнôй, упокоивъ ся дня 25 с. м. въ 44 роцѣ житя.

Телеґрамы „Дѣла“

Вѣдень 1 серпня. Осѣнна сесія рады державнои начне ся около 20 вересня и буде тревати до 20 грудня, по чôмъ скликанû будуть соймы.

Атены 1 серпня. Порта переслала Греціи ноту, въ котрôй одвѣчальнôсть за розрухы кретеньскû и македоньскû складає на грецке правительство Греція має на те дати остру вôдповѣдь.

Загребъ 1 серпня. Вчера покôнчила ся судова розправа зъ 36 опришками, що тревала 6 недѣль. Засуджено на смерть 17 особъ, мѣжь ними двѣ жѣнки.

Надôслане.

Вôдъ п. Ив. Раковского одержали мы слѣдуюче письмо зъ просьбою о помѣщеня бо редакція „Правди“ не уважала своимъ моральнымъ обовязкомъ, оголосити доси сего письма:

До редакциї часописи „Правда“.

В 26-ім числї „Правди“ подана доволї остра інвектива по поводу моїх слів, висказаних на пращаню о. О. Нижанківского. Відповім лиш на се, що відносить ся до мене, взглядно до молодїжи академічної, в імени котрої я мав честь промавляти.

Редакция „Правди“ накинула ся на мене головно за те, що я мав в сьому тоасті згадати про якійсь конкурс, розписаний Високою ц. к. Радою шкільною краєвою. Се дуже гарно, що редакция сопшить при тій нагоді з ревною обороною тих, що мають вплив і значінє в сій раді, та ся ревність видаєсь мені комічною, бо я рѣшучо заявляю, що про ніякі конкурси я не говорив, отже і цїла інвектива, збудована на так хибних інформациях, есть зовсїм безпідставна.

Правда, що я „накинув ся“ на незваних patres patriae — одзак я мав тогдї до сього повне право яко репрезентант цїлої русько-українськоï молодїжи академічної, з котрої гадкою числитись я радив бы навіть „Правдї“. Мимо того в своїй бесїдї я не порушав нікого особисто, не назвав нікого по імени, та говорив так загально, що справдї не знаю, на підставі яких преміс льоґічних заключає редакция що я „накинув ся на п-а Барвіньского! Нікого іншого не бере редакция в оборону перед моїми закидами — видно, що сама редакция зачисляє до незваних батьків Руси п-а Барвіньского а більш нікого — *справдї також „медвежа прислуга“*. Я також „дуже нерадо вдаюсь в особисті справи“, та змушує мене до сього сама редакция „Правди“.

Вільно, що правда, редакциї „Правди“ обкинути болотом так симпатичного і заслуженого композитора, яким есть о. О. Нижанківский, вільно редакциї бути того переконаня, що він навіть не варт сього, щоби ми старались всїми силами задержати его мѣжь собою, вільно редакциї накинутись і на мене, яко на речника академічної молодїжи, — однак рішучо не вільно редакциї без найменших підстав закидувати менї публично, що я „збирав оплески коштом чести инших людей“, а єсли редакция має справдї якісь докази, що я своїми бесїдами коли небудь когось публично обиджав, то в імени правди, жадаю від редакциї „Правди“ поданя тих доказів до прилюдної відомости!

Бути може, що своєю промовою „я порушив струну, що зазвеніла фальшиво“, — за те я з приятностию константую, що струна, яку порушила редакция „Правди“, зазвенїла як найчистїйшим тоном несимпатії до молодїжи академічної. Се завважали ми від давна. Злука наша не дуже втїшила вас, — упімнулисьмо ся о подоптані наші права, зірвалисьмо зносини з відвічними ворогами нашого народу, взялисьмо ся до здвигненя фонду самозапомогово, далисьмо почин до угро-руского протесту — про те все ні слова не згадала редакция, ба навіть відозви нашої в справі фонду запомогового не була ласкава редакция передрукувати (додам, що на наш фонд не дісталисьмо ні зломаного шелюга від ваших адгерентів!) — словом поступаєте з нами зовсїм так само як поступає праса польска — та, котрій ми все закидуємо шовінїзм і підлість!

В виду отже сего не думаю вже відповідати на ті плиткі і безглузді обиджаючі мене дотинки, якими редакция була ласкава мене образити, бо се було б нізше моєї чести і гідности.

Іван Раковский, голова „Академічної громади.“

Конкурсъ.

Головный Выдѣлъ Товариства „Просвѣта“ оголошує отсимъ конкурсъ на пôдставѣ акту фундаційного зъ даты: Стрый 27 серпня 1890 р. на три преміи зъ фундаціи имени Стефана Дубравского по 90 зр. а. в.

Тû преміи призначенû Высокоповажанымъ фундаторомъ за написанє найлѣпшои популярнои розправы въ языцѣ рускôмъ зъ исторіи, ґеоґрафіи, економіи политичнои, господарства або права.

Премію має право признавати Головный Выдѣлъ Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ, до котрого належить надсылати працѣ конкурсовû до кôнця року 1896.

Преміювана праця переходить на власнôсть Товариства „Просвѣта“, а працѣ не принятû будуть зверненû авторамъ.

За Головный Выдѣлъ Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ дня 23 н. ст. червня 1896 р.

А. Тороньскій. **Д-ръ Кость Левицкій.**

НАДÔСЛАНЕ.

ЛИШЬ

въ реставраціи **НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА**, улиця Трибунальска ч. 12, дôмъ власный, можна дôстати щоденно вже о годинѣ 8-ôй рано горячû снѣданя.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣканû легки	12 „
Флячки	12 „
Нôжка теляча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Каваръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякû напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ; для певности що походять зъ моеи реставраціи, даю вôдбираючимъ марки. — Найлѣпшû вина по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вôдъ 40 кр. літра.

Зъ высокимъ поважаньемъ

3 39—0 *НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.*

Змѣна льокалю

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

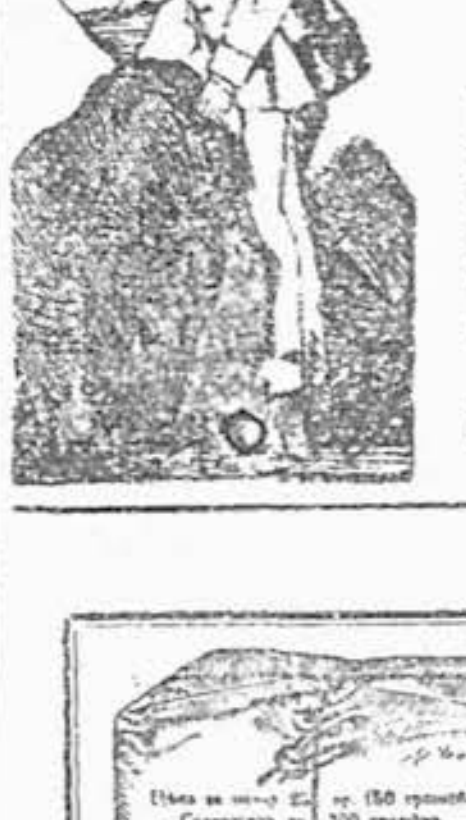

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „Коперникомъ“

перенесеный до нового льокалю при пл. Галицкôй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєня електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя зъ провінціи водворотно.

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.

4185

КАТРАЙНЕРА

КНАЙПА-СОЛОДОВА-КАВА

єсть

яко примѣшка до Кавы

ОДИНОКИМЪ НАЙЗДОРОВШИМЪ НАПИТКОМЪ.

Дôстати можна всюды: ½ Кили 25 кр.

Пересторога! По причинѣ безвартостныхъ наслѣдованъ прошу звертати увагу на оригинальнû пакеты зъ именемъ

КАТРАЙНЕРЪ

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. управ. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

4% листы ипотечнѝ короновѝ
4½% листы ипотечнѝ
5% листы ипотечнѝ преміованѝ
4½% листы товариства кредитового земского
4½% " Банку краевого
4% листы Банку краевого
5% облігаціи комунальнѝ Банку краевого
4½% позичку краеву галицку 3433
4% позичку краеву галицку коронову
4% позичку пропінаційну галицку
5% " " буковиньску
4½% " угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% " пропінаційну угорску
4% угорскѝ облігаціи индемнізаційнѝ
и всѣлякѝ ренты австрійскѝ и угорскѝ

а всѣ тѝ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякѝ вылосованѝ а вже платнѝ мѣсцевѝ паперы цѣннѝ, такожь запавшѝ купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцевѝ лишь за вôдчисленьемъ справдешнихъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляе новѝ аркушѣ купоновѝ, за зворотомъ коштôвъ, котрѝ самъ поносить

Важне для рôльникôвъ!

Вже нема снѣти въ пшеници!

N. Dypy-ого зъ Бѣдня заправа (байцъ насѣня), уживана противъ снѣти въ пшеници, вôвсѣ, просѣ, ячмени, кукурузѣ и всякôмъ зернѣ, котре пôдпадае сѣй хоробѣ. При точнôмъ ужитю приписôвъ легкихъ до выконаня заправа усувае цѣлкомъ снѣть. — Пакетъ на 2 метр. сотнары зерна 25 кр., пакетъ на 1 метр. сотнаръ зерна 13 кр. Нагородженя на многихъ выставахъ и поручанѝ численными товариствами рôльничими

Выключно купувати въ складѣ машинъ рôльничихъ

Марка Фаерштайна у Львовѣ, Городецка ч. 57

и у філіяхъ пôдъ власною фірмою: Броды Ринокъ ч. 57; Бôбрка: Ринокъ; Тернопôль ул. Руска ч 97.

Поручаю рôвножь мою 10-лѣтну фірму машинъ рôльничихъ, до шитя и помôчныхъ для рукодѣльникôвъ Впов вôдбирате-213 лямъ. Илюстрованѝ цѣнники даромъ и оплатно. 3—3

ЛЯРНЯ ДЗВОНÔВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

въ Калуши

вôдзначена двома срѣбными медалями

выконуе **дзвоны** рôзнои ваги и приймае ушкодженѝ дзвоны до переливаня въ найкоротшôмъ часѣ, а також мае на складѣ готовѝ дзвоны рôзнои ваги.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнѝ замовленя, прошу о ласкавѝ замовленя такъ на поодинокѝ новѝ дзвоны якъ и на цѣлѝ групы. За тревалôсть матеріялу и гармонічный звукъ моихъ дзвонôвъ ручу и для того осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. публицѣ

3789 Зъ глубокимъ поважаньемъ

АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.

Вôдзначене на краевôй выставѣ въ р. 1894 почетнымъ диплъомомъ ц. к. міністерства торговлѣ.

Краєве товариство ткацке

„PRZĄDKA“

[ПРЯХА]

въ Коросне

поручае Пов. П. Т. Публицѣ свого выробу чисто льнянѝ, звѣстнѝ зъ доброты, ручно тканѝ.

Полотна корчиньскѝ

вôдъ найгрубшихъ до найтоншихъ вебъ

и **БѢЛЕ СТОЛОВЕ**

о взорѣ кôстковôмъ и адамашковôмъ

такожь доставляе

сѣтки до сушеня хмѣлю

Замовленя просимо надсылати просто до Коросна (почта, телеграфъ и стація зелѣзнича въ мѣсци).

Прôбки и цѣнники на жадане оплатно и вôдворотною почтою. 77 20—52

УЧИТЕЛЬ

органъ руского товариства педагогічного двотыждневникъ педагогічно-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 2., Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 160 кр. на чверть року 1 зр.

Вышивки

всхôднои Галичины

пôсля колекціи зôбранои Товариствомъ „Клюб Русинок у Львові“ появилась накладомъ Антона И Хойнацкого зъ літографічного заведеня Андрѣя Андрейчина по цѣна

3 зр. 30 кр. а. в.

за примѣрникъ, складаючій ся зъ 20 таблиць въ 4⁰ королевского формату въ хорошо выдѣланôй тецѣ.

Выдане сихъ „Вышивокъ“ перевысшае значно подôбного рода выдана, що появились въ Кіевѣ, Одессѣ и Москвѣ, и то не лише пôдъ взглядомъ технічного выкôнченя, але такожь и пôдъ взглядомъ самого змѣсту, понеже выдане се заключае въ собѣ точну репродукцію численныхъ взорôвъ народныхъ вышивокъ зъ повѣтôвъ Борщѣвъ, Городенка, Калушь, Надвôрна, Снятинъ, Товмачь и инщихъ о вѣрнôмъ наслѣдуваню красокъ, уживаныхъ народомъ въ дотычнôй окрестности.

Зъ замовленями належить звертатись до Антона И. Хойнацкого, управителя Книгарнѣ Ставропигійского Института у Львовѣ, улиця Руска ч. 3. 355 7—0

Д-ра РОЗЫ Бальзамъ

на жолудокъ

зъ аптики

Б. Фрагнера въ Празѣ

есть вôдъ бôльше якъ 30 лѣтъ загально звѣстнымъ **средствомъ домовымъ**, котре побуджае апетитъ, прискорюе травлене и лагôдно вôдпроваджае.

Осторога! Всѣ части опакованя мають отсю марку охоронну, законно застережену.

Головный складъ:

Apotheke des B. Fragner
„zum schwarzen Adler“
Prag, Kleinseite, Ecke der Spornergasse.

Велика фляшка 1 зр., мала 50 кр., почтою о 20 кр. бôльше.

Розсылае ся що дня.

Склады по всѣхъ аптикахъ Австро-Угорщины. 15—26

Постѣль власного выробу. **Ковдры** шитѝ по зр. 3·50, 4, 4·50, 6·50 до 14 зр. **Матерацы** зъ волосѣня по зр. 12·50, 14, 16, 18 въ кождôй цѣнѣ до зр. 30. Поручае **Іосифъ Шустеръ**, *Львôвъ, улиця Коперника ч. 7.* 86 18—30

Змѣна льокалю.

Повѣдомляю П. Т. Публику, що я перенѣсъ робôтню годинникарску зъ ул. Коперника ч. 5 на ул. Коперника ч. 8.

Зъ поважанемъ

5—0 **Вол. Даевскій.**

КАРТЫ ѢЗДЫ

до Пôвнôчнои Америки

въ Голяндско-Американьскôмъ товариствѣ пароходнои плавбы.

I Kolowratring 9

IV Weyringergasse 7 a

WIEN.

Щоденна експедиція зъ Вѣдня.

Поясненя безплатно.

57—13 15

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выбôръ поезій для народу зъ житьеписью и портретомъ автора.

Накладомъ товариства „Просвѣта“

Цѣна кождои части **25 кр.**

Оправленѝ примѣрники продають ся по 35 кр.

ЮЛІЯНЪ ПАНЬКЕВИЧЬ

Артистъ-маляръ

мае честь повѣдомити, що зъ днемъ 1-го мая с. р. перенѣсъ ся до Яремча почта въ Дорѣ.

Выготовляе образы церковнѝ на полотнѣ и деревѣ, пôсля власныхъ начеркôвъ або пôсля доручен ыхъ взорôвъ. Приймае до выконаня зъ дерева иконостасы, престолы и пр. вразъ зъ золоченемъ, пôсля власныхъ плянôвъ; украшуе внутра церковъ, выконуе такожь портреты крейдковѝ, пастельовѝ и олѣйнѝ пôсля фотографій або зъ натуры.

Кожде, хотьбы и найменче замовлене выконуе солідно и въ можливо найкоротшôмъ часѣ. Звертае увагу

на особливо приступнѝ цѣны,

в поручаючи ся благосклоннôй памяти Вcч. Духовеньства, Хвальныхъ брацтвъ и Товариствъ, просвть и на дальше о численнѝ замовленя. 119—0

МОРШИНЪ коло Стрыя.

Заведене водолѣчниче, купелѣ солянковѝ, боровиновѝ, сонячнѝ и рѣчнѝ. — Електризоване, масажь, недуги нервôвъ, жолудка, кишокъ, горла, дышокъ, недуги жѣночѝ, ревматизмъ. Удержане въ заведеню вôдъ 15 зр, зъ лѣченемъ вôдъ 22 зр тыжднево.

138 34-34 **Д-ръ Тышковскій.**

ANTICOHOL одиноко успѣшне средство, навѣть **при найбôльшôй пристрасти до пития** може безъ смаку легко бути додане; гарантуе ся за нешкôдливôсть и лише **за найлучшѝ успѣхи**. Подяки вôдъ выздоровѣвшихъ можна переглянути. Давка разомъ зъ поученемъ ужиганя зр. 3 Подвôйна давка на довголѣтну хоробу зр. 5. За попереднымъ надôсланемъ грошей высылае ся оплатно. Правдиве можна дôстати лише: S. Klein d. Apotheker Lugos Nr. 84 (Ungarn). 93 19—20

При зближаючихъ ся засѣвахъ оферуемо нашу

пôдъ гарантією чисту

найвысшими нагородами вôдзначену

МУЧКУ ФОСФАТОВУ ТОМАСА

(зъ ческихъ гутъ Томаса)

зъ гарантованою скôлькостію 15—20 прц. цитратово розпускаемои кислоты фосфоровои и 85—100 дрôбного мѣлу.

Неврôвнаный навôзъ для всѣхъ родôвъ рôлѣ, особливо для покрѣпленя убогихъ въ фосфоръ грунтôвъ, для всякого рода збôжа, буракôвъ, рѣпакôвъ, пôль пôдъ конюшину и луцерну, для виницъ, плянтацій хмѣлевыхъ и яриновыхъ огородôвъ — найбôльше вôдповѣдный для лукъ.

Найлѣпшій, найуспѣшнѣйшій и найдешевшій на вôзъ кислоты фосфоровои перевысшае всѣ суперфосфаты особливо що до тревалости успѣху. За скôлькôсть цитратово розпускаемои кислоты фосфоровои ручить ся — случайно недостаюча скôлькôсть звертае ся.

Обчислюванями, оцѣнками и поясненями служить:

Бюро продажи муки жужлевои Томаса зъ гутъ ческихъ въ Празѣ.

Пытаня зъ Галичины и Буковины полагоджуе, замовленя приймае

Генер. Репрезентація для Галичины и Буковины

Іосифъ Каррахъ

220 2—12

Львôвъ, ул. Сикстуска 40-. Телефонъ 408.

Мучку жужлеву Томаса (томасину)

ЗЪ ФАБРИКЪ

заходно нѣмецкихъ въ Кольоніи надъ Реномъ.

Найдешевше купуе ся прямо у выключныхъ складахъ фабричныхъ низше поданыхъ.

Найлѣпшимъ доказомъ успѣшности сего штучного навозу есть его рôчна продажа, котра выносить въ сотнарахъ **16 міліонôвъ!**

оферуе пôдъ найвысшою запорукою, пôддаючи ся на власнѝ кошты контроли въ Дублянахъ, Черниховѣ и Вѣдни

Головна и выключна Репрезентація

для Галичины, Буковины и Шлеска австр.

Дôмъ рôльничій ЕРНЕСТА БАЛЬЗЕНА

въ Краковѣ, улиця Паньска ч. 9, а у Львовѣ улиця Зиморовича ч. 5.

Наша томасина есть найлѣпшимъ и найдешевшимъ навозомъ фосфатовымъ, дѣлае 2—4 роки, а лѣпше поплачуе ся якъ суперфосфаты або кôстяна мучка. ЦѢНЫ нащихъ навозôвъ штучныхъ суть низшѝ вôдъ цѣнъ якого-небудь продукту конкуренційного, а то зъ причинъ поданыхъ въ цѣнникахъ фірмы Ернеста Бальзена (обôймаючихъ: насѣня пôльнѝ, машины рôльничѝ и всякѝ навозы штучнѝ), котра то фірма высылае ихъ разомъ зъ вказôвками до ихъ ужитя даромъ и оплатно. 198 4—8

Оцѣнка краевои стацій рôльничо-розслѣднои въ Дублянахъ що-до вартости всѣлякихъ родôвъ томасины гласить: „Що-до взглядной вартости жужлѣвъ Томаса всѣлякого выробу, то зъ дотеперѣшныхъ розслѣдôвъ найлѣпшими показують ся жужлѣ заходно-нѣмецкѝ, а найгôршими ческѝ, що зависить вôдъ якости рудъ перепалюваныхъ.

ПОШУКУЮ

учительки або учителя до двохъ дѣвчатъ. Зголошуватись пôдъ адресою: І. Домбчевскій парохъ въ Викторовѣ почта Галичь. 226 1—3

Дрôтъ кôльчастый цинованый до огороджень по зр. 5 за 100 метрôвъ. Шнуры дротянѝ цинованѝ, грубости 5, 8, 13, 16, 20 мм. по цѣнахъ можливо низькихъ

поручае Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры).

БІБЛІОТЕКА

зложена з дїл выключно теольогічних в чисьлї около 100 томів, есть під дуже користними услівями до продана. Бачиньский в Тудорковичах п. п. Угринів. 225 1—3

Вже выйшла

перша велика народописна

КАРТА

украиньско-руского народу.

Зладжена

Д-ромъ Григорiемъ Величкомъ

а выконана въ робôтни Андрѣя Андрейчина літографа у Львовѣ, коштомъ и заходомъ Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ.

Замовляти можна въ Товариствѣ „Просвѣта“ у Львовѣ (ринокъ ч. 10, І. поверхъ).

Цѣна книгарска карты: 3·50 зр. *а для членôвъ* Товариства „Просвѣта“ и для передплатникôвъ „Зорѣ“: 2·50 зр. за примѣрникъ.

Замовляючѝ зволять долучити 50 кр. на кошты пересылки.

Карта выконана въ 19-ти краскахъ и наклеєна на полотнѣ. 9—12

Молитвеник для дітий

виданий

коштом руского тов. педагогічного

В полотняній оправі з золоченим хрестом **20 кр.**

Продае ся в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів ул. Академічна ч. 8.

Зоольогія

на низші кляси шкіл середних.

Написав Іван Верхратский. Ціна 1 зр. 30 кр. а. в.

Д-ра Осипа Ростафиньского

Ботаніка шкільна

на кляси низші.

На язик руский переложив Іван Верхратский. Ціна 70 кр. а. в.

Обѣ тотѝ книжки можь достати въ книгарни Ставропигійскôй або у самого автора. Замовляючимъ у автора що-найменше пять примѣрникôвъ Зоольогіи або десять примѣрникôвъ Ботаніки высылае ся жаданѝ книжки въ протязѣ двохъ днѣвъ. Порто оплачуе авторъ.

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продае товариство „Просвѣта“

1 зр. замѣсть 3 зр.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець Иванъ Белей. Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ въ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 163 Львôвъ, Понедѣлокъ 22 липня (3 серпня) 1896. Рôчникъ XVII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Лiтературный додатокъ „Бiблiотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адмiнiстрацiя „ДѢЛА“ ул. Баторiя 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскiй; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнî у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ лiтер. додаткомъ

въ Австрiи: на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. на пôвъ року . . . . 9 зр. на чверть року 4 зр. 50 кр.

за границею: на цѣлый рôкъ . . . 24 зр. на пôвъ року . . . . 12 зр. на чверть року . . . 6 зр.

у Львовѣ: на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 3 зр. на чверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакцiя, Адмiнiстрацiя и Експедицiя пôдъ ч. 24 ул. Баторiя. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застережене. — Рекламацiи неопечатанî вôльнî вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклî принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ однои стрôчки инсератовои або еи мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншî донесеня приватнî числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

Гадки про вѣче католицке у Львовѣ.

[Статья надôслана.]

I.

(Перші звѣстки про католицке вѣче. Вôдозва. Цѣль вѣча.)

Въ початкахъ сего мѣсяця покôнчили ся нарады католицкого вѣча. Часописи рôзныхъ политичныхъ вôдтѣвій пôднесли все, що пôсля ихъ думки треба було пôднести. Якъ о всѣмъ, такъ и о вѣчу посыпали ся похвалы, але и критика. Розгаръ полемики вже минувъ, тому можемо теперь взяти ся до розбору того вѣча, не наражуючи ся на закидъ дразненя. Мы бы може не робили сего, кобы не фактъ, що одна часть Русинôвъ, себъ то сторонникôвъ Барвѣньского, взяла дѣяльну участь въ нарадахъ сего вѣча, а друга остентацiйно вôдъ него усунула ся. Длятого мусимо розслѣдити справу.

Не одно въ рôкъ устроюе ся у насъ вѣче, та за те вѣодно не мало такъ шумнои рекламы якъ католицке. Мало що не що-день приносили часописи „суспôльного ладу и порядку“ задивлюючî вѣсти про се вѣче. Комiтетъ, що мавъ вѣче устроити, не приспавъ справы.

Перша рѣчь, яка заинтриґувала, — хто то скликуе вѣче. Перше имя вычитане — се Пiлята Тадея. Професоръ сей львôвского унiверситету займае ся урядженемъ, его выбрано на дiриґента вѣча, и вôнъ мавъ настроити все такъ, щобы всьо двигало ся автоматично.

Nomen omen — говорили Римляне. Проф. Пiлятъ Тадей написавъ въ 12-тôмъ томѣ „Wiadomości statystycznych“ у вступѣ на 3 тôй сторонѣ ось що: „Przyszłość cała społeczeństwa (розумѣе ся polskiego) zależy od tego, w czyjem ręku utrzyma się ziemia, własność rolnicza, a mianowicie, czy utrzyma się w ręku naszem i żywiołów, które zasymilować zdołamy“. Правда — гарна гадка. Возьмѣть ей пôдъ розвагу пп. Барвѣньскiй, Вахнянинъ и прочî.

Але професоръ сей знаный ще зъ дѣяльности въ соймѣ. Прецѣнь то фiляръ комiсiи адмiнiстрацiйнои. А каждый знае, що се за комiсiя въ галицкôмъ соймѣ. Се-жь дѣра, въ котру пхае ся у насъ всѣ проекты до законôвъ, якî бôльше свѣта божого не мають бачити. Комiсiя ся выратовуе все бôльшôсть шляхотску въ соймѣ зъ клопоту. Елабораты сеи комiсiи такъ основно мотивованî, ба навѣть европейскими фразами, якî давно вôджили свôй вѣкъ на заходѣ, що просто ослѣплюють ученостiю все сплячихъ ziemian. А референтомъ, коли ходить о се мотивоване (скажѣмъ выразнѣйше фальшоване фактôвъ и цинiчнî кпины изъ здорового розуму) — е нѣхто иншій, лишь славно-звѣстный професоръ Пiлятъ Тадей. Тажь каждый ще тямить его мотивы до проекту змѣны ординацiи выборчои, якiй внѣсъ бувъ передпослѣдвои сесiи посолъ Юлiянъ Романчукъ.

Якъ же-жь — пытаемо теперь — мôгъ дiриґентъ сей настроити вѣче? Вôдповѣдь здае ся злишна.

Въ слѣдъ за неясными звѣстками и слухами про вѣче появила ся вôдозва въ рускôй и польскôй мовѣ. Чудовî думки въ сѣй вôдозвѣ, а ще чарôвнѣйшî гадки мѣжь рядками! Не даромъ тôлько людей ей пôдписало. Гадавъ бы хто, що пôдписали ей люде, котрыхъ имена вперше напечатано. Хорони Боже, — се самî грôмкî имена, — ихъ знае не лише Галичина, але навѣть цѣла Австрiя. Але о тôмъ пôзнѣйше.

Прагляньмо ся вôдозвѣ та вôдчитаймо ей. „Днесь потреба — читаемо у вôдозвѣ — щобы суспôльнôсть католицка, выкресавши въ серцю святый огонь, боронила духового Єрусалима, зачѣпленою и загроженою через ворожî пруды (sic!), через ложвî оклики, через згубнî, бо переворотнî доктрины... Учуватись дае дôткливо пересилене (крiза) суспôльне, а гноблять „внутрѣшнî хоробы“. Выкривляють ся и мѣшають понятя. Засѣвъ намъ чужiй и ворожiй падае на ниву матерну, а обаламученî або переворотнî люде не щадять заходôвъ, щобы зле зерно выдало овочѣ... Ту въ тôмъ роцѣ маемо святити 300 лѣтнî роковины великого историчного факту унiи, памятного по всѣ вѣки въ исторiи цѣлои церкви, въ исторiи Руси и Польщи.“

Рускiй текстъ вôдозвы написаный правописiю етимольоґiчною, хочь пôдписали ей пп. Барвѣньскiй и Вахнянинъ и т. д. Чому они не запротестували противъ сего? Тажь се змосковщене. Дарма, видно пп. Барвѣньскiй и его приклонники мусѣли нагнути карковъ, бо сего домали ся ихъ протекторы. Карки прецѣнь у нихъ доволѣ гнучкî, за те они послы и патентованî „porządni Rusini“ и правнî репрезентанты Русинôвъ. Але лишѣмь правопись, а вгляньмо въ саму вôдозву.

Вѣче — каже вôдозва — мае вынайти способы, котрыми дало бы ся побороти ворожî пруды. Щожь се за „пруды“? А вже жь нѣчо инше, якъ рухи емансипацiйнî мужикôвъ. Ложнî оклики, якî приносять зъ собою сî ворожî пруды, розсѣвае нѣхто иншiй лише т. зв. аґiтаторы. Аґiтаторы сî, якъ зô злобою звуть борцѣ „ладу суспôльного“ тыхъ щирыхъ людей, що старають ся освѣдомити мужикôвъ та полекшити ихъ незавидну долю — се зволочь, бо обаламученî або переворотнî люде. Они розширюють мѣжь мужиками згубнî, бо переворотнî доктрины. Они выкликують пересилене суспôльне.

Мы мусимо конче приглянути ся роботѣ тыхъ аґiтаторôвъ та здати собѣ справу, що мало на цѣли вѣче поборювати? Якî то ложнî оклики розсѣвають сî аґiтаторы? Ось кôлька: „Мужикъ така сама людина, якъ и панъ обшарникъ“. Се правда на нашъ поглядъ. — „Мужиче, выбирай до сойму и до парляменту не дѣдича-обшарника, але чоловѣка, що знае твою бѣду и хоче ей зарадити. Интересъ твôй, хлопа жебрака, иншiй, якъ пана дѣдича. Коли-жь такъ, то слухай, не важь ся вôддати голосъ при выборахъ „за ковбасу“ на пана, бо панъ дѣдичъ, хочь бы хотѣвъ тобѣ помочи, не зможе.“ И въ сѣмъ годимо ся зъ тыми аґiтаторами.

Аґiтаторы сî мѣшають и выкривлюють понятя. Бо-жь нѣхто иншiй лише они ветромлюють мужикови въ руки книжки и часописи. Они въ ясный день доводять мужикови, що вôнъ бôльше платить податку якъ повиненъ, бо катастеръ укладано подвôйною крейдкою. А дальше важать ся казати мужикови, що ординацiя выборча до всѣхъ тѣлъ репрезентацiйныхъ ихъ кривдить. Нѣхто лише они выступають противъ „морального поперта“ баґнетами при выборахъ. Они вмовляють въ мужика, що законы дороговый, ловецкiй, полевый его кривдять. А врештѣ чи годенъ списати всѣ провины сихъ запроданцѣвъ пекла, „аґiтаторôвъ“. Хиба, що нѣ. Тому й лишѣмь. Але нѣгде правды дѣти и въ тôмъ мы однои гадки зъ аґiтаторами.

Що-жь се знову за пересилене суспôльне, що такъ дôткливо дае ся вôдчувати панамъ пôдписанымъ на вôдозвѣ?

Щобы вôдповѣсти на те пытане, треба приглянути ся пôдписамъ. Ось подыбуемо Войтѣха Дѣдушицкого (того свѣточа польскои науки, що вôдкрытемъ „aluminium“ въ мозку вправнѣ въ подивъ свѣтъ ученый), дальше Станислава Тарновского, добре знакомого изъ своихъ писемъ суспôльныхъ, о котрыхъ хтось дотепно высказавъ ся: „Tarnowski myśli, że gra jeszcze, a to echo grało“. Стрѣчаемо и кн. Сапѣгу и Станислава Баденього и тьму иншихъ. До честнои сеи компанiи прилучивъ ся и славно звѣстный Iорданъ, той самъ, що „быдломъ“ гоноруе хлопôвъ. Мы можемо коротко сказати, що вôдозву пôдписала цѣла „iєрархiя сполечна“ вразъ изъ сателiтами. Въ компанiи не забракло и нашихъ неоцѣненыхъ полiтикôвъ-реалiстôвъ.

Отже єрархiя суспôльна признае у вôдозвѣ, що починае дôткливо вôдчувати пересилене суспôльне, значить инакшими словами — що *усувае ся ѣй грунтъ зъ пôдъ нôгъ*. Она була сильна дотеперь темнотою мужика. Та ба, мужикъ починае просвѣщати ся та пôзнавати свою долю. Вôнъ вже знае, хто его ворогъ, а а хто приятель. Тому и збирае свои силы до розбитя путъ, въ якî убрала его „єрархiя сполечна“. Емансипацiйна борба мужицтва, се те пересилене суспôльне, котре такимъ жахомъ наповняе „єрархôвъ суспôльныхъ“. Паны дѣдичѣ, що доси въ Галичинѣ рядять, якъ самî захочуть, бачать вже наглядно, що нема у нихъ вже силы, щобы оперти ся рухови мужичому, котрый огорнувъ цѣлу Галичину. Не выстае вже навѣть повага старосты, якъ наявно выразивъ ся Станиславъ Тарновскiй. Що гôрше — вôнъ винить правительство, що оно за мало душить самостôйну гадку и за богато шануе законы, та що черезъ те попирае анархiю.

Тожь коли правительство не въ силѣ вже удержати при власти полiтичнôй теперѣшну „єрархiю сполечну“, то она сама починае оглядати ся за иншими способами. И не довго прийшло ся ѣй шукати. Пôдъ покрывкою, що народъ сѣльскiй стае байдужiй до релiґiи, задумала „єрархiя сполечна“ покористувати ся духовеньствомъ. Вона бажае, щобы духовеньство зъ проповѣдниць выклинало тыхъ, що вказують дорогу мужикамъ, якъ розбити пута неволѣ економiчнои и полiтичнои, въ якî всадила ихъ „єрархiя“. Зробити духовеньство пôвольнымъ орудемъ въ своихъ рукахъ думае „єрархiя сполечна“ черезъ натискъ зъ горы. Князѣ церкви доволѣ сильно звязанî нею прерôзными нитками. Прецѣнь князѣ стали на

---

2)

Спомины руского священика про рѣзню 1846 р.

*(Записка о. Юрiя Гладиловича, зъ переднымъ словомъ д-ра Ивана Франка *).*

(Дальше).

На третiй день вô второкъ (17 лют.) наставъ пречудно красный тихiй день, що я пустивъ ся въ намѣрену подорожь, хоча шваґеръ вôдраджувавъ.

Переѣхавши добре черезъ Динôвъ до гостинця цѣсарского въ Бахурѣ, ѣдучи на попôвство по-при дôмъ, де живъ знакомый зô мною мандаторъ, подумавъ я собѣ, що може тутъ есть священикъ (бо тодѣ вôйскові списували конскрипцiю) и я поступивъ. Та й справдѣ заставъ я цѣлу комiсiю конскрипцiйну при другôмъ снѣданю... Офiцеръ, той самый, що передъ кôльканацятьома *днями* въ Издебкахъ писавъ конскрипцiю, кликнувъ: „Gerade von Ihnen war jetzt die Rede und Sie kommen!“ Я привитавъ ся зъ всѣми знакомыми и мене просили до снѣданя. По снѣданю комiсарѣ пôйшли до своеи роботы, п. мандаторъ попросивъ мене до себе на обѣдъ о 1-ôй годинѣ, а тымчасомъ вôдъѣхавъ я на попôвство.

Въ назначенôмъ часѣ пôйшовъ *я* на сендзѣвку на комiсiйный обѣдъ. Часъ обѣду зôйшовъ намъ дуже весело. Опôсля каже до мене священикъ, мôй сердешный другъ, щобъ я пôйшовъ на попôвство; вôнъ мусить ще зôстати, бо богато ще мають списувати. У вечѣръ завчасу повернувъ и весь вечѣръ ажь пôзно въ нôчь перевели мы на довѣрочныхъ дружныхъ розмовахъ.

Въ середу (18 лют.) рано вставши намѣрявъ я вертати домôвъ, та священикъ просивъ, щобъ погодити, бо вôнъ на коротку хвилю мусѣвъ ити до комiсiи та незабавомъ верне. И справдѣ скоро вернувъ, але й просивъ зôстати ся на вечѣръ, бо вôнъ запросивъ до себе членôвъ комiсiи конскрипцiйнои, тожь весело забавимо ся... И я зôставъ... за се бувъ я ему вдячный, бо передъ вечеромъ повстала и лютила ся незвычайна буря, що була-бъ мене зъ фѣрманомъ и кôньми де на Дѣлу засыпала снѣгомъ, — и зъ запрошеныхъ гостей мало хто на вечѣръ у священика *явивъ ся*. Однакожъ перевели мы сей вечѣръ д волѣ приемно.

На другiй день въ четверъ (19 лют.) стало знову тихо, красно, що ажь мило було на свѣтъ Божiй подивити *ся*. Я зачавъ до вôдъѣзду збирати ся та щиро забажавъ повернути зъ Динова на право якихъ 4 км. до Лубнои, де моя жѣнка зъ двома хлопчиками у своихъ родичѣвъ перебувала. Кажу до мого друга: „Дай менѣ твоихъ коней на припряжку, бо якъ *я* въ Диновѣ звѣдаю ся, що до Лубнои есть якiй шляхъ, поѣду тамъ — а якъ нема, то твои конѣ вернуть назадъ, а *я просто поѣду* до Издебокъ.“ И мôй приятель на се приставъ... Приѣхавши до Динова, вывѣдую ся межи жидами, чи не було кого зъ Лубнои та чи есть тамъ якiй шляхъ... Въ Диновѣ менѣ сказано, що бувъ тутъ польскiй ксьондзъ зъ Лубнои и посесоръ. Отже я пустивъ ся тымъ шляхомъ.

Въ Лубнôй на попôвствѣ зчудовали ся не мало, побачивши мене, а я врадувавъ ся, побачивши жѣнку, дѣточокъ и родичѣвъ здоровыхъ. На другiй день треба ѣхати домôвъ. Есть зъ-вôдси коротша *дорога полева* Дѣлами на Глудно, та про великî снѣги не можь було про сю дорогу й думати... Треба було отже вертати до Динова назадъ. Дали менѣ припряжку и я по обѣдѣ выѣхавъ зъ Лубнѣ, нѣчого не прочуваючи... Въ Диновѣ купивъ я въ склепѣ кавы, цукру etc., що менѣ поручивъ шваґеръ зъ Глудна — и поѣхавъ.

Ѣдучи черезъ Нездрецъ поступивъ я до мандатора, що живъ при дорозѣ, абы купленî шваґрови рѣчи лишити у него для передачи въ Глудно (бо тутъ одно паньство та часта комунiкацiя). Мандатора не заставъ дома. Его жѣнка каже, що вôнъ заразъ буде, бо вôнъ тôльки на фôльварокъ поѣхавъ подивити ся. И по правдѣ небавомъ приѣхавъ. А побачивши мене кликнувъ: „Якъ ся маете? та де ѣдете? До Издебокъ не можете ѣхати, тамъ засыпана дорога анѣ шляху!“ Така мова перераздла мене. Я подумавъ собѣ: фѣрманъ мôй молодый хлопецъ, готовъ пôдъ вечѣръ въ яке провалье заѣхати, та погинемо. Давъ ся я намовити ночувати тамъ. Въ тôмъ жѣнка оповѣдае ему, що бувъ тутъ молодый панъ Бобчиньскiй (той самъ, що въ навечера Богоявленя приѣхавъ бувъ до вôтця свого, якъ я вôдъѣзджавъ), казавъ ему заразъ прийти на пробоство и лишивъ картку. На нѣй було написано: „Żadna chwila do stracenia, przychodź Pan bezzwłocznie na probostwo!“ Жѣнка на те каже до мужа: „Daj sobie powagę i nie idź, on myśli, że on pan, a ty sługa, musisz być na jego zawołanie!“ Мандаторъ каже: „Trzeba pójść, albowiem on przyjechał zapewne względem ułożenia co do postawienia organistówki, bo strony konkurencyjne dostały z c. k. cyrkułu zagrożenie sekwestracyą“ — и пôйшовъ. По якôмсь часѣ вернувъ захмуреный, вуса ему звисли, перейшовъ черезъ покôй, де я сидѣвъ, и не сказавши до мене нѣ слова, пôйшовъ до другого покою, пошиптѣвъ зъ жѣнкою и выходить... Побачивши черезъ вôкно конѣ запряженî до санокъ передъ ґанкомъ, вôдзываю ся до него: „Gdzie Pan jedzie?“ „Do księdza!“ вôдповѣдае. Я тою лаконiчною вôдповѣдю учувъ ся ображеный... Чому не сказавъ: „jedź ksiądz ze mną!“ — тажь я знавъ ся зъ тамошнымъ пробощомъ и зъ п. Б. то й думавъ, що дуже приемно були-бъ мы забавили ся...

Панѣ „сендзѣна“ дала вечерю, що менѣ не смакувала, бо вона сидѣла сумна та й я безъ гумору, гнѣвный самъ на себе, що давъ ся намовити въ чужôмъ домѣ ночувати, коли свôй мавъ пôдъ носомъ... По вечери завели мене до канцелярiи, де було лôжко для мене зготовлене. Засумованый минувшою подѣею, не мôгъ я довго заснути, але заснувши спавъ добре. Раненько въ суботу (21 лют.) приходить п. „сендзя“ въ шляфроку зъ свѣчкою въ рукахъ до канцелярiи и каже до мене, що саме пробудивъ ся: „Dzień dobry!“ Я его пытаю просто: „Gdzies Pan wczoraj jeździł?“ Вôнъ каже: „Do księdza“. „Не правда“ — кажу я. Тодѣ вôнъ: „Dziś rewolucya!“ И оповѣдае, якî порученя давъ п. Б.: Ото пробощь и вôнъ мають всѣхъ господарѣвъ и взагалѣ дорослыхъ мужчинъ парохiи вôзвати на 8 годину до костела. Пробощь по вôдправѣ службы Божои мае вôдчитати имъ зъ амвоны лишену прокламацiю, далѣ въ стулѣ и зъ хрестомъ въ рукахъ мае вôдпровадити всѣхъ узброеныхъ косами, сокирами и иншимъ оружемъ на 12 год. въ полудне за $1\frac{1}{2}$ милѣ до села Кремены, де зô всѣхъ сторôнъ узброенî громады мають зôбрати ся, а зъ вôдти масою рушити на Сянôкъ, бо „o takim czasie Sanok musi być nasz“. П. Б., сказавши те, мавъ обернути ся до мандатора и сказати: „Pan urzędnik, możesz mnie aresztować, a ja Panu powiadam, że do rewolucyi należę, i jeśli Pan nie wykonasz, co Panu poleciłem, to zobaczysz, co się z Panem stanie!“

На се кажу я, чи бы не можна дати до циркулу знати? Але „сендзя“ каже, що уже всюды мають бути варты розставленî, що Львôвъ и почта мають бути въ рукахъ рево-

своѣмъ становищи за ей згодою и вплывомъ, а теперь приходить якъ разъ пора вôдвдячити ся. При помочи ихъ задумуе „єрархія" припустити атакъ до низшого духовеньства.

Коли на заходѣ у насъ йде лише борба клясова мѣжъ панами а мужиками, то на всходѣ прилучуе ся ще борба національна. Т. зв. пытане руске починае вже грôзно ятрити ся, вказуючи на близьку катастрофу. Русинамъ не старчать вже паралельки або написи рускѣ на урядахъ, але они вôдважують ся посягати на власть політичну, не просячи дозволу „braci Polaków". Гайдамаки-народовцѣ та радикалы соціялісты, якъ вичливо сѣ партіи называе орґанъ подôльскои шляхты, не сплять, але напружають всѣ силы, щобы ширити ненависть до Поляковъ. Ширенемъ ненависти звуть великодушно правлячѣ сферы и часописи на ихъ услугахъ — допоминане Русинôвъ за непродавненѣ права політичнѣ у всхôдной части Галичины. Бо-жь якъ инакше назвати окликъ Русинôвъ: „у всхôдной Галичинѣ мусять вдобути собѣ Русины таке політичне становиско, яке теперь мають Поляки, а Поляки мають вдоволити ся такими правами, якѣ теперь мають Русины".

Еманципаційна борба мужиковъ польскихъ и рускихъ та змаганя Русинôвъ до осягненя власти політичнои — се є то перенилене суспôльне, яке такъ дôткливо дае ся вôдчути панамъ-дѣдичамъ.

Теперь пора поспытати, чи можемо мы Русины помагати душити тѣ оклики, тѣ переворотнѣ доктрины, якѣ мы въ горѣ выписали? А дальше, якѣ мы можемо мати спôльнѣ интересы зъ того рода людьми, якъ Войтѣхъ Дѣдушицкій, Стан. Тарновскій, Іорданъ и т. д.?

II.

(*Вступъ на вѣче. Повнѣ засѣданя та нарады въ секціяхъ.*)

Здаесь се було перше вѣче въ Галичинѣ, де треба було платити вступъ. Кобы бодай кôлька шѣстокъ, а то 3 зр. Прошу зважати, що 3 зр. въ Галичинѣ великій грôшь, тожь замѣркуе кождый, що участь въ вѣчу була доступна лише для маючихъ. Вступъ сей вызначено тому, бо панамъ вôнъ не робивъ рôзницѣ, а т. зв. елементы анархіи не будуть въ силѣ его оплатити. Черезъ покладене вступу потрафивъ комітетъ настроити вѣче гармонійно.

Точка тяжкости вѣча почивала въ секціяхъ. Було ихъ шѣсть. Про се, якѣ рефераты були въ сихъ шѣстьохъ секціяхъ та хто ихъ реферувавъ, було вже писано, тому се пропускаемо. Однакъ мусимо подати короткій загальный поглядъ на сѣ рефераты и резолюціи. Въ секціяхъ тыхъ говорено о всѣмъ, що кому лишь забагло ся. Перѣдъ вели нашѣ сердечнѣ други Єзуиты. У всѣхъ секціяхъ причѣплювано католицизмъ навѣть тамъ, де годѣ его причепити. Панове референты силили свои мозки, особливо въ секціяхъ економічныхъ, щобы поставити резолюціи, але не поспытали себе впередъ, хто тѣ резолюціи переведе въ дѣло. Референты секціи шкôльнои розпинали ся за выхованемъ езуитскимъ, опертымъ на всякихъ конґреґаціяхъ марійскихъ. Словомъ у всѣхъ секціяхъ пробивавъ ся напрямъ клерикально-ультрамонтаньскій.

Резолюціи секцій вôдчитувано (хочь були выпечатанѣ) на повныхъ засѣданяхъ, де ихъ безъ дискусіи принимано. На повныхъ засѣданяхъ продуковали ся лише т. зв. Wuthredner-ы та Paraderedner-ы. Мы можемо коротко сказати о нарадахъ въ секціяхъ и резолюціяхъ приниманыхъ безъ дискусіи на повныхъ засѣданяхъ, що се була комедія обчислена на ефектъ.

Теперь зъ порядку рѣчи слѣдуе намъ прослѣдити участь Русинôвъ въ тôмъ вѣчу.

Дописи „Дѣла"

Зъ Калуша

[Польскій шовинізмъ.]

П. Ярославъ Коритовскій, купець зъ Калуша, зголосивъ въ маю с. р. до повѣтовои касы хорыхъ въ Станиславовѣ своихъ помôчниковъ склеповыхъ, — и природно, написавъ се зголошене въ языцѣ рускôмъ. На се одержавъ вôдъ заряду касы хорыхъ ось яке письмо:

„Upraszam o napisanie listu a raczej żądania, jakie Pan do kasy masz, bądź po niemiecku bądź po francusku albo po polsku, a wtedy Panu odpowiem. Po rusku nie umiem i nikt odemnie żądać nie może, abym się tym językiem do korespondencyi posługiwał. Obowiązania też nigdy nie przyjmowałem w kontrakcie służbowym. Stanisławów 29/5. 1896. Kochański m. p. naczelnik bióra powiatowej kasy chorych (L. S.)."

Отъ и бачимо, якъ тутъ на рускôй земли позваляе собѣ якій небудь писарина такихъ глупыхъ дотепôвъ супротивъ Русинôвъ. А однакъ тѣ дотепы мають поважнѣйшѣ наслѣдки.

П. Коритовскій ще передъ двома роками дôставъ бувъ подôбне письмо зъ касы хорыхъ, але не зважавъ на се, но все свое робивъ, — значить, зголошувавъ пôсля приписôвъ до касы своихъ помôчниковъ склеповыхъ по руски. Тымчасомъ урядникъ касы, розумѣючій по нѣмецки, французски и по польски, не втягавъ зголошень п. Коритовского, — а теперь староство калуске чѣпае ся п. Коритовского за немельдоване помôчниковъ въ касѣ та засудило его на 5 зр. кары.

Ось и маемо політичный circulus vitiosus. П. Коритовскій выповняе приписы законнѣ, урядникъ касы (Полякъ чи..... французъ) иґноруе се зъ мотивôвъ шовіністичныхъ, а староста калускій карае п. Коритовского за невыповнене обовязку. Якъ зъ того выйти? Рѣшучои вôдповѣди не можемо дати, бо у нашихъ властей: низшихъ, высшихъ и найвысшихъ всѣлякѣ ореченя можливѣ, — хочь зъ своеи стороны интересованѣ не залишать теперь доходити свого права по всѣхъ инстанціяхъ. Одиноку пораду мôгъ бы намъ дати ще хиба п. Барвѣньскій, коли бы выдавъ „порадникъ въ галицкихъ політично-національныхъ квестіяхъ руско-польскихъ", бо тамъ бы чейже було пояснене, въ якій способъ и зъ якимъ чувствомъ треба принимати замѣтки Поляковъ-урядниковъ въ публичныхъ институціяхъ, а якъ розумѣти кары ц. к. староствъ. Бо намъ грѣшнымъ все выдае ся, що въ такихъ квестіяхъ на одно выходить, чи брати ихъ зъ переду чи зъ заду, и що ręka rękę myje, *або по руски кажучи*: яке ѣхало въ Станиславовѣ таке здыбало въ Калуши. Пояснити такѣ квестіи — було бы дуже пожаданымъ и хосеннымъ зô стороны шефôвъ „реальнои" політики.

Зô Станиславова.

[Пращане пп. Кокорудзôвъ.]

Дня 28. н. ст. липня пращали Станиславôвскѣ Русины въ комнатахъ Руского клюбу перенесеныхъ до Львова Вп. паньства Кокорудзôвъ. Зъ причины розпочавшихъ ся уже ферій и сезону лѣтного взяло участь въ тôмъ пращаню лише 28 осôбъ, мѣжъ котрыми були зъ провінціи паньство Мардеровичѣ зъ Радча. Въ часѣ вечерѣ наспѣли двѣ телеґрамы: зъ Яремча вôдъ проф. п. Остапа Левицкого и зъ Сѣлця вôдъ паньства Озаркевичѣвъ, котрыми всѣ присутнѣ дуже одушевились.

Першій тоастъ въ честь панѣ Кокорудзовои пôднесла предсѣдателька тов. Рускихъ Женщинъ п-ѣ Ц. въ имени того-жъ товариства, дякуючи за щиру и дуже хосенну дѣяльнôсть такъ яко бувшои предсѣдательки, якъ такожь и щирого члена. Вслѣдъ за тымъ пôднѣсъ п. Т., членъ Банку звязкового, въ имени тои институціи, тоастъ въ честь п. Кокорудза, дякуючи за щиру безкористну працю въ розвою и веденю того банку. Потôмъ слѣдувавъ тоастъ п. Б. въ имени Руского Клюбу зъ высказомъ вдячности вôдъ Станиславôвскихъ Русинôвъ за мирну и успѣшну дѣяльнôсть въ товарискôмъ житю и на поли просвѣтнôмъ. Дальше дякувавъ голова Руского Бояна п. З. п-ни Кокорудзовôй за щиру працю около завязаня и розвою Бояна яко управительки жѣночого хору. Вкôнци выступивъ п. Гуркъ и въ красноречивôй довшôй промовѣ подякувавъ въ имени селяньства Станиславôвского округа п. Кокорудзови за щиру, прихильну и неутомиму працю для добра и просвѣты селянъ. По дальшихъ тоастахъ, вношеныхъ въ честь присутныхъ и неприсутныхъ, а дѣлаючихъ сполучеными силами для подвигу народу, поставивъ п. Ч. до вôдъѣзджаючого до Львова п. Кокорудза жадане, щобы, пôзнавши нашѣ провінціональнѣ стремлѣня и бажаня, розповѣвъ ихъ докладно Львôвскимъ Русинамъ та сказавъ, що мы жадаемо вôдъ нихъ не тôлько щирои працѣ для пôднесеня нашого народу и народности, але и такого самого проводу, щобы поодинокѣ особы вже разъ позбулись зарозумѣлости и личнои користолюбности, якъ такожь зачерпували зъ провінціи потрѣбныхъ вѣдомостей и поглядôвъ, щобы зъ провінцією були завсѣгды въ контактѣ та оглядались на ей опінію.

Передъ розходомъ по опôвночи принято зъ правдивою радостію внесене, щобы участники пращаня разомъ зъ пп. Кокорудзами на памятку вôдфотоґрафували ся, що й выконано на другій день. Щасть Вамъ Боже Вп. Паньство на новôмъ мѣсци, и працюйте такъ дальше, а певно полюбить Васъ и Львôвска громада такъ якъ мы Васъ полюбили.

Участникъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ справѣ австрійско-угорскои угоды приносить Berl. Börsen Courier допись зъ Угорщины, звѣщаючу мѣжъ иншимъ, що Угорщина „може" и дасть ся наклонити до пôдвысшеня квоты о 1·6%. Пôдвысшене таке можна бы оцѣняти на бôльше-менше 1·6 міліонôвъ зр. Тымчасомъ само управильненѣ споживчого податку принесе теперь Угорщинѣ бôльше користи нѣжь на 2 міл. зр. Дописуватель каже дальше, що не знати ще, чи справа угоды прийде въ осени передъ парламенты; але скоро народне сторонництво загрозило обструкцією, то мабуть не лишить ся нѣчого иншого, якъ розвязати такъ соймъ угорскій якъ и австрійску раду державну. Наконець обговорює допись евентуальности по розвязаню угорского сойму. Въ новôмъ соймѣ — каже авторъ — правительственна бôльшôсть буде що найменше такъ сильна якъ теперь; але противъ пôдвысшеня квоты таки и она буде опирати ся. Тогдѣ бар. Банфі мусить признати, що бôльшости для пôдвысшеня квоты не найде, и уступить. Коли бы тогдѣ зъ тыхъ, кого король покличе до себе, склонивъ ся хто — чи то ґр. Апоній чи може ґр. Сапарій — станути на чолѣ кабінету и довершити угоду, все таки зазначуючи, щобы Австрія спустила зъ своихъ жадань и вдоволила ся меншими уступками: то имовѣрно поручивъ бы король такому вôдважному мужеви утворенѣ нового кабінету. Але ледво чи хто буде мавъ охоту розпочинати свое урядоване накладанемъ на Угорщину тягарôвъ, котрымъ она противна; длятого и небогато мабуть найде ся кандидатôвъ на президента міністрôвъ. Такимъ чиномъ може скласти ся, що король назадъ верне ся до бар. Банфіого; а такій доказъ найвысшого довѣря готовъ такожь на угôрну бôльшôсть соймову вплынути такъ, що вже тогдѣ, щобы не заганяти ся до крайности, пôддасть ся свому провôдникови. Такимъ способомъ міністерство Банфіого, може въ разѣ потребы зреконструоване, буде могло довершити угоду, будь що будь користнѣйшу въ прирôвнаню до теперѣшнои. Отъ такъ выображають собѣ справу круги, обзнакомленѣ зъ нею.

Указы царскѣ въ справѣ Ходыньскôй — пише Arbeiter Ztg. — выглядають такъ, якъ коли бы мали затерти страшне вражѣнѣ, яке справило московске нещастѣ. Але мы боимо ся, що они выкличуть навѣть у власнôмъ краю царя лише похитуванѣ головою. Те все, що царь запорядавъ тыми указами, є дуже гарне, а вже найгарнѣйше, що царь потверджуе вину своихъ чиновниковъ, коли тымчасомъ заразъ по катастрофѣ говорено о допустѣ Божôмъ; дуже похвальне є такожь запорядженѣ, высказане на кôнци другого указу. Але чи царь

люціоністôвъ. При тôмъ розказавъ, що вôнъ зъ пробощомъ ѣздили въ ночи до Глудна до мого шваґра на нараду, та той нѣчого не знавъ, не мавъ анѣ устного анѣ письменного заклику до участи въ революціи.

Почувши ненадѣйно таке dictum acerbum, зôрвавъ ся я зъ лôжка и погадавъ собѣ, що не поѣду до Издебокъ, бо тамъ напевно такій самый „паштетъ" жде. Я постановивъ ѣхати до Глудна до шваґра и казавъ заразъ свои конѣ до санокъ закладати. Панѣ дому плаче, заводить, що вона нещасна, бо мужь ей пропавъ!.. Наколи не пристане до революціи, а вона удержить ся — зле зъ нимъ; а якъ пристане, а вона не остоить ся, знову зле... Я по трохи потѣшавъ, а самъ зô страху ледво стою.

Вôдходжу, щобъ выѣздити, та въ дверехъ стрѣчаю ся зъ тамошнимъ пробощомъ, що привитавши ся зô мною каже: „Pan nic nie wiesz?" Я кажу, що нѣчо. Вôнъ дае менѣ проклямацію. Въ великôмъ страху перечитавъ я пяте черезъ десяте и довѣдавъ ся зъ неи, що пп. дѣдичѣ дарують своимъ пôдданымъ панщину и усѣ даннины; халупникамъ, що не мають ґрунту, дôстанеть ся кождому по 5 морґôвъ зъ паньскихъ лановъ, що сôль вôльна, тютюнъ вôльный и т. д. Переглянувши поверховно, вôддавъ я пробощови, а самъ усѣвъ на сани и поѣхавъ до шваґра. Его заставъ я сумного и неспокôйного. Вôнъ гризъ ся тымъ, що стане ся зъ нами, рускими священиками, якъ революція остоить ся.

Въ селѣ Глуднѣ межи народомъ бувъ рухъ, бо мешканцѣ лат. обр. належали до парохіи въ Издебкахъ, зъ-вôдки въ ночи приходило 4 хлопôвъ завзывати тутешныхъ господарѣвъ и халупниковъ лат. до костела на 8 годину на набоженьство. Декотрѣ господарѣ лат. зъ Глудна йшли до Издебокъ, але деякѣ, не дôйшовши, вертали зъ дороги. Сесѣ оповѣдали несотворенѣ неправдивѣ рѣчи. Усе те не успокоювало.. Въ такôмъ неспокою и непевности, що дѣеть ся, перевели мы майже цѣлый день. Надъ вечеромъ кажу до шваґра: „Завтра недѣля, я обовязаный бути въ своѣй парохіи, отже поѣду, нехай дѣесь, що хоче..." И я поѣхавъ.

Коли переѣхавъ я щасливо Дѣлъ и бувъ вже на долинѣ въ Издебкахъ, хтось надъѣхавъ за мною зъ горы и кличе: говъ, говъ! Я на хвилю станувъ, але заразъ казавъ затяти конѣ и поѣхавъ домôвъ. Якъ я пôзнѣйше довѣдавъ ся, се того п. Б., що проклямаціи революційнѣ розвозивъ и въ Диновѣ вôдъ якогось пôсланця громадского грошѣ податковѣ вôдобравъ та вôдъ rząd-у rewolucyjn-ого повѣту вавъ, — арештованого до Сянока везено. И я, що мавъ на другій день вернути, вернувъ ажь семого дня вечеромъ.

Приѣхавши домôвъ, заставъ я людей въ великôмъ переполоху. За мене були рôзнѣ невеселѣ вѣсти, що мене въ дорозѣ арештовано и десь далеко вывезено, бо я въ тôй справѣ революційнôй мавъ ѣздити. Оповѣдано менѣ, що вчора передъ вечеромъ приѣздивъ одинъ панъ (аґентъ революційный, такъ званый емісаріюшь, давный мôй товаришь шкôльный), але не заставши мене, поѣхавъ до двора и до лат. пароха, а до мого старенького пароха не хотѣвъ вступити, сказавши: „Co mnie po starym bzdyku!" Въ пятницю у вечѣръ по вôдъѣздѣ п. емісаря молодый ґрафъ Бонавентура Буковскій и лат. парохъ о. Шостевичъ выдавали розказы слугамъ двôрскимъ, щобы всѣ мужчины зъ цѣлого села зôбрали ся о 8 год. рано на другій день въ суботу (21 лют.), Поляки до костела, а Русины до церкви на богослужене. Въ суботу рано присылавъ лат. парохъ два разы пôсланця звѣдати ся, чи я вже дома. Коли мене не було, то заповѣвъ, що по вôдправѣ въ костелѣ самъ приѣде до церкви оголосити проклямацію. Акція его въ костелѣ не вдала ся, хочь молодый ґрафъ, що бувъ на богослуженю, пôдпиравъ ей сказавши, що дворъ зô всѣмъ въ проклямаціи оголошенымъ згоджуеть ся; хлопы мовчки, не кажучи анѣ слова, порозходили ся домôвъ. Тожь не мавъ охоты теперь парохъ лат. ѣхати до церкви. Рускѣ господарѣ, постоявши довшій часъ коло церкви, такожь порозходили ся.

Коло полудня молодый ґрафъ зъ своимъ братомъ тѣточнымъ п. Шиманьчевскимъ на одныхъ саняхъ а лат. парохъ зô своимъ рôднымъ братомъ, що тодѣ безъ занятя при нѣмъ зôстававъ ся, на другихъ саняхъ, узброенѣ въ рушницѣ выѣхали зъ двора въ намѣрѣ поѣхати до Кримянов, де громады зô всѣхъ сторôнъ зô збруею мали явити ся, — побачити, що тамъ робить ся. Ледви вони выѣхали, ажь тутъ приѣзджае п. Кабатъ, властитель Гумнискъ коло Березова, великій приятель молодого ґрафа, а не заставши его, сѣвъ чимъ скорше на коня, таки безъ сѣдла, и погнавъ за ними. Дôгнавши ихъ ще въ селѣ задержавъ ихъ, злѣзъ зъ коня, а вони повысѣдали зъ саней та довгій часъ мали ходити по дорозѣ и розмовляти! Правдоподôбно п. Кабатъ звѣдавъ ся въ Березовѣ про подѣѣ на Мазурщинѣ и поспѣшивъ зъ тою звѣсткою до Издебокъ. Всѣ повернули до двора. Що вони тамъ говорили и робили, не знати.. По моѣмъ приѣздѣ, довѣдавши ся о всѣмъ тôмъ, пôйшовъ я до лôжка спочити.

На другій день рано въ недѣлю мясопустну (22 лют.) приходить до мене дякъ и застае мене ще въ лôжку. Я пытаю его: „П. регенте, що тамъ чувати?" — „О зле егомосць — каже вôнъ. Тои ночи ґазды не спали. Приходивъ одинъ ґазда до другого зъ легка запукавъ до вôкна и кликавъ: „Куме, ставайте! берѣть сокиру або косу и ходѣть!" Такъ узброенѣ цѣлу нôчь ходили по селу и вартували, бо надѣяли ся, що прийдуть повстанцѣ. Та и пароха лат. въ ночи стягнули зъ лôжка, повязали и повезли до Сянока. Якъ священикъ лат. оголосивъ проклямацію, въ сей часъ 4 урльопниковъ казали вôйтови дати 4 конѣ и поѣхали до Сянока мельдувати старостѣ, що ксьондзъ и панове намовляють ихъ до бунту. Тамъ мали имъ сказати: „Привозѣть тутъ намъ ксьондза и панôвъ!" Вони повернувши, впали ненадѣйно на ксьондза, повязали его и повезли до Сянока. До двора бояли ся, бо тамъ богато було панôвъ и якъ вони гадали, узброеныхъ."

Я пôдчасъ конскрипціи запримѣтивъ, що офіцеръ зробивъ рондо зъ урльопниковъ и абшитниковъ, самъ ввôйшовъ въ середину и щось довго до нихъ говоривъ. Мабуть, щобы сейчасъ донесли, наколи-бъ ихъ хто до бунту намовлявъ. Выслухавши оповѣданя дяка, кажу: „У насъ нинѣ недѣля, задзвони до церкви, треба пôйти правити богослужене". (Того рана ходила моя служниця до корчмы по сôль. На дорозѣ одинъ ґазда, Русинъ, пытавъ ей: „Молодый ксендзъ чи есть дома? и буде мати службу Божу?" — „Єсть и буде мати службу Божу" — каже вона. На те вôнъ: „А пôйде єму хто! Теперь всѣ молодѣ ксьондзы на гакъ!" Но за се довѣдавъ ся я ажь пôзнѣйше.)

(*Дальше буде.*)

справдѣ думає, що его розказъ до міністрѡвъ, ґубернаторѡвъ и т. д. поможе? Пословиця „Россія велика, царь далеко“ дасть ся приложити такожь и до высокихъ урядѡвъ. Въ такъ незмѣрно великѡй державѣ, якъ Россія, и при такѡй строгѡй централізаціи мусить конечно навѣть кождый низшій чиновникъ бути самодержцемъ въ своѣмъ кругѣ дѣланя, особливо коли черезъ цензуру нема нѣякои контролѣ изъ стороны суспѡльности. Коли бы не особиста свобода кождого громадянина и не право свобѡдного высказуваня гадокъ, то навѣть урядникъ першого лѣпшого швайцарского кантону бувъ бы абсолютнымъ. Чи жь молодый царь не знає, що самодержавіе не є нѣщо инше, якъ що фактично пануючимъ є урядникъ, и то кождый урядникъ? То его именникъ и прадѣдъ лѣпше знавъ Россію, коли сказавъ, що въ Россіи крѡмъ него кождый, хто є въ службѣ державнѡй, є злодѣй; а таки вѡнъ не выдававъ жадныхъ указѡвъ на тыхъ злодѣѣвъ! Вѡнъ хотѣвъ остати ся самодержцемъ, а знавъ, що тымъ самымъ мусить такожь дати своимъ чиновникамъ красти. А Николай II. хоче такожь остатись самодержцемъ. Отже до чого тѝ указы?

— —

Румуньскій король маѣ сими днями въ переѣздѣ до Швайцаріи вступити до Вѣдня, де имовѣрно буде такожь приймати ґр. Ґолуховского. А зновъ недавно приѣздивъ до Вѣдня нарошно румуньскій президентъ міністрѡвъ Стурдза и конферувавъ зъ ґр. Ґолуховскимъ. Зъ того пѡшла навѣть досыть неимовѣрна поголоска, мовь бы Румунія формально приступила до тридержавного союза. Що Румунія держить зъ тридержавнымъ союзомъ, се рѣчь певна и не вѡдъ винѣ знана; але нема потребы, щобы приступила до него формально та ще на передодню царскои гостины у Вѣдни. Все жь таки такъ приѣздъ румуньского президента міністрѡвъ до Вѣдня якъ заповѣдана хочь хвилева гостина румуньского короля, а до того и подорожь цѣсаря австрійского до Румунія, заповѣджена на д. 28 вересня, и то въ товариствѣ міністра справъ заграничныхъ ґр. Ґолуховского, не могуть бути безъ значѣня політичного.

— —

Вѡдповѣдь султана на жадане Кретенцѣвъ не оголошена ще урядово, але мабуть рѣчь певна, що буде она вѡдмовна. Такъ бодай доносять зъ усѣхъ сторѡнъ. Лише зъ Берлина приходить вѣсть, мовь то султанъ приставъ на першѝ чотыри точки, а иншѝ всѣ вѡдкинувъ. Тѝ точки, якъ вже вѣдомо, домагають ся, щобы ґенеральный ґубернаторъ Креты бувъ христіяниномъ, щобы бувъ именованый на пять лѣтъ и то за згодою державъ, а въ соймѣ выбиранѡмъ що два роки, христіяне и магомеданцѣ мають бути заступленѝ въ мѣру числа одного и другого населеня. Може султанъ и справдѣ приставъ на сѝ жаданя; але имовѣрнѣйше є, що таки всѣ вѡдкинувъ. На такій выпадокъ управа ворохобнѣ заповѣдає завзяту борбу и проголошене уніи Креты зъ Грецією. Не знати, що почали бы тогдѣ державы. Доси Порта звернула ся до грецкого правительства зъ докоромъ, що оно попирає ворохобню. Державы, якъ кажуть, мають такожь звернути ся до Греціи зъ радою, щобы спинила выѣздъ добровольцѣвъ грецкихъ на Крету та доставу амуніціи ворохобникамъ. На вѣть писано, мовь бы державы ладили ся обставити Крету кораблями, щобы не допустити туды нѣякои помочи для ворохобникѡвъ. Але поголоски тѝ стрѣчають ся зъ запереченями. Особливо анґлійскѝ дневники рѣшучо заявляють, що Анґлія въ блюкадѣ Креты не взяла участи. Зъ того здогадують ся, що въ згодѣ державъ щось псує ся. Правда, що не побоюють ся того, щобы ажь прийшло до нарушеня европейского спокою; але зачинають вже уважати за рѣчь певну, що Анґлія не схоче ити дальше въ повнѡй згодѣ зъ иншими державами, а готова пѡти своими дорогами.

Зъ судовои салѣ.

[Солонина а пѡдпалъ.]

Въ селѣ Волчкѡвцяхъ пѡдъ Снятиномъ жѣнка мѣсцевого паламаря, Катерина Стециха, въ липни 1896 р, украла въ коморы Ивана Чернявского кусень солонины, завила платкомъ и сховала єи въ кошници въ попелъ. Не звертало то дуже увагу, и було бы ся забуло, але паламариха урѣзала кусникъ тои краденои солонины и дала своѣй 14-лѣтнѡй дочцѣ, Паранѣ, котра пѡйшла на поле и ѣла зъ малаємъ. На поли була сусѣдска дѣвчина и зганьбила Параню, що въ петрѡвку ѣсть солонину, за що наша красна Параня натерла тою солониною губы сусѣдскѡй дѣвчинѣ. Пригода та рознесла ся, якъ звычайно, по селѣ, донесло ся и до пошкодованого Ивана Чернявского, и до вѡйта, котрый зарядивъ у Катерины Стецихи ревізію при чѡмъ найдено ту нещастну солонину въ єи кошници въ попели. Взято солонину и Катерину до канцеляріи, списано протоколъ, и вѡдставлено до суду повѣтового въ Снятинѣ. Катерина справдѣ не признавала ся, але солонина въ вартости 11 вр. посвѣдчила, що нѣхто иншій, ино Катерина забрала єи безъ позволеня зъ коморы Чернявского. За той переступный чинъ судъ засудивъ Катерину Стецину на 8 день арешту, а коли кару вѡдбула и выйшла на волю, то почула вѡдъ многихъ паробкѡвъ и дѣвчатъ волчковецкихъ пѣсню, въ котрѡй була розказана ся цѣла пригода. Співано єи всюда, а особливо коли Катерина десь була, щобы она чула за свѡй негарный поступокъ крадежи и осквернення посту петрѡвского. Катерина злобила ся за те и грозила, що попамятають єи. Співанка співала ся, Катерина лютила ся, а на лихо ще по 30-лѣтнѡй службѣ палямарскѡй при церквѣ мѣсцевѡй вѡддалено єи чоловѣка вѡдъ того уряду. Але що зъ часомъ все забуває ся, такъ и про солонину люде забували и співанка утихала.

Надбѝшла осѣнь року 1895, и гроза велика повстала въ громадѣ Волчкѡвцѣ: 1) вечеромъ дня 30 жовтня пѡдпаливъ хтось стрѣху Федора Стецика; 2) вечеромъ дня 6 падолиста (6 день пѡзнѣйше) пѡдложивъ хтось огонь пѡдъ шопу Семена Драганюка; 3) вечеромъ дня 8 падолиста (два днѣ пѡзнѣйше) пѡдложивъ хтось огонь пѡдъ стрѣху шопки Лукіяна Харитонюка; 4) вечеромъ дня 15 падолиста (7 день пѡзнѣйше) пѡдложивъ хтось огонь пѡдъ шопу Марія Зеленки; 5) рано дня 16 падолиста (день пѡзнѣйше) пѡдложивъ хтось огонь пѡдъ стрѣху колешнѣ Юрка Филиповича; 6) рано дня 16 падолиста пѡдложивъ хтось огонь пѡдъ стрѣху хаты Николы Пудика; 7) вечеромъ дня 22 сѣчня уже сего (1896) року пѡдложивъ хтось огонь пѡдъ стрѣху колешнѣ Ивана Чернявского, вѡдъ чого повставъ пожаръ; 8) вечеромъ дня 13 лютого пѡдложивъ хтось огонь пѡдъ стрѣху хаты Грицка Драганюка, и на конець 9) вечеромъ дня 15 лютого 1896 пѡдложивъ хтось огонь пѡдъ стрѣху хаты Гаврила Вѣтренчука.

Упавъ переполохъ на громаду Волчковцѣ що другій-третій день горить! ґвалтъ! що робити? осѣнь, зима! — студень, вѣтры! . . . . Многи зѡ страху розхорувались, одинъ зъ ума зѡйшовъ — поставленѝ варты не помагають — мѣсцева жандармерія не може выслѣдити, хто робить таку страшну пакость громадѣ. Рада въ раду, хто бы то такій пѡдпалювавъ? — Нѣхто иншій, якъ не паламариха Катерина Стециха. Бо то коли молодѣжь приспѣвувала ѣй за солонину, она грозила, що єи попамятають.

Найшли ся свѣдки, що видѣли, якъ якась жѣнка завита ишла зъ-вѡдтамъ, где пѡзнѣйше огонь повставъ; отже вся громада була вже переконана, що Катерина пѡдпалює, а то тымъ бѡльше, що всѣ огнѣ повстають у близькихъ и дальшихъ кревнякѡвъ Ивана Чернявского, у котрого Катерина передъ двома лѣтами украла солонину. тай и то, що пожары въ близькѡмъ сусѣдствѣ вѡдъ Катерины повстають. Беруть ся до Катерины, арештують єи и доньку, 14-лѣтну Параню, та вѡдставляють до суду въ Снятинѣ.

По короткѡмъ часѣ Параню судъ выслухав, а Катерина зѡстав въ слѣдчѡмъ судѣ. Пожары утихли, громада успокоила ся. Але нещасте хоче, що чоловѣкъ Катерины передає ѣй сестрою, Калиною Запаринючихою, бѣле, щобы въ арештѣ перебрала ся. Калина Запаринючиха иде до Снятина на торгъ и несе для Катерины сорочку и спѡдницю. Поредає ключникови, ключникъ вѡдносить бѣле до казнѣ, а зъ-вѡдтамъ брудне шмате вертає сестрѣ Калинѣ. Дотя було 7 пожарѡвъ въ Волчкѡвцяхъ, доки Катерина була въ селѣ, а якъ єи заперто, нема пожару, ажь зновъ 8 и 9-тый пожаръ повставъ тогдѣ, якъ Калина Запаринючиха вернула вѡдъ сестры Катерины зѡ Снятина. Отъ и зновъ бѣда. Не инакше, якъ Катерина намовила Калину, щобы вѡдъ себе вину пѡдпаленя вѡдвернути, щобы и она пѡдпалювала, и 7-мый и 8-мый пожаръ повставъ поправдѣ тогдѣ, якъ Катерина сидѣла въ арештѣ, а єи сестра Калина вернула вѡдъ неи зѡ Снятина.

Нема иншои рады, якъ брати ся и до Калины и до доньки Катерины, 14 лѣтнои Паранѣ. Арештують и тыхъ та вѡдставляють до криміналу въ Коломыи, де въ дняхъ 17 и 18 червня 1896 станули всѣ три обжалованѝ передъ судьями присяжными до розправы головнои. Додати тутъ ще треба, що громада въ своѣмъ донесеню до суду снятиньского заповѣла, що якъ судъ не зробить ладъ зъ тыми пѡдозрѣными, то сама громада зъ ними зробить. Покликано 20 и кѡлькохъ свѣдкѡвъ, а всѣ они казали: що Богъ знає, хто пѡдкладавъ огонь. По переведеню цѣлои розправы, присяжнѝ узнали всѣхъ трехъ жѣнокъ невинны а трибуналъ на пѡдставѣ того увѡльнивъ обжалованыхъ. Такъ закѡнчила ся та розправа, котра наробила великого переполоху въ громадѣ Волчкѡвцяхъ.

НОВИНКИ.

— **Що се має значити?** Въ „Gaze-тѣ Kościel-нѡй“, редаґованѡй кс. З. Ленкевичемъ, въ числѣ 29-тѡмъ зъ дня 23 липня с. р. — отже по вѣчу католицкѡмъ — читаємо въ розвѣдцѣ кс. С. ось якій устугъ: „Певно, що зѡ становища церковного и in abstracto, байдужнымъ для насъ, чи хтось черезъ церковь чи черезъ костелъ дѡстає ся до неба. Але чи парохъ латиньскій, котрый обовязокъ веденя паствы до спасенія переливає на другихъ, сповнивъ свою задачу? Чи-жь родичѣ, котрѝ занедбують власне потомство, не будуть мусѣли передъ Господомъ вѡдповѣдати за свою вину, хочь бы случайно хто иншій занявъ ся выхованемъ опущеныхъ дѣтей и добре ними покермувавъ? Що бѡльше скажу: in concreto, зважившн условья, въ якихъ живемо, а передо всѣмъ близьке сусѣдство Россіи — *кѣколи не згоджу ся на се, щобы обрядъ грецкій на рѡвни зъ обрядомъ латиньскимъ забезпечавъ спасеніе вѣчне (!) именно на будучность (!!?).*“ — Щось подѡбного печатати въ ґазетѣ церковнѡй, еще доси не бувало, тожь и справедливо ґазета Monitor (зъ котрои мы се навели) называє такій высказъ єресію та просить кард. Сембратовича и архіепископа Моравского о поясненя цѣлои справы.

— **До Хв. выдѣлу „Рускои Бесѣды“** у Львовѣ звертаю ся сею дорогою зъ запытанемъ, що чувати зъ квартальнымъ справозданемъ руско-народного театру [вѡдъ 1. цвѣтня до 1. липня с. р.], котре порѣшивъ выдѣлъ що кварталу [ч. 78. „Дѣла“] подавати до прилюдноі вѣдомости, тымъ бѡльше, що вже минувъ мѣсяць, въ котрѡмъ мы сподѣвали ся бачити се справозданє. Запытанє сего рода най не дивує выдѣлу, бо мы маючи одну народну институцію, якою есть руско-народный театръ, радѣ бы знати про єи станъ и розвитокъ. Одинъ въ имени многихъ.

— **До характеристики п. Давида Абрагамовича** оповѣдає Monitor такій фактъ: Передъ кѡлькома тыжднями продавъ львѡвскій монастырь Василіянъ фѡльваркъ Деревачь (пѡдъ Щирцемъ) довголѣтному свому посесорови Русинови п. І. Стефановичеви за дуже высоку цѣну 20.000 зр., накладаючи при тѡмъ на него всѣлякѝ тягары, якъ утримувати въ добрѡмъ станѣ церковь при фѡльварку, де два разы до року вѡдбувають ся богослуженя, приймити и гостити Василіянъ коли приѣдуть на вѡдправу, та зобовязати ся, що фѡльваркъ по вѣчнѝ часы остане въ рукахъ христіянскихъ. Контрактъ купна и продажи бувъ списаный та переданый намѣстництву до затвержденя, а п. Стефановичъ зложивъ задатокъ. Коли о тѡмъ довѣдавъ ся п. Давидъ Абрагамовичъ зъ мести противъ п. Стефановича, Русина, котрый єму робить опозицію въ радѣ повѣтовѡй и при выборахъ, вѡднѣсъ ся до ц. к. намѣстництва зъ домаганемъ, щобы оно наперло на Василіянъ, абы не п. Стефановичеви лишь єму продано фѡльваркъ. Помимо заключеного контракту внѣсъ п. Давидъ оферту до намѣстництва, даючи за фѡльваркъ Деревачь о 1000 зр. бѡльше (21.000 зр.), при чѡмъ такъ пише: „Даючи при тѡмъ пропорціонально не великѡмъ интересѣ о одинъ тысячь бѡльше, якъ принята цѣна купна, сумнѣваю ся, чи настоятель чина не дасть першеньства п. Стефановичеви. Для того прошу намѣстництво, на случай, коли бы моя оферта не була принята, поручити, щобы фѡльваркъ бувъ проданый въ дорозѣ публичнѡй. Фѡльваркъ Деревачь бажаю купити не для користей матеріяльныхъ, лишь за-для усуненя pod każdym względem nieporządnego sąsiada.“ Въ такій способъ заявляє п. Давидъ свои католицко-вѡрменьско-етичнѡ погляды.

— **За 22 зр. и 6 кр.** выставленѝ на ліцитацію грунты Николи Захарка въ Куликовѣ за довгъ фірмы жидѡвской (фабрики) господарскихъ машинъ Умратъ и компаніи въ Празѣ. Вѡдъ жидѡвскихъ аґентѡвъ побравъ Ник. Захарко якусь машинку и не заплативъ, а теперь позбуде ся послѣдного куска землѣ и пѡйде зъ торбами.

— **Спеки**, що такъ страшно доскулювали усѣмъ мешканцямъ Львова, перервала вчера двогодинна злива, прочищуючи и охолоджуючи душну атмосферу. Блыскало и гремѣло, але бурѣ не було, а дощь перепинивъ всѣ забавы огородовѝ.

— **Бѣдному все вѣтеръ въ очи.** Зъ весною с. р. розписавъ комітетъ управы тютюну въ Снятинѣ за посередництвомъ ц. к. рады шкѡльнои краєвои конкурсъ на стіпендіи въ квотѣ 40 зр., щобы уможливити учителямъ (зъ округѡвъ, въ котрыхъ населене занимає ся управою тютюну) бути на 14-дневѡмъ курсѣ управы тютюну, отвореномъ въ школахъ рѡльничихъ въ Городенцѣ и Ягольници. Курсъ въ Ягольници мавъ тревати вѡдъ 1 до 14 серпня, а принятыхъ на курсъ учителѣвъ було 15. Вже заздалегѡдь тѣшили ся принятѝ, що чогось научать ся пожиточного та що трохи поправлять свои фінансы, бо вынагорода була досить добра. Богато зъ нихъ не приняло лекцій на часъ вакацій, бо мали ѣхати на курсъ. Ажь тутъ наразъ приходить повѣдомленє вѡдъ комітету въ Снятинѣ: „Н. Н. учитель въ ..... Зъ не передвидженои причины, курсъ управы тютюну въ Ягольници вѡдкликаный. Кшиштофовичъ.“ Учителѣ принятѝ на той курсъ стратили вакаціи, въ котрыхъ де що зъ боку заробляють, на курсъ не поѣхали, а ще й довѣдали ся, якъ то ихъ власти легковажать.

— **Страшна буря зъ обѡрванемъ хмары** навѣстила въ суботу о 2-гѡй годинѣ пополудни Вѣдень. На бурю збирало ся вже вѡдъ полудня. Около 12 годины небо такъ засунули чорнѝ хмары, що у всѣхъ бюрахъ, склепахъ и льокаляхъ треба було свѣтити. Тую страшну пѡтьму перерывали вѡдъ часу до часу зловѣщѝ бызскавки зъ сильными громами. О 2-гѡй годинѣ зачала ся злива и въ однѡй хвили рухъ на всѣхъ улицяхъ цѣлкомъ уставъ. Все утѣкало и ховало ся, де лише тѡлько могло. Першимъ наслѣдкомъ зливы було, що каналы, переповненѝ водою зачали пукати и заливати пивницѣ домѡвъ, потѡмъ завалило ся богато домѡвъ, при чѡмъ лучали ся и калѣцтва. Дуже великѝ шкоды на зелѣзницахъ мѣскихъ и при роботахъ регуляційныхъ Вѣденки. Въ одномъ мѣсци вода перервала гату, а два роботники десь заподѣли ся, мабуть забрала ихъ вода. Ратункомъ и помочію заняла ся сторожа огнева.

— **На численнѝ запытаня** вѡдповѣдаю, що професоръ д-ръ Михайлъ Борисѣкевичъ, оку лістъ зъ Градца, прибувъ дня 31 липня с. р. до свого брата въ Цвѣтовѡй коло Бучача, де перебуде кѡлька тыжднѣвъ.

— **Складъ испытовыхъ комісій кваліфікацій**ныхъ для учителѣвъ шкѡлъ народныхъ въ Галичинѣ навначеный міністромъ просвѣты на трилѣтный часъ, вѡдъ початку року шкѡльного 1896/7 до кѡнци 1898/9: У Львовѣ: директоръ комісіи, д-ръ Сев. Днѣстряньскій, заступникъ директора Том. Токарскій, Лук. Татомиръ, Меч. Барановскій, Титъ Слонявскій; члены комісіи: д-ръ Плак. Дзивиньскій, Іос. Чернецкій, Теоф. Грушкевичъ, д-ръ Альф. Яверъ, Мар. Ломницкій, д-ръ Конст. Лучаковскій, Пет. Огоновскій, Ив. Верхратскій, Ед. Ґржембскій, Ант. Стефановичъ, Вол. Шухевичъ, Волод. Зберѫховскій, Волод. Кляпковскій, д-ръ Вол. Коцовскій, Ад. Куличковскій, д-ръ Іос. Олеськѡвъ, Вас. Тисовскій, д-ръ Іос. Жулиньскій, Франц. Говорка, Юль. Фомфара, Францъ Шпетманьскій, Фил. Борецкій, Іос. Пюркевичъ, Фил. Парасевичъ, Ст. Векслерова, Мих. Хруповичъ, Кор. Червиньскій, Бр. Сокальскій, Меч. Солтисъ, Едв. Мадейскій, Кар. Млодницкій, Ив. Амборскій и Ром. Бастіенъ. — Въ Перемышли: Директоръ комісіи: Кс. Іос. Фалатъ, заступникъ директора: Кс. Теоф. Леницкій; члены комісіи: Гр. Цеглиньскій, Ст. Ґолиньскій, Стеф. Клінґъ, Ант. Козловскій, Вильг. Пшибильскій, Лав. Пшибильскій, Волод. Релінґеръ, Винт. Кшановскій, Ант. Журавковскій, о. Макс. Копоко, Людв. Діцъ, Ольга Цѣпановска, Ван. Дембовска, Стеф. Таклиньскій. — Въ Самборѣ: директоръ комісіи Іос. Керекярто, заступникъ Кс. Гер. Кулишъ; члены комісіи: Ед. Бергеръ, Макс. Криницкій, Теод. Бѣленькій, Кар. Кротохвиля, Ив. Селецкій, Ант. Ума, Конст. Лопушаньска, Ив. Гарвотъ, Яр. Бѣлявскій, Ст. Глоґовскій, Меч. Гляватый, Ан. Левицкій, Люд. Рожаловскій, Бол. Яницкій, Ель. Меклерѡвна. — Въ Станиславовѣ: директоръ комісіи: Бол. Барановскій, заступникъ: Юл. Турчиньскій; члены комісіи: Ом. Бернгардъ, Евст. Левицкій, Леоп. Сайдлеръ, д-ръ Иванъ Яхно, Ив. Яѳковскій, Юл. Лятковскій, д-ръ Мих. Коцюба, Ст. Костецкій, Игн. Цибульскій, Мих. Девосеръ, Ив. Ґолембйовскій, Руд. Людвіґъ, Мих. Морозъ, Стеф. Скоробогатый, Стеф. Вегеръ, Ром. Заклиньскій, Ив. Гелеръ. — Въ Тернополи: директоръ комісіи, Ом. Михаловскій, заступникъ: д-ръ Мавр. Мацишевскій; члены комісіи: Конст. Дмитрѡвъ, Іос. Ґебгардъ, Ив. Лянґъ, Кар. Станевичъ, Марц. Левиньевій, Мих. Вагилевичъ, Юль. Зубчевскій, Ант. Глодзиньскій, Бр. Хмуровичъ, Ад. Гартлебъ, Волод Сатке, Март. Гливя, Ив. Бжезина, Дм. Дмитерко, Сил. Охничъ, Фр. Шафранъ, Войт. Венґжиньскій, Іос. Гожіцъ, — Въ Рящевѣ: на екзаминатора до языка руского назначеный уч. Юл. Стефановичъ.

— **Листъ отвертый до посла Кароля Чеча** оголосили выборцѣ повѣта велицкого въ остатнѡмъ числѣ Przyjaciela Lud-u, зъ зазывомъ, щобы складавъ справоздання посольскѝ. Той листъ кѡнчить ся такою пригадкою: „Чи памятаешь, пане после, се, що самъ выголосивъ своими устами: що устава дорогова и ловецка алѝ; а чому ты не стоявъ за ихъ внесенемъ? А якъ то ты пане говоривъ о сполученю обшарѡвъ дворскихъ зъ громадами, а въ соймѣ чи бувъ за тымъ? Не тѡлько устно, але навѣть яркими плякатами славивъ ты, пане, себе, якій то ты здѡбный и якѝ твои думки. Ты смѣявъ ся зъ насъ, що хлопъ на те хоче вѡйти до сойму, щобы тѡлько 5 вр. брати. Де твоя наука дѣла ся пане после? Тожь здай рахунокъ зъ твого пановання, або зложи мандатъ не слушно добутый?“

— **Культуртреґера нѣмецкого Фридриха Шредерера въ Африцѣ** засуджено за єго страшне знущане надъ муринами на 15 лѣтъ вязниці.

— **Крадѣжь коней.** Вольфъ Боґенъ зъ Хлопятина коло Сокаля, жидокъ около 18 лѣтъ числячій зъ шрамомъ на лѣвѡй руцѣ, украв въ ночи зъ 29 на 30 н. ст. липня с. р. о. крил. Кордубѣ, парохови въ Сушнѣ, пару коней зъ упряжію и угорскимъ на жовто мальованымъ вѡзкомъ. Кобыла була каштанка, лиса, 14 лѣтъ числяча; кѡнь гнѣдый лисый, задна права нога коло копыта бѣла, 4 лѣтъ числячій. Оба конѣ расы краєвои. Вартѡсть скраденыхъ рѣчей выносить понадъ 200 зр. Хто бы придыбавъ злодѣя, або конѣ зъ вѡзкомъ, дѡстане нагороду.

— **О бутѣ сынѡвъ Марса** пишуть зъ Дембици до Kurjer-a rzeszowsk-ого: „Жалують ся деколи на рядовыхъ воякѡвъ, котрѝ выкликують нѡчнѝ авантуры; у насъ лѣпше а властиво гѡрше, бо не рядорѝ, але офіцеры кавалерін выкликують заколоты. Вѡдъ довшого часу устроювали они нѡчнѝ серенады передъ мешканями своихъ товаришѣвъ, въ суботу же перенесли поле своихъ подвигѡвъ на зелѣзничій дворець. Тутъ чѣпали ся они пасажирѡвъ, одного старця ударивъ офіцеръ въ лице за то, що приглядавъ ся, якъ сыны марса розбивали склянки; одного зелѣзничого служащого сильно побили. Случайно находивъ ся на дворци ґр. Тарновскій, котрый вѡзвавъ зелѣзничого урядника, повнячого службу, щобы усмиривъ бунтъ офіцерѡвъ. Урядникъ послухавъ зазыву, але на него кинувъ ся зъ шаблею офіцеръ и урядникъ бувъ бы вѡднѣсъ раны, коли бы не обставина, що пяный офіцеръ упавъ. Зъ дворца пѡшли офіцеры на ринокъ, товкли вѡкна, велѣли купцеви Середницкому вынести для себе на улицю стѡлъ и напитки та стрѣляли до фляшокъ“.

— **Страйкъ редакційный.** Въ наслѣдокъ непорозумѣнь зъ головнымъ редакторомъ, всѣ співробѡтники пештеньского дневника Pesti Naplo, одного зъ найбѡльшихъ дневникѡвъ мадярскихъ, покинули редакцію и задумують заснувати новый дневникъ.

— **Поступъ въ Хинахъ.** За прикладомъ Японіи правительство хиньске постановило посылати щорѡчно якесь число дорослыхъ хлопцѣвъ на науку до Европы. Тамтого мѣсяця выѣхавъ першій транспортъ студентѡвъ хиньскихъ до Анґлія, Франціи, Нѣмеччины и Россіи.

— **Страшнѝ наслѣдки алкоголізму.** Професоръ Пельманъ зъ Бонъ доказує въ часописи Prometheus числами, якѝ страшнѝ наслѣдки полишає за собою алькоголізмъ. И такъ Ада Юрке, що була налогою піячкою, а при тѡмъ злодѣйкою, убійницею и т. д. лишила суспѡльности по собѣ дуже сумну спадщину въ числѣ 834 потомкѡвъ, зъ котрыхъ 709 було караныхъ судово, 142 жебракѡвъ, 64 обманцѣвъ, 181 женщинъ легкого житя, 76 караныхъ за рѡжни переступки, а мѣжь тымъ 7 за убійства. Дѣтей неправыхъ було 106. За 75 лѣтъ вы-

дала держава на нихъ не менше тôльки 5 міліонôвъ марокъ на удержанє въ вязници, вôдшкодованє покривдженыхъ, выхованє дѣтей и т. п.

— **Сонце подпалило** въ Зільберґіте пôдъ Гарцґероде, фабрику пороху и принадôвъ піротехничныхъ та выкликало сильну експльозію. Ляборатορія, де працювало кôльканадцять робôтникôвъ, вылетѣла у воздухъ, а 7 осôбъ вôднесло тяжкй раны. Експльозія була такъ сильна, що въ подальшôмъ селѣ Зіптенфельде вылѣтали шибы зъ вôконъ.

— **Дрôбнй вѣсти.** Вчера пополудни выѣхала громадка Русинôвъ пôдъ проводомъ п. Ос. Маркова на выставу до Нижного Новгорода. — Міністерство зелѣзниць державныхъ дало концесію громадѣ Черновецъ на будову трамваю електричного. — Въ Коломыи посвячено вчера камѣнь угольный пôдъ новый костелъ езуитôвъ. — У Львовѣ умеръ лѣкарь штабовый д-ръ Кароль Смутный. — На львôвскôмъ двірци увязнено екзекутора податкового В. Ґомулку за обманьства и наклонюванє до надужитя власти; по пересслуханю въ поліціи вôдставлено увязненого до суду карного.

Наука штука и лїтература

— **Про конкурсъ редакціи „Зорі“** читаемо въ послѣднôмъ числѣ „Зорі“ таку замѣтку: „На розписаный с. р. нашою редакцією конкурсъ наспѣло 10 творôвъ. Упрошена до осуду тыхъ творôвъ комісія, въ склад котрои входили Вп. дир Ол. Борковскій, д ръ Щуратъ и К. Паньковскій, перевѣвши на засѣданю 24 с м. основну дискусію, не признала нѣ одному творови премію и поручила выдрукувати въ „Зорі“ лишь одну новельку А. І. ч. 11 пôдъ заг. „Родина шевця“. Новелѣ: „В обôймах нужди“ Васитя Ольговича, „Празник в Ланівцях“ П. А. и „З нинїшної доби“ показали ся такй слабй, що й годѣ було про нихъ поважно говорити. Мѣжь остатными чотирма новелями вырôжнювали ся талановитымъ переведемъ акціи и досыть зручною техѣкою головно „Зломані крила“ Нестора Л—на и „Грядуче поколїнє“, та недоставало имъ реальности описуваныхъ подѣй и характерôвъ. Тй самй хибы выказано и въ слабшихъ зъ огляду на техніку новелях: „Відлюдок“, „Богослова“ (автора „Родина шевця“) и „Незаконна“. Драматичного твору пôдъ заг. „Супруги“ комісія не узглядняла тому, що конкурсъ розписано передовсѣмъ на новелѣ и повѣсти. Докладнѣйшу оцѣнку всѣхъ творôвъ подамо въ одôмъ зъ найблизшихъ чиселъ „Зорі“.

— **„Зоря“** въ ч. 14 мѣстить дальшй частины порозпочиныхъ творôвъ (Не той став, повість Левіцького; Сьвітові байки в сьпівах Ст. Руданського; Марія Стуарт, Грінченка; Листи з Криму, Кониського; Бусько білий, Верхратского), а крôмъ того: Упокій, поезию Грінченка; З поезій В. Ахшарумова, В. Щурата; Хроніку і бібліографію. — Илюстрациі умѣщенй отсй: Павло Полуботок (портрет) Ворожба (рисунок Іжакевича), Хрест в Ростоках (повіту косівського). — Додатокъ: 13 аркушь словаря россійско-украиньского вôдъ слова „Помѣсь“ до слова „Попадать“.

Телеґрамы „Дѣла“

Вѣдень 3 серпня. Въ суботу по полудни лютила ся тутъ страшна туча. Шкоды дуже великй, завалило ся богато домôвъ, не обôйшло такожь безъ калѣцтва а навѣть смерти людій. — Вчера вôдбуло ся вѣче робôтникôвъ; зôбралось ихъ около 10.000. Мѣжь ними ухвалено революцію, домагаючи ся загального голосованя такожь при выборахъ соймовыхъ.

Софія 3 серпня. Зъ суботы на недѣлю пôдкинено на могилѣ Стамбулова кôлька бомбъ; одна зъ нихъ пукла и поломила хрестъ. Домовина осталась нерушена.

Конкурсъ.

Въ институтѣ СС. Василіянокъ у Львовѣ може мати примѣщене и правдиво родительску опѣку кôлькадесять панночокъ, котрй намѣряють ходити до школъ выдѣловыхъ. Услôвя приняти слѣдуючй: За цѣле удержанє мѣсячно 20 зр. Наука фортепяну платить ся окремо по 5 зр мѣсячно. Панночки ходять до школы выдѣловои, а въ институтѣ учать ся руского языка и исторія Руси, спѣву церковного и свѣтского а такожь по части и робôтъ ручныхъ. Сей институтъ зъеднавъ собѣ послѣдними лѣтами прихильне признанє такъ зô стороны Є. Ем. митрополита кардинала, пôдъ котрого покровомъ стоить, якъ такожь зô стороны загалу руского. Тому и горячо поручаемъ Вп П. Т. Родичамъ, котрй хотѣли бы свои дѣточки вôддати на науку до Львова, щобы примѣщували нихъ въ згаданôмъ институтѣ. Зголошеня устнй або письменнй, якъ такожь всякй поясненя удѣляе: Зарядъ институту дѣвочого пôдъ управою СС. Василіянокъ у Львовѣ — ул. Зиблиkевича ч. 24.

НАДÔСЛАНЕ.

Змѣна льокалю

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА

КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „Коперникомъ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкôй ч. 1

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — **Направы найскорше и найдешевше.** — Устроенє електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя зъ провінціи зворотно.

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.

4185

Въ друкарни Наукового тов. имени Шевченка ул. Академічна ч. 8 можна достати:

Северъ: Задля святои землѣ	50	кр.
Абгаръ-Солтанъ: При стрѣлецкôй ватрѣ	40	„
Загрня: Жанна д' Аркъ	10	„
„ Про Оврама жидовина	10	„
М. Залуквичъ: Кистяки ч. 2	15	„
Корн. Устияновичъ: М. Ѳ. Раевскій и панславизмъ	80	„
Зеркало зъ рокôвъ 1891, 1892 по	2	зр.
Єаг. Гребѣнка: Байки	10	кр.
Всев. Гаршинъ: Малярѣ, оповѣданє	10	„
Павл. Грабъ: Пролѣсокъ	20	„
„ „ Зъ чужого поля	20	„
„ „ Зъ пôвночи	20	„
Ґерингъ-Герасимовичъ: Що то господарнôсть	20	„
Ос. Маковей: Поезіи	20	„
„ „ Оферма оповѣданє	10	„
„ „ Весняні бурѣ	20	„
Ив. Сурикъ: Творы	10	„
Мит Олельковичъ: Писання	10	„
Вас. Кулекъ: Писання	10	„
Вас. Щуратъ: Чернеча република на Афонѣ	10	„
***: Народъ въ неволѣ	10	„
И. Н. Потапенко: Задля хазяйства	10	„
Волод. Шашкевичъ: Зѣльникъ	20	„
Ив. Негребецкій: Двѣ хлопскй державы	5	„
Андрейчинъ: Монограмы до вышивокъ	2	зр.

КАВУ

въ 5-кільовыхъ мѣшочкахъ франко

по 9 зр. 20 кр; 10 зр. 20 кр. 10 зр. 70 кр. и 11 зр. 20 кр.

ВИНО

въ 5-кільовыхъ барилочкахъ франко

по 3 зр.; 3 зр. 30 кр; 3 зр. 70 кр.; 4 зр. 10 кр.; 4 зр. 50 кр.; 4 зр. 90 кр. (Дорожшй вина фляшками)

высылае

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

и Філіи.

92 29 – 0

Касы огнетревалй Нр. 0, 0½, 1, 2 по зр. 75, 85, 115, 125 зъ пультомъ о 10 зр. дороще

поручае Петро Хшонстовскій. торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры).

Молитвеник для дітий

виданий

коштом руского тов. педаґоґічного

В полотняній оправі з золоченим хрестом **20 кр.**

Продае ся в книгарни Наукового тов. ім. Шевченка, Львів ул. Академічна ч 8.

Ф. МІССЛЕРЪ

вôдъ зверхности орґанізоване мореплавне заведенє

ВЪ БРЕМЕНѢ

высылаюче людей найбезпечнѣйшими почтовыми и скорохôдными кораблями: въ **Бремена** въ полудневу и пôвнôчну **Америку, Африку, Австралію** и взагалѣ до всѣхъ мѣсцевостей кулѣ земскои.

Найдешевшй цѣны — найчестнѣйше пропитанє.

72 10–21

Увѣдомленя у всѣхъ языкахъ безплатно и франко.

Адреса: **F. Missler, Bremen, Bahnhofstrasse, 30.**

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1 мая 1896 року після годинника середно-европейского.

Поїзди відходять зі Львова: поспішні			особові				до	з	Поїзди приходять до Львова: поспішні			особові			
							Берлїна		5·10	1·30	—	8·55	6·55	9·30	—
8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—	Кракова (Вроцлава і Відня)		5·10	1·30	8·45	8·55	6·55	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	6·45	—	Варшави		5·10	—	—	8·55	—	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	*6 45	—	Мушини-Криниці через Тарнів*) (тілько від 25 червня до 15 вересня)† (тілько від 1 червня до 30 вересня)								
—	—	11·00	—	—	—	—			*5·10	—	—	†8·55	6·55	—	—
—	—	—	—	—	6·45	—	Мушини-Криниці через Ряшів		5·10	—	—		—	—	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Мушини-Криниці ч. Перемишль		—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	11·00	—	9·5·	—	—	Хабівки через Тарнів		5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	—	—	9·5	6 45	—	Хабівки через Ряшів		5·10	1·30	—	—	—	—	—
8·4·	—	11·00	4·40	—	—	—	Хабівки через Перемишль		—	1·30	—	8 55	—	—	—
—	2·5·	—	4·40	—	—	—	Мшани долїшкої через Тарнів								
—	—	—	4·40	9·55	6·45	—	Розвадова і Надберезя через Дембицю		—	—	—	—	6·55	—	—
							Рави рускої через Ярослав		—	1·30	8·45	—	—	9·30	—
—	—	—	4·40	—	6·45	—	Кросна, Івонича, Риманова, Сянока через Перемишль		—	1·30	8·45	8 55	—	9·30	—
—	—	—	5·22	—	7·22	—	Мезе-Лаборча і Пешту через Перемишль		—		8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	—	—	9 35	—	—	Лавочного, Пешту, Міскольча Мункача		—	—	—	12·10	8·00	—	—
							Гребеноза (тілько від 10 липня до 31 серпня включно)		—	—	—	—	1·51	—	—
—	—	—	5·22	9·35	*3·05	7.22	Сколього і Стрия*) (зі Сколього тілько від 1 мая до 30 вересня включно)								
—	—	—	—	9·35	7·22	—									
—	—	—	5·22	—	—	—									
							Станіславова через Стрий		—	—	—	12·10	8·00	1·51	*10 1·
							Хирова через Стрий		—	—	—	12·10	8·00	1·51	—
6·10	—	—	—	—	—	—	Сучави, Гусятина, Кересмезе, Слободи рунг., Бергомету, Чудина, Радовець, Кимполюнга, Букарешту і Ясе		—	—	—	—	8·00	1·51	10·1·
—	—	—	—	10·25	—	—	Сучави Чорткова, Кересмезе, Калуша, Солова, Букарешту і Ясе		—	—	9·50	—	—	—	—
—	—	—	—	2·4·	—	—	Сучави, Радовець. Бергомету і Чудина (кождого понеділка), Печеніжина		—	—	—	—	2·01	—	—
—	—	—	—	—	—	10 15	Сучави Гусятина, Калуша, Новоселиці, Чудина (що понеділка), Радовець, Кімполюнга, Ясо, і Букарешту		—		—	—	—	6·13	—
—	—	—	—	9·15	7·05	—									
—	—	—	—	9 15	—	—									
6·14	2·25	—	—	9·48	—	11·12	Сокаля і Ярослава через Раву руску		—	—	—	—	7·28	—	—
							Белзця		—	—	—	8·15	5·45	—	—
6·00	2·11	—	—	9·30	—	10.45	Підволочиск і Бродів (на дворець Львів-Підзамче)		—	—	—	—	5·45	—	—
—	—	—	—	1·32	—	—	Підволочиск і Бродів (на головний дворець)		—	2·18	9·55	7·42	4·45	—	—
—	—	—	—	1·20	—	—	Брухович (тілько від 1 мая до 25 червня і від 15 серпня до 6 вересня включно)		—	2·34	10·05	8·05	5·10	—	—
—	—	—	—	3·2·	—	—	Брухович (тілько від 26 червня до 14 серпня включно)		—	—	—	—	—	8·03	—
—	—	—	9·45	3·00	8·55	—	Янова*) (через цілий рік), †) (тілько від 16 червня до 31 серпня включно)		—	—	—	—	—	8·25	—
—	—	—	*9 45	†1·05	§ 3·00	*6·25	Янова (тілько від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цвітня включно)		—	—	—	*7·50	—	†5 28	†8·5·
—	—	—	1·32	—	—	—	Зимнои Води від 1 мая до 6 вересня в неділі і сьвята		—	—	—	—	1·10	7·48	—

Увага. Години печатанї грубими черенками означають пору нічну від 6 год. вечером до год. 5-ой 59 мін. рано. В бюрі інформаційнім ц. к. зелїзниць державних у Львові ул. Третого мая ч. 3 готель Імперіаль продажь білетів стрефових, окружних і довільно зіставлюваних зшиток до їзди, як також тарифи і розкладів їзди в виді кишеневім. Информациї в справах тарифових і перевозових. Час середно-европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут. Година 12 часу середно-европейского = 12 годинї 36 мінут після годинника львівского.

6

Знана вôдъ многихъ лѣтъ ц. к. управ. рафінерія спіритусу, заосмотрена найлѣпшими приладами ректифікаційными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікерôвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникôвъ у Львовѣ

Яковъ Шпрехеръ и С-ка

поручае старй польскй сильнй горѣвки, дуже добрй розолісы, лікеры, румы правдивй зъ Ямайки, якъ такожь найлѣпшои якости горѣвй специялы якъ: Народôвка, Dziennik, Szczutek, Карпатôвка, „Дябелъ“, Помаранчева не солоджена, Ратафія, Деренôвка и т. и. горѣвки упривилеванй и одиноко правдивй если зъ нашои фабрики спровадженй.

Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарѣвъ, до побираня алькоголю абсолют. и найчастѣйшого спіритусу, до цѣлей лѣчничихъ вôльного вôдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спіритусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровлю не шкôдливый, бо не выроблюваный зъ ессенція оцтовои.

Складъ для мѣста Львова, ул. Коперника ч. 9 и въ головнôмъ складѣ водъ мінеральныхъ І. Йоллеса, улица Кароля Людвика ч. 29.

491 247 – 104

МУЖЕСКУ

Безсильнôсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданихъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.

Польске выданье: 1 зр.

Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескй силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылае ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцôвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

64—36 344

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши вôдъ дня 12 лютого 1889 выдае

АСИҐНАТЫ КАСОВІ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ

4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячй ся въ обѣгу 5% **асигнаты касовй** зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ будуть **опроцентованй по 4½% вôдъ 15 мая 1889.**

2218

Передрукъ не буде плаченый.

Дирекція.

Зоольоґія

на низші кляси шкіл середних.

Написав Іван Верхратский. Ціна 1 зр. 30 кр. а. в.

Д-ра Осипа Ростафиньского

Ботаніка шкільна

на кляси низші.

На язик руский переложив Іван Верхратский. Ціна 70 кр. а. в.

Обѣ тотй книжки можь дôстати въ книгарни Ставропигійской або у самого автора. Замовляючимъ у автора що-найменше пять примѣрникôвъ Зоольоґіи або десять примѣрникôвъ Ботаніки высылае ся жаданй книжки въ протязѣ двохъ днѣвъ. Порто оплачуе авторъ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець Иванъ Белей. Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичъ. Папѣръ въ фабр. Черлянськои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 164. Львôвъ, Второкъ 23 липня (4 серпня) 1896 Рôчникъ XVII.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	3 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовои або єи мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесеня приватнѣ числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

Гадки про вѣче католицке у Львовѣ.

[Статья надôслана.]

III.

[Участь Русинôвъ. — Чому названо вѣче польске руско-польскимъ? — Хто зъ помѣжъ Русинôвъ явивъ ся на тôмъ вѣчу? — Пописы двохъ заприязненыхъ фамилій.]

„Ту въ тôмъ роцѣ — каже вôдозва — маємо святити 300 лѣтнѣ роковины великого историчного факту Уніи, памятного по всѣ вѣки въ исторіи цѣлои церкве, въ исторіи Руси и Польщи.“

Чтателѣ „Дѣла“ ще добре тямлять тѣ горячѣ „Polendebaten“ у Вѣдни. Хочь зелѣзна рука выйшла на зверхъ оборонно, то все-жь таки ширшій свѣтъ довѣдавъ ся, що се „polnische Wirthschaft“ та згода Поляковъ зъ Русинами. Братямъ-rodakam у Вѣдни, що ажь чотири теки міністеріяльнѣ мають въ своихъ рукахъ, почала ся земля зъ-пôдъ нôгъ усувати. Ихъ начальникъ Бадені длятого ставъ президентомъ міністрôвъ, що вважано єго за чоловѣка, котрый не лише потрафивъ добре адмініструвати, але помиривъ Русинôвъ зъ Поляками.

Якъ звѣстно, у Вѣдни теперь є три народы, що бажають въ свои руки захопити власть: Нѣмцѣ, Поляки и Чехи. Де двохъ бє ся, тамъ третій користає, тожь и Поляки користають зъ борбы, яка веде ся мѣжь Нѣмцями а Чехами. На тôмъ становиску потрафлять они досыть выгôдно сидѣти, бо-жь интересы ихъ зъ нѣмецкими и ческими рѣдко зъ собою спотыкають ся и йдуть въ розрѣзъ. Они потребують лише разъ одныхъ, то знову другихъ гласкати, а всьо вже буде добре. Однакъ Поляки захопивши власть въ свои руки, не вдоволяють ся вже ролею розъємникôвъ, але бажають накинути свою волю другимъ. И тутъ натрафляють на опôръ, котрый небавомъ грозить перейти въ поважну небезпечнôсть.

Щобы отже на хвилю затерти слѣды дебатъ въ вѣденьскôмъ парляментѣ и показати Нѣмцямъ та Чехамъ, якъ Поляки згôдно живуть зъ другою народностію, зъ котрою спôльно замешкують Галичину, задумали аранжеры вѣча устроити польско-руске вѣче. Претекстъ до сего дали 300-лѣтнѣ роковины уніи. Розумѣє ся, що вѣче се повинно показати згоду Русинôвъ зъ Поляками. Доконати сего легко, бо-жь мѣжь Русинами мають они „вѣрныхъ рабôвъ“, що на кождый зазывъ готовѣ въ огонь скочити. Навѣть не ходило имъ о се, щобы богато Русинôвъ взяло участь, лише — щобы взяли участь. Часописи нѣмецкѣ не зможуть провѣрати кôлько Русинôвъ взяло участь, тому и представлять всьо за польскими часописями такъ, якъ они сего бажають.

Аранжеры мабуть надумували ся, чи надати вѣчу лише польскій характеръ, чи польско-рускій. Вкôнци згодили ся на послѣдне, арґументуючи, що резолюціи ухваленѣ на вѣчу останутъ лише на папери, а польско-рускій характеръ вѣча дасть нагоду „правлячимъ сферамъ“ показати на фактѣ, якъ то дружно живуть Поляки зъ Русинами, коли на вѣчу явить ся кôлькохъ „Paraderuthenen“. Що мы въ тôмъ не помыляємо ся, утверджує се высказъ арх. Исаковича, пригадуючій дотеперѣшну безхосенность и безплôдность резолюцій краковскихъ. Коли имъ се удасть ся, тодѣ представлять они, що жалѣ посла Романчука на польске правительство въ Галичинѣ, се лише пôдла инсинуація зô стороны анархістôвъ та „burzycieli ладу суспôльного“, котрѣ напосѣли ся все зруйнувати, а великаньска бôльшôсть народу руского живе въ згодѣ зъ Поляками.

Якъ загадали, такъ зробили. До участи зголосили ся „новокурсники“. Крôмъ нихъ втягнено и кардинала. За кардиналомъ пôшли консисторіи. Але духовеньство руске въ превеликôй бôльшости вôдсувуло ся. Хто зъ-помѣжь него бувъ змушеный явити ся на вѣчу, той мовчавъ та дививъ ся на комедію, яку грано передъ нимъ.

Загаломъ взявши, було се властиво польске вѣче, на котре запрошено Русинôвъ. Обставину сю пôднѣсъ навѣть „Душпастирь“. Черезъ те и мôгъ оденъ зъ участникôвъ вѣча, — якъ пише „Правда“ — „вынести зъ вѣча пригноблюючє враженє и пересвѣдченє, якъ мы Русины низько ще стоимо що-до интеліґенціи знаня, образованя“. Тажь на вѣчу крôмъ п. Барвѣньского et comp. нѣкого иншого не було. Мы-жь можемо референтови зъ „Правди“ совѣстно сказати: Коли ходить о се, щобы сконстатувати, де бôльше знаня, чи у польскои чи рускои интеліґенціи, тодѣ треба, щобы по обохъ бокахъ явило ся рôвне число людей. А що Русины на руско-польскôмъ вѣчу 1—2%, а чинну участь брало лишь кôлька особъ зъ новокурснои фракціи, то прирôвнаня нема що ставляти, або се прирôвнанє мусить выпасти на шкоду Русинôвъ. Впрочôмъ ухваленѣ резолюціи не вказують на таку велику ученôсть референтôвъ, якѣ давно вже деинде вôдспѣвано, та котрѣ можуть дивувати лишь тыхъ, що вперве ихъ чують.

Намъ одного годѣ вырозумѣти, а именно: чому, коли ходило щобы звеличати роковины уніи, не взяли ся Русины за урядженє вѣча, на котре запросили бы Поляковъ, а чому стало ся на вôдворотъ? Може на се потрафлять вôдповѣсти новокурсники.

Що мы правду написали, що крôмъ горстки новокурсникôвъ, консисторій та деякихъ деканôвъ зъ провінціи нѣкого бôльше зъ-помѣжь Русинôвъ не було, свѣдчать и нарады по секціяхъ. Бесѣдникôвъ доставили двѣ заприязненѣ фамиліи, а то Барвѣньскихъ и Вахнянинôвъ. Въ дискусіи надъ резолюціями поставлеными о. Волосяньскимъ договорились члены згаданыхъ фамилій до такихъ рѣчей, що ажь клерикали мусѣли ихъ мітиґувати. Навѣть голова секціи мусѣвъ взывати ихъ до порядку а справоздавецъ „Gaz. Nar.“, подаючи хôдъ дискусіи, не мôгъ вздержати ся безъ доданя своихъ замѣтокъ. Участь въ сѣй дискусіи уважають мабуть пп. Барвѣньскій и Вахнянинъ за великій подвигъ, а чи се було дѣйстно такъ, покаже ся въ дальшôй розвѣдцѣ.

IV.

[Чому Русины мусѣли вôдсувати ся вôдъ участи. Реальный хосенъ вѣча для політикôвъ новокурсныхъ.]

Пôдъ конецъ статьѣ остає намъ звести разомъ нашѣ выслѣды. Цѣлею вѣча, мало бути вынайденє способôвъ зарадити пересиленю суспôльному. Пересиленє суспôльне, якъ то мы въ горѣ выказали, се нѣчо инше, якъ борба еманципаційна мужикôвъ польскихъ и рускихъ. Здаєсь, що и сумнѣву не може бути, що Русины, нарôдъ на скрôзь демократичный, мусять станути въ сѣй борбѣ по сторонѣ мужика. Наша будучнôсть прецѣнь зависить власне вôдъ того, хто зъ тои борбы выйде побѣдоносно. Єсли мужикъ, то и наша выграна, єсли противно, тодѣ у всхôдной Галичинѣ жде насъ вынародовленє. И чи-жь чоловѣкъ неслѣпый може приложити до сего руку? Чи-жь нашѣ интересы однѣ зъ интересами Баденихъ, Сапѣгôвъ, Тарновскихъ и т. д.? Чи тѣ люде не суть якъ разъ сею скалою, о котру розбивають ся нашѣ змаганя до осягненя власти у всхôдной Галичинѣ? А дальше чи можна собѣ подумати, щобы певна кляса суспôльности, що має въ своихъ рукахъ власть політичну и економічну схотѣла єи добровôльно другимъ вôдступити?

Тожь якъ могли Русины ити помагати своимъ противникамъ політичнымъ и економічнымъ себе нищити? — Се потрафлять зробити лише тѣ люде, що бачать не дальше свого носа.

Идѣмъ дальше. У Вѣдни розпинає ся посолъ Романчукъ и доказує фактами (котрыхъ негоднѣ були заперечити и новокурсники), що въ Галичинѣ поступавъ собѣ нинѣшный премієръ самовластно та що пôдъ теперѣшну хвилю въ Галичинѣ неодно розминає ся зъ засадами етики и законôвъ, — выказує наглядно, а тутъ наразъ уряджує ся вѣче польско-руске, де Русины обнимають Поляковъ. Що-жь се було бы?

Що до згоды руско-польскои ще дуже далеко, се признають деколи и новокурсники. Бо чи може бути инакше. Поляки у всхôдной Галичинѣ се паны маґнаты або урядники. Се нашѣ клясы поѣдаючѣ. Русины же робôтники, пролетарѣ, хочь не теоретичнѣ. Єсли бы мала бути згода, тодѣ сѣ паны мусѣли бы єи оплатити. Чи-жь се можливе безъ борбы? Хиба що нѣ.

Коли отже Поляки (кліка шляхотскихъ верховодôвъ) бажають такъ дуже, щобы на зверхъ выглядало, немовь въ Галичинѣ Русины зъ Поляками мирно живуть, а не стараютъ ся при тôмъ заспокоити навѣть дрôбныхъ бажань Русинôвъ, се знакъ, що они бажають насъ взвычаити до ярма, въ яке насъ убрали, щобы опôсля ще дужше насъ стиснути. Имъ ходить о Вѣдень, бо Вѣдня они ще на разѣ боять ся, але коли становиско ихъ у Вѣдни поправить ся, тогдѣ побачить п. Барвѣньскій, яку дôстане вôдправу.

Се якъ разъ тѣ причины, за-для якихъ цѣла руска суспôльнôсть вôдтягнула ся вôдъ вѣча.

Чи може пп. Барвѣньскій et comp. бояли ся такъ дуже, щобы не ухвалено резолюцій въ секціи правовôй и тому взяли въ нѣй живѣйшу участь? Резолюціи сѣ, хочь бы ихъ сто разôвъ ухвалено, не зможуть захитати такими нашими институціями, котрѣ выйшли зъ ініціятивы цѣлои рускои суспôльности и удержують ся єи пôдмогою. Чи можна пошкодити „Просвѣтѣ“ резолюціями вѣча? Або чи пробы въ заснованємъ часописей выказали успѣхъ? Чи „Народна Часопись“ або „Буковина“, удержуванѣ фондами правительственными и рептільными, змогли повалити „Дѣло“? А выданя „кацапскѣ“ намъ не страшнѣ, мы потрафимо ихъ усунути безъ помочи Поляковъ и резолюцій вѣча католицкого. Также кидане громами на священикôвъ зъ вôдмѣнными пересвѣдченями політично-національными лишь осмѣшило пп. Барвѣньского et comp. навѣть въ очахъ Поляковъ, а користи певно не принесе.

Впрочôмъ по скôнченю вѣча мабуть мусѣли собѣ сказати самѣ участники, що „зъ великои хмары малый дощь“. Реальный здобутокъ того вѣча буде хиба въ авансѣ членôвъ заприязненыхъ фамилій и ихъ поклонникôвъ, та се и все. Чи се выстане имъ, на се годѣ намъ вôдповѣсти?

Дописи „Дѣла“

Зъ Самбора.

[Чи се знову ucisk Polaków.]

Задержавшись въ переѣздѣ на кôлька днѣвъ въ моѣмъ родинномъ мѣстѣ Самборѣ, довѣдавъ ся я вôдъ знакомыхъ про фактъ, якихъ въ нашôмъ краю чимало напотыкаєсь, а котрѣ свѣдчать про невôдрадне наше положенє на кождôмъ майже поли, завдяки истнуючôй системѣ въ краю, въ котрôмъ то другôй половинѣ мешканцѣвъ має жити ся мовь въ раю.

Въ Самборѣ, де засновано учительску семинарію зъ характеромъ утраквістичнымъ, єсть 8-клясова школа женьска, а въ нѣй нема нѣ одной учительки Русинки. Въ тôй школѣ навѣть языка руского, котрого повинна учити учителька Русинка — бо-жь маємо прецѣ наглядні примѣры по ґімназіяхъ рускихъ, де языка польского учать професоры Поляки родомъ — учать учительки Польки. И якъ тутъ може поступати наука на передъ, де мовы учать люде, котрѣ єи неумѣють, а дука єи вже зовѣмъ не розумѣють.

Але може сказавъ бы дехто, що нема учительокъ Русинокъ. Се неправда. Знаємо дуже добре, що рôкъ-рôчно выходить зъ женьскихъ семинарій у Львовѣ и въ Перемышли значне число учительокъ Русинокъ зъ знаменитымъ успѣхомъ, бо отъ хочь бы и сего року, кôлько ихъ вышло зъ семинаріи львôвскои. Але що-жь? Чи хочь одна зъ нихъ дôстане посаду въ якôмъ бôльшôмъ мѣстѣ!? Де тамъ. Подôбно якъ урядникôвъ Русинôвъ кидаєсь на Мазуры, а говорить ся, що мало єсть Русинôвъ по урядахъ у всхôдной Галичинѣ, такъ и тутъ всѣхъ учительокъ Русинокъ, хочь бы они и якъ славно зложили свои испыты, кидають на села далеко вôдъ мѣстъ, а менче вôдповѣдныхъ, а навѣть зовсѣмъ невôдповѣдныхъ учительокъ Полькокъ дають до мѣстъ, абы лише скрѣпляти свою позицію. Не було бы того всего, коли бы тутъ грала ролю справедливôсть, загальна потреба и увзглядненє нашихъ правъ. Але тутъ дѣєсь що иншого; тутъ верховодить протекція и высшѣ цѣли політично-національнѣ.

Зъ того выходить таке, що коли прийдесь провадити дѣвчата Русинки въ недѣлѣ и свята до церкви на службу Божу, то учительки Польки спорять мѣжь собою и усувають ся вôдъ того обовязку, щобъ провадити дѣвчата до церкви. Длятого лучаєсь часто, що тутешный катихитъ о. Р., видячи се, самъ бере дѣти и провадить до Божого дому. И чи-жь таке поступованє не вплывае зле на молодѣжь? И що на то скаже кр. рада школьна? А чи було бы се все, коли бы хочь кôлька Русинокъ учительокъ було въ цѣлôмъ закладѣ школьнôмъ? Тогдѣ бы и наука ишла скоршимъ крокомъ и не було бы сварнѣ мѣжь учительками на пунктѣ шовіністично-патріотичнôмъ. Або знову що сказати на се: Въ однôй клясѣ (була се II. кл.) запытала одна учителька ученицю Русинку, чи случайно не говорить она дома по руски, а коли та ученица се потвердила, сказала до нен остро учителька: „Bardzo źle, trzeba mówić w domu po polsku, ażeby język był czysty i poprawny“.

И то всьо дѣєсь у насъ, де майже на кождôмъ кроцѣ крачать про ucisk Polaków. Чи довго намъ прийдесь такѣ кривды зносити, не знати. Але поки що, належало бы компетентнымъ сферамъ вглянути близше въ тоту справу и змѣнити дотеперѣшну систему въ школьництвѣ.

Свой.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Архикнязь Отто, котрый по волѣ цѣсаря занявъ на дворѣ цѣсарскôмъ таке становиско, яке мавъ єго старшій братъ, якъ звѣстно, недужій теперь архикнязь Фердинандъ, принимавъ минувшои пятницѣ на авдієнціи міністра справъ заграничныхъ ґр. Ґолуховского, а въ суботу ставали передъ нимъ въ міністерствѣ войны всѣ урядники того-жь міністерства и маринарки военнои.

Царска пара забавила въ Нижнôмъ Новгородѣ до 1 с. м., а 2 вернула до Петергофу. Черезъ весь часъ свого побуту въ Новгородѣ звиджували царь зъ царицею дуже докладно выставу. Дня 1 с. м. вôдбувъ ся великій равтъ купецтва.

Король Швеціи и Норвеґіи Оскаръ II. объѣздивъ мѣста Норвеґіи и покôнчивъ свою подорожь дня 2 с. м. Вôдъ р. 1814 получила ся Норвеґія зъ Швеціею персональною уніею, задержавши свою конституцію и повну самостôйнôсть. Але въ послѣдныхъ рокахъ проявила ся тамъ такъ сильна аґітація противъ уніи, що навѣть голосно высказувано бажанє, позбути ся короля и замѣнити ся въ републику. Отже король постановивъ звидѣти край и особисто переконати ся о настрою населеня. Всюды зближавъ ся до народу, промавлявъ до него щиро, сердечно, а объѣздка тота певно не лишить ся безъ наслѣдкôвъ, користныхъ для обохъ сполученыхъ державъ.

Розрухи въ Ціриху були далеко поважнѣйшѣ, нѣжь зразу можна було думати. Безпосереднымъ товчкомъ до розрухôвъ було, якъ звѣстно, що въ ночи зъ суботы на недѣлю (дня 26 липня) двохъ Италійцѣвъ закололо одного молодого Альзатця. Сталось оно зъ такои нагоды, що ватага Италійцѣвъ жадала отвореня одной вже замкненои гостинницѣ, а той Альзатецъ стававъ въ оборонѣ властителя гостинницѣ. Зъ того пôшли вôдтакъ такѣ розрухи, що до вторника розбивано домы, де мешкали Италійцѣ, склепы и гостинницѣ италійскѣ, нищено все въ серединѣ, Италійцѣвъ выкидано вôкнами. Такимъ способомъ знищено около 15 домôвъ. Але властивою причиною є ненависть до италійскихъ робôтникôвъ, котрыхъ число въ Швайцаріи доходить до 40.000, а въ самôмъ Ціриху выносить надъ 16.000. Швайцарскѣ и нѣмецкѣ робôтники, побоюючись ихъ конкуренціи, завзывали ихъ неразъ, щобы приступали до товариства робôтничого; але ледво

400 италійскихъ робôтникôвъ послухало того зазыву. До того ще Италійцѣ не хотѣли оминати бойкотованыхъ шинкôвъ. А въ добавокъ всего люблять часто зрывати ся до ножа. При такôмъ станѣ рѣчи и при загальнôй ненависти до Италійцѣвъ досыть було якои небудь приключки, щобы склала ся бѣда.

Италійскій консуль въ Цириху переславъ своему міністрови справъ заграничныхъ справозданє, въ котрôмъ каже, що розрухи въ Цириху, звернені противъ Италійцѣвъ, вже вôдъ давна лагодили ся нѣмецкими соціяльными демократами, котрі такимъ чиномъ хотѣли пôмстити ся на италійскихъ робôтникахъ за те, що не хотѣли слухати ихъ аґітацій та наукъ. Нѣмецкі соціяльні демократы вже вôдъ кôлькохъ мѣсяцѣвъ всѣлякими способами огидили италійскихъ робôтникôвъ, переслѣдували ихъ и пôдбурювали противъ нихъ мѣсцеве населенє. Зъ того приходило часто до сварнѣ и бôйки, а письма соціялістичні завсѣгды описували кожду таку пригоду такъ, мовь бы то Италійцѣ выкликували тї бôйки. Тымъ приходили до чимъ разъ бôльшого завзятя, ажь скôнчило ся звѣстными розрухами.

——

Зъ Креты нема новыхъ вѣстій. Нѣмецкі дневники дуже злоблять ся на Анґлію за те, що проявила ся въ анґлійскихъ дневникахъ рѣшуча неохота Анґліи до бльокады Креты, доси врештѣ ще не постановленои. Köln. Ztg. зазначує те прикре враженє, яке выкликала дотычна заява анґлійскихъ дневникôвъ, та добачує въ тôмъ укрытый намѣръ Анґліи, щобы утворити кретеньске князѣвство пôдъ анґлійскимъ протекторатомъ та вôдвернути увагу державъ, а особливо Россіи, вôдъ подѣй на далекôмъ всходѣ.

——

Зъ нагоды царскои коронаціи пуставъ Менелікъ 50 италійскихъ полонникôвъ на волю и вôддавъ ихъ Леонтьеву, щобы ихъ вôдвѣвъ до Джібутôвъ и тамъ пуставъ. Отже теперъ доносять до Риму зъ Масавы про пригоды тыхъ вызволеныхъ полонникôвъ. Всѣ они оповѣдають, що въ таборѣ Менеліка добре зъ ними обходили ся. На 12 етапôвъ передъ Джібутами стрѣли ся зъ папскимъ посломъ Макаріємъ; вôнъ давъ кождому зъ нихъ по два таляры и удѣливъ имъ папского благословеньства. Въ Джібутахъ принявъ ихъ вôдъ Леонтьева италійскій майоръ Нерацібі и французкі власти. При спôльнôмъ обѣдѣ дякувавъ одинъ зъ вызволеныхъ Леонтьеву за все добро. Сей знову хваливъ карнôсть и вытревалôсть въ маршу вôдданыхъ ему жовнѣрôвъ та закôнчивъ окликомъ въ честь Италіи. — Папа высказавъ передъ однымъ дневникаремъ свою журбу, що не має нѣякои вѣсти вôдъ Макарія, та не припускає, щобы Менелікъ мавъ жадати окупу; коли-жь бы такъ мало выпасти, то тогдѣ выдасть вôдозву до Италіи зъ зазывомъ до складокъ.

——

На полудне вôдъ Кубы лежить малый островець Піносъ, вôдкрытый Колюмбомъ въ р. 1494. Тамъ перенесла ся теперь ворохобня. На островѣ є всего 2000 людности. Вôдъ коли на Кубѣ триває ворохобня, испаньске правительство высылало на Піносъ всѣхъ пôдозрѣлыхъ. Мѣжь тыми заслаными повстала теперь ворохобня, а до неи прилучило ся ще 300 мешканцѣвъ острова.

НОВИНКИ.

— **Зъ Ґусятинщины пишуть намъ**: Отсе дôйшла до насъ весела новина: въ половинѣ сего мѣсяця буде Гусятинщина гостити рѣдкихъ гостей, дружину руского театру. Хто тямить рôкъ 1890. въ котрôмъ нашѣ артисты такъ славно пописували ся въ Гусятинѣ, той певно зъ одушевленємъ повитає гадку управы театру, розвеселити нашѣ середъ спеки потомленѣ умы. Русины гусятиньскѣ и доокопичнѣ певно не дадуть привстыдати себе Чортковщинѣ, но завяжуть комітетъ для спомаганя нашои сцены и являть ся на кождôмъ представленю. Вôдзываємось отсимъ до патріотичного нашого духовеньства, щобы дало примѣръ всѣмъ инщимъ, а найпаче до гарного полу, щобы напирати на своихъ батькôвъ кождого вôторка, четверга суботы и недѣлѣ поѣхати до театру. За шѣсть лѣтъ придбавъ нашъ театръ много штукъ питомыхъ, що не повстыдалисы бы станути у рядѣ зъ найлучшими творами, выставлюваными на столичныхъ сценахъ. Зъ-помѣжь нихъ згадаємо тутъ: Украдене щастє, Учитель, Мужичка, Не ходи Грицю та на вечерницѣ, и т. п., або зъ чужихъ: Сѣльске парубоцтво (Cavalleria rusticana), Пташникъ зъ Тиролю, Заламенскій вôйтъ и т. д. Сѣ всѣ новѣ штуки, а передовсѣмъ слава ихъ авторôвъ приманюють до себе, тожь не сумнѣваємось, що якъ Русины такъ и Поляки схотять нашъ театръ въ теперѣшному его станѣ близше пôзнати та будуть громадно являти ся на кожду выставу. *О.*

— **Зъ Збаражчины пишуть намъ**: Хочемо вамъ розповѣсти про одну справу, котра до живого обурила селянъ въ повѣтѣ збаражскôмъ. Въ день св. Ивана (6 липня) мавъ на вôдпустѣ въ Лубянкахъ славно звѣстный о. Курдыдыкъ проповѣдь противъ радикалѣвъ. Воно взагалѣ зле, якъ священики ховаючи ся за проповѣдницю, зъ вôдтамъ воюють противъ радикалôвъ, але такого скандалу, якого допустивъ ся о. Курдыдыкъ, вѣдай ще не було. Дуже кепску прислугу зробивъ вôнъ всѣмъ священикамъ. О. Курдыдыкъ наговоривъ въ своѣй проповѣди такого, въ що и мала дитина не повѣрить, якъ пр. що радикалы кажуть забивати малѣ дѣти, коли вродять ся калѣками, або що радикалы хотять, щобы паробокъ зъ дѣвкою, заки поберуть ся, побули самѣ зъ собою нагѣ. Тôлько що о. проповѣдникъ сѣ все досаднѣйше представивъ. Теперь страшне розъяренє межи народомъ, и то не тôлько на Курдыдыка, але й на всѣхъ священикôвъ взагалѣ. Не можемо тутъ наводити того, що теперь на священикôвъ выговорюють. Дивно тôлько, що прочі священики мовчки годять ся на таке поступованє о. Курдыдыка, котре зовсѣмъ не причиняє ся до пôддержаня поваги священикôвъ, але противно ей пôдкопує. О. Курдыдыкъ посунувъ ся навѣть до того, що ганьбивъ людей и наводивъ ихъ имена. Може бы Всесв. консисторія вглянула въ сю справу, бо она може дуже сумно скôнчити ся. — *Саф.*

— **Пользованє на людей.** Занимаюча розправа карна — пише Głos Podolski — вôдбула ся передъ тернопôльскимъ судомъ присяжныхъ; она вôдслонила одну зъ тыхъ чертъ здичѣлости, якѣ можна бачити у нашихъ дозорцѣвъ лѣсовыхъ и побережникôвъ двôрскихъ. Обжалованый Челядка, побережникъ въ селѣ Папѣрнѣ, такъ горячо сповнювавъ свою службу, що стрѣляти до злодѣя лѣсового, або до кого не будь придыбаного въ ревѣрѣ лѣснôмъ, приходило ему такъ легко якъ до заяця. Передъ кôлькома тыждями засуджено его на два мѣсяцѣ вязницѣ за пострѣленє грубымъ шротомъ одного чоловѣка, а въ понедѣлокъ ставъ передъ судомъ присяжныхъ знову за те, що шевцеви Сороцѣ всадивъ въ ногу кôлька мовь горохъ грубыхъ кульокъ шротовыхъ, котрыхъ навѣть лѣкарѣ не могли добути, такъ що Сорока вже на все буде кривати на ногу. Цѣкаве було и то, що одинъ свѣдокъ также належавъ до лѣсной звѣрины Челядки, бо въ кôлька днѣвъ пôзнѣйше до него стрѣлявъ, але его не поцѣливъ. За то пользованє засуджено Челядку на 4 мѣсяцѣ вязницѣ.

— **Сплачуванє ратами каръ грошевыхъ.** Міністерство справъ внутрѣшныхъ зъ причины спеціяльного случаю, де засудженый на кару грошеву домагавъ ся позволеня сплачувати ей ратами, орекло, що поданя того рода мають бути властію, до котрои були внесенѣ, вôдкидуванѣ безъ вôдклику до властей высшихъ.

— **Що то значить бюрократія?** Въ депозитѣ окружного суду въ Самборѣ зложено въ 1855 р. певну квоту грошей титуломъ индемнізаціи въ корысть наслѣдникôвъ властителя дôбръ Мохнате и др. Наслѣдники выбрали въ своѣмъ часѣ свои пайки, а остало ся ще въ депозитѣ $^3/_4$ крейцаря, о выдачу котрого они не упоминали ся, тожь судъ его задержавъ. Для тыхъ $^3/_4$ крейцаря веде ся вже довше якъ 40 лѣтъ осôбна маса, рахунки и вывазы, зъ тою лише змѣною, що сума тая черезъ ошибку выросла на 1 кр. Сего року приступивъ судъ до упорядкованя старыхъ депозитôвъ, и щобы дôйти исторіи того крейцаря мусѣвъ урядникъ IX ранґи студіювати черезъ цѣлый день стосы актôвъ и написати $1^1/_2$ аркуша реферату. Однакъ на тôмъ ще не конець. Для того крейцаря буде оповѣщеный въ ґазетѣ урядовôй едиктъ, а для незнаныхъ нинѣ наслѣдникôвъ претендентôвъ до того крейцаря буде назначеный куратор для обороны ихъ правъ.

— **Бурѣ зъ градами.** Страшный градъ навѣстивъ 25. липня по полудни околицю Радимна. Градъ величины курячого яйця, нанѣсъ велику шкоду и знищивъ майже цѣлкомъ засѣвы. — Д. 25. липня въ околици Новосѣлець Вôйтковои и Грондзьовы падавъ другий разъ градъ и выпали воды. Въ Новосѣлцяхъ обôрвала ся хмара а рѣчка Сенковець вôзôрвала такъ, якъ не памятають того и найстаршѣ люде. Шкоды дуже великѣ.

— **Огнѣ.** Въ Конѣгахъ пôдъ Бурштиномъ выбухъ въ само полудне огонь, а бувъ такъ сильный, що поломѣнь була видна въ Бурштинѣ, вôддаленôмъ на одну милю. — Въ Бродахъ 30. липня згорѣло 8 домôвъ зъ будынками. — Въ селѣ Глинику (п. ропчицкого), пôдпаливъ Ив. Коханекъ, зарôбникъ, жонатый, батько однои дитины, хату своихъ родичѣвъ, зъ мести за то, що отець хотѣвъ его выдѣдичати въ корысть молодшои сестры.

— **Панорамою Голготы** зацѣкавили ся ширшѣ круги, бо крôмъ цивільныхъ осôбъ также и войсковѣ вôдъ кôлькохъ днѣвъ звиджують Голготу. Оногды було на панорамѣ до тоиста кôльнадесять войсковыхъ, мѣжь ними 110 офіцирôвъ. Въ недѣлю звидѣло панораму 1630 осôбъ, а вôдъ отвореня ей 12.465.

— **Пята курія у Львовѣ.** Пôсля тымчасового обчисленя маґістрату львôвского число осôбъ, управненыхъ до голосованя въ пятôй куріи выборчôй въ мѣста Львова и судовыхъ округôвъ Львôвъ-Щирець-Виники, вынесе близько 50.000. Зъ того припадає 28.000 на Львôвъ, а 22.000 на округи судовѣ. На робôтникôвъ припаде около 8.000 голосôвъ. Ліста выборча має бути скôнчена до 10 с. м. Выборы будуть вôдбувати ся въ 10 домахъ, а въ кождôмъ зъ нихъ голосы будуть вôдбирати ся въ чотирохъ а навѣть пятьохъ саляхъ. Льокалями выборчими крôмъ маґістрату будуть всѣ школы мѣскѣ. Крôмъ сего провізоричного спису выборцѣвъ задумує львôвскій маґістратъ перевести ще однодневу конскрипцію населеня, щобы мати точный выказъ управненыхъ до голосованя.

— **Уніформъ урядникôвъ зелѣзничихъ** пôсля реформы, яку заводить міністерство зелѣзниць, має бути подôбный до уніформу урядникôвъ міністерства торговлѣ (почтовыхъ), с. е. ковнѣры и выпустки на мундурѣ и плащи мають бути краски помаранчово-жовтои. Для вôдрôзненя будуть до уніформôвъ урядникôвъ зелѣзничихъ доданѣ такъ зв. „крылатѣ колеса“.

— **Лисы въ горахъ буковиньскихъ** коло Путилова розмножили ся въ такôмъ числѣ, що селяне не можуть удержати анѣ однои курки. Въ полонинахъ нападають лисы на цѣлѣ стада овець. На толоцѣ въ Маринчахъ дѣвчина Марія Вадилюкъ мусѣла звести борбу зъ лисомъ, заки змогла вырвати зъ его зубôвъ вôвцю, котру треба було вôдтакъ дорѣзати. Лисы стали ся справдѣшною язвою для населеня, а Прусакъ що вынаймивъ пользованє, не умѣє ихъ вынищити. Коли мужикъ забє лиса, то выставляє себе на рôзнѣ неприємности: таганины до суду и т. п.

— **Турецка ґазета жѣноча.** Вѣдомо знана рѣчь, що въ гаремахъ турецкихъ читанє французкихъ романôвъ не належить до рѣдкостей, а зъ того выходить, що бездушный спосôбъ житя въ гаремахъ вже накучивъ ся турецкимъ женщинамъ. Числячи ся зъ сею потребою женщинъ, заложивъ літератъ турецкій Абдулъ Гасі Гамібей жѣночу часопись „Khama Cora Makhsons“ часопись выходить два разы на тыждень и має вже 3500 пренумераторôкъ; переважна часть статей є пера женщинъ.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Маршалокъ краєвый ґр. Ст. Бадені вернувъ зъ Вѣдня до Львова — Одинокій анархістъ львôвскій Давидъ Єґеръ, редакторъ Trybuna ludowego, утѣкъ до Льондину; вôнъ бувъ засудженый за обиду религіи на 5 мѣсячну вязницю. — Зъ даху каменицѣ на Софіѣвцѣ упавъ и забивъ ся вчера 25-лѣтный бляхаръ Шульманъ. — Міністерство скарбу задумало збôльшити оборотъ грошей одностиковыхъ; кождому вôльно буде вымѣняти довôльну скôлькôсть грошей на сотики.

Посмертні — ☩ — оповѣстки.

О. Омелянъ Чирняньскій, приходникъ въ Крампнѣ, дукляньского деканату, перемыскои епархіи, упоковъ ся 18 н. ст. липня въ 53-тôмъ роцѣ житя а 28-ôмъ священьства. В. п.

Вѣсти зъ Еп. перемыскои.

На конкурсъ зъ речинцемъ до 7 жовтня с. р. розписанѣ отсѣ парохіи: Быстриця, дек. старосамбôрского, Вяцковичѣ, дек. самбôрского, Гочѣвъ, дек. балигородского, Звертôвъ и Ременôвъ, дек. куликôвского, Дубецко, дек. бирчаньского, Монастирець, дек. горожаньского, Жапалôвъ, дек. олешицкого, Млыны, дек. яворôвского, Лосинець, дек. высочаньского, Кобыльниця руска, дек. любачѣвского, Сухорôвъ, дек. ярославского, Туринка, дек. жовкôвского и Тудорковичѣ, дек. варяжкого. — Презенту на Рихвальдъ, дек. бѣцкого, одержавъ о. Макс. Дуркотъ. — Кан. институованѣ оо.: Венгрировичь на Хиринку. дек. порохницкого; І. Мудрый на Бонарôвку, дек. коросняньского, Ант. Менциньскій на Новосѣлцѣ, дек. сянôцкого. — Завѣдательства одержали оо.: Вол. Чеховичь въ Ватятичахъ, дек. жовкôвского, Мир. Чирняньскій въ Крампнôй, дек. дукляньского, Мих. Кузьмакъ въ Крецовѣ, дек. лѣського. — До кан. институціи вôзванѣ оо.: І. Пастернакъ на Вацовичѣ, дек. дрогобицкого, Щаст. Раставецкій на Ступницю, дек. мокряньского. — Намѣстництво продовжило дотацію зъ релиґійного фонду для сотрудникôвъ: въ Буцовѣ на одинъ рôкъ а въ Войтковôй на часъ душпастирства тамошнього пароха. — Вôдпустку для поратованя здоровля одержали оо.: Левъ Селецкій зъ Поляны на 2 мѣсяцѣ, І. Гумецкій зъ Рѣчицѣ на 2 мѣсяцѣ, Петро Габлиньскій зъ Ветлина на 6 тыжднѣвъ а Гр. Грицина зъ Яворова на 4 тыжднѣ.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— Жертвы надосланѣ до товариства „Просвѣта“:

— **На будову руского театру:** о. І. Гургаль зъ Золочева за проданѣ купони 15 зр., Н. Ромахъ зъ Бурштина зô складки въ домѣ п. Корольчука 4 зр. 50 кр., д-ръ Стефанъ Федакъ зô Львова зô складки вôдъ Ив. Юркевича нотара въ Лѣску 9 зр. 2 кр., о. Ив. Дудиньскій зъ Отиневичь за купоны 7 зр. 99 кр., Книгарня Ставропигійска зô Львова зъ пушки 1 зр. 15 кр., Иванъ Вахнянинъ зô Стрыя зъ пушки Народнои Торговлѣ 4 зр. 20 кр., д-ръ Стеф. Федакъ зô Львова вôдъ. п. Раставецкого 10 зр., о. В. Кондрацкій зô Судовои Вишнѣ зô складки 4 зр., Філія Народнои Торговлѣ зъ Коломыѣ 6 зр. 30 кр., Евгеній Стрыйскій зô Львова 3 зр. 60 кр., Григорій Цеглиньскій зъ Перемышля зô складки на вечерку Шевченка 9 зр. 65 кр., Вол. Дутка правникъ зъ Рожнѣтова зô складки въ домѣ д-ра Озаркевича 6 зр. 50 кр., М. Карпиньскій зъ Явишовичь 50 кр., Дирекція тов. кредитового зъ Риманова 10 зр., о. Ив. Палагицкій зъ Постолôвки 1 зр., Л. Витвицкій зъ Долини за купоны 7 зр. 24 кр., В. Сабатъ зъ Тисьменичанъ зô складки 7 зр. 30 кр., И. Ясѣньскій зъ Радимна зô складки 5 зр. 70 кр., Філія Народнои Торговлѣ зъ Сянока зъ пушки 4 зр. 41 кр.

Телеґрамы „Дѣла“

Вѣдень 4. серпня. Державы мабуть постановили бльокаду Креты.

Медіолянъ 4. серпня. Дневникъ Sera потверджує вѣсть про заручины италійского наслѣдника престола зъ чорногорскою княжною Оленою и доносить, що царь, яко зверхникъ православнои церкви, позволивъ княжнôй перейти на католицтво.

НАДÔСЛАНЕ.

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „Коперникомъ“

перенесеный до нового льокалю при пл. Галицкôй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя зъ провінціи зворотно.

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.

4185

ПОШУКУЮ

учительки або учителя до двохъ дѣвчатъ. Зголошуватись пôдъ адресою: І. Домбчевскій парохъ въ Викторовѣ почта Галичь.

226 2—3

ВЫСЫЛАЮ

гарнѣ великѣ морелѣ по 5 кільо зъ оплатою порта по 2 зр. 20 кр. и 1 зр. 70 кр. Сал. Венкертъ зъ Залѣщикахъ.

223 2—2

Глядає ся

учительки до однои дѣвчины въ 5 тои клясы. Рефлектуючі зволять зголосити ся у о. І. Маркевича, пароха въ Юнашковѣ, п. Бурштинъ.

227 1—3

Пошукую учителя

для двохъ ученикôвъ зъ низшои ґімназіи, одного до 1-ои а другого до 3-ои клясы на цѣлый рôкъ. Въ тôй справѣ упрашаю зголосити ся пôдъ адресою: Николай Теодоровичъ гр.-к. парохъ Трибуховець, почта Городниця коло Гусятина.

222 2—3

Ново отворена

РОБÔТНЯ ПОВОЗÔВЪ

разомъ и лякирня повозôвъ та робôтъ будôвляныхъ поручає ся ласкавôй памяти Впов. Интересентôвъ. Приймає всякѣ роботы, що входять въ ей обсягъ.

ЮСИФЪ ПУКАСЪ

Робôтня повозôвъ и лякирня. Львôвъ, ул. Коперника 11.

Кухонки нафтовѣ недымлячѣ (пôдъ ґарантією) по зр. 1·80, 2·75, 3, 3·75 и высше. Машинки до робленя масла по зр. 4·50

поручає Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры).

ГАЛИЦКІЙ КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ

приймає вкладки на

КНИЖОЧКИ

и опроцентовує ихъ по

4½% на рôкъ.

2219

АТЕЛІЄ

дентистично-технічне

для вставлювання цѣлыхъ щокъ, поодинокихъ кусникôвъ и всякихъ направокъ

Амалїи Шеферовои

при ул. Вôрменьскôй ч. 3. [Дôмъ Народный].

219 2—0

МОРШИНЪ коло Стрыя.

Заведенє водолѣчниче, купелѣ солянковѣ, боровиновѣ, сонячнѣ и рѣчнѣ. — Електризованє, масажь, недуги нервôвъ, жолудка, кишокъ, горла, дышокъ, недуги жѣночі, ревматизмъ. Удержанє въ заведеню вôдъ 15 зр, зъ лѣченємъ вôдъ 22 зр тыжднево.

138 34-34 Д-ръ Тышковскій.

Зоольоґія

на низші кляси шкіл середних.

Написав Іван Верхратский. Ціна 1 зр. 30 кр. а. в.

Д-ра Осипа Ростафиньского

Ботаніка шкільна

на кляси низші.

На язик руский переложив Іван Верхратский. Ціна 70 кр. а. в.

Обі тоті книжки можь достати въ книгарни Старопигійскôй або у самого автора. Замовляючимъ у автора що-найменше пять примѣрникôвъ Зоольоґіи або десять примѣрникôвъ Ботаніки высылає ся жаданѣ книжки въ протязѣ двохъ днѣвъ. Порто оплачує авторъ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець Иванъ Белей. Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичъ. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 165. Львôвъ, Середа 24 липня (5 серпня) 1896 **Рôчникъ XVII.**

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — **у Вѣдни**: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ**: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрія:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	3 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямації неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовой або єи мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки *и иншѣ донесеня приватнѣ числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.*

Змѣна системы.

I.

П. Барвѣньскій взявъ собѣ за тематъ вступныхъ статей въ чотирохъ послѣднихъ числахъ свого орґану „Правды“ дуже важну и цѣкаву квестію — змѣну системы. Мотивомъ, якій спонукавъ п. Барвѣньского до обговореня сеи квестіи, було се, що „змѣна системы — то улюбленый коникъ, на якôмъ вôдъ якогось часу гарцює шефъ народовскои опозиціи п. Романчукъ“, — та що народовска опозиція голосить, мовь бы „змѣна системы була першимъ и найважнѣйшимъ постулятомъ, а безъ тои змѣны нѣякѣ здобутки не можуть насъ задоволити“.

Зъ тыхъ мотивôвъ уважавъ п. Барвѣньскій своимъ обовязкомъ розкрыти незрячимъ очи: выказати нестôйнôсть домаганя змѣны системы, захоронити опінію публичну передъ баламученемъ зô стороны опозиціи, вказати дорогу, по якôй Русинамъ поступати, — а вкôнци подати раду и вказати способъ, якимъ бы мѣжна ще наймовѣрнѣйше осягнути ту змѣну системы, коли вже такъ всѣ голосно про ню горлають. Зъ тои причины забравъ ся п. Барвѣньскій до написаня чотирохъ статей.

Що слово шефа реалістôвъ и новокурсной політики, п. Барвѣньского, важке а цѣнить ся бодай на вагу — фарбы друкарскои, а навѣть до певнои степени треба уважати єго немовь то проґрамою політичною реалістôвъ — на се вказує та обставина, що „Народна Часопись“ и „Буковина“ такъ поквапно поспѣшили ся зъ перепечатанемъ тыхъ статей, що не ждали навѣть закôнченя цѣлого циклю статей въ „Правдѣ“, лишь урывками, такъ якъ появлялись, ихъ подавали. [При тôмъ варта й се зазначити, що перепечатане статей „Правды“ не було дословне, бо н. пр. „Народна Часопись“ пропустила такій уступъ: „Рускій парохъ самбôрскій, о. Левъ Щавиньскій, завзятый москвофілъ, котрый мае симпатію у Полякôвъ, бо вмѣе имъ пôдъ ладъ ити, потвердивъ одно свѣдоцтво убожества по польски; — очевидно ks. Leon забувъ уже свое походжене руске“. Здавалось бы, що таке пропущене маловажна рѣчь, але пôсля нашои гадки она вельми характеристична, якъ се опôсля выкажемо.] Слово шефа п. Барвѣньского набирае ще бôльшои ваги и зъ того взгляду, що черезъ шѣсть лѣтъ, вôдъ коли п. Барвѣньскій приступивъ близше до центральнои кузнѣ політики, мôгъ набрати ся досвѣду въ практичнôй політицѣ та неодно перенюхати и теперь на славу свою а для добра Руси дѣлить ся тымъ зъ загаломъ. Варта се послухати и розважити, а й вôдъ себе сказати яке слово.

Хôдъ гадокъ въ статьяхъ п. Барвѣньского такій:

Змѣна системы — каже п. Барвѣньскій, высловивши просто — значить, щобы мы могли свобôдно розвивати въ австрійско-угорскôй монархіи руску народнôсть. Про се „дѣйстно“ була мова передъ почином новои еры пôдчасъ переговорôвъ зъ намѣстникомъ, и п. Романчукъ въ своѣй промовѣ соймовôй зъ 25 падолиста 1890 р. налягавъ „такожь“ на змѣну поступованя правительства супротивъ Русинôвъ, „чи тамъ на змѣну системы“. — Якъ бачимо, дефініція змѣны системы, котру поставивъ на вступѣ п. Барвѣньскій, доповнена незамѣтно коротенькимъ натякомъ на промову п. Романчука въ соймѣ, хочь въ тôмъ заходить велика рôзниця що до пониманя самои квестіи.

П. Барвѣньскій не застанавляе ся близше надъ самою квестією змѣны системы, такъ якъ она выходить зô стороны Русинôвъ, лишь радить послухати, що сказавъ тодѣ въ сѣй справѣ ґр. Бадені, очевидно — якъ додае — зъ порученя короны. Ґр. Бадені сказавъ на переговорахъ, що „урядъ австрійскій може пôдпирати тôлько такихъ Русинôвъ, котрѣ бажають розвивати руску народнôсть въ Австріи яко таку въ напрямѣ згôднôмъ зъ идеєю державною и рѣшучо отрясуть ся и вызволять ся вôдъ усего, що спиняе розвитокъ рускои народности на основѣ чисто-австрійскôй“. А знову въ соймѣ заявивъ ґр. Бадені, що „треба боротись ся зъ усѣми, що допускають ся въ тôмъ взглядѣ якихсь суперечностей або неясностій“.

Сѣ слова ґр. Баденього суть для п. Барвѣньского доґматомъ, на котрôмъ вôнъ опирае свои дальшѣ выводы и проґраму політичну, — додаючи хитренько, що нова ера мала вправдѣ перевести змѣну системы въ корысть Русинôвъ, але ся змѣна мала наступити ажь по „сповненю условій зô стороны Русинôвъ“, се значить, по тôмъ отрясеню себе зô всього того, що спиняе розвитокъ рускои народности. Бо-жь и самъ ґр. Бадені звертавъ на переговорахъ увагу Русинôвъ на трудности, якѣ стрѣчають намѣры правительства за для браку вырозумѣлости (шовінізму Полякôвъ) и радивъ бути терпеливыми.

Те условє правительства велить п. Барвѣньскій такъ розумѣти, що Русинамъ треба отрясти ся вôдъ москвофільства, котре „безнастанно спиняло и спиняе свобôдный розвитокъ рускои народности, котре збивало и збивае Русинôвъ на манôвцѣ, зводить ихъ на політичну блуканину и ставить въ суперечности зъ австрійскою идеєю державною“. И на доказъ сего дае п. Барв. короткій начеркъ историчный: Первѣсночки выплеканѣ Шашкевичемъ заморозивъ подувъ пôвнôчного духа Поґодиньскои кольоніи. Коли-жь въ 1860-тыхъ рокахъ проявила ся народна идея руска зъ бôльшою силою, появивъ ся маніфестъ „Слова“. Вправдѣ теперь вже не повело ся москвофіламъ здержати струѣ народнои идеѣ, але все таки москвофільство лягло „гнилою колодою“ въ дорозѣ розвитку рускои народности. По маніфестѣ „Слова“ міністеръ Байстъ сказавъ: „Мають Русины бути Москалями, то нехай станутъ Поляками!“ А по процесѣ Грабаровои ще гôрше змѣнила ся система правительства супротивъ Русинôвъ. Та система зъ бôльшою енерґією проявила ся „навѣть“ въ першôмъ роцѣ намѣстникованя ґр. Баденього, ревізіями и арештованями, але „очевидно причинъ сеи системы — каже п. Барв. — треба глядѣти въ неяснôмъ поступованю Русинôвъ“.

Такъ отже въ почином новои еры обѣ стороны, правительство и Русины, знали що мають робити: нищити москвофільство, а крôмъ того правительство мало зачати ще змѣнювати систему супротивъ Русинôвъ, хочь оно само не давало нѣякои запоруки що-до успѣху сеи акціи. Змѣна системы зачала ся тымъ, що зъ намѣстництва, зъ дирекціи почтъ и скарбовои та кр. рады шкôльнои почали теперь що разъ частѣйше вôдповѣдати рускимъ сторонамъ рускою мовою и рускимъ письмомъ, не тôлько шефы сихъ властей але и намѣстникъ стали пôдписувати ся на рускихъ актахъ рускимъ письмомъ, устали ревізіи и арештованя, зъ чого скористали навѣть москвофілы и радикалы, зроблено почины до помноженя рускихъ институцій шкôльныхъ, постарано ся о вôдповѣднѣ становища для Русинôвъ въ шкôльництвѣ и урядахъ, а вкôнци заведено фонетику, котра була ударомъ на серце москвофільства.

Однакъ мѣжь Русинами народовцями не було зрозумѣня для сеи акціи, бо Романчукъ зачинае зворотъ въ політицѣ въ напрямѣ москвофільского табору. Тымъ зворотомъ єсть проголошене „принципіяльнои“ політики, пробы консолідаціи всѣхъ Русинôвъ, довѣрочнѣ зъѣзды зъ москвофілами: Королями, Давидяками, Добряньскими, Марковими и т. п, руска депутація до Вѣдня и т. д. Романчукъ запрягъ народовцѣвъ у москвофільскѣ шоры, якъ се выявило ся въ акціи выборчôй до сойму 1895 р. и до рады мѣскои у Львовѣ, де п. Нагôрный зробивъ спôльну акцію.

Загалъ рускои суспôльности своимъ поведенемъ збаламутивъ интенціи правительства. Деякѣ уряды парохіяльнѣ позвертали инструкціи метрикальнѣ, выготовленѣ рускимъ письмомъ и фонетикою. Вôдтакъ подавши кôлька примѣрôвъ непотизму мѣжь Русинами, якъ н. пр. що подана до суду писанѣ по польски, або що поодинокѣ родины рускѣ у Львовѣ посылають дѣвчатъ до польскихъ заведень приватныхъ — каже п. Барвѣньскій такъ: „Чи-жь супротивъ такого поступованя самыхъ Русинôвъ мы можемо сподѣвати ся повнои и рѣшучои змѣны системы правительственнои супротивъ Русинôвъ, чи можемо вымагати, щобы всѣ орґаны правительственнѣ ясно глядѣли на вôдносины, добре розумѣли руску справу, не робили похибокъ, коли самымъ Русинамъ ся справа не єсть ясна, а деякимъ навѣть просто осоружна?“ — Вôдповѣдь на се пытане мусѣла бы выпасти пôсля попередныхъ выводôвъ заперечуюча, а тымъ самымъ дае п. Барвѣньскій абсолюторію правительству.

Въ дальшихъ статяхъ (3-тôй и четвертôй) стрѣчаемо вже зручно вплетене зъ именемъ правительства такожь и имя Полякôвъ, такъ що всякѣ высказы можна вôдносити и до правительства и Полякôвъ. А есенція тыхъ выводôвъ така, що Русины самѣ найбôльше завинили, що въ многихъ выпадкахъ поступовано зъ Русинами тою давною дорогою, до якои вôдъ десяткôвъ лѣтъ навыкли. Не було бы се стало ся, коли бы Романчукъ не провадивъ хибнои політики, бо „мы повиннѣ рѣшучо выречи ся всякои спôлки и всякихъ компромісôвъ и сделокъ зъ москвофілами засадничо“, бо „Русины народовцѣ повиннѣ станути окремо вôдъ москвофільскихъ и радикальныхъ елементôвъ“ — и зачати орґанічну роботу въ долины, а не говорити: Wir brauchen nichts zu thun, die Regierung wird selbst für uns sorgen. Того всего не було, лишь противно деякѣ народовцѣ пôйшли на руку москвофільско-радикальнымъ демонстрантамъ и напоювали нарôдъ песимізмомъ и десперацією.

Вкôнци вôдмавляючи Русинамъ народовцямъ всякои позитивнои працѣ въ хосенъ руского народу и єго правъ, бо у нихъ затьмивъ ся ясный поглядъ на справу — повтаряе п. Барвѣньскій десятки разôвъ, що треба знищити москвофільство, котре єсть ракомъ нашого орґанізму. Въ имя того оклику завзывае до спôльнои роботы. П. Барвѣньскій вдоволить ся, коли до такои роботы стане лишь сотня-двѣ щирыхъ людей, бо тогдѣ позбудемо ся рака, змôцнить ся нашъ орґанізмъ и тогдѣ „мусить также наступити змѣна системы“.

3)

Спомины руского священика про рѣзню 1846 р.

(*Записка о. Юрія Гладиловича, зъ переднымъ словомъ д-ра Ивана Франка.*)

(*Дальше*).

Я пôйшовъ до церкви, правивъ утреню, службу Б. зъ суплікаціями, пояснивъ евангеліє тои недѣлѣ о страшнôмъ судѣ. Людей въ церквѣ було менше якъ звычайно, всѣ перепохванѣ дивили ся на мене невѣрно. Пôсля вôдправы выйшовъ я зъ церкви. Передъ церквою стояла купка людей. Я до нихъ вôдзываю ся: „Що то дѣєсь на свѣтѣ? Я прецѣнь бувавъ якъ знаєте, у дворѣ и у польского ксьондза, но я нѣчого не чувъ про якусь рухавку, нѣколи тамъ бесѣды не було про те.“ На се нѣхто словечкомъ не вôдозвавъ ся. Я пôйшовъ до себе и кажу до дяка: „Я бы радъ варазъ поѣхати до Глудна.“ Присутный паламарь вôдзываєть ся: „Ѣґомосць, небезпечно, на самъ огонь трафили бы-сьте!“ Треба було ѣхати коло двора и коршмы, де тьма людей була зôбраныхъ. Отже мавъ я зôстатись дома. Въ тôй хвили приходить льокай зъ двора и каже: „Pan hrabia kłania się i prosi, żeby Jegomość tam przyszli.“ „Що тамъ чувати?“ — пытаю. „Ta nic — одвѣчае — p. Bonawenturę, p. Szymańczewskiego i p. sędziego wzięli i powieźli do Sanoka.“ „Що люде роблять?“ — пытаю далѣ. „Rozchodzą się.“ Я подумавъ, що мабуть зъ Сянока зъ циркулу прислали по тыхъ пôдозрѣлыхъ и забрали, а иншѣ можуть спокôйно вôдставати... Тымчасомъ, якъ пôзнѣйше звѣдавъ ся я, инакше стало ся. Староста сянôцкій покликавъ сторожѣвъ фінансовыхъ зô всѣхъ постерункôвъ свого повѣту до Сянока. Вони переходили зъ Динова черезъ Издебки. Тутъ побачили тьму хлопôвъ коло коршмы. Хлопы оповѣдали имъ, що у дворѣ панове и намовляють ихъ до бунту. Вони боять ся тамъ приступити, бо ихъ богато, и певно узброєнѣ. (А було панôвъ тамъ тодѣ: старый ґрафъ, старшій єго сынъ, жонатый, що приѣхавъ зъ жѣнкою зъ Королѣвства, молодшій сынъ коло 30-лѣтній, сестрѣнець ґрафа, зять Котарскій, що приѣхавъ зъ Ясельского зъ жѣнкою, п. Кабатъ зъ Гумниска и мандаторъ мѣсцевый). Длятого просили, щобъ сторожѣ пôйшли зъ ними до двора арештувати панôвъ. Сторожѣ повытягали свои баґнеты, ступили на передъ а за ними цѣла кальвакада хлопôвъ.

Коли прийшли до двора, ґрафиня выходить перша на ґанокъ, кладе свою руку на рамя першого фінансера, мабуть респіцієнта, и промовляе ласкаво: „Panowie, nie bójcie się! tu niema nikogo cudzego jeno sama rodzina.“ Потому выйшли всѣ паны и панѣ на ґанокъ, а цѣле просторе мѣсце передъ ґанкомъ заняли хлопы. Ґрафиня вôдзываєть ся до людей: „Taż wam nikt nic nie mówił, nikt nie buntował was!“ А зъ гурту вôдозвали ся голосы: п. Бонавентура, п. Шиманьчевскій! По короткôй переправѣ казано до трьохъ санокъ заложити конѣ. На першѣ сѣвъ п. Бонавентура зъ однымъ сторожемъ, на другѣ п. Шиманьчевскій зъ другимъ, а на третѣ мандаторъ, що хиба Богу душу виненъ, также зô сторожемъ — и поѣхали на Березôвъ до Сянока.

Я за сю подѣю нѣчого не знавъ и на слова льокая иду до двора, взявши зъ собою дяка, щобы єму сказати, коли мае прислати конѣ по мене зъ-вôдти поѣхати до Глудна. Въ селѣ на стежцѣ, якою мы йшли до двора, стоявъ одинъ менѣ знакомый господарь лат., пяный, що каже до мене: „księże! dziś nasza rewolucya!“ На се я єму: „Macieju, a z kim prowadzicie rewolucyę, z żydem?“ Вôнъ хотѣвъ до мене ставити ся, але льокай пхнувъ єго зъ горбка. Вôнъ поточивъ ся въ долину, а мы пôйшли далѣ.

Коли прийшли до двора, казавъ я дякови почекати на ґанку трохи, а самъ ступивъ до покоѣвъ. Стара ґрафиня пôднесенымъ голосомъ промовила до мене: „Widzisz, księże, co nam nasz kanonik (лат. парохъ) narobił, w jakie nieszczęście nas wtrącił!“ И стала нарѣкати и жалѣти ся на нього. Вона оповѣдала менѣ, що вôнъ прийшовъ до двора кôлька днѣвъ передъ выбухомъ революціи и згадавъ за неи, що въ короткôмъ часѣ пôдôйметь ся. Одначе молодый ґрафъ мавъ сказати, що се бути не може, прецѣнь и вôнъ єсть членомъ суспôльности, а о всѣмъ нѣчого не знае. На се парохъ мавъ сказати: „Бо не кождый заслугує довѣря.“ Тодѣ ґрафиня ображена сказала: „Jeśli tacy (pół-główki мабуть, чи щось *подôбного*) biorą *udział* w jakiej sprawie, to porządny człowiek nie ma zaufania.“ Парохъ замовкъ и пôйшовъ домôвъ. Коли прийшовъ емісарь зъ проклямацією, прийшовъ вôнъ (ксьондзъ) до двора и сказавъ: „Widzicie, państwo, żem prawdę mówił!“ Тодѣ молодый ґрафъ мавъ сказати: „Wynik powstania jest niepewny, a ponieważ u nas jest rodzina liczna, aby uniknąć prześladowania ze strony obywateli, to ja ofiarowuję się za rodzinę.“ Длятого пôйшовъ вôнъ до костела и заявивъ передъ людьми, що двôръ згоджуєть ся на всьо, що було въ проклямаціи оголошено.

Се менѣ розказала ґрафиня на вступѣ. Вôдтакъ не пригадую собѣ и не можу зрозумѣти, якъ се стало ся, що я замѣсть казати дякови, абы прислявъ о якôйсь годинѣ конѣ ѣхати до Глудна, якъ я намѣрявъ — казавъ єму принести подушку мою, колдру и простирало до официнъ двôрскихъ, де мавъ я ночувати. Вôнъ се зробивъ и я зôставъ въ дворѣ межи паньствомъ.

Ґрафиня десперувала за своимъ сыномъ Бонусьомъ, якъ вôнъ тамъ *буде спати*, не взявши собѣ своеи постелѣ. Хотѣла посылати, та не знала якъ и кимъ. Фѣрманы, що повезли арештованыхъ панôвъ до Сянока, вернули пянѣ, стали якъ туманы, не можь було нѣчого вôдъ нихъ звѣдати ся. Тôльки по-заплечѣ передъ челядю оповѣдали, що вôдъ Березова до Сянока по обохъ бокахъ гостинця повно людей, що гукали на панôвъ везеныхъ до Сянока и штовхали, якъ хто мôгъ...

Цѣлу нôчь мы не спали, тôльки говорили про те нещасте. Панѣ плакали та навколѣшки молили ся. Въ селѣ галасъ, гукъ, бо хтось пустивъ поголоску, що вôдъ Обарвма идуть повстанцѣ, палять, рѣжуть... Всѣ люди бѣжать туды, приходять на мѣсце, а тамъ нема нѣкого. Зъ иншои стороны другу несупокôйну вѣсть хтось пустивъ. Въ такôмъ несупокою и страху перейшла цѣла нôчь. Коли стало свитати, старшій сынъ ґрафа каже: „My w niebezpieczeństwie życia, nie mamy żadnej opieki, trzeba napisać do starosty w Sanoku, żeby nam przysłał jaką obronę“. И зачавъ щось писати, та не було кимъ передати, бо люде не тôлько

Дописи „Дѣла"

Зъ Збаража.

[Про заборону вѣчь.]

Галичина цѣкава тымъ, що въ нѣй зъ всѣхъ краѣвъ коронныхъ найбѣльше панує недугъ епідемічныхъ, котрі выбухають особливо въ тыхъ повѣтахъ и тогдѣ, коли селяне хотять скликати вѣче. Наука каже, що причиною тыхъ недугъ суть бацілѣ, але галицкі старосты не признають сеи теорін; они мають свою спеціяльну теорію, котру держать въ тайнѣ; та теорія не зародила ся въ головахъ „безсмертныхъ" въ академій, але въ ляборатории одного фабриканта-велита, котрый, якъ fama fert, має зелѣзнѣ руки. На скѣлько можна догадувати ся на пѣдставѣ фактѣвъ, то пѣсля сеи теорін причиною недугъ епідемічныхъ є якась „aura", котру выдыхають селяне тогдѣ, коли стануть розмовляти межи собою про вѣча, тай заохочувати одни другихъ на зборы, бо-жь инаше годѣ було бы собѣ выголкувать, яка є звязь межи заборонами вѣчь, а недугами епідемічными. Мѣгъ бы намъ котрый въ пп. старостѣвъ закинути, що се неправда, що они признають, що причиною недугъ епідемічныхъ суть бацілѣ и що тѣ недуги ширять ся черезъ бѣльшѣ сходины людей, а тымъ самымъ мають рацію тѣ старосты, що пѣдчасъ епідеміи заборонюють вѣча. Однакъ хто придививъ ся житю на провінціи, згодити ся на се не може, — а зновъ мы постараемо ся выказати фактами, що такій закидъ котрого небудь старосты є невмѣсный. Правда, що не всѣ старосты приняли ту теорію о „aur-ѣ", декотрі на ню не годять ся и тотѣ забороняють вѣча зъ иншихъ причинъ, пр. що будинокъ призначеный на вѣче є за малый, або що промовы на вѣчу будуть острі. Тѣ старосты опирають ся на доґматѣ своєи всевѣдучости и неомыльности въ справахъ політичныхъ; доґматъ сей признано имъ въ conclave міністерскѣмъ и вѣнъ гласить: староста є всевѣдучій и непогрѣшимый, коли говорить ex cathedra с. є. зъ свого бюра о справахъ політичныхъ. Того рода старосты суть ортодоксы. Бѣльша часть старостѣвъ — раскольники — не признають сего доґмату и волять заборонювати вѣча на пѣдставѣ тайной теорін о „aur-ѣ".

Нашъ панъ староста збаражскій признає теорію „aur ы". Треба перепровадити доказъ правды.

Селяне въ нашѣмъ повѣтѣ задумали скликати вѣче. Отъ выборы до рады повѣтовои за плечима, а хто знає може й выборы до рады державной; рѣшножь хотѣли выслухати справоздання посла Остапчука. Декотрі хотѣли вѣча на 3 (15) мая, инші домагали ся пѣзнѣйшого терміну. Стало на тѣмъ, щобы скликати вѣче въ третій день зеленыхъ святъ т. є. 26 мая. Але на превелике диво дѣстає посолъ Остапчукъ (вѣнъ бувъ однымъ зъ скликуючихъ) 13 мая зъ староства заборону ось такого змѣсту: Doszło do mej wiadomości, iż Pan zamierzasz zwołać na 15 maja wiec ludowy. Zakazuję odbycie tego wiecu, gdyż nie uwiadomiłeś Pan o tem c. k. Starostwa 3 dni naprzód. Zresztą w obecnym czasie żadne liczniejsze zgromadzenie miejsca mieć nie może, gdyż w powiecie a mianowicie w Łubiankach i Bogdanówce panuje tyfus brzuszny; zachodzi przeto uzasadniona obawa, iż przez liczniejsze zebranie mogłaby się epidemia przenieść na inne miejscowości i t. d.

Читателѣ певно ще не чули о такій заборонѣ. Вѣче мали скликати на 26 мая, а 13 мая староста забороняє якесь вѣче, бо не повѣдомилось его о тѣмъ 3 днѣ напередъ. Пане старосто; тажь вѣдъ 13 мая до 26, то є 4 разы по 3 днѣ. До сего чейже не треба великихъ вѣдомостей математичныхъ, бо и на пальцахъ почислити можна. Видно, що люде тотѣ, котрі такъ подають do wiadomości п. старосты, суть нездарнѣ, мы бы радили п. старостѣ постаратись о иншихъ людей, котрі бы тѣльки правдивѣ факты do jego wiadomości подавали, а тогдѣ бы не потрѣбувавъ компромітувати ся. Такъ отже вынмагіноване въ головѣ п. старосты вѣче на 15 мая заборонене. Але та заборона не вѣднотить ся до вѣча, котре має бути 26 мая. Повѣдомляють старосту устно. W żaden sposób niepozwolę, jak chcecie, to wnieście podanie, ale ja z góry powiadam, że zakażę. Wiec i sprawozdanie nie ucieknie. Що робити? треба чекати „слушного часу".

Надходить часъ вѣдпустѣвъ: 13 червня въ Збаражи, 27 червня въ однѣмъ селѣ, 6 липня въ другѣмъ, 11 липня въ третѣмъ, а то все близько Збаража. Очевидно на вѣдпусты сходить ся маса народу. Дивлять ся селяне на то всьо и такъ собѣ мѣркують: Або нема тифусу въ повѣтѣ, тымъ бѣльше, що 6 липня бувъ вѣдпустъ въ Лубянкахъ, якъ разъ въ тѣмъ селѣ, де пѣсля словъ старосты панує тифусъ и де при сприяючѣй погодѣ було таке множество народу, що й на вѣчу тѣльки бы не було, навѣть п. староста бувъ на тѣмъ вѣдпустѣ; — або неправду сказавъ п. староста, що длятого забороняє вѣче, щобы черезъ бѣльшій зѣбрання тифусъ не ширивъ ся, бо такъ вѣче якъ и вѣдпустъ — бѣльше зѣбрання. Але якъ бы мѣгъ п. староста сказати, або написати неправду, про се навѣть подумати грѣшно. И селянинъ законклюдувавъ „здоровымъ хлопскимъ розумомъ", що нема тифусу, що п. староста теперь вже вѣча не забороннть. Що нашъ селянинъ такъ собѣ думавъ, нема чого дивувати ся; тажь вѣнъ понятя не має о тайной теорін „aur-ы", ба вѣнъ навѣть не вѣрить въ явну теорію, котру ёму „старшій братъ" „популярно" выясню, що причиною тифусу суть маленькій „хробачки". Вѣнъ собѣ подумавъ: Бери Петре на розумъ и скликуй вѣче!

Але переконано ся, що тутъ здоровый хлопскій розумъ не выстарчає, бо коли повѣдомлено староство, що 20 липня вѣдбуде ся въ Збаражи вѣче, п. староста вѣдповѣвъ: Zakazuję .. gdyż w powiecie, jak to notorycznie wiadomo, panuje tyfus brzuszny i plamisty, a to w Łubiankach (тамъ бувъ вѣдпустъ!), w Bogdanówce i Sieniawie... przeto zachodzi uzasadniona obawa itd. На таке нашъ селянинъ тѣльки роздѣйнявъ губу; залаявъ по свому, махнувъ рукою, сплюнувъ и сказавъ: То бы треба.. але не доковчивъ. Богъ его знає, що вѣнъ хотѣвъ сказати, може яку нову теорію? Видно замакотривъ ся ему свѣтъ, якъ каже Котляревскій. Бо-жь дѣйстно вѣдъ 13 мая до 16 липня є въ повѣтѣ тифусъ и 3 разы черезъ то заборонено вѣче. Въ тѣмъ часѣ однакожь було 4 вѣдпусты (не говримо о ярмаркахъ въ Збаражи) а то 13 и 27 червня, 6 и 11 липня, о-

денъ зъ нихъ въ Лубянкахъ, въ мѣсцевости, на котру вказує староство, якъ на гнѣздо тифусу. И чому жь тодѣ не zachodziła uzasadniona obawa, ażeby przez liczniejsze zebrania nie szerzyła się epidemia? Чому та uzasadniona obawa заходила тодѣ тѣльки, якъ селяне хотѣли скликати вѣче? Вѣдповѣдь на се може дати тѣльки теорія о „aur-ѣ". Ясно отже, якъ на долонѣ, що нашъ п. староста не узнає теорін о бацілях, бо то творы безрозумнѣ, они не можуть „разсуждати", чи то вѣче, чи вѣдпустъ й имъ все одно було бы ширити ся, чи по вѣчу, чи по вѣдпустѣ, бо одно и друге liczniejsze zebranie. Видко п. староста переконаный, що тѣльки черезъ liczniejsze zebranie на вѣчу може и тифусъ ширити ся, а коли такъ, то сего годѣ собѣ инакше вытолкувати, якъ тѣльки на пѣдставѣ теорін о „aur-ѣ". Quod erat demonstrandum.

Такъ отже вѣдъ мая 3 разы намъ забороновали вѣче, черезъ що не може посолъ Остапчукъ зложити справоздання посольского. Селяне въ повѣтѣ устроили 3 зборы довѣрочній, одни въ Збаражи, другі въ Розношинцахъ, трети зновъ въ Збаражи 20 липня с. є. въ той самый день, коли мало бути вѣче. На зборахъ явивъ ся комісарь, але кождый мавъ запрошене, запрошуючій знавъ всѣхъ, тожь нѣякъ було зборѣвъ розвязати. Комісарь переконавши ся, що нема жаднои неформальности, вѣдѣйшовъ, але по якѣмсь часѣ прийшовъ другій разъ такъ, якъ и перше зъ 4 жандармами; за ними втиснувъ ся неспостережено, правдоподѣбно черезъ когось пѣдмовленый, властитель льокалю, де вѣдбували ся зборы. Комісарь въ тѣй хвили зажадавъ вѣдъ него запрошеня, котрымъ вѣнъ очевидно не мѣгъ выказати ся. Дальше не треба вже й казати. Зборы w imieniu prawa розвязано.

Саф.

Зъ Перемышлянщины.

[Де-що зѣ школьництва. — Пята курія.]

Нашу блаженну Перемышлянщину пустили троха въ „газеты", — ади! Але чесный дописуватель мавъ якесь легонькe перо, бо лише зъ легка, якъ то кажуть, зъ росою, пощибавъ вершки, вѣдъ Главянъ займавъ, а въ Перемышлянахъ застрягъ. Застрягъ на перемышлянскѣй школѣ. Зъ учителя п. К—ова зробивъ щось на подобу Полянка, а зновъ зъ учителя п. М—ого Русина! Чи будуть они вдоволенѣ такою замѣною, того не скажу, треба бы нхъ поспытати; але що p. Dobrzański Русинъ, хочь бы лишь зъ роду, се и для мене новина. Але коли рускѣ книшѣ мають бути документомъ рускости, то я противъ сего протестую. Я лишь знаю, що якъ p. Dobrzański ѣде на комісію, то po skończonem urzędowaniu о кошты у вѣйта упоминає ся — по руски!

Якъ тамъ въ перемышлянскѣй школѣ зъ русчиною иде, того я не знаю; але знаю ось такій цѣкавый фактъ: На сегорѣчнѣмъ испытѣ перемышлянскій кс. пробощь роздававъ дѣтямъ нагороды пильности — якъ звычайно, польскѣ книжочки, — и дѣти, рускѣ чи не рускѣ, брали. Прийшла черга на одну дѣвчинку Русинку, дочку учителя п. Б. зъ Б. недалеко Перемышлянъ, а той кс. пробощь, яко преміянтцѣ, хотѣвъ дати польску książeczk-у do modlenia, але дѣвчинка п-на Ольга Б. вѣдповѣла на те, що она Русинна. Кс. пробощь на таке dictum acerbum наставивъ ѣй koronk-у, але она и того не приняла и вѣдѣйшла. Честь родичамъ такои дитины; они повинні покривджену и зъобиджену въ чувствахъ донечку свою самѣ вынагородити, коли въ школѣ, на рускѣй земли, зъ нагородъ за рускѣ грошѣ накупленыхъ, для рускои дитины не найшлось рускои книжочки! Се не лишь погано, але й огидно, наколи-бъ повысшій фактъ бувъ правдивый. При сѣмъ мавъ бути присутный школьный инспекторъ и ц. к. староста! Та у насъ, въ глухѣй Перемышлянщинѣ усе можливе.

Наше ц. к. староство поробило уже перші кроки до новыхъ выборѣвъ; велять выготовляти листы выборчі зъ тои новои пятои курія. Де, якъ де, але у насъ се непотрѣбный поспѣхъ зѣ стороны ц. к. властей. У насъ будуть всѣ голосувати такъ, якъ въ послѣднѣй навѣть хвили розкаже ц. к. староство, бо розходить ся лишь о те, щобы оповѣстити людямъ, кого мають выбирати. Або у насъ скаже хто може инаше? Самосвѣдомѣсть народна редукує ся до нулѣ. Така апатія зѣ стороны священства якъ и иншихъ интеліґентныхъ одиниць — то щось страшного! Давнѣйше почали були проявлятись бодай якѣ такій знаки житя: закладано читальнѣ, шпихлѣрѣ, краминцѣ — а теперь всьо тихо, всьо благодействує. Може бы патріоты зѣ Львова заординували яке вѣче або що, щобъ хочь побачити, хто въ насъ ще дыхає, а хто вже и того нѣ. Се може бы на що и здало ся въ часѣ выборѣвъ; може бы зачосерде пѣднеслось бодай о нѣлька степенѣвъ Цельзія въ гору, а може бы дехто таки справдѣ пригадавъ собѣ, що и вѣнъ чоловѣкъ та приналежить до иншои націи, а не лишь до тои, до якои его въ ц. к. старостві записали и хрестивъ поклали! Я бачивъ разъ, якъ ягнидя ще пѣдъ ножемъ прутнулась, вырвалась зъ рукъ тай утекла, а христіянинъ взявъ то за знакъ Провидѣня и оставивъ ягницю при житю!...

Але à propos новои загальнои курія. Здыбую я разъ Гершка, Шмуля чи Сруля, чортъ его тамъ знає, припустѣмъ Гершка, pana pocesor fin N., тай кажу: „Ну, panie pocesor! Будемо мати выборы." — „Ну, ну!" — Прийде нова курія до голосованя, вашъ глухій О. нофцьо буде мати голосъ." — „Ну, ну! и мѣй Ельо и мѣй Ицикъ и... вѣнъ почавъ вычислять пѣвъ годины свою хату, своихъ хрещеныхъ и нехрещеныхъ слугъ, — а всѣ они будуть голосувати. — „А кого-жь будуть выбирати? — пытаю. — „Ну, каже жидъ, то интересъ для кождого, лише не для гоя". И вѣнъ почавъ въ своѣй жидѣвскѣй головѣ такъ аргументувати: Дотеперь панъ мусѣвъ добре платити за голосъ, бо голосували лише газды, а галехи робили панамъ часами „шпасъ" и намавляли голосувати на кого иншого. Теперь весь бѣдный народъ, роббтники, заробники и дворска служба буде голосувати вѣрно за паномъ, бо бѣднѣ мусять ити на заробки до двора, а служба буде голосувати безъ всього за паномъ. А що теперь кождый бѣдный, кождый хоче заробити на панскѣмъ ланѣ, то кождому економъ напише картку, пѣшле до староства, тамъ прибють печатку и вже добре. Теперь вже и жидъ нѣчо не заробить, бо якъ кривого дерева въ лѣсѣ найбѣльше, такъ бѣдныхъ людей, що схо-

---

богатшій але й бѣднѣйшій вѣдхилялись вѣдъ двора тодѣ и вагували ся приступити. Прикликано якогось жидка, але й той вѣдмовивъ своєи услуги, хочь за добрі грошѣ...

А я пѣславъ сторожа дворского на пошѣвство звѣдати ся, що тамъ чувати. Зъ нимъ прийшла и моя служивця до двора. Я вышовъ до неи до сѣней й що чувати, пытаю. Вона каже, нѣчого, але просить ити до дому. Я ввѣйшовъ до покою, щобъ попрощати ся зъ паньствомъ. Панѣ выйшли до другого покою и поклали ся на канапахъ въ одежи на хвилевый вѣдпочинокъ. Панове готовили ся такожь до вѣдпочинку; молодшій мали ити до офіцины. Коли я зъ старымъ ґрафомъ прощаюсь и вѣнъ мене, а я его потѣшаю и успокоюю, вѣдзываєсь п. Кабатъ до мене: „Księże, ta poco pójdziesz do domu, tam będziesz sam jeden, a tu jest kilku, to śmielej...!" Правду каже — думаю собѣ. Вже бувъ я готовъ позостати и зъ ними пѣйти до офіцины на супочинокъ, де була моя подушка и колдра. Выходжу проте до сѣней и кажу служивци, що не пѣду домѣвь, бо бою ся. Вона стала плакати и просити ити и не бояти ся. Переходила тамтуды сестра ґрафа и пытає мене: „Co to za kobieta?" Я кажу, що моя служивця. „A czego ona chce?" — „Żebym szedł do domu" — вѣдвѣчаю. Панѣ пѣйшла до покою, не кажучи анѣ слова. Иду я такожь до покою, прощаюся зѣ всѣма, не даючись намовити лишитись у дворѣ. Зайшовъ домѣвь добре и супокѣйно. Ввѣйшовъ до одного покою, другого — всюды сумно, непріемно. Пѣйшовъ я до старенького пароха, що въ старѣй хатѣ на печи въ кухни лежавъ та чудувавъ ся, що то дѣе ся на свѣтѣ, що вѣнъ такого не памятає. Выйшовъ я зновъ на обійсце та обзыраю ся на всѣ сторони; заповѣдаєть ся красный день погѣдный, та въ души щось сумно. Въ тѣмъ приступає до мене якась незнакома менѣ дѣвка и пытає, чи буду мавъ службу Б. Я кажу на те: „Могла бъ бути, я нагцо, но хто-жь менѣ послужить? Не знати, де глядати дяка". — „Моя господиня, каже вона, по слабости не ходила еще на вывѣдъ, а тутъ страхъ, треба десь утѣкати!" „Но, кажу, коли тѣльки про вывѣдъ ходить, то иди до сусѣда, най его хлопець прийде, возьме ключь и отворить церковь, а я ей выведу" (хочь була лат. обряду). И такъ стало ся. Я пѣйшовъ до церкви, зачавъ молитву читати въ дверехъ входовыхъ надъ жѣнкою, аж тутъ бѣжить моя служивця, задыхана и кличе: „Jegomość, czerniawa idzie!" „Gdzie?" — пытаю. „Od mostka zwróciła się ku plebanii!" Скѣнчивши вывѣдъ (бо се коротке дѣйство) роздумую, що теперь робити. Чи ити на плебанію, чи вѣдъ церкви на право въ недалекій потѣкъ сховати ся, чи зостати ся въ церквѣ.. На конець клякнувъ я въ царскихъ дверехъ передъ престоломъ та молю ся...

Незабаромъ давъ ся чути гомѣнъ и галасъ коло церкви и сейчасъ входять маса людей зъ тупотомъ до церкви. Побачивши мене на колѣнахъ, попадали и самі на колѣна. Я обернувъ ся до нихъ и кажу: „Чи такъ христіяне входять до дому Божого?" Одинъ зъ нихъ вѣдзываєть ся: „А уже, ѣгомосць, не дасте намъ и пацѣру змовити!" Тожь, абы знати, коли скѣнчать, приклякнувъ и я та на ново говорю въ голосъ Отче нашъ и Богородице Дѣво, Потѣмъ встаю, йду до нихъ и кажу: „Люде, що то робить ся? що вы дѣете? Чи чули вы коли вѣдъ мене щось противного постановѣ Божѣй?" А зъ помежи нихъ вѣдзываєть ся одинъ господарь: „Не треба було казати намъ шлюбовати!" — „Тажь я се, кажу, не робивъ самъ зъ себе! Було призволѣне вѣдъ цѣсаря, а епископъ такъ красный листъ до васъ написавъ, що я вамъ тутъ въ церквѣ читавъ и пояснявъ... Вкѣнци я васъ не силувавъ, а вы добровѣльно шлюбовали, якъ хто хотѣвъ, одинъ на мѣрнѣсть, другій зѣ всѣмъ на рѣкъ, на два, пять, якъ собѣ хто желавъ." А саме коло мене стоявъ одинъ господарь, що бувъ шлюбовавъ на два роки и я кажу: „Отъ сей чоловѣкъ шлюбовавъ на два роки, та нехай скаже, чи ёму зле зъ тымъ, що за сей часъ есть тверезый, порядный чоловѣкъ! Усе те робило ся и робить ся для вашого добра!" А той самый господарь вѣдзываєть ся: „Нѣ, то було на тую бунтацію! Вамъ каса платила по 3 цванцаґеры на день, а вы (священики) бунта робите!" — „Вы знаете, кажу я далѣ, що я бувавъ у дворѣ и у лат. священика, то въ циркулѣ будуть и мене де-що пытати — поѣду до Сянока!" На се каже все той самый господарь: „Може треба буде пѣхотою ити!" „Но якъ треба буде, кажу, то може й зайду!" — „Може будуть били якъ тамтого (лат. пароха)". А передше сказавъ той ґазда: „Мы нашого ксендза (мовлявъ, мене) любили, шановали, а теперь на те прийшли!" „Противно, кажу я на се, я васъ любивъ, бо я черезъ свята до сьогодня самъ на самотѣ безъ жѣнки и дѣтей сиджу межи вами, безъ выгоды зношу, щобъ вы въ своѣмъ часѣ мали набожеиьство та иншій услуги духовній".

Зѣ словъ, що треба буде ѣти пѣхотою, що будуть били, виджу, що нема зъ ними що говорити. Выходжу зъ церкви, а той господарь иде за мною и каже: „На те мы прийшли: не треба намъ анѣ ксендза анѣ панка — камѣнь и вода!" Всѣ мовчали, тѣльки одинъ все говоривъ и то старшій чоловѣкъ выслуженый вѣйтъ, якого я вже старшимъ братомъ церковнымъ зробивъ. Выйшовши зъ церкви, подививъ ся я на нього и кажу: „Василю, Василю! нѣколи не надѣявъ ся я по тобѣ!" Сказавши те, иду на пошѣвство, а люде за мною. Коло мешканя стояла такожь купка хлопѣвъ. Я ввѣйшовъ до комнаты, люде за мною. Я взявъ паличку до рукъ и кажу: „То єсть моя збруя, зъ якою мене щоденно бачите. Иншои не маю, глядайте!" Одинъ вѣдсунувъ шуфлядку у стола. Увидѣвши ножѣ и вилки столовѣ, вѣдступивъ. Я поотвиравъ куфры, постѣль на лѣжку поперевертавъ: „Такъ глядайте!" Подививъ ся на шафу, а тамъ лежавъ листъ пастирскій о тверезости, по польски писаный. Взявъ я его и кажу до мельника тамошнього, що пѣдчь стоявъ: „Panie Słotarski, może Pan umie po polsku czytać, to czytaj, co tu Jego Ekscelencya nasz biskup do swoich wiernych pisze". Мельникъ взявъ сей листъ до рукъ, але не читавъ, бо сей часъ промовивъ до мене проводирь, що въ церквѣ промовлявъ: „Коли нашъ ѣгомосць чистый, няй остануть..." и цѣлуе мене въ руку. Всѣ хотѣли вѣдходити, но я кажу, абы зъ двохъ господарѣвъ при мнѣ зостало ся, щобъ я дечого не сховавъ. Вѣнъ на се въ другій разъ: „Коли нашъ ѣгомосць чистый, няй остануть..." и опять поцѣлувавъ мене въ руку. Я зъ притиском вѣдзываю ся:

тять ити на паньскій ланъ також найбôльше.

Гадаю собѣ: таки правда! Або може въ насъ хто занявъ ся тымъ, щобъ поучити людей, що то є тота нова курія и якъ то голосуе ся картками тайно? Деинде, то може-бъ слабшû выхôснували нагоду тайности выборôвъ, скликали людей, поучили вôдчитомъ, але у насъ будуть писати post factum гарнû Єреміяды! А ну попробуймо щось робити передъ выборами?!

Молодый.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Зъ Истріи вôдзываe ся зойкъ Италійцѣвъ на славяньщене шкôлъ! (Щось подôбного, якъ у всхôдной Галичинѣ зойки Поляковъ на русчене польского населеня!) Въ мѣстѣ Осерѣ, де въ школахъ нѣколи не учено инакше якъ по италійски, управа шкôльна розписала конкурсъ на мѣсце учителя зъ хорватскою мовою выкладовою. Очевидно рада мѣска мусѣла запротестувати противъ такого насильства. Бо досыть буде вкрутити одного хорватского учителя до школы, а не довго прийде ждати на хорватскû паралельки. Въ Нерезинѣ Хорваты вже здобули одну таку паралельку. — Италійскій дневникъ, котрый такъ жалôбно заводить, забувае мабуть, що Италійцѣ чейже до хорватскои школы не будуть слати своихъ дѣтій, а знову Хорваты не будуть ихъ спроваджувати зъ за границѣ; якжежь въ мѣсци є такъ богато хорватскихъ дѣтій, що потрѣбна для нихъ школа, то тымъ самымъ и належить ся имъ школа хорватска.

Турунька Gazetta Piemontese подае допись зъ Чорногоры въ справѣ заручинъ италійского наслѣдника престола зъ чорногорскою княжною. Въ Цетиніи — каже допись — звертають увагу на те, що чорногорскій урядовый дневникъ давнѣйшû вѣсти про заручины кн. Олены зъ иншими заграничными князями заразъ заперечувавъ рѣшучо, а теперь про вѣсть о заручинахъ зъ италійскимъ королевичемъ не згадуе анѣ словомъ. За те той дневникъ дуже широко обговорюе италійскû справы и при всякôй нагодѣ величае сабавдскій дôмъ. Вѣсть про заручины италійского королевича появила ся також въ кôлькохъ дальматиньско-сербскихъ дневникахъ, котрû мають звязи на чорногорскôмъ дворѣ. Також россійскû дневники пишуть зъ великою прихильностію о тôй вѣсти. Одинъ дневникъ россійскій, що мае загально знанû звязи на дворѣ, уважае те подруже за можливе а навѣть за дуже имовѣрне. Дальше каже авторъ дописи, що королевича и княжну лучить щира взаимна любовь. Королевичь бачивъ княжну вперве на выставѣ въ Венеціи, а другій разъ въ часѣ коронаціи въ Москвѣ. Въ Цетиніи кажуть въ до

„Але я васъ прошу, щобы хто при мнѣ оставъ ся!“ Проводирь третій разъ зновлюе свое и зближивши ся до мене, зъ жалемъ каже: „Єгомосць казали, що по мнѣ не сподѣвали ся того...“ и поцѣлувавъ мене третій разъ въ руку. Вôдтакъ пôйшовъ, а за нимъ всѣ, мовь бы выметавъ. Тôльки я самъ лишивъ ся въ комнатѣ.

Всѣ они пôйшли до двора, де за той часъ якъ у мене ревізія вôдбувала ся, инша чернява зъ сусѣднихъ сѣлъ зъ провѣдниками явнимсь, уже цивілізоваными дворакамы напала на дворъ. Якъ ввôйшли на ґалерію, а панѣ выйшли зъ покоѣвъ и щось до нихъ промовили лагôдно, они крикнули: „Wy szelmy, arystokratki!“ и бухъ костурами чи цѣпами по вôкнахъ, такъ що всѣ вôкна вôдъ ґалеріи поторощили. Потôмъ ввôйшли до покоѣвъ поломали крѣсла, порозбивали шафы, фортепянъ, столы, порозкидували и на обôсте повыкидували паперы и иншû рѣчи. Далѣ стали *панôвъ бити*, калѣчити, а стара ґрафиня, що свого старенького мужа ослонювала, дôстала кôлька разôвъ по плечахъ и рукахъ такъ що довгій часъ синцѣ носила. Найбôльше покалѣченû були: старшій сынъ ґрафа, що зъ Королѣвства бувъ приѣхавъ, и зять Котарскій. Всѣхъ повязали и посадили на сани. П. Кабатъ дôставъ свое, и хочь бувъ мужчина великого росту и сильнои будовы, таки давъ ся хлопамъ звязати. Коли его на санкахъ не могли *легко* змѣстити, зъ гурту давъ ся чути голосъ: „Nogi mu poodcinać!“ Та якось тамъ его змѣстили. Потому всѣхъ повезли до Сянока.

Панѣ въ великôмъ сумѣ, жалю и розпуцѣ зôстали ся на обôйстю. Вже не повернули до зруйнованыхъ комнатъ двôрскихъ тôльки пôйшли до недалекого млына надъ ставкомъ и змѣстили ся въ вузкôй млынницѣ, невеличкôй комнатцѣ. А було ихъ значне число: двѣ ґрафинѣ зъ своими паннами покоевыми, сестра ґрафа зъ дорослою донькою и п. Котарска.

(*Конець буде.*)

бре поинформованыхъ кругахъ, що королевича ожидають тамъ ще сего мѣсяця.

— —

Въ справѣ кретеньскôй доносять зъ Риму: Въ тутешныхъ кругахъ дипльоматичныхъ упевнюють, що державы постановили бльокаду Креты, щобы спинити высылку оружья и амуніціи вôдъ атеньского комітету на Крету. Державы хотять за всяку цѣну не допустити, щобы ворохобня ширила ся на Кретѣ. — Берлиньскій дневникъ Post пише: Рѣчь ясна, що Анґлія поступае въ порозумѣню зъ Греціею та взагалѣ *не хоче помагати* до придушеня пожежѣ, котра анґлійскôй політицѣ такъ на руку. Иншû-жь державы бажають сего въ интересѣ мира; лише въ тôмъ не згоджують ся ще, якъ бы натиснути на тыхъ, що огонь роздувають. Вкôнци мабудь бльокада Креты европейскими кораблями буде единымъ выходомъ.

Зъ Царгороду доносять, що Порта въ вôдповѣди на жаданя Кретенцѣвъ заявляе готовôсть, *увôйти въ переговоры що-до конечныхъ въ мѣру потребы часу поправокъ* деякихъ точокъ Галепеньского договору, але не допустить до засадничихъ змѣнъ договору.

— —

Зъ Атенъ приходить знову така вѣсть: Кретеньскій комітетъ повстанчій припоручивъ своимъ вôдпоручникамъ атеньскимъ порозумѣти ся зъ тамошнымъ головнымъ комітетомъ що-до проголошеня уніи Креты зъ Греціею и казавъ дати зробити двѣ печатки: одну зъ написію „Тымчасове правительство кретеньске“, а другу зъ написію „Революційный збôръ кретеньскій“. Комітетъ повстанчій удѣливъ христіяньскимъ посламъ письменну нагану, що брали дальшу участь въ роботахъ соймовыхъ, пригадуе имъ инструкціи, данû имъ на вѣчу народнôмъ, и взывае ихъ, щобы не вдавали ся въ вѣчнû переговоры зъ ґубернаторомъ.

НОВИНКИ.

— **Зъ Пôдлютого пишуть намъ:** Въ пятницю дня 31 липня занявъ ся зъ невѣдомои причины сегорôчный зрубъ въ лѣсахъ митрополичахъ. Огонь трѣвавъ до суботы зъ-полудня; щастемъ угасивъ страшну пожежу дощь, котрый пустивъ ся около год. 3 той по полудни въ суботу. Згорѣло около 30 морґôвъ зрубу. Шкоду, яку на разѣ обчисляти годѣ, поносить выключно пôдприемство вырубу лѣсовъ, котре зрубанû зимою дерева не вспѣло еще зъ мѣсця забрати. Адміністрація дôбръ митрополичихъ не поносить нѣякои шкоды, хиба въ молоднику, якій сего року засѣявъ ся.

Незвычайне торжество вôдбуло ся въ недѣлю дня 2 серпня въ Пôдлютôмъ. Звѣстный духовникъ львôвскои семинаріи о. Исидоръ Дольницкій бувъ именованый прелатомъ Є. Св. папы. Майже рôвночасно зъ грамотою, яка наспѣла до Є. Ем. кардинала зъ Риму, приѣхавъ сюды и о. Дольницкій. Въ недѣлю, коли о. Дольницкій мавъ розпочати соборну службу Божу, вôдчитано въ церковцѣ тутешнôй дотычну папску грамоту, по чôмъ по промовѣ удѣливъ Є. Ем кардиналъ номінатови благословеня и вручивъ грамоту. Зôбранû тутъ купелевû гостѣ зложили хоръ и вôдспѣвали службу Божу въ часѣ котрои церковця була биткомъ наповнена такъ *тутешными* якъ и посторонными людьми, що проживають тутъ на купеляхъ, або працюють по лѣсахъ при зрубахъ. — По службѣ вôдбувъ ся въ честь нового пралата обѣдъ у Его Еминенціи, на якій були запрошенû усѣ тутъ присутнû гостѣ въ числѣ 46 особъ. По обѣдѣ гостивъ у себе всѣхъ присутныхъ Є. Ем. вельми сердечно. Рôвночасно зъ о. Дольницкимъ именованый пралатомъ и о. Іос. Мельницкій, віцеректоръ львôвскои семинаріи, а шамбелянами тайными именованû оо.: Мих. Соневицкій катихитъ зъ Бережанъ, Мих. Кульматицкій, Кароль Левицкій и Григ. Словицкій.

По двотыждневôй тутъ невидано краснôй погодѣ, упавъ першій короткій дощь дня 1 серпня, котрый угасивъ повысше згаданый огонь, по чôмъ знову выпогодилось, ажь въ недѣлю коло год. 12-ои, пустилась велика злива зъ градомъ и бурею, въ наслѣдокъ чого зôбрала Лôмвиця, що правда *не грôзно для гôръ*, але скоро сталось такъ зъ другими доплывами Днѣстра, то й повѣнь готова. Градъ лежавъ ще купами въ понедѣлокъ рано, а зъ полудня наставъ сильный зимный вѣтеръ и *порошило* снѣгомъ.

И наше чисто руске Пôдлюте не свобôдне вôдъ польскихъ Kulturträger ôвъ. Якъ зъ залученого афишу бачите, якійсь вандрôвный „monologista“ (Меч. Завадскій) пускавъ тутъ комедіи, даючи вечѣръ вокально гумористичный. Сей промысловый панъ хотѣвъ зловити тутешныхъ гостей на „Шевця Лупа“ монольоґъ оперетковый *Шевченка* !!! Що за безличнôсть! Але монольоґістъ дôставъ тутъ за се добру научку, котра може спонукае его пропустити зъ свого репертуару „Шевця Лупа“.

— **Президентъ міністрôвъ ґр. Бадені** мавъ въ другôй половинѣ с. м. приѣхати до Буска за вôдпусткою; але зъ уваги на заповѣджену гостину царя приѣде вже дня 9 с. м., щобы по двохъ недѣляхъ вôдпустки вернути до Вѣдня та бути тамъ при принятю царя. На часъ гостины царя у Вѣдни мае туды выѣхати також и жена премієра.

— **Ц. к. краєва комісія для ревізіи катастру податку грунтового** розпочала вчера нарады въ сали засѣданъ ц. к. краєвои дирекціи скарбу у Львовѣ. Комісія ся числить въ Галичинѣ 24 членôвъ и стôлько заступникôвъ; тû члены выбранû по половинѣ соймомъ а по половинѣ покликанû правительствомъ, при чôмъ половина членôвъ покликаныхъ правительствомъ, належить до катеґоріи оплачуючихъ податокъ ґрунтовый. Члены комісіи (взглядно ихъ заступники) дѣлять ся на три пôдкомітеты пôсля рейонôвъ: львôвского, краковского и тернопôльского. До комісіи належать: председатель намѣстникъ Санґушко, а его заступникъ віцепрезидентъ кр дирекціи скарбу д-ръ Вит. Коритовскій; референтъ краєвый Іос. Ґецъ, ст. радникъ скарбовый а его заступникъ Фр. Памуля, ц. к. секретарь скарбовый; референты для пôдкомітôвъ: для Львова Вол. Ганкевичъ, радникъ рахунковый и бувшій инспекторъ для оцѣнки грунтовои, а заступникъ Іос. Хшановскій ґеометеръ евид.; для Кракова: Едв. Сарнецкій ц. к. управитель уряду продажи соли, а заступникъ Анд. Броневскій ц. к. люстраторъ лѣсôвъ; для Тернополя: Іос. Ґрунеръ ц. к. поборець податковый, а заступникъ Альф. Гловиньскій, ґеометеръ евид. Членами комісіи суть: для рейому львôвского выбранû соймомъ: Ом. Торосевичъ, ґр. Ст. Стадницкій, Ст. Гнѣвошь, Ром. Тышовницкій, покликанû правительствомъ: Зд. Обертиньскій, Ив. Браеръ, Вол. Ганкевичъ радникъ дирекціи скарбу, Волод. Домбровскій урядникъ продажи соли; — для рейому краковского выбранû соймомъ: ґр. Ив. Стадницкій, Іос. Менциньскій, Фр. Крамарчикъ, Мар. Диданьскій, покликанû правительствомъ: Ст. Єнджейовичъ, Волод. Галенбурґъ-Галеръ, Едв. Сарнецкій урядникъ продажи соли, Волод. Стоклосиньскій поборець подат.; — для рейому тернопôльского выбранû соймомъ: Гр. Глуховскій, Іос. Гурикъ, ґр. Кл. Дѣдушицкій, Леш. Цѣньскій, покликанû правительствомъ: Мих. Ґаразіхъ, Ед. Лѣтиньскій, Іос Ґрунеръ поборець и Мавр. Орлевичъ контрольоръ подт. Заступниками членôвъ комісіи суть: для рейону львôвского выбранû соймомъ: ґр. Ив. Шептицкій, Ив. Тшецескій, Фел. Созаньскій, Войт. Василевскій, и покликанû правительствомъ: Зен. Серватовскій, Вит. Незабитовскій Іос. Хшановскій ґеометеръ, Жигм. Скомпскій поборець под.; — для рейону краковского выбранû соймомъ: Ст. Жаба, Ив. Гупка, Ст. Домбскій, Ст. Поточекъ и покликанû правительствомъ: Леоп. Детль, Анд. Ґльосеръ, Анд. Броневскій люстраторъ, Ив. Заклика ц. к. секретарь пов.; — для рейону тернопôльского выбранû соймомъ: Меч. Онишкевичъ, Тад. Федоровичъ, Густ. Стравиньскій, ґр. Меч. Пініньскій и покликанû правительствомъ: Ром. Выбрановскій, о. Теод. Кордуба деканъ, Альф. Гловиньскій ґеометеръ, Фел. Червиньскій поборець под. — Вчера о 11-тôй год. отворивъ віцепрезидентъ Коритовскій зборы, а потôмъ референтъ краєвый, Іос. Ґецъ предложивъ комісіи матеріялъ до тои ревізіи, зôбраный або въ наслѣдокъ рекламацій, або зъ уряду черезъ органы евіденційнû. Пôсля закона ревізийного, ц к. краєва комісія для ревізіи катастру податку ґрунтового мусить до шести мѣсяцѣвъ покôнчити свою працю и предложити оператъ ц. к. центральнôй комісіи ревізийнôй, котра буде урядувати у Вѣдни въ 1897 р. и працю свою до трехъ мѣсяцѣвъ полагодить. На тôмъ засѣданю ухвалено предложеный проектъ реґуляміну и працъ комісіи.

— **Ґенералъ позбавленый шаржѣ.** Pesti Naplo оповѣдае таку историю: Въ часѣ церковно-політичныхъ боротьбъ на Угорщинѣ засуджено редактора клерикального дневника Magyar Allam на 4 мѣсяцѣ за обиду маестату. А що редакторъ бувъ резервовымъ офіциромъ, то справа прийшла також передъ войсковый судъ гоноровый, котрому проводивъ ґенералъ-майоръ Губертъ. Гоноровый судъ рѣшивъ, що Семнецъ — той засудженый редакторъ-офіцеръ — може задержати свою шаржу. Губерта опôсля пенсіоновано, а рѣшене гонорового суду вôддано другому судови, котрый Семнецови вôдобравъ шаржу. Справу тоту выведено передъ соймомъ. Въ часѣ дотычныхъ розправъ соймовыхъ написавъ ґен. Губертъ письмо до посла Тота, въ котрôмъ некористно высловлявъ ся о поведеню міністра Гонведôвъ бар. Февварого. Міністеръ высказавъ ся тогдѣ на публичнôмъ засѣданю о Губертѣ такъ, що сей взявъ собѣ те за обиду та вôзвавъ міністра до одвѣчальности. Зъ того прийшло до поєдинку. Але що Губертъ вызвавъ міністра, становиском высшого вôдъ себе, то справа прийшла знову передъ войсковый судъ гоноровый, а сей вôдобравъ ґенералови его шаржу. Але пенсію, якъ довѣдуе ся Pesti Naplo, задержить Губерта и дальше.

— **Серпень** пôсля вѣщованя Фальба буде слѣдуючій: До 6 воздухъ охолодить ся. Вôдъ 7—11 будуть тучѣ зôзливали; температура зъ початку пôднесе ся, потôмъ однакъ знову спаде. Вôдъ 12—17 буде погода, вправдѣ зъ початку въ наслѣдокъ попередныхъ дощѣвъ температура буде холодна, однакъ скоро огрѣе ся и настануть спеки. Вôдъ 18—22 будуть частû бурѣ, однакъ температура лишить ся высока, бо опады, хочь наглû, будуть короткû и тôльки льокальнû. Вôдъ 23 до кôнця серпня будуть частѣйшû дощѣ и перейдуть въ слоту, черезъ що и температура спаде. Критичными днями будуть 9 и 23 серпня.

— **Ц. к. краєва рада шкôльна** ухвалила на засѣданю д. 30 липня с. р.: Потвердити на духовныхъ членôвъ до ц. к радъ шкôльныхъ окружныхъ: Кс. Ив. Фішера въ Снятинѣ; о. Льва Сембратовича и кс. Бр. Стасяцкого въ Саноцѣ. — Именувати учителями въ школахъ народныхъ: Іос. Островского учит. упр. и Зоф. Ґрінберґову уч. мол. 4 клясовои школы въ Знесѣню; Ив. Казановского въ Пôднѣстрянахъ; Іос. Крупиньского уч. ст. школы муж. им. Маріи Магдалены у Львовѣ, Ель Билиньску въ Тершовѣ; Ив. Томяка въ Бусовискахъ; Фел. Венцлевску ст. уч. школы выдѣловои им. Ядвиги у Львовѣ; Кат. Аптекарску ст. уч. шк. женьскои им. Коларского у Львовѣ; Бр. Лопушаньского уч. упр. 2 кл. школы въ Медусѣ. — Установити посады третого учителя религіи греко кат. и такого учителя религіи римо-кат. для шкôлъ народныхъ въ Коломыи вôдъ 1 вересня 1896.

— **Саксоньскій князь священикомъ.** Князь Максъ, братаничь бездѣтного короля саксоньского Альберта, покôнчивши науки богословскû, высвятивъ ся и дня 1 с. м. вôдправивъ въ Дрезнѣ першу службу божу. Крôмъ королѣвскои родины були на службѣ три епископы, богато высшого духовеньства, офіцирôвъ и достойникôвъ. Королеву, хору на гостецъ, принесено на ношахъ передъ престолъ. По службѣ божôй поблагословивъ молодый священикъ и запричащавъ королѣвску родину. Въ годину опôсля пôдписавъ въ королѣвскôмъ замку приписану конституцією грамоту, котрою зрѣкае ся всякихъ правъ до наслѣдства престолу.

— **Дрôбнû вѣсти.** Міністеръ зелѣзницъ Ґутенберґъ выѣздить въ середу 5 с. м. на подорожь инспекційну по Галичинѣ. — Санкцію цѣсарску одержала ухвалена соймомъ устава о ординаціи громадскôй для мѣстъ. — Задушену дитину, женьского пола, маючу близько 15 мѣсяцѣвъ, найдено вчера рано въ ровѣ придорожнôмъ на улици Татарскôй у Львовѣ. — Въ Будапештѣ зъ причины частои утечѣ вязнѣвъ, заряджено по вязницяхъ дуже строгû средства осторожности, а знову арештанты длятого грозять бунтомъ.

Наука штука и література.

— **О лѣченю домашныхъ звѣрятъ** написавъ В. Федоровичъ, ц. к. повѣтовый ветеринарь. У Львовѣ 1896. Коштомъ и заходомъ Товариства „Просвѣта“. 108 сторôнъ малои вôсѣмки. — На популяризоване лѣкарскихъ наукъ рôзно задивляють ся ученû. Неоспоримый для иншихъ наукъ фактъ, що популяризоване наукъ межь найширшими масами простонародя далеко бôльше причиняе ся до загально людского добра и проґресу, нѣжь праця ученыхъ у ихныхъ кабінетахъ, хотя бы та праця навѣть и посувала науку впередъ, мае тутъ противникôвъ. Однû ученû стоять за популяризацію наукъ лѣкарскихъ, а другû противлять ся єй, попираючи свое переконане тымъ, що черезъ популярнû выдавництва лѣкарскû вытворить ся язва страшнѣйша нѣжь самû пошести, бо леґіоны шарлятанôвъ, котрû будуть брати ся лѣчити и черезъ свою невмѣлôсть нанесуть людскости богато лиха. Якъ у всѣмъ, такъ и въ тôй справѣ є ще „aurea mediocritas“: часть ученыхъ стоить за тымъ, щобы въ популярныхъ лѣкарскихъ книжкахъ выразно при кождôй тяжшôй хоробѣ дораджувати завôзване дипльомованого специялиста-лѣкаря.

Сеи методы придержуесь також авторъ працѣ, що єи маемо передъ собою. Праця п. Федоровича є у насъ першою популярною, а заразомъ оріґінальною працею зъ обсягу медицины (такъ людскои якъ и звѣрячои), котра може выдержати критику. Товариство „Просвѣта“ вôдзначило єи премією зъ фундаціи им. Стеф. Дубравского, и зовсѣмъ слушно. Признаю навѣть, що ся премія (90 зр.) не стоить въ пропорціи до вартости працѣ и до труду, вложеного авторомъ до неи, коли зважити недостачу не то вже впорядкованои рускои номенклятуры лѣкарскои а просто якихъ-небудь друкованыхъ матеріялôвъ, сюды вôдносячихъ ся. Авторови приходилось обертати ся до живои скарбоны межь простонароде и тамъ шукати номенклятуры. И треба признати, що авторъ оказавъ ся въ тôмъ дуже совѣстнымъ, бо добиравъ, якъ мôгъ, слôвъ чисто рускихъ.

Инша рѣчь, що се не всюды однаково добре ему повело ся. И такъ хибно называе килу (hernia) також „грызею“; бо „грызь“ значить въ руско-украиньскôй номенклятурѣ те, що у д. Федоровича называе ся „бѣгункою“. Тымчасомъ кила называе ся по руски також ще „порухою“ або „увередою“; а на означене того, що по польски зве ся „biegunka“ мы не бѣднû: оно звесь у насъ „грызь“, „проносъ“, „поносъ“, „рѣзачка“, „кидане низомъ“, поминувши споро назвъ неестетичныхъ.

Въ иншихъ назвахъ не добачаемо такихъ похибокъ; длятого подамо лише кôлька замѣтокъ, якъ можна або треба те чи се выразити лѣпше. И такъ: „ропа“ зве ся по руски „гнôй“ або „сукровиця“, коли гнôй мае примѣшки крови; бо „ропа“ живцемъ зъ польского взяте, а наше слово „гнôй“ переняли до россійскои мовы та вживають его. „Артерія“ зве ся „живчицею“ або „живницею“ або „бючою жилою“. „Перепаска“ повинна звати ся „перевязкою“; „бешиха“ „бешиґою“; „нежитъ носа“ „смотолокою“. „Сухоты“ звуть ся „чахоткою“ або „чихôткою“, а окремû формы чахотки у худобы называють ся „перлицею“, „бугорчаткою“. „Дыхало“ повинно звати ся „дыхавкою“ (trachea), коли у д. Федоровича bronchus зве ся „дышкою“. „Дыхавиця“ зве ся також „удушьемъ“, „ядухою“, „стисками“. „Травити“ повинно бути „переварювати“. „Жовтачка“ повинна звати ся „жовтѣльницею“; „зараза сележѣнтова“ „мремрою“ або зъ латиньска „карбункуломъ“, бо се слово доволѣ вже розповсюднене середъ нашого простонародя.

Тôлько що-до номенклятуры. Що-до укладу книжки замѣтити годить ся, що уступы: 20. 21. 39. и 46. (про червôнку, грызь у новонародженыхъ, заразливе скидане плоду и горячку по породѣ) належало взяти до III. дѣлу, т. є. до хоробъ заразливыхъ та сказати де-що про ихъ профіляктику.

Въ способѣ поучуваня и подаваня радъ я бажавъ бы такои змѣны: замѣсть казати аподиктично, що въ тôмъ разѣ рôбить ся такъ а такъ або хорому звѣряти подае ся те а те, треба бы пояснювати, длячого оно такъ а не инакше мае ся робити. Оно и зъ дидактичного взгляду лѣпше, бо скорѣйше затямлюе ся рѣчь розôбрану розумомъ и легше осягне ся цѣль. А таке сказане, якъ пр. на стор. 31. у д. Федоровича, що пущадло повинно бути чистѣсеньке, „длятого треба его обмыти водою карболевою“, може простолюдина навести на хибку гадку и вôнъ, не маючи воды карболевои,

обмые пущадло „чистесенько“ водою; а результатъ може бути поганый, бо пущадломъ можна заразити худобу, коли передъ тымъ пускало ся кровь худобинѣ хорбй на яку заразливу слаббсть. Отже лѣпше було въ тбмъ мѣсци пояснити хоробы заразливѣ, сказати про бактеріи та значѣне карболю, а тсгдѣ можна надѣятись, що селянинъ буде уважати на десінфекцію. Такихъ мѣсць найде ся ще кблька.

Сихъ кблька увагъ, сподѣю ся, выхбсную авторъ въ 2. выданю своеи працѣ, бо надѣятись, що та взагалѣ удачна и правдиво популярна праця дбжде ся нового выданя, хотя се на Руси рѣчь досыть незвычайна.

На закбнчене не могу здержати ся ще вбдъ однои замѣтки. Декотрѣ слова, поданѣ мною до номенклатуры, могли бы декому выдати ся *россійскими*. Отже *мушу упевнити, що* такъ не є. Въ россійскбй номенклятурѣ, котру знаю дуже добре, є тблько путнього, що запозычено зъ устъ украинского народу; по за тымъ назвы латиньскѣ, якъ nephritis interstitialis — „интерстиціяльный нефритъ“ и т. н. А таки Россія має уиверситеты зъ выкладовымъ языкомъ россійскимъ. Нехай же бы мы жадали въ новоотворенбмъ выдѣлѣ лѣкарскбмъ у Львовѣ якои катедры зъ рускимъ выкладовымъ языкомъ, то сказали бы намъ у вбдповѣдь, що не маємо номенклятуры. Покажѣмъ же свѣтови свою хорошу номенклятуру! А тблько бы єи зббрати та выдати. Вбдъ 8 лѣтъ занимаю ся уже симъ дѣломъ та дякувати буду кождому, хто зволить надбслати менѣ всякѣ, хочь бы найдрббнѣйшѣ, причинки до номенклятуры чи то хорббъ чи анатомічныхъ частій тѣла.

Въ Мостахъ Великихъ 2. серпня 1896.

Д ръ Яковъ Невестюкъ.

(Въ обговоренбй д ромъ Невестюкомъ справѣ подамо въ найблизшбмъ числѣ ще кблька замѣтокъ. *Прим. Ред.)*

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Міністеръ торговлѣ именувавъ секретаря почты, Риш. Вопатерного, радникомъ почтовымъ у Львовѣ. — Міністерство торговлѣ именувало при львбвскбй дирекціи почтъ и телеґрафбвъ: А. Фріавфа ревідентомъ, Р. Краля и І. Мрозовского офіціялами рахунковыми, а Романа Багриновича, Ем. Паара, Стан. Гіольского, Жигм. Ляйдлера, Едв. Койтшіма и Як. Попеля асистентами рахунковыми.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— Жертвы надбсланѣ до товариства „Просвѣта“:

— **На стіпендію имени Тараса Шевченка:** Стефанъ Корчиньскій зб Скольного 2 зр.; Богословы зб Львова 4 зр.; тов. „Академічна Громада“ зб Львова зъ пушки 40 кр.

— **На фондъ емеритальный артистбвъ:** Теофиль Михалович зб Львова 1 зр.

Телеґрамы „Дѣла“

Вѣдень 5 серпня. Цѣсарь буде також и въ Угорщинѣ на осѣнныхъ маневрахъ; дня 19 вересня поѣде до Чакатурну, де замешкає въ замку ґр. Фестетіча.

Теплицѣ 5 серпня. Скликане на недѣлю ческе вѣче народне заборонено.

Монахбвъ 5 серпня. Болгарскій кн. Фердинандъ выѣхавъ вбдси до Вѣдня.

Цѣна збѣжа и другихъ продуктбвъ.

4 серпня н. ст. 1896.

Львбвъ: Пшениця 6·50 до 7·—, жито 5·25 до 5·50, ячмѣнь 4·25 до 4·50, овесъ 5·80 до 6·—, рѣпакъ 8·50 до 8·75, горохъ 4·50 до 8·—, вика 4·50 до 4·75, льнянка 0·— до 0·—, ббъ —·— —·—, ббикъ 4·25 до 4·50, гречка 0·— до 0·—, конюшина червона —·— до —·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска —·— до —·—, кминъ —·— до —·—, анижъ 0·— до 0·—, кукуруза 0·— до 0·—, хмѣль 30·— до 40·— зр. за 56 кіло у Львовѣ, оковита за 10.000 літрбвъ —·— до —·— зр.

Курсъ Львбвскій

зъ дня 4 н. ст. серпня 1896.

	Плат.	Жада
Акціи за штуку безъ купона.		
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	218 50	220 50
Зелѣз. Львбв.-Чернов. по 200 зр. а. в.	288 —	291 50
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в.	390 —	400 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а.	210 —	— —
Листы заставнѣ за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 4% а. в.	96 60	97 30
Банку гипот. галиц. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	110 10	110 80
Банку гипот. 4½% а. в. льос. 50 л.	99 80	100 50
Банку краевого 4½% а. в. льос. 51 л.	100 50	101 20
Товариства кредит. гал. 5% а. в.	— —	— —
Банку краевого 4% а. в.	97 50	98 20
Товар. кред. гал. 4% а. в. I емісіи	98 10	98 80
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 41½ л.	97 70	98 40
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 56 л.	97 50	98 20
Листы довжнѣ за 100 зр.		
Гал. Зав. кред. сел. 2½% (давн. 5%) въ ликв.	— —	— —
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос. въ 15 л.	— —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкѣ 5% м. к.	— —	—
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	97 75	98 45
Комунальнй Банку краєв. 5% II. емис.	102 —	102 70
Позички краєв. зъ 1873 по 6% а. в.	105 —	— —
Позички краєв. зъ 1883 по 4½ а. в.	100 —	100 70
Позички краєв. 4% в. а.	97 -	97 70
Позички краєв. 4% короновои	97 20	97 90
Льосы:		
Мѣста Кракова	25 —	25 —
Мѣста Станиславова	42 —	— —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 61	5 71
Наполеондоръ	9 50	9 60
Пбвъимперіялъ	9 60	— —
Рубель срѣбный	120 —	125 —
Рубель паперовый	126 60	127 60
100 марокъ нѣмецкихъ	58 60	59 —

НАДБСЛАНЕ.

Змѣна льокалю

Найдешевшій складъ товарбвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА

КОПЕРНИЦКОГО

пбдъ „Коперникомъ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкой ч. 1

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великбмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєня електричныхъ дзвбнкбвъ. — Замовленя зъ провінціи вбдворотне.

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львбвъ площа Галицка ч. 1.

4785

Альбумъ заслуженыхъ Русинбвъ.

Цѣна 70 кр.

Дбстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“.

Александеръ Царевичь

артистъ-маляръ

[въ Кобиловолокахъ п. Янбвъ коло Теребовлѣ]

по довголѣтнбй практицѣ въ краю и за границею приймає вбдъ кблькохъ лѣтъ всѣ въ обсягъ церковнои штуки входячѣ працѣ, а именно: малює церковнѣ образы до иконостасбвъ и престолбвъ; приймає рѣзьбарскѣ роботы пбсля власныхъ плянбвъ у всѣхъ жаданыхъ стиляхъ, вразъ зъ позолоченємъ; малює стѣны церковъ и т. п Крбмъ того выготовляє портреты зъ фотографій и зъ натуры. Пбдиимаючи ся всѣхъ робітъ по дуже умѣркованыхъ и приступныхъ цѣнахъ, а выконуючи все якъ найсовѣстнѣйше, въ доказъ чого предложити може сьвѣдоцтва и похвальнѣ письма, має вбнъ повну надѣю, що Всч. Духовеньство затямить собѣ ласкаво его адресу. 36 45—?

Безъ конкуренціи

єсть мбй склепъ истнуючій вбдъ р. 1848 и тѣшучій ся вбдъ сего часу великою симпатією. Длятого поручаю мбй обильный складъ одягбвъ мужескихъ и хлопячихъ, пальта мужескѣ и хлопячѣ, якъ також одяги дитячѣ и уніформы. Гакожь позваляю собѣ поручитись Всч. Духовеньству яко спеціялістъ въ роббленю сурдутбвъ, рясъ и т. д.

Замовленя пбсля мѣры выготовлюють ся въ найкоротшбмъ часѣ якъ найгарнѣйше.

Дякуючи за дотеперѣшній вглядъ пишусь 4095

Зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна ч. 3.

КОСЫ

зъ найлучшои стирійскои фабрики на спеціяльне замовлене наше зъ найббльшою старанностю выготовленѣ:

60 сант. довгѣ середно широкѣ по 50 кр.
70 „ „ „ „ „ 60 „
90 „ „ „ „ „ 70 „

За доброту тыхъ кбсъ приймаємо всяку поруку.

На 5 кільоґр. посылку иде 8—10 штукъ.

„Народна Торговля“ у Львовѣ и філіи.

162 9—10

Сита зъ волосѣня, почвбрнѣ, до фасованя по зр. 1, 1·40 и 1·60 Машинки американьскѣ до сѣканя мяса по зр. 4

поручає Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры).

КОБЗАРЬ Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выббръ поезій для народу зъ житьеписью и портретомъ автора.

Накладомъ товариства „Просвѣта“.

Цѣна кождои части **25 кр.**

Оправленѣ примѣрники продають ся по 35 кр.

Знана вбдъ многихъ лѣтъ ц. к. управ. рафінерія спірітусу, заосмотрена найлѣпшими приладами ректифікаційными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікербвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникбвъ у Львовѣ

Яковъ Шпрехеръ и С-ка

поручає старѣ польскѣ сильнѣ горѣвки, дуже добрѣ розоліисы, лікеры, румы правдивѣ зъ Ямайки, якъ також найлѣпшои якости краєвѣ спеціялы якъ: Народбвка, Dziennik, Szczutek, Карпатбвка, „Дябелъ“, Помаранчева не солоджена, Ратафія, Деренбвка и т. и. горѣвки упривилеєванѣ и одиноко правдивѣ если зъ нашои фабрики спроваджені.

Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарѣвъ, до побираня алькоголю абсолют. и найчистѣйшого спірітусу, до цѣлей лѣчничихъ вбльного вбдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спірітусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровлю не шкбдный, бо не выроблюваный зъ есенція оцтовои.

Складъ для мѣста Львова, ул. Коперника ч. 9 и въ головнбмъ складѣ водъ мінеральныхъ І. Йоллеса, улиця Кароля Людвика ч. 29. 4912 248 —104

БІБЛІОТЕКА

зложена з дїл выключно теольоґічних в числї около 100 томів, есть під дуже користними услівями до продана. Бачиньский в Тудорковичах п. п. Угринів.

225 2—3

Бронзбвнича рукодѣльня

Володимира Усценьского

перенесена

зъ улицi Галицкои ч. 15

на

улицю Руску ч. 1

(въ дбмъ тов. „Просвѣты“)

и сполучена зъ торговлею готовыхъ товарбвъ всякого роду, параментбвъ церковныхъ, столовои заставы, сервисбвъ зъ хиньского и правдивого срѣбра

пбдъ новою фірмою

Евгеній Спожарскій

и 185 7—25

Володимиръ Усценьскій

Львбвъ, ул. Руска ч. 1.

Принимають ся якъ давнѣйше всякѣ замовленя и вбдновленя рѣчей церковныхъ зъ золота, срѣбла, бронзу и ин.

Замовленя выконують ся оборотною почтою.

Вже выйшла

перша велика народописна

КАРТА

украиньско-руского народу.

Зладжена

д-ромъ Григоріемъ Величкомъ

а выконана въ робботни Андрѣя Андрейчина літографа у Львовѣ, коштомъ и заходомъ Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ.

Замовляти можна въ Товариствѣ „Просвѣта“ у Львовѣ (ринокъ ч. 10, I. поверхъ).

Цѣна книгарска карты: 3·50 зр. а для членбвъ Товариства „Просвѣта“ и для передплатникбвъ „Зорѣ“: 2·50 зр. за примѣрникъ.

Замовляючѣ зволять долучити 50 кр. на кошты пересылки.

Карта выконана въ 19-ти краскахъ и наклеєна на полотнъ. 9—12

Зоольоґія

на низші кляси шкіл середних.

Написав Іван Верхратский. Ціна 1 зр. 30 кр. а. в.

Д-ра Осипа Ростафиньского

Ботаніка шкільна

на кляси низші.

На язик руский переложив Іван Верхратский. Ціна 70 кр. а. в.

Обѣ тотѣ книжки можь дбстати въ книгарни Ставропигійскбй або у самого автора. Замовляючимъ у автора що-найменше пять примѣрникбвъ Зоольоґіи або десять примѣрникбвъ Ботаніки высылає ся жаданѣ книжки въ протязѣ двохъ днѣвъ. Порто оплачує авторъ.

УЧИТЕЛЬ

орґанъ руского товариства педаґоґічного двотыждневникъ педаґоґічно-науковый, выходить вбдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вбрменьска ч. 2., Предплата на цѣлый рбкъ 3 зр., на пбвъ року 160 кр. на чверть року 1 зр.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1 мая 1896 року після годинника середно-европейского.

Поїзди відходять зі Львова: поспішні			особові				до / з	Поїзди приходять до Львова: поспішні			особові			
							Берліна	5·10	1·30	—	8·55	6·55	9·30	—
8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—	Кракова (Вроцлава і Відня)	5·10	1·30	8·45	8·55	6·55	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	6·45	—	Варшави	5·10	—	—	8·55	—	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	*6 45	—	Мушини-Криниці через Тарнів*) (тілько від 25 червня до 15 вересня)†) (тілько від 1 червня до							
—	—	11·00	—	—	—	—	30 вересня)	*5·10	—	—	†8·55	6·55	—	—
—	—	—	—	—	6·45	—	Мушини-Криниці через Ряшів	5·10	—	—	—	—	—	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Мушини-Криниці ч. Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	11·00	—	9·5	—	—	Хабівки через Тарнів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	—	—	9·5	6 45	—	Хабівки через Ряшів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
8·40	—	11·00	4·40	—	—	—	Хабівки через Перемишль	—	1·30	—	8 55	—	—	—
—	2·50	—	4·40	—	—	—	Мшани долішної через Тарнів							
—	—	—	4·40	9·55	6·45	—	Ровзадова і Надберезя через Дембицю	—	—	—	—	6·55	—	—
							Рави рускої через Ярослав	—	1·30	8·45	—	—	9 30	—
—	—	—	4·40	—	6·45	—	Кросна, Івонича, Риманова, Сянока через Перемишль	—	1·30	8·45	8 55	—	9·30	—
—	—	—	5·22	—	7·22	—	Мезе-Ляборча і Пешту через Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	—	—	9·35	—	—	Лавочкого, Пешту, Міскольча Мункача	—	—	—	12·10	8·00	—	—
							Гребенова (тільки від 10 липня до 31 серпня включно)	—	—	—	—	1·51	—	—
—	—	—	5·22	9·35	*3·05	7.22	Сколього і Стрия*) (зі Сколього тільки від 1 мая до 30 вересня включно)							
—	—	—	—	9·35	7·22	—								
—	—	—	5·22	—	—	—								
							Станіславова через Стрий	—	—	—	12·10	8·00	1·51	*10 10
							Хирова через Стрий	—	—	—	12·10	8·00	1·51	—
6·10	—	—	—	—	—	—	Сучави, Гусятина, Кересмезе, Слободи рунґ., Бергомету, Чудина, Радовець, Кимполюнґа, Букарешту і Ясс	—	—	—	—	8·00	1·51	10·10
—	—	—	—	10·25	—	—	Сучави, Чорткова, Кересмезе, Калуша, Сопова, Букарешту і Ясс	—	—	9·50	—	—	—	—
—	—	—	—	2·45	—	—	Сучави, Радовець. Бергомету і Чудина (кождого понедїлка), Печенїжина	—	—	—	—	2·01	—	—
—	—	—	—	—	—	10·15	Сучави, Гусятина, Калуша, Новоселиції, Чудина (що понедїлка), Радовець, Кімполюнґа, Ясс, і Букарешту	—	—	—	—	—	6·13	—
—	—	—	—	9·15	7·05	—								
—	—	—	—	9·15	—	—								
6·14	2·25	—	—	9·48	—	11·12	Сокаля і Ярослава через Раву руску	—	—	—	—	7·28	—	—
							Белзця	—	—	—	8·15	5·45	—	—
6·00	2·11	—	—	9·30	—	10.45	Підволочиск і Бродів (на дворець Львів-Підзамче)	—	—	—	—	5·45	—	—
—	—	—	—	1·32	—	—	Підволочиск і Бродів (на головний дворець)	—	2·18	9·55	7·42	4·45	—	—
—	—	—	—	1·20	—	—	Бруховичі (тільки від 1 мая до 25 червня і від 15 серпня до 6 вересня включно)	—	2·34	10·05	8·05	5·10	—	—
—	—	—	—	3·20	—	—	Бруховичі (тільки від 26 червня до 14 серпня включно)	—	—	—	—	—	8·03	—
—	—	—	9·45	3·00	8·55	—	Янова*) (через цілий рік), †) (тільки від 16 червня до 31 серпня включно)	—	—	—	—	—	8·25	—
—	—	—	*9·45	†1·05	§ 3·00	*6·25	Янова (тільки від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цвітня включно)	—	—	—	*7·50	—	†5 28	†8·54
—	—	—	1·32	—	—	—	Зимнои Води від 1 мая до 6 вересня в недїлї і сьвята	—	—	—	—	1·10	7·48	—
								-	—	—	—	—	—	—

Увага. Години печатанї грубими черенками означають пору нічну від 6 год. вечером до год. 5-ой 59 мін. рано. В бюрі інформаційнім ц. к. зелїзниць державних у Львові ул. Третого мая ч. 3 готель Імперіяль продажь білетів стрефових, окружних і довільно зіставлюваних зшитов до їзди, як також тарифи і розкладів їзди в виді кишеневім. Информациї в справах тарифових і перевозових. Часъ середно-европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут. Година 12 часу середно европейского = 12 годинї 36 мінут після годинника львівского. 6

При закупнѣ товарбвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець Иванъ Белей. Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои.

З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 166. Львôвъ, Четверъ 25 липня (6 серпня) 1896 **Рôчникъ XVII.**

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатконъ

въ Австрiи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року	3 зр.
на чверть року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Реклямаціи неопечатанй вôльнй вôдъ порта

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклй принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной строчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншй донесеня приватнй числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

Змѣна системы.

II.

Погляды п. Барвѣньского на справу змѣны системы можна зреферувати ось такъ: Русины домагали ся змѣны системы навѣть при починахъ новой еры и правительство признало домаганя Русинôвъ оправданными, однакъ якъ тй домаганя Русинôвъ „не повиннй“ бути найпершимъ и найважнѣйшимъ постулятомъ, такъ и правительство не провинило ся нѣчимъ, що доси не доповнило своихъ приречень и домагань. Правительства нема за що винуватити (якъ се зробивъ п. Романчукъ и народовска опозиція ще въ 1892 р.), бо оно въ горы застерегло ся, що не знае, чи удасть ся ёму побороти шовінізмъ Полякôвъ, — бо оно мало якъ найлѣпшй интенціи, видно вже зъ того, що на актахъ урядовыхъ пôдписували ся шефы урядôвъ а навѣть самъ намѣстникъ по руски, — бо загалъ Русинôвъ не стрѣтивъ тй интенціи правительства зъ признанемъ и ними не вдоволивъ ся, — бо вкôнци Русины не выповнили найважнѣйшого поставленого имъ услôвя: не отрясли ся и не вызволили ся зъ всего того, що сповняе розвитокъ рускои народности на основѣ чисто-австрійскôй. Зъ того выходить, що нѣхто иншій, а лишь самі Русины завинили, що и доси повтаряе ся въ неодномъ (!) те саме, до чого навыкли Поляки вôдъ десяткôвъ лѣтъ. Скоро Русины пôйдуть за проводомъ п. Барвѣньского и всѣми силами будуть старати ся знищити москвофілôвъ и радикалôвъ, тогдѣ наступить и така пôбôчна справа, якъ змѣна системы. А доки сего всего не буде, доти Русины галицкй мусять вдоволити ся дотеперѣшною системою, примѣненою супротивъ нихъ правительствомъ (розумѣе ся: Поляками). Однымъ словомъ: Русины мусять пôдъ взглядомъ політичнымъ вôдродити ся пôсля рецепты п. Барвѣньского et Comp.

Такъ выглядае програма політична п. Барвѣньского на найблизшу будучность. Придивѣмь ся ёй и доповѣджмо се, що п. Барвѣньскій не доповѣвъ до неи за-для своеи дипльоматіи, а вартôсть сеи програмы стане всѣмъ ясна.

Въ дефініціи п. Барвѣньского, що значить змѣна системы, а въ тôмъ, якъ ту справу розумѣвъ и пояснювавъ п. Романчукъ, заходить певна рôзница. Змѣна системы не значить се, „щобы мы могли свобôдно розвивати въ австрійско-угорскôй монархіи руску народность“ — лишь радше, щобы правительство змѣнило свое поступоване супротивъ Русинôвъ.

Въ конституційнôй державѣ кожда народность маѣ запорученй права свого свобôдного розвытку, — такъ стоить на папери и того не смѣють заперечити нѣякй заступники правительства, бо вхъ бы можна вôддати пôдъ судъ за зраду державну. И справдѣ мы въ Австріи чуемо тй слова „во все услишаніе“ такъ часто, що ажь уши пухнуть, а однакъ разъ въ разъ находять ся не то поодинокй люде, але народности, котрй дорѣкають и жалують ся, що не можуть свобôдно розвивати ся. Длятого коли ґр. Бадені по новôй ерѣ заявивъ въ соймѣ, що правительство бажае, щобы кожда народность свобôдно розвивала ся, то сего не можна уважати „здобуткомъ“ політичнымъ, лишь обовязкомъ намѣстника, яко урядника державного. Хиба, що Галичинѣ признано яку выимку зъ пôдъ загально обовязуючихъ законôвъ конституційныхъ (а на се выходило бы зъ многихъ проявъ), то тогдѣ справдѣ мôгъ бы п. Барвѣньскій дорѣкати загалови Русинôвъ, що не вмѣвъ вôдповѣдно оцѣнити сего звороту въ політицѣ. Для лѣпшои илюстрациі нашихъ высказовъ, пригадаемо хочь бы промову ґр. Баденього (вже навѣть президента міністрôвъ а не лишь намѣстника) зъ нагоды наглячого внесеня п. Романчука въ парламентѣ що до нарушеня галицкими властями закона о стоваришеняхъ и зборахъ. На факты, пôднесенй п. Романчукомъ, заявивъ президентъ міністрôвъ ґр. Бадені аподиктично, що галицкй власти завсѣгды и всюды придержують ся законôвъ и ихъ не нарушують. Зъ того видно, що заступники правительства мусять завсѣгды покликати ся на точне выповнюване законôвъ. Тымъ самымъ и заява ґр. Баденього въ соймѣ по новôй ерѣ мала лишь теоретичне значѣне, такъ якъ она опирала ся на загальныхъ принципахъ конституційного устрою и конституційныхъ законôвъ.

Противно представляе ся рѣчь, коли поставимо ей зъ практичнои стороны. Не розходить ся о принципъ запорученя свобôдного розвитку народности — лишь о змѣну поступованя правительства супротивъ народности. Ставляючи такъ справу, покидаемо теорію а беремо ся за практику: наводимо конкретнй факты, на котрыхъ выказуемо промахи правительства а кривды дотычнои народности и жадаемо ихъ усуненя. Коли дôстане ся запоручене, що у вказанôмъ напрямѣ наступить змѣна и та змѣна переводить ся въ дѣйстности систематично, — тогдѣ можна говорити о змѣнѣ системы. На жаль, того всего не було зô стороны правительства при новôй ерѣ. Коли Русины выступили зъ конкретными фактами, то дôстали выминаючу вôдповѣдь, бо ґр. Бадені чимъ скорше поспѣшивъ „звернути ихъ бачность на трудности, якй стрѣчае правительство за для браку вырозумѣлости (шовінізму) зô стороны Полякôвъ“. Вже зъ того одного повиннй були Русины вырозумѣти, що цѣла акція не принесе успѣху, а коли якійсь часъ занимали выжидаюче становище, то зробили се за для того, щобы не стрѣтити ся зъ закидомъ вѣроломности. Ґр. Бадені въ цѣлôй новоерскôй акціи выступавъ въ двоякôмъ характерѣ: яко заступникъ правительства и яко Полякъ. Зъ порученя короны зачавъ ґр. Бадені акцію, бо опозиція Русинôвъ по выборахъ соймовыхъ въ 1889 р. выйшла скрѣплена и зачала вести интензивну політыку, але коли прийшлось ёму сказати своє слово въ огляду на вôдносины краевй, на дѣйстный станъ рѣчи, тогдѣ выцофавъ ся зъ цѣлои акціи, бо знавъ, що про вôдносины въ Галичинѣ рѣшае суспільность польска, а радше кліка шляхотско-шовіністична. Шовінізмъ польскій, а властиво narodowe interesy галицкихъ Полякôвъ суть сильнѣйшй вôдъ волѣ хочь бы найщирѣйшои правительства и передъ ними мусить уступити навѣть зелѣзна рука. Длятого заразъ въ своѣй промовѣ соймовôй зазначивъ ґр. Бадені, що między nami nic nie było, для успокоеня польскои бôльшости соймовои, а певно се заявлене публичне було сильнѣйшою и лѣпшою запорукою для Полякôвъ, що и дальше нѣчо не стане ся безъ ихъ волѣ для Русинôвъ, якъ довѣрочнй запорученя ґр. Баденього для Русинôвъ, що буде старати ся вдоволити ихъ бажане. Вже та обставина розкрыла Русинамъ очи, що о „змѣнѣ системы“ въ повнôмъ ей значѣню не може бути й бесѣды, бо до сего не допустить шовінізмъ Полякôвъ, а можуть наступити хиба що найбôльше концесійки, розтрублюваній шумно органами Барвѣньского за здобутки національнй. Ґр. Бадені не вôдваживъ ся „окунемъ“ стати супротивъ интенцій верховодячои у насъ польскои кліки и цѣлои польскои суспільности, бо знавъ, що притолочать его ногами. Вже зъ того одного мусѣвъ кождый пôзнати (хочь небавомъ потвердили се численнô факты), що „нова ера“ похоронена. Пос. Романчукъ и майже весь загалъ Русинôвъ-народовцѣвъ вôдвернувъ ся вôдъ сеи пороненои дитины и не старавъ ся ей привернути до житя, уважаючи всяку дальшу акцію въ тôмъ напрямѣ марнованемъ часу и силы. Розумѣвъ се и п. Барвѣньскій и длятого прибравши собѣ до помочи п. Вахнянина, розпочавъ політику „нового курсу“.

Мы задержали ся довше надъ тымъ періодомъ політики рускои зъ послѣднихъ лѣтъ, разъ длятого, що п. Барвѣньскій, розвиваючи свою теперѣшну програму політичну, засагае ажь до новои ери та старае ся выказати звязь мѣжь подѣями зъ 1890 р. а теперѣшными, а въ-другe и тому, щобы выказати, що змѣна системы пôсля погляду народовскои опозиціи лежить въ тôмъ иншôмъ, якъ лишь въ теоретичнôй дефініціи о свобôднôмъ розвитку народности рускои.

Въ акціи „новои еры“ станули Русины до переговорôвъ зъ правительствомъ, але пôзнали, що правительство не въ силѣ довершити нѣякихъ своихъ зъобовязань въ огляду на Полякôвъ. Змѣна системы не можлива, бо та система вже не выходить вôдъ центрального правительства (якъ се н. пр. було за Байста въ 1866 р.), лишь вôдъ „польского“ правительства въ Галичинѣ. А навязувати якй небудь зносины зъ тымъ польскимъ правительствомъ, не уважали Русины-народовцѣ анѣ пожаданымъ анѣ хосеннымъ, знаючи, що интересы обохъ народностей розходять ся діаметрально. Въ переговорахъ зъ центральнымъ правительствомъ могли бы ще Русины ставляти постепенно свои жадання, коли бы бачили добру волю и охоту, — але супротивъ польского правительства можлива лишь одна альтернатива: або мы або вы у всходнôй Галичинѣ, — иншого выходу нема. Народовска опозиція не важила ся ступити на дорогу „нового курсу“, котрый схарактеризувавъ п. Вахнянинъ тыми словами: Пôйду до польскои шляхты а выкинуть мене дверми, то я вôйду вôкномъ и буду просити милостинѣ. Такои політики зô шкодою власного народу не могли и не можуть нѣколи вести тямучй и совѣстнй люде, — хочь що правда, лишь така політика лишила ся пп. Барвѣньскому et Comp. по похоронахъ „новои еры“ и по вôдкиненю політыки опозиційнои. Найже-жь тй панове и дальше лазять вôкнами до паньскихъ палатъ, а мы будемо стоятн въ дверехъ „власнои“ хаты, хочь она пошита стрѣхою и валить ся пôдъ ударами нашихъ агресивныхъ сусѣдôвъ.

Змѣна системы — пôсля нашои дефініціи — се основна змѣна нашихъ вôдносинъ політичныхъ въ краю, — се выконане въ практицѣ всѣхъ правъ прислугуючихъ Русинамъ, яко народности въ конституційнôй державѣ, на засадахъ повнои рôвноправности, — се спинене агресивности Полякôвъ и зломане ихъ верховодства, — се запоручене всѣхъ услôвій розвитку народности рускои „пôсля ей питомости“ безъ всякои опѣки. Коли такъ розумѣемо ту справу, то мабуть нѣхто (а ще менше п. Барвѣньскій) може намъ дорѣкати, що „се нашь найпершій и найважнѣйшій постулятъ, по котрôмъ решта скорше чи пôзнѣйше сама прийде“. Коли бы мы осягнули таку змѣну системы, тогдѣ бы мы не робили собѣ нѣчого „навѣть“ зъ політыки пп. Барвѣньского et Comp., котра якъ небудь есть теперь тою колодою, що спиняе свобôдный розвитокъ рускаго народу.

---

4)

Спомины рускаго священика про рѣзню 1846 р.

(Записка о. Юрія Гладиловича, зъ переднымъ словомъ д ра Ивана Франка.)

(Конецъ.)

Коли мене хлопы лишили самого дома, а самі пôйшли до двора, моя служниця зъ цѣкавости за ними пôйшла такожь. Побачивши въ далека такъ кровавy рѣзню, заразъ вернула ся и казала менѣ сховати ся. Порадила, щобъ я вылѣзъ на сборôгъ сусѣдскій, приставила драбинку и, якъ я вылѣзъ, вôдставила, такъ що нѣхто не бачивъ. Вôдтакъ побѣгла зновъ до двора и тамъ ждала до кôнця. Коли панôвъ повезли и люде стали розходити ся, вона побачивши межи розкинеными рѣчами мою подушку и колдру, хопила скоро та вернула домôвь. Я роздумувавъ про минулй подѣе, и що то еще може бути... — По полудни сього дня (23 лют.) прийшло до мене чотирохъ господарѣвъ лат. обряду зъ просьбою, щобы я на другій день въ костелѣ передъ престоломъ Pana Jezusa вôдправивъ службу Б. въ интенціи, щобы Господь Богъ вôдвернувъ нещасте. На се кажу я: „Cieszy mnie, że się do Boga nawracacie, od którego odstąpiliście byli.“ Обѣцявъ пôйти до костела, тôльки просивъ я, щобы зъ двохъ порядныхъ, певныхъ господарѣвъ прийшло до мене и вôдпровадили до костела. Я боявъ ся якои напасти по дорозѣ. При тôмъ радили менѣ згаданй господарѣ одягти на себе кожухъ хлопскій и пôйти межи нихъ, а вони будуть мене якъ ока въ головѣ доглядати, щобы менѣ нѣчого злого не стало. Але я на те вôдповѣвъ, що бажання ихъ сповнити не можу, бо коли маю згинути, то нехай гину якъ священикъ въ одежи священичôй.

Вô второкъ рано прийшли до мене деякй господарѣ латиньскй и вôдпровадили до костела, де я торжественне богослужене зъ суплікаціями и вôдповѣдною проповѣдію вôдправивъ. Зъ нагоды, що наступила у латинникôвъ середа попельцова, сказавъ я, що прийду на другій день до костела вôдправити службу Б. и по ихъ ритуалови и звычаеви посвячу попелъ и посыплю имъ головы. Вертаючи въ костела домôвь, поступивъ я до млына вôдвѣдати панѣ, що тамъ въ тѣсной комнатѣ три днѣ и ночи мѣстила ся, а потому пôехала до Сянока, куды ихъ старый ґрафъ (якого скоро, яко невинного, выпущено зъ вязницѣ) покликавъ и тамъ якійсь часъ мешкали.

Женщины дякували менѣ сердечно за тй вôдвѣдины, жалували ся, плакали и нарѣкали на лат. пароха, що за нимъ въ таке нещасте впали. Я ихъ потѣшавъ, якъ мôгъ, вôдтакъ пôйшовъ до себе на попôвство.

Другого дня, якъ заповѣвъ, пôйшовъ я до костела, вôдправивъ всьо, якъ належало ся (бо мы рускй священики тогдѣ лучше знали и розумѣли лат. богослужене, якъ свое). Тьма людей прийшла до сповѣди, найбôльше жінокъ, що зъ перенолоху и непевности дальшого трясли ся и плакали. Я высповѣдавъ всѣхъ и сидѣвъ въ костелѣ до 3 чи 4 год. зъ полудня. Латиньскй комуніканты, що були въ пущцѣ, дробивъ я на куснички, щобы всѣхъ запричащати.

По дорозѣ поступивъ я опять на хвильку до млынищѣ, щобы панѣ яко тако успокоити и потѣшити. Прийшовши надъ вечеромъ домôвь, заставъ я картку зъ Глудна вôдъ швагра зъ повѣдомленемъ, що минулои ночи бувъ нападъ въ Лубнôй у мого тестя и всьо зграбовано. Я перестрашивъ ся тою звѣсткою и ставъ неспокôйный, що тамъ въ моею жінкою и дѣточками дѣе ся. На другій день по вôдправѣ богослуженя, що я заповѣвъ, постановивъ я пôехати до Лубнои. На се богослужене въ четверъ зôбрало ся богато людей, мовь въ яке свято, церковь була биткомъ заповнена. Служба Б. вôдправила ся торжественно зъ суплікаціями и проповѣдію. Межи своими людьми бувъ одинъ чоловѣкъ чужій. Его взяли за шпѣгуна и, коли вôнъ выйшовъ зъ церкви, обступили й хотѣли взяти пôдъ свôй судъ. Вôнъ ставъ кликати до мене, якъ я выходивъ зъ церкви: „Księże, ratuj mnie!“ Я казавъ его пустити.

Прийшовши зъ церкви до хаты, заставъ я въ сѣняхъ того парохіянина, проводира, що то минулого понедѣлка въ церквѣ промавлявъ до мене и межи иншимъ казавъ, що „не треба намъ нѣ ксендза нѣ панка“, зъ женкою и обоє впали менѣ до нôгъ, цѣлували по ногахъ и рукахъ, просячи даруваня. Вôнъ каже: „Ѣгомосць, даруйте, я не знаю, що менѣ стало ся, до мене тогдѣ щось приступило“. Женка его цѣлуе мою служанцю, щобы вона за нимъ вставила ся до мене. Дають на службу Божу, вôнъ заповѣдае, що бажае передъ мною высповѣдати ся. Я ему кажу, що я на нього роздразненый, проте нехай передъ иншимъ священикомъ сповѣдае ся, але вôнъ доконче сповѣдати ся передъ мною. Отже я ему прощаю, а службу Б. и сповѣдь на другу суботу призначую.

Поснѣдавши пôехавъ я до Лубнои. Тутъ належить згадати, що я и тй три ночи, вôдъ понедѣлка до четверга, не ночувавъ въ своѣй хатѣ, лишень въ селѣ у недалекого сусѣда, доброго ґазды лат. обряду, що я его женцѣ въ понедѣлокъ передъ нападомъ давъ вывôдъ. Господарь зъ вдячности самъ менѣ се запропонувавъ, абы у нього ночувати. На серединѣ хаты выстелили менѣ лôжко чисто и выгôдно, а що сей господарь бувъ лѣсным, то мавъ рушницю и поставивъ ей коло дверей на сторожи и нѣхто чужій не смѣвъ тодѣ увôйти до свѣтлицѣ, коли я тамъ бувъ. Всѣ теперь доглядали мене якъ ока въ головѣ, бо пôзнали, що имъ таки ксендза треба. Якъ на те, одному ґаздѣ уродила ся дитина, другому умерла, приходать до мене, щобы охрестити та похоронити — а я имъ кажу, що имъ не треба ксендза, нехай самі сповняють сй функціи. На

Дещо про окружні конференції.

[Статья надіслана зъ кругівъ народного учительства.]

Однымъ зъ найважнѣйшихъ средствъ до дальшого образованя учительства, а тымъ самымъ до поступу народного шкільництва, є въ першімъ рядѣ окружні конференціи а въ другімъ педагогічні кружки. Нинѣ хочемо застановити ся надъ окружными конференціями, а именно: яку они мають задачу и чи тую задачу сповняють такъ, якъ треба. Окружні конференціи мають велику задачу: образовати учителѣвъ, розширювати и доповнювати набутѣ доси ними вѣдомости, познакомляти ихъ зъ новыми здобутками на педагогічнѣй нивѣ, вказувати хибы, які черезъ минувшій рокъ въ деякихъ школахъ лучали ся, спонукувати учителѣвъ до участи въ дискусіи надъ жизненными справами та черезъ те вправляти ихъ до скорого мысленя, судженя и до вымовы, а наконець загрѣвати ихъ до дальшои невтомимои та хосенноі працѣ. Кромѣ сего мусять учителѣ до сеи конференціи вперѣдъ добре приготовитись, бо кождый зъ нихъ мусить обробити письменно два тематы, котрі ще передъ конференціею читає т. зв. выдѣлъ конференційный, здає зъ нихъ на конференціи справу, призначе найлучшій до вѣдчитаня, а опісля такъ надъ справозданѣмъ референта, якъ и надъ вѣдчитавымъ тематомъ починає ся дискусія.

Зъ коротенького сего представленя вже можемо пізнати, що кождого року именно звычайно пѣдчасъ вакацій вѣдбуває ся великій рухъ умысловый посередъ народного учительства. Майже кождый учитель мусить надъ тематами добре попрацювати, повторити собѣ научні пляны, переглянути педагогічно-дидактичні пѣдручники и взагалѣ вѣдновити свои попередно набутѣ вѣдомости. А навѣть тѣ, що вѣдъ другихъ вѣдписують заданѣ тематы, бо и такихъ є богато, мимохѣть вѣдносять такъ передъ конференціею, якъ и зъ дискусій въ часѣ тои-жь многѣ корысти для свого теоретичного и практичного образованя.

Такъ оно бувало передъ чотирма роками, именно передъ введенѣмъ въ житє новыхъ научныхъ плянѣвъ и новыхъ шкільныхъ учебникѣвъ або т. зв. „шкілокъ“. Теперь же вѣдъ чотирохъ лѣтъ напрямъ и обсягъ працѣ учителѣвъ передъ и пѣдчасъ конференцій значно змѣнивъ ся, бо вже чотири роки працюють и радять учителѣ все надъ однымъ и тымъ самымъ тематомъ т. є. надъ новыми плянами научными и надъ уложенѣмъ розкладу матеріалу науки на одинъ рѣкъ. Отже вже чотири роки крутить ся учительство цѣлои Галичины около одного питаня и не може его доси порѣшити та выйти зъ сего омуту на чисту воду. А треба знати, що одна окружна конференція коштує великій грошѣ, проте и на порѣшеня однои справы выдавъ нашъ край черезъ чотири роки величезні сумы — майже безъ пожитку. Що-жь се за справа и чому такъ тяжко ей полагодити? Щобы се нефаховому чоловѣкови зрозумѣти, то треба знати, що краєва рада шкільна выдала тому чотири лѣта новій пляны научні а опісля нихъ уложила новій учебники шкільні. По чотиролѣтнѣй практицѣ можна сказати, що новій книжки взагалѣ мѣстять далеко лѣпшій матеріалъ научный, нѣжь давній, але щобы сей матеріалъ зъ пожиткомъ выкористувати, потреба конечно кількохъ условинъ: 1. добрыхъ приборѣвъ науковыхъ; 2. правильнои фреквенціи; 3. способныхъ учителѣвъ; 4. подѣлу научного матеріалу на два роки, бо въ однімъ роцѣ сей матеріалъ на высшихъ степеняхъ науки нѣянъ не дасть ся въ однімъ роцѣ вычерпати.

Перші три условины зависять вѣдъ найвышихъ властій шкільныхъ и автономічныхъ, а четверте условє вѣдъ окружныхъ конференцій. Але що они доси не полагодили подѣлу матеріалу на два роки, то вину сего треба приписати не конференціямъ але ц. к. краєвій радѣ шкільній. Чому? — спытаєте Бо краєва рада не поручила на превелике диво конференціямъ розложити згаданый матеріалъ на два роки, но завсѣгды на одинъ рѣкъ. И зъ сего порученя выйшло, що кожда конференція укладала що року инакшій подѣлъ и жадна не година була доси вывести кінца сѣй справѣ.

Щобы той абсурдъ лекше зрозумѣти, я наведу слѣдуючу анекдотку. Одинъ жидъ пійшовъ зъ своимъ наймитомъ до мѣста и купивши тамъ на шабасъ 4 гуглѣ, давъ наймитови нести. Але той — недурный — зъѣвъ черезъ дорогу два гуглѣ, коли-жь прийшовъ домівъ, вѣддавъ жидови лише два гуглѣ. — „Ну, пытає жидъ, а де ще два?“ — „Аво два!“ — вѣдповѣдає Иванко. — „Але я тобѣ дало 4 гуглѣ“, — каже жидъ. — „Тай що-жь зъ того?“ — пытає Иванко. — „А де-жь два?“ — репетує жидъ. — „Та хиба тобѣ очи повылѣвали, аво два!“ — вѣдрѣзавъ наймитъ и розлюченый выйшовъ зъ корчмы. Таке стало ся и зъ порученемъ краєвои радыи шкільнои. Коли бы она була заразъ першого року сказала конференціямъ: Розложѣть цѣлый матеріалъ научный на два роки въ сей чи въ той способъ а по роцѣ практики справте сей розкладъ, якъ треба, то цѣла справа була бы вже давно порѣшена, не треба було морочити учителѣвъ та выкидати грошій безъ потребы въ болото. А то на лихо переняли нашій великій педагоги новій пляны живцемъ вѣдъ Нѣмцѣвъ, та забули небожата ихъ спытати, якъ полад нати справу подѣлу матеріалу.

Теперь знову впроваджує кр. рада шкільна свѣжу инновацію въ житє. Доси кождый округъ шкільный вѣдбувавъ спільно наради конференційні, теперь же будуть тѣ наради вѣдбувати ся опісля судовыхъ округівъ окремо, такъ що замѣсть однои буде въ кождімъ шкільнімъ округѣ принайменше три конференціи. Чи зъ такого подѣлу выйде якій хосенъ, не залишимо въ своімъ часѣ подати до прилюднои вѣдомости. На разѣ можемо лише сказати, що тотѣ окремі конференціи будуть дешевшій, але чи пѣдъ взглядомъ образованя учительства користнѣйшій, сумнѣваємо ся. Дотеперѣшна практика показує, що мѣжь всѣма участниками конференціи знайшло ся звычайно 10% такихъ, котрі розумѣли свое дѣло знаменито и забирали голосъ въ дискусіяхъ; если-жь теперь роздѣлить ся округъ шкільный на кількa конференцій, то рѣчь певна, що властива цѣль конференцій на тімъ потерпить. Та впрочѣмъ — побачимо.

Дописи „Дѣла“

Зъ-пѣдъ Львова.

[Въ справѣ люстрацій просвѣтно-економічныхъ устроюваныхъ тов. „Просвѣта.“]

Нема натеперь важнѣйшои и пильнѣйшои справы въ житю Русинівъ надъ економічне пѣднесене нашого люду черезъ просвѣту. Доси шукали мы до сеи цѣли рѣзныхъ дорѣгъ, та всѣ они показали ся недостаточными. Ажь ось за примѣромъ „кулокъ рѣльничихъ“ постановило и наше тов. „Просвѣта“ высылати на села вандрѣвного учителя господарства. Сама постанова головного выдѣлу тов. „Просвѣты“ якъ и выбѣръ особы учителя заслугують на повне признане. Жаль лише, що не всѣ Русины, навѣть такій сѣдоглавій аґрономы, якъ о. Бажанськія, не порозумѣли великого хѣсна зъ науки господарства черезъ вандрѣвныхъ учителѣвъ. Тажь Нѣмцѣ, не то що мы въ аґрономіи, а вѣддавна до нинѣшного дня послугують ся зъ дуже добрымъ успѣхомъ вандрѣвными учителями помимо сего, що засыпують людъ господарскими ґазетами и книжками. И певно, що въ Нѣмеччинѣ кождый навѣть сѣдоглавый аґрономъ радо послухає популярного выкладу такого учителя, коли не зъ цѣкавости, то бодай для прикладу менши братіи. Тымчасомъ у насъ такихъ выкладівъ не треба, бо, мовлявъ, мы вже всѣ мудрій! И бачь въ самімъ зародѣ нехтують и убивають таку гарну та хосенну роботу, яку задумала по зрѣлій розвазѣ наша найвыша инстатуція просвѣтна. Дивуй же ся тутъ зарозумѣлости простолюдина, котрый каже, що вінъ зъ дѣда-прадѣда господарь, то вже и не потребує нѣякои науки господарства вѣдъ якихсь тамъ панівъ зъ Львова!

Я мавъ нагоду чути выкладъ п. Короля въ своімъ селѣ и чувъ, якъ другій про его выклады говорили, и прото рѣшучо кажу, що красшого выбору що до особы вандрѣвного учителя не могла „Просвѣта“ вчинити. Вінъ є и вченымъ теоретикомъ и досвѣдченымъ практикомъ та знаменитымъ популяризаторомъ, а що ще бѣльше, горячимъ патріотомъ, котрый радъ зъ цѣлои души просвѣтити своихъ незрячихъ братівъ.

Зъ другои знову стороны, будучи близькимъ сусѣдомъ Сорѣкъ, я знаю се село наскрізь а станъ его просвѣтный, матеріяльный и моральный представляє ся менѣ зовсѣмъ не въ такихъ рожевыхъ барвахъ, якъ о. Бажанському. Противно, я бю чоломъ передъ незвычайною вдачею обсерваторскою п. Короля, котрый потрафить за годину, двѣ, поставити про якесь село таку точну діяґнозу, мовь найзнаменитшій докторъ про недужого. Такъ само и характеристика Сорѣкъ вчинена п. Королемъ є зовсѣмъ вѣрна. Мене не дивує самооборона о. Бажанського, але дивує поквапність головного выдѣлу тов. „Просвѣты“, зъ якою вінъ поспѣшивъ, не провѣривши фактичного стану рѣчи, выдати оречене, зъ котрого не пізнати, по чіймъ сторонѣ правда. А провѣрити прецѣнь було не тяжко, бо Сороки майже пѣдъ Львовомъ, и тодѣ було бы выказало ся: 1. що Сорочане на вѣчахъ не бувають, врѣмѣ часами одного дяка п. Миджина; 2. при выборахъ голосують на польского кандидата; 3. анѣ касы позичковои анѣ шпихлѣря нема; 4. крамниця виправдѣ є, але въ корчмѣ жидівска; 5. тамъ вѣдбувають ся також засѣдання громадскои радыи при звычайныхъ могоричахъ; 6. може тамъ де-хто и прочитає яку книжочку, але чому нема „Читальнѣ“, де всѣ могли бы читати; 7. молочне господарство провадять не вѣдъ 20 а вѣдъ непамятныхъ лѣтъ, але не такъ, якъ просвѣченій люде провадять. — Про иншій „порядка“ можна повѣрити слову п. Короля, длятого дуже а дуже придавъ ся бы люстраторъ въ Сорокахъ.

Сусѣдъ.

[*Прим. Редакціи.* — Отся допись, за котрои змѣстъ бере нашь допысуватель повну одвѣчальность, могла бы бути наукою для нашихъ товариствъ, що въ такъ важныхъ справахъ, якъ доля нашого люду, мы повинній завахъ, якъ доля нашого люду, мы повинній завахъ, якъ доля нашого люду, мы повинній зав

розумѣє, що не надає ся до теперѣшного положеня полїтичного, а о уступленю его говорять вже вôдъ пôвъ року. Але уступленє Петрова ще не є певне. Певне тôлько є, що вôнъ справдѣ подавъ ся до димісиі, але не черезъ справу еміґрантôвъ, бо що-до вея всюды въ рѣшаючихъ кругахъ полїтичныхъ панує одна лише гадка. Причиною сталась невинна пригода двôрска, черезъ котру міністеръ вôйны попавъ хвилево въ розладъ зъ дворомъ. Княгиня болгарска выбрала ся въ великôмъ товариствѣ до табору въ Княжевѣ пôдъ Софією. Про тѣ вôдвѣдины богато писали дневники болгарскѣ и зъ гордостію повтаряли также слова, що наслѣдникъ престолу кн. Борисъ, зверненый до офіцирôвъ, сказавъ зъ повною повагою: „Я дуже вдоволеный. Дякую вамъ, мои панове!“ Отже при тôй гостинѣ княгинѣ въ таборѣ не було міністра вôйны. И се дало причину до розладу. Дневники опозиційнѣ выкорыстали тую пригоду; *почала ся полеміка*. Дневники урядовѣ ударили на двôръ, що не запрошено міністра вôйны; Петровъ выставлявъ себе зобидженымъ и винуватвъ княгеню; она знову, не почуваючи ся до вины, була обурена. А Петровъ, якъ кажуть, дуже добре знавъ про гостину княгинѣ въ таборѣ; але не поѣхавъ тамъ зъ волѣ своеи жѣнки — дуже гарнои, бо мала тамъ бути перша дама двôрска Чома. Розказують, що княгиня взывала опôсля Петрова до себе для поясненя цѣлои пригоды; але Петровъ розгнѣваный поѣхавъ за границю зъ димісією. Зъ иншои стороны кажуть, що кн. Фердинандъ, довѣдавши ся о всѣмъ, выразивъ ся дуже остро и неприхильно о міністрѣ вôйны. Але теперь зачинають вже въ кругахъ „добре поинформованыхъ“ упевняти, що буря вже минула, бо кн. Фердинандъ дуже цѣнить прихильнôсть Петрова, а ще бôльше его великій вплывъ.

———

О теперѣшнôмъ станѣ кретеньскои справы подає N. Fr. Presse письмо котрого авторомъ має бути чоловѣкъ добре обзнакомленый зъ духомъ, якій вѣє въ Греціи. Отже — каже ся въ тôмъ письмѣ — має прийти до бльокады Креты. Властиво могло бы здавати ся, що державамъ не повинно нѣчого залежати на турецкôмъ пановаию на Кретѣ, та и лѣпше було бы для Европы, щобы Греки и Турки самѣ справили ся зъ собою. Коли жь бо гадка при тôмъ, може и не цѣлкомъ неслушна така: Крета проголосить унію зъ Греціею; тогдѣ мусять противъ турецкого панованя ставути всѣ Греки и въ Греціи и въ Малôй Азіи и въ Македоніи. Сербы и Болгаре также не усидять тогдѣ тихо. Якій-небудь конець выпавъ бы мѣжь Греками а Турками, то Сербы и Болгаре выступлять зъ своими жаданями. Въ разѣ побѣды Туркôвъ Сербія и Болгарія схотять розширити ся въ Македоніи коштомъ Грекôвъ; въ разѣ побѣды Грекôвъ схотять собѣ, розумѣєсь само собою, укроѣти ремѣнь зъ побѣдженои Турецчины. Длятого, щобы кретеньску пожежу зльокалізувати, забирають ся европейскѣ державы заздалегôдь до гашеня огню, хочь бы се мало завести ажь до бльокады Креты. Тôлько бльокада ледво чи буде щасливымъ способомъ. Того самого способу ужито вже разъ передъ 10 роками. Тогдѣ Франція усунула ся вôдъ участи; теперь Анґлія заповѣдає те саме. А Италія, хочь и приступить до бльокады, то учинить се нерадо и противъ волѣ народу. Кожда европейска держава має свои интересы въ Малôй Азіи, де Греки є пануючимъ елементомъ. Отже Италія потерпѣла тамъ дуже богато вôдъ послѣднои бльокады. За те теперь пребогато зыскає тамъ Анґлія. Але Анґлія має въ тôмъ ще и другій интересъ: она рада, що Россія порає ся коло Турецчины; за те на далекôмъ всходѣ Азіи остає ся свобôднѣйше поле для Анґліи. Коли жь знову, якъ сказано, бере ся Европа до бльокады Креты зъ уваги на Грецію, котра мовь бы то рада злучити ся зъ Кретою: то така гадка зовсѣмъ не оправдана. Грецiя зовсѣмъ не гадає о тôмъ навѣть и въ тôмъ разѣ, коли бы Крета домагала ся уніи. Она бажає лише охороны для своихъ племянникôвъ, заселяючихъ Крету, де живуть хочь и не самѣ христіяне, але самѣ Греки. А оно лежить навѣть въ интересѣ Порты, щобы Кретѣ дати таку самоуправу, яку має пр. Самосъ. Вôдъ Европы *залежить*, щобы Крета дôстала конституцію, въ котрôй передовсѣмъ забезпечена була бы охорона для грецкого и христіяньского населеня острова, але также застереженѣ були бы окремыми параґрафами права магомеданьскои меншости. Коли пята часть населеня, складаюча ся зъ магомеданцѣвъ має право до охороны, то чейже и чотыри пятѣ христіянъ мають таке саме *право*. Чи жь дивота, що Греки въ королѣвствѣ не годнѣ зъ прижмуреными очима и нѣмо придивляти ся, коли турецке правительство гнобить островъ, де вся людность є чисто грецка?

НОВИНКИ.

— **Нашь народный театръ** въ причинъ зовсѣмъ незалежныхъ вôдъ управы, переѣде не до Гусятина, якъ було оголошено, але до Борщева, де вже будуєсь арена и дня 13 с. м. въ четверъ дана буде на першу выставу комічна опера въ 3 дѣяхъ „Запорожець за Дунаємъ“ и „Вечерницѣ“, опера въ однôй дѣи. Въ суботу дня 15 с. м. выставлена буде оперета въ 3 дѣяхъ „Пташникъ зъ Тиролю“; въ недѣлю 16 с. м. народна драма въ 5 дѣяхъ зъ спѣвами и танцями „Не ходи Грицю“.

Маємо повну надѣю, що такъ мѣсцевѣ Русины якъ и околичнѣ радо и всѣми силами попруть нашь театръ, що всюды зъеднує собѣ щире признанє; ще бôльше надѣѣ додає намъ и се, що театръ нашь доси ще не гостивъ въ Борщевѣ.

— **Ц. к. краєва комісія для ревізіи податку грунтового** ухвалила на своѣмъ другôмъ пленарнôмъ засѣданю цѣлу проґраму працѣ. Вôдтакъ роздѣлила ся комісія на три пôдкомітеты для рейонôвъ львôвского, краковского и тернопôльского, выбираючи предсѣдателями: для пôдкомітету львôвского п. Ст. Гнѣвоша, для краковского п. Іос. Мецциньского, для тернопôльского п. Меч. Онышкевича. Опôсля въ пôдкомітетахъ роздѣлено роботу въ сей способъ, що члены по двохъ розобрали повѣтами рекламаціи сторôнъ. взглядно акты доходженя ґеометрôвъ евіденційныхъ до розгляду и ставленя внесенъ въ пôдкомітетахъ, котрѣ зъ своеи стороны предложать тѣ внесеня повнôй комісіи до порѣшеня. Заразомъ ухвалено оголосити слѣдуюче оповѣщенє:

„Ц. к. комісія для ревізіи катастру податку грунтового, установлена пôсля закона зъ дня 1 сѣчня 1895 В. з. д. ч. 3, розпочала дня 4 серпня с. р. свои працѣ.

Пôсля §. 17 закона зъ дня 12 липня 1896 В. з. д. ч. 121, мусить комісія задачу свою покôнчити найдальше до шести мѣсяцѣвъ. Въ тôмъ часѣ мусять однакъ бути ще пôсля §. 15 высше згаданого закона унаочненѣ выслѣды ухвалъ комісіи въ новыхъ зôставленыхъ кля совыхъ и переглядахъ повѣтовыхъ, а се буде вымагати найменше часу двохъ мѣсяцѣвъ.

Тожь комісія для самого полагодженя своихъ працъ не буде мати бôльше якъ чотыри мѣсяцѣ до диспозиціи.

Въ виду сего є пожаданымъ, щобы стороны, котрѣ бы хотѣли внести еще якѣ закиды проти оцѣнки грунтôвъ, внесли ихъ до комісіи краєвои найдальше до 15 вересня с. р. и тымъ способомъ уможливили комісіи точне полагодженє справы.“

— **Въ справѣ нашихъ еміґрантôвъ бразилійскихъ** пишуть намъ зъ Бережанщины, що до деякихъ сѣлъ надходять вôдъ еміґрантôвъ листы, въ котрыхъ выхвалюють ся бразилійскѣ вôдносины, тожь по селахъ люде падькають, що не забрали ся тогôдъ до Бразиліи, а теперь ихъ не пускають. Коли имъ читати зъ „Дѣла“ про нарѣканя самыхъ еміґрантôвъ, то нашѣ люде не вѣрять, кажучи, що умысне такъ пишуть, щобы нашѣ люде не ворохобили ся тамтуды. Декотрѣ еміґранты вже тамъ похрестили ся и повѣнчали ся. Але що-жь, коли всѣ требы духовнѣ повнить для нихъ польскій священикъ. Мають вже свою каплицю, она вôддалена о 4 милѣ вôдъ Ріо Кляро, при котрôй є згаданый польскій священикъ, и тамъ нашѣ доѣздять въ своихъ потребахъ духовныхъ. Полонізація доходить до тои степени, що „Бразилюхи“ (тамошнѣ мешканцѣ), щобы порозумѣти ся зъ нашими людьми (Русинами) учать ся по польски, а не по руски, говорити Здає ся, що найбôльшій контингентъ руского населеня находить ся въ Ріо Кляро въ провинціи Парана. [До нашои редакціи понадсылано кôлька листôвъ вôдъ еміґрантôвъ, а всѣ они згôдно проклинають ту хвилю, коли выбрали ся до Бразиліи. Мы-жь не мѣстимо тыхъ листôвъ ино за-для того, що въ нихъ нема нѣчого нового, а лишь спѣває ся одна и та сама пѣсня: Напоминайте и вôдводѣть людей зъ Галичины вôдъ еміґраціи до Бразиліи!]

— **До выдѣлу тов. „Народнои Волѣ“ въ Коломыи**, выбраного на вѣчу 21 червня с. р., входять отсѣ члены: д-ръ К. Трильовскій голова, д-ръ Сев. Даниловичь заступникъ головы, Дмитро Германюкъ секретарь, Иванъ Радулякъ скарбникъ, Мих. Крикливецъ, Ив. Бородайкевичь, Ф. Котюкъ, Щ. Тваровскій и В. Чернявскій.

— **Довѣрочне зôбранє селянъ**, скликане минувшои недѣлѣ до Торокъ, пов. перемыского, щобы обговорити выборы до рады державнои и до рады повѣтовои, розвязавъ комісарь Мирскій *на тôй пôдставѣ*, що запрошеня пôдписало кôлькохъ господарѣвъ, а пôсля интерпретаціи комісаря кождый зъ запрошуючихъ повиненъ особисто знати всѣхъ запрошеныхъ. Въ тôй справѣ на внесенє посла Пернерсторфера ухвалила палата, що жаденъ зъ запрошуючихъ не є обовязаный знати особисто всѣхъ запрошеныхъ, але у насъ суть *иншѣ параґрафы*.

— **Подорожь инспекційна міністра зелѣзниць Ґутенберґа.** Міністеръ Ґутенберґъ приѣхавъ нинѣ рано до Кракова. Завтра вôдъѣде до Дембицѣ и Розвадова, а зъ-вôдси окремимъ поѣздомъ приѣде до Ярослава, де переночує. Зъ Ярослава выѣде въ суботу о годинѣ ½7 окремимъ поѣздомъ до Львова, де прибуде въ суботу 8 с. м. о 10 годинѣ передъ полуднемъ. Тутъ буде до понедѣлка, а въ понедѣлокъ вôдъѣде до Тернополя и Пôдволочискъ. Дня 11 с. м. переѣде черезъ Львôвъ до Станиславова и Черновець. Потôмъ черезъ Станиславôвъ на Стрый, Хировъ, Нове Загôрє поѣде до захôдной части краю. Подорожь инспекційна скôнчить ся 16 с. м. въ Освѣцимѣ, зъ-вôдки наступить поворотъ до Вѣдня.

— **Маленьке запытанє** до п. Говорки, инспектора львôвского округа. — Всѣ округи вôдбувають въ мѣсяци серпни шкôльнѣ конференціи и натурально вже давно порозсылали вôдповѣднѣ тематы. Цѣкавѣ учителѣ львôвского округа пытають проте п. инспектора, чи часомъ не знає вôнъ, коли у насъ вôдбуде ся окружна конференція и чи мы будемо тамъ радити надъ якими темами, чи лише будемо потакувати, що п. инспекторъ скаже? — *Львôвско-замъскій учитель.*

— **Листъ зъ Мѣльницѣ до Белза**, адресованый по руски, завандрувавъ у Россію, мабуть въ недогляду або злосливости урядника, котрый всѣ листы зъ рускими адресами готовъ транспортувати до Россіи.

— **Староства екзекуторами передплатъ ґазетныхъ.** Надôслано намъ слѣдуюче письмо старосты сокальского: „L. ... Do Zarządu szkoły w ..... Według prowadzonych tu zapisków zalega Z. sz. z prenumeratą za Narodnu Czasopyś za rok 1895 w łącznej kwocie 80 ct. Ponieważ Administracya powyższego czasopisma na wyrównanie wszystkich zaległości nieustannie nalega, przeto wzywam, by zaległość powyższą do dni 8 pod rygorem egzekucyi w tut. c. k. starostwie złożył (ewentualnie w tym samym terminie o zachodzących przeszkodach doniósł. Jeżeli powyższą zaległość z funduszów własnych pokryć by nie mógł, należy się w tym względzie odnieść bezpośrednio do Rady szkol. miejscowej i o tem bezwłocznie mi donieść.“ — Якъ бачимо, бѣдный учитель мусить вытягнути зъ своеи мошонки 80 кр., щобы спекати ся екзекуціи за передплату такои ґазеты, котрои не замовлявъ, а котру ему ex offo надсылають. Вправдѣ п. староста радить учителеви вôднести ся въ критичнôмъ положеню до мѣсцевои рады шкôльнои, але цѣла та рада выглядає якось дуже лукаво и хитро.

— **Найкоротше получене зелѣзниче Львова зъ Варшавою** черезъ выбудоване кôлькадесяти верстъ зелѣзницѣ, котра буде лучити зелѣзницю белзку зô стацією надвисляньскои зелѣзницѣ, Холмомъ мабуть незадовго здѣйснить ся. Россійске правительство выслало вже на мѣсце инжінерôвъ, котрѣ мають розслѣдити давнѣйше проектовану трасу и выробити новый плянъ. Проектована зелѣзниця має переходити черезъ Грабовець, Туробинъ, Марче (де є фабрика цукру), Потуринъ (де также фабрика цукру) и Томашѣвъ.

— **Огнѣ.** Въ селѣ Суховоли, пов. брôдского, выбухъ въ стодолѣ Мартина Гродецкого огонь, котрый при спріяючôмъ вѣтрѣ скоро ширивъ ся и въ однôй хвили обнявъ кôльча будынкôвъ господарскихъ. Жертвою огню пала сусѣдна загорода Павла Паньковецкого, а огонь розширювавъ ся такъ скоро, що навѣть не можна було выратувати товару. Шкода выносить надъ 2000 зр. Причиною пожару були дѣти, що для забавки розложили огонь въ стодолѣ. — Въ Пѣскахъ, пов. львôвского, знищивъ огонь въ ночи зъ дня 20 на 21 липня двѣ загороды селяньскѣ Федька Хомяна и Федька Бѣлея. Огонь здає ся бувъ пôдложеный, и веде ся слѣдство судове въ тôй справѣ.

— **Великій добродѣй.** Въ Льосъ Катосъ, въ Каліфорніи, умеръ одинъ богачь, що въ завѣщаню записавъ дохôдъ зъ 900 долярôвъ на закупно цукоркôвъ шкôльнымъ дѣтямъ. Наслѣдники спадщины выповняють свято по нинѣшный день его послѣдну волю, а той Каліфорніецъ *жиє въ памяти дѣтей* яко „великій добродѣй“ и є славнѣйшій у нихъ якъ Вашинґтонъ.

— **Критика оперы причиною поединку.** Въ Будапештѣ вôдбувъ ся оногды поединокъ на *шаблѣ*, зъ причины уємнои, хочь справедливои критики оперовои, помѣщенои въ часописи Neuestes Pester Journal, мѣжь головнымъ редакторомъ тои ґазеты д-ромъ Діошимъ, а интендантомъ оперы бр. Нопчею. Интендантъ тяжко раненый.

— **Спалено живцемъ** въ мѣсцевости Цезарѣ на Угорщинѣ циганку, обжаловану о чары. Въ ночи вытягнули ей хлопы зъ лôжка, заволѣкли въ горы, де спалили ей на кострѣ зъ деревъ. политыхъ нафтою.

— **Жаба неприятелемъ рыбъ и пчôлъ.** Ставова жаба є небезпечнымъ ворогомъ рыбячои икры, а также и дрôбного нарыбку. Цѣлкомъ розвинена чотиролѣтна жаба ставова є въ силѣ зъѣсти денно, якъ то выказали дослѣды, 2—3000 штукъ нарыбку, або также вôдповôдну скôлькôсть икры рыбячои. Такъ само пажерлива є жаба, що жиє на земли. Особливо въ часѣ цвѣту конюшины пересиджує она цѣлый часъ на холодно вогкихъ ланахъ и ловить зъ *дивною зручностею пчолы*, котрѣ великими масами сѣдають на цвитучу конюшину. Въ тôмъ часѣ робить собѣ жаба справдѣшный пиръ зъ пчôлъ, а ловить ихъ такъ зручно, що жадна не втече, на котру она напосѣла ся.

— **Довгій вѣкъ.** Якъ пише „Кавказъ“, померла въ Баку д. 22. липня жителька мѣста Шемахи Кельба-Секна-Мешади-Мамедъ-Кізи, проживши 110 лѣтъ, 10 мѣсяцѣвъ и 10 днѣвъ и лишаючи потомство зложене зъ 300 особъ. Дѣти, числомъ 18, всѣ вже майже старцѣ, однакъ держать ся дуже здорово. Померша до хвилѣ смерти була здорова и анѣ разу не шукала помочи у лѣкарѣвъ. Взôръ и слухъ мала дуже добрый, а ѣла переважно стравы ростиннѣ. — А знову баронôвна Марґ. Бельска обходила въ Фелінѣ сотну рôчницю своихъ уродинъ, а треба знати, що солевізантка є ще панною и слыве зъ *добродѣйности*.

— **Новѣ невидимѣ лучѣ.** Єще цѣлый свѣтъ занимає ся вôдкрытємъ Рентґена, а вже доносять про нове вôдкрытє Генрика Бекварда, котрый вынайшовъ новый рôдъ невидимыхъ лучѣвъ. Такъ якъ Рентґенъ, такъ и Баквардъ вôдкрывъ се случайно. Вôнъ пересвѣдчивъ ся, що всѣ соли урановѣ, котрыхъ часть має прикмету флюоресценціи, навѣть по довшôмъ перехованю въ темнотѣ выдають лучѣ, що проникають черезъ тѣла непрозорчѣ и вôдбивають ихъ черты на плитахъ фотоґрафічныхъ. Прикмета флюоресценціи урана є вже вôдъ досыть давна знана, але що выдає вôнъ лучѣ невидимѣ, про те ще дотеперь не знано. Лучѣ тотѣ вôдрôзняють ся вôдъ рентґенôвскихъ головно тымъ, що не ломлять ся и могуть вôдбивати ся. Се такѣ прикметы, котрѣ не мають до теперь ще вартости практичнои, а ино саму вартôсть наукову.

— **Лѣкарки въ Боснѣ.** Вôдъ кôлькохъ лѣтъ двѣ женщини-лѣкарки повнять обовязки лѣкарѣвъ державныхъ въ Босніи, а то панѣ Теодора Краєвска и Боґуслава Кекъ. Одержують по 1.000 зр. пенсіи, 200 зр. на мешканє и 400 зр. додатку. Вôдъ року 1883 перша зъ нихъ мала по 553, 613 и 685 пацієнтôвъ рôчно, а друга по 700, 769 и 829; половина зъ нихъ припадає на магомеданъ, а найбôльше було женщинъ и дѣтей. Пôдчасъ холеры въ р. 1893 жевщени лѣкарки були занятѣ по шпиталяхъ.

— **Увôльненый черезъ лучѣ Рентґена.** Чотыри роки въ домѣ божевôльныхъ пересидѣвъ чоловѣкъ цукорничій, помѣщеный тамъ на пôдставѣ мнимои его idée fixe, що въ черепѣ має кулю зъ револьвера, зъ котрого стрѣлявъ до себе. Теперь при помочи лучѣвъ Рентґена сконстатовано, що дѣйство въ черепѣ его понизше ока стромить куля и що мнимый божевôльный мавъ цѣлковиту слушнôсть та що лѣкарѣ психіятры тяжко его скривдили.

— **Холера въ Єгиптѣ** забрала до теперь 12.000 жертъ. Выздоровѣло тôльки 2.000 особъ, а пôдчасъ епідеміи въ р. 1883 число случаѣвъ смерти було 58.000.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Цѣсарь дарувавъ на будову церкви въ Рышковôй Воли 200 зр. Передъ 15. лѣтами збудовано въ Рышковôй Воли нову деревяну церковь, котра заразъ въ другôмъ роцѣ згорѣла. Теперь будує ся пôдъ власнымъ зарядомъ нова величава церковь пôсля пляну п. Нагôрного коштомъ 21.570 зр. — Стомарковки (60 зр.), мабуть фальшивѣ, пускає якійсь мужчина по Львовѣ. — Шибы у вôкнахъ заасекурувавъ властитель каменицѣ, де є россійскій консулятъ, длятого що передъ кôлькома днями выбито тамъ консулеви кôлька шибъ. — Маршъ Люеґера грають у Львовѣ въ парку стрыйскôмъ майже що дня, зъ чого жиды дуже не вдоволенѣ — Теодоръ Ґальґочі, командантъ 12 корпусу, померъ въ Германштадѣ.

Надôсланє.

Foulard-Seide 60 Kr.

bis fl. 3.35 p. Met. — japanische, chinesische etc. in den neuesten Dessins und Farben, sowie schwarze, weisse und farbige **Henneberg-Seide** von 35 kr. bis fl. 14.65 p. Met. — glatt, gestreift, karriert, gemustert, Damaste etc. (ca 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.). **Porto- und steuerfrei ins Haus.** — Muster umgehend. Doppeltes Briefporto nach der Schweiz. 16 (2)

Seiden-Fabriken G. Henneberg (k. u. k. Hofl.) **Zürich.**

Посмертнѣ — ☩ — оповѣстки.

Юлія зъ Петрушевичѣвъ Покиньска, вдова по бл. п. пароху Бережницѣ, пов. жидачѣвского, а сестра крил. Петрушевича, упокоила ся по довшôй недузѣ дня 1 серпня с. р. въ Стрыю въ 78 ôмъ роцѣ житя. Похороны вôдбули ся въ понедѣлокъ. В. п.

Юстина зъ Купчиньскихъ Маєрска, жена професора ґимназіяльного у Львовѣ, упокоила ся дня 5 н. ст. серпня. Похороны въ пятницю о 5-тôй год. по полудни зъ дому при ул. Коперника ч. 9. В. п.

Наука штука и лїтература

— **О уживаню парныхъ купелѣвъ** у народôвъ славяньскихъ, причинокъ до исторіи культуры написавъ Петро Бѣлиньскій, гр. к. парохъ въ Должанцѣ. Дохôдъ на „Тернопôльску руску Бурсу“. Тернопôль 1896. Зъ друкарнѣ Стан. Коссовского. Сторôнъ 47 малои вôсьмики.

Францішканôвъ и кôлька каменицъ ужито на вязницѣ, передъ якими варта стояла вôйскова. Дуже богато головъ арештованыхъ выглядало изъ за вôконъ закратованыхъ. Одинъ дѣдичь колишный товаришь шкôльный, побачивши мене на ринку, кликавъ: *Гл. Гл.! Я оглянувъ ся зъ почутємъ*, пôзнавъ и пôйшовъ далѣ.

До Санока зъѣхала зô Львова комісія слѣдча и въ короткôмъ часѣ дуже богато арештованыхъ выпущено на волю. Зъ тыхъ, що въ Издебкахъ були арештованѣ, вышли всѣ крôмъ молодого ґрафа Бонавентуры и священика. Ихъ вôдôслано незабаромъ до Львова до конфронтаціи и обохъ засуджено: священика на 15 лѣтъ ґрафа на 12 лѣтъ на Шпільберґъ куды ихъ и вôдôслано...

Коли п. Кабатъ, що менѣ въ Издебкахъ вôдраджувавъ бувъ зъ двора вôдходити, бо тамъ безпечнѣйше — по увôльненю зôйшовъ ся разъ зô мною въ Саноцѣ и сказавъ: „Masz szczęście, księże, żeś odszedł, bo byłbyś dostał namaszczenie..“ По правдѣ, тодѣ може бъ були мене на смерть убили, бо панове були бъ мене, яко священика, напередъ выправляли промовляти до людей, що тодѣ нѣ ксендза нѣ панка не знали.. Моими кроками и дѣлами въ тôмъ нещаснôмъ часѣ кермували обставины чи радше Боже провидѣнє, за що Єму нехай буде честь и слава въ безконечнѣ вѣки. А такѣ часи нехай нѣкому не снять ся!...

Хировъ дня 21. лютого 1896 въ роковый день повстаня передъ 50 роками, тôльки тодѣ припадавъ въ суботу.

Телеґрамы „Дѣла“

Вѣдень 6 серпня. Вчера прѣѣхавъ сюды incognito король румуньскій зъ женою. На обѣдъ запросили до себе ґр. Ґолуховского зъ женою.

Берно (на Моравѣ) 6 серпня. Lidove Noviny выступили дня 31 липня противъ поведеня кôлькохъ офіцирôвъ. Сими днями явило ся двохъ офіцирôвъ въ редакціи и вôзвали редактора на поединокъ. Редакторъ заявивъ, що передъ мусить переконати ся, що подана въ дневнику вѣсть була незгôдна зъ правдою. Але незабаромъ прийшло инишхъ двохъ офіцирôвъ зъ такимъ самымъ жаданемъ. Редакторъ давъ имъ таку саму вôдповѣдь и вôдославъ ихъ до своихъ секундантôвъ. Тѣ знова заявили, що передъ командою переведуть доказъ правды, а поединку не приймуть, бо пôсля приписôвъ по единковыхъ часъ до вôзваня давно вже минувъ. Справа прийде передъ судъ гоноровый.

Софія 6 серпня. Кн. Фердинандъ мае позавтра вернути.

Римъ 6 серпня. Italia militare доносить, що перддача Касалѣ Анґлійцамъ есть рѣчію доконаною. Вѣсть ся справила тутъ велике враженє.

НАДÔСЛАНЕ.

Змѣна льокалю

Найдешевшій оклад товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА

КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „Коперникомъ“

перенесеный до нового льокалю при пл. Галицкôй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроенє електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя зъ провінціи зворотно.

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.
4185

Портретъ Тараса Шевченка.

Цѣна 50 кр.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. управ. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

4% листы ипотечнѣ короновѣ
4½% листы ипотечнѣ
5% листы ипотечнѣ преміованѣ
4½% листы товариства крeдитового земского
4½% „ Банку краевого
4% листы Банку краевого
5% облиґации комунальнѣ Банку краевого
4½% позичку краеву галицку 3483
4% позичку краеву галицку коронову
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% „ угорскихъ зелѣзницъ державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскѣ облиґации индемнізаційнѣ
и всѣлякѣ ренты австрійскѣ и угорскѣ

а всѣ тѣ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае по найкориснѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякѣ выльосованѣ а вже платнѣ мѣсячнѣ паперы цѣнни, такожъ запавшѣ купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцевѣ лишь за вôдчисленьемъ справедливыхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ вышли купоны, доставляе новѣ аркушѣ купоновѣ, за зворотомъ коштôвъ, котрѣ самъ поносить

ПОШУКУЮ

учительки або учителя до двохъ дѣвчатъ. Зголошуватись пôдъ адресою: І. Домбчевскій парохъ въ Викторовѣ почта Галичь.
226 3—3

КОБЗАРЬ
Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выбôръ поезій для народу зъ житьеписью и портретомъ автора.

Накладомъ товариства „Просвѣта“.

Цѣна кождои части **25 кр.**

Оправленѣ примѣрники продають ся по 35 кр.

Вже вийшла

перша велика народописна

КАРТА

украиньско-руского народу.

Зладжена

д-ромъ Григоріемъ Величкомъ

а выконана въ робôтни Андрѣя Андрейчина літоґрафа у Львовѣ, коштомъ и заходомъ Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ.

Замовляти можна въ Товариствѣ „Просвѣта“ у Львовѣ (ринокъ ч. 10, І. поверхъ).

Цѣна книгарска карты: 3·50 зр. а для членôвъ Товариства „Просвѣта“ и для передплатникôвъ „Зорѣ“: 2·50 зр. за примѣрникъ.

Замовляючѣ зволять долучити 50 кр. на кошты пересылки.

Карта выконана въ 19-ти краскахъ и налѣплена на полотнѣ. 9—12

„ДНѢСТЕРЪ“

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

у Львовѣ въ домѣ „Просвѣты“ Ринокъ ч. 10

перше и одиноке **руске товариство** асекураційне, припоручене Всч. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ черезъ Впреосв. Митр. и Преосв. Еп. Ординаріяты всѣхъ трехъ Епархій, обезпечае будынки, скотъ, господарскѣ знаряды, збôже въ зернѣ, и соломѣ, сѣно въ стогахъ и будынкахъ **противъ шкôдъ огневыхъ** за можливо найнизшою оплатою.

Шкоды ліквідують ся и выплачуе ся сейчасъ по пожарѣ, а договоры заключенѣ зъ першими Товариствами контрасекураційными подають „Днѣстрови“ можнôсть обезпечувати и выплачувати и **найвысшѣ сумы.** 4414

Полісы „Днѣстра“ приймае Банкъ краевый при позичкахъ ипотечныхъ.

На житє можна обезпечати ся черезъ „Днѣстеръ“ пôсля всѣхъ можливыхъ комбінацій въ Товариствѣ взаимныхъ обезпеченъ въ Краковѣ, котре дае якъ найкориснѣйшѣ условія, и выдае полісы и квіты въ рускôмъ языцѣ.

Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ“, стоваришене заресстроване зъ обмеженою порукою, принимае вôдъ своихъ членôвъ и третихъ лицъ **вкладки** до опроцентованя **по 5%**. Гваранція цѣлковита. Удѣлы по 50 коронъ. Позички удѣляють ся тôлько властителямъ реальностей, вôльныхъ вôдъ тагарôвъ, за порукою двохъ членôвъ. Зъ позичокъ вôдтагае ся десята часть на удѣлъ.

Зголошеня о удѣленье аґенціи въ мѣсцевостяхъ, де „Днѣстеръ“ не е заступленый, приймають ся.

Христіяне!

Надъ „Морскимъ Окомъ“ я вôдкрывъ новѣ жерела, воды подостаткомъ, купель знаменита, до 10-тои год. вечеромъ при освѣтленю Уряджено лишь для Христіянъ. 230 1-10

Іосифъ Иваницкій.

Ванны довгѣ по зр. 15·— и 16·— насѣдовѣ по зр. 6·— и 7·50. — Кльозеты покоевѣ по зр. 8·50, 17·— и 30·—

поручае Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры).

Де найлѣпше купувати!

Отворивши новый маґазинъ при ул. **Яґайлоньскôй ч. 4.** у Львовѣ, поручаю найдешевше всяке бѣле мужеске и дамске, конфекцію дѣточу, корсеты варшавскѣ найновѣйшого крою, наймоднѣйшѣ блюзки, рукавички прагскѣ, панчохи и скарпетки саскѣ та великій выбôръ краватокъ. Зъ поважанемъ

Павликій Бірнбавмъ

228 1—4 **въ Варшавы.**

Климентій Федуньо

переплетникъ бібліотеки ц. к. львôвского університету

поручае

свое переплетниче и ґалянтерійне заведенье 366 49-?

у Львовѣ, ул. Академична ч. 8.

Пôдоймае ся всякихъ роботъ, особливо переплету: Служебниковъ, Евангелій, Молитовниковъ, Бібліотечныхъ книгъ, Альбумôвъ, Мапъ, Дипльомôвъ и т. и. по умѣренныхъ цѣнахъ.

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНЬСКІЙ

артистъ-маляръ

звѣстный вôдъ кôльканацяти лѣтъ изъ своихъ працъ малярскихъ, украшае церкви въ стилю всхôднôмъ разомъ зъ позолоченьемъ, престолы, иконостасы и инші рѣчи. Принимае рѣзьбарскѣ роботы пôсля власныхъ плянôвъ. Выготовлюе всякои величины церковнѣ образы до иконостасôвъ, престолôвъ, плащеницъ — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побôльшуе зъ фотоґрафій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторіи реставруе всякѣ старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячѣ въ кругъ працъ малярства по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. Пôдписаный просить Всч. Духовеньство занотувати собѣ его адресу. 20? 61—?

Т. Копистиньскій

у Львовѣ, улиця Краковска число 20.

Молитвеник для дітий

виданий

коштом руского тов. педаґоґічного.

В полотняній оправі з волоченим хрестом **20 кр.**

Продає ся в книгарни Науков. тов. ім. Шевченка, Львів ул. Академічна ч. 8.

НА НАЛИВКИ!

Спірітусъ найчистѣйшый безвонный

незрôвнаный що-до якости и чистоты

товаръ першои пробы

поручае ц. к. управ.

РАФІНЕРІЯ СПІРИТУСУ

І. А. БАЧЕВСКОГО

ц. и к. надворного доставника у Львовѣ

Почтою пятикільовѣ посылки обему 5 літрôвъ.
229 1—8

За 2 зр.

переробляю кождѣ найбôльше збитѣ матерацы цѣлкомъ якъ новѣ. Старѣ колдры приймаю до покрытя. **Іосифъ Шустеръ**, ул. Коперника ч. 7 у Львовѣ.
86 21—30

Зôстаючи въ зносинахъ купецкихъ зъ першорядными домами торговельними россійскими, маемо честь поручити зъ нашихъ складôвъ

ЧАЙ

правдивый китайскій

въ оригінальныхъ нашихъ ¼ фт. пачкахъ по: 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100 и 125 кр; — въ ⅛ фт. пачкахъ по: 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50 и 63 кр. ЧАЙ порошокъ по 1 зр. 20 кр., 1 зр. 40 кр., 1 зр., 65 кр. и 2 зр. за фунтъ.

При замовленяхъ найменше 2 фунтôвъ при порошку 3 фунтôвъ высылаемо франко; при вôдборѣ 6 фунтôвъ додаемо 5% въ товарѣ.

Зъ поважанемъ

20 29—0 **НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.**

Зоольоґія

на низші кляси шкіл середних.

Написав Іван Верхратский. Ціна 1 зр. 30 кр. а. в.

Д-ра Осипа Ростафиньского

Ботаніка шкільна

на кляси низші.

На язик руский переложив Іван Верхратский. Ціна 70 кр. а. в.

Обѣ тотѣ книжки можь дôстати въ книгарни Ставропиґійскôй або у самого автора. Замовляючимъ у автора що-найменше пять примѣрникôвъ Зоольоґіи або десять примѣрникôвъ Ботаніки высылае ся жаданѣ книжки въ протязѣ двохъ днѣвъ. Порто оплачуе авторъ.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1 мая 1896 року після годинника середно-европейского.

Поїзди відходять зі Львова: поспішні			особові				до	з	Поїзди приходять до Львова: поспішні			особові			
							Берліна		5·10	1·30	—	8·55	6·55	9·30	—
8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—	Кракова (Вроцлава і Відня)		5·10	1·30	8·45	8·55	6·55	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	6 45	—	Варшави		5·10	—	—	8·55	—	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	*6 45	—	Мушини-Криниці через Тарнів*) (тільки від 25 червня до 15 вересня)†) (тільки від 1 червня до 30 вересня)								
—	—	11·00	—	—	—	—			*5·10	—	—	†8·55	6·55	—	—
—	—	—	—	—	6·45	—	Мушини-Криниці через Ряшів		5·10	—	—	—	—	—	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Мушини-Криниці ч. Перемишль		—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	11·00	—	9·5·	—	—	Хабівки через Тарнів		5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	—	—	9·5	6 45	—	Хабівки через Ряшів		5·10	1·30	—	—	—	—	—
8·40	—	11·00	4·40	—	—	—	Хабівки через Перемишль		—	1·30	—	8 55	—	—	—
—	2·50	—	4·40	—	—	—	Мшани долїшної через Тарнів								
—	—	—	4·40	9·55	6·45	—	Ровадова і Надбереза через Дембицю		—	—	—	—	6·55	—	—
							Рави рускої через Ярослав		—	1·30	8·45	—	—	9 30	—
—	—	—	4·40	—	6·45	—	Кросна, Івонича, Риманова, Сянока через Перемишль		—	1·30	8·45	8 55	—	9·30	—
—	—	—	5·22	—	7·22	—	Мезе-Ляборча і Пешту через Перемишль		—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	—	—	9·35	—	—	Лавочного, Пешту, Міскольча Мукачa		—	—	—	12·10	8·00	—	—
							Гребенова (тільки від 10 липня до 31 серпня включно)								
—	—	—	5·22	9·35	*3·05	7.22	Сколього і Стрия*) (зі Сколього тільки від 1 мая до 30 вересня включно)		—	—	—	—	1·51	—	—
—	—	—	—	9·35	7·22	—									
—	—	—	5·22	—	—	—									
							Станіславова через Стрий		—	—	—	12·10	8·00	1·51	*10·10
							Хирова через Стрий		—	—	—	12·10	8·00	1·51	—
6·10	—	—	—	—	—	—	Сучави, Гусятина, Кересмезе, Слободи рунґ., Бергомету, Чудина, Радовець, Кимполюнґа, Букарешту і Ясе		—	—	—	—	8·00	1·51	10·10
—	—	—	—	16·25	—	—	Сучави, Чорткова, Кересмезе, Калуша, Сопова, Букарешту і Ясе		—	—	9·50	—	—	—	—
—	—	—	—	2·45	—	—	Сучави, Радовець. Бергомету і Чудина (кождого понедїлка), Печеніжина		—	—	—	—	2·01	—	—
—	—	—	—	—	—	10·15	Сучави. Гусятина, Калуша, Новоселиці, Чудина (що понедїлка), Радовець, Кімполюнґа, Ясе, і Букарешту		—	—	—	—	—	6·13	—
—	—	—	—	9 15	7·05	—									
—	—	—	—	9 15	—	—									
6·14	2·25	—	—	9·48	—	11·12	Сокаля і Ярослава через Раву руску		—	—	—	—	7·28	—	—
							Белзця		—	—	—	8·15	5·45	—	—
6·00	2 11	—	—	9·30	—	10.45	Підволочиск і Бродів (на дворець Львів-Підзамче)		—	—	—	—	5·45	—	—
—	—	—	—	1·32	—	—	Підволочиск і Бродів (на головний дворець)		—	2 18	9·55	7·42	4·45	—	—
—	—	—	—	1·20	—	—	Брюхович (тільки від 1 мая до 25 червня і від 15 серпня до 6 вересня включно)		—	2·34	10·05	8·05	5·10	—	—
—	—	—	—	3·2	—	—	Брюхович (тільки від 26 червня до 14 серпня включно)		—	—	—	—	—	8·03	—
—	—	—	9·45	3·00	8·55	—	Янова*) (через цілий рік), †) (тільки від 16 червня до 31 серпня включно)		—	—	—	—	—	8·25	—
—	—	—	*9 45	†1·05	§ 3·00	*6·25	Янова (тільки від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цвітня включно)		—	—	—	*7·50	—	†5 28	†8·54
—	—	—	1·32	—	—	—	Зимнои Води від 1 мая до 6 вересня в неділї і сьвята		—	—	—	—	1·10	7·48	—

Увага. Години печатанї грубими черенками означають пору нічну від 6 год. вечером до год. 5-ой 59 мін. рано. В бюрі інформаційнім ц. к. зелїзниць державних у Львові ул. Третого мая ч. 3 готель Имперіяль продажь білетів стрефових, окружних і довільно зіставлюваних зшиток до їзди, як також тарифи і розкладів їзди в виді кишеневім. Информациї в справах тарифових і перевозових. Часъ середно-европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут. Година 12 часу середно европейского = 12 годинї 36 минут після годинника львівского.
6

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець Иванъ Белей. Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Паперъ въ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 167. Львôвъ, Пятниця 26 липня (7 серпня) 1896 Рôчникъ XVII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходить вê второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платни̂ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	3 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — *Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье.* — Реклямаціи неопечатани̂ вôльни̂ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыкли̂ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ однои стрôчки инсератовои або єи мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инши̂ донесеня приватни̂ числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

Змѣна системы.

III.

А однакъ, пôсля гадки п. Барвѣньского, було такъ легко добити ся змѣны системы, бо треба було Русинамъ выповнити лишь одно услôвє: „высказувати завсêгды ясно засады згôдни̂ зъ австрійскою идеєю державною, рѣшучо отрясти ся и увôльнити ся вôдъ усего того, що спиняє розвитокъ рускои народности на основѣ чисто австрійскôй и бороти ся зъ усѣми, що допускають ся въ тôмъ взглядѣ якихсь суперечностей або неясностей“. Те услôвє поклавъ Русинамъ ґр. Бадені, а для бôльшого скрѣпленя сего высказу додає п. Барвѣньскій „очевидно зъ порученя короны“.

Зъ дальшихъ выводôвъ п. Барвѣньского довѣдуємо ся, якъ треба розумѣти Русинамъ те услôвє правительственне: — звести борбу на житє и смерть зъ москвофілами и радикалами. Ґр. Бадені не сказавъ сего выразно, лишь натякнувъ, але що то mądrej głowie dość po słowie, то й п. Барвѣньскій порозумѣвъ се якъ найлѣпше и пôсля того уложивъ проґраму політичнои дѣяльности.

Чи москвофільство було завсêгды суперечне австрійскôй идеи державнôй? — на се певно не почули бы мы притакуючои вôдповѣди, бо досить згадати часы революціи мадярскои и нѣмецко-россійско-австрійского союза. Правда, ще при послѣднôмъ звороть заграничнои політики австрійскои всяки̂ проявы москвофільства мѣжь народами австрійскими мусять уважати ся суперечными идеи державнôй, — але и въ тôмъ взглядѣ треба розрôзняти всяки̂ ніянсы. Идея полудневo-славяньскои великои державы представляє ся орґанами пôвъофіціяльными, якъ мадярскими такъ и нѣмецкими, выплывомъ аґітацій и стремлѣнь москвофільскихъ, — а такъ само напрямъ молодо-ческои політики опозиційнои зазначувавъ ся выразно якъ въ парляментѣ такъ и въ делеґаціяхъ своими москвофільскими тенденціями и симпатіями. А однакъ нѣодному австрійскому мужеви державному не прийшло на гадку робити згаданымъ народностямъ закидъ зъ ихъ теоретичнои політики москвофільскои та ставити се мѣжь условя въ заспокоєню оправданыхъ змагань правно-національныхъ.

Одни̂ лишь Русины стали въ суперечности до идеѣ державнои за-для свого москвофільства політичного, такъ що при запорученю ихныхъ правъ треба було ставити услôвємъ sine qua non ту квестію. Конкретныхъ фактôвъ и доказôвъ на се мабуть не мôгъ бы нѣхто подати, бо тыхъ кôлькохъ аґентôвъ, платныхъ московскими грôшми, не можна идентифікувати зъ загаломъ руского населеня. Впрочôмъ всяка поважнѣйша акція політична тыхъ аґентôвъ не могла бы числити на успѣхъ, бо наши̂ власти політични̂ и судови̂ звертають пильну увагу на всяки̂ аґітаціи москвофільски̂ та дали бы собѣ зъ нею раду безъ помочи зъ стороны Русинôвъ. Зъ того выходить, що навѣть акцептоване того закиду, зробленого цѣлому рускому народови въ Галичинѣ що-до тенденцій незгôдныхъ зъ австрійскою идеєю державною, не може вôдповѣдати гôдности и почутю національному и выйти въ хосенъ, бо тымъ самымъ мы засуджуємо сами̂ себе на ласку и неласку, а закидъ сей буде висѣти надъ цѣлымъ народомъ мовь мечь Дамокля.

Пôднести такій закидъ мôгъ ино Полякъ, котрый для схарактеризованя політичныхъ переєвѣдчень Русинôвъ має лишь двѣ назвы: porządny Rusin и Moskal, а по-надъ се для него tertium non datur. Теорія „niema Rusi“ выйде въ дѣйстности на одно зъ повысшими понятями, бо пôдъ porządnym Rusinem розумѣє ся того Русина, котрый національни̂ и політични̂ права народу руского не ставляє на вôстрю меча, а пôдъ Moskalem всѣхъ прочихъ Русинôвъ и платныхъ аґентôвъ москвофільскихъ. До такого пониманя квестіи рускои навчала и навчає праса польска, а певно що верховоды польскои політики, выховани̂ въ такихъ засадахъ, не змѣнять своихъ поглядôвъ навѣть тогдѣ, коли выступають зъ рамени правительства.

Инша рѣчь, москвофільство етноґрафічне и літературне мѣжь Русинами. Оно истнує и справдѣ єсть болячкою на нашôмъ орґанізмѣ народнôмъ. Оно причиняє ся до деморалізаціи въ справахъ народныхъ, бо руски̂ институціи шкôльни̂ и просвѣтни̂ не находять такои пôдпоры вôдъ загалу, яка бы годило ся, а тымъ самымъ оно стає ся важнымъ чинникомъ въ квестіи вынародовленя Русинôвъ. Бо москвофілъ літературный, по найбôльшôй части и майже выключно въ теоріи, кидає ся въ рамена польщины, маючи до розпорядимости языкъ польскій въ школахъ, урядахъ и всякихъ публичныхъ институціяхъ. Однакъ сего рода москвофільство се наша внутрѣшна справа и єи не полагодимо анѣ розпорядженями властей *анѣ публичными заявами*, ино розбудженємъ самосвѣдомости національнои. Пôдъ тымъ взглядомъ мы сами̂ мѣжь собою мусимо зробити ладъ, а також не можна бути такъ наивнымъ, щобы вѣрити, що польска суспôльнôсть и власти будуть прикладати своихъ рукъ по щирости до сеи роботы. Впрочôмъ интеренція властей може причинити ся лишь до спиненя самои справы, може выкликати реакцію, бо ти̂ власти не тѣшать ся довѣремъ у суспôльности. Що можна сумнѣвати ся въ щирôсть интенцій властей, на се суть многи̂ факты. И такъ на примѣръ краєва рада шкôльна взяла ся зъ великою интензивностію выдавати руски̂ книжки шкôльни̂, але рôвночасно розвела таку контролю надъ редакцією сихъ книжокъ, що въ нихъ не подыблешь теперь въ уступахъ историчныхъ самого слова „Русь“, ино въ такôмъ видѣ, якъ „Русь и Польща“, що зъ всякою старанностію оминає ся хочь бы найменшій натякъ про славу козацтва, але натомѣсть перетолковує ся на руске krakowiaki и оповѣданя про польскихъ королѣвъ. А ось „Народна Часопись“ перепечатуючи статьѣ „Правды“, выкидає уступъ, въ котрôмъ дорѣкає ся москвофілеви за уживане польского пôдпису на публичныхъ документахъ, *бо мовлявъ*, въ интенціи правительственныхъ властей галицкихъ не лежить докоряти за польскій языкъ. А знову шесть лѣтъ *будує ся примѣщенє для властей* судовыхъ у Львовѣ, и що два роки выковує ся въ камени напись польска. И такихъ примѣрôвъ сотки. Чи-жь *супротивъ* того не мають появляти ся мѣжь рускимъ населенємъ сумнѣвы що-до щирости интенцій правительственныхъ? Чи не выйде на се, що — якъ кажуть — хотять подурити Русинôвъ формальностями, а сами̂ ще крѣпши̂ фундаменты закладають для будованя своєи Польщѣ?

А однакъ ставляли Русинамъ услôвє бороти ся зъ тымъ всѣмъ въ имя идеѣ державнои. Чи може Русины народовцѣ не бороли ся вже й давнѣйше, передъ новою ерою? Чи може не скрѣпила ся идея національна вôдъ 1848 р. до 1890 р.? Все те було и стало ся власною працею Русинôвъ безъ помочи правительства, ба навѣть можна сказати при перепинюваню зъ єго стороны, а лишь въ имя и силу великои идеѣ національнои. Хто живить въ собѣ вѣру до сеи идеѣ, сему непотрѣбна асистенція урядника Поляка, анѣ нагôнка Русинôвъ противъ Русинôвъ для апплявзу зрителѣвъ. Puścić Rusina na Rusina се одно зъ тыхъ средствъ, яки̂ Поляки вôдъ давна примѣнювали въ цѣляхъ своєи політики. И ти̂ люде, котри̂ цѣлкомъ отверто фантазують о вôдбудованю Польщѣ, мають бути учителями Русинôвъ въ плеканю австрійскои идеѣ державнои, а крôмъ того вôддає ся въ ихъ руки політичный надзôръ надъ патріотизмомъ Русинôвъ. Чи не выйде зъ того се, що Русины за цѣну мнимыхъ правъ політично-національныхъ мають отрясти ся, увôльнити ся та бороти ся зъ тымъ всѣмъ, що стає въ суперечности або неясности до польскои идеѣ державнои? Команду надъ вѣрными Тирольцами всходу вôддає ся въ руки тыхъ, що документували свôй патріотизмъ по Шпільберґахъ.

Але ще одно. П. Барвѣньскій долучивъ хитренько въ кôнцевыхъ уступахъ своєи проґрамы політичнои до язвы москвофільства ще й радикалізмъ, зъ котрымъ повинни̂ були Русины бороти ся. Отже и радикалізмъ рускій єсть суперечный зъ австрійскою идеєю державною, бо вôнъ освѣдомляє селянина о єго правахъ та выступає противъ шляхотско-польскихъ порядкôвъ въ Галичинѣ. По такôмъ поясненю рѣчи може вже теперь кождому Русинови стати ясно, на чôмъ опирає ся австрійска идея державна пôсля проґрамы п. Барвѣньского въ липни 1896 р., бо коли-бъ було прийшлось п. Барвѣньскому говорити про сей тематъ передъ десятьма роками въ 1886 р., то тогдѣ та друга точка вôдпала бы, бо въ тыхъ часахъ не було ще на галицкôй Руси радикального напряму політичного. Тогдѣ було мѣжь народовцями, пôсля слôвъ Gazet-ы Narodow-ои, лишь украинофільске гайдамацтво, а чи и се пôдтягнувъ бы п. Барвѣньскій въ свôй индексъ проскрибованыхъ рѣчей, не знаємо, а додамо хиба лишь се, що тогдѣ п. Барвѣньскій ще не бравъ ся рѣшати великихъ проблемôвъ австрійскои идеѣ державнои та не робивъ ся провôдникомъ рускои фракціи політичнои.

Пôдлюте.

Добра Перегиньско, що належать до львôвскои митрополіи, тягнуть ся вôдъ мѣсточка Перегиньска по-надъ правый, захôдный берегъ Лôмницѣ, идучи горѣ рѣкою, — зразу вузкимъ 3–5 км. широкимъ пасмомъ, вôдтакъ зростаючи значно на ширинѣ коло Пôдлютого выносить ихъ ширина при угорскôй граници 30 км., а цѣла довгота около 50 км. Цѣлый обшаръ тыхъ дôбръ занимає 60.000 морґôвъ. Осередокъ, мѣсточко Перегиньско, заселеный якъ и усѣ наши̂ пôдгôрски̂ мѣсточка брудною жидôвнею, що живе послѣдными соками нашого верховинця; довкола-жь живуть наши̂ справжни̂ типови̂ бойки. Перегиньско лежить 479 м. высоко по-надъ уровень моря. Заразъ за мѣсточкомъ взносять ся перши̂ пасма гôръ, сягаючи̂ всего 583 м. Зъ Перегиньска веде праворучь берегу Лôмницѣ и по-надъ нею самою гôрска дорога до Ангелова, вôддаленого 15 км. вôдъ Перегиньска. Тутъ основавъ пок. митрополитъ Ангеловичь гуту зелѣза, довозячи изъ своихъ дôбръ руду зелѣза, а коли сеи не стало въ добрахъ митрополичихъ, довожено єи зъ Росôльнои. Однакъ гута мусѣла упасти, бо не могла дотримати конкуренціи заграничнымъ. Нинѣ сторчать на просторôй царинцѣ надъ Лôмницею тôльки муры мурованого будынку и останки комина. Чотыри кільометры дальше надъ потокомъ Тодоромъ подыбуємо старый не уживаный тартакъ и двѣ хатчинѣ, замешкали̂ трабантами цвилізаціи и руины нашихъ мужикôвъ, жидами. Мѣсцевôсть та зове ся Остодôръ. Три кільометры за Остодоромъ, а 22 за Перегиньскомъ, лежить Пôдлюте 718 м. н. м. высоко. Мѣсцевôсть звѣстна зъ побуту лѣтного нашихъ митрополитôвъ, названа вôдъ горы „Люта“ 1032 м. высокои, пôдъ котрою она лежить. Саме Пôдлюте се невеличка площина надъ Лôмницею; найбôльша єи ширина не доходить 100 м., а довгота не бôльша 700 м. Перший будынокъ поставивъ тутъ кардиналъ Левицкій. Єго палата, старый деревяный дôмъ, стоить ще дотеперь. Давнѣйше були тутъ полонины, на якихъ выпасали ся вôвцѣ, котри̂ заєдно бѣгали воду пити зъ жерела, яке бє зъ-пôдъ горы Лютои, а се тому, що оно солоне. Симъ звернула вода того жерела на себе увагу; розслѣджено єи химично и показало ся, що она має богато сѣрководню, йоду и соли; о єи скуточнôмъ дѣланю на ревму знали въ давна бойки. Зъ того жерела користавъ тежь и кардиналъ Левицкій, котрый раженый апоплексією велѣвъ себе на лектицѣ сюды занести, а вода помогла, бо пок. митрополитъ двигнувъ ся зъ тяжкого удару.

Другій дôмъ тежь деревяный а обкиданый глиною и церковь невелику зъ кедрины зачавъ ставити пок. митрополитъ Яхимовичь; оба будынки докôнчено въ часѣ интеркаляріи. Въ тôй, вже новѣйшôй „палатѣ“ мешкавъ пок. митрополитъ Литвиновичь и Іос. Сембратовичь, котрый велѣвъ до старои палаты кардинальскои добудувати кôлька комнатъ на мешкане для людей, що шукали бы тутъ помочи въ цѣлючôй силѣ воды. Теперѣшный митрополитъ С. Сембратовичь попавъ на гадку скопати часть стромого стоку горы Лютои въ высокости 50 метрôвъ надъ Лôмницею, щобы позыскати невеличку площу. Сего доконавъ митрополитъ и поставивъ на тôй площи пречудну палату зъ кедрины. Подобизну тои палаты подавъ я торôкъ въ часописи „Зоря“. Положенємъ своимъ домінує она надъ цѣлою долинкою и частиною Лôмницѣ; зъ ґалєріи єи виднѣє прехороший видъ на рѣку и далеки̂ горы. Збудована зъ кедрины, котра зъ часомъ впадає въ барву червонаву, вôдбиває та справна палата чудово на зеленôмъ тлѣ смерековыхъ лѣсôвъ. Надто побудувавъ теперѣшный митрополитъ еще два домы для службы лѣснои. Отъ и всѣ будынки, яки̂ стоять въ Пôдлютôмъ.

Лѣтомъ, особливо въ часѣ побуту Є. Ем. кардинала въ Пôдлютôмъ, зъѣзджають ся сюды то родина єго то инши̂ гостѣ, котрымъ кардиналъ зъ всею готовостію дає мешкане въ палатахъ давнѣйшихъ митрополитôвъ и на лѣсничôвцѣ, а котри̂ помочи лѣчничои шукають въ водѣ тутешного жерела. Сего року зôбралось тутъ по-надъ 60 осôбъ, крôмѣ жидовы и кôлькохъ селянъ, що лѣчать ся тутъ зъ ревмы.

Коли мы вже въ Пôдлютôмъ, не завадить додати кôлька слôвъ про житє самого господаря, Єго Еміненціи. Кардиналъ встає майже зъ сонцемъ, по молитвахъ и службѣ Б., яку щоденно въ церкви вôдправляє, спѣшить до робôтникôвъ, котри̂ роблять дороги (плай) и то далеко въ лѣсѣ, або прятають довкола палаты, ставлять печеры и пр. Роботами усѣми править самъ кардиналъ. Вôнъ посередъ людей немовь найстаршій але и перший робôтникъ. Єго не вдержить нѣ слота, нѣ зимно, нѣ нѣяка погода. Идуть робôтники до роботы або на спочинокъ, то и кардиналъ зъ ними, ховають ся они передъ дощемъ пôдъ ялицѣ и вôнъ посередъ нихъ, а доскулить имъ зимно, то грѣють руки и цѣле тѣло спôльно при ватрѣ. Таке занятє змушує кардинала проводити весь день и взагалѣ цѣлый часъ побуту свого въ Пôдлютôмъ на свѣжôмъ воздусѣ та въ заєднôмъ руху, а се крѣпить єго силы до заводовыхъ працъ, яки̂ ждуть на него у Львовѣ.

И присутни̂ тутъ гостѣ купелеви̂ не вôдчувають въ особѣ Є. Еміненціи найбôльшого достойника церкви, бо вôнъ незвычайно ввѣчливый, щирый, отвертый, звôльняє зъ горы кождого вôдъ етикеты и пр. Проте и побутъ гостей купелевыхъ тутъ въ Пôдлютôмъ незвычайно приємный.

Въ недѣлю, коли то усѣ робôтники, що працюють по далекихъ зрубахъ, якъ наши̂ Бойки такъ и „венґры“, а зъ ними и усѣ гостѣ въ церкви зберуть ся, вôдправляє кардиналъ не тôльки службу Божу, але завсêгды и самъ проповѣдує. По полудни въ недѣлю збирають ся усѣ гостѣ близь палаты, а зъ-вôдси пôдъ проводомъ кардинала уряджують подальши̂ прогульки, найчастѣйше „пляємъ Сильвестра“, дорогою 3·5 клм. довгою збудованою теперѣшнымъ кардиналомъ по-надъ стоками гôръ до поблизькои Осмолоды, мѣсцевости, що лежить надъ устємъ рѣки Молодои до Лôмницѣ. Осмолода заселена управою и службою пôдприємцѣвъ зрубôвъ дôбръ митрополичихъ, пышає ся прегарнымъ положенємъ помѣжь стромыми горами, покрытыми вôдвѣчными смерековыми лѣсами. Тутъ побудували теперѣшни̂ пôдприємцѣ и величезный тартакъ зъ трансмісією. Тартакъ сей рѣже дерево на дошки, яки̂ зъ-вôдси Лôмницею идуть у Днѣстеръ, а зъ-вôдтамъ до Россіи; крôмѣ сего рѣже тартакъ дощинки на пудла резонансови̂ до фортепянôвъ, скрипокъ и пр., и дощинки ти̂ транспортують величезными масами до Франціи.

Осмолода лежить вже въ мѣсци, де ширина дôбръ митрополичихъ вельми змагає ся (20 км.). Зъ-вôдси по надъ Лôмницю до границѣ Угорскои $27\frac{1}{2}$ км. Въ тôмъ просторѣ не найдешь вже нѣ однои хатчины, а тôлько передвѣчни̂ лѣсы, подекуды нѣколи еще не рубани̂. Тутъ росте и славна кедрина. Є се рôдъ сосны специяльно гôрскои, що пне ся высоко якъ смерека, а не розкладаєсь галузями широко, якъ наша сосна на долахъ. У кедрины выростає зъ однои похвы по 5 довгихъ, магкихъ шпильковыхъ листочкôвъ (у сосны звычайнои ихъ по 2); дерево кедрины вельми за-

Пертрактації спадковй.

Въ тій справѣ оголосивъ д-ръ Корнило Чайковскій въ „Гр. Голосѣ“ ось яке поученє:

Мѣжь селяньствомъ чути все нарѣкання, що поголовщина и списане актівъ спадковыхъ, або якъ называють „инвентаря“, коштує дуже дорого й руйнує селяньскій осирочений родины. Вѣдъ многихъ лѣтъ говорить ся про се, що треба цѣсарскій патентъ въ 9. серпня 1854 змѣнити, але до тои змѣны якось не приходить. А тымчасомъ хлопска родина, коли умре отець, мусить его не тѣлько похоронити але заплатити податокъ вѣдъ спадку и належитѣсть нотареви за списане актівъ спадковыхъ.

Ся належитѣсть буває часто дуже высока и бѣльша якъ податокъ державный. А прецѣнь вѣдъ сеи належитости можна цѣлкомъ ухилити ся лишь треба жадати вѣдъ суду повѣтового, щобы урядники судовій списували акты спадковій въ судѣ, — до чого урядники суть обовязанй пѣсля припису §. 3 цѣсар. патенту въ 9. серпня 1854 року. Въ такѣмъ равѣ хлопъ заплатить уже податокъ спадковый до уряду податкового, а нотареви нѣчого не буде платити самъ, бо судъ зробить все за нотаря, о се однакъ треба старати ся. Передовсѣмъ повиненъ урядъ громадскій вносити просьбы до судівъ повѣтовыхъ, щобы акты спадковій въ его селѣ списувавъ судъ самъ, а не нотарь — бо се лежить въ интересѣ селяньства, котре не въ станѣ оплачувати належитостей нотаріальныхъ.

Коли така просьба не поможе, то треба внести таку саму просьбу до высшого суду краєвого и представити, що въ послѣдныхъ рокахъ помножено дуже значно число урядниківъ судовыхъ, отже-ж годить ся, щобы хлопъ зъ того мавъ бодай тѣлько полекшѣ, щобы урядникъ судовый списувавъ ёму акты судовій.

Коли то не поможе, то треба вносити петиціи до міністра судівництва и рады державнои. Коли судъ повѣтовый помимо того всего не буде списувати самъ актівъ спадковыхъ, лишь поручати се нотареви, то треба въ кождѣмъ случаю до суду подати ось яку просьбу:

„Свѣтлый Суде! На основѣ §. 3. цѣсар. патенту въ 9. серпня 1854 р. упрашаємо, щобы Свѣтлый Судъ зволивъ акты спадковій N. N. въ судѣ списати, бо мы не єсьмо въ станѣ оплачувати належитостей нотаріяльныхъ.“ (Підписы интересованыхъ.)

Коли бы судъ повѣтовый и тую просьбу вѣдкинувъ, то треба зробити рекурсъ до высшого суду и написати, що жадає ся лишь того, що законъ т. є. §. 3. цѣсар. пат. въ 9. серпня 1854 приписує и для того жадане, щобы акты спадковій списувано въ судѣ, є въ законѣ оправдане. Такій рекурсъ высшій судъ завсѣгди мусить увзглядняти.

На конець завважаємо, що є въ Галичинѣ и теперь такій судьѣ, котрій зрозумѣли хлопскій интересъ и акты спадковій списують самій. На жаль такій судьѣ трафляють ся рѣдко, а взагалѣ списують по найбѣльшій части акты спадковій нотарѣ.

Направа сего лиха залежить отже вѣдъ самыхъ хлопівъ, треба лишь все писати тамъ де належить ся, а тогдѣ и хлопы не будуть мусѣли оплачувати дорогихъ належитостей нотаріяльныхъ. До дѣла, панове громада! Памятайте, що тѣлько той мае, хто дбае!

Дописи „Дѣла“

Зъ Львѣвского.

[Шкѣльництво зъ львѣвскѣмъ окрузѣ.]

Львѣвскій округъ шкѣльный, котрый за часівъ инспекторованя п. Керекарта числивъ ся до першихъ въ Галичинѣ пѣдъ кождымъ взглядомъ, упадае теперѣшными лѣтами чимъ разъ низше. За давнѣ его свѣтлій дни лишилась теперь тѣлько згадка. Се бачить кождый зъ насъ наглядно, а заразомъ бачить и причины, якій доводять школы нашого округа до упадку. Чи оно що поможе, если мы сій причины подамо до прилюднои вѣдомости, чи нѣ, се знае лишь одинъ Богъ а друга ц. к. краєва рада шкѣльна, але дивити ся на згаданый упадокъ и мовчати, було бы грѣхомъ горожаньскимъ.

Найголовнѣйшою причиною упадку шкѣльництва є цѣлковитый упадокъ фреквенціи шкѣльнои. Де лишь збѣдешь ся зъ тутешнымъ учителемъ, всюда почуешь нарѣкання на крайне лиху фреквѣнцію, такъ що дивуешь ся, чи устава о шкѣльнѣмъ силуваню (примусѣ) ще обовязуе, чи нѣ. Давнѣйше въ сѣмъ взглядѣ дѣяло ся такъ: На початку шкѣльного року подававъ учитель выказъ до окружнои рады и за три дни мавъ вже пѣсланця карного. Родичѣ постогнали, поплатили кары и пильнували школы. Теперь же є така практика — дуже цѣкава. Учитель подае выказъ въ першихъ дняхъ жовтня; той выказъ иде за мѣсяць т. є. въ листопадѣ до зверхности громадскои за-для стягненя каръ, тая знову за мѣсяць т. є. въ грудню вѣдсылае выказъ до окружнои рады зъ повѣдомленемъ, що нѣхто не хоче платити, проте знову за мѣсяць высылае окружна рада карного пѣсланця. Той вѣдъ однихъ стягне грошѣ, вѣдъ другихъ зложить у войта сокиру, чи що, третихъ запише за бѣдныхъ, тай иде домівь; а дѣти, якъ не ходили, такъ не ходять — доти, доки ихъ родичамъ подобае ся. Зъ другимъ выказомъ за жовтень є така сама маніпуляція, такъ що одній платять кары н. пр. за півъ року 1 зр. — другій зовсѣмъ нѣ и цѣлый рівъ дѣтей не посылають, а за те достануть по роцѣ найбѣльше два дни арешту, котрый вѣдсидять або и нѣ, та смѣють ся въ кулакъ зъ цѣлои уставы и зъ шкѣльнои власти. А бувало ще и такъ, що якъ де цѣкава зверхность вѣдписала, що громада бѣдна и люде хотять черезъ школу втѣкати до Бразиліи, то добродушный нашъ староста казавъ кару даруватн. Що-жь годенъ учитель, хоть бы найревнѣйшій, при такій фреквенціи вдѣяти? Тымчасомъ нашъ инспекторъ шкѣльный любить часто хвалити ся, що стоить „na straży praw.“

Другою причиною упадку тутешнього шкѣльництва є недостача способныхъ а щирыхъ учителѣвъ, бо давнѣйшій що лѣпшій силы чи то зъ авансомъ чи безъ перенесли ся до иншихъ округівъ або до царства небесного а теперь держить власть шкѣльна навѣть такихъ, котрій вже десять лѣтъ не мають анѣ учительскои матуры анѣ кваліфікаціи. А проте таки любить чванити ся нашъ инспекторъ, що львѣвскій округъ мае найлѣпшій силы, бо другій дѣстають лише те, „co nam z nosa spadnie“.

Третою причиною є та, що всякій справы залягають неполагоджені цѣлыми мѣсяцями въ окружнѣй радѣ шкѣльнѣй, не такъ якъ за п. Керекарта, котрый ѣдучи на візитацію шкѣлъ бравъ зъ собою цѣлу торбу справъ и полагоджувавъ ихъ при свѣтлѣ до пѣзнои ночи въ комнатѣ учителя. Ну, до такои ревности нашому инспекторови дуже далеко, а помимо сего здае ся ёму, що львѣвскій округъ стоить найлѣпше.

Знайшло бы ся ще богато иншихъ причинъ упадку тутешнього шкѣльництва, та щобы не нудити Вп. Читателѣвъ, згадаю бодай ще за одну. Давнѣйшими лѣтами бувъ обовязаный кождый учитель подавати що року выказъ, якихъ приладівъ до науки потребуе и окр. Рада шкѣльна заосмотрювала школы бодай въ найконечнѣйшій средства до узмысловленя науки, а то на основѣ §. 76. регуляміну, бо пѣсля дальшого 77. § у повинна кожда школа мати межи иншими: глѣобъ, рѣзвій мапы, збѣрку оказівъ до пѣзнання плодівъ природы нашого краю, найзвычайнѣйшій прилады фізикальній, моделѣ знарядівъ рѣльничихъ и рукодѣльничихъ и т. н. Теперь не лише, що такихъ выказівъ не жадають, але и на найусильнѣйшій просьбы учителя нѣчого школа не дѣстане, навѣть мапы рѣдного краю. Ба давнѣйше, коли инспекторъ Керекарто прибувъ до школы, то по візитаціи оглядавъ будынки шкѣльній, огородъ, садъ, огороженє и т. н. та пытавъ, що учителеви хибуе, а коли показала ся дѣйстно яка конечна недостача, то сейчасъ удававъ ся до мѣсцевои Рады шкѣльнои и заряджувавъ всьо потрѣбне. Тодѣ учитель привыкъ бувъ бачити въ особѣ инспектора свого оборонця, покровителя шкѣльництва и настоятеля, котрый знае, чого вѣдъ учителя жадати, але и що учителеви належить ся. А теперь годѣ знати, чи инспекторъ ёму ворогъ, чи приятель. Видячи зновъ таку байдужность инспектора и до шкѣльництва и до учительства, учителѣ стають ся такожь байдужными и апатичными для свого званя, тай ихають тачки свого житя отъ — абы дальше.

Народный учитель.

Зъ провінціи.

[Гадки є справозданю пос. о. Небыловця.]

„Ой свѣтику, — Мы робимо політыку“. Мимо волѣ прийшли намъ тій слова Франка на гадку, коли мы перечитали въ „Дѣлѣ“ справоздане посла о. Небыловця тай директиву, яку ёму выборцѣ на будуче дали бѣльше менше тыми словами: Иди въ миръ и бѣльше не согрѣшай. Въ своимъ справозданю, якъ и въ програмѣ будучои дѣяльности пробувавъ о. посолъ ходити помежи дощь, якъ казавъ цыганъ. Не сказавъ, якъ дивить ся на акцію рускихъ послівъ, не сказавъ, чи мѣжь ними є якій рѣзницѣ, чи нѣ, а якъ є, то який, и якій въ него поглядъ на сю справу.

Зъ вѣдповѣдей на интерпеляціи одна заслугуе на увагу т. є. вѣдповѣдь, длячого посолъ голосувавъ за важностею выбору Сѣшиньского. Такъ, казавъ посолъ, бороли ся два шляхтичѣ польскій: Сѣшиньскій и Плоцкій, якъ оденъ намъ нѣчого не поможе, такъ другій не зашкодить (?!), черезъ то ёму выдало ся однаковымъ голосувати за, чи противъ выбору Сѣшиньского. Отъ тобѣ й на! Напередъ позвольте о. после звернути вашу увагу на се, що якъ бы вы були голосували противъ важности выбору Сѣшиньского, то еще не значить, що вы голосуете за Плоцкимъ, черезъ що вашъ аргументъ, що оденъ не поможе, другій не зашкодить, не мае рацій. А коли бы навѣть и такъ було, то чи о. посолъ дѣйстно переконаный, що Сѣшиньскій намъ не зашкодить? То разъ, а по друге, коли о. послови выдало ся однаковымъ голосувати за, чи противъ выбору Сѣшиньского, то чому не голосувавъ противъ, тажь то все одно? Видко, що мавъ якусь причину голосувати про. А може не мавъ жадноі причины, тѣлько такъ собѣ вѣддавъ голосъ, бо мовлявъ, се нѣчого не коштуе. Але по що намъ такихъ послівъ, що такъ по дитинячи поступають и бавлять ся въ політыку? Чи о. посолъ не знае, якій тамъ надужитя дѣяли ся при тѣмъ выборѣ? А може вѣнъ переконаный, що тамъ надужить не було, то най мае вѣдвагу се явно сказати и тогдѣ не треба такои аргументаціи, що менѣ здавало ся, що то все одно, сюда, чи туда голосувати. Тодѣ вѣдповѣдь выпала бы цѣлкомъ простѣйше: Були выборы, выбрали Сѣшиньского цѣлкомъ легально, надужитя жадного не було отже не було жадноі пѣдставы голосувати противъ выбору. А коли посолъ сего не сказавъ, то значить, що вѣнъ не мавъ того переконаня, що тамъ зѣ стороны правительства не було надужитя. А коли були, то якъ мѣгъ посолъ націи и верствы народу, котру такъ тяжко покривджено, котру зелѣзна рука такъ тяжко горбкъ при выборахъ здавила — пытаємо якъ мѣгъ посолъ тои націи апробувати такій выбѣръ? Чи у васъ о. после нема вже почутя справедливости, чи не найде ся у васъ нѣ дрібка обурення на таке поступоване властей при выборахъ? Чи вы о тѣмъ не знаете, що маете святый обовязокъ беречи того, щобы законъ не бувъ потоптаный, а коли се стало ся то маете обовязокъ противъ того выступити?

Мы вамъ скажемо яснѣйше, чому вы такъ зробили. Зъ цѣлого вашого справоздання и въ вашои програмы будучои дѣяльности видко страхъ, щобы вы не були змушенй вѣдповѣдати на таке пытане: Чоловѣче! є два полюсы межи рускими послами, скажи выразно куды ты належишь? Голосованемъ своимъ за важностію выбору Сѣшиньского ажь надто ясно показалисьте, зъ кимъ вы стоите. Барвѣньскій грае въ дудку Баденього прото не мѣгъ и не хотѣвъ голосувати противъ выбору Сѣшиньского, бо бы почувъ вѣдъ Баденього: ja was zaraz rozpędzę. А що вы въ соймовій капели вторуете Барвѣньскому якъ вмѣете, черезъ то не могли й вы голосувати противъ того выбору. Але выразно сего вы не скажете. Въ соймѣ боите ся Барвѣньского, на справозданю выборцѣвъ. Вы хотѣли бы Богови свѣчку й чортови згарокъ поставити, а на дѣлѣ выходить чортови свѣчка, а для Бога нема й згарка.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Осѣнна сесія рады державнои, якъ довѣдують ся Narodni Listy, не знати ще на певно, коли розпочне ся; все-жь таки рѣчь певна, що въ другій половинѣ вересня. Заразъ на першѣмъ засѣданю зложить міністеаъ скарбу буджетъ на р. 1897 и выскаже до того свои выводы. Комісія буджетова упорае ся скоро зъ буджетомъ, такъ що до Рѣздвяныхъ святъ буде вѣнъ полагодженый вже и въ обохъ палатахъ. Крѣмъ того буде рада державна радити надъ реформою закону о своннѣ, надъ новелею до закону біржевого, надъ закономъ о выкупнѣ телеграфівъ и телефонівъ, податковою реформою и надъ иншими ще кѣлькома дрібнѣйшими законами. Справа угоды прийде ажь тогдѣ передъ раду державну, коли вже на певно буде можна знати, що въ обохъ половинахъ монархіи буде могла перейти въ теперѣшныхъ ще парляментахъ.

Сими днями объѣздивъ президентъ міністрівъ гр. Бадені Краину. Д. 4. с. м. прибувъ зъ Вельдесу до Любляны. На двірци зелѣзницѣ повитавъ его мѣжь иншими достойниками також бурмистръ Грібарь въ имени рады мѣскои и мѣста, дякуючи въ нѣмецкій и словѣньскій мовѣ президентови міністрівъ, що прибувъ до Любляны. Гр. Бадені вѣдповѣдаючи, заявивъ, що уважавъ за свій обовязокъ звидѣти такъ тяжко навѣщену Краину и Люблану.

Мы и не згадували бы за тую подорожь президента міністрівъ, коли бы не одна дрібница, котра мусить звернути на себе нашу увагу. Ото по полудни тои-жь днины бувъ гр. Бадені въ мѣскѣмъ ратуша. Тамъ знову промавлявъ до него бурмістръ Грібарь по нѣмецки и по словѣньски, а на закінчене сказавъ навѣть кѣлька слівъ польскихъ. Гр. Бадені закінчивъ свою вѣдповѣдь по словѣньски. Коли по обѣдѣ, данѣмъ въ честь гостя у намѣстника, вѣдбувало ся вечѣрне приняте, на котрѣмъ явило ся богато запрошеныхъ вызначнѣйшихъ осѣбъ, уладило населене похѣдъ зъ смолоскипами, въ котрѣмъ взяли участь також словѣньскій товариства співаківъ Glasbena Matica, Slavec и Ljubljana. Гр. Бадені въ намѣстникомъ зійшовъ помѣжь згромадженый народъ и дякувавъ словѣньскимъ товариствамъ зновъ по словѣньски и по нѣмецки.

Що австрійскій президентъ міністрівъ уважавъ за потрѣбне научити ся хочь кѣлька слівъ по словѣньски, коли ѣхавъ въ словѣньску краину, и що до Словѣнцівъ узнавъ за потрѣбне вѣдозвати ся по словѣньски, за се можна его лише похвалити; вѣнъ поступавъ такъ, якъ повиненъ, памятаючи о тѣмъ, що табака для носа, а не нѣсъ для табаки. Але той самъ президентъ міністрівъ бувъ зовсѣмъ недавно намѣстникомъ Галичины, Галичины такъ польскои якъ рускои; вѣнъ далеко довше бувъ тымъ намѣстникомъ, нѣжь є президентомъ міністрівъ; вѣнъ не приѣхавъ сюды на хвилю von Draussen, але тутъ родивъ ся, выховавъ ся и вырѣсъ на намѣстника; вѣнъ на рускій земли мае свои посѣлости и въ значній части ѣвъ та ѣсть хлѣбъ зъ рускои землѣ: але по руски ёму нехотѣло ся научитись або, лѣпше сказати, хочь и научивъ ся — бо не мѣгъ не научитись, — то не хотѣлось ёму нѣколи промовити хочь бы кѣлька слівъ по руски пр. при вѣдкрытю або закрытю сойму або при иншій якій нагодѣ. За те умѣвъ голосити свою теорію, „pod jednym dachem“; а що то за „dach“, се всѣ розумѣли недвозначно. Але Слевѣнцѣ о стѣлько щасливѣйшій вѣдъ Русинівъ, що ихъ сусѣды або пѣдсусѣдки — Нѣмцѣ а не Поляки.

Зъ Загребу доносять, що въ Люсінпіколю въ Истріи напали два италійскій дневникарѣ на Хорвата Остермана за те, що співавъ хорватскій пѣсни, звязали и убили его. Въ имени клюбу Старчевича и сторонництва права, телеграфували Франкъ, Кумичичь и Старчевичь до президента міністрівъ и просили о слѣдство.

Царскій указъ запорядже змѣну административнои и судовои орґанізаціи въ чорноморскѣмъ округѣ, котрый мае замѣнити ся на окрему чорноморску губернію, независиму вѣдъ управы Кубаньскои области, и належати буде до краю закавказского.

Зъ Креты доносять: Давнѣйшій комендантъ чи то губернаторъ Кандіи Гассанъ паша по именованю Беровича пашѣ генеральнымъ губернаторомъ Креты зѣставъ его помѣчникомъ. Теперь же зновъ его присланно до Кандіи на комендантa, и 2 с. м. обнявъ вѣнъ тамъ свій урядъ. На другій день, коли выѣхавъ на инспекцію, заступило ёму дорогу кѣлька тисячь магомеданцівъ, зтягли его зъ коня и побили. Сю досить незрозумѣлу вѣсть пояснює чи простує пѣзнѣйше донесене такъ, що Гассанъ паша на чолѣ вѣддѣлу войска выѣхавъ противъ магомеданцівъ, що хотѣли вдерти ся до Гераклейону, та хотѣвъ ихъ втихомирити чи заперти имъ дорогу; зъ того прийшло до стычки, въ котрій ранено мѣжь иншими також Гассана. Наслѣдкомъ того наставъ мѣжь христіянами на Кандіи великій переполохъ, такъ що почали утѣкати зъ мѣста и ладити ся до опущеня острову. Зъ Канеѣ зновъ розъѣздятъ ся христіяньскій послы, а декотрій зъ нихъ прилучили ся назадъ до повстанцівъ.

Консулѣ сторонныхъ державъ, пробуваючій въ Канеѣ, мають бути тои гадки, що во-

роховня на Кретѣ не покѣнчить ся, поки не перестануть прибувати добровольцѣ та присылки оружя и амуніціи. А що консулѣ, будучи на мѣсци, найлѣпше можуть знати станъ рѣчи, то ихъ гадка сильно промавляє за блѣокадою Креты. Однакъ державы поки-що не постановили ще блѣокады. Дня 5 с. м. нѣмецкій посолъ на дворѣ вѣденьскѣмъ поѣхавъ до Ишлю и бувъ на авдіенціи у цѣсаря. А рѣвночасно доносять зъ Петербурга, що тамъ покликано зъ Царгороду россійского посла Нелидова. Видно, що Нелидовъ потребує особисто порадити ся зъ міністромъ справъ заграничныхъ, и то — якъ не перечать тому — въ справѣ кретеньскѣй. Отожь и подорожь нѣмецкого посла до Ишлю лучать такожь зъ кретеньскою справою.

НОВИНКИ.

— **Ц. к. школа для промыслу деревляного въ Коломыи** закѣнчила дня 31 липня по торжествѣ въ церквѣ и костелѣ другій рѣкъ свого истнованя. Въ присутности численно зѣбранои публики роздано ученикамъ свѣдоцтва и отворено выставу роббтъ, задачь письменныхъ и рисункѣвъ. Учениквъ записало ся въ минувшѣмъ роцѣ 50, а то 26 до першои клясы и 24 до другои клясы. Въ роцѣ школьнѣмъ вѣдпало зъ першои клясы 11; клясифіковано 39, а то 15 зъ першои и 24 зъ другои клясы. На 39 клясифікованыхъ одержало степень вѣдличный 7, степень добрый 20, достаточный 9, репробовано 3. Що такъ мало ходить до школы, се толкує справоздане дирекціи недостачію вѣдповѣдного помѣщеня. При закладѣ истнує бурса пѣдъ зарядомъ директора п. Каляя, де мало 13 учениквъ бѣдныхъ цѣлковите удержане. Выстава роббтъ учениквъ представляя ся дуже добре. Тутъ звертає на себе увагу шафа бібліотечна и шафка въ стилю гуцульскѣмъ дуже старанно и гарно выкѣнчена. Всѣ роботы учениквъ уложенѣ пѣсля вѣддѣлѣвъ, якъ наука вѣдбуває ся въ школѣ. Вѣддѣлѣвъ тыхъ є чотири: столярство, рѣзьбарство, теслярство и токарство.

— **Мѣшанѣ супружества.** Пѣдъ такимъ заголовкомъ помѣстила статейку черновецка Gazeta Polska, котра, мимоходомъ сказавши, знаменито сторожить польскѣ интереси на kresach и орґанізує Полякѣвъ въ Буковинѣ. Въ тѣй статейцѣ остерѣгає Gaz. Pol. Полякѣвъ, мужчинъ и женщинъ, передъ супружествами мѣшаными, доказуючи, яку тымъ дѣломъ наносить ся кривду власнѣй народности. Гадки, высказанѣ въ тѣй статейцѣ, можна въ ще бѣльшѣй мѣрѣ примѣнити до Русинѣвъ, и то не лишь буковиньскихъ але й галицкихъ, котрѣ въ наслѣдокъ мѣшаныхъ супружествъ запропащують свою народнѣсть и вѣру въ користь елемету польского. Въ мѣшанѣмъ супружествѣ, руско польскѣмъ, при теперѣшныхъ вѣдносинахъ вже не треба ждати ажь на трете и четверте поколѣне, щобы мати prawdziwych Polaków gente, natione et religione, бо печаливѣ родичѣ вже таки на своихъ дѣтяхъ, отже першѣмъ поколѣню, старають ся затерти вешкѣ слѣды ихъ хлопского (руского) походженя и хлопскои вѣры, маючи для своихъ цѣлей всяку моральну пѣдмогу вѣдъ краевыхъ властей и загалу польского населеня. Послухаймо, що пише Gaz. Pol., та возьмѣмь собѣ зъ того науку:

„Зарѣвно у мужчинъ, якъ и у женщинъ теперѣшныхъ, бытъ матеріяльный стає ся звычайно головнымъ мотивомъ супружества, а въ наслѣдокъ сего мотиву маємо такъ много супружествъ недѣбраныхъ, нещастныхъ у взаимнѣмъ пожитю, и шкоду наносячихъ нашому національному и релігійному житю. А вже найбѣльшимъ для себе и народу нещастемъ суть т. зв. мѣшанѣ супружества, чи то зъ огляду на вѣроисповѣдане чи народность. Полякъ чи Польна, вступаючи въ звязь супружеску зъ одиницею иншои народности, або вѣры, то не лишь люде нещастнѣ у власнѣй совѣсти и чувствѣ національнѣмъ, але заразомъ люде пропащѣ найчастѣйше для церкви и народу. Борба о бытъ, жажда забезпеченя собѣ хлѣба получили ихъ разомъ, але яка-жь може бути спѣльность звычокъ, поглядѣвъ, идеалѣвъ и пересвѣдчень помѣжь Полякомъ и другою народностію? Якѣ болючѣ чувства будять ся въ серци польскои женщины, коли бачить, що мужь и дѣти не подѣляють ей вѣры або насмѣвають ся зъ дорогои ей серцю традиціи національнои? Щобы оминути невигодины въ буденнѣмъ житю, одна сторона звычайно напѣтулює въ хосенъ другои, сильнѣйшои морально або интелектуально, зрѣкає ся своихъ прикметъ, честноты, идеалѣвъ, стає ся байдужною для религіи и звѣльна вынародовлює ся. — Знаємо, що нашь голосъ не здержить вѣдъ мѣшаныхъ супружествъ тыхъ, у котрыхъ всѣ высшѣ чувства притьмила жажда наживы достатку; де альфою и омеґою есть нажива, тамъ не може бути й бесѣды о якѣмъ небудь шляхотнѣйшѣмъ порывѣ. Говоримо натомѣсть до загалу суспѣльности, котра своею опінією може и повинна зарадити такимъ недѣбранымъ супружествамъ, якъ проявамъ недуги и легкодушности.“

— **Вѣдъ о. Ф. Решетиловича,** пароха Глинянъ, одержуємо отсе письмо: На допись зъ Перемышлянъского повѣта въ новинцѣ „Дѣла“ ч. 143 „На кого нарѣкати“ упрашаю Хв. Редакцію о слѣдуюче спростоване: Кореспондентъ „Дѣла“ жалуючи ся на устрѣй школы 4 клясовои въ Глинянахъ зъ выкладовымъ языкомъ рускимъ, ударяє найперше на управителя школы п. Точиского, що тойже русину молодѣжь польонізує, уживаючи замѣсть руского польского языка. Будучи щоденно якокатихитъ въ школѣ, мавъ я способность найлучше переконати ся, що выкладовымъ языкомъ есть завсѣгды рускій, а если вѣнъ по-за школою языка польского уживає, того за зле ему вменяти не можна, бо вѣнъ народности польскои. Що дотычить латинізаціи рускои молодѣжи черезъ латиньского сотрудника, може дописуватель переконати ся, що то неправда, коли посѣтить школу пѣдчасъ годинъ науки релігіи. Завдаючи менѣ, що я явно директоръ товариства задаткового и товариства ткацкого и властитель бѣльшои посѣлости цѣлкомъ обовязки пароха занедбую и що сотрудникъ выручаючи пароха въ справахъ церковныхъ, приносячихъ тѣлько доходы, не має часу до школы заходити, минувъ ся дописуватель въ правдою, бо я все до школы ходжу, а сотрудника жадного не маю. Що дотычить моеи дѣяльности душпастирскои, я выповнявъ мои обовязки по силахъ. И такъ запровадивъ я майже совершенну тверезость въ Глинянахъ и Замостю, уложивъ въ церквѣ спѣвъ хоральный, поставивъ всѣ будынки ерекціональнѣ безъ найменшои конкуренціи моими власными средствами и хотяй пѣзнѣйше трикратно я погорѣвъ, — нѣхто въ монхъ парохіянъ гроше *вымъ даткомъ до построеня будынкѣвъ* не причинивъ ся. Будучи дальше понадъ 35 лѣтъ священикомъ, я нѣколи жадного вынадгородженя за требы духовнѣ не вымагавъ, тѣльки тое, що хто самъ доброохотно жертвувавъ. — Дальше построивъ я безъ найменшои конкуренціи — церковь величаву зъ твердого матеріялу, котра есть окрасою цѣлого мѣста Чи можна въ такихъ обставинахъ о тое мене посуджати, що тѣлько для мамоны свѣтовои жию? Видячи дальше, що народъ черезъ жидѣвску лихву, котра неразъ и 200% выносила, совершенно пѣдупавъ, люде добромыслячѣ запровадили въ Глинянахъ товариство задаткове передъ 20 лѣтами и мене директоромъ выбрали, на котрѣмъ становищи уже понадъ 20 лѣтъ збстаю. Капіталъ оборотовый выносить теперь уже рѣчно понадъ 2 міліоны а членѣвъ товариства есть понадъ 3000. Що дотычить товариства ткацкого, чи и въ тѣмъ видить дописуватель щось гѣршаючого? Нарѣдъ бѣдный, котрый жаднои майже землѣ не посѣдавъ, есть теперь занятый. Понадъ 100 людей зараблє на хлѣбъ щоденный, выробляючи найкрасшѣ диваны, килимы, макаты, портіэры и всякѣ иншѣ выробы въ кругъ ткацтва належачѣ. Заслуга въ тѣмъ дѣдѣ належить ся гр. Потулицкому, властителю Глинянъ, котрый разомъ зъ рускимъ священикомъ звязавъ ся къ пѣднесеню народу, безъ рѣзницѣ народности чи то польскои чи то рускои. Чи въ тѣмъ представленю правдивѣмъ можна менѣ дорѣкати яко священикови и Русинови, най загалъ осудить.

— **Убійство.** Зъ Винникъ коло Львова дѣстаємо письмо слѣдуючого змѣсту: Въ середу, дня 5 н. ет. серпня с. р., раненько вѣдбувъ ся въ тутешнѣмъ селѣ страшный драматъ. Властитель реальности, Павло Банахъ, отець двоихъ дѣтей, убивъ сокирою свого чиншѣвника зарѣбника, Стефана Наконечного, отця двоихъ дѣтей. Причиною сего страшного злочину мала бути месть першого за погрозу другого въ справѣ выданя незначнои крадежи шести зр. у одного зъ Банаховыхъ своякѣвъ. По сповненю злочину утѣкъ П. Банахъ у лѣсъ а вѣдтакъ и до Львова, де самъ зголосивъ ся въ судѣ и розповѣвъ о всѣмъ, що зробивъ. Вже вѣдбули ся и оглядины судово-лѣкарскѣ. Ось до чого доводить хвилева злословность и загонистость людска!

— **Въ память 300 лѣтныхъ роковинъ уніи** берестейскои вѣдбуде ся въ Боринчахъ, повѣту бобрецкого, деканату ходорѣвского, тридневне торжество ювилѣйне дня 15, 17 и 18 серпня с. р.

— **Зѣ Станиславова** пишуть до Dzien. Polsk. що роботники тамошнѣ задумують ставити въ 5 куріи кандидатуру д-ра Ив. Франка зѣ Львова, а если бы вѣнъ не принявъ ей, то тамошного шевця Кульмана або д-ра Діямanda.

— **Нещасны пригоды.** Въ наслѣдокъ неосторожнои купелѣ було кѣлька случаѣвъ втопленя. Дня 21 липня потонувъ въ Быстрици въ Волчинци (пов. станиславѣвского) 25 лѣтный паробокъ Дмитро Королюкъ; того дня подѣбну смерть найшовъ въ Днѣстрѣ 14-лѣтный Петро Тарнавскій зъ Монастирця; дня 22 липня утопивъ ся въ Нѣчлавѣ 10-лѣтный Петро Адамовскій, сынъ господаря зъ Лановець (пов. борщѣвского); знову въ Днѣстрѣ того самого дня 12-лѣтный Данило Грегорищукъ, сынъ господаря зъ Зазулинець; дня 25 липня въ Склѣ коло Яворова 18 лѣтный хлопець пѣнарскій, Сендеръ Швайцеръ; дня 26 липня въ Быстрици солотвиньскѣй пѣдъ Загвоздѣмъ (пов. станиславѣвского) потонувъ, Дмитро Комарь зъ Колодрѣбки (пов. залѣщицкого), жовнѣръ 20 п. оборены краевои зъ Станиславова, плавляючи тамъ конѣ, мимо ратунку другого жовнѣря; дня 29 липня утопивъ ся пѣдчасъ купелѣ въ Сянѣ пѣдъ Перемышлемъ 17-лѣтный Ис. Левенталь, родомъ зъ Бирчи; дня 26 липня въ Бузѣ утопивъ ся сынъ урядника въ Сокали, а въ Конотопахъ пѣдъ Сокалемъ 9-лѣтня донька господаря Марущака. Въ Збручи найдено дня 25 липня трупа Мик. Стасюка, зарѣбника зѣ Скалы, вѣдъ довшого часу слабого на умѣ. Въ Волцневѣ, пов. жидачѣвского найдено 25 липня въ керници трупа Розаліи Яворскои. Она була слаба на ногу и треба було вѣдтяти ногу. Вѣдъ того дня була она дуже сумна и мабуть сама въ приступѣ божевольства, вѣдобрала собѣ житѣ. Мат. Дуплавый, господарь зъ Шупарки (пов. борщѣвского), выйшовъ 27 липня зъ дому въ поли, а слѣдуючого дня знайдено его неживого въ жерелѣ шупаркѣвскѣмъ. Дня 28 липня селянинъ зъ Глинянъ Михайло Бунда звозивъ жито зъ поля. Въ хвили, коли набравъ повный вѣзъ снопѣвъ и зачавъ ихъ стискати рублемъ при помочи мотуза, мотузъ зсунувъ ся, а тяжкѣй рубель вдавъ зѣ снопѣвъ и вдаривъ его въ груди такъ сильно, що нещастный до кѣлькохъ годинъ умеръ. Бунда бувъ порядным и честнымъ господаремъ, а за заслуги положенѣ коло будовы церкви въ Глинянахъ одержавъ въ р. 1894 вѣдъ митрополита Сембратовича похвальне письмо.

— **Плеканє зубѣвъ у дѣтей.** Звѣстна рѣчь, якъ рѣдко теперь выховують ся дѣти зъ здоровыми зубами. За недавнои ще нашои памяти старцѣ надъ гробомъ могли величати ся, що мають всѣ зубы въ ротѣ и не знають, що таке бѣль зубѣвъ. А теперь дитина вже мала плаче на бѣль зубѣвъ молочныхъ, а поки дожие 20-го року, то часто вже половину зубѣвъ стратить; а вже не казати, кѣлько натерпѣла ся до того часу. И такъ, якъ въ неоднѣмъ иншѣмъ, складає ся вину на такѣ вже часы; мовлявъ: все теперь на свѣтѣ якось псує ся, якось гѣрше. Але на те забуває ся, що давнѣйше мабуть ни не заразъ въ букварѣ були приписы: полоча ротъ и зубы що днины рано и по кождѣмъ ѣдженю! не ѣдь горячои стравы! не пій зимнои воды, особливо по теплѣйшѣй стравѣ! и т. п. Отже и теперь навертають ся лѣкарѣ на пѣдставѣ науковыхъ дослѣдѣвъ до того самого, чого давнѣйше учено бѣльше на пѣдставѣ досвѣду безъ докладнои свѣдомости причинъ и наслѣдкѣвъ. Якъ у выхованю моральнѣмъ *звертають педагоги увагу на правило*, що выховане и науку повинно зачинати ся зъ першою днинною житя дитины: такъ у выхованю фізичнѣмъ тежь саме правило має виднѣйшу вагу. Мати, що хоче дитинѣ забезпечити здоровѣ зубы, повинна зачати пѣклуватись тымъ, ще поки являть ся зубы у дитины. Przewodnik zdrowia подає въ тѣй справѣ ради, котрѣ мы повтаряємо въ скороченю що въ головнѣйшого. Ротикъ чи то властиво яму ротову удержувати чисто, особливо въ часѣ, коли дитинѣ проколюють ся зубы. Въ тѣй цѣли часто перемывати яму ротову (ясна, пѣднебѣне, языкъ) не за зимною водою за помочію ваты, овиненои на палець. До воды можна додавати слабого розчину десінфекційного (найлѣпше за порадою лѣкаря). Вѣдъ попсованыхъ зубѣвъ заражують ся не тѣльки здоровѣ зубы у тои самои особы, але черезъ цѣлованє або подаванє дитинѣ пожованои стравы може перенести заразникъ такожь на дитину. Дятого нянька повинна мати здоровѣ зубы; такъ само и иншѣ особы повинны стерегти ся, щобы не переносити заразника изъ своихъ попсованыхъ зубѣвъ на иншѣ особы. Коли дитинѣ вже прокололи ся зубы, то треба ихъ такъ само удержувати все чисто; замѣсть ваты уживає ся вже мягкои щѣточки. Коли молочный зубъ псує ся, не треба того занедбувати, а удати ся до дентиста, щобы запльомбувавъ въ разѣ потребы. Вырываня зуба, хочь бы молочного, є шкѣдливе, коли не є невѣдперто конечне; бо черезъ бранъ зубѣвъ зменшає ся щока, а пѣзнѣйше сталѣ зубы не мають де подѣти ся та выколюють ся або затѣсно або неправильно. Не треба позваляти, щобы дѣти перегрызали зубами нитки, грызли орѣхи и т. п. Въ загалѣ зубы мають служити лише до того, до чого призначенѣ, т. є. до ѣдженя.

— **Псіхопатична недуга.** Учитель релігіи жидѣвскои Фрідъ vel Фредль, засужденый передъ кѣлькома мѣсяцами за крадѣжь товарѣвъ въ сѣняхъ склеповыхъ на 5 лѣтъ вязниць, дѣставъ у вязници помѣшане ума. Зъ объявѣвъ его помѣшаня найцѣкавѣйше те, що вѣнъ хвилево тратить вповни чуте цѣлого тѣла, такъ що можна его въ такихъ хвилях краяти ножемъ безъ выкликаня объявѣвъ якогось болю, а тѣло цѣлкомъ задеревѣле. Коли прийшли забирати его до шпиталю, то лежавъ въ такѣмъ задеревѣню на тапчанѣ, и ледви чотирохъ людей змогло его пѣднести, бо такимъ ставъ тяжкимъ. Случай сей належить до рѣдкостей въ медицинѣ.

— **Одѣжь для коней.** Недавно тому дневники заграничнѣ подали вѣсть о новѣй модѣ для коней, с. є. о капелюсѣ соломянѣмъ великихъ розмѣрѣвъ, якѣ фіякры лондоньскѣ закладають на головы своихъ коней, щобы охоронити ихъ передъ спекою сонѣшною. Теперь знову Berl. Tagblatt подає, що въ многихъ мѣсцевостяхъ въ Нѣмеччинѣ ся мода що-разъ бѣльше ширить ся. Въ Берлинѣ одна фірма робить на тѣмъ добрѣ интереси, высылаючи такѣ капелюхи за границю. Не тѣльки въ капелюхи убирають коней, але и въ обувє, по багнистыхъ околицяхъ. Обувє є зъ сильного дерева, а складає ся тѣльки зъ плоскои пѣдошвы, котру ременями привязують конямъ до копытъ. Обувє помагає дуже конямъ ходити по болотѣ, бо не западають ся.

— **Дрѣбнѣ вѣсти.** Цѣсарь удѣливъ зъ своихъ фондѣвъ запомога: погорѣлцямъ въ Устю зеленѣмъ, пов. бучацкого, 1000 зр., а погорѣлцямъ въ Новосѣлцѣ язловецкѣй, пов. бучацкого, 200 зр. — Д-ръ Кл. Ганкевичъ выѣхавъ до Монахіи на конґресъ психольоґѣвъ, котрый зачавъ тамъ 4 с. м. радити. — Въ Щаковѣ выбухъ страйку роббтникѣвъ въ фабрицѣ соды амоняковои власности гр. Ґутмана. Страйкує коло 500 людей, а староство выслало тамъ ажь цѣлый баталіонъ жандармѣвъ. — Волод. Немекша инжінеръ для будовлѣ машинъ, пробує улѣпшити систему опалюваня амфітеатру въ театрѣ скарбковскѣмъ у Львовѣ.

Малый фейлєтонъ.

Зъ творѣвъ Марка Муравы.

Богатство, Наука и Праця.

Король могучій три донькы мавъ: найстарша звалась Праця, середуща Богатство а наймолодша Наука. Вѣнъ пѣславъ ихъ у нарѣдъ, щобъ вчили всякого добра. По довгихъ лѣтахъ покликавъ батько доньокъ въ гостину. И дивно стало ему: наймолодша донька Наука переросла обохъ сестеръ и ростомъ и вродою, и цвила першою молодостію якъ тодѣ, коли пращалась зъ батькомъ; — середуща Богатство остала однака ростомъ, вно погрубѣла, потовстѣла, ажь сапить вѣдъ товщи та утомы житя, а пѣдстарѣлась, що и не спѣзнавъ ей батько; — найстарша донька Праця пѣдросла немало, але не помолоднѣла и не постарѣлась, а тѣльки дуже збѣднѣла и стала невеселя, хочь у нен бачить ся здоровля бѣльше чимъ въ обохъ сестеръ.

Батько попросивъ до стола гостей-доньокъ; они засѣли не по вѣку, а ось такъ: середуща донька Богатство сѣла на перше мѣсце на покутю, коло нен сѣла наймолодша донька Наука, а по-за обома сестрами на кѣнчику стола примѣстилась найстарша донька Праця. Поглянувъ на се батько-король и промовивъ такъ до доньокъ:

Дѣтоньки, цвѣты мои! Я люблю васъ однако, и на три части розпаювавъ мое серце мѣжь васъ, щобы выявляли то одно серце мѣжь народомъ и були однымъ добромъ для всѣхъ. Чому жь измѣнили мому серцю и стали жити окремымъ житемъ, кожде для себе, и повели недолю на себе и мѣжь народъ. Ты Богатство — нѣякъ тобѣ пышатись та сѣдати на перше мѣсце, бо ты середуща доня; ты Науко, наймолодша дитвинка, тобѣ займати свое мѣсце по родѣ; вы обѣ полюбались мовь сестры близницѣ и забули про найстаршу сестру Працю, котрѣй належна вѣдъ васъ честь и пошанованє якъ рѣднѣй неньцѣ, — та ще забули вы й се, що пышаетесь и живете добромъ найстаршои сестры, котра збѣднѣла за-про васъ. Приглянѣте ся одна однѣй а будете собѣ зеркаломъ и своѣй доли. Вамъ здаеть ся, що пышаетесь силою и молодостію, а воно цѣло не такъ. Ты Науко пѣдратовуешь свою молодѣсть за богато красками всѣлякои породы, щобъ вгодити змѣнчивѣй любови, и пѣдлестками звабити свѣтову ласку, а не знаешь, що у тыхъ краскахъ є варѣдъ отруѣ и смерти И ты Богатство непомѣрно вживаешь стравы и приправы, тѣшишь ся, що товстѣешь, а се дає холодъ твому житю, про се малѣе кровь жива, и кличешь смерть, коли саме хочеть ся тобѣ жити. Одна Праця, мое перше дитя, хоть и бѣдне, не заживне, а таки дивѣть ся на ню, чи у нен сылы не бѣльше за васъ обохъ? Що за кремѣзне тѣло, якѣ кремѣзнѣ кости, яка дужа и здорова и гарна безъ прикрасы! Тѣльки невесела, — а невесела за-про васъ! Поклонѣть ся найстаршѣй сестрѣ-ненцѣ Працѣ, просѣть о прощене для себе, и идѣть въ-друге мѣжь народъ, щобъ були однымъ добромъ для всѣхъ, щобъ обѣ вы зрѣвнались у всѣмъ зъ вашою сестрою Працею. Тодѣ прийдете до мене въ гостину и будете *любыми дѣтьми*; а коли не вчините такъ, то буде менѣ одинока донька Праця — а вы будете доньками смерти.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— *Именованя.* Авскультантъ судовый Христ. Якубовичь именованый адъюнктомъ суду повѣтового въ Ґурагуморѣ. — Адольфъ Покорный, пров. учитель школы вправъ у Львовѣ именованый утителемъ семинаріи въ Сокали. — Пров. учитель семинаріи и инспекторъ школьный Ом. Поповичь въ Чернѣвцяхъ именованый сталымъ учителемъ. — Міністеръ судѣвництва, перенѣсъ начальника суду повѣтового Петра Лѣниньского зъ Нового Торгу до Грибова. — Львѣвскій высшій судъ краевый именувавъ практикантѣвъ судовыхъ: д-ра Фел. Рациборского, д-ра Ад. Стравиньского, Сев. Герстмана Шапровского, Іос. Добѣю, Ив. Сосенка, Іос. Райнліндера, Фел. Слотвиньского, Меч. Ямрозика, Ал. Фединьского, Ст. Ковнацкого, Ив. Масляка и Ст. Арламовского авскультантами судовыми. — Комісарѣ почтовѣ: Ст. Шелиговскій, Левъ Дормусъ, Пет. Бяласъ, всѣ зѣ Львова, и Рищ. Ліпертъ зъ Черновець именованѣ секретарями дирекціи почтовои. — Люд. Петшицкій у Львовѣ именованый старшимъ комісаремъ почтовымъ.

Телєґрамы „Дѣла”

Вѣдень 7 серпня. Ґр. Ґолуховскій выѣхавъ вчера знову до Ишлю.

Будапештъ 7 серпня. Pester Lloyd довѣдує ся зъ Вѣдня, що Порта, якъ упевнюють въ урядовыхъ кругахъ, ще не вѣдкинула рѣшучо жадань кретеньскихъ.

Берлинъ 7 серпня. Ще не знати на певно, чи царь приѣде до Берлина. — Професора психіятріи въ берлиньскѣмъ университетѣ Мендля покликано до хорого царевича наслѣдника престолу.

Переписка Редакціи и Адміністрациі.

Вспч. о. Ив. Зл. О. въ Л. Звѣстку про огонь въ церкви взяли мы зъ „Галичанина“, не розбираючи, на скѣлько она правдива; хочь зъ другои стороны не вмѣемо вытолкувати собѣ причины такъ великого Вашого обуреня. — Вп. Е. Пр. въ Зол. Послѣдну Вашу допись мы могли бы помѣстити лишь въ такѣмъ случаю, коли-бъ бодай мали до своеи власнои вѣдомости точне описане фактѣвъ (подане именъ), про котрѣ Вы загально пишете. — Вп. Р. С. въ Б. Въ переданѣмъ Вами листѣ бразилійскѣмъ нема крѣмъ дрѣбниць нѣчого такого, що не було бы вже у насъ зазначене; дятого не користаємо зъ сего листу и звертаємо его Вамъ почтою.

Цѣна збôжа и другихъ продуктôвъ.

6 серпня н. ст. 1896.

Львôвъ: Пшениця 6·50 до 7·—, жито 5·25 до 5·50, ячмѣнь 4·25 до 4·50, овесъ 5·80 до 6·—, рѣпакъ 8·50 до 8·75, горохъ 4·50 до 8·—, вика 4·50 до 4·75, льнянка 0·— до 0·—, бôбъ —·— —·—, бобикъ 4·25 до 4·50, гречка 0·— до 0·—, конюшина червона —·— до —·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска —·— до —·—, кминъ —·— до —·—, анижь 0·— до 0·—, кукуруза 0·— до 0·—, хмѣль 30·— до 40·— зр. за 56 кільо у Львовѣ, оковита за 10.000 літрôвъ —·— до —·— зр.

Курсъ Львôвскій

зъ дня 6 н. ст. серпня 1896.

	Плат.	Жада
Акція за штуку безъ купона.		
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	218 50	220 50
Зелѣз. Львôв.-Чернов. по 200 зр. а. в.	285 —	290 —
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в.	390 —	400 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а.	210 —	— —
Листы заставнѣ за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 4% а. в.	96 60	97 30
Банку гипот. галиц. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	110 10	110 80
Банку гипот. 4½% а. в. льос. 50 л.	99 80	100 50
Банку краевого 4½% а. в. льос. 51 л.	100 50	101 20
Товариства кредит. гал. 5% а. в.	— —	— —
Банку краевого 4% а. в.	97 50	98 20
Товар. кред. гал. 4% а. в. I емісія	98 10	98 80
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 41½ л.	97 70	98 40
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 56 л.	97 50	98 20
Листы довжнѣ за 100 зр.		
Гал. Зав. кред. сел. 2½% (давн. 5%) въ ликв.	— —	— —
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос. въ 15 л.	— —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкѣ 5% м. к.	— —	—
Галиц. фонду пропинацийного 4% в. а.	97 75	98 45
Комунальнѣ Банку краев. 5% II. емис.	102 —	102 70
Позички краев. зъ 1873 по 6% а. в.	105 —	— —
Позички краев. зъ 1883 по 4½ а. в.	100 —	100 70
Позички краев. 4% в. а.	97 ·	97 70
Позички краев. 4% короновои	97 20	97 90
Льосы:		
Мѣста Кракова	25 —	27 —
Мѣста Станиславова	42 —	— —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 61	5 71
Наполеондоръ	9 50	9 60
Пôвъимперіялъ	9 60	— —
Рубель срѣбный	120 —	125 —
Рубель паперовый	126 60	127 60
100 марокъ нѣмецкихъ	58 60	59 —

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“

у Львовѣ ринокъ ч. 10

выдало новый накладъ друкôвъ

I. Друки правничѣ:

1. Позовъ въ справахъ дрôбныхъ лібра по 25 кр.
2. Контрактъ купна и продажи вз. I. ліб. по 40 „
3. „ „ „ „ II. „ „ 40 „
4. „ „ „ „ III. „ „ 40 „
5. Повномочіе 40 „
6. Подання о екс- и интабуляцію, взôръ а) б) в) г) лібра по 40 „
7. Написы до подань о интабуляцію л. по 20 „

II. Друки для касъ позичковыхъ:

9. Дневникъ касовый лібра по 40 „
10. Книга довжникôвъ „ „ 40 „
11. Книжочка для позичаючого 100 прим. 2·— „
12. Скриптъ довж[illegible]ый „ „ 1·20 „
13. Книжочка вк[illegible]дкова (щадн.) „ „ 3·— „

III. Друки для крамниць:

13. Книжка тов[illegible]рова лібра по 40 „
14. Книжка касова „ „ 40 „

IV. Друки для Читалень и Касъ позичковыхъ:

15. Спис членôвъ лібра по 40 „

ВЫЙШОВЪ
МОЛИТВЕННИКЪ
выданый „Просвѣтою“

въ народнôй мовѣ, великій, обôймаючій 640 сторôнъ друку, найновнѣйшій зô всѣхъ такихъ Молитвенникôвъ.

Молитвенникъ сей мѣстить въ собѣ: I.) Молитвы щоденнѣ раннѣ и вечѣрнѣ. II.) Зъ Богослуженя церковного, именно: а) зъ Вечернѣ, б) зъ Повечерницѣ малои, в) зъ Повечерницѣ великои, г) зъ Утренѣ, д) Литургія св. Іоана Золотоустого, е) Молитвы въ часѣ св. Литургіи. III. Тайны покаяня и пресв. Евхаристіи. IV.) Молитвы для рôзного вѣку, стану и въ рôзныхъ потребахъ V.) Молитвы въ часѣ Великого посту. VI.) Молитвы на празники а) Господскѣ, б) Богородичнѣ, в) Святыхъ VII.) Молитвы сполученѣ зъ вôдпустами, VIII.) Акафистъ до а) Исуса Христа, б) Пресв. Богородицѣ, в) св. Отця Николая. IX.) Молебенъ до пресв. Богородицѣ. X.) Тропарѣ, кондаки, богородичнѣ и прокимены а) недѣльнѣ, б) щоденнѣ, в) на празники Господскѣ, Богородичнѣ и Святыхъ, г) на деякѣ потребы. XI.) Коляды и иншѣ пѣсни церковнѣ. XII.) Мѣсяцословъ цѣлого року.

Сей Молитвенникъ дôстати можна **въ канцелярiи товариства „Просвѣта“** Ринокъ ч. 10 **и въ книгарни Ставропигійской и перепл. заведеню М. Спожарского** по такихъ цѣнахъ:

1) Молитвенникъ брошурованый . . — зр. 70 кр.
2) оправленый на-пôвъ въ полотно зъ одвѣтными вôдтисками . . . — „ 90 „
3) оправленый цѣло въ полотно зъ золоченями и вôдтисками . . . 1 „ 10 „
4) оправленый якъ пôдъ 3) зъ додаткомъ золоченыхъ берегôвъ . . 1 „ 30 „
5) оправленый на-пôвъ въ шкôру зъ золоченями и вôдтисками . . 1 „ 10 „
6) оправленый цѣло въ шкôру зъ золоченями и вôдтисками . . . 1 „ 60 „
7) оправленый якъ пôдъ 6) зъ додаткомъ золотыхъ берегôвъ . . 1 „ 80 „

Замовляючі поодиноко Молитвенники зволять присилати *на оплату почты* 20 кр.

Портретъ Тараса Шевченка.

Цѣна 50 кр.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“.

Конкурсъ.

Въ институтѣ СС. Василіянокъ у Львовѣ може мати примѣщене и правдиво родительску опѣку кôлькадесять панночокъ, котрѣ намѣряють ходити до шкôлъ выдѣловыхъ. Условя принятя слѣдуючѣ: За цѣле удержане мѣсячно 20 зр. Наука фортепяну платить ся окремо по 5 зр. мѣсячно. Панночки ходять до школы выдѣловои, а въ институтѣ учать ся руского языка и исторіи Руси, спѣву церковного и свѣтского а также по части и роботъ ручныхъ. Сей институтъ зъеднавъ собѣ послѣдными лѣтами прихильне призване такъ зô стороны Є. Ем. митрополита кардинала, пôдъ котрого покровомъ стоить, якъ также зô стороны загалу руского. Тому и горячо поручаемъ Вп. П. Т. Родичамъ, котрѣ хотѣли бы свои дѣточки вôддати на науку до Львова, щобы примѣщували ихъ въ згаданôмъ институтѣ. Зголошеня устнѣ або письменнѣ, якъ также всякѣ поясненя удѣляе: Зарядъ институту дѣвочого пôдъ управою СС. Василіянокъ у Львовѣ — ул. Зиблкевича ч. 24.

Конкурс.

Головный Выдѣлъ Товариства „Просвѣта“ оголошуе отсимъ конкурсъ на пôдставѣ акту фундацийного зъ даты: Стрый 27 серпня 1890 р. на три премiи зъ фундацiи имени Стефана Дубравского по 90 зр. а. в.

Тѣ премiи призначенѣ Высокоповажанымъ фундаторомъ за написане найлѣпшои популярнои розправы въ языцѣ рускôмъ зъ исторіи, ґеографіи, економіи полiтичнои, господарства або права.

Премiи мае право признавати Головный Выдѣлъ Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ, до котрого належить надсылати працѣ конкурсовѣ до кôнця року 1896.

Премiована праця переходить на власнôсть Товариства „Просвѣта“, а працѣ не принятѣ будуть зверненѣ авторамъ.

За Головный Выдѣлъ Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ дня 23 н. ст. червня 1896 р.

А. Тороньскій. **Д-ръ Кость Левицкій**

НАДÔСЛАНЕ.

Змѣна льокалю

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механiчныхъ

ВЕНЕДИКТА

КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „Коперникомъ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкôй ч. 1

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя въ провінціи водворотне.

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.

4785

☛ ЛИШЬ ☚

въ реставраціи НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улиця Трибунальска ч. 12, дôмъ власный, можна дôстати щоденно вже о годинѣ 8-ôй рано горячѣ снѣданя.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣканѣ легки	12 „
Флячки	12 „
Нôжка теляча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Каваръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякѣ напитки въ найлѣпшихъ родахъ по наймѣреннѣйшихъ цѣнахъ; для певности що походять зъ моеи реставраціи, даю вôдбираючимъ марки. — Найлѣпшѣ вина по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вôдъ 40 кр. літра.

Зъ высокимъ поважаньемъ

73 39—0 ***НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.***

Въ друкарни Наукового тов. имени Шевченка ул. Академiчна ч. 8 можна дôстати:

Северъ: Задля святои землѣ	50	кр.
Абгаръ-Солтанъ: При стрѣлецкôй ватрѣ	40	„
Загôрна: Жанна д' Аркъ	10	„
„ Про Оврама жидовина	10	„
М. Залуквичъ: Кистяки ч. 2	15	„
Корн. Устыяновичъ: М. Ѳ. Раевскій и панславизмъ	80	„
Зеркало зъ рокôвъ 1891, 1892 по	2	зр.
Евг. Гребѣнка: Байки	10	кр.
Всев. Гаршинъ: Малярѣ, оповѣдане	10	„
Павл. Грабъ: Пролѣсокъ	20	„
„ „ Зъ чужого поля	20	„
„ „ Зъ пôвночи	20	„
Ґерингъ-Герасимовичъ: Що то господарнôсть	20	„
Ос. Маковей: Поезіи	20	„
„ „ Оферма оповѣдане	10	„
„ „ Веснянѣ бурѣ	20	„
Ив. Сурикъ: Творы	10	„
Мит. Олельковичъ: Писання	10	„
Вас. Куликъ: Писання	10	„
Вас. Щуратъ: Чернеча република на Афонѣ	10	„
***: Народъ въ неволѣ	10	„
И. Н. Потапенко: Задля хазяйства	10	„
Волод. Шашкевичъ: Зѣльникъ	20	„
Ив. Негребецкій: Двѣ хлопскѣ державы	5	„
Андрейчинъ: Монограмы до вышивокъ	2	зр.

Глядае ся

учительки до однои дѣвчины въ 5-тои клясы. Рефлектуючѣ зволять зголосити ся у о. І. Маркевича, пароха въ Юнашковѣ, п. Бурштинъ.

227 2—3

Пошукую учителя

для двохъ ученикôвъ зъ низшои гімназіи, одного до 1-ои а другого до 3-ои клясы на цѣлый рôкъ. Въ тôй справѣ упрашаю зголосити ся пôдъ адресою: Николай Теодорович гр.-к. парохъ Трибуховець, почта Городниця коло Гусятина.

222 3—3

До моихъ Вп. П.Т. Гостей!

При нинѣшнôй нечестнôй конкуренціи дуже тяжко для необôзнаного дѣйстно добрѣ товары дешево купити. Длятого звертаю увагу П. Т. Публики на мôй склепъ звѣстный вôдъ многихъ лѣтъ зъ найсовѣстнѣйшои услуги и найдешевшихъ цѣнъ та поручаю мôй богато заосмотреный складъ одягôвъ мужескихъ, хлопячихъ, дитинныхъ, уни формôвъ и одягôвъ для Вч Духовеньства.

Замовленя пôсля мѣры выготовлюють ся въ найкоротшôмъ часѣ якъ найлѣпше. 4095

Зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна 3.

Фірма Іосифа Fraget-a

при площи Капітульнôй ч. 3

призволила ласкаво примѣстити въ своѣмъ маґазинѣ мою трафіку, котра буде въ суботу д. 25 липня отворена. Поручаю ся и дальше ласкавымъ взглядамъ П. Т. Публики. Зъ поважанемъ

П . . . а. 217 3—3

Ванны довгѣ по зр. 15·— и 16·— насѣдовѣ по зр. 6·— и 7·50. — Кльозеты покоевѣ по зр. 8·50, 17·— и 30·—

поручае Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры).

Знана вôдъ многихъ лѣтъ ц. к. управ. рафінерія спірітусу, заосмотрена найлѣпшими приладами ректифікацiйными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікерôвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникôвъ у Львовѣ

Яковъ Шпрехеръ и С-ка

поручае старѣ польскѣ сильнѣ горѣвки, дуже добрѣ розолісы, лікеры, румы правдивѣ зъ Ямайки, якъ также найлѣпшои якости краевѣ специялы якъ: Народôвка, Dziennik, Szczutek, Карпатôвка, „Дябелъ“, Помаранчева не солоджена, Ратафія, Дерешôвка и т. и. горѣвки упривилеованѣ и одиноко правдивѣ соли зъ нашои фабрики опроваджені.

Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарѣвъ, до побираня алькоголю абсолют. и найчистѣйшого спірітусу, до цѣлей лѣчничихъ вôльного вôдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спірітусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровлю не шкôдливый, бо не выроблюваный зъ есенціи оцтовои.

Складъ для мѣста Львова, ул. Коперника ч. 9 и въ головнôмъ складѣ водъ мінеральныхъ І. Йоллеса, улиця Кароля Людвика ч. 29. 4912 249—104

Александеръ Царевичъ

артистъ-маляръ

[въ Кобиловолокахъ п. Янôвъ коло Теребовлѣ]

по довголѣтнôй практицѣ въ краю и за границею приймае вôдъ кôлькохъ лѣтъ всѣ въ обсягъ церковнои штуки входячѣ працѣ, а именно: малюе церковнѣ образы до иконостасôвъ и престолôвъ; приймае рѣзьбарскѣ роботы пôсля власныхъ плянôвъ у всѣхъ жаданыхъ стиляхъ, вразъ зъ полозоченемъ; малюе стѣны церковъ и т. п. Крôмъ того выготовляе портреты зъ фотографій и зъ натуры. Пôдиимаючи ся всѣхъ робôтъ по дуже умѣркованыхъ и приступныхъ цѣнахъ, а выконуючи все якъ найсовѣстнѣйше, въ доказъ чого предложити може сьвѣдоцтва и похвальнѣ письма, мае вôнъ повну надѣю, що Всч. Духовеньство затямить собѣ ласкаво его адресу. 36 46—?

Вже вийшла

перша велика народописна

КАРТА

украиньско-руского народу.

Зладжена

д-ромъ Григоріемъ Величкомъ

а выконана въ робôтни Андрея Андрейчина літоґрафа у Львовѣ, коштомъ и заходомъ Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ.

Замовляти можна въ Товариствѣ „Просвѣта“ у Львовѣ (ринокъ ч. 10, І. поверхъ).

Цѣна книгарска карты: 3·50 зр. а для членôвъ Товариства „Просвѣта“ и для передплатникôвъ „Зорѣ“: 2·50 зр. за примѣрникъ.

Замовляючѣ зволять долучити 50 кр. на кошты пересылки.

Карта выконана въ 19-ти краскахъ и наклѣплена на полотнѣ. 9—12

Молитвеник для дітий

виданий

коштом руского тов. педаґоґічного.

В полотняній оправі з золоченим хрестом **20 кр.**

Продае ся в книгарни Науков. тов. ім. Шевченка, Львів ул. Академічна ч. 8.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1 мая 1896 року після годинника середно-европейского.

Поїзди відходять зі Львова							до / з	Поїзди приходять до Львова						
поспішні			особові					поспішні			особові			
							Берліна	5·10	1·30	—	8·55	6·55	9·30	—
8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—	Кракова (Вроцлава і Відня)	5·10	1·30	8·45	8·55	6·55	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	6·45	—	Варшави	5·10	—	—	8·55	—	9·30	—
							Мушини-Криниці через Тарнів*) (тілько від 25 червня до 15 ве-							
8·40	—	11·00	4·40	—	*6·45	—	ресня)†) (тілько від 1 червня до							
—	—	11·00	—	—	—	—	30 вересня)	*5·10	—	—	†8·55	6·55	—	—
—	—	—	—	—	6·45	—	Мушини-Криниці через Ряшів	5·10	—	—	—	—	—	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Мушини-Криниці ч. Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	11·00	—	9·5[illegible]	—	—	Хабівки через Тарнів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	—	—	9·5	6·45	—	Хабівки через Ряшів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
8·40	—	11·00	4·40	—	—	—	Хабівки через Перемишль	—	1·30	—	8·55	—	—	—
—	2·50	—	4·40	—	—	—	Мшани долішної через Тарнів							
							Розвадова і Надбереза через							
—	—	—	4·40	9·55	6·45	—	Дембицю	—	—	—	—	6·55	—	—
							Рави руської через Ярослав	—	1·30	8·45	—	—	9·30	—
—	—	—	4·40	—	6·45	—	Кросна, Івонича, Риманова, Ся-							
							нока через Перемишль	—	1·30	8·45	8 55	—	9·30	—
—	—	—	5·22	—	7·22	—	Мезе-Лаборча і Пешту через							
							Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
							Лавочного, Пешту, Міскольча							
—	—	—	—	9·35	—	—	Мункача	—	—	—	12·10	8·00	—	—
							Гребенова (тілько від 10 липня							
							до 31 серпня включно)	—	—	—	—	1·51	—	—
—	—	—	5·22	9·35	*3·05	7.22	Сколього і Стрия*) (зі Сколь-							
—	—	—	—	9·35	7·22	—	го тілько від 1 мая до 30 ве-							
—	—	—	5·22	—	—	—	ресня включно)							
							Станіславова через Стрий	—	—	—	12·10	8·00	1·51	*10·10
							Хирова через Стрий	—	—	—	12·10	8·00	1·51	—
							Сучави, Гусятина, Кересмезе,	—	—	—	—	8·00	1·51	10·10
6·10	—	—	—	—	—	—	Слободи рунґ., Бергомету, Чу-							
							дина, Радовець, Кимполюнґа,							
							Букарешту і Ясо							
—	—	—	—	10·25	—	—	Сучави, Чорткова, Кересмезе,	—	—	9·50	—	—	—	—
							Калуша, Сопова, Букарешту							
							і Ясо							
—	—	—	—	2·45	—	—	Сучави, Радовець. Бергомету і	—	—	—	—	2·01	—	—
							Чудина (кождого понеділка),							
							Печеніжина							
—	—	—	—	—	—	10·15	Сучави, Гусятина, Калуша, Но-	—	—	—	—	—	6·13	—
							воселиці, Чудина (що поне-							
—	—	—	—	9·15	7·05	—	ділка), Радовець, Кімполюнґа,							
—	—	—	—	9·15	—	—	Ясо, і Букарешту							
							Сокаля і Ярослава через Раву	—	—	—	—	7·28	—	—
6·14	2·25	—	—	9·48	—	11·12	руску							
							Белзця	—	—	—	8·15	5·45	—	—
6·00	2·11	—	—	9·30	—	10.45	Підволочиск і Бродів (на дво-	—	—	—	—	5·45	—	—
							рець Львів-Підзамче)							
							Підволочиск і Бродів (на го-	—	2·18	9·55	7·42	4·45	—	—
—	—	—	—	1·32	—	—	ловний дворець)							
							Брухович (тілько від 1 мая до	—	2·34	10·05	8·05	5·10	—	—
—	—	—	—	1·20	—	—	25 червня і від 15 серпня до							
							6 вересня включно)							
—	—	—	—	3·20	—	—	Брухович (тілько від 26 червня	—	—	—	—	—	8·03	—
							до 14 серпня включно)							
							Янова*) (через цілий рік), †)	—	—	—	—	—	8·25	—
—	—	—	9·45	3·00	8·55	—	(тілько від 16 червня до 31							
							серпня включно)							
							Янова (тілько від 1 мая до 15	—	—	—	*7·50	—	†5 28	†8·54
							червня і від 1 вересня до 30							
—	—	—	*9·45	†1·05	§ 3·00	*6·25	цвітня включно)							
							Зимнои Води від 1 мая до 6	—	—	—	—	1·10	7·48	—
—	—	—	1·32	—	—	—	вересня в неділі і сьвята							
								—	—	—	—	—	—	—

Увага. Години печатанї грубими черенками означають пору нічну від 6 год. вечером до год. 5-ой 59 мін. рано. В бюрі інформацiйнім ц. к. зелїзниць державних у Львові ул. Третого мая ч. 3 готель Империяль продажь білетів стрефових, окружних і довільно зіставлюваних зшиток до їзди, як також тарифи і розкладів їзди в виді кишеневім. Информациї в справах тарифових і перевозових. Час середно-европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут. Година 12 часу середно-европейского = 12 годині 36 мінут після годинника львівского. 6

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець Иванъ Белей. Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичъ. Паперъ въ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 168. Львôвъ, Субота 27 липня (8 серпня) 1896 Рôчникъ XVII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и руских свят) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитыхъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Клімпьского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрій:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	3 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся липе на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанй вôльнй вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклй принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной строчки инсератовой або ся мѣсце а въ рубрицѣ „Надбслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншй донесеня приватнй числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

Змѣна системы.

IV.

Причина сей невдачѣ лежить — пôсля гадки п. Барвѣньского — въ тôмъ, що „Романчукъ и „Дѣло“ збратавши ся зъ москвофілами запропастили нашу (?!) добру справу“. Провины Романчука и народовскои опозиціи були такй: Романчукъ на осѣннôй сесіи соймовôй 1892 р. заявляє, що его т. зв. програма була лишь „ще одна проба“; въ статяхъ „Дѣла“ сказано, що „богато справъ практичныхъ мають народовцѣ зъ москвофілами спôльнй“, а на зборахъ „Народнои Рады“ въ грудни 1892 р. каже Романчукъ, що „є мѣжь москвофілами люде, зъ котрыми можна вти разомъ въ акціи політичнôй“; вôдтакъ проголошуе Романчукъ въ 1893 р. засады „принціпіяльнои політеки“ а здобутки по новоерскй называе „дрôбными и хвилевыми користями“, аранжуе консолідаційнй зборы, а вкôнци аранжуе зъѣздъ москвофільско-народовскій по выборахъ соймовыхъ въ 1895 р. (такъ называе п. Барв. вѣче львôвске) и высилае депутацію до Вѣдня, де вôдбувають ся довѣрочнй зборы въ сали готелю Union. Народовска опозиція пôдпомагае акцію Романчука, чого доказомъ выборы соймовй зъ 1895 р. и выборы до рады мѣста Львова зааранжованй п. Нагôрнымъ спôльно зъ москвофілами.

Се все противне „орґанічнôй праци“, котра пôсля програмы п. Барвѣньского мае опирати ся на тôмъ: очистити русску суспôльность зъ елементôвъ, що вносять въ ню лишь заколотъ и спиняють всяку позитивну роботу, — не звеохочувати ся хвилевыми неудачами, — не лишь цѣнити але и дорожити придбанями (пôдъ тымъ словомъ розумѣе ся 22 здобутковъ, вычисленыхъ Вахянинномъ), — залишити пôдносити т. зв. Schmerzensschrei der Ruthenen, — не напоювати народъ песимізмомъ и десперацією, — а вкôнци взяти ся до „орґанічнои роботы зъ долины“ та не придержувати ся рутеньскои привычки: Wir brauchen nichts zu thun, die Regierung wird schon selbst für uns sorgen. — Въ имя тои програмы вôдкликуе ся п. Барвѣньскій до загалу народовцѣвъ, а признаючи, що ще не такъ скоро вôйде за нимъ частина народовцѣвъ збратана зъ москвофілами, бажае въ своѣй скромности, щобы при нѣмъ станула сотня-двѣ людей готовыхъ до саможертвы.

Перша точка програмы п. Барвѣньского найважнѣйша. Она мусить бути выконана безусловно и зъ всякою безвзглядностію. Елементы перевороту и противнй австрійскôй идеи державнôй мусять бути выелімінованй зъ-помѣжь русскои суспôльности и п. Барвѣньскій готовъ зъ горы санкціонувати всѣ средства, котрй бы могли довести до сеи цѣли. Коли не кождому Русинови дана можность, такъ якъ п. Барвѣньскому по новôй ерѣ вôднайти собѣ придомокъ шляхотскій, то повинень кождый Русинъ бодай поклонити ся и лизати лапу польскому шляхтичеви z dzieda-pradziada, бо тогдѣ певно не стане на Руси радикальныхъ елементôвъ, що поважились бы пôдносити Schmerzensschrei, або не дорожити здобутками. Тогдѣ бы наставъ на Руси той рай, въ котрôмъ бы зъ polską szlachtą ruski lud ишовъ на Москаля и хваливъ шляхотско-польску господарку въ Галичинѣ. Рôзножь не жахавъ бы ся п. Барвѣньскій заслати адміністративнымъ порядкомъ отъ хочь бы на Franz Iosephs-Land всѣхъ галицкихъ москвофілôвъ, мѣжь котрыхъ, розумѣе ся, попались бы всѣ народовцѣ-опозиціоністы, збратанй зъ москвофілами, и радикалы, котрй силкували ся похоронити на вѣчахъ „нову еру“. Але що въ такій способъ не реформуе ся суспôльность въ конституційнôй державѣ, то поки що дѣяльность п. Барвѣньского обмежить ся на вилѣтане до своихъ статей въ „Правдѣ“ чимъ разъ бôльше новыхъ именъ Русинôвъ зъ закидами „неблагонадежности“. Може бути, що п. Барвѣньскій есть тои гадки, мовь бы така робота була высоко патріотична, але намъ здае ся, що она що найменше поліцейска. Така робота не рôзнить ся въ нѣчôмъ вôдъ organiczn-ои працѣ Полякôвъ, для котрыхъ кождый Русинъ есть Moskal, бо годѣ одному чоловѣкови признавати собѣ выключну привілеію на роздаване патентôвъ що до русского и австрійского патріотизму. А оно при системѣ п. Барвѣньского на те выходить.

Цѣлкомъ природно, що погляды п. Барвѣньского а народовскои опозиціи що-до веденя політики мусять рôзнити ся. П. Барвѣньскій уважае Полякôвъ (бо-жь такъ треба уважати краевое правительство) природными кураторами внутрѣшныхъ справъ русскихъ, признаючи имъ въ великôй мѣрѣ прихильность и щырость для справы русскои; — мы-жь противно выходимо зъ тои точки погляду, що лишь самй Русины мають выключно право рѣшати о своихъ внутрѣшныхъ справахъ и выдавати о нихъ свôй судъ. Зъ Поляками, яко другою народностію въ краю, можливй лишь clara pacta, а не якѣсь неозначенй хвилевй умовы. Зъ того выходить, що всякй елементы въ суспôльности русскôй можуть (бо навѣть мусять) бороти ся мѣжь собою, але коли рѣчь приходить въ сферу вôдносинъ и змагань польско-русскихъ, тогдѣ засада vereint schlagen мусить бути для всѣхъ однокимъ окликомъ боевымъ. Инакше запропастимо себе цѣлковито и здамо на ласку и неласку Полякôвъ.

Длятого по правдѣ: wir brauchen nichts zu thun для зъединя прихильности Полякôвъ и правительства, бо правительство мусить само вôдъ себе зробити се, що намъ належить ся, коли не хоче, щобы крѣпили ся елементы противнй австрійскôй идеи державнôй. Зрозумѣймо вже разъ се, що — якъ сказавъ пос. Шепановскій въ парлямептѣ — Поляки мають въ Галичинѣ (се значить на Руснахъ) показати свою здôбность державнои управы, котрои они не мали тогдѣ, коли Польщу розбирано. А якъ Поляки вмѣють правити, ее зазнаемо на власнôй шкôрѣ у всѣхъ напрямахъ нашого політично-суспôльного жытя, — то-жь чи можемо мы безъ закиду зрады народнои справы выставляти имъ посвѣдчене тои здôбности?

А вже нѣякъ не розумѣемо, по що панъ Барвѣньскій кидае фразами о роботѣ орґанічнôй „зъ долины“. Чи пôдъ тымъ розумѣти таку роботу, що хлопôвъ мае зганяти ся баґнетами до голосованя на правительственного кандидата? Чи може треба вимахати тому хлопови опѣкунôвъ зô двора въ его институцiи громадско-автономічнй, якъ се стало ся зъ реформою мѣсцевыхъ радъ шкôльныхъ, за котрою голосувавъ и промовлявъ радникъ п. Барвѣньскій? Иншои роботы п. Барвѣньского въ орґанізаціи „зъ долины“ мы доси не бачили и мабуть не такъ скоро побачимо. П. Барвѣньскій повиненъ вдоволити ся своею дотеперѣшною орґанізацією „въ горѣ“, бо тамъ справдѣ зôбравъ довкола себе нôлька одиниць, що жертвують себе для публичныхъ справъ зъ подивленя гôдною безкористовностію. Такои саможертвы зрѣкае ся загалъ народу руского для франціи п. Барвѣньского.

Мы вѣримо запевненю п. Барвѣньского, що коли бы на Руси взяла верхъ реальна, позитивна и орґанічна робота пôсля его програмы, то наступила бы и „змѣна системы“ — бо тогдѣ не було бы вже що змѣнати.

Переглядъ часописей.

[„Правда“ о вôдносинахъ въ перемыскôй епархіи.]

Въ послѣднôмъ выпуску „Правды“ помѣщено допись про вôдносины въ перемыскôй епархіи. Редакція додала до сеи допису коротенькій вступець, въ котрôмъ обговорюе справу опорожненого престола владичого въ Перемышли: „Обсада епископского престола вельми важна не тôлько зъ церковного, але и національного становища. Порѣшене сеи справы не наступить ще такъ скоро. Будучій владика перемыскій буде мати вельми трудну и довголѣтну працю, поки вспѣе выкорѣнити здавна загаѣзджене тамъ лихо и завести ладъ. До того треба чоловѣка не тôлько щиро и горячо вôддапого руско-католицкôй церквѣ (мабуть пôсля думки ред. „Правды“ були и можуть бути у насъ епископы не щиро вôддавй руско-католицкôй церквѣ — *прим Ред.*), але й чоловѣка ясныхъ, выразныхъ и непохитныхъ засадъ народно-русскихъ; потреба свѣжои и молодои силы, мужа великои науки, саможертвы и енерґіи.“ Длятого заздалегôдь звертае редакція на се бачнôсть церковныхъ достойникôвъ, правительства и русскихъ послôвъ, — а для скрѣпленя своихъ высказовъ мѣстить слѣдующу допись про вôдносины въ перемыскôй епархіи:

„У насъ богато пишуть та говорять про патріотизмъ та подвиги нашого священьства. Однакъ наколи мы придавимо ся троха лѣпше поведеню нашого священьства особливо въ епархіи Перемыскôй, то безъ великого труду дôйдемо до того переконаня, що напрямъ всякому змаганю, хôдъ думкамъ, невдоволеню и ремствованю мѣжь духовными надае жменя людей, котрыхъ нашй невôдрадній вôдносины выпхали напередъ. Люде сй знають дуже добре мету и цѣль своеи працѣ, знають свои змаганя, однакъ въ ними нѣколи передъ бôльшимъ гуртомъ людей не выявляють ся; за то вмѣють выкôснувати найменче незадоволене мѣжь священьствомъ, вмѣють вплынути на его думку и ужити его до своихъ цѣлей. Такими людьми у насъ бувають деканы, мѣстодекакы, вôдпоручники ординаріятскй, почетнй крилошане та друга духовна бранжа.

Кождый чоловѣкъ, що любить свою церкву, свôй обрядъ, свôй народъ, свою державу, не буде нѣколи закрывати тои хоробы, що довгій часъ лоточила нашъ орґанізмъ, але старатись ме пôзнати а опôсля добре вы-

Она втѣкла.

Оповѣданє Сидорацкого.

Вечеромъ Ксеня Александрôвна подавала чай у себе дома въ родинѣ. Велась весела розмова.

Наразъ покликали ѣи до поліціи. Чого, она не знала. Тамъ „тройка“ и жовнѣръ нôчный завчасу були готовй.

Зразу везли ѣи кôньми, а пôдъ конець дороги оленями (ренами).

Минаючи послѣдне мѣсто на своѣй дорозѣ, она поспытала:

— Чи могла бы я довѣдати ся, за що мене зсылають?

— Не знаю — вôдповѣвъ исправникъ. — Зверѣть ся до высшои власти.

Такимъ чиномъ она въ селѣ. Довкола тундра. Недавно въ селѣ потовувъ на тундрѣ пяный мужикъ.

. . . . . .

„Цить, чути звôночокъ! Почта ѣде!“

Лице молодои дѣвчины спалахкотѣло и серце забилось трѣвожно. Гадки товпою насунули ся.

„Почта! она везе менѣ письмо вôдъ Николця. Будуть вже разъ и книжки.“ Такъ думала она, поспѣшно накладаючи капелюшокъ и выбѣгаючи на улицю.

„О, нѣкого нема!... А звôночокъ?... Чейже я выразно чую?... Зновъ приближае ся?...“

Бере льорнету и гляднть въ безмежну даль. На цѣлôмъ овидѣ тôлько стадо оленѣвъ пасе ся та двѣ собаки выгрѣвають ся на сонци.

„Такъ, я зновъ обманула ся!“

Вже не разъ она обманювала ся, але не переставала вибѣгати. „Чей же жь не завсѣгды буде звукъ обманювати.“

И дѣйстно, разъ прийшла почта. Така подѣя лучае ся тутъ два разы въ рôкъ. Село пятьсотъ верстъ вôдъ мѣста, а по за селомъ нема дальше дороги до переѣзду. Тутъ границя людского мешканя.

Ксеня Александрôвна стрѣтила почту при самôй сѣлискôй огородѣ, по-за котру не мала права выходити.

Ямщикъ въ торбиною черезъ плече ѣхавъ верхомъ, не посѣпаючи. Привѣздъ нового чоловѣка зôбравъ мужикôвъ до громадскои хаты.

— Здоровъ, брате! — привитавъ староста (вôйтъ) ямщика. — Всьо у васъ гаразд?

— Всьо, хвалити Господа.

— А що нового въ мѣстѣ?

— Панѣ родила доньку.

— Ади...

— Ну, а у васъ все паде худоба? — поспытавъ вôдъ себе ямщикъ, розглядаючись по наклеенных на стѣнахъ етикетахъ вôдъ фляшокъ зъ горѣлки, що заступали тутъ мѣсце образôвъ.

— Та такъ, худôбка мре! — вôдповѣвъ староста. — У мене двацять оленѣвъ пало!

— А чи знаешь, вôдъ чого то оленѣ здышуть? Менѣ панъ розповѣвъ.

— Знать Господь за грѣхи нашй карае.

— Нѣ, не Господь!... „Політична“ гляднть на нихъ черезъ льорнету. Зъ того то й пошесть.

Въ тôй хвили ясилась на порозѣ Ксеня Александрôвна.

— Чи нема чого небудь до мене? — поспытала она, задыхуючись вôдъ зворушеня и утомы.

— Може бути, що є, а може бути, що й нема — гнѣвно вôдповѣвъ староста. — А ты... ось що моя панѣ... вôддай но намъ свою льорнету. Кажуть худôбка здыше вôдъ него!

— Що тобѣ, дядьку? Хто тобѣ наплѣвъ, що скотина може гинути вôдъ льорнеты?!

— Панъ исправникъ розповѣдали ямщикови.

— Та, нема чого тратити дармо слôвъ! — вмѣшавъ ся въ справу здоровезный мужикъ зъ провваленымъ носомъ. — Скоро вôдъ льорнеты паде худоба, то треба ѣи вынищити и заразъ тамъ тутъ! Щобы нѣ слѣду не було по нѣй!!!

Пôдôйшовъ до дѣвчины и зôрвавъ зô шию рочна льорнету. Та не противила ся и глядѣла добродушно.

„Льорнета поки що не потрѣбна. Слѣдующу почту выглядати не скоро прийдеть ся, а теперѣшна уже прийшла!“

Спротивляти ся було даремно. Въ товпѣ було замѣтне негодованє, яке могло бы довести до ще гôршои розвязки. Льорнетка полетѣла на долôвку и мужики, мовь на команду, почала толочити ѣи ногами.

— Треба кинути ѣи въ рѣку. Най чорты въ ню дивлять ся — промовивъ одинъ етарець, старанно збираючи останки льорнетки.

Ксеня Александрôвна нетерпеливо дожидала кôнця сеи исторіи, щобы повторити свое питанє:

— Чи не привезено писемъ и книжокъ?

— Есть и для тебе, — лагôдно вôдповѣвъ староста, порпаючи въ торбинѣ ямщика. Вôнъ був вдоволеный, що панѣ не опирала ся знищеню рѣчи, котра „будь що-будь коштувала грошѣ“.

— Тôлько выбачь, Ксеніе Александрôвно, треба заждати на Михайла. Най вôнъ розбере письмо.

— О лишенько! Тажь вôнъ мабуть скоро не верне ся. Дай, голубчику, я тобѣ прочитаю.

— Нѣ. Ты, панѣ, не добре прочитавшь. Намъ треба свого чоловѣка.

Поліцай Михайло був одиновій письменный въ селѣ. Передъ тымъ вôнъ служивъ при поліціи въ мѣстѣ, але за пяньство перенесли его сюды. Ёму поручено пильнувати одиноку заславицю, щобы она не занималась політичными справами та, спеціяльно, щобъ не втѣкла. Вôнъ був добре записаный у власти, придержуючи ся у вôдносинахъ зъ нею живненного принципу „иншого посылають — а я бѣжу.“

— Ось тобѣ, дядьку, мôй перстѣнь, а лишь дай письмо, по правдѣ я прочитаю, якъ написано, не обману! — просила Ксеня Александрôвна.

— Гаразд. Що робити зъ тобою? Давай перстѣнь.

Староста вже давнѣйше допоминавъ ся того дарунку, але она не уступала. Перстѣнь був ѣи памятною по матери.

Пакетъ був отвореный и урядове письмо опинило ся въ рукахъ політичнои заславицѣ.

За той часъ староста перекидавъ кôлька прегарно оправленыхъ книгъ. Се була одобрена цензурою Россійска Исторія.

„Старостѣ...“ — читала выразнымъ голосомъ Ксеня Александрôвна — „приказую явити ся до послуги въ часѣ доповненя священого обряду хрещена моеи новонародженои доньки. Залучене при сѣмъ письмо безпроволочно передати державнôй переступниці. Книжки же переглянути и скоро въ нихъ не буде нѣчого противзаконного, ѣй же передати. А потôмъ

лѣчити. Такою страшною хоробою на нашомъ орґанізмѣ було и в кацапство, що мабуть най глубше запустило своє корѣнє мѣжь священьство енархіи Перемыскон, бо тутка дѣлали такѣ славнѣ єго подвижники якъ Автоній Южничиньскій, Ґригорій Шашкевичь, Матковскій Павелъ, Литиньскій Бенедиктъ, котрѣ всѣми силами старали ся въ духовного, що вѣдзначавъ ся щироруско-народовскимъ переконанемъ та вѣрностю римскому престолу, „выгнати и украиньство и латиньство". У тыхъ людей було и в два лиця: одно для пѣдчиненыхъ, друге для своєи власти. Власти показували они своє лицє повне преданости, льояльности и послуху; на лици для пѣдчиненыхъ малювавъ ся цинізмъ и вронія, що говорила: „дури якъ можешь а гляди и стреми на схѣдъ до батюшки, бо тѣлько тамна наше спасеніе." Хто не повинувавъ ся тѣй девізѣ, хто вѣдважився разъ тѣлько ще 1884 р. написати подане до Перемыскон Консисторіи чистою мовою а не язичіємъ, того старали ся всѣми силами зломати; єго переганяли въ мѣсця на мѣсце (пр. мене перенесли въ першихъ трехъ лѣтахъ 8 разѣвъ безъ подаваня), не принимали и не принимають не тѣлькн въ терво але въ проповицію на парохіи, спроваджували на доносъ деканьскій всякѣ комісіи т. т. и.

Коли бл. п. епископъ Пелешъ засѣвъ на владичѣмъ Перемыскѣмъ престолѣ, тогдѣ сподѣвали ся мы, що вѣнъ своєю енергіею зумѣє переломати сѣ ледянѣ криги, що подували смертельнымъ холодомъ не тѣлько на наше національне житє, але навѣть на дѣла церковнѣ. Та бажаня и надѣє нашѣ не сповнили ся; зло було мѣцнѣйше якъ владича сила, ба навѣть зло, прибравши собѣ за орудія Юстина Желехѣвского, Щавиньского теперѣшного пароха Самбѣрского та Іоана Яблоновского, зумѣло заволодѣти покѣйнымъ владикою такъ, що вѣнъ дуже неприхильно вѣдносивъ ся до священикѣвъ-народовцѣвъ, не допускавъ ихъ, за се высуваєъ и пѣдмагавъ, де мѣгъ тѣлько, москвофілѣвъ, обсаджуючи ними виднѣйшѣ и лѣпшѣ посады якъ Сямбѣръ Львомъ Щавиньскимъ, Хиляками трома Стебниик, Лѣтиню, Іеронімомъ Куновскимъ Билечь та ин. Взагалѣ покѣйный владика за часъ свого пятилѣтного правлѣня однои лѣпшои парохіи цѣсарского наданя або наданя владичого не обсадивъ народовцемъ лише москвофілами, одного народовця не зробивъ деканомъ або мѣсто-деканомъ, але за се выдвигнувъ на декана Горожаньского такого запеку кацапа Михаила Матковского въ Горожанны великон, Антонія Волощака въ Колодрубъ, Теофиля Калужняцкого въ Загбря, Виктора Нероновича, друга Наумовича и тестя Осипа Маркова, Дуркотѣвъ та ин. Взагалѣ на 40 деканатѣвъ в тѣлько двохъ народовцѣвъ деканами: Орестъ Чеховичь белзкій деканъ, Ант. Матюкъ ярославскій, всѣ инши майже кацапы. Здає ся злишнымъ буде говорити тутка про вплывъ деканѣвъ на пѣдчинене имъ священьство, коли зважить ся, що духовна власть наказує священьству ѣй у всѣмъ повинувати ся, вонн же умѣють такъ гарно похѣснувати ся своєю силою, що вымагають вѣдъ священьства не тѣлько послуху въ дѣлахъ духовныхъ, але и въ дѣлахъ національныхъ; вони на соборчикахъ дають директиву, якѣ часописи мае деканальне священьство читати, до якого „общества" вписувати ся, якѣ книжки читати, за кимъ при выборахъ голосувати, кому удѣлити свого довѣрія, а кого взанатемізувати. Ба навѣть декотрѣ деканы просто стають агентами „общества имени Мих. Качковского", „Галичанина", „Страхопуда" та ин. выдавництвъ москвофільскихъ, бо розпродують, а навѣть силомъбц розсылають выдавництва тыхъ часописей священьству въ деканатѣ. Хто же въ священикѣвъ вѣдважився бы ся не принати присланои деканомъ книжки або не заплатити за ню, стягае на себе ненависть, котра чи скорше чи пѣзнѣйше пѣмстить ся на нѣмъ. Въ декотрыхъ деканатахъ якъ Мокряньскѣмъ звязали ся священники москвофілы такъ въ собою, що черезъ интриги не допустять при обсадѣ опорожненои парохіи жадного священика народовця. Въ такихъ деканатахъ господарюють пѣсля своєи вподобы такій Ю. Чайковскій, Скобельскій, Маляркевичѣ та ин. пропагуючи кацапство и все, що зъ нимъ вяже ся якъ найширше навѣть мѣжь селянами.

Москвофільство пустило у насъ такъ глубоко корѣне, що єго владика безъ енергіи, безъ крѣпкого характеру жаднымъ способомъ зломати не може; до того треба чоловѣка зъ посвященемъ, въ щирою любовію своєи націи и обряду, зъ правдивымъ привязанемъ до Австрін и Курін римскои, бо москвофілы зумѣли загарбати нинѣ для себе всѣ виднѣйшѣ становища. А до того мѣжь священьствомъ Перемыскон епархіи и мало священикѣвъ-народовцѣвъ, а и тыхъ зумѣли нашѣ сердечнѣ такъ обмалювати передъ властію, що на нихъ нема и однои ниточки бѣлои. Въ дѣлахъ духовныхъ у насъ звычайно такъ веде ся, що наколи деканъ умре або уступить, єго мѣсце занимае першій мѣстодеканъ. Тѣже мѣсця мѣстодеканѣвъ, пообсаджуванѣ людьми намъ ворожими; про те справа народна въ нашѣй епархіи безъ енергічного епископа не пѣйде анѣ оденъ кронъ напередъ; москвофільство буде дальше собѣ нишпорити, буде сѣяти вражду до натолицизму, до державы и до рускои народности, тыхъ же двохъ народовцѣвъ крилошанъ (що суть въ Перемышли) зашахує ся такъ, якъ нинѣ зашахувало ся, що вонн або не схотять або не зможуть за добру справу упѣмнути ся, або просто не схоче ся ихъ слухати, кидаючи на нихъ потихо передъ священьствомъ клевету, „здрадника" якъ то кинено на одного щирого крилошанина станиславѣвскои епархіи. Проте повинни нашѣ верховнѣ власти подбати щиро о те, щобы опорожненый владичій престѣлъ обсадити чоловѣкомъ енергічнымъ, розсуднымъ, щирымъ Русиномъ-народовцемъ, котрый бы и мѣгъ и хотѣвъ ставути тѣй лютѣй змыѣ на голову. Выдвигати на се чоловѣка безъ краски, що дасть ся вести другому, значить тѣлько, що годить ся на такій станъ, явій нинѣ в и прикладати до него печать апробаты.

Я запримѣтивъ ще одно мѣжь нашими москвофілами, що мы народовцѣ зъ консеквенцію повинни наслѣдувати. Коли якій москвофілъ поступить на высше вплывове становище, тогдѣ тягне за собою довгій предовгій хвостъ заложеный въ москвофілѣвъ. Вѣнъ не дивить ся на родину, але бачить за созою тѣлько своихъ одномышленникѣвъ, для тыхъ ходить, лазить, за тыми просить и жебрае тѣлько въ имя идеѣ, котрѣй кляне ся, и такъ довго не спѣчне, ажь кождого вѣдъ першого до останнього не усадовить на выгѣднѣмъ и вплывовѣмъ становищи. На се маю сотки доказѣвъ зъ житя москвофілѣвъ. Я возьму за примѣръ тѣлько живучого ще въ Перемышли крилошанина Матковского; той выхавъ до горы славныхъ кацапѣвъ Гукецкихъ, що въ житю приватнѣмъ навѣть намагають ся говорити чистою московщиною, посадивъ въ Добрѣвлянахъ въ добрѣй парохіи Грабовеньского, зробивъ деканомъ Комаряньскимъ Каламувецкого, а єго заступникомъ Козакевича Іосифа, двигнувъ Матковского, Волощака, Василя Гошовского въ Ролева, Заяця Мих. въ Горожанни та ин.; взагалѣ сей чоловѣкъ на своимъ становищи вплывовѣмъ подбавъ такъ багато про своихъ одномыкленникѣвъ про двигнене своєи идеѣ, що дивувати ся, якъ оденъ чоловѣкъ мѣрныхъ талановъ мѣгъ зъ такою консеквенцією и зелѣзною влѣзливостію и за часѣвъ еписк. Ступницкого и еписк. Пелеша старатись о тыхъ що були зъ нимъ однои гадки, якъ мѣгъ заманювати въ округъ всѣхъ, щобы тѣлько осягнути се, до чого стремѣвъ, бо певне жаденъ владика не доглипавъ ся въ єго поведеню єго идеѣ, такъ умѣвъ сховати кѣнцѣ своєи працѣ. У насъ же таку роботу народовцѣ называють раболѣпіємъ, лизуньствомъ, продажею самого себе, та ще чимсь гѣршимъ; однакъ чи по нашѣй сторонѣ правда, про те можу сумнѣвати ся. Чи-жь маємо лишити нашихъ одномышленникѣвъ на поталу противникѣвъ? Чи жь не лежить на насъ обовязокъ посунути и нашихъ людей напередъ, а зъ ними и нашу національну идею? Чи-жь се буде грѣхомъ, коли мы будемо поборювати тыхъ, що нехтують нашою народностію и мовою, що плюють на се, що намъ свате, чому покланяємо ся? Стѣймо, числѣмъ ся зъ тымъ, якихъ чесныхъ способѣвъ уживати намъ въ боротьбѣ зъ ними, братаймо ся зъ тыми, що радѣ бы насъ угонити въ морю панрусизму, а незадовго вонн по нашихъ трупахъ муть ходити!

Цѣкаве ще и то, звѣдки москвофільство бере ся у насъ. Воно родить ся або зъ неуцтва свого власного языка, або зъ агітацін. Сѣ гімназіи, де катихитомъ москвофілъ, дають великій контінґентъ москвофілѣвъ священикѣвъ; такою гімназією була колись Перемыска за часѣвъ катихита Желехѣвского, такою нинѣ в гімназія Самбѣрска, де горячо пропагуе сѣ згнилѣ идеѣ катихитъ заб ровнюючи ученикамъ уживати народнѣ молитовники и учебники реліґійнѣ выданѣ фонетикою. А вже-жь найбѣльше москвофілѣвъ рекрутує ся зъ ученикѣвъ, що кѣнчили школы въ захѣднѣй Галичинѣ; такій Хиляки, Дуркоты, Сандовичѣ, Мохнацкѣ и ин. (вонн повѣнчили школы въ Санчу и Ясли), що нинѣ горлають за москвофільствомъ та московщиною, а въ гімназіи хто зна, чи перечитали одну однѣсеньку руску книжку, не чули про нашихъ письменникѣвъ про розвѣй нашои літературы; вони бачать тѣлько нашь недолею прибитый людъ, чують єго бесѣду, зъ неи смѣють ся; чуючи же вѣдъ нишихъ про могучѣсть, силу та богатство „рускихъ братушекъ" на слѣпо зачинають величати ихъ та змагати до „обединенія". Кѣльконъ москалюшкѣвъ що року присылають намъ и нашѣ львѣвскѣ бурсы „Народного Дому" и „Ставропігія", де господарують такѣ Лаголы, Мончаловскѣ, Савицкѣ, Сивуляки та ин. Одною радою на се освѣта та заведене по всѣхъ гімназіахъ въ Галичинѣ науки обовязковои рускои мовы. А що найважнѣйше якъ вои рускои мовы. А що найважнѣйше якъ найскоршій подѣлъ львѣвскои семинаріи на епархіяльнѣ семинаріи въ тымъ, щобы бодай половина богословскихъ предметѣвъ подавала ся въ нашѣй народнѣй рускѣй мовѣ, бо тогдѣ слухачь привыкне до живого слова, мусить полюбити єго и вѣдцурае ся того, що другѣ силомъбц змагають ему накинути. Однакъ при обсадѣ такъ учителѣвъ якъ и настоятелѣвъ епархіяльныхъ ліцеѣвъ належало бы добре вважати на людей. Одна однѣсенька паршива вѣвця въ такѣмъ заведеню киненемъ двохъ трехъ слѣвъ згѣрдныхъ до слухачѣвъ може накопти зла на десятки лѣтъ. Держати ся же того, щобы науки богословамъ удѣляли тѣлько безженнѣ або вдѣвцѣ а тымъ самымъ бути примушенымъ брати се, що в, ее було бы великимъ блудомъ; чому-жь не допустити сполѣбныхъ жонатыхъ священикѣвъ, котрѣ бы и своимъ талановъ и поведенемъ дали поруку, що поведуть ліцей добре и совѣстно. Чи-жь пр. о. Гузаръ яко жонатый в гѣршій католикъ якъ о. Мишковскій або Малинякъ безженнѣ? Такъ само великимъ зломъ було бы се, коли бы нашѣ богословы були змушенѣ слухати науки разомъ въ латинниками; вѣдъ нашого священика житє вымагае чого инчого; вѣнъ мае стати слугою церкви але и слугою свого народа, вѣнъ мае стати головою родины. Власне для того мѣжь нашимъ священьствомъ — особливо въ єго розумѣнахъ и поглядахъ — тѣлько заколоту и баламутства, що на се нѣхто не зважавъ нѣколи; молодого богослова лишено на тѣй дорозѣ самого и вѣнъ блукавъ ся яко питомець, привыкъ до тои блуканины и пѣзнѣйше яко священикъ, блукае ся, перескакуючи зъ одныхъ переконань до другихъ, не знаючи на чѣмъ мае и повиненъ оперти ся. Люди же тѣлько троха проворнѣйшѣ вѣдъ него наставляють на него сѣти, зловлють єго тай потягнуть за собою туды, куды имъ подобае ся. Отъ тыхъ кѣлька слѣвъ написавъ я Вамъ въ тѣй цѣли, щобы ласкаво звернули бачну увагу при обсадѣ перемыского теперка опорожненого престола. Намъ потреба доконче чоловѣка, щобы схотѣвъ не тѣлько зѣрвати зъ москвофільствомъ, але и знищити всѣ мости, якѣ ведуть въ той бѣкъ. Правда, доля такого епископа не завидна, ну але при крѣпкѣй енергіи и консеквенціи все бы перемогло ся."

Коментарѣвъ до сеи дописи не додаємо зѣ своєи стороны, бо хочь рускѣй читаючѣй публицѣ доси не приходило ся зъ чимсь подѣбнымъ стрѣтити, то чейже она потрафить выдати о тѣмъ свѣй осудъ.

заявити, що пѣсля запавшои ухвалы комісіи для розгляду справъ дотычно адміністративнозасланыхъ, вызначае ся ѣй речинець пяти лѣтъ для безвыѣздного побуту на засланю, числячи вѣдъ дня высше згаданои ухвалы."

При читаню послѣднои вѣстки руки дѣвчины дрогнули.

„Пять лѣтъ!" — мимоволѣ скрикнула и задумала ся.

Тымчасомъ староста занимавъ ся спеціяльнымъ дѣломъ. Вѣнъ енергічно шпуравъ у пѣчь тѣлькн що привезенѣ книжки одну за другою, стараючи ся кинути въ самъ огонь.

Помимо своєи ограниченості, вѣнъ зрозумѣвъ, що нема обовязку передати книжки, и розмѣркувавъ, що лѣпше ихъ спалити. „Скѣлько ихъ непереглядай..." — муркотѣвъ самъ до себе — „то не письменному чоловѣкови нѣякъ не розвбрати, чи та рѣчь противзаконна чи нѣ?"

Коли Ксеня Александрѣвна поглянула на огонь, книжки вже ярко палахкотѣли. Докорати, сварити на кого небудь не вѣдповѣдало ей нѣжнѣй натурѣ. Книжокъ не воскресити, и Ксеня Александрѣвна зѣ слѣзьми въ очехъ мовчки придивляла ся знищеню одинокои потѣхи, яку нетерпеливо ждала она цѣлый рѣкъ. Книжки були ниткою, що вязала ей зъ рѣднымъ цивілізованымъ свѣтомъ.

За той часъ мужики юрбою зѣйшли ся надъ рѣку, щобы торжественно втопити останки льорнетки.

Зъ рукъ старосты Ксеня Александрѣвна дѣстала тѣлько одно письмо.

Идучи домѣвь, она читала:

„Якъ я нещастный, що попавъ въ каторгу на неозначеный часъ и на завсѣгды позбавленый надѣе бачити мою добру и дорогу Ксеню! Кождый день я буду въ мыслях тебе цѣлувати. Пиши, моя дорога, зъ кождою почтою. Твои письма будуть одинокою розрадою въ моѣмъ жи...."

Дальше все було замазане цензурою и то такъ старанно, що нѣодной буквы не можна було розвбрати. Лишь при кѣнци письма стоявъ пѣдписъ:

„Твѣй Колцьо".

И грубымъ почеркомъ:

„Читавъ Исправникъ Усатовъ."

Рѣдный батько Ксенѣ Александрѣвны, редакторъ-выдавець одного петербургского журнала, не прислав зъ книгами нѣякого письма. Вѣнъ думавъ: „Въ интересѣ ліберальнои прасы не годить ся менѣ компромітувати себе въ очахъ правительства."

„Цить! а то дамъ тебе переступници!" — почула она зъ однои хаты и дитина замовкла.

Прийшовши домѣвь, она положила ся утомлена епізодами дня.

„Ще пять лѣтъ такого житя!" — думала она.

„Ще пять лѣтъ!" — повтаряла она черезъ шесть мѣсяцѣвъ. Она не замѣчала, що остае ся не пять лѣтъ, а менше о кѣлька днѣвъ, тыждневъ а вкѣнци и мѣсяцѣвъ.

. . . . . .

Була нѣчь. На небѣ яркѣ звѣзды и мѣсяць въ повни. Але се не нѣчь.

Кѣлька дѣбъ одна по другѣй не сходить сонце, замѣсть дня и ночи лишь сама одноцѣльна нѣчь. Мы близько полярного круга, въ серединѣ зимы. Фосфоричне свѣтло вѣдбиває ся на безмежнѣй, мовъ океанъ, снѣжнѣй пустини.

Кѣлька хатъ, розкиненыхъ далеко одна вѣдъ другои, и звѣльна походжуючій, одинокій на цѣлѣмъ овидѣ чоловѣкъ доказують, що се на земли а не на иншѣй планетѣ.

Звѣльна походжуючій — се поліцай-козакъ Михайло, представитель політичнои власти. Вѣнъ въ подвѣйнѣмъ кожусѣ а на єго ногахъ подвѣйнѣ чоботы футряны — сорокъ степенѣвъ морозу — и голова єго закутана въ футряный мѣшокъ.

Вѣнъ пѣдходить до одиноко стоячои хатчины. Дверѣ подались пѣдъ єго рукою.

О! цівілізована обетава? На стѣнѣ прибита мапа Россіи. На столѣ зеркало въ срѣбнѣй оправѣ. Лежачій на тапчанѣ сѣнникъ зъ розкиненою въ неладѣ розкѣшною колдрою и куферокъ при столѣ, заступаючій въ тѣй комнатѣ бракуюче крѣсло — вказують на чужосторонный характеръ обставы.

— Панѣ, а де вы? — хрипливымъ голосомъ поспытавъ козакъ, не видячи господинѣ.

— Панѣ! — повторивъ вѣнъ голоснѣйше.

„Не вже-жь она втѣкла?" — мелькнуло въ єго пянѣй головѣ.

— Ксеньо Александрѣвно! — крикнувъ вѣнъ переполоханымъ голосомъ.

Вѣдповѣди нема.

„Она втѣкла!" — рѣшивъ вѣнъ въ розпуцѣ.

. . . . . .

„Она втѣкла!.. Втѣѣкла!.. Втѣѣкла!.." — ревѣвъ козакъ посередъ села, мовь бы єго рѣзали, очевидно щобы скликати людей.

Зъ мешканъ повыходили людскѣ статьѣ и зробило ся збѣговиско.

Обговорювали, що зробити, абы ймити.

— Помагайте брата! — жалѣстно моливъ козакъ. — Всѣмъ лихо буде! Исправникъ грозивъ, що село зруйнуе, если втече! А для мене тюрма!!!..

— Ты, Иване, запрягай нарты (сани) и ѣдь донести, що нема!!!.. Але заряджено средства для зловленя переступницѣ! И при божѣй помочи надѣемо ся найти! А по дорозѣ голоси народови, щобы выходивъ шукати!.. А вы, товаришѣ, всѣ ладьте ся! Далеко не втекла! Вчера на власнѣ очи бачивъ, якъ ходила по хатѣ... — Такъ приказувавъ староста.

А слухаючѣ не дали собѣ повторити приказу. Они знали, що значить гнѣвъ исправника. Треба буде выкупити ся и грѣшми и рѣчами.

За годину цѣле дорослe населене, узброене чимъ попало, рушило въ похѣдъ по всѣхъ дорѣжкахъ, що вели зъ села.

Лишили ся ино калѣки, старцѣ, малѣ дѣти и староста зъ козакомъ. Они ждали вѣстей о результатахъ погонѣ.

— Треба списати рѣчи! — говоривъ козакъ.

— Зачинимо хату до приѣзду начальства — перечивъ староста. — Оно рѣшать для кого рѣчи?

— Завсѣгды робить ся списъ, коли чоловѣкъ пропавъ безъ слѣду! — зъ крикомъ обстававъ козакъ.

— Гараздъ, ходѣмъ у хату.

. . . . . .

— Ба!... Тажь она... не... втѣкла... Диви!...

Староста не сказавъ нѣ слова. Оба мовчки дивили ся.

Въ кутку коло дверей, поручь зъ шубкою висѣло неживе тѣло Ксенѣ Александрѣвны. Мѣсячно-звѣздистый блескъ дрѣбку освѣчувавъ ей лице.

— Треба поѣхати донести! — вымовивъ вкѣнци козакъ.

— Мертве тѣло! — додавъ староста, чѣхаючись въ потилицю.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

——

Вôдъ якогось часу появляе ся въ печати мадярскôй и ческôй на кôльна наворотôвъ гадка про угоду Мадярôвъ зъ Чехами. Мабуть чи не першій порушивъ тую гадку мадярскій політикъ д-ръ Юлій Рімлеръ. Рімлеръ ще торôкъ выдавъ брошуру, въ котрôй остро ганить гнетъ угорскихъ Славянъ и радить Мадярамъ помиритись зъ Чехами. Справа ся, якъ вже сказано, въ послѣдныхъ часахъ на кôлько опадôвъ навертелась въ днезникахъ. Отже знову сими днями Budapester Tagblatt подае розмову того Рімлера зъ ветераномъ ческимъ д-ромъ Ріґеромъ. Д-ръ Ріґеръ мавъ сказати, що вôнъ завсѣгды бувъ прихильный порозумѣню Мадярôвъ зъ Чехами, але доси всякій почины въ тôмъ напрямѣ були безуспѣшнѣ. Такъ и теперь годѣ, щобы зъ тои муки бувъ хлѣбъ, бо мабуть чи д-ръ Рімлеръ не буде зъ своєю гадкою одинокій мѣжь Мадярами. Д-ръ Ріґеръ указавъ вôдтакъ на долю угорскихъ Славянъ и такъ завôнчивъ: „По моихъ сумныхъ досвѣдахъ приходить ся менѣ призадуматись: чи народы въ загалѣ способнѣ до добровôльнои справедливости супротя другихъ, чи може лише тогдѣ бувають справедливыми, коли не мають власти доптати право и панувати надъ другими пôсля своєи волѣ? Певно, що у народôвъ зъ высшою культурою встыдъ и свѣдомôсть обовязку здержуе потроха вôдъ несправедливости; але отъ образованій Нѣмцѣ таки не дуже пестять познаньскихъ Полякôвъ; в тôлько рôзниця въ способѣ поведеня. Для кождого прихильника гуманности и вольнои волѣ народôвъ було бы певно дуже вôдрадно, коли бы якій вызначный Мадяръ вôдваживъ ся въ соймѣ зганити самоволю и указати, якъ ѣй зарадити. Але на жаль не стало ся нѣчого подôбного и не заразъ мабуть можна чогось такого надѣяти ся. При такôмъ станѣ рѣчи вашѣ бажаня, та заразомъ и мои, остануть ся нѣчимъ бôльше якъ тôлько бажанями."

„А коли ходить о насъ, то не можна забувати ще однои важнои рѣчи. При всякôмъ порозумѣню вымагае въ однои стороны благородность а зъ другои увага на власне достоиньство, щобы починъ выйшовъ вôдъ сильнѣйшого. Вы знаете статистичне значѣне и незвычайно скорый розвитокъ культуры у ческого народу, особливо середъ широкихъ верствъ народу, котрій, коли не помыляю ся, зъ цѣлои монархіи найбôльше читають. Ческа наука, штука, промыслъ и сѣльске господарство суть знанѣ. Скарбъ и войско монархіи дôстае вôдъ Чехôвъ тôлько, якъ ледво вôдъ котрого другого народу въ Австро-Угорщинѣ. А передовсѣмъ праця Чехôвъ! Коли оцѣнити те все, а порôвнати зъ тымъ вплывъ Чехôвъ на внутрѣшну и заграничну політику, то годѣ не признати, що Чехи суть слабій. При такôмъ станѣ рѣчи, мусять они дуже числити ся зъ своимъ достоиньствомъ, коли ходить о те, щобы запопадати чужои ласки. О будучôсть такого лепского и вытревалого народу нема що бояти ся. На разѣ найблизшою его задачею е передовсѣмъ скрѣпити ся культурно и матеріяльно. А при тôмъ може спокôйно ждати хвилѣ, коли ои сила може оказати ся зъ успѣхомъ. Выстава угорска не мае великого значѣня для зближеня Чехôвъ и Мадярôвъ, хиба що причинили бы ся до того иншій подѣ."

——

Сумна справа Ходиньска мабуть не покôнчить ся знаными вже указами царскими та усуненѣмъ московского оберполіцмайстра Власовского. Якъ доносять зъ Петербурга, усуненє Власовского е цѣлкомъ несправедливе, а пôшло зъ того, що цареви выставлено справу хибно и то черезъ интриґи высокихъ достойникôвъ. Въ Москвѣ справила доля Власовского дуже прикре вражѣне. Такого оберполіцмайстра, якъ вôнъ, не заразъ дôжде ся мѣсто. За его урядованя мѣсто незвычайно двигло ся, а теперь можна побоювати ся, що верне въ нѣмъ давный неладъ. До того всякій въ Москвѣ знае, що Ходиньске поле не належить до московскои поліції, лише до окружнои. Московска поліція могла була явити ся на Ходиньскôмъ поли лише на окремый высшій приказъ, а такого приказу не було. Слѣдство, що на его основѣ царь выдавъ свои указы, переведено такъ, що Власовского не переслухано анѣ разу. Переслухувано лише комісію міністерства царского двору, котрôй проводивъ тайный совѣтникъ Беръ, що мавъ уладити фестинъ на Ходиньскôмъ поли. Але найголовнѣйша рѣчь, що въ тоту справу входить посередно московскій ґенералъ-ґубернаторъ великій князь Сергій (жонатый зъ сестрою царицѣ). Вôнъ знаючи, що Власовскій не виненъ, дуже занявъ ся справою свого пôдчиненого оберполіцмайстра. Тымчасомъ въ Петербурзѣ умѣли такъ повернути, що лише выждали, коли вел. князь дня 26 липня выѣхавъ за вôдпусткою за границю, а въ два днѣ пôзнѣйше царь усунувъ Власовского, такъ що вел. князь довѣдавъ ся о тôмъ вже за границею. Отже кажуть, що вел. кн. Сергій, коли поверне, не залишить пояснити цареви справу вѣрно, а тогдѣ не одинъ вôдпокутуе, що теперь хотѣвъ або зложити вину зъ себе на кого иншого або позбути ся не любого собѣ Власовского. Не ходить тутъ о особу Власовского, але о справедливôсть.

——

Болгарскій дневникъ „Миръ" обговорюе становиско, на якôмъ одна часть россійскои печати станула супротивъ Болгарiи. Дневники тѣ — наже „Миръ" — забувають, що Болгарія е окремою державою балканьскою, а ей истноване запоручили европейскѣ державы. Такій „Гражданинъ", „Петербурскія Вѣдомости", „Сынъ Отечества" и „Новости" задивляють ся на болгарску справу не зъ становиска взаимныхъ интересôвъ; а се дае ся пояснити лише незнанемъ болгарскихъ вôдносинъ. Царь и россійске правительство пустили минувшôсть въ непамять, переконанѣ о щирости чувствъ болгарского народу. Але се не подобало ся наведенымъ дневникамъ, и они жадають ще дѣлъ и запорукъ для полѣпшеня взаимныхъ вôдносинъ, хочь упевняють, що Россія не хоче мѣшати ся у внутрѣшнѣ справы Болгарiи. Зъ того огляду не може Болгарія жалувати ся на урядову Россію; за те неурядова Россія хотѣла бы черезъ редакцію „Новостей" указувати Болгарiи, якъ она мае поводити ся въ деякихъ справахъ, а особливо въ справѣ повороту офіцирôвъ еміґрантôвъ. Коли „Новости" кажуть, що Россія простила Болгарiи, то треба додати, що простила безъ всякихъ застережень; а вже годѣ говорити о прощеню, коли жадае ся дѣлъ и запорукъ. „Новости" кажуть, що самого переходу кн. Бориса на православіе ще за мало; на те годить ся вôдповѣсти, що того переходу горячо бажавъ болгарскій народъ, бо хотѣвъ собѣ забезпечити одновѣрну династію. „Миръ" кôнчить указуючи на тоту вôдраду, що урядова Россія розумѣе станъ рѣчи и заховуе ся супротивъ Болгарiи цѣлкомъ инакше, якъ названій дневники.

——

Зъ Атенъ доносять, що тамъ прибуло д. 6. с. м. тисячь утѣкачôвъ зъ Кандіи. Они оповѣдають, що въ Кандіи и въ околицѣ пануе повна анархія. Анґлійскій корабель прибувъ зъ ґенеральнымъ консулемъ зъ Канеѣ до Кандіи. Такъ само и въ Геракліонѣ власти не въ силѣ удержати ладъ.

Times, обговорюючи грôзный станъ на Кретѣ, заявляе, що Сельсбері не такъ рѣшучо противить ся блюкадѣ Креты, якъ радъ докладно знати, яку цѣль мають намѣры державъ та довѣдати ся, чи блюкада мае такъ само помогти противъ Туреччины якъ противъ Греціи.

НОВИНКИ.

— **П. Иванъ Белей**, редакторъ, вернувъ зъ купелѣвъ и обнимае зъ понедѣлкомъ редакцію „Дѣла".

— **Вѣсти зъ Руси американьскои.** Въ Оліфантѣ вôдбули ся дня 14 липня зборы русскихъ священникôвъ гр. кат. обряду. На зборы приѣхало 11 священникôвъ, три оправдали свою неприсутнôсть, нôлькохъ заповѣло свôй приѣздъ а не явили ся, прочій же зъ незвѣстныхъ причинъ не оббзвали ся. Ухвалено заснувати товариство священникôвъ пôдъ назвою: „Братство гр. нат. священникôвъ въ Америцѣ пôдъ опѣкою св. Андрея Первозваннаго". До выдѣлу сего братства вôйшли оо.: предс. Н Ханатъ, заступникъ Т. Обушкевичъ, секретарь І. Констанкевичъ, касіеръ К Лавришинъ, члены: Т. Демяновичъ, Гавр. Мартякъ и Ив. Арданъ. — Процесъ о греко католицку церковь въ Wilkes Barre Pa, котру православнѣ були захопили въ свои руки, вôдложено на 17 серпня с. р. Скандальнѣ сцены — пише „Свобода" — якѣ дѣяли ся пôдчасъ розправы, наносять крайну ганьбу звѣстнымъ мѣсцевымъ аґітаторамъ, якъ також не приносять чести самому епископатови православному въ Америцѣ. — Пôдъ заголовкомъ „Здеморалізована молодѣжь" обговорюе „Свобода" знане поведене Bratn on Romos ы супротивъ Русинôвъ академикôвъ и кôнчить свои замѣтки ось якими словами: „Най нашѣ слова не остануть пустыми фразами, але покажемъ дѣломъ, що мы, хочь на чужôй земли, рôдні сыны Матери Руси. Брятя, кому дороге имя Русинъ, най скине по кôлька центôвъ на фондъ запомоговый Ак. Громады и най вôдошле ихъ до ред. „Свободы", а молодѣжь академична щиро подякуе и покажемо нашимъ miłym braciam, що мы народъ гôдный свого имени." — Редакція „Свободы" пригадуючи надсылане передплаты, робить таку замѣтку що-до Галичины: „Заявляемо, що до старого краю, т. е. въ Галичину, на Буковину и на Угорску Русь вже вôдъ першого августа нѣкому „Свободы" высылати не будемо, хто не заплатить. Редакціямъ и товариствамъ будемо даромъ посылати, если они о се попросять, приватнымъ людямъ не будемо зовсѣмъ посылати безъ заплаты, бо въ той способъ тôлько причиняемось до деморалізаціи нашои славнои старокраевои интеліґенціи и не хочемо наражати людей на таку крайну бештанину, щобъ они читаючи даромъ цѣлый рôкъ „Свободу", по роцѣ вôдсылали намъ послѣдне число зъ замѣткою refuse. А не мають на тôлько чести, щобъ за рôкъ заплатити. Нѣкому даромъ! Шкода навѣть паперу для рôзныхъ шамбеляновъ. Намъ треба пятнувати по имени гниль галицку, въ иншій способъ не поправимо гнилои суспôльности. Тои засады повинні придержуватись всѣ часописи краевѣ. Хто хоче читати нашу ґазету, хто хоче интересуватись житемъ амер. Русинôвъ, най заплатить — please!" — Якъ бачимо, поганьбила американьска ґазета руска галицку публику, и цѣлкомъ справедливо. Зъ своеи стороны редакція „Свободы" докладае всякого старання, щобы матеріялъ въ ґазетѣ бувъ рôзнородный и цѣкавый. У фейлетонахъ находимо оферіґінальнѣ працѣ д-ра Андрея Чайковского, Мих. Павлика, а також американьскихъ письменникôвъ. Сталыми, а дуже цѣнавыми дописями зô старого краю запомагае редакцію п. Й. П. зъ Вѣдня. Редакція „Свободы" выдае також книжочки до читаня, а за 1 шу книжочку выдала „Образки зъ Америки", написанѣ Бузькомъ. Про дальшѣ выдавництва читаемо въ „Свободѣ": „Выдавництво наше почали мы отсими оріґінальными, цѣнавыми, американьскими образками. Слѣдуюча книжка буде передрукъ дуже цѣнои исторіи „Народный Рухъ Австро-Угорскихъ Русинôвъ" М. Павлика. По при ту книжочку задумали мы выдати дуже цѣнаву исторійку, але почекаемо, якъ нашѣ люде будуть купувати першу книжочку. Прецѣ кождому звѣстно, що навладъ коштуе грошѣ, а де ихъ взяти, якъ нѣхто не споможе? Купуйте, братя, книжки, а мы постараемось для васъ о такій красній, поучаючій, якихъ ще не читалисте." Такожь календарь русскій выдае американьске товариство „Союзъ". Будуть въ нѣмъ образки, повѣсти и научнѣ статѣ. — Взагалѣ ґазета „Свобода" представляе ся теперь дуже добре; що-до свого обему найбôльша зô всѣхъ ґазетъ рускихъ, друкъ добрый безъ похибокъ печатныхъ. Мабуть „Свобода" ширить ся мѣжь американьскими Русинами, бо й мѣстять въ нѣй велику силу анонсôвъ. Анонсы переважно вôдъ нашихъ людей Русинôвъ, що взялись за бізнесъ, ведуть шторы, мають всѣлякій пôдприемства и т. п. Мѣжь иншимъ читаемо анонсъ Олексы Галабурды, котрый отворивъ въ Кармелю готель пôдъ „Гетьманомъ Хмельницкимъ" — и т. ин.

— **На выставу до Нижного Новгороду** выѣхало зô Львова — якъ доносить „Галичанинъ" — десять осôбъ, въ Краснôмъ прилучивъ ся сов. Рожанковскій а въ Кіевѣ вже дожидало приѣзду ще вôсѣмь Галичанъ.

— **Въ справѣ еміґрациі до Бразиліи.** Бразилійскій консуль въ Генуи повѣдомивъ тамошный австро-угорскій консулятъ, що бразилійске правительство заборонило цѣлковито еміґрацію галицкихъ селянъ и рѣшило заборонити вступъ на бразилійску землю навѣть тымъ, котрій переселяють ся на власні кошты, а то тому, бо галицкій еміґранты хочуть всѣ осѣсти въ Паранѣ, а нѣгде инде. Симъ положило бразилійске правительство конець еміґранціи.

— **Роботы коло другои мѣскои церкви** у Львовѣ при „Народнôмъ Домѣ" продовжають ся. Именно купола на полудневôй ризници накрывае ся вже мѣдною бляхою, на пôвнôчнôй же кôнчать мулярѣ свои роботы. Вôкна будуть вставлятись у вересни сего року, до чого приготовляють ся уже кольоровѣ скла въ тирольскôй фабрицѣ, а зелѣзнѣ рамы и охороняючи дротяні сѣтки до оконъ у Львовѣ.

— **Загальній зборы общ. им. Качковского** мають вôдбути ся сего року въ Станиславовѣ дня 8 н. ст. вересня въ сали театральнôй музичного товариства им. Монюшка. Вечеромъ того дня вôдбуде ся музикально-деклямаційный вечерокъ, по котрôмъ наступлять танцѣ.

— **До бурсы „Народного Дому" у Львовѣ** принятѣ зъ торôчныхъ питомцѣвъ ґімназіястôвъ на 1896/7 шкôльный рôкъ отсій: На повне удержане Гладкій, Буликъ, Пилипець, Яворскій, Баранъ, Гассай, Бучма, Денисюкъ, Матвѣйко, Площаньскій, Теребушка, Козакъ, а на доходячихъ тôлько на харчь: Горчиньскій, Величко, Яценьо, Глуховецкій, Головацкій, Курдидикъ, Пôдлѣсецкій, Яновичь, Бойко, Гулинъ, Гавришкевичь и Цегельскій.

— **Огнѣ.** Въ селѣ Болотни, пов. перемышляньского, выбухъ дня 1 серпня огонь и знищивъ 13 селяньскихъ загородъ. Огонь пôдложивъ пôдъ свою власну хату господарь зô злости на жѣнку. Шкода выносить до 10.000 зр.

— **Про наплывъ еміґрантôвъ до пôвн. Америки.** Въ послѣднôмъ фіскальнôмъ роцѣ высѣло въ портѣ Філядельфійскôмъ 28,694 осôбъ. Зъ того 3286 обывателѣвъ амер., 372 осôбъ приѣхало, щобъ подивитись на Америку, а 24,977 еміґрантôвъ; зъ того числа 59 осôбъ завернули до Европы. Помѣжь еміґрантами було 15,468 мужчинъ, а 9356 женщинъ. Зъ Австріи прийшло 2075, въ Угорщины 5235, зъ Бельгіи 173, Данія 129, Франціи 75, въ Нѣмеччины 2361, въ Россіи 2527, Анґлійцевъ 3716, Айришевъ (Ірландцевъ) 5535, всего 1 Турокъ и 1 Сербъ, а прочій въ другихъ краѣвъ. Зъ-помѣжь еміґрантôвъ, що не знають зовсѣмъ письма, було въ Австро-Угорщины 3726, въ Россіи 1151, въ Анґліи 314, Ирляндіи 588, въ Нѣмеччины 258, въ прочихъ краѣвъ 399. Еміґранты принесли въ собою всѣ суму 319,642 долярôвъ въ грошахъ, отже выпадае по 12·50 дол. на голову. Найбôльше грошей мали Кубанцѣ, бо 77 дол. на голову — найменче Россіяне, бо 5 дол. на чоловѣка. Еміґрантôвъ поселилось въ Пенсильвенiи 13,866, въ пôвнôчно-атлянт. станахъ 5974. Въ полудневыхъ станахъ 769. Въ пôвнôчно середныхъ станахъ 4010, въ полуднево-середныхъ станахъ 159 — на всходѣ 199.

— **Невинно двацять лѣтъ въ вязници** просидѣвъ челядникъ золотничій у Вѣдни Шеґльфінеръ. Дня 11 мая 1876 р. посуджено его о крадѣжь товару вартости 108 зр.; по довгихъ клопотахъ для браку доказôвъ его увôльнено, але по нôлькохъ лѣтахъ зновъ его арештовано и вже направду засуджено. До розпуки доведеный, ставъ Шеґльфінеръ у вязници дуже упертымъ и неслухнянымъ, а за те все ему причинювано кары. Такъ просидѣвши 20 лѣтъ у вязници, постарѣвъ ся и змарнѣвъ, а зъ молодого челядника ставъ нинѣ справдѣшный старець. Ажь теперь иншій челядникъ на ложу смерти зôзнавъ, що то вôнъ поповнивъ ту крадѣжь, за котру Шеґльфінеръ невинно покутуе. Въ наслѣдокъ того зôзнаня и на пôдставѣ ще иншихъ доказôвъ розбиравъ судъ карный у Вѣдни справу Шеґльфінера и увôльнивъ его вовсѣмъ вôдъ вины и утраты чести.

— **Дрôбні вѣсти.** Президентъ міністрôвъ ґр. Бадені приѣхавъ вчера по полудни до Буска. — Першій поѣздъ новои зелѣзницѣ сибірскои приѣхавъ дня 5 серпня до Томска. — Дня 4 и 5 с. м. вѣявъ въ Палермѣ дуже горячій „широкко", а температура доходила до 44° въ тѣни, а 52½° ц. на сонци. — Зъ роботы коло регуляціи рѣки Бялои въ пов. грибôвскôмъ утѣкъ арештантъ Фр. Слива, засужденый за убійство на 12 лѣтъ. — Въ Бруховичахъ будуе ся коштомъ мѣста Львова за 10.000 зр. санаторія для 80 хлопцевъ и 80 дѣвчатъ.

Посмертнѣ — ✝ — оповѣстки.

Викторія зъ Левицкихъ Осадца, вдова по д-рѣ Михайлѣ, ц. к. професорѣ и авторѣ рускои граматики, упокоила ся по довголѣтнôй а тяжкôй недузѣ, заосмотрена св. Тайнами, дня 7 н. ст. серпня въ 56-тôмъ роцѣ житя у свого сына, пароха въ Окнѣ. Похороны вôдбудуть ся дня 10 н. ст. серпня о 9-ôй годинѣ рано зъ св. литургією, на котрій сынъ зъ чотирма внуками всѣхъ своякôвъ, приятелѣвъ и знакомыхъ запрашають. Покôйна вôдзначалась щирымъ рускимъ серцемъ, вôдносилась до народу зъ великою трудолюбивостію пôдъ кождымъ взглядомъ, тожь полишила великій жаль по собѣ якъ въ своѣмъ мѣсци родиннôмъ въ Дорѣ, такъ и теперь въ Окнѣ! — В. п.!

Евґенія зъ Лукашевичевъ Дуркотова, жена священника въ Болестрашевчахъ, пов. перемыского, упокоила ся дня 5 н. ст. серпня въ 21-бмъ роцѣ житя. В. п.!

Телеґрамы „Дѣла"

Вѣдень 8. серпня. Кн. Фердинандъ вôдъѣхавъ зъ Ебенталю до Софіи.

Кромержиж 8. серпня. Въ р. 1898 постановлено уладити тутъ моравско ческу выставу ювилейну.

Атены 8. серпня. Два тысячѣ Турокôвъ впало до Геракліону, мордують людей, грабля мѣсто. Вчера напали на россійскій конзулятъ та зневажили конзуля. Раны Чассона пашѣ суть тяжкій. Зъ Канеѣ и Кандіи наспѣвають тревожнѣ вѣсти о рѣзняхъ.

Римъ 8. серпня. Roma зъ уповаженя міністерства справъ заграничныхъ заявляе, що вѣсти про передачу Касалѣ Анґлійцямъ не мають пôдставы.

НАДÔСЛАНЕ.

ЛИШЬ

въ реставрациі НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улиця Трибунальска ч. 12, дôмъ власный, можна дôстати щоденно вже о годинѣ 8-ôй рано горячій снѣданя.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣканій легки	12 „
Флячки	12 „
Нôжка теляча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавіяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякій напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности що походять зъ моеи реставрациі, даю вôдбираючимъ марки. — Найлѣпшій вина по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вôдъ 40 кр. літра.

Зъ высокимъ поважаньемъ

73 40—0 *НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.*

MATTONI'S GIESSHÜBLER

ЧИСТА
алькалічна
ВОДА
КИСЛА

выпробована вôдъ сотокъ лѣтъ яко лѣкъ на всѣ недуги **орґанôвъ вôддыханя и травленя,** при **гостци, нежитѣ жолудка и мѣхура.** Добра особливо для дѣтей, реконвалесцентôвъ и въ часѣ тяжи. 9

Найлѣпшій напитокъ дієтетичный и покрѣпляючій. (I.)

Генрикъ Маттоні, въ Giesshübl Sauerbrunn

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА
КОПЕРНИЦКОГО
пôдъ „Коперникомъ"
перенесеный до нового льокалю
при пл. Галицкôй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєня електричныхъ дзвонкôвъ. — Замовленя зъ провінціи вôдворотно

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.

4185

ANTICOHOL одиноко успѣшне средство, вавѣть **при найбôльшôй пристрасти до питя** може безъ смаку легко бути додане; ґарантуе ся за нешкôдливôсть и лише **за найлучшій успѣхи**. Подяки вôдъ выздоровѣвшихъ можна переглянути. Давка разомъ зъ поученемъ ужиѵаня зр. 3. Подвôйна давка на довголѣтну хоробу зр. 5. За попереднымъ надôсланемъ грошей высылае ся оплатно. Правдиве можна дôстати лише: S. Klein d. Apotheker Lugos Nr. 84 (Ungarn). 93 20—20

При збдижаючихъ ся засѣвахъ оферуемо нашу

пôдъ ґарантіею чисту

найвысшими нагородами вôдзначену

МУЧКУ ФОСФАТОВУ ТОМАСА

(зъ ческихъ гутъ Томаса)

зъ ґарантованою скôлькостію 15—20 прц. цитратово розпускаемои кислоты фосфоровои и 85—100 дрôбного мѣлу.

Незрôвнаный навôзъ для всѣхъ родôвъ рôлѣ, особливо для покрѣпленя убогихъ въ фосфоръ грунтôвъ, для всякого рода збôжа, буракôвъ, рѣпакôвъ, пôль пôдъ конюшину и луцерну, для винниць, плянтацій хмѣлевыхъ и яриновыхъ огородôвъ — найбôльше вôдповѣдный для лукъ.

Найлѣпшій, найуспѣшнѣйшій и найдешевшій на вôзъ кислоты фосфоровои перевысшае всѣ суперфосфаты особливо що до тревалости успѣху. За скôлькôсть цитратово розпускаемои кислоты фосфоровои ручить ся — случайно недостаюча скôлькôсть звертае ся.

Обчислюванями, оцѣнками и поясненями служить:

Бюро продажи муки жужлевои Томаса зъ гутъ ческихъ въ Празѣ.

Пытаня зъ Галичины и Буковины полагоджуе, замовленя приймае

Ґенер. Репрезентація для Галичины и Буковины

Іосифъ Каррахъ 220 3—12

Львôвъ, ул. Сикстуска 40-. Телефонъ 408.

Вôдзначене на краевôй выставѣ въ р. 1894 почетнымъ дипльомомъ ц. к. міністерства торговлѣ.

Краеве товариство ткацке

„PRZĄDKA"

[ПРЯХА]

въ Короснѣ

поручае Пов. П. Т. Публицѣ свого выробу чисто льняній, звѣстній зъ доброты, ручно тканій.

Полотна корчиньскій

вôдъ найгрубшихъ до найтоншихъ вебъ

и **БѢЛЕ СТОЛОВЕ**

о взорѣ кôстковôмъ и адамашковôмъ

также доставляе

сѣтки до сушеня хмѣлю

Замовленя просимо надсылати просто до Коросна (почта, телеґрафъ и стація зелѣзнича въ мѣсци).

Прôбки и цѣнники на жадане оплатно и вôдворотною почтою. 77 21—52

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

- 4% листы ипотечнй короновй
- 4½% листы ипотечнй
- 5% листы ипотечнй преміованй
- 4½% листы товариства кредитового земского
- 4½% „ Банку краевого
- 4% листы Банку краевого
- 5% облиґаціи комунальнй Банку краевого
- 4½% позичку краеву галицку 3483
- 4% позичку краеву галицку коронову
- 4% позичку пропінаційну галицку
- 5% „ „ буковиньску
- 4½% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
- 4½% „ пропінаційну угорску
- 4% угорскй облиґаціи индемнізаційнй

и всѣлякй ренты австрійскй и угорскй

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкориснѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякй вылосованй а вже платнй мѣсцевй паперы цѣннй, також запавшй купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцевй лишь за вôдчисленьемъ справедливыхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ вышли купоны, доставляе новй аркушѣ купоновй, за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить.

УЧИТЕЛЬ орґанъ руского товариства педаґоґічного двотыждневникъ педаґоґично-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 2., Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 160 кр. на чверть року 1 зр.

НА НАЛИВКИ!

Спіритусъ найчистѣйшый безвонный

незрôвнаный що-до якости и чистоты

товаръ першои пробы

поручае ц. к. уприв.

РАФІНЕРІЯ СПІРИТУСУ І. А. БАЧЕВСКОГО

ц. и к. надворного доставника у Львовѣ

Почтою пятикільовй посылки обему 5 літрôвъ. 239 2—8

Вôдъ року 1868

БЕРҐЕРА ЛѢЧНИЧЕ

МЫЛО СМОЛЯНЕ

выпробоване на клініках и многими практичными лѣкарями уживае ся не лише въ Австро-Угорщинѣ, але також и въ Нѣмеччинѣ, Франціи, Россіи, на пôвостровѣ Балканьскôмъ, въ Швайцаріи и т. д. на недуги шкôряній, особливо противъ

Выкидôвъ шкôрныхъ рôзного рода

зъ найлѣпшимъ успѣхомъ. Дѣланье Берґерового мыла смоляного яко гігієнічного средства до усуненя порплѣвъ, до чищеня и десинфекціи шкôры есть рôвножь загально признане. Берґера мыло смоляне мае 40% смолы деревнои и рôзнить ся значно вôдъ всѣхъ иншихъ родôвъ мыла смоляного въ торговли. — За-для охороны передъ фальшованьемъ треба жадати выразно Берґера мыла смоляного и уважати на побôчь помѣщеный знакъ охоронный.

Въ упертыхъ недугахъ шкôрныхъ уживае ся замѣсть мыла смоляного успѣшно

Берґера лѣчничого мыла смоляно-сѣрчаного.

Яко лагôднѣйше мыло смоляне до усуненя всякои

нечистоты шкôры

на выкиды шкôрнй и на головѣ у дѣтей, также яко незрôвнане мыло до мытя и купелѣвъ для щоденного ужитку служить, обôймаюче 35% гліцерины и пахнуче

Берґера ґліцеринове мыло смоляне.

Цѣна штуки кождого рода 35 кр. разъ зъ брошурою.

Зъ иншихъ родôвъ мыла Берґера поручае ся слѣдуючй заслугуючй на увагу: Мыло бензоове для нѣжности шкôры; мыло бораксове противъ прищѣвъ; мыло карболеве до выгладженя шкôры и знакôвъ по вôспѣ и яко мыло десінфекційне; Берґера мыло до купели зъ смерековыхъ шпильокъ и таке-жь мыло тоалетове, Берґера мыло для дѣтей, для маленькихъ дѣтей (25 кр.); мыло ихтіолеве на червенôсть лиця; мыло весняикове дуже успѣшне; мыло танинове противъ прѣтя нôгъ и выпадання волося; мыло до зубôвъ, найлѣпше средство чищеня зубôвъ. Що до иншихъ родôвъ мыла Берґера звертаемо увагу на брошуру. Треба жадати мыла Берґера, бо истнують наслѣдованя безъ успѣху. 80 19—24

Мѣсця продажи для Львова въ аптикахъ пп.: І. Байзера, Г. Блюменфельда, К. Миколяша, З. Рукера, К. Склепиньского, Вевюрского, д-ра Зарицкого и фірмахъ А. Ербара и А. Рапапорта. Дальше въ аптикахъ въ Бродахъ Ґрінспана, Крізого, Ляндберґа; въ Борщевѣ Ал. Піотровского; въ Бережанахъ А. Дурста, Л. Наґліка; въ Березовѣ Галямаса Ербена; въ Хировѣ Левицкого; въ Дрогобичи А. Кшижановского, І. Тобіяшека; въ Ярославѣ І. Антермана, І. Рона; въ Коломыи Павловского, Штегля, Витославского; въ Камѣнцѣ Пилевского; въ Перемышли у всѣхъ 4 аптикахъ; въ Ряшевѣ Карпиньского, Прона; въ Самборѣ І. Алексевича и Гердлички наслѣдникôвъ; въ Станиславовѣ у всѣхъ трехъ аптикахъ; дальше въ аптикахъ въ Стрыю, *Тернополи* и у всѣхъ аптикахъ бôльшихъ мѣстъ Галичины.

КАРТЫ ѢЗДЫ

до Пôвнôчнои Америки

въ

Голяндско-Американьскôмъ товариствѣ пароходнои плавбы.

I Kolowratring 9

IV Weyringergasse 7 a — WIEN.

Щоденна експедиція зъ Вѣдня.

58—13 **Поясненя безплатно.** 15

Мучку жужлеву Томаса (томасину)

зъ фабрикъ

заходно нѣмецкихъ въ Кольоніи надъ Реномъ.

Найдешевше купуе ся прямо у выключныхъ складахъ фабричныхъ низше поданыхъ.

Найлѣпшимъ доказомъ успѣшности сего штучного навозу есть его рôчна продажа, котра выносить въ сотнарахъ **16 міліонôвъ!**

оферуе вôдъ найвысшою запорукою, пôддаючи ся на власнй кошты контроли въ Дублянахъ, Черниховѣ и Вѣдни

Головна и выключна Репрезентація

для Галичины, Буковины и Шлеска австр.

Дôмъ рôльничій ЕРНЕСТА БАЛЬЗЕНА

въ Краковѣ, улиця Паньска ч. 9, а у Львовѣ улиця Зиморовича ч. 5.

Наша томасина есть найлѣпшимъ и найдешевшимъ навозомъ фосфатовымъ, дѣлае 2—4 роки, а лѣпше поплачуе ся якъ суперфосфаты або кôстяна мучка. ЦѢНЫ нашихъ навозôвъ штучныхъ суть *низшй вôдъ цѣнъ якого-небудь продукту конкуренційного*, а то зъ причинъ поданыхъ въ цѣнникахъ фірмы Ернеста Бальзена (обôймаючихъ: насѣння пôльнй, машины рôльничй и всякй навозы штучнй), котра то фірма высылае ихъ разомъ зъ вказôвками до ихъ ужитя даромъ и оплатно. 198 5—8

Оцѣнка краевои стаціи рôльничо-розслѣдной въ Дублянахъ що-до вартости всѣлякихъ родôвъ томасины гласить: „Що-до взглядного вартости жужлѣвъ Томаса всѣлякого выробу, то зъ дотеперѣшнихъ розслѣдôвъ найлѣпшими показують ся жужлѣ заходно-нѣмецкй, а найгôршими ческй, що зависить вôдъ якости рудъ перепалюваныхъ.

МОРШИНЪ коло Стрыя.

Заведене водолѣчниче, купелѣ соляковй, боровиновй, сонячнй и рѣчнй. — Електризоване, масажъ, недуги нервôвъ, желудка, кишокъ, горла, дышокъ, недуги жѣночй, ревматизмъ. Удержане въ заведеню вôдъ 15 зр., въ лѣченемъ вôдъ 22 зр. тыжднево.

Д-ръ Тышковскій.

138 35-34

Спеціялістъ обувя непромакаючого власного выкайденя!

ЮАНЪ ЯРИМОВИЧЪ

складъ и рукодѣльня обуви мужеского, дамского и для дѣтей

у Львовѣ, площа Бернадиньска ч. 10

(напротивъ ул. Пекарской)

мае честь повѣдомити отсимъ Вп. Публику, що выробляе

Обуве непромакаюче

власного вынайденя, зъ всякого рода шкôръ, якъ: **Обуве** мужеске и дамске, також **Чоботы** зъ холявами тревалй, надмѣрно легкй и по цѣнахъ дуже приступныхъ.

Також приймае до вôдновленя и направы **Кальошѣ** и **Плащѣ** кавчуковй, всякй **ґумовй приряды**, якъ також зельованя обувя кавчукомъ.

Всякй замѣсцевй замовленя выконуе въ можливо якъ найкоротшôмъ часѣ.

Дякуючи за дотеперѣшнй ласкавй взгляды, и поручаючись на дальше, остаю зъ глубокимъ поважанемъ

Іоанъ Яримовичъ.

241 1—8

Спеціялістъ до направы кальошôвъ и плащôвъ кавчуковыхъ.

Христіяне! Надъ „Морскимъ Окомъ" я вôдкрывъ новй жерела, воды подостаткомъ, купель знаменита, до 10-тои год вечеромъ при освѣтленю Уряджено лишь для Христіянъ. 230 2 10

Іосифъ Иваницкій.

БІБЛІОТЕКА

зложена з дїл выключно теольоґічних в числї около 100 томів, есть під дуже користнами услівями до продажа. Бачиньский в Тудорковичах п. п. Угринів. 225 3—3

Пражска мѣсть домова

зъ аптики

Б. Фраґнера въ Празѣ.

се етаре, найперше въ Празѣ уживане средство домове, котре удержуе и хоронить раны въ чистотѣ, лагодить розъятрене и болѣ та дѣлае охолоджуючо

въ коробкахъ по 35 кр и 25 кр, почтою 6 кр. бôльше. Щоденна розсылка почтою.

Всѣ части опакованя носять марку охоронну, судово застережену, такъ якъ стоить 4 побôчь 17—0

Головный складъ:

B. Fragner, Аптика „пôдъ чорнымъ орломъ" въ Празѣ. Kleinseile, Ecke der Spornergasse 203.

Славна старшого лѣкаря штабового и фізика д-ра Ґ. Шмідта

олива до ушей

усувае часову глухоту, уплывы въ ушей, шумъ въ ушахъ и притупленый слухъ навѣть въ застарѣлыхъ случаяхъ.

Можна дôстати по 2 зр. за фляшку разомъ зъ описомъ ужитя въ аптицѣ **Петра Миколяша у Львовѣ ул. Коперника ч. 1.** 224 2—?

Постѣль власного выробу. **Ковдры** шитй по зр. 3·50, 4, 4·50, 6·50 до 14 зр. **Матерацы** зъ волосѣня по зр. 12·50, 14, 16, 18 въ каждôй цѣнѣ до зр. 30. Поручае **Іосифъ Шустеръ**, *Львôвъ, улиця Коперника ч. 7.* 86 19—30

КОБЗАРЬ Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выбôръ поезій для народу зъ житьеписью и портретомъ автора.

Накладомъ товариства „Просвѣта".

Цѣна кождои части **25 кр.**

Оправленй примѣрники продають ся по 35 кр.

Ново отворена

РОБÔТНЯ ПОВОЗÔВЪ

разомъ и лякирня повозôвъ та робôтъ будôвляныхъ поручае ся ласкавôй памяти Впов. Интересентôвъ. Приймае всякй роботы, що входять въ еи обсягъ.

ІОСИФЪ ПУКАСЪ

Робôтня повозôвъ и лякирня. Львôвъ, ул. Коперника 11.

Дрôтъ кôльчастый цинованый до огороджень по зр. 5 за 100 метрôвъ. Шнуры дротянй цинованй, грубости 5, 8, 13, 16, 20 мм. по цѣнахъ можливо низькихъ

поручае Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры).

Вже вышла

перша велика народописна

КАРТА

украиньско-руского народу.

Зладжена

Д-ромъ Григоріемъ Величкомъ

а выконана въ робôтни Андрея Андрейчина літоґрафа у Львовѣ, коштомъ и заходомъ Товариства „Просвѣта" у Львовѣ.

Замовляти можна въ Товариствѣ „Просвѣта" у Львовѣ (ринокъ ч. 10, І. поверхъ).

Цѣна книгарска карты: 3·50 зр. а для членôвъ Товариства „Просвѣта" и для передплатникôвъ „Зорѣ": 2·50 зр. за примѣрникъ.

Замовляючй зволять долучити 50 кр. на кошты пересылки.

Карта выконана въ 19-ти краскахъ и наклеена на полотнѣ. 9—12

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець Иванъ Белей. Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичъ. Папѣръ въ фабр. Черлявьскои. З друкарнѣ Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 169. Львôвъ, Понедѣлокъ 29 липня (10 серпня) 1896 Рôчникъ XVII.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрiи:	за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр.	на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр.	на пôвъ року . . . . 12 зр.
на чверть року 4 зр. 50 кр.	на чверть року . . . 6 зр.
у Львовѣ:	
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр.	на пôвъ року . . . . 3 зр
на чверть року . . . 4 зр.	на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звычай принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одного стрôчка инсератового або єго мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесеня приватнѣ числять ся по 15 кр. вôдъ стрічка.

Вôдозва до рускихъ родичѣвъ мѣста Львова и охрестности.

Зъ початкомъ нового року шкôльного звертаємо увагу рускихъ родичѣвъ у Львовѣ и въ охрестности, котрѣ намѣряють посилати дѣти до чотиро-клясовыхъ шкôлъ, що у Львовѣ истнують три рускѣ людовѣ школы, а то двѣ мужескѣ и одна женьска.

Одна мужеска школа „руска школа вправъ“ [приналежна до мужескои учительскои семинаріи] умѣщена въ „Народнôмъ Домѣ“ на долинѣ. О нѣй не потребуємо много говорити; истнуючи вôдъ многихъ лѣтъ стала она загально звѣстною и здобула собѣ въ мѣстѣ якъ найлѣпшу славу.

Друга мужеска школа есть мѣска „имени Маркіяна Шашкевича“, умѣщена при улици Скарбкôвскôй ч. 26. Зъ причины, що число дѣтей приниманыхъ до высше згаданои школы вправъ есть ограничене, припоручаємо для бôльшости родичѣвъ школу имени Маркіяна Шашкевича. Она розвиваесь добре и може вповнѣ задоволити рускихъ родичѣвъ.

Для дѣвчатъ маємо „женьску руску школу вправъ“ [приналежну до женьскои учительскои семинаріи]. Она умѣщена при площи Стрѣлецкôй ч. 6, а записы до нея вôдбувають ся въ сусѣднôй учительскôй семинаріи при улици Скарбкôвскôй ч. 39. Школа та, истнуючи доперва вôдъ кôлькохъ рокôвъ, може ще не цѣлкомъ звѣстна загалови рускои публики; однакъ треба сказати, що розвиваесь она свѣтло. Маючи задачу служити для кандидатокъ женьскои учительскои семинаріи взôрцемъ людовои школы, посѣдае она знаменитѣ учительки, веде науку пôсля всякихъ правилъ найновѣйшои педаґоґіи и образуе дѣвчата такожь въ роботахъ ручныхъ. Родичѣ, щô користали зъ сеи школы, не мають досыть слôвъ похвалы и для науки, и для ведення дѣвчатъ, и для щирыхъ та приятельскихъ вôдносинъ мѣжь учительками и дѣтьми. Вартôсть сеи школы пôдносить ще й тая обставина, що маємо всяку надѣю, що вôдъ слѣдуючого року буде она постепенно розширена до осьми-клясовои выдѣловои школы. Такъ рускѣ дѣвчата будуть могли кôнчити въ своѣй питомôй школѣ всѣхъ вôсѣмь клясъ и въ нея [яко составной части учительскои семинаріи] переходити безъ всякихъ перепонъ до утраквістичнои женьскои семинаріи.

Взагалѣ треба сказати, що всѣ рускѣ людовѣ школы у Львовѣ ведуть ся на повне задоволенє рускои публики. Не надто велике число дѣтей дае можнôсть тымъ лѣпше вести въ нихъ науку; дѣти учать ся тутъ рускаго церковного спѣву, попысують ся нимъ на богослуженяхъ въ церквѣ и привязують ся до свого обряду. Крôмъ сего мають нашѣ школы ще тую свѣтлу сторону, що коли до другихъ львôвскихъ шкôлъ наплывае щораз бôльше молодѣжы жидôвска, нашѣ рускѣ школы у Львовѣ суть едиными часто христіяньскими. Хто знае, якъ некористный вплывъ маe неразъ рôзница вѣры мѣжь молодѣжію на моральне выховане христіяньскихъ дѣтей, той мусить признати, що чисто христіяньскій складъ нашихъ рускихъ шкôлъ есть дуже цѣнною ихъ прикметою. Вкôнци додамо й те, що бѣднѣйшихъ дѣтей сихъ шкôлъ запомагае неразъ руске товариство „Шкôльна Помôчь“, надѣляючи ихъ одежію, книжками и т. п.

Отже припоручаємо горячо всѣмъ рускимъ родичамъ, щобы и самѣ записували свои дѣти тôлько до рускихъ шкôлъ, и другихъ до того заохочували. Най нѣхто не здержуе ся тымъ, що єго дитина [якъ се у Львовѣ часто бувае] може не володѣе добре рускимъ языкомъ; рускѣ школы суть на се приготованѣ и ведуть науку вôдъ початку такъ, що дѣти въ короткôмъ часѣ набувають достаточного знання рускаго языка. Такъ отже до рускихъ шкôлъ записуйте Русины свои дѣти, де и учителѣ и учительки займають ся щиро нашою молодѣжію, и наука веде ся взôрцево, и дѣти выховують ся морально въ дусѣ христіяньскôмъ и въ привязаню до нашого рускаго обряду. Коли маємо такъ краснѣ рускѣ школы, то користаймо зъ сего скарбу!

Одвѣтъ Gazet-ѣ kościeln-ôй.

[Статья надôслана.]

Gazeta kościelna въ 29-ôмъ числѣ зъ 23 ого липня с. р. помѣстила розвѣдку якогось кс. С. въ справѣ обрядовôй и въ тôй розвѣдцѣ чита ємо ось-що:

„Певно, що зъ становиска церковного и in abstracto рôвнодушнымъ есть для насъ, чи хтось черезъ церковь чи черезъ костелъ дôстане ся до неба. Але in concreto, зважывши услôвя, въ якихъ живемо, а передо всѣмъ близьке сусѣдство Россіи — нѣколи не згоджуся на се, щобы обрядъ рускій на рôвни зъ обрядомъ латиньскимъ забезпечуваvъ спасенє вѣчне [!] именно на будучнôсть [!?]“.

Авторъ згаданои розвѣдки глядить на справу обряду руского зô стороны теоретичнои и практичнои. Въ теоріи признае, що зъ становиска церковного есть се рôвнодушнымъ, въ якôмъ хто обрядѣ буде спасеный; але въ практицѣ, зъ становиска зле понятого патріотизму, не есть се для него рôвнодушнымъ, до якого хто обряду належить, длятого отверто заявляе, що нѣколи не згодить ся на се, щобы обрядъ рускій на рôвни зъ обрядомъ латиньскимъ забезпечуваvъ вѣчне спасенє!

Коли-бы тѣ слова высказавъ свѣтскій человѣкъ, то мы приписали бы ему грубе невѣжество въ справахъ грецкого обряду и вѣры; але въ устахъ латиньского священика тіи слова суть соблазнію и єресію.

Церковь католицка вôдъ першихъ вѣкôвъ христіянства мала въ своѣмъ лонѣ вѣрныхъ обряду грецкого и латиньского, и по всѣ часы учила, що рôзница обрядôвъ не становить перешкоды до осягненя вѣчного спасеня, тôлько щобы единôсть вѣры була захована; противно, рôзнородность обрядôвъ пôдносить величавôсть церкви, котра длятого зве ся вселеньскою або соборною, що „собирае“ въ своѣмъ лонѣ всѣ народы землѣ. Ажь тутъ кс. С. вынайшовъ еще пяте знамя церкви католицкои, именно: щобы бути добрымъ католикомъ и осягнути вѣчне спасенє, треба конечно належати до обряду латиньского! Не хотячи погодити ся зъ наукою церкви католицкои, ставъ ся кс. авторъ мимо волѣ учителемъ єреси!

Дивуе насъ, якъ мôгъ католицкій священикъ подôбну єресь написати, а ще бôльше, якъ могла ґазета церковна щось подôбного выпечатати. Адже кожда ґазета церковна пôдлягае цензурѣ духовнôй свого ординаріята и доперва по одержаню „imprimatur“ може въ свѣтъ ити! Чи Gazeta kościelna мала бы бути вынятою зъ-пôдъ того права? А если такъ есть, то намъ теперь зрозумѣло, длячого межи латиньскими священиками суть деякѣ, котрѣ думають, що имъ все вôльно писати та що можуть инакше учити, якъ учить церковь католицка.

Мы знаемъ, о що ходить авторови згаданои розвѣдки! Вôнъ хоче Русинôвъ латиньского обряду вôдтягнути вôдъ церкви. Вôдома рѣчь, що по нашихъ селахъ живуть малими громадками Русины латиньского обряду, потомки тыхъ рускихъ предкôвъ, котрѣ служачи по „дворахъ“ — „przekradli się na obrządek łaciński“, якъ се въ дотычныхъ старыхъ метрикахъ есть зазначено. Русины тіи, будучи посвоячены въ рускими родинами, чують свою спôльнôсть зъ грецкимъ обрядомъ, а не могучи за-для вôддаленя бути кождои недѣлѣ и свята въ костелѣ, ходять до церкви, хоть черезъ тое не покидають ся латиньского обряду, бо свои дѣти хрестять, вѣнчають и хоронять въ костелѣ. Русины тіи, пôсля гадки автора, выставленѣ на вынародовлене, отже щобы ихъ вôдвернути вôдъ церкви и притягнути до костела, авторъ не вагае ся захитати въ нихъ вѣру въ можливôсть осягненя вѣчного спасеня въ грецкôмъ обрядѣ, и длятого прилюдно заявляе, що „зъ уваги на услôвя, въ якихъ живемо“, нѣколи не згодить ся на се, щобы обрядъ грецкій на рôвни зъ обрядомъ латиньскимъ забезпечуваvъ вѣчне спасенє. Признаючи, що тôлько обрядъ латиньскій подае всѣ средства потрѣбнѣ до спасеня, тымъ самымъ заперечуе Русинамъ грецкого обряду можливôсть осягненя вѣчного спасеня въ ихъ питомôмъ обрядѣ. Тутъ авторъ, держачись засады „цѣль освячуе средетва“, уживае нечестного способу, противного науцѣ католицкои церкви, обиджае релігійнѣ чувства грекo-католикôвъ, и за се повиненъ бути потягненый своею властію духовною до одвѣчальности.

Авторъ прогрѣшивъ противъ закона державного о рôвноуправненю трехъ обрядôвъ католицкои церкви въ Галичинѣ, выданого цѣсаремъ Іосифомъ II. пôдъ днемъ 13. жовтня 1782, де въ §. 18. такъ читаємо: „Da in Galizien die katholische Religion aus drei ritibus besteht, nämlich aus dem lateinischen, dem griechisch- und armenisch unirten, so ist besonders darauf

Дякъ Гриць.

Оповѣдане *Т. Ветлины.*

Я недавно познакомивъ ся зъ дякомъ Грицемъ. Есть то человѣкъ въ силѣ вѣку, порядный, тверезый. Досыть заможный господарь, якъ на селянина всесторонно образованый, очитаный, а що найважнѣйше — самосвѣдомый человѣкъ и рускій патріотъ. Про що нѣ зачни зъ нимъ говорити, а вôнъ все зверне на патріотизмъ... Та не тôлько въ словахъ есть вôнъ вѣрный своимъ засадамъ, но такожь въ дѣлахъ. Есть вельми рухливый; якъ лишь почуе, що десь тамъ а тамъ въ околици маe вôдбути ся вѣче, заразъ спѣшить туды, бере у вѣчу живу участь, тримае до народу огнистѣ бесѣды, жаднои громадскои справы не заспить и коли вымагае потреба, н. пр. въ часѣ выборôвъ, то вôнъ потрафить розбурхати не лише свою громаду, але ще найменше десять дооколишныхъ сѣлъ потягне за народнымъ кандидатомъ. Однымъ словомъ — дякъ, якихъ въ теперѣшныхъ часахъ подай Господи якъ найбôльше... Вôдъ часу до часу вôнъ приходить до мене зъ другого села позычати книжокъ до читаня и коли часомъ выдае передо мною судъ о книжкахъ, котрѣ читавъ, то справдѣ менѣ неразъ приходить ся подивляти єго влучный судъ, а ще бôльше широко розвитый и читанемъ скрѣпленый хлопскій розумъ.

Я вже зъ-вôдки инде чувъ, що зъ дяка Гриця люде посмѣшкують ся, мовь-бы вôнъ колись, за хлопячихъ лѣтъ учивъ ся „на ксьондза“, та въ школахъ затужывъ за пирогами зъ сыромъ и втѣкъ до дому. Для мене було цѣкаво довѣдати ся де що бливше про школьнѣ часы Гриця, а осôбливо про єго утечу зô школы, и разъ, коли вôнъ прийшовъ до мене по новѣ книжки й ґазеты та коли вже мавъ вôдходити до дому, я ще посадивъ єго коло себе и спытавъ приязно:

— Я чувъ, що вы хлопцемъ вчили ся у Львовѣ въ ґімназіи та що вы втѣкли зъ-вôдтамъ до дому... Ану, оповѣджте менѣ, якъ то було... оповѣджте менѣ, Грицю, про вашѣ школьнѣ часы...

Дякъ Гриць зъ разу сильно почервонѣвъ и ставъ выкручувати ся, якъ мôгъ; но коли вкôнци увидѣвъ, що я не на глумъ, але по щирости єго пытаю, тогдѣ и вôнъ ставъ щирый до мене.

— Добре, — сказавъ вôнъ. — Коли вамъ, добродѣю, на тôмъ залежить, то я вамъ опôвѣмъ про мои школьнѣ часы и про мою утечу зô Львова, але се довше потягне, а вы може не маєте часу...

— Але-жь прошу, прошу, оповѣдайте...

Дякъ Гриць потôмъ заживъ табаки и ставъ такъ оповѣдати:

— Я нѣколи не можу того часу забути, коли-то я малымъ хлопчиною зъ книжками пôдъ пахою бѣгавъ до школы... Що за житя! Человѣкъ нѣчимъ не журивъ ся, нѣчимъ не грызъ ся, хиба щобы не бути голоднымъ або щобы професоръ часомъ не посваривъ. Та й того не бувало. Мама годували ласощами, пильнували, якъ ока въ головѣ, пестили... Здаесь та кожь, що тѣ маминѣ пестощѣ вплынули немало на мою утечу зô Львова, ну и — щобъ такъ сказати по письменному — на мою каріéру... А професоръ бувъ до мене такожь ласкавый. Разъ, що — нѣгде правды дѣти — мавъ я таки добру голову, а по друге — мои тато, дай имъ Боже царство небесне, жили зъ професоромъ на дôбрôй стопѣ: носили єму подарунки, гостили ся въ нимъ, кумали ся...

А кôльно то було утѣхи, коли я по скôнченôй третôй клясѣ въ нашôй сѣльскôй школѣ дôставъ на испытѣ книжочку въ червоныхъ окладинкахъ... Я мысливъ, що мôй цѣлый свѣтъ, що я вже справдѣ ученый человѣкъ, бо жь прецѣнь за дурно не дають нѣкому такихъ книжочокъ въ червоныхъ окладинкахъ... Мои тато, здаесь, думали такъ само. Они оглянули книжочку въ своихъ рукахъ, подивились осторожно до середины и усмѣхнулись пôдъ вусомъ. „Гарна — кажуть — книжка, видно, що ты дурно не ходивъ до школы... на, шануй!“... Я завинувъ книжочку въ папѣръ и сховавъ за образъ, а самъ полетѣвъ до другихъ товаришѣвъ подивитись на ихъ книжочки и образки. Потôмъ збóрало ся насъ багато хлопцѣвъ и пôйшли-сьмо въ лѣсъ на суницѣ и Богъ знае, що вже мы тамъ говорили, якъ тѣшили ся, що выраблялы!...

Не знаю, якъ другѣ, але я думавъ, що моя наука вже скôнчила ся, и неразъ идучи по-при школу, думавъ я собѣ: „Гей, гей! бѣднѣ тѣ дѣти, що мають еще до тебе ходити, обдрана школо!“... Я й не звертавъ на се уваги, що мои тато стали щось зъ-часта заходити до школы та нараджувати ся зъ професоромъ. Менѣ було се рôвнодушно, я буявъ по поляхъ, по лѣсахъ, по лугахъ, я всѣмъ водивъ передъ. Длятого певно не здивуетесь, добродѣю, що я задеревѣвъ зô страху, коли мои тато въ кôлька недѣль пôзнѣйше зъ повагою сказали при вечерѣ:

— Ну, Грицю небоже, завтра рано пôйдешь до школы на науку чи пакъ на *херпотицію*... Професоръ каже, що шкода тобѣ байдики збивати та забувати те, що знаешь...

Я вôдваживъ ся мому татови сказати, що я вже скôнчивъ третю клясу та що до школы нема вже менѣ чого ходити.

— А професоръ менѣ сказавъ, — мовлять тато, — що власне такѣ, якъ ты, повинныѣ ходити дальше до школы; що такѣ, якъ ты, идуть въ третьои клясы до четвертои, а потôмъ ще до высшихъ клясъ, ажь поки не выйдуть на *люде*...

При послѣднôмъ словѣ я завважавъ, що тато якось таємничо подивились на мене, вôдтакъ на маму, що сидѣли мочки коло мене и гладили мене по головѣ, и той особливый татôвъ поглядъ менѣ справдѣ не подобавъ ся. Я прочувъ, що замѣряють зробити зô мною щось незвычайного и, якъ здаесь, на ту вѣдômôсть упавъ-емь дуже на дусѣ, бо тато стали мене потѣшати и додавати заохоты.

— Зрештою ты — закôнчили они свою мову, — ходити мешь до школы на науку не самъ, а вкупѣ зъ Михасемъ Гринишинымъ.

Михась бувъ моимъ товаришемъ и такожь дуже добре вчивъ ся; теперь вôнъ есть священикомъ.

Се помогло. Мы зъ Михасемъ жили въ великôй дружбѣ, тожь коли я довѣдавъ ся, що мы оба зъ нимъ будемо ходити до професора на науку по-за школьными годинами, тогдѣ мене ся потѣшило и я зъ легкимъ серцемъ пôйшовъ спати. „И чого вôнъ буде насъ учити той професоръ?“ пытавъ я себе, перевертаючись въ постели, „певно десь по нѣмецки...“

На другій день мы зъ Михасемъ були въ школѣ. Професоръ давъ намъ новѣ книжки, котрѣ вôнъ за батькôвскѣ грошѣ покупивъ у мѣстѣ, а мѣжь ними и нѣмецкій „куменюшъ“.

Зъ того часу мы оба зъ Михасемъ стали ходити до четвертои нормальнои клясы, котрои згодженый нашими батьками професоръ учивъ насъ приватно. Наука йшла намъ гладко, професоръ завдававъ собѣ коло насъ багато працѣ, а мы дивили ся зъ горы на всѣхъ школярѣвъ, въ тôмъ переконаню, що вмъ ще далеко до того, чого мы учимо ся, а осôбливо до нѣмецкого „куменюша“.

Часъ минавъ скоро и мы вже були на окôнченю четвертои клясы. Нашъ учитель бувъ зъ насъ задоволеный, а ще бôльше мои тато, коли почули разъ, що жидъ сказавъ до мене

zu sehen, dass diese drei Töchter einer Mutter in schwesterlicher Liebe leben, und sowohl unter dem Volke, als auch unter den Geistlichen alle Zwietracht vermieden werde; alle drei Ritus müssen im gleichen Ansehen erhalten und keinem der Vorrang vor beiden anderen, die ebenso ehrwürdig sind, gestattet werden. Alle Religionstreitigkeiten zwischen diesen vereinten Religionen oder die Verachtung der gottesdienstlichen Gebräuche und Priester derselben sind sorgfältig zu vermeiden.“

Авторъ провинивъ ся такожь противъ почести довжнои найвысшому достойникови греко-католицкои церкви въ Галичинѣ, вôдзначеному св. апостольскимъ престоломъ достоиньствомъ кардинала. Таке маловаженє греко-кат. церкви и обряду єсть тяжкою обидою рускои церкви въ Галичинѣ, и Єго Еминенція кардиналъ повиненъ зъ того ужитокъ въ Римѣ зробити, а то тымъ бôльше, що таки̂ згôрдни̂ высказы о грецкôмъ обрядѣ можна часто почути зъ устъ латиньского духовеньства. Що бôльше, таки̂ погляды бувають навѣть публично выголошувани̂ зъ амвоны и въ практицѣ доказувани̂ дѣлами. А щобы насъ нѣхто не посудивъ о односторонность наведемо на доказъ правдиви̂ факты.

1. Намъ оповѣдала одна побожна невѣста лат. обряду зô Львова, котрои мужь єсть Русиномъ, слѣдуючій фактъ: Будучи одного разу въ повѣтов. мѣстѣ Д. на купеляхъ, пôшла я въ свято Matki Boskiej zielnej до костела на службу Божу. Сотрудникъ мавъ службу и проповѣдь, а парохъ ставъ зѣле святити. Увидѣвши передъ собою много народу зôбраного навѣть зъ подальшихъ сѣлъ, вôдозвавъ ся до народу тыми словами: Są między wami tacy, którzy tylko dwa razy do roku przychodzą do kościoła, a to na Wielkanoc i dzisiaj, żeby im ziele poświęcić. Przez cały rok nie widzę was w kościele, chodzicie do cerkwi, obchodzicie święta ruskie, a przecież wiecie, że kalendarz ruski różni się od naszego aż 14 dni [sic!], i że tylko nasza wiara może zbawić“ [!]. Не беру за зле — говорила згадана невѣста, — що лат. парохъ упоминавъ своихъ парохіянъ, щобы ходили до костела, бо се єсть обовязкомъ кождого пароха, якъ польского такъ и руского; але коли парохъ почавъ выкладати простому народови рôзницю календарѣвъ и при тôмъ грубо помыливъ ся, я не могла здержати ся, щобы не шепнути моѣй сусѣдцѣ до уха, що рôзниця календарѣвъ єсть тôлько о 12 днѣвъ; а коли сказавъ, що „tylko nasza wiara może zbawić“, тьохнуло менѣ щось въ серци и я погадала собѣ: О мôй Боже! то я и мои двѣ дочки будемо спасени̂, а мôй мужь и мôй сынъ, котри̂ суть грецкого обряду, будуть на вѣки погублени̂?! Вѣрте менѣ, — кôнчила згадана невѣста, — що я не мала понятя, чого то не учать на провінціи наши̂ латиньски̂ священики.

2. Въ якій спосôбъ стараютъ ся молоди̂ латиньски̂ священики, що вышли зъ новѣйшои школы, вôдвести народъ вôдъ церкви, нехай послужать слѣдуючи̂ факты:

Въ селѣ С. єсть горстка Русинôвъ лат. обряду, котри̂ належать до лат. парохіи въ мѣстѣ Г., вôддаленôмъ о 10 клм. За для вôдаленя не всѣ можуть ходити до костела, тôлько молодѣжь, а старши̂ ходять до церкви, хотяй всѣ свои дѣти хрестять въ костелѣ и пôдъ тымъ взглядомъ єсть певна гармонія межи парохами рускимъ и польскимъ. Се не подобало ся молодому лат. сотрудникови Кс. Т., для того привѣзъ до села двѣ свѣчки и ołtarzyk т. є. малу фляшку, въ котрôй бувъ умѣщеный хрестикъ зъ розпятымъ Спасителемъ и сказавъ: „Kto z was nie może pójść do kościoła, niech się modli w domu przed tym ołtarzykiem. Podawajcie sobie z domu do domu ten ołtarzyk, schodźcie się do tego domu i śpiewajcie sobie godzinki.“ Чи се не єсть практичне впроваджуванє штунды [Stundenandacht] межи народомъ лат. обряду, а также грубе легковаженє зô стороны священика 2 ои заповѣди церковнои, котра приказує въ недѣлѣ и свята выслухати службы Божои и науки духовнои если не въ костелѣ то въ сусѣднôй церкви? Чи народъ не мôгъ зъ того набрати переконаня, що вôдспѣванє „godzinki“ въ дома передъ „ołtarzykiem“ мае таку саму вагу, що жертва безкровна принесена въ церквѣ рускимъ священикомъ? Навѣть старенькій лат. парохъ въ мѣстѣ Г. не мôгъ згодити ся на таку новомодну практику своего молодого сотрудника и зъ жалемъ сказавъ: „Czego też ci młodzi księża nie wyprawiają? My starzy tego nie umiemy. Ja powiadam do moich parafian ze wsi: masz leżeć do góry brzuchem albo siedzieć w *karczmie, idź* na mszę św. do cerkwi, bo wiem, że kościół katolicki tego nie zabrania.“

3. Въ селѣ П. Русины грецкого и латиньского обряду молили ся зъ давенъ-давна разомъ Богу въ церквѣ, хоть въ случаю якоись духовнои потребы ѣздили до поблизького костела въ селѣ В. Часами приѣздивъ лат. парохъ або сотрудникъ до села П. и вôдправлявъ богослуженє въ церквѣ. Такъ було зъ давенъ-давна, ажь поки не наставъ молодый ревный сотрудникъ кс. П. Сей, веденый великою ревностію о хвалу Божу и спасенє своихъ лат. парохіянъ, повзявъ гадку выставити въ тôмъ селѣ костелъ, хоть до парохіяльного костела було лишь 5 клм. а въ сусѣднôмъ селѣ Л. вôддаленôмъ о 3 клм. бувъ такожь костелъ. Парохіяне противили ся будовѣ костела, бо мало ихъ було и всѣ були убогими зарôбниками. Тожь щобы ихъ переконати о потребѣ будовы власного костела почавъ той сотрудникъ кождои суботы на дворѣ пôдъ церквою вôдправляти „różaniec do Matki Boskiej“. Дивують ся парохіяне, що ихъ кс. катихитъ вже цѣлый мѣсяць не ѣде до церкви [хоть ключѣ були у провізора, якъ се звичайно по філіяхъ буває] та оденъ зъ нихъ питає ся: „Чому кс. катихитъ не йдуть до церкви правити? тажь мы привыкли въ церквѣ Бога хвалити, а не пôдъ церквою, якъ яки̂ грѣшники?“ — „Na, widzicie moi mili, — вôдповѣдає на се молодый кс. катихитъ, — nie moja w tem wina, tylko księdza ruskiego, który nas nie puszcza do cerkwi. . wam trzeba postawić sobie swój własny kościółek“. Идуть латинники до руского пароха и просять, щобы позволивъ кождои суботы вôдчинити церковь. „Не тôлько въ суботу, — мовить рускій парохъ, — але и кождои недѣлѣ можете собѣ вôдчинити церковь, вынявши случай, коли я буду правити богослуженє.“ Нѣчо не помогло; латиньскій сотрудникъ и дальше вôдправлявъ свое пôдъ церквою. Вытримавши такъ довшій часъ лат. парохіянъ пôдъ церквою, поѣхавъ до патрона Т. мешкаючого о якихъ 15 миль въ селѣ Н. коло *мѣста* С. и представивъ єму, що „зъ увагы на дуже прикри̂ мѣсцеви̂ вôдносины“ заходить потреба будовы нового костела въ селѣ П., котрого вôнъ єсть дѣдичемъ. Панъ Т. згодивъ ся дати весь потрѣбный матеріялъ т. є. цеглу и камѣнь на будову костела. Довѣдавъ ся о тôмъ рускій парохъ Д. [теперь вже небôщикъ, дай єму Боже царство небесне], що панъ Т. такій милосердный, та й каже до своихъ парохіянъ: „Видите, люби̂ парохіяне, що церковь наша вже старенька и тѣсна, не може насъ всѣхъ помѣстити; латинники мусять на дворѣ стояти и вôдправляти свое богослуженє, длятого хотять собѣ костелъ выставити; а ну возьмѣть ся и вы до будовы новои церкви, поѣдьте до пана, просѣть єго о матеріялъ, вôнъ певно дасть вамъ, такъ якъ и латинникамъ обѣцявъ дати.“ Поѣхали до пана Т. просити о матеріялъ. Панъ каже: „Мои дороги̂! вы знаете, що я нѣколи не жалувавъ жертвы на дôмъ Божій; але наразъ якось тяжко менѣ дати на церковь и на костелъ въ вашôмъ селѣ. Послухайте моеи рады: погодѣть ся зъ латинниками и хвалѣть Бога разомъ въ церквѣ, якъ давно, такъ и теперь“. При тôй нагодѣ довѣдавъ ся п. Т., що межи парохіянами грецкого и латиньского обряду не було властиво нѣякои незгоды, а тôлько лат. сотрудникъ на власну руку старавъ ся порôзнити парохіянъ. Не помогла нѣчо мудра рада пана Т. Латиньскій парохъ и сотрудникъ поставили на своѣмъ и постарали ся о тое, що богослуженє для латинникôвъ въ селѣ П. вôдправляє ся теперь въ палатѣ пана Т., на котру то цѣль мусѣвъ той панъ поневоли вôдступати одну комнату.

Такъ ревно стараютъ ся теперь латиньски̂ священики вôдтягнути Русинôвъ лат. обряду, мешкаючихъ по селахъ, вôдъ рускои церкви. Свою ревнôсть посуваютъ до тои степени, що н. пр. збороняють своимъ парохіянамъ брати зъ церкви на похоронъ „руску процесію“, мотивуючи свою заборону тымъ, що церковь не повинна збогачувати ся польскимъ грошемъ, хоть по польскихъ вôдпустовыхъ мѣсцяхъ богато руского гроша вплывае до лат. костелôвъ Але тутъ очевидно ходить о що иншого, именно: щобы межи Русинами грецкого и латиньского обряду зôрвати всяку спôльнôсть. Чи се не вплывае деморализуючо на народъ, коли н. пр. латиньскій парохъ зъ Б. приводить до села С. свою „польску процесію“, т. є. хрестъ и двѣ фаны, и каже ѣи тримати не въ церквѣ, тôлько въ шопѣ своего парохіянина латинника? Або коли лат. парохъ приказує своему сотрудникови, що приѣздить до села С. учити въ школѣ религія, щобы дававъ „выводъ“ жѣнкамъ не въ церквѣ, тôлько въ школѣ; а коли сотрудникъ заявивъ, що „выводъ въ школѣ“ противить ся вмыслови того церковного обряду и вôнъ нѣколи сего не зробить, лат. парохъ увôльняє єго вôдъ обовязку учити въ тôй школѣ религіи, *самъ* до тои школы ѣздить и въ школѣ выводить? Такихъ фактôвъ могли бы мы навести ще бôльше, але того, що вже сказано, досыть, щобы выробити собѣ понятє, якъ далеко сягає фанатизмъ латиньского духовеньства. Приглядаючись тôй роботѣ латиньского духовеньства, мусимо зъ жалемъ словами св. Павла сказати: „*Свидѣтельствую бо имъ, яко ревность Божію имутъ, но не по разуму. Не разумѣюще бо Божія правды, и свою правду ищуще поставити, правдѣ Божіей не повинушася*“ [Рим. 10, 23]

Мы далеки̂ вôдъ того, щобы мы хотѣли Русинôвъ латиньского обряду перетягнути на обрядъ грецкій, бо пôсля конкордія зъ року 1864 кождый мае въ своѣмъ обрядѣ зôстати, Бога хвалити и свого вѣчного спасеня дослугувати ся; але яко члены однои и тои самои католицкои церкви маемо право домагати ся: 1) щобы нашъ обрядъ грецкій бувъ латиньскимъ духовеньствомъ на рôвни зъ обрядомъ латиньскимъ поважаный, а не поневажуваный; 2) щобы тымъ Русинамъ латиньского обряду, котри̂ мешкають по селахъ и за для вôддаленя вôдъ мѣста не можуть кождои недѣлѣ и свята бути въ костелѣ, було дозволено заспокоювати свôй обовязокъ религійный що до слуханя службы Божои и науки духовнои въ церквѣ, а не въ домахъ приватныхъ на спосôбъ штундистôвъ; 3) щобы латиньске духовеньство въ оборонѣ своихъ правъ послугувало ся средствами моральными, а не, якъ деяки̂ кажуть: „*Сотворимъ злая, да прійдутъ благая*“ [Рим. 3, 8], котру то засаду вже давно осудивъ св. Павло.

Тôлько въ той спосôбъ, а передо всѣмъ черезъ взаимне поважанє обохъ обрядôвъ, которыми церковь католицка, мовь матерь своими двома грудьми кормить свои дѣти, дасть ся осягнути повна згода и любовь межи вѣрными обохъ обрядôвъ. „*Не даваймо нѣкому нѣякого соблазна, щобы служба наша була безпорочна; но во всѣмъ представляймо себе яко слугъ Божихъ*“ [2. Кор. 6, 3. 4]. Идеаломъ нашимъ най буде Богъ, а не зле понятый патріотизъ, а цѣлію нашою спасенє вѣрныхъ, а не народный шовінізмъ. „*Оставмо мертвыхъ, най грѣбуть своихъ мерцѣвъ*“ [Мат. 8, 22]; а мы служѣмъ Богови, церквѣ, народови и правдѣ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Выборы до каринтійского сойму назначени̂ на д. 25 и 29 вересня. Словѣнцѣ, що становлять въ Каринтіи добру третю часть населеня, не здобули ся симъ разомъ на самостôйну акцію выборчу, а злучили ся зъ нѣмецкими клерикалами. Спôльна вôдозва заявляє, що надъ народнôсть вызша є вѣра; отже на основѣ спôльнои христіяньскои вѣры и спôльнои любови до спôльнои австрійскои вôтчины лучать ся Нѣмцѣ каринтійски̂ зъ Словѣнцями. Ся спôльна основа буде также запорукою угоды мѣжь обома народностями. Въ програмѣ

щось по жидôвски, а я зрозумѣвъ и вôдповѣвъ єму по нѣмецки. — А що, жидюго? Вмѣє мôй хлопець по нѣмецки? — спытали они, подививши ся зъ-горда на жида.

— Ай вай! — пôдлещувавъ ся жидъ — оно вмѣє лучше вôдъ мене.. зъ него буде велике панъ.

Вкôнци поѣхали мы до недалекого мѣсточка, де була *чотиро-клясова школа*, та здали испытъ и повернули зô свѣдоцтвами до дому.

Зновъ радôсть, зновъ утѣха и вôдпочинокъ по окôнченыхъ трудахъ! Тôлько не на довго... Тато заявили менѣ отверто, що за шѣсть недѣль поѣдуть зô мною до Львова и зôставлять мене тамъ въ школахъ. Я не хотѣвъ на тое згодити ся, я ставъ доказувати, що менѣ лѣпше зôставати дома та помагати татови при господарствѣ. Но тато не хотѣли о тôмъ навѣть слухати.

— Я тобѣ кажу завчасу, — сказали они рѣшучо, — щó тебе чекає, щобы сь освоивъ ся зъ тою думкою и зъ моею постановою, за що *менѣ колись* будешь дякувати... Та й чого тобѣ плакати? Прецѣнь самъ у Львовѣ не будешь ходити до школы, а вкупѣ зъ Михасемъ Гринишинымъ, и оба будете на однôй кватирѣ стояти; а що-до господарства, то вже моя въ тôмъ голова, хто менѣ мае помагати.

„Зновъ Михась Гринишинъ!“ — подумавъ я собѣ. „Не вже-жь бы вôнъ справдѣ мавъ охоту ѣхати до шкôлъ ажь до Львова?...“ Я єго дуже любивъ, того Михася, но вôдъ теперь ставъ ємь до нього остигати; а *коли на другій* день я довѣдавъ ся вôдъ нього, що вôнъ радо выбирає ся въ таку далеку дорогу, тогдѣ я ставъ уважати єго за найбôльшого своего ворога, за причину мого нещастя.

Я ставъ вôдтакъ смутный, задумчивый, нѣ до кого непривѣтный, а коли хлопцѣ на улици почали посмѣшкувати ся зъ мене и прозывати „паничемъ“, то я вже не знавъ, *щó* зъ собою робити. А тутъ мама смутни̂, сестры по кутикахъ нишкомъ плачуть, шиють, готують менѣ *бѣлє*, а крôмъ того прийшовъ зъ мѣста кравець Лейбка та ставъ шити для мене паньску одежу, та примѣряти, та прицмокувати...

— Алé панъ! — любивъ говорити до мене Лейбка, — ты мовь-бы уродивъ ся на пана... такъ тобѣ до лиця та паньска одѣжь... правдивый „пурецъ“...

А тато лише поглядають на мене та усмѣхаючись погладжують вусы.

И що то за одѣжь? Куца сурдутина зъ чорного сукна, вузки̂ штанята, камізелька та блюза збирана зъ-заду на шнурокъ... Коли кравець примѣрювавъ те убранє, то менѣ було такъ прикро, що здавалось, мовь-бы та одѣжь була менѣ на смерть призначена...

Я въ тôмъ смутку стративъ память и не тямивъ, що часъ мого выѣзду вже ось ось за плечима; я не знавъ, що всѣ мои рѣчи стоять спаковани̂ въ скринцѣ и чекають на *мене*.

Одного дня надъ вечеромъ кажуть до мене тато:

— Аву́, Грицю! вбери ся въ ту одѣжь, що тобѣ носивъ Лейбка, та взуй „штиблеты“...

Я послухавъ и затягнувъ мовчки на себе ту ненавистну одежу. Та не бувъ бы я того робивъ за жадну цѣну, *кобы я* бувъ знавъ, до чого оно йде...

А тато мене хапъ за руки — та й, ходи, кажуть, до панъ-отця просити о благословеньство на дорогу...

На тѣ слова мене мовь бы обливъ хто горячою водою. Середъ бѣлого дня йти улицею а потôмъ оболонемъ на приходство въ тôй куцôй одежи! Тажь *люде* будуть дивити ся, а хлопцѣ смѣяти ся... О, Господи Боже, змилуй ся! Та й якъ тутъ ити въ тôй одежи? Я й повернути ся въ нѣй не вмѣю...

Но нѣчо не помогло, я мусѣвъ ити; тато тримали за руку. Идемъ мы улицею, на плотахъ сидять горобцѣ, цвѣрѣнькають, а менѣ здаєсь, що они зъ мене смѣють ся... „Паничь, паничь, паничь.. адй якій!“ — такъ и чую выразнѣсѣнько, якъ зъ мене глумлять ся горобцѣ...

„Чекай, чекай! — подумавъ я собѣ, — дамъ я вамъ: *паничь!*“ Я бувъ недобрый на горобцѣвъ, я постановивъ на весну мстити ся на ихъ дѣтяхъ. .

По дорозѣ мы вступили до хаты Гринишиныхъ та забрали зъ собою Михася и єго батька. Мы оба зъ Михасемъ йшли передомъ, а наши̂ батьки за нами поважною ходою, розмовляючи зъ собою о близькôй подорожи. Михась также вбраный по паньски, якъ чѣчка, бувъ дуже веселый, ишовъ то пôдскакуючи, то выкручуючись, и все зачинавъ до мене щось говорити, но я до него не вôдзывавъ ся; я єго въ той часъ ненавидѣвъ. .

Коли я зъ-далека заздрѣвъ бѣли̂ стѣны и блискучи̂ вôкна приходского дому, мене перейшло морозомъ. „Щó то буде, щó то буде! — подумавъ я собѣ, — и до чого тое всьо здало ся?“ .. Мы йшли широкимъ оболонемъ помежи гусьми, що цѣлыми чередами пасли ся на зеленôй муравѣ. Мали̂ дѣти, що тутъ и тамъ бавили ся и весело жибовѣли, при нашôмъ зближеню нагло замовкали и огладали насъ зъ цѣкавостію.

Ось и приходскій дôмъ! Пôдо мною зачали ноги млѣти; я бажавъ въ души, щобы пôдъ нами земля розступила ся и насъ поглотила... Мôй тато выступили на передъ и отворили фôртку, та „просимо панове!“ сказали, пускаючи на передъ насъ обохъ зъ Михасемъ. Я затиснувъ зубы... „Глумѣть ся, глумѣть ся!“ подумавъ я собѣ... По кôлькохъ ступеняхъ мы вступили до ґанку, отѣненого дикимъ виноградомъ Якась дѣвка зъ середины отворила дверѣ до сѣней. „Вы до єгомостя? спытала она, оглядаючи насъ цѣкаво очима. — Идѣть въ ти̂ ось дверѣ... єгомость въ канцеляріи“. Ще разъ подивилась на насъ цѣкаво, усьмѣхнула ся злобно [менѣ такъ власне здавало ся] и пôгнала до кухнѣ. Мôй тато запукали до дверей три разы по вôйсковому, взяли осторожно за клямку и отворили.

Мы вступили до невеличкои кôмнаты, де священикъ сидѣвъ при столику и щось писавъ.

— Слава Исусу Христу!

— Слава на вѣки! А, витаю васъ, панове господарѣ! — промовивъ вôнъ, кладучи на бôкъ перо и звертаючи до насъ свое гладко выголене лице.

Бувъ то молодый и людьми загально любленый священикъ. Вôнъ, якъ я пôзнѣйше довѣдавъ ся, головно причинивъ ся до того, що наши̂ батьки рѣшили ся давати насъ дальше до шкôлъ.

Мы всѣ за порядкомъ цѣлували єго въ руку.

— А що се за паничѣвъ вы менѣ привели? — говоривъ вôнъ дальше, усмѣхаючись ласкаво и гладячи по головахъ насъ обохъ зъ Михасемъ.

Пригадую собѣ, що на ти̂ єго слова ударила менѣ кровь до головы и въ ушахъ зашумѣло. Я дививъ ся прямо въ долôвку, въ котрôй невыразнымъ стовпомъ вôдбивала ся моя тѣнь ..

— А се наши̂ школярики прийшли до васъ, панъ-отче, просити о благословеньство на дорогу до школы, — мовили наши̂ батьки.

жадае вôдозва мѣжь иншимъ католицкои школы, поновного заведеня науки релігіи въ высшôй реальнôй школѣ въ Целôвци, науки въ рôднôй мовѣ, подаяя молодѣжи можности до вывченя обохъ языкôвъ краевыхъ, заведеня безпосередныхъ тайныхъ выборôвъ до сойму зъ сѣльскихъ округôвъ.

Budap. Tageblatt заповѣдае міністеріяльну крізу въ Угорщинѣ. „Якъ довѣдуемо ся — пише той дневникъ, — верне президентъ міністрôвъ Банфі дня 14 с. м. до Будапешту и заразъ мобуть зачне зъ сторонництвомъ правительственнымъ переговоры въ справахъ угодовыхъ, бо, якъ вѣдомо, заходять важнѣ рôзницѣ въ поглядахъ провôдникôвъ того сторонництва и президента міністрôвъ. Бар. Банфі є тои гадки, що передовсѣмъ и то ще сего року можна ухвалити союзъ мытовый и торговельный та обѣцяти австрійскому правительству пôдвысшене квоты до 35%. А бôльшôсть правительственного сторонництва стоить при тôмъ, що не слѣдъ полагоджувати нѣякои справы угодовои поки нема певности, що квота не буде пôдвысшена. Тымчасомъ бар. Банфі давъ вже що-до пôдвысшеня квоты рѣшуче приречене. Отже скоро не буде мôгъ для пôдвысшеня квоты позыскати бодай якусь часть членôвъ квотовои депутаціи, то поѣде ще передъ отворенемъ рады державнои до Вѣдня чи то до Ишлю и подасть цѣсареви димісію всего кабінету. Мѣжь провôдниками правительственного сторонництва уважае ся вырôвнане суперечностій мѣжь бар. Банфімъ а сторонництвомъ за неможливе, такъ що пôдъ конець с. м. настане міністеріяльна кріза. За имовѣрного наслѣдника бар. Банфіого уходить ґр. Альбинъ Чаки.“

Два берлиньскѣ дневники порушують въ статяхъ, походячихъ очевидно зъ Угорщины, гадку, щобы Мадяры получили ся зъ угорскими Нѣмцями та Румунами для мадярщеня угорскихъ Славянъ. Такъ Нѣмцѣ якъ Румуны не є Мадярамъ небезпечнѣ, за те Славяне не безпечнѣ и однымъ и другимъ и третимъ. Длятого повиннѣ Мадяры порозумѣти ся зъ Нѣмцями и Румунами. — Краиньскій Slovenski Narod, подаючи о тôмъ звѣстку, додае, що такъ само въ Австріи получили ся Нѣмцѣ зъ Поляками та через те Чехи и Словѣнцѣ не могуть выбороти собѣ рôвноправности. (Краиньскій дневникъ забувае про Русинôвъ, а може и не знае навѣть нѣчого про нихъ або думае, що они раюють въ „танцюристôмъ“ раю pob jednym dachem polskim!) А знову Dziennik polski, згадуючи про тѣ слова люблянського дневника, замѣчае: „Не для того, а через ворожѣ намъ москвофильскѣ тенденціи Slov. Narod-а и т. и. часописій.“ Що тѣ Поляки такъ десь всюды хочь бы край свѣта пронюхають москвофильство „nam wrogie“ та не мають мудрѣйшои роботы, якъ поборювати его, хочь на власнôмъ обôйстю цѣлѣ стырты смѣтя! Дивне якесь пожертвоване! Або скорѣйше манія, або ще скорѣйше лицемѣрство.

——

Сербскѣ радикалы скликали на вчера вѣче до Бѣлграду и числили на зъѣздъ якихъ сорока тисячѣвъ своихъ сторонникôвъ. Вѣче мало вôдбути ся за мѣстомъ на толчидерскôй горѣ. Міністерство мабуть занепокоило ся тымъ вѣчемъ, длятого скрѣплено залогу въ Бѣлградѣ та пороблено заходы, щобы здержати наплывъ людій до мѣста.

— Красно! Благословлю и жичу всього доброго! — промовивъ священикъ пôднесенымъ голосомъ и зробивъ рукою хрестъ у воздусѣ. — А коли-жь вы думаете ѣхати?

— Позавтрѣ.

— То добре. Поѣдемо разомъ, бо я маю также дѣло до св. Юра, та при тôй нагодѣ поможу вамъ записати хлопцѣвъ до школы.

— О, хвалити Господа Бога, що такъ складае ся, — мовили утѣшенѣ нашѣ батьки, — а коли панъ-отець прийдуть намъ зъ помочію, то мы будемо дуже вдячнѣ и не забудемо тои ласки, бо мы справдѣ не знаемо куды кинути ся въ тôмъ великôмъ мѣстѣ..

Они довгенько ще розмовляли зъ священикомъ та радились о рôзныхъ рѣчахъ дотычно дороги, всякихъ выдаткôвъ, а священикъ, пригадую собѣ, обохъ насъ упоминавъ, щобы мы вчили ся, добре вели ся, и т. д.

Менѣ стало лекше, коли мы вкôнци опинились на дворѣ. Но я подумавъ, що теперь власне по заходѣ сонця люде вертають зъ поля, пастухи женуть череду до дому... Вонѣ будуть ставати, затримувати насъ, оглядати, смѣяти ся... И я, не надумуючись довго, дирчувъ бѣгцемъ на передъ бôчными дорогами по-за плотами и, заки тато прийшли до дому, я вже давно розôбравъ ся зъ паньскои одежи и лежавъ на печи.

(*Конець буде.*)

Султаньска врада признае Сербамъ рôвнѣ права зъ иншими народностями христіяньскими. Ходило именно о рôвноправнôсть Сербôвъ въ Македоніи зъ тамошными Болгарами и Греками. Наслѣдкомъ султаньскои постановы мають македоньскѣ Сербы право на власныхъ владыкъ и власнѣ школы. Король сербскій, повѣдомленый о тôй постановѣ, заразъ подякувавъ телеґрафічно султанови, а президентъ міністрôвъ Новаковичь повѣдомивъ о султаньскôй постановѣ посолôвъ сторонныхъ державъ.

Про союзъ балканьскихъ державъ довѣдують ся пражскѣ Narodni Listy зъ Бѣлграду, що вôнъ спершу шарше заложеный, бо надѣяно ся, що крôмъ Чорногоры, Сербіи та Болгаріи приступить до него и Греція На Румунію вôдъ разу не числено. Але и Греція дала ся втягнути въ кругъ интересôвъ трдержавного союза, котрый противъ союза балканьскихъ державъ хоче утворити союзъ грецко-румуньскій. Та се тымъ лѣпше. Греція переконае ся, що заведесь зъ своихъ надѣяхъ; а Сербы и Болгаре безъ Греціи легше дôйдуть зъ Туреччиною до ладу въ справѣ македоньскôй.

——

Зъ новинъ въ справѣ кретеньскôй найголовнѣйше те, що Анґлія мабуть вже рѣшучо вôдказала ся вôдъ участи въ бльокадѣ Креты.

НОВИНКИ.

— **Що разъ красше!** Kurjer Lw. одержуе зъ Перемышля таку телеґраму: „На вчера були скликанѣ довѣрочнѣ зборы селянъ до Вышатичь въ повѣтѣ перемыскôмъ. На вѣче прибули запрошенѣ селяне и посолъ Новаковскій зъ Торокъ, а зъ Перемышля приѣхавъ комісарь староства Мірскій, специялістъ до розвязуваня зборôвъ. Такъ само якъ дня 2 с. м. въ Журавици и вчера въ Вышатичахъ розвязавъ Мірскій зборы на основѣ зовсѣмъ хибного толкованя закона о зборахъ, що нѣбы кождый зъ запрошуючихъ мусить знати всѣхъ запрошеныхъ. Посолъ Новаковскій спокôйно и въ способъ властивый звернувъ увагу Мірского, що таке толковане есть нарушенемъ закона. У вôдповѣдь на се комісарь Мірскій арештувавъ посла Новаковского и пôдъ ескортою жандармôвъ вôдставивъ до староства въ Перемышли. Обурене народу годѣ й описати“.

— **Въ дѣвочôмъ институтѣ „Руского жѣночого Кружка“ въ Коломыи** — якъ намъ пише выдѣлъ того Кружка, знайде помѣщене ще кôлька ученицъ. Институтъ запевнюе дѣтямъ цѣле удержане, пране, якъ найщирѣйшу материньску опѣку и выховане та нагглядъ надъ наукою и ручными роботами. Кромѣ наукъ шкôльныхъ, котрѣ будуть ученицѣ побирати въ школахъ, буде удѣляти ся въ институтѣ безплатно наука рускои исторіи и літературы. Окремѣ годины въ тыждни будуть призначенѣ на вправы въ языцѣ нѣмецкôмъ. На жадане будуть могли выхованки побирати въ институтѣ на-разѣ за мѣрною вынадгородою науку крою, гры на фортепянѣ и языка французского. Ученицѣ платять мѣсячно 18 зр. зъ горы до касы товариства, а при вступѣ мають выказати ся, що посѣдають вôдповѣдну постѣль, бѣле и одѣжь. Зголошувати ся належить до Выдѣлу „Руского жѣночого Кружка“ въ Коломыи до 20-ого серпня с. р.

— **Ґенералъ Гутенберґъ**, міністеръ зелѣзницъ державныхъ, приѣхавъ въ суботу рано до Львова. На дворци повитали его репрезентанты властій державныхъ и мѣста. Въ полудне зложивъ міністеръ візиту маршалкови краевому, а въ вечеръ вôдбувъ ся бенькетъ на его честь уряджений львôвскимъ директоромъ руху п. Деймою. Вчера рано оглядавъ міністеръ бюра дирекційнѣ, потôмъ дававъ авдіенціи въ готели „Имперіяль“, де замешкавъ. На авдіенціи була и депутація рады мѣскои въ справѣ будовы дворця на площи Сольскихъ и въ справѣ зелѣзницѣ до Винникъ. Міністеръ вôдповѣвъ депутаціи, що справы докладно розслѣдить и по можности увзгляднить жаданя мѣста. Потôмъ була у міністра депутація львôвскои палаты торговельнои. Вчера пополудни выѣхавъ міністеръ до ґр. Каз. Баденього, въ Буську, а зъ вôдти мавъ выѣхати на инспекцію до Тернополя и Пôдволочискъ. Нинѣ вечеромъ верне до Львова, а завтра выѣде на дальшу инспекцію до Стрыя, Станиславова и Черновець.

— **Устнѣ испыты зрѣлости** розпôчнуть ся: въ ґімназіи академічнôй у Львовѣ [поправчѣ и цѣлѣ] дня 21 вересня, въ IV ôй у Львовѣ [поправчѣ] д. 24 вересня, въ ґімназіи Францъ-Іосифа у Львовѣ [поправчѣ и цѣлѣ] д. 17 вересня въ II-ôй ґімназіи у Львовѣ [поправчѣ и цѣлѣ] д. 24 вересня, въ школѣ реальнôй у Львовѣ [поправчѣ и цѣлѣ] д. 21 вересня. Абітурієнты ґімназіи зъ языкомъ выкладовымъ польскимъ у всхôднôй части краю, котрѣ одержали въ речинци лѣтнôмъ позволене повторити испытъ зъ одного предмету, мають зголосити ся до того испыту въ дирекціи IV-ои ґімназіи у Львовѣ, а всѣ иншѣ въ дирекціи однои зъ наведеныхъ высше ґімназій найдальше до 5 вересня с. р.

— **Въ справѣ доповняючого выбору посла зъ повѣту сяньôцкого.** Польске духовеньство деканата сяньôцкого зôбрало ся дня 14 липня въ Небещанахъ и однодушно поставило на опорожнене крѣсло по смерти Дуклана Слонецкого кандидатуру на соймового посла — польского ксьондза Антонія Коленьского, декана и пробоща зъ Рыманова та й о тôмъ повѣдомило центральный комітетъ выборчій. Зъ Русинами польске духовеньство зовсѣмъ не порозумѣло ся.

— **Свѣдчивъ ся циганъ своими дѣтьми...** Въ оборонѣ п. Бѣлиньского, ц. к. старосты въ Турцѣ, помѣстили декотрѣ польскѣ дневники ось-таке надôслане имъ зъ Турки письмо: „Позаякъ дôйшло насъ *вô стороны приватнои* запытане, для чого мы, котрѣ шануемо и цѣнимо старосту п. Билиньского зъ Турки, не вôдповѣдаемо на выдуманѣ закиды звернені противъ него въ декотрыхъ часописяхъ, заявляемо, що такѣ закиды дôткнути старосты не можуть, а вôдповѣди на такѣ арґументы понижали бы насъ, а передо всѣмъ нашого старосту. Уповажненый через репрезентацію повѣтову въ Турцѣ Бр. Осуховскій презесъ.“ — Хто знае вôдносины пана презеса Бронислава Осуховского до пана Бѣлиньского, — хто лише знае, якъ п. Бѣлиньскій перевѣвъ выбôръ п. Осуховского на посла до сойму и якъ той п. Бѣлиньскій опôсля перевѣвъ выборы до турецкои „репрезентаціи повѣтовои“, въ котрои имени тутъ промовляе п. Осуховскій, — хто лишь те знае, того вже не зачудуе наведене письмо п. Осуховского. Тымъ своимъ комічнымъ письмомъ п. Осуховскій лишь осмѣшивъ ся, а п. Бѣлиньскій не побѣлѣвъ анѣ на дрôбку...

— **Курсъ ґеометрôвъ мѣрничихъ.** Міністерство просвѣты рѣшенемъ зъ д. 15. липня ч. 16 574 позволило на отворене при львôвскôй політехницѣ зъ початкомъ 1896/7-ого року шкôльного дволѣтного курсу для выобразованя ґеометрôвъ мѣрничихъ. Проґрама того курсу мѣстить ся въ проґрамѣ ц. к. школы політехнічнои на рôкъ 1896/7. Вписы на зимовый пôврôкъ буде принимати ректоратъ школы політехнічнои вôдъ 1 до 15 жовтня с. р.

— **Незвычайный выпадокъ.** Вôзванѣ до однои панѣ А., жѣнки урядника почтового въ Одесѣ, лѣкарѣ орекли, що недужа мусѣла полкнути кôлька предметôвъ металевыхъ и тѣ въ жолудку выкликують бôль и иншѣ рôзнѣ объявы хоробливѣ. Недужа справдѣ *признала ся*, що въ наслѣдокъ якоись невытолкованои охоты, пôлкнула разъ вилки а другій разъ ключь и деякѣ иншѣ меншѣ предметы. Коли оперовано ѣй жолудокъ, добуто зъ него 37 рôзнородныхъ предметôвъ домашнего ужитку рôзнои величины, якъ н. пр. ложочки, вилки, ключь и т. д. Станъ здоровля опорованои не є небезпечный. Лѣкарѣ кажуть, що выдобутѣ предметы мусѣли бути въ жолудку панѣ А. через три мѣсяцѣ.

— **Нещастнѣ пригоды.** Въ Олешевѣ [пов. товмацкого] Олена Кораль пôйшла на жнива въ поле а въ хатѣ *лишила* безъ надзору 9-лѣтну доньку и пôвтора-рôчного сынка. Дѣти бавили ся въ корчахъ надъ потокомъ, а почувши надъѣзджаючій вôзъ Гаврила Пазюка, выбѣгли несподѣвано на дорогу; хлопчикъ дôставъ ся пôдъ конѣ и вдареный дышлемъ згинувъ на мѣсци. — Въ Арламôвскôй Воли [пов. мостиского] покусала д. 22 липня свиня сѣмнацать-тыждневу дочку Воськалôвъ; дитина померла зъ ранъ; слѣдство веде ся.

Наука штука и література.

— **О лѣченю домашнихъ звѣрятъ** нап. В. Федоровичъ. — Оцѣнку сеи книжочки, подану д ромъ Невестюкомъ въ ч. 165 „Дѣла“, хочу доповнити ще деякими замѣтками. Книжочка написана чистою, гарною мовою, ясно и зрозумѣло. Въ поясненяхъ недугъ навертае ся часто до порôвнаня тѣла и недугъ звѣрячихъ зъ людскими и тымъ богато причиняе ся до розширеня свѣтогляду невченыхъ людій та учить селянъ бôльше цѣнити свою худôбу. Признаю повну слушнôсть бажаню д-ра Невестюка, щобы не тôлько казати, що въ якôмсь разѣ робить ся такъ а такъ або хорому звѣряти подае ся те а те, а треба бы пояснювати, длячого оно такъ а не инакше мае ся робити; але заразомъ выскажу сумнѣвъ, чи оно въ загалѣ можливе — хочь бы тôлько зъ уваги на те одно, що въ такôмъ разѣ мусѣла бы *выйти* не книжочка, а книга, може навѣть на кôлька томôвъ. А що-до специяльнои замѣтки д ра Невестюка про поясненє хорôбъ заразливыхъ та бактерій, то звертаю увагу, що таке поясненє навѣть дуже гарне, хочь може не цѣлкомъ повне, находить ся на пяти сторôнкахъ вôдъ стор. 80—85, а то въ найвôдповѣднѣйшôмъ мѣсци, бо на початку III. части, въ котрôй выкладае ся о пошестяхъ и заразливыхъ хоробахъ. За те уважавъ бы я инше бажане за бôльше оправдане зъ огляду дидактичного: оно належало бы звернути увагу на звычаеву терапію народну. Поки ще въ загалѣ була на свѣтѣ яка наука, то люде вже якось лѣчили худобу въ рôзныхъ недугахъ та й теперь якось лѣчать и безъ ветеринаря. Вôдъ того знаного людямъ лѣченя годилось бы выходити и перейти до незнаного, опертого на науцѣ. При тôмъ оказалось бы може, що деякѣ лѣки народнѣ не противлять ся науцѣ; то и полишити бы ихъ. Иншѣ, хибнѣ, треба бы пояснити, въ чôмъ и чому они хибнѣ, а длячого лѣпше лѣчити инакше; *бо лишь такимъ способомъ* дасть ся селянинъ переконати та закине свôй давный звычаевый лѣкъ. Але треба признати, що се рѣчь дуже трудна, бо треба бы передовсѣмъ знати тую народну терапію. Въ тôй мабуть цѣли и помѣщена на кôнци книжочки вôдозва вôдъ редакціи выдавництвъ товариства „Просвѣта“. Чи хто доси надôславъ якѣ замѣтки въ тôй рѣчи, сего поки що не знаемо. А въ тôй формѣ, въ якôй вышла книжочка Федоровича, я сказавъ бы навѣть, *що она дуже слабо* сповнить задачу пôдручника до „лѣченя“ худобы. На те треба бы селянина не такого, якъ нашъ. Вôнъ мусѣвъ бы мѣжь иншимъ мати дома вагу купецку або й аптикарску зъ найдрôбнѣйшими тагарками; мусѣвъ бы добре розумѣти ся на вазѣ; мусѣвъ бы мати пôдручну аптичку: а до того всего нашому народови ще дуже далеко. Указуючи на сей фактъ, мы зовсѣмъ не думаемо докоряти авторови; годѣ-жь бо обôйти ся безъ ваги, коли приписуе ся лѣки. А въ тôмъ популярнѣ письма лѣкарскѣ, призначенѣ навѣть для интеліґентныхъ людій, цѣлкомъ справедливо въ далеко бôльшôй мѣрѣ звыкли занимати ся профілактикою та гігієною а на выпадокъ хоробы діететикою, нѣжь самымъ лѣченемъ, котре полишае ся лѣкареви; тôлько на выпадокъ наглои хоробы звыкло подавати ся першѣ рады, поки наспѣе помôчь лѣкарска. Отже и зъ того огляду книжочка Федоровича заслугуе на признане.

Що-до номенклятуры я не у всѣмъ згодивъ бы ся з замѣтками д-ра Невестюка. Що hernia зве ся по руски килою (або ґилою), се загально знане Менше знане є вже „увереда“, ще менше „поруха“, а вже найменше „грызь“. Въ книжцѣ Федоровича читаемо: „кила, поруха, грызь“. Чи „грызь“ є назва хибна, треба бы ще провѣрити; бо по російски зве ся hernia „кила, грыжа“, а въ словари Уманця и Спôлки росс. „грыжа“ перекладене на украиньско-руске словами „ґила, гризь, поруха“. „Бѣгунка“ не є полонізмомъ, але словомъ загально въ рускôй мовѣ уживанымъ. Є се слово также въ словари Желехôвского; а въ словари Уманця читаемо замѣсть него „бѣгачка, бѣгучка, побѣгачка.“ „Ропа“ тежь не є полонізмомъ; те саме значѣне мае и въ россійскôмъ „рôпа“. Въ рускôй мовѣ загально уживае ся „ропа́“, „ропѣти“ такъ само якъ и „гнôй“, „гноѣти ся“. Крôмъ „ропы“ и „сукровицѣ“ уживають у насъ ще слôвъ „нарва“, „нарывати“, и тыхъ слôвъ уживае также Федоровичъ. „Бешиґа“ буде лишь такою самою варіянтою „бешихи“, якою є „ґила“ обôчь „килы“; въ словаряхъ знаходимо тôлько „бешиху“. „Нежитъ“ є словомъ загально у народу уживанымъ въ значѣню менше знанои „смотолоки“; тôлько уживаесь оно безъ додатку „носа“. А що въ книжочцѣ Федоровича читаемо про нежитъ носа“, то очевидно длятого, бо тамъ на стор. 32 пояснено що нежитъ може бути всюды, де тôлько є слизниця, — отже и въ ротѣ, въ горлѣ, въ жолудку и т. д. „Сухоты“ тежь уживае ся загально; а бодай въ словари Желехôвского навѣть нема „чахотки“, лише „чахниця“. („Перлиця“ и „бугорчатка“ записанѣ въ тôмъ словари тежь.) „Дыхало“ уживае ся въ зоольоґіи Поляньского, а за нимъ вôйшло до словаря Желехôвского; „дыхавки“ тамъ зовсѣмъ нема. „Переварювати“ въ значѣню „травити“ менѣ не доводило ся чувати мѣжь народомъ; въ словари Желехôвского тежь нема того слова въ такôмъ значѣню. За те загально въ народѣ уживанѣ суть слова „травити, стравный, нестравный“. „Жовтачка“ є словомъ загально уживанымъ и находить ся также въ словари Жел.; въ словари Уманця є также „жовтячка“. Додамъ ще, що „сяра“ (на стор. 79) зве ся по руски также „молôзиво“ За те провѣрити бы ще треба, чи назвы „мертвиця“ (=ґанґрена), „шелестниця“, „дюкъ“ суть народнѣ, а въ такôмъ разѣ чи служать на означене тыхъ самыхъ хорôбъ, що въ книжцѣ Федоровича. Те саме вôдносить ся до анатомічныхъ назвъ „родниця, похва утробна, корѣнь“; а при уважнôмъ читаню може и бôльше найшло бы ся такихъ назвъ, котрѣ вымагали бы провѣреня або й справленя. Длятого велику вагу мае вôдозва, помѣщена на кôнци книжочки; кобы лише не остала ся она „гласомъ вопіющого во пустини“ такъ, якъ у насъ дуже часто бувае. Я звернуъ ще увагу на народну фразеольоґію въ случаяхъ всѣлякихъ хорôбъ и лѣченя. Є се рѣчь нѣбы меншои ваги, а таки дуже важна. Я знаю, якъ то неразъ люде по просту *килять, собѣ*, коли не ужити того питомого выслову якого въ тôмъ а тôмъ разѣ стало и незмѣнно уживають. Пр. баба-лѣкарка „насмотрюе“ хорого чи хору, коли лѣкарь „оглядае, обслухуе, опукуе“.

Отже сказати „оглянути“ або „обслухати“ а не „насмотрѣти“, — готовый смѣхъ та глумъ! Хто проживае мѣжь народомъ, той богато такого може запримѣчати та и богато може причинити ся до популяризаціи всякои науки, коли буде пильно списувати та оголошувати всяку таку фразеольоґію. -- *Т. О.*

Господарство промыслъ и торговля.

— **Въ товариствѣ взаимныхъ обезпеченъ „Днѣстеръ“** заключено въ мѣсяци липни с. р. 3.520 важныхъ обезпеченъ на суму 1,788.163 злр. обезпеченои вартости въ премію 16.265 злр. 85 кр. Разомъ есть вôдъ початку сѣчня до кôнця липня с. р. 20.429 важныхъ полісъ вартости обезпеченои 11,913.761 злр. зъ премією 101.080 злр. 31 кр. Въ порôвнаню зъ першимъ рокомъ дѣловодства, въ котрôмъ було за той самъ часъ 4.441 полісъ на обезпечене вартости 3,384.287 злр. зъ премією 26.091 злр. 10 кр. показуе ся прирôстъ майже въ четверо стôлько, якъ було въ першôмъ роцѣ. Церквей и приходствъ прибувае до обезпеченя, на жаль, дуже мало въ порôвнаню до великого числа церквей необезпеченыхъ еще у насъ [именно обезпечено въ цѣлôмъ I. пôврôцѣ заледви 106 церквей в 73 приходствъ]. — Фондъ резервовый пôднѣсъ ся до сумы 47.176 злр. 47 кр. — Шкôдъ въ липни прибуло 36 случаѣвъ; разомъ було вôдъ Нового року 236 шкôдъ, зъ котрыхъ всѣ зліквідовано и зъ вымкою 4 случаѣвъ [на суму 1061 злр.], де зъ причины правнои выплату здержано ажь до порѣшеня слѣдства судового, всѣ прочѣ выплачено. Сума тыхъ шкôдъ выносить разомъ зъ коштами ліквідаційными и по вôдтрученю части реасекурованои квоту 26.752 злр. 37 кр. на власный рахунокъ.

У Львовѣ дня 9 н. ст. серпня 1896. Вôдъ Дирекціи товариства взаимныхъ обезпеченъ „Днѣстеръ“.

———

— **Ц. к. Дирекція руху зелѣзницъ державныхъ у Львовѣ оповѣщуе:**

„Частковий шлях Вайдгофен над Ібсом В. Голянштайн зелізниці льокальної Вайдгофен над Ібсом-Клінберґ-Ґамінґ буде передана до прилюдного ужитку дня 15 липня 1896. Стациї Вайд-

гофен над Ібсом, Ґштадт, Ібсіц, Опоніц, малий і великий Голенштайн урялжено для загального руху; перестанок Крайльгоф для перевозу осіб як тоже товарів для наборів цiловозових, перестанок Себурґ тілько для перевозу осіб, а Ґайсульц тілько для перевозу товарів в наборах цiловозових."

„Північно-німецко галицко-полудневo західно-російский рух граничний. З днем 1 вересня 1896 увійде в житє для висше згаданого руху нова тарифа, часть II, зшитка 1".

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Судьями повѣтовыми именованѣ: Стефанъ Селецкій зъ Угнова для Яворова, Левъ Максимовичь зô Стрыя для Рыманова, Рудольфъ Яцковскій зъ Самбора для Пôдгаєць, Ант. Нивельскій зъ Ходорова для Грималова. — Зах. Богосевичь, судья въ Сторожинци, именованый радникомъ суду краєвого и полишеный на дальше на посадѣ въ Сторожинци.

— **Перенесеня.** Начальникъ суду повѣтового въ Рымановѣ Людв. Губль перенесеный до Бôбрки, а судья Людв. Айзельтъ зъ Грималова до Галича.

— **Конкурсы.** Выдѣлъ краєвый розписує конкурсъ на посаду апліканта при краєвôмъ архивѣ актôвъ городскихъ и земскихъ у Львовѣ зъ рôчнымъ адъютумъ 300 зр. Убѣгатись о тую посаду можуть лише студенты университету львôвского вôддаючѣ ся студіямъ историчнымъ або исторично-правничимъ. Подавати ся належить до 8 вересня с. р. — Судъ повѣтовый въ Бôбрцѣ глядає одного, а въ Сокали двохъ діетарѣвъ зъ мѣсячною платнею 25 до 30 зл.

Телеґрамы „Дѣла"

Бѣлградъ 10. серпня. Вѣче радикалôвъ вôдбуло ся вчера спокôйно. Мѣжь резолюціями ухвалено жадати ревізіи конституціи.

Софія 10 серпня. Кн. Фердинандъ вернувъ зъ-за границѣ.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **Комітетъ ратунковый для погорѣльцѣвъ въ Боянци,** завязаный въ цѣли несеня помочи погорѣлцямъ, котрѣ въ числѣ 48 нумерôвъ стратили все свое майно, складає прилюдну подяку П. Т. добродѣямъ, а то: п Артурови Глоґовскому, властителеви Боянця за значный даръ въ деревѣ будôвлянôмъ и збôжу; п-и Келяновской за 25 зр., п-и Козебродской за 5 зр., п-и Геґенберґеровой за 1 зр.; д-рови Олѣйникови за 12 зр., о. д рови Мѣльницкому за 5 зр., о. Лопачиньскому за 2 зр.; о. Царевичеви за 3 зр., о. М. Грушкевичеви за 5 зр. Заразомъ зъ огляду на велике нещастя вôдзываемо ся до сердець всѣхъ, котрѣ вôдчувають нужду бѣдныхъ о присыланє навѣть найменшихъ датковъ. (Другѣ дневники просимо о повторенє).

Переписка Редакціи и Адмiнiстрацiи.

Вп. І. Го. въ Сп. Одержали. — **Вп. М. Бе въ Ро.** Одержано. — **Вп. К. Ле. въ Ро.** Такъ. — **Вп. О. Ле. въ Ст.** На 4 кварт. вплачено теперь 50 кр. — **Хв. Кас въ Ст.** Мимо найщиршои волѣ, не можемо баженю вдоволити. — **Вп. І. Ма. въ Гн.** За 3 кварталъ прийде ще 2 зр. — **Вп. И. Ра. въ Ме.** За 3 кварталъ належить ся ще 2·50 зр. — **Вп. П. Чм. въ За.** Ще 4 зр. — **Вп. М. Лѣ. въ Ив.** Добре; заплачено теперь до кôнця жовтня.

Конкурсъ.

Выдѣлъ бурсы им. св. Онуфрія въ Ярославѣ розписує конкурсъ, въ цѣли принятя ученикôвъ до бурсы на рôкъ шкôльный 1896/7. Подана заосмотренѣ въ потрѣбнѣ залучники вносити належить на руки Выдѣлу найдальше до дня 25 н. ст. серпня 1896. До подана залучити: метрику хрещеня; свѣдоцтво зъ послѣдного курсу, або ученики вступаючѣ до 1 клясы гім. посвѣдчене зложеного вступного испыту; свѣдоцтво убожества выставлене урядомъ громадскимъ а потверджене урядомъ парохіяльнымъ, и декларацію родичѣвъ взглядно опѣкунôвъ, скôлько обовязують ся мѣсячно доплачувати.

Вôдъ Выдѣлу Бурсы св. Онуфрія въ Ярославѣ.

К. Хотинецкій секретарь. *І. Хотинецкій* предсѣдатель.

НАДÔСЛАНЕ.

Змѣна льокалю

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „Коперникомъ"

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкой ч. 1

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя зъ провінціи вôдворотно

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.

4185

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя и посередничить въ закупнѣ:

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

впростъ зъ фабрики

Іа по 70 зр. ІІа по 64 зр. за 100 кільоґрамôвъ loco фабрика.

Вино:

въ барилкахъ 5 кільоґрамовыхъ по 3 зр.; 3.30 зр.; 3·70 зр.; 4·10 зр. и 4·90 зр. франко.

Кадило:

мѣшане по 70 кр.; бурштинъ по 80 кр.; ладанъ по 1·20 зр. за кільоґрамъ. 4038

Знана вôдъ многихъ лѣтъ ц. к. управ. рафінерія спіртусу, заосмотрена найлѣпшими приладами ректифікаційными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікерôвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникôвъ у Львовѣ

Яковъ Шпрехеръ и С-ка

поручає старѣ польскѣ сильнѣ горѣвки, дуже добрѣ розоліси, лікеры, румы правдивѣ зъ Ямайки, якъ такожь найлѣпшои якости ьраєвѣ специялы якъ: Народôвка, Dziennik, Szczutek, Карпатôвка, „Дябелъ", Помаранчева не солоджена, Ратафія, Дерехôвка и т. и. горѣвки упривилеєванѣ и одиноко правдивѣ єсли зъ нашои фабрики спроваджені.

Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарѣвъ, до побираня алькоголю абсолют. и найчастѣйшого спіртусу, до цѣлей лѣчничихъ вôльного вôдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спіртусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровию не шкôдный, бо не выроблюваный зъ есенціи оцтовои.

Складъ для мѣста Львова, ул. Коперника ч. 9 и въ головнôмъ складѣ водъ мінеральныхъ І. Йоллеса, улиця Кароля Людвика ч. 29. 4912 250—104

УЧИТЕЛЬ орґанъ руского товариства педаґоґічного двотыжднѣвникъ педаґоґічно-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 2., Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôв рому 160 кр. на чверть рому 1 зр.

Дрôтъ кôльчастый цинованый до огороджень по зр. 5 за 100 метрôвъ. Шнуры дротянѣ цинованѣ, грубости 5, 8, 13, 16, 20 мм. по цѣнахъ можливо низькихъ

поручає Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры).

Вже вийшла

перша велика народописна

КАРТА

украиньско-руского народу.

Зладжена

д-ромъ Григоріємъ Величкомъ

а выконана въ робôтни Андрѣя Андрейчина літоґрафа у Львовѣ, коштомъ и заходомъ Товариства „Просвѣта" у Львовѣ.

Замовляти можна въ Товариствѣ „Просвѣта" у Львовѣ (ринокъ ч. 10, І. поверхъ).

Цѣна книгарска карты: 3·50 зр. а для членôвъ Товариства „Просвѣта" и для передплатникôвъ „Зорѣ": 2·50 зр. за примѣрникъ.

Замовляючѣ зволять долучити 50 кр. на кошты пересылки.

Карта выконана въ 19-ти краскахъ и наклеєна на полотнѣ. 9—12

КОБЗАРЬ
Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выбôръ поезій для народу въ житьеписью и портретомъ автора.

Накладомъ товариства „Просвѣта".

Цѣна кождои части **25 кр.**

Оправленѣ примѣрники продають ся по 35 кр.

ВСЕРОССІЙСКА ВЫСТАВА

въ

въ Нижнѣмъ-Новгородѣ

отворена зъ днемъ 28 мая (9 червня) 1896 р.

ВÔДДѢЛЫ: Рôльництво, Годôвля и плеканє коней, Домашна худоба, Садôвництво, Плеканє плодôвъ и овочѣвъ, Ловецтво и рыболовля, Лѣсництво, Гôрництво, Металюрґія, Выробы ткацкого промыслу, Фабричный промыслъ и ремесла, Штуки красні, Домашный промыслъ. Машины, Апараты, Електротехніка, Сибѣрь и торговля зъ Хінами и Японією, Середна Азія и торговля зъ Персією, Армія и маринарка, Будôвництво и инжінєрство, Судôвництво, Искуства, Народне образованє и гігієна, Добродѣйнѣ институціи, Ратунокъ на водахъ, Метеорольоґія, Найдальша Пôвнôчь, Департаментъ удѣлôвъ, Стація для технічныхъ розслѣдôвъ.

ИНФОРМАЦІЙНА КОНТОРА дирекціи выставы, находяча ся въ районѣ выставы, недалеко вôдъ стаціи Нижній. Выстава Московско-нижногородскои зелѣзницѣ доставляє звиджуючимъ выставу подрôбнѣ информаціи о гостинницяхъ, примѣщеняхъ, реставраціяхъ и пр. Зарядженѣ всѣ мѣры, щобы доставити звиджуючимъ пригôдныхъ, а що найважнѣйше, дешевыхъ примѣщень.

ОПЛАТА ЗА ВСТУПЪ на выставу вôдъ 1 (13) червня 30 коп., въ свята и недѣлѣ 20 коп., въ понедѣлки 1 руб. Хто купить наразъ 10 білетôвъ дôстає опусту — 10%, 20 білетôвъ — 20%, 30 білетôвъ — 30%.

ЦѢНА ЗА ЕРЕѢЗДЪ на зелѣзницяхъ, сильно знижена зъ днемъ 1 грудня 1895, ще бôльше удешевлена для звиджуючихъ выставу и доведена до половины звычайнои цѣны білету, а крôмъ того заведенѣ т. зв. окружнѣ зелѣзничѣ білеты.

ОКРУЖНЫЙ БІЛЄТЪ: а) **Радзивилôвъ** — Кіѣвъ — Курскъ — Москва — Нижній-Новгородъ и зъ поворотомъ: Москва — Петербургъ — Варшава — Границя (білеты важнѣ для всѣхъ поѣздôвъ) коштує I кл. 54 руб., II кл. 32 руб. 40 коп. III кл. 21 руб. 60 коп. (Маршрута Н-ръ 149 гол. катальоґъ).

б) **Радзивилôвъ** — Кіѣвъ — Курскъ — Москва — Нижній-Новгородъ **и зъ поворотомъ** зъ Нижнього на пароходѣ по Волзѣ черезъ Саратôвъ — Тамбовъ — Козлôвъ — Воронѣжь — Ростôвъ — Владикавказъ по войсково-грузиньскôй дорозѣ (Тифлісъ-Батумъ, пароходъ) Одеса и Волочискъ коштує въ I кл. 57 руб, въ II кл. 34 руб. 20 коп., въ III кл. 22 руб. 80 коп. (Маршрута Н-ръ 155 гол. катальоґъ).

в) **Волочискъ** — Кіѣвъ — Курскъ — Москва — Нижній Новгородъ **и зъ поворотомъ** Москва — Петербургъ — Варшава — Границя коштує въ I кл. 53 руб. 50 коп., въ II кл. 32 руб. 10 коп., въ III кл. 21 рб. 40 коп. (Маршрута Н-ръ 157 гол. катальоґъ).

г) **Границя** — Варшава — Петербургъ — Москва — Нижній Новгородъ **и зъ поворотомъ** Москва — Курскъ — Кіѣвъ — Одеса коштує въ I кл. 55 руб. 50 коп., въ II кл. 33 руб. 30 коп., въ III кл. 22 руб. 20 коп. (Маршрута Н-ръ 101 гол. катальоґъ).

д) **Границя** — Варшава — Петербургъ — Москва — Нижній-Новгородъ **и зъ поворотомъ** пароходомъ до Баку (Каспійске море) — Батумъ (Чорне море) — пароходъ Одеса — Волочискъ коштує въ 1 кл. 49 руб. 50 коп., въ II кл. 29 руб. 70 коп., въ III кл. 19 руб. 80 коп. (Маршрута Н-ръ 107 гол. катальоґъ.) 167 2—3

Повысшѣ маршруты наведенѣ тôлько для примѣру а всѣхъ маршрутъ уложено **сто девятьдесять шѣсть**, але що описъ ихъ занявъ бы надто много мѣсця, то желаючѣ звидѣти Нижногородску выставу зволять звернути ся за бôльше повными информаціями до редакціи „Дѣла", де находить ся подрôбный выставовый катальоґъ.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1 мая 1896 року після годинника середно-европейского.

Поїзди відходять зі Львова: поспішні			особові				до / з	Поїзди приходять до Львова: поспішні			особові			
							Берліна	5·10	1·30	—	8·55	6·55	9·30	—
8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—	Кракова (Вроцлава і Відня)	5·10	1·30	8·45	8·55	6·55	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	6·45	—	Варшави	5·10	—	—	8·55	—	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	*6·45	—	Мушини-Криниці через Тарнів*) (тілько від 25 червня до 15 вересня)†) (тілько від 1 червня до 30 вересня)							
—	—	11·00	—	—	—	—		*5·10	—	—	†8·55	6·55	—	—
—	—	—	—	—	6·45	—	Мушини-Криниці через Ряшів	5·10	—	—	—	—	—	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Мушини-Криниці ч Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	11·00	—	9·5	—	—	Хабівки через Тарнів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	—	—	9·5	6·45	—	Хабівки через Ряшів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
8·40	—	11·00	4·40	—	—	—	Хабівки через Перемишль	—	1·30	—	8·55	—	—	—
—	2·50	—	4·40	—	—	—	Мшани долїшної через Тарнів							
—	—	—	4·40	9·55	6·45	—	Розвадова і Надбереза через Дембицю	—	—	—	—	6·55	—	—
							Рави рускої через Ярослав	—	1·30	8·45	—	—	9·30	—
—	—	—	4·40	—	6·45	—	Кросна, Івонича, Риманова, Сянока через Перемишль	—	1·30	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	—	5·22	—	7·22	—	Мезе-Лаборча і Пешту через Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	—	—	9·35	—	—	Лавочного, Пешту, Міскольча Мункача	—	—	—	12·10	8·00	—	—
							Гребенова (тілько від 10 липня до 31 серпня включно)	—	—	—	—	1·51	—	—
—	—	—	5·22	9·35	*3·05	7.22	Сколього і Стрия*) (зі Сколього тілько від 1 мая до 30 вересня включно)							
—	—	—	—	9·35	7·22	—								
—	—	—	5·22	—	—	—								
							Станіславова через Стрий	—	—	—	12·10	8·00	1·51	*10·10
							Хирова через Стрий	—	—	—	12·10	8·00	1·51	—
6·10	—	—	—	—	—	—	Сучави, Гусятина, Кересмезе, Слободи рунґ., Бергомету, Чудина, Радовець, Кимполюнґа, Букарешту і Ясе	—	—	—	—	8·00	1·51	10·10
								—	—	9·50	—	—	—	—
—	—	—	—	10·25	—	—	Сучави, Чорткова, Кересмезе, Калуша, Сопова, Букарешту і Ясе							
—	—	—	—	2·45	—	—	Сучави, Радовець. Бергомету і Чудина (кождого понедїлка), Печенїжина	—	—	—	—	2·01	—	—
								—	—	—	—	—	6·13	—
—	—	—	—	—	—	10·15	Сучави, Гусятина, Калуша, Новоселиці, Чудина (що понедїлка), Радовець, Кімполюнґа, Ясс, і Букарешту							
—	—	—	—	9·15	7·05	—								
—	—	—	—	9·15	—	—								
6·14	2·25	—	—	9·48	—	11·12	Сокаля і Ярослава через Раву руску	—	—	—	—	7·28	—	—
							Белзця	—	—	—	8·15	5·45	—	—
6·00	2·11	—	—	9·30	—	10.45	Підволочиск і Бродів (на двірець Львів-Підзамче)	—	—	—	—	5·45	—	—
—	—	—	—	1·32	—	—	Підволочиск і Бродів (на головний двірець)	—	2·18	9·55	7·42	4·45	—	—
—	—	—	—	1·20	—	—	Брухович (тілько від 1 мая до 25 червня і від 15 серпня до 6 вересня включно)	—	2·34	10·05	8·05	5·10	—	—
—	—	—	—	3·20	—	—	Брухович (тілько від 26 червня до 14 серпня включно)	—	—	—	—	—	8·03	—
—	—	—	9·45	3·00	8·55	—	Янова*) (через цілий рік), †) (тілько від 16 червня до 31 серпня включно)	—	—	—	—	—	8·25	—
—	—	—	*9·45	†1·05	§3·00	*6·25	Янова (тілько від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цвітня включно)	—	—	—	*7·50	—	†5·28	†8·54
—	—	—	1·32	—	—	—	Зимной Води від 1 мая до 6 вересня в недїлї і сьвята	—	—	—	—	1·10	7·48	—
								—	—	—	—	—	—	

Увага. Години печатані грубими черенками означають пору нічну від 6 год. вечером до год. 5-ой 59 мін. рано. В бюрі інформаційнім ц. к. зелїзниць державних у Львові ул. Третого мая ч. 3 готель Імперіяль продажь білетів стрефових, округжних і довільно зіставлюваних зшитов до їзди, як також тарифи і розкладів їзди в виді кишеневім. Информації в справах тарифових і перевозових. Часъ середно-европейский ріжнить ся від часу *львівского* о 36 мінут. Година 12 часу середно европейского = 12 годині 36 мінут після годинника львівского. 6

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець Иванъ Белей. Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичь. Папѣръ въ фабр. Черляньскои. З друкарні Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 170. Львôвъ, Второкъ 30 липня (11 серпня) 1896. Рôчникъ XVII.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходать вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року	3 зр.
на чверть року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовои або еи мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесеня приватнѣ числять ся по 15 кр. вôдъ стишко.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Урядова Wiener Ztg. оголосила сими днями санкцію цѣсарску законôвъ, ухваленыхъ долѣшно австрійскимъ соймомъ на послѣднôй сесіи. Законы тѣ постановляють змѣну уставу краевого и соймовои ординаціи выборчои. И такъ долѣшна Австрія є першою краевою, що буде въ сѣльскихъ округахъ вы бирати послôвъ такъ до сойму якъ и до рады державнои безпосереднымъ голосованємъ. Ма буть не довго прийде ждати, що за тымъ при кладомъ пôдуть и иншѣ соймы, — очевидно, тôлько не галицкій.

Выборы до долѣшно-австрійского сойму назначенѣ на 24 и 28 вересня та 2 жовтня.

——

О проґрамѣ подорожи царя мало що вѣдомо на певно; навѣть въ кругахъ дипльоматичныхъ не знають, куды царь поѣде и коли. Тому появляють ся що дня новѣ, часто суперечнѣ вѣсти. Одно тôлько певне, що царска пара передовсѣмъ загостить до Вѣдня. Первѣстна проґрама була мабуть иньша; опôсля ея змѣнено. Теперь здає ся, що по дорозѣ до Вѣдня задержить ся царь лише въ Кієвѣ. Доносять також, що на дни 5, 6 и 7 вересня за повѣджено гостину царства въ Вроцлавѣ, де въ тôмъ часѣ пробувати буде двôръ нѣмецкій зъ причины великихъ маневрôвъ. Потверджує ся також вѣсть, що около половины вересня буде царь въ Парижи. Вôдтамъ має поѣхати до Лондону, коли можна дати вѣру поголоскамъ. Въ першихъ днях жовтня має загостити до Дармштадту. О тôмъ, щобы зъ поворотомъ задержавъ ся въ Варшавѣ або въ якôмъ иншôмъ мѣсци привисляньского краю, мабуть нема бесѣды.

Neue fr. Presse подає телеґраму зô Львова про вѣсть зъ Нижного Новгороду, що дня 9 с. м. мавъ ся тамъ вôдбути славяньскій бенкетъ пôдъ проводомъ ґенерала Баранова и при участи депутаціи галицкихъ Русинôвъ (Хто-жь высылавъ тую депутацію? *Прим. Ред.*) Галицкихъ гостій принимано доси въ Новгородѣ досыть холодно.

——

Вѣче сербскихъ радикалôвъ, що вôдбуло ся, якъ мы вчера доносили, въ недѣлю въ Бѣлградѣ, приняло резолюцію, заявляючу, що по замаху державнôмъ въ р. 1894 правительство загнало край въ заколотъ и утворило провалъ мѣжь королемъ а народомъ, а через те стратила Сербія на повазѣ. Въ тôмъ переконаню заявляє вѣче радикального сторонництва, заступаючого значну бôльшôсть сербского народу, отсе: 1) Конституційне, парляментарне правительство бôльшости є єдино безпечною основою державного житя; длятого добро Сербіи вымагає скорого полагодженя справы конституціи. 2) Край треба двигнути економічно, бо тôлько въ такôмъ разѣ можна довести фінансы до ладу, коли державнѣ выдатки буде покрывати ся зъ самыхъ тôлько доходôвъ и пôддасть ся ихъ пôдъ строгій надзôръ народного заступництва. 3) Політичне завзяте дасть ся влагодити лише ушанованємъ правъ громадяньскихъ. 4) Держава може розвивати ся гарно лише въ разѣ приверненя конституційного, парляментарного правительства. Однако конечна при тôмъ рѣчь, щобы король и народъ стрѣли ся на спôльнôмъ ґрунтѣ конституційно-демократичного правительства, котра є також выразомъ историчного розвитку сербскои державы.

——

Зъ Риму доносять, що ґен. Бальдісеру телеґрафічно завôзвано до Риму, де вôнъ нараджувавъ ся зъ міністромъ вôйны. Опозиційный дневникъ Roma довѣдує ся зъ Африки, що Менелікъ ладить ся до нового походу на осѣнь. Правительство довѣдало ся о тôмъ черезъ майора Нерацінього и длятого вôзвало Бальдісеру до Риму. Бальдісера має зъ початкомъ вересня вернути до Массавы. До Баратієрого мавъ міністеръ вôйны выслати окремого урядника зъ припорученємъ, щобы его наклонити до димісіи и до зложеня мандату посольского. — Osservatore cattolico доносить, що посольство о. Макарія ледво чи поведе ся. Множество дорогихъ рѣчій, що посольство везло для Абесинцѣвъ, пропало въ дорозѣ, якъ: золотый хрестъ зъ діямантами, призначеный въ дарѣ для Менеліка; такъ само дарунки для королевои в скриня зъ золотыми годинниками, призначена для абесиньскихъ достойникôвъ. Треба великои енерґіи, щобы посольство не розбило ся зовсѣмъ.

——

Вже и офіцеры грецкѣ вôдправляють ся на Крету. Дня 10 с. м. вôдплыло зъ Атенъ кôлькохъ офіцерôвъ и кôльканацять пôдофіцерôвъ. Корабель грецкій, що мавъ приказъ пильнувати берегôвъ Аттики и задержати кожде судно, котре бы везло на Крету добровольцѣвъ або амуніцію, не встигъ спинити судна, на котрôмъ ѣхали тѣ офіцеры. Кôлькохъ иншихъ офіцерôвъ, пôдозрѣныхъ о такій самый замѣръ, замкнено въ арештѣ. Король грецкій мавъ дуже згрызти ся, коли довѣдавъ ся о тôй подѣѣ.

Лондоньскій дневникъ Standard поясняє становиско Англійцѣвъ супроти справы кретеньскои. Пôсля загального погляду Англійцѣвъ пôдданѣ султана цѣлкомъ є оправданѣ, коли ворохоблять ся противъ его панованя; а нѣякій народъ, що самъ себе поважає, не смѣє прикладати рукъ, щобы тыхъ ворохобникôвъ придавити. Тымъ то и англійске правительство держить ся осторонь та тôлько придивляє ся. Чимъ скорѣйше части отоманьскои державы, що лежать по-за турецкимъ контінентомъ, мирнымъ способомъ вôдлучать ся вôдъ султаньскои державы, тымъ лѣпше; а вже рѣшучимъ було бы зыскомъ для цивілізаціи, коли бы кретеньскѣ Христіяне при помочи грецкихъ добровольцѣвъ выбили ся на волю. Може найлѣпшимъ лѣкомъ на особлившу хоробу „хорого чоловѣка“ було бы кôлька ампутацій.

Якъ мы вчера доносили, мала Анґлія рѣшучо вôдказати ся вôдъ участи въ бльокадѣ Креты. Italia знову довѣдує ся, що Порта задумує сама бльокувати Крету, коли бы державы не згодили ся на бльокаду.

Въ Македоніи також не устають розрухи, а екуменьскій патріярхъ цареградскій на бажанє Порты вôзвавъ телеґрафічно всѣхъ македоньскихъ епископôвъ, щобы остерѣгали людность передъ участію въ ворохобнѣ грецкихъ ватагъ та упоминали до вѣрности султанови.

Вôрменьскій патріярхъ Исмірліянъ бачивъ ся спонуканымъ внести свою димісію На его тымчасового заступника выбрано епископа зъ Брусы Бартоґемія. Исмірліянъ, якъ пишуть, переконавъ ся, що при поведеню державъ супроти Вôрменъ и при неприхильности Порты до его особы вôнъ нѣякъ не въ силѣ поправити сумне положенє свого народу, яке выйшло изъ тогорôчныхъ подѣй. Найновѣйшѣ вѣсти доносять, що Порта хоче Исмірліяна поставити въ станъ обжалованя. Мѣжь Вôрменами запанувало велике розъяренє; богато о собѣ увязнено.

Сѣльска лихва и хлопскій кредитъ въ Галичинѣ.

[Статья надôслана.]

I.

Пôдъ тымъ заголовкомъ помѣстивъ д-ръ Леопольдъ Каро кôлька статей въ Dziennik у polsk-ôмъ. Позаякъ они въ тôмъ именно дневнику появили ся и порушують жизнену справу нашихъ мужикôвъ, хочемо зъ нею читателѣвъ „Дѣла“ ближше позвакомити.

Д-ръ Каро говорить впередъ про погубнѣ наслѣдки лихвы, недостаточну оборону теперѣшного права въ тôй мѣрѣ, а дальше про средства запобѣгаючѣ лихвѣ. Въ слѣдъ за тымъ подѣломъ пôйдемо и мы зô змѣстомъ и деякими примѣтками.

„Хто приглянувъ ся до житя мужика зъ-близька, — каже авторъ, — хто пôзнавъ его потребы и вôдносины не зъ книжокъ або зъ тенденційно прикрашеныхъ справоздань, але зъ безпосередныхъ постережень, той добре знає, що мимо всесторонныхъ змагань полѣпшити долю мужикôвъ, лихва становить важну перепону въ успѣшнôмъ розвитку хлопскои господарки, руйнує селянина и несе его въ обôймы еміґраційнои горячки. Суть люде, котрѣ заперечують истнованє лихвы въ тыхъ застрашаючихъ границяхъ, якѣ она доси обôймила, однакъ смѣло можна сказати, що коли суспôльнôсть и законодавства не прийдуть зъ пôдмогою мужикови, вôнъ стане ся невôльникомъ своихъ вѣрителѣвъ и панщина, що єму зъ того боку грозить, буде поганѣйшою, якъ тамта давна.“

По тôмъ вступѣ наступає описъ лихвы въ рôзныхъ еи формахъ. Найчастѣйше дає довжникъ вѣрителеви въ заставъ грунтъ або взагалѣ ґаздôвство до выключного его ужитку ажь до часу заспокоєня довгу; або нѣбы продає грунтъ, а по сплатѣ нѣбы вôдкуповує зô значною втратою для себе; продає збôжє „на пни“ — и т. и. Чоботы, кожухъ, худоба вандрують на передновинку зъ оказіи хрестинъ, весѣль и т. д. въ лихварску нору. Сѣ всѣ малюнки ажь надто намъ знанѣ, щобы мы потребували описувати ихъ основно, якъ се робить д-ръ Каро.

Но хто-жь то той вѣритель? Вôдъ довшого часу глядаємо въ статьѣ имени его и ось авторъ намъ его вôдкрыває: „На цѣлôй просторони польскои землѣ [тутъ якась незгода зъ ґеоґрафією, бо и всхôдна Галичина вчислена до ziem polskich!] знайде ся въ кождôмъ селѣ жидъ-філянтропъ, що принимає въ заставъ движимости.“ Ну, мы свобôднѣйше вôддыхнули, бо дотеперь все знаходили ся въ Dziennik у великопанськѣ сентенціи, що найбôльша лихва для хлопа — то его leniwstwo та niedbalstwo... Отже жидъ-філянтропъ приймає движимости въ заставъ на довгъ пропорціонально дуже малый. А недвижимости? — спытаємо мы. Рѣчь знана, а признасть се певно и д-ръ Каро, що выключно жиды по селахъ и мѣсточкахъ управляють сю управілейовану лихву, позычаючи мужикамъ грошѣ на высокѣ вôдсотки и интабулюючи вѣрительнôсть на грунтѣ. Що значить така интабуляція? Се кождый скаже, що то переходъ хлопскои землѣ въ руки жидôвскѣ, бо хиба мало такихъ довжникôвъ могли платити раты въ означенôмъ речинци.

Мы назвали торговельнѣ интересы зъ грунтами лихвою управілейованою, бо — якъ справедливо запримѣчає д-ръ Каро, — законъ дає єй свою санкцію. Законъ зъ 28 мая 1881 дотыкає лишь интересôвъ выпливаючихъ зъ договору позички. Ясна рѣчь, що лиху належить якось зарадити, и тымъ займає ся дальше авторъ статьѣ. Мы однакъ позволимо собѣ высказати ще кôлька гадокъ про тую панщину, яка — по словамъ автора — грозить мужикови.

Чи справдѣ она — ся панщина доперва грозить мужикови? Чи жь не жиємо мы въ часахъ економічнои неволѣ хлопскои? чи-жь не прийшла тая — якъ каже д-ръ Каро — „поганѣйша“ вôдъ тамтои панщина заразъ по „дарованю“ першои? Чи-жь не казали собѣ „засцянковѣ“ заплатити за нея 90 міліонôвъ злр., а за те полишили мужика на ласку Божу и — жидôвску, не обзнакомленого зъ новымъ ладомъ, новымъ станомъ суспôльнымъ? Дуже дорого оплачена ся „вылизана миска сочевицѣ“! Безъ средствъ грошевыхъ и помочи моральнои — чи-жь не мусѣвъ мужикъ ити до жида за грôшми на розпочинъ господарки? Отже вже поперѣдъ, заки мужикъ пôзнавъ лихваря-жида, сѣвъ єму на каркъ иншій лихварь и до теперь єму тяжить. Тожь и за пôзно, панове, „запобѣгати“ лиху, коли оно вже истнує вôдъ давна. То, що мужикъ гне спину на власнôй „не своѣй“ земли або на паньскихъ ланахъ — нѣчо иншого, якъ таки панщина, зъ тою вôдмѣною, що нема мандатора и ремѣннои нагайки... Але за те єсть жива нагайка: екзекуторъ податковый и — охъ! вы его, панове, знаєте, — тифъ голодовый. Длячого такъ мало худобы у мужика и мабуть буде еи чимъ разъ менше? Вы знаєте, що єму нѣгде еи пасти, але „козакъ знає, а мовчить“. Заплата за сю — най буде... добровôльну роботу на чужôмъ поли, або доходъ зъ власного поля — хочь якъ они малѣ, а все-таки не йдуть на ужитокъ самого працюючого. Хто зъ насъ не знає тыхъ всякихъ „драчь“, почавши вôдъ таксъ вôйсковыхъ а скôнчивши на добре намъ також знаныхъ карахъ шкôльныхъ? По ихъ оплаченю звычайно въ осени не позôстає мужикови на білетъ театральный... Ба! се бы була иронія, якъ бы вôнъ по неутомимôй праци мôгъ ще повеселити ся, — єму-жь нѣчимъ жавити ся черезъ зиму, нѣчимъ затопити въ печи, въ нѣщо одягнутись, — и тогдѣ зачинає ся панщина, т. є. вôнъ дає въ наймы свою працю за 12—15 кр. денно. Но у парѣ зъ панщиною йде жидôвщина: якъ бѣда дуже доскулить, тогдѣ мужикъ иде до жида „запозичити ся“. Тымъ то мы й сказали, що панщина не перевела ся, но истнує, хочь у иншôй формѣ.

По тôмъ всѣмъ бачимо, що галицке мужицтво знає двохъ лихварѣвъ: шрубу податкову и жида. На жаль, тымъ першимъ д-ръ Каро не займаєсь, навѣть не згадує про него, хочь зъ другимъ лихваремъ забирає селянинъ знакомство по причинѣ истнованя першого. Не „запобѣгати“ лиху, але его можна помалу повалити, бо „на те оно й лихо, щобъ зъ нимъ битись“, — и мы умысне затримались довше надъ симъ уступомъ, щобы пôзнати, де лежить причина, що нашѣ люде мусять лѣзти въ лапы кровопійця-жида...

НОВИНКИ.

— **Въ справѣ розвязаня довѣрочного збору въ Вышатичахъ и арештованя посла Новаковского** одержуємо зъ Перемышля таке письмо: На вчера, 9 ого с. м., скликали були громадяне села Вышатичь въ перемыскôмъ повѣтѣ довѣрочну нараду и запросили свого посла Новаковского. Передъ самымъ починомъ наради явивъ ся комісарь перемыского староства Мірскій и заявивъ, що зборы розвязує „за-для епидеміи“. Посолъ Новаковскій, зачудуваный, замѣтивъ, що въ повѣтѣ перемыскôмъ нѣякои епидеміи нема. Тогдѣ комісарь Мірскій арештувавъ Новаковского и вôдставивъ до Перемышля до ц. к. староства. Староста радникъ Горецкій заразъ пустивъ посла Новаковского на волю. П. Новаковскій вôднѣсъ ся сейчасъ телеґрафічно до ц. к. намѣстництва и до ц. к. міністерства зъ жалобою на безправну заборону довѣрочнои наради и на насильство сповнене ц. к. комісаремъ Мірскимъ на его особѣ. Якій буде наслѣдокъ сеи жалобы — яку посолъ Новаковскій дôстане сатисфакцію, взглядно якъ власти зверхнѣ поступлять супроти комісаря чи концепіста Мірского за его учинокъ — побачимо. То рѣчь певна, що Галичина фактично вôдъ якогось часу остає въ станѣ вымкковôмъ...

— **Его Ем. кардиналъ Сембратович** выѣде дня 14 н. ст. серпня зъ Пôдлютого и прибуде до Львова 15 ого вечеромъ.

— **Вôдъ Кристинополя пишуть намъ:** По короткôй перервѣ взяли на ново патры Єзуиты въ свои руки зарядъ монастиря Василіяньского въ Кристинополи. Причиною того мають бути непорядки, якѣ вкрали ся въ парохію кристинопôльскôй за завѣдательства Василіянина о. Сильвестра Кизимы, котрый має переселити ся до Бразиліи. Добре бы було, щобы старшина при обсаджуваню завѣдательскихъ посадъ по парохіяхъ Василіяньскихъ звертала бôльшу увагу, кому таку посаду повѣрити, бо можна бути способнымъ монахомъ до хору, ревнымъ въ приписаныхъ молитвахъ та медитаціяхъ, а не бути способнымъ до завѣдуваня парохіи. Се ясне и зрозумѣле. — Х.

— **Товариство рускихъ робôтникôвъ „Родина“ у Вѣдни** — якъ намъ зъ-вôдтамъ пишуть — розпôчне небавомъ свою дѣяльнôсть. Намѣстництво долѣшнои Австріи приняло статутъ товариства рескриптомъ до ч. 70.091 зъ 31-ого липня 1896. до вѣдомости. [Першій статутъ за-для его недостачь вôдкинено, а повторный статутъ въ редакціи выготовленôй членами товариства „Сїч“, внесеный 20-ого липня до намѣстництва, принято до вѣдомости.] Першѣ загальнѣ зборы „Родины“ вôдбудуть ся въ недѣлю 16-ого н. ст. серпня о годинѣ 5 ôй пополудни въ ресторанѣ „Zur schwarzen Katze“ I. Bezirk, Zeidlitzgasse. Адреса основателѣвъ на руки Михайла Богайчука, XVIII. (Währing) Theresiengasse 32. II. Звычайнымъ членомъ може стати кожда особа рускои народности пробуваюча у Вѣдни. Вписове 25 кр., мѣсячна вкладка найменше 10 кр. Членомъ-основателемъ стає той, хто зложить разъ на все 50 коронъ (25 зр.) Члены спомагаючѣ платять рôчно 10 коронъ (5 зр.), вкôнци членôвъ почестныхъ именують загальнѣ зборы за заслуги для товариства або вôтчины.

— **Бурѣ.** Дня 7 с. м. около годины 6-ои вечеромъ перетягнула страшна буря надъ Червоногородомъ въ повѣтѣ залѣщицкôмъ, а хочь тревала лише шѣсть мінутъ, наробила великои шкоды въ поляхъ и лѣсахъ. Въ селѣ позрывала крышѣ зъ хатъ, понищила цѣлкомъ плянтаціи тютюну и збôже незвезене, кукурузу, ячмѣнь, овесъ, и т. д. Градъ величины курячого яйця покалѣчивъ людей и худобу, а од-

ного хлопця забивъ. Въ лѣсахъ вѣтеръ повырывавъ дерева съ корѣнемъ. Такъ само въ Хмелевѣй, Лятачи и Дорогичѣвцѣ повѣту залѣщицкого лютила ся страшна буря зъ градомъ величины волоского горѣха. Все, що находило ся на пни, якъ кукурузу, овесъ, ячмѣнь и т. д., знищене до тла. Полукѣпки буря рознесла, а градъ вымолотивъ; стерти въ поли буря порозвалювала. Селяне въ роспуцѣ, бо передновокъ зачне ся вже незадовго. И зъ Буковины доносять, що тамъ — въ Неполокѣвцяхъ, Вашкѣвцяхъ, Дубѣвцяхъ и Радѣвцяхъ лютила ся страшна буря зъ градомъ, громами и блискавицями. Градъ величины волоского орѣха и бѣльшій повыбивавъ по домахъ шибы и понищивъ засѣвы осѣнній. Садовину такъ збило, що нѣчого не лишило ся на деревѣ; цѣлкомъ знищило и бараболѣ, горохъ, коноплѣ, и т. д. Декуды верхи въ хатъ позносило, а въ Радѣвцяхъ згорѣвъ фѣльварокъ. Градъ ставъ аж другон днины въ полудне; длятого то и упала температура на цѣлѣмъ Покутю и на Буковинѣ.

— Въ институтѣ „Шкѣльнои Помочи“ въ Коломын знайде помѣщене ще кѣлькохъ ученикѣвъ рѣвнорядныхъ рускихъ клясъ гімназіи Коломыйскои. Докладный конкурсъ бувъ уже оголошеный. Оплата выносить: при вступѣ 1 зр. 20 кр. вписового, 2 зр. на инвентарь, а 15 зр. 50 кр. мѣсячно зъ горы. Зголошувати ся можна ще до 20-ого серпня с. р.

— **Недостача ремѣсникѣвъ**, особливо ковалѣвъ и шевцѣвъ, дае ся — якъ зъ вѣдтамъ нишуть — сильно вѣдчувати въ сѣльскѣй Верховинѣ. Въ селахъ Хащоване, Ялинковате, Волосянка, обѣ Рожанки и Славско, нема нѣ одного шевця. Зъ якою-небудь роботою треба ѣхати до Сколього або Стрыя, а се сполучене зъ бѣльшими коштами и клопотами. Коли-бъ н. пр. въ Славску, де в стація зелѣзнича и урядъ почтовый, осѣли порядній швець и коваль, то певно мали бы достаткомъ роботы для себе и для своихъ челядникѣвъ.

— Ґвалту! лѣсы и пасовиска! „Старый оклинъ зъ 1848-ого року: лѣсы и пасовиска — усе ще — пише Kurjer stryjski — покутуе середъ хлопѣвъ рускихъ“ [а середъ польскихъ нѣ?!], а се приписуе згадана русиноѣдна обскурна часопись „аґітаторамъ идентіфікуючимъ на кождѣмъ кроцѣ польскѣсть и всѣ кривды суспѣльній, кладучимъ разъ-у-разъ въ уши мельодію ненависти и роздвоєня“. Сю фразу поклавъ Kurjer stryjski немовь переднымъ словомъ до опису пригоды, яка мала лучити ся въ селѣ Жулинѣ. Въ тѣмъ селѣ есть, якъ каже Kurjer „кѣсть незгоды“ — пасовиско, котре властитель дѣбръ Братковець п. Нафталі Етінґеръ [представляючій „польскѣсть“] уважае за свое, бо, якъ каже, вѣдграничивъ собѣ его на пѣдставѣ ореченя ґеометра и комісаря староства п. Вельце вѣдъ грунтѣвъ жулиньскихъ; а зновъ хлопы зъ Жулина уважають то пасовиско за свое, тожь зѣбрало ся ихъ до сто людей и вдерли ся силою на пасовиско, выгнали его посесора, одного зъ надзорцѣвъ тяжко побили и плѣтъ граничный знищили. Позаякъ сцена тая на менший розмѣры повторила ся незадовго потѣмъ, длятого п. Етінґеръ внѣсъ просьбу до староства, щобы власть тая усмирила селянъ. На припоручене староства выбравъ ся на мѣсце выпадку для розслѣду справы вахмайстеръ жандармеріи Шебеста зъ двома жандармами. Коли ихъ уздѣли зъ далека хлопы жулиньскій, выйшли на привитане купою, стали въ поли въ поставѣ боевого крыла и повѣваючи галузками, якъ лѣсъ Бірнамъ зъ Шекспірѣвскои драмы, поступили въ передъ при гомонѣ пекольного крику. Рѣвночасно изъ церковнои дзвонницѣ понѣсъ ся голосъ дзвона на алярмъ, а зѣ всѣхъ сторонъ села зачали бѣгти хлопы, уоруженій въ колы, мотыки, цѣпы и т. д., бабы зновъ зъ серпами и мотыками, кричучи: „Мы маемо найбѣльше право!“ Деякій кричали: „Що? шандары прийшли фантувати нашу худобу!“ Вахмайстеръ бачучи, на що заносить ся, зачавъ толкувати, що не приходить нѣкого фантувати, тѣлько розслѣдити справу граничну. Запевненя тій, выголошеній въ можливо лагѣдній формѣ, не подѣлали; товпа зъ криномъ и грѣзьбою посувала ся напередъ. Доперва при помочи вѣйта удало ся товпу втихомирити и не прийшло до проливу крови. Епільоґомъ тыхъ сценъ було арештоване кѣльканацяти людей. — Се описъ пригоды въ Жулинѣ поданый въ Kurjer-ѣ stryjsk-ѣмъ. На сколько вѣнъ правдивый, не знаемо; але що тутъ дѣло йшло не о „польскѣсть“, але о пасовиско, то самъ Kurjer докладно представивъ. А пасовиско для худобы, а не для польскои політики...

— **Сѣмнацять лѣтъ у темници.** Въ Тарамѣ въ Італіи вѣдкрыто незвычайный злочинъ. Тамошный начальникъ поліціи одержавъ безименный листъ зъ вѣсткою про замкнене въ льоху сына заможного столяря, Франца Банчі. И дѣйстно поліція знайшла въ домѣ столяря на пѣддашу темну нору, въ котрѣй родичѣ вѣдъ сѣмнацять лѣтъ держали свого сына безъ одежи и свѣтла. Нещаслива жертва маe теперь 24 лѣтъ, выглядъ лиця идіотичный, волосе довге. Вѣнъ не мѣгъ говорити, лишь выбурмотѣвъ кѣлька слѣвъ. Длятого, що нора була дуже мала вѣнъ не мѣгъ стояти, а ходивъ лише рачки. Лѣкарѣ знайшли у него характеристичну анемію, выкликану бракомъ свѣтла, скривлене стовпа хребетного зъ причины довголѣтного корченя тѣла, атрофію та параліжь кѣнчинъ въ наслѣдокъ недостачѣ руху и загальнои вынужденѣлости. Безсердечныхъ родичѣвъ заразъ увязнено, а слѣдство може выяснить причину того злочину.

— **Вѣсѣмсотъ иголъ въ тѣлѣ.** Недавно зроблено въ Новѣмъ-Йорку дуже цѣкавый дослѣдъ при помочи лучѣвъ Рентґена. Въ тѣмъ мѣстѣ жие гарна 21-лѣтна дѣвчина Мальвіна Мордъ, котра терпить на невылѣчиму манію лыкати иглы або втыкати ихъ собѣ въ тѣло. Манія та, якъ говорять хірурґи и лѣкарѣ зъ заведень для божевѣльныхъ, е у всѣхъ краяхъ дуже розширена. Выпадокъ той, о котрѣмъ пишемо, о стѣлько цѣкавѣйшій, що недужа перебула вже сто операцій, въ котрыхъ лѣкарѣ добули зъ ея тѣла не менше якъ 800 иголъ. Дѣвчина перечить рѣшучо щобы коли полыкала иглы або встромляла собѣ въ тѣло, длятого треба догадувати ся, що она робить се въ станѣ непритомности. Иглы, якъ вѣдомо розходять ся по цѣлѣмъ тѣлѣ и выкликують страшній болѣ. Д-ръ Бурровъ зарядивъ при помочи лучѣвъ Рентґена фотоґрафічну знимку правого рамени дѣвчины. На одержанѣмъ образѣ було видно що-найменше 30 тонкихъ чорныхъ пасѣвъ, котрій вказували мѣсце, де були иглы. Д-ръ Бурровъ заразъ таки усунувъ 9 иголъ, однакъ дальше оперованє мусѣвъ понехати зъ причины великого уплыву крови. Молода пацієнтка остае все пѣдъ доглядомъ матери и трудно выяснити собѣ, зъ-вѣдки бере иглы, котрыми нищить свое здоровлє.

— **Штучне добуванє сепіи.** Важный артикулъ для малярства „сепія“ походить вѣдъ мякуна тон назвы. Сепія маe въ своѣмъ нутрѣ мѣшокъ, що выдае плынъ брунатный, котрый выкиненый нагло мутить воду и въ той спосѣбъ забезпечуе мякуна вѣдъ неприятеля. Сепія пробуваe въ водахъ хиньскихъ, але можe жити и въ европейскихъ. Позаякъ сепія малярска е продуктомъ дуже дорогимъ, длятого одинъ промысловый Анґличанинъ заложивъ пѣдъ Лондономъ годѣвлю сепіи и систематичне ихъ... доенє. Надъ самымъ берегомъ моря знаходить ся „ферма“ одинока въ своимъ родѣ. Є то великій басенъ сполученый рурами зъ моремъ. Вода въ басенѣ взносить ся и опадае пѣдчасъ приплыву и вѣдплыву моря, длятого сепіи въ басенѣ не вѣдчувають невыгѣдъ неволѣ. Басенъ е окруженый родомъ паравана. Въ мутнавѣй, замуленѣй водѣ басену рухае ся тысячь головонѣгъ зъ котрыхъ кожде тягне за собою великій, якъ бы калѣки туловъ. Кожда сепія коштуe предприемця 6 пенні а приносить доходу 20 шелінґівъ. Для поправленя расы предприемець спроваджуe сепіи зъ Хинъ; тій жиють въ вѣддѣльныхъ басенахъ и дають тушѣ найлѣпшого роду. Зновъ же мѣсцевій сепіи ловлять на полуднево-всходныхъ побережахъ Анґлії. На вируґи басену мусять панувати гробова тишина; то рѣчь найважнѣйша, бо перестрашеній сепіи заразъ выкидають зъ себе струѣ плыну, а тымъ чиномъ въ одній хвили змарнувало бы ся за кѣлька сотъ сепіи. Живленє сепій вѣдбуваe ся при помочи особного приряду, такожь для того, щобы не страшити сепій. Дотепно придуманый механізмъ спроваджуe до басену кѣньске масо; сепіи кидають ся на масо громадами, а кожда старае ся забрати якъ найбѣльшій кусокъ въ свои клѣщѣ, и зъ незвычайною скоростію утѣкають. Щоденно иде до басену масо въ двохъ або трехъ коней, не числячи здохлыхъ курей и псѣвъ. Щобы сепіи вѣдобрати тушѣ, треба ихъ „допти“. Доенє вѣдбуваe ся въ такій способѣ: Въ однѣмъ боцѣ басену находить ся десять малыхъ шлюзъ, зъ котрыхъ кожда веде до невеликого басену, вѣдповѣдаючого своими розмѣрами величости сепіи. Вѣдъ часу до часу сепіи входять въ шлюзы и тогдѣ за кождою замыкае ся затычка. Сепія, не могучи вернути, плыне дальше и входить до малого басену, зъ котрого вода въ тѣй хвили вѣдплывае, а сепія опинить ся несподѣвано на мѣлинѣ. Перестрашена выкидае зъ себе струю плыну [котрый вже не мутить воды, бо ея нема], плынъ позбстае въ басенѣ, а зъ-вѣдси особною рурою сплывае до дальшихъ посудинъ. Малый басенъ наповняе ся водою морскою, шлюза отвираeсь и „выдоена“ сепія вертае зновъ до великого басену. „Доенє“ кождои сепіи тревае блызько двѣ мінуты. Ся годѣвля сепій приносить предприемцеви до 800 фунтѣвъ штерлінґѣвъ аво блызько 10.000 зр. рѣчно.

— **Дрѣбній вѣсти.** Въ Кшешовицяхъ на Мазурахъ дня 3. с. м. въ часѣ ярмарку артілерія наѣхала на товпу людей, а одна жѣнна, дѣставшись пѣдъ колесо, згинула на мѣсци. — **Средство на рака,** — якъ пишуть зъ Парижа, — мавъ вынайти по довголѣтныхъ студіяхъ д-ръ Вінк. Камѣньскій и незадовго маe предложити его академіи лѣкарскѣй въ Парижи. — Цѣсарь дарувавъ громадѣ Живачѣвъ въ повѣтѣ городеньскѣмъ 100 зр. на докѣнчене будовы церкви — Четверте загальне вѣче австрійскихъ сторожей огневыхъ вѣдбуде ся въ днях 5, 6 и 7 вересня въ Целѣвци. — Стрейкъ роботниковъ будовляныхъ зачавъ ся дня 10 с. м. въ Ланьцутѣ; ходить о скорочене часу працѣ и о пѣдвышене платнѣ.

Посмертній — ✝ — оповѣстки.

О. Якѣвъ Ковальскій, парохъ въ Зубрци, деканата бучацкого, упокоивъ ся дня 8 н. ст. серпня по довшѣй недузѣ въ 64 роцѣ житя, а 38 роцѣ священьства. Повѣйный довшій часъ служивъ въ арміи капеляномъ войсковымъ. В. е. п.!

Господарство промыслъ и торговля.

— **Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ“** числило зъ кѣнцемъ липня 1896 членѣвъ 371 зъ декляроваными удѣлами 406 на суму 20.300 коронъ. — Позичокъ удѣлено 329 въ сумѣ 107.575·02 коронъ. — Вкладокъ до обороту повстае 156 на суму 85.563·79 коронъ. — Оборотъ насовый выносивъ 446.209·58 коронъ.

Приходъ до 31. липня 1896:

На фондъ резервовый . .	756·—	кор.
„ удѣлы	14.683·76	„
„ вкладки до обороту .	104.463·57	„
„ рахунокъ бѣжучій .	39.215·62	„
„ позички на скрипты-зворотъ	13.128·64	„
„ „ векслѣ „	2.596·82	„
„ побраній вѣдсотки . .	5.264·19	„
„ кошты адміністрациі .	462·63	„
Зъ щадницѣ почтовои . .	42.533·60	„
Разомъ	223.104·79	кор.

Розходъ до 31. липня 1896:

На фондъ резервовый . .	12·—	кор.
„ удѣлы	560·—	„
„ вкладки до обороту звернено	18.899·78	„
„ позички на скрипты .	95.195·02	„
„ „ „ векслѣ . .	12.380·—	„
„ кошты адміністрациі .	1.014·27	„
„ проценты	11.791·84	„
„ кошты заснованя . .	200·30	„
„ рахунокъ бѣжучій . .	43.633·26	„
До щадницѣ почтовои . .	43.245·72	„
Готѣвка	1.172·60	„
Разомъ	223.104·79	кор.

Зъ позичокъ припало до заплаченя до кѣнця липня 265 ратъ, зъ котрыхъ звернено 256 ратъ въ сумѣ 15.725 коронъ 46 сотикѣвъ, а залягае решта у 9 довжникѣвъ въ сумѣ 513 коронъ 34 сот., котрыхъ о заплату упѣмнено. — Пригадуючи, що Товариство наше приймае вкладки до обороту до опроцентованя на 5%, просимо о дальшѣ вкладки, особливо припоручаемо наше Товариство до льокованя фондѣвъ церковныхъ и капіталѣвъ братствъ церковныхъ звертаючи увагу на найлѣпшій ґарантіи при удѣлюваню позичокъ.

У Львовѣ дня 6. серпня 1896. Вѣдъ Дирекціи Товариства взаимного кредиту „Днѣстеръ“.

Телеґрамы „Дѣла“

Вѣдень 11 серпня. Вчера вѣдбуло ся тутъ кѣльканацять зборѣвъ роботничихъ, на котрыхъ протоставано противъ ухвалы рады мѣскои, що вызначила 25.000 зр. на пристроене мѣста зъ нагоды приѣзду царя. Кѣлька зборѣвъ розвязано въ причины острыхъ промовъ. — Polit. Correspdnz. доносить, що царь выбере ся за границю д. 24 с. м.

Царгородъ д. 11 серпня. Посолъ россійскій передавъ Портѣ остру ноту въ справѣ кретеньскій.

Конкурсъ.

Выдѣлъ „Рускои Бурсы“ въ Бережанахъ розписуе симъ конкурсъ на принятє учениковъ школъ середныхъ до „Бурсы“. Просьбу о принятє належить внести найдальше до 20-ого с. р. до Выдѣлу Рускои Бурсы въ Бережанахъ и заосмотрити ея въ слѣдуючѣ прилоґи: 1) послѣднє свѣдоцтво шкѣльне, 2) свѣдоцтво здоровля; 3) свѣдоцтво убожества, 4) въ поданю треба выразно заявити, за яку оплату бажають родичѣ принятя своихъ дѣтей до Бурсы.

Вѣдъ Выдѣлу Рускои Бурсы въ Бережанахъ, дня 3 н. ст. серпня 1896.

Конкурсъ.

Выдѣлъ бурсы им. св. Онуфрія въ Ярославѣ розписуе конкурсъ, въ цѣли принятя учениковъ до бурсы на рѣкъ шкѣльный 1896/7. Поданя заосмотренѣ въ потрѣбнѣ залучники вносити належить на руки Выдѣлу найдальше до дня 25 н. ст. серпня 1896. До поданя залучити: метрыку хрещеня; свѣдоцтво зъ послѣдного курсу, або ученики вступаючѣ до 1 клясы гім посвѣдчене зложеного вступного испыту; свѣдоцтво убожества выставлене урядомъ громадскимъ а потверджене урядомъ парохіальнымъ, и декларацію родичѣвъ взгляднo опѣкунѣвъ, скѣлько обовязують ся мѣсячно доплачувати.

Вѣдъ Выдѣлу Бурсы св. Онуфрія въ Ярославѣ.

К. Хотинецкій секретарь. *І. Хотинецкій* предсѣдатель.

НАДѢСЛАНЄ.

Змѣна льокалю.

Найдешевшій окладъ товарѣвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пѣдъ „Коперникомъ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкѣй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великѣмъ выборѣ окуляры, цинкеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєня електричныхъ дзвонкѣвъ. — Замовленя зъ провінціи вѣдворотно.

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львѣвъ площа Галицка ч. 1.

4785

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“

у Львовѣ ринокъ ч. 10

выдало новый накладъ друкѣвъ

I. Друки правничѣ:

1.	Позовъ въ справахъ дрѣбныхъ	лібра по	25 кр.
2.	Контрактъ купна и продажи вз.	I. ліб. по	40 „
3.	„ „ „ „	II. „ „	40 „
4.	„ „ „ „	III. „ „	40 „
5.	Повномочіе		40 „
6.	Поданя о екс- и интабуляцію, взборъ а) б) в) г) лібра по		40 „
7.	Написы до поданъ о интабуляцію л.	по	20 „

II. Друки для касъ позичковыхъ:

9.	Дневникъ касовый	лібра по	40 „
10.	Книга довжниковъ	„ „	40 „
11.	Книжочка для позичаючого 100 прим.		2·— „
12.	Скриптъ довжный	„ „	1·20 „
13.	Книжочка вкл. дкова (щадн.)	„ „	3·— „

III. Друки для крамниць:

13.	Книжка тов. рова	лібра по	40 „
14.	Книжка касова	„ „	40 „

IV. Друки для Читалень и Касъ позичковыхъ:

15.	Списъ членѣвъ	лібра по	40 „

Портретъ Тараса Шевченка.

Цѣна 50 кр.

Дѣстати можна въ тов. „Просвѣта“.

УЧИТЕЛЯ

до двохъ хлопцѣвъ зъ клясъ нормальныхъ глядить о. Петрицкій въ Колоколинѣ почта Букачѣвцѣ. 232 1—3

РУСИНКА

укѣнчивши 8 му клясу зъ вѣдзначенемъ — глядае лекціи на селѣ на часъ довшій. Зголошеня до п. М. Мартинець, учителькы въ Манастырчанахъ почта Солотвина. 233 1—3

Кухонки нафтовій недымлячій (пѣдъ ґарантіею) по зр. 1·80, 2·75, 3, 3·75 и выше. Машинки до робленя масла по зр. 4·50

поручае Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры).

АТЕЛІЄ

дентистично-технічне

для вставлюваня цѣлыхъ щокъ, поодинокихъ кусниковъ и всякихъ направокъ

Амалії Шеферовои

при ул. Вѣрменьскѣй ч. 3. [Дѣмъ Народный]. 219 3—0

Глядае ся

учительки до однои дѣвчины въ 5 тои клясы. Рефлектуючѣ звольлять зголосити ся у о. І. Маркевича, пароха въ Юнашковѣ, п. Бурштинъ. 227 3—3

Вже выйшла

перша велика народописна

КАРТА

украинньско-руского народу.

Зладжена

А-ромъ Григоріемъ Величкомъ

а выконана въ роботни Андрея Андрейчина літоґрафа у Львовѣ, коштомъ и заходомъ Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ.

Замовлятя можна въ Товариствѣ „Просвѣта“ у Львовѣ (ринокъ ч. 10, І. поверхъ).

Цѣна книгарска карты: 3·50 зр. а для членѣвъ Товариства „Просвѣта“ и для передплатниковъ „Зорѣ“: 2·50 зр. за примѣрникъ.

Замовляючій зволять долучити 50 кр. на кошты пересылки.

Карта выконана въ 19-ти краскахъ и напльплена на полотнѣ. 9—12

Христіяне! Надъ „Морскимъ Окомъ“ я вѣдкрывъ новій жерела, воды подостаткомъ, купель знаменита, до 10-тои год. вечеромъ при освѣтленю Уряджено лишь для Христіянъ. 230 3 10

Іосифъ Иваницкій.

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выборъ поезій для народу зъ житьеписью и портретомъ автора.

Накладомъ товариства „Просвѣта“.

Цѣна кождои части **25 кр.**

Оправленій примѣрники продаютъ ся по 35 кр.

Зоольоґія

на низші кляси шкіл середних.

Написав Іван Верхратский. Цѣна 1 зр. 30 кр. а. в.

Д-ра Осипа Ростафиньского

Ботаніка шкільна

на кляси низші.

На язык рускій переложив Іван Верхратский. Цѣна 70 кр. а. в.

Обѣ тотій книжки можь дѣстати въ книгарни Старопигійскѣй або у самого автора. Замовляючимъ у автора що-найменше пять примѣрниковъ Зоольоґіи або десять примѣрниковъ Ботаніки высылае ся жаданій книжки въ протязѣ двохъ инѣвъ. Порто оплачуе авторъ.

МОРШИНЪ коло Стрыя.

Заведенє водолѣчниче, купелѣ солянковій, боровиновій, сонячній и рѣчній. — Електризованє, масажь, недуги нервѣвъ, жолудка, кишокъ, горла, дышокъ, недуги жѣночій, ревматизмъ. Удержанє въ заведеню вѣдъ 15 зр., въ лѣченемъ вѣдъ 22 зр. тыжднево.

138 36-34 **Д-ръ Тышковскій.**

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець Иванъ Белей. Одвѣчальный редакторъ: Михайло Струсевичъ. Папѣръ въ фабр. Черлянькои. З друкарнѣ Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	3 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ однои стрôчки инсератовои або еи мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесеня приватнѣ числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

Въ справѣ арештованя посла Новаковского.

Самъ незвычайный фактъ арештованя посла Новаковского комісаремъ перемыского ц. к. староства Мірскимъ вже знаный нашимъ читателямъ. Докладный и автентичный описъ того факту — бо пôсля оповѣданя самого арештованого посла — мѣстить нинѣ Kurjer Lwowski и мы тутъ его подаемо:

„Члены читальнѣ громады Вышатичь, повѣту перемыского, скликали минулои недѣлѣ за порадою вôйта Глиньского довѣрочный зôбръ поименными запрошенями для нарады надъ справами громады и повѣту. Розумѣе ся, що Глиньскій заразъ въ недѣлю донѣсъ до староства о маючôмъ вôдбути ся зôбрѣ. Ледви запрошенѣ зôбрали ся, зъявивъ ся и комісарь перемыского староства п. Мірскій и розвязавъ зôбръ пôдъ покрывкою, що въ селѣ лютуе холерина; однакъ мѣсцевому парохови заявивъ, що трохи пôзнѣйше, якъ часть запрошеныхъ розôйде ся, позволить зôбръ вôдбути.

На той зôбръ бувъ запрошеный также посолъ Новаковскій зъ сусѣднихъ Торкôвъ, однакъ черезъ занятя въ дома всѣвъ прибути до Вышатичь ажь около 4-ои годины, коли люде або розôйшли ся домôвъ, або проходжувались по улици. Посолъ Новаковскій увôйшовъ до читальнѣ и тамъ заставъ мѣсцевого священика, ще чотирохъ членôвъ читальнѣ и комісаря Мірского. Ледви посолъ вступивъ до читальнѣ, приступивъ до него комісарь и запытавъ:

— Що-жь то, пане Новаковскій? чи мы будемо стрѣчати ся що недѣлѣ?

Треба-жь знати, що п. Мірскій попереднои недѣлѣ розвязавъ такій самый довѣрочный зôбръ селянъ въ Торкахъ и кôлька разъ уже грозивъ послови Новаковскому арештованемъ.

Посолъ Новаковскій на таке нагальне запытане комісаря вôдповѣвъ, що можуть стрѣчатись и частѣйше, нѣжь разъ въ тыждни. Тогдѣ комісарь заявивъ ему, що зôбръ розвязаный зъ причины холерины. Посолъ Новаковскій запытавъ ся, чи дѣйстно холерину ствердивъ лѣкарь повѣтовый? [того очевидно не було]. Однакъ комісарь у вôдповѣдь на се вôзвавъ посла, щобы сейчасъ выйшовъ зъ салѣ. П. Новаковскій замѣтивъ, що не бачить тутъ нѣякого зôбору, а увôйшовъ до читальнѣ, де прецѣнь вôльно ему бути. Тогдѣ комісарь повторивъ вôзване до посла, щобы выйшовъ изъ салѣ, а коли той не выходивъ и за третимъ вôзванемъ оставъ ся въ сали, поясняючи комісареви повну безпôдставнôсть такого жаданя, — комісарь покликавъ жандарма, велѣвъ арештувати посла и вôдставити его до староства до Перемышля. П. Новаковскій не опиравъ ся, нанявъ пôдводу и въ супроводѣ жандарма поѣхавъ до Перемышля. Рôвночасно поѣхавъ туда п. Мірскій фіякромъ.

Въ старосвѣ казали Новаковскому пôдъ опѣкою жандарма пôвъ годины ждати на корридорѣ. Опôсля вôзвавъ его комісарь Н. для списаня протоколу, але коли п. Новаковскій заявивъ, що въ старостві нѣякого протоколу складати не буде и просить вôдставити его безъ проволоки до суду, комісарь, по кôлькоразовыхъ цѣлогодинныхъ розважаняхъ зъ п. старостою, „тымчасово выпустивъ посла на вôльну стопу“.

Вôтцеви посла Новаковского, котрый незабаромъ потôмъ, враженый вѣстію о арештованю сына, прибувъ до староства заявивъ староста, що сынъ его бувъ арештованый „за непослухъ“, але его сейчасъ выпущено.“

Сей фактъ — розумѣе ся само собою — выкликавъ въ цѣлôмъ повѣтѣ середъ народу величезне враженѣ — очевидно на некористь дотычныхъ властій. До протизаконного розвязуваня зборôвъ ц. к. комісарами нарôдъ уже навыкъ и такій факты приймае якъ звычайну галицку язву, стараючись поборювати еи скликуванемъ що разъ новыхъ зборôвъ по каждôмъ незаконно розвязанôмъ, але щобы розвязане довѣрочного зôбору въ Вышатичахъ — зъ причины несконстатованои урядово лѣкаремъ повѣтовымъ „холерины“! — завершило ся арештованемъ посла, заступника селянъ повѣту перемыского въ соймѣ, — то вже новина, на яку нарôдъ не бувъ приготованый и котра, зовсѣмъ природно, мусѣла его глубоко дôймити и тяжко огôрчити. Нарôдъ, скликуючись на що-разъ новѣ зборы, чинить се чей-же въ надѣи, що неоправдана и шкôдна репресія галицкихъ властій правительственныхъ противъ зборôвъ народныхъ, застереженыхъ горожанамъ цѣлои державы [отже и Галичины, яко австрійского краю коронного] основными законами державными, прецѣнь зъ ходомъ часу щезне або бодай змякне, якъ того рѣшучо вымагае справедливôсть, політичный розумъ и всесторонный интересъ державы. А тымчасомъ фактъ арештованя посла Новаковского показуе довôдно, що въ Галичинѣ, особливо въ рускôй еи части, замѣсть ити до лѣпшого, иде що-разъ бôльше до гôршого, — репресія політичныхъ властій проти природного и законного руху селяньского въ Галичинѣ, объявляючого ся мѣжь иншимъ и тымъ, що селяньство починае ширше користати зъ запорученого ему конституцією права зборôвъ, — репресія тая не то не щезае, не то не мякне, але радше взмагае ся...

Чи було оправдане и політично вказане арештоване посла Новаковского, — чи комісарь мавъ рацію по розвязаню зборy выганяти посла Новаковского зъ читальнѣ, де кромѣ комісаря знаходило ся кôлькохъ иншихъ приватныхъ людей, — се лишаемо до осуду кождому безсторонному чоловѣкови. Але и при сѣй нагодѣ мы, бажаючи добра нашôй державѣ, не залишаемо звернути увагу мѣродатныхъ кругôвъ, що такъ поступати зъ народомъ — значить: грати ся зъ огнемъ... Нарôдъ, збираючись на зборы, знае, що за нимъ єсть конституційне право; такъ само мае вôнъ свѣдомôсть конституційного забезпеченя свободы личнои. Коли-жь функціонарѣ властій, що мають стояти на сторожи конституційныхъ правъ, самѣ будуть права тѣ обмежати або й просто касувати, и то зовсѣмъ безоглядно, безпардонно, — яке тогдѣ нарôдъ буде мати понятє о ладѣ правнôмъ въ державѣ, о значѣню и покликаню властій, о справедливости и т. п.? А прецѣнь — бодай намъ такъ здаеть ся — интересъ державный вымагае, щобы законы и права горожаньскѣ були шанованѣ и абы нарôдъ у властій и въ ихъ органахъ бачивъ охоронцѣвъ тыхъ законôвъ и правъ, а не зачаеного противника, о котрôмъ не знати, чи вôнъ леда хвиля не впаде на скликаный, конституцією дозволеный зôбръ и не розвяже его зъ якои-небудь придуманои причины, а въ додатку ще й заарештуе та жандармерією до староства вôдставить — народного посла?!

Вкôнци то мусимо сказати, що такѣ факты, якъ арештоване посла Новаковского, не то не застрашать и не ослаблять енергіи народу, а противно: ще бôльше пôдбудять его енергію до выкористуваня признаныхъ ему правъ конституційныхъ, бо-жь вôнъ — якъ сказано — уже свѣдомый того, що законы и право по его сторонѣ!...

Сѣльска лихва и хлопскій кредитъ въ Галичинѣ.

[Статья надôслана.]

II.

Якъ зъ тымъ лихомъ — лихваремъ — битись, вôдповѣдае д-ръ Каро зъ становиска правника.

„Право свѣтске — повѣдае вôнъ — тои загадки не розвязуе, але въ тôй мѣрѣ право каноні́чне, въ котрôмъ нѣколи не було того діссонансу мѣжь правомъ а етикою, знаменуючого право свѣтске, приходить зъ несподѣваною пôдмогою“, бо пôсля каноністôвъ оборотомъ правлять два правила: „пропорціональнôсть взаимныхъ выконань [Leistungen] и можнôсть выконаня“ — се-бъ то: 1) вартôсть выконаня однои стороны [довжника] не повинна перевысшати вартости выконаня другои стороны [вѣрителя] и 2) за певнѣ услуги не повинно ся жадати бôльше, якъ сторона обовязана дати *може*.

По правдѣ, не знаемо що то за незгода мѣжь правомъ свѣтскимъ а етикою; оно-жь такъ, якъ и церковне, выплывае зъ засадъ переконань етичныхъ. Але про се байдуже.

Першу бôльше идеальну засаду узнае д-ръ Каро за неможливу до переведеня, а другу хоче бачити въ правѣ пануючою. Подамо тутъ наведеный авторомъ примѣръ. Господарь, що позичивъ капіталъ пр. на меліорацію грунтовû, звернути его може *що-найвысше* въ такими вôдсотками, якѣ самъ одержить зъ тыхъ власне робôтъ меліорацийныхъ; зворотъ же капіталу наступити може доперва тогдѣ, коли меліорованый ґрунтъ самъ его зверне. Що бôльше надъ то, єсть сполучние вже зъ руиною довжника.

Дальше авторъ доходить до результату, що не лишь той єсть лихваремъ, хто вызичаючи капіталъ на высокѣ вôдсотки выставляе довжника на маеткову руину, но и той, хто въ торговли грунтомъ, н. пр. теперь въ часѣ горячки еміграційнои, при купнѣ зôбжа на пни,

Дякъ Грицъ.

Оповѣданє *Т. Ветлины.*

(*Конець.*)

Цѣлу нôчь я спавъ якъ забитый, а коли рано зô сну пробудивъ ся, заразъ менѣ прийшло до головы, що се послѣдный день менѣ дома попасати. Мама зô смутнымъ лицемъ дали менѣ дуже смачне снѣданє, но оно не йшло менѣ до губы. Сестры, мовь тѣ ластôвочки, щебетали до мене, припрошували ѣсти.

— Не жури ся, Грицю, якось оно буде... Ты будешь до насъ листы писати, а мы до тебе; и на свята до насъ приѣдешь, привезешь новѣ коляды...

Ся ихъ бесѣда мене добивала. Я не мôгъ всидѣти въ хатѣ, я выйшовъ на двôръ. На дворѣ смутно, глухо, анѣ вѣтрець не дыхае... Дерева въ садочку позвѣшували долѣ галузе, тихо стоять. Десь у грушѣ цвѣрѣнькае горобець, одиновій горобець, та якъ сумно! ажь за серце хапае... я передъ тымъ ще нѣколи не чувъ, щобъ горобець мôгъ такъ сумно цвѣрѣнькати... Я пôйшовъ до хлѣва, де стоявъ рôчнякъ-бычокъ, мôй любимецъ. Дивлю ся: въ яслахъ лежить зелене сѣно, а бычокъ не ѣсть, сумно звѣсивъ голову, о чôмсь думае, чимсь журить ся... „Знаю я, о чôмъ ты думаешь, любчику, Чепелику... Не буде вже кому тебе погладити, посоленого хлѣбця дати...“ Я почавъ его гладити та до нього промовляти: „быцю, быцю“, а вôнъ: „му-у-у“ зарычавъ, та такъ жалôбно, що менѣ ажь сльозы пустили ся зъ очей. Я довгенько поплакавъ коло бычка и тутъ у хлѣвѣ я набравъ новои силы, нового постановленя. Що! абы я такъ лишивъ мого бычка, мого Чепелика, що вже теперь тужить за мною, не хоче зеленого сѣна ѣсти? Нѣ за що въ свѣтѣ!... Но що тутъ робити, що почати? Я постановивъ утѣчи зъ батькôвского дому...

Не кажучи нѣкому слова, я взявъ шапку и выйшовъ на улицю.. Куды? — перейшла менѣ думка по головѣ — куды менѣ ити? Га! куды очи понесуть, всьо менѣ одно... Я выйшовъ за село. За селомъ тягнувъ ся лѣсъ. Я йшовъ дорогою просто до лѣса и невдовзѣ окружили мене вѣковѣчнѣ, грубезнѣ сосны, що сумно шумѣли менѣ надъ головою. Я йшовъ дорогою все на передъ. По сонци, що стояло менѣ десь надъ головою, можь було пôзнати, що вже полудень. Я втомивъ ся дорогою и протягнувъ ся вôдпочити край дороги пôдъ сосною. Я дививъ ся прямо въ гору. Крôзь галузе, що мовь дахъ висѣло надô мною, продирали ся девуды сонѣшнѣ промѣнѣ; крôзь галявку, яку творивъ лѣсъ надъ дорогою, видно було, якъ по небѣ пересувались бѣлѣ хмарки; десь неоддалѣкъ вôдъ мене дятель довбавъ деревину... Менѣ було любо, солодко. „Ось тутъ бы й жити въ лѣсѣ — подумавъ я собѣ, — та нѣчимъ не журити ся“... Я собѣ пригадавъ, що десь глубоко въ лѣсѣ живуть у будахъ ґонтолупы и балькарѣ; менѣ такъ и прийшла охота до нихъ дôбрати ся, зъ ними подружити ся... Оттакъ думаючи я й не счувъ ся, коли заснувъ.

Я спавъ досыть довго... Коли пробудивъ ся, було вже пôдъ вечѣръ. Сонця не було видно, тôлько гладкѣ пнѣ сосонъ купали ся въ косыхъ сонѣшнихъ промѣняхъ и якъ жаръ червонѣли. Коло мене щось затрѣщало и я по хвили побачивъ чоловѣка зъ довгими чорными вусами, зъ наѣжеными бровами, въ короткôмъ кабатѣ, въ соломянôмъ ширококрисôмъ капелюсѣ зъ сойчинымъ перомъ и зъ рушницею черезъ плече. Се бувъ пôдлѣсничій; я заразъ его пôзнавъ.

— Що ты тутъ робишь, хлопче? — запытавъ вôнъ мене остро.

Я мовчавъ.

— Чий ты?

Я сказавъ, чий я.

— Ага, то ты завтра маешь ѣхати до школы... Чого-жь ты бродишь по лѣсѣ?

— Я не поѣду до школы! — сказавъ я зъ притискомъ.

— Ага, вже знаю, щó ты робишь... Ты утѣкъ зъ дому, но я тебе запроваджу назадъ, чупасомъ... На передъ маааррршь! — закомендерувавъ пôдлѣсничій.

Я не мавъ охоты вертати до дому, но коли мь глянувъ на грôзне лице пôдлѣсничого та на рушницю, що выглядала ему зъ-за плечей, послухавъ-емь его слôвъ и пустивъ ся въ дорогу попередъ него.

— Ты дурвю одень! — говоривъ пôдлѣсничій до мене дорогою, — ты повиневъ свого батька въ руки и ноги цѣлувати, коли вôнъ тебе хоче зробити чоловѣкомъ... И я бувъ колись такій самый дуракъ, якъ ты, а за те мушу теперь якъ той песъ ганяти по жидôвскихъ лѣсахъ... Але щó тобѣ о тôмъ говорити, коли ты дуракъ... Не лети такъ скоро, а то може й менѣ колись подякуешь за прислугу, яку тобѣ нинѣ роблю...

Тато мама не могли надякувати ся пôдлѣсничому за те, що мене якъ блудне ягня привѣвъ до дому. Пôдлѣсничій, щó взагалѣ вôдзначавъ ся палкою вдачею, радивъ дати менѣ кôлька „вôдливаныхъ“, но тато не слухали его, тôлько махнули рукою.

— Е, — кажуть, — кобы но менѣ его зъ дому, то вôнъ тамъ вже набере ся розуму...

Но пôдлѣсничій не уступивъ зъ хаты, поки я на его розказъ не впавъ татови до нôгъ и не поцѣлувавъ въ обѣ руки тата и маму на знакъ перепрошеня.

— Памятай же! — говоривъ до мене пôдлѣсничій при вôдходѣ, вымахуючи рукою, — май розумъ и не будь дурнемъ, бо и я колись... ну, але що о тôмъ говорити!...

Я вже знавъ, щó вôнъ хотѣвъ сказати та не докôнчивъ бѣдный пôдлѣсничій.

Поява пôдлѣсничого справдѣ мала на мене якійсь вплывъ. Я переставъ бути упертымъ и цѣлкомъ пôддавъ ся батькôвскôй воли. Я зъѣвъ зô смакомъ вечерю и мимо того, що бôльшу часть дня спавъ у лѣсѣ пôдъ сосною, заснувъ на цѣлу нôчь твердымъ сномъ.

Раненько, коли я збудивъ ся, увидѣвъ-емь, що конѣ були вже запряженѣ и нетерпеливо копали землю копытами. Зôбранѣ до подорожи тато давали домовымъ рôзнѣ розпорядженя.

Я зъ поспѣхомъ умывъ лице зимною водою и въ одну мить бувъ вже зôбраный до дороги. На столѣ стояло для мене снѣданє, та я не мавъ найменшои до него охоты.

— Ну, якъ не хочешь ѣсти, то попоѣси въ дорозѣ, — сказали тато, — а теперь перехрести ся до образôвъ, попращай ся зъ матерію, зъ сестричками, та й зъ Богомъ въ дорогу, бо десь тамъ нашѣ вже мусять на насъ чекати.

Прощати ся зъ матерію и зъ сестрами — се було для мене въ тôй хвили найтруднѣйшою рѣчею. Я боявъ ся стратити рôвновагу, я уникавъ плачу; но се мусѣло наступити. Коли мама обняли мене и благословили на дорогу, я не мôгъ того выдержати, я вырвавъ ся вôдъ нихъ силомôць и выбѣгъ зъ хаты та припавъ обома раменами до ступы, що стояла въ сѣняхъ, и зайшовъ ся вôдъ плачу. Якось вôдорвали мене вôдъ тои ступы, котра трохи пôзнѣйше по иншôй причинѣ далась менѣ добре въ тямку, якось мене высадили на фѣру и мы рушили въ дорогу. Конѣ бѣгли скоро на передъ, а я бувъ мовь приголомшеный. Хаты, поле, лѣсъ — всьо мчало ся попри мои очи и мовь наполохане втѣкало кудысь геть въ неозначену даль... Въ думцѣ менѣ все була рôдна хата, мама, сестры, Чепеликъ.. зъ острахомъ вôдвертавъ я свои мысли вôдъ того, щó мене чекало въ будучности... На стації зелѣзнои дороги мы зôйшли ся всѣ разомъ. Незадовго приѣхавъ Михась Гринишинъ зô своимъ батькомъ и зъ священикомъ на однôй фѣрѣ. Потôмъ прийшла ѣзда зелѣзницею. Пригадую собѣ, що Михась бувъ дуже цѣкавый и все деръ ся до вôкна, но для мене всьо було байдуже, я чувъ велику втому та сонливôсть и спавъ мало-що не цѣлу дорогу.

У Львовѣ помѣстили насъ на кватирѣ у якоись сторожихи. Записали насъ до ґімназіи, покупили намъ книжки, и батьки поѣхали до

худобы и т. н. вымовляе собѣ выконаня, котрѣ очевидно переступають можнôсть выконаня другои стороны“.

Дуже гарна засада и мы зô становиска мужиковъ зовсѣмъ годимось на неи, але проголосѣть ен, пане докторе, Щепановскимъ, Абрагамовичамъ або и иншимъ фінансістамъ, то вамъ скажуть на ухо: „на село людей дурити“, а жидъ скаже просто, що она... неморальна. Такій законъ: „будь совѣстный и не вымагай за свои услуги вôдъ другого бôльше нѣжь, вôнъ дати може“ [„може“ часто = „хоче“], поставити бы собѣ могла одиниця кожда сама для себе. А вже-жь люде, що оперують грôшми, а найпаче жиды, ен не постановлять; они мають свое правило, именно: грôшь и умѣле обороте его ужите робить грôшь, — отже совѣсть на бôкъ! Але припустѣмъ, що въ Австріи, сѣй державѣ интересôвъ, не совѣсти, такій законъ можливый, то и вôнъ, п. докторе, лиху хиба въ малôй мѣрѣ може зарадити. Tolle causam! — усунь тую конечнôсть, що неволить мужика добровôльно заключати договôръ для себе шкôдливый, хиба, що рабіны схотять выдати для всѣхъ норъ лихварскихъ обѣжникъ до точнѣйшого перестерѣганя 7 ои заповѣди Божои...

Дальше наводить авторъ деякѣ данѣ про караня лихвы и каже: Въ лѣтахъ вôдъ 1882 до 1886 въ Галичинѣ, тôмъ клясичнôмъ краю лихвы, выпадало найменше 12 а найбôльше 47 засудôвъ за провину лихвы. Число, якъ кождый бачить, застрашаючо мале. Коли-бъ лише тôлько було у насъ лихварѣвъ! Дальше читаемо, що въ 72% выпадкôвъ при примѣненю права зменшеня кары наложено арештъ нижше одного мѣсяця, а въ 19% выпадкôвъ хôснували ся суды правомъ замѣны арешту на кару грошеву. Певно, що такъ низькѣ кары не вôдстрашать обманцѣвъ дальше управляти свôй ґешефтъ...

Причиною такъ малого числа засудôвъ и низького вымѣру кары за провины лихвы есть нашъ надто претенсіональный законъ, котрого хибы д-ръ Каре вôдкрывае. Именно, щобы доказати лихвареви провину, вымагае законъ доказати передъ судомъ, що довжникъ бувъ въ примусовôмъ положеню, поступавъ легкодушно, не посѣдавъ звычайного досвѣду або знаходивъ ся въ незвычайнôмъ зворушеню [Affekt]. Справедливо запримѣтивъ д-ръ Каро, що тѣ всѣ прикметы „становлять пересѣчный станъ нашого мужицтва“. Хто селянъ знае, той признасть, що они не въ силѣ оцѣнити правнѣ наслѣдки хочь бы найбôльше поединчого интересу, имъ бракъ помѣчуваня вже на передъ того лиха, яке имъ грозить, н. пр. зъ довгôвъ векслевыхъ. Рôвно жь выказуе авторъ ще хибы закона цивільного. Вôнъ [въ §. 934] постановляе: „Єсли въ договорахъ обосторонно обовязуючихъ одна сторона не дôстае навѣть половины того, що дала другôй, мае право жадати уневажненя умовы, однакъ [§. 935] те средство не мае примѣненя, если его хто зрѣкъ ся выразно.“ Наведемо тутъ знову примѣръ, котрый въ послѣднихъ часахъ выказували часописи, особливо рускѣ. „Купуемо машины рôльничѣ — каже д-ръ Каро, — меблѣ, образы, годинники, машины до шитя, все те на раты. Услужный аґентъ предкладае до пôдпису договôръ письменный, въ котрôмъ зрѣкаемо ся права обжалуваня его передъ судомъ. Посылають намъ предметъ, що не стоить и половины вартости, яку мы заплатити обѣцяли. Но дарма! договôръ пôдписаный, платити мусишь. Отже авторъ заключае, що треба въ дусѣ высше наведеного етичного-католицкого правила понятя о лихвѣ розширити и законъ змѣнити.

Вконци д-ръ Каро подае ще одинъ радикальный проектъ законодатный и повѣдае, що вôнъ не бувъ бы надто драконьскій, а для селянъ бувъ бы дуже хосенный — именно, щобы засудомъ судовымъ — яко додатковою карою за провину лихвы заборонено всякого рода лихварямъ мешкати на селѣ. Господи! хочь якъ мужикови теперь не до танцю, а все таки чуючи про такій законъ, „вівкнувъ бы“ зъ радости на все село... Але авторъ, коли не почувъ, то ще певно почуе интерпеляцію зô стороны „засцянковыхъ“: „A kto będzie po wsiach przeprowadzał nam wybory?!“ Сей проектъ, здаеть ся, останесь таки проектомъ, отже досыть жарту...

Коникъ п. Барвѣньского.

[Статья надôслана.]

Хто перечитувавъ политичнѣ статѣ „Правды“ вôдъ самого початку „реальнои“ политики п. Барвѣньского, того не мôгъ не вдарити въ очи завсѣгды той самъ тонъ, та сама арґументація, словомъ: войоване тымъ самымъ оружемъ, а то москвофілами. Москвофілы — се коникъ п. Барвѣньского и взагалѣ всѣхъ „реальныхъ“ политикôвъ. Елімінованемъ москвофілôвъ оправдують они свое поступоване, усе зло межи нами приписують москвофіламъ, и найбôльшій грѣхъ п. Романчука се той, що вôнъ разъ найшовъ ся въ одной сали разомъ зъ Марковомъ.

Нехай и якъ гарна буде ся спѣванка, то все оно — правду сказати — таки переспѣвана. Певно, що нѣхто зъ тямущихъ нинѣ народовцѣвъ [що-до поглядôвъ національныхъ] не буде рожевыми очками дивитись на москвофілôвъ. Кождый знае добре, о скôлько они спинили розвôй просвѣтно-культурный въ австрійской Руси, — однакъ нѣхто й не схоче нашои исторіи найновѣйшои въ той способъ коментувати, якъ се робить п. Барвѣньскій въ читанкахъ для ґімназіяльныхъ ученикôвъ...

Тактика п. Барвѣньского мала бы инше значѣне ще тому лѣтъ десять, пятнацять, коли то москвофілы сильну ще вагу мали, не кажучи вже про давнѣйшѣ часы, — про роки 70-тѣ або 60-тѣ. Але нинѣ такѣ безъ фактичнои стôйности філіпіки, доведенѣ до пересады, выходять троха... смѣшными. Становище нинѣшне москвофілôвъ е таке, що въ проґраму политичну першою и найважнѣйшою точкою брати елімінованѐ ихъ можуть лише такѣ политики якъ п. Барвѣньскій. „Галичанинъ“ може „съ пособіями“ выходити у Львовѣ ще лѣтъ пятьдесять, однакъ вôнъ переставъ уже нинѣ мати вплывъ на галицку суспôльнôсть, отже й на будучнôсть можемо бути о него спокôйнѣ. Москвофільска часопись доти може выходити, доки буде кôлькохъ лише завзятыхъ приклонникôвъ „обєдиненія“... А „Ставропиґія“ и „Народный Домъ“? Се, — на мою думку, — нинѣ майже приватнѣ институціи, а скорше чи пôзнѣйше они мусять высунути ся зъ пôдъ выключного вплыву москвофілôвъ..

Правда, годѣ заперечити, що правительство австрійске — бодай въ деякихъ часахъ — займало становище противне москвофіламъ, але оно се робило не зъ якоись идеальнои прихильности до украиньско-рускои народности, але силою обставинъ вовнѣшнои [Австрія а Россія] и внутрѣшнои [Поляки] политики.

Такъ рѣчь ясна, що коникъ п. Барвѣньского въ сути рѣчи дуже а дуже слабонькій. Москвофілôвъ нѣяка вже консолідація не выратуе вôдъ неминучои загибели, длятого то й хвилева акція поручь нихъ [мы ен не обороняемо; тутъ можна бути справедливо противникомъ такои акціи, але лишень для засады] зовсѣмъ непотрѣбнѣ будять ґвалты въ „новокурсной“ прасѣ. Отъ абы було о що зачепити, бо инакше... чѣпай ся чого хочешь, нема нѣякои основы! Оно й фактично теперь не мае основы, а лишь тѣнь еи, що виднѣе до часу... Цѣкава рѣчь, на яку ноту тогдѣ п. Барвѣньскій et consortes будуть грати? Нехай насъ тогдѣ переконують, чи ихъ политика не есть *утілітарна* зовсѣмъ въ тѣсною модіфікацію... Они, ще доки можуть, переносять свое поступоване въ минувшину, а ситуацію и политичну дѣяльнôсть одиниць зъ минувшины живцемъ переносять на нинѣшвій ґрунтъ. Отъ просто смѣшно!

А якъ они люблять, ѣздячи на своѣмъ конику, цитувати зъ Шевченка [розумѣючи его очевидно такъ, якъ высше сказано] про запроданцѣвъ, „сынôвъ юродивыхъ“, що власну матѣрь розпинають, и т. д. Ехъ! було-бъ и до кого иншого тѣ слова приложити! Єсть у насъ еще хтось, кому бы належали ся епітеты зъ Шевченка: „пôднôжки, рабы и смѣте“ — розумѣе ся зъ вôдповѣдною змѣною слôвъ „Москва“ и „Варшава“..

Н.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Pester Lloyd умѣстивъ сими днями двѣ дуже замѣтнѣ статѣ якогось высшого офіцира, въ котрыхъ авторъ обговорюе теперѣшный станъ оборонный Галичины на выпадокъ вôйны — очевидно зъ Россією — та указуе, якъ бы треба чимъ скорѣйше Галичину укрѣпити. Авторъ звертае увагу, що укрѣпленя въ Галичинѣ, хочь вôдъ р. 1887. коштують вже величезнѣ сумы, таки суть дуже недостаточнѣ, бо цѣла пôвнôчно-всхôдна Галичина ажь по Днѣстеръ та и Буковина не мають нѣякои запоры, такъ що на просторѣ 30.000 квадр. кільометрôвъ край стоить для неприятеля отворомъ. А якъ разъ на 5—35 кільом. вôдъ границѣ россійскои лежать дуже важнѣ стратеґічнѣ мѣсця, якъ Рава Руска, Броды, Тернопôль, Чортковъ и и., де и зелѣзницѣ сходять ся и нагромадженѣ е значнѣ припасы живности, якъ муки и збôжа въ Сокали, Камѣнцѣ Струмиловôй, Бродахъ, Тернополи. При теперѣшнôмъ станѣ рѣчи тѣ мѣсця годѣ було бы дуже удержати, та и тымъ спинило бы ся мобілізацію въ краю, що выйшло бы на корысть неприятеля. Длятого треба всѣ важнѣйшѣ мѣсця вôдъ пôвнôчно-всхôдной границѣ заздалегôдь укрѣпити сильными полевыми окопами. До першихъ зачисляють ся мѣсцевости: Любачѣвъ або Олешичѣ, Рава Руска, Сокаль або Великѣ Мосты, Камѣнка Струмилова або Холоѣвъ, Броды, Залôзцѣ, Тернопôль и Чортковъ. Але коли бы прийшло нашому войску уступати, то якъ далеко мусѣло бы оно завернути ся, щобы найти опору и спинити неприятеля въ дальшôмъ походѣ? Отже рѣки Сянъ и Днѣстеръ творять зъ перервою мѣжь Самборомъ а Перемышлемъ природну запору на просторѣ 370 кільом. довгôмъ вôдъ устя Сяну до Вислы ажь до Залѣщикъ. Указана перерва мае 40 кільом. довгости. Але тоту природну запору треба укрѣпити. До того потрѣбно 1) укрѣпити найважнѣйшѣ переправы черезъ рѣки причôлками и запорами при мостахъ та запорами бродôвъ; 2) забезпечити крила и перерву мѣжь Самборомъ а Перемышлемъ; 3) побудувати нову сѣть зелѣзницъ. Авторъ указуе вôдтакъ 17 мѣсць, котрѣ належало бы укрѣпити; за такѣ мѣсця уважае на Днѣстрѣ переправы коло Розвадова-Николаева, коло Жидачева-Залѣся, коло Журавна-Бакоцина, коло Сѣвки-Мартинова, коло Галича, Нижнева, Михальча и Залѣщикъ. Зъ указаныхъ 17 мѣсць треба бы 7 найважнѣйшихъ укрѣпити чимъ скорѣйше; до нихъ зачисляе авторъ: Ярославъ, Розвадôвъ-Николаѣвъ, Галичь, Нижнѣвъ, Михальче, Залѣщики, Чернôвцѣ. Осталѣ мѣсця можна бы укрѣпляти ажь въ разѣ грозячои вôйны.

—

На зборахъ сторонництва независимости въ Михайловѣ (Szt. Mihaly) на Угорщинѣ

дому, а мы лишили ся. Пригадую собѣ, якъ мои тато прощаючись зô мною, давали менѣ науку. „Памятай — кажуть, — Грицю, учи ся добре, пильнуй ся, щобъ я не мавъ за тебе встыду передъ людьми...“ Пригадую собѣ, якъ нинѣ, мого тата зъ пôднесенымъ до горы пальцемъ, зъ урочистымъ выразомъ лиця и зô сльозою въ оцѣ... Бѣдей тато! Що въ ихъ душѣ тогдѣ дѣяло ся? И надѣя, и гордôсть, и батьковска любовь...

Я бувъ цѣлый мѣсяць у Львовѣ, цѣлый мѣсяць ходивъ до ґімназіи. Та нѣчо менѣ въ тôмъ мѣстѣ не подобало ся, почавши вôдъ сторожихи, що мала заступити менѣ мѣсце матери. И ѣда менѣ зъ початку не смакувала, а коли я привыкъ до неи, то завсѣгды було для мене за мало. И я неразъ зъ плачемъ роздумувавъ: „Гей, гей, милый Боже! тамъ дома ѣдять пирôжки зъ самымъ сыромъ, ще и въ масло мачають, а я тутъ мушу голодувати...“ Наука менѣ такожь не лѣзла до головы. Якъ передъ тымъ мавъ емь охоту до книжки и всьо легко понимавъ, такъ противно теперь я не мôгъ нѣчого зрозумѣти, анѣ въ зубъ... Чи бувало читаю що, чи вчу ся латиньскѣ слова на память, чи сиджу въ школѣ, — все менѣ на думцѣ батько-мати, сестры, рôдне село, Чепеликъ... Професоры зъ початку лагôдно мене упоминали, потôмъ уже острѣйше, а вкôнци махнули рукою. Зъ тебе, кажуть, нѣчого доброго не буде!...

Я роздумувавъ неразъ нишкомъ, якъ бы то утѣчи до дому. Вкôнци одна обставина склонила мене до того.

Разъ сидимо мы въ клясѣ, професоръ пише на таблицѣ якѣсь рахунки, а я думаю про Чепелика, коли втôмъ чую: на улицѣ зарычало теля, точь-въ-точь такимъ голосомъ, якъ мôй Чепеликъ... Я, не надумуючись довго, выскочивъ зъ лавки та метнувъ ся до вôкна. Дивлюсь, а тамъ жиды везуть серединою улицѣ на возѣ телята. „Чепеликъ! — подумавъ я собѣ — Чепеликъ!...“ Я вылетѣвъ стрѣлою въ клясы на коридоръ, на сходы, на улицю, но тутъ за жидами и за телятами й слѣдъ застигъ... Въ глубокôмъ смутку я пôйшовъ на кватиру и вже бôльше не вертавъ до школы. Таки того самого дня я обрахувавъ всѣ свои грошѣ, якѣ я мавъ вôдъ тата и вôдъ мамы на мои особистѣ потребы а вôдъ сестеръ на коляды, та й дернувъ на зелѣзницю, допытуючись на кождôй улици, куды на дворець дорога.

На дворци здыбавъ емь якогось чоловѣка, що бувъ одягненый въ такій самый сѣракъ, якъ у насъ ходять, и ѣхавъ въ тôмъ самôмъ напрямѣ, що я, и вôддавъ емь ся ему въ опѣку. Вôнъ менѣ купивъ білетъ до моеи стаціи, ще й звернувъ кôлька крейцарѣвъ. Мы ѣхали въ ночи и я прибувъ на стацію досвѣта. Тутъ высѣли жиды, що ѣхали до близького мѣстечка, вôдъ котрого я вже знавъ дорогу до дому. Я имъ давъ всѣ грошѣ, якѣ менѣ ще остались въ кишени, присѣвъ до нихъ и на полудне бувъ дома.

Власне, коли я вступивъ до хаты, сидѣли всѣ коло стола и полуднали.

— Грыць, Грыць! — закликали сестры.

— Грыць! — закликали мама.

— Духъ святый! А то що? а ты за чимъ? — закликали здивованѣ тато.

Лише наймитъ сидѣвъ цѣлкомъ спокôйно коло мисеи и добродушно усмѣхавъ ся до мене.

— Я втѣкъ — кажу — до дому... Тамъ бѣда, голодъ... Я не буду ходити до школы, менѣ кучно за домомъ, за вами ..

Сестры стали мене розпытувати, щô я тамъ видѣвъ въ далекôмъ свѣтѣ, а мама спытали, чи не болить мене що ..

Тато цѣлкомъ спокôйно докôнчили полуденокъ, потôмъ выйшли на двôръ, а по хвилѣ прийшли до хаты зô здоровою березовою паровиною въ руцѣ.

— То ты такій!? — закликали они въ найбôльшôмъ унесеню, — то ты такъ менѣ дякуешь за мою працю, за мои труды, що я теперь не буду мôгъ на свѣтъ показати ся? Ходи сюды, за мною до сѣней!... Федьку, сюды!

Наймитъ скочивъ до мене и взявъ мене за руку.

— Лягай на ступу! — комендирують тато
— Тримай его, Федьку!

Федько вчепивъ ся мене пазурами за крижи.

— Ррразъ! — крикнули тато, а я закричавъ зъ болю що силы, — два, три, штири... десять!..

За кождымъ разомъ березина впивалась мовь гадина въ мое тѣло и выклювала страшенный бôль... Я зъ початку кричавъ, но потôмъ затиснувъ зубы и обоятно чекавъ кôнця... Не знаю, якъ довго бувъ-бымъ лежавъ на ступѣ, бо тато були дуже розгнѣвали ся, але мама й сестры выбѣгли до сѣней, обступили тата и стали по своему лебедѣти та вкôнци розборонили его.

— До коморы зъ нимъ, пôдъ ключь!.. нѣчого ѣсти не дати .. за кару... най знае, по чому локоть! — кричали тато. Но мама не допустили до того. Мене розôбрали и положили въ звычайну мою постѣль, де я невдовзѣ заснувъ.

На другій день вже цѣле село знало, що я втѣкъ зô школы, и люде нѣ про що бôльше не говорили, якъ тôлько про мене.

Тато якось мужно перенесли той встыдъ, а я собѣ нѣчо зъ того не робивъ. Въ кôлька день опôсля взяли мене до роботы и я працювавъ разомъ зъ наймитомъ: поганявъ волы въ плузѣ и самъ вчивъ ся ходити за плугомъ, молотивъ, вѣявъ, возивъ на поле гнôй и взагалѣ робивъ всю роботу и всьо легко понимавъ. Невдовзѣ ставъ я для тата правою рукою при господарствѣ и чувъ се зъ немалою гордостію, що я въ тôй невеличкôй машинѣ господарскôй е конче потрѣбною складовою частію...

Але я не тôлько зробивъ ся необходимо потрѣбный при господарствѣ, а особливо зъ тои поры, коли тато стали занепадати на здоровлю; я ще выробивъ собѣ зъ часомъ цѣлкомъ почестне мѣсце въ церквѣ. Спѣваючи що недѣлѣ зъ дякомъ въ крилосѣ и на хорахъ, я скоро понявъ не легку впрочôмъ дякôвску штуку. Присвоивъ собѣ гласы, вывчивъ ся Єрмолоя, Типика, и для небôщика старого дяка Тихона бувъ-емь правою рукою; а коли вôнъ въ глубокôй старости розставъ ся зъ симъ свѣтомъ, то я занявъ его мѣсце и до нинѣ спѣваю въ церквѣ на хвалу Божу... Ось и кôнець мого оповѣданя, добродѣю...

Но вы пытаете мене, чи не жаль менѣ за тымъ, що я не кôнчивъ школъ и не доборовъ ся якогось лекшого кусника хлѣба?... Га, що-жь менѣ на те вôдповѣсти? Вже менѣ, якъ то кажуть, либонь судило ся бути хлѣборобомъ и дякомъ. Но я нѣ за чимъ не жалую и я задоволеный своею долею. А знаете, добродѣю, длячого? [Я знавъ и мôгъ о не знать що заложити ся, що его бесѣда возьме теперь патріотичный напрямъ, и такъ справдѣ стало ся.] Знаете, длячого? По перше — що не всѣ тѣ нашѣ сурдутовѣ панове, що выйшли зъ народу и доборoли ся лекшого хлѣба, тримають зъ тымъ народомъ, не всѣ беруть живу участь въ житю, въ руху, у вôдродженю того народу, а многѣ навѣть явно цураються своеи матери... И коли я собѣ погадаю, що може-бъ и я при лекшôмъ хлѣбѣ ставъ такимъ бездушнымъ трупомъ, тогдѣ благословлю свôй чорный хлѣбъ и свôй хлопскій сѣракъ... А по друге — нашъ народный рухъ пôдъ теперѣшну пору, коли мы мусимо о найменшу дрôбницю бороти ся, есть въ моихъ очахъ подôбный до военнои кампаніи и, якъ въ такôй кампаніи потрѣбнѣ не лише капітаны и ґенералы, но такожь капралѣ, то я тѣшу ся, що-мь выробивъ собѣ становище капраля, якъ то мене прозвали на однôмъ вѣчу; а що добрый капраль може такожь положити великѣ заслуги и багато зробити въ нашихъ обставинахъ, то чей вы, добродѣю, самѣ того не заперечите...

Скôнчивши свое оповѣданѐ, вôнъ ставъ до мене вдоволено усмѣхати ся, а я взявъ его за жилаву руку и сильно ей потиснувъ.

здававъ д. 9. с. м. справу зъ своєи посольскои дѣяльности п. Оводі. На зборахъ промавлявъ також п. Угронъ. Мѣжь иншимъ сказавъ вонъ: „Мы зайшли вже такъ далеко, що зойшли на невольникобъ державы. Всюды на першомъ мѣсци стоять интересы Австріи; союзъ мытовый и торговельный уложено на користь Австріи; попирае ся интересы Вѣдня, щобы правительство утвердило ся въ ласцѣ у горы; выробы чужого промыслу спроваджуе ся до краю, а на нашѣ сыровцѣ нема торгу. Теперь же ще и квоту маемо подвысшити. Але до лютого мы будемо умѣли перешкодити сему. Кромъ того треба буде и надъ тымъ застановити ся, чи не змусити бы правительство до розвязаня палаты послобъ, щобы народъ могъ высказати ся про угоду. Коли бы я знавъ, що народъ не дасть себе збути кольома гульденами и доконае выборобъ по власнои воли, тогдѣ-бъ я довѣвъ палату послобъ до остатнои годины; тогдѣ-бъ и парлямент могъ выйти, що утворивъ бы вольну Угорщину.“ На конець сказавъ бесѣдникъ: „Называють насъ прихильниками реакціи, ультрамонтанами, прихильниками сторонництва людового. Коли бы були такими, то великѣ паны не потребували бы закладати окремого сторонництва людового. Я уважаю се за нещасте, коли сторонництва творять ся пбсля вѣроисповѣдання; а въ Угорщинѣ в злочиномъ, политичне сторонництво опирати на основѣ исповѣдноі, бо се мусить ще збольшити нещастя, выкликанѣ справою народностій.“ Сими словами зазначивъ п. Угронъ свое становиско супротивъ католицкого сторонництва людового.

——

Указъ царскій въ д. 23 липня с. р. розширюе **права сенату** вел. князѣвства **фінляндского**. Именувати и увольняти урядникобъ, давати дозволъ на выдатки грошевѣ, змѣняти регуляминъ рбзныхъ урядобъ, зносити мыта, закладати народнѣ школы, — те все буде вбдъ теперь належати только до власти фінляндского сенату. Тымъ будуть Фінляндцѣ въ дуже важныхъ справахъ зовсѣмъ вольнѣ вбдъ власти петербурского правительства. Особливо великои ваги е, що сенатъ достае право до цѣлкомъ независимого именованя и увольнюваня урядникобъ въ Фінляндіи. Черезъ те край позбуде ся урядникобъ, неприхильныхъ мѣсцевому населенію. Якъ-небудь Фінляндія въ загалѣ, а тымъ самымъ и сенатъ фінляндскій, котрый е найвысшою законодатною властію въ краю, мае конституційно запорученѣ свои права автономічнѣ, все-жъ таки царь Александеръ III. значно обмежилъ тѣ права; пбсля того у всякомъ разѣ замѣтна рѣчь, що царь Николай II. зновъ ихъ розширюе.

——

Президентъ французкои республики Форъ бувъ сими днями въ мѣстѣ Льорієнтѣ и зайшовъ до торговельнои палаты. Въ хвили, коли президентъ скончивъ свою вбдповѣдь на промову головы палаты, протиснувъ ся до него шевскій челядникъ Тревo, голова соціялістобъ въ Льорієнтѣ, та сказавъ громко: „Все дуже гарно, але роботу вязнѣвъ треба знести; я говорю въ имени робітникобъ.“ Зачали заразъ зацитькувати самозваного бесѣдника та выпыхати зъ салѣ. Коли-жъ наставъ спокій, сказавъ Форъ: „Може вонъ и мае слушность, только могъ бувъ спокойнѣйше за тымъ выступити.“ Опбсля, коли Форъ выходивъ зъ торговельнои палаты, Трево зновъ приступивъ до него, жалуючи ся на конкуренцію роботы вязнѣвъ, черезъ котру терплять робітники. Президентъ вбдповѣвъ на те: „Ся справа дуже мене обходить, и правительство займе ся нею Тѣлько вы выбрали на се не добру хвилю, горячка псуе неразъ найлѣпшу справу. Я не хочу, щобы мѣжь демократіею а президентомъ республики заходило хоць бы найменше непорозумѣне.“ Президентъ подавъ шевцеви руку, а сей сильно потрясъ нею. Зобранѣ вбддали при тбй сценѣ окликами честь Форови.

——

Майоръ Нераціні, що пробуває въ Еритреѣ, мавъ италійскому правительству переслати письмо швайцарского инжинѣра Ильїа, котрый зъ припорученя Италіѣ удавъ ся до Менеліка въ справѣ вызволу италійскихъ полоннибобъ. Отже Ильїъ доносить о условяхъ Менеліка; мають они бути таки, що правительство не може на ихъ основѣ вдавати ся навѣть зъ Менелікомъ въ переговоры. Зъ того мабуть пбшли вѣсти, що въ осени начне ся вбйна зъ Менелікомъ на нове.

Сими днями лучила ся на самомъ полудни Червоного Моря недалеко острова Періму така пригода. Голендерскій корабель, минувши Суецкій каналъ и цѣле Червоне Море стрѣвся въ кораблемъ италійскимъ. Сей, маючи очевидно якісь пбдозрѣня, задержавъ голендерске судно, хоць оно пустило ся на втѣкача. Показало ся, що судно се везло 90.000 карабінобъ, имовѣрно зъ голендерскои фабрики, и вбдповѣднѣ припасы амуніціи для Абесинцѣвъ. Італійцѣ забрали голендерске судно зъ собою до Масавы. Теперь пильно сторожать на Червонбмъ мори, бо пбдозрѣвають, що се не буде одинокій транспортъ оружія для Абесинцѣвъ.

——

Зъ **Креты** наспѣвають все новѣ вѣсти о розрухахъ. Въ однбмъ селѣ коло Кандіи мали Турки убити 32 христіянъ; одному священикови мали обрѣзати нбсъ и уха, а вбдтакъ живцемъ его спалили. Два села спалили до тла, пять церквей розграбили и богато забрали худобы. Въ иншомъ зновъ селѣ убили 30 христіянъ. Десь тамъ знову напали на монастирь та вырѣзали всѣхъ монахобъ. Таке доносять разъ по разъ, такъ що тяжко навѣть збирати те все до ладу.

Въ Атенахъ міністеръ вбйны покликавъ всѣхъ командантобъ залоги та припоручивъ имъ якъ найбольшу бачность, щобы жовнѣрѣ не втѣкали на Крету. Берегобъ Аттики строго пильнують.

НОВИНКИ.

— **Радше по нѣмецки, абы не по руски!** Выдѣлъ рады повѣтовои въ Яслѣ оголосивъ конкурсъ на посаду лѣкаря окружного въ Крампнѣ и поставивъ за услбве обовязуюче кандидатобъ знане нѣмецкои мовы. Крампна лежить въ горахъ, замешкана Русинами Лемками, котрѣ не знають говорити по нѣмецки. Але выдѣлъ повѣтовый игнорувавъ цѣле населене руске задля кількохъ жидкобъ, що управляють тартанами!

— **Міністеръ залѣзниць державныхъ** генералъ Гутенберґъ бувъ въ понедѣлокъ рано на инспекціи въ Підволочискахъ, пополудни въ Тернополи, а вечеромъ о 10 годинѣ вернувъ до Львова и тутъ переночувавъ. Бо второкъ рано вбдъѣхавъ до Станиславова, тамъ бувъ черезъ цѣлый день, а нинѣ о 6 годинѣ 40 минутъ рано выѣхавъ до Бучача и Гусятина, зъ-вбдки вечеромъ приѣде на ночь назадъ до Станиславова. Дня 14 ого о 6½ годинѣ рано вбдъѣде до Черновець на инспекцію залѣзниць буковиньскихъ, а 15 ого приѣде до Стрыя, потомъ выѣде до Дрогобича, Борислава, Хирова и Ясла. Въ Яслѣ переночуе, а въ недѣлю 16-ого с. м. на Освѣцимъ верне до Вѣдня.

— **Вѣсти личнѣ.** Членъ выдѣлу краевого д-ръ Дамянъ Савчакъ выѣхавъ зо Львова зъ початкомъ сего мѣсяця зъ вбдпусткою до Романова и тамъ перебуде до 30 ого сего мѣсяця. — П. Михайло Струсевичъ, співредакторъ „Дѣла“, выѣхавъ въ недѣлю на вбддыхъ до Ревлинця, почта Мосты великѣ.

— **Выдѣлъ института „Школьной Помочи“ въ Коломыи** глядить настоятеля до того жь института вбдъ 1-ого н. ст. вересня с. р. Обовязкомъ настоятеля есть: цѣлый часъ, коли выхованки суть дома, пр бувати въ институтѣ и надзирати надъ поведенемъ ихъ и наукою. Пбдъ тымъ взглядомъ достае настоятель информаціи вбдъ Выдѣлу. Настоятель достае мешкане, цѣле удержане, пране и 5 зр. мѣсячно, а кромѣ того може мати въ институтѣ приватнѣ лекціи. — Рефлектуючѣ на сю посаду академики и абітурієнты зволять зголосити ся заразъ до Выдѣлу „Школьной Помочи“ въ Коломыи.

— **До Бразиліи** приѣхало въ 1895 р. 164.371 емігрантобъ; зъ того, пбля обчисленя, по надъ 10.000 зъ Галичины.

— **Выдѣлъ краевый** на остатномъ своемъ засѣданю порѣшивъ — передъ затвержденемъ ухвалы въ справѣ закупна львбвского трамваю електричного громадою мѣста Львова вбдъ фірмы Simens и Halske — зажадати вбдъ магістрату предложена докладныхъ плянобъ и кошторисобъ того предприемства. Въ засадѣ выдѣлъ краевый не е противный, щобы громада купила трамвай, однакъ хотѣвъ бы впередъ розслѣдити докладно, якъ представляе ся той интересъ въ огладу фінансового.

— **Новѣ староства.** Урядова Wiener Ztg. вже оголосила отворене ночыхъ староствъ, мѣжь тыми въ Галичинѣ въ Підгуржи и въ Стрижовѣ. Тѣ староства увійдуть въ житѣ зъ днемъ 16 вересня с. р. Округъ староства въ Підгуржи буде складати ся зъ повѣтобъ судовыхъ: Підгуржь и Скавина, а округъ староства стрижбвского зъ округобъ судовыхъ въ Стрижовѣ и и Фриштаку.

— **Зъ Вишнѣвчика** [въ повѣтѣ перемышлянскомъ] одержуемо зъ просьбою о умѣщене въ „Дѣлѣ“ отсе письмо: Вбл. ґрафъ Романъ Потоцкій, звѣдуючи свои добра въ Перемышлянщинѣ, вступивъ дня 11 липня с. р. до церкви въ Вишнѣвчику, выслухавъ богослуженя, бувъ дуже урадованый будовою церкви, до котрои причинивъ ся патронатскимъ даткомъ въ квотѣ 1 344 зр., дарувавъ при тбй нагодѣ красный фелонъ для церкви и 20 зр. для дѣтей на премія. — Тутъ згадаю и те, що минувшого року дарувавъ ґрафъ 40 погорѣльцямъ для кождого дерева на будову. — *Іоанъ Степанобъ*, парохъ мѣсцевый.

— **Затьмѣня сонця**, котре припадало 9-ого с. м. не можна було обсервувати анѣ въ пбвнбчнѣй Россіи анѣ въ Норвеґіи длятого, що була тамъ тогдѣ велика мрака. За те обсервація въ Токіо удала ся дуже добре.

— **Залѣзница сибѣрска.** Мы подали недавно, що сими днями приѣхавъ до Томска першій поѣздъ залѣзницѣ сибѣрскои, отже не буде вбдъ рѣчи, коли теперь подамо декотрѣ подробицѣ про тую залѣзницю. Будову залѣзницѣ сибѣрскои зачато 31 мая 1891 р., а до нинѣшного дня вбддано вже декотрѣ выкбнчены части до публичного ужитку. И такъ въ серпни тамтого року отверто лінію Челябиньскъ Омскъ въ довготѣ 793 клм. а въ жовтни полудневу лінію Владивостокъ-Графская въ довготѣ 414 клм. Теперь отворено лінію Омскъ-Томскъ, котра, якъ звѣщають зъ Петербурга, зъ кбнцемъ сего року дбѣде до Красноярска надъ Єнисеемъ. Довгота тои лінии выносить 1.385 клм. Можна надѣяти ся, що 1904 року буде выкбнчене цѣле велитне дѣло. Довгота залѣзницѣ транссибѣрскои буде выносити 7.609 клм., наколи вбддаль въ Парижа до Царгорода выносить лише 3.042 клм., а пбвнбчно-американьска залѣзница Central Pacific мае 5 357 клм. — По скбнченю залѣзницѣ сибѣрскои буде можна вбддаль въ Вѣдня до Владивостока т. е. 11.429 клм, переѣхати въ 19 дняхъ и 10 годинахъ. Припустѣмъ, що на тбй залѣзници будуть колись курсувати поѣзды поспѣшнѣ зо скоростію 60 клм. на годину, то подорожь, разомъ зъ перестанками тревати буде 9—10 днѣвъ. Що залѣзница сибѣрска значить для приспорена свѣтового руху, доказуе фактъ, що при помочи тои залѣзницѣ можна скоротити подорожь зъ Лондона до Япану [до Нагасакі], або зъ Лондона до Хинъ [до Шанґая] о 10 днѣвъ. Подорожь навколо свѣта буде тревати тбльо 42 днѣвъ.

— **Россійска поліція въ часахъ Александра II ого.** Коли царь Александеръ II. пробувавъ въ Вісбаденѣ, бувъ назначеный для него за сторожа безпечности прускій урядникъ п. Гандерсъ — и вонъ оголосивъ теперь спомины, мѣстячѣ кількa займаючихъ епізодбвъ. Найбольшою трудностію було нѣмецкбй поліціи выголкувати россійскбй сторожи поліційнбй оружаючбй царя, що въ Нѣмеччинѣ не можна арештувати на пбдставѣ простого лишь пбдозрѣня. Выправность поліціи россійскои Гандерса чудувала. Одного днины повѣдомила поліція вісбаденьска Ашеберґа зъ царского окруженя, що до Вісбадену приѣхавъ молодый богатый студентъ россійскій. Ашеберґъ пбйшовъ за студентомъ до дому гры и тамъ запримѣтивъ, що студентъ справдѣ грае высоко, однакъ безъ заинтересованя, такъ мовь бы про що иные думавъ, а чорне волося судента було штучне; именно за ухомъ зазрѣло выравне око Ашеберґа маленькій жмутокъ волося краски житнои соломы, котра то краска припадала до ясного и рожевого лица студента ббльше, нѣжь чорне волосе. Ашеберґъ слѣдивъ дальше и замѣтивъ на лици студента рбвцѣ штучно позатираній, щобы надати лицю молодшого выгляду. Дѣяло ся те все около 10 чи 11 годины въ ночи. длятого Ашеберґъ рѣшивъ ся завтра выслѣдити, хто то е той студентъ. Однакъ ще въ ночи повѣдомивъ о тбмъ начальника поліціи при царю бар. Шульца. Шульцъ не вбдповѣвъ нѣчого, але коли Ашеберґъ прийшовъ рано до готелю, де заѣхавъ той студентъ, то довѣдавъ ся, що студентъ тои ночи не ночувавъ въ готели. Доперва по трехъ дняхъ наспѣла вѣсть, що люде бачили. якъ россійскій поліцаѣ везли того студента до Россіи. Такъ скоро и тихцемъ справивъ ся зъ нимъ бар. Шульцъ. А що мавъ рацію, показало ся опбсля. Той студентъ утѣкъ поліцаямъ въ дорозѣ, пбзнѣйше вернувъ до Россіи, выконавъ замахъ на царя, умеръ на шибеници — а называвъ ся Нечаєвъ.

— **Такъ вѣшали, що воскресъ.** Въ Тунісѣ тамошный житель магомеданинъ Бензерті за судженый бувъ за убійство на смерть черезъ повѣшене. Тѣло его, пбсля обовязуючого закону, мало бути похоронене того самого дня. Однакъ Бензерті по кількохъ годинахъ зачавъ обявляти ознаки житя, вбдтакъ вбдзыскавъ цѣлковиту притомность и зажадавъ пити. Бензертіого вбддали до шпиталю и вонъ приходить зовсѣмъ до себе.

— **Добрѣ вѣсти.** Новый папскій нунцій кс. Таріні приѣхавъ уже вчера до Вѣдня. — Громаду Раву руску вчислено до 7-ои класы чиншовои для кватиръ вбйсковыхъ. — Мѣсточко Щедринъ въ мінськбй губерніи згорѣло до тла, причомъ згинуло 8 особъ; огонь бувъ пбдложеный зо всѣхъ сторонъ мѣста. — Делеґата саскихъ анархістобъ на лондоньскій конґресъ соціялістичный, интроліґатора Коге, увязнила поліція въ Дрезнѣ по его поворотѣ. — До Марсиліи приѣхавъ россійскій подорожникъ Леонтіевъ, що везе зъ собою на корабли „Ирачады“ сынобъ князѣвъ абесиньскихъ, щобы ихъ примѣстити въ россійскихъ заведеняхъ наукобыхъ. — Въ Каврѣ дотеперь умерло 13.956 особъ на холеру, а въ Донґоли выбухла нова незнана до теперь смертельна зараза и забирае множество жертвъ. — Зъ Рогатина просять насъ занотувати, що дня 29 н. ст. серпня вбдбуде ся вѣнчане п. Іосифа Павлика, ц. к. надстражника, зъ п-ю Еленою Познаньскою въ Рогатинѣ. — Книжочку насы ощадности, згубленну въ пятницю дня 7 с. м. вечеромъ, може властитель по вылеґітімованю вбдобрати въ бюрѣ товарыства педаґоґічного у директора адміністрациі выдавництвъ; бюро отворене що дня въ годинахъ полудневыхъ. — Єго Вел. цѣсарь удѣливъ громадѣ Сулимбвъ въ повѣтѣ сокальскбмъ 100 зр. запомоги на будову церкви.

Посмертнѣ — ⸸ — оповѣстки.

Иванъ Лотоцкій зъ Бѣльча *золотого*, студентъ правъ, упокоивъ ся въ 22 роцѣ житя въ головнбмъ шпиталю у Львовѣ. Похороны вбдбуде ся въ пятницю о 4 годинѣ по полудни. В. е. п.!

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Старостами именованѣ секретарѣ намѣстництва: Володисл. Пізаръ, Едв. ґр. Старженьскій, Богуславъ Шелиґовскій и віцесекретарь міністеріяльный Стан. Зимный; — секретарями намѣстництва именованѣ: Пав. Дереньовскій, Ив. Винярскій и Стан. Устіяновскій. — Людв. Дыльскій именованый директоромъ для книгъ грунтовыхъ при судѣ краевбмъ у Львовѣ, а его заступникомъ Іос. Біскупъ.

— **Конкурсы.** Громада Янбвъ коло Львова розписуе конкурсъ на посаду секретаря громадского зъ платнею близько 450 зр. рбчно. Поданя вносити треба найдальше до 1 вересня с. р. на руки зверхности громадскои. — Зъ днемъ отворена залѣзницѣ Галичь-Острбвъ и Тернопбль-Копичинцѣ будуть сбсаджены слѣдуючѣ посады лѣкарѣвъ залѣзничихъ: 1) въ *Линици долѣшнбй для лінії* зъ Болшовець [exclus.] до Мечищева [exclus.] зъ платнею 350 зр.; 2) въ Козовѣ *для лінії* зъ Мечищева до Козовы [excl.] зъ платнею 280 зр.; 3) въ Козовѣ для лінії зъ Козовы до Острова-Березовицѣ [excl.] зъ платнею 380 зр.; 4) въ Тернополи II. для лінії зъ Тернополя [excl.] до Острова-Березовицѣ зъ платнею 180 зр.; 5) въ Микулинцяхъ для лінії зъ Острова-Березовицѣ [excl.] до Микулинцѣвъ Струсова зъ платнею 180 зр.; 6) зъ Теребовлѣ для лінії Микулицѣ [excl.]-Дренѣвъ зъ платнею 240 зр.; 7) въ Хоростковѣ для лінії зъ Мшанця [excl.] до Копичинець-Рудокъ зъ платнею 180 зр.; 8) въ Копичинцяхъ для лінії Копичинцѣ-Рудки [excl.] до Копичинець и вбдъ 122·9 клм. до 128.2 клм. на лінії залѣзничбй Станиславбвъ-Гусятинъ зъ платнею 220 зр.

Господарство промыслъ и торговля.

— **Зъ ц. к. Дирекція залѣзниць державныхъ:**

Урядова „Газета львбвска“ оголошуе розписане офертъ для доставы матеріялобъ зъ дерева, котрѣ ц. к. Дирекція залѣзниць державныхъ у Львовѣ въ роцѣ 1897 буде потребувати. Оферты, выготовленѣ на вбдповѣдныхъ блянкетахъ, можна подати въ згаданбй ц. к. Дирекціи найпбзнѣйше до 12. годины въ позудне дня 10 вересня с. р.

Телеґрамы „Дѣла“

Вѣдень 12. серпня. Цѣсарь нѣмецкій не приѣде до Будапешту, бо не можна було приладити на часъ замку, призначеного на его резиденцію.

Царгородъ 12. серпня. Войсковымъ командантомъ Креты именованый на мѣсце Абдуляха пашѣ Ібранмъ Едемъ. *Абдуляха пашу* вбдкликано на бажане Россіи.

Атены 12. серпня. Передъ помешканями италійского и англійского посла уладжено вчера овації на вѣсть, що въ Италіи збирають ся добровольцѣ для пбдмоги Кретенцямъ. — На Кретѣ утворено нове правительство революційне, а на его чолѣ станувъ старый провбдникъ кретеньскій Вольонданісъ Костеросъ, старець 92-лѣтный.

Парижъ 12. серпня. Пбсля найновѣйшихъ вѣстій царь таки не приѣде до Парижа, тбльо зъѣде ся зъ президентомъ республики въ иншбй мѣсцевости.

Цѣна збожа и другихъ продуктобъ.

11 н. ст. серпня 1896.

Львбвъ: Пшениця 6·50 до 7·—, жито 4·90 до 5·10, ячмѣнь 5·— до 5·10, овесъ 5·— до 5·30, рѣпакъ 8·50 до 8·75, горохъ 0·— до 0·—, вика 4·— до 4·50, льнянка 0·— до 0·—, бобъ —·— —·—, бобикъ 4·— до 4·25, гречка 0·— до 0·—, конюшина червона —·— до —·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска —·— до —·—, кминъ —·— до —·—, анижъ 0·— до 0·—, кукуруза 0·— до 0·—, хмѣль 25·— до 35·— зр. за 56 кільо у Львовѣ, оковита за 10.000 літрбвъ —·— до —·— зр.

Конкурсъ.

Выдѣлъ **Бурсы** св. Арх. Михаила въ **Коломыи** оголошуе конкурсъ на принятє ученикобъ ґімназіи рускои до тои-жь Бурсы. Родичѣ мають вносити просьбы [*безъ стемпля*] найдальше до 20-ого серпня с. р. до Выдѣлу Бурсы, долучаючи: 1) метрику хрещеня, 2) свѣдоцтво шкільне, 3) свѣдоцтво убожества, 4) декларацію, кольо обовязують ся доплачувати на выпадокъ принятя сына до Бурсы. Найменша оплата для опорожненыхъ теперь мѣсць выносить мѣсячно 5 зр. — На вбдповѣдь належить долучити марку почтову на 20 кр. — Принятѣ до Бурсы питомцѣ мають выказати ся при вступѣ, що мають 6 паръ бѣля и хустинокъ, 3 простирала, 3 ручники, 3 пошевки, сѣнникъ, подушку и покрывало.

Вбдъ Выдѣлу Бурсы св. Арх. Михаила въ Коломыи.

Конкурсъ.

Выдѣлъ „Рускои Бурсы“ въ Бережанахъ розписуе симъ конкурсъ на принятє ученикобъ школъ середныхъ до „Бурсы“. Просьбу о принятє належить внести найдальше до 20 ого с. р. до Выдѣлу Рускои Бурсы въ Бережанахъ и заосмотрити ю въ слѣдуючѣ прилоґи: 1) послѣдне свѣдоцтво шкільне, 2) свѣдоцтво здоровля; 3) свѣдоцтво убожества, 4) въ поданю треба выразно заявити, за яку оплату бажають родичѣ принятя своихъ дѣтей до Бурсы.

Вбдъ Выдѣлу Рускои Бурсы въ Бережанахъ, дня 3 н. ст. серпня 1896.

Портретъ Тараса Шевченка.

Цѣна 50 кр.

Дбстати можна въ тов. „Просвѣта“.

Альбумъ заслуженыхъ Русинобъ.

Цѣна 70 кр.

Дбстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“.

Конкурсъ.

Выдѣлъ бурсы им. св. Онуфрія въ Ярославѣ розписує конкурсъ, въ цѣли принятя ученикôвъ до бурсы на рôкъ шкôльный 1896/7. Подання заосмотренѣ въ потрѣбнѣ залучники вносити належить на руки Выдѣлу найдальше до дня 25 н. ст. серпня 1896. До подання залучити: метрику хрещеня; свѣдоцтво зъ послѣдного курсу, або ученики вступаючѣ до 1 клясы ґім. посвѣдчене зложеного вступного испыту; свѣдоцтво убожества выставлене урядомъ громадскимъ а потверджене урядомъ парохіяльнымъ, и декларацію родичѣвъ взглядно опѣкунôвъ, скôлько обовязують ся мѣсячно доплачувати.

Вôдъ Выдѣлу Бурсы св. Онуфрія въ Ярославѣ.

К. Хотинецкій секретарь. *І. Хотинецкій* председатель.

Конкурс.

Головный Выдѣлъ Товариства „Просвѣта" оголошує отсимъ конкурсъ на пôдставѣ акту фундаційного зъ даты: Стрый 27 серпня 1890 р. на три премін зъ фундаціи имени Стефана Дубравского по 90 зр. а. в.

Тѣ премін призначенѣ Высокоповажанымъ фундаторомъ за написане найлѣпшои популярнои розправы въ языцѣ рускôмъ зъ исторіи, ґеоґрафіи, економіи политичнои, господарства або права.

Премін мае право признавати Головный Выдѣлъ Товариства „Просвѣта" у Львовѣ, до котрого належить надсылати працѣ конкурсовѣ до кôнця року 1896.

Премійована праця переходить на власнôсть Товариства „Просвѣта", а працѣ не принятѣ будуть звернены авторамъ.

За Головный Выдѣлъ Товариства „Просвѣта" у Львовѣ дня 23 н. ст. червня 1896 р.

А. Тороньскій. **Д-ръ Кость Левицкій**

Конкурсъ.

Въ институтѣ СС. Василіянокъ у Львовѣ може мати примѣщене и правдиво родительску опѣку кôлькадесять панночокъ, котрѣ намѣряють ходити до школъ выдѣловыхъ. Условя принятя слѣдуючѣ: За цѣле удержане мѣсячно 20 зр. Наука фортепяну платить ся окремо по 5 зр. мѣсячно. Панночки ходять до школы выдѣловои, а въ институтѣ учать ся руского языка и исторіи Руси, спѣву церковного и свѣтского а также по части и робôтъ ручныхъ. Сей институтъ зъеднавъ собѣ послѣдними лѣтами прихильне признане такъ зô стороны Є. Ем. митрополита кардинала, пôдъ котрого покровомъ стоить, якъ также зô стороны загалу руского. Тому и горячо поручаємъ Вп. П. Т. Родичамъ, котрѣ хотѣли бы свои дѣточки вôддати на науку до Львова, щобы примѣщували ихъ въ згаданôмъ институтѣ. Зголошеня устнѣ або письменнѣ, якъ также всякѣ поясненя удѣляє: Зарядъ институту дѣвочого пôдъ управою СС. Василіянокъ у Львовѣ — ул. Зиблиѳкевича ч. 24.

НАДÔСЛАНЕ.

Змѣна льокалю

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА

КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „Коперникомъ"

перенесеный до нового льокалю при пл. Галицкôй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєня електричныхъ дзвôнкôвъ. — За мовленя зъ провінціи вôдворотно.

Адреса: Оптикъ Коперникъ Львôвъ площа Галицка ч. 1.

85

Въ друкарни Наукового тов. имени Шевченка ул. Академічна ч. 8 можна дôстати:

Северъ: Задля святои землѣ . . .	50	кр.
Абгаръ-Солтанъ: При стрѣлецкôй ватрѣ	40	„
Загôрна: Жанна д' Аркъ . . .	10	„
„ Про Оврама жидовина .	10	„
М. Залуквичъ: Кистяки ч. 2 . .	15	„
Корн. Устыяновичъ: М. Ѳ. Раевскій и панславизмъ	80	„
Зеркало зъ рокôвъ 1891, 1892 по .	2	зр.
Евг. Гребѣнка: Байки . . .	10	кр.
Всев. Гаршинъ: Малярѣ, оповѣданє .	10	„
Павл. Грабъ: Пролѣсокъ . . .	20	„
„ „ Зъ чужого поля .	20	„
„ „ Зъ пôвночи . .	20	„
Ґерингъ-Герасимовичъ: Що то господарнôсть	20	„
Ос. Маковей: Поезіи	20	„
„ „ Оферма оповѣданє .	10	„
„ „ Весняні бурѣ . .	20	„
Ив. Сурикъ: Творы	10	„
Мит. Олелькович: Писання . . .	10	„
Вас. Куликъ: Писання . . .	10	„
Вас. Щуратъ: Чернеча република на Афонѣ	10	„
***: Народъ въ неволѣ . . .	10	„
И. Н. Потапенко: Задля хазяйства .	10	„
Волод. Шашкевичъ: Зѣльникъ . .	20	„
Ив. Негребецкій: Двѣ хлопскѣ державы	5	„
Андрейчинъ: Монограмы до вышивокъ	2	зр.

КОСЫ

зъ найлучшои стирійскои фабрики на спеціяльне замовлене наше зъ найбôльшою старанностю выготовленѣ:

60 сант. довгѣ середно широкѣ по 50 кр.
70 „ „ „ „ „ 60 „
90 „ „ „ „ „ 70 „

За доброту тыхъ кôсъ приймаємо всяку поруку.

На 5 кільоґр. посылку иде 8—10 штукъ.

„Народна Торговля" у Львовѣ и Філіи.

162 10—10

Бронзôвнича рукодѣльня

Володимира Усценьского

перенесена

зъ улици Галицкои ч. 15

на

улицю Руску ч. 1

(въ дôмъ тов. „Просвѣты")

и сполучена зъ торговлею готовыхъ товарôвъ всякого роду, параментôвъ церковныхъ, столовои заставы, сервисôвъ зъ хиньского и правдивого срѣбра

пôдъ новою фірмою

Евгеній Спожарскій

и

Володимиръ Усценьскій

185 8 25

Львôвъ, ул. Руска ч. 1.

Принимають ся якъ давнѣйше всякѣ замовленя и вôдновленя рѣчей церковныхъ зъ золота, срѣбла, бронзу и ин.

Замовленя выконують ся оборотною почтою.

УЧИТЕЛЬ

органъ руского товариства педаґоґічного двотыждневникъ педаґоґічно-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 2., Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвроку 160 кр. на четверть року 1 зр.

Машинки американьскѣ до робленя ледôвъ обємости

	1	2	3 літр.
зъ корб. зъ горы	4·75,	5·50,	6·50 зр.
зъ корб. зъ боку	6·—,	7·—,	8·—

Зелѣзка кутѣ до андрутôвъ, штука зр. 5·—

поручає Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры).

Вже вышла

перша велика народописна

КАРТА

украиньско-руского народу.

Зладжена

д-ромъ Григоріємъ Величкомъ

а выконана въ робôтни Андрея Андрейчина літоґрафа у Львовѣ, коштомъ и заходомъ Товариства „Просвѣта" у Львовѣ.

Замовляти можна въ Товариствѣ „Просвѣта" у Львовѣ (ринокъ ч. 10, I. поверхъ).

Цѣна книгарска карты: 3·50 зр. а для членôвъ Товариства „Просвѣта" и для передплатникôвъ „Зорѣ": 2·50 зр. за примѣрникъ.

Замовляючѣ зволять долучити 50 кр. на кошты пересылки.

Карта выконана въ 19-ти красках и натягнена на полотнѣ. 9—12

КОБЗАРЬ
Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выбôръ поезій для народу зъ житьеписью и портретомъ автора.

Накладомъ товариства „Просвѣта".

Цѣна кождои части 25 кр.

Оправленѣ примѣрники продають ся по 35 кр.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1 мая 1896 року після годинника середно-европейского.

Поїзди відходять зі Львова: поспішні			особові				до / з	Поїзди приходять до Львова: поспішні			особові			
8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—	Берліна	5·10	1·30	—	8·55	6·55	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	6·45	—	Кракова (Вроцлава і Відня) .	5·10	1·30	8·45	8·55	6·55	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	*6·45	—	Варшави	5·10	—	—	8·55	—	9·30	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Мушини-Криниці через Тарнів*) (тілько від 25 червня до 15 вересня)†) (тілько від 1 червня до 30 вересня)	*5·10	—	—	†8·55	6·55	—	—
—	—	—	—	—	6·45	—	Мушини-Криниці через Ряшів	5·10	—	—	—	—	—	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Мушини-Криниці ч. Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	11·00	—	9·5	—	—	Хабівки через Тарнів . .	5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	—	—	9·5	6·45	—	Хабівки через Ряшів . .	5·10	1·30	—	—	—	—	—
8·40	—	11·00	4·40	—	—	—	Хабівки через Перемишль . .	—	1·30	—	8·55	—	—	—
—	2·50	—	4·40	—	—	—	Мшани долішної через Тарнів Розвадова і Надберезя через Дембицю	—	—	—	—	6·55	—	—
—	—	—	4·40	9·55	6·45	—	Рави рускої через Ярослав .	—	1·30	8·45	—	—	9·30	—
—	—	—	4·40	—	6·45	—	Кросна, Івонича, Риманова, Сянока через Перемишль . .	—	1·30	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	—	5·22	—	7·22	—	Мезе-Ляборча і Пешту через Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	—	—	9·35	—	—	Лавочного, Пешту, Міскольча Мункача	—	—	—	12·10	8·00	—	—
—	—	—	5·22	9·35	*3·05	7.22	Гребенова (тілько від 10 липня до 31 серпня включно) . .	—	—	—	—	1·51	—	—
—	—	—	—	9·35	7·22	—	Сколього і Стрия*) (зі Сколього тілько від 1 мая до 30 вересня включно)	—	—	—	12·10	8·00	1·51	*10·10
—	—	—	5·22	—	—	—	Станіславова через Стрий . .	—	—	—	12·10	8·00	1·51	—
6·10	—	—	—	—	—	—	Хирова через Стрий . .	—	—	—	—	8·00	1·51	10·10
—	—	—	—	10·25	—	—	Сучави, Гусятина, Кересмезе, Слободи рунґ., Бергомету, Чудина, Радовець, Кимполюнґа, Букарешту і Ясс . . .	—	—	9·50	—	—	—	—
—	—	—	—	2·45	—	—	Сучави. Чорткова, Кересмезе, Калуша, Сопова, Букарешту і Ясс	—	—	—	—	2·01	—	—
—	—	—	—	—	—	10·15	Сучави, Радовець. Бергомету і Чудина (кождого понеділка), Печеніжина	—	—	—	—	—	6·13	—
—	—	—	—	9·15	7·05	—	Сучави. Гусятина, Калуша, Новоселиці, Чудина (що понеділка), Радовець, Кімполюнґа, Ясс, і Букарешту . .	—	—	—	—	7·28	—	—
—	—	—	—	9·15	—	—	Сокаля і Ярославя через Раву руску	—	—	—	8·15	5·45	—	—
6·14	2·25	—	—	9·48	—	11·12	Белзця	—	—	—	—	5·45	—	—
6·00	2·11	—	—	9·30	—	10.45	Підволочиск і Бродів (на дворець Львів-Підзамче) .	—	2·18	9·55	7·42	4·45	—	—
—	—	—	—	1·32	—	—	Підволочиск і Бродів (на головний дворець) . . .	—	2·34	10·05	8·05	5·10	—	—
—	—	—	—	1·20	—	—	Брухович (тілько від 1 мая до 25 червня і від 15 серпня до 6 вересня включно) . .	—	—	—	—	—	8·03	—
—	—	—	—	3·20	—	—	Брухович (тілько від 26 червня до 14 серпня включно) . .	—	—	—	—	—	8·25	—
—	—	—	9·45	3·00	8·55	—	Янова*) (через цілий рік), †) (тілько від 16 червня до 31 серпня включно) . . .	—	—	—	*7·50	—	†5·28	†8·54
—	—	—	*9·45	†1·05	§ 3·0	*6·25	Янова (тілько від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цвітня включно) . . .	—	—	—	—	1·10	7·48	—
—	—	—	1·32	—	—	—	Зимнои Води від 1 мая до 6 вересня в неділї і сьвята . .	—	—	—	—	—	—	—

Увага. Години нечатанї грубими черенками означають пору нічну від 6 год. вечером до год. 5-ой 59 мін. рано. В бюрі інформаційнім ц. к. зелїзниць державних у Львові ул. Третого мая ч. 3 готель Империяль продажь білетів стрефових, окружних і довільно зіставлюваних зшитков до їзди, як також тарифи і розкладів їзди в видї кишеневім. Информациї в справах тарифових і перевозових. Часъ середно-европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут. Година 12 часу середно-европейского = 12 годинї 36 мінут після годинника львівского.

6

Александеръ Царевичь

артистъ-маляръ

[въ Кобиловолокахъ п. Янôвъ коло Теребовлѣ]

по довголѣтнôй практицѣ въ краю и за границею приймае вôдъ кôлькохъ лѣтъ всѣ въ обсягъ церковнои штуки входячѣ працѣ, а именно: малює церковнѣ образы до иконостасôвъ и престолôвъ; приймає рѣзьбарскѣ роботы пôсля власныхъ плянôвъ у всѣхъ жаданыхъ стиляхъ, вразъ зъ позолоченемъ; малює стѣны церковъ и т. п. Крôмъ того выготовляє портреты зъ фотоґрафій и зъ натуры. Пôдиимаючи ся всѣхъ робôтъ по дуже умѣркованыхъ и приступныхъ цѣнахъ, а выконуючи все якъ найсовѣстнѣйше, въ доказъ чого предложити може сьвѣдоцтва и похвальнѣ письма, мае вôнъ повну надѣю, що Всч. Духовеньство затямить собѣ ласкаво его адресу.

36 47—?

Безъ конкуренціи

єсть мôй склепъ истнуючій вôдъ р. 1848 и тѣшучій ся вôдъ сего часу великою симпатією. Длятого поручаю мôй обильный складъ одягôвъ мужескихъ и хлопячихъ, пальта мужескѣ и хлопячѣ, якъ также одяги дитячѣ и уніформы. Гакожь позваляю собѣ поручитись Всч. Духовеньству яко спеціялістъ въ робленю сурдутôвъ, рясъ и т. д.

Замовленя пôсля мѣры выготовлюють ся въ найкоротшôмъ часѣ якъ найгарнѣйше.

Дякуючи за дотеперѣшнѣ взгляды пишусь

4095

Зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна ч. 3.

Знана вôдъ многихъ лѣтъ ц. к. управ. рафінерія спірітусу, заосмотрена найлѣпшими приладами ректифікаційными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікерôвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникôвъ у Львовѣ

Яковъ Шпрехеръ и С-ка

поручає старѣ польскѣ сильнѣ горѣвки, дуже добрѣ розолісы, лікеры, румы правдивѣ зъ Ямайки, якъ также найлѣпшои якости краєвѣ спеціялы якъ: Народôвка, Dziennik, Szczutek, Карпатôвка, „Дябелъ", Помаранчева не солоджена, Ратафія, Деренôвка и т. и. горѣвки упривилеєванѣ и одиноко правдивѣ если зъ нашои фабрики спроваджені.

Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарѣвъ, до побираня алькоголю абсолют. и найчастѣйшого спірітусу, до цѣлей лѣчничихъ вôльного вôдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спірітусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровлю не шкôдный, бо не выроблюваный зъ соєнцій оцтовои.

Складъ для мѣста Львова, ул. Коперника ч. 9 и въ головнôмъ складѣ водъ мінеральныхъ І. Йоллеса, улиця Кароля Людвика ч. 29.

4912 251—104

Зоольоґія

на низші кляси шкіл середних.

Написав Іван Верхратский. Ціна 1 зр. 30 кр. а. в.

Д-ра Осипа Ростафиньского

Ботаніка шкільна

на кляси низші.

На язык руский переложив Іван Верхратский. Ціна 70 кр. а. в.

Обѣ тотѣ книжки можь дôстати въ книгарни Старопигійскôй або у самого автора. Замовляючимъ у автора що-найменше пять примѣрникôвъ Зоольоґіи або десять примѣрникôвъ Ботаніки высылае ся жаданѣ книжки въ протязѣ двохъ днѣвъ. Порто оплачуе авторъ.

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши вôдъ дня 12 лютого 1889 выдае

АСИҐНАТЫ КАСОВѢ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ

4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячѣ ся въ обѣгу 5% асиґнаты касовѣ зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ будуть опроцентованѣ по 4½% вôдъ 15 мая 1889. 2218

Передрукъ не буде плаченый. **Дирекція.**

Молитвеник для дітий

виданий

коштом руского тов. педаґоґічного

В полотняній оправі з золоченим хрестом **20 кр.**

Продає ся в книгарни Науков. тов. ім. Шевченка, Львів ул. Академічна ч. 8.

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продає товариство „Просвѣта"

1 зр. замѣсть 3 зр.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 172. Львôвъ, Четверъ 1 (13) серпня 1896. Рôчникъ XVII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Вібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року	3 зр.
на чверть року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застережене. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовои або еи мѣсце а въ рубрицѣ „Надôсланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесеня приватнѣ числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

„Малый станъ облоги въ Галичинѣ“?

Оногды помѣстила кракôвска Nowa Reforma сензаційну статейку такого змѣсту:

„Вôдъ одной зъ осôбъ, прибувшихъ зъ Вѣдня, дôстаемо вѣдомôсть, курсуючу тамъ въ кругахъ дневникарскихъ, але на разѣ годѣ еи ствердити, що на часъ найблизшихъ выборôвъ до рады державнои маютъ бути скасованѣ, и то лишь для Галичины, параґрафы законôвъ основныхъ дотыкаючѣ свободы зборôвъ и свободы друку. Въ такôмъ выпадку заведено бы въ Галичинѣ рôдъ „малого стану облоги“.

„Подаемо — пише дальше N. Reforma — єю вѣдомôсть зъ обовязку дневникарского, не беручи за неи одвѣчальности. Вѣсть тая выдаесь намъ неимовѣрною, бо нѣчо въ Галичинѣ не стало ся такого, що могло бы управнювати правительство до обмеженя для нея конституціи. Рухъ людовый и робôтничій розвинувъ ся въ иншихъ краяхъ вчаснѣйше и безъ порôвнаня сильнѣйше, нѣжь у насъ. Тому то годѣ, щобы въ Галичинѣ хотѣли завести станъ вынимковый длятого, що край сей пôдъ взглядомъ обявôвъ житя суспôльного не есть вынимкою.“

Отсе статейка Now-ои Reform-ы.

На скôлько сама вѣсть про заведене малого стану облоги въ Галичинѣ на часъ найблизшихъ выборôвъ мае реальну пôдставу, чи еи не мае, — се очевидно трудно сказати. Самôй N. Reform-ѣ, котра не завагала ся тую вѣсть оголосити, — отже безперечно дôстала еи вôдъ особы поважнои, — она выдаесь неимовѣрною, бо въ Галичинѣ — N. Reforma справедливо се замѣчае — не зайшло нѣчо такого, що могло бы управнити правительство до заводженя въ нѣй хочь бы „малого“ стану облоги. Але незвычайно характеристичною рѣчію есть самъ той фактъ, що така вѣсть выринула и знайшла вôдгомôнъ въ дневнику польскôмъ, въ порѣ, коли шефомъ міністерства есть Полякъ, а кромѣ него въ радѣ міністрôвъ засѣдають ще два Поляки та й міністромъ справъ заграничныхъ есть Полякъ...

Що-до самои рѣчи — скасованя части конституціи для Галичины чи, якъ каже N. Reforma, заведеня „малого стану облоги“, — то може бути, що въ звѣстныхъ кругахъ польскихъ, ворожихъ рухови людовому, таке бажане проявляе ся, и они можуть по фарисейски покликуватись на тѣ безнастаннѣ розвязуваня зборôвъ, арештованя и т. и. яко на мнимый доказъ потребы скасувати для Галичины бодай якусь частину конституціи. Але — хочь нинѣ всьо можливе, — все-таки можна сумнѣватись, чи правительство дало бы ся спонукати до такого кроку, бо касоване конституцій — то мечь обосѣчный и звычайно приносить наслѣдки противнѣ намѣрамъ, а впрочôмъ для Галичины чогось такого й не потрѣбно, бо для неи, якъ то всѣ здоровѣ знаемо) а посолъ Романчукъ на основѣ фактôвъ выказавъ въ радѣ державнôй urbi et orbi, — деякѣ права конституційнѣ, якъ право свободы личнои, право зборôвъ, свобода выборôвъ и т. и. — вôдъ якогось часу такъ якъ бы були скасованѣ... А чого-жь треба бôльше?!

Коротка память!

Передъ чотирма чи пятьма лѣтами припоручила краева рада шкôльна, щобы окружнѣ рады казали оброблювати для конференцій учительскихъ тематы такожь въ мовѣ рускôй, — и се лучало ся зъ-разу, хотяй инспекторы були сему нерадѣ.

Минувшого року — о скôлько знаемо — вже не було нѣякого темату руского, а на сей рôкъ по повѣтахъ — н. пр въ каменецкôмъ, сокальскôмъ, жовкôвскôмъ, бродскôмъ и золочѣвскôмъ — тематы самѣ польскѣ... Чому?!

Ще за триблаженныхъ, бо лише три роки тревалючихъ часôвъ, коли ставились такожь тематы рускѣ, окружнѣ рады припоручували: „ . . . . . . на одно зъ повысшихъ пытань мають вôдповѣсти учителѣ, зôстаючѣ на посадахъ зъ рускою мовою выкладовою, по руски.. “ Але зъ досвѣду знаемо, що рускѣ вôдповѣди надсылали лишень Русины; Полякôвъ се не обходило, а инспекторъ не капнувъ ся и словечкомъ за се згадати. Цѣкава рѣчь: щô стало бы ся зъ учителемъ-Русиномъ, котрый бы вôдваживъ ся не предложити темату польского?!

При кôнци сего мѣсяця и въ вересни будуть вôдбувати ся конференціи окружнѣ, длятого Редакція звертае ся зъ просьбою до тямучихъ патріотôвъ, щобы повѣдомлювали: якѣ справы були на порядку дневнôмъ и якій процентъ було вôдповѣдій по руски написаныхъ?

Vigilantibus jura!

Справоздане зъ люстрацiи читалень тов. „Просвѣты“ и господарствъ селяньскихъ въ повѣтѣ щирецкôмъ.

Люстраторъ п. В. Король, скôнчивши чиннôсть люстраційну въ повѣтѣ львôвскôмъ, сполучену зъ выкладами въ справахъ просвѣтно-господарскихъ, перевѣвъ люстрацію господарствъ селяньскихъ въ 14 мѣсцевостяхъ щирецкого повѣту судового, именно въ громадахъ Пѣски, Добраны, Брôдки, Красôвъ, Милошовичѣ, Пустомиты вразъ зъ Лѣсневичами, Поршна, Наварія, Мôстки, Никонковичѣ, Сороки, Гуменець, Дмитре и Горбачѣ — та й предложивъ Свѣтлому выдѣлови „Просвѣты“ докладне справоздане зъ тои своеи люстраціи.

Якъ справоздане зъ люстраціи въ повѣтѣ львôвскôмъ, такъ и справоздане зъ люстраціи въ повѣтѣ щирецкôмъ передала намъ Хвальна канцелярія „Просвѣты“ до вʼужиткованя въ нашôмъ дневнику и мы нинѣ починаемо его печатати.

Въ справозданю зъ сеи люстраціи сказано:

Загальнѣ уваги, поданѣ п. люстраторомъ въ справозданю люстраціи въ львôвскôмъ и винницкôмъ округѣ судовôмъ а вôдносячѣ ся до системы господарствъ, способу управы рôлѣ, обходу зъ обôрникомъ, до годôвлѣ звѣрятъ домашныхъ та до стану маєткового и просвѣтного громадянъ, маютъ свое примѣнене и въ щирецкôмъ округѣ судовôмъ. Однакъ заходять рôзницѣ аґрономічнѣ и економічнѣ.

И такъ: Грунты взагалѣ суть пропускальнѣйшѣ, у всхôдвôй части того округа пѣсковатѣ або пѣсковато-глинковѣ, въ порохницю меньше засôбнѣ, положенѣ фильовато, мѣсцями сильно горбковатѣ, якъ: Бродки, Красôвъ и Поршна. Въ захôднôй части округа земля порохниста, пѣсковато глинкова, декуды чорноземъ [Сороки, Гуменець, Дмитре], зъ пôдглубôемъ переважно пропускальнымъ а въ положеню рôвнôмъ або фильоватôмъ. Крôмъ сего тамошнымъ грунтамъ не всюды бракуе вапна, а тамъ, де заходить потреба додати его земли, можна легко се вчинити, позаякъ въ поблизьности находять ся вапнярки выпалюючи вапно на великѣ розмѣры, якъ въ Пустомитахъ, Наваріи и въ Красовѣ. Впрочôмъ вапно навозове дуже дешево можна тамъ набути, бо н. пр. фабрика въ Пустомитахъ продае ваґонъ такого вапна за 15 злр. loco Пустомиты. Але нашѣ хлѣборобы не знають ще того вельми важного средства, при помочи котрого можна продукцію ростинну значно пôднести, неодну хибу землѣ поправити та господарство взагалѣ пôдвигнути, тожь не користовують ся нимъ мимо нагоды и можности набутя его за пôвъдармо. — Окрôмъ покладôвъ вапѣнныхъ находять ся такожь поклады ґіпсу и твердого пѣсковця.

Характеристичнымъ услôвемъ економічнымъ господарствъ селяньскихъ въ округѣ щирецкôмъ есть тая обставина, що посѣлости грунтовѣ майже у всѣхъ звидженыхъ люстраторомъ мѣсцевостяхъ суть скомасованѣ. Звычайно вôдъ обôйстя тягне ся грунтъ въ однôмъ або въ обохъ бокахъ ажь до границѣ села сусѣдного. Тымъ способомъ кождому господареви дôстае ся менше-бôльше однакова якôсть землѣ зъ природы, однака вôддаль и приступъ, а тымъ самымъ однаковѣ а бодай дуже приближенѣ кошты продукціи, о скôлько они вôдъ тыхъ условій е зависимѣ. Бôльша або менша плодородôсть землѣ залежить вôдъ еи управы и поправы, вôдъ способу хôснованя та запобѣгливости рôльникôвъ. — Зъ сего можна бы заключати, що и станъ маєтковый поодинокихъ господарѣвъ въ данôй громадѣ повиненъ бути бодай въ приближеню одиаковый. Однакъ такъ не есть. Дохôдъ въ господарствѣ можливо высокій зависить не тôлько вôдъ добрыхъ зъ природы прикметъ землѣ а взглядно вôдъ ихъ поправы дешевыми средствами та вôдъ користныхъ услôвій економічныхъ, але такожь вôдъ свѣдомости рѣчи предприемця-рôльника, котрый всѣ услôвя и обставины, маючѣ вплывъ на дохôдъ, вмѣе належито оцѣнити, можливѣ втраты передвиджувати и имъ запобѣгати, часъ и грôшь щадити та кожду хочь-бы хвилеву до хôсна нагоду вызыскати. До осягненя тои цѣли и выповненя такои — впрочôмъ не легкои — задачѣ потреба освѣты и науки, а бодай практичныхъ вказôвокъ до дѣла, — а тыхъ нашѣ хлѣборобы цѣлковито позбавленѣ. Нашъ селянинъ темный, вôдъ вѣкôвъ занедбаный, самъ собѣ полишеный, безъ опѣки и провôдникôвъ, не е нинѣ въ силѣ побороти трудности економічнѣ и суспôльнѣ, до якихъ вôнъ

Зъ выставы въ Дрезднѣ.

Въ тôмъ роцѣ великій урожай на выставы въ цѣлôй Европѣ. Въ Новгородѣ выстава всероссійска, въ Лондонѣ индійска, въ Пештѣ ювілейна мадярска, въ Женевѣ швайцарска. Очевидно, що Нѣмеччина не остала по заду. Въ Берлинѣ стягае множество публики краева выстава промыслова, въ Штутґартѣ отворена выстава для електротехніки, въ Кіль межинародна выстава кораблѣвъ, въ Варнсдорфѣ выстава господарско-промыслова, въ Нірнберґѣ краєва выстава баварска. То й Саксонія не далась выпередити другимъ краямъ нѣмецкимъ и устроила саксоньску выставу промыслову въ Дрезднѣ.

Выстава саксоньска представляе ся взагалѣ не надто величаво. Чужинець — котрый ѣдучи до Дрездна вже въ дальшихъ охрестностяхъ сего мѣста, особливо надъ Ельбою, не може досыть налюбуватись красою и величностію будôвель, віль та заводôвъ промысловыхъ и бачить на кождôмъ кроцѣ слѣды высшои культуры та запопадливои працѣ на поли промыслу, а въ самôмъ мѣстѣ вже на першôмъ кроцѣ вôдчути мусить, що знаходить ся въ однôй зъ найкрасшихъ столиць Европы, — мае право бôльше надѣятись по тôй выставѣ и оглядаючи еи дôзнасть певного рода розчарованя.

На выставѣ есть властиво лишь одинъ справдѣ великій и дуже гарный павільонъ, нагадуючій свѣтовѣ выставы — т. зв. головный павільонъ. Сей павільонъ повный всякого рода выробôвъ промысловыхъ, про котрѣ годѣ ширше розписуватись, бо треба бы хиба повтаряти все те, що бачить ся стереотипно на всѣхъ выставахъ. Меблѣ и меблѣ безъ кôнця, всякихъ родôвъ и фасонôвъ, столы ѣдальнѣ зъ готовою заставою [очевидно порожною], спальнѣ въ стилю altdeutsch, выробы золотѣ, срѣбнѣ, шкôрянѣ, паперовѣ и пр., якѣ можна було бачити и на выставѣ у Львовѣ, не говорячи вже про Прагу. Одно, чимъ импонуе сей павільонъ, то пребогата и прегарна выстава порцеляны, котрои тутъ впрочôмъ вôтчина. На кождый способъ, коли чоловѣкъ кôлька годинъ перейдесь по Дрезднѣ, побачить за вôкнами торговельныхъ маґазинôвъ все те, а може и много бôльше, що тутъ дае ему выстава.

Побôчь головного павільону стоить окрема галя машинъ. Выставленѣ тутъ предметы зрозумѣлѣ хиба для фаховця. Выстава машинъ представляесь розмѣрно найкрасше и найбогатше. Все тутъ свое, краеве, не знайдесь тутъ анѣ одпои фірмы зъ по-за границь Саксоніи. Особливо богато репрезентованѣ тутъ рôзнороднѣ моторы ґазовѣ — всѣ въ руху. Дуже цѣкавый вôддѣлъ друкарняный. Машины рôзнородныхъ конструкцій печатають безперерывно въ очахъ публики рôзнороднѣ оповѣщеня и ґазеты. Богатый такожь вôддѣлъ машинъ до шитя.

За галею машинъ стоить окремый павільонъ для поѣздôвъ, упряжи и т. п. предметôвъ спортовыхъ. Деякѣ люксусовѣ оказы тутъ справдѣ импонуючѣ.

Хто мавъ нагоду частѣйше бачити выставы въ послѣдныхъ лѣтахъ, той не може не запримѣтити тои всѣмъ майже выставамъ спôльнои появы, що теперѣшнѣ выставы устроенѣ такъ, щобы въ головнôй части служити забавѣ публики и тымъ стягати еи до себе. Первѣстна цѣль и задача выставъ — знакомити загалъ зъ способами и результатомъ продукцій всякихъ галузей сходять поволи на другій плянъ. Нинѣшна легкôсть и дешевôсть комунікаціи дае можнôсть осягнути тую цѣль и въ иншôй дорозѣ, а зъ другои стороны самѣ продукты и средства продукціи интересували бы переважно самыхъ лише знатокôвъ та людей фаховыхъ. Щобы стягнути публику взглядно задержати еи въ мѣстѣ черезъ лѣтный сезонъ, предприемцѣ старають ся бавити еи всякими можливыми способами, почавши вôдъ невинныхъ лябіринтôвъ и блискучихъ фонтанъ а скôнчивши на турецкихъ гаремахъ, выставленыхъ рядомъ зъ оказами тысячилѣтнои мадярскои культуры...

Забавна часть выповняе очевидно такожь въ значнôй мѣрѣ и выставу дрезденьску. Тутъ на першôмъ мѣсци згадати належить про Старе Дрездно, котре становить головну точку атракцій для публики. Въ головнôмъ павільонѣ, у вôддѣлахъ промысловыхъ бувае звычайно досыть порожно, а завсѣгды дуже поважно; коли противно въ Alt-Dresden все повно, все жваво и весело. Та, правду сказати, публицѣ тутешнôй не богато потреба до веселости.

Alt-Dresden представляе, якъ кажуть, зовсѣмъ вѣрно ринокъ и сусѣднѣ улицѣ такъ, якъ выглядали они въ XVII-ôмъ столѣтю. Окружене оно зô всѣхъ сторôнъ валами и баштами, на валахъ стоять середновѣчнѣ галабардисты, котрѣ, щобы додати собѣ поваги и виду великои старинности, въ страшный способъ морщать приправленѣ брови и крутять приправлеными вусами, що середъ невыбагливои мѣсцевои публики будить величезну веселôсть. На розѣ въ ринку стоить старинный ратушь зъ вежою, на котрôй умѣщено сонашный годинникъ, и зъ конечною въ кождôмъ нѣмецкôмъ мѣстѣ Ratskeller. На долинѣ въ ратуши мѣска вага, котру окружае все товпа цѣкавыхъ. На вазѣ тôй важать убранѣ по старинному мѣскѣ пахолки кождого, хто забажае и — очевидно — заплатить. Побôчь ваги прибите оповѣщене, стилізоване въ старо-нѣмецкôмъ языцѣ, котре постановляе, яку таксу за вагу платити мають keusche Jungfrauen, яку treue Gattinen, и т. д. Для Schwiegermütter установлена, розумѣесь, такса подвôйна... Вкругъ ринку стоять домы середновѣчнои структуры зъ властивыми тогдѣшному нѣмецкому стилеви ґльорієтами та ґанками, дахи покрытѣ всѣ округлою червоною цеглою. У внутрѣ домôвъ всюды шинки, цукорнѣ та реставраціи, вѣчно повнѣ веселыхъ та галасливыхъ Нѣмцѣвъ, коло котрыхъ увиваесь прислуга прибрана въ костюмы XVII-ого вѣку. Въ кождôй майже такôй господѣ грае середновѣчна музика вальсы сучасныхъ композиторôвъ. Тая гра, помѣшана зъ гаморомъ публики, зъ накликуванемъ прислуги, творять разомъ хаосъ роздираючій слухи. Серединою ринку проѣздить вôдъ часу до часу тогдѣшный вôзъ почтовый и стае пôдъ будынкомъ, на котрôмъ виднѣе напись „Erb-Post-Ampt“. Вôзъ мае усе богато пасажирôвъ, радыхъ за кôлька феникôвъ зробити собѣ „a Hetz“... На серединѣ ринку забавляютъ безплатно публику рôзнороднѣ штукарѣ, а найбôльша вже радôсть пануе при воротахъ кождого дому, де за потягненемъ дзвôнка розтвираесь на поверсѣ вôкно и въ нѣмъ показуесь манекінъ зъ ліхтарнею, маючій представляти сторожа дому. Коли то все вечеромъ освѣтять рôзнобарвными огнями, то цѣла тая товпа людей, жива и криклива, всѣ тѣ миготячѣ тутъ и тамъ бѣлѣ перуки, жовтѣ и червонѣ кафтаны и высокѣ шоломы галабардистôвъ, вся тая сумѣшка рôзнородныхъ барвъ и тонôвъ творить дѣйстно ополомляючу цѣлôсть и видъ якогось фантастичного ярмарку.

По-при Alt-Dresden стягае такожь богато публики павільонъ Едісона, въ котрôмъ вôдбувають ся вôдъ рана до вечера представленя т. зв. „живыхъ фотоґрафій“. Єсть се нове вынайдене Француза Ліміера зъ Ліону. Якъ Еді-

не бувъ и не есть приготовленый и приспособленый. Тожь и не дивота, що вôнъ не вмѣючи собѣ радити и не маючи середъ даныхъ обставинъ нѣякого выходу нѣ помочи, дробить, роздрапуе, задовжуе або продае батькôвщину та приходить хутко въ станъ сѣльского пролетаріяту.

Для точнѣйшого поясненя рѣчи возьмѣмъ господарства нѣмецкихъ кольонiстôвъ та загляньмо до нихъ. Яка-жь тамъ величезна рôзниця! Будынки *порядні и просторі*, худоба красна, знаряды рôльничі вôдповѣдні, на подвôрю взôрцева харнôсть, въ хатѣ чистôсть и достатокъ, а господарь зъ *родиною* добре вôдживляючись, представляесь оку цѣлкомъ инакше, нѣжь пересѣчный нашъ селянинъ, выхудженый и нужденный, такъ що часто *годѣ* добачити й охоты до житя.

Такихъ кольоній подыбуе ся кôлька въ щирецкôмъ окрузѣ судовôмъ, отже они знаходять ся въ одныхъ и тыхъ самыхъ услôвяхъ господарскихъ, що й люде наші. Кольонiсты мають звычайно тамъ по 16, 20 або 24 морґôвъ *поля*, котрі кождый старае ся въ цѣлости утримати; зъ дѣтей одно дôстае неподѣльный грунтъ, а прочі сплату готôвкою. Тіи прочі дѣти суть або ремѣсниками або на службѣ въ свѣтѣ. И такъ н. пр. зъ кольонiи Дорнфельдъ коло Добрянъ множество людей е кельнерами по свѣтѣ и — о скôлько розказують — кождому добре дѣесь, а многі зъ нихъ поробили знаменитi интересы.

А нашъ селянинъ що? Вôнъ, *якъ мае* кôлькоро дѣтей и кôлька або кôльканацять морґôвъ грунту, навѣть не погадае о тôмъ, що зъ тыми дѣтьми зробити, лише роздрапуе батькôвщину, даючи кождôй дитинѣ по одному, по два або три морґи, а часомъ и по пôвъ морґа й менше, и тымъ способомъ мимохôть такі сукцесоры якъ разъ стають ся жебраками. Они бо, не маючи нѣ ремесла, нѣ иншихъ способностій до житя, привязані до свого нѣбы-то господарства та до села, въ котрôмъ нема жадного заробку, а єли е, то такій, що й на одинъ обѣдъ не выстатчить, — ведуть дѣйстно жебраче житє, млѣють зъ голоду та таку нужду зносять, *що лячно и дивити ся*. Зъ сеи катеґоріи мало-рôльныхъ господарѣвъ творить ся сѣльскій пролетаріятъ, мѣжь котрымъ дуже часто лучае ся, що зъ бѣды и нужды люде сповняють злочиньства и въ наслѣдокъ того стають ся нещасливыми на цѣле житє. Отъ до чого доводить необмеженый подѣлъ селяньскихъ грунтôвъ. — Наколибъ наші селяне були просвѣчені, тогдѣ певно не було бы такихъ сумныхъ подѣй та упадку.

(*Дальше буде.*)

Письмо зъ Дрогобича.

[Чому котять ся „kółk-a" по нашôй рôли?].

I.

Въ 138 ч. „Дѣла" була згадка про загальні зборы „кулокъ рôльничихъ" въ Ряшевѣ, зъ чого довѣдались мы о ихъ станѣ, розвою, дѣяльности, а ще бôльше о ихъ цѣли. Подивляти мусимо найперше зручнôсть орґанізаторôвъ „кулокъ", зъ *якою взяли ся до обдуманои* роботы, вытревалôсть аґітаторôвъ, котрі безнастанно вербують новыхъ членôвъ, а ще бôльше може дивувати насъ скорый зрôстъ кулокъ. Отже запытаемо: чому котять ся „кулка" по нашôй рôли?

На се пытане, щобы добру дати вôдповѣдь, треба запôзнати ся докладно зъ нашими вôдносинами, розглянути ся въ чинникахъ, які угладили дорогу, що „kółka" безъ перепоны закотили ся тамъ, де имъ не мѣсце. Отже буде нашою задачею въ части бодай розкрыти „явну тайну" передъ интересуючими ся долею нашого народу и показати жерело, вôдки плыве затроєна вода, черезъ котру заснѣтило ся наше мѣщаньство и селяньство, а вершки наші свѣтію представляють ся — то въ „кулкахъ", то въ иншихъ подвигахъ „narodowych".

Говорять наші люде „не увѣришь, ажь змѣришь" та й по правдѣ кажуть. Не оденъ бо зъ добромыслячихъ Русинôвъ застановлявъ ся неразъ надъ тымъ, що за причина, що повѣтъ дрогобицкій не дае ся чути якимъ-такимъ житємъ та рухомъ народнымъ, якъ то инші повѣты. Дрогобичь славне мѣсто, богаті мѣщане та вчені, несогôрші селяне зъ околицѣ, Русинôвъ богато, интеліґенціи не бракло рускои, — всьо е, а одного нема — бракъ народного житя и руху, недостатокъ охоты до посвяченя себе для рускои справы, байдужнôсть до самопôзнаня, отяжѣлôсть до розбудженя хосенного житя для себе и для руского народу та великі „воздыханія" до пôвнôчнои зôрницѣ. То пасивы въ такъ великихъ плюсахъ дрогобицкои околицѣ. Хто отже середъ того всього зрôсъ и на сей станъ очи свои продививъ, тому неразъ заскимить въ головѣ та не два затьохкае въ серци, що такій хабузъ закорѣнивъ ся въ плодоносной, але залишенôй рôли!

Знаю, що на мое письмо гукнуть голосы протесту а може й спростованя, бо у насъ е „великі люде"; однакъ того не лякаюсь, бо на всьо маю вôдпорне оруже, а коли зайде потреба ужити его, то ужию скоро. На-разѣ скажу хиба те, що єли кого заколе правда въ очи, най не лѣзе въ терне, але нехай иде простою дорогою, вытиченою идеєю народно рускою, або най цѣлкомъ не рушаесь и не заваджае другимъ въ роботѣ!

Теперь вертаймо до свого.

Де богато ґаздинь, тамъ хата неметена а де и однои нема, тамъ смѣтє по уха. Такъ дѣе ся и въ дрогобицкôмъ повѣтѣ. Нема людей, котрі бы заняли ся на-добре народно-рускою справою. Въ околици десь-не-десь появить ся чоловѣкъ, що думае по нашому и свои гадки перемѣняе въ дѣло. Однакъ сего за мало на теперѣшні часы, бо проявъ сей вôдповѣдавъ бы якимъ 10—15 лѣтъ назадъ. За те въ нашôмъ мѣстѣ достотне безголове. Народъ лишеный самому собѣ, передмѣщане не мають проводирôвъ, паны встыдають ся гунѣ, хотяй наші передмѣщане вже давно „по ремѣсницьки" ходять. Зъ ними дало бы ся дуже богато зробити, кобы кому...

Хто собѣ пригадае часъ вôсѣмь лѣтъ назадъ, — тогдѣ на-добре розпочавъ ся бувъ рухъ середъ передмѣщанъ и, наколи-бы було такъ дальше йшло, не тамъ бы мы днесь були, де теперь есьмо! Тогдѣ то була у насъ весна! Охочі ратаѣ взяли ся були до нивы, засѣяли здорове и красне зерно народно-руского духа та просвѣты и засѣвъ зачавъ красно сходити. Тогдѣ, на щастє, перебувавъ у нашôмъ мѣстѣ правникъ [теперь депендентъ адвокатскій] д-ръ Данило Стахура. Вôнъ, порозумѣвши ся зъ двома учениками, днесь уже священиками, Иваномъ Дуцькомъ и Василемъ Мацюракомъ, розрухавъ бувъ нашихъ передмѣщанъ, отворивъ имъ очи, загрѣвъ до просвѣты, и при великихъ клопотахъ удало ся имъ заложити першу руску читальню на передмѣстю лѣшняньскôмъ. Тоту народжену дитинку пѣстували найбôльше згадані ученики, — вправдѣ тайкомъ, бо-жь були учениками, але хосенно, — хотяй головою читальнѣ выбрано цѣлкомъ невôдповѣдного чоловѣка въ особѣ монаха о. Юст. Ралька. Надѣлено о. Ралька тою неналежачою ся ему высокою почестію длатого, бо передмѣщане бояли ся, щобы ихъ душпастырь не робивъ имъ докору и не лаявъ за те, що слухають молодикôвъ и заводять новости... Однакъ не помогло и се. Голова, не досыть що самъ не являвъ ся нѣколи въ читальни, хиба що по якôмъ похоронѣ покрѣплявъ вôдпочинкомъ свое отяжѣле тѣло, ще й бувъ усе ворожо настроєный проти всѣхъ дѣяльнѣйшихъ членôвъ. Се показавъ навѣть явно и отверто. Коли прийшло устроити вечерокъ въ честь Тараса Шевченка, то не досыть того, що о. голова не хотѣвъ пôдписати повѣдомленя до ц. к. старостства, але й выкинувъ за дверѣ найдѣяльнѣйшого члена Стефана Грушкевича, называючи его піякомъ [хочь той заприсягъ на весь вѣкъ]. Бôльшою солію въ оцѣ були о. Ралькови оба ученики, що мешкали на передмѣстю близько читальнѣ и кождои хвилѣ до читальнѣ заглядали и кермували нею якъ належало. Щобы се усунути, здобувъ ся о. Ралько на таке дѣло: донѣсъ до дирекціи ґімназии, що ученики ходять до читальнѣ и пôдбурюють людей противъ Полякôвъ... Се донесенє потягнуло за собою те, що ученикъ В. Мацюракъ, боячи ся мести директора, мусѣвъ перенестись до рускои ґімназии у Львовѣ, хотяй и въ Дрогобичи не мавъ за що ходити до школы. Вôдъ того часу взявъ директоръ Бесядскій ученикôвъ на око и они вже не могли для читальнѣ бути тымъ, чимъ були перше. Судьба такъ хотѣла, що п. Стахура перенѣсъ ся [ще скорше нѣжь ученикъ Мацюракъ] до Львова кôнчити правничі студіи; Мацюракъ, котрому директоръ до очей сказавъ, що о. Ралько донѣсъ ему о ученикахъ въ читальни, не мôгъ лишити ся въ Дрогобичи яко „moskal", а Дуцько знову мусѣвъ стеречи себе на дальше передъ масакрованємъ учителѣвъ. Черезъ те не стало въ читальни пружинъ, щобы єи порушати и пускати въ рухъ. До того найповажнѣйшій и вплывовый членъ Тиховскій умеръ, а Грушкевича выгрызъ о. Ралько а ще бôльше Николай Кушнѣръ, заступникъ головы, тогдѣшный дякъ, а теперь велика фіґура, бо асесоръ въ маґістратѣ пана Охримовича.

Такъ дитина читальня лишила ся безъ пѣстунѣвъ, не було кому пôдливати молодои щѣпки здоровою водою, тому то й не могла она принести такого плоду, якъ було засѣяне зерно.

Чому о. Ралько и Кушнѣръ були ворожими для читальнѣ и єи опѣкунѣвъ та якъ дальше она вела ся, — чи зроблено що пôзнѣйше въ тôмъ напрямѣ и якій зъ того хосенъ для справы рускои, — поговоримо другимъ разомъ, або й третимъ, бо маемо дуже богато до бесѣдуваня, а коли зачали сьмо, то й докôнчити треба... Нехай свѣтъ знае, якъ у насъ живе ся, и чому ѣздимо на „kółka-хъ", а не тягнемо своихъ телѣжокъ...

Цибулярь.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Д-ръ Люеґеръ, п. Шнайдеръ и двохъ членôвъ вѣденьскои рады мѣскои прибули дня 10 с. м. вечеромъ до Монахова. Тамошні антісеміты зготовили вѣденьскимъ гостямъ величаве приняте. На дворци повитавъ ихъ комітетъ, а дамы комітетові вручили имъ китицѣ. Зъ дворця хотѣли ихъ Баварцѣ перевезти въ парадѣ черезъ мѣсто. На те наняли навѣть чотирокôнну нову парадну карету, котрою нѣхто ще не ѣздивъ. Та д-ръ Люеґеръ выпросивъ ся вôдъ тои чести, не хотячи звертати на себе уваги. Отже поѣхавъ звычайною готелевою каретою. За гôстьми поѣхали слѣдомъ комітетові. Тôлько двѣ комітетові дамы всѣли до парадной кареты. Та коли переѣздили по-при дворску сторожу, выбѣгли жовнѣры та хопили за карабіны въ тôй гадцѣ, що то ѣде хтось зъ королѣвскои родины. Зъ готелю поѣхали гостѣ на антісемітскі зборы, котрі уладжено на ихъ честь. На зборахъ було надъ 10.000 людий. П. Шнайдеръ говоривъ про „фальшоване исторіи и баламученє прилюдной гадки жидами", а д-ръ Люеґеръ про „борбу антісемітôвъ противъ жидôвскихъ лібералôвъ въ Австро-Угорщинѣ". Обомъ бесѣдникамъ выправлено величаві оваціи. По всѣхъ улицяхъ гомонѣли оклики въ честь Люеґера и вѣденьскихъ антісемітôвъ. — Троха инакше пише про ті зборы N. fr. Presse. Єи дописуватель каже, що баварскі антісеміты порозставляли своихъ аґітаторôвъ, щобы нѣкому не позволяли обôзвати ся якимъ словомъ противъ вѣденьскихъ бесѣдникôвъ. Такъ коли тôлько хто перебивъ бесѣдника якою неприхильною замѣткою, заразъ выкидано его за дверѣ. Такихъ выкиненыхъ начислено зо 25, хочь кождый зъ нихъ заплативъ, якъ и всѣ инші, по 30 фениковъ за вступъ. Поліція не мѣшала ся въ те, хочь и взывано єи о помôчь. Черезъ ті сцены мусѣвъ п. Шнайдеръ навѣть перервати свою рѣчь на 20 мінутъ. Д-ръ Люеґеръ починаючи говорити, просивъ зôбраныхъ, щобы нѣкому не боронили противныхъ бесѣдникови окликôвъ. Але своєю справною вымовою выкликавъ лише неумовкаючі оплески.

Vossische Ztg. дôстае зъ Будапешту таку допись въ справѣ **австрійско-угорскои угоды**, имовѣрно походячу зъ жерела урядового: „Коли вѣрити всякимъ познакамъ, то оба правительства погодили ся вже въ бôльшôй части угодовыхъ справъ. Остае ся тôлько неполагоджена справа квотова, але въ найблизшôмъ часѣ выйде зъ угорскои стороны такожь и въ сѣй справѣ внесенє, котре друга сторона буде могла приняти, такъ що усуне ся найбôльшу трудність. Доси маемо лише перше внесенє австрійске; та въ Угорщинѣ уважають, що нема его що навѣть розбирати, бо оно опирае ся на цѣлкомъ несправедливôй основѣ, мовъ то одна и друга половина монархіи повинна причиняти ся до спôльныхъ выдаткôвъ пôсля числа населеня безъ огляду на богатство и доходы народу. На таке жаданє дала угорска депутація таку вôдповѣдь, котру можна выразити короткимъ а рѣшучимъ „нѣ". При такôмъ станѣ рѣчи могли бы обѣ стороны ще лѣтами переговорювати и не дôйшли бы до кôнця, коли не полишить ся рѣшенє монархови, хочь се бувъ бы певно найгôршій выхôдъ. Мимоходомъ кажучи, така е выразна воля монарха, щобы не доводити до тои крайности и не робити его судією въ справѣ грошевôй, дотыкаючôй обѣ державы. Австрійскі керманичѣ державні доси ще и не пробували усунути ті трудности. За те, якъ зачувати на певно, зъ угорскои, и то дуже поважанои стороны парляментарнои мае въ тôй справѣ выйти внесенє, котре мабуть и въ Австріи повинно оказати ся такимъ, що его буде можна приняти. Але навѣть и въ такôмъ разѣ, коли загально пристали бы на те внесенє, тажи ледво буде имовѣрне, щобы остаточне полагодженє угодового спору довершило ся ще сего року".

— —

Подорожь царскои пары не сходить зъ порядку дневного всѣлякихъ толкôвъ по дневникахъ. Якъ мы вже разъ зазначували, появляють ся майже що днины нові, часто суперечні вѣсти. Отже вкôнци здае ся рѣчію певною, що зъ кôнцемъ сего мѣсяця приѣде царска пара до Вѣдня, а въ першихъ дняхъ вересня до Вроцлавя; вôдтакъ загостять такожь до Даніи, Франціи и Анґліи. Подорожь мае тревати до 1. падолиста. Споры ведуть ся ще по дневникахъ надъ тымъ, чи царь поѣде до Берлина та до Парижа. Коли бы поѣхавъ до Берлина а до Парижа нѣ, тогдѣ зобидять ся Французы. Въ противнôмъ разѣ, коли бы минувъ Берлинъ, а вступивъ до Парижа, тогдѣ Франція готова въ тôмъ добачити свою высшôсть та, просто кажучи, завернути собѣ тымъ голову. Тому нѣмецкі дневники высказують бажанє, щобы царь або не минавъ Берлина, коли бы мавъ ѣхати до Парижа, або щобы не вступавъ нѣ ту нѣ тамъ.

— —

Гадка про **бльокаду Креты**, якъ зпершу здогадувано ся, мала выйти вôдъ Россіи. Опôсля анґлійскі дневники натякнули, що имовѣрно Россія лише пôддала єи Австріи, а вôдтакъ вже ґр. Ґолуховскій выступивъ зъ нею урядово передъ иншими державами. Отже орґанъ россійского міністерства справъ заграничныхъ, брюксельскій Nord, рѣшучо заперечуе, мовъ бы починъ въ тôй справѣ вышовъ вôдъ Россіи, та заявляе, що походить вôнъ зъ Вѣдня та позыскавъ собѣ безусловну згоду лише въ Берлинѣ. Россія зъ своеи стороны радила старати ся впередъ у Порты, щобы признано Кретенцямъ бôльші уступки нѣжь ті, що признае имъ договôръ галепеньскій. Коли бы Кретенцѣ не вдоволили ся тыми новыми уступками, тогдѣ можна бы взяти на розвагу гадку про бльокаду. Зъ такимъ поглядомъ Россіи згодила ся Франція и Анґлія.

сонъ вынайшовъ фоноґрафъ черезъ те, що умѣвъ увязнити тоны а вôдтакъ репродукувати ихъ до-схочу, такъ и вынайденє Лімієра, зване „кінематоґрафъ", лежить въ похваченю поодинокихъ по собѣ слѣдуючихъ рухôвъ и въ репродукованю ихъ въ природнôмъ порядку. Поодинокі фотоґрафіи представляють въ кінематоґрафѣ не поодинокі хвилеві ситуаціи, а цѣлі сцены — н. пр. вôйско машеруюче; людей, що купають ся, скачуть зъ высоты у воду, и пр. Одинъ образъ представлявъ двѣ бабы, котрі бють ся зъ собою такъ довго, доки не розчинить ихъ надôйшовшій мужчина. Живі фотоґрафіи — рѣчь цѣкава та займаюча — и предприємство робить на тыхъ представленяхъ дуже добрый интересъ.

Зъ-заду за Alt-Dresden, въ самôмъ закутку выставы, мѣстить ся вôддѣлъ зъ верха непоказный и публикою не дуже навѣщуваный, однакъ мимо того для насъ найбôльше цѣкавый и найбôльше притягаючій. Єсть се **вôддѣлъ лужицкій**. Яко мешканцямъ Саксоніи придѣлено лужицкимъ Сербамъ мѣсце на выставѣ, мѣсце не велике, однакъ они умѣли выкористати его въ спосôбъ приносячій честь ихъ праци и патріотизмови. Єсть тамъ лужицка загорода, лужицка господа [serbska korčma] и — що найважнѣйше — лужицкій національный музей.

Въ сѣльскôмъ будôвництвѣ Лужичанъ бачимо два головні типы що-до будовы хатъ, котрі зовуть ся по лужицки „khěža" або „domske". Одинъ типъ — се хаты зовсѣмъ деревляні, будовані зъ кладеныхъ колодъ; другій типъ — се домы будовані зъ деревляныхъ колодъ кладеныхъ на перемѣну зъ цеглою. Ті другі, на-пôвъ муровані домы, не е оріґінальні лужицкі, бо сей спосôбъ будованя приняли Лужичане вôдъ Нѣмцѣвъ; за те перший типъ есть оріґінальный лужицкій. На выставѣ есть khěža цѣла зъ дерева. Хаты обохъ типôвъ бувають одно- або дво-поверхові; кровлѣ крыті соломою. Всѣ хаты обширні, бо мѣстять въ собѣ не лишь людскі мешканя, але такожь пôдъ однымъ дахомъ хлѣвъ для худобы. Форма хаты — довгій простокутникъ подѣлевый на чотири части, зъ двома окремыми входами. Одинъ вхôдъ по серединѣ веде до сѣней, зъ котрыхъ иде ся на лѣво до мешкальнои комнаты, на право до коморы, котра звычайно бувае передѣлена поперечною стѣною на двѣ части. Другій вхôдъ веде до хлѣва, въ котрôмъ кромѣ жолоба для коней и худобы бувае въ кутѣ малый хлѣвчикъ для безрогъ, а надъ нимъ въ формѣ поверха ократоване мѣсце на дрôбъ. Мешкальна комната звычайно дуже простора. Зъ правои стороны вôдъ стѣнныхъ дверей стоить пѣчь до вареня, часто кафлева, за печію въ другôмъ кутѣ широкі лôжка, зъ лѣвои стороны вôдъ дверей великій, звычайно квадратовый стôлъ [blido], коло него лавка, а стôльцѣ округлі. Кромѣ того въ цѣлôй комнатѣ по-пôдъ стѣны стоять лавы, а на стѣнѣ вкругъ полицѣ, на котрыхъ мѣстить ся всяка посудина. Вôконъ бувае въ комнатѣ чотири, два вôдъ фронту а два въ бôчнôй стѣнѣ; подекуды стрѣчаесь и пяте въ заднôй стѣнѣ. Вôкна великі, декуды замѣсть одностайнои бѣлои тафлѣ складають ся шибы зъ богато рôзнобарвныхъ круглыхъ тафель зъ грубого скла. Вôкна такі, здаесь, перенятi вôдъ Нѣмцѣвъ. Въ кождôй хатѣ бачимо одинъ або бôльше коловоротôвъ [Spinnrad], а такожь часто варстатъ ткацкій, бо ткацтво есть головнымъ промысломъ домашнымъ Лужичанъ. Передъ хатою суть правильно грядки зъ цвѣтами, за хатою тягнесь двôръ зъ будынками господарскими. Въ кождôй загородѣ бувае правильно криниця зъ журавлемъ.

(*Конець буде.*)

Англійскі дневники вôдъ разу заявили ся рѣшучо противъ участи Англіи въ бльокадѣ. Опôсля стало вѣдомо, що такъ само урядово вôдказалась Англія вôдъ бльокады. Италійскі дневники указували, що для Италіи бльокада є дуже непопулярна и може принести єй великі страты на всходѣ, именно въ торговли зъ Малою Азією, де вызначнымъ елементомъ є Греки; але все таки Италія буде мабуть мусѣла пристати на бльокаду. Теперь и російскі дневники высказують ся рѣшучо противъ участи Россіи въ такôмъ починѣ, бо вôнъ зверненый противъ Греціи, котра Россіи не може бути рôвнодушна. Втихомирене Креты — пишуть „Новости" — вымагає инныхъ способôвъ. Россія щиро бажає спокою; але не може пристати на раду Австріи, бо бажає такого полагодженя справы кретеньскои, котре бы обезпечало права грецкого народу. Крôмъ того годѣ згодити ся на бльокаду Креты ще й тому, бо се готово бы дати Англіи нагоду до занятя острова, а нѣяка держава не може до того допустити. Длятого найлѣпшою радою було бы, щобы великі державы на ново наперли на Порту на користь Кретенцѣвъ. Коли-жь бы и те не помогло, то не лишилось бы нѣчого иншого, якъ узнати Крету воюючою стороною, — нехай сама розправляє ся зъ Туреччиною. Такій крокъ вже на певно спонукавъ бы Порту до уступокъ для Креты. Подôбно высказує ся и „Свѣтъ", кажучи, що енерґічный напôръ державъ на Порту бôльше помôгъ бы, нѣжь все инше.

Є и такі дневники, що дивують ся поведеню Австріи, котра выступає зъ радами, будь-що-будь нелюбыми народамъ балканьскимъ та всхôднымъ. Коли бы ходило тôлько о честь, що ось-то Австрія дає провôдъ акціи державъ въ справѣ всхôднôй, то зыскъ бувъ бы дуже малый. Бо за тоту честь тратить Австрія свою політикою прихильнôсть народôвъ балканьскихъ, за котрою зъ другои стороны побиває ся. Австрія завсѣгды лучить ся зъ кабінетами противъ народôвъ, а се не выходить єй на користь.

Въ недѣлю минувъ речинець 40 днѣвъ, до котрого Кретенцѣ ждали на вôдповѣдь султана въ справѣ своихъ жаданъ. А що вôдповѣдь не наспѣла, то выбрано тымчасове революційне правительство; головою єго ставъ 92-лѣтный Вольондакісъ Костеросъ, якъ се донесли вже телеґрамы; міністерство поки-що не заименоване. Нове правительство проголосить мабуть прилучене Креты до Греціи.

Про справдѣшный станъ рѣчи на Кретѣ пише безсторонный дописуватель до одного новойорского дневника зъ Канеѣ: „Коли я прибувъ сюды, заставъ въ мѣстѣ таку сторожу войскову, що не можна собѣ лѣпшои бажати. Одинъ чужій офіциръ чудувавъ ся поведеню жовнѣрôвъ. Нѣяке войско на свѣтѣ — казавъ вôнъ — не могло бы красше пильнувати ладу. Але таки, коли бы хто сказавъ, що мѣсто для мирного чоловѣка є цѣлкомъ безпечне, то пересадивъ бы дуже. Тôлько годѣ, щобы оно було можливе въ краю, де всякій ходить вôдъ стôпъ до головы узброєный всякимъ оружємъ и де панує така завзята ненависть расова." Дальше такъ пише той свѣдокъ: „Нехай тôлько пр. вôзъ переѣде по якôмсь набою, що выпавъ комусь на землю: набôй лопне, а заразъ христіянинъ готовъ присягнути, що то якійсь могамеданець стрѣлявъ на него, та удирає въ ноги. Зъ того пôде переполохъ; замыкають заразъ склепы, забарикадовують ся. И такъ разъ-въ-разъ повтаряє ся те саме Настане тревога: жѣнки заводять, тьма тьменна псôвъ лає-вые, перевертають столы, населене тратить голову, а войско высылає патролѣ. Турки верещать, що ихъ гонять христіяне; христіяне клѣнуть ся, що Турки ихъ мордують. Въ могамеданьскихъ частяхъ мѣста сторожать Турки зъ рушницями по за вôконницями; цѣлкомъ те саме роблять христіяне въ своихъ домахъ."

Зъ судовои салѣ.

[Повыборчій вôдгомôнъ.]

Вѣдома справа арештованя п. Володимира Устияновича ц. к. старостою Манастирскимъ въ часѣ торôчныхъ выборôвъ до сойму въ Стрыю — закôнчила ся постановою радной палаты ц. к. суду окружного въ Самборѣ зъ дня 17 липня 1896 ч. 7.191, котру подаємо дословно въ повнôмъ змѣстѣ:

„Для п. Володимира Устіяновича въ Головецку.

Ч. 7191.

Палата радна ц. к. Суду окружного по вислуханю ц. к. прокуратора державного. постановила відмовити жаданю Володимира Устіяновича de praes. 29 червня 1896 ч. 6749 о введене по мисли §. 48 поет. карн. сьлідства вступного против Маркиля Манастерского о злочин надужитя власти урядовоі.

Поводи.

Савин Устіянович в донесеню своим подає, що дня 25 вересня 1895 в Стрию зістав син его Володимир на приказ ц. к. старости Маркиля Манастерского без всякои причини арештований і через 4 годины лычноі свободи позбавлений. Після зізнань сьвідка Роберта Шебести ц. к. вахмайстра жандармеріи згаданий випадок мав місце в часі вибору посла до сойму краєвого о год. 8 рано. В тім самім часі перед дверми маґістрату, в котрім мали ся відбувати вибори, зібрала ся більша товпа людей. Одні з них співали гимн цісарскій, другі же переважно селяне і сьвященники руські зачали міжь собою сварню. Коли сей сьвідок взивав зібраних до порядку, надійшов тимчасом ц. к. староста з іншими урядниками, а увидівши перед брамою молодого чоловіка в визиваючій поставі, з дуже грубою палицею, спертою о рамя і до гори взнесеною, запитав го, що він за оден і що туть робить, коли же сей цілком нічо не відповідає, казав го ц. к. староста з відтам усунути, вслідствіє чого запровадив го свідок на сторожницю поліцийну, з відки по сконстатованю его особи зістав о годині ½10 перед полуднем на вільність випущений. — В виду представленого ту стану річи, коли взиваюче таке заховане ся доносителя Володимира Устіяновича — підчас подражненя і несупокою, який в часі виборів серед зібраної товпи панував, могло дати почин до забуреня публичного порядку, — в цілі запобіженя сему було вказане зі сторони ц. к. старости, в дорозі поліцийній усунути і придержати доносителя; в чиңі сим не можна добачити характеристичних знамен злочину надужитя власти урядової.

Палата радна ц. к. Суду окружного.
Самбір дня 17 липня 1896.

Łopuszański.

До того рѣшеня палаты радной, вôдъ котрого нема вже нѣякого дальшого вôдклику, годить ся додати кôлька замѣтокъ.

Въ повысшôй справѣ въ доходженяхъ вступныхъ були переслуханї черезъ судьѣвъ слѣдчихъ въ Сколѣмъ и въ Стрыю кромѣ згаданого ц. к. вахмайстра жандармеріи Роберта Шебесты — также инші свѣдки, а именно о. Василь Давидякъ зъ Тухлѣ, о. Левъ Гораленичь зъ Угерска, д-ръ Данило Куликъ зô Стрыя и инчі. Отже всѣ тї свѣдки зôзнали зовсѣмъ вôдмѣнно вôдъ п. Шебесты, а именно:

1) що передъ льокалемъ выборчимъ спѣвали вмѣсто цѣсарскій переважно священики и селяне, а не „однї" [що въ протиставленю до селянъ и священикôвъ означало бы жидкôвъ и старостиньскихъ наганячѣвъ выборчихъ] и що власне тї „однї", а не селяне и священики рускі, сварню межи собою розпочали;

2) що п. Володимиръ Устияновичь есть вправдѣ молодымъ чоловѣкомъ, однакъ въ часѣ арештованя его зовсѣмъ не мавъ вызываючои поставы та що вправдѣ мавъ при собѣ грубу палицю, якъ то теперь есть въ модѣ, однакъ палица тая не була пôднесена до горы анѣ оперта на рамени;

3) що п. староста Манастырскій зовсѣмъ не пытавъ ся п. Устияновича „хто вôнъ есть", и впрочôмъ не потребувавъ о тое пытати, бо п. Устияновичь бувъ уже вôдъ року въ Стрыю замешкалый, а будучи учителемъ при народнôй школѣ въ Стрыю и тымъ самымъ пôдвладнымъ п. старосты Манастирского, бувъ єму лично знаный;

4) що вправдѣ п. староста Манастирскій крикнувъ до п. Устияновича „co ty tu robisz?" — однакъ на тое пытане, котре впрочôмъ на вôдповѣдь не заслугувало, п. Устияновичь, хочь-бы бувъ хотѣвъ, не мавъ часу вôдповѣсти, бо п. староста рôвночасно приказавъ жандармови п. Устияновича арештувати, а самъ пôйшовъ дальше, не ждучи на нѣяку вôдповѣдь;

5) що заарештоване п. Устияновича наступило около годины 8-ои рано, а выпущене его зъ арешту поліційного наступило не о годинѣ 9½, ино доперва о годинѣ 12. въ полудне, такъ що п. Устияновичь бувъ замкненый черезъ чотири годины;

6) що въ арештѣ поліційнôмъ зовсѣмъ „не констатовано особы" п. Устияновича;

7) що передъ заарештованємъ п. Устияновичь поводивъ ся спокôйно, прилично, и нѣякои не давъ пôдставы до заарештованя.

Хотяй отже о. Давидякъ, о. Гораленичь, д-ръ Куликъ, о. Устияновичь и прочі въ тôй справѣ слуханї свѣдки згôдно повысші факты потвердили, ц. к. прокураторія державна и радна палата ц. к. суду окружного оперлась на зовсѣмъ вôдмѣнныхъ зôзнаняхъ единого вахмайстра жандармеріи Шебесты, котрый власне на приказъ п. старосты Манастирского арештувавъ п. Устияновича, отже въ закиненôмъ п. старостѣ злочинѣ надужитя власти чинну бравъ участь.

НОВИНКИ.

— **Въ справѣ громадной депутаціи руского народу до Вѣдня.** На численнї запытаня, чи наспѣла вôдповѣдь на меморіялъ врученый громадною рускою депутацією Єго Величеству цѣсареви въ справѣ надужить при выборахъ 1895 року, котру то вôдповѣдь вже давно сиґналізовала ґазета „Czas", — заявляємо, що Впр. о. Озаркевичъ, яко провôдникъ депутаціи, о нѣякôй вôдповѣди нѣчо не знає, отже вѣсть Czas-у про якусь вôдповѣдь выглядає на — „блягу" пущену для збаламученя опініи ширшого свѣта...

— **Рускій Сокôлъ у Львовѣ** дôставъ запрошене вôдъ ческого Сокола въ Подебрадѣ на торжество, яке той ческій Сокôлъ устроює дня 15-ого серпня с. р. зъ нагоды вôдкрытя памятника короля Юрія Подєбрада.

— **Раду громадску въ Балигородѣ** повѣту лѣського розвязало намѣстництво за господарку жидôвску. Комісаремъ правительственнымъ назначеный тамошный аптикарь д-ъ Стан. Фалишевскій, а его заступникомъ лѣкарь окружный д-ръ Робель.

— **Великі маневры галицкі** зачнуть ся 1-ого вересня и будуть тревати пятнацять днѣвъ. Цѣсарь приѣде вже 31-ого с. м. о 11 год. передъ полуднемъ до Комарна и замешкає въ замку ґр. Лянцкоронського. Пôсля проґрамы маневрôвъ — „неприятель" т. е. сторона зачѣпаюча выбудує свою зелѣзницю зъ Радимна до Трôйчиць, а зъ-вôдтамъ до назначенои позиціи артилеріи. Крôмъ того сторона зачѣпна має заложити стаціи для освѣтленя и бальонôвъ captifs, обсерваторіи та укрѣплене мѣсце для комісій вывѣдуючихъ пôдъ Батячами. Сторона обороняюча буде мѣжь иншимъ мати за задачу закладати телефонічнї и телеґрафічнї полученя, также стаціи для освѣтленя, бальонôвъ captifs и обсерваторіи. Служба двôрска и складанї бараки для неи є вже на мѣсци.

— **Бурѣ.** Въ четверъ дня 6 с. м. около 2-ои годины пополудни навѣстила жидачѣвщину надъ Свѣчею велика бура зъ градомъ. Градъ падавъ величины волоского горѣха, а мѣсцями цѣлыми грудами завбôльшки кулака. Найбôльше потерпѣли громады Сулятичѣ, Демня сулятицка, Лисковъ и Корчѣвка. Шкоды дуже великї. — Въ околици Збаража дня 8. с. м. коло 8-ои годины вечеромъ надôйшла страшна чорна хмара перерывана безнастанными ясными блискавками зô стороны Чернилова мазовецкого. Туча засягнула Заруде, Валахôвку, Стрыѣвку и Квѣданцѣ, идучи дальше въ повѣтъ скалатскій. Вода по ярахъ и потокахъ поперерывала греблѣ, позрывала мôстки, позносила намоченї конопли, зъ сусѣднихъ горбôвъ надъ ярами позносила полукôпки, а декуда градъ знищивъ гречки и вôвсы. Рôвночасно бура перейшла черезъ Чернихôвцѣ, Збаражь, Лубянки нижнї и вышнї, Добромирку, Гущанки, Терпилôвку, Скорики и дальше за границю російского Подôля. Въ Добромирцѣ, лежачôй надъ глубокимъ подôльскôмъ яромъ, перетятымъ доплывомъ Збруча, градъ наробивъ немалои шкоды. Вода прибула по самі стѣны хатъ надъ яромъ положеныхъ, повырывала старі вербы и тополѣ зъ корѣнемъ, цѣлкомъ занесла намуломъ огороды и пôрвала стодолу зô збôжемъ. Въ тôй стодолѣ ночувавъ селянинъ зъ жѣнкою и дѣвчиною. Коли въ ночи страшна сила воды, стѣкаючои зъ горы, забрала стодолу, селянинъ, пôрваный филею, зловивъ ся дерева и выратувавъ ся, але женщина зъ дитиною, захоплена водою въ снѣ, згинула безъ помочи; доперва на другій день знайшли ихъ люде въ Лозôвцѣ на болоню пôдъ вербою у вôддали двохъ кільометрôвъ. Греблѣ попрорыванї, млыны ушкодженї, луги занесенї намуломъ; шкоды величезнї. — Про таку саму бурю зъ градомъ пишуть зъ Берґомету надъ Прутомъ въ Буковинѣ, де падавъ градъ величины курячого яйця и наробивъ великои шкоды въ Зеленовѣ, Пядикôвцяхъ, Ревакôвцяхъ, Берґометѣ и Дубôвцяхъ.

— **Огнѣ.** Дня 9 серпня с. р. въ ночи згорѣла коршма въ Синьковѣ коло Радехова; огонь бувъ пôдложеный, але виновника не выкрыто; погорѣла худоба; жиды ледви змогли вôкнами повыскакувати, бо дверѣ злобна якась рука попôдпирала.

— **Другій нотаріятъ** системізувало правительство въ Дрогобичи.

— **Пята курія у Львовѣ** Секретаріятъ маґістрату мѣста Львова выславъ вчера до намѣстництва лісту горожанъ управненыхъ до голосованя въ V-ôй куріи выборчôй. Пôсля офіціяльнои тои лісты число выборцѣвъ зъ громады мѣста Львова выносить 28.000. На робôтникôвъ припадає 7.000. Той цѣлый списъ выготовлено въ 14-ти дняхъ пôдъ проводомъ радника Люкаса.

— **Потверджене выбору д-ра Годимира Малаховского** на президента мѣста Львова надѣють ся на 16-ого с. м. Рада міністрôвъ, на внесене ґр. Баденього, ухвалила вже предложити цѣсареви потверджене до санкціи. Пôсля того торжественне заприсяжене президента и віце-президентôвъ вôдбудесь мабуть въ четверъ 21-ого с. м. въ присутности віце-президента намѣстництва п. Лідля, рады мѣста и ґреміюмъ маґістрату. Д-ръ Малаховскій зложить присягу [котру вôдчитає урядникъ намѣстництва] въ руки п. Лідля, а І-ій віце-президентъ п. Шаеръ и II ій п. Михальскій въ руки нового президента.

— **Жидôвска Панама.** Въ жидôвскôмъ кагалѣ въ Тарновѣ проявило ся богато мальверзацій, въ наслѣдокъ котрыхъ намѣстництво приказало книги и ключѣ вôдобрати, а по передачи ихъ слѣдчому судьѣ льокаль, де мѣстивъ ся кагальный урядъ, опечатати. Ось кôлька цвѣтôкôвъ зъ нивы згаданои кошерной Панамы: Настоятель кагалу допускавъ ся вôдъ кôльканацяти лѣтъ безвстыдныхъ крадежей на шкоду жидôвскои громады. Буджету вѣроисповѣдной громады не було. Вôдъ 15 лѣтъ платила згадана громада по 1000 зр. рôчно на рабіна, котрого нема. Шуринъ настоятеля кагалу, яко адміністраторъ оплатъ рѣзникôвъ, таивъ справдѣшні доходы а подававъ ихъ въ приближеню 7—8 тысячь зр. въ рôкъ, а доcлѣды выказали, що именно тї оплаты приносять высше 14.000 зр. Огôрчена тымъ бôльшôсть конфесійнои рады рѣшила тї доходы выарендувати черезъ ліцитацію и конкуренты предкладали вже 12.000 зр. Мѣжь тымъ настоятель кагалу въ послѣднôй мінутѣ перешкодивъ осущеню намѣрôвъ бôльшости рады, бо „пригадавъ собѣ", що позволеня на побôръ рѣзницкои оплаты властиво нема, длятого и трудно право побору выпускати въ аренду. При шконтрѣ книгъ показало ся, що сума 7.3000 зр., побрана въ тарнôвскôмъ кредитовôмъ товариствѣ, не була нѣгде вписана, всѣ доходы були ложно контованї, леґаты щезли, а книги мѣстили тôлько самі неправды.

— **Довгій вѣкъ.** Въ Коношинцяхъ, тернопôльского повѣту, живе Марко Флиракъ, колись грабарь, числячій собѣ 109 лѣтъ житя. Мимо такого высокого вѣку есть вôнъ бодрый на тѣлѣ й души и знає богато розказати зъ свого житя. Мавъ вôнъ десятеро дѣтей, зъ котрыхъ осьмеро ще живе. Дѣти также уже посивѣлї старики.

— **Зъ любови.** Уланъ Дутка, сынъ громадского писаря зъ Берлина пôдъ Бродами, выйшовъ въ суботу зъ брôдскои касарнѣ до дому, щобы передъ вôдходомъ на маневры попрощати ся зъ родичами и своєю „любкою" О. Дôвнавши ся по дорозѣ, що его „любка" хоче его покинути, бо має вже иншого, такъ собѣ ту рѣчь взявъ до серця, що постановивъ пôмстити ся. Отже выкликавъ дѣвчину зъ хаты и пôйшовъ зъ нею до саду. Тутъ робивъ єй доворы и жалувавъ ся на єи поведене, а коли дѣвчина не богато собѣ зъ того робила, вхопивъ Дутка карабінъ [бо прийшовъ до села въ повнôмъ уоруженю] и два разы выпаливъ до своєи любки. На щастє оба выстрѣлы хибили; дѣвчина наполохана лише зôмлѣла и упала на землю. Дутка, перезудженый, гадаючи, що убивъ дѣвчину, выстрѣливъ третій разъ до себе. Симъ разомъ выстрѣлъ бувъ певный, бо уланъ поваливъ ся зъ розбитою головою безъ житя на землю.

— **Сербска етнографична выстава** вôдбуде ся въ 1900 роцѣ въ Бѣлградѣ. Въ тôй выставѣ возьмуть участь: Сербія, Чорногора, Дальматія, Хорватія и Славонія, Банатъ, Боснія и Герцеговина, Стара Сербія и Македонія.

— **Подарунокъ для царскои пары.** Figaro зъ нагоды сподѣваного приѣзду царскои пары до Франціи взываe женщины францускі до складокъ на дорогу колыску въ подарунокъ ихъ дитинѣ, котра прийде на свѣтъ. Кромѣ того взываe ще до другои складки на почетну шпаду для царя.

— **Чого Нѣмець не выдумає?** Найновѣйше слово на одну хемічну назву нѣмецку складає ся лише зъ 51 буквъ и є таке: Methylbenzoyltriacetonalcamincarbonsäurenethyläther. Але чи хто втне его спамятати?

— **Птиче гнѣздо зô стали** даровано недавно до мѣского музея въ Солюрѣ въ Швайцаріи. Солюра веде досыть значну торговлю годинниками, котрыхъ тамъ богато выробляють, и часто лучає ся, що зъ варстатôвъ вымѣтає ся зô смѣтємъ такожь тоненькі якъ волосъ сталевѣ прутики, що падуть на землю при точеню стали. Одного дня побачивъ якійсь робôтникъ пару берегульокъ, якъ они несли въ подвôря блискучѣ на сонци предметы въ своихъ клювахъ. Робôтникъ пôйшовъ за ними и выслѣдивъ ихъ гнѣздо. Коли дôбре придивив ся, побачивъ, що гнѣздо, промѣру чотирохъ цалѣвъ, увите майже выключно зъ тыхъ сталевыхъ прутикôвъ. Вôдъ того часу пильнувавъ гнѣзда, и коли вже молодї берегульки попôдрастали и стали лѣтати, вôнъ забравъ гнѣздо и дарувавъ его, яко незвычайну рѣдкôсть, до мѣского музея.

— **Подорожь бальономъ въ часѣ бурѣ.** Минувшого четверга упавъ вечеромъ въ часѣ великои бурѣ и зливы вôйсковый бальонъ зъ двома офіцерами пôдъ Заттельбахомъ. То бувъ бальонъ „Брайтензе", що належить до австрійского вôйскового воздухо-плавного заведеня. Той бальонъ пустивъ ся въ дорогу того самого дня по полудни, коли вже хмары вкрывали цѣле небо. Въ бальонѣ були поручники Пріклмаєръ и Енґель. Підъ Лаксенбурґомъ коло Вѣдня перебивъ бальонъ першї хмары и гнавъ якихъ двѣ годины безъ нѣякого постôйного напряму середъ великои зливы и ґустыхъ хмаръ, на высотѣ около 1.500 метрôвъ. Офіцеры мали въ часѣ своеи поѣздки робити дослѣды надъ напрямомъ вѣтрôвъ, однакъ за-для дощу тї дослѣды не принесли богато успѣху.

— **Дрôбни вѣсти.** Маршалокъ краєвый Ст. ґр. Бадені выѣхавъ до Коропця. — Законъ о кредитахъ мелioраційныхъ дôставъ цѣсарску санкцію. — Въ Тунісѣ вôдкрыто фабрику фальшивыхъ банкнотôвъ францускихъ и сконфісковано лише 100.000 штукъ готовыхъ стофранкôвокъ. — У Вѣдни вôднайдено три незнанї доси пѣсни Франца Шуберта. — Въ Берлинѣ продукує ся въ тамошнôмъ паноптікумъ молодый французъ въ той способъ, що черезъ 13 днѣвъ буде висѣти на шибеници, потôмъ вôджие и поѣде въ дальшу дорогу. — Въ клюбѣ почтовôмъ у Львовѣ вôдъ суботы будуть пописувати ся артисты-папуги пôдъ дирекцією Томасевича. — Въ Тернополи при будовѣ новои огрѣвальнѣ воды для машинъ зелѣзничихъ завалило ся руштоване и упало двохъ робôтникôвъ; одинъ зъ нихъ померъ въ наслѣдокъ тяжкого покалѣченя, другій сильно потовкъ ся. — Зараза на рогату худобу лютує ся въ охрестности Самбора; въ селѣ Корналовичахъ упало вже богато штукъ.

Надôслане.

Henneberg-Seide

— nur ächt, wenn direkt ab meinen Fabriken bezogen, — schwarz, weiss und farbig, von 35 kr. bis fl. 14·65 p. Meter — glatt, gestreift, karriert, gemustert, Damaste, etc. (ca 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.), **porto- und steuer- frei ins Haus.** Muster umgehend. Doppeltes Briefporto nach der Schweiz. 16 (1)

Seiden-Fabriken G. Henneberg (k. u. k. Hofl.) Zürich.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Професоръ ґімназіи св. Яцка въ Краковѣ Ант. Кавецкій именованый директоромъ семинаріи учительскои въ Краковѣ, а старшій учитель тернопôльскои семинаріи Юл. Зубчевскій именованый директоромъ семинаріи въ Ряшевѣ.

Телеґрамы „Дѣла"

Вѣдень 13 серпня. Новый нунцій папскій Тaліяні прибувъ сюды и вчера зложивъ першу візиту ґр. Ґолуховскому.

Римъ 13 серпня. Tribuna доносить, що на задержанôмъ суднѣ голендерскôмъ везено для Абесиніи 31.200 карабінôвъ, 2200 скринь амуніціи и кôлькасотъ скринь зъ шаблями. Посылку тоту надано въ Россіи, а именно въ *Ризѣ. — Урядово заперечують, мовь бы правительство италійске мало намѣръ дальше вести вôйну въ Абесиніи.*

Лондонъ 13 серпня. Daily Chronicle довѣдуе ся, що Анґлія и Россія укладають ся, якъ бы Вôрменію и Крету мирнымъ способомъ вызволити зъ-пôдъ Туреччины. Выходить, що Россія мала бы заняти Вôрменію, а Анґлія Крету.

Оголошене.

Дня 25 н. ст. серпня с. р. о 5-ôй годинѣ пополудни вôдбудуть ся въ комнатахъ тов. „Родина" звычайнѣ загальнѣ зборы „Гуцульскои спôлки промысловои" въ Коломыи зъ слѣдуючимъ порядкомъ дневнымъ:

1. Справоздане Рады управляючои.
2. Білянсъ и замкнене рахункôвъ за рôкъ 1895.
3. Внесене комітету контрольного що-до абсолюторіи.
4. Выбôръ 3 членôвъ комітету контрольного на оденъ рôкъ.
5. Внесеня членôвъ.

На случай, если-бы на тыхъ зборахъ статутомъ приписане число членôвъ не явило ся, вôдбудуть ся того-жь дня о 6 годинѣ другѣ звычайнѣ загальнѣ зборы зъ тымъ самымъ порядкомъ дневнымъ, зъ тою увагою, що рѣшеня сихъ зборôвъ будуть правосильнѣ, хочь бы не було комплету.

Вôдъ управляючои рады Гуцульскои спôлки въ Коломыи, дня 12 серпня 1896.

Н. Лепкій, председатель. *Іосифъ Тисовецкій*, членъ рады управляючои.

[Всѣ нашѣ ґазеты просить ся се оголошене повторити.]

Портретъ Тараса Шевченка.

Цѣна 50 кр.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта".

Альбумъ заслуженыхъ Русинôвъ.

Цѣна 70 кр.

Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта".

Курсъ Львôвскій

зъ дня 11 н. ст. серпня 1896.

Акціи за штуку безъ купона	Плат.	Жада
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	217 50	220 50
Зелѣз. Львôв.-Чернов. по 200 зр. а. в.	285 —	290 —
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в.	390 —	400 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а.	210 —	— —
Листы заставнѣ за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 4% а. в.	96 60	97 30
Банку гипот. галиц. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	110 10	110 80
Банку гипот. 4½% а. в. льос. 50 л.	99 80	100 50
Банку краевого 4½% а. в. льос. 51 л.	100 50	101 20
Товариства кредит. гал 5% а. в.	— —	— —
Банку краевого 4% а. в.	97 50	98 20
Товар. кред. гал. 4% а. в. I емісіи	98 10	98 80
Товар. кред. гал. 4% а.в. льос. 41½ л.	97 70	98 40
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 56 л.	97 50	98 20
Листы довжнѣ за 100 зр.		
Гал. Зав. кред. сел. 2½% (давн. 5%) въ ликв.	— —	— —
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос. въ 15 л.	— —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкѣ 5% м. к.	— —	—
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	97 70	98 45
Комунальнѣ Банку краев. 5% II. емис.	102 —	102 70
Позички краев. зъ 1873 по 6% а. в.	105 —	— —
Позички краев. зъ 1883 по 4½ а. в.	100 —	100 70
Позички краев. 4% в. а.	97 —	97 70
Позички краев. 4% короновои	97 3	98 —
Льосы:		
Мѣста Кракова	26 —	28 —
Мѣста Станиславова	42 —	— —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 61	5 71
Наполеондоръ	9 50	9 60
Пôвъимперiялъ	9 60	— —
Рубель срѣбный	120 —	125 —
Рубель паперовый	126 50	127 50
100 марокъ нѣмецкихъ	58 60	59 —

НАДÔСЛАНЕ.

Вôдзначена на краевôй выставѣ 1894 р. срѣбнымъ медалемъ — истнуюча вôдъ звыжъ 14 лѣтъ у Львовѣ

КРАВЕЦКА РОБÔТНЯ
ДИМИТРІЯ КОВАЛЬСКОГО

знана зъ своеи точности и совѣстности, приймае всѣ замовленя, входячѣ въ кругъ кравецтва мѣжь иншимъ и мундуры для студентôвъ, специяльно такожь всяку одѣжь для Р. Т. Духовеньства и выконуе тін-жь скоро, тревало, елеґанцко и дешево.

На провінцію высылае ся пробки безплатно а въ разѣ замовленя упрашае ся пôслати зъужиту одѣжь дотычну на мѣру. 1—20

Зміна льокалю.

Найдешевшій склад товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА
КОПЕРНИЦКОГО
пôдъ „Коперникомъ"

перенесеный до нового льокалю при пл. Галицкôй ч. 1

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя зъ провінціи зворотно

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1. 185

„ДНѢСТЕРЪ"
ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
у Львовѣ въ Домѣ „Просвѣты" Ринокъ ч. 10

перше и одиноке **руске товариство** асекурацiйне, припоручене Веч. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ черезъ Впреосв. Митр. и Преосв. Еп. Ординаріяты всѣхъ трехъ Епархій, обезпечае будынки, скотъ, господарскѣ знаряды, збôже въ зернѣ, и соломѣ, сѣно въ стогахъ и будынкахъ **противъ шкôдъ огневыхъ** за можливо найнизшою оплатою.

Шкоды ліквідують ся и выплачуе ся сейчасъ по *пожарѣ*, а договоры заключенѣ зъ першими Товариствами контрасекурацiйными подають „Днѣстрови" можнôсть обезпечувати и выплачувати и найвысшѣ сумы. 4414

Полісы „Днѣстра" приймае Банкъ краевый при позичкахъ ипотечныхъ.

На жите можна обезпечати ся черезъ „Днѣстеръ" пôсля всѣхъ можливыхъ комбінацій въ Товариствѣ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ, котре дае якъ найкористнѣйшѣ услôвя, и выдае полісы и квіты въ рускôмъ языцѣ.

Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ", стоваришене зареестроване зъ обмеженою порукою, принимае вôдъ своихъ членôвъ и третихъ лиць **вкладки** до опроцентованя **по 5%**. Гваранція цѣлковита. Удѣлы по 50 коронъ. Позички удѣляють ся тôлько властителямъ реальностей, вôльныхъ вôдъ тягарôвъ, за порукою двохъ членôвъ. Зъ позичокъ вôдтягае ся десята часть на удѣлъ.

Зголошеня о удѣленье аґенціи въ мѣсцевостяхъ, де „Днѣстеръ" не е заступленый, приймають ся.

Зôстаючи въ зносинахъ купецкихъ зъ першорядными домами торговельными российскими, маемо честь поручити зъ нашихъ складôвъ

ЧАЙ
правдивый китайскій

въ ориґінальныхъ нашихъ ¼ фт. пачкахъ по: 40 50, 60, 70, 80, 90, 100 и 125 кр.; — въ ⅛ фт. пачкахъ по: 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50 и 63 кр. ЧАЙ порошокъ по 1 зр. 20 кр., 1 зр. 40 кр., 1 зр., 65 кр. и 2 зр. за фунтъ.

При замовленяхъ найменше 2 фунтôвъ при порошку 3 фунтôвъ высылаемо франко; при вôдборѣ 6 фунтôвъ додаемо 5% въ товарѣ.

Зъ поважанемъ

20 30—0 **НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.**

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. управ. гал. акц.
БАНКУ ИПОТЕЧНОГО
купуе и продае
всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

4% листы ипотечнѣ короновѣ
4½% листы ипотечнѣ
5% листы ипотечнѣ преміованѣ
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краевого
4% листы Банку краевого
5% облиґаціи комунальнѣ Банку краевого
4½% позичку краеву галицку 3483
4% позичку краеву галицку коронову
4% позичку пропінацiйну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінацiйну угорску
4% угорскѣ облиґаціи индемнізацiйнѣ
и всѣлякѣ ренты австрійскѣ и угорскѣ

а всѣ тѣ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякѣ выльосованѣ а вже платнѣ мѣсцевѣ паперы цѣннѣ, также запавшѣ купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцевѣ лишь за вôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляе новѣ аркушѣ купоновѣ, за зворотомъ коштôвъ, котрѣ самъ поносить.

ДЯКЪ

жонатый, зъ голосомъ хорошимъ, могучій управляти хоромъ, може обняти посаду заразъ въ Пенякахъ коло Бродôвъ. — Блвшѣ информаціи **въ** урядѣ парохіяльнôмъ въ Пенякахъ.
235 1—4

Сита зъ волосѣня, почвôрнѣ, до фасованя по зр 1, 1·40 и 1·60 Машинки американьскѣ до сѣканя мяса по зр. 4

поручае Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры).

Вже вийшла

перша велика народописна

КАРТА

украиньско-руского народу.

Зладжена

д-ромъ Григоріемъ Величкомъ

а выконана въ робôтни Андрѣя Андрейчина літоґрафа у Львовѣ, коштомъ и заходомъ Товариства „Просвѣта" у Львовѣ.

Замовляти можна въ Товариствѣ „Просвѣта" у Львовѣ (ринокъ ч. 10, I. поверхъ).

Цѣна книгарска карты: 3·50 зр. а для членôвъ Товариства „Просвѣта" и для передплатникôвъ „Зорѣ": 2·50 зр. за примѣрникъ.

Замовляючѣ зволять долучити 50 кр. на кошты пересылки.

Карта выконана въ 19-ти красках и наклеена на полотнѣ. 9—12

КОБЗАРЬ
Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выбôръ поезій для народу зъ житьеписью и портретомъ автора.

Накладомъ товариства „Просвѣта".

Цѣна кождои части **25 кр.**

Оправленѣ примѣрники продають ся по 35 кр.

Зоольоґія

на низші кляси шкіл середних.

Написав Іван Верхратский. Ціна 1 зр. 30 кр. а. в.

Д-ра Осипа Ростафиньского

Ботаніка шкільна

на кляси низші.

На язик руский переложив Іван Верхратский. Ціна 70 кр. а. в.

Обѣ тотѣ книжки можь дôстати въ книгарни Ставропигійскôй або у самого автора. Замовляючимъ у автора що-найменше пять примѣрникôвъ Зоольоґіи або десять примѣрникôвъ Ботаніки высылае ся жаданѣ книжки въ протязѣ двохъ днѣвъ. Порто оплачуе авторъ.

Музикальна бібліотека!

VII-ый: I-ше „Quodlibet" — мужескій хоръ М. Лисенка — 30 кр.
X-ый: „У Петрôвку" и „Якъбы-мь знала" муж. хоры Исид. Воробкевича — 25 кр.
XI-ый: II-ге „Quodlibet", хоръ муж. М. Лисенка — 30 кр.
XII-ый: „До бою" муж. хоръ Пороф. Бажаньского, — 20 кр.
XIII-тый: „Вечѣръ" и „Милованка", сольо зъ акомп. форт., М. Лисенка — 20 кр.
XIV-ый: „Три шляхи", муж. хоръ Г. Топольницкого — 25 кр.
XV-ый: „Три пѣсни", сольо зъ акомп. фортеп. — А. Купчиньского — 25 кр.
XVI-ый: „Вѣтрогоны" коломыйки и думка уложенѣ на фортепянъ Ост. Нижанковского — 30 кр.
XVII-ый: „Три квартеты" муж. хоръ Цетвиньского-Недѣльского — 30 кр.
XVIII-ый: „На щедрый вечеръ" Ф. Колессы, хоръ муж. — 35 кр.
XIX-ый: „Закувала та сива зозуля" хоръ муж. зъ акомп. фортепяну Петр. Нѣщиньского — 40 кр.
XX-ый: „Коляды" гарм. Ост. Нижанковского — 45 кр.
XXI-ій: „Весибвка", пѣснь зъ аком. форт. о. В. Матюка — 25 кр.

Адреса: Тов. „Львôвскій Боянъ" у Львовѣ Ринокъ ч. 10.

Климентій Федуньо

переплетникъ бібліотеки ц. к. львôвского університету

поручае 366 50-?

свое переплетниче и ґалянтерійне заведенье

у Львовѣ, ул. Академична ч. 8.

Пôдоймае ся всякихъ робôтъ, особливо переплету: Служебникôвъ, Евангелій, Молитовникôвъ, Бібліотечныхъ книгъ, Альбумôвъ, Мапъ, Диплъомôвъ и т. ин. по умѣреныхъ цѣнахъ.

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНЬСКІЙ
артистъ-маляръ

звѣстный вôдъ кôльканадцяти лѣтъ изъ своихъ працъ малярскихъ, украшае церкви въ стилю всхôднôмъ разомъ зъ позолоченьемъ, престолы, иконостасы и иншѣ рѣчи. Приймае рѣзьбарскѣ роботы пôсля власныхъ плянôвъ. Выготовлюе всякои величины церковнѣ образы до иконостасôвъ, престолôвъ, плащениць — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побôльшуе зъ фотоґрафій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторіи реставруе всякѣ старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячѣ въ кругъ працъ малярства по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. Пôдписаный просить Вес. Духовеньство занотувати собѣ его адресу. 20₃ 62—?

Т. Копистиньскій
у Львовѣ, улиця Краковска число 20.

НА НАЛИВКИ!
Спіритусъ найчистѣйшый безвонный
незрôвнаный що-до якости и чистоты
товаръ першои пробы
поручае ц. к. уприв.
РАФІНЕРІЯ СПІРИТУСУ
I. А. БАЧЕВСКОГО
ц. и к. надворного доставника у Львовѣ
Почтою пятикільовѣ посылки обему 5 літрôвъ.
229 3—8

Христіяне! Надъ „Морскимъ Окомъ" я вôдкрывъ новѣ жерела, воды подостаткомъ, купель знаменита, до 10-тои год. вечеромъ при освѣтленю Уряджено лишь для Христіянъ. 230 4—10

Іосифъ Иваницкій.

Ново отворена

РОБÔТНЯ ПОВОЗÔВЪ

разомъ и лякирня повозôвъ та робôтъ будôвляныхъ поручае ся ласкавôй памяти Впов. Интересентôвъ. Приймае всякѣ роботы, що входять въ еи обсягъ.

ІОСИФЪ ПУКАСЪ

Робôтня повозôвъ и лякирня. Львôвъ, ул. Коперника 11.

За 2 зр. переробляю кождѣ найбôльше збитѣ матерацы цѣлкомъ якъ новѣ. Старѣ колдры приймаю до покрытя. **Іосифъ Шустеръ**, ул. Коперника ч 7 у Львовѣ.
86 22—30

Молитвеник для дітий

видання

коштом руского тов. педаґоґічного.

В полотняній оправі з золоченим хрестом **20 кр.**

Продае ся в книгарни Науков. тов. ім. Шевченка, Львів ул. Академічна ч. 8.

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продае товариство „Просвѣта"

1 зр. замѣсть 3 зр.

УЧИТЕЛЬ

орґанъ руского товариства педаґоґічного двотыждневникъ педаґоґічно-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 2., Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 160 кр. на чверть року 1 зр.

При закупнѣ товарôвъ просимо поклнкуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ въ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 173. Львôвъ, Пятница 2 (14) серпня 1896. Рôчникъ XVII.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и руских свят) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитших повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газет ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Кржановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse J. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року	3 зр.
на чверть року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошенія звыклѝ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной строчки инсератовой або ѝх мѣсце а въ рубрицѣ „Надосланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѝ донесенѝ приватнѣ числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Ческій посолъ д-ръ Вашатый оголосивъ отверте письмо, въ котрôмъ ударяє на молодоческій клюбъ въ радѣ державнôй, а особливо на п. Пацака за те, що бôльшôсть клюбу вôдкинула внесенє д-ра Вашатого, зложенє въ клюбѣ дня 15 червня с. р. що-до заведенія чеснои мовы урядовои. Д-ръ Пацакъ на тôмъ засѣданю клюбу заявивъ нерозважно, що внесенє Вашатого є неповне и шкôдливе та не слѣдъ зъ нимъ выступати пôдъ конець сесіи рады державнои. Д-ръ Вашатый замѣчає дальше, що пôсля тыхъ поглядôвъ п. Пацака правительство зовсѣмъ не обовязане заводити ческои урядовои мовы, а тымъ самымъ нѣмецка мова урядова въ ческихъ справахъ є цѣлкомъ на мѣсци. Вôдтакъ докоряє д-ръ Вашатый молодоческимъ посламъ, що не промавляють въ радѣ державнôй по чески та утѣкають зъ салѣ, коли хто зачне промавляти по чески.

——

Зъ обовязку дневничарского зазначуємо зновъ нову вѣсть, яку приносить Czas зъ Варшавы про подорожь царскои пары. Зъ найпевнѣйшого жерела — каже дописуватель — знаємо, що царь зъ женою приѣде просто до Варшавы дня 26 с. м. и забавить тутъ лише одинъ день. Вôдси поѣде до Вѣдня, де хоче такожь порадити ся лѣкарѣвъ на упорну жовтачку, котрои набавивъ ся черезъ грызоту зъ причины Ходиньского нещастя. Россійскій лѣкарѣ троха его вылѣчили, але все таки не чує ся цѣлкомъ здоровымъ; длятого хоче порадитись еще и знаменитыхъ лѣкарѣвъ вѣденьскихъ. Всѣ вѣсти нѣмецкихъ дневничôвъ, мовь бы до царя взывано славного психіятра берлиньского Мендля, не мають нѣякôи пôдставы. Такожь и царица щось нездужає; мабуть повыкидало ѣй по тѣлѣ, що врештѣ може оставати въ звязи зъ ѝи станомъ, въ якôмъ находить ся вôдъ чотирохъ чи пяти мѣсяцѣвъ. Отже и царица хоче поспытати лѣкарѣвъ о раду. Доси не знати ще на певно, куды царь поѣде въ Вѣдня. Зачувати, що до Парижа не поѣде. Въ Варшавѣ задержать ся лише въ переѣздѣ, длятого бôльшихъ урядовыхъ принять мабуть не буде. Рѣчь певна, що сего року въ Спалѣ не буде. Має тамъ лише вп. Володимиръ Александровичь забавити кôльна недѣль.

——

Дня 12 с. м. мала вôдбути ся въ Софіи рада мінистрôвъ пôдъ проводомъ князя, на котрôй мали запасти важнѝ постановы въ справѣ офіцирôвъ-еміґрантôвъ. Президентъ мінистрôвъ Стамболовъ стоить при тôмъ, що князь може тыхъ офіцирôвъ уласкавити, але не повинень ихъ нагороджувати авансами та покликувати на высокѝ становиска въ болгарскôмъ войску.

Уважають за рѣчь певну, що князь въ часѣ свого побуту въ Россіи мусѣвъ дати тамошному правительству якѣсь приреченя, котрыхъ теперь не може не додержати, и длятого буде усильно старати ся, щобы справу тыхъ офіцирôвъ полагодити по мысли россійского правительства.

——

Дневникъ Il Dalmata, що выходить въ Задарѣ, довѣдує ся зъ Чорногоры, що тамъ зовсѣмъ не крыють ся зъ заручинами італійского наслѣдника престолу зъ княжною Оленою. Приготовленя на приняте князя Неаполю роблять на дворѣ въ Цетинѝ цѣлкомъ явно. Князь буде мешкати въ цѣлкомъ ново уладженôмъ замку. Чорногорскѝ офіцыры, що кôнчили войскову школу въ Моденѣ, будуть князеви приданѝ за почетну службу. Митрополитъ въ Цетинѝ, котрый въ Чорногорѣ має найвысшу власть духовну, вже давъ дозвôлъ княжнôй на змѣну вѣры.

——

Зъ Царгороду доносять, що Порта высылає на Крету окремого комісаря зъ надзвычайною властію, щобы въ сторонными конзулями и зъ кретеньсними депутоваными обдумати способы для втихомиренія краю. Зічні паша и его товаришъ Грекъ Ініядісъ ефенді мають признати Кретенцямъ уступки, обнятѝ галепеньсним договоромъ, крôмъ того мають покарати тыхъ, що провинили ся при послѣдныхъ заколотахъ и рѣзняхъ, та въ загалѣ розслѣдити станъ рѣчи на островѣ. Отсе мала бы бути вôдповѣдь султана на жаданя Кретенцѣвъ, котрои они выжидали до недѣлѣ, поки не установили революційного правительства. Вôдповѣдь ся є властиво вôдмовою кретеньскихъ жадань. Бувъ часъ, коли Кретенцѣ справдѣ були бы вдоволили ся галепеньсними уступками; теперь, якъ вѣдомо, домагають ся они значно бôльше. Ба навѣть, якъ свого часу доношено, за вилывомъ державъ пристала вже була Порта на деякѝ уступки, не обнятѝ галепеньскимъ договоромъ; а теперь зновъ завертає ся. Сей зворотъ є мабуть наслѣдкомъ теперѣшнои бездѣльности чи може навѣть незгоды державъ. Нѣмецкѝ дневники, а въ части и россійскѝ складають вину и одвѣчальнôсть за тую незгоду на Англію. За те заповѣдають зъ Риму, що въ найблизшôмъ часѣ можна надѣяти ся важныхъ постановъ, котрѝ будуть доказомъ згоды державъ.

Тымчасомъ вѣсти янѝ надходять зъ Креты доносять зъ кождымъ днемъ о новыхъ пожогахъ, рѣзняхъ и т. и. лютыхъ подѣяхъ. Черезъ те и грецке правительство, якъ звѣщають, мало постановити не попирати вже Порту, бо населенє грецке надто вже розъярене.

Сими днями опустили Канею осталѝ ще христіяньскѝ депутованѝ. Передъ выѣздомъ вручили губернаторови Березичеви довге пропамятне письмо, въ котрôмъ списано всѣ насильства, доконанѝ на христіяньскôмъ населенію войскомъ турецкимъ. Вину и одвѣчальнôсть за всѣ лютѝ насильства и пролывъ крови приписує ся войсковымъ властямъ турецкимъ и пôдступнôй політицѣ Порты. Пропамятне письмо нычисляє 143 мѣстъ и сѣлъ, де войско турецке и узброєнѝ магомеданцѣ розграбили христіянамъ все майно.

——

Зъ Македонія надходять суперечнѝ вѣсти. Зъ Царгороду доносять, що мѣжь повстаючими ватагами грецкими а войскомъ турецкимъ разъ въ разъ повторяють ся дрôбнѝ стычки; але ватаги дѣлять ся на дрôбнѝ вôддѣлы по кôльканацять людій, що указує на близькій конець ворохобнѣ. Противно въ Атенахъ довѣдують ся, що пôдъ Воденою по чотирогодиннôй битвѣ повстанцѣ побили и розбгнали сильный вôддѣлъ турецкій та посуваються ся въ Македонія все наперед.

Новѝ законы о выборахъ до рады державнои.

Т. зв. реформа выборча, ухвалена обома палатами рады державнои, доси не одержала цѣсарскои санкціи. По крайнôй мѣрѣ не оголосила ще обохъ новыхъ законôвъ урядова Wiener-Zeitung. Се очевидно тому, що по оголошеню новыхъ законôвъ выборчихъ выпадало бы теперѣшну на иншихъ основахъ выбраву раду державну розвязати, а правительство хоче, абы она ще дальше радила, що може дѣяти ся законно до 27. лютого 1897, коли-то кôнчить ся ѝи шестилѣтный часъ. Але нема сумнѣву, що оба законопроекты одержать цѣсарску санкцію та стануть законами. Се наступить вѣдай ажь передъ самымъ розписанѣмъ новыхъ выборôвъ, при котрыхъ оба законы мають вôйти въ житє. Однакъ тѝ, що интересують ся справою выборôвъ, хотять и потребують вже теперь знати докладно, якъ будуть новѝ а недалекѝ выборы до рады державнои вôдбувати ся.

Длятого подаємо вже нинѣ оба новѝ законы, замѣчаючи, що правительство выдасть до нихъ по оголошеню ихъ еще инструкцію. Текстъ обохъ законôвъ подаємо, зъ немногими и неесенціональными вынмками, повный и въ дословнôмъ перекладѣ.

I. Законъ основный змѣняючій и доповняючій основный законъ о репрезентаціи державнôй зъ 21. грудня 1867 [взглядно законы зъ 2. цвѣтня 1873 и зъ 12. падолиста 1886].

Арт. I.

До 353 членôвъ, котрыхъ на основѣ §§. 6. и 7. закона основного о репрезентаціи державнôй мають до палаты пословъ выбирати вмѣщенѝ въ краевыхъ ординаціяхъ выборчихъ клясы [курія] выборчѝ, приходять дальшѝ 72 членôвъ, выбиранѝ загальною клясою выборчою, котра має означити ся буквою е).

Именно выбирати ся має тою клясою: въ Чехахъ 18 членôвъ, въ Галичинѣ 15, въ Долѣшнôй Австріи 9, въ Моравіи 7, въ Стиріи 4, въ Горѣшнôй Австріи и Тиролю по 3, въ Далматіи, Буковинѣ и Шлеску по 2, вô всѣхъ иншихъ краяхъ по 1 членови.

Арт. II.

Уступы B) и Г) [C) и D)] §. 7. закона основного о репрезентаціи державнôй змѣняють ся въ отсей способъ:

B) Послôвъ выбирають въ клясѣ выборчôй сѣльскихъ громадъ, вôдтакъ въ тыхъ округахъ выборчихъ загальнои клясы выборчôв, котрѝ утворенѝ суть выключно зъ судовыхъ повѣтôвъ, выборцѣ выбранѝ управнеными до выбиранья; въ иншихъ клясахъ выборчихъ, вôдтакъ въ прочихъ округахъ выборчихъ загальнои клясы выборчôн, безпосередно самѝ управненѝ до выбиранья.

Однакожь въ тыхъ краяхъ, въ котрыхъ краевыми законами установляє ся безпосередный выборъ соймовыхъ послôвъ въ клясѣ выборчôй сѣльскихъ громадъ, мають такожь члены палаты послôвъ въ клясѣ выборчôй сѣльскихъ громадъ, якъ и у всѣхъ округахъ выборчихъ загальнои клясы выборчôн выбирати ся безпосередно управнеными до выбиранья.

Выборъ выборцѣвъ и послôвъ має доконувати ся абсолютною бôльшостію голосôвъ.

Коли тои бôльшости голосôвъ не осягне ся при выборѣ, або тамъ, де має бôльше послôвъ выбирати ся, такожь при повторенôмъ выборѣ тѣснѣйшôмъ, рѣшає остаточно при рôвно подѣленыхъ голосахъ жеребъ (льосъ).

Г) Управненымъ до выбиранья єсть кождый австрійскій горожанинъ, що скôнчивъ 24-ый рôкъ житя, єсть власновôльный и вôдповѣдає прочимъ вымогамъ, означеным въ ординаціи выборчôй для рады державнои, взглядно въ послѣдуючôмъ законѣ.

II. Законъ змѣняючій взглядно доповняючій ординацію выборчу для рады державнои.

Въ ординаціи выборчôй для рады державнои въ 2. цвѣтня 1873, взглядно въ законѣ зъ 4. жовтня 1882, мають въ послѣдуючихъ §§ ахъ наступити ось такѝ змѣны, взглядно додатки и вставки.

§. 6.

Що кôлька повѣтôвъ судовыхъ творять оденъ округъ выборчій для клясы выборчои сѣльскихъ громадъ.

Черезъ повѣты судовѝ належить розумѣти той просторъ краю, котрый они обôймають въ часѣ доконуваня выборôвъ, але не входять до нихъ громады, вчисленѝ до клясы выборчои мѣстъ.

На случай утворея нового повѣта судового мають управненѝ до выбиранья въ новоутвореного повѣта судового, ажь до выданя закона змѣняючого Додатокъ до ординаціи выборчои для рады державнои, своє право выборче выконувати въ тôмъ округѣ выборчôмъ, котрому пôсля Додатку (§. 7) придѣленый той повѣтъ судовый, до котрого они належали передъ утворенѣмъ нового повѣта судового.

Выборцѣ кождого округа выборчого сѣльскихъ громадъ становлять разомъ одно тѣло выборче.

§. 6 а.

Округи выборчѝ для загальнои клясы выборчои складають ся въ тыхъ краяхъ, котрѝ лишь одного посла зъ тои клясы выборчои мають выбирати, зъ цѣлого краю, въ прочихъ же краяхъ або зъ мѣсцевостій клясы выборчои мѣстъ, або зъ такихъ мѣсцевостій и зъ судовыхъ повѣтôвъ, або выключно зъ судовыхъ повѣтôвъ пôсля того обему, якій мають при доконуваню выбору. Въ случаю утворея нового повѣта судового поступає ся пôсля дотычныхъ постановъ §-у 6.

Въ тѝ округи выборчѝ, котрѝ не суть утворенѝ выключно зъ мѣсцевостій клясы выборчои мѣстъ, входять такожь мѣста, лежачѝ въ дотычныхъ повѣтахъ судовыхъ, о сколько не суть вже придѣленѝ до якого округа выборчого загальнои клясы выборчои.

Выборцѣ кождого округа выборчого становлять разомъ одно тѣло выборче.

§. 7 а.

Округи выборчѝ для загальнои клясы выборчои установленѝ суть въ табелярнôмъ Додатку, долученôмъ до сего закона. Тамъ опредѣленый такожь роздѣлъ числа послôвъ въ сеи клясы на округи выборчѝ поодиноких краєвъ.

§. 8 а.

Въ загальнôй клясѣ выборчôй въ округахъ выборчихъ, складаючихъ ся зъ мѣсцевостій клясы выборчои мѣстъ, єсть кожда зъ тыхъ мѣсцевостій вразъ мѣсцемъ выбору; де мѣсць выбору єсть бôльше, тамъ головнымъ мѣсцемъ выбору єсть тая мѣсцевôсть, котра въ Додатку при опредѣленю округа выборчого на передѣ єсть поставлена.

Тѣ округи выборчѣ, котрѣ складають ся зъ мѣсцевостій клясы выборчои мѣстъ и вразъ зъ повѣтôвъ судовыхъ, мають въ дорозѣ розпорядженя подѣлити ся на менши округи выборчѝ внутрь судовыхъ повѣтôвъ, а для кождого зъ нихъ має назначити ся мѣсце выбору.

Мѣсцевôсть поставлена въ Додатку при опредѣленю округа выборчого на передѣ єсть головнымъ мѣсцемъ выбору.

Въ округахъ выборчихъ загальнои клясы выборчои, утворенихъ выключно зъ судовыхъ повѣтôвъ, выбирають выборцѣ въ тыхъ мѣсцахъ выбору, котрѣ означенѣ суть въ Додатку; мѣсцевôсть поставлена на передѣ єсть головнымъ мѣсцемъ выбору.

§. 8 б.

Коли въ котрôмъ краю въ клясѣ выборчôй сѣльскихъ громадъ и въ округахъ выборчихъ загальнои клясы выборчои заводять ся выборы безпосереднѝ, то въ тыхъ клясахъ выборчихъ кожда мѣсцевôсть становить мѣсце выбору, котра законами краевыми для соймовыхъ выборôвъ взагалѣ призначена єсть на мѣсце выбору.

§. 9 а.

Въ загальнôй клясѣ выборчôй єсть кождый власновôльный горожанинъ мужеского пола, котрый скôнчивъ 24-ый рôкъ житя а не єсть выключеный вôдъ права выбору (§§. 20, 20 а), управненый до выбору въ тôй громадѣ, въ котрôй въ дни розписаня выбору що-найменше вôдъ шестьохъ мѣсяцѣвъ єсть осѣлый.

Особы мешкаючѝ на обшарѣ двôрскôмъ, не включенôмъ до звязи громадскои, выконують пôдъ рôвною суппозиціею право выборче въ сѣй клясѣ въ тôй громадѣ, въ котрою обшаръ двôрскій творить одну мѣсцевôсть.

Документы потрѣбнѝ за-для доказаня управнена до выбору суть вôльнѝ вôдъ стемплѣвъ.

§. 10.

Де въ клясѣ выборчôй сѣльскихъ громадъ и въ загальнôй клясѣ выборчôй выборъ має вôдбувати ся посередно, мають управненѝ до выбору выбирати выборцѣвъ зъ-помежи себе.

§. 10 а.

Въ клясѣ выборчôй сѣльскихъ громадъ має кожда громада выборчого округа на 500 мешканцѣвъ выбрати одного выборця. Останки, якѝ выйдуть при подѣлѣ числа мешканцѣвъ черезъ 500, мають уважати ся за 500.

Громады зъ менше якъ 500 мешканцями выбирають одного выборця.

Въ громадахъ мѣсцевыхъ, о котрыхъ була згадка высше въ §. 7-ômъ уст. 3., має мѣсцевôсть, выбираюча въ клясѣ выборчôй сѣльскихъ громадъ, або, коли такихъ мѣсцевостій єсть бôльше, мають всѣ тѣ мѣсцевости разомъ уважати ся за одну громаду що до числа выбрати ся маючихъ выборцѣвъ.

§. 10 б.

Въ загальнôй клясѣ выборчôй має въ кождôй громадѣ выбрати ся на 500 мешканцѣвъ одного выборця. Громады, числячѝ менше якъ 500 мешканцѣвъ, має ся за для выбору злучити зъ сусѣдными громадами и то, о сколько можна, зъ такими, котрѝ числять такожь менше якъ 500 мешканцѣвъ.

Выборъ выборцѣвъ, припадаючихъ на тѣ громады, вôдбуває ся въ кождôй громадѣ.

Останки, котрѝ выйдуть при подѣлѣ числа мешканцѣвъ черезъ 500, а выносять бôльше якъ 250, мають уважати ся за 500, меншѝ останки не мають ся увзгляднять.

§. 10 в.

Особы мешкаючѝ на обшарѣ двôрскôмъ, не включенôмъ до звязи громадскои, въ случаю §§ 10 а) и б) причисляють ся до мешканцѣвъ тои громады, зъ котрою обшаръ двôрскій творить одну мѣсцевôсть, и они выконують право выборче пôдъ рôвными услôвями, якъ члены тои громады. Однакожь посѣдатель обшару двôрского, покликаный на выборця пôсля §. 11, не має брати участи въ выборѣ выборцѣвъ въ клясѣ выборчôй сѣльскихъ громадъ.

(*Дальше буде.*)

НОВИНКИ.

— Въ Бібліотецѣ найзнаменитших повѣстей „Дѣла“ скôнчила ся попереднього разу повѣсть Андрея Чайковского зъ житя ходачковои шляхты „Въ чужôмъ гнѣздѣ“, а зъ нинѣшнымъ днемъ починаємо друкъ историчнои повѣсти Миколы Костомарова „Черниговка“. Повѣсть сю подаємо въ Бібліотецѣ на заявлене жадане зъ кругôвъ нашихъ читателѣвъ, щобы гарный сей твôръ знаменитого нашого историка, хочь якôсь частинѣ колишныхъ читателѣвъ на-

шихъ знаний, выдати окремою книжкою. Жадане се мы сповняемо тымъ радше, що повѣсть не надто довга, а потребу выданя еи книжкою и користь зъ того кождый мусить признати.

— **Зъ выдѣлу філіи „Просвѣты“ въ Товмачи:** Абы освѣдомити хлѣборобôвъ товмацкого повѣту зъ идеею самопомочи и дати починъ до одноцѣльнои економічнои роботы, рѣшивъ выдѣлъ товмацкои філіи „Просвѣти“ скликати сего лѣта **чотири вѣча економічнӣ.**

Перше таке вѣче вôдбуде ся въ недѣлю 23-ого с. м. въ Воронѣ коло Огниѣ въ просторôй стодолѣ честныхъ господарѣвъ Леся и Семаня Болехôвскихъ пôдъ ч. дому 60. На тôмъ вѣчи реферувати будуть члены Выдѣлу філійного: 1) Про стоваришеня самопомочи. 2) Якӣ закладати крамницѣ по селахъ и якъ ихъ вести, абы стали пôдоймою добробыту хлѣборобôвъ. — Выдѣлъ філіи запрошае сердечно братей хлѣборобôвъ мешкаючихъ въ сусѣдствѣ Вороны, якъ також Вп. отцѣвъ духовныхъ и всѣхъ, кому не байдужна доля нашого народу, щобы зволили прибути на вѣче и взяли ласкаву участь въ нарадахъ. Початокъ точно о годинѣ $2\frac{1}{2}$ зъ полудня.

[Прочӣ нашӣ часописи просимо, щобы зволили ласкаво се запрошене перепечатати.] — *Выдѣлъ.*

— **Зô справъ зелѣзничихъ на Буковинѣ.** До недавна на черновецкôмъ розширенôмъ дворци не було рускихъ написій. Політичне товариство „Руска Рада“ звернуло ся въ сѣй справѣ до компетентныхъ властій и одержало задоволяючу вôдповѣдь. Русины вôдотхнули лекше, бо думали, що на дворци будуть помѣщенӣ рускӣ написы. Але, видко, управа зелѣзниць не мае понятя о рускôй мовѣ, бо — якъ доносить „Буковина“ — замѣсть рускихъ написій умѣщено тамъ такӣ написи [якъ „Выходъ“, „Для Господъ“ и т. д], що переѣзджаючӣ зъ Галичины люде будуть смѣло могли думати, що коло Неполоковцѣвъ вступили на російску теріторію. А прецѣнь управа державныхъ зелѣзниць повинна знати о міністерскôмъ розпорядженю, якои мовы и правописи въ рускôмъ мають всѣ школы а затымъ и ц. к. власти уживати! — Цѣкава також рѣчь, якъ управа зелѣзнича поступае при обсадѣ посадъ на Буковинѣ. Иншӣ власти звычайно жадають вôдъ урядникôвъ на Буковинѣ знаня нѣмецкои и однои краєвои мовы. Не такъ при зелѣзници. Тамъ игнорують краєвӣ мовы цѣлковито, а жадають за те знаня польскои мовы! Именно въ розписанôмъ теперь конкурсѣ на три важнѣйшӣ посады, двѣ въ Чернôвцяхъ а одну въ Новоселици, жадае ся не знаня однои краєвои, але польскои мовы.. Чи вже й на Буковинѣ загадало правительство будувати Польщу?!

— **Львôвска рада повѣтова** рѣшила розвязати раду громадску въ Яричевѣ, мимо супротивленя тыхъ панôвъ, що верховодять въ повѣтѣ... Они здає ся будуть старатись въ выдѣлѣ краєвôмъ о знесенє тои ухвалы.

— **До рускои бурсы „Народного Дому“ въ Чернôвцяхъ** можна вносити подания о принятє ще до 20. н. ст. серпня с. р.; пôзнѣйшӣ просьбы выдѣлъ за-для браку мѣсця ледви чи зможе увзглядити. По 20 ôмъ с. м. дôстануть тӣ, що до того часу зголосять ся, рѣшеня выдѣлу. Точна умова що-до принятя вôдбуде ся устно, коли родичѣ привезуть дѣти до Чернôвцѣвъ.

— **Затьмѣня сонця** [при его сходѣ] дня 9 с. м. годѣ було видѣти у насъ за-для густои мраки. Въ Краковѣ було можна оглядати то зъявище лише черезъ пять мінутъ передъ 5-ою годиною рано, бо потôмъ надôйшли хмары. Якъ вѣдомо, затьмѣнє сонця припадае стôлько разôвъ, скôлько мѣсяць въ своѣмъ оборотѣ навкруги землѣ попаде на лінію пряму помежи землею а сонцемъ. Затьмѣня сонця повтаряють ся періодично що 19 лѣтъ и є ихъ бôльше нѣжь затьмѣнь мѣсяця; бо коли затьмѣнь сонця въ часѣ 19 лѣтъ було 41 [для одного и того самого мѣсця близько 10), то затьмѣнь мѣсяця було лише 29. Цѣлковите затьмѣнє тревае найдовше 10 мінутъ. Оногдѣшне затьмѣнє було видно цѣлковите на Новôй Земли тôлько черезъ 120 секундъ, на Амурѣ 163 секундъ, и т. д. Мимо такого короткого часу дослѣды надъ затьмѣнємъ мають для науки значѣнє дуже велике, бо тогдѣ можна докладно слѣдити за бѣгомъ мѣсяця и его положенє взглядомъ сонця. Затьмѣнє зъ 9-ого с. м. було не конче догôдне для дослѣдôвъ науковыхъ, мимо того, що тѣнь, яку кидавъ мѣсяць, мала промѣръ 180 до 260 кільометрôвъ, а се зъ тои причины, що тамъ, де затьмѣнє було цѣлкомъ видне, сонце сходило вже затьмлене. Затьмѣнє то зачало ся вôдъ моря Пôвнôчного и посувало ся дальше черезъ середну Норвегію, пôвнôчну Ляпонію, полудневу половину Новои Землѣ, гирло Єнисея, край Якутôвъ, Амуръ нижше Хабарôвска, всхôдне побереже Сибѣру, пôвнôчну часть острова Єддо, потôмъ зникло на земли пôдъ 20° пôвн. широты и пôдъ 180° довготы. Въ середнôй Европѣ було видне лишь частковое затьмѣнє, и то тогдѣ, коли оно кôнчило ся. Мимо того ученӣ поробили великӣ приготовленя до дослѣдôвъ. Зъ Россія выѣхали выправы науковӣ на побереже Сибѣру, до пôвнôчнои Финляндіи, до Ольминьска въ земли якутскôй. Англія выслала двѣ выправы. На островѣ Єддо слѣдили затьмѣнє астрономы японьскӣ, англійскӣ и американьскӣ. Найблизше, дуже незначне затьмѣнє, буде въ 1899 роцѣ дня 8 червня рано.

— **Новӣ уряды почтовӣ.** Зъ днемъ 16 н. ст. серпня с. р. входять въ житє кôлька новыхъ урядôвъ почтовыхъ въ Галичинѣ, мѣжь тыми у всхôднôй Галичинѣ: въ Гôйчи въ повѣтѣ равскôмъ, въ Тязовѣ-дворци въ станиславôвскôмъ и въ Конюховѣ-дворци въ стрыйскôмъ. Урядъ почтовый въ Гôйчи буде сполученый зъ Зеленою-дворцемъ одноразовымъ денно посланцемъ пѣшимъ а до его округа доручень будуть входити: уряды громадскӣ и обшары двôрскӣ Гôйче и Вôлька мазовецка а також урядъ громадскій Заббре; — урядъ почтовый въ Тязовѣ-дворци буде сполученый поѣздами зелѣзничими мѣжь Стрыемъ а Станиславовомъ а до его округа доручень придѣлено: уряды громадскӣ и обшары двôрскӣ Тязѣвъ, Павелче, Майданъ и Высочанку; — вкôнци урядъ почтовый въ Конюховѣ-дворци буде сполученый зелѣзничими поѣздами межи Лавочнымъ а Львовомъ, въ его округъ доручень входять уряды громадскӣ и обшары двôрскӣ Конюхôвъ и Колодниця, а також обшары двôрскӣ Манастирець Воля довголуцка и Гôрне.

— **Про громадку Галичанъ,** що выѣхали на выставу до Нижнього Новгороду, доносить „Новое Время“, що они повертаючи вôдвѣдають Петербургъ и стрѣтять ся зъ торжественымъ принятємъ, яке готовить для нихъ славяньске благотворительне общество. Програма, уложена комітетомъ [до котрого належать: выдавець „Свѣта“ Комаровъ, статскій совѣтникъ Васильевъ и директоръ департаменту мореплавства секретарь благотворительного общества Аристовъ], мѣстить въ собѣ: торжественне принятє на дворци, пиръ и оглянене мѣста, громадна прогулька до Кронштадта вôдвѣдати могилу Михайла Качковского. Пôдчасъ ѣзды до Кронштадта на пароходѣ „Котлинѣ“ вôдбуде ся пиръ въ честь гостей зъ промовами.

— **Незвычайне явище природы** можна було бачити тамтого тыждня зъ пятницѣ на суботу мѣжь 11-ою а 1-ою годиною въ Коломыи. По дуже горячôмъ дни воздухъ трохи охолодивъ дрôбный дощикъ, що впавъ около 7 годины вечеромъ, потôмъ настала глуха тишина. небо на полудново-захôднôй сторонѣ розъяснило ся майже цѣлкомъ, а доперва пôзно въ вечѣръ зачали насувати ся зъ пôвночи грôзнӣ чорнӣ хмары. Незадовго зачали зъ нихъ вылѣтати снопы свѣтла електричного майже безнастанно серед протяжныхъ громôвъ и зливного дощу. Вôдъ часу до часу зъ хмаръ розсѣяныхъ по небѣ перелѣтали искры електричнӣ до головнои и лучили ся зъ нею серед характеристичного трѣскоту. Набивана въ той спосôбъ головна хмара — мовь бы акумуляторъ выладовувала зъ себе електричнôсть въ формѣ громôвъ, котрӣ, на щастє, не наробили шкоды. Явище се тревало цѣлыхъ двѣ годины, а мимо пôзнои поры майже всѣ жителѣ мѣста приглядались ему цѣкаво.

— **За динамітъ** достатчуваный властителямъ копалень въ Бориславѣ, котрӣ не мали позволеня уживати набоѣвъ динамітовыхъ, увязнила жандармерія дрогобицка одного жидка зъ Турки. По переслуханю въ повѣтовôмъ судѣ дрогобицкôмъ вôдставлено его пôдъ ескортою до Самбора.

— **Ивана Дороциньского,** властителя копалень въ Схôдници, котрый застрѣливъ зъ револьверу селянина Проня зô Схôдницѣ, а при веденôмъ противъ него слѣдствѣ карнôмъ оставивъ на вôльнôй стопѣ, увязнено въ наслѣдокъ анонімного листу зъ Дрогобыча, що вôнъ передъ карною росправою, вызначеною передъ судьями присяглыми въ Самборѣ на 27-ого с. м., хоче утечи до Америки.

— **Щось такъ, якъ въ трагедіи Ибсена.** Въ однôмъ селѣ Ай-Санто на Угорщинѣ застрѣливъ ся Іос. Веберъ, котрый тôльки що приѣхавъ зъ Америки. Вебера выгнали ще передъ кôльканацяти лѣтами родичѣ зъ дому и вôнъ выемігрувавъ тогдѣ до Нового Іорку. Тамъ пôзнавъ ся зô своею землячкою и подруживъ ся зъ нею. Вернувши теперь на Угорщину, довѣдавъ ся вôдъ своихъ знакомыхъ, що жєнщина, зъ котрою вôнъ оженивъ ся, то его перва сестра, котра по смерти родичѣвъ пôдъ змѣненымъ назвискомъ выѣхала за океанъ. Въ полишенôмъ листѣ до своеи жѣнки и сестры просить еи Веберъ, щобы разомъ зъ дочкою вернула до Америки.

— **Дрôбнӣ вѣсти.** Цѣсарь удѣливъ громадѣ Верхнякôвцѣ, повѣту борщѣвского 100 зр. на будову церкви, а громадѣ Наконечне ad Яворôвъ, повѣту яворôвского 100 зр. на реставрацію церкви. — Президентъ міністрôвъ гр. Бадені кôнчить завтра свою вôдпустку и выѣздить до Вѣдня, де 18 ого буде на торжествѣ уродинъ цѣсарскихъ. — Намѣстникъ краєвый кн. Сангушко мае обняти 18 ого с. м. свое урядоване. — Цѣсарь Вильгельмъ II. давъ начеркъ до образу представляючого армію охороняючу промыслъ та штуку и уложивъ маршъ, котрый музыки вôйсковӣ будуть грати пôдчасъ гостины царя въ Берлинѣ. — Въ Трієстѣ засуджено за обиду маєстату 16-лѣтного ученика школы торговельнои Марка Меколіна на пять мѣсяцѣвъ тяжкои вязницѣ. — Намѣстництво уневажнило выборы до рады мѣскои въ Самборѣ; новӣ выборы мають бути розписанӣ на вересень с. р. — Одна богата Американка въ Новôмъ-Іорку купила велику площу на кладовище для . . . псôвъ.

Посмертнӣ — ☦ — оповѣстки.

О. Николай Проскурницкій священникъ-ювілатъ, деканъ устецкій и приходникъ въ Петриловѣ товмацкого повѣту, упокоивъ ся дня 3 с. м. въ 79 роцѣ житя а 54 ôмъ священьства. В. є. п.!

Господарство промыслъ и торговля.

— **Дрôбна продажь каиніту.** Міністерство скарбу выдало рескриптомъ зъ дня 29. липня 1896 ч. 37.310 що-до дрôбнои продажи каиніту зъ калускои копальнѣ зарядженє, котре мае на цѣли дальше улекшенє въ набуваню того средства навозового господарями рôльными. Доси куповане каиніту въ бôльшихъ скôлькостяхъ зъ калускои копальнѣ и розпродажь мѣжь господарѣвъ могла бути дозволена лише затвердженымъ вôдъ правительства господарско-рôльничимъ товариствамъ и торговельнымъ фірмамъ, що займають ся выключно торговлею навозôвъ; теперь же можуть дôстати дозвôлъ на подôбну дрôбну продажь каиніту всѣ гôднӣ довѣря фірмы торговельнӣ, зъ вымкою тыхъ, котрӣ займають ся торговлею соли. Тыхъ, що будуть займати ся дрôбною продажію каиніту, обовязують такӣ приписы: Передовсѣмъ вôльно имъ продавати купленый каинітъ выключно лише дѣйстнымъ господарямъ-рôльникамъ, и то лише тымъ, що не ведуть торговлѣ солію. Товариства господарско рôльничӣ и торговельнӣ фірмы, що займають ся дрôбною продажію каиніту, будуть уважати ся за рѣвнӣ зъ пôдприємствами промысловыми, що стоять пôдъ скарбовымъ наглядомъ, а приписы цловӣ и монополевӣ зъ року 1835., що мають обовязуючу силу для тыхъ пôдприємствъ, вôдносять ся також до товариствъ и фірмъ, що продають каинітъ. Въ тôй цѣли мають тӣ товариства и фірмы вести точнӣ записы що-до каиніту, купованого въ Калуши и продавано го дѣйстнымъ рôльникамъ. Особамъ, що були каранӣ за переступы зъ купленымъ каинітомъ, не вôльно его продавати. Тӣ особы вкаже скарбова власть зъ уряду товариствамъ и торговельнымъ фірмамъ. Подôбно якъ господарѣ, що купують каинітъ въ Калуши, мусять и тӣ, що будуть его куповати въ згаданыхъ товариствахъ и фірмахъ, зобовязати ся письменно, що ужиють каиніту лише на навôзъ и не вôдпродадуть его анѣ не вôдступлять третимъ особамъ. Надужите тыхъ постановъ буде каране и дозвôлъ на продажь каиніту буде вôдобраный. Тӣ, що убѣгають ся о дозвôлъ на продажь каиніту зъ Калуша, мають вносити подания на руки дотычнои окружнои дирекціи скарбу до ц. к. краєвои дирекціи скарбу.

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 14 серпня. Австрійскій посолъ въ Лондонѣ, що выѣхавъ вôдтамъ на вôдпустку, дôставъ припорученє, щобы перервавъ вôдпустку и вертавъ до Лондону.

Софія 14. серпня. Димисія міністрôвъ Начовича и Петрова є майже постановлена. Въ разѣ уступленя тыхъ двохъ міністрôвъ гадає Стоиловъ подати ся зъ цѣлымъ кабінетомъ до димисіи.

Римъ 14. серпня. Заручины італійского наслѣдника престолу зъ кн. Оленою чорногорскою вôдбудуть ся д. 20 вересня. — Царь зъ поворотомъ зъ Франціи стрѣне ся зъ королѣвскою парою въ Монци. Вôдтакъ поѣде до Цетиніи. — Ґенералъ Баратієрі зложивъ мандатъ посольскій. — Дневникъ Tempo довѣдуе ся, що грецкій король носить ся зъ гадкою, уступити зъ престолу, бо при напорѣ грецкого народу зъ однои стороны, а при поведеню державъ зъ другои стороны становиско его дуже трудне.

Лондонъ 14. серпня. Доносять зъ Атенъ, що правительство зъ уваги на послѣднӣ подѣї на Кретѣ, не перешкаджае вже добровôльцямъ вôдправляти ся на Крету анѣ кретеньскимъ утѣкачамъ вертати зô зброєю.

НАДÔСЛАНЕ.

ЛИШЬ

въ реставрації **НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА**, улиця Трибунальска ч. 12, дôмъ власный, можна дôстати щоденно вже о годинѣ 8-ôй рано горячӣ снѣданя.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣканӣ легки	12 „
Флячки	12 „
Нôжка теляча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Каваръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякӣ напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ; для певности що походять зъ моеи реставрації, даю вôдбираючимъ марки. — Найлѣпшӣ вина по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вôдъ 40 кр. літра.

Зъ высокимъ поважаньємъ

71 41—0 *НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.*

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА
КОПЕРНИЦКОГО
пôдъ „Коперникомъ“
перенесеный до нового льокалю
при пл. Галицкôй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєнє електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя зъ провінціи водворотно.

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1. 4185

Знана вôдъ многихъ лѣтъ ц. к. управ. рафінерія спіритусу, заосмотрена найлѣпшими приладами ректифікаційными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікерôвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникôвъ у Львовѣ

Яковъ Шпрехеръ и С-ка

поручае старӣ польскӣ сильнӣ горѣвки, дуже добрӣ розолісы, лікеры, румы правдивӣ зъ Ямайки, якъ також найлѣпшои якости краєвӣ специялы якъ: Народôвка, Dziennik, Szczutek, Карпатôвка, „Дябелъ“, Помаранчева не солоджена, Ратафія, Деренôвка и т. и. горѣвки упривилеєванӣ и одиноко правдивӣ если зъ нашои фабрики спроваджені.

Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарѣвъ, до побираня алькоголю абсолют. и найчастѣйшого спіритусу, до цѣлей лѣчничихъ вôльного вôдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спіритусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровлю не шкôдливый, бо не выробляваный зъ эссенціи оцтовои.

Складъ для мѣста Львова, ул. Коперника ч. 9 и въ головнôмъ складѣ водъ мінеральныхъ І. Йоллеса, улиця Кароля Людвика ч. 29. 4912 252—104

При зближаючихъ ся засѣвахъ оферуємо нашу

пôдъ ґарантією чисту

найвысшими нагородами вôдзначеву

МУЧКУ ФОСФАТОВУ ТОМАСА

(зъ ческихъ гутъ Томаса)

зъ ґарантованою скôлькостію 15—20 прц. цитратово розпускаемои кислоты фосфоровои и 85—100 дрôбного мѣлу.

Незрôвнаный навôзъ для всѣхъ родôвъ рôлѣ, особливо для покрѣпленя убогихъ въ фосфоръ грунтôвъ, для всякого рода збôжа, буракôвъ, рѣпакôвъ, пôль пôдъ конюшину и луцерну, для винниць, плянтацій хмѣлевыхъ и яриновыхъ огородôвъ — найбôльше вôдповѣдный для лукъ.

Найлѣпшій, найуспѣшнѣйшій и найдешевшій навôзъ кислоты фосфоровои перевысшае всѣ суперфосфаты особливо що до тревалости успѣху. За скôлькôсть цитратово розпускаемои кислоты фосфоровои ручить ся — случайно недостаюча скôлькôсть звертае ся.

Обчислюванями, оцѣнками и поясненями служить:

Бюро продажи муки жужлевои Томаса зъ гутъ ческихъ въ Празѣ.

Пытаня зъ Галичины и Буковины полагоджуе, замовленя приймае

Ґенер. Репрезентація для Галичины и Буковины

Іосифъ Каррахъ 220 4—12

Львôвъ, ул. Сикстуска 40 b. Телефонъ 408.

До моихъ Вп. П.Т. Гостей!

При нинѣшнôй нечестнôй конкуренціи дуже тяжко для необзнаного дѣйстно добрӣ товары дешево купити. Длятого звертаю увагу П. Т. Публики на мôй склепъ, звѣстный вôдъ многихъ лѣтъ зъ найсовѣстнѣйшои услуги и найдешевшихъ цѣнъ та поручаю мôй богато заосмотреный складъ одягôвъ гміжескихъ, хлопячихъ, дитинныхъ, униформôвъ и одягôвъ для Всч. Духовеньства.

Замовленя пôсля мѣры выготовлюють ся въ найкоротшôмъ часѣ якъ найлѣпше. 4095

Зъ поважаньємъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна 3.

УЧИТЕЛЯ

до двохъ хлопцѣвъ зъ кляс нормальныхъ глядить о. Петрицкій въ Колоколинѣ почта Букачѣвцѣ. 232 2—3

Де найлѣпше купувати!

Отворивши новый магазинъ при ул. Ягайлоньскôй ч. 4. у Львовѣ, поручаю найдешевше всяке бѣле мужеске и дамске, конфекцію дѣточу, корсеты варшавскӣ найновѣйшого крою, наймоднѣйшӣ блюзки, рукавички прагскӣ, паньчохи и скарпетки саскӣ та великій выбôръ краватокъ. Зъ поважанемъ

228 2—4 **Маврикій Бірнбавмъ** зъ Варшавы.

Дрôтъ кôльчастый цинованый до огороджень по зр. 5 за 100 метрôвъ. Шнуры дротянӣ цинованӣ, грубости 5, 8, 13, 16, 20 мм. по цѣнахъ можливо низькихъ 4595

поручае Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры).

РУСИНКА

укôнчивши 8 му клясу зъ вôдзначенємъ — глядае лекціи на селѣ на часъ довшій. Зголошеня до п. М. Мартинець, учителки въ Манастырчанахъ почта Солотвина. 233 2—3

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черлянъскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 174. Львôв, Субота 3 (15) серпня 1896. Рôчникъ XVII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (кромѣ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „**Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей**“ выходить во второкъ, и во второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	3 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной строчки инсератовои або єи мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесеня приватнѣ числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 15 н. ст. серпня 1896.

Зъ многихъ сторôнъ краю нашѣ люде — чи то письменно, чи устно запытують: щô по сторонѣ рускôй дѣє ся въ справѣ **выборôвъ до рады державнои**? — маючи на гадцѣ очевидно орґанізацію центральну у Львовѣ и немовь найбôльше надѣѣ покладаючи на тую орґанізацію.

Самъ фактъ, що люде интересують ся такъ заздалегôдь справою тыхъ выборôвъ, єсть безперечно явищемъ вôдраднымъ. Свѣдчить вôнъ, що Русины — певно навѣть и въ тыхъ повѣтахъ, де при торôчныхъ выборахъ до сойму сидѣли загнувши руки або самохôть гнули шию пôдъ ярмо панське, — радѣ бы до сихъ выборôвъ взяти ся жвавѣйше и енерґічнѣйше. Такъ и треба! Часъ уже всѣмъ Русинамъ стрепенутись и жваво та енерґічно взятись до роботы пôдъ сѣ выборы — и то скрôзь на галицкôй Руси, въ кождôмъ повѣтѣ абы не бувало такъ, якъ доси, що деякѣ повѣты, хочь навѣть чисто-рускѣ та й изъ значнымъ числомъ людей рускои верствы интеліґентнои, уже зъ горы засуджували себе на бездѣльнôсть, не маючи вѣры въ успѣхъ не то завзятѣйшои боротьбы, але навѣть якои-небудь, бодай трохи живѣйшои акціи...

Дѣятелѣ львôвскѣ, почуваючѣ ся до патріотичного обовязку посвятити свои силы и труды справѣ сихъ новыхъ выборôвъ, не забувають на той свôй обовязокъ и певно зъ свого боку зроблять усе, що пôсля найлучшои своеи волѣ и силы зможуть зробити. Не злякають ся они труду, нѣ не устрашать ся противностій. За добру и честну справу свого народу готовѣ они станути смѣло до бою, якъ впрочôмъ неразъ уже дали доказы того.

Однакожь въ тôмъ дѣлѣ заздалегôдь треба рѣчь поставити ясно, именно треба сказати, що й надлюдскѣ усилія львôвскихъ дѣятелѣвъ, хочь бы и при найлучшôй, найкорыстнѣйшôй орґанізаціи своѣй, не вспѣють осягнути выдатнѣйшого успѣху, коли загалъ Русинôвъ въ краю, самъ народъ, интеліґенція и селяньство, самѣ выборцѣ по повѣтахъ не пôдготовлять почвы пôдъ сѣ выборы.

Коли того не буде, то и о успѣху не може бути бесѣды, а повторить ся те, чого мы були свѣдками при торôчныхъ выборахъ до сойму, що въ многихъ повѣтахъ боротьбы выборчои зъ рускои стороны майже не було, а въ деякихъ Русины ишли зъ поклономъ до панôвъ-маршалкôвъ и просили ихъ, щобы зволили приняти вôдъ нихъ мандатъ... бо потрудитись на пôдготовлене почвы пôдъ кандидатуру Русина у нихъ не було або енерґіи або охоты.

Отже вôдзываємось до загалу Русинôвъ въ краю — до всѣхъ, хто щиро думає и має добру волю служити справѣ народнôй:

Пôдготовляйте вже теперь грунтъ пôдъ выборы до рады державнои! — пôдготовляйте щиро, енерґічно, горячо. Заздалегôдь скликуйте ся по повѣтахъ або ще лучше пôсля округôвъ судовыхъ а евентуально и пôсля ґрупъ мѣсцевостій на довѣрочнѣ порады та на публичнѣ зборы и орґанізуйтесь до кампаніи, котра — хочь може й не вôдбудесь при „*малôмъ станѣ облоги*“, якимъ — пôсля вѣдомои информаціи N. Reform-ы одержанои вôдъ когось зъ Вѣдня — мало бы ущасливити Галичину на часъ выборôвъ правительство ґр. Баденього, — то все-таки она, кампанія тая, певно буде горяча! Намъ, по томкамъ козацкимъ, и найгорячѣйша баталія не повинна бути страшною — тôлько мусимо якъ слѣдъ приготовитись.

НОВѢ ЗАКОНЫ о выборахъ до рады державнои.

(Дальше).

§. 17.

Право выбору въ клясахъ выборчихъ а, б, в и г, означеныхъ въ §. 7 А закона основного о репрезентаціи державнôй, не выключає выконуваня права выборчого въ загальнôй клясѣ выборчôй тогожь краю.

Право выбору въ клясѣ выборчôй великои посѣлости (найвысше оподаткованыхъ) выключає выконуванє права выборчого въ клясѣ выборчôй мѣстъ и сельскихъ громадъ тогожь краю [и т. д. Рента сего § а безъ змѣны].

§. 20.

Выключенѣ вôдъ права выбираня и выбиральности при выборѣ послôвъ якъ и выборцѣвъ суть:

1. Всѣ особы, стоячѣ пôдъ опѣкою або куратлею.

2. Тѣ, щô зъ фондôвъ публичныхъ або громадскихъ побирають або въ попереднôмъ роцѣ побирали заосмотренє для убогихъ, або тѣ, щô взагалѣ суть тягаромъ публичнои доброчинности.

Заосмотренємъ для убогихъ або актами публичнои доброчинности не мають ся однакожь що-до права выборчого уважати: запомоги зъ касъ для хорыхъ, ренты окалѣчившихъ або инвалідôвъ, увôльненє вôдъ оплаты шкôльнои, надѣленє средствами науковыми або стипендіями, якъ також запомоги въ нещастяхъ елементарныхъ.

3. Особы, попавшѣ въ конкурсъ, пôдчасъ розправы конкурсовои.

4. Тіи особы, щô були засудженѣ на кару за якій злочинъ або за переступство крадежи, пронеѣрства, участи въ нихъ або обманьства (§§. 460, 461, 463, 464 зак. карн.).

[Дальшѣ уступы сего § а остають безъ змѣны.]

§. 20 а.

Офіцеры, войсковѣ священики, ґажисты безъ ранґа и особы належачѣ до стану жовнярѣвъ [Mannschaftsstand] збройнои силы взглядно жандармерія, зôстаючѣ въ сталôй або часовôй службѣ чиннôй — разъ зъ часово урльоповаными — не можуть анѣ выбирати анѣ бути выбранѣ, вынявши злучай, предвидженый въ §. 14 ординаціи выборчои для рады державнои.

Вôдъ выбиральности суть дальше выключенѣ всѣ урядники силы збройнои, зôстаючѣ въ сталôй або часовôй службѣ чиннôй.

Однакожь выбиральнôсть не выключає ся дотычно тыхъ приналежныхъ до збройнои силы, котрѣ тôлько въ наслѣдокъ законного зобовязаня до вправъ войсковыхъ стоять въ дотычнôмъ часѣ въ чиннôй службѣ.

§. 22.

Загальнѣ выборы до рады державнои мають ся такъ розписати, щобы насамперед выбирано послôвъ зъ загальнои клясы выборчои, потôмъ зъ сельскихъ громадъ, дальше зъ мѣстъ, вôдтакъ зъ коморъ торговельно промысловыхъ, а наконець послôвъ зъ клясы выборчои великои посѣлости (найвысше оподаткованыхъ), и щобы выборы послôвъ зъ загальнои клясы, потôмъ зъ сельскихъ громадъ, дальше зъ мѣстъ, вôдтакъ зъ коморъ торговельно-промысловыхъ, а наконець зъ великои посѣлости (найвысше оподаткованыхъ) зачинались въ цѣлôмъ краю одного и того самого дня.

Поступованє що-до выборôвъ першого тѣла выборчого великои посѣлости въ Буковинѣ и выборцѣвъ, наведеныхъ въ ординаціи краєвôй для Тиролю въ §. 3 I, єсть управильнене въ §. 53.

Додатокъ до §. 23.

Также що-до загальнои клясы выборчои має ся розписанє поодинокихъ выборôвъ доповняючихъ оголосити плякатами въ громадахъ, становлячихъ округъ выборчій.

§. 24.

Управненыхъ до выбору зъ всѣхъклясъ выборчихъ, зъ вымкою коморъ торговельно-промысловыхъ, має ся списати въ поазбучнôмъ порядку въ окремыхъ лістахъ выборчихъ.

Въ злучаю посередныхъ выборôвъ має ся выготовити лісты выборчѣ для выбору выборцѣвъ и для выбору послôвъ. Въ першѣ має ся втягати тыхъ, щô управненѣ суть до выбираня выборцѣвъ, въ другѣ має ся втягати выбраныхъ выборцѣвъ.

Всѣхъ управненыхъ до выбору, котрѣ пôсля постановъ сеи ординаціи выборчои творять одно тѣло выборче, належить зъ слѣдуючими вымками, затягати до однои лісты выборчои.

Для клясы выборчои найвысше оподаткованыхъ въ Дальмаціи має ся заложити тôлько лістъ, кôлько установлено мѣсць выборчихъ, а въ кожду зъ тыхъ лістъ належить втягнути тыхъ выборцѣвъ, котрѣ мають голосувати въ тôмъ самôмъ мѣсци выборчôмъ. Въ клясѣ выборчôй мѣстъ и въ тыхъ округахъ выборчихъ загальнои клясы выборчои, щô суть утворенѣ зъ мѣсцевостій мѣскои клясы выборчои, належить управненыхъ до выбору въ каждôй мѣсцевости (частинѣ мѣста), зачисленôй въ Додатку до клясы выборчои мѣстъ, затягнути до однои лісты выборчои.

Лісты выборчѣ для тыхъ округôвъ выборчихъ загальнои клясы выборчои, щô суть утворенѣ зъ мѣсцевостій клясы выборчои мѣстъ и зъ повѣтôвъ судовыхъ разомъ, належить уложити въ судовыхъ повѣтахъ пôсля громадъ.

Тіи лісты выборчѣ, въ котрѣ втягає ся выборцѣвъ сельскихъ громадъ и округôвъ выборчихъ загальнои клясы выборчои, утвореныхъ зъ судовыхъ повѣтôвъ, належить уложити пôсля судовыхъ повѣтôвъ.

Въ злучаю безпосередныхъ выборôвъ въ сельскихъ громадахъ и въ загальнôй клясѣ выборчôй належить лісты выборчѣ уложити пôсля громадъ.

Єсли кôлька мѣсцевостій, зачисленыхъ до клясы выборчои мѣстъ, або выборцѣ кôлькохъ громадъ або кôлькохъ повѣтôвъ судовыхъ выбирають въ однôй мѣсцевости, то лісты выборчѣ поодинокихъ мѣсцевостій або громадъ, взглядно уложенѣ пôсля судовыхъ повѣтôвъ лісты выборчѣ, уставленѣ побôчь себе яко лісты частковѣ, мають становити основу акту выборчого (§. 39), такъ що не треба зъ нихъ укладати лісты загальнои, котра бы мѣстила всѣхъ до выбору въ тôмъ мѣсци выборчôмъ управненыхъ въ поазбучнôмъ порядку.

Въ той самъ спосôбъ мають, въ случаю безпосередныхъ выборôвъ въ сельскихъ громадахъ ...

Зъ выставы въ Дрезднѣ.

(Конець.)

Въ лужицкôмъ вôддѣлѣ безперечно найцѣкавѣйшій **лужицкій народный музей**. Єсть се великій деревляный павільонъ зъ вежою, въ котрôмъ выставлено все, що вôдносить ся до етноґрафіи, культурного и науково-літературного розвою лужицкихъ Сербôвъ.

Найбогатшій и найкрасшій **вôддѣлъ етноґрафічный**. Въ чотирохъ кутахъ музею умѣщенѣ чотири великѣ ґрупы осôбъ природнои величины, въ котрыхъ двѣ представляють сцены весѣльнѣ, одна родину лужицку въ свято, а одна при буденнôй роботѣ. Кромѣ того розставлено 60 моделѣвъ меншои величины въ народныхъ костюмахъ и множество фотоґрафій представляючихъ рôзнороднѣ сцены зъ житя домашного Лужичанъ въ рôзныхъ околицяхъ.

Костюмы лужицкѣ дуже рôзнороднѣ, особливо що-до доберу барвъ панує тутъ якъ найбôльша довôльнôсть [кромѣ *костюмôвъ* весѣльныхъ]. Замѣтити належить, що вплывъ нѣмеччины и взагалѣ купнои тандиты слѣдный бôльше при костюмахъ мужескихъ, нѣжь жѣночихъ. Декуды мужчины носять ся зовсѣмъ по нѣмецки, пôдчасъ коли жѣноцтво задержало майже всюды лужицкій стрôй народный.

Звычайный буденный стрôй лужицкои жѣнки складає ся зъ полотнянои кольоровои спôдницѣ и сорочки зъ короткими рукавами *выше лôктѣвъ*. На сорочцѣ корсетакъ зъ вовнянои матеріи, переважно темнои, на корсетику зложена на вхрестъ хустка такъ, що кôнцями зъ переду и зъ-заду заложена за поясъ и вкрывае груди и плечѣ. На головѣ носять замужнѣ жѣнки очѣпки, старшѣ женщины лише чорнѣ, зъ кокардами зъ-заду, а пôдъ шиею пôдборовки. Дѣвчата носять на головѣ хустку завязану широко зъ двома кôнцями вôдстаючими по бокахъ немовь крыла. Хустка спадає зъ-заду рôвно на плечѣ. Барвы хустокъ переважно живѣ. На ногахъ носять панчохи и шкôрянѣ патинки на деревляныхъ пôдошвахъ.

Мужчины носять короткій спенцеръ безъ рукавôвъ. Спенцеры тѣ бувають рôзнобарвнѣ, часомъ дуже яскравѣ. Штаны короткѣ, лишь до колѣнъ, а вôдтакъ панчохи и патинки зô шкôры, якъ у жѣнокъ, або соломянѣ дуже грубѣ и дуже высокѣ. На шиѣ носять хустки вѣсѣлякои барвы, а на верхъ убирають полотняну свиту зъ довгими полами, подôбну кроємъ до краковскои полотнянки, и зъ кольоровыми [найчастѣйше зелеными] вылогами. На головѣ шапка баранкова, дуже подôбна до козацкои, тôлько значно низша, зъ глубокою выпусткою и кутасомъ. Выпустки бувають такожь рôзнороднои краски.

Характеристичнѣ суть одяги весѣльнѣ. Тутъ панує бôльша правильнôсть и одностайнôсть. Молода не смѣє мати на собѣ — борони Боже — нѣчого червоного [раціи сего звычаю не мôгъ я дôзнатись]. Стрôй молодои складає ся зъ бѣлои запаски, котрою окрыта она вкругъ такъ, що спôдницѣ зовсѣмъ не видно. Въ поясѣ синя кокарда, спадаюча зъ-заду до самои землѣ. Корсетикъ шовковый [хиба у дуже бѣдныхъ вовняный] зъ рукавами. На корсетику на вхрестъ перевязана бѣла хустка, обшита у богатшихъ коронками, на грудяхъ по хустцѣ тôй дуже богато скляныхъ пацьоркôвъ, около 15—18 рядôвъ, а пôдъ пацьорками ще богато рядôвъ монетъ; ряды тѣ мають форму трикутника, котрый кôнчить ся низше пояса. Зъ-заду закрывають цѣлѣ плечѣ великѣ рôзнобарвнѣ кокарды. На головѣ має молода дуже высокій стôжковатый колпакъ зъ чорного оксаміту, а на верху колпака вузенькій вѣночокъ зъ бѣлыхъ и зеленыхъ цвѣтôвъ, переплетеный срѣбными пацьорками. На заднôй части колпака нашита цѣла гора жовтыхъ бляшокъ; пôдетава єи обшита такими-жь бляшками такъ, що творить неначе грубе золоте колесо. До сего колеса поначѣплюванѣ на жовтыхъ дротикахъ жовтѣ бляшанѣ звѣзды, котрѣ дзвонять при кождôмъ руху головы. Зъ верхного вѣнка звисають на плечѣ зеленѣ ленты. — Стрôй молодого не рôзнить ся кромѣ вôдъ звычайного, а лише що-до якости матеріи. И такъ бувають штаны у богатшихъ оксамітнѣ, черевики все шкôрянѣ, свитка довга сукняна, капелюхъ круглый фільцовый, поясъ часто зроблений зъ мушель.

Цѣкаво выглядає походъ весѣльный. На самôмъ передѣ иде весѣльный міністеръ церемоніи, котрый тутъ зовесь braška, въ трикутнôмъ чорнôмъ капелюсѣ, зъ припятою по лѣвôмъ боцѣ грудей довгою до самои землѣ лентою, коло котрои красує ся китиця. Зъ правого боку припята хустка, въ правôй руцѣ палиця, на котрôй висить довга стяжка. За braška-ою идуть парами: обоє молодѣ, вôдтакъ сваты и свахи, дружки и дружбы, а вôдтакъ парами прочѣ весѣльнѣ гостѣ. Родичѣ молодои до церкви не идуть.

Въ етноґрафічнôмъ музею подыбуємо дальше моделѣ лужицкихъ домôвъ, домашну посудину за теперѣшныхъ и давнѣйшихъ часôвъ, мѣжь котрою вызначають ся величиною и гарною формою великѣ глинянѣ збанки и стародавнѣ циновѣ фляшки и чарки. Тутъ помѣщенѣ и поодинокѣ части народныхъ строѣвъ, особливо жѣночихъ, дальше старѣ малюнки зъ лужицкихъ церковъ и знаряды господарскѣ.

У мене за мало було часу, щобы докладно розглянути и затямити собѣ всѣ подробицѣ, тожь переходжу до **науково-літературного и артистичного вôддѣлу** музея.

Въ окремôмъ вôддѣлѣ музея выставленѣ лужицкѣ книжки и часописи. Зъ часописій выдаваныхъ въ Будишинѣ, котре то мѣсто становить осередокъ лужицкого населеня въ Саксоніи, я бачивъ тутъ слѣдуючѣ: 1) Łužica, Měsačnik za zabawu a powučenje — часопись літературно-наукова, выдавана д-ромъ Ернестомъ Мукою; 2) Časopis Macicy serbskeje — — рôчникъ Матицѣ лужицкои пôдъ редакцією того-жь д-ра Е. Муки; 3) Serbske Nowiny — тыждневникъ політичный — редакторъ I. E. Smoleř; 4) Serbski Hospodar — časopis za serbskich ratarjow — двотыждневникъ для господарства, редакторъ G. Kubaš; 5) Pomhaj Boh — популярный тыждневникъ для народу релігійно-наукового змѣсту, редакторъ священикъ Golč; 6) Katholski Posol — двотыждневникъ выдаваный товариствомъ св. Кирила и Методія въ Будишинѣ для народу, редакторъ Jakob Skala. — Першѣ три часописи печатанѣ латиньскими буквами, другѣ три ґотикою. Мѣжь Лужичанами уживає ся одно й друге и не єсть се причиною нѣякого роздѣлу або непорозумѣня.

Зъ книжокъ лужицкихъ заслугують передовсѣмъ на увагу — по-при науковѣ рôчники Macicy serbskeje — *выданя популярнѣ для народу, релігійного змѣсту*. Выставленѣ такожь працѣ нѣмецкѣ и ческѣ про Лужичанъ. Оденъ обємистый твôръ д-ра Муки въ лужицкои фільольоґіи одержавъ першу премію на науковôмъ конкурсѣ академіи въ Липску.

Идею національну пôддержують мѣжь Лужичанами — численнѣ розмѣрно до числа того народу національнѣ товариства. О скôлько я мôгъ довѣдатись, истнують мѣжь Лужичанами въ Саксоніи слѣдуючѣ товариства: Въ Будишинѣ товариство наукове Macica serbska, просвѣтно церковне товариство св. Кирила и Методія и забавне Beseda. Послѣдне числить въ Будишинѣ 150 членôвъ. Кромѣ будишиньскои besed-ы є ще три такѣ товариства лу-

дахъ або въ загальнôй клясѣ выборчôй, лісты выборчѣ громадъ придѣленыхъ до одного округа выборчого уважати ся за лісты частковѣ.

Орґаны покликанѣ до укладаня лістъ выборчихъ мають удержувати тѣ лісты въ евіденціи.

Додатокъ до §. 25 буква б.

Укладане лістъ выборчихъ за-для выбору выборцѣвъ въ загальнôй клясѣ выборчôй, вôдтакъ укладане лістъ выборчихъ въ злучаю безпосередныхъ выборôвъ въ тôйже клясѣ або въ клясѣ выборчôй сельскихъ громадъ належить въ кождôй громадѣ до начальника громады.

§. 27.

Скоро тôлько по рѣшеню рекламацій ліста выборча бôльшихъ посѣлостій якъ также ліста мѣстъ зôстала поправлена, мае выборцямъ зъ бôльшихъ посѣлостій шефъ краю а выборцямъ зъ мѣстъ начальникъ настоячои державнои власти політичнои [староства] выготовити карты леґітимаційнѣ до выбору послôвъ. Въ тыхъ картахъ мають бути вписанѣ: бѣжуче число дотычнои лісты выборчои, мѣсце, день и година початку акціи выборчои якъ и година закôнченя голосованя, наконець имя и мешкане управненого до выбору.

Сли мѣсцевôсть яка, зачислена до клясы выборчои мѣстъ, придѣлена есть до такого мѣсця выборчого, котре лежить въ иншôмъ повѣтѣ політичнôмъ, то мае ся лісты выборчѣ переслати до начальника політичнои власти мѣсця выборчого тай засягнути вôдъ него вѣстій про часъ и мѣсце выбору, потрѣбныхъ до выставленя карты леґітимаційнои.

Въ мѣстахъ зъ власнымъ статутомъ выготовлене картъ леґітимаційныхъ може бути поручене начальникови громады.

Управненымъ до выбору зъ бôльшихъ посѣлостій, мешкаючимъ въ краю, мае ся ихъ карты леґітимаційнѣ выслати; тыхъ, щô не мешкають въ краю, належить черезъ ґазету краеву вôзвати, щобы по свои карты леґітимаційнѣ зголосили ся.

Выборцямъ зъ мѣстъ належить карты леґітимаційнѣ доручити въ ихъ помешканю, доручене можна поручити начальникови громады.

Також належить завôзвати выборцѣвъ мѣсцевымъ звычаемъ, щобы въ злучаю, якъ-бы найпôзнѣйше на 24 годинъ передъ выборами зъ якои-будь причины не дôстали своихъ картъ леґітимаційныхъ, по тіи-жъ особисто зголосили ся.

Постановы, поданѣ тутъ для клясы выборчои мѣстъ, стоять також для округôвъ выборчихъ загальнои клясы выборчои, складаючихъ ся зъ самыхъ мѣстъ або зъ мѣстъ и судовыхъ повѣтôвъ разомъ. а если въ прочихъ округахъ выборчихъ загальнои клясы выборчои и въ клясѣ выборчôй сельскихъ громадъ заводять ся безпосереднѣ выборы, то також и для сихъ-же.

(*Конець буде.*)

Справоздане зъ люстраціи читалень тов. „Просвѣты" и господарствъ селяньскихъ въ повѣтѣ щирецкôмъ.

(*Дальше.*)

Годить ся застановитись: въ чôмъ властиво лежить причина, що маетковый станъ кольоніста Нѣмця дуже богато лучшій нѣжь нашого хлѣбороба, хотяй бы нашъ и два разы бôльше посѣдавъ грунту [що часто лучае ся] нѣжь кольоністъ. Чи кольоністъ есть интеліґентнымъ господаремъ, маючимъ хочь-бы елементарнѣ тѣ вѣдомости, безъ якихъ нинѣ рôльникъ обôйти ся не може? Нѣ! Єго образоване не сягае дальше по-за знане письма въ своѣмъ языцѣ, а таке саме находимо вже теперь у многихъ нашихъ селянъ. Въ управѣ землѣ робить кольоністъ такѣ самѣ похибки, якъ нашъ хлѣборобъ. Орка плытка, поля часто захопченѣ, плодозмѣнъ хибный, управа ростинъ и добôръ насѣня не все до натуры и вымогъ почвы вôдповѣднѣ, побôчнѣ галузи господарскѣ, якъ пчôльництво и садôвництво, декуды цѣлкомъ занедбанѣ, а ужѣване штучныхъ навозôвъ до здвигненя продукціи ростиннои кольоністамъ въ Щиреччинѣ такъ само не е звѣстне, якъ и нашимъ селянамъ. А мимо того добробытъ кольоніста въ порôвнаню зъ нашимъ въ такихъ самыхъ господарскихъ условахъ остаючимъ селяниномъ, представляе величезну рôзницю.

Причиною сего есть интензивне живлене и старанне плекане звѣрятъ домашныхъ у Нѣмцѣвъ, лучшій обходъ зъ обôрникомъ, ихъ труделюбивôсть и запопаднôсть. Нѣмець майже все тримае худобу на стайни, кормить ей достатно доброю пашою, черезъ що мае не тôлько значный доходъ зъ худобы, але також бôльше, а до того два и три разы лучшого, бо зъ доброи пашѣ зробленого обôрнику. Кольоністы управляють конюшину, выку и бураки на пашу, а крôмъ того докуповують ґрисъ та макухи на корму для звѣрятъ домашныхъ. Тожь стисло беручи, нѣмецкѣ кольоністы вôдзначують ся лишь одною галузею въ господарствѣ, именно годôвлею звѣрятъ домашныхъ, и се такъ сильно вплывае на ихъ добробытъ. Бо дальшѣ прикметы, якъ трудолюбивôсть и ощаднôсть, суть услôвями доброго поведеня не тôлько въ господарствѣ, але въ кождôмъ занятю та предприеметвѣ. Впрочôмъ и нашъ селянинъ трудить ся та працюе, и то тяжко, але праця его не приносить єму вôдповѣдного хôсна, будучи хибно або цѣлкомъ не обдуманою. А що вôнъ мало щадить — се не дивота — бо не мае що щадити... Вконци треба ще и то замѣтити, що личнѣ потребы житя у Нѣмця а у нашого хлѣбороба — дуже рôзнять ся. Нѣмець потребуе добре вôджевляти ся, прилично убрати ся, приємно и здорово мешкати та передъ людьми вôдповѣдно представитись. Вôнъ думае не лише про теперѣшнôсть, але и про будучнôсть; не лишь про себе, але и про свои дѣти, котрымъ старае ся забезпечити такѣ самѣ выгоды житя, якихъ самъ заживае. А щобы се осягнути, мусить вôнъ бути запобѣгливымъ и запопаднымъ, та добре знае, що слибы свою посѣлôсть роздѣливъ мѣжь дѣти, не запевнивъ бы имъ вôдповѣдного бутя, противно, звѣвъ бы ихъ на бѣду та вужду. Тіи личнѣ прикметы и замилуване въ стараннôй годôвлѣ инвентаря живого та й всѣ свои звычаѣ и обычаѣ набули кольоністы вôдъ своихъ батькôвъ и дѣдôвъ и точно все заховують. Се не есть овочемъ народнои школы або поступомъ ихъ просвѣты, лише традиційнымъ переховуванемъ національно-економічныхъ звычаѣвъ.

Нашъ селянинъ, въ крѣпацтвѣ и темнотѣ выхованый, задоволяе ся чимъ-небудь и жие якъ не будь. Вôнъ не здае собѣ справы зъ того, щô видить, а тымъ менше не старае ся собѣ придбати, щô лучше и користнѣйше, лишь жие зъ дня на день, безъ цѣли та гадки про будучнôсть. Єму здае ся, що лучше вже бути не може, та що вже така его доля, щобы проживавъ въ голодѣ и вуждѣ. Тожь хотяй мае нагоду видѣти щось доброго зъ господарства у кольоніста, на фôльварку або на приходствѣ, не бере ся до наслѣдуваня точного и безъ проволоки, лишь переймае де-що, и то не заразъ. И такъ н. пр. сли худобину достатнѣйше живить, то думае, що на тôмъ кôнчить ся его обовязокъ, а старане о єи выгоду и здоровле, т. е. плекане уважае за рѣчь цѣлкомъ злишну и непотрѣбну. Правда, що не ма кому рѣчь пояснити, представити, бо тѣ нѣбы лѣпшѣ господарѣ самѣ собѣ справы здати не можуть зъ своеи хочь бы навѣть доброи роботы, не маючи фаховыхъ вѣдомостій, а декотрѣ зъ нихъ суть дуже запопадливыми, але лишь для себе, а не для другихъ. Рѣчь нечувана и до правды не подôбна, щобы господарь на кôлька-нацятьохъ морґахъ, до того ще въ лѣпшôй порѣ, вôдъ своихъ коровъ мавъ лише $^1/_2$—1 літра молока зъ одного удою, та щобы купувавъ набѣлъ въ дворѣ, або на приходствѣ. А прецѣнь тамъ таке лучае ся, та инакше бути й не може, коли корова пасе ся зъ гусьми та свиньми на пасовиску, де бôльше помѣтôвъ, нѣжь травицѣ, а въ дома до подою дôстае жменю хабазу... Чи таке ґаздôвство не веде нашого хлѣбороба прямо до руины?

А хто тому виненъ? Наша сѣльска интеліґенція. Однѣ боять ся, другѣ не хотять занати ся поправою долѣ свого люду черезъ просвѣту, черезъ читальнѣ, — ба, що бôльше, е й такѣ, що просвѣтно-економічну акцію въ читальняхъ, змагаючу до морального, матеріяльного и національного пôдвигу руского народу, называють „фаерверками"! Можна бы не дивувати ся та поминути такій высказъ у чоловѣка необразованого, не будучого въ станѣ зрозумѣти и належито оцѣнити вагу науки и велике значѣне та досяглôсть читалень въ розвою люду взагалѣ а руского народу специяльно, — але такій поглядъ у чоловѣка, маючого претенсію до интеліґенціи, — се рѣчь дуже сумна и немила. А замовчати о нѣй годѣ тымъ бôльше, що Щиреччина е дуже глухій кутъ, де доси анѣ однои читальнѣ „Просвѣты" не було. Впрочôмъ легко догадати ся, яка цѣль мѣстить ся въ такôмъ вузкоглядномъ высказѣ — то замасковане власного неробства а може ще й що гôршого. Тіи люде дуже добре знати повиннѣ, кому и чому завдячують свое становиско и добрый кусникъ хлѣба, та що суспôльнôсть а тымъ самымъ и хлѣборобъ мають повне право жадати вôдъ нихъ реальнои опѣки и вôддяки за пôдмогу и тягары, якѣ поносити мусить. А що реальна опѣка и вôддяка доси дуже лиха и скупа була, найлучшимъ доказомъ упадокъ селянъ та еміґрація за море...

Въ роботѣ просвѣтно-економічнôй не жадае ся великого труду и часу. Одна година въ тыждни а 52 годинъ въ роцѣ — тажъ то лише всего звыжь двѣ добы часу на цѣлый довгій рôкъ треба пожертвувати для читальнѣ, та нехай бы й менше, а добрый успѣхъ того труду буде певный и вскорѣ покаже ся. Рухъ просвѣтный народôвъ поступае все на передъ и не дасть ся спинити, тожь и намъ чимъ борше за нимъ ити, коли не хочемо, щобы чужинцѣ зъ батькôвщины насъ выперли, наше мѣсце заняли, полишаючи намъ ролю и долю наймитôвъ... Зъ сего выплывае, що кождый интеліґентный Русинъ, дбаючій — сли вже не про загальне народне, то бодай про свое и дѣтей своихъ добро, повиненъ охотно и чимъ скорше брати живу участь въ просвѣтнôй роботѣ свого народу, бо упадокъ нашого хлѣбороба значить упадокъ загалу Русинôвъ — и безъ сумнѣву найбôльше и найскорше вôдчули бы его тѣ, котрымъ судила доля жити для люду и середъ люду...

На тôмъ можна скôнчити загальнѣ замѣтки зъ вандрôвки люстраторскои по Щиреччинѣ, о котрôй неодно ще невôдраднє и невтѣшне годилось бы пôднести, але на теперь буде досыть. Може ся вандрôвка розрушае сей глухій и байдужный кутъ та колись люстраторъ буде мôгъ щось лучшого о нѣмъ написати...

Позôстае докинути тутъ ще кôлька увагъ економічныхъ. И такъ: Посѣлости селяньскѣ декуды бôльше, декуды менше роздробленѣ, а пересѣчный станъ маетковый годѣ назвати вдоволяючимъ. Людъ взагалѣ зацофаный, неуморальненый и [зъ малыми вынятками] неусвѣдомленый, хотяй треба признати, що охотно, особливо молодша ґенерація науку приймае та що много доброго и то вскорѣ можна бы тамъ зробити, наколи-бъ схотѣли тымъ заняти ся тіи люде, котрыхъ се природнымъ е обовязкомъ... Сѣножатій тутъ взагалѣ менше, нѣжь въ округахъ львôвскôмъ и винницкôмъ; въ наслѣдокъ того декотрѣ громады наймають траву на пни по селахъ надъ Днѣстромъ въ жидачѣвскôмъ повѣтѣ, о 2—3 милѣ вôддаленыхъ. При тôмъ часто лучае ся, що вода або траву замулить, або сѣно забере, а грошѣ все треба заплатити. На се звертавъ люстраторъ увагу громадянъ, що безъ тои льотеріи можуть и повиннѣ обôйти ся черезъ управу ростинъ пашныхъ и до того подававъ вôдповѣднѣ рады и указки. Натомѣсть пасовискъ декотрѣ громады мають подостаткомъ, по 100 и по 200 морґôвъ, але тѣ пасовиска або не дають достаточнои пашѣ, або цѣлкомъ хибно бувають ужиткованѣ. А позаякъ зъ ростинъ пашныхъ лише конюшину по дрôбцѣ управляють, тожь и худоба, выключно соломою кормлена зле выглядае, а при тôмъ она непоправленои расы. — Пасѣчництвомъ рѣдко хто, и то на малу скалю займае ся, а садôвництво и огородôвництво цѣлкомъ занедбане. Въ декотрыхъ мѣсцевостяхъ годѣ побачити иншои деревины, якъ лишь вербу...

(*Дальше буде.*)

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Зъ Софіи звѣщають о такихъ поголоскахъ: Рада міністрôвъ пôдъ проводомъ князя тревала дня 12 с. м. до пôзнои ночи. Князь заявивъ, що не противить ся поворотови офіцирôвъ-еміґрантôвъ, а, щобы имъ оказати свою ласку, готовъ надати имъ высшѣ ранґи, нѣжь тѣ, якѣ мали передъ выступленемъ зъ болгарского войска. На те мавъ зôрвати ся Петровъ и поспытати князя, чи вôнъ прийме въ такôмъ разѣ одвѣчальнôсть за деморалізацію болгарского войска. Заразомъ просивъ Петровъ о димісію; иншѣ міністры зробили те-жь саме. Петровъ хоче зложити навѣть свое полковництво; за его прикладомъ мае пôйти богато высшихъ офіцирôвъ. Въ кругахъ войсковыхъ загально похваляють поведене Петрова.

На другій день дня 13 с. м. вôдбували ся вправы войсковѣ мовъ на пробу до перегляду войска, що назначеный на день 14 с. м. въ въ девятѣ роковины вступленя кн. Фердинанда на болгарскій престолъ. Князь явивъ ся на тѣ вправы и оголосивъ авансъ офіцирôвъ. Надѣяно ся також авансу міністра вôйны полковника Петрова; але надѣя симъ разомъ завела.

Зъ усего видно, що таки вплывъ Россіи бере верхъ въ Болгаріи; дарма, що россійскѣ дневники все упевняють, мовъ то Россія не гадае мѣшати ся у внутрѣшнѣ справы болгарскѣ. Першими жертвами того вплыву падуть мабуть міністры Начовичь та Петровъ. Хочь Начовичь е лише міністромъ торговлѣ, отже здаватись бы могло, що не богато мае дѣла зъ політикою: все таки не треба забувати, що вôнъ до переходу кн. Бориса на православіе бувъ міністромъ справъ заграничныхъ, — що вôнъ першій звертавъ увагу на небезпеченьство, яке выйде для Болгаріи пôсля примиреня зъ Россією, — що вôнъ головно остерѣгавъ передъ надмѣрною уступчивостію для Россіи. Петровъ очевидно паде жертвою свого опору въ справѣ офіцирôвъ-еміґрантôвъ, тыхъ зрадникôвъ Болгаріи, що кн. Александра Батенберґского приневолили до уступленя та пôрвали и вывезли за границю. Петровъ не тôлько е душею и тѣломъ Болгариномъ але також щирымъ и вѣрнымъ прихильникомъ князя. Вôнъ не може не добачати небезпеченьства, яке грозить и Болгаріи и князеви, коли на чолѣ войска стануть такѣ явнѣ и рѣшучѣ прихильники Россіи, якъ Ґруевъ та Бендеревъ и т. н. Тогдѣ Болгарія стане ся просто провінцією Россіи, а нѣ, то кн. Фердинанда готова стрѣнути подôбна доля, якъ кн. Александра. Що подôбнои гадки е и проче міністерство, показуе вчерашна телеграма, що на выпадокъ уступленя Начовича и Петрова цѣлый кабінетъ мае подати ся до димісіи. Доносять вже навѣть, що въ такôмъ разѣ прийшовъ бы Цанковъ до кермы.

Gazetta Piemontese, выходяча въ Туринѣ, доносить, що до Катару прибувъ полковникъ россійского ґенерального штабу, высланый царемъ для принятя и проводу италійского наслѣдника престолу до Цетиніи. Заручины князя зъ княжною Оленою вôдбудуть ся 20 вересня. Царь по своѣй гостинѣ въ Франціи стрѣне ся зъ италійскою королѣвскою парою въ Монци, а вôдтакъ на Тріентъ пôде до Цетиніи на заручины. Рôвночасно доносять зъ Неаполю, що италійскій наслѣдникъ престолу пустивъ ся д. 12 с. м. въ подорожь по морю.

Италійскѣ дневники подають тревожнѣ вѣсти, що Менелікъ ладить ся на осѣнь до дальшои вôйны та хоче поставити 350.000 вôйска. Та-жъ сама Gaz. Piem., повтаряючи розмову зъ якимсь вызначнымъ въ політицѣ чоловѣкомъ, каже, що Менелікъ анѣ сего року анѣ на рôкъ не буде мôгъ розпочати великои вôйны, бо передъ послѣдною вôйною, щобы приладити живности лише для 100.000 людей, потребувавъ трохъ лѣтъ. Та и присылки ору-

---

жицкѣ въ Саксоніи, а именно въ Дрезднѣ товариство Černoboh зъ 70 членами, въ Kittlitz beseda зъ 36 и въ Hochkirch beseda зъ 40 членами. Besed-ы тѣ суть огнищами руху товариского, плекають слово и пѣсню народну Лужичанъ и дають лужицкѣ аматорскѣ представленя драматичнѣ. Постôйного театру народного Лужичане не мають; нема також оріґінальныхъ лужицкихъ творôвъ драматичныхъ, а аматорскѣ театры грають самѣ переклады ческихъ, польскихъ и нѣмецкихъ драматичныхъ творôвъ. Въ товариствахъ тыхъ ширить ся також тенденція зберѣгати національный стрôй Лужичанъ.

Въ музею выставленѣ також **лужицкѣ народнѣ инструменты и музикалія**. Инструменты тѣ суть: husla — скрипка на три струны; tarakawa — рôдъ клярнету довгого и вузкого зъ широкимъ кôнцемъ и piščałka — подôбна зовсѣмъ до нашои сопѣлки.

Мѣжь творами музикальными суть передовсѣмъ збôрники пѣсень народныхъ, котрѣ навѣвъ я въ моѣмъ попереднôмъ письмѣ про славяньскій концертъ въ Дрезднѣ, а дальше творы сучасныхъ лужицкихъ композиторôвъ Кровца и Коцора.

Бярнатъ Кровцъ есть нинѣ першимъ лужицкимъ композиторомъ. Се чоловѣкъ молодый, лѣтъ около 33; въ фаху есть вôнъ учителемъ народнымъ въ Дрезднѣ. Тамъ скôнчивъ вôнъ музичну консерваторію и образуесь дальше въ музицѣ. Я мавъ нагоду пôзнати его лично и, о скôлько недовге знакомство дае право судити про чоловѣка, бачивъ въ нѣмъ чоловѣка свѣтлого и свѣдомого, горячого патріота. Про его композиціи и музикальный талантъ высказують ся зъ похвалою и знатоки-Нѣмцѣ. До найкрасшихъ его творôвъ належать: Nalětne žołmy [весняннѣ воды] сюіта на орхестру въ пяти частяхъ, Meja a lubośc [весна и любовь], hudibne powědki ze Serbovo, циклъ пѣсень лужицкихъ п. заг. Přiroda a wutroba [природа и серце]. Всѣ тѣ композиціи печатанѣ въ Будишинѣ и продають ся тамъ въ книгарни Oskar-a Roesger-a.

Другій композиторъ лужицкій К. А. Коцоръ есть на-скрôзь самоукомъ. Зъ фаху вôнъ орґаністъ въ Kittlitz, талантъ у него незвычайный, якъ се можна було спôзнати вже зъ тыхъ творôвъ его, котрѣ були вôдспѣванѣ на дрезденьскôмъ концертѣ. Вôнъ написавъ богато пѣсень и творôвъ на орхестру. Мѣжь музикаліями его въ музею бачивъ я рукопись его оперы п. заг. Wodzan, spěwohra w 4 obrazach. Лібрето написавъ Лужичанинъ H. Dučman; сюжетъ взятый зъ нѣмецкои Niebelungen-Sage. Зъ орхестральныхъ его творôвъ мае вызначатись его Serbski Requiem.

Народный лужицкій музей зъ дрезденьскои выставы мае бути въ цѣлости перенесеный до Будишина. Тамъ намѣряють Лужичане побудувати для сего музея новый великій будынокъ. Плянъ того будынку можна було оглядати на выставѣ. Єсть се прегарна, монументальна будôвля. На здвигнене сего музея збирають Лужичане запопадливо фонды; на тую цѣль призначенѣ також вступнѣ оплаты до музея на выставѣ. Збиране фондôвъ иде скоро — и будова музея мае вже незабаромъ розпочатись.

Такій рухъ, стôлько силы и успѣхôвъ проявляе горстка Лужичанъ въ числѣ 52 000 людей! Єсть ихъ якъ-разъ тôлько, кôлько у насъ буває Русинôвъ въ однôмъ повѣтѣ. Але у нихъ єдность, одушевлене для своеи справы и енерґія. И тому лишь завдячують Лужичане, що подôбно другимъ племенамъ славяньскимъ не потонули въ великôмъ нѣмецкôмъ морю. На кождый случай приглянутись близше ихъ житю есть рѣчію дуже милою и дуже поучаючою.

Въ Дрезднѣ, въ липни 1896.

Д-ръ Евгеній Олесницкій.

жія, що идуть для него зъ Голяндіи, не потребують тревожити, бо они замовленѣ давно, ще передъ битвою пѣдъ Адуею. Хиба може бути, що разъ Алюля выступить зачѣпно; але на такій выпадокъ будуть Италійцѣ приготовленѣ.

Про забране Италійцами голендерске судно пишуть, що оружье, котре на нѣмъ находило ся, було призначене для дервѣшѣвъ, бо Менелікъ пѣсля умовы зъ ними зобовязавъ ся имъ доставити карабінѣвъ и амуніціи. Въ тавѣмъ разѣ обходила бы тота справа такожь Англію.

Въ тѣй самѣй справѣ пишуть ще, що Италійцѣ прихопили судно не на своихъ водахъ, и длятого конфіската не є оправдана. Зъ другои стороны на бруксельскѣй конференціи 1890 р. признано неґусови выразно необмежене право спроваджувати оружье, вѣдки хоче; отже и зъ тои причины Италія не маѣ права здержувати посылокъ, призначеныхъ для него. Тымъ то имовѣрно будуть Италійцѣ мусѣли назадъ выдати судно та ще и вѣдшкодоване заплатити.

Italie Militare твердить таки мимо запереченъ, що Касалю мають Италійцѣ выдати Англіи; списано вже навѣть инвентарь врѣпости.

Ґенерала Баратіэрого вже спенсіоновано; рада ґенералѣвъ заявила, що вѣнъ не способный обнати команду.

——

Надзвычайнѣй комісарѣ турецкѣй Зіні паша и Іхіядісъ ефенді, такожь новый командантъ войсковый Ибрагимъ паша, именованый на мѣсце Абдуляха пашѣ, прибули вже до Канеѣ дня 13 с. м. Ибрагимъ паша вже бувъ въ р. 1889 командантомъ Креты, але такъ люто поступавъ собѣ зъ христіянами, що конзулѣ спонукали Порту до его вѣдкликаня.

Дня 12 с. м. послы сторонныхъ державъ свернули ся знову до грецкого правительства зъ замѣткою, щобы спинило высылку амуніціи на Крету. Правительство вѣдповѣло, що запорядило все можливе, але розъярене населеня такъ велике, що годѣ зробити бѣльше, якъ робить ся.

Берлиньскѣ Neueste Nachrichten, обговорюючи справу кретеньску, кажуть, що найпевнѣйшій способъ полагодженя справы бувъ бы: прилучити Крету до Греціи. Але коли такъ не може бути, то найлѣпше було бы зробити зъ Креты неутральну державу пѣдъ запорукою державъ або вѣддати ей пѣдъ протекторатъ Англіи. Але на те не згодились бы инши державы, особливо Россія та Франція. Тому можлива така рѣчь, що при близькихъ стрѣчахъ монархѣвъ выклює ся гадка нового конґресу.

НОВИНКИ.

— **Загальнѣ зборы „Гуцульскои сполки промысловои“ въ Коломыи** вѣдбудуть ся не 25-ого, якъ було подано, а 28-ого с. м. въ комнатахъ товариства „Родина“.

— **Имміґрація Галичанъ до Бразиліи** заборонена, якъ звѣстно, бразилійскими властями, бо имміґранты хотять поселятись лише въ переповненѣй уже Паранѣ. Розстроило то пляны еміґраційныхъ аґентѣвъ, однакъ они скоро похопились и постановили обійти заборону бразилійского правительства. Одинъ зъ нихъ, италіянець Ґерґолетъ, експедіює галицкихъ еміґрантѣвъ до Монтевідео, а ажь зъ-вѣдтамъ до Бразиліи. На жаль, найшло ся въ Галичинѣ 20 родинъ, котрѣ вже пѣшли на удку проворного аґента. Дня 7. с. м. выѣхали они на Реку [Фіюме], Венецію и Ґеную до Монтевідео. Однакъ небезпечна ее дорога, бо еміґранты имовѣрно вернуть зъ Монтевідео до Галичины...

— **Polizei! Polizei!** — кличе знова Gazeta Narodowa въ нанѣшнѣмъ числѣ. „Зъ вѣлькохъ мѣсцевостій повѣтѣвъ бродского и золочѣвского — пише она — одержуемо вѣсти, що по селахъ не далеко стацій зелѣзничихъ снують ся якѣсь пѣдозрѣнѣ индівіда и зъ народомъ рускимъ богато розмовляють о приѣздѣ царя, о его могучости и ласкавости для селянъ, а особливо для галицкихъ русскихъ яко одноплемѣнныхъ о великихъ торжествахъ, вѣдпустахъ, парадахъ а заразомъ о небувалыхъ подарункахъ, якѣ дуже щедро посылають ся пѣдчасъ гостины царя Почаевѣ передъ выѣздомъ до Австріи. Яка цѣль конкретна тыхъ агітацій — пише дальше Narodowa — поки-що не вѣдомо; але теноръ згаданыхъ розмовъ указуе на те, що ходить тутъ о приготованье терену до якихсь маніфестацій панславістичныхъ.“ — Намъ здаеть ся, що цѣла тая „сенсаційна“ вѣсть Narodow-ои, — подѣбно якъ богато попередныхъ вѣстій — есть бляґою, бо инакше Narodowa певно подала бы бодай одну якусь дату: де и хто? Але абы поклакувати поліцію на рускій людъ — Narodow-ѣй выстане и бляґа...

— **Зъ фіскальныхъ практикъ.** Жителѣ села Летня, дрогобицкого повѣту внесли два роки тому назадъ до ц. к. властій жалобу по причинѣ, що збирачѣ податкѣвъ спроневѣрили значнѣ сумы. Поученѣ досвѣдомъ другихъ и знаючи, що правительство въ того рода случаяхъ стягае вѣдъ податниковъ податокъ въ-двоге, внесли они прошене о переведене ліквідаціи въ цѣли выкрыта дефравданта и обчисленя спроневѣреныхъ грошей. По довгихъ мытарствахъ краева фінансова дирекція порушила староству въ Дрогобичи перевести дотычну ліквідацію. Зъ тои поры уплыло въ нашихъ рѣкахъ немало воды, а староство не розпорядило до нинѣшного дня анѣ ліквідаціи, анѣ розслѣдѣвъ въ тѣй справѣ. Чи того рода порядки можуть причинитись до скрѣпленя такъ званои „Steuermoral“ — нехай на се вѣдповѣсть самъ міністеръ фінансѣвъ д-ръ Бѣлиньскій.

— **Курсъ наукъ въ львѣвскѣй школѣ промислово-торговельнѣй** зачинае ся 1-ого вересня. Складае ся вѣнъ зъ дво-клясового вѣддѣлу промыслового и зъ дво-клясового вѣддѣлу торговельного. — На вѣддѣлѣ промысловѣмъ будуть учити рисунку фахового а именно: 1) бляхарского, 2) кравецкого, 3) слюсарского, 4) столярского, 5) шевского и всѣхъ иншихъ фахѣвъ. До школы промислово-торговельнои можуть бути принятѣ ученики, котрѣ скѣнчили зъ добрымъ поступомъ другу клясу курсу науки доповняючои при одной зъ львѣвскихъ школъ мѣскихъ; або выкажуть ся свѣдоцтвомъ зѣ скѣнченои другои клясы школъ середныхъ; або на пѣдставѣ вступного испыту выкажуть приготоване таке, яке маютъ тѣ, що скѣнчили добре другу клясу курсу науки доповняючои. — Наука въ школѣ промислово-торговельнѣй буде вѣдбувати ся въ недѣлѣ и святя въ годинахъ ранѣшныхъ, а въ звычайнѣ днѣ въ годинахъ вечѣрныхъ, черезъ 10 годинъ тыждневе. Розкладъ наукъ и подѣлъ годинъ подасть ся до вѣдомости учениковъ. Наука є безплатна. — Вписы и испыты будуть вѣдбуватись почавши вѣдъ 30 ого серпня въ днѣ будній вѣдъ годины 7 до 9. вечеромъ, а въ святочнѣ вѣдъ 9 до 1. передъ полуднемъ въ канцеляріи дирекціи въ будынку школы им. Мицкевича.

— **Здобутки системы польонізацѣйнои** наглядно можна бачити на дорогахъ ведучихъ до мѣста Миколаева. Они дословно и автентично переписанѣ зъ оріґіналу є ось якѣ: TRUNKOF DOIASTA WPROWADZIĆ NIE WOLNO PRZED WPOWADZENIEMNALEZYSIE ZGLOSIC DO KANCEL—YAIPROPINACYINEIMIKOLAIOWIE WRYNKU. И ще смѣвъ бы хто казати, що у насъ не процвитае польща? Але то вже у насъ така хороба: хочь бы по хиньски, абы не по русски!

— **Нову „twierdz-y na kresach“** и то въ коренной Гуцульщинѣ, въ Яремчи, загадали будувати тамошнѣ „letnicy“, щобы не пропадали душѣ польскѣ, котрыхъ на Яремче и Дору є аж 181... Въ тѣй цѣли они збираютъ складки, устроюютъ концерты, представленя и т. и. Въ виду того не завадить пригадати о. Блоньскому, щобы вже разъ приступивъ до посвященя церковцѣ въ Яремчи, котра стоить уже цѣлкомъ готова...

— **Зубы мамута**, ваги близько 10 кільоґрамѣвъ, знайдено въ руслѣ Сяну пѣдъ селомъ Святе, въ повѣтѣ ярославскомъ. Оказъ той дуже цѣнный и поки-що знаходить ся въ торговли Досковского въ Перемышли, де его можна оглянути.

— **Звертаємо увагу** на оголошене [въ рубрицѣ „Надѣслане“] п. Димитра Ковальского, властителя робѣтнѣ кравецкои у Львовѣ. П. Д. Ковальскій вповнѣ заслугуе на довѣріе и пѣдпору своихъ землякѣвъ. Поѣбчь свого фахового выобразуваня, котре зъединало ему вѣдзначене срѣбнымъ медалемъ на краевѣй выставѣ, и поѣбчь посѣданя иншихъ условій, потрѣбныхъ майстрови въ вѣдношеню до гостей замовляючихъ у него рѣботу, — п. Ковальскій вызначае ся ще й тымъ, що есть правдиво рускимъ ремѣсникомъ, якихъ у насъ дуже мало. Вѣнъ есть заступникомъ головы товариства „Зоря“, дѣмъ его веде ся по руски, дѣтей посилае до школъ рускихъ — словомъ: дай Боже намъ якъ найбѣльше такихъ Ковальскихъ!

— **Нанзенъ вернувъ!** — таку вѣсть рознѣсъ вчера телеґрафъ по цѣлѣмъ свѣтѣ. Смѣлый подорожникъ по трехъ рокахъ небезпечнои и дуже труднои подорожи пріѣхавъ на кораблі „Віндвардъ“ до мѣсцевости Варде, положеной на пѣвнѣчно-всхѣднѣмъ кѣнци Норвеґіи надъ Ледоватымъ моремъ недалеко фіорду Варанґеръ и зъ-вѣдтамъ давъ зараз знати до своеи жѣнки словами: „Я вернувъ щасливо зъ дорога“. Хочь не доѣхавъ Нанзенъ до самого бѣгуна, лише до 86-ого степеня и 14 мінутъ пѣвнѣчнои ширины, то все-таки найдальше зѣ всѣхъ, що доси ѣздили въ тѣ стороны. Що первѣстный планъ Нанзена не зовсѣмъ удавъ ся, выходить зъ того, що вѣнъ не вернувъ зъ противнои стороны вѣдъ мѣсця, зъ котрого бувъ выѣхавъ, лише назадъ тою самою дорогою. Що стало ся зъ его кораблемъ „Фрамомъ“ и его товаришами, поки-що не знати.

— **Доля однорѣчного охотника.** Часопись Monitor подае такій характеристичный фактъ зъ кругѣвъ вѣйсковыхъ: У Львовѣ служивъ при 80 полку пѣхоты однорѣчный охотникъ Іосифъ Воганка. По першѣмъ роцѣ службы приказали ему служати ще одинъ рѣкъ длятого, що не вдоволивъ вымогамъ, якѣ приписанѣ для осягненя офіцирского степеня. По выслуженю другого року его знова не пустили зъ войска на перекоръ законнымъ приписамъ. Воганка, видячи небезпечность, внѣсъ прямо до міністерства вѣйны прошене, щобы ему по выслуженю двохъ лѣтъ при вѣйску дали вѣдпустку. Но міністерство не увзглядняло сеи просьбы, а въ видѣ кары за то, що вѣнъ осмѣливъ ся упѣмнутись о себе [нехай нѣхто не думае, що по якѣй другѣй причинѣ] вѣдобрало ему право однорѣчного охотника и засудило неповинного, на основѣ незвѣстныхъ параґрафѣвъ вѣйскового карного закона, на три роки службы. Нехай нѣхто не думае, що то байка. То нагій, правдивый фактъ, котрый можна кождои хвилѣ сконстатовати. Не хоче ся вѣрити, що се можливе въ конституційнѣй державѣ.

— **Незвычайный подарунокъ.** Нѣмецкій міністеръ вѣйны ґенералъ Бронсардъ фонъ Шеллендорфъ одержавъ передъ недавнымъ часомъ цѣнавый подарунокъ вѣдъ японьскихъ офіцирѣвъ, котрѣ хотѣли выявити ему вдяку за гостинность, якои дѣзнали ихъ товаришъ, що перебувалъ въ Берлинѣ. Японцамъ розходило ся о то, щобы подарунокъ бувъ не такъ дорогій, якъ радше незвычайный, и по довгихъ гляданяхъ выстарались о когута, званого „о реґа ріва“ т. є. довгохвостымъ, бо хвостъ у него довгій на 5½ метрѣвъ. Той рѣдъ когутѣвъ годуе ся лише въ околици японьского мѣста Тоза, але есть дуже рѣдкій. Гарный той птахъ великій якъ нашъ звычайный когутъ. Выслано его до Нѣмеччины зъ куркою пѣдъ опѣкою ґенерала. Ґенералъ мавъ богато клопоту, бо боявъ ся, що тѣ птицѣ не перебудуть довгои морскои подорожи. Але когутъ и курка пріѣхали до Европы здоровѣ и дѣсталисъ уже въ посѣданє нѣмецкого міністра вѣйны.

— **Выстава почтовыхъ марокъ** Въ Женевѣ вѣдкрыто дня 8. с. м. выставу почтовыхъ марокъ, устроену женевскимъ вѣддѣломъ швайцарского союза філятелістѣвъ. Одинъ изъ священиковъ въ Цірихи прислалъ на тую выставу колекцію марокъ вартости 80 000 франкѣвъ. Всѣ выставленѣ марки представляють вартѣсть пѣвтора міліона франкѣвъ.

— **Ворогъ моды.** Гарнѣ Парижанки були недавно въ великѣмъ клопотѣ. Они не гадали, що ихъ улюбленѣ рукавы, котрѣ подабають на фляшки, бальоны, шинки и т. и., можуть когось розлютити и привезти до переступу. А однакъ оно стало ся. Одного красного дня коло біржевои палаты въ Парижи роздавъ ся окликъ тревоги зъ грудей кѣлькохъ панъ. Они замѣтили, що ихъ прегарно ушитѣ рукавы мають повно дѣръ и то дѣръ выпаленыхъ очевидячки цыґаромъ. Красна и все лагѣдна лица пань запалали гнѣвомъ, а въ ихъ очахъ заблысло завзятє и охота мести. На улици зробивъ ся рухъ, глядано виновника. Въ кутику помѣжъ торговельными галями стоявъ молодый, блѣдый мужчина, въ руцѣ державъ сховане цыґаро. Прочуте жѣночихъ сердець не завело ихъ. То безъ сумнѣву бувъ вѣнъ — нужденный ворогъ жѣночихъ рукавѣвъ. Называе ся Піэръ Брандо. Въ нѣжныхъ ручкахъ пѣднесли ся парасольки — обурене всѣхъ, навѣть перекупокъ було величезне. Виновника побито, а потѣмъ ще вѣддано на поліцію. Тамъ признавъ ся вѣнъ щиро до грѣха и заявивъ, що найбѣльша его приємность выпалювати модній жѣночій рукавы, а особливо шовковѣ. Впрочѣмъ то порядный чоловѣкъ и маѣ лишь ту одну хибу. За те сидѣвъ уже два разы въ арештѣ, але не вылѣчено его вѣдъ тои недуги. Вже яко студентъ вѣдрывавъ стяжки и кокарды вѣдъ жѣночихъ одягѣвъ, обливавъ ихъ атраментомъ, вѣдтакъ вітріолемъ, а теперь взявъ собѣ до помочи цыґаро...

— **Дрѣбнѣ вѣсти.** Радникъ двору и начальный директоръ почтъ и телеґрафѣвъ Иванъ Сеферовичъ выѣхавъ за 6-тыжневою вѣдпусткою зѣ Львова, а керму Дирекціи обнявъ старшій радникъ Еміліянъ Ґаберле. — Маршалокъ краевый ґр. Бадені выѣхавъ до Радехова и верне въ понедѣлокъ. — Оперетка львѣвска вертае зъ Кракова на другій тыждень и 22-ого почне грати у Львовѣ. — Вынайдено сѣтки охороняючѣ вѣдъ переѣханя трамваемъ елекгричнымъ. — Будова школы кадетскои на горбку Стрыйскѣмъ зачне ся ще сего року. — Въ Будапештѣ украли злодѣѣ пересылку грошеву тамошного банку торговельного на суму 8.250 зр. — На ударъ сонѣчный умерло въ Новѣмъ Іорку до 11-ого с. м. 226 людей.

Телеґрамы „Дѣла“

Вѣдень 15 серпня. Вчера конферувавъ нѣмецкій посолъ зъ ґр. Голуховскимъ въ справѣ кретеньскѣй. Стануло на тѣмъ, що державы, хочь бы и безъ участи Англія повинни доложити всѣхъ силъ, щобы привернути спокѣй и ладъ на Кретѣ. Опѣля обговорювано теперѣшный станъ Болгаріи, при чѣмъ высказано обаву, що димісія Начовича и Петрова готова стати ся початкомъ розладу мѣжь княземъ а противниками Россіи Посолъ нѣмецкій вѣдъѣхавъ вечеромъ до Берлина.

Софія 15. серпня. Князь принявъ димісію Начовича; на димісію Петрова не згодивъ ся.

Лондонъ 15. серпня. Тронова рѣчь при закрытю парляменту зазначуе дружнѣй вѣдносины до иншихъ державъ, конечность здержаня Дервішѣвъ и вѣдзысканя Донґолѣ для Єгипту, на конець заявляе, що Англія спѣльно зъ иншими державами старае ся о таке полагодженє справы кретеньскои, котре бы вдоволило такъ христіянъ якъ и могамеданцѣвъ на Кретѣ та завело спокѣй и згоду мѣжь одными и другими.

Конкурсъ.

Сповняючи рѣшене загальныхъ зборѣвъ тов. „Руской бурсы въ Стрыю“ зъ дня 29 червня с. р., намѣряе выдѣлъ отворити зъ днемъ 1-ого падолиста 1896 р. интернатъ на рѣкъ школьный 1896/97-ый, позаякъ скорше льокальности на тую цѣль въ бурсовѣй каменици призначенѣ, опорожнитись не дадуть ся, и розписуе отенимъ конкурсъ на 15—20 мѣсць питомцѣвъ бурсовыхъ за мѣсячною оплатою вѣдъ 8 до 15 зр. Компетуючѣ о одно зъ тыхъ мѣсць повинни внести до выдѣлу „Рускои бурсы“ въ Стрыю прошене на руки предсѣдателя бурсы о. Юліана Федусевича, катихита ґімназіяльного, прилагаючи до прошеня: 1) свѣдоцтво хрещеня, 2) свѣдоцтво школьне зъ послѣдного пѣврока школьного зъ укѣнченыхъ наукахъ, 3) декларацію, силою котрои отець або опѣкунъ компетуючого обовязуе ся повыше означену цѣну правильно въ мѣсячныхъ ратахъ зъ-горы до касы „Рускои бурсы“ въ Стрыю вплачувати. Питомцѣ маютъ мати зъ собою: 4 пары бѣля, 4 ручники, 4 простирала, 4 пѣшвы на подушку. — Въ повышѣмъ числѣ питомцѣвъ два будуть принятѣ безплатно. За помѣчь наукову маѣ платитись особно пѣсля взаимнои умовы. Отець або опѣкунъ компетуючого ученика обовязуесь вступити въ члены товариства „Рускои бурсы“ зъ мѣсячною вкладкою 25 кр.

[Хвальнѣ Редакціи иншихъ рускихъ часописій просить ся вѣжливо о повторене сего конкурсу зъ своѣй ґазетѣ.]

Въ Стрыю дня 14-го серпня 1896.

Вѣдъ выдѣлу товариства „Рускои бурсы“ въ Стрыю.

НАДѢСЛАНЕ.

——

Вѣдзначена на краевѣй выставѣ 1894 р. срѣбнымъ медалемъ — истнуюча вѣдъ звыжь 14 лѣтъ у Львовѣ

при улици Скарбкѣвскѣй ч-ръ 19

КРАВЕЦКА РОБѢТНЯ

ДИМИТРІЯ КОВАЛЬСКОГО

знана зъ своеи точности и совѣстности, приймае всѣ замовленя, входячѣ въ кругъ кравецтва мѣжь иншимъ и мундуры для студентѣвъ, спеціяльно такожь всяку одѣжь для Р. Т. Духовеньства и выконуе тіи-жь скоро, тревало, елеґанцко и дешево.

На провінцію высилае ся пробки безплатно а въ разѣ замовленя упрашае ся пѣслати зъужиту одѣжь 236 дотычну на мѣру. 2—20

ВЪ ГОРАХЪ

въ околици лѣсистѣй глядаю комнаты зъ харчемъ на кѣлька недѣль. Услѣвя прошу означити. Д-ръ О. К. poste restante Рожнятѣвъ.

237 1—4

ЛИШЬ

въ реставраціи НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улиця Трибунальска ч. 12, дѣмъ власный, можна дѣстати щоденно вже о годинѣ 8-ѣй рано горячій снѣданя.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою . .	15 кр.
Сѣканѣ легки	12 „
Флячки	12 „
Нѣжка теляча зъ хрѣномъ . . .	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

——

Всякій напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренийшихъ цѣнахъ; для певности що походять зъ моєи реставраціи, даю вѣдбираючимъ марки. — Найлѣпшій вина по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вѣдъ 40 кр. літра.

Зъ высокимъ поважаньемъ

71 42—0 *НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.*

Зміна льокалю.

Найдешевшій окладъ товарѣвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА

КОПЕРНИЦКОГО

пѣдъ „Коперникомъ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкѣй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великѣмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєня електричныхъ дзвінкѣвъ. — Замовленя зъ провінціи вѣдворотно.

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львѣвъ площа Галицка ч. 1.

4185

Найчистѣйша
алькалічна
щавова
ВОДА
жерельна
найлѣпшій напитокъ столовый и покрѣпляючій
9 (V.)
выпробованый при кашлю, недугахъ горла, нежитѣ жолудка и мѣхура.

Генрикъ Маттоні, In Giesshübl Sauerbrunn.

Александеръ Царевичъ

артистъ-малярь

[въ Кобиловолокахъ п. Янѣвъ коло Теребовлѣ]

по довголѣтнѣй практицѣ въ краю и за границею приймае вѣдъ кѣлькохъ лѣтъ всѣ въ обсягъ церковнои штуки входячѣ працѣ, а именно: малюе церковнѣ образы до иконостасѣвъ и престолѣвъ; приймае рѣзьбарскѣ роботы пѣсля власныхъ плянѣвъ у всѣхъ жаданыхъ стиляхъ, вразъ зъ полозоченемъ; малюе стѣны церковъ и т. п Крѣмъ того выготовляе портреты зъ фотоґрафій и зъ натуры. Пѣдимаючи ся всѣхъ робѣтъ по дуже умѣркованыхъ и приступныхъ цѣнахъ, а выконуючи все якъ найсовѣстнѣйше, въ доказъ чого предложити може свѣдоцтва и похвальнѣ письма, маѣ вѣнъ повну надѣю, що Вел. Духовеньство затямить собѣ ласкаво его адресу. 36 48—?

Христіяне! Надъ „Морскимъ Окомъ“ я вѣдкрывъ новѣ жерела, воды подостаткомъ, купель знаменита, до 10-тои год. вечеромъ при освѣтленю. Уряджено лишь для Христіянъ. 230 5-10

Іосифъ Иваницкій.

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продае товариство „Просвѣта“

1 зр. замѣсть 3 зр.

До Р. Т. Рôльникôвъ!

Супротн инсератôвъ фірмы **Ернеста Бальзена** въ Краковѣ, котрй въ дневникахъ появляють ся а представляють нашу за найлѣпше признану и на всѣхъ выставахъ найвысшими нагородами вôдзначену **МУЧКУ** THOMAS A яко не taку добру, якъ реньсько вестфальска томасвна тою фірмою заступлювана, — позваляемо собѣ въ цѣли схарактеризованя того маневру конкуренційного слѣдуючй автентичнй зъ листôвъ, якй у насъ знаходять ся [адресованыхъ до фірмы Hoyermann и Сп, по котрôй мы интересъ обняли] вынятй заявленя першихъ повагъ фаховыхъ до загальнои вѣдомости подати.

Заявленя рôльничихъ стацій дослѣдныхъ.

Галле н. С. 20 марта 1896. Въ вôдповѣди на поважане письмо зъ дня 18 марта с. р. вѣчливе повѣдомлене, що вартôсть цитратово розпускаемои кислоты фосфоровои въ **жужлях**ъ рôзнородного походженя е однакова.

Зъ поважанемъ **І. В. Нірінґъ** в. р.

Вроцлавъ 13 липня 1895 Цитратово розпускасма кислота фосфорова мае все тую саму вартôсть, въ якôмъ небудь фосфатѣ найде ся. Рôзнй мучки фосфатовй рôзнять ся тôлько тымъ, що власне мѣстять рôзну скôлькôсть тои кислоты фосфоровои въ станѣ цитратово розпускаемôмъ; фунтъ цитратово розпускаемои кислоты фосфоровои мае въ кождôмъ фосфатѣ ту саму вартôсть.

Д-ръ Гольдефляйсъ в. р.

Помріцъ 19 марта 1896. На поважане запытане зъ 18 с. м доносимо найвѣчливѣйше, що вартôсть цитратово розпускаемои кислоты фосфоровои выпробованои пôсля методы Ваґнера въ мучцѣ Томаса е однакою безъ огляду на те, чи жужель Томаса походить зъ **Нѣмеччины, Чехіи**, чи зъ вôдки инде. Заведене заплаты и оцѣнки пôсля кислоты фосфоровои циратово розпускаемои мае власне на цѣли сотворене одностайнои мѣры вартости тои мучки

Зъ глубокимъ поважанемъ начальникъ **д-ръ Льожь** в р.

Дармштадтъ 21 марта 1896. Цитратово розпускаема кислота фосфорова мае все ту саму вартôсть, чи мѣстить ся въ надреньскôмъ чи въ ческôмъ жужли

Зъ поважанемъ **Ваґнеръ** в. р.

Познань. Єржицѣ 17 марта 1896. На поважане запытане доношу, що пôсля дотеперѣшныхъ дослѣдôвъ цитратово розпускаема кислота фосфорова рôзныхъ мучокъ Томаса мае ту саму вартôсть. Кільограмъ цитратово розпускаемои кислоты фосфоровои одного товару мае ту саму вартôсть яко навôзъ, що другои.

Зъ поважанемъ **Ґерляхъ** в. р.

Пôсля мого пересвѣдченя е цѣлкомъ байдуже, зъ-вôдки мучка Томаса походить, чи въ Пейне, Теплиць, реньско-вестфальскихъ або въ иншои копальнѣ, если на будуче означати ся буде цитратово розпускаему кислоту фосфорову. бо такъ въ моихъ пробкахъ, якъ и въ Ваґнера мучка Томаса рôзного походженя, все обявляла наслѣдокъ вôдповѣдный свому змѣстови.

Зъ поважанемъ **Меркеръ** в. р.

Пôддаемо ся кождои хвилѣ пробѣ досвѣднои стациі рôльничо-ботанічнои въ Дублянахъ. 234 1—3

Всякими иншими выясненями, офертами и т. д. служить якъ найрадше ґенеральне заступництво Бюра продажи мучки фосфатовои въ Празѣ.

ЮСИФЪ КАРРАХЪ, Львôвъ, ул. Сикстуска ч. 46. Телєфонъ 408.

Мучку жужлеву Томаса (томасину)

ЗЪ ФАБРИКЪ

захôдно нѣмецкихъ въ Кольонiи надъ Реномъ.

Найдешевше купуе ся прямо у выключныхъ складахъ фабричныхъ инше поданыхъ.

Найлѣпшимъ доказомъ успѣшности сего штучного навозу есть его рôчна продажа, котра выносить въ сотнарахъ **16 міліонôвъ!**

оферуе вôдъ найвысшою запорукою, пôддаючи ся на власнй кошты контроли въ Дублянахъ, Черниховѣ и Вѣдни

Головна и выключна Репрезентація

для Галичины, Буковины и Шлеска австр.

Дôмъ рôльничій ЕРНЕСТА БАЛЬЗЕНА

въ Краковѣ, улиця Паньска ч. 9, а у Львовѣ улиця Зиморовича ч, 5.

Наша томасина есть найлѣпшимъ и найдешевшимъ навозомъ фосфатовымъ, дѣлае 2—4 роки, а лѣпше поплачуе ся якъ суперфосфаты або кôстяна мучка. **ЦѢНЫ** нащихъ навозôвъ штучныхъ суть низшй вôдъ цѣнъ якого-небудь продукту конкуренційного, а то зъ причинъ поданыхъ въ цѣнникахъ фірмы Ернеста Бальзена (обôймаючихъ: насѣня пôльнй, машины рôльничй и всякй навозы штучнй), котра то фірма высылае ихъ разомъ зъ вказôвками до ихъ ужитя даромъ и оплатно. 198 6—8

Оцѣнка краєвои стациі рôльничо-розслѣдноі въ Дублянахъ що-до вартости всѣлякихъ родôвъ томасины гласить: „Що-до взглядноі вартости жужлѣвъ Томаса всѣлякого выробу, то зъ дотеперѣшныхъ розслѣдôвъ найлѣпшими показуоть ся жужль захôдно-нѣмецкй, а найгоршими ческй, що зависить вôдъ якости рудъ перепалюваныхъ.

Вôдзначене на краєвôй выставѣ въ р. 1894 ночетнымъ дипльомомъ ц. к. міністерства торговлѣ.

Краєве товариство ткацке

„PRZĄDKA"

[ПРЯХА]

въ Короснѣ

поручае Пов. П. Т. Публицѣ свого выробу чисто льняный, звѣстнй зъ доброты, ручно тканй.

Полотна корчиньскй

вôдъ найгрубшихъ до найтоншихъ вебъ

и **БѢЛЄ СТОЛОВЕ**

о взорѣ кôстковôмъ и адамашковôмъ

такожь доставляе

сѣтки до сушеня хмѣлю

Замовленя просимо надсылати просто до Коросна (почта, телеґрафъ и стація зелѣзнича въ мѣсци).

Пробки и цѣнники на жадане оплатно и вôдворотною почтою. 77[illegible]23—52

Безъ пореня!

Прiймае до хемічного чищеня, вôдновлюваня и прасованя всякихъ

Одягôвъ мужескихъ и суконь дамскихъ

Перше вѣденьске

заведенє чищеня плямъ

Коперника 12.

СИМЕОНА ВАЙСА

Коперника 12.

На жадане чишу одяги цѣлкомъ въ часѣ кôлькохъ годинъ. 183 1—4

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

4% листы ипотечнй коронови
4½% листы ипотечнй
5% листы ипотечнй преміованй
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4% листы Банку краєвого
5% облїґациі комунальнй Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483
4% позичку краєву галицку коронову
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскй облїґациі индемнізаційнй
и всѣлякй ренты австрійскй и угорскй

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

на найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякй вылосованй а вже платнй мѣсцевй паперы цѣнний, також запавший купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцевй лишь за вôдчисленьемъ справедшихъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрихъ выйшли купоны, доставляе новй аркушѣ куповой. за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить

Постѣль власного выробу. Ковдры шитй по зр. 3·50, 4, 4·50, 6·50 до 14 зр. Матерацы зъ волосѣня по зр. 12·50, 14, 16, 18 въ кождôй цѣнѣ до зр. 30. Поручае **Іосифъ Шустеръ**, *Львôвъ, улиця Коперника ч. 7.* 86 20—30

Д-ра РОЗЫ Бальзамъ

на жолудокъ

зъ аптики

Б. Фраґнера въ Празѣ

есть вôдъ бôльше якъ 30 лѣтъ загально звѣстнымъ **средствомъ домовымъ**, котре побуджае апетитъ, прискорюе травлене и лагôдно вôдпроваджае.

Осторога! Всѣ части опаковання мають отсю марку охоронну, законно застережену.

Головный складъ:

Apotheke des B. Fragner „zum schwarzen Adler" Prag, Kleinseite, Ecke der Spornergasse.

Велика фляшка 1 зр., мала 50 кр., почтою о 20 кр. бôльше.

Розсылае ся що дня.

Склады по всѣхъ антикахъ 5 Австро-Угорщины. 15—26

Ванны довгй по зр 15·— и 16·— насѣдовй по зр. 6·— и 7·50. — Кльозеты покоевй по зр. 8·50, 17·— и 30·—

поручае Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры)

Спеціялістъ обуя непромакаючого власного вынайденя!

ЮАНЪ ЯРИМОВИЧЬ

складъ и рукодѣльня обуви мужеского, дамского и для дѣтей

у Львовѣ, площа Бернадиньска ч. 10

(напротивъ ул. Пекарскои)

має честь повѣдомити отсимъ Вп. Публіку, що выробляе

Обувє непромакаюче

власного вынайденя, зъ всякого рода шкôръ, якъ: Обувє мужеске и дамске, такожь Чоботы зъ холявами тревалй, надзвычайно легкй и по цѣнахъ дуже приступныхъ.

Такожь приймае до вôдновленя и направы Кальошѣ и Плащѣ кавчуковй, всякй ґумовй прыряды, якъ такожь зельованя обуя кавчукомъ.

Всякй замѣсцевй замовленя выконуе въ можливо якъ найкоротшôмъ часѣ.

Дякуючи за дотеперѣшнй ласкавй взгляды, и поручаючись на дальше, остаю зъ глубокимъ поважанемъ

231 2—8 **Іоанъ Яримовичь.**

Спеціялістъ до направы кальошôвъ и плащôвъ кавчуковыхъ.

ТОВАРИСТВО

поворозниче

въ Радимнѣ

поручае

всякй выробы поворозничй и сѣтнй.

Цѣнники на жадане gratis и franco. 1 7—12

МУЖЕСКУ Безсильнôсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескй силы при помочи сказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылае ся франко книга въ куvертѣ магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.) 65—36 344

Спеціяльнбсь на блошницѣ, блохи, кухонну комашню.

Zacherlin

на молѣ, галапасовъ, запасенцевъ у помешканю и т. п.

дѣлае зъ дивною силою! Убиває — якъ нѣяке

инше средство — насѣкомй всякого рода и длятого міліоны людей выхвалюють его и уживають найпопытнѣйше.

124 7—8 Его прикметы суть: 1. запечатана фляшка; 2. имя „Захерль".

Склады всюды тамъ, де вывѣшенй плякаты Захерліна.

НА НАЛИВКИ!

Спіритусъ найчистѣйшый безвонный

незрôвнаный що-до якости и чистоты

товаръ першои пробы

поручае ц. к. уприв.

РАФІНЕРІЯ СПІРИТУСУ

І. А. БАЧЕВСКОГО

ц. и к. надворного доставника у Львовѣ

Почтою пятикільовй посылки обему 5 літрôвъ.

229 4—8

КАРТЫ ѢЗДЫ

до Пôвнôчнои Америки

въ

Голяндско-Американьскôмъ товариствѣ пароходнои плавбы.

I Kolowratring 9
IV Weyringergasse 7 a

WIEN.

Щоденна експедиція зъ Вѣдня.

59—13 **Поясненя безплатно.** 15

При закупнй товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ въ фабр. Черляньскон. З друкарнѣ Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 175. Львôвъ, Понедѣлокъ 5 (17) серпня 1896. Рôчникъ XVII.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	3 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженьє. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовои або єи мѣсце а въ рубрицѣ „Надôсланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесеня приватнѣ числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 17 н. ст. серпня 1896.

У внутрѣшнôй політицѣ австрійскôй стоять теперь на виднôмъ планѣ выборы до соймôвъ въ тыхъ краяхъ, де каденціи не покôнчили ся тамтого року. Се краѣ: Морава, Шлескъ, Австрія Низша и Высша, Стирія и Каринтія. Въ деякихъ краяхъ вже й розписанѣ речинцѣ выборôвъ чи то въ першôй половинѣ вересня [въ Шлеску], чи въ другôй [въ Австріи Высшôй, въ Стиріи и Краинѣ]. Всюда рухъ выборчій уже кипить, а що вислѣдокъ сихъ выборôвъ треба уважати — якъ справедливо каже прагска Politik — немовь за увертуру до близькихъ новыхъ выборôвъ до рады державнои, длятого они набирають и ширшого значѣня та мусять будити загальный интересъ.

Пôсля дотеперѣшного стану руху выборчого справа такъ стоить:

На Моравѣ вмовѣрно прийде до того, що противъ себе станутъ до боротьбы два одноцѣльнѣ таборы національнѣ ческій и нѣмецкій. Середъ моравскихъ Чехôвъ наступило вже передъ мѣсяцемъ порозумѣнє межи партіями народною и людовою въ справахъ спôльнои тактики въ боротьбѣ выборчôй, однои лісты кандидатôвъ, а въ дальшôмъ вислѣдку спôльного клюбу въ соймѣ. Не приступили формально до того компромісу католики-консерватисты ческѣ, але кажуть, що они не намѣряють вести акціи на свою руку въ нѣякôмъ такôмъ округѣ, де бы при роздорѣ мѣжь Чехами мôгъ выйти Нѣмець. — Въ нѣмецкôмъ таборѣ роблять ся заходы до компромісу мѣжь лібералами и націоналами. Правда, антісеміты острѣйшого тону гороѣжать ся противъ компромісу зъ „жидôвскими наймитами“, але — якъ догадують ся ческѣ дневники — остаточно, супротивъ Чехôвъ, обѣ партіи зôйдуть ся...

Въ Шлеску Поляки и Чехи знову звязали ся разомъ до сихъ выборôвъ, якъ передъ шѣстьма лѣтами. Уже тогдѣ се спôльне дѣланє выйшло имъ въ користь, бо выборoли шѣсть мандатôвъ, а теперь надѣють ся сполучеными силами здобути два новѣ мандаты: одинъ для Поляка въ мѣскôмъ округѣ Яблонковѣ а другій для Чеха въ мѣскôмъ округѣ Фридекъ [зъ-вôдки вже разъ послувавъ Чехъ]. — По нѣмецкôй сторонѣ націоналы зорґанізувались окремо вôдъ лібералôвъ, але въ рѣшаючôй хвили готовѣ пôйти и зъ лібералами противъ Славянъ.

Въ Стиріи въ округôвъ громадъ сѣльскихъ выйдуть Нѣмцѣ консервативны. Въ мѣстахъ звязали ся противъ лібералôвъ нѣмецкѣ націоналы зъ христіяньскими соціялами. — Словѣнцѣ стирійскѣ усунуть ся вôдъ выборôвъ. Ново-сформулованѣ ихъ жаданя речники бôльшости вôдкинули зъ наругою, длятого й нема надѣѣ, абы тамъ наступила змѣна на лучше.

Въ Каринтіи по нѣмецкôй сторонѣ выступають все острѣйше нюансы радикальнѣйшѣ. Щобы побороти ихъ и лібералôвъ, вытворивъ ся по сторонѣ консервативстôвъ новый партійно-політичный орґанізмъ, що обнявъ консервативнѣ елементы зъ-мѣжь Нѣмцѣвъ и Словѣнцѣвъ и назвавъ ся христіяньскою партією людовою. Выйшла вже й спôльна вôдозва, обѣцююча пошанованє чувствъ національныхъ...

Въ Австріи Высшôй консервативна партія завзято заходить ся удержати свою бôльшôсть въ соймѣ, и се певно ѣй удасть ся, ба що бôльше, она готова и по мѣстахъ повырывати мандаты лібераламъ. Кромѣ того лібераламъ грозить тутъ небезпечнôсть и вôдъ націоналôвъ.

Вôбще въ Австріи Низшôй выборы будуть особливо цѣкавѣ тымъ, що — по санкціонованю вже дотычнои ухвалы сойму — симъ разомъ выборы зъ куріи громадъ сѣльскихъ вôдбуватись будуть по разъ перший безпосередно. Антиліберaлы надѣють ся осягнути симъ разомъ бôльшôсть въ соймѣ и се вмовѣрно удасть ся имъ. На завадѣ стоявъ бы хиба роздоръ мѣжь фракціями Люеґера а Шенерера, але для порозумѣня мѣжь антиліберальными фракціями скликано на 20 ого с. м. зôбръ партійный...

Найхарактеристичнѣйшою чертою акціи выборчои до соймôвъ єсть завзятуща тенденція антилібералôвъ — масакрувати лібералôвъ, де лише можна и кôлько дасть ся...

НОВІ ЗАКОНЫ о выборахъ до рады державнои.

(*Конець.*)

§. 28.

Єли выбôръ пословъ въ сѣльскихъ громадахъ и въ тыхъ округахъ выборчихъ загальнои клясы выборчои, щô утворенѣ выключно зъ судовыхъ повѣтôвъ, має доконувати ся посередно, то політична власть повѣтова, пôсля припису §§. 10 а, 10 б и 10 в, на основѣ вислѣдженои при остатнôй конскрипціи присутнои людности, має означити число выборцѣвъ, маючихъ выбрати ся кождою громадою єи повѣта, взглядно громадами злучеными въ цѣли выбору (§. 10 б), має установити день и годину того въ обрубѣ громады доконати ся маючого выбору, має поправити лісты выборчѣ по рѣшеню рекламацій, має вызначити комісаря выборчого до веденя выбору, и о тыхъ зарядженяхъ завчасу завѣдомити начальника громады.

Для выбору выборцѣвъ [правыборôвъ] въ загальнôй клясѣ выборчôй єсть кожда громада мѣсцемъ выбору. Для тыхъ громадъ, котрѣ лучать ся въ цѣли выбору выборцѣвъ (§. 10 б), політична власть повѣтова назначає головне мѣсце выбору. Вислѣдженє загального результату належачихъ разомъ голосованъ належить до комісіи выборчои головного мѣсця выбору.

Въ бôльшихъ громадахъ мѣсцевыхъ або мѣсцевостяхъ, де єсть бôльше якъ 1.000 управненыхъ до выбору, може політична власть повѣтова, по выслуханю громады, въ цѣли выбору выборцѣвъ назначити бôльше секцій выборчихъ и зарядити прідѣленє до нихъ выборцѣвъ пôсля мѣсцевои приналежности.

Для кождои секціи выборчои має ся вызначати до выбраня таке число выборцѣвъ зъ помежи всѣхъ выборцѣвъ цѣлои громады, яке вôдповѣдає вислѣдженому въ поодинокихъ округахъ [частинахъ, дѣльницяхъ] громады населеню.

Зарядженє що-до сего має завчасу оголосити ся въ громадѣ способомъ вôдповѣдаючимъ мѣсцевому звычаєви.

Начальникъ громады має сейчасъ управненыхъ до выбору, оповѣстивши имъ день, годину и мѣсце, котре вôнъ самъ означує, до выбору запросити и въ означенôмъ часѣ той выбôръ самъ або, на случай перешкоды, черезъ иншого члена комісіи выборчои перевести.

Комісія выборча складає ся зъ комісаря выборчого и зъ двохъ членôвъ репрезентаціи громадскои, призначеныхъ начальникомъ громады.

Въ мѣстахъ зъ власнымъ статутомъ покликаный єсть до чинностій урядовыхъ, придѣленыхъ въ сѣмъ параґрафѣ політичнôй власти повѣтовôй, начальникъ державнои власти політичнои, котрôй громада безпосередно пôдлягає, або спеціяльно до сего призначеный староста.

§. 29.

Выбôръ выборцѣвъ має доконувати ся въ означенôмъ часѣ и въ призначенôмъ мѣсци, безъ огляду на число явившихъ ся правыборцѣвъ.

Голосованє вôдбуває ся устно або письменно, пôсля того чи въ дотычнôмъ краю голосованє при выборѣ выборцѣвъ, маючихъ выбирати посла соймового, вôдбуває ся устно або письменно.

[Дальшѣ уступы сего §-фа остають незмѣненѣ.]

§. 31.

Щобы перевести выбôръ пословъ, належить выбираючимъ, зъ выимкою першого тѣла выборчого бôльшихъ посѣлостій въ Тиролю и Буковинѣ, а то выборцямъ зъ сѣльскихъ громадъ и зъ загальнои клясы выборчои тôлько тамъ, де мають письменно голосувати (§ 41) доручити вразъ зъ картами леґітимаційными картки до голосованя; тѣ картки мають бути уложенѣ на число выбрати ся маючихъ и мають бути заосмотренѣ урядовою печатію, а то при выборахъ зъ бôльшихъ посѣлостій и зъ коморъ торговельныхъ печатію краєвои власти державнои, при прочихъ выборахъ печатію безпосередно настоячои політичнои власти державнои або выготовляючои карты леґітимаційнѣ власти громадскои (§§. 27 и 27 а), а крôмъ того на картках має бути умѣщена та увага, що кожда инша урядово невыставлена картка до голосованя уважати ся буде за неважну.

[Мы подали сей уступъ цѣлкомъ дословно такъ, якъ его ухвалено и якъ вôнъ выдрукованый въ справозданю комісіи палаты панôвъ; однакожь мусимо замѣтити, що въ нѣмъ здають ся бути помылки. Найперше сказано: „выборцямъ зъ сѣльскихъ громадъ и зъ загальнои клясы выборчои *тôлько тамъ, де мають письменно голосувати (§. 41)*“; мѣжь тымъ въ §. 41 стоить: „голосованє вôдбуває ся *безъ выимки* картками“, отже ограниченє въ §. 31 єсть и непотрѣбне и неумѣстне. Дальше покликує ся въ сѣмъ §. на §. 27 *а*, однакожь такого §-а зовсѣмъ нема! — *Редакція*.]

Вмѣсто згубленыхъ або зôпсованыхъ картокъ до голосованя має на жаданє управненыхъ до голосованя выставити новѣ картки тая власть, котра выставляла першу картку, або въ дни выборôвъ комісарь выборчій.

Комісарь выборчій выставляє также картки до голосованя, при тѣснѣйшôмъ выборѣ потрѣбнѣ (§. 50).

Пора и конець голосованя мають назначити ся въ той спосôбъ, щобы выборцямъ выконуванє права выборчого по можности було забезпечене.

Додатокъ до §. 32, уступа 2.

Ся друга постанова вôдносить ся также до установленя комісаря выборчого для выборôвъ въ загальнôй клясѣ выборчôй.

Въ случаю безпосередныхъ выборôвъ въ клясѣ выборчôй сѣльскихъ громадъ и въ загальнôй клясѣ выборчôй урядъ комісаря выборчого въ выборчихъ округахъ повѣтôвъ выборчихъ єсть урядомъ почестнымъ, до котрого принята кождый горожанинъ обовязаный.

§. 33 а.

Приписы, умѣщенѣ въ §. 33 для творення комісіи выборчои въ клясѣ выборчôй сельскихъ громадъ, мають примѣненє также до загальнои клясы выборчои, о скôлько въ нѣй выбôръ вôдбуває ся посередно.

Єсли въ сѣльскихъ громадахъ и въ загальнôй клясѣ выборчôй выборы вôдбувають ся безпосередно, то комісія выборча має ся выбирати пôсля припису, поданого въ §. 33 для мѣстъ.

§. 40.

Предсѣдатель комісіи выборчои має передъ голосованємъ зôбранымъ выборцямъ пред-

Lux in tenebris lucet.

Оповѣданє *Г. Сенкевича.*

Бувають часомъ въ осени, особливо въ падолистѣ, днѣ такъ вогкѣ, похмурѣ и темнѣ, що навѣть здоровому чоловѣкови житє остогидне. Вôдъ часу, коли Камйонка почувъ себе нездоровымъ и переставъ працювати надъ статуєю Милосердія, така непогода доскулювала єму гôрше самои хоробы. Кождого ранку, коли тôлько стягнувъ ся зъ лôжка, заразъ протиравъ велике спôтнѣле вôкно робôтнѣ и дививъ ся до горы въ надѣи, що увидить хочь окравокъ блакитного неба; та кождого ранку чекавъ его завôдъ. Тяжка, оловяна мрака висѣла надъ землею; дощъ не ишовъ, но мимо того навѣть бруковѣ камѣнѣ на подвôрю выглядали мовь губки насяклѣ водою. Всьо було мокре, осливле, перенятe на-скрôзь вогкостію, котрои поодинокѣ краплѣ, одна за одною спадали изъ закрутôвъ ринвъ и дзвонили зъ якоюсь отчайдушною одностайностію та мовь вôдмѣрювали той лѣниво тягнучій ся часъ смутку.

Вôкно робôтнѣ выходило на подвôрє закôнчене зъ заду огородомъ. Трава за штахетами зеленѣла ще якоюсь хорою зеленю, зъ котрои вызирала смерть и гниль; але дерева зъ останкомъ пожовклого листя, зъ чорнымъ вôдъ вогкости, а заразомъ черезъ мраку трохи закрытымъ галузємъ, выглядали вже цѣлкомъ завмерлыми. Кождого вечера розлягало ся меже ними кракане воронъ, котрѣ зъ лѣсôвъ и зъ пôль стягали ся вже на зимôвлю до мѣста и зъ великимъ лопотомъ крилъ садовили ся на нôчлѣгъ десь середъ гилякъ.

Робôтня въ подôбнѣ днѣ ставала такъ похмурою, мовь трупарня. Марморъ и ґіпсъ потребують ясности, а въ такôмъ оловянôмъ освѣтленю бѣлôсть ихъ мала въ собѣ щось жалôбного; постати зъ темнои теракоты губили всяку выразистôсть лінiй и змѣняли ся въ якѣсь формы неозначенѣ и майже страшнѣ.

Брудъ и неладъ побôльшали сумный выглядъ робôтнѣ. На долôвцѣ лежавъ грубою верствою порохъ утвореный зъ роздоптаныхъ окрухôвъ теракоты и зъ болота нанесеного зъ улицѣ. Стѣны були темнѣ, прибранѣ лишь де-не-де ґіпсовыми моделями рукъ и нôгъ, впрочѣмъ пустѣ; недалеко вôкна висѣло мале зеркало, надъ нимъ кôньскій черепъ и китиця Макартôвскихъ цвѣтôвъ, цѣлкомъ почорнѣлыхъ вôдъ пороху.

Въ кутѣ стояло лôжко покрыте старою и помятою ковдрою, биля нього нôчна шафка зъ зелѣзнымъ лѣхтаремъ. Камйонка за-для ощадности не мавъ осôбного мешканя и спавъ въ робôтни. Звычайно лôжко було заставлене параваномъ, но теперь паравань стоявъ на боцѣ въ тôй цѣли, щобы хорому було выгôднѣйше поглядати въ вôкно, щô було прямо єго нôгъ, и слѣдити, чи на дворѣ не выпогоджуєсь. Друге, ще бôльше вôкно, вырѣзане въ стели робôтнѣ, було зъ надвору такъ покрыте порохомъ, що навѣть въ яснѣ днѣ входило крôзь нього свѣтло сѣре и смутне.

Однакъ не выпогоджувало ся. По кôлькохъ днях темноты хмары знизили ся цѣлкомъ, воздухъ насякъ до решты вогкою, тяжкою мракою, и зробило ся ще темнѣйше. Камйонка покладавъ ся до теперь на лôжко все ще въ убраню, но тутъ почувъ, що єму гôрше, длятого розôбравъ ся и лѣгъ на добре.

По правдѣ сказавши, вôнъ не бувъ такъ хорый на якусь близше означену слабôсть, якъ скорше пригнобленый, знеохоченый, вычерпаный и смутный. Загальне ослабленє скосило его зъ нôгъ. Не мавъ охоты умирати, але также не чувъ въ собѣ силъ до житя.

Довгѣ годины мрачного дня выдавались єму тымъ довшими, що не мавъ при собѣ нѣкого. Єго жѣнка умерла вже тому двацять лѣтъ, крôвнѣ мешкали въ иншôй части краю, а зъ товаришами не живъ. Въ послѣдныхъ лѣтахъ знакомѣ повôдсували ся вôдъ нього за для чимъ-разъ бôльше вымагаючои ся въ нього опрѣскливости. Зъ початку сей его настрôй бавивъ людей, але зъ часомъ, коли вôнъ стававъ чимъ разъ бôльшимъ чудакомъ и коли кождый жартъ починавъ будити въ нього довго треваючу уразу, навѣть найблизшѣ вôдвернули ся вôдъ нього.

Брали єму также за зле, що зъ лѣтами ставъ вôнъ побожнымъ, и пôдозрѣвали его щирôсть. Де-хто изъ злобы говоривъ, що вôнъ пересиджує по церквахъ въ тôй цѣли, щобы приподобати ся священикамъ и черезъ те выробити собѣ замовленя до церкôвъ. Но се не було правдою. Може єго побожнôсть и не плыла зъ глубокои и спокôйнои вѣры, та завсѣгды була она безкористною.

Що однакъ по части оправдувало людскѣ докоры, то чимъ-разъ бôльшаюча у Камйонки скупôсть. Вôдъ кôлькохъ лѣтъ мешкавъ за для ощадности въ робôтни; живъ Богъ знає чимъ и зруйнувавъ собѣ здоровлє до того степеня, що вкôнци лице єго стало такъ прозоре и жовте, мовь-бы єго хто вылѣпивъ зъ воску. Уникавъ вôнъ людей также и длятого, щобы часомъ де-хто не зажадавъ вôдъ нього яконьбудь прислуги.

Взагалѣ бувъ то чоловѣкъ зô скривленымъ характеромъ, зболѣлый и страшно нещасливый. А прецѣнь не була то зъ засады звычайна натура, бо навѣть єго хибы мали властивѣ собѣ артистичнѣ цѣхи. Тѣ, що думали, мовь бы вôнъ при своѣй скупости мусѣвъ зôбрати значный маєтокъ, помыляли ся. Камйонка бувъ по правдѣ чоловѣкомъ убогимъ, бо всьо, що посѣдавъ, выдававъ на картины и мавъ ихъ цѣлый спитокъ на днѣ шафы, а вôдъ часу до часу переглядавъ ихъ и рахувавъ зъ осторожностію и лакомствомъ лихваря рахуючого грошѣ. Зъ тымъ замилуванємъ таивъ ся якъ найстараннѣйше, и то може власне для того, що оно выросло на днѣ великого горя и великого почуваня.

Разъ, бôльше-менше въ рôкъ по смерти жѣнки, найшовъ вôнъ у антикваря старый малюнокъ, щô мавъ представляти Арміду — и въ лици Арміды доглянувъ вôнъ схожости зъ лицемъ своеи покôйницѣ. Той малюнокъ вôнъ заразъ купивъ и зъ тои поры ставъ шукати картинъ зъ початку такихъ, що зображали Арміды, опôсля въ мѣру, якъ замилуванє въ нього росло, и всякѣ иншѣ.

Люде, що стратили дуже дорогѣ єства, мусять вчепити ся житя зъ якои-будь стороны, инакше не могли-бъ они жити. Що-до Камйонки — то нѣхто бъ може не вгадавъ, що той пôдстаркуватый чудакъ и еґоистъ любивъ колись надъ житє свою жѣнку. Правдоподôбно также, коли бъ она не була умерла, то и житє его поплыло бы погôднѣйше, ширше и бôль-

ставити вмѣстъ §§. 9а, 19, 20 и 20а сеи ординаціи выборчои про прикметы, якихъ вымагає ся до выбиральности, обяснити имъ поступованє при голосованю и численю голосовъ, и вѳзвати ихъ, щобъ голосы свои вѳддавали пѳсля свободного пересвѣдченя, безъ всякихъ самолюбныхъ взглядѳвъ, такъ, якъ се уважаютъ пѳсля своєи найлѣпшои вѣдомости и совѣсти за найвѳдповѣднѣйше для загального добра.

§. 41.

Голосованє вѳдбуває ся безъ вынятя картками.

При выборѣ має ся пѳдъ неважностію голосу уживати тѳлько картокъ до голосованя урядово выставленыхъ (§. 31).

На кождѳй картцѣ належить выписати тѳлько именъ, кѳлько послѳвъ выбирає тѣло выборче.

§. 42.

Передъ самымъ початкомъ голосованя має комісія выборча пересвѣдчити ся, чи урна, призначена до вкладаня картокъ до голосованя, єсть порожна.

Голосованє зачинає ся тымъ, що члены комісіи выборчои вѳддають свои картки. Вѳдтакъ вѳддають свои картки выборцѣ.

Предсѣдатель комісіи выборчои вѳдбирає вѳдъ кождого выборця картку до голосованя, нимъ (выборцемъ) зложену, вкладає ѳи до урны и пильнує, щобы не вѳддано вмѣсто однои бѳльше картокъ.

Кождый выборець має при вѳдданю картки голосованя показати свою карту легітимаційну.

Додатокъ до §. 51 уст. 1.

Єсли въ загальнѳй клясѣ выборчѳй выборы вѳдбуваютъ ся посередно, то маютъ ся такожъ акты выборчѣ правыборѳвъ залучити.

§. 52 а.

Въ бѳльшихъ громадахъ мѣсцевыхъ або мѣсцевостяхъ можуть власти політичнѣ призначити кѳлька льокалѣвъ выборчихъ и зарядити придѣленє выборцѣвъ до нихъ пѳсля повазбучного порядку або територіяльнои приналежности. Въ сѣмъ случаю має ся для кождого льокалю выборчого установити окрему комісію выборчу. Притѳмъ застосовуютъ ся §§. 33, 51, 52.

Зарядженя того роду маютъ ся въ громадѣ завчасу оголосити въ спосѳбъ, вѳдповѣдаючій мѣсцевому звычаєви.

Додатокъ до §. 7 а.

Загальна кляса выборча: [1] *Галичина.*

1. Мѣсто Львѳвъ зъ судовыми повѣтами Львѳвъ, Щирець, Винники.

2. Мѣсто Краквъ зъ судовыми повѣтами Краквъ, Лѣшки, Подгуже, Скавіна.

Судовѣ повѣты [мѣсцевѳсть на першѳмъ мѣсци поставлена и розстрѣленымъ друкомъ вызначена єсть мѣсцемъ выбору]:

3. Вадовичѣ, Андрихѳвъ, Кальварія, Заторъ; — Бяла, Кенты, Освенцімъ; — Хшанѳвъ, Кшешовичѣ, Яворжно; — Живецъ, Милѣвка, Сломнь; — Мысленичѣ; — Вѣличка, Добчицѣ.

4. Новый-Санчъ, Старый-Санчъ, Мушина; — Лиманова, Мшана-дольна; — Новый-Торгъ, Чорный-Дунаєць, Коростенко; — Йорданѳвъ, Маквъ; — Грибѳвъ, Тяжковичѣ; — Горлицѣ, Бѣчъ.

5. Тарнѳвъ, Тухѳвъ; — Бжеско, Войничъ, Радлѳвъ; — Бохня, Висничъ, Неполомичѣ; — Домброва, Жабно; — Мелецъ, Радомыель; — Пільзно, Бжостекъ.

6. Рашѣвъ, Тычинъ, Глогѳвъ, Стрижѳвъ; — Ропчицѣ; — Дембиця; — Фриштакъ; — Колбушова, Соколѳвъ; — Тарнобжегъ, Розвадѳвъ; — Ниско, Уланѳвъ.

7. Сянѳкъ, Букѳвско, Рыманѳвъ; — Кросно, Змигородъ, Дукля; — Ясло; — Бжозѳвъ, Динѳвъ; — Добромиль, Бирча, Устрики; — Лѣсько, Лютовиска, Балигородъ; — Старе-мѣсто, Стара-сѳль.

8. Ярославъ, Радимно, Сѣнява, Пороховникъ; — Ланьцутъ, Переворскъ, Лежайскъ; — Чешанѳвъ, Любачѣвъ; — Яворѳвъ, Краковецъ; — Городокъ, Янѳвъ.

9. Перемышль, Нижанковичѣ, Дубецко; — Мостиска, Судова-Вишня; — Рудки, Комарно; — Самбѳръ, Лука; — Дрогобичь, Мединичѣ, Подбужь.

10. Стрый, Сколе; — Турка, Борыня; — Жидачѣвъ, Миколаѣвъ, Журавно; — Бѳбрка, Ходорѳвъ; — Долина, Болехѳвъ, Рожнѣтѳвъ; — Калушь, Войнилѳвъ.

11. Броды, Лопатинъ, Залѳзцѣ; — Каменка, Бусьскъ, Радехѳвъ; — Жовкѳвь, Мосты-великѳ, Куликѳвъ; — Рава, Угнѳвъ, Немырѳвъ; — Сокаль, Белзъ.

12. Тернопѳль, Микулинцѣ; — Збаражь, Нове-село; — Золочѣвъ, Зборѳвъ, Олесько; — Перемышляны, Глиняны; — Бережаны, Козова.

13. Станиславѳвъ, Галичь; — Рогатинъ, Бурштинъ; — Пѳдгайцѣ, Вишнѣвчикъ; — Бучачь, Золотый-Потѳкъ, Манастириска; — Товмачь, Тысьменица, Отынія.

14. Борщѣвъ, Мѣльница; — Залѣщики, Тлусте; — Чортквъ, Будзанѳвъ; — Гусятинъ, Копичинцѣ; — Теребовля, Грималѳвъ; — Скалатъ, Пѳдволочиска.

15. Коломыя, Печинѣжинъ, Гвоздецъ; — Надвѳрна, Делятинъ; — Богородчаны, Солотвина; — Косѳвъ, Куты, Жабе; — Снятинъ, Заболотѳвъ; — Городенка, Обертинъ.

[2.] *Буковина.*

Судовѳ повѣты:

1. Черновцѣ, Садагора; — Кѳцмань, Заставна; — Вижница, Путилѳвъ, Вашкѳвцѣ, Станѳвцѣ надъ Черемошемъ.

2. Радѳвцѣ, Селетинъ; — Серетъ; — Сторожинець; — Гурагумора, Сольска; — Сучава; — Кімполюнгъ (Довгополе), Дорна.

Сѣльска лихва и хлопскій кредитъ въ Галичинѣ.

[Статья надѳслана.]

III.

Само законодавство не може спинити розвою лихвы; тутъ треба, „щобы цѣла суспѳльность вѳдчула терпѣня одинець“, длятого спѳвдѣлане суспѳльности єсть необходиме. Въ тѳй мѣрѣ радить д-ръ Кѣро основувати спѳлки хлопскѳ и товариства проти-лихварскѳ. Яка мала бы бути ихъ орґанізація и цѣль, особливо тыхъ першихъ, авторъ, на жаль, не выложивъ. Вѳнъ мавъ певно на думцѣ спѳлки господарскѳ, котрѳ достатчували бы членамъ и не-членамъ машинъ рѳльничихъ, знарядѳвъ господарскихъ, насѣня и взагалѣ всего, що лишь потрѣбне до управы рѳлѣ, по дешевѳй цѣнѣ. Такѳ спѳлки дѣйстно истнують въ Нѣмеччинѣ и вѳдбирають аґентамъ можность обманчивого зарѳбку. Недавными роками кинулись були радикалы до закладаня танихъ спѳлокъ, але заложено мало, а впрочѳмъ орґанізація тыхъ не конче добра. Спѳлка повинна бути дѣйстно спѳлкою, т. є. обѳймати удѣлы не кѳлькавацять, а кѳлькадесять людей, продавати товаръ зъ зыскомъ дуже малымъ, отже по такѳй цѣнѣ, щобы вѳнъ самъ оплативъ ся и щобъ заспокоєнѳ були кошты адміністрація; коли-бъ лишивъ ся якѳй зыскъ, належить его долучити до капіталу, а не роздѣлювати зразъ въ першѳмъ роцѣ! Найголовнѣйша однакъ хиба в тая, що у насъ бракъ людей — торговельникѳвъ въ тѳмъ фаху выобразуваныхъ.

Дальше у д ра Кара йде мова про шпихлѣрѣ и касы позичковѳ.

„Въ шпихлѣрахъ и на лѣкъ збожа не найдешь“ — каже авторъ. Тутъ належить признати, що въ тѳмъ дѣлѣ вина выключно по нашѳмъ боцѣ. Мы повинны були пѳдпомочи акцію сойму и енерґічно взятись до зсыпѳвъ збожа, а властиво тую енерґію, яка обявилась, дальше пѳдтримувати. Маємо пѳдъ рукою статистичный выказъ сѣльскихъ зсыпѳвъ збожа въ двохъ повѣтѳвъ — и зъ него бачимо, що сѳ институція у насъ вже похоронена, коли тымчасомъ въ захѳднѳй Галичинѣ, — котра взагалѣ економічно бѳльше ратує ся — они успѣшно розвивають ся пѳдъ зарядомъ „кулокъ рѳльничихъ“.

Що-до сѣльскихъ касъ позичковыхъ, котрыхъ пѳсля послѣдного справозданя соймового єсть 3.335 зъ майномъ около 5½ міліона зр., то тѳ „дуже нерѳвномѣрно розложены по краю, неналежито адміністрованѳ и зъ браку фаховыхъ дѣловодцѣвъ ослабляють хосенны наслѣдки, якѳ при належитѳмъ веденю принести мусѣли бы“. Повѣтовыхъ касъ щадности маємо лише 11, и то они призначены для людей засѳбнѣйшихъ. Бѳльше и лѣпше зорґанізованыхъ єсть повѣтовыхъ касъ задатковыхъ. Въ рокахъ мѣжь 1894 и 1895 було ихъ 330 зъ круглымъ числомъ 221.800 членѳвъ. Выпозиченый капіталъ выносить 34 міліонѳвъ, а зъ того 10 міліонѳвъ мужикамъ. Зъ тыхъ 330 касъ єсть 190 стасло обрядово-жидѳвскихъ и побирають великѳ вѳдсотки або позичають грошѣ лихварямъ на роблене „интересу“. Взагалѣ побирають тѳ товариства такѳ вѳдсотки: 15% одно товариство, 12% девять товариствъ, 10% трицять сѣмъ, 9% трицять вѳсѣмь, 8% сто шѳсть, 7% сорокъ девять товариствъ; прочѳ вдоволяють ся низшими вѳдсотками. При удѣлюваню позичокъ вымагають товариства зложеня удѣлу и формальностій часто дуже коштовныхъ, а се такожъ не улегшує кредиту. Пѳсля справозданя соймовои комісіи банковои зъ сѣчня с. р. — товариства задатковѳ въ повѣтахъ Мѣлець, Тернопѳль, Кольбушова, Нисько, Грибѳвъ, Горлицѣ, Стрый, Жидачѣвъ, Старе село, Турка, Рава руска, Бѳбрка, Броды, Бережаны, Пѳдгайцѣ, Станиславѳвъ, Скалатъ, Снятинъ [разомъ 18] розвиваютъ ся дуже слабо, а въ повѣтахъ Городенка, Бучачь и Гусятинъ зовсѣмъ нема вхъ. [Въ Гусятинѣ заложено передъ двома роками товариство задаткове и отворено кредитъ для селянъ.] Отже въ тыхъ повѣтахъ, де дѣяльность товариствъ позичковыхъ незначна або де ихъ зовсѣмъ нема, дуже небезпечными суть товариства спекуляційнѳ — всѣ въ жидѳвскихъ рукахъ. Повѣтъ чортквскій має вхъ 6, коломыйскій 7 а станиславѳвскій аж 14. Таку погубну дѣяльность розвиває Credit-Anstalt въ Черновцяхъ зъ філіями-сѣтями по всѣхъ мѣсточкахъ Галичины. Дешевымъ кредитомъ въ банку краевѳмъ можуть користуватись лише засѳбнѣйшѳ селяне, котрыхъ гіпотека представляє що-найменше 1.000 зр. вартости. Вѳнци авторъ замѣчає справедливо, що успѣшна конкуренція хлопскихъ товариствъ задатковыхъ залежить: вѳдъ скорого веденя справъ, вѳдъ браку злишныхъ формальностій, вѳдъ близькости осѣдку товариства и вѳдъ постановы, що перша рата припадає не скорше, аж въ рѳкъ по одержаню позички. Всѣ товариства кредитовѳ не належачѳ до краевои орґанізація — повинны на поглядъ автора пѳдчадати пѳдъ часту контролю судову. Тутъ наведемо ще отсѣ добрѳ гадки д-ра Кара дотычно касъ позичковыхъ по селахъ: „Особливо повинны они — каже авторъ — пѳдлягати частому и строгому провѣрюваню зъ выдѣлѳвъ повѣтовыхъ, а колиб-бъ також интеліґенція сѣльска охотно брала участь въ ихъ зарядѣ, тогдѣ-бъ не заходила такъ часто, якъ нынѣ, конечность вѳдбиранія касы выдѣломъ повѣтовымъ у свѳй зарядъ... зъ котрого то права выдѣлы повѣтовѳ все-таки рѣдко користаютъ.“ Дальше пѳдносить авторъ проектъ сплачуваня ратъ за помочію чекѳвъ въ урядахъ почтовыхъ, бо „хлопъ — каже авторъ — стратить цѣлый день въ мѣстѣ, упе ся, побє ся а вкѳнци дѳстанесь до арешту.“ (Своєю дорогою цѣкава рѣчь тая гадка мѣськихъ людей о селянинѣ, що вѳнъ, зайшовши въ мѣсто, мусить вже упити ся, побити ся и вробити знакомость зъ повѣтовымъ арештомъ, — тою „провізією всякихъ арештѳвъ“... Бѣдный ты, хлопе!)

Справоздане зъ люстрації читалень тов. „Просвѣты“ и господарствъ селяньскихъ въ повѣтѣ щирецкѳмъ.

(Дальше.)

По загальныхъ увахахъ подаємо подрѳбности изъ злюстрованыхъ громадъ:

1. Пѣски, — село о звыжь 200 нумерахъ, мають грунты въ однѳй третинѣ близше села дуже добрѳ, пѣсковато глинковѳ, засѳбнѳ и пропускальнѳ, а въ двохъ третинахъ дальше вѳдъ села почва бѳльше пѣсковата, въ корохнищю убога а пѳдглубѳ непропускальне, въ наслѣдокъ чого урожаї тамъ о много слабшѳ, особливо въ слотливыхъ лѣтахъ. Танѳй некористный станъ рѳлѣ легко можна бы поправити глубшою оркою, оббрикомъ и зеленымъ навозомъ. — Сѣножатій не много, але добрѳ, а пасовиска тамъ досыть, однакожь оно для рогатины цѣлкомъ невѳдповѣдне, бо багнисте, даюче квасну пашу. Въ тѳй мѣсцевости управляють по-троха конюшины, выки и буранѳвъ пашныхъ, а зъ набѣлу масло, сыръ и сметану разъ або два разы въ тыждни декотрѳ господарѣ довозять до Львова. — Станъ маєтковый селянъ є середный, але находить ся значне число малорѳльныхъ господарѣвъ. Людность зацофана и неуморальнена, бо нема кому нинѣ нею заняти ся. Поки тамъ бувъ учителемъ звѣстный патріотъ Корецкій, котрый невтомимо тамъ трудивъ ся, вѳдносины почали ставати вѳдраднѣйшими; опѳля село попало въ давну мертвоту и безрадность. — На выкладъ зѳйшло ся до 30 людей, а предметами выкладу були: потреба науки фаховои для рѳльникѳвъ; управа и поправа грунтѳвъ непропускальныхъ; обхѳдъ зъ оббрикомъ и навозова вартость гноївки; користи доброго живленя и старанного пленаня худобы рогатои, а вкѳнци поясненя статута „Просвѣты“.

2. Добряны — село о 140 нумерахъ. Земля подѳбна якъ въ Пѣскахъ, въ половинѣ блызше села добра, засѳбна и пропускальна, въ положеню фильоватѳвъ; а въ другѳй половинѣ положене рѳвне зъ почвою пѣсковато-глинковою въ пѳдглубемъ иловатымъ, непропускальнымъ. Тая часть грунтѳвъ зъ причины значного вѳддаленя рѣдше буває справлювана, въ наслѣдокъ чого она такожъ менше урожайна, тымъ бѳльше, що, будучи непропускальною, єсть значно заквашена. Средства ѳи поправы: глубша орка, мервистый оббрникъ и ужите вапна. Сѣножатій господарѣ тутъ нѣякихъ не мають, тожь купують сѣно а властиво луки въ мѣсцевостяхъ наддністровыхъ о три милѣ вѳдъ Добрянъ. Пашѣ на орныхъ грунтахъ дуже мало управляють, але за те докупуповують ґрису и макухѳвъ. Худоба тутъ выглядає лѣпше нѣжь въ Пѣскахъ и красшои єсть породы; се походить зъ близького сусѣдства нѣмецкои кольонії Дорнфельдъ, де находять ся розплѳдники поправнѣйшои расы. Пасовиска громада має звыжь 200 морґѳвъ, але оно занедбане, скупо дає пашѣ, и найлучше бы було перемѣнити его на поле орне, тымъ бѳльше, що рѳвне положене того обшару до управы плугомъ дуже догѳдне. — Станъ маєтковый такій а може троха лучшій, якъ въ Пѣскахъ. Людность въ Добрянахъ вправдѣ досыть запопадлива, але непросвѣчена, неуморальнена, а що гѳрше — злодѣйство не належить тамъ до рѣдкихъ выпадкѳвъ; сумну тую появу такожъ и въ Пѣскахъ подыбує ся. — На зборѣ явило ся до 70 людей, а выкладъ обѳймавъ такій самѳ предметы якъ въ Пѣскахъ; крѳмъ того поясненo значѣне и спосѳбъ ужитя вапна въ рѳльництвѣ та потребу и користи управы ростинъ пашныхъ на грунтѣ власнѳмъ замѣсть річковного закупна сѣна на пни въ далекихъ селахъ, до того ще й за высоку цѣну, бо по 25—30 зр. за морґъ. — Вкѳнци треба замѣтити, що — пѳсля информація вѳдъ декотрыхъ присутныхъ на зборѣ громадянъ — мѣсцевый учитель поробивъ заходы до заснованя тамъ читальнѣ „Просвѣты“ та що навѣть ся справа вже полагоджена ц. к. намѣстництвомъ.

3. Брѳдки — село невелиме — має грунты, якъ що-до якости такъ и що-до положеня, цѣлкомъ инакшѳ, нѣжь въ обохъ попереднихъ громадахъ. Земля тутъ взагалѣ пѣсковата, зъ бѳльшою або меншою примѣшкою глины, зъ пѳдглубемъ пропускальнымъ. Положене грунтѳвъ мѣсцями значно стромо-горбковате и черезъ се до управы недогѳдне, а найгѳрше, що оно єсть сполочисте. При бѳльшѳмъ дощи вода зносить легку пѣсковату землю, а зъ нею навозовѳ соки живельнѳ въ низше положенѳ мѣсця [вертепы, потоки, або на чужѳ кусне], черезъ що почва терпить велику оскорбу на своѣй силѣ родючѳй. Маєтковый станъ селянъ лихій, людъ дуже зацофаный, а мѣсцевѳ суспѳльнѳ вѳдносины невѳдрадне. Сему зарадити може лише тамошный парохъ о. Погорецкій, человѣкъ молодый и енерґічный; при добрѳй волѣ и охотѣ змѳгъ бы на певно всѣ трудности побороти, а мѣсцевый хабазъ суспѳльный выполоти и выкорѣнати. Въ тѳй громадѣ не зѳйшли ся люде численно, тожь люстраторъ мѳгъ зѳйти ся зъ кѳлькома вызнатнѣйшими особами, пояснивъ имъ потребу просвѣты взагалѣ а фаховои науки для хлѣборобѳвъ спеціяльно, значѣне читалень, крамниць, шпихлѣрѳвъ и касъ позичковыхъ, та вплывъ просвѣтно-економічнои орґанізації на моральнѳ и матеріяльнѳ вѳдносины въ громадѣ.

4. Красѳвъ має грунты въ значнѳй части такѳ самѳ, якъ Брѳдки, однакожь мѣсцями заходить рѳзница въ якости землѣ, а именно почва єсть пѣсковато глинкова о шутроватѳмъ вапнѳвымъ пѳдглубю. Положене рѳвно-жь сильно горбковате и сполочисте, до управы въ многихъ мѣсцяхъ неспособне. Вывѳзъ обрнику зъ дому на поле такъ само є тяжкій и коштовный, якъ въ Брѳдкахъ, а обставина ся тымъ бѳльше заслугує на увагу, що такій грунтъ зъ причины своєи за великои пропускальности, сполочистости и обильности ва-

---

ше по людски. Будь якъ будь, любовь та въ Камйонцѣ пережила и его щасливѳ часы и его молодѳсть и навѣть его талантъ.

Побожность, котра съ часомъ перейшла у него въ привычку полягаючу на захованю внѣшныхъ формъ, выплыла рѳвножь зъ того самого жерела. Камйонка не належавъ до людей зъ глубокою вѣрою, однакъ по смерти жѣнки почавъ молитись за нею, бо ему здавало ся, що се одинока рѣчь, яку може для нея зробити, и що въ той спосѳбъ еще лучить его зъ нею якась звязь.

Натуры на позбръ холодны умѣють часто любити и дуже мѳцно и тривко. По смерти жѣнки цѣле житє Камйонки и всѣ его мысли оплели ся довкола згадки про нею и черпали въ нея поживу цѣлкомъ такъ, якъ галапасна ростина черпає поживу зъ пня, на котрѳмъ жие. Однакъ зъ подѳбныхъ згадокъ ростина людска може черпати лишь затроєнѳ соки зложенѳ зъ жалю и зъ великои грызоты, длятого такожъ и Камйонка затроювавъ ся, карловатѣвъ и нидѣвъ.

Коли-бъ вѳнъ не бувъ артистомъ, то здаєсь не пережившъ бы своєи страты, але поклинане спасло его въ той спосѳбъ, що по смерти жѣнки ставъ рѣзьбити для нея памятникъ. Даремно говорити живымъ, що для умерлыхъ всьо одно, въ якихъ они гробахъ лежать. Камйонка хотѣвъ, щобъ его Зоси було тамъ красно — и працювавъ надъ сѳи памятникомъ такъ само серцемъ, якъ и руками. Се вдѣлало, що черезъ першого пѳвъ року не дѳставъ помѣшаня ума и що зжився ся зъ роспукою.

Человѣкъ звихнувъ ся и ставъ нещасливымъ, але штука выратувала артиста. Вѳдъ тои поры Камйонка животѣвъ черезъ нея. Люде, котрѳ по ґалеріяхъ приглядають ся рѣзьбамъ и образамъ, не домѣрковуютъ ся, що артистъ може служити штуцѣ чесно або нечесно. Пѳдъ тымъ взглядомъ Камйонка бувъ безъ докору. Не мавъ вѳнъ крылъ при раменахъ, посѣдавъ лишь талантъ трохи высшій по-надъ середню мѣру, и може длятого штука не була въ силѣ анѣ выповнити ему житя, анѣ всѣхъ стратъ нагородити, — но вѳнъ ѳи глубоко шанувавъ и завсѣгды бувъ для нея щирый. Черезъ довгѳ лѣта свого заводу не ошукавъ и не скривдивъ ѳи нѣколи нѣ для славы, нѣ для зыску, нѣ для похвалъ, нѣ для доганъ. Творивъ завсѣгды такъ, якъ чувъ. За своихъ щасливыхъ часовъ, коли живъ такъ, якъ кождый иншій человѣкъ, умѣвъ розповѣдати про штуку рѣчи цѣлкомъ небуденнѳ, та й потѳмъ, коли другѳ стали вѳдъ нього бокувати, роздумувавъ нераєъ про нею въ своѣй самѳтнѳй робѳтни въ спосѳбъ чесный и высокій.

Чувъ себе страшно опущеным, но въ тѳмъ не було нѣчо дивного. Людскѳ обставины мусять мати якесь посередне правило, на пѳдставѣ котрого люде вымково нещаславѳ мусять бути зъ житя выключенѳ. И зъ тои самои причины порастають такъ дивачностями и хибами, якъ камѣнь выкиненый зъ потока порастає мохомъ, коли перестане отирати ся о другѳ. Теперь, коли Камйонка захорувавъ, нѣ жива душа не заглянула до его робѳтнѣ, зъ выимкомъ послугачки, котра два разы денно приходила наставити и подати ему чай. За кождымъ разомъ радила ему, щобы закликавъ лѣкаря, но вѳнъ зъ страху передъ выдатками не хотѣвъ на се пристати.

(Конецъ буде.)

пна, вымагає часто хочь по троха бути знавожуваныхъ. Грунты таки̂ є неурожайни̂, особливо въ посушныхъ лѣтахъ, и въ жаднôмъ селѣ цѣлого повѣту львôвского люстраторъ не видѣвъ такъ лихихъ урожаѣвъ, якъ въ Красовѣ, мимо того, що сего року землеплоды всюды дуже красни̂. Красôвъ належить до найубожшихъ громадъ въ повѣтѣ, а нуждѣ его лише просвѣта може зарадити; и оли-бы вôдъ давна истнувала тамъ читальня вразъ зъ своими економічными институціями, не представлявъ бы ся певно такій сумный видъ въ громадѣ, якъ нинѣ представляєсь. Людность тамошна видить и узнає свое невôдрадне положене та охотно старалась бы просвѣтою зарадити лиху; найлучшимъ доказомъ того було численне, близько зъ 90 осôбъ, згромадженє людей, котри̂ зъ пильною увагою слухали господарского выкладу черезъ три годины. На жаль, заснованє читальнѣ въ тôй громадѣ мусѣвъ люстраторъ вôдложити на пôзнѣйше; єсть надѣя, що вôдповѣдна до того пора вскорѣ вже наступить. — Предметами выкладу въ тôй мѣсцевости були: потреба науки рôльничои для хлѣборобôвъ; живленє ростинъ и найважнѣйши̂ складники поживы ростиннои; обхôдъ зъ обôрникомъ и навозова вартôсть гноєвки; поправа тамошныхъ грунтôвъ зелеными навозами зъ поданємъ вôдповѣдного взôрця до плодозмѣну; вплывъ управы ростинъ конюшиноватыхъ и стручковыхъ на плодовитôсть землѣ, а вкôнци користи доброго живленя и старанного плеканя худобы рогатои.

(*Дальше буде.*)

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Копенгаґскій дневникъ National Tidende подає проґраму **царскои подорожи**. Д. 25 с. м. выѣде царь зъ женою до Вѣдня, а вôдтамъ до Вроцлава на цѣсарски̂ маневры нѣмецкого войска. Вôдтакъ поѣде до Копенгаґи, де ждуть приѣзду царскои пары мѣжь 6. а 10. вересня. Пôсля довшого побуту въ Фреденсборґу поѣде царь до Бальморалю, щобы вôдвѣдати анґлійску королеву. Припускають, що царица довше забавить въ Бальморалю, а тымъ часомъ царь поѣде на Лондонъ до Франціи, де имовѣрно буде на маневрахъ. Ще не знати на певно, чи опôсля также и царица загостить зъ царемъ до Парижа. Наконець, въ жовтни, поѣде царска пара до Дармштадту, де забавлять досыть довго. Вôдтамъ вернуть просто до Россіи, щобы тамъ станути на д. 1 падолиста въ роковины смерты царя Александра III. Міністеръ справъ заграничныхъ кн. Лобановъ поѣде зъ царемъ до Вѣдня, Вроцлава, до Анґліи и Франціи; до Копенгаґи и Дармштадту не поѣде. — Проґрама ся не згадує, якъ бачимо, нѣчого про подорожь царя до Италіи та Чорногоры. Але що и она не є ще певна, видно зъ найновѣйшои вѣсти, пôсля котрои д. 14. с. м. французскій міністеръ справъ заграничныхъ Ганото заявивъ на радѣ міністрôвъ, що россійскій амбасадоръ повѣдомивъ его урядово о намѣренôмъ приѣздѣ царскои пары до Парижа. Царь зъ женою въ поворотѣ зъ Анґліи причалить въ першихъ дняхъ жовтня до Шербурґу. А що гостина тота буде мати характеръ урядовый, то правительство само запорядить все, що потрѣбно до достойного принятя царскои пары.

Зъ Шербурґу доносять, що тамъ приладжено судно, на котре д. 5 жовтня всяде президентъ республики Форъ, щобы удати ся на стрѣчу россійскои ескадры, котра буде проводити царскій яхтъ въ дорозѣ зъ Анґліи до Франціи. Зъ Шербурґу проведе Форъ царску пару до Парижа. Ту замешкають гостѣ въ россійскôй амбасадѣ и забавлять вôдъ 6. до 8. жовтня. Вôдтамъ поѣдуть дальше до Дармштадту. Имовѣрно перша дівізія ескадры, остаючои пôдъ командою віцеадмірала Жервеса, буде въ Шербурґу вôддавати почести; хиба бы подѣѣ на Критѣ вымагали высылки Жервеса и его ескадры на середземне море.

Царь, якъ говорять въ Парижи, мавъ высказати бажанє, замешкати въ Парижи въ россійскôй амбасадѣ де его покôйный батько выгôдно помѣстивъ ся въ р. 1874, тогдѣ ще будучи царевичемъ, разомъ зъ своею матерію, що рôвночасно прибула въ Лондону.

Що-до Берлина, то бути ще може, що царска пара и тамъ поступить, судячи по донесеню, яке дôстала зъ Петербурга Polit. Correspndz.

——

Болгарскій князь Фердинандъ выѣхавъ д. 13 с. м. вечеромъ, на передодню роковинъ своего вступленя на престолъ болгарскій, до монастиря въ Рілю, де пробуває княгиня. Князь має забавити тамъ ажь до маневрôвъ, котри̂ начнуть ся 27 с. м. Передъ выѣздомъ принявъ князь димісію міністра войны Петрова. На другій день вôдбула ся, якъ мы вже доносили, войскова нарада въ Софіи. На нарадѣ бувъ президентъ міністрôвъ Стоиловъ зъ кôлькома міністрами, декотри̂ дипльоматични̂ заступники и япаньскій міністеръ комунікацій. Міністра Петрова не було; заступавъ его полковникъ Вановъ.

Димісія Петрова справила дуже немиле враженє, особливо въ кругахъ войсковыхъ, и то тымъ бôльше, що Петровъ, якъ загально утверджує ся переконанє, уступивъ приневоленый. Пôсля погляду войсковыхъ тяжко буде найти мѣжь вызначнѣйшими офіцирами наслѣдника по Петровѣ. Указують навѣть на декотрыхъ высокихъ офіцирôвъ, котри̂ мали высказатись, що не обняли бы теки по Петровѣ. А знову въ урядовыхъ кругахъ упевняють, що ще нѣкого не запытувано о принятє теки войны. та и взагалѣ не гадають, щобы такъ скоро полагодила ся кріза міністеріяльна. Князь хоче, щобы обѣ опорожнени̂ теки по міністрахъ Начовичу и Петровѣ остались незняти̂ ажь до вôдкрытя собранія, хочь знову Стоиловъ настає на скоре доповненє кабінету. Зъ урядовои стороны заявляють, що уступленє Петрова не остає въ нѣякôй звязи зô справою офіцирôвъ-еміґрантôвъ, бо тои справы навѣть и не тыкано ще въ міністерствѣ. За те кажуть, що причиною уступленя Петрова є его поведенє въ рôзныхъ иншихъ справахъ, а навѣть выпадки несубординаціи.

Въ звязи зъ тымъ довѣдує ся N. Fr. Presse зъ Софіи о тôй самôй пригодѣ княгинѣ зъ міністромъ Петровымъ, про яку мы вже розказували давнѣйше, — тôлько троха инакше. Коли княгиня запорядила войскову параду въ лѣтнôмъ таборѣ, довѣдавъ ся Петровъ о тôмъ ажь по парадѣ. А що командантъ не мавъ права робити переглядъ войска безъ дозволу міністра, то наложивъ на него Петровъ за кару три днѣ арешту. Але до того не прийшло, бо княгиня велѣла сказати Петрову, що одвѣчальнôсть за войскову параду бере на себе. Тогдѣ взявъ Петровъ вôдпустку и поѣхавъ до Карловыхъ Варôвъ, щобы князеви вручити просьбу о димісію. Князь вôдложивъ справу ажь до свого повороту. Тымъ часомъ Цанковісты стали переспрaвляти зъ правительствомъ, що будуть его радо попирати, але зъ тымъ, щобы міністры Начовичъ и Петровъ, ти̂ два противники Россіи, уступили зъ міністерства. Князь, видно, приставъ на те жаданє.

——

Въ справѣ **голендерского корабля** зъ оружьемъ, призначенымъ для Абесинцѣвъ, пригадує Italie, що италійске правительство само причинило ся до того, щобы забезпечити Абесинцямъ доставу оружья. Въ р. 1890 зôбрала ся въ Брукселли конференція, що мала управильнити довôзъ оружья до Африки. Тогдѣ Кріспі самъ спонукавъ Менеліка, щобы взявъ также участь въ тôмъ и для Абесиніи важнôмъ мѣжнароднôмъ актѣ. Менелікъ признавъ слушнôсть Кріспіому и просивъ его листовно, щобы италійски̂ вôдпоручники заступали въ брукосельскôй конференціи также и Абесинію. Такъ и стало ся. Италійскій посолъ бар. Ренці пôдписавъ тогдѣ такъ въ имени короля италійского якъ и цѣсаря Етіопіи договôръ брукосельскій, забезпечаючій Менелікови право спроваджуваня оружья.

Италійскій наслѣдникъ престолу, кн. Неаполю Вікторъ Емануель, має вже сими днями въ своѣй подорожи по адрійскôмъ мори загостити до своеи судженои и еи родичѣвъ въ Цетиніи. Чорногорскій наслѣдникъ престолу кн. Данило выѣхавъ на стрѣчу и повитанє сподѣваного гостя до Антіварѣвъ.

——

Зъ Атенъ доносять, що надзвычайный **кретеньскій комісарь Зіні паша** має припорученє вôзвати повстанцѣвъ, щобы прислали до Канеѣ вôдпоручникôвъ для переговорôвъ про нову конституцію. Тымъ вôдпоручникамъ запоручили бы державы повне безпеченьство, а въ разѣ довершеня новои конституціи пôдписали бы еи также конзулѣ. Однако не велика надѣя, щ бы повстанцѣ на те пристали, бо єдинымъ окликомъ є теперь у нихъ война. Комітеты такъ въ Атенахъ якъ и на Критѣ дуже запопадають ся, щобы роздобути потрѣбне оружье; а грошій, якъ видно, имъ не бракъ. Въ окрузѣ Кандіи начали христіяне на Туркôвъ, що вышли на грабѣжь, та дали имъ добру прочуханку; опôсля вôдперли також и войско, що наспѣло тамтымъ на помôчь.

Пôсля вѣстій зъ Царгороду справила місія надзвычайного комісаря некористне враженє на кретеньскихъ христіянъ черезъ те, що Зіні паша є магомеданець а дôставъ бôльшу власть, нѣжь ґенеральный ґубернаторъ. Кретенцѣ кажуть, що Порта, высылаючи комісаря, хоче лише позбути ся интервенціи державъ; длятого не хотять зъ нимъ вдавати ся въ переговоры. Конзулѣ на Критѣ зажадали дальшихъ инструкцій, длятого дня 14 с. м. вôдбула ся въ Царгородѣ конференція стороннихъ амбасадорôвъ. Въ окрузѣ Кандіи тревають дальше розрухи магомеданьского населеня, а войско придивляє ся бездѣльно. Власти також безсильни̂.

НОВИНКИ.

— **Рускій народный театръ** дасть въ Борщевѣ на-дальше ось таки̂ представленя: вô второкъ 18-ого с. м. „Украденє щастє“ драматъ Ив. Франка; въ четверъ 20-ого „Выхованець“, комедія Янчука; въ суботу 22-ого „Перехитрили“ народна оперетка; въ недѣлю 23-ого „Хата за селомъ“ драматъ пôсля повѣсти Крашевского; вô второкъ 25-ого „Учитель“ комедія Ив. Франка; въ середу 26 ого „Галька“ мельо-драматъ зъ музикою Монюшка; въ четверъ 27-ого „Вôйтъ заламейскій“ въ переробцѣ Ив. Франка. — Зарядъ театру подає намъ до вѣдомости, що Р. Т. публика борщѣвска щиро приняла театръ; и наше священство, поспѣшило на перше представленє, щобы дружину руского театру привитати и заохотити до дальшои працѣ. Гарно! — скажемо мы вôдъ себе и лишь бы бажати, абы нашъ театръ за весь часъ своеи гостины въ Борщевѣ знаходивъ доказы такои симпатіи у Русинôвъ якъ борщѣвскихъ такъ и зъ околицѣ.

— **Зъ Коломыйского пишуть намъ**: Дня 9 с. м. вôдбуло ся посвяченє ново выбудованои церкви въ Молодятинѣ коломыйского повѣту. Станула она заходомъ тамошныхъ громадянъ за часъ пôвъ року. *Головни̂ заслуги коло такъ* важного дѣла поклали: фервальтеръ лѣсовый п. Иванъ Скупневичъ и священики, небôщикъ о. Рожанковскій и теперѣшный о. Исидоръ Лукасевичъ. П. Скупневичъ безкористовно выготовивъ плянъ и самъ вѣвъ цѣлу будову; оба-жь священики зъ цѣлымъ пожертвованємъ прикладали руки до того дѣла и посвятили немало часу и труду. О. Рожанковскому смерть не дала дôждати ся кôнця своея працѣ. Торжественный актъ посвяченя вôдбувъ ся за о. Лукасевича, котрый, хочь недовго тутъ, потрафивъ зъєднати собѣ любовь и довѣрє громадянъ. На церковь жертвували также богато многи̂ зъ громадянъ; особливо вôдзначилась въ тôмъ родина Жупниковъ, зъ котрыхъ одинъ, Василь, жертвувавъ до церкви павука и хрестъ вартости 200 зр. На посвяченє прибули: о. деканъ Тимякъ, яко заступникъ епископа, и вôсьмохъ священикôвъ зъ околицѣ. О. Слюсарчукъ зъ Ключева до глубины зворушивъ слухачѣвъ своею проповѣдю, въ котрôй мѣжь иншимъ згадавъ усѣхъ добродѣѣвъ церкви. Церковь коштує до теперь 6.500 зр. а цѣла обчислена на 12.000 зр.

— **Осторожно въ жидами-неофітами!** До пароха руского въ Сушнѣ [въ повѣтѣ каменецкôмъ] зголосивъ ся — якъ доносить Kurjer lwowski — **жидъ, кажучи**, що хоче выхрестити ся. Щобы приготовитись до того акту, вступивъ тымчасово до службы за паробка на приходствѣ. Якось припало возити солому; жидъ наперъ ся до того и запрягъ до воза ажь чотири конѣ, однакъ парохъ казавъ ѣхати тôлько парою. Кандидатъ на христіянина нерадо выѣзджавъ по солому лишь парою, але поѣхавъ и — бôльше не вернувъ. Конѣ и вôзъ пропали безъ слѣду и по нинѣшный день годѣ ихъ вôдпытати. Кажуть, що злодѣй походить зъ Кристонополя и належить до шайки коноводôвъ, котра зъ великимъ успѣхомъ оперує въ повѣтахъ пограничныхъ.

— **Нещастна пригода на ловахъ** лучила ся дня 13 с. м. въ Зубрци въ маетности п. Альфреда Мысловского. При ловахъ, въ котрыхъ брало участь бôльше осôбъ, утративъ житє сынъ властителя Зубрця.

— **Зъ перемыскои латиньскои епархіи выѣхали до Бразиліи** ксс. вікаріи: Левъ Небещаньскій зъ Сендзішова, Гавр. Кравсъ зъ Кужины, Ант. Рымарь зъ Ранишева, Стан. Фруґъ зъ Слоціны и Як. Врубель зъ Динова. Се лише зъ однои епархіи перемыскои!

— **Въ выховуючо науковôмъ женьскôмъ заведеню концесіонованôмъ Павлины Бѣхонскои въ Бережанахъ** розпôчнуть ся записи на курсъ науковый яко приготовляючій до семинаріи на рôкъ шкôльный 1896/7-ый зъ днемъ 25 серпня с. р. Панночки зъ околицѣ знайдуть въ заведеню помѣщенє и опѣку за мѣрною вынагородою. На жаданє удѣляє ся науки гры на фортепянѣ и конверсаціи въ языцѣ французскôмъ. Близшихъ информацій удѣляє властителька заведеня.

— **Бувшій комісарь львôвскои поліціи Косса** [Cossa] померъ оногды у Вѣдни саме передъ авансомъ на радника поліційного. Коссу памятають мешканцѣ Львова, якъ Русины такъ и Поляки, зъ рокôвъ 1870-ыхъ. [Руска молодѣжь мала зъ нимъ дѣло въ часѣ першихъ процесôвъ о соціялізмъ] Бувъ се типъ поліцейника давнои ще, передконституційнои системы — и неодно могли бы про него розказати ти̂ люде, що зъ нимъ по-неволи мусѣли стыкати ся. Однакъ зъ Коссою скôнчило ся у Львовѣ такъ, якъ зъ тымъ вовкомъ, що носивъ, носивъ, ажь вкôнци и его понесли — перенесли зô Львова, хочь тутъ ему пôдъ протекцію небôщика Альфреда Потоцкого було мовь у раю. А пнемъ, о котрый вôнъ сильно пошпотавъ ся и перевернувъ *ся*, бувъ *памятный* Львовянамъ походъ въ честь небôщика посла Оттона Гавзнера *дня 16 листопада 1878 року.* Косса, командуючи тогдѣ поліцією, довѣвъ до кровавои бôйки мѣжь поліцією а публикою, а розъяренє публики на него було таке велике, що якъ бы не бувъ вспѣвъ сховати ся до касина мѣщаньского, була бы его товпа роздерла на улици. По тôй авантурѣ Коссу перенесли до Вѣдня и тамъ вôнъ, якъ-разъ въ передодень усмѣхненого до него авансу, перенѣсъ ся на той свѣтъ...

— **Виновника недавного замаху у Вѣдни**, котрый позбавивъ житя одного хлопця слюсарского, а другого здоровля въ робôтни слюсаря Баша, выкрила поліція въ особѣ слюсарского челядника Фока, котрый мешкавъ въ тôмъ самôмъ домѣ, що й Башъ, а на котрого зъ-разу не було й найменшого пôдозрѣня. Лише всесторонній и дуже пильни̂ доходженя навели на слѣдъ, що виновникомъ мусить бути Фокъ, але не вôнъ самъ занѣсъ бомбу до робôтнѣ Баша, лише пôславъ черезъ якогось чоловѣка. Деяки̂ люде видѣли Фока, якъ того критичного дня стоявъ на улици зъ якимсь чоловѣкомъ, очевидно якимсь робôтникомъ, котрый нѣсъ на плечехъ мѣшокъ, и тому чоловѣкови давъ якійсь пакунокъ. Отже поліціи удало ся выслѣдити того чоловѣка. Єсть то Словакъ Фльоранъ Гунка, котрый того самого дня приѣхавъ до Вѣдня, щобы тутъ стати до роботы при реґуляціи потока Вѣденки. Фокъ найнявъ его, давъ ему 90 кр. за дорогу и пôславъ *до робôтнѣ Баша*, а даючи ему небезпечный пакунокъ сказавъ, що то старый замокъ до направы. При тôмъ ще звернувъ увагу Словака, щобы нѣсъ той замокъ осторожно и не пустивъ на землю. Гунка дѣйстно нѣсъ пакунокъ дуже осторожно и лишь то уратувало его вôдъ смерти, якою погибъ опôсля въ робôтни хлопець слюсарскій. Гунка подавъ докладный описъ того, хто ему давъ той пакунокъ, а *опôсля* и пôзнавъ Фока. Пôсля найновѣйшихъ вѣстій зъ Вѣдня — поліція увязнила и жѣнку слюсаря Баша на основѣ пôдозрѣня, що она була въ порозумѣню зъ Фокомъ и въ плянъ замаху на свого мужа була втаємничена. Хотѣли выправити Баша на тамтой свѣтъ, абы не стоявъ имъ въ дорозѣ.

— ***Міністрови зелѣзниць*** ґенералови Гутенберґови грозила велика небезпечнôсть въ Станиславовѣ, коли мавъ выѣздити на инспекцію до Черновець. Сальоновый вôзъ міністра уставлено на шляху гусятиньскôмъ, зъ-вôдки надходивъ поѣздъ. На щастє надъѣзджаючій машиністъ ще въ пору запримѣтивъ фатальну пихибку стаціи станиславôвскои и поѣздъ свôй здержавъ.

— **Справозданє заряду польскои „Macierz-и szkoln-ои“ для княжества Тѣшиньского** за часъ вôдъ 1 липня до 1 серпня с. р. выказує таки̂ дани̂: Въ липни вплынуло до касы товариства 1.038 зр. 87 кр., а выдатки выносили 1.133 зр. 36 кр. Цѣлый фондъ на удержанє приватнои ґімназіи польскои въ Тѣшинѣ выносить теперь [паперы числени̂ пôсля вартости номінальнои] 103.333 зр. 7 кр. Фондъ стіпендійный для бѣдныхъ ученикôвъ тои ґімназіи выносить 8.180 зр. 40 кр.

— **Собача траґедія.** Народный учитель зъ Манаєва внѣсъ до зборôвского повѣтового суду ось таку цѣкаву, не лишь змѣстомъ але и формою, жалобу: „Świetny c. k. Sądzie! Dnia 31 maja b. r. poniósł niżej podpisany wielką nieodżałowaną stratę; Herszko Zajajcer arendarz na dniu powyż wymienionem zabił podpisanego pieska pokojowego, o godz. 3½ do czwarty zrana, ze złośliwychswoich widzimisiów, któren to piesek był naderróżnych sztuk uczony, miłym i ulubionem nie tylko dla domu ale wprawdzie dla całej publiczności, jako też dziatek szkolnych, z podziwieniem dla każdego miłującego tak zdolnego i miłego pieska w różnych sztukach a szczególnie, iż nikomu nic uszkodzić nie mógł a nawet niemowlęciu małemu nigdy nic nie uszkodził lecz nader pięknie bawił, wielkość nie był większy prawdopodobnie jak wiewiórka a nawet taki rasy. W dniu powyż wymienionem cały dom familijny, jako też dziatwa szkolna nawet wieśniacy które znali tego pieska opłakiwali zgon jego. Wartość tego pieska dla podpisanego nieocenioną jest. Gdy ale podpisany dowiedział się pół do czwartej rano, od sługi iż piesek został zabity przez powyż wymienionego z wielkiego płaczu jakoteż żony. podpisanego płaczu wyszedł na dwór i zapytał co jest? A złośliwy szkodnik był obecny, trzymając lagi w renkach koło tego pieska. A zobaczywszy takowego nieżywego już z wielkim bolem serca powiedział podpisany o złośliwy człowiecze! I cóż ci winien ów piesek? Nic nie odpowiada na to więcej jak to powyż wymienione, ty złodzieju, psia twoja matka ty drabie, każdy Lach sam jak pies i jeszcze psa trzyma, ty sam chodzisz obdarty jak pies etc. etc. Uprasza niżej podpisany tedy Prześwietny c. k. Sąd z prośbą by raczył przy swoich szczyrych chęciach powyż wymienionego zawyrokować: Naprowadzony okoliczności i powyższe udowadnia podpisany świadkami a mianowicie: Hnat Andrejowski, Staszko Gryntris. Andruch Budnik, wszystkie wieku prawnego z Manajowa. Zaś niżej podpisany sam w razie potrzeby udowadnia ten tak niegodziwy zdemoralizowany *fakt przysięgą główną* przed i odkazalną. — *Teodor Hrehorowicz.*

Рубрумъ: Skarga... o złośliwy zabicie pieska pokojowego wyuczonego różnych pięknych przedmiotów jakoteż niekonsekwentne postępowanie hańbienia na własnem podwórzu podpisanego przedkłada się jak wewnątrz“.

— **Дрôбни̂ вѣсти.** Президентъ міністрôвъ ґр. Бадені въ переѣздѣ до Вѣдня задержавъ ся въ суботу у Львовѣ и оглядавъ школу ветеринаріи. — Президентъ высшого суду краєвого д-ръ Алекс. Тхоржницкій выѣхавъ на 6 тыжневу вôдпустку, а президію обнявъ віце президентъ д-ръ Ив. Дилевскій. — Загальне вѣче австрійскихъ урядникôвъ и слугъ зелѣзничихъ вôдбуде ся въ днахъ 2. 3 и 4 жовтня у Вѣдни. — Въ Берлинѣ купивъ якійсь збирачь марокъ стару марку вартости 6 крейцарѣвъ и заплативъ за неи 1.625 марокъ.

Телеґрамы „Дѣла“

Будапештъ 17 серпня. Вчерашный дневникъ урядовый доносить въ неурядовôй части, що царь дарувавъ для угорского народного музея шаблю кн. Юрія Ракоція, знаходячу ся теперь на выставѣ. Россійскій амбасадоръ ґр. Капнистъ повѣдомивъ ґр. Ґолуховского, що царь, дôзнавши ся, яку цѣну має для Мадярôвъ тая памятка, поручивъ еи подарувати для угорского музея на доказъ, якъ высоко цѣнить дружни̂ вôдносины мѣжь Россією а Австро-Угорщиною.

Берлинъ 17 серпня. Цѣсарь принявъ димісію міністра войны Бронсарта.

НАДОСЛАНЕ.

Вôдзначена на краєвôй выставѣ 1894 р. срѣбнымъ медалемъ — истнуюча вôдъ звыжь 14 лѣтъ у Львовѣ

при улици Скарбкôвскôй н-ръ 19

КРАВЕЦКА РОБÔТНЯ
ДИМИТРІЯ КОВАЛЬСКОГО

знана зъ своеи точности и совѣстности, приймае всѣ замовленя, входячѣ въ кругъ кравецтва межь иншимъ и мундуры для студентôвъ, специяльно такожь всяку одѣжь для Р. Т. Духовеньства и выконуе тій-жь скоро, тревало, елеганцко и дешево

На провінцію высылае ся пробки безплатно а въ разѣ замовленя упрашае ся пôслати зъужиту одѣжь дотычну на мѣру. 236 3—20

Змѣна льокалю

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА
КОПЕРНИЦКОГО
пôдъ „Коперникомъ“

перенесеный до нового льокалю *при пл. Галицкôй ч. 1*

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроенє електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя зъ провінціи водворотнє

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1. 4185

Въ друкарни Наукового тов. имени Шевченка ул. Академічна ч. 8 можна дôстати:

Северъ: Задля святои землѣ	50	кр.
Абгаръ-Солтанъ: При стрѣлецкôй ватрѣ	40	„
Загôрна: Жанна д' Аркъ	10	„
„ Про Оврама жидовина	10	„
М. Залуквичь: Кистяки ч. 2	15	„
Корн. Устыяновичь: М. Ѳ. Раевскій и панславизмъ	80	„
Зеркало зъ рокôвъ 1891, 1892 по	2	зр.
Евг. Гребѣнка: Байки	10	кр.
Всев. Гаршинъ: Малярѣ, оповѣдане	10	„
Павл. Грабъ: Пролѣсокъ	20	„
„ „ Зъ чужого поля	20	„
„ „ Зъ пôвночи	20	„
Ґервнгъ-Герасимовичь: Що то господарнôсть	20	„
Ос. Маковей: Поезіи	20	„
„ „ Оферма оповѣдане	10	„
„ „ Весняні бурѣ	20	„
Ив. Сурикъ: Творы	10	„
Мит. Олельковичь: Писання	10	„
Вас. Куликъ: Писання	10	„
Вас. Щуратъ: Чернеча република на Афонѣ	10	„
***: Народъ въ неволѣ	10	„
И. Н. Потапенко: Задля хазяйства	10	„
Волод. Шашкевичь: Зѣльникъ	20	„
Ив. Негребецкій: Двѣ хлопскі державы	5	„
Андрейчинъ: Монограмы до вышивокъ	2	зр.

Альбумъ заслуженыхъ Русинôвъ.

Цѣна 70 кр.

Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“.

ДЯКЪ

жонатый, зъ голосомъ хорошимъ, могучій управляти хоромъ, може обняти посаду заразъ въ Пенякахъ коло Бродôвъ. — Близшій информации въ урядѣ парохіяльнôмъ въ Пенякахъ. 235 2—4

Знаменитѣ бритвы анґлійскѣ и зъ Солінґенъ (пôдъ ґарантіею и правомъ вымѣны) штука зр. 1.50, 2·—, 2.50, 3·—, 3·50 и 4·—, Бритвы швайцарскѣ зъ вôстрями до змѣны штука зр. 2.80, — кожде слѣдуюче вôстрье по 85 кр.

поручае Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры).

ЮЛІЯНЪ ПАНЬКЕВИЧЬ

Артистъ-маляръ

мае честь повѣдомити, що зъ днемъ 1-го мая с. р. перенѣсъ ся до Яремча почта въ Дорѣ.

Выготовляе образы церковні на полотнѣ и деревѣ, пôсля власныхъ начеркôвъ або пôсля дорученыхъ взорôвъ. Приймае до выконаня зъ дерева иконостасы, престолы и пр. вразъ зъ золоченемъ, пôсля власныхъ плянôвъ; украшуе внутра церковъ, выконуе такожъ портреты крейдкові, пастельові и олѣйні пôсля фотографій або зъ натуры.

Кожде, хотьбы и найменче замовлене выконуе солідно и въ можливо найкоротшôмъ часѣ. Звертае увагу

на особливо приступні цѣны,

и поручаючи ся благосклоннôй памяти Вси. Духовеньства, Хвальныхъ брацтвъ и Товариствъ, просить и на дальше о численні замовленя. 1 1 10—0

Ф. МІССЛЕРЪ

вôдъ зверхности орґанізоване мореплавне заведенє

ВЪ БРЕМЕНѢ

высылаюче людей найбезпечнѣйшими почтовыми и скорохôдными кораблями: зъ **Бремена** въ полудневу и пôвнôчну **Америку, Африку, Австралію** и взагалѣ до всѣхъ мѣсцевостей кулѣ земскои.

Найдешевші цѣны — найчестнѣйше пропитане. 72 11—24

Увѣдомленя у всѣхъ языкахъ безплатно и франко.

Адреса: **F. Missler, Bremen, Bahnhofstrasse, 30.**

ЛЯРНЯ ДЗВОНÔВЪ
АНТОНІЯ СЕРАФИНА

въ Калуши

вôдзначена двома срѣбными медалями

выконуе дзвоны рôзнои ваги и приймае ушкоджені дзвоны до переливаня въ найкоротшôмъ часѣ, а также мае на складѣ готові дзвоны рôзнои ваги.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшні замовленя, прошу о ласкаві замовленя такъ на поодинокі нові дзвоны якъ и на цѣлі групы. За тревалôсть матеріялу и гармонічный звукъ моихъ дзвонôвъ ручу и для того осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. публицѣ

3789 Зъ глубокимъ поважаньемъ

АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.

Знана вôдъ многихъ лѣтъ ц. к. управ. рафінерія спірітусу, заосмотрена найлѣпшими приладами ректификаційными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікерôвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникôвъ у Львовѣ

Яковъ Шпрехеръ и С-ка

поручае старі польскі сильні горѣвки, дуже добрі розолісы, лікеры, румы правдиві зъ Ямайки, якъ такожь найлѣпшои якости краєві специялы якъ: Народôвка, Dziennik, Szczutek, Карпатôвка, „Дябелъ“, Помаранчева не солоджена, Ратафія, Деренôвка и т. и. горѣвки упражнесзані и одиноко правдиві если зъ нашои фабрики спроваджені.

Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарѣвъ, до побираня алькоголю абсолют. и найчастѣйшого спірітусу, до цѣлей лѣчничихъ вôльного вôдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спірітусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровлю не шкôдный, бо не выроблюваный зъ есенціи оцтовои.

Складъ для мѣста Львова, ул. Коперника ч. 9 и въ головнôмъ складѣ водъ мінеральныхъ І. Йоллеса, улица Кароля Людвика ч. 29. 4912 253—104

ГАЛИЦКІЙ
КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ

принимае вкладки на

КНИЖОЧКИ

и опроцентовуе ихъ по

4½% на рôкъ.

2219

КАВУ

въ 5-кільовыхъ мѣшочкахъ франко по 9 зр. 20 кр; 10 зр. 20 кр. 10 зр. 70 кр. и 11 зр. 20 кр.

ВИНО

въ 5-кільовыхъ барилочкахъ франко по 3 зр.; 3 зр. 30 кр; 3 зр. 70 кр.; 4 зр. 10 кр.; 4 зр. 50 кр.; 4 зр. 90 кр. (Дорожші вина фляшками)

высылае

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ
и Філіи.

92 30—0

До вынайму єсть просторый

льокаль на склепъ

складаючій ся зъ двохъ комнатъ въ партерѣ зъ выставою до улицѣ рускои и зъ трома дверми зъ котрыхъ двоє фронтовыхъ, въ домѣ товариства „Просвѣта“, улиця руска - ринокъ ч. 10 у Львовѣ. Близші услôвя вынайму подае канцелярія товариства въ тôмъ домѣ на І-ôмъ поверсѣ. 428 1—3

Вышивки
вхôдной Галичины

пôсля колекціи зôбраной Товариствомъ „Клюб Русинок у Львові“ появилась накладомъ Антона И. Хойнацкого зъ літоґрафічного заведеня Андрѣя Андрейчина по цѣна

3 зр. 30 кр. а. в.

за примѣрникъ, складаючій ся зъ 20 таблиць въ 4° королевского формату въ хорошо выдѣланой текѣ.

Выдане сихъ „Вышивокъ“ перевысшае значно подôбного рода выданя, що появились въ Кіевѣ, Одессѣ и Москвѣ, и то не лише пôдъ взглядомъ технічного выконченя, але также и подъ взглядомъ самого змѣсту, понеже выдане се заключае въ собѣ точну репродукцію численныхъ взорôвъ народныхъ вышивокъ зъ повѣтôвъ Борщѣвъ, Городенка, Калушь, Надвôрна, Снятинъ, Товмачь и иншихъ о вѣрнôмъ наслѣдуваню красокъ, уживаныхъ народомъ въ дотычнôй окрестности.

Зъ замовленями належить звертатись до Антона И. Хойнацкого, управителя Книгарнѣ Ставропигійского Института у Львовѣ, улица Руска ч. 3. 355 8—0

Приходъ Чернелиця,

деканата городеньского

до замѣны

за вôдповѣдный приходъ на Пôдгôрю коломыйскôмъ або въ недалекихъ горахъ, особливо тамъ, де бы були купелѣ рѣчні а не було господарки або лишь дуже мала. 240 1—3

Вже вийшла

перша велика народописна

КАРТА

украиньско-руского народу.

Зладжена

Д-ромъ Григоріємъ Величкомъ

а выконана въ робôтни Андрѣя Андрейчина літоґрафа у Львовѣ, коштомъ и заходомъ Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ.

Замовляти можна въ Товариствѣ „Просвѣта“ у Львовѣ (ринокъ ч. 10, І. поверхъ).

Цѣна книгарска карты: 3·50 зр. а для членôвъ Товариства „Просвѣта“ и для передплатникôвъ „Зорѣ“: 2·50 зр. за примѣрникъ.

Замовляючі зволять долучити 50 кр. на кошты пересылки.

Карта выконана въ 19-ти краскахъ и наклеєна на полотнѣ. 9—12

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1 мая 1896 року після годинника середно-европейского.

Поїзди відходять зі Львова: поспішні			особові				до · з	Поїзди приходять до Львова: поспішні			особові			
							Берліна	5·10	1·30	—	8·55	6·55	9·30	—
8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—	Кракова (Вроцлава і Відня)	5·10	1·30	8·45	8·55	6·55	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	6·45	—	Варшави	5·10	—	—	8·55	—	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	*6 45	—	Мушини-Криниці через Тарнів*) (тілько від 25 червня до 15 вересня)†) (тілько від 1 червня до 30 вересня)	*5·10	—	—	†8·55	6·55	—	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Мушини-Криниці через Ряшів	5·10	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	6·45	—	Мушини-Криниці ч Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Хабівки через Тарнів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	11·00	—	9·55	—	—	Хабівки через Ряшів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	—	—	9·55	6 45	—	Хабівки через Перемишль	—	1·30	—	8 55	—	—	—
8·40	—	11·00	4·40	—	—	—	Мшани долішної через Тарнів							
—	2·10	—	4 40	—	—	—	Розвадова і Надберезя через Дембицю	—	—	—	—	6·55	—	—
—	—	—	4·40	9·55	6·45	—	Рави руской через Ярослав	—	1·30	8·45	—	—	9·30	—
—	—	—	4·40	—	6·45	—	Кросна, Івонича, Риманова, Сянока через Перемишль	—	1·30	8·45	8 55	—	9·30	—
—	—	—	5·22	—	7·22	—	Мезе-Лаборча і Пешту через Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
							Лавочного, Пешту, Міскольча Мукача	—	—	—	12·10	8·00	—	—
—	—	—	—	9·35	—	—	Гребеноза (тілько від 10 липня до 31 серпня включно)	—	—	—	—	1·51	—	—
—	—	—	5·22	9·35	*3·05	7.22	Сколього і Стрия*) (зі Сколього тілько від 1 мая до 30 вересня включно)							
—	—	—	—	9·35	7·22	—								
—	—	—	5·22	—	—	—	Станіславова через Стрий	—	—	—	12·10	8·00	1·51	*10 10
							Хирова через Стрий	—	—	—	12·10	8·00	1·51	—
6·10	—	—	—	—	—	—	Сучави, Гусятина, Кересмезе, Слободи рунг., Бергомету, Чудина, Радовець, Кимполюнга, Букарешту і Ясе	—	—	—	—	8·00	1·51	10·10
—	—	—	—	10·25	—	—	Сучави Чорткова, Кересмезе, Калуша, Сопова, Букарешту і Ясе	—	—	9·50	—	—	—	—
—	—	—	—	2·45	—	—	Сучави, Радовець. Бергомету і Чудина (кождого понедїлка), Печеніжина	—	—	—	—	2·01	—	—
—	—	—	—	—	—	10·15	Сучави Гусятина, Калуша, Новоселиці, Чудина (що понедїлка), Радовець, Кімполюнга, Ясе, і Букарешту	—	—	—	—	—	6·13	—
—	—	—	—	9·15	7·05	—								
—	—	—	—	9·15	—	—	Сокаля і Ярослава через Раву руску	—	—	—	—	7·28	—	—
6·14	2·25	—	—	9·48	—	11·12	Белзця	—	—	—	8·15	5·45	—	—
6·00	2·11	—	—	9·30	—	10.45	Підволочиск і Бродів (на дворець Львів-Підзамче)	—	—	—	—	5·45	—	—
							Підволочиск і Бродів (на головний дворець)	—	2·18	9·55	7·42	4·45	—	—
—	—	—	—	1·32	—	—	Брухович (тілько від 1 мая до 25 червня і від 15 серпня до 6 вересня включно)	—	2·34	10·05	8·05	5·10	—	—
—	—	—	—	1·20	—	—								
—	—	—	—	3·20	—	—	Брухович (тілько від 26 червня до 14 серпня включно)	—	—	—	—	—	8·03	—
—	—	—	9·45	3·00	8·55	—	Янова*) (через цілий рік), †) (тілько від 16 червня до 31 серпня включно)	—	—	—	—	—	8·25	—
—	—	—	*9·45	†1·05	§3·00	*6·25	Янова (тілько від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цвітня включно)	—		—	*7·50	—	†5 28	†8·54
—	—	—	1·32	—	—	—	Зимной Води від 1 мая до 6 вересня в неділі і сьвята	—	—	—	—	1·10	7·48	—
								—	—	—	—	—	—	—

Увага. Години печатані грубими черенками означають пору нічну від 6 год. вечером до год. 5-ой 59 мін. рано. В бюрі інформаційнім ц. к. зелїзниць державних у Львові ул. Третого мая ч. 3 готель Империяль продаж білетів стрефових, окружних і довільно зіставлюваних зшиток до їзди, як також тарифи і розкладів їзди в виді кишеневім. Информациї в справах тарифових і перевозових. Часъ середно-европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут. Година 12 часу середно европейского = 12 годинї 36 мінут після годинника львівского. 6

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 176. Львôвъ, Середа 7 (19) серпня 1896. Рôчникъ XVII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — **у Вѣдни:** M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ:** M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнî у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:	за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр.	на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр.	на пôвъ року . . . . 12 зр.
на чверть року 4 зр. 50 кр.	на чверть року . . . 6 зр.
у Львовѣ:	
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр.	на пôвъ року . . . . 8 зр.
на чверть року . . . 4 зр.	на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр

Редакція, Администрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанî вôльнî вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклî принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовой або єи мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншî донесеня приватнî числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

„Реалістичне“ справоздане посольске.

Панъ Олександеръ Барвѣньскій — якъ намъ отсе доносять зъ повѣту брôдского — ѣздить по тамошнôмъ повѣтѣ зъ справозданємъ посольскимъ на способъ зовсѣмъ — „реалістичный“.

Одинъ мѣщанинъ зъ Залозець пише намъ въ тôмъ дѣлѣ ось-що:

„Въ сихъ дняхъ розôславъ панъ Барвѣньскій до тыхъ выборцѣвъ, котрî на него голосували, с. є. до кôльканацятьохъ жидôвъ и трехъ чи чотирохъ христіянъ, а кромѣ того до кôлькохъ жидôвъ, котрî при послѣдныхъ выборахъ цѣлкомъ не були выборцями зъ Залозець, такî запросины:

„P. T. Mam zaszczyt zaprosić P. T. Pana na sprawozdanie poselskie do urzędu gminnego w Załoźcach na czwartek (20 sierpnia) o godzinie 10 przed południem. — Niniejsze zaproszenie jest oraz kartą wstępu. — Z prawdziwym szacunkiem *Al. Barwiński.*“

Сî запросины порозсылавъ посолъ, котрый выйшовъ зъ чисто-руского округа выборчого, — посолъ, котрый упоминає ся о права руского языка въ Россіи, — посолъ, котрый все мае на языцѣ, що старае ся выбороти рускому языкови якъ найширшî права, а въ практицѣ языкъ сей самъ нехтує, а послугує ся чужимъ.

Характеристичне при сихъ запросинахъ то, що панъ Барвѣньскій уважавъ за рѣчь небезпечну запросити на своє справоздане всѣхъ выборцѣвъ, и що нѣхто зъ рускои свѣтскои интеліґенціи не дôставъ запрошеня, хотяй скорше годило ся просити на справоздане свою руску интеліґенцію, нѣжь кôлькохъ жидôвъ-незвыборцѣвъ.. Здає ся, що панъ Барвѣньскій радивъ ся въ сѣй справѣ покутного писаря Якла Амаранта, въ котрымъ вôдъ довшого часу письменно зносить ся и у котрого информує ся о справахъ повѣту...

Отсе маете, рускî выборцѣ, сю „реальну“ а „невыпущу“ працю новокурсного головы, ведучу до „освѣдомленя широкихъ масъ народныхъ“!...“

Другій дописуватель нашъ — зъ села — пише намъ:

„Добродѣй Олександеръ Барвѣньскій скликує тихцемъ людей на справоздане посольске. Однакъ, щобы — борони Боже — хто розумнѣйшій не появивъ ся та не завдавъ може добродѣєви послови яку немилу интерпеляцію, — то при розсыланю запросинъ вôнъ священикôвъ поминає. Запрошенє — яке менѣ принѣсъ мôй парохіянинъ, щобы єму прочитати — звучить:

„Ваша Всечестности! Маю честь запросити на справоздане посольске до уряду громадского до (Лешнева) Залозець, на четвер (20 серпня) с. р. о год. 10. перед полуднем. — Се запрошенє єсть картою вступу. — З високим поважанем Ол. Барвіньскій.“

Вже то панъ Барвѣньскій — „реалістъ“ въ скликуваню довѣрочныхъ зборôвъ, не лише въ сали Штадтмілера у Львовѣ, але и въ своѣмъ выборчôмъ окрузѣ. Знає, якъ и кого просити! Длятого и результатъ кождого збору все прекрасный — цѣлковите, безусловне одобренє єго „реальнои“ політики и — одноголосне вотумъ довѣрія...

Vivat „реалістичне“ справоздане посольске!

Сто тысячь!

Въ Товариствѣ взаимныхъ обезпечень „Днѣстеръ“ осягнуло загальне число выданыхъ тымъ товариствомъ полісъ въ днемъ 17 с. м. поважну цифру 100 000. Подаючи сю для кождого Русина приятну вѣсть, желаємо „Днѣстрови“ якъ найлучшихъ успѣхôвъ и тѣшимо ся такъ красными розвоємъ сеи першои нашои институціи асекураційнои. Однакожь при сѣй нагодѣ мусимо згадати про одну ще обставину.

Въ послѣднôмъ за липень с. р. оголошенôмъ справозданю дирекція „Днѣстра“ пôднесла, що въ бѣжучôмъ роцѣ прибуває до обезпеченя дуже мало ерекційныхъ будынкôвъ, т. є. церквей и приходствъ, въ порôвнаню до того числа сеи катеґоріи будынкôвъ, котрî ще не обезпеченî въ „Днѣстрѣ“. Єсть то дуже невôдрадный фактъ, котрый не тôлько сполученый зô шкодою для товариства „Днѣстеръ“, але також свѣдчить о великôй несолідарности нашои интеліґенціи. Оправданя тутъ не може бути нѣякого, бо „Днѣстеръ“ небавомъ розпôчне вже пятый рôкъ свого дѣловодства, отже було досыть часу, щобы по розвязаню умовъ асекураційныхъ зъ иншими товариствами приступити до „Днѣстра“. Коли мы самî а особливо наше Вп. Духовеньство, котре въ справахъ народныхъ повинно бути провôдникомъ народу по краю, будемо байдужнî супротивъ своихъ институцій фінансовыхъ, то нѣколи не пôднесе ся наша сила народна, анѣ економічно анѣ політично. — Недавно подавали мы тутъ дописи, що двѣ такъ значнî институціи краєвî, якъ галицка каса ощадности и товариство обезпечень въ Краковѣ, котрî много користяють въ гроша руского, вôдмовили навѣть дрôбнои запомоги такъ пожиточному гуманітарному товариству рускому, якъ „Шкôльна Помôчь“! Се найлѣпша наука для нашихъ людей, щобы горнули свои фонды и складали свои преміи тôлько въ своихъ рускихъ товариствахъ, бо въ иншихъ товариствъ наша сусполѣчнôсть нѣякихъ користій чекати не може. Отже Всч. Духовеньство повинно всюды вплынути на комітеты конкуренційнî, щобы церкви и приходства безъ вынимки були обезпеченî въ тôмъ нашôмъ одинокôмъ рускôмъ товариствѣ асекураційнôмъ, котре дало вже наглядні доказы своеи жизненои силы. Въ интересѣ самого Всч. Духовеньства лежить, щобы не дало ся выпередити селянамъ, котрî самî громадно обезпечають ся въ „Днѣстрѣ“, — абы идучи разомъ зъ народомъ, були все добрымъ єго провôдникомъ!

Придатнî матеріялы до вѣча.

[Письмо вôдъ Сокаля.]

Не знаємо, якъ дѣє ся по другихъ сторонахъ, але у насъ, въ Сокальщинѣ, є два мѣста — Сокаль и Тартакôвъ, въ котрыхъ у рускî празничнî и храмовî свята аранжують ся рôвночасно рускî богослуженя зъ проповѣдями въ костелахъ при гомôннôй стрѣлянинѣ зъ моздѣрѣвъ. Такî богослуженя вôдправляють ся рôкъ-рôчно въ фарнôмъ костелѣ въ Тартаковѣ въ днѣ празничнî рускî: Рождества св. Іоана Хрестителя, Успенія и Рождества Пресв. Богородицѣ, а въ Сокали, въ кляшторѣ ксс. Бернардинôвъ въ празники рускî: св. Отця Николая, Сошествія св. Духа та верховныхъ св. Апостолôвъ Петра и Павла, — не вважаючи на се, що на наведенî днѣ церкви рускî въ Тартаковѣ и Сокали надѣленî вôдпустами на основѣ грамотъ зъ Риму.

Тая установа — впроваджена въ костелахъ имовѣрно въ доказъ братньои уніятскои любови и чемнои услужливости — мае такî наслѣдки, що рускî околичнî селяне, приспѣвши на вôдпустъ до церквей, обаламученî гукотомъ стрѣлянины зъ туманами дыму, не знають, куда мають удатись, и одинъ пытає другого: де вôдбуває ся важнѣйшій вôдпустъ — чи въ церквѣ, чи въ костелѣ?... Другî знову высказують прилюдно, що Поляки, аранжуючи въ рускî празники богослуженя рускî въ костелахъ, стремлять до зрôвнаня свого календаря зъ календаремъ рускимъ... А є й такî, що кажуть: Поляки починають невдоволяти ся своимъ въ незрозумѣлôй мовѣ уложенымъ богослуженємъ та радî бы постепенно впровадити у себе руске богослужене...

Не входячи въ дальшî поговôрки, пôдносимо се, що аранжеры тыхъ вôдпустôвъ костельныхъ знаходять завсѣгды услужливыхъ рускихъ духовныхъ на поклинъ, — лишь не знаємо, чи тота услужливôсть выплывае зъ душпастирскои ревности о добро богомôльного народу, чи може мотивомъ єи єсть тее... звеначе „accipe...“ Сумно було дивити ся, якъ сего року въ Сокали въ празникъ верховныхъ св. Апп. Петра и Павла дававъ ся чути великій бракъ руского духовеньства для услугъ духовныхъ приспѣвшихъ на вôдпустъ до церкви св. Отця Николая численныхъ въ околицѣ селянъ, коли тымчасомъ пять рускихъ духовныхъ крутило ся по кляшторѣ ксс. Бернардинôвъ...

Не входимо въ близшу аналізу, якъ тамъ декотрî парохи зъ высказанои пятки полагодили въ тôмъ празничнôмъ дни свои душпастирскî обовязки, наколи вже ранкомъ ставили ся до послугъ на Бернардиньскôй площи, — а звертаємо ся на ихъ адресу зъ запытанємъ: Чи чували они, щобы латиньскî священики полишили въ латиньскî празники костелы, а выслугували ся по церквахъ?

Мы не цураємо ся костелôвъ; для побôльшеня хвалы Божои услужимо радо латиникамъ въ ихъ празничнî свята, — але щобы аранжовано въ рускî празники рускî богослуженя безъ потребы въ костелахъ, якъ се дѣє ся въ Тартаковѣ и Сокали, — сего одобрити не можено, хочь проживаємо „pod jednym dachem“, бо, наученî досвѣдами, знаємо, до чого оно стремить...

Тоту важну для насъ справу пôдносимо прилюдно яко матеріялъ до вѣча. Нею не лишь варто, але й потреба бы занятись, щобы непорядки перестали.

Х. Х.

Lux in tenebris lucet.

Оповѣдане *Г. Сенкевича.*

(*Конець.*)

Вкôнци Камйонка захорѣвъ дуже, може длятого, що не бравъ до устъ нѣчого крôмъ чаю. Но вôнъ нѣ до чого не мавъ уже охоты: анѣ до ѣды, анѣ до працѣ, анѣ до житя. Мысли єго були такъ повялî, мовь те листе, на котре вôнъ поглядавъ крôзь вôкно, и вôдповѣдали цѣлкомъ тôй осени, тôй слотѣ и тымъ олованымъ сумракамъ. Нема гôршихъ хвиль на свѣтѣ вôдъ такихъ, въ якихъ чоловѣкъ чує, що щô мавъ сповнити, то вже сповнивъ, щô мавъ пережити, то пережилъ, и що єму вже нѣчô въ житю не належить ся. Камйонка живъ мало-що не вôдъ пятнацять лѣтъ въ безперестаннôй трѣвозѣ, що єго талантъ уже вычерпує ся. Теперь вôнъ бувъ сього певный и въ огôрченємъ думавъ, що навѣть штука єго опускає. Чувъ при тôмъ вычерпане и обезсилене въ кождôй кости. Не сподѣвавъ ся скорои смерти, але не вѣрилъ въ поворотъ до здоровля. Взагалѣ не було въ нього нѣ искорки надѣѣ.

Коли для себе чого ще теперь бажавъ, то хиба того, щобы выпогодило ся и щобы сонце засвѣтило въ робôтни. Думавъ навѣть, що въ такôмъ разѣ набравъ бы може якои небудь вôдрады. Вôнъ бувъ завсѣгды особливо дразливый на слоту и пôтьму, завсѣгды такî днѣ побôльшали єго сумъ и пригноблене, а що-жь Кадоперва теперь, коли тая пора — якъ єи Камйонка называвъ — „безнадѣйна“ прийшла въ товариствѣ хоробы!

Тожь кождого ранку, коли послугачка прийшла зъ чаемъ, Камйонка пытавъ:

— А не протирає ся тамъ де по берегахъ?

— Ой алé! — вôдказувала сторожиха, — така мрака, що чоловѣкъ чоловѣка не видить!

Хорый, почувши таку вôдповѣдь, прижмурювавъ очи и лежавъ довгî годины безъ руху.

На подвôрю було все тихо, лише краплѣ дощу звенѣли рôвно и одностайно въ ринвахъ.

О годинѣ третôй по полудни робило ся вже такъ темно, що Камйонка мусѣвъ запалювати свѣчку. За-для ослабленя приходило єму се зъ немалымъ трудомъ. Напередъ, заки сягнувъ по сѣрники, надумувавъ ся довшій часъ, потôмъ лѣниво вытягавъ рамена, котрыхъ худôсть, видна крôзь рукавы, наповняла єго яко рѣзьбаря обрыдженємъ и огôрченємъ, потôмъ запаливши свѣчку вôдпочивавъ знову непорушно ажь до вечѣрнього приходу сторожихи, слухаючи зъ прижмуреными очима крапель, щô дзенькали въ ринвахъ.

Дивно выглядала тогдѣ робôтня. Полумѣнь свѣчки озаряла лôжко вразъ зъ Камйонкою, що въ ньому лежавъ, и збирала ся въ блискучу точку на єго лобѣ, обтягненôмъ шкôрою сухою и жовтою, мовь полірованою. Впрочôмъ панувала въ кôмнатѣ пôтьма и зъ кождою хвилею ставала густѣйшою. Но въ мѣру того якъ на дворѣ темнѣло, рѣзьбы ставали чимъ-разъ бôльше рожевыми и набирали житя. Полумѣнь свѣчки то знижала ся то пôдôймала ся, а въ тôмъ дрожачôмъ блиску и они бачилось то знижались то пôдносили ся, цѣлкомъ такъ, якъ коли-бъ спинали ся на пальцѣ, бажаючи лѣпше заглянути въ выхудѣле лице рѣзьбаря и переконати ся, чи ихъ творець еще жиє.

И справдѣ, була въ тôмъ лици певна непорушнôсть смерти. Но денеколи синявî уста хорого рухали ся легкимъ пôрухомъ, наче-бъ вôнъ моливъ ся або наче-бъ проклинавъ свое опущене и тî досвульнî краплѣ вогкости, котрî завсѣгды такъ само рôвно и одноманѣтно вôдмѣрювали єму годины хоробы.

Одного вечера сторожиха прийшла трохи пôдпита, отже говôркѣйша, нѣжь звычайно, и сказала:

— На моѣй головѣ тôлько роботы, що ледви два разы въ день можу заглянути. Возьмѣть-ьсте собѣ, пане, монахиню, бо сестра нѣчого не коштує и найлучше хорому догодить.

Камйонцѣ та рада припала до вподобы, але, якъ звычайно люде терпкî, любивъ завсѣгды противитись тому, що єму дораджували, длятого не згодивъ ся. Однакъ коли сторожиха вôдôйшла, ставъ надъ тымъ роздумувати.

Сестра милосердя!... Правда! нѣчо не коштує, а яка при тôмъ помôчь и выгода!

Камйонка, якъ кождый хорый полишеный самъ собѣ, дôзнававъ багато прикростій и боровъ ся зъ тысячами малыхъ невыгôдъ, котрî єму рôвно докучали, якъ и нетерпеливили єго. Неразъ лежавъ зъ перекривленою головою не выгôдно цѣлыми годинами, заки зôбравъ ся, щобы поправити собѣ подушку; неразъ въ ночи робилось єму зимно и бувъ бы давъ Богъ зна' що за склянку горячого чаю; но коли запалити свѣчку приходило єму зъ трудомъ, якже єму було думати, щобы зварити собѣ воду! Сестра милосердя робила бы всьо зô звычайнымъ у сестеръ лагôднымъ поспѣхомъ. О скôлько лекше хорувати при такôй помочи!

Бѣдняка прийшовъ вкôнци до того, що и о хоробѣ въ такихъ условинахъ почавъ думати мовь о чôмсь пожаданôмъ та щасливôмъ, и дивувавъ ся въ души, що навѣть для нього така благодать приступна.

Єму здавало ся также, що коли-бъ сестра надôйшла и внесла зъ собою трохи веселости и вôдрады до робôтнѣ, то може-бъ такожь и на дворѣ выпогодилось и тî дзвонячî краплѣ вогкости перестали бы єго переслѣдувати.

Вкôнци стало єму жалко, що вôдъ разу не згодивъ ся на раду сторожихи. Наближала ся нôчь довга и темна, а сторожиха мала до нього заглянути ажь слѣдуючого ранку. Теперь вôнъ зрозумѣвъ, що та нôчь буде для нього тяжша, нѣжь всѣ попереднî.

Потôмъ прийшло єму до головы, якій однакожь великій зъ нього Лазарь — и въ протиставленю до нинѣшнои нужды давнî, щасливî лѣта житя стали єму мовь живî передъ очима. А якъ передъ хвилею думка про монахиню, такъ теперь згадка про минучî лѣта тымъ самымъ дивнымъ способомъ повязала ся знову въ єго ослабленôмъ мозку зъ понятємъ сонця, свѣтла и погоды.

Ставъ роздумувати про свою небôжку и розмовляти зъ нею, якъ се мавъ звычай робити завсѣгды, коли єму було дуже зле. Вкôнци втомивъ ся, почувъ, що слабне, и заснувъ.

Свѣчка на нôчнôй шафцѣ помалу догаряла. Єи полумѣнь зъ рожевои стала синьою, потôмъ кôлька разôвъ сильно блиснула и погасла. Темнота цѣлкомъ залягла робôтню.

А мѣжь тымъ на дворѣ краплѣ вогкости падали все рôвно и такъ сумно, наче-бъ черезъ нихъ перечищувавъ ся туманъ и смутокъ цѣлои природы.

Камйонка спавъ довго легкимъ сномъ, но нагло збудивъ ся зъ якимсь дивнымъ враженємъ, що въ робôтни дѣє ся щось незвычайного. На дворѣ свитало. Марморы и ґіпсы стали бѣлѣти ся. Широке, венецке вôкно напротивъ лôжка насякало чимъ-разъ бôльше блѣдымъ свѣтломъ.

Въ тôмъ осяяню Камйонка спостерѣгъ якусь постать сидячу коло лôжка.

Отворивъ широко очи и дививъ ся въ неи — то була сестра милосердя.

Справозданє зъ люстраціи читалень тов. „Просвѣты“ и господарствъ селяньскихъ въ повѣтѣ щирецкôмъ.

(Дальше.)

5. Милошовичѣ маютъ землю добру, пѣсковату глинкову, легку, засôбну въ порохницю, въ положеню рôвнôмъ, а по части въ досыть горбковатôмъ. Посѣлости роздробленѣ, обôймаючѣ пересѣчно 5—7 морґôвъ, але скомасованѣ, якъ звычайно въ Щиреччинѣ. Станъ маєтковый досыть добрый, а внѣшный выглядъ будынкôвъ свѣдчить, що въ громадѣ хоть не великій гараздъ, але все жь и нужды не видно. Господарѣ маютъ досыть добрѣ сѣножати и кôлькадесятъ морґôвъ пасовиска, а коло будынкôвъ подыбує ся такожь дерева овочевѣ. — Въ тôмъ селѣ люстраторъ пояснивъ кôлькомъ зôбранымъ громадянамъ справы просвѣтно-економічнѣ — и, о скôльно зъ ихъ бесѣды та зъ мѣсцевыхъ вôдносинъ суспôльныхъ можна заключати, набравъ пересвѣдченя, що пôдготовлена справа до заснованя тамъ читальнѣ вскорѣ увôйде въ житє.

6. Пустомиты и Лѣсневичѣ. Сѣ громады вôдрубнѣ, але належать до однои парохіи. Грунты въ Пустомитахъ пѣсковатѣ зъ невеликою примѣшкою глины, мѣсцями больше, мѣсцями менше въ порохницю засôбнѣ, въ положеню рôвнôмъ або легко спадистôмъ. Сѣножатей и пасовискъ тутъ нема, а посѣлости грунтовѣ дуже роздробленѣ. Людность мѣшана [Русины и латинники] убога, темна и неуморальнена, тожь и до науки неохоча. — Въ Лѣсневичахъ грунты тужшѣ, засôбнѣйшѣ и урожайнѣйшѣ, але зъ пôдглубємъ найчастѣйше непропускальнымъ. Тутъ находять ся сѣножати, и то добрѣ, хочь ихъ не много, а пасовиско такожь є не зле, але хибно ужиткованє, бо крôмъ коней и худобы пасуть ся на нѣмъ гуси. Худоба досыть добре утримана и бôльшого росту. Заможнôсть селянъ въ Лѣсневичахъ значно лѣпша, нѣжь въ Пустомитахъ, хотай темнота и неморальнôсть така сама тутъ, якъ и тамъ. — Зборы зъ обохъ громадъ вôдбули ся въ Пустомитахъ. Предметомъ выкладу було: важнôсть науки взагалѣ и потреба вѣдомостій рôльничихъ для хлѣборобôвъ; значѣнє товариства „Просвѣты“ и читалень; користи торговлѣ въ Просвѣтныхъ крамницяхъ илюстрованѣ примѣрами взятыми зъ практики; користи и шпихлѣрѣвъ и касъ позичковыхъ та добродѣйный вплывъ тыхъ институцій на моральнѣ и матеріяльнѣ вôдносины въ громадѣ. — На выкладѣ, крôмъ селянъ, були такожь: о. Лѣшньовскій, сотрудникъ, и п. Елієвъ, мѣсцевый учитель.

7. Поршна має грунты досыть лихѣ, пѣсковато глинковѣ зъ пôдглубємъ мѣсцями шутрованымъ, мѣсцями непропускальнымъ о ржавôй глинѣ, а положенє въ части рôвне а въ части горбковате и сполочисте. Громада має значный обшаръ пасовискъ; одно пасовиско въ селѣ вздовжь ставу є мокре, даюче для худобы невôдповѣдну пашу, а друге въ иншôмъ мѣсци за селомъ вправдѣ сухе и просторе, але дає пашѣ дуже скупо. Се друге пасовиско найлучше бы перемѣнити на поле орне. Станъ маєтковый и просвѣтный въ тôй громадѣ годѣ назвати вдоволяючимъ, мимо того, що посѣлости грунтовѣ мало тамъ ще роздробленѣ и много є господарѣвъ маючихъ по 20—30 морґôвъ грунту. Але земля не дає тамъ вôдповѣдного доходу, разъ за-для своеи гôршои якости зъ природы, а вôдтакъ и задля невôдповѣднои управы. Средства зарады були бы такѣ: постепенно глубша орка на непропускальныхъ и заквашеныхъ грунтахъ, ужите крôмъ обôрнику навозôвъ зеленыхъ [лубину синього, выки, особливо пѣсковои, або мѣшанокъ ростинъ струковыхъ], вапнованє и змѣна системы господарства черезъ управу ростинъ пашныхъ въ якъ найбôльшôмъ розмѣрѣ. Тіи то средства були предметомъ науки люстратора на зборѣ нечисленныхъ вправдѣ селянъ, котрымъ люстраторъ кромѣ того пояснивъ ще статутъ „Просвѣты“ и вагу просвѣтно-економічнои орґанізаціи въ громадѣ. Люстраторъ має надѣю, що читальня невдовзѣ буде заснована; запоруку сего даютъ прихильнѣ справѣ люде, мѣжь тыми и господарь, ч. Петро Морозъ.

8. Наварія — дѣйстна польща. Урядъ громадскій польскій, розумѣє ся и жидôвскій, а мѣжь людьми, чи то мужиками чи халатниками, слова руского не чути; всьо по польски. А треба знати, що Наварія то мѣсцевôсть, котра радше до села нѣжь до мѣсточка подôбна. Тожь така поява тымъ бôльше вражає и стає Русинови незрозумѣлою, коли въ осередку осады побачить церковь и руске приходство. Мимохôть насуваєсь гадка: на що тутъ церкви та пароха руского?... Рѣчь сю пояснивъ парохъ о. Іосифъ Стрѣльбвецкій ось такъ: До наварійскои парохіи належить крôмъ Наваріи ще пять околичныхъ громадъ, а у всѣхъ шѣстьохъ мѣсцевостяхъ находить ся Русинôвъ лише 800 душь, въ Наваріи-жь самôй всего 30 душь Русинôвъ! Нехай бы було вже й такъ, коли-бъ тіи люде були дѣйстными Русинами. Але, на жаль, такъ не є, бо они рускою мовою не бесѣдують, а декотрѣ и не знаютъ по руски, такъ що парохъ при сповѣди часто мусить допускати мову польску. Головною причиною тои сумнои появы есть тая обставина, що въ Наваріи не було церкви черезъ девятьдесять лѣтъ та що майже черезъ цѣле столѣтє сходили ся рускѣ люде на богослуженя до тамошного костела. Вже та одна обставина треваюча такъ довгѣ лѣта, була причиною, що богато Русинôвъ перейшло на латиньскій обрядъ. [*Прим. Ред.* Були ще и иншѣ запобѣги та заходы, щобы Русинôвъ златинізувати.] А коли прийшла пора до будовы церкви въ Наваріи, тогдѣ рускѣ люде, особливо мужчины, громадно перейшли на латинізмъ, щобъ увôльнити ся вôдъ обовязку поносити конкуренційнѣ кошты на маючу будувати ся церковь. Тымъ способомъ въ декотрыхъ громадахъ тои парохіи женщины суть грецкого обряду, а мужчины майже всѣ латиньского. Нинѣ въ Наваріи стоить гарна мурована церковця, у внутрѣ красно устроєна; она есть дѣломъ и заслугою бувшого тамъ душпастиря а теперь пароха въ Борщовичахъ коло Львова, о. Пачовского. Тая церковь служить бодай позôсталымъ недобиткамъ руского населеня греко-кат. обряду... Може Богъ дасть, що колись наступлять лучшѣ часы, въ котрыхъ Русь бодай въ части надоложить тутъ своѣ втраты. — Супротивъ такихъ обставинъ въ Наваріи годѣ нинѣ тамъ що вдѣяти. О. Стрѣльбвецкій заявивъ люстраторови охоту заняти ся, щобы бодай въ однôмъ селѣ зъ его парохіи заснувати читальню, а люстраторъ удѣливъ єму информацій и полишивъ потрѣбнѣ до сего друки.

9. Мôстки. Въ тôй громадѣ живуть Русины, Поляки и кôлькохъ нѣмецкихъ кольоністôвъ. Грунты тутъ пѣсково глинковѣ, переважно зъ непропускальнымъ пôдглубємъ, въ положеню рôвнôмъ; въ наслѣдокъ того они заквашенѣ и въ слотливыхъ лѣтахъ зôбже пôдмокає. Ростинъ пашныхъ мало управляють, а власне тамошнѣ поля зъ природы своеи до управы мѣшанокъ конюшины звычайнои и шведскои, тимотки, купчатки и т. п. найвôдповѣднѣйшѣ. На засôбнѣйшихъ кавалкахъ можуть удаватись бураки, брукөвь и кôньскій зубъ. — Людъ сеи мѣсцевости непросвѣченый, неуморальненый та дуже зацофаный, и то такъ старша якъ и молодша ґенерація. Дуже мало подыбати можна тамъ людей, узнаючихъ потребу та вагу науки. Хотай на зборѣ було до 150 осôбъ, але многѣ зъ нихъ прийшли, бо думали, що люстраторъ буде „грошѣ роздавати..“ Однакъ меншôсть присутныхъ слухала науки зъ пильною увагою и зрозумѣла потребу еи, скоро найшли ся люде, котрѣ заразъ по выкладѣ пôдписали статутъ для заснованя читальнѣ. Дай Боже, щобы черезъ читальню засіяло свѣтло, котре многимъ тамъ громадянамъ дуже а дуже потрѣбне! Выкладъ обôймавъ: важнôсть просвѣты загальнои и рôльничои; средства поправы грунтôвъ непропускальныхъ; користи зъ управы ростинъ пашныхъ, особливо конюшиноватыхъ, якъ такожь користи старанои годôвлѣ худобы, а вкôнци просвѣтно-економічна орґанізація въ громадѣ. Выпадає тутъ ще зазначити патріотичну дѣяльнôсть въ громадѣ тамошного начальника ч. Михайла Шереметы и п. Миханця, мѣсцевого учителя.

(Конець буде.)

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Мадяры дуже урадованѣ шаблею Ракоція, що имъ подарувавъ царь для угорского народного музею. Шабля тота дôстала ся въ россійскѣ руки въ р. 1849. Угорскѣ дамы подарували еи тогдѣ ґенералови Бемови; а коли вôнъ попавъ ся въ россійскій полонъ, то и шабля его сталась добычею россійскою и перейшла вôдтакъ до музею оружья, находячого ся въ петербурскôмъ дворѣ. На бажанє угорского міністра торговлѣ удавъ ся ґр. Ґолуховскій зъ просьбою до петербурского двору о вызиченє тои памятки на угорску выставу. Якъ разъ мали вже вызичену шаблю назадъ вôдсылати до Петербурга, коли надôйшла вѣсть о даровизнѣ. Ґр. Ґолуховскій на письмо россійского амбасадора ґр. Капниста, повѣдомляюче о царскôмъ подарунку, вôдповѣвъ въ имени цѣсаря подякою для царя.

Шабля є тымъ замѣтна, що на лезвѣ має напись: „Юрій Ракоцій I., 1643.“ и тымъ є рѣчь певна, що справдѣ походить вôдъ Ракоція.

Мадярскѣ дневники прикладають до того подарунку велику політичну вагу и добачують въ нѣмъ запоруку мира. Pester Lloyd пише: „Угорскій нарôдъ прийме цѣнну памятку въ тôй свѣдомости, що одобрена нимъ політика его керманичѣвъ завсѣгды мала на метѣ, скрѣпляти сердечнѣ вôдносины мѣжь Австро-Угорщиною а Россією. Въ жаднôй верствѣ угорского народу не осталось нѣякого упередженя, а тымъ менше ворогованя до Россіи; противно нашѣ всѣ політичнѣ круги перенятѣ бажанємъ, щобы зъ могучою сусѣдною державою жити въ щирôй дружбѣ. Угорскій нарôдъ учуває щиру прихильнôсть до рицарскои особы молодого царя россійского, котрый тôлько вже давъ доказôвъ благородного серця и миролюбивости.“ — Pesti Hirlap каже: „Коли зважити, що подарунокъ припадає передъ приѣздомъ царя до Вѣдня, то неможлива рѣчь, не признати тому радôсному выпадкови політичного значѣнья.“ — N. Pester Journal уважає подарунокъ царя за радôсный доказъ, що въ Петербурзѣ щиро бажають привернення сердечныхъ вôдносинъ до монархіи. — Иншій дневникъ мадярскій добачує въ подарунку найпевнѣйшу запоруку мира и дружбы мѣжь Австро-Угорщиною а Россією. — Якъ то небогато треба, щобы собѣ зъєднати такихъ завзятыхъ ворогôвъ, якими суть Мадяры для Россіи!

Въ суботу и въ недѣлю бавивъ угорскій міністеръ скарбу у Вѣдни для переговорôвъ въ справѣ банковôй. При тôй нагодѣ конферувавъ такожь зъ ґр. Баденімъ; ходило при тôмъ имовѣрно о справу квотову.

Въ суботу вôдбуло ся въ Подѣбрадѣ вôдкрытє памятника короля ческого Юрія зъ Подѣбраду. При тôй нагодѣ мавъ п. д-ръ Герольдъ урочисту мову патріотичну. На закôнченє взывавъ бесѣдникъ зôбраныхъ, щобы присягли, що останутъ ся вѣрными тôй гадцѣ, котра була метою житя Юрія, щобы Чехамъ выборити повне право супротивъ Нѣмеччины и Риму, а ческôй мовѣ повне значѣнє и повагу, щобы вкôнци ческа держава повстала зъ руинъ; ческій нарôдъ повиненъ присягнути, що всѣхъ силъ своихъ дôбуде, щобы вôтчину довести до найкрасшого гаразду та зломити зухвалôсть тыхъ, що теперь дикостію поборюють ческу хоробрôсть.

— —

Передъ вôдъѣздомъ кн. Фердинанда до рильского монастиря вручивъ єму Стоиловъ просьбу о димісію цѣлого кабінету. Цанковъ сказавъ своимъ приятелямъ, що князь поручивъ єму утворенє нового кабінету. Вѣсть ся выкликала въ Софіи велике зворушенє. Цанковъ мавъ вôдтакъ поѣхати зъ княземъ и конферувати зъ нимъ.

Болгарскій міністеръ судôвництва Теодоровъ, що оженивши ся недавно выѣхавъ зъ Софіи за вôдпусткою и сими днями бувъ у Вѣдни, говоривъ одному спôвробôтникови дневника N. fr. Presse, що Начовичъ зъ причинъ чисто особистыхъ давно вже ладивъ ся уступити, а про уступленє Петрова Теодоровъ довѣдавъ ся ажь въ дорозѣ. Справа офіцирôвъ-еміґрантôвъ не має зъ тымъ нѣякои звязи, бо о нѣй навѣть не було нѣколи мовы мѣжь міністрами. Чи тѣ офіцыры вернуть до болгарского войска або нѣ, се справа меншои ваги. О тôмъ нема и бесѣды, щобы котрый зъ нихъ ставъ ґенераломъ. Щобы Стоиловъ мавъ уступати, до того нема найменшои причины; а вже нѣякъ неможлива рѣчь, щобы Цанковъ мôгъ прийти до кермы. Вôнъ же не має, якъ кôльканадцять стороннипôвъ; зъ кимъ же бы вôнъ мôгъ управляти? Хочь бы навѣть згорнувъ коло себе всю теперѣшну опозицію, — що певно не удалось бы єму, — то и тогдѣ ще не мавъ бы за собою достаточного сторонництва. Хочь бы и собраніє розвязавъ, то зъ новыхъ выборôвъ не выйшла бы бôльшôсть прихильна єму. Теперь нѣхто другій крôмъ Стоилова не може стояти при кермѣ. Болгаре теперь прихильнѣ до Россіи; але тота прихильнôсть має свою мѣру, бо они таки передовсѣмъ Болгарами. Що въ проґрамѣ Цанкова було на часѣ, се все давно перейшло вже до проґрамы Стоилова; та и давнѣ Цанковісты попереходили до табору Стоилова. Коли бы Цанковъ прийшовъ до кермы, то Стоиловъ и вся его сторона перейдуть въ опозицію. Коротко кажучи, такъ уступленє Стоилова неможливе, якъ и покликанє Цанкова.

— —

Дня 16 с. м. кн. Неаполю въ своѣй подорожи по морю прибувъ до Антіварôвъ. Тамъ повитавъ его чорногорскій кн. Данило и разомъ приѣхали до Цетинія. Италійскій наслѣдникъ престолу заѣхавъ до помешканя кн. Данила, а вôдтакъ удавъ ся до князя. Повитавъ его кн. Никола зъ чорногорскими достойниками, вôдтакъ княгиня Милена зо своимъ женьскимъ дворомъ. Вечеромъ вôдбувъ ся родинный обѣдъ, по котрôмъ наступили народнѣ пѣсни и танцѣ. На другій день оглядавъ италійскій королевичъ мѣсто и околицю.

Обхôдъ двѣсталѣтного ювілею роду Петровичѣвъ Нѣґошѣвъ, що мавъ вôдбути ся въ вересни с. р., вôдложено на другій рôкъ, бо не покôнчено приготовлень на приняте гостій та и сербского короля радѣ бы въ Чорногорѣ приняти свѣтлѣйше, нѣжь бы се можливе було сего року. Вырынула вѣсть, що сербскій король має заручити ся зъ чорногорскою княжною Анною.

— —

Зъ Креты доносять, що д. 10. с. м. вôдбули ся въ окрузѣ Апокороны зборы Кретеньцѣвъ пôдъ проводомъ Вольондакиса Костароса и ухвалили дати Портѣ 8 днѣвъ до намыслу, чи прийме галепеньскій договôръ зъ жадаными змѣнами; коли не прийме або до 8 днѣвъ не дасть вôдповѣди, то тымчасове правительство проголосить злуку Креты зъ Греціею.

Зіві паша мабуть не довершить своеи задачѣ, бо кретеньскѣ депутованѣ жадають, щобы при переговорахъ були все и консулѣ стороннихъ державъ, а иншѣ навѣть напирають на те, щобы зовсѣмъ не вдавати ся въ нѣякѣ переговоры. Въ дипльоматичныхъ кругахъ уважають, що місія Зінія пашѣ не то не поправила справы, але ще и погôршила еи.

НОВИНКИ.

— **Вчерашный день Спаса а заразомъ рôчницю уродинъ цѣсарскихъ** обходжено у Львовѣ торжественно. Рано о 5-ôй годинѣ залунало 24 выстрѣлôвъ зъ пушокъ зъ цитаделѣ а опôсля музыки вôйсковѣ, выграваючи, переходили у всѣхъ напрямахъ мѣсто. Зô всѣхъ будынкôвъ правительственныхъ та автономічныхъ якъ и зъ консулятôвъ россійского и нѣмецкого повѣвали хоругвы. Торжественне богослуженє въ церквѣ св. Юра вôдправивъ Є. Ем. кардиналъ Сембратовичъ въ сослуженю крилошанъ оо. Бѣлецкого, Туркевича, Петрушевича, Карачевского, Пакижа, Пюрка и Чапельского та численного духовеньства свѣтского и оо. Василіянъ. Зô стороны правительства бачили мы въ церквѣ радника двору ґр. Лося, радника Дроздовского, а такожь представителѣвъ иншихъ властій державныхъ. По скôнченю службы Божои и вôдспѣваню „многая лѣта“ цѣсареви та гимну народного хоромъ, здаєть ся случайно зôбранымъ, посвятивъ кардиналъ овочѣ, а потôмъ при звукахъ „многая лѣта“ вѣрнѣ вôдпровадили его зъ церкви до палаты. Для залоги вôйсковои вôдправили капеляны обохъ обрядôвъ полеву службу Божу на оболоняхъ Янôвскихъ; по богослуженю вôдбула ся дефіляда залоги передъ головно-командуючимъ корпусу, ґенералъ-лейтнантомъ ґр. Ив. Шуленбурґомъ. Крôмъ того вôдправивъ въ костелѣ Бернардиньскôмъ архієп. Моравскій службу Божу; тамъ були дуже численно заступленѣ власти не тôлько правительственнѣ, але и автономічнѣ пôдъ проводомъ своихъ начальникôвъ. Таке саме торжество вôдправивъ архієп. Исаковичъ въ катедрѣ вôрменьскôй. — По торжествахъ складали представителѣ властей свои благожеланя для цѣсаря въ руки кн. Санґушка. Мѣжь бла-

---

Она сидѣла непорушно, звернена трохи въ сторону вôкна и зъ похиленою головою. Руки тримала зложенѣ на колѣнахъ — и здавало ся, наче-бъ молила ся. Хорый не мôгъ доглянути еи лиця, но видѣвъ выразно еи бѣлый чипокъ и темный зачеркъ раменъ, трохи утлыхъ.

Серце въ нього почало бити ся якось неспокôйно, а черезъ голову перебѣгло питанє:

— Коли сторожиха могла спровадити ту сестру милосердя и якъ она сюда вôйшла?

Вôдтакъ подумавъ, що може зъ ослабленя щось єму маячить ся, и прижмуривъ очи.

Но за хвилю отворивъ ихъ знову.

Сестра сидѣла завсѣгды на тôмъ самôмъ мѣсци, непорушна, нѣбы затоплена въ молитвѣ.

Дивне почуванє, зложенє зъ перестраху и зъ великои радости, стало пôдносити волося на головѣ хорого. Щось зъ непонятною силою тягнуло его зôръ до тои постати. Єму здавало ся, що вже еи колись видѣвъ, але де и коли? — не памятавъ. Єму забажалось конечно увидѣти еи лице, але бѣлый чипокъ заслонювавъ, а Камйонка, самъ не знаючи длячого, не смѣвъ нѣ обôзватись, анѣ порушити ся, анѣ майже вôдôтхнути. Чувъ лише, що почуванє страху и заразомъ радости переймає его чимъ-разъ сильнѣйше, и зъ зачудуванємъ пытавъ самого себе: щô се такого?

Мѣжь тымъ зовсѣмъ розвиднѣло ся. И що за чудовый ранокъ мусѣвъ бути тамъ *на дворѣ!* Нагло, безъ нѣякихъ переходôвъ, вплыло до робôтнѣ свѣтло такъ сильне, ясне и веселе, мовь бы то була весна и май. Филѣ золотого блиску, прибуваючи мовь яка повѣнь, стали наповняти кôмнату, заливати еи такъ могутно, що марморы потонули и розпустили ся въ тôй ясности, *и стѣны злили ся зъ нею, потôмъ* зникли цѣлкомъ — и Камйонка знайшовъ ся мовь бы въ якôмсь свѣтлянôмъ просторѣ безъ границь.

Втôмъ замѣтивъ вôнъ, що и чипокъ на головѣ монахинѣ починає тратити свою бѣлу тугôсть, дрожить по берегахъ, розтоплюєсь, розплыває ся мовь ясна мла и перемѣняє ся такожь въ свѣтло.

Монахиня звернула поволи лице до хорого и нагле тои опущеный нуждарь увидѣвъ въ свѣтлянôй авреоли знакомѣ, стократъ любѣ черты своеи небôжки.

Тогдѣ зôрвавъ ся вôнъ зъ лôжка, а зъ его грудей вырвавъ ся крикъ, въ котрôмъ мѣстили ся цѣлѣ лѣта слѣзъ, жалю, смутку и розпуки:

— Зося! Зося!

И обнявши еи, туливъ до себе, а она такъ само закинула єму руки на шию.

Свѣтла напливало чимъ-разъ бôльше.

— Ты не забувъ про мене, — промовила она вкôнци, — отже я прийшла и выпросила для тебе легку смерть.

Камйонка все тримавъ еи въ обôймахъ, нѣбы боявъ ся, щобы благословенный привидъ не зникъ єму разомъ зъ тымъ свѣтломъ.

— Я готовъ умерти, — вôдповѣвъ вôнъ, — абы лишь ты зôсталась при менѣ.

Она усмѣхнула ся до него ангельскою усмѣшкою и, вôдôймаючи одну руку зъ его шиѣ, *показала нею въ долину и сказала:*

— Ты вже вмеръ — диви онтамъ!

Камйонка глянувъ въ напрямѣ еи руки и генъ пôдъ стопами увидѣвъ крôзь вôкно въ стели нутро своеи похмурои робôтнѣ; въ нѣй на лôжку лежавъ власный его трупъ зъ широко отвореным ротомъ, котрый въ пожовклôмъ лици творивъ немовь чорну яму.

И дививъ ся вôнъ на те высохле тѣло мовь на рѣчь чужу. Впрочôмъ по хвили стало єму всьо гинути въ очей, бо та ясность, що его окружала, мовь бы гнана якимсь надземскимъ вѣтромъ, йшла десь въ безконечнôсть...

Переклавъ зъ польского ***Т. В.***

гожелателями явивъ ся и Є. Ем. кардиналъ. О годинѣ 4-ôй пополудни вôдбувъ ся у намѣстника обѣдъ, на котрôмъ межь иншими бувъ и нашъ кардиналъ Сембратовичь. Около 5-ои годины загремѣли знову гарматы зъ цитаделѣ, коли намѣстникъ пôднѣсъ тоастъ за здоровле цѣсаря.

— **„Велика клятва“ на кс. Стояловского.** Въ дѣяльности кс. Станислава Стояловского и въ его вôдносинахъ до властій церковныхъ зайшовъ важный выпадокъ. Gazeta Lwowska приносить ось таку вѣсть: „Конґреґація св. Уряду [sancti Officii s. Inquisitionis] декретомъ зъ дня 5 серпня с. р. орекла, що кс. Станиславъ Стояловскій, показавши непослухъ попереднымъ приказамъ и упôмненямъ св. Столицѣ, стягнувъ на себе велику клятву, именно такъ звану „excommunicationem latae sententiae“. До звѣстки тои додае Gazeta Lwowska такій коментарь: „Клятва [excommunicatio, anathema] є то або выключене вôдъ спôльности зъ церковою, т. є. вôдъ участи въ св. Тайнахъ и въ добрахъ духовныхъ, котрыхъ вѣрнѣ церкви є участниками. Вôдносить ся она рôвно до духовныхъ и свѣтскихъ, а дѣлить ся на бôльшу [major] и меншу [minor]. Перша оголошуе ся прилюдно въ церквѣ, а менша тяжить тôлько на совѣсти и лише позбавлюе участи въ св. Тайнахъ. До того може бути клятва кинена вырокомъ власти духовнои [excommunicatio ferendae sententiae], або такожъ можна попасти въ клятву навѣть безъ вырону судового, черезъ само сповнене такого чину, за котрый въ правѣ церковнôмъ клятва є зъ-горы постановлена [latae sententiae]. Соборъ тридентскій приписуе, що клятву мають попередити бодай два упôмненя. Але въ тыхъ выпадкахъ, де само право клятву оголошуе, не потреба нѣякого упôмненя анѣ судового вироку, а досыть самого лишь повѣдомленя [declaratio]. На кого кинено клятву, той не мае права св. Тайнъ приймати, службы Божои слухати, бути участникомъ якихъ-будь благодатей удѣлюваныхъ церковою [н. пр. вôдпустôвъ], не може бути похороненый на мѣсци посвяченôмъ, а розрѣшити его може тôлько папа або епископъ, котрый кинувъ клятву. Коли клятва кинена на священика, то єму вже не годить ся вôдправляти службы Божои, анѣ сповѣдати и нѣякои св. Тайны споняти, хиба для конаючого [in articulo mortis]. Крôмъ того вôнъ тратить бенефіція, гôдности церковнѣ, всяку власть и юрісдикцію. Папа Мартинъ V. смягчивъ давну карность церковну, розрôзнивши ексномунікованыхъ на двѣ класы, т. є. такихъ, котрыхъ товариства треба уникати [vitandi], и такихъ, котрыхъ можна въ товариствѣ терпѣти [tolerati]. До першихъ числять ся тѣ, о котрыхъ выразно се сказано въ декретѣ и публично оголошено; до другихъ знову тѣ, при котрыхъ о тôмъ не згадано. Въ декретѣ на кс. Стояловского ужито выслову „vitandus“.

— **Чудотворный рабінъ.** Въ Жидачевѣ все богато особливостій. Найновѣйша — то рабінъ чудотворный небôщикъ Гершь Айхенштайнъ. Хочь вôнъ уже 68 лѣтъ лежить въ гробѣ, то все-таки одновѣрцѣ тримають его въ добрôй памяти и що року дня 22 червня зô свѣтôвъ зъѣздять ся на его грôбъ помолитись, якъ Арабы до Мекки. Мы, христіяне, хочь и не оспорювали его чудотворности, все жь не дуже то й вѣрили; однакъ по тôмъ, що лучило ся 4-ого серпня с. р., нѣхто зъ насъ не може нѣ на хвилю усомнити ся въ чудотворнôсть небôщика рабіна Герша. Въ той именно день вôдбували ся выборы до рады громадскои, а що ліста народна переходила великою бôльшостію голосôвъ, тожь тлѣннѣ останки пророка „избранного народу“ обернули ся въ гробѣ зô страху, що може перепасти Гр. Давидчакъ, горячій опѣкунъ его одновѣрцѣвъ, — отже вставъ изъ гробу въ численною собратією, до ся спокôйно спочивавшою въ гробѣ, пôдписавъ повномôць „при свѣдкахъ“ и то мабуть „własnoręcznie“ та й „со миромъ“ вернувъ „во своя-си“... Чи-жь не чудотворный той рабінъ, коли ще по тôлькихъ лѣтахъ, зъ гробу ратуе свою паству?! Однакъ о мало що було бы и тее чудо до нѣчого не придало ся, бо „ґоєвъ“ усе таки було бôльше, — але тутъ уже п. комісарь Кархези помôгъ однымъ короткимъ реченємъ: „Głosowanie zamyka się!“ Бачите, мерцѣвъ зъ окописка вже не стало, а хлопы все ще стояли и зголошували ся до голосованя... Мешканцѣ Жидачева — розумѣе ся — противъ такихъ „legalności“ внесли протестъ, а крôмъ того выготовили меморіялъ до Є. Е. намѣстника и выслали до Львова депутацію, щобы єму нынѣ [19-ого серпня] вручила. Меморіялъ сей мали мы въ рукахъ. Пôдписало его 110 господарѣвъ. Мѣстить вôнъ въ собѣ рѣчи цѣкавѣ, тожь не залишимо де що зъ него подати до загальнои вѣдомости.

— **Професорами на факультетѣ медичнôмъ у Львовѣ** именованѣ дальше: професоромъ анатомія надзвычайный професоръ ческого університету въ Празѣ д-ръ Андрей Обржутъ; професоромъ фармакольоґія и формакоґнозіи д-ръ Вячеславъ *Соберанській* професоръ університету въ Марбурґу; вкôнци надзвычайный професоръ університету львôвского д-ръ Володиславъ *Немиловичь* звычайнымъ професоромъ хеміи медичнои.

— **Електрика на услугахъ почты.** Львôвска дирекція почтъ и телеґрафôвъ задумуе заступити вôзки и каріольки почтовѣ — трамваемъ електричнымъ. Трамвай мусѣвъ бы мати стаціи при всѣхъ філіяхъ почтовыхъ и доѣздъ до подвôря будынку почты головнои. Коли тая гадка вôйде въ житє, то кошты перевозу листôвъ и пакункôвъ зменшать ся, а публика буде дôставати листы скорше, бо тогдѣ буде все йти зô скоростію електричною, бодай... въ надѣи.

— **Роботы коло новои трасы зелѣзничои лініи Коломыя-Делятинъ и Коломыя-Городенка** идуть скоро въ передъ. Нова траса рôзнить ся на лініи Коломыя Делятинъ значно вôдъ дотеперѣшныхъ тымъ, що мае ити зъ Коломыи черезъ лѣсы въ Княждворѣ и Шепарôвцяхъ. Надъ потокомъ, що дѣлить гору добротôвску вôдъ горба делятиньского, стане величезный виадуктъ. Доси ще не порѣшено, чи нова зелѣзниця злучить ся зъ зелѣзницею Станиславôвъ Вороненка въ Делятинѣ чи въ Лоєвѣ.

— **Хемічный оловець побѣдивъ ґрафітового.** Міністерство орекло, що вôльно пôдписувати рецепісы и переказы почтовѣ оловцемъ хемічнымъ [звогчивши попередъ папѣръ въ тôмъ мѣсци, де мае стати пôдписъ]. Натомѣсть не можна пôдписувати переказôвъ и рецепісôвъ оловцемъ звычайнымъ.

— **Такого ще мабуть не бувало!** Якъ пише Gazeta Sanocka цѣлый судъ повѣтовый въ Бирчи, почавши вôдъ начальника ажь до возныхъ подавъ ся о перенесене. Цѣкаво бы знати причину!...

— **Огонь,** уже третій сего року, выбухъ дня 13 с. м. въ Козовѣ и знищивъ двѣ загороды, стодолы и кôлька стôжкôвъ збôжа. Шкода значна а необезпечена.

— **Чи такъ проявляє ся тая „гармонія?“** Тернопôльскій Głos podolski, подаючи описъ перегонôвъ официрôвъ кôнноты и выпадокъ, якъ забивъ ся кôнь при перегонахъ, таку наводить сцену пôсля опису наочного свѣдка: „Бѣгъ бувъ уже скôнченый. На мѣсце выпадку збѣгло ся кôлькохъ официрôвъ на коняхъ, а такожь кôлькихъ видцѣвъ вôдважило ся [бо бѣгу вже не було] перейти вытычену границю шляху и приблизити ся до погибшого коня. Якійсь хлопець хотѣвъ такожь перебѣчи, але въ тôмъ кинувъ ся на него зъ крикомъ офицеръ на кони, а удары шпіцруты посыпали ся на хлопця, якъ смуги зливного дощу. Хлопець не знавъ, що робити, куда втѣкати, то втѣкавъ до середины шляху. Того власне хотѣвъ офицеръ, — а болючѣ удары дальше сыпали ся по плечахъ хлопця. Якійсь чоловѣкъ — кажуть, що властитель пральнѣ — унявъ ся за хлопцемъ, зловивъ его за руку, а другу пôднѣсъ [немовь хотѣвъ боронити его вôдъ ударôвъ], отворивъ уста, хотѣвъ щось сказати... Однакожь чи то, що вôнъ унявъ ся за хлопцемъ, взято за смѣлу безчельнôсть, не знаю впрочôмъ длячого, досыть — наступило таке, що грозою перейма мене ще до нинѣ. Зъ грôзнымъ, напраснымъ, захриплымъ крикомъ „Hauen! hauen!“ кинули ся найблизшѣ офицеры до смѣльчака, драґоны на коняхъ зъ голими шаблями зъ нима. Смѣльчакъ утѣкавъ межь публику, але „hauen! hauen!“ гримѣло дальше. Кôлькохъ драґонôвъ въ повнôмъ ґальопѣ кинуло ся въ публику наче по живôмъ шляху — филя людей зъ переражаючимъ крикомъ зачала втѣкати. Я бачивъ якъ падали межь копытами кôньскими, але заразъ пôдносились и дальше купою втѣкали. Було щось дикого, варварского въ тôмъ образѣ драґонôвъ на коняхъ, що врѣзували ся въ живу масу особъ и плазомъ шаблѣ робили собѣ дорогу въ тôй утѣкаючôй масѣ, — наче якась прôбка наѣзду ворожого на безоружный нарôдъ...“

— **Про чорногорску княжну Олену** пише Corriere della Sera: Княжна Олена, пята зъ черги межь дѣтьми чорногорского князя, а трета зъ дочокъ, мае теперь 24-тый рôкъ и вызначае ся незвычайною красотою. Коли король Гумбертъ пôзнавъ ей торôкъ въ Венеціи; зчудувавъ ся ей красотѣ и чарови. Першѣ поголоски о заручинахъ князя Неаполю зъ княжною Оленою появили ся торôкъ на весну. Вперве стрѣнула ся королѣвска пара зъ молодою княжною справдѣ дня 25 цвѣтня 1895 въ Венеціи въ часѣ межи народнои выставы штукъ. Княгиня Милена зъ дочками була тогдѣ такожь въ Венеціи и они зложили королевôй візиту. Королева вôдъ першои хвилѣ надзвычайно ихъ полюбила. Звертало се такожь загальну увагу, що король на всякихъ прогулькахъ завсѣгды ишовъ зъ княжною Оленою, подававъ ѣй рамя, розмавлявъ зъ нею живо, витавъ ся и прощавъ дуже сердечно. Чорногорска княжа родина брала незадовго участь не тôлько у всѣхъ урядовыхъ урочистостяхъ, але такожь и въ родинныхъ зôбраняхъ на королѣвскôмъ дворѣ. А вже найбôльше заясняла краса кн. Олены на ґалевôй выставѣ въ театрѣ Fenice, де княжна сидѣла въ дворскôй льожи обôчь королевои. Запримѣчено вже тогдѣ, що кн. Вікторъ Еммануель не спускавъ ока зъ красной княгинѣ.

— **Лодкою черезъ океанъ.** Дня 7. серпня пополудни причалили два моряки до Гавру на малôй лодцѣ „Фоксъ“, котра не мала кермы анѣ вѣтрилъ, а тôльки сѣмь паръ веселъ. На тôй то лодцѣ переѣхали моряки Гарбо и Самуельсонъ океанъ Атлянтицкій. Они выплыли зъ Нового Іорку дня 6. червня и переѣхали въ 62 днахъ 400 миль. Пôдчасъ подорожи провадивъ Гарбо дневникъ зъ котрого можна довѣдати ся о смѣлости и вôдвазѣ тыхъ морякôвъ, рôвнаючôй ся майже лицарскости фантастичныхъ героѣвъ въ повѣстяхъ Верного. Найбôльша небезпечнôсть грозила имъ зъ 9. на 10. липня, коли зôрвала ся буря и перевернула лодку. Чотири годины плавали они, держачи ся стѣнъ лодки, заки змогли по надлюдскôмъ трудѣ вôдвернути лодку и поплысти дальше. Однакъ припасы поживы и воды до питя пропали, а буря не переставала, але гнала ихъ на пôвнôчь, на рафы новофундляндскѣ. На щастє — подыбали они 15-ого липня норвегскій корабель „Ціто“ и той надѣливъ ихъ живностію. Въ дальшôй своѣй дорозѣ стрѣчали они рôзнѣ кораблѣ, а капітаны потверджували въ дневнику подорожи „Фокса“, що тая лодка була на мори безъ кермы и вѣтрилъ, такъ, якъ выплыла зъ Нового Іорку. Фляґу американьску, що повѣвала надъ лодкою, подеръ вѣтеръ на дрôбнѣ шматки, руки Гарба покрытѣ ранами зъ великои напруги въ весловаю, а одѣжь була на нихъ така пошматована, що заки ихъ вôдфотоґрафовано, треба було убрати ихъ въ нову. Гарбо и Самуельсонъ дôстали за сю выправу золотый медаль, вызначеный ново-йорскою „Ґазетою спортовою“ за найбôльшій рекордъ въ спортѣ весларскôмъ.

— **Шѣстьдесяти-лѣтный ювілей панованя** буде обходити на другій рôкъ королева англійска Вікторія. Она почала панувати 20-ого червня 1837 року и є найстаршою помѣжь панующими въ Европѣ. По нѣй наступае цѣсарь Францъ Іосифъ, що о $11\frac{1}{2}$ лѣтъ пôзнѣйше вступивъ на престолъ и 1898 року буде святкувати 50-лѣтный ювілей панованя.

— **Нова повѣсть ґрафа Л. Н. Толстого** „Недѣля“ появила ся въ англійскôмъ языцѣ. Сюжетъ повѣсти ось-такій: Богата помѣщиця, що мала лишь одного сына, взяла на выховане дѣвчинку. Дѣти росли вкупѣ. Коли дôйшли молодечого вѣку, дружнѣ ихъ вôдносины змѣнили ся другими, бôльше близькими. Якъ то часто буває, молодѣ люде полюбили одно другого. Молодый чоловѣкъ покористувавъ ся невинностію дѣвчины и звѣвъ ей. Коли звязь тая була вôдкрыта, мати зъ наругою выгнала выхованицю зъ дому. Дѣвчина, не пôдготовлена до працѣ, выхована въ роскошахъ и комфортѣ, опинила ся на улици. Легко зрозумѣти, що стало ся зъ нею. Она, якъ каже ся, збилась зъ дороги и стала падати все нижше та нижше въ пропасть чорнои розпусты. Щобы дôстати кусникъ хлѣба, приходилось ѣй инколи и красти. За одну таку крадѣжь молода дѣвчина попала пôдъ судъ присяглыхъ. Якъ-разъ тогдѣ на ей розправѣ, въ числѣ судьѣвъ присяглыхъ, находивъ ся и соблазнившій ей чоловѣкъ. Вôнъ бувъ выбраный старшиною присяглыхъ, бо въ тôмъ часѣ займавъ уже высоке становище уѣздного предводителя дворяньства. Обжалована, терпляча вже сильно на сухоты, розказала свою житєпись. Провина була доказана и присяглѣ выдали вердиктъ потверджуючій вину. Та теперь старшина присяглыхъ пôзнае въ обжалованôй свою першу любовь. Совѣсть заговорила въ нѣмъ, вôнъ кае ся свого поступку. Вôнъ кидаесь передъ предсѣдателемъ суду, розказуе все и просить дозволити єму заразъ побачити ся зъ засудженою. Зъ салѣ судовои попадае вôнъ просто въ тюремный шпиталь и часто видае ся зъ нею. Моральне вôдродженє его продовжае ся въ нѣмъ и вôнъ готовъ уже свôй грѣхъ загладити женитьбою зъ преступницею, але она вмирае. Повѣсть кôнчить ся описомъ повного морального переродженя внутрѣшного свѣта героя.

— **Приповѣсти Соломона для передплатникôвъ часописей.** Одна американьска часопись подала на початку чверть року для своихъ передплатникôвъ, ось-такій „приповѣсти Соломона“: 1) Розсудный сынъ радуе дуже свого вôтця, але передплатникъ платячій зъ-горы за ґазету ще бôльше радуе выдавця. — 2) Марнотратнôсть є нерозумною забавкою, а недбалый передплатникъ вводить бѣду до дому выдавця. — 3) Все, що тôлько робить чоловѣкъ пôсля власного пересвѣдченя, є добре, зъ выимкою, єсли уважае за вôдповѣдне за ґазету не заплатити. — 4) Лѣпше мати сотки добрыхъ, якъ тысячѣ злыхъ передплатникôвъ. — 5) Лѣпшій чоловѣкъ убогій а справедливый и платячій за ґазету, нѣжь богатый, що говорить: я пôзнѣйше заплачу. — 6) Котра жѣнка любить мужа, тая поступае гарно, а котра любить „ґазету“, поступае ще гарнѣйше. — 7) Хто жѣнку покидае, сповняе грѣхъ, але ще бôльше грѣшить той, хто на нашôй ґазетѣ напише, що ей не приймае.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Вѣнчане д-ра Олександра Богдана Кулачковского, ц. к. редактора руского выданя Вѣстника законôвъ державныхъ у Вѣдни и оборонця въ справахъ карныхъ, зъ панною Оленою Зубрицкою, дочкою надворного радника при найвысшôмъ трибуналѣ судовôмъ у Вѣдни, вôдбудесь у Львовѣ дня 8. н. ст. вересня. Вѣнчати буде Є. Е. кардиналъ-митроп. въ приватнôй каплици. — На перегонахъ 11. полку уланôвъ на площи коровницкôй пôдъ Перемышлемъ упавъ кôнь и придушивъ собою ѣздця поручника Жана такъ, що его вôдставили до шпиталю. — Въ Выжнянахъ померъ Каз. Солецкій, адміністраторъ въ добрахъ ґр. Романа Потоцкого.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Офіціялами высшого суду краевого у Львовѣ именованѣ канцелісты Раф. Федоровичь и Володисл. Хмѣлевскій. — Выдѣлъ краевый именувавъ: Меч. Свитковского, дотеперѣшного инжінера I. клясы вôддѣлу дорогового, повнячого обовязки референта справъ зелѣзничихъ, старшимъ инжінеромъ въ вôддѣлѣ дороговôмъ зъ призначенемъ до сповнюваня дальше обовязкôвъ референта справъ загальныхъ въ краєвôмъ бюрѣ зелѣзничôмъ; дальше въ краєвôмъ бюрѣ зелѣзничôмъ именувавъ выдѣлъ провізорично [ажъ до ухвалы соймомъ сталого етату того бюра]: Льва Пашковского референтомъ адміністраційнымъ, Мавр. Махальского старшимъ инжінеромъ, Ром. Бобровского инжінеромъ I. клясы, Стан. Філіпіого инжінеромъ асистентомъ, Тад. Філіпіого офіціяломъ адміністраційнымъ, Володисл. Грабовича инспекторомъ, Мавр. Салютриньского асистентомъ рахунковымъ и архівістомъ, Андр. Имяла асистентомъ рахунковымъ; кромѣ того выдѣлъ краевый скрѣпивъ силы бюра зелѣзничого черезъ приняте тымчасового инжінера и кôлькохъ молодшихъ технікôвъ и рисовникôвъ.

Телеґрамы „Дѣла“

Вѣдень 19 *серпня.* Урядово оголошують, що переговоры австрійского и угорского правительства зъ австрійско угорскимъ банкомъ вчера перервано, бо банкъ не згодивъ ся на уступки, котрѣ вже бувъ разъ признавъ. — Ґр. Ґолуховскій дôставъ ордеръ золотого руна.

Берлинъ 19 серпня. На бенкетѣ вчерашнôмъ, данôмъ зъ нагоды уродинъ австрійского цѣсаря проголосивъ цѣсарь Вільгельмъ короткій тоастъ: „Пю за здоровле цѣсаря Франца Іосифа, мого найсердечнѣйшого приятеля и союзника.“ Короткôсть тоасту при знанôй говорливости нѣмецкого цѣсаря звертае загально на себе увагу.

Цетинія 19 серпня. Заручины княжнои Олены зъ италійскимъ наслѣдникомъ престолу оголошено урядово. Середъ населеня велика радôсть.

Римъ 19 серпня. Король повѣдомивъ президента міністрôвъ о заручинахъ кн. Неаполю зъ чорногорскою княжною Оленою. Рудіні вôдъ себе повѣдомивъ о тôмъ префектôвъ, называючи се щастємъ для Италіи. Такожъ и въ кругахъ ватиканьскихъ справили заручины велике вдоволене, бо уважають въ тôмъ зближене Италіи до Россіи, корыстне для справы сполученя церквы православнои зъ католицкою, а въ переходѣ православнои княгинѣ на католицтво бачать вôдшкодоване за переходъ кн. Бориса на православіє. — Сими днями выбирае ся посольство до Менеліка, щобы уложити зъ нимъ миръ и союзъ *торговельный* зъ Абесинією.

Атены 19 серпня. Тымчасове правительство кретеньске на выпадокъ, коли бы сполучене Креты зъ Греціею мало оказати ся неможливымъ, готово просити *Анґлію о приняте* протекторату надъ Кретою. Анґлійскій конзуль въ Канеѣ мабуть згодивъ ся зъ тою гадкою.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. Пôдгôрянинъ. Стало ся лишь черезъ недоглядъ; справу мы сейчасъ полагодили. — **Вп. В. Си. въ Вѣ.** Такъ. — **Вп. Я. Би. въ Бо.** Одержали, а до кôнця року прийде ще 9 зр. — **Д-ръ Андрей Ч. въ Береж.** Трошечки ще терпеливости; леда день возьмемо ся за дѣло.

Цѣна збôжа и другихъ продуктôвъ.

13 н. ст. серпня 1896.

Львôвъ: Пшениця 6·50 до 7·—, жито 4·90 до 5·10, ячмѣнь 5·— до 5·10, овесъ 5·— до 5·30, рѣпакъ 8·50 до 8·75, горохъ 0·— до 0·—, вика 4·— до 4·50, льнянка 0·— до 0·—, бôбъ —·— —·—, бôбикъ 4·— до 4·25, гречка 0·— до 0·—, конюшина червона —·— до —·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска —·— до —·—, кминъ —·— до —·—, анижъ 0·— до 0·—, кукуруза 0·— до 0·—, хмѣль 25·— до 35·— зр. за 56 кільо у Львовѣ, оковита за 10.000 літрôвъ —·— до —·— зр.

Курсъ Львôвскій

зъ дня 13 н. ст. серпня 1896.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жада.
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	217 50	220 50
Зелѣз. Львôв.-Чернов. по 200 зр. а. в.	285 —	290 —
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в.	390 —	400 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а.	210 —	— —
Листы заставнѣ за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 4% а. в.	96 60	97 30
Банку гипот. галиц. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	110 10	110 80
Банку гипот. $4\frac{1}{2}$% а. в. льос. 50 л.	99 80	100 50
Банку краевого $4\frac{1}{2}$% а. в. льос. 51 л.	100 50	101 20
Товариства кредит. гал. 5% а. в.	— —	— —
Банку краевого 4% а. в.	97 50	98 20
Товар. кред. гал. 4% а. в. I емісіи	98 10	98 80
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. $41\frac{1}{2}$ л.	97 70	98 40
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 56 л.	97 50	98 20
Листы довжнѣ за 100 зр.		
Гал. Зав. кред. сел. $2\frac{1}{2}$% (давн. 5%) въ ликв.	— —	— —
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос. въ 15 л.	— —	— —
Облиґи за 100 зр.		
Индемнизац. галицкѣ 5% м. к.	— —	— —
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	97 60	98 30
Комунальнѣ Банку краев. 5% II. емис.	102 —	102 70
Позички краев. зъ 1873 по 6% а. в.	105 —	— —
Позички краев. зъ 1883 по $4\frac{1}{2}$ а. в.	100 —	100 70
Позички краев. 4% в. а.	97 —	— —
Позички краев. 4% короновои	97 20	97 90
Льосы:		
Мѣста Кракова	26 —	28 —
Мѣста Станиславова	42 —	— —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 61	5 71
Наполеондоръ	9 50	9 60
Пôвъимперіялъ	9 60	— —
Рубель срѣбный	120 —	125 —
Рубель паперовый	126 50	127 50
100 марокъ нѣмецкихъ	58 60	59 —

Конкурсъ.

Сповняючи рѣшене загальныхъ зборôвъ тов. „Рускои бурсы въ Стрыю“ зъ дня 29 червня с. р., намѣряе выдѣлъ отворити зъ зъ днемъ 1 ого падолиста 1896 р. интернатъ на рôкъ шкôльный 1896/97-ый, позаякъ скорше льокальности на тую цѣль въ бурсовôй каменици призначенѣ, опорожнитись не дадуть ся, и розписуе отсимъ конкурсъ на 15—20 мѣсць питомцѣвъ бурсовыхъ за мѣсячною оплатою вôдъ 8 до 15 зр. Компетуючѣ о одно зъ тыхъ мѣсць повиннѣ внести до выдѣлу „Рускои бурсы“ въ Стрыю прошене на руки предсѣдателя бурсы о. Юліяна Федусевича, катихита ґімназіяльного, прилагаючи до прошеня: 1) свѣдоцтво хрещеня, 2) свѣдоцтво шкôльне зъ послѣдного пôврôку шкôльного зъ укôнченыхъ наукахъ, 3) декларацію, силою котрои отець або опѣкунъ компетуючого обовязуе ся повысше означену цѣну правильно въ мѣсячныхъ ратахъ зъ-горы до касы „Рускои бурсы“ въ Стрыю вплачувати. Питомцѣ мають мати зъ собою: 4 пары бѣля, 4 ручники, 4 простирала, 4 пôшвы на подушку. — Въ повысшôмъ числѣ питомцѣвъ два будуть принятѣ безплатно. За помôчь наукову мае платитись осôбно пôсля взаимнои умовы. Отець або опѣкунъ компетуючого ученика обовязуесь вступити въ члены товариства „Рускои бурсы“ зъ мѣсячною вкладкою 25 кр.

[Хвальнѣ Редакціи иншихъ рускихъ часописій просить ся вѣжливо о повторене сего конкурсу въ своѣй ґазетѣ.]

Въ Стрыю дня 14-го серпня 1896.

Вôдъ выдѣлу товариства „Рускои бурсы“ въ Стрыю.

НАДОСЛАНЕ.

Мундента рутинованого
потребує 242 1—3
Д-ръ Евгеній Олесницкій въ Стрыю.

Вôдзначена на краевôй выставѣ 1894 р. срѣбнымъ медалемъ — истнуюча вôдъ звыжъ 14 лѣтъ у Львовѣ

при улици Скарбкôвской н-ръ 19

КРАВЕЦКА РОБÔТНЯ
ДИМИТРІЯ КОВАЛЬСКОГО

знана зъ своеи точности и совѣстности, приймае всѣ замовленя, входячѝ въ кругъ кравецтва мѣжь иншимъ и мундуры для студентôвъ, спеціяльно такожь всяку одѣжь для Р Т Духовеньства и выконуе тій-жь скоро, тревало, елеґанцко и дешево.

На провінцію высылае ся пробки безплатно а въ разѣ замовленя упрашае ся пôслати зъужиту одѣжь дотычну на мѣру.
236 4—20

Змѣна льокалю

Найдешевшій склядъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА
КОПЕРНИЦКОГО
пôдъ „Коперникомъ"
перенесеный до нового льокалю
при пл. Галицкôй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвôнкôвъ. — За вловленя въ провінціи водворотно

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч 1.
4 85

Конкурсъ.

Въ институтѣ СС. Василіянокъ у Львовѣ може мати примѣщене и правдиво родительску опѣку кôлькадесять панночокъ, котрѝ намѣряють ходити до школъ выдѣловыхъ. Услôвя принятя слѣдуючѝ: За цѣле удержане мѣсячно 20 зр. Наука фортепяну платить ся окремо по 5 зр. мѣсячно. Панночки ходять до школы выдѣловои, а въ институтѣ учать ся руского языка и исторіи Руси, спѣву церковного и свѣтского а также по части и робôтъ ручныхъ. Сей институтъ зъєднавъ собѣ послѣдными лѣтами прихильне признане такъ зô стороны Є. Ем. митрополита кардинала, пôдъ котрого покровомъ стоить, якъ також зô стороны загалу руского. Тому и горячо поручаємъ Вп П. Т. Родичамъ, котрѝ хотѣли бы свои дѣточки вôддати на науку до Львова, щобы примѣщували ихъ въ згаданôмъ институтѣ. Зголошеня устнѝ або письменнѝ, якъ також всякѝ поясненя удѣляе: Зарядъ института дѣвочого пôдъ управою СС. Василіянокъ у Львовѣ — ул. Забликовича ч. 24.

Конкурсъ.

Выдѣлъ „Рускои Бурсы" въ Бережанахъ розписує свмъ конкурсъ на принятє ученикôвъ школъ середныхъ до „Бурсы". Просьбу о принятє належить внести найдальше до 20-ого с. р. до Выдѣлу Рускои Бурсы въ Бережанахъ и заосмотрити ей въ слѣдуючѝ прилоги: 1) послѣдне свѣдоцтво школьне, 2) свѣдоцтво здоровля; 3) свѣдоцтво убожества, 4) въ поданю треба выразно заявити, за яку оплату бажають родичѣ принятя своихъ дѣтей до Бурсы.

Вôдъ Выдѣлу Рускои Бурсы въ Бережанахъ, дня 3 н. ст. серпня 1896.

Конкурсъ.

Выдѣлъ бурсы им. св. Онуфрія въ Ярославѣ розписує конкурсъ, въ цѣли принятя ученикôвъ до бурсы на рôкъ школьный 1896/7. Подання заосмотревѝ въ потрѣбнѝ залучники внести належить на руки Выдѣлу найдальше до дня 25 н. ст. серпня 1896. До подання залучити: метрику хрещеня; свѣдоцтво зъ послѣдного курсу, або ученики вступаючѝ до 1 клясы ґім. посвѣдчене зложеного вступного испыту; свѣдоцтво убожества выставлене урядомъ громадскимъ а потверджене урядомъ парохіяльнымъ, и декларацію родичѣвъ взглядно опѣкунôвъ, скôлько обовязують ся мѣсячно доплачувати.

Вôдъ Выдѣлу Бурсы св. Онуфрія въ Ярославѣ.

К. Хотинецкій секретарь. *І. Хотинецкій* предсѣдатель.

Въ друкарни Наукового тов. имени Шевченка ул. Академічна ч. 8 можна дôстати:

Северъ: Задля святои землѣ	50 кр.
Абгаръ-Солтанъ: При стрѣлецкôй ватрѣ	40 „
Загôрня: Жанна д' Аркъ	10 „
„ Про Оврама жвдовина	10 „
М. Залуквичь: Кистяки ч. 2	15 „
Корн. Устыяновичь: М. Ѳ. Раевскій и панславизмъ	80 „
Зеркало зъ рокôвъ 1891, 1892 по	2 зр.
Е. г. Гребѣнка: Байки	10 кр.
Всев. Гаршинъ: Малярѣ, оповѣдане	10 „
Павл. Грабъ: Пролѣсокъ	20 „
„ „ Зъ чужого поля	20 „
„ „ Зъ пôвночи	20 „
Ґерингъ-Герасимовичь: Що то господарность	20 „
Ос. Маковей: Поезіи	20 „
„ „ Оферма оповѣдане	10 „
„ „ Весняні бурѣ	20 „
Ив. Сурикъ: Творы	10 „
Мит Олельковичь: Писаня	10 „
Вас. Куликъ: Писаня	10 „
Вас. Щуратъ: Чернеча република на Афонѣ	10 „
****: Народъ въ неволѣ	10 „
И. Н. Потапенко: Задля хазяйства	10 „
Волод. Шашкевичь: Зѣльвикъ	20 „
Ив. Негребецкій: Двѣ хлопскѝ державы	5 „
Андрейчинъ: Монограмы до вышивокъ	2 зр.

При зближаючихъ ся засѣвахъ оферуємо нашу
пôдъ ґарантією чисту
найвысшими нагородами вôдзначену

МУЧКУ ФОСФАТОВУ ТОМАСА
(зъ ческихъ гутъ Томаса)

зъ ґарантованою скôлькостію 15–20 прц. цитратово розпускаемои кислоты фосфоровои и 85—100 дрôбного мѣлу.

Незрôвнаный навôзъ для всѣхъ родôвъ рôлѣ, особливо для покрѣпленя убогихъ въ фосфоръ грунтôвъ, для всякого рода збôжа, буракôвъ, рѣпакôвъ, пôль пôдъ конюшину и луцерну, для виницъ, плянтацій хмѣлевыхъ и яриновыхъ огородôвъ — найбôльше вôдповѣдный для лукъ.

Найлѣпшій, найуспѣшнѣйшій и найдешевшій навôзъ кислоты фосфоровои перевысшае всѣ суперфосфаты особливо що до тревалости успѣху. За скôлькôсть цитратово розпускаемои кислоты фосфоровои ручить ся — случайно недостаюча скôлькôсть звертае ся.

Обчислюванями, оцѣнками и поясненями служить:

Бюро продажи муки жужлевои Томаса зъ гутъ ческихъ въ Празѣ.

Пытаня въ Галичины и Буковины полагоджує, замовленя приймае

Ґенер. Репрезентація для Галичины и Буковины

Іосифъ Каррахъ 220 5—12

Львôвъ, ул. Сикстуска 40 b. Телефонъ 408.

Александеръ Царевичь
артистъ-маляръ
[въ Кобиловолокахъ п. Янôвъ коло Теребовлѣ]

по довголѣтнôй практицѣ въ краю и за границею приймае вôдъ кôлькохъ лѣтъ всѣ въ обсягъ церковнои штуки входячѝ працѣ, а именно: малює церковнѝ образы до иконостасôвъ и престолôвъ; приймае рѣзьбарскѝ роботы пôсля власныхъ плянôвъ у всѣхъ жаданыхъ стиляхъ, вразъ зъ полозоченемъ; малює стѣны церковъ и т. п. Крôмъ того выготовляе портреты зъ фотографій и зъ натуры. Пôдиимаючи ся всѣхъ робôтъ по дуже умѣркованыхъ и приступныхъ цѣнахъ, а выконуючи все якъ найсовѣстнѣйше, въ доказъ чого предложити може свѣдоцтва и похвальнѝ письма, мае вôнъ повну надѣю, що Веч. Духовеньство затямить собѣ ласкаво его адресу. 36 49—?

УЧИТЕЛЬ орґанъ руского товариства педаґоґічного двотыждневникъ педаґоґічно-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 2., Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 160 кр. на чверть року 1 зр.

Христіяне! Надъ „Морскимъ Окомъ" я вôдкрывъ новѝ жерела, воды подостаткомъ, купель знаменита, до 10-тои год. вечеромъ при освѣтленю. Уряджено лишь для Христіянъ. 230 6 10

Іосифъ Иваницкій.

Ново отворена
РОБÔТНЯ ПОВОЗÔВЪ
разомъ и лякирня повозôвъ та робôтъ будôвляныхъ поручае ся ласкавôй памяти Впов. Интересентôвъ. Приймае всякѝ роботы, що входять въ ей обсягъ.
ІОСИФЪ ПУКАСЪ 202
Робôтня повозôвъ и лякирня. Львôвъ, ул. Коперника 11.

АТЕЛІЄ
дентистично-технічне
для вставлюваня цѣлыхъ щокъ, поодинокихъ кусникôвъ и всякихъ направокъ
Амаліи Шеферовои
при ул. Вôрменьскôй ч. 3. [Дôмъ Народный]. 219 4—0

Безъ конкуренціи

єсть мôй склепъ истнуючій вôдъ р. 1848 и тѣшучій ся вôдъ сего часу великою симпатією. Длятого поручаю мôй обильный складъ одягôвъ мужескихъ и хлопячихъ, пальта мужескѝ и хлопячѝ, якъ также одяги дитячѝ и уніформы. Також позваляю собѣ поручитись Веч. Духовеньству яко спеціялістъ въ робленю сурдутôвъ, рясъ и т. д.

Замовленя пôсля мѣры выготовлюють ся въ найкоротшôмъ часѣ якъ найгарнѣйше.

Дякуючи за дотеперѣшній взгляды пишусь 4095

Зъ поважаньемъ
Давидъ Шварцвальдъ
у Львовѣ, площа Капітульна ч. 3.

РУСИНКА
укôнчивши 8 му клясу въ вôдзначенємъ — глядае лекціи на селѣ на часъ довшій. Зголошеня до п. М. Мартинець, учительки въ Манастирчанахъ почта Солотвина. 233 3–3

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1 мая 1896 року після годинника середно-европейского.

Поїзди відходять зі Львова: поспішні			особові				до / з	Поїзди приходять до Львова: поспішні			особові			
							Берліна	5·10	1·30	—	8·55	6·55	9·30	—
8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—	Кракова (Вроцлава і Відня)	5·10	1·30	8·45	8·55	6·55	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	6·45	—	Варшави	5·10	—	—	8·55	—	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	*6·45	—	Мушини-Криниці через Тарнів*) (тільки від 25 червня до 15 вересня)† (тільки від 1 червня до 30 вересня)	*5·10	—	—	†8·55	6·55	—	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Мушини-Криниції через Ряшів	5·10	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	6·45	—	Мушини-Криниції ч. Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Хабівки через Тарнів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	11·00	—	9·55	—	—	Хабівки через Ряшів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	—	—	9·55	6·45	—	Хабівки через Перемишль	—	1·30	—	8·55	—	—	—
8·40	—	11·00	4·40	—	—	—	Мшани долішної через Тарнів							
—	2·50	—	4·40	—	—	—	Розвадова і Надберезя через Дембицю	—	—	—	—	6·55	—	—
—	—	—	4·40	9·55	6·45	—	Рави руской через Ярослав	—	1·30	8·45	—	—	9·30	—
—	—	—	4·40	—	6·45	—	Кросна, Івонича, Риманова, Сянока через Перемишль	—	1·30	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	—	5·22	—	7·22	—	Мезе-Ляборча і Пешту через Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
							Лавочного, Пешту, Міскольча Мункача	—	—	—	12·10	8·00	—	—
—	—	—	—	9·35	—	—	Гребенова (тільки від 10 липня до 31 серпня включно)	—	—	—	—	1·51	—	—
—	—	—	5·22	9·35	*3·05	7.22	Сколього і Стрия*) (зі Сколього тільки від 1 мая до 30 вересня включно)	—	—	—	12·10	8·00	1·51	*10·10
—	—	—	—	9·25	7·22	—								
—	—	—	5·22	—	—	—	Станіслава через Стрий	—	—	—	12·10	8·00	1·51	—
							Хирова через Стрий	—	—	—	—	8·00	1·51	10·10
6·10	—	—	—	—	—	—	Сучави, Гусятина, Кересмезе, Слободи рунг., Бергомету, Чудина, Радовець, Кимполюнга, Букарешту і Ясс	—	—	9·50	—	—	—	—
—	—	—	—	10·25	—	—	Сучави, Чорткова, Кересмезе, Калуша, Сопова, Букарешту і Ясс	—	—	—	—	2·01	—	—
—	—	—	—	2·45	—	—	Сучави, Радовець. Бергомету і Чудина (кождого понеділка), Печеніжина	—	—	—	—	—	6·13	—
—	—	—	—	—	—	10·15	Сучави. Гусятина, Калуша, Новоселиції, Чудина (що понеділка), Радовець, Кімполюнга, Ясс, і Букарешту	—	—	—	—	7·28	—	—
—	—	—	—	9·15	7·05	—	Сокаля і Ярослава через Раву руску	—	—	—	8·15	5·45	—	—
—	—	—	—	9·15	—	—								
6·14	2·25	—	—	9·48	—	11·12	Белзца	—	—	—	—	5·45	—	—
6·00	2·11	—	—	9·30	—	10.45	Підволочиск і Бродів (на дворець Львів-Підзамче)	—	2·18	9·55	7·42	4·45	—	—
							Підволочиск і Бродів (на головний дворець)	—	2·34	10·05	8·05	5·10	—	—
—	—	—	—	1·32	—	—	Бруховичь (тільки від 1 мая до 25 червня і від 15 серпня до 6 вересня включно)	—	—	—	—	—	8·03	—
—	—	—	—	1·20	—	—								
—	—	—	—	3·20	—	—	Бруховичь (тілько від 26 червня до 14 серпня включно)	—	—	—	—	—	8·25	—
—	—	—	9·45	3·00	8·55	—	Янова*) (через цілий рік), †) (тілько від 16 червня до 31 серпня включно)	—	—	—	*7·50	—	†5 28	†8·54
—	—	—	*9·45	†1·05	§3·00	*6·25	Янова (тілько від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цвітня включно)	—	—	—	—	1·10	7·48	—
—	—	—	1·32	—	—	—	Зимної Води від 1 мая до 6 вересня в неділі і сьвята	—	—	—	—	—	—	—

Увага. Години печатанѝ грубшими черенками означають пору нічну від 6 год. вечером до год. 5-ой 59 мін. рано. В бюрі інформаційнім ц. к. зелїзниць державних у Львові ул. Третого мая ч. 3 готель Империял продажь білєтів стрефових, окружних і довільно зіставлюваних зшиток до їзди, як також тарифи і розкладів їзди в виді кишеневім. Информациї в справах тарифових і перевозових. Часъ середно-европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут. Година 12 часу середно европейского = 12 годинї 36 мінут після годинника львівского. 6

Паровѝ ґарнітуры молотѣльничѝ

зô всѣми найновѣйшими улѣпшенями достатчае в ручить за частый вымолотъ якъ такожь за бездоханне чищене и сортоване при найбôльшôй дѣяльности

Антонъ Райсенцанъ у Львовѣ
улиця Городецка ч. 49.

Філія протоколованои фабрики машинъ рôльничихъ, вôдливальнѣ зелѣза и выпозичальнѣ плуґôвъ паровыхъ Антона Райсенцана въ Празѣ-Бубна.

Дальше поручае **ново-сконструованѝ молотѣльнѣ кератовѝ и ручнѝ** зъ патентоваными ложами кулистыми, черезъ що до руху тôлько половина перше потрѣбнои силы выстатчае, и **патентованѝ комбінованѝ сѣвники.**

Услôвя сплаты дуже кориснѝ.

Всѣ роды машинъ рôльничихъ кождого часу на складѣ.

Цѣнники даромъ и оплатно. 238 1—8

Змѣна мешканя.

Стефанъ Томасевичь
артистъ-маляръ у Львовѣ
змѣнивъ мешкане, перенѣсши ся зъ улицѣ Краковскои на улицю Сôбѣщина ч. 9. Тожь просить Веч. Духовеньство и прошу Вп. Публику въ данôмъ разѣ туда звертатись и адресувати до него. 241 1—12

Знаменитѝ бритвы анґлійскѝ и зъ Солінґенъ (пôдъ ґарантією и правомъ вымѣны) штука зр. 1.50, 2·—, 2·60, 3·—, 3·50 и 4·—, Бритвы швайцарскѝ зъ вôстрями до змѣны штука зр. 2·80, — кожде слѣдуюче вôстрье по 85 кр.

поручае Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры)

Бронзôвнича рукодѣльня
Володимира Усценьского
перенесена
зъ улици Галицкои ч. 15
на
улицю Руску ч. 1
(въ дôмъ тов. „Просвѣты")

и сполучена зъ торговлею готовыхъ товарôвъ всякого роду, параментôвъ церковныхъ, столовои заставы, сервисôвъ зъ хиньского и правдивого срѣбра

пôдъ новою фірмою
Евгеній Спожарскій
и 185 9 · 25
Володимиръ Усценьскій
Львôвъ, ул. Руска ч. 1.

Принимають ся якъ давнѣйше всякѝ замовленя и вôдновленя рѣчей церковныхъ зъ золота, срѣбла, бронзу и ин.

Замовленя выконують ся оборотною почтою.

До вынайму єсть просторый
льокаль на склепъ
складаючій ся зъ двохъ комнатъ въ партерѣ зъ выставою до улицѣ рускои и зъ трома дверми зъ котрыхъ двоє фронтовыхъ, въ домѣ товариства „Просвѣта", улиця руска-ринокъ ч. 10 у Львовѣ. Близшѝ услôвя вынайму подае канцелярія товариства въ тôмъ домѣ на I-ôмъ поверсѣ. 428 1—3

УЧИТЕЛЯ
до двохъ хлопцѣвъ зъ клясъ нормальныхъ глядить о. Петрицкій въ Колоколинѣ почта Букачѣвцѣ. 232 3—3

Словарь нѣмецко-рускій
Ом. Партицкого
продае товариство „Просвѣта"
1 зр. замѣсть 3 зр.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ въ фабр. Черлянскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 177. Львôвъ, Четверъ 8 (20) серпня 1896. Рôчникъ XVII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Лïтературный додатокъ **„Бïблïотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: **у Львовѣ** Адмiнïстрацïя „ДѢЛА“ ул. Баторiя 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — **у Вѣдни**: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ**: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ лïтер. додаткомъ

въ Австрiи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	3 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакцïя, Адмiнïстрацïя и Експедицïя пôдъ ч. 24 ул. Баторiя. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламацïи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовой або еи мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесеня приватнѣ числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 20 н. ст. серпня 1896.

Уважаемо за рѣчь нашого обовязку — звернути увагу загалу руского на одну дуже важну справу, теперь якъ-разъ на порѣ — именно на русску молодѣжь шкôльну.

Поперѣдъ всего мусимо зъ жалемъ сконстатувати, що розмѣрно до числа населеня руского въ Галичинѣ [та й Буковинѣ] молодежи рускои въ школахъ [маемо на гадцѣ не школы людовѣ, але всѣ иншѣ] есть дуже мало. Колись. въ 1850-ыхъ рокахъ, въ гïмназïяхъ Галичины всхôдной [выимавши Львôвъ] число ученикôвъ-Русинôвъ перевысшало ученикôвъ Полякôвъ и Жидôвъ вкупѣ, ба такій станъ бувъ ще и въ 1860 ыхъ рокахъ, коли наставала краева рада шкôльна. А нинѣ? Певно, що число ученикôвъ-Русинôвъ загаломъ не зменшило ся, але-жь и не зросло паралельно до зросту Полякôвъ та Жидôвъ, а противно, лишило ся дуже позаду. Показуе се статистика. Въ реальныхъ школахъ Русинôвъ нинѣ такъ якъ бы й не було, длятого й на техницѣ студентъ-Русинъ бѣлый крукъ, а прецѣнь бувъ часъ, въ 1860 ыхъ рокахъ, що Русины на техницѣ становили поважну фаланґу... Та й по школахъ фаховыхъ — рôльничихъ, промысловыхъ, торговельныхъ — Русинъ попадаесь рѣдко; всюда, якъ не Поляки й Жиды, то самѣ Поляки... А прецѣнь Русины, розмѣрно до своеи численности, всюды повиннѣ бы бути заступленѣ въ числѣ поважнôмъ, а бодай слѣднôмъ!

Яка-жь причина того невôдрадного у насъ явища?

Скаже хтось: бѣднота нашого селянина и мѣщанина. Правда, не перечимо, що бѣднота грае тутъ ролю, але-жь не въ такôй мѣрѣ, абы нею мы вже всьо покрывали. И въ заходнôй Галичинѣ селяньство не таке и не скрôзь богате, — а чому тамъ по гïмназïяхъ повно сынôвъ селяньскихъ и мѣщаньскихъ? Та й у насъ же самыхъ, на Руси, е мѣсточка и села, котрѣ постôйно достатчають бôльшій або меншій контïнґентъ молодежи до шкôлъ середныхъ, — и то молодѣжь неразъ зовсѣмъ незаможныхъ родичѣвъ! Правда, се вымиковѣ мѣсточка и села, — але-жь они стоять доказомъ, що й при бѣднотѣ рускôй можна якось дѣти давати до шкôлъ по мѣстахъ бôльшихъ.

Але-жь бо у насъ бувае и такъ, що рускѣ родичѣ марнують нагоду образувати дѣтей въ школахъ навѣть тогдѣ, коли се — такъ сказати-бъ — ажь просить ся! Возьмѣмъ тѣ мѣста на галицкôй Руси, де е гïмназïи, и погляньмо: кôлько Русинôвъ-мѣщанъ — н. пр. въ Стрыю, або въ Бучачи и т. д. — користае зъ тыхъ шкôлъ? Або зовсѣмъ не користають, або дуже мало! А прецѣнь сего не повинно бути! се просто грѣхъ — тымъ бôльше, що колись, въ 1850-ыхъ и 60-ыхъ рокахъ, у насъ бувало инакше...

Та й нинѣ дало бы ся се лихо направити, зъ-разу бодай въ якôйсь части, а постепенно може й зовсѣмъ, але до того треба бы интелïґентнôй верствѣ рускôй, жиючôй мѣжь народомъ и маючôй вплывъ на него, взяти ся щиро и енерґiчно. Нашого селянина чи мѣщанина треба заохотити [Русинъ, звѣстно, безъ привыки не обôйде ся], порадити ему, часомъ и треба разомъ зъ нимъ вôдвезти хлопця до мѣста и помогти батькови полагодити все, що потрѣбно до запису и умѣщеня ученика въ мѣстѣ. Такъ бувае на Мазурахъ — якъ оповѣдавъ намъ одинъ Русинъ, професоръ одной зъ гïмназiй въ заходнôй Галичинѣ, — такъ бувало колись и у насъ... Бувало, а зъ часомъ, на жаль, загирило ся.

Та се треба конче вôдновити! Того вымагае пекучій интересъ народу, бо инакше интелïґенцïя зъ Полякôвъ та Жидôвъ залле землю руску ще бôльше, нѣжь нинѣ. Длятого й вôдзываемо ся до интелïґенцïи рускои: За десять днѣвъ починае ся новый рôкъ шкôльный. Розгляньте-жь ся, братя, кождый въ своѣмъ крузѣ, чи не знайдете де нагоды прийти зъ помочію дитинѣ рускôй, чи то провести ей на дорогу высшои освѣты, чи н. пр. помогти ѣй дôстати ся до школы рôльничои, чи промысловои... Буде се заслуга не тôлько для дотычнои одиницѣ, але й для народнои справы...

Справоздане зъ люстрацiи читалень тов. „Просвѣты“ и господарствъ селяньскихъ въ повѣтѣ щирецкôмъ.

(Конець.)

10. Ниньковичѣ — село невелике, але заможне, а людъ порядный и запопадливый, та й богато е тамъ людей просвѣченыхъ. Тожь по приѣздѣ люстратора до села безпроволочно статутъ читальнѣ пôдписали и дотычне подане вручили люстраторови, щобы его выдѣлови „Просвѣты“ а взглядно ц. к. намѣстництву заразъ предложити [се вже стало ся] та загадане добре дѣло якъ найскорше въ житє ввести. Мила и вдячна то робота въ такôй громадѣ, де люде просвѣченѣ и освѣдомленѣ умѣють трудъ и заходъ для ихъ добра належно оцѣнити, — рады, до гаразду ведучѣ, охотно приняти, а въ доказъ сего беруть ся до дѣла зъ довѣремъ и безъ проволоки... Тутъ вписали ся до читальнѣ навѣть люде неписьменнѣ, за чимъ першій заявивъ ся тамошный честный начальникъ громады. А коли хтось изъ присутныхъ вôдôзвавъ ся словами: „на що неписьменному читальнѣ?“ — дôставъ вôдъ неписьменныхъ ось-таку вôдправу: „Правда, що неписьменный не буде самъ читати, але вôнъ може въ читальни прислухувати ся голосному читаню та зъ сего такъ само користати, якъ и той, що самъ читае.“ Ся, дуже розумна вôдповѣдь свѣдчить будь-що-будь о вплывѣ тамошныхъ людей просвѣченыхъ, яких тамъ — якъ уже сказано — находить ся немало, а при котрыхъ люде неписьменнѣ неразъ мають нагоду зъ читаня и оповѣданя користати та вагу науки пôзнати. Ся-жь вôдповѣдь зъ устъ хочь непросвѣченыхъ але освѣдомленыхъ селянъ, може также бути вôдправою для тыхъ, що то, не маючи охоты до працѣ на народнôй нивѣ, а щобы свое неробство передъ свѣтомъ закрыти, толкують ся такими небылицями, якъ: бракомъ письменныхъ въ селѣ людей, непôдготовленемъ справы, невôдповѣдными вôдносинами, бракомъ хаты на читальню, „рѣчію не дозрѣлою“ або „не будучою на часѣ“ и т. п. иншими сплетнями, якъ также и тымъ героямъ неробства, що то просвѣтно-економiчну роботу осмѣляють ся называти „фаерверками“... Одна щира душа въ селѣ, при добрôй воли и охотѣ, певно знайде до себе ще девять членôвъ — коли не мѣжь старшими, то мѣжь молодшими громадянами, зъ котрыми може и повинна читалню заснувати та въ тôмъ розсадвику невтомимо плекати зеренце, зъ котрого колись выросте гарне дерево, даюче обыльнѣ, здоровѣ и солодкѣ овочѣ. — Грунты въ тôй громадѣ добрѣ, хочь декуды непропускальнѣ, досыть добре управлюванѣ, въ положеню мѣсцями рôвнôмъ, мѣсцями фильоватôмъ. Худоба а особливо конѣ декотрыхъ господарѣвъ краснѣ, а найбôльше впадають тутъ въ око порядиѣ, просторѣ и высокѣ будынки господарскѣ. Сей поступъ въ господарствѣ и въ ладѣ на обôйстяхъ приймивъ ся въ тôй мѣсцевости имовѣрно вôдъ поблизькои сусѣдной кольонiи нѣмецкои, въ чôмъ безъ сумнѣву пôдмогою и провôдникомъ е просвѣта и освѣдомлене тамошныхъ мешканцѣвъ. Годить ся тутъ пôднести также заслуги мѣсцевого учителя, щирого Русина, котрый не тôлько служобовѣ, але й горожаньскѣ обовязки примѣрно сповняе, погодити ихъ зъ собою умѣе, а будучи тамъ кôлька лѣтъ много причинивъ ся до гаразду въ громадѣ. — На зборѣ селянъ була мова: о важности фаховои науки для рôльникôвъ, безъ котрои годѣ нинѣ ґаздувати; о вплывѣ управы ростинъ конюшиноватыхъ и стручковыхъ на плодоносьôсть землѣ; о обходѣ зъ обôрникомъ и о навозовôй вартости гноѣвки, а вкôнци о просвѣтно-економiчнôй орґанïзацïи въ громадѣ.

11. Сороки — село менше, але о много гôрше, нѣжь Ниньковичѣ. Грунты тамъ знаменитѣ, переважно пропускальный чорноземъ, и безперечно найлучшѣ зô всѣхъ звидженыхъ люстраторомъ громадъ въ Щиреччинѣ. Але мимо того маетковый станъ селянъ представляе ся менше якъ середнымъ. И дивна рѣчь, що село то, становлячи зъ Ниньковичами одну парохiю и маючи живый примѣръ лучшого господарства въ тôй самôй поблизькôй кольонiи нѣмецкôй, вôдъ котрои ниньковицкѣ господарѣ де що доброго собѣ придбали та навчили ся, отже будучи пôдъ одинакими вплывами и вôдносинами, таку велику представляе рôзницю! Будынки и живый инвентарь тутъ гôршѣ, поля захопченѣ, а людъ зацофаный и неосвѣдомленый. Школа истнуе тамъ вправдѣ вôдъ трицять лѣтъ, але въ селѣ ледви кôлькохъ, и то кепско вмѣе читати, а молодѣжь не лучша вôдъ старшихъ. Зъ сеи причины годѣ було тамъ люстраторови заснувати читальню та й не знати, коли тамъ наступить вôдповѣдна на се пора, бо людъ тупый и до просвѣты охоты не мае. — На зборѣ обговорювано такѣ самѣ справы, якъ въ Ниньковичахъ.

12. Гуменець числить 130 нумерôвъ а грунты такѣ самѣ, якъ въ Сорокахъ, зъ тою рôзницею, що бôльше ей есть зъ непропускальнымъ пôдглубемъ. Сѣножатiй мало а пасовиска бракъ, тожь и живый инвентарь при недостаточнôй ще управѣ ростинъ пашныхъ не выглядае такъ, якъ бы повиненъ. Заможнôсть селянъ досыть добра, бо людъ трудолюбивый и просвѣченый. А позаякъ люстраторъ бувъ уже тамъ зъ выкладомъ передъ двома роками, то люде радо его витали, зъ довѣремъ вôдносились до него, а на выкладѣ слухали науки зъ великою увагою и охотою. Наслѣдномъ попередного выкладу люстратора въ тôй мѣсцево-

---

Мати.

Образокъ зъ народного житя нап. ***Богданъ Лепкій.***

I.

Въ хатѣ Василя Гильчишина було гамôрно и глôтно.

Въ свѣтлици на дубовôй скрини, застеленôй бѣлою скатертю, поставлено хрестъ зъ церкви и двѣ свѣчки та хлѣбôвъ три бохонки. Вôдтакъ до тои скринѣ приступивъ священикъ зъ дякомъ и ставъ правити панахиду. Цѣла свѣтлиця наповнила ся людьми, котрѣ стояли поважно въ святочныхъ одежахъ, пôвголосомъ шептали молитву и зôтхали часами. Тымъ чиномъ они поминали покôйну Василиху, котру може передъ годиною вôдпровадили на мѣсце вѣчного спокою.

Биля скринѣ, такъ близько самого панъ-отця, що дотыкавъ ся его ризъ священыхъ, стоявъ мужь покôйнои, вдовець Василь Гильчишинъ. Вôнъ уважно слухавъ слôвъ панахиды и разъ-у-разъ обтиравъ правою рукою сльозы. Бувъ то мужикъ въ середныхъ лѣтахъ, сильный и здоровый.

По парастасѣ, коли дякъ здôймивъ зъ священика фелонъ и взявъ зъ его рукъ кропило, появили ся на тôй самôй дубовôй скрини свѣжѣ горячѣ стравы и ґазда запросивъ чесныхъ кумôвъ та сусѣдôвъ, щобы сѣдали та живили ся. Выпрошуючись и припрошуючись засѣли они до страви и живлячи ся разъ въ-разъ згадували покôйну добрыми словами.

— Такъ, такъ, — заговоривъ и священикъ — добра була покôйна! Двѣ хоругви до церкви купила, няй зъ Богомъ спочивае, земля ѣй перомъ!

Всѣ присутнѣ зôтхнули, повторяючи за панъ-отцемъ: „Земля ѣй перомъ, няй зъ Богомъ спочивае!“

Въ мешкальнôй хатѣ гостивъ молодый вдовець жѣнокъ та господарѣвъ молодшихъ и не тахъ вже поважныхъ, якъ тѣ, що сидѣли разомъ зъ панъ-отцемъ за однымъ столомъ въ свѣтлици.

Мѣжь тымъ дверѣ зъ-надвору були вôдчиненѣ и черезъ нихъ безнастанно входили люде якъ по свячену воду. Они приходили пожалувати бѣдного кума Василя и потѣшати его въ тяжкôй утратѣ. Вôнъ дякувавъ имъ сердечно, цѣлуючи ся зъ ними въ плече, и всякого гостивъ чаркою и пирогами.

Такъ трѣвало ажь до вечера. Пôдъ вечѣръ панъ отець вôдъѣхавъ домôвъ. Въ хатѣ Василя Гильчишина зробило ся свобôднѣйше. Бесѣды йшли голоснѣйшѣ и не такъ уважливѣ, якъ перше. Зъ-часта вывязували ся дрôбнѣ суперечки а не обôйшло ся такожь безъ жартôвъ та смѣхôвъ, щобы, якъ то кажуть, сумного потѣшити. Бо и то христiяньска повинность...

Господарь ходивъ вôдъ стола до стола и зъ кута въ кутъ. Доливавъ, частувавъ, принуку дававъ и просивъ, щобы выбачили, коли не догодить.

Пôзно въ ночи приемъ скôнчивъ ся, гостѣ стали расходити ся домôвъ. Господарь выпровадивъ ихъ безъ шапки ажь за ворота на вулицю. Тутъ вони ще разъ стали и перебалакали не малу годину.

— Бѣднѣ вы, куме Василю! — казала сваха Горпина — дуже вы бѣднѣ. Така хата, такѣ статки... Не дасте собѣ рады, ой не дасте. И трое дѣтей малевькихъ... хто тото обôйде? хто оборе, обшие, хто голову змые? Бѣднѣ-жь вы, бѣднѣ!

— Нема що Василю! — заговоривъ и ей мужь — вамъ ґаздинѣ треба, и то сейчасъ, бо всьо пôйде за марне. Сватайте Стецеву Гапку.. Дѣвка старша и робôтниця добра, якъ-разъ для васъ, Василю. А старый богачь! о, що богачь, то кажу... Дасть двѣ нивѣ, и пару волôвъ, и двѣ коровы и скриню. Якъ гадаете, зле?

Вдовець выслухавъ супокôйно тои порады а вôдтакъ махнувши рукою сказавъ:

— Дайте спокôй, куме сусѣдо. Де тамъ менѣ до того... Ту ще ладаномъ пахне, а вы про весѣле... Де тамъ!

— Ну годѣ, годѣ! — потѣшала его сваха Горпина при помочи мужа. — Живый живе гадае... такъ те-жь и вы. Покôйниця няй зъ Богомъ спочивае... праведна була, то всякому звѣсно... але вамъ треба про себе подбати и про добро. Вона сама не схотѣла бы, щобы вашь маетокъ пôйшовъ отакъ... фу-у! [Тутъ Горпина приложила долоню до своеи губы и дмухнула по нѣй, показуючи Василеви, якъ его добро розкотить ся, коли вôнъ не возьме Стецевои Гапки.] Ну, а врештѣ дѣти... Щô, гадаете, дѣти? Дадуть собѣ раду? Де тамъ! куды имъ до того! Та то ще дрôбъ, такій дрôбъ, що ажь жалôсно дивити ся. Имъ конче ґаздинѣ треба, щобы ихъ обôйти знала. А Стецева Гапка якъ-разъ до того. Дѣвка старша, и робôтниця добра, и...

Добрый кумъ, выручаючи жѣнку, взявъ ся наново вычисляти всѣ краснѣ прикметы Стецевои Гапки. Та лишень краснѣ! А не сказавъ того, що вона цокотуха, и побѣгуща, и якъ гадина недобра. Та й дала-жь бы вона тымъ дѣтямъ, ой дала! Та й змыла-жь бы вона ихъ, ой змыла! Та й обôбрала бы вона ихъ що днины... кулаками... ой обôбрала!

— А втôмъ якъ гадаете, — кôнчивъ невтомимый сватъ, — робѣть якъ хочте. И не думайте, що то моя сестрѣнка та я за нею потягаю... Борони Боже! Я чисто зъ серця, зъ доброго серця. Бо виджу, що вона для васъ якъ-разъ припала. Кажу вамъ, двѣ нивѣ, и пара быкôвъ, и двѣ коровы, а врештѣ якъ гадаете, а я зъ доброго серця... Ну, бувайте здоровѣ! А не сумуйте! Нехай васъ Богъ потѣшить. Здоровѣ будьте!

— Идѣть здоровѣ! — вôдповѣвъ вдовець и розпрощали ся.

Зачинивши ворота, Василь повôльною ходою пошовъ до хаты, роздумуючи надъ радою доброго сусѣда.

„Двѣ нивѣ, и двѣ коровѣ, и пару быкôвъ... нема що казати, рѣчь добра. Не безъ того воно, щобы старый Стець и готôвкою де-що не давъ.. на то вже сваты. Ажь тогды можна бы наймита знайти и сѣножатку докупити...“

Наймитъ и сѣножатка зъ давна були горячимъ бажанемъ Василя Гильчишина, але черезъ покôйну жѣнку, котра взагалѣ не любила жадныхъ новостiй и бояла ся ихъ, вони не могли здѣйснити ся. За те теперь отвирала ся передъ Василемъ Гильчишинымъ певна надѣя, що буде мôгъ знайти собѣ наймита и купити тоту сѣножатку, котру ще его покôйный батько зачавъ торгувати. Ажь тогдѣ бы вôнъ всѣмъ показавъ, щô то значить господарь...

Зъ такими гадками клавъ ся вôнъ на постелю.

Дѣти вже спали — сномъ праведныхъ, спокôйнымъ, такимъ, якъ лишень дѣти умѣють спати. Ихъ легоньке храпане розходило ся по хатѣ та зливало ся зъ голосомъ цвѣркуна и нôчнои мушки.

Довго въ нôчь — геть по за пôвнôчь не мôгъ Василь Гильчишинъ заснути, на перемѣну згадуючи свою покôйну жѣнку и Стецеву Гапку. Вôнъ чувъ Гапчинъ голосъ крикливый и злôсный, але вразъ зъ тымъ вôнъ видѣвъ, якъ вона выринала передъ нимъ въ темрявѣ ночи кругла и роскôшна, прикрашена парою сѣрыхъ быкôвъ и двома бочистыми коровами на тлѣ филюючихъ золотомъ пшеницѣ двохъ довгихъ и широкихъ нивъ...

(Конець буде.)

сти есть що-разъ ширша управа ростинъ пашныхъ и крамниця „братства церковного“, вôдступлена двомъ честнымъ громаданамъ за оплатою рôчного чиншу до церкви въ квотѣ 60 зр. — Само собою розумѣе ся, що засноване читальнѣ въ такôй громадѣ, а до того у знакомыхъ людей пôшло скоро и гладко, якъ слѣдъ, а подане въ тôй справѣ зъ численными пôдписами выдѣлови „Просвѣты“ вже предложено. На выкладѣ була мова: про важнôсть покладаня стернѣ, про значѣне и потребу глубшои управы рôлѣ, зъ поясненемъ способу выконаня обохъ тыхъ чинностий, про выгублюване бурянôвъ и хопты а особливо пшонаку в гôрчицѣ, про користи доброго живленя и старанного плеканя худобы рогатои, а вкôнци про читальню и економичну организацію въ громадѣ. — Годить ся згадати, що мѣсцевый честный начальникъ громады першій на зборѣ заявивъ ся за потребою читальнѣ въ громадѣ, такъ само, якъ начальники громадскȋ въ Мôсткахъ и Никонковичахъ.

13. Дмитре — село велике, 236 нумерôвъ, ино дуже пусте. Земля тамъ дуже добра, якъ въ Гумѣнци, и скомасована, якъ по инышхъ селахъ, а посѣлости грунтовȋ не роздробленȋ; многȋ мають по 15—20 морґôвъ, е такȋ, що мають по 30—40 морґôвъ, а одинъ ґазда мае 80 морґôвъ. Однакъ не видно добра въ тôмъ селѣ, противно, убожество вражае на кождôмъ кроцѣ — будынки дуже лихȋ зъ дахами, на котрыхъ мохъ солому въ цѣлости утримуе, доѣзды до обôйстя вузкȋ и неприступнȋ, а навѣть до села [н. пр. зъ Гумѣнця] нема публичнои дороги, такъ що ѣдучи зъ Гумѣнця можна лишь черезъ чуже подвôре до Дмитря дôстати ся. Сѣножатій мало, пасовиска також немного, а въ додатку оно надъ всякій выразъ зле ужитковане, бо бôльше тамъ пасе ся гусей та свиней, нѣжь худобы та коней. А що ростинъ на пашу майже нѣчо не управляють, то инвентарь живый выглядае дуже нужденно и не приносить вôдповѣдного доходу. — Людъ страшенно занедбаный, темный и неморальненый, чого доказомъ есть, що мѣжь 200 людьми, прибувшими на збôръ, на котрôмъ такожь мѣсцевый о. парохъ та учитель були присутнȋ, найшло ся лише кôлькохъ селянъ, и то молодыхъ людей, котрȋ потребу читальнѣ въ селѣ узнали та письмо до заснованя еи пôдписали. — Предметомъ науки на зборѣ було: о нуждѣ въ селѣ и о средствахъ зарады; якъ зъ пасовискомъ обходити ся и якъ зъ него хôснувати; якъ господарити, щобы бôльшій дохôдъ мати; значѣне глубокои орки и выконане еи; выгублюване хабазу и хопты въ поли; уроблюване обôрнику и навозова вартôсть гноѣвки, а вкôнци пояснене статута „Просвѣты“.

14. Горбачѣ числять 124 нумерôвъ а грунты тамъ по-части пѣсковатȋ, по-части пѣсковато-глинковȋ, менше-бôльше пропускальнȋ, въ положеню фильоватôмъ. Сѣножатій не много, при тôмъ дають квасну пашу, тожь господарѣ купують сѣно на пни по селахъ наддністровыхъ въ жидачѣвскôмъ повѣтѣ. Пасовискъ е до 140 морґôвъ въ положеню горбковатôмъ, а на нихъ рôвно-жь, врôмъ худобы и коней, пасуть ся свинѣ и гуси. Посѣлости грунтовȋ роздробленȋ, середный грунтъ обôймае по 6—7 морґôвъ, але богато е такихъ, що мають лише по 3—4 морґи. Маетковый станъ селянъ представляе ся менше якъ середнымъ. Въ тôй мѣсцевости посѣлости грунтовȋ не скомасованȋ, якъ по инышхъ громадахъ въ Щиреччинѣ, але порозмѣтуванȋ въ рôзныхъ мѣсцяхъ, а се значно пôдносить кошты продукціи и доглядъ утрудняе. — На зборѣ селянъ выкладано: о потребѣ фаховои науки для хлѣборобôвъ; якъ живлять ся ростины и о найважнѣйшихъ складникахъ поживы ростинной; о обходѣ зъ обôрникомъ на гноярни та о вартости навозовôй и грошевôй гноѣвки; о значѣню глубокои орки и о способѣ еи выконаня; о користахъ управы ростинъ пашныхъ, особливо конюшиноватыхъ и стручковыхъ; о потребѣ старанного годôвлѣ худобы рогатои, а вкôнци о просвѣтно-економичнôй орґанізаціи громадскôй.

На тôмъ закôнчивъ люстраторъ п. Василь Король дня 27 н. ст. червня чинность люстраційну въ щирецкôмъ окрузѣ судовôмъ, а взглядно въ львôвскôмъ повѣтѣ политичнôмъ. Дня 28 червня повернувъ до Львова и въ дняхъ 29 и 30 червня списавъ выказъ люстраційныхъ выкладôвъ въ звидженыхъ мѣсцевостяхъ. [Адміністраційного выказу читалень не предложивъ, бо въ Щиреччинѣ не було анѣ однои читальнѣ.]

Крôмъ того люстраторъ ѣздивъ дня 18 н. ст. червня до Самбора на вѣче господарске, бравъ въ тôмъ вѣчу участь и выголосивъ выкладъ на тематъ „Про хибы и средства зарады въ господарствахъ селяньскихъ въ повѣтѣ самбôрскôмъ“.

Загальнȋ зборы членôвъ товариства для выробу ризъ церковныхъ въ Самборѣ

вôдбули ся тамъ дня 6-ого с. м. Мимо того, що зборы вызначено на часъ вакацій и въ пору горячихъ живвъ, зôбрало ся въ сали „Рускои Бесѣды“ досыть поважне число членôвъ бо 34, котрȋ репрезентували 54 голосôвъ. Заступникъ головы рады надзираючои, мѣсцевый парохъ о. Левъ Щавиньскій, вôдкрывъ зборы, привитавши зôбраныхъ, запросивъ на секретарôвъ оо. Вас. Скобельского та Теоф. Хомицкого и давъ голосъ референтамъ справоздань надзираючои рады и дирекціи.

Въ имени рады надзираючои подавъ о. И. Гмитрикъ до вѣдомости зборôвъ, що рада мала въ минувшôмъ роцѣ 3 засѣданя, на котрыхъ провѣрено чверть рôчнȋ білянсы, обговорювано всѣ текучȋ справы, переводжено контролю надъ веденемъ дѣлъ, а познакъ рада переконала ся, що дѣла товариства ведуть ся солідно и поступають правильно а дирекція принятȋ на себе обовязки сповняла на кождôй точцѣ вôдлично, совѣстно и зъ очевидною користію для товариства, длятого внѣсъ, щобы зборы, по уплывѣ першого трилѣтя, выразили уступаючôй дирекціи повне признане и подяку.

Вôдтакъ въ имени дирекціи реферувавъ о. Рѣпецкій. На вступѣ порôвнавъ розвôй товариства, вôдъ хвилѣ его заснованя до теперь, зъ зерномъ гôрчичнымъ, о котрôмъ сказано, що оно „малѣйше отъ всѣхъ сѣменъ“ вверже не въ вертоградъ „возрасте и бысть древо веліе и птицы вселившася вѣтвіе его.“ Початокъ товариства дрôбненькій, слабый и майже безсильный передъ трема лѣтами [безъ закладового капіталу] — то справдѣ було зерно гôрчичне! Нинѣ-жь поборенȋ вже важнѣйшȋ перепоны — и товариство, ставувши на безпечнôй пôдставѣ, двигае ся нормально въ передъ, добуло собѣ повагу та всесторонну симпатію и заняло межи рускими институціями мѣсце поважне. По такôмъ вступѣ о. референтъ перейшовъ на реальнȋ успѣхи товариства за послѣдный рôкъ и на теперѣшный станъ его.

„Вже минувшого року — говоривъ вôнъ — показали ся успѣхи товариства цѣлкомъ задоволяючими; нинѣ жь они богато краснȋ и богатшȋ. Досыть глянути на цифру цѣлого обороту, выказаного въ білянсѣ, и на суму проданого товару. Сего року спродано товару за близько 34.000 зр. Зъ самои вже тои сумы видно, що товариство выробило собѣ вже взагалѣ духовеньства добру репутацію и симпатію, а въ тôмъ лежить першій успѣхъ его дѣяльности. На суму продажи зложили ся всѣ три епархіи майже въ рôвнôй мѣрѣ. Выробы нашои робôтнѣ розходились по всѣхъ закуткахъ галицкои Руси, заосмотрювались ними церкви по селахъ и мѣсточкахъ, а навѣть одна церковь зъ престольныхъ мѣстъ, т. е. церковь Успеньска у Львовѣ, якъ въ першôмъ и другôмъ роцѣ, такъ и теперь удостоила насъ бôльшими замовленями. Выробы нашȋ розходились декуда й на Буковинѣ, а що замѣтне, найшли они щирый приемъ въ рускихъ кольоніяхъ Америки, де братя нашȋ оо. Дмитрôвъ, Арданъ и Обушкевичъ, ведевȋ чувствами чистого патріотизму, вытворили нашому товариству рекляму и забезпечили ему тамъ збутъ бôльшого числа нашихъ выробôвъ. Отже коли выробы нашȋ въ такихъ масахъ розходять ся, то очевидно переконавъ ся загалъ купуючій, що тôлько въ нашôмъ товариствѣ можна дôстати добрый, розмѣрно дешевый и старанно выкôнченый товаръ та що за-для того товариство заслугуе на признане и пôддержку. Зъ огляду на се можу рѣшучо твердити, що товариство стремить до высоты першои своеи задачѣ, бо хоровить церкви вѣрно передъ вызыскомъ и заосмотрюе ихъ въ добôрну, тревалу и пôсля нашого обряду строго выкôнчену утварь. Не можу еще сказати, що робôтня наша дôйшла вже у всѣмъ до повнои досконалости, и розумѣесь само собою, що при аквізиціи що разъ новыхъ силъ робочихъ можуть лучитись роботы не цѣлкомъ вдоволяючȋ, але то рѣдкȋ выпадки и въ рѣчахъ малои ваги“.

Дальше референтъ подавъ до вѣдомости зборôвъ, що дирекція въ порозумѣню зъ надзираючою радою рѣшила розширити аґенду товариства въ осени сего року также на продажь металевыхъ рѣчей и сосудôвъ церковныхъ. Въ тôмъ дѣлѣ переговорено вже зъ однымъ зъ лучшихъ бронзôвниковъ Русиномъ, котрый згодивъ ся отворити въ Самборѣ свою робôтню и пôдъ выгôдными та приступными условіями доставляти товариству всякого рода металевыхъ выробôвъ.

„Не менше хорошій успѣхъ — мовивъ дальше референтъ — выказуе товариство сего року на другôй точцѣ своеи проґрамы. Якъ звѣстно, оно поставило собѣ за цѣль: подати способъ удержаня хочь бы малому числу вдôвъ и сиротъ священичихъ. Зъ кôнцемъ сего року було постôйно занятыхъ въ нашôй робôтни 10 особъ, т. е. 2 вдовы и 8 сиротъ, и заробляли собѣ трудомъ рукъ своихъ суму звыжъ 1.700 зр. Въ послѣднихъ дняхъ выступила зъ кружка робôтницъ 1 сирота, а на еи мѣсце принято новыхъ три, т. е. 1 вдову и 2 сироты. Такъ отже теперь дае наша рукодѣльня удержане 12 особамъ, а можна надѣятись, що се число въ наступаючôмъ роцѣ ще збôльшить ся. Тая обставина якъ зъ однои стороны свѣдчить о великôй жизнености товариства, такъ зъ другои служить за доказъ, що и на тôй точцѣ може оно повеличати ся що-разъ бôльшими успѣхами. Мимоходомъ годить ся згадати, що управа товариства стараесь и о забезпечене своихъ робôтницъ на случай недуги, бо заснувала для нихъ фондъ запомоговый. На той фондъ складають самȋ робôтницѣ дрôбнȋ лепты и вôдъ теперь буде вôнъ щорôчно стало запомаганый непôднятыми дівідендами, якъ то §. 46. статута постановляе.

„Третою точкою проґрамы товариства есть: зъ чистого зыску 40% роздѣляти яко запомоги для вдôвъ и сиротъ по священикахъ всѣхъ трехъ епархій. Суму, припавшу на тоту цѣль въ минувшôмъ роцѣ въ высотѣ 878 зр. придѣлено рѣшенемъ надзир. рады до фонду „Приюта“. Сего року припаде на ту саму цѣль 927 зр. 40 кр., котрȋ або знов придѣленȋ будуть до фонду „Приюта“, або роздѣлять ся на запомоги.

„Зваживши все высше сказане, мусить признати кождый безсторонный судья, що товариство вывязуе ся удачно зъ своеи задачѣ, хорошȋ успѣхи его на всѣхъ точкахъ очевиднȋ, взагалѣ дѣяльнôсть его есть въ повнôмъ слова значѣню плодоносною и добродѣйною.

„Щобы выказати нинѣшный станъ Товариства, досыть вказати на білянсъ. Число членôвъ зросло въ тôмъ роцѣ о 121 зъ 1885 злр. удѣлового капіталу. Всѣхъ членôвъ есть 308 зъ сумою 4890 злр. удѣлôвъ. До того зросту удѣлôвъ якъ и взагалѣ до розвою товариства причинили ся много Впр. еп. Консисторіи, котрȋ на прошене дирекціи зволили въ Епарх. Вѣстникахъ припоручати Вп. Духовеньству вписувати церкви и брацтва въ члены и замовленями ризъ товариство пôдпирати. Невôджалуваной памяти пок. епископъ нашъ Юліянъ ще въ послѣднихъ дняхъ передъ смертію зволивъ выразити намъ слова признаня и передати свое архіер. благословене письмомъ Ординаріяту зъ 22 цвѣтня 1896. [Письмо се вôдчитано.] — Фондъ резервовый выносить суму 862·37 злр. а теперь значно збôльшить ся частію чистого зыску. Пôсля перемѣненого 44. §. статута чистый зыскъ въ сумѣ 2.318·49 злр. мае роздѣлити ся въ той способъ: 40% т. е. 927·40 злр. на запомоги для вдôвъ и сиротъ; 50% т. е. 1159·24 злр. на дівіденды вôдъ удѣлôвъ, але що высота дівіденды вôдъ одного удѣлу не може переступати 10%, длятого припаде на дівіденды лише 432·75 злр. а решта зъ тои части зыску т. е. 726·49 злр. перейде до фонда резервового; кромѣ того дôстане той фондъ своихъ звычайныхъ 10% т. е. 231·84 злр., отже всего припаде ему зъ зыскôвъ 958·33 злр., а цѣлый сей фондъ буде нинѣ представляти суму 1820·70 злр. Тȋ двѣ, якъ и прочȋ даты білянсу показують, що станъ товариства постепенно пôдносить ся въ гору, и дають повну поруку, що пôдстава товариству положена сильна и тревала, устелена ему безпечна и гладка дорога до дальшого щасливого розвою.

(*Дальше буде.*)

Дописи „Дѣла“

Вôдъ Зборова.

[Письмо п. Павла Кирчова на допись зъ Перемышлянщины о тамошнôй школѣ, умѣщену въ 153 ч. „Дѣла“ с. р.]

Присѣвцѣ [пôдъ Зборовомъ] д. 18 серпня 1896.

Хвальна Редакціе! Въ справѣ дописи въ 153 числѣ „Дѣла“ зъ дня 22 липня с. р. прошу помѣстити отсȋ мои поясненя:

Виною непорядкôвъ та неправильностій въ перемышляньскôй школѣ треба уважати не кого иншого, якъ тôлько тамошного управителя школы п. Добряньского, зъ роду справдѣ Русина. Анѣ ц. к. староста, анѣ ц. к. инспекторы въ нѣчôмъ тутъ не винуватȋ, якъ выкажу понизше; противно, ц. к. староста п. Янеръ, о скôлько я завважавъ, вôдносивъ ся дуже толерантно якъ що-до того, щобы дѣти ходили до церкви, такъ и до руского языка въ школѣ. Н. пр. въ часѣ всякихъ торжествъ та святъ династичныхъ якъ ц. к. староста такъ и всѣ урядники йшли перше на богослужене до церкви, де правило ся о годинѣ 8-ôй, а вôдтакъ ишли всѣ до костела, де богослужене длятого починало ся пôзнѣйше. Отже примѣръ бувъ хорошій. Ц. к. староста кôлька разôвъ высказавъ навѣть въ очи управителеви свое невдоволене, що дѣтей не застававъ у церквѣ; разъ навѣть самъ посылавъ зъ церкви до школы за дѣтьми. За церковь дôставъ у правитель п. Добряньскій упôмненя и вôдъ обохъ ц. к. инспекторôвъ, пп. Лешеґи и Витошиньского, однакъ якъ мало вôнъ дбавъ о порядокъ, такъ мало собѣ що й робивъ зъ того. Пôдъ напоромъ ц. к. старосты показавъ ся бувъ управитель два разы сего року въ церквѣ, и то хиба длятого, що, чи зъ розмысломъ чи зъ байдужности, не давъ або жадной або хибну диспозицію учителямъ, такъ, що не було кому зъ дѣтьми пôйти до церкви, а ц. к. староста посылавъ. Перше ходивъ завсѣгды зъ дѣтьми до церкви я одинъ; а коли я мусѣвъ ити до костела, котрого п Добряньскій бôльше пильнувавъ, забиравъ собѣ парохъ о. Соловскій рускȋ дѣти до церкви самъ. Що я найбôльше самъ и безъ диспозиціи ходивъ зъ дѣтьми до церкви, скоро лишь не бувъ призначеный до костела, покликуюсь на пароха о. Соловского.

Що управитель п. Д—скій мало що робивъ собѣ зъ увагъ и невдоволеня ц. к. старосты, я се толкую собѣ тымъ, що вину своеи нездарности звалювавъ завсѣгды на учителѣвъ; самъ же, будучи зарозумѣлымъ, упертымъ, при браку потрѣбнои кваліфікаціи, не маючи нѣ такту а дуже мінімальне знане приписôвъ шкôльныхъ, нѣ здôбностій потрѣбныхъ до управы численнымъ тѣломъ учительскимъ, уважавъ себе за всемогучого, за непохитный въ нѣчôмъ авторітетъ, тероризувавъ учителѣвъ и нехтувавъ всяку гадку высказану въ хосенъ порядку и добра школы, а що здôбнѣйшȋ силы учительскȋ, особливо укваліфікованȋ, умѣвъ выгрызати. Укваліфікованȋ силы не мали голосу; за те неукваліфікованȋ дириґували школою. Що се правда, най послужить фактъ, що оденъ неукваліфікованый учитель, зъ припорученя его самъ пôсля своеи гадки скласифікувавъ клясу, въ котрôй цѣлый, буквально кажу, цѣлый курсъ не учивъ, а учителѣ укваліфікованȋ, два зъ насъ навѣть зъ выдѣловою кваліфікацією, котрȋ именно учили цѣлый той курсъ ажь до першихъ днѣвъ липня, коли власне наука кôнчить ся а настае клясифікація, не мали въ тôмъ найменшого голосу анѣ участи! — и не мали вôдваги противъ сего запротестувати! При такôмъ отже станѣ рѣчи я не зъ байдужности, але зъ конечности не мôгъ въ нѣякôмъ напрямѣ на змѣну рѣчей вплынути.

Также не моя вина що до руского языка въ тôй школѣ, а знов ц. к. староста що-до руского языка бувъ пересвѣдченый, що сей предметъ стоить тамъ добре. Минувшого бо року, ще за инспекторованя п. Лешеґи, въ часѣ візитаціи школы запровадили ц. к. старосту до IV-ои клясы, въ котрôй я учивъ руского языка и мавъ якъ-разъ тамъ годину. П. староста бувъ на рускôмъ языцѣ може зъ пôвъ годины, похваливъ дѣтей за пильнôсть а й менѣ высказавъ свое повне вдоволене. Попередного року вчивъ руского языка въ тôй клясѣ хибно за Русина поданый въ дописи мôй товаришь п. М—ій, чоловѣкъ интеліґентный, совѣстный и трудящій учитель, Полякъ, надзвычайно толерантный та знаючій руску мову въ письмѣ и словѣ такъ, що не лише въ школѣ, але навѣть самого управителя, якъ каже дописуватель, gente Русина п. Д—ого мôгъ бувъ зовсѣмъ безпечно учити. Такъ отже ц. к. староста мôгъ бути певный, що єли руского не вчать за богато [бо на мене ходили доносы, якъ самъ управитель менѣ въ фальшивои ввѣчливости говоривъ, що „хто иншій“ на мене доносивъ ц. к. старостѣ], то певно не за мало! Але за ту похвалу управитель Русинъ п. Д—ій вже зô слѣдуючимъ рокомъ вôдобравъ менѣ руській языкъ у всѣхъ клясахъ, ба навѣть узнавъ мене за найвôдповѣднѣйшого до I-ои клясы, а науку въ высшихъ клясахъ прапоручивъ учителямъ та учителькамъ навѣть неукваліфікованымъ. Така доля постигла и згаданого мого товариша М—ого, бо вôнъ такъ само посѣдавъ повну кваліфікацію, а вôдъ другого курсу навѣть выдѣлову. Такъ отже мы справдѣ грали пôдрядну ролю, а дириґентура була при неукваліфікованыхъ учителяхъ та учителькахъ, а сȋ послѣднȋ звычайно мають у управителя надзвычайне щасте, взгляды та ласки. Звычайно — „красный“ полъ... Отже руского языка я не вчивъ въ сѣмъ роцѣ въ школѣ перемышляньскôй та за него и не вôдповѣдаю. Вправдѣ накинувъ менѣ управитель вже на веснѣ науку руского въ III-ôй клясѣ хлопцѣвъ, але се бувъ лише маневръ зô страху, бо розôйшла ся вѣсть, що радникъ Днѣстряньскій ѣздить, ну, а въ тôй клясѣ треба було зъ рускимъ бодай про око щось зробити...

Павло Кирчôвъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Славяньске товариство шкôльне для Истріи и братство св. Кирила и Методія ухвалили сими днями на зборахъ въ Абаціи, внести до міністерства просвѣты просьбу о заложене хорватскои ґімназіи въ Пізинѣ и хорватскои народнои школы въ Полѣ, и взагалѣ успѣшнѣйше старати ся о розвитокъ хорватского та словѣньского шкôльництва въ Истріи. А знов зъ италійскои стороны лагодять завзяту бôрбу зъ Словѣнцями при зближаючихъ ся выборахъ до рады державнои. Пос. д-ръ Бартолі выступивъ на загальныхъ зборахъ политичного товариства истріяского (Societa politica istriana) зъ бесѣдою, въ котрôй завзывавъ до спольнои и згôдной акціи противъ Словѣнцѣвъ, выказуючи, що всѣ мандаты зъ Истріи могли бы дôстати ся Италіянцямъ, а вже на певно мандатъ зъ пятои куріи. Незадовго мабуть зберуть ся въ Трієстѣ всѣ италійскȋ заступники на нараду.

—

Царскій указъ продовжае на дальшȋ три роки заостренȋ поліційнȋ приписы для удержаня спокою и ладу въ державѣ, заведенȋ въ Россіи въ часѣ революційныхъ руховъ. Тȋ приписы вôдносять ся до ґуберній: петербургскои, московскои, харкôвскои, кіевскои, подольскои и волыньскои, до мѣстъ: Ростова, Таганроґа, Нахичевану, Одесы, Николаева и Кронштадту, та до области доньскои.

—

Wiener Allg. Ztg. дôстала про положене въ Болгаріи таку вѣсть вôдъ одного „вызначного“ члена міністерства: Болгарія — каже той міністеръ — стоить передъ новою ерою. За часôвъ Стамбулова була Болгарія австрофильска; за Стоилова руссофильска, хочь все таки задержала характеръ болгарскій. По упадку Стоилова буде Болгарія чисто россійска. Се рѣчь великои ваги. Дуже добре памятаемо ще подôбну еру зъ часôвъ панованя кн. Александра Баттенберґского, коли ему накинено россійскихъ міністрôвъ и россійскихъ ґенералôвъ. Россіяне були тогдѣ панами; они приказували, а мы мусѣли слухати. Ґр. Дундуковъ-Корсаковъ пôшовъ навѣть такъ далеко, що всѣ державнȋ акта зовсѣмъ готовȋ подававъ князеви зъ приказомъ: „пôдписати!“ Того вже було за богато, такъ що князь однои днины прогнавъ Россіянъ зъ краю и тымъ выкликавъ величезну радôсть у народу. Драганъ Цанковъ, що зрадивъ князя, такожь утѣкъ до Россіи. Народъ плювавъ на него, кидавъ за нимъ гнилыми яблоками, называвъ его зрадникомъ и Юдою. Нинѣ той самъ Цанковъ знов великій чоловѣкъ; вôнъ займе мѣсце по Стоиловѣ. Якимъ же способомъ се стало ся? Рѣчь пев-

на, що князь особисто приобѣцявъ цареви въ Москвѣ, що Бендерева и Ґруєва заименує ґенералами, а всѣхъ офіцирôвъ болгарскихъ, що проживають въ Россіи, прийме назадъ до болгарского войска и надасть имъ вышшу ранґу. Тѣ авансы мали бути оголошенѣ дня 14 с. м., въ роковины вступленя князя на престолъ, пôдчасъ великои парады войсковои, якъ се было завсѣгды въ звычаю. Князь думавъ, що міністры згодять ся на те. Тымчасомъ міністеръ войны Петровъ оперявъ ся тому сильно и заповѣвъ, що подасть ся до димісіи. Такъ и зробивъ на засѣданю рады міністрôвъ въ ночи зъ вторника на середу (минувшого тыждня), коли князь зажадавъ вôдъ него, щобы пôдписавъ указъ, котрымъ князь именує его — Петрова, — Бендерева и Ґруєва ґенералами. Всѣ міністры заявили, що держать зъ Петровымъ, а президентъ міністрôвъ Стоиловъ внѣсъ димісію цѣлого кабінету. Щобы удержати кабінетъ дальше въ урядованю, заявивъ князь, що готовъ вôдложити справу офіцирôвъ-еміґрантôвъ. Але міністеръ войны Петровъ таки обстававъ при димісіи, а Начовичъ заявивъ такожь, що лише тогдѣ лишить ся въ урядѣ, коли австрійско-болгарска угода торговельна буде принята въ уложенôй вже формѣ. Отже кабінетъ Стоилова не має теперь міністра войны и торговлѣ. Мы се-бъ то осталѣ міністры, не будемо робити князеви нѣякихъ трудностій и не причинимо ся до ще бôльшого заостреня положеня. Лишимо ся въ урядѣ, поки князь не заименує нового міністерства. Справу еміґрантôвъ порѣшено пôсля бажаня россійского, а торговельну угоду австрійско болгарску вôдкинено. Тымъ чиномъ Болгарія зôрвала за собою всѣ мосты, якѣ еи ще лучили зъ Европою. Наша місія скôнчена. Болгарскихъ міністрôвъ и ґенералôвъ заступлять россійскѣ. Цанковъ переспрявляє зъ княземъ и стороною Каравелова о нашу спадщину. Цанковъ обôйме тую спадщину; але его управа лишить Болгарію самостôйности, а князя престолу такъ само, якъ въ рр. 1866 позбавила кн. Александра короны.

— —

Нинѣ италійскій королевичъ опускає Цетинію, бо его гостина була назначена на пять днѣвъ. На его честь мала вôдбути ся войскова парада и выстава въ новôмъ театрѣ, де мала прийти на сцену драма кн. Николы „Балканска царица“. Доносять такожь, що россійскій полковникъ Рокдорукій привѣзъ князеви Неаполю власноручне письмо царя. Чорногорскій кн. Данило выбере ся зъ початкомъ вересня до Монцы, щобы умовити ся що-до офиціяльныхъ заручинъ. Въ другôмъ тыждни вересня надѣють ся въ Цетиніи приѣзду сербского короля, к трый має старати ся о руку чорногорскои княжны Анны.

— —

Въ Римѣ пробуває теперь Леонтьевъ, провôдникъ россійскои експедиціи для розслѣдженя сердущои Африки. Италійскій президентъ міністрôвъ Рудіні, що завсѣгды бувъ прихильникомъ дружнои політики супротивъ Россіи, хоче мабуть приняти услуги Леонтьева, щобы при его помочи поладнати ся зъ Менелікомъ. Коли ще взяти на увагу заручины италійского королевича зъ чорногорскою княжною та повитанє его въ Цетиніи окремымъ высланникомъ царскимъ, то теперѣшнѣ вôдносины Италіи до Россіи окажуть ся дуже дружными.

— —

Зъ Креты нема важнѣйшихъ новинъ. Стороннѣ амбасадоры въ Царгородѣ ждуть вôдъ своихъ правительствъ инструкцій що до дальшого поведеня въ справѣ кретеньскôй. Дня 17 с. м. австрійско-угорскій посолъ бар. Косчекъ въ Атенахъ бувъ у короля грецкого на авдіенціи, а опôсля розмавлявъ зъ президентомъ міністрôвъ и зъ міністромъ справъ заграничныхъ. До тои подѣѣ прикладають велику вагу.

Зіхі паша, якъ доносять, взывавъ знову христіяньскихъ депутованыхъ кретеньскихъ, щобы высказали свои бажаня, о котрыхъ можна бы розправляти; але они вôдказали ся вôдъ того.

— —

Въ Суданѣ зайшла була вôдъ червня перерва въ анґлійско-египетскôй акціи. Ажь теперь знову заповѣдають, що дня 24 с. м. рушить выправа на передъ. За два мѣсяцѣ спокою постягали обѣ стороны свои войска. Магдисты стоять укрѣпленымъ таборомъ о 95 кільометрôвъ на полудни вôдъ становиска Анґлійцѣвъ. Мабуть прийде до завзятои и трудной для анґлійско-египетского войска борбы.

НОВИНКИ.

— **Инокинѣ Ч. Св. Василія В. въ Яворовѣ** дякують рускому Духовеньству, зôбраному въ Грушовѣ на соборчику, за зложенє 5 зр. на нашъ [и тôлько само на перемыскій дѣвочій] институтъ. За память и честь велике Богъ заплать! Въ тôмъ институтѣ дѣвочôмъ при монастыри пôдъ проводомъ инокинь зачинає ся наука въ 8-клясовôй школѣ дня 1 н. ст. вересня. Науки надобовязковѣ: музика, спѣвъ, [сего року танцѣ], языкъ французскій и кравецтво. Платня мѣсячна 20 зр. а безъ надобовязковои науки 16 зр. [За науку танцѣвъ окремо 10 зр.] Що-до нѣмецкого языка будуть все въ тôмъ языцѣ вправы. Близшѣ вѣсти подає монастырь. *Вôдъ Заряду института.*

— **Въ Станиславовѣ въ день уродинъ цѣсаря** вôдслуживъ въ рускôй катедрѣ епископъ Юліянъ Куиловскій въ сослуженю капітулы торжественну литургію, на котру явили ся представителѣ властій и величезна товпа народу зъ мѣста и околицѣ. — Зъ-рана о 8 ôй годинѣ вôдбула ся на площи войсковыхъ вправъ торжественна полева служба Божа, котру вôдслуживъ у вôдповѣдно прикрашенôмъ наметѣ рускій войсковый душпастирь о. радникъ Касіянъ Куницкій. Въ богослуженю взяла участь цѣла залога, за-для близькихъ маневрôвъ збôльшена по-надъ 3000 люда, пôдъ проводомъ бриґадира кôнноты ґенерала бар. Кравса. Войско дало пôдчасъ богослуженя три сальвы, по котрыхъ наступало по 8 выстрѣлôвъ гарматныхъ. Опôсля дефілювало войско и ветераны при звукахъ музики 95-ого полка пѣхоты и 32 ого баталіону стрѣльцѣвъ. По полудни о 2-ôй годинѣ давъ офицерскій корпусъ въ сали войскового касина обѣдъ на 70 осôбъ, въ котрôмъ взяли участь такожь запрошенѣ начальники урядôвъ и епископъ Куиловскій. Тоастъ въ честь цѣсаря выголосивъ ґен. бар. Кравсъ. Пôдчасъ пиру концертувала музика 95 ого полку пѣхоты.

— **Маневры цѣсарскѣ.** Пôсля дотеперѣшныхъ вѣстій приѣде цѣсарь на маневры до Галичины дня 31 с. м. Въ тôмъ дни стане въ Городку, а 5-ого вересня приѣде до Мостискъ. Дня 7. вересня зачнуть ся великѣ маневры корпусôвъ, а 11 ого вересня цѣсарь приѣде до Перемышля. Вôдъ 12. до 16. вересня будуть вôдбувати ся маневры фортечнѣ. Дня 16. вересня верне цѣсарь до Вѣдня. Однакъ годить ся тутъ додати, що цѣла та проґрама може змѣнити ся, бо она ще не есть офиціяльною.

— **У насъ законъ тôлько на папери** — пише „Посланникъ“ — бо въ житю его не бачимо. Н. пр. пôдъ окомъ всѣхъ властій возять теперь въ недѣлѣ цеглу въ Бережанахъ, и то христіяне. Встыдъ и ганьба! — Або ось таке: Попри гостинецъ, куда щоденно идуть жандармы, росте всякій бурянъ и будаки, а нѣкому и не при думцѣ его вынищити, а есть на се дуже красна устава. Чи треба ажь чекати, щобы вѣтеръ порозносивъ насѣнє по всѣхъ поляхъ? Чи жь можна потому дивувати ся, що у насъ такъ мало пошанованя для закона, коли власть до того призначена, его не шанує?

— **Зъ черновецкого университету.** Професоръ д-ръ Ернестъ Груза именованый звычайнымъ професоромъ римского права въ университетѣ въ Инсбруцѣ. Позаякъ проф. Груза выбраный на 1896/97 ый рôкъ ректоромъ черновецкого университету, то теперь треба буде наново выбрати ректора, котрый мабуть выйде въ колеґіи професорôвъ правничого выдѣлу. — Міністерство потвердило рѣшенє професорскои колеґіи, котрымъ именовано амануензіса при университетскôй бібліотецѣ д ра Рудольфа Волькана приватнымъ доцентомъ для новѣйшои нѣмецкои літературы при тôмъ-же университетѣ.

— **До Львова** мають приѣхати въ першихъ дняхъ вересня с. р. бурмістръ мѣста Вѣдня Штробахъ и его заступникъ д-ръ Люеґеръ, щобы приглянути ся урядженямъ тутешного трамваю електричного. Зъ припорученя вѣденьскои рады мѣскои мають они звидѣти всѣ бôльшѣ мѣста, де курсують трамваѣ електричнѣ, поробити докладнѣ студіи а потôмъ предложити вôдповѣднѣ внесеня радѣ мѣскôй.

— **Новочасна „кôннота“.** Мешканцѣ мѣста Львова бачили вчера оріґінальный видъ — першій разъ появили ся на улицяхъ мѣста жовнѣры зъ торністрами, баґнетами и т. д. на — біциклахъ. Новочасна кôннота представляє ся дуже гарно, а що найважнѣйше, ѣдучи не робить нѣякого тупоту... — Але отъ що цѣкаве! — Анґличане оголошують новый винахôдъ — гарматы на вельоципедахъ! Они зладили малу скорострѣльну гармату, осаджену на біцикли. Вельоципедъ вправлюють въ рухъ два циклісты, котрѣ мають и обслугувати армату. Тую легку артилерію названо „вельо-артилеріею“. Може небавки и тоту новочасну артилерію мы побачимо на улицяхъ Львова?

— **Вôдъ пораженя громомъ** згинувъ онгды начальникъ стаціи зелѣзниць державныхъ въ Соли [въ повѣтѣ живецкôмъ] Мих. Дашковскій. Сидѣвъ вôнъ при апаратѣ телеґрафічнôмъ пôдчасъ лютуючои бурѣ въ околици; нараз поразивъ его грôмъ, що вдаривъ въ недалекій стовпъ телеґрафічный. До кôлькохъ годинъ пораженый начальникъ умеръ.

— **Огнѣ.** Дня 18 с. м. о 10 ôй годинѣ рано выбухъ огонь въ Мушинѣ [повѣту санческого] въ домѣ Войт. Кийовского, а зъ домомъ згорѣло трое дѣтей. Отець-мулярь бувъ на роботѣ въ Криници, а мати пôйшла въ поле, замкнувши дѣтей у хатѣ. Дѣти, не могучи зъ-вôдтамъ дôстати ся, згорѣли на вуголь. — Въ Сходници знищивъ огонь дня 15 с. м. о 1-ôй годинѣ въ ночи два домы и стайню.

— **Зъ Бобрецкого пишуть намъ**: Импровізована проща до Берездовецъ, о котрôй була вже згадка въ „Дѣлѣ“, все ще не перестає. Слѣпу религійнôсть темныхъ масъ посунено до крайнои забобонности пôддержують и на дальше цѣлѣ циклѣ леґендъ продукованыхъ махерами про всякѣ нѣбы надприроднѣ чудовища. Пôсля вѣщованя згаданыхъ моторôвъ мала напевно зъявити ся Матерь Божа на латиньске Успенiє. И зôбрало ся тогдѣ до 3.000 народу. Народъ зложивъ по-надъ 100 зр. „на Боже“ и выбравъ цѣлу яму глины, котра нѣбы має мати цѣлющу силу въ гоєню всякихъ ранъ, однакъ нѣхто нѣякого не бачивъ тамъ „зъявленя“. Правда, де-хто голосить, що „всѣ бачили“, а де-хто зновъ, що бачили лише три бабы. Надъ сотками, зложеными народомъ „на Боже“, старають ся о опѣку и ксьондзъ, и мѣсто, и панъ, на котрого грунтѣ все те дѣє ся... Коли до того взяти ще на увагу взгляды санітарнѣ [скрôзь въ околици дѣти мруть на шкарлятину якъ мухи] и коли зважити, що се такъ публично выкористовує ся релігійнѣ чувства и темноту народу, — то треба дуже дивувати ся, що нашъ панъ староста чомусь анѣ ухомъ анѣ окомъ не поведе въ тôй справѣ... Може не має часу, бо, знаете, що вôнъ є найревнѣйшимъ кольпортеромъ зелѣзного листу для „porządn-ыхъ“ т. е. „Народнои часописи“...

— **Зъ Яремча пишуть намъ**: На будову новои латинізаційно-польонізаційнои твердинѣ середъ Гуцулôвъ — польскои каплицѣ въ Яремчи вôдбувъ ся тутъ концертъ и згромадивъ доволѣ польскои публики. Зъ вынимкою фортепяніста Цофаля всѣ прочѣ концертанты були — risum teneatis — жиды! Мендроховичъ, Гакеръ, Кацеленленбоґенъ... Русины не пôйшли на концертъ, але зарядили мѣжь собою складку на выкôнченє тутешнои церковцѣ. Та коли бы бодай троха ще поплыло жертвъ зъ краю, то чей-же могли бы мы скорше вôдъ Полякôвъ хвалити тутъ Господа въ власнôмъ храмѣ. — *О. Г.*

— **П. Янъ Біґо**, ц. к. офиціялъ почтовый у Львовѣ, постановивъ выдати въ новôмъ накладѣ дуже цѣнне свое выдавництво „Skorowidz miejscowości“ [выданє першій разъ ще 1886 р.] а мѣстяче въ собѣ пôсля поазбучного порядку списъ всѣхъ мѣсцевостій Галичины и Буковины зъ наведенємъ до якого староства, суду, уряду парохіяльного, уряду почтового и телеґрафічного належить кожда мѣсцевôсть, якъ далеко має до почты и телеґрафу, кôлько числить мешканцѣвъ, до якои належить доповнюючои команды войсковои и хто є властителемъ табулярнымъ. Въ оголошеню заповѣдаючôмъ друге выданє „Skorowidza“ п. Біґо такъ пише: „Змѣны, якѣ наступили въ остатнôмъ десятилѣтю въ політичнôй и адміністраційнôй орґанізаціи краю, чи-то черезъ вылученє богато мѣсцевостій зъ одныхъ а прилученє ихъ до иншихъ повѣтôвъ, чи-то черезъ утворенє новыхъ судôвъ а такожь богато урядôвъ почтовыхъ и телеґрафічныхъ, довели до того, що дальше уживанє оброблено го мною пôдручника зъ 1886 року стало ся якъ для властій правительственныхъ и автономічныхъ, такъ и для осôбъ приватныхъ недогôднымъ. Недостача пôдручника вôдповѣдаючого теперѣшнôй орґанізаціи краю спонукала мене — при пôдпорѣ въ моѣмъ стараню Выс. ц. к. президіи намѣстництва, Свѣтл. властій політичныхъ, Дирекціи руху зелѣзниць и иншихъ — пôдняти ся трудной працѣ выданя нового „Skorowidza miejscowości“. Цѣна примѣрника въ дорозѣ передплаты выносить теперь зъ портомъ 2 зр. 10 кр., а по выходѣ пôдручника буде значно пôдвысшена. Грошѣ належить надсылати переказомъ почтовымъ на адресу: Выдавництво „Skorowidza“ у Львовѣ.

— **Весѣлє рабіновои внучки.** Въ Сасовѣ вôдбувае ся весѣлє внучки рабіна-чудотворця зъ Олеська зъ внукомъ другого чудотворного рабіна. Молода має 16 лѣтъ а молодый 14 лѣтъ; пара якось недуже дôбрана. Зъ огляду, що молодѣ походять зъ такихъ благородныхъ родинъ, весѣлє вôдбуваєсь дуже величаво. Вже на два днѣ передъ весѣлємъ зъѣхали ся до Олеська всѣ доокольнѣ музики жидôвскѣ и черезъ весь часъ грали передъ домами достойныхъ горожанъ того мѣсточка; потôмъ разомъ зъ товариствомъ шлюбнымъ удали ся до Сасова. Тамъ вôдбувъ ся пиръ, а на кôлько о собѣ вôнъ бувъ приготовленый, може свѣдчити о тôмъ само мясо, за котре рабінъ олеській заплативъ 200 зр. Дарôвъ дôстали молодѣ на кôлька тысячь зр. и то... самыми грôшми. Гостей зъѣхала ся тьма-тьменна зъ Галичины, Россіи, Буковины, Угорщины и Румуніи, бо рабінъ зъ Олеська належить до „найчудотворнѣйшихъ“ мѣжь рабінами. Весѣлє мало вôдбути ся первѣстно въ Олеську, але що тамъ панують шкарлятина и дифтерія, то перенесено его до Сасова.

— **До галицкого краєвого выдѣлу** внѣсъ косôвскій банкъ христіяньскій за иниціятивою свого директора Дерфлера меморіялъ, въ котрôмъ звертає увагу краєвого выдѣлу на вызыскуванє Гуцулôвъ, котрѣ займають ся выпасомъ худобы, а такожь на марнованє краєвого богатства черезъ занедбанє молочництва. Торговлею худобы займає ся головно жидôвске товариство акційне. Коли зважити, що жидôвскѣ спекулянты высылають тысячь бочокъ бриндзѣ до Кесмаркъ на Угорщинѣ, а по перерôбцѣ вертає та сама бриндзя по далеко высшôй цѣнѣ назадъ до краю, то ясно, що заложенє фабрики бриндзѣ и сырôвъ могло бы принести людности и краєви значнѣ зыски, а що найважнѣйше, грôшь лишавъ бы ся въ краю.

— **Страшный выпадокъ на театральнôй сценѣ** лучивъ ся тамтого тыждня въ часѣ представленя въ однôмъ театрѣ въ Лондонѣ. Грали штуку „Грѣшники ночи“, котра кôнчить ся заштилетованємъ злочинця. Въ наслѣдокъ неуваги ужито до представленя правдевого штилету, а не складаного, и той пробивъ серце нещастного актора. Зъ надто природнымъ стономъ упавъ „злочинецъ“ на землю, а що въ тôй хвили упала заслона, то публика спокôйно розôйшла ся домôвъ и ажь другои днины довѣдалась о страшнôй пригодѣ.

— **Лѣкарь передъ судомъ**. Въ Діссельдорфѣ началъ ся сенсаційный процесъ противъ д-ра медицины, гомеопата А. Фольбединґа, котрого тымчасово выпущено зъ вязницѣ за дуже высокою кавціею 200.000 марокъ. Д-ръ Фольбединґъ обжалованый о рôзнѣ обманьства, а побôчь него потягнено до одвѣчальности и его аптекаря Лянґа та й двохъ его урядникôвъ, Кенека и Вінґерата. Тѣ два послѣднѣ панове, не маючи найменшого понятя о медицинѣ, були у него асистентами и брали пенсію и тантіємы вôдъ „интересу“ вôдъ 8—12.000 марокъ рôчно. Д-ръ Фольбединґъ лѣчивъ пацієнтôвъ листовно, але такъ, що тыхъ кôлька сотокъ листôвъ, котрѣ приходили до него що дня, навѣть не читавъ, а лишь его асистенти пересылали рецепты. Мали они разъ на все уповажненє пôдписувати ся „pr. dr. Volbeding“, однакъ такъ, щобы „pr.“ и „dr.“ було злучене въ такій спосôбъ, абы пацієнтъ не мôгъ розпôзнати пôдпису. Доходы „чудотворного доктора“ зъ тои листовнои практики оцѣнюють на пôвъ міліона марокъ рôчно, зъ котрыхъ близько 150.000 выдававъ на рекламы; вôнъ правильно оголошувавъ въ 600 до 800 ґазетахъ подяки вôдъ „вылѣченыхъ“ пацієнтôвъ. При тôмъ вѣвъ д-ръ Фольбединґъ скандалічне житє приватне, такъ що забавы его и орґіи вôдъ давна ширили соблазнь въ Діссельдорфѣ.

— **Кôлько сѣрникôвъ зуживають въ Европѣ?** Ось-яке пытанє завдавъ собѣ одинъ статистикъ и по мозольнôй праци прийшовъ до такого вислѣдку: Припустѣмъ, що одинъ Европеєць спотребує денно сѣмь сѣрникôвъ, то въ самôй Европѣ зуживають два міліярды денно а 730 міліярдôвъ рôчно. На одинъ кільоґрамъ выходить пересѣчно 6.000 сѣрникôвъ, то денно зуживає ся 300.000 кільоґрамôвъ — то значить: рôчно зуживає лише наша часть свѣта въ формѣ сѣрникôвъ 400.000 кубічныхъ метрôвъ дерева. А се вже не абы-що!

Надôслане.

Verfälschte schwarze Seide.

Man verbrenne ein Müsterchen des Stoffes, von dem man kaufen will, und die etwaige Verfälschung tritt sofort zu Tage: Aechte, rein gefärbte Seide kräuselt sofort zusammen, verlöscht bald, und hinterlässt wenig Asche von ganz hellbräunlicher Farbe. — Verfälschte Seide, (die leicht speckig wird und bricht) brennt langsam fort, (namentlich glimmen die „Schussfäden“ weiter, wenn sehr mit Farbstoff erschwert), und hinterlässt eine dunkelbraune Asche, die sich im Gegensatz zur ächten Seide nicht kräuselt, sondern krümmt. Zerdrückt man die Asche der echten Seide, so zerstäubt sie, die der verfälschten nicht. Die **Seiden-Fabriken G. Henneberg** (k. u. k. Hoflief.), **Zürich** versenden gern Muster von ihren echten Seidenstoffen an Jedermann und liefern einzelne Roben und ganze Stücke **porto- und steuerfrei in die Wohnung.** (5) 16

Посмертнѣ — ☩ — оповѣстки.

Антоній Яворовскій, учитель народный въ Присѣлцяхъ коло Зборова, упокоивъ ся дня 30 н. ст. липня въ 48-ôмъ роцѣ житя а 23-ôмъ учительскои службы, зъ котрыхъ 20 лѣтъ припадає на Присѣлцѣ, де покôйный по довшôй и тяжкôй недузѣ доконавъ житя, полишивши жѣнку и три дочки. В. е. п.!

Наука штука и література.

— **Дещо зъ творовъ Степана Руданьского.** Коштомъ и заходомъ товариства „Просвѣта“. У Львовѣ, 1896. Книжочка 196., а 8-а за р. 1896 (за серпень). Сторôнъ 64. Цѣна 15 кр.

— **Зоря, ч. 15.** мѣстить кромъ поначенаныхъ творôвъ (Не той став, повість Ів. Левіцького; Per pedes apostolorum Левенка, конець; Марія Стуарт; Жінки при Чигриньскім дворі, дальша частина статї д ра І. Роллього в перекладі Вас. Лукача, начатої в чч. 1—6. Зорі; Листи з Криму Коннського; ще отсе: На спомин, поезія Галїна; 3 перекладів В. Маслака (чотири поезиї); Ігор Сїверський, преслівля й сьпівомовний переклад Степ. Руданьского; Мірмекофільні рослини та мурахи, Віри Коцюбиньскої; Хроніка; бібліоґрафія. — Ілюстрація: Сидор Воробкевич (портрет), Болди в Бубнищу коло Болехова; Селяни коло Сянина — Додаток: Словарь росийсько україньский Уманця і Спілки стор. 111—126 (т. III) від слова „Попадать ся“ до слова „Поспѣшливый“.

— Бібліотека Батьковщины. Книжочка 5 а. **Хлопы и хлопска справа.** Написавъ И. Н. Цѣна 5 кр. Львôвъ 1896. Зъ друкарнѣ Наукового Товариства им. Шевченка. Сторôнъ 30 малои вôсѣмки. — Змѣстъ книжочки: 1. Хто суть хлопы? Хлопы се найдавнѣйшій и найпотрѣбнѣйшій станъ на земли. Хлопы се пôдстава цивілізаціи и культуры народôвъ. Длятого хлопы повиннѣ шанувати свôй хлопскій гоноръ, а не гнути ся въ чотири погибелѣ передъ леда кимъ та не продавати свое хлопске право за охлапы. — 2. Давнѣйша доля хлопôвъ. Въ давнину на рускôй земли хлопы були панами землѣ та самѣ правили собою. За князѣвъ селяне управляли ся тежь громадскою радою. Ажь за Польщѣ спало на селянъ перше лихо черезъ жидову, спроваджену Казиміромъ. — 3. Про заведенє панщины. Исторія панщины вôдъ першихъ початкôвъ за польского панованя ажь до зведеня хлопôвъ на паньску рѣчь. — 4. Не стерпѣли люде. Коротка исторія козацтва, Хмельниччины та Руины. — 5. Богъ змилосердивъ ся. Подѣлъ Польщѣ, знесенє невôльництва цѣсаремъ Іосифомъ II. — 6. Новѣйшѣ часы. Знесенє панщины, панованє цѣсаря Францъ Іосифа, конституція. Пересторога, щобы хлопы пильнували своихъ правъ конституційныхъ. — Книжочка написана гарно и може богато причинити ся до освѣдомленя нашого селяньства; тому повинна находити ся пôдъ кождою селяньскою стрѣхою.

— Ще разъ про книжочку В. Федоровича **„О лѣченю домашныхъ звѣрятъ“.** На замѣтки Д. Т. О., поданѣ въ 169. ч. „Дѣла“ мушу передовсѣмъ въ справѣ методы писаня популярныхъ лѣкарскихъ книжокъ для простонародя, а потôмъ такожь и „pro domo sua“ еще разъ забрати голосъ. Д. Т. О. радить при подаваню способу лѣченя, згôдного зъ вымогами сучасной науки, выходити вôдъ способу, уживаного у простонародя, та поясньовати, длячого то лѣпше лѣчити инакше. Признаю, що ся метода дуже педаґоґічна, але до кôнця зъ нею нѣякъ не дôйде. Разъ, що у простонародя дуже много

тыхъ способôвъ лѣченя, и то часто супеpечныхъ мѣжь собою. По друге: исторія медицины показуе, що въ народъ вдуть звычайно лѣки и способы, уживанѣ передъ тымъ лѣкарями, и найчастѣйше тогдѣ стають ся славными, коли ихъ лѣкарѣ давно вже закинули. Вже въ середныхъ вѣкахъ уважали лѣкарѣ за аксіомъ выказъ: Non erat in plebe, quod non fuerat in medicina Отже коли бы популяризаторъ лѣкарскихъ наукъ хотѣвъ пôти за родою д. Т. О, то мусѣвъ бы писати цѣлу исторію кождого способу лѣченя, бо мѣжь нашимъ народомъ можна подыбати способы лѣченя, уживанѣ ще за часôвъ Фараонôвъ. А коли бы и зôбравъ навѣть всѣ уживанѣ въ народѣ способы лѣченя та скритикувавъ ихъ, то мôгъ бы тымъ неразъ лише минути ся зъ своею цѣлію; бо въ разѣ, коли бы не помагавъ лѣкъ указаный, селянинъ готовъ тогдѣ пробувати оденъ за другимъ лѣкъ опрокиненый, — навѣть такій, якъ само чи то „шкумъ" заячій або сало борсуче або навѣть „комарове" сало. Не казати вже про всѣлякѣ обрядливѣ лѣки, якихъ уживають на пропасницю, также „тою" або „панею" звану; тыми лѣками хотять, щобы „панѣ" вабрала до хорого вôдразы та его покинула. Кобы-жь бодай лѣкарѣ мали на кожду хоробу такій певный лѣкъ, якъ хініну на пропасницю, то и борба зъ подôбными забобонами и недорѣчными лѣками була бы легша, бо селянинъ не вертавъ бы ся до лѣкôвъ непевныхъ, а властиво нѣякихъ, коли бы ему указати певный, нехибный. Але коли такъ не є, то на мою думку въ популярныхъ розвѣдкахъ лѣкарскихъ треба зовсѣмъ промовчувати недорѣчнѣ лѣки простонароднѣ.

Не могу также згодити ся зъ замѣткою, мовь то книжочка Федоровича дуже слабо сповнить задачу пôдручника до лѣченя худобы, бо селянинъ мусѣвъ бы мати пôдручну аптичку и вагу. Рѣчь проста: селянинъ вôдпише собѣ рецепту зъ книжочки та пôде зъ нею до аптики або навѣть часомъ и въ склепѣ корѣннôмъ дôстане потрѣбныхъ лѣкôвъ пôсля приписанои ваги.

Мои замѣтки написавъ я по прочитаню цѣлои книжочки, отже и розвѣдки на стор. 80—85; тымъ то обстаю и теперь при своѣй увазѣ, высказанôй въ 164. ч. „Дѣла" про потребу поясненя, длячого такъ а не инакше треба поступати въ такôмъ а такôмъ разѣ.

Що до номенклятуры замѣчаю, що слово „грызь" уживае ся загально на Покутю мѣсто слова „бѣгунка" або побôчь него. До словаря Уманця перейшло оно очевидно зъ россійскои мовы. На означенє килы знанѣ менѣ крôмъ слôвъ „поруха, увереда" ще слова „рырва, кварява, кварьва, кварова". „Нарва" въ значѣню „гнôй" є хибне; бо „нарва" або „нарывъ", также „болякъ, болячка, чиракъ, чирька" значить загально те, що по нѣмецки зве ся „Geschwulst". „Переварювати" мѣсто „травити" говорять на Украинѣ; такъ само и „дыхавка". При тôмъ заявляю, що слова, уживанѣ на Украинѣ, провѣрювавъ я въ часѣ, коли сидячи въ кіевскôй тюрмѣ стыкавъ ся въ кіевскôмъ тюремнôмъ шпитали зъ простонародомъ. -- Въ Великихъ Мостахъ 12. серпня 1896. — *Д-ръ Яковъ Невестюкъ.*

Телеґрамы „Дѣла"

Вѣдень 20 серпня. Черезъ весь часъ царскои гостины войсковѣ мають пôсля розпорядженя цѣсарского ходити въ парадѣ.

Берно (на Моравѣ) 20 серпня. На вчерашныхъ зборахъ передвыборчихъ злучили ся нѣмецкѣ народовцѣ и антисемиты зъ лібералами до спôльнои акціи выборчои противъ Чехôвъ.

Римъ 20 серпня. Царь мае прибути до Рыму зъ кôнцемъ жовтня. Вѣнчанє князя Неаполю зъ чорногорскою княжною вôдбуде ся аж пôсля повороту полонникôвъ зъ Африки, имовѣрно въ падолистѣ. — Бавить тутъ Леонтьевъ. Вôнъ каже, що Менелікъ жде италійского ґенерала, щобы зъ нимъ уложити миръ; вôдъ того залежить вызволенє полонникôвъ. Менелікъ мае бути готовъ увôйти зъ Италією въ союзъ торговельный на основѣ границь, установленыхъ въ Учальскôмъ договорѣ. Italie доносить, що вже постановлено выслати до Менеліка ґенерала для переговорôвъ.

Цетинія 20 серпня. Чорногорскій князь надѣливъ судженого своеи дочки великою лентою ордеру Данила и домашнымъ ордеромъ св. Петра.

НАДÔСЛАНЕ.

Змѣна льокалю

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА

КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „Коперникомъ"

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкôй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — **Направы найскорше и найдешевше. — Устроенє** електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя зъ провінціи вôдворотно.

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.

4185

„ДНѢСТЕРЪ"

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

у Львовѣ въ домѣ „Просвѣты" Ринокъ ч. 10

перше и одиноке **руске товариство** асекураційне, припоручене Веч. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ черезъ Впреосв. Митр. и Преосв. Еп. Ординаріяты всѣхъ трехъ Епархій, обезпечае будынки, скотъ, господарскѣ знаряды, збôже въ зернѣ, и соломѣ, сѣно въ стогахъ и будынкахъ **противъ шкôдъ огневыхъ** за можливо найнизшою оплатою.

Шкоды ліквідують ся и выплачуе ся сейчасъ по пожарѣ, а договоры заключенѣ зъ першими Товариствами контрасекураційными подають „Днѣстрови" можнôсть обезпечувати и выплачувати и найвысшѣ сумы. 4414

Полісы „Днѣстра" приймае Банкъ краевый при позичкахъ ипотечныхъ.

На житє можна обезпечати ся черезъ „Днѣстеръ" пôсля всѣхъ можливыхъ комбінацій въ Товариствѣ взаимныхъ обезпеченъ въ Краковѣ, котре дае якъ найкористнѣйшѣ услôвя, и выдае полісы и квіты въ рускôмъ языцѣ.

Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ", стоваришенє зареєстроване зъ обмеженою порукою, принимае вôдъ своихъ членôвъ и третихъ лицъ **вкладки** до опроцентованя **по 5%**. Гваранція цѣлковита. Удѣлы по 50 коронъ. Позички удѣляють ся тôлько властителямъ реальностей, вôльныхъ вôдъ тягарôвъ, за порукою двохъ членôвъ. Зъ позичокъ вôдтягае ся десята часть на удѣлъ.

Зголошеня о удѣлене **аґенціи** въ мѣсцевостяхъ, де „Днѣстеръ" не є заступленый, приймають ся.

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выбôръ поезій для народу зъ житьеписью и портретомъ автора.

Накладомъ товариства „Просвѣта".

Цѣна кождои части **25 кр.**

Оправленѣ примѣрники продають ся по 35 кр.

Вже вийшла

перша велика народописна

КАРТА

украиньско - руского народу.

Зладжена

д-ромъ Григоріємъ Величкомъ

а выконана въ робôтни Андрея Андрейчина літоґрафа у Львовѣ, коштомъ и заходомъ Товариства „Просвѣта" у Львовѣ.

Замовляти можна въ Товариствѣ „Просвѣта" у Львовѣ (ринокъ ч. 10, І. поверхъ).

Цѣна книгарска карты: 3·50 зр. а для членôвъ Товариства „Просвѣта" и для передплатникôвъ „Зорѣ": 2·50 зр. за примѣрникъ.

Замовляючѣ зволять долучити 50 кр. на кошты пересылки.

Карта выконана въ 19-ти краскахъ и налѣплена на полотнѣ. 9—12

Зоольоґія

на низші кляси шкіл середних.

Написав Іван Верхратский. Ціна 1 зр. 30 кр. а. в.

Д-ра Осипа Ростафиньского

Ботаніка шкільна

на кляси низші.

На язык руский переложив Іван Верхратский. Ціна 70 кр. а. в.

Обѣ тотѣ книжки можь дôстати въ книгарни Старопигійскôй або у самого автора. Замовляючимъ у автора що-найменше пять примѣрникôвъ Зоольоґіи або десять примѣрникôвъ Ботаніки высылае ся жаданѣ книжки въ протязѣ двохъ днѣвъ. Порто оплачуе авторъ.

Зôстаючи въ зносинахъ купецкихъ зъ першорядными домами торговельными россійскими, маемо честь поручити зъ нашихъ складôвъ

ЧАЙ

правдивый китайскій

въ оригінальныхъ нашихъ 1/4 фт. пачкахъ по: 40 50, 60, 70, 80, 90, 100 и 125 кр; — въ 1/8 фт. пачкахъ по: 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50 и 63 кр. ЧАЙ порошокъ по 1 зр. 20 кр., 1 зр. 40 кр., 1 зр., 65 кр. и 2 зр. за фунтъ.

При замовленяхъ найменше 2 фунтôвъ при порошку 3 фунтôвъ высылаемо франко; при вôдборѣ 6 фунтôвъ додаемо 5% въ товарѣ.

Зъ поважанемъ

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

20 31—0

Повѣсти О. Федьковича

ЧАСТЬ І.

Сторôнъ 1—78. **Цѣна 20 кр.** (съ пересылкою почт. 25 кр.)

Дôстати можна въ друкарни тов. им. Шевченка у Львовѣ и въ книгарни Ставропигійской.

Знана вôдъ многихъ лѣтъ ц. к. уприв. рафінерія спірітусу, заосмотрена найлѣпшими приладами ректификаційными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікерôвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникôвъ у Львовѣ

Яковъ Шпрехеръ и С-ка

поручае старѣ польскѣ сильнѣ горѣвки, дуже добрѣ розолісы, лікеры, румы правдивѣ зъ Ямайки, якъ также найлѣпшои якости краевѣ специяльы якъ: Народôвка, Dziennik, Szczutek, Карпатôвка, „Дябелъ", Помаранчева не солоджена, Ратафія, Деренôвка и т. и. горѣвки упривилееванѣ и одиноко правдивѣ если зъ нашои фабрики спроваджений.

Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарѣвъ, до побираня алькоголю абсолют. и найчастѣйшого спірітусу, до цѣлей лѣчничихъ вôльного вôдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спірітусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровью не шкôдный, бо не выробляваный зъ эссенціи оцтовои.

Склады для мѣста Львова, ул. Коперника ч. 9 и въ головнôмъ складѣ водъ мінеральныхъ І. Йоллеса, улиця Кароля Людвика ч. 39. 4012 254—164

За 2 зр. переробляю кождѣ найбôльше збитѣ матерацы цѣлкомъ якъ новѣ. Старѣ колдры приймаю до покрытя. **Іосифъ Шустеръ**, ул. Коперника ч 7 у Львовѣ.

86 23—30

Климентій Федуньо

переплетникъ бібліотеки ц. к. львôвского університету

поручае

свое переплетниче и ґалянтерійне заведенє

у Львовѣ, ул. Академична ч. 8.

Подоймае ся всякихъ роботъ, особливо переплету: Служебниковъ, Євангелій, Молитвенниковъ, Бібліотечнихъ книгъ, Альбумôвъ, Мапъ, Диплъомôвъ и т. ин. по умѣренихъ цѣнахъ.

366 51-?

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

4% листы ипотечнѣ короновѣ
4½% листы ипотечнѣ
5% листы ипотечнѣ преміованѣ
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краевого
4% листы Банку краевого
5% облиґаціи комунальнѣ Банку краевого
4½% позичку краеву галицку 3483
4% позичку краеву галицку коронову
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% „ угорскихъ зелѣзницъ державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскѣ облиґаціи индемнізаційнѣ
и всѣлякѣ ренты австрійскѣ и угорскѣ

а всѣ тѣ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякѣ вылосованѣ а вже платнѣ мѣсцевѣ паперы цѣннѣ, также запавшѣ купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцевѣ лишь за вôдчисленьемъ оправдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ вийшли купоны, доставляе новѣ аркушѣ купоновѣ, за зворотомъ коштôвъ, котрѣ самъ поносить

Музикальна бібліотека!

VII-ый: І-ше „Quodlibet" — мужескій хоръ М. Лисенка — 30 кр.
X-ый: „У Петрôвку" и „Якъбы-мь знала" муж. хоры Исид. Воробкевича — 25 кр.
XI-ый: ІІ-ге „Quodlibet", хоръ муж. М. Лисенка — 30 кр.
XII-ый: „До бою" муж. хоръ Порф. Бажаньского, — 20 кр.
XIII-тый: „Вечѣръ" и „Милованка", сольо зъ акомп. форт., М. Лисенка — 20 кр.
XIV-ый: „Три шляхи", муж. хоръ Г. Топольницкого — 25 кр.
XV-ый: „Три пѣсни", сольо зъ акомп. фортеп. — А. Купчиньского — 25 кр.
XVI-ый: „Вѣтрогоны" коломыйки и думка уложенѣ на фортепянъ Ост. Нижанковского — 30 кр.
XVII-ый: „Три квартеты" муж. хоръ Цетвиньского - Недѣльского — 30 кр.
XVIII-ый: „На щедрый вечеръ" Ф. Колессы, хоръ муж. — 35 кр.
XIX-ый: „Закувала та сива зозуля" хоръ муж. зъ акомп. фортепяну Петр. Нѣщиньского — 40 кр
XX-ый: „Коляды" гарм. Ост. Нижанковского — 45 кр.
XXI-ій: „Веснôвка", пѣснь зъ аком. форт. о. В. Матюка — 25 кр.

Адреса: Тов. „Львôвскій Боянъ" у Львовѣ Ринокъ ч. 10.

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНЬСКІЙ

артистъ-малярь

звѣстный вôдъ кôльканацяти лѣтъ изъ своихъ працъ малярскихъ, украшае церкви въ стилю всхôднôмъ разомъ зъ позолоченьемъ, престолы, иконостасы и иншѣ рѣчи. Принимае рѣзьбарскѣ роботы пôсля власныхъ плянôвъ. Выготовляе всякои величины церковнѣ образы до иконостасôвъ, престолôвъ, плащениць — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побôльшуе зъ фотоґрафій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторіи реставруе всякѣ старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячѣ въ кругъ працъ малярства по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. Пôдписаный проситъ Вѣч. Духовеньство занотувати собѣ его адресу. 205 63—?

Т. Копистиньскій

у Львовѣ, улиця Краковска число 20.

Молитвеник для дітий

виданий

коштом руского тов. педаґоґічного

В полотнянїй оправі з золоченим хрестом **20 кр.**

Продае ся в книгарни Науков. тов ім. Шевченка, Львів ул. Академічна ч. 8.

ЗОНЯ

безплатна учителька

книжочка припоручена кр. радою шкôльною на преміи — коштуе въ гарнôмъ переплетѣ 25 кр. Дôстати еи можна въ канцеляріи тов. Просвѣта, въ книгарни инст. Ставропигійского и у п. Григ. Врецьоны, учителя школы вправъ.

НА НАЛИВКИ!

Спірітусъ найчистѣйшый безвонный

незрôвнаный що-до якости и чистоты

товаръ першои пробы

поручае ц. к. уприв.

РАФІНЕРІЯ СПІРИТУСУ

І. А. БАЧЕВСКОГО

ц. и к. надворного доставника у Львовѣ

Почтою пятикільовѣ посылки обему 5 літрôвъ.

229 5—8

Машинки американьскѣ до робленя ледôвъ обемости

	1	2	3 літр.
зъ корб. зъ горы	4·75,	5·50,	6·50 зр.
зъ корб. зъ боку	6·—,	7·—,	8·—

Зелѣзка кутѣ до андрутôвъ, штука зр. 5·—

поручае Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры).

УЧИТЕЛЬ

орґанъ руского товариства педаґоґічного двотыжднѣвникъ педаґоґічно-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 2., Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 160 кр. на чверть року 1 зр.

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продае товариство „Просвѣта"

1 зр. замѣсть 3 зр.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 178. Львôвъ, Пятниця 9 (21) серпня 1896. Рôчникъ XVII.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи: на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. на пôвъ року . . . . 9 зр. на чверть року 4 зр. 50 кр.

за границею: на цѣлый рôкъ . . . 24 зр. на пôвъ року . . . . 12 зр. на чверть року . . . 6 зр.

у Львовѣ: на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 3 зр. на чверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр

Редакція, Администрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесеня приватнѣ числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

Безплатна помôчь правна.

Вôдъ выдѣлу Народнои Рады у Львовѣ одержали мы до оголошеня отсе заявлене:

„Признаючи въ теперѣшнôмъ часѣ потребу ширшого зорґанізованя правнои помочи въ справахъ політичныхъ, выдѣлъ Народнои Рады у Львовѣ звернувъ ся до Вп. пп. адвокатôвъ, нотарѣвъ и инш ихъ правникôвъ Русинôвъ зъ просьбою, щобы рускимъ партіямъ въ справахъ політичныхъ та й громадскихъ загальнѣйшого значѣня и публичного характеру удѣляли въ мѣсци свого осѣдку, а въ случаю конечнои потребы и по-за нимъ, по змозѣ безплатно правнои помочи.

На сей зазывъ заявили готовôсть жертвувати свои услуги отсѣ Вп. пп.:

У Львовѣ:

д-ръ Кость Левицкій, адвокатъ, членъ Народнои Рады; — д-ръ Стефанъ Федакъ, адвокатъ, чл. Н. Р.; — д-ръ Євгеній Петрушевичь, адвокатъ, чл. Н. Р.; — д-ръ Иванъ Добряньскій, адвокатъ; — д-ръ Юліянъ Илевичь, адвокатъ.

Въ повѣтахъ:

(Бôбрка) Въ Ходоровѣ: Иванъ Рудницкій, кандидатъ нотаріяльный, чл. Н. Р.

Въ Борщевѣ: д-ръ Михайло Дорундякъ, адвокатъ, чл. Н. Р.

Въ Бродахъ: Іосифъ Громавцкій, ц. к. нотарь, чл. Н. Р.

Въ Бережанахъ: д-ръ Андрѣй Чайковскій, адвокатъ, чл. Н. Р.; — въ Козовôй: Володимиръ Левицкій, ц. к. нотарь.

Въ Чортковѣ: д-ръ Антôнъ Горбачевскій, адвокатъ, чл. Н. Р.

Въ Долинѣ: д-ръ Андроникъ Могильницкій, канд. адвок., чл. Н. Р.; — въ Рожнѣтовѣ: Андрѣй Павлишь, ц. к. нотарь, чл. Н. Р.

Въ Городку: д-ръ Лонгинъ Озаркевичь, адвокатъ, чл. Н. Р.

Въ Городенцѣ: д-ръ Теофіль Окуневскій, адвокатъ, чл. Н. Р.

Въ Калуши: д-ръ Андрѣй Косъ, адвокатъ, чл. Н. Р.

Въ Коломыи: Іосифъ Онишкевичь, ц. к. нотарь, чл. Н. Р.; — д-ръ Александеръ Кульчицкій, канд. адвок., чл. Н. Р.; — д-ръ Володимиръ Дудикевичь, адвокатъ.

Въ Косовѣ: Володимиръ Лушпиньскій, ц. к. нотарь, чл. Н. Р.; — въ Кутахъ: д-ръ Северинъ Даниловичь, адвокатъ, чл. Н. Р.

Въ Перемышли: д-ръ Теофіль Кормошь, адвокатъ, чл. Н. Р.

(Сянôкъ) Въ Букôвску: Северинъ Жуковскій, ц. к. нотарь, чл. Н. Р.

Въ Станиславовѣ: д-ръ Мелитонъ Бучиньскій, адвокатъ, чл. Н. Р.; — д-ръ Иванъ Мандичевскій, адвокатъ, чл. Н. Р.

Въ Стрыю: д-ръ Євгеній Олесницкій, адвокатъ, чл. Н. Р. [зъ рамени Пôдгôрскои Рады].

Въ Тернополи: д-ръ Володимиръ Зарицкій, адвокатъ, чл. Н. Р.

Въ Золочевѣ: Лонгинъ Рожанковскій, адвокатъ, чл. Н. Р.

Въ Жовквѣ: д-ръ Михаилъ Король, адвокатъ, чл. Н. Р.

Въ Жидачевѣ: *Иларій Савчиньскій*, ц. к. нотарь, чл. Н. Р.

Подаючи се до загальнои вѣдомости, сподѣваемось, що теперь и Русины крѣпше стояти будуть за свои права и права тѣ та интересы народнѣ знайдуть успѣшнѣйшу оборону. Иншихъ правникôвъ Русинôвъ, котрѣ рôвно-жь готовѣ *бы* свои услуги жертвувати, але доси ще сего не заявили, просимо чимъ скорше зъ тымъ зголосити ся.

Вôдъ выдѣлу Народнои Рады у Львовѣ.“

— —

Се оголошене прийме певне кождый Русинъ зъ щирою радостію и выскаже сердечну подяку якъ Народнôй Радѣ такъ и поименованымъ рускимъ правникамъ. Вправдѣ вже й передше, майже вôдъ самого завязаня Народнои Рады, выдѣлъ сего товариства старавъ ся о безплатну помôчь правну для рускихъ партій; не одинъ зъ поименованыхъ правникôвъ вже вправдѣ й перше зголошуючимъ ся до него Русинамъ, покривженымъ въ своихъ політичныхъ правахъ, не вôдмовлявъ своеи безкористовнои помочи, — але теперь сеся помôчь дôстае ширшу та основнѣйшу орґанізацію. Выдѣлъ Народнои Рады выконавъ тымъ внесене, поставлене на сегорôчныхъ загальныхъ зборахъ товариства д ромъ Иваномъ Франкомъ.

Орґанізація безплатнои помочи правнои есть не тôлько справою патріотичною, але такожь и людскою, подôбною н. пр. до безплатнои лѣчницѣ у Львовѣ. Сподѣваемо ся отже, що якъ зъ одного такъ зъ другого взгляду такожь иншѣ правники Русины, котрѣ доси не зголосили ся до выдѣлу Народнои Рады, чимъ скорше се зроблять, та що, якъ пише одинъ зъ высше поименованыхъ, не знайде ся Русинъ правникъ, котрый бы вôдъ того патріотичного обовязку хотѣвъ вôдклонити ся.

Зъ другои-жь стороны треба, щобы Русины якъ найбôльше користали зъ тои орґанізаціи; щобы крѣпко стояли за свои права та интересы; щобы нѣ найменшого нарушеня своихъ правъ не перепускали безкарно, анѣ не залишили нѣякои нагоды переперти свôй управненый интересъ. Треба станути все и всюды рѣшучо, треба выступати енерґічно; кожду справу народного покривдженя треба перевести черезъ всѣ инстанціи, ажь до державного або администраційного трибуналу. Тôлько тымъ способомъ збудимо респектъ для себе, тôлько тымъ способомъ звернемо ширшу увагу на нашѣ кривды и вôдстрашимо противникôвъ вôдъ дальшихъ безправностій.

Важну прислугу повинна бы сеся орґанізація принести и при послѣдуючихъ вже небавкомъ выборахъ до рады державнои. Доси оборона політичныхъ правъ нашихъ при всякихъ выборахъ була слаба и недостаточна, длятого й нарушувано тѣ права такъ грубо и часто. Тôлько-жь було бы при тôмъ порадно, щобы нашѣ правники порозумѣли ся межи собою що-до способу поступованя при трактованю справъ выборчихъ, якъ впрочôмъ и иншихъ справъ. Може бы въ догôднôй порѣ правники Русины схотѣли зъѣхати ся разомъ и обговорили та уложили цѣлый докладный плянъ правнои обороны руского народу. Ажь тогды орґанізація правнои помочи була бы довершена и успѣхъ ей бувъ бы вповни запевненый.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ справѣ австрійско-угорскои угоды наступивъ цѣлкомъ несподѣваный зворотъ; иншa рѣчь, чи вôнъ причинить ся до успѣшного полагодженя ей. Ото въ хвили, коли анѣ зазоромъ не видно згоды що-до квоты, коли розбили ся переговоры зъ банкомъ, выступае голова угорского народного сторонництва Гораньскій зъ новымъ внесенемъ. Се тымъ бôльше несподѣване, що нѣхто иншій якъ народне сторонництво ще передъ трема недѣлями грозило обструкцією на выпадокъ, коли бы на осѣннôй сесіи правительство зложило въ соймѣ лише справу мытового и торговельного союза до полагодженя безъ справы квотовои. Отже теперь радить Гораньскій, щобы на слѣдуючихъ десять лѣтъ взагалѣ не означувати квоты. Обѣ квотовѣ депутаціи — каже — годять ся въ тôмъ, що кожда зъ обохъ половинъ монархіи повинна причиняти ся до спôльныхъ выдаткôвъ такою пайкою, на яку ей стати, а тôлько не могуть згодити ся що до мѣры, якою належало бы вымѣркувати тоту спромож нôсть однои и другои стороны; длятого треба передовсѣмъ старати ся, щобы вынайти тоту мѣру. Такою мѣрою може бути чистый народный дохôдъ обохъ державъ, а сей зновъ складае ся зъ чистого доходу всѣхъ поодинокихъ громадянъ однои и *другои* державы. *Коли и тутъ и тамъ* буде заведеный *вже особистый* податокъ доходовый, то и легко буде можна обчислити весь чистый дохôдъ, а тымъ самымъ и спроможнôсть однои и другои половины державы. А поки-що справа квоты нехай лишить ся непорѣшена. Коли бы приняти раду Гораньского, то хиба такъ треба бы собѣ выставити ей переведене: Такъ Австрія якъ и Угорщина платила бы наразѣ на спôльнѣ выдатки тôлько, кôлько пôсля теперѣшнои оцѣнки обохъ депутацій квотовыхъ слушно годна платити. (Австрійска депутація жадае, щобы Австрія платила 58% а Угорщина 42%; угорска депутація обстае при дотеперѣшнôмъ розкладѣ квоты, се-бъ то 30% на Угорщину а 70% на Австрію. Отже пôсля рады Гораньского *платила бы* Австрія на разѣ 58% а Угорщина 30%.) Непокрыту рôзницю, выносячу 12%, треба бы хиба покрыти тымчасово позичкою. По десяти лѣтахъ вынайшло бы ся мѣру до обчисленя спроможности однои и другои половины державы и тогдѣ ажь остаточно порозложило бы ся квоту та и вôдсотки вôдъ позички.

Вже на початку высказано сумнѣвъ, чи рада Гораньского причинить ся до успѣшного полагодженя справы. Отже справдѣ заходять поважнѣ трудности, коли бы хотѣти тоту раду приняти. Поминувши пытане, чи указана мѣра до обчисленя спроможности обохъ половинъ державы є справдѣ нехибна, годѣ не звернути увагу на се, що угодовый законъ зъ р. 1867 противить ся такому тымчасовому полагодженю справы чи то властиво вôдложеню полагодженя на десять лѣтъ. Пôсля закону мають квотовѣ депутаціи рѣшати о квотѣ, а не постановляти, що колись тамъ порѣшить ся ей такимъ а такимъ способомъ. Отже впередъ треба бы хиба змѣнити законъ; а се рѣчь не такъ легка. Друга трудность въ тôмъ, що угорска депутація квотова якъ и взагалѣ угорскѣ сторонництва стоять уперто при тôмъ, щобы не пôдвысшати угорскои квоты; а тутъ якъ разъ припускае ся навѣть можливôсть такого пôдвысшеня по десяти лѣтахъ. Вкôнци додати треба ще й те, що особистый податокъ доходовый, конечный до обчисленя указаного Гораньскимъ, не заведеный ще нѣ въ Австріи нѣ въ Угорщинѣ. Въ Австріи законъ о податку особистôмъ бодай вже находить ся въ радѣ державнôй и въ якôйсь части навѣть вже принятый; але чи въ Угорщинѣ заведуть особистый податокъ въ найблизшихъ десяти рокахъ, то ще пытане. Отже не знати ще навѣть, чи и по десяти лѣтахъ можна бы обчислити на основѣ особистого податку спроможнôсть обохъ половинъ державы. А що тогдѣ?...

Budapesti Naplo доносить, що Векерле противный такъ пôдвысшеню квоты якъ и десятилѣтнôй провізоріи. Вôнъ домагае ся, щобы квоту заразъ означити и по можности якъ найскорѣйше полагодити реґуляцію валюты. Апонія заявивъ, що его сторонництво нѣколи не пристане на пôдвысшене квоты. Справа угодова прибрала такій характеръ, що новыхъ выборôвъ можна скорѣйше надѣяти ся, нѣжь думано. Зъ другои жь стороны доносить той самъ дневникъ на пôдставѣ розмовы зъ членами квотовои депутаціи, що они раду Гораньского охотно приймуть за основу порозумѣня. Президентъ депутаціи Бель жде по устнôй конференціи обохъ депутацій проясненя положеня и успокоеня обохъ половинъ державы.

Чехи и Поляки на Шлеску выдали спôльну вôдозву до выборцѣвъ, въ котрôй высказують надѣю, що Славяне шлескѣ при згôднôмъ поведеню не тôлько задержать дотеперѣшнѣ мандаты до сойму, але ще здобудуть новѣ, особливо въ мѣскихъ округахъ. Вôдозва домагае ся реформы рôльныхъ господарствъ, справедливого подѣлу тягарôвъ на людовѣ школы, полагодженя аґрарнои справы для двигненя селянъ, охороны промыслу, полагодженя справы убогихъ, реформы права своины, орґанізаціи для посередництва при гляданю працѣ и усуненя волокитства. Дальше домагае ся вôдозва безпосередныхъ и тайныхъ выборôвъ, справедливого подѣлу краю на выборчѣ округи, побôльшеня числа мандатôвъ зъ сѣльскои куріи и можливо якъ найбôльшого розширеня права выборчого, скрѣпленя автономіи, рôвноправности для краевыхъ языкôвъ въ урядахъ судахъ, автономичныхъ заступництвахъ, школахъ и краевыхъ заведенахъ. Вôдтакъ жадае ся въ вôдозвѣ рѣшучо реформы ческого и польского шкôльництва на основѣ рôднои мовы в науки религіи, заложеня ческои и польскои семинаріи учительскои, удержавленя ческои гімназіи въ Опавѣ и польскои въ Тѣшинѣ, заложеня ческихъ и польскихъ шкôлъ фаховыхъ для селянъ, ремѣсникôвъ и промысловцѣвъ. Наконець взывае вôдозва пословъ, щобы рѣшучо стояли за рôвноправностію народностій, а коли бы правительство не сповнило тыхъ жаданъ, щобы перейшли въ безоглядну и якъ найзавзятѣйшу опозицію.

Може бы и зъ тои вôдозвы хотѣли научити ся чогось нашѣ „реалісты“?... Адже вôдозву тоту выдали не якѣ тамъ безглуздѣ фантасты або ворохобники, але таки Поляки! Та и те варто зважити, що цѣлый Шлескъ не мае 600.000 душъ населеня, а въ тôмъ є близько половина Нѣмцѣвъ; въ другôй же, *бôльшôй* половинѣ славяньскôй мають Поляки зновъ незначну бôльшôсть надъ Чехами.

— —

Послѣднѣ вѣсти зъ Софіи походять зъ дня 19 с. м. Тои днины, десятои зъ черги пôсля міністеріяльнои кризы, справа була все таки ще неполагоджена. Ходили слухи, мовъ бы князь покликавъ до себе, до рильского монастиря, Цанкова. А то зновъ упевнювано, що Цанковъ за той часъ не выѣздивъ зъ Софіи. Говорено такожь, що майоръ Гесапчіевъ мае бути наслѣдникомъ Петрова, але пôсля загальнои гадки ся кандидатура неможлива.

— —

Въ справѣ кретеньскôй доносять, що войска на Кретѣ дôстали приказъ завернути ся зъ краю до мѣстъ. Запорядженe се приписують интервенціи державъ и уважають за заповѣдь мирного полагодженя ворохобнѣ. Вôдтакъ звѣщають зъ Атенъ, що ґенеральный ґуберна торъ Креты Беровичь паша радить вôдрочити соймъ кретеньскій, щобы депутованѣ могли порадити ся въ важныхъ справахъ. Депутованѣ, якъ здае ся, готовѣ пристати на те.

Грецке правительство выдало до своихъ консулѣвъ въ Македоніи обѣжникъ зъ зазывомъ, щобы всѣмъ своимъ впливомъ старали ся спиняти населене въ подаваню помочи повстанцямъ. Зъ браку амуніціи розходять ся повстанцѣ домôвъ.

НОВИНКИ.

— **Про выборы „турецкѣ“** помѣстила Gazeta Samborska отсе письмо д-ра Корнила Чайкôвского: Остатнѣ выборы до рады повѣтовои въ Турцѣ зъ ґрупы громадъ сѣльскихъ вôдбули ся въ будынку староства при численнôй участи голосуючихъ и при асистенціи кôлькохъ жандармôвъ. Для лѣпшого зрозумѣня цѣлои акціи выборчои представляемо поважанымъ читателямъ понизше плянъ убікацій, въ котрыхъ вôдбували ся выборы:

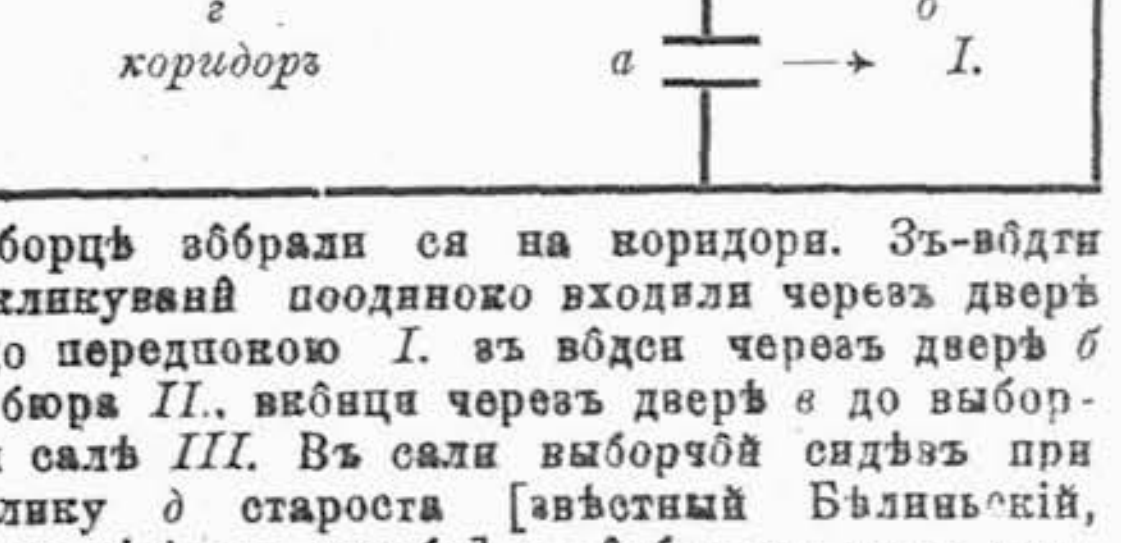

Выборцѣ зôбрали ся на коридори. Зъ-вôдти выкликуванѣ *поодиноко* входили черезъ дверѣ *а* до передпокою *I.* въ вôдси черезъ дверѣ *б* до бюра *II.*, вкôнци черезъ дверѣ *в* до выборчои салѣ *III.* Въ сали выборчôй сидѣвъ при столику *д* староста [звѣстный Бѣлиньскій, братъ міністра скарбу] и вôдбиравъ самъ карты, а пôдъ стѣною въ мѣсци *е* засѣла заименована старостою комісія выборча зложена зъ пяти неписьменныхъ вôйтôвъ. Кождый выборець, вôддавши карту, выходивъ дверима *г* на коридоръ. Въ дверохъ *а*, *в*, *г* стояло по двохъ жандармôвъ та й межи выборцями на коридори були два жандармы и два поліцаѣ мѣскѣ. До теперь анѣ въ Турцѣ анѣ въ нѣякôмъ мѣстѣ въ Галичинѣ не вôдбували ся выборы до радъ повѣтовыхъ при асистенціи стôлько богато жандармеріи. „Вôльнѣ“ выборы скôнчили ся въ той спосôбъ, що ліста старосты перейшла майже одноголосно. Чи не є то пародія автономіи? — *Корнило Чайковскій.*

— **Въ околици села Бедриковцѣ**, повѣту залѣщицкого находить ся много слѣдôвъ давнои бувальщины, якъ зъ часôвъ передъ-историчныхъ, такъ и обнятыхъ исторією. Дивна и незвычайна околиця згаданого села мѣстить въ собѣ слѣды мешканцѣвъ епохи камѣннои, бронзовои и зелѣзнои [зелѣзнѣ стрѣлы мають виднѣ знаки на отрую]. Тутъ подыбують ся могилы цѣлопальнѣ зъ урнами въ земли, почавши вôдъ найпримітивнѣйшои якости матеріялу и формы ажь до выробôвъ мальованыхъ и тонкихъ, наче япаньска порцеляна. Могилы кургановѣ дожидають ще розслѣду въ будущинѣ, якъ и гробы цегловатѣ и гробы плитовѣ звычайнѣ. Въ найновѣйшôй порѣ — якъ намъ пишуть зъвôдтамъ — вôдкрыто спôльнѣ гробы плитовѣ, оригінальнѣ якъ своимъ устроемъ, такъ своимъ змѣстомъ. Въ згаданыхъ гробахъ спôльныхъ, крôмѣ двохъ кістякôвъ два метры довгихъ, у-

ложеныхъ въ способъ незвычайный, зверненыхъ до себе лицемъ, не подыбано нѣчого такого, по чôмъ можна бы пôзнати, въ якôмъ часѣ ихъ тутъ похоронено. Кости взагалѣ грубŷ, а форма чашки досыть велика. Знову же въ поблизькôмъ Дзвинячи найдено по-при кôстяхъ женщины бронзовŷ кôльцята, бронзовый перстень дуже давнои формы и медаликъ украшеный птацею роботы ассирійскои. Зъ вôдси вывезли вôдпоручники товариствъ не-рускихъ богато оказôвъ и они украшають теперь музеѣ не нашŷ, а все те взято зъ рускои земле! Теперь провадить тамъ розкопы довголѣтный дилетантъ въ тôмъ дѣлѣ о. Рудницкій зъ Бедриковець, ще и уповажненый припорученемъ вôдъ залѣщицкои рады повѣтовои слѣдити за стариннымы нащадками въ повѣтѣ. Мимоволѣ насуває ся пытане: чи не могло бы котре въ нашихъ товариствъ занятись розкопами въ тôй околици, богатôй въ археольоґічнŷ скарбы, и не одну цѣнну старинность придбати для свого музея?

— **Два господарства селяньскŷ** выставлено въ судѣ повѣтовôмъ въ Печенѣжинѣ на ліцитацію: перше Ивана Капака Федора, господаря зъ Лючи, оцѣнене на 800 зр., за довгъ Абрумкови Блехерови въ сумѣ 29 зр. 60 кр., друге Грицка Федорака, такожь зъ Лючи, оцѣнене на 209 зр., за довгъ тому самому Абрумкови въ сумѣ 12 зр. Здає ся, що той Абрумко мусить бути доброю павкою мужицкою, бо зъ его именемъ можна дуже часто стрѣнути ся въ урядовôй Gazet-ѣ lwowsk-ôй въ оголошеняхъ ліцитаційныхъ повѣтового суду печенѣжиньского...

— **Патры Єзуиты** — якъ доносить Kurjer Przemyski — удали ся до правительства зъ просьбою, щобы имъ дарували въ Перемышли поєзуитскій костелъ и стару ґімназію. За те они обѣцюють вôдреставрувати оба будынки и ущасливити мѣсто конвентомъ єзуитскимъ. — Множать ся єзуитскŷ „gniazda“ на Руси...

— **Огнѣ.** Зъ Фраги [въ повѣтѣ рогатиньскôмъ] пишуть намъ: Дня 18 с. м. на самого Спаса о 4. годинѣ зъ полудня выбухъ въ Фразѣ огонь въ самôй серединѣ села коло церкви й приходства и знищивъ 8 господарствъ зъ котрыхъ тôлько одно було обезпечене. Шкода дуже велика, майже все звезене збôже згорѣло до тла. Причиною огню були дѣти, що пôдпалили коноплѣ пôдъ шопою, абы спечи собѣ кукурузу. На ратунокъ прибула сторожа огнева зъ поблизького мѣсточка Пôдкаменя и сикавка зъ сусѣдного села Русятичь. Кромѣ того мѣсцева сторожа огнева вызначила ся въ гашеню огню и ѣй тôлько треба завдячати, що церковь и приходство не пôйшли зъ дымомъ; дôмъ мешкальный пароха и стайня зачали вже горѣти, але ще въ часъ пригашено. — Въ четверъ вечеръ выбухъ въ Микитинцяхъ пôдъ Станиславовомъ огонь и знищивъ двѣ загороды селяньскŷ разомъ зъ цѣлорôчнымъ зборомъ. За-для недостачѣ всякихъ хочь бы найпростѣйшихъ приладôвъ до гашеня, ратунокъ бувъ неможливый. Воду ношено горшками, а цѣлый ратунокъ обмежавъ ся на выставленю образôвъ святыхъ. Будынки були обезпеченŷ, але збôже нѣ; товаръ выратувано ще въ часъ. Дивна рѣчь, що зъ поблизькои стациіи зелѣзничои Хриплина не выслано сикавки въ помочію.

— **Страчене злочинця въ Тернополи.** Вчера приѣхавъ до Тернополя поѣздомъ поспѣшнымъ катъ Зелінґеръ зъ двома помôчниками, а нинѣ о 6-ôй годинѣ рано повѣсивъ въ подвôрю вязничномъ Якова Шулиму, засудженого на смерть за вымордоване родины коршмаря Шуцмана въ Калинôвщинѣ. Засудженый приймивъ вчера вѣсть о тôмъ, що цѣсарь не помилувавъ его, зовсѣмъ байдужно, а потѣхи религійнои не хотѣвъ приняти. Зъѣвши кôлька яблокъ и студенецъ положивъ ся спокôйно спати. Минуло вже бôльше якъ трицять лѣтъ вôдъ остатного въ Тернополи выконаня кары смерти.

— **Непошановане рускихъ святъ.** Ц. к. судъ краєвый яко торговельный у Львовѣ вôзвавъ [вôзванемъ до ч. 25.931] на день 27 н. ст. серпня Русина зъ Бôбрки п. Николая Закаляка на розправу. А що день 27-ого с. м. у Русинôвъ святочный — праздникъ Успенія Пресв. Богородицѣ, — то мы знову, по тысячный може вже разъ, пытаємо: длячого мимо признанои руско-католицкôй церквѣ рôвноправности — ц. к. суды не пошанують святъ рускихъ такъ само, якъ шанують польскŷ и жидôвскŷ?!

— **О вôдзначеню архимандрита Иларіона Филиповича зъ Сучавицѣ** комтурнымъ хрестомъ ордеру Франца-Іосифа пише „Буковина“: „Впр. о. архимандрита Филиповича знає цѣла буковиньска Русь яко непохитного характеромъ чоловѣка, що за часôвъ найстрашнѣйшихъ переслѣдувань православныхъ Русинôвъ не спроневѣривъ ся своѣй народности за-для осягненя высшихъ вôдзнакъ. Впр. о. архимандритъ все оставъ вѣрнымъ на своѣмъ высокôмъ становиску церковнôмъ, не пôддававъ ся до сеи хвилѣ и не подасть ся нѣколи до кôнця свого житя. Висока вôдзнака, якои удостоивъ нашъ найяснѣйшій монархъ Впр. о. архимандрита, є добре заслуженою похвалою за вытревалôсть при своихъ идеалахъ, є заразомъ заслуженою радостію цѣлого руского народу на Буковинѣ, а такожь доказомъ, що найяснѣйшій монархъ уважає таке высоке становиско церковне за згôдне зъ щирою працею для свого народу. Сей новый доказъ высокои ласки зô стороны найяснѣйшого монарха нехай буде цѣлому рускому православному духовеньству запорукою, що праця для народу нѣколи не шкодить сповнюваню обовязкôвъ. Складаючи Впр. о. архимандриту найсердечнѣйшŷ желаня зъ нагоды сего высокого вôдзначеня, мы бажаємо Впр. достойникови, щобы вôнъ тѣшивъ ся симъ найновѣйшимъ добродѣйствомъ нашого найяснѣйшого монарха ще довгŷ а довгŷ лѣта!“

— **Кôльканацятьомъ Русинамъ**, котрŷ зъ выставы зъ Нового-Новгорода приѣхали въ суботу дня 15 н. ст. с. м. вечеромъ до Петербурга, зготививъ тамъ — якъ се впрочôмъ наперед було оповѣщено — приняте славяньскій благотворительный комітетъ. Дневники російскŷ такъ описують се приняте: „На стациіи Николаѣвскои зелѣзницѣ зôбрало ся на стрѣчу до 500 людей, мѣжь котрыми було много членôвъ общества. Благотворительный комітетъ уложивъ и напечатавъ окрему проґраму: якъ стрѣтити дорогихъ гостей и якъ имъ показати Петербургъ. Приѣхало ихъ 18 [зъ Галичины 13 мужчинъ, а зъ Буковины 2 мужчины и 3 женщины]. Ихъ умѣщено въ гостинници „Сѣверной.“ Живучŷ въ Петербурзѣ Галичане пп. Дрогомирецкій, Лопатиньскій, Лавчакъ, Пухиръ зъ женою и зъ дѣтьми одягнеными по лемкôвски, стрѣтили своихъ землякôвъ на сходахъ гостинницѣ хлѣбомъ-сôлю, цвѣтами, промовами и декламаціею. Хлѣбъ-сôль подавъ на руки д-ра Ивана Добряньского на рѣзьбленôмъ деревянôмъ тарели п. Лопатиньскій. На привѣтну промову п. Лопатиньского вôдповѣвъ редакторъ „Страхопуда“ Мончаловскій, высказавши, що „пріемъ галичанъ здѣсь только подтверждаетъ то ихъ убѣжденіе, что они пріѣхали къ своимъ братьямъ“. Одна зъ петербургскихъ дамъ, пані Пѣвницка [родомъ Галичанка], привитала своихъ землячокъ, подавши имъ китицю цвѣтôвъ, а тогдѣ присутнŷ „русскіе“ осыпали гостей цвѣтами. Сынокъ п. Пухира вôддекламувавъ привѣтный стихъ. Потôмъ запрошено гостей до однои зъ саль, подано чай и стрѣчавшŷ „русскіе“ знакомили ся зъ своими гостями. — Проґрама принятя обнимала ще три днѣ: недѣлю, понедѣлокъ и второкъ. Въ дневникахъ російскихъ було передъ приѣздомъ Русинôвъ до Петербурга писано, що мѣжь „дорогими гостями“ є священики и селяне, але опôсля побачено, що мѣжь ними не було анѣ одного священика и анѣ одного селянина.

— **Страшна катастрофа** грозила въ ночи зъ недѣлѣ на понедѣлокъ коло стациіи Жучка пôдъ Черновцями. Невыслѣдженый доси злочинець пôдкопавъ шины и повытягавъ зъ пôдъ нихъ бальки. На щастє, спостерѣгъ се слуга зелѣзничій и запобѣгъ страшному нещастю. Сконстатовано, що коли бы бувъ наѣхавъ на те мѣсце якій поѣздъ, наступила бы була катастрофа зъ необчислимыми наслѣдками. Жандармерія пильно слѣдить за виновникомъ того намѣреного злочину.

— **Бомбу динамітову** знайдено передъ кôлькома днями въ Краковѣ въ фрамузѣ пивничного вôкна въ однôмъ домѣ при улици Вольскôй. Якъ кажуть, бомбу пôдложивъ якійсь незнакомый мужчина; бачивъ его кравець зъ улицѣ Лобзôвскои въ хвили, коли клавъ коробку квадратову у вôкнѣ того дому. Кравець, не знавъ, що значить той непрошеный дарунокъ, але зацікавленый дивнымъ поведенемъ того пана, зачавъ за нимъ гонити, однакъ той панъ, скоро узрѣвъ его, кинувъ ся втѣкати и зникъ въ сусѣднôй улици середмѣстя. Кравець занѣсъ бомбу на поліцію, а по отвореню показало ся, що она мѣстить въ собѣ динамітъ. Слѣдство ще нѣчого не выкрыло. Вѣдомо лишь те, що пôсля оповѣданя сторожихи того дому — въ кôнцемъ тамтого мѣсяця вже коло пôвночи задзвонивъ до брамы якійсь панъ и поспытавъ: „Чи всѣ льокаторы є дома?“ Сторожиха вôдповѣла, що не знає, бо доси нѣкому брамы не вôдмыкала. Панъ давъ ѣй корону и зникъ.

— **Зъ дотаціи на запомоги для интернатôвъ при семинаріяхъ учительскихъ,** мужескихъ и женьскихъ [ухваленои соймомъ] выдѣлъ краєвый удѣливъ: по 800 зр. интернатови женьскому въ Краковѣ, а мужескимъ въ Краковѣ, Самборѣ и Тарновѣ; 500 зр. антернатови мужескому им. св. Іосафата у Львовѣ; 400 зр. интернатови мужескому въ Станиславовѣ; 300 зр. интернатови женьскому у Львовѣ. Кромѣ того зъ фонду диспозиційного удѣлено интернатови мужескому въ Сокали 200 зр. Выдѣлъ краєвый, згодивши ся на предложене краєвои рады шкôльнои, постановивъ збôльшити въ слѣдуючôмъ роцѣ дотацію на интернаты зъ 4.400 на 5.000 зр. зъ огляду на се, що прибуває ще новый интернатъ при новôй семинаріи учительскôй въ Кроснѣ.

— **Нове гнѣздо польонізаційне на Руси** звила остатными часами політика польска на корѣннôй Руси — то „Zakład naukowo wychowawczy Rodziny Marji“ въ Лôмнôй въ повѣтѣ турчаньскôмъ. „Въ вересни с. р. — якъ читаємо въ вôдозвѣ, оголошенôй по польскихъ дневникахъ — отворює ся въ Лôмнôй выховуюче заведене дѣвоче, послѣдне дѣло бл. п. арцибіскупа Фелиньского, вôддане пôдъ опѣку zgromadzenia sióstr Rodziny Marji, заложеного тымъ пастиремъ-выгнанцемъ [зъ Россіи]. Наука въ заведеню тôмъ вôдбуватись буде, по мысли розпорядженя краєвои рады шкôльнои, пôсля пляну школъ шесть клясовыхъ, а крôмъ того обôйме всѣ галузи господарства и працѣ домашнои, котрŷ знати конечно треба панночкамъ, особливо менше заможныхъ родинъ. Въ тôмъ заведеню теорія зъ практикою має лучити ся въ одну гармонійну цѣлôсть, щобы заведене могло, дай то Боже, стати ся на цѣле Пôдкарпате огнищемъ чистои любови... не лишь Бога и родины, але и ojczyzny [сирѣчь Польщѣ].“ До заведеня будуть приймати дѣвчата безъ огляду на обрядъ [отже й Русинки] по 8-ôмъ роцѣ житя за оплату 10 злр. мѣсячно а зъ наукою французскои мовы и музики 16 злр., а языкомъ выкладовымъ буде польскій; рускій же языкъ поставлено на рôвнѣ зъ нѣмецкимъ лишь яко предметъ науки... И на таке заведене ц. к. староста турецкій казавъ вôйтамъ громадъ рускихъ збирати грошѣ вôдъ бѣдныхъ нашихъ Бойкôвъ!...

— **Выгра завела!** Всѣ, котрымъ усмѣхнуло ся щастє въ видѣ рôзнородныхъ выгръ зъ льотеріи выставы берлиньскои, пересвѣдчили ся, що льотерія є все льотеріею... А се длятого, бо результатъ тягненя уневажнено, позаякъ показало ся, що въ колесѣ не ставало одного числа. Нове тягнене вôдбуде ся за кôлька днѣвъ и здає ся не зробить уже нѣкому такого заводу...

— **Дрôбнŷ вѣсти.** Въ Бучачи намѣрає зъ початкомъ сего мѣсяця осѣсти яко практикуючій лѣкарь д-ръ мед. Володимиръ О. Могильницкій. — Схоронище для ц. к. ветеранôвъ вôйсковыхъ стане небавомъ у Львовѣ; намѣстництво позволило збирати на тую цѣль складки. — Ґр. Вільгельмъ Семеньскій-Левицкій занедужавъ недавно небезпечно, але остатными днями має ся вже лѣпше. — Wiener Ztg. оголосила орчене суду краєвого яко прасового въ Празѣ, затверджуюче конфіскату и забороняюче розширюване выданои въ Парижи французскои книжки п. заг. „Слова революціонера“ Петра Кропоткина; се є одно зъ найострѣйшихъ письмъ полемічныхъ противъ порядку суспôльного въ Европѣ. — Россія закладає нове мѣсто на побережи Пôвнôчного Океану Ледоватого пôдъ назвою Катериноградъ, котре має бути пристанію для кораблѣвъ російскихъ. — Зô страху передъ тяжкими маневрами утѣкъ, а вôдтакъ повѣсивъ ся артилеристъ Меч. Каліґа у Львовѣ, але его ще въ часъ вôдтяли. — Цѣсарь помилувавъ Дмитра Бѣгуна и Тимка Манича, засудженыхъ въ Станиславовѣ на кару смерти черезъ повѣшене за убійство свого шваґра Лаврика, а найвысшій трибуналъ засудивъ ихъ на довѣчну вязницю. — Дипльомъ почестного горожаньства вручила депутація рады мѣскои Ряшева тамошному старостѣ Адамови Федоровичеви. — Стефанъ Яцула, господарь зô Старявы въ повѣтѣ мостискôмъ, знайшовъ двѣ кулѣ гарматнŷ и зачавъ ихъ розбирати, мимо осторогы оголошенои въ громадѣ, щобы куль не рухати. Куля въ рукахъ Яцулы выбухла и покалѣчила его и двохъ оподалѣкъ стоячихъ хлопцѣвъ. — Памятникъ для барона Гірша ухвалила поставити рада громадска въ Бориславѣ коло школы удержуванои зъ фундаціи Гірша. — Кедивъ єгипетскій выѣхавъ зъ Каира въ подорожь до Венеціи, а зъ-вôдти задумує поѣхати до Швайцаріи у всѣ тŷ мѣсцевости, де бувавъ пôдчасъ вакацій, коли вôдбувавъ свои студіи у Вѣдни.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— Перенесеня. Дирекція почтъ перенесла офіціяла Жиґмонта Роґоша зô Стрыя до Кракова, а асистента д-ра Мих. Кравчика зъ Кракова до Львова.

Телеґрамы „Дѣла“

Тріестъ 21 серпня. Piccolo довѣдує ся зъ Цетинія, що кн. Никола бажавъ, щобы вѣнчане его дочки зъ италійскимъ королевичемъ довершивъ архієпископъ Штросмаєръ, але вôдступивъ вôдъ того бажаня зъ невѣдомыхъ причинъ.

Бѣлградъ 21 серпня. Король Александеръ выѣде д. 15 жовтня до Букарешту, де забавить 4 днѣ; 20 жовтня поѣде до Вѣдня на три днѣ, 25. прибуде до Цетинія и забавить тамъ до 1 падолиста. Вôдтамъ поѣде до Риму.

НАДÔСЛАНЕ.

Вôдзначена на краєвôй выставѣ 1894 р. срѣбнымъ медалемъ — истнуюча вôдъ звыжь 14 лѣтъ у Львовѣ

при улици Скарбкôвскôй н-ръ 19

КРАВЕЦКА РОБÔТНЯ

ДИМИТРІЯ КОВАЛЬСКОГО

знана зъ своеи точности и совѣстности, приймає всѣ замовленя, входячŷ въ кругъ кравецтва мѣжь иншимъ и мундуры для студентôвъ, спеціяльно такожь всяку одѣжь для Р. Т. Духовеньства и выконує тŷ-жь скоро, тревало, елеґанцко и дешево.

На провінцію высылає ся пробки безплатно а въ разѣ замовленя упрашає ся пôслати зъужиту одѣжь дотычну на мѣру.
236 5—20

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „Коперникомъ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкôй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєня електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя въ провінціи зворотно.

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.
4185

ЛИШЬ

въ реставраціи НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улица Трибунальска ч. 12. дôмъ власный, можна дôстати щоденно вже о годинѣ 8-ôй рано горячŷ снѣданя.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣканŷ легки	12 „
Фляčки	12 „
Нôжка теляча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Каваръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякŷ напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ; для певности що походять зъ моеи реставраціи, даю вôдбираючимъ марки. — Найлѣпшŷ вина по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вôдъ 40 кр. літра.

Зъ высокимъ поважаньемъ

71 43—0 *НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.*

Альбумъ заслуженыхъ Русинôвъ.

Цѣна 70 кр.

Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“.

Портретъ Тараса Шевченка.

Цѣна 50 кр.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“.

Христіяне! Надъ „Морскимъ Окомъ“ я вôдкрывъ новŷ жерела, воды подостаткомъ, купель знаменита, до 10-тои год. вечеромъ при освѣтленю Уряджено лишь для Христіянъ. 230 7—10

Іосифъ Иваницкій.

ДЯКЪ

жонатый, зъ голосомъ хорошимъ, могучій управляти хоромъ, може обняти посаду заразъ въ Пенякахъ коло Бродôвъ. — Близшŷ информаціи въ урядѣ парохіяльнôмъ въ Пенякахъ.
235 3—4

До моихъ Вп. П. Т. Гостей!

При нинѣшнôй нечестнôй конкуренціи дуже тяжко для необзнаного дѣйстно добрŷ товары дешево купити. Длятого звертаю уваґу П. Т. Публики на мôй склепъ звѣстный вôдъ многихъ лѣтъ зъ найсовѣстнѣйшои услуги и найдешевшихъ цѣнъ та поручаю мôй богато заосмотреный складъ одагôвъ мужескихъ, хлопячихъ, дитинныхъ, ун формôвъ и одагôвъ для Вп. Духовеньства.

Замовленя пôсля мѣры выготовлюють ся въ найкоротшôмъ часѣ якъ найлѣпше. 4095

Зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна 3.

Приходъ Чернелиця,

деканата городеньского

до замѣны

за вôдповѣдный приходъ на Пôдгôрю коломыйскôмъ або въ недалекихъ горахъ, особливо тамъ, де бы були купелѣ рѣчнŷ а не було господарки або лишь дуже мала.
240 2—3

Сѣтка зъ дроту, зелено лякерована [до заслонюваня вôконъ] по 1 зр. за метеръ кв., кльошѣ зъ дроту до прикрытя тарелѣвъ и полумискôвъ передъ мухами промѣру 21, 24, 26, 28, 32, 34 мм. штука 35, 45, 60, 70 и кр.

поручає Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры)

60-кратну выдатнôсть зерна

пôсля урядового потвердженя выдало

Бальсена збôже озиме.

Въ Австро-Угорщинѣ, Нѣмеччинѣ и Россіи правно хороненŷ Бальсена культуры збôжевŷ. Прикметы ихъ:

Ощаднôсть въ высѣвѣ. До управы тôлько $^1/_3$—$^1/_2$ тои скôлькости, якои потреба зъ иншого рода збôжа.

Вôдпорнôсть, велитный розрôстъ (20—50 стебелъ зъ одного зерна). Выдатнôсть навѣть въ горахъ 30-кратна, въ нормальныхъ услôвяхъ значно высша.

Близшій описъ Бальсена оріґінального жита „Тріюмфъ“ и „Имперіяль“, пшеницѣ, мого ячменю озимого въ катальозѣ осѣннôмъ (даромъ и оплатно).

Тысячѣ подякъ, признаня о тыхъ збôжахъ можна переглянути.

ОСТОРОГА. Оріґінальне зерно засѣву годôвлѣ Бальсена є и треба набувати тôлько у него. (Уважати на пльомбу и марку охоронну! Всякŷ иншŷ засѣвы, котрŷ пôдъ тымъ назвищемъ приходять въ оборотѣ торговельнôмъ, або не мають нѣчого спôльного зъ нашимъ узнанымъ збôжемъ до сѣву, або въ найлучшôмъ случаю суть лишь наслѣдуванємъ оріґінальнои его управы.

Культуры збôжевŷ Ернеста Бальсена (Bahlsen), Фірма контрольна въ Празѣ и Краковѣ. 243 1—6

Одинокій складъ комісовый: Львôвъ, Зиморовича ч. 5.

До вынайму єсть просторый

льокаль на склепъ

складаючій ся зъ двохъ комнатъ въ партерѣ зъ выставою до улицѣ рускои и зъ трома дверми зъ котрыхъ двоє фронтовыхъ, въ домѣ товариства „Просвѣта“, улиця руска - ринокъ ч. 10 у Львовѣ. Близшŷ услôвя вынайму подає канцелярія товариства въ тôмъ домѣ на І-ôмъ поверсѣ.
428 2—3

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продає товариство „Просвѣта“

1 зр. замѣсть 3 зр.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнѣ Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 179. Львôвъ, Субота 10 (22) серпня 1896. Рôчникъ XVII.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ съ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро огологошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрiи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	3 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямації неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошенія звыкли принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одном строчки инсератовом або ѣх мѣсце а въ рубрицѣ „Надослане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншій донесенія приватнѣ числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 22 н. ст. серпня 1896.

Звертаємо увагу нашихъ читателѣвъ, интересуючихъ ся справою ревізіи катастру податку грунтового — на пониже умѣщене справоздане зъ третього засѣданя повнои ц. к. краевои комісіи.

Зъ того справозданя — мѣжь иншимъ — видко, що въ пôдкомітетахъ полагоджено вже реклямаціи зъ кôлькохъ повѣтôвъ, а до деякихъ повѣтôвъ, взглядно громадъ и обшарôвъ дворскихъ постановлено выслати комісіи, котрѣ мають розслѣджувати справы на мѣсци; въ справозданю подано вже такожь способъ, въ якій комісіи мають бути зложенѣ.

Дальше годить ся зъ того справозданя пôднести, що заступникъ предсѣдателя краевои комісіи, закрываючи засѣданє, взывавъ всѣхъ ѣи членôвъ до працѣ, абы комісія въ вызначенôмъ речинци сповнила свою задачу.

На основѣ наведеного повыше — мы уважаємо за свôй обовязокъ:

Звернути увагу и пригадати, що речинець до вношеня реклямацій постановленый есть до 15-ого н. ст. вересня с. р. Отже котрѣ громады чи поодинокѣ властителѣ парцель, що мали бы пôдставу реклямувати, доси не внесли реклямацій [н. пр. длятого, що зверхность громадска належито не обвѣстила о приѣздѣ геометра до села, або пôдчасъ побуту геометра недобре ихъ поучено о реклямаціяхъ] — нехай се чинять чимъ скорше, зголошуючи свои реклямаціи у геометра [а геометръ уже полагодить решту и акты прийдуть до краевои комісіи.]

Повтаряємо ще разъ: треба спѣшити ся, не гаючи анѣ одного дня, бо комісія маѣ працѣ богато, а чимъ скорше зъ нею зможе упорати ся, тымъ лѣпше для самыхъ властителѣвъ грунтôвъ, — бо н. пр. тѣ комісіи, якѣ будуть съѣздити на мѣсце, чимъ скорше тымъ лучше зможуть розслѣдити зареклямованѣ парцелѣ и порѣшити, якъ ихъ заклясувати.

Якъ хто дбаѣ, такъ маѣ. Ся приповѣдка — свята правда — дасть ся приложити и до справы ревізіи катастру податку грунтового. Де зверхности громадскѣ и громадяне дбали, тамъ зъ тои ревізіи выйде хосенъ громадянамъ; а де нѣ, тамъ буде якъ бувало. Кажуть, що захôдна Галичина пильнувала реклямацій бôльше нѣжь всхôдна... Коли такъ, то зъ сумы опусту податку грунтового, яка припаде на цѣлу Галичину, захôдна розмѣрно возьме бôльше нѣжь всхôдна...

Але часъ для реклямацій ще не минувъ, богато можна ще направити и надоложити.

Письмо зъ Брôдщины.

[Справозданє посла Ол. Барвѣньского въ Залôщяхъ.]

Сими днями стававъ въ кôлькохъ мѣсцяхъ повѣту брôдского посолъ Барвѣньскій зъ справозданемъ посольскимъ. Дня 20 с. м. складавъ справозданє въ Залôщяхъ. На сѣмъ зборѣ явили ся переважно запрошенѣ выборцѣ зъ Заложець и доохрестныхъ сѣлъ, загаломъ во 50 людей; мѣжь зôбраными було и шѣстьохъ священникôвъ. Коли зôбранѣ покликали на предсѣдателя збору о. Кулицкого зъ Маркополя, на заступника мѣщанина п. М. Чеховича, а на секретаря учителя Ходоровского, забравъ слово посолъ и въ довшôй бесѣдѣ говоривъ о своѣй дѣяльности въ радѣ державнôй, въ делеґаціяхъ и въ соймѣ краевôмъ. Хôдъ гадокъ сего справозданя бувъ таній:

Бажанѣмъ посла було давно вже здати справу зъ своѣи дѣяльности посольскои, однакъ було богато перепонъ, котрѣ не позволяли ему явити ся передъ выборцями, и доперва по пятьохъ лѣтахъ, вôдъ коли засѣдаѣ въ радѣ державнôй, пôдъ самъ конець каденціи, першій разъ являѣ ся лично передъ ними.

Коли посолъ увôйшовъ до рады державнои, *вôдносины для Русинôвъ були невôдрадныѣ.* Три сильнѣ клюбы — коло польске, лѣвиця нѣмецка и консерватисты мали переважаюче становиско въ палатѣ; они розпоряджували бôльшостію 40—60 голосôвъ, тому положенє рускихъ послôвъ було дуже некористне, бо голосы ихъ не могли заважити на шали парляментарнôй. Користнѣйше положенє мали давнѣйше рускѣ послы, що численнѣйше засѣдали въ радѣ державнôй. [Хиба ще въ 1873 роцѣ? — *Ред.*] Однакъ вôдъ коли посолъ увôйшовъ до рады державнои, тогдѣ першій разъ Русинôвъ выбирано до рôзныхъ комісій, що є великои ваги. Вôдъ того такожь часу наставъ мѣжь послами русинами подѣлъ роботы, що такожь причинило ся до успѣшнѣйшои ихъ працѣ. Послови припали справы шкôльнѣ и тому вôнъ такъ часто за тыми справами промовлявъ, а въ своихъ промовахъ предкладавъ бажаня рускаго народу на поли шкôльництва, котре въ Галичинѣ стоить низько, бо давнѣйшѣ правительства о нашъ край не дбали. Тутъ посолъ згадавъ о нарѣканю на него, що занимаѣ ся лише справами шкôльными, однакъ то мале непорозумѣнє. Справа просвѣты є дуже важна, тому сю справу передовсѣмъ треба мати на оцѣ; але въ другои стороны посолъ може доказати, що вôнъ и его товаришѣ пôдносили потребы и нужду народу та старались ѣй запобѣгати. Вôдтакъ посолъ вычисливъ здобутки на поли шкôльництва за свого послованя. Правда, не великѣ они, але наразъ не можна всего зробити. Позаякъ буковиньскѣ Русины не мають своихъ заступникôвъ въ радѣ державнôй, тому послы рускѣ зъ Галичины заступали такожь справы буковиньскихъ Русинôвъ и неодно для нихъ осягнули.

Вôдтакъ говоривъ посолъ про свою дѣяльность въ делеґаціяхъ. Тамъ порушивъ вôнъ справу хлѣборобôвъ при буджетѣ міністерства вôйны, а при буджетѣ міністерства справъ заграничныхъ звернувъ увагу на кривду рускаго народу пôдъ московскимъ правлѣнемъ. За бесѣду свою удостоивъ ся посолъ навѣть найвышшого [цѣсарского признания].

Потôмъ посолъ завернувъ вновъ до рады державнои. Сказавъ, що попередній правительства, наступаючи скоро по собѣ, за-для незгоды мѣжь сторонництвами прогайнували богато дорогого часу и доперва за часу кермы ґрафа Баденього роботы парляментарнѣ поступили скорымъ крокомъ. Тутъ посолъ згадавъ о своѣй заявѣ на програму міністерства ґр. Баденього и о постулятахъ, якѣ мають Русины до нового правительства. Потôмъ перейшовъ поодинокѣ законы, якѣ перейшли въ радѣ державнôй послѣдными часами — нову процедуру, реформу податкову, катастеръ грунтовый, реформу выборчу и т. д. а при тôмъ пояснивъ становиско рускихъ послôвъ въ поодинокихъ тыхъ справахъ и значѣнє ихъ для краю та для селянъ. Вкôнци згадавъ и о законахъ, котрѣ ще не полагоджѣнѣ, але скоро знайдуть ся на порядку дневнôмъ палаты послôвъ.

Пôдъ конець посолъ перейшовъ на справы соймовѣ. Сказавъ кôлька слôвъ про складъ сойму, про рускихъ послôвъ и ихъ дѣяльность въ послѣднôй сесіи. Пôдносивъ головно то, де самъ забиравъ слово; при тôмъ вôдчитувавъ частины зъ своихъ промовъ друкованыхъ, а вôдтакъ роздавъ ихъ межи зôбраныхъ. Вкôнци перейшовши на справы повѣту брôдского, заявивъ, що заступавъ ихъ пôсля найлучшои вѣры та розумѣня — и въ сей способъ буде дальше ихъ заступати.

По сѣмъ справозданю — на внесенє одного выборця зôбранѣ удѣлили послови свое вотумъ довѣря. Вкôнци о. предсѣдатель подякувавъ послови за его дѣяльность, припоручивъ ему декотрѣ справы повѣту и вôзвавъ его, щобы послы рускѣ супроти проекту зôбныхъ громадъ [о котрôмъ посолъ згадавъ] заняли рѣшучо вôдпорне становиско. На тôмъ предсѣдатель закрывъ зборы.

Розумѣѣ ся — интерпеляціи до посла нѣхто изъ зôбраныхъ не поставивъ анѣ однои, хочь за часъ шѣстьохъ лѣтъ стало ся богато такого, що потребувало бы було поясненя становища посла Барвѣньского и его поступованя. Кажемо „розумѣѣ ся“, що нѣякои интерпеляцій не було, бо треба знати, якій бувъ складъ того збору. Бувъ се зборъ — такъ сказати-бъ — довѣрочный, зложеный зъ людей посломъ добраныхъ и поименно запрошеныхъ, котрымъ запрошенє служило легітимаціею до вступу на салю. Інтеліґенціи свѣтскои на зборѣ не було, бо посолъ не удостоивъ ѣи запросинъ — чому? — легко догадати ся.

Справозданє посла Барвѣньского що-до свого змѣсту *було уложене* такъ, що посолъ неодно компромітуюче его поминувъ, замовчавъ, а зновъ въ тыхъ справахъ, якій пôдносивъ, намагавъ ся ставити себе въ кождôй позиціи на педестали знаменитого мужа — політика и патріота. Зъ его бесѣды немовь выходило таке: всьо роблю я... всьо, що маѣте, зробивъ я!

Ц. к. староство брôдске, дбаючи о безпечность справозданя посла Барвѣньского, выслало на справозданє его до Заложець — risum teneatis! — чотирохъ жандармôвъ!... А було бы обôйшлось и безъ нѣякого жандарма. И безъ жандармôвъ не обôзвавъ бы ся бувъ анѣ одинъ выборець зъ интерпеляцією до посла, — и безъ жандармôвъ бувъ бы посолъ Барвѣньскій дô-

Мати.

Образокъ зъ народного житя нап. ***Богданъ Лепкій.***

II.

А тымчасомъ Василиха проводила першу нôчь у новôй хатѣ. Сумно тамъ було и лячно и одиноко. Анѣ вôконъ не видно, анѣ дверей, анѣ людского духа не чути. Замѣсть стрѣхи груба верства землѣ — холодна, мовчалива.

Довкола хаты березы ростуть а въ ихъ тѣни стоять деревлянѣ хресты. Ось рушають ся бѣлѣ березы и вѣтями своими, якъ руками, доторкають ся зъ-легенька хрестôвъ. Они показують на нову Василишину хату и питають ся: хто въ нѣй замешкавъ. Докола могилы высока трава росте и пахучѣ цвѣты щойно теперь пôдносять свои головы дрôбонькѣ, стоптанѣ за дня, пôдчасъ похоронôвъ. А доломъ, доломъ по при саму землю вѣтеръ летать и гладить свѣжу могилу своимъ холоднымъ криломъ и потѣшаѣ ѣи и каже: „Не бôй ся!“ А вôдтакъ летить, кидаѣ ся докола, збираѣ пахощѣ й росу и обливаѣ ними свѣжу, непорослу могилу. Не бôй ся!...

. . . . . .

О пôвночи, заки кури на селѣ запѣяли, надъ тою могилою пôдняла ся хмарка. Блѣда, маленька. Така, якъ часомъ надъ водою стаѣ або по опарахъ лѣтаѣ. Вѣтеръ пôдбѣгъ, пôднѣсъ ѣи на крилахъ и поставивъ на ноги. Заколысала ся вона немовь зъ безсиля и стала. На головѣ рантухъ, въ рукахъ свѣчка зъ ярого воску, руки на-вхрестъ. Всьо зъ хмары.

Глянувъ мѣсяць — сховавъ ся. Зôрвала ся сова, розплющила очи, зверещала и, бючи широкими, тяжкими крилами, полетѣла въ лѣсы.

Хмарка рушила зъ мѣсця. Бѣлѣвъ ся рантухъ, бѣлѣла ся погашена свѣчка въ рукахъ, а руки держались на-вхрестъ.

Куды вона летѣла, трава до землѣ прилягала, дерева розгинали свое галузе, листемъ тремтѣли — дорогу робили. Летѣла по-надъ збôжа — колосе филювало безъ шуму.

Ввôйшла въ село.

Передъ церквою зупинила ся на хвилину, мабуть змовила молитву, и дальше йшла.

Вартôвникамъ волосе дубомъ ставало и, хоть не видѣли нѣчого, тремтѣли на тѣлѣ и хрестили ся, щобы страхъ вôдогнати.

Крôзь запертѣ ворота перейшла якъ промѣнь мѣсячного свѣтла; не вôдчиняла ихъ, бо були скриплявѣ.

Ввôйшла.

Вѣрный песъ, що спавъ биля порога, пôзнавъ ѣи. Пôзнавъ свою ґаздиню. Зôрвавъ ся, зъ радости заскомлѣвъ весело и кинувъ ся до нея. Але дарма! Она не погладила его, якъ перше, не похвалила его вѣрности собачои, не глянула навѣть на него. Вôнъ хотѣвъ доторкнутись ѣи одежѣ, поласитись хотѣвъ, — не мôгъ. Передъ нимъ не було нѣчого. И собака заскомлѣвъ тревожно, шерсть насторошивъ и, пôднимаючи голову на мѣсяць, ставъ выти.

Она ввôйшла въ хату. Ввôйшла тихо, незамѣтно, зновъ наче те мѣсячне промѣня, що крôзь вôкно продираѣ ся въ кôмнату. Всѣ спали — сномъ твердымъ, спокôйнымъ. Двоє дѣтей старшихъ на лавѣ, мале, наймолодше въ колысцѣ, батько на постели, въ которои недавно ѣи забрали и положили въ труну.

По-пôдъ стелю докола стѣнъ висѣли образы святыхъ, немовь сторожѣ сонныхъ. Въ мѣсячнôмъ свѣтлѣ видно було ихъ очи грôзныѣ и огнистѣ, що дивили ся на ню и немовь пытали: чого прийшла? чого?

Она пôдôйшла до двохъ старшихъ на лавѣ. Они спали, пôдôбравши пôдъ головы руки, бо подушокъ не було.

— Бѣдныѣ вы! — сказала. — Зъ-зараня прийде ся вамъ зазнати людского горя, хлопскои недолѣ. Зъ-зараня руки попадають ся вôдъ працѣ, попухнуть ноги вôдъ утомы. Зъзаранья! Жаль менѣ васъ, дѣти, та що-жь я вамъ поможу? не въ моѣй сѣ силѣ. Та не жахайте ся вы мои, я буду зъ вами!

И она нахилила ся надъ ихъ уста-коралѣ и зложила на нихъ свôй поцѣлуй бездушный.

Вони порушили ся крôзь сонъ. Здрôгнулись, кинули собою разъ, другій, хотѣли встати, збудитись, — дарма! Зôтхнули лише и дальше спали усмѣхаючи ся солодко до любои появы.

Бѣла тѣнь повернула, майнула собою по хатѣ и зупинилась надъ дитиною въ колысцѣ.

— Якъ тобѣ твердо, мое ты маленьке, якъ тобѣ твердо! Гôрка-жь твоя доля сирôтска, гôренька! Таке маленьке и таке безсильне, мое пташатко, хто-жь тебе оббѣде? Твердѣ въ людей руки и щырости не мають. Зломлять тебе якъ тую былину крухоньку, бѣдне мое! А серця ихъ ще твердшѣ вôдъ рукъ. Горе тобѣ!

И нахилила ся надъ колыску дитины, а розцѣпивши свои руки закостенѣлѣ, поправила дитинѣ постелю, щобы твердо не було и щобъ не давило ѣи ягôдки малои.

А воно, бѣдне сирôтство, ручки вытягло до нея и устами, якъ двома листочками рожѣ, трепетало: — Возьми мене до себе, возьми! Не дай мене на поталу мачухи лихои, не дай!

— Не дамъ дитино, — вôдповѣла тѣнь бѣла и приступила до постелѣ.

Василь спавъ, храпаючи здорово крôзь сонъ, и усмѣхавъ ся до двохъ нивъ широкихъ та наймита годивъ и торгу за сѣножатку добивавъ.

Она не промовила до него нѣ слова, лишень вдивила ся въ него своими очима розбôльными такъ сильно, що вôнъ не втерпѣвъ.

— Не вôддамъ! — крôзь сонъ промовивъ. Нѣ, не вôддамъ! Не бôй ся, Гандзю, не дамъ я знущати ся надъ дитиною нѣкому и не позволю робити ѣй кривды. И Гапки я не возьму, бо вона язя.

А она въ-другe глянула на него поглядомъ такимъ тужнымъ а сердечнымъ и щирои вдячности повнымъ, що въ него серце зъ болю заскимѣло и вôнъ приподнявъ повѣки. Глянувъ по хатѣ — нѣчого не було. Очи протеръ — нѣ, нема нѣчого. Лише мѣсяць до вôкна заглядаѣ и свершокъ цвѣрѣнькаѣ въ кутѣ. На подвôрю песъ выѣ.

Святъ, Святъ, Святъ! — говоривъ хрестячи ся Василь. — А я бы бувъ присягъ, що вона була... А може й була?..

. . . . . .

На другій день здыбавъ ся Василь во своимъ сватомъ биля кирницѣ. Напували конѣ.

— Слава Богу!

— На вѣки слава!

— А де! пррру кара! куда лѣзешь? гнѣда! гей до воды... Ну що-жь тамъ чувати?

— Та нѣчо. А щожь-бы? бѣда та й годѣ.

— А скучно вамъ, куме?

— Своя рѣчь, що вкучно.

— Та воно правда, але що-жь робити? Всьо Божа ласка... Куды лѣзешь гнѣда?..

По такôмъ офіціяльнôмъ вступѣ приступили до рѣчи.

— Но якъ же Василю?

— Та нѣякъ. А що-жь бы?

— Возьмете Гапку?

— Няй ѣи беруть другѣ.

— Не кажѣть Василю! Пожалуете того. Пара быкôвъ, скриня, двѣ коровѣ, а поле якъ ланы у пана. Ну, якъ же? возьмете?

— Не менѣ ѣи брати.

— Та чому?

— Бо тому! — зъ притискомъ вôдповѣвъ Василь и, напоивши конѣ, завернувъ до дому.

Коломыя 14. VIII. 1896.

ставъ вôдъ того свого збору выборцêвъ одноодушне вотумъ... довêря за свою політику. Всьо було бы вôдбуло ся и безъ жандармôвъ у взôрцевôмъ порядку — якъ на зборê, такъ и по зборê на традиційнôй перекусцê, зготовленôй для выборцêвъ посла Барвêньского...

Письмо зъ Тернопôльского.

[Де-що зъ руху політичного и просвêтного.]

Праця кôлькохъ академиковъ въ Тернопôльщинê въ часê торôчныхъ соймовыхъ выборôвъ дала починъ до розбудженя мêжь нашими селянами житя — якъ політичного такъ и просвêтного.

Житє політичне веде товариство „Подôльска Рада“ котрого предсêдатель о. Мироновичь не щадить труду, щобы совêстно и гôдно выповнити вложеный на него обовязокъ. При тôмъ, не уважаючи на партійнû роздоры, але оперши сь на основахъ чисто народныхъ, выказуе на довêрочныхъ зборахъ вагу знаня політики, потребу удêлу въ політицê рускихъ селянъ и еи цêль.

Справами просвêтными — пôсля припорученя торôчныхъ загальныхъ зборôвъ філіи „Просвêты“ — повиненъ займати ся выдêлъ філіи, взглядно комітетъ читальняный. Однакъ выдêлови мабуть не удало ся зорґанізувати такого комітету читальняного якъ и вôдчитового. Бо коли бъ не праця поодинокихъ людей, то довго бы треба чекати на комітетъ читальняный....

До нинê вôдновлено читальню въ Березовици великôй заходомъ о. Мироновича, тамошного пароха, и читальню въ Бêлôй. Въ липни отворено читальню въ Дичковê заходомъ о. Стадника, тамошного сотрудника, а передъ кôлькома днями въ Луцê и въ Мишковичахъ заходомъ о. Ґураля, сотрудника тамошного. Годить ся пôднести працю о. Ґураля, котрый въ короткôмъ часê, бо въ шестьохъ мêсяцахъ зумêвъ перетворити въ Луцê кôлко на читальню, а въ Мишковичахъ, такъ занедбанôмъ селê, обмотанôмъ и Поляками и жидами, знайшовъ мêжь селянами прихильникôвъ просвêты.

На отворене читалень приêзджають о. Цурковскій зъ Настасова и о. Мироновичь. О. Цурковскій, яко голова філіи „Просвêты“ поясняе значêне и вагу читальнê зъ становища просвêтного и економічного. Торжества отвореня читалень пôдносить тутъ интелиґенція лише зъ провінціи, бо мêска тернопôльска интелиґенція дуже занята політичными и просвêтными справами мêста Тернополя, чого доказомъ бувъ — недавный доповняючій выбôръ посла до сойму...

Годить ся зазначити и той фактъ, що до читальнê въ Луцê и Мишковичахъ записали ся такожь селяне „поляки“, то-бъ-то Русины латиньского обряду, даючи симъ доказъ, що они е Русинами. Видно, тû селяне не добачають рôзницê національнои въ обрядê, на що въ Тернополи на зборахъ общества им. Качковского такъ дуже покликувавъ ся оденъ „великій політикъ ученый и патріотъ...“

Основане новыхъ читалень есть, певно, ознакою розбудженя самопôзнаня народного и просвêтного въ народê. Але коли поглянути на тотû читальнê, що вже истнують, то мимохôть слабне надêя на ихъ розвôй и успêхъ. Длячого у насъ читальнê такъ мало розвиваютъ ся, се рêчь дуже цêкава и важна. Годê менê тутъ еи розбирати, а на жаль, нêхто сею квестією не занимае ся. Выдêлъ філіи „Просвêты“ повиненъ бы тôй справê близше приглянутись!

О.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Дня 17 с. м. зôбрали ся вôдпоручники стирійскихъ Словêнцêвъ въ Марбурґу на нараду въ справê близькихъ выборôвъ до сойму. Südsteierische Post такъ пише о тыхъ зборахъ: Заки приступлено до именованя кандидатôвъ на послôвъ соймовыхъ, обговорювано положене словêньского сторонництва. При тôмъ показало ся, що всê стирійскû Словêнцê безъ рôзницê стану годять ся въ своихъ політичныхъ поглядахъ и цêляхъ. Длятого словêньскимъ посламъ тымъ легше прийде, заступати въ соймê оправданû жаданя своихъ выборцêвъ и зъ якъ найбôльшимъ притискомъ напирати *на остаточне полагодженє тыхъ бажань, котрû* справедливо высказувано вже тôлько разôвъ. Розумêе ся, що середъ нарадъ зôйшла мова и на поворотъ будучихъ послôвъ словêньскихъ до сойму. При тôмъ оказало ся передовсêмъ, що зборы вôдпоручникôвъ вповни одобрили выступлене послôвъ зъ сойму. А що-до повороту будучихъ послôвъ до сойму лишено имъ повну свободу; однако высказано заразомъ певну надêю, що послы назадъ опустять соймъ, коли бы бôльшôсть соймова оказала ся такъ само якъ давнêйше глухою на бажаня Словêнцêвъ. — Пригадати тутъ треба, що стирійскû послы словêньскû опустили соймъ на засêданю дня 8 лютого 1895 р. Причиною до того була постанова бôльшости соймовои, що вставлене позиціи на цилійску ґімназію до державного буджету е зôрване коаліціи и означае напасть на нêмецку мову въ нêмецкôй частинê Стиріи, длятого треба въ радê державнôй домагати ся вычеркненя тои позиціи зъ буджету. Мêжь назначеными кандидатурами подыбуе ся чотири новû, бо тôлько-жь давныхъ послôвъ заявило, що кандидатуры не приймуть.

— —

Вôдъ кôлькохъ недêль появляють ся въ дневникахъ вêсти о переговорахъ мêжь российскимъ правительствомъ а Ватиканомъ. Переговоры тû почавъ бувшій нунцій вêденьскій Аліярді въ часê свого побуту на короновацийныхъ торжествахъ, а опôсля провадивъ ихъ дальше надзвычайный повномочникъ папскій Тарнасі въ Петербурзê. Отже въ тôй справê Germania зъ дня 20 с. м. подае п. заг. „Der päpstliche Stuhl und Russland“ допись зъ Варшавы, опираючу ся мовь бы то на певныхъ и дуже поважныхъ вêстяхъ. Тû „певнû и дуже поважнû вêсти“ упевнюють, що згаданû переговоры повертають ся передовсêмъ на основê бажаного Россією заведеня российскои мовы въ католицкôй службê церковнôй, вынявши літурґію, такъ що вôдъ теперь въ католицкихъ церквахъ въ Россіи проповêди, катехізаціи, спêвы, рожанцê, молитвы, оповêди, вêнчаня, сповêдь и т. д. мали бы вôдбувати ся лише въ мовê российскôй. Очевидно дописуватель бе у всê дзвоны на тревогу та хилить ся на всê боки то нêбы не припускаючи навêть, щобы папа мôгъ на щось подôбного пристати, то знову мовь не довêряе и побоюе ся, що оно таки готово такъ стати ся.

Kurjer Poznański повтаряючи допись Germani-и, додае, що тревога дописувателя е неоправдана, хочь его вêсти мають нêбы то бути дуже поважнû; але вороги церкви люблять будити невêру въ голову церкви. А до того можна ще додати, що Поляки люблять хочь бы навêть байками зъ пальця выссаными роздувати ненависть до Россіи. — Въ тôй самôй справê дôстае Polit. Correspdz допись зъ Риму, въ котрôй каже ся, що папа дуже вдоволеный *выслêдками переговорôвъ зъ российскимъ* правительствомъ. Тарнасі стрêвъ ся у тыхъ членôвъ правительства, зъ котрыми розмавлявъ, зъ *найбôльшою готовостію* и щирымъ бажанемъ, щобы въ Россіи обезпечити спокôй релиґійный и утворити тревалû добрû вôдносины мêжь державою а католицкою церквою. А въ кругахъ ватиканьскихъ прийшли до пересвêдченя, що царь Николай II. особисто щиро бажае всêмъ своимъ католицкимъ пôдданымъ запевнити свободу совêсти и релиґіи. Высокій урядникъ российскій мавъ недавно сказати, що вôдносины мêжь Ватиканомъ а Россією вôдъ сорокъ лêтъ не були такъ дружнû якъ теперь.

— —

Змêна въ нêмецкôмъ міністерствê войны выкликала въ нêмецкихъ дневникахъ дуже живû и майже неустаючû толки. Мы доносили недавно о уступленю міністра войны Бронсарта. Его мêсце занявъ Ґослеръ. Про уступлене Бронсарта писано вже вôдъ давна и натякувано на якûсь непорозумêня мêжь міністромъ войны а цêсарскою канцелярією войсковою. Такъ само и теперь понимають переважно дневники те уступлене. Ажь сими днями промовивъ Reichsanzeiger, поясняючи нêбы то правдивû причины уступленя Бронсарта. Дневникъ той пише: Вже пôдъ конець весны просивъ міністеръ войны Бронсартъ о димісію, покликуючи ся на пôдорване свое здоровле. Щобы его по можности задержати въ урядê, удêлено ему тогдê вôдпустку до кôнця серпня. Але міністеръ, поки ще скôнчила ся его вôдпустка, поновивъ свою просьбу, заявляючи, що его здоровле не поправило ся такъ, щобы мôгъ вернути на свое трудне и повне одвêчальности становиско. Цêсарь мусêвъ тогдê уволити его волю, при чôмъ высказавъ бажане, щобы здоровле Бронсарта якъ найскорêйше поправило ся и позволило цêсареви знову скористати зъ его способностій для добра войска. Супротивъ того даремна робота, глядати за якимись укрытыми причинами. А вже цêлкомъ недорêчне е, добачати властиву причину уступленя міністра Бронсарта въ якôмсь спорê зъ войсковою канцелярією. Войскова канцелярія не е самостôйною властію и не выдае нêякихъ розпоряджень. Е то канцелярія цêсаря, *въ котрôй вôнъ полагоджуе особистû справы войсковû*, до чого мае власть, будучи найвысшимъ командантомъ войска. Начальникъ *войсковои канцеляріи* навêть не мае спроможности вплывати на найвысшû постановы въ справахъ, котрû належать до міністра войны; а вже нêякъ не мае начальникъ войсковои канцеляріи вплыву въ справахъ політичныхъ.

Далеко важнêйшимъ, нêжь пояснене димісіи Бронсарта, е въ тôй статьê рêшуче указане, що канцелярія войскова зовсêмъ и едино залежить вôдъ цêсаря. Теперь стае рêчію ясною, якъ тяжко вôдмежити компетенцію цêсаря а конституційного міністерства.

Давнêйшû вêсти, заповêдаючû такожь уступлене канцлера кн. Гогенльогого, вырынають теперь на ново и то ще бôльше рêшучо. Канцлеръ тежь нêбы то зъ уваги на свои силы и здоровле мавъ вже навêть просити о димісію, але цêсарь велêвъ ему пождати, поки не промине гостина царя.

— —

Въ справê міністеріяльнои крізы въ Болгаріи заперечуе міністеріяльный „Миръ“, мовь бы Цанковъ мавъ вôйти до нового міністерства. Той самъ дневникъ замêчае, що сторонники Цанкова готовû вôйти зъ кождымъ сторонництвомъ въ переговеры, щобы лише дôрвати ся до кермы. Хибна такожь мае бути вêсть, мовь бы князь зазывавъ Цанкова до себе до рильского монастиря. При тôмъ всêмъ „Миръ“ не поясню е зовсêмъ причинъ міністеріяльнои крізы. За те Polit. Corresp. въ довгôй дописи зъ Софіи збивае всê поголоски про причину уступленя міністра войны Петрова, а вертае ся до исторіи перегляду войска въ лêтнôмъ таборê, запорядженого княгинею. Исторію тугу оповêдае дописуватель знову троха инакше (се вже третя вôдмêна) въ подробицяхъ; але головна рêчь въ тôмъ, що той переглядъ войска давъ Петрову причину до нечемного поведеня супротивъ княгинê, а вôдтакъ такожь супротивъ князя въ Карловыхъ Варахъ. Зъ того прийшло ажь до димісіи. — Мы подавали вже кôлька пояснень міністеріяльнои крізы, а кожда зъ нихъ походить нêбы то зъ достовêрного жерела. Тымчасомъ всê они мêжь собою такъ суперечнû, що нêякъ ихъ погодити не можна.

Зъ Вêдня доносять, що въ тамошныхъ кругахъ дипльоматичныхъ зъ зачудованемъ звертають увагу, що кн. Фердинандъ не дôставъ запросинъ на урочистôсть отвореня каналу при Зелêзныхъ Воротахъ, котра вôдбуде ся въ вересни. Навêть той рêзкій зворотъ, якій зайшовъ въ послêднихъ часахъ въ політицê князя, приписують его роздразненю зъ причины, що его поминено при запросинахъ.

— — —

Gazetta Piemontese доносить на певно, що царь повêдомивъ италійского королевича, що прийде зъ женою до Риму на его вêнчане за старостôвъ.

— —

Вчерашну вêсть про раду Беровича пашê простують тымъ, що вôнъ не вôдроченє сойму а продовжене доражуе, щобы депутованû могли нарадити ся надъ деякими важными для Креты справами. Депутованû мають бути не вôдъ того.

Зъ Атенъ доносять, що войска турецкû на Критê длятого громадять ся по мêстахъ, бо пôзнали безуспêшнôсть дотеперêшнои своея тактики та боять ся, щобы при новыхъ борбахъ не розпорошили ся за надто. Порта повêдомила амбасадорôвъ, що въ послêдныхъ часахъ знову прийшло на Крету богато добровольцêвъ и оружья; коли такъ дальше буде дêяти ся, то прийде до зôрваня зносинъ мêжь Туреччиною а Греціею.

Ц. к. краева комісія для ревізіи катастру податку грунтового

вôдбула у Львовê дня 17 серпня с. р. трете повне засêдане пôдъ проводомъ п. віцепрезидента д-ра Коритовского при участи 21 членôвъ.

На тôмъ засêданю референты пôдкомітетôвъ комісіи здавали справу зъ дотеперêшнои працê пôдкомітетôвъ. Пôсля тыхъ справоздань кождый вôдкомітетъ полагодивъ уже рекламаціи зъ кôлькохъ повêтôвъ, а що-до поодинокихъ повêтôвъ, взглядно громадъ або обшарôвъ двôрскихъ, рêшивъ внести переведене розслêдôвъ на мêсци.

Вôдтакъ комісія удêлила пп.: Иванови и Станиславови ґр. Стадницкимъ, Тшовницкому, Галлерови. Менцивьскому, ґр. Дêдушицкому, Цêньскому и Лêтиньскому на ихъ просьбу вôдпустки. Предсêдатель заявивъ, що на часъ вôдпустки згаданыхъ членôвъ комісіи покличе безпроволочно ихъ заступникôвъ. На внесене п. Гнêвоша перенесла комісія на будуче свои права що-до удêлюваня вôдпустки на предсêдателя комісіи, а на внесене п. Онишкевича ухвалено, щобы члена, котрый, не одержавши вôдпустки, не бравъ вôсêмъ днêвъ участи въ роботахъ комісіи, уважати тымъ самымъ за остаючого на вôдпустцê.

Дальше на внесене п. Гнêвоша ухвалила комісія перенести на предсêдателя комісіи свое право заряджуваня предкладаныхъ дотычными пôдкомітетами мêсцевыхъ оглядинъ и визначуваня до нихъ делеґатôвъ. (Предсêдателемъ комісіи есть, якъ вêдомо, намêстникъ кн. Санґушко, а заступникомъ его віцепрезидентъ дирекціи скарбу д-ръ Витолдъ Коритовскій и вôнъ властиво [въ заступствê предсêдателя] веде президію комісіи.)

Вкôнци на внесене ґр. Стан. Стадницкого ухвалено по довшôй дискусіи, що комісіи, призначенû до тыхъ мêсцевыхъ оглядинъ, мають складати ся зъ трехъ членôвъ комісіи або ихъ заступникôвъ. Въ складъ такои комісіи мае входити референтъ пôдкомітету, або его заступникъ, або вкôнци одинъ зъ урядникôвъ засêдаючихъ въ комісіи, мêжь тымъ якъ два иншû члены призначать ся зъ членôвъ краевои комісіи оплачуючихъ грунтовый податокъ.

На тôмъ замкнувъ предсêдатель засêдане, взываючи всêхъ участникôвъ до ревнои працê, щобы комісія покôнчила свои роботы до означеного закономъ часу.

По засêданю комісіи взяли ся пôдкомітеты за дальшу роботу, полишаючи предсêдателеви предложене внесень що-до численныхъ мêсцевыхъ оглядинъ, котрû будуть переведенû въ найблизшôмъ часê.

НОВИНКИ.

— Дня 3 н. ст. вересня вôдбуде ся, заходомъ выдêлу Народнои Рады у Львовê и членôвъ еи зô станиславôвского повêту, повêтове вêче народне въ Станиславовê [въ сали Седельмаєра при Бельведерскôй улици о 11 ôй годинê передъ полуднемъ]. На вêчи будуть три рефераты: головы Народнои Рады посла Романчука о положеню руского народу и о надходячихъ выборахъ до рады державнои; бувшого посла Гурика зъ Угринова, члена краевои комісіи для ревізіи катастру грунтового, о катастрê грунтовôмъ; а третій рефератъ о просвêтно-економичнôмъ станê руского народу въ станиславôвскôмъ повêтê. — Вôдозва вêчевого комітету повêтового взываe Русинôвъ всêхъ станôвъ, а особливо хлêборобôвъ, щобы численно ставили ся на вêче зъ кождои громады, котрыхъ есть 75 въ станиславôвскôмъ повêтê. На вêчи мае бути сконстатоване, зъ котрыхъ громадъ явили ся участники.

— **Посолъ Юліянъ Романчукъ** зложивши минувшого мêсяця въ повêтê бобрецкôмъ свои справозданя зъ посольскои дêяльности въ радê державнôй, а дальшû справозданя въ иншихъ повêтахъ вôдложивши за-для жнивъ на пôзнêйше — стане теперь передъ своими выборцями: зъ болехôвского повêту судового въ Болеховê дня 31. н. ст. серпня о 3-ôй годинê пополудни въ сали маґістрату; — зъ долиньского судового повêту въ Долинê дня 1. н. ст. вересня о 11-ôй годинê передъ полуднемъ въ сали рады повêтовои; — зъ рожнêтôвского судового повêту въ Рожнêтовê дня 2. н. ст. вересня о 11-ôй годинê передъ полуднемъ въ сали Вайсмана въ ринку; — зъ войнилôвского судового повêту въ Войниловê дня 4. н. ст. вересня о 11-ôй годинê передъ полуднемъ въ сали Ямпеля въ ринку; — вкôнци зъ калуского судового повêту въ Калуши дня 5. н. ст. вересня о 11-ôй годинê передъ полуднемъ въ сали рады повêтовои. — „Запрошене“ [друковане], якимъ пос. Романчукъ взываe выборцêвъ на вызначенû днê, звучить: „Прошу всêхъ Впп. Выборцêвъ до Рады державнои зъ судового повêта [...], щобы зволили явити ся“ — и т. д.

— **Вступнû испыты до I-ои клясы и до клясы приготовляючои въ рускôй ґімназіи въ Коломыи** будуть вôдбувати ся въ дняхъ 1, 2, [евентуально] и 3. н. ст. вересня с. р. Зголошувати ся мають ученики въ дняхъ 29, 30 и 31. серпня въ канцеляріи управителя рускихъ клясъ лично въ товариствê родичêвъ або опêкунôвъ и принести зъ собою метрику хрещеня и посвêдчене защêпленои вôспы або ревакцинаціи, а тû, що скôнчили IV-ту взглядно III-тю класу народнои школы, такожь шкôльне свêдоцтво.

— **Зъ Бразиліи** надходить така вêсть: Пôсля выходячои въ Куритибê нêмецкои часописи Der Beobachter дня 3. червня прийшло зъ Антоніо Олінто до Ляпа 11 еміґрантôвъ галицкихъ, котрû пêшки вôдбували подорожь до Куритибы, абы тамъ пожалувати ся, що въ згаданôй кольоніи еміґрантамъ, дожидаючимъ вôдъ 3 до 6 мêсяцêвъ подêлу землê, а то батькамъ родины, вдовамъ, старцямъ а навêть недужимъ, вôдобрано всякû датки на прожитокъ. Чотирохъ зголодêлыхъ еміґрантôвъ, що зъêли грибы зôбранû въ лêсê, потровили ся и лише скора помôчь выратувала ихъ вôдъ неохибнои смерти. Зъ тои звêстки выходить, що выдêленя грунтôвъ трудно дôждати ся, а выжидаючû терпять страшный голодъ.

— **Аґітація аґентôвъ еміґраційныхъ** мêжь нашимъ народомъ не перестае, а веде ся дальше, и то неразъ въ просто безчельный спосôбъ. Такъ н. пр. зъ повêту гусятиньского пишуть намъ:

„Мали мы въ нашôмъ повêтê письма всякихъ Ґерґолетôвъ, Нодаріêвъ, Міслерôвъ и т. и., але новиною есть свêжа еміґраційна пявка въ особê „ппиацеля польскего люду“ Карльсберґа зъ Гамбурґа. Именно засыпае вôнъ громады листами [пôдписаными за него якимсь Кшиштофчикомъ, Полякомъ] такого змêсту: Карльсберґови лежить на серци доля „еміґрантôвъ польскихъ“, отже хоче забезпечити ихъ передъ „czyhającymi wszędzie oszustami i wyzyskiwaczami“. Дальше пише сей „nie oszust“ и „nie-wyzyskiwacz“: „Za każdego dorosłego, staraniem i wpływem pańskim pozyskanego pasażera otrzyma pan nagrodę 5 fl, połowę od nieletniego... Kwotę tę nie płacą pasażerowie tylko ja, dzieląc się z panem mym zyskiem. Poręczając równocześnie dyskrecyę niemniej i dla mnie potrzebną...“ и т. д. Вôдтакъ иде бесêда про завдатки для Карльсберґа и т. и. Для людей несовêстныхъ заробôтокъ добрый. Але кôлько-жь то вôнъ, сей „пшияцель“, мусить за кождого дорослого дôставати премія, коли наганячеви самъ жертвуе 5 зр.! Якъ зачуваемо, одна тутешна громада вôдослала аґентови се письмо зъ замêткомъ, — насамперед що-до формы, що вôнъ мае дêло зъ рускою Галичиною, а що до самои рêчи громада скидае зъ себе опêку непрошеныхъ гамбурґскихъ „пшияцелі“... Взагалê еміґрація до Америки не прибрала въ Гусятинщинê ширшихъ розмêрôвъ, бо выйшло лишь кôльканацять родинъ. Притихли навêть поки-що бесêды про Бразилію. Може бути, що притихло тôлько на часъ жнивъ, де кождый мае ще клопоть зôбжа

або якій крейцаръ въ заробôтку, однакъ коли та мізерія мине ся, побоюемось, чи бесѣды про Бразилію не повторять ся и може навѣть въ нишимъ успѣхомъ, якъ дотеперь. Длятого заздалегôдь належить старати ся *зарадити лиху*, н. пр. научными добре уарґументоваными вôдчитами про Бразилію. — *О.*

— Зъ Снятина пишуть намъ: „Наша дума, наша пѣсня не вмре, не загине, и оживе добра слава, слава Украины.“ Сими словамя нашого незабутого Тараса привитають вкоротцѣ снятиньскій Русины нове товариство спѣвучихъ силъ рускихъ мѣщанъ въ тôмъ далекôмъ куту Галичины. По-при заснованю вже вôдъ якихъ десятокъ лѣтъ мѣщаньску читальню, що теперь розвивае ся що разъ красче пôдъ зарядомъ ей головы Всч. о. Ф. Огоновского, пароха снятиньского, истнуе заразомъ мѣщаньскій хоръ, котрый перебувавъ уже рôжнû фазы. Були хвилѣ, коли туй туй мавъ уже розпастись и лише задяки п. Ивановы Ґоеви, старшому пѣвцеви церковному, удержавъ ся до сегодня. Теперь же, вôдъ коли управу его перенявъ на себе п. Евгеній Шепаровичь, адъюнктъ податковый, ставувъ хоръ на найвысшôй точцѣ свого розцвѣту. Великій сей народолюбецъ, композиторъ и любитель спѣву, занявъ ся мѣщаньскимъ хоромъ такъ ревно, що сей теперь не повстыдавъ бы ся и на найперших концертахъ. Отъ минувшои недѣлѣ вôдбувъ ся заходомъ рускои читальнѣ въ Снятинѣ великій народный фестинъ, а хоръ списавъ ся, якъ не можна лучше. Довгû оплески за кождымъ вôдспѣванымъ кусникомъ вынагороджали спѣвакамъ и ихъ трудолюбивому дириґентови часъ посвяченый вправамъ и заохотили до дальшои працѣ. Въ день Спаса и именинъ цѣсарскихъ вôдспѣвавъ хоръ въ церквѣ цѣлу службу Божу такъ удачно и гарно, що всѣ присутнû урядники та начальники всѣхъ властій не могли начудуватись вправѣ та *легкости*, зъ якою хоръ вôддавъ найтруднѣйшû композиціи. Тожь и не диво, що кождый зъ мѣщанъ, хто тôлько чуе въ собѣ якійсь даръ до спѣву, зъ охотою спѣшить побôльшити громаду спѣвакôвъ въ хорѣ, и есть надѣя, що ще сего року, по примѣру инших мѣстъ Покутя, заснуе ся въ Снятинѣ постôйне товариство спѣвоче. — *Семенъ Присутный.*

— Зъ почтовыхъ нашихъ „порядкôвъ“. Зъ Микуличина пишуть намъ: Нинѣ дѣлю ся зо всѣми читателями Вашои ґазеты тою сумною новиною, що то не перестае утихати по всѣхъ рускихъ ґазетахъ, именно, що листъ, наданый въ Тернополи дня 14 серпня 1896 пôдъ рускою адресою дорозлучною „Теофіль Гарасимович, директор ц. к. фабрики тютюну в Мостарі, тепер в Микуличині, via Станиславів“, дôйшовъ до рукъ адресата ледви 21-ого серпня, зъ тои простои причины, що п. експедиторъ почтовый або таки въ самôмъ ще Тернополи, або въ Станиславовѣ, зволили вселаскаво написати на листѣ разъ „unbekannt“ а въ другôмъ „retour“. Знову же иншій урядникъ почтовый и на котрôйсь иншôй почтѣ вычитавъ благосклонно адресу досконало и написавъ на самôмъ вершку листу „Mikuliczyn bei Delatyn“. И лишь тому другому щасливому случаеви завдячуе ся, що листъ трафивъ нарештѣ до цѣли та що не блукавъ по свѣтѣ ще довше. Доходжене того недбальства або упередженя певно зарядить и то совѣстно ц. к. Дирекція почтъ у Львовѣ, бо — якъ довѣдую ся — адресатъ маѣ уже внести жалобу въ тôй справѣ.

— П. Олександеръ Мишуга — якъ доносять „Новости“ — буде выступати въ надходячôмъ сезонѣ зимовôмъ въ оперѣ на сценѣ театру „Акваріюмъ“ въ Петербурзѣ.

— „Milcz chamie!“ Тыми словами — якъ пише ґазетка Nowy Kolejarz — потрактувавъ заступникъ директора Листовскій въ Равѣ рускôй селянина, вôдъ котрого выкуповувавъ грунтъ пôдъ зелѣзницю. Рѣчь була така: Листовскій дававъ за квадратовый сяжень маючого выкупити ся грунту 10—55 кр., коли тымчасомъ властителѣ купили тû самû грунты ще передъ кôлькома лѣтами по цѣнѣ 1 зр. за сяжень квадратовый. Подаване такихъ нечувано низькихъ цѣнъ Листовскимъ выкликало велике негодоване середъ селянъ, тымъ бôльше, що за сяжень квадратовый плодôвъ [чи слячи бараболѣ за найдорожшій продуктъ] подавано имъ лише 4 кр. вôдшкодованя. На се сказавъ одинъ селянинъ, що за снôпокъ соломы, якій збере безперечно зъ одного квадратового сяжня землѣ, дôстае по 30 кр. на торзѣ у Львовѣ, де панове комісарѣ мабуть мешкають и певно о тôмъ знають. На сю цѣлкомъ вôдповѣдну и чемну замѣтку селянина комісарь Листовскій запалавъ наглою простацкою злобстю и закричавъ: „Milcz chamie, bo cię każę odprowadzić!“ Селянинъ не давъ ся тымъ настрашити, але спокôйно и зъ гôдностію вôдповѣвъ: „Якъ бы то були грунты ґрафскû або княжû, платили бысьте панове по 10 зр. за сяжень; для хлопа обѣцюете по 10 кр., а потôмъ нарѣкаете въ ґазетахъ, що втѣкаемо до Бразиліи...“

— Зъ гостины галицкихъ и буковиньскихъ москвофілôвъ въ Петербурзѣ и въ Кронштадтѣ находимо въ россійскихъ дневникахъ такû близшû вѣсти: „Новое Время“ доносить, що зъ 18 гостей, якû були приѣхали до Петербурга, кôлькохъ [мѣжь тыми по имени наводить Ф. Свистуна] скоренько выѣхали и — каже — не дивница, бо за подорожь до Кіева на торжество хрещеня Руси декотрû Галичане опôсля вôдсидѣли въ тюрмѣ австрійскôй. [Иншими словами — деякû панове „спасли ся“ зъ Петербурга „бѣгствомъ“.] За те тû що лишили ся, поѣхали пôсля оголошенои слав. благотворительнымъ комітетомъ проґрамы въ понедѣлокъ до Кронштадта. Въ проґрамѣ стояло: „Въ Кронштадтѣ: а) Панихида на могилѣ М. Качковского, б) визитъ о. Іоанну Кронштадтскому; в) осмотръ Кронштадта и рейдовъ; обѣдъ“. Отже „Новое Время“ приносить таку телеґраму зъ Кронштадта: „Галичане на пароходѣ „Дачникъ“ приѣхали до Кронштадта. Стрѣченû на пристани членами Андреѣвского попечительства, они поѣхали въ Домъ *трудолюбія*. Тутъ привитавъ гостей о. Іоанъ Кронштадтскій. Благословлячи и цѣлуючи, вôнъ въ короткôй промовѣ повитавъ представителѣвъ древньои Галичины, единыхъ вѣрою, и подавъ имъ образъ Тихвиньскои Богоматери. Гостѣ вôдповѣдали короткими промовами подяки, высказуючи радôсть зъ причины вôдвѣданя Россіи и дякуючи за сердечне прин-те. На снѣданю въ Домѣ *трудолюбія выголосивъ* привѣтну бесѣду представитель мѣста п. Карповъ. Промовы гостей свѣдчили о заслугахъ о. Іоанна Кронштадтского и о звѣстности его въ Галичинѣ, де розширенû навѣть его портреты. [Бляґа! — *Ред.*] Высказано масу симпатій Россіи. По снѣданю Галичане були на кладовищи на панихидѣ за М. Качковского а зъ-вôдтамъ ѣздили по морю и по мѣстѣ.“

— Страшне „брісміле“. Хасидъ Альтеръ Рота, — кôньскій торговельникъ въ Болеховѣ, устроивъ торжественне „brismile“ новонародженого сына. На сю церемонію и на гостину запросивъ щасливый батько пôвъ сотки приятелѣвъ, жидôвъ. Якъ звычайно, бувъ тамъ „miniam“, т. е. найменше число потрѣбныхъ свѣдкôвъ для дитины. „Mohel“, майстеръ церемоніи, сповнивъ свою задачу, а молитвы закôнчивъ „hasan“. Почато дѣлити ся медôвникомъ. Гостина зачала ся и наразъ, по другôй и третôй стравѣ — по горосѣ — майже всѣ гостѣ почули заворотъ головы, 38 осôбъ посинѣло, а 5 упало середъ страшныхъ стонôвъ пôдъ лавки. Мимо скорои помочи двохъ мѣскихъ лѣкарѣвъ торговельникъ шôрокъ Пінкасъ Крепель умеръ по трехъ годинахъ страшнои муки, а трицять чотири осôбъ почало бороти ся зъ смертію. Показало ся потôмъ, що господиня не дуже то дбала про чистоту своихъ горшкôвъ а ще менше розумѣла ся на прикметахъ ростинъ, зварила горохъ въ посудинѣ, въ котрôй днемъ передъ тымъ варила чемерицю для коней, а якъ *вѣдомо*, чемериця мае въ собѣ вератрину, дуже сильну отрую. Въ Болеховѣ середъ хасидôвъ настала „moira“, гостину на „брісміле“ у *Рота довго будуть* они памятати.

— „Якъ бы свиня мала роги“ — каже приповѣдка, але она й безъ рогôвъ не така безпечна, якъ то здаеть *ся. Дня* 15 с. м. въ Стояновѣ въ повѣтѣ каменецкôмъ свинѣ такъ сильно погрызли свого пастуха, 16-лѣтного хлопця, що той незадовго умеръ. Було впало порося до глубокого долу и квичало; хлопець прибѣгъ и хотѣвъ вытягнути его, а старû свинѣ, почувши пискôтъ поросяти, збѣгли ся и заатакували хлопця, думаючи, що вôнъ душить порося Поранили хлопцеви въ страшный спосôбъ ноги, лице, вôдгрызли нôсъ и щоку. Кинулись були навѣть на старшого пастуха, котрый прибѣгъ на ратунокъ, але тому удало ся костуромъ оборонитись.

— Зъ Гусятиньского пишуть намъ: Въ селѣ Постолôвцѣ мае высокій ц. к. скарбъ свого защитника, що нечеснымъ способомъ старавъ ся приспорити ему доходôвъ. Именно написавъ вôнъ до ц. к. староства безименный доносъ, мовь-то сей а сей ґазда мае у себе малу крамничку, другій побирае наемне вôдъ дому, иншій знову зарôбить часомъ малый грôшь на продажи мяса и т. п., отже треба ихъ оподаткувати. Однакъ ц. к. староство узнало сей папѣръ за грубо пôдлый до ужитку, длятого звернуло его громадѣ. Повѣдають собѣ люде, що сей доносъ выготовила недоученû ученû... Але чи одно собѣ люде говорять, а хто бы всѣмъ сплетнамъ вѣривъ?...

— Огнѣ. Зô Скварявы [въ повѣтѣ золочѣвскôмъ] пишуть намъ: Дня 17 с. м. выбухъ тутъ передъ 9 годиною рано огонь въ стодолѣ Дмитра Ґурского, а *вôдъ неи заняли ся будынки двохъ сусѣдôвъ, его рôдныхъ братôвъ*. Ратувати не було кому, бо все порозходило ся въ поле на роботу, а *лишили ся лишь малû* дѣти. Всѣмъ тремъ братамъ згорѣли цѣлкомъ всѣ господарскû будынки вразъ изъ зôбраными збôжемъ та сѣномъ; двомъ зъ нихъ *лишивъ ся лише* зрубъ зъ хаты, а одному якось цѣла хата. Огонь здае ся бувъ пôдложеный, а пôдозрѣне впало на одного 13-лѣтного чужого хлопця, що завчасу заснакувавъ уже въ „папѣросахъ“. Погорѣльцѣ були всѣ три обезпеченû, але все-таки шкоды мають бôльше якъ на три тысячѣ зр. — Въ маетности ґр. Артурôвъ Русоцкихъ въ *Лизинци* долѣшнôй [повѣтъ рогатиньскôй] згорѣвъ дня 20 с. м. дôмъ мешкальный, стайнѣ, иншû будынки дворскû и гумно зъ цѣлымъ сегорôчнымъ зборомъ. Школа, лише въ части обезпечена, выносить надъ 30.000 зр. Дотеперь не знати, зъ чого взявъ ся огонь, але заходить пôдозрѣне що хтось пôдложивъ. — Въ Перемышли згорѣла въ ночи въ 14 на 15 с. м. стодола на фôльварку Бенедиктинокъ при ул. Свято-Иваньскій. Огонь бувъ дуже грôзный, а шкода велика, бо стодола и збôже були необезпеченû. — Нинѣ передъ 6 годиною рано запалила ся у Львовѣ на Кастелѣвцѣ фабрика кафель п. Ив. Левиньского. Мимо скорои помочи сторожѣ огневои огонь давъ ся пригасити доперва пôзнѣйше. — Дня 15 с. м. знищивъ огонь въ Выжници кôльканацять домôвъ въ найблизшôмъ сусѣдствѣ греко-прав. церкви. Причина огню незначна.

— По турецки. Зъ *повѣту турецкого* одержавъ Kurjer lwowski таке письмо: „Въ нашихъ сторонахъ появили ся вовки. Рѣчь добра, бо у насъ конѣ безъ надзору роблять по ночахъ великû шкоды“. Добрû вовчиска!

— Штуки грому. Въ селѣ Березнях въ Конґресôвцѣ лучивъ ся минувшои суботы въ часѣ великои бурѣ незвычайный выпадокъ. Грôмъ ударивъ въ дахъ одного дому, влетѣвъ до мешканя, ушкодивъ печи, повывалювавъ стѣны, выкидаючи вôдломки муру и кафель вôкномъ, потовкъ шибы въ сусѣднôй хатѣ, вôдтакъ вылетѣвши на подвôрє, ударивъ въ бальокъ кирницѣ и щезъ у водѣ, не запаливши нѣчого. Въ мешканю, де грôмъ выправлявъ свои жарты, було сѣмнацять осôбъ, а зъ нихъ нѣ одна не потерпѣла ушкоды; лишь одна 18 лѣтна дѣвчина зъ сусѣдной хаты такъ наполохала ся, що померла до кôлькохъ годинъ.

— Шахрайство. До Черновецъ приѣхавъ передъ кôлькома мѣсяцями Августъ Германъ и оголосивъ въ часописяхъ, що пôднимае ся по зниженыхъ цѣнахъ робôтъ при заведеню водопроводôвъ и канализаціи. Германъ взявъ собѣ до помочи въ бухгальтеріи Якова Ґросберґа и взявъ вôдъ него кавцію въ сумѣ 400 зр. Крôмъ того вôнъ згодивъ ся у кôлькохъ властителѣвъ реальностей на роботу и взявъ вôдъ нихъ завдатокъ. Минавъ одинъ мѣсяць за другимъ, а Германъ не розпочинавъ роботы. Се стало людямъ пôдозрѣле и они домагали ся якъ найскоршого переведеня замовленыхъ робôтъ. Германъ выславъ тихцемъ женщину, що ея подававъ за *свою жѣнку*, до Вѣдня, а минувшои пятницѣ выѣхавъ тайкомъ самъ зъ мѣста и доси не вернувъ. Ажь теперь здогадали ся надутû властителѣ реальностей, що мали дѣло зъ звычайнымъ шахраемъ, и зробили донесене до суду. Поліція старае ся на дармо вôдъ кôлькохъ днѣвъ выслѣдити, куды поѣхавъ Германъ.

— Фамілярно. Передъ рокомъ втѣкъ зъ черновецкого криміналу Иванъ Длужаньскій, котрого засуджено за крадѣжъ на одинъ рôкъ вязницѣ, и поліція доси не могла его спôймати. У вôвторокъ явили ся въ помешканю судового радника Калитовского, котрый вѣвъ розправу противъ Длужаньского, елеґантско убраный злодѣй зъ якоюсь панею. Радникъ Калитовскій пôзнавъ въ особѣ тои панѣ матѣръ злодѣя Длужаньского и спытавъ, чого бажае. А она добродушно каже: „Прошу, я привела свого сына, що утѣкъ передъ рокомъ зъ криміналу. Якъ обѣцюете, що не будуть его бити, то вôнъ вертае до криміналу; але якъ не обѣцюете, то мы забираемъ ся и вы его нѣколи не побачите.“ Радникъ Калитовскій очевидно заразъ обѣцявъ и вôдвѣвъ гарного пташка до кримінальнои келіи.

Посмертнû — ☩ — оповѣстки.

Юлія Лѣщиньска, жена о. Іоана Лѣщиньского, декана и пароха въ Команчи епархіи перемыскои, упокоила ся дня 20. н. ст. серпня с. р. *по довгôй недузѣ* въ 60-ôмъ роцѣ житя. В. ѣ. п.!

Вѣсти зъ Аеп. львôвскои.

Въ память 300-лѣтнои рôчницѣ уніи вôдбуде ся въ Винникахъ коло Львова въ дняхъ 5, 6, 7, 8 и 9 вересня місія духовна. — Память 300-тыхъ роковинъ уніи берестейскои обходжено въ Бориничахъ повѣту бобрецкого а деканату ходорôвского въ дняхъ 16, 17 и 18 с. м. До звеличаня торжества — якъ пишуть намъ зъ вôдтамъ — причинивъ ся Впр. крил. д-ръ І. Левицкій зô Львова, выголосивши двѣ проповѣди. Крôмѣ того проповѣдали: о. І. Кмицикевичь мѣстодеканъ ходорôвскій и парохъ зъ Фраги, о. В. Дилиньскій зъ Ляшокъ, о. М. Струтиньскій зъ Цеброва и о. Пôджарко зъ Гаѣвъ коло Львова, бувшій сотрудникъ въ Бориничахъ. Участь народу въ сѣмъ тридневнôмъ торжествѣ була велика.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— Именованя. Президентъ ц. к. высшого суду краевого у Львовѣ именувавъ: ведучими книги грунтовû при новоутворенôмъ урядѣ книгъ грунтовыхъ у Львовѣ въ IX. клясѣ ранґи ведучихъ книги грунтовû: Станис. Кухарского зъ Сянока, Володисл. Мошиньского и Іос. Душиньского зъ Бережанъ, Тому Лазаревича зъ Тернополя, Вал. Заячкôвского зô Стрыя и адъюнкта табулѣ краевои у Львовѣ Іос. Смоленя; адъюнктами при тôмъ самôмъ урядѣ адъюнктôвъ табулѣ краевои у Львовѣ: Льва Немиловича, Володисл. Малецкого, Ом. Воляньского, Он. Филипчака, Стан. Кухарского и Кар. *Перацкого. — Высшій* судъ краевый у Львовѣ надавъ канцелістови ц. к. суду окружного въ Станиславовѣ Володисл. Крушельницкому посаду *ведучого книги* грунтовû при судѣ окружнôмъ въ Коломыи. — Адъюнктъ суду въ Сучавѣ д-ръ Игн. Сальтеръ именованый секретаремъ рады суду *окружного* въ Чернôвцяхъ; крôмъ него именованû секретарями того суду: д-ръ Жигм. Кар. Дворскій и д-ръ Папеску; судьями именованû д-ръ Кар. Войнаровичь въ Станôвцяхъ а Іос. Крістель въ Выжници.

Ц. к. уприві.

Assicurazioni Generali въ Тріестѣ

заложена въ роцѣ 1831.

Головна аґентія для Галичины у п. М. Дубеньского у Львовѣ, улиця Коперника ч. 18. Телефонъ н-ръ 468. Въ мѣсяци липни 1896 року въ вôддѣлѣ обезпеченъ на житье тов. Assicurazioni Generali внесено 661 внесенъ на суму 2,316.831 зр. а. в. а выставлено полісъ 535 на суму 1,957.678 зр. а. в. Вôдъ 1 сѣчня до 31 липня 1896 р. внесено 4 731 внесенъ на 16,978.559 зр. а. в., а выставлено 3.941 полісъ на суму 14,312.060 зр. а. в. Заповѣдженû шкоды въ тôмъ вôддѣлѣ вôдъ 1 сѣчня *до 31 липня* 1896 р. выносять 1,452.418 зр. а. в.

Выказаный станъ обезпеченъ вôддѣлу житьевого выносивъ въ дни 31 грудня 1895 року 177,718.755 зр. въ капіталахъ и 209.945 зр. а. в. въ рентахъ на 60.183 полісахъ, на що резервовано въ готôвцѣ 46,882.121 зр. а. в. Заплаченû шкоды въ 1895 р. въ вôддѣлѣ житьевôмъ выносять 2,485.797 зр. а. в., а для всѣхъ галузей вôдъ часу заложеня товариства (1831 року) пôсля щорôчныхъ выказôвъ выплачено 281,357.598 зр. 61 кр. а. в.

Товариство признае належачимъ до чиннои арміи або обороны краевои на случай вôйни важнôсть забезпеченя до сумы 5.000 зр., а приналежнымъ до загального ополченя, на случай ихъ покликаня до чинной службы, вартôсть забезпеченя до сумы 15.000 зр. безъ доплаты якои небудь преміи. 4102

Цѣна збôжа и другихъ продуктôвъ.

21 н. ст. серпня 1896.

Львôвъ: Пшениця 6·50 до 7·—, жито 4·90 до 5·10, ячмѣнь 0·— до 0·—, овесъ 5·— до 5·30, рѣпакъ 8·50 до 8·75, горохъ 4·— до 7·—, вика 4·25 до 4·50, льнянка 0·— до 0·—, бôбъ —·— —·—, бобикъ 4·— до 4·25, гречка 0·— до 0·—, конюшина червона —·— до —·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска —·— до —·—, кминъ —·— до —·—, анижь 0·— до 0·—, кукуруза 0·— до 0·—, хмѣль 25·— до 40·— зр. за 56 кільо у Львовѣ, оковита за 10.000 літрôвъ —·— до —·— зр.

Телеґрамы „Дѣла“

Вѣдень 22 серпня. Кажуть, що царска пара зъ Вѣдня поѣде до Кіева черезъ Краковъ, Перемышль та Львôвъ и задержить ся въ тыхъ мѣстахъ на стаціяхъ по кôлька хвиль.

Медіолянъ 22 серпня. Italia del Popolo доносить, що въ кругахъ парламентарныхъ и двôрскихъ удержуе ся поголоска о близькôй абдикаціи короля.

Римъ 22 серпня. Церковне вѣнчане италійского королевича мае вôдбути ся въ Цетиніи, а цивільне въ Квириналѣ.

НАДÔСЛАНЕ.

Мунданта рутинованого
потребуе 242 2—3
Д-ръ Евгеній Олесницкій въ Стрыю.

Змѣна льокалю
Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО
пôдъ „Коперникомъ“
перенесеный до нового льокалю
при пл. Галицкôй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя зъ провінціи водворотно.

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.
4185

ЛИШЬ

въ реставраціи НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улиця Трибунальска ч. 12, дôмъ власный, можна дôстати щоденно вже о годинѣ 8-ôй рано горячû снѣданя.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣканû легки	12 „
Флячки	12 „
Нôжка теляча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Каварь	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякû напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ; для певности що походять зъ моеи реставраціи, даю *вôдбираючимъ* марки. — Найлѣпшû вина по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вôдъ 40 кр. літра.

Зъ высокимъ поважаньемъ

71 44—0 *НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.*

Найлѣпша вода до питя

при небезпечности пошести есть въ такихъ случаяхъ часто выпробована, медициньскими повагами все припоручувана

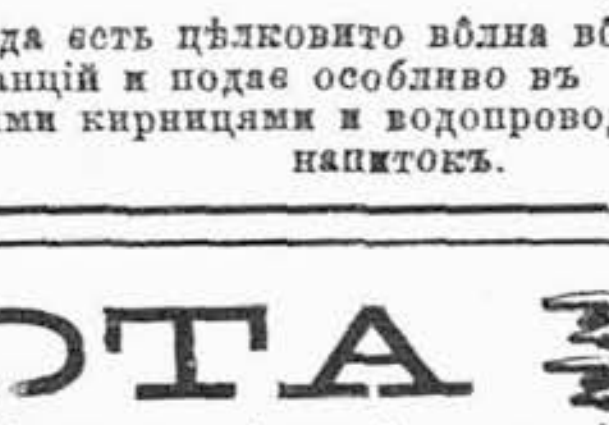

МАТТОНЬОГО
Ґісгіблерска
найчистѣйша
алькалічна
ВОДА
щавова

Ся вода есть цѣлковито вôлна вôдъ орґанізныхъ субстанцій и подае особливо въ мѣсяцяхъ зъ непевными кирницями и водопроводами найлѣпшій напитокъ. (Х.)

ГЛУХОТА

Особы, котрû терплять на глухоту, роблю уважными на мôй славно-звѣстный одинокій патентованый апаратъ до обходу зъ ушами (Bäh Apparat) до злекшеня и усуненя глухоты навѣть въ упертыхъ и задавненыхъ выпадкахъ хронічного *катару середъ-ушного* сполученого зъ шумомъ въ ушахъ и т. д. Крôмъ того

ХОРЫХЪ НА АСТМУ и НА ЛЕГКÛ

звертаю увагу на мôй закономъ охороненый кишеневый апаратъ инґаляцiйный при терпѣняхъ на астму, нежитъ, шию и легкû.

Великû успѣхи и найвысшû признаня въ кругахъ ученыхъ. Кождый може апаратôвъ вôдповѣдаючихъ его недузѣ самъ уживати, *не перерываючи свого занятя.*

Мôй заступникъ, панъ Бурмайстеръ выставить тû апараты въ недѣлю и въ понедѣлокъ дня 23 и 24 серпни вôдъ годины 9—2 и 3—6

у Львовѣ въ готели Лянґа,

безплатно удѣлить поясненя и на бажане прийме замовленя. 244

M. Steinbrück, Berlin S. Blücherstr. 36, специяльна фабрика патентов. апаратôвъ до слуху.

Вôдъ року 1868

БЕРҐЕРА ЛѢЧНИЧЕ

МЫЛО СМОЛЯНЕ

выпробоване на клініках и многими практичными лѣкарями уживає ся не лише въ Австро-Угорщинѣ, але такожь и въ Нѣмеччинѣ, Франціи, Россіи, на пôвостровѣ Балканьскôмъ, въ Швайцаріи и т. д. на недуги шкôрянй, особливо противъ

Выкидôвъ шкôрныхъ рôзного рода

зъ найлѣпшимъ успѣхомъ. Дѣланье Берґерового мыла смоляного яко гігієнічного средства до усуненя порплѣвъ, до чищеня и десинфекціи шкôры есть рôвножь загально признане. Берґера мыло смоляне мае 40% смолы деревнои и рôзнить ся значно вôдъ всѣхъ инншихъ родôвъ мыла смоляного въ торговли. — За-для охороны передъ фальшованьемъ треба жадати выразно Бергера мыла смоляного и уважати на побôчь помѣщеный знакъ охоронный.

Въ упертыхъ недугахъ шкôрныхъ уживає ся замѣсть мыла смоляного успѣшно

Берґера лѣчничого мыла смоляно-сѣрчаного.

Яко лагôднѣйше мыло смоляне до усуненя всякои

нечистоты шкôры

на выкиды шкôрнй и на головѣ у дѣтей, такожь яко незрôвнане мыло до мытя и купелѣвъ для щоденного ужитку служить, обôймаюче 35% ґліцерины и пахнуче

Берґера ґліцеринове мыло смоляне.

Цѣна штуки кождого рода 35 кр. вразъ зъ брошурою.

Зъ инншихъ родôвъ мыла Берґера поручає ся слѣдуючй заслугуючй на увагу: Мыло бензоове для нѣжности шкôры; мыло бораксове противъ прищѣвъ; мыло карболеве до выгладженя шкôры и знакôвъ по вôспѣ и яко мыло десинфекційне; Берґера мыло до купели зъ смерековыхъ шпильокъ и таке-жь мыло тоалетове, Берґера мыло для дѣтей, для маленькихъ дѣтей (25 кр.); мыло ихтіолеве на червенôсть лиця; мыло веснянкове дуже успѣшне; мыло таниннове противъ прѣтя нôгъ и выпаданя волося; мыло до зубôвъ, найлѣпше средство чищеня зубôвъ. Що-до инншихъ родôвъ мыла Берґера звертаемо увагу на брошуру. Треба жадати мыла Берґера, бо истнують наслѣдованя безъ успѣху. 80 20–24

Мѣсця продажи для Львова въ аптикахъ пп.: І. Байзера, Г. Блюменфельда, К. Миколяша, З. Рукера, К. Склепиньского, Вевюрского, д-ра Зарицкого и фірмахъ А. Ербара и А. Рапапорта. Дальше въ аптикахъ въ Бродахъ Ґрінспана, Крізого, Ляндберґа; въ Борщевѣ Ал. Пйотровского; въ Бережанахъ А. Дурста, Л. Наґліка; въ Березовѣ Ґалямаса Ербена; въ Хировѣ Левицкого; въ Дрогобичи А. Кшижановского, І. Тобіяшека; въ Ярославѣ І. Антермана, І. Рона; въ Коломыи Павловского, Штейцля, Витославского; въ Камѣнцѣ Пилевского; въ Перемышли у всѣхъ 4 аптикахъ; въ Ряшевѣ Карпиньского, Прона; въ Самборѣ І. Алексевича и Гердлички наслѣдникôвъ; въ Станиславовѣ у всѣхъ трехъ аптикахъ; дальше въ аптикахъ въ Стрыю, Тернополи и у всѣхъ аптикахъ бôльшихъ мѣстъ Галичины.

Специяліств обувя непромакаючого власного вынайденя!

ЮАНЪ ЯРИМОВИЧЬ

складъ и рукодѣльня обуви мужеского, дамского и для дѣтей

у Львовѣ, площа Бернадиньска ч. 10

(напротивъ ул. Пекарскои)

мае честь повѣдомити отсимъ Вп. Публику, що выробляє

Обувє непромакаюче

власного вынайденя, зъ всякого рода шкôръ, якъ: Обувє мужеске и дамске, такожь Чоботы зъ холявами тревалй, надмѣрно легкй и по цѣнахъ дуже приступныхъ.

Такожь принимає до вôдновленя и направы Кальошѣ и Плащѣ кавчуковй, всякй ґумовй природы, якъ такожь зельованя обувя кавчукомъ.

Всякй заводцевй замовленя выконує въ можливо якъ найкоротшôмъ часѣ.

Дякуючи за дотеперѣшнй ласкавй взгляды, и поручаючись на дальше, остаю зъ глубокимъ поважанемъ

231 3–8 **Іоанъ Яримовичь.**

Специяліств до направы кальошôвъ и плащôвъ кавчуковыхъ.

Вôдзначене на краевôй выставѣ въ р. 1894 почетнымъ дипльомомъ ц. к. міністерства торговлѣ.

Краєве товариство ткацке

„PRZĄDKA“

[ПРЯХА]

въ Короснѣ

поручає Пов. П. Т. Публицѣ свого выробу чисто льнянй, звѣстнй зъ доброты, ручно тканй.

Полотна корчиньскй

вôдъ найгрубшихъ до найтоншихъ вебъ

и **БѢЛЕ СТОЛОВЕ**

о взорѣ кôстковôмъ и адамашковôмъ

такожь доставляє

сѣтки до сушеня хмѣлю

Замовленя просимо надсылати просто до Коросна (почта, телеґрафъ и стація зелѣзнича въ мѣсци).

Прôбки и цѣнники на жадане оплатно и вôдворотною почтою. 77 23–52

Александеръ Царевичь

артистъ-маляръ

[въ Кобиловолокахъ п. Янôвъ коло Теребовлѣ]

по довголѣтнôй практицѣ въ краю и за границею приймає вôдъ кôлькохъ лѣтъ всѣ въ обсягъ церковнои штуки входячй працѣ, а именно: малює церковнй образы до иконостасôвъ и престолôвъ; приймає рѣзьбарскй роботы пôсля власныхъ плянôвъ у всѣхъ жаданыхъ стиляхъ, вразъ зъ полозоченємъ; малює стѣны церковъ и т. п. Крôмъ того выготовляє портреты зъ фотографій и зъ натуры. Пôдниімаючи ся всѣхъ робôтъ по дуже умѣркованыхъ и приступныхъ цѣнахъ, а выконуючи все якъ найсовѣстнѣйше, въ доказъ чого предложити може сьвѣдоцтва и похвальнй письма, мае вôнъ повну надѣю, що Всч. Духовеньство затямить собѣ ласкаво его адресу. 36 50–?

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. управ. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

- 4% листы ипотечнй короновй
- 4½% листы ипотечнй
- 5% листы ипотечнй преміованй
- 4½% листы товариства кредитового земского
- 4½% „ Банку краевого
- 4% листы Банку краевого
- 5% облиґаціи комунальнй Банку краевого
- 4½% позичку краеву галицку 3433
- 4% позичку краеву галицку коронову
- 4% позичку пропінаційну галицку
- 5% „ „ буковиньску
- 4½% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
- 4½% „ пропінаційну угорску
- 4% угорскй облиґаціи индемнізаційнй
- и всѣлякй ренты австрійскй и угорскй

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкориєтнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякй вылосованй а вже платнй мѣсцевй паперы цѣннй, такожь запавшй купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцевй лишь за вôдчисленьемъ справедливыхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новй аркушѣ купоновй, за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ покоситъ

Паровй ґарнітуры молотѣльничй

зô всѣми найновѣйшими улѣпшенями достатчає и ручить за чистый вымолотъ якъ такожь за бездоханне чищене и сортоване при найбôльшôй дѣяльности

Антонъ Райсенцанъ у Львовѣ

улиця Городецка ч. 49.

Філія протоколованои фабрики машинъ рôльничихъ, вôдливальнѣ зелѣза и выпозичальнѣ плуґôвъ паровыхъ Антона Райсенцана въ Празѣ-Бубна.

Дальше поручає **ново-сконструованй молотѣльнѣ кератовй и ручнй** зъ патентоваными ложами кулистыми, черезъ що до руху тôлько половина перше потрѣбнои силы выстатчає, и **патентованй комбінованй сѣвники.**

Услôвя сплаты дуже користнй.

Всѣ роды машинъ рôльничихъ кождого часу на складѣ.

Цѣнники даромъ и оплатно. 238 2–8

УЧИТЕЛЬ

орґанъ руского товариства педаґоґічного двотыждневникъ педаґоґічно-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 2., Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 160 кр. на чверть року 1 зр.

До Р. Т. Рôльникôвъ!

Супроти инсератôвъ фірмы **Ернеста Бальзена** въ Краковѣ, котрй въ дневникахъ появляють ся а представляють нашу за найлѣпше признану и на всѣхъ выставахъ найвысшими вагородами вôдзначену **МУЧКУ THOMAS-А** яко не таку добру, якъ реньсковестфальска томасина тою фірмою заступлювана, — позваляемо собѣ въ цѣли схарактерязованя того маневру конкуренційного слѣдуючй автентичнй зъ листôвъ, якй у насъ знаходать ся [адресованыхъ до фірмы Hoyermann и Сп., по котрôй мы интересъ обняли] вынятй заявленя першихъ поватъ фаховыхъ до загальнои вѣдомости подати.

Заявленя рôльничихъ стацій дослѣдныхъ.

Галле н. С. 20 марта 1896. Въ вôдповѣди на поважане письмо зъ дня 18 марта с. р. вѣчливе повѣдомлене, що вартôсть цитратово розпускаемои кислоты фосфоровои въ жужляхъ рôзнородного походженя є однакова.

Зъ поважанемъ **І. В. Нірінґъ** в. р.

Вроцлавъ 13 липня 1895 Цитратово розпускаема кислота фосфорова мае все тую саму вартôсть, въ якомъ небудь фосфатѣ найде ся. Рознй мучки фосфатовй рôзнять ся тôлько тымъ, що власне мѣстять рôзну скôлькôсть тои кислоты фосфоровои въ станѣ цитратово розпускаемôмъ; фунтъ цитратово розпускаемои кислоты фосфоровои мае въ кождôмъ фосфоратѣ ту саму вартôсть.

Д-ръ Гольдефляйсъ в. р.

Помріцъ 19 марта 1896. На поважане запытане зъ 18 с. м. доносимо найвѣчливѣйше, що вартôсть цитратово розпускаемои кислоты фосфоровои выпробованои пôсля методы Ваґнера въ мучцѣ Томаса є однакою безъ огляду на те, чи жужель Томаса походить зъ Нѣмеччины, Чехіи, чи въ водки инде. Заведене заплаты и оцѣнка пôсля кислоты фосфоровои цитратово розпускаемои мае власне на цѣли сотворене одностайнои мѣры вартости тои мучки.

Зъ глубокимъ поважанемъ начальникъ **д-ръ Льожь** в. р.

Дармштадтъ 21 марта 1896. Цитратово розпускаема кислота фосфорова мае все ту саму вартôсть, чи мѣстить ся въ надреньскôмъ чи въ ческôмъ жужли

Зъ поважанемъ **Ваґнеръ** в. р.

Познань. Єржицѣ 17 марта 1896. На поважане запытане доношу, що пôсля дотеперѣшныхъ дослѣдôвъ цитратово розпускаема кислота фосфорова рôзныхъ мучокъ Томаса мае ту саму вартôсть. Кільограмъ цитратово розпускаемои кислоты фосфоровои одного товару мае ту саму вартôсть яко навôзъ, що другои.

Зъ поважанемъ **Ґерляхъ** в. р.

Пôсля мого пересвѣдченя є цѣлкомъ байдуже, зъ-вôдки мучка Томаса походить, чи зъ Пейне, Теплиць, реньско-вестфальскихъ або зъ иншои копальнѣ, если на будуче означати ся буде цитратово розпускаему кислоту фосфорову, бо такъ въ моихъ прôбкахъ, якъ и въ Ваґнера мучка Томаса рôзного походженя, все обявляла наслѣдокъ вôдповѣдный свому змѣстови.

Зъ поважанемъ **Меркеръ** в. р.

Пôддаємо ся кождои хвилѣ прôбѣ досвѣднои стаціи рôльничо-ботанічнои въ Дублянахъ. 234 2–3

Всякими иншими выясненями, офертами и т. д. служить якъ найрадше ґенеральне заступництво Бюра продажи мучки фосфатовои въ Празѣ.

ЮСИФЪ КАРРАХЪ, Львôвъ, ул. Сикстуска ч. 46. Телефонъ 408.

Знана вôдъ многихъ лѣтъ ц. к. управ. рафінерія спірятусу, заосмотрена найлѣпшими приладами ректифікаційными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікерôвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникôвъ у Львовѣ

Яковъ Шпрехеръ и С-ка

поручає старй польскй сильнй горѣвки, дуже добрй розолісы, лікеры, румы правдивй зъ Ямайки, якъ такожь найлѣпшои якости краевй спеціялы якъ: Народôвка, Dziennik, Szczutek, Карпатôвка, „Дябелъ“, Помаранчева не солоджена, Ратафія Деренôвка и т. и. горѣвки упривилеєванй и одинокою правдивй есця зъ нашои фабрики спроваджений.

Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарѣвъ, до побираня алькоголю абсолют. и найчастѣйшого спірятусу, до цѣлей лѣчничихъ вôльного вôдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спірятусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровлю не шкôдный, бо не выроблюваный зъ эссенціи оцтовои.

Складъ для мѣста Львова, ул. Коперника ч. 9 и въ головнôмъ складѣ водъ мінеральныхъ І. Йоллеса, улиця Кароля Людвика ч. 29. 4312 255–104

КАРТЫ ѢЗДЫ

до Пôвнôчнои Америки

въ

Голяндско-Американьскôмъ товариствѣ пароходнои плавбы.

I Kolowratring 9

IV Weyringergasse 7 a

WIEN.

Щоденна експедиція зъ Вѣдня.

60–13 **Поясненя безплатно.** 15

Змѣна мешканя.

Стефанъ Томасевичь

артистъ-маляръ у Львовѣ

змѣнивъ мешкане, перенѣсши ся зъ улицѣ Краковскои на улицю Собѣщина ч. 9. Тожь просить Всч. Духовеньство и прочу Вп. Публику въ данôмъ разѣ туда звертатись и адресувати до него. 241 2–12

Прагска масть домова

въ аптики

Б. Фраґнера въ Празѣ.

се старе, найперше въ Празѣ уживане средство домове, котре удержує и хоронить раны въ чистотѣ, лагодить розъятрене и болѣ та дѣлає охолоджуючо

въ коробкахъ по 35 кр. и 25 кр., *почтою 6 кр. бôльше. Щоденна розсылка почтою.*

Всѣ части опакованя носять марку охоронну, судово застережену, такъ якъ стоить побôчь 4 18–0

Головный складъ:

B. Fragner, Аптика „пôдъ чорнымъ орломъ“ въ Празѣ.

Kleinseite, Ecke der Spornergasse 203.

Де найлѣпше купувати!

Отворивши новый маґазинъ при ул. Яґайлоньскôй ч. 4. у Львовѣ, поручаю найдешевше всяке бѣле мужеске и дамске, конфекцію дѣточу, корсеты варшавскй найновѣйшого крою, наймоднѣйшй блюзки, рукавички прагскй, панчохи и скарпетки саскй та великй выбôръ краватокъ.

Зъ поважанемъ

Маврикій Бірнбавмъ

228 3–4 **въ Варшавы.**

Безъ пореня!

Приймає до хемічного чищеня, вôдновлюваня и прасованя всякихъ

Одягôвъ мужескихъ и суконь дамскихъ

Перше вѣденьске

заведене чищеня плямъ

Коперника 12.

СИМЕОНА ВАЙСА

Коперника 12.

На жадане чищу одяги цѣлкомъ въ часѣ кôлькохъ годинъ. 183 2–4

Постѣль власного выробу. Ковдры шитй по зр. 3·50, 4, 4·50, 6·50 до 14 зр. Матерацы зъ волосѣня по зр. 12·50, 14, 16, 18 въ кождôй цѣнѣ до зр. 30. Поручає **Іосифъ Шустеръ,** *Львôвъ, улиця Коперника ч. 7.* 86 21–30

Ванны довгй по зр. 15·— и 16·— насѣдовй по зр. 6·— и 7·50. — Кльозеты поковй по зр. 8·50, 17·— и 30·—

поручає Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры)

Потребую учительки

до двохъ дѣвчатъ, котра могла бы удѣляти такожь науки музики. И. Колянковскій гр. кат. парохъ въ Ходачковѣ великôмъ

245 почта въ мѣсци. 1–3

До вынайму есть просторый

льокаль на склепъ

складаючій ся зъ двохъ комнатъ въ партерѣ зъ выставою до улицѣ руской и зъ трома дверми зъ котрыхъ двое фронтовыхъ, въ домѣ товариства „Просвѣта“, улиця руска - ринокъ ч. 10 у Львовѣ. Близшй услôвя вынайму подає канцелярія товариства въ тôмъ домѣ на І-ôмъ поверсѣ. 428 2–3

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продає товариство „Просвѣта“

1 зр. замѣсть 3 зр.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 180. Львôвъ, Понедѣлокъ 12 (24) серпня 1896. Рôчникъ XVII.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ
въ Австріи: на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. на пôвъ року . . . . 9 зр. на чверть року 4 зр. 50 кр.
за границею: на цѣлый рôкъ . . . 24 зр. на пôвъ року . . . . 12 зр. на чверть року . . . 6 зр.
у Львовѣ: на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 3 зр. на чверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.
Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.
Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовои або єи мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.
Подяки и иншѣ донесеня приватнѣ числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

Тяжка доля рускихъ мѣсточокъ.

Якъ нинѣшна політична система супроти Русинôвъ трактує наше населенє по мѣсточкахъ на Руси, — за доказъ того може послужити надôслане намъ письмо п. Михайла Петрицкого, купця зъ Жидачева, котрый минувшого тыждня ѣздивъ яко делеґатъ жидачѣвского мѣщаньства христіяньского до Є. Е. намѣстника зъ меморіяломъ въ справѣ выборôвъ до рады громадскои въ Жидачевѣ.

П. Петрицкій пише:

При нагодѣ звѣстки о „чудотворнôмъ рабінѣ“, поданои въ новинкахъ ч. 176 „Дѣла“, обѣцяли мы обговорити справу меморіялу, врученого сими днями Є. Екск. намѣстникови дня 19 с. м. вôдъ мешканцѣвъ мѣста Жидачева въ справѣ выборôвъ до рады громадскои — тымъ бôльше, що справа порушена въ тôмъ моморіялѣ — се не специяльнôсть часто жидачѣвска, анѣ справа одной народности рускои або польскои, але се частинна фотоґрафія того загально-галицкого рака-боляка, котрый точить цѣлу нашу суспôльнôсть въ самôй єи основѣ, розъѣдає єи чимъ-разъ глубше, и то майже зъ математичною докладностію.

Въ попередныхъ письмахъ зъ Жидачева было вже по-троxи представлено, якъ выглядає по громадахъ наша галицка самоуправа взглядно „istniejący porządek rzeczy“ [пôсля номенклятуры нашого домашного фільольоґа]; нинѣ жь представимо [зъ меморіялу першу часть въ скороченю а далѣ точно зъ опущенємъ лише свѣдкôвъ поданыхъ до кождого факту] „skrajno legalne zabiegi w kierunku gwałtownego utrzymania tegoż istniejącego porządku“.

Въ меморіялѣ зазначено зъ-горы, що предсѣдателемъ комісіи выборчои бувъ бурмістръ Гр. Давидчакъ, противъ котрого ѣздили депутаціи до Є. Екск. намѣстника и маршалка краєвого,— чоловѣкъ, котрому при делеґатѣ краєвôмъ, люструючôмъ господарку мѣску, закинено рôзнѣ надужитя и спроневѣреня а вôнъ не бувъ въ силѣ очиститись и доси ще не очиставъ ся и котрый доси не дôставъ абсолюторіи не то за 1895 рôкъ, але и за 1894-ый, котрому отже ходило не лишь о те, щобы при власти удержатись, але ще бôльше, щобы выбрати таку раду, вôдъ котрои мôгъ бы дôстати „разрѣшеніє“ за вже минуле, а ліценцію на будуче.... Въ тôй цѣли дôбравъ вôнъ собѣ до комісіи: свого шваґра учителя Серафина, котрый вже навѣть приналежности до громады не мавъ, бо рада шкôльна перенесла єго до Городенки зъ днемъ 1-ого серпня с. р.; вôдтакъ шваґра Андруся Гивеля, чоловѣка морально и матеріяльно збанкротованого, котрому делеґатъ п. Вроновскій въ очи заявивъ, що де тôлько обернувъ ся, то о нѣмъ [Гивелю] кождый высказувавъ ся найгôрше, ну, а опінія сеи навѣвъ собѣ въ громадѣ певно не за дбалôсть о громадске добро; дальше Самсона Ґотліба, першого стовпа „istniejącego porządku rzeczy“; вкôнци четвертого А. Трембаньского, чоловѣка честного, але остаючого пôдъ вплывомъ кліки маґістратскои. Зô старостві вôдпоручникомъ бувъ практикантъ п. Кархези, чоловѣкъ безъ найменшого такту, о чôмъ свѣдчить вже хоть-бы се, що своимъ нетактомъ допровадивъ до того, що жидокъ, послугачъ касиновый, поваживъ ся обидити єго чинно въ касинѣ... Образецъ сеи комісіи доповнявъ вахмайстеръ жандармеріи, котрый менше наглядавъ аґітаціи въ сали выборчôй, а бôльше въ другôй сали, де урядувала комісія, наглядавъ п. комісаря, якъ вôнъ рѣшає сумнѣвнѣ выпадки. Значить: надзорець леґальности п. Кархези мавъ ще надъ собою надзорця въ особѣ жандарма.

Що при такôмъ станѣ рѣчей „legalność“ цвила, о тôмъ нѣхто й на хвильку не усомнить ся. И такъ:

1. Не позволено выборцямъ власноручно кидати картокъ до урны, а се пôсля ореченя адміністраційного трибуналу зъ 10. VI. 1885 ч. 1.506 єсть вже пôдставою до уневажненя выборôвъ.

2. Бурмістръ самъ вôдбираючи картки дуже часто ихъ вôдчитувавъ, а се дуже тероризувало народъ. Пôсля ореченя адмін. трибуналу зъ 14. VII. 1881 ч. 1.197 се также дає правну пôдставу до уневажненя выборôвъ.

3. Въ сали выборчôй не лишь аґітовано словомъ, але выдирано картки, повномочія, а навѣть силою затримувано выборцѣвъ, такъ, що выборець не мôгъ голосувати. Се пôсля ореченя адмін. трибуналу зъ 17. V. 1888 ч. 727 знову само собою становить правну пôдставу до уневажненя выборôвъ.

4. Комісія уневажнювала выборцямъ зъ народного сторонництва найзаконнѣйшѣ голосы, коли противно, вôдъ поплечникôвъ кліки маґістратскои приймала голосы зовсѣмъ незаконнѣ безъ найменшои трудности. Н. пр. за жѣнки замужнѣ не голосували ихъ мужѣ але чужѣ люде черезъ повномочія, до того ще фальшивѣ, бо деякѣ не то, що нѣякого повномочія не пôдписували, але навѣть не знали, чи якѣ выборы були.

5. Богато зъ ихъ выборцѣвъ, особливо жиды голосували по 4, 5 а навѣть 8 разôвъ.

6. Деякѣ зъ ихъ выборцѣвъ давали картки цѣлыми жменями.

7. Множество жидôвъ померших голосувало черезъ повномочія.

8. Кождого выборця ескортувавъ до стола выборчого Гершко Ґотлібъ и знаками дававъ знати, чи комісія має приймити голосъ, чи нѣ, а одного разу, налякавши ся, що комісія хоче голосъ вôдкинути, таки крикнувъ: „Приймити! приймити!“ и комісія, розумѣє ся, заразъ приняла.

9. По скôнченю читаня комісія не хотѣла приняти голосôвъ вôдъ выборцѣвъ, котрыхъ имена при читаню пропущено або не выкликано.

10. Противзаконно заряджено друге читанє лісты выборчои, бо §. 22. ордин. выб. уст. 3. каже, що лісту має ся прочитати, а выборцѣ, неприсутнѣ пôдчасъ выкликаня, можуть по перечитаню зголосити ся до голосованя; а нема въ законѣ нѣгде, щобы другій разъ читати лісту. Однакъ комісія по першôмъ прочитаню лісты побачила, що нарôдъ великою силою переважив жидôвъ, отже въ смертельнôмъ страху зарядила чверть-годинну перерву. Зъ тои чверть години зробило ся пôвтора годины, а часъ той ужили на „фабрикованє повномочій“ вôдъ присутныхъ и неприсутныхъ, живыхъ и вмерлыхъ. Фабриковано таки въ очехъ народу, бо въ бюрѣ касієра громадского, а що неприсутнѣ и вмерлѣ не могли самѣ зголосити ся до голосованя, длятого зарядила комісія повторне читанє лісты выборчои. Тое повторне читанє заряджено ще и тому, щобы зробити мѣсце на тѣ картки понадчисельнѣ, що маґістратскѣ поплечники кидали въ бôльшôй скôлькости. Комісаръ значивъ собѣ въ лістѣ, хто голосувавъ, отже вôдтакъ було бы не зголосило ся число вôдданыхъ голосôвъ зъ числомъ вôдданыхъ картокъ, длятого треба було зарядити поновне читанє, а коли комісарь робивъ кôлька разôвъ замѣтку, що опускають не голосувавшихъ, то комісія рѣшала все, що той уже при першôмъ читаню голосувавъ; отже комісарь тогды и въ своѣй лістѣ пôдчеркувавъ того яко голосувавшого, хочь той de facto таки не голосувавъ.

Однакъ всѣ тѣ „штучки“ таки були-бъ не помогли, бо нарôдъ стоявъ якъ муръ, але спосôбъ читаня лісты убивъ насъ зовсѣмъ. Оно було подôбне разъ до „Laufschritt“, то знову до „Schnellschritt“, то вкôнци до „kurzer Schritt“ — вôдповѣдно до того, кого читано: чи христіянъ, чи умершихъ жидôвъ, чи живыхъ; бо живыхъ жидôвъ читано зъ вагою, а умершихъ и неприсутныхъ скоренько, щобъ нѣхто не зорієнтувавъ ся; христіянъ же вôдчитувано вже громомъ-блыскавицею, а до того ще въ кляснчный спосôбъ — н. пр.: „Fed' z *Barankiewiczów* [?!] Najda“ — „Henryk Macuk“ [Мацуки є рôзнѣ, але за „Henryka“ анѣ слыху!], вôдтакъ ще до кождого другого имени додавано „Ганка, Рузька, Каська, Юлька, Марина“, такъ що выборець, навѣть учувши свое имя зъ такою асистенцією дѣтворы, котрои вôнъ нѣколи не мавъ, бувъ певный, що то когось иншого кличуть, а тымчасомъ славный лекторъ, выше згаданый Андрусь Гивель, зъ выкликувачемъ-поліціянтомъ душили ся зô смѣху вôдъ такихъ „фіґлѣвъ“, бо — рѣчь природна — выборцѣ самѣ себе пôзнати не могли. Охъ, тое читанє, тое читанє! умремъ, а єго не забудемо, и въ гробѣ ще оно знать приснить ся... Бо се бувъ поличникъ не вже законамъ, але всякôй приличности; се було низьке знущанє надъ безсильностію здоптаного народу, се було глузованє и мовь-бы вызыванє: „Що намъ зробите, коли за нами власть?!“

Отже пытаємо ся: за що все те? Чи за тое, що въ устъ вôдоймаємъ собѣ, а податокъ платимо? чи за тое, що въ спеку и въ морозы муштруємо ся, щобы силу державы пôддержувати? чи за тое, що батьки нашѣ и зъ насъ ще деякѣ на поляхъ битвы кровь за вôтчину и цѣсаря зъ пôдъ серця *ляли*? чи за то, що мы бѣднѣ вôдъ колыски до гробовои дошки? що не жиємъ а мучимось? Коли мы хотѣли бы вôдогнати пажерливѣ пыски вôдъ свого куска хлѣба, то ще зъ насъ глумити ся, що мы безсильнѣ противъ права пястука? Що у насъ жиды дôйшли до такои зухвалости, що присвоюють собѣ гôднôсть цѣсарску и въ шинку примѣромъ вôдзыває ся Гершь Ґотлібъ [при свѣдкахъ Держкови дієтари въ Жидачевѣ, Константиновичеви занятôмъ при реґуляціи Днѣстра въ Журавнѣ, бурмістрѣ и двохъ жандармахъ] такъ до вязничного Мѣсюна: „W imeniu Jego cesarsko-królewskiej Mości Herscha Gottlieba rozkazuję tobie, żebyś to zrobił!“...

Въ виду всего того христіяне вже здержали ся вôдъ голосованя въ другôмъ крузѣ выборчôмъ. До чого йти? щобы глумили ся надъ нами своєю всемогучостію? И кого-жь выбрали? Самѣ Ґотлібы! — Самсонъ Ґотлібъ, єго братъ Аронъ Ґотлібъ, єго братъ Нутка Ґотлібъ, єго зять Ліпа Фінкельштайнъ, єго вуйко Берль Біноштокъ и Яцьо Біноштокъ, єго шуринъ Озіясъ Шпаєръ; несвоякѣ лише Авштайнъ и Штайфъ; а мавъ ще бути Гершь Ґотлібъ, але що має актъ обжалованя, то за нього увôйшовъ Андрусь Гивель.

А ще треба знати тую файну компанійку и ихъ вôдносины до громады. Самсонъ Ґотлібъ тримає пашѣ громадскѣ; Нутка Ґотлібъ тримає рыболовлю и виненъ громадѣ 361 зр., о що йде процесъ; Аронъ Ґотлібъ має склепъ на громадскôмъ ринку, котрый вже мавъ перейти на громадску власнôсть, и причинивъ собѣ громадскои площѣ вздовжь города; Штайфъ причинивъ собѣ пôдъ будову кавалокъ громадскои площѣ; Авштайнъ має будку на громадскôй площи и зъ неи мавъ уже вынести ся... Чи тѣ отже люде, яко раднѣ, будуть самѣ зъ собою провадити процесъ въ имени громады, самѣ зъ собою рахувати ся, наставати, щобы громада ихъ выкидала? чи такій Ліпа Фінкельштайнъ [зять Ґотліба], Гринько Давидчакъ, Андрусь Гивель и такѣ другѣ станутъ въ опозиціи до жидôвскихъ интересôвъ, коли они були и суть тôлько слѣпымъ орудємъ жидôвскимъ и тôлько яко такѣ були форсованѣ живыми и вмерлыми жидами? Мы-жь знаємо, якими они радными вже були! Ваша Екселенціє, Свѣтлый князю намѣстнику! Громадска автономія, така, якою она теперь єсть, се концентрація факторôвъ громадскимъ добромъ, громадскою кровю, а се илюструє ярко отъ хочь-бы такій прикладъ:

Гершь Ґотлібъ каже Исидорови Стасинѣ: „Дай менѣ 5 зр. а заразъ дамь тобѣ 50 зр.“ — „Якимъ способомъ?“ — „Що пытаєшь? Дай 5 зр. а я тобѣ выстараюсь заразъ ремунераціи 50 зр. зъ громады за выратованє жѣнки зъ криницѣ.“ Значить: добро громадске стоить до розпорядимости Гершкôвъ и хто тôлько имъ окупить ся, той зъ него заживе. Отже й не диво, що той Гершко Ґотлібъ дôставъ 70 зр. опусту зъ чиншу за торговицю, а Нутка Ґотлібъ 150 зр. опусту зъ чиншу за рыболовлю [мотивовано се тымъ, що „вода рыбу затопила“!]; Ґеллеръ дôставъ 180 зр. опусту на камени; учитель Серафинъ дôставъ 200 зр. ремунераціи за нагладъ будовы будыночку маґістратского — и т. д. и т. д. до безконечности! Тому то зроблено надъ 20.000 зр. довгу, кôльканадцять тысячь є залеглого податку, а до того вже третій рôкъ наложено нѣколи въ Жидачевѣ не знаный додатокъ громадскій насампередъ 20%, а сего року вже 50%!

И мы тымъ *людямъ* маємо знову повѣрити зарядъ нашого маєтку, длятого, що такъ пану старостѣ сподôбало ся? длятого, що вôнъ ненавидить найприхильнѣйшихъ намъ людей и за нѣяку цѣну не радъ бы допустити ихъ до заряду нашимъ майномъ?! Тымъ людямъ, що запропащують громадскѣ площѣ; що спокôйно придивляють ся, якъ рѣка вже кôльканацять морґôвъ христіяньскои пашѣ „Запречисте“ урвала; що вынаймили берѣгъ того „Запречистя“, нашого послѣдного выключно христіяньского майна, за 1 зр. жидамъ на упинъ дерева, чимъ зробили громадѣ на тысячѣ шкоды; що замѣнюють громадскѣ пашѣ на орне поле, сѣють собѣ вôвсикъ и помаленьку вынищують; — тымъ людямъ маємо вôддатись на дальше въ опѣку и спокôйно приглядати ся скоро поступаючôй руинѣ? Мы маємо нашу и нашихъ дѣтей шкôру вôддати на *експериментъ для лячныхъ интересôвъ* пана Ґалецкого, котрѣ вôнъ хоче політикою закрасити? Нѣ, нѣкоти! Мы будемо ходити по Вѣдни вôдъ посла до посла, вôдъ міністра до міністра, а въ потребѣ и до Найяснѣйшого нашого монарха удамо ся, будемо сѣяти нашѣ жалѣ по свѣтѣ *доти*, доки кривда наша основно ажь до дна не розкрыє ся и не направить ся...

Урядового комісаря мы не жадаємо, бо се поличникъ завдаваный автономіи и свѣдоцтво, будь-то-бы мы ще до неи не дозрѣли. Нѣ, позвольте намъ выбрати зарядъ такій, якій мы за найлѣпшій для себе уважати будемо, а мы вже обрахуємо ся, зôшконтруємо и безъ делеґатôвъ, бо нашъ мандатъ не буде на 4—5 днѣвъ, якъ то делеґатъ дôставъ; мы при нашихъ доходахъ скоро вычистимо довги, котрѣ якъ нужда насъ присѣли, и помалу за додатокъ забудемо.

Ваша Екселенціє, Свѣтлый князю! Зваживши все наведене, просимо уклôнно:

1. Выборы узнати за переведенѣ незаконно.

2. Бурмістра засуспендувати або тымчасово завѣсити въ урядованю.

3. Зарядити, коли се законамъ не супротивляє ся, выготовленє справедливои, пôсля закону, лісты выборчои, *бо сеся, що єсть*, гôдна разомъ зъ факірами фіґурувати на выставѣ будапештеньскôй.

4. Зарядити новѣ выборы и выслати обєктивного, нѣякимъ вплывамъ неприступного урядника до переведеня ихъ.

5. Строго заборонити, щобы мстили ся або вôдгрожували ся выборцямъ за голосованє пôсля свого переконаня.

Въ надѣи, що нашу горячу просьбу выслухає Є. Е. Свѣтлый князь, яко заступникъ наймилостивѣйше пануючого намъ монарха Францъ-Іосифа І., кличемо зъ одушевленємъ: Най жиє намъ Єго Вел. цѣсарь Францъ-Іосифъ! най жиє, най жиє! слава Єму вôдъ вѣрныхъ горожанъ!

Жидачѣвъ дня 10 серпня 1896. [Наступає 110 пôдписôвъ господарѣвъ жидачѣвскихъ.]

Я и п. Иванъ Стасина, выбранѣ народомъ вôдпоручниками, вручили сей меморіялъ Є. Е. намѣстникови. Вôнъ ласкаво насъ принявъ; пригадавъ намъ, що мы вже були у нього въ громадскихъ справахъ давнѣйше, обѣцявъ прихильно полагодити нашу просьбу и попращавъ насъ словами: „Слава Исусу Христу!“

Позаякъ я сю справу уважаю не за якійсь фактъ абстрактный, але — якъ се въ-горы зазначивъ-емь — за загальну хоробу нашои суспôльности галицкои, тому, здаєсь менѣ, Вп. читателѣ позволять, що я зъ часомъ ще дальше поведу єи. Мы мусимо хоробу пôзнати въ єи найглубшихъ тайникахъ, перомъ-скальпелемъ засягнути при операціи ґанґрены ажь по здорове тѣло, боляка вôдважно розтинати, коли хочемо раны основно гоити, гнôй-сукровицю чисто зъ боляка выдушити, — коли взагалѣ хочемо у суспôльности галицкои швидко поступаючу декаденцію и збунартѣлôсть, якъ моральну такъ и матеріяльну, фізичну и психічну спинити, — *коли* мы не маємъ бути тыми, за житя котрыхъ стратили бы вартôсть идеалы старинныхъ народôвъ: „За вôтчину и за громаду житє и кровь!“

Михайло Петрицкій.

Загальнѣ зборы членôвъ товариства для выробу ризъ церковныхъ въ Самборѣ

(Докôнченє).

„Одною зъ головныхъ провôдныхъ гадокъ нашого товариства — мовивъ дальше референтъ справозданя о. Рѣпецкій — єсть запомаганє

того нещасного а серцямъ нашимъ такъ близько лежачого круга вдôвъ и сирôтъ по священникахъ. Коли мы добули одно средство осягаюче тую цѣль хоть въ малôй части, не стаемо середъ дороги, не задоволяемо ся тыми розмѣрно до цѣли незначными результатами, але почуваемось до обовязку ступати дальше по тôй дорозѣ, добувати бôльше и певнѣйшихъ средствъ, котрî бы до осягненя тои цѣли причиняли ся.

Безперечно найлучшимъ забезпеченемъ судьбы вдôвъ и сирôтъ було бы законною дорогою выеднана пенсія, яка бы выстала бодай на скромне удержане ихъ. Перенята тою гадкою управа товариства постарала ся сего року о петицію до рады державнои, жадаючи надѣленя вдôвъ и сирôтъ по священникахъ вôдповѣдною пенсією зъ релігійного фонду. Петицію, розôслану по деканатахъ всѣхъ трехъ епархій и пôдписану Духовеньствомъ, выслано до Вѣдня. Якій буде еи успѣхъ трудно нинѣ передвидѣти; дай Боже, щобы бувъ якъ найкориснѣйшій! Но поки що, нужда яка була, така есть, а заки сонце зôйде, роса очи выѣсть... Тожь трудно зъ заложеными руками выжидати того, що колись може наступити; тымчасомъ належить намъ конечно самымъ о собѣ промышляти. Такъ думали мы вже тамтого року и подали на загальныхъ зборахъ мысль заснувати при нашôмъ товариствѣ „приютъ" для найбѣднѣйшихъ вдôвъ и сирôтъ по священникахъ. Мысль тота була принята зъ одушевленемъ и сейчасъ поручено надзираючôй радѣ и дирекціи розпочати вôдповѣдну акцію, щобы тоту мысль впровадити въ дѣло. Дирекція розпочала безпроволочно таку акцію. Розôслано вôдозвы до цѣлого Духовеньства, до урядôвъ деканальныхъ, до меценатôвъ межи Духовеньствомъ, выслано прошеня до Еп. Конситорій, щобы зволили намѣрене дѣло приняти въ свою опѣку, упрошено по всѣхъ деканатахъ вôдпоручникôвъ, котрî схотѣли бы заняти ся збиранемъ бôльшихъ датковъ и дрôбныхъ лептъ. То були першî кроки, першî заходы, якî можна було въ тôмъ короткôмъ часѣ зарядити. Кинена гадка вôдозвала ся по всѣхъ сторонахъ милозвучнымъ вôдгомономъ, а остаточный результатъ зарядженыхъ крокôвъ есть такій, що за часъ вôсьмохъ мѣсяцѣвъ зôбрано на „приютъ" 2 217 зр. 4½ кр., котра то сума зложена на книжочку Самбôрскои щадницѣ. Кождый початокъ трудный, а тутъ ще труднѣйшій зъ огляду на загальне наше убожество; але наведена сума складокъ свѣдчить, що трудъ пôднятый въ тôмъ напрямѣ не есть даремный; зерно посѣяне упало на добру землю. Вправдѣ бôльша часть нашои суспôльности смотрить ще недовѣрчиво на той новый починъ, а то зъ причины, що гадка не приняла ще конкретныхъ формъ, ще не цѣлкомъ ясно представляе ся въ своихъ реальныхъ видахъ, але при енерґічнôй и невсыпучôй праци розôйдуть ся тî леды и сесе зерно гôрчичне зросте „*въ кипарисъ добръ отрасльми и высокъ величествомъ и разширятся вѣтвіе его, и во отрасляхъ его возгнѣздятся птицы и подъ сѣнію его вселится множество...* бездомныхъ и безприютныхъ вдôвъ и сирôтъ священичихъ. Заслуга за те припаде нашому товариству!"

Надъ симъ справозданемъ дирекціи вôдкрывъ о. предсѣдатель дискусію.

О. Ал. Зубрицкій зъ Боська запытавъ: въ якôй пропорціи вплывали удѣлы до товариства зô всѣхъ трехъ епархій? — Референтъ о. Рѣпецкій вôдповѣвъ: На 40 деканатôвъ епархіи перемыскои зложило 35 деканатôвъ суму 1.425 зр.; на 30 деканатôвъ аепархіи львôвскои зложило 15 деканатôвъ суму 365 зр., а на 21 дек. епархіи станиславôвскои зложило 13 деканатôвъ суму 395 зр. Цивильнî и вдовы вложили 1.805 зр , а одна институція вложила 900 зр. — О. Зубрицкій внесъ дальше: 1) щобы подякувати Еп. Консисторіямъ за припоручене товариства въ Епарх. Вѣстникахъ и просити, щобы поновно вôзвали Духовеньство до впису въ члены товариства, якъ себе такъ и церкви; — 2) щобы выразити повне признане дирекціи за хороше ведене дѣлъ; — наконецъ 3) щобы зôбръ припоручивъ надзираючôй радѣ и дирекціи обдумати средства для побôльшеня фонду на обезпечене робôтницъ. — Всѣ тî внесеня принято при кôнци засѣданя.

Д-ръ Гумецкій запытавъ: въ якôй пропорціи вплывали зô всѣхъ трехъ епархій датки на „приютъ"? — Референтъ вôдповѣвъ: На 40 деканатôвъ епархіи перемыскои зложило 29 суму 1.111 зр. 26 кр., на 30 деканатôвъ львôвскои 18 суму 252 зр. 73 кр., а на 21 деканатôвъ станиславôвскои 13 суму 141 зр. 5 кр. [О. предсѣдатель попросивъ, щобы вôдержатись вôдъ дискусіи надъ „приютомъ", бо той предметъ буде при кôнци обговорюватись окремо.] Вôдтакъ д-ръ Гумецкій просивъ о пояснене декотрыхъ позицій білянсу, а именно въ пасивахъ позицій „кредиторы", „позички", „залеглî проценты и другî належитости". — Референтъ пояснивъ: Пôдъ „кредиторами" розумѣють ся фірмы, вôдъ котрыхъ товариство побирае товаръ на условленый терминъ сплаты. „Позички" затягнуло товариство у приватныхъ людей въ хвиляхъ бôльшихъ а наглыхъ сплатъ. „Залеглî проценты и другî належитости" то проценты вôдъ позичокъ, податки до сего часу за три роки невымѣренî и дрôбнî належитости покупнѣвъ. — Д ръ Гумецкій забравъ ще разъ голосъ и порôвнавъ розвôй товариства зъ другими того рода товариствами [мѣжъ иншими зъ поворозничимъ товариствомъ въ Радимнѣ, субвенціонованымъ фондами краевыми] и прийшовъ до заключеня, що наше товариство розвивае ся дуже хорошо, и зъ огляду на то прилучивъ ся до внесеня о. Зубрицкого, щобы дирекціи выразити признане и подяку.

По кôлькохъ менше важныхъ интерпеляціяхъ и даныхъ поясненяхъ вôзвавъ о. предсѣдатель комісію контрольну до зложеня справозданя. Именемъ тои комісіи заявивъ о. Ник. Несторовичъ, що комісія завдала собѣ працѣ два днѣ, щобы перевести свôй обовязокъ и то: першого дня була присутна и брала участь при инвентурѣ маґазину товарôвъ невыробленыхъ и готовыхъ выробôвъ, шконтрувала книгу маґазинову, фактурову книгу робôтъ, а другого дня пересмотрила всѣ прочî книги, провѣрила касу и зъ приятностію може заявити зборови, що знайшла все въ найлучшôмъ порядку, ведене цѣлого дѣла есть примѣрне та якъ найточнѣйше, и зъ огляду на тое вносить: удѣлити дирекціи абсолюторію и предложеный білянсъ одобрити и затвердити. — Внесене комісіи контрольнои принято одноголосно, білянсъ одобрено и затверджено.

Потôмъ приступлено до дальшои точки проґрамы збору т. е. до выбору дирекціи и рады надзираючои. Позаякъ число членôвъ рады не есть статутомъ точно означене, тôлько замѣчено, що мае ихъ бути вôдъ 6 до 12, длятого о. предсѣдатель пôддавъ пытане: кôлько пôсля волѣ зборôвъ, мае ся ихъ выбрати? Згоджено ся на девять. [О. предсѣдатель перервавъ нарады на 10 мінутъ, щобы порозумѣти ся що-до выбору.] Напередъ приступлено до выбору [картками] трехъ членôвъ дирекціи и двохъ заступникôвъ. Зъ выбору вийшли членами дирекціи: о. Теодоръ Рѣпецкій, о. Иларіонъ Гмитрикъ и д-ръ Лукіянъ Гумецкій, а заступниками д-ръ Корнило Чайковскій и о. Михайло Ортиньскій. Въ складъ надзираючои рады ввôйшли: о. Левъ Щавиньскій, о. Едвардъ Кушнѣръ, о. Юліянъ Чайковскій, о. Левъ Козаневичъ, о. Василь Скобельскій, о. Александеръ Зубрицкій, п. Николай Лашкевичъ, о. Юліянъ Гумецкій и п. Іосифъ Карановичъ.

Дальшою точкою нарадъ були внесеня дирекціи и рады надзираючои. Именемъ ихъ поставивъ о. Рѣпецкій слѣдуючî внесеня:

I. „Позаякъ було бы для товариства дуже пожадано мати свôй власный дôмъ, а може лучити ся середъ року до такого закупна добра нагода, длятого зôбръ дае повновласть надзираючôй радѣ и дирекціи: старатись о закупно свого дому и по можности се переводити." — Въ дебатѣ надъ симъ внесенемъ зазначила ся гадка бôльшости зôбраныхъ, що було бы може передчасно приймати ухвалу въ тôй справѣ. П. Карановичъ годивъ ся въ засадѣ зъ гадкою закупна реальности и назвавъ нинѣшну дебату надъ симъ предметомъ передвступною, длятого предложивъ, щобы внесене приняти зъ поправкою: „Дирекція, знайшовши вôдповѣдну до закупна реальнôсть, постарае ся о скликане загального збору ad hoc и предложить ему конкретнî данî що до купна". Внесене, зъ поправкою п. Карановича принято.

II. [внесене дирекціи]: „Загальный зôбръ зволить зъ огляду на добрый станъ товариства якъ и для заохоты Духовеньства и церквей до вступуваня въ члены товариства выдѣлити товару за суму 300 злр , щобы выробленî зъ него предметы роздати яко премія для найбѣднѣйшихъ церквей котрî суть членами товариства". — Тото внесене принято зъ поправкою, що на премія вызначуе ся товару за суму [не 300, але] 200 злр.

III. [внесене дирекціи]: „Загальный зôбръ зволить выбрати комісію зъ трехъ особъ, котра мае прибрати собѣ ще двѣ особы, по однôй зъ аепархіи львôвскои и епархіи станиславôвскои, въ тôй цѣли, щобы комісія обдумала и надала проектованôй институціи „приюта" конкретнî законнî формы и заняла ся дальшимъ веденемъ еи." — Надъ тымъ внесенемъ вывязалась довша дискусія. Мѣжъ иншими забравъ слово д-ръ Гумецкій и поставивъ до внесеня поправку, щобы „комісія „приюта" дѣлала все въ порозумѣню и разомъ зъ дирекціею товариства." О. А. Зубрицкій спротививъ ся стилізаціи внесеня и предложивъ таку стилізацію: „Выбрати комісію для уложеня внесень що-до основаня приюта и введеня его въ житє." Внесене дирекціи принято въ стилізаціи о. Зубрицкого зъ поправкою д-ра Гумецкого и выбрано до тои комісіи о. А. Зубрицкого, о. П. Погорецкого и п. І. Карановича.

На послѣдне внесене дирекціи признано членамъ надзираючои рады марку презенційну по 3 злр. вôдъ засѣданя, а на додаткове внесене о. Ю. Гумецкого ухвалено членамъ рады, вôддаленымъ вôдъ Самбора 30 кільометрôвъ, звертати кошты подорожи.

Приступлено до послѣднои точки проґрамы — внесеня членôвъ.

Д-ръ Корнило Чайковскій поставивъ внесене, щобы на коштъ товариства выслати депутацію зъ вдôвъ и сирôтъ по священникахъ до Вѣдня въ справѣ полученя ихъ долѣ. — Надъ симъ внесенемъ розвинулась довга дебата. Промовляли оо. Козаневичъ, Менциньскій, Погорецкій, п. Лашкевичъ, д-ръ Гумецкій и о. Ю. Гумецкій — однî pro, другî contra. Д ръ Гумецкій предкладавъ, щобы комісіи управляючî вдовичо-сиротиньскими фондами зô свого рамени выслали депутацію разомъ зъ делеґатомъ товариства. — Рѣшучо спротививъ ся внесеню д ра Чайковского о. Ал. Зубрицкій, пôдносячи, що мимо глубокого спôвчутя для гôркои недолѣ вдôвъ и сирôтъ по священникахъ уважае проектовану депутацію зъ вдôвъ и сирôтъ до правительства за передчасну, бо передовсѣмъ мае бути узаконнене заосмотрене будучихъ вдôвъ и сирôтъ, а зъ уваги, що lex non retro agit, то доперва по рѣшеню такого закона для будучихъ вдôвъ и сирôтъ, можуть теперѣшнî петиціонувати о свое заосмотрене въ дорозѣ ласки. Теперѣшнî душпастырѣ, репрезентуючî интересъ своихъ родинъ, суть въ правѣ петиціонувати о заосмотрене родинъ на случай своеи смерти и такî петиціи пôддержувати депутацією до правительства; отже скорше була бы вказана депутація душпастирского клира. А що впрочôмъ теперѣшнî вдовы и сироты не зорґанізували ся въ комітетъ депутаційный и самî до самбôрского товариства выробу ризъ церковныхъ просто не вôднеслись о помôчь на кошты депутаціи, длятого годѣ товариству призначувати субвенцію на тоту цѣль, абы не выглядало, що признанемъ запомоги оно спонукуе ихъ до такои депутаціи. Зъ тыхъ мотивôвъ поставивъ бесѣдникъ внесене, щобы надъ проектомъ д ра Чайковского перейти до порядку дневного, а рѣшене порушенои справы полишити пôзнѣйшому обдуманю надзираючои рады товариства. — Зôбръ, прихиляючись бôльше до выводôвъ о. Зубрицкого, перейшовъ надъ внесенемъ д ра Чайковского до порядку дневного.

Потôмъ заявивъ о. предсѣдатель, що проґрама нарадъ вычерпана и що зъ огляду на дуже спôзнену пору закрывае зôбръ, дякуючи всѣмъ за труды нинѣшного дня и высказуючи бажане, щобы тымъ, якъ факты показують, такъ высоко хосеннымъ товариствомъ щиро заинтересували ся що-разъ бôльшî круги духовеньства, щобъ товариство зростало и процвитало дальше въ користь рускои церкви, на славу руского духовеньства и народу руского.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Вôдъ кôлькохъ недѣль закипѣло знову въ королѣвствѣ ческôмъ мѣжь Чехами а Нѣмцями. Ческî товариства, якъ „Соколы", „Беседы", почали уладжувати прогульки въ стороны, заселенî переважно Нѣмцями. При такихъ нагодахъ не обходило ся безъ патріотичныхъ манiфестацій по сторонѣ ческôй. Те розъярювало Нѣмцѣвъ и выкликувало зъ ихъ стороны неприхильнî до Чехôвъ демонстраціи, такъ що неразъ приходило навѣть до бійки. Въ дальшихъ наслѣдкахъ зачали Нѣмцѣ вôддаляти ческихъ робôтникôвъ, выповѣдати Чехамъ помешканя и т. и.; Чехи знову стали оминати нѣмецкî гостинницѣ, склепы та робôтнѣ, и на вывѣскахъ вôдмѣчати, що отсе торговля чи тамъ робôтня ческа, щобы Чехи туды горнули ся. Черезъ те все зъ кождымъ днемъ росте обопôльне розъярене. Ческî громады ухвалюють грошевî запомоги для потерпѣвшихъ Чехôвъ; въ радѣ мѣскôй въ Празѣ порушивъ п. Кафтанъ справу переслѣдованя ческихъ меншостій изъ стороны Нѣмцѣвъ въ округахъ переважно заселеныхъ Нѣмцями; навѣть въ выдѣлѣ краевôмъ обговорювано тую справу за починомъ посла и члена выдѣлу д ра Герольда. А вчера мала вôдбути ся въ Празѣ нарада молодоческихъ пословъ надъ дальшимъ поведенемъ. Зъ другои-жь стороны була у ческого намѣстника сими днями нѣмецка депутація пôдъ проводомъ віцепрезидента сойму Ліперта зъ просьбою о помôчь противъ ческои напасти.

Якъ бачимо, весь той заколотъ повставъ зъ дрôбницѣ. Але въ спорахъ національныхъ инодѣ и дрôбницѣ мають велику вагу. Адже Чехамъ вôльно чейже уладжувати собѣ прогульки, де имъ любо, и навпакъ такъ само Нѣмцямъ. Коли бы пр. якî тамъ Англійцѣ заѣхали до нѣмецкого мѣста, щобы оглянути околицю, фабрики, промыслъ: то мѣсто може бы ще й вызначило яку значну суму, щобы гостій достойно приняти. Але въ прогульцѣ Чехôвъ добачали Нѣмцѣ заразъ напастливый намѣръ, щобы мовь то зазначити, що ось се ческій а не нѣмецкій край. И вôдъ того пôшовъ весь дальшій заколотъ. Що тамъ вчера урадило въ тôй справѣ молодоческе вѣче, того поки що не знаемо. Але выдѣлъ краевый розôславъ до всѣхъ повѣтовыхъ выдѣлôвъ и до радъ мѣскихъ въ Празѣ та въ Ліберци обѣжникъ, въ котрôмъ взывае и просить, щобы поучувано населене и остерѣгано передъ поведенемъ, котре бы причиняло ся до ще бôльшого розъяреня; зъ другои стороны невинныхъ а законами дозволеныхъ объявôвъ народныхъ не треба заразъ уважати за напасть та силою ихъ вôдпирати.

Берлиньска Die Gegenwart приносить розвѣдку вѣденьского дневникаря Пацельта о вôдновѣ австрійско-угорскои угоды въ звязи зъ гадкою про федералізацію австрійскои половины монархіи. Авторъ высказуе, що мадярскій вплывъ переважуе въ державѣ не тôлько на економічнôмъ але и на політичнôмъ поли. Однако те лихо мае свою причину въ устрою державы. Груднева конституція не дала Австріи розвинути своихъ силъ національныхъ и політичныхъ для добра державы, бо не було въ нѣй условій анѣ для централістичнои системы анѣ для сильного розвитку монархіи на основѣ федералістичнôй. Тымъ то дуалізмъ зъ р. 1867. мусѣвъ довести до гегемоніи політично и національно лѣпше уладженои половины монархіи, якою е Угорщина. Вôдтакъ каже авторъ: Дуалізмъ не може устояти ся, бо зъ однои стороны пôдъ его покрывкою Угорщина економічно такъ вызыскуе Австрію, що въ недалекôмъ часѣ мусить прийти до кризы, котра повалить цѣлу Байстову будову, а зъ другои стороны Мадяры лишь такъ довго дбають о дуалізмъ, поки не станутъ цѣлкомъ на власныхъ ногахъ въ економічнôмъ и мілітарнôмъ взглядѣ. Такъ само не устоить ся и австрійска конституція. Старî нѣмецко-ліберальнî централисты вымерли вже, а тыхъ кôлькохъ, що ще е, не мають нѣякого значѣня. Нинѣ вже нема въ Австріи розумного політика, котрый бы не уважавъ федералістичнои реорґанізаціи державы за едино можливый розвитокъ; а навѣть нѣмецкî ліберали въ Чехахъ, що найзавзятѣйше держали ся ще централістичнои науки, починають вже послѣдными часами переходити въ таборъ федералістичный. Чимъ скорѣйше полагодить ся сю справу, тымъ лѣпше для Австріи и тымъ менше трудности буде мати конечна ревізія угоды зъ 1867 р. Длятого задачію австрійскихъ керманичôвъ е, чимъ скорѣйше пôдготовити реформу державнои конституціи черезъ державно-правну реорґанізацію австрійскои половины державы; а зъ того ревізія угоды зъ 1867. р. выйде сама.

——

Нѣмецкî дневники приняли пояснене Reichsanzeiger-а що-до уступленя міністра войны Бронсарта зъ однодушною невѣрою. Мѣжь иншими Köln. Ztg. не тôлько рѣшучо высказуе тоту невѣру, але и переконуючо выказуе безосновнôсть урядового поясненя. По формѣ — каже той дневникъ — мае Reichsanzeiger слушнôсть. Міністеръ Бронсартъ, просячи о димісію, мусѣвъ певно покликати ся, якъ то звычайно бувае, на свое пôдорване здоровле. Але всѣ о тôмъ знають, що его здоровле е въ добрôмъ станѣ и певно не спонукало бы его до уступленя, коли бы не инша крайна конечнôсть. А такою конечностію не могло бути нѣщо инше, якъ лише розладъ зъ войсковою канцеляріею. Що войскова канцелярія анѣ еи начальникъ не мають права выдавати розпоряджень, се также правда; але канцелярія могла причинити ся до высшихъ розказôвъ, котрî опôсля спонукали міністра до уступленя. Тому урядовый дневникъ бувъ бы лѣпше зробивъ, коли бы замѣсть пояснювати причину уступленя міністра бувъ указавъ на конституційне право короля до именованя міністрôвъ по власнôй воли; такимъ указанемъ бувъ бы скорѣйше дôйшовъ до цѣли, нѣжь своими выводами.

——

Въ справѣ болгарскои кризы міністеріяльнои довѣдуе ся парискій Temps зъ Софіи, що князеви удало ся помирити Петрова зъ княгинею и бути може, що Петровъ заверне свою просьбу о димісію.

——

Зъ Риму доносять, що Рудіні нагадавъ ся остаточно не входити зъ Леонтьевымъ въ дальшî переговоры що-до вызволеня италійскихъ полонникôвъ и що-до мира зъ Абесинією. Леонтьевъ заявивъ президентови міністрôвъ, що Менелікъ жадае, щобы Италія обмежила свои посѣлости въ Еритреѣ на границу, означену договоромъ Учальскимъ, а передъ окончнымъ уложенемъ мирного договору не выдасть полонникôвъ. На те Рудіні по нарадѣ зъ міністромъ справъ заграничныхъ вôдповѣвъ Леонтьеву, що правительство вышле до Менеліка окремого повномочника для переговорôвъ о полонникôвъ. Ажь по вызволеню полонникôвъ возьме пôдъ розвагу справу мирного договору. Однако про вôдшкодоване военне або уступлене зъ занятыхъ теперь мѣсць не може бути и бесѣды.

Италійскî дневники числять богато на посередництво Россіи мѣжь Италією а Менеликомъ; а того посередництва надѣють ся теперь пôсля заручинъ италійского королевича зъ чорногорскою княжною.

——

Грецкій президентъ міністрôвъ принимавъ дня 21 с. м. христіяньскихъ депутованыхъ зъ Креты, що пробувають въ Атенахъ, и радивъ имъ, щобы вертали до Канеѣ та брали тамъ участь въ роботахъ сойму, продовженого, якъ вѣдомо, на двѣ недѣлѣ. Не знати ще, чи послы услухають тои рады. Зъ Царгороду доносять, що кретеньскî послы все таки не хотять вдавати ся въ переговоры зъ надзвычайнымъ комісаремъ Зініемъ пашою. Розважнѣйшî послы однако не хотять зрывати цѣлкомъ зъ Портою, тымъ бôльше, що и Греція такъ само дораджуе. Порта приходить до пересвѣдченя, що безъ интервенціи державъ не дôйде зъ Кретою до ладу, ба навѣть побоюе ся, що ворохобня выбухне на цѣлôмъ островѣ. Длятого заявила амбасадорамъ, що бажае безпосередной интервенціи державъ для втихомиреня Креты. Всѣ державы обѣцяли свою помôчь. Дня 22 с. м. мала вôдбути ся нарада амбасадорôвъ надъ дальшими кроками.

НОВИНКИ.

— **Выдѣлъ „Руского института для дѣвчатъ"** въ Перемышли мае честь подати до вѣдомости Р. Т. родичѣвъ и опѣкунôвъ, що дальшî зголошеня о приняте до института будуть принимати ся ще до 1-ого н. ст. вересня, котрого то дня розпôчнесь наука въ институтскôй вôсьмо класовôй школѣ зъ рускимъ выкладовымъ языкомъ. — Близшî условія були недавно оголошенî въ „Дѣлѣ". Мѣсячна платня за помѣщене въ институтскôмъ пансіонѣ и науку предметôвъ шкôльныхъ, якъ також надобовязковыхъ, именно француского языка, спѣву, рисункôвъ, ґімнастики, танцѣвъ, господарства и кравецтва, 20 зр. мѣсячно. За науку

музики доплачує ся 5 зр. мѣсячно. — *К. Чеховичъ* предсѣдатель. *Ив. Матковскій* господарь.

— **Кары за вѣча.** Задовѣрочный збôръ, якій вôдбувъ ся за запросинами въ Збаражи дня 20 липня с. р., обжаловано и засуджено ініціатора того збору п. Яцка Остапчука [сына посла Дмитра Остапчука] на кару 25 зр. за те, що на тое збôране всунувъ ся непрошеный властитель льокалю жидъ Ґінсберґъ. [Якъ то зъ тымъ жидкомъ було, о тôмъ писано своего часу въ „Дѣлѣ".] Якъ п. Остапчукъ, такъ и функціонарь прокураторіи зголосили вôдкликъ вôдъ того засуду. Прокураторъ жадае, щобы обжалованому перемѣнити кару грошеву на арештъ. Рôвночасно засуджено такожь чотирохъ селянъ зъ Черниховецъ на арештъ по 14 днѣвъ за те, що мали въ своѣмъ селѣ скликати якесь вѣче, не повѣдомивши о тôмъ староства. Обжалованѣ на розправѣ выказували, що нѣякого вѣча въ Черниховцяхъ не скликували, а тôлько однои недѣлѣ були на звычайнôй розмовѣ въ хатѣ одного зъ обжалованыхъ при чôмъ було ще кôлькохъ сусѣдôвъ.

— **Сими днями вже зачинають ся окружнѣ конференціи учительскій.** Здае ся, що сего року скрôзь не вызначили панове инспекторы анѣ одного темату руского. Вслѣдъ за тымъ пôйде, що на конференціяхъ учительскихъ ледви чи дасть ся чути де слово руске. У насъ гарнѣ вôдносины: на рускôй земли учительство въ рускихъ селахъ не образуе ся въ рускôй мовѣ! Позаякъ знаемо зъ досвѣду, що въ многихъ повѣтахъ наше руске учительство дуже мало дбае о русчину або радше не мае вôдваги постояти смѣло за права русчины, то чи не було бы добре, щобы наше духовеньство руске взяло участь въ сегорôчныхъ конференціяхъ учительскихъ яко катихиты шкôльнѣ, и тамъ упôмнуло ся о права руского языка? Тымъ не тôлько дали бы доказъ, що имъ добро и розвôй школы лежить на серци, але додали бы духа и многимъ „слабодухамъ" учителямъ-Русинамъ. *Катихитъ.* [Такъ и повинно бути! *Прим. Ред.*]

— **Вписы ученикôвъ до ц. к. академичнои рускои ґімназіи у Львовѣ** будуть вôдбувати ся въ дняхъ 29, 30 и 31. серпня вôдъ годины 9 до 12 передъ полуднемъ и вôдъ 3 до 5. пополудни. — *Зъ Дирекціи.*

— **Панна Саломея Крушельницка** перебувае теперь въ Медіолянѣ (Milano), а вôдъ 15-ого вересня заанґажована до Трієсту на осѣнный сезонъ оперовый.

— **Знову жандармъ!** Въ Перемыскôмъ — якъ пише Kurjer przemyski — отворено читальню въ селѣ Тарнавцяхъ, при чѣмъ бувъ такожь посолъ Стефанъ Новаковскій. Жандармъ хотѣвъ перешкодити торжественному вôдкрытю читальнѣ и заборонювавъ навѣть вступу до хаты читальнѣ, однакъ вкôнци прийшовъ до пересвѣдченя, що его місія є не тыкати до справы читальнѣ свого носа...

— **Огнѣ.** Дня 21 с. м. передъ 4-ою годиною по полудни выбухъ огонь въ Скалатѣ и знищивъ сѣмь будынкôвъ. Погорѣльцѣ були лишь въ незначнôй части обезпеченѣ, а причиною огню, якъ звычайно, була неосторожнôсть. — Въ Лубянкахъ коло Збаража згорѣли дня 17 с. м. зъ невѣдомои причины двѣ стирты збôжа, близько 800 кôпъ.

— **Потверджене выбору нового президента м. Львова д-ра Годимира Малаховского** прийшло вже до намѣстництва. Президентъ вже имовѣрно сего четверга зложить присягу на руки кн. Санґушка.

— **Дальше про гостину громадки галицкихъ и буковиньскихъ москвофилôвъ „на сѣверѣ"** читаемо въ „Новôмъ Времени":

„Понедѣлкова прогулька галичанъ по Кронштадтѣ була дуже удачна и выкликала у нашихъ славяньскихъ гостей дуже благопріятне враженѣ. По привѣтахъ, по бесѣдѣ зъ Іоаномъ Кронштадтскимъ и по снѣданю въ домѣ трудолюбія, галичане въ супроводѣ мѣсцевыхъ представителѣвъ и членôвъ славяньского благотворительного общества ѣздили на католицке кладовище и вôдслужили пôсля православного обряду панахиду на украшенôй цвѣтами могилѣ галицкого патріота М. А. Качковского. Галицкѣ [?] дамы уложили собѣ зъ тыхъ цвѣтôвъ невеличкѣ китицѣ, абы забрати ихъ на родину. По богослуженю оденъ зъ галичанъ высказавъ въ имени своихъ землякôвъ вдячнôсть „рускимъ" за память о покôйнôмъ... Потôмъ наступила прогулька по Кронштадтѣ въ напрямѣ до Артилерійскои набережнои. Тутъ, завдяки вѣчливости коменданта крѣпости В. Н. Брылкина, вже стоявъ готовый пароходъ „Пушкарь". *Взявши на палубу гостей*, вôдплывъ, при звуцѣ музики на передѣ, вôдъ берега и поплывъ навколо стѣнъ пристани къ отвертому морю и переплывъ по-при грôзнѣ кронштадскѣ форты. Въ отвертôмъ мори орхестра на жадане галичанъ вôдограла имнъ, а той выкликавъ восторженне „ура". Имнъ повторено такожь по скôнченю прогульки, коли „Пушкарь" пôдойшовъ до пристани, зъ-вôдки гостѣ удали ся до лѣтного помѣщеня Морского собранія. Тамъ стрѣтивъ ихъ контръ-адміралъ Н. Г. Веселаго и они засѣли до роскôшно заставленого обѣду. За столомъ выголошено кôлька промовъ зъ высказомъ симпатій для Россіи. Грала вôйскова орхестра. На гостей особливо приятне враженѣ зробила „Камаринская" М. И. Глинки. О 8-ôй годинѣ вечеромъ галичане розпрощавши ся зъ гостинными господарями, вернулись до пристани и вôдъѣхали до Петербурга на пароходахъ, частію на Оранієнбавмъ а частію на Ласій носъ. Нинѣ [вô второкъ] галичане звидѣли Петергофъ". Того-жь дня мавъ оденъ сотрудникъ „Нов. Времени" розмову зъ пп. Мончаловскимъ и Марковомъ о сучаснôй галицко-рускôй літературѣ. Характеристичну ту розмову подамо другимъ разомъ. Теперь занотуемо зъ „Нов. Времени" одно „щасливое событіе" зъ вôвтôрка. „Зъ одною зъ приѣхавшихъ *галичанокъ*, дочкою адъюнкта судового *зъ Черниковецъ*, молодою и гарною дѣвчиною Аглаею Емиліяновною Левицкою, познакомивъ ся доперва въ понедѣлокъ „русскій", именно прибраный сынъ звѣстнои славістки О. А. Леонтьевои-Левицкои п. Александоръ Осиповъ, и вже вô второкъ освѣдчивъ ся ѣй и освѣдчины принято, а за короткій часъ буде весѣле".

Вôдъѣздъ галичанъ зъ Петербурга такъ описуе „Н. Время":

„Провести галичанъ зôбрали ся въ Сѣвернôй гостинници проживаючѣ въ Петербурзѣ ихъ земляки и многѣ зъ членôвъ слав. общества пôдъ проводомъ В. И. Аристова, Ат. Васильева и С. Θ. Шарапова. При устроенôмъ снѣданю присутнѣ обмѣняли ся послѣдными и найтеплѣйшими словами. П. Мончаловскій въ имени не лишь тыхъ галичанъ, що приѣхали симъ разомъ, але въ имени всего галицко-руского народу дякувавъ господарямъ за правдиво-руску гостиннôсть и просивъ не поминати ихъ лихомъ. П. Никитинъ предложивъ поставити надъ могилою Качковского въ Кронштадтѣ памятникъ-дзвôнницю, на котру вже зложили по крейцареви суму галицкѣ патріоты. П. Марковъ говоривъ о любови, яка тѣсными узами вяже галичанъ зъ матѣрю Россіею и въ имя котрои бѣдный той нарôдъ выдержуе найтяжшѣ пробы [„испытанія"]. Ат. В. Васильевъ пригадавъ слово зъ адресы славяньского общества боснійскому митрополиту Савѣ Косановичеви и кôнчивъ такъ: „Мужайте ся, нашѣ дорогѣ братя! держѣть ся такъ твердо, якъ доси, хоровѣть вашу вѣру [sic!] и знайте, що часъ славяньскои свободы настане". С. Θ. Шараповъ высказавъ, що славяньскому обществу приходило ся витати рôзныхъ славяньскихъ представителѣвъ и все зъ бôльшою або меншою гордостію. Всѣмъ послужила Россія. Тôлько супроти галицкого населеня мы вôдчуваемо якесь „смущеніе". Була хвиля, коли вся Русь могла бути „воссоединена" и той моментъ пропустили по незнаню нашихъ національныхъ задачъ. Вôдтакъ мы майже зовсѣмъ забули о нашихъ рôдныхъ братяхъ. Але сей приѣздъ спонукавъ наше образоване общество заинтересувати ся закордонными „русскими" и розбудивъ живѣ симпатіи. Теперь тѣ симпатіи не заглухнуть и въ серци русского народа останесь и чувство любови и память о своихъ обовязкахъ для „отторгнутыхъ" братôвъ. — Потôмъ надъѣхали коляски и гостѣ разомъ зъ провожавшими удали ся на варшавскій дворець".

— **Процесъ екзекуторôвъ податковыхъ.** До Тернополя приѣхавъ знову дня 22 с. м. радникъ скарбовый Коссакъ и передъ нимъ ведуть ся дальшѣ переслуханя въ справѣ процесу екзекуторôвъ податковыхъ.

— **Якъ въ Тернопôльщинѣ роблять оглядачѣвъ худобы** — о тôмъ пише „Monitor", таке: „Въ громадѣ Шляхтинцяхъ треба було обсадити мѣсце оглядача худобы. Однакъ передъ обнятѣмъ тои посады мусить кандидатъ зложити испытъ передъ ветеринаремъ правительственнымъ и выказати ся, що мае якій-такій вѣдомости належачѣ до обсягу его уряду. Такимъ оглядачемъ може бути тôлько господарь льояльный, не занимаючій ся жадными аґітаціями, а вкôнци, и то найважнѣйше, мусить бути слугою чи тамъ приятелемъ властителя обшару двôрского. То є conditio, sine qua non, а хто се мае, стае зъ певностію оглядачемъ худобы, хочь-бы навѣть при испытѣ пары зъ устъ не пустивъ. Але вернѣмъ до рѣчи. Отже шляхтинецкій посесоръ вышукавъ собѣ одного господаря, котрый мавъ всѣ услôвя до обнятя тои „гôдности", тôлько о обовязкахъ и вѣдомостяхъ, якѣ зъ нею лучать ся, не мавъ найменшого понятя. Ну, але вôдъ чого жидôвска голова посесора Векслера, бувшого арендаря, а не вôдъ рѣчи кажучи, маючого великѣ вгляды въ тернопôльскôмъ старствѣ. Вôнъ заосмотривъ свого „кандидата" листомъ до секретаря староства Хлендовского. Листъ той, зъ полишенѣмъ не тôлько похибокъ стилістичныхъ, але навѣть и ортоґрафічныхъ, звучить: „Szlachcińce 11/8 1896. Wielmozny Panie Sekretarzu Dobrodziej! Odawca jest ten o ktorego prosiłem ażeby dziś zdał egzamin upraszam przeto azeby WPD. byl laskaw dopomóc mu azeby dziś zdał będąc przekonany ze WPD. mej prosbie zadosc uczynie dziękuję serdecznie i jestem do od wdzięczności zawsze gotów z prawdziwem szacunkiem sluga *M. Weksler.*" — Селянинъ, вôддавши той рекомандаційный листъ Хлендовскому, о выслѣдъ испыту цѣлкомъ не журивъ ся и 11-ого с. м. здавъ знаменито."

— **„Шіберъ" надъ „шіберами"!** По довгôмъ ходѣ процесовôмъ а ще довшôмъ екзекуційнôмъ вѣритель, по спродажи дотычнои реальности на ліцитаціи, добивъ ся вкôнци своеи претенсіи. Списано знову кôлька протоколôвъ на рôзныхъ термінахъ, але кôнця якъ не видно, такъ не видно. Тогдѣ вѣритель удавъ ся самъ зъ представленемъ, щобы справу приспѣшили, и ось-яку дôставъ резолюцію: „Коли ц. к. урядъ податковый въ... донѣсъ дня 10 цвѣтня 1890 р. ч. 2.225, що на проданôй реальности тяжить до кôнця року 1889, податокъ грунтовый въ квотѣ 14 кр. [словама: чотирнацять крейцарѣвъ] а въ рефератѣ зъ дня 3 липня 1890 р. ч. 3.641 выказано той податокъ въ квотѣ 15 кр. [словами: пятнацать крайцарѣвъ] отже *о одинъ крайцаръ австр. вал.* бôльше, длятого взывае ся той ц. к. урядъ податковый о рѣшуче донесене, въ якôй скôлькости налагае властивый податокъ грунтовый. Той оденъ крайцаръ австр. вал., котрый допомôгъ до вôдложеня працѣ коло табелѣ платничов, коштувавъ кождого интересованого по 17½ кр. за доручене ему згаданои резолюціи! Здае ся, що всѣ коментарѣ до уживаня такихъ „шіберôвъ" цѣлкомъ злишнѣ...

— **Новѣ вôдкрытя археольоґічнѣ.** Дня 15 с. м. вôдкрыто въ селѣ Чехахъ пôдъ Бродами знову чотири могилы. Въ однôй зъ нихъ лежавъ кôстякъ женщины, обложеный вапномъ, длятого гôрше удержаный коло нея лежали бранзолета бронзова и заушницѣ. Въ другôй могилѣ кôстякъ мужчины лежачій горѣлиць зъ ногами выпростоваными а раменами зложеными; коло головы стояли двѣ посудины зъ непаленои глины зъ ѣдломъ и напиткомъ [видко, що вѣрено въ житє за гробомъ, а на дорогу туда заосмотрювано его въ ѣдло на тую подорожь]; коло нôгъ лежавъ кôнець стрѣлы кремѣннои. Въ однôй зъ дальшихъ могилъ подыбано коло кôстяка амулетъ кремѣнный зъ вырѣзаными лініями кабалістичными; амулетъ той а властиво тѣ лінії мають велику схожôсть зъ головою льва. Дня 19 с. м. при розкопаню найдено въ однôй могилѣ коло кôстяка посуду 6½ цмт. высоку 32 промѣромъ черевця на 8½ цмт., выробу ручного зъ непаленои глины зъ останками ѣды, а такожь бранзолету зелѣзну, зложену зъ двохъ скрутôвъ сильно заржавѣлыхъ, взгладно зôржавѣлыхъ, маючихъ 4 ммт. широкости а 1½ ммт. грубости. Вечеромъ же того дня вôдкрыто тутъ першій кораликъ зъ бурштину.

— **Угорскѣ міністры** дôстали запросины до Вѣдня на двôрскѣ торжества, що вôдбудуть ся зъ нагоды гостины царскои пары. Президентъ міністрôвъ бар. Банфі прибуде до Вѣдня вже завтра дня 25 с. м., щобы ще порадити ся въ декотрыхъ бѣжучихъ справахъ зъ ґр. Ґолуховскимъ и зъ ґр. Баденімъ. На другій день приѣдуть міністры: справъ внутрѣшныхъ Перцель, рôльництва Дараній, краевои обороны Февраварі, торговлѣ Данель и міністеръ цѣсарского двору Іошіка. Міністеръ просвѣты Власичь и міністеръ скарбу Люкачь не будуть могли явити ся у Вѣдни черезъ обходы міліенарнѣ; а міністеръ судôвництва Ерденій и міністеръ для Хорватіи Іосиповичь лишать ся въ Будапештѣ для заступства правительства въ краю.

— **Цѣкаве для писателѣвъ.** Урядова Prager Ztg. доносить о такôмъ ореченю вѣденьского суду торговельного: Одного тамошного писателя зафантовано за довги, при чôмъ засеквестровано такожь его бібліотеку досыть значнои вартости. Писатель зарекурувавъ *противъ того* и зажадавъ, щобы бібліотеку вынято зъ пôдъ секвестру, бо вôнъ потребуе ей до удержаня житя. Вѣденьскій торговельный судъ прихиливъ ся до жаданя писателя и выдавъ ореченє, що бібліотеку писателя треба уважати немовь за фаховый снарядъ, отже зъ тои причины не вôльно ей фантувати.

— **Про лѣчене цитринами** мѣстить дневникъ Post таку статейку: „Вôдъ кôлькохъ лѣтъ лѣчене сокомъ цитриновымъ скоро розповсюднюе ся и находить що-разъ ширше примѣнене. Популярнѣ брошуры, писанѣ перомъ некомпетентнымъ, надали тому лѣченю широкій розголосъ. Сокъ цитриновый є дѣйстно успѣшне средство, а квасу цитринового уживано вже въ глубокôй старинности яко лѣкъ. Сокъ цитриновый мѣстить 6—9 процентъ квасу цитринового и, черезъ розроблене водою дôстаемо зъ квасу цитринового плынъ смакуючій и дѣлаючій такъ само, якъ сокъ цитриновый. Въ медицинѣ уживано давнѣйше соку цитринового до пензльованя при діфтеритѣ. Сокъ той уже давно бувъ звѣстный яко средство противъ прокавы. На корабляхъ англійскихъ, ѣдучихъ на моря пôдбѣгуновѣ, прокидае ся дуже часто проказа и длятого залога заосмотрюе ся въ припасы соку цитринового. Давнѣйше уживали его и на гостець, але тутъ показавъ ся вôнъ безуспѣшнымъ. Вплывъ соку цитринового и его квасôвъ є вже такъ докладно розслѣдженый наукою, що сли-бы всѣ приписуванѣ ему дилетантами приметы лѣчничѣ справдѣ истнували, були бы стверджепѣ медициною. Що бôльше, недавно на клініцѣ д-ра Лейдена въ шпитали въ Берлинѣ, роблено дослѣды, на скôлько сокъ цитриновый може *вплывати на змѣны матеріи въ орґанізмѣ*. Выслѣдокъ тыхъ дослѣдôвъ бувъ цѣлкомъ уемный. При тôмъ стверджено, що довге уживане сокôвъ цитриновыхъ выкликуе забуреня въ травленю и вменшуе силу крови.

— **Рухома палата.** Дуже притягаючою рѣчію на мѣжнароднôй выставѣ парискôй 1900 року буде рухома палата помыслу инжінера Девіка. Буде то будынокъ 115 метрôвъ высокій, въ видѣ шестигранной вежѣ, котрои внутрѣшный скелетъ буде зъ зелѣза, а стѣны внѣшнѣ зъ ніклю, глинки, порцеляны, фаянсу и скла. Вежа дѣлить ся на чотири части. Перша и друга пятиповерховѣ и третя шестиповерхова будуть приступнѣ для публики; четверта часть складае ся зъ вôсьмохъ поверхôвъ, а зъ тыхъ лише три низшѣ будуть отворенѣ *для публики*. Вô всѣхъ тыхъ поверхахъ будуть заведеня притягаючѣ до себе публику. Величне освѣтлене електричне въ силѣ 20.000 лямпъ жаревыхъ и 2.000 лямпъ луковыхъ освѣтить докладно всѣ контуры вежѣ, ей колюмны, статуѣ, фризы, капітелѣ, а все те мае бути зроблене зъ барвныхъ кристалôвъ на скелетахъ металевыхъ. Вершкомъ вежѣ буде стрѣла на пять послѣдныхъ поверхôвъ. У долу стрѣлы буде годинникъ. Коли вказôвки годинника покажуть, що минула година, тогдѣ отворять ся побôчнѣ дверѣ и выйде зъ нихъ 12 механічныхъ постатей представляючихъ: друкарство, телеґрафъ, аеростатику и т. д. Надъ годинникомъ будуть величезнѣ орґаны, вправлюванѣ въ рухъ *моторомъ пневматичнымъ*, а надъ ними дзвôнниця зложена зъ 64 дзвонôвъ. Вкôнци на вершку стрѣлы стане когутъ, освѣтленый въ ночи 1.200 лямпками жаровыми, и буде бити крылами и пѣяти що годины. Найцѣкавѣйше се, що цѣла вежа буде спочивати на сильнôмъ стовпѣ, котрый буде за помочію мотору водяного обертати ся около своеи оси и за часъ однои годины оберне ся разъ. Рухъ сей, повôльный и незначный, дозволить особамъ находячимъ ся на вежи и не рухаючимъ ся зъ мѣсця, оглянути за одну годину цѣлу панораму выставы и Парижа.

— **Сѣрники зъ масы паперовои** — отсе новый выгадъ, вже патентованый. Они мають бути далеко дешевшѣ вôдъ деревляныхъ а рôвно тривкѣ. Выробляти буде можна тѣ сѣрники працею рукъ або машины. Вага ихъ далеко менша якъ сѣрникôвъ деревляныхъ, задля того и дешевшій перевôзъ. Выгадъ той буде мати примѣнене въ тыхъ околицяхъ, де нема дерева, хочь бы лишь доброго, бо такого вымагае вырôбъ сѣрникôвъ деревляныхъ.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Цѣсарь вернувъ вчера зъ Ишлю до Вѣдня. — Послови д-рови Баксѣ [зъ табору омладиністôвъ] выточено слѣдство за обиду маєстату. Маршалокъ двору ґр. Антôнъ Сеченъ умеръ вчера въ ночи на ударъ серцевый. — Въ Ґориціи засуджено чотирнацять хлопцѣвъ за спѣване имну Ґарібальдіого по двѣ недѣлѣ арешту. — 400.000 зр. будуть коштувати набоѣ острѣ и слѣпѣ пôдчасъ сегорôчныхъ маневрôвъ цѣсарскихъ, а 1.000 бомбъ екразитовыхъ, кожда по 80 зр., выкинуть гарматы на фортецу въ Орѣховцяхъ призначену на збурене. — Пôдчасъ бурѣ въ Ботальцѣ [нов. Турка] ударивъ грôмъ въ смереку, пôдъ котру сховало ся двое дѣвчатъ, и забивъ ихъ на мѣсци. — Въ Акрешорахъ [пов. Коломыя] повѣсивъ ся Авр. Дреснеръ, арендарь пропінаціи зъ Космача, зъ причины злыхъ вôдносинъ маєтковыхъ; вôнъ мавъ 63 лѣтъ и бувъ батькомъ 7 дѣтей. — Въ потоцѣ Коблянцѣ плывучôмъ черезъ горѣшну часть Бережницѣ [пов. Стрый] утопивъ ся дня 31 с. м. господарь зъ Кульчичь Иванъ Кардашь; вôнъ, не зважаючи на то, що вода прибула, переправлявъ ся возомъ на другій бôкъ по дерево зъ трема иншими господарями, котрыхъ выратували люде зъ Бережницѣ. — Въ Воютачахъ [пов. Самбôръ] утопила ся дня 8 с. м. дволѣтна донька тамошнои селянки Настѣ Сенейко впавши до неогородженои ямы повнои дощѣвки. — Въ селѣ Реклинци коло Мостôвъ великихъ свиня вôдгризла полишенôй самôй дитинѣ въ поли обѣ ручки; дитина, по ампутованю ѣй ручокъ передъ лôктями жие. — Въ урядѣ почтовôмъ, въ Залѣщикахъ въ ночи на 19 с. м. невыслѣдженый злодѣй отворивъ собѣ дверѣ до бюра надавчого, розбивъ замки скринѣ зелѣзнои и забравъ грошѣ й марки на суму 151 зр. 33 кр. — Въ Долензѣ пôдъ Щуровою умеръ въ 50 роцѣ житя нотарь Францъ Вольскій зъ Сокаля. — На директора поліціи въ Берлинѣ Кравеого кинуло ся вô второкъ двохъ людей зъ штілетами; замахъ не вдавъ ся, бо штілеты задержали ся на нотесѣ директора, а напастникôвъ сполошено; поліція слѣдить за злочинцями енерґічно, але доси безуспѣшно.

Вѣсти зъ Еп. перемыскои.

На конкурсъ зъ речинцемъ до дня 26. жовтня с. р. выставленô слѣдуючѣ парохіи: Добромиль ц. к. наданя [будучій парохъ буде обовязаный передъ канонічною институцією пôдписати декларацію, що годить ся на вôдлучене громадъ Ляцке и Губичѣ вôдъ Добромиля]; Передѣльница, дек. добромильского, ц. к. наданя; Жегестôвъ, дек. мушиньского, ц. к. наданя; Сянôкъ ц. к. наданя; Сокаль ц. к. наданя [будучій парохъ буде обовязаный передъ канонічною институцією пôдписати декларацію, що годить ся на вôдлучене громадъ Поторица и Вôлька поторицка вôдъ Сокаля]; Камяна, дек. мушиньского. ц. к. наданя; Любачѣвъ, наданя приватного; Высоцко нижне, дек. высочаньского, наданя приватного; Ростайне, дек. дукляньского, наданя приватного; Михалевичѣ, дек. комарняньского, наданя приватного. Въ пропозицію на парохію Жиравиця, дек. перемыско-загородского, принятѣ: Иларій Туна, Ант. Весоловскій, Илія Маковей, Романъ Кордасевичь, Володим. Полошиновичь, Щасный Раставецкій, Ант. Жолкевскій, Вас. Залескій. — Канонічну институцію дôстали оо.: Ив. Пастернакъ на Вацовичѣ дек. дрогобицкого, а Євстахій Цепиньскій на Кохановку дек. *яворôвского*. — До канон. институціи вôзванѣ оо.: Вас. Волошиньскій на Горицѣ дек. канчуского, а Макс. Дуркотъ на Рихвалдъ дек. бѣцкого. — Завѣдательство въ Любачовѣ дôставъ о. Иларій Двулѣтъ. — Вôдпустку для поратованя здоровя дôстали оо.: Левъ Сембратовичь деканъ Сянôцкій и Корн. Яворскій парохъ въ Лôмнôй на шѣсть недѣль.

Кандидаты стану духовного, намѣряючи убѣгатись о приняте до духовнои семинаріи у Львовѣ, мають до 20. вересня с. р. свои поданя черезъ дотычнѣ декан. уряды предложити Консисторіи въ Перемышли. До прошеня мають бути доданѣ свѣдуючѣ належито остемплеванѣ свѣдоцтва: 1) метрика хрещеня и миропомазаня, 2) свѣдоцтва всѣхъ курсôвъ школъ народныхъ ґімназіяльныхъ и свѣдоцтво зрѣлости, 3) здоровя, выдане лѣкаремъ повѣтовымъ або семинарскимъ зъ потвердженемъ, що кандидатъ здôбный фізично до повненя званя духовного; 4) доказъ зъ ц. к. староства, що кандидатъ не належить до звязи вôйсковои або що ему прислугуе привилей увôльненя; 5) свѣдоцтво моральности; 6) убожества затвердженого дотычнымъ ц. к. старостовомъ. Прошеня, незаосмотренѣ у всѣ повысшѣ свѣдоцтва або внесенѣ по речинци, не будуть увзглядненѣ. Дня 28. вересня с. р. рано, по выслуханю службы Божои въ церквѣ катедральнôй, мають кандидаты явити ся въ канцеляріи Еп. Консисторіи до одвѣтного испыту.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Ц. к. краева рада шкôльна на засѣданяхъ секційныхъ зъ днѣвъ 6 и 19 серпня с. р. именувала мѣжь иншими слѣдуючихъ учителѣвъ и учительокъ въ школахъ народныхъ: Ольгу Сквиржиньску молодшою учителькою 4-кл. школы въ Стрию, Іос. Круковича управителемъ 2-кл. школы въ Кристинополи, Ив. Шуховского молодшимъ учителемъ 4 кл. школы въ Николаевѣ, Мих. Заяця учителемъ въ Малôвскôй воли, Сов. Ремерôвну учителькою въ Бродахъ, Валер. Кукулку старшою учителькою 4 кл. школы въ Тлустôмъ, Юлію Мозеръ учителькою въ Кристинополи, Кар. Мокрицкого молодшимъ учителемъ 5-кл. школы въ Перемышлянахъ, Ив. Щенсникевича молодшимъ учителемъ 6-кл. школы мужескои въ Ярославѣ, Ив. Добровольского молодшимъ учителемъ 6 кл. школы мужескои въ Теребовли, Володим. Дубравского старшимъ учителемъ 4-кл. школы въ Замарстиновѣ, Ив. Домбровского управителемъ 3 кл. школы въ Семенôвцѣ, Вікт. Урбаньску управителькою другои 4-кл школы женьскои въ Тернополи, Іос. Студиньску старшою у-

чителькою женьскои школы въ Тернополи, Кар. Романьску молодшою учителькою 4 кл. школы женьскои въ Тернополи, Іос. Бѣньковского управителемъ 2-кл. школы въ Кротошинѣ, Кам. Хованець молодшою учителькою 4-кл. школы въ Тисьменици, Мих. Соколовского молодшимъ учителемъ 5-кл. школы мужескои въ Калуши, Стан. Блявтъ старшою учителькою 5-кл. школы женьскои въ Калуши, Єл. Найвіртôвну молодшою учителькою 4 кл. школы въ Радимнѣ. — Презідія ц. к. краевои дирекціи именувала практиканта цлового Фел. Прохаску поборцемъ цловымъ.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **Комітетъ завязаный въ Боянци для помочи погорѣльцямъ**, котрй въ числѣ 48 господарѣвъ упали вразъ зô всѣмъ добуткомъ жертвою пожару дня 22 липня с. р., складае сердечну подяку въ имени погорѣлыхъ Р. Т. добродѣямъ, а то: пани Ґлоґовскôй за даръ 20 злр., Выдѣлови повѣтовому въ Жовквѣ за 110 зр., о. Яремкевичу за 4 зр., п. Ляйзе за 3 зр., п. Олеярчикови за 3 зр., о. Должицкому за 2 зр., п. Пониклови за 1 зр. и о. Подолиньскому за 2 зр. — а заразомъ зъ огляду на величину нещастя вôдзывае ся до сердецъ всѣхъ, котрй вôдчувають нужду нещасливыхъ, о ласкавй, навѣть найменшй датки. — Въ Боянци дня 19 н. ст. серпня 1896. [Просимо о повторене въ иншихъ часописяхъ.]

Телеґрамы „Дѣла"

Прага 24. серпня. На вчерашнôмъ вѣчу постановлено утворити народный фондъ для охороны меншостій легкихъ въ нѣмецкихъ округахъ. Вѣче було дуже численне, явило ся на нѣмъ 70 молодоческихъ пословъ.

Атены 24. серпня. Вчера 3.000 повстанцѣвъ напало на села магомеданьскй; спалено 29 сѣлъ и убито богато людій.

Мадритъ 24. серпня. Вчера выправляло ся войско зъ Валенціи на Кубу. Жѣнки зôбрали ся въ пристани, щобы не дати жовнѣрямъ вѣдати на кораблѣ; поліцію обкинули камѣнемъ. Пять жѣнокъ увязнено.

НАДÔСЛАНЕ.

Вôдзначена на краевôй выставѣ 1894 р. срѣбнымъ медалемъ — истнуюча вôдъ звыжъ 14 лѣтъ у Львовѣ

при улици Скарбкôвской н-ръ 19

КРАВЕЦКА РОБÔТНЯ
ДИМИТРІЯ КОВАЛЬСКОГО

знана зъ своеи точности и совѣстности, приймае всѣ замовленя, входячй въ кругъ кравецтва мѣжь иншимъ и мундуры для студентôвъ, специяльно такожь всяку одѣжь для Р. Т. Духовеньства и выконуе тій-жь скоро, тревало, елеґанцко и дешево.

На провінцію высылае ся пробки безплатно а въ разѣ замовленя упрашае ся пôслати зъужиту одѣжь дотычну на мѣру.
236 6—20

Змѣна льокалю

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА
КОПЕРНИЦКОГО
пôдъ „Коперникомъ"

перенесеный до нового льокаю
при пл. Галицкôй ч. 1

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — **Направы найскорше и найдешевше.** — Устроеня електричныхъ дзвôнкôвъ. — За мовленя зъ провінціи водворотнѣ.

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.
4185

Портретъ Тараса Шевченка.

Цѣна 50 кр.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта".

Кôлька ученикôвъ

учащаючихъ до низшихъ клясъ ґімназіи стрыйской, знайде умѣщене зъ харчемъ та старанну опѣку въ домѣ интелиґентнôмъ.

Зголошатись пôдъ адресою:
M. poste rest. Стрый. 246 1—2

Маґлѣ поковй по зр. 24 и 35. — Выжимачки зъ валцями ґумовыми (до выкручуваня бѣля) по зр. 13, 14, 15, 18 и 20

поручае *Петро Хшонстовскій*, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры)

Христіяне! Надъ „Морскимъ Окомъ"

я вôдкрывъ новй жерела, воды подостаткомъ, купель знаменита, до 10-тои год. вечеромъ при освѣтленю Уряджено лишь для Христіянъ. 230 8 10

Іосифъ Иваницкій.

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА"

у Львовѣ ринокъ ч. 10

выдало новый накладъ друкôвъ

I. Друки правничй:

1. Позовъ въ справахъ дрôбныхъ лібра по 25 кр.
2. Контрактъ кунна и продажи вз. I. ліб. по 40 „
3. „ „ „ „ II. „ „ 40 „
4. „ „ „ „ III. „ „ 40 „
5. Повномочіє 40 „
6. Подана о екс- и интабуляцію, взôръ а) б) в) г) лібра по 40 „
7. Напксы до подань о интабуляцію л. по 20 „

II. Друки для касъ позичковыхъ:

9. Дневникъ касовый лібра по 40 „
10. Книга довжникôвъ „ „ 40 „
11. Книжочка для позичаючого 100 прим. 2·— „
12 Скриптъ довж[illegible]ый „ „ 1·20 „
13. Книжочка вк[illegible]дкова (щадн.) „ „ 3·— „

III. Друки для крамниць:

13. Книжка тоґ[illegible]рова лібра по 40 „
14. Книжка касова „ „ 40 „

IV. Друки для Читалень и Касъ позичковыхъ:

15. Списъ членôвъ лібра по 40 „

Въ друкарни Наукового тов. имени Шевченка ул. Академічна ч. 8 можна дôстати:

Северъ: Задля святои землѣ . . .	50	кр.
Абгаръ-Солтанъ: При стрѣлецкôй ватрѣ	40	„
Загôрна: Жанна д' Аркъ . . .	10	„
„ Про Оврама жидовина .	10	„
М. Залуквичь: Кистяки ч. 2 . .	15	„
Корн. Устияновичь: М. Θ. Раевскій и панславизмъ	80	„
Зеркало въ рокôвъ 1891, 1892 по .	2	зр.
Е=г. Гребѣнка: Байки . . .	10	кр.
Всев. Гаршинъ: Малярѣ, оповѣдане .	10	„
Павл. Грабъ: Пролѣсокъ . . .	20	„
„ „ Зъ чужого поля . .	20	„
„ „ Зъ пôвночи . . .	20	„
Ґерингъ-Герасимовичь: Що то господарнôсть	20	„
Ос. Маковей: Поезіи	20	„
„ „ Оферма оповѣдане .	10	„
„ „ Весняній бурѣ . .	20	„
Ив. Сурикъ: Творы	10	„
Мит. Олельковичь: Писання . .	10	„
Вас. Кулпкъ: Писання . . .	10	„
Вас. Щуратъ: Чернеча република на Афонѣ	10	„
***: Народъ въ неволѣ . . .	10	„
И. Н. Потапенко: Задля хазяйства .	10	„
Волод. Шашкевичь: Зѣльникъ . .	20	„
Ив. Негребецкій: Двѣ хлопскй державы	5	„
Андрейчинъ: Монограмы до вышивокъ	2	зр.

ВЫЙШОВЪ

МОЛИТВЕННИКЪ

выданый „Просвѣтою"

въ народнôй мовѣ, великій, обôймаючій 640 сторôнъ друку, найповнѣйшій зô всѣхъ такихъ Молитвенникôвъ.

Молитвенникъ сей мѣстить въ собѣ: I.) Молитвы щоденнй раннй и вечѣрнй. II.) Зъ Богослуженя церковного, именно: а) въ Вечернѣ, б) зъ Повечерницѣ малои, в) зъ Повечерницѣ великои, г) зъ Утренѣ, д) Литургія св. Іоана Золотоустого, е) Молитвы въ часѣ св. Литургіи. III. Тайны покаяня и пресв. Евхаристіи. IV.) Молитвы для рôзного вѣку, стану и въ рôзныхъ потребахъ V.) Молитвы въ часѣ Великого посту. VI.) Молитвы на празники а) Господскй, б) Богородичнй, в) Святыхъ VII.) Молитвы сполученй зъ вôдпустами, VIII.) Акафистъ до а) Исуса Христа, б) Пресв. Богородицѣ, в) св. Отця Николая. IX.) Молебенъ до пресв. Богородицѣ. X.) Тропарѣ, кондаки, богородичнй и прокимены а) недѣльнй, б) щоденнй, в) на празники Господскй, Богородичнй и Святыхъ, г) на деякй потребы. XI.) Коляды и иншй пѣсни церковнй. XII.) Мѣсяцословъ цѣлого року.

Сей Молитвенникъ дôстати можна **въ канцеляріи товариства „Просвѣта"** Ринокъ ч. 10 **и въ книгарни Ставропигійскôй и перепл. заведеню М. Спожарского** по такихъ цѣнахъ:

1) Молитвенникъ брошурованый . .	—	зр. 70	кр.
2) оправленый на-пôвъ въ полотно зъ одвѣтными вôдтисками . . .	—	„ 90	„
3) оправленый цѣло въ полотно зъ золоченями и вôдтисками . . .	1	„ 10	„
4) оправленый якъ пôдъ 3) зъ додаткомъ золоченыхъ берегôвъ . .	1	„ 30	„
5) оправленый на-пôвъ въ шкôру зъ золоченями и вôдтисками . . .	1	„ 10	„
6) оправленый цѣло въ шкôру зъ золоченями и вôдтисками . . .	1	„ 60	„
7) оправленый якъ пôдъ 6) зъ додаткомъ золотыхъ берегôвъ . . .	1	„ 80	„

Замовляючй поодиноко Молитвенники зволять присилати на оплату почты 20 кр.

60-кратну выдатнôсть зерна

пôсля урядового потверджевя выдало

Бальсена збôже озиме.

Въ Австро-Угорщинѣ, Нѣмеччинѣ и Россіи правно хороненй Бальсена культуры збôжевй. Прикметы ихъ:

Ощаднôсть въ высѣвѣ. До управы тôлько ⅓ - ½ тои скôлько ти, якои потреба зъ иншого рода збôжа.

Вôдпорнôсть, велитный розрôстъ (20—50 стебелъ зъ одного зерна). Выдатнôсть навѣть въ горахъ 30-кратна, въ нормальныхъ услôвяхъ значно высша.

Близшій описъ Бальсена оріґінального **жита „Тріюмфъ"** и **„Имперіяль"**, пшеницѣ, мого ячменю озимого въ катальоѕѣ осѣннôмъ (**даромъ и оплатно**).

Тысячѣ подякъ, признаня о тыхъ збôжахъ можна переглянути.

ОСТОРОГА. Оріґінальне зерно засѣву годôвлѣ Бальсена е и треба набувати тôлько у него. (Уважати на пльомбу и марку охоронну! **Всякй иншй засѣвы**, котрй пôдъ тымъ назвищемъ приходять въ оборотѣ торговельнôмъ, або не мають нѣчого спôльного зъ нашимъ узнанымъ збôжемъ до сѣву, або въ найлучшôмъ случаю суть лишь **наслѣдуванємъ** оріґінальнои его управы.

Культуры збôжевй Ернеста Бальсена (**Bahlsen**), **Фірма контрольна въ Правѣ и Краковѣ.** 243 2—6

Одинокій складъ комісовый: Львôвъ, Зимоновича ч. 5.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймае замовленя и посередничить въ закупнѣ:

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

впростъ зъ фабрики

Іа по 70 зр. Па по 64 зр. за 100 кільоґрамôвъ loco фабрика.

Вино:

въ барилкахъ 5 кільоґрамовыхъ по 3 зр.; 3.30 зр.; 3·70 зр.; 4·10 зр. и 4·90 зр. франко.

Кадило:

мѣшане по 70 кр.; бурштинъ по 80 кр.; ладанъ по 1·20 зр. за кільоґрамъ. 4038

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши вôдъ дня 12 лютого 1889 выдае

АСИҐНАТЫ КАСОВЙ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ

4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячй ся въ обѣгу 5% **асиґнаты касовй** зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ будуть **опроцентованй по 4½% вôдъ 15 мая 1889.** 2218

Передрукъ не буде плаченый. **Дирекція.**

УЧИТЕЛЬ орґанъ руского товариства педаґоґічного двотыждневникъ педагоґічно-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 2., Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 160 кр. на чверть року 1 зр.

Учениця

VIII-ои кл. школы выдѣловои глядае посады на учительку домову вôдъ клясы I-ои до V-и и бôльше-менше въ околици Нового-Санча.

Адреса: Софія Кльоновска въ Криници. 249 1—2

Ново отворена

РОБÔТНЯ ПОВОЗÔВЪ

разомъ и лякирня повозôвъ та робôтъ будôвляныхъ поручае ся ласкавôй памяти Впов. Интересентôвъ. Приймае всякй роботы, що входять въ ем обсягъ.

ЮСИФЪ ПУКАСЪ 202

Робôтня повозôвъ и лякирня. Львôвъ, ул. Коперника 11.

Ученики

шкôлъ середныхъ знайдуть добре умѣщене и родительску опѣку а въ потребѣ и помôчь въ наукахъ шкôльныхъ, науку языкôвъ чужихъ и гры на фортепянѣ.

Близша вѣдомôсть въ Торговли въ ринку або въ книгарни п. Старжика въ ринку. 1—3

Славна старшого лѣкаря штабового и фізика д-ра Г. Шмідта

олива до ушей

усувае часову глухоту, уплывы зъ ушей, шумъ въ ушахъ и притупленый слухъ навѣть въ застарѣлыхъ случаяхъ.

Можна дôстати по 2 зр. за фляшку разомъ зъ описомъ ужитя въ аптицѣ Петра Міколяша у Львовѣ ул. Коперника ч. 1. 224 3—?

Двохъ або трехъ

ученикôвъ

зъ низшихъ середныхъ шкôлъ може знайти помѣщене зъ харчемъ и родительскою опѣкою у пôдписаного.

Василь Потелицкій, улиця Городецка ч. 11. 247 1—3

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продае товариство „Просвѣта"

1 зр. замѣсть 3 зр.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1 мая 1896 року після годинника середно-европейского.

Поїзди відходять зі Львова							до	з	Поїзди приходять до Львова						
поспішні			особові						поспішні			особові			
							Берлїна		5·10	1·30	—	8·55	6·55	9·30	—
8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—	Кракова (Вроцлава і Відня) .		5·10	1·30	8·45	8·55	6·55	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	6·45	—	Варшави		5·10	—	—	8·55	—	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	*6·45	—	Мушини-Криниції через Тарнів*) (тільки від 25 червня до 15 вересня)†) (тільки від 1 червня до 30 вересня)		*5·10	—	—	†8·55	6·55	—	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Мушини-Криниції через Ряшів		5·10	—	—	--	—	—	—
—	—	—	—	—	6·45	—	Мушини-Криниції ч. Перемишль		—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Хабівки через Тарнів . . .		5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	11·00	—	9·55	—	—	Хабівки через Ряшів . . .		5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	—	—	9·55	6 45	—	Хабівки через Перемишль . .		—	1·30	—	8 55	—	—	—
8·40	—	11·00	4·40	—	—	—	Мшани долїшної через Тарнів								
—	2·50	—	4·40	—	—	—	Роввадова і Надбереза через								
							Дембицю		—	—	—	—	6·55	—	—
—	—	—	4·40	9·55	6·45	—	Рави рускої через Ярослав .		—	1·30	8·45	—	—	9·30	—
—	—	—	4·40	—	6·45	—	Кросна, Івонича, Риманова, Сянока через Перемишль . .		—	1·30	8·45	8 55	—	9·30	—
—	—	—	5·22	—	7·22	—	Мезе-Лаборча і Пешту через Перемишль		—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
							Лавочного, Пешту, Міскольча Мункача		—	—	—	12·10	8·00	—	—
—	—	—	—	9·35	—	—	Гребенова (тільки від 10 липня								
							до 31 серпня включно) . .		—	—	—	—	1·51	—	—
—	—	—	5·22	9·35	*3·05	7.22	Скольського і Стрия*) (зі Сколього тільки від 1 мая до 30 ве-								
—	—	—	—	9·35	7·22	—	ресня включно)		—	—	—	12·10	8·00	1·51	*10·10
—	—	—	5·22	—	—	—	Станіславова через Стрий . .		—	—	—	12·10	8·00	1·51	—
							Хирова через Стрий . . .		—	—	—	—	8·00	1·51	10·10
6·10	—	—	—	—	—	—	Сучави, Гусятина, Кересмезе, Слободи рунґ., Бергомету, Чудина, Радовець, Кимполюнґа,								
							Букарешту і Ясе . . .		—	—	9·50	—	—	-	—
—	—	—	—	10·25	—	—	Сучави, Чорткова, Кересмезе, Калуша, Сопова, Букарешту								
							і Ясе		—	—	—	—	2·01	—	—
—	—	—	—	2·45	—	—	Сучави, Радовець. Бергомету і Чудина (кождого понедїлка),								
							Печенїжина		—	—	—	—	—	6·13	—
—	—	—	—	—	—	10 15	Сучави. Гусятина, Калуша, Новоселиції, Чудина (що понедїлка), Радовець, Кімполюнґа,								
—	—	—	—	9·15	7·05	—	Ясе, і Букарешту . . .								
—	—	—	—	9 15	—	—	Сокаля і Ярослава через Раву руску		—	—	—	—	7·28	—	—
6·14	2·25	—	—	9·48	—	11·12	Белзця		—	—	—	8·15	5·45	—	—
							Підволочиск і Бродів (на дво-		—	—	—	—	5·45	—	—
6·00	2·11	—	—	9·30	—	10.45	рець Львів-Підзамче) . .		—	2·18	9·55	7·42	4·45	—	—
							Підволочиск і Бродів (на головний дворець)		—	2·34	10·05	8·05	5·10	—	—
—	—	—	—	1·33	—	—	Брухович (тільки від 1 мая до 25 червня і від 15 серпня до								
—	—	—	—	1·20	—	—	6 вересня включно) . . .								
							Брухович (тільки від 26 червня		—	—	—	—	—	8·03	—
—	—	—	—	3·20	—	—	до 14 серпня включно) . .								
							Янова*) (через цілий рік), †)		—	—	—	—	—	8·25	—
—	—	—	9·45	3·00	8·55	—	(тілько від 16 червня до 31 серпня включно) . . .								
							Янова (тілько від 1 мая до 15		—	—	—	*7·50	—	†5 28	†8·54
—	—	—	*9·45	†1·05	§ 3·00	*6·25	червня і від 1 вересня до 30 цвітня включно)								
							Звмнои Води від 1 мая до 6		—	—	—	—	1·10	7·48	—
—	—	—	1·32	—	—	—	вересня в неділї і сьвята . .		—	—	—	—	—	—	—

Увага. Години печатанй грубими черенками означають пору нічну від 6 год. вечером до год. 5-ой 59 мін. рано. В бюрі інформаційнім ц. к. зелїзниць державних у Львові ул. Третого мая ч. 3 готель Имперіяль продажь білетів стрефових, окружних і довільно зістальованих зшиток до їзди, як також тарифи і розкладів їзди в виді кишеневім. Информації в справах тарифових і перевозових. Часъ середно-европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут. Година 12 часу середно европейского = 12 годині 36 мінут після годинника львівского. 6

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Бѣлей. Папѣръ въ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 181. Львôвъ, Второкъ 13 (25) серпня 1896. Рôчникъ XVII.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ свитъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Кржановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:	за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр.	на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр.	на пôвъ року . . . . 12 зр.
на чверть року 4 зр. 50 кр.	на чверть року . . . 6 зр.
у Львовѣ:	
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр.	на пôвъ року . . . . 3 зр.
на чверть року . . . 4 зр.	на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженье. — Реклямаціи неопечатанй вôльнй вôдъ порта

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклй принимаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной строчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надослане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншй донесеня приватнй числятъ ся по 15 кр. вôдъ стишка.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Зборы молодоческихъ послôвъ, що вôдбули ся дня 23 с. м. въ Празѣ для обговореня справы ческихъ меншостій въ округахъ, заселеныхъ Нѣмцями, приняли отсй три внесеня: 1) Маѳ ся оголосити вôдозву, въ котрôй буде зазначена безборонність Чехôвъ супротивъ переслѣдованя и знущаня изъ стороны Нѣмцѣвъ. 2) Въ брошурахъ, выданыхъ въ рôзныхъ мовахъ, буде зображеный гнетъ ческихъ меншостій въ округахъ, заселеныхъ переважно Нѣмцями. 3) Для попиранѣ ческихъ меншостій маѳ бути заложеный окремый народный фондъ.

— —

Въ Россіи заведено недавно въ декотрыхъ губерніяхъ на пробу горѣвчаный монополь державный. Мѣжь нашими обôймаѳ монополь Украіну, Волынь и Подôле. Горальнѣ могуть горѣвку продавати лише правительству. Такъ цѣна якъ и скôлькôсть горѣвки є наперед установлена. Вся горѣвка, выроблена понадъ установлену скôлькôсть, мусить ити за границю або переховуесь ей на складахъ пôдъ печатію и надзоромъ властій. Коли установлена наперед и закуплена правительствомъ скôлькôсть горѣвки окаже ся недостаточною, тогдѣ правительство закупуе зô складôвъ дальшй припасы по цѣнѣ въ кождôмъ разѣ окремо назначенôй. Продажію горѣвки занимаѳ ся лише правительство. На те позакладано всюды по селахъ, мѣсточкахъ и мѣстахъ „казенныя винныя лавки“, въ котрыхъ урядники, оплачуванй правительствомъ, продають горѣвку покупнямъ, и то лише въ коркованыхъ фляшкахъ. Найменша фляшка мѣститъ въ собѣ 4—5 келишкôвъ и коштуе 10 копѣйокъ. Въ склепѣ горѣвки пити не вôльно. Урядники, що продаютъ горѣвку, маютъ по 400—500 рублѣвъ рôчнои платнѣ и помешкане при склепѣ. Въ кождôй губернiи є такожь головнй склады, де горѣвку зливаѳ ся до фляшокъ, а вôдтакъ розсилаѳ ся до склепôвъ. Горѣвка є цѣлкомъ чиста безъ жадныхъ шкôдливыхъ примѣшокъ. Якъ великій буде мати правительство зыскъ, того ще годѣ обчеслити, бо монополь тревае ще недовго. У всякôмъ разѣ можна надѣяти ся значного зыску. Але далеко важнѣйша буде користь моральна вôдъ того, що знесено всѣ корчмы и шинки та вырвано торговлю горѣвчану въ рукъ жидôвскихъ. Нарôдъ вже не товпить ся та не упиваѳ ся по шинкахъ чи то склепахъ, бо и мѣсця тамъ нема и, сказано, не вôльно въ склепѣ пити. Урядникъ не продасть горѣвки анѣ нетверезому анѣ не дасть на борг анѣ за зерно, покладки и т. и. Такъ и справдѣ кажуть, що піяньство вже за той недовгій часъ значно уменшило ся, а села безъ корчмы и жида цѣлкомъ инакше выглядаютъ.

— —

Зъ Парижа доносять, що царь забавить тамъ 4 або може й 6 днѣвъ. — Якъ вѣдомо, маѳ царь замешкати въ Парижи въ россійскôй амбасадѣ. Отже пишуть, що зразу царь не протививъ ся тому, щобы заняти помешкане въ палатѣ міністерства справъ заграничныхъ, котру мали для него приладити зъ великою выставою. Але якъ дневники французкій стали розводити ся, що царева пара лише для Франціи выбираѳ ся въ подорожь, — що стрѣча царя зъ нѣмецкимъ цѣсаремъ не буде мати нѣякого політичного значѣня: тогдѣ въ Петербурзѣ зачали застановляти ся надъ тымъ, щобы проявити та спростувати таке хибне поняте царскои подорожи. Кн. Лобановъ, якъ кажуть, звернувъ увагу французкого правительства, що рѣшучо мусять спротивити ся всякимъ толкамъ про гостину царя въ Парижи, звернепымъ противъ тродержавного союза и противъ тыхъ дворôвъ, де царь передъ тымъ маѳ гостити; коли жь не зайде звороть, то царь або зовсѣмъ залишить намѣрену подорожь до Парижа або значно обмежить свою гостину. Тогдѣ то постановлено такожь, що царь мешкати буде въ россійскôй амбасадѣ; а на бажане россійского амбасадора розбслано до всѣхъ дневникôвъ французскихъ пôвурядовый комунікатъ, що царь хоче нѣмецкому цѣсареви якъ разъ тымъ оказати особливу вѣчливôсть, що не въ Берлинѣ а при нагодѣ маневрôвъ въ Вроцлавѣ его повитае.

— —

Пôсля найновѣйшихъ вѣстій зъ Царгороду мали правительства державъ европейскихъ згодити ся на проектъ реформъ на Кретѣ. Той проектъ передали амбасадоры въ Царгородѣ Порті. Пôсля атеньского дневника Asty мала вже навѣть Порта повѣдомити россійского амбасадора, що пристае на проектъ державъ зъ выимкою точки про судôвництво.

Змѣстъ поодинокихъ точокъ проекту не є ще знаный; певна тôлько рѣчь, що мають они обнимати широку автономію Креты. Въ Царгородѣ пôбоюють ся, що Кретевцѣ не приймуть пляну реформы въ причины недостаточнои поруки за ей переведене. Зъ другои зновъ стороны доносять зъ Атенъ, що Кретенцѣ остаточно пристануть на признанй имъ уступки. До того наклоняють ихъ усильно консулѣ въ Канеѣ; а такожь и грецке правительство заходить ся въ тôмъ самôмъ напрямѣ, тымъ щирѣйше, що не въ силѣ є запанувати надъ рухомъ, якій проявляе ся въ краю на сторону Креты. О тôмъ руху можна выробити собѣ поняте въ исторіи знанои вже утечѣ грецкихъ офіцирôвъ на Крету. Вже передъ вôдъѣздомъ тыхъ офіцирôвъ выбрало ся туды тайкомъ чотирохъ молодыхъ офіцирôвъ зъ вызначныхъ родинъ атеньскихъ, а мѣжь ними такожь сынъ королѣвского адъютанта. Се выкликало такъ въ войсковыхъ якъ и въ цивільныхъ кругахъ великій порывъ. Незадовго потôмъ повстала гадка, щобы выслати на Крету бôльше число офіцирôвъ и пôдъофіцирôвъ. Выбрано въ тôй цѣли зъ цѣлого корпусу офіцирского въ Атенахъ добровольцѣвъ, а кождый офіциръ причинивъ ся то зъ власнои кишенѣ на выдатки выправы, то збиравъ складки мѣжь близькими знакомыми. Имена выбраныхъ держано въ найбôльшôй тайнѣ. Правительство знало о намѣрѣ, але не знало анѣ особъ анѣ дороги, куды добровольцѣ-офіцыры мали пустити ся. Одно судно дôстало приказъ, день и нôчь стеречи берегôвъ Атики. Заразомъ одинъ комісарь поліціи, бувшій офіцеръ, дôставъ припоручене, щобы пильнувавъ всякихъ зборôвъ офіцирскихъ. Але того комісаря приведнали офіцыры для свого намѣру, такъ що вôнъ своѣй власти здававъ дуже недокладнй або й суперечнй рапорты, а опôсля така и самъ утѣкъ на Крету. Такимъ чиномъ удало ся утѣкаючимъ дôстатись въ повнôй збруѣ и зъ припасами амуніціи до близькои стациі пельопонескои зелѣзницѣ; вôдти поѣхали въ сторону Коринту. Але правительство таки въ послѣдній хвили ще дôстало докладнѣйші вѣсти и выдало приказъ до поліціи въ Мегарѣ, щобы переловила утѣкачôвъ. Але коли поліція наспѣла на дворець зелѣзницѣ, переѣхавъ тамтуды окремый поѣздъ зъ офіцырами, не задержуючи ся на стациі. Отже повѣдомлено поліцію въ Коринтѣ, и ся ждала вже на стациі на поѣздъ. Але поѣздъ не доѣхавши до Коринту, высадивъ офіцирôвъ на стациі передъ Коринтомъ; вôдти они удали ся до близького берегу и всѣли на ожидаюче ихъ судно. При такôмъ станѣ рѣчи грецке правительство є безсильне, бо цѣле населене и урядники и войско стоять по сторонѣ Кретенцѣвъ. Коли бы прийшло до загальнои воротхобнѣ на Кретѣ, тогдѣ и Греція не година бы удержати повнои неутральности.

Клопоты зъ буджетомъ шкôльнымъ.

— —

Нема вже здаѳ ся на цѣлôмъ свѣтѣ смѣшнѣйшого та бѣднѣйшого уряду, якъ у насъ тая мѣсцева рада шкôльна! Бо то нѣбы щось, а властиво нѣчо; она нѣбы маѳ якійсь урядъ та власть, але що-жь? — коли не може того сповнити. А вже здавсь нема бôльшого клопоту для радъ мѣсцевыхъ надъ той, якій маѳ зъ буджетами шкôльными. До сихъ часôвъ рады мѣсцевй не мали навѣть въ своихъ рукахъ шкôльныхъ грошей; грошѣ мавъ начальникъ громады, а грôшми тыми орудувавъ нѣбы предсѣдатель рады шкôльнои. Не треба й говорити, що бôльшого „дивацтва“ годѣ и придумати въ законодавствѣ шкôльнôмъ, и вôдси то походитъ всякій непорозумѣня межи обома „властями“, а що найгôрше годѣ було дôйти до ладу та порядку зъ шкôльнымъ фондомъ.

Щобы сему лиху зарадити, ухваливъ сеймъ краевый законъ зъ дня 24 цвѣтня 1894 о коштахъ закладаня и удержуваня шкôлъ людовыхъ и о фондахъ шкôльныхъ, а на пôдставѣ того закона краева рада шкôльна выдала „Инструкцію въ справѣ заряду, надзору и контролѣ надъ мѣсцевыми фондами шкôльными“. Гарнй законы, нема що казати, — та що въ того, що кожухъ гарный, коли не для Галичины шитый. Приглянемо ся законови а придивѣмъ ся практицѣ, то побачимо, що законъ еще бôльше наробивъ лиха та клопоту.

Арт. 12. закона зъ 24 цвѣтня 1894 такъ звучить: Мѣсцева рада шкôльна: 1) зарядже мѣсцевымъ фондомъ шкôльнымъ, 2) побираѳ всѣ его доходы, 3) дбаѳ, щобы они правильно приходили, 4) выплачуѳ належитости. — На пôдставѣ того артикулу выдала ц. к. краева рада шкôльна „Инструкцію“, а въ нѣй понаписувала такй §§.: §. 4. Касу и рахунки провадить предсѣдатель мѣсцевои рады шк. пôдъ особистою одѣчальностію. §. 10. Доходы и выдатки мѣсцевого фонду шк. будуть полягати на прелімінарн. §. 18. Прелімінарь рôчный укладаѳ мѣсцева рада шк. въ мѣсяци вересни на слѣдуючій рôкъ календарный. §. 19. Доходы означенй въ буджетѣ буде побирати мѣсцева рада шк. вôдъ зверхности громадскои въ чотирохъ рôзныхъ ратахъ квартальныхъ зъгоры... И такъ дальше! Дуже богато хорошихъ §§ бвъ понаписували и на тôмъ конець, вже машина маѳ урядувати. Нѣ, ще не конець — ще выдрукували все те въ „Дневнику законôвъ и розпоряджень краевыхъ“ та розбелали по всѣхъ громадахъ — и законъ маѳ въ житѣ вôйти на пôдставѣ того Дневника.

Зъ тымъ Дневникомъ бувають въ громадѣ рôзнй комбінаціи. И такъ: Дневникъ вôдбираѳ начальникъ громады Начальникъ бываѳ або письменный або нѣ. Коли неписьменный, то не читаѳ его; коли-жь письменный, то або читаѳ або нѣ; а коли читаѳ, то або розумѣѳ его, або нѣ. Правда, неписьменный начальникъ вôддаѳ звычайно всѣ „паперы“ громадскій до писаря, а той прецѣнь мусить бути письменный. Ну такъ, мусить бути письменный, але не конче мусить бути мудрый або охочій до читаня, коли вôдберe наразъ жмутъ усякихъ друкôвъ. Кине до скринѣ та й поволеньки грызуть мыши... Законъ въ скрини, нѣхто его не видавъ, нѣхто не чувавъ, а выповнити его треба! Чому жь о тыхъ законахъ не поучили ще особно вôйтôвъ ц. к. староства чи тамъ ц. к. инспекторы? Тажь вы, панове, що мѣсяцъ збираете начальникôвъ коло себе — та й вôдпускаете ихъ вôдъ себе несвѣдомыхъ, темныхъ... [Найбôльше поученя чують начальники въ ц. к. староствахъ тогды, коли йде о якусь важну справу вôйскову або ще важнѣйшу справу выборчу...] Вы може скажете вѣдомымъ аксіомомъ: „Права выданй и написанй, то и мусять выповнити ся, бо ignorantia legis non excusat a lege“, — а я вамъ на те скажу другій аксіомъ: „Summum jus, summa injuria“ — и таке власне стало ся теперь въ тымъ закономъ шкôльнымъ. Закона нѣхто не знаѳ, отже нѣхто его й не выповняѳ. Чому не можна було розбслати его такожь предсѣдателямъ радъ мѣсцевыхъ? Може бы було не допустило ся до того, що стало ся! Дивна рѣчь — выдають законъ для школы, а не розбшлютъ его анѣ до шкôлъ анѣ до радъ шкôльныхъ, тôлько до урядôвъ громадскихъ! Мы то розумѣемо, що кождый законъ мусить лежати въ коморѣ вôйтôвскôй, чи такъ въ порохахъ канцеляріи громадскои, — але жь кромѣ того спеціяльнй законы и розпорядженя можна бы ще порозсылати до тыхъ урядôвъ, котрыхъ дотычный законъ тыкаѳ ся. Чи може край або держава багато бы на тôмъ стратили?

Але идѣмъ дальше!

Отже пôсля нового закона и дотычной инструкціи краевои рады шк. мають мати въ своѣмъ зарядѣ фондъ шкôльный предсѣдатель мѣсцевыхъ радъ. Законъ той увôйшовъ въ житѣ зъ днемъ 1 сѣчня 1895, отже вже обовязуе пôвтора року. Але я не помылю ся, коли скажу напевне, що въ 1895 роцѣ далеко бôльша половина предсѣдателѣвъ не мали въ своѣмъ зарядѣ грошей шкôльныхъ. Чому? Бо вôйты не знали, що мають вôддавати грошѣ шкôльній предсѣдателямъ [того не сказано имъ анѣ въ старостві, анѣ въ урядѣ податковôмъ], а предсѣдателѣ щось зачули о своѣмъ новôмъ правѣ, що мають орудувати буджетомъ шкôльнымъ, але дивують ся, чому той буджетъ до ихъ рукъ не приходить, тай не знають, вôдки его брати, бо не дôстають анѣ вôдъ вôйтôвъ анѣ вôдъ уряду податкового... А те такъ багато клопоту стоялo, щобы ц. к. староства дали наказъ вôйтамъ вôддавати буджетъ шкôльный до рукъ предсѣдателѣвъ, або припоручити урядамъ податковымъ, щобы просто, безпосередно вôддавали буджетъ шкôльный предсѣдателямъ мѣсцевыхъ радъ шкôльныхъ? Цѣло, що нѣ. Але такъ не стало ся, а зъ сего выйшло, що въ минувшôмъ роцѣ бôльша половина вôйтôвъ орудувала шкôльнымъ грошемъ на давный ладъ, то значить: выдавали грошѣ на потребы шкôльній безъ нѣякихъ записокъ, безъ нѣякихъ квітôвъ.

Згагана инструкція приказуе, щобы мѣсцева рада шкôльна по скôнченю року предложила замкнене рахунку на приписанôмъ формулярѣ. Позаякъ рады мѣсцевй не орудували грошемъ, то и рахунку не предкладали, а позаякъ вôйты нѣчо о тôмъ не знали, то и они не предкладали рахунку. Вслѣдъ за тымъ розсыпали ся зъ мѣстъ повѣтовыхъ карнй пôсланцѣ у всѣ закутки нашои краины и забрали зъ собою до мѣста гроша хлопского найменше по 50 зр. въ кождôмъ повѣтѣ... Отъ чого доказавъ законъ! Клопотови нема ще кôнця, бо карный пôсланець каже вôйтови: „Давай замкнене рахункôвъ на формуляри та предкладай всѣ квіты!“ Бѣгай же теперь, вôйте, до друкарнѣ по формулярь, до коминаря по квітъ, до муляря по квітъ, до пôдлѣсничого по квітки за дрова тай няй пôднише квітъ тая баба, що мыла въ школѣ пôдлогу... Оттаке то! Але добре намъ такъ! чому не вчимо ся закона! Теперь уже будемо его знати, бо карнй пôсланцѣ навчили насъ его, коли тымчасомъ покликанй до того власти не хотѣли насъ научити. Правда, дорого коштуе та наука, але що-жь робити? У насъ кожда наука дорога, а §§ и та право — таки все найдорожше коштуютъ...

Ну, теперь вже буде спокôй! Вôйты знаютъ, що буджетъ шкôльный маютъ вôддавати предсѣдателямъ шкôльнымъ; предсѣдателѣ знаютъ, якъ нимъ орудувати, бо на то є „orzeczenie“ — знаютъ, що мають брати поквітования за всѣ выдатки; знаютъ, що заразъ по скôнченю року маютъ робити замкнене рахункôвъ, вôдсылати до рады окружнои а тая передасть тамъ далѣ, ще высше...

И дѣйстно, всьо вже було бы дуже добре, кобы вл сне теперь не наступало щось дуже злого... Перейдѣмъ ще разъ цѣлу тую процедуру правну:

Буджетъ шкôльный маѳ укладати ся въ мѣсяци вересни на рôкъ слѣдуючій. Красно! Вôйтъ маѳ що кварталу давати одну рату зъ буджету шкôльного предсѣдателеви шкôльному. Дуже добре! Але-жь бо отъ вже минула бôльша половина року 1896-ого, вже наступае вересень и будемо укладати буджетъ на рôкъ 1897-ый, а я [предсѣдатель мѣсцевои рады шкôльнои] не побравъ ще анѣ крейцаря зъ буджету шкôльного за сей рôкъ, хочь уже минае третій кварталъ! Кажу вôйтови: „Давай буджетъ!“ А вôйтъ каже: „Я ще самъ не дôставъ въ урядѣ податковôмъ!“ И роби тутъ що хочешь! Выдатки є: треба школу выбѣлити, опалити, треба сторожа заплатити, а грошей нема! Ба що ще! — вôйты не побрали ще буджету громадского та шкôльного за минувшій рôкъ, — бо звѣстно, буджетъ выплачують въ вôдношеню до заплаченыхъ податкôвъ, — а тутъ треба вже було зробити замкнене буджету шкôльного за минувшій рôкъ!

Чи годенъ хто вывести Галичину зъ того блудного колеса? Чи вы, панове вôдъ §§-бвъ, застановляли ся коли вадъ тымъ, що вôдъ писаного права до выповнена его — то такъ далеко, якъ вôдъ сойму у Львовѣ до тои закутины села, де я мешкаю?

Теперь роки тяжкй, податкôвъ годѣ й стягати зъ великою строгостію [спаси-Бôгъ бодай за сю ласку!], села залягають зъ податками ще за минувшій рôкъ, — вôйты не побрали ще всего буджету громадского та ще шкôльного за минувшій рôкъ, а за сей рôкъ ще майже нѣчого, — на школу выдавай, бо треба выдавати, а зъ-вôдки? — замкнене рахункôвъ роби за 1895-ый рôкъ а на рôкъ 1897-ый укладай вже новый буджетъ! Чи потрафить хто знайти якій выхôдъ зъ того circulus vitiosus?

Предсѣдатель.

НОВИНКИ.

— На великій маневры, котрй вôдбудуть ся въ Галичинѣ межи Городкомъ а Перемышлемъ, приѣде цѣсарь — якъ мы вже писали — дня 31 серпня, а выѣде дня 16 вересня. Черезъ цѣлый той часъ будуть вôдбувати ся великій выправы пôдъ личнымъ проводомъ цѣсаря, яко головного вожда армiи. Доси зарядъ мілітарный, укладане планôвъ и рѣшане задачь тактичныхъ и стратегічныхъ — все те належало до архіи. Альбрехта, а цѣсарь приѣзджавъ на маневры тогдѣ, якъ они доходили до точки кульмінаційнои, провѣвъ на нихъ кôлька днѣвъ и вôдъѣздивъ. Теперь, по смерти архикняязя, нѣхто не обнявъ всѣхъ его чинностій въ армiи, длятого цѣсарь буде дѣйстнымъ вождомъ надходячихъ маневрôвъ галицкихъ. Є то праця велика и мозольна, забираюча цѣлый часъ вожда. Зъ тои то власне причины теперѣшна подорожь цѣсаря буде мати выключно вôйсковый характеръ, зъ выключенемъ всѣхъ принять на дворѣ и представлень депутацій. Пôсля програмы — тôлько начальники мѣсцевыхъ властій въ повѣтахъ, въ котрыхъ цѣсарь якійсь часъ задержить ся, представлять ся ему въ часѣ переѣзду на дворцахъ зелѣзничныхъ. Впрочôмъ цѣлый способъ житя цѣсаря буде строго таборный. Кухня цѣсарска не приѣде, а до мо-

наршого намету на обѣды будуть прошенѣ лишь офѣцеры, и то въ унѣформахъ таборныхъ; замѣсть звычайнои дворскои посудины будуть при обѣдѣ бляшанѣ тарѣлки и чарки, взагалѣ не буде двору цѣсарского, тôлько головна кватира головного вожда.

— **Пôдчасъ перегляду вôйскъ у Вѣдни въ честь царскои пары** дня 28 с. м. рано пôдъ командою цѣсаря на Шмельцу выступить разомъ 42 баталiонôвъ пѣхоты, 33 ескадронъ кôнноты, 76 гарматъ артилеріи полевои и два поѣзды, якъ-также 5 ескадронъ трену. Вôйско уставить ся въ чотыри колюмны, а передъ ними стане командантъ корпусу ґенералъ кôнноты ґр. Иксків Ґiлебандъ. Першою колюмною буде командувати архикн. Євгеній, другою ґенералъ поручникъ Зоммеръ, третьою ґенералъ Ляйзнеръ, четвертою ґенералъ поручникъ Версебе. Першѣ двѣ колюмны утворять пѣхота, третю артилерія и тренъ, четверту кôннота.

— **На памятникъ Иванови Котляревскому въ Полтавѣ** по день 1 (13) червня с. р. вплынуло — якъ подають „Полтав. Губерн. Вѣдомости“ — жертвъ на суму 5.289 рубл. 16 коп. Зъ того прийшло зъ полтавскои ґуберніи 4.040 рубл. 66 коп., то значить 76·4% цѣлои сумы жертвъ. Прочѣ жертвы прислано зъ ґуберній: кiєвскои, херсонскои, катеринославскои, воронѣжскои, курскои, бесарабскои, волыньскои и чернигôвскои; кромѣ того збирають ся жертвы у Львовѣ.

— **Конфіската пѣсни „Jeszcze Polska nie zginęła“ въ Берлинѣ.** Берлиньскій Localanzeiger доносить: „Окружный судъ берлиньскій на предложене прокураторіи державнои зарядивъ конфіскату пѣсни „Jeszcze Polska nie zginęła“, бо та пѣсня мѣстить въ собѣ взыванє польского населеня до ужитя оружя для воскресеня польскои независимои державы и позаякъ національно-польска аґітація за польскою державою ревіндикує для себе такожь часть пруснои державы и публично пôдбурює одну клясу населеня державы нѣмецкои до насильства противъ другои“.

— **Зъ нагоды гостины нашихъ москвофiлôвъ „на сѣверѣ“** вôдозвавъ ся середъ россійского дневникарства также голосъ правды о „старорусской“ партіи, якъ то себе москвофiлы называють. „Старо русины — пишуть „Новости“ — зôйшли вже зъ арены політичнои.. пѣсня ихъ вже перегомонѣла. Ихъ орґанôвъ, выдаваныхъ въ т. зв. „язычію“, т. є. въ неможливôй мѣшанинѣ языка великорускoго зъ малорускими и польскими словами а въ додатку читанôй по малоруски, есть не бôльше якъ три чи чотыри. За взорець „язычія“ може служити „Галичанинъ“ а ще бôльше „Страхопудъ“. Тая партія просто вымирає, бо молодѣжь зъ еи табору або переходить до радикалôвъ, або зачинає въ письмѣ и словѣ уживати языка часто россійского; впрочôмъ такихъ въ Галичинѣ є ледви 50 душъ Роднъ у Львовѣ де бы говорили не по малоруски, але по россійски, есть, якъ намъ вѣдомо, всего двѣ. На чолѣ тыхъ молодыхъ людей, котрѣ вычились по россійски, стоить п. Мончаловскій...“

— **Огнѣ.** Знову великій пожаръ навѣстивъ мѣсто Косôвъ, котре за часъ трехъ лѣтъ уже третій разъ погорѣло. Въ ночи зъ четверга на пятницю 21-ого с. м. выбухъ огонь пôдложеный рукою палѣя рôвночасно въ двохъ домахъ жидôвскихъ, положеныхъ при гостинци Монастирскôмъ, а незадовго бухнули клубы дыму ще зъ третьои хаты. Зъ тыхъ трехъ жерелъ зачавъ ширити ся огонь зъ невымовною силою по цѣлôмъ мѣстѣ. Мешканцѣ горючихъ домôвъ не могли анѣ думати про ратоване майна, а були щасливѣ, що вышли зъ житємъ. А тымчасомъ цѣла часть мѣста стояла въ огни. Заразъ займивъ ся будынокъ почтовый и въ однôй хвили лишило ся зъ него лише тлѣюче румовище и уголь. Зъ почты выратувавъ експедиторъ зъ нараженемъ житя касу, але стративъ при тôмъ цѣле свое майно, 600 зр. въ облiґаціяхъ и всѣ движимости, такъ що выбѣгъ на улицю лише въ найпотрѣбнѣйшôмъ одѣню. Всѣ паперы почтовѣ, книги, листы, пересылки и т. д. — все згорѣло. Потôмъ жертвою огню впала деревяна церковь, а тôлько малу часть знарядôвъ церковныхъ уратовано; нинѣ годѣ навѣть пôзнати то мѣсце, де она стояла. Зъ жидôвскои божницѣ лишили ся тôлько недопаленѣ муры, а дахъ бляшаный стопивъ ся въ огни. Взагалѣ спалило ся 96 домôвъ, тôлько въ части обезпеченыхъ; въ огни згорѣла одна жидôвка. Двѣста родинъ безъ даху розложило ся таборомъ пôдъ голымъ небомъ. Тôлько надлюдскôй працѣ сторожа салінарнеи, охотничои сторожи мѣсцевои и въ Кутъ удало ся погасити огонь о 8. годинѣ рано. Обставина, що огонь выбухъ майже рôвночасно въ трехъ мѣсцяхъ, вказує на пôдпалъ. Кромѣ того власти одержали листы анонімнѣ, заповѣдаючѣ ще спалене суду, староства и решты мѣста. Для того сконсиґновано зô всѣхъ сторôнъ жандармерію и заведено всѣ можливѣ средства осторожности. Мимо енерґічного слѣдства ще не вôдшукано злочинця. Зарядъ почты въ Коломыѣ выславъ заразъ до Косова двохъ урядникôвъ зъ потрѣбными приладами до привернення перерванои комунікаціи телеґрафічнои. Додати ще треба, що пôдчасъ першого пожару въ Косовѣ згорѣло 45, пôдчасъ другого 32, а теперь знову 96 домôвъ. — Дня 22 с. м. выбухъ огонь въ Водникахъ надъ Днѣстромъ [въ пов. станиславôвскôмъ] и знищивъ 100 будынкôвъ мешкальныхъ, зъ котрыхъ ледви 10 було обезпеченыхъ. Теперь панує тамъ велика нужда, бо всѣ припасы сегорôчного збôжа згорѣли. — Дня 21 с. м. знищивъ огонь въ Лешневѣ [пов. брôдского] 21 селяньскихъ загородъ разомъ зъ цѣлымъ сегорôчнымъ зборомъ. — Въ Ниговичахъ [пов. рудецкого] згорѣли дня 14 с. м. три селяньскѣ загороды; шкода 1.000 зр. — Въ Ляшкахъ того-жь повѣту выбухъ огонь дня 19 с. м. и наробивъ шкоды на 1.500 зр., але всѣ погорѣльцѣ були обезпеченѣ.

— **Зъ Станиславова** одержали мы вôдъ выдѣлу Братства св. О. Николая отсю вѣстку зъ прошенемъ о помѣщене въ „Дѣлѣ“: Въ бурсѣ Братства св. О. Николая було въ кôнцемъ 1895/96 ого року 41 питомцѣвъ; зъ тыхъ 14 дôстало першу клясу зъ вôдзначенемъ, 26 першу клясу а оденъ поправку зъ одного предмету по феріяхъ. Преосв. еп. Юліянъ Куиловскій зложивъ для сеи бурсы жертву въ сумѣ 60 злр.

— **Буковиньскій митрополитъ Аркадій Чуперковичь** вôдъ кôлькохъ днѣвъ хорый. Митрополитъ є чоловѣкъ вѣковый, то й не диво, що и найменша простуда шкодить ему. Въ послѣднôмъ часѣ уживавъ вôнъ для охолоды въ горячихъ дняхъ мороженого и тымъ такъ простудивъ ся, що мусѣвъ навѣть положити ся въ лôжко и покликати лѣкарѣвъ. Однакъ станъ его здоровля полѣпшує ся.

— **Університетъ львôвскій** числивъ въ минувшôмъ пôвроцѣ лѣтнôмъ 1.345 слухачѣвъ звычайныхъ, а то 252 богословôвъ, 923 правникôвъ, 88 медикôвъ, 82 фільософôвъ, — и 115 надзвычайныхъ. Зъ загального числа 1.460 слухачѣвъ було 1405 уродженыхъ въ Галичинѣ а 55 чужинцѣвъ. Пôсля народности було: 430 Русинôвъ, 1.023 Полякôвъ [въ тôмъ 283 жидôвъ], 4 Нѣмцѣвъ, 1 Италіянець и 2 Болгары [оденъ слухачь правъ а оденъ фільософіи]. Пôсля вѣроисповѣданя було: 443 обряду греко-кат., 716 римо-кат., 1 греко-прав., 11 вôрменьского, 5 евангеликôвъ и 284 жидôвъ. Якъ бачимо, знайшло ся ажь 13 греко-католикôвъ, котрѣ не признали ся до Русинôвъ, а пристали до народности польскои, де поды буємо побôчь сеи фатальнои 13 ки ще 283 жидôвъ и 11 Вôрменъ. — На слѣдуючій рôкъ есть ректоромъ д ръ о. Іос. Комарницкій, проректоромъ д ръ Освальдъ Бальцеръ, деканомъ выдѣлу богословского д-ръ Іос. Бѣльчевскій, правничого д ръ Ґуст. Рошковскій а фільософічного д-ръ Оскаръ Фабіянъ. Выдѣлъ медичный, отвореный въ 1894 р., зорґанізує ся допера въ осени.

— **Зъ черновецкого університету.** Пôсля урядового справозданя було въ послѣднôмъ (лѣтнôмъ) семестрѣ на черновецкôмъ університетѣ 369 студентôвъ, а то: 189 Нѣмцѣвъ [мѣжь ними 142 жидôвъ, 103 Волохôвъ, 37 Полякôвъ, 33 Русинôвъ, 5 Сербôвъ, 1 Мадяръ и 1 Вôрменинъ; пôсля вѣроисповѣданя було: 119 гр. прав., 68 римо-кат., 22 греко-кат., 9 протестантôвъ, 6 вôрм.-кат., 1 вôрм. прав., 1 безъ вѣроисповѣданя, 142 жидôвъ. Зъ Русинôвъ були записанѣ на теольоґічнôмъ факультетѣ 4, на правничôмъ 22, на фільософічнôмъ 7. — Въ сêмъ семестрѣ будуть читати: проф. д-ръ Стефанъ Смаль-Стоцкій: 1) Выбранѣ главы зъ рускои граматики; 2) исторія рускои літературы XVI—XVIII. вѣка. 3) Мова Ипатского списка лѣтописи. Окрôмъ того буде проф. Стоцкій предводити семинарскимъ вправамъ. Проф д ръ Е. Калужняцкій буде читати „старославяньску граматику“ и „исторію славяньского языкословія“. Приватный доцентъ д ръ Володимиръ Мильковичь заповѣвъ выклады про „исторію Европы въ XIX ôмъ столѣтю“ и „исторію візантійску“. На правничôмъ факультетѣ задумує проф. д-ръ Гальбанъ читати исторію славяньскихъ законодавствъ.

— **Въ краєвôй школѣ гончарскôй въ Коломыѣ** починає ся новый рôкъ шкôльный дня 1. вересня. Вписы будуть вôдбувати ся вôдъ 29 до 31 серпня въ годинахъ вôдъ 9 до 12 передъ полуднемъ. Услôвя принятя: скôнченыхъ 12 лѣтъ и скôнчена школа народна. Проґрама наукъ обнимає: въ вôддѣлѣ теоритичнôмъ: рисунки вôльноручнѣ, ґеометричнѣ и фаховѣ, рахунки и стилистику купецку та промыслову, хемію и технольоґію керамічну; въ вôддѣлѣ практичнôмъ: модельоване, вырôбъ посуды звычайнои и украшенои майоліки, вырôбъ и уставлене печей кафлевыхъ.

— **Самбôрска комісія испытова для учителѣвъ школъ народныхъ** оповѣщує, що испытъ кваліфікаційный въ речинци вереснезôмъ 1896 р. для учителѣвъ и учительокъ розпôчне ся дня 21 вересня с. р. о 8 ôй годинѣ рано. Поданя, заосмотренѣ въ приписанѣ документы, зъ долученемъ curriculum vitae, выказомъ перестудіованыхъ пôдручникôвъ и поданемъ послѣднои почты, належить вносити черезъ окружнѣ рады шкôльнѣ до комісіи испытовои на руки Дирекціи ц. к. семинаріи учительскои въ Самборѣ найпôзнѣйше до 15-ого вересня с. р.

— **Вѣденьскій катъ Зелінґеръ** — по страченю на шибеници убійника Шулимы въ Тернополи — поѣхавъ до Ряшева и тамъ дня 22 с. м. повѣсивъ Ивана Малика. Маликъ въ сѣчни 1894 р. забивъ жида Давида Мінца и ограбивъ его, забравши зъ кишенѣ пуляресъ зъ 7 зр. Мимо енерґічного слѣдства тогдѣ не вôдкрыто злочинця и справа на-разѣ притихла. Въ несповна два роки пôзнѣйше, въ ночи на 25 листопада 1895 р. Маликъ убивъ свою коханку Анну Шоянекъ коломъ у лѣсѣ и забравъ у неи 20 зр. и коралѣ. Тѣ коралѣ зрадили его и навели на слѣдъ убійника. Передъ смертію Маликъ [24 лѣтный парубокъ] высповѣдавъ ся, подôбно якъ Шулима въ Тернополи. [Вѣсть, мовь-бы Шулима не хотѣвъ приняти священика (о. Герасимовича) показала ся хибною.]

— **Артистично-промыслова школа имени Н. В. Гоголя** въ Миргородѣ вôдкрывае ся уже зъ днемъ 1 (13) жовтня сего року. — Школа тая, основана полтавскимъ ґуберньскимъ земствомъ, має задачу теоретично и практично пôдготовляти майстрôвъ въ керамічнôмъ [гончарскôмъ] фаху. До вôдкрываючои ся першои клясы приймати ся будуть особы вôдъ 12 року житя безъ рôзницѣ на полъ, станъ и вѣру. Наука въ школѣ буде безплатна.

Вѣсти зъ Аеп. львôвскои.

Въ пропозицію принятѣ: На Ражнѣвъ оо.: 1. Петро Гаранюкъ, 2. Корн. Леонтовичь и 3. Зенонъ Гутковскій; — на Новосѣлку дек. вôдгаєцкого оо.: 1. Яросл. Стеткевичь, 2. Теодосій Кинасевичь и 3. Волод. Богачевскій; — на Витвицю о. Николай Дерлиця самъ одинъ; — на Солонку о. Людв. Пôдгородецкій самъ одинъ; — на Млыниска оо.: 1. Аполл. Крохмалюкъ и 2. Людв. Пôдгородецкій. — На конкурсъ розписано парохіи: а) зъ речинцемъ до 19-ого вересня с. р. Гарбузôвъ дек. залозецкого; б) зъ речинцемъ до 15-ого жовтня с. р. Солукôвъ дек. болехôвского и Полоничѣ дек. унѣвского. — До канон. институціи на мѣсяць вересень вôзванѣ оо.: Стеф. Питликъ на Сѣлецъ Беньковъ и Ив. Гошовскій на Крилосъ. — Канон. институцію на Зарваницю дôставъ о. Петро Билиньскій. — Завѣдательство въ Довжанцѣ дôставъ о. Остапъ Нижанковскій, учитель музики въ учительскôй семинаріи у Львовѣ. Сотрудництва дôстали: въ Зарваници о. Ант. Копертиньскій, б. завѣдатель тамъ же, а въ Зеленôй о. Євг. Витошиньскій сотрудникъ зъ Кошлякъ. — Декретъ увôльненя вôдъ парохіяльного испыту конкурсового одержавъ о. Мих. Олексѣй парохъ Грабôвки. — Правительство асиґнувало платню зъ фонду релiґійного для приватного сотрудника въ Боратинѣ на два роки. — Митроп. Консисторія вставила ся до ц. к. намѣстництва: а) о системізоване сотрудництва въ Старомѣщинѣ и въ Любѣни; б) о даръ зъ ласки для священичихъ вдôвъ Теофілѣ Демчишинои и Иванны Богачевскои. — Грамоту вôдпустки зъ аеп. львôвскои до еп. станиславôвскои дôставъ о. Євг. Дудкевичь, укôнченый богословъ. — Митроп. Консисторія надала стіпендію имени Мих. Бѣлецкого въ квотѣ 150 злр. рôчно Андреєви Бандирѣ, ученикови II-ои ґімназ. клясы въ Стрыю. — Свѣдоцтва кваліфікаційнѣ на пѣвцѣвъ церковныхъ одержали: Теодоръ Хоптякъ и Петро Процикъ.

Вѣсти зъ Еп. перемыскои.

Въ цѣли принятя питомцѣвъ до перемыского пѣвчого заведеня фундаціи бл. п. Іоана Снѣгурского на рôкъ шк. 1896/7 ый вызначує Еп. Консисторія речинець на день 1 жовтня 1896. Услôвя до принятя необходимо потрѣбнѣ є такѣ: 1) скôнченый 17. рôкъ житя, 2) непорочность обычаѣвъ, 3) скôнчена четверта або по крайнôй мѣрѣ третя кляса школъ народныхъ зъ добрымъ успѣхомъ, 4) добрый чистый голосъ. Убѣгателѣ повиннѣ свои поданя нестемпльованѣ, заосмотренѣ въ потрѣбнѣ свѣдоцтва, черезъ дотычный парохіяльный урядъ предложити Консисторіи найпôзнѣйше до 25. вересня с. р., а самѣ лично дня 1. н. ст. жовтня с. р. въ канцеляріи Консисторіи явити ся. Хто зъ кандидатôвъ высше поданыхъ условій не доповнить, того подане увзгляднене не буде. Замѣсть формального свѣдоцтва родженя и хрещеня выстане, коли дотычный парохіяльный урядъ, супроводячи прошене убѣгателя, подасть рôкъ, мѣсяць и день родженя просителя а також имя и станъ вôтця.

Посмертнѣ — ☦ — оповѣстки.

Антоній Дуркотъ, завѣдатель прихода Скородне, деканата затварницкого, перемыскои епархіи, упокоивъ ся дня 7 н. ст. серпня въ 25 роцѣ житя а въ 2 ôмъ священьства. В. є. п.!

Наука штука и література

— **Въ петербургскôмъ журналѣ „Русская старина“** именно въ книзѣ за серпень находить ся статья Ол. Конисьского „Поправка къ статьѣ „Т. Г. Шевченко въ Астрахани“ [напечатанои передъ тымъ въ „Русской старинѣ“.]

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— Вôдзначеня. Слуга судовый Илія Костикъ въ Перемышли одержавъ при переходѣ въ станъ супочинку золотый хрестъ заслуги.

Телеґрамы „Дѣла“

Вѣдень 25 серпня. Цѣсарь має заименувати царя властителемъ 61 полку угорскои пѣхоты; властителемъ того полку бувъ давнѣйше попередный царь. — Чорногорскôй княжнѣ Оленѣ подарувавъ цѣсарь пару пышныхъ конiй.

Прага 25 серпня. Провôдникъ ческихъ Нѣмцѣвъ Шлезінґеръ выдавъ вôдозву въ имени нѣмецкихъ пословъ, въ котрôй взывае ческихъ Нѣмцѣвъ до солідарнои и безоглядної боротьбы зъ Чехами, особливо въ нѣмецкихъ округахъ.

Римъ 25 серпня. Italie доведує ся про телеґраму, наспѣвшу зъ Африки до Ватикану, що Менеликъ зъ почести для папы выволивъ частину италійскихъ полонникôвъ.

Софія 25 серпня. Дотеперѣшне міністерство имовѣрно останесь дальше.

НАДÔСЛАНЕ.

Змѣна льокалю

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

БЕНЕДИКТА

КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „Коперникомъ“

перенесеный до нового льокалю при пл. Галицкôй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя зъ провінціи вôдворотно.

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.

4185

Ученики

знайдуть взірцеве і вигідне поміщене і родительску опіку, а на жадане також і з інструктором.

Львів, улиця Охоронок ч. 5 [партер] 250 1—3

ДЯКЪ

жонатый, зъ голосомъ хорошимъ, могучій управляти хоромъ, може обняти посаду заразъ въ Пенявахъ коло Бродôвъ. — Близшѣ информаціи въ урядѣ парохіяльнôмъ въ Пеняхахъ.

235 4—4

АТЕЛІЄ

дентистично-технічне

для вставлюваня цѣлыхъ щокъ, поодинокихъ кусникôвъ и всякихъ направокъ

Амалії Шеферовои

при ул. Вôрменьскôй ч. 3. [Дôмъ Народный].

219 5—0

Знамениті бритвы анґлійскі и зъ Солінґенъ (пôдъ ґарантією и правомъ вымѣны) штука зр. 1.50, 2·—, 2·50, 3·—, 3·50 и 4·—, Бритвы швайцарскі зъ вôстрями до змѣны штука зр. 2·80, — кожде слѣдуюче вôстрье по 85 кр.

поручає Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры)

Приходъ Чернелиця,

деканата городеньского

до замѣны

за вôдповѣдный приходъ на Пôдгôрю коломыйскôмъ або въ недалекихъ горахъ, особливо тамъ, де бы були купелѣ рѣчнѣ а не було господарки або лишь дуже мала.

240 3—3

МУЖЕСКУ Безсильнôсть

выкликаву именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Російске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескѣ силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылає ся франко книга въ куевертѣ маґазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

66—36 344

Вже вышла

перша велика народописна

КАРТА

украиньско-руского народу.

Зладжена

д-ромъ Григоріємъ Величкомъ

а выконана въ робôтни Андрея Андрейчина літоґрафа у Львовѣ, коштомъ и заходомъ Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ.

Замовляти можна въ Товариствѣ „Просвѣта“ у Львовѣ (ринокъ ч. 10, І. поверхъ).

Цѣна книгарска карты: 3·50 зр. а для членôвъ Товариства „Просвѣта“ и для передплатникôвъ „Зорѣ“: 2·50 зр. за примѣрникъ.

Замовляючѣ зволять долучити 50 кр. на кошты пересылки.

Карта выконана въ 19-ти краскахъ и наклеєна на полотнѣ.

9—12

Знана вôдъ многихъ лѣтъ ц. к. управ. рафінерія спірітусу, заосмотрена найлѣпшими приладами ректифікаційными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікерôвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникôвъ у Львовѣ

Яковъ Шпрехеръ и С-ка

поручає старѣ польскѣ сильнѣ горѣвки, дуже добрѣ розолісы, лікеры, румы правдивѣ зъ Ямайки, якъ також найлѣпшои якости краєвѣ спеціялы якъ: Народôвка, Dziennik, Szczutek, Карпатôвка, „Дябелъ“, Помаранчева не солоджена, Ратафія, Деренôвка и т. и. горѣвки упривилеєванѣ и одиноко правдивѣ если зъ нашои фабрики спроваджені.

Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарѣвъ, до побираня алькоголю абсолют. и найчистѣйшого спірітусу, до цѣлей лѣчничихъ вôльного вôдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спірітусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровлю не шкôдный, бо не выроблюваный зъ эссенціи оцтовои.

Складъ для мѣста Львова, ул. Коперника ч. 9 и въ головнôмъ складѣ водъ мінеральныхъ І. Йоллеса, улица Кароля Людвика ч. 29.

4912 256—104

До вынайму есть просторый

льокаль на склепъ

складаючій ся зъ двохъ комнатъ въ партерѣ зъ выставою до улицѣ рускои и зъ трома дверми зъ котрыхъ двое фронтовыхъ, въ домѣ товариства „Просвѣта“, улиця руска - ринокъ ч. 10 у Львовѣ. Близшѣ услôвя вынайму подає канцелярія товариства въ тôмъ домѣ на І-ôмъ поверсѣ

428 2—3

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Паперъ въ фабр. Черлиньскои. З друкарнѣ Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 182. Львôвъ, Середа 14 (26) серпня 1896. Рôчникъ XVII.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрiи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року	3 зр.
на чверть року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламаціи неопечатанй вôльнй вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклй принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одного стрôчки инсератовôй або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншй донесеня приватнй числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

До всѣхъ Русинôвъ и всѣхъ хлѣборобôвъ станиславôвского повету!

Въ четверъ дня 3 н. ст. вересня о 11-ôй годинѣ передъ полудньмъ вôдбуде ся въ Станиславовѣ, въ сали Зедельмаєра при улици Бельведерскôй, повѣтове вѣче народне.

На тôмъ вѣчи говорити буде посолъ до рады державнои Юліянъ Романчукъ: „О положеню руского народу и надходячихъ выборахъ до рады державнои“, а членъ краєвои комісіи для ревізіи катастру и бувшій нашъ посолъ соймовый Іосифъ Гурикъ: „О катастрѣ грунтовôмъ“. Коли стане часу, буде ще третій рефератъ: „О просвѣтно-економічнôмъ станѣ руского народу въ станиславôвскôмъ повѣтѣ“. Крôмъ того кождый, хто прийде на вѣче, може й вôдъ себе сказати слово.

Се-жь все е справы важнй и цѣкавй для кождого Русина та й кождого хлѣбороба. Якъ не выкористаємо надходячихъ выборôвъ до рады державнои, то вôддамо вь значнôй части свою долю въ лихй або немôчнй руки, на свою тяжку шкоду. Якъ не выкористаємо теперѣшнои ревізіи катастру грунтового, то будемо платити й дальше высокій податокъ за себе и за другихъ. Якъ не застановимо ся надъ нашими потребами и причинами нашои недолѣ, то не зможемо тои недолѣ усунути анѣ зменшити.

Приходѣть же на вѣче, Братя Русины всякихъ станôвъ, особливо приходѣть Вы, Братя хлѣборобы! Тамъ почуємо нашихъ заступникôвъ народныхъ, тамъ розкажемо свои кривды, тамъ порадимось, опôзнаємо ся — наберемо духа и силы! Приходѣть же Братя, приходѣть якъ найчисленнѣйше!

Въ Станиславовѣ дня 20 н. ст. червня 1896.

За повѣтовый комітетъ вѣчевый
Іосифъ Гурикъ. *О. Єронимъ Баришъ.*

Вôдозва.

Загальный зборъ членôвъ въ цѣли заснованя „Народного Дому въ Станиславовѣ“, стоваришеня зареєстрованого зъ обмеженою порукою, вôдбуде ся дня 8 [осьмого] н. ст. вересня 1896 р. въ сали Зедельмаєра о годинѣ 4-ôй по полудни. Просимо всѣхъ трудолюбивыхъ Русинôвъ округа станиславôвского явити ся численно въ высше означенôмъ часѣ и мѣсци въ цѣли пôдписаня готового вже статута [одинъ удѣлъ 25 коронъ], выбору заряду та рады надзираючои и введеня вже раз въ житя такъ потрѣбного и важного для Русинôвъ товариства, бо часъ плыне, а кожда змарнована хвиля наносить шкоду народнôй справѣ.

Дневный порядокъ збору такій:

1. Вступне слово.
2. Вôдчитане и пояснене етатута.
3. Впись членôвъ и декларація удѣлôвъ.
4. Выборъ заряду и рады надзираючои.
5. Внесеня членôвъ.

[Всѣ рускй часописи просимо о ласкаве повторене сеи вôдозвы.]

Въ Станиславовѣ дня 25 н. ст. серпня 1896 р.

За комітетъ
Зенонъ Шепаровичъ. — Прокôпъ Мостовичъ.

Письмо зъ Тернопôльского.

[Въ справѣ просвѣтного и політичного руху.]

Допись зъ Тернопôльского, умѣщена въ 17 ч „Дѣла“ пôдъ заг. „Де-що зъ руху політичного и просвѣтного“, спонукуе насъ на пôдставѣ розслѣду доповнити ей и подати образъ, якій представивъ бы намъ справу тую въ вѣрнôмъ свѣтлѣ та послуживъ за зеркало, въ якôмъ знайшли бы мы всѣ може спôльнй черты, длячого справа політично-просвѣтна у насъ бôльше або менше не успѣвае.

Починаю вôдъ стороны просвѣтнои.

Въ тôй точцѣ орґанови до сего покликаному, именно філіи „Просвѣты“, не маємо нѣчого закинути. Она, взглядно голова ей робить можливй высиленя, щобы справу просвѣтну по мысли статута у насъ подвигнути. Розписуе листы зъ покликомъ до засновуваня читалень або зъ запытанями до истнуючихъ, коли бы приѣхати зъ вôдчитомъ до нихъ, и не щадячи труду, являе ся все, де лишь читальня того зажадае, ба навѣть вызначуючи вôдчиты безъ прошеня. На око успѣхи суть. Сего року засновано доси у насъ пять новыхъ читалень, а на близьку будучнôсть есть напяте або вже отворене, або заснованѣ иншихъ. Кажу: успѣхи суть „на око“, бо чи читальнѣ осягають заложену цѣль? Мусимо на жаль сказати, що нѣ, або слабо. Де причина? Хто тому виненъ? Чи складати вину на духовеньство?

Пригляньмо ся примѣромъ заснованю сегорôчныхъ читалень. Хто-жь бувъ головнымъ ихъ основателемъ? Дотычне духовеньство! — якъ то ч. дописуватель самъ признае. Возьмѣмъ теперь торжества просвѣтнй, якими есть отворене читалень, або рôчнй зборы, — хто пôдносить ихъ? Самъ дописуватель говорить: „лѣпше интеліґенція зъ провінціи“. Хто жь есть та интеліґенція зъ провінціи? Зновъ духовеньство. На доказъ перейдѣмъ лише торжества послѣднй. При отвореню читальнѣ въ Дичковѣ були: о. Воляньскій зъ Ходачкова малого, о. Михалевичъ зъ Чернилева руского, о. Филипчукъ зъ Иванчанъ, о. Мироновичъ [прибувъ зъ цѣлымъ своимъ хоромъ] и о. Цурковскій яко голова філіи „Просвѣты“. До Луки великои прибули: о. Колянковскій зъ Ходачкова великого, о. Глиньскій зъ Буцнева, о. Чубатый зъ Острова, о. Мироновичъ и о. Цурковскій. Случайно перебуваючи въ околици, прибувъ зъ о. Цурковскимъ д-ръ Климъ Ганкевичъ. Въ Мишковичахъ були: о. Чубатый зъ Острова, о. Мироновичъ [зъ хоромъ] и о. Цурковскій зъ д-ромъ Кл. Ганкевичемъ и зъ академиками, сыномъ своимъ и п. Грабовскимъ. Ось та интеліґенція, котра бере участь!

А пригляньмо ся и сѣй участи, чи она есть лишь вôдъ парады, чи чинна? И зновъ примѣры поучають насъ, що одиноко духовеньство, котре бувае присутне, забирае слово, слово тепле, котрымъ радо бы душу свою въ людей перелятн. О. Цурковскій и о. Мироновичъ кождымъ разомъ обдумано зрѣлымъ словомъ представляють користи читальнѣ. Отже въ виду сказаного — чи неповоджене читалень дасть ся вмѣнати въ вину духовеньству?

Возьмѣмъ ще й ведене читалень. Тутъ знаємъ случаѣ, де духовеньство вôдступае на читальню свою хату, яку хто зъ нихъ мае на селѣ, купуе за свои грошѣ книжки и часописи, а прецѣнь читальня не розвиваесь, якъ бы то по чиненыхъ заходахъ позинно бути. Причина сего мабуть та, зъ якою боровъ ся Мойсей зъ народомъ своимъ на пустини. Спосôбъ добровôльный не мае ще ворôтъ розтвореныхъ на остяжь, а всюда треба ще наставиченя и боротьбы зъ перешкодами, якй, на жаль, пôдставляе самъ нарôдъ, головно старшина, а за нею немовь за тонъ мае собѣ въ бôльшôй части заможнѣйша братія. А на те все въ селѣ есть одна-одинока сила, якою есть наше духовеньство, котрого вплывы пôдорвати соубѣгають ся всѣ силы тьмы...

Комітетъ читальняный утворити въ силъ мѣсцевыхъ въ Тернополи вправдѣ не удало ся, однакъ члены выдѣлу зорґанізувались яко кружокъ читальняный и загадали давати вôдчиты систематично що три недѣлѣ; тôлько-жь показало ся, що замѣры ихъ не могли вѣнчатись успѣхомъ зъ причины, що мимо оголошень на вôдчиты нѣхто не прибуваe. Та всетаки на бракъ вôдчитôвъ жалуватись у насъ нѣхто не може. О. Цурковскій выѣздить зъ вôдчитами всюда и мавъ ихъ сего року доси сѣмь, именно: въ читальни Макулинецкôй два, въ Дичковѣ, Ходачковѣ малôмъ, Бѣлôй, Луцѣ великôй и Мишковичахъ. О вôдчиты приходить запрошене зô стороны, де головою есть священникъ, але трудно его дôждатись зъ-вôдтамъ, де головою есть селянинъ, а зновъ пробы що до запытань, чи приѣхати зъ вôдчитами, показали, що зъ-вôдтамъ приходить вôдповѣдь: „колись“, але на тое „коли?“ вôдповѣдь вже не приходить... И тутъ есть той цѣлый сукъ, якій ч. дописуватель уважае за цѣкавый, длячого читальнѣ нашй не розвиваютъ ся, або лише тупо.

Політичный рухъ, яко трактуючій о справахъ хвилѣ, знаходить бôльше поводженя, запалъ, — але просвѣтный, зъ оввдомъ дальшимъ, не знаходить належитого зрозумѣня; се доказуе о низькôмъ розвитку а черезъ те и отяжѣлости до просвѣтнои справы. Але якъ оно и есть, то се вказуе намъ тымъ нагляднѣйше, що жатва многа, за рухъ сей треба намъ всѣми силами и всюда братись и сюда силы звертати. Хто лише зможе, нехай причиняе ся до пôдпертя силъ теперѣшныхъ, поодинокихъ, щобы явило ся дѣятелѣвъ бôльше. Що найгôрше приходить ся намъ пôднести, то се, що читальнямъ нашимъ тутъ найбôльшй противники подыбують ся мѣжь учительствомъ народнымъ. Отъ недавно въ Луцѣ великôй учитель, на вѣсть, що загадано завязати тамъ читальню, ходивъ по хатахъ и всѣми силами старавъ ся людей вôдъ замѣру того вôдвести... Де небудь читальня обходила торжество, учителя нѣгде не було видати, хиба старого якого пенсіоніста, якъ отъ въ Ходачковѣ малôмъ п. Кизимовича зъ Жеребокъ.

Знакомскій.

У ворожбита.

Недавно бувъ я на весѣлю въ Калущинѣ. Нагулявшись доволѣ, поѣхавъ я зъ своякомъ и зъ ще однымъ товаришемъ въ околицю, щобъ ви оглянути, бо я въ-перве бувъ въ тыхъ сторонахъ. И отъ мѣжь иншими заѣхали мы до села П., пôвъ милѣ вôдъ калуского стациі велѣзничои, та зъ веселостію заѣхали до одного гостинного дому. Молодй люде наразъ розвеселили цѣлу хату. Були тамъ и панночки, були хлопцѣ, но и пôйшла забава — немовь слабонькій вôдгомôнъ недавного весѣля.

При вечери каже до мене поважный господарь дому:

— Знаете що, господине! Въ нашôмъ селѣ е ворожбитъ. Може бы вы пôйшли до него, най поворожить... Те цѣкаве побачити!

Добре, — гадаю, — пôйду, и то сейчасъ, но вечери.

— Тôлько — каже дальше панъ господарь — треба перебратись, замаскувати ся, бо вôнъ панôвъ боить ся и якоесь недовѣрчиво имъ ворожить... Сей ворожбитъ — зве ся вôнъ Данило — ворожить уже 20 лѣтъ. Кôлько то разôвъ уже на него не доносили! кôлько то разôвъ вôнъ стававъ по судахъ! Але що-жь? Усе якось выкрутить ся. Та й одурюе людей, одурюе! И не лишь одурюе, але й дре своихъ „пацієнтôвъ“... Нарôдъ темный. Захоруе жѣнка, дѣти нездоровй, полюблять ся молодй, корова стратить молоко, — вже й до ворожбита! А той дре, кажу вамъ, дре страшенно. Платять ему не лише за візиту, але й за лѣки, якй самъ выправляе и въ фляшочкахъ передае... Идѣть, заворожить и вамъ що!... Не давно якôйсь бабѣ давъ „лѣкарство“ и зажадавъ за него три срѣбла. А що то за лѣкъ мôгъ бути? Отъ якесь тамъ корѣне, цинамонъ, гвоздики... заварить, засолодить або заперчить — та й готове „лѣкарство“! Щô то може спритъ одного, а нерозумъ масы! Вôнъ бувъ бѣдный; перше въ Калуши носивъ на плечехъ цеглы при будовахъ. Потôмъ десь щезъ на пôвъ року и наразъ зъявивъ ся ворожбитомъ, що ворожить долю, заговорюе бѣду або въ иншій спосôбъ двацятый вже рôкъ туманить людей. А збогативъ ся при тôмъ — страхъ! Мае поле, хату красну, стодолу, пивницю, а въ нѣй добрй вина... Самъ нѣчого не робить, лише ѣсть, пе и ворожить. Знавъ, злодюга, де осѣсти! Якъ то кажуть: „на село людей дурити“...

Почувши таке, гадаю собѣ: „Ну, спробую! Я ще нѣколи не бачивъ ворожбита. Може вôнъ дѣйстно знае де-що зъ спіритизму, гіпнотизму... та послугуе ся тымъ... Спробую!

По вечери я передягнувъ ся по-трохи, якъ мôгъ, та й пôйшовъ. Панъ господарь завѣвъ мене ажь пôдъ самй ворота, а самъ вернувъ ся заждати подальше пôдъ хрестомъ, щобъ его не побачили.

Що-жь дальше?

Два псы, величезнй, якъ тôлько зачули хôдъ, прискочили и якъ не зачнуть уѣдати! Ба, fortes fortuna adjuvat — гадаю собѣ — пустивъ ся, треба йти дальше. Отворивъ я ворота, перейшовъ подвôре, розумѣе ся въ невôдступнôмъ товариствѣ собакъ, и приступивъ до вôкна. Пукъ-пукъ-пукъ!

— А хто тамъ? — чую зъ середины грубый голосъ.

— Чи ту сидить Данило? — пытаю.

— Ту, ту! А чого вамъ треба?

— Маю интересъ до васъ. Приѣхавъ отсе зелѣзницею та й пѣшки прийшовъ сюда зъ двôрця.

— Та десь у ночи!

Зновъ затихло въ хатѣ. Я пукаю другій разъ.

— Та що *хцешь?* Иди до стодолы! — чую той самъ голосъ зъ хаты.

Я пукаю въ-трете.

— Иди, пся кровь! забирай ся, бо ще третього пса спущу!

Псы, зачувши крикъ господаря, якъ не вôзьмуть ся до мене! якъ не зачнуть прискакувати! Подерли менѣ порохôвникъ зъ заду а оденъ вже туй туй до грудей скочить... Нема що робити — гадаю, — треба вертати зъ нѣчимъ... Ще христянина до бѣды заѣдять собаки... А Данило тымчасомъ клене, що може! Але я его проклонôвъ уже й не розумѣвъ добре, — моя думка була: чимъ скорше зъ тои западнѣ выдôстатись. Псы вôдпровадили мене ажь за ворота, погаркотѣли та й вернули ся.

„Не удало ся! — гадаю собѣ, — шкода моеи надѣи... А то я вже бувъ собѣ уложивъ цѣлый планъ: якъ маю представитись, о що маю просити... Все надармо... Е, але може вôнъ дѣйстно въ ночи не ворожить? Можна пôйти до него рано...“

Такъ роздумуючи прийшовъ я до хреста, пôдъ котрымъ ждавъ панъ господарь.

— Нѣчо зъ того, — кажу. — Псы обпали мене, Данило вылявъ, та й тôлько. Пôйду хиба рано...

— Та добре, — вôдповѣвъ панъ господарь, — пôйдете рано.. То, кажу вамъ, цѣкаве буде.

По дорозѣ мы смѣяли ся, що такъ комічно склало ся.

Прийшли мы до дому. Тамъ на насъ ждали въ нетерпячкою. И кôлько то було смѣху, якъ я имъ усе розповѣвъ! „Ото! — каже одна панночка, — *далібуґъ* були бы псы заѣли!“ Посмѣялись, пожартували. Менѣ цѣлу нôчь снивъ ся ворожбитъ, псы, лайка...

Рано, по снѣданю, почавъ я збиратись до ворожбита. Панъ господарь давъ менѣ свои чоботы, панѣ господыня вôднайшла якійсь старый капелюхъ лѣсничѣвскій, я мавъ порохôвникъ, той, що въ ночи псы зъ-заду роздерли... убравъ ся я такъ — справдѣшный „подорожный“.

— Ходѣть хто зô мною! — кажу, — все въ-двохъ лучше...

Зъ-разу нѣхто не хотѣвъ ити, ажь вкôнци згодивъ ся оденъ товаришъ. Але вôнъ не передягавъ ся; вôнъ мавъ мене тôлько нѣбы справити...

Розумѣесь, мы уложили ся такъ, щобы Данила зовсѣмъ обманити. Мы мали представитись ему якъ чужй люде, въ-далека, и то удавати добре, абы не пôзнавъ, що мы „паны“, бо бы не вороживъ.

Выбрали ся мы. Цѣле товариство пожелало намъ щастя. Заходили мы не головною дорогою, але зовсѣмъ зъ иншои стороны, щобы насъ не пôзнали, и се дѣйстно намъ удало ся.

На подвôрю ворожбита якась дѣвчина полокала цеберъ.

— Слава Ісусу Христу! — поздоровивъ я ей. — А е ворожбитъ дома?

— Зачекайте! — вôдповѣла дѣвчина — они прийдуть заразъ.

Вôйшли мы до хаты, до тои самои, що я вчера до нея у вôкно пукавъ. Хата прибрана порядно. Вôкна позаслонюванй червоными занавѣсками, стôлъ, ослôнъ, постеля, пѣчь —

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Якъ доносять Narodni Listy, котрі звыклі мати добрі информаціи, реформа выборча одержала вже цѣсарску санкцію и буде въ слушнѣмъ часѣ оголошена. Рада державна має бути скликана аж 8 жовтня. Угодові переговоры проволѣкають ся черезъ опоръ Угорщины, длятого справа угоды не прийде въ осени передъ парляменты, а тымъ самымъ и нема потребы скликувати раду державну вчаснѣйше. Рада державна полагодить законъ о своннѣ, буджетъ на р. 1897 и кільки дрібнѣйшихъ справъ, а зъ початкомъ сѣчня скликавій будуть соймы. Нові выборы до рады державной відбудуть ся въ мартѣ, такъ що въ цѣтни буде могла вже зійти ся нова рада державна.

N. fr. Presse довѣдує ся зъ Петербурга, що россійскій мівістеръ справъ заграничныхъ кн. Лобановъ по відъѣздѣ царскои пары въ Вѣдня остане ся у Вѣдни, аж поки царь, відвѣдавши Кіевъ, не приѣде до Вроцлава. Такимъ чиномъ побутъ кн. Лобанова у Вѣдни може потревати цѣлый тыждень.

Въ справѣ австрійско-угорскои угоды заговоривъ провідникъ угорского народного сторонництва гр. Апоній. Нагода до того лучилась ему, коли дня 23 с. м. одинъ посолъ угорскій, професоръ університету, здававъ справу зъ своіи посольскои дѣяльности въ малѣмъ мѣсточку Зомерайнѣ близько австрійскои границѣ. Гр. Апоній говоривъ на зборахъ пів-тора годины. Его погляды на справу угодову дуже різнять ся відъ знаного вже внесеня п. Гораньского, головы того самого народного сторонництва, въ котрѣмъ гр. Апоній занимає вызначне становиско. Головні гадки гр. Апонія можна зазначити отсі: Угорскои квоты нѣякъ не підвысшати. Однако, коли бы не можна було відвернути підвысшеня, тогдѣ відрвати торговельный и мытовый союзъ зъ Австріею та установити мѣжь Угорщиною а Австріею мытову границю. Що Угорщина стратить на підвысшеню квоты, те відобе собѣ на бѣльшихъ доходахъ зъ мыта; але безусловно не можна на угорскихъ податниківъ накладати бѣльшихъ податківъ. — Є се першій голосъ зъ посередъ угорскои опозиціи, що таки припускає можливість конечности підвысшеня угорскои квоты.

Словѣнцѣ въ Стиріи, сытні вже зъ нѣмецкого верховодства, зрывають ся передъ наближаючими ся выборами соймовыми до сполученя своихъ силъ. Мы писали вже о недавныхъ зборахъ словѣньскихъ відпоручниківъ та ухвалахъ, що запали на тыхъ зборахъ. Теперь зазначимо знівъ голосъ дневника Südsteierische Post, выдаваного словѣньскимъ посломъ Воснякомъ: „Гордій можно-владники въ Градци нехай застановлять ся надъ тымъ, що они своєю національною бутою выставляють на небезпеченьство истноване провінціи Стиріи. Справа долѣшнои Стиріи є лише частиною словѣньскои справы. Політичне положене Словѣнцівъ є такъ сумне, що рѣшучо домагає ся якоись зарады, коли не має выйти зъ того ѣдкій болякъ на тѣлѣ державы. Словѣнцѣ подѣленій помѣжь вісѣмь, а коли не числити Италіи та Угорщины, то мѣжь шість провінцій; а зъ нихъ въ пяти суть засуджені на політичну немочь. Прийде, мусить незадовго прийти часъ, коли Словѣнцѣ ще бѣльше почують своє злидение положене, що имъ грозить національною смертію, та зірвуть ся до свого сполученя, котре єдино може ихъ спасти. А ті заходы до сполученя приберуть таку силу, що ті плоты теперѣшныхъ границь мѣжь полудневыми краинами полетять зъ вѣтромъ. Сей рухъ до сполученя вже и теперь може бувъ бы сильнѣйшій, коли бы провідники Краньскихъ Словѣнцівъ бѣльше на него звертали уваги. Колись такъ загально одобрюваній змаганя до сполученя они залишили бездушно и вдоволяють ся надѣю, що бодай Краины нѣхто имъ не выдре. Але въ тѣмъ потроха дурять ся. Въ Краинѣ могуть они після вподобы дерти ся мѣжь собою, поки Словѣнцѣ въ Градецѣ, Каринтіи и Стиріи стережуть и боронять границь. Коли-жь разъ зломить ся сила тыхъ борцівъ, тогдѣ Нѣмцѣ зъ півночи а Италійцѣ зъ заходу втиснуть ся до Краины и въ небезпеченьствѣ стане самъ осередокъ словѣньского народу. Надѣяти ся, що незадовго найдуть ся и въ Краинѣ люде, котрі добачать те небезпеченьство; а тогдѣ звернуть они політику словѣньского народу на цѣлкомъ иншу дорогу. Залишивши всѣ нездалі внутрѣшній споры звернуть ся они на ново сполучеными силами и зъ новымъ одушевленемъ до працѣ надъ сполученемъ народу. Нема потребы думати заразъ при тѣмъ о національно відмеженій словѣньскій провінціи, котра въ консервативній Австріи ледве чи була бы можлива; але треба добивати ся утворення спільного словѣньского адміністративного округа зъ головнымъ мѣстомъ Любляною.“ Наконецъ выказує той дневникъ, що Словѣнцѣ зъ тымъ бѣльшою силою будуть добивати ся до той меты, чимъ завзятѣйше стирійскі Нѣмцѣ будуть противити ся ихъ національнымъ жаданямъ. — Мы відъ себе можемо Словѣнцямъ переслати лише зъ щирого серця „Помагай Бігъ!“

——

Хорватскій банъ гр. Гедерварі пробуває вже відъ довшого часу на відпустцѣ. Зъ Загребу вже давно доношено, що вбанъ зъ відпустки вже не верне на свое становиско. Теперь доносять, що лѣкарь въ Градци, котрого банъ питавъ о раду, радивъ ему шанувати здоровле та поѣхати до купелівъ до Остенды. Банъ услухавъ рады, длятого имовірно не возьме участи въ найблизшій сесіи сойму, а заступить его начальникъ просвѣты Крайчовичъ.

Хорватска молодѣжь въ Загребѣ выслала до чорногорского князя телеґраму зъ желанями зъ нагоды заручинъ княжны зъ італійскимъ королевичемъ. Зъ секретаріату князя прийшла на те відповѣдь: „Нашъ милостивый Господарь, сполученый зъ вашимъ знаменитымъ меценатомъ владикою Штросмаєромъ майже сороклітнымъ знакомствомъ, дружбою и рівными змаганями, засылає вамъ подяку за желаня хорватскои молодѣжи зъ нагоды радіснои подѣі для Чорногоры, котра є такожь вашою.“

Hrvatska Domovina, выходяча въ Загребѣ, заперечує вѣсти, мовь бы обходъ двѣсталѣтного ювілею въ Цетиніи відложено на рікъ, и взывае до участи въ тѣмъ обходѣ.

——

Після вѣстій зъ Медіоляну молода княжа пара італійска після вѣнчаня, котре відбуде ся въ Цетиніи, має въ Катарѣ всѣсти на яхтъ, щобы відтамъ переѣхати до Анконы. Въ Катарѣ повитають гостій австрійскі власти и окремый выславникъ австрійского цѣсаря. Австрійско-угорска ескадра стане такожь въ Катарѣ на повитане гостій.

Зъ Цетиніи доносять, що сербскій король має старати ся о руку не 22-лѣтнои чорногорскои княжны Авны, а молодшои ей сестры 15-лѣтнои Ксенѣ.

——

Зъ достовѣрного жерела довѣдують ся въ Римѣ о телеґрамѣ, котру мавъ папа дістати зъ Африки, що Менелікъ принявъ папского выславника о. Макарія и обѣцявъ ему вызволити тыхъ полоняниківъ італійскихъ, котрі уродженій въ давній державѣ церковній.

——

Зъ Софіи доносять, що дня 23 с. м. ѣздивъ болгарскій президентъ міністріівъ Стоиловъ на зазывъ князя до рильского монастиря. Подорожь сю уважають за знакъ, що міністерство Стоилова лишить ся въ теперѣшнѣмъ своѣмъ складѣ въ урядованю.

——

Потверджує ся вѣсть, що амбасадоры державъ въ Царгородѣ згодили ся на проектъ реформъ для Кріты и передали его въ окремыхъ авдіенціяхъ султанови та дорадживали принята. Проектъ той опирає ся на пропамятнѣмъ письмѣ кретеньского народного комітету, а заразомъ увзглядняе также пропамятне письмо кретеньскихъ магомеданцівъ. И такъ мала бы Порта на будуче именувати христіянина за згодою державъ ґубернаторомъ острова на пять лѣтъ, а якусь частину зъ доходівъ мыта признано бы соймови кретеньскому на потребы краю. Відтакъ жадає проектъ амбасадорівъ реорґанізаціи жандармеріи и обмеженя въ удѣляню дозволу трипольтаньскимъ робітникамъ на побутъ на Кретѣ, де ихъ за-для неслухняности не люблять анѣ магомеданцѣ анѣ христіяне. Якій дальшій уступокъ признае той проектъ Кретенцямъ, доси ще не знати. Въ дипльоматичныхъ кругахъ не сумнѣвають ся, що Порта уступить домаганямъ державъ и згодить ся на той проектъ, хочь доси ще оно не стало ся. Не такъ певною є рѣчію, чи кретеньскій повстанцѣ вдоволять ся уступками, признаными Кретѣ въ проектѣ. Надѣя тільки въ тѣмъ, що розважнѣйшій провідники кретеньскій зрозумѣють, якъ то тяжко було удержати мѣжь державами згоду и зробити щось на користь Кріты та на выпадокъ неудачѣ ще и въ тѣмъ разѣ якъ тяжко буде повести дѣло дальше; а зрозумѣвши те, може наклонять также и завзятѣйшихъ своихъ товаришівъ, щобы вдоволили ся тымъ, що удало ся узыскати.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Відъ выдѣлу філіи „Просвѣты“ въ Тернополи одержуємо отсе письмо:

Відъ послѣдного справозданя зазначила ся дѣяльность выдѣлу по теперь въ сей спосібъ, що выдѣлъ вилывавъ на заснованє новыхъ и дбавъ о оживленє истнуючихъ читалень. Новій читальнѣ заснували ся въ часѣ тѣмъ въ слѣдуючихъ мѣсцевостяхъ: въ Дичковѣ, въ Луцѣ великій и въ Мышковичахъ. На отворене всѣхъ тыхъ читалень ѣздивъ голова філіи о. Евстахій Цурковскій и мавъ відповѣдні, основно оброблені відчиты. Такожь для оживленя истнуючихъ читалень ѣздивъ о. голова філіи зъ відчитами до слѣдуючихъ мѣсцевостій: до Ходачкова малого дня 12 липня, а до Бѣлои дня 19 липня. Читальня въ Дичковѣ отворена дня 6 липня, въ Луцѣ великій 16 серпня, въ Мишковичахъ 18 серпня. По-надъ то, після постановы выдѣлу, щобы давати систематично відчиты для членівъ „Просвѣты“ въ Тернополи, оголошеный бувъ такій відчитъ розбславными запроснами два рази въ мѣсяци червни, однакъ за-для браку слухачівъ до відчиту не прийшло. Зъ причины, що відчиты вызначені въ Тернополи показали на разѣ непосводженє, постановлено уряджувати відчиты по селахъ, по чімъ надѣє ся выдѣлъ осягнути и попередну свою цѣль, то значить, що члены будуть загощувати на відчиты и до Тернополя. Пороблено приготованя до отвореня сими днями читальнѣ новои [о чімъ буде згадка въ своѣмъ часѣ] и починено крови до обновленя и заснованя другихъ.

НОВИНКИ.

— **Управа рускаго народнаго театру** подає до вѣдомости, що въ Борщевѣ на дальшій представленя театръ відограе: въ четверъ 27-ого с. м. штуку „Войтъ Заламейскій“, въ суботу 29-ого оперетку „Баронъ циганьскій“, а въ недѣлю 30-ого драму въ пять дѣяхъ „Хата за селомъ“ переробленну зъ повісти І. И. Крашевского.

— **Вписы учениківъ и учениць до 4-клясовои рускои школы имени М. Шашкевича у** Львовѣ відбудуть ся въ днякъ 28, 29 и 31 серпня с. р. кождого дня рано відъ 9. до 12. а по полудни відъ 3. до 5. годины.

— Въ институтѣ „**Рускаго жѣночого кружка**“ въ Коломыи знайдуть помѣщене ще двѣ ученицѣ. Зголосити ся належить заразъ до п. А Заячківскои, жены ц. к. радника суду и посла. — Оплата мѣсячна 18 зр. Въ мѣсци наука літературы и исторіи рускои. До ужитку ученицъ есть фортепянъ.

— **Руска Бесѣда въ Тернополи** устроює въ недѣлю 13-ого н. ст. вересня въ великій сали Замковій вечеръ зъ танцями. Позаякъ въ Тернополи вечірки въ порѣ осінній відбуваються все величаво, тожь комітетъ поробивъ всякій змаганя, щобы гостѣ подільскои землѣ и симъ разомъ могли весело и свобідно мовь у родиннѣмъ кружку забавитись. Хто бы черезъ похибку запрошена не дістався, зволить відноести ся до выдѣлу Рускои Бесѣды въ Тернополи.

— **На доходъ рускои Бурсы въ Бережанахъ** буде устроеный дня 1 н. ст. вересня вечерокъ зъ танцями въ салахъ бурсовыхъ. На той ве-

---

все чисто и въ порядку; на столѣ стояла мишина зъ цибулею. На стѣнахъ образы святыхъ; коло печи оденъ годинникъ, межи образами другій, а на мисныку третій — аж три годинники! Цѣле уряджене хаты мило мене вразило, кобы лишь не та цибуля!

По хвили входить Данило. Кремезный, великаньскій хлопъ; лице цѣле надуте, губы грубі, очи замерклі, якъ-бы бѣльмомъ зайшли, зъ устъ чути цибулю и горѣвку. Я мимохідь аж здрогнувъ ся, коли вонъ подививъ ся на мене. „Ну, — гадаю собѣ, — насъ ту двохъ, а ты оденъ...“

— Слава Исусу! — почавъ я.

— Слава на вѣки!

— А то — кажу — я бувъ у ночи у васъ, та псы мене обшали...

— А! то вы були? А чому же сте не йшли до стодолы? Треба було тамъ чекати... я вамъ казавъ! Тамъ було повно людей, чекали до рана. Я ся всердивъ, бо вы мене збудили, а я того не люблю. Сѣдайте!

Я сѣвъ на ослонѣ. Вонъ ще разъ вдививъ ся померклыми очима въ мене, відтакъ заложивъ руки назадъ та й ходить по хатѣ, а все споглядає то на мене, то на образы. Перейшовъ такъ зо шість разівъ, а дальше ставъ насередъ хаты, напротивъ образа Исуса Христа роспятого, зложивъ руки якъ до молитвы, та й пытає ся мене:

— Дитино божа, чадо мое! якъ ся называешь?

— Антонъ, — відповідаю.

— Хто є?

— Писарь зъ-підъ Станиславова, зъ села Коморникъ.

— Отець?

— Стефанъ.

— Мати?

— Каська.

— Братъ?

— Котрый? — пытаю.

— Відповідай, чадо мое, дитино божа, на пытане! То вже зле! ... Братъ?

— Стефанъ.

— Другій?

— Не маю.

— Сестра?

— Феська.

— Друга?

— Марина.

— Більше васъ нема?

— Нема.

— Но такъ, ино четверо... я повідавъ, четверо. Ну, дитино божа, чадо мое, твій *льосъ* злый, чадо мое, злый. Нема миру, нема, а на небеси оденъ Господь и на земли оденъ Богъ пробуває. И та Матѣнка Господня чиста засѣдає на небеси, є й на земли, є й святій, чадо мое, дитино божа, є и на земли. На небеси нема грызоты, ино миръ, чадо мое, дитино божа. Такъ, такъ, ино миръ. Сатана не дѣлає тамъ грызоты, заколоту, такъ, не дѣлає, чадо мое. Пустоты тамъ нема, нема жаднои, тамъ и трунку запѣканого нема, нема чадо господне. Такъ, такъ, чадо господне, дитино божа. Ты не маешь льосу. Льосъ твій зъ-далека відъ тебе; буде вѣкъ, будуть лѣта, але льосу не буде; а коли-бы прийшовъ льосъ, коли-бы бувъ гаразду, не буде вѣку. Такъ, дитино моя, чадо господне, такъ, такъ. Ты, дитино господна, писарь; нема льосу, школа розплыла ся, нема льосу, не буде гаразду!

Тутъ ворожбитъ переставъ трохи и знівъ перейшовъ кільна разівъ хату. Дальше ставъ підъ печію, вдививъ ся знівъ въ мене и каже:

— Такъ, чадо, ты писаремъ не будешь уже довго; нѣ, твій льосъ буде иншій, нѣ, не будешь писаремъ. Згода межи тобою а людьми буде, але гаразду не буде; ты писаремъ не будешь. Такъ, на небеси Господь со Святыми пробуває въ гаразді и въ мирѣ; на земли не буде, нѣ, не буде.

Відтакъ здививъ ся до мене и каже:

— Но, розповѣджь менѣ, сыну мій, чадо господне, яка тобѣ бѣда долягає? що тобѣ треба?

„Треба — гадаю — знівъ зврехати!“

— Та я — кажу — писарь... Нема въ мене долѣ, хотівъ бы-мь бути щасливый, та годѣ, не можу... Отъ и прийшовъ до васъ, щобы порадили...

— Ага! порадили, порадили! Ходи сюда, дитино моя!

Я встався зъ ослона. Вонъ підійшовъ до мене, взявъ мене обома руками за голову, за скранѣ, и завівъ на середину передъ образы.

— До котрого хочешь, дитино моя? — каже дальше, — чи до Матѣнки *боскои*, чи до Христа роспятого? чи до Воскресеня?

— Та най буде — кажу — до Христа роспятого.

— До Христа роспятого, чадо мое, дитино господна? до Христа? Добре!

При тѣмъ взявъ мене знівъ за голову и каже:

— Такъ, чадо господне, твій льосъ змѣнить ся, далеко твій льосъ. Ты писаремъ не будешь, миръ буде, згоды не буде. Стережи ся пустоты, будь чистый, якъ та Матѣнка чиста на небеси; трунківъ запѣканыхъ не зажывай, въ згодѣ жий, льосъ тогды буде, миръ буде, сатана підйде геть, миръ буде.

Відтакъ взявъ свои руки зъ моеи головы и поцѣлувавъ мене — найперше въ скрань зъ лѣвого боку та й сплювувъ, дальше въ чоло и знівъ сплюнувъ, а відтакъ у скрань въ правого боку та й въ-третє сплюнувъ. Потімъ каже:

— Ну йди, чадо мое, дитино господня, до дому! иди скоро до дому, не кажи до мене: „Слава Исусу!“ — нѣчо не здорови мене, иди до дому.

Самъ вонъ стоявъ дальше передъ Христомъ розпятымъ и щось тамъ шептавъ. Що шептавъ, годѣ було пізнати; я бачивъ тільки, якъ его грубі губы рушали ся. Я вытягнувъ двѣ короны и положивъ на стілъ. Вонъ шептавъ дальше.

Відтакъ звертає ся до мого товариша.

— А тобѣ, дитино, чого треба?

— Та я — відповівъ товаришъ — тільки справивъ его до васъ...

Мы выйшли зъ хаты, не попращавши ся зъ ворожбитомъ.

Оттакій то дѣють ся рѣчи на свѣтѣ, мѣжь нашимъ народомъ, темнымъ народомъ! Знайде ся оденъ пройдисвѣтъ, та дурить, туманить усѣхъ. До него йдуть мовь по свячену воду, платять ему, вѣрять въ него...

Я, замаскувавши ся цѣлковито, представивъ себе ворожбитови за писаря, що живе въ незгодѣ зъ людьми, не має гаразду на свѣтѣ, хотівъ бы свою долю поправити. Тымчасомъ се неправда, бо я академикъ, учу ся на університетѣ у Львовѣ и зъ нѣкимъ въ незгодѣ не жию. Я выгадавъ, що я зъ Коморникъ, зъза Станиславова, назвища родичівъ, мое власне, брата и сестеръ я такожь выгадавъ, словомъ я все збрехавъ, анѣ крыхітки правды не було въ тѣмъ, що я подавъ ворожбитови о собѣ. А сей пявка Данило удає передо мною ученого, туманить, плете небылицѣ — о долі, о мирѣ, о згодѣ на небѣ и земли, видає загальній пустій фразы, що не мають найменчого значеня, часто й суперечать собѣ — и такъ нібы то ворожить. Всьо брехня! блята! Але

черокъ запрошують за выдѣлъ товариства пп. радникъ В. Яворскій и проф. Н. Бачиньскій. Панѣ зволять явити ся въ тоалетахъ звычайныхъ візитовыхъ. Вступъ на салю 1 злр. вôдъ особы, для родинъ зъ 4 особъ 3 злр. Початокъ о 8. годинѣ въ вечеръ.

— **Тотариство ґімнастичне „Сокôлъ“ у Львовѣ** оповѣщуе: Зъ днемъ 1. н. ст. вересня с. р. розпочинае ся въ товариствѣ ґімнастичнôмъ „Сокôлъ“ у Львовѣ курсъ ґімнастичный для дѣтей. Вправы будуть вôдбуватись въ льокалѣ товариства при улици Пôдвалє ч. 7. заосмотренôмъ у всѣ знаряды и посудки ґімнастичнй пôдъ проводомъ учителѣвъ. Оплата мѣсячна выносить: для членôвъ вôдъ хлопця 1 кор., вôдъ дѣвчинки 2 кор.; для нечленôвъ вôдъ хлопця 2 кор., вôдъ дѣвчинки 4 кор. Повѣдомляючи о тôмъ интересованыхъ, надѣемо ся, що, узнаючи хосенность ґімнастики для тѣлесного розвою дѣтей, схотять користати зъ сеи нагоды. Вписувати можна въ льокалѣ товариства при улици Пôдвалє ч. 7. щоденно вôдъ 10. до 12. годины передъ полуднемъ. У Львовѣ дня 26 серпня 1896 За старшину товариства: *В. Нагôрный* голова, *В. Лаврôвскій* справникъ.

— **Єго Ем. кардиналъ Сембратовичъ** выѣхавъ вчорашнымъ поѣздомъ полудневымъ на посвящене церкви до Баличъ подорожныхъ и повернє до Львова въ пятницю зъ полудня. Дня 5 н. ст. вересня буде въ Уневѣ [почта Словита] и тамъ того дня о годинѣ 7 ôй вечеромъ повѣнчае въ приватнôй каплици д-ра Олександра Богдана Кулачковского, перекладника Вѣстника законôвъ державныхъ у Вѣдни, зъ панною Оленою Зубрицкою, дочкою пп. Розалиі и Теодора Вѣнявы Зубрицкихъ, радника двору при найвысшôмъ трибуналѣ судовôмъ у Вѣдни.

— **Огнѣ.** Зъ Тишковець [пов. городеньского] пишуть намъ: Тутъ згорѣла въ пятницю хата убогого чоловѣка, на щасте, асекурована. Огонь повставъ въ само полудне въ шôпцѣ; имовѣрно дѣти дали причину до сего. Завдяки тишинѣ, яка панувала, и незвычайнôй помочи сусѣдôвъ обмеживъ ся огонь на тôй хатцѣ; инакше при нечуваной посусѣ, треваючôй тутъ вôдъ шести недѣль, а въ наслѣдокъ того и при браку воды, грозила селу велика небезпечность.

— **Що кс. Стояловскій каже на винену на него клятву?** Dziennik krakowski умѣстивъ заяву кс. Стояловского на винену на него клятву. Зъ початку клятва ся — каже кс. Стояловскій — була злякала его, але опôсля сердечно розсмѣявъ ся. Способъ оповѣщеня тои екскомузики есть нелеґальный, бо не пôдписавъ ей папа, анѣ якій кардиналъ, але незнаный молодый, неуправленый до того членъ конґре ґації Марчіні. Цѣле поступоване противить ся праву канонічному. Черезъ интриґи не повинформовано папу докладно. Дальше кс. Стояловскій каже, що вôнъ готовъ вôдкликати всьо, але-жь нехай ему скажуть, що! До Риму вôнъ не пôйде, *бо его до папы не допустять.* Але вôнъ выдрукуе отверте письмо до папы на всѣхъ языкахъ и въ нѣмъ выложить свою исповѣдь вѣры, свои соціяльнй пересвѣдченя и надужите галицкихъ епископôвъ. Вкôнци кс. Стояловскій примѣчае, що вôнъ и на дальше не перестане выдавати часописій и теперь ще завзятѣйшу вести буде бороротьбу, особливо противъ политичного вплыву галицкихъ епископôвъ. Церковь — кôнчить вôнъ — повинна бути институцією моральною, а не политичною.

— **Ц. к. краева рада шкôльна** на засѣданю зъ д. 24 с. м. ухвалила мѣжь иншимъ: потвердила выбôръ д-ра Леонарда Пентака и д-ра Стан. Ґломбиньского на делеґатôвъ репрезентації мѣста Львова до ц. к. окружнои мѣскои рады шкôльнои у Львовѣ. — Потвердила именованє кс. Март. Августина, римо-кат. декана и пароха въ Мѣдьничахъ, на духовного члена рады окружнои въ Яворовѣ, а Іос. Плошка евангелицкого пароха въ Гартфельдѣ на духовного члена окружнои рады въ Городку. — Выразити признанє за довголѣтну щиру и успѣшну працю учительску Юстинови Новаковскому, управителеви школы мужескои въ Золочевѣ, и Алекс. Роскошеви, управителеви школы въ Городищи, при нагодѣ перенесеня ихъ въ ставъ супочинку. — Именувала заступниками учителѣвъ въ школахъ середныхъ: Франца Вальчака и Мих. Рыбачка въ ґімназіи въ Бохни; Тад. Пельчарского въ ґімназіи въ Бродахъ; Тад. Дропйовского въ ґімн. въ Ялєлѣ; д-ра Стан. Толдочку. Едв. Левка, Андр. Колодѣя, Володисл. Васуня и Игн. Корциля въ ґімн. св. Анны въ Краковѣ; Кар. Бобжиньского и д-ра Бол. Бущиньского въ ґімн. III. въ Краковѣ; д-ра Ив. Розвадовского и Ив. Пачовского въ ґімн. св. Яцка въ Краковѣ; д-ра Франца Крчека и Тад. Пініора въ ґімн. II. у Львовѣ; Омел. Зарембу, Ив. Кукуча и Ив. Фрідберґа въ ґімн. Фравцъ-Іосифа у Львовѣ; Петра Дропйовского въ ґімн. IV. у Львовѣ; Петра Малиновского, Март. Райтера. Брон. Ґеберта и Льва Цѣлиньского въ ґімн. V. у Львовѣ; Льва Кôрольского въ ґімн. въ Новôмъ-Санчи; Мих. Янка въ ґімн. въ Пудґуржи; Вільг. Фрідберґа въ ґімн. въ Ряшевѣ; Іос. Яньова въ ґімн. въ Самборѣ; Ярослава Вербицкого и Ив. Лебецкого въ ґімн. въ Тарновѣ; Іос. Борейна и Мар. Ставиковского въ ґімн. въ Вадовичахъ; Каз. Кочиндяка, Адама Цегака, д-ра Евг. Ромера, Іос. Мадея и Вікт. Островского въ школѣ реальнôй у Львовѣ; Тад. Грабовского въ школѣ реальнôй въ Станиславовѣ. — Перенесла заступникôвъ учителѣвъ въ школахъ середныхъ: Романа Гамчикевича въ ґімн. св. Яцка въ Краковѣ до ґімн. въ Бохни; Ив. Вавроша въ ґімн. въ Ярославѣ до ґімн. въ Бродахъ; Іос. Вебера зô школы реальнои у Львовѣ до ґімн. въ Бучачи; Омел. Сноика зъ ґімн. Франц Іосифа у Львовѣ до ґімн. въ Дрогобичи; Никол. Лисиньского зъ ґімн. V. у Львовѣ и Каз. Яеля зъ ґімн. Франц-Іосифа у Львовѣ до ґімн. въ Ярославѣ; Ив. Кочвару зъ ґімн. въ Самборѣ до ґімн. въ Ялєлѣ; Стеф. Жидовского зъ ґімн. въ Самборѣ до ґімн. V. у Львовѣ; Ив. Кружля зъ ґімн. св. Анны въ Краковѣ до ґімн. въ Новôмъ Санчи; Леоп. Стефковского зъ ґімн. въ Тарновѣ и Ив. Лѣтиньского зъ ґімн. въ Ялєлѣ до ґімн. въ Самборѣ; Тад. Волиньского зô школы реальнои въ Станиславовѣ до школы реальнои въ Тернополи. — Именувала Іосифа Шзайновского заступникомъ старшого учителя въ семинарії учительскôй въ Тернополи; Кароля Монрицкого заступникомъ учителя школы вправъ въ семинарії учительскôй въ Тернополи; Стеф. Ґуравского заступникомъ учителя школы вправъ въ семинарії учительскôй въ Станиславовѣ.

— **Типъ старого инвалїда.** Зачули нашй селяне, що цѣсарь буде сего року на маневрахъ въ околици Перемышля, то вже и тягнуть черезъ Львôвъ таки, що мають внести просьбы. Лучило ся намъ здыбати старика зъ Бережанщины, котрый родивъ ся въ роцѣ 1828 и рôзни кампании свого часу вôдбуваръ. Бувъ вôнъ и въ Мексику за пок. Максиміліяна яко воякъ, потому дôставъ ся въ полонъ и черезъ Францію назадъ повернувъ до своихъ. Вôнъ ходивъ уже разъ до Вѣдня пѣхотою, а въ Тернополи въ 1887 р. пôдчасъ побуту бл. п. архикнязя Рудольфа одержавъ помôчь грошеву. Позаякъ вôнъ не мае правнои пôдставы до принята его въ дôмъ инвалїдôвъ, то йде теперь просити о принятє тамъ въ дорозѣ ласки. — *Б.*

— **Нова корпусна команда** — якъ ходять вѣсти — мае бути заведена въ Станиславовѣ найдальше до трехъ лѣтъ.

— **Платня за форшпаны** Звѣстно, що у насъ въ Галичинѣ и на Буковинѣ ераръ вôйсковый платить за парокôнну пôдводу за одинъ кільометръ лише 6 кр. Не такъ то таки пôдводы въ *Тиролю и въ Чехахъ*, де за коня и за одинъ кільометръ платять 12 кр., отже чотири разôвъ бôльше нѣжь у насъ!... Чи то справедливôсть?

— **Про урожай въ Городенщинѣ** пишуть намъ: Урожай сего року тутъ вельми красный, — якъ кажуть люде: „сего року вродило бы ся жито и на печа“. Одна кукурудза чекае дощу; дуже спалило ей сонце, черезъ те и шульки малй, та й верна въ нихъ мало. Одинъ сильнѣйшій дощикъ поправивъ бы и станъ кукурудзы.

— **Спортъ мимо волѣ.** Міністерство вôйны надѣлило кôльна полкôвъ всходнои Галичины біциклями — по чотири на кождый полкъ. Машины походять зъ фабрики Штаєрôвскои. Нашй всяки учать ся їзды на біциклях, щобы на манэврахъ мельдунки рôзного роду скоро перевозити. Хто посѣдае власный біцикль, той одержуе титуломъ вынагороды за вуживане машины 2 зр. денно. А знаемо выпадки, що пôдофіцеры покупили за свои грошѣ бôциклѣ навѣть по 160 злр., спродавши зо три четвертины моря поля въ своѣмъ селѣ. По маневрахъ, їдучи на урльопъ въ свояси, будуть їхати на біциклях, щобы й на селѣ зазнали о тôмъ спортѣ...

— **Клясицизмъ въ школахъ валить ся...** Змѣну въ системѣ шкôльнôй, пануючôй въ Европѣ, завѣвъ соймъ норвежскій. Комісія, зложена зъ людей науки и педаґоґôвъ, пôддала гадку реформы, котра передовсѣмъ мала на цѣли злучене всѣхъ школъ, починаючи вôдъ народнои, въ одну орґанічну цѣлôсть, а потôмъ рѣшила усунути зъ ґімназіи зовсѣмъ языкъ французскій, греку зробити предметомъ необовязковымъ а науку латины обмежити. Тымчасомъ комісія соймовй и самъ соймъ майже одноголосно [супротивъ заявленя міністерства] выключили оба старинні языки зô школы середнои — и вôдъ теперь, хто схоче учити ся ихъ, буде мôгъ учитись на додатковыхъ курсахъ въ университетѣ. Лише зъ побоюванія, що король не схоче дати санкції, вставлено до закона таку примѣтку: „Однакъ за дозволомъ короля и сойму выкладъ латины въ декотрыхъ ґімназіяхъ буде мôгъ поки-що полишити ся“. Король ухвалу сôму потвердивъ.

— **Політехніка львôвска мала** въ минувшôмъ пôвроцѣ шкôльнôмъ 309 слухачѣвъ, зъ того 296 звычайныхъ. Изъ звычайныхъ слухало выкладôвъ: на выдѣлѣ инжінерії 183, будôвництва 23, будовы машинъ 57, на хемічнôмъ и технічнôмъ 33; а въ надзвычайныхъ 6 на першôмъ выдѣлѣ, 1 на другôмъ, 2 на третôмъ и 2 на четвертôмъ. *Пôсля походжена було* 248 слухачѣвъ зъ Галичины, 1 зô Шлеска австрійского, 3 зъ познаньского, 52 зъ Россіи, 1 зъ Туреччины, 2 зъ Угорщины, 2 зъ Чехіи и 1 зъ Австрії. Вѣроисповѣдана греко-католицкого було 21 слухачѣвъ, римо-католицкого 250, вôрменьского 3, протестантского 8, православный 1 и жидôвъ 41. До народности рускои признало ся 18 слухачѣвъ, до польскои 289, оденъ до болгарскои а оденъ записавъ ся жидомъ мадярскимъ. Не оббйшло ся и на політехніцѣ безъ кôлькохъ греко-католикôвъ, що пристали до Полякôвъ, у котрыхъ подыбуемо аж 39 въ чужои народности. Цѣкава рѣчь, що на політехніцѣ есть и 15 „интернаціоналôвъ“ [бодай годѣ ихъ мѣжь народностями вôдшукати]. Ректоромъ выбраный на слѣдуючій рôкъ д-ръ Меч. Лазарскій, деканомъ выдѣлу инжінерского Маке. Тулій, будôвництва Ґуст. Бізанцъ, будовы машинъ Тад. Фідлєръ, хамічного и технічного д-ръ Каз. Олеарскій.

— **О поѣздѣ царскôмъ** пише „Дневникъ Варшавскій“: Въ недѣлю 16-ого с. м. умысленымъ поѣздомъ приставлено въ Петербурга до Варшавы одинадцять возôвъ складаючихъ поѣздъ царскій. Возы тй, всѣ на вôсьмохъ колесахъ, ураджени такъ, що можуть їхати по зелѣзницяхъ вузко-шляховыхъ и широко-шляховыхъ, до чого на складѣ зелѣзницѣ варшавско-вѣденьскои находять ся для нихъ въ припасѣ умысно до того зроблени колеса [вôзки зъ колесами], котрй пôдставляють пôдъ тй возы, коли поѣздъ мае їхати по зелѣзници вузко-шляховôй. Приготоване се кôнчить ся дуже скоро и полягае на тôмъ, що вôзъ, при помочи друка, направлюваного въ рухъ двома особами а навѣть одною, пôдносить ся дрôбку и зъ пôдъ него высуває ся вôзки широко-шляховй, а пôдкладае ся вузко-шляховй. Всѣ згаданй возы складаючй царскій поѣздъ, вже приготованй на зелѣзницю вузко-шляхову и вôдъ 18 ого с. м. стоять на станції зелѣзницѣ варшавско-вѣденьскои. Въ суботу 20 ого с. м вôдбула ся пробна їзда поѣзду на шляху Границя Богуминъ при участи 35 технікôвъ россійскихъ.

— **Вѣнчане зъ власною жѣнкою.** Славный подорожникъ Фрітйофъ Нанзенъ, о котрôмъ теперь тôлько пишуть, есть дуже осторожнымъ и практичнымъ чоловѣкомъ. Выбираючи ся въ подорожь до бѣгуна, бувъ приготованый на то, що може нѣколи не верне, тому хотѣвъ забезпечити и жѣнку вôдъ сумныхъ и непріемныхъ наслѣдкôвъ, коли бъ вôнъ померъ а ёй прийшло ся въ непевности ждати. Отже выбираючи ся въ дорогу розвѣвъ ся зъ жѣнкою, щобы на случай его смерти, могла она въ друге, коли-бъ схотѣла, выйти за мужъ. Безъ розводу жѣнка того не могла бы зробити, бо навѣть и по кôльканацятьохъ лѣтахъ не було бы певности, чи Панзенъ жие, чи умеръ, а бодай не було бы урядового акту его смерти, безъ котрого не мôгъ бы священикъ жѣнки его звѣнчати зъ иншимъ. Пôсля умовы мала жѣнка надѣятя ся повороту Нанзенового до пятьохъ лѣтъ, а коли-бъ до того часу не вернувъ, то мало бути ознакою, що вôнъ не жие. Теперь мае Панзенъ знôвъ повѣнчати ся зъ жѣнкою. Многй люде роблять Нанзенови докôръ въ того поступку, кажуть, що вôнъ не повиненъ бувъ розводити ся, а жѣнка не повинна була розводу принята, однакъ другй говорять, що они обоё люблять ся и Нанзенъ взявъ розвôдъ передъ подорожію лише зъ любви до жѣнки, бо она бѣдна и на случай его смерти не мала бы въ чого жити, коли-бъ другій разъ не вôддала ся.

— ***Для оборони правъ авторскихъ.*** Дневникъ урядовый оголосивъ недавно розпорядженя нормуюче установы, передвиджени вже въ законѣ въ 26. грудня 1895, о обовязкахъ т. зв. колеґій знатокôвъ [Sachverständigencollegien], котрй мають берегти правъ авторскихъ въ кругѣ літературы, штукъ красныхъ и фотоґрафій, а такожь рѣшати всѣ сумнѣвнй квестіи въ згаданыхъ вôддѣлахъ и выдавати свою гадку передъ судомъ. Таки колеґіи експертôвъ літературно-артистичныхъ будуть установлени: для справъ літературныхъ: у Вѣдни, Празѣ, Львовѣ и Трієстѣ; для музики: у Вѣдни, Празѣ и Львовѣ; для штукъ красныхъ: у Вѣдни, Празѣ и Краковѣ; для фотоґрафій лишь у Вѣдни. Кожда колеґія буде складати ся зъ председателя и въ 6—10 членôвъ. Рѣшеня западати будуть бôльшостію голосôвъ, а на выпадокъ рôвности голосôвъ рѣшати буде голосъ председателя. Всѣхъ членôвъ мае именувати міністеръ просвѣты на часъ шестьохъ лѣтъ.

— **Дрôбни вѣсти.** Председателемъ збору переплетникôвъ у Львовѣ выбраный на ново нашь землякъ п. Михайло Спожарскій — Въ Празѣ радить теперь конґресъ фармацевтичный. — Въ Женевѣ *отворено 24 с. м. мѣжнародный конґресъ* для антропольоґіи криминальнои. — У Львовѣ застрѣлився ся вчера при улици Шептицкого слюсарь зелѣзничій Вѣра, кажуть, зъ причины злого жита родинного. — Въ Пештѣ въѣхавъ вôзъ трамваю парового въ товпу народу, котра йшла зъ процесією, и забивъ 2 особы а кôлькадесять ранивъ. — Д-ръ Левъ Гальбанъ, професоръ на выдѣлѣ лѣкарскôмъ въ Краковѣ, дôставъ при нагодѣ переходу въ станъ супочинку шляхотство. — Въ Краковѣ померли вдова по славнôмъ маляри Янѣ Матейку и д-ръ Антôнъ Рознеръ, професоръ медичного факультету [на ударъ сердцевый].

Посмертнй — ✝ — оповѣстки.

Текля зъ Устияновичѣвъ Головацка, вдова по бл. п. Димитрію Головацкôмъ, пароху зъ Ласковець пов. чортковского, упокоила ся дня 20 н. ст. с. м. по довгôй и тяжкôй слабости въ 78-ômъ роцѣ житя въ Застѣночу пôдъ Теребовлею. Покôйна була одною зъ тыхъ рѣдкихъ рускихъ женщинъ, котрй въ розговорѣ домашнôмъ послугували ся мовою рускою въ часахъ, коли тую мову въ домахъ рускихъ трактували ще якъ чужинницю, и була великою ревнителькою обряду нашого. Справою рускою интересувалась живо черезъ цѣле житя до самои кôнчины своеи, будучи найпильнѣйшою читательною нашихъ часописій русинъ и смѣлою боронительною нашого прапору народного при кождôй нагодѣ въ своѣмъ житю. В. ѣ. п.!

Вѣсти зъ Ер. перемыскои.

Зъ Перемыского пишуть намъ:

Въ Вышатичахъ коло Перемышля вôдбула ся въ дняхъ 14, 15, 16, 17 и 18. серпня духовна місія при великôмъ здвизѣ народу. Була се величава маніфестація религійна, на котру зложились передовсѣмъ хорошй науки місійнй, глубоко обдуманй и зъ правдивымъ жаромъ апостольскимъ выголошенй оо. Василіянами С. Ортиньскимъ, И. Тисовскимъ и Іос. Модрицкимъ; вôдтакъ величаве вôдслужене соборнои службы Бпр. о. архипресвитеромъ К. Чеховичемъ въ сослуженю сусѣдныхъ священикôвъ. Місія закôнчила ся вô второкъ поставленемъ місійного хреста при участи до 5000 народу зъ сусѣдныхъ сѣлъ, а зъ того одна тысячка приступила до сповѣди и св. причастя. Процесіи зъ сусѣдныхъ парохій прибуло вôсѣмь. Місія вôдбулась въ найкрасшôмъ порядку пôдъ проводомъ о. місіонаря С. Ортиньского. Живу участь въ тôй місіи взявъ мѣжь иншими посолъ зъ нашого повѣту Стефанъ Новаковскій и тымъ давъ доказъ, якъ безпôдставными суть пôдозрѣня ворогôвъ що-до его религійныхъ переконань.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На будову церкви въ Лютинцѣ,** журавеньского деканата, вплынули до приходского уряду въ Мельничи отсй жертвы: Р. Т. оо. Ант. Бобикевичъ зъ Студѣнки 1 зр., Іос. Шуховскій зъ Братковець 2 зт., Корн. Сеникъ зъ Бережницѣ корол. 2 зр., І. Бѣржиньскій зъ Лисятичъ 11 зр., Левъ Фицаловичъ зъ Ляховичъ зарѣчн. 2 зр., Дим. Ортиньскій зъ Гординѣ 5 зр., Вас. Левицкій зъ Нижнева 2 зр., Петро Кошалкевичъ зъ Трускавця 1 зр., Мих. Вагилевичъ зъ Княжолуки 4 зр., Е. Билиньскій зъ Солонки 3 зр. 92 кр., Ник. Марморовичъ изъ Загôря 1 зр., Волод. Бачиньскій зъ Стôбна 1 зр. 20 кр., Мих. Форись зъ Гологôръ 1 зр., Шанковскій зъ Нижбôрка нового 1 зр., И. Каратницкій зъ Довгого 1 зр. 20 кр., К. Кузикъ зъ Махнова 60 кр., Вас. Чернецкій зъ Сѣлця белского 1 зр. 20 кр., Іосифъ Терешкевичъ зъ Воробѣвки 1 зр., Андр. Телепъ зъ Ожомлѣ 50 кр., Григ. Боднаръ изъ Свистѣльникъ 1 зр. 80 кр., Ал. Зубрицкій зъ Боська 1 зр., Ник. Курівчакъ въ Пôдбужа 2 зр., Ѳеоф. Добряньскій зъ Соколôвки 1 зр., Ем. Дрогомирецкій зъ Княжого 1 зр., Ник. Сенета зъ Быкова 50 кр., Лук. Сѣчиньскій зъ Угриня 1 зр., Фел. Должицкій изъ Хревта 1 зр., Игн. Гавацкій зъ Перемилова 1 зр., Григ. Пирожиньскій зъ Люблинця 2 зр., Ник. Красицкій зъ Кавалевки 1 зр., Юліянъ Кашубиньскій зъ Колоденца 1 зр., Ал. Коцюба зъ Райтаровичъ 1 зр., А. Дмитрашъ изъ Мышина 6 зр., Як. Сыроѣдовъ зъ зъ Богутина 1 зр. 10 кр., Ил. Курпякъ зъ Карлова 1 зр., Ник. Корочасъ зъ Гочвы 2 зр., Ив. Тополыницкій изъ Соколôвки 1 зр. 50 кр., Атан. Лотоцкій зъ Тростянца 2 зр., Ем. Меціньскій зъ Ходновичъ 1 зр. 20 кр, Франц. Громадка изъ Сяржева 1 зр., Ал. Маланюкъ зъ Павшôвки 1 зр, Ник. Кумановскій зъ Нѣмшина 45 кр., Іос. Шанковскій изъ Чанижа 1 зр., Ив. Залуцкій зъ Теребовлѣ 2 зр., Ив. Мудракъ зъ Губичъ 1 зр., Іосифъ Черкавскій изъ Соколи 3 зр., Алекс. Глиньскій зъ Рыбна 3 зр. 60 кр., и Іосифъ Величковскій зъ Чертежа 10 зр., оо. Василіяне зъ Добромиля 1 зр, п. д-ръ Бачиньскій зъ Нового села 1 зр., панѣ Марія Горбачевска изъ Звиженя 1 зр.; приходскй уряды: въ Кімполюнзѣ [на Буковинѣ] 1 зр., въ Фитьковѣ 1 зр. 20 кр., въ Боринчахъ 2 зр., въ Дубравцѣ 11 зр., въ Журавнѣ 5 зр. 10 кр., въ Куликовѣ 1 зр., въ Луковѣ 1 зр. 15 кр, въ Клоковичахъ 2 зр., въ Плѣховѣ 1 зр. 20 кр., въ Камѣнцѣ струм. 1 зр., въ Рудѣ лѣсной 1 зр., въ Королѣвцѣ 50 кр., въ Иванôвцѣ 1 зр. 50 кр., въ Володимирцяхъ 5 зр., въ Коломыѣ 4 зр., въ Лôбзвѣ 50 кр., въ Тростянци 2 зр., въ Козарѣ 6 зр. 37 кр., въ Ляховичахъ подорожн. 5 зр. и въ Ременовѣ 1 зр. 50 кр.; церковнй братства: въ Монастирцѣ 10 зр., въ Чертежи 5 зр, въ Конотопахъ 5 зр., въ Станиславчику 1 зр. 50 кр. и въ Петриловѣ 1 зр. Всѣмъ высше наведенымъ Впр. Добродѣямъ складаю на сѣмъ мѣсци въ имени церковного комітету прилюдну подяку. Жертва Ваша тымъ цѣннѣйша, що зъ всѣхъ трехъ епархій почули нашу тяжку долю. Всевышній нехай вынагородить Вамъ всякимъ добромъ. — *Аполинарій Гриневецкій*, парохъ и председатель комітету церковного.

Телеґрамы „Дѣла“

Вѣдень 26 серпня. Вчера були президенты міністрôвъ ґр. Бадені и бар. Банфі зъ угорскимъ міністромъ скарбу у цѣсаря на двогодинній авдіенціи. Потверджуе ся вѣсть, що оба правительства готовй пристати на одноробчну провізорію въ справѣ квотовôй.

Будапештъ 26 серпня. Соціялісты хотѣли уладити зборы, на котрыхъ мали говорити про гостину царску у Вѣдни а антісемітизмъ. Поліція заборонила зборы. Богато робôтникôвъ демонструвало передъ поліцією противъ тои заборовы.

Парижъ 26 серпня. Вчера вôдбули ся зборы соціялістôвъ, щобы задемонструвати противъ гостины царя.

НАДѢСЛАНЕ.

Мунданта рутинованого

потребує 242 3–3

Д-ръ Евгеній Олесницкій въ Стрыю.

Вѣдзначена на краєвій выставѣ 1894 р. срѣбнымъ медалемъ — истнуюча вѣдъ звыжь 14 лѣтъ у Львовѣ

при улици Скарбкѣвскій ч-ръ 19

КРАВЕЦКА РОБѢТНЯ
ДИМИТРІЯ КОВАЛЬСКОГО

знана зъ своєи точности и совѣстности, приймає всѣ замовленя, входячій въ кругъ кравецтва мѣжь иншимъ и мундуры для студентѣвъ, спеціяльно такожь всяку одѣжь для Р. Т. Духовеньства и выконує тій-жь скоро, тревало, елеганцко и дешево.

На провінцію высилає ся пробки безплатно а въ разѣ замовленя упрашає ся пѣслати зъужиту одѣжь 236 дотычну на мѣру. 7—20

Змѣна льокалю.

Найдешевшій окладъ товарѣвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА
КОПЕРНИЦКОГО

пѣдъ „Коперникомъ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкѣй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великѣмъ выборѣ окуляры, цыкеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєня електричныхъ дзвонкѣвъ. — Замовленя зъ провінцій вѣдворотно

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львѣвъ плошa Галицка ч. 1.

4 85

Въ друкарни Наукового тов. имени Шевченка ул. Академічна ч. 8 можна дѣстати:

Северъ: Задля святои землѣ	50	кр.
Абгаръ-Солтанъ: При стрѣлецкѣй ватрѣ	40	„
Загѣрня: Жанна д' Аркъ	10	„
„ Про Оврама жидовина	10	„
М. Залукевичъ: Кистяки ч. 2	15	„
Корн. Устыяновичъ: М. Ѳ. Раевскій и панславизмъ	80	„
Зеркало зъ рокѣвъ 1891, 1892 по	2	зр.
Евг. Гребѣнка: Байки	10	кр.
Всев. Гаршинъ: Малярѣ, оповѣдане	10	„
Павл. Грабъ: Пролѣсокъ	20	„
„ „ Зъ чужого поля	20	„
„ „ Зъ пѣвночи	20	„
Герингъ-Герасимовичъ: Що то господарнѣсть	20	„
Ос. Маковей: Поезіи	20	„
„ „ Оферма оповѣдане	10	„
„ „ Весняній бурѣ	20	„
Ив. Суликъ: Творы	10	„
Мит. Олелькевичъ: Писанія	10	„
Вас. Куликъ: Писанія	10	„
Вас. Щуратъ: Чернеча република на Афонѣ	10	„
***: Народъ въ неволѣ	10	„
И. Н. Потапенко: Задля хазяйства	10	„
Волод. Шашкевичъ: Зѣльникъ	20	„
Ив. Негребецкій: Двѣ хлопскій державы	5	„
Андрейчинъ: Монограмы до вышивокъ	2	зр.

Портретъ Тараса Шевченка,

Цѣна 50 кр.

Дѣстати можна въ тов. „Просвѣта“.

При зближаючихъ ся засѣвахъ оферуємо нашу

пѣдъ ґарантією чисту

найвысшими нагородами вѣдзначену

МУЧКУ ФОСФАТОВУ ТОМАСА

(зъ ческихъ гутъ Томаса)

зъ ґварантованою скѣлькостію 15—20 прц. цитратово розпускаємои кислоты фосфоровои и 85—100 дрѣбного мѣлу.

Незрѣвнаный навозъ для всѣхъ родѣвъ рѣлѣ, особливо для покрѣпленя убогихъ въ фосфоръ грунтѣвъ, для всякого рода збѣжа, бураквъ, рѣпакѣвъ, пѣль пѣдъ конюшину и луцерну, для винниць, плянтацій хмѣлевыхъ и яриновыхъ огородѣвъ — найвѣльше вѣдповѣдный для лукъ.

Найлѣпшій, найуспѣшнѣйшій и найдешевшій навозъ кислоты фосфоровои перевыстае всѣ суперфосфаты особливо що до тревалости успѣху. За скѣлькѣсть цитратово розпускаємои кислоты фосфоровои ручить ся — случайно недостаюча скѣлькѣсть звертае ся.

Обчислованями, оцѣнками и поясненями служить:

Бюро продажи муки жужлевои Томаса зъ гутъ ческихъ въ Празѣ.

Пытаня въ Галичинѣ и Буковинѣ полагоджує, замовленя приймае

Ґенер. Репрезентація для Галичины и Буковины

Іосифъ Каррахъ

220 6—12

Львѣвъ, ул. Сикстуска 40-b. Телєфонъ 408.

Ученики

школъ середныхъ

знайдуть родительску опіку і поміч в науці в домі рутинованого педагога.

Іван Калин, улиця Унії люблинькоі ч. 9. 1—3

Змѣна мешканя.

Стефанъ Томасевичъ

артистъ-малярь у Львовѣ

змѣнивъ мешкане, перенѣсши ся зъ улицѣ Краковскои на улицю Собѣщина ч. 9. Тожь просить Вч. Духовеньство и прочу Вп. Публику въ данѣмъ разѣ туда звертатись и адресувати до него.

241 3—12

Родичѣ

желаючій помѣстити свои дѣти въ порядномъ домѣ въ середмѣстю пѣдъ старанною опѣкою, зволять ласкаво зголосити ся у о. Константина Яримовича въ 252 Волоскѣй церкви. 1—4

До моихъ Поважаныхъ и ласкавыхъ Гостей! Рѣкъ школьный вже за плечима! Якъ кождого такъ и сего року поручаю мою одиноку у Львовѣ

католицку антикварню

при ул. Баторія 28

напротивъ гімназіи Фр. Іосифа.

Маю величезный *запасъ книжокъ школьныхъ* приписаныхъ на рѣкъ 1896/7. Продаю екземпляры лише комплетнй, чистй и у властивыхъ выданяхъ, за що даю ґарантію. Також мѣняю и купую по цѣнахъ конкуренційныхъ, найприступнѣйшихъ сталыхъ. 251 1—3

Зъ поважанемъ

Станиславъ Келєръ.

Бронзовнича рукодѣльня

Володимира Усценьского

перенесена

зъ улици Галицкои ч. 15

на

улицю Руску ч. 1

(въ дѣмъ тов. „Просвѣты“)

и сполучена зъ торговлею готовыхъ товарѣвъ всякого роду, параментѣвъ церковныхъ, столовои заставы, сервисѣвъ зъ хиньского и правдивого срѣбра

пѣдъ новою фірмою

Евгеній Спожарскій

и 185 10—25

Володимиръ Усценьскій

Львѣвъ, ул. Руска ч. 1.

Принимають ся якъ давнѣйше всякій замовленя и вѣдновленя рѣчей церковныхъ зъ золота, срѣбла, бронзу и ин.

Замовленя выконують ся оборотною почтою.

Христіяне!

Надъ „Морскимъ Окомъ“ я вѣдкрывъ новій жерела, воды подостатномъ, купель знаменита, до 10-тои год вечеромъ при освѣтленю. Уряджено лишь для Христіянъ. 230 9 10

Іосифъ Иваницкій.

Дрѣтъ кѣльчастый цинованый до огороджень по зр. 5 за 100 метрѣвъ. Шнуры дротяній цинованій, грубости 5, 8, 13, 16, 20 мм. по цѣнахъ можливо низькихъ 4595

поручає Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры).

До моихъ Вп. П.Т. Гостей!

При нинѣшнѣй нечестнѣй конкуренціи дуже тяжко для необзнаного дѣйстно добрій товары дешево купити. Длятого звертаю увагу П. Т. Публики на мѣй склепъ звѣстный вѣдъ многихъ лѣтъ зъ найсовѣстнѣйшои услуги и найдешевшихъ цѣнъ та поручаю мѣй богато заосмотреный складъ одягѣвъ гміжескихъ, хлопячихъ, дитинныхъ ун формѣвъ и одягѣвъ для Вч. Духовеньства.

Замовленя пѣсля мѣры выготовлюють ся въ найкоротшѣмъ часѣ якъ найлѣпше. 4095

Зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна 3.

ФАБРИКА и СКЛАДЪ ПОВОЗѢВЪ

М. НАССА

у Львовѣ, ул. Шпитальна ч. 28.

поручає

Вп. П. свѣй великій засѣбъ повозѣвъ всякого рода, тарантасы, вѣзки угорскій, возы промысловій, повозы переѣзджень. Готовыхъ есть 112 штукъ. Ґарантує за тривкѣсть. Приймає всякій репарацій и вѣдновы повозѣвъ по цѣнахъ приступныхъ.

178 1—3

Вже выйшла

перша велика народописна

КАРТА

украиньско-рускаго народу.

Зладжена

д-ромъ Григоріемъ Величкомъ

а выконана въ роботни Андрея Андрейчина літографа у Львовѣ, коштомъ и заходомъ Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ.

Замовляти можна въ Товариствѣ „Просвѣта“ у Львовѣ (ринокъ ч. 10, I. поверхъ).

Цѣна книгарска карты: 3·50 зр. а для членѣвъ Товариства „Просвѣта“ и для передплатникѣвъ „Зорѣ“: 2·50 зр. за примѣрникъ.

Замовляючій зволять долучити 50 кр. на кошты пересылки.

Карта выконана въ 19-ти краскахъ и налѣплена на полотнѣ. 9—12

Александеръ Царевичъ

артистъ-малярь

[въ Кобиловолокахъ п. Янѣвъ коло Теребовлѣ]

по довголѣтнѣй практицѣ въ краю и за границею приймае вѣдъ кѣлькохъ лѣтъ всѣ въ обсягъ церковнои штуки входячій працѣ, а именно: малюе церковній образы до иконостасѣвъ и престолѣвъ; приймае рѣзьбарскій роботы пѣсля власныхъ плянѣвъ у всѣхъ жаданыхъ стиляхъ, вразъ зъ полозоченемъ; малюе стѣны церковъ и т. п. Крѣмъ того выготовляе портреты зъ фотографій и зъ натуры. Пѣдимаючи ся всѣхъ роботъ по дуже умѣркованыхъ и приступныхъ цѣнахъ, а выконуючи все якъ найсовѣстнѣйше, въ доказъ чого предложити може сьвѣдоцтва и похвальній письма, мае вѣнъ повну надѣю, що Вч. Духовеньство затямить собѣ ласкаво его адресу. 36 51—?

Потребую учительки

до двохъ дѣвчатъ, котра могла бы удѣляти також науки музики. И. Колянковскій гр. кат. парохъ въ Ходачковѣ великѣмъ 245 почта въ мѣсци. 2—3

Паровій ґарнітуры молотѣльничій

зъ всѣми найновѣйшими улѣпшенями достатчає и ручить за чистый вымолотъ якъ також за бездоханне чищене и сортоване при найбѣльшѣй дѣяльности

Антонъ Райсенцанъ у Львовѣ

улиця Городецка ч. 49.

Філія протоколованои фабрики машинъ рѣльничихъ, вѣдливальнѣ зелѣза и выпозичальнѣ плугѣвъ паровыхъ Антона Райсенцана въ Празѣ-Бубна.

Дальше поручає **ново-сконструованій молотѣльнѣ кератовій и ручній** зъ патентоваными ложами кулистыми, черезъ що до руху тѣлько половина перше потрѣбнои силы выстатчає, и **патентованій комбіновані сѣвники.**

Условя сплаты дуже користній.

Всѣ роды машинъ рѣльничихъ кождого часу на складѣ.

Цѣнники даромъ и оплатно. 238 3—8

60-кратну выдатнѣсть зерна

пѣсля урядового потвержденя выдало

Бальсена збѣже озиме.

Въ Австро-Угорщинѣ, Нѣмеччинѣ и Россіи правно хоронений Бальсена культуры збѣжевій. Прикметы ихъ:

Ощадность въ высѣвѣ. До управы тѣлько $^1/_3$–$^1/_2$ тои скѣлькости, якои потреба зъ иншого рода збѣжа.

Вѣдпорность, велитный розрѣстъ (20—50 стебелъ зъ одного зерна). Выдатность навѣть въ горахъ 30-кратна, въ нормальныхъ условяхъ значно высша.

Близшій описъ Бальсена оріґінального жита „Тріюмфъ“ и „Имперіяль“, пшеницѣ, мого ячменю озимого въ катальозѣ осѣннѣмъ (даромъ и оплатно).

Тысячѣ подякъ, признаня о тыхъ збѣжахъ можна переглянути.

ОСТОРОГА. Оріґінальне зерно засѣву годовлѣ Бальсена є и треба набувати тѣлько у него. (Уважати на пльомбу и марку охорону! Всякій иншій засѣвы, котрій пѣдъ тымъ назвищемъ приходять въ оборотѣ торговельнѣмъ, або не мають нѣчого спѣльного зъ нашимъ узнанымъ збѣжемъ до сѣву, або въ найлучшѣмъ случаю суть лишь наслѣдуваньемъ оріґінальнои его управы.

Культуры збѣжевій Ернеста Бальсена (Bahlsen), Фірма контрольна въ Празѣ и Краковѣ. 243 3–6

Одинокій складъ комісовый: Львѣвъ, Зиморовича ч. 5.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1 мая 1896 року після годинника середно-европейского.

Поїзди відходять зі Львова: поспішні			особові				до / з	Поїзди приходять до Львова: поспішні			особові			
							Берлїна	5·10	1·30	—	8·55	6·55	9·30	—
8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—	Кракова (Вроцлава і Відня)	5·10	1·30	8·45	8·55	6·55	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	6 45	—	Варшави	5·10	—	—	8·55	—	9·30	—
							Мушини-Криниці через Тарнів*) (тілько від 25 червня до 15 вересня)† (тілько від 1 червня до							
8·40	—	11·00	4·40	—	*6 45	—	30 вересня)	*5·10	—	—	†8·55	6·55	—	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Мушини-Криниці через Ряшів	5·10	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	6·45	—	Мушини-Криниці ч. Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Хабівки через Тарнів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	11·00	—	9·55	—	—	Хабівки через Ряшів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	—	—	9·55	6 45	—	Хабівки через Перемишль	—	1·30	—	8 55	—	—	—
8·40	—	11·00	4·40	—	—	—	Мшани долішної через Тарнів							
—	2·50	—	4·40	—	—	—	Рованова і Надберезя через Дембицю	—	—	—	—	6·55	—	—
—	—	—	4·40	9·55	6·45	—	Рави рускої через Ярослав	—	1·30	8·45	—	—	9·30	—
—	—	—	4·40	—	6·45	—	Кросна, Івонича, Риманова, Сянока через Перемишль	—	1·30	8·45	8 55	—	9·30	—
—	—	—	5·22	—	7·22	—	Мезе-Ляборча і Пешту через Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
							Лавочного, Пешту, Міскольца Мункача	—	—	—	12·10	8·00	—	—
—	—	—	—	9·35	—	—	Гребенова (тілько від 10 липня до 31 серпня включно)	—	—	—	—	1·51	—	—
							Сколього і Стрия*) (зі Сколього тілько від 1 мая до 30 вересня включно)	—	—	—	12·10	8·00	1·51	*10 10
—	—	—	5·22	9·35	*3·05	7.22	Станіславова через Стрий	—	—	—	12·10	8·00	1·51	—
—	—	—	—	9·35	7·22	—	Хирова через Стрий	—	—	—	—	8·00	1·51	10·10
—	—	—	5·22	—	—	—	Сучави, Гусятина, Кересмезе, Слободи рунг., Бергомету, Чуднна, Радовець, Кимполюнга, Букарешту і Ясс	—	—	9·50	—	—	—	—
6·10	—	—	—	—	—	—	Сучави, Чорткова, Кересмезе, Калуша, Сопова, Букарешту і Ясс	—	—	—	—	2·01	—	—
—	—	—	—	10·25	—	—	Сучави, Радовець. Бергомету і Чудина (кождого понеділка), Печеніжина	—	—	—	—	—	6·13	—
—	—	—	—	2·45	—	—	Сучави, Гусятина, Калуша, Новоселиці, Чудина (що понеділка), Радовець, Кімполюнга, Ясс, і Букарешту	—	—	—	—	7·28	—	—
—	—	—	—	—	—	10·15	Сокаля і Ярослава через Раву руску	—	—	—	8·15	5·45	—	—
—	—	—	—	9·15	7·05	—	Белзца	—	—	—	—	5·45	—	—
—	—	—	—	9·15	—	—	Підволочиск і Бродів (на дворець Львів-Підзамче)	—	2 18	9·55	7·42	4·45	—	—
6·14	2·25	—	—	9·48	—	11·12	Підволочиск і Бродів (на головний дворець)	—	2·34	10·05	8·05	5·10	—	—
6·00	2·11	—	—	9·30	—	10.45	Брухович (тілько від 1 мая до 25 червня і від 15 серпня до 6 вересня включно)	—	—	—	—	—	8·03	—
—	—	—	—	1·32	—	—	Брухович (тілько від 26 червня до 14 серпня включно)	—	—	—	—	—	8·25	—
—	—	—	—	1·20	—	—	Янова*) (через цілий рік), †) (тілько від 16 червня до 31 серпня включно)	—	—	—	—	—	8·25	—
—	—	—	—	3·20	—	—	Янова (тілько від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цвітня включно)	—	—	—	*7·50	—	†5 28	†8·54
—	—	—	9·45	3·00	8·55	—	Зимної Води від 1 мая до 6 вересня в неділі і сьвята	—	—	—	—	1·10	7·48	—
—	—	—	*9·45	†1·05	§ 3·00	*6·25		—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	1·32	—	—	—								

Увага. Годины печатанй грубими черенками означають пору нічну від 6 год. вечером до год. 5-ой 59 мін. рано. В бюрі інформаційнім ц. к. зелїзниць державних у Львові ул. Третого мая ч. 3 готель Імперіяль продажь білетів стрефових, окружних і довільно зіставлюваних зшиток до їзди, як також тарив і розкладів їзди в виді кишеневім. Информації в справах тарифових і перевозових. Часъ середно-европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут. Година 12 часу середно европейского = 12 годинї 36 мінут після годинника львівского.

6

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ въ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

K.K. ZEITUNGS 696

Ч. 183. Львôвъ, Пятниця 16 (28) серпня 1896. Рôчникъ XVII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на пересмѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:	за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр.	на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр.	на пôвъ року . . . . 12 зр.
на чверть року 4 зр. 50 кр.	на чверть року . . . 6 зр.
у Львовѣ:	
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр.	на пôвъ року . . . . 3 зр.
на чверть року . . . 4 зр.	на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовои або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесеня приватнѣ числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

Гостина царскои пары у Вѣдни.

Вѣденьска рада мѣска призначила була на внесене д-ра Люеґера 25.000 зр. на пристроєне мѣста зъ нагоды ожиданого приѣзду царскои пары, чимъ выкликала велике невдоволене у сторонництва робôтничого та соціяльныхъ радикалôвъ. Пôсля проґрамы пристроєно на коштъ мѣста улицѣ, куды мавъ переѣздити царь. На радôсть робôтникôвъ зняла ся въ ночи зъ середы на четверъ велика буря та наробила въ мѣстѣ въ загалѣ величезнои шкоды, а мѣжь иншимъ повывертала стовпы, порозрывала вѣнцѣ и китицѣ, подерла хоругви, пообдирала навѣть тріюмфальнѣ ворота зъ прикрасъ. Въ четверъ вôдъ раннього ранку сотки робôтникôвъ працювали при зливнôмъ дощи надъ тымъ, щобы зробити ладъ на улицяхъ, занечищеныхъ пôсля бурѣ, та яко-тако поправити понищенѣ декораціи.

Вôдъ рана тысячѣ народу мимо дощу залягали улицѣ, куды мали переѣздити достойнѣ гостѣ. О год. 7 унявъ ся дощь. О год. 8 почало войско уставляти ся на вызначеныхъ мѣсцяхъ въ шпалѣръ. Поздовжь дороги зъ двôрця пôвнôчнои зелѣзницѣ до царского замку стануло войско по обохъ бокахъ въ потрôйнôй лавѣ, а за нимъ товпивъ ся здвигъ народу, ожидаючи гостій. Всѣ домы пристроєнѣ, а въ вôкнахъ и на бальконахъ повно людій. Рухъ возôвъ здержаный зовсѣмъ. На перонѣ двôрця пôвнôчнои зелѣзницѣ уставила ся передъ год. $9\frac{1}{2}$ почетна компанія зъ музикою и хоругвою. Вôдтакъ приѣхали: намѣстникъ долѣшнои Австріи ґр. Кільмансеґъ, президентъ поліціи вѣденьскои Стейскаль, бурмістръ вѣденьскій д-ръ Штробахъ, австрійско-угорскій амбасадоръ петербургскій кн. Ліхтенштайнъ, россійскій амбасадоръ вѣденьскій ґр. Капнистъ зъ иншими членами россійскои амбасады. Австрійскій повномочникъ войсковый въ Петербурзѣ ґенералъ Клепшъ и россійскій войсковый *attaché* полковникъ Воронинъ выѣхали на стрѣчу высокихъ гостій до австрійскои границѣ, а достойники, придѣленѣ до почестнои службы для царскои пары, до стаціи въ Ґензерндорфѣ. О год. $9\frac{1}{2}$ почали приѣздити на дворець члены цѣсарского дому. Приѣхали: архикнязѣ Францъ Фердинандъ д' Есте, Людвикъ Вікторъ, Іосифъ Фердинандъ, Іосифъ Августъ, Фридрихъ Евгеній, цѣсаревичева-вдова Стефанія, архикнягинѣ Марія Іосифа и Исабеля Августа. Архикнязѣ були пристроєнѣ россійскими ордерами. Передъ самою 10 годиною прибули цѣсарь и цѣсарева. Цѣсарь мавъ на собѣ россійскій мундуръ и ордеръ св. Андрея. О год. $10\frac{1}{2}$ наспѣвъ царскій поѣздъ. Музика заграла россійскій гимнъ. Перша высѣла царица, за нею царь. Оба монархи два разы уцѣлували ся сердечно; такъ само сердечно звитали ся цѣсарева зъ царицею. Цѣсарь поцѣлувавъ опôсля въ руку царицю, а царь цѣсареву. Царь бувъ въ мундурѣ 2-го австрійского полку пѣхоты. Царска пара привитала ся вôдтакъ зъ членами цѣсарского дому, а оба монархи перейшли по-передъ почетну компанію. По обопôльнôмъ представленю дружинъ, при чôмъ *особливо въ вôдзначенємъ* повитавъ цѣсарь кн. Лобанова, вышли обѣ монаршѣ пары зъ двôрця и всѣли до вôдкрытыхъ каритъ. Въ двѣ першѣ кариты були запряженѣ въ кожду бѣла шестѣрня. Въ першôй усѣли оба монархи, въ другôй цѣсарева зъ царицею. Въ дальшихъ каритахъ ѣхали члены цѣсарского дому, а вôдтакъ дружина.

Въ часѣ переѣзду зôбраный нарôдъ витавъ монархôвъ грôмкими окликами. Уставленѣ при дорозѣ разомъ зъ своими полками музики вôдгравали за зближенємъ каритъ россійскій гимнъ, такъ що той гимнъ проводивъ царску пару безъ перервы. Оба монархи, якъ и цѣсарева зъ царицею розмавляли живо въ часѣ переѣзду. Царь разъ-въ-разъ дякувавъ войсковымъ уклономъ за привѣты здвигу. Передъ замкомъ цѣсарскимъ, на котрôмъ застромлена була россійска хоругвь обôчь австрійскои, высѣли монархи. Въ замку представлено царскôй парѣ двôрскихъ достойникôвъ, двôръ цѣсаревои, міністрôвъ ґр. Ґолуховского, Кріґгамера, Каляя, президентôвъ міністрôвъ ґр. Баденього и Банфіого, австрійскихъ и угорскихъ міністрôвъ та президентôвъ найвысшихъ урядôвъ центральныхъ.

По год. 1. удала ся царска пара до россійскои амбасады на снѣдане, а опôсля складали візиты архикнязямъ и архикнягинямъ. Царь на приватнôй авдіенціи принимавъ ґр. Ґолуховского, ґр. Баденього и угорскихъ мінистрôвъ, котрѣ явили ся въ одягахъ мадярскихъ. Ґр. Ґолуховскому надавъ царь ордеръ Александра Невского, а ґр. Баденьому ордеръ бѣлого орла. О год. 5 вôдбувъ ся ґалевый обѣдъ на 141 особъ. Ґр. Ґолуховскій явивъ ся на обѣдъ вже зъ наданымъ ему ордеромъ. При обѣдѣ выголосивъ цѣсарь по французски тоастъ: „Дякую Царскимъ Милостямъ за вôдвѣдины, котрѣ радо уважаю за нову запоруку дружбы, яка насъ лучить. Пю на гараздъ царя Россіи и царицѣ“. Тоасту выслухали всѣ стоячи, по чôмъ музика заграла россійскій гимнъ. Монархи торкнули ся чарками. Въ кôлька хвиль опôсля вôдповѣвъ царь тоастомъ: „Дякую Цѣсарскимъ Милостямъ за зготовлене намъ приняте. Пю на гараздъ цѣсаря Австріи и короля Угорщины и на гараздъ цѣсаревои“. Монархи торкнули ся знову чарками, а музика заграла имъ австрійскій. Обѣдъ скôнчивъ ся о год. $6\frac{1}{4}$, а опôсля тревала розмова ажь до год. 8. Заразъ потôмъ вôдбула ся ґалева выстава оперы, на котрôй царь явивъ ся въ австрійскôмъ уніформѣ уланьскôмъ.

Всѣ дневники вѣденьскѣ дуже прихильно обговорюють гостину царскои пары у Вѣдни. Fremdenblatt пише, що по-за войскомъ, котрому цѣсарь велѣвъ уставити ся, щобы дати выразъ почести своеи арміи для высокихъ гостій, стоить населене Вѣдня, а за нимъ народы Австріи и Угорщины, перенятѣ одною гадкою. Не е се пусте торжество, коли наймолодшій и найстаршій володарѣ Европы подають собѣ по разъ першій руку до працѣ для добра и мира народôвъ, котрѣ цареви Николаеви II. и его женѣ вôдъ серця бажають щастя, радости и спокою. Вôдносины мѣжь обома державами е яснѣ и недвозначнѣ; е се дружба безъ укрытыхъ гадокъ, оперта на довѣрю, що жадна сторона не багне шкоды стороны другои, що жадна не бажає корысти, котра була бы шкôдна сусѣдови. — Wiener Abendpost каже, що народы австрійскои монархіи е одной гадки зъ цѣсарскою парою, котра якъ найсердечнѣйше витає гостій зъ пôвночи. Царь Николай такъ само поважно понимає свою высоку задачу, якъ и цѣсарь Францъ-Іосифъ. Ся згôдность навязує мѣжь обома монархами дружбу, котра стає ся тымъ крѣпшою, що въ справахъ, занимаючихъ теперь державы европейскѣ, проявляє ся мѣжь обома правительствами дуже вôдрадна згода, такъ що Европа може бути певна мирного розвитку подѣй. Гостина царя має длятого значѣне торжества мира. — N. fr. Presse упевняє царя, що его стрѣча зъ захôдною Европою не могла выпасти въ щасливѣйшу хвилю. Не лише цѣсарскій дôмъ, але також народы Австріи и Угорщины повитають его зъ щирою прихильностію, бо въ гостинѣ его бачать запоруку мира. Молодый царь давъ за короткій часъ свого панованя неодинъ вже доказъ безсторонности и гарного пониманя обовязкôвъ володаря. Те пôдбило ему серце и оправдує надѣю, що для Россіи починає ся щаслива доба.

Якимъ же словомъ радости маємо мы Русины повитати гостину великодержавного самодержця Россіи въ столичнôмъ мѣстѣ Австріи? Якѣ надѣѣ можемо прикладати до тои гостины славяньского императора, вôдъ котрого залежить доля 20 міліонôвъ нашихъ рôдныхъ братôвъ Украинцѣвъ?...

Вѣденьскѣ дневники добачують въ гостинѣ царскôй запоруку мира европейского и зъ того огляду высказують сердечну радôсть и щирый привѣтъ пôвнôчнымъ гостямъ въ имени всѣхъ народôвъ Австріи и Угорщины. Зъ тымъ певно згôднѣ и Русины, бо хто-жь не бажавъ бы мира такъ въ интересѣ власного розвитку якъ для добра державы ба й людскости? Але-жь на тôмъ и конець у насъ! У всѣмъ иншôмъ гостина царска анѣ насъ не грѣє анѣ морозить. Мы пригадали бы самодержцеви Россіи, що тамъ въ его державѣ живе 20 міліонôвъ неволеного украиньского народу, котрому однымъ указомъ мôгъ бы царь зняти нелюдскѣ пута, въ якѣ заковано навѣть украиньску мову. Але се вôнъ знає и безъ нашои пригадки. Мы могли бы высказати бажане, щобы въ своѣй подорожи по захôднôй Европѣ придививъ ся царь европейскому ладови. Та на те середъ пирôвъ и парадъ ему мабуть не стало бы навѣть часу! А въ тôмъ бодай въ Австро-Угорщинѣ не богато и научивъ бы ся. Довѣдавъ бы ся хиба, що пр. въ Угорщинѣ зъ Словаками, Сербами, Румунами, не казати вже зъ Русинами поводять ся такъ самѣсенько, якъ въ Россіи зъ Украинцями. Довѣдавъ бы ся, що въ Галичинѣ, коли бы лише не та конституція якась, то хто зна, чи не стрѣла бы Русинôвъ та сама доля, що въ Россіи. Побачивъ бы, якъ то въ Галичинѣ обходять законъ въ бѣлый день та ще, коли домагаємо ся нѣчого бôльше, якъ лише шанованя законôвъ, то й правлять намъ: „Будьте чемнѣ, отрицайте ся сатаны и дѣлъ его (значить: зложѣть присягу на ягайлоньску идею та, розумѣє ся, заявляйте ей дѣлами); тогдѣ и для васъ законъ буде закономъ и настане змѣна системы!“ Дарма, що законы на-

Зъ житя вѣденьскихъ Русинôвъ.

Кажуть, що пôсля послѣднои конскрипціи має бути у Вѣдни около 800 Русинôвъ. Число въ послѣднихъ часахъ еміґраціи може й побôльшило ся. Однакъ Русины вѣденьскѣ розсѣянѣ по всѣхъ 19 повѣтахъ [бециркахъ], а въ лѣтѣ значне число й по-за Вѣднемъ, тому-то они гублять ся. Найбôльше постôйно ґрупують ся нашѣ студенты около товариства „Січ“ въ XVII. повѣтѣ. Хвилево, якъ н пр. въ недѣлѣ и бôльшѣ свята, сходять ся вѣденьскѣ Русины всѣхъ верствъ въ церквѣ [I. повѣтъ], де майже завсѣгды запôзнають ся нашѣ робôтники.

Теперь е у Вѣдни три товариства рускѣ: „Січ“, товариство студентске, въ XVII. повѣтѣ, „Громада“ въ IV. повѣтѣ, а „Родина“, новооснована товариство робôтниче, сходить ся въ I. повѣтѣ. Зъ одного товариства до другого е майже година ходу. [„Руского“ товариства студентского „Буковина“ въ XVIII. повѣтѣ не числю.]

Товариство „Громада“ має задачу громадити всѣхъ Русинôвъ вѣденьскихъ, хоть, що правда, має теперь найменше членôвъ. А шкода, бо е то одиноке руске товариство у Вѣдни, де мôгъ бы належати кождый Русинъ безъ рôзницѣ стану. Въ „Громадѣ“ могло бы дѣйстно зосередити ся житє всѣхъ вѣденьскихъ Русинôвъ, черезъ що могли бы мы звернути на себе увагу и вытворити собѣ повагу мѣжь чужими. Але у насъ, якъ звычайно, кождый по „особкахъ“! У насъ, не лише въ політицѣ, але и въ товариствахъ — и то на чужинѣ! — мусять бути партіи. Впрочôмъ може колись тамъ и була причина до суперечокъ мѣжь „Січію“ а „Громадою“, тогдѣ, коли то — якъ кажуть — черезъ основане „Громады“ основателѣ ей [особливо тогдѣшный студентъ философіи п. К. Студиньскій] мали на цѣли: сокрушити „Січ“. Черезъ те вытворилась мѣжь тыми двома товариствами така незгода, що ще й до нинѣ нема мѣжь ними дружныхъ зносинъ. Перша вина за тѣ ворогованя лежить — по моѣй гадцѣ — на передовыхъ основателяхъ „Громады“, и то не задля основаня ей, а за-для поставленои убôчнои цѣли, зверненои противъ „Січи“. Може бы були они такои цѣли собѣ й не вытыкали, коли-бы були вырозумѣли се, що „Січ“, яко товариство студентске у Вѣдни, бути мусить. Они-жь, противно, черезъ уступлене свое и вôдтягане ще иншихъ членôвъ вôдъ „Січи“, помогли ѣй выклярувати ся на чисто-студентске товариство и скрѣпити ся въ тôй позиціи. Однакъ разомъ зъ уступленємъ передовыхъ основателѣвъ „Громады“ зникла и згадана цѣль убôчна, отже и причина ворогованя. А що вôдносины мѣжь „Січею“ а „Громадою“ ще й до нинѣ не уложились, виненъ сему той, хто опôсля не хотѣвъ дружныхъ зносинъ. [Не хотѣла, якъ вѣдомо, „Січ“. — *Ред.*] Теперь нема причины до ворогованя! Нѣяке товариство не перечить другому права истнованя, а у всѣхъ товариствахъ панує той самый духъ. Правда, кажуть ще й доси декотрѣ студенты, що „Громада“ не потрѣбна, и то якъ-разъ тѣ, що найбôльше намагають ся змѣнити статуты „Січи“ въ дусѣ чисто-студентского товариства. Вже теперь зависить вôдъ вôльнои волѣ выдѣлу „Січи“ приняти на свого члена якогось не студента, або не приняти, и, розумѣєсь, що то „не приняти“ есть ему догôднѣйше. Кажуть: „Громада“ не потрѣбна, а не вôдповѣдають на пытане: де бы „Громадяне“ дѣли ся, якъ бы „Громады“ не було, а до иншихъ рускихъ товариствъ вступъ имъ зборонений. По моѣй гадцѣ — не хотѣти „Громады“ и „Громадянамъ“ до себе вступу не позволяти, значить: выключати богато поважныхъ вѣденьскихъ Русинôвъ изъ житя народного! Однакъ менѣ здає ся, що три товариства рускѣ у Вѣдни бути мусять конечно, а то: зъ причины рôзницъ становыхъ та интелектуальныхъ и зъ причины великои просторони Вѣдня, а розсѣяня на нѣй Русинôвъ [о чôмъ свѣдчить найлѣпше теперѣшне ґруповане товариствъ въ повѣтахъ I., IV., XVII-ôмъ.]

Всѣ три товариства сходять ся — зовсѣмъ природно — въ однôй точцѣ, т. е. въ справѣ *народнôй, а розходить ся лишь о те*, котре зъ нихъ має на внѣ репрезентувати всѣхъ Русинôвъ. Менѣ здаєсь, и кождому буде се ясне, що задача така мусить належати до того товариства, въ котрого складъ входять або можуть входити всѣ Русины безъ рôзницѣ станôвъ. Товариствомъ же такимъ е лишь „Громада“, бо анѣ статутъ, анѣ выдѣлъ ей не забороняють нѣякому Русинови до неи належати, — хиба, розумѣєсь, коли-бы хтось провинивъ ся противъ ей статута. Задачу таку може собѣ покласти и „Січ“, и певно що осягне ей, коли-бъ напередъ вôдповѣдно зреформувала ся; однакъ „Січ“ певно того не схоче. Бо й на чôмъ же бы остаточно стало? Ото „Січ“ переняла бы тогдѣ задачу нинѣшнои „Громады“, а студенты *мусѣли бы — зовсѣмъ* природно — заснувати свое окреме товариство. Чи такѣ переставлюваня и руйнаціи е потрѣбнѣ, кождый видить. Тому антаґонізмъ мѣжь нашими товариствами вѣденьскими зовсѣмъ не на мѣсци. „Січ“ нехай останесь чисто студентскимъ товариствомъ, „Родина“ робôтничимъ, а оба тѣ товариства повиннѣ бы ґравітувати до „Громады“, не зливаючи ся зъ нею.

Пôсля того, що я тутъ бачивъ и чувъ, можу начислити до-теперь около 40 родинъ якъ чисто-рускихъ такъ и мѣшаныхъ — розумѣєсь, зъ вынимкою студентôвъ, бо родинъ своихъ у Вѣдни не мають.

О домашнôмъ житю тутешныхъ Русинôвъ не богато знаю. *Урядники, докторы и рускѣ* купцѣ [а купцѣвъ е тутъ три чи чотири, що мають склепы и поводить ся имъ не зле] жиють и поводять ся, розумѣєсь, вôдповѣдно до своихъ станôвъ. Студенты — якъ всюды студенты. Грошей найчастѣйше нема, тожь пытає оденъ другого, чи третій дôставъ зъ-вôдки грошѣ. Коли оденъ дôстане, то и у иншихъ вôдживають надѣѣ. На высше згадане число 800 душъ Русинôвъ припадає найбôльше робôтникôвъ. Зъ вѣденьскихъ Русинôвъ не може нѣхто до-теперь подати точно ихъ числа. Мужчинъ-робôтникôвъ есть тутъ безъ порôвнаня бôльше; женщинъ-слугъ мало. Рускѣ робôтники женять ся найчастѣйше зъ Чешками.

Робôтники горнуть ся до Вѣдня ажь около зимы, бо въ лѣтѣ бôльша ихъ часть е при роботахъ по-за Вѣднемъ. Заробляють тыжднево пересѣчно около 7 злр., жиють досыть выгôдно, а декотрѣ зложать часомъ и якій грошикъ до касы. Обставинами житя они досыть вдоволенѣ. О Галичинѣ споминають лихимъ словомъ, особливо тогдѣ, коли имъ читати часописи зъ Галичины.

Вôдносины помѣжь робôтниками-Русинами а иншими верствами вѣденьскихъ Русинôвъ зовсѣмъ рôзнять ся вôдъ тыхъ вôдносинъ въ Галичинѣ, — що впрочôмъ е всюды у Вѣдни, а у насъ тымъ бôльше, бо всѣ вôдчуваємо, що мы тутъ на чужинѣ. Лѣкарѣ и адвокаты нашѣ помагають тутъ взагалѣ всѣмъ Русинамъ безплатно и то — охочо.

Не можна сказати, щобы нашѣ робôтники умысне приѣзджали до Вѣдня. Неоденъ певно застрягъ тутъ по дорозѣ до Америки, але найбôльше е такихъ, котрѣ тутъ давнѣйше при войску служили, и такихъ, що изъ своимъ

шй не знають такихъ условій! Царь довѣдавъ бы ся, що при тôмъ всѣмъ таки є навѣть щасливѣ Русины, ба й заступники народу руского, котрѣ уважають такій ладъ за цѣлкомъ законный та й самѣ упоминають своихъ неслухняныхъ землякôвъ: „Такъ, такъ! Будьте чемнѣ, одрицайте ся и того и сего; дайте дѣлами доказы, що поправили ся, що змѣнили ся скрôзь до стриженя, тогдѣ, — але ажь тогдѣ стане и для васъ законъ закономъ, чи то настане бажана вами змѣна системы. Инакше не може бути! Се цѣлкомъ справедливо!“

Отже хочь-бы царь и мавъ очи та мôгъ помѣчати, то такѣ досвѣды не вийшли бы намъ на користь. Тымъ то мы нѣ радувати ся гостиною царскою не маємо причины, анѣ прикладати до неи нѣякихъ надѣй. Въ проґрамѣ нашôй, на нашôмъ народнôмъ прапорѣ давно выписаный окликъ: „У власнôмъ народѣ та въ неутомнôй праци надъ добромъ того народу вся наша будучнôсть и надѣя!“

Письмо зъ Жидачева.

[Письмо п. Михайла Петрицкого.]

Чувъ я разъ, що ворогъ, коли зубôвъ не має, щобъ загрызти, то бодай шиломъ радъ бы вколоти. Таке трафляє й мене вôдъ моихъ „сердечныхъ“. Заборонено у мене не то купувати, але й ходити до мене хорони Боже! Я-жь о тыхъ, що послухали тои забороны, не стою. Вôдтакъ постаралисъ о конфіскату горѣвокъ зъ мого склепу, але програють и тутъ; справа, на ихъ нещастє, занадто ясна, щобы могли „накрутити на свое“. Хотѣли ревізією и арештованємъ скомпромітувати мене въ очехъ народу, тымчасомъ самѣ скомпромітували ся въ опініи всего населеня; бо-жь яке-бъ оно и було, то все-жь єще не позбавлене оно всякого чувства интелектуального. А оно, хоть-бы якъ приборкане взглядами на авансъ и выгоды власнѣ, мусить пробудити ся, коли погана гниль переходить границѣ.

И се наглядно показалось у насъ при выборахъ громадскихъ, де не лишь нарôдъ, але и интеліґенція, и то навѣть польска [!], рѣшучо пôйшла въ першôмъ крузѣ противъ ц. к. старосты. Мимо надлюдскихъ его высиленъ, — бо крутивъ ся якъ муха въ мази, по три разы на годину выкликувавъ урядникôвъ зъ бюра, картки розпихавъ, — таки потерпѣвъ фіяско, бо его ліста въ тôмъ крузѣ цѣлкомъ перепала. Вôдтакъ ратувавъ свôй упадокъ якъ мôгъ — робивъ gute Miene zum bösen Spiel кажучи, що єму нѣбы не ходило о нѣчо бôльше, якъ лише щобы Савчиньскій або Петрицкій не ставъ бурмістромъ... Тутъ зовсѣмъ пригадує ся той лисъ, що то скакавъ до винограду, скакавъ, а не доставши, сказавъ, що виноградъ квасный, не варта труду... Чи не такъ? Але найсоромнѣйшу вôдправу дали мѣщане другого круга. По „legalnych“ выборахъ въ третôмъ крузѣ рѣшили они, що до голосованя нема чого йти, бо хоть-бы и вийшли побѣдоносно, то засѣдати въ радѣ разомъ зъ тыми, що вийшли въ третôмъ крузѣ, не принесе нѣкому чести, — отже замѣсть ити до голосованя, уложили лісту, яка бы въ виду всего була найвôдповѣднѣйша. До тои лісты вôйшовъ водовозъ, канальникъ, собакобійникъ, Ґотлібôвъ пастухъ и т. д. А мѣжь заступниками для тыхъ положено звѣстного Андруся Гивеля, котрый вôдтакъ справдѣ перейшовъ яко десятый радный зъ десятьма жидами...

Отже коли не можна було мене засягнути дубиною, то старали ся бодай шиломъ уколоти. И такъ при ревізіи забравъ „ласкаво“ п. вахмайстеръ чотири вытяги податкôвъ въ Жидачевѣ: доходового, чиншового, заробкового и домово-грунтового; забравъ зуставлене жидачѣвскихъ податникôвъ, надъ чимъ я богато но чей просидѣвъ... А забиравъ се, хоть надто добре знавъ, щó то є, бо и я звертавъ его увагу, и оно писане було по польски великими буквами. Ну, але певно, що вôнъ мусѣвъ то забрати, бо инакше, якъ бы я тѣ вытяги бувъ мавъ, то зъ тои лісты выборчои, яка була при выборахъ, були бы лишили ся хиба якѣ шматы...

Забрано менѣ також 161 книжокъ пôдъ позоромъ, що я ихъ продаю. Якій же доказъ положили? Гадаєте певне, що поставили бодай одного свѣдка: кому я продавъ? — або, що книжки тѣ були въ склепѣ. Де тамъ! нѣ одно, нѣ друге. За „доказъ“ положено обставину, що я посѣдаю по бôльше, навѣть по десять примѣрникôвъ не розтинаныхъ книжокъ одного и того самого змѣсту. На розправѣ дня 22 с. м. я кажу, що я мавъ тѣ книжки вôдъ авторôвъ та просвѣтныхъ товариствъ, яко ремунерацію за мои имъ услуги, и роздаровувавъ-емъ ихъ народови та читальнямъ, а сего менѣ нѣхто, навѣть п. вахмайстеръ вôдъ жандармеріи, не можуть заборонити, тымъ бôльше що за шѣсть лѣтъ, якъ я осѣвъ въ Жидачевѣ, не мали тôлько нюху, щобы выслѣдити, чи я кому книжокъ не продаю, хочь моя смирнôсть уже вôдъ давна зôстає яко „moskalofil“ пôдъ ихъ ласкавѣйшою опѣкою, та й они у мене бували и по фаховому своему звычаю книжки тѣ обглядали и нѣчо пôдозрѣного не замѣтили... ажь теперь... Ось оно якъ!

Або знову, бачите, на Ивана я є на имениннахъ въ однôмъ зъ найпорядлѣйшихъ домôвъ, забавляю ся якъ найлѣпше въ товариствѣ, ажь тутъ дають менѣ знати, що жандармъ и поліціянтъ за мною шукають, отже щобы я вийшовъ. Я вôдповѣдаю, що зъ жандармами и поліцаями не маю нѣчого спôльного, а коли чого потребують вôдъ мене, то знають де я мешкаю; — коли-жь зайшло що наглого, то най входять до хаты, бо я зъ ними тайнъ не маю. Входять они — жандармъ и поліціянтъ, а що се дѣяло ся въ двѣ недѣлѣ по заарештованю, то можете собѣ представити, якъ усѣ въ хатѣ були зворушенѣ, особливо панѣ. И що-жь гадаєте? по що они прийшли? Поліціянтъ доручує менѣ вôзване на термінъ зъ жидомъ, котрого я запôзвавъ, а жандармъ пытає ся мене: де мешкає мôй братъ Иванъ, котрый має платити таксу вôйскову.... Вы не вѣрите? Єй Богу, правда! двацять свѣдкôвъ поставлю.

Але оно ще й не таке у насъ водить ся! Кôлькохъ интеліґентныхъ людей пють пиво въ пиварни. Приходять п. вахмайстеръ та й собѣ, абы здоровѣ, пють. Зачинає ся бесѣда о моѣмъ арештованю. Оденъ зъ товариства сказавъ щось въ моѣй оборонѣ. Тогдѣ п. вахмайстеръ, не надумуючись богато, встають и рѣзкимъ голосомъ проголошують: „W imieniu prawa aresztuję pana!“ — „Dobrze bez najmniejszego oporu będę służył panu“ вôдповѣдає зачѣпленый, при незвычайнôмъ зворушеню присутныхъ, котрыхъ нежданый грôмъ бувъ бы не переразивъ такъ, якъ щось подôбного. Однакъ п. вахмайстеръ якось розмѣркували ся, вѣдавъ що и одержаный ордеръ не оборонивъ бы ихъ за доказы такои ревности службовои, и дали якось спокôй зъ тымъ „aresztowaniem w imieniu prawa“... Бачите, якъ оно?!

Пытаю-жь ся чемненько всѣхъ: де мы живемо?

Михайло Петрицкій.

Письмо зъ Львôвского.

[Въ справѣ шкôльництва въ львôвскôмъ округу.]

Въ ч. 167. „Дѣла“ народный учитель львôвского округа замѣского видить упадокъ шкôльництва въ тôмъ округу, а приписуючи вину сего лиха теперѣшному инспекторови шкôльному, жалує за давными „свѣтлыми днями“ округа за часôвъ бувшого инспектора п. Керекярта.

Дописъ тая кинула неправдиве свѣтло на станъ тутешного округа, а тымъ самымъ выкликала огôрчене мѣжь тутешнымъ учительствомъ. Длятого на зборѣ въ дни 25 с. м. запротестовано проти закидôвъ п. дописувателя, а рôвночасно ухвалено написати спростоване тыхъ закидôвъ зъ прошенємъ о умѣщене его въ „Дѣлѣ“.

Що лиха фреквенція є великою колодою въ розвою шкôльництва — сему не заперечить нѣхто. Хотяй п. дописуватель ледви чи мавъ докладнѣ статистичнѣ даты фреквенціи шкôльнои въ львôвскôмъ округу зъ послѣдныхъ лѣтъ, таки нарѣкає на ея упадокъ, хочь мы того упадку не бачимо. Найимовѣрнѣйше мусѣвъ п. дописуватель свое твердженє оперти на помѣченяхъ въ своѣй школѣ. Коли-бы фреквенція навѣть дѣйстно лиха була, а процедура екзекуційна не въ часѣ выконана, то годѣ бы було вину сего лиха приписати выключно власти шкôльнôй, бо практика така вôдбуває ся пôсля закона зъ 23 мая 1895, титулъ III. арт. 36.

Смѣшнымъ выглядає замѣтъ, мовь то щолѣпшѣ силы зъ округа перенесли ся однѣ до царства небесного а другѣ зъ авансомъ або безъ до инныхъ округôвъ. Єли якійсь учитель перенесе ся до царства небесного, тому чей-же управа округа не винна, а такъ само, єли хтось зъ авансомъ перенесесь до нашого округа. Та велике пытане: чи се якъ-разъ всѣ самѣ „що-лѣпшѣ силы“? Впрочôмъ тѣ силы для загалу не страченѣ, а въ львôвскôмъ округу бодай п. дописуватель оставъ ся..

Закидъ, мовь то львôвскій округъ має неспосôбныхъ и неквалїфікованыхъ учителѣвъ, не выдержить критики, бо послѣдне справоздане краевои рады шкôльнои выказує, що львôвскій повѣтъ якъ-разъ має найменше неквалїфікованыхъ учителѣвъ, а якъ знаємо напевно, въ тôмъ роцѣ шкôльнôмъ не принято анѣ однои неквалїфікованои силы!

Дивне єсть жадане п. дописувателя, щобы инспекторы возили зъ собою торбу зъ справами и ихъ пôдчасъ візитаціи, при свѣтлѣ, въ комнатѣ учителя полагоджували. Пôсля инструкціи всякѣ справы мусять бути полагодженѣ на засѣданяхъ рады окружнои, а єли инспекторъ не приѣхавъ до п. дописувателя зъ паперами въ торбѣ, то най дякує Богу и свому тактови, бо фактично приѣздить инспекторъ зъ паперами по-найбôльшôй части лише тогды, коли має перепровадити дисциплінарне слѣдство, а се справа не конче мила...

Послѣдный закидъ — що-до заосмотрюваня школъ въ найконечнѣйшѣ средства узмысловленя науки — є цѣлкомъ безпôдставный, бо въ тôмъ взглядѣ є цѣлкомъ вôдмѣнне поступоване теперь, нѣжь давнѣйше, а то на основѣ закона зъ 24 цвѣтня 1894, арт. 20. Що теперь школы дôстають фактично менше ґльобôвъ, мапъ и приборôвъ шкôльныхъ, то за-для того, що черезъ впроваджене новыхъ плянôвъ а въ наслѣдокъ того и книжокъ, потребують школы богато книжокъ для убогои молодежи. Впрочôмъ рада окружна нашого повѣту пôсля можности заосмотрює школы въ приборы шкôльнѣ, а найновѣйшимъ сего доказомъ єсть фактъ, що сего року много школъ нашого повѣту одержало дорогу мапу повѣту львôвского.

Ось тыхъ кôлька замѣтôвъ подаємо не въ тôй гадцѣ, щобы зъ засады боронити округъ и особу инспектора львôвско-замѣского, але въ интересѣ правдивого стану рѣчи. Компетентнѣйшимъ въ тôй справѣ єсть инспекторъ краєвый для того округа, д-ръ Сев. Днѣстряньскій. Вôнъ якъ-разъ въ послѣднôмъ пôвроцѣ шкôльнôмъ візитувавъ сей округъ, а якъ зачувати, мавъ высказатись про его станъ дуже похвально.

Ив. Строньскій и *Д. Вовкôвъ.*

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Про подорожь царскои пары наспѣли доси такѣ вѣсти: Въ середу передъ 5. годиною задержавъ ся царскій поѣздъ въ Варшавѣ на стаціи, вôддаленôй кôлька верстъ вôдъ мѣста. Перша высѣла зъ ваґону царица, за нею вийшовъ на перонъ царь. Царица звитала ся зъ ґрафинею Шуваловою, пôшла до пристроєнои ждальнѣ и попросила туды панѣ, зôбранѣ на перонѣ. Царь привитавши ся зъ ґр. Шуваловымъ и зôбраными ґенералами, звернувъ ся до заступникôвъ краю, котрыхъ богато явило ся на дворци. Мѣжь ними були всѣ Поляки, що занимають становиска дворскѣ. Царь зъ кождымъ розмавлявъ хвилю. Зъ дамъ польскихъ було лише кôлька; поясняють се тымъ,

---

„паньствомъ“ сюда приѣхали. Опôсля вербують они ще й другихъ своихъ краянôвъ на роботу. Такому, що не має тутъ своихъ знакомыхъ або не вмѣє нѣмецкого языка, трудно було бы тутъ знайти роботу. Правда, столярѣ и мулярѣ, що мають свѣдоцтва фаховѣ, знаходять роботу скоро.

Що-до житя товариского мѣжь робôтниками, то — звычайно нашѣ люде... Однакъ мы зовсѣмъ тому не подивуємось, розваживши звôдки и куда они приходять.

Приходять изъ кута, де „oświata, to miecz obusieczny w ręku ludu!“ Правда, пане ґрафе? Гнала ихъ зъ вôдтамъ найчастѣйше нужда, якъ огнистый мечь архангела гнавъ за грѣхъ Адама и Єву, зъ тою лише рôзницею, що грѣхъ нашихъ людей, — т. є. темнота й нужда — не походить зъ ихъ вôльнои волѣ, але є се грѣхъ — ну, мы знаємо чій! Вужь-куситель може и дальше зôставати въ раю, а для лекшихъ пôдходôвъ зъ своими покусами може ще й тихцемъ повзати... Нужда гнала ихъ зъ рôднѣ въ свѣтъ чужій и широкій, безъ всякихъ приготовлень просвѣтныхъ [бо найчастѣйше они неписьменнѣ], безъ самосвѣдомости, безъ провôдной гадки й цѣли. Неоденъ, пращаючи ся зъ рôднею, подумавъ собѣ: „Ось иду! Або я знаю, де йду? Иду, бо ту не набуду! Не набуду та й годѣ!“

Приѣзджають на чужину. Довкола нихъ все чуже, все незрозумѣле. Свѣтъ то для нихъ занадто новый, занадто рухливый, повный житя и енерґіи. Культура чужа, имъ не зрозумѣла, а своя — ехъ, лѣпше и не згадувати о тôмъ, щó болить!..

Чуже не свое, а на чужинѣ радо шукало бы ся свого... У Вѣдни допытують ся до церкви и йдуть туды. Идуть до неи и тѣ, що довше тутъ перебувають, бо кождого свое тягне. Оденъ иде зъ побожности и любови до церкви; неоденъ знову у церквѣ пригадує собѣ дитиначѣ свои лѣта щасливѣ [бо тогдѣ они були у кождого щасливѣ, хоть може голодный, босый и обдертый бѣгъ до церковцѣ]; де-хто, не маючи роботы, въ церквѣ надѣєсь у своихъ порады або й поратунку. Вже-жь таки нѣхто такъ чоловѣка не розумѣє, якъ „свôй“, а на чужинѣ той „свôй“, до кого мати зъ-малку тымъ самымъ словомъ промавляла. [Якій то скарбъ — слово рôдне!] Рѣдше приходять до церкви лише старшѣ „бриськи“, що то вже кождый кутъ у Вѣдни знають...

По службѣ Божôй збирають ся на хвилю коло церкви и тутъ, привитавшись, радять, де бы имъ ити разомъ побалакати та забавитись. Вôдтакъ умовившись идуть до однои кнайпы [бо у Вѣдни не можна навѣть деинде, а у кнайпѣ вѣденьскôй не такъ, якъ въ Галичинѣ]. Въ послѣдныхъ часахъ сходять ся завсѣгды „Zur Schwarzen Katze“, де и я заходжу. Тутъ сѣдають громадками — старшѣ изъ старшими, молодшѣ зъ молодшими, а кому до вподобы, то й коло дѣвчатъ. Кождый дôстає свôй „Krügel Bier“, попивають и сейчасъ зачинає ся розмова, настає гамôръ и смѣхъ. Майже завсѣгды лучить ся и хтось такій, що принесъ изъ собою якусь руску часопись та хотѣвъ бы на голосъ всѣмъ перечитати. Щобы всѣхъ трохи утихомирити, скаже: „Гей, краяны! послухайте щось цѣкавого!“ — „Цѣкавого? то просимо!“ И той читає а всѣ слухають. Та супокôй недовго триває. Сей дослухає ся чогось, що зродить въ нѣмъ жаль, той вôдчує гнѣвъ, то знову усѣ зарегочуть ся. Кождый хотѣвъ бы и слухати и чувство свое заявити, але читачь пôдносить голосъ и читає дальше. Або неразъ пôдчасъ смѣху читачь перерве, щобы зразъ опôсля дальше читати, — але де тамъ! Смѣхъ ще зовсѣмъ не втихъ, а тутъ уже гамôръ! Кождый дебатує о тôмъ, щó его розгнѣвало а що подобало ся, — сей вôдказує на паньскѣ и жидôвскѣ порядки въ Галичинѣ, тому знову смѣшне подобаєсь, а де хто певно пригадує собѣ и свою долю чи недолю, яка его гнала зъ рôднѣ въ свѣтъ за очи, бо склонить голову и протяжно зôтхне. Се звычайне у тыхъ, що опинились на чужинѣ не изъ своеи доброи охоты... Неразъ зачне ся и якась секретна бесѣда. Ось н. пр. має оденъ довѣре у другихъ. Той присуне ся зъ однои стороны, бо хотѣвъ бы зъ чимсь звѣрити ся; тамтой зъ другои стороны хоче порадитись, иншого треба пожалувати, а на кождого треба зважати. А все дѣє ся нѣбы въ секретѣ, а то вже всѣ знають...

Ось такѣ то нашѣ люде! Треба ихъ лише розумѣти, розумѣти и розумѣти! Чоловѣкъ вытрезвалый богато зъ ними може зробити. А щирого чоловѣка они дуже навидять. Правда, треба поводити ся зъ ними поважно, але такъ, щобы тою повагою ихъ не вôдтручувати вôдъ себе...

Гамôръ не перестає и читачь не читає. Наразъ гукне пѣсня: „Мы тѣ, котрымъ запертѣ дверѣ, запертый до свободы шляхъ“ або „Гей нема то краю, краю“. И вже всѣ спѣвають, хоть нѣхто акордôвъ не подававъ [а бувають часто и неможливѣ акорды!]. Потôмъ читачеви треба лише въ пору розпочати дальше читати, якъ разъ въ хвилю, коли спѣвъ кôнчить ся, бо инакше не дôжде ся супокою. „Ось що тутъ знову пишуть въ ґазетѣ зô Львова!“ — скаже и вже читає. И знову всѣ слухають, зôтхають, гнѣвають ся и смѣють ся.

Часомъ запоряджує ся и якась складка грошева. Ось н. пр. сей довшій часъ безъ роботы, або той лежить хорый, — треба поратувати. Недавно писала сюда якась Анна зô Львова, що колись тамъ перебувала у Вѣдни. Она просила, щобы ей поратувати. Але посылай же якôйсь Аннѣ у Львовѣ! Хиба-жь тамъ мало такихъ именъ у великôмъ Львовѣ! Але зъ того письма Анны зô Львова до Вѣдня видко, що лѣпше дбають о своихъ Русины вѣденьскѣ...

Ось такъ тутъ проходить нашимъ людямъ день святочный. Около 9-ои вечеромъ лагодять ся всѣ до розходу. Кождый зъ кождымъ прощає ся, женщины цѣлують ся, а де-хто на дорогу частує ще свою громадку „Doppellitr-омъ“ здержуючи и обѣцяючи, що й самъ иде заразъ до хаты. Щирôсть видко у кождого, а найбôльше у того, хто упоравъ ся зъ бôльшимъ числомъ „кріґлѣвъ“. Однакъ нѣхто майже нѣколи не запє ся. Що хвиля ворушать ся всѣ до розходу, але майже кождому якось годѣ розстати ся, зволѣкають немовь лякають ся пригадати собѣ по вôдходѣ на тяжку, завтрѣшню працю... Вкôнци розходять ся. Той того вôдпроваджує, женщины ще разъ цѣлують ся, — вкôнци всѣ дôстають ся до хатъ.

На другу недѣлю знову сходять ся.

Ось таке то житє на чужинѣ, — оно певно и въ Америцѣ не богато рôзнить ся.

И я о 10-ôй вечеромъ вже у хатѣ. Дрѣмаючи думаю собѣ: Чи є такъ у Львовѣ и по иншихъ нашихъ мѣстахъ?

Певно нема! Шкода! А у насъ є вже и свое товариство робôтниче „Родина“*) А може тамъ, въ краю нема робôтникôвъ и мѣщанъ Русинôвъ? А може они Руси на нѣчо не придадуть ся?... Шкода!**)

. . . .

Приємный супочинокъ по праци!

У Вѣдни 23 VIII. 1896.

З. С.

*) О сѣмъ товариствѣ и про першѣ его зборы маємо въ нашôй тецѣ ширшу звѣстку и подамо ея другимъ разомъ. — *Ред.*

**) Таке товариство є въ мѣстѣ Стрыю „Мѣщаньска Бесѣда“. — *Ред.*

що теперь въ лѣтнôй порѣ майже нѣкого въ Варшавѣ нема. Замѣтна рѣчь, що на дворець пущено богато публіки зъ мѣста безъ білетôвъ. Царскій поѣздъ задержавъ ся въ Варшавѣ 20 минутъ, а вôдтакъ рушивъ въ дальшу дорогу до Вѣдня. Польски̂ дневники варшавски̂ подають зъ нагоды переѣзду царскои пары черезъ Варшаву привѣтни̂ статьѣ. О приѣздѣ царя до Вѣдня пишемо на иншôмъ мѣсци.

— —

Въ Царгородѣ выбухли дня 26 с. м. грôзни̂ розрухи. Въ полудне напали революціонеры Вôрмене на банкъ отоманьскій вôпили кôлькохъ урядниковъ и слугъ, заняли цѣлый будынокъ и зъ вôконъ та зъ даху почали стрѣляти на поліцію. Въ слѣдъ за тымъ почато на Галаттѣ руйнувати склепы. Выступило вôйско зъ поліцією и вывязала ся на улицяхъ кровава бійка, въ котрôй по обохъ сторонахъ богато людей погибло, а богато є раненыхъ. Въ мѣстѣ запанувавъ страхъ. Всѣ склепы позамыкано. До 4-ои годины Стамбулъ були опанували повстанцѣ. Вечеромъ, здавало ся, привернено ладъ, але опôсля знову выбухли розрухи въ кôлькохъ дѣльницяхъ мѣста и тревали до пôзнои ночи. Въ Перу выбухла бомба передъ стражницею и забила кôлька вояковъ. Австрійскій амбасадоръ бар. Каліче зажадавъ вôдъ міністра справъ заграничныхъ вôйска для охороны почты австрійскои. Зъ Терапіи выплывъ заразъ корабель англійскій, а за нимъ поспѣшили французскій о италійскій. Палату султаньску обсадило вôйско, а въ брамѣ уставлено каноны зверненѣ пащами въ улицю. Рôвно жь обсаджено вôйскомъ будынокъ Порты. По улицяхъ сторожать патрулѣ. Трупы погибшихъ Вôрменъ вывожено зъ улиць и зъ домôвъ цѣлыми вупами. — Урядовый комунікатъ турецкій каже, що Вôрмене допустили ся розрухôвъ въ тôй цѣли, щобы змусити державы до интервенціи на ихъ користь.

НОВИНКИ.

— **Маршалокъ краєвый ґр. Стан. Бадені** приѣхавъ дня 26. с. м. до Нового Торгу и злюструвавъ тамошну раду повѣтову. Маршалка повитавъ выдѣлъ повѣтовый. Потôмъ краєвый маршалокъ выѣхавъ до Закопаного, тамъ замешкавъ въ институтѣ д-ра Храмца и вымовивъ ся вôдъ всѣхъ принять приготовуваныхъ на его честь. Другого дня о 5 годинѣ рано выѣхавъ разомъ зъ властителемъ Закопаного ґр. Замойскимъ оглянути нову краєву дорогу ведучу до Морского Ока, а по дорозѣ звидѣвъ заведенє ґр. Замойскои въ Кузничахъ. Вернувшись до Закопаного и пообѣдавши у Юл. Дунаєвского оглянувъ урядъ громадскій, урядъ кліматичный и школы рѣзьбарску й коронкарску. Нинѣ выѣхавъ до долины Косцелецкои, а завтра рано выѣздить зъ Закопаного и по дорозѣ огляне школы и институціи въ Новôмъ-Торзѣ. Мешканцѣ Закопаного кладуть велику вагу на сесю гостину маршалка краєвого, надѣючи ся, що она причинить ся до розвою Закопаного.

— **Вôдкрыте читальнѣ „Просвѣты“ въ селѣ Квасининѣ** [повѣту добромильского] вôдбуде ся въ недѣлю 20-ого с. м. о 4-ôй годинѣ по полудни.

— **Товариству Рускихъ женщинъ въ Станиславовѣ** удѣливъ Преосв. епископъ Юліянъ станиславôвскій знову 50 злр. при нагодѣ своихъ именинъ.

— **Царска пара переѣде черезъ Львôвъ** въ недѣлю около 4-ои годины рано.

— **Помноженє персоналу судового въ Галичинѣ**, а именно обсада ново-системізованыхъ вôдъ 1897 и 1898 рокôвъ посадъ адъюнктôвъ судовыхъ, канцелістôвъ ведучихъ книги грунтовѣ и возьныхъ мае наступити вже въ груднѣ сего року. До того часу мае бути именованыхъ сѣмь адъюнктôвъ въ окрузѣ львôвского высшого суду краєвого и ведучихъ книги грунтовѣ въ Новôмъ-Торзѣ и въ Лимановôй.

— **Вѣче римо-кат. духовеньства дієцезіи перемыскои** вôдбувало ся позавчера и вчера при участи 120 ксьондзôвъ. На порядку дневнôмъ стояли справы: шкôльництво, справа соціяльна и справа полѣпшеня быту низшого клира.

— **Кс. Стояловскій** выдавъ въ Тѣшинѣ, у вôдповѣдь на кинену на него зъ Риму клятву, брошуру пôдъ заг. „Nie pójdziemy do Kanossy!“ Въ тôй брошурѣ заявляє, що письмо римскои Инквізиціи, кидаюче на него клятву, уважає за несправедливе, неважне, крутарске и повне неправды, длятого вôнъ не пôддасть ся.

— **Огнѣ.** Въ Вороблячинѣ [повѣту равского] згорѣли будынки двôрски̂ и припасы збôжа загальнои вартости 1.700 зр. Огонь бувъ имовѣрно пôдложеный. — Въ Исидорôвцѣ [повѣту жидачôвского] спаливъ огонь три загороды вразъ зъ сегорôчнымъ зборомъ. О пôдпалъ пôдозрѣвають одного погорѣльця, котрый обезпечивъ свôй дôмъ вартости 150 зр. на 800 зр. — Въ Нирковѣ [повѣту залѣщицкого] продавъ передъ рокомъ 70 лѣтный селянинъ Яцко Марущакъ свое господарство за 300 зр. одному сусѣдови, а самъ перенѣсъ ся до хаты своеи вôдданои дочки. Марущакъ займавъ ся муляркою и за одинъ рôкъ пропутавъ тыхъ 300 зр., такъ, що лишило ся ему лише 5 зр. Тогдѣ запалавъ вôнъ якоюсь дикою злôстю и въ пôвночи на 2 ого с. м. пôдпаливъ будынки своеи дочки и того селянина, котрому продавъ грунтъ и хату. Огонь знищивъ обѣ загороды, а Марущакъ, пустивши зъ дымомъ майно своеи власнои дочки, утѣкъ до лѣса и тамъ повѣсивъ ся.

— **Черновецки̂ руско-народни̂ товариства** зложили Впр. о. архимандритови Иларіонови Филиповичеви зъ нагоды его вôдзначеня комтурнымъ хрестомъ ордера Францъ Іосифа телеграфічно щири̂ бажаня. На се вôдповѣвъ о. архимандритъ Филиповичь рôвно-жь щирою подякою.

— **Д-ръ Иванъ Прусъ**, лѣкарь у Львовѣ и професоръ въ школѣ ветеринарской у Львовѣ, именованый звычайнымъ професоромъ загальнои и досвѣднои патольоґіи на выдѣлѣ медичнôмъ університету львôвского.

— **Безпосередне сполученє зелѣзницею Львова зъ Варшавою** помалу здѣйстняє ся. До ґубернін люблиньскои выслало правительство россійске вже партію инжінерôвъ, котри̂ почали студіи надъ будовою зелѣзницѣ зъ Холму до пограничного Томашева, вôддаленого ледви о 8$\frac{1}{2}$ клм. вôдъ остатнои стаціи зелѣзницѣ Белзець-Рава Руска-Жовкôвъ-Львôвъ. Якій буде выслѣдъ тыхъ студій, имовѣрно незабаромъ довѣдаемо ся. На кождый случай є вже фактомъ, що нова зелѣзниця зачне ся въ Холмѣ и буде продовженемъ зелѣзницѣ берестейско-холмскои. Сполученє зъ зелѣзницями галицкими наступить межи Томашевомъ а Белзцемъ, вôддаленымм вôдъ себе о 8$\frac{1}{2}$ клм., и тамъ десь буде гранична стація зъ шляхами вузкимъ и зъ широкимъ. Дорога межи граничнымъ Томашевомъ а Белзцемъ є дуже коротка и може бути выбудована дуже скоро, длятого то сполученє зелѣзницѣ холмско-томашѣвскои зъ львôвско-белзецкою є лише пытанємъ часу. Иде головно о будову зелѣзницѣ зъ Холму до Томашева пограничного, котра то дорога є досыть довга и творить дѣйстнє и принципіяльне сполученє зъ зелѣзницями у вехôднôй Галичинѣ, безпосередну скору и дешеву комунікацію мѣжь Львовомъ а Варшавою. Польски̂ дневники пôдносять, що коли Варшава дôстане безпосереднє коротке сполученє зô Львовомъ, тогдѣ велика частина тамошныхъ туристôвъ и выѣзжаючимъ лѣтомъ на свѣжій воздухъ, зверне ся въ чудни̂ околицѣ Делятина, Доры и Вороненки. Але що важнѣйше, пересылки вехôдногалицки̂ скорыстають зъ конкуруючои зъ пруськими зелѣзницями комунікаціи зъ портами надвислянськими. Збôже подôльске буде могло йти до Ґданьска transito черезъ Королѣвство, а не тôлько одною дорогою на захôдъ, якъ есть теперь.

— **Розправа карна противъ Франца Калиновского**, урядника львôвскои репрезентаціи краківского товариства обезпеченъ о вѣдомый злочинъ спроневѣреня сумы 20.000 зр. на шкоду того товариства вôдбуде ся въ краєвôмъ львôвскôмъ судѣ карнôмъ дня 5 н. ст. вересня с. р. о 4 годинѣ пополудни. Обороны обжалованого пôднявъ ся адвокатъ д-ръ Сумперъ.

— **Въ справѣ п Ив. Дороциньского** зô Схôдницѣ, котрый зъ револьвера застрѣливъ господаря Тому Прона, выдавъ трибуналъ самбôрскій вырокъ увольняючій обжалованого на основѣ вердикту судьѣвъ присяглыхъ, котри̂ узнавши, що Дороциньскій дѣлавъ въ оборонѣ власнôй, закинену ему актомъ обжалованя вину заперечили. Прокураторъ зголосивъ противъ вырову жалобу неважности, а Дороциньского дальше задержано у вязници.

— **Цѣкаву пригоду** зъ инспекційнои подорожи міністра зелѣзниць Ґуттенберґа розповѣдають по Буковинѣ. На однôй стаціи стрѣтивъ міністеръ урядника зъ сивою бородою, але лише зъ одною звѣздкою. Зчудуваный спытавъ яка тому причина. А урядникъ вôдповѣвъ. „Ексцеленціє! сиву бороду можна бы ще стерпѣти, але мати лишь одну звѣздку для девятьохъ дѣтей, се дуже прикро и тяжко терпѣти!“ Міністеръ осьмѣхнувъ ся жалôсно и казавъ присутному высшому урядникови записати сивого асистента въ списъ урядникôвъ, котри̂ въ найблизшôмъ часѣ мають авансувати.

— **Фрітйофъ Нансенъ**, дождавши ся вже й повороту свого корабля „Фрама“ зъ выправы до бѣгуна пôвнôчного, мае приѣхати до Христіяніи 5 ого вересня. На его стрѣчу ладять ся велики̂ приготованя, ухвалено 32.000 коронъ на торжественный привѣтъ. Приняти мають его такъ, якъ цѣсаря Вільгельма въ 1890 р. Говорять, що на се торжество мае приѣхати до Христіяніи король и наслѣдникъ престола, а привѣтну промову до Нансена выголосить поетъ Бернсонъ.

— **Проектъ закона о обовязковôмъ оплачуваню** походженя товарôвъ выготовило міністерство торговлѣ и предложило кругамъ промысловымъ до выданя гадки въ тôй справѣ. Проектъ звертае ся противъ фальшивого означуваня товарôвъ, якого допускають ся дуже часто купцѣ, такъ, що рôзниця межи реклямою а обманьствомъ вже цѣлкомъ зникла. Подаванє походженя товару не буде все обовязкове, але коли купець подасть походженє, то мусить робити се ретельно. Декотри̂ товары, якъ воды мінеральни̂, олѣйки, лѣчничи̂ вина рôзнородни̂ продукты жерельни̂ и т. д. будуть мусѣли мати марки походженя. Вынимкою будуть лишь таки̂ товары, котрыхъ назва стратила вже значѣнє льокальне и означае лишь ґатунокъ, н. пр. вода кольоньска, конякъ, найтичанка и т. д. Однакъ если якись стилеви̂ додатки описують характеръ назвы льокальнои, тогдѣ законъ постановляе, що купець, котрый продае „правдиву воду кольоньску“, або „натуральну сôль карльсбадску, мае вôдповѣдати передъ судомъ за правдиве ихъ походженє. Єсли круги промыслови̂, палаты торговельни̂, товариства и корпораціи рôльничи̂ скоро выскажуть свою гадку о тôмъ проектѣ, то вже въ осени буде могла надъ нимъ радити рада державна.

— **Зъ Ціриху пишуть намъ:** Страйкъ въ Геннеберґа фабрицѣ шовку можна пôсля „N. Zürich. Ztg.“ — уважати скôнченымъ. При вôдновленю роботы зголосило ся бôльше якъ сто робôтникôвъ, слѣдуючого дня йшло дальше зголошуванє, такъ що роботу и въ новыхъ и въ старыхъ фабрикахъ буде можна зачати на-ново. Робôтникамъ, котри̂ не приступили ся до страйкуючихъ, казавъ п. Геннеберґъ за цѣлый часъ замкненя фабрикъ выплачувати цѣлу вынагороду, щобы ихъ охоронити вôдъ шкоды.

— **Дрôбни̂ вѣсти.** Дня 15 н. ст. вересня вôдбуде ся въ Полтвѣ [стація и почта Задвôрє] вѣнчанє п. М. Кинаша, укôнченого богослова, зъ панною Євгенією Шавалôвною, дочкою тамошного о. пароха. — У Львовѣ померъ лат. парохъ св. Маріи Магдалены кс. Іос. Сильвестеръ въ 78. роцѣ житя. — Въ Стрыю померли: Ив. Захъ, бувшій посолъ и довголѣтный бурмістръ Дрогобича, переживши 86 лѣтъ, и Брон. Заєвскій, ротмістръ 11-ого полку уланôвъ и комендантъ кадры въ Стрыю, въ 53 роцѣ житя. — Въ Боценъ померъ Генрикъ Ное, звѣстный писатель нѣмецкій; зъ его именемъ лучить ся вôдкрытє и розвôй Абаціи яко кліматичного мѣсця, бо вôнъ своими письмами выробивъ ѣй рекляму. — Въ Ціриху померъ въ 53 роцѣ житя Ришардъ Авенаріюсъ, професоръ фільософіи напряму позитивного. — Въ Варшавѣ померъ проф. університету и славный историкъ польскій д-ръ Адольфъ Павиньскій. — Въ Перемышли вôдбуде ся передъ судьями присяглыми дня 5 н. ст. вересня розправа противъ Витовда Реґера о злочинъ зъ §. 65. з. к. (забуренє публичного спокою черезъ выголошену мову на зборѣ людовôмъ въ Перемышли 29 ого грудня 1895 р.) — Дня 24 ого с. м. умеръ въ Чернôвцяхъ въ 56 роцѣ житя о. Юрій Реусъ-Мірза, греко-прав. архипресвитеръ буковиньскои митрополіи. — Поляки черновецки̂ засновують польске „товариство задаткове и ощадности въ Чернôвцяхъ“.

Надôслане.

Foulard-Seide 60 Kr.

bis fl. 3.35 p. Met. — japanische, chinesische etc. in den neuesten Dessins und Farben, sowie schwarze, weisse und farbige **Henneberg-Seide** von 35 kr. bis fl. 14.65 p. Met. — glatt, gestreift, karriert, gemustert. Damaste etc. (ca 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.). **Porto- und steuerfrei ins Haus.** — Muster umgehend. Doppeltes Briefporto nach der Schweiz. 16 (2)

Seiden-Fabriken G.Henneberg (k.u.k.Hofl.) **Zürich.**

Посмертни̂ — ✠ — оповѣстки.

Юрко Драґанъ, начальникъ громады Хотѣня пôдъ Калушемъ, патріотъ, чоловѣкъ высоко заслуженый, упокоивъ ся дня 21. с. м. въ 55-ôмъ роцѣ житя. В. є. п.!

Про покôйного дôстали мы зъ Калуша ось-таке письмо:

Чорни̂ хоругви — се символъ загального жалю за померзшимъ. Якъ же велику увагу звертае такій знакъ жалобы, коли хоругви ти̂, повѣвають въ невеличкôмъ бѣднôмъ селѣ, надъ стрѣхою селяньскою, та звѣщають, що и пôдъ тою стрѣхою знайшовъ ся чоловѣкъ, котрый житємъ своимъ того загального жалю ставъ ся гôднымъ. Мѣсце жалобы — село Хотѣнь въ повѣтѣ калускôмъ.

Дня 21. с. м. перенѣсъ ся до вѣчности господарь Юрко Драґанъ въ 55-ôмъ роцѣ житя. Въ нѣмъ стратило село свого 18 лѣтного начальника громады. Бутъ то чоловѣкъ христіяньскихъ честнотъ, а вôдзначавъ ся розумомъ, енерґією и надзвычайнымъ посвяченємъ. Бôльшу частину свого житя посвятивъ бл. п. Юрко Драґанъ для громады. Єго заходами выбудовано школу, а передъ кôлькома лѣтами величаву церковь коштомъ звыжь 12.000 злр. Церковь хотѣньска — то дѣло выключно бл. п. Юрка Драґана. Значно бôльшу половину фондôвъ на будову придбавъ пок. Драґанъ, выкористуючи всяку нагоду, де можна було яку жертву на церковь зôбрати. Та не тôлько о грôшь на церковь вôнъ постаравъ ся; вôнъ двигавъ на собѣ цѣлый, и то выключно цѣлый тагаръ будовы церкви. Не було для него ночи, не було хвилѣ спочинку. Пок. Драґанъ мусѣвъ самъ о все постаратись, всего самъ припильнувати. Въ признаню заслугъ покôйного коло будовы церкви надѣливъ его Є. Е. митрополитъ Сембратовичь похвальною грамотою. Пôднести належить и то, що въ часѣ 18-лѣтного вôйтованя пок. Драґанъ пôдбавъ за кождый разъ, абы выборцѣ зъ Хотѣня голосы свои вôддали, куда належать.

Та не дôждавъ ся покôйный Юрко Драґанъ вдячности за свои труды. Завистни̂ на его добру славу вороги, користаючи зъ темноты народу, потрафили доказати того, що власти повѣтови̂ [гнѣвни̂ дуже на Драґана за выборы въ роцѣ 1889] на пôдставѣ переведеныхъ по „галицки“ доходженъ усунули въ р. 1894 пок. Драґана зъ уряду пôдъ закидомъ мнимыхъ мальверсацій. И була бы зôстала ся чорна пляма въ житю покôйного, якъ бы не зарядженє прокураторією державною слѣдство, котре выказало цѣлковиту нестôйнôсть закидôвъ и невиннôсть Драґана. Незавидна була доля небôщика въ тыхъ послѣднихъ лѣтахъ! Завдяки злобнымъ пôдмовамъ та пôдбурюванямъ опустили були его многи̂, котрымъ за житя богато доброго робивъ. Послѣдни̂ ти̂ часы сплыли уже покôйному на процесахъ та на ратованю зруйнованого майна. Доперва на коротко передъ смертію небôщика отворились людямъ очи; они пôзнали, що ихъ ошукано, та здали ся знову пôдъ его провôдъ. Пок. Юрко Драґанъ зачавъ знову ревно займати ся справами громады, та смерть перетяла его нитку житя. Смерть велѣла забути лични̂ негодованя, а справедливо осудити дѣла небôщика Юрка Драґана. Зъ того то походить величавый обрядъ похорону покôйника, що вôдбувъ ся дня 22 с. м. Рано при участи богато народу Вп. оо. деканъ Николай Рожаньскій зъ Мостищь, мѣсцевый парохъ Иларій Яновичь и сотрудникъ зъ Пôдмихайля Иванъ Бордунъ вôдправили богослуженє, пôдчасъ котрого о. деканъ Рожаньскій [бувшій парохъ Хотѣня] выголосивъ трогаючу проповѣдь, въ котрôй пôднѣсъ христіяньске житє, працю, трудъ и всѣ заслуги покôйного для громады. Надъ могилою промовивъ о. деканъ Рожаньскій въ-друге и головно вказавъ громадянамъ на терпѣня та кривды, якихъ покôйникъ въ нагороду за свою кôльканацяти-лѣтну невсипущу працю, за свое посвяченє, дôзнавъ вôдъ самыхъ громадянъ... По похоронѣ зôбрало ся ще множество народу въ домѣ и на подвôрю покôйного, де мѣсцевый дякъ п. Г. Посацкій въ гарно обдуманôй промовѣ зôбравъ враженя, якѣ выкликала смерть покôйного. [Вкôнци належить зазначити, що всѣ три священики сповнили при сѣмъ похоронѣ функціи духовни̂ безкористовно. — *Б.*

Володимиръ Ольшаньскій, укôнченый перемыскій матуристъ, упокоивъ ся дня 18. с. м. у своего вôтця, пароха въ Старявѣ, въ 21-ôмъ роцѣ житя. Недовго тѣшивъ ся покôйный результатомъ своихъ студій, бо въ мѣсяць по матурѣ занедужавъ и до мѣсяця померъ. Смерть поразила всѣхъ его товаришѣвъ и знакомыхъ, бо бувъ вôнъ дуже сильно збудованый и здоровъ, а кромѣ сихъ прикметъ тѣла мавъ ще и тую прикмету, що належавъ до того кружка молодежи, котрый сильно интересуе ся долею нашого народу. В. є. п.!

Господарство промыслъ и торговля.

— **Цѣна збôжа иде въ гору!** Зъ Вѣдня пишуть намъ: Вôдъ суботы нотуе тутешна біржа рôльныхъ продуктôвъ постôйно кождого дня высши̂ цѣны. Дня 24 н. ст. пôдскочили нагло цѣны такъ, якъ уже вôдъ кôлькохъ лѣтъ не памятають. Причиною того є, що выслѣдокъ живъ у Франціи, Нѣмеччинѣ, Россіи, а навѣть въ Америцѣ не дописавъ и торговцѣ вже нинѣ кинули ся на Австро-Угорщину, де ще релятивно жнива выпали несогôрше. Такъ само росте цѣна на біржахъ въ Лондонѣ, Берлинѣ, Парижи и въ Новôмъ-Іорку. Пшениця и ячмѣнь мають найбôльшій попытъ; пшениця осягнула 24 ого с. м. цѣну 7·30 зр. [передъ тыжднемъ була 6·50 зр.], ячмѣнь 7·80 зр. [перше 6·50 зр.]. Ячмѣнь купують сильно ліверанты броварôвъ. Кукурузы потребують до фабрикаціи спіритусу замѣсть бульбы, котра за границею сильно не дописала; платять по 4–4·25 зр. Жито стоить у Вѣдни 6·40—6·60 зр., овесъ 5·70 зр. Робимо на се нашихъ рôльникôвъ уважными, бо певно и жидова кине ся закуплювати и туманити людей. Мы будемо подавати постôйно звѣстки. — *Й. П.*

Телеґрамы „Дѣла“

Вѣдень 28 серпня. Зъ причины розрухôвъ въ Царгородѣ упали на біржи папери якъ у Вѣдни, такъ и въ Берлинѣ, Лондонѣ и Парижи. Особливо богато стратили на цѣнѣ папери турецки̂.

Римъ 28 серпня. Весѣле италійского наслѣдника престола, князя Неаполя, заповѣджено вже на падолистъ сего року. Вôдбудесь оно въ Римѣ.

Лондонъ 28 серпня. Англійска артилерія збомбардувала палату султана Занзибару. Султанъ спасъ ся утечею.

НАДÔСЛАНЕ.

Вôдзначена на краєвôй выставѣ 1894 р. срѣбнымъ медалемъ — истнуюча вôдъ звыжь 14 лѣтъ у Львовѣ

при улици Скарбкôвскôй н-ръ 19

КРАВЕЦКА РОБÔТНЯ

ДИМИТРІЯ КОВАЛЬСКОГО

знана зъ своеи точности и совѣстности, приймае всѣ замовленя, входячи̂ въ кругъ кравецтва мѣжь иншимъ и мундуры для студентôвъ, спеціяльно також всяку одѣжь для Р. Т. Духовеньства и выконуе ти̂ жь скоро, тревало, елеґанцко и дешево.

На провінцію высылае ся пробки безплатно а въ разѣ замовленя упрашае ся пôслати зужиту одѣжь дотычну на мѣру.
236 8—20

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА

КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „Коперникомъ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкôй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя въ провінціи зôворотно.

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.
4185

ЛИШЬ

въ реставраціи **НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА**, улиця Трибунальска ч. 12, дôмъ власный, можна дôстати щоденно вже о годинѣ 8-ôй рано горячи̂ снѣданя.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою . . .	15 кр.
Сѣкани̂ легки	12 „
Флячки	12 „
Нôжка теляча зъ хрѣномъ . . .	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всяки̂ напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ; для певности що походять зъ моеи реставраціи, даю вôдбираючимъ марки. — Найлѣпши̂ вина по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вôдъ 40 кр. літра.

Зъ высокимъ поважаньемъ

71 45—0 *НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.*

„ДНѢСТЕРЪ“

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

у Львовѣ въ домѣ „Просвѣты“ Ринокъ ч. 10

перше и одиноке **руске товариство** асекураційне, припоручене Всч. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ черезъ Впреосв. Митр. и Преосв. Еп. Ординаріяты всѣхъ трехъ Епархій, обезпечае будынки, скотъ, господарскій знаряды, збôже въ зернѣ, и соломѣ, сѣно въ стогахъ и будынкахъ **противъ шкôдъ огневыхъ** за можливо найнизшою оплатою.

Шкоды ліквідують ся и выплачуе ся сейчасъ по пожарѣ, а договоры заключеній зъ першими Товариствами контрасекураційными подають „Днѣстрови“ можнôсть обезпечувати и выплачувати и найвысшій сумы. 4414

Полісы „Днѣстра“ приймае Банкъ краевый при позичкахъ ипотечныхъ.

На житє можна обезпечати ся черезъ „Днѣстеръ“ пôсля всѣхъ можливыхъ комбінацій въ Товариствѣ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ, котре дае якъ найкористнѣйшій услôвя, и выдае полісы и квіты въ рускôмъ языцѣ.

Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ“, стоварищене зареєстроване зъ обмеженою порукою, принимае вôдъ своихъ членôвъ и третихъ лиць **вкладки** до опроцентованя **по 5%**. Гваранція цѣлковита. Удѣлы по 50 коронъ. Позички удѣляють ся тôлько властителямъ реальностей, вôльныхъ вôдъ тягарôвъ, за порукою двохъ членôвъ. Зъ позичокъ вôдтягае ся десята часть на удѣлъ.

Зголошеня о удѣленье **аґенціи** въ мѣсцевостяхъ, де „Днѣстеръ“ не є заступленый, приймають ся.

Климентій Федуньо

переплетникъ бібліотеки ц. к. львôвского університету

поручае 366 52-?

свое переплетниче и ґаляντерійне заведенье

у Львовѣ, ул. Академична ч. 8.

Пôдоймае ся всякихъ робôтъ, особливо переплету: Служебниковъ, Євангелій, Молитовниковъ, Бібліотечныхъ книгъ, Альбумôвъ, Мапъ, Дипльомôвъ и т. ин. по умѣреныхъ цѣнахъ.

Знана вôдъ многихъ лѣтъ ц. к. управ. рафінерія спірітусу, заосмотрена найлѣпшими приладами ректифікаційными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікерôвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникôвъ у Львовѣ

Яковъ Шпрехеръ и С-ка

поручае старй польскій сильний горѣвки, дуже добрй розоліси, лікеры, румы правдивй зъ Ямайки, якъ также найлѣпшои якости краевй специялы якъ: Народôвка, Dziennik, Szczutek, Карпатôвка, „Дябелъ“, Помаранчева не солоджена, Ратафія Деренôвка и т. и. горѣвки упривилеєваній и одиноко правдивй если зъ нашои фабрики спроваджений.

Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарѣвъ, до побираня алькоголю абсолют. и найчастѣйшого спірітусу, до цѣлей лѣчничихъ вôльного вôдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спірітусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровлю не шкôдный, бо не выробляваный зъ есенціи оцтовои.

Складъ для мѣста Львова, ул. Коперника ч. 9 и въ головнôмъ складѣ водъ мінеральныхъ І. Йоллеса, улиця Кароля Людвика ч. 29. 4912 257—104

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. управ. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

4% листы ипотечній короновй
4½% листы ипотечній
5% листы ипотечній преміованй
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краевого
4% листы Банку краевого
5% облиґаціи комунальній Банку краевого
4½% позичку краеву галицку 3483
4% позичку краеву галицку коронову
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскій облиґаціи индемнізаційній
и всѣлякй ренты австрійскй и угорскй

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякй выльосованй а вже платній мѣсцевй паперы цѣнній, также запавшій купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцевй лишь за вôдчисленьемъ справедливыхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ вышли купоны, доставляе новй аркушѣ купоновй, за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить

Двохъ або трехъ

учениковъ

зъ низшихъ середныхъ школъ може знайти помѣщене зъ харчемъ и родительскою опѣкою у пôдписаного.

Василь Потелицкій, улиця Городецка ч. 11. 247 2—3

Ученики

школъ середныхъ

знайдуть добре умѣщене и родительску опѣку а въ потребѣ и помôчь въ наукахъ школьныхъ, науку языкôвъ чужихъ и гры на фортепянѣ.

Близша вѣдомôсть въ Торговли въ ринку або въ книгарни п. Старжика въ ринку. 2—3

Ученики

знайдуть взірцеве і вигідне поміщене і родительску опіку, а на жадане також і з інструктором.

Львів, улиця Охоронок ч. 5 [партер]. 250 2—3

Кôлька учениковъ

учащаючехъ до низшихъ клясъ ґімназіи стрыйскои, знайде умѣщене зъ харчемъ та старанну опѣку въ домѣ интеліґентнôмъ.

Зголошатись пôдъ адресою: **M.** poste rest. **Стрый**. 246 2—2

Безъ конкуренціи

есть мôй склепъ истнуючій вôдъ р. 1848 и тѣшучій ся вôдъ сего часу великою симпатією. Длятого поручаю мôй обильный складъ одягôвъ мужескихъ и хлопячихъ, пальта мужескй и хлопячй, якъ также одяги дитячй и уніформы. Также позваляю собѣ поручитись Всч. Духовеньству яко специялістъ въ робленю сурдутôвъ, рясъ и т. д.

Замовленя пôсля мѣры выготовлюють ся въ найкоротшôмъ часѣ якъ найгарнѣйше.

Дякуючи за дотеперѣшній вглядъ пишусь 4095

Зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, *площа* Капітульна ч. 3.

Вже вийшла

перша велика народописна

КАРТА

украиньско-руского народу.

Зладжена

д-ромъ Григоріємъ Величкомъ

а выконана въ робôтни Андрѣя Андрейчина літоґрафа у Львовѣ, коштомъ и заходомъ Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ.

Замовляти можна въ Товариствѣ „Просвѣта“ у Львовѣ (ринокъ ч. 10, І. поверхъ).

Цѣна книгарска карты: 3·50 зр. а для членôвъ Товариства „Просвѣта“ и для передплатниковъ „Зорѣ“: 2·50 зр. за примѣрникъ.

Замовляючій зволять долучити 50 кр. на кошты пересылки.

Карта выконана въ 19-ти краскахъ и налѣплена на полотнѣ. 9—12

Музикальна бібліотека!

VII-ый: I-ше „Quodlibet“ — мужескій хоръ М. Лисенка — 30 кр.
X-ый: „У Петрôвку“ и „Якъбы-мь знала“ муж. хоры Исид. Воробкевича — 25 кр.
XI-ый: II-ге „Quodlibet“, хоръ муж. М. Лисенка — 30 кр.
XII-ый: „До бою“ муж. хоръ Порф. Бажаньского, — 20 кр.
XIII-тый: „Вечѣръ“ и „Милованка“, сольо зъ акомп. форт., М. Лисенка — 20 кр.
XIV-ый: „Три шляхи“, муж. хоръ Г. Топольницкого — 25 кр.
XV-ый: „Три пѣсни“, сольо зъ акомп. фортеп. — А. Купчиньского — 25 кр.
XVI-ый: „Вѣтрогоны“ коломыйки и думка уложеній на фортепянъ Ост. Нижанковского — 30 кр.
XVII-ый: „Три квартеты“ муж. хоръ Цетвиньского-Недѣльского — 30 кр.
XVIII-ый: „На щедрый вечеръ“ Ф. Колессы, хоръ муж. — 35 кр.
XIX-ый: „Закувала та сива зозуля“ хоръ муж. зъ акомп. фортепяну Петр. Нѣщиньского — 40 кр
XX-ый: „Коляды“ гарм. Ост. Нижанковского — 45 кр.
XXI-ій: „Веснôвка“, пѣсень зъ аком. форт. о. В. Матюка — 25 кр.

Адреса: Тов. „Львôвскій Боянъ“ у Львовѣ Ринокъ ч. 10.

Зôстаючи въ зносинахъ купецкихъ зъ першорядными домами торговельными російскими, маемо честь поручити зъ нашихъ складôвъ

ЧАЙ

правдивый китайскій

въ ориґінальныхъ нашихъ ¼ фт. пачкахъ по: 40 50, 60, 70, 80, 90, 100 и 125 кр; — въ ⅛ фт. пачкахъ по: 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50 и 63 кр. ЧАЙ порошокъ по 1 зр. 20 кр., 1 зр. 40 кр., 1 зр., 65 кр. и 2 зр. за фунтъ.

При замовленяхъ найменше 2 фунтôвъ при порошку 3 фунтôвъ высылаемо франко; при вôдборѣ 6 фунтôвъ додаемо 5% въ товарѣ.

Зъ поважанемъ

20 32—0 **НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.**

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНЬСКІЙ

артистъ-маляръ

звѣстный вôдъ кôльканацяти лѣтъ изъ своихъ праць малярскихъ, украшае церкви въ стилю всхôднôмъ разомъ зъ позолоченьемъ, престолы, иконостасы и иншій рѣчи. Принимае рѣзьбарскій роботы пôсля власныхъ плянôвъ. Выготовлюе всякои величины церковній образы до иконостасôвъ, престолôвъ, плащениць — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побôльшуе зъ фотоґрафій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторіи реставруе всякій старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячій въ кругъ праць малярства по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. Пôдписаный просить Всч. Духовеньство занотувати собѣ его адресу. 205 64—?

Т. Копистиньскій

у Львовѣ, улиця Кракôвска число 20.

Александеръ Царевичь

артистъ-маляръ

[въ Кобиловолокахъ п. Янôвъ коло Теребовлѣ]

по довголѣтнôй практицѣ въ краю и за границею приймае вôдъ кôлькохъ лѣтъ всѣ въ обсягъ церковнои штуки входячій працѣ, а именно: малюе церковній образы до иконостасôвъ и престолôвъ; приймае рѣзьбарскій роботы пôсля власныхъ плянôвъ у всѣхъ жаданыхъ стиляхъ, вразъ зъ позолоченемъ; малюе стѣны церковъ и т. п. Крôмъ того выготовляе портреты зъ фотоґрафій и зъ натуры. Пôдиимаючи ся всѣхъ робôтъ по дуже умѣркованыхъ и приступныхъ цѣнахъ, а выконуючи все якъ найсовѣстнѣйше, въ доказъ чого предложити може сьвѣдоцтва и похвальній письма, мае вôнъ повну надѣю, що Всч. Духовеньство затямить собѣ ласкаво его адресу. 36 52—?

Зоольоґія

на низші кляси шкіл середних.

Написав Іван Верхратский. Ціна 1 зр. 30 кр. а. в.

Д-ра Осипа Ростафиньского

Ботаніка шкільна

на кляси низші.

На язик руский переложив Іван Верхратский. Ціна 70 кр. а. в.

Обѣ тотй книжки можь дôстати въ книгарни Ставропигійской або у самого автора. Замовляючимъ у автора що-найменше пять примѣрникôвъ Зоольоґіи або десять примѣрникôвъ Ботаніки высылае ся жаданй книжки въ протязѣ двохъ днѣвъ. Порто оплачуе авторъ.

Сита зъ волосѣня, почвôрній, до фасованя по зр 1, 1·40 и 1·60 Машинки американьскй до сѣканя мяса *по зр. 4*

поручае Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры)

Молитвеник для дітий

виданий

коштом руского тов. педаґоґічного.

В полотняній оправі з золоченим хрестом **20 кр.**

Продае ся в книгарни Науков. тов. ім. Шевченка, Львів ул. Академічна ч. 8.

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выбôръ поезій для народу зъ житьеписью и портретомъ автора.

Накладомъ товариства „Просвѣта“.

Цѣна кождои части **25 кр.**

Оправлені примѣрники продають ся по 35 кр.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1 мая 1896 року після годинника середно-европейского.

Поїзди відходять зі Львова							до — з	Поїзди приходять до Львова						
поспішні			особові					поспішні			особові			
							Берліна	5·10	1·30	—	8·55	6·55	9·30	—
8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—	Кракова (Вроцлава і Відня)	5·10	1·30	8·45	8·55	6·55	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	6·45	—	Варшави	5·10	—	—	8·55	—	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	*6·45	—	Мушини-Криниці через Тарнів*) (тільки від 25 червня до 15 вересня)†) (тільки від 1 червня до 30 вересня)	*5·10	—	—	†8·55	6·55	—	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Мушини-Криниці через Ряшів	5·10	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	6·45	—	Мушини-Криниці ч. Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Хабівки через Тарнів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	11·00	—	9·55	—	—	Хабівки через Ряшів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	—	—	9·55	6·45	—	Хабівки через Перемишль	—	1·30	—	8·55	—	—	—
8·40	—	11·00	4·40	—	—	—	Мшани долішної через Тарнів							
—	2·50	—	4·40	—	—	—	Ровзадова і Надберезя через Дембицю	—	—	—	—	6·55	—	—
—	—	—	4·40	9·55	6·45	—	Рави рускої через Ярослав	—	1·30	8·45	—	—	9·30	—
—	—	—	4·40	—	6·45	—	Кросна, Івонича, Риманова, Сянока через Перемишль	—	1·30	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	—	5·22	—	7·22	—	Мезе-Ляборча і Пешту через Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
							Лавочного, Пешту, Міскольча Мункача	—	—	—	12·10	8·00	—	—
—	—	—	—	9·35	—	—	Гребенова (тільки від 10 липня до 31 серпня включно)	—	—	—	—	1·51	—	—
—	—	—	5·22	9·35	*3·05	7.22	Сколього і Стрия*) (зі Сколього тільки від 1 мая до 30 вересня включно)	—	—	—	12·10	3·00	1·51	*10·10
—	—	—	—	9·35	7·22	—								
—	—	—	5·22	—	—	—	Станіславова через Стрий	—	—	—	12·10	8·09	1·51	—
							Хирова через Стрий	—	—	—	—	8·00	1·51	10·10
6·10	—	—	—	—	—	—	Сучави, Гусятина, Кересмезе, Слободи рунґ., Бергомету, Чудина, Радовець, Кимполюнґа, Букарешту і Ясе	—	—	9·50	—	—	—	—
—	—	—	—	10·25	—	—	Сучави, Чорткова, Кересмезе, Калуша, Сопова, Букарешту і Ясе	—	—	—	—	2·01	—	—
—	—	—	—	2·45	—	—	Сучави, Радовець. Бергомету і Чудина (кождого понеділка), Печеніжина	—	—	—	—	—	6·13	—
—	—	—	—	—	—	10·15	Сучави, Гусятина, Калуша, Новоселиці, Чудина (що понеділка), Радовець, Кімполюнґа, Ясс, і Букарешту	—	—	—	—	7·28	—	—
—	—	—	—	9·15	7·05	—								
—	—	—	—	9·15	—	—	Сокаля і Ярослава через Раву руску	—	—	—	8·15	5·45	—	—
6·14	2·25	—	—	9·48	—	11·12	Белзця	—	—	—	—	5·45	—	—
6·00	2·11	—	—	9·30	—	10.45	Підволочиск і Бродів (на дворець Львів-Підзамче)	—	2·18	9·55	7·42	4·45	—	—
							Підволочиск і Бродів (на головний дворець)	—	2·34	10·05	8·05	5·10	—	—
—	—	—	—	1·32	—	—	Брухович (тільки від 1 мая до 25 червня і від 15 серпня до 6 вересня включно)	—	—	—	—	—	8·03	—
—	—	—	—	1·20	—	—								
—	—	—	—	3·20	—	—	Брухович (тільки від 26 червня до 14 серпня включно)	—	—	—	—	—	8·25	—
—	—	—	9·45	3·00	8·55	—	Янова*) (через цілий рік), †) (тільки від 16 червня до 31 серпня включно)	—	—	—	*7·50	—	†5 28	†8·54
—	—	—	*9·45	†1·05	§3·00	*6·25	Янова (тільки від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цвітня включно)	—	—	—	—	1·10	7·48	—
—	—	—	1·32	—	—	—	Зимнои Води від 1 мая до 6 вересня в неділі і сьвята	—	—	—	—	—	—	—

Увага. Години печатаній грубими черенками означають пору нічну від 6 год. вечером до год. 5-ой 59 мін. рано. В бюрі информаційнім ц. к. зелїзниць державних у Львові ул. Третого мая ч. 3 готель Импеpіаль продажъ білетів стрефових, окружних і довільно зіставлюваних зшиток до їзди, як також тарифи і розкладів їзди в виді кишеневім. Информациї в справах тарифових і перевозових. Часъ середно-европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут. Година 12 часу середно-европейского = 12 годині 36 мінут після годинника львівского. 6

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавецъ и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 184. Львôвъ, Субота 17 (29) серпня 1896. Рôчникъ XVII.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и руских святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрій:	за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр.	на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр.	на пôвъ року . . . . 12 зр.
на чверть року 4 зр. 50 кр.	на чверть року . . . 6 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . . 16 зр.	на пôвъ року . . . . 3 зр.
на чверть року . . . 4 зр.	на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламаціи неопечатанй вôльнй вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыкай принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной строчки инсератовой або ѣи мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншй донесеня приватнй числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

Дбаймо о рускй школы львôвскй!

Почали ся вже записы до шкôлъ а кôнчать ся въ понедѣлокъ. Русины львôвскй [парохіяльне духовеньство, учительство, ремѣсниче товариство „Зоря“ та й кождый Русинъ загаломъ] повиннй завтрѣшный день недѣльный выкорыстати для переведеня евіденціи, якъ доси стоить справа вписôвъ до львôвскихъ русскихъ шкôлъ народныхъ, и до енергічного дѣланя въ тôмъ напрямѣ, щобы до тыхъ шкôлъ вписано якъ найбôльше число рускихъ дѣтей.

Есть се справа не лишь для Львова, але й для всего рускаго краю незвычайно важна — и вагу тую всѣ львôвскй Русины певно добре розумѣють, тожь и повиннй тутъ сповнити совѣстно свôй обовязокъ.

У Львовѣ истнують три рускй школы народнй, двѣ мужескй и одна женьска.

Одна мужеска школа, „руска школа вправъ“ [приналежна до мужескои учительскои семинаріи] умѣщена въ „Народнôмъ Домѣ“. О нѣй не потребуемо много говорити; истнуючи вôдъ многихъ лѣтъ стала она загально звѣстною и здобула собѣ въ мѣстѣ якъ най лѣпшу славу.

Друга мужеска школа есть мѣска „имени Маркіана Шашкевича“, умѣщена при улици Скарбкôвскôй ч. 26. Зъ причины, що число дѣтей приниманыхъ до школы вправъ есть ограничене, припоручаемо для бôльшости родичѣвъ школу имени Маркіяна Шашкевича. Она розвиваесь добре и може вповнѣ задоволити рускихъ родичѣвъ.

Для дѣвчатъ маемо „женьску руску школу вправъ“ [приналежну до женьскои учительскои семинаріи]. Она умѣщена при площи Стрѣлецкôй ч. 6, а записы до неи вôдбувають ся въ сусѣдній учительскôй семинаріи при улици Скарбкôвскôй ч. 39. Школа та, истнуючи доперва вôдъ кôлькохъ рокôвъ, може ще не цѣлкомъ звѣстна загалови рускои публики; однакъ треба сказати, що розвиваесь она свѣтло. Маючи задачу служити для кандидатокъ женьскои учительскои семинаріи взôрцемъ людовои школы, посѣдае она знаменитй учительскй, веде науку пôсля всякихъ правилъ найновѣйшои педагогіи и образуе дѣвчата такожъ въ роботахъ ручныхъ. Родичѣ, що користали зъ сеи школы, не мають досыть слôвъ похвалы и для науки, и для веденя дѣвчатъ, и для щырыхъ та приятельскихъ вôдносинъ мѣжь учительками и дѣтьми. Вартôсть сеи школы пôдносить ще й тая обставина, що маемо всяку надѣю, що вôдъ слѣдующого року буде она постепенно розширена до осьми-клясовои выдѣловои школы. Такъ рускй дѣвчата будуть могли кôнчити въ своѣй питомôй школѣ всѣхъ вôсѣмь клясъ и зъ неи [яко составнои части учительскои семинаріи] переходити безъ всякихъ перепонъ до утраквістичнои женьскои семинаріи.

Взагалѣ треба сказати, що всѣ рускй людовй школы у Львовѣ ведуть ся на повне задоволене рускои публики. Не надто велике число дѣтей дае можность тымъ лѣпше вести въ нихъ науку; дѣти учать ся тутъ рускаго церковного спѣву, попысують ся нимъ на богослуженяхъ въ церквѣ и привязують ся до свого обряду. Крôмъ сего мають нашй школы ще тую свѣтлу сторону, що коли до другихъ львôвскихъ шкôлъ наплывае що-разъ бôльше молодѣжь жидôвска, нашй рускй школы у Львовѣ суть едиными чисто христіяньскими, а се есть дуже цѣнною ихъ приметою. Вкôнци додамо й те, що бѣднѣйшихъ дѣтей сихъ шкôлъ запомагае неразъ руске товариство „Шкôльна Помôчь“, надѣляючи ихъ одежію, книжками и т. п.

Отже припоручаемо горячо всѣмъ русскимъ родичамъ, щобы и самй записували свои дѣти тôлько до рускихъ шкôлъ, и другихъ до того заохочували. Най нѣхто не здержуе ся тымъ, що его дитина [якъ се у Львовѣ часто бувае] може не володѣе добре рускимъ языкомъ; рускй школы суть на се приготованй и ведуть науку вôдъ початку такъ, що дѣти въ короткôмъ часѣ набувають достаточного знаня рускаго языка.

Такъ отже до рускихъ шкôлъ записуйте Русины свои дѣти, де и учителѣ и учительки займають ся щиро нашою молодѣжію, и наука веде ся взôрцево, и дѣти выховують ся морально въ дусѣ христіяньскôмъ и въ привязаню до нашого рускаго обряду. Коли маемо такъ красній рускй школы, то користаймо зъ сего скарбу!

„Nie pójdziemy do Kanossy!“

Се заголовокъ брошуры кс. Стояловского [выданои въ Тѣшинѣ] у вôдповѣдь на вержену на него зъ Риму клятву. Брошура тая мусѣла звернути на себе увагу навѣть тыхъ кругôвъ, котрй нѣбы-то ігнорують кс. Стояловского, и не диво, бо — якъ справедливо замѣчае N. Reforma — „годѣ того отвертого письма кс. Стояловского поминути мовчки, бо жь оно будь-що будь есть важнымъ и цѣкавымъ документомъ въ квестіи не щоденного значѣня, вытворенôн черезъ конфліктъ кс. Стояловского, явно провôданка однои партіи людовои, зъ властами церковными“.

Кс. Стояловскій, зазначуючи, що декретъ конґреґацін звернены головно противъ люду польского, дае „въ имени власнôмъ и въ имени всего польского люду“ вôдповѣдь на той декретъ — на той, якъ каже, „послѣдный маневръ політики гнобителѣвъ люду“ — вôдповѣдь: „Nie pójdziemy do Kanossy!“

Дальшй аргументы кс. Стояловского можна зôбрати въ отсй точки:

Оголошеный въ часописяхъ текстъ вырôку кс. Ст—скій уважае за неможливый, за документъ просто сфальшованый; коли-жь бы вôнъ показавъ ся автентичнымъ, то вôнъ опертый на грубôмъ блудѣ що-до фактôвъ и права, выданый противъ волѣ и вѣдомости папы. Той документъ конґреґацін не есть и правосильный, бо ему доси не доручила его нѣяка власть церковна, а надто нема на нѣмъ пôдпису папы анѣ нѣкотрого зъ кардиналôвъ.

Переходячи до змѣсту того пôдозрѣного що-до своеи автентичности документу — кс. Стояловскій выказуе юридичну суперечность двохъ его зворотôвъ, вôдносячихъ ся до клятвы, а до того ще чинить закидъ, що факты, на якихъ опирае ся орѣчене того документу, е въ основы фальшивй. Перечить, мовь-бы вôнъ не хотѣвъ ставити ся у архіепископа львôвского, коли той бувъ его ординаріемъ, а каже, що той кс. архіепископъ черезъ десять лѣтъ не хотѣвъ его принати, а назавъ локаямъ вôдганяти его вôдъ дверей. Перечить такожъ, мовь-бы вôдъ свого правного епископа антіварского дôставъ дозвôлъ жити лише въ діецезіи угорскôй; перечить, мовь-бы выдавництва его вели до перевороту и схизмы, бо вôнъ все стоявъ строго на основѣ науки церкви римскои, а въ остатныхъ лѣтахъ державъ ся вѣрно засадъ енцикліки „Rerum novarum“. Дотычно вôдправлювання службы Божои каже кс. Ст—скій: „То фальшиво, мовь бы сама вôдправа службы Б. въ домѣ приватнôмъ була святотатствомъ, бо кожда розумна и узасаднена причина а тымъ бôльше конечность оправдуе вôдправу на кождôмъ приличнôмъ мѣсци пôсля засады: necessitas frangit legem, отже muto magis rubricam. Се фальшиво и не дасть ся нѣчимъ доказати, мовь-бы епископъ мавъ право заборонати вôдправу службы Б. въ церквѣ еревни вôльному вôдъ цензуръ; а правда то, що кождый епископъ, котрый се чинить изъ зависти за-для політики або пôдхлêба правительству свѣтскому, сповняе несправедливôсть и грѣхъ соблазни“. Всѣ иншй подрôбности вырôку конґреґацін характеризуе кс. Ст—скій перекручеными або попсоваными додатномъ фальши.

„Перша часть вырôку — пише дальше кс. Ст—скій — есть цѣлкомъ несправедлива, зъ правомъ и правдою незгôдна, и якъ менѣ робить найнезаслуженѣйше кривду, такъ и тому, котрый его выдавъ, выставляе найнекористнѣйше свѣдоцтво. А то тымъ бôльше, що вôдчувати се будуть и мусять вôдчути всѣ христіяне, що цѣлый той нагромадженый противъ мене матеріялъ вôдъ початку до кôнця е наскрôзь політичный, бо прецѣнь нема анѣ одного рѣчи такон, котру ясно и рѣшучо можна бъ узнати за чисто-церковну або суперечну вѣрѣ и моральности. А вже прикладати оружя духовного, и ще такъ острого якъ клятва, до справъ політичныхъ, помагати однôй, и то зъ огляду на свою правовѣрнôсть такъ пôдозрѣнôй партіи політичнôй, якою есть партія консервативно-шляхотска, за помочію клятвы до згнетеня чи усуненя небезпечного для нея противника; кидати клятву длятого, що „дуже поважнй“ особы писали до самого папы, — то завсѣгды е зле и соблазняюче, а въ нашихъ часахъ може послужити лишь до того, абы тысячѣ сердець вôдвернуло ся вôдъ церкви, а для лихихъ людей дано живый доказъ правдивости чи правдоподôбности того всего, що коли-небудь ворога церкви писали о инквізиціи.“

Дотычно другои, юридично-каноничнои части вырôку пише кс. Ст—скій:

„Друга часть вырôку мѣстить орѣчене клятвы ab homine т. е. вырôкомъ судейскои особы. А вже право каноничне выразно о такôй клятвѣ постановляе: „Клятву ab homine выдати можна лише зъ захованемъ ось-такихъ формальностій: мусить ѣи попередити трикратне каноничне упôмнене зъ перервами; вырокъ клятвы мусить бути выданый judice, sedente in tribunali [маѣ ѣи выголосити судья зъ трибуналу] — и додано выразно: Judex, qui has solemnitates omittit, ab ingressu Ecclesiae et divinis officiis per mensem suspenditur — судья, котрый тй формальности залишить, самъ черезъ мѣсяць пôдпадае суспензіи вôдъ вôдправы службы Б. и вôдъ вступу до церкви. [Aichner, Comp. Juris eccl. стор. 661.] А що цѣлому свѣту вѣдомо, що анѣ мене кликали, анѣ мене о винѣ не переконали, анѣ тричратного вôзваня менѣ не прислано, то рѣчь ясна, що за другу часть вырôку не клятва на мене, але суспензія паде на того, хто клятву выдавъ...

„Отже зъ огляду на все те — каже кс. Ст—скій — nie pójdziemy do Kanossy! — то есть: анѣ я, анѣ людъ польскій не дамо ся збаламутити вырокомъ, котрый есть або сфальшованый, або у всѣхъ своихъ точкахъ и частяхъ неважный а выданый на користь партіи шляхотскои, — нехай тамъ идуть тй всѣ, котрй въ якій будь способъ до выдання такихъ чудовищныхъ документôвъ причинили ся. Грôмъ той вымѣреный головно противъ люду! Безсовѣстный гнетъ люду за „читане газетокъ“ теперь може розвѣритись и певно розвѣрить ся. Маю надѣю, що проста вѣра и ґранітова сталôсть польского люду перетревае и той атакъ, але кому дорога свобода горожаньска и розбите супружа инквізиціи зъ властію свѣтскою, нехай нинѣ передовсѣмъ поможе боронити людъ польскій...

„Мимо того всего — такъ кôнчить кс. Ст—скій — вѣрю, що св. церковь учить, и, дасть Богъ, умру католицкимъ священникомъ; узнаю вверхнôсть и найвысшу власть папы, але тôлько папы, а пастырство епископôвъ; почитаю также и шаную достоинство епископске, о особы ихъ о тôлько, о кôлько гôдно выповняють свое достоинство, а чинами своими не кривдять церкви и душь людскихъ. Я й нинѣ готовъ вôдкликати кожду неправду, коли я яку несвѣдомо написавъ або коли-бы що противилось наукѣ церкви. Я готовъ кождои хвилѣ выконати то, що менѣ правовита зверхнôсть церковна т. е. мôй епископъ або папа въ рѣчахъ церковныхъ накажуть. Але наказу, абы я переставъ выдаване часописи або дѣяльнôсть політичну, не послухаю нѣколи! Бо выдерти собѣ часописей и усунути ся зъ поля дѣяльности, зрошеного мôею працею и кровію, на користь станьчикôвъ не дамъ нѣкому — навѣть папѣ, бо и папа овочѣвъ двацять и кôлька-лѣтнои працѣ, котрои шкôдности для церкви и вѣры нѣхто доси не доказавъ, вôдобрати менѣ не може — и я знаю, що не хоче и не схоче.“

Письмо зъ Надвôрняньского.

[Голосъ на допись зъ Делятина въ 155 ч. „Дѣла“.]

Зъумѣвъ ся кождый житель повѣту надвôрняньского, прочитавши въ 155. ч. „Дѣла“ допись зъ Делятина, бо лишень зла воля або груба несвѣдомôсть обставинъ нашого повѣту могла поднятувати дописувателеви слова такъ неправдивй, въ такъ чорныхъ краскахъ представляючй нашь повѣтъ. Певне „лѣтникъ“ якійсь, хорый на нервы, не могучи въ розстрою нервовôмъ ночію спати, взявъ за перо и написавъ тую допись, черпаючи вѣдомости до неи зъ темрявы нôчнои та зъ шуму ялиць и сосонъ...

Бракъ дописій зъ Надвôрняньского не може прецѣнь бути одинокою мѣрою житя народного того-жь повѣту — и хто хоче критикувати, той не повиненъ опирати своихъ дописій на тôй одинокôй пôдставѣ, але будучи на мѣсци повиненъ всесторонно выслѣдити всѣ обставины и ажь потôмъ брати ся до дописи. И я переконаный, що слы-бы п. дописуватель бувъ такъ чинивъ, то въ жаденъ способъ не мôгъ бы бувъ назвати нашь повѣтъ „найгôршимъ зъ найгôршихъ“. У насъ бо живеть ся такожъ житемъ народнымъ — просвѣтнымъ, економічнымъ и політичнымъ; и у насъ працюють люде надъ розвоемъ житя народного, працюють вправдѣ тихо, безъ всякихъ шумôвъ и гукôвъ, але годѣ прецѣнь за те на нихъ каменемъ кидати.

Економічно не стоить нашь повѣтъ такъ дуже зле. П. дописуватель не мавъ здавать ся часу переконатись, якъ то въ нашôмъ повѣтѣ завѣдуе ся майномъ громадскимъ, якъ ощаджуе ся кождый грôшь громадскій и на якій цѣли его обертае ся. Не знае, здаеть ся, п. дописуватель такожъ и того, що нашь выдѣлъ повѣтовый перенявъ на себе всѣ довги нашого повѣту въ б. банку рустикальнôмъ и що заходами нашого о. маршалка [посла Корн. Мандичевского — *Ред.*] селяне такъ точно сплачують раты, що до-теперь нѣ одного грунту селяньского не зліцитовано, — крôмъ одного-однѣсѣнького, и то не-селяньского, але его розпарцельовано межи селянъ въ Пнѣвя. Не знае также п. дописуватель, якимъ способомъ громада Надвôрна прийшла до власности такъ величавого будынку, якъ школа дѣвоча, котрый нинѣ кôльканацять тысячъ вартуе, а также зъ якихъ грошей и що коштуе такъ красный тамъ дôмъ громадскій?

Запевнюе дальше п. дописуватель, що въ нашôмъ повѣтѣ о жадній читальни, касѣ позичковôй и не чути, а тутъ въ самôй Надвôрнôй вже вôдъ кôльнохъ лѣтъ истнуе читальня „Просвѣты“ и якъ найкраще розвивае ся. Членôвъ мѣсцевыхъ числить по-надъ сто, а богато членôвъ маѣ и въ сусѣднихъ сѣлъ, якъ зô Стримбы, Гвозда, Гаврилôвки, ба навѣть зъ далекои Зеленои и зъ Микуличина. При читальни тôй есть заложена также и каса позичкова и розвиваѣ ся та росте въ кождымъ днемъ. Наука спѣву нотного при читальни придбала дуже добрый хоръ читальняный и вôнъ уже минувшого року урядивъ для членôвъ читальнѣ кôлька вечериць, на котрыхъ при спѣвѣ и при цѣкавыхъ просвѣтныхъ розговорахъ бавлено ся мило до пôзноi ночи. Минувшого року спровадила читальня цѣлый ваґонъ кукурузы зъ Буковины и инше насѣне, а се свѣдчать чей-же и о житю економічнôмъ читальникôвъ. И не лишень въ Надвôрнôй есть читальня; е она также въ Цуциловѣ, Фатковѣ, Гаврилôвцѣ и въ кôлькохъ нашихъ подальшихъ селахъ, а кожда зъ нихъ розвиваѣ ся успѣшно.

Не сплять у насъ и „старшй браты“ — працюють и они та трудять ся, а не ихъ вина, коли вже само положене геоґрафічне нашого повѣту, вдача гуцульска и иншй неприязнй обставины не позваляють имъ зъ працѣ своѣи збирати такихъ овочѣвъ, якій праця тая выдати повинна. Доказъ розвитого почуття народного дали старшй браты и минувшого року въ часѣ гостины рускаго театру въ нашôмъ мѣсточку, выповняючи кождого представлена по береги велику салю ратушеву. А чинили се нашй старшй браты, забираючи зъ собою до театру богато селянъ, безъ всѣлякихъ завзывôвъ и упôмнень, якъ то часто дѣе ся по нашихъ мѣстахъ, навѣть и бôльшихъ. Отъ и недавно зъѣхало ся було до Надвôрнои много старшои братіи на завзывъ п. орґанізатора зъ рамени „Народнои Рады“ и, порозумѣвшись та загрѣвши ся взаимно, вернули до дальшои працѣ на нивѣ народнôй. Вкôнци не можу поминути и тои вôдраднои обставины, що у насъ слово руске и народность руска знаходить все якъ въ школахъ такъ и у всѣхъ урядахъ, державныхъ и автономічныхъ, належитый пошановокъ.

На злыхъ отже информаціяхъ оперла ся

допись ваша, пане дописувателю, и можете бути певнѣй, що докоры вашѣ, яко цѣлкомъ безпôдставнѣ и незаслуженѣ, повѣтъ нашъ анѣ дôткнути анѣ обыдити не могли, а тымъ бôльше зменшити довѣрє и вдячность до нашого о. посла, зъ якими вôдносить ся до него кождѣй, хотяй бы и на найдальшихъ полонинахъ мешкаючій житель нашого повѣту, и даремна ваша обава що-до выбору хоть-бы троха нашого поела.

Теофиль Билинкевичъ парохъ Раковця.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Гостина царя у Вѣдни. Вчерашнѣ вѣсти зъ першого дня царскои гостины доповнимо ще тымъ, що угорскій президентъ мінистрôвъ Банфі, якъ доносить Budap. Corresp., зложивъ цареви на авдієнціи подаку за подаровану для народного музею угорского шаблю Ракоція. Также кн. Филипа Орлеаньского приниивавъ царь на авдієнціи. Вчера вôдъ самого рана ллявъ дощь, длятого вôдкликано параду войскову, що мала вôдбути ся на Шмельцу. Мимо слоты выйшло на мѣсце парады богато народу, щобы заздалегôдь заняти собѣ догôдне становиско, навѣть войско въ части вже насвѣло на мѣсце, въ части було въ дорозѣ, коли прийшовъ приказъ, вôдкликуючій параду. Царь весь день перебувъ на замку въ Лайнцу. О год. 2 прибувъ туды и цѣсарь и забавивъ тамъ ажь до обѣду. Обѣдъ вôдбувъ ся о год. 5 въ крузѣ родиннôмъ. Вечеромъ уладжено двôрскій концертъ.

Керманичѣ державнѣ дня не стратили. О год. 1 зайшовъ ґр. Ґолуховскій до россійского міністра справъ заграничныхъ кн. Лобанова и розмавлявъ зъ нимъ довго. Опôсля стрѣли ся ще разъ на снѣданю у россійского амбасадора у Вѣдни ґр. Капниста; а въ тôй конференціи взяли такожъ участь ґр. Капнистъ, австрійскій посолъ петербургскій кн. Ліхтенштайнъ и радникъ амбасады Бенкендорфъ. Опôсля удавъ ся кн. Лобановъ до нѣмецкого амбасадора ґр. Айленбурґа, де насп̂ѣвъ такожъ ґр. Ґолуховскій. Вечеромъ знову зôйшли ся у ґр. Ґолуховского на обѣдѣ. Такожъ и цѣсарь вôдвѣдавъ кн. Лобанова о год. 12 и забавивъ у него 20 минутъ.

Розумѣє ся само собою, що такъ зъ австрійского якъ и зъ россійского рога обильности вытрясло ся досыть вôдзнакъ въ формѣ хрестôвъ, лентъ, брилянтôвъ и т. и. за труды и заслуги высокихъ достойниковъ.

— —

Въ справѣ австрійско-угорскои угоды зачинають вже и урядовѣ дневники припускати можливость, що теперѣшнѣ парляменты єи не полагодять. Fremdenblatt пише: „Декотрѣ дневники подали вѣсть, що правительства не зложать на осѣннôй сесіи парляментôвъ угодовыхъ внесень. Ся вѣсть є що найменше за вчасна. Мерiторичнои причины до вôдложеня справы нема, бо всѣ внесеня крôмъ одного банкового вже выладженѣ обома правительствами. Все-жь таки можлива рѣчь, що зъ причинъ парляментарныхъ и тактичныхъ зложенє внесень въ парляментахъ окаже ся въ сю пору не на часѣ. Однако зазначити треба выразно, що доси австрійске правительство такои постановы ще не повзяло." Пригадати бы тутъ можна двѣ рѣчи: неполагоджена доси не одна тôлько справа банкова, але и въ другôй такъ важнôй справѣ квотовôй не видно ще анѣ зъ далека якогось выходу; а друге, що тѣ жь самѣ урядовѣ дневники не такъ ще давно анѣ навѣть припускати не хотѣли, щобы угодову справу прийшлось лишити новымъ парляментамъ до полагодженя.

— —

Сербскій король вôддаливъ свого адъютанта полковника Ціркча и вôддавъ єго до диспозиціи міністра вôйны. Рѣчь поки-що не выяснена, зъ якои се причины стало ся. Зъ достовѣрного жерела доносять лише загально, що причиною було невластиве поведенє адъютанта. Але въ Бѣлградѣ выкликала тота подѣя незвычайне зворушенє. Розôйшли ся найдивачнѣйшѣ поголоски, мовь на передданю важныхъ перезоротôвъ. Говорено, що вôдкрыто заговôръ на короля; трехъ ґенералôвъ мало бути въ те замотаныхъ. Мали короля скинути зъ престолу и назадъ окликати Милана королемъ. Кôлько въ тôмъ всѣмъ правды, не можна ще знати. Доносятъ лише на певно, що въ дипльоматичныхъ кругахъ сербскихъ має зайти богато змѣнъ. Мѣсце першого адъютанта королѣвского по Ціричу має заняти ґенер. Франасовичъ, а на єго мѣсци має пôти ґен. Павловичъ. Секретаръ короля Мильцевичъ стане посломъ въ Софіи, а єго мѣсце займе шефъ секціи Жуначъ. Даничъ зъ Софіи стане посломъ въ Парижи, а Гарашанинъ зъ Парижа пôде до Вѣдня, а Симичъ зъ Вѣдня до Петербурга.

———

Про розрухи царгородскѣ нема ще дальшихъ докладныхъ вѣстій. Въ дипльоматичныхъ кругахъ царгородскихъ приписують згôдно вину Вôрменамъ. Ходять такожь слухи, мовь бы бувшій патріярхъ вôрменьскій Измірліянъ бувъ моральнымъ виновникомъ розрухôвъ, въ котрыхъ взяли участь крôмъ релігійныхъ загорѣльцѣвъ такожъ вôрменьскѣ анархісты. Отоманьскій банкъ не потерпѣвъ при нападѣ нѣчого и на другій день урядувавъ, якъ звычайно.

Въ справѣ кретеньскôй приняла Порта проектъ амбасадорôвъ взагалѣ; въ декотрыхъ лише подробицяхъ не довели дотеперѣшнѣ переговоры ще до згоды, але є надѣя, що и тѣ трудности уступлять. Порта мусить рѣшити ся на значнѣ уступки и жертвы, то й не диво, що не такъ легко и не такъ скоро ѣй те приходить. Зъ другои стороны мають въ дипльоматичныхъ кругахъ повну надѣю, що Кретенцѣ тежь вдоволять ся узыскаными для нихъ уступками. Тымчасомъ неспокôй на Кретѣ, особливо въ окрузѣ Кандіи тревають дальше. Кôлькасотъ могамеданцѣвъ непокоять кôлька христіяньскихъ сѣлъ.

— —

Мѣжь Италією а Бразилією вôдъ двохъ лѣтъ не полагодженый ще спôръ. Въ часѣ бразилійскои межиусобицѣ италійскѣ поселенцѣ въ краинѣ Санъ-Паольо потерпѣли богато вôдъ грабежи, та и на силу брано ихъ до войска. Тыхъ насильствъ допускало ся сторонництво правительственне; оно навѣть друкарнѣ италійскихъ дневникôвъ велѣло поннщити. Коли наставъ миръ мѣжь полудневыми провінціями а центральнымъ правительствомъ въ Ріо-Жанейрѣ, прийшло до дипльоматичныхъ переговорôвъ зъ Италією. Мабуть згодило ся тогдѣ бразилійске правительство заплатити Италіи вôдшкодоване. Такъ бодай выходить зъ ухвалы бразилійского конґресу, котрою сими днями вôдкинено те вôдшкодоване. Зъ того пôшли новѣ заколоты, напасти на италійскихъ поселенцѣвъ, ба прийшло навѣть до зневаги италійскои хоругви. Вôдносины мѣжь Италією а Бразилією стали дуже напруженѣ. Италія домагає ся сатисфакціи, а навѣть грозить высылкою своихъ кораблѣвъ.

— —

Дня 25 с. м. померъ султанъ Занзібару Гамедъ бенъ Твайнъ. Занзібаръ остає вôдъ р. 1890 пôдъ протекторатомъ Анґліи. Помершій султанъ вже такій сталъ заставъ, коли въ р. 1893 таки при помочи Анґліи вступивъ на престолъ. Правнымъ наслѣдникомъ є теперь близькій родичъ померпого чи отроєного султана Гамудъ. Але окликавъ ся султаномъ єго вуйко Саидъ-Калидъ, котрый вже и въ р. 1893 хотѣвъ було захопити въ свои руки пановане. Отже Анґлійцѣ загрозили єму, що збомбардують палату султаньску, де вôнъ замкнувъ ся зъ 2.500 войска, коли до 27 с. м. не уступить. И справдѣ въ означенôмъ речинци приступили до бомбардованя, а за 50 минутъ палата султаньска повалила ся въ руины. Саидъ-Калидъ схоронивъ ся до нѣмецкого консуляту. Анґлійцѣ оголосили Гамуда султаномъ, але мабуть хочуть замѣнити Занзібаръ на анґлійску кольонію.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

На основѣ двохъ дописій одержаныхъ зъ Вѣдня подаємо нашимъ Читателямъ вѣсти про товариство рускихъ робôтникôвъ „Родину" у Вѣдни и про першѣ єго загальнѣ зборы.

Дня 16 н. ст. серпня с. р. вôдбули ся въ реставраціи Zur Schwarzen Katze при Zeidlitz gasse першѣ загальнѣ зборы першого руского ремѣснич. товариства „Родина". Потреба такого товариства дала ся вôдчувати для тутешныхъ робôтникôвъ уже зъ-давна. Въ двохъ другихъ нашихъ товариствахъ у Вѣдни — въ „Сїчи" [товариствѣ студентôвъ] и въ „Громадѣ" [товариствѣ Русинôвъ вѣденьскихъ, такъ сказати бъ, стану середнѣго, мѣщаньского] робôтники Русины не знаходили мѣсця и заспокоєня своихъ потребъ. Они вже може довше якъ рôкъ сходили ся приватно, а дальше зродила ся гадка зорґанізованя товариства. Гадку перевѣвъ въ дѣло робôтникъ и щирый патріотъ рускій п. Михайло Богайчукъ. Яко члены основателѣ пôдписали статутъ окрôмъ згаданого п. Богайчука пп. Будзанюкъ, Мельникъ, Калужняцкій и Скварко. Въ члены вписало ся на початокъ 18 особъ; майже всѣ (бо 17) є робôтниками, въ тôмъ числѣ три Русинки-робôтницѣ. Надѣяти ся, що число членôвъ буде все зростати.

Окрôмъ членôвъ явили ся на зборахъ репрезентанты обохъ другихъ вѣденьскихъ рускихъ товариствъ — за „Громаду" д-ръ Яновичъ и п. Кадайскій, а за „Сїчъ" п. Партицкій яко делеґаты. Дальше явили ся яко гостѣ сотрудникъ о. Садовскій, учитель п. Белей, урядникъ п. Кинасевичъ, п. Стадницкій, двѣ Польки-робôтницѣ и кôлькохъ воякôвъ-Русинôвъ зъ вѣденьского ґарнізону. Власть свого представителя не прислала.

Зборы отворивъ въ имени основателѣвъ п. Захаръ Скварко коротенькою промовою, здаючи справу зъ дотеперѣшнои дѣяльности комітету основателѣвъ, а опôсля предложивъ на президента збору гостя д-ра Яновича. Однакожь п. Яновичъ подякувавъ за сю честь, а запроектувавъ выбрати робôтника п. Будзанюка. П. Будзанюкъ, дуже зворушеный, звинявъ ся, що ще нѣколи не проводивъ зборамъ и не зможе сповнити сего уряду. Остаточно п. Богайчукъ запроектувавъ на провôдника зборôвъ гостя п. Партицкого и на се всѣ згодили ся, а той заявивъ, що „не за-для якои-небудь почести, але зъ обовязку супроти другого руского товариства приймає сей урядъ". Секретаремъ збору ставъ п. Калужняцкій. Провôдникъ збору, поясинвши дотычнѣ постановы статутôвъ, покликавъ на скрутаторôвъ д-ра Яновича и п. Белея. До выдѣлу вôйшли въ голосованя картками пп: Павло Будзанюкъ, М. Богайчукъ, И. Мельникъ, А. Ференчакъ, Захаръ Скварко, Т. Шевчукъ и О. Калужняцкій, а на заступникôвъ членôвъ выдѣлу пп. Морозко и Дречевичъ. При выборѣ головы товариства розстрѣлили ся були голосы межи трема кандидатами; при тѣснѣйшôмъ выборѣ два кандидаты [робôтники Богайчукъ и Будзанюкъ] дôстали рôвне число голосôвъ; жеребъ вытягнувъ провôдникъ збору въ користь п. Павла Будзанюка. [П. Богайчукъ бувъ и такъ зрезиґнувавъ, однакожь присутнѣ для оминеня нового голосованя, заявили ся за тягненємъ жереба, бо оба кандидаты въ рôвнôй мѣрѣ способнѣ до того уряду и всѣмъ симпатичнѣ.] Заступникомъ головы выбрано п. Захара Скварка. Ново-выбраному головѣ побажавъ президентъ збору „вытревалости и успѣхôвъ въ хосеннôй праци, щобы не зразивъ ся хвилевыми неудачами, щобы розганявъ ворогôвъ „Родины" якъ сонце мраку, а интриґантамъ насыпавъ доброго перцю за шкôру"... Новый голова, обнимаючи президіяльне мѣсце, подякувавъ за честь, обѣцявъ жертвувати свои силы и трудъ справамъ товариства и просивъ всѣхъ помагати честнôй справѣ.

Въ тую хвилю — пише нашъ кореспондентъ — мы приглянули ся головѣ руского робôтничого товариства. Поява дуже симпатична; бôльше якъ середного росту, вѣкъ около 40 лѣтъ, волосъ уже пыломъ припавъ, а выразъ лиця зраджує певну интеліґенцію духа. По одягу єго думавъ бы-сь, що се не робôтникъ, але що-найменше якій совѣтникъ...

Зъ внесень поставленыхъ на зборахъ, належить пôднести проектъ п. З. Скварка, щобы звычайнѣ сходины членôвъ „Родины" вôдбували ся кождои недѣлѣ, а бôльшѣ сходины має выдѣлъ устроювати въ сполученю зъ популярными вôдчитами, выкладами, продукціями спѣвными, забавами и т. д. коли не що два тыжднѣ, то бодай разъ въ мѣсяць. — П. Богайчукъ поставивъ внесенє, щобы просити два другѣ рускѣ товариства о выпозичуванє ґазетъ и книжокъ, потрѣбныхъ на такѣ сходины. — Голова „Громады" д-ръ Яновичъ заявивъ свою готовôсть, а товариство „Сїчъ" вже вôдъ кôлькохъ мѣсяцѣвъ кождои недѣлѣ вôдступає робôтникамъ свою богату читальню, и такъ мабуть буде й на дальше. — Третє внесенє поставивъ п. Ференчакъ, щобы справити прапоръ товариства и вôдзнаки для членôвъ, якъ се водить ся въ нѣмецкихъ и ческихъ товариствахъ робôтничихъ. — Надъ всѣми внесенями вывязувала ся оживлена дискусія, въ котрôй брали участь, окрôмъ згаданыхъ, ще робôтники пп. Морозко, Дречевичъ, Мельникъ и Тарнавскій. Загальный збôръ принявъ всѣ внесеня; третє внесенє условно, бо о хоругвѣ можна буде подумати ажь при якихъ-такихъ засобахъ касовыхъ.

По вычерпаню порядку дневного закрывъ п. Партицкій зборы вôдповѣдною промовою. Зôбранѣ пôднесли тоастъ и окликъ въ честь и на розвôй „Родины", а опôсля стоячи вôдспѣвали гимнъ народный „Ще не вмерла Украина" а дальше гимнъ рускихъ хлопôвъ-радикалôвъ „Якій то вѣтеръ сумно грає?"

Взагалѣ зборы вôдбули ся поважно и супокôйно, хочь все-таки мали характеръ зборôвъ робôтничихъ. О розумѣню формъ парляментарныхъ и мовы бути не може; се дуже утрудняло задачу президіи збору. До слова зголосили ся були два представителѣ рускихъ товариствъ, щобы вôдъ имени „Сїчи" и „Громады" зложити благожеланя „Родинѣ", та пора вже була спôзнена и провôдникъ замкнувъ зборы, бо бôльшôсть участникôвъ хотѣла ще передъ 10 ою годиною бути дома. — По зборахъ остали ся ще деякѣ участники и гостѣ. Розмова товариска, переплѣтана спѣвомъ нашихъ народныхъ пѣсень, протягнула ся до пôвночи. Запримѣтити треба, що „многая лѣта" не вôдспѣвувано нѣкому. О пôвночи розôйшли ся всѣ зъ твердою вѣрою въ будучнôсть и гарный успѣхъ спôльныхъ змагань. Мы бажаємо братямъ робôтникамъ вôдъ серця, щобы товариство ихъ росло, будило межи рускими робôтниками почутє своеи національности, заспокоило ихъ потребы, давало имъ образованє и заохотомъ було въ прикрôй хвили середъ чужины! .. Щасть Боже! — *Отто.*

———

Звычайнымъ членомъ „Родины" стає той, хто заплатить вписове 25 кр., а выдѣлъ єго приійме. Вкладка мѣсячна выносить найменше 10 кр. — Членомъ основателемъ стає той, хто зложить на цѣли товариства найменше 25 злр. — Членомъ спомагаючимъ стає той, хто зобовяже ся заплатити рôчно на цѣли товариства найменше 5 зр.

Задачею товариства є: громадити рускихъ робôтникôвъ, мешкаючихъ у Вѣдни; дати имъ нагоду до товариского житя й забавы и до просвѣты; удержувати мѣжь нами народного духа и въ потребѣ спомагати членôвъ. Задачію товариства буде такожь: 1) учити читати тыхъ членôвъ товариства, котрѣ до того покажуть охоту; 2) провадити якъ найточнѣйшу евіденцію рускихъ робôтникôвъ у Вѣдни. Тожь Вп. Родимцѣ, а особливо часть рускои интеліґенціи мешкаюча по селахъ, зволять собѣ запамятати адресу товариства: „Павло Будзанюкъ, III. Mohrgasse, 26, 3/43", бо легко може лучити ся, що хтось изъ селянъ попросить ихъ, щобы єму написали листъ до свата, брата, сына або мужа у Вѣдни. Точнои адресы селяне нашѣ майже нѣколи не знають подати. Въ такôмъ разѣ просимо удатись до „Родины" и долучити марку на вôдповѣдь, а мы кождого якъ найточнѣйше поинформуємо.

„Родина" є перше руске робôтниче товариство мѣжь Русинами, а поставила она собѣ нелегку задачу. Тому просимо Вп. Родимцѣвъ нашихъ, якъ въ Галичинѣ такъ и всюды инде, пôдпомагати тую одробину проявляючого ся народного житя, а щира рада и дѣло для товариства нашого є дуже пожаданѣ. Хто знає, чи „Родина" не стане примѣромъ а може на якійсь часъ и осередкомъ житя нашихъ всѣхъ робôтникôвъ рускихъ. Робôтникôвъ нашихъ є у Вѣдни поважне число, хоть, правда, за мале и неспосôбне, щобы довго опирати ся сильному натискови вынародовлюваня. Дѣти родичѣвъ нинѣ ще Русинôвъ въ короткôмъ часѣ легко стати можуть не Русинами. А працѣвъ може декотре зъ нихъ могло бы стати колись потѣхою Руси, а намъ найменша потѣха велику пôльгу приносить. Школы своеи народнои у Вѣдни не маємо, тожь мусимо самѣ свого учити ся. Гнѣзда свого родинного не забуваємо, тожь маємо право, щобы Вп. Родимцѣ и насъ не занедбували.

На цѣль товариства зложили: д-ръ В. Яновачь зъ Вѣдня 2 зр.; о. В. Садовскій зъ Вѣдня 2 зр. 50 кр; п. В. Кадайскій купець зъ Вѣдня 1 зр. Симъ складаємо Вп. Добродѣямъ въ имени товариства сердечну подяку.

Павло Будзанюкъ голова; *Остапъ Калужняцкій* писарь.

НОВИНКИ.

— **Въ Коломыи** отворено зъ днемъ 1-ого вересня с. р. І-шу клясу рускои чотирокл̂ясовои школы мѣскои въ школѣ при улици Собѣского, але пôдъ условємъ, що мусить до тои клясы вписати ся сорокъ ученикôвъ. Ба, але-жь — якъ намъ зъ-вôдтамъ доносять — нѣхто не оголошує анѣ про вписы, анѣ про условя... Таке то! якъ не кієм, то палкою...

— **Зарядъ института СС. Василіянокъ** у Львовѣ повѣдомляє Р. Т. родичѣвъ, що въ институтѣ єсть єще пять мѣсць вôльныхъ по мѣсячнôй оплатѣ 20 зр. Ласкавѣ зголошеня приймають ся до 3-ого н. ст. вересня с. р.

— **Урядова проґрама подорожи цѣсарскои на галицкѣ маневры вже є оголошена.** Цѣсарь выѣздить зъ Вѣдня 30 ого с. м. о годинѣ $8^1/_2$ вечеромъ. Дня 31 высяде въ Городку, а вôдъ 1 до 5 вересня будуть вôдбувати ся маневры пôдъ Хлопами [повѣту рудецкого], 5-го приѣде цѣсарь до Мостискъ и Крисовичъ. Вôдъ дня 7 до 11 вересня вôдбуватись будуть маневры пôдъ Крисовичами [повѣту мостиского], потôмъ дня 11 вересня приѣде цѣсарь до Перемышля а зъ-вôдтамъ 16-ого вôдъѣде до Вѣдня.

— **Змѣны въ ц. к. староствахъ.** Міністеръ справъ внутрѣшныхъ перенѣсъ старостôвъ: Ом. Шута зъ Бучача до Яворова, д-ра Чеслава Невадомского зъ Яворова до Бучача, а Ферд. Павликовского зъ Кросна до Сянока; вôдтакъ призначивъ ново-именованыхъ старостôвъ: Едв. ґр. Старженьского до Подґуржа, Богумила Шелиговского до Кросна, а ц. к. секретареви намѣстництва Ив. Винярскому припоручивъ управу староства въ Стрижовѣ.

— **Міністеръ рôльництва Ледебуръ** приѣде до Черновець дня 5 вересня, а зъ-вôдтамъ выѣде на люстрацію дôбръ греко православного фонду, котрыхъ адміністрація — якъ то пôдносили послы въ радѣ державнôй — має дуже храмати.

— **Зъ Борщева** пишуть намъ: Дня 3 н. ст. вересня с. р. представить львôвскій рускій народный театръ въ Борщевѣ на дохôдъ борщѣвскои читальнѣ „Просвѣты" оперету Котляревского „Наталку Полтавку" зъ додаткомъ „Засвѣщаня", а дня 10 н. ст. вересня на дохôдъ будовы Народного Дому въ Борщевѣ драму „Нещасне коханє". Сподѣваємо ся, що на обохъ тыхъ представленяхъ не хибне нѣ одного Русина зъ повѣту, котрому залежить на добрѣ народнôмъ. Тожь сердечно запрашаємо. — *Комітетъ.*

— **Зъ Турчаньского** одержуємо таке письмо:

Прошу Хв. Редакцію „Дѣла" помѣстити отсей автентичный рекурсъ противъ неправно переведеныхъ выборôвъ заступника громадского въ мѣсцевôй радѣ шкôльнôй въ Борини, влученôй зъ Высоцкомъ нижнымъ, котрый нехай буде заразомъ прилюдною просьбою до ц. к. старосты въ Турцѣ о скорше полагодженє єго, — а Вп. читателямъ най стане причинкомъ до тыхъ славныхъ містерій турецкихъ, котрымъ кôнця ще не видко.

„Свѣтле ц. к. Староство!

Противъ неправно доконаныхъ выборôвъ заступникôвъ громадскихъ въ будучôй зôбранѣ Радѣ шкôльнôй мѣсцевôй Бориня-Высоцко нижне вносать пôдписанѣ протестъ, опертый на слѣдуючихъ причинахъ:

1. Не скликано Рады громадскои належито, бо не повѣдомлено вчасно всѣхъ радныхъ громадскихъ, ажь доперва вечеромъ въ самъ день выбору дано знати декотрымъ раднымъ, и тѣ зôйшли ся пôзно въ ночи въ числѣ лише 12 членôвъ.

2. Неправно голосувавъ самъ вôйтъ вразъ зъ радными, бо черезъ то не було предсѣдателя збору, котрый бы рѣшавъ на случай рôвности голосôвъ и вѣвъ порядокъ при выборѣ.

3. Неправно покликано и припущено до голосованя Дувида Фрідмана котрый єсть лише заступникомъ радного въ першôмъ крузѣ выборчôмъ, а маючи таке саме число голосôвъ, що и другій заступникъ Францъ Гапіхъ, не смѣє безъ льосованя, зарядженого попередно „ad hoc", вступити до Рады на мѣсце уступившого радного нотаря п. Райнера.

4. Зôбранѣ раднѣ бôльшостію голосôвъ запротестували заразъ противъ голосованя Дувида Фрідмана, а коли то не помагало, вышли зъ канцеляріи громадскои, не чекаючи пôдписаня и запротоколованя акту выборчого.

Въ виду зайшовшихъ такъ ярких нелеґальностій, пôдписанѣ протестуючѣ просять:

Свѣтле ц. к. Староство зволить ласкаво зарядити поновный выбôръ, а неправно доконаный уневажнити.

Борыня дня 20 липня 1896. Григорій Морозъ парохъ; Стефанъ Петровичь заступникъ войта; Яковъ Стебницкій, Иванъ Сенькôвъ, Титко Дякôвъ, Титко Щипкôвъ, Симеонъ Жавко, Игнатій Стебницкій, Николай Осташь, Василій Дякôвъ."

Для поясненя треба додати, що громада изъ своимъ парохомъ на чолѣ хотѣла выбрати делеґатомъ Стефана Петровича а Якова Стебницкого его заступникомъ, отже обохъ своихъ людей. Тымчасомъ Нѣмцѣ кольоністы ради̂ бы и тутъ впхати бодай такого якъ п. Гебановскій почтмайстеръ мѣсцевый, котрый видячи, що за нимъ нѣхто, крôмъ найблизшихъ ему, поклинавъ ще сусѣду Фрідмана, а хотяй той не радный, дали ему голосъ и въ той способъ разомъ зъ войтомъ дôставъ 7 голосôвъ а Стефанъ Петровичь найправнѣйшихъ 6. Цѣкава рѣчь, якъ рѣшить тоту справу ц. к. староста, котрый чей-же також присягавъ колись, що буде заховувати законы, бо до теперь рѣшеня нема, хотяй часъ бы вже найвысшій. Мы чогось бо вмо ся, бо въ нынѣшныхъ часахъ вже и трудно вôдгадати, що законне а що нѣ, — доки можлива границя полїтичныхъ незаконностій а де зачинае ся вже неможливôсть, колідуюча зъ честію урядника а може и зъ §§ ами карными. — *Григорій Морозъ.*

— **П. Д. Салей,** Русинъ зъ пôвнôчнои Америки, вôдбувъ подорожь зъ Ню Іорку до Канады, бачивъ жите-буте нашихъ нечисленныхъ еміґрантôвъ-кольоністôвъ въ Канадѣ — и описавъ свою подорожь въ „Свободѣ“. Пôдъ конець умѣстивъ вôнъ таку увагу:

„Богато народу думае теперь о Канадѣ и богато ѣде зъ краю, хоть мы тутъ о тôмъ мало и знаемо. Але ѣде богато народу такого, котрый безъ грошей, и прийшовши до Winnipeg бѣдуе, гине безъ хлѣба и тамъ удае ся на жебры. Я раджу, що хто немае хоть 300—400 долярôвъ [700—1000 злр.], най не ѣде, бо фармы е, але до фармы треба грошей. Треба волы, коровы, возы, плуги, збôже и т. и. все за готовû грошѣ купити, а зъ-вôдки то все прийде, якъ нема гроша? Сли хто хоче тамъ ити, то може тамъ легко зайти, бо коштуе его зъ Ню-Іорку лише 18 долярôвъ до найдальшого закутка за одну особу, але сли-бы хотѣвъ вертати назадъ, то не такъ легко. Зъвôдтамъ кажуть собѣ солоно заплатити, бо по 5 цнт. миля. Отже зъ того выходить, що сли хто хоче туда йти, то мусить уже не думати о поворотѣ нѣколи, бо въ разѣ повороту зруйнувавъ бы ся. Земля есть дуже добра и все родить ся буйно, але до того часто примерзае, бо лѣто тамъ коротке. Въ маю орють, а въ половинѣ августа уже неразъ морозъ. Тамтого року примерзло зерно и уже хлѣбъ зъ него не бувъ добрый, хоть правда, що не кождому. Хто ѣде на грунтъ, най выбирае завсе грунтъ высшій, де бôльше вѣтеръ передувае, бо на высшôмъ грунтѣ зерно не примерзае. На заробки въ Канадѣ най нѣхто не рахуе, бо тамъ ихъ нѣгде нема. Сли е при жнивахъ або при зелѣзници, то лишь на пару мѣсяцѣвъ, а потому треба засыпляти черезъ цѣлу зиму, и кобы тожь то и не пробуджатись. Пишу то, що я самъ на власнû очи видѣвъ и чувъ вôдъ людей, котрû тамъ перебувають. Я поѣхавъ самъ на свôй коштъ и довѣдавъ ся, але за се не кажу собѣ нѣчого нѣкому платити.“

— **Еміґрація до Бразилии.** Дня 25 с. м. — якъ пишуть дневники кракôвскû — громада рускихъ селянъ зъ Бѣльча золотого въ повѣтѣ борщѣвскôмъ зложена зъ 25 осôбъ, ѣдучи до Бразилии, приѣхала на дворець зелѣзницѣ краковскои. Ажь жаль стискавъ серце глядѣти на тыхъ людей гоненыхъ голодомъ и нуждою въ далеку незнану краину. На дворци здибали они слюсаря зъ Тернопôльского, котрый зъ недостачѣ заробку тôлько-що вернувъ зъ Америки. Не помогли нѣчо его слова, якими представлявъ велику нужду въ Америцѣ, кажучи, що въ самôмъ лише Новôмъ-Іорку 6000 робôтникôвъ денно не мае де заробити на кусникъ хлѣба. Селяне вправдѣ слухали уважно, але не хотѣли вѣрити, щобы десь на земли могло бути ще гôрше для нихъ, якъ тутъ, и въ надѣи на лѣпшу долю таки пустили ся до Бразилии.

— **До уряду податкового въ Городенцѣ** дôставъ ся въ ночи зъ 25 на 26-ого с. м. якійсь злодѣй черезъ вроблену дѣру въ стѣнѣ канцелярія инспектора податкового, приперaючои до комнаты, въ котрôй находить ся каса. Однакъ на щасте не маючи вôдповѣдныхъ приладôвъ, лише порисувавъ касу вертгаймôвску, а не мôгъ еи отворити. Заразъ въ першôй хвили впало пôдозрѣне на сторожа будынку правительственного и на его свояка-коваля, котрый вернувъ зъ Америки передъ кôлькома тыждиями и завдяки енерґічному слѣдству адъюнкта судового д-ра Из. Хомицкого пôдозрѣвый злочинець уже о 7-ôй годинѣ рано опинивъ ся въ рукахъ жандармеріи.

— **Испыты кваліфікаційнû учителѣвъ народныхъ,** припадаючû на речинець осѣнный с. р., вôдбудуть ся въ другôй половинѣ вересня въ дняхъ вызначеныхъ комісією испытуючою. Всякû поголоски, що испыты тû будуть вôдбувати ся въ инншихъ, нѣжъ до-теперь речинцяхъ, называе урядова Gazeta Lwowska неправдивыми.

— **Въ справѣ обовязкового обезпеченя офіціялістôвъ приватныхъ** зарядило міністерство справъ внутрѣшныхъ збираня датъ статистичныхъ для заведеня того обезпеченя. Сими днями розôшле маґістратъ львôвскій работодавцямъ дотычнû квестіонарѣ, потôмъ кождый урядникъ дôстане карту индивідуальну, котру повиненъ выповнити и вôдослати до маґістрату. Коли-бы котрый зъ урядникôвъ приватныхъ бувъ поминеный, то може въ дняхъ вôдъ 9. до 12-ого вересня зголосити ся по таку карту въ комісаріятѣ середмѣстя. До урядникôвъ приватныхъ вчисляють ся урядники руху [зъ выимкою зелѣзниць державныхъ], урядники господарскû и лѣсовû, инжінеры, веркмайстры, хеміки, механіки, бухгальтеры, касієры, експедієнты, кореспонденты кантористы, провізоры аптикарскû, учителѣ приватнû, приватнû секретарѣ, лекторы, соліцитаторы, концинієнты адвокатскû и нотаріяльнû, персоналъ редакцій ныхъ и адміністраційныхъ ґазетъ, урядники обезпеченъ, банкôвъ, касъ ощадностій и т. д. — взагалѣ кождый, чи мужчина, чи женщина, хто остае въ службѣ приватнôй „für höhere Dienstleistung“, якъ то каже устава. Примѣтити треба, що ужите выповненыхъ картъ до цѣлей податковыхъ есть безвглядно заборонене и длятого не вôльно орґанамъ податковымъ переглядати тû карты.

— **Будова нового польского театру у Львовѣ** на площи Ґолуховскихъ не пôйде, здаеть ся, такъ складно, якъ то думали фаховû орґаны мѣскû и члены рады мѣскои. Въ остатныхъ дняхъ львôвске товариство політехнічне выдало и розôслало до всѣхъ радныхъ ореченѣ, що на площи Ґолуховскихъ есть можливый одинокій способъ фундаментованя, а то опертый на опоцѣ, котрый знову буде коштувати 200.000 зр. Чия въ тôмъ спорѣ правда, се розсудить комісія зложена зъ шѣстьохъ членôвъ и вôдъ еи ухвалы буде зависѣти, чи новый театръ стане на площи Ґолуховскихъ, чи — мимо пороблeныхъ уже выдаткôвъ — не стане.

— **Про нашихъ жидôвъ въ пôвнôчнôй Америцѣ,** котрû вывандрували туда за нашими еміґрантами, пише „Свобода“: „Були се звычайно голопятники, голодранцѣ. И тû то голодранцѣ нинѣ великими панами. Хто не знае славного Давида Мендельсона зъ Mayfield, Pa., або Ґроссманôвъ въ Mt. Carmel, Pa., або ще много-много инншихъ? На нашôй першôй кольоніи рускôй въ Shenandoah, Pa. розсѣли ся жиды таборомъ и заняли всѣ бізнесы (интересы) въ свои руки. Нашь народъ, а особливо бабы такъ звыкли до нихъ, що не въ силѣ безъ нихъ обôйти ся. Они злодюги потрафили въ самыхъ початкахъ нашого житя въ Америцѣ, коли ще нашû люде всѣ робили по майнахъ и до бізнесôвъ не брали ся, такъ обслужити нашихъ людей, котрû не умѣли нѣ слова по анґлійски, що на довгій часъ завоювали нашихъ людей. Та вже нинѣ часы змѣнили ся. Народъ нашь прозрѣвъ. По всѣхъ майже мѣсцевостяхъ, по всѣхъ кольоніяхъ рускихъ въ Америцѣ мають Русины свои ґросернѣ [склады торговельнû], свои сальоны [шинки], свои бучернѣ, по найбôльшôй части компанїчнû. Нинѣ вже не потреба намъ шукати за потребами въ сторахъ, сальонахъ, бучернахъ по нехрещеныхъ пявкахъ; нинѣ маемо мы повсюды свое власне, свое рôдне. Однакъ мимо того, тôлько мала часть, тôлько найбôльше освѣченû нашû люде беруть у своихъ, а велика часть, навѣть найбôльша часть нашого народу, иде до жидôвъ, черезъ що нищимо самыхъ себе и розлучаемо себе самыхъ, наносимо собѣ шкоду матеріяльну и моральну... Але починае сходити сонце и въ наше вôконце. По всѣхъ нашихъ кольоніяхъ маемо свои сторы, сальоны, бучернѣ и т. д., а то не приватнû, не власности поодинокихъ людей, але цѣлыхъ парохій, цѣлыхъ громадъ. Въ Шамокінѣ вже злучили ся всѣ ґросернѣ въ одну велику, купили за 8 тысячокъ долярôвъ великій дôмъ и господарують въ згодѣ и любови. Сей примѣръ нашихъ братôвъ най присвѣтить всѣмъ другимъ по инншихъ мѣсцевостяхъ, а тогдѣ певно не стане одного жида мѣжь нами, але мы самû будемо панами въ своихъ хатахъ, на чужôй, але вôльнôй земли.“

— **Другій межинародный зъѣздъ фармацевтôвъ** — якъ мы вже коротко звѣщали — вôдбувъ ся въ Празѣ, почавши свои нарады въ понедѣлокъ 22-ого с. м. въ головнôмъ павільонѣ межинародной фармацевтичнои выставы. Въ зъѣздѣ взяли участь вызначнû члены австрійского аптикарского товариства, а також члены-кореспонденты зъ Берлина, Петербурга, Москвы, Штокгольму, зъ Америки и т. д. пôдъ президією Германа Рідіґера. Въ зъѣздѣ взявъ участь також п. Силепиньскій, аптикарь зъ Львова. Зôбранû рѣшили дня 25 с. м., на запрошене вôдпоручникôвъ ґреміюмъ аптикарѣвъ въ Галичинѣ вôдбути слѣдуючій зъѣздъ въ 1897 р. у Львовѣ.

— **Страшна пригода** лучила ся въ Больнесъ въ пôвнôчнôй Швеціи. Ученики мѣсцевого заведеня для глухо-нѣмыхъ выбрали ся на прогульку кораблемъ. Корабель ударивъ на мори о велику тратву и розбивъ ся, а всѣ дѣти упали до воды. Потонуло ихъ двацятеро, а шестеро уратовано. Жѣнка директора школы, що ѣхала зъ дѣтьми, також утонула.

— **Розходы на нижньогородску выставу** обчислило вже россійске міністерство фінансôвъ. Показуе ся, що казна [скарбъ державный] выдала на устроене выставы и пр. 8,800.000 рублѣвъ. Але зъ тои сумы выдано 700 000 рб. на улучшеня въ самôмъ мѣстѣ. За выставочнû будынки, правительство надѣе ся дôстати щонайменче 1,500 000 рублѣвъ, зъ білетôвъ вступу на выставу 120.000 руб., зъ перевозу выставочныхъ предметôвъ зелѣзницями 250 000 руб., а решта покрые ся доходами зъ пасажирôвъ ѣдучихъ на выставу зелѣзницями зъ всѣхъ сторôнъ Россіи. Правительство вычислило, що сли-бы на выставу приѣхало зелѣзницями лише 400.000 осôбъ и сли бы они заплатили за переѣздъ лише таку суму, яка платить ся за переѣздъ зъ Москвы до Нижнього другою клясою, то зъ того вже прийшло бы 3 міліоны рублѣвъ.

— **Довгота зелѣзниць на кули земскôй** выносила — пôсля Archiv für Eisenbahnen — зъ початкомъ 1895 року 687.550 клм. Зъ того числа припадае на Америку 364.975 клм., на Европу 245.300, на Азію 41.970, на Австралію 21.202, на Африку 13.103 клм. Въ Америцѣ на першôмъ мѣсци стоять Сполученû державы, де загальна довгота зелѣзниць выносить 288.560 клм. Вôдъ 1890 р. видно якійсь застой въ будовѣ новыхъ зелѣзниць, зъ выимкомъ однои Азіи, де почато будувати зелѣзницю Сибѣрску, та й въ Азіи меншôй повстала сѣть дорôгъ зелѣзныхъ. Въ Африцѣ будова зелѣзниць ще въ самôмъ зародѣ, а найбôльше число зелѣзниць припадае тамъ на Єгипетъ и на Туніcъ. Въ Австраліи також будова новыхъ дорôгъ поступае помалѣйше, нѣжь попередными лѣтами. Повôльный але правильный зрôстъ зелѣзниць треба зазначити въ Европѣ. Тутъ найдовшу сѣть зелѣзничу выказуе Нѣмеччина, бо 45 464 клм., потôмъ Франція 39.979, Россія 35.560, Анґлія 33.401, Австро-Угорщина 30.038, Италія 14.628, Испанія 12.147 клм. и т. д. До 1893 року на третôмъ мѣсци стояла Анґлія, але вôдъ того часу перескочила еи Россія.

— **Дрôбнû вѣсти.** Въ часѣ великои бурѣ у Вѣдни въ середу пополудни, въ передодень царского приѣзду, зôрвавъ вихоръ въ подвôрю одного дому на Альзерґрундъ великій конаръ зъ дерева и кинувъ нимъ такъ сильно, що той падаючи убивъ на мѣсци 79 лѣтну женщину; буря позрывала також богато дахôвокъ, коминôвъ и т. п., а тû, падаючи, поранили богато людей. — Въ Тшемешнѣ въ Познаньскôмъ померла панна Апольонія Дашкевичѣвна, проживши 112 лѣтъ; до остатнои хвилѣ житя задержала свѣжôсть ума и здоровля. — Купець и промысловець львôвскій Леопольдъ Латиньскій купивъ сими днями маетнôсть Глинникъ горѣшный въ ясельскôмъ повѣтѣ вôдъ Маріи Бончковскои, а Володисл. Бесадецкій купивъ маетнôсть Зарище въ жовкôвскôмъ повѣтѣ вôдъ Іос. Ясеньского. — Въ Люблянѣ знайдено въ огородѣ дворця зелѣзниць полудневои ручну скриньку зъ 23 кільоґрамами динаміту вразъ изъ льонтомъ; слѣдство поки-що не выкрыло ще нѣчого, а пôдозрѣвають, що се бувъ замахъ анархістичный.

Посмертнû — ☦ — оповѣстки.

О. Иванъ Димушевскій приходникъ въ Кійдановѣ, щирый патріотъ рускій, упоковъ ся дня 22 н. ст. серпня с. р. по довгôй недузѣ въ 49 ôмъ роцѣ житя а 23 ôмъ священьства. В. е. п.!

Господарство промыслъ и торговля.

— **Урядове справоздане про жнива.** Наше міністерство рôльництва розôслало сими днями справоздане зô стану плодôвъ земныхъ до половины серпня. Справоздане констатуе, що вереме було для жита, пшеницѣ и ячменю ажь до часу жнива корисне, але власне пôдчасъ жнивяныхъ робôтъ наробили тучѣ богато шкоды. Коли наставъ часъ жнива, лише часть жита була вже зôбрана, и то лише въ плодороднѣйшихъ сторонахъ; по-найбôльше лежало жито ще въ покосахъ. Пшениця и ячмѣнь частію вже були доспѣли, але за-для дощѣвъ треба було стяти ихъ ще мокрыми. Зъ того вышли опôсля для рôльникôвъ шкоды, якихъ не тямлять вже вôдъ довгихъ лѣтъ. Найбôльше шкоды потерпѣли тû, що сѣяли ячмѣнь. — У всхôднôй части Галичины и въ Буковинѣ зжато збôже ще попередно за доброго веремя, такъ що жниво выпало лѣпше, нѣжь за двохъ десятôвъ лѣтъ. Вôвсови дощѣ скорше помогли, нѣжь пошкодили. Однакъ выгляды на овочѣ дуже лихû. Кукурудза потерпѣла сильно вôдъ послѣднѣхъ тучь зъ градомъ.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Міністерство торговлѣ именувало практиканта краевои дирекціи скарбу Стан. Држевского, практиканта почтового Володим. Старецкого и студента правъ Ант. Черницкого, практикантами рахунковыми въ вôддѣлѣ рахунковôмъ ц. к. гал. дирекціи почтъ и телеґрафôвъ. — Міністеръ рôльництва именувавъ Тому Штайфера, асистента ц. к. касы провенґовои въ Криници ц. к. контрольоромъ тои касы. — Касієръ ц. к. дирекціи почтъ и телеґрафôвъ у Львовѣ Ант. Рыґотицкій именованый головнымъ касієромъ у Львовѣ; — старшими начальными управителями почтъ именованû: комісарь ц. к. дирекціи почтъ и телеґрафôвъ: Маріянъ Бѣлиньскій для Тернополя, начальнû управителѣ почтъ Ант. Гофманъ для Стрыя, Макс. Ясѣньскій для Нового-Санча, Гавр. Глязъ для Бялои; — старшими контрольорами именованû контрольорѣ почтовû: Корн. Дидушиньскій для Львова, Келест. Яворскій и Володисл. Третеръ для Кракова, Альб. Чеховичь и Тад. Каменобродскій для Львова. — Намѣстникъ именувавъ офіціялôвъ рахунковыхъ намѣстництва: Руд. Ціппера и Ґуст. Шелиньского ревідентами рахунковыми; асистентôвъ рахунковыхъ намѣстництва Вит. Воляньского и Стан. Крупку офіціялами рахунковыми; вкôнци практикантôвъ рахунковыхъ намѣстництва: Володисл. Зубицкого, Солом. Рота и Меч. Попеля асистентами рахунковыми въ департаментѣ рахунковôмъ намѣстництва.

— **Перенесеня.** Намѣстникъ перенѣвъ секретарѣвъ повѣтовыхъ Юл. Кульчицкого зъ Кросна до Подґуржа и Франца Манделю зô Старого мѣста до Стрижова.

— **Конкурсы.** Въ цѣли наданя однои стіпендіи 250 зр. рôчно для галицкихъ студентôвъ академіи рôльничо-лѣсовои [k. k. Hochschule für Bodenkultur] у Вѣдни студіюючихъ тамъ лѣсництво, розписано конкурсъ. Стараючû ся о тую стіпендію мають внести свои подання вôдповѣдно удокументованû найдальше до 15 вересня с. р. черезъ ц. к. дирекціи лѣсôвъ и доменъ скарбовыхъ до міністерства рôльництва. — Палата нотаріяльна у Львовѣ розписала конкурсъ на посаду ц. к. нотаря въ Пôдгайцяхъ зъ речинцемъ до 15 вересня с. р. — Шѣсть посадъ ведучихъ книги грунтовû въ платнею Х. клясы ранґи е до обсады при судахъ окружныхъ: по двѣ въ Бережанахъ и въ Тернополи, одна въ Сяноцѣ и одна при судѣ повѣтовôмъ въ Стрыю. Подання треба вносити до дотычнои президіи суду окружного найдальше до 10 вересня с. р.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На звôнницю въ Вашкôвцяхъ** жертвувавъ Вп. о. Николай Гриньовскій 2 злр. вôдъ себе а 2 злр. вôдъ парохіянъ снятиньскихъ. Спаси-Бôгъ! *Ом. Боярскій.*

Телеґрамы „Дѣла“

Вѣдень 29 серпня. Въ разѣ погоды вôдбуде ся нинѣ о год. 8 рано вôдкликана вчера парада войскова на Шмельцу. О год. 11 вôдъѣде царска пара зъ Вѣдня. Цариця, якъ захорувати, въ дальшихъ подорожахъ царя не возьме участи.

Берлинъ 29 серпня. Köln. Ztg. доносить, що прийшло до повнои згоды мѣжь Австрією а Россією въ справѣ Креты; вчерашнû конференціи ґр. Ґолуховского зъ кн. Лобановымъ вôдносили ся до розрухôвъ царгородскихъ. Кн. Лобановъ не лишить ся у Вѣдни, а выѣде разомъ зъ царемъ.

Царгородъ 29 серпня. Розрухи тревають дальше. Вчера згинуло на Перѣ надъ 210 осôбъ; на дворци зелѣзницѣ напали Турки на Вôрменъ и убили 21 робôтникôвъ. Доси згинуло надъ 1000 Вôрменъ; страты въ убитыхъ и раненыхъ по сторонѣ Туркôвъ дуже незначнû.

НАДÔСЛАНЕ.

Д-ръ Л. КОССАКЪ
повернувъ
и ординуе якъ давнѣйше 157 1—3
при улици Валовôй ч. 31.

Змѣна льокалю.
Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА
КОПЕРНИЦКОГО
пôдъ „Коперникомъ“
перенесеный до нового льокалю
при пл. Галицкôй ч. 1.
По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — **Направы найскорше и найдешевше.** — Устроеня електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя зъ провінціи водворотно.
Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.
4185

ЛИШЬ
въ реставраціи НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улиця Трибунальска ч. 12, дôмъ власный, можна дôстати щоденно вже о годинѣ 8-ôй рано горячû снѣданя.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣканû легки	12 „
Флячки	12 „
Нôжка теляча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Каваръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякû напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ; для певности що походять зъ мои реставраціи, даю вôдбираючимъ марки. — Найлѣпшû вина по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вôдъ 40 кр. літра.
Зъ высокимъ поважаньемъ
71 46—0 *НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.*

Въ горячôй порѣ року
можна поручити яко найлѣпшій и найвôдповѣднѣйшій
напитокъ покрѣпляючій и столовый,
особливо пригôдный до питя зъ виномъ, конякомъ або соками овочевыми

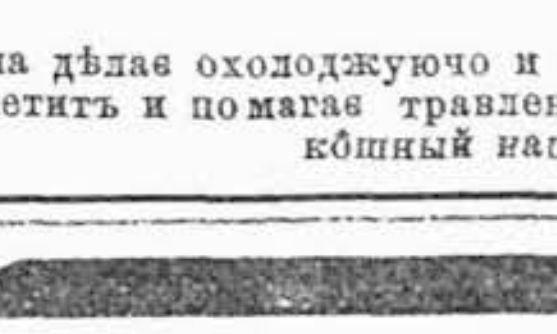

МАТТОНІОГО
Ґісгîблерску
чисту алькалічну
ВОДУ
щавову.
Она дѣлае охолоджуючо и освѣжуючо, побуджуе апетитъ и помагае травленю. Въ лѣтѣ се розкôшный напитокъ. (VIII)

Портретъ Тараса Шевченка.
Цѣна 50 кр.
Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“.

КАТРАЙНЕРА
КНАЙПА-СОЛОДОВА-КАВА
есть
яко примѣшка до Кавы
одинокимъ найздоровшимъ напиткомъ.
Дôстати можна всюды: ½ Кила 25 кр.
Пересторога! По причинѣ безвартостныхъ наслѣдованъ прошу звертати увагу на оригинальнû пакеты зъ именемъ
КАТРАЙНЕРЪ

ПОДЯКА.

Пôдписанѣ маютъ честь въ сей спосôбъ зложити сердечну подяку Высокопреподобнымъ отцямъ: декану Николаю Рожаньскому, пароху Иларію Яновичу та сотруднику Иванови Бордунови за ласкаву безинтересовну участь въ обрядѣ похороннôмъ нашого пок. батька Юрка Драґана. Передо всѣмъ же мусимо высказати сердечну вдячнôсть о. деканови Рожаньскому, котрый не жалувавъ труду та прибувъ на похоронъ зъ дальшои стороны, за трогаючу проповѣдь въ церквѣ и надъ гробомъ покôйного нашого батька.

Дякуемо также сердечно всѣмъ Вѣрнымъ, котрѣ взяли участь въ похоронѣ.

Хотѣнь д. 26 серпня 1896.

Андрѣй Драґанъ и *Петро Драґанъ.* 253

Змѣна мешканя.

Стефанъ Томасевичь

артистъ-малярь у Львовѣ

змѣнивъ мешкане, перенѣсши ся зъ улицѣ Краковскои на улицю **Собѣщина ч. 9.** Тожь просить Всч. Духовеньство и прочу Вп. Публику въ данôмъ разѣ туда звертатись и адресувати до него.

241 4—12

Ново отворена

РОБÔТНЯ ПОВОЗÔВЪ

разомъ и лякирня повозôвъ та робôтъ будôвляныхъ поручае ся ласкавôй памяти Впов. Интересентôвъ. Приймае всякѣ роботы, що входять въ еи обсягъ.

ЮСИФЪ ПУКАСЪ 202
Робôтня повозôвъ и лякирня. Львôвъ, ул. Коперника 11.

Постѣль власного выробу. **Ковдры** шитѣ по зр. 3·50, 4, 4·50, 6·50 до 14 зр. **Матерацы** зъ *волосѣня* по зр. 12·50, 14, 16, 18 **въ кождôй цѣнѣ** до зр. 30. Поручае **Юсифъ Шустеръ,** *Львôвъ, улиця Коперника ч. 7.* 86 22—30

Д-ра РОЗЫ Бальзамъ

на жолудокъ

зъ аптики

Б. Фраґнера въ Празѣ

есть вôдъ бôльше якъ 30 лѣтъ загально звѣстнымъ **средствомъ домовымъ,** котре побуджае апетитъ, прискорюе травлене и лагôдно вôдпроваджае.

Осторога! Всѣ части опакованя маютъ отсю марку охоронну, законно застережену.

Головный складъ:

Apotheke des B. Fragner
„zum schwarzen Adler"
Prag, Kleinseite, Ecke der Spornergasse.

Велика фляшка 1 зр., мала 50 кр., почтою о 20 кр. больше.

Розсылае ся що дня.

Склады по всѣхъ аптикахъ 5 Австро-Угорщины. 17—26

До моихъ Поважаныхъ и ласкавыхъ Гостей! Рôкъ шкôльный вже за плечима! Якъ кождого такъ и сего року поручаю мою одиноку у Львовѣ

католицку антикварню

при ул. Баторія 28

напротивъ ґімназіи Фр. Іосифа.

Маю величезный ***запасъ книжокъ шкôльныхъ*** приписаныхъ на рôкъ 1896/7. Продаю екземпляры лише комплетнѣ, чистѣ и у властивыхъ выданяхъ, за що даю ґарантію. Также мѣняю и купую по цѣнахъ конкуренційныхъ, найприступнѣйшихъ сталыхъ. 251 2—3

Зъ поважанемъ
Станиславъ Келеръ.

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выбôръ поезій для народу въ житьеписью и портретомъ автора.

Накладомъ товариства „Просвѣта".

Цѣна кождои части **25 кр.**

Оправленѣ примѣрники продають ся по 35 кр.

Учениця

VIII-ои кл. школы выдѣловои

глядае посады на учительку домову вôдъ клясы I-ои до V-ои бôльше-менше въ околици Нового-Санча.

Въ Адреса: Софія Кльоновска Криниці. 249 2—2

Молитвеник для дітий

виданиѣ

коштом руского тов. педаґоґічного

В полотняній оправі з золоченим хрестом **20 кр.**

Продае ся в книгарни Науков. тов. ім. Шевченка, Львів ул. Академічна ч. 8.

Специялѣстъ обувя непромакаючого власного вынайденя!

ЮАНЪ ЯРИМОВИЧЬ

складъ и рукодѣльня обуви мужеского, дамского и для дѣтей

у Львовѣ, площа Бернадиньска ч. 10

(напротивъ ул. Пекарскои)

мае честь повѣдомити отсимъ Вп. Публику, що выробляе

Обуве непромакаюче

власного вынайденя, зъ всякого рода шкôръ, якъ: **Обуве** мужеске и дамске, также **Чоботы** зъ холявами тревалѣ, надмѣрно легкѣ и по цѣнахъ дуже приступныхъ.

Также приймае до вôдновленя и направы **Кальошѣ** и **Плащѣ** кавчуковѣ, всякѣ **ґумовѣ природы,** якъ также зельованя обувя кавчукомъ.

Всякѣ замѣсцевѣ замовленя выконуе въ можливо якъ найкоротшôмъ часѣ.

Дякуючи за дотеперѣшнѣ ласкавѣ взгляды, и поручаючись на дальше, остаю зъ глубокимъ поважанемъ

231 4—8 **Юанъ Яримовичь.**

Специялѣстъ до направы кальошôвъ и плащôвъ кавчуковыхъ.

Паровѣ ґарнітуры молотѣльничѣ

зô всѣми найновѣйшими улѣпшенями достатчае и ручить за чистый вымолотъ якъ также за бездоханне чищене и сортоване при найбôльшôй дѣяльности

Антонъ Райсенцанъ у Львовѣ

улиця Городецка ч. 49.

Філія протоколованои Фабрики машинъ рôльничихъ, вôдливальнѣ зелѣза и выпозичальнѣ плугôвъ паровыхъ Антона Райсенцана въ Празѣ-Бубна.

Дальше поручае **ново-сконструованѣ молотѣльнѣ кератовѣ и ручнѣ** зъ патентоваными ложами кулистыми, черезъ що до руху тôлько половина перше потрѣбнои силы выстатчае, и **патентованѣ комбінованѣ сѣвники.**

Услôвя сплаты дуже користнѣ.

Всѣ роды машинъ рôльничихъ кождого часу на складѣ.

Цѣнники даромъ и оплатно. 238 4—8

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. управ. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

4% листы ипотечнѣ короновѣ
4½% листы ипотечнѣ
5% листы ипотечнѣ преміованѣ
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краевого
4% листы Банку краевого
5% облиґаціи комунальнѣ Банку краевого
4½% позичку краеву галицку 3483
4% позичку краеву галицку коронову
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскѣ облиґаціи индемнізаційнѣ
и всѣлякѣ ренты австрійскѣ и угорскѣ

а всѣ тѣ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякѣ выльосованѣ а вже платнѣ мѣсцевѣ паперы цѣннѣ, также запавшѣ купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцевѣ лишь за вôдчисленьемъ оправдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ вышли купоны, доставляе новѣ аркушѣ купоновѣ, за зворотомъ коштôвъ, котрѣ самъ поносить

КАРТЫ ѢЗДЫ

до Пôвнôчнои Америки

въ

Голяндско-Американьскôмъ товариствѣ пароходнои плавбы.

I Kolowratring 9
IV Weyringergasse 7 a **WIEN.**

Щоденна експедиція зъ Вѣдня.

61—13 **Поясненя безплатно.** 15

Вôдъ року 1868

БЕРҐЕРА ЛѢЧНИЧЕ

МЫЛО СМОЛЯНЕ

выпробоване на клінікахъ и многими практичными лѣкарями уживае ся не лише въ Австро-Угорщинѣ, але также и въ Нѣмеччинѣ, Франціи, Россіи, на пôвостровѣ Балканьскôмъ, въ Швайцаріи и т. д. на недуги шкôрянѣ, особливо противъ

Выкидôвъ шкôрныхъ рôзного рода

зъ найлѣпшимъ успѣхомъ. Дѣланье Берґерового мыла смоляного яко ґіґієнічного средства до усуненя порплѣвъ, до чищеня и десинфекціи шкôры есть рôвножъ загально *признане.* Берґера мыло смоляне мае 40% смолы деревнои и рôзнить ся значно вôдъ всѣхъ иншихъ родôвъ мыла смоляного въ торговли. — За-для охороны передъ фальшованьемъ треба жадати выразно Берґера мыла смоляного и уважати на побôчь помѣщеный знакъ охоронный.

Въ упертыхъ недугахъ шкôрныхъ уживае ся замѣсть мыла смоляного успѣшно

Берґера лѣчничого мыла смоляно-сѣрчаного.

Яко лагôднѣйше мыло смоляне до усуненя всякои

нечистоты шкôры

на выкиды шкôрнѣ и на головѣ у дѣтей, также яко незрôвнане мыло до мытя и купелѣвъ для щоденного ужитку служить, обôймаюче 35% ґліцерины и пахнуче

Берґера ґліцеринове мыло смоляне.

Цѣна штуки кождого рода 35 кр. вразъ зъ брошурою.

Зъ иншихъ родôвъ мыла Берґера поручае ся слѣдуючѣ заслугуючѣ на увагу: Мыло бензоове для *нѣжности шкôры;* **мыло бораксове** противъ прищѣвъ; **мыло карболеве** до выгладженя *шкôры* и знакôвъ *по вôспѣ* и яко мыло десінфекційне; **Берґера мыло до купели зъ смерековыхъ шпильокъ и таке-жь мыло тоалетове, Берґера мыло для дѣтей, для маленькихъ дѣтей (25 кр.); мыло ихтіолеве на червенôсть лиця; мыло веснянкове дуже успѣшне; мыло таниновое противъ прѣтя нôгъ и выпаданя волося; мыло до зубôвъ,** найлѣпше средство чищеня зубôвъ. Що-до иншихъ родôвъ **мыла Берґера** звертаемо увагу на *брошуру.* Треба **жадати мыла Берґера,** бо истнують наслѣдованя безъ успѣху. 80 21—24

Мѣсця продажи для Львова въ аптикахъ пп.: І. Байзера, Г. Блюменфельда, К. Миколяша, З. Рукера, К. Склепиньского, Вевюрского, д-ра Зарицкого и фірмахъ А. Ербара и А. Рапапорта. Дальше въ аптикахъ въ **Бродахъ** Ґрінспана, Крізого, Ляндберґа; въ **Борщевѣ** Ал. Пйотровского; въ **Бережанахъ** А. Дурста, Л. Наглика; въ **Березовѣ** Ґалямаса Ербена; въ **Хировѣ** Левицкого; въ **Дрогобичи** А. Кшижановского, І. Тобіяшека; въ **Ярославѣ** І. Анґермана, І. Рона; въ **Коломыи** Павловского, Штекцля, Витославского; въ **Камѣнцѣ** Пилевского; въ **Перемышли** у всѣхъ 4 аптикахъ; въ **Ряшевѣ** Карпиньского, Прона; въ **Самборѣ** І. Алексевича и Гердлички наслѣдникôвъ; въ **Станиславовѣ** у всѣхъ трехъ аптикахъ; дальше въ аптикахъ въ Стрыю, **Тернополи** и у всѣхъ аптикахъ бôльшихъ мѣстъ Галичины.

Вôдзначене на краевôй выставѣ въ р. 1894 почетнымъ дипльомомъ ц. к. міністерства торговлѣ.

Краеве товариство ткацке

„PRZĄDKA"

[ПРЯХА]

въ Коросьнѣ

поручае Пов. П. Т. Публицѣ свого выробу чисто льнянѣ, звѣстнѣ зъ доброты, ручно тканѣ.

Полотна корчиньскѣ

вôдъ найгрубшихъ до найтоншихъ вебъ

и **БѢЛЕ СТОЛОВЕ**

о взорѣ кôстковôмъ и адамашковôмъ

также доставляе

сѣтки до сушеня хмѣлю

Замовленя просимо надсылати просто до Коросна (почта, телеґрафъ и стація зелѣзнича въ мѣсци).

Прôбки и цѣнники на жадане оплатно и вôдворотною почтою. 77 24—52

УЧИТЕЛЬ орґанъ руского товариства педаґоґічного двотыждневникъ педаґоґічно-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 2., **Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 160 кр. на чверть року 1 зр.**

Христіяне!

Надъ „Морскимъ Окомъ" я вôдкрывъ новѣ жерела, воды подостаткомъ, купель знаменита, до 10-тои год. вечеромъ при освѣтленю. Уряджено лишь для Христіянъ. 230 10—10

Іосифъ Иваницкій.

Безъ конкуренціи!

Одинокій фабричный

СКЛАДЪ ДИВАНÔВЪ „ARIADNE"

Игнатія Дрекслера

Львôвъ пл. Маріяцка ч. 7

побôчь аптики Вп. Міколяша

сполученый зъ комісовымъ складомъ выробôвъ перскихъ и турецкихъ зъ найславнѣйшои фірмы Садіґа, Попповіца и выробôвъ краевыхъ поручае:

Диваны перскѣ, англійскѣ, голендерскѣ и б. и. въ рôзнôй величинѣ и цѣнѣ. **Хôдники** дивановѣ, шпаґатовѣ и кокосовѣ. — **Портіеры. Фіранки** бѣлѣ и кремовѣ. **Матеріи на меблѣ. Намѣтки** на отоманы перскѣ, англійскѣ и б. и. **Цераты и Ліноолеумъ. Капы** на лôжка и столы. **Коцы** на лôжка, на конѣ и повозовѣ. **Дерги и Пледы** подорожнѣ. **Лôжка** зелѣзнѣ и б. и.

248 1—8

Продае всьо по найнизшихъ цѣнахъ **фабричныхъ.**

Всякѣ замовленя зъ провінціи полагоджуе ся сейчасъ.

Сита зъ волосѣня, почвôрнѣ, до фасованя по зр. 1, 1·40 и 1·60
Машинки американьскѣ до сѣканя мяса по зр. 4

поручае Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры).

Вже вышла

перша велика народописна

КАРТА

украиньско-руского народу.

Зладжена

д-ромъ Григоріемъ Величкомъ

а выконана въ робôтни Андрѣя Андрейчина літографа у Львовѣ, коштомъ и заходомъ Товариства „Просвѣта" у Львовѣ.

Замовляти можна въ Товариствѣ „Просвѣта" у Львовѣ (ринокъ ч. 10, I. поверхъ).

Цѣна книгарска карты: 3·50 зр. а для членôвъ Товариства „Просвѣта" и для передплатникôвъ „Зорѣ": **2·50 зр. за примѣрникъ.**

Замовляючѣ зволять долучити 50 кр. на кошты пересылки.

Карта выконана въ 19-ти краскахъ и наклеєна на полотнѣ. 9—12

До Р. Т. Рôльникôвъ!

Супроти инсератôвъ фірмы **Ернеста Бальзена** въ Краковѣ, котрѣ въ дневникахъ появляють ся а представляють нашу за найлѣпше признану и на всѣхъ выставахъ найвысшими нагородами вôдзначену **МУЧКУ THOMAS А** яко не таку добру, якъ реньско-вестфальска томасина тою фірмою заступлювана, — позваляемо собѣ въ цѣли схарактеризованя того маневру конкуренційного слѣдуючѣ автентичнѣ зъ листôвъ, якѣ у насъ знаходять ся [адресованыхъ до фірмы Hoyermann и Сп., по котрôй мы интересъ обняли] вынятѣ заявленя першихъ повагъ фаховыхъ до загальнои вѣдомости подати.

Заявленя рôльничихъ стацій дослѣдныхъ.

Галле н. С. 20 марта 1896. Въ вôдповѣди на поважане письмо зъ дня 18 марта с. р. вѣчливе повѣдомлене, що вартôсть цитратово розпускаемои кислоты фосфоровои въ жужляхъ рôзнородного походженя є однакова.

Зъ поважанемъ **І. В. Нірінґъ** в. р.

Вроцлавъ 13 липня 1895. Цитратово розпускаема кислота фосфорова мае все тую саму вартôсть, въ якôмъ небудь фосфатѣ найде ся. Рôзнѣ мучки фосфатовѣ рôзнять ся тôлько тымъ, що власне мѣстять рôзну скôлькôсть тои кислоты фосфоровои въ станѣ цитратово розпускаемôмъ; фунтъ цитратово розпускаемои кислоты фосфоровои мае въ кождôмъ фосфоратѣ ту саму вартôсть.

Д-ръ Гольдефляйсъ в. р.

Помріцъ 19 марта 1896. На поважане запытане зъ 18 с. м. доносимо найвѣчливѣйше, що вартôсть цитратово розпускаемои кислоты фосфоровои выпробованои пôсля методы Ваґнера въ мучцѣ Томаса є однакою безъ огляду на те, чи жужель Томаса походить зъ Нѣмеччины, Чехіи, чи зъ вôдки инде. Заведене заплаты и оцѣнки пôсля кислоты фосфоровои циратово розпускаемои мае власне на цѣли сотворене одностайнои мѣры вартости тои мучки.

Зъ глубокимъ поважанемъ начальникъ **д-ръ Льожь** в. р.

Дармштадтъ 21 марта 1896. Цитратово розпускаема кислота фосфорова мае все ту саму вартôсть, чи мѣстить ся въ надреньскôмъ чи въ ческôмъ жужли

Зъ поважанемъ **Ваґнеръ** в. р.

Познань. Єржицѣ 17 марта 1896. На поважане запытане доношу, що пôсля дотеперѣшныхъ дослѣдôвъ цитратово розпускаема кислота фосфорова рôзныхъ мучокъ Томаса мае ту саму вартôсть. Кільоґрамъ цитратово розпускаемои кислоты фосфоровои одного товару мае ту саму вартôсть яко навôзъ, що другои.

Зъ поважанемъ **Ґерляхъ** в. р.

Пôсля мого пересвѣдченя є цѣлкомъ байдуже, зъ-вôдки мучка Томаса походить, чи въ Пейне, Теплиць, реньско-вестфальскихъ або зъ иншои копальнѣ, если на будуче означати ся буде цитратово розпускаему кислоту фосфорову, бо такъ въ моихъ прôбкахъ, якъ и въ Ваґнера мучка Томаса рôзного походженя, все обявляла наслѣдокъ вôдповѣдный свому змѣстови.

Зъ поважанемъ **Меркеръ** в. р.

Пôддаемо ся кождои хвилѣ пробѣ досвѣдной стаціи рôльничо-ботанічнои въ Дублянахъ.

234 3—3

Всякими иншими выясненями, офертами и т. д. служить якъ найрадше ґенеральне заступництво Бюра продажи мучки фосфатовои въ Празѣ.

ЮСИФЪ КАРРАХЪ, Львôвъ, ул. Сикстуска ч. 46. Телефонъ 408.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Ч. 185. Львôвъ, Понедѣлокъ 19 (31) серпня 1896. Рôчникъ XVII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:	за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр.	на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр.	на пôвъ року . . . . 12 зр.
на чверть року 4 зр. 50 кр.	на чверть року . . . 6 зр.
у Львовѣ:	
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр.	на пôвъ року . . . . 3 зр.
на чверть року . . . 4 зр.	на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Администрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошення звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовои або єи мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесення приватнѣ числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 31 н. ст. серпня 1896.

Дôйшла насъ вѣсть, що въ одномъ окрузѣ шкôльнômъ у всхôднôй Галичинѣ краєва рада шкôльна передъ розпочатємъ нового року шкôльного перенесла „ze względów służbowych“ значнѣйше число народныхъ учителѣвъ Русинôвъ въ иншî, подальшî округи.

Перенесенє се упало на дотычныхъ учителѣвъ, якъ грôмъ зъ ясного неба, бо они не почувають ся до нѣякои вины и радше могли надѣяти ся вôдъ рады шкôльнои якого вôдзначеня за свои заслуги положенî для шкôльництва, анѣжь такои кары — перенесеня „ze względów służbowych“.

Якî то „względy służbowe“ — розумѣєсь, нѣхто не хоче сказати и не скаже, — можна лишь догадуватись и кождый, хто знає, за що у насъ переносять учителѣвъ-Русинôвъ „ze względów służbowych“ [н. пр. п. М. Корецкого зъ Николаєва до Скавины за Краковъ] легко догадає ся.

Рѣчь ясна, що таке перенoшенє учителѣвъ-Русинôвъ „ze względów służbowych“ єсть для кождои дотычнои одиницѣ незвычайно болюче — не лише зъ огляду морального [вôдплата за хлѣбъ — каменемъ!], але и зъ огляду матеріяльного.

Учитель, добивши ся сталои посады, радъ бы въ якійсь способъ управильнити собѣ и зробити выносимою свою екзистенцію матеріяльну — бо платня єго надто скупа, абы зъ родиною жити вôдповѣдно до свого стану и дѣти образувати въ школахъ, — отже за часъ довшого побуту въ данôмъ мѣсци вôнъ звычайно сякъ-такъ загосподарює ся. Ажь тутъ наразъ, нѣ сѣло нѣ пало, одного красного поранку приходить шматокъ паперу: „C. k. Rada szkolna krajowa przenosi Pana ze względów służbowych“... за десятî рѣки-горы — и апеляція до Пана Бога! Можна-жь собѣ уявити роспуку того нещасливого учителя и єго родины! Чиста руина!... Та кобы хочь знати, за що, а то лишь одинъ Богъ та друга — президія ц. к. краєвои рады шкôльнои знає...

Таке лихо стрѣтило теперь — якъ сказано — бôльше учителѣвъ-Русинôвъ одного округа шкôльного. О справѣ тôй напишемо ще докладнѣйше и ширше.

Нинѣ скажемо ще лишь то, що дотычный артикулъ закона о перенoшеню учителѣвъ „ze względów służbowych“ єсть уже самъ собою пятномъ въ „krajowômъ“ законодавствѣ шкôльнômъ, а на скôлько вôнъ прикладає ся въ практицѣ до Русинôвъ [à la до М. Корецкого и другихъ], то вже справдѣ годѣ й дôбрати єму вôдповѣднои назвы.

А Вы, пане после Барвѣньскій, радниче ц. к. краєвои рады шкôльнои? Яку Вы въ тôй справѣ заступаєте тамъ гадку? Може бы Вы — замѣсть розпинати ся за „wiec-ама katolick-има“ — прорекли коли тепле слово за тымъ нещастнымъ рускимъ учительствомъ? — и бодай по-троха спокутовували свôй смертельно-важкій грѣхъ за своє становище въ соймѣ въ справѣ нового закона о надзорѣ шкôльнômъ?!

Зворотъ въ справѣ еміґраціи до Бразиліи.

— —

Хочь гадка еміґрованя до Бразиліи ще не зовсѣмъ загибла мѣжь нашимъ народомъ — якъ о тôмъ свѣдчить все ще вôдъ часу до часу выѣздъ громадокъ людей до Бразиліи, — то все-таки остигла въ сѣй порѣ горячка еміґраційна, а важный зворотъ въ справѣ тои еміґраціи заповѣдає одна важна обставина, а именно: нашî люде починають зъ „раю“ бразилійского утѣкати назадъ до краю. А нѣчо не є въ силѣ противдѣлати аґітаціи рôзного рода аґентôвъ та горячцѣ еміґраційнôй у насъ такъ успѣшно, якъ власне той фактъ. А що нашî люде почали вже утѣкати зъ Бразиліи назадъ до дому, на се є вже бôльше звѣстокъ. И такъ:

Зъ Мостôвъ великихъ пишуть намъ:

„До Мостôвъ великихъ вернувъ ся зъ Бразиліи Грицъ Гарманъ Яцѣвъ, а до села Горы ad Белзъ Грицъ Гудзикъ зъ жѣнкою. Всѣ они розказують, що въ Бразиліи нашимъ людямъ зле и нема тамъ такого зъ нашихъ, котрый бы не радъ вернути назадъ до краю, та бѣда тôлько, що спродавши въ краю всьо своє добро на выѣздъ и выдавши всьо на дорогу за море та й въ Бразиліи, не мають зъ чимъ и до чого вертати ся...“

Така сама вѣсть приходить вôдъ австрійского консуляту въ Ґенуи. Еміґранты нашî вертають ся ґрупами зъ Бразиліи на Ґенуу до Галичины, зголошують ся въ консулятѣ и въ найяркѣйшихъ краскахъ малюють положенє еміґрантôвъ въ кольоніяхъ бразилійскихъ, муки ихъ и страданя, та й просять помогти имъ вернутись до краю, а консулятъ имъ помочи не вôдмавляє.

Недавно чотыри такî еміґранты — Кость Гевко и Мих. Папѣровскій зъ Заславя, Мих. Дусберґенъ зъ Маґдалѣвки и Петро Доманьскій зъ Ивачева прибули до Ґенуы и тамъ въ консулятѣ зложили цѣкавî зôзнаня.

Гевко выѣхавъ до Бразиліи 25-ого жовтня 1895 р. зъ леґальнымъ паспортомъ [той паспортъ єму аґенты въ Удіне вôдобрали]. Дома продавъ пôвъ морґа поля за 125 зр. и тî грошѣ выдавъ на дорогу; решту поля, пôвтора морґа, полишивъ жѣнцѣ зъ четверо дѣтьми. Въ Бразиліи сказали єму, що грунту не дôстане, бо нежонатый [властиво лишивъ жѣнку дома], але вôнъ и безъ того не бувъ бы тамъ лишивъ ся, бо переконавъ ся, що грунты и житє дуже дорогî. Отже заробивши стôлько гроша, щобы заплатити дорогу назадъ, зложивъ у корабельного аґента въ Ріо 50 фр. титуломъ кавціи на подорожь зъ Ґенуы на родину и всѣвъ на корабель.

Дусберґенъ выѣхавъ до Бразиліи 26 ого жовтня 1895 р. безъ паспорту. Щобы єму улекшити подорожь, пôдаґентъ Василь Белка въ Понтафели вписавъ єго мѣжь родину Стефана Городецкого зъ Сороцка нѣбы брата. Въ Понтафели вôнъ видѣвъ, якъ Белка и другî пôдаґенты Нодаріого фальшували рôзнî документы. На Ґенуу вкупѣ зъ кôлька сотъ еміґрантами выѣхавъ до Бразиліи. Тамъ выслали єго до Ляпы, зъ-вôдки по трехъ тыжднѣхъ удавъ ся до Аква-Мареля на вызначеный єму грунтъ. Але переконавъ ся, що грунты тî — то болота й скалы, на котрî шкода працѣ. Отже постановивъ вертати. Кôлька миль вôдъ Куритибы знайшовъ собѣ роботу за 1 мільрейсъ [около 50 кр.] денно; однакъ житє дорого єго коштувало. Хлѣба трудно було дôстати, бо тамъ живлять ся рыбами и бараболяною мукою, котрои нашî люде не зносять; харчѣ треба купувати у проѣзжихъ торговцѣвъ, а тî страшно вызыскують еміґрантôвъ; худобы годѣ тримати, бо нема травы; корчованє дуже трудне; дерева зрослî зъ собою, то якъ падуть, часто убивають робôтника; хатъ еміґранты не дôстають, а мусять спати въ будахъ зъ галузя. Кольоністôвъ стереже войско и не пускає ихъ, коли вже грунтъ обняли; войско дике, не завагає ся еміґранта убити. Хто безъ родины, може ще втечи, але зъ родиною годѣ. Дусберґенъ заробивъ собѣ въ Ріо на подорожь назадъ, але корабельному аґентови мусѣвъ зложити кавцію 50 фр. на оплату дороги зъ Ґенуы до дому, а не дôставши квиту не може тыхъ грошей назадъ дôстати.

Папѣровскій выѣхавъ до Бразиліи 25 ого жовтня 1895 р. зъ паспортомъ [але Нодарі въ Удіне паспортъ вôдобравъ вôдъ него]. Дома давъ ся заманити, що дôстане безплатно грунтъ, отже заставивъ два морґи поля селянинови зô свого села за 60 зр. и выѣхавъ. Въ Бразиліи бачивъ, що еміґранты, котрî дôстали грунты, покидають ихъ а шукають заробку, отже не пôйшовъ на кольонію, але робивъ при будовѣ зелѣзницѣ и заробивъ собѣ на поворотъ. И вôнъ на 50 фр., що зложивъ яко кавцію аґентови корабельному, не дôставъ квиту. Папѣровскій видѣвъ до 80 родинъ кольоністôвъ, якъ утѣкали, а жовнѣры знущали ся надъ ними. Каже, що половина еміґрантôвъ вымирає вôдъ спеки и хоробъ.

Доманьскій выѣхавъ въ жовтни 1895 р. на Брему, де карту на корабель закупили єму зô складки єго знакомî. Въ Ріо побачивъ, що въ кольоніяхъ нема що робити, зароблявъ при будовѣ зелѣзницѣ Понте Ґроссо. По чотырохъ мѣсяцяхъ заробивъ на поворотъ и такожь стративъ 50 фр. кавціи. Почувавъ, що коли-бы бувъ довше оставъ ся въ Бразиліи, бувъ бы не минувъ смерти.

Ось вамъ „рай“ бразилійскій!

Переглядъ часописей.

[Чехъ въ Národn-ихъ List-ахъ о Кіевѣ и о украиньскôмъ театрѣ. — Письмо руского священика въ „*Галичанинѣ*“ *о латинізаторскôй у насъ пропаґандѣ*].

Въ 238. числѣ Národnu-хъ List-ôвъ [зъ 29. серпня с. р.] знаходимо въ фейлетонѣ статейку п. заг. „Kyjev“. Авторъ — Чехъ Юрій Щербинскій [Jiři Sčerbinský], описує свои враженя зъ недавного короткого побуту въ Кіевѣ.

П. Щербиньского Кіевъ просто очарувавъ. Вже ѣдучи звощикомъ зъ двôрця зелѣзничого въ мѣсто, вôнъ, розглядаючись довкруги, щоразъ бôльше — каже — пересвѣдчувавъ ся, що „Кіевъ не є тымъ, якъ вôнъ собѣ єго уявлявъ, т. є. „старо-рускимъ“ мѣстомъ, де монастирѣ верхъ тримають, а улицѣ не мають значѣня; навпаки — Кіевъ чаруюче, новôтне мѣсто; многими своими парками и веселыми улицями оно дуже пригадує купелеве мѣсто, н. пр. Карловî Вары [Карльсбадъ], розумѣє ся въ значно збôльшенôмъ обемѣ“... Въѣхавши на головну улицю Крещатикъ, авторъ побачивъ въ нѣй житє справдѣ велико-мѣске, а рухъ такій, що рухъ на головныхъ улицяхъ празкихъ супротивъ тамошного выглядає на невинну тишину... По дальшихъ своихъ помѣчаняхъ за дня — авторъ пôдъ вечеръ пôйшовъ до купецкого огорода на однôй зъ гôрокъ кіевскихъ; тамъ грають вечеромъ капелѣ, а кождый гôсть-Чехъ мусить туда зайти, бо тамъ стрѣтить два філяры тамошныхъ Чехôвъ, обохъ любителѣвъ музики, а то директора кіевско-печерскои ґімназіи В. Петра и властителя широко знанои фабрики музичныхъ инструментôвъ О. Червеного. „Они — каже авторъ — кождому Чехови, що зôйшовъ ся зъ ними, зôстануть на завсѣгды глубоко въ памяти. Оба они не належать до тыхъ — на жаль тутъ досыть многихъ Чехôвъ, котрî, служачи россійскому народови, хотять нову на себе надягнути народнôсть, и навѣть соромлять ся того, що они не родили ся въ Россіи, але въ тôй малôй земляци ческôй. Дѣти такихъ новоупеченыхъ Руссôвъ не лишь не вмѣють по чески, але ще й не таять своеи згôрднои ненависти до языка своихъ вôтцѣвъ; имъ [се власнî ихъ слова] „въ уши режетъ тотъ чешскій языкъ“... То здаєть ся неимовѣрнымъ, а однакъ оно суща правда“... Коли почало змеркати, авторъ почувъ вôдкись довге, протяжне звоненє. Богато зъ гостій, що були въ огородѣ близько музики, почали поспѣшати до долѣшнои части огорода де стоить деревяна, але незвычайно чиста и елеґантна будова украиньского [maloruského] театру.

„Въ сѣй порѣ — пише авторъ — дають представленя въ Кіевѣ два украиньскî товариства драматичнî: Садовского и Кропивницкого. Менѣ не стало часу бути у обохъ, длятого мусѣвъ я задоволити ся вôдвѣданємъ театру въ купецкôмъ огородѣ пôдъ управою Кропивницкого, котрый самъ є акторомъ и до того авторомъ удачныхъ народныхъ комедій [не лишь комедій — *Ред.*]. И можу щиро сказати, що я не пожалувавъ того и не пожалує нѣхто, кого интересує житє Украинцѣвъ. Тутъ справдѣ за вечеръ, бавлячись, пôзнає ихъ житє, звычаѣ, стрôй и — last not least — ихъ роскôшнî народнî пѣснѣ, тî славутнî думки украиньскî! Товариство грає звычайно три штуки. Сперву якусь одноактôвку нарѣчємъ великорускимъ [то зъ урядового примусу! — *Ред.*], вôдтакъ якусь комедію [не конче лишь комедію — *Ред.*] въ трехъ до пять актахъ зъ украиньского сѣльского житя, а на конець якусь фарсу зъ тои-жь украиньскои сферы. Але штуки переплѣтанî спѣвами, и то не такими спѣвами, якъ по нашихъ аренахъ: „Marticko ty hvězda meho žiti“ або „To je pan Náci“, але дѣйстными цѣнными спѣвами народными, часто и въ супроводѣ народныхъ танцѣвъ. А нехай нѣхто не думає, що при комедіи зъ сѣльского житя не буде добре бавити ся; запевняю єго, що буде смѣятись до роспуку, такъ само, якъ при французскихъ фарсахъ. Се єсть заслугою справдѣ вызначныхъ силъ авторскихъ, середъ котрыхъ особливо комічный елементъ значно розвитый. А самъ Кропивницкій стоить на чолѣ свого товариства не лишь яко єи управитель, але и яко акторъ справдѣ чаруючій. Голосомъ и подобою живо намъ пригадувавъ небôщика Колляра молодшого. На закôнченє сихъ рядкôвъ мусимо звернути увагу тыхъ, що ще може выбирають ся до Россіи [роз. на выставу до Нижнього Новгороду — *Ред.*], щобы за всяку цѣну не выпускали Кіева зô свого подорожного пляну и щобы, вôдвѣдавши купецкій огородъ, не забули зайти и до знаменитого украиньского театрика. Я певный, що будуть задоволенî.“

Ся, на-скрôзь щиро-симпатична згадка брата-Чеха про украиньскій театръ, дôймила насъ дуже мило и мы дѣлимо ся нею зъ нашими читателями.

— —

За причинкою до знаменитои надôсланои намъ зъ провінціи статьѣ „Одвѣтъ Gazet-ѣ kościeln ôй“ [гляди 169 ч. „Дѣла“ зъ 10 н. ст. серпня] може послужити письмо одного руского священика [вôдъ Бучача] напечатане недавно въ „Галичанинѣ“.

Авторъ письма того каже на вступѣ, що коли читати часто въ ґазетахъ о душехватствѣ польскихъ ксьондзôвъ, о переманюваню ними вѣрныхъ нашого обряду на латинізмъ, о тыхъ премногихъ „косцюлкахъ“ и „охронкахъ“, котрî въ наслѣдокъ аґітаціи дѣдичѣвъ и ксьондзôвъ якъ грибы по дощи выростають на нашôй Руси, мимоволѣ приходить на гадку, що „Римъ видно самъ помагає тагôй латинізаціи“, мимо всякихъ альокуцій, приписôвъ конкордіи, анатемъ, бо — каже — трудно навѣть на мінутку усомнити ся о тôмъ, щобы въ римскôй куріи не було достаточно средствъ повздержати польско-латиньскій клиръ вôдъ такъ циничного душехватства, тымъ бôльше, що нашъ край не заселяють язычники, котрыхъ латиньске духовеньство на христіянство и на католицизмъ навернуло и котрымъ потрѣбнî „косцьолы“ для ихъ духовныхъ потребъ; на нашôй галицкôй Руси є прецѣнь майже въ кождôмъ селѣ руска католицка церковь...“ По такôмъ вступѣ пише дальше такъ:

„Чоловѣкъ, якъ говорять, не до старости, а до смерти уму-розуму учить ся; такъ и я ажь въ 60-ômъ роцѣ вѣку а въ 30 ômъ священьства доучивъ ся и вспѣвъ розвязати высше наведену загадку.

Дня 18 н. ст. серпня с. р., въ храмовый день церкви, прилученои до руского прихода въ Ковалѣвцѣ пôдъ Манастириска ми, зъѣхались для духовнои помочи 9 рускихъ священикôвъ и 3 латиньскî ксьондзы, межи ними славный душехватъ кс. Шамота зъ Ковалѣвки. По обѣдѣ у приходника вывязала ся бесѣда о рукополаганю въ єреѣ въ однôмъ и другôмъ обрядѣ и коли рускî священики згадали, що при третôмъ рукоположеню складають они на св. Евангеліи присягу вѣрности и послуху папѣ римскому, кс. Шамота, при свѣдкахъ оо. Билинкевичу изъ Рукомыша, Пôдляшецкôмъ зъ Манастириськъ, Левицкôмъ зъ Вербова, Фицаловичу изъ Швейкова и другихъ, явно и голосно заявивъ ось-що: „Nas, łacińskich księży, żadna przysięga ani ojcu świętemu ani stolicy apostolskiej nie obowiązuje i nie wiąże, gdyż żadnej przysięgi wierności ani posłuszeństwa ojcu świętemu, a tylko wyłącznie biskupowi składałem“. Всѣ зôбранî онѣмѣли на таке dictum; впрочôмъ не було що й говорити, єсли є такî приписы при рукоположеню въ латиньскôмъ обрядѣ. Кождый лише въ душѣ подумавъ собѣ, якъ то насъ, рускихъ священикôвъ, на всѣ сторони обставляють при рукоположеню въ єреѣ, де еще нѣякого мѣсця не маєшь и Богъ знає, чи мати будешь. Епископъ приказує въ першôй лініи складати присягу вѣрности и послуху отцю и римскому престолови. А кôлько то рôзного рода адресъ вѣрности и послуху майже щорôчно у насъ пôдписує ся и высылає ся до Риму! Тымчасомъ польскій ксьондзъ вôдъ всего того свобôдный; вôнъ присягає свому епископови, лишь одному, и коли той на пр. выразить бажанє, щобы Тучапы переманити на латиньскій обрядъ, то ксьондзъ повинує ся и всѣми дозволеными и недозволеными средствами перетягає вѣрныхъ рускои церкви на латинство; нехай собѣ папа здоровъ проголосить алокуцій скôлько схоче, нехай установляє конкордію, гремить анатемою, — то кс. Шамоту нѣчого не обходить, бо вôнъ „ojcu

świętemu nie przysięgał, a tylko wyłącznie biskupowi oboedientiam".

„Недавно стрѣтивъ ся я зъ моимъ бувшимъ шкільнымъ товаришемъ а теперь честнымъ латиньскимъ священникомъ и запытавъ его, длячого вонъ до сего часу, мимо того, що вѣдъ поры ординаціи его минуло 30 лѣтъ, перебуває на такѣмъ лихѣмъ приходѣ? Вѣдповѣдь була така: „Dlatego żyję na takiej lichocie i umrę, bo mi biskup i konsystorz zarzucają, że z wami, ruskimi księżami, w zgodzie i po przyjacielsku żyję i ani jednej duszy na łaciński obrządek nie przeciągnąłem.." Ось ipsissima verba мого сердечного друга, живучого зъ русскими священиками сусѣдами въ примѣрнѣй згодѣ

„И ще одинъ примѣръ. Въ селѣ Швейковѣ проживає женщина, котра давно вже, розвѣвши ся зъ мужемъ и покинувши дѣтей, „пристала" до одного економа и передала тому все свое майно, а теперь на старбсть, боячи ся строгого суду Божого по смерти, попала по порадѣ свого stróża sumienia, латиньского ксьондза, на дивный плянъ. Щобы за свои грѣхи задобрити Бога, она кождому селянинови за перехѣдъ зъ руского обряду на латиньскій дарує корову. Одинъ рускій прихожанинъ, для бѣльше легкого переходу въ латиньство, зробивъ ся передъ кѣлькома тыждняи безконфесійнымъ, о чѣмъ руского приходника въ Швейковѣ увѣдомило ц. к. староство въ Пѣдгайцяхъ.

„А що-жь въ виду того всего нашій Консисторія? — пытає авторъ и вѣдповѣдає: — Уже выяснило ся, що на тысячѣ щорѣчно вношеныхъ донесень о фантахъ безпощадного и цинічного душехватства зѣ стороны польско-латиньского клира они не то не предприймають нѣякихъ мѣръ, але навѣть не дають вѣдповѣди."

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Вѣденьскій торжества вже минули; царска пара въ суботу передъ полуднемъ опустила Вѣдень. О год. 8 рано начала ся войскова парада на Шмельцу, постановлена первѣстно на пятницю, але опѣсля вѣдкликана зъ причины зливного дощу. И въ суботу не заносило ся на погоду; небо було хмарне, а хвилями пускавъ ся дощь. Але мимо того множество народу зѣбрало ся вже ранымъ ранкомъ на мѣсци парады. О год. 7¾ надѣхавъ цѣсарь, въ кѣлька хвиль пѣзнѣйше наспѣвъ царь, — оба верхомъ. За ними поступали двѣрскій карити; въ першѣй сидѣла царица зъ архикнягинею Марією Іосифою. Переглядъ войска и дефіляда покѣнчили ся о год. 9½. Оба монархи, царица, архикнагинѣ и архикнязѣ вѣдъѣхали опѣсля до Шенбруну; а вѣдтамъ удали ся въ кѣлька хвиль по год. 11 на дворець пѣзнѣчнои зелѣзницѣ, де вже ожидала гостій цѣсарева. По сердечнѣмъ розпрощаню (вѣдъ урядового, парадного прощаня царь выпросивъ ся напередъ) вѣдъѣхала царска пара до Кіева, — и то не на Краковъ-Львовъ, якъ заповѣдано, а на Щакову-Границю. Такожь россійскій міністеръ справъ заграничныхъ кн. Лобановъ вѣдъѣхавъ разомъ зъ царемъ.

Нѣмецкій, а по части и россійскій дневники толкують широко про велику вагу царскои гостины у Вѣдни та до безконечности выкладають о тѣй безпечнѣй запоруцѣ европейского мира. Тверезѣйше задивляє ся на ту гостину старо-ческа Politik, указуючи на тѣ короткій и сухій тоасты, выголошенѣ цѣсаремъ и царемъ при обѣдѣ въ цѣсарскѣмъ замку вѣденьскѣмъ въ день приѣзду царскои пары. Въ тоастѣ цѣсаря згадує ся лише про дружбу, котра „насъ лучить", то значить: обохъ монархѣвъ або й оба пануючій домы; але про вѣдносины державъ чи то теперѣшній чи будучій анѣ не натякує ся. Такъ само коротка и суха була таножь вѣдповѣдь царя.

Польскій дневники въ загалѣ холодно вѣдносять ся до царскои гостины. Навѣть краковскій Czas въ передодню приѣзду царя до Вѣдня бѣльше высказує бажаня нѣжь надѣю: „Коли цѣсарь Францъ Іосифъ гостити буде молодого, могучого, сусѣдного володаря, передъ котрымъ стоить свѣтла и гарна будучность, нашого монарха оточить знане и выпробоване привязане всѣхъ вѣрныхъ пѣдданыхъ и бажаня его народовъ. Тѣ бажаня будуть певно вѣдносити ся також до того, щобы вѣдносины мѣжь двома великими сусѣдными царствами уложили ся щасливо и згѣдно въ интересамъ нашои монархіи. Могуть въ політицѣ бути суперечности, навѣть антагонізмы; але коли має ся переконане, що они не повинні довести до конфліктѣвъ, бо зъ того выйшли бы для обохъ сторѣнъ нещастя, то належить старати ся о удержане якъ найлѣпшихъ вѣдносинъ. До сего треба зъ одной и другои стороны доброи волѣ и доброи вѣры. А о познаки, що теперь ихъ не бракне;, на тѣмъ лише выскати могуть обѣ державы, а заразомъ и миръ. Двѣ монархіи, котрыхъ володарѣ завтра повитають ся, нѣколи не вели зъ собою вѣйны. О се историчнымъ доказомъ, що кровавій стычки мѣжь ними не згѣдні зъ природою рѣчи и зъ условіями, въ котрыхъ они находять ся. И справдѣ лише крайні змагання и выворотовій чинники ихають до конфліктѣвъ мѣжь Австро-Угорщиною и Россією та лише они одні могли бы и радѣ бы довести до конфлікту. Консервативна політика въ Европѣ неможлива безъ поважного и тревалого порозумѣня мѣжь тыми двома державами. А при такѣмъ порозумѣню майже неможливый заколотъ европейского спокою; а вже нѣякъ не може загрожати ему нѣяке небезпеченьство зъ стороны того всходу, що є причиною такихъ клопотѣвъ и непокоѣвъ."

Въ суботу, отже въ день вѣдъѣзду царскои пары зъ Вѣдня, вѣдбула ся пѣдъ проводомъ цѣсаря рада міністрѣвъ, въ котрѣй взяли участь міністры спѣльні, оба президенты міністрѣвъ, оба міністры скарбу и оба міністры краевои обороны. Нарада тревала пѣвтретя годины. Зразу догадувано ся, що предметомъ нарады мусѣла бути справа австрійско-угорскои угоды. Опѣсля перевѣдано, що такъ не було. Отже здогадують ся, що раджено скорѣйше надъ справами заграничными. Той здогадъ оправдують тымъ, що тои-жь днины мали прийти тревожній вѣсти зъ Царгороду: станъ рѣчи має тамъ бути такій, що можна побоювати ся дальшихъ розрухѣвъ, ба навѣть небезпеченьства для сторонныхъ пѣддаными, проживаючихъ въ Царгородѣ. А могла также нарада міністрѣвъ бути въ звязи зъ тыми справами, якій обговорювано мѣжь гр. Голуховскимъ а кн. Лобановымъ.

——

Про дальшу подорожь царскои пары звѣщають: Въ Кіевѣ забавлять два днѣ; д. 2 вересня вечеромъ выѣдуть зъ Кіева и приѣдуть д. 5 вересня до Вроцлава. Вѣдтамъ поѣде царска пара до Копенгаги и забавить тамъ 8 днѣвъ. Потому поѣдуть до Бальморалю въ гостину до англійскои королевои. Д. 4 жовтня выѣдуть до Шербургу, де забавлять двѣ годины. Вѣдтамъ поѣдуть до Парижа на пять днѣвъ, зъ Парижа до Дармштадту на 8 днѣвъ, а вѣдтамъ вже зъ поворотомъ до Петербурга.

Въ Кіевѣ буде царь на освященю собора св. Володимира и на урочистѣмъ вѣдсловеню памятника для царя Николая I.

Соборну церковь св. Володимира, збудовану загальными складками, заложено ще за царя Александра II., а покѣнчено будову за Александра III. Гадка про будову церкви та про плянъ почала ся навѣть ще за царя Николая I. Спершу выроблено плянъ церкви на взоръ церкви Богородицѣ въ Царгородѣ. Але опѣсля оказали ся розмѣры за великій и плянъ переробльовано кѣлька разѣвъ, такъ що зъ первѣстного пляну остала ся лише середуща часть. Уладженє церкви въ серединѣ и мальовило выкѣнчено въ стилю за часѣвъ кн. Володимира Вел. Кошты всѣхъ артистичныхъ роботъ вынесли до пѣвъ міліона рублѣвъ.

——

О царгородскихъ розрухахъ все ще не можна собѣ выробити цѣлкомъ ясного и вѣрного образу. Зъ рѣзныхъ, не у всѣмъ згѣдныхъ вѣстій и описѣвъ выходить, що вѣрменьскій комітетъ давно вже готовивъ ся до выкликаня розрухѣвъ въ Царгородѣ, щобы тымъ запротестувати противъ державъ, котрі торѣкъ опустили Вѣрменъ.

Акція була задумана на бѣльшій розмѣры; укладано собѣ въ рѣзныхъ сторонахъ мѣста выкликати заколотъ. Але имовѣрно не стало до выконаня такого намѣру сили, такъ що обмежено ся тѣлько до нападу на отоманьскій банкъ. Тамъ вдало о 1 год. въ полудне дня 26 с. м. около 30 Вѣрменъ зъ револьверами и бомбами; убили пять чи шесть поліціянтѣвъ, що стояли на вартѣ, заняли всѣ выходы и велѣли урядникамъ заховувати ся спокѣйно, упевнюючи ихъ, що въ такѣмъ разѣ нѣчо имъ не стане ся. Декотрымъ урядникамъ, мѣжь иншими также директорови банку, удало ся утечи на пѣдъ, а вѣдтамъ до сусѣдного дому и дальше на волю. Напастники заявили, що не хотять рушати анѣ грошій анѣ людей, лише задемонструвати противъ правительства (пѣсля иншои вѣсти: противъ державъ, що оставили Вѣрменъ); а коли правительство не вдоволить бажань, котрі Вѣрмене недавно передали амбасадорамъ, то они и себе и банкъ высадять у воздухъ. Тымчасомъ директоръ банку давъ знати о пригодѣ до султаньскои палаты. Надѣйшло войско и обступило банкъ. Почала ся перепалка мѣжь замкнеными а войскомъ. Директоръ банку почавъ пересправляти зъ провѣдниками замкненыхъ Вѣрменъ. По довгихъ переговорахъ принято условія Вѣрменъ: позволено имъ свободно опустити банкъ и край. О год. 2. въ ночи вѣдправлено ихъ пѣдъ ескортою на судно, котрымъ мали собѣ на другій день вѣдплысти на Мальту або до Англіи. Въ банку нѣчого не рушили Вѣрмене; полишили 42 бомбы, 25 набоѣвъ и 1½ кіл. динаміту. Въ суперечности до вѣсти, мовь бы при входѣ убили 5—6 поліціянтѣвъ, кажуть зновъ, що тѣлько одного слугу банкового и одного тирконоса убили припадково.

На вѣсть о тѣмъ нападѣ закипѣло въ мѣстѣ мѣжь Турками. Почали громадити ся гуртами по кѣльканацять и кѣлькадесять людій, узброеныхъ въ палицѣ, колы, зелѣзній дручки, та переходити улицями. Де тѣлько подыбали якого Вѣрменина, убивали безоружного. Нападали навѣть на склены, на хаты; вытягали Вѣрменъ на улицю та убивали. Иншихъ кидали до моря та стрѣляли на нихъ або кидали камѣнемъ, коли киневі вырывали зъ воды. Тому всему поліція и войско придивляли ся спокѣйно. Хочь взагалѣ не напастовано крѣмъ Вѣрменъ нашихъ христіянъ, все жь таки лучило ся, що и кѣлькомъ незвѣрменьскимъ купцямъ розграблено склены, а мѣжь убитыми має находити ся также кѣлькохъ сторонныхъ пѣддаными. Про нападъ Турковъ на дворець зелѣзницѣ мы вже згадували. Число убитыхъ Вѣрменъ має выносити надъ 2.000.

Товариство имени св. Ап. Павла

для запомоги руско-кат. церквей оповѣстило въ остатнѣмъ числѣ „Душпастыря" свій статутъ. Позаякъ се товариство могло бы вѣддати рускій церквѣ и народности велику прислугу и длятого оно всѣхъ Русинѣвъ интересує, подаємо що-важнѣйшій постановы того статута:

§. 1. *Имя и покровитель Товариства.* Пѣдъ верховнымъ покровительствомъ Вапеосв. Митрополита львѣвского обр. руско кат. основує ся приватне Товариство благотворительне пѣдъ назвою: „Товариство запомоги убогихъ руско-кат. Церквей имени св. Ап. Петра".

§. 2. *Мѣсце пробуваня Товариства.* Мѣсцемъ пробуваня Товариства есть Львѣвъ. Дѣйство Товариства розтягає ся на всѣ три гр.-кат. епархіи: львѣвску, перемыску и станиславѣвску.

§. 3. *Цѣль Товариства.*

Цѣлію Товариства есть: удѣлюваньмъ безповоротныхъ запомогъ подавати помочь на будову новыхъ церквей, вѣдновленє старыхъ и внутрѣшне устройство тыхъ-же.

§. 4 *Средства для осягненя цѣли. а)* Вкладка вступна членѣвъ дѣйстныхъ 1 зр.; *б)* щорѣчна вкладка членьска 2 зр.; *в)* одноразовій датки членѣвъ-основателѣвъ по 50 зр.; *г)* рѣчній вкладки членѣвъ спомагаючихъ; *д)* добровѣльній жертвы на цѣль Товариства зѣбраній и легаты.

§. 5. *Члены Товариства. А)* Члены дѣйстній. *Б)* Члены основателѣ. *В)* Члены спомагаючій. *Г)* Члены почестній.

А) Членомъ дѣйстнымъ може бути кождда особа, такъ моральна (руско-кат. церкви, братства церковій и иній рускій товариства), якъ и фізична (кождый чоловѣкъ обр. гр.-кат. и рускои народности) за вступною вкладкою 1 зр. и рѣчною вкладкою що-найменше 2 зр. а. в.

Б) Членомъ-основателемъ може бути кождый Русинъ гр.-кат. обряду, що зложити въ користь Товариства одноразовый датокъ въ высотѣ 50 зр. а. в.

В) Членомъ спомагаючимъ може бути кождый, хто зобовяже ся платити рѣчно 5 зр. а. в. и буде принятый Выдѣломъ управляючимъ.

Г) Членомъ почестнымъ може бути той, кого загальне зѣбране членѣвъ буде уважати за достойного тымъ титуломъ почтити.

Въ §. 7. трактуючѣмъ о *правахъ членѣвъ* сказано мѣжь иншимъ, що члены дѣйстній и основателѣ мають право: *в)* Дѣлати Выдѣлови управляючому и Комітетови надзираючому устній и письменній внесеня въ дѣлахъ дотыкаючихъ Товариства, а 40 членѣвъ вкупѣ можуть на письмѣ домагатись вѣдъ Выдѣлу управляючого або Комітету надзираючого склыкання надпорядочного загального зѣбрання членѣвъ. *г)* Припоручати Выдѣлови управляючому всякій прошеня о запомогу. *д)* Церкви, що суть членами Товариства, мають право передъ другими до запомоги. — Члены почестній и спомагаючій мають право бути на загальныхъ зѣбраняхъ зъ голосомъ дорадчымъ. — Имена членѣвъ всѣхъ категорій вписують ся сейчасъ по принятю въ альбумъ Товариства або книгу членьску.

§. 9. *Управа Товариства.* Товариство есть одинокимъ выключно вла тителемъ маєтку для запомоги церквей призначеного. Оно завѣдує нимъ посредствомъ Выдѣлу управляючого зъ повною свободою [автономією] и пѣдлягає выключно лишь контроли Покровителя Преосвященого Митрополита котрый самъ або черезъ свого вѣдпоручника може кождого часу вглянути въ дѣловодство, рахунки и дѣйстный станъ касы, або справозданя зъ того жадати. Если покаже ся потреба, може Митрополитъ розвязати Выдѣлъ и также Комітетъ надзираючій и поставити вѣдъ себе Комітетъ зъ трехъ особъ, котрый перейме справы Выдѣлу, доки загальне зѣбране, котре Митрополитъ скличе якъ найскорше, а найдальше до 3 мѣсяцѣвъ, не выбере нового Выдѣлу и Комітету надзираючого. При вакованю Митрополіи має той самъ надзоръ и ту саму власть Адміністраторъ Архіепархіи въ дѣлахъ духовныхъ. Въ разѣ, если бы Преосвященый Митрополитъ узналъ, що Товариство не вѣдповѣдає своимъ цѣлямъ и не дає ся на дорогу праву навести, то має вѣнъ власть Товариство розвязати, але лишь за згодою гр.-кат. Епископскихъ Ординаріятѣвъ перемыского и станиславѣвского, если Товариство и въ тыхъ епархіяхъ членѣвъ мати буде. Но при вакованю Митрополіи власть розвязаня Товариства Адміністраторови Архіепархіи не прислугує. Также пѣдлягає Товариство верховному надзорови ц. к. власти політичной въ мѣру прислугующихъ правительству правъ зъ законѣвъ вѣдносячихъ ся до всякихъ Товариствъ о цѣляхъ благотворныхъ.

§. 10. *Власть Товариства и его дѣятельность.* I. Загальный зѣборъ членѣвъ. II Выдѣлъ управляючій. III. Комітетъ надзираючій IV. Вѣдпоручники деканальні.

§. 11. *Загальный зѣборъ членѣвъ.* Загальній зѣборы порядочні скликує звычайно предсѣдатель Выдѣлу управляючого, а въ случаю его перешкоды его заступникъ, що року въ мѣсяцю маю, оголошенѣмъ напечатанымъ въ русскихъ часописяхъ, або въ иншій вѣдповѣдный способъ по крайнѣй мѣрѣ на 14 днѣвъ наперед, зъ означенѣмъ мѣсцевости, часу и програмы нарадъ уложеной Выдѣломъ, и тѣлько надъ тыми предметами можуть бути принятій рѣшеня, котрі зъ тою програмою мають конечну звязь. Въ случаю, если бы предсѣдатель не вдоволивъ тѣй установѣ, має скликати порядочне загальне зѣбране членѣвъ Комітетъ надзираючій въ найблизше можливѣмъ часѣ.

§. 15. Загальне зѣбране може бути скликане въ якѣй-небудь столици епископскѣй тыхъ епархій, въ котрыхъ члены Товариства находять ся.

§. 16. *Кругъ дѣланя загального збору.* 1) Выборъ предсѣдателя. 2) Выборъ Выдѣлу управляючого и Комітету надзираючого. 3) Усунене въ разѣ потребы цѣлого Выдѣлу управляючого, або поодинокихъ его членѣвъ, або Комітету надзираючого. 4) Принятє до вѣдомости білянсу рахунковъ и справозданя о дѣятности Выдѣлу управляючого и удѣленє тому-жь на внесене Комітету надзираючого абсолюторіи, або потягнене виноватыхъ до одвѣчальности, якъ также удѣленє абсолюторіи Комітетови надзираючому. 5) Рѣшене прошень о запомогу Выдѣлови управляючому предложеныхъ по выслуханю умотивованого внесеня того-жь Выдѣлу. 6) Рѣшене рекурсовъ вѣдъ постановленъ Выдѣлу управляючого. 7) Ухваленє, яка часть доходовъ має бути обернена на фондъ основный и льоковане того. 8) Призволенє пѣсля обставинъ на ремунерацію для касіера и секретаря Товариства. 9) Установленє нормъ що-до збиранья якъ и роздѣлованя фондовъ. 10) Рѣшенє змѣны статута. 11) Постановленя дотычно розвязаня Товариства пѣсля §. 14. 12) На случай потребы выборъ провѣрочной комісіи зъ трехъ членѣвъ для пересмотру рахунковъ пѣсля книгъ дѣловодчихъ и предложеного справозданя на тѣмъ же загальнѣмъ зѣбраню.

§. 17. *Выдѣлъ управляючій.* Выдѣлъ управляючій складає ся зъ предсѣдателя, 10 членѣвъ выдѣловыхъ и 5 заступниковъ выбраныхъ загальнымъ зѣборомъ на 3 роки. Довжность членѣвъ Выдѣлу управляючого есть почестною. Покровитель Товариства (§. 1.) и Преосв. Епископы гр.-кат. діецезій суть, яко верховній настоятелѣ всѣхъ церквей своихъ епархій, членами Выдѣлу управляючого безъ выбору и въ тѣй довжности можуть себе черезъ вѣдпоручниковъ заступити.

§. 18. *Выборъ.* Загальный зѣборъ выбирає взглядно именує предсѣдателя, а потому членѣвъ Выдѣлу управляючого [§ 16. 1. 3.] и ихъ заступниковъ тайно, картками, абсолютною бѣльшостію голосовъ, або на предложенє членѣвъ черезъ аклямацію. Выбраній члены Выдѣлу пѣдъ проводомъ предсѣдателя, выбирають зъ-межи себе заступника предсѣдателя, касіера, контрольора и секретаря.

§. 19. *Въ кругъ дѣланя Выдѣлу управляючого входить мѣжь иншимъ:* 1) Принятє и выключенє членѣвъ дѣйсныхъ и спомагаючихъ, зъ обовязкомъ предложеня справозданя найблизшому загальному зѣборови. 2) Переведенє выплаты запомогъ загальнымъ зѣборомъ рѣшеныхъ. Въ наглыхъ случаяхъ може Выдѣлъ самъ запомогу въ дусѣ статутовъ сихъ пѣсля нормъ ухваленыхъ загальными зборами рѣшити выплатити, що однакъ на найблизшѣмъ загальнѣмъ зѣборѣ удѣленє и вѣдказанє Выдѣлови управляючому абсолюторіи. 6) Вносити на загальнѣмъ зѣборѣ усуненє члена Выдѣлу управляючого. 7) Домагати ся скликанія засѣданя Выдѣлу управляючого; на случай, если бы зъ причины неправильного веденя дѣлъ грозило Товариству небезпеченьство, жадати вѣдъ Выдѣлу управляючого скликанія загального збору, а если бы Выдѣлъ управляючій того до 14 днѣвъ не здѣлавъ, прислугує Комітетови надзираючому право скликати загальный зѣборъ въ належитый способъ. 8) Достереженій членами Товариства неправильности зѣ стороны функціонарѣвъ а поданій до вѣдомости Комітету надзираючого на письмѣ зъ пѣдписомъ 5

членôвъ, довженъ той-же основно пересмотрѣти, о результатѣ повѣдомити жалуючихъ ся и Выдѣлъ управляючій. Довжнôсть членôвъ Комітету надзираючого есть почестна.

§. 26. *Вôдпоручники деканальнî.* Выдѣлъ управляючій именуе вôдпоручникôвъ зъ кождого деканату по одному, на протягъ 3 лѣтъ, въ посередъ членôвъ Товариства. Вôдпоручники деканальнî становлять власть посередну межи членами и Выдѣломъ управляючимъ. Они ведуть списъ членôвъ зъ свого деканату и смотрять надъ точною уплатою членьскихъ вкладокъ, мають право стягати и квитувати тî же, пригадувати нерадивымъ о довжности вплачуваня въ означенôмъ часѣ вкладокъ и наклоняти не-членôвъ до приступленя до Товариства. На прошеняхъ церквей о запомогу выказувати мають свое добромнѣне и пересылають тî-же до 8 днѣвъ на руки Выдѣлу управляючого. Довжнôсть вôдпоручникôвъ деканальныхъ есть почестна.

§. 27. *Способъ удѣлюваня запомоги.* Церкви потребуючî запомоги або громады убогî, жадаючî запомоги до построеня новыхъ церквей, вносять свои прошеня, одвѣтно узасадненî, написанî дотычнымъ душпастиремъ а затвердженî вôдпоручникомъ деканальнымъ, на руки сего послѣдного до Выдѣлу управляючого, звычайно въ мѣсяци сѣчню. Запомога есть одвѣтно до фондôвъ Товариства въ грошехъ або въ натураліяхъ с. е. рѣчахъ церковныхъ, въ плянахъ на будову або на перестроене церкви и пр.

§. 28. Церкви-члены мають передъ нечленами першеньство до запомоги. Межи церквами-членами, компетуючими о запомогу, мають при рôвныхъ услôвяхъ першеньство тî, котрî: а) довше до Товариства належать и зъ вкладками не залягають; б) въ охрестности котрыхъ есть найбôльше число членôвъ въ користь Товариства дѣйствуючихъ.

§. 30. *Постановы що-до маетку при розвязаню Товариства.* На случай розвязаня Товариства, чи то въ силу рѣшеня загального збору, чи то зъ рамени правительства, або рѣшенемъ Преосвященого Митрополита, маетокъ весь рухомый и нерухомый переходить тымчасово пôдъ зарядъ комітету зъ 3 особъ зложеного, вôдъ гр.-кат. Ординаріяту львôвского постановленого, до котрого такожь гр.-кат. Ординаріяты перемыскій и станиславôвскій призначать своихъ вôдпоручникôвъ, если Товариство въ послѣдôмъ своѣмъ цѣлôмъ роцѣ адміністраційнôмъ и на тî епархіи розтягало ся. И мае Преосв. Ординаріятъ львôвскій старати ся о основане нового Товариства зъ подôбными цѣлями, щобы тому весь маетокъ розвязаного Товариства передати. Єсли-жь въ протягу трехъ лѣтъ по розвязаню не дасть ся нове подôбне Товариство основати, то наступить роздѣлъ всего маетку рухомого и нерухомого межи гр.-к. Ординаріяты львôвскій, перемыскій и станиславôвскій въ слѣдуючій способъ: а) Леґаты рухомî и нерухомî зъ спеціяльнымъ призначенемъ ихъ назначеня переймае Всесв. Ординаріятъ тои діецезіи, для котрои спеціяльно свôй леґатъ призначавъ леґаторъ. б) Нерухомый маетокъ безъ спеціяльного призначеня дарованый або записаный, переймае Ординаріятъ тои діецезіи, въ котрôй той же нерухомый маетокъ лежить. в) Нерухомый маетокъ зъ фондôвъ Товариства купленый и весь рухомый маетокъ безъ спеціяльного призначеня перенимають всѣ три епископскî Ординаріяты гр.-кат. обряду въ мѣру вкладовъ членьскихъ ихъ діецезанôвъ въ послѣднôмъ цѣлôмъ роцѣ адміністраційнôмъ передъ розвязанемъ Товариства. Такъ пôсля а), б) и в) роздѣленый маетокъ мае ся роздати яко запомога межи убогî руско-кат. церкви, при чôмъ нерухомый маетокъ може взглядный гр.-кат. Ординаріятъ въ своѣмъ зарядѣ яко постоянный фондъ запомоговый убогихъ церквей задержати. Маетокъ отже Товариства въ жаднôмъ разѣ своеи цѣли, котрою есть запомога убогихъ руско кат. церквей, минути не може.

НОВИНКИ.

— **Зъ Тернополя пишуть намъ:** Въ справѣ незабутныхъ довѣрочныхъ зборôвъ въ Тернополи зъ весны сего року доручено обжалованымъ Русинамъ сими днями вôзваня ц. к. окружного суду тернопôльского зъ дня 19. серпня 1896. до розправы, яку розписано на 30 н. ст. вересня с. р. зъ причины вôдклику прокураторіи противъ уволняючого вироку ц. к. суду мѣско-делеґованого въ Тернополи зъ дня 9. мая 1896 ч. 2 336 о мниме переступлене §. 2 закона зъ 15. листопада 1867. ч. 133. И знову не знати, чи закôнчить ся справа дня 30. вересня, чи теперь обжалованî не будуть мусѣли вôдкликатись до Вѣдня зъ причины невôдповѣдного примѣненя закона. Пожиемо побачимо.

— **Є. Е. митрополитъ-кардиналъ** выѣхавъ сегодня до Унева и поверне до Львова ажь на другій тыждень.

— **Доповняючî выборы до сойму** ще двохъ послôвъ зô Львова [пôсля змѣны ординаціи выборчои ухваленои на остатнôй сесіи соймовôй] будуть незадовго розписанî. N. fr. Presse подае яко кандидатôвъ д-ра Пентака и д-ра Малаховского.

— **Справа еміґраційна передъ судомъ.** Дня 3 вересня вôдбуде ся передъ судомъ присяглыхъ у Львовѣ розправа противъ Миколы Думаньского и Дмитра Кошилка, селянъ зъ Верхраты коло Равы, о злочинъ обманьства черезъ аґітацію за еміґраціею въ часѣ еміґраційнои горячки, яка у насъ була запанувала зъ кôнцемъ тамтого року. Оба згаданî селяне мали представляти [на пôдставѣ информацій аґента зъ Бремы Місляуа] селянамъ зъ Верхраты въ рожевыхъ краскахъ еміґрацію до Бразиліи и вытуманювали вôдъ кандидатôвъ на еміґрантôвъ грошѣ.

— **Про кс. Стояловского** надôйшли рôвночасно двѣ вѣсти: Перша, що вчера [въ недѣлю] у всѣхъ костелахъ краковскои епархіи замѣсть проповѣди вôдчитувано пастирске письмо еп. Пузины о кс. Стояловскôмъ. — Друга, що кс. Стояловского увязнено въ Тѣшинѣ и жандармомъ приставлено до Ясла. Вѣденьска Arb.-Ztg. такъ сю рѣчь представляе: Недавно дôставъ бувъ кс. Ст—скій вôдъ повѣтового суду зъ Ясла вôзване, щобы на 26 ого с. м. ставивъ ся тамъ до переслуханя яко обжалованый о переступлене 24. §. закона прасового. На те кс. Ст—скій выславъ просьбу до того суду, щобы по мысли 93. §. процедуры карнои мôгъ переслухати его тѣшиньскій судъ окружный. Однакъ судъ ясліскій не давъ на сю просьбу вôдповѣди, але 28-ого с. м. о 8 ôй годинѣ вечеромъ прийшовъ до кс. Ст—ского жандармъ, и доручивши ему нове вôзване, заарештувавъ его и вôдставивъ до Ясла. [Замѣтити треба, що за дотычне переступлене накладають суды невеликî кары грошевî або якихъ тамъ 24 годинъ арешту.]

— **Нова цивільна процедура.** Въ міністерствѣ судôвництва ведуть ся теперь пôдготовуючî роботы для введеня новои устнои цивільнои процедуры. Міністеръ ґр. Ґляйспахъ — якъ доносять — обстае при первѣстно вызначенôмъ речинци введеня новои процедуры, т. е. 1 н. ст. сѣчня 1898 р., мимо протестôвъ, надсыланыхъ изъ многихъ коронныхъ краѣвъ, котрî стараютъ ся представити трудности введеня еи, не даючî ся въ розмѣрно такъ короткôмъ часѣ побороти. Пôднесено такожь нову квестію, на яку мѣродатнî сферы не звернули доси уваги, именно квестію стемплѣвъ и належитостій при новôй процедурѣ. Звѣстно, що нинѣшна письменна цивільна процедура що тягне ся часто въ безконечнôсть, вымагала значныхъ сумъ на оплату стемплѣвъ и належитостій при рôзного рода протоколахъ, прошеняхъ и прилогахъ. Отже теперь застановляють ся, въ якій именно способъ той для державнои касы дуже пожаданый доходъ заступити иншимъ при цивільнôй процедурѣ и то такъ, абы вôнъ надто не обтяжавъ сторôнъ глядаючихъ справедливости.

— **Зъ пôдъ Болехова пишуть намъ:** Дня 26 с. м. Є Ем. кардиналъ-митрополитъ выѣхавъ зô Львова въ товариствѣ Впр. о. крил. Карачевского до Балячь на посвячене новои церкви, котре мало вôдбути ся 28 ого с. м. Изъ зелѣзницѣ въ Стрыю выѣхавъ Єго Еміненція [ще и въ товариствѣ маршалка ґр. Дѣдушицкого] на Соколôвъ, де вступавъ до лат. костела, а о годинѣ 3-ôй прибувъ до Балячь. На привѣтъ архіерея зôбрало ся много народу, а при брамѣ прекрасно устроенôй повитало его численно зôбране духовеньство деканата болехôвского. Єго Еміненцію повитавъ парохъ о. Марчакъ щирыми словами, а вôдтакъ громадскій начальникъ хлѣбомъ сôлью и медомъ. Вôдтакъ архіерей удавъ ся зъ духовеньствомъ до нового храму и тутъ вôдправлено молебенъ. Опôсля по перекусцѣ у о. господаря, вечеромъ пôйшовъ архіерей въ товариствѣ священикôвъ знову до новои церкви, де ждало множество народу, и вôдфотоґрафувавъ церкву и народъ. — Другого дня, т. е. въ празникъ Успенія Пресв. Дѣвы рано о годинѣ 7-ôй розпочавъ ся обрядъ посвяченя церкви. Въ нѣмъ брало участь духовеньство деканата болехôвского и около 4.000 народу. По посвяченю церкви почала ся зъ діяконами литургія, котру вôдправляли священики болехôвского деканату зъ своимъ владыкою, а проповѣдали: деканъ и парохъ Туре великои о. Зарицкій въ церквѣ а вôдтакъ по за церквою о. Кордуба, завѣдатель Солукова, бо церковця, не дуже обширна, не могла помѣстити тысячокъ народу. Проповѣдь молодого о. Кордубы була дуже красна. Вôдтакъ архіерей мимо великои утомы и горяча, выйшовъ на проповѣдальницю на дворѣ и зъ-вôдтамъ проповѣдавъ народови. Опôсля народъ, дуже вдоволеный и пôднесеный на дусѣ, вôдпровадивъ архіерея середъ стрѣлôвъ моздѣрѣвъ и спѣву „многая лѣта“ до дому приходского. По обѣдѣ архіерей знову вôдфотоґрафувавъ всѣхъ священикôвъ на памятку. При выѣздѣ Єго Еміненціи цѣле духовеньство болехôвского деканата щиро его пращало. — *Участникъ.*

— **Кобы такъ дальше!** Зъ Мушины доносять, що властителя Мушины и пропінатора въ однôй особѣ, Шльому Крумгольца, а такожь Сруля Вайса, властителя готелю въ Криници, засудивъ мушиньскій судъ повѣтовый 24-ого с. м. за продаване нездорового пива — Крумгольца на пять днѣвъ арешту, а Вайса на кару 15 зр. Кобы нашî власти санітарнî и политичнî лише хотѣли трохи частѣйше провѣрювати напоѣ и харчѣ у пропінаторôвъ и крамарѣвъ жидôвскихъ, то певно найшли бы цѣлу пачку такихъ Шльомôвъ и Срулѣвъ, котрî въ способъ недозволеный фабрикують тî рѣчи: Може тогдѣ, коли народъ побачить тôлько домородныхъ „фабрикантôвъ“ въ „Ивановôй хатѣ“, почне критично вôдноситись до доброты ихъ товарôвъ, а „фабриканты“, бачучи, що не поплачуе „ґешефтъ“, повандрують до державы закладанои д-ромъ Герцемъ...

— **Про послѣдну тучу зъ градомъ** на Буковинѣ помѣстивъ п. Августинъ Млчохъ, арендаторъ посѣлости Оршôвцѣвъ коло Неполокôвцѣвъ, статью въ Oesterr. landwirthschaftliches Wochenblatt, въ котрôй мѣжь иншимъ таке пише:

„Нôчь зъ 7 го на 8 го серпня принесла Буковинѣ богато нещастя! Туча зôрвала ся майже въ тôмъ самôмъ часѣ въ многихъ мѣсцяхъ краю и цѣлковито знищила польнî плоды. Тысячѣ рôльникôвъ стоять сегодня передъ руинами свого маетку и свого быту. Найбôльшу шкоду потерпѣли повѣты: Сторожинецкій [громады Калиновцѣ, Чорторыя, Станôвцѣ, Вербôвцѣ, Волока]; шкода выносить около 30.000 зр. — Выжницкій [громады Выжниця, Испасъ, Вашкôвцѣ, Карапчѣвъ, Катаріендорфъ и Александердорфъ ad Бергометъ]; шкоду обчисляють на що найменше 25 000 зр. — Радовецкій. Близшихъ вѣстій ще нема, однакъ шкода буде мабуть така сама, якъ въ иншихъ повѣтахъ. Тамъ згорѣли вôдъ блискавицѣ великî масы сѣна и кôлька господарскихъ загородъ упали ей жертвою. — Найгôрше навѣстила туча зъ градомъ кôцманьскій повѣтъ. Майже въ цѣлôмъ повѣтѣ впавъ градъ завбôльшки кулака, заразомъ лявъ сильный дощь, подобаючи бôльше або менше на хмароломъ. Въ громадахъ: Валявѣ, Витилѣвцѣ, Лашкôвцѣ, Лужанахъ, Шипинцихъ, Дубôвцяхъ, Бергометѣ, Ревакôвцяхъ, Зеленевѣ, Пядикôвцяхъ, Неполокôвцяхъ и т. д. знищенî всѣ польнî плоды, копы збôжа, кукурудза и бараболя, такъ що часто ледви можна розпôзнати, що засѣяне було на поли. Шкоду въ тôмъ однôмъ лише повѣтѣ можна смѣло обчислити на що найменше 180.000 зр. Туча збурила и знищила покôсъ озимины.

„Бѣднî селяне бачать зô страхомъ въ очехъ и зъ заломаными руками тую страшну нагороду своеи цѣлорôчнои роботы. Нема нѣ потѣхи нѣ помочи, абы найбѣднѣйшимъ помогти, пôддержати ихъ. По трехъ неурожаяхъ мавъ буковиньскій рôльникъ вкôнци надѣю, що хочь симъ разомъ жнива докинуть, ажь наразъ прийшло елементарне нещастє, а зъ нимъ руина! Очевидно майже нѣхто не бувъ обезпеченый... Сегодня селянинъ стоить безрадный! Зима за плечима, а ему вышша сила забрала хлѣбъ и поживу. Селянинъ посылае свою жѣнку и дѣти на заробôтки до чужихъ, бо дома нема потрѣбного хлѣба. А на кôцманьскихъ, заставницкихъ и иншихъ бôльшихъ торгахъ зганяють товаръ... Кождый старае ся якъ найскорше позбутись его, бо жь нѣхто не мае чимъ годувати! товариство краевои культуры сего не знае и не видить, всѣ его функціонарѣ, здае ся, перебувають на лѣтныхъ забавахъ десь на островахъ ажь коло Австраліи! Чи не добре бы було заразъ таки садити на тыхъ поляхъ рôзнî бураки, або такî ростины, що скоро ростуть и т. п., тымъ бôльше, що имъ сприяла бы славна, довга и по найбôльшôй части тепла буковиньска осѣнь безъ морозôвъ? Але хто-жь мавъ бы бѣдному, темному [здае ся, умысно въ темнотѣ держаному] селянинови помогти? Хто мае его навчити и помогти въ часѣ найгôршои нужды, коли сего не зробить товариство краевои культуры, котре предѣнь до сего призначене? [Въ тôмъ товариствѣ є головою бар. Євг. Стирча, а заступникомъ бар. Мустацца. — *Ред.*] Мы приватнî рôльники сего не можемо зробити, бо мы самî боремось о власну долю и певно радо жертвуемо кожду дорогу вôльну хвильку для загального добра!“

— **Зъ рускихъ кольоній пôвнôчнои Америки** знаходимо въ остатнôмъ числѣ „Свободы“ мѣжь иншими ось такî вѣсти: Въ Laisenring, Pa. побудували нашî люде школу и мешкане для священика. — Въ Hazleton, Pa. вдерли ся злодюги до рускои церкви Пр. Дѣвы Маріи, забрали двѣ чашѣ, а ризы церковнî подерли и порозстелювали по церкви. — Недавно заѣхавъ перейшовши на православіе угорско-рускій священикъ о. В. Товтъ зъ Зеленои Горы [не зъ Wilkes-Barre, Pa.] на аґітацію до Mahanoy City, Pa. Заложивши схизматицке братство зъ 15 членôвъ, выбравъ ся по коллектѣ. Коли-жь оденъ чоловѣкъ пригадавъ ему печальный выпадокъ, якій ему [о. В. Товтови] приключивъ ся здаесь въ Chicago, J Il., скомпромітованый отець забравъ ся якъ непышный домôвъ. — Минувшого тыждня ставъ ся цѣкавый случай на Донѣ [Oldforge, Pa], де есть душпастиремъ о. Ив. Заклиньскій [здае ся, вже нинѣ схизматицкій священикъ]. Умеръ тамъ чоловѣкъ гр.-кат. обряду. Занимавшій ся похоронами запросивъ о. Н. Шереґелія зъ Wilkes-Barre, Pa. и сей священикъ поховавъ его. О. Заклиньскій обжалувавъ передъ сквайромъ того чоловѣка, що посмѣвъ завôзвати на похороны иншого священика, а не его. Розумѣе ся, що на пôдставѣ свободы вѣроисповѣданя сквайръ признавъ правду тому чоловѣкови, а вôдважный о. Заклиньскій заплативъ по надъ 40 долярôвъ коштôвъ. „Намъ тôлько дивно — каже „Свобода“ — длячого Єго Ем. кардиналъ Сембратовичь не вôдлучае о. Заклиньского, або не засуспендуе, сли вôнъ безъ его позволеня повандрувавъ до Америки. Єсли-жь о. Ив. Заклиньскій вже формально перейшовъ на сторону схизматицкои церкви, най се заявить публично, а тогды народъ не буде въ блудѣ. Прецѣ вôльно кождому въ Америцѣ крутити вѣрою, отъ хоть-бы такъ, якъ швець шкôрою, але най бодай народъ на тôмъ не терпить!

— **„Точнôсть“ у выплатѣ асекураційнôй.** Зъ Турчаньского пишуть намъ: Дня 27 червня ударивъ грôмъ въ стодолу Ивана Дякова въ Бориня и спаливъ еи. Стодола була обезпечена въ Краковскôмъ товариствѣ, отже оно поквапило ся выслати ліквидуючу комісію заразъ.. въ три недѣлѣ по огни, а до нинѣ ще не выплатила зліквидованои квоты. Не знати, коли паны въ Краковѣ пригадають собѣ на погорѣльця? На такій способъ — то обезпечаючій ся въ Краковскôмъ товариствѣ повиненъ рôвночасно обезпечити собѣ комôрне для себе зъ родиною и для худобы, або — йти до Кракова по грошѣ..

— **Зъ львôвскои ц. к. Дирекціи руху зелѣзниць державныхъ** одержуемо отсе письмо: „В новинках „Діла“ в ч. 179. з 22 серпня с. р. поміщено за ґазеткою „N. Kolejarz“ під заголовком „Milcz chamie“, будь-то-би відпоручник до викупу грунтів, для розширення стациї зелїзничої в Раві руській, старший інспектор п. Листовский поводив ся підчас свого урядовання невідповідно, бо на чемну замітку селянина, що подана ціна есть за низька, закричав: „Milcz chamie, bo cię każę odprowadzić“, на що сей селянин мав спокійно відповісти: „як би то були грунти ґрафскі або княжі, платили би-сьте панове по 10 зр. за сяжень, для хлопа обіцюете по 10 кр. а потім нарікаете в ґазетах, що втікаемо до Бразилиї“. — Вістка ся, повторена за „N. Kolejarz em“, минае ся цїлком з правдою. Відпоручник тут. п. Листовский з другим приділеним ему до помочи урядником, трібували вперше добровільної угоди подаючи за сяжень не по 10 кр., але по 40 та 50 і кілька кр. а навіть по 80 кр. за декотрî грунти. Понеже властителї жадали значно більше, подано о судове оцінене винагороди, взгляд чого відбула ся комісия, при котрій доперва була мова о відшкодованю за знищене плодів. Селяне не були вдоволені рішенем судових оцінителїв і подали через своїх заступників заміти до протоколу. О тім говорено вкоротцї зі знавцями, однак не було нї найменшої прикрої події, не упав жаден острий вираз, і неправдою есть, мов-би тут відпоручник п. Листовский ужив висше наведених або взагалї яких инших обиджаючих слів супротив селян, так само видуманою есть відповідь селянина о грунтах ґрафских і о Бразилиї. Понеже ся справа тикае ся урядової чинности тутешного функціонаря, длятого прошу о поміщене сего пояснена. — У Львові дня 24. серпня 1896. Ц. к. Радник двору і Директор державних зелїзниць *Деута*“.

— **Д-ръ Теодоръ Баллабанъ,** по кôлька тыждневôй неприсутности у Львовѣ, уже повернувъ.

— **Передъ трибуналомъ звычайнымъ у Вѣдни почала ся оногды карна розправа противъ Филемона Залеского.** Се той самъ що передъ девятьма роками спроневѣривъ бувъ 150 000 зр. на почтѣ вѣденьскôй а потôмъ довго укрывавъ ся у Вѣдни и въ одѣню жѣночôмъ хотѣвъ утечи до Америки, але его вже недалеко Нового-Іорку полиція выслѣдила. Якъ вѣдомо, его спроваджено тогдѣ до Вѣдня и вôдôбрано майже цѣлу здефраудовану суму [бо хибувало лише 13.000 зр.], а по переведенôй розправѣ передъ судомъ присяглыхъ засуджено его на кару вôсѣмь лѣтъ тяжкои вязницѣ, а вôдтакъ зменшено на шѣсть лѣтъ. По вôдсидженю кары въ Австріи, Залескій перенѣсъ ся до Одесы. Тамъ бувъ въ початку портіеромъ, а потôмъ управителемъ готелю Вікторія. Недавно приѣхавъ вôнъ бувъ до Вѣдня и тутъ увязнила его полиція яко сильно пôдозрѣного о торговлю дѣвчатами. Залескій оголосивъ въ инсератахъ часописей вѣденьскихъ, що глядае молодыхъ дѣвчатъ, найвысше 18 лѣтныхъ, до помочи въ зарядѣ дому и до выѣзду за границю. На тôй пôдставѣ зголосило ся до него сѣмь молодыхъ и гарныхъ дѣвчатъ зъ Вѣдня и вôнъ заанґажувавъ ихъ до своеи службы въ Одесѣ, представивши ся имъ властителемъ готелю Вікторія. Але дальшî пляны помѣшала ему полиція и вôнъ дôставъ ся знову пôдъ судъ. На тôмъ увязненю добре вышло правительство, бо знайдену при нѣмъ значнѣйшу суму рублѣвъ сконфіскувано ему на покрыте тыхъ 13 000 зр., якихъ свого часу не стало изъ здефраудованои сумы на почтѣ вѣденьскôй.

— **Якъ въ Чернôвцяхъ уряджують страйкъ.** Оногды вôдбули ся тамъ зборы жидôвскихъ робôтникôвъ, на котрыхъ одинъ „приятель робôтникôвъ“ заявивъ, що небавомъ столярѣ розпôчнуть страйкъ. Се заявлене дуже здивувало всѣхъ, бо нѣхто нѣчого не чувъ про якесь невдоволене столярѣвъ. Отже пригадала ся така исторія зъ минувшои зимы: Въ зимѣ найшло ся кôлькохъ людей, що заходили до мешкань столярскихъ робôтникôвъ и всякими обѣцянками вговорили въ нихъ, що треба урядити змову. Бѣднî столярскî челядники гадали, що полѣпшать свою долю, и послухали. Але они на тôмъ зле вышли, бо майстры не мали и такъ богато роботы, тожь и не дуже рвали ся за робôтниками. Робôтники попали въ ще гôршу нужду. Абы запобѣгти голодови и холодови, звернули ся до будôвничого Папста. Сей урядивъ варстатъ для 10—12 робôтникôвъ и давъ имъ роботу. Але за кôлька днѣвъ явивъ ся одинъ зъ „махерôвъ“ страйку, що славивъ себе великимъ приятелемъ робôтникôвъ и обѣцювавъ столярскимъ челядникамъ изъ страйку великî користи, та — зажадавъ 50 зр. за выхлопотане роботы у будôвничого Папста. Дарма, що робôтники давали ему вôдчѣпного 20 зр., вôнъ грозивъ позвомъ, и бѣднî робôтники мусѣли бôльшу часть жаданои сумы заплатити. Чи не гарный заробокъ для „приятеля робôтникôвъ“?

— **Спôльникôвъ Мірзы-Різы,** убійця перского шаха Наср-Еддіна, страчено, а головы ихъ — якъ доносить одна россійска часопись — забальсамовано и выслано до Тегерану, де огляне ихъ шахъ Музаферъ-Еддінъ. Такій есть загально принятый способъ констатованя тотожности особъ стятыхъ. Сама екзекуція вôдбувае ся въ Персіи тихо, безъ розголосу и безъ попередного суду публичного. Злочинця переслухуе оденъ зъ высшихъ достойникôвъ, а потôмъ наступае кара. Самого убійника шаха Мірзу-Різу вытягнено на высокій стовпъ мотузомъ привязанымъ до раменъ и по довгихъ мукахъ вкôнци застрѣлено.

— **Дрôбнî вѣсти.** Вôдъ 1-ого вересня с. р. увôйде въ житє урядъ податковый въ Дорнѣ Ватрѣ на Буковинѣ. — Снѣгъ упавъ сими днями въ мѣсци купелевôмъ Ґастайнѣ въ Сольногородѣ. — Кс. пралатъ Ґнатовскій зô Львова упавъ зъ гуцульского вôзка на прогульцѣ коло Тартарова и при тôмъ пукла ему кôсть у правôмъ клубѣ и сильно потовкъ ся въ бôкъ; хорого вôдвезено до Львова, а станъ его здоровля е тяжкій, хочь не грôзный. — Якійсь незнакомый мужчина положивъ ся оногды у Львовѣ на шины трамваю електричного и дожидавъ смерти, але замѣсть на лоно Авраама, повандрувавъ зъ поліцаемъ до „Ивановои хаты“. — Село Кебольцѣ коло Люцерны въ наслѣдокъ перерваня шлюзъ знищила вода цѣлкомъ, а жителѣ вынесли ся зъ него. — Въ Москвѣ выбухъ недавно огонь въ музею Румянцева и знищивъ одну салю бібліотеки. — Римска конґреґація индексу помѣстила остатну повѣсть Золѣ пôдъ заг. „Римъ“ на индексъ заборненыхъ книжокъ. — Въ селѣ Сантъ Альберто недалеко Равенны вôдкрыто памятникъ Авиты Ґарибальді, жѣнки славного италійского героя народного. — Доцентъ хеміи на университетѣ краковскôмъ д-ръ Ерн. Бандровскій именованый надзвычайнымъ професоромъ тамъ-же. — Евфрозина Бродкевичева въ Чер-

нôвцяхъ, не маючи вôдъ якогось часу нѣякого занятя, рѣшила за для нужды попрощати ся зъ симъ свѣтомъ. Облила свою одѣжь нафтою, пôдпалила сѣрникомъ и выбѣгла цѣла въ по ломени на площу Австріи. Зъ тяжкою бѣдою удало ся надбѣгшимъ людямъ угасити огонь, але нещасна померла въ шпитали въ наслѣдокъ сильного попареня. — Въ Тернополи задушивъ свою любовницю Марію Добрицку каналникъ Несторъ Бойчукъ при помочи своего приятеля Андруха Ткача, а потôмъ вкинувъ ѥи до кирницѣ; обохъ злочинцѣвъ увязнено.

Телеґрамы „Дѣла"

Вѣдень 31 серпня. Вчера выѣхавъ цѣсарь до Городка.

Атены 31 серпня. Султаньска ирада выкликала радôсть мѣжь пробуваючими тутъ Кретеньцями, такъ що постановили вертати домôвъ.

Царгородъ 31 серпня. Комітетъ вôрменьскій заявивъ Портѣ, що на ново начне революційну дѣяльнôсть, коли до двохъ годинъ не уставуть турецкі насильства. Черезъ послѣдні подѣѣ имовѣрно уступать міністеръ войны; его мѣсце, якъ кажуть, занявъ бы бувшій комендантъ войсковый Креты Абдуляхъ паша.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. Т. Бо. въ Ле. и Вп. П. Яц. въ Ґе. Такъ. — Вп. Є. Шу. въ Кр. Одержали въ суботу.

Альбумъ заслуженыхъ Русинôвъ.

Цѣна 70 кр.

Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта".

Портретъ Тараса Шевченка.

Цѣна 50 кр.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта".

Въ друкарни Наукового тов. имени Шевченка ул. Академічна ч. 8 можна дôстати:

Северъ: Задля святои землѣ . .	50	кр.
Абгаръ-Солтанъ: При стрѣлецкôй ватрѣ	40	„
Загôрна: Жанна д' Аркъ . . .	10	„
„ Про Оврама жидовина .	10	„
М. Залуквичъ: Кистяки ч. 2 . .	15	„
Корн. Устьяновичъ: М. Ѳ. Раевскій и панславизмъ	80	„
Зеркало зъ рокôвъ 1891, 1892 по .	2	зр.
Евг. Гребѣнка: Байки . . .	10	кр.
Всев. Гаршинъ: Малярѣ, оповѣданє .	10	„
Павл. Грабъ: Пролѣсокъ . . .	20	„
„ „ Зъ чужого поля .	20	„
„ „ Зъ пôвночи . . .	20	„
Ґерингъ-Гераснмовичъ: Що то господарнôсть	20	„
Ос. Маковей: Поезіи	20	„
„ „ Оферма оповѣданє .	10	„
„ „ Весняні бурѣ . .	20	„
Ив. Сурикъ: Творы	10	„
Мит. Олельковичъ: Писання . .	10	„
Вас. Куликъ: Писання . . .	10	„
Вас. Щуратъ: Чернеча република на Афонѣ	10	„
***: Народъ въ неволѣ . . .	10	„
И. Н. Потапенко: Задля хазяйства .	10	„
Волод. Шашкевичъ: Зѣльникъ . .	20	„
Ив. Негребецкій: Двѣ хлопскі державы	5	„
Андрейчинъ: Монограмы до вышивокъ	2	зр.

НАДÔСЛАНЕ.

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА

КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „Коперникомъ"

перенесеный до нового льокалю при пл. Галицкôй ч. 1

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя зъ провінціи водворотнє.

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1. 4385

Знана вôдъ многихъ лѣтъ ц. к. управ. рафінерія спірітусу, заосмотрена найлѣпшими приладами ректифікаційными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікерôвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникôвъ у Львовѣ

Яковъ Шпрехеръ и С-ка

поручає старі польскі сильні горѣвки, дуже добрі розоліси, лікеры, румы правдиві зъ Ямайки, якъ также найлѣпшои якости краєві спеціялы якъ: Народôвка, Dziennik, Szczatek, Карпатôвка, „Дябелъ", Помаранчова не солоджена, Ратафія. Деревôвка и т. и. горѣвки управилеваві и одиноко правдиві есенцы зъ нашои фабрики спроваджені.

Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарѣвъ, до побираня алькоголю абсолют. и найчистѣйшого спірітусу, до цѣлей лѣчничихъ вôльного вôдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спірітусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровлю не шкôдный, бо не выроблюваный зъ есенціи оцтовои.

Складъ для мѣста Львова, ул. Коперника ч. 9 и въ головнôмъ складѣ водъ мінеральныхъ І. Йолкеса, улиця Кароля Людвика ч. 29. 4812 258 104

Безъ конкуренціи!

Одинокій фабричный

СКЛАДЪ ДИВАНÔВЪ „ARIADNE" Игнатія Дрекслера

Львôвъ пл. Маріяцка ч. 7 побôчь аптики Вп. Міколяша

сполученый зъ комісовымъ складомъ выробôвъ перскихъ и турецкихъ зъ найславнѣйшои фірмы Садіґа, Попповіца и выробôвъ краєвыхъ поручає:

Диваны перскі, англійскі, голендерскі и б. и. въ рôзнôй величинѣ и цѣнѣ. **Хôдники** дивановî, шпаґатові и кокосові. — **Портіеры. Фіранки** бѣлі и кремові. **Матеріи на меблѣ. Намѣтки** на отоманы перскі, англійскі и б. и. **Цераты и Лінолеумъ. Капы** на лôжка и столы. **Коцы** на лôжка, на конѣ и повозові. **Дерги и Пледы** подорожні. **Лôжка** зелѣзні и б. и. 248 2—8

Продає всьо по найнизшихъ цѣнахъ фабричныхъ.

Всякі замовленя зъ провінціи полагоджує ся сейчасъ.

60-кратну выдатнôсть зерна

пôсля урядового потвердженя выдало

Бальсена збôже озиме.

Въ Австро-Угорщинѣ, Нѣмеччинѣ и Россіи правно хороненй Бальсена культуры збôжевй. Прикметы ихъ:

Ощаднôсть въ высѣвѣ. До управы тôлько $^1/_3-^1/_2$ тои скôлькости, якои потреба зъ иншого рода збôжа.

Вôдпорнôсть, велитный розрôстъ (20—50 стебелъ зъ одного зерна). **Выдатнôсть навѣть въ горахъ 30-кратна,** въ нормальныхъ услôвяхъ значно высша.

Близшій опись Бальсена оріґінального **жита „Тріюмфъ"** и **„Имперіяль", пшеницѣ,** мого **ячменю озимого въ катальозѣ осѣннôмъ (даромъ и оплатно).**

Тысячѣ подякъ, признаня о тыхъ збôжахъ можна переглянути.

ОСТОРОГА. **Оріґінальне зерно засѣву годôвлѣ Бальсена** є и треба набувати тôлько у него. (Уважати на пльомбу и марку охоронну! **Всякі инші засѣвы,** котрі пôдъ тымъ назвищемъ приходять въ оборотѣ торговельнôмъ, або не мають нѣчого спôльного зъ нашимъ узнанымъ збôжемъ до сѣву, *або* въ найлучшôмъ случаю суть лишь **наслѣдуванємъ** оріґінальнои его управы.

Культуры збôжевй Ернеста Бальсена (Bahlsen), Фірма контрольна въ Празѣ и Краковѣ. 243 4—6

Одинокій складъ комісовый: Львôвъ, Зимоpовича ч. 5.

УЧИТЕЛЬ **орґанъ руского товариства педаґоґічного двотыждневникъ педаґоґічно-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 2., Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 160 кр на чверть року 1 зр.**

Ученики

шкôлъ середныхъ

знайдуть добре умѣщенє и родительску опѣку а въ потребѣ и помôчь въ наукахъ шкôльныхъ, науку языкôвъ чужихъ и гры на фортепянѣ.

Близша вѣдомôсть въ Торговли въ ринку або въ книгарни п. Старжика въ ринку. 3–3

Безъ пореня!

Приймає до хемічного чищеня, вôдновлюваня и прасованя всякихъ

Одягôвъ мужескихъ и суконь дамскихъ

Перше вѣденьске **заведенє чищеня плямъ**

Коперника 12.

СИМЕОНА ВАЙСА

Коперника 12.

На жадане чищу одяги цѣлкомъ въ часѣ кôлькохъ годинъ. 183 2—4

Панъ Юрій Морозъ

рѣзьбарь

зволить подати свою адресу Урядови парохіяльному въ Буцневѣ. 260 1—2

Ученики

шкôлъ середныхъ

знайдуть родительску опіку і поміч в науці в домі рутинованого педаґоґа.

Іван Калин, улица Увії люблиньскоï ч. 9. 2—3

Маґлѣ поковві по зр. 24 и 35. — Выжимачки зъ валцями ґумовыми (до выкручуваня бѣля) по зр. 13, 14, 15, 18 и 20

поручає Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры).

ФАБРИКА

КАПЕЛЮХÔВЪ и ЦИЛІНДРÔВЪ

АНТÔНЪ КАФКА

(передъ тымъ А. Кожелюжекъ)

у Львовѣ ринокъ 29, переходова камениця Андріолього вôдъ стороны Єзуитôвъ ул. Театральна 12.

поручає на сезонъ осѣнный капелюхи и циліндры власного выробу

въ наймоднѣйшихъ фасонахъ и краскахъ по найприступнѣйшихъ цѣнахъ, якъ також капелюхи и циліндры зъ фабрикъ Габіґа и Плесса у Вѣдни въ рôзныхъ краскахъ и фасонахъ по 5 зр. Капелюхи мужескі „Loden" зъ фабрики Піхлера въ Градци Chapeau-Claque атласові по зр. 5, 6 и 8. Приймають ся циліндры, капелюхи мужескі и дамскі до вôдновленя, прасованя и фарбованя. 256 1—6

Родичѣ

желаючі помѣстити свои дѣти въ порядномъ домѣ въ середмѣстю пôдъ старанною опѣкою, зволять ласкаво зголосити ся у о. Константина Яримовича въ Волоскôй церкви. 252 2—4

Ученики

знайдуть взірцеве і вигідне поміщене і родительску опіку, а на жадане також і з інструктором.

Львів, улиця Охоронок ч. 5 [партер]. 250 3—3

ПОДЯКА.

Дня 22 н. ст. серпня зôславъ Всевышній на насъ тяжкій хрестъ! Ангелъ смерти вырвавъ намъ нашого найдорожшого Вôтця Іоана Димушевского въ середнôмъ вѣцѣ, бо въ 49 ôмъ роцѣ житя а въ 23 ôмъ священьства. Въ тôмъ нашôмъ горю почитуємо собѣ за обовязокъ зложити Вамъ, Всечестнѣйшій Отцѣ духовні, подяку за те, що зволили вôддати послѣдну прислугу Покôйному. Передо всѣмъ дякуємъ Вамъ, Высокопреподобный Отче декане Михалевичъ, за провôдъ въ похоронахъ; оо. Кузиковй, Коржиньскому, Чубатому за соборне богослуженє. Высокопр. оо. Токареви за трогаючі слова потѣхи и розрады въ церквѣ, Добряньскому за щирі пращальні слова надгробні, Билинкевичу, Манастирскому, Копертиньскимъ Антовію и Теодору за участь въ похоронахъ. Дякуємъ Всч. отцямъ латиньского обряду Гвоздовскому и Кіевскому, що прибули на похороны. Дякуємо и Вамъ, Честні парохіяне, за вôдпроваджене своего душпастиря на мѣсце вôдпочинку. Цѣлуємо Вашу достойну ручку Дорогій Дѣдуню, що мимо преклонного вѣку прибули сьте вôддати нашому Вôтцеви послѣдну прислугу. Вкôнци дякуємо всѣмъ тымъ, що були на похоронахъ нашого Вôтця, щиро-рускимъ спаси-Бôгъ!

Єлена и *Ольга* дочки Покôйного. *Володимиръ Кириловичъ* зять Покôйного. 258

Потребую учительки

до двохъ дѣвчатъ, котра могла бы удѣляти также науки музыки. И. Колянковскій гр. кат. парохъ въ Ходачковѣ великôмъ почта въ мѣсяци. 245 3—3

Вже выйшла

перша велика народописна

КАРТА

украиньско-руского народу.

Зладжена

д-ромъ Григоріємъ Величкомъ

а выконана въ робôтни Андрѣя Андрейчина літоґрафа у Львовѣ, коштомъ и заходомъ Товариства „Просвѣта" у Львовѣ.

Замовляти можна въ Товариствѣ „Просвѣта" у Львовѣ (ринокъ ч. 10, 1. поверхъ).

Цѣна книгарска карты: 3·50 зр. а для членôвъ Товариства „Просвѣта" и для передплатникôвъ „Зорѣ": 2·50 зр. за примѣрникъ.

Замовляючі зволять долучити 50 кр. на кошты пересылки.

Карта выконана въ 19-ти краскахъ и наклеєна на полотнѣ. 9—12

КАВУ

въ 5-кільовыхъ мѣшочкахъ франко по 9 зр. 20 кр; 10 зр. 20 кр., 10 зр. 70 кр. и 11 зр. 20 кр.

ВИНО

въ 5-кільовыхъ барилочкахъ франко по 3 зр.; 3 зр. 30 кр.; 3 зр. 70 кр.; 4 зр. 10 кр.; 4 зр. 50 кр.; 4 зр. 90 кр. (Дорожші вина фляшками)

высылає

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ И ФІЛІИ.

92 31—0

Рух поïздів зелїзничих

важний з днем 1 мая 1896 року після годинника середно-европейского.

Поïзди відходять зі Львова: поспішні			особові				до / з	Поïзди приходять до Львова: поспішні			особові			
							Берлїна	5·10	1·30	—	8·55	6·55	9·30	—
8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—	Кракова (Вроцлава і Відня)	5·10	1·30	8·45	8·55	6·55	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	6·45	—	Варшави	5·10	—	—	8·55	—	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	*6·45	—	Мушини-Криниці через Тарнів*) (тілько від 25 червня до 15 вересня)†) (тілько від 1 червня до 30 вересня)	*5·10	—	—	†8·55	6·55	—	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Мушини-Криниці через Ряшів	5·10	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	6·45	—	Мушини-Криниці ч. Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Хабівки через Тарнів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	11·00	—	9·55	—	—	Хабівки через Ряшів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	—	—	9·55	6·45	—	Хабівки через Перемишль	—	1·30	—	8·55	—	—	—
8·40	—	11·00	4·40	—	—	—	Мшани долїшної через Тарнів							
—	2·50	—	4·40	—	—	—	Розвадова і Надбереся через Дембицю	—	—	—	—	6·55	—	—
—	—	—	4·40	9·55	6·45	—	Рави рускої через Ярослав	—	1·30	8·45	—	—	9·30	—
—	—	—	4·40	—	6·45	—	Кросна, Івонича, Риманова, Сянока через Перемишль	—	1·30	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	—	5·22	—	7·22	—	Мезе-Ляборча і Пешту через Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
							Лавочного, Пешту, Міскольча Мукачва	—	—	—	12·10	8·00	—	—
—	—	—	—	9·35	—	—	Гребенова (тілько від 10 липня до 31 серпня включно)	—	—	—	—	1·51	—	—
—	—	—	5·22	9·35	*3·05	7.22	Сколього і Стрия*) (зі Сколього тілько від 1 мая до 30 вересня включно)	—	—	—	12·10	8·00	1·51	*10 10
—	—	—	—	9·35	7·22	—	Станіславова через Стрий	—	—	—	12·10	8·00	1·51	—
—	—	—	5·22	—	—	—	Хирова через Стрий	—	—	—	—	8·00	1·51	10·10
6·10	—	—	—	—	—	—	Сучави, Гусятина, Кересмезе, Слободи рун., Бергомету, Чудина, Радовець, Кимполюнґа, Букарешту і Ясе	—	—	9·50	—	—	—	—
—	—	—	—	10·25	—	—	Сучави, Чорткова, Кересмезе, Калуша, Сопова, Букарешту і Ясе	—	—	—	—	2·01	—	—
—	—	—	—	2·45	—	—	Сучави, Радовець. Бергомету і Чудина (кождого понедїлка), Печенїжина	—	—	—	—	—	6·13	—
—	—	—	—	—	—	10·15	Сучави, Гусятина, Калуша, Новоселиці, Чудина (що понедїлка), Радовець, Кімполюнґа, Ясе, і Букарешту	—	—	—	—	7·28	—	—
—	—	—	—	9·15	7·05	—	Сокаля і Ярослава через Раву руску	—	—	—	8·15	5·45	—	—
—	—	—	—	9·15	—	—								
6·14	2·25	—	—	9·48	—	11·12	Белзця	—	—	—	—	5·45	—	—
6·00	2·11	—	—	9·30	—	10.45	Підволочиск і Бродів (на дворець Львів-Підзамче)	—	2·18	9·55	7·42	4·45	—	—
—	—	—	—	1·32	—	—	Підволочиск і Бродів (на головний дворець)	—	2·34	10·05	8·05	5·10	—	—
—	—	—	—	1·20	—	—	Бруховичі (тілько від 1 мая до 25 червня і від 15 серпня до 6 вересня включно)	—	—	—	—	—	8·03	—
—	—	—	—	3·20	—	—	Бруховичі (тілько від 26 червня до 14 серпня включно)	—	—	—	—	—	8·25	—
—	—	—	9·45	3·00	8·55	—	Янова*) (через цілий рік), †) (*тілько від 16 червня до 31 серпня включно*)	—	—	—	*7·50	—	†5 28	†8·54
—	—	—	*9·45	†1·05	§ 3·00	*6·25	Янова (тілько від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цвітня включно)	—	—	—	—	1·10	7·48	—
—	—	—	1·32	—	—	—	Зимнои Води від 1 мая до 6 вересня в неділї і сьвята	—	—	—	—	—	—	—

Увага. Години печатані грубими черенками означають пору нічну від 6 год. вечером до год. 5-ой 59 мін. рано. В бюрі інформаційнім ц. к. зелїзниць державних у Львові ул. Третого мая ч. 3 готель Імперіяль продаж білетів стрефових, окружних і довільно зіставлюваних зшитов до їзди, як також тарифи і розкладів їзди в виді кишеневім. Інформациї в справах тарифових і перевозових. Часъ середно-европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут. Година 12 часу середно-европейского = 12 годині 36 мінут після годинника львівского. 6

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 186. Львôвъ, Второкъ 20 серпня (1 вересня) 1896. Рôчникъ XVII.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:	за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр.	на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр.	на пôвъ року . . . . 12 зр.
на чверть року 4 зр. 50 кр.	на чверть року . . . 6 зр.
у Львовѣ:	
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр.	на пôвъ року . . . . 3 зр.
на чверть року . . . 4 зр.	на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовои або еи мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесеня приватнѣ числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Найважнѣйшою въ сêй хвили новиною є нагла смерть кн. Лобанова. Вчера наспѣла до Львова вѣдомôсть, що россійскій міністеръ справъ заграничныхъ въ дорозѣ зъ Вѣдня до Кієва померъ нагло въ недѣлю коло год. 8 вечеромъ въ царскôмъ поѣздѣ близько стаціи въ Казатинѣ за Бердичевомъ. Кн. Лобановъ терпѣвъ вôдъ давна на хибу серцеву и въ лѣтѣ звыкъ бувъ завсѣгды выѣздити для выпочинку и лѣченя до Франціи. Сего року черезъ цареву подорожь мусѣвъ залишити той свôй звычай. Але таки мавъ лишити ся у Вѣдни черезъ тыждень и зъѣхати ся зъ царемъ ажь у Вроцлавѣ, вôдки знову мавъ выѣхати просто до Франціи на двѣ недѣлѣ. Мабуть царгородскѣ подѣѣ послѣдныхъ днѣвъ станули въ поперекъ тыхъ намѣрôвъ. Кажуть, що вже у Вѣдни при розмовѣ зъ италійскимъ амбасадоромъ дôставъ атакъ серця; були при тôмъ такожъ нѣмецкій посолъ ґр. Айленбурґъ и австрійскій посолъ зъ Петербурга кн. Ліхтенштайнъ. Але той атакъ переминувъ якось. Въ недѣлю кн. Лобановъ пôдчасъ дороги бувъ ще занятый роботою и часто конферувавъ зъ царемъ. О год. 4 по полудни пôдчасъ розмовы зъ царемъ зробилось ему недобре. Перенесено его до окремого ваґону, де передъ год. 8 померъ.

На вѣсть о тôмъ царь прослезивъ ся. Хотѣли задержати поѣздъ и лишити тѣло на стаціи; але на приказъ царя перевезено его до Кієва, де ждати будуть запоряджевя родины покôйника. Царь покликавъ заразъ до Кієва помôчника пок. Лобанова, тайного совѣтника Шишкина, пробуваючого въ Петербурзѣ. Шишкинъ вже выѣхавъ до Кієва. Тымчасове ведене міністерства справъ заграничныхъ поручивъ царь першому совѣтникови міністерства ґр. Лямсдорфови. Якъ на кандидатôвъ до теки справъ заграничныхъ по Лобановѣ указують на Шувалова, Нелидова, Капниста и Моренгайма.

Кн. Алексѣй Борисовичь Лобановъ Ростовскій уродивъ ся въ р. 1825, а въ р. 1844 зачавъ службу въ міністерствѣ справъ заграничныхъ. Въ р. 1850 ставъ секретаремъ амбасады въ Берлинѣ, а въ р. 1856 совѣтникомъ амбасады въ Царгородѣ, де опôсля вôдъ р. 1859—1863 бувъ амбасадоромъ. Въ р. 1866 зôставъ ґубернаторомъ въ Орлѣ, а въ р. 1868 товаришемъ міністра справъ внутрѣшныхъ. По вôйнѣ турецкôй перейшовъ знову до службы диплёматичнои и бувъ амбасадоромъ въ Царгородѣ до р. 1883, а опôсля амбасадоромъ у Вѣдни. Въ сѣчни 1995 по именованю ґр. Шувалова ґенералъ-ґубернаторомъ варшавскимъ кн. Лобановъ перейшовъ на амбасадора до Берлина; але вже въ мартѣ по смерти Ґірса покликано его на становиско міністра справъ заграничныхъ, на котрôмъ остававъ до смерти.

Нѣмецкѣ и французскѣ дневники высказують жаль зъ причины смерти кн. Лобанова, а заразомъ и надѣю, що царь на его мѣсце покличе чоловѣка, котрый пôде слѣдомъ свого попередника въ мирнôй политицѣ заграничнôй. Президентъ французскои републики Форъ переславъ цареви кондоленційну телеґраму.

Frankf. Ztg. доносить, що кн. Лобановъ заходивъ ся у Вѣдни, щобы погодити дворъ вѣденьскій зъ кн. Фердинандомъ болгарскимъ. Коли бы се удало ся, то можна надѣяти ся, що незадовго приѣде кн. Фердинандъ до Вѣдня, а потому дôстане такожъ запросины на урочистôсть отвореня Желѣзныхъ Ворôтъ.

— —

Зъ Царгороду доносять, що недѣля переминула тамъ досыть спокôйно, богато склепôвъ поотвирано, по улицяхъ не було збѣговискъ. Ажь по полудни о год. 3 напала на Галатѣ товпа на одинъ дôмъ вôрменьскій, перебила Вôрменъ, повыкидала жѣнки и дѣти черезъ вôкна та розграбила дôмъ. Войска анѣ поліціи не було. Подôбныхъ выпадкôвъ зайшло на Галатѣ ще два.

Говорять, що самѣ Турки кидають ту и тамъ бомбы, звалюючи те на Вôрменъ, щобы тымъ оправдати нагôнку за Вôрменами та пôдбурювати противъ нихъ товпы. Мае бути рѣчію доведеною, що поліція знала напередъ про намѣренѣ розрухи, але не тôлько не запорядила нѣякои осторожности, а ще и помѣжъ найнизшѣ верствы пустила окликъ, щобы були готовѣ до переслѣдованя Вôрменъ. Теперь дуже тяжко приходить ся успокоити розъяренѣ та все дальше розъярюванѣ товпы турецкѣ. Досыть бути Вôрменином, щобы бути выставленымъ на нагôнку та смерть.

Амбасадоры всѣхъ державъ звернули ся до султана зъ дуже поважными замѣтками, зазначуючи, що самѣ на власнѣ очи переконали ся о бездѣльности и спôввинѣ поліціи та войска; заразомъ вôзвали султана, щобы положивъ конецъ розрухамъ, котрѣ могуть мати для Туреччины дуже сумнѣ наслѣдки. Въ вôдповѣдь на те заявила Порта, що крôмъ запоряджень, выданыхъ для вгамованя розрухôвъ, буде утвореный окремый надзвычайный трибуналъ для розслѣдженя справы и выкрытя винуватыхъ.

Картину звѣрства турецкого подае дописъ зъ Царгороду до дневника Berliner Tageblatt: „Я бувъ свѣдкомъ найдикшого варварства. Тысячѣ Туркôвъ гнали улицями, щобы мордувати. По 30, по 40 узброеныхъ въ палки бачивъ я, якъ чатували по рогахъ улиць, щобы зловити якого безоружного Вôрменина та убити такъ, якъ не убивають скаженои собаки. Передъ моими очима опала одна ватага вôрменьского священика и змолотила его палками на безобразну масу. Поліціянты стояли обôчь та лишь усмѣхали ся. Патроля кôнноты сторожила обôчь, щобы нещасному не прийшовъ хто на помôчь. Такихъ сценъ я бачивъ бôльше якъ двацять, але анѣ разу нѣ поліція нѣ войско не перешкаджали мордуючому Туркови. Въ Галатѣ бачивъ я по улицяхъ десятки убитыхъ... Въ Галатѣ надъ берегомъ убила товпа 46 Вôрменъ въ складѣ угля; а 14 Вôрменъ, що выходили зъ одного анґлійского корабля, кинено у воду... Одного Вôрменина кинено зъ мосту у воду; що тôлько вырынувъ зъ воды, кидано за нимъ каменемъ.“ Не повтаряемо цѣлои дописи, бо волосє стае на головѣ.

Въ справѣ кретеньскôй появила ся вже султаньска ирада, затверджуюча уступки для Креты, котрѣ уложили амбасадоры державъ. Остаесь лише, щобы пристали на нихъ Кретенцѣ. О скôлько можна спустити ся на вчерашну телеґраму, то кретеньскѣ депутованѣ мали ирадою утѣшити ся.

— —

Розладъ межь Италією а Бразиліею ще не полагодженый. Италійске правительство постановило выслати до Ріо-Жанейра окремого высланника, щобы зажадати вôдъ бразилійского правительства полагодженя справы, згôдного зъ достоиньствомъ Италіи.

Приѣздъ Є. В. цѣсаря до Галичины.

— —

Вчера загостивъ Є. Вел. цѣсарь до нашого краю. Якъ передъ десятьма роками [въ вересни 1886 року], — приѣхавъ цѣсарь до мѣста Городка въ характерѣ начального вожда арміи, а сегорôчный приѣздъ мае ще тымъ бôльше характеръ вôйсковый, що на приказъ и бажанє монарха всякѣ принятя обмежено до розмѣрôвъ строго мѣсцевыхъ. Зъ тои причины не було при повитаню монарха нѣякихъ промовъ, а уставленѣ по дорозѣ, котрою вôнъ переѣзджавъ, тріюмфальнѣ брамы, служили лише до пôднесеня декораціи и звеличаня тои святочнои шаты, въ яку прибравъ ся Городокъ и всѣ мѣсцевости, що лежать по дорозѣ ажь до резиденціи цѣсарскои въ Хлопахъ. Мимо того зôбрало ся вже въ Городку множество народу всѣхъ станôвъ: духовеньство, шляхта и селяне, а такъ само и по дорозѣ зъ Городка до Комарна и до Хлопôвъ, щобы повитати монарха. Мешканцѣ Городка вже вôдъ кôлькохъ недѣль лагодили ся на приѣздъ цѣсаря, длятого въ день приѣзду его мѣсто було украшене святочно хоругвами, повывѣшуваными на домахъ и на высокихъ стовпахъ украшеныхъ зеленію. Вчера рано запанувавъ у мѣстѣ и вздовжь дороги до Хлопôвъ незвычайный рухъ. Зъ сусѣдныхъ сêлъ надходили люде, братства церковнѣ зъ хоругвами, молодѣжь шкôльна пôдъ проводомъ своихъ учителѣвъ и уставляли ся на вызначеныхъ мѣсцяхъ по обохъ бокахъ гостинця. Дворець желѣзницѣ прикрашеный бувъ простенько, але вкусно. Вôдъ того мѣсця, де пристанувъ дворскій поѣздъ, ажь до ждальнѣ першои клясы, котру перемѣнено на ждальню дворску, уставлено подіюмъ и застелено диваномъ середъ зелени и цвѣтôвъ ажь до салѣ.

На повитане монарха явили ся на перонѣ дворця: староста городецкій Романъ Мнишекъ Тхоржевецкій, староста зъ Рудокъ Альбінъ Свитальскій, презесъ городецкои рады повѣт. бар. Бруницкій, презесъ рудецкои рады повѣтовои ґр. Андр. Фредро, начальникъ суду Левъ Кульчицкій, бурмістръ Городка Андр. Ліпіюсъ, мѣсцевѣ парохи рускій о. Мих. Кульматицкій и латиньскій кс. Андр. Зѣлиньскій, управитель почты, рабінъ и начальство жидôвскои громады городецкои. Поѣздомъ зъ Перемышля надъѣхавъ командантъ X. корпусу ґен. Ґальґочи. Около 10 ои годины прибули блискавичнымъ поѣздомъ намѣстникъ кн. Санґушко въ супроводѣ шефа президіяльного бюра радника Ґустава Мавтнера, и маршалокъ краевый ґр. Стан. Бадені. Крôмъ того уставили ся на перонѣ члены рады повѣтовои и члены рады громадскои. Передъ дворцемъ стануло пôвколесомъ 70 вôйтôвъ всѣхъ громадъ городецкого повѣту зъ урядовыми вôдзнаками. Въ алеи желѣзничôй уставили ся цехи ремѣсничѣ и братства церковнѣ зъ хоругвами. Въ мѣсци, де дорога йде понадъ ставъ, уставилась єи краемъ проти ставу молодѣжь шкôльна, а на ставѣ фльотиля кôлькадесяти лодокъ украшеныхъ хоругвами. Трибуны заняла мѣсцева интеліґенція, а дальше вже стоявъ рядами здвигъ народу. По за Городкомъ вздовжь дороги дожидала цѣсаря людность зъ околичныхъ сêлъ пôдъ проводомъ священикôвъ зъ братствами церковными и хоругвами, уставлена въ вôдступахъ що кôлька кільометрôвъ. На стрѣчу поѣздови дворскому выѣхавъ бувъ до Ряшева директоръ руху А. Дейма.

Поѣздъ прибувъ до Городка точно о вызначенôй годинѣ. Зъ третього ваґона цѣсарь, одягненый у вôйсковый стрôй польного маршалка, выскочивъ жваво, а зôбранѣ повитали его трикратнымъ окликомъ. Цѣсарь подякувавъ вôйсковымъ уклономъ.

Першій повитавъ цѣсаря намѣстникъ кн. Санґушко. Цѣсарь подавъ намѣстникови руку и коротко зъ нимъ розмовлявъ. Вôдтакъ звернувъ ся до команданта перемыского корпусу ґен. Ґальґочого, а той представивъ ему декихъ вôйсковыхъ. Опôсля цѣсарь пôдôйшовъ до маршалка ґр. Баденього одягненого въ чорный стрôй польскій. Маршалокъ кôлькома словами повитавъ монарха въ имени краю, высказавши радôсть зъ новои его гостины въ краю. Цѣсарь подякувавъ и додавъ голосно, що „и симъ разомъ, такъ само якъ усе, тѣшить ся, що знову може бути въ тôмъ краю, де чуе ся завсѣгды такъ щасливымъ [so glücklich]. Я вже теперь — сказавъ цѣсарь — знаю тутъ всьо добре, якъ коли бы-мь въ сêмъ краю мешкавъ, знаю кожду мѣсцевôсть и каждый закутокъ“. Потôмъ ще щось говоривъ зъ маршалкомъ тихше. Опôсля звернувъ ся цѣсарь до урядникôвъ. До шефа президіяльного бюра намѣстництва Мавтнера сказавъ цѣсарь, що знае его ще зъ часôвъ намѣстникованя ґр. Баденього. Зъ старостами городецкимъ и рудецкимъ розмовлявъ о вôдносинахъ повѣтôвъ, а зъ начальниками суду и почты о вôдносинахъ бюровыхъ. Вôдтакъ перейшовъ цѣсарь до маршалка городецкои рады повѣтовои бар. Бруницкого одягненого въ [„piękny“ якъ сказано въ телеґрамѣ урядовои Gazet-ы lwowsk-ои] стрôй польскій. Бруницкій повитавъ цѣсаря вôдъ повѣту и пригадавъ, що передъ десятьма лѣтами цѣсарь гостивъ въ его домѣ въ Любѣни. Цѣсарь выпытувавъ Бруницкого о вôдносины въ повѣтѣ, а специяльно о еміґрацію, а той вôдповѣвъ, що повѣтъ городецкій о еміґраціи доси нѣчого не знае. Потôмъ цѣсарь розмовлявъ зъ парохами обохъ обрядôвъ и зъ декими иншими особами. Вôдтакъ повитавши маршалка рудецкого ґр. Фредра, пôдôйшовъ до городецкои рады мѣскои и довше розмовлявъ зъ бурмістромъ выпытуючи его о будовѣ касарень; бурмістръ вôдповѣвъ, що касарнѣ вже готовѣ, маґазины вôйсковѣ кôнчать ся и громада поставила ще будынокъ для староства. Вконци принявши ще привѣтъ представителѣвъ жидôвскихъ — цѣсарь попращавъ ся зъ намѣстникомъ и маршалкомъ краевымъ та й зô всѣми уклономъ вôйсковымъ, выйшовъ передъ дворець. Тутъ, при окликахъ народу, всѣвъ до поѣзду зъ ґен.-адъютантомъ ґр. Пааромъ и вôдъѣхавъ до Комарна. Передомъ ѣхали оба старосты. Принятє на дворци тревало 20 мінутъ. Розумѣє ся, по дорозѣ людність витала цѣсаря окликами.

Незабаромъ по вôдъѣздѣ цѣсаря намѣстникъ, маршалокъ краевый и иншѣ гостѣ львôвскѣ выѣхали окремымъ поѣздомъ до Львова. Въ пôвтора годины пôзнѣйше прибули зъ Вѣдня: міністеръ вôйны бар. Кріґгаммеръ и вôйсковѣ аташе нѣмецкій и италійскій. Днемъ передъ тымъ уже приѣхали були шефъ штабу ґенерального бар. Бекъ и ґенеральный инспекторъ ґр. Кароль Пааръ.

По дорозѣ до Хлопôвъ стояла перша брама тріюмфальна о милю вôдъ Городка на границы посѣлостій ґр. Кароля Лянцкороньского. Друга була въ Комарнѣ въ улици въѣздной, третя на границѣ межи Комарномъ а Хлопами, а четверта при въѣздѣ до парку ґр. Лянцкороньского въ Хлопахъ при дорозѣ зъ Комарна до Рудокъ. Въ парку тôмъ, 25 морґôвъ обширнôмъ, стоить обширна палата ґр. Лянцкороньского зъ двома офіцинами — и єи вôдступивъ властитель на кватиры ґенераліціи и высшихъ вôйсковыхъ беручихъ участь въ маневрахъ. На резиденцію цѣсаря вôдступивъ ґр. Лянцкороньскій недалеко вôдъ палаты малу палатку лѣсничôвску зъ сêмь комнатъ, збудовану въ стилю швайцарскôмъ. Зъ цѣсаремъ замешкали въ тôй палатцѣ адъютанты ґр. Пааръ и ґен. Больфрасъ, ще кôлькохъ вôйсковыхъ и камердинеры цѣсарскѣ. Передъ палаткою знаходить ся на травѣ великій наметъ; се передвижна саля ѣдальна на 120 особъ. Цѣсарска хухня польна; полумиски и тарелѣ бляшанѣ. Недалеко стоить ще передвижне шатро на 90 коней и наметы для тыхъ воякôвъ, котрѣ творять почетну сторожу начального вожда. Такъ выглядае головна кватира. Въ часѣ побуту головнои кватиры въ Хлопахъ [вôдъ 31 серпня до 5 вересня] розôграють ся початѣ нинѣ маневры пятьохъ дівізій кавалеріи; головна битва мае сточити ся коло Гуменця пôдъ Щирцемъ.

Коли цѣсарь приѣхавъ до Хлопôвъ, повитавъ его ґр. Лянцкороньскій, одягненый въ стрôй польскій. На дворскій обѣдъ були запрошенѣ такожъ оба старосты, городецкій и рудецкій.

НОВИНКИ.

— —

— **Зливный дощь — зъ громами и лискавицями** — ллявъ у Львовѣ безъ перервы черезъ цѣлу сю нôчь, а нинѣ рано, зъ малыми перестанками, ливъ дальше. Небозвôдъ покрывали густѣ олованѣ хмары. Зъ полудня почало прояснюватись.

— **Маневры а польнѣ шкоды.** Майже вôдъ мѣсяця вôдбувають ся вже бôльшѣ вправы вôйсковѣ, такъ званѣ маневры, пôдчасъ котрыхъ цѣлѣ вôддѣлы вôйскъ мусять неразъ зъ конечныхъ оглядôвъ тактичныхъ робити шкоды на рôляхъ и сѣножатяхъ. Теперь же вôдбувають ся маневры цѣсарскѣ, а про оминанє шкôдъ при сихъ маневрахъ не може бути й мовы. Але дотычнѣ постановы вôйсковѣ припоручують вôдшкодоване навѣть найдрôбнѣйшихъ кривдъ. Нехай лишень нашѣ люде, котрымъ стане ся яка-небудь шкода на поли, безъ найменшого ваганя доносять до ц. к. староства завчасу о шкодахъ, а вôдшкодоване напевно дôстануть. Махати руками нема що, треба за свое упôмнутись, а нашѣ просвѣтнѣ люде по селахъ обовязанѣ поучати селянъ, де мають упôмнути ся за свою працю, тымъ бôльше, що нашѣ полохливѣ люде, хочь потерпять неразъ, боячи ся воякôвъ, не хотять нѣякого мати зъ ними дѣла; волять кривду перетерпѣти, нѣжь „зачѣпати“ власти вôйсковѣ. Тожь годить ся поучити ихъ, що до староствъ, а не до вôйска, мають вносити не поданя, але донесеня про шкоды, а дотычнѣ комісіи зарядять, що треба.

— **На окружну конференцію учителѣвъ въ Мостахъ великихъ,** котра мае вôдбути ся въ днехъ 14 и 15 н. ст. вересня, зголосивъ — якъ довѣдуемось — д-ръ Якôвъ Невестюкъ, лѣкарь зъ Мостôвъ, популярно-медициньскій вôдчитъ на тему: „чи и о скôлько причиняе ся школа до розвитку хоробъ орґанічныхъ у дѣтей и о скôлько школа помагае ширшаню пошестій?“ Вôдчитъ сей выголосить д-ръ Невестюкъ по руски. — Нотуючи се, припоручаемо нашимъ независимымъ людямъ примѣръ сей до наслѣдуваня, щобы на конференціяхъ учительскихъ таки залунавъ рускій языкъ — мимо противныхъ интенцій радъ шкôльныхъ и — галицкого Гавча...

— **Отворенє рускои бурсы „Народного Дому“ въ Чернôвцяхъ** дозволила буковиньска президія краєва. На помѣщенє бурсы вôдступивъ „Народный Дôмъ“ велику салю и двѣ просторѣ комнаты зъ кухнею.

— **Львôвскій 30 ый полкъ пѣхоты** буде — на специяльне жадане команды корпусной — перенесеный по маневрахъ зô Львова до Тернополя, а на его мѣсце приïде до Львова зъ Тернополя полкъ 55-тый.

— **Кс. Стояловскій** знаходить ся вже на воли и дня 30 серпня приѣхавъ до Кракова. Видко, що по переслуханю въ повѣтовôмъ судѣ въ Яслѣ зняли зъ него арештъ. — Того самого дня — якъ мы вже доносили — вôдчитувано по всѣхъ костелахъ въ Краковѣ [и въ цѣлôй діецезіи] зъ амвонъ посланіє еп. Пузины о клятвѣ на кс. Стояловского. Въ посланію тôмъ подае краковскій епископъ коротко житє и дѣяльнôсть кс. Стояловского, вôдтакъ наводить вырокъ святои инквізиціи, опôсля поясняе значѣнє великои клятвы, пôдъ конецъ вôдзывае ся до вѣрныхъ, щобы молили ся за наверненє кс. Стояловского, а вконци звертае ся до сторонникôвъ его словами: А васъ всѣхъ, котрѣ доси кс. Стояловскому вѣрили и сприяли, — если ще є такѣ въ нашôй паствѣ — заклинаемо на Бога, на память душъ вашихъ кровію Христа Господа выкупленыхъ;

Схаменѣть ся, коли зъ нимъ разомъ не хочете згинути, и перестаньте передплачувати и читати переворотнѣ его письма, або помагати ему въ его нечестивыхъ намѣрахъ...“

— **Сумна пригода на ловахъ** лучила ся въ Выбрановцѣ [пов. бобрецкого] въ маєтности ґр. Фредра въ ночи зъ 26 на 27-ого серпня. Тои ночи выбрало ся бôльше товариство на диковъ, котрѣ сильно розмножили ся въ тôй околици и роблять великѣ шкоды людямъ. Стрѣльцѣвъ уставивъ лѣсничiй ґрафа Панекъ, а самъ пôйшовъ въ бараболѣ, щобы зъ вôдтамъ выстрашити диковъ. Однакъ диковъ не було — и Панекъ вертавъ ся схиленый полемъ и дôйшовъ ажь пôдъ стрѣльцѣвъ. Оденъ зъ нихъ, молодый медикъ, думаючи въ змерку, що то звѣрина, выстрѣливъ и поцѣливъ Панека въ бôкъ. Куля перейшла на-скрôзь убиваючи на мѣсци нещасного лѣсничого. Мимовôльный убiйникъ вôддавъ ся самъ въ руки жандармерiи въ Бôбрцѣ, але заразъ на другiй день, коли комiсiя судово-лѣкарска сконстатувала его невинность, выпущено его на волю. Панекъ бувъ лѣсничимъ черезъ 30 лѣтъ, а у ґр. Фредра служивъ першiй мѣсяць.

— **Зъ кругôвъ учительства школъ середныхъ.** Посады учителѣвъ дôстали: Дѣйстный учитель зъ гiмназiи въ Коломыѣ Юл. Кобилянськiй дôставъ посаду у вôддѣлѣ рускôмъ тои-жь гiмназiи; професоръ гiмназiи зъ Тарнова Ив. Пельчаръ въ гiмназiя св. Яцка въ Краковѣ; професоръ гiмназiи зъ Ярослава Францъ Фоґель въ школѣ реальнôй въ Тернополи. — Дѣйстными учителями школъ середныхъ именованѣ супленты: Андр. Алиськевичь зъ II. гiмназiи у Львовѣ для гiмназiи въ Бродахъ; Мих. Конст. Богуцкiй зъ гiмназiя въ Бохни для гiмназiи въ Тарновѣ; д-ръ Вiкт. Ганъ зъ гiмназiи Францъ-Iосифа у Львовѣ для гiмназiи въ Коломыѣ и Андр. Процикъ зъ IV. гiмназiи у Львовѣ для школы реальнои въ Тернополи. На конець провiзоричнымъ учителемъ именованый суплентъ Людв. Млынекъ въ III. гiмназiи въ Краковѣ для низшои гiмназiи въ Бучачи.

— **„Енерґiчный“ панъ комiсарь.** Рѣчь була така: О. парохъ рускiй зъ Мачишина (въ повѣтѣ жовкôвскôмъ) мае также прилучене до парохiи село Сопошинъ. Сего року на день 18 ого н. ст. серпня, т. е. на празникъ Преображенiя Госп. и именинъ цѣсаря, заповѣвъ вôнъ вôдправу въ церквѣ мачишиньскôй и запросивъ на ню парохiянъ сопошиньскихъ и стоячiй тамъ вôйсковый вôддѣлъ кôнноты [А треба знати, що зъ Сопошина до Мачишина всего два кiльометры дороги.] Се якось не подобало ся сопошиньскому начальникови громады, — вôнъ радъ бувъ, щобы „парада“ вôдбула ся въ Сопошинѣ, — отже удавъ ся до ц. к. староства въ Жовкви зъ жалобою, що о. парохъ мачишиньскiй не хоче мати вôдправу въ Сопошинѣ. И що жь роблять въ ц. к. старовствѣ? Ото комiсарь Лiдль — замѣсть поучити начальника громады, щобы самъ и всѣ парохiяне потрудили ся красненько до близенького Мачишина, — бере и пише на шматку паперу [на такôмъ, якъ то пишуть по дворахъ до коршмаря квитки на горѣвку] таку писульку:

„Ponieważ ks. proboszcz z Macoszyna według podania naczelnika gminy z Soposzyna wzbrania się w dniu 18 sierpnia br. odprawić w Soposzynie dla wojska nabożeństwo, proszę więc uprzejmie o delegowanie jednego z wielebnych księży w celu odprawienia tego nabożeństwa.

Żółkiew 16 sierpnia 1896

Za ck. Starostę Lidl“ —

на долинѣ карточки прибивъ печатку „C. k. starosta powiatu żółkiewskiego“ и — не заадресувавши карточку — казавъ вôйтови сопошиньскому ити зъ нею до оо. Василiянъ. Вôйтъ, дôставши той „квiтокъ“ и довѣдавши ся о его змѣстѣ — похитавъ головою та й каже до себе: „А чи я здурѣвъ нести той квiтокъ до Василiянъ? А де жь то вôльно насылати чужихъ священикôвъ до своеи церкви?... Чи комiсарь закпивъ собѣ зъ мене чи що? Але-жь бо прибивъ печатку... Мара якась! Не мавъ христiянинъ бѣды, та напытавъ собѣ... тьфу!“ — и сарака вôйтенко, замѣсть ити до Василiянъ, пошкандибавъ до дому. А на день 18 ого серпня въ церквѣ мачишиньскôй явили ся люде, явило ся и вôйско зъ Сопошина, словомъ — всьо вôдбуло ся якъ найкрасше.

— **Державна промыслова школа въ Чернôвцяхъ** складала ся въ мин. роцѣ шкôльнôмъ зъ двохъ вôддѣлôвъ: а) для промыслу и б) для торговлѣ. Въ вôддѣлѣ для промыслу було 217 ученикôвъ; пôсля народности 95 Нѣмцѣвъ, 47 Русинôвъ, 47 Полякôвъ, 28 Румунôвъ, а пôсля вѣроисповѣданя 77 римо-, 35 греко- и 1 вôрм.-кат., 40 православныхъ, 12 протестантôвъ и 52 жидôвъ. Въ другôмъ вôддѣлѣ [для торговлѣ] було 83 Нѣмцѣвъ и 1 Румунъ, а по вѣроисповѣданю 6 римо- и 1 вôрм.-кат., 1 православный и 76 жидôвъ. Цифры цѣкавѣ!

— **Нападъ на священика.** Вôдъ Коломыѣ пишуть до „Галичанина“: „Вô второкъ 18 н. ст. серпня напали незвѣстнѣ лиходѣѣ на вертавшого о 9. годинѣ вечеромъ зъ вôдпусту въ Испасѣ о. Михайла Левицкого, приходника въ Вербѣжи пôдъ Коломыею, передъ воротами его оселѣ. Оденъ зъ напастникôвъ нанѣсъ каменемъ о. Левицкому доволѣ тяжку рану въ голову. Камѣнь продеръ капелюхъ и ушкодивъ черепъ головы. Пôдозрѣне паде на трехъ деморализованыхъ запиваючихъ ся вербѣжскихъ паробкôвъ и можна надѣяти ся, що орґанамъ безпечности удасть ся вôддати виновникôвъ въ руки справедливости. Въ семъ роцѣ то уже другiй нападъ на священика въ Коломыйщинѣ: першiй ставъ ся въ Пядикахъ и бувъ вымѣреный противъ о. Павлюка“.

— **Новый курсъ для урядникôвъ податковыхъ.** Краева дирекцiя скарбу у Львовѣ отвирае зъ нинѣшнымъ днемъ два шести-тыждневѣ курсы въ цѣли докладнѣйшого поученя и познакомленя урядникôвъ податковыхъ зъ вымѣромъ належитостiй правныхъ. Тѣ курсы будуть вôдбувати ся у Львовѣ и въ Краковѣ и на кождый зъ нихъ покличе краева дирекцiя скарбу по трицять кандидатôвъ.

— **Въ цѣли наданя стiпендiи** зъ першои фундацiи бл. п. Михайла Попеля въ сумѣ 80 зр., починаючи вôдъ *першого семестра* 1895/6 шкôльного року, розписано конкурсъ зъ речинцемъ до 10 н. ст. жовтня с. р. Стiпендiя *тая призначена* для ученикôвъ народныхъ або гiмназiяльныхъ школъ, и то до скôнченя унiверситетскихъ студiй або технiчнои академiи, однакъ *лише для* своякôвъ фундатора, католицкого исповѣданя, безъ рôзницѣ обряду, походячихъ вôдъ бл. п. Якова и Катерины Попелѣвъ, бувшихъ мешканцѣвъ Медухи въ рогатинскôмъ повѣтѣ, и скôнчившихъ бодай першу клясу народнои школы, при чôмъ першенство мають тѣ, що зовуть ся Попелями. Право надавати *сю стiпендiю* мае львôвска митроп. Консисторiя. Убѣгателѣ мають предложити: свѣдоцтва хрещеня, убожества, походженя вôдъ Якова и Катерины Попелѣвъ, шкôльне свѣдоцтво зъ послѣдного семестра и внести просьбу черезъ свои шкôльнѣ дирекцiи до намѣстництва.

— **Д-ръ Теодоръ Герцль,** авторъ голосной брошуры Der Judenstaat, мае приѣхати до Львова 3-ого вересня, щобы дати тутъ почнинъ великôй аґiтацiи въ користь идеѣ вôдбудованя независимои державы жидôвскои въ Палестинѣ. Недавно бувъ Герцль на авдiенцiи у султана въ Царгородѣ и султанъ мавъ дуже радо повитати тую гадку и прирѣкъ свою пôдмогу. Зъ-вôдси выѣхавъ Герцль до Лондону и заложивъ тамъ пôдвалины пôдъ товариство Jewish Company, котре мае заняти ся лiквiдацiею майна жидôвского въ Европѣ и переселеня жидôвъ до „землѣ обѣцанои“. До Галичины мае д-ръ Герцль привезти зъ собою споре число аґiтаторôвъ, котрѣ будуть мусѣли вытолкувати жидамъ, що не Галичина, а Палестина для нихъ „обѣцаный рай“, та що туды треба имъ ити по спасене. Кобы лише скорше осущило ся тое жидôвске царство, може у насъ стало бы трохи лекше...

— **Товариство православныхъ церковныхъ пѣвцѣвъ** основуе ся на Буковинѣ. Першѣ зборы того товариства мають вôдбути ся 16 ого н. ст. вересня въ Кôцмани. Членами товариства можуть бути румуньскѣ и рускѣ пѣвцѣ, однакъ лише православнѣ.

— **Зъ любови...** Серля Харапъ, 27-лѣтна жидôвка, родомъ зъ Залозець, залюбивши ся въ тамошнôмъ командантѣ стацiи жандармерiи, постановила выхрестити ся. Въ тôй цѣли выѣхала она до знакомыхъ въ Княгининѣ на Гôрцѣ пôдъ Станиславовомъ и тутъ у великôй тайнѣ почала приготовлятись до новои вѣры. Наконець переходъ на вѣру греко-католицку вôдбувъ ся въ середу 25-ого серпня въ катедральнôй церкви станиславôвскôй о 8 годинѣ рано. Неофiтка приѣхала до церкви въ строю весѣльнôмъ, зъ миртовымъ вѣнцемъ на головѣ, въ товариствѣ жандарма зъ набитымъ карабiномъ. Акту хрещеня довершивъ о. крил. Ткачукъ; дôстала имена: Марiя Софiя.

— **Промоцiя на респiцiентôвъ сторожи скарбовои.** Дирекцiя скарбу зажадала вôдъ дирекцiи округôвъ скарбовыхъ предложеня до кôнця с. м. выказу всѣхъ надстражникôвъ, котрѣ мають испытъ консумцiйный и зъ товарознавства, безъ огляду на лѣта службы, але зъ примѣткою, чи кождый зъ нихъ заслугуе на промоцiю и чи можна поручити ему управу важнѣйшого вôддѣлу.

— **Д-ра Люеґера** стрѣтила немала пригода. Коли приѣхавъ вчера до Будишина, на двôрци напавъ на него якiйсь Кравсъ и грозивъ ему кiемъ. Напастника арештовано.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Маляръ Алекс. Августиновичь [котрый недавно дôставъ золотый медаль на выставѣ въ Берлинѣ] приѣхавъ до Львова дальше малювати портретъ кардинала Сембратовича. — Дня 6 вересня вôдбудуть ся у Львовѣ перегоны циклiстôвъ а въ полудне corso. — Законъ о стоваришеняхъ гôрничихъ дôставъ цѣсарску санкцiю. — Въ Погонiшорѣ на Буковинѣ згорѣли на площи двохъ гектарôвъ стятѣ и до вывозу приготованѣ ялицѣ власности бар. Поппера. — Дефiцитъ выставы промысловои въ Берлинѣ винесе близько 750.000 марокъ. — Сими днями померъ въ Заставнѣ [на Буковинѣ] Ник. Томюкъ, довголѣтный начальникъ громады Заставнои. — До Хлопôвъ, головнои кватиры цѣсарскои, выделеґувала дирекцiя полицiи на часъ маневрôвъ комiсаря Лысаковского. — Нову школу народну зъ польскимъ языкомъ выкладовымъ отворено у Львовѣ при площи Ґолуховскихъ. — До Самбора на 5-ого вересня с. р. скликуе выборцѣвъ зъ бôльшои посѣлости на справоздане посолъ до рады державнои Авг. ґр. Лось. — Жѣночiй поединокъ вôдбувъ ся въ Парижи мѣжь двома робôтницями, котрѣ посварили ся на забавѣ а потôмъ вызвали себе. Въ товариствѣ кôлькохъ знакомыхъ выйшли они зъ салѣ, скинули зъ себе станики и корсеты хопили за ножѣ и кинулись на себе. Заки полицiя змогла перешкодити, одна зъ нихъ упала тяжко ранена три разы ножемъ, а друга въ товариствѣ полицаѣвъ пôйшла до вязницѣ. — Оногды найшли люде при дорозѣ зъ Чернôвцѣвъ до Михальча въ ровѣ убитого селянина, господаря зъ Михальча Аксентiя Дороша. Жандармерiя почала енерґiчно слѣдити за злочинцями и вынайшла ихъ въ особахъ власнои жѣнки убитого, Аксанѣ, и еи любовника Олексы Поповича. Дорошеву арештовано и она признала ся до вины, а Поповичь утѣкъ.

Посмертнѣ — ☦ — оповѣстки.

О. Михаилъ Кишакевичь, приходникъ въ Пискоровичахъ, ярославского деканату, перемыскои епархiи, упоковвъ ся дня 30 н. ст. серпня въ 74 ôмъ роцѣ житя а 43 ôмъ душпастирства. В. е. п.!

Вѣсти зъ Аеп. львôвскои.

Конкурсъ на приняте до дух. семинарiи розписано зъ речинцемъ до 20 *н. ст. вересня.* Дня 28 вересня о 8 годинѣ рано мають кандидати явити ся въ соборнôй церкви св. Георгiя, выслухати тамъ литургiи, а по еи скôнченю въ сали до того призначенôй пôддати ся испытови зô спѣву церковного и засадъ христiяньскои вѣры. При тôмъ примѣчае ся, що знаючѣ спѣвъ гармонiйный при рôвныхъ другихъ условяхъ будуть при принятю мати першеньство, но за то будуть обовязанѣ дальше въ гармонiйнôмъ спѣвѣ вправляти ся, и на кожде вôзване ректора семинарiи въ тôмъ же спѣвѣ безусловно участвовати.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Галицка краева дирекцiя скарбу именувала квiескованого поборця податкового Франца Тайхмана офiцiяломъ податковымъ въ X. кл. ранґи. — Презiдiя высшого суду краевого у Львовѣ именувала: а) канцелiстами до веденя книгъ при ново-основанôмъ урядѣ книгъ грунтовыхъ при судѣ краевôмъ у Львовѣ: Тому Гiбша канцелiста суду кр. у Львовѣ, Iос. Вествалевича канцелiста до веденя книгъ грунтовыхъ суду повѣтового въ Залôзцяхъ, Адольфа Фр. Цветку канцелiста до веденя книгъ грунтовыхъ при судѣ повѣтовôмъ въ Журавнѣ и Юл. Добряньского канцелiста суду краевого у Львовѣ; — б) канцелiстами судôвъ колеґiяльныхъ: Вячесл. Висньовского канцелiста суду пов. въ Равѣ для Станиславова; Франца Ґрубера канцелiста суду пов. въ Печенѣжинѣ для Коломыѣ; Стан. Ад. Мяновского канцелiста суду пов. въ Миколаевѣ, Якова Галиняка канцелiста суду пов. въ Бирчи и дiетарѣвъ табулярныхъ Кар. Котульского и Ферд. Еґерлього, *наконець пôдофiцира* рахункового 19. полку обороны краевои Авг. Бялковского канцелiстами суду краевого у Львовѣ; — в) львôвскiй высшiй судъ краевый именувавъ канцелiстами судôвъ повѣтовыхъ: Ант. Саґалу пôдофiцира рахункового 45 п. п., для Товстого, Фр. Шалера пôдофiцира 30 п. п., для Бурштина, Евст. Лук. Тiля пôдофiцира 18 п. обороны краевои для Равы; Андр. Мульовского емерит. команданта стацiи жандармерiи для Печенѣжина; Як. Метаномского емерит. вахмайстра жандармерiи для Щирця; Генр. Бохеньского вахмайстра 3. п. уланôвъ для Бирчи; Алекс. Вольфа тит. вахмайстра жандармерiи для Миколаева; Виталиса Лѣсковацкого ведучого книги грунтовои въ Березовѣ для Калуша; Конст. Ґлуховского пôдофiцира рахункового 6 п. уланôвъ для Залозець; Самуила Израельовича выслуж. пôдофiцира рахункового 30 п. п. для Березова [двохъ остатныхъ для веденя книгъ грунтовыхъ].

Телеґрамы „Дѣла“

Вѣдень 1 *вересня.* На зборахъ вôдпоручникôвъ робôтникôвъ въ *Колядовѣ* постановлено уладити зъ кôнцемъ вересня загальный стрейкъ по всѣхъ австрiйскихъ копальняхъ.

Будѣєвичѣ 1 *вересня.* Вчера приѣхавъ сюды д-ръ Люеґеръ. На двôрци напастували его жиды. На вечѣрнôмъ бенкетѣ, въ котрôмъ взяли участь Нѣмцѣ и Чехи, выступивъ д-ръ Люеґеръ рѣзко противъ лiбераловъ и жидôвъ и высказавъ надѣю, що Чехи зъ Нѣмцями будуть могли ити рука въ руку, скоро въ радѣ державнôй возьмуть верхъ антiлiбералы. При поворотѣ Люеґера зъ бенкету жиды знозъ выправили ему демонстрацiю.

Софiя 1 *вересня.* Вчера вернувъ Стоиловъ зъ рильского монастыря и заявивъ Петрову, що князь не принявъ его димiсiи. Такимъ чиномъ остане мiнiстерство въ *дотеперѣшнôмъ* складѣ, лише Начовича заступить хто иншiй. — Вчера при посвященю вôдновленого католицкого костела по разъ першiй вôдъ переходу кн. Бориса на православiе згадувано въ молитвахъ кн. Фердинанда.

Бѣлградъ 1 *вересня.* Заповѣдженый на д. 11 с. м. выѣздъ королевои Наталiи до Францiи и короля Александра до Вѣдня вôдложено.

Переписка Редакцiи и Адмiнiстрацiи.

Вп. А. Ты. въ Мо. Пôсля Шематизму сегорôчного есть теперь сотрудникомъ въ Товмачику, почта Коломыя.

НАДÔСЛАНЕ.

Змѣна льокалю.

Найдешевшiй складъ товарôвъ оптичныхъ и механiчныхъ

ВЕНЕДИКТА

КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „Коперникомъ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкôй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєня електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя зъ провiнцiи водворотно.

Адреса: Оптикъ Коперницкiй Львôвъ площа Галицка ч. 1.

4185

АТЕЛIЄ

дентистично-технiчне

для вставлюваня цѣлыхъ щокъ, поодинокихъ кусникôвъ и всякихъ направокъ

Амалiи Шеферовои

при ул. Вôрменьскôй ч. 3. [Дôмъ Народный]. 219 6—0

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши вôдъ дня 12 лютого 1889 выдае

АСИҐНАТЫ КАСОВѢ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ

4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячѣ ся въ обѣгу 5% **асиґнаты касовѣ** зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ будуть **опроцентованѣ по 4½% вôдъ 15 мая 1889.** 2218

Передрукъ не буде плаченый. **Дирекцiя.**

Вышивки

всхôднои Галичины

пôсля колекцiи зôбранои Товариствомъ „Клюбъ Русинокъ у Львовi“ появилась накладомъ Антона И Хойнацкого зъ лiтоґрафiчного заведеня Андрѣя Андрейчина по цѣна

3 зр. 30 кр. а. в.

за примѣрникъ, складаючiй ся зъ 20 таблиць въ 4° королевского формату въ хорошо выдѣланôй тецѣ.

Выдане сихъ „Вышивокъ“ перевысшае значно подôбного рода выданя, що появились въ Кiєвѣ, Одессѣ и Москвѣ, и то не лише пôдъ взглядомъ технiчного выконченя, але также и пôдъ взглядомъ самого змѣсту, понеже выдане се заключае въ собѣ точну репродукцiю численныхъ взорôвъ народныхъ вышивокъ зъ повѣтôвъ Борщѣвъ, Городенка, Калушъ, Надвôрна, Снятинъ, Товмачь и инш̌ихъ о вѣрнôмъ наслѣдуваню красокъ, уживаныхъ народомъ въ дотычнôй окрестности.

☞ Зъ замовленями належить звертатись до Антона И. Хойнацкого, управителя Книгарнѣ Ставропиґiйского Института у Львовѣ, улица Руска ч. 3. 355 9—0

Дуже важне!

Специяльне заведенѣ чищеня, вôдновлюваня и перероблюваня

одягôвъ мужескихъ

всякого рода

З. СТРУШКЕВИЧА, кравця

площа Бернардиньска ч. 10 у Львовѣ напротивъ улицѣ Пекарск. и. Ч. телефону 415. Замовленя зъ провiнцiи полагоджуе скоро и ретельно, цѣны дуже приступнѣ. 251 1—2

Двохъ або трехъ

УЧЕНИКÔВЪ

зъ низшихъ середныхъ школъ може знайти помѣщене зъ харчемъ и родительскою опѣкою у пôдписаного.

Василь Потелицкiй, улиця Городецка ч. 11. 247 3—3

Ученики

школъ середныхъ

знайдуть родительску опiку i помiч в науцi в домi рутинованого педаґоґа.

Iван Калин, улиця Увiї любляньскоï ч. 9. 246 3—3

До моихъ Поважаныхъ и ласкавыхъ Гостей! Рôкъ шкôльный вже за плечима! Якъ кождого такъ и сего року поручаю мою одиноку у Львовѣ

католицку антикварню

при ул. Баторiя 28

напротивъ гiмназiи Фр. Iосифа.

Маю величезный *запасъ книжокъ шкôльныхъ* приписаныхъ на рôкъ 1896/7. Продаю екземпляры лише комплетнѣ, частѣ и у властивыхъ выданяхъ, за що даю ґарантiю. Также мѣняю и купую по цѣнахъ конкуренцiйныхъ, найприступнѣйшихъ сталыхъ. 251 2—3

Зъ поважанемъ

Станиславъ Келеръ.

Вже вышла

перша велика народописна

КАРТА

украиньско-руского народу.

Зладжена

Д-ромъ Григорiемъ Величкомъ

а выконана въ робôтни Андрѣя Андрейчина лiтоґрафа у Львовѣ, коштомъ и заходомъ Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ.

Замовляти можна въ Товариствѣ „Просвѣта“ у Львовѣ (ринокъ ч. 10, I. поверхъ).

Цѣна книгарска карты: 3·50 зр. а для членôвъ Товариства „Просвѣта“ и для передплатникôвъ „Зорѣ“: 2·50 зр. за примѣрникъ.

Замовляючi зволять долучити 50 кр. на кошты пересылки.

Карта выконана въ 19-ти краскахъ и наплѣлена на полотнѣ. 9—12

Маґлѣ поковѣ по зр. 24 и 35. — Выжимачки зъ валцями ґумовыми (до выкручуваня бѣля) по зр. 13, 14, 15, 18 и 20

поручае Петро Хшонстовскiй, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капiтульна 1 (напротивъ катедры).

Словарь нѣмецко-рускiй

Ом. Партицкого

продае товариство „Просвѣта“

1 зр. замѣсть 3 зр.

☞ При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Паперъ зъ фабр. Черлянъскои. З друкарнï Наукового тов. iм. Шевченка пiд зарядом К. Беднарского.

Ч. 187. Львôвъ, Середа 21 серпня (2 вересня) 1896. **Рôчникъ XVII.**

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и руских свитъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрій:	за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр.	на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр.	на пôвъ року . . . . 12 зр.
на чверть року 4 зр. 50 кр.	на чверть року . . . 6 зр.
у Львовѣ:	
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр.	на пôвъ року . . . . 3 зр.
на чверть року . . . 4 зр.	на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанй вôльнй вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклй принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной строчки инсератовой або ся мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншй донесеня приватнй числять ся по 15 кр. вôдъ отишка.

У Львовѣ, дня 2 н. ст. вересня 1896.

Зъ симъ рокомъ шкôльнымъ почала вже въ школахъ середныхъ въ Галичинѣ обовязувати постанова польско паньскои бôльшости сойму краевого о заведеню „мундурикôвъ“ для студентôвъ — очевидачки на шкоду бѣднѣйшихъ верствъ населеня, котрымъ справляти „мундурики“ для своихъ дѣтей приходить ся дуже трудно, отже за-для того „мундурика“ неодной дитинѣ селяньскôй або ремѣсничôй буде вôднята можнôсть образувати ся въ школѣ середньôй.

На той тематъ знаходимо въ нинѣшнôмъ числѣ Kurjer-a lwowsk-ого письмо одного приятеля народу. Вôнъ справедливо постанову о „мундурикахъ“ называе „niebezpiecznym podżegaczem“ — и такими словами сю назву оправдуе:

Було бы дуже бажане, щобы нашй великй свѣтлодавцѣ зъ-пôдъ кавокъ и всѣ сторожѣ ладу суспôльного прислухали ся, що нарôдъ сельскій говорить о нихъ при вписахъ до шкôлъ. Не бажаемо имъ, щобы сповнили ся тй благословеня, якй на нихъ спадали пôдъ мурами шкôлъ середныхъ. Досыть було лише прислухати ся родичамъ, якъ вертали вôдъ записôвъ. Пищучій се слухавъ по дорозѣ такои жалобы [назвискъ не подаемо, щобы не стягнути на тыхъ бѣдакôвъ назвы „бунтôвникôвъ“]:

Лѣсный, що маѣ вôсѣмь кôрцѣвъ ординарія и 50 зр. рôчнои платнѣ, посылавъ сына до гімназіи. Коштъ бувъ не великій, бо родичѣ и рôдня носили на плечехъ харчь зъ дому вôддаленого о 3 милѣ, станція коштувала 10 зр. рôчно, а одягъ найбôльше тôлько само на цѣлый рôкъ. Хлопчина скôнчивъ въ добрымъ поступомъ 3 тю клясу гімназіяльну, теперь приѣхавъ до запису до 4 ои клясы, але безъ мундуру — длятого — не записано его! Отже згрыженый студентъ вертавъ зъ матерію, котра заходила ся вôдъ плачу, до села, щобы зъ-вôдни позычити тыхъ 15 зр. на мундуръ. Коли се имъ не удасть ся, хлопчина мусить лишити ся дома за паетуха.

Слухаючи того оповѣданя, годѣ було вдержати ся вôдъ слезъ. Селяне, що сидѣли въ тôмъ самôмъ купе, всѣ хоромъ повтаряли, що то новый замахъ на просвѣту бѣдного народу. Годѣ заперечити правды ихъ твердженя, на котре наводили силу доказôвъ. Передъ тымъ одягъ на хлопця ажь до 4-ои клясы гімназіяльнои коштувавъ 3—5 зр.; инчѣ за приписаный мундуривъ треба заплатити 12—20 зр. Додавши до того потребу новыхъ книжокъ, бо давнй змѣнено, а вписове, а „датки“ на забавы и т. п., мусить селянинъ заразъ на вступѣ до школы приготовити кôлькадесять зр.

Отже поплыве теперь жалоба по краю — жалоба для нашихъ великихъ педагогôвъ тымъ небезпечнѣйша, що походить зъ устъ людей свѣтлыхъ, котрй знаючи вагу просвѣты хотѣли дати ей своимъ дѣтямъ. Тй студенты, непринятй до шкôлъ або выкиненй зъ нихъ за мундурки, — то рѣшившй ся агітаторы, що на власнôй шкôрѣ вôдчули практики п. Бобжиньского и товаришôвъ. Не вѣрили тй панове пересторогамъ послôвъ народныхъ, не послухали вôзвань множества вборôвъ селяньскихъ. Хотѣли чекати, ажь покажуть ся наслѣдки ихъ мудрости педагогічнои, тожь най чекають... абы лишь не за довго. Терпеливôсть народу маѣ також свои границѣ.

Годить ся ще додати, що испыты вступнй до шкôлъ середныхъ выпали въ сѣмъ роцѣ фатально, бо краева рада шкôльна наказала ścisłość w egzaminowaniu.

Переглядъ часописей.

[Czas о взѣздѣ ксьондзôвъ въ лат. епархіи перемыскои. — Голосъ въ Gazet-ѣ narodow-ôй о жидôвскихъ спôлкахъ лихварскихъ и о жидахъ по урядахъ.]

Czas умѣстивъ въ нинѣшнôмъ числѣ осьтакій близшій вѣсти про зъѣздъ ксьондзôвъ зъ епархіи перемыскои въ днахъ 26 и 27 серпня с. р. Перемышли:

„Дня 26 и 27 серпня вôдбувъ ся въ Перемышли въ найбôльшôй зъ семинарскихъ саль зъѣздъ священникôвъ зъ цѣлои епархіи перемыскои. Ивіціятиву зъѣзду подало кôлькохъ поважныхъ священникôвъ зъ Перемышля, а дôставши позволеня и благословенѣ свого епископа, запросили братію до спôльныхъ нарадъ. Головною цѣлію нарадъ було порозумѣне: якъ належить поступати священикамъ зъ народомъ въ теперѣшныхъ вôдносинахъ, коли зъ одной стороны будить ся въ народѣ самопôзнане, а зъ другои дѣлають на нарôдъ рôзнй неспокойникй агітаторы и своими письмами та вѣчами затемняють що-разъ бôльше его понятя и на фальшивй шляхи зводять его чувства. Ось теды нарадъ и розправъ: 1) О потребѣ пôднесеня духа духовенства и о способахъ до него ведучихъ. 2) О справѣ народньôй. 3) О довѣрю народу до священьства. 4) О школѣ. 5) Справа дотацій клира.

Якъ важнй и на часѣ тй квестіи, того доказомъ е, що въ нарадахъ брало участь около 170 священникôвъ, а взяло бы було безъ порôвнаня бôльше, коли-бъ не то, що не можливо було рôвночасно парохамъ и сотрудникамъ полишати парохіи. Нарады були дуже оживленй, основнй, але також строго довѣрочнй, длятого поки-що не можемо подати близшихъ подробицъ анѣ о ихъ ходѣ анѣ о результатахъ. Можна и треба надѣяти ся, що выбраный на остатнôмъ засѣданю комітетъ екзекутивный познакомить незабавки що найменше зъ важнѣйшими ухвалами шершй верствы суспôльности. Годѣ сумнѣвати ся, що зъѣздъ, занніціованый въ такъ добрôй вѣрѣ и въ такою доброю волею а такъ поважно переведеный, выдасть також бажанй спасеннй овочѣ.

Зъѣздъ перемыскій есть, о скôльно знаемо, першимъ того рода въ Галичинѣ. Духовеньство перемыскои епархіи, котре вже въ неодной добрôй справѣ давало пожадану ініціятиву, показало и симъ разомъ, що розумѣе нинѣшне положене, числить ся зъ его условями и трудностію, и не гадае позбстати нѣмымъ зъ-далека приглядаючимъ ся свѣдномъ рôзныхъ, часомъ пожаданыхъ а часомъ дуже непожаданыхъ переворотôвъ, якй — хочемо, чи не хочемо — въ Галичинѣ нинѣ довершують ся. Першій того рода зъѣздъ въ Галичинѣ; хто-жь бы сумнѣвавъ ся, що супротивъ такъ численныхъ небезпечностій, грозячихъ церквѣ и суспôльности, вôнъ не буде остатнымъ?“

Отже Czas вôдкрывае по-трохи занавѣсу зъ-передъ того вѣча, а певно цѣкавыми були бы оновѣщенй ухвалы вѣча, бо властиво зъ нихъ можна бы пôзнати, о що найбôльше ходить польскому духовеньству перемыскои діецезіи, скликаному такъ нагле на зъѣздъ до Перемышля... Однакожь се рѣчь певна, що о всѣмъ зъ того зъѣзду ширша публика не довѣдае ся.

——

Gazeta narodowa помѣстила въ нинѣшнôмъ числѣ письмо зъ Перемышлянъ, въ котрôмъ дописуватель порушуе ось-такй два лиха въ тôмъ повѣтѣ:

„Хлѣборобы були бы цѣлкомъ вдоволенй въ результату сегорôчныхъ жнивъ, коли-бы цѣны не були такй низькй, — они отрясли бы ся въ сѣмъ роцѣ въ значнôй части въ гнетучихъ ихъ тягарôвъ, коли-бы власти хотѣли вглянути въ роботу мѣсцевыхъ спôлокъ лихварскихъ, котрй, запротоколувавши свои фірмы яко товариства позичковй, промысловй, заставничй и т. п., мають обширне поле до лѣгального выкористовуваня нашихъ не просвѣченыхъ и апатичныхъ селянъ, на котрыхъ грунтахъ тяжать позички тыхъ фірмъ въ сумѣ що найменше 200.000 злр. [Крôмъ того тягары конкуренційнй е такй значнй, що въ декотрыхъ громадахъ господарь маючій бôльшій грунтъ мусить оплачувати кôльнадесять злр. конкуренціи].

Лихомъ въ нашôмъ повѣтѣ есть тое, що низшй посады маніпуляційнй и писарѣвъ займають жиды. Въ староствѣ, въ бюрахъ уряду податкового, геометра евіденційного, инспектора податкового и нотаря того рода посады занятй переважно жидами. Чи такій станъ причинить ся до пôднесеня поваги урядôвъ, треба сумнѣвати ся; на всякій способъ оно дѣлае деморалізуючо на населене христіяньске, котре може неразъ тй писарѣ и маніпуланты жидôвскй выкористують, и въ наслѣдокъ того оно тратить довѣре до властій послугуючихъ ся семітами, котрй навѣть въ урядахъ не забувають о „гешефтахъ“. Надто, коли посады маніпуляційнй обсаджений жидами, то жиды о кождôй справѣ докладно поінформованй и тй вѣдомости умѣють спожитковувати на свою и своихъ одновѣрцѣвъ користь. Не знаю, чи и въ иншихъ повѣтахъ дѣе ся подôбно и чи высшй власти на се позволяють та що они сказали бы, бачучи въ урядахъ майже всѣ низшй посады занятй жидами?... Тй вôдносины будять невдоволене межи населеньмъ христіяньскимъ. Молодѣжь жидôвска може найти заняте и удержане въ торговли, котра майже выключно въ рукахъ жидôвскихъ, въ жидôвскихъ институціяхъ фінансовыхъ, а навѣть при господарствѣ у жидôвъ дѣдичѣвъ и посесорôвъ. Наколи жь и въ урядахъ иншій посады позаймають жиды, де-жь тогдѣ наша молодѣжь христіяньска, котра покôнчивши школы не хоче служити за паробкôвъ по фôльваркахъ, знайде удержане и занята? де жь она подѣе ся? Хиба вынесе ся до Бразилій!“

Зъ сими выводами дописувателя мусить кождый згодити ся.

——

Полярній експедиціи Нансена и Андре.

——

Въ пору, коли весь образованый свѣтъ зъ цѣкавостію и зъ тайнымъ замираньемъ серця слѣдивъ за послѣдными приготованями Андрé до его рызиковного предпринятя — полету до пôвнôчного бѣгуна на аеростатѣ, — наразъ неждано явивъ ся Нансенъ, що три роки безъ вѣсти пропадавъ въ полярныхъ ледахъ. Якъ змѣнила ся фізіономія свѣта за часъ его довгои вôдсутности! — Змѣна царя въ Россіи, змѣна двохъ президентôвъ у Франціи, розгромъ Хінъ Япаномъ, наконець вôдкрытя Рентґена — ось важнѣйшй новины, про котрй довѣдавъ ся Нансенъ. Неимовѣрнй для него всѣ тй факты, якъ неимовѣрнй для насъ его пригоды, котрй бôльше подабають на фантастичный романъ Жіля Верна, нѣжь на повѣсть зъ дѣйстного житя.

За те и успѣхъ експедиціи Нансена нельосальный. Вôнъ достигъ, у-перше, 86°8′24″ пôвнôчнои ширины, т. е. майже на три градусы дальше всѣхъ попередныхъ дослѣдувачевъ, бо достигнутый Американцемъ Льоквудомъ въ 1882 роцѣ пунктъ лежавъ пôдъ 83°24′ пôвнôчнои ширины Нансенъ вôдкрывъ много новыхъ земель и островôвъ, особливо на Карскôмъ морю и коло берегôвъ Сибѣри, а се рѣчь вельми важна для морскихъ плавань торговыхъ пароходôвъ до Сибѣри. Дослѣды его надъ температурою воды въ Ледовитôмъ океанѣ неоцѣненй для нашого знаня о пôвнôчныхъ сферахъ Гольфштрема, а метеорольоґи вѣчно будуть Нансенови вдячнй за дослѣды надъ температурою и атмосферичнымъ станомъ тыхъ сторôнъ, куды вôнъ проникъ першій изъ людей.

Нансенъ выправивъ ся 24 ого серпня 1893 р. на суднѣ „Fram“ зъ дванацатьма людьми. Дорога, котрою вôнъ хотѣвъ держати ся, зовсѣмъ особлива. Коли всѣ попередній полярній експедиціи старались бороти ся зъ елементами, предориймаючи всѣ можливй способы осторожности, щобы ихъ суденъ не стерло ледомъ, Нансенъ рѣшивъ застазнити силы природы служити собѣ; вôйшовши въ Карске море и переѣхавши долѣ берегôвъ Сибѣри, вôнъ намѣрявъ коло Ново-Сибѣрскихъ островôвъ двигнути ся на пôвнôчь и врѣзати ся въ лѣдъ. Течѣя — котра пôсля его пересвѣдченя иде въ-вôдси черезъ центральну часть полярнои области [може бути и черезъ самый бѣгунъ] повинна була вынести его разомъ зъ ледомъ въ море межи Ґренландіею и Шпіцберґомъ, зъ-вôдки проста дорога до дому, до Норвеґіи. Щобы судно могло выдержати страшный на пôръ леду, Нансенъ надавъ ему особну форму: незвычайно пукатй боки „Фрама“ заставляють лѣдъ, напираючій на него, всовгувати ся винизъ, при чôмъ судно просто сидить на ледѣ

Выраховання Нансена були вѣрнй: „Fram“ показавъ ся знаменитымъ ледорѣзомъ. Безъ труду перейшовши Карске море и переѣхавши долѣ берегôвъ Сибѣри до Ново-Сибѣрскихъ островôвъ, Нансенъ двигнувъ сзôй „Fram“ на пôвнôчь. Коли лѣдъ показавъ ся такъ густымъ, що дальше йти було нем жливо, „Fram“, усѣвши середъ леду, якъ дитина въ колисцѣ, поплывъ по течѣи въ пôвнôчно-захôднôмъ напрямѣ. Двѣ зимы й одно лѣто плывъ Нансенъ зô своими товаришами, часами проходячи черезъ незамерзлй мѣсця, часами минаючи незвѣстнй землѣ [высше 82° пôвнôчнои ширины земель не стрѣчавъ]. Коли наконець етало ясно, що течѣею занесе „Fram а“, якъ и догадувано ся, у воды облываючй Шпіцберґъ и що при тôмъ вôнъ пройде не черезъ самый полюсъ, а шестьсѣмь ґрадусôвъ не доходячи до него, Нансенъ рѣшивъ попробовати достигнути бѣгуна пѣшки. У двôйку зъ лейтнантомъ Іогансеномъ вôнъ покинувъ 14 ого марта 1895 р. „Fram“ пôдъ 83°59 пôвнôчнои ширины и 102°97 всходнои довготы вôдъ Ґрінвіча, взявши въ собою 28 собакъ, 3 саней та 2 човна и зôставивши „Fram“ зъ остальными людьми пôдъ начальствомъ Оттона Свердрупа, свого другого „я“, про котрого вôнъ разъ выразивъ ся: „не будь Свердрупа, я имовѣрно нѣколи не мôгъ бы предприняти своеи експедиціи“. Зъ того часу Нансенъ бôльше не стрѣчавъ ся зъ своими товаришами. Въ мѣсяць по оставленю судна вôнъ зъ Іогансеномъ достигъ 7-ого цвѣтня 1895 р. найвысшои своеи ширины. Хôдъ ихъ бувъ дуже трудный. Весь часъ шли по пригахъ, котрй течевимъ уносили ихъ на полудне, приходило ся робити, що такъ скажемо, два кроки въ-передъ а пронъ назадъ. Однакъ Нансенъ достигъ бы бувъ и самого бѣгуна, сли бы мôгъ бувъ взяти зъ собою бôльше собакъ. Коли вôнъ прийшовъ до сумного заключеня, що подвигати ся дальше неможливо, вôнъ бувъ здавалось, въ безвыхôднôмъ положеню. Вернути ся на „Fram“ годѣ, бо течѣя унесла его незвѣстно куда, а харчѣ вже выходили. Найближше мѣсце де можна було надѣяти ся дôстати провіянтъ, була земля Франц Іосифа [на пôвнôчь вôдъ Новои Землѣ]. Але Нансенъ прийшовъ бы на пôвнôчнй ен береги майже зовсѣмъ незвѣстнй. Однакъ выбору не було: Нансенъ и Іогансенъ пôйшли. Въ дорозѣ у нихъ выйшли всѣ харчѣ; прийшло ся на харчь заколоти собакъ. Дня 20 серпня того жь [1895] року достигли они догôдного мѣсця для зимôвлѣ, але у нихъ не було нѣ пожывы, нѣ притулку. Та они не упали духомъ: поставили зъ камѣня щось въ родѣ ескимоского житла и въ нѣмъ провели всю зиму, кормились медвежимъ мясомъ и саломъ морского коня. Зимôвля ихъ находила ся пôдъ 81° пôвнôчнои ширины.

Щобы зрозумѣти дальшй факты, треба звернутись де що вôдъ рѣчи и сказати два-три слова о Земли Франц-Іосифа.

Она вôдкрыта 30-ого серпня 1873 року зовсѣмъ случайно, „по прихоти крыгъ“, котрй занесли до нея судно „Теґеттгофъ“ австро-угорскои експедиціи Паера и Вайпрехта. Паеръ перейшовъ по нѣй вôдъ полудневого ен берега, находячого ся пôдъ 80°, на пôвнôчь до 82° пôвн. ширины. То, що подавъ Паеръ о Земли Франц-Іосифа, оставало ся единими о нѣй вѣдомостями до 1880 року, коли Англичанинъ Лей-Смітъ на яхтѣ „Ейра“ проникъ до нея и зробивъ много новыхъ вôдкрыть, выказавши, що полудневй ен береги представляють рядъ островôвъ. Въ 1881 роцѣ вôнъ знôвъ туды выправивъ ся, а втративши своѣ судно, роздавлене ледами, мусѣвъ тамъ зимувати на розѣ Фльоры. Зимôвля его важна тымъ, що нею доказано замѣтну обильность животного житя на Земли Франц-Іосифа.

Тая обильность пожывы, а також доказана двома плаваньми „Ейры“ доступность ен въ лѣтну пору, дали многимъ причину уважати землю Франц Іосифа за найдогоднѣйшу пôдставу для полярныхъ експедицій. И ось длятого въ липни 1894 р. выправила ся туды пôдъ начальствомъ Фредерика Джексона англійска експедиція выслана коштомъ Альфреда Гармсворта. Судно, котре правезло Джексона, „Windward“ перезимувало разомъ зъ нимъ на розѣ Фльоры и минувшого року вернулось до

Письмо зъ Надвôрняньского.

[Безсторонный голосъ на допись зъ Делятина въ ч. 155. и на допись зъ Надвôрняньского въ ч. 184 „Дѣла".]

Прочитавши обѣ дописи, позволю собѣ сказати безсторонне слово въ порушенôй тамъ справѣ.

Якъ зъ одной стороны не можу погодити ся зъ высказомъ п. дописувателя зъ Делятина, що нашъ повѣтъ есть „найгôршимъ зъ найгôршихъ", такъ зъ другои знову стороны годѣ признати повну рацію о. дописувателеви зъ Надвôрнянщины за *похвальну грамоту* надвôрняньскимъ патріотамъ напечатану въ ч. 184 „Дѣла". По прочитаню сеи послѣднои дописи, могло бы кому здавати ся, що у насъ дѣйстно вже великій гараздъ, — а прецѣнь, до такого гаразду у насъ ще далеко.

Правда, що нашъ повѣтъ не стоить такъ дуже зле пôдъ взглядомъ економічнымъ, але знову о руху просвѣтнôмъ и політичнôмъ — нѣгде правды дѣти — нема що говорити... въ порôвнаню зъ деякими иншими повѣтами всхôднои Галичины.

Самъ о. дописуватель признае, що на цѣлый нашъ повѣтъ истнуе лише 4, а нехай 5 читалень „Просвѣты". Се справдѣ дуже мало, бо прецѣнь надвôрняньскій повѣтъ числить три мѣсточка [Надвôрна, Делятинъ и Микуличинъ] и 36 сѣлъ [Бѣлй и Чорнй Ославы, Чорный Потôкъ, Гаврилôвка, Гвоздъ, Глинки, Майданъ середный, Лугъ, Дора, Зарѣче, Зелена, Красна, Ланчинъ, Добротôвъ, Паривще, Майданъ горѣшный, Пасѣчна, Пнôве, Перерôсль, Тартарôвъ, Полениця поповичева, Ворохта, Тарновиця лѣсна, Саджавка, Фиткôвъ, Цуцилôвъ, Яблониця, Струпкôвъ, Голоскôвъ, Молодилôвъ, Сѣдлиска, Боднарѣвка и Скопôвка] Не чувавъ я, щобы въ тыхъ читальняхъ [крôмъ читальнѣ въ Надвôрнôй] жило ся житємъ народнымъ „просвѣтно-політичнымъ" такъ, якъ бы то слѣдъ було. Менѣ доводило ся не разъ не два пересвѣдчатись, якъ по иншихъ повѣтахъ дѣяльнй члены товариства „Просвѣты" и опѣкуны читалень скликують селянъ на зôбраня просвѣтно-господарскй, а также політичнй, и то не лише въ мѣсцевостяхъ, де находять ся читальнѣ, але и тамъ, де ихъ нема; — а у насъ чи чувати о чôмсь такôмъ? Майже всѣ нашй повѣтовй патріоты *тримають ся* системы „нехай буде, якъ бувало". До працѣ на поли економічнôмъ по-трохи беруть ся, але на иншихъ поляхъ—трудно имъ до неи взяти ся. Впрочôмъ щирыхъ трудениковъ на народнôй нивѣ у насъ и не такъ богато, а тй, полишенй самй, не можуть и розвинути успѣшного дѣланя для добра народу. За те маємо въ нашôмъ повѣтѣ немало „высокихъ політиковъ", котрй зъ „Галичаниномъ" въ рукахъ выповѣдають вôйну Турреччинѣ [се теперь троха на часѣ], вôддають цѣлу европейску Туреччину въ руки Россія, а Туркôвъ проганяють зъ Европы. Правда, помѣжь сими „высокими политиками" знайдешь и троха умѣреннѣйшихъ, котрй вправдѣ также воюють Туркôвъ и Туреччину роблять провінціею Россіи, але не позваляють проганяти Туркôвъ зъ Европы... Є у насъ також „высоко-ученй" лігераты, що носять ся зъ гадкою уложити словарь до незрозумѣлыхъ слôвъ въ „Галичанинѣ" [велика праця, бо той цѣлый „Галичанинъ" мабуть самъ себе не розумѣе!] Зъ того видно, що у насъ менше „тихихъ робôтниковъ" на народнôй нивѣ, а больше „высокихъ *політиковъ*", зъ котрыхъ хôсна нема.

Дальше повѣдае о. дописуватель, що географічне положене нашого повѣту, гуцульска вдача и иншй неприхильнй обставины не дають нашôй старшôй братіи збирати зъ своея працѣ такихъ овочѣвъ, якъ бы належало. — Менѣ видить ся, що географічне положене не конче повинно вплывати на розвôй просвѣты, зваживши се, що комунікація у насъ не зла, бо жь маємо вже вôдъ трехъ лѣтъ зелѣзницю зъ Станиславова черезъ цѣлый нашъ повѣтъ ажь до Ворохты [линія Станиславôвъ-Вороненка], маємо не злй дороги краевй и повѣтовй, ба навѣть приватнй; гуцульска вдача, якъ звѣстно, не є така зла, щобы противила ся добрымъ инноваціямъ. О иншихъ якихсь неприхильныхъ обставинахъ годѣ говорити. Иншй повѣты мають сильно розвитый елементъ польско-шляхотскій, котрый не дуже прихильно глядить на рускій рухъ народный, а якось борють ся и працюють зъ добрымъ успѣхомъ на поли розвитку національного. А у насъ, де двѣ третины обшарôвъ двôрскихъ становлять добра камеральнй, а лише одна третина належить до „braci dżedżyców mojżeszowego wyznania" та до кôлькохъ Поляковъ и кôлькохъ Вôрменъ, та й де населене руске всюды горою, мають бути якйсь особливо неприхильнй обставины? Нашй урядники правительственнй [політичнй, судовй и камеральнй] люде вырозумѣлй, що шанують свою народность, але й чужôй кривды не роблять, — тожь лише взяти ся до працѣ, а все буде добре.

О. Мандичевскій — нѣгде правды дѣти — зробивъ для повѣту дуже много доброго *яко* презесъ рады повѣтовои, але що зробивъ въ радѣ державнôй и въ соймѣ, о тôмъ не знають всѣ выборцѣ. Деякй знають зъ часописей, що о. посолъ Мандичевскій промовлявъ за пôдвысшенемъ платнѣ станиславôвскому владыцѣ та о регуляцію рѣки Быстрицѣ, але о тôмъ не знають всѣ выборцѣ, хиба — якъ сказано — тй, що газеты читають. Правда, що у насъ кождый урядъ громадскій дôстае зъ Надвôрнои зъ ц. к. староства „Народну часопись", але зъ тои „газеты" мають хосенъ хиба лишь начальники громадъ або писарѣ громадскй, уживаючи еи замѣсть зеленого сукна на пôдкладку до своихъ урядовыхъ столôвъ въ громадскихъ канцеляріяхъ; ширшй круги народу не користають зъ тои „благодати"...

Лаврентій Иванъ Н—скій.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ недѣлю передъ полуднемъ, передъ вôдъѣздомъ цѣсаря до Городка на маневры, вôдбула ся знову рада міністрôвъ пôдъ проводомъ цѣсаря; въ нарадѣ взяли участь: міністеръ справъ заграничныхъ гр. Голуховскій, спôльный міністеръ скарбу Калай и президентъ міністрôвъ гр. Бадені и бар. Банфі. Міністеръ скарбу Бѣлиньскій выѣхавъ за вôдпусткою на двѣ недѣлѣ до Теплицъ.

Зъ урядовои стороны заперечують, мовь бы въ суботу на радѣ міністрôвъ обговорювано справы заграничнои політики. Такôй вѣсти противить ся вже и те, що міністеръ скарбу выѣздить за вôдпусткою; коли бы заходили якй трудности въ европейскôй політицѣ, то міністеръ скарбу не мôгъ бы опускати *Вѣдня*. Але рѣчь проста, що монархъ, выѣздячи на двѣ недѣлѣ до Галичины, хотѣвъ передъ тымъ обговорити зъ міністрами бѣжучй справы монархіи.

Зъ нагоды царскои гостины у Вѣдни обговорюють „Новости" россійско-австрійскй вôдносины и зазначують, що они справдѣ поправили ся; але сталось се наслѣдкомъ природного розвитку рѣчій, а *особливо* наслѣдкомъ полагодженя болгарскои справы. Дальше такъ пишуть: „Россія нѣколи не була ворожо настроена до Австро-Угорщины, де переважно живуть Славяне. Мы-жь не можемо бути ворогами анѣ Чехамъ анѣ Словакамъ анѣ иншимъ австрійскимъ та угорскимъ Славянамъ, не казати вже о Русинахъ. (*Певно, що такъ! Доказомъ того Украина! — Прим. Ред.*) Противно: на нашу гадку невдоволяючй вôдносины мѣжь Австро Угорщиною а Россією выкликано штучно, и то черезъ те, що австрійско-угорске правительство вело супроти Россіи політику, зъ якою не годили ся самй австрійскй пôдданй. И такъ Чехи неразъ противили ся въ делегаціяхъ участи Австро-Угорщины въ тридержавнôмъ союзѣ та выказували, що Австро-Угорщина повинна увôйти въ союзъ зъ Россією и що тôлько той союзъ бувъ бы цѣлкомъ нормальный та згôдный зъ интересами славяньскихъ народôвъ Австро-Угорщины. Але не кажучи вже про союзъ, можемо собѣ дуже добре выставити таку комбінацію, котра бы погодила обопôльнй интересы Австро-Угорщины и Россіи. Коли Австро Угорщина не буде мѣшати ся въ справы балканьскй, то дружба мѣжь Австріею а Россією окаже ся сама зъ себе. И справдѣ є надѣя, що гр. Голуховскій не пôде слѣдомъ гр. Андрасія и що мѣжь Россією а Австро Угорщиною на довгій часъ останутъ дуже добрй вôдносины якъ мѣжь добрыми сусѣдами." Такъ само и парискій Nord каже, що зближене Австріи и Россіи можливе лише въ такôмъ разѣ, коли Австрія зрече ся всякого вплыву на балканьскій пôвъостровъ.

——

Wiener Allgem. Ztg. довѣдуе ся зъ Бѣлграду, що въ тамошныхъ кругахъ двôрскихъ и урядовыхъ зворушене на вѣсть о заговорѣ противъ короля пôддержуе ся ще и тымъ, що богато знаныхъ прихильниковъ бувшого короля Милана опустило край и выѣхало за границю, скоро довѣдали ся о вôдставцѣ адъютанта Цірича. Здогадують ся, що они поѣхали до Милана. Поражае въ Бѣлградѣ также и вѣсть, що Миланъ просивъ о авдіенцію у царя, коли царска пара приѣде до Парижа, та вже и приречено ему авдіенцію. Зъ того высновують, що авдіенція мае звязь зъ планами Милана що-до вôдзысканя трону сербского.

——

И такъ кріза въ болгарскôмъ міністерствѣ вже покôнчена; Петровъ остае ся таки дальше міністромъ вôйны и обнявъ вже назадъ *урядоване*. Великй маневры пôдъ Плевною, що були первѣстно назначенй на день 27 серпня, а вôдтакъ вôдложенй черезъ крізу въ міністерствѣ вôйны, мають вôдбути ся мѣжь 10 а 15 с. м. Князь Фердинандъ сими днями верне зъ рыльского монастиря до Софіи.

Про розладъ мѣжь Петровымъ а княземъ доносять, що причиною таки була справа офіцирôвъ-емігрантôвъ. Коли князь, вернувши зъ Карловыхъ Варôвъ, скликавъ раду міністрôвъ, зложивъ лісту авансôвъ войсковыхъ, въ котрôй Бендеревъ и Груевъ були именованй генералами. Тогдѣ Петровъ не хотѣвъ пôдписати княжого указу зъ тыми именованями. А коли князь вôззвавъ его до того розказуючимъ тономъ, вôдповѣвъ Петровъ подразненый: „Коли князь не соромить ся именувати Бендерева и Груева генералами, то я соромлю ся, щобы мое имя було на однôмъ паперѣ разомъ зъ ними. Кплю собѣ зъ генеральскихъ еполетôвъ и не приложу руки до продажи нашои арміи."

——

Италійскій наслѣдникъ престолу все ще пробувае въ Цетиніи, робить прогульки для звидженя краю, а Чорногорцѣ на кождôмъ кроцѣ зъ великимъ одушевленемъ стрѣчають и витають молоду заручену пару. Королевичъ заедно дôстае *телеграмы* зъ желанями; назбиравъ ихъ доси около 4.000. Въ понедѣлокъ прибуло до Цетиніи богато Италійцѣвъ. Передъ княжою палатою выправлено грôмкй оваціи. По полудни принимано Италійцѣвъ въ палатѣ; княжнѣ Оленѣ вручили пышнй китицѣ.

——

Вôдъ часу до часу вырынають все на ново вѣсти, що царска пара мае также поѣхати до Италіи. Отже супроти того урядовый Nord заявляе, що симъ разомъ подорожь царя и царицѣ обмежить ся лише на дворы, спорôдненй зъ дворомъ россійскимъ, а тôлько президентъ французскои републики становить єдину вымку зъ уваги на тѣсну звязь, яка лучить оба великй народы и ихъ правительства.

——

Про розрухи царгородскй наспѣвають всѣлякй, часто суперечнй вѣсти, разъ успокоюючй то знову тревожнй. Изъ всего видно, що не заразъ ще можна надѣяти ся повороту повного ладу и спокою. Султанъ заименувавъ для Перы и Галаты окремыхъ войсковыхъ комендантôвъ, а се выходить мовь бы на станъ облоги. Крôмъ того установлено комісію для розслѣдженя справы и выслѣджене виноватыхъ. Комісія зложена по половинѣ зъ Туркôвъ и христіянъ, хочь се зовсѣмъ не дае запоруки, що она буде поступати безсторонно. Коли бы Порта хотѣла очистити ся зъ докорôвъ, *якй єй роблять*, то повинна запросити заступниковъ державъ, щобы були при розправахъ тои комісіи. Доси увязнено 400 магометанцѣвъ, обжалованыхъ о участь въ розрухахъ и о насильства.

——

Въ Занзібарѣ зажадала Англія вôдъ нѣмецкого консуля выдачѣ Саида Калида; але консуль вôдказавъ тому жаданю зъ уваги, що Саидъ Калидъ не є простымъ злочинцемъ а політичнымъ.

НОВИНКИ.

— **Зъ нагоды гостины цѣсаря въ Галичинѣ** розôйшли ся въ Перемыскôмъ поголоски, котрй въ обовязку дневникарского нотуємо въ нашôй *часописи*. Отже голосять, що пôдчасъ теперѣшного побуту цѣсаря въ Галичинѣ мае рѣшити ся квестія: хто буде наслѣдникомъ кн. Сангушка, котрый — якъ кажуть, — на-певно мае уступити. Справа мае полагодитись въ Крисовичахъ у гр. Стадницкого. Говорять, що намѣстникомъ мае стати гр. Стан. Бадені, а на маршалка шляхта пре графа Стадницкого зъ Крисовичь. Рôвно жь говорять, що при *теперѣшнôй нагодѣ* мае бути мова и о обсадженю епископского престола въ Перемышли. Епископомъ перемыскимъ мае стати на-певно еп. Куиловскій, а до Станиславова мае пôйти о. митратъ Чеховичь. Розказують, що Василіяни нови о. Шептицкому мали предкладати теперѣшнй его настоятелѣ владичій престолъ въ Перемышли, але вôнъ мавъ вôдказатись безусловно, вымовляючи ся, що вôнъ посвятивъ ся монашому станови и того не опустить, а до епископства не чуе ся покликанымъ. Голосять, що о. Шептицкій мае стати архимандритомъ — провінціональнымъ настоятелемъ надъ всѣми монастирями въ Галичинѣ, але се наступило бы, здаеть ся, ажь тогдѣ, коли Єзуиты скôнчать свою місію у Василіянъ.

— **Директоромъ гімназіи въ Самборѣ** именованый професоръ д-ръ Францъ Томашевскій зъ Кракова.

— **Практики галицко-„турецкй"** починають уже надоѣдати и Полякамъ. Нинѣ Dziennik polski приносить ось-таку статейку: „Въ осени сего року минае вже два роки, якъ выбрано правосильно нову раду для громады Турки. Дивна рѣчь, що мимо безнастанныхъ жалобъ, вношеныхъ до властій, до сеи поры урядуе стара рада, допускаючи ся всякого рода неправильностій, а урядуе доси зъ тои причины, що поновно выбраный панъ бурмістръ волить урядувати зô старою, догôднѣйшою для себе радою, нѣжь зъ новою, котра бы не стерпѣла такои господарки и попсувала бы ему планы не даючи имъ своеи апробаты. Въ цвѣтни сего року выбудувавъ собѣ самовôльно Гершь Ертель зъ горѣшнои Турки млынъ, а що потôкъ, зъ котрого хотѣвъ спроваджувати воду до млына, лежить за повѣтовою дорогою ведучою зъ Турки до Тарнавы, то безъ найменшого призволу поперекопувавъ дорогу, поставивъ кôлька мôсткôвъ и знищивъ ей цѣлкомъ. Въ тôй справѣ выдѣлъ рады повѣтовои въ Турцѣ, а также властителѣ грунтôвъ, котрымъ грозить забагнене, вôдносили ся вже кôльканацять разôвъ до староства, але безъ успѣху. Може бы выдѣлъ краевый або намѣстництво схотѣли заняти ся сею справою", — а мы додамо: — коли староста п. Бѣлиньскій не може чи не хоче наражувати ся жидамъ, котрй переводять ему всѣ выборы...

— **Нечиперовичѣ не переводять ся.** Въ ночи зъ 21 на 22 вересня, коли дôмъ приходскій въ Малковичахъ пôдъ Перемышлемъ потапавъ у глубокôмъ снѣ, шайка злодѣѣвъ вдерла ся до него и наробила немало шкоды. Крôзь вôдчинене вôкно злодѣѣ влѣзли до салѣ и, выпорожнивши еи, перейшли до двохъ иншихъ комнатъ, де спала родина приходника. На пальцяхъ тихесенько звивали ся они, спрятуючи, що дало ся, — грошѣ, годинники, перстенѣ и таке инше. Розбили также комору, шпихлѣрь та пивницю и газдували тамъ по своему. Словомъ — приходство въ Малковичахъ выглядало якъ по вôйнѣ. На донесене пошкодованого пароха наспѣла жандармерія журавецка и скоро попала на слѣдъ злочинцѣвъ. По тôмъ слѣдѣ зайшли жандармы въ лѣсокъ т. зв. „Березки" и *вôдшукали покраденй рѣчи*. Сейчасъ обсаджено лѣсокъ людьми и выловлено злодѣѣвъ. При тôй нагодѣ одинъ зъ нихъ мало-що не позбавивъ жандарма житя. Показало ся, що злодѣѣ були зорганізованй и не зъ абыякимъ выхованемъ приступали до славного дѣла. О 10-ôй годинѣ у вечѣръ давали собѣ знаки выстрѣлами зъ револьверôвъ [пôдъ покрывкою маневрôвъ]. А надъ раномъ — якъ кажуть — одинъ зъ нихъ выстрѣливъ зъ рушницѣ — мабуть на віватъ....

— **Гімназія въ Станиславовѣ** числила въ мин. шкôльнôмъ роцѣ 26 учителѣвъ до обовязковыхъ предметôвъ. Перша кляса мала три, а всѣ дальшй [зъ вымкомъ осьмои] по двѣ паралельнй клясы. Зъ початкомъ шкôльного року було въ тôй гімназіи 610 учениковъ, а зъ кôнцемъ 520. Зъ нихъ було: 213 римо-католиковъ, 145 греко католиковъ, 4 Вôрмене и 158 жидôвъ. До польскои народности признало ся 374 ученики до рускои 142, до нѣмецкои 3, до ческои 1. На выклады руского языка вписало ся 157 учениковъ, на гімнастику 291, на французскій языкъ 47, на рисунки 82, на краеву историю 332. Бібліотека для бѣдныхъ учениковъ мала 2252 шкôльныхъ учебникôвъ, а користало зъ нее 241 учениковъ. Читальня для молодежи мае 776 творôвъ въ языцѣ польскôмъ, 312 въ рускôмъ и 346 въ нѣмецкôмъ. Въ 1865 роцѣ, коли ще не було въ Галичинѣ рады шкôльнои, въ станиславôвскôй гімназіи було 192 учениковъ рускои народности, 123 польскои, а 31 жидôвъ признавало ся до нѣмецкои народности. Въ 1868 роцѣ, коли обставины змѣнили ся, було въ тôй гімназіи вже 212 Поляковъ, 140 Русиновъ и 26 Нѣмцѣвъ або жидôвъ. Такимъ чиномъ въ мин. шкôльнôмъ роцѣ було въ станиславôвскôй гімназіи рускихъ учениковъ о 50 менше, а польскихъ о 251 больше, чѣмъ въ 1865 роцѣ.

— **Робота економічна въ Бобреччинѣ** — якъ намъ зъ-вôдтамъ пишуть — поступае поволи на передъ. По селахъ закладають селяне склепики и тй розвивають ся добре. Дуже красно розвивае ся склепикъ въ Борничахъ а заходами о. Ник Струтиньского заложено склепикъ и въ сусѣднôмъ Островѣ. Дуже то тяжкій теренъ — жидова мовь саранча обсѣла селянъ и ледви удало ся острôвскому парохови

Англіи за додатковымъ провіянтомъ, абы вôдвезти его сегорôчного лѣта Джексонови. Нансенъ нѣчого не знавъ о сêй експедиціи, бо Джексонъ выправивъ ся на Землю Францъ-Іосифа въ рôкъ пôсля выправы Нансена въ *полярнй стороны*.

Такъ зимою сего року на Земли Францъ-Іосифа зимували двѣ експедиціи — Нансена на пôвнôчнôмъ и Джексона на полудневôмъ ей березѣ — и нѣ одна зъ нихъ не знала о другôй.

Зъ настанемъ весны — 19-ого цвѣтня сего року — Нансенъ и Іогансенъ вырушили на полудне. Та незабаромъ знову опинили ся въ страшнôмъ положеню. Карта Паєра, котра представляе, розумѣе ся, тôлько приближеный начеркъ, показала ся неточною, а оба хронометры, якй мавъ Нансенъ при собѣ, станули — и вôнъ не мôгъ знати, де находить ся! Простый случай завѣвъ его въ околицѣ рога Фльоры, де находила ся зимôвля Джексона — и 17-ого червня неожидано стрѣтили ся.

Пôвтора мѣсяця оба дослѣдники — Нансенъ и Джексонъ — провели разомъ, порôвнали карты своихъ вôдкрыть и порѣшили, щобы Нансенъ вертавъ до дому на „Windward-ѣ", котрый мавъ — якъ выше сказано — привезти провіянты для Джексона. Дня 7-ого серпня Нансенъ сѣвъ на „Windward-а" и скорше нѣжь за тыждень прибувъ до Варде [въ Норвегіи], того самого дня, коли вôдъ Андре наспѣла вѣстка, що всѣ поголоски о постигшôй его нѣбы неудачи неправдивй, бо все добре — бальонъ его, наповненый газомъ, уже вôдъ кôлька днѣвъ готовъ до полету и Андре чекае тôлько наручного вѣтру, щобы выправити ся до пôвнôчного бѣгуна.

(*Конець буде.*)

о. Вол. Юзичиньскому зломити ихъ силу та увольнити народъ зъ неволѣ єврейскои. Все-жъ таки можна надѣяти ся, що при сильнѣй волѣ и енергіи о. вніціятора и при підпомозѣ вѣдъ цѣлои громады добре дѣло не упаде. Щасть Боже!

— **Огонь.** Дня 27 въ ночи выбухъ грѣзный пожаръ въ Краснѣмъ [пов. золочѣвского] и знищивъ 8 загородъ селяньскихъ разомъ зъ сегорѣчнымъ зборомъ. Огонь здаеть ся бувъ нѣдложеный.

— **На маневры цѣсарскій** мѣжь Городкомъ а Мостисками, выходить залога львѣвска въ суботу досвѣта. Маневры будуть тревати вѣсѣмь днѣвъ, а зъ тыхъ призначено два днѣ на вѣдпочинокъ. Нинѣ вѣдбуваютъ ся мѣжь Львовомъ а Бѣбркою перший спѣльнѣ дивізійнѣ маневры корпусу львѣвского.

— **Лѣсничого у Выбранѣвцѣ** застрѣливъ — якъ намъ доносять — не меднкъ, але офіцеръ зъ Терезіянеумъ, перебуваючій у ґрафа Фредра на вакаціяхъ.

— **За акцизу платить Львѣвъ**, арендуючи той дохѣдъ вѣдъ правительства, 300.000 гр. рѣчно. Контрактъ зъ правительствомъ пѣдписала громада 1894 р. на три роки безъ попереднього розписаня ліцитаціи. Коли теперь почала громада укладати ся зъ правительствомъ, щобы зновъ не розписувало ліцитаціи а такъ выарендувало ѣй акцизу, то дирекція скарбова згодила ся, але пѣдъ условіемъ, коли громада буде платити за тую аренду 410.000 зр. Громада львѣвска не може на се пристати, бо и попередну суму платила лише для того, щобы 310 функціонарѣвъ не стратили хлѣба. Мѣска комісія акцизова рѣшила старатись о выслане въ тѣй справѣ депутаціи вѣдъ мѣста Львова до міністра фінансѣвъ.

— **Въ справѣ будовы нового польского театру у Львовѣ** зѣбрала ся минувшои недѣлѣ комісія знатокѣвъ, щобы ще разъ розслѣдити грунтъ пѣдъ будову нового театру на площи Ґолуховскихъ. До комісіи належали: старшій радникъ будѣвництва Морачевскій, радникъ будѣвництва Гавришкевичъ, архітектъ Шульцъ, директоръ школы промысловои Ґорґолевскій и инжінеръ Брунекъ. Комісія на мѣсци слѣдила докладно теренъ та розбирала всѣ дотеперѣшнѣ пробы и ухвалила: перевести ще три штучнѣ, але сильнѣ обтяжена и на пѣдставѣ ихъ результату выдати рѣшене

— **Статистика жидѣвскихъ переступникѣвъ.** Пѣсля данихъ, зѣбраныхъ ц. к. статистичною центральною комісіею у Вѣдни, жиды, становлячѣ въ Австріи лише 4·5% всего населеня, доставили не розмѣрно высокій процентъ переступникѣвъ. И такъ въ загальнои цифры судовыхъ засудѣвъ припадае на жидѣвъ: за дефравдацію 9.6% жидѣвъ, за обманьство 15.2%, за клевету 17.4%, за злобне банкротство 34.3%, за лихву 62.9% а спеціально въ Галичинѣ 87 5%. Що-до лихвы, то жиды являють ся майже выключными ей виновниками. За лихву було засужденыхъ въ Австріи: въ 1880 р. 17 людей, мѣжь тыми 16 жидѣвъ, въ 1881 р. на 54 людей 52 жидѣвъ, въ 1882 р. на 59 — 42 жидѣвъ, въ 1883 р. на 64 — 37 жидѣвъ, въ въ 1884 р. на 70 — 37 жидѣвъ, въ 1885 р. на 70 — 45 жидѣвъ, а въ 1886 р. на 64 людей — 37 жидѣвъ. Треба примѣтити и се, що бѣльшѣсть христіянъ, засужденыхъ за лихву, займали ся нею разомъ зъ жидами.

— **Приватнѣ курсы приготовляючѣ до выдѣлового испыту** вѣдкрывае зъ початкомъ сего шкѣльного року товариство учительокъ у Львовѣ. Наука буде тревати 10 мѣсяцѣвъ; на жадане буде выкладати ся такожь руска література. Исторія, ґеоґрафія и педаґоґія будуть выкладатись въ нѣмецкѣмъ языцѣ. Оплата выносить за 48 годинъ науки въ тыждни 7 зр. 85 нр. на мѣсяць. Товариство мѣстить ся въ ринку н-ръ 10, I. поверхъ.

— **Урядове посередництво въ гляданю роботы** завело у себе маленьке князѣвство майнінґске. Въ додатку до урядового вѣстника выходить два разы на тыждень, въ понедѣлокъ и пятницю, выказъ такъ робѣтникѣвъ глядаючихъ роботы, якъ и тыхъ, котрѣ глядаютъ робѣтника. Уряды громадскѣ мають обовязокъ, тѣ выказы умѣщати зразъ на виднѣмъ мѣсци, призначенѣмъ до оповѣстокъ. На згаданыхъ выказахъ умѣщае ся безплатно всякѣ дотычнѣ зголошеня, якъ такожь и полагодженя попередныхъ зголошень, коли робѣтникъ найшовъ вже заняте або робота якась вже роздана.

— **400-лѣтный ювілей Васко де-Ґамы.** Португалія готовить ся до національного празнованя будущои весны 400-лѣтного ювілея вѣдкрытя Васко де Ґамою морскои дороги до всхѣднои Индіи. До участи въ лісабоньскихъ торжествахъ запрошуе она всѣ націи цивілізованого свѣта. Будуть выготовленѣ ювілейнѣ золотѣ и срѣбнѣ монеты, медалѣ зъ усяныхъ металѣвъ и почтовѣ марки. Окрему обширну будѣвлю призначено на выставу, конґресы и принята. Португалія на тѣй выставѣ мае показати ся зѣ всѣми продуктами своеи природы и ума, вытворѣвъ нинѣшного и минулого часу зъ краю и зъ кольоній. Военнѣ кораблѣ всѣхъ запрошеныхъ державъ, а такожь торговельнѣ вызначныхъ морскихъ мѣстъ и пароходныхъ компаній зберуть ся на Таґо. Рѣшено устроити рѣзнѣ межинароднѣ ігрища — на рѣцѣ, въ стрѣлянню и на вельоціпедахъ. Національна друкарня въ Лісабонѣ готовить монументальный твѣръ о Васко де-Ґамѣ. Поетѣвъ, музикантѣвъ, малярѣвъ и рѣзьбарѣвъ запрошено до участи въ ювілейныхъ роботахъ. Проектуе ся выконане старыхъ португальскихъ штукъ драматичныхъ и музикальныхъ композицій. Въ часѣ трехъ днѣвъ, вѣдъ 8-ого до 10-ого липня 1897 р въ цѣлѣй Португалии и въ ей кольоніяхъ будуть вѣдбувати ся торжества и парады. Зъ рана 8-ого липня загремить сто выстрѣлѣвъ гарматныхъ и зазвонять звоны у всѣхъ церквахъ.

— **Дѣждавъ ся 102-ои рѣчницѣ своихъ уродинъ** швець Кароль Прейзляръ въ Берлинѣ. Старець тѣшить ся доси силою и здоровлемъ, а пѣдчасъ пиру, якій ему зъ тои нагоды зготовили свояки и приятелѣ, жартувавъ собѣ, що готовъ ще оженити ся, тымъ бѣльше, що на пирѣ тѣмъ присутна була его товаришка 91-лѣтна Марія Блімке. Идеальна була бы пара. Fin de siècle... Зъ тои нагоды скорнставъ цѣсарь Вільгельмъ. И симъ разомъ давъ вѣнъ новый примѣръ, якъ можна на кождѣмъ кроцѣ дбати о — славу. Вѣнъ пѣслявъ ювілатови свое письмо и асигнату на грошеву сумку. А вже передъ двома лѣтами пѣславъ вѣнъ старенькому Прейслерови свѣй портретъ. Такъ то дбае ся о популярность и славу.

— **Цѣкаве вылѣчене ґіпнозою.** Въ шпитали им. архикняза Рудольфа у Вѣдни находивъ ся 13-лѣтный хлопчина, котрый зѣ страху передъ злымъ свѣдоцтвомъ попавъ въ такій станъ заде деревѣня, що стративъ цѣлкомъ мову. Всѣ способы, якихъ ужавали лѣкарѣ, щобы его вылѣчити, не помагали — и доперва въ крайности звернено ся до ґіпнозы. И справдѣ проф. Крафтъ-Ебінґовн удало ся черезъ примѣнене такъ званои суґґестіи вербальнои вернути хлопчинѣ мову такъ, що вѣнъ теперь говорить, и навѣть ще чистѣйше и плавнѣйше, якъ передъ недугою.

— **Дѣбрѣ вѣсти.** Віцепрезідентъ краевои дирекціи скарбу д-ръ В. Коритовскій выѣхавъ на кѣлька тыждневу вѣдпустку до Маріенбаду. — Польске товариство педаґоґічне завязуе ся въ Тѣшинѣ и уконститууе ся вже 5-ого с. м.; на чолѣ приготовуючого комітету стоять Ив. Кубішъ и Володисл. Буковскій. — Въ Лимановѣй убило чотирохъ паробкѣвъ карбовничого; злочинцѣвъ увязнено. — Незадовго приѣде до Львова цирк Сідолього; будынки цирковѣ стануть при улици Шпитальнѣй — Властитель великого бровару у Вѣдни Кароль Мавтнеръ застрѣливъ ся вчера въ С.-Марксъ; самоубійство сповнивъ изъ зденервованя. — Величезный градъ упавъ вчера въ Краковѣ и наробивъ великои шкоды. Пѣдчасъ граду, около 4-ои по полудни, було такъ темно, що треба було лямпы свѣтити. — Въ Бориничахъ утопивъ ся слуга двѣрскій Олекса Чорнопольскій, купаючи конѣ въ млынѣвцѣ.

Вѣсти зъ Аеп. львѣвскои.

Про місію духовну въ Бориничахъ пишуть намъ:

Въ днихъ 16, 17 и 18 серпня вѣдбула ся въ Бориничахъ тридневна місія зъ нагоды 300-лѣтного ювілея уніи и выпала пѣдъ кождымъ взглядомъ величаво. Народъ стягавъ ся на се торжество навѣть зъ далекои Стрыйщины и Бережаньщины, такъ що число участникѣвъ выносило до 10.000, а до св. причастія приступило надъ 2000. Погоса сприяла, тожь прибули зъ процесіями священики зъ Ляшокъ, Острова, Дроговичъ, а навѣть зѣ Станьковець вѣддаленыхъ двѣ милѣ вѣдъ Бориничъ. Проповѣди голосили: Всв. о. д-ръ Іосифъ Левицкій катихитъ зѣ Львова и Всч. оо. Єронъ Кмицикевичъ віцедеканъ и парохъ зъ Фраги, Вол. Дилиньскій парохъ Ляшокъ, Ник. Пѣджарко парохъ Гаѣвъ и Ник. Струтиньскій сотрудникъ зъ Острова. Катихизувавъ молодѣжь и выголосивъ проповѣдь на закѣнчене торжества при хрестѣ мѣсцевый сотрудникъ о. Ив. Рудовичъ. Духовенство деканата ходорѣвского пѣдъ проводомъ Впр. о. декана Рудницкого зъ Черча трудило ся дуже ревно и щиро, а щобы мати поняте о тѣй праци, годить ся пѣднести, що декотрѣ отцѣ споѣдали 11 годинъ однои днины, а Всч. о. Гавриюкъ зъ Илова закѣнчивъ богослужене дня 18 серпня о год. 5½ по полудни, запричащавши 1.500 вѣрныхъ. То й не дивно, що результатъ бувъ дуже свѣтлый. А вже-жъ найбольше признане належить ся безперечно Впр. д-ру Левицкому. Вѣнъ своими знаменитыми и зъ глубины серця плывучими проповѣдями такъ притягнувъ народъ, що многѣ цѣлѣ три днѣ не вѣдходили зъ Бориничъ. Проповѣдій выголосивъ три: а) о уніи, о роцѣ ювілейнѣмъ и о вѣдпустѣ, б) о цѣли чоловѣка, в) о IV-ѣй заповѣди Божѣй зъ увзглядненемъ вѣднесенъ парохіянъ до своихъ парохѣвъ. До пѣднесеня торжества, причинивъ ся такожь много красный спѣвъ хору мѣщаньского зъ Роздолу. На закѣнчене торжества вкопано хрестъ зъ написію: „На памятку 300-лѣтного ювілея Унія“ а о. Рудовичъ выголосивъ вѣдповѣдну проповѣдь „о хрестѣ“.

Наука штука и література.

— **Житє і Слово**, вістник літературн, політики і науки. Книжка II. за август 1896ґо. мѣстить въ собѣ отсѣ статьѣ: 1) Реалісти чи наріерісти? Ів. Франка. 2) Сапфо, драматична картина Людм. Старицькоі-Черняхівськоі. 3) Із переписки М. Драгоманова. І. Переписка з репрезентантом галицько-польских демократів, подав М. Павлик. 4) Наш альбом (поезіі): Столярченка Веснянї станси I—X.; Ів. Франка Зівяле жите I—IV.; О. Романовоі На італіянський мотів. 5) Робітницький і революційний рух у Россіі В. Г.; 6) Чиста раса, оповіданє Ів. Франка; 7) Роберт Бернс, Карла Федерна; 8) Хронїка соціяльноі боротьби, Соціялїста; 9) Вістн з Россіі, Spectator-a; 10) Політична хроніка Ів. Франка. — Книжка обѣймае 84 стор. великои вѣсѣмки.

Господарство промыслъ и торговля.

— **Про урожай** въ повѣтѣ бѣбрецкѣмъ пишуть намъ: Красна жнива мали мы сего року. Збѣже звезено все до дому, а теперь можемо де що сказати про результатъ жнива. Зъ-горы мушу зазначити, що господарѣ завели ся въ своихъ надѣяхъ, бо крѣмъ жита, котре выдае вѣдъ 87 до 110 клґр. зъ копы и дае по 12 кѣпъ въ морґа, инше збѣже хибло. Пшениця ще була лѣпша на копы, бо давала и по 14 кѣпъ зъ морґа, але за то копа выдае вѣдъ 45 до 70 клґр. Овесъ и ячмѣнь за для посухи на веснѣ цѣлкомъ хибли. Морґъ дае навѣть 3 копы, котрѣ выдають вправдѣ ¾ або 120 клґр., але-жъ то есть результатъ цѣлкомъ не свѣтлый. Сѣно, правда, зѣбрано красне, але за те отава выгорѣла на посусѣ. Ярина, якъ капуста, бураки и огородовина, розвинула ся слабо на посусѣ. Бульба, головный артикулъ до жита нашого селянина, такожь не дописала въ части, американка выгнила, а другѣ роды дуже дрѣбнѣ и мало ихъ пѣдъ корчемъ.

— **Ц. к. Дирекція зелѣзниць державныхъ** надѣслала намъ до умѣщеня отсе свое оповѣщене о кругѣ дѣланя ц. к. Дирекцій зелѣзниць державныхъ въ справахъ транспортовыхъ и комерційныхъ:

Вѣдъ дня 1 серпня 1896, с. е. зъ хвилею переведеня новои орґанізаціи въ державнѣмъ зарядѣ зелѣзничѣмъ, належить полагоджуване реклямацій дотычно перевозу осѣбъ и реклямацій по причинѣ згубы, убутку, ушкодженя або опѣзненя терміну доставы пакункѣвъ, звѣрятъ и товарѣвъ, а такожь полагоджуване подань о зворотъ надплаченыхъ належитостій за ѣзду або перевѣзъ товарѣвъ якъ и ліквідоване претенсій походячихъ зъ рефакцій — до круга дѣланя ц. к. Дирекцій зелѣзниць державныхъ. Однакъ зарядженя тое не обмежае круга дѣланя признаного вже попередно инспекторатови руху въ Черновцахъ и урядамъ зелѣзничимъ въ Ґрацу и Спалято що-до реклямацій походячихъ зъ перевозу осѣбъ и товарѣвъ.

Ц. к. Дирекціямъ зелѣзниць державныхъ приналежить такожь удѣлюване знижень або опустѣвъ льокальныхъ належитостій поѣбчныхъ въ руху товаровѣмъ, яко то: належитостій за наложене и вложене зъ фѣры, за наложене, переложенѣ и вложенѣ зъ ваґона, за ужите приладу журавельного и ваги, а такожь знижене або опустъ складового, кары за опѣзнене выладованя возѣвъ, постѣйного, належитости за наемъ плахтъ, и пр. Вѣдтакъ управненѣ суть згаданѣ Дирекціи до удѣлюваня знижень або опусту каръ за фальшиву деклярацію товарѣвъ, за надмѣрне обтяжене возѣвъ, а такожь всякихъ иншихъ на пѣдставѣ постановъ регуляміну побраныхъ каръ. Они мають право удѣлати пѣльгъ въ оплатахъ складового, дозволяти кредитованя належитостій перевозовыхъ, увѣльнати вѣдъ примусу франкованя въ мѣру дотычныхъ постановъ основныхъ, вынаймати складовиска и магазины, о скѣлько рѣчный чинш найму не перевысшае квоты 100 зр. або наколи при высшихъ сумахъ ажь до 1.000 зр. умова о наемъ мае бути заключена на часъ означеный, не довшій якъ оденъ рѣкъ.

Крѣмъ сего покликанѣ суть ц. к. Дирекціи зелѣзниць державныхъ до удѣлюваня информацій въ справахъ перевозу осѣбъ и товарѣвъ, и то такъ въ руху льокальнѣмъ австрійскихъ зелѣзниць державныхъ, якъ и въ руху постороннѣмъ и звязковѣмъ зъ чужими, такъ краевыми якъ и заграничными зарядами зелѣзничими. До теперь ц. к. ґенеральнѣй Дирекціи пѣдчинене бюро информаційне ц. к. зелѣзниць державныхъ у Вѣдни [Johannesgasse 29.] придѣлено зъ днемъ 1-ого серпня 1896 безъ нарушеня дотеперѣшнього его управненя ц. к. Дирекціи зелѣзниць державныхъ у Вѣдни. Рѣвночасно розвязано такожь вѣддѣлъ для справъ сѣльныхъ при ц. к. ґенеральнѣй Дирекціи, а ведене тыхъ справъ поручено, безъ територіяльного вѣдграниченя, ц. к. Дирекціи зелѣзниць державныхъ у Вѣдни.

Вѣдъ дня 1 серпня 1896 належить вѣдтакъ всѣ подана въ повысше наведеныхъ справахъ вносити прямо до приналежнои ц. к. Дирекціи зелѣзниць державныхъ. Въ интересѣ скорѣйшого полагодженя справъ припоручае ся такожь подання пѣдлягаючѣ рѣшеню ц. к. Міністерства зелѣзничого, яко то: просьбы о змѣну тарифы особовои и товаровои, о необнятє тарифою зниженє цѣнъ ѣзды и належитостій за перевѣзъ товарѣвъ, якъ такожь всякѣ рекурсы и жалобы противъ рѣшень ц. к. Дирекцій зелѣзниць державныхъ — не вносити прямо до ц. к. Міністерства зелѣзничого, але черезъ тую Дирекцію, котрои округа просьба дотыкае, або противъ рѣшеня котрои рекурсъ-жалобу вносить ся. Дальше звертае ся увагу, що по мысли постановы §. 7. статута орґанізаційного для державного уряду зелѣзничого зъ дня 19 сѣчня 1896 [В. з. д. ч. 16] жалобы противъ рѣшень и заряджень, выданыхъ ц. к. Дирекціями зелѣзниць державныхъ въ нихъ власнѣмъ кругѣ дѣланя, — о скѣлько окремѣ приписы для поодинокихъ случаѣвъ выразно чого иншого не постановляють — мае ся вносити найпѣзнѣйше въ протягу чотирохъ тыжднѣвъ вѣдъ дня доручена дотычного рѣшеня.

— **Ц. к. Дирекція почтъ** надѣслала намъ до помѣщеня отсе свое оповѣщене:

Зъ зарядомъ почтъ Державъ спелученыхъ пѣвнѣчнои Америки заключено умову того змѣсту, що въ оборотѣ переказовѣмъ мѣжь монархіею австро угорскою а Державами спелучеными пѣвнѣчнои Америки будуть обовязувати слѣдуючѣ терміны до вношеня реклямацій по причинѣ недоповненои або хибно доповненои выплаты переказѣвъ почтовыхъ:

1) Для реклямацій по причинѣ минимои хибнои выплаты переказу термінъ однорѣчный зачинаючій ся зъ днемъ доповненя выплати переказу;

2) для реклямацій по причинѣ недоповненои выплаты переказу термінъ однорѣчный, зачинаючій ся зъ уплывомъ часу важности дотычного переказу почтового [часъ важности переказѣвъ почтовыхъ въ Австро-Угоръ до Державъ спелученыхъ пѣвнѣчнои Америки обѣймае рѣвъ починаючій ся зъ уплывомъ мѣсяця, въ котрѣмъ дотычный переказъ збставъ вплаченый.]

Реклямацій внесенѣ по уплывѣ згаданыхъ высше терміновъ не будуть мереторично увзгляднены.

Повыше постановлене вѣдносить ся, розумѣесь, до звороту грота вплаченого на переказы, котрѣ важность потеряли, бо зворотъ той може наступити въ протягу загально установленого терміну.

Кромѣ того заключено умову, що при пертрактаціяхъ въ справѣ одвѣчальности за хибно доповнену выплату переказѣвъ почтовыхъ въ оборотѣ мѣжь монархіею австро-угорскою а Державами спелучеными пѣвнѣчнои Америки мае обовязувати засада, що зарядъ почтъ, котрый желае ухилитись вѣдъ одвѣчальности за хибну выплату переказу почтового, мае удовѣднити, що его приписы суть цѣлкомъ достаточнѣ до стверджена идентичности адресата и що принесѣвъ тыхъ при выплатѣ дотычного переказу почтового придержувавъ ся.

Постановленя повысшѣ вѣдносять ся до всѣхъ вѣдъ початку року 1896. вплаченыхъ до Державъ спелученыхъ Америки пѣвнѣчнои адресованыхъ переказѣвъ почтовыхъ.

Симъ повѣдомляе ся о тѣмъ публику.

Телеґрамы „Дѣла“

Будапештъ 2 вересня. Уложено вже остаточно програму торжества отвореня Зелѣзныхъ Воротъ. Болгарскій князь не дѣстане запросинъ.

Берлинъ 2 вересня. Програма царскои подорожи остае безъ змѣны. Царска пара приѣде до Вроцлава въ пятницю 4 с. м. и забавить до 8-ого.

Вроцлавъ 2 вересня. Царска пара приѣде сюды въ суботу передъ полуднемъ и вѣдѣде того самого дня вечеромъ.

Царгородъ 2 вересня. Розрухи все ще не устають. Хто може, утѣкае на кораблѣ. Молодотурецке сторонництво хоче султана скинути. Султаньскои палаты стереже 15.000 войска. Загально думають, що акцію Вѣрменъ править лондоньскій комітетъ при помочи субкомітетѣвъ въ Атенахъ и въ Одесѣ. Вязнена Вѣрменъ вѣдбувають ся на широкѣ розмѣры.

Вѣдозва.

Дорогѣ Земляне!

Вѣдозвы о складане жертвъ у насъ не переводять ся. Здавало бы ся, що то такій нашъ народный налѣгъ, наша слабѣсть. Но проснмо розважити наше положене и осудити, чи дорога тая, на котру мы вступили, не есть для насъ, смиренно пѣдписаныхъ, єдина и послѣдна. Маленька церковця матерна въ Мхавѣ, епархіи перемыскои, вѣ старости похилилась и грозить упадкомъ. Треба якъ найскорше приступити до будовы нового дому Божого. Но хто-жъ мае его будувати? Цѣла парохія числить 924 душь, але въ тѣмъ числѣ помѣщенѣ три дочернѣ села, зъ котрыхъ кожде мае свою церковь. Непорадно въ нинѣшныхъ часахъ змушувати жителѣвъ дочерныхъ и такъ бѣдныхъ гбрнякѣвъ до конкуренціи на матерну церковь Остае отже тѣлько 350 душь въ Мхавѣ, котрѣ мали бы поставити нову церковь матерну. Однакъ тое перевысшае ихъ силы. Вправдѣ они хотѣли бы, и приступили безъ всякихъ средствъ до паленя цеглы, але поставити церковь самѣ они не въ станѣ якъ зъ причины своеи малочисленности такъ и свого убожества, котре впрочѣмъ нинѣ есть загальнымъ. Навѣть трудно сподѣвати ся, щобы Мхавчане вытревали довго въ тѣй охотѣ, яку теперь заявляють, а то тымъ менше, що въ Мхавѣ жие около 200 душь латиньского обряду, котрѣ мають красну богослужебну каплицю, побудовану давнѣйшимъ дѣдичемъ Папарою, а недалечко въ Балигородѣ величавый костелъ, построеный и вывѣнованый ґрафомъ Красицкимъ.

Высоке ц. к. намѣстництво ласкаво увзглядняло наше сумне положене и позволило рѣшенемъ зъ дня 23 мая 1896 ч. 4565 збирати складки на будову церкви въ Мхавѣ до кѣнца сего року въ цѣлѣмъ краю. Просячи въ смиренію передовсѣмъ Господа Бога яко подателя всякого блага о милосердіе, вытягаемъ и до Васъ нашу руку и благаемо: Допоможѣть намъ хотяй-бы и наймевшою лептою до нашого богоугодного дѣла и зложѣть жертву на нашу церковь, а колєктантѣвъ нашихъ приймѣть въ ласкаву Свою опѣку. Въ новѣй церквѣ мы поставимо таблицю на честь всѣхъ Жертводавцѣвъ яко Ктиторѣвъ храма и будемо молити Господа, щобы благословивъ ихъ и прислану намъ лепту вѣддавъ имъ сторицею. Ласкавѣ датки просимо высылати до гр.-кат. уряду парохіяльного въ Мхавѣ почта Балигородъ.

Въ имени комітету парохіяльного *Іоакима Савчина* парохъ.

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“

у Львовѣ ринокъ ч. 10

выдало новый накладъ друкѣвъ

I. Друки правничѣ:

1.	Позовъ въ справахъ дрѣбныхъ лібра по	25	кр.
2.	Контрактъ купна и продажи вз. I. ліб. по	40	„
3.	„ „ „ „ II. „ „	40	„
4.	„ „ „ „ III. „ „	40	„
5.	Повномочіе	40	„
6.	Подання о екс- и интабуляцію, взбрь а) б) в) г) лібра по	40	„
7.	Написы до поданъ о интабуляцію л. по	20	„

II. Друки для касъ позичковыхъ:

9.	Дневникъ касовый лібра по	40	„
10.	Книга довжниковъ „ „	40	„
11.	Книжочка для позичаючого 100 прим.	2·—	„
12.	Скриптъ довжный „ „	1·20	„
13.	Книжочка вкл дкова (щадн.) „ „	3·—	„

III. Друки для крамниць:

13.	Книжка тог рова лібра по	40	„
14.	Книжка касова „ „	40	„

IV. Друки для Читалень и Касъ позичковыхъ:

15.	Списъ членовъ лібра по	40	„

Портретъ Тараса Шевченка.

Цѣна 50 кр.

Дѣстати можна въ тов. „Просвѣта“.

НАДÔСЛАНЕ.

Д-ръ Л. КОССАКЪ

повернувъ

и ординуе якъ давнѣйше 157 2—3

при улици Валовôй ч. 31.

Вôдзначена на краевôй выставѣ 1894 р. срѣбнымъ медалемъ — истнуюча вôдъ звыжь 14 лѣтъ у Львовѣ

при улици Скарбкôвской н-ръ 19

КРАВЕЦКА РОБÔТНЯ
ДИМИТРІЯ КОВАЛЬСКОГО

знана зъ своеи точности и совѣстности, приймае всѣ замовленя, входячѣ въ кругъ кравецтва мѣжь иншимъ и мундуры для студентôвъ, спеціяльно такожь всяку одежь для Р. Т. Духовеньства и выконуе тін-жь скоро, тревало, елеґанцко и дешево.

На провінцію высылае ся пробки безплатно а въ разѣ замовленя упрашае ся пôслати зъужиту одежь 236 дотычну на мѣру. 9—20

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА
КОПЕРНИЦКОГО
пôдъ „Коперникомъ"

перенесеный до нового льокал

при пл. Галицкôй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, пьорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєн. електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя въ провінцію водворотно

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1. 4185

Альбумъ заслуженыхъ Русинôвъ.

Цѣна 70 кр.

Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта".

Знана вôдъ многихъ лѣтъ ц. к. уприв. рафінерія спірітусу, заосмотрена найлѣпшими приладами ректифікаційными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікерôвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникôвъ у Львовѣ

Яковъ Шпрехеръ и С-ка

поручае старѣ польскѣ сильнѣ горѣвки, дуже добрѣ розолісы, лікеры, румы правдивѣ зъ Ямайки, якъ такожь найлѣпшои якости краевѣ спеціялы якъ: Народôвка, Dziennik, Szczutek, Карпатôвка, „Дябелъ", Помаранчева не солоджена, Ратафія, Дерешôвка и т. и. горѣвки упривилееванѣ и одиноко правдивѣ если зъ нашои фабрики спроваджены.

Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарѣвъ, до побираня алькоголю абсолют. и найчистѣйшого спірітусу, до цѣлей лѣчничихъ вôльного вôдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спірітусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровлю не шкôдный, бо не выроблюваный зъ ессенціи оцтовои.

Складъ для мѣста Львова, ул. Коперника ч. 9 и въ головнôмъ складѣ водъ мінеральныхъ І. Йоллеса, улиця Кароля Людвика ч. 29. 4912 259 104

Змѣна мешканя.

Стефанъ Томасевичъ

артистъ-маляръ у Львовѣ

змѣнивъ мешкане, перенѣсши ся зъ улицѣ Краковскои на улицю Собѣщина ч. 9. Тожь просить Всч. Духовеньство и прочу Вп. Публику въ данôмъ разѣ туда звертатись и адресувати до него. 241 5—12

Дрôтъ кôльчастый цинованый до огороджень по зр. 5 за 100 метрôвъ. Шнуры дротянѣ цинованѣ, грубости 5, 8, 13, 16, 20 мм. по цѣнахъ можливо низькихъ 4595

поручае Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры)

Александеръ Царевичъ

артистъ-маляръ

[въ Кобиловолокахъ п. Янôвъ коло Теребовлѣ]

по довголѣтнôй практицѣ въ краю и за границею приймае вôдъ кôлькохъ лѣтъ всѣ въ обсягъ церковнои штуки входячѣ працѣ, а именно: малюе церковнѣ образы до иконостасôвъ и престолôвъ; приймае рѣзьбарскѣ роботы пôсля властныхъ плянôвъ у всѣхъ жаданыхъ стиляхъ, вразъ зъ полозоченемъ; малюе стѣны церковъ и т. п. Крôмъ того выготовляе портреты зъ фотографій и зъ натуры. Пôдимаючи ся всѣхъ робôтъ по дуже умѣркованыхъ и приступныхъ цѣнахъ, а выконуючи все якъ найсовѣстнѣйше, въ доказъ чого предложити може сьвѣдоцтва и похвальнѣ письма, мае вôнъ повну надѣю, що Всч. Духовеньство затямить собѣ ласкаво его адресу. 36 53—?

До моихъ Вп. П.Т. Гостей!

При нинѣшнôй нечестнôй конкуренціи дуже тяжко для необôзнаного дѣйстно добрѣ товары дешево купити. Длятого звертаю увагу П. Т. Публики на мôй склепъ звѣстный вôдъ многихъ лѣтъ зъ найсовѣстнѣйшои услуги и найдешевшихъ цѣнъ та поручаю мôй богато заосмотреный складъ одягôвъ ґміжескихъ, хлопячихъ, дитинныхъ у формôвъ и одягôвъ для Всч. Духовеньства.

Замовленя пôсля мѣры выготовлюють ся въ найкоротшôмъ часѣ якъ найлѣпше. 4095

Зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна 3.

ЛЯРНЯ ДЗВОНÔВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

въ Калуши

вôдзначена двома срѣбными медалями

выконуе **дзвоны** рôзнои ваги и приймае ушкодженѣ дзвоны до переливаня въ найкоротшôмъ часѣ, а такожь мае на складѣ готовѣ дзвоны рôзнои ваги.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнѣ замовленя, прошу о ласкавѣ замовленя такъ на поодинокѣ новѣ дзвоны якъ и на цѣлѣ групы. За тревалôсть матеріялу и гармонічный звукъ моихъ дзвонôвъ ручу и для того осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. публицѣ

3789 Зъ глубокимъ поважаньемъ

АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.

Зоольоґія

на низші кляси шкіл середних.

Написав Іван Верхратский. Ціна 1 зр. 30 кр. а. в.

Д-ра Осипа Ростафиньского

Ботаніка шкільна

на кляси низші.

На язик руский переложив Іван Верхратский. Ціна 70 кр. а. в.

Обѣ тотѣ книжки можь дôстати въ книгарни Старопигійскôй або у самого автора. Замовляючимъ у автора що-найменше пять примѣрникôвъ Зоольоґіи або десять примѣрникôвъ Ботаніки высылае ся жаданѣ книжки въ протязѣ двохъ днѣвъ. Порто оплачуе авторъ.

Ф. МІССЛЕРЪ

вôдъ зверхности орґанізоване **мореплавне заведене**

ВЪ БРЕМЕНѢ

высылаюче людей найбезпечнѣйшими почтовыми и скорохôдными кораблями: въ **Бремена** въ полудневу и пôвнôчну **Америку, Африку, Австралію** и взагалѣ до всѣхъ мѣсцевостей кулѣ земскои.

Найдешевшѣ цѣны — найчестнѣйше пропитане. 72 12—24

Увѣдомленя у всѣхъ языкахъ безплатно и франко.

Адреса: **F. Missler, Bremen, Bahnhofstrasse, 30.**

Перша руска Торговля и Рукодѣльня

Евгенія Спожарского и Волод. Устеньского

у Львовѣ ул. Руска ч. 1. въ каменици тов. „Просвѣта"

поручае по найнизшôй цѣнѣ:

Всякого рода параментôвъ церковныхъ,
Заставы столовѣ зъ хиньского срѣбла.
Хресты нагробнѣ въ великôмъ выборѣ.

Принимае ся до позолоченя и посрѣбленя чашѣ, хресты, банѣ на церкви и прочѣ предметы церковнѣ и домашнѣ. 261 1—3

!!Уніформы!!

для ц. и к. пп. официрôвъ, урядникôвъ державныхъ, однорôчныхъ охотникôвъ, а также студентôвъ — рôвно-жь всякѣ роботы цивільнѣ полагоджуе якъ найстараннѣйше — по дуже приступныхъ цѣнахъ

Лаврентій Романишинъ

Львôвъ, ул. Сикстуска ч. 19.

255 1—6

Паровѣ ґарнітуры молотѣльничѣ

зô всѣми найновѣйшими улѣпшенями достатчае и ручить за честый вымолотъ якъ такожь за бездоханне чищене и сортоване при найбôльшôй дѣяльности

Антонъ Райсенцанъ у Львовѣ

улиця Городецка ч. 49.

Філія протоколованои фабрики машинъ рôльничихъ, вôдливальнѣ зелѣза и выпозичальнѣ плуґôвъ паровыхъ Антона Райсенцана въ Празѣ-Бубна.

Дальше поручае **ново-сконструованѣ молотѣльнѣ кератовѣ и ручнѣ** зъ патентоваными ложами кулистыми, черезъ що до руху тôлько половина перше потрѣбнои силы выстатчае, и **патентованѣ комбінованѣ сѣвники.**

Услôвя сплаты дуже корист**нѣ**.

Всѣ роды машинъ рôльничихъ кождого часу на складѣ.

Цѣнники даромъ и оплатно. 238 5—8

Безъ конкуренціи!

Одинокій фабричный

СКЛАДЪ ДИВАНÔВЪ
„ARIADNE"
Игнатія Дрекслєра

Львôвъ пл. Маріяцка ч. 7 побôчь аптики Вп. Міколяша

сполученый зъ комісовымъ складомъ выробôвъ перскихъ и турецкихъ зъ найславнѣйшои фірмы Садіґа, Попповіца и выробôвъ краевыхъ поручае:

Диваны перскѣ, англійскѣ, голендерскѣ и б. и. въ рôзнôй величинѣ и цѣнѣ. **Хôдники** дивановѣ, шпаґатовѣ и кокосовѣ. — **Портіеры. Фіранки** бѣлѣ и кремовѣ. **Матеріи на меблѣ. Намѣтки** на отоманы перскѣ, англійскѣ и б. и. **Цераты и Лінолеумъ. Капы** на лôжка и столы. **Коцы** на лôжка, на конѣ и повозовѣ. **Дерги и Пледы** подорожнѣ. **Лôжка** 248 зелѣзнѣ и б. и. 3—8

Продае всьо по найнизшихъ цѣнахъ фабричныхъ.

Всякѣ замовленя зъ провінціи полагоджуе ся сейчасъ.

ЮЛІЯНЪ ПАНЬКЕВИЧЬ

Артистъ-маляръ

мае честь повѣдомити, що зъ днемъ 1-го мая с. р. перенѣсъ ся до Яремча почта въ Дорѣ.

Выготовляе образы церковнѣ на полотнѣ и деревѣ, пôсля власныхъ начеркôвъ або пôсля дорученыхъ взорôвъ. Приймае до выконаня зъ дерева иконостасы, престолы и пр. вразъ зъ золоченемъ, пôсля власныхъ плянôвъ; украшуе внутра церковъ, выконуе такожь портреты крейдковѣ, пастельовѣ и олѣйнѣ пôсля фотографій або зъ натуры.

Кожде, хотьбы и найменче замовлене выконуе солідно и въ можливо найкоротшôмъ часѣ. Звертае увагу

на особливо приступнѣ цѣны,

и поручаючи ся благосклоннôй памяти Всч. Духовеньства, Хвальныхъ брацтвъ и Товариствъ, просить и на дальше о численнѣ замовленя. 1 1 11—0

ФАБРИКА

КАПЕЛЮХÔВЪ и ЦИЛІНДРÔВЪ

АНТÔНЪ КАФКА

(передъ тымъ А. Кожелюжекъ)

у Львовѣ ринокъ 29, переходова каменица Андріольского вôдъ стороны Єзуитôвъ ул. **Театральна 12.**

поручае на сезонъ осѣнный капелюхи и циліндры власного выробу

въ наймоднѣйшихъ фасонахъ и краскахъ по найприступнѣйшихъ цѣнахъ, якъ такожь капелюхи и циліндры зъ фабрикъ Габіґа и Плесса у Вѣдни въ рôзныхъ краскахъ и фасонахъ по 5 зр. Капелюхи мужескѣ „Loden" зъ фабрики Піхле; а въ Градци Chapeau-Claque атласовѣ по зр. 5, 6 и 8. Приймають ся циліндры, капелюхи мужескѣ и дамскѣ до вôдновленя, прасованя и 256 фарбованя. 2 6

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1 мая 1896 року після годинника середно-европейского.

Поїзди відходять зі Львова: поспішні			особові				до	з	Поїзди приходять до Львова: поспішні			особові			
							Берліна		5·10	1·30	—	8·55	6·55	9·30	—
8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—	Кракова (Вроцлава і Відня)		5·10	1·30	8·45	8·55	6·55	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	6·45	—	Варшави		5·10	—	—	8·55	—	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	*6·45	—	Мушини-Криниці через Тарнів*) (тілько від 25 червня до 15 вересня)†) (тілько від 1 червня до 30 вересня)		*5·10	—	—	†8·55	6·55	—	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Мушини-Криниці через Ряшів		5·10	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	6·45	—	Мушини-Криниці ч. Перемишль		—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Хабівки через Тарнів		5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	11·00	—	9·55	—	—	Хабівки через Ряшів		5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	—	—	9·55	6 45	—	Хабівки через Перемишль		—	1·30	—	8 55	—	—	—
8·40	—	11·00	4·40	—	—	—	Мшани долішної через Тарнів								
—	2·50	—	4·40	—	—	—	Розвадова і Надбереза через Дембицю		—	—	—	—	6·55	—	—
—	—	—	4·40	9·55	6·45	—	Рави рускої через Ярослав		—	1·30	8·45	—	—	9 30	—
—	—	—	4·40	—	6·45	—	Кросна, Івонича, Риманова, Сянока через Перемишль		—	1·30	8·45	8 55	—	9·30	—
—	—	—	5·22	—	7·22	—	Мезе-Лаборча і Пешту через Перемишль		—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
							Лавочного, Пешту, Міскольча Мункача		—	—	—	12·10	8·00	—	—
—	—	—	—	9·35	—	—	Гребенова (тілько від 10 липня до 31 серпня включно)		—	—	—	—	1·51	—	—
—	—	—	5·22	9·35	*3·05	7.22	Сколього і Стрия*) (зі Сколього тілько від 1 мая до 30 ве-								
—	—	—	—	9·35	7·22	—	ресня включно)		—	—	—	12·10	8·00	1·51	*10 10
—	—	—	5·22	—	—	—	Станіславова через Стрий		—	—	—	12·10	8·0?	1·51	—
							Хирова через Стрий		—	—	—	—	8·00	1·51	10·10
6·10	—	—	—	—	—	—	Сучави, Гусятина, Кересмезе, Слободи рунґ., Бергомету, Чудина, Радовець, Кимполюнґа, Букарешту і Ясс		—	—	9·50	—	—	—	—
—	—	—	—	10·25	—	—	Сучави, Чорткова, Кересмезе, Калуша, Сопова, Букарешту і Ясс		—	—	—	—	2·01	—	—
—	—	—	—	2·45	—	—	Сучави, Радовець. Бергомету і Чудина (кождого понеділка), Печеніжина		—	—	—	—	—	6·13	—
—	—	—	—	—	—	10·15	Сучави, Гусятина, Калуша, Новоселиці, Чудина (що понеділка), Радовець, Кімполюнґа,								
—	—	—	—	9·15	7·05	—	Ясс, і Букарешту								
—	—	—	—	9·15	—	—	Сокаля і Ярослава через Раву руску		—	—	—	—	7·28	—	—
6·14	2·25	—	—	9·48	—	11·12	Белзца		—	—	—	8·15	5·45	—	—
6·00	2·11	—	—	9·30	—	10.45	Підволочиск і Бродів (на дворець Львів-Підзамче)		—	—	—	—	5·45	—	—
							Підволочиск і Бродів (на головний дворець)		—	2·18	9·55	7·42	4·45	—	—
—	—	—	—	1·32	—	—	Брухович (тілько від 1 мая до 25 червня і від 15 серпня до 6 вересня включно)		—	2·34	10·05	8·05	5·10	—	—
—	—	—	—	1·20	—	—	Брухович (тілько від 26 червня		—	—	—	—	—	8·03	—
—	—	—	—	3·20	—	—	до 14 серпня включно)								
—	—	—	9·45	3·00	8·55	—	Янова*) (через цілий рік), †) (тілько від 16 червня до 31 серпня включно)		—	—	—	—	—	8·25	—
—	—	—	*9·45	†1·05	§3·00	*6·25	Янова (тілько від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цвітня включно)		—	—	—	*7·50	—	†5 28	†8·54
—	—	—	1·32	—	—	—	Зимної Води від 1 мая до 6 вересня в неділї і сьвята		—	—	—	—	1·10	7·48	—
									—	—	—	—	—	—	—

Увага. Години печатані грубими черенками означають пору нічну від 6 год. вечером до год. 5-ой 59 мін. рано. В бюрі інформаційнім ц. к. зелїзниць державних у Львові ул. Третого мая ч. 3 готель Імперіяль продажь білетів стрефових, окружних і довільно зіставлюваних зшиток до їзди, як також тарифи і розкладів їзди в виді кишеневім. Информації в справах тарифових і перевозових. Часъ середно-европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут. Година 12 часу середно-европейского = 12 години 36 мінут після годинника львівского. 6

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 188. Львôвъ, Четверъ 22 серпня (3 вересня) 1896. Рôчникъ XVII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у **Вѣдни:** M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ:** M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:	за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр.	на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр.	на пôвъ року . . . . 12 зр.
на чверть року 4 зр. 50 кр.	на чверть року . . . 6 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . . 16 зр.	на пôвъ року . . . . 3 зр.
на чверть року . . . 4 зр.	на мѣсяцъ . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовои або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесеня приватнѣ числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

Справоздане посла Юл. Романчука въ Болеховѣ.

Дня 31 серпня станувъ п. Романчукъ передъ выборцями въ судовôмъ округѣ болехôвскôмъ.

О годинѣ 3-ôй по полудни заповнила ся саля маґістрату селянами и мѣщанами болехôвскими, зъ интеліґенціи прибули доохрестнѣ священники, явивъ ся болехôвскій бурмістръ нотарь п. Крупиньскій, начальникъ суду п. Сойка, д-ръ Подлускій и кôлька пань. Мала саля маґістрату не могла помѣстити всѣхъ прибувшихъ, тожь скоро заповнили ся прибôчнѣ комнаты и коридоры селянами, котрыхъ явилось около двѣ сотки. Мѣжь селянами бачили мы всѣхъ доохрестныхъ вôйтôвъ и самыхъ вызначныхъ та поважныхъ господарѣвъ.

По годинѣ 3-ôй повитавъ п. Романчукъ выборцѣвъ короткою промовою и вôззвавъ зôбраныхъ до выбору президіи збору. Зôбранѣ запросили на предсѣдателя о. совѣтника Озаркевича, пароха болехôвского, а на его заступника господаря ч. В. Диндина. О. предсѣдатель покликавъ на секретаря о. Войнаровского, а представивши зборамъ правительственного комісаря п. Ґавиньского, удѣливъ голосу послови.

Посолъ Романчукъ на вступѣ своеи бесѣды запримѣтивъ, що длятого стає передъ выборцями въ поодинокихъ округахъ судовыхъ, абы выборцямъ лекше было порозумѣти ся зъ посломъ. Дальше посолъ пояснивъ змѣны въ найвысшôй управѣ се бъ-то міністерствѣ [кабінеты ґр. Таффого, кн. Віндішґреца, ґр. Баденього] характеризуючи коротко дѣяльнôсть сеи управы взагалѣ, а специяльно поступованє супротивъ народу руского. Вôдъ нового міністерства ґрафа Баденього нема чого надѣяти ся Русинамъ. Презесъ кабінету, знаный намъ зъ свого намѣстникованя, не робить надѣѣ, абы занявши найвысше становище въ управѣ змѣнивъ свое супротивъ Русинôвъ поступованє. — Вôдтакъ приступивъ посолъ до поясненя робôтъ парляменту. Въ приступный способъ пояснивъ три ухваленѣ законы, а то: процедуру цивільну, реформу податкову и реформу выборчу. Посолъ представивъ вагу тыхъ трехъ законôвъ, выказавъ ихъ добрѣ та злѣ стороны и зазначивъ, яке становище въ радѣ державнôй займавъ вôнъ самъ и яке другѣ сторонництва при ухвалюваню тыхъ законôвъ. Вкôнци перейшовъ до обговореня своеи дѣяльности въ парляментѣ. Розказавъ, що робивъ въ палатѣ и въ комісіяхъ, якѣ справы порушувавъ, якъ заступавъ цѣлый загалъ выборцѣвъ, нарôдъ рускій, и специяльно повѣтъ долиньскій, зъ котрого вôнъ послує.

Справоздане посла, выголошене ядерно и живо, займило майже двѣ годины часу. Зôбранѣ выслухали его зъ повнымъ занятємъ. Въ сали зробило ся душно за-для натовпу людей, однакъ мимо того, коли о. предсѣдатель вôзвавъ зôбраныхъ до ставленя интерпеляцій, зголосило ся заразъ до слова богато выборцѣвъ.

Микола Соболь вôдказувавъ на великѣ тягары, якѣ упали на мѣщанъ болехôвскихъ зъ причины будовы школы и несправедливого розложеня шарваркôвъ.

Титъ Якимôвъ зъ Витвицѣ говоривъ о несправедливôмъ законѣ ловецкôмъ и интерпелювавъ посла въ справѣ неодноцѣльного поступованя послôвъ рускихъ.

О. Л. Гриневичъ зъ Човганъ жалувавъ ся на дике сплавлюванє дерева зъ дôбръ барона Попера рѣкою Свѣчею и на трудности при выдаваню сыровцѣ.

О. Горникевичъ зъ Гошева просивъ посла о интерпеляцію въ справѣ знесеня оплатъ вôдъ резолюцій судовыхъ по $17^1/_2$ кр., выказуючи великѣ тягары, якѣ зъ тои причины тяжать на людности.

Іосифъ Ивасишинъ зъ Довжки вôдказувавъ ся на часте змѣнюванє книжокъ шкôльныхъ.

Стефанъ Юськôвъ зъ Болехова говоривъ о утрудненяхъ, якѣ подыбує населенє Болехова при выконуваню права сервітуту въ лѣсахъ камеральныхъ.

Титъ Якимôвъ говоривъ знову о высокихъ цѣнахъ соли, жалувавъ ся на похатну торговлю жидôвску и на то, що ярмарки вôдбувають ся въ свята рускѣ.

Микола Соболь представлявъ, якъ трудно купити дерево будôвляне въ лѣсахъ камеральныхъ и якъ населенє терпить, не маючи нѣгде дерева купити анѣ худобу попасти, хотяй лѣсы и паша є доокола.

Бурмістръ Крупиньскій, заперечивши, мовь-бы въ Болеховѣ вôдбували ся торги въ свята, поставивъ жаданє, многими пôдперте, абы посолъ порушивъ настôйчиво знесенє або бодай зменшенє оплатъ въ школахъ середныхъ, а модифікуючи внесенє о. Горникевича просивъ посла, абы постаравъ ся о міністерске розпорядженє въ справѣ знесеня оплатъ вôдъ резолюцій судовыхъ по $17^1/_2$ кр. бодай въ справахъ спадковыхъ.

О. Бирчакъ зъ Пôдбережа говоривъ, якъ доскулює населеню бѣдному строге выконуванє закона о примусѣ шкôльнôмъ; выказувавъ, якъ се пôдрывае симпатіи до школы, если законъ сей примѣнює ся безвзглядно, якъ то дѣє ся въ повѣтѣ долиньскôмъ.

О. Дерлиця зъ Витвицѣ говоривъ о лихвѣ и просивъ посла о порушенє справы закладаня касъ позичковыхъ по селахъ.

Мимо змученя, духоты въ сали и спôзненои поры, дававъ посолъ всесторонпѣ поясненя на ставленѣ интерпеляціи и жаданя. Обговоривъ кожду порушену справу основно; сказавъ, щô въ кождôй справѣ зробити може, и дававъ раду, вказуючи дорогу и способъ, въ якій кривды усунути можна бы.

Якъ бачимо, богато справъ порушуваныхъ бесѣдниками было чисто льокальныхъ, що не належали до компетенціи рады державнои и до сферы дѣяльности посла парляменту. Однакъ нема способу на те, абы постримати нарôдъ вôдъ высказуваня своихъ кривдъ и жалѣвъ при всякôй нагодѣ. Кождый хотѣвъ высказати, що его болить. Впрочôмъ нарôдъ бачивъ передъ собою не такого посла, що дôставши мандатъ возить ся зъ нимъ якъ зъ мальованою торбою и показує велику ласку, якъ передъ выборцями стане, — нарôдъ бачивъ передъ собою правдивого опѣкуна и батька, що радо выслухає и кождого поучить та порадить.

Длятого, коли поставлено внесенє, абы послови высказати вотумъ довѣря, залунала саля грôмкими оплесками. Посолъ подякувавъ за се заявленє и запевнивъ своихъ выборцѣвъ, що все достойно и щиро буде ихъ заступати, якъ довго засѣдати ме въ радѣ державнôй. Поступованя свого вôнъ не змѣнить, а маючи довѣре своихъ выборцѣвъ, не буде оглядатись на те, що дѣяльнôсть его де-кому немила и не на руку. — Се заявленє посла приймили зôбранѣ зъ одушевленємъ; залунало „многая лѣта“, а близше стоячѣ селяне схопили посла на руки и вынесли на ринокъ середъ неумовкаючихъ окликôвъ въ честь посла.

Громадна участь селянъ въ тôмъ зборѣ повинна бути вказôвкою для интеліґенціи зъ Болехôвщины въ ей публичнôй роботѣ. Маємо тутъ досыть силъ молодыхъ и охочихъ до працѣ; поодинокѣ працюють щиро, але праця безъ выдатности, бо нема сполученя. Населенє, якъ бачимо, не вôдносить ся апатично до справъ публичныхъ; треба тôлько вôззвати людей и повести. Думаємо, що дуже порадно було бы — зробити въ Болеховѣ осѣдокъ товариства просвѣтного и політичного; зъ того осередка розходило бы ся тепло на цѣлый округъ. Горнѣмъ, панове, нарôдъ до себе; не чекаймо, ажь его намъ хто иншій загорне!

Переглядъ часописей.

[„Буковина“ о рускôй паралельцѣ въ ґімназіи черновецкôй. — Польска злоба въ Dziennik-у polsk-ôмъ на посла Романчука. — Голосъ осторогы Gazet-ы urzędnicz-ои для урядникôвъ галицкихъ.]

„Буковина“ въ ч. 183. [зъ 2 вересня с. р.], пишучи въ статьѣ „Руска ґімназія в Чернівцяхъ“ о отворенôй въ дни 1-ого вересня с. р. рускôй паралельцѣ, такъ кôнчить:

„А вже жь найбôльшій обовязокъ мають буковиньскѣ Русины старати ся всѣма силами плекати сю молоду институцію и старати ся о ей хосенный розвôй. Нашѣ народнѣ товариства зробили вже першій похвальный початокъ заснованємъ бурсы въ „Народнôмъ Домѣ“. [На сю бурсу зôбрано доси зô складокъ 589 зр. 10 кр. — *Ред.*] А теперь нехай родичѣ рускихъ дѣтей и всѣ щирѣ Русины своими грошевыми жертвами, а руска молодѣжь своєю пильностію и совѣстною працею довершать се преважне дѣло.

Якъ сказано, въ сѣмъ шкôльнôмъ роцѣ отворено лише першу паралельну руску клясу и то зъ выкладовою рускою мовою лише для латины и математики. [Выкладъ прочихъ предметôвъ очевидно буде нѣмецкій. — *Ред.*] Розумѣє ся, що сей устрôй [на ладъ словѣньскихъ паралельокъ] цѣлкомъ не вôдповѣдає вымогамъ національнои школы и взагалѣ дидактичнымъ засадамъ.

Мы маємо повну надѣю, що найвысша шкôльна власть пôзнасть скоро сю немаловажну хибу и вже въ слѣдуючôмъ шкôльнôмъ роцѣ зарадить всякимъ недостаткамъ. Мы маємо повну надѣю, що наше центральне правительство вже для самого добре зрозумѣлого державного и краєвого интересу розширить зъ часомъ паралельнѣ рускѣ клясы до повнои вышои рускои ґімназіи и тымъ способомъ причинить ся до культурного розвою нашого краю. Найважнѣйшѣ перешкоды поборенѣ; засада національнои середнои рускои школы празнує отворенємъ першои паралельнои рускои клясы на Буковинѣ свою побѣду. Вже за се, для буковиньскихъ Русинôвъ и нашого краю вельми хосенне дѣло, складаємо въ имени буков. Русинôвъ на сѣмъ мѣсци въ першôй лініи Єго Вел. нашому милостивому цѣсарю, що бажає добра всѣмъ своимъ народамъ, зъ повного серця найпокôрнѣйшу подяку. Буковиньскѣ Русины дадуть своимъ поведенємъ наглядный доказъ, що они гôднѣ найвысшои цѣсарскои опѣки и опѣки державного правительства.“

Зъ наведеного уступу зъ „Буковины“ довѣдують ся Русины цѣкавои рѣчи — що руска паралелька въ новôй нѣмецкôй ґімназіи не єсть властиво паралелькою рускою, але руско-нѣмецкою. Хочь „Буковина“ робить въ тôй справѣ gute Miene zum bösen Spiel [она инакше — видко — й не може], то мы не залишимо сеи нагоды, щобъ не напятнувати тоту малодушну нещирôсть правительства, зъ якою оно трактувало сю справу. „Буковина“ вказує на паралельки словѣньскѣ — але-жь Русь галицка близше Буковины, нѣжь Словѣнцѣ. Чому-жь не взято для нѣбы-рускои паралельки въ Чернôвцяхъ взôрця зъ бувшихъ паралельокъ въ Перемышли або зъ паралельокъ въ Коломыи?!

——

Dziennik polski приносить въ нинѣшнôмъ, 245. числѣ осьтаку „пікантну“ допись зъ Калуша на тематъ заповѣдженого тамъ справозданя посла Романчука:

„Дня 5. вересня с. р. має сюда прибути п. Романчукъ здати справу зъ своеи дѣяльности посольскои въ радѣ державнôй. Цѣказа рѣчь, чимъ попише ся той апостолъ тутешныхъ Русинôвъ, бо прецѣнь вôнъ не зробивъ нѣчого додатного, хиба, що упавши яко кандидатъ на посла соймового, — своєю дѣйстно невытолкованою охотою здобути щось для себе — внѣсъ въ тутешный повѣтъ небувалый доси антаґонізмъ межи братнѣ народы. За те Русины не можуть бути ему вдячнѣ. Яко вôдступникъ вôдъ угодовои проґрамы зъ року 1890. вôнъ теперь ѣздить по окрузѣ выборчôмъ, щобы зъеднати собѣ популярнôсть, котру на завсѣгды утративъ. Тутъ красномовнôсть на нѣчо не здасть ся; тутешный людъ уже досыть набравъ пересвѣдченя, що обѣцянки его є тôлько обѣцянками, и якъ въ мовѣ кандидатскôй на посла промовлявъ, що нѣчого у Вѣдни зробити не може самъ, поминаючи Полякôвъ, такъ и теперь нѣчого не зробить. Огôрченє на него велике а схарактеризувавъ се найлучше о. кардиналъ. Коли бы п. Романчукъ поступавъ инакше, стрѣтили бы его тутъ заявы почести, але теперь пропало, занадто задокументувавъ ся, кимъ вôнъ є. Мы тутъ маємо вже кандидата до рады державнои, та кожь Русина, але правдивого, котрый собѣ щоразъ бôльше тутъ збирає miru. Отже шкода трудôвъ...“

Наводимо сю допись, бо она є характеристична зъ огляду на руско-польскѣ вôдносины на галицкôй Руси. Она свѣдчить, якъ противники Руси въ борбѣ зъ нами не перебирають въ средствахъ. Безвстыдна ложь, нужденна клевета — се оружє, яке „szlachetny“ противникъ Руси вытягне за кождый разъ, коли йде о яку-небудь добру и честну справу руску. Въ змѣстъ тои дописи входити не потребуємо; кождый читатель самъ осудить, щô въ нѣй ложь, а що клевета, а що и перфідія [н. пр. цѣлый свѣтъ знає, що кандидатура п. Романчука упала при выборахъ до сойму зъ причины страшного тероризму, просто сказавши розбишацтва, яке въ ночи передъ выборомъ зорґанізували були при помочи жидôвъ калускѣ „patryoci“], а впрочôмъ за два днѣ вôдбуде ся справоздане, то и квестія вôдносинъ Русинôвъ калуского повѣту до п. Романчука выяснить ся. О „oznaki czci“ вôдъ того рода индівідуôвъ, якъ дописуватель Dziennika, п. Романчукови певно не ходить; се вôнъ може радо полишити „nieodszczepieńcom od ugodowego programu“... А що калускѣ Поляки мають уже кандидата до рады державнои — „Rusina także, ale prawdziwego“, — се для нѣкого не новина, якъ нѣхто не може сумнѣвати ся о тôмъ, що для переформованя того „prawdziwego Rusina“ готова повторити ся исторія зъ памятнои вересневои ночи 1895 року... Тогдѣ обôйшло ся безъ трупôвъ, а скôнчило ся лишь на побитю и покалѣченю стороннпкôвъ кандидатуры Романчука; якъ буде при сихъ выборахъ, побачимо. Але патріоты Калущаны певно не устрашать ся нѣчого, хочь-бы й найгôршого, а сповнять свôй патріотичный обовязокъ.

——

Gazeta urzędnicza, львôвска часопись посвячена справамъ урядникôвъ, умѣстила осьтаку дуже гарну, теплу и розумну осторогу для урядникôвъ:

„Мы вже пôдносили кôлька разôвъ, якъ мало урядники докладають стараня, щобы вôдносины свои зъ людомъ оперти на пôдвалинахъ взаимного довѣря и поважаня. Нинѣ знову, а зъ бôльшимъ ще натискомъ звертаємо ся до нихъ зъ осторогою, подиктованою найлѣпшою волею. А звертаємо ся передо всѣмъ до тыхъ, пôдъ котрыхъ опѣкою стоить свобода горожаньска того люду, що рве ся теперь добути собѣ права належнѣ єму на основѣ конституціи. Не переганяйте ся панове вôдъ поліціи въ ревности по за границѣ бажань правительства и закона, неописуйте ся „sprężystością“, котра часто єсть надужитємъ признанои вамъ власти, не уживайте яко єдиного арґументу патролѣвъ зъ „когутовыми хвостами“. Небезпечна то гра! И памятайте, що хочь вашѣ шкôры выйдуть зъ неи цѣло, то колись оно вôдôбє ся тяжко на интересахъ цѣлого стану. Не вже-жь бы вамъ нѣчо не залежало на нѣмъ? чи для скорои, личнои каріеры мали бы вы вôдвагу наражувати загалъ урядничій на необчислимѣ наслѣдки? Повтаряємо то, що мы вже разъ сказали на сѣмъ мѣсци: Не пострахомъ, але справедливостію, не фізичною силою, але любовію правте людомъ, котрый — додаймо тутъ — перестає вже бути стадомъ баранôвъ!“

Дай Боже, щобы тая осторога спонукала до рефлексіи — коли не загалъ, то бодай одиницѣ зъ тои фаланґи урядникôвъ, для котрыхъ такои осторогы потрѣбно.

Ще причинокъ до пôзнаня долѣ нашихъ еміґрантôвъ въ Бразиліи

подає листъ одного чоловѣка зъ Бразиліи до Przegląd-у львôвского. Листъ той звучить:

„Яка теперѣшна доля нашои еміґраціи въ Бразиліи, нехай послужить за доказъ то, що въ кольоніи Аґуа Амарелля еміґранты за кôлька мѣсяцѣвъ побуту заповнили тѣлами заголодженыхъ своихъ жѣнокъ и дѣтей лише три кладовища. Пять мѣсяцѣвъ сидять тѣ лазарѣ въ лѣсѣ и ждуть на вымѣръ парцель, а имъ навѣть поживы не выдають. Середъ еміґрантôвъ страшный голодъ, а тутешне прав[illegible]тельство хвалить ся по ґазетахъ, що [illegible]-то оно выдає величезнѣ сумы на у[illegible]жанє еміґрантôвъ. Урядники, що наг[illegible]ають надъ еміґрантами, крадуть та д[illegible]ають ся [illegible] Мы [illegible]чили н. пр. нераз навѣть лю[illegible]

щастного Грыця Покропова, що бувъ такій „смѣлый“ упбмнути ся о трохи гороху. За ту зухвалбсть бѣлого невбльника зробивъ панъ начальникъ кольонін таку справедливбсть, що велѣвъ двацатьомъ чорнымъ жовнѣрамъ спроводженымъ для „удержаня ладу“ *погуляти собѣ*.

Тѣ чорнѣ горожане, котрымъ ще шкбра зъ часбвъ невбльництва не загоила ся, напали зъ шаблями на товпу спокбйныхъ голодуючихъ еміґрантбвъ и рубали утѣкаючихъ та знущали ся надъ ними гбршь дикихъ звѣрбвъ. Грыць Покропбвъ страшно покалѣченый утѣкъ разомъ зъ кблькома товаришами недолѣ въ ночи зъ кольонін до Куритибы, полишивши въ лѣсѣ жѣнку и дѣти на голодъ, вужду, студѣнь и месть пана начальника. *Они жалували ся* въ Куритибѣ, але тутъ панъ инспекторъ кольонін вбдповѣвъ имъ: „А вы чого сюда приѣхали? Коли васъ вже чорты сюды принесли, то не бунтуйте ся!“ Однакъ о *бунтѣ* не може бути й бесѣды. Просто голоднѣ допоминали ся хочь кусника сплѣснѣлого хлѣба, хочь жменѣ гороху, але урядникови то не сподобало ся, бо грошѣ, якѣ одержавъ вбдъ правительства на прокормлене еміґрантбвъ, уже давно прогулявъ. Въ тбй нещастнбй кольонін, котру можна бы назвати еміґраційною Голгофтою, стоить въ порозумѣню зъ бразилійскими обманцями товмачь, ихъ слуга, що всѣ жалобы тыхъ нещасливыхъ людей, не знаючихъ португальского языка, толкуе въ той спосббъ, що якъ кольоністы скажуть „голодъ“ то вбнъ каже „бунтъ“ и т. и., и пхае спокбйныхъ людей пбдъ шаблѣ дикихъ муринбвъ.

Тутешнѣ ґазеты жалують бѣдныхъ еміґрантбвъ, обурюють ся, що правительство приймало еміґрантбвъ, не гадаючи забезпечити имъ долѣ, та що не вымѣрюе имъ грунтбвъ и морить ихъ голодомъ. Чи може бути больше надужите?

Пишу — кбнчить дописуватель — на осторогу для тыхъ, що легкодушно покидають рбдный край, абы тутъ прийти до Бразиліи на голодъ, нужду и смерть.“

Польскій „Kulturträger“ на учительскій конференцін въ Чешановѣ.

Зъ Любачева пишуть намъ:

Въ днахъ 25 и 26 серпня с. р. вбдбули ся въ Чешановѣ засѣданя окружнои конференціи учительскои.

На порядку дневнбмъ була, якъ всюды, квестія уложеня подрббныхъ планбвъ науковыхъ для шкблъ сѣльскихъ. А позаякъ бблышбсть шкблъ въ округѣ есть зъ выкладовою мовою рускою, то учитель зъ Плазова п. Осипъ Кокуревичь заразъ на першбмъ засѣданю промовлявъ по руски. Присутнѣ учителѣ а навѣть ц. к. инспекторъ не звертали на се уваги, позаякъ зъ однои стороны вбльно по руски промовляти, а зъ другои стороны було то обовязкомъ п. Кокуревича яко Русина. А прецѣнь знайшло ся одно индівідуумъ, котрому таке природне користане зъ прислугуючихъ правъ стало солію въ оцѣ.

Ото на пополудневбмъ засѣданю 25-ого серпня забравъ слово учитель зъ Чешанова Сальоні — котрый, мимоходомъ сказавши, спроваджений недавно сюда зъ Освѣцима, всюда грае ролю великого цивілізатора Русинбвъ — и просивъ инспектора, щобы инспекторъ заборонивъ п. Кокуревичеви говорити по руски, бо по перше: вбнъ [Сальоні] не розумѣе по руски, а по друге: на конференціи мають учителѣ промовляти въ языцѣ польскбмъ, яко „urzędowym“, а не „w języku obcym“!

Ц. к. инспекторъ п. Фрайдеберґъ вбдповѣвъ на те, що учителямъ вбльно въ бесѣдахъ на конференціи уживати чи руского чи польского языка, якъ котрый хоче, а секретарь [якимъ бувъ Сальоні] мае обѣ мовы розумѣти.

Вбдправа дана Сальоньому була достаточною сатисфакцією для Русинбвъ, бо выйшла зъ устъ инспектора шкбльного, — але фактъ, що знайшовъ ся учитель, котрый на Руси смѣвъ назвати языкъ автохтонбвъ тои землѣ языкомъ „obcym“, есть характеристичнымъ — signum temporis...

Для пана Сальонього була бы едина рада: Коли его звукъ рускои мовы такъ дуже обиджуе, то найлѣпше зробить, якъ собѣ переѣде вбдъ насъ до Освѣцима або Хшанова, а тамъ не буде мати тои неприятности слухати рускихъ бесѣдъ... Ваша цивілізаторска місія, пане Сальоні, тутъ непотрѣбна.

До Русинбвъ же учителѣвъ вбдзываемось при тбй нагодѣ зъ просьбою, щобы все и всюды уживали на зборахъ руского слова, а тогдѣ, якъ всѣ будуть промовляти по руски, не посмѣе „Kulturträger“ польскій глумитись зъ нашого слова...

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Рада державна, якъ знову голосять, мае зббти ся д. 1. жовтня. Речинець сей не постановленый ще на певно, але больше менше такъ оно и выйде.

Появили ся въ дневникахъ вѣсти, що въ часѣ гостены царя у Вѣдни оба президенты міністрбвъ и оба міністры скарбу переговорювали зъ ґубернаторомъ банку въ справѣ банковбй та довели до порозумѣня що до пбдставы до дальшихъ переговорбвъ, котрѣ, можна вже надѣяти ся, будуть могли вдоволити всѣ стороны. Тымчасомъ звѣщають зъ досто вѣрного жерела, що ся вѣсть була хибна. Нѣякихъ переговорбвъ мѣжь міністрами а банкомъ не було; а чи узыскано яку пбдставу до дальшихъ переговорбвъ, то ще пытане. Правдою лише те, що угорскѣ міністры скористали зъ свого побуту у Вѣдни, щобы зъ австрійскими товаришами, але тблько зъ ними, обговорити основно крбмъ иншихъ справъ угодовыхъ такожь и справу банкову. Оба міністры скарбу умовили ся, де якои границѣ у всякбмъ разѣ можуть посунути ся въ переговорахъ зъ банкомъ. О тбмъ порозумѣню міністрбвъ дбстане управа банку ажь пбзнѣйше позѣдомлене, щобы изъ своеи стороны заявила свои погляды. Коли се мае наступити, поки-що не постановлено. Згадана на початку вѣсть пбйшла певно вбдти, що угорскій міністеръ скарбу справдѣ розмавлявъ зъ ґубернаторомъ банку. Вбнъ въ своихъ выводахъ въ соймѣ мае такожь обширнѣйше згадати про справу банкову та зазначити услбвя, при котрыхъ угорске правительство уважае за можливе, вбдновити привилей австрійско-угорского банку.

Въ Сольногородѣ зббрало ся д. 31. серпня загальне австрійске католицке вѣче. На другій день по богослуженю радили поодинокѣ секціи, а о 5. год. по полудни вбдбуло ся перше засѣдане загальне. Засѣдане вбдкрывъ кн. Клярі, по чбмъ зборы выслали телеґраму зъ высказомъ вѣрности до цѣсаря Вбдтакъ вбдчитано наспѣвшѣ привѣтнѣ телеґрамы; мѣжь ними находили ся телеґрамы вбдъ угорского примаса кардинала Васарія и вбдъ кблькохъ епископбвъ угорскихъ и нѣмецкихъ. Середъ грбмкихъ оплескбвъ вбдчитано привѣтну телеґраму вбдъ вѣденьского бурмістра Штробаха и віцебурмістра д-ра Люеґера, котрый жалуе, що не може прибути на вѣче, та бажае нарадамъ якъ найкрасшого успѣху. Потому говоривъ крилошанинъ д-ръ Кальтнеръ о положеню папы и закбнчивъ резолюцією, котру зборы очевидно приняли одноголосно: „Вѣче католицке высказуе переконане, що привернене повнои свободы и независимости апостольского престолу е невбдпертою конечностію для веденя церкви якъ и для удержаня мира мѣжь народами и для поладнаня суперечныхъ рбзницъ интересбвъ рбзныхъ класъ суспбльности.“ Заразъ ухвалено, выслати телеґраму до ґр. Зічого и Естергазого зъ желанемъ Божого благословеньства для выпробованыхъ провбдникбвъ угорскихъ католикбвъ въ тяжкихъ борбахъ, якѣ они теперь мусять переходити. Наконець говоривъ бар. Діпавлі про еднбсть австрійскихъ католикбвъ. Вбнъ згадавъ о найновѣйшихъ успѣхахъ католицтва въ Австріи, а особливо о вбдзысканю Вѣдня, и упоминавъ, щобы хоронити тоту тяжко здобуту еднбсть. Провбдъ належить ся церквѣ и еи головѣ; всякѣ споры повиннѣ уступити передъ высокими цѣлями, до якихъ треба змагати. Якъ разъ въ такихъ часахъ подвбйно бажана еднбсть. Австрія мусить стати христіяньскою.

Замѣтна рѣчь, що мѣжь иншими мае сольногородске вѣче католицке ухвалити такожь резолюцію въ справѣ австрійско-угорскои угоды. Резолюція тота жадае рѣшучо обезпеченя интересбвъ австрійского господарства сѣльского, а особливо: 1) управильненя роздѣлу податкбвъ вбдъ цукру, пива, горѣвки и нафты; 2) полагодженя справы соли для худобы на користь австрійскихъ селянъ; 3) основного полагодженя справы пошестій худобы для охороны передъ заразою зъ Угорщины; 4) внесеня тарифовыхъ пбльгъ для угорского зббжа на австрійскихъ зелѣзницяхъ; 5) значного обниженя австрійскои квоты на спбльнѣ выдатки монархіи; 6) вчасного выповѣдженя мытового и торговельного союза зъ Угорщиною на выпадокъ, коли бы не можна було обезпечити вычисленыхъ интересбвъ Австріи. — Въ иншбй резолюціи мае высказати ся надѣю, що законъ о становбй орґанізаціи селяньства стане незадовго правосильнымъ та що для улегшеня тои орґанізаціи удѣлена буде достаточно позычка. Дальше жадае ся вбдъ рады державнои скорого полагодженя закону о свининѣ, а вбдъ правительства, щобы постарало ся о державнѣ и краевѣ запомоги для тыхъ громадъ, котрѣ мусять на заосмотрене убогихъ поносити бблыпѣ тягарѣ черезъ те, що въ громадѣ находять ся великѣ фабрики або копальнѣ. Дальшѣ резолюціи жадають охороны продукціи передъ штучными выробами масла и вина; иншѣ знову вбдносять ся до господарства лѣсного и т. и.

— —

Про недугу и послѣднѣ днѣ кн. Лобанова пишуть отсе: Передъ выѣздомъ зъ Петербурга бувъ кн. Лобановъ въ лѣкарскбй опѣцѣ. Вбнъ не знавъ о грбзнбмъ станѣ своего здоровля; а лѣкарѣ не противили ся его подорожи, бо не було знову такъ зле зъ нимъ, щобы дорога загрожувала его житю; до того лѣкарѣ знали такожь правильный спосббъ житя недужого. Тымъ то кн. Лобановъ выбравъ ся въ дорогу и мавъ таку проґраму въ найблизшій часъ: По вбдъѣздѣ царя хотѣвъ кблька днѣвъ лишити ся у Вѣдни такъ, щобы собѣ выпочати, якъ такожь, щобы порадити ся ще деякихъ славныхъ лѣкарѣвъ. Вбдтакъ мавъ поѣхати до Вроцлава, щобы тамъ бути при стрѣчи царя зъ нѣмецкимъ цѣсаремъ. Зъ Вроцлава хотѣвъ поѣхати до Дрезна, щобы тамъ лѣчити ся масажою, бо такъ ему радили петербурґскѣ лѣкарѣ. Въ Дрезнѣ мавъ забавити зо три недѣлѣ, а вбдтакъ зъѣхати ся въ Парижи зъ царемъ. Тымчасомъ політичнѣ подѣѣ вывернули его плянъ. Ледво прибувъ до Вѣдня, ажь тамъ заставъ вже телеґрафічнѣ вѣсти про розрухи царгородскѣ. Царь, не знаючи о его хоробѣ, просивъ его, щобы змѣнивъ на разѣ свбй плянъ та поѣхавъ зъ нимъ до Кіева. Послѣдный дипльоматъ, зъ котрымъ кн. Лобановъ розмавлявъ у Вѣдни, бувъ турецкій посолъ. При прощаню на дворци пбвнбчнои зелѣзницѣ бувъ кн. Лобановъ въ найлѣпшбмъ настрою и весело прощавъ ся зъ всѣми. Такожь и въ дорозѣ мавъ ся першого дня цѣлкомъ добре. Вбнъ ѣхавъ въ ваґонѣ заразъ за царскимъ возомъ, бо все мусѣвъ бути цареви пбдъ рукою, а навѣть часто таки працювавъ разомъ зъ царемъ. Ажь въ недѣлю коло год. 4. по полудни, коли сидѣвъ зъ царемъ, зробилось ему не добре; але те за хвилю перемину́ло. Царь прикликавъ своего лѣкаря и велѣвъ ему не вбдступати вбдъ князя. Лѣкарь робивъ, що мбгъ; але атаки повтаряли ся чимъ разъ частѣйше, ажь недужій о год. 8. вечеромъ скбнчивъ жите на рукахъ лѣкаря и своего слуги.

Троха инакше телеґрафують зъ Кіева про послѣдни хвилѣ покбйного: Кн. Лобановъ умеръ вже о год. 7. вечеромъ близько стаціи Шепетбвки. Коли царскій поѣздъ переѣздивъ тамтуды, забажавъ царь перейти ся по свѣжбмъ воздусѣ. Поѣздъ задержано коло малого лѣска и всѣ подорожнѣ высѣли перейти ся. Кн. Лобановъ прилучивъ ся такожь; але вже по кблькохъ крокахъ зробилось ему слабо и вбнъ хотѣвъ назадъ вернути до ваґону та вже не мбгъ ити о власныхъ силахъ. Ледво его заведено до ваґону, почавъ конати. Коли прикликано лѣкаря, було вже по всѣмъ. Тѣло перевезено въ ночи до Кіева, забальсамовано и выставлено поки-що на дворци зелѣзницѣ въ металевбй домовинѣ. Надъ домовиною два разы на день вбдправляють панахиду. Царь и цариця зложили на домовинѣ два вѣнцѣ зъ орхидеѣвъ, рожь и пальмъ. Въ понедѣлокъ мала бути илюмінація мѣста, але на приказъ царя залишено ей.

Дня 1 с. м. була царска пара зъ цѣлымъ дворомъ на посвященю собора св. Володимира. Митрополитъ трикратно поблагословивъ царя и царицю. По полудни бувъ царь зъ женою на пароходѣ днѣпровбмъ при войсковыхъ маневрахъ; войско переходило черезъ Днѣпро по понтонахъ. Опбсля переѣхала ся царска пара зъ вел кияз ми на суднѣ по Днѣпрѣ. Береги рѣки и мѣсто були рѣсно освѣтленѣ.

— —

Дня 9 *с. м.* выбирае ся зъ Неаполю выправа италійского червоного хреста до Абессиніи зъ помочію для полонникбвъ. Для перевозу живности и одежи, призначенои для полонникбвъ, ужие выправа караваны, зложенои зъ 400 верблюдбвъ. Въ полонѣ у Менеліка мае пробувати ще 2.600 Италійцѣвъ.

— —

Зъ Царгороду свѣжихъ новинъ мало. Мавъ тамъ настати якій-такій спокбй. До всѣхъ консулятбвъ надходять просьбы о живнбсть для Вбрменъ, що позамыкали ся въ склепахъ, та о выпущене Вбрменъ зъ вязниць. Урядники австрійско-угорского консуляту були кблька разбвъ въ небезпеченьствѣ, коли старали ся охоронити склепы австрійско угорскихъ пбдданыхъ вбдъ напастій товпи турецкихъ; але поліція турецка удѣлила имъ въ такихъ разахъ помочи.

На Кретѣ христіяньскѣ депутованѣ згодили ся въ засадѣ на признанѣ имъ уступки, длятого удержуе ся взагалѣ надѣя, що справа буде полагоджена вдоволяючо. Консулѣ вызначили депутованымъ тридневный речинець, до котрого мають дати рѣшучу вбдповѣдь. У вторникъ мае зббрати ся соймъ кретеньскій.

Загальнѣ зборы руского педаґоґічного товариства на Буковинѣ „Руска Школа“

вбдбули ся сего року въ Кбцмани дня 27 н. ст. серпня въ сали мѣсцевого касина — и зъ того збору одержуемо таке справоздане:

Явило ся 70 учителѣвъ и 6 учительокъ — число, якъ на Буковину, значне. Нарады вбдкрывъ о 4 бй годинѣ зъ полудня голова товариства проф. Шпойнаровскій. Въ своѣй бесѣдѣ пбднѣсъ вбнъ, що по мысли давнѣйшои ухвалы скликано зборы на провінціи, щобы дати можнбсть якъ найширшимъ кругамъ людовыхъ учителѣвъ взяти въ нихъ участь; дальше повитавъ явившихъ ся учителѣвъ и учительокъ, прибувшу мѣсцеву интеліґенцію руску и яко гостя о. Стефановича зб Львова, котрый пробуваючи тогды въ Кбцмани послѣшивъ на зборы, щобы познакомитись близше зъ рускимъ шкбльництвомъ на Буковинѣ. Вкбнци зазначивъ, що якъ товариство розвинуло вже доси значну дѣяльнбсть для просвѣты руского народу въ своѣмъ краю, такъ буде оно и дальше тою самою дорогою ити до своеи меты.

Пбсля того вбдчитавъ проф. Климъ яко секретарь протоколъ зъ послѣдныхъ загальныхъ зборбвъ, — и той протоколъ зббранѣ одобрили. — Дальше ставъ читати справоздане зъ дѣяльности выдѣлу. Зъ него показало ся, що выдѣлъ вбдбувъ въ протягу року 10 засѣданъ, на котрыхъ радивъ о всякихъ важнѣйшихъ справахъ. И такъ заснувавъ выдѣлъ філію въ Кбцмани, а теперь заходить ся надъ отворенемъ філіи въ Выжници; займавъ ся уложенемъ рускихъ учебникбвъ; вкбнци робивъ заходы, щобы признано рускому языкови всѣ права въ церквѣ и школѣ. Дѣяльнбсть выдѣлу мала успѣхи. Що-до церкви — теперѣшный митрополитъ, при повитаню его рускою депутацією, обѣцявъ, що буде увзглядняти потребы руского народу. Знову же міністеръ просвѣты рѣшивъ ся на заходы рускихъ послбвъ засновати при новбй ґімназіи нѣмецкбй въ Чернбвцахъ паралельнѣ клясы зъ рускимъ выкладовымъ языкомъ, и се рѣшене входить вже теперь въ жите черезъ отворене першои клясы. Тблько рада мѣска въ Чернбвцяхъ вбднесла ся вельми неприхильно до рускои народности. Репрезентація столицѣ, положенои въ рускбй части краю и замешкалои такъ великимъ числомъ рускои людности, зволѣкае умысно зъ порѣшенемъ рускои петиціи о основане рускои людовои школы въ Чернбвцяхъ [*загальне обурене и голоснѣ оклики: ганьба имъ! соромъ!*]; однакъ Русины не дадуть ся нѣчимъ здержати и вбднесуть ся небавомъ хочь бы до найвысшихъ инстанцій та й мусять добитись того, що имъ по всякбй справедливости належить ся. Дальше рѣшивъ выдѣлъ оснувати для рускихъ паралельокъ руску бурсу на 20 ученикбвъ и одержавъ на ту цѣль [заходами посла Пигуляка] 200 зр. запомоги. Въ соймѣ старавъ ся членъ выдѣлу д-ръ Стоцкій о зниженѣ учителямъ лѣтъ службы изъ 40 рокбвъ на 35. — Всю ту дѣяльнбсть въ користь руского народу и шкбльництва розвинули на Буковинѣ зъ великимъ пожертвованемъ майже самѣ лишь учителѣ. Бо коли въ сусѣднбй Галичинѣ рускій нарбдъ находить для своего розвою и для просвѣты сильну пбдпору въ своѣмъ духовеньствѣ, то буковиньска православна Русь полишена цѣлковито своимъ клиромъ. Въ цѣлбмъ православнбмъ клирѣ находить ся ледви кбльканацять щирыхъ прихильникбвъ руского дѣла; загалъ же духовеньства або зовсѣмъ рбвнодушный для рускости або въ значнбй части просто противный еи розвоеви. [*Мѣжь зббраными зворушене и выразы глубокого сожалѣня*]

Дальше касіеръ вбдчитавъ выказъ доходбвъ и розходбвъ товариства.

По вбдчитаню справоздань забравъ слово учитель Пигулякъ и, сконстатувавши щиру дѣяльнбсть выдѣлу, внѣсъ заявити ему подяку и удѣлити абсолюторію. — Се внесене принято одноголосно.

Потбмъ предложивъ секретарь Климъ въ имени выдѣлу два внесеня. Перше внесене: Выслати въ имени товариства нову петицію до сойму о переведене реґуляціи [пбдвысшеня] платнѣ для людовыхъ учителѣвъ. (*Прим Ред.*: Платня буковиньскихъ учителѣвъ выносить по селахъ 400 зр., въ мѣсточкахъ зъ судами 500 зр, а въ бблышихъ мѣстахъ 600 зр. Крбмъ того приходить еще додатокъ дорожняный для управителѣвъ школы маючихъ мешкане 50 зр., а для звычайныхъ учителѣвъ 75 зр.)

Надъ симъ внесенемъ вывязала ся довша дискусія. Учитель Пигулякъ вказувавъ, що хотяй соймъ вбднѣсъ ся прихильно до подббнои давнѣйшои просьбы, однакъ мимо того готова она не удати ся зъ причины великихъ выдаткбвъ краю, котрѣ потягнуть ся ажь до року 1900, — отже внѣсъ: просити соймъ, щобы въ случаю вбдмовленя реґуляціи платнѣ пбдвысшивъ дорожняный додатокъ. — Сему спротививъ ся учитель Недѣльскій, пбдносячи, що коли будуть учителѣ просити о евентуальне пбдвысшене додатку, то готовъ соймъ збути ихъ лишь додаткомъ и не приступити такъ скоро до реґуляціи платнѣ. Отже внѣсъ: жадати въ петиціи лишь остаточнои реґуляціи платнѣ, а коли-бы се показало ся неможливымъ, то соймъ и нашѣ послы вже самѣ приступлять до пбдвысшеня додатку. — Тои самои гадки бувъ и учитель Савицкій. Учитель Ийлюкъ гадавъ, що доси було вже досыть петицій вношеныхъ въ сѣй справѣ, длятого предложивъ, щобы зъ отворенемъ сойму выслати вбдъ товариства депутацію до президента краю та до сойму и просити ихъ о остаточну реґуляцію платнѣ. — Секретарь Климъ заявивъ ся противъ высыланя депутаціи, бо она не мае цѣли. Соймъ и президентъ краю и такъ прихильнѣ цѣлбй справѣ. Соймъ бувъ бы вже и перевѣвъ еи въ жите, коли-бъ не перешкаджали тому надмѣрнѣ выдатки краю. Президентъ знову выробивъ у цѣсаря [коли соймъ замѣсть 100.000 зр. ухваливъ лише 50.000 зр. на до-

датки] для учителѣвъ 30.000 зр. запомоги зъ релігійного православного фонду. Пôдвысшене платнѣ мусить скорше чи пôзнѣйше наступити, бо коли небавомъ мае прийти пôдвысшене платнѣ державнымъ урядникамъ та й коли о те старае ся выдѣлъ краевый для своихъ функціонарѣвъ, то соймъ не зможе вôдказувати сего и учителямъ. Тутъ ходить *лишь о приспѣшене справы.* Отже секретарь пôдперъ внесене выдѣлу зъ пропущенемъ проектôвъ що-до дорожняного додатку и выслання депутаціи. По сѣмъ внесене выдѣлу принято.

Друге внесене выдѣлу предкладало, щобы послôвъ д-ра Стоцкого, Пигуляка и Вахнянина, котрѣ пôдпирали буковиньскѣ справы школьнѣ и *допомогли* выдѣлови въ осягненю значнѣйшихъ результатôвъ [а посолъ Вахнянинъ крôмъ того вступивъ ся въ радѣ державнôй за честь буковиньского поета Федьковича противъ гидкои напасти посла Цуркана] именувати почетными членами товариства. — Се внесене принято черезъ акламацію.

(*Конець буде.*)

НОВИНКИ

— **Академічный сенатъ львôвского університету** постановивъ, що почавши вôдъ року шкôльного 1896/7-ого книжочки легітимаційнѣ [индексы] звычайныхъ слухачѣвъ всѣхъ чотирохъ выдѣлôвъ львôвского університету маютъ мати на вôдворотнôй сторонѣ окладинки фотографіи *своего властителя.* Той припись вôдносить ся такъ само до тыхъ слухачѣвъ звычайныхъ, котрѣ на університетъ львôвскій першій разъ запишуть ся и новѣ книжочки легітимаційнѣ дôстануть, якъ и до тыхъ, котрѣ були вже передъ тымъ вписанѣ и маютъ давнѣйшѣ книжочки легітимаційнѣ. Отже кождый звычайный слухачь буде *обовязаный* — або вже давнѣйшу або лише-що куплену та що-найменше именемъ и прозвищемъ своимъ, мѣсцемъ уродженя и именемъ вôтця выповнену книжочку легітимаційну зложити що-найменше на два днѣ передъ выбранымъ речинцемъ впису до рукъ педеля університету, зъ поданемъ, на якій выдѣлъ хоче записати ся и зъ долученемъ своеи фотографіи въ форматѣ т. зв. візитовôмъ, не наклеенôй на картонъ. Самымъ слухачамъ не вôльно наклеювати фотографіи; се зробить ся безъ якои-будь оплаты въ канцеляріи, котра вытисне также печать вôдповѣдного выдѣлу въ части на фотографіи, въ части на окладинцѣ коло фотографіи. Книжочки легітимаційнѣ — котрыхъ звороту можна домагати ся въ два днѣ по дорученю ихъ педелеви — предложать потôмъ слухачѣ своему деканови, взглядно квесторови, щобы доконати впису, при чôмъ въ присутности декана *взглядно педеля* маютъ пôдписати ся власноручно пôдъ фотографією. [Наведенѣ приписы не вôдносять ся до надзвычайныхъ слухачѣвъ університету.]

— **Основане правительственнои школы торговельнои у Львовѣ** рѣшило вже въ засадѣ міністерство просвѣты. Ся школа буде обнимати поки-що высшу школу [академію] торговельну и курсы доповняючѣ для помôчниковъ торговельныхъ. Она примѣстить ся въ будынку теперѣшнои женьскои семинаріи учительскои при улици Вôрменьскôй, для котрои выбудуе ся новый будынокъ при улици Сакраментокъ. Чи малою труднотою буде придбане и приготовлене силъ учительскихъ, але до того — якъ пише Gazeta lwowska — послужать стіпендіи торговельнѣ, роздѣлюванѣ теперь выдѣломъ краевымъ. Основаня тои школы домагали ся соймъ краевый, громада мѣста Львова и торговельно-промыслова палата.

— **На черновецкôмъ розширенôмъ двôрци зелѣзничôмъ** умѣстили були — якъ о тôмъ у насъ була згадка — такожь написи рускѣ, але въ фатальнôмъ „язычію“. Черновецке політичне товариство „Руска Рада“ сейчасъ звернуло ся до компетентныхъ властій зелѣзничихъ зъ жалобою на таке трактоване рускои мовы и — теперь на двôрци нищать псевдо-рускѣ написи, а на ихъ мѣсце прийдуть чисто-рускѣ въ рускôй фонетичнôй правописи.

— **П. Николай Дрогомирецкій**, нотарь зъ Довгополя дôставъ нотаріятъ въ Черновцяхъ на мѣсце пок. нотаря Векслера.

— **Нотарь Жигмонтъ Гроблевскій** зъ Виникъ перенесеный до Калуша на мѣсце пок. Мих. Бачиньского.

— **Ґр. Ледебуръ**, міністеръ рôльництва, приѣде до Галичины — не 5-ого с. м., якъ було заповѣджено, але ажь 8 ого. А до Черновцѣвъ мае приѣхати 13 ого с. м.

— **До львôвского „Сокола“ руского** вдерли ся въ суботу межи 8 а 9 ою годиною у вечѣръ злодѣѣ, выбивши вôкно, и розбили скарбонку та выбрали зъ неи 3 короны. Приладôвъ гімнастичныхъ не рухали, але за те забрали всю постѣль пана К., котрый лишивъ ей тамъ на вакаціяхъ. Злодѣѣ мусѣли бути добре обзнакомленѣ зъ хатною обставиною, а пôдозрѣне паде на когось зъ помôчниковъ одного майстра, котрый мавъ роботу въ „Соколѣ“.

— **Испыты кваліфікаційнѣ у Львовѣ для учителѣвъ школъ народныхъ и выдѣловыхъ** зачнуть ся передъ ц. к. комісією испытуючою дня 30. вересня с. р. Поданя заосмотренѣ въ метрику хрещеня, остатне свѣдоцтво шкôльне, свѣдоцтво зрѣлости, всѣ декреты именованъ, коротке curriculum vitae, выказъ перестудійованыхъ дѣлъ и табелю кваліфікаційну належить вносити до дирекціи ц. к. комісіи испытуючои ул. Скарбкôвска ч. 39] черезъ дотычну окружну раду шкôльну найдальше до 20 ого вересня. Поданя незаосмотренѣ въ наведенѣ документы звернуть ся кандидатамъ.

— **Про чудо на Гранкахъ коло Берездовець** въ повѣтѣ бобрецкôмъ] пишуть намъ: Въ „Дѣлѣ“ була вже два разы згадка про чудо на Гранкахъ, але не розъяснено докладно того, хто бувъ дѣяльнымъ при тôмъ чудѣ. Отже дѣлаючими особами тутъ були: посесоръ зъ Берездовець, лат. парохъ берездовецкій и хлопчина, сынъ „dziadka kościelnego“. *Хлопчина почавъ голосити,* що вôнъ видѣвъ Матѣрь Божу середъ ланôвъ паньскихъ. Вѣсть о тôмъ розôйшла ся скоро по селахъ, а темный и легковѣрный селянинъ нашъ, *заробивши въ потѣ чола якійсь крейцарь,* почавъ спѣшити до Берездовець подивитись на чудо и дати „на Боже“. Але нѣхто чуда не побачивъ, а коли нашѣ люде пытали хлопчину: чи справдѣ бачивъ Матѣрь Божу, де и коли? — вôнъ вôдповѣдавъ, що Русинамъ не буде о тôмъ говорити, бо Пречиста Дѣва выразно заявила, що жадае, абы на тôмъ мѣсци станула капличка латиньска... Однакъ се не зразило нашого люду; вôнъ складавъ грошѣ, а панъ зъ ксьондзомъ орудували ними и поставили за тѣ грошѣ капличку зъ дощокъ середъ ланôвъ двôрскихъ. И незнати, якъ далеко була бы зайшла цѣла справа, если-бы въ горѣ не повѣяло противнымъ вѣтромъ; може бути, що Берездôвцѣ були бы законкурували зъ близенькою Кохавиною... Тымчасомъ не тôлько въ костельныхъ, але и въ правительственныхъ кругахъ рѣчь порѣшено — и ц. к. староста въ Бôбрцѣ по кôлькохъ мѣсяцяхъ довѣдавъ ся о чудѣ... Заповѣджене появы Матери Божои на 15 ого серпня т. е. на латиньске Успеніе завело *ожиданє* дуже численно зôбраного народу — и, здаеть ся, вôдложено всьо ad calendas graecas...

— **Фотографію Галичанъ и Буковинцѣвъ**, що гостили недавно въ Кронштадтѣ, помѣстило „Новое Время“ въ 292 числѣ своего недѣльного додатку. Фотографували ся они въ Кронштадтѣ въ ґрупѣ зъ тамошными „русскими“. На фотографіи [досыть замазанôй] сидять або стоять *господинове и госпожѣ*: д-ръ Добряньскій, Марковъ, Мончаловскій, купець Дуткевичь зô Львова, п. Юст. Малецкій, Бересній, д-ръ Гакманъ, Дорикъ, Мудракъ, судья Левицкій зъ донькою, Матковскій зъ жѣнкою, а зъ тамошныхъ адміралъ Брылкинъ, госпожа Брылкина, Никитинъ, переселенцѣ Цухиръ зъ дѣтьми, В. Дрогомирецкій, Лопатиньскій и другѣ -- а на самôй серединѣ зъ переду сидить о. Іоанъ Кронштадтскій.

— **Д-ръ Люеґеръ** — якъ доносять вѣденьскѣ часописи антисемітскѣ — приѣде въ першихъ дняхъ жовтня до Радôвцѣвъ на Буковинѣ. Черновецкѣ ліберали дуже обуренѣ, що Люеґеръ вôдважуе ся навѣть на Буковинѣ, въ тôй послѣднôй твердини ліберализму, розпочинати аґітацію...

— **Панорама Голгофты** будить що-разъ бôльшу цѣкавôсть и длятого можна сподѣвати ся, що речинець перевозу еи зô Львова до Варшавы буде вôдложеный. Сеи недѣлѣ оглядало панораму 2.136 особъ, а межи ними бôльше якъ сто селянъ, на котрыхъ она зробила велике враженє.

— **Чоловѣкъ безъ жолудка** — се чудо не абы яке. Въ Нѣмеччинѣ, въ мѣстѣ Штетинѣ е податковый стражникъ Тіде, котрому директоръ тамошного шпиталю д-ръ Шушардъ передъ пôвтора року вытявъ жолудокъ зъ тѣла. Жолудокъ бувъ цѣлковито покрытый пухлинами — щось въ родѣ рака — тожь не було иншого способу, якъ вытяти его. Жолудокъ сей зберѣгають теперь въ спирітусѣ въ шпитали, де его можна видѣти. Але абы сей цѣкавый выпадокъ можна оглянути, фотографовано жолудокъ и розôслано лѣкарямъ знатокамъ. Замѣсть жолудка розширено Тідому шкôрку кишки, що веде до жолудка. Тіде мусѣвъ зъпочатку по операціи ѣсти мало, але за те частѣйше. Теперь чуе ся вôнъ цѣлкомъ здоровъ, робить безъ перервы свою службу черезъ 8 до 10 годинъ денно и навѣть не дуже то й выбирае въ ѣдѣ. Вправдѣ доси вже неразъ удавали ся такѣ операціи, але люде все по трехъ або чотирохъ дняхъ гинули: симъ разомъ оперованый чуе ся по пôвтора року цѣлкомъ здоровымъ. Се першій такій щасливый выпадокъ въ медицинѣ. Въ зимѣ вôдбуде ся великій зъѣздъ лѣкарѣвъ въ Берлинѣ и д-ръ Шушардъ представить Тідого и его вытятый жолудокъ, абы лѣкарѣ пересвѣдчили ся, що дѣйстно операція повела ся.

— **Мѣжнародный жѣночій конґресъ** вôдбуде ся у вересни въ Берлинѣ. Майже всѣ европейскѣ державы и кôлька американьскихъ мѣстъ вышлють на зъѣздъ своихъ делеґатокъ. Промовляти будуть на конґресѣ по нѣмецки, анґлійски, французски и италійски.

— **Побожный медвѣдь.** Сими днями лучила ся въ сали театральнôй въ Ліежь въ Бельгіи весела пригода. Мѣсцеве товариство драматичне давало представлене, котре кôнчило ся штукою „Медвѣдь и паша“. Въ часѣ представленя тои штуки зôрвала ся надъ мѣстомъ страшна буря. Акторъ, що выступавъ въ шкôрѣ медведя, ставъ непокоити ся. Нагле ударивъ грôмъ и публика побачила, якъ медвѣдь перехреставъ ся. Въ театрѣ настала така веселôсть, що акторы не могли вже докôнчити представленя и мусѣли спустити заслону.

— **Алькоголь може бути лѣкомъ.** Одна женщина въ Лондонѣ выпила зъ горѣвкою трицять ґрамôвъ сильного карболевого квасу. На ей устахъ и въ горлѣ выступили слѣды попареня. Коли при помочи сонды очищено водою жолудокъ отроеннои, *лѣкарь пересвѣдчивъ ся,* що квасъ цѣлкомъ не знищивъ жолудка. Зъ того вôнъ выводить, що алькоголь е добрымъ лѣкомъ на отроене карболевымъ квасомъ и що можна его зъ успѣхомъ ужити. До спареныхъ карболемъ мѣсць лѣкарь прикладае теперь вату, скроплену алькоголемъ, и характеристична бѣла краска опареныхъ мѣсць щезае.

— **Квока нянькою.** Въ однôмъ селѣ въ Нѣмеччинѣ лучивъ ся такій выпадокъ: Въ кутѣ курника мала свое леговище мала сучка зъ двоима щенятами. Разомъ зъ нею мешкала въ курнику велика квока и ей дванацятеро курятъ. Обѣ матери жили въ найбôльшôй згодѣ. Кождого дня, коли сучцѣ поставлено ѣду въ мищинѣ, выдзюбала зъ неи квока свою пайку, а й курята живили ся зъ неи. Наразъ найшла якась пошесть и всѣ курята выгинули. Квока лишила ся сама, а що ѣй очевидячки було нудно, то цѣлый часъ пересиджувала на леговищи дружнои песячои родины. Малѣ песята гаеть такъ полюбили приятельку своеи матери, що волѣли лежати пôдъ ей крилами, якъ при матери. Сучка цѣлкомъ не гнѣвала ся за те, що квока вдирае *ся въ ей материньскѣ* права, але противно, була навѣть дуже рада зъ того и лишала свои дѣти пôдъ опѣкою квоки, а сама цѣлыми днями уганяла по подвôрю. И квока *вôдъ рана до вечера* сидѣла на обохъ щенятахъ и выняньчила ихъ, а коли пôдросли, позволила зъ дивною терпеливостію веселымъ песятамъ тягати себе на всѣ боки. Вкôнци дôйшло до того, що пустѣ песики повырывали майже всьо пѣре своѣй няньцѣ, такъ що господиня мусѣла ихъ розлучити.

— **Проектъ реґуляціи платнѣ професорôвъ** університету, звычайныхъ и надзвычайныхъ, обрôбленый міністерствомъ просвѣты [але ще не затвердженый], зносить плату вôдъ студентôвъ за *годины выкладôвъ.* Знесене тои оплаты, предкладане міністромъ Ґавчомъ, могло бы лишь причинити ся до пôднесеня рôвеня просвѣты, бо неодному бѣдному студентови улекшило *бы* користати зъ выкладôвъ. Однакъ инакше глядять на се деякѣ панове професоры, лапаючи ся за кишенѣ и бачучи тамъ убутокъ обильного жерела доходôвъ. Они почали протестувати. До сего хору належать мѣжь иншими факультеты правничій и медичный у Вѣдни. Університеты львôвскій и краківскій — на скôлько можна вѣрити донесенямъ дневникôвъ польскихъ — годять ся на знесене тои платы.

— **Сегорôчный вересень** пôсля вѣщованя Фальба мае *бути ось-якій*: Вôдъ 1 до 8 ого будуть частѣ дощѣ переплѣтанѣ бурями, а температура значно впаде. Вôдъ 9 до 14 ого дощѣ будуть падати рѣдше и температура пôднесе ся, однакъ знову вôдъ 15 до 18-ого прийдуть сильнѣ бурѣ. Воздухъ, въ початку горячій, скоро остудить ся и настане коротка погода. Заразъ потôмъ 18 ого станутъ падати легкѣ, досыть теплѣ дощѣ, котрѣ вôдъ 24 до 26-ого при досыть высокôй температурѣ перейдуть въ зливы, а 27-ого знову прийдуть бурѣ и будуть лютитись ажь до кôнця вересня и тогдѣ температура значно спаде. Якъ бачимо — вересень пôсля вѣщованя Фальба бувъ бы майже цѣлкомъ непогôдный. — А бодай же Фальбъ помыливъ ся!

— **Смерть мышамъ!** Prometheus оповѣдае, якъ то въ давныхъ часахъ боронили ся люде передъ язвою мышвы. Въ половинѣ 16 столѣтя навѣстила страшна *мышва* провансску краину, отже на просьбу людей о помôчь выступивъ противъ мышей судъ. Три разы завôзвано мышву передъ судъ, а коли мыши таки не явили ся, назначено зъ уряду для нихъ адвоката, щобы боронивъ ихъ справы. Адвокатъ совѣстно сповнивъ свою тяжку задачу. Вôнъ выказавъ, що завôзваня були недостаточнѣ, бо треба ихъ *було оголосити* по всѣхъ громадахъ; а до до того ще не могли мыши явити ся и черезъ те, що по всѣхъ селахъ чатують на нихъ коты. — Такъ само не могли собѣ юристы дати рады и зъ саранчею. Пôсля лѣтописи французского мѣста Арле упала въ 16 столѣтю страшна сарана на мѣскѣ поля. Вôзвано сарану за те передъ судъ — судовѣ возьнѣ вôдчитували голосно завôзване по поляхъ. Але и сѣ вôзванѣ не явили ся передъ судомъ. Вызначено для ихъ обороны славного адвоката. Той въ своѣй оборонѣ замѣтивъ: „Сотворитель послугуе ся звѣрятами, щобы карати людей. Сарана, запôзвана до суду, е орудемъ Божимъ, щобы справити людей на дорогу спасенія, покаяня и плаченя податкôвъ. Длятого не треба сарану проклинати, але терпеливо знесити шкоду, поки Богу не буде угодно инакше запорядити“. На те вôдповѣвъ прокураторъ: „Богъ сотворивъ звѣрята лише для добра чоловѣка, а земля приносить плоды лише для славы Божои и ужитку людей. А що сарана нищить плоды, то треба ей *проклясти*“. Прийшло до острои суперечки, а скôнчило ся на тôмъ, що трибуналъ таки проклявъ сарану и вôзвавъ ей до опущеня краю. Оборонець противъ того выроку *внёсъ вôдкликъ*, але тымъ часомъ сарана вôдлетѣла. Проклôнъ може бы була знесла, але настрашила ся короводôвъ процесу по всѣхъ инстанціяхъ та й утѣкла.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Міністеръ скарбу д-ръ Бѣлиньскій выѣхавъ зъ Вѣдня до Теплиць, а міністеръ справедливости ґр. Ґляйспахъ до стирского Градця. — Амбасадоръ австро-угорскій въ Парижи ґр. Ант. Волькенштайнъ приѣхавъ въ понедѣлокъ до Львова. — Доповняючій выбôръ одного члена повѣтовои рады въ Бродахъ зъ ґрупы бôльшои посѣлости розписаный на 1-ого жовтня с. р. — Великій любовникъ біциклевого спорту Стеф. Нѣментовскій, професоръ львôвскои школы політехничнои, выѣхавъ на біцикли до Парижа. — Посолъ ґр. Лось, на бажане самбôрского маршалка повѣтового буде складати свое справоздане не въ первѣстнôмъ речинци, але 12-ого с. м. — Нову женьску школу краеву отворила рада шкôльна въ Ряшевѣ вôдъ 1-ого с. м. — Въ Замарстиновѣ пôдъ Львовомъ повѣсивъ ся жидъ Авшнітъ зъ причины, що его жѣнка не годила ся на продажь реальности. — Зъѣздъ робôтникôвъ будôвляныхъ *Галичины*, Шлеска и Буковины вôдбуде ся у Львовѣ въ дняхъ 6, 7 и 8 вересня. — Ясько Кашуба, 12 лѣтный сынъ господаря зъ Сокôльникъ, такъ заслухавъ ся у вôйскову музику, що прийшовъ до Львова и тутъ загубивъ ся. — Вікторъ зъ Любомира Третеръ, шамбелянъ и властитель дôбръ Плѣсняны коло Зборова, померъ 30-ого с. м. въ Криници въ 36 роцѣ житя.

Вѣсти зъ Аеп. львôвскои.

Конкурсовый испытъ парохіяльный вôдбуде ся въ дняхъ 27 и 28 н. ст. жовтня с. р. — Декретъ увôльненя вôдъ парох. испыту конкурсового одержавъ о. Володим. Ганицкій парохъ Новошина. — Позволене пôддатись испытови конкурсовому дôставъ о. Мих. Луцикъ сотрудникъ въ Товстôмъ. — Правительство асиґнувало платню для приватного сотрудника въ Перемышлянахъ на одинъ рôкъ. — Канонічну институцію дôстали оо.: Ем. Билиньскій на Русятичѣ, Ив. Гошовскій на Крилосъ, Ив. Райтеровскій на Голоско велике и Мих. Ваврикъ на Черняцю. — Завѣдательства дôстали оо.: капелянъ Его Ем. митрополита Лука Побоярскій въ Мшанѣ, Кир. Левицкій зъ Ражнева въ Бортникахъ, Кароль Бутриньскій зъ Черницѣ въ Ражневѣ, Зенонъ Гутковскій зъ Голоска въ Кутищи, Григ. Стецѣвъ зъ Русятичь въ Солонцѣ и Ал. Ротко зъ Бортникъ въ Девятникахъ.

Seiden-Damaste 65 Kr.
bis fl. 14.65 per Met. — sowie schwarze, weisse und farbige Henneberg-Seide von 35 kr. bis fl. 14·65 p. Met. — glatt, gestreift, karriert, gemustert, Damaste etc. (ca 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.), porto- und steuerfrei ins Haus. Muster umgehend. Doppeltes Briefporto nach der Schweiz.
Seiden-Fabriken G.Henneberg (k.u.k.Hofl.)Zürich.
16 (6)

Господарство промыслъ и торговля.

— **Тягнене льосôвъ.** При тягненю [1-ого с. м.] *угорскихъ льосôвъ Червоного хреста* головна выграна 10.000 зр. упала на серію 1702 ч. 52, друга выграна 1000 зр. на сер. 7029 ч. 31, по 500 зр. выграли: сер. 1368 ч. 72, сер. 2200 ч. 61 и сер. 3507 ч. 33. — При тягненю *льосôвъ кредитовыхъ* по 400 зр. выграли: серія 107 ч. 29 и 47, сер. 244 ч. 9 и 49, сер. 557 ч. 4 и 55, сер. 1015 ч. 92 и 99, сер. 1018 ч. 79 и 91, с. 1435 ч. 3, сер. 1746 ч. 18, 43, 66 и 92, сер. 1850 ч. 2, сер. 1899 ч. 7, 58, 59, 87 и 88, сер. 1947 ч. 26, 56, 71 и 76, сер. 2456 ч. 21 и 84, сер. 2653 ч. 66 и 93, сер. 3441 ч. 35, 39 и 55, сер. 3647 ч. 36 и 46, сер. 3927 ч. 79 и 84. На всѣ иншѣ числа въ тыхъ выльосованыхъ серіяхъ припадае по 200 зр. — При тягненю *льосôвъ Базиліка* головна выграна 10.000 зр. упала на серію 4334 ч. 53, друга выграна 1000 зр. на сер. 5101 ч. 68, по 500 зр. выграли: сер. 229 ч. 87, сер. 2286 ч. 53 и сер. 5403 ч. 41.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Ґр. Тадей Болеста Козєбродскій именованый радникомъ леґаційнымъ II клясы.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На будову церкви въ Мхавѣ** зволили ласкаво прислати свои жертвы Р. Т.: о. Вас. Чернецкій пар. Сѣльця белского 1 зр. 10 кр., о. Черкавскій пар. Соколѣ 3 зр.; урядъ парохіи Руда лѣсна 1 зр., д-ръ В. Кебузиньскій зъ Перемышля 10 зр.; о. Л. Манастырскій пар. Загôря 1 зр. 50 кр.; о. Л. Пашъ пар. Тулиголовъ 2 зр.; о. Гарасовскій зъ Коровицѣ 50 кр., о. В. Демчукъ и о. Наз. Чабанъ зъ Руды манаст. 2 зр., о. Д. Котисъ пар. Лупкова 1 зр., монастирь оо. Василіянъ въ Кристинополи 1 зр., о. В. Лаврецкій зав. Сокаля 2 зр., о. Н. Сенета пар. Быкова 50 кр., о. И. Маликъ пар. Вѣрка 20 кр., о. Григ. Чайковскій пар. Бôтлѣ 2 зр., о. Н. Билиньскій душп. Камянои 2 зр. 31 кр., оо. Василіяне въ Михайловцѣ 1 зр., о. Пл. Сѣчиньскій пар. Гвозду 1 зр., о. Амвр. Шанковскій проф. ґімн. зъ Чернôвцѣвъ 1 зр., о. А. Барновичь пар. Лукового 2 зр. 50 кр., Кл. И. Торба зъ Кѣльць 6 зр. 30 кр., Тома О. Орловскій зъ Кѣльць 25 зр. 20 кр., о. Ю. Кашубиньскій пар. Колоденця 1 зр., о. Т. Карпякъ пар. Белза 1 зр., о. Ип. Лукашевичь пар. Скоморохъ 60 кр., о. Ст. Киричиньскій пар. Грозьовы 70 кр., о. Єр. Моравскій пар. Кривого 1 зр., о. М. Гулла пар. Борщева 1 зр., о. Т. А. Бурачиньскій пар. Олѣевы 50 кр., о. А. Сумикъ пар. Волосова 1 зр., о. Н. Винницкій сотр. зъ Галича 8 зр. 72 кр., о. В. Гр. Кузикъ пар. въ Оссôвцяхъ 1 зр., о. А. Глиньскій пар. Рыбна 3 зр., о. К. Должицкій пар. Зѣболокъ 2 зр. 30 кр., о. І. Терлецкій пар. Тучапъ 1 зр. 20 кр., о. Ю. Красицкій пар. Саджавки 1 зр., о. І. Балтаровичь пар. Ладичина 2 зр., о. К. Дурбакъ сотр. Ладичина 1 зр., церковь въ Ладичинѣ 62 кр., о. В. Филиповскій пар. Беньковець 2 зр., о. А. Джулыньскій завѣд. Руды 3 зр., урядъ парох. въ Павловѣ 2 зр. 50 кр., о. Я. Сербиньскій душп. зъ Худиковець 2 зр., о. Гардзиньскій пар Середопôлець 2 зр., урядъ парох. въ Беремянахъ 2 зр., урядъ парох. въ Завишени 2 зр., о. С. Павлюкъ пар. въ Пядикахъ 4 зр. 50 кр., о. І. Шуховскій пар. Братковець 1 зр., о. Т. Бордулякъ пар. Городища 1 зр. 92 кр., о. І. Залуцкій пар. Теребовлѣ 5 зр. 80 кр., о. Анаст. Лотоцкій пар. Тростянця 1 зр. 40 кр., урядъ парох. въ Новосѣлкахъ загальчиныхъ 1 зр. — Нехай нагородить Господь Богъ щедрою своею десницею всѣмъ Жертводавцямъ! О тое молимо теперь и молити будемо въ новôмъ храмѣ, котрого будову поручаемо и на дальше ласкавымъ взглядамъ П. Т. Родимцѣвъ. Въ имени комітету парох. въ Мхавѣ *Ісакимъ Савчинъ* парохъ.

Телеґрамы „Дѣла“

Будапештъ 3. вересня. Нинѣ почнае ся сесія соймова. Угорска опозиція постановила противитись угодовôй провізоріи. — Сербскій посолъ вѣденьскій Сімічь бувъ вчера на выставѣ; приниманый урядово, высказавъ свою радôсть, що розладъ мѣжь Сербією а Угорщиною полагодженый.

Берлинъ 3. вересня. Урядовый дневникъ оголошуе надане высокихъ ордерôвъ болгарскимъ міністрамъ Стоилову и Петрову.

Царгородъ 3. вересня. Нову конституцію для Креты оголошено вчера въ Канеѣ. Кретеньске населене приняло ей зъ вдоволенемъ.

Цѣна збôжа и другихъ продуктôвъ.

2 н. ст. вересня 1896.

Львôвъ: Пшениця 6·40 до 6·90, жито 5·20 до 5·50, ячмѣнь 5·50 до 6·20, овесъ 5·20 до 5·75, рѣпакъ 8·75 до 9·25, горохъ 5·— до 7·—, вика 0·— до 0·—, льнянка 0·— до 0·—, бôбъ —·— —·—, бобикъ 4·25 до 4·50, гречка 0·— до 0·—, конюшина червона —·— до —·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска —·— до —·—, кминъ —·— до —·—, аниж 0·— до 0·—, кукуруза 0·— до 0·—, хмѣль —·— до —·— зр. за 56 кільо у Львовѣ, оковита за 10.000 літрôвъ —·— до —·— зр.

НАДÔСЛАНЕ.

ОКУЛІСТЪ

Д-ръ Теодоръ Баллабанъ

повернувъ. 264 1—5

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „Коперникомъ“

перенесеный до нового льокал при пл. Галицкôй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєня електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя въ провінціи зводворотне

Адреса: **Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.** 4785

Портретъ Тараса Шевченка.

Цѣна 50 кр.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“.

Въ друкарни Наукового тов. имени Шевченка ул. Академічна ч. 8 можна дôстати:

Северъ: Задля святои землѣ	50	кр.
Абгаръ-Солтанъ: При стрѣлецкôй ватрѣ	40	„
Загôрна: Жанна д' Аркъ	10	„
„ Про Оврама жидовина	10	„
М. Залукввичь: Кнстяки ч. 2	15	„
Корн. Устьяновичь: М. Ѳ. Раєвскій и панславизмъ	80	„
Зеркало зъ рокôвъ 1891, 1892 по	2	зр.
Евг. Гребѣнка: Байки	10	кр.
Всев. Гаршинъ: Малярѣ, оповѣданє	10	„
Павл. Грабъ: Пролѣсокъ	20	„
„ „ Зъ чужого поля	20	„
„ „ Зъ пôвночи	20	„
Ґеринґъ-Герасимовичъ: Що то господарнôсть	20	„
Ос. Маковей: Поезіи	20	„
„ „ Оферма оповѣданє	10	„
„ „ Весняні бурѣ	20	„
Ив. Сурикъ: Творы	10	„
Мит. Олельковичъ: Писання	10	„
Вас. Куликъ: Писання	10	„
Вас. Щуратъ: Чернеча республика на Афонѣ	10	„
***: Народъ въ неволѣ	10	„
И. Н. Потапенко: Задля хазяйства	10	„
Волод. Шашкевичъ: Зѣльникъ	20	„

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“

у Львовѣ ринокъ ч. 10

выдало новый накладъ друкôвъ

I. Друки правничі:

1. Позовъ въ справахъ дрôбныхъ лібра по	25	кр.
2. Контрактъ купна и продажи вз. I. ліб. по	40	„
3. „ „ „ „ II. „ „	40	„
4. „ „ „ „ III. „ „	40	„
5. Повномочіє	40	„
6. Поданя о екс- и интабуляцію, взôръ а) б) в) г) лібра по	40	„
7. Написы до подань о интабуляцію л. по	20	„

II. Друки для касъ позичковыхъ:

9. Дневникъ касовый лібра по	40	„
10. Книга довжникôвъ „ „	40	„
11. Книжочка для позичаючого 100 прим.	2·—	„
12. Скриптъ довжный „ „	1·20	„
13. Книжочка вкладкова (щадн.) „ „	3·—	„

III. Друки для крамниць:

13. Книжка товарова лібра по	40	„
14. Книжка касова „ „	40	„

IV. Друки для Читалень и Касъ позичковыхъ:

15. Списъ членôвъ лібра по	40	„

60-кратну выдатнôсть зерна

пôсля урядового потверджения выдало

Бальсена збôже озиме.

Въ Австро-Угорщинѣ, Нѣмеччинѣ и Россіи правно хороненій Бальсена культуры збôжевій. Прикметы ихъ:

Ощаднôсть въ высѣвѣ. До управы тôлько $^1/_3$—$^1/_2$ тои скôлькости, якои потреба зъ иншого рода збôжа.

Вôдпорнôсть, велитный розрôстъ (20—50 стебелъ зъ одного зерна). Выдатнôсть навѣть въ горахъ 30-кратна, въ нормальныхъ услôвяхъ значно высша.

Близшій описъ Бальсена оріґінального жита „Тріюмфъ“ и „Имперіяль“, пшеницѣ, мого ячменю озимого въ катальозѣ осѣннôмъ (даромъ и оплатно).

Тысячѣ подякъ, признаня о тыхъ збôжахъ можна переглянути.

ОСТОРОГА. Оріґінальне зерно засѣву годôвлѣ Бальсена є и треба набувати тôлько у него. (Уважати на пльомбу и марку охоронну! **Всякі инші засѣвы,** котрі пôдъ тымъ называнемъ приходять въ оборотѣ торговельнôмъ, або не мають нѣчого спôльного зъ нашимъ узнанымъ збôжемъ до сѣву, або въ найлучшôмъ случаю суть лишь наслѣдуванємъ оріґінальнои его управы.

Культуры збôжевій Ернеста Бальсена (Bahlsen), Фірма контрольна въ Празѣ и Краковѣ. 243 5—6

Одинокій складъ комісовый: Львôвъ, Зиморовича ч. 5.

Пѣвець церковный вдовець зъ середнимъ высокимъ голосомъ и зъ похвальными свѣдоцтвами и єсть въ силѣ проводити господаркою, глядає мѣсця дяка заразъ. Адреса: *П. Т.* poste restante *Зборôвъ.* 262 1—3

За 2 зр. переробляю кождій найбôльше збитій матерацы цѣлкомъ якъ нові. Старі колдры приймаю до покрытя. **Іосифъ Шустеръ, ул.** Коперника ч. 7 у Львовѣ. 86 24—30

Панъ Юрій Морозъ

рѣзьбарь

зволить подати свою адресу Урядови парохіяльному въ Буцневѣ. 260 2—2

„ДНѢСТЕРЪ“

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

у Львовѣ въ домѣ „Просвѣты“ Ринокъ ч. 10

перше и одиноке **руске товариство** асекураційне, припоручене Всч. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ черезъ Впреосв. Митр. и Преосв. Еп. Ординаріяты всѣхъ трехъ Епархій, обезпечає будынки, скотъ, господарскі знаряды, збôже въ зернѣ, и соломѣ, сѣно въ стогахъ и будынкахъ **противъ шкôдъ огневыхъ** за можливо найнизшою оплатою.

Шкоды ліквідують ся и выплачує ся сейчасъ по пожарѣ, а договоры заключені зъ першими Товариствами контрасекураційными подають „Днѣстрови“ можнôсть обезпечувати и выплачувати и найвысші сумы. 4414

Полісы „Днѣстра“ приймає Банкъ краєвый при позичкахъ ипотечныхъ.

На житє можна обезпечати ся черезъ „Днѣстеръ“ пôсля всѣхъ можливыхъ комбінацій въ Товариствѣ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ, котре дає якъ найкористнѣйші услôвя, и выдає полісы и квіты въ ру скôмъ язицѣ.

Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ“, стоваришене зареєстроване зъ обмеженою порукою, принимає вôдъ своихъ членôвъ и третихъ лицъ **вкладки** до опроцентованя **по 5%**. Гваранція цѣлковита. Удѣлы по 50 коронъ. Позички удѣляють ся тôлько властителямъ реальностей, вôльныхъ вôдъ тягарôвъ, за порукою двохъ членôвъ. Зъ позичокъ вôдтягає ся десята часть на удѣлъ.

Зголошеня о удѣленье аґенціи въ мѣсцевостяхъ, де „Днѣстеръ“ не є заступленый, приймають ся.

МУЖЕСКУ Безсильнôсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Российске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескі силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылає ся франко книга въ кувертѣ маґазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.) 67—36 344

Лôжка зелѣзні складані по 6 зр., зъ боками бляшаными орѣхово лякерованѣ по 14, 16, 18 и 20 зр.; матерацы дротяні по 12 зр. 50 кр.

поручає Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ **катедры**).

Молитвеник для дітий

виданий

коштом руского тов. педаґоґічного.

В полотняній оправі з золоченим хрестом **20 кр.**

Продає ся в книгарни Науков. тов. ім. Шевченка, Львів ул. Академічна ч. 8.

ЧАЙ

Зôстаючи въ зносинахъ купецкихъ зъ першорядными домами торговельными російскими, маємо честь поручити зъ нашихъ складôвъ

ЧАЙ правдивый китайскій

въ оріґінальныхъ нашихъ $^1/_4$ фт. пачкахъ по: 40 50, 60, 70, 80, 90, 100 и 125 кр; — въ $^1/_8$ фт. пачкахъ по: 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50 и 63 кр. ЧАЙ порошокъ по 1 зр. 20 кр., 1 зр. 40 кр., 1 зр., 65 кр. и 2 зр. за фунтъ.

При замовленяхъ найменше 2 фунтôвъ при порошку 3 фунтôвъ высылаємо франко; при вôдборѣ 6 фунтôвъ додаємо 5% въ товарѣ.

Зъ поважанємъ

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

20 33—0

Родичѣ

желаючі помѣстити свои дѣти въ порядномъ домѣ въ середмѣстю пôдъ старанною опѣкою, зволять ласкаво зголосити ся у о. Константина Яримовича въ Волоскôй церкви. 252 3—4

Климентій Федунью

переплетникъ бібліотеки ц. к. львôвского університету 366 53-?

поручає

своє переплетниче и ґалянтерійне заведенє

у Львовѣ, ул. Академична ч. 8.

Пôдоймає ся всякихъ робôтъ, особливо переплету: Служебникôвъ, Євангелій, Молитовникôвъ, Бібліотечныхъ книгъ, Альбумôвъ, Мапъ, Дипльомôвъ и т. ин. по умѣренныхъ цѣнахъ.

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНЬСКІЙ

артистъ-маляръ

звѣстный вôдъ кôльканацяти лѣтъ изъ своихъ праць малярскихъ, украшає церкви въ стилю всхôднôмъ разомъ зъ позолоченьемъ, престолы, иконостасы и инші рѣчи. Принимає рѣзьбарскі роботы пôсля власныхъ плянôвъ. Выготовлює всякои величины церковні образы до иконостасôвъ, престолôвъ, плащениць — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побôльшує зъ фотоґрафій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторіи реставрує всякі старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячі въ кругъ праць малярства по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. Пôдписаный просить Всч. Духовеньство занотувати собѣ его адресу. 205 65—?

Т. Копистиньскій

у Львовѣ, улиця Краковска число 20.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4% листы ипотечні короновѣ
4½% листы ипотечні
5% листы ипотечні преміовані
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4% листы Банку краєвого
5% облиґаціи комунальні Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483
4% позичку краєву галицку коронову
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскі облиґаціи индемнізаційні
и всѣлякі ренты австрійскі и угорскі

а всѣ тѣ папери Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякі выльосованѣ а вже платні мѣсцеві папери цѣнні, також запавші купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцеві лишь за вôдчисленьемъ оправдошныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ вышли купоны, доставляє нові аркушѣ купонові, за зворотомъ коштôвъ, котрі самъ поносить

Ново отворена

РОБÔТНЯ ПОВОЗÔВЪ

разомъ и лякирня повозôвъ та робôтъ будôвляныхъ поручає ся ласкавôй памяти Впов. Интересентôвъ. Приймає всякі роботы, що входять въ єи обсягъ.

ІОСИФЪ ПУКАСЪ 202

Робôтня повозôвъ и лякирня. Львôвъ, ул. Коперника 11.

Зоольоґія

на низші кляси шкіл середних.

Написав Іван Верхратский. Ціна 1 зр. 30 кр. а. в.

Д-ра Осипа Ростафиньского

Ботаніка шкільна

на кляси низші.

На язик руский переложив Іван Верхратский. Ціна 70 кр. а. в.

Обѣ тотѣ книжки можь дôстати въ книгарни Ставропигійскôй або у самого автора. Замовляючимъ у автора що-найменше пять примѣрникôвъ Зоольоґіи або десять примѣрникôвъ Ботаніки высылає ся жаданѣ книжки въ протязѣ двохъ днѣвъ. Порто оплачує авторъ.

Бронзôвнича рукодѣльня

Володимира Усценьского

перенесена

зъ улици Галицкои ч. 15

на

улицю Руску ч. 1

(въ домъ тов. „Просвѣты“)

и сполучена зъ торговлею готовыхъ товарôвъ всякого роду, параментôвъ церковныхъ, столовои заставы, сервисôвъ зъ хиньского и правдивого срѣбра

пôдъ новою фірмою

Евгеній Спожарскій

и 185 11—25

Володимиръ Усценьскій

Львôвъ, ул. Руска ч. 1.

Принимають ся якъ давнѣйше всякі замовленя и вôдновленя рѣчей церковныхъ зъ золота, срѣбла, бронзу и ин.

Замовленя выконують ся оборотною почтою.

Вже вийшла

перша велика народописна

КАРТА

украиньско-руского народу.

Зладжена

д-ромъ Григоріємъ Величкомъ

а выконана въ робôтни Андрея Андрейчина літоґрафа у Львовѣ, коштомъ и заходомъ Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ.

Замовляти можна въ Товариствѣ „Просвѣта“ у Львовѣ (ринокъ ч. 10, I. поверхъ).

Цѣна книгарска карты: 3·50 зр. а для членôвъ Товариства „Просвѣта“ и для передплатникôвъ „Зорѣ“: 2·50 зр. за примѣрникъ.

Замовляючі зволять долучити 50 кр. на кошты пересылки.

Карта выконана въ 19-ти краскахъ иналѣплена на полотнѣ. 9—12

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выбôръ поезій для народу зъ житьеписью и портретомъ автора.

Накладомъ товариства „Просвѣта“.

Цѣна кождои части **25 кр.**

Оправлені примѣрники продають ся по 35 кр.

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продає товариство „Просвѣта“

1 зр. замѣсть 3 зр.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Паперъ зъ фабр. Черляньскои. З друкарні Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 189. Львôвъ, Пятниця 23 серпня (4 вересня) 1896. Рôчникъ XVII.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и руских свят) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Криштановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ въ літер. додаткомъ
въ Австрії: за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр. на пôвъ року . . . . 12 зр.
на чверть року 4 зр. 50 кр. на чверть року . . . 6 зр.
у Львовѣ:
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 3 зр.
на чверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямації неопечатанй вôльнй вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звыкли принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной строчки инсератовой або ѣк мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншй донесеня приватнй числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

На другôмъ повнôмъ засѣданю католицкого вѣча въ Сольногородѣ высказувавъ епископъ Качталеръ потребу заложеня католицкого університету, указуючи на безисповѣднй університеты, що они ширять натуралізмъ и атеизмъ. Чимъ довше молодѣжь учить ся въ такихъ університетахъ, тымъ рѣзше выявляе ся ѣи рунна на души и тѣлѣ. При сильнôй воли можна бы католицкій університетъ заложити до цѣсарского ювілею. Узыскане права публичности було бы певне: жаденъ міністеръ не посмѣвъ бы вôдмовити права публичности католицкому університетови, коли бы того зажадавъ епископатъ. — Бувшій міністеръ рôльництва гр. Фалькенгаймъ говоривъ опôвля о правдивôмъ значѣню клерикалізму. Недорѣчне ѣ, уважати слово „клерикальный“ за щось обиджаючого. Бесѣдникъ звертае ся до всѣхъ католикôвъ, щобы тоту назву приняли зъ тактичного огляду. Лѣпшихъ патріотôвъ, лѣпшихъ приятелѣвъ народу надъ клерикалôвъ нема. — Зъ черги говоривъ о. Декертъ зъ острою полемікою про масонъство и рухъ антімасонъскій. Масонъство хоче усунути всяку позитивну релігію; ѣго окликомъ ѣ: безъ Бога, безъ вѣры, безъ монархіи. Всѣ революціи, зачавши вôдъ французкой а скôнчивши на роцѣ 1848, ѣ дѣломъ масонъства. Еманципація жидôвъ, що таку наѣсла шкоду людскости, безисповѣдна школа, цивільнй вѣнчаня, всѣ такъ званй здобутки лібералізму ѣ дѣломъ масонъства. Нинѣшна Франція не ѣ нѣщо инше, якъ велика льожа масонъска, жидôвско-масонъска республика. Найбôльше вплывовй мѣсця находять ся въ рукахъ жидôвъ и масонôвъ. Не лѣпше дѣе ся и въ Італіи. Жидôвскій ренеґатъ и жидъ — оба проводирѣ масонъства — належали до найсердечнѣйшихъ приятелѣвъ Кріспіого. А якъ же выглядае Угорщина? Тамъ жиды почали боротьбу культурну. На щасте въ Австрію пôдтяли масонамъ крыла антісеміты. Стара гадюка теперь знôвъ вылѣнила ся и называе ся нѣмецко-поступовою; але люде знають ѣи и зумѣють оборонити ся передъ нею. Бесѣдникъ закôнчивъ внесенемъ, щобы вѣче выразило симпатію антімасонъскому конґресови, що мае зôбрати ся зъ кôнцемъ вересня въ Трієнтѣ. Внесене се принято. — Наконець промавлявъ посолъ до ради державной д-ръ Ебенгохъ про печать. Вôнъ высказавъ жаль, що значна часть теперѣшной печати служить ширеню блуду. Задачію католицкой печати ѣ поборювати дневникарство масонъско-ліберальне и соціяльно-демократичне. Въ вôдношеню до дневникарства, що покладо собѣ подôбнй цѣли зъ соціяльного и економічного огляду, хоч не цѣлкомъ стоить на католицкôмъ ґрунтѣ, радить бесѣдникъ християньску любовь и розумну умѣренбость. Вкôнци жадае, щобы при купнѣ и продажи передовсѣмъ уважати на християньскй фірмы, котрй анонсують ся въ католицкихъ письмахъ.

Въ секціи для справъ шкôльныхъ ухвалено резолюцію, котра узнае потребу якъ найскорѣйшого заложеня вôльного католицкого університету въ Сольногородѣ. — Въ справахъ шкôлъ середныхъ принято резолюцію, домагаючу ся: 1) щобы въ шкôльныхъ пôдручникахъ не тôльно не мѣстило ся нѣчого, що дразнило бы патріотичнй чувства або шкодило бъ нимъ, але такъ само нѣчого, що противилось бы релігійнымъ чувствамъ католикôвъ; 2) щобы въ нѣмецкихъ читанкахъ бôльше увзгляднювано новѣйшу католицку літературу; 3) щобы въ читанкахъ для 8-ои класы подано такожь переглядъ ненѣмецкихъ літературъ и зразки найлѣпшихъ перекладôвъ зъ тыхъ літературъ; 4) щобы пôсля можности не настановлянo учителями некатоликôвъ и жидôвъ въ такихъ школахъ, де переважно молодѣжь ѣ католицка; 5) щобы наука релігіи була по давному предметомъ испыту зрѣлости; 6) щобы при испытѣ зрѣлости признано ординаріятскому комісареви право, бути пôсля уподобы такожь при испытѣ изъ свѣтскихъ предметôвъ; 7) щобы абітурієнтôвъ, знаныхъ зъ необычайности и неморальности, не допущано до испыту зрѣлости.

Въ справахъ народного шкôльництва ухвалено домагати ся 1) исповѣдной школы, 2) спôльного надзору для церкви и правительства надъ школами.

Въ дальшихъ резолюціяхъ высказуе ся бажане и надѣю, що всѣ католицкй заступнии въ законодатныхъ зборахъ будуть наставати на те, щобы тымъ жаданямъ вдоволено, и що при выборахъ, тôльки такихъ католицкихъ кандидатôвъ буде ся попирати, по котрыхъ можна надѣяти ся осущена тыхъ жадань. Для науки релігіи треба причинити въ школахъ по одной годинѣ на тыждень; а такожь дѣти безисповѣдныхъ родичѣвъ мають бути въ законодатной дорозѣ обовязанй до науки релігіи. Говорено такожь про поединки и ухвалено вôзвати родичѣвъ, щобы заборонили своимъ сынамъ-ученикамъ приступувати до студентскихъ товариствъ, котрй бють ся.

На засѣданю секціи для справъ соціяльныхъ зайшла цѣкава пригода. Д-ръ Шіндлеръ говоривъ въ справѣ робôтничôй и внесъ резолюцію, въ котрôй мѣжь иншимъ був уступъ, що треба по можности обмежити капіталізмъ. На те вôдозвавъ ся редакторъ Берутъ, що таній уступъ ѣ цѣлкомъ злишный, бо треба держати ся лише законôвъ церковныхъ, котрй взагалѣ заказують брати вôдсотки. Середъ голосныхъ обявôвъ супротивленя выказувавъ бесѣдникъ дальше, що теперѣшный капіталістичный ладъ конечно мусить довести до колектівной продукціи и давного було бы лѣпше, коли бы церковь погодила ся зъ тымъ та прийшла робôтникамъ въ помôчь. Наставъ тайй гомôнъ мѣжь зобраными, що бесѣдникъ мусѣвъ перестати говорити. Тогдѣ провôдникъ засѣдання ще ствердивъ, що поглядy редактора Берута на бране вôдсотковъ справдѣ ѣ слушнй, бо пôсля канонічного права таки не вôльно брати вôдсотковъ. На те замѣтивъ иншій бесѣдникъ, що навѣть папа ѣ змушеный брати вôдсотки, а тымъ самымъ заказъ канонічного права ѣ знесеный. По тôмъ закôнчено засѣдане. Коли опôвля вôйшла ся секція знову на дальшй нарады, заявивъ одинъ бесѣдникъ, що Берутъ, якъ выходить зъ ѣго вывôдôвъ, вже не стоить на становиску католицкой церкви, але хоче християньства ужити до соціялістичнои пропаґанды; давного треба ѣго выключити зъ секціи. Берутъ хотѣвъ на те вôдповѣсти, але провôдникъ зборôвъ не допуставъ ѣго до слова, заявляючи, що скорѣйше можна було припустити, що Берутъ возьме капелюхъ та вынесе ся. Але Берутъ таки жадавъ, щобы голосовано. Тогдѣ одноголосно выключено ѣго зъ секціи.

— —

Дня 1 с. м. обвѣстили консулѣ въ Канеѣ християньскимъ депутованымъ кретеньскимъ праду султаньску, котра крôмъ знаныхъ вже зъ давнѣйшихъ вѣстій уступокъ признае Кретѣ ще отсй: заведене податку вôдъ тютюну, зъ котрого дохôдъ пôде на ужитокъ краю; турецке правительство переймае на себе публичный довгъ Креты; начальство надъ войскомъ обôймѣ ґенеральный ґубернаторъ; комісія зъ сторонныхъ правникôвъ займе ся реорґанізацією судôвництва; триполітаньскимъ робôтникамъ не вôльно буде поселяти ся на Кретѣ. Давнѣйше вже доношено, що ґенеральный ґубернаторъ мае бути християнинъ, именованый за згодою державъ на пять лѣтъ, вôнъ буде мати право именувати всѣхъ урядникôвъ. Пôсля того дôстала бы Крета повну автономію, власну політичну и скарбову управу, власне судôвництво и имовѣрно також власне краеве войско. Соймъ кретеньскій зберe ся имовѣрно въ сю недѣлю и прийме султаньску праду до вѣдомости.

Въ Царгородѣ панує сякій-такій спокôй, але вôрменьскій комітетъ грозить новыми розрухами. Якъ повѣдомляе поліція, мае въ мѣстѣ пробувати ще 200 ворохобникôвъ вôрменьскихъ. По улицяхъ переходять патролѣ. Амбасадоры, якъ доносять, мали зажадати вôдъ Порты дозволу на спроваджене одного австрійского, нѣмецкого, італійского и россійского корабля военного и двохъ анґлійскихъ. Въ часѣ розрухôвъ мало, о скôльки доси вѣдомо, згинути зъ чужихъ пôддaныхъ двохъ Австрійцѣвъ, одинъ Француз, трехъ Італійцѣвъ и 40 Грекôвъ; а богато пôддaныхъ россійскихъ и анґлійскихъ розграблено.

— —

Царгородскій головный комітетъ вôрменьскій выдавъ до заступникôвъ великихъ державъ проклямацію, котру подамо завтра. Нинѣ зазначимо лише коротко що найголовнѣйшй жадання комітету. Проклямація домагае ся: именованя европейского комісаря для Вôрменіи, выбраного шѣстьма великими державами; комісарь той мае именувати урядникôвъ, котрыхъ потверджае султанъ; войско, жандармерія и поліція мають складати ся зъ краевого населеня и стояти пôдъ начальствомъ европейскихъ офіцерôвъ; судовництво мае бути зреформоване на ладъ европейскій; жадають повнои свободы релігіи, науки и печати; три части краевыхъ доходôвъ мае ити на потребы краю; всѣ залеглости податковъ мають бути вôдписанй, а податки на пять лѣтъ опущенй; султанъ мае дати загальну амнестію засудженымъ и дозвôлъ свôбôдного повороту для еміґрантôвъ

Письмо зъ Гусятиньского.

[Окружна конференція и раболѣпіе учителѣвъ-Русинôвъ. — Де-що о школахъ въ Гусятиньскôмъ.]

Округъ гусятиньскій належить що-до стану шкôлъ до лѣпшихъ у всходной Галичинѣ. Хочемо тымъ сказати, що мало ѣ шкôлъ необсадженыхъ, бо на трицять и кôлька лише чотири не мали учителѣвъ. У всѣхъ мѣсточкахъ — а есть ихъ чотири — переважае елемèнтъ жидôвско-польскій, тожь и языкъ выкладовый въ дотычныхъ школахъ польскій, въ кôлькохъ селахъ jure caduco утраквістичный, у всѣхъ прочихъ выкладовый языкъ рускій, хоч мучать дѣтей и польщиною, домагаючи ся, щобы они „poprawnie wyrażały się po polsku“! При тôмъ станѣ рѣчи кождый мôгъ бы смѣло сподѣвати ся, що права рускаго языка будуть належито пошанованй въ шкôльництвѣ. Тымчасомъ дѣе ся инакше, а доказомъ сего послѣдна окружна конференція учительска, що вôдбула ся передъ кôлькома днями въ Гусятинѣ для судового округа гусятиньского.

П. инспекторъ Бромильскій вызначивъ пять тематôвъ; зъ тыхъ чотири м у с ѣ л и бути оброблений по польски, а одинъ, именно „О взірцевім провадженю огороду шкільного“, пôсля вподобы: по руски а б о по польски. — Якъ бачимо, п. инспекторъ закпивъ собѣ въ рôвноправности обохъ языкôвъ, а колишне розпорядженe краевои рады шкôльнои, щобы одинъ тематъ бувъ рускій, вôнъ скорреґувавъ на школу руского языка, додавши до слôвъ „по руски“ слова „або по польски“. Той додатокъ зробивъ свое. Дотычный тематъ вôдчитано и дискусію надъ нимъ переведено по польски; навѣть учителѣ Р у с и н ы, мовь на глумъ, в с ѣ п р о м о в л я л и л и ш ь п о п о л ь с к и. Одинъ зъ нихъ казавъ, що „теперь ѣ równość, то можна mówić tak i tak“... Видно — великопанськй „слухи“ дуже делікатнй, коли нѣхто не хотѣвъ ихъ обидити звукомъ рускои бесѣды, але й те правда, що у Рутенця народна честь — пôдъ пôдошвою... Зъ рускихъ священникôвъ [яко катихитôвъ] не було — крôмъ обохъ мѣсцевыхъ — нѣкого. Посолъ Голуховскій не богато мае спôльного зъ шкôльництвомъ, а всетаки явивъ ся на конференцію и тымъ бодай про око заявивъ свою симпатію для школы. А нашй священники нарѣкають на „безрелігійность шкôлъ“, они ѣ предсѣдателями мѣсцевыхъ радъ шкôльныхъ, удѣляють науки релігіи въ школахъ, а не уважають за потрѣбне являтись на конференціи, мимо того, що въ „Дѣлѣ“ були деякими своими собратами до того наклікуванй. Рѣчь ясна, що якъ бы на конференціи являли ся священники и промовляли по руски, то се пôдбуджувало бы и учителѣвъ-Русинôвъ уживати руского слова...

Мѣжь тематами на конференціи замѣтный бувъ отсей: „Якихъ средствъ уживати, щобы зôбльшити фреквенцію дѣтей шкôльныхъ безъ накладаня каръ“ — замѣтный и тымъ, що надъ нимъ розвинула ся широка дискусія. Всѣ голосы-рады зводили ся головно на двѣ точки: по перше: належить стягати кары зъ родителѣвъ богатыхъ а за добутй зъ того грошѣ купувати дарунки [якй? мальованй коники чи одежину або чоботята?] для дѣтей бѣднѣйшихъ и тымъ способомъ заохочувати ихъ пильно ходити до школы; по друге: учитель повиненъ жити ся зъ мужикомъ, бути ѣго повѣрникомъ, заохочувати ѣго до просвѣты, пôзнати ѣго недолю-нужду и т. д., словомъ — повиненъ „пôйти въ народъ“. — Що-до другои точки — она дуже гарна въ теорій, але въ практицѣ — при нинѣшнôй системѣ політичнôй — ледви чи дасть ся перевести такъ само гарно...

Прочй тематы на конференціи були методичнй.

Мы сказали на початку, що въ гусятиньскôмъ лише чотири школы були необсаджени, хоч на дѣлѣ не функціонувало ихъ бôльше. Н. пр. въ Трибухôвцяхъ вôдъ кôлькохъ уже лѣтъ наука ведесь дуже неодностайно, хотяй платня на учителя иде зовсѣмъ одностайно. Теперь побудовано тамъ по рôзныхъ клопотахъ [позасекевестрованыхъ хлопскихъ кожухахъ и т. п.] нову школу, однакъ чуємо — вôддано ѣи двомъ некваліфікованымъ учительнамъ. Селяне зъ Мишковець такожь вôдъ кôлькохъ лѣтъ даремно выжидають зъ початкомъ кождого року шкôльного учителя, але даремно... Въ Самолускахъ знôвъ краева рада шкôльна вôдъ трехъ лѣтъ обѣцюе другу силу учительску старенькому учителеви Садовскому, котрый трицять лѣтъ ревно сповняе обовязки свого звання, — але: казавъ панъ, кожухъ дамъ... Въ Городниці посада управителя трикласовои школы опорожнена по бувшôмъ учителю Роскошеви. Той при нагодѣ переходу на пенсію дôставъ вôдъ краевои рады шкôльнои похвалу за заслуги. Тй заслуги п. Роскоша ѣ двоякого роду: одна заслуга — то: ведене касы будовы „kościółka“, умѣщене [„z wyższego polecenia“] польско-рускои читальнѣ въ будынку шкôльнôмъ [бачите „pod jednym dachem“] и заманіфестоване себе „porządnym obywatelem“ при послѣдныхъ выборахъ до сойму, — друга заслуга — то справдѣ взôрцеве ведене школы. На опорожнену посаду не бракне компетентôвъ, а мы хочемо вѣрити, що лише заслуги педаґоґічнй будуть тутъ для рады шкôльнои мѣродайнй. Щобы тую посаду дôставъ Русинъ, на се нема надѣѣ... мовлявъ „niema ludzi“...

Не хотѣли бы мы тыкати личностій, однакъ годѣ тутъ не згадати, що „ораторъ выборчій“, „демократъ“ — писарь и учитель зъ Чабарôвки, „z krwi i kości“ Полявъ Brandstädter иде „добровôльно“ у вôдставку. Дали мы ему кôлька приметникôвъ, бо тыми титулами вôнъ радо пописуе ся, хоч на демократизмѣ розумѣе ся тôлько, що янаньскій когутъ на нѣмецкихъ карабінахъ. Вôнъ то — янъ самъ хваливъ ся — „wyjadł“ б. инспектора Охинча въ Гусятина; однакъ не помогла ему нѣ паньска протенція, нѣ ковбаса выборча... Не сумнѣваемось, що для пана Брандштедтера знайде ся якійсь автономічный урядъ, тымчасово бодай доглядача дорôгъ...

Наконець одна замѣтка на адресу властій шкôльныхъ. Здаѣть ся намъ, що сповнено бы лише актъ справедливости, якъ бы наказано учителямъ тамъ, де въ школѣ выкладовый языкъ рускій, провадити дневники по руски. Выбухаете, панове, гнѣвомъ и обуренемъ, коли въ Бялôй появить ся яка напись нѣмецка, а тутъ вы силомôць накидаете намъ бесѣду и письмо чуже! Чи може думаете тымъ Русь спольщити? Ого! „Доки Рось зоветь ся Росью, Днѣпро въ море лѣть ся...“ Знаете!...

с—а.

Загальнй зборы руского педаґоґічного товариства на Буковинѣ „Руска Школа“

(*Конець.*)

По залагодженю внесень выдѣлу наступили внесеня членôвъ товариства.

Учитель Савицкій зъ Мамаевець поставивъ три внесеня: 1) щобы товариство „Руска Школа“ выдавало для руского учительства русвій педаґоґічный листокъ; 2) щобы въ бібліотецѣ кождои рускои школы находивъ ся Словарь Желехôвского; 3) щобы въ кôнцевый Слозарь руско-нѣмецкои читанки ввести весь запасъ слôвъ, що находить ся въ Буквари.

Надъ поодинокими внесеними вывязала ся ширша дискусія. Що-до выдавана педаґоґічнои часописи выказувавъ п. Савицкій, що се есть великою шкодою для учительства, що оно не мае свого фахового орґану, де бы могло и дальше образуватись и свои справы обговорювати. Въ краю есть бôльше якъ 250 учителѣвъ, тому

могла бы она удержатись. А коли бы се показало ся зб взглядôвъ матеріяльныхъ неможливымъ, то добре було бы порозумѣти ся зъ редакціею краевои часописи „Буковина", щобы бодай разъ на мѣсяць помѣщувала педаґоґічный матеріялъ. — Учитель Ийлюкъ гадавъ, що се було бы невѣдповѣдно для учителѣвъ впрошуватись до політичнои часописи, котра мае иншу цѣль; руска педаґоґічна часопись була вже разъ выдавана д-ромъ Стоцкимъ, тому можна ей теперь продовжати. — На се вôдповѣвъ голова зборôвъ, що д-ръ Стоцкій выдавъ вправдѣ два выпуски „Рускои Школы", однакъ за-для браку фондôвъ мусѣвъ дѣло залишити. Коли бы мала выходити часопись, то треба бы добре роздумати надъ потрѣбными фондами, тымъ бôльше, що товариство вôдкрывае въ сѣмъ роцѣ руску бурсу въ Черновцяхъ, а маетокъ его дуже малый. — Учитель Пигулякъ представлявъ, що для браку грошей не можливо выдавати самостôйну педаґоґічну часопись; а вказуючи, якъ нѣмецкій буковиньскій часописи отворили осôбну рубрику для педаґоґічныхъ статей, вносивъ, щобы постаратись такъ само въ ґазетѣ „Буковина" о осôбный мѣсячный додатокъ, котрый бувъ бы редаґованый однымъ зъ членôвъ выдѣлу. — Гадку п. Пигуляка подѣлявъ также учитель Ивасюкъ, додаючи, що въ такôмъ додатку мѣстились бы не тôлько фаховій статьѣ, але и бѣжучій справы зъ житя и розвою руского шкôльництва. — Уч. Недѣльскій предкладавъ еще, щобы новый выдѣлъ запытавъ попередно філія о ихъ гадку и щобы на тôй основѣ справу порѣшивъ; — а п. Климъ вносивъ, щобы цѣлу справу здати просто на новый выдѣлъ, котрый обдумае, чи можливе е выдаване осôбнои часописи, чи може обмежитись на додатку до „Буковины". — Вконци принято внесене п. Пигуляка: щобы учителѣ присылали свои статьѣ на руки выдѣлу, а сей помѣщати-ме ихъ въ осôбнôмъ додатку до „Буковины".

Що-до Словаря Желехôвского вказувано, що кождый учитель повиненъ добре выучувати ся руского языка; а що неразъ стрѣчае ся вôнъ въ літературныхъ письмахъ зъ словами незрозумѣлыми, тому Словарь той въ бібліотецѣ шкôльнôй конечный. Вправдѣ Словарь сей есть въ нынѣшну пору вычерпаный, однакъ такимъ жаданемъ спонукало бы ся власти шкôльнѣ на Буковинѣ и въ Галичинѣ взяти ся до нового выданя его. — Внесене принято.

Трете внесене що-до доповненя Словаря руско нѣмецкои Читанки вôдкинено зъ причины, що Словарь мае увзглядняти лише слова дотычного учебника.

По обговореню тыхъ справъ поставивъ уч. Недѣльскій внесене, щобы въ хвили, коли всѣ народы домагають ся на кождôмъ поли своихъ правъ, жадати вôдъ краевои рады шкôльнои, щобы рускій школы вели всѣ свои акты и переписку зъ властями по руски. — Уч. Савицкій уважае таку петицію конечною зô взгляду, що давнѣйше розпорядженє выразно приказуе цѣле дѣловодство въ языцѣ нѣмецкôмъ та що на тôй основѣ було ему ведене актôвъ въ языцѣ рускôмъ зборонене. — Уч. Пигулякъ пôдперъ се внесене ще й тымъ, що коли уряды парохіяльнѣ можуть вести свои акты въ языцѣ рускôмъ або румуньскôмъ, то повинно бути и рускимъ школамъ дозволено всѣ письма вести по руски. — При сѣй нагодѣ пôднесено ще и другу справу: старатись у рады шкôльнои о приказъ, щобы въ повѣтахъ, въ котрыхъ находять ся рускій школы, обговорювали ся педаґоґічнѣ тематы на учительскихъ конференціяхъ также въ языцѣ рускôмъ. — Внесене принято.

По сѣмъ жадали учителѣ домагати ся у краевои рады шкôльнои, щобы для потребы шкôлъ выдала осôбну ґеографічну карту Буковины и заосмотрила нею кожду школу. — На се вôдповѣвъ проф. Климъ, що карты майже вже готовѣ и выйдуть небавомъ въ языцѣ нѣмецкôмъ або нѣмецкôмъ и рускôмъ [взглядно румуньскôмъ]. Додавъ также, що рада шкôльна зарядила въ тôй цѣли списъ всѣхъ мѣсцевостій Буковины пôсля выговору народу. [Се зарядженє уважаемо зовсѣмъ справедливымъ въ виду тенденційного перекручуваня рускихъ назвъ на ладъ румуньскій або нѣмецкій. — *Ред.*]

Уч. Недѣльскій вносивъ, щобы выдѣлъ постаравъ ся для учителѣвъ о леґітимація на зелѣзницѣ, якъ се мають державнѣ урядники.

Вконци вôдчитано телеґрамы и приступлено до выбору выдѣлу. Выбранѣ зôстали: пп. Шпойнаровскій, Климъ, сов. Ясеницкій, д-ръ Стоцкій, Пигулякъ и Поповичъ.

По сѣмъ закрывъ зборы п. Шпойнаровскій, пôдносячи въ пращальнôй бесѣдѣ, що черезъ злученє въ товариство розбудивъ ся въ рускôмъ учительствѣ живый духъ, товариство осягнуло вже доси немалѣ результаты и, дасть Богъ, при солідарнôмъ дѣланю осягне въ недалекôй будучности ще бôльшѣ. Вôзвавъ зôбраныхъ, щобы въ честь монарха, пôдъ котрого правленемъ може рускій народъ свобôдно розвивати ся, пôднесли трикратне: „многая лѣта". Весь зôбръ пôднѣсъ три разы голосный окликъ, а дальше ставъ спѣвати „гимнъ народный" и „многая лѣта".

Въ вечѣръ вôдбувъ ся въ тôй же сали касиновôй комерсъ. Середъ дружного и одушевленого настрою выголошено многѣ бесѣды, въ котрыхъ высказувано рôзнѣ краснѣ мысли що-до будучого веденя руского дѣла на Буковинѣ. Промовляли проф. Шпойнаровскій, окр. инспекторъ зъ Кôцманя Стратійчукъ, о. Стефановичъ зô Львова, пп. Савицкій, Недѣльскій и многѣ другѣ учителѣ. Всѣ розстали ся ободренѣ на дусѣ и зъ повною надѣею на лѣпшу будучнôсть.

НОВИНКИ.

— **Котять ся польскій „kółka" на Руси...** Та й чому имъ не котити ся? Ось въ дневникахъ польскихъ читаемо нинѣ, що всѣ три рускій Консисторія повызначували до заряду „кулокъ" своихъ делеґатôвъ — львôвска крил. Мартина Пакижа а на заступника крил. Емил. Бѣлиньского, станиславôвска крил. Алекс Бачиньского, а перемыска о. віцеректора Мих. Мрица. Яке они, саракы, будуть мати дѣло въ зарядѣ „кулокъ"? Га! очевидно мусять помагати „pracy organicznej" — помагати котити „кулка" на Руси... Та й котять ся тій „кулка"! Ось нинѣ, рôвночасно зъ оголошенемъ именъ делеґатôвъ консисторій рускихъ, читаемо въ ґазетахъ польскихъ: „Ново завязанй „кулка": н-ръ 1144. Добрачинъ повѣтъ Сокаль, н-ръ 1145. Ляшкôвъ, пов. Сокаль, — н-ръ 1147. Бисковичѣ, пов. Самбôръ.

— **Огнѣ.** Великій огонь выбухъ въ Держовѣ [пов. жидачѣвского] зъ причины неосторожного обходу зъ огнемъ и спаливъ церковь та й 18 загородъ селяньскихъ зъ цѣлымъ сегорôчнымъ зборомъ. Шкоду обчислюють на 23.857 зр.

— **Змѣны въ персоналѣ судôвничôмъ.** Заступникъ прокуратора у Львовѣ Ив. Кіліянъ именованый заступникомъ старшого прокуратора у Львовѣ; — адъюнктъ судовый Володим. Козвцкій зъ Бережанъ именованый заступникомъ прокуратора въ Тернополи; — адъюнктами судôвъ повѣтовыхъ именованй авскультанты: Болеславъ Литиньскій зъ Долины для Угнова, Зен. Лукавецкій зô Львова для Залѣщикъ, Исаакъ Генеръ зъ Перемышля для Янова чи Яворова [бо телеґрамъ баламутный], Ив. Вінценсъ зъ Коломыѣ для Микулинець, Авт. Наглинкъ зô Львова для Городенки; — адъюнктами суду окружного въ Бережанахъ именованй адъюнкты судôвъ повѣтовыхъ: Вяч. Черный зъ Залѣщикъ и Кар. Ем. Вінценсъ зъ Городенки; — заступникъ прокуратора Людв. Гібль перенесеный зъ Тернополя до Львова, а адъюнктъ повѣтового суду Ив. Вержбовскій розпорядженемъ міністра справедливости перенесеный зъ Микулинець до Заболотова.

— **До І-ои клясы рускои взôрцевои школы въ Самборѣ** [при семинаріи учительскôй] вписало ся 26 ученикôвъ. Якъ доносять до „Буковины" — прокураторъ Стебельскій и навѣтъ рускій катихитъ ґімназіи о. Гмитрикъ вписали своихъ сынôвъ до шкôлъ польскихъ.

— **Зъ „антольоґіи" ґазеты „Буковины".** Въ послѣднôмъ [185-ôмъ] числѣ „Буковины" знаходимо таку новинку: „*Комбінацiи Дѣла пôдчасъ спеки.* Дѣло въ ч. 187. подае въ новинкахъ, що пôдчасъ побуту цѣсаря въ Галичинѣ мае бути ґр. Ст. Бадени именованый наслѣдникомъ кн. Санґушка, се-бъ-то намѣстникомъ, а маршалкомъ краевымъ мае зôстати ґр. Стадницкій зъ Крисовичъ; що епископомъ въ Перемышли мае зôстати напевно еп Куиловскій, а станиславôвскимъ митратъ Чеховичъ; що настоятелѣ о. Василіянина Шептицкого предкладали ему епископство и т. д. Можемо на основѣ певныхъ информацій заявити, що на всѣмъ тôмъ нема анѣ слова правды, а все звычайна ґазетна комбінація". — Отже мы на сю новинку „Буковины" скажемо ось-що: У Львовѣ вôдъ якогось часу зовсѣмъ нема спеки; противно, маемо дощѣ й холодъ. Авторъ видко рѣшавъ о температурѣ у Львовѣ пôсля температуры... въ своѣмъ черепѣ. А що тамъ безперечно спека, и то не абы-яка, се видко зъ двохъ рѣчей. По перше — авторъ не написавъ бы: „*Дѣло подае, що...*", але зазначивъ бы бувъ початковй слова нашои новинки, де выразно стоить надрукованє ось що: „Зъ нагоды гостины цѣсаря въ Галичинѣ *розôйшли ся въ Перемыскôмъ поголоски*, котрй *зъ обовязку дневникарского нотуемо* въ нашôй часописи. Отже *голосять*"... и т. д. Зъ того выходить, що якъ бы не спека въ черепѣ автора новинки въ „Буковинѣ", то написавъ бы бувъ [не „Дѣло подае", але] „Дѣло, зъ обовязку дневникарского, нотуе поголоски, якй розôйшли ся въ Перемыскôмъ зъ нагоды гостины цѣсаря въ Галичинѣ.." и т. д. Тогдѣ авторъ и мôгъ бувъ заощадити тымъ поголоскамъ назвы „ґазетнои комбінаціи". По друге — лише спека въ авторовôмъ черепѣ могла завинити тôй надутости, въ якою авторъ пише: „Можемо на основѣ *певныхъ информацій* заявити, що на всѣмъ тôмъ нема анѣ слова правды". Така бесѣда нагадуе мимохôть звѣстну баечку „Жаба и Вôлъ"... Яку вагу можна прикладати до информацій чоловѣка, котрый въ порѣ холоду и дощѣвъ каже, що... спека!

— Зъ Петербурга наспѣла до дневникôвъ польскихъ вѣсть, що царь помилувавъ польскихъ ксьондзôвъ, котрй свого часу були засудженй за справу семинаріи кѣлецкои на Сибѣръ. Въ першихъ дняхъ серпня вертавъ черезъ Петербургъ зъ мѣсця засланя кс. Борковскій вывезеный зъ Ковна, а другій кс. Пранайтисе вже также вертае. Рескриптъ, увôльняючій ксьондзôвъ зъ засланя, позволяе имъ займати посады духовнй въ епархіяхъ родимыхъ, зъ вымкою посадъ учительскихъ. Тôлько чотирохъ ксьондзôвъ вынято въ тои ласки, именно Савицкого, Фрелека, Правду и Ґрущиньского, що були засудженй три першй на пять лѣтъ а четвертый на три роки засланя, але и имъ скорочено кару засланя о одинъ рôкъ.

— **Добôнй вѣсти.** Дня 22 н. ст. вересня вôдбуде ся вѣнчане п. Ивана Королюка окôнченого богослова зъ панною Антоніею Старжиньскою въ Адамахъ [зелѣзн. стація Красне]. — Архикнягиня Стефанія мае въ половинѣ сего мѣсяця прибути до Галичины на довшу гостину у родины ґр. Потоцкихъ въ Ланьцутѣ.

Вѣсти зъ Аеп. львôвскои.

Місія духовна въ Винникахъ въ память 300-лѣтнои рôчницѣ уніи Берестейскои розпочинае ся въ суботу дня 5 с. м. о год. 4-ôй пополудни и заповѣдае ся дуже величаво. Въ недѣлю дня 6 с. м. целебрувати буде деканъ львôвскій о. крил. Пюрко, а въ середу 9-ого с. м. о. митратъ Бѣлецкій въ соборѣ двохъ крилошанъ, цѣлого духовеньства деканального и клира зъ двохъ сусѣднихъ деканатôвъ. Въ той день закôнчить ся місія спôльнымъ Причастіемъ, по чôмъ наступить велике водосвятіе, посвящене хреста місійного, торжественный обхôдъ зъ хрестомъ и закопане того-жъ при пращальнôй науцѣ и папскôмъ благословенствѣ. За той часъ выголосять оо. місіонарѣ-Василіяне пôдъ проводомъ о. С. Ортиньского що дня чотири науки місійнй и двѣ катихизаціи, но въ богослуженю и слуханю сповѣди возьме участь цѣле духовеньство кондекальне, якъ и клиръ зъ двохъ сусѣднихъ деканатôвъ. Въ недѣлю прибудуть процесіи зъ деканату львôвского, а въ середу на закôнчене торжества еще и зъ двохъ сусѣднихъ деканатôвъ — загородского и щирецкого. Щасть Боже!

Телеґрамы „Дѣла"

Вѣдень 4. вересня. Говорять въ кругахъ добре поинформованыхъ, що рада державна вже зовсѣмъ не буде скликана на осѣнну сесію.

Сольногородъ 4. вересня. Вчера на послѣднôмъ засѣданю католицкого вѣча говорвъ о. Пангольцеръ про неповѣдну школу; докорявъ учителямъ, що они виннй зростови масоньства та соціялізму. Епископъ Галеръ закрывъ вѣче.

Будапештъ 4. вересня. Буджетъ на р. 1897. выносить въ выдаткахъ 475,238.670 зр., а въ доходахъ 475,325.305 зр. Міністеръ скарбу въ своихъ выв-дахъ, котрй тревали $1^1/_2$ годины, обговорювавъ широко справу угодову. Вôнъ заявивъ, що оба правительства не занимали ся ще доси справою квотовою, а депутаціи квотовй ще ей не полагодили. Правительство угорске нѣчого не обѣцювало и нѣкого не приняло зобовязаня. Угорщина буде мала право побирати оплату за консумційнй артикулы, спроваджуванй зъ Австріи. П. Уґронъ критикувавъ буджетъ и внѣсъ интерпеляцію въ справѣ поголосокъ про скоре розвязане парляменту.

Варшава 4. вересня. Ґенералъ-ґубернаторъ ґр Шуваловъ дôставъ въ середу атакъ апоплектичный; лѣвый бôкъ пораженый. Станъ здоровля не е безнадѣйный.

Петербургъ 4. вересня. Тѣло кн. Лобанова буде перевезене сюды.

НАДÔСЛАНЕ.

Вôдзначена на краевôй выставѣ 1894 р. срѣбнымъ медалемъ — истнуюча вôдъ звыжъ 14 лѣтъ у Львовѣ

при улици Скарбкôвскôй н-ръ 19

КРАВЕЦКА РОБÔТНЯ ДИМИТРІЯ КОВАЛЬСКОГО

знана зъ своеи точности и совѣстности, приймае всѣ замовленя, входячй въ кругъ кравецтва мѣжь иншимъ и мундуры для студентôвъ, спеціяльно также всяку одѣжь для Р. Т. Духовеньства и выконуе тіи-жь скоро, тревало, елеґанцко и дешево.

На провінцію высылае ся пробки безплатно а въ разѣ замовленя упрашае ся пôслати зъужиту одѣжь дотычну на мѣру.

236 10—20

ЛИШЬ

въ реставраціи НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улиця Трибунальска ч. 12, дôмъ власный, можна дôстати щоденно вже о годинѣ 8-ôй рано горячй снѣданя.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣканй легки	12 „
Флячки	12 „
Нôжка теляча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Каваръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякй напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ; для певности що походять зъ моеи реставраціи, даю вôдбираючимъ марки. — Найлѣпшй вина по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вôдъ 40 кр. літра.

Зъ высокимъ поважаньемъ

71 47—0 *НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.*

Змѣна льокалю

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА
КОПЕРНИЦКОГО
пôдъ „Коперникомъ"

перенесеный до нового льокалю при пл. Галицкôй ч. 1

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, циккеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя въ провінціи водворотно.

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.

4185

ФАБРИКА и СКЛАДЪ ПОВОЗÔВЪ
М. НАССА
у Львовѣ, ул. Шпитальна ч. 28.
поручае
Вп. П. свôй великій засôбъ повозôвъ всякого рода, тарантасы, вôзки угорскй, возы промысловй, повозы переѣзджені. Готовыхъ есть 112 штукъ. Ґарантуе за тривкôсть. Приймае всякй репараціи и вôдновы повозôвъ по цѣнахъ приступныхъ.
178 2-3

КОБЗАРЬ
Тараса Шевченка
въ двохъ частяхъ
Выбôръ поезій для народу зъ житьеписью и портретомъ автора.
Накладомъ товариства „Просвѣта".
Цѣна кождои части **25 кр.**
Оправленй примѣрники продають ся по 35 кр.

!!Уніформы!!
для ц. и к. пп. официрôвъ, урядникôвъ державныхъ, однорôчныхъ охотникôвъ, а также студентôвъ — рôвно-жь всякй роботы цивільнй полагоджуе якъ найстараннѣйше — по дуже приступныхъ цѣнахъ
Лаврентій Романишинъ
Львôвъ, ул. Сикстуска ч. 19.
255 2—6

Машинки унів. до тертя мигдалôвъ, булокъ, цукру и т. п. по 1·50, зр. Машинки американьскй до сѣканя мяса по 3·50 и 4 зр. Сита волосянй почвôрнй по зр. 1, 1·30 и 1·60

поручае Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры).

Перша руска Торговля и Рукодѣльня
Евгенія Спожарского и Волод. Устеньского
у Львовѣ ул. Руска ч. І. въ каменици тов. „Просвѣта"
поручае по найнизшôй цѣнѣ:
Всякого рода параментôвъ церковныхъ,
Заставы столовй зъ хиньского срѣбла.
Хресты нагробнй въ великôмъ выборѣ.
Приймае ся до позолоченя и посрѣбленя чашѣ, хресты банѣ на церкви и прочй предметы церковнй и домашнй. 261 2—3

Безъ конкуренціи
есть мôй склепъ истнуючій вôдъ р. 1848 и тѣшучій ся вôдъ сего часу великою симпатіею. Длятого поручаю мôй обильный складъ одягôвъ мужескихъ и хлопячихъ, пальта мужескй и хлопячй, якъ также одяги дитячй и уніформы. Также позваляю собѣ поручитись Вcч. Духовеньству яко спеціялістъ въ робленю сурдутôвъ, рясъ и т. д.
Замовленя пôсля мѣры выготовлюють ся въ найкоротшôмъ часѣ якъ найгарнѣйше.
Дякуючи за дотеперѣшній взглядъ пишусь 4095
Зъ поважаньемъ
Давидъ Шварцвальдъ
у Львовѣ, площа Капітульна ч. 3.

Знана вôдъ многихъ лѣтъ ц. к. уприв. рафінерія спіритусу, заосмотрена найлѣпшими прирядами ректифікаційными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікерôвъ и оцту
Юлія Миколяша Наслѣдникôвъ у Львовѣ
Яковъ Шпрехеръ и С-ка
поручае старй польскй сильнй горѣвки, дуже добрй розолісы, лікеры, румы правдивй зъ Ямайки, якъ также найлѣпшои якости краевй спеціялы якъ: Народôвка, Dziennik, Szczutek, Карпатôвка, „Дябелъ", Помаранчева не солоджена, Ратафія, Деренôвка и т. и. горѣвки уприви лейованй и одинокô правдивй есенція зъ нашои фабрики спровадженй.
Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарѣвъ, до побираня алькоголю абсолют. и найчистѣйшого спіритусу, до цѣлей лѣчничихъ вôльного вôдъ податку и вже оподаткованого.
Правдивый спіритусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровлю не шкôдный, бо не выроблюваный зъ есенціи оцтовои.
Складъ для мѣста Львова, ул. Коперника ч. 9 и въ головнôмъ складѣ вôдъ мінеральныхъ І. Йолеса, улиця Кароля Людвика ч. 29. 4912 260—104

Зоольоґія
на низшй клясы шкіл середних.
Написав Іван Верхратскій. Ціна 1 зр. 30 кр. а. в.
Д-ра Осипа Ростафиньского
Ботаніка шкільна
на клясы низшi.
На язик руский переложив Іван Верхратский. Ціна 70 кр. а. в.
Обѣ тотй книжки можь дôстати въ книгарни Ставропигійскôй або у самого автора. Замовляючимъ у автора що-найменше пять примѣрникôвъ Зоольоґіи або десять примѣрникôвъ Ботаніки высылае ся жаданй книжки въ протязѣ двохъ днѣвъ. Порто оплачуе авторъ.

Зъ днемъ І вересня с. р. отворило
Краєве загальне Акційне Товариство Обезпечень
въ Будапештѣ
[„Hazai" — „Vaterländische"]
Ґенеральну Репрезентацію у Львовѣ
улиця Сикстуска ч. 10.
Товариство се приймае обезпеченя
вôдъ огню, граду и выпадкôвъ
пôдъ дуже приступными услôвями.
Зголошеня приймае и всякими информаціями и друками служить высше наведена Ґенеральна Репрезентація. 263 10—

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского,

Ч. 190. Львôвъ, Субота 24 серпня (5 вересня) 1896. Рôчникъ XVII

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнî у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи: на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. на пôвъ року . . . . 9 зр. на чверть року 4 зр. 50 кр.

за границею: на цѣлый рôкъ . . . 24 зр. на пôвъ року . . . . 12 зр. на чверть року . . . 6 зр.

у Львовѣ: на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 3 зр. на чверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламаціи неопечатанî вôльнî вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошення звыклî принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ однои стрôчки инсератовои або еи мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншî донесеня приватнî числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

„Твердый“ патріотизмъ

нашихъ т. зв. „общеруссôвъ“ або „обединителѣвъ“ доходить уже крайнои границѣ.

Ненависть ихъ до всего, що мае характеръ народно рускій, зводить ихъ мало-помалу до такого стану, въ якôмъ остають нинѣ угорско-рускî „твердî“ патріоты, котрî середъ чотирохъ стѣнъ „самая твердѣйшая твердь“, а въ публичнôмъ а навѣть родиннôмъ житю „подвизають ся“ ad majorem gloriam... мадярщины и на дѣлѣ они самî пропаґують мадярщину ще лѣпше, нѣжь родимî Мадяры. На тую дорогу — якъ сказано — вступають вже и нашî галицкî та буковиньскî „твердî“, а найнагляднѣйше показують се сумнî факты зъ початкомъ року шкôльного при записахъ рускихъ дѣтей до школъ въ тыхъ мѣстахъ, де вôтцѣ мають до выбору школу руску або чужу, польску чи нѣмецку. Отже „твердый“ патріотъ выбирае не руску, але польску або нѣмецку. А зъ якимъ они се чинять завзятемъ, гôднымъ лучшои справы, — о тôмъ нехай свѣдчить отся пригода описана въ „Буковинѣ“:

„На Буковинѣ москвофілы на кождôмъ кроцѣ вôдмовляють рускимъ родичамъ посылати своихъ дѣтей до рускои паралельки въ Чернôвцяхъ. Очевидно выходить та аґітація передовсѣмъ вôдъ проводирôвъ, котрî пôсля рецепты „Православной Буковины“ стережуть ся рускои ґімназіи якъ чумы. Ось гарный примѣръ такого „патріотичного“ дѣла: Православный парохъ зъ Новыхъ Мамаѣвцѣвъ о. Євсевій Андрѣйчукъ, заступникъ головы кацапскои „Народнои Рады“, вписавъ свого сына Євсевія до першои клясы высшои нѣмецкои ґімназіи въ Чернôвцяхъ. Але позаякъ въ нѣмецкихъ ґімназіяхъ черновецкихъ, и то у высшôй и въ низшôй, першî клясы переповненî, то вôдослали о. Андрѣйчука до низшои ґімназіи, надѣючись, що хочь тамъ буде мѣсце. Але въ низшôй ґімназіи заявили о. Андрѣйчукови, що въ нѣмецкôй клясѣ вже нема вôльного мѣсця, лише въ рускôй паралельцѣ а о. Андрѣйчукъ повиненъ яко Русинъ вписати свого хлопця до рускои паралельки. Коли о. Андрѣйчукъ на се не згодивъ ся, бо вôнъ не терпить фонетики, представлено ему, що чей австрійскî школы не можуть выховувати Москалѣвъ, лише Русинôвъ, и вже зъ загального славяньского становища повиненъ о. Андрѣйчукъ скорше бажати, щобы его сынъ ставъ Русиномъ, якъ Волохомъ або Нѣмцемъ. — „Скорше Туркомъ!“ вôдповѣвъ о. Андрѣйчукъ и подеръ въ присутности всѣхъ потверджене дирекціи высшои нѣмецкои ґімназіи, що сынъ о. Андрѣйчука здавъ вступный испытъ до І-ои клясы. Якъ довѣдуемо ся, записавъ о. Андрѣйчукъ свого сына до 5-ои клясы православнои народнои школы. Отже такъ, москвофілъ скорше дасть свому сынови зандѣти національно, стати перекиничикомъ, зрадникомъ свого народу, якъ выховати ся на доброго, щирого Русина. Нема слôвъ досыть рѣзкихъ, абы належито напятнувати сей вчинокъ москвофіла!“

И мы повторимо, що справдѣ нема слôвъ досыть рѣзкихъ на напятноване такихъ учинкôвъ — и то не лишь того одного москвофіла буковиньского, але и подôбныхъ ему въ Галичинѣ. А що и въ Галичинѣ не лучше, о тôмъ свѣдчить рôвночасна допись въ „Буковинѣ“ зъ Перемышля, де читаемо:

„У насъ въ Перемышли — патріоты, такъ званî „твердî“, Антоневичѣ, Черлюнчакевичѣ, Копки, Хотинецкî и т. д., одушевели ся спершу рускою ґімназією, посылали тамъ не тôлько свои дѣти, але и другимъ припоручали руску ґімназію. Ледво що они зъ катковскои, правдиво катôвскои, выставки зъ-надъ Волги та Невы вернули, покрутило ся имъ въ головахъ, и дивлюсь: всѣ дѣти свои выписали зъ рускои ґімназіи и провадять шнуркомъ до польскои! На „Бесѣду“ вже не заходять; они, котрî були щоденными еи гôстьми, здае ся, встыдають ся показатись по такъ славныхъ подвигахъ на всходѣ и пôвночи и дома. Слава „Бесѣды“ нашои, що импонувала всѣмъ перемыскимъ товариствамъ числомъ, тактомъ, интеліґенцією и поступованемъ, не дала имъ жити, и они, якъ поклонники темноты, не могли знести свѣтла, правды, народного духа, и тому, не подаючи найменшои причины, выступають зъ товариства громадно, потягаючи за собою горстку своихъ загвожджених болванохвальцѣвъ и основують нове свое, питоме ихъ характеру, товариство пôдъ назвою Союзъ.“

Така маніфестація „твердого“ патріотизму „избраннѣйшихъ“ патріотôвъ въ Галичинѣ и Буковинѣ повинна отворити очи тымъ людямъ зъ т. зв. старои партіи, котрî все-таки почувають ся Русинами, а тôлько дали ся обаламутити маскою-назвою: „старо-русская“ партія. Нехай же они зъ рукою на серци спытають свои совѣсти: чи можуть они уважати себе за одно зъ людьми такого „твердого“ патріотизму?!

Слôвце про нашî дѣвочî институты.

[Письмо зъ-надъ Буга.]*)

Що квестія выхованя и выобразуваня руского женоцтва въ дусѣ патріотичнôмъ, ба и вôдповѣдно вымогамъ сучаснымъ, есть пекучою и незвычайно важною, о тôмъ хиба нема що й спорити. Дочки Русинôвъ урядникôвъ и учителѣвъ проживаючихъ по бôльшихъ мѣстахъ мають доволѣ нагоды користати зъ всякихъ заведень науковыхъ, и то вже не становить для ихъ родичѣвъ такои „житейскои печали“, яку мають сѣльскî священики, коли розходить ся о те, абы бодай „по-при люде“ яку-таку просвѣту присвоили собѣ ихъ дочки. Тутъ на самôмъ вступѣ треба поборювати трудности и моральнои и матеріяльнои натуры: де, и за що дати до школы?

Де? — бо-жь дѣвчина выховуе ся въ иншихъ услôвяхъ, нѣжь хлопець; она потребуе заедно материньскои опѣки, надзору у всѣмъ, бо коли хлопцеви неодно уходить и неодно на нѣмъ и безъ слѣду присхне, то для дѣвчины свѣтъ не мае поблажливости, а противно, шукае за чѣмсь такимъ, щобы еи — якъ то кажуть — „на языки пустати“.

И рускî родины всѣляко собѣ радили: однî давали до „конвікту“ до Львова, иншî до Яворова, а ще деякî брали „ґувернантку“ до дому. У Львовѣ звѣстный бувъ черезъ довгî лѣта попôвскій конвіктъ панѣ Зеліґерови [якъ бувъ и попôвскій готель Криницкого а по тôмъ Куна]. Панѣ Зеліґерова перенесла ся пôзнѣйше до Тернополя и тамъ, по причинѣ своеи педаґоґічнои „шпильковои“ методы, мала неприемности ажь въ судѣ. Деякî знову давали и дають свои доньки до Львова до Вôрменокъ. Недавно пôзнавъ я выхованки Вôрменокъ, доньки одного „русского“ декана; они переписували ся зъ своими товаришками Русинками по польски, але такъ, що до тои польщины певно жаденъ Полякъ не хотѣвъ бы признати ся. Яворôвъ не бувъ давнѣйше такъ догôднымъ, прим. для всхôднои Галичины, — та й доперва въ новѣйшихъ часахъ той институтъ стае лѣпшимъ. Але чи не найгôрша вже була конечнôсть приймати до дому ґувернантку зъ всѣми еи примхами, выбагами, гістеріями и т. д., що плела дѣтямъ небылицѣ нѣбы по французски, що учила дѣтей того, чого сама не вмѣла. Добродушнî родичѣ, вдоволенî, що само приняте ґувернантки до дѣтей зробить рекляму для ихъ дочокъ, не дуже й контролювали науку, а радî були, що зъ дѣтьми мали спокôй. А мимо того оплачувано такій „специялъ“ на вагу золота, — ихъ можна було подыбати переважно на медомъ и молокомъ плывучôмъ Покутю або Подôлю. Выховане и выобразуване зъ-пôдъ ихъ руки дало бы ся коротко склясифікувати „ex omnibus aliquid, ex toto nihil“.

Тожъ не дивно, що ще въ 1870 ыхъ рокахъ звернувъ свою увагу тогдѣшный епископъ-суфраґанъ а теперѣшный митрополитъ-кардиналъ Сильвестеръ на той недостатокъ въ народнôй культурѣ и основавъ выховуючій институтъ для рускихъ дѣвчатъ пôдъ зарядомъ Василіянокъ у Львовѣ. Зрозумѣли то и Русины, якъ духовнî такъ свѣтскî, и щедрыми жертвами заявили свою вдячнôсть и признане для такъ хосенного дѣла. Однакожь мѣжь духовеньствомъ, ба и мѣжь свѣтскими людьми дали ся чути голосы, щобы однî и другî, зложивши значнѣйшî датки, мали черезъ своихъ делеґатôвъ голосъ въ комітетѣ якъ що-до заряду, такъ и що до педаґоґічного веденя института. А коли се не стало ся, то первѣстный жаръ и прихильнôсть до института у загалу руского по части остигли. Але такъ чи сякъ — повстало памятне дѣло и до нинѣ розвивае ся — якъ на нашî вôдносины — гарно. Однакожь *omissis omittendis* можна бы замѣтити по перше: що институтки ходять до рôзныхъ публичныхъ львôвскихъ школъ, тамъ стыкають ся зъ розличными колежанками — гôршого и середного выхованя — чи то не може мати уемного вплыву на образоване институтокъ? По друге — що до стороны матеріяльнои. Удержане однои институтки выносить 20 злр., мѣсячна такса за музику, спѣвъ и танцѣ та иншî дрôбнî выдатки вынесе ще зъ 10 зр., выеквіповане и подорожь вынесе рôчно знову около 100 злр., отже рôчно удержане и образоване однои дѣвчины въ институтѣ вынесе около 400 злр. Коли-жь хто мае двѣ дѣвчины и ще зо двохъ хлопцѣвъ въ школахъ, то прошу представити собѣ критичне положене священика на селѣ въ нинѣшныхъ часахъ, коли то до господарки треба часто докладати, а чей-же и доходы зъ церкви такъ упали, що навѣть на добрôй парохіи тяжко и 200 злр. узбирати. Зъ вôдки-жь тутъ взяти 400 злр.? Тожь нема чого дивувати ся, що до институтôвъ у Львовѣ и въ Перемышли вступае розмѣрно мале число рускихъ дѣвчатъ.

Що мы мали довѣре a priori до маючого оснувати ся института чи то у Львовѣ, чи въ Перемышли, о тôмъ найлучше свѣдчать тî жертвы, якî бѣдна Русь зложила, — але жь на нашî вôдносины платити за дѣвчину по 20—30 зр. мѣсячно до института и рôвночасно другихъ зо 20 мѣсячно вôдкладати для неи на посагъ, — то певно по-надъ нашу [именно священичу] можнôсть! Отже розходить ся о то: Коли нашî институты мають бути доступнî для загалу, то нехай удержане тамъ буде якъ найдешевше. Тажь зôбже чимъ-разъ бôльше дешевѣе, а тамъ такса все однака! Харчь най буде господарскій, тôлько здоровый; най нашî дочки за-молоду привыкають до скромности въ своихъ потребахъ, бо потôмъ, на якôй голодôвцѣ, въ хатѣ безъ пôдлоги и зъ однымъ вôкномъ, не вытримае ся бѣды, голоду и холоду та й розпôчнуть ся квасы... Я пригадую собѣ свою першу душпастирску посаду, де перебуло ся по-надъ два роки въ хатѣ, въ котрôй въ часѣ погоды сыпало ся зъ повалы, а въ часѣ слоты капало на голову, такъ що пôдъ парасолемъ треба було обѣдати. А прецѣнь жило ся зъ фантазією и працювало ся охочо для народу, не жадало ся вôдъ него палаты, бо ему було ще гôрше. Правда, що и моя жѣнка умѣла зъ бѣдою бороти ся; такъ само умѣе теперь, коли стало лучше, оцѣнити те добро.

Коли Русины складали щедрî датки на одинъ и другій институтъ, ба и нинѣ жертвъ докидають, то вже-жь надѣяли ся, що буде вôдъ нихъ якась пôльга теперь, коли можна зъ нихъ користати. Певно, що въ тыхъ обставинахъ, якъ ихъ представивъ о. Негребецкій, то не дорого 20 зр. мѣсячно; але-жь бѣднымъ Русинамъ годѣ мати выбаги; най бы було все скромнѣйше, кобы удержане о половину дешевше, а мы пересвѣдченî, що въ менажи въ гуртѣ есть оно можливе. Тогдѣ певно зголосять ся до института тôлько дѣвчатъ, що и мѣсця не стане. Зголосять ся певно тî, котрымъ менше буде розходитись о выгоды, а бôльше о правдиву науку, котра выробляе характеръ, волю и серце. Впрочôмъ кожда Русинка повинна бути приготована на бѣду, щобы осиротѣвши або овдовѣвши колись умѣла собѣ дати раду въ кождôмъ тяжкôмъ положеню. Однакожь годѣ тутъ поминути голосу п. д-ра Теоф. Окуневского, посла соймового, котрый высказуючи великî похвалы для института перемыского, написавъ [„Дѣло“ ч. 277 зъ 1895 р.], що „наколи зарядъ перемыского института дѣвочого пôддасть ся зъ якогось фальшиво понятого патріотизму чи демократизму бажаню публики, щобы ще цѣну обнизити, то боюсь, що обнизить ся и рôвень цѣлого института; зъ превеликого бажаня зробити институтъ и для найнизшихъ клясъ доступнымъ, заженемо дѣвчата зъ нашихъ лучшихъ и краснихъ домôвъ въ польскî пансіоны“. На таке годѣ пôдписати ся. Прецѣнь зъ кôлькамѣсячного истнованя института годѣ було судити про его донеслôсть, такъ якъ и высока оплата на удержане институтки, на выгоду, комфортъ, такожь ще не суть одиноками услôвями выхованя и образованя. Я сего мѣсяця подыбавъ одну институтку, котра на проходѣ въ бôльшôмъ товариствѣ на селѣ сказала наивно-погôрдливо: „Я такъ не люблю здыбувати ся зъ хлопомъ; вôнъ заразъ дивить ся на мене!“ За те мусѣла выслухати такои вôдповѣди: „Тамъ [въ дотичнôмъ мѣстѣ] здыбуе ся ще гôршихъ людей а офіцеры таки заглядають у очи!“ А треба знати, що тая панна мала дуже добру ноту зъ рускои літературы. Отже головна вага института спочивае на добрôмъ зарядѣ и доборѣ учителѣвъ взглядно учительокъ, котрî будучи людьми твердого характеру и глубокои науки, були бы въ можности посвятити свои силы и трудъ, не рефлектуючи на вôдповѣдну вынагороду, и щобы разъ принятî на себе обовязки, хоть бы они були и тяжкî, — совѣстно выповняли. Прецѣнь такî поважанî институты, якъ „Народный Домъ“, „Ставропигія“, черезъ невôдповѣдный зарядъ не приносять належнои користи для народу руского. Впрочôмъ д-ръ Окуневскій судить зъ становиска, можу сказати, теоретичного, яко чоловѣкъ не жонатый и матеріяльно незалежный, а я знову яко отець дѣтямъ, ба и дѣдо внукамъ. Вôнъ каже, що черезъ дешевî таксы заженемо дѣти зъ „нашихъ лучшихъ и краснихъ домôвъ! въ польскî пансіоны, — ну, за такî лучшî и краснî домы, що черезъ дешеву таксу покидають свôй институтъ, дякуемо. Оно пригадуе менѣ пок. декана болехôвского о. Т., котрый увидѣвши на головѣ свого приятеля покôйного о. З. новый капелюхъ, сказавъ [примѣривши капелюхъ до своея головы]: „Твôй капелюхъ подобае ся менѣ; вôдпродай менѣ его, я тобѣ зверну грошѣ; що коштуе?“ — однакожь дôставши вôдповѣдь, що капелюхъ коштуе всего 2 зр., почавъ вôдпекувати ся его, мовлячи: „Не хочу, я ще не носивъ капелюха за 2 зр.!“ Власне черезъ дорогу оплату можна буде загнати рускî дѣти зъ бѣдныхъ але честныхъ домôвъ до польскихъ институтôвъ, н. пр. до института въ Лôмнôй, де приймають за 10 зр. мѣсячнои оплаты [плянъ науки поки-що шестиклясовый] а якись „Боромеушки“ въ захôднôй Галичинѣ приймають за 13 зр. мѣсячно.

Д-ръ Окуневскій хиба не знае, що на институтъ одинъ и другій складали не тôлько „краснî и лучшî домы“, але загалъ и братства церковнî, и селяне, бо кому тôлько можна було, накидувано льосы льотерійнî; чому-жь теперь институты не мали бы бути приступными для честного загалу? А пытаю: що мае робити той, кого не стати на 20 зр., хоть-бы неразъ для того, що утримуе въ своѣй хатѣ зъ рôзныхъ титулôвъ сиротства и вдôвства кôльканацать осôбъ навѣть? Такому тяжко за дитину платити навѣть 10 зр. мѣсячно! Та кобы то мы тôлько на нашî дѣти мусѣли давати! Адже-жь на вдовичо-сиротиньскій фондъ дай, на „Приютъ“ въ Самборѣ дай, на фондъ будовы и вôдновленя церквей дай, на Шкôльну помôчь дай, на рôзнî бурсы дай, на будову театру дай, на погорѣльцѣвъ дай, на одну бодай ґазету політичну, літературну и фахову дай — и все давай безъ кôнця, а мы бѣдный народъ. Отже й не дивую ся, коли по смерти одного священика лишило ся всего готôвкою 11 зр., а за то семеро дѣтей, жѣнка, мати и двѣ сестры — такожь 11.

Селюхъ.

*) Се письмо зъ-надъ Буга, походяче зъ пера чоловѣка поважного и доброго патріота, подаемо єдино въ тôй цѣли, щобы черезъ дискусію выяснила ся справа, о якôй трактуе авторъ, а котра — якъ знаемо — интересуе ширшî круги нашои интеліґенціи. Отже заявляемо, що за для выясненя тои справы радо удѣлимо мѣсця дальшимъ голосамъ людей интересуючихъ ся нашими институтами дѣвочими. — *Ред.*

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

На послѣднôмъ повнôмъ засѣданю сольногородского католицкого вѣча, що вôдбуло ся дня 3 с. м., приняли зборы зъ одобренемъ до вѣдомости ухвалу секціи для справъ соціяльныхъ про выключене редактора

Берута. Вôдтакъ говоривъ пралатъ д-ръ Шіндлеръ о справѣ соціяльнôй. За головнѣ стовпы соціяльного житя уважае бесѣдникъ узнаване поваги, правдиву моральнôсть, правду, справедливôсть и любовь. Єдинымъ способомъ пôддержаня тыхъ стовпôвъ державы є духовна власть, котра панує надъ всѣми народами. Она всгоюєсь за тыми чотирма пôдвалинами державного ладу, она хоронить повагу державы. Въ середныхъ вѣкахъ богато королѣвъ тымъ убезпечало свою корону, що принимали ей вôдъ папы въ лено. Церковь боронить также свободы народôвъ, коли королѣ хотять надуживати свого права и гнобити нарôдъ. Лише церковь хоронить справедливôсть. Що папа Левъ XIII. думае про справу робôтничу, въ тôмъ скрôзь вѣе правдивый духъ справедливости. Въ церкви также любовь. Длятого: назадъ до церкви! — Потому говоривъ о. Пангольцеръ о шкôльництвѣ. Справа ся — казавъ — порушуе цѣлый свѣтъ. Боротьба о школу, сказавъ Левъ XIII., є боротьбою о удержане христіяньскои культуры. Головнымъ осередкомъ аґітаціи за новочасною школою є масоньскій рухъ тыхъ людей, що хотять почитане Бога заступити почитанемъ чорта. Бесѣдникъ вôдчитуе ухвалы медіолянького конґресу масоньского и покликуе ся на те, що то жиды домагали ся усуненя духовеньства зô школы. Вôдтакъ переходить на учителѣвъ; зъ ихъ фаховыхъ писемъ вѣе также масоньскій духъ. На послѣдныхъ австрійско-шлескихъ зборахъ учителѣвъ говорено, що католицтво є найплôднѣйшимъ ґрунтомъ для соціяльныхъ демократôвъ, — що держава, котра не годна вызволити ся вôдъ клерикального вплыву, не варта звати ся культурною державою, — що заведене исповѣднои школы є крокомъ въ задъ, котрый у кождого правдивого приятеля школы и державы мусить выкликати смутокъ; вкôнци жадае ся повного роздѣлу державы вôдъ церкви. Такѣ учителѣ — то насѣне для соціяльнои демократіи, а не для католицтва. Въ Австріи є бодай спôльно-исповѣдна школа, а она все таки щось лѣпшого вôдъ цѣлкомъ безисповѣднои. У насъ катихитъ може бодай два разы на тыждень заглянути до школы. Але на сю посередну дорогу не можна пристати. Результаты нашои спôльно-исповѣднои школы такъ що-до знаня якъ що-до образованя характеру є справдѣ сумнѣ. Тôлько гроша выдае ся на школы, а лібералънѣ учителѣ у Вѣдни жалують ся на здичѣне молодѣжи. Зъ другои стороны, якъ пишуть въ лібералънôй австрійскôй часописи учительскôй, по осьмилѣтнôй науцѣ шкôльнôй ученикъ не умѣе написати речення безъ ортоґрафічного блуду та найпростѣйшого рахунку не умѣе выконати. Безисповѣдна чи то спôльно-исповѣдна школа не годна нашихъ дѣтей выховати релігійно и морально. Поворотъ до школы исповѣднои не є крокомъ въ задъ, тôлько на передъ; мы пôзнали хибну дорогу, то хочемо ступати на праву; се поступъ, идемо въ гору до неба, куды Христосъ велѣвъ засылати молитвы. Се наша цѣль. Якъ довго бє католицке серце въ груди священика, будемо для католицкои молодѣжи домагати ся католицкои школы.

Опôсля говоривъ ще коротко о. Кольбъ про орґанізацію и значѣне марійскихъ конґреґацій, по чôмъ кардиналъ Галеръ закрывъ вѣче промовою и удѣливъ зôбранымъ папского благословеньства.

Наше досыть докладне справоздане зъ перебѣгу католицкого вѣча доповняемо ще тымъ, що д. 31 серпня вечеромъ при вôдкрытю вѣча повитавъ зборы сольногородскій намѣстникъ ґр. Тунъ промовою, котру закôнчивъ бажанемъ: „Кобы сповнили ся высокѣ цѣли вѣча для добра католиковъ и всего населеня державы". Легко здогадати ся, що лібералънѣ дневники накинули ся на правительство, толкуючи — може не безъ слушности, — що промова намѣстника и єго бажаня указують на те, що правительство отверто и ясно солідаризуе ся зъ цѣлями и ухвалами вѣча. На те заявляе Fremdenblatt, дневникъ звѣстно міністеріяльный, що не хоче розбирати змѣсту промовы намѣстника, але зазначуе, що не можна ѣй надавати такого значѣня, якого она не мае и не може мати. Хто надъ тымъ застановляе ся, що читае, той не може припускати, що намѣстникъ, згадуючи про „высокѣ цѣли", мôгъ мати на мысли ухвалы и резолюціи вѣча, котрѣ ажь опôсля постановлено и намѣстникови они не могли напередъ бути знанѣ. Длятого слôвъ намѣстника не можна брати за высказъ єго погляду на тѣ ухвалы и резолюціи, — не згадуючи вже того, що урядникъ, хочь бы и якъ высокій, въ подôбныхъ разахъ не мôгъ бы безъ уповажненя центрального правительства поступати; а такого уповажненя въ тôмъ разѣ навѣть на могло бути.

N. fr. Presse принимае ту заяву до вѣдомости, тымъ охотнѣйше, що нею правительство видимо вôдлекуе ся своеи солідарности зъ промовою намѣстника. Але згаданый дневникъ замѣчае заразомъ, що ґр. Тунъ не тôлько знавъ, але и мусѣвъ знати напередъ ухвалы и резолюціи вѣча, бо они напередъ були друкованѣ; а годѣ припустити, щобы намѣстникъ не бувъ цѣкавый перечитати ихъ собѣ, коли мавъ въ имени правительства, та ще и такъ демонстративно повитати вѣче. А щобы не мавъ до своеи промовы высшого уповажненя, того также годѣ припустити, бо инакше хиба нинѣ не бувъ бы вже намѣстникомъ. Изъ всего выходить, що ґр. Тунъ сказавъ такъ, якъ думавъ, та и мавъ до того уповажнене.

Narodni Listy, обговорюючи становиско правительства супротивъ вѣча, кажуть: „Наконець правительство здемаскувало ся. Оно бажае найкрасшого успѣху клерикальнымъ змаганямъ и витае въ клерикалахъ заступникôвъ христіяньского духа. Міністерство заявляе свою солідарнôсть зъ засадами и змаганями ультрамонтаньского сторонництва, котре въ Австріи хоче доскочити подôбнои парляментарнои силы, якъ папске сторонництво центра въ Нѣмеччинѣ, та бажае керму правительства захопити однои днины въ свои руки такъ, якъ въ нещаснôй Бельґіи. Простуючи до своихъ цѣлей, звереныхъ на земне пановане, надуживае релігійного чувства народу. Оно старае ся захопити народне выховане и хоче дôстати въ свои руки школу. Зъ певностію себе проголошено се на вѣчу пôдъ покровомъ заступника правительства, намѣстника ґр. Туна. А членъ правительства, міністеръ ґр. Ледебуръ, признавъ такѣ засады за свои. Чи бачивъ коли свѣтъ бôльшу наивнôсть? Ультрамонтаны и феодальнѣ клерикалы борють ся за идеалізмъ, щобы въ сторонникахъ поступу и свободы добачити матеріялістôвъ! Коли нинѣ дивимо ся на ґр. Баденього, якъ вôнъ въ бѣдѣ записуе ся чорному сторонництву, котрому досыть подати палець, а оно рве за цѣлу руку: то уважаемо єго вже за пропащого. Се вже не той керманичь зъ сильною рукою, що то хоче вести; такій керманичь старавъ бы ся заховати собѣ независимôсть на вѣ боки. Але скоро вôнъ заявляе свою солідарнôсть зъ цѣлями клерикального сторонництва, то вôнъ грае и держить зъ нею якъ кн. Віндішґрецъ."

Д. 3 с. м. заразъ на першôмъ засѣданю угорского сойму внѣсъ міністеръ справъ внутрѣшныхъ Перцель законъ въ справѣ татерского Морского Ока чи то, якъ звучить урядовый титулъ „О установленю границѣ мѣжь Австрією а Угорщиною на краю списского комітату въ Галичинѣ на територіи Морского Ока". Начеркъ закону складае ся зъ двохъ параґрафôвъ и постановляе, що для установленя тои границѣ мѣжь Австрією а Угорщиною дае ся правительству повновласть, вôддати порѣшене справы судови розъемному и въ порозумѣню зъ австрійскимъ правительствомъ запорядити те, що треба до утвореня и выслання того розъемного суду. Переведене закону припоручае ся всему міністерству. Въ мотивованю, до котрого додано также картоґрафічный начеркъ спôрнои територіи, подана исторія граничного спору, що починае ся вже вôдъ 1830-тыхъ рокôвъ. Дальше згадуе справоздане о заходахъ правительства вôдъ р. 1833, щобы полагодити тоту справу. Въ однôмъ мѣсци справозданя каже ся: „Погодити ся обомъ правительствамъ въ тôй спôрнôй справѣ є неможливо. Австрійске правительство не хоче угорскому признати слушности. А зъ другои стороны угорске правительство не може покинути свого становиска обороны фактичнои границѣ краю, а свѣдоме слушности того становиска не хоче вдавати ся въ нѣякѣ уклады. Однакъ зъ уваги, що тота справа гранична обходить вôдъ давныхъ лѣтъ не тôлько опінію публичну въ Галичинѣ але также въ Угорщинѣ и роздразнюе ей въ такôй мѣрѣ, яка не є въ нѣякôмъ порôвнаню до ваги справы; зъ уваги, що для удержаня сусѣдскихъ дружныхъ вôдносинъ зъ Австрією и сумежною Галичиною бажати бы треба, щобы тота справа разъ зôйшла зъ порядку дневного; вкôнци зъ уваги, що пôсля дотеперѣшныхъ досвѣдôвъ не можна надѣяти ся, щобы выслане мѣшаныхъ комісій для установленя границѣ могло довести до кôнця; то угорске правительство пôддало австрійскому правительству гадку, щобы рѣшене спôрнои справы, се-бъ то правосильне и обѣ стороны безусловно обовязуюче означене границѣ вôддати безсторонному и независимому судови розъемному. Австрійске правительство приняло сю гадку и згодило ся що-до складу такого суду, щобы оба правительства именували зъ своеи стороны по одному члену найвысшои маґістратуры дотычныхъ краѣвъ, а тѣ два выберуть въ порозумѣню зъ собою третого на голову." Справоздане повѣдомляе также, що австрійске правительство такій самъ законъ вложать въ радѣ державнôй.

— —

Дня 2 с. м. була царска пара въ Кіевѣ при закладинахъ церкви св. Николая въ Покровскôмъ монастыри. Царь першій ударивъ молотомъ, за нимъ царица. По полудни о год. 3 вôдслонено памятникъ царя Николая I. По тôмъ вôдбула ся парада войскова. Вечеромъ о год. 7 бувъ въ палатѣ ґалевый обѣдъ.

Тѣло кн. Лобанова нинѣ приходить до Москвы и буде выставлене въ Ново-Спаскôмъ монастыри. Завтра вôдбуде ся похоронъ. Болгарского князя буде на похоронѣ заступати дипльоматичный заступникъ Болгаріи при вѣденьскôмъ дворѣ Станцевъ.

— —

Дня 2 с.м. италійскій королевичь выѣхавъ зъ Чорногоры. Князь чорногорскій вôдпровадивъ єго до Антіварѣвъ, де королевичь сѣвъ на корабель. Зъ Антіварѣвъ попрощавъ королевичь ще телеґрамою свою еуджену.

— —

Проклямація вôрменьского комітету, про котру мы згадували вчера, звучить: Разъ-въ-разъ мы передъ Европою протестували противъ тираніи турецкои, але нашѣ законнѣ протесты вôдкидано систематично. Султанъ Абдулъ Гамідъ вôдповѣвъ намъ кровавою пôмстою. Европа бачила той страшный злочинъ и мовчала. Европа не тôлько не здержала руки ката, але нерозумно намъ ще наказала, щобысьмо терпѣли зъ резиґнацією. Вôдказуючи намъ нашѣ людскѣ права, зганьблено насъ; смертельно ранено наше національне достоиньство, стараючись нашѣ протесты утопити въ нашôй крови. Зъ нашими жаданями, запечатаными нашою кровію, лучить въ сѣй хвили гадка про святу пôмсту, та стае передъ нами чорною марою.

„Сила передъ правомъ!" — такъ сказала намъ Европа своею убійчою рôвнодушностію; а мы слабѣ, лишенѣ правъ людскихъ, бачимо себе змушеными звернутись до науки, щобы глядати всякого способу до скиненя зъ себе соромного султаньского ярма. Мы не годнѣ вже выдержати. Часъ дипльоматичныхъ играшокъ проминувъ. Пролита кровь 100.000 мученикôвъ надае намъ право домагати ся волѣ. Мимо всего, що намъ приписують и пôдсувають нашѣ вороги, мы жадали и жадаемо лише те, що конечно потрѣбне:

1. Именованя для Вôрменіи комісаря европейского походженя и народности, котрого выбере шѣсть державъ европейскихъ.

2. Валѣвъ, мутесаріфôвъ и каймакамôвъ именуе той комісарь, а султанъ ихъ затверджуе.

3. Войско, жандармерія и поліція будуть зорґанізованѣ зъ краевого населеня пôдъ командою европейскихъ офіцирôвъ.

4. Судôвництво мае бути зреформоване на ладъ европейскій.

5. Жадаемо повнои свободы религіи, науки и печати.

6. Три части зъ доходôвъ краю мають ити на потребы краю.

7. Всѣ залеглѣ податки будуть вôдписанѣ.

8. Жадаемо увôльненя вôдъ податкôвъ на пять лѣтъ; а черезъ дальшихъ пять лѣтъ податки, що будуть мали платити ся правительству султана, мають ити на вôдшкодоване стратъ, спровадженыхъ черезъ послѣднѣ розрухи.

9. Посѣлости земнѣ, забранѣ насильно, мають бути сейчасъ зверненѣ.

10. Вôрменьскѣ еміґранты могуть свобôдно вернути домôвъ.

11. Політично засудженѣ Вôрмене дôстануть амнестію.

12. Зъ заступникôвъ великихъ державъ мае бути до часу утворена комісія, котра сидѣти буде въ однôмъ зъ першихъ мѣстъ Вôрменіи и наглядати переведене повысшихъ артикулôвъ.

Се нашѣ жаданя. Не вжахнемо ся нѣякои жертвы, щобы дôйти до меты. Уважаемо себе вôдъ теперь за вôльныхъ вôдъ всякои одвѣчальности. Жалуемо напередъ страты всѣхъ тыхъ, що — чи то свои чи чужѣ — падуть жертвою загальнои ворохобнѣ. Мы жалуемо ихъ, але по-при загальнôмъ нещастю смутокъ одиницѣ немае значѣня. Мы згинемо, — се добре знаемо; але революція, що перейшла народъ вôрменьскій на скрôзь, буде для султаньского трону безперестанною погрозою, поки не здобудемо собѣ нашихъ людскихъ правъ, поки остане при житю бодай одинъ Вôрменинъ.

Информаціи для Русинôвъ студентôвъ.

На численнѣ запытаня нашихъ Товаришѣвъ, въ найбôльшôй части укôнченыхъ ґімназіястôвъ, уважаемо за вôдповѣдне подати до прилюдноы вѣдомости найважнѣйшѣ условя студій въ высшихъ заведеняхъ науковыхъ у Вѣдни. И такъ:

I. Університетъ. Рôкъ шкôльный розпочинае ся на всѣхъ чотирохъ факультетахъ 1-ого жовтня. Часъ впису вôдъ 23-ого вересня до 8 ого жовтня; опôсля деканы всѣхъ выдѣлôвъ дозволяють вписъ ще вôсѣмь днѣвъ, а остаточно сенатъ академічный дозволяе въ кождôмъ часѣ, хочь-бы навѣть пôдъ самъ конець семестру. Привезти треба свѣдоцтво испыту зрѣлости [ориґіналъ, перекладу не потрѣбно.] О увôльнене вôдъ оплатъ за колеґіи можуть старатись на выдѣлахъ правничôмъ и фільософічнôмъ тѣ, що здали матуру зъ добрымъ поступомъ; на медичнôмъ выдѣлѣ вымагають поступу вôдзначаючого. Подання треба внести найдальше до 8-ого жовтня; до подання долучае ся опрôчъ свѣдоцтва испыту зрѣлости ще свѣдоцтво убожества выставлене громадою и потверджене властію політичною першои инстанціи. Свѣдоцтва убожества мають бути писанѣ на блянкетахъ, якѣ продае по 2 кр. портіеръ университету. — Самѣ выклады розпочинають ся на выдѣлѣ фільософічнôмъ и медичнôмъ около 8 ого жовтня, на правничôмъ 15-ого жовтня. Катальоґъ публичныхъ выкладôвъ продае портіеръ по 10 кр.

II. Політехника. Рôкъ шкôльный розпочинае ся 1-ого жовтня. Катальоґъ выкладôвъ продае портіеръ. На жадане и за оплатою вôдповѣди удѣлимо информацій письменно.

III. Академія для рôльникôвъ, лѣсникôвъ и техникôвъ культуры. Постановы подôбнѣ якъ при университетѣ, особливо-жь що-до часу впису и вношеня поданя о увôльненя вôдъ оплаты шкôльнои. Рôкъ шкôльный розпôчне сяימовѣрно троха пôзнѣйше, именно за-для перенесеня академіи до нового величавого будынку въ XVIII. повѣтѣ [Währing] по-за паркомъ [Türkenschanze].

IV. Академія торговельна розпочинае рôкъ шкôльный 16 ого н. ст. вересня, вписы тревають до 18-ого вересня. Проґраму науки можна дôстати у портіера [I. Bezirk, Akademiestrasse 12.] На звычайный трилѣтный курсъ треба предложити скôнчену низшу ґімназію або школу реальну, на однорôчный курсъ для абітуріентôвъ вымагае ся свѣдоцтва испыту зрѣлости зô школъ середныхъ. Оплаты на курсѣ абітуріентôвъ выносять до 200 зр. рôчно, але можна розложити на мѣсячнѣ раты. Всѣ кандидаты мають по скôнченю сея академіи право однорôчнои вôйсковои службы.

V. Консерваторія музики и драматична академія. Вписы вôдъ 15 до 22-ого вересня. Оплата рôчна 100—200 зр., якъ до выбраного фаху и числа годинъ. Дирекція [Gesellschaft der Musikfreunde] розсылае статутъ шкôльный по надôсланю ѣй 40 кр. Сего року входить въ житє дволѣтный курсъ педаґоґічный для выобразуваня на учителя спѣву и музики [скрипка, орґаны] для школъ середныхъ. Приготовляе до испыту державного. Оплата рôчна 80 зр., для ученикôвъ консерваторіи 40 зр.; оплата мѣсячными ратами дозволена. Статутъ педаґоґічного курсу и приписаного испыту коштуе 10 кр.

VI. Высше педаґоґіюмъ для учителѣвъ школъ народныхъ [I. Bezirk, Fichtegasse]. Треба предложити свѣдоцтво испыту зрѣлости зъ семинаріи учительскои. Курсъ тревае два роки и дѣлить ся на науку практичну [передъ полуднемъ] и теоретичну [по полудни вôдъ 2 до 8-ои годины]. Австрійскѣ горожане не платять тутъ нѣякои оплаты шкôльнои. Вписы вôдъ 16 до 23 ого вересня. Плянъ наукъ коштуе 10 кр. Тая школа приготовляе кандидатôвъ до державного испыту на учителя школъ выдѣловыхъ [Bürger-Schule] и дѣлить ся на три фаховѣ вôддѣлы: языки, науки природнѣ, історія та ґеоґрафія.

VII. Ц. к. онольоґічне и помольоґічне заведене въ Кльостернайбурзѣ пôдъ Вѣднемъ. Рôкъ шкôльный розпочинае ся 1 ого жовтня; оплата рôчна 40 зр. Треба мати скôнченѣ чотири низшѣ клясы школъ середныхъ. Предметы науки: управа винограду, рôльництво, хемія, фізика, клíматольоґія, науки природничѣ, наука о машинахъ, помѣръ землѣ, економія політична и наука права. По скôнченю [въ двохъ рокахъ] сего заведеня набувае ся право однорôчнои службы вôйсковои. Укôнченѣ кандидаты дôстають посады управителѣвъ виницъ, старшихъ огородникôвъ або завѣдовникôвъ пивницъ. Державный испытъ кваліфікуе на вандрôвного учителя управы садовины и винограду. Близшихъ вѣдомостей удѣляе письменно дирекція [k. k. onologische und pomologische Anstalt in Klosterneuburg.]

VIII. Ц. к. заведене для науки фотоґрафіи и репродукціи [k. k. Lehranstalt für Fotografie und Reproductions-verfahren, VII. Westbahnstrasse, 25] приймае кандидатôвъ 16, 17 и 18 ого вересня. Наука тревае два роки. Дирекція на жадане удѣляе близшихъ информацій.

IX. Для однорôчныхъ охотникôвъ, котрѣ хотѣли бы служити у Вѣдни, припоручаемо „k. und k. Infanterie-Regiment Carl Alexander Grossherzog von Sachsen-Weimar-Eisenach Nr. 64". Се полкъ семигородскій, зложеный переважно зъ Нѣмцѣвъ. Вылоги оранжевожовтѣ, гузики жовтѣ, пантальоны угорскѣ. У Вѣдни буде стаціонованый въ зовсѣмъ новôй дуже гарнôй касарни на площи для вправъ вôйсковыхъ т. зв. „Schmelz" въ XVI-ôмъ повѣтѣ, вôдъ льокалю „Січи" 10 мінутъ ходу. Поданя о перенесене до того полку можна все ще вносити.

Въ першихъ дняхъ жовтня можемо на жадане выслати вôдпоручника нашого на дворець Пôвнôчнои зелѣзницѣ. Просимо приѣздити поѣздомъ ранѣшнымъ и напередъ повѣдомити насъ. Припоручаемо Товаришамъ не брати зъ собою великихъ пакункôвъ; шѣсть паръ бѣля, другій лѣпшій одягъ и друга пара чôбôтъ — ажь надто досыть на початокъ. Постелѣ анѣ рушникôвъ тутъ не потрѣбно. Трамвай иде вôдъ Tegetthof-Monument коло двôрця зелѣзницѣ ажь до перестанку Veronikagasse [10 кр], де пôдъ ч. 37-ымъ є льокаль нашого товариства. Всѣдати треба на той вôзъ, де вôдъ стороны коней є вывѣска „Dornbach". Всякѣ близшѣ информаціи можна у насъ засягнути, але лишь за оплатою вôдповѣди и выключно для нашихъ будучихъ членôвъ. Остаточно заявляемо, що мале знане нѣмецкои мовы нѣчо не значить. Се тутъ скрôзь узглядняють, а впрочôмъ въ короткôмъ часѣ опановуемо языковѣ трудности. Тутъ всѣ Галичане зъ-разу калѣ-

чать языкъ, але Вѣденцѣ дуже вырозумѣлѣ и зовсѣмъ не дивують ся.

У Вѣдни 1 н. ст. вересня 1896.

Выдѣлъ руско украиньского товариства студентôвъ „Сѣчь“, XVII. Veronikagasse 37.

НОВИНКИ.

— **Повѣтове народне руске вѣче въ Станиславовѣ** — якъ намъ зъ вôдтамъ поки-що коротко доносять — вôдбуло ся въ четверъ [3 с. м.] величаво и при значнôй участи народу. Всѣ громады зъ-пôдъ Станиславова и бôльшôсть громадъ зъ околиць Галича мали на вѣчи своихъ представителѣвъ. Явили ся такожь мѣщане и люде зъ интелiґенцiи. Реферували: посолъ Романчукъ о положеню руского народу и о надходячихъ выборахъ до рады державнои, п. Iосифъ Гурикъ о катастрѣ грунтовôмъ и о. Єронимъ Баришъ о просвѣтно економiчнôмъ станѣ руского народу въ станиславôвскôмъ повѣтѣ. При рефератахъ замѣтнѣйшѣ були промовы: о. Зенона Шепаровича и д-ра К. Трильовского въ справахъ полiтичныхъ, а п. Гурика въ шкôльныхъ. Посолъ Романчукъ закôнчивъ свôй рефератъ резолюцiєю: „Повѣтове вѣче въ Станиславовѣ взывае всѣхъ Русинôвъ въ повѣтѣ станиславôвскôмъ, якъ и въ цѣлôмъ краю, щобы при надходячихъ выборахъ до рады державнои поступали солiдарно и докладали всѣхъ силъ за-для выбору такихъ послôвъ, котрѣ бы крѣпко стояли въ оборонѣ правъ и интересôвъ руского народу а противъ пануючои, рускому народови неприязнои системы“. Сю резолюцiю приняло вѣче одушевлено. На внесене о. З. Шепаровича вѣче заявило послови Романчукови подяку за его труды и щире заступництво руского народу.

— **Зъ гостины Є. Вел. цѣсаря въ Галичинѣ.** Зъ поля маневрôвъ, що вôдбувають ся теперь пôдъ проводомъ цѣсаря яко начального вожда армiи, доносять: Вô второкъ дня 1 с. м. о 9 годинѣ рано приѣхавъ цѣсарь зъ Хлопôвъ до Ланôвъ въ повѣтѣ львôвскôмъ двôрскими повозами въ окруженю свиты и штабу ґенерального. Зъ цѣсаремъ ѣхавъ въ повозѣ ґен.-адъютантъ ґр. Пааръ, въ другôмъ повозѣ адъютантъ ґен.-поручникъ Больфрасъ зô своимъ адъютантомъ, въ третôмъ п. мiнiстеръ вôйны ґен. Крiґгамеръ зъ адъютантомъ, а въ двохъ послѣдныхъ прибочнѣ адъютанты цѣсаря. Штабъ ґенеральный, якъ що день, выжидавъ на пôвъ годины передъ тымъ приѣзду монарха на означенôмъ мѣсци. До границѣ повѣту львôвского сприяла погода, але вôдтакъ настала злива и тревала черезъ цѣлый часъ вправъ. — При въѣздѣ въ границѣ львôвского повѣту ожидавъ цѣсаря въ заступствѣ старосты комiсарь п. Каз. Пшибыславскiй; цѣсарь запытавъ его о обшаръ повѣту и о вôдносины въ повѣтѣ; вôдтакъ высказавъ свое вдоволене зъ дорôгъ, котрыми переѣзджавъ. Зъ Ланôвъ поѣхавъ цѣсарь на поле маневрôвъ. Того дня маневрувало 12 полкôвъ кавалерiи, именно дивизiя ґен.-пор. бар Мертенса противъ сполученыхъ дивизiй ґен. пор. Гiбнера и ґен. Залеского. При вправахъ, пôсля ореченя комiсiи судьѣвъ, побѣдила дивизiя ґен.-пор. Мертенса. Головна битва вôдбула ся на територiи громады Дорнфельдъ пôдъ Щирцемъ. О год. пôвъ до другои закôнчили ся маневры и цѣсарь вернувъ до Хлопôвъ. — Въ середу о год. пôвъ до дванацятои приѣхавъ бувъ цѣсарь знову въ границѣ львôвского повѣта на територiю громады Гуменця, де вôдтакъ и розвинули ся вправы кавалерiи. Дивизiя ґен. Мертенса въ сполученю зъ дивизiєю ґен. Залеского ставили опôръ дивизiи ґен. Гiбнера и побѣдили. По скôнченю вправъ вôдбула ся на поляхъ Гуменця дефiляда осьми полкôвъ кавалерiи и цѣсарь вернувъ знову до Хлопôвъ. Бувъ очевидно вдоволеный зъ маневрôвъ. По дорогахъ выжидае переѣзду цѣсаря и витае его нарôдъ окликами. Коли цѣсарь въ Ланахъ всѣдавъ до повозу по скôнченю маневрôвъ вô второкъ, зблизивъ ся на колѣнахъ якiйсь селянинъ, котрый давнѣйше довгѣ лѣта служивъ у вôйску, зъ устною просьбою о запомогу. Цѣсарь не позволивъ его усунути и поручивъ комiсареви Пшибыславскому, щобы просьбу селянина списавъ и предложивъ канцелярiи кабiнетовôй. На другiй день цѣсарь, коли опускавъ границѣ повѣту львôвского по скôнченю маневрôвъ, звернувъ ся до комiсаря Пшибыславского зъ запытанемъ, чи подане вже внесено, а коли дôставъ вôдповѣдь, що селянинъ ще не зголосивъ ся, давъ знову приказъ справу якъ найскорше предложити. — Отсгды вернувъ цѣсарь зъ вправъ вôйсковыхъ, котрѣ вôдбули ся у всхôднôй сторонѣ повѣту, до своея резиденцiи въ Хлопахъ о год. пôвъ до другои. По поворотѣ удѣливъ дары зъ ласки зъ приватныхъ фондôвъ въ загальнôй сумѣ 800 зр., а именно: въ Хлопахъ для бѣдныхъ 100 зр. и на розширене будынку шкôльного 300 зр.; въ Комарнѣ для бѣдныхъ 200 зр. а на заведене для убогихъ 200 зр.

— **Проф. д-ръ Исидоръ Шараневичь**, неутомимый слѣдитель старины, въ остатныхъ часахъ по при розслѣды стариного цвинтариска поганьского въ селѣ Чехахъ *брôдского* повѣту [зъ вôдки изъ розкопокъ переводить щоцѣннѣйше до музея Ставропиґiи], не спускае зъ уваги и стариного Звенигорода, двѣ милѣ вôдъ Львова. Дня 21 с. м. удавъ ся вôнъ до о. I. Билинкевича, пароха Звенигорода, и переводивъ тамъ розслѣды на значнѣйшихъ мѣсцяхъ коло села. Розслѣды увѣнчали ся успѣхомъ. Именно вôдкрыто камѣнь надгробный [а радше статуу истукана], а пôдъ нимъ знайдено, якъ-бы у головы того камѣня, камѣнный топорець зеленковатый [зъ крушцу неофрiта], зверненый вôстремъ на полудне. Пôдъ каменемъ нагробнымъ въ заглубленю знаходила ся урна зъ чорного черепа. Самъ камѣнь *представляе* дуже зле обробленy стать людеву; довгiй на 180 цмт. а широкiй [въ найширшôмъ мѣсци] 40 цмт. Камѣнь перевезено на приходство, вôдрисовано и перехoвано для дальшого огляданя, бо на нѣмъ є вырѣзанѣ якiсь знаки. — Кромѣ того взявъ д-ръ Шараневичь зъ давнои церкви старинну лямпу на оливу формы нѣгде незнанои, именно форма зелѣзка до прасованя. — Вôдтакъ удавъ ся въ супроводѣ о. Билинкевича до Чернушовичь, де знаходить ся старинный иконостасъ зъ львôвскои церкви св. Теодора. Иконостасъ се хорошiй; особливо образъ Пресв. Дѣвы удержавъ ся дуже добре. Тутъ въ метрицѣ зъ 1736 р. есть запись священика Григорiя Вергуновского [котрого сынъ и внукъ були такожь тутъ священиками але внукъ писавъ ся вже Вергановскимъ] написана рускими буквами але словами зовсѣмъ незрозумѣлыми. Д-ръ Шараневичь звернувъ увагу и на могилы окружаючѣ Звенигородъ, зъ котрыхъ найбôльша находить ся въ Печенiи. Єсть она формы овальнои, довга 80 крокôвъ а широка около 60 крокôвъ. Зъ неи видно конець на Высокôмъ замку львôвскôмъ; при заходѣ сонця видъ се дуже гарный. Такожь є могилы въ Николаєвѣ и въ Шоломыи.

— **Перегиньско въ Болгарiи!** Дня 1 вересня выслано зъ Золочева листъ до Пôдлютого почта Перегиньско. Дня 8 вересня зайшовъ той листъ до Софiи въ Болгарiи, зъ-вôдти пôйшовъ до Харманлика въ Россiи и доперва зъ того Харманлика поучено нашу почту, що Перегиньско лежить въ Галичинѣ, и въ наслѣдокъ того згаданый листъ, высланый зъ Золочева 1-ого вересня приблукавъ наконець 28 ого вересня здоровъ до мене, прикрашеный цѣлыми рядами почтовыхъ стампiль, переписуваный рôзными чорнилами, оловцами червоными, синими и т. ц. И все те за 5 кр.! Въ такôмъ станѣ поѣхавъ той листъ нинѣ до ц. к. дирекцiи почтъ на доказъ, що въ Харманлику знають, де лежить Перегиньско, а въ Золочевѣ того не знають. — *В. Ш.*

— **Русины ґерманiзаторами.** Зъ Любѣня пишуть до Kurjer-a Lwowsk-ого: „Характеристична рѣчь, що интелiґенцiя руска въ Галичинѣ въ богато случаяхъ ширить ґерманiзмъ. Свѣжiй выпадокъ ствердивъ я тутъ. До институту лѣчничого въ Любѣни надôйшла просьба о зниженє коштôвъ лѣченя панѣ Iосифы Ф., вдовы по пароху. До просьбы долучено свѣдоцтво убожества [ч. 741] выставлене у Львовѣ 12-ого серпня с. р. и пôдписане сотрудникомъ [Успеньскои церкви] о. Константиномъ Яримовичемъ. Свѣдоцтво се выстилiзоване по нѣмецки „Armuts und Moralitätszeigniss“. Видко, що авторъ письма встыдавъ ся выставити свѣдоцтво по руски, а по польски не хотѣвъ. О. крил. Павлыкôвъ перебувае теперь на вôдпустцѣ, але гадаю, що коли-бы бувъ у Львовѣ, то звернувъ бы бувъ увагу панѣ Ф., що Русинови не годить ся послугуватись безъ потребы языкомъ чужимъ а не рôднымъ, та що се особливый патрiотизмъ... Але ще сынъ панѣ Ф., котрый у Львовѣ є судьею, не звернувъ уваги на тую велику незластивôсть, щобы безъ потребы не уживати и не пропаґувати въ краю языка чужого?“ — Соромъ се, що знову доперва Полякъ мусѣвъ поучити Русинôвъ патрiотизму руского, давши имъ моральный ударъ въ лице! Але то не першiй разъ, а хто не дорожить своею народною честiю, той заразъ другого дня наставить лице пôдъ новый такiй ударъ моральный.

— **Товариство „Родина“ въ Коломыи** устроює дня 22 вересня [вô второкъ] въ сали Касцищанчои вечеръ зъ танцями, на котрый Вп. Землякôвъ зъ родинами выдѣлъ „Родины“ запрошує. Чинять ся приготованя, щобы забава выпала якъ найкрасше.

— **Зборы членôвъ товариства св. апост. Павла** вôдбудуть ся дня 14 жовтня с. р. у Львовѣ въ забудованю рускои духовнои семинарiи. Дневный порядокъ: 1) о 8 ôй годинѣ рано служба Божа въ семинарскôй церквѣ; 2) о 10 ôй годинѣ выбôръ президiи на часъ зборôвъ; 3) справоздане секретаря; 4) справоздане касiєра; 5) выбôръ контрольнои комiсiи; 6) внесеня членôвъ и 7) выбôръ выдѣлу.

— **Кс. Стояловскiй** — такъ сидить увязненый въ Яслѣ. Вѣсть, яку пустила N. Reforma, мовь бы кс. Стояловскiй минувшои недѣлѣ бувъ у Краковѣ [отже нѣбы пущено его на волю], показала ся неправдивою.

— **Дирекцiя „Днѣстра“** потребує до свого бюра кореспондента. Условя: укôнчена ґiмназiя, вѣкъ нижше 35 лѣтъ, скоре и красне письмо. — Поданя письменнѣ, власноручно писанѣ, зъ долученемъ свѣдоцтвъ и опису дотычасового житя [curriculum vitae] треба вносити до Дирекцiи „Днѣстра“ найдальше до 15-ого вересня.

— **Вôдъ посла проф. Н. Вахнянина** одержали мы ось-таке письмо: Высокоповажаный Пане Редакторе! У передовôй статьѣ „Дѣла“ зъ 25 *липня [6 н. ст. серпня]* с. р. написано: „Народовска опозицiя не важила ся ступити на дорогу „нового курсу“, котрый схарактеризувавъ п. Вахнянинъ тыми словами: Пôйду до польскои шляхты, а выкинуть мене дверима, то я вôйду вôкномъ и буду просити милостинѣ“. На основѣ §. 19. закона прасового прошу Васъ умѣстити въ „Дѣлѣ“ заявлене зъ мои стороны, що слова высше наведенѣ а вложенѣ менѣ въ уста суть простою неправдою. — Остаю зъ поважанємъ *Анатоль Вахнянинъ*.“

— **На приватну жаньску семинарiю учительску въ Ряшевѣ** звертаємо увагу тыхъ родичѣвъ, котрымъ комунiкацiя зъ Ряшевомъ догôдна, або котрѣ въ якихъ-небудь взглядôвъ не можуть своихъ дочокъ посылати до якоись публичнои семинарiи [н. пр. зъ тои причины, що въ такихъ семинарiи не стало мѣсця]. Курсы въ приватнôй семинарiи ряшѣвскôй тревають лише два роки, для слабшихъ ученицъ три роки, а потôмъ ученицѣ пôддають ся испытови зрѣлости. А позаякъ науку подають фаховѣ професоры дуже совѣстно, то сего року всѣ ученицѣ, котрѣ по другôмъ роцѣ науки сѣдали до испыту зрѣлости, здали его. Правда, наука въ тôй семинарiи не є безплатна; вôдъ учениць платить ся 10 зр. мѣсячно [убожшимъ знижує ся на 5 зр. мѣсячно], але жь за те въ публичнôй семинарiи учительскôй мусить учениця оставати ся не два або три, але чотыри роки.

— **Про инспекцiйну подорожь мiнiстра рôльництва ґр. Ледебура по Буковинѣ** видано вже проґраму. Пôсля неи прибуде мiнiстеръ до Чернôвцѣвъ 13-ого с. м. о год. $6^1/_2$ рано. Того-жь дня огляне мiнiстеръ дирекцiю релiґiйного фонду, буде приймати вiзиты, положить угольный камѣнь пôдъ нову рôльничу школу, огляне резервуаръ водопроводôвъ и поѣде ще до Садаґуры, Чорнавки та Топорôвцѣвъ. На другiй день поѣде мiнiстеръ до Ревнои, абы тамъ оглянути господарку лѣсничу, а на поворотѣ загостить до трачки Ґеца и сôблки. Въ полудне вôдъѣде мiнiстеръ до Фрасину на инспекцiю лѣсôвъ.

— **Змѣны персональнѣ въ урядахъ полiтичныхъ.** Намѣстникъ именувавъ ц. к. концепiстôвъ намѣстництва: Володим. Альберта, Стан. Тебiнку, Бол. Пилятовского, Адольфа Пуницкого и Жигм. Пайончковского ц. к. комiсарями *повѣтовыми*, а практикантôвъ концептовыхъ намѣстництва: Каз. Михалевского, Стан. Тишковского, Мих. Равского, Емат. Бохеньского, Каз. Погорецкого, Стеф. Бѣликовича, Ив. Лопушиньского, д-ра Володисл. Гаваньского, д-ра Володисл. Журовского и Iос. Несьоловского ц. к. к. концепiстами намѣстництва. — Намѣстникъ перенѣсъ ц. к. комiсарѣвъ повѣтовыхъ: Алекс. Стаха зъ Мысленицъ до Перемышля, Альберта Рожаньского зъ Пiльзна до Подґуржа, Стан Тебiнку зъ Перемышля до Ропчицъ, Адольфа Пуницкого въ Чорткова до Мысленицъ; — ц. к. концепiстôвъ намѣстництва: Ив. Маєвского зъ Вадовицъ до Стрижева, Ромуальда Ноеля зъ Ланцута до Пiльзна и д-ра Володисл. Подчаского зъ Величкп до Подґуржа; — вкôнци практикантôвъ концептовыхъ: Адам. Кархезого зъ Жидачева до Стрижева, Стан. Бiдермана зъ Перемышлянъ до Рогатина, д-ра Iос. Шенета зъ Лимановои до Вадовицъ, Лукiяна Прека зô Львова до Ланьцута, Стан. Холоневского зô Львова до Чорткова, Стан. Разского зô Львова до Жидачева, Ив. Давишу зô Львова до Золочева и Адама Висневского зô Львова до Кольбушовои.

— **Паперовѣ десятки-коронôвки и срѣбнѣ пяти-коронôвки.** Угорскiй мiнiстеръ скарбу Люкачь заповѣвъ въ своѣмъ онографнôмъ експозé, що ноты державнѣ пятки и десятки, котрыхъ теперь є разомъ въ курсѣ на 112 мiлiонôвъ ґульденôвъ, будуть выцофанѣ, а натомôсть появить ся на 80 мiлiонôвъ паперовыхъ 10 коронôвокъ и на 32 мiлiонôвъ зр. срѣбныхъ 5-коросôвокъ. Такъ замѣсть золота, гучно заповѣдженого при реґуляцiи валюты, будемо мати паперы, а для вôдмѣны и срѣбненькѣ 5-коронôвки, и то здає ся не все.

— **Женьску ґiмназiю приватну въ Краковѣ** отворено нинѣ. Доси зголосило ся охочихъ панночокъ до наукъ ґiмназiяльныхъ близько 30. Директоромъ ґiмназiи буде выслуженый радникъ шкôльный Тшасковскiй.

— **Небезпечну посылку** дôставъ столяръ Хосiра въ Альбрихтичахъ пôдъ Пiскомъ въ Чехiи. Коли вôдмикавъ надôсланый до него зъ Моравы почтою пакетъ, высунула ся зъ пакету величезна гадина. Хосiра не стративъ притомности и вдаривъ гадиною такъ сильно до стоячого варстату, що розбивъ ѣй голову. Хосiра пôдозрѣває о сю злобу одного зô своихъ челядникôвъ, котрого вôнъ кôлькома днями передъ тымъ нагнавъ за крадежи.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Дня 8 с. м. о 11 годинѣ рано вôдбуде ся въ церквѣ Успенiя Пр. Богородицѣ у Львовѣ вѣнчане п. Вячеслава Єкляжского инжiнера въ Перемышли, зъ панною Славомирою Вѣнцковскою. дочкою пенсiонованого учителя. — Страшна сцена вôдограла ся вô второкъ с. т. на пограничнiй стацiи зелѣзничôй Бордуженахъ. Зарôбникъ Кость Вегалюкъ зъ Мигаленъ кинувъ ся вразъ зъ своими трема дѣтьми на шляхъ, коли власне надходивъ поѣздъ. Зелѣзничому слузѣ, що бачивъ те все, удало ся саме въ пору вôдтягнути Вегалюка и дѣти вôдъ шинъ. Причиною намѣреного самоубiйства є нужда въ наслѣдокъ браку роботи. — Въ Вашкôвцяхъ на Буковинѣ померъ рим-кат. парохъ Александеръ Дзержиньскiй. — Дня 8 вересня вôдбуде ся въ Бзовици [стацiя зелѣзнича Зборôвъ] вѣнчане п. Илярiя Мандичевского окôнченого богослова зъ п-ною Леонтиною Баранъ, донькою тамошного пароха. — Директоръ львôвскои полiцiи Кшачковскiй вернувъ зъ вôдпустки и обнявъ урядоване. — Професоръ Ник. Рiдiнґеръ, славный нѣмецкiй анатомъ, померъ въ Монахiи. Славнымъ дѣломъ его есть книга „Топоґрафiчно хирурґiчна анатомiя чоловѣка“. — Сего рôчный серпень, якъ обчисляли астрономи, бувъ найхолоднѣйшiй въ остатныхъ 121 лѣтахъ. — На фотоґрафоване сценъ зъ цѣсарскихъ маневрôвъ межи горoдкомъ а Перемышлемъ дôставъ позволене львôвскiй фотоґрафъ Попель. — Громада мѣста Львова купила машину до чищеня улицъ. Головнымъ приладомъ єсть щѣтка въ тростины цукровои навита на великiй рухомый валокъ; пôдчасъ оборотôвъ валка она збирае и вôдгортае смѣте и порохъ на боки зъ-вôдки вже легко можна вывезти его возами. — Полiцiя львôвска остерѣгае передъ небезпечнымъ обманцемъ Кар. Торнакомъ котрый вытуманює грошѣ на фальшованѣ книжочки касы ощадности; вôнъ часто змѣняє свое лице штучною бородою и вусами, має надъ 30 лѣтъ а называє себе Креґеромъ, Канцлеромъ, Кроаомъ и т. д. — Языкъ польскiй яко обовязковый ввело правительство бразилiйске въ семинарiи духовнôй въ Паранѣ. — Ґенералъ Баратiєрi готовить до друку опись вôйны межи Италiєю а Абесинiєю. — Нансенъ має приѣхати въ жовтни с. р. до Вѣдня. — Посолъ зъ меншихъ посѣлостiй выборчого округа ряшѣвского Адамъ Єнджейовичь скликує выборцѣвъ на справоздане посольске до Ряшева на 9-ого с. м. — На

— **Друкарня Наукового Товариства имени Шевченка** пошукує ученика до практики зъ укôнченою II клясою ґiмназ. або реальною.

Телеґрамы „Дѣла“

Вѣдень 5 вересня. Köln. Ztg. доносить зъ Бѣлграду, що тамъ противъ богато высшихъ урядникôвъ выточено карне слѣдство за злочиннѣ коварства зъ Миляномъ.

Вроцлавъ 5 вересня. Вчера вôдкрыто памятникъ цѣсареви Вiльгельмови I. При вôдкрытю бувъ цѣсарь Вiльгельмъ II. Нинѣ рано приѣздить сюды царска пара.

Царгородъ 5 вересня. Мѣжъ Вôрменами страшна нужда; нѣгде не могуть дôстати зарôбку. Богато Вôрменъ утѣкае за границю.

НАДÔСЛАНЕ.

Д-ръ Л. КОССАКЪ

повернувъ

и ординує якъ давнѣйше 157 3—3

при улици Валовôй ч. 31.

ОКУЛIСТЪ

Д-ръ Теодоръ Баллабанъ

повернувъ. 264 2—5

ЛИШЬ

въ реставрацiи НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улиця Трибунальска ч. 12, дôмъ власный, можна дôстати щоденно вже о годинѣ 8-ôй рано горячѣ снѣданя.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣканѣ легки	12 „
Флячки	12 „
Нôжка теляча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Каваръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякѣ напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ; для певности що походять зъ моеи реставрацiи, даю вôдбираючимъ марки. — Найлѣпшѣ вина по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вôдъ 40 кр. лiтра.

Зъ высокимъ поважаньемъ

71 48—0 ***НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.***

Найлѣпша вода до питя

при небезпечности пошести єсть въ такихъ случаяхъ часто выпробована, медициньскими повагами все припоручувана

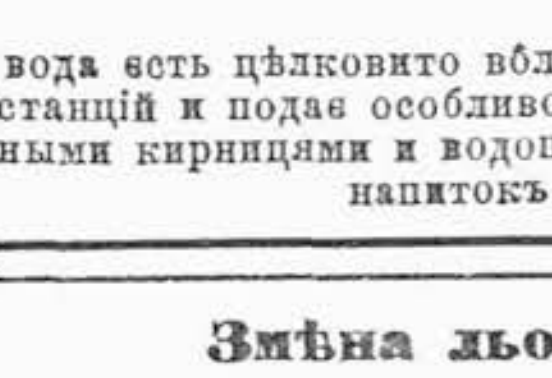

МАТТОНЬОГО Ґiсгiблерска найчистѣйша алькалiчна ВОДА щавова

Ся вода єсть цѣлковито вôлна вôдъ орґанiзныхъ субстанцiй и подає особливо въ мѣсцяхъ зъ непевными кирницями и водопроводами найлѣпшiй напитокъ. (X.)

Змѣна льокалю.

Найдешевшiй окладъ товарôвъ оптичныхъ и механiчныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „Коперникомъ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкôй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя зъ провiнцiи водворотно.

Адреса: Оптикъ Коперницкiй Львôвъ площа Галицка ч. 1.

4185

Безъ пореня!

Приймає до хемiчного чищеня, вôдновлюваня и прасованя всякихъ

Одягôвъ мужескихъ и суконь дамскихъ

Перше вѣденьске заведене чищеня плямъ

Коперника 12.

СИМЕОНА ВАЙСА

Коперника 12.

На жадане чищу одяги цѣлкомъ въ часѣ кôлькохъ годинъ. 183 3—4

Академикъ

глядить лекцiи на селѣ.

Куневичь poste restante Львôвъ.

267 1—2

Змѣна мешканя.

Стефанъ Томасевичь

артистъ-маляръ у Львовѣ

змѣнивъ мешкане, перенѣсши ся зъ улицѣ Кракôвскои на улицю Сôбѣщина ч. 9. Тожь просить Вст. Духовеньство и прочу Вп. Публику въ данôмъ разѣ туда звертатись и адресувати до него.

241 6—12

Постѣль власного выробу. Ковдры шитѣ по зр. 3·50, 4, 4·50, 6·50 до 14 зр. **Матерацы** зъ волосѣня по зр. 12·50, 14, 16, 18 въ кождôй цѣнѣ до зр. 30. Поручає **Iосифъ Шустеръ**, *Львôвъ, улиця Коперника ч. 7.* 86 23—30

Сѣтка зъ дроту, зелено лякерована [до заслонюваня вôконъ] по 1 зр за метеръ кв., кльошѣ зъ дроту до прикрытя тарелѣвъ и полумискôвъ передъ мухами промѣру 21, 24, 26, 28, 32, 34 мм. штука 35, 45, 60, 70 и кр.

поручає Петро Хшонстовскiй, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капiтульна 1 (напротивъ катедры)

Славна старшого лѣкаря штабового и фізика д-ра Ґ. Шмідта

олива до ушей

усувае часову глухоту, уплывы зъ ушей, шумъ въ ушахъ и притупленый слухъ навѣть въ застарѣлыхъ случаяхъ.

Можна дôстати по 2 зр. за фляшку разомъ зъ описомъ ужитя въ аптицѣ Петра Міколяша у Львовѣ ул. Коперника ч. 1. 224 4—?

Прагска масть домова

зъ аптики

Б. Фраґнера въ Празѣ.

се старе, найперше въ Празѣ уживане средство домове, котре удержуе и хоронить раны въ чистотѣ, лагодить розъятрене и болѣ та дѣлае охолоджуючо

въ коробкахъ по 35 кр. и 25 кр., почтою 6 кр. бôльше. Щоденна розсылка почтою.

Всѣ части опакованя носять марку охоронну, судово застережену, такъ якъ стоить 4 побôчь 19—0

Головный складъ:

B. Fragner, Аптика „пôдъ чорнымъ орломъ“ въ Празѣ. Kleinseile, Ecke der Spornergasse 203.

Безъ конкуренціи!

Одинокій фабричный

СКЛАДЪ ДИВАНÔВЪ „ARIADNE“ Игнатія Дрекслера

Львôвъ пл. Маріяцка ч. 7 побôчь аптики Вп. Міколяша

споученый зъ комісовымъ складомъ выробôвъ перскихъ и турецкихъ зъ найславнѣйшои фірмы Садіґа, Поповіца и выробôвъ краевыхъ поручае:

Диваны перскѣ, англійскѣ, голендерскѣ и б. и. въ рôзнôй величинѣ и цѣнѣ. Хôдники дивановѣ, шпаґатовѣ и кокосовѣ. — **Портіеры. Фіранки** бѣлѣ и кремовѣ. **Матеріи на меблѣ. Намѣтки** на отоманы перскѣ, англійскѣ и б. и. **Цераты и Ліноле**умъ. **Капы** на лôжка и столы. **Коцы** на лôжка, на конѣ и повозовѣ. **Дерги и Пледы** подорожнѣ. **Лôжка** 248 зелѣзнѣ и б и 4—8

Продае всьо по найнизшихъ цѣнахъ **фабричныхъ.** Всякѣ замовленя зъ провінціи *полагоджуе ся сейчасъ.*

Родичѣ

желаючѣ помѣстити свои дѣти въ порядномъ домѣ въ середмѣстю пôдъ старанною опѣкою, зволять ласкаво зголосити ся у о. Константина Яримовича въ 252 Волоскôй церкви. 4—4

Вôдзначене на краевôй выставѣ въ р. 1894 почетнымъ диплъомомъ ц. к. міністерства торговлѣ.

Краеве товариство ткацке

„PRZĄDKA“

[ПРЯХА]

въ Короснѣ

поручае Пов. П. Т. Публицѣ свого выробу чисто льнянѣ, звѣстнѣ зъ доброты, ручно тканѣ.

Полотна корчиньскѣ

вôдъ найгрубшихъ до найтоншихъ вебъ

и **БѢЛЄ СТОЛОВЕ**

о взорѣ кôстковôмъ и адамашковôмъ

також доставляе

сѣтки до сушеня хмѣлю

Замовленя просимо надсылати просто до Коросна (почта, телеґрафъ и стація зелѣзнича въ мѣсци).

Прôбки и цѣнники на жадане оплатно и вôдворотною почтою. 77 25—52

Паровѣ ґарнітуры молотѣльничѣ

зô всѣми найновѣйшими улѣпшенями достатчае и ручить за чистый вымолотъ якъ также за бездохане чищене и сортоване при найбôльшôй дѣяльности

Антонъ Райсенцанъ у Львовѣ

улиця Городецка ч. 49

Філія протоколованои фабрики машинъ рôльничихъ, вôдливальнѣ зелѣза и выпозичальнѣ плуґôвъ паровыхъ Антона Райсенцана въ Празѣ-Бубна.

Дальше поручае **ново-сконструованѣ молотѣльнѣ кератовѣ и ручнѣ** зъ патентоваными ложами кулистыми, черезъ що до руху тôлько половина перше потрѣбнои силы выстатчае, и **патентованѣ комбінованѣ сѣвники.**

Услôвя сплаты дуже користнѣ.

Всѣ роды машинъ рôльничихъ кождого часу на складѣ.

Цѣнники даромъ и оплатно. 238 6—8

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яке добру и певну льокацію поручае

4% листы ипотечнѣ короновѣ
4½% листы ипотечнѣ
5% листы ипотечнѣ преміованѣ
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краевого
4% листы Банку краевого
5% облігаціи комунальнѣ Банку краевого
4½% позичку краеву галицку 3483
4% позичку краеву галицку коронову
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскѣ облігаціи индемнізаційнѣ
и всѣлякѣ ренты австрійскѣ и угорскѣ

а всѣ тѣ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякѣ вылъосованѣ а вже платнѣ мѣсцевѣ паперы цѣннѣ, также запавшѣ купоны за готôвку, *безъ нѣякого вôдчисленя,* а замѣсцевѣ лишь за вôдчисленьемъ оправдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ вышли купоны, доставляе новѣ аркушѣ купоновѣ, за зворотомъ коштôвъ, котрѣ самъ поносить.

60-кратну выдатнôсть зерна

пôсля урядового потвердженя выдало

Бальсена збôже озиме.

Въ Австро-Угорщинѣ, Нѣмеччинѣ и Россіи правно хороненѣ Бальсена культуры збôжевѣ. Прикметы ихъ:

Ощаднôсть въ высѣвѣ. До управы тôлько $1/3$—$1/2$ тои скôлькости, якои потреба зъ иншого рода збôжа.

Вôдпорнôсть, велитный розрôстъ (20—50 стебелъ зъ одного зерна). **Выдатнôсть** навѣть въ горахъ 30-кратна, въ нормальныхъ услôвяхъ значно высша.

Близшій описъ Бальсена оріґінального **жита „Тріюмфъ“ и „Имперіяль“, пшеницѣ,** мого ячменю озимого въ катальозѣ осѣннôмъ **(даромъ и оплатно).**

Тысячѣ подякъ, признаня о тыхъ збôжахъ можна переглянути.

ОСТОРОГА. Оріґінальне зерно засѣву годôвлѣ Бальсена є и треба набувати тôлько у него. (Уважати на пльомбу и марку охоронну! Всякѣ иншѣ засѣвы, котрѣ пôдъ тымъ назвищемъ приходять въ оборотѣ торговельнôмъ, або не мають нѣчого спôльного зъ нашимъ узнанымъ збôжемъ до сѣву, або въ найлучшôмъ случаю суть лишь **наслѣдуванємъ** оріґінальнои его управы.

Культуры збôжевѣ Ернеста Бальсена (Bahlsen), **Фірма контрольна въ Празѣ и Краковѣ.** 243 6-6

Одинокій складъ комісовый: Львôвъ, Зимоpовича ч. 5.

КАРТЫ ѢЗДЫ

до Пôвнôчной Америки

въ

Голяндско-Американьскôмъ товариствѣ пароходнои плавбы.

I Kolowratring 9

IV Weyringergasse 7 a WIEN.

Щоденна експедиція зъ Вѣдня.

62 13 **Поясненя безплатно.** 15

„Zacherlin“

Специялнôсь на блощицѣ, блохи, кухонну комашню.

на молѣ, галапасники у домашнихъ звѣратъ и т. п.

дѣлае зъ дивною силою! Убивае — якъ нѣяке

инше средство — насѣкомѣ всякого рода и длятого міліоны людей выхвалюють его и уживають найпопытнѣйше.

124 8—8 Его прикметы суть: 1. запечатана фляшка; 2. имя „Захерль“.

Склады всюды тамъ, де вывѣшенѣ плякаты Захерліна.

ДУЖЕ ВАЖНЕ ДОНЕСЕНЄ

Высоке ц. к. Міністерство торговлѣ у Вѣдни надало П. М. Фрайліхови бандажистова-спеціялістови у Львовѣ дня 25 червня 1895 р. до ч. 2297 Патентъ на выключный выробъ улѣпшеныхъ бандажôвъ его власного помыслу, о чôмъ Поважану Р. Т. Публику повѣтомляе ся.

М. ФРАЙЛІХЪ

бандажистъ-спеціялістъ

мешкае у Львовѣ при ул. Шпитальнôй ч. 4.

Несе радикальну и певну помôчь въ найтяжшихъ и задавненыхъ случаяхъ килы всякого рода, *такъ для пань, якъ и для панôвъ* зъ ґарантією *можливости* цѣлковитого вылѣченя безъ операціи и безъ лѣкôвъ, натуральною методою и поступовымъ примѣненємъ *найвôдповѣднѣйшихъ бандажôвъ, въ наслѣдокъ* чого кождый, навѣть зъ смертельныхъ случаѣвъ бувъ выратованый, якъ се доказуе богато свѣдоцтвъ и подякъ вôдъ знаныхъ *осôбъ въ краю,* якъ вôдъ В. П. Едварда Зоммера, емер. ц к. радника двору найвысшого трибуналу — Вп. Вінкентія Левицкого ц. к. радника апеляційного — Вп. Мандибура ц. к. радника шкôльного, — Вcч. о. Лучаковского пароха въ Плавю, — Вcч о. Грибовича въ Дзвинячцѣ, — Вcч. о Рудольфа Ваґи, ґвардіяна въ Переворску, — Вп. Альфреда Боярского инжінера у Львовѣ, — Вп. Ивана Дутковского, емер. ад. податк., — Вп Ив. Новака директора дому убогихъ христіянъ у Львовѣ, — Вп. Осипа Мацюркевича радного громады Замарстинова и вôдъ бôльше якъ 1000 иншихъ осôбъ, котрѣ черезъ него вôдзыскали здоровле Длятого:

Часопись „Nowa Epoka“ мѣстить въ однôмъ зъ остатныхъ чиселъ статю слѣдуючого змѣсту:

„**Nemo propheta in patria**“. Одною зъ найбôльшихъ язвъ нависдыхъ надъ людскостію, есть безперечно прôрва, недуга *страшна* и тяжка. Тысячѣ *людей* улягае прôрвѣ „Брухъ“ лютить ся зарôвно середъ наємникôвъ потяговыхъ и робôтникôвъ маючихъ дѣло зô значнѣйшими тягарами, якъ и середъ людей заможныхъ. Сегочасна хірурґія въ острійшихъ выпадкахъ выступлюваня тенесъ послугуе ся тяжкими и небезпечными операціями, *котрѣ* на жаль вôдстрашують вôдъ лѣченя себе навѣть конаючихъ.

Лѣкарѣвъ спеціялістôвъ, вôддаючихъ *ся* фахово выключно лѣченю прôрвы не маемо у насъ въ краю. Нема рутинованыхъ рукъ, котрѣ мали бы въ пальцяхъ крôмъ механічнои рутины субтельне чуте, *при помочи* котрого безъ операціи змôгъ бы лѣчачій впровадити зъ легкостію тенеса выступившѣ до черевнои ямы. Рутина и субтельне чуте въ пушкахъ пальцѣвъ, потрѣбнѣ до легкого вставленя въ мѣсци тенесъ, не выстатчае ще до радикального вылѣченя прôрвы. Дальшимъ услôвемъ успѣшного *лѣченя есть* умѣетне примѣнене вôдповѣдного до данои прôрвы бандажу, заплікованого заразъ по щасливôмъ введеню тенесъ до ямы черевнои.

Неоденъ лѣкарь знае дуже добре, якого укладу бувъ бы бандажь найвôдповѣднѣйшій: тажь бандажистъ не годенъ вôдтворити его гадки *докладно* и выконати бандажь йота въ йоту пôсля вказôвокъ лѣкаря. А лѣкарь, не будучи самъ бандажистомъ, бандажу прôрвного також не выконае Отже загалъ терплячихъ на прôрву полишеный є на ласку безпомôчныхъ лѣкарѣвъ и на довôльнôсть фантазіи бандажистôвъ.

Бандажь універсальный *нѣколи* не вôдповѣдае индівідуалізмови прôрвы и надзвычайно утруднюе лѣчене недуги, котра комплікуе ся и перетягае ся ще и зъ тои причины, що або тенеса удало ся впровадити на мѣсце черезъ вгнѣтане, або послугувано ся при тôмъ операцією.

Около року 1865 молодый чоловѣкъ М. Фрайліхъ, уродженый въ Княжествѣ Краковскôмъ, почавъ придумувати надъ лѣченємъ тои страшнои хоробы и впавъ на гадку, що вгнѣтане тенесъ черезъ прôрву до ямы черевнои нѣчо не реґулюе, длятого безпадне втискане тенесъ мусить бути и шкôдливымъ и небезпечнымъ. *Єсли-жь* тенеса выходять зъ ямы черевнои безъ помотаня и не перерываючи ся, то легко ихъ ввести назадъ, абы лишь почути пальцями вôдповѣднѣ продовженя тенесъ и ввести ихъ на мѣсце крокъ за крокомъ одностайнымъ тягомъ.

Молодець зачавъ справджувати *досвѣдами* свои здогады и по численныхъ досвѣдахъ добувъ чисто интуиційну умѣетнôсть задержаня въ мѣсци внутрѣшныхъ тенесъ. Не було нѣ *одного* найтяжшого *выпадку,* въ котрôмъ бы Фрайліхъ не вспѣвъ зô звычайною собѣ легкостію ввести внутрѣшности въ мѣсце властиве. Зъ надзвычайною зручностію, *вводячою* въ подивъ ученыхъ фаховцѣвъ, вôдчуваючи пушками пальцѣвъ вôдповѣдный моментъ тенесъ, вводивъ ихъ скоро въ яму черевну и опановувавъ прôрву.

Фрайлѣхъ, не могучи стати лѣкаремъ, ставъ бандажистомъ!

Тогдѣ почали приходити до него товпою слабѣ, жадаючи вôдповѣдныхъ бандажѣвъ. Були то люде, втѣкаючѣ передъ грозячою имъ неминучо операцією. Незаосмотренѣ зъ вывнутрѣшненємъ, жадали вôдъ бандажиста бандажу. Фрайліхъ, щобы могти пôднятися зладженя вôдповѣдного бандажу, смѣло бравъ ся до рѣчи и, ввѣвши тенеса, вôдчувавъ всѣ прикметы данои прôрвы и сейчасъ примѣнювавъ до неи бандажь спеціяльный. На сотки случаѣвъ въ часѣ близько 30 лѣтъ не лучивъ ся Фрайліхови нѣ одинъ выпадокъ смертельный.

Товпою збѣгли ся люде до чудотворного бандажиста котрый не тôлько накладавъ недужимъ бандажѣ, але якъ вже сказано, въ случаю потребы вводивъ тенеса до ямы черевнои, заосмотрювавъ въ бандажь прôрву и вôдповѣднымъ поученємъ недужого, якъ мае въ бандажи поводити ся, невдовзѣ вертавъ *людямъ здоровле* и чоловѣцтво.

Чоловѣкъ сей, выкликуючій щирый подивъ совѣстныхъ лѣкарѣвъ, ратувавъ хорымъ жите навѣть тогдѣ, коли лѣкарѣ вже не обѣцювали нѣякого ратунку и надѣѣ.

Часто ударемнявъ вôнъ потребу тяжкои операціи, до котрои зъ небезпеченствомъ житя хорого мали вже приступити.

Лѣкарѣ, котрѣ знали Фрайліха, запрошували его до хорыхъ и поручали ему въ своѣй присутности перевести тяжкій процесъ введеня на мѣсце тенесъ и правильно обандажувати клієнта.

Численнѣ свѣдоцтва лѣкарѣвъ, сотки листôвъ вдячности и признаня, вкôнци совѣстна тактика Фрайліха, котрый въ остатныхъ лѣтахъ своеи практики нѣколи не приступавъ до недужого въ неприсутности *диплъомованого лѣкаря.*

Мы були наочными свѣдками успѣшныхъ лѣчень Фрайліха. Передъ кôлькома мѣсяцями выратугавъ вôнъ вôдъ смерти и калѣцтва батька родины, челядника пекарского, въ присутности трехъ лѣкарѣвъ: д-ра Кробицкого, д-ра Вайґля и д-ра Бавна.

Єсть се *наглядным*ъ доказомъ, що въ краю нашôмъ можемо найти богато добродѣѣвъ людскости безъ диплъомôвъ, котрымъ належить ся признане.

Однакъ п. Фрайліхъ може потѣшити ся буквами досмертнои вдячности, якими записавъ ся въ соткахъ сердець, котрымъ выратувавъ здоровле а навѣть жите.

Не будучи компетентными въ справахъ лѣкарскихъ не маемо права дораджувати лѣчничихъ здôбностій п. М. Фрайліха, однакъ зъ взгляду на кôлькасотъ свѣдоцтъ и листôвъ признаня горячо поручаемо его терплячому загалови яко незвычайно майстерного *бандажиста.* — М. Фрайліхъ пробувае стало у Львовѣ, мешкае при улици Шпитальнôй ч. 4. А., рôгъ ул. Сонѣчнои.

Артикулъ той зô взгляду на его змѣсть и вартôсть предмету, передруковуемо для ужитку загалу. При тôй нагодѣ нотуемо, що на Выставѣ краевôй зыскали выробы бандажѣвъ М. Фрайліха найвысше признане.

Зъ канцеляріи оголошень „Импресса“ у Львовѣ, Сикстуска 30.

Важне для терплячихъ на блѣдницю и недокровнôсть.

Пôсля проф. д ра Ріля (Rühle) не само зелѣзо, але також манґанъ достатчуваный недокровному орґанізмови добре дѣлае и длятого зелѣзно манґановѣ-препараты высше стоять вôдъ давнѣйше приписуваныхъ зелѣзныхъ препаратôвъ. Такимъ вôдъ трехъ лѣтъ часто приписуванымъ препаратомъ есть

Гелля (Hell) зелѣзно-манґановый-Пептонатъ

для дорослыхъ, и

Гелля зелѣзно-манґановый-Сахаратъ

для дѣтей, и

Гелля зелѣзно-манґановый-Альбумінатъ

для осôбъ зъ ослабленымъ травленємъ.

Цѣна однои великои фляшки по 250 ґрамôвъ змѣсту выносить у всѣхъ аптикахъ монархіи 1 зр. а. в. Тѣ три препараты дуже легко асимілюють ся, мають знаменитый смакъ и неревысшають подôбнѣ заграничнѣ препараты дешевостію и повнымъ дѣланємъ. Поспытайте передъ ужитємъ також свого домового лѣкаря. 266 1—12

Головный складъ для Галичины у п. аптикаря Жиґмонта Рукера у Львовѣ. Можна дôстати у всѣхъ аптикахъ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 191. Львôвъ, Понедѣлокъ 26 серпня (7 вересня) 1896. Рôчникъ XVII.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Вібліотека найзнаменитшихъ повѣстей" выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА" ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО" и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО" зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	3 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламаціи неопечатанй вôльнй вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклй принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане" по 25 кр. а. в.

Подяки и иншй донесеня приватнй числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

Повѣтове вѣче народне въ Станиславовѣ

скликане на 3-ого с. м. выдѣломъ львôвскои „Народнои Рады" и комітетомъ мѣсцевымъ, въ котрого складъ входили пôдписавшй вôдозву п. Іосифъ Гурикъ и о. Єремѣмъ Баришъ, вôдбуло ся величаво. Звыжь 600 участникôвъ вѣча заповнили салю Зедельмаєра, а були се делеґаты громадъ станиславôвского повѣту, селяньство, духовеньство и свѣтска интеліґенція, а также гостѣ зъ околичныхъ повѣтôвъ.

Вѣче вôдкрывъ голова „Народнои Рады" посолъ Романчукъ промовою, въ котрôй пояснивъ причины скликаня вѣча. Се нужда економічна зъ однои, а гнетъ політичный зъ другои стороны, отже треба спôльнои порады и выбору средствъ до зарады своимъ кривдамъ. Подякувавъ зôбранымъ за таку численну участь въ вѣчу, хоть се ще пора пильныхъ робôтъ въ поли та й де-хто побоювавъ ся, що такй подѣ, якъ минувшй выборы, могли знеохотити нашихъ людей. Опôсля предложивъ на предсѣдателя вѣча д-ра Олександра Кульчицкого зъ Коломыѣ, на заступника Вас. Городецкого зъ Межигôрцѣвъ, а на секретарѣвъ о. Озаркевича зъ Сѣльця и Ив. Загробельного зъ Дрогомирчанъ. Предложенй особы й увôйшли до президіи.

Першою точкою на порядку дневнôмъ бувъ політичный рефератъ посла Романчука. Ось его змѣстъ:

„Земля наша велика, красна, всего на нѣй досыть, але нема ладу. „Прийдѣть до насъ и пануйте надъ нами!" казали колись старй Новгородцѣ Варягамъ. Щось подôбного дѣє ся теперь и зъ нами. Надъ нами иншй панують, хочь насъ богато, бо єли-бы змѣривъ нашу землю, то она бôльша нѣжь Австрія, а насъ бôльше якъ 20 міліонôвъ. Мы числомъ другій нарôдъ въ Славянщинѣ, а супротивъ иншихъ народôвъ — то коли-бы мы мали свою державу, она була бы шестою зъ черги въ Европѣ. Мимо того наше положенє нинѣ таке, що ажь сумъ збирає! За кордономъ Русинôвъ не уважають за окремый нарôдъ и наша мова не має тамъ нѣякихъ правъ. Останки Русинôвъ на Угорщинѣ пôддають ся мовъ тй вôвцѣ вынародненю. Вправдѣ въ Австріи на Буковинѣ лѣпше дѣє ся, а ще лѣпше тутъ въ Галичинѣ, де насъ до трехъ міліонôвъ, а все-жь и тутъ бѣда, и тутъ тяжка наша доля.

„Мимо такого числа мы все-таки не пануємо, мы все въ меншости. Зъ правъ користати не можемо, а и богатства у насъ нема. Та й не о панованє ходить; иде о свобôдне ужиткованє зъ правъ та о лѣпшу долю. Въ радѣ державнôй вже навѣть статутъ дає намъ таке мале число пословъ, що на 3 міліоны Русинôвъ въ цѣлôй Австріи въ найлѣпшôмъ разѣ припадає намъ лише 17 пословъ, коли мы повиннй мати ихъ 45, якъ бы мы могли користуватись такими правами, якй мають иншй народы. Але и тыхъ 17 пословъ нема! Въ соймѣ належить ся намъ 63 пословъ, тымчасомъ статутъ краєвый дає намъ 47, та й тôлько не маємо. Выбирати своихъ заступникôвъ народови не дають! Такъ само дѣє ся и въ радахъ повѣтовыхъ; ледви въ однôмъ чи въ двохъ Русины мають бôльшôсть або мають Русина маршалка а въ кôлькохъ иншихъ бодай віцемаршалка та сяке таке заступництво въ выдѣлѣ, — але въ декотрыхъ мы майже не заступленй. Що-до мѣстъ — то лише въ двохъ середныхъ мѣстахъ Русины є въ бôльшости, а то въ Яворовѣ и въ Городенцѣ, але и тамъ рады мѣскй не въ рукахъ рускихъ, черезъ що и языкъ урядовый не рускій. Таке дѣє ся и зъ нашимъ Галичемъ, колись столицею великои и богатои державы. [*Голосы: Сумно!*] И въ сѣльскихъ громадахъ не всюды ладъ. Або черезъ нашу недбалôсть, або черезъ рôжнй маніпуляціи нашихъ ворогôвъ — и рады громадскй не въ нашихъ рукахъ. И школы не нашй! Въ радѣ шкôльнôй краєвôй на 11 членôвъ лише 2 Русины; въ радахъ окружныхъ нѣгде не маємо бôльшости, а рады мѣсцевй, останокъ нашои орґанізаціи автономічнои, остатними часами також вырвано зъ нашихъ рукъ. Одинъ-однѣсенькій університетъ, де Русины мають ледви пару катедръ. Всего-на-всего три ґімназіи, а решта всюды польскй и нѣмецкй. Лише народнй школы суть въ бôльшости нѣбы рускй, але бôльше-клясовыхъ нема, лише двѣ рускй чотирокласовй, и иншй не такъ рускй, якъ радше утраквістичнй. Земля наша також не цѣла въ нашихъ рукахъ; бôльшихъ посѣлостій не маємо, середныхъ дуже мало, а що лишило ся, то те, що въ рукахъ хлопскихъ. Фабрикъ та великихъ купцѣвъ не маємо, дрôбнй хлѣборобы, ремѣсники и крамарѣ въ бѣдѣ, тожь не диво, що въ насъ и матеріальна нужда, а нарôдъ покидає свôй край.

„Способъ поступованя зъ Русинами — система, яка въ нашôмъ краю панує, є така, що вôдпихає вôдъ себе Русинôвъ. Були вправдѣ колись часы, коли Русинôвъ нѣбы-то протеґували, коли насъ называли пôдпорою державы, та тй часы минули; зъ нами теперь поступають инакше. Хочь Русины вже и зъ огляду на свое ґеоґрафічне положенє и етноґрафічне становище є дуже важнымъ чинникомъ въ державѣ. Однакожь Русинôвъ усунено, забуто попереднй услуги для трону та державы, и то въ користь тыхъ, противъ котрыхъ Русины боронили трону и державы. Не жаль Русинамъ, що правительство змѣнило систему що-до Поляковъ, але жаль намъ, чому насъ упослѣджено, коли другимъ дають. Що бôльше, мы не посѣдаємо и тыхъ правъ, що лишили ся; о нихъ треба що разу бороти ся. Правъ конституційныхъ для насъ такъ якъ бы не було. Кôлько то зборôвъ вѣчевыхъ заборонено! — и т. и. При выборахъ дѣють ся нечуванй рѣчи а при минувшихъ до сойму дôйшли такихъ розмѣрôвъ, що Русины чули ся спонукаными выслати депутацію до трону...

„Та мимо того такъ сумного положеня нашого не вôльно намъ закладати рукъ! чимъ зъ бôльшою енерґією возьмемо ся до дѣла, до працѣ надъ своєю долею, тымъ бôльша надѣя на лучшу будучнôсть. Є повѣсть о королю шкотскôмъ, що у вôйнѣ побитый утѣкъ, сховавъ ся въ печеру и не хотѣвъ уже бôльше бороти ся. Але побачивъ разъ въ своѣй печерѣ павука, якъ той старавъ ся сплести собѣ павутиня. Павукови одинацять разôвъ се не удавало ся, ажь ледви за дванацятымъ удало ся. Король, приглянувши ся сему, переконавъ ся, що єму не треба опускати рукъ, бо при вытревалôй праци таки дôйде ся до цѣли.

„Така праця жде насъ при надходячихъ выборахъ до рады державнои. Тутъ будемо ще и инакше выбирати, нѣжь доси. Утворено зô всѣхъ тыхъ повнолѣтныхъ, що доси не мали права голосованя, пяту курію, отже збôльшило ся число выборцѣвъ, тожь се повинно причинити ся до нашого поступу. Правда, выборчй округи пятои куріи дуже великй, тяжко буде выборцямъ мѣжь собою порозумѣти ся, та все-таки буде се перша проба, пôсля котрои буде можливо на будуче урядити выборы инакше. Наша земля — намъ и належить ся право въ своѣмъ краю, отже не можемъ опускати выборôвъ а повиннй-смо ставити своихъ кандидатôвъ всюды, навѣть и въ мѣстахъ. До тыхъ выборôвъ орґанізуймо ся завчасу, щобы рѣшала воля народу, а не воля правительства, анѣ воля польскои верховодячои партіи. [*Оплески.*] Выбираймо кандидатôвъ щирыхъ, для котрыхъ воля народу свята, котрй бы передъ нею не дивились на міністрôвъ та ґрафôвъ, котрй бы нѣчимъ не дали ся зломити! [*Грôмкй оплески*] Отже зъ огляду на се, вношу таку резолюцію:

„Повѣтове вѣче въ Станиславовѣ взыває всѣхъ Русинôвъ въ повѣтѣ станиславôвскôмъ и въ цѣлôмъ краю, щобы при надходячихъ выборахъ до рады державнои поступали солідарно и всѣхъ силъ докладали за-для выбору такихъ пословъ, котрй бы крѣпко стояли въ оборонѣ правъ и интересôвъ руского народу а противъ пануючои, рускому народови неприязнои системы."

До тои резолюціи забравъ слово д-ръ К. Трильовскій. Въ своѣй промовѣ сказавъ вôнъ мѣжь иншимъ отсе: „На кождôмъ кроцѣ ставлять намъ перешкоды, мучать насъ, гнетуть, а рôкъ тому, якъ вôдобрали намъ найкрасше право — свободу конституційну. При выборахъ гнобили, замикали, тероризували, катували; бракувало хиба такихъ сценъ, якъ отсе теперь въ Стамбулѣ.. И знайшли ся люде, що за для своихъ личныхъ выгôдъ, де-хто за сѣмь пенсій, пôйшли рука въ руку зъ нашими гнобителями, зрадили свôй нарôдъ... Бойкотуймо ихъ! замкнѣмъ передъ ними свои хаты! вôдцураймо ся ихъ! Мѣжь тыми знайшовъ ся и той, що повиненъ бути свѣтиломъ для народу, а вôнъ пôйшовъ у політицѣ за панами .. за для червонои мантіи..."

По тыхъ словахъ настала буча. Оо. Струтиньскій зъ Ямницѣ и Каратницкій зъ Загвôздя закричали: „Протестуємо! Радикалы! радикалізмъ ширите!" Въ сали наставъ заколотъ. Селяне кричали: „Най Трильовскій говорить далѣ!" Президія даремно дзвонила о спокôй. Пп. Романчукъ и Гурикъ кинулись мѣжь нарôдъ успокоювати, але гамбръ не втихавъ. О. Каратницкій хотѣвъ выйти на трибуну, але селяне его не допустили. Дôставъ ся до трибуны о. Струтиньскій и почавъ говорити, але селяне все обставали при своѣмъ — нехай Трильовскій говорить далѣ. — Д-ръ Трильовскій крикнувъ: „А вже-жь буду говорити! я-жь маю слово". О. Струтиньскій загрозивъ д-рови Трильовскому судомъ. Заколотъ, крикъ не унимавъ ся.

Тымчасомъ п. І. Гурикъ попросивъ о слово. Нарôдъ успокоивъ ся. О. Струтиньскій злѣзъ зъ естрады. П. Гурикъ кликнувъ: „Панове, прошу успокоитись! Мы въ жаденъ спосôбъ не можемо позволити наше вѣче зôрвати. Мы маємо до обговореня важнй справы, тому-жь я заразъ зачну свôй рефератъ". — Д-ръ Трильовскій: „Я-жь маю слово!" — Пос. Гурикъ [спокôйно]: „Будете говорити опôсля!" — Д-ръ Трильовскій: „Ну, добре!" — Предсѣдатель вѣча заявивъ свôй поглядъ, що актомъ куртоазіи єсть выслухати гадки другого, яка-бъ она и була, а опôсля забрати слово и спростувати.

Пос. Гурикъ почавъ свôй рефератъ о катастрѣ и о податку грунтовôмъ. Рефератъ добре оброблений и приступный заинтересувавъ нарôдъ, тымъ бôльше що выголосивъ его улюбленый народомъ Гурикъ. [И справдѣ интеліґенціи въ тôмъ чоловѣцѣ дуже богато; кобы всѣ селяне були такй, бувъ бы у насъ гараздъ.] П. Гурикъ закôнчивъ вôдозвою до селянъ, щобы всякй справы и жаданя що-до катастру надсылали комісіи до 15-ого вересня. Коли скôнчивъ, посыпались оплески.

До реферату п. Гурика забравъ слово знову д-ръ Трильовскій и зôйшовъ на тему політичну. Мѣжь иншимъ сказавъ вôнъ: „Для насъ лише спôльна робота. Пробою такои роботы була депутація до Вѣдня, зъ котрои довѣдавъ ся свѣтъ, якъ у насъ дѣє ся. Отже до спôльнои роботы! Котрй партіи хотять робити для мужика, можуть лучити ся. Такъ най лучать ся поступовй та независимй партіи, якъ соціяльна, радикальна, народовска и старо-руска". Наконець просивъ въ имени всѣхъ посла Романчука, щобы ще, доки рада державна не розвязана, пôдносивъ тамъ всѣ насильства, якй у насъ дѣють ся. Просьбу сю пôдперъ нарôдъ окликами: „такъ! славно!" и гучными оплесками. Пос. Романчукъ запевнивъ, що вôнъ се буде чинити. Резолюцію п. Романчука пôддано пôдъ голосованє и вѣче приняло ѣи зъ одушевленємъ.

Третій рефератъ державъ о. Баришъ о просвѣтѣ народу. Рефератъ бувъ популярный, а вѣчовики оплескували его до самого кôнця. По третôмъ рефератѣ одинъ участникъ вѣча, Маркевичь зъ Станиславова, навязуючи до выводôвъ о. референта о потребѣ просвѣты, припоручавъ зôбранымъ, щобы прийшли на загальнй зборы общества им. Качковского дня 8 с. м. У вôдповѣдь на се забравъ слово голова станиславôвскои філіи „Просвѣты" д-ръ Коцюба и вказавъ, що товариство „Народный Дôмъ въ Станиславовѣ" скликало на 8-ого с. м. свои першй загальнй зборы, отже запросивъ зôбраныхъ на тй зборы, абы тамъ злучили ся до спôльнои роботы на народнôмъ грунтѣ.

О. Струтиньскій забравъ ще разъ слово и почавъ завертати до справы „червонои мантіи", але нарôдъ перебивъ ему замѣтомъ, що справа тая вже полагоджена; а коли о. Струтиньскій кликнувъ: „Хотять намъ выдерти вѣру!" — залунало голосно: „О тôмъ не було бесѣды". — Д-ръ Трильовскій по першôй своѣй промовѣ, котра выкликала такій заколотъ, заявивъ опôсля, що вôнъ говорячи о Є. Ем. кардиналѣ не говоривъ о нѣмъ яко о головѣ церкви, але яко о політику.

Пôдъ конець о. Зенонъ Шепаровичь въ имени всѣхъ зôбраныхъ подякувавъ за скликанє вѣча и внѣсъ вотумъ довѣря послови Романчукови, котрый щиро боронить правъ руского народу, а п. Гурикови „многая лѣта". Внесенє се принято одушевлено.

На тôмъ вѣче закôнчило ся.

Тутъ годѣ поминути мовчки обставины, що вѣче се було властію заборонене, а за причину подававъ пôдписаный на заборонѣ станиславôвскій ц. к. староста п. Прокопчицъ, що саля, де заповѣджено зборы, є „за мала"... Однакожь заборону выслано зъ Станиславова на руки ц. к. староства львôвского до предсѣдателя „Народнои Рады", а що его [посла Романчука] тогдѣ не було, то староство львôвске вôднесло ся до староства калуского, щобы оно доручило дотычне письмо пос. Романчукови. Письмо доручивъ п. Романчукови у Войниловѣ комісарь Совѣньскій якъ разъ въ 24 годинъ по вôдбутôмъ вѣчу.

Справозданє посла Юл. Романчука въ Долинѣ.

Дня 2 с. м. ставувъ посолъ Романчукъ передъ выборцями въ Долинѣ. Саля рады повѣтовои була биткомъ заповнена; явило ся досыть и Поляковъ, а деякй зъ нихъ — не знати чому — прибули въ сильнôй асистенціи жидôвскôй.

Посолъ вôдкрывъ нарады подякувавши прибувшимъ за численну участь. Опôсля выбрано президію, а тая покликала секретарѣвъ. Въ тôй хвили зайшла рѣчь небувала на зборахъ — именно така:

Ледви о. предсѣдатель збору занявъ свое мѣсце, зголосивъ ся правительственный комісарь п. Ґавиньскій до голосу и заинавґурувавъ зборы ось такъ: вôдчитавъ приписы що-до зборôвъ, зъ натискомъ пôднѣсъ права предсѣдателя на выпадокъ, коли-бы хто пôсля его гадки поводивъ ся нельояльно, а вôдтакъ зазначивъ, що ему, комісареви, прислугує право зборы розвязати. Се все — говоривъ дальше п. комісарь — пôдносить вôнъ длятого, бо вчера [т. є. 1 с. м.] промовлявъ посолъ передъ выборцями въ Болеховѣ дуже въ острôмъ тонѣ противъ правительства и Поляковъ, такъ що вôнъ, комісарь, мавъ намѣръ зъ тои причины розвязати зборы, а не учинивъ сего лише длятого, бо на зборахъ въ Болеховѣ людей зъ интеліґенціи було менше, а зôбранй селяне не зовсѣмъ порозумѣли интенцію посла. Тутъ же вôнъ, комісарь, видить численно згромаджену интеліґенцію и побоює ся не лише рѣзкости самого посла, але и рѣзкости евентуальныхъ интерпеляцій.

Супротивъ сеи осторогы, выголошенои комісаремъ по польски, застерѣгъ ся нашъ посолъ насамперѣдъ що-до стороны формальнои, именно що до языка, звернувши увагу пана комісаря, що вôнъ, яко урядникъ, въ першôй лініи повиненъ законы шанувати, и тутъ — на справозданю посла-Русина, въ повѣтѣ, де живе лишь горстка Поляковъ а загалъ населеня становлять Русины, на зборѣ, на котрôмъ також є лише горстка не Русинôвъ — повиненъ панъ комісарь рускому языкови належне право вôддати. А що-до становиска, яке посолъ яко посолъ супротивъ правительства и Поляковъ занимає — то не єсть рѣчию анѣ комісаря, анѣ предсѣдателя збору о тôмъ судъ выдавати. Натомѣсть посолъ зô своеи стороны остерѣгає пана комісаря, що коли самъ панъ комісарь дальше законôвъ шанувати не буде, то посолъ не залишить въ парламентѣ пошукати поученя для пана комісаря.

На сю вôдповѣдь посла панъ комісарь уважавъ за вôдповѣдне реплікувати, и дивувавъ ся, що посолъ въ польскôмъ языцѣ находить щось погôрдливого. П. комісарь шанує рускій языкъ, а на доказъ того симъ другимъ разомъ промовляє по руски. И ось тутъ почало вылазити шило зъ мѣшка, бо коли комісарь тôлько проголосивъ, що промовляє по руски, активный командантъ „Соколôвъ" долиньскихъ запищавъ зъ-по-за печи: „Po polsku! po polsku!" — а асистуючй ему жиды завищали въ одинъ голосъ: „Po polske! po polske! ni rozumimy po ruske!" — Панъ комісарь промовлявъ дальше по руски, а вкôнци знову по польски, звиняючи ся, що руска бесѣда ро-

бить єму трудности. За-для слабонького змѣсту тои дальшои альокуціи пана комісаря — поминаємо єи.

Потôмъ посолъ Романчукъ здавъ справу зъ своеи дѣяльности посольскои. Зазначивъ, що бувши посломъ ще за часôвъ ґр. Таффого, вже тогдѣ зробивъ дуже сумни̂ досвѣды о системѣ правительства и верховодячои партіи супротивъ Русинôвъ; вôдъ того часу система тая не лишь не змѣнила ся на лучше, але противно, погôршила ся, особливо пôдъ управою бувшого намѣстника а теперѣшного президента міністрôвъ. Заходы правительства и верховодячои партіи польскои, вымѣрени̂ на обезвладненє Русинôвъ, замѣтни̂ на кождôмъ кроцѣ житя публичного. Мимо численныхъ розпоряджень що-до пошанованя руского языка и письма — пошанованя такого нигде не слѣдно, ба що гôрше, сами̂ тоти̂ высоки̂ власти, котри̂ пôдчиненымъ своимъ орґанамъ выдають обѣжники дотычно руского языка, на руски̂ письма вôдповѣдають по польски. Въ школахъ дôзнають Русины не малого упослѣдженя — та й взагалѣ власти и верховодяча партія польска систематично спиняють самостôйный розвôй рускои народности. Особливо-жь на поли політичнôмъ, т. є. въ выконуваню правъ горожаньскихъ, дôзнають Русины тяжкого гнету, а се показує ся при всякого рода выборахъ, а особливо при торôчныхъ выборахъ до сойму въ нечуваный до того часу спосôбъ спрактикувано на Русинахъ. Одно, що теперѣшному правительству можна бы вмѣнити за добре єсть се, що за єго управы ухвалено деяки̂ нови̂ и зреформовано деяки̂ дотеперѣшни̂ законы, — хочь для низшихъ верствъ суспôльности, особливожь для руского хлѣбороба, законы ти̂ вчасти проблематичну мають вартôсть. Законъ повиненъ по можности увзглядняти потребы всѣхъ верствъ населеня. Тымчасомъ реформа податкова обчислена бôльше въ користь могучихъ, а бѣдни̂ зыскають на нѣй мало. Реформа выборча має нѣбы-то дати спосôбъ и бѣдному заявити свою волю горожаньску, однакожь якъ зъ однои стороны округи выборчи̂ є за велики̂ и въ наслѣдокъ того цѣлый той апаратъ представляє ся тяжкимъ и незручнымъ, такъ зъ другои стороны справедливо можна побоюватись, якъ тотъ законъ буде примѣненый, — бо-жь то у насъ примѣнюють ся законы такъ, якъ властямъ и сферамъ могучимъ потреба, а бѣдный, непросвѣченый хлѣборобъ не находить тои законнои опѣки, яка єму навѣть протекційнымъ закономъ признана. Дальше посолъ пояснивъ реформу процедуры цивильнои и ревізію катастру грунтового. Вкôнци заявивъ, що якъ доси такъ и на дальше буде по силамъ и по змозѣ заступати нарôдъ свôй такъ, щобы и честь єго була бережена и интересы матеріяльни̂ були хоронени̂. А коли бôльшôсть, неприхильна простолюдинови, немовь зъ принципу всяки̂ користи для люду заперечує и длятого заходы посла покажуть ся надаремными, то посолъ свѣдчить ся дотеперѣшною своєю дѣяльностію, що поступованє єго супроти свого народу було завсѣгды найлѣпшои волѣ и охоты.

Зôбрани̂ [Русины] приняли справозданє посла грôмкими оплесками, а по короткôй перервѣ предсѣдатель [о. Лопатиньскій парохъ Долины] отворивъ дискусію, взглядно вôзвавъ охочихъ до интерпеляцій.

Яко першій интерпелянтъ зголосивъ ся польскій ксьондзъ Чарковскій, завѣдатель лат. прихода долиньского. Въ своѣй промовѣ, котрôй якесь формальне знамено надати годѣ, а проголошенôй зъ очевидною ненавистію, сказавъ вôнъ ось-що: Насампередъ дуже прикро вразило єго жаданє посла, щобы комісарь промовлявъ по руски; тажь панъ комісарь Полякъ и промовлявъ до зôбраныхъ, межи котрыми много єсть Полякôвъ! Дальше кс. интерпелянтъ дивувавъ ся, що посолъ Романчукъ вôдступивъ вôдъ засадъ, яки̂ проголосивъ въ падолистѣ року 1890, и вôдъ політики о. кардинала. Вкôнци кс. интерпелянтъ цѣкавый бувъ довѣдати ся: що панъ посолъ зробивъ въ напрямѣ поєднаня партій рускихъ та сконсолідованя клюбу руского у Вѣдни, и що то значить maximum existentiae? На се вôдповѣвъ нашъ посолъ зъ особливымъ достоиньствомъ и спокоємъ: *До 1)* Шанує польскій языкъ, але такъ само жадає и жадати буде, щобы языкъ рускій шановано. *До 2)* Подѣю зъ падолиста 1890 р. занисценувало тогдѣшне правительство, прирѣкаючи Русинамъ велики̂ пôльги. Однакъ правительство анѣ въ однôмъ напрямѣ приреченя не додержало, тожь було бы низше народнои чести, щобы посолъ яко заступникъ народу ласивъ ся и кадивъ тому правительству, котре нарôдъ єго упослѣджує. *До 3)* Посолъ уже въ горѣ зазначивъ, якъ вôнъ понимає обовязки посольски̂: бережене чести народнои, полѣпшене долѣ народу якъ на поли політичнôмъ такъ и економичнôмъ мавъ и має все на оцѣ, а кс. интерпелянтъ, коли-бы справдѣ добро Русинôвъ єму такъ на серци лежало, нехай зверне ся до товаришôвъ посла, щобы зъ нимъ злучили ся. Вкôнци пояснивъ посолъ значѣнє maximum existentiae, котре интерпелянтъ въ своѣй наивности взявъ за якійсь рôдъ комунізму.

Сю вôдправу дану посломъ кс. интерпелянтови приняли Русины неумовкаючими оплесками.

Другій интерпелянтъ п. Вевюрскій кандидатъ нотаріяльный, въ предовжезнôй балаканинѣ, зверненôй очевидячки ad captandam benevolentiam селянъ, котрыхъ — не то живыхъ, але и мертвыхъ єму якъ найбôльше потреба, силкувавъ ся доказати, що у насъ супротивъ правъ всѣ є однакови̂; що бѣдный дôзнає такои самои охороны правнои якъ и найбôльшій богачь; що нѣхто не боронить Русинамъ свобôдно розвивати ся; указувавъ, що посолъ до рады державнои повиненъ передовсѣмъ старатись о економічне пôднесенє свого народу, на примѣръ черезъ закладанє „kół-окъ rolnicz-ихъ", крамниць и т. и.; дальше взявъ горячо въ оборону правительство передъ замѣтами посла, доказуючи, що правительство такъ дуже дбає о добро своихъ горожанъ, що навѣть выдало нову процедуру. — Посолъ вôдповѣвъ на сю балаканину, даючи панови реєнтови поученє, що належить до правительства, що до рады державнои а що до сойму, якъ въ конституційнôй державѣ ухвалюють ся законы, якій єсть фактичный а якій правный станъ въ нашôй державѣ, и пр.

Потôмъ о. Зарицкій въ щирыхъ словахъ высказавъ послови подяку вôдъ Русинôвъ за єго дѣяльнôсть и становище супротивъ правительства и партіи правительственнои, додаючи, що Русины — супротивъ справозданя посла Романчука мають хиба то одно бажанє, щобы посолъ якъ найдовше мôгъ имъ въ той спосôбъ послувати!

Зôбрани̂ гукнули грôмке: многая лѣта!

Зъ коротенького сего начерку о справозданю въ Долинѣ выходить: 1) що зъ-горы було упляноване вытворенє такои хрѣї, котра бы ревному пану комісареви дала нагоду розвязати зборы; 2) що панъ комісарь нефортуннымъ своимъ выступомъ, особливо що-до бувшого вже справозданя въ Болеховѣ, самъ немовь занисценувавъ тую хрѣю; 3) що найблизшимъ правительственному комісареви показавъ ся командантъ польскихъ „Соколôвъ", немовь-бы наспѣла вже пора активного ихъ дѣланя; 4) що першій интерпелянтъ, котрому — якъ єго заходы мѣсцеви̂ поучають — зовсѣмъ не ходило и не ходить о добро Русинôвъ або ихъ розвôй, выступивъ яко третій союзникъ двохъ попередныхъ дѣячôвъ; 5) що другій интерпелянтъ, хочь заявивъ грубе незнанє устрою державного, пôйшовъ за своими попередниками, а всѣ разомъ не могли выкликати нѣякого заколоту, бо 6) Русины зъ великимъ достоиньствомъ и тактомъ знесли всѣ напасти, они тактовнымъ своимъ поведенємъ не допустили до нѣякои борбы, супротивъ чого ворохобники посрамлени̂ вôдôйшли „со миромъ".

Чи и о скôлько таке поступованє нашои братіи польскои причинить ся до осущеня ихъ фантастичныхъ идеалôвъ, най сами̂ собѣ вôдповѣдать, але най попередъ добре розважать.

Участникъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Дневники розбирають выводы угорского міністра скарбу, выголошени̂ на першôмъ засѣданю сойму, та выказують зъ нихъ, яки̂ Австрія може мати выгляды при вôдновленю угоды зъ Угорщиною. Отже показує ся, що зъ тыхъ выводôвъ не довѣдуємо ся нѣчого нового: выходить, що слушнôсть мали голосы, яки̂ зъ давна вôдзывають ся въ Австріи изъ всѣхъ сторôнъ, що австрійске правительство готове у всѣмъ уступити угорскому на очевидну некористь сеи половины монархіи. Лише въ однôй справѣ мелива удало ся перепертн знесенє некористныхъ для Австріи постановъ; за те у всѣмъ иншôмъ угорске правительство поставило на своѣмъ. Хиба що-до однои квоты довѣдуємо ся новину, що оба правительства доси навѣть не тыкали ще тои справы. Выходить зъ того, що хибни̂ були всѣ дотеперѣшни̂ вѣсти, мовь бы бар. Банфі обѣцявъ бувъ пôдвысшенє угорскои квоты щось ажь о цѣлыхъ 4 чи 5%! Вже и таке мізерне пôдвысшенє зовсѣмъ не вôдповѣдало бы справдѣшнôй спроможности обохъ половинъ монархіи, якъ се видно зъ порôвнаня угорского буджету зъ р. 1891. а зъ р. 1897: тогдѣ выносили доходы Угорщины 159,136.530 зр. а розходы 143,386.745 зр., а теперь мають доходы выносити 465,191.881 зр. а розходы 441,275.181 зр. Ажъ ту довѣдуємо ся, що марна надѣя навѣть и на те марне пôдвысшенє угорскои квоты.

Въ Чехахъ, якъ мы вже доносили, розгорѣла завзята борба межь Чехами а Нѣмцями. Чехи заходять ся коло утвореня народного фонду для обороны ческихъ меншостій, поселеныхъ межь Нѣмцями. Сими днями рада мѣска въ Празѣ приняла заразъ на початку засѣданю таку резолюцію: „Зъ уваги, що загальне добро вымагає, щобы обѣ народности неподѣльного королѣвства ческого жили зъ собою рôвноправни̂ въ згодѣ, а части̂ заборони прогульокъ товариствъ ческихъ утрудняють тоту згоду и навѣть выкликують огôрченє и завзятє; зъ уваги, що Нѣмцѣ спиняють людій ческои народности въ свобôднôмъ выконуваню своихъ правъ, а навѣть допускають ся насильствъ, якъ коли бы хотѣли народнôсть ческу выперти зъ деякихъ сторôнъ сего неподѣльного королѣвства; зъ уваги, що ти̂ безпримѣрни̂, майже систематично выкликувани̂ выпадки не могли бы лучати ся, коли бы на нихъ не споглядано рôвнодушно або навѣть не попирано тыхъ змагань до гнету; вкôнци зъ уваги на историчне и позитивне право ческого королѣвства столична рада мѣска протестує противъ всякого укороченя ческого населеня въ ческôмъ королѣвствѣ. Именно протестує противъ вôдозвы клюбу нѣмецкихъ послôвъ зъ д. 24. серпня с. р., мовь бы то котра-небудь часть ческого королѣвства належала єдино тôлько до Нѣмцôвъ. Рада мѣска прилучає ся до вôдозвы краєвого выдѣлу зъ д. 19. серпня с. р. и до заявы молодоческого клюбу послôвъ до рады державнои зъ д. 23. серпня с. р., а заразомъ дає мѣскôй делеґаціи повновласть, зложити зъ доходôвъ громадскихъ суму до высоты 5.000 зр. на народный фондъ для запомоги тыхъ мешканцôвъ ческои народности, котри̂ черезъ гнетъ изъ стороны нѣмецкого сторонництва поносять шкоду, котрый то фондъ має бути утвореный пôсля постановы клюбу послôвъ за згодою всѣхъ народныхъ сторонництвъ. Въ разѣ потребы може рада мѣска сю суму ужити пôсля свого узнаня въ иншій спосôбъ".

— —

Про гостину царскои пары въ Вроцлавѣ пишуть: Въ суботу зъ рана передъ год. 9. надъѣхавъ царскій поѣздъ. По звычайнôмъ повитаню на двôрци зелѣзницѣ всѣли оба монархи до чотирокôнnои кариты, а въ другôй поѣхали за ними цариця зъ цѣсаревою; цариця привезла зъ собою також свою девятимѣсячну дочку. Царска пара замешкала въ пышно приладженôй вілѣ, куды гостій провели цѣсарь зъ женою. Вже о 10 годинѣ зложила царска пара візиту цѣсареви и цѣсаревôй; незадовго опôсля выѣхали всѣ на войскову параду, котра тревала двѣ годинѣ. По поворотѣ до мѣста цѣсарь зъ женою поѣхали до царскои пары на снѣданє; снѣданє вôдбуло ся лише въ чвôрку. По полудни зôбравъ ся передъ царскою вілею здвигъ народу. Цариця кôлька разôвъ показала ся народови; а на грôмки̂ одушевлені̂ привѣты завернула ся и выйшла знову зъ своєю дитиною, почôмъ залунали неумовкаючи̂ оклики середъ здвигу. Царска пара складала по полудни візиты князямъ и княгинямъ, пробуваючимъ въ Вроцлавѣ. Вечеромъ о год. 7 вôдбувъ ся на замку ґалевый обѣдъ на 325 осôбъ. При обѣдѣ выголосивъ цѣсарь тоастъ за здоровлє царя и царицѣ; дякуючи сердечно высокимъ гостямъ за ихъ гостину также въ имени провінціи и всего нѣмецкого народу цѣсарь назвавъ царя забороломъ мира и повитавъ єго на тôй земли, де колись предокъ царя зъ прадѣдомъ цѣсаря разомъ стояли въ сердечнôй дружбѣ. Цѣсарь закôнчивъ словами: „Нехай Богъ охороняє и стереже высокого гостя для добра Европы! Пю за здоровлє Ихъ величествъ царя Россіи и царицѣ Александры". На те вôдповѣвъ царь по французски бôльше-менше словами: „Упевняю Вашу Милôсть, що я перенятый для Васъ и Вашого дому тыми традиційными чувствами, що и мôй отець, и ведевый тыми чувствами взношу чарку та пю за здоровлє Єго Милости цѣсаря Вільгельма та Єи Милости цѣсаревои". Дневники порôвнують тоасты берлиньски̂ зъ вѣденьскими. Нѣмецкій цѣсарь витає царя также въ имени нѣмецкого народу та покликує ся на дружбу предкôвъ: згадує также про значѣнє царя для добра Европы. Царь тежь вôдповѣдає згадкою про традиційни̂ чувства.

По обѣдѣ вôдбувъ ся величезный цапфенштрайхъ, котрый тревавъ до 11 годины. Такъ проминувъ першій день гостины.

Дневники замѣчають, що черезъ смерть Лобанова не можна дальшимъ подорожамъ царя приписувати ваги політичнои, бо не заменувавши ще доси міністра справъ заграничныхъ, не може царь принимати нигде нѣякихъ зобовязань. Все-жь таки не дасть ся заперечити сердечный характеръ царскои гостины въ Вроцлавѣ.

— —

Россійске правительство готовить ся до выконаня давного пляну, щобы рѣку Аму-Дарію, котра вже вôдъ якихъ 400 лѣтъ вливає ся до Аральского озера, справити наново до моря Каспійского, до котрого вливалась давнѣйше. Тымъ отворено бы водну дорогу вôдъ Каспійского моря до середущои Азіи ажь до Афґаністану. Вже провѣрено, що выконанє пляну є можливе, хочь Аму-Дарія має бôльши̂ водопады вôдъ Рену. Ходить лише о те, чи выконанє пляну менше коштувало бы, нѣжь намѣрена зелѣзниця зъ Оренбурґа до Ташкенту, котра бы середущу Азію сполучила зъ зелѣзницями европейскои Россіи. Дня 1 с. м. вôдъѣхала вже на мѣсце комісія урядникôвъ міністерства войны и міністерства дорôгъ, щобы розслѣдити теперѣшне и давнѣйше русло рѣки.

— —

Вѣнчанє италійского королевича мабуть вже на певно вôдбуде ся въ Римѣ. Всѣляки̂ вже доси були здогады. Писано спершу, що вѣнчанє церковне вôдбуде ся въ Цетаніи, а цивільне въ Римѣ або въ Монци; опôсля, ще одно въ Антиварахъ, друге въ Римѣ. Дальше була вѣсть, що церковне вѣнчанє довершить ся у Фльоренціи; згадувано щось також о приватнôй каплици на Квириналѣ. Обрядъ вѣнчаня мавъ вôдбути ся въ тѣснôмъ крузѣ найблизшои родины. Теперь вже кажуть, що королѣвска пара бажає надати вѣнчаню бôльше урочистости, а кардиналъ Рамполя мавъ вже заявити римскому вікаріеви, що на бажанє двору може вôддати до розпорядимости котру-небудь зъ семохъ головныхъ церквей, де могли бы помѣстити ся не тôлько запрошені̂ гостѣ, але и депутаціи, котри̂ зъ певностію являть ся вôдъ италійскихъ мѣстъ. День вѣнчаня має бути означеный заразъ пôсля повороту королевича, имовѣрно выпаде вôнъ на початокъ падолиста.

— —

Зъ Атенъ доносять, що нова конституція Креты має вôйти въ житє зъ днемъ 1 (ст. ст.) вересня. Беровичь паша не остане дальше на своѣмъ становиску. Магомеданцѣ кретеньски̂ противни̂ новôй конституціи и мають выслати до султана депутацію зъ просьбою о єи змѣну, бо видять въ нѣй кривду для себе. Революційный комітетъ мавъ заявити, що єдине можливе полагодженє справы кретеньскои є прилученє Креты до Греціи; при тôмъ всѣмъ высказавъ державамъ подяку за ихъ прихильни̂ заходы.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Зъ Балинець [повѣту коломыйского] пишуть намъ:

Заходами нашои читальнѣ „Просвѣты" а головно секретаря єи п. Василя Барнича и при участи мѣсцевого селяньского хору вôдбули ся у насъ дня 23 н. ст. серпня с. р. вокально-декламаційни̂ вечерницѣ сполучені̂ зъ виставою театральною въ память 53-тыхъ роковинъ смерти Маркіяна Шашкевича.

На богату проґраму зложили ся: Вступне слово головы читальнѣ о. Войнаровского; вôдчитъ о житю и дѣяльности Маркіяна Шашкевича проголошеный матуристомъ В. Войнаровскимъ; пѣснѣ „Завзвемо разомъ братя", „До рускои пѣснѣ", „Зъ окрушкôвъ", „Гуляли", „Верховино, свѣтку ты нашъ" вôдспѣвані̂ хоромъ мѣсцевымъ; Шевченкова поема „Катерина" вôддекламована молодцемъ балинецкимъ Г. Матѣйчукомъ; сольо М. Лисенка „Ой мѣсяцю мѣсяченьку" вôдспѣване панною Марією Барничѣвною; вкôнци комедія въ трехъ дѣяхъ „Пияниця" вôдограна молодежію мѣсцевою.

Всѣ точки проґрамы выпали дуже удачно, а громадно зôбрана публика, якъ мѣсцева такъ и зъ близшои та й дальшои околицѣ, высказала устами Вп. Бѣньковского, властителя села Годова, повне признанє выконавцямъ проґрамы на руки секретаря п. Василя Барнича. Чистого доходу зъ вечерка було 30 зр. Сей дохôдъ призначено на упорядженя ново-поставленого просторого дому читальнѣ „Просвѣты", котрый мѣстить въ собѣ 100 квадр. метрôвъ простору салю и три комнаты, т. є. на читальню, крамницю и на комнату для крамаря.

НОВИНКИ.

— **До рускои ґімназіи въ Коломыи** записало ся на сей рôкъ шкôльный: до приготовляючои клясы 29 ученикôвъ, до першои клясы ґімназіяльнои 60, до другои 47, до третьои 32, до четвертои 32, а до пятои 29 — всѣхъ 229 ученикôвъ. Зъ наведеныхъ чиселъ видно, що фреквенція въ тôй ґімназіи єсть значна, а коли порôвнати сей рôкъ зъ попередными роками, то показує ся, що число ученикôвъ въ поодинокихъ клясахъ постôйно зôбôльшає ся. Сего року прибула пята кляса ґімназіяльна и дасть Бôгъ, що такъ красно буде розвивати ся руска ґімназія коломыйска и на будуче.

— **Въ ц. к. академічнôй [рускôй] ґімназіи у Львовѣ** розпочинає ся письменный испытъ зрѣлости въ понедѣлокъ 14-ого вересня о годинѣ 8 передъ полуднемъ. Дотычні̂ абітуріенты мають зголосити ся въ недѣлю 13-ого вересня передъ полуднемъ въ канцеляріи дирекціи и зложити приписану таксу, о скôлько до того обовязані̂. — *Харкевичъ* директоръ ц. к. академічнои ґімназіи.

— **До першои клясы рускои паралельки ґімназіяльнои въ Чернôвцяхъ** принято передъ феріями 33 ученикôвъ и 1 репетента. Въ дняхъ 1-ого, 2-ого и 3 ого с. м. принято ще доволѣ ученикôвъ, а именно: дня 1-ого с. м. ставило ся до вступного испыту 17 ученикôвъ а здало 12; дня 2-ого с. м. ставило ся 9 а перейшло 6; окрôмъ того принято ще 2 репетентôвъ. Значить: по феріяхъ принято до рускои паралельки ще 20 ученикôвъ, а разомъ є ихъ теперь 54. Коли зважить ся, — пише „Буковина", —

що на провінціи румунізаторы увихали ся и аґітували противъ рускои паралельки; що румунізаторскі священики иноді навіть не хотѣли выставляти метрики для впису, бо не хотѣли, абы руска паралелька була числомъ значна; коли врешті зважить ся и се, що ученики рускои паралельки въ найбôльшôй части селяньскі дѣти, то треба признати, що число 54 ученикôвъ є досыть велике. Зъ огляду на се значне число рѣшивъ ся выдѣлъ „Народного Дому" приняти замѣсть 20 хлопцѣвъ — якъ первѣстно було рѣшено — 30 рускихъ дѣтей до своеи бурсы. Выдатки будуть зъ того очевидно бôльшѣ, якъ въ прелімінари було передвиджено, однакъ при знанôй жертволюбивости и патріотизмѣ буковиньскихъ Русинôвъ надѣе ся выдѣлъ „Народного Дому", що велика часть выдаткôвъ буде покрыта щедрыми жертвами рускои суспôльности, а решта запомогами зъ релігійного фонду и краевого сойму. Черновецка громада поспѣшить очевидно и зъ своеи стороны зъ помочію, щобы лише довести руску паралельку до розцвѣту и тымъ доказати компетентнымъ властямъ конечну потребу національнои рускои ґімназіи."

— **Вчера у Львовѣ** черезъ цѣлый день ливъ дощъ якъ зъ коновки. Черезъ те и не могли вôдбути ся всякі заповѣдженѣ забавы та й перегоны циклістôвъ. Публичні огороды стояли пустками; за те по реставраціяхъ и каварняхъ було доволѣ невдоволеныхъ зъ погоды и топили свôй гнѣвъ на ню въ „гальбахъ" и „чарочкахъ"... Та ще бодай у Львовѣ зъ вчерашнои зливы не вийшло такои шкоды, якъ декуды по краю зъ граду и бурѣ. Про градъ зъ бурею въ пятницю мин. тыждня въ Станиславовѣ подаемо понизше. Шкода, якои тамъ начинивъ градъ, велика по огородахъ, домахъ и улицяхъ. Въ тамошнôмъ заведеню карнôмъ стовкъ градъ до тысячь шибъ. Также зъ Лысця въ повѣтѣ станиславôвскôмъ доносять про великі шкоды вôдъ граду.

— **Зъ Станиславова пишуть намъ** зъ дня 5 с. м.: Въ пятницю 4-ого с. м. зъ полудня упавъ въ Станиславовѣ середъ великои бурѣ градъ величины волоского горѣха. Градъ позбивавъ листя зъ деревъ та овочѣ, наробивъ немало шкоды въ огородовинѣ, всѣ вôкна у мѣстѣ, зверненѣ до захôдной стороны, повытовкавъ. Буря тревала майже годину, а купы граду стояли въ близи домôвъ ще пôзнымъ вечеромъ. Які шкоды починивъ градъ въ околици Станиславова, поки-що не знати.

— **Громадскі выборы въ Снятинѣ**, котрі вôдбули ся въ цвѣтни с. р., уневажнило намѣстництво. Въ цвѣтни выбрано 18 жидôвъ, 13 Русинôвъ, 3 Нѣмцѣвъ и 2 Полякôвъ.

— **Ще одинъ вôдгомôнъ зъ „леґальныхъ" выборôвъ до сойму.** Дня 4 с. м. вôдбула ся въ повѣтовôмъ судѣ въ Сколѣмъ карна розправа противъ *Аполинарія Трибуха*, бувшого жандарма и податкового екзекутора въ Стрыю, обжалуваного о оскорбу духовеньства и кандидата на посла о. Вас. Давидяка, пароха въ Тухлѣ, пôдчасъ соймовыхъ выборôвъ въ вересни минулого року. Актъ обжалованя внесла ц. к. прокураторія державна черезъ свого функціонаря [суд. авскультанта], а до обжалованя прилучивъ ся ще яко приватный обвинитель о. Давидякъ. Обжалованого заступавъ д-ръ Моравецкій адвокатъ скôльскій. Въ часѣ розправы посвѣдчили свѣдки: жандармъ Мих. Іоришъ и Володиславъ Федѣвъ та его матѣрь, що Трибухъ выкрикувавъ на публичнôмъ мѣсци: „Попы лайдаки, деруны, всѣхъ бы ихъ вырѣзати, а вôдъ Василя Давидяка зачати!" — За сю пѣсоньку засудивъ судья п. Райнеръ Трибуха, ґенераліссімуса въ торбôчнôй кампаніи выборчôй въ Стрыйщинѣ на чотирнацять днѣвъ арешту и на зворотъ коштôвъ процесу. Не помогли ему „великі его заслуги", якими величавъ ся въ слѣдствѣ, що вôнъ свого часу въ Жидачѣвщинѣ зъ припорученя ц. к. старосты дуже ревно слѣдивъ рускихъ священикôвъ, мѣжь иншими пок. о. Лопатиньского зъ Роздолу... „Заслуги заслугами", а обида обидою — и панъ Трибухъ дôставъ научку, що языкъ треба тримати за зубами...

— **Два взѣрци польщины на Руси** можемо подати нинѣ нашимъ читателямъ.

Одинъ взорецъ — то письмо учительки школы народнои въ Д. до лат. уряду парохіяльного въ М. Письмо се, переписане нами буквально, ось — таке: „Do Zarządu [sic!] Parafialnego rz. kat. w M. pilnie. Przywielebny Księż*y* Dobrodzieju! Prosz*y* łaskawie *z robić* wykaz dzieci z roku 90. dla *w pisu* do szkoły przygależn*y* obrządku łacińskiego; prosz*y* do Zarządu szkoły w D. nadesłać *wtych* dniach. Z poważaniem Zarząd szkoły w D." Учителька, такъ знаменито знаюча граматику и ортоґрафію польску, то донечка нинѣшнои полонізаційнои системы шкôльнои, котра спонукуе рады шкôльні надавати посады въ рускихъ громадахъ женщинамъ — Польчамъ часомъ майже безъ всякихъ студій, а ті вôдтакъ своею иґноранцією хиба лише соромъ приносять загалови учительства... образованого.

Другій взорецъ — то таке „Poświadczenie" начальника громады Бабухова пôдъ Рогатиномъ: „Ze strony zwierzchności w Babuchowie że rakarz z Rohatyna przybył po drugi raz, do wytępienia psów a to, Onufry Sas, Herasym Wysoczański po drugi raz pies, nieuwiazany Fed' Sas, pies podejrzany ucieka Petro Doroszenko, uciekł z psem w pole Oleksa Czepil, złapany Wasyl Sas. Babuchów 20 Lipca 896. Iwan Chaburski naczelnik". [Печать польска]. — Такі дивогляды, такі скандальні акты, якъ се „poświadczenie", то щоденщина въ польскôмъ урядованю по рускихъ громадахъ. Але що-жь? політика польска силомôць пре „język urzędowy" въ дѣловодство громадъ рускихъ, а межи вôйтами находить ся — пожаль ся Боже — ще богато такихъ, якъ бабухôвскій Иванъ Хабурскій, що волить выставляти себе на смѣхъ людскій своею польщиною, нѣжь абы по людски выдававъ письма въ своѣмъ рôднôмъ языцѣ, котрый добре знае, то й не мôгъ бы себе такъ на смѣхъ выставляти!

— **Пос. кс. Леонъ Пасторъ** просить насъ занотувати, що на закôнчене циклю своихъ сегорôчныхъ справоздань посольскихъ стане передъ выборцями въ Сѣнявѣ дня 10 н. ст. вересня а въ Радымнѣ дня 21 вересня, въ обохъ мѣсцяхъ о годинѣ 11-ôй передъ полуднемъ.

— **Въ Ряшевѣ** — якъ доносить тамошный Kurjer — **замкнено осьму клясу ґімназіяльну.** Яка причина того зарядженя, редакція не могла поки-що сконстатувати, але взывае дирекцію, щобы якъ найскорше справу выяснила, бо въ мѣстѣ настало велике занепокоене.

— **Огнѣ.** Зъ мести за вôдмову милостинѣ пôдложила 12-лѣтна дѣвчина-сирота огонь дня 2. с. м. въ Хомяковцѣ коло Гвôздця [пов. коломыйского]. Огонь грозивъ цѣлому селу, але на щастє пригасили его инжінеры занятѣ трасованемъ зелѣзницѣ въ тôй околици.

— **Розправа карна противъ Пнячка** vel **Калиновского**, що яко урядникъ въ львôвскôмъ заступництвѣ краковского товариства обезпеченъ, спроневѣривъ на шкоду того товариства 22.552 зр., вôдбула ся въ суботу передъ звычайнымъ трибуналомъ краевого суду карного у Львовѣ. Трибуналъ засудивъ Пнячка-Калиновского лишь на рôкъ тяжкои вязницѣ и на заплату товариству 22.518 зр. вôдшкодованя. О сѣй розправѣ напишемо ширше.

— **Передвыборчій списъ населеня у Львовѣ** вôдбуде ся дня 15 жовтня с. р. при помочи лістъ розосланыхъ комисаріятами дѣльницъ властителямъ домôвъ и зарядамъ институцій.

— **Нинѣшна молодѣжь.** Въ четверъ ставлявъ ся въ черновецкôй ґімназіи сынъ урядника Д. до высшои клясы ґімназіяльнои. Коли сынъ сидѣвъ при испытѣ, батько робивъ припадково порядокъ въ своѣмъ столѣ и замѣтивъ, що нема набитого револьвера. И въ-мить догадавъ ся правдивого стану рѣчи. Отже побѣгъ скоро до ґімназіи, выкликавъ сына зъ клясы и почавъ перешукувати его кишенѣ. И дѣйстно найшовъ у сына свôй револьверъ. Коли запытавъ сына, на що вôнъ потребуе револьвера, сынъ вôдповѣвъ просто: „Я хотѣвъ застрѣлити ся, якъ бы-мь не здавъ испыту"...

— **Поединокъ ученого.** Славный французскій ученый пок. Пастеръ, що вôдкрывъ спосôбъ щѣпленя скаженины, мавъ разъ непорозумѣне зъ французскимъ політикомъ Павломъ Касанякомъ. Касанякъ уважавъ себе обидженымъ и вызвавъ Пастера на поединокъ. Свѣдки Касаняка найшли ученого въ ляборатории, якъ робивъ досвѣди зъ трихінами. — „Панове прийшли мене вызвати въ имени п. Касаняка — сказавъ до нихъ Пастеръ, — отже я яко вызваный маю право выбирати оружє. Выбираю отсе" — и подавъ свѣдкамъ двѣ цѣлкомъ однаковѣ ковбасы. — „Одна зъ тыхъ ковбасъ — сказавъ дальше — мае здорове мясо, въ другій є трихіны. На око не рôзнять ся нѣчимъ мѣжь собою. Скажѣть п. Касанякови, щобы выбравъ одну, а я зъѣмъ другу." — Коли свѣдки повторили предложене Пастера Касанякови, той вôдступивъ заразъ вôдъ поединку.

— **Вôдъ чверть столѣтя заручений** — таке рѣдко лучае ся. Въ р. 1872 заручивъ ся въ Бернѣ аґентъ Л. зъ далекою своячкою панною Марією Г. Тѣтка судженои, дуже богата женщина, не похвалювала того выбору сестрѣницѣ и заявила, що не дасть їй нѣ крейцаря, коли пôде за аґента. Але тѣтка була вже стара и слабовита, тому судженѣ постановили ждати на ей смерть. Тымчасомъ тѣтка пережила ще 24 роки. Умираючи записала въ завѣщаню цѣлый свôй маєтокъ паннѣ Г. Теперь пара судженыхъ мае здержати ся зъ вѣнчанемъ ажь до 1897 року, разъ тому, щобы минувъ часъ жалобы, а друге, щобы обходити вѣнчане въ 25-лѣтнѣ роковины заручинъ.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Дня 8 с. м. о 7 годинѣ вечеромъ вôдбуде ся въ Краковѣ въ костелѣ св. Николая вѣнчане п. Володимира Бермеса, ц. к. асистента цлового, зъ панною Любиною Заячкôвскою, дочкою п. Тита З. — На другій тыждень вô второкъ и въ середу зачинають ся жидôвскі свята „трубки", а заразомъ новый рôкъ 5657-ый пôсля еврейского календаря. — Жѣнка бар. Гірша дарувала на погорѣльцѣвъ Делятина [жидôвъ] 5000 зр. — Трупа женщины выкинули филѣ Сяну пôдъ Радимномъ; мае се бути одна зъ двохъ утопленыхъ піонерами дѣвчатъ передъ двома недѣлями въ Перемышли. — Осѣнна каденція судьѣвъ присяглыхъ у Львовѣ зачинае ся 9 ого с. м. — У Львовѣ померла Л. Гнѣвошева жѣнка Стан. Гнѣвоша віцепрезеса галицкого товариства кредитового земского. — 40-лѣтный ювілей службы учительскои обходивъ въ Станиславовѣ п. Григ. Новицкій директоръ 6 клясовои школы им. Мицкевича.

Голгофта — панорама Г. Стики.

Хто зъ насъ не радъ бы видѣти мѣсць святыхъ, на котрыхъ Исусъ Христосъ живъ, страдавъ и умеръ. Вже въ старину нашъ землякъ игуменъ Даниилъ чувъ ся щасливымъ, навѣдавши тѣ кровію Спасителя зрошенѣ мѣсця. Нинѣ у насъ, за-для бѣдноты нашои, рѣдко хто може вôдвѣдати Святу землю, длятого вдоволяе ся лише читанемъ описôвъ ей. Ажь ось — звѣстный артистъ-маляръ польскій Г. Стика выготовивъ панораму — величезный образъ Єрусалима зъ Голгофтою и зъ окрестностію на якихъ десять миль — а выставивши ей у Львовѣ, дае кождому можнôсть побачити бодай такъ тѣ святѣ мѣсця.

Центральною точкою панорамы есть гора Голгофта — въ такôмъ видѣ, въ якôмъ мала бути за часôвъ Исуса Христа. Голгофта на образѣ Стики — то не гора, лише взвышенôсть плоска, камениста, пуста и сумна. До неи веде дорога зъ долины вôдъ мѣскои брамы. На серединѣ тои взвышености стоять вкопанѣ два хресты, а межи ними въ серединѣ стоить мужчина въ бѣлôмъ одѣню, зъ окровавленою головою та й зъ окровавленымъ лицемъ, взнѣсши очи до неба — се Христосъ. Коло него на земли вѣнецъ терновый и червоный плащъ — и хрестъ, той, на котрôмъ мае умерти за рôдъ людскій. Не хибуе тутъ нѣчого анѣ нѣкого, абы Спасителя чимъ борше прибити на хрестъ; видно вже хвиля послѣдна передъ выконанемъ засуду — власне якійсь Римлянинъ вôдчитуе засудъ. Противъ Исуса, кôлька крокôвъ на право стоить невѣста въ крузѣ знакомыхъ, здержуючихъ ей; она блѣда, хитаесь, мовь-бы рѣшила ся кинутись къ Исусови, але заразомъ силуе ся здержати ся зъ своимъ намѣромъ, — то Пресвята Дѣва въ товариствѣ св. Іоана, Лазаря и сестеръ его. Въ нѣй видно, якъ выписано: „Прийдѣте и видьте, аще есть болѣзнь яко болѣзнь моя", але заразомъ видно и сильну волю потерпѣти зъ Исусомъ, маючимъ смертію побѣдити смерть. Крôмъ воинôвъ римскихъ и множества народу, мѣжь котрымъ особливо вôдбивае ся постать св. Петра, видно по лѣвôмъ боцѣ вôдъ Исуса старшину жидôвску стоячу надъ близькою пропастію. На лицяхъ старшины видно радôсть зъ легкои побѣды и гордôсть попереджаючу ей упадокъ. Подальше, коло двохъ лектикъ, стоять — въ сѣй хвили також ще члены синаґоґи, але невдовзѣ ученики Исуса — Іосифъ зъ Ариматеѣ и Никодимъ. А передъ ними зъ выразистыми чертами лиця — молодый мужчина — Савло, пôзнѣйше св. Павло. За тымъ всѣмъ пôдносить ся збôчь горы высше и высше, а покрывае ей вже помалу темна барва вôдъ тьмячого ся вже сонця. Вже горы вôдъ стороны Самаріи затемрявѣли, а часть Оливнои горы замѣсть въ зеленôй красцѣ показуесь мовь-бы олована маса, — лишь два лучѣ, выразнѣ, падуть на землю — на лице Исуса и на Пресвяту Дѣву. Єрусалимъ цѣлый — въ правои стороны Голгофты — представляе величезну камяну масу, не похожу на нашѣ городы. Поблизше вôдъ Голгофты виднѣють величезнѣ башты римского замку — мешкане Пилата — а подальше, пôдъ горою Єлеоньскою [взглядно противъ тои горы] видно въ руштованю храмъ жидôвскій, а зъ него выходять густѣ клубы дыму жертвенного, що замѣсть пôдносити ся въ-гору, стелять ся, якъ при жертвѣ Каина, низомъ по земли. Та й не диво, зачинае ся прецѣнь приносити Богу инша жертва, безконечно высша, — и то руками тыхъ людей, що приносячи кровь кôзлятъ и овецъ кричать: „Кровь его на насъ и на чада нашѣ!" Тожь ихъ жертва вже не мае передъ Богомъ ваги — она проклята. Подальше въ право вôдъ храму великѣ будôвлѣ, а особливо гарный марморный дворець Ирода — а чи не самъ Иродъ стоить на мурѣ коло двôрця въ лавровôмъ вѣнци? Надъ двôрцемъ подальше величезнѣ муры чотирокутныхъ баштъ и будынкôвъ, вносячись гордо мовь-бы до неба — Сіонъ. По-за тымъ въ значнôй вôддали синѣють та темнѣють далекѣ горы Моавскѣ, ажь десь о десять миль, — тамъ виднѣе ся зеленава мрака надъ Мертвымъ моремъ. Неменше пышна панорама въ лѣвого боку Голгофты въ сторону Самаріи. Заразъ коло мѣсця Роспятя видно дебры межи скалами, а въ нихъ виднѣють ся гробы жидôвъ; въ однôмъ зъ нихъ дверѣ на-пôвъ отворенѣ. За гробами на плоскôй взвышености виднѣ тутъ то тамъ домы оріентального типу зъ плоскими крышами, а також шатра паломникôвъ, що прийшли на празникъ Пасхи до Єрусалиму. Въ тôй бôкъ веде також дорога до Самаріи помежи горы, котрѣ видно на кôлька миль въ дѣйстно прегарнôмъ представленю.

Цѣлый образъ, якъ и послѣдна хвиля зъ земного житя Спасителя сильно вплывае на видця. Особливо нашихъ селянъ, перенятыхъ живою вѣрою, глубоко потрясають страшнѣ сцены, що тутъ являють ся ихъ очамъ. Деякѣ женщины майже омлѣвають на видъ близькои муки Спасителя и въ превеликôмъ зворушеню повтаряють: „О Господи! о Господи!" Коли жь опôсля освоивши ся зъ видомъ на гору Голгофту, розглянуть далеку панораму Святои землѣ, не хотять вѣрити, абы то бувъ одинъ образъ, але представляють собѣ, мовь-бы хто пôдсувавъ образы нашѣ, — не можуть поняти перспективы. Н. пр. коли поглянуть въ лѣву сторону вôдъ Исуса, де стоять жиды зъ Каяфою, то годѣ имъ зрозумѣти, якъ можуть на полотнѣ зъ-заду бути ще лектики, дорога, хаты, ба ще й горы, коли самыхъ жидôвъ, хлопôвъ дужихъ, стоить тамъ зо пятнацять осôбъ... Такъ само многѣ є переконанѣ, що ставокъ коло городскои брамы — то ставокъ справдѣшный; а що-до на-пôвъ отвореныхъ дверей гробу зъ лѣвого боку вôдъ Исуса, то хтось хотѣвъ кинути камѣнь, абы переконати другихъ, що камѣнь упаде до середины гробу.

Загально беручи — панорама Голгофты есть для интеліґентныхъ людей поучаючою, а для селянъ, якъ и для всѣхъ насъ дорожачихъ мѣсцями святыми, немовь святинею взятою зъ Святои землѣ, котрои видъ переносить нашѣ душѣ до того страшного и великого дня, въ котрôмъ Спаситель нашъ „предаяше себе за людскій животъ", давъ ся на муки и на смерть страшну на хрестѣ. Отже коли хто хоче вдоволити своему душевному бажаню — познакомити ся зъ вôдтвореннымъ правдивымъ положенемъ Єрусалима, нехай вôдвѣдае панораму Стики. Коли-жь хто згромадить товариство — н. пр. селянъ — зложене зъ 50 людей, тогдѣ се товариство одержить вôдъ п. Ґарчиньского [урядника б. Банку селяньского, при улици Ягайлоньскôй ч. 3.] білеты вступу до панорамы Голгофты по зниженôй цѣнѣ 15 кр. за особу. Выстава Голгофты буде замкнена около 20-ого н. ст. сего мѣсяця.

І. Б.

Вѣсти зъ Аеп. львôвскои.

Въ Камѣнцѣ струмиловôй вôдбуде ся місія духовна якъ-разъ пôдчасъ храму церкви Рождества Пресв. Дѣвы Богородицѣ, т. е. въ дняхъ вôдъ 18. до 21. н. ст. вересня с. р. Здае ся, що въ місіи сѣй возьме участь також Впр. о. митратъ Бѣлецкій яко целебрантъ.

Вѣсти зъ Еп. перемыскои.

Сотрудництва дôстали оо.: Володим. Ляховскій въ Кривôй дек. бôцкого, Иванъ Брилиньскій въ Куликовѣ, Николай Осѣдачь въ Дрогомышли дек. яворôвского, Євг. Козаневичь въ Самборѣ, Иларій Паньковскій самостôйне въ Опарôвцѣ дек. коросняньского, Іосифъ Кишакевичь префектуру закристіи при катедральнôмъ храмѣ въ Перемышли. — О. Іосифъ Долошицкій, парохъ въ Добрусинѣ, именованый мѣсто-деканомъ жовкôвскимъ, а о. Иванъ Бѣрецкій, парохъ въ Рускôмъ-селѣ II-имъ мѣстодеканомъ бирчаньскимъ. — О. Кипр. Ясеницкій парохъ въ Балигородѣ, дôставъ увôльнене вôдъ испыту конкурсового. — О. Вас. Волошиньскій дôставъ канонічну институцію на Горицѣ дек. канчуцкого. — Завѣдательство въ Скороднôмъ дек. затварницкого дôставъ о. Казимиръ Гермакъ. Правительство призволило на дотацію рôчныхъ 300 злр. зъ реліґ. фонду для маючого надати ся сотрудника пароховы въ Стебнику [деканату дрогобицкого] о. Стефану Хилякови на одинъ рôкъ.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Намѣстникъ именувавъ ц. к. лѣкарѣвъ повѣтовыхъ: д-ра Ив. Оленьского въ Жовквѣ и д-ра Вал. Момидловского въ Тарнобжеґу ц. к. лѣкарями повѣтовыми въ IX. клясѣ ранґи; асистентôвъ санітарныхъ: д-ра Франца Жукотиньского въ Станиславовѣ, д-ра Еразма Кшишковского въ Яслѣ, д-ра Кар. Иваньского въ Скалатѣ, и д-ра Юл. Борого въ Богородчанахъ ц. к. концепістами санітарными въ X. клясѣ ранґи; вкôнци лѣкаря мѣского въ Глинянахъ д-ра Кир. Дольницкого ц. к. асистентомъ санітарнымъ, придѣляючи его до службы въ старостѣ въ Дрогобичи; — дальше именувавъ ветеринаря мѣского въ Краковѣ Іос. Калковского, оглядачѣвъ звѣрятъ и продукцій звѣрячихъ Іос. Вендриховского и Тавхима Гамермана ц. к. ветеринарями повѣтовыми а ветеринаря мѣского въ Комарнѣ Кар. Кониньского и Іос. Серву зô Стрижева оглядачами звѣрятъ и продукцій звѣрячихъ.

Перенесеня. Намѣстникъ перенѣсъ ц. к. лѣкарѣвъ повѣтовыхъ: д-ра Ант. Петшицкого зъ Бжеска до Бохнѣ, д-ра Меч. Дембовского зъ Бохнѣ до Подґуржа и д-ра Генр. Нича зô Збаража до Бжеска; ц. к. концепістôвъ санітарныхъ д-ра Франца Жукотиньского зô Станиславова до Збаража, д-ра Ер. Кшишковского зъ Ясла до Стрижева и д-ра Юл. Борого зъ Богородчанъ до Борщева; вкôнци ц. к. асистента санітарного д-ра Кир. Гижицкого зъ Дрогобича до Богородчанъ: — дальше перенѣсъ ц. к. ветеринарѣвъ повѣтовыхъ: Пет. Ольбрихта зъ Кольбушовои до Подґужа, Ант. Пільха зъ Городка до Стрижева; дальше призначивъ повѣт. ветеринаря Іос. Калковского для стацій входовои въ Пôдволочискахъ, Іос. Вендриховского для Кольбушовои, а оглядачѣвъ звѣрятъ и продукцій звѣрячихъ Кар. Кониньского для Городка а Іос. Серву для стацій входовои въ Щаковôй.

Господарство промыслъ и торговля.

— **Зъ ц. к. Дирекціи руху зелѣзницъ державныхъ:**

Полуднево-нѣмецкій-австрійско-россійскій рухъ граничный. — Зъ днемъ 1. жовтня 1896. увôйде въ житє для наведеного высше руху тарифа часть II. зшитка 1 [тарифа вымикова для перевозу машинъ и ихъ частій складовыхъ зъ полудневои Нѣмеччины до Пôдволочискъ двôрця трансіто призначеныхъ для полуднево-захôдной Россіи].

Отворене перестанку „Янкова". — Зъ днемъ 15. серпня с. р. отворено помѣжь стаціями Бобова и Стружо на шляху Тарнôвъ-Орлôвъ перестанокъ „Янкова" урядженый для перевозу осôбъ и пакункôвъ.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На фондъ запомоговый тов. „Акад. Громады" у Львовѣ** зложили Вп. пп.: Гр. Грозикъ капитанъ зъ Кракова 2 зр., Іосифа Паньковска зô Львова 2 зр., Юл. Мудракъ зô Стрыя 1 зр., о. Мих. Форись зъ Гологôръ 1 зр., Лука Гарматѣй учитель зъ Криворôвнѣ 50 кр., д-ръ Як. Невестюкъ зъ Мостôвъ вел. 3·50 зр., Осипъ Маковей зъ Черновецъ 10 зр., Дмитро Левкевичь проф. ґімн. зъ Перемышля 2 зр., Исид. Громяцкій проф. ґімн. зô Львова 5 зр., І. Стрыйскій зъ Перемышля 2 зр., Левко Гнатишакъ студ. фільос. на весѣлю у Вп. о. Ковальского въ Завадцѣ зъ дружкою панною Ант. Ковальскою зôбравъ 16 зр. 13 кр. — Всѣмъ тымъ Вп. Добродѣямъ складаемъ отсимъ сердечну подяку! — *Иванъ Раковскій* голова, *Остапъ Весоловскій* членъ выдѣлу.

Телеґрамы „Дѣла"

Вроцлавъ 7. вересня. Вчерашній день провела цѣсарска родина и царска пара бôльше по родинному. Царь принимавъ канцлера державного кн. Гогенльогого на авдіенцію, котра тревала по-надъ годину. Окремо конферували заступникъ міністра справъ заграничныхъ Шишкинъ, канцлеръ кн. Гогенльоге, россійскій амбасадоръ берлиньскій ґр. Остенъ-Сакенъ, нѣмецкій амбасадоръ петербурґскій кн. Радолинъ и нѣмецкій міністеръ Маршаль. Вечеромъ вôдбувъ ся двôрскій обѣдъ а опôсля ґалева выстава въ театрѣ. Нинѣ зъ рана царска пара вôдъѣздить зъ Вроцлава.

Будапештъ 7. вересня. Зачувати, що соймъ угорскій буде розвязаный въ половинѣ жовтня. По закрытю выставы будуть розписанѣ новѣ выборы.

Прага 7. вересня. Вѣче, скликане омладеністами, заборонено. На зборахъ антисемітôвъ соціялісты выправили бучу, такъ що ажь взывано поліцію.

Букарештъ 7. вересня. Проживаючѣ тутъ грецкѣ купцѣ зôбрали два міліоны франкôвъ для кретеньскихъ повстанцѣвъ.

НАДÔСЛАНЕ.

Веѣхъ наукъ лѣкарскихъ

Д-ръ Володим. Витошиньскій

осѣвъ въ Тернополи

и ордивує вôдъ 8 до 9 рано и вôдъ 3 до 4 по полудни въ каменици Зомерштайна I поверхъ [коло „Рускои Бесѣды"]. 268 1—6

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА

КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „Коперникомъ"

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкôй ч. 1

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєня електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя зъ провінцін водворотнє.

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1. 485

Вôдзначена на краєвôй выставѣ 1894 р. срѣбнымъ медалемъ — истнуюча вôдъ звыжь 14 лѣтъ у Львовѣ

при улици Скарбкôвскôй н-ръ 19

КРАВЕЦКА РОБÔТНЯ

ДИМИТРІЯ КОВАЛЬСКОГО

знана зъ своєи точности и совѣстности, приймає всѣ замовленя, входячѣ въ кругъ кравецтва мѣжь иншимъ и мундуры для студентôвъ, спеціяльно такожь всяку одѣжь для Р. Т. Духовеньства и выконує тіи жь скоро, тревало, елеганцко и дешево.

На провінцію высылає ся пробки безплатно а въ разѣ замовленя упрашає ся пôслати зъужиту одѣжь дотичну на мѣру. 236 11—20

— Друкарня Наукового Товариства имени Шевченка пошукує ученика до практики зъ укôнченою II класою гімназ. або реальною.

Въ друкарни Наукового тов. имени Шевченка ул. Академічна ч. 8 можна дôстати:

Северъ: Задля святои землѣ	50	кр.
Абгаръ-Солтанъ: При стрѣлецкôй ватрѣ	40	„
Загôрня: Жанна д' Аркъ	10	„
„ Про Оврама жидовина	10	„
М. Залуквичь: Кастяки ч. 2	15	„
Корн. Устыяновичь: М. Ѳ. Раевскій и панславизмъ	80	„
Зеркало зъ рокôвъ 1891, 1892 по	2	зр.
Евг. Гребѣнка: Байки	10	кр.
Всев. Гаршинъ: Малярѣ, оповѣданє	10	„
Павл. Грабъ: Пролѣсокъ	20	„
„ „ Зъ чужого поля	20	„
„ „ Зъ пôвночи	20	„
Ґерингъ-Герасимовичь: Що то господарнôсть	20	„
Ос. Маковей: Поезиі	20	„
„ „ Оферма оповѣданє	10	„
„ „ Веснявѣ бурѣ	20	„
Ив. Сурикъ: Творы	10	„
Мит Олельковичь: Писання	10	„
Вас. Куликъ: Писання	10	„
Вас. Щуратъ: Чернеча република на Афонѣ	10	„
***: Народъ въ неволѣ	10	„
И. Н. Потапенко: Задля хазяйства	10	„
Волод. Шашкевичь: Зѣльникъ	20	„
Ив. Негребецкій: Двѣ хлопскѣ державы	5	„
Андрейчинъ: Монограмы до вышивокъ	2	зр.

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА"

у Львовѣ ринокъ ч. 10

выдало новый накладъ друкôвъ

I. Друки правничѣ:

1. Позовъ въ справахъ дрôбныхъ лібра по	25	кр.
2. Контрактъ купна и продажи вз. I. ліб. по	40	„
3. „ „ „ „ II. „ „	40	„
4. „ „ „ „ III. „ „	40	„
5. Повномочіє	40	„
6. Поданя о екс- и интабуляцію, взôръ а) б) в) г) лібра по	40	„
7. Написы до подань о интабуляцію л. по	20	„

II. Друки для касъ позичковыхъ:

9. Дневникъ касовый лібра по	40	„
10. Книга довжникôвъ „ „	40	„
11. Книжочка для позичаючого 100 прим.	2·—	„
12 Скриптъ довж[…]ый „ „	1·20	„
13. Книжочка вк[…]дкова (щади) „ „	3·—	„

III. Друки для крамниць:

13. Книжка тов[…]рова лібра по	40	„
14. Книжка касова „ „	40	„

IV. Друки для Читалень и Касъ позичковыхъ:

15. Спись членôвъ лібра по	40	„

Спеціялістъ обувя непромакаючого власного вынайденя!

ЮАНЪ ЯРИМОВИЧЬ

складъ и рукодѣльня обуви мужеского, дамского и для дѣтей

у Львовѣ, площа Бернадиньска ч. 10

(напротивъ ул. Пекарскои)

має честь повѣдомити отеимъ Вп. Публику, що выробляє

Обувє непромакаюче

власного вынайденя, зъ всякого рода шкôръ, якъ: **Обувє** мужеске и дамскѣ, такожь **Чоботы** зъ холявами тревалѣ, надмѣрно легкѣ и по цѣнахъ дуже приступныхъ.

Такожь приймає до вôдновленя и направы **Кальошѣ** и **Плащѣ** кавчуковѣ, всякѣ **ґумовѣ приряды**, якъ такожь зельованя обувя кавчукомъ.

Всякѣ замѣсцевѣ замовленя выконує въ можливо якъ найкоротшôмъ часѣ.

Дякуючи за дотеперѣшнѣ ласкавѣ взгляды, и поручаючись на дальше, остаю зъ глубокимъ поважанемъ

231 6—8 **Іоанъ Яримовичь.**

Спеціялістъ до направы кальошôвъ и плащôвъ кавчуковыхъ.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя и посередничить въ закупнѣ:

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

впростъ зъ фабрики

Іа по 70 зр. IIа по 64 зр. за 100 кільоґрамôвъ loco фабрика.

Вино:

въ барилкахъ 5 кільоґрамовыхъ по 3 зр.; 3.30 зр.; 3·70 зр.; 4·10 зр. и 4·90 зр. франко.

Кадило:

мѣшане по 70 кр.; бурштинъ по 80 кр.; ладанъ по 1·20 зр. за кільоґрамъ. 4038

Пѣвець церковный

вдовець зъ середно высокимъ голосомъ и зъ похвальными свѣдоцтвами и есть въ силѣ проводити господарку

глядає мѣсця дяка заразъ.

Адреса: *П. Т.* poste restante *Зборôвъ.* 262 2—3

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выбôръ поезій для народу зъ житьеписью и портретомъ автора.

Накладомъ товариства „Просвѣта".

Цѣна кождои части **25 кр.**

Оправленѣ примѣрники продають ся по 35 кр.

Зоольоґія

на низші кляси шкіл середних.

Написав Іван Верхратский. Ціна 1 зр. 30 кр. а. в.

Д-ра Осипа Ростафиньского

Ботаніка шкільна

на кляси низші.

На язик руский переложив Іван Верхратский. Ціна 70 кр. а. в.

Обѣ тотѣ книжки можь дôстати въ книгарни Ставропигійскôй або у самого автора. Замовляючимъ у автора що-найменше пять примѣрникôвъ Зоольоґіи або десять примѣрникôвъ Ботаніки высылає ся жаданѣ книжки въ протязѣ двохъ днѣвъ. Порто оплачує авторъ.

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продає товариство „Просвѣта"

1 зр. замѣсть 3 зр.

Молитвеник для дітий

виданий

коштом руского тов. педаґоґічного.

В полотняній оправі з золоченим хрестом **20 кр.**

Продає ся в книгарни Науков. тов. ім. Шевченка, Львів ул. Академічна ч. 8.

УЧИТЕЛЬ

орґанъ руского товариства педаґоґічного двотыждневникъ педаґоґічно-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 2., Передплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 160 кр. на чверть року 1 зр.

Александеръ Царевичь

артистъ-маляръ

[въ Кобиловолокахъ п. Яновъ коло Теребовлѣ]

по довголѣтнôй практицѣ въ краю и за границею приймає вôдъ кôлькохъ лѣтъ всѣ въ обсягъ церковнои штуки входячѣ працѣ, а именно: малює церковнѣ образы до иконостасôвъ и престолôвъ; приймає рѣзьбарскѣ роботы пôсля власныхъ плянôвъ у всѣхъ жаданыхъ стиляхъ, вразъ зъ полозоченемъ; малює стѣны церковъ и т. п. Крôмъ того выготовляє портреты зъ фотографій и зъ натуры. Пôдимаючи ся всѣхъ робôтъ по дуже умѣркованыхъ и приступныхъ цѣнахъ, а выконуючи все якъ найсовѣстнѣйше, въ доказъ чого предложити може сьвѣдоцтва и похвальнѣ письма, має вôнъ повну надѣю, що Вси. Духовеньство затямить собѣ ласкаво его адресу. 36 55—?

Знана вôдъ многихъ лѣтъ ц. к. управ. рафінерія спіритусу, заосмотрена найлѣпшими приладами ректифікаційными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікерôвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникôвъ у Львовѣ

Яковъ Шпрехеръ и С-ка

поручає старѣ польскѣ сильнѣ горѣвки, дуже добрѣ розолісы, лікеры, румы правдивѣ зъ Ямайки, якъ такожь найлѣпшои якости краєвѣ спеціялы якъ: Народôвка, Dziennik, Szczutek, Карпатôвка, „Дябелъ", Помаранчева не солоджена, Ратафія, Деренôвка и т. и. горѣвки упривилеєванѣ и одиноко правдивѣ если зъ нашои фабрики спровадженѣ.

Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарѣвъ, до побираня алькоголю абсолют. и найчистѣйшого спіритусу, до цѣлей лѣчничихъ вôльного вôдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спіритусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровлю не шкôдный, бо не выроблюваный зъ есенцій оцтовои.

Складъ для мѣста Львова, ул. Коперника ч. 9 и въ головнôмъ складѣ водъ мінеральныхъ I. Йоллеса, улиця Кароля Людвика ч. 29. 4912 261—104

Перша руска Торговля и Рукодѣльня

Евгенія Спожарского и Волод. Устеньского

у Львовѣ ул. Руска ч. I. въ каменици тов. „Просвѣта"

поручає по найнизшôй цѣнѣ:

Всякого рода параментôвъ церковныхъ,
Заставы столовѣ зъ хиньского срѣбла.
Хресты нагробнѣ въ великôмъ выборѣ.

Принимає ся до позолоченя и посрѣбленя чашѣ, хресты, банѣ на церкви и прочѣ предметы церковнѣ и домашнѣ. 251 3—3

ГАЛИЦКІЙ

КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ

принимає вкладки на

КНИЖОЧКИ

и опроцентовує ихъ по

4½% на рôкъ. 2219

ФАБРИКА

КАПЕЛЮХÔВЪ и ЦИЛІНДРÔВЪ

АНТÔНЪ КАФКА

(передъ тымъ А. Кожелюжекъ)

у Львовѣ ринокъ 29, переходова каменица Андріолього вôдъ стороны Єзуитôвъ ул. **Театральна 12.**

поручає на сезонъ осѣнный капелюхи и циліндры власного выробу

въ наймоднѣйшихъ фасонахъ и краскахъ по найприступнѣйшихъ цѣнахъ, якъ такожь капелюхи и циліндры зъ фабрикъ Ґабіґа и Плесса у Вѣдни въ рôзныхъ краскахъ и фасонахъ по 5 зр. Капелюхи мужескѣ „Loden" зъ фабрики Піхлера въ Градци. Chapeau-Claque атласовѣ по зр. 5, 6 и 8. Приймають ся циліндры, капелюхи мужескѣ и дамскѣ до вôдновленя, прасованя и фарбованя. 256 3- 6

Ванны довгѣ по зр. 15·— и 16·— насѣдовѣ по зр. 6·— и 7·50. — Кльозеты поковѣ по зр. 8·50, 17·— и 30·—

поручає Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры)

Особа въ середныхъ лѣтахъ

зъ родины честнои рускои, погорѣвши глядає мѣсця у самотнои особы до всѣхъ занять здôбва и працьовита.

Ласкавѣ зголошеня упрашає ся адресувати: Ивавя Свретвньска Станиславôвъ postn restante. 270 2—3

Вже вийшла

перша велика народописна

КАРТА

украиньско-руского народу.

Зладжена

д-ромъ Григоріємъ Величкомъ

а выконана въ робôтни Андрея Андрейчина літоґрафа у Львовѣ, коштомъ и заходомъ Товариства „Просвѣта" у Львовѣ.

Замовляти можна въ Товариствѣ „Просвѣта" у Львовѣ (ринокъ ч. 10, I. поверхъ)

Цѣна книгарска карты: 3·50 зр. а для членôвъ Товариства „Просвѣта" и для передплатникôвъ „Зорѣ": 2·50 зр. за примѣрникъ.

Замовляючѣ зволять долучити 50 кр. на кошты пересылки.

Карта выконана въ 19-ти краскахъ и налѣплена на полотнѣ. 9—12

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1 мая 1896 року після годинника середно-европейского.

Поїзди відходять зі Львова: поспішні			особові				до / з	Поїзди приходять до Львова: поспішні			особові			
							Берліна	5·10	1·30	—	8·55	6·55	9·30	—
8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—	Кракова (Вроцлава і Відня)	5·10	1·30	8·45	8·55	6·55	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	6·45	—	Варшави	5·10	—	—	8·55	—	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	*6·45	—	Мушини-Криниці через Тарнів*) (тілько від 25 червня до 15 вересня)†) (тілько від 1 червня до 30 вересня)	*5·10	—	—	†8·55	6·55	—	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Мушини-Криниці через Ряшів	5·10	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	6·45	—	Мушини-Криниці ч. Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Хабівки через Тарнів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	11·00	—	9·55	—	—	Хабівки через Ряшів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	—	—	9·55	6 45	—	Хабівки через Перемишль	—	1·30	—	8 55	—	—	—
8·40	—	11·00	4·40	—	—	—	Мшани долішної через Тарнів							
—	2·50	—	4·40	—	—	—	Ровзадова і Надбереза через Дембицю	—	—	—	—	6·55	—	—
—	—	—	4·40	9·55	6·45	—	Рави рускої через Ярослав	—	1·30	8·45	—	—	9·30	—
—	—	—	4·40	—	6·45	—	Кросна, Івонича, Риманова, Сянока через Перемишль	—	1·30	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	—	5·22	—	7·22	—	Мезе-Ляборча і Пешту через Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
							Лавочного, Пешту, Міскольча Мукача	—	—	—	12·10	8·00	—	—
—	—	—	—	9·35	—	—	Гребенова (тілько від 10 липня до 31 серпня включно)	—	—	—	—	1·51	—	—
—	—	—	5·22	9·35	*3·05	7.22	Сколього і Стрия*) (зі Скольо-го тілько від 1 мая до 30 ве-							
—	—	—	—	9·35	7·22	—	ресня включно)	—	—	—	12·10	8·00	1·51	*10 10
—	—	—	5·22	—	—	—	Станіславова через Стрий	—	—	—	12·10	8·00	1·51	—
							Хирова через Стрий	—	—	—	—	8·00	1·51	10·10
6·10	—	—	—	—	—	—	Сучави, Гусятина, Кересмезе, Слободи рун., Бергомету, Чудина, Радовець, Кимполюнга, Букарешту і Ясе	—	—	9·50	—	—	—	—
—	—	—	—	10·25	—	—	Сучави, Чорткова, Кересмезе, Калуша, Сопова, Букарешту і Ясе	—	—	—	—	2·01	—	—
—	—	—	—	2·45	—	—	Сучави, Радовець, Бергомету і Чудина (кождого понеділка), Печеніжина	—	—	—	—	—	6·13	—
—	—	—	—	9·15	7·05	10·15	Сучави, Гусятина, Калуша, Новоселиці, Чудина (що понеділка), Радовець, Кімполюнга, Ясе, і Букарешту	—	—	—	—	7·28	—	—
—	—	—	—	9·15	—	—	Сокаля і Ярослава через Раву руску	—	—	—	8·15	5·45	—	—
6·14	2·25	—	—	9·48	—	11·12	Белзця	—	—	—	—	5·45	—	—
6·00	2·11	—	—	9·30	—	10.45	Підволочиск і Бродів (на дворець Львів Підзамче)	—	2 18	9·55	7·42	4·45	—	—
—	—	—	—	1·32	—	—	Підволочиск і Бродів (на головний дворець)	—	2·34	10·05	8·05	5·10	—	—
—	—	—	—	1·20	—	—	Брухович (тілько від 1 мая до 25 червня і від 15 серпня до 6 вересня включно)	—	—	—	—	—	8·03	—
—	—	—	—	3·20	—	—	Брухович (тілько від 26 червня до 14 серпня включно)	—	—	—	—	—	8·25	—
—	—	—	9·45	3·00	8·55	—	Янова*) (через цілий рік), †) (тілько від 16 червня до 31 серпня включно)	—	—	—	*7·50	—	†5 28	†8·54
—	—	—	*9·45	†1·05	§ 3·00	*6·25	Янова (тілько від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цвітня включно)	—	—	—	—	1·10	7·48	—
—	—	—	1·32	—	—	—	Зимнои Води від 1 мая до 6 вересня в неділі і сьвята	—	—	—	—	—	—	—

Увага. Години печатанї грубими черенками означають пору нічну від 6 год. вечером до год. 5-ой 59 мін. рано. В бюрі інформаційнім ц. к. зелїзниць державних у Львові ул. Третого мая ч. 3 готель Империяль продажь білетів стрефових, окружних і довільно зіставлюваних зшитек до їзди, як також тарифи і розклади їзди в виді кишеневім. Информациї в справах тарифових і перевозових. Часъ середно-европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут. Година 12 часу середно-европейского = 12 години 36 мінут після годинника львівского. 6

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарні Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 192. Львôвъ, Второкъ 27 серпня (8 вересня) 1896. Рôчникъ XVII.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вѣ второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:	за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр.	на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . 9 зр.	на пôвъ року . . . 12 зр.
на чверть року 4 зр. 50 кр.	на чверть року . . 6 зр.
у Львовѣ:	
на цѣлый рôкъ . . 16 зр.	на пôвъ року . . . 3 зр
на чверть року . . . 4 зр.	на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовои або ея мѣсце а въ рубрицѣ „Надôсланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесеня приватнѣ числять ся по 15 кр вôдъ стишка.

Переглядъ політичный.

Мы навыкли вже до того, що у внутрѣшнôй політицѣ Австрія оглядає ся заєдно на Угорщину та не тôлько уважно слухає але и танцює чардаша. Оттакъ и въ справѣ австрійско-угорскои угоды наперло ся було австрійске правительство ще сего року перевести угоду зъ теперѣшными парляментами. Такъ що жъ? Угорщина уперла ся инакше, и буде такъ, якъ она хоче. Поминувши иншѣ перешкоды, доси нема ще згоды мѣжь обома квотовыми депутаціями що-до розкладу спôльныхъ выдаткôвъ на обѣ половины державы; ба навѣть нема и выгляду, щобы коли-небудь могло прийти до згоды при тôмъ становиску, яке заняла Угорщина уперто и рѣшучо. Ще не покôнченѣ письменнѣ переговоры мѣжь обома депутаціями. Ажь коли тѣ будуть покôнченѣ, прийде до переговорôвъ устныхъ, котрѣ, якъ можна знати напередъ, такожь не доведуть до кôнця. Тогдѣ прийде черга на правительства и тогдѣ мае рѣшити ся, чи ще буде можливо перевести угоду зъ теперѣшными парляментами, чи треба буде вдоволити ся тымчасовымъ продовженємъ теперѣшнои угоды. Взагалѣ нѣхто навѣть не припускає, щобы обôйшло ся безъ провізоріи. Але въ урядовыхъ кругахъ все таки стоять при тôмъ, щобы нѣчого не залишити та не допустити до тои крайности. Коли-жь бы инакше не могло бути, то провізорія мала бы бути установлена лише на одинъ рôкъ. Отже въ браку певности того, що и якъ еще буде, вся увага звернена теперь на Угорщину та на Будапештъ, де якъ разъ вôдбуває ся соймова сесія. Про выводы угорского міністра скарбу якъ и про выгляды на вôднову угоды, якѣ выходять зъ тыхъ выводôвъ, мы вже писали. Вôдтакъ зазначує ся початокъ сесіи угорского сойму великимъ числомъ интерпеляцій. П. Седерскій интерпелювавъ президента міністрôвъ въ справѣ поголосокъ о близькôмъ розвязаню сойму та запытувавъ, коли именно задумує правительство соймъ розвязати, и яка є проґрама роботы соймовои на той еще осталый часъ сесіи. Президентъ міністрôвъ вôдповѣвъ на сю интерпеляцію дня 5 с. м. дуже вымиваючо: Законъ — каже — постановляє, якъ довго соймъ повиненъ тревати. А чи не выпало бы розвязати соймъ скорѣйше, надъ тымъ правительство ще не думало. Що до проґрамы роботы, то теперь радить ся надъ карнымъ закономъ, вôдтакъ займе немало часу буджетъ, а крôмъ того ще иншѣ справы ждуть полагодженя. — Се справдѣ вѣдповѣдь знаменита. Дальше внѣсъ п. Кошутъ интерпеляцію: Чи правительство на основѣ закону зъ р. 1867 мало якій вплывъ на угорску депутацію квотову, що она угорску квоту означає на 31·4%, и чи се внесенє депутація згôдне зъ становискомъ правительства? А коли бы такъ, то чи правительство и тогдѣ готове стояти на тôмъ самôмъ становиску, коли бы прийшло до того, що треба що до рѣшеня квоты удѣлити королеви раду? — П. Уґронъ запытує знову президента міністрôвъ: Чи тридержавный союзъ черезъ гостину царя у Вѣдни дôзнає якои змѣны въ своихъ цѣляхъ и въ своѣмъ змѣстѣ? Чи повело ся узыскати нову запоруку для спокою и свобôдного розвитку балканьскихъ народôвъ? — Ґр. Апоній внѣсъ интерпеляцію що до квоты майже таку саму, якъ и п. Кошутъ, а крôмъ того другу въ справѣ союза мытового и мытовои тарифы. — Отсе не все, але ще найважнѣйшѣ интерпеляціи.

Pester Lloyd зъ нагоды тыхъ интерпеляцій замѣчає, що судячи по становиску, яке заняли опозиційнѣ сторонництва, годѣ надѣяти ся, щобы вôднова угоды не стрѣлась зъ обструкцією. Такъ само не лѣпшѣ мае выгляды угодова провізорія. Ходить теперь о те, чи ще сего року буде можна зложити новый соймъ такій, котрый бы мôгъ ухвалити буджетову провізорію на першѣ мѣсяцѣ 1897 р. Длятого правительство або рѣшить ся розвязати соймъ и то чимъ скорѣйше, тымъ лѣпше, — або здасть ся въ уєма неполагоджеными справами зовсѣмъ на добру волю опозиційныхъ сторонництвъ. Нинѣ мае правительство ще до выбору; але коли мине даремно хочь бы тôлько одинъ мѣсяць, то правительство найде ся въ труднôмъ положеню, зъ котрого буде могло выйти хиба за дозволомъ опозиціи.

— —

Зъ Вроцлава доносять: Зъ конференціи россійскихъ и нѣмецкихъ керманичѣвъ державныхъ оказує ся, що мѣжь ними панує повна згода такъ въ поглядахъ на загальне положенє політичне якъ и на поодинокѣ справы, що теперь занимають дипльоматію. Царь надавъ нѣмецкому амбасадорови въ Петербурзѣ кн. Радолиньскому ордеръ Александра Невского. Цѣсарь нѣмецкій надавъ тымчасовому управителеви россійского міністерства справъ заграничныхъ Шишкинови ордеръ червоного орла першои клясы въ брилянтахъ, а амбасадорови россійскому въ Берлинѣ ґр. Остенъ-Сакенови велику ленту ордеру червоного орла. Въ недѣлю вечеромъ вôдбувъ ся дворскій обѣдъ на 170 особъ. Въ понедѣлокъ вôдъѣхала царска пара зъ Вроцлава.

— —

Испанія мало ще мае клопоту зъ Кубою, такъ въ послѣднихъ часахъ доносять о ворохобнѣ на островахъ Филипиньскихъ. Островы тѣ, вôдкрытѣ въ р. 1521 Маґеляномъ, облитѣ вôдъ заходу моремъ хиньскимъ, а вôдъ всходу Тихимъ Океаномъ. Є ихъ надъ тысячь, мѣжь ними богато маленькихъ. Найвычайнѣйшѣ суть Люконъ и Минданао. На Люконѣ лежить головне мѣсто Маніля, столица ґубернатора; мае оно 160.000 населеня. Филипины вôдъ р. 1569 остають зъ дуже короткою перервою пôдъ панованємъ испаньскимъ. Населенє є дуже рôзнородне и складає ся зъ малого числа Европейцѣвъ, креолѣвъ, метисôвъ (мѣшанцѣвъ зъ Испанôвъ и Маляйцѣвъ), Хиньцѣвъ, неґрôвъ и Маляйцѣвъ. Первѣстне населенє — то Маляйцѣ. Ворохобнѣ на Филипинахъ лучали ся вже и давнѣйше, и такъ послѣднѣ въ р. 1871 и 1880. Теперѣшною ворохобнею, якъ пишуть, мае управляти т. зв. комітетъ филипиньскій въ Мадритѣ; повстанцѣ мали такожь порозумѣти ся зъ повстанцями на Кубѣ. Войска испаньского стоить на Филипинахъ всего около 10.000, та и те мало що варте. Такъ само суденъ испаньскихъ стоить тамъ не богато, та и тѣ не суть въ добрôмъ станѣ. Выходить зъ того, що готово тамъ зъ испаньскимъ панованємъ бути круто.

— —

Зъ Царгороду доносять, що найдено тамъ знову революційнѣ вôдозвы. Парискій орґанъ молодыхъ Туркôвъ звертає ся до державъ зъ проґрамою реформъ для Туреччины, унятою въ отсѣ точки: 1) Цѣлôсть и неподѣльнôсть отоманьскои державы; 2) удержанє династіи Османôвъ; 3) вѣрне выконанє обѣцяныхъ попередными султанами правъ и свобôдъ; 4) выконанє всѣхъ иншихъ законôвъ и приписôвъ; 5) бережене договорôвъ, конвенцій, ферманôвъ и концесій. Ся проґрама вольнодумныхъ магометанцѣвъ вдоволяє ся далеко меншими жаданями, нѣжь проґрамы рôзныхъ невдоволеныхъ народôвъ христіяньскихъ, остаючихъ пôдъ турецкимъ панованємъ.

Уступки, признанѣ султаномъ Кретѣ мають бути въ дечôмъ змѣненѣ. И такъ султанъ мае именувати христіяньского ґенерального ґубернатора; двѣ трети урядôвъ мають бути замѣщенѣ христіянами; комісія, зложена мѣжь иншими такожь зъ европейскихъ официрôвъ, переведе орґанізацію жандармеріи; ґенеральный ґубернаторъ буде мати ценсуру надъ книжками и часописями; державы мають дôстати запоруку, що тѣ уступки будуть справдѣ переведенѣ.

Справозданє посол. п. Романчука въ Рожнѣтовѣ

вôдбуло ся [за для недостатку публичного якого льокалю] въ сали готелю Вайсмана, найбôльшôй, яка въ тôмъ мѣсточку находить ся. Явило ся около 150 выборцѣвъ, межи ними кôлькохъ священникôвъ и кôлькохъ зъ свѣтскои интеліґенціи. Були такожь Поляки и жиды.

По привитаню згромадженя посломъ, выбрано президію зборôвъ, а то предсѣдателемъ д-ра Озаркевича, лѣкаря, а заступникомъ п. Волошиновича, бурмістра въ Рожнѣтовѣ. Комісаремъ правительственнымъ бувъ и тутъ, такъ само якъ въ Болеховѣ и въ Долинѣ, ц. к. комісарь староства Ґавеньскій. Вôнъ заразъ на вступѣ, покликуючись на свою инструкцію, звернувъ ся до предсѣдателя, щобы пильнувавъ, абы границѣ, зазначенѣ закономъ, не були переступленѣ. Предсѣдатель успокоивъ его.

Пос. Романчукъ въ цѣлогодиннôй бесѣдѣ обговорювавъ насамперѣдъ змѣны въ міністерствѣ, якѣ зайшли въ остатныхъ рокахъ, подавъ характеристику поодинокихъ міністерствъ, именно автократичного ґр. Баденього, выказавъ результаты его політики въ Галичинѣ, вôдтакъ згадавъ о деякихъ змѣнахъ въ вôдношеняхъ парляментарныхъ, именно що-до молодо Чехôвъ, пояснявъ найважнѣйшѣ законы, ухваленѣ въ палатѣ послôвъ, якъ процедуру цивільну, реформу податкову и реформу выборчу, такожь ревізію катастру ґрунтового. Дальше выказувавъ права и значѣнє парляменту та важнôсть выборôвъ, обговоривъ обовязки посла, особливо руского та народного, и толкувавъ, якъ вôнъ тѣ обовязки доси сповнявъ и якъ дальше, до кôнця свого посолованя, гадає сповняти.

Зôбръ бесѣду посла принявъ оплесками.

Наступили интерпеляціи интеліґенціи и селянъ. При декотрыхъ интерпеляціяхъ комісарь правительственный звертавъ ся до предсѣдателя, указуючи, що они переступають границѣ порядку дневного. Предсѣдатель зборôвъ вôдповѣвъ, що ходить тутъ о справы, котрѣ належать до компетенціи рады державнои, отже не можна выборцямъ зборонювати ихъ порушати. Комісарь промовлявъ по руски, а коли разъ зачавъ говорити по польски, то на домаганє зôбраныхъ повернувъ знову до рускои бесѣды.

Интерпеляціи дотыкали розличныхъ справъ, особливо важныхъ для селяньства, будь-то льокальнои будь загальнои натуры. Посолъ на кожду интерпеляцію давъ заразъ вдоволяючу вôдповѣдь.

Вкôнци господарь Дѣдохôвъ зô Струтина, бувшій кандидатъ на посла соймового [котрый попередного дня бувъ и на справозданю въ Долинѣ та тамъ выбрано его заступникомъ предсѣдателя зборôвъ], поставивъ мотивоване внесенє, щобы послови удѣлити повне вотумъ довѣря. Се внесенє принявъ зôбръ одноголосно при оплескахъ.

Учительска конференція въ Надвôрной.

[Письмо зъ Надвôрняньского.]

Въ днях 21 и 22 с. м. вôдбула ся въ Надвôрнôй замѣтна зъ декотрыхъ вглядôвъ конференція окружного учительства.

Окружна рада шкôльна помѣстила була у проґрамѣ: 1) Розмѣщенє матеріялу научного на мѣсяцѣ. 2) Рефератъ учителя Витвицкого про ґіґієну шкôльну. 3) Вказôвки ц. к. инспектора окружного про початки картоґрафіи 4) Справу управильненя фреквенціи шкôльнои безъ ужиття средствъ примусовыхъ. — Послѣдный [4-ый] предметъ бувъ припорученый до обробленя всѣмъ учителямъ въ языцѣ рускôмъ.

Точно въ часѣ вызначенôмъ на початокъ конференціи явивъ ся ненадѣйно віцепрезидентъ краєвои рады шкôльнои д-ръ М. Бобжиньскій въ супроводѣ краєвого радника шкôльного М. Залеского, посла и маршалка повѣтового о. крил. Мандичевского, старосты Галецкого, начальника суду Ценеґа и бурмістра Мілера. П. віцепрезидентъ зъ видимымъ зацѣкавленємъ слѣдивъ хôдъ нарадъ, такожь справу оброблену по руски.

Тутъ пôднести мусимо, що и урядове справозданє выконуючого выдѣлу конференціи [референтъ учитель Луцѣвъ] предложено и вôдчитано по руски. Въ рускôй бесѣдѣ велась такожь жива дискусія въ тôй справѣ. Зборы высказали пересвѣдченє, що фреквенцію шкôльну можна инодѣ управильнити безъ примусу черезъ умѣле веденє справы учителемъ при помочи рады мѣсцевои, церкви и двора. При сѣй точцѣ поставивъ учитель Витвицкій три внесеня: 1) За для управильненя фреквенціи а здержаня деморалізаціи — о выданє забороны, щобы дѣти шкôльнѣ обохъ полôвъ въ часѣ науки шкôльнои пасли худобу на громадскихъ спôльныхъ толокахъ, а натомѣсть щобы заведено пастухôвъ громадскихъ. 2) За для уможливленя родичамъ дѣтей шкôльныхъ брати участь въ „пописахъ“ — годилось бы, щобы торжества закôнченя року шкôльного могли въ поодинокихъ случаяхъ за згодою священика и, розумѣєсь, по службѣ Божôй вôдбувати ся такожь въ днѣ святочнѣ, бо теперь вôдбувають ся въ порѣ прикрыхъ роботъ у поли. 3) За для пôддвигненя народу економічно и позысканя фреквенціи — щобы учителѣ дѣлали бôльше въ напрямѣ практичнôмъ. Треба стремѣти до того, щобы при кождôй школѣ безъ вынимки була шкôлка ублагородненыхъ деревець и по змозѣ бодай кôлька пнѣвъ пасѣки. — Крôмѣ внесеня що-до пописôвъ, котре припоручено выдѣлови выконуючому до розсмотру, прочѣ внесеня ухвалено одноголосно.

При кôнци засѣданя инспекторъ окружный представлявъ п. віцепрезидентови участникôвъ конференціи, а той зъ кождымъ розговорювавъ про справы и вôдносины дотычнои школы. П. віцепрезидента поприщало учительство устами управителя школы Ґарбака, а вôнъ заявивъ, що пересвѣдчивъ ся, якъ щиро трудить ся учительство тутешного округа, щобы выповнити свою трудну а высоку задачу, и попрощавъ всѣхъ прихильною промовою. Опôсля высказавъ повне признанє инспекторови Добруцкому за умѣле веденє нарадъ и окружнôй радѣ шкôльнôй, взагалѣ за управу округа шкôльного. Такожь заявивъ, що тутешне учительство зробило на него дуже добре враженє пôдъ кождымъ взглядомъ.

Новинки.

— Вчера подали мы результатъ записôвъ до пятьохъ клясъ рускои ґімназіи въ Коломыи и, сконстатувавши, що ґімназія ся красно розвиває ся, высказали надѣю, що она такъ красно розвиватись ме и на будуще. Нинѣ-жь хочемо дещо близше сказати о тôмъ, що мы уважаємо за потрѣбне до дальшого красного розвитку тои ґімназіи.

Попередъ всего, тѣшачи ся зростомъ числа ученикôвъ въ поодинокихъ клясахъ тои ґімназіи, треба все таки замѣтити, що хотяй се число и показне, то все ще не вôдповѣдає оно такому станови рѣчей, якій повиненъ бы бути коли бъ Русины якъ слѣдъ користали зъ нагоды образувати свои дѣти въ рôднôй мовѣ. Признаємо, що матеріяльнѣ обставины у насъ тяжкѣ, але чому — якъ се нашôй редакціи вѣдомо — коломыйскѣ рускѣ мѣщане такъ мало користають зъ рускихъ школъ? — а прецѣнь имъ ще найлекше приходить посылати свои дѣти до школы!

Вôдтакъ хочемо ще й на другу дуже важну справу звернути увагу всѣхъ, кому може лежати на серци гарный станъ тои школы, а то нашои рускои суспôльности и шкôльныхъ властій. Отже крайна вже пора розпочати будову окремого будынку на помѣщенє коломыйскои рускои ґімназіи. Но кажемо, що часъ вже подумати о сѣмъ, бо вже думано и щось придумано, але не переводить ся сего въ дѣло. Знаємо, що передъ двома-трема роками припоручено було технічному бюрови коломыйского старостства въ короткôмъ часѣ выготовити и предложити пляны на будову вразъ зъ обчисленємъ коштôвъ. Дальше вѣдомо намъ, що вже выготовлено два проекты [або „pod jednym dachem“ зъ польскою ґімназією, або въ найблизшôмъ сусѣдствѣ], придбано мѣсце пôдъ будову а навѣть тогдѣшный намѣстникъ [зъ початкомъ лѣта 1895 року], будучи въ Коломыи, самъ умысно потрудивъ ся оглянути то мѣсце — та на сѣмъ и скôнчило ся! Теперь якось о сѣй справѣ нѣчого не чути. Симъ нашимъ голосомъ хочемо звернути на сю важну справу увагу передовсѣмъ нашихъ послôвъ, найперше у Вѣдни, щобы при дебатѣ буджетовôй выразно пôднесли ей, евентуально и послôвъ соймовыхъ, а вкôнци Русинôвъ членôвъ краєвои рады шкôльнои. Але рôвночасно хочемо пригадати властямъ шкôльнымъ ихъ обовязокъ, щобы такожь они самѣ дбали о скоре и належите полагодженє справы, а не чекали, ажь Русины стануть знову домагати ся такои залагоды. Тажь шкôльна власть краєва знає може й лучше вôдъ насъ, якій є ставъ въ коломыйскôй ґімназіи. Якъ намъ оповѣдано, вже теперь є тамъ велика недогода зъ помѣщенємъ такого значного числа клясъ ґімназіяльныхъ [польскихъ и рускихъ], а небавомъ цѣлкомъ не стане мѣсця на помѣщенє дальшихъ клясъ, а знову окремый будынокъ не стане въ короткôмъ часѣ готовый, тôлько треба заздалегôдь брати ся до будовы.

Напослѣдокъ мусимо пôднести ще справу вôдокремленя рускои коломыйскои ґімназіи вôдъ польскои и зорґанізованя ей яко самостôйнои ґімназіи, бо теперь она — якъ вѣдомо — конституує ся яко клясы паралельнѣ побôчь ґімназіи польскои. Пригадуємо, що самъ Его Вел. цѣсарь ще передъ двома роками при одной нагодѣ высказавъ ся въ такôмъ змыслѣ, що вже въ недалекôй будучности наступить вôддѣленє рускои ґімназіи вôдъ польскои, а такожь попередный намѣстникъ заявлявъ, що зъ отворенємъ пятои клясы настане зорґанізованє рускихъ клясъ яко окремѣшнои ґімназіи. Условя до належитого порѣшеня справы є — число ученикôвъ рускои ґімназіи зростає, въ теперѣшнôмъ будынку вже обѣ ґімназіи не можуть помѣстити ся — чому жь власти не сповнять свого обовязку?!

— **Велике нещастє грозило** позавчера зелѣзничому поѣздови зъ Перемышля до Львова. Межи Перемышлемъ а Медикою усунувъ ся вечеромъ въ наслѣдокъ зливного дощу насыпъ зелѣзничій бôльше якъ на 20 метрôвъ, такъ, що шины зависли у воздусѣ. Вечѣрный поѣздъ особовый пущено зô всею силою зъ Перемышля до Львова, бо о пригодѣ зъ насыпомъ нѣхто не знавъ анѣ въ Медицѣ анѣ въ Перемышли. Доперва надъ самою пропастію здержавъ поѣздъ будникъ зелѣзничій. Поѣздъ завернувъ ся зъ-вôдти до Перемышля и другими шинами приѣхавъ до Львова.

— **Испыты кваліфікаційнй въ Тернополи для учителѣвъ школъ народныхъ** зачнуть ся передъ ц. к. комісією испытуючою 24 ого с. м. Подания вôдповѣдно остемпльованй и зъ приписаными прилогами, належить вносити до комісіи испытуючои въ Тернополи черезъ ц. к. окружнй рады шкôльнй найдальше до 20 ого с. м. Подания внесенй пôзнѣйше не будуть узгляднений.

— **П. Янишевскій** учитель спѣву церковного въ Зборовѣ, оповѣщує: Подаю до вѣдомости, що на пôдставѣ рѣшеня Всесв. Митроп. Консисторіи львôвскои отвираю зъ днемъ 1-ого руского жовтня 1896 р. курсъ науки дякôвства и спѣву хорального при церквѣ въ Зборовѣ. Близшй поясненя що-до принятя подамъ на жаданє интересованымъ, коли долучать марку почтову на 5 кр. — *Т. Янишевскій* учитель спѣву церковного въ Зборовѣ [почта и стація зелѣзнои дороги въ мѣсци].

— **Выдѣлъ Рускои Бесѣды въ Тернополи** пригадує Вп. Публицѣ, що въ недѣлю 13 ого с. м. вôдбуде ся тамъ у великôй сали Замковôй вечѣръ зъ танцями и що зъ загального того заинтересованя тымъ вечеркомъ и зъ заходôвъ комітету вже теперь вносити можна що всѣ участники вечѣрка вынесуть зъ него якъ найприятнѣйшу згадку.

— **Свѣтлому головному выдѣлови** товариства „Просвѣты“ складають основателѣ читальнѣ „Просвѣты“ въ Товщовѣ сердечну прилюдну подяку за щедрый даръ 66 книжокъ вартости 14 злр. 70 кр. для тои жь читальнѣ.

— **Про засудъ Пнячка vel Калиновского,** урядника въ львôвскôмъ заступництвѣ Кракôвского товариства обезпеченъ, мы вже подали коротко вчера. Нинѣ подаємо де що бôльше. *Пнячекъ vel Калиновскій бувъ по-надъ* двацять лѣтъ урядникомъ Кракôвского товариства, а вôдъ 1885 р. переховувавъ векслѣ, якй складали стороны замѣсть належитости асекураційнои. И увôйшло було въ практику, що стороны, выкупуючи тй векслѣ, грошѣ складали не до касы, але до рукъ Калиновского! Зъ тои готôвки спроневѣривъ вôнъ за часъ вôдъ марта 1890 до мая 1896 р. 22 552 зр. 12 кр., а то зъ вôддѣлу огневого 13.906 зр. 38 кр., а зъ градового 8.645 зр. 74 кр. Мальверзаціи тои не вôдкрыто черезъ шѣсть лѣтъ! Калиновскій, щобы покрывати свои грѣхи, радивъ собѣ такъ, що въ выказѣ векслѣвъ, якй у него були въ переховаю, кождого мая и листопада що року выказувавъ векслѣ вже выкупленй, за незреалізованй. А що нѣхто не пробовавъ пересвѣдчити ся о правдивости его выказôвъ, то обманьство его укрывало ся роками. Ажь по шѣстьохъ лѣтахъ, якъ Калиновского призначено до инщихъ функцій, вôнъ самъ побачивши, що сконтро векслѣвъ выкрыє его злочинъ, написавъ листъ до секретаря Красуцкого и въ нѣмъ признавъ ся до вины. Тогдѣ спроневѣрство выйшло вже на яву. [Розправа выказала также, що Калиновскій завѣдувавъ каменицею Левковского (власнôсть Товариства взаимного кредиту при Кракôвскôмъ товариствѣ обезпеченъ), а хочь тая каменица приносила рôчного доходу 10.000 зр., въ адміністрацію не вглядано, рахункôвъ не провѣрювано, а до книжки касовои черезъ весь часъ нѣхто не взглядавъ. Зъ-вôдтамъ почавъ Калиновскій зичити собѣ грошѣ.] Дальше розправа выказала, що сконтра въ товариствѣ переводили люде не фаховй, а дѣдичѣ сѣльскй. Комісія контрольна приймала те, що Калиновскій диктувавъ, а нѣхто того не провѣрювавъ. Взагалѣ — якъ высловивъ ся оборонецъ Калиновского д-ръ Сумперъ — цѣла адміністрація въ Кракôвскôмъ товариствѣ у Львовѣ була „беотійско-добродушною“, а вчинки Калиновского, якъ бы вôнъ самъ не бувъ признавъ ся, може бы й не були нѣколи выкрыли ся. Калиновского засудивъ трибуналъ на оденъ рôкъ тяжкои вязницѣ, заосмотренои постомъ що 14 днѣвъ и на заплату Кракôвскому товариству вôдшкодованя въ сумѣ 22.518 зр. Оборонецъ Калиновского зголосивъ вôдкликъ що-до вымѣру кары и що до вôдшкодованя, але Калиновскій зачавъ заразъ кару вôдсиджувати.

— **Инспекторами окружными** въ IX. клясѣ ранґи именованй: Ант. Левакъ зъ Жовквы для Бохнѣ, старшій учитель въ Рудкахъ Ив. Гофманъ для Жовквы, а старшій учитель въ Туховѣ Францъ Лѣпецкій для Лимановои.

— **Огнѣ.** Дня 31. мин. мѣс. знищивъ огонь будынки господарскй п. Завистовского въ Супранôвцѣ [пов. скалатского] разомъ зъ припасами сегорôчного збôжа и наробивъ шкоды на 30.000 зр. въ значнôй части обезпеченои. — Въ Коломыи выбухъ 30-ого м. м. огонь въ ринку въ пивници купця Розенгека и мôгъ мати дуже сумнй наслѣдки, бо въ тôй, якъ и въ сусѣдныхъ пивницяхъ, було повно пального матеріялу [звычайно пôсля галицкого звычаю!] На щастє огонь ще въ часъ пригашено. — Дня 3 с. м. варивъ собѣ садôвникъ въ Візенбергу [пов. жовкôвского] обѣдъ у поли. Нагло дôставъ вôнъ падачку и впавъ у огонь. Запалила ся на нѣмъ одѣжь, а вôнъ, горючи, сховавъ ся до стодолы кольоніста Ґросса. Вôдъ того займила ся стодола и згорѣла зô всѣмъ збôжемъ, а лише завдяки сильному ратункови кольоністôвъ и сторожѣ огневои зъ Куликова не пôйшло цѣле село зъ дымомъ.

— **Испытъ головный въ краєвôй высшôй школѣ рôльничôй въ Дублянахъ** зложило сего року девять слухачѣвъ: Ив. Ертель, Іос. Раковскій, Яр. Весоловскій, Стан. Влодекъ, Іос. Курдидикъ, Сильванъ Борткевичъ, Лук. Чапницкій, Мих. Каня, Ад. Бідерманъ. Чотири першй здали той испытъ въ поступомъ дуже добрымъ.

— **Ново выбраный президентъ мѣста Львова** д-ръ Малаховскій має зложити сего четверга о годинѣ 10 рано присягу на руки намѣстника. — Уступаючому президентови Мохнацкому постановили урядники маґістрату вручити працальну адресу зъ пôдписами всѣхъ функціонарѣвъ громадскихъ.

— **Театральнй представленя для студентôвъ.** Дирекція львôвского театру намѣряє сеи зимы завести одну новôсть въ представленяхъ. Именно въ порозумѣню зъ краєвою радою шкôльною буде давати кождого тыждня въ суботу пополудневй представленя, котрыхъ репертуаръ буде складати ся зъ класичныхъ и *для* молодежи вôдповѣдныхъ штукъ.

— **Зъ бразилійского раю.** Николай Баранъ, господарь въ Бриконѣ, перемышляньского повѣту, вывандрувавъ до Бразиліи и осѣвъ въ Паранѣ, куда нашй еміґранты такъ дуже пхають ся. Ось недавно дôстала его жѣнка, що лишила ся въ Галичинѣ, вôдъ него листъ, де вôнъ представляє ѣй страшну нужду, яку мусить *терпѣти за моремъ*, та заклинає ѣи не вывандровувати до Бразиліи. Мѣжь иншимъ пише: „Ты хочешь ѣхати до Бразиліи, а я молю Бога, абы-мь мôгъ вернути ся на ту землю, на котрôй родивъ ся, и щобы я мôгъ хочь ще разъ побачити свои дѣти и тебе, дорога жѣнко. Кобы ты знала, яка страшна нужда панує въ Бразиліи! По що сюды ѣхати? Можна дôстати кусничокъ землѣ, та що зъ того, коли на тôмъ поли нѣчого не росте и не родить ся?“ Се новый причинокъ до осторогы для нашихъ людей передъ намовами несовѣстныхъ аґентôвъ.

— **Зъ жартôвъ застрѣливъ.** Дня 27 мин. мѣсяця бавили ся дуже весело въ хатѣ побережника лѣса, належачого до села Радча, два парубчаки, любчики Гандзѣ Н. Забава вже кôнчила ся, а оденъ зъ парубчакôвъ, Гнатъ, зъ жарту, абы трохи пострашити Гандзю, хопивъ дубельтôвку и зачавъ мѣрити до неи. Дмитро, сынъ побережника, видячи грозячу небезпечнôсть своѣй любцѣ, зôрвавъ ся зъ мѣсця и ставъ мѣжь Гандзею а Гнатомъ, заслоняючи Гандзю своими грудьми. Наразъ роздавъ ся гукъ, а Дмитро, поцѣленый въ лѣву сторону легкихъ, упавъ трупомъ. Гнатъ зъ перестраху утѣкъ.

— **Цѣкавый вырокъ.** У Вѣдни лучають ся такъ само, якъ у насъ у Львовѣ, лишь не такъ часто, выпадки, що фіякры беруть вôдъ подорожныхъ за ѣзду бôльше, якъ имъ належить ся. Отже въ однôмъ такôмъ выпадку засудивъ вѣденьскій судъ фіякра за обманьство. Тымъ способомъ орѣкъ судъ, що жадане бôльшои якъ належить ся, таксы за ѣзду становить злочинъ обманьства.

— **До характеристики сегорôчныхъ маневрôвъ корпусныхъ въ Галичинѣ,** котрй — якъ вѣдомо — вôдбувають ся мѣжь XVI. а XI ымъ корпусомъ, менше-бôльше межи Перемышлемъ а Городкомъ зъ головною кватирою въ замку ґр. Стадницкого въ Крисовичахъ, годить ся подати ось-такй подробицѣ: Кромѣ ґенерального начальства, що кермує цѣлою тактикою военною и вôддѣлôвъ ворожихъ, є судьѣ и справоздавцѣ, придѣленй головному начальству. При всѣхъ маневрахъ заосмотрює ся армію въ живнôсть, на скôлько се можливо, въ той самъ спосôбъ, якъ въ часѣ войны. Жовнѣры кладуть торністры на возы, котрй ѣдуть за ними. Для амуніціи резервовои мають дивізіи малй вôддѣлы треновй, котрй для кождого жовнѣра возять зъ собою по 20 патронôвъ на возахъ амуніційныхъ, такъ, що достава амуніціи може вôдбути ся въ той самъ спосôбъ, якъ пôдчасъ кампаніи военнои. На маневрахъ корпусныхъ въ Галичинѣ [такъ само буде и на Угорщинѣ] войско дôстає амуніцію зъ пороху малодымного. Вкôнци кожда дивізія має при собѣ вôддѣлъ санітарный, лише числомъ людей и возôвъ менший вôдъ военного. Такожь и сего року головне начальство маневрôвъ и всѣ высшй команды уживають частины офіцерôвъ и пôдофіцерôвъ яко циклістôвъ. Крôмъ того має ще кождый корпусъ придѣленый вôддѣлъ войска, котрого задачію єсть уставляти телефоны и достатчати до того потрѣбный матеріялъ, а полева почта обслугує оба корпусы. Зъ огляду на се, що теренъ, де вôдбувають ся маневры, не мавъ всюды доброи воды до питя, заосмотрено армію въ фільтры зъ губки и въ квасъ цитриновый; а вôддѣлы санітарнй дôстали фільтры помповй системы Беркефельда, а кожда дивізія має на выпадокъ евентуальнои недостачѣ воды до питя ще кирницѣ системы Нортоза. Такожь и сего року не обôйшло ся при маневрахъ безъ нещастя. Вчера привезли до шпиталю перемыского зъ поля маневрôвъ пôдъ Мостисками чотирохъ раненыхъ воякôвъ, резервістôвъ 17-ого баталіону обороны краєвои, потратованыхъ вôддѣломъ кôнноты. Оденъ має зломану ногу и кôлька ранъ на головѣ, три иншй мають богато ранъ по цѣлôмъ тѣлѣ, а кождый зъ нихъ раненый въ голову.

— **Рѣдка операція.** Д-ръ Бравнъ, доцентъ кракôвского університету, довершивъ сими днями на трупѣ однои женщины дуже тяжкои операціи. Именно передъ пологомъ померла згадана женщина на ваду серця. Д-ръ Бравнъ перерѣзавъ помершôй животъ въ кôлька мінутъ по смерти и выймивъ дитину. Дитина доси жиє.

— **Двацять-лѣтный ювілей панованя султана Абдулъ Гаміда** припавъ саме на часъ найгôршои рѣзнѣ вôрменьскои въ Царгородѣ. Абдулъ-Гамідъ засѣвъ на престолѣ дня 31 серпня 1876 р. по революціи палатнôй обнявши керму державы по своѣмъ брату Мурадѣ V-ôмъ.

— **Снѣги.** Зъ Тироля и Швайцаріи доносять, що въ многихъ околицяхъ упали тамъ великй снѣги. Мѣсцями покрывае снѣгъ землю й на стопу высоко. Купелевй гостѣ заграничнй, котрй звычайно перебувають до половины вересня въ Швайцаріи, почали вже выѣздити за-для тыхъ снѣгôвъ. — Въ послѣднихъ дняхъ упали въ Парижи и околици великй грады. Въ многихъ пôдгôрскихъ околицяхъ лежать снѣги, а Савоя завалена снѣгами якъ середъ лютои зимы. Найстаршй люде не памятають такои студени о сѣй порѣ.

— **Незвычайне самоубійство** сповнила вчера Марія Контшимова 50-лѣтна вдова по ревідентѣ зелѣзничôмъ у Львовѣ. Она выслала слугу до мѣста на купно, а сама замкнула дверѣ вôдъ мешканя на ключь, потôмъ ударила себе обухомъ сокиры въ чашку такъ сильно, що чашка пукла и кровь пустила ся струєю. Въ тôй хвили одна зъ сусѣдокъ запукала до дверей. Контшимова мала ще на стôлько силы, що вôдкрутила ключь и отворила дверѣ та закричала: „Schauen Sie, ich bin verrückt! Das hab' ich mir selber gethan!“ По тыхъ словахъ упала на землю безъ житя. Всякій ратунокъ не здавъ ся на нѣщо. Комісія застала въ однôй комнатѣ все въ порядку, а въ другôй вôкна були позатыканй подушками. Видно, що Контшимова приготовляла ся до самоубійства въ розстрою ума.

— **Фрітйофъ Нансенъ** єсть теперь предметомъ безнастанныхъ овацій въ своѣй вôтчинѣ Пôдчасъ побуту его и залоги „Фрама“ въ Дронтгаймѣ було назначене проґрамою оглядане церкви катедральнои и коронаційнои, котрои реставрація поступає помалу въ передъ вôдъ ювілею тысячлѣтя Норвеґіи въ роцѣ 1872. Коли Нансенъ увôйшовъ зъ жѣнкою до церкви, то щобы нагадати єму найприємнѣйшу хвилю въ его житю, заграли зъ хорôвъ маршъ весѣльный, скомпонованый передъ шестьма лѣтами на честь подружя Нансенôвъ. — Проґрама торжества въ Христіянии на честь Нансена обнимає мѣжь иншимъ ґалеве представлене въ театрѣ, на котрôмъ буде и король Оскаръ. Нансена и его товаришѣвъ повитає король разомъ зъ наслѣдникомъ престола такъ, якъ витавъ передъ десяти лѣтами въ Штокгольмѣ Норденшільда и залогу корабля „Веґи“. — Нансенъ привѣзъ изъ Землѣ Францъ-Іосифа останокъ зупы, яку ѣвъ тогдѣ, коли стрѣтивъ ся зъ експедицією Джексона. Тая зупа — варена на водѣ морскôй зъ мяса молодои фоки и кукурудзянои муки — вже появила ся на списахъ стравъ по реставраціяхъ. Нансенъ и Іогансенъ въ часѣ стрѣчи зъ Джексономъ на Земли Францъ Іосифа выглядали дуже комічно, бо вôдъ пятнацять мѣсяцѣвъ не голили ся и не стригли волося, то заросли имъ величезнй бороды, а волося спадало на рамена. Джексонъ, заразъ по привитаню, вôдфотоґрафувавъ ихъ въ такôмъ видѣ. — Взагалѣ Нансенъ ставъ ся теперь дуже популярною личностію въ цѣлôй Норвеґіи. Его портретъ виднѣє на хусткахъ, на гафтахъ, на свѣжого крою краваткахъ званыхъ „краватками бѣгуна пôвнôчного“ — и т. д.

— **Велика повѣнь** навѣстила край Полудневоусурійскій въ азійскихъ посѣлостяхъ Россіи. Рѣка Амуръ и всѣ ѣи доплывы вылили та затопили прибережнй оселѣ на просторѣ 400 верстовъ мѣжь Владивостокомъ и Иманомъ. Причиною сего нещастя бувъ страшный орканъ [тайфунъ], а вôдтакъ величезна злива, що тревала двѣ добы. Погибло богато людей, а збôръ сѣна и дуже гарнй сегорôчнй урожай пропали. Такожь дуже богато худобы погибло. Край цѣлкомъ зруйнованый и населенє потребує конче скорои помочи. Ново побудована сибѣрска зелѣзниця дуже утерпѣла. Въ многихъ мѣсцяхъ зелѣзничій шляхъ вода розмыла и забрала, такъ що тамтуды, куды йшла зелѣзниця, ѣздять теперь лодками. Перерва въ зелѣзничôмъ руху потреває довшій часъ, бо мабуть и мосты на рѣкахъ позрыванй.

— **Цѣкаву студію о самоубійцяхъ** предложивъ Forbes Winslow на конґресѣ медичнôмъ въ Лондонѣ. Студія тая опирає ся на 7190 выпадкахъ и выказує причины, якй спонукали самоубійство. А именно: зъ нужды вôдобрало собѣ житє 905 мужчинъ и 511 женщинъ, зъ грыжѣ домашнои 728 и 524, зô стратъ грошевыхъ 322 и 233, зъ піяньства и взагалѣ надуживаня 287 и 208, зô стратъ въ грѣ 97 и 157, зъ надмѣрного самолюбства 53 и 53, зъ грыжѣ совѣсти 49 и 57, зъ фанатизму 16 и 1, зъ мізантропіи 3 и 3, зъ заведенои честилюбивости 122 и 410, зъ любови 97 и 157, зъ незнаныхъ причинъ 1.381 и 667. Якъ бачимо зъ тыхъ чиселъ, то майже всѣ причины однако дѣлали на мужчинъ и женщинъ — вынявши любовь и честилюбивôсть. Що женщины люблять бôльше, якъ мужчины, то давно знана рѣчь, але о скôлько они бôльше честилюбивй, се такожь показують цифры.

— **Банкъ христіяньскій въ Косовѣ,** заложеный передъ двома роками, буде розвязаный „въ наслѣдокъ стаґнація интересôвъ“ и „замкненя кредитôвъ“.

— **Въ Немировѣ,** въ повѣтѣ равскôмъ, буде отворена при тамошнôмъ урядѣ почтовôмъ вôдъ 16-ого с. м. стація телеґрафу зъ обмеженою *службою* денною. Для вôдрôжненя вôдъ телеґрафічнои стаціи такои самои назвы въ Россіи — ся стація буде мати назву „Немирôвъ-Галичина“.

— **Добрй вѣсти.** Дня 15 н. ст. с. м. [вô второкъ] вôдбуде ся въ Корничахъ вѣнчанє п. Льва Несторовича зъ панною А. Гуркевичѣвною, сиротою по священику. — Дня 13 н. ст. вересня вôдбуде ся вѣнчанє п. Павла Камѣньского укôнченого богослова зъ панною Зиновією Пиндусъ, дочкою пароха въ Богородчанахъ. — Дня 29 н. ст. вересня вôдбуде ся въ Тарнавцѣ [п. стація Заршинъ] вѣнчанє укôнченого богослова Андрея Кочиркевича зъ панною Єленою Бескидъ, дочкою мѣсцевого пароха.

Телеґрамы „Дѣла“

Берлинъ 8 вересня. Професоръ Берґманъ вернувши зъ Варшавы, куды его взывано до недужого Шувалова, сказавъ, що Шуваловъ подужає.

Вроцлавъ 8 вересня. Передъ вôдъѣздомъ своимъ конферувавъ царь вчера цѣлу годину зъ цѣсаремъ Вільгельмомъ.

Римъ 8 вересня. При вѣнчаню королевича має царь бути за свѣдка княжнѣ Оленѣ, а цѣсарь Вільгельмъ королевичеви. Перехôдъ княжны на католицтво має довершити ся въ Хорватіи у еписк. Штросмаєра.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. И. Ту. въ Го. Теперь вплачено за серпень. — **Вп. П. Ки. въ Пр.** На 2-ій кварталъ вписано теперь 50 кр. — **Вп. І. Ба. въ Ма.** Одержали.

НАДÔСЛАНЕ.

ОКУЛІСТЪ

Д-ръ Теодоръ Баллабанъ

повернувъ. 264 3—5

Змѣна льокалю

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „Коперникомъ“

перенесеный до нового льокалю при пл. Галицкôй ч. 1

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєнє електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя зъ провінціи вôдворотно.

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.

4'85

— Друкарня Наукового Товариства имени Шевченка пошукує ученика до практики зъ укôнченою II клясою ґімназ. або реальною.

Маґлѣ поковй по зр. 24 и 35. — Выжимачки зъ валцями ґумовыми (до выкручуваня бѣля) по зр. 13, 14, 15, 18 и 20 поручає Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры).

Потребую як найскорше **інтеліґентної женщини** в середнім віці до заряду дому і опіки над 5-літнов донечков. Близші інформациї на листовні зголошеня під дам відворотнов почтов. — Николай Селезїнка, вдовець сьвященик, парох в Янчиві п. п. в місци. 272 1—6

Молитвеник для дітий

виданий коштом руского тов. педаґоґічного

В полотняній оправі з золоченим хрестом 20 кр.

Продає ся в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів ул. Академічна ч. 8.

Академикъ глядить лекціи на селѣ.

Куневичь poste restante Львôвъ. 267 2—2

Ново отворена

РОБÔТНЯ ПОВОЗÔВЪ

разомъ и лякирня повозôвъ та робôтъ будôвляныхъ поручає ся ласкавôй памяти Впов. Интересентôвъ. Приймає всякй роботы, що входять въ єи обсягъ.

ІОСИФЪ ПУКАСЪ 202

Робôтня повозôвъ и лякирня. Львôвъ, ул. Коперника 11.

Дуже важне!

Спеціяльне заведенє чищеня, вôдновлюваня и перероблюваня

одягôвъ мужескихъ

всякого рода

З. СТРУШКЕВИЧА, кравця

площа Бернадиньска ч. 10 у Львовѣ напротивъ улицѣ Пекарск. и. Ч. телефону 415. Замовленя зъ провінціи полагоджує скоро и ретельно, цѣны дуже приступнй. 254 2—2

Вже вийшла

перша велика народописна

КАРТА

украиньско-руского народу.

Зладжена

д-ромъ Григоріємъ Величкомъ

а выконана въ робôтни Андрѣя Андрейчина літоґрафа у Львовѣ, коштомъ и заходомъ Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ.

Замовляти можна въ Товариствѣ „Просвѣта“ у Львовѣ (ринокъ ч. 10, І. поверхъ).

Цѣна книгарска карты: 3·50 зр. а для членôвъ Товариства „Просвѣта“ и для передплатникôвъ „Зорѣ“: 2·50 зр. за примѣрникъ.

Замовляючй зволять долучити 50 кр. на кошты пересылки.

Карта выконана въ 19-ти краскахъ и наклеєна на полотнѣ. 9—12

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнѣ Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 193. Львôвъ, Середа 28 серпня (9 вересня) 1896. Рôчникъ XVII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Лiтературный додатокъ „Вiблiотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Администрацiя „ДѢЛА“ ул. Баторiя 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскiй; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ лiтер. додаткомъ

въ Австрiи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	3 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакцiя, Администрацiя и Експедицiя пôдъ ч. 24 ул. Баторiя. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламацiи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовой або єи мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесеня приватнѣ числять ся по 15 кр. вôдъ отпечатка.

Рухъ людовый въ захôдной Галичинѣ.

Рухъ межь селяньствомъ захôдной Галичины, якiй вôдъ двохъ-трехъ лѣтъ зачавъ проявляти ся, не устаɜ, а коли бы заключати зъ тыхъ численныхъ зборôвъ и вѣчь, то выходило бы, що сей рухъ чимъ разъ бôльше крѣпшає. Роботу политичну межь польскимъ селяньствомъ взяли на себе: сторонництво людове, союзъ (związek) хлопскiй братôвъ Поточкôвъ и кс. Стояловскiй. Бувъ часъ, що й краковскiй соцiялъ-демократы задумували розширити свою дѣяльнôсть на селянъ, але вже першѣ пробы не повели ся, тожь залишено сю невдячну роботу.

Хочь въ проґрамѣ дѣяльности тыхъ трехъ чинникôвъ руху людового поставлено на першôмъ мѣсци „справу хлопску“, то однакъ єдности и згôдного поступованя нема и мабуть не такъ скоро буде. Сторонництво людове вôдъ свого заснованя поборювало всѣми силами союзъ хлопскiй, а союзъ не залишавъ при кождôй нагодѣ накидувати ся на сторонництво. Сторонництво людове закидувало союзови, а передовсѣмъ єго проводирамъ братамъ Поточкамъ, аспiрацiи консервативно-шляхотскѣ, а знову союзъ хлопскiй докорявъ сторонництву людовому, що оно маловажить вѣру католицку и прихиляє ся до соцiялiзму. Результатомъ того ворогованя было се, що польскѣ послы-селяне утворили въ соймѣ два окремѣ клюбы. Кс. Стояловскiй робивъ и робить межь людомъ на власну руку, а своѣй проґрамѣ политичнôй надавъ знамена христiяньского соцiялiзму. Зъразу союзъ хлопскiй не вôдносивъ ся ворожо до дѣяльности кс. Стояловского, а посолъ Крамарчикъ хотѣвъ въ соймѣ ставити интерпеляцiю въ справѣ переслѣдованя кс. Стояловского, але вôдъ часу, коли духовеньство и шляхта выповѣли кс. Стояловскому борбу на житє и смерть, то и союзъ хлопскiй прилучивъ ся до сеи круцiяты. Такъ само и сторонництво людове вôдносило ся прихильно до кс. Стояловского и старало ся придбати для себе таку вызначну силу въ руху людовôмъ, якъ кс. Стояловскiй. На першихъ вѣчахъ, устроюваныхъ сторонництвомъ людовымъ, кс. Стояловскiй дававъ моральный провôдъ нарадамъ. Скоро однакъ кс. Стояловскiй забажавъ реформы сторонництва людового пôсля своеи проґрамы, проводирѣ сторонництва не лишь выреклись єго, але й звели зъ нимъ борбу. Въ маю и червни сего року вôдбуло ся кôлька вѣчь, на котрыхъ Стапиньскiй (секретарь сторонництва) и кс. Стояловскiй взаимно себе „нищили“, а хлопы вѣчевики пôдпирали одного и другого пôсля того, за кимъ була чисельна бôльшôсть. Борба притихла, коли впала на кс. Стояловского кондемнацiя.

Правительство, а властиво верховодячѣ круги польскѣ зрозумѣли добре значѣнє руху людового. Они побачили, що зъ бôльшаючимъ освѣдомленємъ селяньства кôнчить ся ихъ панованє та що польскiй селянинъ хоче цѣлкомъ выеманципувати ся зъ-пôдъ вплыву шляхтича польского и стати о власныхъ силахъ. Тероризмъ супротивъ дѣяльности сторонництва людового не принѣсъ великихъ результатôвъ; забороны вѣчь, скликаныхъ сторонництвомъ, увязнюванє секретаря Стапиньского а навѣть спинюванє справоздань пословъ-селянъ — все те мало лишь хвилевый успѣхъ, бо въ тôмъ самôмъ часѣ зачали вôдбувати ся довѣрочнѣ сходины селянъ, а выборы до рады повѣтовои въ Пiльзнѣ дали доказъ, що селяньство не думає руководити ся сентименталiзмомъ супротивъ шляхты и дѣдичѣвъ. Зъ пасивнои ролѣ спробовано кинутись на активну. Староста ясельскiй кн. Сапѣга инсценує вѣче, на котрôмъ два єзуиты кс. Бадені и кс. Цовель старають ся пересвѣдчити зôбраныхъ о погубнôй дѣяльности кс. Стояловского, але що кс. Стояловскiй не залишивъ реплiки, то й вѣче зробило фiяско. Рôвночасно духовеньство заопѣкувало ся союзомъ хлопскимъ и на зборахъ латиньскихъ священикôвъ епархiи перемыскои рѣшено пôдпирати союзъ и єго ґазетку. За се вôдплативъ ся Поточекъ на загальныхъ зборахъ союза тымъ, що выголосивъ мову противъ кс. Стояловского и „соцiялiстôвъ“, называючи ихъ чортами а ихъ дѣяльнôсть чортôвскою роботою. Однакъ признавъ Поточекъ, що людъ польскiй дуже засмакувавъ въ „штучкахъ“ Стояловского и соцiялiстôвъ та не можна єго вôдъ нихъ вôдорвати.

Отсе бувъ бы короткiй начеркъ руху людового въ захôднôй Галичинѣ. И хочь сей рухъ не проявляє ся по всѣхъ повѣтахъ въ рôвнôй силѣ и одноцѣльно, то все таки приносить вôнъ въ результатѣ значне освѣдомленє политичне польского селяньства. Котре зъ сторонництвъ заявить живѣйшу дѣяльнôсть, се вôднесе бôльшѣ успѣхи, — але на кождый способъ дорога для интервенцiи и вплыву польскои шляхты на польскiй людъ разъ на завсѣгды загороджена. Въ политицѣ краєвôй треба числити ся зъ новымъ чинникомъ — польскимъ людомъ, котрый не признає надъ собою проводу и опѣки шляхты польскои. Выславъ: „z polską szlachtą polski lud“ остане на завсѣгды лишь тымъ, чимъ и доси бувъ, с. є. поетичнымъ зворотомъ.

О справозданю посла Юл. Романчука въ Рожнѣтовѣ

помѣстили мы вже вчера одну допись, а нинѣ дôстали мы другу, котра доповняє попередну, отже додатково выймаємо зъ неи, чого въ попереднôй або не зазначено, або подано лишь побѣжно.

По справозданю въ Болеховѣ и въ Долинѣ — пише другiй нашъ дописуватель — прибувъ посолъ Романчукъ 2-ого вересня до Рожнѣтова станути передъ выборцями. Було се для населеня Рожнѣтова и околицѣ справдѣшне свято, бо нѣхто не затямивъ якого-небудь политичного збору въ Рожнѣтовѣ. Мимо того, що вôдъ „prawdziwych opiekunów ludu“ выйшла аґiтацiя, щобы демонстративно вôдтягнути ся вôдъ участи въ справозданю нашого посла, пôддала ся ихъ тероризмови лише частина жидôвъ — тыхъ натуральныхъ ихъ „sprzymierzeńców“ — мотивуючи се выразно тымъ, що „panowie zakazali“ [sic!]. За те выборцѣ селяне, мѣщане и навѣть деякѣ жиды явили ся въ означенôй годинѣ на справозданє посла въ числѣ 150 особъ, отже якъ на такiй малый округъ судовый зовсѣмъ доволѣ. 36 священикôвъ рускихъ явили ся пôдъ проводомъ декана о. Льва Левицкого въ Княжѣвского майже всѣ зъ рожнѣтôвского судового округа, винявши трехъ, котрѣ мусѣли вôдвозити дѣти до запису въ школы мѣскѣ. Зъ свѣтскои интелиґенцiи явили ся пп. Андрѣй Павлишъ нотарь, д-ръ Євгенiй Озаркевичъ лѣкарь, пп. Назаровичь, Патрѣй и ще кôлькохъ.

По зложеню президiи [д-ръ Євг. Озаркевичъ голова збору, начальникъ громады Рожнѣтова п. Іосифъ Волошиновичъ заступникъ головы, а секретарѣ пп. Володим. Филиповичъ студентъ медицины и Мих. Котурбашъ господарь рожнѣтôвскiй] и по представленю зборови правит. комiсаря п. Ґавиньского забравъ слово пос. Романчукъ и въ довшôй бесѣдѣ здавъ справу зъ своеи посольскои дѣяльности. Бесѣды посла выслухали выборцѣ зъ великою цѣкавостiю и увагою. Посолъ пояснивъ дуже основно хôдъ справъ парламентарныхъ и яке вôнъ становище займавъ супротивъ нихъ яко независимый рускiй посолъ. [Позаякъ погляды посла Романчука на справы парламентарнѣ були вже поданѣ въ дописяхъ про попереднѣ справозданя въ Болеховѣ и Долинѣ, то мы дотычный уступъ зъ сеи дописи пропускаємо — *Ред.*] Посолъ заявивъ, що вôнъ мусѣвъ противъ теперѣшного правительства заняти становище опозицiйне, бо шефъ сего правительства вже за часôвъ свого намѣстникованя въ Галичинѣ зазначивъ дѣяльнôсть свою въ такiй способъ, що мы Русины часы тi мусимо уважати найприкрѣйшими въ нашôмъ житю политичнôмъ [тутъ посолъ вказавъ межь иншимъ на обмежуванє права зборôвъ, доведеня права выборôвъ ad absurdum, емiґрацiю впередъ до Россiи а вôдтакъ до Бразилiи и пр.] Посолъ, добре знаючи ґр. Казимира Баденього, не мôгъ надѣятись вôдъ него яко шефа мiнiстерства нѣчого корисного для Русинôвъ. И дѣйстно, се показало ся, бо ось въ часахъ єго мiнiстерства бачимо у насъ безпримѣрный гнетъ политичный [н. пр. право зборôвъ, якъ свѣдчать щоденнѣ факты, обмежено ще бôльше].

Зôбранѣ выборцѣ супроводили бесѣду посла голосными оплесками, одобрюючи єго поступованє, и видно було однодушне признанє тому напрямови политики, якiй занявъ посолъ Романчукъ.

Вôдтакъ почали промовляти выборцѣ. О. Богачевскiй зъ Лецôвки въ имени своихъ парохiянъ жалувавъ ся на екзекуторôвъ податковыхъ, зъ котрыхъ одинъ, забравши зъ села много заставôвъ, не хотѣвъ лишити ихъ въ громадѣ пôдъ надзоромъ вôйта, але забравъ до Долины, а вôйта, котрый просивъ єго, щобы лишивъ заставы, абы люде могли ихъ лекше выкупити въ дома, обжалувавъ о спротивлюванє въ урядованю. Дальше о. Богачевскiй

---

1)

Де-що про критику у насъ.

Чи потрѣбна въ русѣ лiтературнôмъ и загаломъ въ житю суспôльнôмъ критика? А вже-жь! Критика чи то творôвъ лiтературныхъ, чи иншихъ проявъ въ житю народа єсть то судъ, гадка, мнѣнє суспôльности про рѣчи єи близько обходячѣ, она выкликує ся въ суспôльности тыми рѣчами и имъ товаришить. Завсѣгды критика єсть въ певнôмъ зглядѣ мѣриломъ бôльшои або меншои зрѣлости у суспôльности певного часу, показникомъ поглядôвъ суспôльности, выразомъ єи думокъ. Якъ все на свѣтѣ, такъ и критика пôдлягає певнымъ змѣнамъ и вôдсягамъ [модифiкацiямъ]. Неразъ творы первостепеннои вартости сучасниками не гараздъ оцѣнюванѣ бували, а вѣнокъ лавровый кладено доперва на гробѣ поета. А неразъ рѣчи при своѣмъ появѣ зъ рôзныхъ причинъ и причиночокъ славленѣ по-пôдъ небеса — пережевали ся скоро и пôшли въ забудь на вѣки. Иногдѣ въ рôзныхъ суспôльностяхъ, навѣть и у самыхъ переднѣйшихъ въ культурѣ народôвъ, горлатый крикунъ ошоломляє своихъ сучасникôвъ, веде ихъ неразъ вавманя, высвуючи приплескъ и здивъ своеи споводнои величи; тымчасомъ тиха, совѣстна праця неузнана, навѣть непомѣчена ледви чи дôжде справедливои оцѣнки. Се явище не нове: лучало ся оно и лучає у всѣхъ краяхъ, у всѣхъ языкахъ. Значить, критика взагалѣ не єсть певнякомъ некохитвымъ, а єи дѣланє объявляє ся по части пожвиточнымъ, по части спиняючимъ, мутячимъ. Критика въ лiтературнôмъ розвитку мусить єствувати, коли суть люде участвуючѣ въ лiтературѣ чи то самодѣйно, творчо, чи лише переємно, ужиткуючи.

Критику лiтературныхъ творôвъ можь бы назвати смакованємъ духовымъ. Тôлько жь межи критикованємъ дѣлъ людского духа, а звычайнымъ смакованємъ стравъ єсть въ спромозѣ выконуваня значна рôзниця. Смакувати т. є. почувати языкомъ скусъ страви солодкiй, гôркiй, солоный и пр., може взагалѣ кождый чоловѣкъ здоровый, — до смакованя духового не кождый рôвно зрѣлый и способный; треба до того и одвѣтного образованя и одвѣтнои снаги розбирати и спытувати утворы людского духа. Тому то не кождый образованый чоловѣкъ здôбный до самодѣйнои критики; бôльша часть образованыхъ читателѣвъ вѣрить высказу певныхъ вызначныхъ въ духовôмъ житю дѣятелѣвъ або по крайнôй мѣрѣ иде головно за ихъ рѣшенцемъ. На критику, именно на сучасну, складають ся въ дѣйстности розличнѣ, якъ жалю неразъ и уємнѣ чинники, именно ревнованє, пристрасть, звыкъ до давного и пр., а часомъ и схибленый смакъ духовыхъ проводирѣвъ суспôльности. Тому то може подекуды порою критика або такъ звана опiнiя загалу ступити на фальшиву дорогу, зъ упередною судити, слѣпуючи не пôзнавати гараздъ стôйности подаванои духовои стравы, або и з всѣмъ стратити певну основу въ оцѣнюваню, — подôбно пр. чоловѣкъ слабый, зъ обложенымъ языкомъ, не годенъ смакувати, доки недужный; сильно роздратуваный и здразненый орґанiзмъ требує для пôдгнѣту змысла смакового сильнѣйшои корѣнной приправы неразъ противнои для нормальнои, здоровои природы; зовсѣмъ охлялому жадна страва не смакує, и пр.

У народôвъ, у котрыхъ жизнь лiтературна и загаломъ суспôльна розвинена сильно, у тыхъ народôвъ проявляє ся и критика — мимо своихъ въ де чому схибленiй и помылокъ — выбажливѣйша, чутлива на всѣлякi тонкости, жадаюча строго злагоды формы и змѣсту, гôдной идеѣ и одвѣтного єи проведеня. У насъ Русинôвъ жизнь народна за для рôзныхъ обставинъ не могла и доси вытворити глубшои критики на жаднôмъ поли, а то у насъ и справленого поля не дуже обшаристо. Критики у насъ обявляють ся звычайно або легкимъ вдоволенємъ зъ поданои рѣчи, або ѣдкими, часто неоправдаными замѣтами.

Критика у нашои громадки лiтератскои бôльшою частю поверхна, тому и вплывъ єи слабый, ледви замѣтный. Для примѣру розглянѣмъ оцѣнки рôзныхъ проявъ духовыхъ нашого народного житя, котрѣ, хоть и не дуже уровличненѣ, все жь таки суть ознакою нашого єствованя.

Молодый панъ Н. выдавъ збôрникъ поезiй. Стихотворы — отъ собѣ римованка; заки одну поезiю прочитаєшь, десять разъ позѣхнешь. Тымчасомъ прописують въ дневникахъ: „Появивъ ся сими днями въ тôй а тôй печатни збôрникъ поезiй многонадѣйного п. Н. Не вмѣрає наша пѣсня, не вмре, не поляже! Видко, що наша молодѣжь не сидить безъ дѣла. Припоручаємо кождому той збôрникъ поезiй, котрѣ одличають ся добôрностю формы и змѣсту. Идеями сегочасными пламенить серце поета. Пôдъ зглядомъ языковымъ, взагалѣ кажучи [ачь, якiй хитрый!], згаданѣ поезiи одмѣчають ся корисно.“ Цѣкавый берешь тотѣ „поезiи“ и находишь римованку безъ вартости; рѣчи старѣ сотнѣ разôвъ оспѣвуванѣ и переспѣвуванѣ поетами и то въ якъ найкраснôй и найпринадиѣйшôй формѣ — тутъ безгарными черками вадряпано — и се значить: „серце поета пламенить новочасными идеями“ — и ставляють таку художнику образцемъ естетичнои формы! Но, подумаєшь, новочаснѣ идеѣ! До новочасныхъ идей належить и закладанє базарѣвъ 30 центовыхъ, де можна набути дуже дешевого товару — товарець ажь за очи бере... але и кишеню дере, дармá хоть такiй дешевенькiй... Отъ и въ лiтературѣ теперь закладають базарѣ 30 центовѣ!

Здыбуєшь пана Миколу Писульковского. „То вы писали згадку за новѣ поезiи п. Н.?“ — „Я“ каже п. Микола гордо. — „Бôйте ся Бога, на що було такъ величати таку пустоту!“ — „Та“ вывиваєсь п. Микола „тѣ поезiи тутъ и тамъ може троха слабшѣ, але за тоє форма выкôнчена, гладка“. — „Я виджу противно, и форма зовсѣмъ занедбана. Прецѣнь ритмъ одна изъ краснихъ приметъ формы въ поезiи, се-жь єи музикальный елементъ и богато причиняє ся до красы поезiи. А власне въ поезiяхъ п. Н. ритму майже нѣякого нема, за тоє старанно римує!“ — „Е, ритмъ“ каже п. Микола зъ дуже важною мiною „то рѣчи, надъ котрыми я давно перейшовъ до порядку дневного. Всѣ тѣ ямбы, трохеѣ, анапесты и, якъ тамъ они называють ся, менѣ не по нутру. До чого те? те все выдумки старои школы. Теперь новый свѣтъ, новѣ идеѣ!“ — „Пожаль ся Боже тыхъ новыхъ идей *зъ такими заступниками!* И якѣ жь новѣ идеѣ вы найшли въ захваленыхъ вами поезiяхъ? хиба може въ тôй поезiйцѣ, де въ дуже недбалôй и непоетичнôй формѣ школярь жалує ся на свого професора, що давъ єму двôйку за те, що не умѣвъ заданои лекцiи. Професоръ сповнивъ свôй важнiй обовязокъ, а за тоє въ стишку молокососъ желає єму трастѣ, кольонъ и всякихъ пошестiй! Се жь дѣйстно помыслъ, о скôлько менѣ звѣстно, орiґинальный, єдиный прояв въ печатанôй лiтературѣ!“ — „Та оно трошки може и такъ“ каже нишкомъ п. Микола „та знаєте, треба молодыхъ заохотити“. — „А такъ, то що иншого. Значить другими словами: малôй дитинѣ не скуплять похвалъ, бо дитина не стоить нѣкому въ дорозѣ... Такѣ метелики-одноднєвницѣ и такъ лѣтати-муть не довго. Инша рѣчь якъ бы прийшлось рецензувати якого старшого писателя, то-бъ уже за сивый чубъ поторгати не жалко, и солодко и пожиточно, бо критикови упаде легкимъ способомъ „слава“, а по другому ще й та корысть, що сивочубникъ не пôдросте надто въ гору... Метеликъ захваленый намъ не страшный, хоть и пофуркотить трохи... Чи однакожь таке захвалюванє неспѣлыхъ плодôвъ лiтературы для самого ихъ автора єсть

пôднѣсъ, що ц. к. староства, не шануючи руского языка яко краевого, до руских урядôвъ парохіяльныхъ пишуть по польски. — Тутъ перебивъ бесѣдника комісаръ п. Ґавиньскій, звертаючи ся до предсѣдателя збору зъ бажанемъ, щобы вôнъ не дозволивъ пôдносити того рода рѣчи, бо справоздане посольске не есть на те, щобы передъ посломъ жалувати ся на власти [видно, що у насъ навѣть екзекуторъ податковый вже нетыкальна „власть“!], пôдбурювати населене и робити судъ надъ урядами; инакше мусѣвъ бы вôнъ [комісаръ] розвязати зборы. — На сю альокуцію пана комісаря заявивъ голова збору д-ръ Озаркевичъ, що вôнъ зъ своеи стороны не бачить причины не допускати до такои дискусіи, бо прецѣнь бажаня и кривды выборцѣвъ повинни̂ доходити до вѣдомости посла, котрый мае обовязокъ въ формѣ интерпеляціи *або въ иншій способъ* звертати увагу правительства якъ на жаданя и потребы народу такъ и на незаконне поступоване сеи або тои власти. — Такъ само и посолъ, забравши слово до вôдповѣди на интерпеляцію о. Богачевского, заявивъ, що вôнъ таки жадае вôдъ своихъ выборцѣвъ, щобы подавали ему до вѣдомости всяки̂ кривды имъ починени̂, а вôнъ упомне ся, де належить. — Вкôнци и о. Богачевскій заявивъ, що обстае при тыхъ закидахъ, яки̂ зробивъ властямъ, и не думае нѣчого вôдкликувати. — На таки̂ рѣшучи̂ высказы всѣхъ интересованыхъ панъ комісаръ узнавъ за найвôдповѣднѣйше приняти се до вѣдомости и не мѣшати дальше ходу зборôвъ.

Вôдтакъ промавлявъ п. Назаровичъ въ справѣ сыровицѣ и просивъ посла, щобы выробивъ для мѣста Рожнѣтова вôльный побôръ сыровицѣ.

О. Сойка просивъ посла *о близше поясненє* способу выборôвъ до рады державнои пôсля нового закона, именно дотычно способу голосованя [устно и картками]. Посолъ пояснивъ сю справу, а при тôмъ высказавъ великій свôй жаль, що заховано выборы посередни̂.

По удѣленю на внесене п. Юрка Дѣдохи [начальника громады Струтина нижного] по слови безусловного вотумъ довѣря [що всѣ присутни̂ зъ одушевленемъ приняли и вôдспѣвали послови грôмко „многая лѣта“] - посолъ подякувавъ за узнане та обѣцявъ и на дальше такъ поступати якъ доси.

Голова збору, замикаючи засѣдане, подякувавъ послови, що не пожалувавъ труду и явивъ ся до кождого судового повѣту своего округа выборчого; — дальше зазначивъ, що посолъ Романчукъ есть той одинокій посолъ, що въ теперѣшну пору всюды смѣло и неустрашимо боронить правъ руского народу; — згадавъ, що повѣтъ долиньскій повиненъ бути гордый зъ того, що власне посолъ Романчукъ его заступае, — вкôнци заявивъ въ имени всѣхъ присутныхъ, що при надходячихъ выборахъ до рады державнои выборцѣ повѣту будуть знати, якъ мають поступати.

Участникъ.

Справоздане пос. Ю. Романчука въ Войниловѣ.

По справозданяхъ въ Болеховѣ, Долинѣ та Рожнѣтовѣ и по вѣчу въ Станиславовѣ — посолъ Романчукъ приѣхавъ зъ Станиславова до Войнилова, щобы тамъ ставити передъ выборцями зъ судового округа *войнилôвского*. Надъѣхавшого посла привитали мѣщане и селяне на дорозѣ въ Сѣльци, пôднѣсши ему хлѣбъ, сôль та мѣдъ, и зъ вôдси супровели его до мѣста.

Въ невеликôй сали въ *ринку* зôбрало ся до 300 особъ [глота була велика] а значна часть людей мусѣла прислухувати ся зъ сѣней и зъ-на двору крôзь вôкно.

Посолъ Романчукъ, вôдкрываючи зôбръ подякувавъ за те, що стôлько людей прибуло на его запросины; видко, що нарôдъ зрозумѣвъ вагу справоздань посольскихъ. Также пôднѣсъ, чому вôнъ скликавъ своихъ выборцѣвъ не въ самôмъ тôлько Калуши, але ще осôбно у Войниловѣ. Потôмъ выбрано президію: предсѣдателемъ о. Мандзея пароха *войнилôвского*, заступникомъ Стефана Лаврея мѣщанина, а на секретарѣвъ покликано о. Любѣнецкого зъ Дубовицѣ и о. Турчмановича зъ Дорогова. Яко комісаръ правительственный явивъ ся знаный въ Калущинѣ панъ Совиньскій.

Посолъ Романчукъ, — забравши слово, въ довшôй бесѣдѣ пôднѣсъ змѣну, яка настала у вôдносинахъ правительства до послôвъ; вказавъ на тяжку руку, котра насъ гнете; обговоривъ нови̂ законы и яке его супротивъ нихъ становище, а также, щó вôнъ на будуче задумуе чинити. Посолъ пôднѣсъ утискъ селянъ за те, що стараютъ ся ужиткувати зъ політичныхъ правъ [якъ се було по депутаціи до Вѣдня]. При выборахъ вѣдомо якъ поступають! [*Голосы: Знаемо добре! зовсѣмъ не було свободы!*] Посолъ вказавъ также на результаты политики ґрафа Баденього въ Галичинѣ. Тая политика збôльшила борбу клясову на Мазурахъ и розъеднане у Русинôвъ, бо хочь говорено, що Бадені признавъ Русинôвъ, то на дѣлѣ вôнъ выкликавъ мѣжь Русинами ще бôльше нѣжь передъ тымъ невдоволене и огôрчене. Тому жаденъ посолъ народный не може йти за такимъ правительствомъ, що такъ поступае зъ Русинами. [*Голосы: славно! слава послови Романчукови!*] Задачею посла народного е: старатись о зменшене тягарôвъ, упоминатись о кривды народу, дбати о нови̂, лѣпши̂ права и т. д., а не оглядатись на те, щобы подобати ся панамъ міністрамъ. [*Гучни̂ оклики: славно, славно!*]

Справоздане посла принято гучными оплесками, а вôдтакъ наступили интерпеляціи, на котри̂, по кождôй зъ-окрема, вôдповѣдавъ посолъ.

Иванъ Сенчѣвъ зъ Неговець просивъ посла о зараду противъ нелюдскои екзекуціи податкôвъ.

Илько Сорока зъ Перевôзця жалувавъ ся на шкоды, яки̂ роблять дики, и просивъ посла старати ся о то, щобы оруже мôгъ носити кождый для обороны вôдъ звѣрôвъ. — *Посолъ пояснивъ*, якъ вôнъ въ тыхъ справахъ вже чинивъ заходы, и щó треба дальше робити.

О. Вол. Яновичъ зъ Луки запытувавъ: чому зарядъ зелѣзницъ державныхъ не признае священникамъ такого права що-до ѣзды зелѣзницями, яки̂ мають урядники державни̂. — Посолъ представивъ, яки̂ були заходы рускихъ послôвъ, щобы духовеньству признано таки̂ сами̂ полекшѣ якъ урядникамъ, однакъ они були безуспѣшни̂, а оденъ міністеръ жалувавъ, що и урядникамъ полекшей удѣлено.

О. Любѣнецкій зъ Дубовицѣ интерпелювавъ посла: яке вôнъ займае становище супротивъ союза торговельного зъ Угорщиною и въ справѣ пôдвысшеня конгруы. — Посолъ вôдповѣвъ, що въ першôй справѣ домагае ся доконечно бôльше увзглядненя интересôвъ Австріи, а въ другôй справѣ буде домагати ся заведеня пятилѣтныхъ взглядно десятилѣтныхъ додаткôвъ до пенсіи.

Господарь Чмѣль зъ Перевôзця обговорювавъ надужитя при выборахъ и пытавъ ся: чи и що зроблено, абы тому лиху зарадити? — Посолъ выяснивъ, що въ радѣ державнôй радять надъ закономъ противъ надужить, але справа ще не доведена до кôнця.

П. Юрій Гаджаровскій зъ Войнилова пытавъ о причины выступленя посла зъ клюбу руского. — Вôдповѣдь посла принято гучными оплесками.

П. Рудый зъ Войнилова домагавъ ся зарады противъ конкуренціи збôжа угорского.

О. Муликъ зъ Сѣвки промавлявъ о справѣ еміґраціи та якъ ѣй зарадити.

Шимшонъ Редишъ домагавъ ся усуненя надужить при выповнюваню нового закона шкôльного.

П. Никола Самотовка зъ Войнилова домагавъ ся выгôднѣйшого роздаваня соли для худобы.

О. Любѣнецкій интерпелювавъ посла въ справѣ декляраціи въ соймѣ и пытавъ ся: чого мають народовцѣ придержувати ся? Дальше жадавъ поясненя справы фонду диспозиційного. Вкôнци поставивъ ось таки̂ постуляты: знести рогачки, дати зараду противъ лихвы; звертати кошты подорожи воякôвъ покликуваныхъ на вправы вôйскови̂; дозволити оплачувати податки натураліями, удѣлювати громадамъ доставу шутру на дороги; завести урядъ податковый въ Войниловѣ. — Посолъ вôдповѣвъ, що декляраціи зажадало було правительство, щобы мати якусь пôдставу до змѣненя системы супроти Русинôвъ; тымчасомъ надѣѣ Русинôвъ правительство завело, отже Русины не можуть пôдпирати такого правительства. Що-до фонду диспозиційного посолъ голосувавъ противъ него, бо неприхильне Русинамъ правительство уживае его противъ Русинôвъ. [*Голосы: Выдають Правды-Неправды!*] Що-до постулятôвъ посолъ обѣцявъ заняти ся пôднесеными справами.

Потôмъ о. Муликъ поставивъ внесене удѣлити послови вотумъ довѣря. Внесене принято зъ одушевленемъ а п. Юрко Гаджаровскій въ имени всѣхъ мѣщанъ и селянъ зложивъ послови подяку за посольске справоздане въ Войниловѣ.

Годить ся замѣтити, що правит. комісаръ вмѣшувавъ ся въ дискусію намагаючи на те, щобы обговорювани̂ були лише тѣ справы, яки̂ належать до рады державнои.

По зборѣ запросили войнилôвски̂ мѣщане посла и *околичныхъ гостей* на обѣдъ въ домѣ о. пароха. Тамъ обговорювано справы народни̂ и громадски̂. Посолъ Романчукъ подякувавши за сердечне приняте, вôдъѣхавъ до Калуша.

Справоздане посольске въ Войниловѣ выпало загаломъ дуже красно, а трудъ посла Романчука принесе певно бажани̂ наслѣдки — розбуджене житя въ народѣ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Sonn und Montags Ztg. довѣдуе ся, що розвязане у г о р с к о г о с о й м у мае наступити 15. жовтня.

П о д о р о ж ь ц а р с к о и п а р ы е невычерпанымъ жереломъ для всѣхъ дневникôвъ. То описують принятя, двôрски̂ урочистости, парады, то толкують про нарады дипльоматôвъ, то розбирають політичне значѣне стрѣчи царя зъ монархами тридержавного союза.

Въ Вроцлавѣ, якъ пишуть, запорядила поліція на часъ царскои гостины всѣляки̂ можливи̂ осторожности. Всѣмъ, що мешкають при тôй улици, де замешкала царска пара, приказано, щобы подавали до вѣдомости поліціи походжене, назвиско и станъ тыхъ, котрымъ бы хотѣли вôднаймати свои вôкна. Такъ званымъ польскимъ жидамъ, що пробувають въ Вроцлавѣ для „ґешефту“ або для лѣченя, велено вынести ся зъ мѣста на часъ царскои гостины. Тьма россійскихъ аґентôвъ поліційныхъ нишпорило по мѣстѣ. Они жадали, щобы велено опорожнити дôмъ, сумежный зъ вілею, призначеною на мешкане царскои пары, ба навѣть хотѣли той дôмъ закупити. Але нѣмецке правительство успокоило ихъ, що нема чого боятися ся.

Въ понедѣлокъ д. 7. с. м. о 8. год. зъ рана выѣхали обѣ монарши̂ пары въ Вроцлава до Ґорлиціи, де мали вôдбути ся маневры. Зъ двôрця ґорлицкого поѣхали просто на поле маневрôвъ. Передъ год. 3. скôнчила ся вôйскова парада, по 4-тôй зачавъ ся обѣдъ, а о 6 тôй вôдъѣхала царска пара на дворецъ, вôдки мали удати ся до Кильовіи въ гостину до кн. Генрика, брата нѣмецкого цѣсаря. На двôрци въ Ґорлиціи було прощане дуже сердечне: царь уцѣлувавъ цѣсареву въ руку и въ лице, такъ само цѣсарь царицю. Рôвно-жь сердечно розпрощали ся оба монархи и цѣсарева зъ царицею.

Про політичне значѣне царскои подорожи можна читати *всѣляки̂*, навѣть зовсѣмъ суперечни̂ толки. Якъ россійски̂ такъ переважно и нѣмецки̂ дневники добачують въ гостинѣ царя у Вѣдни и Вроцлавѣ запоруку европейского *спокою*. Але вôдзывають ся также голосы, що тôй гостинѣ вôдмавляють всякого політичного значѣня. И такъ у Вроцлавѣ ще въ суботу говорено о важныхъ політичныхъ конференціяхъ мѣжь державными кермавичами Россіи и Нѣмеччины; а вже въ понедѣлокъ гостину царску называно лише гостиною для чемности. Канцлеръ кн. Гогенльоге мавъ комусь сказати про тѣ важни̂ політични̂ нарады: „Правды на тôмъ всего тôлько, що помôчникъ міністра справъ заграничныхъ Шишкинъ и россійскій посолъ ґр. Остенъ-Сакенъ зложили менѣ візиту, а я, якъ звычайно водить ся, вôддавъ имъ візиту. Отъ и все.“ А россійскій міністеръ царского двору ґр. Воронцовъ Дашковъ мавъ знову комусь тамъ сказати: „Се тôлько гостина для чемности.“ Дальше розбирають вѣденьски̂ и вроцлавски̂ тоасты, порôвнують ихъ зъ собою та высновують зъ нихъ всѣляки̂ здогады. Оба вѣденьски̂ тоасты були справдѣ коротеньки̂ и сухи̂, та сами̂ про себе не дають пôдставы до того, щобы гостинѣ царскôй признавати важне політичне значѣне. За те тоастъ нѣмецкого цѣсаря у Вроцлавѣ бувъ дуже сердечный, — можна сказати, що навѣть одушевленый. Цѣсарь просивъ, щобы ему вôльно було у нôгъ царскихъ зложити подяку за гостину и повитати царя въ *имени народу* нѣмецкого на тôй земли, де предки обохъ монархôвъ, король Вільгельмъ III. и царь Александеръ I., сполучили ся до обороны передъ Наполеономъ I. На те вôдповѣвъ царь майже такъ само сухо, якъ у Вѣдни. Та й ще заходить пытане що-до одного выразу въ царскôй вôдповѣди. Перши̂ вѣсти подали, що царь згадавъ: „Могу Вашу Милость упевнити, що я перенятый тыми самыми традиційными чувствами, що мôй отецъ“. Тѣ слова подають теперь троха вôдмѣнно: „Могу В. М. упевнити, що *я перенятый* тыми самыми чувствами, традиційными, що Вы“. Отже не знати ще, котрый властиво текстъ вѣрный; ждуть, поки россійски̂ дневники не подадуть текстъ царского тоасту. Коли бы першій тексту мавъ бути вѣрный, тогдѣ выйшовъ бы тоастъ царскій навѣть дуже холоднымъ, ба сибірійско зимнымъ; бо вôдносины мѣжь Россією а Нѣмеччиною нѣколи не були холоднѣйши̂, якъ за вôтця нынѣшного царя, за Александра III. Але хочь бы и другій текстъ мавъ бути вѣрный, то все таки добачують въ нѣмъ за великій холодъ въ прирôвнаню до такъ *палкого тоасту* цѣсарского. А зъ того выказують, що справдѣ царь не такъ то дуже рве ся до заходу.

Зъ другои-жь стороны доносять, що въ недѣлю по обѣдѣ перебули оба монархи зъ собою бôльше нѣжь годину безъ свѣдкôвъ. А по вôдъѣздѣ царя зъ Ґорлиціи при обѣдѣ, данôмъ по парадѣ вôйсковôй для пятого корпусу, що бравъ участь въ парадѣ, мавъ цѣсарь дуже замѣтну промову въ честь того пятого корпусу. Мѣжь иншимъ сказавъ цѣсарь пôдъ конецъ своего тоасту: „Все ще остаемо пôдъ вплывомъ чарôвнои молодечои и свѣжои статѣ лыцарского царя, и его образъ стоить передъ нашими очима, якъ вôнъ на чолѣ полку свого покôйного вôтця переѣздивъ по-передъ нами. Вôнъ, той начальный вождь наймогучѣйшои арміи, хоче свое вôйско бачити лише на услугахъ цивілізаціи и въ оборонѣ мира. Въ повнôмъ порозумѣню зо мною змагае вôнъ до зъеднаня всѣхъ народôвъ Европы на основѣ спôльныхъ интересôвъ“. Отже повинно бы здаватись, що бôльше нѣжь годину розмавляючи зъ царемъ безъ свѣдкôвъ, мôгъ цѣсарь чейже зрозумѣти, о скôлько гостина царя е актомъ самои лише чемноти, а о скôлько можна ѣй признавати яке значѣне політичне. Въ першôмъ разѣ бувъ бы цѣсарь чейже не мôгъ выголосити такого тоасту, якъ отсе що ино-подано.

Зъ Царгороду доносять про головни̂ уступки, признани̂ К р е т ѣ Портою за радою амбасадорôвъ: 1) Султанъ именуе христіяньского ґубернатора на пять лѣтъ за згодою державъ. 2) Ґенеральный ґубернаторъ мае право спро-

---

корыстнымъ, похибуємо ся дуже. Молодый початковый писатель стрѣвшись до-разу зъ такими незаслужеными похвалами лише погордѣе и перестане дальше працювати надъ собою. И вытворюе ся черезъ те цѣла рôта гетьманикôвъ жадныхъ булавы, проявъ дуже невôдрадный въ нашôй „демократичнôй“ громадѣ, котрои члены, хоть и деклямують про демократичну рôвнôсть, все-жь таки по-найбôльше почувають ся ажь геть то высоко и ради̂-бъ старшувати... та рядовичѣвъ, щобъ стали до працѣ, омаль. Трохи не кождый, бачте, ґенералъ!

Въ мѣстѣ провінціональнôмъ Н. уладжено концертъ, въ котрôмъ мѣжь иншими участвувавъ также панъ Х. И являєсь скоро по тôмъ така похвальба: „Вечерницѣ удали ся знаменито. Именно панъ Х. спѣвавъ, гравъ чи деклямувавъ „*якъ не можь красше*“. — „Якъ не можь красше“ — се иперболя вельми оріґінальна — але загальникъ такій верхоплавный, що означае тôлько, коли-бъ сказано: такъ красно, що ажь страхъ!

Въ мѣсточку Н*. вôдбувъ ся вôдчитъ популярный. Шумна рецензія вôдчиту явить ся небавомъ въ печати оттакого змѣсту: „Нашъ молодый ученый показавъ ся *надъ сподѣване* добрымъ прелеґентомъ“. Нахилъ до солоденькости не дозволивъ рецензентови высказати рѣчи прямо и безъ компліментôвъ, а заставивъ его розсолодити ся прямовкою, котра ледви чи буде приятною „молодому ученому“. И тутъ критикъ недостачу дѣйстного розбору, дѣйстнои критики силкувавъ ся закрыти загальникомъ безбарвымъ, похвалою, вôдъ котрои ажь нудко стае...

Зъ-вôдкиля бере ся така *хебета* критикованя у панôвъ рецензентôвъ? Зъ-вôдтиля, звôдки трохи не у всѣхъ нашихъ „критикôвъ“. Зъ мѣлкости, котрôй по-найбôльше товаришить зарозумѣлôсть. Кождый зъ нихъ, подаючи оцѣнку чого-небудь, не дуже глубить ся въ рѣчь та уявляе себе ажь геть то по-надъ все вынеслымъ, забуваючи, що далеко лекше найти людей, що напишуть добру, а навѣть саму лучшу критику, нѣжь такихъ, що можуть спорудити твôръ оріґінальный, хоть-бы лише середущои стôйности.

Критикôвъ, про котрыхъ мы до теперь згадали, можь бы назвати *хвалуны*. Але есть еще и другій рядець, котрый прямо вôдказуе стôйности творамъ літературнымъ лишень тому, бо они написани̂ тымъ або тымъ авторомъ. Головною понукою тыхъ критикôвъ есть злоба. Такихъ критикôвъ-доганникôвъ улюбленымъ зворотомъ суть слова: „Що твôръ п. Н. жадной не мае стôйности, не будемъ доказувати, хоть-бы се намъ легко прийшло“ — розумѣе ся, що великодушно того доказу залишае ся. Чого доброго, дерзкôсть тыхъ доганникôвъ доходить до того, що смѣють выявляти имя автора, порѣкаючи лайливымъ способомъ творы не пôдписани̂ авторомъ або назначени̂ псевдонімомъ. Таке „вольнодумне“ поведене тыхъ чорномазôвъ прилюдно належить наклеймувати. Кождый зъ тыхъ уѣдливыхъ доганникôвъ подаючи оцѣнку чого-небудь уявляе себе ажь геть то розумнымъ — тому то такій настороченый тонъ тыхъ „критикôвъ“, черезъ котрый мовь бы нить червона перевивае ся: ось то я сорокъ розумôвъ поѣвъ! Таки̂ то напады тыхъ сорокрозумовичѣвъ шкодливо дѣлають, бо баламутять читателѣвъ непривыклыхъ дослѣджувати глубше, а подекуды вôдвертають вôдъ участи поважнѣйшихъ людей, котрымъ не слѣдъ хлюпатись въ тванюцѣ простакуватои лайки.

Побôчь критикôвъ того рода звычайно розсѣваючихъ свое галапасне зерно по дневникахъ, бувають также критики, що судять безъ упередки, безъ побôчнои думки. Тôлько-жь такихъ критикôвъ зовсѣмъ небогато.

(*Дальше буде.*)

тивити ся законамъ, ухваленымъ въ соймѣ. Зъ вынимкою змѣнъ конституціи, котрѣ вымагають султаньскои санкціи, уважають ся законы по двомѣсячнôмъ речинци за санкціонованѣ. 3) Въ разѣ розрухôвъ на островѣ може ґенеральный ґубернаторъ розпоряджати турецкимъ вôйскомъ, котре врештѣ остае въ своихъ звычайныхъ ґарнізоновыхъ мѣсцяхъ. Ґенеральный ґубернаторъ именуе низшихъ урядникôвъ; высшихъ именуе султанъ. 5) Двѣ третины публичныхъ урядникôвъ мають бути христіяне, одна третина магомеданцѣ. 6) Выборы до сойму вôдбувають ся що другій рôкъ, и що найменше що другій рôкъ мае соймъ збирати ся на сесію. Сесія тревае 40—80 днѣвъ. Соймъ ухвалюе буджетъ и провѣрюе рахунки и внесене ґенерального ґубернатора. Змѣны конституціи потребують бôльшости двохъ третинъ. Безъ ухвалы сойму нѣякій законъ не може увôйти въ житє. 7) Внесеня на пôдвысшене буджету не можуть бути предметомъ нарадъ, коли ихъ не зложить въ соймѣ ґенер. ґубернаторъ, адміністративна рада и компетентнѣ власти. 8) Половина доходôвъ зъ мыта иде на потребы острова пôсля ферману зъ р. 1887. Порта переймае буджетовѣ недоборы, котрыхъ не ухваливъ соймъ. 9) Комісія, до котрои увôйдуть також европейскѣ офіцеры, переведе реорґанізацію въ жандармеріи. 10) Комісія, до котрои увôйдуть також стороннѣ правники, переведе орґанізацію судôвництва. 11) Ґенеральный ґубернаторъ дае пôсля закону дозвôлъ на выдаване книжокъ и часописей, на закладане печатень и научныхъ товариствъ. 12) Африканьскѣ еміґранты можуть лише за дозволомъ ґенерального ґубернатора пробувати на островѣ; людій безъ удержаня и небезпечныхъ для публичного безпеченьства може ґен. ґубернаторъ выдаляти, не обмежаючи правъ стороннихъ пôдданыхъ. 13) Соймъ збере ся въ шесть мѣсяцѣвъ по санкціонованю отсихъ уступокъ; выборы мають бути переведенѣ пôсля закону зъ р. 1888. Тымъ часомъ ґенер. ґубернаторъ въ порозумѣню зъ адміністративною радою выдасть тымчасовѣ приказы для переведеня высше вычисленыхъ постановъ. 14) Державы дають запоруку переведеня тыхъ постановъ

Заступники державъ суть тои гадки, щобы шкоды, справленѣ послѣдними розрухами покрыти пôдвысшенемъ мытовои тарифы.

До Лондону доносять дня 6 с. м. зъ Канеѣ, що соймъ кретеньскій ухваливъ позычку на 100.000 фунтôвъ для вôдшкодованя сельского населеня и постановивъ утворити поліцію зъ 400 стороннихъ для трехъ найбôльшихъ мѣстъ. Вôдтакъ соймъ закрыто.

НОВИНКИ.

— **До рускои ґімназіи въ Перемышли** вписало ся на сей рôкъ шкôльный: до клясы приготовляючои 40 ученикôвъ, до першои клясы ґімназіяльнои 81, до другои 51, до третьои 41, до четвертои 35, до пятои 28, до шестои 26, до семои 26 а до осьмои 28 — разомъ 356 ученикôвъ. Зъ причины, що до першои клясы вписало ся 81 ученикôвъ, мусить тая кляса бути подѣлена на два вôддѣлы.

— **Зъ гостины цѣсаря въ Галичинѣ.** Дня 5 с. м. вôдбули ся пôдъ проводомъ цѣсаря кôнцевѣ маневры кавалеріи коло Хишевичь. Того дня мавъ цѣсарь выѣздити зъ Хлопôвъ до новои головнои кватиры въ Крисовичахъ въ палатѣ ґр. Стадницкого. Передъ вôдъѣздомъ зъ Хлопôвъ цѣсарь велѣвъ запросити до себе рудецкого старосту, Свѣтальского, а зъ Комарна начальника суду Жукотиньского, бурмістра д-ра Яклиньского, парохôвъ о. Метика и кс. Фрідля та податкового поборця Сою; дальше велѣвъ представити собѣ вôйта зъ Хлопôвъ Михульку и заступника рабіна зъ Комарна. Прощаючись высказавъ свое вдоволене зъ побуту въ Хлопахъ и зъ прихильности селянъ для вôйска. Офіціялисты ґр. Ланцкороньского Троянъ, Айдукевичь и Заячковскій дôстали цѣннѣ дарунки. До Городка приѣхавъ цѣсарь того дня передъ 5-ою годиною вечера. На двôрци повитавъ его численно зôбраный нарôдъ, братства церковнѣ, цехи и молодѣжь шкôльна. Цѣсарь по розмовѣ зъ старостою Тхоржницкимъ и бурмістромъ Ліппусомъ поѣхавъ поѣздомъ двôрскимъ до Мостискъ. Въ Мостискахъ витали цѣсаря: рада повѣтова пôдъ проводомъ ґр. Стан. Стадницкого, рада мѣска зъ бурмістромъ нотаремъ Кроковскимъ и т. д. Цѣсарь розмовлявъ зъ маршалкомъ, зъ парохами обохъ обрядôвъ, зъ начальникомъ суду, зъ бурмістромъ, зъ членами рады повѣтовои и зъ деякими шляхтянками. [Бурмістръ, на запытане цѣсаря, чи мѣсто пôднесло ся вôдъ послѣдного въ нѣмъ побуту цѣсарского, вôдповѣвъ, що не пôднесло ся такъ, якъ бы повинно, бо вôддалене вôдъ двôрця чотири кільометры.] Вôдтакъ цѣсарь выѣхавъ до Крисовичь, де въ палатѣ ґр. Стан. Стадницкого замешкавъ на першôмъ поверсѣ. — О маневрахъ нотуемо ось-такѣ вѣсти: Маневры кôнчать ся завтра. Якъ звычайно, такъ и сего року жовнѣры по поворотѣ зъ цѣсарскихъ маневрôвъ до дому дôстануть снѣдане на коштъ скарбу. У Львовѣ ладить таке снѣдане на 12 ого с. м. реставраторъ на двôрци зелѣзничôмъ Рудзиньскій на 7.000 жовнѣрѣвъ.

— **Въ Яворовѣ** — якъ намъ зъ-вôдтамъ пишуть — вôдбуло *ся* дня 6 с. м. торжественне отворене читальнѣ „Просвѣты". Изъ замѣсцевыхъ Русинôвъ прибули на се торжество пп. академики Л. Шеховичь и Р. Сембратовичь. По вступнôмъ словѣ п. Р. Сембратовича наступили два рефераты: Р. Сембратовича на тему „Громада великій чоловѣкъ" и С. Хархалиса „*Про шинхлѣрѣ громадскій*". По выборѣ выдѣлу промовляли ще оба гостѣ-академики.

— **Зъѣздъ робôтникôвъ будôвляныхъ** вôдбувавъ ся у Львовѣ черезъ три днѣ (вôдъ недѣлѣ до вторка). Стоваришеня робôтникôвъ зъ провінціи надôслали 30 вôдпоручникôвъ. Въ дискусіи порушено мѣжь иншимъ справу страйкôвъ робôтникôвъ будôвляныхъ и сконстатовано, що такѣ страйки не удають ся. Причина неудачѣ страйкôвъ всѣляка; вôдпоручникъ краковскій складавъ вину неудачѣ страйкôвъ въ Краковѣ, Тарновѣ и Бохни на езуитôвъ, котрѣ вмѣли зайти до родинъ страйкуючихъ мулярѣвъ и столярѣвъ и намовити жѣнокъ, щобы вôдтягали мужѣвъ вôдъ страйку; — страйкъ львôвскихъ столярѣвъ також не удавъ ся, бо не було солідарности мѣжь страйкуючими: деякѣ ходили въ день на прогульки зô всѣми страйкуючими и брали запомоги а въ ночи крадькома заходили до фабрикъ на роботу. Щобы на будуче не повтаряли ся такѣ неудачѣ, ухвалено творити по провінціи якъ найбôльше стоваришень, бо въ сей способъ освѣдомлюють ся робôтники и можуть складати потрѣбнѣ капіталы на страйкъ. — На зъѣздѣ обговорювано також справу робôтничои прасы. Жалувано ся на частѣ конфіскаты соціялъ демократичныхъ часописей: Naprzód и Nowy Robotnik. Домагано ся, щобы робôтники бойкотували (не заходили) до такихъ реставрацій, де нема передплаченыхъ часописей робôтничихъ. Жадано, щобы до истнуючихъ часописей робôтничихъ додавано окремѣ додатки для робôтникôвъ будôвляныхъ. Вôдпоручникъ Бориславскій (зô Львова) жадавъ, щобы для Галичины всхôдной сей додатокъ бувъ печатаный по руски. Зъѣздъ спротививъ ся рѣшучо сему жаданю, за-для того, що рухъ робôтничій мѣжь Русинами есть дуже незначный, а тѣ Русины, котрѣ належать до руху, вмѣють лѣпше по польски якъ по руски, та що зъ того повстали бы лишь непотрѣбнѣ кошты, бо навѣть рускѣ часописи радикальнѣ „Народ" и „Хлібороб" и т. п. перестали выходити зъ браку передплатникôвъ. По такôй дискусіи цофнувъ вôдп. Бориславскій свое внесене. — Мѣжь резолюціями, ухвалеными на зъѣздѣ, була и така резолюція, въ котрôй высказано обурене и погорду вѣденьскôй радѣ мѣскôй за оваціи для царя устроенѣ коштомъ грошей робôтничихъ. На зъѣздъ наспѣли двѣ телеґрамы: вôдъ кс. Стояловского и робôтникôвъ зелѣзничихъ въ Новôмъ Санчи. Зъѣздъ закôнчивъ ся вôдспѣванемъ пѣсень: по польски Czerwony sztandar и по руски „Шалѣти".

— **Урльоповане жовнѣрѣвъ** взглядно переходъ въ станъ резервы тыхъ, котрѣ вже выслужили третій рôкъ, зачне ся незадовго у всѣхъ округахъ корпусныхъ по скôнченю цѣсарскихъ маневрôвъ. По кôльканацяти дняхъ пôзнѣйше. 5 ого жовтня, мають ставити ся рекруты. Однакъ щобы могти покликати всѣхъ асентированыхъ и вôйсково выобразувати ихъ а рôвночасно не переступати означеного буджетомъ презенційного стану вôйска, показала ся конечнôсть въ богато полкахъ и вôддѣлахъ урльопувати на неозначеный часъ також жовнѣрѣвъ по дволѣтнôй презенційнôй службѣ. Приписы вôйскового закона кажуть, що жовнѣрѣвъ, призначеныхъ до урльопованя, належить выбирати порядково пôсля того, якъ выобразували ся вôйсково, при чôмъ мають бути увзглядненѣ *тѣ*, що скôнчили зъ добрымъ поступомъ якусь школу рôльничу и по выходѣ зъ вôйска будуть помôчными родичамъ въ господарствѣ або обôймуть власне господарство. Але розпоряджене міністерске зъ тамтого року змодифікувало тую загальну засадничу постанову въ тôмъ напрямѣ, що при згаданôмъ урльопованю повиннѣ бути въ першôй лініи увзглядненѣ всѣ *тѣ*, що въ часѣ асентирунку, яко властителѣ унаслѣдженыхъ господарствъ рôльныхъ або зъ огляду на вôдносины родиннѣ просили о якусь полекшѣ. однакъ имъ тогдѣ вôдмовлено. Отже доперва по увзглядненю жовнѣрѣвъ тои катеґоріи може прийти вже черга на тамтыхъ зъ укôнченою школою рôльничою або потрѣбныхъ до господарства на батькôвщинѣ; а напослѣдку мають бути увзглядненѣ тѣ, що передъ вступленемъ до арміи були робôтниками рôльничими або промысловыми.

— **Огнѣ.** Грôзна луна освѣчувала вчера зъ захôдной стороны Львôвъ. Горѣли Ясиниска, село вôддалене чотири милѣ вôдъ Львова. Близшихъ подробицъ про огонь той ще нема. — Въ Схôдници ударивъ вчера грôмъ въ одну нафтову цистерну, вôдъ чого згорѣли три цистерны и одна вежа.

— **Буковиньскій православный фондъ реліґійный** оголосивъ закôнчене рахункôвъ за 1895 рôкъ. Нерухомый маетокъ принѣсъ въ 1895 р. такѣ доходы: зъ лѣсôвъ 1.011.753 зр. 56 кр., а по покрытю всѣхъ выдаткôвъ на адміністрацію в сумѣ 495.485 зр. 47½ кр., остало чистого доходу зъ лѣсôвъ 516.268 зр. 08½ кр. Зъ пôль, огородôвъ, лугôвъ, толокъ и т. д. було доходу 347.975 зр. 86 кр., а по вôдтягненю коштôвъ адміністраціи осталось чистого доходу зъ тыхъ культуръ 114.471 зр. 67 кр. Разомъ принѣсъ нерухомый маетокъ чистого доходу 630.740 зр. 05½ кр. Зъ того выплативъ реліґійный фондъ на школы и стіпендіи суму 117.495 зр. 31 кр., отже до мертвого капіталу вплинуло 512.244 зр. 72½ кр.

— **У насъ и таке дѣе ся!** Едиктомъ зъ дня 11 червня с. р. ч. 2506 — якъ пише Monitor — повѣдомлено тернопôльского мѣщанина Пилипа Давидовича *про день* лiцитаціи занятыхъ у него рѣчей за груитовый податокъ въ квотѣ 15 зр. 70. Першу лiцитацію назначено на 29 го *липня а* другу, єсли бы не продано згаданыхъ рѣчей высше вартости, на 12 серпня с. р. Господарь, хотячи уникнути того скандалу, заплативъ податокъ разомъ зъ коштами дня 26 липня въ сумѣ 20 зр. и думавъ що позбувъ ся вже клопоту. Однакъ завѣвъ ся дуже, бо 29 го липня, т. е. въ день першои лiцитаціи, прий*шовъ* до его дому секвесторъ, а заставши дверѣ вôдъ хаты замкненѣ, розбивъ ихъ, а рѣчи занятѣ забравъ и вôдвѣзъ до уряду. Противъ того безправного нарушеня дверей и занятя рѣчей внѣсъ П. Давидовичь жалобу до краевои дирекціи скарбу. Чи що выскае, можна сумнѣвати ся; не першій то и не остатный такій учинокъ въ Тернополи, а краева дирекція скарбу глядить на се крôзь пальцѣ...

— **Деґрадація офіцирôвъ въ россійскôй арміи.** Урядова „Аґентія Россійска" доносить, що указомъ царскимъ здеґрадовано офіцирôвъ 35-го бѣлгородского полку драґонôвъ имени „*Е. Ц. В. цѣсаря австрійского и короля угорского*": штаберотмістра Брадлього, поручникôвъ: Григоровича, Барского и Петровича, та корнетôвъ: Кисѣлева, Македоньского, Колодѣева, Корбута, Земичковского, Дунаевского, Пущина и Богдановича — на рядовыхъ воякôвъ. Кажуть, мовь бы причиною деґрадаціи офіцирôвъ було се, що высказали ся обиджаючо о родинѣ цѣсаря австрійского.

— **Успѣхи лѣченя противдіфтеричною сыровицею.** Въ урядовôй ґазетѣ вѣденьскôй оповѣщено даты що-до теперѣшныхъ успѣхôвъ лѣченя діфтеричною сыровицею. Державный институтъ вѣденьскій *для* выробу сеи сыровицѣ выготовивъ за два роки свого истнованя 19.074 давокъ сыровицѣ. У всѣхъ краяхъ австрійскихъ лѣчено сыровицею 1103 недужихъ на діфтерію; зъ того числа подужало 970 а 133 померло, отже 12·5 прц. Въ порôвнаню до попередной смертельности треба уважати такій результатъ вельми вдоволяючимъ. Крôмъ того показуе ся, що успѣхъ лѣченя сыровицею зависить вôдъ того, коли ужито сыровицѣ. Скоро ужито сыровицѣ въ першôмъ або другôмъ дни занедужаня, то смертельнôсть выносила лишь 6·7 прц., противно третого дня вже 19, четвертого 23, пятого 31 а по шестôмъ дни 33·3 прц. Рôвножь и превентивне щѣплене сыровицею, примѣнене въ 318 случаяхъ, выказало добрѣ результаты, бо зô всѣхъ защѣпленыхъ лишь 20 с. е. 0·6 прц., легко занедужали и всѣ були вылѣченѣ. Въ мѣсцевости Ґозанъ въ горѣшнôй Австріи въ 18 случаяхъ діфтеріи, вылѣченыхъ сыровицею, защѣплено сыровицю 18 особамъ, що обслугували недужихъ, и всѣ они не занедужали. Въ Ишли померли вôдъ жовтня до грудня 1895 р. майже всѣ дѣти, що занедужали на діфтерію, а противно 16 дѣтей, що занедужали въ 1896 р., всѣ були вылѣченѣ сыровицею.

— **Страхъ передъ Люеґеромъ.** По Буковинѣ вже розбôйшла ся вѣсть, що проводиръ вѣденьскихъ антисемітôвъ д-ръ Люеґеръ приѣде въ першихъ дняхъ жовтня до Радôвцѣвъ. Вѣсть ся навела на лібераловъ буковиньскихъ великій страхъ. Buk Rundschau у вступнôй статѣ навѣть обчислила, що 230 людей буде тяжко раненыхъ пôдчасъ принятя Люеґера, а 6 буде убитыхъ. А въ радовецкôй радѣ громадскôй поставили жидôвскѣ раднѣ внесене, щобы громадска рада просила Люеґера залишити подорожь. Однакъ не прийшло до голосованя надъ симъ внесенемъ, бо нѣмецкѣ раднѣ зачали голосно протестувати. На всякій случай той страхъ мѣжь буковиньскими лібералами е характеристичный для оцѣненя ихъ самосвѣдомости и силы.

— **Кс. Стояловского** выпущено въ пятницю мин. тыждня вечеромъ зъ арешту въ Яслѣ на пôдставѣ ухвалы комнаты радной. Розправа вôдбуде ся пôзнѣйше. Кажуть, що у вязници пôдписавъ вôнъ зъ намовы якогось кс. Несвятовского декларацію до архіепископа антиварского, въ котрôй обѣцюе покуту. Впрочôмъ кс. Стояловскій мае находитись въ станѣ незвычайного роздразненя. Въ арештѣ чотири днѣ не приймавъ поживы, навѣть хлѣба и вина, котре ему приносили селяне зъ околицѣ.

— **Поезіи папы.** Въ Римѣ появило ся зъ друку выдане остатныхъ творôвъ поетичныхъ Льва XIII. въ честь Дѣвы Маріи п. заг. Leonis XIII. in Mariam Virginem Flosculi.

— **Муринъ кольоністъ.** Передъ кôлькома лѣтами гостила въ Лодзи [въ россійскôй Польщи] переѣздна трупа ґімнастикôвъ-муринôвъ. Одинъ членъ тои трупы занедужавъ по дорозѣ до Калиша и лишивъ ся въ Здуньскôй воли. Коли подужавъ, не хотѣвъ уже лучити ся зъ своими товаришами, але ставъ на службу у одного кольоніста пôдъ Здуньскою волею. Тутъ служивъ вôнъ дуже вѣрно и зъеднавъ собѣ велике довѣре у своихъ господарѣвъ. По пôвтора року кольоністъ померъ, полишаючи молоду ще вдову. Тая вôддала свою бѣлу ручку чорнôй руцѣ мурина — они побрали ся. Вже минуло два роки вôдъ весѣля, а они живуть щасливо зъ двома своими дѣточками. Мюде кажуть, що такого честного и роботящого чоловѣка, якъ той муринъ, рѣдко подыбати.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Въ Чернôвцяхъ мае заснувати ся ческе касино пôдъ назвою Česka Beseda. Кажуть, що въ Чернôвцяхъ *е около* 200 Чехôвъ, тожь ческа Бесѣда могла-бы мати надѣю на розвôй. — Письменный испытъ зрѣлости въ львôвскôй ц. к. высшôй школѣ реальнôй у Львовѣ розпôчне ся 14-го с. м. [устный 21-ого с. м.] Абітурiенты мають зголосити ся два днѣ передъ письменнымъ испытомъ у директора заведеня. — За крадѣжь коней стававъ сими днями передъ судомъ присяжныхъ въ Станиславовѣ Веняминъ Кніпль зъ Товмача. Крадѣжь стала ся дня 18 серпня 1895 р. Пошкодованый господарь не мавъ пôдозрѣня на Кніпля и ажь пôзнѣйше зôзнавъ наймитъ его, що *вôнъ помôгъ* Кніплеви украсти конѣ. Однакъ при розправѣ наймитъ вôдкликавъ свои зôзнаня и въ наслѣдокъ того Кніпля увôльнено. — Намѣстникъ кн. Санґушко выѣхавъ вчера до Перемышля и тамъ бувъ на цѣсарскôмъ обѣдѣ, а вечеромъ вернувъ блискавичнымъ поѣздомъ до Львова. — Въ Вайдлінґавъ пôдъ Вѣднемъ машиністъ ведучій поѣздъ нагле збожеволѣвъ и пустивъ льокомотиву въ найскоршій рухъ гонячи нею до Лайнцу. Льокомотива порозбивала усе на дорозѣ, а вкôнци выскочила зъ шинъ и забила самого машиніста. — Соціялістôвъ нѣмецкихъ *Бебеля* и Буеба, котрѣ приѣхали на нарады соціялістôвъ французскихъ, выдалено зъ Франціи. — Въ Преровѣ въ пивници властителя дому Герцоґа выкрыла жандармерія его внука, котрого вôнъ тамъ ще передъ лѣтами замкнувъ. Нещастный хлопець въ наслѣдокъ довголѣтнои темноты стративъ майже зовсѣмъ зôръ и цѣлкомъ знемощѣвъ. У мѣстѣ настало таке розъярене на Герцоґа, що мешканцѣ хотѣли дôмъ его збурити. Розумѣе ся, Герцоґа увязнено. — Въ Кошицяхъ на Угорщинѣ увязнено дня 6 с. м. вôйскового завѣдовника провіянтового [въ разѣ майора] Лаврентія Вайтля и кôлькохъ иншихъ провіянтовыхъ офіцирôвъ за выкрытѣ нечестнѣ маніпуляціи грôшми правительственными.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Суплентъ II-ои ґімназіи у Львовѣ Ив. Плѣшевскій именованый сталымъ учителемъ въ учительскôй семинаріи въ Ряшевѣ. — Намѣстникъ именувавъ: укôнченого техніка Зах. Войцѣховского ц. к. адъюнктомъ будôвництва и призначивъ его до службы въ староствѣ въ Яслѣ, а практикантôвъ будôвництва Войт. Степкевича, Едв. Яворского и Вінк. Гайна ц. к. адъюнктами въ галицкôй службѣ будôвничôй.

— **Перенесеня.** Намѣстникъ перенѣсъ: ц. к. старшого инжінера Ив. Юрчиньского зъ Ясла до Станиславова; ц. к. инжінера Франца Кар. Ґоломба зъ Бохнѣ до Львова, ц. к. адъюнктôвъ будôвництва: Брон. Лесняка зъ Тарнова до Бохнѣ, Ант. Ґоньчарчика зъ Надвôрнои до Тарнобжеґа и Іос. Ярославского зъ Тарнобжеґа до Тарнова.

Телеґрамы „Дѣла"

Парижь 9 вересня. Temps довѣдуе ся зъ Петербурга, що наслѣдникомъ кн. Лобанова мае бути россійскій амбасадоръ у Вѣдни Капнистъ.

Лондонъ 9 вересня. Кажуть, що Сельсбері мае цареви подати плянъ мирного подѣлу Туреччины и отвореня Царгороду на вôльну пристань. Поголосцѣ тôй не ймуть вѣры.

Малый фейлетонъ

Послухайте, добрѣ люде, моеи пригоды!

Не поставила мене судьба на высокôмъ щебли въ свѣтѣ, але я добивъ ся працею становиска, що можу прилично жити, не потребую затягати довгôвъ, посѣдаю навѣть деякѣ краевѣ и заграничнѣ рентовѣ паперы, а таке въ теперѣшныхъ часахъ у кавалерôвъ рѣдкôсть. Наскучивши собѣ кавалерску самоту, ставъ я навкругъ розглядати ся за якою панночкою по народности Русинкою, щобы, подруживши ся зъ нею, освободити ся вôдъ монотоннои самоты та увити собѣ веселѣйше, гамôрнѣйше родинне гнѣздочко. Зъ огляду, що я вже не молодець въ розцвѣтѣ, трудно було менѣ убѣгати ся за недозрѣлымъ до замѣны перстенѣвъ пôдросткомъ. Случайно впала менѣ въ око дозрѣла, де-що пôдстарѣла *бѣлявка*, панночка Русинка, а хочь не е она Юноньскои красоты, то все-таки еи золото-жовтаве волосся зъ наложенымъ цвікеромъ на носикъ такъ мене очарували, що я рѣшивъ ся впровадити мою обожану на коверець церковный, щобы прилюдно собѣ шлюбувати — я ѣй любовь до смерти, а она менѣ супруже послушенство, не на лѣта, але такъ само до смерти. Коли я фантазую по дняхъ и ночахъ о близькôмъ раю супружôмъ, доходить до мови вѣдомости розсѣвана [опôсля справджена] чутка, що моя обожана цвікерова любка постаралась у староствѣ о перехôдъ зъ грецко католицкого обряду на римско-католицкій. Не знаю, що дало починъ моѣй усмотренôй до змѣны обряду; може бути, що она переняла ся глубоко модерною наукою, що чоловѣкъ грецко-католицкого обряду не може по смерти втиснутись до неба, бо лише люде римско-католицкого обряду мають монополь на небо и лишь для нихъ, яко патентованыхъ, небо стоить отворомъ. Раневый стрѣлою Аморка, я не привязувавъ на-разѣ великои ваги до сеи обрядовои метаморфозы, подумавши собѣ: проживають въ свѣтѣ люде рôзныхъ обрядôвъ въ любови пôдъ однымъ дахомъ, то чому-бъ насъ *двое* не могло голубитись не лишь пôдъ дахомъ, але й на даху? Однакъ скоренько стали розсѣвати ся о моѣй панночцѣ дальшѣ [знову опôсля справдженѣ] чутки, що она старае ся въ староствѣ, щобы приказало дотычному грецко-католицкому пароховй, де она родила ся и хрестила ся, чорниломъ замазати въ книгахъ метрикальныхъ *еи имя* и назвище, абы навѣть слѣдъ затерти, що она була колись Русинкою. Се вже такъ мене огôрчило, що я вôдвернувъ ся вôдъ неи зъ узасадненои обавы, абы по нашôмъ вѣнчаню не найшла еи фантазія — вычеркнути мене, себе и нашѣ дѣти зъ христіяньскихъ метрикъ та вписати насъ въ жидôвско-рабінôвскѣ книги...

Що я вынайду собѣ другу бѣлявку чи чорнявку, панночку Русинку, се певне, але чи у цвікеровои ренеґатки явить ся скоро патентованый любчикъ — побачимо!

Неэкурюсь.

Альбумъ заслуженыхъ Русинôвъ.
Цѣна 70 кр.
Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта".

Портретъ Тараса Шевченка.
Цѣна 50 кр.
Дôстати можна въ тов. „Просвѣта".

Цѣна збôжа и другихъ продуктôвъ.

4 н. ст. вересня 1896.

Львôвъ: Пшениця 6·80 до 7·—, жито 5·50 до 5·75, ячмѣнь 5·50 до 6·50, овесъ 5·30 до 5·70, рѣпакъ 9·— до 9 25, горохъ 5·— до 7·—, вика 0·— до 0·—, льнянка 4·— до 4·25, бôбъ —·— —·—, бобикъ 4·— до 4·50, гречка 0·— до 0·—, конюшина червона —·— до —·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска —·— до —·—, кминъ —·— до —·—, анижъ 0·— до 0·—, кукуруза 0·— до 0·—, хмѣль —·— до —·— зр. за 56 кільо у Львовѣ, оковита за 10.000 літрôвъ —·— до —·— зр.

Курсъ Львôвскій

зъ дня 5 н. ст. вересня 1896.

	Плат.	Жада
Акціи за штуку *безъ купона*.		
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	218 —	2?1 —
Зелѣз. Львôв.-Чернов. по 200 зр. а. в.	287 —	291 —
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в. . .	390 —	400 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. . .	210 —	— —
Листы заставнѣ за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 4% а. в.	96 60	97 30
Банку гипот. галиц. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	110 10	110 80
Банку гипот. 4½% а. в. льос. 50 л. .	99 80	100 50
Банку краевого 4½% а. в. льос. 51 л.	100 50	101 20
Товариства кредит. гал. 5% а. в. . .	— —	— —
Банку краевого 4% а. в.	97 50	98 20
Товар. кред. гал. 4% а. в. I емісіи . .	97 80	98 50
Товар. кред. гал. 4% а.в. льос. 41½ л.	97 60	98 30
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 56 л. .	97 50	98 20
Листы довжнѣ за 100 зр.		
Гал. Зав. кред. сел. 2½% (давн. 5%) въ ликв.	— —	— —
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос въ 15 л.	— —	— —
***Облиги* за 100 зр.**		
Индемнизац. галицкѣ 5% м. к. . . .	— —	—
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	97 50	98 20
Комунальнѣ Банку краев. 5% II. емис.	102 —	102 70
Позички краев. зъ 1873 по 6% а. в.	105 —	— —
Позички краев. зъ 1883 по 4½ а. в.	100 —	100 70
Позички краев. 4% в. а.	97 —	97 70
Позички краев. 4% короновои . . .	97 —	97 70
Льосы:		
Мѣста Кракова	26 —	28 —
Мѣста Станиславова	42 —	— —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 60	5 70
Наполеондоръ	9 45	9 55
Пôвъимперіялъ	9 55	— —
Рубель срѣбный	120 —	125
Рубель паперовый	126 70	127 70
100 марокъ нѣмецкихъ	58 40	58 90

НАДÔСЛАНЕ.

Вôдзначена на краевôй выставѣ 1894 р. срѣбнымъ медалемъ — истнуюча вôдъ звыжъ 14 лѣтъ у Львовѣ

при улици Скарбкôвской н-ръ 19

КРАВЕЦКА РОБÔТНЯ
ДИМИТРІЯ КОВАЛЬСКОГО

знана зъ своеи точности и совѣстности, приймае всѣ замовленя, входячѣ въ кругъ кравецтва мѣжь иншимъ и мундуры для студентôвъ, спеціяльно також всяку одѣжь для Р. Т. Духовеньства и выконуе тін жь скоро, тревало, елеґанцко и дешево

На провінцію высылае ся пробки безплатно а въ разѣ замовленя упрашае ся пôслати зъужиту одѣжь 236 дотичну на мѣру. 12—20

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА

КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „Коперникомъ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкôй ч. 1

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — **Направы найскорше и найдешевше.** — Устроенє електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя зъ провінціи водворотно.

***Адреса:* Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч 1.**

4185

— Друкарня Наукового Товариства имени Шевченка пошукуе ученика до практики зъ укôнченою II клясою ґімназ. або реальною.

Въ друкарни Наукового тов. имени Шевченка ул. Академічна ч. 8 можна дôстати:

Северъ: Задля святои землѣ . . . 50 кр.
Абгаръ-Солтанъ: При стрѣлецкôй ватрѣ 40 „
Загôрна: Жанна д' Аркъ . . . 10 „
„ Про Оврама жидовина . 10 „
М. Залукевичъ: Кистяки ч. 2 . . 15 „
Корн. Устияновичъ: М. Ѳ. Раевскій и панславизмъ . . . . 80 „
Зеркало въ рокôвъ 1891, 1892 по . 2 зр.
Евг. Гребѣнка: Байки . . . 10 кр.
Всев. Гаршинъ: Малярѣ, оповѣданє . 10 „
Павл. Грабъ: Пролѣсокъ . . . 20 „
„ „ Зъ чужого поля . . 20 „
„ „ Зъ пôвночи . . . 20 „
Ґерингъ-Ґерасимовичъ: Що то господарнѣсть . . . . . . 20 „
Ос. Маковей: Поезіи . . . . 20 „
„ „ Оферма оповѣданє . 10 „
„ „ Веснянѣ бурѣ . . 20 „
Ив. Сурикъ: Тверы . . . . 10 „
Мит. Олельковичъ: Писання . . 10 „
Вас. Куликъ: Писання . . . 10 „
Вас. Щуратъ: Чернеча республика на Афонѣ . . . . . . 10 „
***: Народъ въ неволѣ . . . 10 „
И. Н. Потапенко: Задля хазяйства . 10 „
Волод. Шашкевичъ: Зѣльникъ . . 20 „
Ив. Негребецкій: Двѣ хлопскѣ державы 5 „
Андрейчинъ: Монограмы до вышивокъ 2 зр.

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“

у Львовѣ ринокъ ч. 10

выдало новый накладъ друкôвъ

I. Друки правничѣ:

1. Позовъ въ справахъ дрôбныхъ лібра по 25 кр.
2. Контрактъ купна и продажи вз. I. ліб. по 40 „
3. „ „ „ „ II. „ „ 40 „
4. „ „ „ „ III. „ „ 40 „
5. Повномочіе 40 „
6. Поданя о екс- и интабуляцію, взôръ а) б) в) г) лібра по 40 „
7. Написы до подань о интабуляцію л. по 20 „

II. Друки для касъ позичковыхъ:

9. Дневникъ касовый лібра по 40 „
10. Книга довжникôвъ „ „ 40 „
11. Книжочка для позичаючого 100 прим. 2·— „
12 Скриптъ довж ый „ „ 1·20 „
13. Книжочка вкл дкова (щади) „ „ 3·— „

III. Друки для крамниць:

13. Книжка тов рова лібра по 40 „
14. Книжка касова „ „ 40 „

IV. Друки для Читалень и Касъ позичковыхъ:

15. Спись членôвъ лібра по 40 „

ВЫЙШОВЪ

МОЛИТВЕННИКЪ

выданый „Просвѣтою“

въ народнôй мовѣ, великій, обôймаючій 640 сторôнъ друку, найповнѣйшій зô всѣхъ такихъ Молитвенникôвъ.

Молитвенникъ сей мѣстить въ собѣ: I.) Молитвы щоденнѣ раннѣ и вечѣрнѣ. II.) Зъ Богослуженя церковного, *именно*: а) зъ Вечернѣ, б) зъ Повечерницѣ малои, в) зъ Повечерницѣ великои, г) зъ Утренѣ, д) Литургія св. Іоана Золотоустого, е) Молитвы въ часѣ св. Литургіи. III. Тайны покаяня и пресв. Евхаристіи. IV.) Молитвы для рôзного вѣку, стану и въ рôзныхъ потребахъ V.) Молитвы въ часѣ Великого посту. VI.) Молитвы на празники а) Господскѣ, б) Богородичнѣ, в) Святыхъ VII.) Молитвы сполученѣ зъ вôдпустами, VIII.) Акафистъ до а) Исуса Христа, б) Пресв. Богородицѣ, в) св. Отця Николая. IX.) Молебенъ до пресв. Богородицѣ. X.) Тропарѣ, кондаки, богородичнѣ и прокимены а) недѣльнѣ, б) щоденнѣ, в) на празники Господскѣ, Богородичнѣ и Святыхъ, г) на деякѣ потребы. XI.) Коляды и иншѣ пѣсни церковнѣ. XII.) Мѣсяцесловъ цѣлого року.

Сей Молитвенникъ дôстати можна **въ канцеляріи товариства „Просвѣта“** Ринокъ ч. 10 **и въ книгарни Ставропигійской и перепл. заведеню М. Спожарского** по такихъ цѣнахъ:

1) Молитвенникъ брошурованый . . — зр. 70 кр.
2) оправленый на-пôвъ въ полотно зъ одвѣтными вôдтисками . . . — „ 90 „
3) оправленый цѣло въ полотно зъ золоченями и вôдтисками . . . 1 „ 10 „
4) оправленый якъ пôдъ 3) зъ додаткомъ золоченыхъ берегôвъ . . 1 „ 30 „
5) оправленый на-пôвъ въ шкôру зъ золоченями и вôдтисками . . . 1 „ 10 „
6) оправленый цѣло въ шкôру зъ золоченями и вôдтисками . . . . 1 „ 60 „
7) оправленый якъ пôдъ 6) зъ додаткомъ золотыхъ берегôвъ . . . 1 „ 80 „

Замовляючѣ поодиноко Молитвенники зволять присилати на оплату почты 20 кр.

Александеръ Царевичь

артистъ-маляръ

[въ Кобиловолокахъ п. Янôвъ коло Теребовлѣ]

по довголѣтнôй практицѣ въ краю и за границею приймае вôдъ кôлькохъ лѣтъ всѣ въ обсягъ церковнои штуки входячѣ працѣ, а именно: малюе церковнѣ образы до иконостасôвъ и престолôвъ; приймае рѣзьбарскѣ роботы пôсля власныхъ плянôвъ у всѣхъ жаданыхъ стиляхъ, вразъ зъ позолоченемъ; малюе стѣны церковъ и т. п. Крôмъ того выготовляе портреты зъ фотографій и зъ натуры. Пôдиимаючи ся всѣхъ робôтъ по дуже умѣркованыхъ и приступныхъ цѣнахъ, а выконуючи все якъ найсовѣстнѣйше, въ доказъ чого предложити може сьвѣдоцтва и похвальнѣ письма, мае вôнъ повну надѣю, що Всч. Духовеньство затямить собѣ ласкаво его адресу. 36 56—?

Знана вôдъ многихъ лѣтъ ц. к. управ. рафінерія спіритусу, заосмотрена найлѣпшими прикладами ректифікаційными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікерôвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникôвъ у Львовѣ

Яковъ Шпрехеръ и С-ка

поручае старѣ польскѣ сильнѣ горѣвки, дуже добрѣ розолісы, лікеры, румы правдивѣ зъ Ямайки, якъ також найлѣпшои якости краевѣ спеціялы якъ: Народôвка, Dziennik, Szczutek, Карпатôвка, „Дябелъ“, Помаранчева не солоджена, Ратафія, Деренôвка и т. и. горѣвки уприви́лееванѣ и одиноко правдивѣ если въ нашои фабрики спроваджені.

Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарѣвъ, до побираня алькоголю абсолют. и найчастѣйшого спіритусу, до цѣлей лѣчничихъ вôльного вôдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спіритусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровлю не шкôдный, бо не выроблюваный зъ есенціи оцтовои.

Складъ для мѣста Львова, ул. Коперника ч. 9 и въ головнôмъ складѣ водъ мінеральныхъ І. Йоллеса, улиця Кароля Людвика ч. 29. 4912 262—104

Перша руска Торговля и Рукодѣльня

Евгенія Спожарского и Волод. Устеньского

у Львовѣ ул. Руска ч. I. въ каменици тов. „Просвѣта“

поручае по найнизшôй цѣнѣ:

Всякого рода параментôвъ церковныхъ,
Заставы столовѣ зъ хиньского срѣбла.
Хресты нагробнѣ въ великôмъ выборѣ.

Принимае ся до позолоченя и посрѣбленя чашѣ, хресты, банѣ на церкви и прочѣ предметы церковнѣ и домашнѣ. 261 3—3

УЧИТЕЛЬ

орґанъ руского товариства педаґоґічного двотыждневникъ педаґоґічно-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 2., Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 160 кр. на чверть року 1 зр.

Змѣна мешканя.

Стефанъ Томасевичь

артистъ-маляръ у Львовѣ

змѣнивъ мешканє, перенѣсши ся зъ улицѣ Кракôвскои на улицю **Собѣщина ч. 9.** Тожь просить Всч. Духовеньство и прочу Вп. Публику въ данôмъ разѣ туда звертатись и адресувати до него. 241 7—12

КОБЗАРЬ
Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выбôръ поезій для народу зъ житьеписью и портретомъ автора.

Накладомъ товариства „Просвѣта“.

Цѣна кождои части 25 кр.

Оправленѣ примѣрники продають ся по 35 кр.

Музикальна бібліотека!

VII-ый: I-ше „Quodlibet“ — мужескій хоръ М. Лисенка — 30 кр.
X-ый: „У Петрôвку“ и „Якъбы-мь знала“ муж. хоры Исид. Воробкевича — 25 кр.
XI-ый: II-ге „Quodlibet“, хоръ муж. М. Лисенка — 30 кр.
XII-ый: „До бою“ муж. хоръ Порф. Бажаньского, — 20 кр.
XIII-тый: „Вечѣръ“ и „Милованка“, сольо зъ акомп. форт., М. Лисенка — 20 кр.
XIV-ый: „Три шляхи“, муж. хоръ Г. Топольницкого — 25 кр.
XV-ый: „Три пѣсни“, сольо зъ акомп. фортеп. — А. Купчиньского — 25 кр.
XVI-ый: „Вѣтрогоны“ коломыйки и думка уложенѣ на фортепянъ Ост. Нижанковского — 30 кр.
XVII-ый: „Три квартеты“ муж. хоръ Цетвиньского - Недѣльского — 30 кр.
XVIII-ый: „На щедрый вечеръ“ Ф. Колессы, хоръ муж. — 35 кр.
XIX-ый: „Закувала та сива зозуля“ хоръ муж. зъ акомп. фортепяну Петр. Нѣщиньского — 40 кр.
XX-ый: „Коляды“ гарм. Ост. Нижанковского — 45 кр.
XXI-ій: „Веснôвка“, пѣснь зъ аком. форт. о. В. Матюка — 25 кр.

Адреса: Тов. „Львôвскій Боянъ“ у Львовѣ Ринокъ ч 10

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1 мая 1896 року після годинника середно-европейского.

Поїзди відходять зі Львова							до — з	Поїзди приходять до Львова						
поспішні			особові					поспішні			особові			
							Берліна	5·10	1·30	—	8·55	6·55	9·30	—
8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	–	Кракова (Вроцлава і Відня)	5·10	1·30	8·45	8·55	6·55	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	6·45	—	Варшави	5·10	—	—	8·55	—	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	*6 45	—	Мушини-Криниці через Тарнів*) (тілько від 25 червня до 15 вересня)† (тілько від 1 червня до 30 вересня)	*5·10	—	—	†8·55	6 55	—	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Мушини-Криниці через Ряшів	5·10	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	–	6·45	—	Мушини-Криниці ч. Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Хабівки через Тарнів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	11·00	—	9·55	—	—	Хабівки через Ряшів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	—	—	9·55	6 45	—	Хабівки через Перемишль	—	1·30	—	8 55	—	—	—
8·40	—	11·00	4·40	—	—	—	Мшани долішної через Тарнів							—
—	2·50	—	4·40	—	—	—	Розвадова і Надберезя через Дембицю							
—	—	—	4·40	9·55	6·45	—	Рави рускої через Ярослав	—	—	—	—	6·55	—	—
—	—	—	4·40	—	6·45	–	Кросна, Івонича, Риманова, Сянока через Перемишль	—	1·30	8·45	—	—	9 30	—
—	—	—	5·22	—	7·22	—	Мезе-Лаборча і Пешту через Перемишль	—	1·30	8·45	8 55	—	9·30	—
							Лавочного, Пешту, Міскольча Мукача	—	--	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	—	—	9·35	—	—	Гребенова (тілько від 10 липня до 31 серпня включно)	—	—	—	12·10	8·00	—	—
—	—	—	5·22	9·35	*3·05	7.22	Сколього і Стрия*) (зі Сколього тілько від 1 мая до 30 вересня включно)	---	—	—	—	1·51	—	—
—	—	—	—	9·35	7·22	—								
—	—	—	5·22	—	—	—	Станіславова через Стрий	–	—	—	12·10	8·00	1·51	*10 10
							Хирова через Стрий	—	—	—	12·10	8·00	1·51	—
6·10	—	—	—	—	—	—	Сучави, Гусятина, Кересмезе, Слободи рунг., Бергомету, Чудина, Радовець, Кимполюнґа, Букарешту і Ясс	—	—		—	8·00	1·51	10·10
—	—	—	▬	10·25	—	—	Сучави, Чорткова, Кересмезе, Калуша, Сопова, Букарешту і Ясс	—	—	9·50	—	—	–	—
—	—	—	—	2·45	—	—	Сучави, Радовець, Бергомету і Чудина (кождого понеділка), Печеніжина	—	—	—	—	2·01	—	—
—	—	—	—	9·15	7·05	10·15	Сучави, Гусятина, Калуша, Новоселиці, Чудина (що понеділка), Радовець, Кімполюнґа, Ясс, і Букарешту	—	--	—	—	—	6·13	—
—	—	—	—	9·15	—	—	Сокаля і Ярослава через Раву руску	—	—	—	—	7·28	—	—
6·14	2·26	—	—	9·48	—	11·12	Белзця	—	—	—	8·15	5·45	—	—
6·00	2·11	—	—	9·30	—	10.45	Підволочиск і Бродів (на дворець Львів-Підзамче)	—	—	—	—	5·45	—	—
—	—	—	—	1·32	—	—	Підволочиск і Бродів (на головний дворець)	—	2 18	9·55	7·42	4·45	—	—
—	—	—	—	1·20	—	—	Брухович (тілько від 1 мая до 25 червня і від 15 серпня до 6 вересня включно)	—	2·34	10·05	8·05	5·10	—	—
—	—	—	—	3·2.	—	—	Брухович (тілько від 26 червня до 14 серпня включно)	—	—	—	—	—	8·03	—
—	—	—	9·45	3·06	8·55	—	Янова*) (через цілий рік), †) (тілько від 16 червня до 31 серпня включно)	—	—	—	—	—	8·25	—
—	—	—	*9·45	†1·05	§ 3·0.	*6·25	Янова (тілько від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цвітня включно)	—	–	—	*7·50	—	†5 28	†8·54
—	—	—	1·32	—	—	—	Зимної Води від 1 мая до 6 вересня в неділї і сьвята	—	—	—	—	1·10	7·48	—
								-	—	—	—	—	—	—

Увага. Години печатанї грубими черенками означають пору нічну від 6 год. вечером до год. 5-ой 59 мін. рано. В бюрі інформаційнім ц. к. зелїзниць державних у Львові ул. Третого мая ч. 3 готель Империяль продаж білетів стрефових, окружних і довільно зіставлюваних зшиток до їзди, як також тарифи і розкладів їзди в виді кишеневім. Информациї в справах тарифових і перевозових. Часъ середно-европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут. Година 12 часу середно-европейского = 12 годині 36 мінут після годинника львівского. 6

Маґлѣ покоевѣ по зр 24 и 35. — Выжимачки зъ валцями ґумовыми (до выкручуваня бѣля) по зр 13, 14, 15, 18 и 20

поручае Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры)

!!Уніформы!!

для ц. и к. пп. официрôвъ, урядникôвъ державныхъ, однорôчныхъ охотникôвъ, а також студентôвъ — рôвно-жь всякѣ роботы цивільнѣ полагоджуе якъ найстараннѣйше — по дуже приступныхъ цѣнахъ

Лаврентій Романишинъ

Львôвъ, ул. Сикстуска ч. 19.

255 3—6

Молитвеник для дітий

виданий

коштом руского тов. педаґоґічного.

В полотняній оправі з золоченим хрестом **20 кр.**

Продае ся в книгарни Науков. тов. ім. Шевченка, Львів ул. Академічна ч. 8.

Вже вийшла

перша велика народописна

КАРТА

украиньско-руского народу.

Зладжена

д-ромъ Григоріемъ Величкомъ

а выконана въ робôтни Андрѣя Андрейчина літографа у Львовѣ, коштомъ и заходомъ Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ.

Замовляти можна въ Товариствѣ „Просвѣта“ у Львовѣ (ринокъ ч. 10, I. поверхъ).

Цѣна книгарска карты: 3·50 зр. а для членôвъ Товариства „Просвѣта“ и для передплатникôвъ „Зорѣ“: 2·50 зр. за примѣрникъ.

Замовляючѣ зволять долучити 50 кр. на кошты пересылки.

Карта выконана въ 19-ти краскахъ и нальѣплена на полотнѣ. 9—12

До моихъ Вп. П. Т. Гостей!

При нинѣшнôй нечестнôй конкуренціи дуже тяжко для необознаного дѣйстно добрѣ товары дешево купити. Длятого звертаю увагу П. Т. Публики на мôй склепъ, звѣстный вôдъ многихъ лѣтъ зъ найсовѣстнѣйшои услуги и найдешевшихъ цѣнъ та поручаю мôй богато заосмотреный складъ одагôвъ гміжескихъ, хлопячихъ, дитинныхъ униформôвъ и одагôвъ для Всч Духовеньства.

Замовленя пôсля мѣры выготовлюють ся въ найкоротшôмъ часѣ якъ найлѣпше. 4095

Зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна 3

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продае товариство „Просвѣта“

1 зр. замѣсть 3 зр.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ въ фабр. Черлянъекои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 194. Львôвъ, Четверъ 29 серпня (10 вересня) 1896. **Рôчникъ XVII.**

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрiи:	за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр.	на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр.	на пôвъ року . . . . 12 зр.
на чверть року 4 зр. 50 кр.	на чверть року . . . 6 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . . 16 зр.	на пôвъ року . . . . 3 зр.
на чверть року . . . 4 зр.	на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошенія звыклѝ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовои або ѝх мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѝ донесенія приватнѝ числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

Въ справѣ нашои еміґрації.

По перешкодахъ, якѝ вôдъ якогось часу стрѣтила еміґрація вôдъ насъ до Бразилiи — звертає ся теперь сей рухъ еміґраційный до пôвнôчнои Америки. Зъ одной стороны не остала ся въ якôйсь части безъ вплыву заохота д-ра І. Олеськова до выбору Канады, а зъ другои стороны загранични агенты [Міслеры, Карешѣ-Стоцкѝ и иншѝ] высылають до пôвнôчнои Америки нашихъ селянъ, не совѣстно вызыскуючи ихъ несвѣдомôсть, на що есть уже неодинъ доказъ.

Gazeta Lwowska принесла вчера дуже цѣкавый протоколъ господаря Михайла Заторского зъ Кійданець, зложеный въ старостве збаражскôмъ. Заторскій выбравъ ся 6 ого лютого с. р. до Параны [въ Бразилiи], а вѣденьскѝ агенты Ф. Міслера зъ Бремы, вôдтакъ и самъ Міслеръ выправили его до Новои Георгiи въ пôвнôчнôй Америцѣ, обѣцюючи ему тамъ золотѝ горы. Заторскій розказуе, якъ вôнъ переконавъ ся о простôмъ обманьствѣ, якъ бѣдувавъ въ Америцѣ и якъ вкôнци удало ся ему повернути до Кійданець въ половинѣ серпня с. р. Змѣстъ протоколу Заторского подамо завтра, а нинѣ наведемо другій примѣръ несовѣстного вызыскування нашихъ людей загранични ми агентами.

Въ американьско-рускôй „Свободѣ“ находимо допись зъ Jersey City зъ 22 н. ст. серпня с. р., въ котрôй якiйсь Русинъ Ч. Б. описуе свою стрѣчу зъ нашими еміґрантами, вызыскаными черезъ агентôвъ. Вôнъ пише:

„Зъ села Ивaня коло Залѣщикъ збирались люде еміґрувати до Параны [въ Бразилiя], до чого заохочувавъ ихъ якiйсь агентъ бременьскои фірмы Karesch & Stocky. [Се мабуть звѣстный крикунь москвофiльскій Черняхъ зъ села Чехôвъ въ повѣтѣ брôдскôмъ.] Але коли до Бразилiи перестали перевозити нашихъ людей, хотѣли они дôстатись до Канады и зъ тымъ намѣромъ выѣхало ихъ до Бременъ 6 фамiлiй а 32 душь. Но фірма Karesch & Stocky замѣсть дати имъ карты корабельнѝ до Quebeck, т. е. просто до Канады, дала имъ до Ню-Іорку, а кромѣ того взяла вôдъ нихъ грошѣ за білеты, но не до Канады, але до Galveston въ Texas! Люде тѝ приѣхали минувшого вôвтôрка на корабли „Weimar“ до Ню-Іорку. Зъ нихъ 26 т. в. 5 фамiлiй поѣхало сейчасъ до Texas, Богъ знае по що й на що и, розумѣе ся, безъ цента, а одна фамiлiя зôстала на Ellis Island зъ причины хоробы однои дитины. Голова тои родины Иванъ Юрчишинъ, чоловѣкъ вѣку середнего, убраный розумѣе ся по „краевому“, проживае теперь на Ellis Island и есть досыть веселый. Вôнъ зовсѣмъ не робить собѣ нѣчо зъ того, що замѣсть до Канады поѣде въ сторону вôддалеву тысячки миль вôдъ нея. На мои питаня: по що вôнъ ѣде до Texas та чому не казавъ собѣ дати білетъ до Канады, вôнъ лише здвигавъ плечима та казавъ: „або я знаю“... „мабуть на ґрунтъ ѣдемо“... „таке менѣ дали...“ Безжурнôсть и веселôсть его зрозумѣвъ я допéрва пôзнѣйше, коли вôнъ почавъ менѣ показувати свои подорожнѝ „документы“. Тѝ всѣ були all right... Бувъ тамъ паспортъ вôдъ староства, по котрый Юрчишинъ ходивъ лише 12 разъ; була метрика [„якже-жь? — каже — дѣти е!“] и „swiadectwo“. „Swiadectwo“ тое, за котре заплативъ вôнъ нѣ менше нѣ бôльше якъ 5 злр., а то 2 злр. 50 кр. вôйтови за печатку и писареви 2 зр. 50 кр. „вôдъ руки“, було написано по польски. Позаякъ языкъ, въ якôмъ оно було написане, бувъ вельми куріозный, а кромѣ того оно Юрчишиному на нѣчо не здалось, бо въ нѣмъ кромѣ того, що вôнъ „moralni, bogobojnie i niczym nienaruszonie życie swoje prowadził i w niczym nie był karanym, ani przysladuwanym“ не було бôльше нѣчого, то я просивъ его о се „swiadectwo“, але вôнъ не дурный, каже „треба... що я въ дорозѣ зроблю?...“ Такъ я и не намовлявъ его дуже, а довѣдавшись еще, що вôнъ продавъ три навалки поля за 600 злр. — зъ чого выдавъ коло 500 злр. „на воду“ а 50 долярôвъ ще мае, попращавъ его и пôйшовъ я вышукати другого краяна, Гриця Козака, котрого такожь замѣсть до Канады пôслала фірма Karesch et Stocky до Ню-Іорку.

Гриць Козакъ зъ Зазулинець, такожь коло Залѣщикъ. У него було два морґи поля и хата. Вôнъ спродавъ всьо тое за 370 злр., повôддававъ, що бувъ виненъ, заплативъ „воду“ и приѣхавъ зъ 18 долярами въ жѣнкою и чотирма дѣтьми [оденъ сынъ уже дорослый] до Ню-Іорку. Его всѣ документы такожь all right, але власти засудили его на завернене до краю, бо у него нема достаточнои скôлькости грошa, анѣ знакомыхъ. Длятого вôнъ сумный, зажуреный. „Волять мене тутъ у водѣ загладити, якъ до краю вертати!“ говоривъ вôнъ зъ резигнацiею. „Що я тамъ теперь зароблю? Чоловѣкъ и 15 центôвъ на день не заробить“.

Критичне положене бѣднои рускои еміґрантскои родины и picturesque стрôй краевый звернули на себе увагу двохъ Американокъ и они постановили зôбрати на нихъ пару центôвъ черезъ ґазету World, котра такожь помѣстила портреты нашихъ еміґрантôвъ и короткій описъ ихъ нужды въ однôмъ зъ своихъ вечѣрныхъ выдань. Рôвно-жь заняли ся судьбою Гриця Козака и его родины нашѝ люде зъ Jersey City, N. J. и польске Tow. św. Józefa зъ Ню-Іорку, такъ що бѣднѝ еміґранты по всѣй имовѣрности не будуть завернены до краю, але зможуть ступити на вôльну американьску землю и тутъ зароблятн на кусникъ хлѣба.

Но то лишь примѣры одного дня. То лишь тое, що я одного дня, и то припадково, чувъ и бачивъ. А кôлько такихъ выпадкôвъ може трафитись въ мѣсяцю або въ роцѣ! Кôлько вже трафилось, а кôлько може ще трафитись?

Зъ огляду на такѝ сумнѝ факты вызыскування нашихъ селянъ — мы знôвъ пригадуемо обовязокъ нашихъ людей интелiґентныхъ по краю, щобы остерѣгали селянъ передъ несовѣстною агітацiею до еміґрацiи не лишь до Бразилiи, але й до пôвнôчнои Америки.

Навѣть зъ Канады приходять сумнѝ вѣсти про нашихъ еміґрантôвъ. „Посланникъ“ наводить письмо зъ Канады вôдъ одного выеміґрувавшого селянина зъ-пôдъ Бродôвъ, въ котрôмъ той пише: „Богато народу приходить теперь зъ Галичины до Канады, одни зъ грôшми а другѝ безъ грошей на заробки. Ту нема нѣякихъ заробкôвъ и бôльша часть тыхъ людей проживае въ крайнôй нуждѣ и гôрше бѣдуе нѣжь въ Галичинѣ. Неоденъ бувъ господаремъ, а теперь тяжко горюе“.

„Раю“ на земли — якъ то представляе собѣ тутъ нашъ нарôдъ — нѣгде нема!

Загальный зôбръ общества им. Качковского

вôдбувъ ся 8-ого с. м. въ Станиславовѣ. Зъ того збору нотуемо ось-таки важнѣйшѝ моменты.

Передъ зборомъ вôдбуло ся въ церквѣ богослужене. Соборну литургію вôдправивъ о. Грабовичъ зъ Тысьменицѣ, по литургiи выголосивъ проповѣдь о. Ник. Огоновскій зъ Джурова, а вкôнци 24 священникôвъ вôдправили парастасъ. Передъ аналоемъ державъ прапоръ общества селянинъ Прок. Гренджола. Зъ церкви удали ся члены общества на зôбръ до салѣ театральнои, але безъ орхестры и безъ прапору [якъ то було за остатного заг. збору передъ двома роками у Львовѣ], бо станиславôвске староство заборонило. [Староста п. Прокопчицъ пояснивъ делеґатамъ выдѣлу общества сю заборону — якъ пише „Галичанинъ“ — тымъ, що при такôмъ походѣ могло бы прийти до заколотôвъ за для бувшихъ въ Станиславовѣ и въ околици соцiялістôвъ.]

Передъ 12-ою годиною вôдкрывъ наради збору предсѣдатель общества промовою, въ котрôй вôдъ початку до кôнця говоривъ лишь о правописи. По кôлькохъ словахъ привѣту збраныхъ и по высказѣ, що „отчетъ“ о дѣяльности выдѣлу за минулѝ два роки розкаже, що выдѣлъ робивъ, заразъ перейшовъ на справу правописну.

„Я же — мовивъ вôнъ — радъ бы тутъ еще хотя въ короткости обратити вниманіе ваше на значеніе изданного нами въ минувшемъ году „Славянско-русского Букваря“, который мы въ отчетѣ называемъ „вѣнцемъ“ нашей просвѣтительной дѣятельности. Головная цѣль сего Букваря есть: точно обучати русскую молодежь въ той азбуцѣ — кирилловской и гражданской — и въ томъ правописанiи, которыи съ покономъ, мирно и безнапастно сохранила для насъ святая наша русско-народная церковь. А та наша русская церковь — якъ обыкновенно говорилъ нашъ вѣкопомный митрополитъ Григорій Яхимовичъ — спасала насъ русиновъ въ продолженiи 5 столѣтій и всегда спасати насъ будетъ отъ погибели. Такое чудо народного спасенія русского народа церковью совершается таки на нашихъ очахъ отъ трехъ лѣтъ, съ поры когда на азбуку нашей церкви, на тѣсно съ нею связанную русскую словесность настала новая, у насъ до сихъ поръ небывалая напасть, а то черезъ насильное введеніе т. з. украинской, въ самой Украинѣ еще, быти можеть, довременно умѣстной, но у насъ безпотребной и даже пагубной, бо найбольше насъ русиновъ розъединяющой фонетики. Приверженцы фонетики, при помощи сильныхъ міра сего, т. е. поляковъ и правительства, успѣли за тѣ 3 лѣта ввести ю не только во всѣхъ школахъ, но майже и во всѣхъ свѣтскихъ урядахъ и дикастерiяхъ галицкой и буковинской Руси. И доходить уже до того, що русскiи написи съ церковнымъ, русско-историчнымъ правописанiемъ съ уряду уничтожаются (якъ то свѣжо сталось на желѣзнодорожномъ дворцѣ въ Черновцахъ), и заступлены бываютъ фонетикою. Такъ и предвидится, що въ дальшей консеквенцiи должно дойти къ тому, що наше отвѣчное русское

---

2)

Де-що про критику у насъ.

(Дальше).

Але не лише въ Галичинѣ критика храмае, проявляе ся она неразъ и на Украинѣ вельми чудно, хоть цѣннѝ творы декотрыхъ украинськихъ писателѣвъ давали нерôвно бôльше вдячного поля для критичного розбору, нѣжь творы галицко-рускій. Отъ н. пр. одинъ критикъ порѣкавъ зовсѣмъ Котляревского и въ своѣмъ критичнôмъ запалѣ навѣть не узнававъ початку ново-украинськои літературы вôдъ того писателя, котрый въ певнôй мѣрѣ есть мовьбы батькомъ ново-украинськои словесности. За-для декотрыхъ досадныхъ выраженій въ травестiи приписувавъ вôнъ Котляревскому просто ворожѝ намѣры мало-рускому языку. Той такъ строгій и неслушный судъ повтаряли давнѣйше такожь декотрѝ изъ галицкихъ письменникôвъ. За те-жь поета Шевченка той самъ критикъ назвавъ першимъ нашимъ историкомъ [sic!]. Жучки, якѝ пускано въ критицѣ на Украинѣ, де таки въ цѣлости проявило ся бôльше тямучихъ и талановитыхъ писателѣвъ, нѣжь въ нашôй Галицкôй закутинѣ, побренѣли подôбно и у насъ. Отъ недавно прописавъ одинъ критикъ, що „можна прямо сказати, цѣла Ипатiевска лѣтопись [Несторъ зъ продовженями] пронизнута глубокимъ патріотизмомъ и *поезiею* [sic!]. Отожь у нашого смиренного Нестора, котрый, хоть и зачеръ зъ декотрыхъ народныхъ переказôвъ, одмѣчае ся користно межи лѣтописцями другихъ народôвъ своею правдолюбностію и тверезымъ розказомъ, вôдкрыто „поезію“. Прочитавши такій критичный осудъ про Шевченка и Нестора, здвигнешь рамена ми: ото мѣтцѣ! исторiи глядять у поетôвъ, а поезію находять у лѣтописцѣвъ! Мабуть одному и другому критикови подиктувало тотѝ слова горяче чу́ство любови до свого народа, та чи саме *чу́ство* выстарчае въ критицѣ? Чи мысль кинена на здогадъ, высказъ неясный, половинный, оповитый оболокомъ маячливыхъ зворотôвъ — чи такій высказъ причинать ся до проясненя рѣчи, до дѣйстного розбору, до того, що винно бути самою сущою цѣлію критики?

Або застановѣмъ ся пр. надъ критикою про Глѣбова. Байки Глѣбова — кажуть — красивѝ вôдъ приказокъ Гребѣнчиныхъ. Те повторяе и другій и десятый. Безперечно и Гребѣнка и Глѣбôвъ, оба они любили рôдну землю, цѣнили рôдный языкъ, оба они володѣли хорошо украинськимъ словомъ, та ихъ таланты, ихъ дѣятельнôсть, ихъ значене въ нашôй литературѣ не рôвнѝ. Талантъ Гребѣнки безперечно далеко бôльшій и рôзнороднѣйшій, нѣжь у Глѣбова. Гребѣнка писавъ по украинськи тогдѣ, коли на пальцяхъ можь було почислити пишучихъ по украинськи. Правда, що літературна спадчина Гребѣнчина на языцѣ украинськôмъ невеличка; за те самѝ перлы дорогоцѣннѝ. Всѣ украинськѝ творы Гребѣнки літературно гарно оброблены не лише що-до самого языка, але и що-до цѣлого проведеня рѣчи. Не треба забувати и сен обставины, що Гребѣнка не мавъ въ обранôмъ нимъ родѣ поезiи майже жадного взору въ украинськôмъ языцѣ: вôнъ самъ въ певнôмъ зглядѣ сотворивъ той взôръ. Инакше Глѣбôвъ. Писателѣвъ украинськихъ за часôвъ выступленя Глѣбова було вже бôльше, мавъ вôнъ окрôмъ хорошихъ творôвъ Гребѣнки *еще и иншихъ писателѣвъ* украинськихъ, чи то байкарѣвъ чи лірикôвъ, на творахъ котрыхъ *мôгъ образувати ся и взорувати*. Глѣбова талантъ далеко меншій вôдъ таланту Гребѣнки. Есть у Глѣбова кôлька пѣсень ліричныхъ хорошихъ, есть и байки, котрѝ можуть стояти побôчь приказокъ Гребѣнчиныхъ. Кажемо побôчь, бо у байкахъ Глѣбова далеко менше тои, сказати-бъ, мудрои економiи въ розказѣ, въ засновку и цѣлôмъ проведеню, що у приказнахъ Гребѣнки, дармá що знôвъ славить одинъ зъ украинськихъ критикôвъ: „широкій его [Гребѣнки] приказки, якъ нашѝ степы“. Боже-свѣте! така приказка широка, якъ степъ! Якъ то выгôдно инколи критикови:

Чи похвалить, чи погудить, смѣло въ трубу [здуе,
Дивують ся люденьконе: критикъ силу чуе!

Не широкій приказки Гребѣнчинай, але поединчій, ясній, прозорій мовь погожа, кринична вода, дышуть своимъ, питоменнымъ, народнымъ духомъ, тому и промовляють до нашои душѣ. Инакше у Глѣбова. Окрôмъ кôлькохъ гарныхъ ліричныхъ пѣсень и байокъ якъ пр. Вовкъ та котъ, Жаба и вôлъ, Вовкъ и вôвчарь, Тѣнь и хлопчикъ, Будякъ и васильки, Вовкъ та ягня, Квѣты, Дерéвце и деякихъ другихъ, за котрѝ належить ся Глѣбову заслужена дяка, есть споре число байокъ непрозорыхъ а взагалѣ литературно такъ слабо обробленыхъ, що далеко *лучше* було бы ихъ не печатати. На примѣръ приведу тутъ „Паляница и Книшь“:

Сидѣла у печи хороша Паляница,
На господиню стала гомонѣть:
„А щобъ ѣй такъ и сякъ! и докôль тутъ си- [дѣть?
У очи вылаю, бо не велика птица!“
„Мовчи та дышь!“
Озвавъ ся у кутôчку Книшь.

Коли не людямъ байка пригодить ся —
Не всяка стежечка безъ спориша —
То може знайдеть ся такая Паляница,
Що внодѣ послухае Книша.

Мы зъ-нарошна выписали одну изъ найкоротшихъ байокъ Глѣбова, щобы не загаразднювати фейлетону. Та добавимо, що у Глѣбова есть еще купка байокъ такои прозорости, якъ та наведена, або може еще темнѣйшѝ.

До того у Глѣбова выступають въ декотрыхъ байкахъ звѣрята съ самыми чудными приметами. Звѣсно, що въ байкахъ черезъ звѣрята розумѣють ся люде одвѣтныхъ примѣтъ: пр. левъ означае сильного и одважного чоловѣка, лисъ хитрягу, вовкъ лютого хижака, розбôйника, заяць труса або боягуза, и пр. Вôдъ байкаря требуемъ знаня природы бодай такого, щобы вѣдавъ, що рыбѣ безъ воды обôйтись годѣ, а що яструбъ гонить и поѣдае нашу дрôбнѣйшу птицю. А то яка инодѣ въ байкахъ Глѣбовыхъ выходить чудасія. Въ байцѣ „Лисиця и Ховрахъ“ — ховрахъ [по галицко руски: сусликъ] одважно розмовляе зъ лисицею, а та ему, якъ „кумовi“, и розказуе якъ она була судьею курей. Ховрахъ [сусликъ] дорѣкае провинною лисицѣ, а та — спасибôвѣй — така кречна, що понурывши голову и слухае замѣтôвъ ховраха и не видаесь, щобъ его заѣсти... Въ байцѣ „Ластôвка и Шулѣка“ обѣ тотѝ птицѣ розмовляють собѣ зовсѣмъ супокôйно и дружно, шулѣка [яструбъ потячій, скригулець, шулякъ] дивуе ся, чомъ ластôвка спѣвае пôдъ стрѣхою такихъ „пройдисвѣтôвъ“, якъ люде, а одважна ластôвка моралізуе и докоряе шулѣцѣ про те, що ловить курята и пташечки. Шулѣка и тутъ така кречна, що не кидае *ся на ластôвку, щобъ ѣи хопити* въ свои кôгтѣ... Ще гôрша диковина — то байка „Щука та кôтъ“. Одинъ „мордатый“ кôтъ учащавъ до щуки [!], котра его карасинами годувала. Яке то годуване, не розказано. Зъ дѣйстности знаемъ, що кôтъ не полѣзе въ воду рыбу ловити: *коли-жь случайно попаде на* березѣ живу рыбу, все одно, чи карасикъ, чи лины, чи щуки, то и поѣдае ихъ. Разъ щука попрохала кота, щобъ ѣи взявъ мышей ловити [!]. Кôгъ давъ *ся упросити*, взявъ щуку [кречный кумъ не зъѣвъ кумы!] и понесъ до

правописаніе во всѣхъ мірскихъ властяхъ и урядахъ не найдетъ увзглядненья, не будетъ допущено, а наконецъ и имѣло бы быти запрещено. Однако Богъ милостивъ — и явъ учитъ нѣмецкая пословица — не дастъ Онъ деревамъ рости до самого неба. Противъ грозящей намъ фонетичной напасти стоитъ и сегодня въ защитѣ Руси вѣчною, непоколебимою непобѣдимою крѣпостью *святая русская церковь*. Ни одна духовная власть, дѣйствующая въ той церкви, не рѣшается и — дастъ Богъ — никогда не рѣшится на введеніе сей противоцерковной фонетики въ урядовое у себе употребленіе. *Само то рѣшеніе нашихъ духовныхъ* властей и согласное съ тѣмъ же поведеніе русского патріотичного духовенства, въ безпрерывныхъ сношеніяхъ его съ мірскимъ свѣтомъ урядовымъ и неурядовымъ, не допустятъ здѣсь — въ конституційной державѣ, подъ владѣніемъ найлучшого монарха, къ вознамѣренному фонетиками полному пренебреженію и запрещенію нашей старо-русской, на науцѣ правильного языкословія и въ звязи съ нашею св. церковью основанного правописанія. Тожъ и изданный нами Славяно-русскій Букварь, роспространеный уже и теперь по Руси нашей въ многихъ тысячахъ екземпляровъ, сослужитъ честно свою службу для той же самой высокой цѣли. И такъ — вѣримъ въ то глубоко — сбудется въ нашихъ же очахъ предсказаніе великого владыки Григорія: Русская церковь всегда спасетъ отъ гибели нашу Русь! Тожъ и воскликаемъ по старо-русски твердо, гордо и грозно: Богъ батько и великая русская мати, *не* дадутъ намъ загибати!"

По сѣй промовѣ, принятой оплесками, п. Дѣдицкій представивъ зборови правительственного комісаря п. Гродского и предложивъ на предсѣдателя збору крил. Т. Лѣсевича зъ Кутовъ, а на заступниковъ д-ра Л. Гумецкого адвоката зъ Самбора и Ал. Барабаша зъ Богородчанъ старыхъ. Президію сю выбрано аклямацією На секретарѣвъ покликано *о.* Корн. Сеника зъ Бережницѣ кор. и журналіста Ив. Пелеха зъ Львова.

Опосля вотчитавъ о. Сеникъ „отчетъ" о дѣяльности центр. выдѣлу за два роки [сей „отчетъ" одобривъ зборъ безъ дискусіи] а вотанъ касіеръ общества д-ръ Лагола прочитавъ „отчетъ" касовый.

При „отчетѣ" касовомъ замѣтнѣйша дискусія вывязала ся при справѣ дому общества въ Сокали. О. Титъ К. Блоньскій зъ Доры заявивъ ся противъ будовы рознихъ „Народныхъ домовъ" на провінціи, бо — казавъ — намъ, особливо теперь, треба не дробити ся, а крѣпити ся въ центрѣ Противъ того выступивъ о. Решетыло зъ Магерова, кажучи, що въ теперѣшній „настоящіи татарскія времена" власне потрѣбно всюда мати сяйтакій кутокъ, власній домы, щобы они були немовь крѣпостями и розсадниками лучшои будучности. [До голосованя въ той справѣ не прийшло]

Вотакъ д-ръ Ив. Добрянькій въ имени центр. выдѣлу предложивъ зборови именувати о. Ігнатія Гальку „покровителемъ общества", котре то достоинъство *було* въ обществѣ опорожнене вотъ смерти о. Ив. Наумовича. Мотивуюче се внесене д-ръ Добрянькій воткрывъ тайну, що анонімъ, котрый передъ двома роками жертвувавъ на домъ общества 2.000 зр., то именно о. Галька. Зборъ принявъ предложене выдѣлу и ухваливъ выслати вотъ президіи телеграму о. Гальцѣ зъ повѣдомленемъ о ухвалѣ збору. — Дальше именувавъ зборъ на внесене выдѣлу почетными членами общества: б. митрополита Іосифа Сембратовича въ Римѣ, крил. Ив. Гавришкевича въ Камѣнки-Боброѣдовѣ, о. Юстина Желеховского зъ Перемышля, о. Вас. Залозецкого зъ Горнього, пралата Павла Матковского зъ Перемышля и мед. д-ра Вас. Кебузиньского зъ Перемышля.

Вотакъ наступили внесеня членовъ — и мы всѣ ти внесеня зарегіструемо.

О. Ив. Решетыло поднѣсъ справу высокихъ дідактровъ, дорожнѣ учебниковъ и заведеня мундуровъ въ школахъ середныхъ и предложивъ, щобы общество вотнесло ся зъ меморіяломъ противъ того — не до краевои рады школьнои, анѣ до міністерства, але просто до цѣсаря, и то меморіяломъ „кровію писанымъ". — Внесене се принято.

О. Корн. Сеникъ говорилъ о слабомъ приростѣ членовъ общества, а для выкликаня бѣльшого ефекту взявъ зъ рукъ Вал. Левандовского зъ Тернопольщины праперъ общества и на той праперъ заклявъ збраныхъ, щобы „оставили печаль, а приеднували обществу якъ найбѣльше число рядовыхъ для нашого народного ополченя".

О. Генрихъ Поляньскій зъ Туриньска поднѣсъ справу власного дому общества у Львовѣ, и поставивъ внесене, щобы выдѣлъ постаравъ ся о конторисъ и плянъ такого дому и подавъ се въ одной зъ книжочокъ общества. Се внесене подперъ о. Сав. Кисѣлевскій зъ Чорнолозець. Противъ того выступали оо. Лѣсевичъ, Сеникъ, Блоньскій, Решетыло и п. Барабашъ, кажучи, що се ще передчасно; треба впередъ збирати грошѣ Остаточно принято внесене о. Сеника: припоручити выдѣлови щиро занятись тою справою, евентуально глядати якого мѣсця на домъ общества у Львовѣ и дати о томъ „докладъ" на слѣдующомъ зборѣ.

О. Ив. Савюкъ зъ Заболотовець выступивъ противъ „обезображенія русского языка" и противъ фонетики, котрои введене въ школы має — по гадцѣ автора — „политическую подкладку". Бесѣдникъ говорилъ: „Украли намъ н. пр. таку невинну [!] и хорошу [?] букву якъ „ѣ", а накинули спичку зъ двома очками". Въ томъ бесѣдникъ добачивъ тенденцію „осмѣшити нашъ языкъ", котрымъ говорили на княжихъ и королѣвскихъ дворахъ. Отже поставивъ внесене: щобы въ ухваленый уже зборомъ меморіялъ до цѣсаря вставити такожь просьбу о „очищене нашого языка" въ шкільныхъ учебникахъ. — О. Ив Терлецкій зъ Тучапъ подъ Снятиномъ додавъ ще, додати въ томъ меморіялѣ просьбу, щобы нѣхто не смѣвъ мѣшати ся въ нашій языковій справы. — Оба внесеня принято.

Оо. Ник. Огоновскій и Сим. Заяцъ зъ Ходорова поднесли справу ярмарокъ въ руский свята, а зборъ припоручивъ выдѣлови домагати ся вотъ властій усуненя того лиха

О. Сеникъ внѣсъ, щобы выдѣлъ выдавъ етімольогією малый катихизмъ Дегарба, а зборъ се ухваливъ. Вотакъ о. Сеникъ ще вотозвавъ *збраныхъ, щобы ширили выданый обществомъ* „Славяно-русскій Букварь".

Послѣдне слово забравъ молодый господарь Дамянъ Захарякъ зъ Лѣшнѣ подъ Дрогобичемъ. Вступивши на естраду вонъ — якъ пише „Галичанинъ" — въ жаркой промовѣ „указавъ на закрѣпощене нашои вѣры, на гоненіе нашого обряду, на пановане езуитизму въ управѣ нашою церквою и выразивъ бажане, щобы наша вѣра була такою, якъ за Владимира", а вотакъ мовивъ дальше: „Нехай хто и якъ хоче празнуе собѣ ювілей унія, а наше общество нехай выдасть въ тои нагоды популярну исторію руской церкви, а на другій рокъ, якъ въ 25 лѣтѣ свого естованя, нехай дасть зробити для роздачѣ межи членовъ олѣйный портретъ пок. Ив. Наумовича". — Оба внесеня однодушно принято, а бесѣда Захарякa — пише „Галичанинъ" — „вызвала всеобщее одушевленіе и такій ентузіязмъ, що на внесене д-ра В. Дудикевича предсѣдатель крил. Лѣсевичъ ще разъ подавъ до вѣдомости збраныхъ *имя оратора-патріота* въ-подъ сѣльскои стрѣхи".

Потомъ на внесене о. Г. Поляньского выбрано до нового выдѣлу: предсѣдателемъ [аклямацією] Б. Дѣдицкого, выдѣловыми: оо. Ант. Петрушевича, Т. Павликова, д-ра І. Дельневича, Конст. Яримовича и пп. д-ра Ив. Добряньского, Ром. Бачиньского, д-ра В. Лаголу и Ив. Пелеха, а заступниками выдѣловыхъ: д-ра Юл. Илевича, М. Клемертовича, д-ра Л. Павенцкого и д-ра Теодосія Заяця.

Опосля предсѣдатель закрывъ наради окликомъ въ честь цѣсаря, а о. Сеникъ въ имени збору звернувъ ся до правит. *комісаря*, щобы цѣсаря пробуваючого въ Крисовичахъ повѣдомлено о ходѣ нарадъ збору общества и о нихъ чувствахъ льояльности. Зборъ закончивъ ся спѣвомъ „Многая лѣта" для п. Дѣдицкого, рускихъ женщинъ и всего збору. „Была то — пише „Галичанинъ" — картина красивая и ефектная, въ неодныхъ очахъ блеснули слезы умиленія, а уста стариковъ якъ бы складывались для произнесенія молитвы: Нынѣ отпущаеши раба Твоего со миромъ!"

О 8 той годинѣ вечеромъ вотбувъ ся въ той самой сали концертъ, а по концертѣ танцѣ аж до ранку.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Угорска депутація квотова зберется дня 19 с. м., щобы ухвалити друге внесене (nuntium). Рѣчь цѣлкомъ певна, що те внесене буде вотмовною вотповѣдію на внесене австрійскои депутації. По обвѣщеню тои вотповѣди зойдуть ся обѣ депутації въ Будапештѣ для устныхъ переговоровъ. Нѣхто не надѣе ся, щобы ти переговоры довели до лѣпшого кінця якъ письменій; але хотять вже приспѣшити наради, щобы справу разъ вже покінчити якъ чи такъ.

Вчера вотбули ся на Шлеску выборы до нового сойму въ сѣльскихъ округовъ. Якъ вѣдомо, сполучили ся тамъ Чехи зъ Поляками до згоднои акціи выборчои и сподѣя, що удержать ся при дотеперѣшнѣмъ числѣ послівъ; въ мѣстъ може навѣть здобудуть якій новый мандатъ. Зъ сѣлъ послували доси Чехи Стратіль, Грубый и Груда, Поляки Свѣжый, Ценціяла и Михейда, та трехъ Нѣмцевъ.

Сольногородскій соймъ, котрого мандатъ уплывае въ днемъ 14 жовтня с. р., розвязано сими днями, а рівночасно розписано новій выборы на 17, 20 и 24 жовтня.

— —

Пытане, хто стане наслѣдникомъ кн. Лобанова, е немалои ваги и длятого не дивота, що живо занимають ся нимъ дневники. Зъ тои нагоды зазначимо деякій замѣтній и цѣкавій голосы печати. N. fr. Presse подала вѣсть мовь бы то на основѣ розмовъ зъ австрійскими мужами державными, що кн. Лобановъ старавъ ся уменшити значене французко россійского союза и склонити Францію до залишеня своихъ мрій, небезпечныхъ для европейского спокою. На те заявляють россійскій дневники, що покойный міністеръ справъ заграничныхъ бувъ рѣшучимъ приклонникомъ союза зъ Францією и лише въ нѣмъ *бачивъ обезпеку интересовъ* Россіи. „Новости" называють вѣсть вѣденьского дневника пустою балаканиною. Межь иншими кажуть про французко россійскій союзъ, що Россія и Франція зобовязали ся обопольно прийти одно другому въ помочь въ разѣ якоись напасти. Однакъ анѣ Россія не приняла обовязку помагати Франціи, коли бы ся хотѣла зъ власнои понуки выповѣсти войну Нѣмеччинѣ, анѣ Франція *не обовязана* помагати Россіи, коли бы Россія пр. для всходнои справы хотѣла починати войну. Союзъ французко-россійскій е чисто оборонный. Змѣстъ дотычного договору держать ся въ тайнѣ, длятого нѣхто зъ вѣденьскихъ дипльоматовъ не може его знати, хиба только въ загальномъ начерку. Коли бы тридержавный союзъ змѣнивъ свой характеръ, тогдѣ певно и французко-россійскій принявъ бы новый напрямъ.

Французкій дневники довѣдують ся, що наслѣдникомъ кн. Лобанова має стати россійскій посолъ у Вѣдни гр. Капнистъ. Вѣсть сю дуже прихильно принимають въ політичныхъ кругахъ парискихъ. Розумѣють, що такимъ чиномъ напрямъ політики кн. Лобанова не змѣнивъ бы ся. Гр. Капнистъ мае бути добре обзнанымъ зъ намѣрами кн. Лобанова и все бувъ ихъ ревнымъ прихильникомъ. Такъ въ справѣ всходнои якъ и що-до становиска Россіи до Франціи е гр. Капнистъ тыхъ самыхъ гадокъ, що и покойный міністеръ справъ заграничныхъ. Заразъ по смерти кн. Лобанова вдавало ся покликане гр. Капниста певнымъ. Выгляды гр. Шувалова могли бути хвилевій. Поминувши иншій причины політичного характеру, вже и станъ здоровля гр. Шувалова навѣть ще передъ послѣдною недугою не бувъ добрый. Старенькій амбасадоръ въ Лондонѣ не мае охоты опускати свого становиска, разъ що не зносить петербургского клімату, а друге, що высокій дружній зносины вяжуть его зъ лондоньскимъ дворомъ. Въ деякихъ кругахъ россійскихъ була бы кандидатура царгородского посла Нелидова дуже популярна, але царь не е за нею. Кн. Лобановъ навѣть не крывъ ся нѣколи зъ тымъ, що анѣ не похваляе політичного напряму Нелидова анѣ тымъ менше не мае симпатій до его нагальнои вдачѣ. Длятого въ поважныхъ кругахъ політичныхъ въ Россіи нѣхто не припускавъ навѣть, щобы Нелидовъ мавъ бути наслѣдникомъ Лобанова.

— —

Въ справѣ приѣзду царя до Франціи вотозвавъ ся звѣстный Клеменсо, одинъ зъ провотдинковъ радикального сторонництва. Говорячи о проектѣ повитаня царя заступниками французкои печати, пригадуе вонъ, що царь въ своій вотчинѣ не знае свободнои печати и длятого легко могло бы статися, що коли провотдники депутаціи дневникарѣвъ стануть передъ нимъ и скажуть: „Мы заступники независимои опініи", тогдѣ царь вотповѣвъ бы имъ: „Не знаю, що се значить". Длятого комітетъ дневникарства лѣпше зробивъ бы, коли бы замѣсть почетного дарунку давъ цареви добру раду: „Нехай монархъ Россіи дасть въ своій державѣ печати свободу, и она нагородить его тогдѣ справедливостію и правдою".

— —

коморы, де щука у кутку сховала ся за бочку, а котъ поплѣвъ ся геть нышати по полицяхъ Щука провела цѣлу ночь за бочкою, безъ воды не згинула, та пожила немалои халепы. Передъ свѣтомъ навѣдавъ ся до щуки котъ, и побачивъ, що кума безъ хвоста: пацюки *) одгрызли. Тогдѣ щука давай просити кота, щобъ ея пустивъ зновъ у ставъ, она, бачь, и безъ хвоста поплыве... Котъ и однѣсъ щуку у ставъ. Тогдѣ то всѣ рыбы, а найбѣльше карасики смѣяли ся зъ щуки „безхвостои проявы!" Наука зъ тои байки мае така выплывати: не бери ся до того, въ чому не тямишь [sic!]. Отъ и такій байки попадають ся у Глѣбова, про котрого торочать критики, що вонъ пойшовъ дальше Гребѣнки, що то на-скрозь поетична вдача. Языкъ Глѣбова хорошій, ритмъ правильный, римъ чистый — та въ значной части его байокъ така непрозорость, трохи чи не курзу верзу, тачъ що прочитавши мимоволѣ нагадаешь смѣховинній слова Котляревского:

Та що́ абы́ щоты́ верзя́ломъ,
Не ва́зку ко́рмомъ соловя́ть,
Ось ну закалитку́й брязка́ломъ,
То ра́дощѣ заденежа́ть.

На тыхъ кількохъ примѣрахъ выказали мы, якъ односторонна неразъ буває у насъ критика, якъ часто вотбуваютъ ся критики кількома пустыми зворотами, щобы якій творъ уславословити або попрѣкнути не входячи въ глубшій розборъ. Критика така верхоплавна и недостаточна шкодливо дѣлае на часть читаючои публики, не входячи въ рѣчь глубше, у другихъ же читателѣвъ, розбираючихъ подробнѣйше критика, у насъ проявлюзана зъ часомъ мусить тратити всяке значене. Захвалюване творовъ слабыхъ мае также *шкодливый вплывъ* на молоде, образуюче ся поколѣне будучихъ писателѣвъ: неодинъ молодякъ, ободреный неразъ захвалою літературнои сѣчки, накорпавши якій стишокъ або злѣпивши яке оповѣдане, притьомъ пре въ печатню... Часъ бы вже разъ застановити ся надъ тымъ, що не слѣдъ праць недбалыхъ, необробленыхъ або прямо нѣсенѣтныць выряжати мѣжь люди за помочю печати. Робить ся такимъ легкомысленымъ пусканемъ въ свѣтъ незрѣлыхъ плодовъ літературскихъ рідному слову лишень кривда и нечесть. Лучше най писатель менше подасть творовъ, але старанно обробленыхъ, нѣжь велику кучу нѣ до чого здатныхъ; лучше мало здорового зерна, нѣжь богато пустои половы. Памятати належить такожь и те, що богато половы збавляе цѣны и самому зерну.

Неясность, маячливость, грайка загальниками въ оцѣнюваню творовъ словесныхъ такъ у насъ розповсюднили ся, що вотъ тыхъ умныхъ примѣтъ критикованя подекуды не свободнѣ навѣть талановитій писатель. Возьмѣмъ н. пр. д-ра Ивана Франка: „Наймичка Т. Шевченка, выкладъ габілітаційный, выголошеный у львовскомъ университетѣ 18 лютого 1895". [гл. Записки Наукового Товариства им. Шевченка. Томъ VI.].

„Наймичка" се поединчій розказъ поетичный, въ котромъ выступае яко головна особа женщина упавша. Предметы подобнѣ бравъ Шевченко неразъ за основу до своихъ поемъ. Въ поемѣ „Наймичка" выступае характеръ упавшои женщины, хоть больше страдный [пасивный], та надзвычайно благій и повный пожертвованя. Въ той поемѣ не шумнымъ славословомъ, а поединчимъ, природнымъ розказомъ уславивъ Шевченко безкраю любовь матери, котра вся жертвуе ся *для добра своеи дитины*. Тая то самовырѣчь матери и ей посвящене *для дитины* получене зъ глубокимъ душевнымъ терпѣнемъ [„Прости мене! я каралась весь вѣкъ въ чужой хатѣ" признае ся Ганна передъ смертію свому сынови Марку] суть такъ великій, що они выеднують доконче въ души читателя опрощене для проступку матери и увысшають ей до геройства. Розказъ самъ плыве тихо и супокойно, Шевченко, яко великій живописець, подавъ образъ взятый зъ дѣйстного житя люду; до змалюваня того образу ужилъ поетъ зовсѣмъ поединчихъ красокъ — але яко майстеръ живописи людскои душѣ вотворивъ образъ цѣлный, схопленый вѣрно, начертаный зъ глубокимъ чуствомъ, психольогічною правдою и ревною простотою. Тожъ розборъ Шевченковои поемы „Наймичка" есть вдячнымъ предметомъ для критика, хоть самъ розказъ и представляе собою малюнокъ аж геть то поединчій, та при глубшомъ розслѣдѣ плѣняе вѣрностію, строгою послѣдовностію и величною простотою цѣлого свого заложеня и проведеня.

Безперечно п. Франко въ своемъ выкладѣ неодну гадку высказавъ слушну и годну, та все-жь неодно попаде ся таке, що просто поражае. Отъ заразъ на початку: „Все здае ся таке ясне, такъ природно зъ собою повязане а при томъ высказане такъ просто и безпретенсіонально, немовь кождый епізодъ, кожде слово выхоплене прямо зъ душѣ читача, такъ що ему й здумати собѣ важко, щобъ що могло бути не такъ, щобы въ той прямой, ясной та прозорой течіи було можна що-небудь змѣнити, додати або вотняти". По моѣй думцѣ ся повхвала — то патока цукромъ посыпана. „Кожде слово поемы выхоплене прямо зъ душѣ читача" — ба! читатель читателеви не ровный: инакше думавъ К. Шейковскій, коли читавъ ту поему, инакше п. Франко, а въ душѣ третього читателя, може бути, ся поема зновъ бы инакше вотбилась. Дѣло не въ томъ. Епізодовъ можна бы тутъ всунути всякихъ доволѣ и значно рознихъ. Залежить те вотъ фантазіи поета, котрый бере собѣ взоры зъ дѣйстного житя, такъ дуже а дуже розличного, и поопля снаги малюе барвами менше або больше яркими и до дѣйстности зближеными. Поетичный розказъ Шевченка робить глубоке на насъ вражене не тымъ, наче-бъ подумати важко, щобъ могло що-небудь инаше скластись, а тымъ, що розказъ проведеный психольогічно вѣрно, зъ сердечною простотою и взрушаючою глыбиною чуства. Нема вправдѣ заплюкана и заузленя, якъ у драмѣ, однакожь того и зовсѣмъ бы непотрѣбно було, такъ якъ розказъ сягае въ кругъ *звычайного* сѣльского житя, а тутъ еще додаймо и звычайнои недолѣ женщины въ певномъ выпадку. Тиха, однакожь глубока, повна пожертвованя удача наймички проявляюча ся въ любови до сына выносить ей доперва по-надъ звычайну товпу упавшихъ женщинъ. Порвнане поемы „Наймичка" зъ повѣстію того-жь имени проведено старанно. Чи однакожь можна такъ певно установити хронольогічный порядокъ въ написаню обохъ „Наймичокъ" т. е. украиньскои поемы и россійскои повѣсти того-жь имени та „ясный дати поглядъ на методъ зъ якимъ поступавъ Шевченко при твореню" — то для насъ рѣчь не рѣшена, не переконуемось въ томъ вглядѣ, хоть и завѣряе п. Франко: „можна сказати смѣло, що при всѣй идеалізаціи змѣсту и головныхъ особъ, малюнокъ окруженя, ландшафтъ схопленый зъ живои натуры и выведеный рукою

*) Пацюкъ въ укр. = щуръ рудый або великій, Mus decumanus [гл. Початки до уложеня номенклатуры и термінольогіи природописнои народнои въ рр. 1864—1878 Выпускъ VI. стор. 9]. Въ Галичинѣ подекуды зовуть его такожь „пацканъ", котрымъ то именемъ именують тежь кашавку Myoxus glis. — Пацюкъ майже скрозь въ Галичинѣ = счищеный самець свинный. — *О. З.*

Зъ Кретьı приходять вѣсти, що въ Канеѣ розкинено мѣжь магомеданьске населене пôдбурюючй письма. Въ одномъ зъ нихъ каже ся, що уступки признанй християнамъ выходять на згубу магомеданъ. „Длятого берѣмъ за зброю и боронѣмъ правъ нашои вôтчины до крайности!“

На Кретѣ є 240.000 християнъ а лише 38 000 магомеданцѣвъ. Але магомеданцѣ все таки уважають себе за щось высшого вôдъ „невѣрныхъ“. Коли-жь теперь нова конституція вôдбирае имъ верховодство надъ християнами. то зновъ они ворохоблять ся. Köln. Ztg. дôстае допись зъ Канеѣ, що магомеданцѣ зорганізували собѣ свôй комітетъ на ладъ християньского, а вôдъ того комітету выходять теперь всѣ приказы. Кождои хвилѣ можна ждати выбуху. Въ Канеѣ лишило ся християнъ ледво тысячь; за то громадно наплывають тамъ магомеданцѣ и майже всѣ снують ся по улицяхъ *узброєнй. Правительство не выступае* противъ нихъ не тому, щобы не хотѣло, тôлько що не мае силы.

Амбасадоры въ Царгородѣ переслали Портѣ ноту въ повѣдомленемъ, що Кретенцѣ приняли уступки, признанй имъ султаномъ, та зъ зазывомъ, щобы Порта перевела выбôръ ґенерального ґубернатора.

Проґрама полїтична латиньского духовеньства.

Въ днахъ 26 и 27 серпня с. р. вôдбуло ся въ Перемышли вѣче латиньского духовеньства епархіи перемыскои. Зъ нарадъ сего вѣча появивъ ся въ ґазетахъ лишь змѣстъ чотирохъ ухваленыхъ резолюцій. Крôмъ резолюціи першои, въ котрôй порушено справу „пôднесеня у священикôвъ духа священичого на внутрь и поваги на внѣ“, прочй три резолюціи трактують справы політичнй, а то: рухъ людовый, причины обниженя довѣря люду до духовеньства и справу шкôлъ, передовсѣмъ людовыхъ. Референтами тыхъ резолюцій були священики: послы Фішеръ и Пасторъ та Ант. Коленьскій и Ром. Ганчаковскій.

Въ резолюціи що-до пôднесеня у священикôвъ духа священичого и поваги сказано, щобы священики плекали въ собѣ духа священичого именно при помочи рекольокцій, щобы въ товарискихъ вôдносинахъ хоронили гôдность свого стану та уживали и розпоряджали своимъ майномъ по мысли приписôвъ церкви.

Въ резолюціи „о справѣ людовôй“ высказуе ся найперше засада, що духовеньство, маюче бути „всѣмъ для всѣхъ“, повинно стоятн по-надъ сторонництвами, — тожь вôдповѣдно сêй засадѣ повинній священики пôдпирати змаганя католицкй, зъ якого небудь табору політичного они бы й выходили. Але що по мысли енцикліки „Rerum novarum“ головнымъ обовязкомъ держави, отже тымъ самымъ и духовеньства, есть — заопѣкувати ся бѣднымъ людомъ, котрый не могучи самъ собѣ дати рады, мимо волѣ часто вôддае ся въ руки партій соціяльныхъ и радикальныхъ, обѣцюючихъ ему опѣку и помôчь, — то духовеньство повинно пôдпомагати людови въ осягненю приналежныхъ ему правъ при помочи засновуваня новыхъ політичныхъ союзôвъ людовыхъ католицкихъ (на взорець нѣмецкихъ kathol. Bauervereine) та пôдпираня такихъ истнуючихъ союзôвъ. Такимъ истнуючимъ союзомъ „політично католицко-людовымъ“ есть „сторонництво хлопске“ въ Новôмъ Санчи зъ своею часописью „Związek chłopski“, — тожь духовеньство мае пôдпирати морально и матеріяльно якъ се сторонництво такъ и его орґанъ. При тôмъ высказуе ся бажане, щобы назву „Сторонництво хлопске“ перемѣнити на „Союзъ католицко-людовый“, бо теперѣшна назва есть чисто кастова. Крôмъ того поручае ся духовеньству, щобы не лишь ревною працею въ костелѣ, школѣ и парохіи, але и працею на нивѣ горожаньскôй: засновуванемъ и пôдпиранемъ товариствъ промысловыхъ, читалень и т. п. двигало людъ морально и матеріяльно. Въ зносинахъ зъ прихожанами повинно духовеньство заявляти зъ одной стороны рѣшучôсть въ поборюваню злобного опору, а зъ другои стороны велику любовь и умѣркованe супротивъ блудячихъ.

Зъ резолюціи „о причинахъ обниженя довѣря люду до духовеньства“ выходить, що духовеньство латиньске стратило довѣре селяньства длятого, бо доси пôдпирало при выборахъ акцію шляхотско-паньску а цѣлкомъ вґнорувало самостôйнй змаганя політичнй селяньства. Для зарады лиха ухвалено въ резолюціи такй точки: 1. Участь духовеньства въ житю публичномъ есть вповни згôдна зъ священичимъ званемъ а въ теперѣшныхъ часахъ потрѣбна для добра церкви и суспôльности. 2. Кожда дотеперѣшна акція выборча викликувала мѣжь людомъ чимъ разъ крѣпше озлоблене головно за-для складу центрального комітету выборчого, тожь пôсля гадки духовеньства выборчій комітетъ повиненъ бути репрезентантомъ всѣхъ верствъ суспôльности. 3. По комітетахъ повѣтовыхъ и передвыборчихъ зборахъ духовеньство мае пôдпирати кандидатôвъ, звѣстныхъ не лишь зъ пересвѣдчень але такожь зъ житя правдиво католицкого. Зваживши, що зъ огляду на ширшаючу просвѣту и розбуджену самосвѣдомôсть політичну въ курiи селяньскôй можна найти кандидатôвъ, котрй зъ пожиткомъ можуть заступати интересы краю, — зôбранй священики уважають справедливымъ въ першôмъ рядѣ пôдпирати кандидатôвъ зъ дотычнои курiи. 4. Въ акціи выборчôй духовеньство по попереднôмъ порозумѣню мае дѣлати солідарно, бо бракъ солідарности обнижае повагу священичу.

Въ резолюціи „о школѣ народнôй“ высказуе ся засада, що законодавство шкôльне по р. 1867 наносить необчисленй шкоды въ публичномъ выхованю дѣтей католицкихъ у всѣхъ школахъ, а именно въ народныхъ. Длятого треба: голосити и навчати, що школа для католикôвъ мусить мати вызначный характеръ католицкій; старати ся о ревізію законôвъ шкôльныхъ, опертыхъ на основныхъ законахъ зъ 1867 р.; старати ся о вôддѣлене католицкихъ дѣтей вôдъ жидôвскихъ по школахъ. — Наука религіи повинна мати начальне мѣсце въ планѣ науковôмъ по школахъ а удѣлятн ей въ народныхъ школахъ повинно духовеньство парохіяльне або окремй катихиты. Старати ся о змѣну краевого закона зъ 1888 р. въ тôмъ напрямѣ, щобы посады катихитôвъ були утверенй не лишь при 4- або 3-клясовыхъ школахъ але и при дво- або одноклясовыхъ школахъ по селахъ, де сего потреба. Катихиты мають бути уважанй на рôвни зъ управителями шкôлъ. — Старати ся о змѣну законôвъ що до найвысшого нагляду державы надъ наукою религіи и выхованемъ религійно-моральнôмъ въ школахъ. Катихиты повинній зазначувати, що наглядъ науки религіи зô стороны функціонарôвъ державныхъ нарушае основне право церкви и совѣсть католикôвъ. Просити архіпастиря, щобы розваживъ, чи не було бы хосеннѣйше замѣсть недавно утвореныхъ комісарѣвъ ординаріятскихъ поручати наглядъ науки религіи въ народныхъ школахъ схоліярхови капітулы зъ давнымъ обсягомъ дѣлання и деканамъ. — Духовеньство повинно зъ бôльшою ревностію вôддати ся научаню катихизма въ церквахъ и школѣ; не спускати ся на учителѣвъ въ науцѣ религіи; злй наслѣдки теперѣшного законодавства шкôльного розважно и розумно ослаблятн, приймати уряды въ мѣсцевыхъ радахъ шкôльныхъ; задержати добрй взносины зъ учительствомъ и заявляти ему, именно по селахъ, свою прихильнôсть.

Полишаючи безъ коментаря резолюціи: о пôднесеню духа католицкого мѣжь священьствомъ та о школѣ вѣроисповѣдноѝ — годѣ не сказати кôлька слôвъ о двохъ другихъ резолюціяхъ, въ котрыхъ обговорюе ся справа вôдносинъ духовеньства до люду. Селяньство, добиваючи ся приналежныхъ собѣ правъ політичныхъ, розбуджае въ собѣ чимъ разъ бôльшу самосвѣдомôсть політичну, якъ вмѣе и якъ хоче, користуючи ся истнуючими орґанізаціями політичными. Скоро духовеньство вôдтягало ся доси вôдъ участи въ тыхъ орґанізаціяхъ а тымъ самымъ и вôдъ вплыву на людъ, то пôсля нашои гадки засновуване новыхъ політичныхъ союзôвъ людовыхъ на взорець нѣмецкихъ kathol. Bauernverein-ôвъ не доведе до цѣли а хиба причинить ся до бôльшого розбудженя пристрастей політичныхъ. О много лѣпше вôйти до истнуючихъ орґанізацій и тамъ дѣлати въ дусѣ людовôмъ, селяньскôмъ, якъ творити новй сторонництва и партіи, тымъ бôльше, що й найрадикальнѣйшй сторонництва людовй пôзнавши свою первѣстну похибку, не тыкають справъ вѣры и религіи. Тожь коли бы латиньске духовеньство епархіи перемыскои хотѣло було на серіо трактувати справу людову, то не повинно було брати въ опѣку лишь одно сторонництво людове „Союзъ хлопскій“ (и то зъ застереженемъ змѣны назвы), а всѣ прочй сторонництва зъ горы осуджувати. Принципъ, що духовеньство мае бути „всѣмъ для всѣхъ“, не дасть ся погодити зъ интенціями резолюцій.

Рôвножь резолюція що-до акціи выборчои, хочь и мѣстить протестъ противъ дотеперѣшнои акціи шляхотско-паньскои, мабуть не вдоволить проводирѣвъ руху людового, бо не высказуе ся въ нѣй рѣшучои програмы дѣяльности, лишь затемнюе ся всѣлякими застереженями.

Розумѣе ся, що резолюціи перемыского вѣча мають значѣне лишь для справы людовои въ захôдноѝ Галичинѣ, бо для всхôдноѝ Галичины въ нашôмъ народно рускôмъ руху селяньскôмъ мае бути и буде латиньске духовеньство тымъ, чимъ доси було. На Руси латиньске духовеньство не вôдтягало ся нѣколи вôдъ акціи політичноѝ въ хосенъ центрального комітету польского и були многй случаѣ, де латиньскій священикъ агітуавъ въ хосенъ жида, проголошеного кандидатомъ narodowымъ, противъ руского кандидата, греко-католицкого священика.

НОВИНКИ.

— **Ще про вѣче въ Станиславовѣ.** Выдѣлъ Народноѝ Рады у Львовѣ внесъ до президіи намѣстництва рекурсъ противъ забороны вѣча въ Станиславовѣ. Позаякъ вѣче вôдбуло ся, то рекурсъ *мае лишь теоретичне значѣне.* Староство станиславôвске подало було яко причины забороны маленькôсть салѣ и непридатнôсть на згромадженe публичне въ оглядôвъ поліційно-будôвляныхъ и огневыхъ. Отже въ рекурсѣ выказано, що саля есть достаточно велика и якъ-разъ на згромадженя, вечерки и т. п. призначена; впрочôмъ чисто субєктивне твердженe о маленькости салѣ не може бути взагалѣ причиною забороны, бо староство не може наперед знати, ялько прибуде людей; наконецъ поданй станиславôвскимъ староствомъ причины не вôдповѣдають постановамъ закона (§. 6), котрый лише въ инныхъ случаяхъ допускае заборону вѣча — На вѣчи въ Станиславовѣ, котре було зазначене яко вѣче повѣтове, пос. Романчукъ вôдчитавъ списъ громадъ, належачихъ до станиславôвского повѣта, щобы доконати ся, зъ котрыхъ громадъ явили ся люде на вѣчу а зъ котрыхъ нѣ. Отже на 75 громадъ було 58 заступленыхъ а 17 нѣ. Именно не появивъ ся нѣхто зъ Бринѣ, Княгинина, нѣмецкого и польского, Пôдлужа, Угринова шляхотского и Узиня въ станиславôвскôмъ, а зъ Блюдникъ, Хоросткова, Озерця, Колодѣева, Кончакъ новыхъ и старыхъ, Маріямполя, Сапогова, Тумира и Волчкова въ галицкôмъ судовôмъ повѣтѣ. Думаемо, що такій переглядъ придавъ бы ся и на инныхъ повѣтовыхъ вѣчахъ.

— **Повѣтове вѣче руске** вôдбуде ся дня 22 н. ст. с. м. [вô второкъ] въ мѣстѣ Жовквѣ заходомъ Жовквôвскои Рускои Рады.

— **Смирне запытане до ц. к. краєвои рады** шкôльнои. Чому у львôвскôй ц. к. школѣ реальноѝ ученикъ руского обряду не мають сего року руского катихита?!

— **Зъ Ріо Жанейро** наспѣла сумна вѣсть, що дня 3. с. м. упокоила ся тамъ по короткôй недузѣ на жовту фебру панѣ Павлина зъ Ганкевичѣвъ Волянська, жена о. Ивана Волянського, котрый якъ вѣдомо — выѣхавъ сего лѣта въ дромъ Семирадскимъ до Бразилiи яко делеґатъ выдѣлу краевого для розслѣдженя вôдносинъ въ Бразилiи, а покôйна выбрала ся туды зъ своимъ мужемъ.

— **Зъ маневрôвъ цѣсарскихъ.** Пôдчасъ маневрôвъ командантомъ 10 ого корпуса (партія захôдна) есть ґенералъ Антôнъ Ґальґочі, шефомъ штабу полковникъ Куммеръ; войско виносить: 44 баталіонôвъ, 9¼ швадронôвъ и 19 канонъ. Командантомъ 11-го корпуса (партія всхôдна) есть фельдмаршалъ-поручникъ ґр. Шуленбурґъ, шефомъ штабу полковникъ Фішеръ Кольбріе, войско виносить: 44 баталіонôвъ, 9¼ швадронôвъ и 128 канонъ. — Вô второкъ бувъ день выпочинку. Цѣсарь о год. 8-мôй рано выслухавъ вразъ зъ дружиною тихон Службы Божои въ каплици замковôй.

— **Товариство студентôвъ „Січ“ у Вѣдни** мало въ минувшôмъ роцѣ шкôльномъ взагалѣ 27 звычайныхъ членôвъ. Въ тôмъ числѣ було 10 медикôвъ [зъ того докторôвъ 5, докторандôвъ 3, студентôвъ 2] юристôвъ було 7 [зъ того 2 докторанды и 5 студентôвъ], студентôвъ фільософіи 2 [зъ того 1 докторъ], студентôвъ лѣсноѝ академіи 3, студентôвъ торговельноѝ академіи 2, студентъ ветеринаріи 1 и вкôвци 2 урядники почты и телеґрафу. — Въ часѣ року выключивъ выдѣлъ за неточне плаченe членьскихъ вкладовъ 5 членôвъ [мѣжь тыми бувъ 1 докторъ фільософіи, 1 окôнченый правникъ, 1 студентъ права, 1 ветеринарь и 1 торговельникъ]. Выступивъ зъ товариства 1 членъ [докторъ медицины] за-для личныхъ вôдносинъ, а 4 члены опустили Вѣдень разъ на все. Тй послѣдній заняли посады въ Галичинѣ всхôдній [межи ними докторы Василь Павлюкъ и Володимиръ Вятошиньевій выконують практику лѣкарску, першій въ Радеховѣ, другій въ Тернополи]. Вôдчисляючи выключеныхъ и выступившихъ, позостае 17 членôвъ, котрй переходять на слѣдующій, трицятый рôкъ истнованя „Січи“. Є надѣя, що прийде зъ 10 новыхъ, молодыхъ членôвъ. — Додатково до недавноѝ информаційноѝ оповѣстки оголошеноѝ товариствомъ „Січ“ въ „Дѣлѣ“ про высшй заведеня науковй у Вѣдни повѣдомляе ся, що курсъ науки въ вѣденьскôй академіи для броварничого промыслу розпочинае ся 1-ого жовтня. Студенты мають зголосити ся найдальше до 25-ого вересня. Студіи тревають два роки; число слухателѣвъ кождого року обмежене на 20. До впису на I-ій рôкъ вымагае ся окôнченоѝ середноѝ школы зъ матурою, на другій рôкъ выказаня студій зъ I ого року. Програму шкôльну высилае и информацій удѣлить дирекція школы [XVIII. Bezirk, Michaelerstrasse 25, Akademie für Brauindustrie] за присылкою 50 кр. — Курсъ для абітурієнтôвъ академіи торговельноѝ у Вѣдни [однорôчный] розпочинае ся 1-ого жовтня, для звычайныхъ студентôвъ [трилѣтный курсъ] 15-ого вересня. Вписы на курсъ абітурієнтôвъ въ двохъ першихъ дняхъ жовтня, такса впису 5 злр., оплата шкôльна за цѣлый рôкъ 160 злр., лябораторя хемічна 30 злр. Оплату можна за дозволомъ дирекціи складати и въ мѣсячныхъ ратахъ. — Порядно було-бы, щобы и нашй люде пускали ся на поле промыслу, котрый запевнюе кандидатамъ знаменитй условія житя. — *Выдѣлъ.*

— **Д-ръ Михайло Борисикевичь**, славнозвѣстный окулістъ и професоръ университету въ Градци, гостить у Львовѣ.

— **Дрôбнй вѣсти.** Поправчй испыты зрѣлости въ учительскôй семинаріи въ Станиславовѣ будуть вôдбувати ся д. 8 ого жовтня с. р. вôдъ 8 ои годины рано. — Поѣзды прогулькоѝ зô Львова до Бруховичь вôдъ нинѣ перестають курсувати. — Коло Лосонча въ Угорщинѣ на неотворенôмъ ще зелѣзничôмъ шляху въѣхавъ поѣздъ зъ двома льокомотивами на поѣздъ зъ порожными возами, при чôмъ льокомотивы розбили ся, а пять особъ втратило житя. — Въ Ріо-Жанейро на двôрци зелѣзничôмъ въ присутности президента Мореса застрѣливъ одинъ депутованый бувшого міністра справъ заграничныхъ Карвалґа за се, що вôнъ его передъ кôлькома лѣтами ударивъ въ лице. — Въ Самборѣ померъ Володиславъ Яворскій, повѣтовый инжинеръ, въ 48 році житя. — Баціля джумы мавъ вôдкрыти въ Петербурзѣ тамошный професоръ университету д-ръ Ненцкій.

Надôслане.

Verfälschte schwarze Seide.

Man verbrenne ein Müsterchen des Stoffes, von dem man kaufen will, und die etwaige Verfälschung tritt sofort zu Tage: Aechte, rein gefärbte Seide kräuselt sofort zusammen, verlöscht bald, und hinterlässt wenig Asche von ganz hellbräunlicher Farbe. — Verfälschte Seide, (die leicht speckig wird und bricht) brennt langsam fort, (namentlich glimmen die „Schussfäden“ weiter, wenn sehr mit Farbstoff erschwert), und hinterlässt eine dunkelbraune Asche, die sich im Gegensatz zur ächten Seide nicht kräuselt, sondern krümmt. Zerdrückt man die Asche der echten Seide, so zerstäubt sie, die der verfälschten nicht Die **Seiden-Fabriken G. Henneberg** (k. u. k. Hoflief.), **Zürich** versenden gern Muster von ihren echten Seidenstoffen an Jedermann und liefern einzelne Roben und ganze Stücke **porto- und steuerfrei in die Wohnung.** (5) 16

Телеґрамы „Дѣла“

Тѣшинъ 10 вересня. При вчерашныхъ выборахъ зъ сѣльскихъ округôвъ выйшли зъ ческои и польскои стороны дотеперѣшнй послы.

Прага 10 вересня. Вчера вôбрало ся въ Таборѣ вѣче католицке.

Вѣдень 10 вересня. Старокатолицкій синодъ постановивъ вчера перенести свое епископство зъ Вѣдня до Варнсдорфу въ Чехахъ зъ уваги, що найбôльше старокатоликôвъ живе въ пôвночныхъ Чехахъ.

Копенгаґа 10 вересня. Царска пара прибула сюды вчера въ полудне до Кильонія.

Берлинъ 10 вересня. Köln. Ztg. доносить зъ Варшавы, що ґр. Шуваловъ на бажане царя взявъ вôдпустку, щобы скорѣйше вернути до здоровля. Подужавши, мае стати міністромъ царского двору.

Христіянія 10 вересня. Прибувъ сюды вчера Нанзенъ на своѣмъ Фрамѣ. На стрѣчу выплыло 70 кораблѣвъ. Повитане було такъ одушевлене, що въѣздъ Нанзена до мѣста рôвнавъ ся трiюмфальному походови.

НАДÔСЛАНЕ.

ОКУЛІСТЪ

Д-ръ Теодоръ Баллабанъ

повернувъ. 264 4—5

Всѣхъ наукъ лѣкарскихъ

Д-ръ Володим. Витошиньскій

осѣвъ въ Тернополи

и ординує вôдъ 8 до 9 рано и вôдъ 3 до 4 по полудни въ каменици Зомерштайна I поверхъ [коло „Рускои Бесѣды"]. 268 2—6

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА

КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „Коперникомъ"

перенесеный до нового льокал при пл. Галицкôй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєня електричныхъ дзвôнкôвъ. — За мовленя зъ провінціи водворотне.

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1. 4185

Особа въ середныхъ лѣтахъ

зъ родины честнои рускои, погорѣвши глядає мѣсця у самотнои особы до всѣхъ занять здôбна и працьовита.

Ласкавй зголошеня упрашає адресувати: Ивана Свротиньска Станиславôвъ postn restante. 270 3—3

Маґлѣ поковй по зр. 24 и 35. — Выжимачки зъ валцями ґумовыми (до выкручуваня бѣля) по зр. 13, 14, 15, 18 и 20

поручає Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры)

За 2 зр. переробляю кождй найбôльше збитй матерацы цѣлкомъ якъ новй. Старй колдры приймаю до покрытя. **Іосифъ Шустеръ,** ул. Коперника ч. 7 у Львовѣ. 86 25—30

Безъ конкуренціи!

Одинокій фабричный

СКЛАДЪ ДИВАНÔВЪ „ARIADNE"

Игнатія Дрекслєра

Львôвъ пл. Маріяцка ч. 7

побôчь аптики Вп. Міколяша

сполученый зъ комісовымъ складомъ выробôвъ перскихъ и турецкихъ зъ найславнѣйшои фірмы Садіґа, Поппвіца и выробôвъ краєвыхъ поручає:

Диваны перскй, анґлійскй, голендерскй и б. и. въ рôзнôй величинѣ и цѣнѣ. Хôдники дивановй, шпаґатовй и кокосовй. — **Портієры. Фіранки бѣлй и кремовй. Матеріи на меблѣ. Намѣтки на отоманы перскй, анґлійскй** и б. и. Цераты и Лінолеумъ. Капы на лôжка и столы. Коцы на лôжка, на конѣ и повозовй. Дерги и Пледы подорожнй. Лôжка зелѣзнй и б. и. 248 5—8

Продає всьо по найнизшихъ цѣнахъ фабричныхъ.

Всякй замовленя зъ провінціи полагоджує ся сейчасъ.

Пѣвець церковный

вдовець зъ середно высокимъ голосомъ и зъ похвальными свѣдоцтвами и єсть въ силѣ провадити господарку

глядає мѣсця дяка заразъ.

Адреса: *П. Т.* poste restante *Зборôвъ.* 262 3—3

Потребую як найскорше

інтеліґентної женщини

в середнім віцї до заряду дому і опіки над 5-лїтнов донечков. Близші інформацві на листовні зголошеня подам відворотнов почтов. — **Николай Селезїнка,** вдовець сьвященик, парох в Ячивцї п. п. в місци. 272 2—6

Іосифъ Игнатій

Лада Заблоцкій

каліґрафъ-рисовникъ

выготовляє замовленя на дипльомы, портреты, написы, карты титуловй, гербы, рисунки технічнй, накладане фотоґрафій красками и т. п. по цѣнахъ якъ найприступнѣйшихъ. — Мешкає у Львовѣ ул. Городецка ч. 19. 271 1—12

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выбôръ поезій для народу зъ житьеписью и портретомъ автора.

Накладомъ товариства „Просвѣта".

Цѣна кождои части **25 кр.**

Оправленй примѣрники продають ся по 35 кр.

Молитвеник для дїтий

виданий

коштом руского тов. педаґоґічного.

В полотняній оправі з золоченим хрестом **20 кр.**

Продає ся в книгарни Науков. тов. ім. Шевченка, Львів ул. Академічна ч. 8.

ДУЖЕ ВАЖНЕ ДОНЕСЕНЄ

Высоке ц. к. Міністерство торговлѣ у Вѣдни надало П. М. Фрайліхови бандажистови-специялістови у Львовѣ дня 25 червня 1895 р. до ч. 2297 Патентъ на выключный выробъ улѣпшеныхъ бандажôвъ его власного помыслу, о чôмъ Поважану Р. Т. Публику повѣтомляє ся.

М. ФРАЙЛІХЪ

бандажистъ-специялістъ

мешкає у Львовѣ при ул. Шпитальнôй ч. 4.

Несе радикальну и певну помôчь въ найтяжшихъ и задавненыхъ случаяхъ килы всякого рода, *такъ для панъ, якъ и для панôвъ* зъ ґарантією можливости цѣлковитого вылѣченя безъ операціи и безъ лѣкôвъ, натуральною методою и поступовымъ примѣненємъ найвôдповѣднѣйшихъ бандажôвъ, въ наслѣдокъ чого кождый, навѣть зъ смертельныхъ случаѣвъ бувъ выратованый, якъ се доказує богато свѣдоцтвъ и подякъ вôдъ знаныхъ особъ въ краю, якъ вôдъ В П. Едварда Зоммера, емер. ц к. радника двору найвысшого трибуналу — Вп Вінкентія Левицкого ц. к. радника апеляційного, — Вп. Мандибура ц. к радника шкôльного, — Всч. о. Лучаковского пароха въ Плавю, — Всч. о. Грибовича въ Дзвинячцѣ, — Всч о Рудольфа Ваґи, ґвардіяна въ Переворску, — *Вп. Альфреда Боярского инжінера у Львовѣ,* — Вп. Ивана Дутковского, емер. ад. податк, — Вп. Ив. Новака директора дому убогахъ христіянъ у Львовѣ, — Вп. Осипа Мацюркевича радного громады Замарстинова и вôдъ *бôльше якъ 1000 инншихъ особъ,* котрй черезъ него вôдзыскали здоровле. Длятого:

Часопись „Nowa Epoka" мѣстить въ однôмъ зъ остатныхъ чиселъ статю слѣдуючого змѣсту:

„**Nemo propheta in patria**". Одною зъ найбôльшихъ язвъ нависшихъ надъ *людскостію,* єсть безперечно прôрва, недуга страшна и тяжка. Тысячѣ людей улягає прôрвѣ. „Брухъ" лютить ся зарôвно середъ наємникôвъ потяговыхъ и робôтникôвъ маючихъ дѣло зô значнѣйшими тягарами, якъ и середъ *людей заможныхъ. Сегочасна* хірурґія въ острійшихъ выпадкахъ выступлюваня тенесъ послугує ся тяжкими и небезпечными операціями, котрй на жаль вôдстрашують вôдъ лѣченя себе навѣть конаючихъ.

Лѣкарѣвъ *специялістôвъ, вôддаючихъ ся фахово выключно лѣченю прôрвы не маємо* у насъ въ краю. Нема рутинованыхъ рукъ, котрй мали бы въ пальцяхъ крôмъ механічнои рутины субтельне чутє, при помочи котрого безъ операціи змôгъ бы лѣчачій впровадити зъ легкостію тенеса выступившй до черевнои ямы. Рутина и субтельне чутє въ пушкахъ пальцѣвъ, потрѣбнй до легкого вставленя въ мѣсци тенесъ, не выстатчає ще до радикального вылѣченя прôрвы. Дальшимъ условемъ успѣшного лѣченя єсть умѣєтне примѣнене вôдповѣдного до данои прôрвы бандажу, заапльікованого заразъ по щасливôмъ введеню тенесъ до ямы черевнои.

Неоденъ лѣкарь знає дуже добре, якого укладу бувъ бы бандажъ найвôдповѣднѣйшій: тажь бандажистъ не годенъ вôдтворити его гадки докладно и выконати бандажь йота въ йоту пôсля вказôвокъ лѣкаря. А лѣкарь, не будучи самъ бандажистомъ, бандажу прôрвного такожь не выконає Отже загалъ терплячихъ на прôрву полишеный є на ласку безпомôчныхъ лѣкарѣвъ и на довôльнôсть фантазіи бандажистôвъ.

Бандажь универсальный нѣколи не вôдповѣдає индівідуалізмови прôрвы и надзвычайно утрудняє лѣчене недуги, котра комплікує ся и перетягає ся ще и зъ тои причины, що або тенеса удало ся впровадити на мѣсце черезъ вгнѣтане, або послугувано ся при тôмъ операцією.

Около року 1865 молодый чоловѣкъ М. Фрайліхъ, *уродженый* въ Княжествѣ Краковскôмъ, почавъ придумувати надъ лѣченємъ тои страшнои хоробы и впавъ на гадку, що вгнѣтане тенесъ черезъ прôрву до ямы черевнои нѣчо не реґулює, длятого безъзадне втискане тенесъ мусить бути и шкôдливымъ и небезпечнымъ. Єсли-жь тенеса выходять зъ ямы черевнои безъ помотаня и не перерываючи ся, то легко ихъ ввести назадъ, абы лишь почути пальцями вôдповѣднй продовженя тенесъ и ввести ихъ на мѣсце крокъ за крокомъ одностайнымъ тягомъ.

Молодець зачавъ справджувати досвѣдами свои здогады и по численныхъ досвѣдахъ добувъ чисто интуицiйну умѣєтность задержаня въ мѣсци внутрѣшныхъ тенесъ. Не було нѣ одного найтяжшого выпадку, въ котрôмъ бы Фрайліхъ не вспѣвъ зô звычайною собѣ легкостію ввести внутрѣшности въ мѣсце властиве. Зъ надзвычайною зручностію, вводячою въ подивъ ученыхъ фаховцѣвъ, вôдчуваючи пушками пальцѣвъ вôдповѣдный моментъ тенесъ, вводивъ ихъ скоро въ яму черевну и опановувавъ прôрву.

Фрайлѣхъ, не могучи стати лѣкаремъ, ставъ бандажистомъ!

Тогдѣ почали приходити до него товпою слабй, жадаючи вôдповѣдныхъ бандажѣвъ. Були то люде, втѣкаючй передъ грозячою имъ неминучо операцією. Незаосмотренй, зъ вывнутрѣшненємъ, жадали вôдъ бандажиста бандажу. Фрайліхъ, щобы могти пôдняти ся зладженя вôдповѣдного бандажу, смѣло бравъ ся до рѣчи и, ввѣвши тенеса, вôдчувавъ всѣ прикметы данои прôрвы и сейчасъ примѣнювавъ до неи бандажь специяльный. На сотки случаѣвъ въ часѣ близько 30 лѣтъ не лучивъ ся Фрайліхови нѣ одинъ выпадокъ смертельный.

Товпою збѣгли ся люде до чудотворного бандажиста котрый не тôлько накладавъ недужимъ бандажѣ, але якъ вже сказано, въ случаю потребы вводивъ тенеса до ямы черевнои, заосмотрювавъ въ бандажь прôрву и вôдповѣднымъ поученємъ недужого, якъ має въ бандажи поводити ся, невдовзѣ вертавъ людямъ здоровле и чоловѣцтво.

Чоловѣкъ сей, выкликуючій щирый подивъ совѣстныхъ лѣкарѣвъ, ратувавъ хорымъ житє навѣть тогдѣ, коли лѣкарѣ вже не обѣцювали нѣякого ратунку и надѣѣ.

Часто ударемнявъ вôнъ потребу тяжкои операціи, до котрои зъ небезпеченствомъ житя хорого мали вже приступити.

Лѣкарѣ, котрй знали Фрайліха, *запрошували его до хорыхъ* и поручали ему въ своѣй присутности перевести тяжкій процесъ введеня на мѣсце тенесъ и правильно обандажувати клієнта.

Численнй свѣдоцтва лѣкарѣвъ, сотки листôвъ вдячности и признаня, вкôнци совѣстна тактика Фрайліха, котрый въ остатныхъ лѣтахъ своеи практики нѣколи не приступавъ до недужого въ неприсутности дипльомованого лѣкаря.

Мы були наочными свѣдками успѣшныхъ лѣчень Фрайліха. Передъ кôлькома мѣсяцями выратугавъ вôнъ вôдъ смерти и калѣцтва батька родины, челядника пекарского, въ присутности трехъ лѣкарѣвъ: д-ра Кробицкого, д ра Вайля и д-ра Бавна.

Єсть се наглядным доказомъ, що въ краю нашôмъ можемо найти богато добродѣѣвъ людскости безъ дипльомôвъ, котрымъ належить ся признане.

Однакъ п. Фрайліхъ може потѣшити ся буквами досмертнои вдячности, якими записавъ ся въ соткахъ сердець, котрымъ выратувавъ здоровле а навѣть житє.

Не будучи компетентными въ справахъ лѣкарскихъ *не маємо* права дораджувати лѣчиничихъ здôбностій п. М. Фрайліха, однакъ зъ взгляду на кôлькасотъ свѣдоцтъ и листôвъ признаня горячо поручаємо его терплячому загалови яко незвычайно майстерного бандажиста. — М. Фрайліхъ пробуває стало у Львовѣ, мешкає при улици Шпитальнôй ч. 4. А, рôгъ ул. Сонѣчнои.

Артикулъ той зô взгляду на его змѣстъ и вартôсть предмету, передруковуємо для ужитку загалу. При тôй нагодѣ нотуємо, що на Выставѣ краєвôй зыскали выробы бандажѣвъ М. Фрайліха найвысше признане. 265 2—3

Зъ канцеляріи оголошень „Импресса" у Львовѣ, Сикстуска 30.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4% листы ипотечнй короновй
4½% листы ипотечнй
5% листы ипотечнй преміованй
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4% листы Банку краєвого
5% облиґаціи комунальнй Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483
4% позичку краєву галицку коронову
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскй облиґаціи индемнізаційнй
и всѣлякй ренты австрійскй и угорскй

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкориснѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякй вылосованй а вже платнй мѣсцевй паперы цѣннй, такожъ запавшй купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцевй лишь за вôдчисленємъ справедливыхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ вышли купоны, доставляє новй аркушѣ купоновй, за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить

Климентій Федуньо

переплетникъ бібліотеки ц. к. львôвского університету

поручає 366 54-?

свое переплетниче и ґалянтерійне заведенье

у Львовѣ, ул. Академична ч. 3.

Пôдоймає ся всякихъ робôтъ, особливо переплету: Служебникôвъ, Євангелій, Молитовникôвъ, Бібліотечныхъ книгъ, Альбумôвъ, Мапъ, Дипльомôвъ и т. ин. по умѣреныхъ цѣнахъ.

„ДНѢСТЕРЪ"

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

у Львовѣ въ домѣ „Пресвѣты" Ринокъ ч. 10

перше и одиноке **руске товариство** асекураційне, припоручене Всч. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ черезъ Впреосв. Митр. и Преосв. Еп. Ординаріяты всѣхъ трехъ Епархій, обезпечає будынки, скотъ, господарскй знаряды, збôже въ зернѣ, и соломѣ, сѣно въ стогахъ и будынкахъ **противъ шкôдъ огневыхъ** за можливо найнизшою оплатою.

Шкоды ліквідують ся и выплачує ся сейчасъ по пожарѣ, а договоры заключенй зъ першими Товариствами контрасекураційними подають „Днѣстрови" можнôсть обезпечувати и выплачувати и найвысшй сумы. 4414

Полісы „Днѣстра" приймає Банкъ краєвый при позичкахъ ипотечныхъ.

На житє можна обезпечати ся черезъ „Днѣстеръ" пôсля всѣхъ можливыхъ комбінацій въ Товариствѣ взаимныхъ обезпеченъ въ Краковѣ, котре дає якъ найкориснѣйшй условя, и выдає полісы и квіты въ рускôмъ языцѣ.

Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ", стоварищенє зареєстроване зъ обмеженою порукою, приймає вôдъ своихъ членôвъ и третихъ лицъ **вкладки** до опроцентованя по 5%. Гваранція цѣлковита. Удѣлы по 50 коронъ. Позички удѣляють ся тôлько властителямъ реальностей, вôльныхъ вôдъ тягарôвъ, за порукою двохъ членôвъ. Зъ позичокъ вôдтягає ся десята часть на удѣлъ.

Зголошеня о удѣленье аґенціи въ мѣсцевостяхъ, де „Днѣстеръ" не є заступленый, приймають ся.

Зôстаючи въ зносинахъ купецкихъ зъ першорядными домами торговельными россійскими, маємо честь поручити зъ нашихъ складôвъ

ЧАЙ

правдивый китайскій

въ оригінальныхъ нашихъ ¼ фт. пачкахъ по: 40 50, 60, 70, 80, 90, 100 и 125 кр; — въ ⅛ фт. пачкахъ по: 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50 и 63 кр. ЧАЙ порошокъ по 1 зр. 20 кр., 1 зр. 40 кр., 1 зр., 65 кр. и 2 зр. за фунтъ.

При замовленяхъ найменше 2 фунтôвъ при порошку 3 фунтôвъ высылаємо франко; при вôдборѣ 6 фунтôвъ додаємо 5% въ товарѣ.

Зъ поважанємъ

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

20 34—0

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНЬСКІЙ

артистъ-маляръ

звѣстный вôдъ кôльканацяти лѣтъ изъ своихъ працъ малярскихъ, украшає церкви въ стилю всхôднôмъ разомъ зъ позолоченьемъ, престолы, иконостасы и иншй рѣчи. Принимає рѣзьбарскй роботы пôсля власныхъ плянôвъ. Выготовлює всякои величины церковнй образы до иконостасôвъ, престолôвъ, плащеницъ — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побôльшує зъ фотоґрафій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторіи реставрує всякй старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячй въ кругъ працъ малярства по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. Пôдписаный просить Всч. Духовеньство занотувати собѣ его адресу. 205 66—?

Т. Копистиньскій

у Львовѣ, улиця Краковска число 20.

Бронзôвнича рукодѣльня

Володимира Усценьского

перенесена

зъ улици Галицкои ч. 15

на

улицю Руску ч. 1

(въ домъ тов. „Просвѣты")

и сполучена зъ торговлею готовыхъ товарôвъ всякого роду, параментôвъ церковныхъ, столовои заставы, сервисôвъ зъ хиньского и правдивого срѣбра

пôдъ новою фірмою

Евгеній Спожарскій

и 135 12—25

Володимиръ Усценьскій

Львôвъ, ул. Руска ч. 1.

Принимають ся якъ давнѣйше всякй замовленя и вôдновленя рѣчей церковныхъ зъ золота, срѣбла, бронзу и ин.

Замовленя выконують ся оборотною почтою.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Паперъ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 195. Львôвъ, Пятниця 30 серпня (11 вересня) 1896. **Рôчникъ XVII.**

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и руских свитъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитших новѣстей“** выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — **у Вѣдни**: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ**: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрій:		за границею:	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року	3 зр.
на чверть року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Реклямаціи неопечатанй вôльнй вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклй принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовой або ѣи мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншй донесеня приватнй числить ся по 15 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 11 н. ст. вересня 1896.

Подавши у вчерашнôмъ числѣ „Дѣла“ докладне справоздане зъ загального збору общества им. Качковского въ Станиславовѣ — годить ся намъ сказати про той зборъ кôлька слôвъ вôдъ себе.

Коли недавно одинъ дописуватель „Дѣла“ [въ 171 числѣ зъ 12 н. ст. серпня с. р.] въ статьѣ п. заг. „Коникъ п. Барвѣньского“ выразивъ ся о москвофільскôй партіи въ тôмъ змыслѣ, що тая партія не маѣ нинѣ вже ваги [яку мала въ 60-ыхъ и ще въ 70-тыхъ рр.] та що она засуджена на неминучу загибѣль, — въ орґанѣ москвофілôвъ появило ся ажь кôлька статей, выявляючих обурене за такій судъ о партіи, котрои вôнъ есть орґаномъ. А однакъ — по-при иншй факты — тажож и послѣдный загальный зборъ общества вм. Качковского въ Станиславовѣ выказуе правду того, що було высказане въ „Дѣлѣ“.

Хто вôдчитавъ зъ „Дѣлѣ“ [чи и въ „Галичанинѣ“] справоздане зъ того збору, мусить признати, що хиба вже й годѣ представити собѣ збору на нинѣшнй часы такъ куріозного, хочь прикливого, але змѣстомъ такъ пустого, якъ бувъ сей зборъ.

Взяти лишь на увагу, що единымъ тематомъ довшои промовы предсѣдателя сего „просвѣтительного“ общества було вôдъ початку до кôнця „фонетическое правописаніе“, а и дальше у внесеняхъ членôвъ „фонетика“ становила найвдячнѣйшій тематъ дискусіи. Та й цѣнавй то були — тая промова предсѣдателя и бесѣды оо. Савюка, Сеника и иншихъ о фонетицѣ!

П. Богданъ Дѣдицкій въ своѣй баламутнôй промовѣ назвавши „напастію“ заведене у насъ „украинской“ правописи — котра, якъ выразивъ ся: „въ самôй Украинѣ, быти можетъ, *довременно* [sic!] умѣстная“ — вмѣшавъ до тои справы пôсля звычаю москвофілôвъ „русскую церковь“ [бачь, хитрець!] и вôзвавъ противъ тои „напасти“ церковь до помочи обществу им. Качковского, котре выдавши торôкъ „Славяно-русскій Букварь“ — тымъ „Букваремъ“ положило — risum teneatis — „*вѣнецъ* своѣй просвѣтительной дѣятельности“. Ну, тутъ уже чей трудно не писати сатиры, чи може радше гуморески!

Не инаше вражѣне выкликують и бесѣды членôвъ на тематъ „фонетики“ — янъ н. пр. жалоба о. Савюка: „Украли намъ н. пр. таку *невинную* и *хорошую* букву „ѣ“, а накинули *спичку зъ двома очками*“. Почтенный о. бесѣдникъ видко не похопивъ ся, що выславляючи „хорошую“ букву „ѣ“, обиджуе другу такъ само „славяно-русскую“ букву „ї“, прозываючи ѣи „спичкою“... Смѣхъ та й годѣ!

Але оно мало й свою цѣль — по давному звычаю пôдбурювати несвѣдомыхъ рѣчи противъ русчины, противъ народнои мовы, противъ рускихъ шкôлъ, и т. д. Теперь воюють правописію фонетичною, а до часу заведена тои правописи, такъ само на зборахъ общества им. Качковского воювали противъ правописи етімольоґічнои Максимовича [тажож „украинской“], прозываючи ѣи „какоґрафією“ и т. д.

Рѣчь ясна, що нашимъ „обединителямъ“ иде не о правопись, але о языкъ народный-рускій, котрого они вôдцурюють ся на користь россійского, а деякй навѣть такъ ненавидять его, що свои дѣти волять давати учити до шкôлъ польскихъ та нѣмецкихъ, нѣжь до рускихъ. А неґуючи языкъ свôй, они — зовсѣмъ природно — не мають навѣть права говорити о слкôй чи такôй правописи, бо що́ ихъ може обходити правопись языка, котрого они не узнають за свôй? Коли-жь о тôмъ говорять — то тôлько лицемирять и того лицемирства ужывають за средство аґітаційне для цѣлей своѣи партійнои политики.

Однакожь одно замѣтне явище зъ послѣдного заг. збору общества им. Качковского, а именно, що *симъ разомъ* нѣодинъ селянинъ не выступивъ зъ бесѣдою на тематъ правописи, якъ то бувало давнѣйше, — свѣдчить, що народъ глядить на свои справы серіознѣйше и вже надоѣли ему тѣ правописнй „шопки“ п. Богдана Дѣдицкого e tutti quanti... котрыми они старають ся хиба лишь вôдъ часу до часу ґальванізувати безжизненый свôй орґанізмъ партійный...

Новый президентъ мѣста Львова.

Вчера въ полудне вôдбувъ ся торжественный актъ заприсяженя нового президента мѣста Львова, д ра Малаховского. Передъ вôдобраненъ присяги звернувъ ся намѣстникъ ѣн. Сангушко до зобраныхъ радныхъ и нового президента въ промовою, въ котрôй вказавъ на обовязки и напрямъ дѣяльности управы столицѣ краю.

Згадавши про славну минувшôсть мѣста Львова и про его историчне та культурне значѣне, перейшовъ ѣн. намѣстникъ до теперѣшныхъ часôвъ тыми словами: Нинѣ задачею Львова, столицѣ великои провінціи, есть концентрувати въ своѣмъ лонѣ всякй змагання хосенній на поли економічнôмъ и суспôльнôмъ, яснѣти свѣтломъ высшои науки, *лучити въ своѣмъ лонѣ розвиткъ двохъ народностій*, бути мѣжь ними сполукою, дѣлати на нихъ цивілізуючо а заразомъ помирюючо, вкôнци давати примѣръ доброи адміністрації автономічнои иншимъ тѣламъ автономічнымъ сеи провінціи. Вôдтакъ вказавъ намѣстникъ управѣ мѣста напрямъ, въ якôмъ повиненъ ити розвиткъ мѣста. При будовахъ новыхъ будынкôвъ треба увзглядняти потребы населена, а не мниме псевдо-естетичне украшене мѣста. Найбôльшою прикрасою мѣста есть се, коли верствы населена менше заможнй и бѣднй мають мешканя ясній и здоровй, недорогй и опратнй. Треба хоронити мѣсто вôдъ шкôдноі спекуляціи, чи то грунтами чи будôвлями, та все мати на увазѣ менше заможныхъ людей. Вкôнци высказавъ намѣстникъ надѣю, що нова управа мѣста вызначить ся доброю адміністрацією, котра опирае ся не лишь на справедливôмъ, совѣстнôмъ и безсторонномъ трактованю справъ, але и на скорôмъ полагоджуваню сихъ справъ. Правительство зъ своеи стороны подасть всяку помôчь и пôдпомогу.

Президентъ д-ръ Малаховскій, вложивши присягу, подякувавъ намѣстникови за слова признаня и заохоты, впевняючи, що всѣми силами буде старати ся выконати тяжку задачу свого уряду. Якъ зъ однои стороны громада мѣста Львова не буде могла вôдступити вôдъ своихъ постулятôвъ до правительства, н. пр. що-до будовы школы кадетскои, нового дворца зелѣзничого, звынайму оплатъ консумційныхъ и т. п., такъ зъ другои стороны буде старатись вдоволити бажаня правительства що-до реорґанізаціи сторожи поліційнои, примѣщеня войска, розвитку шкôльництва и т. п. Промову закôнчивъ д-ръ Малаховскій окликомъ въ честь цѣсаря.

Перенявши вôдъ попередника д-ра Мохнацкого вôдзнаку своеи гôдности (золотый ланцюхъ зъ гербомъ мѣскимъ), звернувъ ся д-ръ Малаховскій до рады зъ промовою, въ котрôй начеркнувъ проґраму дѣяльности, згадуючи о справахъ: водопроводôвъ, каналізаціи, брукованя улиць, будовы нового театру, шкôлъ и касарень и т. п. Пôднѣсъ потребу опѣки надъ промысломъ и ремеслами та посередництва въ квестіи робôтничôй, котра заострюе ся въ борбѣ зъ капіталомъ. — Звертаючись до управы магістрату, пригадавъ д-ръ Малаховскій, що першимъ обовязкомъ службы мѣскои есть справедливе и совѣстне трактоване справъ, бо „не публика для насъ (магістрату), ино мы для публики“.

По зложеню присяги віцепрезідентами пп. Шаеромъ и Михальскимъ въ руки президента, удала ся цѣла рада мѣска зъ президією до намѣстника, щобы представити ся. За той часъ урядники магістрату и учителѣ львôвскихъ шкôлъ мѣскихъ розпращали ся зъ устуаючимъ президентомъ д-ромъ Мохнацкимъ, вручаючи ему альбумъ зъ адресою. По поворотѣ зъ намѣстництва представились д-рови Малаховскому всѣ урядники магістрату и учителѣ, при чôмъ д-ръ Малаховскій пригадавъ имъ о потребѣ точного выповнюваня обовязкôвъ, бо опінія о дѣяльности магістрату неконче добра, тожь вôнъ зô своеи стороны буде строгимъ для всякихъ промахôвъ въ урядованю.

Новый президентъ д-ръ Малаховскій есть шестымъ зъ ряду президентомъ Львова въ ерѣ автономічнôй. Кандидатура д-ра Малаховского выринула досыть несподѣвано, именно тогдѣ, коли показало ся, що оба кандидаты, бувшій президентъ д-ръ Мохнацкій и д-ръ Пентакъ, не осягнуть вымаганого статутомъ числа голосôвъ, а тымъ самымъ що-нно выбранôй радѣ мѣскôй грозить розвязане. Длятого радо пôдхоплено гадку, вôддати голосы на когось третого стоячого по-за сторонництвами. Въ наслѣдокъ сего несподѣваного звороту въ цѣлôй

---

3)

Де-що про критику у насъ.

(*Конецъ.*)

Дуже немило вражае дотепъ п. Франка при обговорѣ власне помѣченыхъ мѣсць Шевченка про рѣзане, вѣшане и палене мертвыхъ: „*зовсѣмъ такъ, якъ той козакъ зъ народного анекдота, котрый хваливъ ся, що вбивъ Татарина, вôдтявши ему руки и ноги, але головы ему не вôдтявъ, бо ѣи у него не було!*“ Такій „дотепъ“ зовсѣмъ не годить ся въ науковôмъ розборѣ. Прошу зъуважити, що такого дотепу позволивъ собѣ п. Франко зъ поважного мѣсця на *первостепенного ґеніяльного поета*, котрого, если-бъ не було, ледви чи бы знала Европа про естване малорускои літературы! *Такій дотепъ вымѣреный противъ нашого ґенія, хоть-бы павъ зъ устъ чоловѣка десятькратъ здôбнѣйшого вôдъ п. Франка, обрчае вельми и спонукуе насъ до скартаня такои нечуваної дерзкости.*

Рôвно не подѣлити намъ погляду п. Франка про „кровь“ въ „Гайдамакахъ“ Шевченка. П. Ф. каже: „... коли Шевченко справдѣ мачав перо въ крови, то ѣ се кровь не жива, людска, що плыве середъ болѣвъ конаня, а кровь зъ цінобру та кармíну, розроблена на палятѣ.“ Поетъ — то малярь, живописецъ. Поетъ малюе, дае намъ образы — лишень малюе не красками, такъ якъ малярь справдешный, а словами. Чимъ вѣрнѣйше образъ представляе природу, дѣйствôсть, тымъ цѣннѣйшій. Оно такъ въ поезіи, зарôвно якъ и въ маляретвѣ. Декотрй критики, именно польскй, закидують Шевченку зовсѣмъ противне, именно, що зачервонивъ ажь надто. Та до змалюваня крови таки уживае ся киновару и кармíну, а не бере ся нѣ бѣлои краски, нѣ сепіи, нѣ ультрамарину. Малярь не потребуе самъ точити крови для ѣи змалюваня. Сказане п. Франка про „кровь“ въ поемахъ Шевченка се уткань дуже штучна и натягнена. Противно, у Шевченка доволѣ червонои краски. П. Франко хотѣвъ бы ще яркійшихъ барвъ, малюнку ще червонѣйшого. За-для яркои закраски, а поденуды и для иншихъ причинъ, творы Шевченка по найбôльше одвѣтнй лишень для зрѣлыхъ людей, а не годять ся для молодежи. Про неимовѣрнôсть сцены, де Гонта, заливаючись нишкомъ сльозами, мордуе власныхъ дѣтей тому лише, що они „кателики“, говорити тутъ не буду, бо те вже давно выткнула Шевченку справедлива критика.

Однакожь мушу зазначити тутъ, що въ „Гайдамакахъ“ находять ся роздумуваня [рефлексіи] гуманвй и благороднй. Поетъ взявъ собѣ представити образъ недавнои крôвавои бувальщины; чи-жь можна почудувати ся тому, що кровь пролиавану такъ гойно въ тыхъ нещасныхъ часахъ малювавъ червоно, а не бѣло? Чи серце дѣйстного народолюбця не здрôгне ся на споминъ тыхъ рѣкъ крови, що марно потекли въ борбѣ межи братными народами, а пошкодили и намъ и имъ? Що такъ чуствувавъ и поетъ Тарасъ Шевченко, видко зъ власныхъ его слôвъ:

Въ уступѣ „Третй пѣвнѣ“:

„Мѣсацю мôй ясный въ высокого неба
Сховай ся за гору, бо свѣту не треба:
Страшно тобѣ буде, хочь ты й бачивъ Рось
И Альту и Сену и тамъ розлилóсь,
Не знать за що, крови широкее море.
А теперь що буде? Сховай ся за гору
Сховай ся мôй друже, *щобъ не довелóсь*
На старôсть заплáкать...“

або въ „Гупалôвщинѣ“:

„Оттаке то було лихо
По всѣй Украинѣ
Гôрше пекла... А за вô що,
За що люде гинуть?
Того-жь батька тіи-жь дѣти
Жити-бъ та братáть ся,
Нѣ, не вмѣли, не хотѣли,
Треба розъѣднать ся,
Треба крови, брата крови,
Бо заздро, що въ брата
Є въ номерѣ и на дворѣ
И вéселo въ хатѣ!“

а въ уступѣ надписанôмъ „Гонта въ Уманѣ“:

„Встала й весна, чорну землю
Сонну розбудила,
Уквѣтчала ѣѣ растомъ
Барвѣнкомъ покрыла.
И на полѣ жайворонокъ
Соловейко въ гáѣ
Землю убрану весною
Въ ранцѣ вострѣчають...
Рай тай годѣ! А для кого?
Для людей. А люде?
Не хотять на йóго глянуть,
А глявуть — огудять.
Треба кровю домалювать,
Освѣтить пожаромъ.
Сонця мало, рясту мало
И богато хмары.
Пекла мало!... Люде, люде!
Коли то зъ васъ буде
Того добра, що маете?
Чуднй, чуднй люде!“

Наведенй уступы доволѣ свѣдчать, що поетъ самъ болѣвъ надъ ваготою тои нещастнои братобôйнѣ, яка кровавыми буквами записала ся въ исторіи приносячи обомъ народамъ необчисленй страты. Зъ того боку освѣтлена найбôльша поема Шевченка стане будущимъ поколѣнямъ наукою и осторогою, якй то утрôйнй плоды родить незгода и нетерпимôсть братныхъ племенъ.

Оріґінальною есть ярôсть, въ якою кидае ся п. Франко на К. Шейковского зъ причины того-жь думки про „Наймичку“. Каленикъ Шейковскій въ переднôмъ словѣ своего „Опыта южнорусскаго словаря“ выражае ся зъ великимъ одушевленемъ про „Гайдамаки“, котра то поема на него робить таке вражене, якъ „Гамлетъ“ Шекспіра — та про Шевченкову „Наймичку“ каже: „Многй ставлять „Наймичку“ дуже высоко. Однакожь я вважаю сей твôръ теплôвняным плодомъ: взагалѣ вôнъ зовсѣмъ безъ житя, а въ своѣй основѣ не народный. Що лучаесь яко рѣдкій проявъ, и то середъ верствы, що вже вôддѣлила ся вôдъ народа, сего, сама́ рѣчь, нѣхто не прикладатиме до всего народа. Женщина, що пôдкладае свою дитину, не лучае ся середъ украньского народа. Такои подѣѣ, о скôлько я знаю, по вкраньскихъ селахъ не подыбати. Коли-жь она и попаде ся по вкраньскихъ городахъ чи мѣсточкахъ — то памятати належить, що людностъ тамъ дуже рôжнорака и рôжноплемена. Безперечно въ „Наймичцѣ“ поодинокй сцены дуже гарнй, та въ цѣлости ѣ се вытвôръ не наській.“ Безперечно К. Шейковскій тутъ переборщивъ, на его судъ певно нѣхто не згодить ся. Та все-жь такъ ѣдко про те розписуватись не гараздъ. „Мы привели сей осудъ въ цѣлости, бôльше яко куріозъ, нѣжь якъ выразъ поважнои, науковои думки“ каже п. Франко, хоть и видко, яку радôсть ему тое справляе, що може Шейковского ждюгнути. Та хоть и вважае орѣкъ Шейковского „яко куріозъ“, залюбки при кôнци выкладу другій разъ вертае, щобы той „куріозъ“ знову торгати и въ великою радостію опрокидати. Не годить ся такъ. Нехай К. Шейковскій тутъ и промахнувъ ся, такъ все-жь за его працѣ „Бытъ Подолянъ“, „Опытъ южнорускаго словаря“ и другй належить ся ему бôльша почесть и подяка, а не таке дергане протенне за одинъ высказъ хибный. Треба знати, що К. Шейковскій, директоръ ґімназійный [въ Уфѣ], хоть и живе далеко вôдъ осередка духового житя Украины, все працюе пôсля силъ для

справѣ становище д-ра Малаховского выпало дуже добре, бо не звязаный нѣякими партійными взглядами и интересами буде мôгъ енерґічно покермувати справами мѣста. Зъ першого публичного выступу д-ра Малаховского можна мати надѣю на якъ найлѣпшû успѣхи єго урядованя, бо не лишь ясно порозумѣвъ проґраму своєи дѣяльности, але и пригадавъ урядникамъ маґістрату ихъ обовязки та заповѣвъ, що буде строго наглядати выповненя сихъ обовязкôвъ. Коли удасть ся новому президентови поступати вытиченымъ шляхомъ то се лишь выйде въ хосенъ справъ мѣста и єго населеня.

Намѣстникъ кн. Сангушко въ промовѣ до президента и рады зазначивъ, що задачею столицѣ краю єсть „лучити въ своѣмъ лонѣ розвитокъ обохъ народностей“. Та пригадка намѣстника при инавґурации нового президента выдає ся намъ не лишь на часѣ, але и дуже потрѣбна, бо справдѣ въ тôмъ напрямѣ були деякû промахи за часôвъ урядованя давныхъ президентôвъ. Не скажемо, щобы минувшими роками була замѣтна тенденція цѣлковитого иґнорованя справъ и интересôвъ руского населеня мѣста Львова, але на каждый спосôбъ певного рода маловажене тыхъ справъ давало ся въ неоднôмъ напрямѣ вôдчути. Досыть згадати, скôлько то заходôвъ треба було робити, щобы отворено въ столици *краю одну руску* школу народну, — а вôдтакъ якъ треба було наглядати надъ вôдповѣднымъ примѣщенємъ сеи школы. Тымчасомъ показує ся, що при добрôй орґанізаціи Русины львôвскû могли бы не абы-якъ заважити въ рѣшучôй хвили выборôвъ и тымъ самымъ показати, що годѣ ихъ маловажити. Русины львôвскû не домагали ся и певно не будуть домагати ся чогось неможливого або неоправданого, бо знають, що не вдѣяли бы нѣчого супротивъ переваги, — однакъ годѣ имъ залишити пôднесене своихъ найконечнѣйшихъ потребъ. А при добрôй воли и прихильности дуже легко заспокоити тû домаганя.

Въ справѣ нашои еміґраціи.

Згаданый нами вчера протоколъ еміґранта господаря Михайла Заторского зъ Кійданець, зложеный въ старостві збаражскôмъ, подаємо нинѣ пôсля урядовои часописи.

Михайло Заторскій зъ Кійданець збаражского повѣта, котрый дня 6 лютого с. р. покинувъ рôдный край и выбравъ ся до Параны въ Бразиліи, вернувъ дня 15 с. м. до краю и зголосивши ся въ старостві такъ розповѣвъ:

Заохоченый вѣстями, якû ходили о Бразиліи, постановивъ я разомъ зъ жѣнкою и трема дѣтьми поѣхати до того краю. Я продавъ цѣлу свою посѣлôсть т. є. хату около 3 и тричверти морґôвъ поля, корову и всѣ движимости разомъ за суму 650 зр. та выбравъ ся въ подорожь черезъ Вѣдень безъ пашпорту. Заразъ по приѣздѣ до Вѣдня заведено мене до незнаного менѣ по имени аґента, дѣлаючого въ имени Ф. Міслера зъ Бремы, котрому я заявивъ, що хочу ѣхати до Параны. Пôдъаґентъ доручивъ менѣ карту корабельну, за котру я заплативъ готôвкою 246 зр., и выправивъ мене въ дорогу. По двайцяти днях приѣхавъ я до Бремы. Тамъ вôдпоручники Міслера, що ждуть на подорожныхъ на двôрци, завели мене до єго бюра. Міслеръ выпытувавъ мене, куды я хочу ѣхати, а я вôдповѣвъ на то выразно, що хочу ѣхати до Параны, куды поѣхало вже богато еміґрантôвъ зъ Галичины. Міслеръ толкувавъ менѣ, що въ Паранѣ пôдсоне дуже шкôдливе, земля неурожайна, а спека убійча; радивъ менѣ ѣхати до Новои Ґеорґіи [въ Сполученыхъ Державахъ], де въ єго кольонии многимъ людямъ зъ Галичины знаменито веде ся. При тôмъ показавъ менѣ пробку чорнои землѣ, яка тамъ знаходить ся и представивъ рисунки всѣлякихъ будôвель та казавъ, що буду зовсѣмъ вдоволеный. Я давъ ся намовити и зложивъ титуломъ доплати суму 50 зр. та спускаючись на обѣцянку Міслера выбравъ ся зъ Бремы въ дорогу до Нового Йорку.

Тамъ завели мене до Міслерового спôльника, аґента Н. Кремера. Кремеръ повторивъ обѣцянку Міслера, зробивъ зô мною письменну угоду, котрои змѣсту я не розумѣвъ, казавъ зложити 5 долярôвъ (12 зр. 50 кр.) и заявивъ, що въ кольонии въ Ґеорґіи дôстану 50 акрôвъ (35 и пôвъ морґа) урожайнои землѣ, а на загосподарованє дадуть менѣ мулôвъ, знаряды и потрѣбну скôлькôсть збôжа на засѣвъ. Прибувши до Ґеорґіи заставъ я нову кольонію, рôдъ фôльварку, въ котрôмъ мешкавъ дозорець Кремера и Міслера та кôлька пустыхъ хатокъ; одну зъ тыхъ хатокъ вôддавъ менѣ дозорець на мешканє.

На другій день по приѣздѣ выйшовъ я на поле и заразъ переконавъ ся, що завѣвъ ся въ своихъ надѣяхъ: *землѣ урожайнои не було* зовсѣмъ, лишь бѣлый и жовтый пѣсокъ зъ камѣнчиками. Отже я пôшовъ до дозорця и спытавъ, де та управна рôля, котру менѣ обѣцювано, а вôнъ менѣ вôдповѣвъ: „Ты, видно, думавъ, що тутъ копають готове золото“.

Кôлька днѣвъ перебувъ я безъ занятя; здавало ся менѣ, що въ кольонии ожидають приѣзду ще бôльше еміґрантôвъ. Наконець приѣхала одна родина зô станиславôвского повѣта. Дозорець выѣхавъ зъ нами, щобы вышукати и вызначити по 50 акрôвъ землѣ, котру мы мали управляти. Мимо блуканины черезъ цѣлый день по незмѣримыхъ лѣсахъ, дозорець не мôгъ вышукати призначенои для насъ землѣ и ажь на другій день взявъ собѣ якогось анґлійского инжиніра, котрый ту землю вôдшукавъ. Бувъ то великій сосновый лѣсъ, въ котрôмъ мы мали лишити ся. Дозорець сказавъ намъ, що маємо поставити собѣ хаты, выкорчувати лѣсъ, и розпочати управу землѣ. Крôмъ того зажадавъ вôдъ насъ по 70 долярôвъ (175 зр.) вôдъ кождого, щобы намъ закупити мулôвъ, знаряды и збôже на засѣвъ, хочь се все Міслеръ и Кремеръ обѣцяли доставити безъ заплаты. Въ виду того заявили мы, що не лишимо ся въ кольонии, бо мы видѣли, що тамъ не дамо собѣ рады. Дозорець, видячи, що не вôдступимо вôдъ свого, обѣцявъ намъ корыстный заробокъ и завѣвъ насъ до якогось плянтатора бавовны. Той обѣцявъ намъ платити денно по 50 до 60 центôвъ и дати до уживаня пять акрôвъ города. Мы працювали тамъ черезъ кôлька недѣль, але плянтаторъ не плативъ намъ нѣчого готôвкою, лишь дававъ поживу. При обрахунку, котрого мы ледви допросили ся, показало ся, що мы не лишь нѣчого не заробили, але ще й кождый зъ насъ завинивъ плянтаторови по кôлька або кôльканацять долярôвъ. Вôдданый намъ городъ, на котрôмъ сонце все выпалило, плянтаторъ вôдобравъ и роздѣливъ помежи прибувшихъ робôтникôвъ. Коли тымчасомъ прибуло бôльше родинъ, постановили мы зъ оставшою ся ще готôвкою вернути до Ню-Йорку до Кремера.

Прибувши тамъ жалували ся мы передъ нимъ, що зъ єго вины зазнали такого заводу и страты та жадали, щобы насъ вôдославъ до Параны. Кремеръ представлявъ намъ зновъ, що тамъ о много гôрше и радивъ, щобы мы удали ся, до мѣста Марханосіті (?), де въ фабрицѣ або въ копальни вугля можна заробити по 2 доляры на день. Мы увѣрили и поѣхали до Марханосіті въ надѣи, що заробимо бодай тôлько, абы оплатити подорожь до краю. Въ тôмъ мѣстѣ застали мы богато тутешныхъ родинъ, котрû намъ сказали, що вже вôдъ 2 и 3 мѣсяцѣвъ не мають нѣякого заробку, бо найшло дуже богато робôтникôвъ. Пересидѣли мы тамъ кôлька днѣвъ на ласцѣ тутешныхъ людей, вкôнци якійсь незнакомый панъ, що говоривъ по польски, змилувавъ ся надъ нами, зôбравъ для насъ кôлькадесять долярôвъ и вôдôславъ насъ до Нового Йорку та велѣвъ намъ пôйти зъ жалобою до австро-угорского консуля. Мы такъ зробили, а за посередництвомъ *консуля вôдôславъ насъ Кремеръ на* власный кошть до Бремы и обѣцявъ, що Міслеръ вôдôшле насъ зъ Бремы до краю та вынагородить нашу страту. Въ Бремѣ Міслеръ не хотѣвъ зъ початку платити намъ подорожи, але вставили ся добрû люде и вôнъ вкôнци купивъ білеты до Тернополя та обѣцявъ вôдшкодованє по 100 зр. кождôй родинѣ на руки зверхности громадскои. Также обѣцявъ що нашû пакунки, т. є. постѣль и бѣле прийде на мѣсце. Доси не дôставъ я нѣ пакункôвъ нѣ вôдшкодованя, але уважаю себе щасливымъ, що вернувъ до краю хочь цѣлкомъ зруйнованый.

Додаю, що коли я прибувъ до кольонии Міслера въ Ґеорґіи, то написавъ листъ до матери на руки *о. духовного* зъ Кійданець. Въ тôмъ листѣ я описавъ свою подорожь, згадавъ, що маю дôстати 50 акрôвъ землѣ, але не згадувавъ, що мене такъ завели. За кôлька тыжднѣвъ одержавъ я вôдъ о. духовного вôдповѣдь, въ котрôй було жаданє, щобы я донѣсъ, якъ менѣ поводить ся, яка тамъ земля, що на нѣй родить ся. Той листъ вôдчитавъ я дозорцеви плянтаціи, але що не хотѣвъ смутити матери, то не вôдписувавъ. Коли я вернувъ до Кійданець, то дôзнавъ ся, що о. духовный одержавъ листъ зъ Ґеорґіи, де були захвалюванû и описуванû тамошнû вôдносины якъ найлѣпше, а крôмъ того намова, щобы ще 20 родинъ приѣхало. Очевидно що той листъ написавъ дозорець. На щастє, о. духовный *не голосили о нѣмъ въ громадѣ.*

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Politik довѣдує ся зъ Вѣдня, що раду державну скликано на день 1 жовтня на послѣдну сесію. Урядово заперечують вѣстямъ, мовь бы ще сего мѣсяця мала бути рада державна розвязана. Заперечене се злишне, — каже дописуватель згаданого дневника, — бо нѣхто тымъ вѣстямъ не вѣривъ. Аджежь правительство знає дуже добре, що реформу податкôвъ може лише зъ теперѣшною радою полагодити безпечно, що такъ само и буджетъ та управильненє платнѣ урядникôвъ зъ потрѣбнымъ на те покрытємъ збôльшеныхъ выдаткôвъ може безъ найменшои трудности перевести лише зъ теперѣшною радою. Угода зъ Угорщиною и такъ не прийде вже передъ теперѣшну раду; такъ яку-жь бы мало правительство потребу розвязувати раду державну передъ часомъ? А въ тôмъ санкція реформы выборчои ще не оголошена и ґр. Бадені зъ уваги на загонистôсть соціяльныхъ демократôвъ ледво чи зважить ся оголосити санкцію нового закона выборчого передъ новымъ рокомъ. Житє теперѣшного парляменту кôнчить ся дня 27 лютого 1897 р., такъ *лишити жь бы* єму надѣю природнои смерти.

Presse доносить, що міністеръ скарбу Біліньскій выголосить на першôмъ засѣданю рады державнои свои выводы и заразомъ выяснить теперѣшный станъ угодовыхъ переговорôвъ.

Дня 9 с. м. дôстала управа банку рôвнозвучнû ноты австрійского и угорского міністерства скарбу, въ котрыхъ высловлене становиско обохъ правительствъ въ справѣ привилеґіи банку. На вторникъ скликана ґенеральна рада австрійско угорского банку на засѣданє, щобы *обговорити тû ноты* та повзяти якусь ухвалу въ тôй справѣ.

Дня 9 с. м. почало свои нарады католицке вѣче въ Таборѣ. Зборы вôдбули ся при великôй участи въ мѣскôмъ театрѣ. О 4 годинѣ по полудни вôдспѣвавъ хоръ таборского товариства спѣвучого хоралъ, а по тôмъ повитавъ голова вѣчевого комітету ректоръ будєєвецкои епископскои семинаріи д-ръ Ѣракъ прибувшого епископа будєєвицкого и всѣхъ участникôвъ вѣча такою промовою: „Слава Исусу Христу! Сей привѣтъ є окликомъ католицкимъ, є цѣлою католицкою проґрамою. Нинѣшный свѣтъ подѣленый на два ворожû таборы. Въ однôмъ таборѣ передъ веде окликъ: „Въ сѣмъ знамени побѣдишь!“, въ другôмъ зновъ гасло: „Геть зъ хрестомъ!“ Въ однôмъ таборѣ Богъ, Христосъ розпятый на хрестѣ, вѣра, — въ другôмъ невѣра и мамона. Нашû зборы признають ся до образу розпятого Христа, до папы Льва XIII, до нашого цѣсаря и короля. Длятого мы зôбрали ся въ Таборѣ, щобы показати свѣтови, що належимо до христіяньского табору. За те не заслугуємо на лайку, бо мы вѣрно тримаємо зъ ческимъ народомъ; и несправедливо намъ докоряють, мовь бы то мы хотѣли розбити згоду ческого народу. Неправдою є, що мы хочемо панованя надъ нашимъ народомъ. Мы остерѣгаємо єго ще разъ, щобы ступивъ на тû дороги, де безъ хреста Спасителя нема спасеня. Чи заслугуємо на те, щобы насъ укорочувано въ нашихъ правахъ до зборôвъ? Кажуть, що маємо проповѣдницю до проповѣданя и говореня. Такъ! И мы сповняємо нашъ обовязокъ; але на жаль богато є такихъ, що не ходять до церкви а волять ити до театру. Длятого мы идемо за ними до театру, щобы остеречи народъ и справити єго на праву дорогу. У насъ нема щирого католика, котрый бы не бувъ заразомъ щирымъ патріотомъ; але люде безъ вѣры рѣдко бувають патріотами. Зъ тои причины боронѣмъ хрестъ, вѣру и Христа, и длятого кôнчу мою промову привѣтомъ: Слава Исусу Христу!“ По выборѣ президіи, по подякахъ за выбôръ и деякихъ ще иншихъ такихъ промовахъ повѣдомивъ епископъ зборы, що Єго Святôсть папа приславъ участникамъ вѣча свое благословеньство. Опôсля ухвалено выслати телеґрамы до папы и цѣсаря зъ заявою вѣрности и зборы стоячи выслухали имну цѣсарского. Вôдтакъ наступили

рôдного слова. — Критикъ повиненъ все задержати рôвновагу и супокôй.*)

П. Франко уважає въ поемѣ двѣ малесенькû хибнû рисочки, именно остатныхъ шѣсть рядкôвъ главы IV-ои и „Земля задрôжала“ при кôнци поемы. — Дивимо ся до Кобзаря выданого въ С. Петербурзѣ 1860 р., и находимъ на стор. 110 въ роздѣлѣ IV. при кôнци:

А наймичка, у порогу,
Вхопилась руками
За одвѣрокъ, тай зомлѣла;
Тихо стало въ хатѣ;
Тôлько наймичка шептала:
„Мати... мати... мати!“

По засватаню Марка старый дѣдъ Трохимъ журить ся: „Хто въ насъ буде мати? Не дожила моя Настя!“ тай слезами заливъ ся. Наймичка почувши се, у порога зомлѣла, бо-жь она була матерію Марка, та годѣ ѣй було про стыдъ признатись до рôднои дитины. Тожь въ розпуцѣ лишень шепче [шепче, бо крые ся]: „мати... мати... мати!“... *Уважаю найбôльше порушаючимъ въ цѣлôй поемѣ власне тое мѣсце*, котре п. Франко прозвавъ: „хибною рисочкою“. — Друге мѣсце, де також являє ся трогаюча глубина чутства, єсть хвиля, коли то наймичка Ганна, не хотѣвши „матѣрювати“ на весѣлю, иде на прощу въ Кієвъ, а вôдтакъ вертає зъ прощѣ и стрѣчає ся *приязно новоженцями*. Погостивши наймичку Катерина [жѣнка Марка] стелить ѣй въ кôмнатѣ — а наймичка гôркû проливає слезы.

Выраженє „земля задрôжала“ єсть то рôдъ иперболы поетичнои, правда незвычайне трохи, але въ дусѣ людовôмъ. Подôбнû выраженя у Шевченка поемахъ лучають ся примѣромъ: „Веселои утни старче, щобъ *земля ломилась.*“

Що-до языка, котрый взагалѣ кажучи новѣйшими часами хитає ся, передягає и переряжає не завсѣгды користно, также бы-сьмо *зробили декотрû замѣтки*. И такъ пр. не знати по що обогачувати [?] зъ московскими и ново-украиньскими писателями нашу бесѣду такими здобутками, якъ сюжетъ [sujet], коли маємо свое слово предметъ, або зъ грецкого принятє тема; пейсажь [paysage], ляндшафтъ [Landschaft] замѣсть: краєвидъ, крайобразъ; [разить и терминъ француский faux pas мѣсто: спохитнене, спохибъ, схибный крокъ]; штрихъ мѣсто: черка, черта; експіяція мѣсто: спокута, спокутованє, покаянє, удоволене за грѣхи; — або такими выраженями: „важнѣйшû етапы [sic!] розвою зображеня тои идеѣ“ [= важнѣйшû засôбники розвитку для зображеня тои идеѣ]*); описъ гарный и дрôбный [-подрôбный] Такожъ радше бы-сьмо сказали: „въ звязи“, нѣжь въ звязку; перша форма звучить намъ якось рôднѣйше, хоть безперечно форма звязокъ не єсть зовсѣмъ неможливою, бо говоримо: зáвязокъ. Але кажемо: увязь, привязь; на увязи, на привязи.

Въ розвѣдцѣ п. Франка находимо також одно нове слово. Введенє новыхъ слôвъ єсть заслугою писателя, коли слова суть такû, що можуть збогатити словню нашого языка. Однакожь нове слово п. Франка до ряду такихъ слôвъ не належить. *П. Франко пише: „Змальо*ванє такои постати... безъ ходульности и фальшивого патосу“. Що таке ходульнôсть? — вѣдай: настороченôсть, напушенôсть, надутôсть. Зъ-вôдкиля-жь вывести тото слово? Вôдъ „ходулы“ въ згôрднôмъ значеню: ноги, ходальницѣ = Stelzfüsse? Нѣ, не выходить! Заглядаємо въ зôрники слôвъ и находимо въ „Задобахъ до словаря южноруского“ выд. р. 1877 на стор. 75: фудульный hochfahrend, stolz; фудулити ся aufgeblasen sein; фудулія Hoffahrt. Отже ходульнôсть п. Франка єсть мѣсто фудульнôсть; въ кождôмъ разу чи „фудульный“ чи „ходульный“ — *те слово, по моѣй думцѣ, не збогатить письменного* языка малоруского.

Мусимо тутъ доповнити малу впрочôмъ неточнôсть въ выкладѣ п. Франка. На стор. 3. прописано: „Тôльки въ р. 1860 „Наймичка“ напечатана була въ Петербурзѣ осôбною брошурною-метеликомъ зъ пôдписомъ Шевченка“ — тымчасомъ „Наймичка“ помѣщена въ петербургскôмъ выданю Кобзаря р. 1860, печатаного коштомъ Платона Семеренка въ друкарнѣ П. А. Кулѣша, а *рôвночасно* выйшла також осôбнымъ вôдбиткомъ-метеликомъ.

У Львовѣ 3 серпня 1895.

Дописка: Що-до самои „Наймички“ еще скажемо, що пôсля арештованя Шевченка Андрѣй Лизогубъ, сподѣваючись ревізіи у себе, спряталъ рôзнû рукописнû творы Шевченка въ тайный схоронокъ. Коли Кулѣша пущено на волю, братъ єго жены, Бѣлозерскій, поѣхавъ въ Седнѣвъ до Лизогуба, дôставъ вôдъ него Шевченковыхъ рукописей и черезъ Л. М. Жемчужникова переславъ ихъ до Кулѣша въ Петербургъ *саме тодѣ, коли вôнъ ладивъ П. томъ* своихъ цѣнныхъ „Записокъ“. Кулѣшъ, хоть и знавъ автора „Наймички“, не выявивъ сего, бо мôгъ бы тымъ пошкодити Шевченку, про котрого амнестію клопотавъ ся ґрафъ Ф. П. Толстый, и тому написавъ, що поему „Наймичку“ стрѣвъ въ альбумѣ якоись украиньскои панночки. — Такъ каже О. Я. Кониській, въ тыхъ рѣчахъ найкомпетентнѣйшій знавець и судья. Кониській кладе рôкъ 1844 яко часъ написаня поемы „Наймички“ Шевченкомъ, а повѣсть „Наймичка“, по выводу Кониського, написавъ Шевченко на засланю мабуть р. 1855 або 1856.

Оттакъ дослѣдъ О. Я. *Кониського небавомъ* пôсля выкладу п. Франка оголошеный стверджує менше-бôльше пок. Ом. Огоновского слова про часъ написаня поемы „Наймичка“, слова, котрû п. Франко въ выкладѣ збувъ такъ легковажно. Высловокъ же п. Франка про хронольоґічне первеньство повѣсти „Наймичка“ высказане нимъ зъ такимъ рѣзкимъ переконанємъ, мовлявъ „лишень мое мôзкованє єдино вѣрне“ — тратить пôдставу.

У Львовѣ 30 червня 1896.

Опанасъ Зарда.

---

*) Чуднымъ случаємъ оно такъ впало, що п. Франко накинувъ ся зъ мокрымъ рядномъ власне на того самого К. Шейковского, котрого вôнъ р. 1881, подаючи оглядъ руху літературного за р. 1880, пôднѣсъ дуже высоко. Дѣло кумедне. К. В. Шейковскій выдавъ бувъ р. 1870 малесеньку книжечку [въ Кієвѣ, въ печатни Федорова, велика 16-ка, 9 сторонъ великого друку, отже самый дрôбный метеличокъ], пôдъ заголовкомъ: „Шчо таке Ібн Дастова „Русь“. Мабуть тому, що про те выданє въ Галичинѣ по той часъ не згадала жадна часопись, помѣстила редакція „Денницѣ“ въ ч. 23 и 24 р. 1880 згадку про ту книжечку зъ короткимъ вытягомъ декотрыхъ мѣсць и декотрыми замѣтками. П. Франко тои брошурочки Шейковского не бачивъ, але прочитавъ оголоску въ „Денница“ та не помѣтивъ выданя року 1870 [*сѣмдесятого*]. Що-жь робить п. Франко? Ото печатає оглядъ літературный за рôкъ 1880 и славить въ нѣмъ Шейковского „Шчо таке Ібн Дастова Русь?“ яко єдине и вельми цѣнне наукове „дѣло“, що появилось р. 1880 [*вôсѣмдесятого*]! Тымчасомъ згадана книжечка выйшла собѣ въ Кієвѣ вже десять лѣтъ передъ появомъ критики п. Франка. — *О. Э.*

*) Етапы, зъ француского, властиво мѣсця, де вôйско въ перемаршу запасає ся живностію и середниками транспортовыми.

два вôдчиты. Професоръ Бравішь зъ Будѣовиць говоривъ на тему: „Коли чеській народъ бувъ щасливѣйшій: въ часахъ релігійного розцвѣту чи упадку?“ По вôдчитѣ принято резолюцію: „Всѣ щирî католики мають заходити ся, щобы чеській народъ оставъ вѣрный тôй вѣрѣ, черезъ котру дôйшовъ до найкрасшого розцвѣту своеи культуры.“ Дальше говоривъ о. д-ръ Горскій про задачу католикôвъ въ справѣ соціяльнôй, по чôмъ принято резолюцію: „Мы ческî католики є переконанî, що соціяльна справа лише тогдѣ буде щасливо полагоджена, коли въ людскôй суспôльности переведе ся засады христіяньскои науки; длятого уважаемо се за свôй обовязокъ, тî засады словомъ и письмомъ и всѣмъ нашимъ приватнымъ и публичнымъ житемъ заявляти и боронити.“ На тôмъ скôнчило ся перше засѣдане; друге и послѣдне вôдбуло ся вчера передъ полуднемъ.

——

Дня 2 с. м. принимавъ царь въ Кіевѣ Менелікового секретаря и Леонтьева на авдіенціи. Менелікъ выславъ було своего секретаря зъ власноручнымъ письмомъ до царя, о чôмъ недавно згадували дневники, высказуючи свôй здогадъ, що ходить певно о справу переговорôвъ зъ Италіею. Той здогадъ набирае теперь бôльше пôдставы тымъ, що рôвночасно выѣхавъ Леонтьевъ зъ Риму и оба зъ секретаремъ негуса були у царя на авдіенціи. Выходило бы зъ того, що въ переговорахъ Менеліка зъ Италіею схоче и россійске правительство взяти якусь участь.

——

Зъ Царгороду доносять, що 600 Вôрменъ, котрî доси хоронили ся въ россійскôй амбасадѣ, въ корабельнôй конторѣ и на корабли „Катерина“, помѣщено въ одвôмъ домѣ, а зъ россійскои стороны веде ся контроля надъ доходженемъ, веденымъ турецкими властями, чи тî Вôрмене мають заняте въ мѣстѣ чи нѣ. Въ першôмъ разѣ мають остати ся въ мѣстѣ, въ другôмъ разѣ вышлесь ихъ до вôтчины.

——

Испанія побивае вже ворохобникôвъ на Филиппинахъ, якъ доносять послѣднî вѣсти. Не знати лише, чи не будуть тî побѣды такî самî, якъ на Кубѣ. До того грозить свѣжій клопôтъ дома, бо зачинають рушати ся Карлісты. Карлістичнî депутованî оголосили маніфестъ, въ котрôмъ заявляють, що выступають зъ парляменту. Они стають за політичною централізацією а адміністративною децентралізацією и голосять, що сторонництва парляменту ведуть край до загибели.

——

До Риму доносять зъ Абессиніи, що Менелікъ перенѣсъ свôй таборъ до Борміеды, де и торôкъ громадивъ свои войска. Италійске правительство не прикладае до тои вѣсти великои ваги; все-жь таки покликано Бальдісеру до Риму, и здае ся, що вôнъ приспѣшить свôй выѣздъ до Африки.

НОВИНКИ.

— **Товариство рускихъ женщинъ въ Перемышли**, котрого цѣлію єсть двигане народного духа черезъ просвѣту, видачи въ тôмъ напрямѣ благодатну дѣяльнôсть товариства „Рускій институтъ для дѣвчатъ“ въ Перемышли, рѣшило на засѣданю выдѣлу зъ дня 4 вересня с. р. умѣстити въ институтѣ въ Перемышли одну ученицю на коштъ фондôвъ товариства рускихъ щенщинъ. Кандидатка, котра може тое мѣсце отримати, винна бути сиротою, безъ жадного маєтку а пôдготовлена вже що-найменше до четвертои клясы школъ шестиклясовыхъ. Всѣ интересованî зволять внести поданя до выдѣлу товариства рускихъ женщинъ въ Перемышли найдальше до 25 н. ст. с. м. пôдъ адресою „Зарядъ школы руского института для дѣвчатъ въ Перемышли, улиця Татарска“. Поданя неуввзгляднені позôстануть безъ вôдповѣди.

— **Маневры цѣсарскî** вже кôнчать ся. Що дня цѣсарь выѣздить передъ 8-ою год. рано на поле маневрôвъ и перебувае тамъ ажь до пополудня. Войско тримае ся добре и цѣсарь часто высказуе свою похвалу. Передвчера одну дивізію X. корпусу вôдкомендировано до маневрôвъ крѣпостныхъ въ Перемышли. — Цѣсарь жертвувавъ зъ приватныхъ фондôвъ для бѣдныхъ въ Крисовичахъ 200 зр., а для Мостискъ: на фондъ бѣдныхъ 300 зр., на товариство им. Исуса 150 зр., на сторожу огневу 100 зр. и на реставрацію костела 500 зр. Селянинови, що минувшого тыжденя на вколѣшкахъ присунувъ ся до повозу цѣсарского въ Ланахъ зъ устною просьбою о запомогу, велѣвъ цѣсарь выплатити 200 зр. запомоги. Селянинъ сей, Никола Вѣблый зъ Ланôвъ служивъ довгî лѣта у войску, а теперь находить ся въ крайнôй нуждѣ. — До Перемышля выѣздить намѣстникъ кн. Сангушко и маршалокъ гр. Бадені, запрошенî на обѣдъ дворскій.

— **Єзуиты въ Перемышли** — якъ довѣдуе ся тамошный Kurjer зъ певного, наже, жерела, дôстають въ дарунку вôдъ правительства будôвлю старои гімназіи и костелъ поєзуитскій, пôдъ условемъ, що обѣ будôвлѣ выреставрують. Пôдъ руску семинарію духовну мае закупити ся окремый грунтъ.

— **Зъ ц. к. Дирекціи почтъ.** Зъ днемъ 13 с. м. отворюе ся въ Стрѣлискахъ новыхъ въ повѣтѣ бобрецкôмъ при тамошнôмъ урядѣ почтовôмъ стація телеграфу зъ обмеженою службою денною, а зъ днемъ 15 с. м. заводить ся при телеграфічнôмъ урядѣ въ Яслѣ служба цѣлоденна.

— **Испыты кваліфікаційнî въ Перемышли на учителѣвъ школъ народныхъ** зачнуть ся передъ комісією испытуючою дня 30 н. ст. вересня. Кандидаты и кандидатки мають внести свои поданя вôдповѣдно остемпльованî и удокументованî зъ зазначенемъ що-до языка выкладового, до 20 н. ст. вересня.

— **Выдѣлъ читальнѣ въ Испасѣ побôчь Коломыи** складае симъ прилюдно Свѣтлому выдѣлови товариства „Просвѣты“ найщиршу подяку за ласкавый даръ книжочокъ въ вартости 7 злр., а то тымъ бôльше, що читальня наша вже по разъ третій тои ласки удостоила ся. Нехай Богъ крѣпить силы Свѣтлого выдѣлу и дозволить тѣшитись успѣшнымъ поступомъ просвѣты въ народѣ нашôмъ, для котрого силы свои жертвуе! — *Вôдъ выдѣлу.*

— **До американьскихъ епископôвъ — якъ доносить „Свобода“ — надôйшла зъ Риму, въ** Пропаганды розпоряджене того змѣсту: „*Жаденъ священикъ польскій не може бути* на будуче припущеный до священичихъ чинностій въ Сполученыхъ державахъ, якъ также нѣхто не може бути высвяченый на священика, коли не выкаже ся спеціяльнымъ посвѣдченемъ вôдъ Пропаганды о моральнôй кваліфікаціи своеи особы“. Отсе — замѣчае „Свобода“ — найлѣпше свѣдоцтво вартости моральнои великого числа польскихъ ксьондзôвъ въ Америцѣ.

— **На справоздане** посольске скликуе д-ръ Ґуставъ Рошковскій своихъ выборцѣвъ до рады державнои зъ округа мѣстъ Самбора-Стрыя-Дрогобича, а то: до Стрыя на день 18 с. м. до салѣ ратушевои, до Дрогобича на 19-ого с. м. до салѣ гімнастичнои и до Самбора на 20-ого с. м. до салѣ касинової, у всѣхъ трехъ мѣстахъ о 4-ôй годинѣ пополудни.

— **Въ справѣ запытаня до кр. рады шкôльнои** [надôсланого намъ вчера — однымъ Русиномъ львôвскимъ] дотычно рускои катихитуры въ львôвскôй школѣ реальнôй — одержуемо нинѣ вôдъ другого Русина таке пояснене: „Запытане помѣщене въ „Дѣлѣ“ выплыло лише зъ непорозумѣня. Катихитъ рускій въ школѣ реальнôй єсть, той, що бувъ давнѣйше — о. Мышковскій — и учить религіи вôдъ початку курсу. До сего часу не вчивъ лише въ II-ôй клясѣ, а се за-для того, що тамъ вôдпали ему годины вô второкъ [за-для свята]; зновъ же вôдъ нинѣ ажь до четверга слѣдуючого тыждня также не буде науки рускои религіи длятого, бо вчера о. Мышковскій дôставъ вôдпустку зъ причины смерти его матери. Може бути, що о. Мышковскій ще въ якôй клясѣ не мавъ науки, але се хиба тому, що въ реальнôй школѣ лучать по двѣ клясы на науку религіи тогды, якъ н. пр. въ однôй клясѣ є лишь одинъ або два ученики греко кат. обряду, и зъ учениками такихъ клясъ наука рускои религіи вôдбувае ся по полудни“.

— **Зъ Сокальщины пишуть намъ:** Нарѣкаємо, що клиръ латиньскій безвзглядно латинізуе нашъ народъ; а що-жь мы супротивъ того? Отже коли близше придивимо ся всему, що у насъ дѣе ся, то нѣкуда правды дѣти — у многôмъ мы самî вынуватî. Осъ одинъ примѣръ зô сторонъ нашихъ.

Наближавъ ся праздникъ Успенія Преч. Д. Маріи пôсля лат. обряду. Вже тыждень напередъ ѣздивъ одинъ зъ ксс. Бернардинôвъ по всѣй охрестности и спрошувавъ священикôвъ безъ рôзницѣ обряду, щобы приѣхали до помочи Бернардинамъ въ праци духовнôй въ часѣ вôдпусту. И дѣйстно — вже въ навечеріе праздника Успенія Преч. Д. М. не залишили запрошенî священики явити ся. Они примѣстили ся въ сповѣдалницяхъ, щобы народъ глотячій ся зô всѣхъ сторонъ сповѣдати. Въ тôмъ часѣ правила ся торжественна вечѣрня въ супроводѣ трубъ и бубнôвъ. А вже-жь и проповѣдь выголошена була знаменитымъ проповѣдникомъ. Въ самъ день праздника зновъ вôдъ досвѣта одни священики слухали св. сповѣди, другî правили тихî службы Божî, въ часѣ котрыхъ народъ, що очистивъ совѣсть зъ грѣхôвъ, численно приступавъ до св. причастя. Потôмъ слѣдувала руска служба Божа спѣвана, а о годинѣ 10-ôй торжественна служба Божа пôсля латиньского обряду, въ часѣ котрои наспѣвшій зъ Кракова проповѣдникъ зъ великимъ жаромъ выголосивъ слово Боже. По службѣ Божôй наступивъ обхôдъ доокола церкви зъ Найсв. Тайнами, въ котрôмъ участвувало много тысячь народу, братство зъ хоругвами и свѣтломъ, дальше звыжь двацять священикôвъ. Нѣхто не полишивъ сего мѣсця несповѣданый.

На Успеніе пôсля руского обряду бувъ вôдпустъ въ селѣ К , де въ церквѣ пôдъ лѣсомъ єсть также чудесный образъ Преч. Д. Маріи. Тôлько-жь якъ все вôдмѣнно тутъ вôдбуло ся! Тутъ проявила ся наша руска лѣнь и наше нерадѣне въ повнôмъ свѣтлѣ. И тутъ почавъ народъ въ навечеріе зъѣздити ся. Тôлько тутъ не було нѣ вечѣрнѣ, нѣ проповѣди, не було кому сповѣдати, бо вже-жь жаденъ священикъ не явивъ ся. На другій день народъ допрошуе ся о св. сповѣдь, ба, коли нема кому сповѣдати! Священикъ мѣсцевый вôдправивъ литію и утреню и ставъ правити тиху службу Божу. Въ тôмъ часѣ приѣхало кôлькохъ зъ околицѣ священикôвъ, що праздника ради въ своихъ парохіяхъ службы Божî повôдправляли, тожь тôлько сповѣдь могли слухати. Бувъ оденъ священикъ прошеный зъ спѣваною службою Божою, та въ послѣднôй хвили повѣдомивъ, що зъ причины смерти внука приѣхати не може. Такъ не було кому нѣ службы Божои спѣвати, нѣ высповѣданый народъ запричащати. На тôмъ стало, що прибувшî священики вôдслужили молебенъ, вôдспѣвали акатистъ, освятили воду — ну и всему кôнець. Народъ роптавъ на такій безладъ, крайно огôрченый такою вôдправою полишивъ се мѣсце и розъѣхавъ ся домôвъ, постановивши на будуче радше ѣхати до Сокаля або до Милятина, де всѣмъ его духовымъ потребамъ буде вдоволено. Тутъ бо — якъ сказано — не було нѣ доброи науки нѣ „людскои“ вôдправы. — Знаємо, що въ Жовквѣ и въ Кристинополи находять ся нашî оо. Василіяне. Чому-жь не було до помочи ихъ запросити? — єли они своеи послуги духовнои, коли тôлько прошенî не вôдмовляли. А такъ — пытаю ся: якій хосенъ духовный вôднесли люде въ такого вôдпусту? Они радше соблазнили ся нимъ и научили ся презирати тое, що свое питоме, а горнути ся тамъ, де є и наука, и сповѣдь, и торжественне богослужене, и гусли и кимвалы и бубны и трембѣты. — *Оденъ зъ прочанъ.*

— **Зъ маневрôвъ.** Зъ села Колбаєвичь въ повѣтѣ рудецкôмъ одержали мы осъ таке письмо, котре подаємо полишаючи одвѣчальнôсть за наведенî въ нѣмъ факты пôдписанымъ: вôйтови Михайлови Хованцеви и радному Иванови Цюрохови.

„Высокоповажаный Пане Редакторе!

На милôсть Божу просимо Васъ мы, цѣла громада, дайте знати въ нашôй любôй часописи о тôй сумнôй подѣи, яка у насъ звела ся. Дня 2 с. м. прислали намъ на кватиры до села Кольбаєвичь, въ повѣтѣ рудецкôмъ пять шкадронъ уланôвъ зъ Городка. Уланы, родомъ самî Мазуры, були на кватирѣ до 7-ого с. м. Черезъ весь часъ бѣднî люде давали имъ ѣсти, що могли, бо якъ пôдофіцеры такъ и жовнѣры казали зъ крикомъ варити собѣ яйця, кури, — ѣли даремно всьо. Сѣно, овесъ майже въ кождого господаря знищили и згодували кôньми и не заплатили анѣ крейцаря, а снопами вôвса стелили пôдъ конѣ. Коли ґазда просивъ, щобы ему не робити шкоды, то ще дôставъ пястукомъ у тварь. Народъ огôрченый до крайности и не знае, де справедливости шукати. Того наше войско, що выѣхало на маневрѝ зъ Городка на полудне пôвтретя милѣ до Колбаєвичь, такî поробило намъ пакости. За весь часъ выѣздили зъ села всего два разы на три годины, а решту часу збыткували ся въ селѣ на людяхъ. На конець, т. є. въ суботу и недѣлю давъ имъ оденъ панъ капітанъ грошѣ на трактаментъ, абы на вôдъѣздѣ угостили ся. Въ суботу жовнѣры выпали на пасовиско и двацять чотиромъ конямъ сѣльскимъ хвосты пообтинали, а декотру худобину такъ покалѣчили, що кровь зъ хвоста текла струєю. Другого дня по тôмъ чинѣ. ходили въ недѣлю по цѣлôмъ селѣ нетверезî и людей зачѣпали, курили циґара межи будынками якъ бы въ поли, а коли господарь просивъ о осторожнôсть, то дôставъ тростиною черезъ голову. Нагле въ недѣлю о пôвъ до першои выбухъ огонь у Данька Хомы и знищивъ дванацять будынкôвъ господарскихъ зъ великими припасами збôжа и кôлька родинъ зъ дрôбными дѣтьми зôстало ся безъ хлѣба и хаты. Шкода выносить кôльканацять тысячь. Мимо того, що горѣло, жовнѣры пôйшли напиватись, а потôмъ позабирали колы вôдъ плота и далѣ по селѣ вганяли, выкрикували на „selmów rusinów“ и били людей немилосердно. Микиту Ловвича и Ивана Бѣлика такъ оббили, що лежать на смертельнôй постели. На другій день, въ понедѣлокъ, коли уланы мали вôдходити, прийшовъ жандармъ зъ Рудокъ п. Сысакъ и одному пану капітанови замельдувавъ, що жовнѣры выробляли. Народъ, огôрченый, ходить гурмою и радить ся ѣхати до Бразиліи. При вôдъѣздѣ войска зъ Кольбаєвичь оденъ панъ капітанъ, побачивши, якъ люде плачуть, зацитькувавъ людей, обѣцюючи, що за повôдтинанî хвосты дôстануть колись по 25 кр. за хвôстъ. А треба знати, що декотрымъ конямъ уланы пообтинали хвосты разомъ зъ репетицею, що и жиды не куплять; н. пр. конѣ вôйта Михайла Хованця, котрî варта кôлька сотокъ, чисто острегли. Ц. к. власти вôйсковî, якъ и намѣстництво та рудецке старосто повиннî сейчасъ зарядити доходженя и бѣднымъ людямъ шкоды вынагородити.

Писано въ Колбаєвичахъ дня 8 вересня 1896 року. *Михаль Хованець* вôйтъ. *Иванъ Цюрохъ* радный.“

Де сего письма додамо вôдъ себе, що коли наведенî тамъ факты правдивî, то допускаємо, щобы все те дѣяло ся по-за вѣдомостію старшины — офіцирôвъ.

Помѣстивши письмо зъ Колбаєвичь — нотуємо ще письмо зъ Рудокъ до Kuryer a przemysk-ого, въ котрôмъ доносить ся о выбрыкахъ уланôвъ закватированыхъ въ самыхъ Рудкахъ. „Выбрики тî — читаємо въ Kuryer-ѣ przemysk-ôмъ — прибрали значнî розмѣры. Жовнѣры повыбивали вôкна въ склепахъ и шинкахъ довкруги ринку и побили богато спокôйныхъ горожанъ. Респектъ мали лише для тои реставраціи, куда заходила старшина.“ И рудецкî горожане сподѣвають ся, що вôйсковî власти зарядять слѣдство.

При нагодѣ занотуємо ще зъ Kuryer-а przemysk-ого деякî нещаснî пригоды на сихъ маневрахъ. И такъ часопись тая пише, що по вôдбутôмъ форсовнôмъ маршу пѣхоты при вправахъ кавалеріи въ околици Рудокъ и Комарна упали трупомъ два вояки. А о вѣдомôй кровавôй катастрофѣ пôдъ Мостисками при атацѣ гузарôвъ подае таку близшу вѣсть, що конѣ впали мѣжь ряды пѣхоты, котра боронила моста, и тогдѣ многихъ потратовано и покалѣчено — а кôлько, не знати. Власти, для успокоєна загалу, повиннî въ такихъ выпадкахъ подавати урядовî справозданя.

— **Сто котôвъ або дорогій жартъ.** Дня 28 липня с. р. Иванъ Чорпѣта зô Скалы надъ Збручемъ, будучи „при фантазіи“, зажартувавъ — якъ каже — передъ Мошкомъ Шварцбахомъ, факторомъ вôдъ всякихъ интересôвъ, що ему треба на короткій терминъ сто котôвъ для брата до Америки до маґазинôвъ и що вôнъ [Чопѣта] дае по коронѣ вôдъ штуки кождому, хто тî коты ему доставить. Шварцбахъ — яко факторъ вôдъ всього — сейчасъ пôдиявъ ся доставы и въ протягу тыжня то за грошѣ то зъ помочію хлопцѣвъ роздобувъ зъ мѣста и околицѣ 98 штукъ котôвъ рôзнои масти й подобы и заперъ въ герметичнôмъ хлѣвци, а Чорпѣту вôзвавъ, щобы собѣ коты вôдобравъ и умовлену належитôсть выплативъ. Чорпѣта, не сподѣваючись такого обороту рѣчи, закрутивъ, що се бувъ жартъ, и не хотѣвъ котôвъ вôдобрати, въ наслѣдокъ чого Шварцбахъ коты выпустивъ на мѣсто а Чорпѣту пôзвавъ о 98 коронъ передъ ц. к. судъ повѣтовый въ Борщевѣ. При розправѣ баґательнôй — якъ намъ пишуть — замѣчувавъ повномочникъ Чорпѣты, що пôсля умовы коты мали бути самî бѣлî и „делікатнî“ и що „менажерія“ зôбрана Шварцбахомъ, складаючи ся зъ дикихъ и рôзноманстыхъ примѣрникôвъ не вôдповѣдае умовѣ. Однакъ коли Шварцбахъ заприсягъ, що такого „пункту“ въ умовѣ не було, признавъ судія Шварцбахови 28 зр. титуломъ вôдшкодованя и кошты процесу. Однакъ сей на око свѣтлый интересъ не выйшовъ и Шварцбахови на здоровля, бо вôдъ того часу, де покаже ся на ярмарку, увесь народъ кличе за нимъ „а кота!“ и жиды, мявкаючи, вôдганяють его вôдъ факторованя, а бѣдный Шварцбахъ клене день и годину, коли то пôднявъ ся доставы котôвъ до Америки.

— **Фрітйофъ Нансенъ** приѣхавъ вчера на „Фрамѣ“ до Хрістіяніи. Напротивъ него выплыло 70 кораблѣвъ переповненыхъ цѣкавыми. Коли кораблѣ стрѣтили ся зъ „Фрамомъ“, окрушили его витаючи пушочными стрѣлами и музикою, а окликамъ радости не було кôнця. Середъ сего кораблѣ причалили до берега и Нансенъ выйшовъ на сушу. Теперь привитала его зôбрана публика ентузіястичными окликами, по чôмъ всѣ вôдспѣвали псаломъ подяки и народный имнъ норвежскій. Зъ-вôдси проводжено Нансена въ торжественнôмъ походѣ до мѣста, де передъ университетомъ привитавъ его промовою професоръ Шляцъ.

— **Ювілей тютюну** можуть святкувати курцѣ сего року. Въ роцѣ 1496 чернець испаньскій Романъ Пано, котрый належавъ до выправы Колюмба, найшовъ на островѣ Гайтѣ въ околици званôй Табаґо ростину тютюневу и вôдъ тубольцѣвъ довѣдавъ ся про ей ужитокъ. Зъ початку привозили тютюнъ до Европы яко лѣкъ, але потôмъ почали курити его и нюхати, кажучи, що и се здорово.

— **Дрôбнî вѣсти.** Въ Грабкôвцяхъ коло Зборова вôдбуде ся дня 22 вересня с. р. вѣнчане п. Л. Сприня, окôнченого богослова, зъ п-ою Марією Илевичѣвною. — Kuryer Przemyski пише, на часъ побуту цѣсаря въ Перемышли спроваджено зô Львова и зъ Кракова 50 поліціянтôвъ для повненя службы въ Перемышли и на Липовици, а вже вôдъ середы пополудни осаджено въ арештахъ всѣхъ дѣдôвъ и волоцюгъ, щобы въ пятницю не явили ся на улицяхъ. — Вѣсть про замкнене осьмои клясы гімназіяльнои въ Ряшевѣ — якъ доносить Gazeta Lwowska — не мае найменшои пôдставы.

Посмертнî — ☦ — оповѣстки.

Павлина зъ Ганкевичѣвъ Воляньска, жена о. Ивана Воляньского, пароха зъ Острôвчика, упокоила ся дня 3 н. ст. серпня с. р. въ Ріо-Жанейро въ Бразиліи. Жовта феора, котра тамъ за остатнî роки немало жертвъ забрала зъ-мѣжь нашихъ людей, не пощадила и покôйну въ самôй повни силъ, здорову и щасливу. Покôйна, дѣлявши зъ своимъ мужемъ передъ роками добро и злиднѣ въ пôвнôчнôй Америцѣ, не пустила его самого и сего лѣта до Бразиліи, куды вôнъ, пôднявши ся сего патріотичного дѣла выѣхавъ яко вôдпоручникъ выдѣлу краевого для основныхъ розслѣдôвъ вôдносинъ тамошныхъ. Пп. Воляньскî не пôдозрѣвали особливои небезпечности въ сѣй подорожи, бо въ Бразиліи въ тôй порѣ пануе зима; однакъ завели ся. Жовта феора затягла ся сего року ажь до зимы, а пок. Павлина Воляньска упала ей жертвою заразъ по вступѣ на бразилійску землю. А хороба се звôдкича. Пок. Воляньскôй въ передодень смерти було такъ полекшало, що она вже выбирала ся въ дальшу дорогу до Сао Паольо; другого дня вôддала Богу душу. Домовину вôдпровадивъ самъ о. Воляньскій въ супроводѣ одного французского священика на вѣчный супокôй — а заразъ по вôдданю тои безконечно прикрои послѣднои прислуги своѣй найдорожшôй товаришцѣ житя, поспѣшивъ въ дальшу дорогу здôгнати свого товариша подорожи [д-ра Семирадского], абы совѣстно сповнити принятый на себе великій обовязокъ. А въ Ріо Жанейро, далеко вôдъ рôдної землѣ, спочила женщина повна честнотъ, свѣтла умомъ, кротка серцемъ, велика приятелька люду, мѣжь котрымъ выросла и для его просвѣты та добробыту трудила ся спôльно зъ своимъ мужемъ, незабутна для всѣхъ, хто ей пôзнавъ зъ щирои и сердечнои вдачѣ. Гостинный дôмъ пп. Воляньскихъ въ Острôвчику стоявъ усе отворомъ для добрыхъ людей, а молодѣжь въ часѣ ферій стрѣчала тамъ раде приняте и перевела тамъ неодну приятну хвилю. То й не диво, що вѣсть о смерти бл. п. Павлины Воляньскои выкликала великій жаль въ широкихъ кругахъ ей знакомыхъ, а плачь тысяча селянъ, що зôбрали ся на жалôбну панахиду до Острôвчика на день 8-ого н. ст. вересня, давъ найкрасше свѣдоцтво о ей чоловѣколюбивôй и патріотичнôй дѣяльности для добра свого — руского народу. Вѣчна ѣй память и земля перомъ въ далекôй чужинѣ!

Марія Дуркотова, вдова по бл. п. Петрѣ Дуркотѣ, бувшôмъ пароху въ Избахъ, упокоила ся дня 9 с. м. у свого сына о. Ивана Дуркота въ Новôй веси [деканата мушиньского перемыскои епархіи] въ 90-ôмъ роцѣ житя. Похороны покôйнои вôдбудуть ся завтра [въ суботу], а сто и десять душь потомства ей — дѣтей, внукôвъ и правнукôвъ — оплакують покôйницю. В. ѣ. п.!

Господарство промыслъ и торговля.

— Въ товариствѣ взаимныхъ обезпеченъ „Днѣстеръ" заключено въ мѣсяци серпни с. р. 5.089 важныхъ обезпеченъ на суму 2,335.428 злр. обезпеченои вартости въ премію 18.979 зр. 39 кр. Разомъ вôдъ Нового року до кôнця серпня с. р. есть 25.518 важныхъ полісъ на суму 14,269.189 злр. обезпеченои вартости зъ премію 120.059 злр. 70 кр. Въ порôвнаню зъ першимъ рокомъ дѣловодства, въ котрôмъ було въ часѣ тыхъ самыхъ вôсьмохъ мѣсяцѣвъ 5.878 полісъ вартости 4.335.696 злр. зъ премію 33.294 злр. 41 кр., показує ся въ бѣжучôмъ четвертôмъ роцѣ адміністраційнôмъ чотври разы стôлько полісъ и пôвчетверта разу бôльше обезпеченои вартости премін, якъ въ першôмъ роцѣ. — Фондъ резервовый выносить зъ кôнцемъ серпня с. р. суму 48.631 злр. 33 кр. — Шкôдъ прибуло въ серпни 48 случаѣвъ, разомъ отже вôдъ початку року потерпѣло Товариство 284 шкôдъ, зъ котрыхъ 277 вже выплачено, 3 шкоды власне ліквідують ся, а въ 4 случаяхъ задержано на-разѣ вôдшкодованє зъ причинъ правныхъ [въ ліквідованôй квотѣ 658 злр.] Сума тыхъ всѣхъ шкôдъ разомъ зъ коштами ліквідаційными выносить 37.687 злр. 97 кр. на власный рахунокъ.

— Товариство взаємного кредиту „Днѣстеръ" числило зъ кôнцемъ серпня с. р. 377 членôвъ зъ 412 деклароваными удѣлами на суму 20.600 коронъ. — Позичокъ удѣлено 336 въ сумѣ 110.195 02 коронъ. — Вкладокъ до обороту позôстає 165 на суму 90.742·62 коронъ. — Оборотъ касовый выносивъ 469.732·32 коронъ.

Рахунокъ приходу и розходу по день 31 серпня 1896.

Прихôдъ:

На фондъ резервовый . . .	768. –	кор.
„ удѣлы	14.941·82	„
„ вкладки до обороту . . .	111.291·52	„
„ рахунокъ бѣжучій . . .	39.215·62	„
„ позички на скрипты [зворотъ]	14.642.40	„
„ „ „ векслѣ . . .	2.637·—	„
„ побраній вôдсотки . . .	5.492·17	„
„ кошты адміністрація . .	473·03	„
Зъ щадницѣ почтовои . . .	45.404 60	„
Разомъ коронъ . .	234.866·16.	

Розхôдъ:

На фондъ резервовый . . .	12·—	кор.
„ удѣлы	560·—	„
„ вкладки до обороту звернено	20.548·90	„
„ позички на скрипты . . .	97.115·02	„
„ „ „ векслѣ . . .	13.080·—	„
„ кошты адміністрація . . .	1033·87	„
„ проценты	1.794·11	„
„ кошты заснованя	200·30	„
„ рахунокъ бѣжучій	50·833·26	„
до щадницѣ почтовои	45.884 48	„
Готôвка въ касѣ	3.804·22	„
Разомъ	234 866·16	кор.

Зъ позичокъ припало до заплаты по конець серпня 295 ратъ въ сумѣ 18·080 кор. 98 сот., зъ котрыхъ вплынуло 280 ратъ въ сумѣ 17.279 кор. 40 сот., а залягає у довжникôвъ 15 ратъ въ сумѣ 801 кор. 58 сот., котрыхъ о заплату упôмнено. Пригадуємо що Товариство наше удѣляє позички членамъ обезпеченымъ въ „Днѣстрѣ", котрі суть табулярными властителями цѣлыхъ необдовженыхъ, що-найменше 5 морґовыхъ реальностій, за порукою двохъ такихъ самыхъ господарѣвъ, до высоты 250 зр. на 7% и ожидаємо дальшихъ вôдповѣдныхъ зголошень. — Вкладки до обороту приймають ся до опроцентованя на 5%. Особливо припоручаємо наше Товариство до лькованя фондôвъ церковныхъ и братскихъ, звертаючи увагу на найлѣпшій ґарантію при удѣлюваню позичокъ. — *Товариство взаимного кредыту „Днѣстеръ"* стоваришене зар. зъ обмеженою порукою.

Телеґрамы „Дѣла"

Прага 11 вересня. Вѣче католицке въ Таборѣ скôнчило ся. Крилошанинъ Кразнь высказавъ бажанє, щобы чеській епископатъ мôгъ незадовго вложити на голову корону св. Вячеслава. Мѣжь иншими письмами, надôслаными на вѣче, прийшли також картки зъ пôдписомъ „Иванъ Жишка" такого змѣсту: „Я Иванъ Жишка, колись капитанъ вôйскъ въ Таборѣ, кажу вамъ тутъ зôбранымъ и радѣ мѣсцкôй и кождому окремо, що дôйнялисьте менѣ до живого, вôдчинивши тї ворота папскимъ посѣпакамъ, клерикаламъ и феодаламъ. Повѣдомляю васъ, що памятникъ мôй на ринку въ Таборѣ пôдъ вплывомъ страшного мого обуреня счезне зъ того мѣсця и зъ лиця землѣ, а мого имени не вôльно буде нѣколи вязати зъ исторією сего мѣста".

Парижь 11 вересня. Вчера прибувъ сюды російскій поѣздъ двôрскій зъ царскимъ ґенераломъ-адъютантомъ и иншими урядниками двôрскими, щобы поробити приготовленя на приѣздъ царскои пары. Нинѣ вôдбуде ся проба ѣзда двôрского поѣзду мѣжь Парижемъ а Петербурґомъ. — Вчера лютила ся тутъ страшна буря; не тревала довше якъ минуту, а наробила величезнои шкоды. Вихоръ перевертавъ омнібусы, фіякры и возы. Богато людей раненыхъ, а вôлькоро убитыхъ.

НАДÔСЛАНЕ.

Вôдзначена на краевôй выставѣ 1894 р. срѣбнымъ медалемъ — истнуюча вôдъ звыжь 14 лѣтъ у Львовѣ

при улици Скарбкôвскôй н-ръ 19

КРАВЕЦКА РОБÔТНЯ

ДИМИТРІЯ КОВАЛЬСКОГО

знана зъ своєи точности и совѣстности, приймає всѣ замовленя, входячі въ кругъ кравецтва мѣжь иншимъ и мундуры для студентôвъ, спеціяльно также всяку одѣжь для Р. Т. Духовеньства и выконує тіи-жь скоро, тревало, елеґанцко и дешево.

На провінцію высылає ся пробки безплатно а въ разѣ замовленя упрашає ся пôслати зъужиту одѣжь дотычну на мѣру.

236 13—20

ЛИШЬ

въ реставрацін НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улиця Трибунальска ч. 12, дôмъ власный, можна дôстати щоденно вже о годинѣ 8-ôй рано горячі снѣданя.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою . .	15 кр.
Сѣканій легки	12 „
Флячки	12 „
Нôжка теляча зъ хрѣномъ . .	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ . . .	5 „
Каварь	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ . . .	40 „

Всякі напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ; для певности що походять зъ моєи реставраціи, даю вôдбираючимъ марки. — Найлѣпшій вина по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вôдъ 40 кр. літра.

Зъ высокимъ поважаньемъ

71 49—0 *НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.*

Зиѣна льокалю

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА

КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „Коперникомъ"

перенесеный до нового льокалю при пл. Галицкôй ч. 1

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєна електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя зъ провінціи зворотно.

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.

4185

Портретъ Тараса Шевченка.

Цѣна 50 кр.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта".

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши вôдъ дня 12 лютого 1889 выдає

АСИҐНАТЫ КАСОВІ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ

4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячі ся въ обѣгу 5% асигнаты касові зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ будуть опроцентованні по 4½% вôдъ 15 мая 1889. 2216

Передрукъ не буде плаченый. Дирекція.

Александеръ Царевичь

артистъ-маляръ

[въ Кобиловолокахъ п. Янôвъ коло Теребовлѣ]

по довголѣтнôй практицѣ въ краю и за границею приймає вôдъ кôлькохъ лѣтъ всѣ въ обсягъ церковнои штуки входячі працѣ, а именно: малює церковні образы до иконостасôвъ и престолôвъ; приймає рѣзьбарскі роботы пôсля власныхъ плянôвъ у всѣхъ жаданыхъ стиляхъ, вразъ зъ полозоченемъ; малює стѣны церковъ и т. п. Крôмъ того выготовляє портреты зъ фотографій и зъ натуры. Пôдниманочи ся всѣхъ робôтъ по дуже умѣркованыхъ и приступныхъ цѣнахъ, а выконуючи все якъ найсовѣстнѣйше, въ доказъ чого предложити може сьвѣдоцтва и похвальні письма, має вôнъ повну надѣю, що Всч. Духовеньство затямить собѣ ласкаво его адресу. 36 57—?

Знана вôдъ многихъ лѣтъ ц. к. упрви. рафінерія спірітусу, заосмотрена найлѣпшими прилядами ректифікаційными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікерôвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникôвъ у Львовѣ

Яковъ Шпрехеръ и С-ка

поручає старі польскі сильні горѣвки, дуже добрі розолісы, лікеры, румы правдиві зъ Ямайки, якъ также найлѣпшои якости краєві спеціялы якъ: Народôвка, Dziennik, Szczutek, Карпатôвка, „Дябелъ", Помаранчева не солоджена, Ратафія, Деренôвка и т. и. горѣвки упривилеєвані и одиноко правдиві если зъ нашои фабрики спроваджені.

Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарѣвъ, до побираня алькоголю абсолют. и найчистѣйшого спірітусу, до цѣлей лѣчничихъ вôльного вôдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спірітусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровию не шкôдный, бо не выроблюваный зъ эссенціи оцтовои.

Складъ для мѣста Львова, ул. Коперника ч. 9 и въ головнôмъ складѣ водъ мінеральныхъ І. Йоллеса, улиця Кароля Людвика ч. 29. 4812 263—104

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выбôръ поезій для народу зъ житьеписью и портретомъ автора.

Накладомъ товариства „Просвѣта".

Цѣна кождои части 25 кр.

Оправлені примѣрники продають ся по 35 кр.

Вже вийшла

перша велика народописна

КАРТА

украиньско-руского народу.

Зладжена

д-ромъ Григоріємъ Величкомъ

а выконана въ робôтни Андрѣя Андрейчина літографа у Львовѣ, коштомъ и заходомъ Товариства „Просвѣта" у Львовѣ.

Замовляти можна въ Товариствѣ „Просвѣта" у Львовѣ (ринокъ ч. 10, І. поверхъ).

Цѣна книгарска карты: 3·50 зр. а для членôвъ Товариства „Просвѣта" и для передплатникôвъ „Зорѣ": 2·50 зр. за примѣрникъ.

Замовляючі зволять долучити 50 кр. на кошты пересылки.

Карта выконана въ 19-ти краскахъ иналѣплена на полотнѣ. 9—12

Молитвеник для дітий

виданий коштом руского тов. педаґоґічного.

В полотняній оправі з золоченим хрестом 20 кр.

Продає ся в книгарни Науков. тов ім. Шевченка, Львів ул. Академічна ч. 8.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1 мая 1896 року після годинника середно-европейского.

Поїзди відходять зі Львова: поспішні			особові				до / з	Поїзди приходять до Львова: поспішні			особові			
							Берліна	5·10	1·30	—	8·55	6·55	9·30	—
8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—	Кракова (Вроцлава і Відня)	5·10	1·30	8·45	8·55	6·55	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	6·45	—	Варшави	5·10	—	—	8·55	—	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	*6·45	—	Мушини-Криниці через Тарнів*) (тілько від 25 червня до 15 вересня)†) (тілько від 1 червня до 30 вересня)	*5·10	—	—	†8·55	6·55	—	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Мушини-Криниці через Ряшів	5·10	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	6·45	—	Мушини-Криниці ч. Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Хабівки через Тарнів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	11·00	—	9·55	—	—	Хабівки через Ряшів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	—	—	9·55	6·45	—	Хабівки через Перемишль	—	1·30	—	8·55	—	—	—
8·40	—	11·00	4·40	—	—	—	Мшанки долїшної через Тарнів							
—	2·50	—	4·40	—	—	—	Розвадова і Надберезя через Дембицю	—	—	—	—	6·55	—	—
—	—	—	4·40	9·55	6·45	—	Рави руської через Ярослав	—	1·30	8·45	—	—	9·30	—
—	—	—	4·40	—	6·45	—	Кросна, Івонича, Риманова, Сянока через Перемишль	—	1·30	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	—	5·22	—	7·22	—	Мезе-Ляборча і Пешту через Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
							Лавочного, Пешту, Міскольча Мункача	—	—	—	12·10	8·00	—	—
—	—	—	—	9·35	—	—	Гребенова (тілько від 10 липня до 31 серпня включно)	—	—	—	—	1·51	—	—
—	—	—	5·22	9·35	*3·05	7.22	Скольього і Стрия*) (зі Скольього тілько від 1 мая до 30 вересня включно)	—	—	—	12·10	8·00	1·51	*10·10
—	—	—	—	9·35	7·22	—								
—	—	—	5·22	—	—	—	Станіславова через Стрий	—	—	—	12·10	8·00	1·51	—
							Хирова через Стрий	—	—	—	—	8·00	1·51	10·10
6·10	—	—	—	—	—	—	Сучави, Гусятина, Кересмезе, Слободи рунг, Бергомету, Чудина, Радовець, Кимполюнга, Букарешту і Ясе							
—	—	—	—	10·25	—	—	Сучави, Чорткова, Кересмезе, Калуша, Сопова, Букарешту і Ясе	—	—	9·50	—	—	—	—
—	—	—	—	2·45	—	—	Сучави, Радовець, Бергомету і Чудина (кождого понеділка), Печеніжина	—	—	—	—	2·01	—	—
—	—	—	—	—	—	10·15	Сучави, Гусятина, Калуша, Новоселиці, Чудина (що понеділка), Радовець, Кімполюнґа, Ясе, і Букарешту	—	—	—	—	—	6·13	—
—	—	—	—	9·15	7·05	—								
—	—	—	—	9·15	—	—	Сокаля і Ярослава через Раву руску	—	—	—	—	7·28	—	—
6·14	2·25	—	—	9·48	—	11·12	Белзца	—	—	—	8·15	5·45	—	—
6·00	2·11	—	—	9·30	—	10.45	Підволочиск і Бродів (на дворець Львів-Підзамче)	—	—	—	—	5·45	—	—
							Підволочиск і Бродів (на головний дворець)	—	2·18	9·55	7·42	4·45	—	—
—	—	—	—	1·32	—	—	Брухович (тілько від 1 мая до 25 червня і від 15 серпня до 6 вересня включно)	—	2·34	10·05	8·05	5·10	—	—
—	—	—	—	1·20	—	—								
—	—	—	—	3·20	—	—	Брухович (тілько від 26 червня до 14 серпня включно)	—	—	—	—	—	8·03	—
—	—	—	9·45	3·00	8·55	—	Янова*) (через цілий рік), †) (тілько від 16 червня до 31 серпня включно)	—	—	—	—	—	8·25	—
—	—	—	*9·45	†1·05	§ 3·00	*6·25	Янова (тілько від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цвітня включно)	—	—	—	*7·50	—	†5·28	†8·54
—	—	—	1·32	—	—	—	Зимнои Води від 1 мая до 6 вересня в неділї і сьвята	—	—	—	—	1·10	7·48	—

Увага. Години печатані грубими черенками означають пору нічну від 6 год. вечером до год. 5-ой 59 мін. рано. В бюрі інформаційнім ц. к. зелїзниць державних у Львові ул. Третого мая ч. 3 готель Імперіяль продаж білетів стрефових, окружних і довільно зіставлюваних зшитов до їзди, як також тарифи і розкладів їзди в виді кишеневім. Информациї в справах тарифових і перевозових. Часъ середно-европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут. Година 12 часу середно-европейского = 12 годині 36 мінут після годинника львівского. 6

Безъ конкуренціи

есть мôй склепъ истнуючій вôдъ р. 1848 и тѣшучій ся вôдъ сего часу великою симпатією. Длятого поручаю мôй обильный складъ одягôвъ мужескихъ и хлопячихъ, пальта мужескі и хлопячі, якъ также одяги дитячі и униформы. Также позваляю собѣ поручитись Всч. Духовеньству яко спеціялістъ въ робленю сурдутôвъ, расъ и т. д.

Замовленя пôсля мѣры выготовлюють ся въ найкоротшôмъ часѣ якъ найгарнѣйше.

Дякуючи за дотеперѣшній взгляды пишусь 4095

Зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна ч. 3.

Маглѣ поковві по зр. 24 и 35. — Выжимачки зъ валцями ґумовыми (до выкручуваня бѣля) по зр. 13, 14, 15, 18 и 20

поручає Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры).

ФАБРИКА и СКЛАДЪ ПОВОЗÔВЪ

М. НАССА

у Львовѣ, ул. Шпитальна ч. 28. поручає

Вп. П. свôй великій засôбъ повозôвъ всякого рода, тарантасы, вôзки угорскі, возы промысловій, повозы переѣздженій. Готовыхъ есть 112 штукъ. Ґарантує за тревкôсть. Приймає всякі реперацін и вôдновы повозôвъ по цѣнахъ приступныхъ.

178 3—3

!!Уніформы!!

для ц. и к. пп. официрôвъ, урядникôвъ державныхъ, однорôчныхъ охотникôвъ, а также студентôвъ — рôвно-жь всякі роботы цивільні полагоджує якъ найстараннѣйше по дуже приступныхъ цѣнахъ

Лаврентій Романишинъ

Львôвъ, ул. Сикстуска ч. 19.

255 4—6

Академикъ

глядить лекцін на селѣ.

Куневичь poste restante Львôвъ.

267 3—3

Де найлѣпше купувати!

Отворивши новый маґазинъ при ул. Ягайлоньскôй ч. 4. у Львовѣ, поручаю найдешевше всяке бѣлє мужеске и дамске, конфекцію дѣточу, корсеты варшавскі найновѣйшого крою, наймоднѣйші блюзки, рукавички прагскі, паньчохи и скарпетки саскі та великій выбôръ краватокъ.

Зъ поважанемъ

Маврикій Бірнбавмъ

зъ Варшавы.

228 4—4

Харчь

найздоровѣйшій и найдешевѣйшій поодиноко и въ абонаментѣ лишь у Томашевскои, въ Готелю Варшавскôмъ.

273 1—5

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черлянькои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 196. и 197. Львôвъ, Понедѣлокъ 2 (14) вересня 1896. Рôчникъ XVII.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Вібліотека найзнаменитшихъ повѣстей" выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА" ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО" и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО" зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	3 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженє. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной строчки инсератовои або єи мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане" по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесеня приватнѣ числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

До чого се доведе?

По злопамятныхъ торбôчныхъ выборахъ соймовыхъ въ однôмъ зъ нашихъ гумористичныхъ фейлетонôвъ политичныхъ було сказане, що деякѣ комісарѣ староствъ подали до опатентованя свои выгадки при переведеню акціи выборчои, бо тѣ „практики выборчѣ" вôдзначали ся оріґінальностію въ напрямѣ потоптаня правъ горожаньскихъ и конституційныхъ. Дотепъ дотепомъ, але мы таки мусимо числити ся зъ фактомъ, що оріґінальнôсть галицкихъ урядникôвъ политичныхъ увѣнчала ся бажанымъ успѣхомъ. „Практики выборчѣ въ 1895 р." зареєстровано въ актахъ выконуваня законôвъ конституційныхъ ad aeternam memoriam всѣхъ тыхъ, котрымъ буде поручене переводити выборы въ Галичинѣ до довôльного ужитку.

Але въ Галичинѣ показала ся послѣдними часами потреба близше познакомити ся зъ другимъ конституційнымъ правомъ, а то зъ закономъ о стоваришеняхъ и зборахъ. Кажемо послѣдными часами, бо першѣ два десятки лѣтъ и часть третього еры конституційнои такъ щасливо проминули для Галичины, що политичнôй управѣ краю не треба було вглядати въ тайны закона зъ 15 падолиста 1867 В. з д. 135. Все спало сномъ блаженныхъ и нѣкому не забагало ся скликувати людей на зборы для обговореня публичныхъ справъ. Коли-жь заходами добромыслячихъ людей зачавъ проявляти ся рухъ межь широкими низшими верствами населеня и коли тѣ люде зачали докладати всякихъ заходôвъ, абы тѣ верствы политично освѣдомити за-для „добра загального" — тогдѣ и власти политичнѣ зъ своеи стороны зачали акцію для добра загального. И стало ся дивне диво. „Добромъ загальнымъ" заопѣкували ся зъ двохъ сторôнъ, а вийшло таке, що се добро якъ найгôрше на тôмъ вийшло.

Для освѣдомленя низшихъ верствъ населеня въ справахъ политичныхъ показали ся найвôдповѣднѣйшими публичнѣ зборы, на котрыхъ въ приступный способъ поясняє ся рѣчь и розводить ся дискусію. Сеи тактики придержували ся и придержують ся соціялъ-демократы та вôдносять якъ найкрасшѣ успѣхи. Рôвножь законъ признає потребу такого трактованя публичныхъ справъ, дозволяючи кождому и на кождôмъ мѣсци устроювати публичнѣ зборы, а застерѣгаючи собѣ лишь право контролѣ такихъ зборôвъ, при чôмъ до розпорядимости орґанôвъ правительственныхъ вôддає право взываня до порядку або евентуально и розвязаня зборôвъ. Такъ розумѣли до недавна и у насъ законъ о зборахъ, а що найбôльше можна було почути публичнѣ нарѣканя лишь на загонистôсть або нетактъ сего або того комісаря. Однакъ зъ часомъ показала ся така практика у насъ недостаточною. Галичина пôдъ многими взглядами стоить далеко низше вôдъ прочихъ культурныхъ краѣвъ. При нашихъ вôдносинахъ санітарныхъ буває неодинъ рôкъ такій, що пошести лютять ся въ страшный способъ по краю. Холера, тифъ, вôспа и т. п. обнимають цѣлѣ повѣты, округи а навѣть части краю (буває и такъ, що одного року цѣла всхôдна а другого року цѣла захôдна половина краю захоплена пошестію), а тогдѣ межь профілактично-санітарными мѣрами правительства для спиненя пошести (хочь тѣ мѣры не одобренѣ найвысшою радою санітарною) являють ся въ першôй лініи найуспѣшнѣйшими: заборона вѣчь и публичныхъ зборôвъ. Таку рецепту приписано за часôвъ попередного намѣстника и она не заводить. Вôдтакъ зъ огляду на культурный станъ нашого краю мусять власти политичнѣ звертати увагу такожь на се, чи будынокъ, де скликанѣ зборы, не за малый и безпечный вôдъ огню, бо статистика Галичины выказує що року страшнѣ пожары и безлѣчь нещастныхъ случаѣвъ вôдъ удушеня въ товпѣ неотесаныхъ хлопôвъ. Зъ тыхъ причинъ выконуванє права зборôвъ стрѣчало у насъ великѣ перепоны, — але взглядъ на „добро публичне" мусить въ такихъ случаяхъ рѣшати.

Однакъ заходить деколи у насъ потреба заопѣкувати ся не лишь матеріяльнымъ але и моральнымъ добромъ низшихъ верствъ населеня. Не досыть охоронити нашого селянина вôдъ пошести або нещастнои пригоды въ невôдповѣднôмъ льокали зборôвъ, треба ще захоронити єго вôдъ моральнои шкоды, яку можуть нанести несовѣстнѣ люде. На жаль такими несовѣстными людьми являють ся у насъ — нѣхто бы не повѣривъ — заступники люду, послы. Они то скликуючи своихъ выборцѣвъ на справозданя посольскѣ выкликують суспôльный заколотъ, ворохобять однѣ верствы противъ другихъ, — скоро ино позволять собѣ критикувати истнуючѣ у насъ порядки. Пôдъ тымъ взглядомъ рôзнять ся погляды послôвъ и старостôвъ. Бо коли посолъ, вôдступаючи вôдъ практикованого у насъ давнѣйше звычаю, хоче якъ найчастѣйше стыкати ся зъ своими выборцями та выслухати ихъ бажаня и погляды на справы публичнѣ, а при тôмъ добросовѣстно трактуючи справы пôддасть уємнôй критицѣ истнуючѣ порядки, — то се въ очахъ галицкихъ старостôвъ уважає ся „загроженемъ добра загального" и eo ipso мусить бути спинене. Вôдъ коли и вôдъ кого вийшло таке пониманє „добра загального" у властей краєвыхъ, не знаємо, але що такъ а не инакше єсть, на се вказують факты зъ послѣдныхъ днѣвъ. Рôвножь годѣ вôдмовити такому коментованю законôвъ горожаньскихъ оріґінальности — та евентуального опатентованя.

Перший крокъ въ тôмъ напрямѣ зробило староство долиньске зъ нагоды справозданъ посольскихъ п. Романчука. На справозданю въ Долинѣ поваживъ ся комісарь староства п. Ґавиньскій пояснити зôбранымъ (розумѣє ся зъ порученя своеи начальнои власти), якъ вôнъ розумѣє свободу слова — и то ще посла — та якъ думає похôснувати ся правомъ контролѣ, признанымъ власти въ законѣ о зборахъ. Острый тонъ промовы противъ правительства и Полякôвъ — єсть признакою нельояльного поведеня, а тымъ самымъ и дає причину до розвязаня зборôвъ. Ось и маємо, завдяки галицкимъ властямъ политичнымъ, розвязку сеи важнои квестіи, чи посолъ въ конституційнôй державѣ єсть одвѣчальный за свою дѣяльнôсть передъ кимъ другимъ крôмъ своихъ выборцѣвъ, котрѣ выбрали єго своимъ заступникомъ. Въ парламентѣ може поступати посолъ и найнельояльнѣйше, и за се не може єму зробити нѣчого навѣть зелѣзна рука, — але коли сей посолъ хоче здати справу зъ свого нельояльного поведеня, то въ тôмъ взглядѣ обовязує вже реґулямінъ галицкихъ властей политичныхъ: посолъ мусить въ своѣмъ справозданю уживати льояльного способу, бо инакше и выборцѣ нѣчого не довѣдають ся и послови буде вôдобрана можнôсть порозумѣти ся зъ своими выборцями. Выходило бы, пôсля интенцій комісаря п. Ґавиньского, таке, що найнельояльнѣйшій посолъ повиненъ на своѣмъ справозданю вôдкликати свои прогрѣшеня. Се було бы льояльне, не нарушувало бы ладу суспôльного и не загрожувало бы добру загальному. Якъ бачимо — оріґінальнôсть варта опатентованя.

Але зъ нинѣшного Kurjer-a Lwowsk ого довѣдуємо ся про ще оріґінальнѣйшій способъ трактованя властями политичными справозданъ посольскихъ и пониманя закона о зборахъ. Ото въ краковскôмъ повѣтѣ соймовый посолъ селянинъ Францишокъ Вуйцикъ, выгадавъ небувалый у насъ способъ сходинъ зъ выборцями. Посолъ Вуйцикъ объѣздить повѣтъ вôдъ села до села, и всюды здає справу зъ своеи посольскои дѣяльности и выслухує жаданя и жалѣ своихъ выборцѣвъ. Такихъ справозданъ [по-при кôлька заборонъ] вôдбуло ся доси девять а дальшѣ були уложенѣ та пôсля закона поданѣ до вѣдомости староства. Тымчасомъ староству краковскому було досыть того доброго и однымъ почеркомъ пера заборонило всѣ дальшѣ справозданя посла Вуйцика. Свою заборону мотивувало краковске староство ось якимъ документомъ:

„Ч. 31064. До п. Францишка Вуйцика, посла на соймъ краєвый въ Вицьонжахъ. *Я пересвѣдчивъ ся*, що вы, пане, на вôдбуваныхъ въ тутешнôмъ повѣтѣ зборахъ, замѣсть придержувати ся наведеного въ повѣдомленяхъ властевого предмету, с. є. здавати справу зъ дѣяльностей посольскихъ, *вводите въ блудъ населенє*, выступаєте противъ истнуючихъ приписôвъ або зарядженъ власти, а выступы вашѣ *можуть* выкликати суспôльный заколотъ, порушаючи верствы противъ себе. И такъ въ однôмъ мѣсци вы говорили на того рода зборахъ, що конкуренція церковна не є потрѣбна, въ наслѣдокъ чого селяне не хотѣли єи добровôльно платити. Въ иншôмъ мѣсци, де ставъ двôрскій лежить въ серединѣ громады, заявили вы передъ зборами, що сей ставъ повиненъ належати до громады, въ наслѣдокъ чого вы могли пôдбурити громаду противъ власности двôрскои. А знову въ иншôмъ мѣсци выступали вы противъ поваги жандармôвъ, немовь задля пôдорваня значѣня сеи такъ хосеннои институціи. Деинде знову противъ санітарныхъ зарядженъ ц. к. староства вы нактонювали населене, щобы полишало обôрникъ передъ вôкнами мешканъ.

„*Впрочôмъ коли бы вамъ ишло справдѣ о справозданя посольскѣ, то зборы, якѣ вже вôдбули ся* въ Лѣшкахъ, Черниховѣ, Косцельникахъ, Рыбнôй, Волици, Моравици, Броновичахъ малыхъ, Рациборовичахъ и Болеховичахъ, *вповни выстали на зложене справы зъ дѣяльности посольскои и на выповнене обовязку посла супротивъ выборцѣвъ.*

„Тожь коли зборы, якѣ устроюєте, загрожують добру загальному, *забороняю* Вамъ на основѣ §. 6. зак. зъ 15 падолиста 1867 В. з. д. ч. 135 вôдбувати зборы въ Карневѣ 6 с. м., въ Плешовѣ 8 с. м. и въ Модлници 13 с. м., про котрѣ вы повѣдомили въ поданю зъ 1 с. м.

„Противъ сеи резолюціи прислугує право рекурсу до Выс. ц. к. намѣстництва въ часѣ вôсьмохъ днѣвъ вôдъ дня дорученя. Въ Краковѣ дня 3 вересня 1896. Ц. к. радникъ двору *Лясковскій*."

П. Вуйцикъ внѣсъ рекурсъ до намѣстництва и высказавъ въ нѣмъ, що всѣ повысшѣ высказы опирають ся на „сторонничôй и фальшивôй денунціяціи". На послѣдный же уступъ наведенои резолюціи вôдповѣдає п. Вуйцикъ въ рекурсѣ ось якъ:

„Що-до послѣднои точки наведенои ц. к. староствомъ, що я вже мавъ въ кôлькохъ мѣсцевостяхъ справозданя посольскѣ та що они вповни выстануть до выповненя мого обовязку яко посла супротивъ выборцѣвъ, — то се мене цѣлкомъ не пересвѣдчує, бо коли було справоздане н. пр. въ Косцельникахъ або иншихъ мѣсцевостяхъ, то зъ дальше вôддаленыхъ селъ не було нѣкого зъ выборцѣвъ, а се тому, що були певнѣ, що въ ихъ парохіи явлю ся, бо ставляючи мою кандидатуру зажадали выборцѣ, щобы имъ по кождôй сесіи соймовôй зложити справоздане въ кождôй парохіи, абы знали выборцѣ и правыборцѣ, що ухваляє ся въ ихъ користь або некористь въ тѣлѣ законодатнôмъ, а се я имъ и прирѣкъ. Тожь я обовязаный выповнити се приречене, а одурювати населеня не думаю та и не маю до сего причины. Однакъ коли бы власть и на дальше заборонювала менѣ вôдбувати справозданя, то селяне не до мене не будуть мати довѣря, ино до власти, а впрочôмъ людъ розсудить хлопскимъ розумомъ, що дѣє ся. Що мотивы ц. к. староства, за-для котрыхъ оно заборонює менѣ дальшѣ справозданя, суть неоправданѣ, про се могли бы сотки селянъ посвѣдчити."

Якъ цѣла справа представляє ся, бачимо зъ наведеныхъ документôвъ. Мотивамъ староства до заборони справозданъ не збуває на оріґінальности, бо справдѣ щось подôбного не було ще доси въ Галичинѣ. Староста, радникъ двору Лясковскій каже, що пересвѣдчивъ ся, що посолъ Вуйцикъ „впроваджує въ блудъ населене", выступає противъ истнуючихъ приписôвъ и зарядженъ власти а такѣ справозданя „можуть" (классичне!) выкликати заколотъ суспôльный, — а посолъ Вуйцикъ въ рекурсѣ каже, що всѣ повысшѣ закиды опирають ся на „сторонничôй и фальшивôй денунціяціи." Пос. Вуйцикъ высказує свою оборону рѣшучо зъ самоувѣренемъ, пôдпираючи єи отакимъ высказомъ: „селяне не до мене будуть мати недовѣрє ино до власти, впрочôмъ людъ розсудить хлопскимъ розумомъ, для чого се дѣє ся". Сѣ слова поважнѣ мають бôльшу силу якъ мотивы власти политичнои що-до загроженя добра загального.

А вже просто выдає ся той уступъ дотепнымъ, де каже ся, що девять вôдбутыхъ справозданъ ажь надто выстають до выповненя обовязку посла супротивъ выборцѣвъ а дальшихъ справозданъ не треба. Спаси-Бôгъ меткому послови Вуйцикови и товариству людовому бодай и за ту крыхту, що выбороли для селянъ краковского повѣту; давнѣйше, а й теперь въ деякихъ повѣтахъ для выповненя обовязкôвъ посольскихъ супротивъ выборцѣвъ не треба нѣодного справозданя посольского, а въ краковскôмъ повѣтѣ все таки вже выстане девять справозданъ пôсля рецепты радника двору п. Лясковского. Може бути, що намѣстництво пôдвысшить дозу.

Все те було бы дуже комічне, коли бы не було такъ болюче!

До всѣхъ Русинôвъ и всѣхъ хлѣборобôвъ повѣту Жовкôвского и Равского.

Вô второкъ 10 (22) вересня о 10 годинѣ передъ полуднемъ вôдбуде ся въ Жовкви въ сали Рускои Рады повѣтове вѣче народне.

Поговоримо тамъ о нашôмъ политичнôмъ положеню, о важности выборôвъ до рады державнои, о новôмъ законѣ выборчôмъ, о законѣ податковôмъ та о тôмъ, яка будучнôсть хлопскои посѣлости въ Галичинѣ. Цѣкавѣ то и важнѣ справы особливо для кождого Русина хлѣбороба, а тымъ важнѣйшѣ, що якъ-разъ зближають ся выборы до рады державнои, коли то маємо выбрати новыхъ заступникôвъ, котрѣ бы насъ лучше боронили, якъ до теперь.

Часъ намъ, Братя Русины, подумати серіозно надъ нашою долею, часъ взятись до працѣ на запущенôй нивѣ народнôй, бо-жь нѣхто намъ не поможе, єли самѣ за себе не будемо дбати.

Спѣшѣть отже на вѣче, Братя Русины! спѣшѣть отцѣ духовнѣ, спѣшѣть особливо Вы, братя хлѣборобы! Тутъ почуємо нашихъ народныхъ дѣятелѣвъ, почуємо нашого єдиного заступника передъ вѣденьскимъ парляментомъ, посла Романчука, котрый нарочно прибуде на наше вѣче, розкажемо свои кривды, порадимо ся о нашôй доли, загрѣємось до працѣ, наберемо силы до боротьбы за нашѣ святѣ права!

Спѣшѣть всѣ, що дорожите народнымъ доиньствомъ, всѣ, въ котрыхъ не завмерло ще руске серце, приходѣть якъ найчисленнѣйше!

Вôдъ выдѣлу жовкôвскои Рускои Рады, дня 1 (13) вересня 1896.

Д-ръ Михаилъ Король предсѣдатель.
Иванъ Радецкій секретарь.

Справозданя зъ люстраціи читаленъ тов. „Просвѣты" и господарствъ селяньскихъ въ повѣтѣ борщѣвскôмъ.

Люстраторъ зъ рамени тов. „Просвѣты" п. В. Король перевѣвъ люстрацію читаленъ „Просвѣты" и господарствъ селяньскихъ въ повѣтѣ борщѣвскôмъ въ дняхъ вôдъ дня 10 липня до 5 серпня с. р. въ 21 громадахъ. Предложеный п. Королемъ рефератъ зволило Хв. тов. „Просвѣта" передати намъ до ужитку въ „Дѣлѣ" и мы нинѣ починаємо зъ него користати.

Повѣтъ борщѣвскій, обôймаючи всхôдно-полудневу часть галицкого Подôля надъ уйстємъ Збруча до Днѣстра, граничить: на всхôдъ зъ Подôлємъ россійскимъ, вôдъ котрого вôддѣленый єсть Збручемъ, на полудне зъ Бесарабією, вôддѣленый вôдъ неи Днѣстромъ, на захôдъ зъ повѣтомъ залѣщицкимъ а на пôвнôчный захôдъ и на пôвнôчь зъ повѣтами чортковскимъ и гусятиньскимъ.

Положене теренове повѣту борщѣвского становить фальовита, часто горбовата выжина, поперетинана глибокими ярами, въ котрыхъ звычайно находять ся осѣлища громадъ. Дуже рѣдко подыбує ся тамъ села на рôвнинѣ, лише въ ярахъ меншихъ або бôльшихъ вздовжь правого боку Збруча и лѣвого боку Днѣстра, якъ такожь вздовжь рѣкъ Ничлавы, Цыганки и нашихъ потокôвъ. Стѣны тыхъ ярôвъ звычайно менше або бôльше похилѣ и на нихъ осѣли громады, але часто стрѣчаємо такожь збôча стрôмкѣ, а положенѣ на нихъ села представляють видъ и характеръ сѣлъ гôрскихъ. Береги потокôвъ и рѣкъ высокѣ, найчастѣйше просторѣ и стрôмко нахиленѣ, зъ почвою переважно каменистою, дають дуже скупо пашѣ и для того становлять они пасовиска лишь для овецъ вôдповѣднѣ. Крôмъ Днѣстра на границѣ полудневôй та Збруча на всхôднôй и малыхъ ихъ доплывôвъ — не выступають въ Борщѣвщинѣ великѣ воды. Нема тамъ нѣ великихъ ставôвъ [я добачивъ лишь одинъ невеликій ставъ въ Цыганахъ], нѣ мочарѣвъ, торфовискъ, нѣ лугôвъ, лише всюды сухій, пропускальный теренъ, взятый плугомъ пôдъ управу, пôдъ культуру лѣсову, пôдъ сады и огороды, а береги надъ рѣками и потоками становлять пасовиска, але такъ лихѣ, що радше за неужитки треба ихъ уважати. Лѣсôвъ въ повѣтѣ борщѣвскôмъ не бракує, хотяй дерево тамъ дуже дороге. Великѣ комплексы лѣсôвъ находять ся въ посѣлостяхъ ґр. Ґолуховского, кн. Сапѣговои, ґр. Баворовского, ордината Чарковского-Голѣєвского и иншихъ поменшихъ дѣдичѣвъ. Сѣ обставаня, якъ такожь численнѣ плянтаціи деревъ овочевыхъ и лѣсовыхъ въ осѣлищахъ громадъ, лагодять сухій, степовый воздухъ и причиняють ся до частѣйшихъ опадôвъ атмосферичныхъ, котрѣ зô взгляду на тамошне пôд-

соне и на натуру землѣ дуже тамъ пожадани̂ и цѣнни̂.

Земля въ повѣтѣ борщѣвскôмъ не есть чорноземомъ, звычайно на Подôлю выступаючимъ, але головною еи частію складовою е глина въ злученю зъ вапномъ и зъ рôжною що-до скôлькости примѣшкою пѣску та порохницѣ. Тымъ способомъ земля тамъ выступае яко глинясто марґлевата, переважно цѣпка [стисла], на посусѣ зсыхаюча и розпадиста, до управы досыть трудна, — а ти̂ хибы стають ся меншими або бôльшими, залежно вôдъ *бôльшои або меншои* примѣшки пѣску и порохницѣ. Такій складъ почвы е загальный и пересѣчный, а рôзницѣ, маючи̂ вплывъ на управу землѣ и на продукцію ростинну, покажемо въ обговореню подробиць при обговореню поодинокихъ громадъ. Верхна верства землѣ, хотяй пересѣчно цѣпка, есть въ наслѣдокъ управы рôльничими знарядами пропускальною, а пôдглубе майже всюды легко пропускае воду, а мѣсцями, будучи шутроватымъ, камѣнистымъ [вапѣнь, ґіпсъ] або лупковатымъ, вода занадто хутко въ глубь уходить. Ся обставина е некорыстна, особливо въ лѣта посушни̂, — що на Подôлю лучае ся часто — и длятого заслугуе она на тымъ пильнѣйшу увагу, позаякъ и пôдсоне значно тамъ теплѣйше, выставлене на сухи̂, степови̂ вѣтры. И дѣйстно неурожаѣ дуже часто навѣдують ти̂ околицѣ, мимо того, що земля зъ природы въ мінеральни̂ складники поживы ростиннои такъ засôбна, що при ихъ скôлькости и фізикальнôмъ еи станѣ всѣ ростины, навѣть найвыбагливши̂, добре удають ся, особливо ти̂, котри̂ вымагають бôльше вапна, якъ конюшина, люцерна, еспарзета и всѣ стручкови̂, а крôмъ тыхъ пшениця, рѣпакъ, анижъ, тютюнъ, кукурудза и прочи̂ управни̂ такъ збôжеви̂ якъ и окопови̂ ростины, дерева овочеви̂, а зъ дико ростучихъ рôзни̂ горошкови̂, мельотъ, конюшина жовта, и т. п., котри̂ то послѣдни̂ свѣдчать заразомъ о значнôмъ змѣстѣ вапна въ тамошныхъ грунтахъ.

Зерно взагалѣ бувае дорôдне и важке а выдатокъ при омолотѣ добрый, але въ такихъ лише лѣтахъ, коли въ часѣ веґетаціи часто и подостаткомъ дощь перепадае. Выдатокъ въ соломѣ, особливо ростинъ колосовыхъ, бувае малый и недостаточный зъ причины плыткого ихъ закорѣненя, за малои въ земли скôлькости гумусу [порохницѣ], невôдповѣдного умѣщеня ростинъ збôжевыхъ въ плодозмѣнѣ и за-для частого недостатку вогкости въ грунтѣ. Выдатки въ соломѣ або въ былинахъ ростинъ конюшиноватыхъ, якъ люцерна, конюшина, та стручковыхъ, якъ горохъ и вика, котрои тамъ богато управляють, суть дуже добри̂, бо они глыбше закорѣнюють ся, вогкôсть побирають зъ почвы и зъ пôдглубя, землю добре отѣнюють, а тымъ самымъ посухи менше побоюють ся. А що-до браку гумусу, достатчуючого ростинамъ головно азоту, то ростины стручкови̂ и конюшиновати̂ — маючи здôбнôсть и силу при помочи спеціяльныхъ бактерій вôльный азотъ атмосферичный въ земли громадити, его на присвоѣльну форму [квасъ азотовый, азотаны] тамъ змѣняти а вôдтакъ нимъ живити ся, — можуть безъ нагромадженя гумусу въ рôли обôйти ся та добри̂ плоды выдавати, коли тôлько земли не хибують инши̂ складники живильни̂, а особливо: квасъ фосфоровый, поташъ и вапно. Симъ отже толкуе ся фактъ, що ростины мотыльков̂и добре тамъ удають ся, якъ на зерно такъ и на солому.

(*Дальше буде.*)

Письмо зъ краю.

[Въ справѣ вѣдомои статьѣ Gazet-ы kościeln-ои]

Гологъ Gazet-ы kościeln-ои, якій мали мы нагоду недавно почути, се для насъ не новина. Правда, не читали мы того дотеперь въ часописяхъ спеціяльно священичихъ польскихъ, але у вôдносинахъ зъ нами клира латиньского неразъ таке вôдбило ся о наши̂ уши — що церковь не то само, що kościół; що „капланъ" щось высшого вôдъ „рускеґо попа" або „священніка"; що функціи вôдправлювани̂ рускимъ священикомъ не мають тои силы и ваги, що вôдправлювани̂ капланомъ; — се майже кождый рускій духовный певно мавъ нагоду почути, скоро тôлько вступивъ въ душпастирство.

Неразъ мы надъ тымъ роздумували, що прецѣнь же мы, одни̂ и други̂, мали одныхъ професорôвъ університету, учили ся зъ тыхъ самыхъ пôдручникôвъ богословія и моральнои, а неодного зъ нихъ наши̂ питомцѣ перевысшали неразъ и що-до способностій и що до вѣдомостій, — зъ-вôдки-жь вôдтакъ голошене „правдъ" противныхъ тымъ, котри̂ мы разомъ чули и котрыхъ учили ся зô спôльныхъ пôдручникôвъ? Мы не могли припускати, щобы salva conscientia могли голосити ся подôбни̂ ереси самовôльно. До сего треба — коли не розрѣшеня, то бодай заохоты, бо навѣть и еретикъ шукае людей однои думки, щобъ не лишитись самому зъ своими поглядами и тымъ самымъ облекшити свою совѣсть. Теперь же, коли загудѣвъ голосъ Gazet-ы kościeln-ои, знаемо, зъ-вôдки бере ся тота духова пожива, хто — ели не розрѣшае, то бодай заохочуе... А завдяки подôбнымъ пôдшептамъ мы нинѣ не въ силѣ пôзнати неодного зъ колишныхъ нашихъ товаришôвъ зъ університету, не въ силѣ вôдгадати, чи вôнъ справдѣ католицкій священикъ...

Щобы не бути голословнымъ, наведу кôлька фактôвъ, по котрыхъ честни̂ читателѣ будуть могли пôзнати, що справдѣ наука не йде на бука та що не лише рускій обрядъ, але навѣть и бесѣда руска е запорою до неба, а рускои бесѣды не розумѣють не лише въ ц. к. урядахъ галицкихъ, але навѣть и въ небѣ.

Бувшій завѣдатель парохіи Ж. оповѣдавъ менѣ слѣдуючу комедію: Приходить руска дитина до кляштору Доминиканокъ, а сестриця пытае [по польски]: „А вмѣешь ты перехрестити ся?" — Умѣю! — вôдповѣдае дитина и хрестить ся по свому. — А якій ты пацѣръ мовишь? польскій чи рускій? — Рускій! — Фе! А що-жь ты зробишь, моя дитинко, якъ прийдешь до неба? Тамъ у небѣ говорять всѣ по польски, и Исусъ Господь, и Матѣръ Божа, всѣ святи̂ и ангелы, тамъ тебе нѣхто не зрозумѣе..." Бѣдна руска дитина! она не може прийти до неба, бо руска; на нѣчо еи руска молитва, бо тамъ еи незрозумѣють, бо и тамъ „język polski urzędowy"... Смѣшне оно, але й сумне; оно свѣдчить, що навѣть такій чинъ монашій, якъ Доминиканки третьои клясы [мѣжь котрыми находять ся звычайно женщины мало образовани̂], набирае такои іспіраціи, идуть помѣжь народъ рускій не яко „добродзѣйки", але яко піонірки вôдбудовы Польщѣ — не лише на земли, але й на небѣ... Поминаю вже то, що они притягають до „рожанцѣвъ" та „шкаплѣрôвъ", на недѣльныхъ наукахъ оповѣдають не сотворени̂ рѣчи о мученикахъ и святыхъ польскихъ, бо то загально вѣдоме.

А що-жь говорити о духовныхъ латиньскихъ? Ти̂, маючи бôльше власти и поля до попису, не въ однôмъ намъ покажуть, яки̂ они дѣлателѣ въ виноградѣ... польскôмъ.

Въ однôмъ мѣсточку была місія. И що-жь? яка была пища духовна? Проповѣди огидливи̂, бо, поминаючи самъ змѣстъ слабый, можна було почути купу тривіялізмôвъ [н. пр.: „walacie się w grzechach jak zdechłe szkapy" и „suwacie się... po za piec jak te świnie"... Але за те вôдбувала ся правдива ловля до „шкаплѣра" и „рожаньца". На сповѣди давали покуту: записатись до „рожаньца" або „шкаплѣра". Приходить ксьондзъ до однои женщины а побачивши у неи хрестикъ тверезости, вôдобравъ его, а давъ медаликъ, бо то „кшижъ шизматецкі"; побачивъ у другои рускій молитвенникъ, заглянувъ, скрутивъ носомъ и каже: „О, то ты шизматичка!" Иншимъ разомъ приходить рускій селянинъ до мене зъ жалемъ и каже: „Прошу, отче духовный, я сповѣдавъ ся передъ *міссіомъ*, а вôнъ менѣ давъ за покуту записати ся самому до ружаньца и притягнути ще двацятьохъ Русинôвъ; шó я зъ тымъ зроблю? зъвôдки я ихъ возьму?" Признаю ся, що менѣ морозъ перейшовъ по тѣлѣ, коли я почувъ, що такъ надуживае ся навѣть такои святои рѣчи якъ сповѣдь... Иншимъ разомъ просили латиньски̂ парохіяне руского священика, щобы имъ посвятивъ паску, бо свого не могли дôждатись. Та й дôсталось имъ за те на Великдень! „А вы тамъ кличете руского ксьондза! — каже ревнитель, — а де-жь вôнъ вамъ потрафить паску посвятити? Дивѣть, де вôнъ мае таку книжку, якъ я?"... Одного знову ксьондза просили, щобы мавъ богослужене въ церквѣ, а думаете, що послухавъ? Де тамъ! побоявъ ся, щобы его душечки не привыкли до церкви... А нашъ народъ заполняе собою всѣляки̂ Кальварія, Милятины, Кохавины! — а наши̂ священики ѣдуть зъ помочію, навѣть въ своѣй церквѣ опускаючи богослужене, абы явитись на вôдпустѣ на рускои Матки и брати участь при нагодѣ всякихъ коронацій! А за чии грошѣ станули по вôдпустовыхъ польскихъ мѣсцяхъ прекрасни̂ костелы [въ Кохавинѣ], якъ не за грошѣ руского народу, котрого рускои молитвы „не розумѣе небо"?..

Теперь завдаю собѣ пытане: Що-жь намъ чинити, коли чуемо и бачимо понижене свого стану и нашого обряду навѣть въ часописяхъ костельныхъ? Чи сумувати намъ, що мы ванѣ присягали? що мы проповѣдуемо царство Боже такъ, якъ насъ навчили спôльни̂ наши̂ професоры? Нѣ! Нехай они идуть своими дорогами, нехай молять ся до Матери Божои яко „крульовои польскои", а не матери роду людского, — мы будьмо католицкими священиками въ цѣлôмъ слова значѣню, а коли нами погорджують и напушисто говорять: мы, мовлявъ, не таки̂, якъ вы, руски̂ митарѣ, — то згода! позвольмо имъ бути евангельскими Фарисеями... За нашъ обрядъ и за нашу народнôсть не потребуемо бояти ся, бо великій Богъ на небѣ и велика его правда... „падутъ ся въ мрежу свою грѣшници".

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

На отворене другои клясы въ польскôй ґімназіи въ Тѣшинѣ надôйшло вже позволене.

Вчера вôдбували ся на Шлеску выборы до сойму зъ мѣстъ. Ожидано завзятои борбы выборчои. Розходить ся о 10 мандатôвъ зъ мѣстъ и два мандаты зъ торговельнои и промысловои палаты въ Опавѣ. Доси изъ всѣхъ тыхъ мандатôвъ мали нѣмецки̂ націоналы лише три, а остали̂ були въ рукахъ лібералôвъ. Теперь лібералы мабуть не выйдуть въ такôмъ числѣ. Они всюды поставили свои кандидатуры, але противъ нихъ стоить такожь сѣмь народовцѣвъ, а въ шѣстьохъ округахъ мѣскихъ станули ще чески̂ та польски̂ кандидаты. Покищо доносять телеґрафічно лише, що въ Опавѣ перепавъ нѣмецкій лібералъ противъ народовця.

Президентъ міністрôвъ ґр. Бадені объѣздить словѣньски̂ краины. Свою объѣздку почавъ бувъ вôдъ Краины, опôсля перервавъ еи зъ причины приѣзду царскои пары] до Вѣдня, а теперь знову бувъ уже въ Ґорици, Градисцѣ и вôдтамъ переѣхавъ до Тріесту. При завзятôй борбѣ національнôй, яка веде ся мѣжь Словѣнцами а Италійцами, обѣ народности на випередки запопадають ласки президента міністрôвъ. Особливо прихильно витають его та зъ довѣремъ повертають ся до него Словѣнцѣ; такъ ихъ зъєднавъ собѣ кôлькома словами, высказаными по словѣньски въ Люблянѣ. Въ Ґориции удавали ся до президента міністрôвъ рôзни̂ депутаціи словѣньски̂ та просили о заведене словѣньскихъ шкôлъ середныхъ и словѣньскихъ розправъ судовыхъ. Депутація словѣньскихъ родичѣвъ зъ Ґориции просила о остаточне полагоджене справы словѣньскихъ шкôлъ народныхъ. Ґр. Бадені, звѣстный знатокъ шкôльництва, звиджувавъ дуже пильно школы. Але хочь Словѣнцѣ проживають посполу то зъ Нѣмцями то зъ Италійцями пôдъ однымъ австрійскимъ дахомъ — оттакъ непричкомъ, якъ Русины зъ Поляками въ Галичинѣ, — то таки нѣчого якось не чувати, щобы ґр. Бадені въ своѣй объѣздцѣ проповѣдувавъ де Словѣнцямъ свôй улюбленый доґматъ „pod jednym dachem". Видно и зъ того, якій то мавъ бы бути въ Галичинѣ той „jeden dach". Якъ ґориційски̂ Словѣнцѣ, такъ само и тріестеньски̂ та истрійски̂ и Хорваты въ Дальматіи ждуть вôдъ ґр. Баденього мовъ вôдъ месія сповненя своихъ національныхъ бажань. Добродушни̂! Словѣнцѣ — то не Поляки; а Италійцѣ або Нѣмцѣ — то не Русины. Загребскій дневникъ величае ґр. Баденього, що за его управы запоряджено завести въ Задарѣ хорватску середню школу, хочь о ню довго побивали ся Хорваты даремно за Тафого. Правда, що утѣха того дневника заразъ таки меншае вôдъ иншого розпорядженя: ото австрійске правительство противъ волѣ автономічныхъ властій въ Дальматіи повелѣло намѣстництву въ Задарѣ чимъ скорше заложити народну школу италійску въ Спалятѣ, о котру тамошни̂ Италійцѣ старають ся вже вôдъ давна. Загребскій дневникъ таки не припускае, щобы правительство схотѣло опирати ся при своѣмъ розпорядженю на перекôръ хорватскому населеню Дальматіи, котре однодушно противне заведеню италійскои школы въ Спалятѣ, та на перекôръ бôльшости соймовои, котра зъ певностію такожь заявить ся рѣшучо противъ тои школы.

Той самъ дневникъ гадае, що правительство задумуе дозволити на заложене словѣньскои школы народнои въ Тріестѣ и длятого, щобы оказати ся Италійцямъ безстороннымъ, велѣло заложити италійску школу въ Спалятѣ. Не завадить ще разъ пригадати для охолоды такихъ надѣй: Словѣнцѣ, Хорваты — то не Поляки.

Другій день католицкого вѣча въ Таборѣ такъ перейшовъ: О 7 год. зъ рана выйшла процесія на близьку гору Клокотъ, де стоить церковь Пречистои Дѣвы. Въ процесіи взяло участь богато рôзныхъ товариствъ, депутацій, селянъ и начальникôвъ громадъ. Въ церкви вôдслуживъ будѣевицкій епископъ службу Божу, по чôмъ вернула процесія до мѣста. О год. 10 почало ся засѣдане вѣча. Учитель Шпачекъ говоривъ про конечну потребу реформы шкôльныхъ законôвъ. Потôмъ принято резолюцію: „Зъ уваги, що въ законѣ шкôльнôмъ е рôзни̂ недостатки, жадаемо такои змѣны цѣлого закону шкôльного, щобы можна було осягнути цѣль, высказану въ першôмъ параґрафѣ шкôльного закону зъ дня 14 мая 1869 р. (морально-релиґійне и побожне выховане). И такъ жадаемо, щобы учитель въ католицкôй школѣ бувъ католикомъ; щобы католицкій священикъ мôгъ бути громадскимъ инспекторомъ шкôльнымъ; щобы шкôльни̂ книжки для шкôлъ народныхъ, выдѣловыхъ и семинарій учительскихъ пôддано ревізіи; щобы католицки̂ дѣти могли пôдъ наглядомъ учителѣвъ брати участь въ церковныхъ вôдправахъ и щобы на той часъ були вôльни̂ вôдъ шкôльнои науки". Опôсля вôдчитано наспѣвши̂ телеґрамы; вôдчитано такожь и письмо зъ пôдписомъ „Иванъ Жижка", про котре оногды була згадка въ телеґрамахъ. Потому мавъ редакторъ Ѓрушекъ довшій вôдчитъ о соціяльнôй справѣ, котрый закôнчивъ резолюціею, домагаючою ся береженя интересôвъ сѣльского господарства. Резолюція звернена противъ соціяльныхъ демократôвъ, а жадае христіяньско-соціяльного руху; каже ся въ нѣй, що лише христіяньско-соціяльнымъ рухомъ можна подати помôчь селянамъ. По принятю тои резолюціи закрыто вѣче промовами, о котрыхъ мы доносили вже въ телеґрамахъ.

Въ комісіи угорского сойму почали ся дня 10 с. м. розправы надъ буджетомъ на р. 1897. Мѣжь иншимъ п. Пазманді запытувавъ президента міністрôвъ, якъ стоить справа двоголова орла на будинку міністерства у Вѣдни, — чи буде той орелъ упрятаный при вôдновѣ будинку? На те вôдповѣвъ президентъ міністрôвъ, покликуючи ся на свои кôлькократни̂ заявы въ тôй справѣ, що свого приреченя додержить при наступуючôй вôдновѣ будинку. Але заразомъ зазначивъ, що нема найменшои причины жалувати ся на те зъ огляду правно-державного, коли двѣсталѣтне знамя, що мае историчне значѣне, находить ся на будинку.

Словацки̂ Narodnie Noviny доносять, що словацкихъ патріотôвъ Мудрона, Дулю и д-ра Марковича, що приѣхали до своихъ кревныхъ до комітату Неутры, велено дня 8 с. м. увязнити въ готелю и переведено ихъ пôдъ ескортою жандармôвъ до суду, хочь два адвокаты посвѣдчили жандармамъ идентичнôсть особъ. Се свѣжій доказъ мадярскои вольности.

Зъ Софіи доносять: Въ недѣлю вôдбудуть ся по мѣстахъ выборы муніціпальни̂. Всюды по краю проявлае ся завзята аґітація. Всѣ опозицийни̂ сторонництва возьмуть участь въ выборахъ, котри̂ через те набирають вызначного политичного характеру. Радославісты и Стамбуловісты сполучили ся до спôльнои акціи и майже всюды ставлять своихъ кандидатôвъ. Особливо въ Софіи можна ждати дуже завзятои борбы выборчои. Дневники, прихильни̂ правительству, глузують собѣ зъ лісты кандидатôвъ тыхъ сполученыхъ сторонництвъ. Злука сторонництвъ Цанкова и Каравелова розбила ся черезъ засадничи̂ рôзницѣ въ поглядахъ обохъ проводирѣвъ. Каравеловъ мае самъ кандидувати. Ліста правительственна ще не е знана на певно.

Зъ Канеѣ доносять, що населене зачинае вертати до своихъ осель. Кажуть, що Беровичь наша выбирае ся зъ великою дружиною на объѣздку по цѣлôмъ островѣ, щобы Портѣ здати докладну справу о шкодахъ, справленыхъ ворохобнею.

☞ Пригадуемо нашимъ Вп. Передплатникамъ, що при змѣнѣ мѣсяця — вже часъ **вôдновити передплату за вересень!** При сѣй нагодѣ просимо такожь **о якъ найскорше вырôвнане залеглостій передплаты**, котри̂ зросли на **дуже поважну суму**, а черезъ се **наша Адміністрація въ правдивôмъ клопотѣ**, бо она всьо мусить выплачувати готôвкою.

НОВИНКИ.

— **Окружне селяньске вѣче** вôдбуде ся дня 20 н. ст. вересня с. р. въ Самборѣ о 2-ôй годинѣ по полудни въ сали „Рускои Бесѣды" зъ такимъ порядкомъ дневнымъ: 1) громадски̂ справы; 2) выборы до рады повѣтовои; 3) выборы до рады державнои; 4) справа народнои просвѣты; 5) реформа податкова; 6) внесеня участникôвъ вѣча. Въ складъ комітету скликуючого вѣче входять переважно селяне.

— **Маневры цѣсарски̂** закôнчили ся въ четверъ передъ полуднемъ. Пôдъ самъ конець прибула дивізія кавалеріи на помôчь X-тому корпусови и выконала величавый атакъ на лѣве крыло арміи атакуючои (XI тый корпусъ), але мимо того побѣда перехиляла ся на сторону XI. корпусу, коли наразъ сиґналъ закôнченя не допустивъ до остаточного порѣшеня бою. Послѣдни̂ обороты маневруючихъ корпусôвъ вôдбули ся пôдъ Мостисками, а цѣсарь высказавъ свое признане всѣмъ комендантамъ. Въ часѣ переѣзду артилеріи черезъ Мостиска попавъ ся пôдъ конѣ зъ власнои необережности 17 лѣтный жидокъ Іосель Марґель и бувъ на мѣсци розтратованый; цѣсарь удѣливъ родинѣ погибшого 300 зр. запомоги. Вечеромъ въ четверъ зачало ся транспортоване войскъ; войска X. корпусу всѣдали въ Медицѣ въ напрямѣ до Перемышля а войска XI корп. въ Мостискахъ въ напрямѣ до Львова. Въ руху було загаломъ 28 поѣздôвъ, кождый пересѣчно мавъ 20 ваґонôвъ и вѣзъ 1000 людей. — Въ пятницю рано вôдбуло ся пôдъ проводомъ цѣсаря обговорене ходу маневрôвъ, по чôмъ выѣхавъ цѣсарь до Перемышля. Дворець и улицѣ Перемышля пристроено въ стовпы зъ хоругвами и гербами, а домы прибрано святочно. При выѣздѣ зъ дворця уставлено браму трі-

юмфальну; на ринку напротивъ магістрату уставлено середъ зелени бюстъ монарха, а на Засаню при выѣздѣ зъ мѣста уставлено рѣвножь браму тріюмфальну. На крѣпостной дорозѣ липовецкой на территорію громады Уйковичъ здвигнувъ кн. Сапѣга браму тріюмфальну. Въ баракахъ липовецкихъ мѣстить ся головна кватира цѣсаря, и зъ вѣдтамъ буде выѣздити цѣсарь на маневры, при чѣмъ загостить вѣльна рабѣвъ до Перемышля, именно въ недѣлю, щобы выслухати въ костелѣ службы Божои и удѣлити репрезентантамъ властей авдіенцій въ староствѣ. На повитане цѣсаря уставились репрезентанты властей, а по улицяхъ молодѣжь шкѣльна, польскѣ соколы, сторожа пожарна и публика. Цѣсарь, высѣвши зъ вагону, привитавъ ся зъ намѣстникомъ, войсковымъ, маршалкомъ и духовеньствомъ, а вѣдтакъ сейчасъ въ повозѣ вѣдъѣхавъ до Липовець, проводженый повозомъ комманданта крѣпости. При брамѣ въ Уйковичахъ витавъ цѣсаря кн. Ад Сапѣга. Цѣсарь задержить ся въ Перемышли до середы 16 с. м.

— **Зъ-пѣдъ Лютовискъ пишуть намъ:** Страшне нещасте постигло село Береги горѣшнѣ коло Лютовискъ. Дня 2-ого вересня збрвала ся страшна буря и почавъ падати градъ величины лѣскового горѣха зъ такою силою, що въ пѣвъ годины знищивъ цѣлковито всѣ дозрѣлѣ засѣвы. Народъ у великѣй розпуцѣ; замѣсть ити косити той вѣвсинъ, ломить руки...

— **Польскѣ послы — кс. Фішеръ и Адамъ Єнджейовичь** мали день 9-ого с. м. дуже нещасливый. Ставши яко послы [першій до рады державной а другій до сойму] передъ своими выборцями-селянами въ Ряшевѣ, дѣстали вѣдъ нихъ — вотумъ недовѣрія. Правда до формальнои ухвалы того вотумъ не допустивъ предсѣдатель збору замкнувши збѣръ передъ голосованемъ, коли побачивъ настрѣй збѣраныхъ селянъ и почувъ голосы: „Ręka by temu uschła“ хто бы пѣднѣсъ ею, абы посламъ удѣлити вотумъ довѣрія. „Zaufanie ludku“ на Мазурщинѣ починае валити ся...

— **Друге довѣрочне вѣче польского духовеньства,** именно зъ діецезій краковскои, тарновскои и перемыскои, вѣдбуло ся сеи середы въ Краковѣ въ будынку семинаріи духовнои. На вѣче зъѣхало ся около 100 ксьондзѣвъ и пѣдъ проводомъ каноника кс. Липиньского зъ Бохнѣ радили надъ справою католицкои прасы, головно надъ способомъ ширена мѣжь людомъ популярнои часописи Prawda и ея програмы супротивъ дуже розширеныхъ газетокъ кс. Стояловского и людового Przyjaciela ludu.

— **До вѣдомости ц. к. Дирекціи почтъ и тєґрафѣвъ у Львовѣ** подаю новый доказъ, якъ невѣдпозвѣдными силами въ галицкѣй Руси замѣщуе ся посады почтмайстрѣвъ, котрѣ не лишь не знають рускаго языка, але навѣть не хотять завдати собѣ труду та поглянути, де яка почта положена тымъ бѣльше, коли адреса написана по руски. Минувшого тыждня „Дѣло“ заадресоване до мене „Прошова via Микулинцѣ“ пѣйшло собѣ щасливо до Микулинчанъ, а зъ-вѣдтамъ доперва дѣйшло до мене по кѣлькохъ днѣхъ. Сего тыждня знова листъ, заадресованый по руски и наданый на почту дня 3 вересня въ Устечку, поѣхавъ почтовымъ вагономъ до Россіи, зъ вѣдки завернено его назадъ зъ замѣткою на кувертѣ „Autriche-Galicie“ и вѣнъ дѣйшовъ до мене ажь 6-ого вересня. Для самои институціи почтовои австрійскои соромъ, що ажь въ Россіи мусять ся почувати, що якась галицка почта лежить въ Галичинѣ, а причиною того есть се, що на Руси почтарѣ по руски читати не вмѣють або хиба може умысне рускимъ сторонамъ роблять пакости. — *Аюсъ.*

— **Головный выдѣлъ товариства „Руска Школа“ въ Чернѣвцяхъ** уконституувавъ ся въ такій способѣ: головою е проф. С. Шпойна ровскій, І-имъ заступникомъ радника судовый В. Ясенецкій, ІІ-имъ заступникомъ проф Єр. Пѣгулякъ, а секретаремъ проф. А. Книмъ. Выдѣлъ рѣшивъ вѣдбувати звычайнѣ засѣдания кождого першого понедѣлка въ мѣсяци. — Выдѣлъ Філіи „Рускои Школы“ въ Кѣцмани выбравъ головою инеп. І. Стратичука, І-имъ заступникомъ надучителя І. Малика, ІІ-имъ заступникомъ надучителя А. Зугаевича, а секретаремъ надучителя М. Григоровича.

— **Краєва рада шкѣльна** на засѣданю зъ дня 7 с. м. ухвалила: а) перемѣнити вѣдъ 1 сѣчня 1897 р. народнѣ школы: одноклясовѣ въ Гриневѣ и Водникахъ на двоклясовѣ, а триклясову школу въ Олешичахъ на чотирокляссову; — б) затвердити до ужитку въ школахъ середныхъ пѣдручники: 1) о. Алексея Торонського „Христіянъско-католицкій катехизм для І класи шкіл середних. Видане трете. Львів 1896. Накладом фонду краєвого. Ціна примірника оправного 1 корона.“ 2) Александра Барвінського „Вибірки з народної літератури українсько-руської XIX віку. Для висших класс шкіл середних. Часть ІІ. Львів 1896. Накладом фонду краєвого. Ціна в оправі 2 зр. 20 кр.“ 3) Д ра Анатоля Левицкого Ивана Матѣева „Історія краю рідинного для висших класс шкіл середних“. Львів 1895. Накладом фонду краєвого. Ціна в оправі 1 зр. 20 кр.“

— **Въ ясельскѣй ґімназіи** було зъ кѣнцемъ минулого шкѣльного року всѣхъ учениковъ 484, межи ними 31 вашого, 433 лат. обряду и 20 жидѣвъ. Рускаго языка учило ся 71 ученикѣвъ, а выкладавъ [8 годинъ кождого тыждня] самъ директоръ тои-жь ґімназіи Климентій Сѣнкевичъ, литературу выкладавъ нашимъ ученикамъ о. Иванъ Мышковскій зъ Перегримки. Зъ публичныхъ и приватныхъ учениковъ здали испытъ зрѣлости 32, межи ними кѣлькохъ Русинѣвъ — Михайло, Теодоръ и Володимиръ Хиляки, Іосифъ Кодиловскій, Теодоръ Кусайла и Димитрій Собинъ.

— **За намѣрене убійство** стававъ сими днями передъ судомъ присяглыхъ у Львовѣ бувшій акцизный стражникъ 19-лѣтный Лапиньскій, котрый — выдаленый изъ служби на донось рѣвно жь акцизного стражника, Александра Круля — ранивъ того послѣдного выстрѣломъ зъ револьверу. Лапиньскій оправдуавъ ся въ той способѣ, що вѣнъ хотѣвъ сповнити самоубійство на очехъ Круля, а той зачавъ зъ нимъ тормоситись, револьверъ выстрѣливъ и Круля легко ранивъ. Судъ, на пѣдставѣ выроку судьѣвъ присяглыхъ, котрѣ запереречили головне питане що-до намѣреного убійства, засудивъ Лапиньского лише за ушкоду тѣла и то безъ злого намѣру — на два мѣсяцѣ арешту. Прокураторъ зголосивъ жалобу неважности.

— **Испытъ зрѣлости въ львѣвскѣй учительскѣй семинаріи женьскѣй** вачне ся частію письменною дня 18 с. м. о год. 8 рано, а поправчій испытъ зрѣлости и устный буде вѣдбувати ся вѣдъ 22 до 25 ого с. м.

— **Жигмонтъ Качковскій**, одинъ зъ выдатнѣйшихъ писателѣвъ польскихъ померъ 7-ого с. м. въ Парижи въ 72 бмъ роцѣ жита.

— **Звычайнымъ професоромъ** фармакольоґіи на выдѣлѣ медичнѣмъ увіверситету львѣвского именованый д ръ Соберайскій, приватный доцентъ въ увіверситетѣ въ Марборґу.

— **Вѣденьскій університетъ** числивъ въ минувшѣмъ пѣвроцѣ лѣтнѣмъ 4.209 слухачѣвъ звычайныхъ и 1.587 надзвычайныхъ, разомъ 5796. [Въ лѣтнѣмъ пѣвроцѣ попереднього року було на тѣмъ університетѣ 5.450 слухачѣвъ.] Найбѣльше слухачѣвъ мавъ выдѣлъ правничій, бо 2171 звычайныхъ а 483 надзвычайныхъ.

— **Приватна учительска семинарія женьска у Львовѣ** отвирае ся сими днями при публичнѣй учительскѣй семинаріи женьскѣй. До тои семинаріи можуть бути принятѣ всѣ тѣ ученицѣ, котрыхъ по зложеню испыту вступного не принято до публичнои семинаріи за для обмеженя тамъ числа учениць. Поки що мае управляти семинаріею приватною теперѣшный директоръ женьскои семинаріи, ажь зъ часомъ перейде она на другу публичну учительску семинарію женьску у Львовѣ. Выклады въ приватнѣй семинаріи будуть вѣдбувати ся за мѣсячною оплатою пѣсля плянy семинаріи публичнои, а свѣдоцтво въ неи [при сподѣваной прихильности краєвои рады шкѣльнои для сеи справы], буде мати вагу свѣдоцтва школы публичнои. До тои семинаріи вписало ся доси 30 учениць.

— **Въ Коломыи** — якъ намъ зъ вѣдтамъ пишуть — **засновує ся приватна учительска семинарія.** Для нашихъ дѣвчатъ се рѣчь важна, бо въ публичныхъ семинаріяхъ нема мѣсця. Институтъ Жѣночого кружка въ Коломыи, котрый дае дуже добру опѣку и выховане, приймe ще дѣвчата по дуже приступнѣй цѣнѣ. Зголошуватись до семинаріи и до института треба заразъ, а выдѣлъ Жѣночого кружка радо подасть информаціи вѣдворотною почтою.

— **Товариство Рускои Бурсы въ Стрыю** отворюе зъ днемъ 1-ого падолиста с. р. у власнѣмъ домѣ интернатъ, де знайде кѣлькохъ крайно убогихъ учениковъ безплатне умѣщене. Щобы-жь придбати средствъ потрѣбныхъ на переведене доконечныхъ адаптацій и на закупно инвентаря, рѣшивъ выдѣлъ устроити дня 1 н. ст. жовтня с. р. въ просторыхъ комчатахъ Рускаго Касина вечерокъ зъ танцями. Сими днями розбшлють ся запросины, а хто бы черезъ недоглядъ не дѣставъ, зволить отсе публичне оголошене уважати за запросины. Комітетъ забавный, зложеный зъ нашихъ академиковъ, дае запоруку, що забава выпаде хорошо, длятого нехай Вп. Земляки, сполучаючи dulce cum utili, численною участію своею въ тѣмъ вечерку докажуть свою прихильность для розвою нашои институціи. Кому бы якась важна причина перешкодила явити ся 1-ого жовтня въ Стрыю, зволить датонъ свѣй прислати на руки предсѣдателя. — За выдѣлъ Руской Бурсы *Юл. Федусевичъ* предсѣдатель, *Ив. Важнякинъ* заступникъ предсѣдателя, *Юл. Костецкій* секретарь.

— **Въ Бучачи** — якъ намъ зъ-вѣдтамъ пишуть — вѣдбуде ся дня 24 н. ст. вересня с. р. **концертъ на доходъ товариства „Шкѣльна помѣчь“.** Въ концертѣ возьмуть участь такожь деякѣ силы львѣвского хору. По концертѣ вѣдбуде ся забава танцями. Зъ огляду на трудну задачу молодого бучацкого товариства „Шкѣльна помѣчь“, маючого въ перспективѣ заснованѣ рускои Бурсы въ Бучачи и вже теперь щиро занимаючого ся бѣдною рускою молодежію, повинни Русины зъ Бучача и зъ околицѣ взяти громадну участь въ тѣмъ концертѣ або зложити добровѣльный датокъ. Датки приймае предсѣдатель товариства о. катихитъ Войцѣховскій.

— **Гостина цѣсаря въ Перемышли.** Вчера въ недѣлю о год. 9 тѣй рано прибувъ цѣсарь зъ баранѣвъ липовецкихъ до Перемышля. Выслухавши въ латиньскѣй катедрѣ тихои службы Божои вѣдправленои еп. Солескимъ, удавъ ся цѣсарь до староства, щобы удѣляти авдіенцій. Найперше явила ся передъ цѣсаремъ депутація польскои шляхты пѣдъ проводомъ маршалка краєвого ґр. Баденього. Ґр. Бадені высказавъ цѣсареви вдячность за его прихильность для краю, котру не лишь вѣдчувають всѣ мешканцѣ зъ признанемъ, але котра стала ся такожь для краю чинникомъ политичнымъ. Цѣсарь внѣвнивъ, що за кождымъ разомъ зъ великою радостію загощуе до Галичины та що буде завсѣгды прихильный для краю. По шляхтѣ прийшла черга на духовеньство и на урядниковъ державныхъ. Директора рускои ґімназіи п. Цегляньского мавъ спытати цѣсарь, чи обѣ ґімназіи, руска и польска, мѣстять ся въ однѣмъ будынку, а дѣзнавши ся, що такъ есть, поспытавъ, чи зъ огляду на бѣльшаючу фреквенцію не за тѣсный будынокъ. Директоръ Цегляньскій вѣдповѣвъ, що поки-що ще не тѣсно. Вѣдтакъ прийшла черга на перемыску раду повѣтову пѣдъ проводомъ кн. А. Сапѣги, на депутацію рады мѣста Львова, въ складъ котрои вѣйшли: президентъ Малаховскій, два віцепрезиденты и радній о. Василевскій та д ръ Левенштайнъ (о. Василевского пытавъ цѣсарь о здоровле кардинала Сембратовича), на урядниковъ политичныхъ представленыхъ намѣстникомъ вн. Сангушкомъ и на прочихъ представителѣвъ властей. Авдіенціи скѣнчили ся о год. 12-тѣй въ полудне, по чѣмъ вѣдъѣхавъ цѣсарь до Липовицѣ.

— **Апеляційна розправа карна противъ п. В. Будзиновского,** проживаючого теперь въ Чернѣвцяхъ, засудженого въ весны въ тернопѣльскѣмъ судѣ повѣтовѣмъ на мѣсяць арешту за супротивлене власти на звѣстнѣмъ довѣрочнѣмъ зборѣ въ Тернополи — мала вѣдбути ся минувшои суботы въ львѣвскѣмъ краевѣмъ судѣ карнѣмъ, але вѣдрочено ея въ причины, що о сѣй розправѣ не повѣдомлено оборонця — д-ра Євг. Олесницкого, адвоката въ Стрыю.

— **Дрѣбнѣ вѣсти.** Цѣсарь удѣливъ зѣ своихъ фондовъ погорѣльцямъ Косова 1000 зр. запомоги. — Цѣсарь розпорядивъ, що свѣдоцтва войсковои школы реальнои мають мати вагу свѣдоцтвъ школъ державныхъ. — Въ Бродахъ отворено школу кошикарску на ладъ школы въ Рудникy; поки-що працюе тамъ сѣмъ роббтникѣвъ. — Въ Берлинѣ зачали ся пробы зъ надвоздушнымъ кораблемъ зъ алюмініюмъ помыслу Шварца зъ Загреба. — Крематорію рѣшило выбудувати мѣсто Базилея. — Въ справѣ выборѣвъ зъ V-ои куріи въ Галичинѣ выдавъ „заграничный союзъ польскихъ соціялістѣвъ“ вѣдозву до збиранья складокъ на фондъ выборчій. — У Львовѣ померли: Іос. Марекъ выслуж. радникъ выдѣлу краевого и Доминикъ Островъ-Дрдацкій радникъ судовый проживши 54 лѣтъ. — Въ Ґорицiи померъ посолъ до рады державнои кн. Еґонъ Гогенльоге. — Д-ръ Александеръ Тхоржницкій, президентъ высшого суду краевого у Львовѣ, мае дѣстати гѣдность тайного радника. — Въ Любляне було зновъ трясене землѣ. — Чорногорцѣ заштилетували въ Бѣлгородѣ еміґранта чорног. Марка Базковича за се, що оголосивъ брошуру противъ князя Микиты чорногорского. — Въ Неаполи померъ директоръ обсерваторіи при Везувію Пальміері, а въ Берлинѣ писатель бар. Александеръ Робертсъ. — Дня 20 н. ст. вересня с. р. вѣдбуде ся вѣнчане п. Іосифа Логиньского окѣнченого богослова зъ панною Елеонорою Фялковскою въ Кудобинцяхъ [стація зелѣзницѣ Зборовъ]. — На закупно мундуркѣвъ для бѣдныхъ ученикѣвъ вѣдбувъ ся дня 6-ого с. м. фестинъ въ Бучачи и принѣсъ чистого доходу 423 злр. 9 кр.

Суботнѣшне число „Дѣла“ **сконфіскувала ц. к. держ. прокураторія** за конець вступнои статьѣ „До чого се доведе?“ За-для пѣзнои поры годѣ було выдати другій накладъ. Въ вынагороду нашимъ Вп. читателямъ **выдамо завтрѣшне число въ пѣвтора аркуша.**

Посмертнѣ — ǂ — оповѣстки.

О. Вікторъ Нероновичь, парохъ въ Райтаровичахъ, мѣстодеканъ мостискій, упокоивъ ся по довгѣй недузѣ дня 11 с. м. въ 67-бмъ роцѣ жита а 40 вѣмъ священьства. В. е. п.!

Марія зъ Высочаньскихъ Гавацка, жена суд. адъюнкта въ Гусятинѣ, упокоила ся дня 11 с. м. у свого шурина Дм. Вѣнцковского у Львовѣ въ 30 бмъ роцѣ жита. В. ѣ. п.!

Вѣсти зъ Аеп. львѣвскои.

Сотрудництва дѣстали оо. Вікт. Несторовичь зъ Поляны въ Кошлякахъ и Исид. Копертиньскій [приватне] въ Зарваници. — Декретъ увольненя вѣдъ приходского испыту конкурсового одержавъ о. Конст. Яримовичь сотрудникъ церкви Успенія Пресв. Богородицѣ у Львовѣ. — Въ пресвитеры рукоположенѣ пп. Євст. Бартковъ и Теод. Пайкушь. — О. Николай Дерлица завѣдатель Витвицѣ дѣставъ канонічну институцію на тую-жь парохію. — О. Стефанъ Питликъ сотрудникъ зъ Добротвора зрезигнувавъ зъ одержаной презенты на парохію Гозѣвъ. — На конкурсъ зъ речинцемъ до 5-го н. ст. листопада с. р. розписанѣ приходы: Вѣльховець дек. бережаньского, Кутище дек. залозецкого и Мшана дек. городецкого. — Митроп. консисторія вставила ся до президіи ц. к. намѣстництва о згоду на канонічну институцію для о. Ник. Дерлицѣ на Витвицю. — П. Євст. Хрущевскій, окѣнченый ґімназіястъ, дѣставъ вѣдпустку зъ канонічнои звязи архіепархіи львѣвскои въ епархію станиславѣвску.

Четверта місіа ювілейна въ деканатѣ олесьскѣмъ вѣдбула ся въ Пѣдгѣрцяхъ, въ парохіяльнѣй и монастирскѣй церквѣ въ днях 8, 9 и 10 вересня с. р. Проповѣдали кромѣ священикѣвъ зъ дотычного деканату ще и одинъ Василіянинъ о. Веселый. Вѣрныхъ прибуло по надъ 10.000 народу, а до св. сповѣди и причастія приступало 2000—3000 людей. Кульмінаційною точкою сего торжества бувъ майже ненадѣйный приѣздъ Єго Ем. кардинала, котрый, зробивши пять миль дороги зъ Унева, приватно яко звычайный паломникъ рѣвно-жь приступавъ до св. сповѣди. Пѣсля того вѣдслужившъ читаную службу Божу, присутствувавъ соборнѣй службѣ Божѣй, выслухувавъ чотири проповѣди и пращаный численнымъ клиромъ зъ чотирохъ деканатѣвъ, [около 30 священикѣвъ], якъ и одушевленымъ народомъ, вѣдъѣхавъ около 4-ои годины зъ полудня назадъ до Унева. Такожь прибувъ на сю місію зъ помочію духовною часово въ тыхъ сторонахъ на вѣдпустцѣ перебуваючій Впр. о. Вас. Левицкій, прокураторъ въ Римѣ, при св. Престолѣ для справъ Русинѣвъ-католикѣвъ.

Вѣсти зъ еп. станиславѣвскои.

Місія духовна въ Снятинѣ въ 300-лѣтну рѣчницю упіи Берестейскои розпѣчне ся въ середу 16-ого с. м. зъ полудня торжественною вечѣрнею. Закѣнчить ся въ суботу 19-ого с. м. торжественнымъ обходомъ зъ місійнымъ хрестомъ, закопанемъ того хреста и пращальною наукою. Проповѣдати будуть черезъ всѣ три днѣ Всч. оо. Василіане.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Ц. к. краева Рада шкѣльна на засѣданю зъ дня 7-го с. м. именувала: 1) учителями въ народныхъ школахъ: Генрику Морошані молодшою учителькою 5-кл. школы въ Товмачи, Євг. Валявского и Кароля Зьобровского старшими учителями 4-кл. школы въ Кнѣгининѣ селѣ, Юлію Ортиньску старшою учителькою 6-кл. женьскои школы въ Сяноцѣ, Никол. Повха учителемъ въ Кривичахъ, Фр. Ляхевича старшимъ учителемъ 4-кл. школы мужескои въ Римановѣ, Валеріяна Маерановского старшимъ учителемъ 5-кл. мужескои школы въ Пѣдгайцяхъ, Іос. Кефермілєра управителемъ 6-кл. женьскои школы въ Бучачи, Іос. Садовского управителемъ а Бальб. Садовску молодшою учителькою 2-кл. школы въ Охотници на Ямнѣмъ, Юл. Ріхтера учителемъ въ Глинѣй, Володисл. Гилевича въ Руднѣ, Бронисл. Конопкову въ Винничкахъ, Іос. Соболевского въ Манастири, Филипину Старомѣйску въ въ Хлопицяхъ, Стан. Голиньского въ Бѣлцѣ королѣвскѣй, Ант. Саварина въ Крушельници, Альб. Смочкевича въ Лещоватѣмъ, Володисл. Пшиґодского молодшимъ учителемъ 5-кл. школы въ Жовквѣ, Ант. Ивиньского учителемъ въ Скорикахъ, Мих. Турчаньского въ Новосѣлцѣ язловецкѣй, Казим. Стрѣлецкого въ Спасѣ, Павла Гринишака въ Княжолуцѣ, Якова Урбана въ Мухачи, Германину Думинѣвну молодшою учителькою 2-кл. школы въ Мединичахъ, Мих. Стецева учителемъ въ Медвежи, Мих. Кизимовича въ Кійдановѣ, Ант. Качмарского въ Воли якубовѣй, Мих. Дѣдуха въ Потѣчку, Іосифу Демелѣвну молодшою учителькою 2-кл. школы въ Олеську, Стеф. Скрипчука учителемъ въ Волици комаровѣй, Володисл. Райса въ Опѣльску, Якова Прихитка въ Петричахъ, Стеф. Зварича въ Тетевчицяхъ; — 2) суплентами въ середныхъ школахъ: Ив. Пентку въ ґімназіи св. Яцка въ Краковѣ, Ант. Беляка въ ґімназіи св. Анны въ Краковѣ, Тадея Лопушаньского въ школѣ реальнѣй въ Краковѣ, Ив. Копача въ академ. ґімназіи у Львовѣ. Клим. Гилѣвицкого въ ґімназіи въ Тернополи; — 3) именувала Вас. Вонсовича заступникомъ старшого учителя при мужескій семинаріи учительскѣй въ Самборѣ, а Володисл. Ґіртлера заступникомъ учителя школы вправъ при мужескѣй учительскѣй семинаріи у Львовѣ. — Міністеръ рѣльництва именувавъ управителя лѣсѣвъ и доменъ Франца Заячкѣвского люстраторомъ лѣсовымъ.

— **Перенесеня.** Краева рада шкѣльна перенесла суплентѣвъ: Вас. Виняря зъ ґімназіи академічнои у Львовѣ и Север. Воляньского зъ ґімназіи въ Золочевѣ до І-ои ґімназіи въ Перемышли, Ив. Мануляка зъ ґімназіи въ Коломыи до ІІ-ои ґімназіи въ Перемышли, Іос. Буржиньского зъ ґімназіи въ Коломыи и Маріяна Бараньского зъ ґімназіи въ Самборѣ до ґімназіи въ Станиславовѣ, Маріяна Коцовского зъ ґімназіи въ Бучачи и Іосифа Вербицкого зъ ґімназіи въ Станиславовѣ до ґімназіи въ Самборѣ, Вас. Грицевича зъ ґімназіи академічнои у Львовѣ до ґімназіи въ Бережанахъ, Володим. Полотницкого зъ ґімназіи академічнои у Львовѣ до ґімназіи въ Ярославѣ, Домин. Желяка зъ ґімназіи въ Золочевѣ до школы реальнои въ Станиславовѣ; Конрада Рафаловского зѣ школы реальнои у Львовѣ до ґімназіи въ Тернополи, Маріяна Буржиньского зѣ школы реальнои въ Краковѣ до ґімназіи въ Тарновѣ, Фр. Попйолка зъ ґімназіи въ Яслѣ до ґімназіи въ Сяноцѣ.

Телеґрамы „Дѣла“

Загребъ 12 вересня. Епископъ Штросмаєръ вѣдказавъ запроснямъ на обхѣдъ угорского тысячилѣтя, що мае вѣдбути ся въ Земланѣ.

Римъ 12 вересня. Переведеня чорногорскои княжны Олены на католицтво мае довершити епископъ Штросмаєръ въ Катарѣ.

Царгородъ 12 вересня. Порта повѣдомила заступниковъ державъ, що намѣстникомъ Креты вменуе на пять лѣтъ Беровича пашу.

Лондонъ 12 вересня. Ходять вѣсти, що державы переговорюють въ справѣ скиненя султана; его мѣсце мавъ бы занятн Шеннъ Ислямъ.

Вѣдень 14 вересня. Вчера вѣдбуло ся тутъ селяньске вѣче. Зборы повитавъ намѣстникъ заявляючи, що правительство дбае о долю селянъ. Именемъ мѣета повитавъ зборы д-ръ Люегеръ; говоривъ про спѣльного ворога ремѣсниковъ и селянъ. Опѣсля промовлявъ д-ръ Люегеръ ще разъ про угоду зъ Угорщиною та указувавъ, що на Угорщинѣ робить ся те, чого хотять жиды; але Австрія не хоче бути невѣльницею Угорщины.

Царгородъ 14 вересня. Вѣрменьскій комітетъ повѣдомивъ амбасадорѣвъ, що дасть зновъ о собѣ знати, коли Турки не залишать нагѣбни за Вѣрменами.

НАДѢСЛАНЕ.

ОКУЛІСТЪ

Д-ръ Теодоръ Баллабанъ

повернувъ. 264 5—5

Всѣхъ наукъ лѣкарскихъ

Д-ръ Володим. Витошиньскій

осѣвъ въ Тернополи

и ординуе вѣдъ 8 до 9 рано и вѣдъ 3 до 4 по полудни въ каменици Зомерштайна І поверхъ [коло „Рускои Бесѣды“]. 268 3—

Змѣна льокалю.

Найдешевшій окладъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА

КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „Коперникомъ“

перенесеный до нового льокал

при пл. Галицкôй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвôнковъ. — Замовленя зъ провінцій водворотне.

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.

4:88

ЛИШЬ

въ реставраціи НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улиця Трибунальска ч. 12, дôмъ власный, можна дôстати щоденно вже о годинѣ 8-ôй рано горячій снѣданя.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	. .	15 кр.
Сѣканй легки	. . . . .	12 „
Флячки	. . . . . .	12 „
Нôжка теляча зъ хрѣномъ	. . .	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	. . . .	5 „
Каварь	. . . . . .	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	. . . .	40 „

Всякй напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ; для певности що походять зъ моеи реставраціи, даю вôдбираючимъ марки. — Найлѣпшй вина по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вôдъ 40 кр. літра.

Зъ высокимъ поважаньемъ

71 50—0 ***НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.***

КАТРАЙНЕРА

КНАЙПА-СОЛОДОВА-КАВА

есть

яко примѣшка до Кавы

ОДИНОКИМЪ НАЙЗДОРОВШИМЪ НАПИТКОМЪ.

Дôстати можна всюды: ½ Кила 25 кр

Пересторога! По причинѣ безвартостныхъ наслѣдованъ прошу звертати увагу на оригинальнй пакеты зъ именемъ

КАТРАЙНЕРЪ

Найчистѣйша

алькалічна

щавова

ВОДА

жерельна

найлѣпшій напитокъ столовый и покрѣпляючій

9 (V.)

выпробованый при кашлю, недугахъ горла, нежитѣ жолудка и мѣхура.

Генрикъ Маттоні, in Giesshübl Sauerbrunn.

Вôдъ року 1868

БЕРҐЕРА ЛѢЧНИЧЕ

МЫЛО СМОЛЯНЕ

выпробоване на клініках и многими практичными лѣкарями уживае ся не лише въ Австро-Угорщинѣ, але также и въ Нѣмеччинѣ, Франціи, Россіи, на пôвостровѣ Балканьскôмъ, въ Швайцаріи и т. д. на недуги шкôряній, особливо противъ

Выкидôвъ шкôрныхъ рôзного рода

зъ найлѣпшимъ успѣхомъ. Дѣланье Берґерового мыла смоляного яко гігієнічного средства до усуненя порплѣвъ, до чищеня и десинфекціи шкôры есть рôвножъ загально признане. **Берґера мыло смоляне мае 40% смолы деревнои и рôзнить ся значно вôдъ всѣхъ иншихъ родôвъ мыла смоляного въ торговли. — За-для охороны передъ фальшованьемъ треба жадати выразно Берґера мыла смоляного и уважати на побôчь** помѣщеный знакъ охоронный.

Въ упертыхъ недугахъ шкôрныхъ уживае ся замѣсть мыла смоляного успѣшно

Берґера лѣчничого мыла смоляно-сѣрчаного.

Яко лагоднѣйше мыло смоляне до усуненя всякои

нечистоты шкôры

на выкиды шкôрнй и на головѣ у дѣтей, также яко незрôвнане **мыло до мытя и купелѣвъ для щоденного ужитку служить**, обôймаюче 35% ґліцерины и пахнуче

Берґера ґліцеринове мыло смоляне.

Цѣна штуки кождого рода 35 кр. вразъ зъ брошурою.

Зъ иншихъ родôвъ мыла Берґера поручае ся слѣдуючй заслугуючй на увагу: **Мыло бензоове для нѣжности шкôры; мыло бораксове противъ прищѣвъ; мыло карболеве до выгладженя шкôры и знакôвъ по вôспѣ и яко мыло десінфекційне; Берґера мыло до купели зъ смерековыхъ шпильокъ и таке-жь мыло тоалетове, Берґера мыло для дѣтей, для маленькихъ дѣтей (25 кр.); мыло ихтіолеве на червенôсть лиця; мыло весняникове дуже успѣшне; мыло таннинове противъ прѣтя нôгъ и выпаданя волося; мыло до зубôвъ, найлѣпше средство чищеня зубôвъ. Що-до иншихъ родôвъ мыла Берґера звертаемо увагу на брошуру. Треба жадати мыла Берґера, бо истнують** наслѣдованя безъ успѣху. 80 22 -24

Мѣсця продажи для Львова въ аптикахъ пп.: І. Байзера, Г. Блюменфельда, К. Миколяша, З. Рукера, К. Склепиньского, Вевюрского, д-ра Зарицкого и фірмахъ А. Ербара и А. Рапапорта. Дальше въ аптикахъ въ **Бродахъ** Ґрінспана, Крізого, Ляндберга; въ **Борщевѣ** Ал. Пйотровского; въ **Бережанахъ** А. Дурста, Л. Наглїка; въ **Березовѣ** Галамаса Ербена; въ **Хировѣ** Левицкого; въ **Дрогобичи** А. Кшижановского, І. Тобіяшека; въ **Ярославѣ** І. Анґермана, І. Рона; въ **Коломыи** Павловского, Штендля, Витославского; въ **Камѣнцѣ** Пилевского; въ **Перемышли** у всѣхъ 4 аптикахъ; въ **Ряшевѣ** Карпиньского, Прона; въ **Самборѣ** І. Алексевича и Гердлички наслѣдникôвъ; въ **Станиславовѣ** у всѣхъ трехъ аптикахъ; дальше въ аптикахъ въ **Стрыю, Тернополи** и у всѣхъ аптикахъ бôльшихъ мѣстъ Галичины.

ПОСТѢЛЬ власного выробу. **Ковдры** шитй по зр. 3·50, 4, 4·50, 6·50 до 14 зр. **Матерацы** зъ волосѣня по зр. 12·50, 14, 16, 18 въ кождôй цѣнѣ до зр. 30. Поручае **Іосифъ Шустеръ**, *Львôвъ, улиця Коперника ч. 7.* 86 24—30

ДОХÔДЪ!!!

Панове (спеціяльно на провінціи), котрй мають широкй знакомости, дôстануть безплатно вказане дохôдного заступництва, котрого ведене не вымагае анѣ капиталу анѣ різика. Оферты надсылати: „Einkommen“ Hauptposte Wien“.

269

Перша християньска ново - отворена

робôтня корсетôвъ

выконуе на замовлене корсеты для пань, панôвъ и дѣтей вôдъ 3 зр. до 30 зр. Матеріи на корсеты е на складѣ. Корсеты старй направляе и чистить.

274 1—2

Г. Ґаваловскій

Львôвъ, пл. Бернардиньска ч. 3.

Д-ра РОЗЫ Бальзамъ

на жолудокъ

зъ аптики

Б. Фраґнера въ Празѣ

есть вôдъ бôльше якъ 30 лѣтъ загально звѣстнымъ **средствомъ домовымъ**, котре побуджае апетитъ, прискорюе травлене и лагôдно вôдпроваджае.

Осторога! Всѣ части опакованя мають отсю марку охоронну, законно застережену.

Головный складъ:

Apotheke des B. Fragner

„zum schwarzen Adler“

Prag, Kleinseite, Ecke der Spornergasse.

Велика фляшка 1 зр., мала 50 кр., почтою о 20 кр. бôльше.

Розсылае ся що дня.

Склады по всѣхъ аптикахъ в Австро-Угорщины. 18—26

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. управ. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

4% листы ипотечнй короновй
4½% листы ипотечнй
5% листы ипотечнй преміованй
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краевого
4% листы Банку краевого
5% облиґаціи комунальнй Банку краевого
4½% позичку краеву галицку 3483
4% позичку краеву галицку коронову
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскй облиґаціи индемнізаційнй
и всѣлякй ренты австрійскй и угорскй

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкориснѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякй выльосованй а вже платнй мѣсцевй паперы цѣннй, также запавшй купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцевй лишь за вôдчисленьемъ справедливыхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ вышли купоны, доставляе новй аркушѣ купоновй за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить

Потребую як найскорше

інтеліґентної жевщини

в середнім віці до заряду дому і опіки над 5-літнов донечков. Близші інформації на листовні зголошеня подам відворотов почтов. — Николай Селезїнка, вдовець сьвященик, парох в Янчиві п. п. в місци.

272 3—6

Іосифъ Игнатій

Лада Заблоцкій

каліґрафъ-рисовникъ

выготовляе замовленя на дипльомы, портреты, написы, карты титуловй, гербы, рисунки технічнй, накладане фотоґрафій красками и т. п. по цѣнахъ якъ найприступнѣйшихъ. — Мешкае у Львовѣ ул. Городецка ч 1?.

271 2—12

Змѣна мешканя.

Стефанъ Томасевичъ

артистъ-маляръ у Львовѣ

змѣнивъ мешкане, перенѣсши ся зъ улицѣ Краковскои на улицю **Собѣщина ч. 9.** Тожь просить Веч. Духовеньство и прочу Вп. Публику въ данôмъ разѣ туда звертатись и адресувати до него.

241 8—12

Важне для терплячихъ на блѣдницю и недокровнôсть.

Пôсля проф. д-ра Ріля (Rühle) не само зелѣзо, але также манґанъ достатчуваный недокровному орґанізмови добре дѣлае и длятого **зелѣзно манґановй-препараты** высше стоять вôдъ давнѣйше приписуваныхъ зелѣзныхъ препаратôвъ. Такимъ вôдъ трехъ лѣтъ часто приписуванымъ препаратомъ есть

Гелля (Hell) зелѣзно-манґановый-Пептонатъ

для дорослыхъ, и

Гелля зелѣзно-манґановый-Сахаратъ

для дѣтей, и

Гелля зелѣзно-манґановый-Альбумінатъ

для осôбъ зъ ослабленымъ травленемъ.

Цѣна однои великои фляшки по 250 ґрамôвъ змѣсту выносить у всѣхъ аптикахъ монархіи 1 зр. а. в. Тй три препараты дуже легко асимілюють ся, мають знаменитый смакъ и неревысшають подôбнй загранячнй препараты дешевостію и повнымъ дѣланемъ. Поспытайте передъ ужитемъ также свого домового лѣкаря. 266 2—12

Головный складъ для Галичины у п. аптикаря Жигмонта Рукера у Львовѣ. Можна дôстати у всѣхъ аптикахъ.

Ново отворена

РОБÔТНЯ ПОВОЗÔВЪ

разомъ и лякирня повозôвъ та робôтъ будôвляныхъ поручае ся ласкавôй памяти Впов. Интересентôвъ. Приймае всякй роботы, що входять въ еи обсягъ.

ІОСИФЪ ПУКАСЪ 202

Робôтня повозôвъ и лякирня.

Львôвъ, ул. Коперника 11.

Машинки американьскй до робленя ледôвъ обемости

	1	2	3 літр.
зъ корб. зъ горы	4·75,	5·50,	6·50 зр.
зъ корб. зъ боку	6·—,	7·—,	8·—

Зелѣзка кутй до андрутôвъ, штука зр. 5·—

поручае Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа **Капітульна 1 (напротивъ катедры)**

Правдиве если золотисто лякерована пушка мае на червонôмъ поли повысшу марку охоронну.

Правдива, мыти ся даюча

французка

маса пôдлогова

есть найлучшимъ и найдешевшимъ средствомъ домовымъ до запущаня паркетôвъ, пôдлогъ мягкихъ лякерованыхъ и повлеченыхъ клѣнолеумъ. Сохне сейчасъ и дае безъ щѣтки зеркальный полискъ. На складѣ безбарвна, ясно-жовта, жовта, темножовта, червена и орѣхова.

Цѣна за пушку 1 зр. 60 кр., 85 кр. и 45 кр. Одинокій продуцентъ

Schneider & Comp.

Вѣдень V/2.

До набутя: въ „Народнôй Торговли“ у Львовѣ и всѣхъ філіяхъ на провінціи; въ **Коломыи** у С. Романовича; въ **Бучачи** у К. Рогозиньского и Л. Наймана; въ **Дрогобичи** у К Арвая и М Земана; въ **Перемышли** въ дроґуеріи П. Мартиновича; въ **Пôдволочискахъ** у Г. Моравеца; въ **Самборѣ** у Л Букетиньского. — Ґенеральный заступникъ для Галичины и Буковины: М. Л. Ґольдбергъ. 275 1—8

Безъ конкуренціи!

Одинокій фабричный

СКЛАДЪ ДИВАНÔВЪ

„ARIADNE“

Игнатія Дрекслера

Львôвъ пл. Маріяцка ч. 7

побôчь аптики Вп. Міколяша

сполученый зъ коміcовымъ складомъ выробôвъ перскихъ и турецкихъ зъ найславнѣйшои фірмы Садіґа, Поповица и выробôвъ краевыхъ поручае:

Диваны перскй, англійскй, голендерскй и б. и. въ рôзнôй величинѣ и цѣнѣ. **Хôдники** дивановй, шпаґатовй и кокосовй. **Портіеры. Фіранки** бѣлй и кремовй. **Матеріи на мебль. Намѣтки** на отоманы перскй, англійскй и б. и. **Цераты** и **Лінолеумъ. Капы** на лôжка и столы. **Коцы** на лôжка, на конѣ и повозовй. **Дерги** и **Пледы** подорожни. **Лôжка** зелѣзнй и б. и.

248 6—8

Продае всьо по найнизшихъ цѣнахъ фабричныхъ.

Всякй замовленя зъ провінціи полагоджуе ся сейчасъ.

Вôдзначене на краевôй выставѣ въ р. 1894 почетнымъ дипльомомъ ц. к. міністерства торговлѣ.

Краеве товариство ткацке

„PRZĄDKA“

[ПРЯХА]

въ Коросиѣ

поручае Пов. П. Т. Публицѣ свого выробу чисто льнянй, звѣстнй зъ доброты, ручно тканй.

Полотна корчиньскй

вôдъ найгрубшихъ до найтоншихъ вебъ

и БѢЛЕ СТОЛОВЕ

о взорѣ кôстковôмъ и адамашковôмъ

также доставляе

сѣтки до сушеня хмѣлю

Замовленя просимо надсылати просто до Коросна (почта, телеґрафъ и стація зелѣзнича въ мѣсци).

Прôбки и цѣнники на жадане оплатно и вôдворотною почтою.

77 26—52

Вже вышла

перша велика народописна

КАРТА

украиньско-руского народу.

Зладжена

д-ромъ Григоріемъ Величкомъ

а выконана въ робôтни Андрея Андрейчина літоґрафа у Львовѣ, коштомъ и заходомъ Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ.

Замовляти можна въ Товариствѣ „Просвѣта“ у Львовѣ (ринокъ ч. 10, I. поверхъ).

Цѣна книгарска карты: 3·50 зр. а для членôвъ Товариства „Просвѣта“ и для передплатникôвъ „Зорѣ“: 2·50 зр. за примѣрникъ.

Замовляючй зволять долучити 50 кр. на кошты пересылки.

Карта выконана въ 19-ти краскахъ и наклеена на полотнѣ. 9—12

КАРТЫ ѢЗДЫ

до Пôвнôчнои Америки

въ

Голяндско-Американьскôмъ товариствѣ пароходнои плавбы.

NASM

I Kolowratring 9

IV Weyringergasse 7 a WIEN.

Щоденна експедиція зъ Вѣдня.

63—13 **Поясненя безплатно.** 15

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выбôръ поезій для народу зъ житьеписью и портретомъ автора.

Накладомъ товариства „Просвѣта“

Цѣна кождои части **25 кр**

Оправленй примѣрники продають ся по 35 кр.

Специялістъ обувя непромакаючого власного вынайденя!

ЮАНЪ ЯРИМОВИЧЪ

складъ и рукодѣльня обуви мужеского, дамского и для дѣтей

у Львовѣ, площа Бернадиньска ч. 10

(напротивъ ул. Пекарскои)

мае честь повѣдомити отсимъ Вп. Публику, що выробляе

Обуве непромакаюче

власного вынайденя, зъ всякого рода шкôръ, якъ: **Обуве** мужеске и дамске, также **Чоботы** зъ холявами тревалй, надмѣрно легкй и по цѣнахъ дуже приступныхъ.

Также приимае до вôдновленя и направы **Кальошѣ** и **Плащѣ** кавчуковй, всякй **ґумовй приряды**, якъ также зельованя обувя кавчукомъ.

Всякй замѣсцевй замовленя выконуе въ можливо якъ найкоротшôмъ часѣ.

Дякуючи за дотеперѣшнй ласкавй взгляды, и поручаючись на дальше, остаю зъ глубокимъ поважанемъ

2?1 7—8 **Іоанъ Яримовичъ.**

Специялістъ до направы кальошôвъ и плащôвъ кавчуковыхъ.

Молитвеник для дітий

виданий

коштом руского тов. педаґоґічного.

В полотняній оправі з золоченим хрестом 20 кр.

Продае ся в книгарни Наукового тов. ім. Шевченка, Львів ул. Академічна ч. 8.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Паперъ зъ фабр. Черляньскои. З друкарні Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 198. Львôвъ, Второкъ 3 (15) вересня 1896. Рôчникъ XVII.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и руских свят) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитших повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро огоюновень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрiи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чвертъ року	4 зр. 50 кр.	на чвертъ року . . .	6 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року	3 зр.
на чвертъ року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламації неопечатанй вôльнй вôдъ порта.

Поодинокє число коштує 8 кр. а. в.

Оголошенья звычай принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ однôй стрôчки инсератовôй або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншй донесенья приватнй числять ся по 15 кр. вôдъ стинка.

Довѣрє „людку“ валить ся.

По примѣру польскихъ послôвъ селянъ зô сторонництва людового, котрй памятають добре о своихъ обовязкахъ посольскихъ супротивъ выборцѣвъ та складають численнй справоздання зô своєи дѣяльности посольскôи — пôйшли nolens volens такожь и тй послы, котрымъ при послѣдныхъ выборахъ ще удало ся захопити мандатъ зъ курiи селяньскôи противъ волѣ селянъ а при помочи практикъ выборчихъ центрального комітету. Справоздання тыхъ послôвъ не суть безъ цѣли. Зъ одного стороны тй послы хотять оминути тяжкого закиду, мовь бы побоювали ся ставути передъ лицемъ своихъ выборцѣвъ, а зъ другои стороны пробують латати надшарпану репутацію політики вѣденьского кола польского и шляхотскои бôльшости соймовои. На скôлько тымъ панамъ посламъ удає ся ихъ авцiя, можна побачити зъ вельми характеристичного ходу справоздання посольского въ Рящевѣ.

Въ Рящевѣ станули передъ выборцями кс. Фішеръ, посолъ зъ курiи селяньскôи до рады державнôи, и п. Адамъ Єнджейовичь, посолъ до сойму зъ тои-жь курiи. На справоздане явились дуже численно селяне, интелігенція и духовенство. Вже при выборѣ президія збору зайшла мала несподѣванка; селянинъ Бомба не хотѣвъ принятй завошення на секретаря зъ тои причины, що не годить ся на політику, яку ведуть оба послы. — Кс. Фішеръ розсыпавъ ся зъ похвалами для політики кола польского и для кабінету гр. Баденього. Поляки повинній безъ всякого застереженя пôдпирати теперѣшный кабінетъ, бо ажь чотирохъ міністрôвъ-rodak бôвъ въ нѣмъ засѣдає. Розумѣє ся, що кс. посолъ не залишивъ выхвалити такожь и всѣ реформы довершенй за міністерства гр. Баденього. — П. Єнджейовичь старавъ ся выказати селянамъ, що робота сойму дуже хосенна для селянъ. Доказомъ хосенности сеи роботы отъ хочь бы законъ ловецкій, котрого референтомъ бувъ самъ посолъ. Сей законъ „перейшовъ за згодою и порозумѣнемъ послôвъ селянъ“. Зъ реформою закона дорогового великій клопôтъ; цѣлкомъ справедливого закона годѣ ухвалити, бо погляды на сю справу суть дуже вôдмѣнній. Що-до закона громадского то внесене Дунаєвского (окружнй громады) усуває трудности адміністраційнй, а внесене Поточка (получене громадъ и обшарôвъ дворскихъ) не полагоджує справы. Впрочôмъ нема чого боятй ся, бо та справа напевно не буде полагоджена сои сесiи.

Зъ цѣлого справоздання п. Єнджейовича выходило, що посолъ хоче перейти, якъ то кажуть, „помежь дощь“. Але выборцѣ-селяне не порозумѣли сеи высшои політики п. посла. Они прямо заявили п. Єнджейовичеви, що дѣлавъ противъ волѣ выборцѣвъ. Законъ ловецкій зреферувавъ посолъ въ сей способôъ, що послы-селяне выйшли зъ салѣ нарадъ а вôдтавъ цѣлкомъ здержали ся вôдъ дискусiи. Що-до реформы закона дорогового, то треба заступникови селяньства доконче домагати ся розкладу престацій дорогових пôсля податкôвъ, а поминути опінію радъ повѣтовых, котра не може бути мѣродатною, бо походить вôдъ обшарникôвъ. Рôвно-жь мусить посолъ селяньскій занятй рѣшуче становище въ справѣ реформы закона громадского. Крôмъ того жалували ся селяне на мундурки шкôльнй, на пôдпираня интересôвъ бôльшои посѣлости при всякихъ реформахъ економічныхъ, на покривджене селянъ въ правѣ выборчôмъ и т. п. — Немeнше остро критикувавъ селянинъ Шаеръ дѣяльность кс. Фішера въ парляментѣ и політику кола польского, а результатомъ сеи критики було вôзване, щобы кс. посолъ зôрвавъ ту „величаву солідарность кола польского“.

Вôдповѣди обохъ послôвъ на пôднесенй закиды не мусѣли вдоволити зôбраных селянъ, бо хочь одинъ селянинъ, сторонникъ послôвъ, поставивъ внесене на заявлене довѣря посламъ, то предсѣдатель зôборôвъ, кс. Каракульскій, по нарадѣ зъ послами уважавъ вôдповѣдньйшимъ не пôддавати того внесеня пôдъ голосованє. Очевидно, покликъ селянина Шаера до зôбраных, що „ręka by temu uschła, ktoby za zaufaniem głosował“, промовлявъ лѣпше до пересвѣдченя выборцѣвъ, якъ справоздання зъ дѣяльности посольскои.

Справоздання посольскй въ Рящевѣ мають велике значѣне політичне. Показало ся, що мазурскй селяне вже перестали бути сею темною масою, передъ котрою можна вôдограти комедію справоздання польского и осягненя вотумъ довѣря. Годѣ навѣть зампонувати тымъ селянамъ „чотирма міністрами rodak-ами“, бо они свѣдомй своихъ интересôвъ и выразно бачать тенденцію верховодячихъ сферъ въ краю. Тй селяне не вдоволяють ся фразами о poczciwym ludku, лишь жадають вôдъ своихъ заступникôвъ выразного, рѣшучого становиска въ соціяльно економічныхъ квестіяхъ. Однымъ словомъ: довѣре польскихъ селянъ до наивненыхъ имъ зъ горы послôвъ валить ся безповоротно.

Зъ лѣпшимъ успѣхомъ пробувавъ щастя посолъ кс. Пасторъ, котрый заступае въ радѣ державнôй меншу посѣлôсть мѣшаного округа выборчого Ярославъ-Чешанôвъ. Справоздання кс. Пастора перейшли спокôйно; выборцѣ выслухали похвалъ для кола польского и кабінету гр. Баденього та вôдтакъ заявляли свое довѣре для дѣяльности кс. посла. Навѣть таній дразливй справы, якъ реформа выборча и опусты податку грунтового, були пояснений и оправданй передъ выборцями „солідарностію кола польского“. Коли-жь на справозданю въ Сѣнявѣ при интерпеляціяхъ домагавъ ся мѣщанинъ Вовкъ внесеня радъ и выдѣлôвъ повѣтовых, то кс. Пасторъ утихомиравъ сего интерпеланта заявленємъ, що годѣ позбувати ся сего такъ важного здобутку автономічного, якимъ есть институція радъ повѣтовых. Бôльше дразливых интерпеляцій не було и все пôйшло гладко.

Зъ нагоды тыхъ справоздань насуваютъ ся намъ на думку деякй замѣтки. Освѣдомленє політичне низшихъ верствъ населеня повинно вести ся систематично, безперерывно и пôсля ясно сформулованои програмы. Політичный рухъ мѣжь селяньствомъ не повинненъ зачинати ся и кôнчити ся лишь на самôй акціи выборчôй. Выборцѣ-селяне округа ряшѣвского, хочь и не могли при послѣдныхъ выборахъ соймовых переперти свого кандидата, то все таки они не вôддали ся апатіи та не думають зъ резигнацією погодити ся зъ лихомъ. Противно они познакомлюють ся при помочи независимых часописей людовых и вѣчь сторонництва людового зъ ситуацією політичною, слѣдять уважно за дѣяльностію накиненого имъ посла, а вôдтакъ зъ всею рѣшучостію вытыкають сему послови публично его промахи и похибки — та въ результатѣ не удѣляють ему свого довѣря. Така метода въ освѣдомленю селяньства причиняе ся не лишь до скрѣплення и ширеня загального руху політичного, але що найважнѣйше вôдбирае охоту всѣмъ непокликанымъ кандидатамъ посягати о мандатъ посольскій при найблизшихъ выборахъ. Ręka by temu uschła — кличе селянинъ до загалу выборцѣвъ селянъ и находить послухъ.

А у насъ на Руси бувае цѣлкомъ инакше. Заступники народу, наиненй насильствомъ и пôдкупствомъ, не уважають дуже часто своимъ обовязкомъ ставати передъ выборцями. За шесть лѣтъ послованя бачать выборцѣ неразъ лише свого заступника тôлько тогды, коли вôнъ по щасливо довершенôмъ актѣ выборчôмъ дякуе выборцямъ-хрунямъ и запрошуе ихъ до перекуски. Коли-жь такому заступникови народу забагне ся деколи складати справоздане, то окружае ся хрунями, вôйтами и жидовою та безъ клопоту и великого труду за кôлька хвилинъ дôстае вотумъ довѣря и дякуе за вôдсѣпване многолѣтство. Нашй тямучй и свѣдомй люде, якъ зъ интелігенціи такъ и селяньства, або вôдтягають ся вôдъ участи въ такихъ справозданяхъ або беруть на себе ролю цѣлкомъ пасивных видцѣвъ. Така тактика певно не причинить ся до успѣхôвъ въ нашôй політицѣ, а противно въ значнôй мѣрѣ утрудняе всяку дальшу акцію. Нема чого зражати ся навѣть евентуальною неудачею такихъ выступôвъ супротивъ перемагаючои бôльшости хрунѣвъ, котрыми заздалегôдь всѣвъ окружити ся заступникъ народу, бо все таки однадруга квестія, котрою припре ся до муру складаючого свое справоздане посла, отворить неодному незрячому очи и заведе его на праву дорогу. Впрочôмъ нашъ селяннинъ буде ще довго по такôмъ справозданю кмѣтувати и своимъ хлопскимъ розумомъ розбере полову вôдъ зерна. А коли мы будемо пасивно вôдносити ся до такихъ фаєрверкôвъ, або що гôрше, обмежимо нашу дѣяльность надъ освѣдомленємъ народу лишь на часъ самои акціи выборчои, то цѣла наша робота буде немовь той огонь зъ соломы, що запалахкотать яснымъ полумѣнемъ и скоро погасае. Для успѣхôвъ въ політицѣ треба завести школу и не уставати въ науцѣ.

Въ справѣ женьского образованя у насъ.

Власне думавъ я написати де-що про наше высше образованє жѣночє и про нашй дѣвочй институты, коли появила ся въ 190 ч. „Дѣла“ зъ 5-ого вересня с. р. статья поважаного дописувателя зъ-надъ Буга, котрый, перенятый недолею русскихъ священичихъ родинъ, дорѣкае менѣ за мою торôчну статью въ „Дѣлѣ“, де я высказавъ свôй поглядъ, щобы не обнижувати мѣсячнои платы 20 зр. за удержане и науку въ дѣвочôмъ институтѣ въ Перемышли, бо зъ превеликого бажаня зробити институтъ той и для найнизшихъ клясъ доступнымъ, заженемо дѣвчата зъ нашихъ передовыхъ, маетнѣйшихъ домôвъ въ польскй пансіоны. Прогнѣвавъ ся за те на мене Вп. дописувателъ зъ-надъ Буга; дорѣкае менѣ, що я не знаю нужды въ священичихъ родинахъ, вôдмовляе менѣ навѣть компетенціи забирати голосъ въ тôй справѣ и жадае вкôнци, щобы институтъ перемыскій обнизивъ плату за удержане и науку дѣвчатъ до половины, т. е. до 10 зр., а тогдѣ певно зголосить ся тôлько дѣвчатъ, що и мѣсця не стане.

Въ надѣю, що може не вся руска публика буде подѣлати думку Вп. дописувателя зъ-надъ Буга що до моеи компетенціи забирати голосъ въ сѣй справѣ, позволю собѣ высказати найперше своихъ кôлька слôвъ, котрй менѣ прийшли на гадку, коли я прочитавъ въ часописяхъ звѣстку о заснованю въ Краковѣ приватнои женьскои гімназіи та о приватнôй женьскôй семинаріи учительскôй въ Рящевѣ.

Въ часописяхъ було подано, що за науку въ ряшѣвскôй приватнôй учительскôй семинаріи означено мѣсячну плату 10 зр. [*Прим. Ред.* — бѣднѣйшимъ знижують на 5 зр.], а щодо женьскои гімназіи въ Краковѣ — то на моє запытане бувъ ласкавъ вôдповѣсти менѣ п. директоръ Тшасковскій зъ Кракова, що мѣсячна оплата за науку въ тамошнôй женьскôй гімназіи выносить також 10 зр.

Якъ звѣстно, краєва рада шкôльна вôднесла ся до проекту заснованя публичнои женьскои гімназіи въ краю неприхильно. Въ дотычнôмъ справозданю тои рады въ жовтня 1894 ч. 19.113 сказано: „Въ плянѣ краєвои рады шкôльнои лежить також закладане высшихъ женьскихъ шкôлъ выдѣловых, котрй, подаючи ширше образованє женьскôй молодежи, не ведуть однакъ по за сферу зазначену женщинѣ нашими суспôльными вôдносинами и законодавствомъ. Длятого не може кр. рада шкôльна промовлятй за заложенємъ гімназіи клясичнои для женьскои молодежи. Доки не е управильнена справа допущеня женщинъ до наукъ университетскихъ, анѣ не опредѣлене управненє, котре давала бы своимъ ученицямъ женьска гімназія, тяжко пôдпирати заложене шкôлъ, котрй будили бы въ молодыхъ женщинахъ порывы науковй, а не подавали имъ нагоды дѣйстного приспособленя до фахôвъ ученыхъ“.

Трудно въ сѣй вôдповѣди нашои краєвои рады шкôльнои данôй соймови краєвому не видѣти нещирости, а навѣть просто дивачного circulus vitiosus.

Кождый зъ насъ здоровъ знае, що неодна женщина радо бы послухала университетскихъ выкладôвъ, та университетъ передъ нею запертый, бо въ молодости ей, коли она ще не знала силы науки, не дано ѣй можности скôнчити гімназію. Теперь же, замѣсть сотворити гімназію женьску, а тымъ самымъ постаратись о тыхъ, въ котрыхъ интересѣ буде „управильнене допущеня жѣнокъ до наукъ университетскихъ“, наже рада шкôльна, що гімназій ще не треба, бо доступъ женщинъ до университету ще не управильненый! Однакъ сама суспôльность зрозумѣла свои потребы лучше якъ райцѣ вôдъ зеленого столика, и — за примѣромъ женьского товариства у Вѣдни „Verein für erweiterte Frauenbildung“ и товариства жѣночого „Minerva“ въ Правѣ — заснували сего року Польки въ Крановѣ свою женьску гімназію.

Суспôльность видно вôдчула и зрозумѣла, що въ краю, де на 493 мужчинъ припадае 507 жѣнокъ, на 65.000 вдôвцѣвъ 217.000 вдовицъ, — тамъ фразами о высшôмъ женьскôмъ образованю „котре бы однакъ не вело женщину по за сферу зазначену ѣй нашими суспôльными вôдносинами и законодавствомъ“ нѣчого не вдѣешь, — и коли всѣмъ звѣстно, що наука е сила, котра ублагороднае, и хлѣбъ въ руки дае, и соціяльно пôдносить, и неразъ тяжку долю облекшуе, — то чей-же вôдмовляти тыхъ дарôвъ цѣлôй, и то зъ природы слабшôй половинѣ роду людского и не дати въ замѣну за те нѣчого — чей-же не годить ся, — не годить ся тымъ бôльше, що тую статистику зъ конечности незамужныхъ женщинъ пôбольшае, а тымъ самымъ погôршае устрôй державный, церковный и т. д. черезъ заведене целібатôвъ, высокихъ кавцій, безплатныхъ практикъ по урядахъ — що́ просто забороняе и унеможливляе держатись женщинѣ тои сферы, до котрои ей природа головно призначила, хочь може бы она й сама рада тои сферы держати ся.

А що-жь доперва маємо казати мы, Русинны, котрй не лишь мусять вôдчувати тую загальну недолю суспôльну, але котрымъ просто грозить вынародовленє черезъ женщину-Польку? Сила интелігентнои женщины якоибудь народности знана чей-же кождому интелігентному чоловѣкови; знане е й се, що интелігентнѣйша людина мусить выперти менше интелігенту, менше поворотну, — и чи е нинѣ руска родина, де бы не чути вже нарѣкання на те, що женщина-Польна вытискае руску зъ интелігентныхъ, особливо свѣтскихъ родинъ? Теперь мы лише пождѣмъ зъ заложеными руками, ажь пôдростуть всѣ тій семинаристки и гімназистки по Краковахъ та Рящевахъ, а побачимо, кôлько буде по нашихъ мѣстахъ интелігентныхъ родинъ рускихъ...

Вже школа наша — не наша; навѣть въ церквѣ нашôй не нашимъ починае вѣяти духомъ; що-разъ рѣзше чути голосы: „перше католикъ, а вôдтакъ ажь Русинъ“; целібатъ рускаго священьства у воздусѣ висить. Занедбаймо ще выховане и выобразуване нашого молодшого жѣночого поколѣня, а вôдтакъ хутко стане ясно, чи мы нарôдъ, чи лише — по селахъ доживаюча голота.

И що-жь на се радить дописувателъ зъ-надъ Буга? Вôнъ радъ бы очевидно дати дочкамъ священникôвъ — бо про нихъ вôнъ головно говорить — и ладне патріотичне, ба навѣть аристократичне выховане та образованє — дорѣкае прецѣнь львôвскому институтови пôдъ зарядомъ Василіянокъ за те, що институтки ходять до рôзныхъ публичныхъ львôвскихъ шкôлъ — „тамъ [каже] стыкають ся зъ розличными колежанками, гôршого и середного выхованя“ — и тутъ же бажае, щобы всьо то ладне, патріотичне, навѣть певного рода аристократичне образованє и выховане вразъ изъ цѣлымъ удержанемъ институтки коштувало не бôльше якъ 10 зр.! Якъ же се можливо? Тажь сама наука, коли она не мае бути именно така, якои мы всѣ не хочемо — т. е. якъ справедливо Вп. дописувателъ каже „ex omnibus aliquid, ex toto nihil“ — мусить коштувати майже тôльно або не богато менче, якъ то показуе свѣжій досвѣдъ въ Рящевѣ и въ Крановѣ.

Вп. дописувателъ зъ-надъ Буга каже: „патріотизмъ, тверда воля учителѣвъ“... Мôй Боже! Чи не пора вже разъ зъ тыми нещастными фразами у насъ покôнчити? Чи Вп. дописувателъ зъ-надъ Буга думае, що Поляки, Нѣмцѣ и Чехи менче е жертвенй для своихъ женщинъ, якъ Русинны? А чому-жь они не годують своихъ просвѣтителѣвъ фразами о патріотизмѣ, але зовсѣмъ прозаичными грôшми? Та й чи Вп. дописувателъ знае, длячого головно дѣвочій институтъ Василіянокъ у Львовѣ не удержуе теперь, якъ се попередно чинивъ, своєи власнои школы, але посылае ин-

ститутки до публичныхъ школъ? Прикро до гріха признати ся, але нѣкуды правды дѣти — отъ длятого, що панове професоры гімназіяльнѣ, приневши на себе обовязокъ безплатной науки въ институтѣ, приходили — очевидно зъ вынимками — ледви два-три разы на цѣлый курсъ! И сказати не було можна нѣчого, звѣстно: дарованому коневи... А коли такъ, коли станемо на тѣмъ становиску, що за науку добру треба и добре заплатити — бо наука то сила, а силы нѣхто дурно не дав, — то що жь лишить ся зъ тыхъ грошей на само цѣломѣсячне прокормлене и удержане дѣвчины, на бібліотеку, певно неразъ на лѣкаря и лѣки, на чистоту и удержане порядку въ институтѣ и въ огородѣ? Хто годенъ то всьо справити — не кажу вже за пятку, але за десятку на мѣсяць?... Та й ще на тѣмъ не конець! Бо для чого жь мае перемыскій институтъ огравничитись на самѣ священничѣ дочки? Коли — якъ Вп. дописуватель каже — на институтъ давали братства церковнѣ, а певно мѣщане, ремѣсники и т. д., то длячого жь не примѣнитись до спроможности тыхъ класъ? А якъ же жь тогдѣ порадити?!

Отже чого жь властиво домагае ся Вп. дописуватель, бажаючи обниженя платы въ перемыскѣмъ институтѣ зъ 20 на 10 зр.? Дѣйстно, хиба вже руска суспѣльность не зносить чистон подлоги и вымегеныхъ вѣдъ павутиня кутовъ, коли такъ дуже разить ей „комфортъ“ того института и бажае комфортъ знищати.

На подпору своихъ поглядовъ наводить Вп. дописуватель зъ надъ Буга фактъ, що якась тамъ панночка зъ одного института мала десь тамъ згордно высказатись про хлоповъ. Коли бъ навѣть такъ було, то годѣ той выпадокъ генералізувати и робити за него одвѣчальнымъ зарядъ дотычного института — безъ доказу на те, що такій поглядъ вповно въ дѣвчину въ институтѣ, а не вынесла его панночка зъ свого питоменного дому або зъ моментального свого окруженя. А коли нема доказу, то й годѣ робити институтъ одвѣчальнымъ за необдуманый высказъ однои дитины. Будьмо въ критицѣ совѣстнымы!

Що жь отже робити? куда прямувати зъ образованемъ нашого жѣноцтва? По моѣй думцѣ належить приступити до дѣла въ двохъ бокахъ.

Перше: Нашѣ товариства жѣночѣ — клюбъ Русинокъ у Львовѣ, товариства Рускихъ женщинъ въ Станиславовѣ, въ Перемышли, Коломыи, Городенцѣ и де ще инде они е — повинны порозумѣти ся зъ собою и за примѣромъ своихъ сестеръ ческихъ, польскихъ и нѣмецкихъ подбати о свое молодше поколѣне, а тымъ самымъ о суспѣльность свою, та приступити якъ найскорше до заснованя рускои женьскои гімназіи у Львовѣ.*) Знайшовъ ся въ Краковѣ бывшій директоръ гімназіи Тшасковскій, може й у насъ найти ся нашь директоръ гімназіи зъ русынмъ серцемъ и зъ рускою душею, отъ хочь-бы п. директоръ Борковскій. Руске жѣноцтво, взявши ся за се святе дѣло, уратуе и себе и родины свои вѣдъ очевиднои національнои и економічнои смерти. Що треба буде жертвъ а не фразъ, то рѣчь ясна; исторія завязокъ гімназій жѣночихъ у Вѣдни, Празѣ и Краковѣ, куды впрочѣмъ можна выслати делегатовъ або бодай зажадати пояснень, поучить насъ, якъ взати ся до дѣла. Рѣшучо и смѣло, а въ культурою Европы дойдемъ кудась; зъ бурсаччиною не забредемъ нѣкуды! Институтъ Василіянокъ у Львовѣ могъ бы дати примѣщене для будущихъ гімназіястокъ.

Друге: Для дѣвчатъ бѣднѣйшихъ и менче талановитыхъ — бо для талановитыхъ, хочь бѣдныхъ, знайде ся все и всюды мѣсце до осягненя найвысшихъ наукъ, якъ ось теперь власне въ Перемышли отворено одно мѣсце безплатне для сироты вызначаючои ся талантомъ, — повинна суспѣльность подбати о дешевѣ институты, не жадаючи обниженя свѣтогляду и образованя тымъ, котрѣ можуть и хотять осягнути образоване высше. Що не всѣ сироты по священникахъ зможуть знайти примѣщене по найпершихъ институтахъ, се гірка правда; але жь такъ само марнѣла и марнѣе неодна донька учителя, бѣдного урядника, мѣщанина и всѣхъ другихъ становъ, котрѣ бы радѣ дати дѣтямъ своимъ высше и красше образоване, а не можуть. Се загальна наша нужда народна, за котру чей-же нѣхто не стане винувати одинъ институтъ перемыскій... Се наслѣдки нашои историчнои неволѣ, котра намъ лишила лишень обдертѣ масы безъ провѣднои гадви, безъ тямучои зъ масами звязаноі интеліґенціи, котра бы вмѣла постояти за высшій культурнѣ, духовѣ добра свого народу и була готова для свого народу вѣддати всьо — тѣлько одного нѣ, а то: позволити на обнижене свого образованя на минму користь масъ...

Д-ръ Т. Окуневскій.

*) Думку сю готову стрѣтивъ я уже у Вп. предсѣдательки клюбу Русинокъ у Львовѣ — и се додае менѣ смѣлости выступити зъ нею публично.

Справозданя зъ люстрациі читалень тов. „Просвѣты“ и господарствъ селяньскихъ въ повѣтѣ борщѣвскѣмъ.

(Дальше.)

Ростины найбѣльше тамъ управлюваній суть: жито, пшениця, кукурудза, ячмѣнь и бараболѣ; менше управлюваній бувають: горохъ, бобикъ, мѣшанка выки або ленчѣ зъ ячменемъ на зерно, овесъ, конюшина и люцерна, а зъ волокнистыхъ конопель. Крѣмъ сего въ многихъ мѣсцевостяхъ управляють тютюнъ и анижъ. Гречку дуже рѣдко можна видѣти, а проса и лену не видати. Въ кукурудзѣ садять: фасолю, бобъ або бараболю, гарбузы и сонѣчникъ для зерна на олѣй. Бураки и капуста находять ся по огородахъ. Якъ зъ сего показуе ся, сила управлюваныхъ тамъ ростинъ есть значно ширша, нѣжь деинде, а то зъ причины засобности рѣлѣ въ мінеральній складникы и теплого подсоня, чого вымагае управа тютюну, аниижу и кукурудзы, хотяй послѣдна може бути управлювана и въ зимнѣйшѣмъ подсоню при доборѣ вчаснѣйшои вѣдмѣны. Высше наведенѣ ростины удають ся лучше або гірше, залежно вѣдъ управы и навоженя рѣлѣ, якъ такожь вѣдъ бѣльшихъ або меншихъ опадовъ атмосферичныхъ. Хотяй рѣзнородность въ управѣ ростинъ всюды есть пожадана а тымъ самымъ и для повѣту борщѣвского, бо она запобѣгае некористнымъ вилывамъ полѣтя, то однакъ зъ уваги на пропускальность, часто навѣть за велику тамошного подглубя, а ще бѣльше зъ уваги на тепле подсоне, сухѣ степовѣ вѣтры и часто пануючу тамъ посуху, повинно головне мѣсце въ управѣ занимати тіи ростины, котрѣ посуху скорше зносять. До такихъ належить: жито, кукурудза, ячмѣнь, горохъ, просо, гречка, бараболѣ, бураки, еспарзета, люцерна и выка волохата або пѣскова [vicia villosa]. Тожь управа повысшихъ ростинъ зъ огляду на пропускальность землѣ и на подсоне представляе найменче різнко въ тѣмъ повѣтѣ, хотяй — якъ то вже высше сказано — земля тамошна подъ взглядомъ ея складу и силы есть вѣдповѣдною подъ управу майже кождои ростины, а межь иншими и пшениці. Але мушу примѣтити, що управѣ пшениці, вѣвса, бобу, турнипсу, конюшины, выки звычайнои, лену и травъ сприяе бѣльша вогкость землѣ, а бодай воздуха. Зъ тыхъ послѣдныхъ конюшина и выка, хотяй они належать до ростинъ вымагаючихъ бѣльше вогкости, можуть бути тамъ управлюваній зъ причины, що землю добре отѣвюють а тымъ самымъ вогкость ѣй задержують, а крѣмъ того маючи довге корѣне [особливо конюшина] черпають вогкость не тѣлько зъ почвы, але и зъ подглубя. Вибици земля тамошня, засобна въ вапно, до управы ихъ цѣлковито вѣдповѣдна, тожь и удають ся они тамъ знаменито при сприяючѣмъ полѣтю.

Зъ высше сказаного не выплывае, щобы управлювати лише перші ростины, а другѣ понехати, але я маю на гадцѣ звернути увагу рѣльникѣвъ того повѣту на обставины и вымоги, якѣ при выборѣ ростинъ до управы треба мати на оцѣ. Впрочѣмъ замѣтни тіи вѣдносять ся выключно до господаретвъ селяньскихъ, а не до обшарныхъ, находячихъ ся вправдѣ въ однаковыхъ условіяхъ економічныхъ и кліматичныхъ, але маючихъ деякѣ вѣдмѣнній а важній условія економічнѣ. Господарства обшаровѣ розпоряджують всѣми средствами, якѣ имъ потрѣбнѣ до подвигненя продукціи, а такъ: инвентарь робочій сильный и численный, знаряды и машены рѣльничѣ добрѣ, до потребы примѣненѣ, а черезъ се и управа рѣлѣ буває точна и на часъ выконана. Орка звычайно два разы а навѣть бѣльше буває глубшою, нѣжь на грунтахъ селяньскихъ, а ся робота е дуже важною, бо крѣмъ збѣльшеня верствы родючои причиняе ся она до хлоненя вогкости и жизнючихъ газовъ зъ воздуха та до бѣльшого задержуваня вогкости зъ подглубя, бо вода зъ подглубя капілярною силою все подходить въ гору, а пухка верства управна втягае ей въ себе якъ губка, и чимъ грубшою буде та верства, тымъ бѣльше подглубнои вогкости въ собѣ задержить. Се вѣдносить ся до грунтовъ пропускальныхъ, а вплывъ орки глубокои на грунтахъ непропускальныхъ мае ще инше корыстне значѣне, котре тутъ, яко зайшне, поминаю, а обмежу ся лишь на наведеню правды агрономічнои, котру все треба мати при памяти, що „довгость колоса и збожа и обильность плоду у оконовыхъ стоить въ простомъ вѣдношеню до глубокости орки“.

Господарства на великихъ обшарахъ, крѣмъ належитои управы механічнои, мають такожь подостаткомъ и то доброго обрѣнку, котрымъ подносять родючу силу своихъ грунтовъ, додаючи имъ гумусу або порохницѣ, а тая — якъ въ земли цѣпкѣй, непропускальнѣй, причиняе ся до ей крихкости и пороватости, черезъ що воздухъ мае до ей внутра лекшій приступъ а зайшна вода скорше въ глубь просякае, такъ знову у земли лекшѣй, пропускальнѣй, причиняесь она до задержаня вогкости. Порохница якъ губка вхлонюе въ себе воду и помалу вѣддае ей ростинамъ на хосенъ, и вже черезъ се подденгуе урожайность такои землѣ. А кромѣ сего вилыву фізикального порохница мае ще велике значѣне хемічне въ земли. Бо она черезъ свій розкладъ достатчуе земли амоняку и квасу азотового, а крѣмъ того квасу вуглевого. Амоняк и квасъ азотовый або салітровый, достатчаючи ростинамъ азоту, безусловно потрѣбній до буйного зросту ростинъ — и всѣ ростины, въ вынимкою конюшоватыхъ и стручковыхъ, мусять мати недостаткомъ азоту въ земли, если мають видати обыльный збиръ. Квасъ же вуглевый, що творить ся при розкладѣ порохницѣ, причиняе ся сильно до скоршого розпущеня мінеральныхъ складникѣвъ землѣ, котрѣ вѣдтакъ ростинамъ рѣвножь за поживу служать. Все те есть достаточнымъ доказомъ, якъ велике значѣне мае порохница въ земли.

Тымъ то двома меліораціями, т. е. глубшою орков и засобностію рѣлѣ въ порохницю толкують ся далеко лѣпшій урожаѣ на обшарахъ, нѣжь на грунтахъ селяньскихъ. Рѣчь ясна, що ростины на грунтѣ богатѣмъ и въ наведеный высше способъ приготованомъ скорше перебудуть и певнѣйше переможуть всякій злидні лихого полѣтя, нѣжь на грунтѣ убогомъ, несправленомъ, а до того плытко зораномъ, де ростины, вѣджывляючи ся скупо, не можуть мати вѣдпорнои силы до поборена якихъ-небудь, хочь-бы и невеликихъ шкѣдныхъ вплывовъ.

Господарѣ на меншихъ посѣлостяхъ въ повѣтѣ борщѣвскѣмъ повинній наслѣдувати господарства на великихъ обшарахъ лише въ однѣмъ напрямѣ, т. е. допровадити свои грунты — сли не до лучшого, то бодай до такого стану культуры, якій тамъ стрѣчае ся въ добре веденыхъ [не жидовскихъ] господарствахъ. Але що-до системы господарства — т. е. продукціи головно збожа — се въ нинѣшныхъ часахъ цѣлкомъ не есть вѣдповѣдне для малыхъ посѣлостій — якъ въ тѣмъ повѣтѣ, такъ и въ иншихъ. Що въ великихъ господарствахъ конечностію есть оправдане, якъ: за великимъ обшаромъ и бракомъ робітника до выконана роботы на часъ при ростинахъ окоповыхъ, бракомъ людей до належитои обслуги и догляду инвентаря добыткового, або сполученѣмъ господарства зъ гораньнею, въ котрій переважна часть землеплодовъ буває зужиткована на продукцію спиратусу и мяса въ стайняхъ опасовыхъ, отже пѣсля тыхъ та подобныхъ вымогъ великій господарства мусять бути уладженій, — то така практика и система въ господаретвахъ малыхъ посѣлостій есть зовсѣмъ хибною и оправдати ся не дасть, бо малій посѣлости находять ся въ иншихъ условіяхъ економічныхъ, нѣжь тамтій, хотяй земля и подсоне однаковій. Се могло колись бути добрымъ, а именно въ тыхъ часахъ, коли цѣна збожа була высока, посѣлости селяньскій були нероздробленій, при чѣмъ перелоги могли бути позставлюваній, а земля зъ силы родючои не була вычерпана, — але не нинѣ, де цѣна збожа часто не покрывае его коштовъ продукціи, посѣлости въ наслѣдокъ помноженя людности такъ подроблены, що о перелогахъ и мовы бути не може, а надто землю неоглядным и неумѣлымъ выхосновуванѣмъ ей позбавлено родючои силы такъ, що безъ поправы и накладовъ она не дае вѣдповѣдныхъ плодовъ. Тожь теперь рѣльникъ мусить брати добре подъ розвагу, котрѣ ростины въ данѣй мѣсцевости найвысшій дохѣдъ дати ему можуть, а при тѣмъ найменше різнко представляють, — а друге: въ якій способъ подносити а бодай поддержувати плодородность землѣ при ужитю до тои цѣли можливо найдешевшихъ средствъ. Въ тыхъ двохъ економічныхъ питанняхъ, такъ коротко сформулованыхъ, мѣстить ся цѣлый предовгій рядъ різныхъ квестій рѣльничихъ, вѣдъ котрыхъ менше або больше трафнои розвязки зависить поведене въ господарствѣ, — и тіи були предметами выкладовъ люстратора въ повѣтѣ борщѣвскѣмъ.

Въ кождѣй звиджененѣй мѣсцевости — кромѣ засадничихъ вѣдомостій дотычно управы землѣ, обходу зъ обрѣнкомъ и подробностій залежныхъ вѣдъ мѣсцевыхъ условій — обговорены були высше поставлены двѣ квестіи, и всюды, при обчисленю на подставѣ мѣсцевыхъ датъ доходу зъ управы збожа а головно жита и пшениці, въ порівнаню зъ доходомъ зъ управы ростинъ пашныхъ а передовсѣмъ конюшины, доходъ зъ тои послѣдноі выпадавъ вѣдъ 6 до 10 разъ бѣльшій, нѣжь зъ управы збожа. А що-до способу подношеня плодородности тамошнои землѣ вказувано, крѣмъ належитого уроблюваня обрѣнку, управу ростинъ конюшоватыхъ и стручковыхъ, якъ на пашу такъ и на зеленый навозъ, а то зъ причинъ, о котрыхъ вже высше сказано.

О господаретвахъ малыхъ посѣлостій того повѣту можна хиба тѣлько доброго сказати, що поля тамъ не захопчены, хотяй осетовъ [бодакивъ] множество тамъ подыбае ся. Се походить въ части зъ самого грунту, котрый, будучи пропускальнымъ, не за вогкимъ, не мае тенденціи до захопчуваня, особливо ростинами травовыми; а дальше — изъ значнои тамъ управы кукурудзы, а крѣмъ неи такожь бараболь и декуда аниижу та тютюну, при котрыхъ сапаню и окопуваню хопта и хабазъ губить ся. По-надъ се одно годѣ щось бѣльше доброго сказати. Орка плытка, найглубше 4—5 цалевъ; покладане стернѣ въ вѣдповѣднѣмъ часѣ не выконуе ся; плодозмѣнъ припадковый, се значить: якій-небудь а до того переважно збожевый; управа ростинъ пашныхъ у вѣдношеню до дѣйстноі потребы дуже скупа и недостаточна; обходъ въ обрѣнкомъ цѣлкомъ хибный, при чѣмъ гноѣвка марнуе ся. Будынки мешкальнѣ хочь скромнѣ, але чисто утриманѣ и выбѣленѣ, а на подвѣрю всюды добачуе ся харибость; але будынки господарскѣ, особливо стайнѣ, недостаточнѣ, ставленѣ безъ гадки про выгоду для звѣрятъ домашныхъ та про належите уроблене обрѣнку.

Сѣножатей цѣлкомъ нема а пасовиска по убочахъ коло рѣкъ и поточкивъ — якъ за-для скупости пашѣ такъ и за-для положена можуть лишь для овець бути вѣдповѣднѣ, хотяй и для тыхъ не е они выстатчаючѣ. Въ наслѣдокъ того худоба мусить бути кормлена въ стайни ажь до жнивъ, т. е. до стернѣ. Управа люцерны тамъ вправдѣ розповсюднена, але на малыхъ кусняхъ по-пра обійстя, а конюшины такожь небогато, тожь худоба лѣтомъ голодуе, а въ зимѣ кормлять ей майже выключно соломою та кукурудзянкою, а черезъ те годѣ й вымагати доходу вѣдъ нея.

(Дальше буде.)

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Вѣдъ довшого часу появляють ся вѣсти про недалеке уступленѣ намѣстника кн. Санґушка. Его мѣсце мавъ бы занята братъ президента міністровъ ґр. Станиславъ Бадені, теперѣшный маршалокъ краевый. Сими днями вырынула также вѣсть, указуюча на шурина президента міністровъ ґр. Скшиньского якъ на будучого намѣстника. Отже Fremdenblatt заявляе, що всѣ тѣ погодоски о близькѣмъ уступленю кн. Санґушка не мають нѣякои підставы.

Важною у внутрѣшнѣй політицѣ австрійскѣй подѣю е угода мѣжь консерватистами а ліберадами бѣльшои посѣлости въ горѣшнѣй Австріи. Угоду довершено д. 11 с. м. въ цѣли переведеня зближаючихъ ся выборовъ до сойму, а е она тымъ замѣтнѣйша и тымъ важнѣйша, що головно причинилось до нея правительство. Змѣстъ угоды такій: 1) Ліберальній бѣльшій властителѣ достануть два мандаты для умѣреныхъ заступниковъ ліберального напряму (всѣхъ мандатовъ мае бѣльша посѣлость 10); 2) ліберальній бѣльшій властителѣ зобовязують ся, що не будуть, якъ звычайно робили, протестувати противъ выборчого права священиковъ, що суть властителями бѣльшихъ посѣлостій, полученыхъ зъ приходами; 3) оба послы, котрыхъ выбере ліберальна бѣльша посѣлость, зобовязують ся а) завсѣгды зберѣгати повагу католицкои церкви и б) особливо въ исповѣдныхъ справахъ не выступати противъ консерватистовъ; 4) дальше зобовязують ся бачити на потрѣбну ощадность въ краевѣмъ буджетѣ. 5) Консервативній бѣльшій властителѣ додержать слова лише тогдѣ, коли въ курін долѣшно австрійскои бѣльшои посѣлости найдальше до 25 с. м. буде консервативнѣй меншости забезпечене вѣдповѣдне число мандатовъ.

Vaterland особливо тымъ прикладае велику вагу до тои угоды, що правительство зъ своеи стороны усильно ей попирало та напирало на ліберальныхъ бѣльшихъ властителѣвъ также и въ тѣмъ напрямѣ, щобы и въ долѣшнѣй Австріи прийшло до угоды мѣжь ліберальными и консервативными бѣльшими властителями и то найдальше до 25 с. м., инакше угода горѣшно-австрійскои бѣльшои посѣлости не буде мати значѣня. Правительство — пише Vaterland — дуже причинило ся до довершеня тои угоды и тымъ знову дало доказъ, що ему справдѣ залежить на тѣмъ, щобы вѣбрати въ одинъ гуртъ умѣренѣ и ще христіянскѣ елементы. Довершену угоду понимають тутъ такъ, що она мае бѣльшимъ властителямъ ліберального сторонництва збудувати мостъ до переходу въ католицкій таборъ. Лише въ тои причины пристали консервативній бѣльшій властителѣ на угоду. Коли-жь бы ліберальній бѣльшій властителѣ долѣшнои Австріи вѣдказали ся вѣддати консервативнѣй меншости вѣдповѣдне число мандатовъ, тогдѣ угода, довершена въ горѣшнѣй Австріи не мае обовязуючои силы Правительство спонукуючи зъ одной стороны ліберальну меншость горѣшно-австрійскои бѣльшои посѣлости до звороту, а зъ другои стороны помагаючи консервативнѣй меншости долѣшно-австрійскои бѣльшои посѣлости до уязкання вѣдповѣдного числа мандатовъ соймо-

выхъ зробило згôдно зъ своєю проґрамою дальшій крокъ до сполученя и зъєднаня елементôвъ консервативныхъ, пôддержуючихъ державу“.

НОВИНКИ.

— **Руске вѣче народне въ Жидачевѣ** вôдбуде ся дня 29 н. ст. с. м.

— **Є. В. цѣсарь** зъ нагоды перебуваня въ Перемышли удѣливъ зъ своихъ фондôвъ: на бѣдныхъ мѣста 800 зр., для тов. св. Вінкентія а Paulo 300 зр., охоронцѣ дѣтей им. св. Ядвиги 200 зр., кляшторови Бенедиктинокъ 200 зр., бурсамъ рускôй и польскôй по 200 зр., а также для убогихъ зъ громадъ: Уйковичь 200 зр., Батичь 150 зр. и Лентовнѣ 100 зр., — разомъ 2.350 зр.

— **Панна Саломея Крушельницка** переѣхала зъ Медіоляна до Тріесту, де пробуде до 3-ого листопада с. р., а на сезонъ зимовый заанґажована до Одесы.

— **Д-ръ Александеръ Тхоржницкій**, президентъ высшого суду краевого у Львовѣ, дôставъ гôдность тайного радника зъ увôльненемъ вôдъ таксы.

— **Посолъ Лінбахеръ** померъ въ своѣй посѣлости въ Сольногородѣ. Покôйный [судовый урядникъ, именно прокураторъ] въ радѣ державнôй бувъ посломъ т. зв. дикимъ, а въ своихъ промовахъ завсѣгды обстававъ за интересами селянъ хлѣборобôвъ.

— **Огнѣ.** Въ Бовдурахъ брôдского повѣту ударивъ грôмъ въ одну загороду и въ наслѣдокъ того огонь знищивъ 15 господарствъ зô всѣми будынками и припасами збôжа. Въ часѣ пожару лютила ся така буря, що годѣ було ратувати. Шкода выносить около 26.000 зр. Староство зарядило въ повѣтѣ складки на нещастныхъ погорѣльцѣвъ, що лишили ся безъ даху и хлѣба.

— **Зъ Долины пишуть намъ:** Годѣ не подѣлити ся зъ ширшими кругами вôдрадною звѣсткою: Рускій мѣщане долиньскій, за ініціятивою декихъ людей доброи волѣ, завязали комітетъ зъ 30 членôвъ пôдъ проводомъ п. Михайла Витвицкого и рѣшили устроити, по змозѣ власными силами, вечерокъ музикально-вокальный призначуючи доходъ на будову церкви, а въ части на заснованє фонду для церковного хору. Серце радѣло, бачучи одушевленє и жертволюбивôсть честныхъ мѣщанъ. Заразъ на другôмъ засѣданю комітету зложили кôлькадесять зр. на покрытє выдаткôвъ, опôсля звезли безкористовно смеречину на прикрашенє просторои салѣ и взагалѣ не щадили кошту и трудôвъ, абы дѣло довести до доброго кôнця. Дня 6 вересня вôдбувъ ся той вечерокъ въ льокаляхъ урядничого касина, котре всѣ свои комнаты комітетови радо вôдступило. И богата проґрама вечерка, и самъ фактъ, що мѣщане порывають ся на концертъ, вкôнци и благородна цѣль вечерка згорнули до салѣ много народу. Зъ признанемъ треба пôднести, що явила ся майже вся долиньска интеліґенція польска — и inter musas silent arma — всѣ видимо одушевляли ся. Натомѣсть немало вражавъ бракъ гостей, нашихъ людей, зъ околицѣ [прибули всего: два священики, одинъ нотарь, два мѣщане зъ Рожнѣтова и два селяне зô Струтина.]

Вечерокъ розпочавъ ся вступнымъ словомъ, въ котрôмъ мѣжь иншимъ пôднесено, що на рускôмъ мѣщаньствѣ и селяньствѣ, яко на масѣ народнôй, тяжить обовязокъ плекати свое якъ найцѣннѣйшій скарбъ, добувати зъ себе жаръ культуры, котра насъ поставить на-рôвнѣ зъ другими нинѣ силою культуры могучими народами, а тогдѣ сама собою настане краща доля. Батько Тарасъ справедливо взыває насъ: „Учѣте ся, браты мои, думайте, читайте“. — Опôсля почалась продукція музичнй. На нихъ зложивъ ся калускій хоръ и сольо спѣвъ звѣстного тенориста п. И. Леонтовича. Калускі молодцѣ держали ся славно. „Огнѣ горять“, „У Петрôвку“, „Де срѣблолентый Сянъ“ и кôлька иншихъ пѣсень выпали въ ихъ интерпретаціи знаменито; то й не диво, що публика зъ вдячностію оплескувала кождый ихъ выступъ. Не менше подобали ся также сольо „Минули лѣта молодія“ и „Веснѣвка“ вôдспѣванй звучно и зъ глубокимъ чувствомъ при удачнôмъ акомпанаментѣ п. Г. Декламацій було три. Маленька панночка Жмуркевичѣвна выголосила „Рôдну мову“ и „Сиротку“, п. Бойдуникъ „Украйну“ Федьковича, а п. Душиньскій Шевченкового „Перебендю“. Кожда декламація вышла майже зовсѣмъ поправно; зъ модуляціи голосôвъ и зъ чувства при декламаціи видно було, що всѣ поняли духа декламованои поезіи, а додавши ще до того, що мусѣли выучитись добре и языка поезіи [котрый по нашихъ школахъ, якъ звѣстно, умѣщено ажь на котрôмсь тамъ плянѣ], то за такй декламаціи треба вôддати повне признанє. Выконанє цѣлои проґрамы очевидячки робило велике враженє, коли по послѣднôй точцѣ нѣхто якось не хотѣвъ рушити ся зъ мѣсця, немовь дожидавъ дальшихъ несподѣванокъ. — По концертѣ наступили танцѣ въ двохъ саляхъ; у великôй бавились мѣщане, въ малôй интеліґенція. Забава йшла дуже охочо; по-при присюды вытинано голубця зъ вервою до 6-ои рано.

Вечерокъ сей на довго лишить ся въ милôй згадцѣ Долинянъ. Не було на нѣмъ найменьшого діссонансу; противно, все провело ся поважно а въ настрою веселôмъ и щирôмъ, мовь-бы то зôйшлась одна родина. Мѣщанамъ долиньскимъ той вечерокъ принѣсъ высоку честь. А церковь дôстала по-надъ сто злр. чистого доходу. Удача сего вечерка буде — надѣємось — заохотою для мѣщанъ на будуще. Нехай они памятають, що „хто матеръ забуває, того Богъ карає“; нехай тямлять, що на сѣмъ вечерку проголосила ихъ дитина: „Мово рôдна, слово рôдне! хто васъ забуває, той у груди не серденько, але камѣнь має!“ — *А.*

— **Нова стація телеґрафу** зъ обмеженою службою буде отворена зъ днемъ 16-го с. м. при урядѣ почтовôмъ въ Великихъ Очахъ яворôвского повѣту.

— **Справозданя посла Вуйцика.** Пос. Вуйцикъ *одержавши звѣстну заборону краковского* староства що-до своихъ публичныхъ справозданъ посольскихъ, мусѣвъ обмежити ся на довѣрочнй сходины. Такй сходины въ селѣ Плешовѣ хотѣли перебити вôйтъ и жандармъ, але зôбранй селяне, числомъ 120, не розôйшли ся, лишь выслухавши справозданя, заявили п. Вуйцикови повне вотумъ довѣря. На довѣрочныхъ сходинахъ у власнôмъ селѣ Вицьонжахъ повторила ся така сама исторія. Не помогли представленя п. Вуйцика, що довѣрочнй сходины опирають ся на постановахъ закона о зборахъ, бо вôйтъ, прибувши въ асистенціи жандарма, покликавъ ся на обѣжникъ староства краковского розôсланый по всѣхъ громадахъ. Въ тôмъ обѣжнику сказано, що „люде непокликанй (!) устроюють по селахъ зборы“, тожь староста поручає вôйтамъ пôдъ власною одвѣчальностію не допускати до такихъ зборôвъ. До розпорядимости вôйта вôддає ся асистенцію жандармôвъ, а на случай невыконаня его розпорядженя староста „строго“ покарає вôйтôвъ. П. Вуйцикови загрозивъ вôйтъ зъ жандармомъ арештованемъ, и певно було бы до сего прийшло, бо п. Вуйцикъ готовъ бувъ не уступити, однакъ зôбранй селяне упросили п. Вуйцика, щобы симъ разомъ уступивъ.

— **Наслѣдки полишуваня дѣтворы безъ надзору.** Въ Буткôвцяхъ пôдъ Старымъ селомъ тамтого четверга родичѣ полишали дѣтей дома безъ найменшого надзору. Зъ тои нагоды скористивъ 10 лѣтный сынокъ одного господаря, щобы побавити ся стрѣльбою, що приманливо висѣла на стѣнѣ. Всѣ сусѣдскй дѣти збѣгли ся дивити на сю забаву. Хлопчина выбѣгъ зъ хаты зô стрѣльбою въ руцѣ и почала ся забава. Наразъ выпалює стрѣльба и вганяє весь острый набôй заячого шроту въ живôтъ чотиролѣтного дѣтвака зъ недалекои загороды. Дѣтвакъ мавъ ще на тôлько силы, що доволѣкъ ся до дому, и тамъ заразъ померъ.

— **Вôдгомоны зъ маневрôвъ корпусныхъ.** Найлѣпше мавъ списати ся на маневрахъ що-до вытревалости 19-ый полкъ обороны краевои [львôвскій], бо неодинъ жовнѣръ зъ сего полку не пôшовъ до шпиталю. За те 22 гій полкъ обороны краевои [черновецкій] мавъ майже ажь сотку, а нашй полки 5—10 недужихъ. — При знанôмъ выпадку въ Мостискахъ, де пôдъ колесами гарматы згинувъ 17-лѣтный жидокъ, не обôйшлось, якъ показує ся, ще й безъ другои жертвы. Жовнѣръ, котрый ѣхавъ на переднôмъ кони вôдъ гарматы, побачивши грозячу жидкови небезпечность, хотѣвъ напрасно спинити конѣ, що гнали стрѣлою, и при тôмъ перелетѣвъ черезъ голову коня и въ тôй самôй хвилѣ ударивъ его дышель вôдъ гарматы такъ сильно въ голову, що погибъ на мѣсци.

— **Испытъ зъ жѣночихъ робôтъ ручныхъ** вôдбуде ся передъ комісією испытовою въ Сокали дня 5. жовтня с. р. Кандидатки, що суть учительками при публичныхъ школахъ, мають внести свои подання черезъ окружнй рады шкôльнй, а тй, що не мають посадъ учительскихъ, просто до дирекція ц. к. учительскои семинаріи въ Сокали найпôзнѣйше до дня 25 с. м. До поданя треба додати: 1) метрику хресту на доказъ, що кандидатка скôнчила 18. рôкъ житя; 2) свѣдоцтво здоровля; 3) свѣдоцтво зъ укôнченои VIII-ои клясы школы выдѣловои або зъ науки приватнои; 4) свѣдоцтво моральности, коли кандидатка не повнить учительскои службы: 5) выказъ переробленого до испыту наукового матеріялу; 6) жѣночй ручнй роботы выкôнченй власноручно кандидаткою, треба предложити комісіи при устнôмъ испытѣ.

— **Комісія артистична польского театру у Львовѣ** внесла до выдѣлу краевого письмо, въ котрôмъ уважає удѣлене маґістратомъ мѣста Львова концесіи на циркъ Сидольского у Львовѣ за пôдкопуванє жизненыхъ интересôвъ польского театру и просить о вôдняте циркови концесію на представленя бодай въ недѣлѣ и свята

— **Якъ жиды роблять!** Селяне зъ околицѣ Солотвины наймили ся до робôтъ рôльничихъ у жида Фішера, властителя посѣлости Топорôвцѣ на Буковинѣ. Кромѣ згодженои заплаты мали они ще дôстати два возы збôжа зъ безплатною доставою до Станиславова. Тымчасомъ жидъ-дѣдичь выславъ збôже на коштъ селянъ. Коли они прийшли вôдбирати збôже, мусѣли за привôзъ заплатити 10 зр., а що грошей не мали то мусѣли зичити. На того „пана джеджіча“ мають покривдженй внести жалобу до суду.

— **Деґрадація офіцирôвъ россійского полку драґонôвъ им. цѣсаря австрійского** не наступила въ наслѣдокъ провины політичнои, лишь за-для нарушеня дисципліны войсковои. Въ мѣсточку Межибужу на Волини забавляло ся въ шиночку при чарцѣ кôлькохъ офіцирôвъ згаданого полку драґонôвъ, и въ часѣ тои забавы обидили жѣнку присутного разомъ зъ ними посесора млына. Сей не довго надумуючись вдаривъ въ лице одного офіцира, а вôдтакъ разомъ зъ жѣнкою утѣкъ мѣжь домы и десь скрывъ ся. Офіцыры задумали пôмстити ся за зневагу товариша и выгадали такій способъ. Ротмістръ Брэдле змобілізувавъ свою ескадрону, велѣвъ набити карабины острыми набоями и напавъ на Межибуже мовь въ часѣ войны. Жовнѣры окружали кождый дôмъ окремо, выганяли всѣхъ мешканцѣвъ (майже выключно жидôвъ) на улицю а вôдтакъ били и рубали шаблями. Въ сей способъ выслѣджено, де скрывъ ся посесоръ, а коли и его выгнано на улицю, то такъ сильно покалѣчено, що небавомъ умеръ. По такôмъ подвизѣ драґоны вернули до касарнѣ, а офіцыры запивали цѣлу нôчь. Пôдъ Межибужомъ есть таборъ военный и полковникъ, почувши выстрѣлы въ ночи, не выславъ вôддѣлу войска для усмиреня, лишь велѣвъ черезъ двохъ офіцирôвъ просити ротмістра, щобы залишивъ дальшій атакъ. Ротмістръ не послухавъ и штурмъ мѣста тревавъ кôлька годинъ. Ґенералъ Драгомировъ зарядивъ слѣдство и выдавъ засудъ, котрымъ эдеґрадовано виновныхъ офіцирôвъ на рядовыхъ жовнѣрôвъ безъ утраты права авансу, *се значить, що по кôлькохъ лѣтахъ* назадъ обôймуть свои ранґи.

— **Въ повѣтѣ брôдскôмъ** — якъ доносить Kurjer lwowski — чотири громады супротивили ся реґуляціи Стира и не дозволили инжінерамъ, мимо асистенціи жандармеріи, перевести передвступнй роботы. Дожидаємо близшихъ вѣстій въ тôй справѣ.

— **Анкета въ справѣ соли для худобы** вôдбула ся д. 9 с. м. у Вѣдни нараду пôдъ проводомъ шефа секціи бар. Іоркаша въ президіяльнôмъ бюрѣ міністерства фінансôвъ. Въ нарадахъ взяли участь [крôмъ бар. Іоркаша] референтъ бар. Бушманъ, представителѣ міністерствъ рôльництва та справъ внутрѣшныхъ и посолъ Вельовѣйскій яко авторъ проекту, котрого введенє въ житє зъ причины бюрократичныхъ приписôвъ екзекутивныхъ подыбало перешкоды. Нарада тая — якъ пишуть дневники — заповѣдає зворотъ въ дотеперѣшнôмъ веденю справы, бо правительство, кажуть, прихиляє ся до облекшеня скомплікованыхъ приписôвъ контролѣ и знесеня утрудняючихъ манипуляцій при продажи того продукту, а навѣть внести въ палатѣ новый проектъ закона, котрымъ усуне обмеженя що-до скôлькости продукованои рôчно соли для товару, значно пôдвысщуючи ей по-надъ теперѣшный контінґентъ 500.000 сотнарôвъ метричныхъ, якъ сего вымагають интересы годôвникôвъ худобы. Очевидно голосъ тутъ ще має угорске правительство, вôдъ котрого згоды зависять такй змѣны въ адміністраціи монополю соли.

— ***Друга весна въ сѣмъ роцѣ настала надъ*** Прутомъ буковиньскимъ. По холоднôмъ и бурливôмъ серпни загостивъ тамъ теперь справдѣшный весняный май зô всѣми обявами природы. На поломаныхъ вôдъ остатнои тучѣ деревахъ зацвили другій разъ цвѣты, выдаючи приємну навкруги воню. Грушки, яблôнки, черешнѣ, вишнѣ, черемхи и бозъ — все те цвите въ Лужанахъ, Шипиньцяхъ, Зеленовѣ и Вителѣвцѣ на Буковинѣ. Видъ дуже приємный Але що буде на другій рôкъ? — пытають себе люде, коли вже теперь дерева дуже стратили на силѣ цвитучи въ однôмъ роцѣ два разы.

— **Россійске міністерство** рôльництва постановило занятн ся вытворенемъ якогось числа взôрцевыхъ робôтникôвъ рôльничихъ и въ тôй цѣли проектує: 1) принимати въ характерѣ робôтникôвъ ученикôвъ до всѣхъ правительственныхъ господарствъ полишеныхъ пôдъ зарядомъ департаменту рôльничого, хлопцѣвъ письменныхъ и здôбныхъ до працѣ фізичнои головно зъ селяньскихъ родинъ, що найменше въ вѣцѣ 15-ти лѣтъ; 2) часъ пробуваня такихъ ученикôвъ въ господарствѣ має тревати найменше три роки, при чôмъ черезъ той часъ кождый зъ нихъ повиненъ перейти всѣ роботы, практикованй въ тôмъ господарствѣ, почнаючи вôдъ найпростѣйшихъ, а кôнчачи на найтруднѣйшихъ; 3) въ часѣ выконуваня учениками всякои роботы, котра вôдносить ся до якоись галузи рôльництва, мають имъ подавати ся фаховй вѣдомости конечнй до доброго выконаня повѣренои имъ працѣ; 4) пôдчасъ пробуваня на практицѣ ученики дôстають, кромѣ мешканя, харчу и одежи, также вынагороду, котра бôльшає въ мѣру продукційности ихъ *працѣ*.

— **Мѣжнародный конґресъ жѣночій въ Берлинѣ** вôдбуде ся вже незадовго. Майже вô всѣхъ европейскихъ державъ и зъ кôлькохъ американьскихъ мѣстъ прибудуть тамъ вôдпоручницѣ. Нарады будуть вести ся въ мовахъ: нѣмецкôй, анґлійскôй, французкôй и италійскôй.

— **Надъ гробомъ власнои дитины** застрѣливъ ся въ середу черновецкій листоносъ Іосифъ Кутикъ. За-для неправильностій въ службѣ суспендовано Кутика передъ кôлькома тыжднями и черезъ те попала цѣла родина въ нужду. Жѣнка дорѣкала Кутикови за легкодушне житє, а зъ того приходило до прикрыхъ сценъ въ родинѣ. Допекло Кутикови таке житє до живого и вôнъ неразъ уже въ послѣднôмъ часѣ натякавъ своѣй жѣнцѣ про самоубійство. Она зганила его за те острыми словами, такъ, що Кутикъ пôйшовъ вô второкъ зъ дому и бôльше не вернувъ. На другій день зъ-рана найшли его умерлого на католицкôмъ цвинтари. Кутикъ застрѣливъ ся зъ пістолета на гробѣ своеи дитины.

— **Здорово спавъ!** На стаціи Холмжа коло Торуня лежавъ на шинахъ пяниця. Коли поѣздъ надъѣхавъ, побачивъ машиністъ людину на шинахъ, однакъ не мôгъ вже поѣзду здержати, и всѣ гадали, що той чоловѣкъ погибъ. Тымчасомъ показало ся, що вôнъ выйшовъ зъ тои пригоды цѣло и неушкодженый та спавъ собѣ спокôйно, коли по надъ нимъ переѣздивъ поѣздъ. Лише зъ трудомъ удало ся пяницю збудити...

— **Лукавый старець.** Незвычайна пригода лучила ся недавно въ Парижи. Якогось Беделя, бувшого льокая въ богатыхъ домахъ, нинѣ майже 80 лѣтного старця, найдено передъ тыжднемъ въ *его постели покалѣченого*, зъ пôдрѣзаною шиею. Сусѣды подали ему першу помôчь и уратували его. Тогдѣ Бедель оповѣвъ, що въ ночи напали на него якйсь двѣ женщины и одинъ мужчина, рѣзали его бритвою, а вôдтакъ обрабували мешканє. На доказъ вôддавъ старецъ судьѣ слѣдчому кусникъ матеріи, вôдорванои вôдъ корсета однои зъ напастницъ. На основѣ точного опису осôбъ арештовано двѣ „приятельки“ Беделя, Сенъ-д'Аманову и ей прибрану дочку Лепті. Кусникъ матеріи, врученый Беделемъ слѣдчому судьѣ, пристававъ дуже добре до корсета матери. Злочинъ бувъ майже доказаный. Вкôнци ставлено до она мнимй виновницѣ и ажь тогдѣ обудило ся въ судьѣ и въ прокураторѣ пôдозрѣнє, що Бедель говорить неправду. И дѣйстно показало ся, що старець, хотячи пôмстити ся на женщинахъ, котрй въ послѣдныхъ часахъ стали вôдносити ся до него байдужно, пôдрѣзавъ собѣ самъ кôлька разôвъ *горло* бритвою, а вôдъ своеи приятельки Сенъ-д'Амановои вымантивъ той кусникъ матеріи вôдъ корсета, *щобы ей вôдтакъ обжалувати та* завести ей й дочку до визницѣ або навѣть на смерть. По тôмъ розслѣдженю справы прокураторія увôльнила обѣ обжалованй, а Бедель, дôзнавшись о тôмъ, повѣсивъ ся зъ боязни передъ карою за клевету.

— **Дрôбнй вѣсти.** Д-ръ Василь Дутчакъ въ Черновцяхъ одержавъ вôдъ львôвского высшого суду краевого декретъ на оборонця въ справахъ карныхъ. — Кс. Стояловскій выдавъ редакціи вѣденьского соціяльно-христіяньского дневника Reichspost процесъ о обиду чести зъ §§. 488 и 491 закона карного. — Вчера отворено въ Подґуржу пôдъ Краковомъ ново-основане ц. к. староство торжественно, при участи представителѣвъ властій правительственныхъ та автономічныхъ, и заразъ по вôдкрытю зачавъ свое урядованє перший тамъ староста ґр. Старженьскій. Цѣсарь удѣливъ громадѣ Лѣсочники въ повѣтѣ залѣщицкôмъ 1000 [чи може се похибка друкарска замѣсть 100] зр. запомоги на докôнченє будовы церкви. — Віце-бурмістромъ въ Станиславовѣ выбрано христіянина, столяря п. Кароля Фідлера; бурмістромъ есть тамъ, якъ вѣдомо, жидъ д-ръ Німгінъ.

Єсли скоре загальне розширенє якогось нового до ужитку артикулу має свѣдчити о его вартости, то Катрейнера солодова кава своими успѣхами являєсь ту безпримѣрною. Якъ въ найбогатшôмъ и найзнатнѣйшôмъ хозяйствѣ домашнôмъ, такъ и въ найпростѣйшôй и найскромнѣйшôй фамиліи уживають ей уже щоденно. Радôстно належить витати сей рѣдкій успѣхъ въ интересѣ загального здоровля и народного добробыту а неменче також и въ интересѣ *нашого краевого* рôльництва. Однакъ знов повторно звертає ся увагу на то, що купуючи треба заховати осторожность, щобы и напевно дôстати правдивый добрый товаръ въ оріґінальныхъ пакетахъ зъ именемъ „Катрейнеръ“.

Наука штука и література.

— **„Дзвінка“ ч. 16 и 17** [вкупѣ] мѣстить: продовженє „Подорожи Ґулївера до краю великанів“ Джонатана Свіфта; байку Ив. Франка „Вовк війтом“; конець оповѣданя Стефана Пятки „Суєта о насущний“; продовженє оповѣданя Е. Бертета „Малий Американець“; дальшу часть „Учених розмов Николця з татусьом“ Остапа Макарушки; Растика оповѣданє зъ нѣмецкого „Бог при мені“; опись Растика „Гроза“; байку Б. Грѣнченка „Учений медвідь“; учену забавку и илюстрацію „На літній прогульці“.

Господарство промыслъ и торговля.

— **Зъ ц. к. Дирекціи зелѣзниць державныхъ:**

Зъ днемъ 1 вересня с. р. отворено перестанокъ Равельсбахъ мѣжь стаціями Цірсдорфъ и Лімберґъ-Майсавъ при клм. 64·3 на шляху Вѣдень-Еґеръ для руху особового и пакункового. Білеты будуть выдаванй въ перестанку, а пакунки буде приматись тôлько за заплатою додатковою.

Шляхъ зелѣзницѣ льокальнои Цвітавъ-Полічка зô стаціями Цвітавъ [тов. зел. держ.], Блюменавъ и Полічка, якъ также перестанками Цвітавъ [зель. льок.], Штанґендорфъ и Лявґендорфъ, передасть ся до прилюдного ужитку дня 15 вересня 1896. Згаданй высше стаціи урядженй для руху загального, перестанокъ Цвітавъ [зел. льок.] для руху особового и товарôвъ въ наборахъ цѣловозовыхъ, перестанки-жь Штанґендорфъ и Лявґендорфъ тôлько для руху особового.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Краевый выдѣлъ именувавъ въ краевôмъ бюрѣ меліорацийнôмъ инжінера II-ои клясы Алекс. Вербицкого инжінеромъ I-ои клясы, а инжінера-асистента Володисл. Бродовича инжінеромъ-адъюнктомъ того бюра.

— **Конкурсы.** Палата нотаріяльна въ Перемышли розписує конкурсъ на двѣ опорожненй посады нотарѣвъ въ Дрогобичи зъ речинцемъ до 30 вересня с. р. ц. к. краева рада шкôльна оголошує конкурсъ на одну стіпендію зъ фундаціи Ив. ґр. Шептицкого 180 злр. рôчно призначену для ученикôвъ школъ технічныхъ, школъ реальныхъ и інститутôвъ господарскихъ. Ученикъ, котрый дôстане тую стіпендію, може користувати ся нею ажь до окôнченя наукъ, а навѣть и потôмъ на выѣздъ на дальшй студія за границю, если выкаже ся добрымъ поступомъ и поведенемъ. Поданя вносити черезъ дотычнй дирекціи до краевои рады шкôльнои до 15-ого жовтня с. р.

Телеґрамы „Дѣла“

Тѣшинъ *15 вересня.* При вчерашныхъ выборахъ до сойму зъ бôльшои посѣлости выйшли всѣ дотеперѣшнй послы.

Варшава *15 вересня.* Лѣкарѣ высказують повну надѣю, що Шуваловъ цѣлкомъ подужає.

Вѣдень 15 вересня. Нинѣ почало ся тутъ списуванє выборцѣвъ пятои куріи.

Тріестъ 15 вересня. Рада мѣска постановила вôзвати правительство, щобы заборонило намѣрену епископомъ на день 20 с. м. процесію, бо на той день припадають роковины занятя Риму, то процесію можна бы брати за демонстрацію противъ Италія.

НАДÔСЛАНЕ.

Лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ

Д-ръ Станиславъ Яна

вернувъ

и ординуе вôдъ 3—5 год.

при улици Валовôй ч. 27.

279 1—5

Вôдзначена на краевôй выставѣ 1894 р. срѣбнымъ медалемъ — истнуюча вôдъ звыжь 14 лѣтъ у Львовѣ

при улици Скарбкôвскôй н-ръ 19

КРАВЕЦКА РОБÔТНЯ

ДИМИТРІЯ КОВАЛЬСКОГО

знана зъ своеи точности и совѣстности, приймае всѣ замовленя, входячѣ въ кругъ кравецтва мѣжь иншимъ и мундуры для студентôвъ, специяльно також всяку одѣжь для Р. Т. Духовеньства и выконуе тіи жь скоро, тревало, елеганцко и дешево

На провінцію высылае ся пробки безплатно а въ разѣ замовленя упрашае ся пôслати зъужиту одѣжь дотычну на мѣру.

236 14—20

Портретъ Тараса Шевченка.

Цѣна 50 кр.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“.

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічных

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „Коперникомъ“

перенесеный до нового льокал при пл. Галицкôй ч. 1

По цѣнахъ найдешевшихъ в великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроен електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя зъ провінціи возвороти.

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.

4185

Въ друкарни Наукового тов. имени Шевченка ул. Академічна ч. 8 можна дôстати:

Северъ: Задля святои землѣ	50	кр.
Абгаръ-Солтанъ: При стрѣлецкôй ватрѣ	40	„
Загôрня: Жанна д' Аркъ	10	„
„ Про Оврама жидовина	10	„
М. Залуквичь: Кистяки ч. 2	15	„
Корн. Устияновичь: М. Ѳ. Раевскій и панславизмъ	80	„
Зеркало зъ рокôвъ 1891, 1892 по	2	зр.
Евг. Гребѣнка: Байки	10	кр.
Всев. Гаршинъ: Малярѣ, оповѣдане	10	„
Павл. Грабъ: Пролѣсокъ	20	„
„ „ Зъ чужого поля	20	„
„ „ Зъ пôвночи	20	„
Ґерингъ-Герасимовичь: Що то господарнôсть	20	„

ПОДЯКА.

Дня 29 н. ст. серпня вырвавъ намъ Ангелъ смерти найдорожшого Вôтця Павла Подковича.

Въ тôмъ горю почуваемъ ся до обовязку зложити найсердечнѣйшу подяку Всечестнѣйшому о. деканови Танчаковскому за провôдъ въ похоронахъ, о. Гарасимюкови за щиру опѣку въ першôй хвили надъ нами сиротами и за надгробнѣ слова пращальнѣ. Дальше дякуемъ всѣмъ тымъ Всечестнѣйшимъ Отцямъ, що ласкаво вôддали послѣдну прислугу Покôйному, Всечестнѣйшимъ Отцямъ обряду латиньского о. Бѣльскому и о. Заячкôвскому за труды, якихъ не щадили, щобы прибути на похоронъ ажь зъ Перемышлянъ.

Вкôнци складаемъ сердечну подяку, завѣдателеви дôбръ п. Левицкому за помôчь намъ оказану и Вамъ Честнѣ парохіяне ладанецкѣ за вôдпроваджене свого душпастиря на мѣсце вѣчного вôдпочинку, щиро рускимъ спаси-Бôгъ.

278

Стахъ, Юліянъ, Єлена, Антоній, Софія дѣти.

ТОВАРИСТВО

поворозниче

въ Радимнѣ

поручае

всякѣ выробы поворозничѣ и сѣтнѣ.

Цѣнники на жадане gratis и franco.

1 8—12

Потребую як найскорше

інтеліґентної женщини

в середнім віцї до заряду дому і опіки над 5-лїтнов донечков. Близші інформацвї на листовні зголошеня подам відворотнов почтов. — Николай Селезїнка, вдовець сьвященик, парох в Ячиві п. п. в місци.

272 4—6

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1 мая 1896 року після годинника середно-европейского.

Поїзди відходять зі Львова: поспішні			особові				до / з	Поїзди приходять до Львова: поспішні			особові			
							Берлїна	5·10	1·30		8·55	6·55	9·30	—
8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—	Кракова (Вроцлава і Відня)	5·10	1·30	8·45	8·55	6·55	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	6·45	—	Варшави	5·10	—	—	8·55	—	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	*6·45	—	Мушини-Криниці через Тарнів*) (тілько від 25 червня до 15 вересня)†) (тілько від 1 червня до 30 вересня)	*5·10	—	—	†8·55	6·55	—	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Мушини-Криниції через Ряшів	5·10	—	—	—	—	—	.
—	—	—	—	—	6·45	—	Мушини-Криниці ч. Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Хабівки через Тарнів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	11·00	—	9·55	—	—	Хабівки через Ряшів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	—	—	9·55	6·45	—	Хабівки через Перемишль		1·30		8·55		—	—
8·40	—	11·00	4·40	—	—	—	Мшани долїшної через Тарнів							
—	2·50	—	4·40	—	—	—	Розвадова і Надбереза через Дембицю		—	—	—	6·55	—	—
—	—	—	4·40	9·55	6·45	—	Рави рускої через Ярослав		1·30	8·45	—	—	9·30	—
—	—	—	4·40	—	6·45	—	Кросна, Івонича, Риманова, Сянока через Перемишль	—	1·30	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	—	5·22	—	7·22	—	Мезе-Лаборча і Пешту через Перемишль	—		8·45	8·55	-	9·30	
							Лавочного, Пешту, Міскольча Мукачва	—	—	—	12·10	8·00	—	—
—	—	—	—	9·35	—	—	Гребенова (тілько від 10 липня до 31 серпня включно)	.	—	.	—	1·51	—	—
—	—	—	5·22	9·35	*3·05	7.22	Скольного і Стрия*) (зі Скольного тілько від 1 мая до 30 вересня включно)	.	—	—	12·10	8·00	1·51	*10·10
—	—	—	—	9·35	7·22	—	Станіславова через Стрий	—	—	—	12·10	8·0	1·51	
—	—	—	5·22	—	—	—	Хирова через Стрий	—	—		—	8·00	1·51	10·10
6·10	—	—	—	—	—	—	Сучави, Гусятина, Кересмезе, Слободи рунг., Бергомету, Чудина, Радовець, Кимполюнга, Букарешту і Ясе	—	—	9·50	—	—		-
—	—	—	—	10·25	—	—	Сучави, Чорткова, Кересмезе, Калуша, Сопова, Букарешту і Ясе	—	—	—	—	2·01	—	—
—	—	—	—	2·45	—	—	Сучави, Радовець, Бергомету і Чудина (кождого понеділка), Печеніжина	—	—	—		—	6·13	—
—	—	—	—	9·15	7·05	10·15	Сучави, Гусятина, Калуша, Новоселиці, Чудина (що понеділка), Радовець, Кімполюнга, Ясе, і Букарешту	—	—	—	—	7·28	—	—
—	—	—	—	9·15	—	—	Сокаля і Ярославя через Раву руску	—	—	—	8·15	5·45	—	—
6·14	2·25	—	—	9·48	—	11·12	Белзця	—	—	—	—	5·45	—	
6·00	2·11	—	—	9·30	—	10.45	Підволочиск і Бродів (на двірець Львів Підзамче)	—	2·18	9·55	7·4.	4·45	—	—
							Підволочиск і Бродів (на головний двірець)	—	2·34	10·05	8·05	5·1.	—	—
—	—	—	—	1·32	—	—	Брухович (тілько від 1 мая до 25 червня і від 15 серпня до							
—	—	—	—	1·20	—	—	6 вересня включно)	—	—	—	—	—	8·03	—
—	—	—	—	3·20	—	—	Брухович (тілько від 26 червня до 14 серпня включно)	—	-	—	—	—	8·25	—
—	—	—	9·45	3·00	8·55	—	Янова*) (через цілий рік), †) (тілько від 16 червня до 31 серпня включно)	—	—	—	*7·50	—	†5·28	†8·54
—	—	—	*9·45	†1·05	§ 3·00	*6·25	Янова (тілько від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цвітня включно)	—	—	—	—	1·10	7·48	—
—	—	—	1·32	—	—	—	Зимної Води від 1 мая до 6 вересня в неділі і сьвята	-	—	—	—	—	—	—

Увага. Години печатані грубими черенками означають пору нічну від 6 год. вечером до год. 5-ой 59 мін. рано. В бюрі інформаційнім ц. к. зелїзниць державних у Львові ул. Третого мая ч. 3 готель Імперіяль продажь білєтів стрефових, округжих і довільно зіставлюваних зшитсв до їзди, як також тарифи і розкладів їзди в виді кишеневім. Информациї в справах тарифових і перевозових. Час середно-европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут. Година 12 часу середно-европейского = 12 годині 36 мінут після годинника львівского.

6

Знана вôдъ многихъ лѣтъ ц. к. упрів. рафінерія спиритусу, заосмотрена найлѣпшими прирядами ректифікацийными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікерôвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникôвъ у Львовѣ

Яковъ Шпрехеръ и С-ка

поручае старѣ польскѣ сильнѣ горѣвки, дуже добрѣ розолісы, лікеры, румы правдивѣ зъ Ямайки, якъ также найлѣпшои якости краевѣ специялы якъ: Народôвка, Dziennik, Szczutek, Карпатôвка, „Дябелъ“, Помаранчева не солоджена, Ратафія, Деренôвка и т. и. горѣвки упривилеєванѣ и одиноко правдивѣ если зъ нашои фабрики спроваджені.

Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарѣвъ, до побираня алькоголю абсолют. и найчистѣйшого спиритусу, до цѣлей лѣчничихъ вôльного вôдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спиритусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровию не шкôдный, бо не выроблюваный зъ есенціи оцтовои.

Складъ для мѣста Львова, ул. Коперника ч. 9 и въ головнôмъ складѣ вôдъ мінеральныхъ І. Йолеса, улица Кароля Людвика ч. 29.

4912 264—104

ДУЖЕ ВАЖНЕ ДОНЕСЕНЕ

Высоке ц. к. Міністерство торговлѣ у Вѣдни надало П. М. Фрайліхови бандажистови-специялістови у Львовѣ дня 25 червня 1895 р. до ч. 2297 Патентъ на выключный выробъ улѣпшеныхъ бандажôвъ его власного помыслу, о чôмъ Поважану Р. Т. Публику повѣтомляе ся.

М. ФРАЙЛІХЪ

бандажистъ-специялістъ

мешкае у Львовѣ при ул. Шпитальной ч. 4.

Несе радикальну и певну помôчь въ найтяжшихъ и задавненыхъ случаяхъ килы всякого рода, *такъ для пань, якъ и для панôвъ* зъ ґарантією можливости цѣлковитого вылѣченя безъ операціи и безъ лѣкôвъ, натуральною методою и поступовымъ примѣненемъ найвôдповѣднѣйшихъ бандажôвъ, въ наслѣдокъ чого каждый, навѣть зъ смертельныхъ случаѣвъ бувъ выратованый, якъ се доказуе богато свѣдоцтвъ и подякъ вôдъ знаныхъ осôбъ въ краю, якъ вôдъ В. П. Едварда Зоммера, емер. ц к. радника двору найвысшого трибуналу — Вп. Вінкентія Левицкого ц. к. радника апеляцийного — Вп. Мандибура ц. к радника шкôльного, — Всч. о. Лучаковского пароха въ Плавю, — Всч. о. Грибовича въ Дзвинячцѣ, — Всч. о. Рудольфа Ваги, ґвардіяна въ Переворску, — Вп. Альфреда Боярского инжінера у Львовѣ, — Вп. Ивана Дутковского, емер. ад. податк., — Вп. Ив. Новака директора дому убогихъ христіянъ у Львовѣ, — Вп. Осипа Мацюркевича радного громады Замарстинова и вôдъ бôльше якъ 1000 иншихъ осôбъ, котрѣ черезъ него вôдзыскали здоровле. Длятого:

Часопись „Nowa Epoka“ мѣстить въ однôмъ зъ остатныхъ чиселъ статю слѣдуючого змѣсту:

„Nemo propheta in patria“. Одною зъ найбôльшихъ язвъ навислыхъ надъ людскостію, есть безперечно прôрва, недуга страшна и тяжка. Тысячѣ людей улягае прôрвѣ. „Брухъ“ лютить ся заровно середъ наемникôвъ потяговыхъ и робôтникôвъ маючихъ дѣло зô значнѣйшими тягарами, якъ и середъ людей заможныхъ. Сегочасна хірурґія въ острійшихъ выпадкахъ выступлюваня тенесъ послугуе ся тяжкими и небезпечными операціями, котрѣ на жаль вôдстрашують вôдъ лѣченя себе навѣть конаючихъ.

Лѣкарѣвъ специялістôвъ, вôддаючихъ ся фахово выключно лѣченю прôрвы не маемо у насъ въ краю. Нема рутинованыхъ рукъ, котрѣ мали бы въ пальцяхъ крôмъ механічнои рутины субтельне чуте, при помочи котрого безъ операціи змôгъ бы лѣчачій впровадити зъ легкостію тенеса выступившѣ до черевнои ямы. Рутина и субтельне чуте въ пушкахъ пальцѣвъ, потрѣбнѣ до легкого вставленя въ мѣсца тенесъ, не выстатчае ще до радикального вылѣченя прôрвы. Дальшимъ услôвемъ успѣшного лѣченя есть умѣетне примѣнене вôдповѣдного до данои прôрвы бандажу, заапликованого заразъ по щасливôмъ введеню тенесъ до ямы черевнои.

Неоденъ лѣкарь знае дуже добре, якого укладу бувъ бы бандажь найвôдповѣднѣйшій: тажь бандажистъ не годенъ вôдтворити его гадки докладно и выконати бандажь йоту въ йоту пôсля вказôвокъ лѣкаря. А лѣкарь, не будучи самъ бандажистомъ, бандажу прôрвного также не выконае. Отже загалъ терплячихъ на прôрву полишеный е на ласку безпомôчныхъ лѣкарѣвъ и на довôльнôсть фантазіи бандажистôвъ.

Бандажь универсальный нѣколи не вôдповѣдае индивідуалізованій прôрвы и надзвычайно утрудняе лѣчене недуги, котра комплікуе ся и перетягае ся ще и зъ тои причины, що або тенеса удало ся впровадити на мѣсце черезъ вгнѣтане, або послугувано ся при тôмъ операцією.

Около року 1865 молодый чоловѣкъ М. Фрайліхъ, уродженый въ Княжествѣ Краковскôмъ, почавъ придумувати надъ лѣченемъ тои страшнои хоробы и впавъ на гадку, що вгнѣтане тенесъ черезъ прôрву до ямы черевнои нѣчо не реґулюе, длятого безпадне втискане тенесъ мусить бути и шкôдливымъ и небезпечнымъ. Єсли-жь тенеса выходять зъ ямы черевнои безъ помотаня и не перерываючи ся, то легко ихъ ввести назадъ, абы лишь почути пальцями вôдповѣдні продовженя тенесъ и ввести ихъ на мѣсце крокъ за крокомъ одностайнымъ тягомъ.

Молодець зачавъ справджувати досвѣдами свои здогады и по численныхъ досвѣдахъ добувъ чисто интуицийну умѣетнôсть задержаня въ мѣсци внутрѣшныхъ тенесъ. Не було нѣ одного найтяжшого выпадку, въ котромъ бы Фрайліхъ не вспѣвъ зô звычайною собѣ легкостію ввести внутрѣшности въ мѣсце властиве. Зъ надзвычайною зручностію, вводячою въ подивъ ученыхъ фаховцѣвъ, вôдчуваючи пушками пальцѣвъ вôдповѣдный моментъ тенесъ, вводивъ ихъ скоро въ яму черевну и опановувавъ прôрву.

Фрайліхъ, не могучи стати лѣкаремъ, ставъ бандажистомъ!

Тогдѣ почали приходити до него товпою слабѣ, жадаючи вôдповѣдныхъ бандажѣвъ. Були то люде, втѣкаючѣ передъ грозячою имъ неминучою операцією. Незаосмотренѣ, зъ вывнутрѣшненемъ, жадали вôдъ бандажиста бандажу. Фрайліхъ, щобы могти пôднятисся зладженя вôдповѣдного бандажу, смѣло бравъ ся до рѣчи и, ввѣвши тенеса вôдчувавъ всѣ прикметы данои прôрвы и сейчасъ примѣнювавъ до нея бандажь специяльный. На сотки случаѣвъ въ часѣ близько 30 лѣтъ не лучивъ ся Фрайліхови нѣ одинъ выпадокъ смертельный.

Товпою збѣгали ся люде до чудотворного бандажиста, котрый не тôлько накладавъ недужимъ бандажѣ, але якъ вже сказано, въ случаю потребы вводивъ тенеса до ямы черевнои, заосмотрювавъ въ бандажь прôрву а вôдповѣднымъ поученемъ недужого, якъ мае въ бандажи поводити ся, невдовзѣ вертавъ людямъ здоровле и чоловѣцтво.

Чоловѣкъ сей, выкликуючій щирый подивъ совѣстныхъ лѣкарѣвъ, ратувавъ хорымъ житє навѣть тогдѣ, коли лѣкарѣ вже не обѣцювали нѣякого ратунку и надѣѣ.

Часто ударемнявъ вôнъ потребу тяжкои операціи, до котрои зъ небезпеченствомъ житя хорого мали вже приступити.

Лѣкарѣ, котрѣ знали Фрайліха, запрошували его до хорыхъ и поручали ему въ своѣй присутности перевести тяжкій процесъ введеня на мѣсце тенесъ и правильно обандажувати клієнта.

Численнѣ свѣдоцтва лѣкарѣвъ, сотки листôвъ вдячности и признаня, вкôнци совѣстна тактика Фрайліха, котрый въ остатныхъ лѣтахъ своеи практики нѣколи не приступавъ до недужого въ неприсутности дипльомованого лѣкаря.

Мы були наочными свѣдками успѣшныхъ лѣчень Фрайліха. Передъ кôлькома мѣсяцями выратувавъ вôнъ вôдъ смерти и калѣцтва батька родины, челядника пекарского, въ присутности трехъ лѣкарѣвъ: д-ра Кробицкого, д-ра Вайля и д-ра Бавна.

Єсть се наглядным доказомъ, що въ краю нашôмъ можемо найти богато добродѣѣвъ людскости безъ дипльомôвъ, котрымъ належить ся признане.

Однакъ п. Фрайліхъ може потѣшити ся буквами досмертнои вдячности, якими записавъ ся въ соткахъ сердець, котрымъ выратувавъ здоровля а навѣть житє.

Не будучи компетентными въ справахъ лѣкарскихъ не маемо права дораджувати лѣчничихъ здôбностій п. М. Фрайліха, однакъ зъ взгляду на кôлькасотъ свѣдоцтъ и листôвъ признаня горячо поручаемо его терплячому загалови яко незвычайно майстерного бандажиста. — М. Фрайліхъ пробувае стало у Львовѣ, мешкае при улици Шпитальной ч. 4. А., рôгъ ул. Сонѣчнои.

Артикулъ той зô взгляду на его змѣстъ и вартôсть предмету, передруковуемо для ужитку загалу. При тôй нагодѣ нотуемо, що на Выставѣ краевôй зыскали выробы бандажѣвъ М. Фрайліха найвысше признане.

265 3—3

Зъ канцеляріи оголошень „Импресса“ у Львовѣ, Сикстуска 30.

ФАБРИКА

КАПЕЛЮХÔВЪ и ЦИЛІНДРÔВЪ

АНТÔНЪ КАФКА

(передъ тымъ А. Кожелюженъ)

у Львовѣ ринокъ 29, переходова каменица Андріольского вôдъ стороны Єзуитôвъ ул. Театральна 12.

поручае на сезонъ осѣнный капелюхи и циліндры власного выробу

въ наймоднѣйшихъ фасонахъ и краскахъ по найприступнѣйшихъ цѣнахъ, якъ також капелюхи и циліндры зъ фабрикъ Габіґа и Плесса у Вѣдни въ рôзныхъ краскахъ и фасонахъ по 5 зр. Капелюхи мужескѣ „Loden“ зъ фабрики Піхлера въ Градци Chapeau-Claque атласовѣ по зр. 5, 6 и 8. Приймають ся циліндры, капелюхи мужескѣ и дамскѣ до вôдновленя, прасованя и фарбованя

256 4—6

МУЖЕСКУ Безсильнôсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескѣ силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылае ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

68—36 344

Перша христіяньска ново-отворена

робôтня корсетôвъ

выконуе на замовлене корсеты для пань, панôвъ и дѣтей вôдъ 3 зр. до 30 зр. *Матерія на корсеты е на* складѣ. Корсеты старѣ направляе и чистить.

274 2—2

Г. Ґалянтовскій

Львôвъ, пл. Бернардиньска ч. 3.

Машинки унів. до тертя мигдалôвъ, булокъ, цукру и т. п. по 1·50, зр. Машинки американьскѣ до сѣканя мяса по 3·50 и 4 зр. Сита волосянѣ почвôрнѣ по зр. 1, 1·30 и 1·60

поручае Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры)

Особа въ середныхъ лѣтахъ

зъ родины честнои рускои, погорѣвши глядае мѣсця у самотнои особы до всѣхъ занять здôбна и працьовита.

Ласкавѣ зголошеня упрашае адресувати: Иваня Сиротѣньска Станиславôвъ postu restante.

270 3—3

Интеліґентна женщина

Русинка

найде мѣсце до заряду дому.

Кучиньскій въ Парищу поч. Надвôрна.

277 1—4

ПО ЩО ходити въ замараномъ одязѣ, коли можна за кôлька крайцарôвъ мати ґарнітуръ такъ вôдновленый и вычищеный якъ новый; прошу лишь зъ довѣремъ удати ся до заведеня чищеня и вôдновлюваня убрань Ж. Струшкевича у Львовѣ пл. Бернардиньска ч. 10, телефонъ 415.

280 1—6

Вже выйшла

перша велика народописна

КАРТА

украиньско-руского народу.

Зладжена

д-ромъ Григоріемъ Величкомъ

а выконана въ робôтни Андрѣя Андрейчина літоґрафа у Львовѣ, коштомъ и заходомъ Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ.

Замовляти можна въ Товариствѣ „Просвѣта“ у Львовѣ (ринокъ ч. 10, I. поверхъ).

Цѣна книгарска карты: 3·50 зр. а для членôвъ Товариства „Просвѣта“ и для передплатникôвъ „Зорѣ“: 2·50 зр. за примѣрникъ.

Замовляючѣ зволять долучити 50 кр. на кошты пересылки.

Карта выконана въ 19-ти краскахъ и налѣплена на полотнѣ.

9—12

При закупнѣ товарôвъ просимо поликуватись на нашу часопись.

Видавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Паперъ зъ фабр. Черляньскои. З друкарні Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 199. Львôвъ, Середа 4 (16) вересня 1896. **Рôчникъ XVII.**

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ новѣстей“ выходитъ вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перомѣну разомъ въ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро огологненъ ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрiи:	за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр.	на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр.	на пôвъ року . . . . 12 зр.
на чверть року 4 зр. 50 кр.	на чверть року . . . 6 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . . 16 зр.	на пôвъ року . . . . 3 зр.
на чверть року . . . 4 зр.	на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѝ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной строчки инсератовой або ѣх мѣсце а въ рубрицѣ „Надслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѝ донесеня приватнѝ числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

До ситуаціи.

По закрытю послѣднои сесіи парляментарнои внутрѣшна ситуація політична прибрала такъ невыразный характеръ, що навѣть найдужшѝ політичнѝ Spürnasen не вмѣли на разѣ зъоріентувати ся. Для парляменту при теперѣшнôмъ его складѣ ще не выбила була послѣдна година, бо мандаты кôнчать ся ажь нарôкъ въ весною, а тутъ побачено, що все розлазить ся. Нѣмецка лѣвиця, котра при змѣнѣ кабінету дала ся зачислити гр. Баденьому межь staatserhaltende Parteien, думаючи, що такъ само якъ за часôвъ коаліціи припаде ѣй роля першого скрипака въ концертѣ, побачила въ жахомъ, що тратить грунтъ пôдъ ногами. Удары, явнѣ посыпали ся на нѣмецку лѣвицю зô всѣхъ сторôнъ, були такъ дôймаючѝ и зъ такою безвзглядностію наношенѝ, що вже не могло бути найменшого сумнѣву що-до ѣи становиска въ будучôй найблизшôй ситуаціи. Лѣвиця побачила, що не хотять ѣй дати вже навѣть рôвнорядну ролѣ въ концертѣ, лишь спыхають ѣи на дальшій плянъ. Для лѣвицѣ лишились до выбору двѣ дороги: або вдоволити ся сею другорядною ролею або перейти до опозиціи. Межь вызнатнѣйшими проводирами ліберального табору перемогла гадка, що лѣпша опозиція якъ прикладане рукъ до выгортаня въ огню каштанôвъ не для себе а для другихъ.

Праса ліберальна заговорила недвозначно о опозиціи сторонництва, вôдповѣдно зреорґанізованого. Заговорила и ждала, якій выличе ефектъ, та щобы змѣркувати, що на се скаже гр. Бадені. Гр. Бадені нѣчого не сказавъ, а зъ того можна було заключати, що та цѣла перемѣна у внутрѣшнôй ситуаціи переводить ся за ѣго згодою. Небавомъ показало ся, явъ се дальше выкажемо, що въ цѣлôй справѣ слѣдна не лишь згода, але и активна участь гр. Баденьего.

Попробовано зъ ліберальнои стороны ще одного средства, чи не удасть ся бодай на якійсь часъ ратувати ситуацію. Праса ліберальна зачала розписувати ся о безсильности теперѣшного парляменту для порѣшеня такъ важныхъ квестій якъ австро-угорска угода, и радила, розумѣе ся, розвязати парляментъ и розписати новѝ выборы. Але и та штучка не удала ся. Зъ правительственныхъ кругôвъ заявлено, що парляментъ выбуде свôй часъ и при ѣго помочи зробить ся те, що буде можна. Такъ отже вôдобрано ліберáламъ и ту послѣдну надѣю. Гр. Бадені волить робити політику зъ тыми елементами, якѝ мае, анѣжь пускати ся на непевнѝ комбінаціи зъ того, що принесуть новѝ выборы. За той часъ можна бодай въ части пôдготовити поле до дальшого дѣланя.

Позбуваючи ся спôвдѣланя такого на кождый способъ все ще могучого чинника, якимъ есть ліберальна лѣвиця, муеѣвъ гр Бадені запевнити собѣ опору зъ иншого боку. Въ тôй цѣли постаравъ ся гр. Бадені найперше о скрѣпленя елементу консервативно-шляхотского. Компромісъ межь консервативною и ліберальною шляхтою до выборôвъ соймовыхъ въ Горѣшнôй Австрiи, а вôдтакъ зазначене въ стіпуляціяхъ того компромісу, що така сама акція мае перевести ся и въ Долѣшнôй Австрiи, — велять здогадувати ся, що консолідація елементôвъ консервативно-шляхотскихъ повела ся. Партіи ліберальнôй вôдтягае ся бôльшу посѣлôсть и прилучае ся ѣи тамъ, де була бôльшôсть ѣи представителѣвъ. Клерикалізмъ, котрымъ ліберальна партія вмѣла зашахувати ліберальну бôльшу посѣлôсть и тримати ѣи на своихъ услугахъ, переставъ бути „каменемъ претыновенія“ въ консолідаціи елементôвъ консервативно шляхотскихъ.

Рôвночасно прикладае правительство руку до акціи політичнои клерикалôвъ и антісемітôвъ. На вѣчу католицкôмъ въ Зальцбурзѣ выступивъ намѣстникъ гр. Тунъ, яко представитель правительства, зъ програмовою промовою, а міністеръ гр. Лѣдебуръ оправдувавъ ся, що прибути не може. Те саме повторило ся на вѣчу селянъ долѣшно-австрійскихъ у Вѣдни, де по привѣтнôй промовѣ намѣстника гр. Кільмансеґа въ имени правительства ролю господаря вѣча обнявъ д-ръ Люеґеръ. Выборы до сойму въ Долѣшнôй Австріи скрѣплять ще бôльше становиско антісемітôвъ, а ихъ антімадярска політика може бути дуже на руку гр. Баденьому, скоро порѣшене квестіи угоды австро-угорскои, пôсля запевненъ ліберальнои прасы, зависить такожь въ великôй мѣрѣ вôдъ самыхъ особъ обохъ президентôвъ міністрôвъ, австрійского и угорского. Котрый зъ нихъ вспѣе найти крѣпшу опору въ парляментѣ, по того сторонѣ буде побѣда. Не диво отже, що праса ліберальна стратила вже всяку надѣю на утримане свого сторонництва при кермѣ; якъ заповѣдае Montagsrevue, парлямент австрійскій прибере выразный характеръ клерикально-консервативный.

Але того всего було бы ще за мало до ведення акціи політичнои. Вправдѣ противпоставлене розбитому сторонництву ліберальному фалянґи консервативно шляхотскои зъ клерикально-антісемітскимъ суккурсомъ зрôвноважило бы ся пôдъ взглядомъ своеи интензивности, однакъ гр. Бадені старае ся позискати для себе ще одинъ чинникъ, а именно елементъ славяньскій. Молодо-Чехи заняли вижидаюче становиско, звертаючи поки-що головну увагу на свои внутрѣшнѝ справы. Скоро въ поведеню намѣстника гр. Куденгове буде замѣтный зворотъ до прихильнѣйшого трактованя ческихъ справъ, то тымъ самымъ зазначать ся и интенціи правительства. А що мабуть теперь молодо-Чехи не мають потребы нарѣкати на поведене намѣстника, выходить зъ кореспонденцій въ орґанахъ ліберальныхъ, въ котрыхъ чимъ разъ частѣйше пôднесять ся жалѣ на форитоване въ Чехіи ческои народности. Рôвножь годѣ вôдмовити політичного значѣня подорожи гр. Баденього до полудневыхъ провінцій монархіи. Нѣякій діссонансъ не заколотивъ сеи подорожи, а рôвночасне кокетоване зъ Словѣнцами, Хорватами и Італійцями могло мати хвилевый ефектъ. Кажемо хвилевый, бо коли на порядокъ денный вôйдуть бôльше дразливѝ квестіи націоняльнѝ, такъ дуже небезпечнѝ для кождого австрійского премѣра, то ледви чи и гр. Бадені буде вмѣти собѣ порадити.

На кождый способъ гр. Бадені зô своеи стороны пôдготовивъ ся до кампанін парляментарнои, котра буде мати значѣне не лишь для справъ, якѝ будуть полагоджувати ся, але такожь и для надходячои акціи выборчои. Зъ всѣми чинниками, навѣть малозначными, старавъ ся гр. Бадені вôйти въ контактъ, а заразомъ вытворивъ собѣ точку опору до дальшихъ операцій. Сею точкою мае бути елементъ консервативно-шляхотскій. Ліберальна лѣвиця остала ся на боцѣ, до чого безперечно причинивъ ся въ великôй мѣрѣ розломъ въ самôмъ сторонництвѣ. Въ тôй пôдготовляючôй акціи політичнôй помінено такожь и Русинôвъ, бо пôсля интенцій гр. Баденього клюбъ рускій мае бути прищѣпкою кола польского, котре — якъ сказавъ кс. Пасторъ на справозданю посольскôмъ — мусить безвзглядно пôдпирати кабінетъ гр. Баденього. Зъ такими чинниками політичными не потрѣбно чейже гр. Баденьому числити ся и вôнъ справдѣ такъ поступае.

Справозданѣ вôдбуло ся въ новôмъ будынку рады повѣтовои. Простора саля заповнила ся селянами, мѣщанами, интеліґенцією духовною и свѣтскою. Явили ся такожь Поляки и жиды. Всѣхъ зôбраныхъ було надъ 200 людей. Священикôвъ прибуло кôльканацять, межи ними такожь и тіи зъ „старои“ партіи, котрѝ вôдъ звѣстнои деклярациі посла въ соймѣ на него гнѣвали ся и ще въ минувшôмъ роцѣ при выборѣ до сойму поставили були противъ него свого окремого кандидата, ажь въ остатнôй хвили рѣшились на него голосувати и всѣ зъ своими выборцями, числомъ 24, солідарно якъ одень мужь вôддали на него голосы. Теперь, видко, они прийшли таки до пересвѣдченя, що неслушно пôдозрѣвали посла Романчука, будь-то вôнъ въ 1890 роцѣ хотѣвъ зрадити руску справу за-для личныхъ корыстій чи хочь бы навѣть за для чисто партійныхъ цѣлей.

Предсѣдателемъ збору выбрано о. Козака зъ Пôдгôрокъ [одного зъ сихъ „твердыхъ“], заступникомъ предсѣдателя выбрано селянина, начальника громады Станькова, секретаремъ адвоката д-ра Коса. Комісаремъ правительственнымъ бувъ и тутъ знаный зô свого поведеня при соймовыхъ выборахъ комісарь староства Совиньскій. Вôнъ пробовавъ свободѣ нарадъ ставити перепоны и въ тôй цѣли звертавъ ся до предсѣдателя зборôвъ, але сей ухиливъ его намаганя.

Бесѣда посла була взагалѣ подôбного змѣсту, якъ на справозданю его въ Войниловѣ; она обôймала тôлько подѣе зъ остатного року [бо посолъ передъ рокомъ зложивъ въ Калуши справоздане за попередный часъ]. Посолъ, выказавши результаты управы галицкого краю теперѣшнымъ міністромъ-президентомъ за его намѣстниковання, критикувавъ політику нового міністерства, згадавъ о теперѣшныхъ вôдносинахъ въ радѣ державнôй, обговоривъ результаты парляментарнои роботы, именно найважнѣйшѣ зъ ухваленыхъ законôвъ, застановлявъ ся надъ становищемъ рускаго народу супротивъ правительства и пануючои системы, выказавъ, якій есть въ сихъ обставинахъ обовязокъ рускаго и народного посла, и представивъ, въ якій способъ вôнъ старавъ ся той обовязокъ сповнити. — Зборъ приймивъ его справоздане оплесками.

Наступили интерпеляціи, до котрыхъ самъ посолъ заохочувавъ, зазначивши, що вôнъ запросивъ всѣхъ выборцѣвъ безъ рôзницѣ и просить, щобы, єли хто въ его поступованемъ не годить ся, отверто се высказавъ, бо ему, по слови, не ходить о позыскане легкимъ способомъ вотумъ довѣря, але о розвѣдане дѣйстнои волѣ народу. — Межи численными интерпеляціями замѣтна була особливо интерпеляція купця Коритовского зъ Калуша, котрый вказувавъ на поступоване калуского староства не тôлько въ часѣ торбчныхъ выборôвъ соймовыхъ, але и по выборахъ, на всякѝ секатуры тыхъ людей, котрѝ тогдѣ сповнили совѣстно и законно свою горожаньску повинность. — Комісаря правительственного тѣ закиды дотыкали очевидно дуже немило и вôнъ старавъ ся имъ перешкодити, але безуспѣшно.

Посолъ на всѣ интерпеляціи селянъ, мѣщанъ и рускои інтеліґенціи вôдповѣвъ докладно и задоволяючо, по чôмъ на внесене п. Коритовского, котрый указавъ, що Калущина мае причину бути горда своимъ посломъ, и вôдтанъ ще на внесене предсѣдателя збору о. Козака удѣлено послови повне вотумъ довѣря и вôдспѣвано „многая лѣта“.

Замѣтно еще, що коли посолъ на деякѝ интерпеляціи вôдповѣвъ, що тотѣ справы належать до компетенціи сойму, дали ся чути голосы зъ-посередъ селянъ: „та бо нашь соймовый посолъ не кличе насъ на справозданѣ!“

По скôнченыхъ зборахъ посолъ бувъ на довѣрочнôй поговôрцѣ рускои інтеліґенціи, якъ и середъ мѣщанъ та селянъ. Навѣть давнѣйшѝ противники посла высказали ему ще разъ свое повне довѣре и всѣ безъ рôзницѣ партій зазначили, що при послѣдныхъ выборахъ до рады державнои тôлько ѣго кандидатуру ставити и всѣми силами пôдпирати будуть.

Участникъ.

О справозданю посла Юл. Романчука въ Калуши

дôстали мы таке письмо:

Доси не подали Вы, Пане Редакторъ, нѣякихъ вѣстій о справозданю посла Юл. Романчука въ Калуши, котре вôдбуло ся дня 5 с. м. Видно, що не надôславъ Вамъ ихъ Вашъ дописуватель, хотя мы видѣли ѣго на зборѣ пишучого, а може допись де запропастила ся. Отже я выручу ѣго бодай въ-части, подаючи де-що бôльше характеристичного и впадаючого въ очи.

Калушане витали и приймали сердечно свого посла, для котрого вôдъ 13 лѣтъ, коли то ѣго першій разъ пôзнали, заховали незмѣнне привязане. Делеґаты ихъ выѣхали ему на зустрѣчь, а передъ домомъ мѣщанина п. Бôднарчука, куды посолъ заѣхавъ, привитали ѣго зъ музикою. При вôдъѣздѣ вôдпровадили ѣго въ бôльшôмъ числѣ на дворець и тамъ пращали ѣго сердечно зô спѣвами и окликами „многая лѣта“.

Письмо зъ Перемышля.

[Перемыска ґімназія и рускій инст»тутъ дѣвчатъ — а „твердый“ патріотизмъ.]

Навязуючи до статьѣ въ 190-бмъ числѣ „Дѣла“ п. заг. „Твердый патріотизмъ“ — хочу подати де-що бôльше въ порушенôй тамъ справѣ.

Зъ початкомъ сего року шкôльного показало ся у насъ въ Перемышли якъ найкрасше: хто и якій е Русинъ. Мовь на командо [де-хто догадуесь, чи се не въ наслѣдокъ звѣстнои поѣздки недавнои на „сѣверъ“] нашѝ „твердѝ“ — поминаючи давнѣйшихъ Черлюнчакевичѣвъ, Гладишовскихъ, Полошановичѣвъ, Чайковскихъ, Висневскихъ и другихъ того рода чи то „маститыхъ“, чи то т. зв. „кацапствуючихъ польономанôвъ“ — и то самѝ] корифеѣ тверди, якъ д-ръ Н. Антоневичъ, о. М. Копко и имъ подôбнѝ — не тôлько, що позабирали своихъ сынôвъ зъ рускои ґімназіи и перевели ихъ до польскои, але ще — въ спôлцѣ зъ бувшимъ натихитомъ, славленымъ ювілатомъ о. Юстиномъ Желеховскимъ — або вôдмовляли рускѝ дѣти вôдъ рускои ґімназіи [якъ Хотинецкого и др.], або бодай старали ся, хочь безуспѣшно, вôдмовити [якъ Дубляницю и др.]. Однакъ, мимо всего, они потерпѣли фіяско, — остали ся самѝ, — загалъ Русинôвъ не пôйшовъ за ними. Руска ґімназія въ Перемышли — мимо ворожого противъ нея настрою „твердыхъ“ корифеѣвъ — мае на сей рôкъ шкôльный таку поважну фреквенцію, якои доси ще не мала; въ І-ôй клясѣ мусить бути сего року отворена кляса рôвнорядна, бо вписало ся по надъ 80 ученикôвъ. Господиновe „маститѝ“, вôдтягаючи руску молодѣжь вôдъ рускои ґімназіи, подають на оправдане свого поступку — якъ довѣдую ся — кôлька причинъ. Одни кажуть, що не хотять „фонетики“; другѝ, що старають ся о численну фреквенцію Русинôвъ въ ґімназіи польскôй, абы системізовано тамъ посаду греко-кат. катихита. Розумѣесь нѣ одно нѣ друге не выдержуе критики. Що-до фонетичнои правописи — то ѣи и въ польскôй ґімназіи не обминe ся; бо й тамъ, хочь-бы „твердый“ патріотъ не хотѣвъ вписати сына на науку языка рускаго, то все-таки той сынъ буде мусѣвъ учити ся реліґіи зъ учебникôвъ друкованыхъ правописію фонетичною. А що-до другого — то мы запытаемо: чому Поляки не записують своихъ сынôвъ до ґімназіи рускои?

При нагодѣ сегорôчныхъ записôвъ до ґімназіи но обôйшло ся и безъ цѣкавыхъ епізодôвъ, зъ котрыхъ отсей наведу: Одинъ „маститый“ патріотъ, священникъ, стоить зъ сыномъ передъ брамою польскои ґімназіи и жде, ажь вôдчинять. Надходить громадка селянъ ведучи своихъ сынôвъ до рускои ґімназіи. Побачивши отця духовного, що зъ сыномъ стоить передъ ґімназіею, пристанули и звернули ся до панъ-отця: „Видко тутъ руска ґімназія... добре, що мы ѣгомостя застали... пôйдемо разомъ...“ Панъ-отець знайшовъ ся въ колізіи — лише показавъ селянамъ пальцемъ: „онъ-тамъ руска ґімназія!“ и скрутивъ ся заразъ въ бôкъ. Селяне, похитавши головами, потягли шнуркомъ до рускои ґімназіи. Тамъ дирекція заразъ вѣчливо приняла ихъ и дѣти вписала, коли тымчасомъ „твердый“ патріотъ выждавъ собѣ пôдъ брамою польскои ґімназіи ажь до 4-ои годины...

Переглянувши имена тыхъ родичѣвъ, котрѝ посылають своихъ сынôвъ до польскои ґімназіи, кого бачимо? Самыхъ „маститыхъ“ приклонниковъ „Галичанина“ та т. зв. „кацапствуючихъ польономанôвъ“, деякихъ такихъ самыхъ урядникôвъ, учителѣвъ и офіціялістôвъ приватныхъ. Противно-жь — загалъ селянъ, мѣщанъ, священникôвъ и бôльшôсть учителѣвъ посылае своихъ сынôвъ до ґімназіи рускои — и се есть запорукою, що нѣякимъ ворогамъ, чи то чужимъ чи й своимъ, не удасть ся нашои ґімназіи пôдорвати. Щирѝ Русины тутешнѝ называють тыхъ Русинôвъ, котрѝ маючи въ мѣсци до выбору руску чи польску школу, шлють свои дѣти до польскои, перевертнями и ренеґатами, а до того мають пôдставу тымъ бôльше, що до тутешнои рускои ґімназіи не вписуе свого сына анѣ одинъ Полякъ [анѣ жидъ] — всѣ посылають до ґімназіи польскои. И Чехи, Словѣнцѣ та й другѝ народы, маючи

въ мѣсци до выбору школу свою и чужу, выбирають певно не чужу, бо се[приносило бы имъ найбільшу ганьбу. У насъ „твердый“ патріотъ уважае собѣ за честь то, що Чехъ, Словѣнець и другій уважають за ганьбу...

Такъ само, якъ руска гімназія, мае и кожда инша руска школа ворогівъ у корифеївъ тверди. Господинове тій [а мѣжь ними найбільше о. М Копко, той самъ, що свого сына посылае до польскои гімназіи, а дочку замѣсть до руского института — до польскои школы; той самъ, що выступивъ зъ руского „Бояна“ а ставъ директоромъ польского товариства музичного, а *зъ добродѣйныхъ* товариствъ русскихъ мусѣли его вычеркнути зъ членівъ, бо не плативъ вкладовъ] не тільке самі [якъ д ръ Антоневичъ, Литвиньскій и др.] не посылають своихъ дѣтей до руского института *дѣвочого*, але ще й відмовляють другимъ умѣщувати дѣти въ тімъ институтѣ. Своею дорогою — и въ тімъ дѣлѣ имъ не пощастило ся. Честій Русины — навѣть зъ-мѣжь „твердыхъ“ — умѣстили свои дочки въ институтѣ и вінъ мае на сей рікъ школьный вже около 40 институтокъ, мѣжь тыми й сироты священичі и другій.

Взявъ я за перо и написавъ се на то, щобы напятнувати тыхъ, хто на напятноване заслугуе. Жаль сказати — нема надѣ, щобы ті люде отямились и поправили *ся*, тымъ більше що ихъ сателіты готовій ихъ зъ „Галичанинѣ“ ославословити якъ мучениківъ за „добрую“ справу... Бо чи-жь то разъ такъ було?!

И. И.

Справозданя зъ люстрації читалень тов. „Просвѣты“ и господарствъ селяньскихъ въ повѣтѣ борщѣвскімъ.

(Дальше.)

Годівля звѣрятъ домашныхъ взагалѣ дуже въ тімъ повѣтѣ занедбана. Худоба рогата въ своій будові и масти представляе різнородну мѣшанину, въ котрій не можна добачити анѣ знамень расовыхъ, анѣ провідной гадки та цѣли въ годівли, и мимохідь насуваеся питане, на що и про що тамошні люде таку худобу утримують. Правда, и мѣжь такою мѣшанною, яка звычайно въ нашімъ краю лучаеся, часто находять ся штуки о добрыхъ прикметахъ ужитковыхъ, але о хибній будові тѣла, котру доборомъ відповѣдныхъ розплідниківъ можна усунути и поправити та до доброи худобы прайти, — але въ Борщѣвщинѣ въ тімъ напрямѣ цѣлкомъ нѣчо не робить ся. Анѣ въ одній звиджений люстраторомъ мѣсцевости, а здае ся и въ цѣлімъ повѣтѣ, нема доси бугаївъ ліценціованыхъ, а коли вінъ о се пытавъ и справу пояснювавъ, всюды достававъ відповѣдь — якъ відъ селянъ такъ и відъ людей интеліґентныхъ, що о тій справѣ нѣчого ще не чули. Чи и на якій підставѣ законъ *зъ дня 20 липня* 1892 р. о ліценціованю и удержуваню бугаївъ засновано въ повѣтѣ борщѣвскімъ, не знати. Сю справу годилось бы *близше розслѣдити*, до чого головный выдѣлъ „Просвѣты“ есть управненый на підставѣ § 21. уст. 3. наведеного высше закона, де ясно и сказане, що выдѣлъ краевый о такихъ выпадкахъ повиненъ крімъ замѣстництва, товаристьъ господарскихъ и выдѣлу повѣтового, такожь повѣдомити „и иншій товариства маючій на цѣли підпесене господарства“, а такимъ товариствомъ есть безъ сумнѣву товариство „Просвѣта“.

О скільке станъ годівлѣ въ тімъ повѣтѣ не е вдоволяючій що до якости худобы рогатои, о стільке ще гіршимъ вінъ е що-до числа. На одну штуку худобы вразъ взъ кіньми припадае 3 до 5 моргівъ, а въ декотрыхъ селахъ *одна корова припадае на 20—30 душ* т. е. на 4—6 родинъ. Тожь набѣлъ належить тамъ до ласощівъ, а люде такъ вже до браву набѣлу привыкли, що его й не багнуть, а за омасту до ѣды уживають бараболѣ, а въ найлучшімъ разѣ олію.

До роботы уживають коней а декуды волівъ. Найлучшій коней подыбуе ся въ Вольховци и въ Бурдяковцяхъ, а решта дрібній и лихо утриманій; въ декотрыхъ мѣсцевостяхъ запрягають рочні жеребята, зъ чого нема нѣякого хосна, противно, втрата, бо робота не може бути добре выконана, а зъ такого въ молодости замученого и забѣдженого жеребяти, певно доброго коня не буде. Що-до волівъ — то во звѣдженыхъ люстраторомъ мѣсцевостій въ одномъ Устю епископскімъ господарѣ выключно волами роблять, добре ихъ живлять та плекають и длятого добре ся мають. Въ цѣлій тій громадѣ нема коней більше якъ десять паръ, и то лишь у бѣднѣйшихъ господарівъ, котрі не можуть спомочи ся на купно волівъ. Крімъ Устя епископского старанне плекане волівъ подыбуе ся ще въ Пищатинцяхъ — и тіи господарѣ, котрі сего пильнують, рівно-жь дуже добре на тімъ выходять. Тожь иншій громады повѣту борщѣвского повинній се наслѣдувати и взяти ся пильно до старанної годівлѣ худобы, взглядно до выпасу волівъ, а певно не пожалують. А хто не мае на стільке грунту, щобы мігъ волы утримати, такій нехай кормить добре коровы, а буде мати дохідъ зъ набѣлу и приховку буде мати більше а *до того доброго* обірванку, и може коровами въ господарствѣ робити, а робота добре живленымъ коровамъ нѣчо не шкодить и певно лучше буде выконана, нѣжь же ребятами або такими кіньми-харлаками, що то ноги зъ болота вытягнути не може.

Крімъ худобы и коней ховають тамошній господарѣ такожь вівцѣ, головно за-для одежи, и свиней.

Вівцѣ тамъ дрібній, расы звычайной, але удержаній, а зъ годівлею тыхъ звѣрятъ тамъ *я о стільке годжу ся, о скільке* ходить о выхіснуване овечого пасовиска въ лѣтѣ та потребы вовны на одѣжь. Однакъ мушу звернути увагу, що годівля овець може оплатити ся лишь на такихъ грунтахъ, котрыхъ не можна взяти підъ управу плугомъ, а при тімъ низько оцѣненій и оподатковані, якъ н. пр. въ горахъ. Але на Подолю, де земля высоко оподаткована, а тымъ самымъ и паша дорожша, зимівля овець не може оплатитись, тымъ більше, що вівця потребуе до зимівлѣ доброи пашѣ, а впрочімъ обірванкъ овечій для тамошнои землѣ не е відповѣдный. Длятого е вказано, щобы тамошній господарѣ не зимували овець, але въ осени, коли вівцѣ на стерни поправлять ся, выпродували ихъ, а натомѣсть купували худобу рогату и би будь на мясо поправляли, будь тільке зимували, а все хосенъ буде значный. Въ осени худоба мае низьку цѣну, тожь дешево можна би набути, а на веснѣ, противно, худоба е дорога и длятого зимівля щедро оплатить ся, а крімъ того по збстане ще обірванкъ такій, якого тамошна земля потребуе. На веснѣ купуе ся знова вівцѣ для зужитковання пасовиска лѣтною порою, и поступае ся такъ само, якъ высше вказано. Само собою розумѣе ся, що добрій штуки овець можна и повинно ся полишити на зимівлю, яко добрі матки, але все треба мати на увазѣ обставины высше наведеній та кермувати ся рахунком.

Що-до свиней — то годівля тыхъ звѣрятъ особливо въ меншихъ господарствахъ дуже е важна и интратною бути може, а то не тільке черезъ се, що звѣрята тій е дуже плідній [одна льоха до року може дати двацятеро и більше поросятъ], быстро ростуть та розвивають ся, такъ, що до року можуть бути ужитій до хову або на зарѣзъ, а маючи велику силу травленя и перероблюваня поживы на мясо и товщь, вага ихъ тѣла хутко збільшае ся, — але такожь черезъ се, що різній відпадки кухонній и господарскій, котрі не дали бы ся въ иншій способъ схіснувати, корыстно зужитковують ся свиньми. Длятого то навѣть люде не маючі анѣ загона грунту часто ховають бодай одну штуку, живлячи ей відпадками домовыми и докуповуючи решту кормы, якъ бараболѣ, грисъ, муку и т. д., и тымъ способомъ доховують ся вепра або льохи та доходять хутко до гроша, выстачаючого на купно коровы. Тожь смѣло можна сказати, що годівля свиней есть дуже великою підоймою до полѣпшеня добробыту убогои людности. И дѣйстно такъ бы було, наколи-бъ торговля свиньми на нашихъ торговицяхъ була управильнена, на реальній підставѣ оперта, т. е. сли-бы продажь и купно відбували ся не на око, але на вагу. Того самого треба бажати и такожь въ торговли худобою рогатою. Тогдѣ бувъ бы забезпеченый обопільный интересъ — якъ продаючого такъ и купуючого. При дотеперішнімъ безладѣ на торговицяхъ годѣ безъ „фаворівъ“ продати худобину и часто треба брати таку цѣну, яку они подиктують, особливо при продажи товстыхъ волівъ, на котрыхъ купцемъ може бути лишь різникъ, а зъ нимъ они легко умѣють порозумѣти ся. Въ торговли свиньми дѣе ся ще гірше. Купцѣ мають своихъ перекупнівъ и різныхъ спільниківъ, зъ котрыми входять въ змову и творять т. зв. „рівґа“. Така спілка ґаздуе свободно и безкарно въ *одномъ* або въ більше сусѣдныхъ повѣтахъ, ставить цѣну після вподобы, а годівники свиней цѣлкомъ відданій на ихъ ласку й неласку; и если продаючій не возьме тои цѣны, яку ему першій купець даваъ, тогдѣ приходять другій, відтакъ третій и т. д., а кождый дае цѣну вже що разъ низшу. Вкінци беруть штуку, за що имъ подобае ся, се-бъ-то за кару, що не повинуваъ ся ихъ могучости и силѣ, та — якъ мовлять — „щобъ и десятый каявъ ся“. Такій надужитя повинній дорогою законодавства якъ найскорше усунути, а продуцентівъ-рільниківъ передъ тою язвою обезпечити. Бо дѣйстно давна се річь, що нашій хлѣборобы не мають доси нѣ охороны, нѣ оборони въ тій справѣ, коли тымчасомъ навѣть рыбы и птахи вже давно мають правну охорону відъ надужитя лихихъ людей, забезпечену имъ дотычными законами...

(Дальше буде.)

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Замѣтною подѣею послѣдныхъ днівъ е селяньске вѣче у Вѣдни. Свѣдчить она о тімъ, якъ правительство заздалегідь запопадае прихильности консервативныхъ елементівъ передъ наближаючими ся выборами то до сеймівъ то до рады державной. Въ вѣденьскімъ вѣчу, що відбуло ся дня 13 с. м., взяло участь около 10.000 селянъ. Въ имени правительства повитавъ зборы гр. Кільмансеґъ. Вінъ именемъ міністра рільництва, котрый на превеликій свій жаль не мігъ прибути на вѣче, заявивъ, що правительство оцѣнюе якъ слѣдъ значѣне селяньского стану, котрый е однымъ зъ найважнѣйшихъ становъ, и длятого завсѣгды буде *старати ся* поперати управненій интересы того стану та удержати ихъ въ гармонии зъ интересами иншихъ верствъ населеня. Правительство звертае увагу передовсѣмъ на першу точку програмы вѣча, котра відносить ся до утворення фаховои орґанізації стану селяньского. Въ тій справѣ правительство вже зложило въ радѣ державній начеркъ закону. Такожь и иншимъ нарадамъ селяньского вѣча бажае правительство успѣху. — Відтакъ въ имени мѣста повитавъ вѣче віцебурмістръ Вѣдня д-ръ Люеґеръ. Вѣче приняло опісля всѣ резолюції, уложеній по мысли звѣстныхъ жаданъ антілібералного сторонництва въ справѣ фаховои орґанізації селянства, грунтового податку, закону ловецкого, шкідъ відъ звѣрины, закону про убогихъ, о своині, о орґанізації шкільництва и т. е. Дальшій резолюції домагають ся острого надзору надъ приватными заведеними асекураційными, заказу біржевои гры на збіже и муку. Потому промавлявъ д-ръ Люеґеръ о торговельныхъ договорахъ и обговорювавъ справу відновы угоды зъ Угорщиною, при чімъ своимъ звычаемъ сильно ударявъ на Угорщину. Вѣче приняло резолюцію, що угода зъ Угорщиною мае бути лишь въ такімъ разѣ відновлена, коли буде значно *підвышена* угорска квота и достаточно буде запоручено, що Угорщина додержить условій мытово-торговельного догозору. Вкінци высказало ся вѣче за утвореним австрійского банку державного. Міністеръ рільництва гр. Лєдебуръ прислявъ телеґраму, въ котрій высказавъ свій жаль, що службова подорожь на Буковину не позволила ему взяти участи въ вѣчу; заразомъ запевнивъ, що завсѣгды числити ся буде зъ бажаними селянъ, працюючихъ въ потѣ чола. Вѣче ухвалило выслати на те телеґрафічну подяку до міністра. Такожь ухвалило вѣче выслати до цѣсаря въ депутаціи презідію вѣча.

Католицкій вѣча, подорожь гр. Баденього по полудневыхъ краинахъ Австріи, угода консерватистівъ и ліберальвъ австрійскои більшои посѣлости при помочи правительства, вѣче селяньске у Вѣдни, — отсе передвыборча аґітація правительства гр. Баденього.

Въ справѣ угодовыхъ переговорівъ подае угорске телеґрафічне бюро кореспонденційне такій комунікатъ: „Одинъ зъ опозиційныхъ пештеньскихъ дневниківъ приносить вѣсть мовь бы то зъ Вѣдня, що угорске правительство въ справѣ квотовій зобовязало ся мовчки до підвышеня квоты о стільке, о скільке въ иншихъ справахъ угодовыхъ погодило ся зъ австрійскимъ правительствомъ, хочь знало, що австрійске правительство відновы угоды лучить зъ условѣмъ підвышеня угорскои квоты. Длятого заявлене, выказане міністромъ скарбу въ его выводахъ що-до справъ угодовыхъ, мало бы не мѣстити въ собѣ правды Розвѣдавши рѣчь, стверджаемо супроти того отсе: Міністеръ скарбу сказавъ въ своихъ выводахъ, що въ справѣ квотовій угорске правительство не вдавало ся въ нѣякій переговоры зъ правительствомъ австрійскимъ, не давало *нѣякихъ пріречень и нѣкъ не зобовязувало* ся до підвышеня квоты. Се заявлене міністра мимо всякихъ противныхъ тверджень згоджуе ся зъ праздивымъ безперечнымъ станомъ рѣчи. Такій станъ рѣчи не мае жадного вплыву на поглядъ обохъ правительствъ, після котрого справы угодовій всѣ остають въ тѣсній звязи *зъ собою и після бажаня* обохъ правительствъ разомъ мають бути зложеній въ парляментахъ; зъ того очевидно выходить, що впередъ у всѣхъ угодовыхъ справахъ мусить наступити обопільне порозумѣне. Се лежить такъ само въ интересѣ Угорщины якъ и въ интересѣ Австріи; бо примѣромъ не могло бы угорске правительство пристати на австрійске становиско що-до підвышеня мыта відъ нафты, коли бы рівночасно не стануло на тімъ, що зъ другои стороны въ справѣ банку и валюты, якъ и въ справѣ консумційного податку буде вдоволено жаданямъ Угорщины. Однако въ тімъ нема нѣякого зобовязаня що-до підвышеня квоты; въ сій справѣ угорске правительство застерегло и забезпечило свободу постановы чинникамъ до того покликанымъ.

Дня 13 с. м. явивъ ся гр. Аповій въ товариствѣ кількохъ послівъ зъ народного сторонництва передъ выборцями одного мадярского мѣсточка, щобы збраным поручити кандидатуру гр. Зічія. Коли кандидатъ выложивъ свою програму, выступивъ гр. Аповій зъ бесѣдою, въ котрій обговорювавъ справу злуки сторонництвъ въ звязи зъ справою угоды зъ Австріею. Що-до злуки сторонництвъ заявивъ бесѣдникъ, що вінъ до тои справы не приложить рукъ, та взывавъ всѣхъ прихильниківъ народнего сторонництва, щобы не теряли своихъ силъ на переговоры або уклады зъ иншими сторонництвами. Те, що звуть злукою и чого підъ тою покрывкою жадають відъ народного сторонництва, значило бы для него хиба тільке, що здати ся на ласку и неласку. „*И що-жь нам теперь* грозить? — говоривъ гр. Аповій: — Некористна угода зъ Австріею. Пбеля дотеперішныхъ заявъ правительства грозить небезпеченьство, що мы, якъ завсѣгды доси, але выйдемо матеріяльно. Черезъ бракъ енерґіи нашихъ керманичівъ державныхъ грозить намъ підвышене квоты, а за тымъ такожь підвышене податківъ. Грозить намъ такожь відновa мытового и торговельного союза, а разомъ зъ тымъ продукція въ Угорщинѣ зновъ буде мусѣла оббійти ся безъ тои охороны, яку мае продукція въ Австріи. Тій небезпеченьства грозять намъ не зъ угодового закону, тільке зъ выконаня того закону. Нашій права підъ панованемъ дотеперішнои системы дуже скорчили ся. *Такъ само*, якъ Угорщина своихъ правъ що-до армії, що-до двору и заграничного заступництва не може выконувати неподільно, такъ въ разѣ потребы не може ставути на грунтѣ економічнои самостійности. Нашій народній змаганя, котрі радять намъ залишити, не е нѣякій выгадки, а конечною підставою до заспокоеня нашихъ народныхъ потребъ. Поки не здобудемо тои твердыни, де мае свое гнѣздо той старый духъ, що такожь е причиною недовѣрчивости пануючого дому до Угорщины, пота не буде конечнои підставы до промощеня правдиво братнихъ відносинъ до Австріи. Длятого кажу: Въ сій хвили не теряти силъ, не запрятувати собѣ головы иншими гадками!“

Въ Будапештѣ ширить ся мѣжь угорскими послами поголоска про якісь поважній різницѣ мѣжь гр. Баденімъ а міністромъ скарбу Бѣлиньскимъ. Причиною мають бути якісь уклады міністра Бѣлиньского въ справѣ австрійско-угорскои угоды, котрій не цѣлкомъ годять ся зъ намѣрами угорского правительства и гр. Баденього. Указують навѣть на п. д-ра Кайдля, що мае стати наслѣдникомъ міністра Бѣлиньского. У Вѣдни не прикладають до тыхъ поголосокъ нѣякои ваги, хочь якъ-разъ сими днями, коли міністровi скарбу, пробуваючому въ Теплицяхъ, кінчить ся відпустна, выбравъ ся до него до Теплиць высокій урядникъ міністерства скарбу. Упевняють, що ся подорожь не мае нѣякои звязи зъ политикою.

——

Бруксельскій письма доносять, що увязнено чотирохъ людей, двохъ підъ Роттердамомъ а двохъ въ Антверпіи, котрі мали ладити ся до замаху на царя; выконати намѣряли замахъ въ часѣ гостины царскои въ Лондонѣ. Всѣ чотири суть натуралізованій въ Америцѣ Ирландцѣ, а увязнено ихъ въ Бельгіи на донесене англійскои поліции. При ревізіи найдено у нихъ бомбы и выбухове знадобе. Одинъ зъ нихъ называе ся Валясъ. Увязненій мають бути добре знанй лондоньскій поліции анархісты и належать до широко розгалуженого заговору анархістичного. Въ Гластовѣ увязнено въ суботу тежь одного Ирландця, що мае належати до тои самои спілки, що и тамтій чотири.

Norddeutsche Allg. Ztg. пише: Въ декотрыхъ дневникахъ все ще толкують про справдѣшный текстъ тоасту, выголошеного царемъ въ Вроцлавѣ. Отже всѣ особы, що були тогдѣ при обѣдѣ и *знають французку мову*, стверджують, що царь говоривъ голосно и выразно такъ, якъ було опісля подано въ урядовімъ текстѣ (значить: „Я перенятый тыми самыми традиційными чувствами, що й Ваша Милость“ — а не „що мій отець“).

——

Дня 12 с. м. відбуло ся въ Парижи підъ проводомъ презідента республики Фора засѣдане рады міністрівъ, на котрімъ принято програму урочистого принятя царскои пары у Франціи. Програма мала бути ще переслана царови до остаточного порѣшеня. Царска пара зъ довькою приѣде дня 5 жовтня въ полудне до Шербуґу. На стрѣчу выѣде француска ескадра. Президентъ Форъ, президентъ міністрівъ Мелінъ и міністры Ганото и Безнаръ повитають цареву пару въ пристани. По полудни відбуде ся переглядъ ескадры, а вечеромъ дасть президентъ Форъ обѣдъ въ арсеналѣ. О год. 10 вечеромъ відъѣде царска пара и Форъ до Парижа, де стануть дня 6 *жовтня о 10 год.* передъ полуднемъ и удадуть ся до россійскои амбасады. Въ Парижи забавить царска пара три днѣ. Дня 6 жовтня відбудуть ся візиты и офіціяльній принята въ елізейскій палатѣ и въ россійскій амбасадѣ, відтакъ обѣдъ въ елізей-

скôй палатѣ, а потому ґалева выстава въ операх. Дня 7 жовтня призначеный на оглядане памятникôвъ мѣста; по полудни вôдбуде ся засѣдане Академіи, а вечеромъ выстава въ театрѣ. Дня 8 жовтня звидить царска пара Лювръ, потôмъ снѣдане въ Версалю, а вечеромъ фестинъ на Секванѣ и освѣтлене мѣста. Дня 9 жовтня переглядъ войска, а потôмъ вôдъѣздъ царскои пары до Дармштадту.

Передъ приѣздомъ царскои пары приѣде на кôлька днѣвъ напередъ тайный совѣтникъ Шишкинъ до Шербурґу, а вôдтакъ разомъ зъ царемъ поѣде до Парижа. Крôмъ Шишкина и парискаго амбасадора Моренгайма не буде зъ царемъ жаденъ бôльше россійскій дипльоматъ.

Вôдозва до Вп. Родимцѣвъ повѣта залѣщицкого и сусѣдныхъ.

Въ недѣлю дня 20 с. м. розпôчне нашъ народный театръ рядъ представленъ въ Залѣщикахъ.

Повѣдомляючи о тôмъ Вп. Родимцѣвъ, вôддае Выдѣлъ Рускои Бесѣды у Львовѣ, котрый кермуе народнымъ театромъ, Имъ долю рускои сцены и ѣи дружины въ опѣку — въ тôмъ переконаню, що сцена сама рôднымъ словомъ покрѣпить и пôднесе Ихъ духа, а звуком пѣснѣ розвеселить душу, — дружина-жъ ѣи, вандруючи безпастанно по галицкôй Руси, подасть доказы, що и она вѣрно и крѣпко працюе около нашого народного вôдродженя. Длятого маѣ нашъ народный театръ право числити передо всѣмъ на суспôльность, для котрои посвячуе свои силы, тожь пôдпомагане матеріяльне нашого народного театру въ часѣ гостины его въ Залѣщитахъ буде доказомъ, що патріôтичнѣ оклики у насъ — не пуста фраза, але выразъ серіозно и глубоко вôдчутого обовязку для народу, для загальнои справы!

Въ имя сихъ народныхъ обовязкôвъ вôдзываемо ся до Васъ, Вп. Родимцѣ, а припоручаючи горячо Вашôй опѣцѣ народну сцену и ѣи дружину, надѣемо ся, що радо принесете жертву, якои домагае ся загальне дѣло и якои жадае наша народна честь!

Представленя будуть вôдбувати ся въ недѣлѣ, вôвторки, четверги и суботы кождого тыждня. Близшѣ вѣдомости подадуть афішѣ.

Перше представленѣ въ недѣлю 20 ого н. ст. с. м. „Запорожець за Дунаемъ“.

Вôдъ Выдѣлу Рускои Бесѣды у Львовѣ, дня 15 вересня 1896.

Іосифъ Левицкій, голова товариства.
Вол. Шухевичъ, референтъ театр. справъ.

☞ Пригадуемо нашимъ Вп. Передплатникамъ, що при змѣнѣ мѣсяця — вже часъ **вôдновити передплату за вересень!** При сѣй нагодѣ просимо такожь **о якъ найскорше выровнане залеглостій передплаты,** котрѣ зросли на дуже поважну суму, а черезъ се **наша Адміністрація въ правдивôмъ клопотѣ,** бо она всьо мусить выплачувати готôвкою.

НОВИНКИ.

— **На дохôдъ Бурсы им. св. О. Николая въ Перемышли** вôдбуде ся дня 1. н. ст. жовтня с. р. въ сали городскôй вечеръ зъ танцями. Запрошеня розсылають ся сими днями. Наколи-бъ хто запрошеня черезъ похибку не одержавъ, зволитъ зголоситась до выдѣлу Бурсы.

— **Запомоги на бурсы.** Въ буджетѣ на 1896 рôкъ выznачивъ соймъ до диспозиціи выдѣлу краевого, якъ щорôчно, квоту 4.000 злр. на запомоги для бурсъ, котрѣ принимають бѣдну молодѣжь народности рускои и польскои. Зъ тои сумы роздѣлавъ выдѣлъ краевый въ порозумѣню зъ краевою радою школьною слѣдуючѣ запомоги: Рускôй бурсѣ имена Ивана Хрестителя въ Дрогобичи 200 злр., польскôй бурсѣ им. Коперника въ Ярославѣ 100 злр., рускôй бурсѣ им. св. Онуфрея въ Ярославѣ 100 злр., польскôй бурсѣ въ Коломыи 200 злр., рускôй бурсѣ им. св. Михаила въ Коломыи 100 злр, польскôй бурсѣ въ Перемышли 400 злр., рускôй бурсѣ им. св. Николая въ Перемышли 300 злр., ґімназіяльнôй бурсѣ им. кс. Фелікса Дымнѣцкого въ Рашевѣ 400 злр., ґімназіяльнôй бурсѣ въ Самборѣ 300 злр., учительскôй бурсѣ въ Тернополи 500 злр., рускôй бурсѣ въ Тернополи 300 злр., рускôй бурсѣ им. св. Николая у Львовѣ 300 злр, польскôй бурсѣ им. І. И. Крашевского въ Станиславовѣ 200 злр, бурсѣ им. Стефана Баторого въ Вадовицахъ 300 злр, бурсѣ им. св. Казимира въ Тарновѣ 200 злр., бурсѣ христіяньскôй въ Бродахъ 100 злр.

— **Бувшій президентъ мѣста Львова** п. Едмундъ Мохнацкій удостоивъ ся вôдъ громады мѣста почестного дару, котрый справдѣ щось варта. На остатнôмъ засѣданю рады мѣскои вôдчитавъ радный Малецкій пôдписане 90 радными внесене такого змѣсту: „П. Е. Мохнацкій яко радный м. Львова бувъ выбраный въ 1884 р. по разъ першій а въ 1886 р. другій разъ віце-президентомъ, а дня 12 цвѣтня 1887 року президентомъ м. Львова. отже бувъ безъ перервы девять лѣтъ президентомъ, а по-надъ дванацять лѣтъ бувъ дѣяльный въ президіи. Гôднôсть президента сповнявъ дуже старанно, найлѣпшѣ силы посвятивъ въ користь мѣста. Тожь за его президентуры розвинуло ся мѣсто и взросли его институціи. Яко президентъ мѣста мавъ вôнъ рôчнои платнѣ 4000 зр., додатокъ функційный 2000 зр., павшалѣ канцелярійнѣ и на свѣтло 1000 зр., на еквіпажъ 1.500 зр., депутатъ въ деревѣ опаловôмъ 270 зр., разомъ 8.770 зр. Уступъ 3-тый §. 26 статута мѣского постановляе: „Президентови, котрый черезъ 12 лѣтъ безперерывно заѣмае урядъ президента, може рада мѣска по его уступленю зъ уряду вызначити вôдповѣдну емеритуру“. Правда, п. Мохнацкій, числячи вôдъ часу твердженя нового президента, сповнявъ урядъ президента тôлько девять рокôвъ и пôвъ, однакъ въ президіи бувъ дѣяльный дванацять лѣтъ; длятого пôдписаній, хотячи почтати, якъ годить ся, дѣяльность и заслуги п. Мохнацкого вносить: „Рада мѣска зволить ухвалити: президентови мѣета Е. Мохнацкому признае ся почестный даръ 3.600 зр. рôчно“. — Внесене се рада ухвалила безъ дискусіи.

— **Краева рада шкôльна** на засѣданю зъ д. 14-ого с. м. ухвалила мѣжь иншимъ: а) перемѣнити вôдъ 1-ого сѣчня 1897 р. одноклясову школу народну въ Словитѣ на двоклясову; — б) затвердити до ужитку въ школахъ середныхъ книжку п. заг. „Читанка руска для третої кляси шкіл середних. Львів 1896. Накладом фонду краєвого. Ціна примѣрника оправного 1 зр. 20 кр.“

— **Огнѣ.** Въ Цвѣтовôй [пов. бучацкого] знищивъ огонь 7 господарствъ сѣльскихъ разомъ зъ всѣми припасами збожа. Шкода велика, въ бôльшôй части необезпечена.

— **Олôръ селянъ при реґуляціи рѣки.** Въ Брôдщинѣ переводить выдѣлъ краевый вôдъ линия сего року помѣры за-для реґуляціи рѣки Стыра. Въ деякихъ громадахъ довершили инжиніры помѣрôвъ, а декуды прийшло до поважнѣйшихъ конфліктôвъ зъ селянами. Пôсля дописи Kurjer a Lw. зъ Брôдôвъ представляе ся справа такъ: Помѣры зроблені на Стырѣ въ селахъ Щуровичѣ и Пѣски перейшли спокôйно, громады годили ся на се хочь не дуже то й охотно, однакъ вôдъ хвилѣ перенесеня роботы до Станиславчика, селяне громады Бордуляки занепокоили ся, а вже 2 вересня зôбрали ся товпы народу коло мешканя инжинірôвъ зъ крикомъ и демонстраціями, щобы змусити ихъ до вôдъѣзду. Инжиніръ Бродовичь зъ порученя староства доспытавъ краевый выдѣлъ, котрый вôдповѣвъ ему въ тôмъ дусѣ, що скоро тѣ громады не хотять реґуляціи, то у нихъ не буде робити ся, але помѣры мусять бути на цѣлôй рѣцѣ зроблені, бо безъ нихъ не могла бы довершити ся реґуляція въ тыхъ 30 громадахъ, котрѣ ѣи домагають ся. Д 8 с. м. повликало староство репрезентацію супротивляючихъ ся громадъ, выяснено имъ, о що ходить, а они зажадали на письмѣ, що у нихъ не переведуть реґуляціи Стыра та що вадержать ся зъ помѣрами ажь до повороту высланои депутаціи до Львова, а въ разѣ потребы и до Вѣдня. Д. 11-ого выйшли инжиніры робити помѣры, а для безпечности додано имъ асистенцію 12 жандармôвъ, але робити не могли, бо мешканцѣ села Бордуляки зъ бабами и дѣтьми пôдносили зновъ крики, навѣть кидали ся на инжинірôвъ, котрыхъ жандармы окружили и хоронили вôдъ нападу, нѣкого не хотѣли слухати та заявили, що не допустять до помѣрôвъ, доки зновъ не наспѣе резолюція на ихъ поданя, яке депутація вручила цѣсарези въ часѣ маневрôвъ коло Мостискъ. Жандармерія уважала ся за слабою до арештованя, тымъ бôльше, коли бачила, що селяне повынимали похованѣ сокиры [лодку, котру ужывали инжиніры, розтрѣскали селяне въ млѣ она]. Жандармы уступили и дали знати о тôмъ староству, котре поручило жандармерии приарештовати и вôдставити до суду „бунтôвникôвъ“, а то въ цѣли утихомиреня прочихъ. *Скоро се средство не вплыне на успокоене* умôвъ въ громадахъ Бордуляки, Грицковоля, Станиславчикъ и Монастырокъ, то староство задумуе зажадати асистенціи войсковои въ силѣ однои компанії, а то тымъ бôльше, що робота зъ огляду на гарну погоду есть пильна и въ тôмъ роцѣ мусить бути покôнчена.

— **Циркъ Сідолього** — мимо великого опору и крику въ кругахъ польскихъ — таки приѣде до Львова, бо вчера рада громадска рѣшила перейти до порядку дневного надъ поданемъ дирекціи польского театру о скасоване удѣленого дозволу на будову цирку.

— **Изъ-за грунту.** Дня 14. с. м. вôдбула ся передъ судомъ цирсяглыхъ у Львовѣ карна розправа противъ Г. Циганчука зъ Сорокъ пôдъ Львовомъ, обжалованого о убійство. Циганчукъ мавъ вôдъ давна спôръ зъ своимъ сусѣдомъ Панькомъ Дулѣбою о кусникъ грунту. Мѣжь ними приходило часто до сварки, а на весну сего року въ часѣ одной такои сварки дôйшло до бійки. Въ бійцѣ вытягнувъ Циганчукъ ножикъ и пхнувъ нимъ Дулѣбу такъ не щасливо въ груди, що той до кôлькохъ днѣвъ померъ. Судьѣ присяглі узнали Циганчука виннымъ, а трибуналъ засудивъ его на рôкъ вязниць зъ постомъ що два тыждни.

— **Середъ представленя въ цирку въ Краковѣ** тамошна поліція минувшои суботы арештувала дуже елеґантного панка, що сидѣвъ на першôмъ мѣсци и якъ найлучше бавивъ ся штуками цирковыми. Зôбрана публика не могла понять, за що такого „пана“ арештують! Доперва потôмъ довѣдала ся, що той „панъ“ — не абы яка птиця. Называе ся Гіршъ Шпрінґеръ, належить до мѣжнародной шайки злодѣевъ кишеневыхъ, а самъ оперувавъ чужѣ кишенѣ на теренѣ Прусъ и Швайцарии. Будучи паномъ зъ чужихъ грошей приѣхавъ собѣ на малый вôдпочинокъ до Кракова и цôйшовъ троха розôрвати ся до цирку... однакъ тутъ вôдпытала его всевѣдуча поліція и вôдправила его на дальшій вôдпочинокъ до... арешту.

— **Скаженый песъ покусавъ** 7 с. м. пополудни въ громадахъ Тухольцѣ-Феліціянталь и въ Сморжи 14 особъ. Покалѣченыхъ вôдвезено до Сколього и тамъ подавъ имъ першу помôчь д-ръ Михальскій. Опôсля приѣхавъ зô Стрыя д-ръ Михальскій лѣкарь д-ръ Серковскій, щобы выдати раненыхъ до д-ра Буйвіда въ Краковѣ. За скаженымъ псомъ пустивъ ся въ погоню п. Ґалиньскій зô Сморжа и ему удало ся забити пса доперва въ повѣтѣ турецкôмъ.

— **Новій выправы до бѣгуна.** Нѣмецкѣ ґеоґрафічнѣ товариства намѣряють сен зимы розпочати великѣ аґітаціи за выправою до бѣгуна полудневого. Пôсля погляду славного ґеоґрафа и ґеольоґа Наймаера и звѣстного австрійского подорожника Паера бѣгунъ полудневый для науки бôльше цѣкавый, нѣжь пôвночный. Нахилъ магнетичнои иглы на полудня доси не обчисленый, не знати такожь нѣчого певного о пôдсоню тамтыхъ околиць, о роздѣлѣ водъ и землѣ. Важна такожь рѣчь розслѣдити струѣ морскѣ и вѣтры, якѣ йдуть вôдъ полудневого бѣгуна, а такожь дуже цѣкава була бы розвязка загадки, котра займае ґеольоґôвъ що-до ґеольоґічнои подôбности полудневои Африки и полудневои Америки, а здогадъ, що тѣ землѣ були колись сполученѣ зъ собою, мае богато имовѣрности. На полудни есть ростинность цѣлкомъ инша нѣжь на пôвночи, пôдсоне вôдмѣнне, и рѣчь можлива, що колись полудневый бѣгунъ бувъ такъ само якъ пôвночный осередкомъ житя ростинного и звѣрячого цѣлои землѣ. Той осередокъ пересунувъ ся вôдтакъ, бо вôсь землѣ змѣняла кôлька разôвъ свое положене. Щасливе вôдкрыте останкôвъ закаменѣлыхъ ростинъ и звѣрятъ на полудневôмъ бѣгунѣ допомогло бы дуже до розъясненя тыхъ питань. У выправѣ до полудневого бѣгуна мае взяти участь Паверъ. Однакъ, коли бы выправа не мала зôбрати ся, то Паверъ поѣде на другій рôкъ до землѣ Францъ-Іосифа, щобы вôднайта Джексона, а высылае его Германсортъ, котрый головно причинивъ ся до выправы Джексона.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Намѣстництво позволило о. Иванови Сороцѣ въ Боднарцѣ перемѣнити свое назвище зъ Сорока на Сорокевичъ. — Вчера вôдбуло ся вѣнчане п. К. Дутковского, укôнченого богослова, зъ панною Софіею Ладчижинською, дочкою пароха въ Березцѣ. — Кс. Павло Смоликовскій, ґенералъ Змартвыхвстанцѣвъ, приѣде незадовго зъ Риму до Галичины на візитацію. — Зъ канцелярии высшои школы реальнои въ Краковѣ украли злодѣѣ зô скринѣ зъ штучными замками 2.000 зр. готовыми грôшми въ паперахъ, а близько 500 зр. въ срѣблѣ лишили; поліція выкрыла вже одного зъ нихъ, слюсаря Скульского, 22-лѣтного молодця, и знайшла при нѣмъ 1.200 зр. — До Вѣдня приѣхала княгиня чорногорска Милена зъ дочкою кн. Анкою и сыномъ Миркомъ. — Проф. Рудольфъ Вірховъ буде обходити 13-ого жовтня с. р. 75-ту рôчницю своихъ уродинъ; зъ тои нагоды приготовляють ся для него овациі. — Урядова Wiener Ztg. оголошуе, що цѣсарь санкціонувавъ ухвалу сойму зъ 8 ого лютого с. р. що-до фінансового пôдпираня будовы зелѣзницѣ Делятинъ Коломыя-Стефанôвка.

Вѣсти зъ ел. станиславôвскои.

На конкурсъ зъ речинцемъ до 1 н. ст. падолиста с. р. розписанѣ приходы: а) Вовчинець дек. станиславôвского, поданя приватного; б) Бояны дек. черновецкого, Кимполюнґъ дек. сучавского, Брошкôвцѣ дек. черновецкого, Путилôвъ дек. сучавского, всѣ цѣсарского надання; в) Горошова дек. кудринецкого, Зубрець дек. бучацкого, Кійданôвъ дек. чорткôвского, Лосячь дек. скальского, Петрилôвъ дек. устецкого и Тростянець дек. снятиньского, всѣ надання приватного. — Въ пропозицію на приходы принятѣ: на Гостôвъ дек. товмацкого оо.: Ил. Мардаровичъ зъ Камѣнокъвел., Вал. Лукавецкій зъ Олешкова, Зин. Сѣменовичъ зъ Клювинець, Вол. Дыминьскій (кат. сотрудникъ) зъ Станиславова, Сильв. Дрогомирецкій зъ Илинець, Мих. Садовскій зъ Молоткова, Ив. Рудницкій зъ Высôчки, Ант. Левицкій зъ Хомякова и Володимиръ Кисѣлевскій изъ Делявы; на Городницю дек. городеньского оо.: Вікторъ Ростковичъ зъ Женави, М. Ростковичъ зъ Чорткова, Юліянъ Проскурницкій зъ Устя надъ Прутомъ, Вл. Нанасый, Сев. Пôдляшецкій, Вас. Мыдловскій, Игн. Поповичъ и Адр. Добриньскій; на Куты-мѣсто дек. косôвского оо.: Вол. Стефановичъ зô Стопчатова, Ис. Бобикевичъ зъ Выжницѣ, Еман. Красицкій зъ Вôкнянъ, Мел. Лотоцкій зъ Якубôвки, Ан. Вергунъ зъ Гусятина, Маріянъ Шанковскій зъ Москалѣвки, Мих. Литвиновичъ зъ Залѣся, Григ. Козицкій [катихитъ] зъ Коломыѣ и Спир. Кархутъ [завѣдатель] зъ Кутъ-мѣста; на Пѣстинь дек. пѣстиньского оо.: Мих. Левицкій зъ Обертина, Он. Семіонъ зъ Дебеславець, Іос. Бурачиньскій зъ Княждвора, Іос. Чубатый зъ Бѣлявинець, Як. Андриѣшинъ зъ Лючи, Мих. Садовскій зъ Молоткова, Ал. Балицкій зъ Лосяча, Ант. Левицкій зъ Хомякова и Вол. Стефановичъ зъ Стопчатова. — Похвальнѣ грамоты зъ архіерейскимъ благословенемъ и крилошаньскими вôдзнаками одержали оо.: Дим. Лойванюкъ въ Винятинцяхъ и ювілатъ Пав. Червиньскій въ Помôрцяхъ. — Дѣйстнымъ деканомъ устецкимъ именованый о. Ант. Стотанчикъ зъ Устя-зеленого, а совѣтникомъ епископскои консисторіи о. Іос. Мащакъ зъ Бахура перемыскои епархіи. — Презенту на приходъ Гостôвъ дек. товмацкого дôставъ о. Зин. Сѣменовичъ зъ Клювинець и консисторія вставила ся до намѣстництва о згоду на его кан. инстатуцію.

Господарство промыслъ и торговля.

— **Зъ ц. к. Дирекціи зелѣзницъ державныхъ:**

Оповѣщене ц. к. Міністерства зелѣзницъ зъ дня 21 серпня 1895 ч. 2055/III. въ справѣ предкладаня документôвъ потрѣбныхъ до ліквідації опусту перевозового въ дорозѣ звороту [рефакція]. — У всѣхъ тыхъ случаяхъ въ котрыхъ на пôдставѣ истнуючои до 1-ого серпня 1896 и оповѣщенои въ Вѣстнику розпор. для зелѣзницъ и плавбы рефакціи, довѣжуване документôвъ потрѣбныхъ до звороту рôзницѣ перевозового застережено бувшôй ц. к. ґенер. Дирекціи австр. зел. держ., належить вôдъ 1 серпня с. р. въ наслѣдокъ розвязаня згаданои ц. к. ґенер. Дирекціи предкладати дотычнѣ документы заховуючи всѣ иншій постановы публикації, ц. к. Дирекціи зелѣзницъ державныхъ у Вѣдня. На будуче, при оповѣщуваню рефакцій вызначить державный зарядъ зелѣзницъ заразомъ тую Дирекцію, котрôй мае ся згаданѣ документы предложити.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **Старшина товариства ґімнастичного Сокôлъ у Львовѣ** ухвалила на своѣмъ засѣданю выразити сердечну подяку Вп. Конст. Литвинови, сѣржантови мѣскои стор. огневои за даръ пары тягаркôвъ; Вас. Равлюкови урядникови товариства обезпечень „Днѣстеръ“ за жертву пары образôвъ подарованыхъ маляремъ Вп. Пйотровскимъ; Ант. Хойнацкому управителеви Ставропіґійскои книгарнѣ за даръ двохъ статуй бронзованыхъ; вкôнци за дары грôшми, котрѣ зложили: Вол. Левицкій субститутъ нотаря въ Станиславовѣ 30 кр., Иванна Витковицка учителька въ Сгрыю 1 зр. 50 кр. Титъ Буйновскій нотарь въ Пільзнѣ 30 кр., Анг. Кокуревичъ нотарь въ Сяноцѣ 40 кр., д-ръ Якôвъ Прислопскій лѣкарь въ Корчинѣ 30 кр., Мих. Кульчицкій судья въ Богородчанахъ 2 зр., д-ръ Альфредъ Яновскій секретарь прокур. скарбу у Львовѣ 50 кр., д-ръ Вол. Лучаковскій бурмістръ Тернополя 5 зр., Валеріи Яворскій професоръ університ. въ Краковѣ 50 кр., Павло Думка господарь въ Купчинцяхъ 40 кр., Титъ Заячкôвскій радникъ суду въ Коломыи 1 зр.. д-ръ Петро Стебельскій професоръ університ. у Львовѣ 1 зр., Романъ Яминскій ц. к. радникъ суду въ Сяноцѣ 35 кр., д-ръ Куровець лѣкарь въ Калуши 1 зр., д-ръ Ник. Антоневичь професоръ ґімн. въ Перемышли 50 кр. и Ден. Кулачковскій адъюнктъ прокур. скарбу у Львовѣ 1 зр. Спаси Бôгъ! За старшину товариства: *В. Нагôрный* голова. *Вол. Лаврôвскій* справникъ.

Телеґрамы „Дѣла“

Будапештъ 16. вересня. Правнича комісія соймова згодила ся на полагодженѣ справы Морского Ока черезъ судъ розъемный. Міністеръ увевнивъ, що головою суду не може бути анѣ австрійскій анѣ угорскій громадянинъ.

Петербургъ 16. вересня. Померъ тутъ нагло товаришъ міністра справъ внутрѣшныхъ тайный совѣтникъ Неклюдовъ. Вôнъ що-нно въ суботу именованый управителемъ міністерства зъ причины выѣзду міністра Горемыкина. Сей мусѣвъ черезъ те вôдложити свôй выѣздъ.

Лондонъ 16. вересня. Нынѣ по полудни приѣздить царска пара до Лісу, де ѣи повитае князь Уельскій. Тутешнѣ письма не вѣрять, щобы замахъ бувъ вымѣреный на царя; они припускають, що скорѣйше ходило о новый замахъ Ирландцѣвъ або высаджене у воздухъ палаты князя Уельского.

Вôдозва зъ Лютовискъ.

Мѣсточко наше осиротѣло, бо дня 6 вересня о 1-ôй годинѣ въ полудне выбухъ огонь въ тутешнôй церкви и она за кôлька хвиль въ мори поломени затопила ся. Причина нещастя доси невыслѣджена, а тутешнѣ жителѣ приписують ѣи искрѣ вôдъ грому, котрый якійсь часъ передъ выбухомъ огня такъ сильно коло церкви ударивъ, що тая цѣла страсла ся. О якôмъ-такôмъ ратунку не було анѣ мовы, все а все згорѣло до тла, не выратувано анѣ шпильки, а прекраснѣ, передъ двома роками закупленѣ звоны по-части стопились, по-части попукали. Такъ отже въ одной годинѣ збêталисъ мы позбавленѣ всего, а теперь найпотрѣбнѣйшихъ рѣчей зачити мусимо у церквей філіяльныхъ.

Въ тôмъ превеликôмъ и тяжкôмъ горю й нещастю единою вôдрадою и потѣхою есть Преблагій Господь, котрый яко щедръ й милостивъ не дасть намъ довго безъ дому Божого бути, и милосердній та на всяку потребу ближнього чуткій серця рускій, котрій, хотяй самій не богато маючи, своими дрôбными лептами вже неодинъ великолѣпный храмъ Божій здвигли и неодну хату для сирôтъ бездомныхъ выбудували. Звертаемось про тое и мы до Впр. духовеньства, Вбл. интеліґенціи мірскои, Почт. мѣщанъ и селянъ зъ умильнымъ прошенемъ и благаемо, щобы зволили подати намъ помôчну руку до здвигненя храму Божого, присилаючи хотяй бы найдрôбнѣйшій лепты на адресу Комітету парохіяльного въ Лютовискахъ, а св. Архистратигъ Михаилъ, пôдъ котрого вôзваньемъ наша церковь, заплаче Вашѣ жертвы въ книзѣ живота, котрый колись зъ рукъ Сотворителя зъ вôдсотками вôдберете.

Въ солодкôй надѣи, що прошене наше буде выслухане, остаю зъ глубокимъ почтеньемъ — за комітетъ

Іосифъ Котецкій парохъ въ Лютовискахъ, почта въ мѣсци.

Цѣна збожа и другихъ продуктôвъ.

15 н. ст. вересня 1896.

Львôвъ: Пшеница 6·80 до 7·—, жито 5·50 до 5·75, ячмѣнь 5·50 до 6·50, овесъ 5·30 до 5·75, рѣпакъ 9·— до 9·25, горохъ 5·— до 7·—, вика 4·— до 4·25, льнянка 4·— до 4·25, бôбъ —·— —·—, бôбикъ 4·— до 4·50, гречка 0·— до 0·—, конюшина червона —·— до —·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска —·— до —·—, кминъ —·— до —·—, анижъ 0·— до 0·—, кукуруза 5·— до 5·75, хмѣль —·— до —·— зр. за 56 кільо у Львовѣ, оковита за 10.000 літрôвъ —·— до —·— зр.

НАДÔСЛАНЕ.

Вôдзначена на краевôй выставѣ 1894 р. срѣбнымъ медалемъ — истнуюча вôдъ звыжь 14 лѣтъ у Львовѣ

при улици Скарбкôвскôй н-ръ 19

КРАВЕЦКА РОБÔТНЯ

ДИМИТРІЯ КОВАЛЬСКОГО

знана зъ своеи точности и совѣстности, приймае всѣ замовленя, входячѣ въ крутъ кравецтва мѣжь иншимъ и мундуры для студентôвъ, специяльно такожь всяку одѣжь для Р. Т. Духовеньства и выконуе тік-жь скоро, тревало, елеґанцко и дешево.

На провінцію высылае ся пробки безплатно а въ разѣ замовленя упрашае ся пôслати зъужиту одѣжь дотычну на мѣру.

236 15—20

Змѣна льокалю

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА

КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „Коперникомъ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкôй ч. 1

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — **Направы найскорше и найдешевше.** — Устроеня електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя въ провінціи водворотно.

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.

4185

Ф. МІССЛЕРЪ

вôдъ зверхности орґанізоване **мореплавне заведенє**

ВЪ БРЕМЕНѢ

высылаюче людей найбезпечнѣйшими почтовыми и скороходными кораблями: зъ **Бремена** въ полудневу и пôвнôчну **Америку, Африку, Австралію** и взагалѣ до всѣхъ мѣсцевостей кулѣ земскои.

Найдешевшй цѣны — найчестнѣйше пропитане. 72 13—24

Увѣдомленя у всѣхъ языкахъ безплатно и франко.

Адреса: **F. Missler, Bremen, Bahnhofstrasse, 30.**

!!Уніформы!!

для ц. и к. пп. официрôвъ, урядникôвъ державныхъ, одноробчныхъ охотникôвъ, а также студентôвъ — рôвно-жь всякй роботы цивільнй полагоджуе якъ найстараннѣйше — по дуже приступныхъ цѣнахъ

Лаврентій Романишинъ

Львôвъ, ул. Сикотуска ч. 19.

255 5—6

Машинки унів. до тертя мигдалôвъ. булокъ, цукру и т. п. по 1·50, зр. Машинки американьскй до сѣканя мяса по 3·50 и 4 зр. Сита волосянй почвôрнй по зр. 1, 1·30 и 1·60

поручае Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры)

Вышивки

всхôднои Галичины

пôсля колекціи зôбранои Товариствомъ „Клюб Русинок у Львові“ появилась накладомъ Антона И Хойнацкого зъ літоґрафічного заведеня Андрѣя Андрейчина по цѣна

3 зр. 30 кр. а. в.

за примѣрникъ, складаючій ся зъ 20 таблиць въ 4⁰ королевского формату въ хорошо выдѣланôй тецѣ.

Выдане сихъ „Вышивокъ“ перевысшае значно подôбного рода выданя. що появились въ Кієвѣ, Одессѣ и Москвѣ, и то не лише пôдъ взглядомъ технічного выкôнченя, але також и пôдъ взглядомъ самого змѣсту, понеже выдане се заключае въ собѣ точну репродукцію численныхъ взорôвъ народныхъ вышивокъ зъ повѣтôвъ Борщѣвъ, Городенка, Калушь, Надвôрна, Снятинъ, Товмачь и иншихъ о вѣрнôмъ наслѣдуваню красокъ, уживаныхъ народомъ въ дотычнôй окрестности.

☞ Зъ замовленями належить звертатись до Антона И. Хойнацкого, управителя Книгарнѣ Ставропигійского Института у Львовѣ, улиця Руска ч. 3. 365 10—0

КАВУ

въ 5-кільовыхъ мѣшочкахъ франко

по 9 зр. 20 кр ; 10 зр. 20 кр., 10 зр. 70 кр. и 11 зр. 20 кр.

ВИНО

въ 5-кільовыхъ барилочкахъ франко

по 3 зр.; 3 зр. 30 кр.; 3 зр. 70 кр.; 4 зр. 10 кр.; 4 зр. 50 кр.; 4 зр. 90 кр. (Дорожшй вина фляшками)

высылае

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

и Філіи.

92 32—0

До моихъ Вп. П.Т. Гостей!

При нинѣшнôй нечестнôй конкуренціи дуже тяжко для необознаного дѣйстно добрй товары дешево купити. Длятого звертаю увагу П. Т. Публики на мôй склепъ. звѣстный вôдъ многихъ лѣтъ зъ найсовѣстнѣйшои услуги и найдешевшихъ цѣнъ та поручаю мôй богато заосмотреный складъ одягôвъ гмiжеєкихъ, хлопячихъ, дитинныхъ унiформôвъ и одягôвъ для Вси Духовеньства.

Замовленя пôсля мѣры выготовлюють ся въ найкоротшôмъ часѣ якъ найлѣпше. 4095

Зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна 3.

Александеръ Царевичь

артистъ-маляръ

[въ Кобиловолокахъ п. Янôвъ коло Теребовлѣ]

по довголѣтнôй практицѣ въ краю и за границею приймае вôдъ кôлькохъ лѣтъ всѣ въ обсягъ церковнои штуки входячй працѣ, а именно: малюе церковнй образы до иконостасôвъ и престолôвъ; приймае рѣзьбарскй роботы пôсля власныхъ плянôвъ у всѣхъ жаданыхъ стиляхъ, вразъ зъ полозоченемъ; малюе стѣны церковъ и т. п. Крôмъ того выготовляе портреты зъ фотографій и зъ натуры. Пôдимаючи ся всѣхъ робôтъ по дуже умѣркованыхъ и приступныхъ цѣнахъ. а выконуючи все якъ найсовѣстнѣйше, въ доказъ чого предложити може сьвѣдоцтва и похвальнй письма, мае вôнъ повну надѣю, що Всч. Духовеньство затямить собѣ ласкаво его адресу. 36 58—?

☞ **Змѣна мешканя.** ☜

Стефанъ Томасевичь

артистъ-маляръ у Львовѣ

змѣнивъ мешкане, перенѣсши ся зъ улицѣ Краковскои на улицю **Собѣщина ч. 9.** Тожь просить Всч. Духовеньство и прочу Вп. Публику въ данôмъ разѣ туда звертатись и адресувати до него.

241 9—12

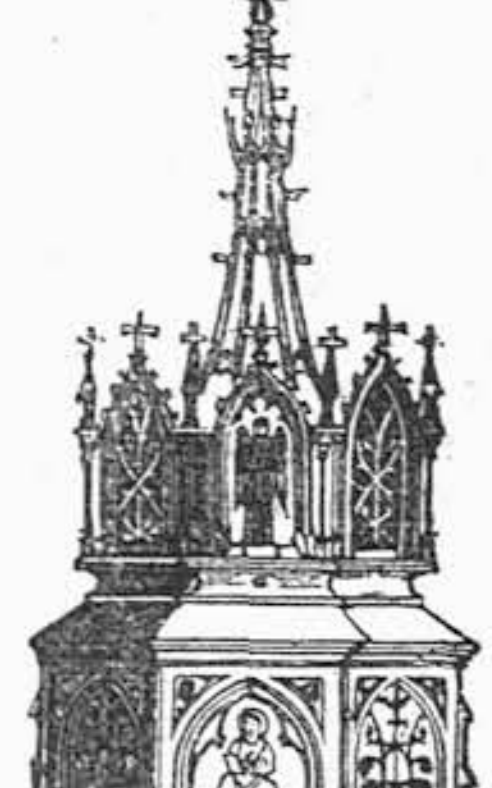

Бронзôвнича рукодѣльня

Володимира Усценьского

перенесена

зъ улици Галицкои ч. 15

на

улицю Руску ч. 1

(въ дôмъ тов. „Просвѣты“)

и сполучена зъ торговлею готовыхъ товарôвъ всякого роду, параментôвъ церковныхъ, столовои заставы, сервісôвъ зъ хиньского и правдивого срѣбра

пôдъ новою фірмою

Евгеній Спожарскій

и 185 13—25

Володимиръ Усценьскій

Львôвъ, ул. Руска ч. 1.

Принимають ся якъ давнѣйше всякй замовленя и вôдновленя рѣчей церковныхъ зъ золота, срѣбла, бронзу и ин.

Замовленя выконують ся оборотною почтою.

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выбôръ поезій для народу зъ житьеписью и портретомъ автора.

Накладомъ товариства „Просвѣта“.

Цѣна кождои части **25 кр.**

Оправленй примѣрники продають ся по 35 кр.

ЮЛІЯНЪ ПАНЬКЕВИЧЬ

Артистъ-маляръ

мае честь повѣдомити, що зъ днемъ 10-го вересня с. р. перенѣсъ ся до **Ямного** почта въ **Микуличинѣ**.

Выготовляе образы церковнй на полотнѣ и деревѣ, пôсля власныхъ начеркôвъ або пôсля дорученыхъ взорôвъ. Приймае до выконаня зъ дерева иконостасы, престолы и пр. вразъ зъ золоченемъ, пôсля власныхъ плянôвъ; украшуе внутра церковъ, выконуе такожь портреты крейдковй, пастельовй и олїйнй пôсля фотографій або зъ натуры.

Кожде, хоть-бы и найменче замовлене выконуе солідно и въ можливо найкоротшôмъ часѣ. Звертае увагу

☞ **на особливо приступнй цѣны** ☜

и поручаючи ся благосклоннôй памяти Всч. Духовеньства, Хвальныхъ Брацтвъ и Товариствъ, просить и на дальше о чиселенй замовленя. 141 12—0

Знана вôдъ многихъ лѣтъ ц. к. управ. рафінерія спіритусу, заосмотрена найлѣпшими приладами ректифікаційными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікерôвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникôвъ у Львовѣ

Яковъ Шпрехеръ и С-ка

поручае старй польскй сильнй горѣвки, дуже добрй розолісы, лікеры, румы правдивй зъ Ямайки, якъ такожь найлѣпшои якости краевй спеціялы якъ: Народôвка, Dziennik, Szczutek, Карпатôвка, „Дябелъ“, Помаранчева не солоджена, Ратафія, Деренôвка и т. и. горѣвки упривилеованй и одиноко правдивй если зъ нашои фабрики спровадженй.

Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарѣвъ, до побираня алькоголю абсолют. и найчастѣйшого спіритусу, до цѣлей лѣчничихъ вôльного вôдъ податку и вже оподаткованого. Правдивый спіритусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровый не шкôдливый, бо не выробляваный зъ ессенціи оцтовои.

Складъ для мѣста Львова, ул. Коперника ч. 9 и въ головнôмъ складѣ водъ мінеральныхъ І. Йоллеса, улиця Кароля Людвика ч. 29.

4912 265—104

ЛІЯРНЯ ДЗВОНÔВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

въ Калуши

вôдзначена двома срѣбными медалями

выконуе **дзвоны** рôзнои ваги и приймае ушкодженй дзвоны до переливаня въ найкоротшôмъ часѣ, а также мае на складѣ готовй дзвоны рôзнои ваги.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнй замовленя, прошу о ласкавй замовленя такъ на поодинокй новй дзвоны якъ и на цѣлй групы. За тревалôсть матеріялу и гармонічный звукъ моихъ дзвонôвъ ручу и для того осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. публицѣ

3789

Зъ глубокимъ поважаньемъ

АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1 мая 1896 року після годинника середно-европейского.

Поїзди відходять зі Львова							до	з	Поїзди приходять до Львова						
поспішні			особові						поспішні			особові			
							Берлїна		5·10	1·30	—	8·55	6·55	9·30	—
8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—	Кракова (Вроцлава і Відня)		5·10	1·30	8·45	8·55	6·55	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	6·45	—	Варшави		5·10	—	—	8·55	—	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	*6·45	—	Мушини-Криниці через Тарнів*) (тільно від 25 червня до 15 вересня)†) (тільно від 1 червня до 30 вересня)		*5·10	—	—	†8·55	6·55	—	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Мушини-Криниці через Ряшів		5·10	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	6·45	—	Мушини-Криниці ч. Перемишль		—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Хабівки через Тарнів		5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	11·00	—	9·55	—	—	Хабівки через Ряшів		5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	—	—	9·55	6·45	—	Хабівки через Перемишль		—	1·30	—	8·55	—	—	—
8·40	—	11·00	4·40	—	—	—	Мшанки долїшної через Тарнів								
—	2·50	—	4·40	—	—	—	Розвадова і Надбереза через Дембицю		—	—	—	—	6·55	—	—
—	—	—	4·40	9·55	6·45	—	Рави руской через Ярослав		—	1·30	8·45	—	—	9·30	—
—	—	—	4·40	—	6·45	—	Кросна, Івонича, Риманова, Сянока через Перемишль		—	1·30	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	—	5·22	—	7·22	—	Мезе-Лаборча і Пешту через Перемишль		—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
							Лавочного, Пешту, Міскольча Мункача		—	—	—	12·10	8·00	—	—
—	—	—	—	9·35	—	—	Гребенова (тільно від 10 липня до 31 серпня включно)		—	—	—	—	1·51	—	—
—	—	—	5·22	9·35	*3·05	7·22	Сколього і Стрия*) (зі Сколього тільно від 1 мая до 30 вересня включно)		—	—	—	12·10	8·00	1·51	*10·10
—	—	—	—	9·35	7·22	—									
—	—	—	5·22	—	—	—	Станіславова через Стрий		—	—	—	12·10	8·00	1·51	—
							Хирова через Стрий		—	—	—	—	8·00	1·51	10·10
6·10	—	—	—	—	—	—	Сучави, Гусятина, Кересмезе, Слободи рунг., Бергомету, Чудина, Радовець, Кимполюнга, Букарешту і Ясе		—	—	9·50	—	—	—	—
—	—	—	—	10·25	—	—	Сучави, Чорткова, Кересмезе, Калуша, Сопова, Букарешту і Ясе		—	—	—	—	2·01	—	—
—	—	—	—	2·45	—	—	Сучави, Радовець. Бергомету і Чудина (кождого понедїлка), Печенїжина		—	—	—	—	—	6·13	—
—	—	—	—	—	—	10·15	Сучави, Гусятина, Калуша, Новоселиці, Чудина (що понедїлка), Радовець, Кімполюнга, Ясе, і Букарешту		—	—	—	—	7·28	—	—
—	—	—	—	9·15	7·05	—	Сокаля і Ярославя через Раву руску		—	—	—	8·15	5·45	—	—
—	—	—	—	9·15	—	—									
6·14	2·25	—	—	9·48	—	11·12	Белзця		—	—	—	—	5·45	—	—
6·00	2·11	—	—	9·30	—	10.45	Підволочиск і Бродів (на дворець Львів-Підзамче)		—	2·18	9·55	7·42	4·45	—	—
—	—	—	—	1·32	—	—	Підволочиск і Бродів (на головний дворець)		—	2·34	10·05	8·05	5·10	—	—
—	—	—	—	1·20	—	—	Брухович (тільно від 1 мая до 25 червня і від 15 серпня до 6 вересня включно)		—	—	—	—	—	8·03	—
—	—	—	—	3·20	—	—	Брухович (тільно від 26 червня до 14 серпня включно)		—	—	—	—	—	8·25	—
—	—	—	9·45	3·00	8·55	—	Янова*) (через цїлий рік), †) (тільно від 16 червня до 31 серпня включно)		—	—	—	*7·50	—	†5·28	†8·54
—	—	—	*9·45	†1·05	§ 3·00	*6·25	Янова (тільно від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цвітня включно)		—	—	—	—	1·10	7·48	—
—	—	—	1·32	—	—	—	Зимної Води від 1 мая до 6 вересня в недїлї і сьвята		—	—	—	—	—	—	—

Увага. Години печатанї грубими черенками означають пору нічну від 6 год. вечером до год. 5-ой 59 мін. рано. В бюрі інформаційнім ц. к. зелїзниць державних у Львові ул. Третого мая ч. 3 готель Імперіяль продажь білетів стрефових, окружних і довільно зіставлюваних зшитов до їзди, як також тарифе і розкладів їзди в виді кишеневім. Информациї в справах тарифових і перевозових. Час середно-европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут. Година 12 часу середно европейского = 12 години 36 мінут після годинника львівского. 6

☞ **При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.**

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 200. Львôвъ, Четверъ 5 (17) вересня 1896. **Рôчникъ XVII.**

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Лiтературный додатокъ „Бiблiотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адмiнiстрацiя „ДѢЛА“ ул. Баторiя 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскiй; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ лiтер. додаткомъ

въ Австрiи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року	3 зр.
на чверть року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакцiя, Адмiнiстрацiя и Експедицiя пôдъ ч. 24 ул. Баторiя. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламацiи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовои або єи мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесеня приватнѣ числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

Выборы до радъ повѣтовыхъ.

Въ жовтни с. р. вôдбудуть ся въ 31 повѣтахъ выборы до радъ повѣтовыхъ. Намѣстництво вызначило для поодинокихъ курiй, на якѣ розпайовано автономiчну репрезентацiю повѣтову, такѣ речинцѣ до выборôвъ: для громадъ сѣльскихъ день 19 жовтня, для громадъ мѣскихъ 21 жовтня, для найвысше оподаткованыхъ въ торговлѣ и промыслѣ 23 жовтня а для бôльшихъ посѣлостей 26 жовтня с. р. Повѣты зъ рускимъ населенємъ, въ котрыхъ вôдбудуть ся выборы, суть отсѣ: Бережаны, Горлицѣ, Грибôвъ, Камѣнка, Коломыя, Косôвъ, Коросно, Лѣсько, Мостиска, Новый Санчь, Рава, Самбôръ, Скалатъ, Сокаль, Старе мѣсто, Чешанôвъ и Збаражъ.

Ординацiя выборча нашои репрезентацiи автономiчнои засуджує зъ горы населенє сѣльске на меншôсть, вызначуючи курiи громадъ сѣльскихъ зъ загального числа 26 мандатôвъ лишь 11—12 мандатôвъ. Прочѣ мандаты припадають для т. зв. елементу интелiґентного, при чôмъ, розумѣє ся, постарано ся знову о перевагу для репрезентантôвъ бôльшои посѣлости, а вôдступлено вôдъ сеи засады лишь въ тыхъ повѣтахъ, де тои бôльшои посѣлости находить ся обмаль и нема зъ-вôдки єи взяти. На кождый способъ можуть bene nati et possessionati захопити безъ великихъ высиленъ въ свои руки репрезентацiю повѣтову, що й справдѣ удавало ся имъ доси дуже добре.

Яку ролю вôдграють рады повѣтовѣ въ нашôмъ житю публичнôмъ, про се мабуть не треба широко розводити ся, бо за 30 лѣтъ автономiи можна було о тôмъ пересвѣдчити ся. Економiчна господарка въ повѣтѣ, котрою повиннѣ занимати ся рады повѣтовѣ, а властиво выдѣлы повѣтовѣ, зôйшла пôсля дотеперѣшного звычаю на другiй плянъ, такъ що маршалокъ краєвый ґр. Бадени уважавъ вôдповѣднымъ пригадати сей обовязокъ репрезентацiямъ повѣтовымъ якъ въ своихъ публичныхъ єнунцiяцiяхъ такъ и въ спецiяльнôмъ обѣжнику выдѣлу краєвого. Причина тои недуги нашихъ репрезентацiй повѣтовыхъ лежить въ тôмъ, що выдѣлы повѣтовѣ уважають себе въ першôй лiнiи институцiєю для береженя интересôвъ narodowych и для веденя полiтики краєвои.

Полiтика се хлѣбъ насущный нашихъ репрезентацiй повѣтовыхъ. Полiтикою занимають ся всѣ, почавши вôдъ возьного и всѣлякихъ люстраторôвъ, а скôнчивши на маршалку повѣтовôмъ. Фонды повѣтовѣ стоять до розпорядимости и зъ нихъ то щедрою рукою роздає ся на всякѣ cele narodowe, розкидаючи по мѣстахъ и мѣсточкахъ нашои Руси gniazda sokole, ochronki и тымъ подôбнѣ розсадники польщины. А прийдуть выборы до сойму або рады державнои, то ажь тогдѣ мусять выдѣлы повѣтовѣ пописати ся своєю дѣяльностiю. Въ руки маршалка повѣтового складає центральный комiтетъ зъ повнымъ довѣрємъ судьбу своихъ кандидатôвъ и охорону загроженыхъ интересôвъ narodow-ыхъ.

Не диво отже, що до складу радъ повѣтовыхъ прикладають краєвѣ чинники полiтичнѣ велику вагу, а выборы до радъ повѣтовыхъ ставляють ся на рôвни зъ выборами заступникôвъ народу. Аґiтацiя выборча и всякѣ практики выборчѣ примѣнюють ся въ цѣлôй повни. Торôчнѣ выборы до рады повѣтовои въ Турцѣ, переведенѣ пôдъ руководствомъ старосты п. Бѣлиньского, можуть бути въ тôмъ взглядѣ класичнымъ примѣромъ. Не допустити до рады нѣодного священика — було окликомъ выборчимъ при згаданыхъ выборахъ и хто знає, чи те саме не повторить ся при розписаныхъ теперь выборахъ, щобы лишь позбути ся warchołów и мати вôльнѣ руки.

Сегорôчнѣ выборы до радъ повѣтовыхъ будуть мати бôльше значѣнє ще й зъ того взгляду, що мѣжь селянами, именно въ захôднôй Галичинѣ, проявивъ ся живый рухъ въ тôмъ напрямѣ, абы зъ курiи громадъ сѣльскихъ выбрати лишь самыхъ селянъ и рѣшучихъ заступникôвъ интересôвъ хлопскихъ. Рухъ сей зверненый противъ властителѣвъ обшарôвъ двôрскихъ и має выразный характеръ борбы клясовои однои верствы суспôльнои противъ другои. Выборы до пiльзненьскои рады повѣтовои, переведенѣ немовь на пробу, показали, що орґанiзацiя селяньства може вôднести гарнѣ успѣхи, — а тымъ самымъ затревожили въ великôмъ степени верховодячу верству въ краю. Вдарено на алярмъ, а при надходячихъ 31 выборахъ мабуть постарають ся о змобiлiзованє всѣхъ силъ до борбы противъ хлопства. Вже заздалегôдь орґанъ псевдо-демократôвъ Słowo Polskie накликує своихъ прихильникôвъ до спôльнои акцiи зъ интелiґенцiєю сѣлъ (дѣдичами), кажучи: Скоро дотеперѣшный рухъ людовый пôднѣсъ въ своихъ окликахъ передовсѣмъ интересы клясовѣ, скоро въ аґiтацiи полiтичнôй высунено на передъ змаганя до ухиленя переваги елементôвъ полiтично старшихъ и бôльше зрѣлыхъ, интелiґенцiи сѣлъ и мѣстъ, а загнано ся такъ далеко, що призабуто интересы цѣлости, краю и народу, що у всхôднôй Галичинѣ мôгъ пôднести ся окликъ „полишаємо Русинамъ упорати ся зô шляхтою“ — то треба, щобы до сеи акцiи выборчои приступивъ край зъ цѣлою свѣдомостiю, о що ходить. — Якъ бачимо, ажь цѣлый край має станути до акцiи выборчои для запевненя шляхтѣ переваги въ репрезентацiяхъ повѣтовыхъ, и то длятого, що у захôднôй Галичинѣ селяне а у всхôднôй Русины хотять вже разъ упорати ся зъ балястомъ шляхотскимъ.

Мы вже въ-друге звертаємо увагу нашои суспôльности на значѣнє выборôвъ до радъ повѣтовыхъ та накликуємо розпочати акцiю. Въ деякихъ повѣтахъ зачала ся робота въ тôмъ напрямѣ вже давнѣйше, а теперь певно пôйде скоршимъ темпомъ, бо вже лишь мѣсяць часу до самыхъ выборôвъ. Крôмъ припильнованя справы по селахъ при выборѣ вôдпоручникôвъ до голосованя (зъ котрыхъ однымъ єсть начальникъ громады), треба також завязати комiтетъ до уложеня лiсты выборчои, щобы голосы не розбили ся. Така орґанiзацiя выборча повинна обôймати не лишь выборы зъ ґрупы громадъ сѣльскихъ але й громадъ мѣскихъ, де лишь складъ рады громадскои дає выгляды на успѣхъ, бо-жь годѣ зъ заложеными руками придивляти ся, якъ нашѣ опѣкуны беруть автономiю въ своє выключне посѣданє. Акцiя зъ нашои стороны вымагає безперечно незвычайного напруженя и енерґiи, коли зважить ся невôдрадность нашихъ вôдносинъ полiтично-суспôльныхъ, де подостаткомъ хрунѣвъ, стероризованыхъ начальникôвъ громадскихъ и жидовы по мѣстахъ. Але се ще не повинно знеохочувати до роботы и оправдувати байдужность до акцiи полiтичнои. Байдужностiю не здѣємо нѣчого, бо се лишь вода на млынъ нашихъ опѣкунôвъ. Треба спиняти аґресивность нашихъ приятелѣвъ въ добуваню правъ всѣми силами всюды, де лишь можна, — тожь и добровôльне, безъ опору и борбы, вôдданє „польскихъ бецирковъ“ въ руки верховодячои клясы въ краю, було бы непростимымъ грѣхомъ. Не засыпляймо справы выборôвъ до радъ повѣтовыхъ!

О парцеляцiи великихъ обшарôвъ — способъ и кошты переведеня єи.

[Письмо зъ Коломыйского.]

Майже щоденно стрѣчаємо ся зъ описами по часописяхъ, якъ нашѣ селяне громадно опускають край, а також, що бôльша часть зъ нихъ на чужинѣ марно пропадає. Одиноке рацiональне средство запобѣгти емiґрацiи єсть парцеляцiя бôльшои посѣлости мѣжь селянъ и въ тôмъ случаю справджуєсь пословиця „вовкъ сытый и коза цѣла“.

Селяньскѣ ґрунты такъ роздробили ся, що рацiональна господарка сталась неможливою — селяне по бôльшôй части не въ силѣ на своихъ господарствахъ удержати найконечнѣйшого живого инвентаря, черезъ половину и коровы не мають, тожь не навозять своего грунту, зъ року на рôкъ выяловлюють, а остаточно дôйшло до того, що земля не оплачує и роботы. Бôльшѣ посѣлости при теперѣшныхъ аґрарныхъ вôдносинахъ и недостачи оборотового капiталу, черезъ парцеляцiю вправдѣ уймають собѣ землѣ, але за те пôдносять культуру землѣ, а тымъ самымъ выдатнôсть. Для селянъ набуванє землѣ черезъ парцеляцiю єсть дуже легке, бо селянинъ не потребує конечно готового гроша, набутый грунтъ сплачує працею; потреба лише, щобы перепроваджуючѣй парцеляцiю посѣдавъ повне довѣрє селянъ, бо найдуть ся завсѣгды въ злôй и добрôй вѣрѣ противники парцеляцiи. Выгадують неможливѣ рѣчи и туманять несвѣдомого селянина, а тôй, за часто вызыскуваный, увѣрить, що радше хоче ся вызыскати єго, нѣжь єму допомочи. Н. пр. голосять: „Не купуйте поля; цѣсарь казавъ роздати поле селянамъ даромъ, паны перевѣдали и длятого спродають“ — або: „Не купуйте, бо на паньскôмъ грунтѣ тôлько а тôлько тысячь довгу, то вѣрителѣ паньскѣ и вашъ грунтъ злiцитують“ — або „Грунтъ лишь такъ довго будете вживати, доки не выплатите довгу, а потôмъ панъ знову вôдбере“ — и т. п.

Въ теперѣшнôй порѣ — якъ сказавъ-ємь на початку — одинокôй выхôдъ въ парцеляцiи — длятого хотѣвъ бы-мь подати короткѣй начеркъ поступованя при нѣй и якѣ є конечнѣ при тôмъ кошты.

Передовсѣмъ якъ при кождôмъ купнѣ, такъ и тутъ треба якъ найтанше выгодити землю призначену на парцельованє. Н. пр. въ Топорôвцяхъ пов. городеньского купили селяне морґъ найлучшои землѣ пересѣчно по 170 зр., але въ вôддаленю 5 клм. вôдъ села. Въ Ґодахъ въ повѣтѣ коломыйскôмъ купили сего року морґъ въ знаменитôмъ положеню, бо при гостинци, при стацiи зелѣзничôй, зъ легкимъ полудневымъ спадомъ — пересѣчно по 184 зр. а длятого такъ тано, що властитель въ той способъ утримавъ бодай певну часть родинного маєтку при своимъ имени.

Кождый селянинъ може при парцеляцiи обшару набути стôлько грунту, скôлько самъ посѣдає, если грунтъ єго въ табули є чистый. [Купуючихъ за готôвку сесе очевидно не обовязує.] Не можуть приступати до парцеляцiи тiи, котрыхъ грунтъ стоить єще на масѣ спадковôй або котрыхъ грунтъ є мѣжь родину идеально подѣленый; само собою розумѣєсь не можуть и малолѣтцѣ. Кождый зголошуючiй ся до купна складає яко завдатокъ въ третѣ руки найменше 10 зр. Коли вже має ся стôлько зголошень, що обôймають цѣлый пôдъ парцеляцiю призначеный обшаръ, выбирає ся зъ-помѣжь самыхъ парцелянтôвъ комiсiю таксацiйну, если поле не єсть однаковои якости. По отаксованю роздѣляєсь цѣлый обшаръ льосомъ. На пôдставѣ льосованя выготовляє ся плянъ ситуацiйный, зъ увзглядненємъ, щобъ кожда парцеля мала догôдный доступъ,

Збѣглець.

Зъ ческого — М. Яна [Jahn-a].

Выскочивъ зъ лѣса наче вовкъ...

Свѣтло широкои долины освѣтило єго. Бачивъ передъ собою бѣлу мраку, що пôднималась надъ мокрыми лугами. Воздухъ проймавъ єго вогкостiю и холодомъ весняного морозу. Млаве свѣтло срѣблистого мѣсяця безъ упину спадало зъ небозводу на землю, освѣтлюючи широку долину. За лугомъ темнѣла рôля, темнѣли въ садку яблôнки, а зъ ихъ тѣни вызирали двѣ свѣтлѣ смуги, зливаючись въ одинъ промѣнь, що продиравъ ся ажь до душѣ єго.

Серце єго почало битись. Єму бачило ся, що вôнъ въ дома та що за кôлька хвиль усяде въ своѣй хатѣ; але поглядъ на грубу арештантску одѣжь занепокоивъ єго. „Не ждуть мене, и не снить ся имъ, що я прийду. Гмъ, убiйникъ, вязень!...“ — усмѣхнувъ ся тяжкимъ, зломанымъ усмѣхомъ и выйшовъ на лугъ.

Примерзла вода плюскотѣла пôдъ єго ногами. Зробивъ ще кôлька крокôвъ и, чимъ близше було єму до хаты, тымъ скорше бѣгъ. Три днѣ утѣкавъ гôрскими стежками и страшными вертепами лишь о куснику чорного хлѣба, що ще забравъ зъ вязницѣ. Ноги єму обôмлѣли, але теперь наче-бы вступила въ нихъ чудесна, подвôйна сила. Перескочивъ до саду, пересмикнувъ ся помѣжь галузє и мовь ласиця на пальцяхъ пôдôйшовъ до глиняной приспы. Запукавъ у вôкно — и самъ здивувавъ ся, чомъ такъ несмѣло запукавъ... Тажь туга за домомъ мучила єго пять лѣтъ у вязници и тягнула єго геть, а теперь наче-бъ опустила єго. Теперь властиво не знавъ, по що и на що йшовъ до дому. Ишовъ, якъ тôй, що зблукавъ ся за блуднымъ огникомъ миготячимъ зъ посередъ мраки; думавъ, що не буде знати, що робити зъ радощѣвъ, коли ступить на порôгъ своеи хаты, — а якъ помыливъ ся!... Всѣ тѣ увявы жили лише въ єго снахъ, а розвѣяли ся при пробудженю. Зô всего лишивъ ся єму тôлько тяжкiй, стомленый смутокъ, що вдиравъ ся єму ажь до дна душѣ.

Стоявъ хвилю пôдъ вôкномъ. Серце єго роздиралось вôдъ болю першого заводу. Заглянувъ до свѣтлицѣ. Свѣтло выдало ся єму млавымъ, неяснымъ. Розпôзнавъ при нѣмъ двѣ тѣни. Одна сидѣла коло печи, друга потонула въ думкахъ, похиливши голову надъ стôлъ. „Надъ чимъ думає? Якъ вырôсъ! Тогдѣ бувъ хлопцемъ, якъ мене засудили... Минають лѣта!“ прошептавъ збѣглець и запукавъ у-друге. Тѣнь коло стола рушила ся. Збѣглець почувъ, якъ дверѣ заскрипѣли, почувъ молодѣ пружистѣ кроки въ сѣнехъ.

— Хто тамъ? — озвавъ ся зъ середины свѣжiй голосъ.

— Я — вôдповѣвъ сухiй голосъ зънадвору.

— Не пôзнаю, хто тамъ!

— Вôдчини, Осипку! вôдчини... Тато йде до дому! — промовивъ збѣглець, полыкаючи слину.

— Боже милосердный! се-жь не може бути... Зъ-вôдки вы бы ту взяли ся! тажь то доперва пять лѣтъ! — говоривъ сынъ придавленымъ голосомъ.

— Вôдчини, Осипку!.. Тягнуло мене до дому, утѣкъ-ємь... вôдчини! — просивъ збѣглець и жадôбно ловивъ кождый вôдзвукъ сынового голосу.

Замокъ забрязчавъ и дверѣ вôдчинились. Збѣглець увôйшовъ до сѣней. Млаве свѣтло добувало ся зъ середины и освѣтило высоку стать Осипову. Збѣглець бачивъ, якъ Осипъ подавъ ся вспять и якъ очи єго боязко свѣтили ся.

Въ-тôмъ вôдчинили ся хатнѣ дверѣ. На порозѣ зъявила ся жѣнка Марта.

— Святъ-святъ-святъ! ты де тутъ взявъ ся! — сказала и сплеснула въ долонѣ. Була розкудовчена и блѣда. Отвирала уста, мовь-бы важила слова. Якъ же то? Пустили тя, чи що? Говори!“ — пытала стрѣвожена и боязкими очима мѣрила єго знужденѣлу стать изъ звисаючою грубою арештантскою одежiю.

— Нѣ, утѣкъ ємь, — вôдповѣвъ збѣглець и вôйшовъ до свѣтлицѣ.

Сѣвъ на лавку и взявъ ся за ноги. Марта увôйшла за нимъ. Осипъ сѣвъ при вôкнѣ. Зажуривъ ся и зъ журбы грызъ нôгтѣ. Очи єго, перенятѣ недовѣрємъ, глядѣли на збѣгця.

— Чого тримаєшь ся за ноги? чи ты бувъ закованый въ кайданы? — спытала Марта холоднымъ мовь лѣдъ голосомъ.

Збѣглець тужно поглянувъ на жѣнку. Тôлько подумавъ собѣ, що такъ холодомъ вôдъ неи вѣє, мовь-бы бажала єму, щобы померъ въ тыхъ кайданахъ. Пересѣвъ ся и знову взявъ ся за ноги.

— Охъ, болить, болить! Два днѣ йду лѣсомъ... нôгъ собѣ не чую!..

— А яке коротке у тебе волосє! Уха твои потовченѣ! — въ тыхъ словахъ зôбрала Марта всю брыдь и вôдвернула очи.

Збѣглець мовчавъ. Очима лыкавъ чорный хлѣбъ зô стола, не зводивъ зъ него очей.

— Смерти була-бъ я скорше надѣяла ся! Що тобѣ прийшло до головы? Що-жь теперь пôчнешь? Злапають тебе и до смерти не выпустять! — торкотала ходячи по свѣтлици.

— Дай менѣ ѣсти! — сказавъ збѣглець и лячными очима перебѣгъ по столѣ.

— Иди, сядь и ѣджь, — вôдповѣла и подала єму нôжь. Руки єи дрожали зô страху, щобъ не пробивъ єи.

Збѣглець митью сѣвъ до стола, вкроивъ собѣ величезный кусникъ и встромлявъ мѣжь счорнѣлѣ зубы. Ѣвъ такъ, що ажь выстаючѣ зъ лиця кôстки хрупотали.

— Принесу тобѣ що до хлѣба, — сказала Марта и зъ сѣней внесла грудочку масла.

Збѣглець пажерливо кинувъ ся до масла и намастивъ нимъ хлѣбъ,

и вôддає ся авторизованому ґеометрови, щобы врисувавъ всѣ ново-повсталѝ парцелѣ, зъ доданємъ консиґнаціи на самôй мапѣ, котрѝ парцелѣ и якои поверхности повстали зъ кождои поодинокои давнои парцелѣ. Дальше треба постаратись о вытяги гіпотечнѝ кождого зъ парцелянтôвъ, вытяги тыхъ выказôвъ гіпотечныхъ, котрѝ хотять дати пôдъ гіпотеку для затягненя позички, на заплаченє маючого ся купити грунту, — въ тôмъ выказѣ конечно є потрѣбна парцеля будôвляна, бо въ противнôмъ разѣ Банкъ краєвый [и то заледви] затримує 25% позички до часу выказаня парцелѣ будôвлянои, при чôмъ Банкъ застерѣгає ся, що єли будынки не будуть поставленѝ, то выповѣсть цѣлу позичку. По выготовленю выказôвъ гіпотечныхъ выдасть ґеометеръ евіденційный аркушики грунтовѝ остемпльованѝ и пôдписанѝ.

Позичка 4%-ова при купнѣ грунту одиноко можлива въ Банку краєвôмъ у Львовѣ. Селяне пôсля статуту того-жь банку можуть затягнути позичку зъ найдовшою сплатою 24 лѣтъ. При 24-рôчнôй сплатѣ уплачуєсь [т. є. вже зъ амортизаціею] по 7 зр. рôчно вôдъ сотки. Статутъ Банку краєвого якъ и плянъ амортизаційный можна кождого часу дôстати въ Дирекціи даромъ.

Маючи выготовлену мапу, выказы гіпотечнѝ купуючихъ и аркушики грунтовѝ, приступаєсь до списаня контракту. Для упрощеня и меншого кошту однымъ актомъ нотаріяльнымъ, въ котрôмъ поодиноко має бути сказано: хто, яку парцелю и якого обєму купує, за яку квоту грошеву, кôлько уплативъ, а кôлько остає довжнымъ. Кождый купуючій дає леґалізовану [50 кр. стемпель] нотаріяльну повномôць [єсли не купивъ за готôвку] до затягненя на его власный грунтъ и на маючій ся купити грунтъ позички на бракуючу цѣну купна и выплаченя тои-жь властителеви. Продаючій дає таку саму повномôць тому самому, що и купуючѝ, на заинтабульованє купуючихъ на купленôмъ грунтѣ, а коли є довги на маєтку спродаючого, на сплату тыхъ-же зъ узысканои цѣны купна, такъ, щобы селяне дôстали цѣлкомъ вôльный грунтъ вôдъ всякихъ тягарôвъ, а лише позôстала решта цѣны купна выплачує ся спродаючому зъ затягненои позички. Кошты поносять продаючій зъ купуючими по половинѣ.

При парцеляціи 500 морґôвъ обшару маєтку Ґоды кошты були такѝ:

Вôдъ цѣны купна, адвокатови, за списанє контракту и взагалѣ за переведенє цѣлого интересу зô стороны правнои [д рови Т. Соловѣеви адвокатови краєвому у Львовѣ], котрый єсть заразомъ повновластникомъ обохъ сторôнъ, 1%. Морґъ плачено по 184 зр., отже купуючѝ заплатили припадаючу на нихъ половину адвокатови вôдъ морґа 92 кр.

За выготовленє пяти мапъ и розмѣренє на грунтѣ [мапы потрѣбнѝ: одна до акту нотаріяльного оріґіналу, двѣ до выпису, одна до збору документôвъ, одна до власти евіденційнои], гонорарь нотареви за списанє акту нотаріяльного на мѣсци купна, выдатки дрôбнѝ на пôсланцѣвъ, порторія, переглянене табулѣ купуючихъ, кошты подорожи — на все те выдали купуючѝ 305 зр. 77 кр. отже на морґъ припадає 61 кр.

Купуючій за готовѝ грошѣ плативъ за морґъ вразъ изъ коштами 185 зр. 53 кр. При парцеляціи въ Ґодахъ купивъ за готовѝ грошѣ лишь одинъ; всѣ прочѝ дали завдатокъ разомъ въ сумѣ около 6.000 зр., а на решту цѣны купна затягли позичку.

Стемплѣ до вытягôвъ гіпотечныхъ, аркушикôвъ грунтовыхъ, разомъ зъ ремунераціею для занявшого ся достатченємъ тыхъ-же выносло 67 зр. 40 кр., отже на одинъ морґъ выпадає 13½ кр.

1% адвокатови за выробленє и пôднесенє позички заплативъ той, хто взявъ позичку на цѣлу цѣну купна, вôдъ морґа 1 зр. 84 кр.

Купуючій за позиченѝ грошѣ заплативъ за морґъ вразъ изъ коштами 187 зр. 50½ кр.

Кромѣ того оплата переносна. Ся оплата *є взглядна*; найвысша може бути 3½% зъ 25% додаткомъ.

Затягнувшѝ позичку въ Банку краєвôмъ платять 1% для заступства вôдъ высокости затягненои позички и взглядну рôзницю курсу облиґацій Банку краєвого [нинѣ тая рôзниця выносить 2% — 2½%].

Т. В.

Справозданє зъ люстраціи читалень тов. „Просвѣты“ и господарствъ селяньскихъ въ повѣтѣ борщѣвскôмъ.

(Дальше.)

Садôвництво въ борщѣвскôмъ повѣтѣ єсть розповсюдненє и має до сего всѣ корыстнѝ условя. Рѣдко можна подыбати другій повѣтъ, де бы майже кожда мѣсцевôсть такъ надавала ся до годôвлѣ деревъ овочевыхъ и то всѣлякого рода, якъ повѣтъ борщѣвскій. Земля марґлевата, а всюды досыть вална маюча, затишне положенє осадъ громадскихъ по ярахъ и тепле пôдсонє — ото условя, въ котрыхъ дерева овочевѝ добре ростуть а овочѣ бувають красвѝ, дороднѝ и смачнѝ. Тамъ села выглядають якъ гаѣ, представляючи видъ мальовничій, а декотрѝ громады, якъ Залѣсє, пильно занимають ся садовиною и мають зъ того значнѝ доходы. Садôвництво въ тôмъ повѣтѣ могло бъ становити дуже важну галузь господарску, *коли-бы тôлько тамошнѝ люде пильно* и зô свѣдомостію рѣчи взяли ся до дѣла. Бо хотяй деревины є тамъ много, однакъ рѣдко стрѣчає ся у селянъ добôрнѝ роды деревъ а ще рѣдше плеканє ихъ. До пôднесеня садôвництва въ тôмъ повѣтѣ може въ высокôй мѣрѣ причинити ся управитель школы въ Залѣсю п. Зенонъ Грушкевичъ, котрый яко специялістъ-помольоґъ мôгъ бы удѣлювати всякихъ информацій а евентуально у вôльнôмъ часѣ мати выклады и поученя по громадахъ. Може борщѣвскій выдѣлъ повѣтовый або вôддѣлъ т. з. товариства господарского [єсли якій тамъ истнує, о чôмъ можна сумнѣвати ся] схотѣвъ бы тымъ занятись та вѣдомости такого чоловѣка для пôднесеня добробыту громадъ выхôснувати, якъ то дѣє ся на Мазурахъ. Тамъ такѝ люде, якъ п. Грушкевичъ, великѝ услуги вôддають рôльництву. Такъ н. пр. помольоґъ Рожаньскій, управитель школы въ Бохни, и иншѝ вôдъ кôлькохъ лѣтъ бувають высыланѝ до рôзныхъ мѣсцевостій зъ выкладами о садôвництвѣ и т. п. Длячого-жь у насъ такъ бути не може? Чи мы вже такѝ мудрѝ, що „ось то нема надъ насъ“? або може намъ такъ добре дѣє ся, що нѣчого вже намъ не потреба? Певно такъ не є, а тымъ бôльше въ Борщѣвщинѣ, якъ се зъ дальшого покаже ся.

Я не можу досыть наприпоручати якъ найстараннѣйше заняти ся садôвництвомъ въ тôмъ повѣтѣ, а то зъ слѣдуючихъ причинъ: 1) Обдуманє и вышуканє якихъ-будь жерелъ доходу и средствъ до житя стає ся тамъ рѣчію безуслôвно конечною зъ причины великого роздробленя грунтôвъ селяньскихъ. 2) Однымъ зъ найпевнѣйшихъ такихъ жерелъ єсть тамъ садôвництво, маюче условя аґрономічнѝ и кліматичнѝ такъ корыстнѝ, якъ рѣдко деинде, тожь и побоюванє о конкуренцію вôдпадає. 3) Тая побôчна галузь господарска може бути введена и розвита въ цѣлôмъ повѣтѣ, а тымъ самымъ рѣшучо вплынути на пôднесенє добробыту цѣлого населеня. 4) Садôвництво дає дуже значный дохôдъ, а той буде тамъ бôльшій, коли черезъ борщѣвскій повѣтъ переходити буде зелѣзниця, а се невдовзѣ має наступити. Я знаю мѣсцевости въ захôднôй Галичинѣ, н. пр. коло Лонцка въ повѣтѣ сандецкôмъ, де селяне мають до 200 зр. доходу зъ морґа саду, а громада Залôзцѣ въ повѣтѣ бродскôмъ побирає за овочѣ пересѣчно по 60.000 зр. рôчно.

Що-до огородництва — то се за-для браку въ борщѣвскôмъ повѣтѣ великихъ мѣстъ а тымъ самымъ и консументôвъ, не може мати ширшого значѣня и лише на домовѝ власнѝ потребы мусить обмежати ся, длятого и нема що надъ тымъ застановляти ся.

Пасѣчництво слабо тамъ розвите и рѣдко хто нимъ занимає ся, а оно могло бы бути рôвножъ важнымъ чинникомъ поправы долѣ тамошнои людности, особливо малорôльнои. Господарь малорôльный, маючій мало заняти коло власного господарства, скорше може припильнувати пасѣки, чи то самъ чи хтось изъ людей домашнихъ, анѣжь господарь маючій бôльше господарство, бо той все мусить трудитись та заходити ся и въ поли и при худобѣ. Тожь чимъ менше хто має землѣ, тымъ скорше и пильнѣйше повиненъ заняти ся пчолами, щобъ тіи мухи на него робили та доповняли недобôръ въ доходѣ изъ за-малого посѣданя землѣ. Вправдѣ въ тôмъ повѣтѣ гречки якъ бы цѣлкомъ не сѣють, але зновъ є великѝ лѣсы, по селахъ богато садôвъ, де такожь подыбує ся липы, а въ поли обшары дворскѝ сѣють рѣпакъ, впрочôмъ ростинность тамъ всюды солодка, тожь пчолы можуть мати пожитокъ. Правда, що на пчолы не все є добре полѣтє, але те саме дѣє ся и зъ деревами овочевыми, якъ и зъ всѣлякими ростинами управными.

Зъ промыслу домового найбôльше розповсюдненє є въ Борщѣвчинѣ ткацтво, а по мѣстахъ шевство. Ткацтво тамошне не є поправнє, примѣненє лишь до звычайныхъ потребъ селяньскихъ, а до того зъ волокна не льняного, але конопляного. Дезуда выробляють такожь роботы килимскѝ, и то досыть вдачнѝ. Промыслъ домовый, якъ ткацтво, шевство, кушнѣрство, кравецтво, колодѣйство и ковальство, подыбує ся майже въ кождôмъ селѣ, а позаякъ села тамъ дуже великѝ, на 300, 400 и 500 нумерôвъ, то очевидно, що въ великôмъ селѣ ремѣсникъ може найти занятє постôйне а тымъ самымъ и удержанє. Якій промыслъ въ данôй громадѣ находить ся и яке число людей нимъ занимає ся, буде подане при подрôбностяхъ поодинокихъ звѣдженыхъ громадъ.

Що-до роздробленя грунтôвъ селяньскихъ въ повѣтѣ борщѣвскôмъ найлучше рѣчь пояснять цифры, якѝ при розслѣдѣ вôдносинъ господарскихъ въ 17 мѣсцевостяхъ мôгъ люстраторъ зôбрати, а тіи суть:

Число порядкове	ГРОМАДА	Число нумерôвъ	Число душъ	Число господарѣвъ заможныхъ, посѣдаючихъ морґôвъ по-надъ 20	заможныхъ 15–20	нормальныхъ 10–14	нормальныхъ 5–9	малорôльныхъ 3–4	малорôльныхъ 1–2	халупникôвъ маючихъ до ⅓ морґа або лишь хату
1	Волкôвцѣ	369	1757	—	—	—	6	80	150	133
2	Сапогôвъ	300	1716	—	—	3	20	57	70	150
3	Кривче долѣшне	230	1105	—	—	—	6	54	100	70
4	Кривче горѣшне	400	2310	—	—	8	12	50	200	130
5	Єрмакôвка	500	2570	2	5	25	50	118	250	50
6	Залѣсє	430	1844	7	7	26	100	120	130	40
7	Кудринцѣ [125 н-рôвъ жидôвъ]	375	— ?	—	2	4	100	100	99	70
8	Иване пусте	400	1863	1	3	10	100	190	50	46
9	Михалôвка	150	699	—	—	3	20	60	37	30
10	Вôльховець	500	2397	8	30	60	150	102	100	50
11	Устє епископске [кромѣ жидовы]	460	2547	—	10	10	30	60	200	150
12	Пищатинцѣ	217	1127	2	10	15	40	80	50	20
13	Борщѣвъ [кромѣ жидовы]	658	— ?	5	10	30	100	140	173	200
14	Турильче	220	1093	—	2	—	2	100	91	25
15	Иванкôвъ	460	2230	10	20	60	120	100	80	70
16	Скала [кромѣ жидовы]	533	— ?	5	15	15	30	100	168	200
17	Чигавы	465	2022	4	6	15	40	150	140	110
	Разомъ	6667	—	44	120	284	926	1661	2088	1544
	Сума ґрупъ господарѣвъ: 1) заможныхъ, 2) нормальныхъ, 3) малорôльныхъ и 4) малорôльныхъ або халупникôвъ			164		1210		3749		1544
	Сума господарѣвъ: 1) маючихъ и 2) не маючихъ удержаня зъ рôлѣ			1374				5293		

Зъ сего показує ся, що пересѣчный станъ посѣлости селяньскои въ тыхъ, а имовѣрно такожь и въ иншихъ громадахъ того повѣту въ вôдношеню до числа нумерôвъ процентово представляє ся такъ, що господарѣ: 1) заможнѝ становлять 2·5% 2) нормальнѝ 18·2%, 3) малорôльнѝ 56·2% а 4) безрôльнѝ 23·2%. А зъ дальшого зуставленя ґрупъ господарѣвъ заможныхъ и нормальныхъ зъ однои, а малорôльныхъ и безрôльныхъ зъ другои стороны — покаже ся, що около 20% господарѣвъ належать до а) маючихъ удержанє, а около 80% до б) не маючихъ удержаня зъ рôлѣ. Зъ послѣдныхъ же можна смѣло половину зачислити до пролєтаріяту, жиючого выключно изъ зарôбку.

— Що-жь ты наробивъ! — почала жѣнка. — До смерти лишить ся на Осипку ганьба... Навѣть не оженить ся гôдно. Що то вже вôнъ наплакавъ ся бѣдняга!.. Жѣнка гайового вже такожь небôщка. Три сирôтки зôстали ся, двѣ дѣвчинки и хлопець. Видишь, забивъ-єсь имъ батька... Що тобѣ тогдѣ стало ся! А все тягнуло тебе до лѣса стрѣляти...

Марта розсыпала ся зô всѣми погаными докорами такъ, що збѣгцеви остогидла тая ѣда, котру майже лыкавъ.

— Не згадуй менѣ того! — крикнувъ ѣй вôнъ повными устами и глянувъ на жѣнку палкими очима. Тѣло его трясло ся а мязи напружились.

Марта перестала говорити и зôгнула ся до вôкна.

Минула зновъ хвиля.

Збѣглець хряскавъ челюстьми и ажь выбалушувавъ очи, такъ пажерливо ѣвъ. Єму здавало ся, що не може до сыта наѣсти ся мягкого чорного хлѣба зъ солодкимъ масломъ, такъ оно єму смакувало. Нѣхто вже до него не говоривъ. Жѣнка и сынъ мовчки глядѣли, зъ якою звѣрячою пажерливостію вôнъ кинувъ ся на хлѣбъ. Збѣглець вôдгадавъ ихъ мысли.

— Правда, дивитесь, де все те въ менѣ дѣває ся, — промовивъ вôнъ. — Охъ, два днѣ ишовъ я о голодѣ. Мавъ-емъ кусничокъ хлѣба якъ долоня, хотѣвъ его роздѣлити на два днѣ, але де! першого дня поснѣдавъ-емъ и бôльше вже нѣякои ѣды не видѣвъ. Не бажаю такого и найгôршому своему ворогови! *А ты*, Осипку, — звернувъ ся до сына — чому не пôдôйдешь до мене? Ходи, сядь!“ — и зъ жахомъ глядѣвъ на сына. Єму здавало ся, що сынъ боить ся его, то й почавъ промовляти до него пестливо, такимъ неприродно дитячимъ голосомъ, що нѣякъ не надає ся мужчинѣ.

Осипъ рушивъ ногою, але зновъ поставивъ єи назадъ; вагавъ ся и оперъ плечѣ о стѣну. Не розумѣвъ, чому батько говорить до него такъ, якъ розмовляють матерѣ зъ дѣтьми, котрѝ лише зачинають ходити. Боявъ ся его очей, що зъ голоду подались напередъ, и его хижного руху челюстій при пажерливôй ѣдѣ хлѣба. *Осипъ змѣнивъ ся на лици и его не о*пускала згадка, якъ передъ пяти лѣтами батько прилѣзъ до дому, якъ вставъ, ходивъ по свѣтлици и до рана не спавъ; якъ другого дня прийшовъ жандармъ, закувавъ єму руки въ зелѣзо и вôдпровадивъ до суду. Въ цѣлôмъ селѣ говорили тогдѣ лишь о убитôмъ та о убійнику, котрый бувъ его вôтцемъ. Сихъ думокъ не мôгъ Осипъ нѣякъ позбути ся, хочь бувъ у лѣтахъ, коли забуває ся о всѣмъ, чого ся бояло, и зачинає ся розбирати рѣчи розумомъ.

— Ну, не бôй ся, Осипку! ходи, сѣдай, ходи! — говоривъ збѣглець такимъ мягкимъ, жалôбнымъ голосомъ, що сынъ вкôнци не мôгъ оперти ся.

Сѣвъ за стôлъ и схиливъ очи, бо зôръ збѣгця жадôбно впивъ ся въ его лице.

— Ахъ Боже! хлопцемъ бувъ-єсь... До войска тебе взяли? — пытавъ ся збѣглець.

— Не взяли.

— Тѣшь ся и вживай волѣ... А якъ земля родить? Ты вже засѣявъ?

— Вчера засѣявъ-емъ ячмѣнь и заволочивъ.

— А песъ Стопка... чи жие?

— Ой, не жие, здохъ; хтось его отруивъ.

— Шкода, добрый бувъ песико!

Зновъ всѣ замовкли.

Збѣглець змѣшано оглянувъ ся по хатѣ. Бачивъ несупокôй въ очехъ сына и Марты, хотѣвъ глядѣти ясно и усунути всяку обаву, але се не вдало ся єму. Очи его черезъ пробуванє мѣжь злочинцями одичѣли и збрусовацѣли. А смѣхъ его бувъ такій, що будивъ острахъ. Бачивъ се на двохъ переляканыхъ лицяхъ, що слѣдили всѣ его рухи зъ осторожностію не меншою, якъ его вязничнѝ дозорцѣ. Єму здавало ся, що розповѣдавъ бы до рана, але они вôдповѣдали холодно и коротко, мовь у слѣдствѣ. Безнастанно нагадувавъ ся єму его злочинъ! Тамъ, въ тôй хмарнôй темници, було єму тѣсно, усе туживъ за домомъ, а тутъ морозомъ прошибали его тѝ ледовѝ слова и погляды, якихъ вôнъ не сподѣвавъ ся. Але єму хотѣлось выговорити ся и сказати все, що пять лѣтъ мавъ на думцѣ въ день и въ ночи.

Теперь оглядавъ свѣтлицю.

— Переставили-сьте въ хатѣ все. Стôлъ бувъ тамъ въ розѣ, лôжко стояло онъ при вôкнѣ, а єсь стояло друге и тото вы вынесли. Правда, для кого-жь бы оно було! Ты, Осипку, спишь на печи, правда? — говоривъ збѣглець, а въ дусѣ уявлявъ ся єму ладъ въ хатѣ зъ передъ пяти лѣтъ. Памятавъ усѣ подробицѣ, якъ бы то дѣяло ся вчера. „А тому все переставили, тому и лôжко вынесли, щобы нѣчо не нагадувало мене“, — подумавъ собѣ вôдкладаючи на бôкъ нôжь, що нимъ краявъ хлѣбъ, и понуривъ очи въ землю. — „Ахъ то то бы-мь спавъ! тѣло болить ажь до костей“ — зôтхнувъ задумчиво и ласкаво поглянувъ на жѣнку и на постѣль. Сподѣвавъ ся, що жѣнка постелить єму и вôнъ переспить нôчь мѣжь своими. Але жѣнка глянула на него непривѣтливо.

Вставъ вôдъ стола и ледви доволѣкъ ся до жѣнки; хотѣвъ ѣй сказати, якъ туживъ за домомъ, и вже отвиравъ уста. Але Марта зрозумѣла его, вôдперла его рукою за груди и не допустила до себе.

— Я бою ся, Андрѣю!“ — промовила важкимъ придушенымъ голосомъ.

— Чого? мене?

— Тебе! Все менѣ здає ся, що маєшь обкровавленѝ руки, и очи наче-бъ кровію облитѝ, — говорила зъ переляком въ очехъ и вôдступилась вôдъ чоловѣка.

— Охъ я! — збѣглець ударивъ ся въ чоло. — Але-жь идѣть спати зъ Паномъ Богомъ! не буду вамъ перешкаджати. Правда, боите ся мене... Для мене чей-же и на подѣ знайде ся куснинъ мѣсця. Я й такъ тутъ лише гостемъ... Не розваживъ я дороги и житємъ єи переплачу... Царю небесный! — говоривъ придавленымъ голосомъ, ледви рухаючи языкомъ, и выйшовъ зъ хаты.

На-потемки выглядѣвъ драбинку и полѣзъ на пôдъ. Почувъ запахъ сѣна, выгребавъ собѣ ямку и положивъ ся. Страшна утома перемогла его и гнеть заснувъ.

(*Конець буде.*)

Маєтковый станъ громадъ залежить вѣдъ бѣльшого або меншого роздробленя грунтѣвъ, вѣдъ можности и екѣвкости заробку, вѣдъ запопадливости и ощадности. До заможныхъ громадъ належать: Залѣсе, Иване пусте, Вѣльховець, Иванкѣвъ, Бурдякѣвцѣ, Пищатинцѣ, Ермакѣвка и Усте епископске. Въ послѣднѣмъ, мимо значного роздробленя грунтѣвъ людность не зле си має за-для своєи запопадливости и стараннего плеканя худобы рогатои. Прочѣ громады представляють ся убого. А що-до мѣстъ Борщева и Скалы — то хотяй тамъ находить ся богато малорѣльныхъ и безрѣльныхъ людей, однакъ тѣ будучи выключно або переважно ремѣсниками, находать въ своѣмъ ремѣслѣ средства до житя.

Взагалѣ треба сказати, що въ Борщѣвчинѣ, мимо дуже значного роздробленя посѣлостій селяньскихъ, бѣды та нужды не видко такъ великои, якъ де инде. Причиною сего суть слѣдуючѣ обставины: 1) Управа кукурудзы, котра яко ростина хлѣбодайна не тѣльно сама дає найбѣльшій вѣборъ мѣжь ростинами зерновыми, але крѣмъ того достатчує ще побѣчныхъ плодѣвъ, якъ фасоля, бѣбъ, бараболя, бураки, гарбузы, коноплѣ и соняшникъ, а всьо то має вартѣсть и стає ся пѣдмогою въ удержаню житя. Тожь ростина тая заслугує на якъ найширше розповсюдненя въ нашѣмъ краю. — 2) Звычай збираня збѣжа въ поля [жнива] на обшарахъ и приходствахъ не за готѣвку але за снѣпъ [12—15 ый снѣпъ] якъ такожь звычай управы кукурудзы на бѣльшихъ господарствахъ за струкъ [3—4 та шулька], черезъ що малорѣльнѣ и безрѣльнѣ люде мають можность заробити пару кѣпъ збѣжа [зерна вразъ изъ соломою] або кѣлька кѣрцѣвъ кукурудзы вразъ изъ побѣчными землеплодами, та тымъ способомъ забезпечують собѣ значну часть хлѣба, а въ додатку ще й пашу для худобы. — 3) Много людей, особливо въ пограничныхъ мѣсцевостій, выходить лѣтною порою на заробки до Бесарабіи и на Подоле россійске, въ-вѣдки повертаючи приносять до дому по кѣлькадесять злр. заробленыхъ грошей. На тіи заробки выходать головно мужчины молодшѣ и сильнѣйшѣ, а старшѣ и слабшѣ, оставши дома, мають знова заробокъ у власнѣмъ селѣ. — 4) Запопадливѣсть и тверезѣсть людности, що есть заслугою тамошнього духовеньства рускаго, котре докладає всѣхъ силъ и трудѣвъ, щобы вщеплята въ людъ трудолюбивѣсть, тверезѣсть и ощадность та тыми честнотами запобѣгати нуждѣ.

Однакъ не треба глядѣти надто рожево на економічный станъ того повѣту, бо нинѣ годѣ де въ гараздомъ стрѣтитись, а тымъ бѣльше въ такѣмъ повѣтѣ, де роздроблене грунтѣвъ есть надзвычайне, а людность такъ численна, що коли въ роцѣ 1890 пересѣчно въ Галичинѣ припадало на одинъ квадратовый кільометръ 84 людей а въ повѣтѣ борщѣвскѣмъ було тогдѣ вже по-надъ 100, то нинѣ, сли не бѣльше, то бодай 104 мешканцѣвъ припаде тамъ на квадратовый кільометръ, то значить: о 20 людей бѣльше надъ пересѣчный станъ въ Галичинѣ передъ шѣстьма лѣтами.

(*Дальше буде.*)

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Звѣстну угоду, яка станула помѣжь сторонництвами бѣльшов посѣлости въ горѣшнѣй Австрій, поясняють зъ урядовои стороны такъ, що правительство хочь и причинило ся до неи, то таки зовсѣмъ не вдавало ся въ условя, а полишило нихъ уложене переговорюючимъ сторонамъ. А причина и цѣль тои угоды має бути така: Звычайно именує ся маршалка краевого зъ-помѣжь бѣльшости сеймовои и то зъ посередъ заступникѣвъ бѣльшои посѣлости. Отже коли бы не прийшло до угоды въ бѣльшѣй посѣлости долѣшнои Австрій, тогдѣ долѣшно-австрійска бѣльша посѣлость належала бы въ соймѣ до меншости и треба бы именувати маршалка краевого зъ-помѣжь антісемітско клерикальнои бѣльшости. Тымъ то, щобы потиснути на долѣшно-австрійску бѣльшу посѣлость та склонити ѣи до угоды и такъ впровадити ѣи до бѣльшости соймовои, за котрои вѣдтакъ мѣгъ бы выйти ѣи заступникъ на маршалка краевого, пѣдалось ся правительство довершеня угоды мѣжь сторонництвами бѣльшои посѣлости въ горѣшнѣй Австрій. Вѣдти походить услѣве, що тота угода лише тогдѣ буде мала обовязуюче значѣне, коли до 25 с. м. прийде таножь до угоды въ бѣльшѣй посѣлости дѣлѣшнои Австрій. Припустивши, що те пояснене поведеня правительства є згѣдне зъ правдою, то годѣ не вчудувати ся, що правительство вмѣшало ся въ борбу сторонництвъ єдино длятого, щобы въ долѣшно-австрійскѣмъ соймѣ не мусѣвъ выйти маршалкомъ якій тамъ плебей безъ княжихъ чи графскихъ гербѣвъ. Ажь сумно погадати, що мы вже передъ порогомъ 20 столѣтя!

Выборы до сойму форарльберґского розписанѣ на день 20, 22 и 24 жовтня.

——

Про побутъ царя въ Кіевѣ подає кіевска допись до „Буковины“ деякѣ цѣкавѣ подробицѣ. Царь завернувъ зъ дворця зелѣзницѣ передовсѣмъ до софійского собора, де его стрѣло духовеньство зъ митрополитомъ на чолѣ. Митрополитъ, витаючи царя звѣвъ въ своѣй промовѣ рѣчь на те, що вѣдъ часу, коли Кіевъ пѣшовъ пѣдъ пановане россійске, настало тамъ „житіе спокойное и безмолвное“. Чудно выглядали тѣ слова въ устахъ митрополита, знаного изъ своихъ обрусительныхъ тенденцій. Ему, хочь пезно що иншого мавъ на умѣ, таки нехотя вырвала ся правда, бо справдѣ пѣдъ россійскими царями занѣмѣло всяке духове житє у Кіевѣ та стало „безмолвнымъ“. Царь, якъ вѣдомо, бувъ въ Кіевѣ при вѣдкритю памятника, поставленого царевѣ Николѣ I. Про тѣй памятникъ подає допись докладнѣйшу звѣстку. Поставлено его въ парку противъ университету. Складки на его будову зачали збирати ще въ р. 1869 та за 5 лѣтъ назбирали ледво 2500 рублѣвъ. Въ р. 1874 доложивъ кн. Демидовъ 15.000, а до кѣнця 1890 р. зѣбрано разомъ 36.000 руб. Міністерство вѣйны дало 2.000 пудѣвъ старои мѣди, а кіевска мѣска дума дала 30.000 руб. Роботу почали въ р. 1892. Памятникъ має 19½ аршина завышки (сама фіґура царя 7½ аршина), а коштує 150.000 руб. Вѣдчисливши зъ тыхъ коштѣвъ 20.000 за мѣдь, подаровану міністерствомъ, и 30.000 руб., подарованыхъ кіевскою думою, на осталу суму зложили Поляки 45%, Великороссы 36%, Украинцѣ 9%, а жиды, Нѣмцѣ и и. 10%. Кіевляне надѣяли ся, що царь зъ нагоды своеи гостины въ Кіевѣ знесе станъ облоги („усиленну охрану“), заведеный вже вѣдъ 15 лѣтъ; тымчасомъ завели ся, бо кіевскій ґенералъ-ґубернаторъ ще пѣдчасъ коронаціи царя упросивъ его, щобы „усиленну охрану“ лишити въ Кіевѣ ще на одинъ рѣкъ. О тѣмъ довѣдали ся Кіевляне на кѣлька днѣвъ передъ праѣздомъ царя до Кіева. На часъ царскои гостины зѣгнала поліція до Кіева тьму селянъ, та й они радо слухали и зѣйшло ся надъ 100.000 народу. Пѣшло оно въ того, що ще въ початку серпня пущено мѣжь народъ поголоску, що царь и царица будуть въ Кіевѣ дѣлити мѣжь мужикѣвъ паньскѣ землѣ. Та и въ тѣмъ очевидне завели ся люде: „Казали, що будуть давати землю, — такъ говорили собѣ опѣсля, — а то давали тѣльно по 20 коп. на харчь. Зновъ паны обдурили царя та не допустили роздавати землю. Царь злякавъ ся, що отруѣли ему міністра, та поѣхавъ до нѣмецкого царя за порадою.“ Розумѣе ся, мѣжь темнымъ народомъ пѣшло повно нѣсенѣтниць то про смерть кн. Лобанова, то про подорожь царску. Лобанова — кажуть — струѣли, щобы выкрасти у него якѣсь паперы, дуже важнѣ для Поляквъ. Царь де тѣльно поверне ся, всюды передъ нимъ якесь нещасте. Въ Москвѣ Ходинка, въ Петербурзѣ змова роботникѣвъ, въ Новгородѣ градъ и буря, що знищили на выставѣ цвѣтники за 125.000 руб., въ Вѣдни передъ праѣздомъ царя тежь велика буря, въ дорозѣ до Кіева умеръ Лобановъ, и т. д. Гостина царя въ Кіевѣ коштувала бѣльше міліона рублѣвъ, та якій зъ того кому пожитокъ?

(Що не тѣльно въ Кіевѣ темный народъ розказує всѣлякѣ недорѣчѣ сплетнѣ, то и намъ довело ся чути, якъ одна стара Мазурка упевнювала, що нашъ цѣсарь старенькій иде на пенсію, а царь объѣздить мѣста и села, щобы обняти пановане. „Wszystkie Rusiny przejdą na Polaków i będzie Polska“, а надъ нею буде панувати царь. И не дала собѣ Мазурка и сказати нѣчого: она — каже — сама те все читала въ ґазетѣ.)

——

Про вѣдкрытый замахъ мовь бы то на царя надходять деякѣ докладнѣйшѣ вѣсти; все-жь таки не можна зъ нихъ знати на певно, що то справдѣ бувъ замахъ ладженый на царя. Имовѣрнѣйше є, що то ирландскѣ Фенійцѣ (давне сторонництво ирландске, що хоче Ирландію вѣдорвати вѣдъ Анґлій) ладили якійсь замахъ противъ Анґлій, уважаючи тепершню пору за догѣдну тымъ, що въ часѣ гостины царскои въ Анґлій вся увага поліція буде звернена на гостій. Що при тѣмъ замаху, якійнебудь були намѣры заговѣрникѣвъ, легко могло обврати ся такожь и цареве, про те нема що й казати. У всякѣмъ разѣ невесела мусить бути царези тота его подорожь, коли на кождѣмъ кроцѣ мусять его такъ стеречи и вѣнъ на кождѣмъ кроцѣ мусить тремтѣти о свое житє. Доносять зъ усѣхъ сторѣнъ, що царь якійсь маломовный, несмѣлый, мовь бы боязливый, часто нѣ зъ того нѣ зъ сего зблѣднє, и т. и. Отже слушно замѣчає одинъ дневникъ: не те давне, що при такѣй неповности свого жита, хочь доси за часъ свого короткого пановання не давъ ще нѣкому причины, щобы наставати на его житє, вѣнъ якійсь невеселый, мовь боязливый, а те дивне, що еще часомъ може усмѣхати ся.

——

Про выборы мѣскѣ въ Болгаріи доносять зъ Софіи, що правительство вѣднесло загальну побѣду. Зъ 78 мѣстъ ледво въ трехъ перейшли кандидаты опозиційнѣ. Въ кѣлькохъ мѣстахъ прийшло до бѣйки. Зъ правительственныхъ кандидатѣвъ найбѣльше голосѣвъ дѣстали Начовичъ и Горбановъ, першій 3279, другій 3171. Доси нѣхто ще не дѣставъ тѣльно голосѣвъ. Ліста сполученыхъ сторонництвъ Радославістѣвъ и Стамбуловістѣвъ мала мабуть 1200 голосѣвъ; ліста Каравелова не здобувала голосѣвъ бѣльше надъ 200, а ліста Цанкова мала 300 голосѣвъ. Зъ тыхъ чиселъ выходить, що навѣть всѣ опозаційнѣ сторонництва разомъ сполученѣ були бы не вдѣяли нѣчого.

——

Въ Анґлій счала ся зъ нагоды послѣдныхъ подій въ Царгородѣ дуже сильна аґітація противъ Туреччины и султана. Склакують метінґи, въ котрыхъ заявляють обурене зъ причины лютого поведеня Туркѣвъ зъ Вѣрменами. Бувшій премієръ Ґладстонъ, не могучи задля старости своеи брати участи въ вѣчахъ, пише листъ за листомъ та осуджує подѣѣ царгородскій, приписує въ тѣмъ вину султанови, а великій державы называє співвинными. Иншій знова зъ давныхъ міністрѣвъ таки просто домагає ся, щобы Анґлія вѣдкликала зъ Царгороду свого посла. Радикальнѣ дневники голосять выправу противъ Туреччины та кажуть, що Анґлія сама мусить и може усунути султана.

НОВИНКИ.

— **Зъ „Народнои Торговлѣ“.** При надходячихъ храмахъ церковныхъ просимо Впр. отцѣвъ духовныхъ и Хв. братства церковнѣ, щобы зволили при закупнѣ свѣтла и вина до ужитку церковного, якъ такожь иншихъ артикулѣвъ послугувати ся нашими складами, взглядно головнымъ зарядомъ товариства. Вина высылають всѣ склады нашѣ пять-кільоґрамовыми барылками въ цѣнѣ по 3 зр., 3·30, 3·70, 4·10, 4·50 и 4·90 зр. franco. — Свѣтло, почавши вѣдъ ваги 30 кільоґрам. просто зъ фабрики I-а по 70, II-а по 64 зр. за 100 кільоґрамѣвъ окрѣмъ коштy транспорту. — Зъ замовленями свѣтла просто зъ фабрики и вина зъ мѣсця продукціи цѣлыми бочками о 135 літрахъ, а именно вина самородного и ґеґеляйского, почавши вѣдъ 70 зр. за бочку, окрѣмъ коштѣвъ транспорту, а иншѣ вѣдъ 25 зр. за гектолітръ окрѣмъ коштѣвъ транспорту и кошту бочки, просимо вѣдносити ся просто до головного заряду товариства зъ поданемъ точнои адресы и станціи зелѣзничои. Дорожшій вина препоручаємо закуповувати фляшками въ нашихъ складахъ, котрѣ рѣвномѣрно заосмотренѣ суть въ великій запасъ свѣтла рѣзнородного по цѣнѣ склеповѣй. — *Дирекція.*

— **Перше представленє нашого театру въ Залѣщикахъ** вѣдбуде ся въ суботу дня 19 н. ст. с. м., а друге въ недѣлю. Се подаємо до вѣдомости на просьбу выдѣлу львѣвскои „Руской Бесѣды“.

— **Выѣздъ цѣсаря зъ Галичины.** Въ середу о год. 9-тѣй рано закѣнчили ся крѣпостнѣ маневры. Фортъ Орѣхѣвцѣ збомбардовано, при чѣмъ показало ся, що будова форту знаменита, бо лишь внѣшнѣ фортифікаціи удало ся по части зруйнувати. По год. 4-тѣй по полудни прибувъ цѣсарь на дворець зелѣзничій въ Перемышли, щобы вѣдъѣхати. На пращане цѣсаря приладжено ся въ тѣмъ самѣмъ порядку, що й на повитане: по улицяхъ уставлено молодѣжь шкѣльну а на дворци зѣбрала ся представителѣ властей и духовеньство. Маршалокъ ґр. Бадені въ коротѣй промовѣ польскѣй подякувавъ цѣсареви за слова признаня о Галичинѣ та зазначивъ непохитну любовь населеня до монарха. Цѣсарь подякувавъ за гостину, заявивъ, що дуже приємно провѣвъ часъ въ Галичинѣ та обѣцявъ незабавомъ ще разъ вѣдвѣдати Галичину. Намѣстникъ кн. Сангушко проводивъ цѣсаря въ подорожи до Кракова. На всѣхъ стаціяхъ зѣбрала ся численно публика и окликами пращала цѣсаря. До Кракова прибувъ поѣздъ зелѣзничій о 9-тѣй год. вечеромъ. Вежѣ костелѣвъ и Вавель илюміновано. На дворци зѣбрало ся духовеньство и начальники властей. Президентъ мѣста выголосивъ коротку промову, по чѣмъ цѣсарь розмавлявъ зъ деякими особами. Компанія почетнои войска не було на выразне бажане цѣсаря, натомѣсть уставили ся „соколы“, котрѣ пѣднесли окликъ: Wiwat! czołem! По пятнацати мінутахъ вѣдъѣхавъ цѣсарь до Вѣдня.

— **Пѣдпираймо руске купецтво!** Зъ Бѣбрки пишуть намъ: Мы Русины повинни всѣ одностайно старати ся, щобы станъ купецкій, такъ важный по всѣ часы, назадъ прийшовъ на нашѣй бѣдной Руси до такого значѣня, яке мавъ колись въ минувшости. Чей-же нема мѣжь нами нѣкого, хто бы не узнававъ, що однымъ зъ найважнѣйшихъ поступѣвъ въ нашѣмъ вѣдродженю народнѣмъ буде выгворене независимого стану купецкого. Тожь велику заслугу въ тѣмъ напрямѣ положала Народна Торговля — не тѣльно черезъ утворене кѣльканацяти філій, але головно черезъ выховане молодыхъ купцѣвъ рускихъ. Отже одинъ зъ такихъ выхованкѣвъ Народнои Торговлѣ, п. Александеръ Витковицкій, до теперь начальникъ філіи въ Рогатинѣ, отворивъ зъ днемъ 15. с. м. свою власну торговлю въ Бѣбрцѣ. Се тутъ перша и одинока христіяньска торговля, одиноке мѣсце въ жидоватѣлѣмъ мѣсточку повѣтовѣмъ, до котрого майже щоденно доохрестна интеліґенція має всякого рода дѣла, — де можна вступити та спокойно у свого чоловѣка вѣдпочити. П. Витковицкій уряднвъ склепъ товарѣвъ мѣшаныхъ и комнату до снѣдань дуже гарно, не пожалувавши нѣ праць нѣ великого вкладу. Тожь вѣдзываємось до Всч. духовеньства и до всеи свѣтскои интеліґенціи бобрецкого повѣту, щобы кождый не тѣльно свои власнѣ потребы тутъ заспокоювавъ, але нехай кождый ще й уживає свого вплыву, абы селянъ спонукати брати у свого чоловѣка. Се вже не тѣльно обовязокъ патріотичный, се — добре зрозумѣлый интересъ кождого зъ насъ. Чей-же разъ увѣльнимо ся тутъ вѣдъ такъ перемагаючого всюда вплыву жидовы... Свѣй у свого! Чей-же тая девіза трафить до переконаня кождого, тымъ бѣльше, що тутъ має ся поборотн перемагаючій вплывъ жидовы, котра не перебирає въ средствахъ, коли видить себе загроженою въ своѣмъ истнованю. — *P. C.*

— **Міністеръ рѣльництва ґр. Ледебуръ** заїхавъ въ недѣлю до Черновець, щобы приглянути ся господарцѣ въ добрахъ греко-православного фонду релиґійного. Посолъ д-ръ Стефановичъ, котрый на послѣднѣй сесіи парляменту выступивъ зъ основною критикою сеи господарки, проводивъ міністра въ его подорожи. По выслуханю богослуженя въ латиньскѣмъ костелѣ удѣлявъ міністеръ авдіенцій представителямъ властей, а вѣдтакъ звидѣвъ дирекцію дѣбръ фонду релиґійного, оглядавъ палату митрополичу и зложивъ візиты: православному вікарію о. Рентѣ, латиньскому крилошанинови Шмідтови, консулямъ россійскому и румуньскому, маршалкови и президентови мѣста. По заложеню каменя угольного пѣдъ будову школы аґрономічнои выѣхавъ міністеръ до Топорѣвцѣвъ, де оглядавъ господарку п. Фішера, посесора въ добрахъ рел. фонду. Въ понедѣлокъ выѣхавъ міністеръ до дальшихъ мѣсцевостей въ Буковинѣ.

— **Приватну женьску семинарію учительску у Львовѣ** отворено вчера. Вписало ся до неи около 50 дѣвчатъ. Выклады будуть вѣдбувати ся рано и пополудни въ льокали пансіонату панѣ Стшалковскои, а крѣмъ вписового, котре выносить 1 зр., ученицѣ платять 3 зр. мѣсячно; вѣдъ тои оплалы можуть бути деякѣ бѣднѣйшѣ ученицѣ увѣльненѣ.

— **Инструкторомъ молокарства** именувавъ краевый выдѣлъ Ивана Бедрона, управителя молокарнѣ въ Перемышли.

— **Зъ Миколаева коло Бѣбрки пишуть намъ:** Дня 15 с. м. вѣдбувъ ся тутъ похоронъ емеритованого учителя теперь експедитора почтового въ Николаевѣ коло Бѣбрки Карола Липаньского при участи трехъ священникѣвъ и дооколичныхъ учителѣвъ. Небѣщикъ служивъ въ учительствѣ 15 лѣтъ а пѣвтора року прожився на емеритурѣ. Любленый и поважаный бувъ всѣми за свѣй твердый характеръ, честному и правѣсть. Полишивъ жену и четверо дѣточокъ В. е. п.!

— **Въ справѣ статистики приватныхъ урядникѣвъ** назначено було первѣстно речинець на зѣбране списовыхъ картъ до 15 ого с. м., але зъ огляду, що други зъ Вѣдня выслано до полїтачныхъ властей за пѣзно, продовжило намѣстництво речинець до кѣнця вересня. При сѣй нагодѣ звертає ся увагу пп. приватныхъ урядниковъ, котрѣ є хвилево безъ посады, що обовязанѣ самѣ зголосити ся чи-то до старостѣвъ, въ котрыхъ окрузѣ поки що мешкають, чи-то до магістратѣвъ [львѣвского и краковского], коли мешкають у Львовѣ або въ Краковѣ.

— **Въ справѣ недостачи** здайныхъ грошей оголошує краева дирекція скарбу: Въ останныхъ часахъ дѣйшли до вѣдомости властій скарбовыхъ нарѣканя на недостачу въ обѣгу здайныхъ грошей по 2 гелеры и по гелерови. Щобы тымъ нарѣканямъ зарадити, подає краева дирекція скарбу до загальнои вѣдомости, що поручила всѣмъ ц. к. касамъ, щобы мали въ припасѣ въ вѣдповѣднѣй скѣлькости здайнѣ грошѣ бронзовѣ по 2 гелеры и по гелерови и выдавали ихъ якъ найбѣльше при выплатѣ або въ дорозѣ вымѣны зголошуючимъ ся сторонамъ.

— **Купчиху людского товару,** жидѣвку Анну Блюмъ, арештувала поліція въ Краковѣ. Блюмова була аґентокою торговельника en gros Соломона Ерліха, котрый проживає въ Солуни и веде свое предприемство на велику скалю.

— **Пѣйшло о курку.** Въ Звенигородѣ пѣдъ Львовомъ двѣ суседки Яндзьова и Порада на веснѣ с. р. посварили ся о курку, котрѣй одна зъ нихъ зробила якусь кривду. До сварки вмѣшали ся мужчины Сенько Яндзьо, дѣверъ Яндзьовои, и Порада, чоловѣкъ однои зъ сусѣдокъ. Мужчины не вдоволяли ся сварнею, а хопили ся до бѣйки, середъ котрои Яндзьо ударивъ лопатою по головѣ Пораду такъ, що тотъ за кѣлька днѣвъ померъ. За то убійство стававъ Яндзьо онодгы передъ львѣвскимъ судомъ присяжныхъ, а той узнавъ его 11 голосами винным, а трибуналъ засудивъ виновника на пѣвтора року вязницѣ заострено постомъ що два тыждня.

— **Дрѣбнѣ вѣсти.** Дня 21-ого с. м. рано вѣдбудуть ся въ мѣсточку Кранѣвци зборы дякѣвскѣ въ цѣли завязаня аґентуры; на тѣ зборы запрошує дякѣвъ Г. Шумскій, дякъ въ Млынахъ. — Въ Чернѣвцахъ обчислено сими днями, кѣлько выборцѣвъ будуть Чернѣвцѣ мати въ пятѣй курій. Списъ выборцѣвъ выказує 10.175 выборцѣвъ, т. е. бѣльше якъ шесту часть цѣлого населеня мѣста. — Въ Каланѣвщинѣ пѣдъ Чортковомъ ѣхавъ якійсь панъ на біцикли; на видъ біцикля сполошили ся конѣ запряжены до воза Ивана Павликовского въ пѣдъ Чорткова, вѣзъ нагле перехилився ся, а Павликовскій выпавъ зъ кѣзла такъ нещасливо, що замотавъ ся въ упряжь, довго волѣкъ ся по намѣню и такъ сильно покалѣчився въ голову, що нема надѣѣ удержати его при житю.

Посмертнѣ — ☦ — оповѣстки.

О. Василь Гоцкій, священикъ-ювілатъ станиславôвскои епархіи, приходникъ въ Шульганôвцѣ, чортковôвского деканату, упокоивъ ся 15 н. ст. вересня въ 75 роцѣ житя а 52 гôмъ душпастирства. В. є. п.

Надôслане.

Henneberg-Seide

— nur ächt, wenn direkt ab meinen Fabriken bezogen, — schwarz, weiss und farbig, von 35 kr. bis fl. **14·65** p. Meter — glatt, gestreift, karriert, gemustert, Damaste, etc. (ca 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.), **porto- und steuer- frei ins Haus.** Muster umgehend. Doppeltes Briefporto nach der Schweiz. 16 (1)

Seiden-Fabriken G. Henneberg (k.u.k. Hofl.) Zürich.

Вѣсти зъ еп. станиславôвскои.

Яко завѣдателѣ введенѣ оо.: Ем. Гавацкій зъ Потока-золот. въ Петриловѣ, Прок. Гукъ въ Корницѧ въ Зубрци и Ден. Балицкій зъ Бѣлыхъ Ославъ въ Вовчинци. — Канон. институцію на Бѣлѣ Ославы дек. надвôрнянського дôставъ о. Ив. Городискій зъ Вовчинця. — Вôзваный до канон. институціи на Гринôвцѣ дек. товмацкого о. Вол. Кисѣлевскій зъ Делявы. Консисторія вставилась до намѣстництва о згоду на канон. институцію о. Ап. Калужняцкого зъ Тишковець на Космиринъ дек. бучацкого. — Рѣшенемъ намѣстництва одержали титулъ стола укôнчившѣ богословіє пп. Стеф. Алимурка, Мат. Велигорскій, Григ. Вовкъ, Ив. Донигевичь, Ив. Лушпиньскій, Ив. Лятишевскій, Ник. Сало, Іос. Тиховичь, Андр. Федикъ, Іос. Флорчикъ и Дим. Хоминець. — Въ пресвитерскій дôмъ для рукополаганя въ єреѣ принятѣ пп.: Лазарь Боднарукъ, Григ. Вовкъ, Іос. Донигевичь, Євг. Дуткевичь, Ант. Навроцкій, Андр. Федикъ и Дим. Хоминець. — Плату зъ религійного фонду по 300 зр. рôчно признало намѣстництво приватнымъ сотрудникамъ въ Губинѣ декан. бучацкого, Олеши дек. товмацкого, въ Надвôрнôй [на часъ душпастирства крил. Корн. Мандичевского], въ Жабю-Ильцѣ [до 1 н. ст. мая 1897 р.] и въ Жабю-Слупейка дек. косôвского [до 26 н. ст. мая 1898 р.] — Консисторія звернулась до намѣстництва о плату зъ религійного фонду для будучого сотрудника въ Соколôвцѣ дек. косôвского и о дожизненый даръ зъ ласки для вдôвъ Зиновіи Ильницкои въ Пôдпечарахъ, Маріи Кисѣлевскои въ Лятачи, Маріи Глѣбовицкои въ Грабôвцѣ и для вдовы по о. Иванѣ Левицкôмъ въ Гостовѣ. — Похвалу зъ архієрейскимъ благословенемъ дôставъ церковный пѣвець Ив. Свирнюкъ въ Турцѣ пôдъ Коломыєю, а то за довголѣтне, точне, ревне и совѣстне повнене обовязкôвъ и за набожне християньске поведене.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Краєва рада шкôльна именувала: учителями шкôлъ народныхъ: Марію Гасиньску въ Адамахъ, Володимира Кузьмова въ Убини; Володислава Врачиньского въ Побурянахъ; Ант. Иваницкого въ Солици бариловôй; Ив. Кухарюка въ Лубянкахъ выжныхъ; Жигм. Запаловича въ Передмѣстю дубецкôмъ; Ант. Згриха въ Турѣмъ поли; Бол. Соботовского учителемъ молодшимъ 5-кл. школы мужескои въ Буську; б) именувала Ант. Стрѣлецкого заступникомъ учителя въ гімназіи въ Ярославѣ и Мартина Саса заступникомъ учителя въ школѣ реальнôй въ Краковѣ; в) затвердила въ званю учительскôмъ учителѣвъ въ школахъ середныхъ: Юл. Добряньского, о. Євг. Громницкого, кс. д-ра Мих. Курися, Стан. Даньца и Конст. Дмитрова въ гімназіи въ Тернополи; Иларія Голубовича въ школѣ реальнôй въ Краковѣ; Ив. Хмаолка въ гімназіи въ Дрогобичи; д-ра Мих. Ладижиньского въ гімназіи въ Бродахъ.

Телеграмы „Дѣла"

Будапештъ 17 вересня. На интерпеляцію въ справѣ царскои гостины у Вѣдни має бар. Банфі дня 21 с. м. дати вôдповѣдь.

Трієстъ 17 вересня. Власть заборонила вѣче, заповѣджене на день 20 с. м, въ роковины занятя Риму италійскимъ войскомъ. Магістратъ заборонивъ своимъ урядникамъ брати участь въ заповѣдженôй на тôй день урочистости и процесіи.

Парижь 17 вересня. Царь згодивъ ся на програму принятя царскои пары, уложену французскимъ правительствомъ. На шальоньскихъ поляхъ вôдбуде ся велика парада войскова, въ котрôй возьме участь около 70.000 войска. — Новойорскѣ Ирляндцѣ заперечують, мовь бы намѣреный замахъ на царя бувъ ихъ справою; союзъ ирляндскій прихильно вôдносить ся до Россіи.

Царгородъ 17 вересня. Пôсля загальнои гадки розрухи выкликують Турки, а не Вôрмене. На вчера заповѣдженый бувъ новый нападъ Вôрменъ; тымчасомъ выявило ся, що то Турки хотѣли выкликати знову рѣзню Вôрменъ. Зъ увязнеными Вôрменами обходять ся страшно; одныхъ мордують у вязници, другихъ морять голодомъ.

Отверте письмо до Вп. посла Анатоля Вахнянина.

Якъ зачуваємо, вôдносили-сьте ся Вп. пане после въ сихъ дняхъ до бурмістра мѣста Жовкви, щобы Вамъ вôдступивъ салю магістратску на день 19 с. м. въ цѣли зложеня справозданя посольского. Въ виду того, що власне 22 ого с. м., якъ зъ газетъ знаєте, має вôдбути ся повѣтове вѣче въ Жовкви, и то въ сали Жовкôвскои Рускои Рады, котра єсть бôльша, якъ саля магістратска, и що на то вѣче зъѣдуть ся выборцѣ зô всѣхъ сторôнъ нашого повѣту, отже, щобы выборцѣвъ въ часѣ осѣнныхъ засѣвôвъ два разы до Жовкви не трудити, предкладаємо Вамъ прибути зъ Вашимъ справозданємъ въ день вѣча [22-ого], а надѣємо ся, що Жовкôвска Руска Рада Вамъ охотно свою салю на тое вôдступить.

Многѣ выборцѣ-селяне.

НАДÔСЛАНЕ.

Д-ръ Зиновій Левицкій

б. операторъ

на ц. к. хір. кліницѣ проф. Майдля, гінекол. и положн. проф. Павлика въ Празѣ, вôдбувши студіи на кліні-
281 кахъ у Вѣдни, Дрезнѣ и Берлинѣ 1—3

осѣвъ въ Коломыи, Ринокъ ч. 55.

Всѣхъ наукъ лѣкарскихъ

Д-ръ Володим. Витошиньскій

осѣвъ въ Тернополи

и ординує вôдъ 8 до 9 рано и вôдъ 3 до 4 по полудни въ каменици Зомерштайна I поверхъ [коло „Рускои Бесѣды"]. 268 4—0

Змѣна льокалю.

Найдешевшій окладъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „Коперникомъ"

перенесеный до нового льокалю при пл. Галицкôй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроенє електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя въ провінціи вôдворотно.

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.
4185

Альбумъ заслуженыхъ Русинôвъ.

Цѣна 70 кр.

Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта".

„ДНѢСТЕРЪ"

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

у Львовѣ въ домѣ „Просвѣты" Ринокъ ч. 10

перше и одиноке **руске товариство** асекураційне, **припоручене Всч. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ через Впреосв. Митр. и Преосв. Еп. Ординаріяты всѣхъ трехъ Епархій**, обезпечає будынки, скотъ, господарскѣ знаряды, збôже въ зернѣ, и соломѣ, сѣно въ стогахъ и будынкахъ **противъ шкôдъ огневыхъ** за можливо найнизшою оплатою.

Шкоды ліквідують ся и выплачує ся сейчасъ по пожарѣ, а договоры заключенѣ зъ першими Товариствами контрасекураційными подають „Днѣстрови" можнôсть обезпечувати и выплачувати и **найвысшѣ сумы.** 4414

Полісы „Днѣстра" приймає Банкъ краєвый при позичкахъ ипотечныхъ.

На житє можна обезпечати ся через „Днѣстеръ" пôсля всѣхъ можливыхъ комбінацій въ Товариствѣ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ, котре дає якъ найкориснѣйшѣ условія, и выдає полісы и квіты въ рускôмъ языцѣ.

Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ", стоваришенє зареєстроване зъ обмеженою порукою, приниматє вôдъ своихъ членôвъ и третихъ лиць **вкладки** до опроцентованя **по 5%**. Гваранція цѣлковита. Удѣлы по 50 коронъ. Позички удѣляють ся тôлько властителямъ реальностей, вôльныхъ вôдъ тягарôвъ, за порукою двохъ членôвъ. Зъ позичокъ вôдтягає ся десята часть на удѣлъ.

Зголошеня о удѣленье **агенціи** въ мѣсцевостяхъ, де „Днѣстеръ" не є заступленый, приймають ся.

Зôстаючи въ зносинахъ купецкихъ зъ першорядными домами торговельными россійскими, маємо честь поручити зъ нашихъ складôвъ

ЧАЙ

правдивый китайскій

въ оригінальныхъ нашихъ 1/4 фт. пачкахъ по: 40 50, 60, 70, 80, 90, 100 и 125 кр.; — въ 1/8 фт. пачкахъ по: 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50 и 63 кр. ЧАЙ порошокъ по 1 зр. 20 кр., 1 зр. 40 кр., 1 зр., 65 кр. и 2 зр. за фунтъ.

При замовленяхъ найменше 2 фунтôвъ при порошку 3 фунтôвъ высылаємо франко; при вôдборѣ 6 фунтôвъ додаємо 5% въ товарѣ.

Зъ поважанємъ

20 35—0 **НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.**

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. управ. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4% листы ипотечнѣ короновѣ
4½% листы ипотечнѣ
5% листы ипотечнѣ преміованѣ
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4% листы Банку краєвого
5% облігаціи комунальнѣ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483
4% позичку краєву галицку коронову
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскѣ облігаціи индемнізаційнѣ
и всѣлякѣ ренты австрійскѣ и угорскѣ

а всѣ тѣ папери Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкориснѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякѣ вылѣосованѣ а вже платнѣ мѣсцевѣ папери цѣннѣ, также запавшѣ купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцевѣ лишь за вôдчисленьемъ оправдешнихъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ вийшли купоны, доставляє новѣ аркушѣ купоновѣ, за зворотомъ коштôвъ, котрѣ самъ поносить

За 2 зр. переробляю кождѣ найбôльше збитѣ матерацы цѣлкомъ якъ новѣ. Старѣ колдры приймаю до покрытя. **Іосифъ Шустеръ**, ул. Коперника ч. 7 у Львовѣ. 86 26—30

Іосифъ Игнатій

Лада Заблоцкій

калиграфъ-рисовникъ

выготовляє замовленя на дипльомы, портреты, написы, карты титуловѣ, гербы, рисунки технічнѣ, накладане фотографій красками и т. п. по цѣнахъ якъ найприступнѣйшихъ. — Мешкає у Львовѣ ул. Городецка ч. 19. 271 3—12

Потребую як найскорше

інтелігентної женщини

в середнім віцї до заряду дому і опіки над 5-лїтнов донечков. Близші інформацаї на листовні зголошеня подам відворотнов почтов. — Николай Селезїнка, вдовець сьвященик, парох в Янчиві п. п. в місци.
272 5—6

Машинки унів. до тертя мигдалôвъ, булокъ, цукру и т. п. по 1·50, зр. Машинки американьскѣ до сѣканя мяса по 3·50 и 4 зр. Сита волосянѣ почвôрнѣ по зр. 1, 1·30 и 1·60 поручає Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры).

ПО ЩО ходити въ замараномъ одязѣ, коли можна за кôлька крайцарôвъ мати гарнітуръ такъ вôдновленый и вычищеный якъ новый; прошу лишь зъ довѣремъ удати ся до заведеня чищеня и вôдновлюваня убрань Ж. Струшкевича у Львовѣ пл. Бернардиньска ч. 10, телефонъ 415. 280 2—6

Вже вийшла

перша велика народописна

КАРТА

украиньско-руского народу.

Зладжена

д-ромъ Григоріємъ Величкомъ

а выконана въ робôтни Андрѣя Андрейчина літографа у Львовѣ, коштомъ и заходомъ Товариства „Просвѣта" у Львовѣ.

Замовляти можна въ Товариствѣ „Просвѣта" у Львовѣ (ринокъ ч. 10, I. поверхъ).

Цѣна книгарска карты: 3·50 зр. а для членôвъ Товариства „Просвѣта" и для передплатникôвъ „Зорѣ": 2·50 зр. за примѣрникъ.

Замовляючѣ зволять долучити 50 кр. на кошты пересылки.

Карта выконана въ 19-ти краскахъ и наклеєна на полотнѣ. 9—12

Музикальна бібліотека!

VII-ый: I-ше „Quodlibet" — мужескій хоръ М. Лисенка — 30 кр.
X-ый: „У Петрôвку" и „Якъбы-мь знала" муж. хоры Исид. Воробкевича — 25 кр.
XI-ый: II-ге „Quodlibet", хоръ муж. М. Лисенка — 30 кр.
XII-ый: „До бою" муж. хоръ Пороф. Бажаньского, — 20 кр.
XIII-тый: „Вечѣръ" и „Милованка", сольо зъ акомп. форт., М. Лисенка — 20 кр.
XIV-ый: „Три шляхи", муж. хоръ Г. Топольницкого — 25 кр.
XV-ый: „Три пѣсни", сольо зъ акомп. фортеп. — А. Купчиньского — 25 кр.
XVI-ый: „Вѣтрогоны" коломыйки и думка уложенѣ на фортепянъ Ост. Нижанковского — 30 кр.
XVII-ый: „Три квартеты" муж. хоръ Цетвиньского-Недѣльского — 30 кр.
XVIII-ый: „На щедрый вечеръ" Ф. Колессы, хоръ муж. — 35 кр.
XIX-ый: „Закувала та сива зозуля" хоръ муж. зъ акомп. фортепяну Петр. Нѣщиньского — 40 кр.
XX-ый: „Колядь" гарм. Ост. Нижанковского — 45 кр.
XXI-ій: „Веснôвка", пѣснь зъ аком. форт. о. В. Матюка — 25 кр.

Адреса: Тов. „Львôвскій Боянъ" у Львовѣ Ринокъ ч. 10.

Климентій Федуньо

переплетникъ бібліотеки ц. к. львôвского університету

поручає 366 55-?

своє переплетниче и галянтерійне заведенье

у Львовѣ, ул. Академична ч. 8.

Пôдоймає ся всякихъ робôтъ, особливо переплету: Служебникôвъ, Євангелій, Молитовникôвъ, Бібліотечныхъ книгъ, Альбумôвъ, Мапъ, Дипльомôвъ и т. ин. по умѣреныхъ цѣнахъ.

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выбôръ поезій для народу зъ житьеписью и портретомъ автора.

Накладомъ товариства „Просвѣта".

Цѣна кождои части **25 кр.**

Оправленѣ примѣрники продають ся по 35 кр.

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНЬСКІЙ

артистъ-маляръ

звѣстный вôдъ кôльканацяти лѣтъ изъ своихъ працъ малярскихъ, украшає церкви въ стилю всхôднôмъ разомъ зъ позолоченьемъ, престолы, иконостасы и иншѣ рѣчи. Приймає рѣзьбарскѣ роботы пôсля власныхъ плянôвъ. Выготовлює всякои величины церковнѣ образы до иконостасôвъ, престолôвъ, плащениць — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побôльшує зъ фотографій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторіи реставрує всякѣ старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячѣ въ кругъ працъ малярства по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. Пôдписаный просить Всч. Духовеньство занотувати собѣ его адресу. 205 67—?

Т. Копистиньскій

у Львовѣ, улиця Краковска число 20.

Молитвеник для дітий

виданий

коштом руского тов. педагогічного.

В полотняній оправі з золоченим хрестом **20 кр.**

Продає ся в книгарни Наукового тов. ім. Шевченка, Львів ул. Академічна ч. 8.

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продає товариство „Просвѣта"

1 зр. замѣсть 3 зр.

УЧИТЕЛЬ органъ руского товариства педагогічного двотыждневникъ педагогічно-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 2., Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 160 кр. на чверть року 1 зр.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 201. Львôвъ, Пятниця 6 (18) вересня 1896. Рôчникъ XVII

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и руских свят) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитших повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро огоюшень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Криштановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрій:	за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр.	на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр.	на пôвъ року . . . . 12 зр.
на чверть року 4 зр. 50 кр.	на чверть року . . . 6 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . . 16 зр.	на пôвъ року . . . . 3 зр.
на чверть року . . . 4 зр.	на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатанй вôльнй вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклй принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовой або ôи мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншй донесени приватнй числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

Вѣче селяньске у Вѣдни.

Вѣче селянъ зъ долѣшнои Австрій, яке вôдбуло ся минувшои недѣлѣ у Вѣдни, удало ся пôдъ котрымъ взглядомъ. На вѣчу було понадъ 15000 селянъ, а велике подвôре вѣденьского ратуша ледви могло помѣстити всѣхъ участникôвъ. Ролю господарѣвъ вѣча обняли антісеміты, щобы показати, що не лишь мѣста, але и села долѣшнои Австрій горнуть ся пôдъ ихъ покровъ. Всѣ послы антісемітскй прибули на вѣче и брали живу участь въ нарадахъ. Рôвножь правительство не вôдтягнуло ся вôдъ сеи будь-що-будь маніфестаціи політичнои, а намѣстникъ гр. Кільмансегъ привитавъ вѣчевикôвъ въ имени правительства. Розумѣе ся, що така маніфестація не подобала ся ліберальнôй прасѣ и она мовчанемъ поминула наради вѣча.

Однакъ не дасть ся заперечити, що значѣне вѣча есть велике и буде мати наслѣдки въ нашихъ вôдносинахъ суспôльно-політичныхъ. Вѣче есть доказомъ, що найбôльше консервативный елементъ, селянинъ, зачинае рухати ся, щобы зъорґанізувати ся для охороны интересôвъ свого стану. Аґрарно політична програма, ухвалена на вѣчу, мае вагу для загалу селяньства въ Австрій, а засады сеи програмы повинни стати для правительства дороговказомъ, куды и якъ поступати для пôднесеня сего найбôльше упослѣженого стану населеня. Бути може, що зачне ся робота въ тôмъ напрямѣ, бо чейже слова, высказанй намѣстникомъ гр. Кільмансегомъ въ имени правительства, не будуть пустою фразою, обчисленою на ефектъ. „Правительство — говоривъ намѣстникъ — такои переважно аґрікультурнои державы, якъ наша, уважае станъ селяньскій найважнѣйшимъ и завсѣгды буде старати ся пôдпомагати оправданй интересы того стану та погодити ихъ зъ интересами прочихъ ґрупъ населеня. Передовсѣмъ прихильно вôдносить ся правительство до справы орґанізації селяньства въ заводовыхъ стоваришеняхъ селяньскихъ, яку вѣче поставило на першу точку своихъ нарадъ“.

Именемъ столицѣ монархіи, а такожь сторонництва, котре мае въ своихъ рукахъ політичный провôдъ въ столици, повитавъ вѣчевикôвъ д-ръ Люеґеръ. „Знаемо дуже добре — говоривъ д-ръ Люеґеръ — що станъ селяньскій дуже тяжко стогне пôдъ гнетомъ теперѣшныхъ вôдносинъ, але заразомъ знаемо, що вороги, котрй загрожують якъ селяньству такъ и промыслови, суть однй и тй самй. Спôльнй намъ вороги, спôльнй нашй интересы, а мѣщаньство и селяньство нѣколи не можуть бути роздѣленй. Теперѣшный рухъ есть могучимъ покликомъ до горы, а сей покликъ буде и мусить бути выслуханый. Станъ селяньскій мусить бути захороненый, бо се голова всего люду. Нинѣшне вѣче повинно стати початкомъ высвобожденя люду зъ его теперѣшныхъ путъ!“

Реферaты поодиновихъ справъ на вѣчу обняли або самй селяне, якъ н. пр. Зандъ, Айхгорнъ, або послы: Оберндорферъ, Штайнеръ, Ґессманъ, Люеґеръ, або священики и учителѣ народнй. Вѣче ухвалило всѣ предложенй резолюціи, притакуючи выводамъ и мотивамъ референтôвъ.

Въ справѣ заводовыхъ стоваришень рôльничихъ запала така ухвала: Въ крѣпкôй, політичнôй и економічнôй орґанізації селяньства треба при теперѣшныхъ вôдносинахъ добачувати одиноке средство для спиненя дальшои нужды, а що проектъ правительственный о заводовыхъ стоваришенях рôльничихъ надае ся до сеи цѣли, то вѣче взывае всѣхъ послôвъ прихильныхъ справѣ селяньскôй, щобы прискорили ухвалу того проекту въ парламентѣ. — Заразомъ ухвалено выслати депутацію до цѣсаря зъ просьбою, щобы та справа була чимъ скорше полагоджена.

Дальше ухвалено резолюціи въ справахъ: катастру и податку грунтового, закона ловецкого и вôдшкодованя за шкоды вôдъ дикихъ звѣрôвъ, оплаты вôдъ перенесеня власности и т. п. Въ справѣ податку грунтового сказано, що передовсѣмъ сей податокъ повиненъ бути значно обниженый. Такожь и ревізія катастру грунтового повинна бути основно переведена, бо не лишь катастеръ зъ 1881 р. значно обтяживъ посѣлôсть грунтову, але й вôдносины економічнй вôдъ того часу змѣнили ся значно на гôрше: цѣна за продукты рôльничй зменшила ся о половину, а кошты продукціи пôднеслись о третину; служба войскова дае ся вôдчути, бо многй жовнѣры по выслуженю не вертають на рôлю, лишь идуть до фабрикъ. Податокъ грунтовый при реформѣ податковôй повиненъ бути знесеный, або значно зниженый, а замѣсть того прогресивный податокъ особисто-доходовый у высшихъ клясахъ значно пôдвысшеный. Властитель грунту, его одиновій сынъ, або одинъ зъ его сынôвъ, коли буде здôбный до войска, повиненъ бути придѣленый лишь до доповняючои резервы, безъ взгляду на се, чи отець способный ще до працѣ чи нѣ.

Резолюціи въ справѣ закона ловецкого выходили зъ тои засады, що треба доконче зреформувати застарѣлый законъ, котрый узглядняе лишь спортъ ловецкій а не культуру рôльничу. При значнôмъ оподатковаю рôлѣ треба охоронити культуру рôльничу вôдъ шкоды, наношеной дикими звѣрами. Рôвножь велика несправедливôсть въ тôмъ, длячого громадѣ, яко такôй, не признае ся права самостôйного выконуваня пользованя, а лишь властителямъ бôльшихъ комплексôвъ (по-надъ 200 морґôвъ) грунтовыхъ. Въ тôмъ напрямѣ треба зреформувати законъ ловецкій.

Въ справѣ закона о заосмотреню убогихъ, и стоячого зъ тымъ въ звязи закона о своннѣ, домагае ся резолюція, щобы держава причиняла ся до коштôвъ заосмотреня убогихъ, а законъ о своинѣ вôдповѣдно зреформовано для зменшеня тягару громадамъ.

Въ справѣ годôвлѣ худобы ухвалено, щобы знесено истнуючій законъ о вôдшкодованю зараженои худобы а замѣсть того заведено загальну асекурацію худобы; щобы законъ о ліценціованю бугаѣвъ або цѣлкомъ знесено або змѣнено пôсля потребъ селяньскихъ; щобы постарано ся о дешеву сôль для худобы.

Для охороны цѣнъ на продукты рôльничй вôзвано въ резолюціяхъ правительство, щобы спинило закономъ біржеву спекуляцію зббжеву (т. зв. гру термінову), щобы угорскй продукты рôльничй и млыво не мали протекційтои тарифы перевозовои на зелѣзницяхъ австрійскихъ и щобы для заграничного зббжа при перевозѣ transito не призначано низшихъ оплатъ зелѣзничихъ якъ для австрійского зббжа.

Въ справѣ обезпеченя вôдъ нещасть елементарныхъ (огню и граду) высказано гадку, що повинна бути заведена асекурація державна або краева, а доки се не наступить, то треба розтягнути енерґічнѣйшу контролю надъ приватными товариствами асекураційными. Рôвножь повинно правительство звернути пильну увагу на квестію обезпеченя селянъ на случай недуги, старости и смерти. Вибнци повинно правительство розважати внесене пос. Бянкинього що-до т. зв. однокрайцаровыхъ складокъ на случай нещастя елементарного. Тй складки збирано бы въ цѣлôмъ краю въ такій способъ: по трафікахъ можна бы купувати за 1 кр. т. зв. добродѣйнй карты почтовй и высылати ихъ безъ оплаты почтовои въ дотычне мѣсце, де лучило ся нещасте, а вôдтакъ урядъ почтовый выплативъ бы грошѣ за всѣ надôсланй карты.

Послѣдною точкою нарадъ вѣча була справа угоды зъ Угорщиною. Референтомъ сеи справы бувъ д-ръ Люеґеръ. Резолюція уввалена звучить такъ: Интересъ економічный загалу селяньстве вымагае, щобы угода зъ Угорщиною була лишь тогдѣ вôдновлена, коли 1) квота, зъ якою Угорщина причиняе ся до спôльныхъ выдаткôвъ, буде значно пôдвысшена; 2) коли буде потрѣбна запорука, що Угорщина честно дотримае всѣхъ договорôвъ мытовыхъ и торговельныхъ, янй евентуально будуть заключенй. — Рефератъ д-ра Люеґера бувъ знаменито обробленый и вѣче перебивало его оплесками. Політику, якои повинна придержувати ся Австрія супротивъ Угорщины, схарактеризувавъ д-ръ Люеґеръ въ сей способъ: „Угорщина робить те, чого хотять мадярскй жиды, а Австрія стала ся теперь „сатрапіею Угорщины правленою Поляками“. Противъ сего повинй мы сполучити ся и устроити одну велику демонстрацію. Не хочемо бути довше слугами Угорщины.“

Вѣче закôнчило свои наради трикратнымъ окликомъ въ честь цѣсаря.

Жиды а грунтова посѣлôсть въ Австрій.

Пôдъ такимъ заголовкомъ помѣщае монахійскій дневникъ Vaterland замѣтну статью, котру годить ся повторити не такъ длятого, щобы гадки въ нѣй высказанй були для насъ новиною, якъ бôльше, щобы указати, якъ то часомъ навѣть за границею бôльше звертають увагу на нашу суспôльну недолю, нѣжь дома тй, до котрыхъ бы се належало. „Въ теперѣшныхъ часахъ свобôднои погонѣ за выскомъ въ торговли и промыслѣ, того чудного здобутку ліберальнои добы, — пише той дневникъ — мусить очевидно той побѣджати, хто не узнае нѣякихъ моральныхъ перепонъ, а безоглядно и цинічно гонить лише за золотомъ. А коли лихва жидôвска чимъ разъ бôльше селянъ и властителѣвъ землѣ выганяе зъ пôдъ рôднои стрѣхи, то и не можна дивувати ся, що тй нещаснй теряють любовь до вôтчины и вызысканй та лишенй майна покидають край, що ихъ не умѣвъ охоронити передъ матеріяльною руиною.“

„Жиды, загорнувши движимый капіталъ, западають теперь такожь за недвижимою посѣлостію. Пôсля урядовыхъ жерелъ на 21.889 вѣрителѣвъ, що за 11 лѣтъ выставили

Збѣглець.

Зъ ческого — М. Яна [Jahn-a].

(*Конецъ.*)

Марта трясла ся зъ великого непокою. Роздумувала надъ словами и поглядами збѣгця та розумѣла, що ему жаль за давными часами, коли то ôи постѣль була и его постелію, длятого она й пôднесла ся, коли вôнъ влѣпивъ свои гôркй очи на розбстлану постѣль. Ѣй станула передъ очима вся гроза, коли згадала, що той чоловѣкъ, котрый окровавивъ свои руки злочиномъ, приближаесь до неи. За пять лѣтъ она зовсѣмъ забула его, мовь-бы де пропавъ, а нинѣ явивъ ся якъ ворожа проява... Тожь коли вôнъ выйшовъ, очи ôи радôстно звернулись до дверей, за котрыми вôнъ щезъ.

— Осипку! засунь дверѣ, щобы не вернувъ ся... Бою ся! — говорила любязно до Осипка и водила очима по дверехъ.

Осипъ засунувъ дверѣ и сѣвъ мовчки на лавцѣ пôдъ печею. Марта пôдôйшла до него, вложивши на-вхрестъ жилавй свои руки.

— То кара Божа! Прилѣзъ намъ на каркъ.. Що зробимо? Порадь Осипку! — шепнула несупокôйно, наслухуючи, якъ скрипѣла двабина пôдъ збѣгцемъ. Она розумѣла его втому, але давно збстуденѣле ôи нутро не отеплило ся спôвчутемъ.

На подѣ вже тôлько шелестъ сѣна вказувавъ, що омлѣлый глядить, де бы склонити свою страшну голову зъ наѣженымъ волосемъ и выстаючими ушима. Все втихло. Лише старый деревяный годинникъ выцокувавъ свою одностайну, томлячу пѣсню летучого часу.

— Порадь, Осипку! Я не выбуду въ нимъ и тыждня! — говорила Марта, поправляючи чипонъ на головѣ и пригладжуючи послиненымъ пальцями чорне свое волося.

— Не знаю, мамо, — сказавъ Осипъ и закусивъ губы. Очи его блищали и свѣтились въ сумрацѣ.

— А може-бъ мы донесли вôйтови, що вôнъ прийшовъ? — сказала Марта и допытливо глядѣла на Осипа. Вôнъ здвигъ раменами. — Охъ! чого-жь вôнъ прийшовъ затроювати намъ житє? Вже бувъ тамъ и добре було безъ него. Нѣхто въ селѣ не згадувавъ его, немовь уже бувъ небôщикомъ. Що-жь робити зъ нимъ? Роботы для него нема. Въ поли не може, на дворѣ не може... Думае, що буде сидѣти въ хатѣ та ѣсти? Тамъ его доглядали, най бы бувъ тамъ лишивъ ся... Ще будемо мати яку бѣду зъ судомъ, що вкрываемо его... Пôйди, пôйди Осипку до вôйта, абы намъ не взяли за зле, — проговорила Марта и позѣхнула.

— Ажь розвиднить ся!

— А може лѣпше пôйти до мѣста, до жандармôвъ...

— Бою ся, що рано збудить ся. За годину до мѣста не зайду, а вôнъ запытае ся за мною... вôнъ недовѣрчивый, — вымавлявъ ся Осипъ.

— Того не бôй ся! Утомивъ ся дорогою, то буде спати якъ забитый. Ну йди спати! Переспишь ся... о патôй тебе збуджу.

Осипъ вылѣзъ на пѣчъ и по хвили захропѣвъ.

Марта загасила лямпу, лягла на постѣль, але не спала. Мѣсячне свѣтло, розлите по чорнôй долôвцѣ, дразнило ôи, немовь заглядало у всѣ закутины ôи душѣ, выводило ѣй передъ очи минуле и лякало ôи. Хвилями здавалось ѣй, що нѣбы въ снѣ нѣбы на явѣ всьо зъ передъ пяти лѣтъ зновъ дѣеть ся передъ ôи очима. Бачить перестрашене лице Андрѣя, глядить на него, якъ лягае на постѣль, вôдтакъ встае, говорить до себе... руки его трясуть ся, а очи грôзно дивлять ся передъ себе... Зновъ опамятала ся. Розумѣе, що то вже минуло, вже пять лѣтъ тому... Нема вже анѣ лѣсничого, анѣ Андрѣя... Андрѣй утѣкъ, мучивъ ôи деньдва, а потôмъ прийшли и забрали его. Впавъ янъ мрака на спокôйне ихъ житє, але скоро щезне... вôдтакъ вже не буде думати о нѣмъ и бояти ся его непевныхъ, страшныхъ очей... Зновъ успокоила ся и задрѣмала. Ѣй здавало ся, що чиись руки вхопили ôи за шию и душать. Скрикнула — але голосъ ôи застрягъ у горлѣ. Та й не бачить нѣчого и вже не чуе тыхъ зелѣзныхъ рукъ, що ôи душили; ѣй здаеть ся, що то сонъ. Задрѣмала зновъ...

Передъ пятою годиною запѣявъ когутъ и збудивъ ôи. Першій розсвѣтъ дня вôдбивъ ся у брудныхъ вôкнахъ и розсунувъ важкій сумракъ хаты. Марта встала и взяла ся порати коло печи.

— Осипку! вставай, уже часъ пти! — кликала Осипа за печею и потягнула его за ноги.

Осипъ сѣвъ и протиравъ очи.

— Я гадаю, щобы мы въ на якій день его полишили. Тôлько дороги уйшовъ, щобы подивити ся до дому, та й дома навѣть не вôдпôчне! — сказавъ Осипъ. Нагадавши собѣ вчерашный вечôръ, вôнъ помякъ.

Марта выдивилась на сына.

— Ахъ, прошу тебе, Осипку, не лишай тутъ его! Тажь се тôлько на нашу згубу! Спати не можу черезъ него и все страхаю ся що наробить лиха... Поглянь лише, якй у него страшнй очи! Ще насъ допаде и вбе... Охъ, хто разъ посягъ на житє, той усе чигае на кровь... Збирай ся и бѣжи, добре зробишь! — промовила солодко до Осипа, вдарила руками о полы и охнала.

Осипъ глянувъ на Марту. Душа его краялась. Тамъ той, що лежавъ на подѣ въ сѣнѣ, будивъ въ нѣмъ спôвчуте... тажь утѣкъ лишь тому, щобы глянути на рôдну хату, — а тутъ зновъ мати въ роспуцѣ, по що вôнъ прийшовъ! Зъ-разу, не бачивши батька пять лѣтъ, вôнъ бувъ холодный до него; теперь занявъ ся въ нѣмъ лучь милосерда для збѣгця, що жертвувавъ ся такôй марнôй думцѣ: подивити ся до дому, де его не ждали... Але-жь и те правда, що збѣгцеви не поможе день чи й два; сякъ чи такъ заберуть его... а тутъ мати буде грызти ся черезъ того, о котрôмъ передомъ говорила, що его повѣсять... Послѣднй ниточки, що вязали сына зъ батькомъ-збѣгцемъ, перервали ся.

Вставъ зъ печи, одягнувъ ся и роздумувавъ надъ тымъ, щó мае сказати, якъ прийде до мѣста. Марта принесла ему хлѣба, завязала въ узликъ и спѣшно выправляла сына зъ дому.

— Нехай тебе, сыну, за те Богъ поблагословить! Тôлько поспѣшай, щобы его взяли. Скажи, що мы боимо ся, абы чого лихого не вдѣявъ! — говорила при вôдходѣ сына и глядѣла за нимъ, якъ ишовъ непевнымъ кроком полями до бѣлѣючого мѣста.

По-тихо приперла сѣннй дверѣ, станула пôдъ драбиною и надслухувала. Тамъ було тихо. Той спавъ твердо по страшнôй утомѣ.

„Добре, що спить, не огляне ся, якъ прий-

въ Галичинѣ посѣлости грунтовѣ на ліцитацію, припадае не менше якъ 74% жидôвъ. Вартôсть тыхъ 21.889 селяньскихъ господарствъ оцѣнено судово на 23 міліонôвъ зр.; а дѣйстного довгу було на нихъ лише 7 міл. Де-жь подѣло ся 16 міліонôвъ зр. и хто ихъ загорнувъ? Коли въ краю иде рôчно 1989 загородъ селяньскихъ на ліцитацію, а зъ нихъ 1472 переходить въ жидôвскѣ руки, то тамъ хиба таки щось псуе ся въ тôй державѣ Маемо тамъ отсе властителя, котрому заинтабульовано на его посѣлôсть довгъ въ высотѣ 900 зр. Вѣритель-жидъ позывае, грабить движимости, оцѣненѣ на 1.500 зр., за 300 зр., котрыхъ не выстане навѣть на покрыте судовыхъ коштôвъ, выставляе посѣлôсть на ліцитацію и купуе єи за безцѣнъ. Селянинъ зôйшовъ на жебры, а все таки ще оставъ довжникомъ жида! До чого-жь оно заведе, коли терпить ся такѣ вôдносины? Вже нинѣ 70% всеи грунтовои посѣлости є въ жидôвскихъ рукахъ; чи мае имъ бути выданый цѣлый край?“

„На Угорщинѣ жидамъ не вôльно було набувати грунтовои посѣлости ажь до р. 1872. Зъ того часу не проминуло ще 40 лѣтъ, а жидъ бар. Поперъ мае вже нинѣ половину комітату Неугры, жидъ Дайчь мае пôдъ Пятицерквами 20.000 морґôвъ; а почисливши те, що дôстало ся въ руки бар. Гіршови, Водянамъ, Шпрінґерамъ, Ґутманамъ, Тодескамъ и, якъ тамъ тѣ всѣ знаменитости звуть ся, та иншимъ жидамъ, — дочисливши ще до того все те, що жиды мають на гипотекахъ, смѣло можна сказати, що и на Угорщинѣ 70% грунтовои посѣлости є въ рукахъ жидôвскихъ безпосередно або посередно. Найлѣпшѣ винницѣ належать до жидôвъ; безъ жида вже й не дôстане вина, хиба ще въ тыхъ сторонахъ, де находять ся посѣлости цѣсарскѣ. Подôбно мае ся рѣчь зъ угорскимъ збôжемъ, зъ угорскою опасовою худобою и свиньми. Хто заглане по маґнатскихъ оборахъ, побачить, що тамъ опасова худоба мае вже выпаленѣ на шкôрѣ назвиска жидôвъ, для котрыхъ єи кормлять.“

„Коли въ р. 1868 войскове Пограниче прилучено до Угорщины, були тамъ чуднѣ вôдвѣчнѣ лѣсы. Оглянути-жь ихъ теперь по 30-лѣтнôй господарцѣ жидôвского черва! Такъ само мае ся рѣчь въ Боснѣ и деинде. Жидови Марпурґови позволено вытинати рôчно 80.000 дубôвъ, за котрѣ платить по 4 зр.! Мимо тои раціональнои господарки лѣснои, якъ єи хвалили жидôвскѣ дневники, прибуде Боснѣ голыхъ скалъ, а жидъ набе свои мошонки. Ротшільдъ самъ мае въ Чехахъ четверту часть землѣ, котра разомъ належить до 60 найстаршихъ въ краю родинъ шляхотскихъ. Хочь щойно вôдъ 40 лѣтъ вôльно ему набувати землю въ Чехахъ, то доси мае єи тамъ вже сѣмь разôвъ тôлько, що цѣсарска родина. А кôлько єи мае на Моравѣ, на Шлеску, въ долѣшнôй Австріи, на Угорщинѣ, а знову въ Нѣмеччинѣ, у Франціи, въ Италіи, въ Испаніи, въ Америцѣ! И чимъ потомъ, чиею кровію здобувъ те все? Замокъ Ферієръ перевысшае перепыхомъ всѣ замки цѣсарѣвъ и королѣвъ свѣта, а посѣлости, що належать до того замку, два разы такъ великѣ, як вся посѣлôсть всѣхъ монастирѣвъ у Франціи. А дежь ще бар. Гіршь? Де братя Ґутманы? А меншѣ величины жидôвского роду, аристократіи и плютократіи? Додати до сего, що промыслъ, фабрики, копальнѣ угля и найбôльшѣ склады є въ рукахъ жидôвскихъ: то що-жь зъ сего выходить? Що жде християнъ на будуче? Зъ оглядôвъ гуманітарныхъ знесено пôдданьство шляхтѣ; але теперь все иде до того, щобы христіяне тымъ легше и скорѣйше попали въ соромну неволю жидôвску“.

„L'alliance israelite звернула ся до жидôвъ зъ радами, зъ котрыхъ вычисляемо отсе: Посѣлôсть ґрунтова завсѣгды остане желѣзнымъ майномъ кождого краю. Она сама зъ себе дае повагу, вплывъ, могучôсть. Тому посѣлôсть землѣ мусить перейти въ руки Израиля; тому передовсѣмъ теперь жиды повиннѣ до того змагати, щобы властителѣвъ землѣ выперти зъ ихъ посѣлости. Коли посѣлôсть землѣ буде въ нашихъ рукахъ, тогдѣ въ десятеро мусить она процентувати ся для насъ черезъ заходы и працю посесорôвъ и робôтникôвъ“.

„Жидъ — кôнчить Vaterland — не хоче управляти рôлѣ, вôнъ хоче єи тôлько вызыскати. Длятого прагне свобôдного подѣлу, свобôднои лихвы.“

Письмо зъ Перемыского.

[Одна пекуча справа зъ часу маневрôвъ.]

Одву справу зъ часôвъ маневрôвъ сегорôчныхъ мушу прилюдно пôднести адресуючи до Р. Т. пляцъ-команды въ Перемышли, а справа се важна, обходяча нашихъ бѣдныхъ хлѣборобôвъ, котрыхъ на кождôмъ кроцѣ несовѣстнѣ люде выкористують. Рѣчь така:

До маневрôвъ потребували власти войсковѣ кôлька сотъ паръ коней [щось около 500 паръ], а кромѣ того пѣшихъ робôтникôвъ около 200 [а може й бôльше] — розумѣе ся все за денну оплату. Той цѣлый „интересъ“ заліверувавъ жидъ зъ Перемышля якійсь Löw — якъ кажуть: вôдъ пары коней по 4 зр. 50 кр., а вôдъ пѣшого чоловѣка по 1 зр. 50 кр. Вôдъ жида-ліверанта субліверували два вôйты — Дмитрашь зъ Болестрашичь и Глиньскій зъ Вышатичь — и обѣцяли людямъ по 2 зр. 70 кр. вôдъ пары коней [зъ фѣрманомъ] а пѣшимъ наемникамъ по 70 кр. денно, отже половина заробку лишалась бы въ кишеняхъ ліверантôвъ — безъ нѣякои працѣ и безъ всякого різика! Маневры тревали чотирнацать днѣвъ, отже загальный выдатокъ на форшпаны и на пѣшихъ наемникôвъ можна рахувати въ приближеню по-надъ 20.000 зр., а зъ того половина т. є. звыжь 10.000 зр. зôсталась бы яко чистый заробокъ въ рукахъ трехъ осôбъ, а на втрату кôлькохъ сотъ селянъ, що тяжко потрудились и спонев[ѣ]ряли свою худобу. Якъ тѣ три ліверанты подѣлять ся зыскомъ, сего годѣ знати, бо то держать оня въ найбôльшôмъ секретѣ.

Але може хто скаже, що и тымъ заробкомъ [2·70 зр. и 70 кр] повиннѣ люде бути задоволенѣ и не нарѣкати, а що тѣ три ліверанты зароблять далеко а далеко бôльше, то нѣкого обходити не повинно, бо то ихъ щасте. Ба, але-жь то грôшь державный, зъ податкôвъ всѣхъ пôддавыхъ, котрымъ повинно ся орудувати осторожно и справедливо! То разъ, — а по друге — не буде то заробокъ вдоволяючій, коли увзглядните ся, до якои то роботы запряжено тѣ конѣ о чотирохъ и о двохъ ногахъ.

Тымъ форшпанамъ, що возили баґажѣ и провіянтъ за вôйскомъ, було ще пôвъ бѣды, хочь такожь черезъ цѣлый часъ, день и нôчь, були выставленѣ на дощѣ и нôчну студѣнь. Але тѣ 280 форшпанôвъ и 150 пѣшихъ, що були призначенѣ до вôзкôвъ коло Радимна — тѣ мали такъ тяжку и зъ небезпечностію житя сполучену працю, що тôлько вôйско могло ихъ затримати, бо кождый рвавъ ся утѣкати и всего вôдрѣкавъ ся, навѣть заплаты, щобы тôлько жите ратувати. Для близшого поясненя що-до тыхъ вôзкôвъ скажу кôлька слôвъ. Тѣ вôзки йшли по шинахъ кладеныхъ, почавши вôдъ стаціи въ Радимнѣ, черезъ Заболотцѣ, Дрогоѣвъ, Трôйчицѣ ажь до Батичь, зъ-вôдки мали розстрѣлювати фортъ въ Орѣхôвцяхъ. На вôзки кладено шины зъ порогами [щось около 37 паръ на одинъ вôзокъ] и тымъ способомъ роблено дорогу, а наконець, коли цѣла дорога була готова, повезено на вôзкахъ крѣпостнѣ канони найтяжшого калібру. Дорога вытычена була черезъ трясавицѣ, де конѣ по животы западали, и по рôзныхъ горбôчкахъ, якѣ є въ тыхъ сторонахъ. Дорогу роблено въ день, але выпало неразъ и въ ночи, середъ дощу и въ болотѣ; въ ночи именно тогдѣ, коли щось въ день попсувало ся — н. пр. вывернувъ ся вôзокъ зъ шинами або зъ каноною, а се неразъ лучило ся. Тогдѣ то людямъ правдива смерть заглядала въ очи, а ухилити ся не можна було, бо жовнѣры стерегли. Болото розмѣсило ся кôньми, нôчь темна, дорога вузка, вырѣзана [н. пр. въ лѣсѣ] такъ тôлько, щобы шины положити, а селянинъ мусѣвъ коло вôзка передиратись черезъ хащѣ. Коло вôзка заколотъ и крикъ, що не чути, якъ другій вôзокъ надходить — примѣромъ зъ горы, незагальмованый належито, бо тѣ frisch gebackene „бремзеры“ не знали зъ тымъ обходити ся. Взявши все те на увагу, годѣ й дивувати ся, що тутъ не обôйшло ся безъ нещастя. Два такѣ бремзеры и одинъ жовнѣръ згинули на мѣсци, и то страшною смертію. Одному зъ нихъ шины розбили голову такъ погано, що вывъ якъ звѣръ, а нѣчо проговорити не мôгъ; вôдвезеный до шпиталю въ Ярославѣ померъ небавомъ. Жовнѣръ, придавленый шинами коло вôзка, заразъ сконавъ. Третього, селянина зъ Мунины, и коня придавила канона, що зъ вôзка зсунула ся на землю, такъ страшно, що голову и кадовôбъ глубоко вбила въ землю. Стало ся се въ ночи, а що не було пôдъ рукою приладôвъ до пôдваженя каноны, то до перва рано зроблено зъ тымъ ладъ, а кождому ажь морозъ по тѣлѣ пôйшовъ, коли нещастного побачивъ въ такôй страшнôй позиціи и згадавъ, що и его може кождои хвилѣ така сама смерть спôткати...

И за таку роботу по ночахъ, въ калужахъ, по лѣсахъ и дебрахъ, пôдъ голымъ небомъ, безъ теплои стравы и зъ небезпечностію житя кождои хвилѣ — згодивъ ліверантъ бѣдного хлопа по 70 кр. денно! — а вôнъ самъ безъ нѣякои працѣ бере другихъ 70 кр. до кишенѣ и ще смѣе ся въ кулакъ зъ тыхъ, що жалувались передъ нимъ и нарѣкали, що такъ дешево згодили ся, а не знали, що ихъ жде така тяжка праця. „Co mię to obchodzi! zgodziliście się i przepadło, a jak zechcecie uciekać, to ja mam żołnierzy do rozkazu!“ — вôдповѣдавъ имъ Глиньскій.

Кромѣ трехъ забитыхъ на смерть — єсть чимало пораненыхъ, зъ поздираною шкôрою на рукахъ, плечехъ и т. д. Крôмъ ушкодженя на здоровлю люде попôдпалювали свои конѣ, поморили, такъ що инодѣ худоба потратила половину вартости.

Отже зъ огляду на все те — удаемо ся до ц. к. властій вôйсковыхъ, щобы — коли не можливый простый наказъ въ силу контракту — вплынули на ліверантôвъ, абы они за тѣ форшпаны выплатили высшу цѣну, нѣжь якъ обѣцяли Глиньскій и Дмитрашь. Нашь селянинъ звычайно терпеливый та спокôйный и кривду свою вмѣе переплакати, але вôнъ єи и памятае та внукамъ розповѣдае. Мы вже теперь чули, що селяне не хотять ити розбирати тую дорогу, бо шкода худобы, а при тôмъ треба и наражувати свое здоровля або й жите. Особливо на Глиньского дуже нарѣкають, а власти вôйсковѣ вже мабуть знають того чоловѣка зъ попередныхъ маневрôвъ передъ чотирма роками, коли то вôнъ так само людей выкористувавъ и черезъ те мавъ колізію зъ однымъ офіцеромъ, а справа закôнчила ся ажь въ судѣ засудженемъ Глиньского на кару грошеву и на арештъ. Тогдѣ то вставивъ ся той ц. к. офіцеръ и людямъ выплачено цѣлу належитôсть а для Глиньского вôдтягнено у людей по 1 зр. вôдъ кôнного форшпану а 50 кр. вôдъ пѣшого наемника — але за цѣлый часъ, а не за кождый день. Може бы ц. к. власти взглянули въ справу и своєю повагою и — не сумнѣваемось — такожь почутємъ справедливости схотѣли бѣднымъ людямъ кривду направити — завчасу, закимъ наступить выплата.

X.

[*Примѣтка Редакціи.* Помѣщуючи повысше письмо — очевидно зъ полишенемъ нашому Вп. дописувателеви одвѣчальности за наведенѣ тамъ факты — уважаемо за потрѣбне примѣтити вôдъ себе: Такѣ контракты повиннѣ робити ся зъ застереженемъ на будучнôсть въ той способъ, щобы людей не выкористувано, и запевнити форшпанамъ певну належитôсть, а ліверантамъ певну заплату вôдъ кождого форшпану и вôдъ чоловѣка, — але за цѣлый часъ, не за кождый день осôбно. Въ той способъ не було бы кривды для людей и замкнуло бы ся ліверантамъ дорогу до вызыскуваня людей бѣдныхъ, котрѣ потребують заробити и при тôмъ зарôбку ще й здоровле ба и жите свое наражують.]

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Про выкрытый *замахъ* мовь бы *на царя* збирають дневники всякѣ можливѣ вѣсти та заедно розбирають, яка була цѣль замаху и противъ кого вôнъ бувъ задуманый. Однѣ довѣдують ся на певно, що замахъ бувъ зверненый противъ царя; мають о тôмъ свѣдчити листы, забранѣ у увязненыхъ. Ба навѣть доносять, що якійсь знаный россійскій нігілістъ Рабиновичь давъ грошѣ на потрѣбнѣ выдатки. Замахъ мавъ бути выконаный въ Франціи. Здогадують ся такъ по тôмъ, що одного

дуть“ — шепнула спокôйно и ввôйшла до хаты.

* * *

Около осьмои годины збѣглець почувъ наразъ, мовь-бы хто его торгавъ. Очи его зъ переляку перебѣгали по подѣ. Єму бачило ся, що стоить надъ страшною рѣкою — и въ-тôмъ пробудивъ ся и успокоивъ ся. Та й було чого стревожитись! Єму приснило ся, що за нимъ глядають... Побачивъ жандармôвъ и дуже злякавъ ся. Утѣкавъ лѣсомъ, перескочивъ якусь страшну дебру и зновъ бѣгъ. Наразъ опинивъ ся надъ страшною рѣкою. Веснянѣ филѣ срѣблились широко и гучали. Въ головѣ ему закрутило ся. Иншои дороги не було, хиба кинутись въ рѣку. Въ-тôмъ пробудивъ ся и зъ ляку вытрѣщивъ очи. Вôддыхавъ важко и морозъ переходивъ ему по тѣлѣ. Голова его була важка вôдъ тяжкого сну, а ноги вôдъ утомы задубѣли, хвилями перебѣгавъ ними болючій токъ, що немовь вôдрывавъ ихъ вôдъ решты тѣла. За кождымъ разомъ, якъ болючій сей токъ переходивъ по его ногахъ, вôнъ прижмурювавъ очи и затинавъ зубы.

Болючій токъ перервавъ ся. Збѣглець схиливъ голову на долонѣ и задумавъ ся.

Пригадавъ собѣ, що утѣкъ зъ вязницѣ. Моривъ ся пять лѣтъ въ понурôй темници, недалеко вôдъ темныхъ сосновыхъ лѣсôвъ, що кождои весны гудѣли — ахъ! такимъ свобôднымъ, безконечнымъ шумомъ, и лякали его зъ-надвору. А вôнъ тамъ — думавъ зъ вôдразою — пять лѣтъ проживъ, хочь ему здавало ся, що й мѣсяця не вытримае... Коли его тамъ привели, бувъ зовсѣмъ не свôй. Знавъ, що вбивъ чоловѣка и мае бути покараный. Але пôдъ вплывомъ довгого слѣдства такъ отупѣвъ, що на свôй злочинъ глядѣвъ якъ на дурницю, що позбавила его свободы. Все думавъ надъ тымъ, чому его вязнять и що за хосенъ зъ того суспôльности, що его тутъ замкнули, абы вôнъ томивъ ся тугою, котру облекшала тôлько одинока думка, що вырве ся зъ рукъ справедливости... Въ чотири стѣны малымъ вôконцемъ лише часомъ продерло ся сонце, а часомъ мѣсяць, товаришь самотныхъ. Тогдѣ все здавало ся ему, що вôнъ дыхае свободою. А тѣ ночи! яка въ нихъ безконечнôсть! Кôлько то вôнъ ихъ не доспавъ, лежачи на соломѣ и глядячи въ зоряный небозвôдъ. Думки его блукали далеко. Згорблена деревяна хатина пôдъ деревянымъ лѣсомъ, а довкола неи хвилюють пышнѣ нивы колысанѣ теплыми вѣтрами вôдъ шумливыхъ полудневыхъ лѣсôвъ. Бачить жѣнку Марту и сына Осипа зъ темными очима. Якъ за тыхъ пять лѣтъ вырôсъ и змужнѣвъ! Вже й робить всьо за него — оре, сѣе, волочить. Вечеромъ мовчки сидять зъ матерію на порозѣ и думають о батьку, що томить ся въ понурôй вязници. Єму здавало ся, що бувъ бы щасливый на свѣтѣ, коли бъ годинку посидѣвъ межи ними и посумувавъ зъ ними. И тая страшна туга перемогла его, тягнула его якъ птицю на весну до дому, безупинно не вôдступала его, ажь — утѣкъ.

Пробуркавъ ся зъ тыхъ споминôвъ и сягнувъ рукою до нôгъ. „Охъ, якъ болять!“ зôтхнувъ.

Нинѣ побачивъ, що помыливъ ся. Они не тôлько не згадували его, а ще й вôдвыкли вôдъ него. Боялись его, сунили ся на него и глядѣли очима скупаря, коли вôнъ захланно ѣвъ ихъ хлѣбъ. Зненавидѣли его, навѣть не дали переспати ся въ хатѣ. Пôйшовъ собѣ и вылѣзъ на пôдъ, будучи певнымъ, що Марта за его плечима хрестить ся, абы вже не вернувъ ся... Щô-жь ему лишае ся? Кобы бувъ бодай де мотузъ на балькахъ!... Вернути ся такъ безъ всього — ще высмѣють его, що такъ гладко влѣзъ назадъ до старои лапки. А ѣсти хлѣбъ, що ему гôркне въ устахъ, и пити воду, що солона вôдъ слѣзъ? — хочь-бы й живитись на подѣ а до нѣякои роботы не братись — то ганьба! Будуть на него глядѣти очима скупаря мовь на трутня, що поѣдае працю ихъ рукъ... Радше най вже скôнчить ся тото его тяжке, остогидле жите!

Жмутъ легкого, дрожачого промѣня продеръ ся крôзь вôконце на пôдъ. Вôнъ ажь боявъ ся выглянути на двôръ. Оперъ ся на руки и вставъ. Тяжкѣ ноги гойдались пôдъ нимъ, коли йшовъ.

Оперъ ся о вôкно. Далекѣ горы зачеркували ся въ мрацѣ пôдъ блѣдо-синимъ небозводомъ, недалеко виднѣли ся стрѣхи сѣльскѣ, яснѣ поля зеленѣли, а въ легонькôмъ и теплôмъ воздусѣ спѣвавъ жайворонокъ. Збѣглець вслухувавъ ся въ тѣ радôстнѣ звуки, наче-бъ ихъ чувъ першій разъ.

На долинѣ заскрипѣли дверѣ вôдъ сѣней. Хтось скоренько увôйшовъ. Збѣглець выпрямивъ ся и заглянувъ передъ хатину. Зимный воздухъ прошибавъ его. Вôнъ задрожавъ. Руки его зачали трясти ся... Высокій жандармъ скорымъ крокомъ наближавъ ся до ихъ хаты.

„Они его закликали!“ — майнуло ему въ головѣ. „Та ще не дамь ся... Онъ лѣсъ... ще утечу!“

Въ ногахъ его заграла послѣдна сила. Перебѣгъ пôдъ и по драбинѣ злѣзъ на долину. Вызаживъ затыльнѣ дверѣ вôдъ сѣней, скорчивъ ся и поповзъ до огорода. Передъ очима его стоявъ широкій, непроглядный лѣсъ, куда лишь утечи.

— Онъ утѣкае! — почувъ за собою дзвôнкій голосъ Осипа.

— Выроде! — зôтхнувъ и вхопивъ ся за колы плота.

— Стôй! — загримѣвъ за нимъ голосъ жандарма.

Збѣгцеви майнуло въ головѣ: сѣмь недосидженыхъ лѣтъ въ понурôй вязници... За сѣмь лѣтъ верне до дому зруйнованый на тѣлѣ, а жѣнка и сынъ копнуть его ногою зъ порога... Лѣпше най теперь всьо скôнчить ся!.. Але нѣ! кобы лишь до лѣса, а выратуесь... Сейчасъ перескочивъ плôтъ и кинувъ ся утѣкати зъ подвôйною скоростію.

Въ тôй хвили почувъ выстрѣлъ. Здрôгнувъ ся. Озвала ся въ нѣмъ охота до житя. Вязниця... смерть... стануло ему передъ очима... Вагавъ ся... Вкôнци послѣдныхъ силъ добувавъ, щобы утечи. Третього выстрѣлу вже й не зачувъ.

У грудехъ почувъ кулю. Здрôгнувъ ся и упавъ лицемъ на землю. „Охъ Боже! сонце!“ кликнувъ падаючи... Добачивъ ще промѣнє, що падало на широкѣ сосновѣ лѣсы...

Вôдъ хаты роздали ся два переляканѣ голосы и рознесли ся по раннôмъ воздусѣ. Они хотѣли найти оправдане чогось, але не могли. Утратили его въ студенôмъ самолюбію низькихъ душь, котрымъ доси не засвитавъ лучь любови, людскости и милосердя.

Переклавъ ***Пл. К.***

зъ заговôрникôвъ увязнено на француской земли, а другî увязненî мали вже купленî білеты на дорогу до Франціи. Зъ другои стороны доносять, що начальникъ тайнои поліціи анґлійскои мавъ заявити, що нема нѣякихъ доказôвъ на те, мовъ бы заговôрникамъ ходило о царя. Ба навѣть пôсля послѣднихъ вѣстій поліція мае пересвѣдчене, що не о царя ходило, тôлько противъ Анґліи бувъ звернений замахъ. Заговôрники нарошно подорожували разъ въ разъ, щобы змылити поліцію, котра слѣдила за ними безперестанно. Заговôръ мавъ бути уложеный ще передъ рокомъ въ Америцѣ, а поліція знала о нѣмъ вôдъ самого початку та не спускала заговôрникôвъ зъ ока.

Парижскій Temps довѣдуе ся зъ Копенгаґи, що окружене царя е дуже пригноблене на вѣсть про выкрыте заговору; тôлько самъ царь заховуе повный спокôй, — бодай такъ здае ся. Проґрамы царскои подорожи не змѣнено нѣ въ чôмъ.

——

Лондоньскій дневникъ Daily Chronicle дôставъ зъ Риму вѣсть, що станувъ вже миръ мѣжь Италіею а Абесиніею. Менелікъ жадае два міліоны лірôвъ за удержане полонникôвъ и обмеженя Еритрейскои кольоніи. Россія мала попирати тую угоду. Незадовго мабуть покаже ся, чи вѣсть ся вѣрна.

——

Рада міністрôвъ въ Царгородѣ выдала обвѣщене, звернене противъ всѣмъ тымъ, що розсѣваютъ невѣрнî вѣсти и тымъ тревожать людей та спонукують купцѣвъ до замыканя склепôвъ. Обвѣщене вычисляе поліційнî и войсковî запоряджена для удержаня спокою и ладу. Чужинцѣвъ, що мали участь въ заговорѣ, выдалено при интервенціи амбасадорôвъ. Рада міністрôвъ взывае населене, щобы успоконло ся, бо войско и поліція чувае и сповняе свôй обовязокъ.

Въ Царгородѣ заборонено всякî зборы такъ своимъ якъ и чужинцямъ. Дня 16 с. м. настала въ Перѣ, Галатѣ и въ Стамбулѣ зъ дрôбнои причины паніка; але войско и поліція незадовго привернули спокôй.

Сими днями звернули ся амбасадоры зновъ до Порты зъ острою нотою, въ котрôй заявляють, що турецке правительство въ своѣй послѣднôй вôдповѣди, данôй амбасадорамъ, зовсѣмъ не очистило ся зъ закиду, мовъ бы оно само попирало рѣзню Вôрменъ. Хочь вкôнци поліція дôстала приказъ розôгнати товпы розбишакъ, такъ сталось оно за пôзно и по части показуе, що таки поліція сама правила и доводила тыми ватагами. Поліція не увязнила нѣ одного могамеданця.

Россійскій ґенералъ Чихачевъ оглядавъ на просьбу султана укрѣпленя Дарданелѣвъ и здавъ султанови справу зъ замѣченыхъ недостаткôвъ. Се толкують тымъ, що Анґлія, котра безперечно выкликуе разъ-по-разъ розрухи и ворохобнѣ въ Туреччинѣ, ладить ся остаточно впасти на обезсилену державу, щобы загорнути для себе бажану пайку. Сего мабуть здогадуе ся и султанъ, длятого оглядае ся въ Дарданеляхъ, чи они на стôлько крѣпкî, щобы въ разѣ потребы не пустити анґлійскои фльоты.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Справоздане зъ засѣданъ головного выдѣлу тов. „Просвѣты“ зъ днѣвъ 7 липня, 21 липня, 5 вересня, 8 вересня и 15 вересня с. р.

1. Принято до вѣдомости справоздане зъ загального збору філіи въ Товмачи, предложене делеґатомъ выдѣлу д-ромъ Левицкимъ.

2. Вынанято „Рускôй Бесѣдѣ“ въ домѣ товариства цѣлый першій поверхъ вôдъ фронту зъ Ринку.

3. Рѣшено внести представлене до маґістрату мѣста Львова, щобы мѣсце для слугъ, яке находить ся пôдъ домомъ тов. „Просвѣты“, перенѣсъ въ яке инше мѣсце.

4. Вынанято склепъ на долинѣ, заниманый дотеперь жидомъ Френклемъ, п. Дуткевичеви и Балабанови.

5. Принято до вѣдомости, що книжочка за серпень „Приказки Руданьского“ вже вийшла. Яко книжочку за вересень рѣшено друкувати працю п. Хлопецкого „Про луки и пасовиска“, а въ Календари рѣшено помѣстити перекладъ молодця Свитака зъ Плотичи великои „О коняхъ“.

6. Рѣшено выслати п. В. Короля до повѣту снятиньского и коломыйского на люстрацію читалень а евентуально при кôнци року заанґажувати его до товариства на стало.

7. Принято до вѣдомости, що краева рада шкôльна затвердила на нагороды пильности всѣ книжочки, предложенî выдѣломъ товариства, наколи они тôлько будуть друкованî правописію шкôльною.

8. Принято до вѣдомости, що карта Украины-Руси, яка мае бути помѣщена въ календари „Просвѣты“, вже выготовлена.

9. Рѣшено філіи товариства въ Самборѣ при кôнци року вôдступити 15% всѣхъ вкладокъ членôвъ зъ повѣту самбôрского.

10. Вôдчитано письмо філіи въ Равѣ рускôй и упрошено п. Врецьону и п. Нагôрного, щобы першій розвѣдавъ ся о выробѣ деревяныхъ черевикôвъ, а другій написавъ книжочку „О будовѣ мурованыхъ хатъ по селахъ“.

11. Принято до вѣдомости, що въ Тернополи дня 3 жовтня с. р. вôдбуде ся господарске вѣче. Упрошено яко делеґата на вѣче д-ра К. Левицкого и удѣлено філіи 50 зр. запомоги на закупно знарядôвъ господарскихъ для выльосованя межи участникôвъ вѣча.

12. Въ справѣ памятника на могилѣ бл. п. Евсевія Грушкевича вôдчитано письмо о. Залеского и рѣшено тутъ у Львовѣ замовити памятникъ и выслати его до Ниська вже готовый.

13. Принято до вѣдомости, що до бібліотеки товариства дарували бôльшій дары о. сов. Тороньскій, о. Темницкій и п. Франтішекъ Ржегоржь зъ Праги, а до музею товариства п. Макарушка два старî молитвенники и кôлька старыхъ монетъ.

14. Принято до вѣдомости рецензіи зъ кôлькохъ працъ, надôсланыхъ до товариства, та роздано новî працѣ до перечитаня.

15. Полагоджено кôлька поменшихъ канцелярійныхъ справъ.

16. Принято до товариства 112 новыхъ членôвъ.

☞ Пригадуемо нашимъ Вп. Передплатникамъ, що при змѣнѣ мѣсяця — вже часъ **вôдновити передплату за вересень!** При сѣй нагодѣ просимо також **о якъ найскорше вырôвнане залеглостій передплаты,** котрî зросли на **дуже поважну суму,** а черезъ се **наша Адміністрація въ правдивôмъ клопотѣ,** бо она всьо мусить выплачувати готôвкою.

НОВИНКИ.

— **Загальный збôръ членôвъ института „Народный Дôмъ“ у Львовѣ** мае вôдбути ся сего року, имовѣрно 8-го н. ст. грудня. [Статутъ того института приписуе що загальнî зборы мають вôдбувати ся бодай що третій рôкъ].

— **Вôдгомоны зъ гостины цѣсаря въ Галичинѣ.** Въ часѣ переѣздôвъ цѣсаря зъ баракôвъ липовецкихъ до Перемышля и по околици вручено цѣсареви 7600 всѣлякихъ просьбъ. Въ чотирохъ величезныхъ куфрахъ повезено тî „супліки“ до Вѣдня, де канцелярія цѣсарска займе ся ихъ роздѣломъ мѣжь дотычнî міністерства и власти. Комендантъ перемыскои крѣпости, ґен. Рошковскій, заименованый властителемъ полку; въ тôмъ именованю добачують заяву признаня цѣсарского за успѣхъ маневрôвъ. Епископови Солѣскому вручивъ адъютантъ цѣсарскій въ дарѣ вôдъ цѣсаря великій хрестъ нагрудный, выкладаный аметистами. При повитаню цѣсаря на двôрци въ Краковѣ мавъ цѣсарь по войсковому вôдсалютувати на привѣтъ вôддѣлу соколôвъ похиленемъ сокôльского прапору; ґазеты польскî пôдносять сей фактъ зъ притискомъ,

— **Рускî радикалы** мають зъѣхати ся до Львова на нараду въ дняхъ 26 и 27 н. ст. сего мѣсяця. Въ проґраму зъѣзду поставлено: справоздане зъ руху радикального въ краю; справу выборôвъ до рады державнои; справу орґанізаціи партіи; справу выдавництвъ партійныхъ и внесеня участникôвъ збору.

— **Процесъ изъ-за „московскихъ рублѣвъ“.** Пôвтора року тому, якъ редакторъ Gazet-ы kołomyjsk-ои Богданъ Мардиросевичь закинувъ въ своѣй часописи коломыйскому адвокатови д-рови Володимирови Дудикевичеви, що вôнъ есть московскимъ аґентомъ и дôстае рублѣ, за котрî уряджуе рôжнî зборы и забавы. Д-ръ Дудикевичь почувъ ся тымъ высказомъ покривдженый и внѣсъ до суду жалобу на згаданого редактора. Слѣдство вело ся пôвтора року, ажь отсе на суботу 19-ого с. м. назначено въ тôй справѣ судову розправу. Обжалуваный редакторъ пôднявъ ся переводити доказъ правды, а межи покликаными нимъ свѣдками е бувшî ученики коломыйскои ґімназіи а теперь академики, е кôлькохъ священникôвъ и людей зъ свѣтскои интеліґенціи, мѣжь ними проф. д-ръ Смаль-Стоцкій зъ Чернôвцѣвъ. На всякій способъ розправа заповѣдае ся цѣкаво.

— **Огнѣ.** Дня 14 с. м. выбухъ огонь въ Ладичинѣ [тернопôльского повѣту] около 3-ои годины зъ полудня, коли майже цѣле село выбрало ся на ярмарокъ до сусѣдного мѣсточка Микулинець, а прочî вийшли на роботу въ поле. Полишенî дома дѣти розложили огонь пôдъ стôжкомъ и почали печи кукурузу. Стôжокъ займивъ ся, а вôдъ него почала горѣти хата и будынки господаря Зелиньского. Ратувати не було кому и ажь прибувшôй огневôй сторожи зъ Микулинець удало ся зльокалізувати огонь, котрый знищивъ до тла девять господарствъ. Шкода велика, а лише три господарства були обезпеченî.

— **До руского женьского института у Львовѣ** [пôдъ зарядомъ Василіянокъ] принято на сей рôкъ шкôльный 38 институтокъ, котрî ходять до публичныхъ заведень науковыхъ, а межи ними чотири сироты по священикахъ на коштъ „Народного Дому“. Въ домѣ, де мѣстить ся институтъ, почанено сего року рôжнî адаптаціи и направы.

— **О нещастю въ Скôльскôй верховинѣ** де скаженый песъ покусавъ кôлькадесять осôбъ, доходять такî близшî вѣсти: Въ селѣ Тухольцѣ пôдъ Климцемъ сказивъ ся песъ, що завсѣдно стоявъ на привязи. Вôнъ перегрызъ ланцухъ и пустивъ ся свѣтами, кусаючи по дорозѣ всѣхъ и всьо, що лише стрѣтивъ. Въ самôй Тухольцѣ покусавъ двое чи трое людей; въ нѣмецкôй кольоніи Феліціенталь коло Сморжа набѣгъ на похоронъ и тутъ у великôй товпѣ людей покалѣчивъ 27 осôбъ; пôгнавши дальше до Сморжа покалѣчивъ одну жидôвку въ груди, другу въ лице, а третю въ шию, при тôмъ покусавъ богато псôвъ и худобы; въ Мохнатôмъ покусавъ три особы, а въ Матьковѣ богато псôвъ — але тамъ его вже вбили коломъ у голову. Всѣ псы въ тыхъ селахъ выстрѣляно. Покалѣченî Нѣмцѣ-кольоністы выѣхали до заведеня д-ра Буйвіда въ Краковѣ а нашî селяне ходять до Верецькихъ на Угорщинѣ, де имъ запісують раны и дають якîсь „мушки противъ скаженины“.

— **Зъ Калуша пишуть намъ:** П. Ивана Сенчину, учителя зъ Петранки, краева рада шкôльна за заложене читальнѣ перенесла 1895 реку „ze względów służbowych“ до Зборы; а треба ще знати, що п. Сенчина, маючи свôй грунтъ въ Петранцѣ, удержувавъ стареньку матѣрь и кôлькоро сиротъ. — Натомѣсть калуска окружна рада шкôльна надае п. Владиславови Ясѣньскому, „заслуженому“ при торôчныхъ выборахъ до сойму, надетатову посаду учительску въ мѣстѣ Калуши. Тутъ навѣть не було такои посады и доперва мусѣли подавати до краевои рады шкôльнои о установлене еи! Свого часу селяне зъ Пôйла въ дописи до „Дѣла“ выказували и жалувались, що той панъ не пильнуе школы и дѣти нѣякого поступу не роблять — але що то нинѣ значить?! — *Б.*

— **Новый центр. выдѣлъ общества им. Мих. Качковского** уконституувавъ ся, выбравши заступникомъ предсѣдателя крил. д-ра Іосифа Делькевича, касіеромъ д-ра Вас. Лаголу, контрольоромъ д-ра Льва Павенцкого, секретаремъ Ив. Пелеха а его заступникомъ Мих. Клемертовича.

— **Коли міністеръ Ґутенберґъ объѣздивъ галицкî зелѣзницѣ державнî** приступивъ до него на однôй стаціи — якъ розказуе Arbeiter-Ztg. — начальникъ и просивъ, щобы міністеръ авансувавъ одного зъ его урядникôвъ. „Вôнъ есть навѣть шляхтичемъ — мовивъ начальникъ — але встыдае ся наводити при своѣмъ имени шляхотску гôдность, бо займае таке низьке становище“. — Панъ міністеръ, може й мавъ добру волю, але замѣтивъ: „Годѣ робити выимки, бо зновъ соціялісты пôднесуть крикъ!“ И зъ обавы передъ крикомъ соціялістôвъ п. міністеръ не авансувавъ урядника, котрый може не здогадуе ся, длячого ему не помогло шляхотство, коли инщимъ оно такъ часто всюды помагае..

— **Якъ точно треба платити асекурацію** показуе ось-така пригода: Въ селѣ Цвѣтовôй коло Бучача выбухъ дня 4 с. м. огонь и знищивъ вôсѣмъ соляньскихъ домôвъ зô всѣми господарскими будынками и припасами збôжа. Всѣхъ будынкôвъ згорѣло около 20, а обезпеченыхъ було всего 11. Одинъ зъ обезпеченыхъ, Петро Макаръ, не заплативъ асекураційнои належитости за сей рôкъ, а хочь вôнъ передъ тымъ кôлька лѣтъ обезпечувавъ свôй дôмъ и господарскî будынки на суму 1400 зр., не дôстане теперь нѣякои вынагороды.

— **Дики** роблять велику шкоду въ турчаньскôмъ повѣтѣ, особливо въ селахъ Багноватôмъ, Рыковѣ, Росохачи, Митôй и Сухôмъ потоцѣ. Про облавы на тыхъ шкôдникôвъ якось нѣчого не чувати.

— **Зъ Колбаевичь въ повѣтѣ рудецкôмъ** одержуемо отсе письмо: Упрашаемо на пôдставѣ §. 19 зак. прас. о ласкаве помѣщене въ „Дѣлѣ“ слѣдуючого спростованя:

Въ 195 ч. „Дѣла“ була въ новинкахъ допись зъ села Колбаевичь пов. рудецкого п. з. „зъ маневрôвъ“, де якійсь злобный чоловѣкъ, невѣдомый намъ авторъ, не лишь неправдиво въ найчорнѣйшихъ краскахъ представивъ розкватироване въ нашôмъ селѣ пôдчасъ маневрôвъ вôдъ 2 до 7 с. м. войско, но ще безъ нашои вѣдомости и уповажненя надуживъ нашихъ назвискъ, мовь то мы допись писали и подали. Отже въ интересѣ правды за себе и громаду заявляемо, що все въ дописи тôй помѣщене е або цѣлкомъ неправда, або правдивî факты перекрученî и неправдиво представленî.

Въ селѣ нашôмъ стояла по кватирахъ всего одна, пята шкадрона [не пять, якъ въ дописи] 3 ого полку уланôвъ и весь часъ жовнѣры вели ся спокôйно и люде зъ нихъ задоволенî. Неправда, яко бы скормили людямъ сѣно и овесъ; они мали свое сѣно и овесъ, а сли котрому жовнѣрови дôстала ся за мала порція сѣна, то просивъ у господаря, дякуючи, если ему той одробину сѣна удѣливъ; а безъ волѣ господаря жаденъ жовнѣръ не посмѣвъ взяти нѣ сѣна нѣ вôвса нѣ пôдстѣлки пôдъ конѣ, бо всякî выбрики жовнѣрамъ старшина ихъ строго збороняла. Також не вымагали жовнѣры вôдъ нѣкого, щобы имъ варено кури, яйця и мясо, хиба що якій господарь добровôльно почастувавъ жовнѣрôвъ, котрî у него були на кватирѣ; они мали свою кухню, де имъ кухарѣ войсковî варили. Авторъ дописи видѣвъ навѣть якъ жовнѣры били людей въ тварь пястуками, если имъ хто зборонявъ забирати свое майно; тôлько дивно, якъ люде могли зборонити грабити свое майно, сли нѣхто зъ жовнѣрôвъ не грабивъ нѣкого анѣ нѣкому нѣчо не щезло.

Безсовѣстно представивъ авторъ дописи справу побитя двохъ людей, котрî пôсля его твердженя лежать на смертельнôй постели, а також справу зъ огнемъ, котрый выбухъ въ селѣ 6 вересня въ само полудне. Справа була така: Жовнѣры за позволенемъ начальника громады справили собѣ забаву зъ музикою въ коршмѣ; помежи нихъ вмѣшали ся декотрî паробки сѣльскî и самî розпочали зъ жовнѣрами бучу; при тôй случайности жовнѣры ихъ трохи потурбували, але нѣкого сильно не побили и не покалѣчили, нѣхто не лежить задля тои бучѣ на смертельнôй постели, на другій день всѣ хвала Богу здоровî удали ся кождый спокôйно до своеи роботы, а Никита Ловичь и Иванъ Бѣликъ, котрыхъ авторъ дописи умѣстивъ на смертельну постѣль, наколи о тôмъ въ часописи довѣдали ся, смѣялись зъ того.

Що-до огню, котрый повставъ, якъ слѣдство выказало, зъ неосторожности домашныхъ и знищивъ майно трехъ господарѣвъ въ части обезпечене и наробивъ шкоды на бôльше менше 2.000 зр., авторъ дописи також оминувъ ся зъ правдою. Що вôнъ въ своѣй дописи не правдиво представивъ, що огонь знищивъ 12 забудованъ и наробивъ шкоды на кôльканацять тысячь, то тую неправду ему даруемо, бо она нѣкому не шкодить; але що вôнъ хитро приписавъ причину огню жовнѣрамъ, котрî позапиванî ходили по селу зъ циґарами въ зубахъ, по дорозѣ людей тростинами били и пôдчасъ огню въ коршмѣ запивались, того вже авторови дарувати не можна; тутъ уже зъ неправдою збратала ся злоба. Въ тôй части села, де огонь выбухъ, жовнѣры навѣть на кватирахъ не стояли и самî по угашеню огню дякували Богу, що огонь повставъ въ такôй части села, де ихъ не було, бо були бы люде причину огню имъ приписували. — Скоро тôлько огонь повставъ, комендантъ шкадроны ц. к. капітанъ п. Серда розказавъ скликати всѣхъ жовнѣрôвъ, самъ обнявъ акцію ратункову, самъ не пытаючи на дощъ и болото, гасивъ горючî домы и власными руками зъ нараженемъ свого здоровля вытягавъ рѣчи зъ горючихъ забудованъ. За се пожертоване, за помôчь, яку намъ жовнѣры при гашеню огня высвѣдчили, мы не въ силѣ вôддячитись имъ а особливо благородному командантови п. Сердѣ. Сли-бы не ихъ помôчь, огонь бувъ бы прибравъ страшнî розмѣры, бо забудованя въ тôй части села дуже густо побôчь себе. Тожь мы заразъ другого дня по огни, щобы вôйску вôддячити за то пожертоване для нашого добра, удали ся до ц. к. староства въ Рудкахъ и на его руки зложили подяку, *просячи о переслане еи до команды полку*. И чи-жь можливо, щобы мы теперь тыхъ людей въ такій негôдный способъ очернювали?

Вправдѣ попôдтинавъ хтось конямъ на пасовиску волосѣне на хвостахъ и о тое жовнѣрôвъ посуджують, бо и въ инщихъ мѣсцевостяхъ, де жовнѣры стояли, позаходили такî выпадки, однакъ не покалѣчено при тôмъ коней, якъ дописуватель злобно доносить, анѣ люде въ наслѣдокъ того при вôдъѣздѣ жовнѣрôвъ не плакали, анѣ п. капітанъ ихъ не зацитькувавъ — якъ правдомовный авторъ дописи выражае ся — обѣцюючи людямъ по 25 кр. вôдъ хвоста.

А вже дѣйстно, хотяй насъ велика лють брала, видячи тое споганене нашихъ назвискъ черезъ тое, що авторъ дописи такî очерненя злобно пôдъ нашими назвисками до прилюдной вѣдомости подавъ, то таки сердечно мусѣли мы розсмѣяти ся, якъ и всѣ люде, коли почули тое мѣсце въ дописи: „Нарôдъ огôрченый ходить гурмою и радить ся ѣхати до Бразиліи“. Коли може авторъ самъ выбирае ся до Бразиліи, нехай здоровъ ѣде; нашî люде туды не выбирають ся и дасть Бôгъ нѣколи туда не пôйдуть.

Колбаевичѣ д. 15. вересня 1896.

Михайло Хованець начальникъ громады, Иванъ Цьорохъ писарь громадскій — въ имени своѣмъ и цѣлои громады.

— **Страшну мачоху** — жидôвку Ангавхову и еи чоловѣка арештовано вчера, коли выходили зъ божницѣ при улици Боимôвъ. Ангавхова була вдовою, коли вôддала ся за ґрайзлерника Ангавха, и вôдъ того часу заступала матѣрь 12-лѣтнôй дочцѣ Ангавха Рухли. Дочка тая якось нагло вмерла и вже похоронено еи, коли прокураторія дôстала безименне донесене, що Рухлю отроено. И справдѣ переведена по вôдкопаню тѣла секція выказала затроене арщеникомъ. Мимо того, що вчера бувъ у жидôвъ „судный день“, заразъ зъѣхала комісія и въ присутности арештованыхъ перевела ревізію цѣлого мешканя. При ревізіи знайдене якійсь бѣлый порошокъ въ сѣннику. Може бути, що той порошокъ есть арщеникомъ; се доперва мае выказати розбôръ хемічный. Слуга Ангавхôвъ зôзнала, що въ передодень смерти Рухлѣ мачоха до звычайнои кавы долила чогось зъ инщои посудины; вôдъ того Рухля потôмъ почала жалуватись, що еи „пече въ серединѣ“ и просила воды, але ѣй не дали. Черезъ весь часъ ревізіи залягала улицю товпы жидôвъ, дуже нерадыхъ, що помѣшано имъ таке велике свято...

— **Звѣръ а не чоловѣкъ.** Вчера передъ судомъ присяглыхъ у Львовѣ перевела ся карна розправа противъ Ивана Сокола зъ Потурицѣ въ повѣтѣ сокальскôмъ, обжалованого о убійство своеи жѣнки. Соколъ мае теперь до 50 лѣтъ, а передъ 13 лѣтами оженивъ ся зô старшою вôдъ себе заможною дѣвчиною Маріянною, и лишь завдяки ѣй ледарь той не згинувъ зъ голоду. Незадовго по вѣнчаню почавъ вôнъ зновъ пити и выносити все зъ хаты, руйнуючи цѣле господарство своеи жѣнки, а въ додатку ще й бивъ еи часто. Такъ бѣдувала Маріянна ажь до сеи весны. Коли то одного вечера Иванъ прийшовъ пяный до дому, вырвавъ кôлъ и нимъ розваливъ жѣнцѣ голову. Коли побачивъ кровъ, то такъ роззвѣрѣвъ ся, що бивъ нещастну жѣнку коломъ доти, ажь поломивъ всѣ кости. При розправѣ не мôгъ на свою оборону нѣчого сказати. Розправа выказала таку страшну звѣрячôсть и недостачу хочь-бы дрôбочки совѣсти у того чоловѣка, що навѣть оборонець зрѣкъ ся послѣднои промовы до судьѣвъ присяглыхъ, а тіи потôмъ одноголосно потвердили вину убійника. Трибуналъ засудивъ его на сѣмъ лѣтъ тяжкои вязницѣ заостренои темницею въ кожду рôчницю злочину и постомъ що мѣсяця.

— **Незвычайну петицію** — бо зъ сѣмома міліонами пôдписôвъ — вручивъ недавно „Союзъ христіяньскихъ женщинъ свѣта“ анґлійскôй королевôй Вікторіи. Петиція тая зредаґована въ 44 языкахъ и домагае ся пôдмоги правительственныхъ властей въ боротьбѣ зъ алькоголізмомъ и опіюмізмомъ.

— **Чорна дама.** Вôдъ тыждня цѣлый Вѣдень о нѣчôмъ инщôмъ не говоривъ, якъ лишь о „чорнôй дамѣ“, котра украла дволѣтну дитину, русявого Пепця. Крадѣжь наступила въ бѣлый день и при вельми чудныхъ обставинахъ. Малый Пепі, босонôжь, вийшовъ зô своею 8-лѣтною сестричкою на прохôдъ на улицю. На-

разъ явилась якась панѣ, одягнена на чорно, и закликавши дѣтей до себе, повела ихъ кôлька улиць дальше. Вôдтакъ вступила зъ дѣтьми до торговлѣ зъ напитками и майже на силу влила дѣтямъ до губы по чарцѣ коняку. Пепі вôдъ разу заморочивъ ся и уснувъ на рукахъ панѣ, а тогдѣ дала панѣ дѣвчинцѣ срѣбного реньского, щобы пôйшла купити собѣ за 4 кр. сливокъ. Коли дѣвчина вернула, не було вже нѣ панѣ нѣ ей братчика. Родичѣ донесли поліціи, але выслѣдити паню не прийшлось такъ легко, бо при доходженяхъ можна *було оперти ся лишь* на неясныхъ зôзнаняхъ дѣвчинки. Справу порушено въ ґазетахъ, и нарôдъ передмѣскій гуторивъ про небувалу доси *подѣю. До поліціи надходили денно сотки листôвъ*, въ котрыхъ доношено всѣлякй сплетнѣ; навѣть приарештовано кôлька пань одѣтыхъ *чорно. Поліціи удало ся выслѣдити*, що злодѣйка дитины купувала въ одамъ склепѣ черевички и чорнй панчôшки а вôдтакъ вôдъѣхала зелѣзницею по за Вѣдень. Ажь передвчера поліція впала на слѣдъ злочину и дôзнала ся имени „чорнои дамы". Въ Кльостернайбурзѣ мешкала 30-лѣтна дѣвчина Марія Барта, котрôй передъ мѣсяцемъ умерла дволѣтна дитина. Отець дитины, высшій урядникъ, платилъ що *мѣсяця на удержане дитины*, тожь Барта зъ обавы, що зô смертію дитины устануть ей мѣсячнй доходы, рѣшила ся вкрасти чужу дитину и *пôдставити ей за свою*. Коли аґенты поліційнй увязнили Барту вразъ зъ ей служницею та вôдставили на дворець зелѣзничій, щобы вôдвезти до *Вѣдня*, Барта вийшла до выходкôвъ и тамъ выстрѣломъ зъ револьверу вôдобрала собѣ житє. При нѣй найдено адресу женщины, котрôй Барта вôддала малого Юзя на выховане. Хлопчика вôддано опечаленымъ родичамъ, котрй були вже цѣлкомъ втратили надѣю вôднайти свою дитину.

— **Корабель „Фрамъ"**, на котрôмъ Нансенъ дôставъ ся до пôвнôчного бѣгуна, мае бути выставленый на публичный видъ. Зъ зôбраного тою дорогою доходу выставлять славному подорожникови народный памятникъ. Проектъ той подала спôлка, котра на капіталъ основный може зложити 200.000 коронъ, и здаеть ся не довго треба буде чекати на потверджене того проекту.

— **Дрôбнй вѣсти.** Противъ поєдинкôвъ выступили протестантскй пасторы на вôдбутôмъ зъѣздѣ въ Бруншвику. — Въ Яслѣ засуджено на смерть почтиліона, 28-лѣтного Іосифа Сливиньского, котрый зґвалтувавъ 14-лѣтну дѣвчину, а въ додатку забравши у ней 50 кр. утопивъ ей въ Вислоцѣ. — Вязня Іосифа Сливу, що втѣкъ бувъ 6-ого серпня зъ робôтъ при реґуляціи гôрскихъ потокôвъ, приставлено 13 с. м. до тутешного заведеня карного. — У Львовѣ померъ скоропостижно купець Генрикъ Мілеръ въ 55 р. житя. — Въ львôвскôмъ институтѣ жидôвскôмъ для сиротъ при улици Яковскôй занедужало 20 дѣтей на шкарлятину. — Въ Загребѣ померъ одинъ зъ найзнатнѣйшихъ хорватскихъ політикôвъ и патріотôвъ д-ръ Мразовичь, котрый написавъ богато знаменитыхъ праць політичныхъ и правнодержавныхъ въ оборонѣ свого народу. — Въ Берлинѣ померла на запалене мозку бар. Фріда von Ліпенгайдъ, редакторка часописи для женщинъ „Modenwelt", що розходить ся теперь въ соткахъ тысячѣвъ примѣрникôвъ. — У Львовѣ померъ въ 65 роцѣ житя Николай Сташкôвъ старшій братъ Успеньскои церкви и дôбрникъ „Народного Дому". — Въ Ильнину въ повѣтѣ турецкôмъ переѣздили возомъ черезъ прибувшу рѣку въ брôдъ начальникъ и радный зъ громады Рыкова, жидôвка Шандля Вольфова, ей зять и малый сынокъ. Нагле вдарили филѣ сильно о вôзъ и звернули всѣхъ у воду; на чудо всѣ выратувались, кромѣ Шандлѣ Вольфовои, котру, хочь се сильна женщина, пôрвала вода и она утопила ся, осиротивши осьмеро дѣтей.

Телеґрамы „Дѣла"

Вѣдень 18 *вересня*. Мѣжь робôтниками зелѣзницѣ державнои заносить ся на страйкъ. Ведуть ся переговоры мѣжь вѣденьскими а праскими вôдпоручниками робôтникôвъ. Дирекція заявила, що готова сповнити декотрй жаданя робôтникôвъ; длятого є надѣя, що може до страйку не прийде.

Прага 18 вересня. Выконавчій комітетъ молодоческій скликавъ зборы всѣхъ ческихъ послôвъ до рады державнои и до сойму на день 29 с. м. — Молодоческій посолъ Аймъ стававъ передъ своими выборцями въ Лѣтомышли и говоривъ о теперѣшнôмъ положеню політичнôмъ. П. Аймъ готовъ пристати до ґр. Баденього и радъ бы погодити ся зъ польскимъ коломъ въ радѣ державнôй.

Курсъ Львôвскій

зъ дня 17 н. ст. вересня 1896.

Акціи за штуку без купона.	Плат.	Жада.
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	218 —	221 —
Зелѣз. Львôв.-Чернов. по 200 зр. а. в.	286 —	290 —
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в.	393 —	403 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а.	210 —	— —
Листы заставнй за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 4% а. в.	96 60	97 30
Банку гипот. галиц. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	110 15	110 85
Банку гипот. 4½% а. в. льос. 50 л.	99 80	100 50
Банку краевого 4½% а. в. льос. 51 л.	100 50	101 20
Товариства кредит. гал. 5% а. в.	— —	— —
Банку краевого 4% а. в.	97 50	98 20
Товар. кред. гал. 4% а. в. I емісіи	97 80	98 50
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 41½ л.	97 60	98 30
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 56 л.	97 50	98 20
Листы довжнй за 100 зр.		
Гал. Зав. кред. сел. 2½% (давн. 5%) въ ликв.	— —	— —
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос. въ 15 л.	— —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкй 5% м. к.	— —	— —
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	97 50	98 20
Комунальнй Банку краев. 5% II. емис.	102 —	102 70
Позички краев. зъ 1873 по 6% а. в.	105 —	— —
Позички краев. зъ 1883 по 4½ а. в.	100 —	— —
Позички краев. 4% в. а.	97 —	97 70
Позички краев. 4% короновои	97 —	97 70
Льосы:		
Мѣста Кракова	26 —	28 —
Мѣста Станиславова	42 —	— —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 61	5 71
Наполеондоръ	9 50	9 60
Пôвъимперіялъ	9 55	— —
Рубель срѣбный	120 —	125 —
Рубель паперовый	127 50	128 50
100 марокъ нѣмецкихъ	58 50	59 —

НАДÔСЛАНЕ.

Лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ

Д-ръ Станиславъ Яна

вернувъ

и ординуе вôдъ 3—5 год.

при улици Валовôй ч. 27.

279 2—5

Вôдзначена на краевôй выставѣ 1894 р. срѣбнымъ медалемъ — истнуюча вôдъ звыжь 14 лѣтъ у Львовѣ

при улици Скарбкôвскôй н-ръ 19

КРАВЕЦКА РОБÔТНЯ

ДИМИТРІЯ КОВАЛЬСКОГО

знана зъ своеи точности и совѣстности, приймае всѣ замовленя, входячй въ кругъ кравецтва мѣжь иншимъ и мундуры для студентôвъ, специяльно также всяку одѣжь для Р. Т. Духовеньства и выконуе тіи-жь скоро, тревало, елеґанцко и дешево.

На провінцію высылае ся пробки безплатно а въ разѣ замовленя упрашае ся пôслати зъужиту одѣжь дотычну на мѣру.

236 16—20

ЛИШЬ

въ реставраціи НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улица Трибунальска ч. 12, дôмъ власный, можна дôстати щоденно вже о годинѣ 8-ôй рано горячй снѣданя.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр.	
Сѣканй легки	12 „	
Флячки	12 „	
Нôжка теляча зъ хрѣномъ	10 „	
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „	
Каваръ	15 „	
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „	

Всякй напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ; для певности що походять зъ моеи реставраціи, даю вôдбираючимъ марки. — Найлѣпшй вина по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вôдъ 40 кр. літра.

Зъ высокимъ поважаньемъ

71 51—0 *НАФТУЛАТЕПФЕРЪ.*

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА

КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „Коперникомъ"

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкôй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроенє електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя въ провінціи і 6 скоротке.

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.

4185

ГАЛИЦКІЙ

КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ

приймае вкладки на

КНИЖОЧКИ

и опроцентовуе ихъ по

4½% на рôкъ. 2219

Александеръ Царевичь

артистъ-маляръ

[въ Кобиловолокахъ п. Янôвъ коло Теребовлѣ]

по довголѣтнôй практицѣ въ краю и за границею приймае вôдъ кôлькохъ лѣтъ всѣ въ *обсягъ церковнои штуки* входячй працѣ, а именно: малюе церковнй образы до иконостасôвъ и престолôвъ; приймае рѣзьбарскй роботы пôсля власныхъ плянôвъ у всѣхъ жаданыхъ стиляхъ, вразъ зъ позолоченемъ; малюе стѣны церковъ и т. п. Крôмъ того выготовляе портреты зъ фотоґрафій и зъ натуры. Пôдниимаючи ся всѣхъ робôтъ по дуже умѣркованыхъ и приступныхъ цѣнахъ, а выконуючи все якъ найсовѣстнѣйше, въ доказъ чого предложити може сьвѣдоцтва и похвальнй письма, мае вôнъ повну надѣю, що Всч. Духовеньство затямить собѣ ласкаво его адресу. 36 59—?

Знана вôдъ многихъ лѣтъ ц. к. управ. рафінерія спіритусу, заосмотрена найлѣпшими приладами ректифікаційными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікерôвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникôвъ у Львовѣ

Яковъ Шпрехеръ и С-ка

поручае старй польскй сильнй горѣвки, дуже добрй розолісы, лікеры, румы правдивй зъ Ямайки, якъ также найлѣпшои якости ьравй специялы якъ: Народôвка, Dziennik, Szczutek, Карпатôвка, „Дябелъ", Помаранчева не солоджена, Ратафія, Деренôвка и т. и. горѣвки упривилеґованй и одиноко правдивй если зъ нашои фабрики спроваджені.

Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарѣвъ, до побираня алькоголю абсолют. и найчистѣйшого спірітусу, до цѣлей лѣчничихъ вôльного вôдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спіритусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровлю не шкôдный, бо не выробляваный въ есенціи оцтовои.

Складъ для мѣста Львова, ул. Коперника ч. 9 и въ головнôмъ складѣ водъ мінеральныхъ І. Йоллеса, улица Кароля Людвика ч. 39. 4312 266—104

Вже вийшла

перша велика народописна

КАРТА

украиньско-руского народу.

Зладжена

д-ромъ Григорiемъ Величкомъ

а выконана въ робôтни Андрѣя Андрейчина літоґрафа у Львовѣ, коштомъ и заходомъ Товариства „Просвѣта" у Львовѣ.

Замовляти можна въ Товариствѣ „Просвѣта" у Львовѣ (ринокъ ч. 10, І. поверхъ).

Цѣна книгарска карты: 3·50 зр. а для членôвъ Товариства „Просвѣта" и для передплатникôвъ „Зорѣ": 2·50 зр. за примѣрникъ.

Замовляючй зволять долучити 50 кр. на кошты пересылки.

Карта выконана въ 19-ти краскахъ и налѣплена на полотнѣ. 9—12

Музикальна бібліотека!

VII-ый: I-ше „Quodlibet" — мужескій хоръ М. Лисенка — 30 кр.
X-ый: „У Петрôвку" и „Якъбы-мь знала" муж. хоры Исид. Воробкевича — 25 кр.
XI-ый: II-ге „Quodlibet", хоръ муж. М. Лисенка — 30 кр.
XII-ый: „До бою" муж. хоръ Пор. Бажаньского, — 20 кр.
XIII-тый: „Вечѣръ" и „Милованка", сольо зъ акомп. форт., М. Лисенка — 20 кр.
XIV-ый: „Три шляхи", муж. хоръ Г. Топольницкого — 25 кр.
XV-ый: „Три пѣсни", сольо зъ акомп. фортеп. — А. Купчиньского — 25 кр.
XVI-ый: „Вѣтрогоны" коломыйки и думка уложенй на фортепянъ Ост. Нижанковского — 30 кр.
XVII-ый: „Три квартеты" муж. хоръ Цетвиньского-Недѣльского — 30 кр.
XVIII-ый: „На щедрый вечеръ" Ф. Колессы, хоръ муж. — 35 кр.
XIX-ый: „Закувала та сива зозуля" хоръ муж. зъ акомп. фортепяну Петр. Нѣщиньского — 40 кр
XX-ый: „Коляды" гарм. Ост. Нижанковского — 45 кр.
XXI-ій: „Веснôвка", пѣснь зъ аком. форт. о. В. Матюка — 25 кр.

Адреса: Тов. „Львôвскій Боянъ" у Львовѣ Ринокъ ч. 10.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1 мая 1896 року після годинника середно-европейского.

Поїзди відходять зі Львова: поспішні			особові				до	з	Поїзди приходять до Львова: поспішні			особові			
							Берліна		5·10	1·30	—	8·55	6·55	9·30	—
8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—	Кракова (Вроцлава і Відня)		5·10	1·30	8·45	8·55	6·55	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	6·45	—	Варшави		5·10	—	—	8·55	—	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	*6·45	—	Мушини-Криниці через Тарнів*) (тільки від 25 червня до 15 вересня)†) (тільки від 1 червня до 30 вересня)		*5·10	—	—	†8·55	6·55	—	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Мушини-Криниці через Ряшів		5·10	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	6·45	—	Мушини-Криниці ч. Перемишль		—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Хабівки через Тарнів		5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	11·00	—	9·55	—	—	Хабівки через Ряшів		5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	—	—	9·55	6·45	—	Хабівки через Перемишль		—	1·30	—	8·55	—	—	—
8·40	—	11·00	4·40	—	—	—	Мшани долїшної через Тарнів								
—	2·50	—	4·40	—	—	—	Розвадова і Надберезя через Дембицю		—	—	—	—	6·55	—	—
—	—	—	4·40	9·55	6·45	—	Рави рускої через Ярослав		—	1·30	8·45	—	—	9·30	—
—	—	—	4·40	—	6·45	—	Кросна, Івонича, Риманова, Сянока через Перемишль		—	1·30	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	—	5·22	—	7·22	—	Мезе-Ляборча і Пешту через Перемишль		—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
							Лавочного, Пешту, Міскольча Мукача		—	—	—	12·10	8·00	—	—
—	—	—	—	9·35	—	—	Гребенова (тільки від 10 липня до 31 серпня включно)		—	—	—	—	1·51	—	—
—	—	—	5·22	9·35	*3·05	7·22	Сколього і Стрия*) (зі Сколього тільки від 1 мая до 30 вересня включно)								
—	—	—	—	9·35	7·22	—									
—	—	—	5·22	—	—	—	Станіславова через Стрий		—	—	—	12·10	8·00	1·51	*10·10
							Хирова через Стрий		—	—	—	12·10	8·00	1·51	—
6·10	—	—	—	—	—	—	Сучави, Гусятина, Кересмезе, Слободи рунг., Бергомету, Чудина, Радовець, Кимполюнґа, Букарешту і Ясс		—	—	—	—	8·00	1·51	10·10
—	—	—	—	10·25	—	—	Сучави, Чорткова, Кересмезе, Калуша, Сопова, Букарешту і Ясс		—	—	9·50	—	—	—	—
—	—	—	—	2·45	—	—	Сучави, Радовець. Бергомету і Чудина (кождого понеділка), Печеніжина		—	—	—	—	2·01	—	—
—	—	—	—	—	—	10·15	Сучави, Гусятина, Калуша, Новоселиці, Чудина (що понеділка), Радовець, Кімполюнґа, Ясс, і Букарешту		—	—	—	—	—	6·13	—
—	—	—	—	9·15	7·05	—									
—	—	—	—	9·15	—	—	Сокаля і Ярослава через Раву руску		—	—	—	—	7·28	—	—
6·14	2·25	—	—	9·48	—	11·12	Белзця		—	—	—	8·15	5·45	—	—
6·00	2·11	—	—	9·30	—	10.45	Підволочиск і Бродів (на двірець Львів-Підзамче)		—	—	—	—	5·45	—	—
							Підволочиск і Бродів (на головний двірець)		—	2·18	9·55	7·42	4·45	—	—
—	—	—	—	1·32	—	—	Бруховичі (тільки від 1 мая до 25 червня і від 15 серпня до 6 вересня включно)		—	2·34	10·05	8·05	5·10	—	—
—	—	—	—	1·20	—	—									
—	—	—	—	3·20	—	—	Бруховичі (тільки від 26 червня до 14 серпня включно)		—	—	—	—	—	8·03	—
—	—	—	9·45	3·00	8·55	—	Янова*) (через цілий рік), †) (тільки від 16 червня до 31 серпня включно)		—	—	—	—	—	8·25	—
—	—	—	*9·45	†1·05	§ 3·00	*6·25	Янова (тільки від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цвітня включно)		—	—	—	*7·50	—	†5·28	†8·54
—	—	—	1·32	—	—	—	Замкнои Води від 1 мая до 6 вересня в неділі і сьвята		—	—	—	—	1·10	7·48	—

Увага. Години печатанї грубыми черенками означають пору нічну від 6 год. вечером до год. 5-ой 59 мін. рано. В бюрі інформаційнім ц. к. зелізниць державних у Львові ул. Третого мая ч. 3 готель Империяль продажь білетів стрефових, окружних і довільно зіставлюваних зшиток до їзди, як також тарие і розкладів їзди в виді кишеневім. Информациї в справах тарифових і перевозових. Час середно-европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут. Година 12 часу середно европейского = 12 годині 36 мінут після годинника львівского. 6

Безъ конкуренціи

есть мôй склепъ истнуючій вôдъ р. 1848 и тѣшучій ся вôдъ сего часу великою симпатією. Длятого поручаю мôй обильный складъ одягôвъ мужескихъ и хлопячихъ, пальта мужескй и хлопячй, якъ также одяги дитячй и уніформы. Гакожь позваляю собѣ поручитись Всч. Духовеньству яко специялістъ въ робленю сурдутôвъ, рясъ и т. д.

Замовленя пôсля мѣры выготовлюють ся въ найкоротшôмъ часѣ якъ найгарнѣйше.

Дякуючи за дотеперѣшнй взгляды пишусь 4095

Зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна ч. 3.

Интеліґентна женщина

Русинка

найде мѣсце до заряду дому.

Кучиньскій въ Парищу поч. Надвôрна.

277 2—4

!!Уніформы!!

для ц. и к. пп. официрôвъ, урядникôвъ державныхъ, однорôчныхъ охотникôвъ, а также студентôвъ — рôвно-жь всякй роботы цивільнй полагоджуе якъ найстараннѣйше — по дуже приступныхъ цѣнахъ

Лаврентій Романишинъ

Львôвъ, ул. Сикстуска ч. 19.

255 6—6

Мѣшки до зриваня овочѣвъ по зр. 1. Дрôтъ кôльчастый цинкованый до огороджень по зр. 4 50 за 100 метрôвъ

поручае Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры).

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продае товариство „Просвѣта"

1 зр. замѣсть 3 зр.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньского. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 202. Львôвъ, Субота 7 (19) вересня 1896. **Рôчникъ XVII.**

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и руских свят) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитших повѣстей“** выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ **въ Дѣломъ.**

Передплату и инсераты принимають: **у Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — **въ** Ярославю Л. Крижановскій; — **у Вѣдни:** M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ:** M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрій:		за границею:	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року	3 зр.
на чверть року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямація неопечатанй вôльнй вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклй принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной строчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншй донесеня приватнй числять ся по 15 кр. вôдъ стишне.

Голосъ ческій о внутрѣшнôй ситуаціи.

— —

Посолъ до рады державной Аймъ станувъ онôгды въ Літомышли передъ своими выборцями зô справозданемъ посольскимъ, въ котрôмъ мѣжь иншимъ давъ поглядъ на внутрѣшну ситуацію и на вôдносины молодо-ческихъ послôвъ якъ до кабінету гр. Баденього такъ и прочихъ сторонництвъ парляментарныхъ. Енунціяціи пос. Айма набирають бôльшого значѣня зъ двохъ причинъ: разъ що п. Аймъ належавъ до тыхъ послôвъ зъ клюбу молодо ческого, зъ котрыми гр. Бадені навязавъ зносины и при ихъ помочи переперъ змѣну тактики молодо-ческихъ послôвъ, а друге за-для того, що по послѣдныхъ подѣяхъ у внутрѣшнôй політицѣ (по компромісахъ, поѣздцѣ гр. Баденього до полудневыхъ Славянъ) не можна було знати, на скôлько и молодо-Чехи втягненй до сеи акціи політичной. Справоздане пос. Айма подае деякй выясненя сеи квестіи, хочь розумѣе ся, есть оно бôльше выразомъ поглядôвъ близшихъ приятелѣвъ політичныхъ п. Айма, якъ цѣлого клюбу молодо-ческого.

Погляды п. Айма на внутрѣшну ситуацію такй:

Ситуація — неясна и запутана. Борба обохъ народностей въ краю на жаль заострила ся и то цѣлкомъ не въ нашу користь. Въ новôй, ще не проясненôй ситуаціи були бы скрайнй выхôдки противъ гр. Баденього зô стороны ческихъ послôвъ злочиномъ на власномъ народѣ, именно вôдъ тои хвилѣ, коли то гр. Бадені признавъ значѣне ческои квестіи. Крôмъ того не можна забувати на фактъ, що при теперѣшныхъ вôдносинахъ всяку поправу політичнои и парляментарнои позиціи ческого народа можна выключно осягнути — не кажу при помочи врѣпкого алїансу — але безпереченно при помочи приязныхъ вôдносинъ зъ Поляками. Нема причины, за-для котрои не пересадити бы до парляменту спôльну акцію Чехôвъ и Полякôвъ, що такъ успѣшною показала ся въ Шлеску. Тажь Поляки такъ само якъ и Чехи мають подвôйну позицію: національну и автономічну. Нивѣ, коли то вещ Нѣмцѣ безъ рôзницѣ партійнои заняли супротивъ насъ боеве становиско, суть и будуть Поляки побôчь полудневыхъ Славянъ для насъ найблизшй. Однакъ зъ того, що мы хôснуемо въ нагоды, ставши поручь Полякôвъ до роботы, ще не слѣдуе для насъ, мовь бы мы мали выслугуватись гр. Баденьому. Мы залишили давный спôсобъ веденя борбы, але не саму борбу, котру мы ведемо такожь противъ гр. Баденього и будемо ей зъ всею енергіею вести, скоро вôнъ не дасть лѣпшихъ доказôвъ своеи доброи волѣ, а не лишь приязнй слова и стиснене руки. Мы нѣколи не перецѣнювали приязни, але рôвночасно и сказали собѣ, що не може бути задачею розважнои політики вымощувати дорогу явному ворогови до власти. Але дѣло примиреня, при нашôй спôвучасти, може перевести Полякъ найлѣпше. Однакъ гр. Бадені нерѣшучій и вôдтягае ся, та такъ уладжуе ся, немовь бы его правительство було запоручене на многй десятки лѣтъ. Вправдѣ вôнъ нѣкому не дае вести ся, але при тôмъ и не веде вôнъ нѣкого. Вôнъ не веде навѣть своихъ намѣстникôвъ, якъ показало ся зъ подѣй въ Зальцбурзѣ (вѣче католицке).

Квестія вѣденьска розрослась вздовжь и вширъ а половинне ей порѣшене черезъ авдіенцію д-ра Люегера погôршило позицію Баденього. Католицке сторонництво групуе ся плече объ плече зъ антісемітами довкола гр. Баденього, а вôнъ чейже не буде такъ наивный, щобы думати, що фактична бôльшôсть консервативна буде довго терпѣти при кермѣ такого Поляка якъ вôнъ а не схоче мати зъ-помѣжь себе шефа правительства. Гр. Бадені не выявивъ доси сталости и непохитности; се мôгъ лишь тяжкій его ворогъ сказати, мовь бы то у него була зелѣзна рука. Цѣлкомъ щось противного въ дѣйстности. Гр Бадені думае, мовь бы въ Австрій можна було правити безъ парляментарнои бôльшости. Се велика похибка, котра въ новôмъ парляментѣ нѣякимъ чиномъ не дасть ся перевести и мусить закôнчити ся для него катастрофою. Ней въ новôмъ парламентѣ буде яка небудь бôльшôсть, то одно лишь є певне, що та бôльшôсть не може ити противъ Чехôвъ, а може и утворити ся безъ Чехôвъ. Гр. Бадені ошибавъ бы ся дуже, коли бы думавъ, що деякими позиціями буджетовыми матеріяльного и культурного характеру можна порѣшити чеку квестію. Того рода акцію мы уважаемо обовязкомъ кождого правительства супротивъ ческого народу.

Гр. Бадені доконче хотѣвъ, щобы угода съ Угорщиною була полагоджена ще старымъ парляментомъ. Вôдложене сеи справы, вымушене угорскимъ правительствомъ, есть пораженемъ австрійского правительства. Гр. Бадені повиненъ бувъ передовсѣмъ поладнати зъ квестією квотовою, а вôнъ безъ потребы и безъ попереднього пôдвысшеня угорскои пайки квотовои поробивъ Мадярамъ важнй концесій. Цѣла акція не мае многонадѣйныхъ выглядôвъ для гр. Баденього и вже тымъ самымъ его ситуація дуже непевна. Того дня, коли вôнъ стане передъ короною зъ заявленемъ, що не може довести до ладу угоду зъ Угорщиною, выбила такожь для него послѣдна година. Чесній послы при полагодженю квестіи угодовои не забудуть интересôвъ ческого народу; они выкажуть, що мадярско-нѣмецкій дуалізмъ есть непрактичный, суперечить зъ исторіею и неможливый въ Австрій.

Въ квестіи ческо-нѣмецкôй наступило погôршене. Нѣмецкй ліберали старають ся спинити приближене гр. Баденього и австрійского правительства до Чехôвъ. Власти урядовй въ Чехіи стоять по сторонѣ Нѣмцѣвъ въ квестіи ненарушимости стану посѣдання Нѣмцѣвъ, а орґанъ намѣстника выгадавъ теорію о спеціфічнôмъ правѣ своихъ Нѣмцѣвъ. Мы противно обставмо при тôмъ, що обѣ народности мають рôвнй права. Нѣяке правительство австрійске не смѣе наставати на парцеляцію Чехіи въ тôмъ змыслѣ, щобы вытворити окремый нѣмецкій рейонъ. Гр. Бадені не занявъ рѣшучого становиска въ тôй квестіи, лишь выминавъ ей и отягавъ ся. Але небавомъ мусить вôнъ показати свою барву, коли послы чесній зажадають, щобы оправдавъ свои заборони зборôвъ. Мы не мѣримо прихильнôсть правительства до насъ пôсля того, въ якихъ вôдносинахъ оно до прочихъ партій, лишь яке становище занимае супротивъ правно-державныхъ домагань нашого народу. Доки мѣжь Нѣмцями не вытворить ся сторонництво демократичне, вôльне вôдъ шовінізму національного, на принципахъ рôвности и правдивои свободы, доти Чехи не можуть вести спôльнои акціи політичнои зъ Нѣмцями.

Правда, що зъ консервативнои стороны заявлювано бôльше прихильности для нашои автономіи и рôвноправности. Але консервативнй сторонництва ставляють такй жаданя, котрй стоять въ суперечности зъ нашою минувшостію и поглядами нашого народу. Мы можемо входити въ компромісы лишь зъ такими сторонництвами, котрй не компромітують нашихъ поступовыхъ принципôвъ.

Въ повысшôмъ справозданю впадае передовсѣмъ въ очи натякъ, що молодо-Чехи готовй въ акціи політичнôй ити поручь зъ коломъ польскимъ, а то зъ тои причины, що коло польске береже засады автономістичнй и національнй, котрй рôвно-жь въ політицѣ молодо-Чехôвъ стоять на першôмъ мѣсци. Вправдѣ сейчасъ застерѣгае ся пос. Аймъ, мовь бы та спôльна акція зъ Поляками була рôвнозвучна зъ безъусловным пôдпиранемъ кабінету гр. Баденього, доки гр. Бадені не дасть реальныхъ доказôвъ на сповнене бажань ческихъ, — однакъ заразомъ додае, що ще найскорше по Поляку можна сподѣвати ся полагодженя квестіи ческо-нѣмецкои, розумѣе ся въ дусѣ ческôмъ, та що політичну и парляментарну позицію Чехôвъ можна поправити выключно лишь при помочи приязныхъ вôдносинъ до Полякôвъ.

Всѣ тй выводы п. Айма, хочь дуже хитро обмотанй застереженями, не суть, пôсля нашои гадки, нѣчимъ иншимъ, якъ улекшуванемъ гр. Баденьому до утворена бôльшости парляментарнои при спôвучасти молодо-Чехôвъ. Гр. Бадені, позбувши ся лѣвицѣ, постаравъ ся о сконсолідоване консервативно-католицного сторонництва, а дальшу акцію полишивъ саму собѣ. Поляки, феудальна шляхта и сторонництво католицке мають бути тымъ осередкомъ, довкола котрого можуть ґрупувати ся прочй сторонництва. Супротивъ полудневыхъ Славянъ зазначивъ гр. Бадені свою прихильнôсть и давъ имъ пôзнати, що можуть на него числити. Зъ молодо-Чехами не навязавъ близшихъ зносинъ, щобы не вязати ся нѣякими зъобовязанями и лишивъ имъ до волѣ, куды хотять повернути ся. Пос. Аймъ радить придержувати ся Полякôвъ и тымъ самымъ вôйти въ складъ бôльшости парляментарнои, забуваючи на се, що кульмінаційною точкою теперѣшнои політики кола польского есть пôдпирати за всяку цѣну кабінетъ гр. Баденього, щобы не втратити свого домінуючого становиска політичного, зазначеного чотирма теками міністеріяльными. Автономістичнй и національнй принципы кола польского мають значѣне лишь въ теорій, бо польскй послы знають, що въ крайнôй потребѣ можуть ратувати свою ситуацію и свои интересы тымъ, що для Галичины дôстануть выимку зъ-пôдъ загальныхъ законôвъ. На таку выимку Галичины згодять ся въ кождôмъ случаю Нѣмцѣ, щобы лишь ратувати свою позицію въ пôвнôчныхъ и полудневыхъ провінціяхъ. Безперечно, що теперѣшна ситуція парляментарна молодо-Чехôвъ приятна, бо зъ однои стороны мусѣли бы опинити ся на однôй лавцѣ зъ нѣмецкою лѣвицею, а зъ другои стороны мусять ихати ся добровôльно въ складъ бôльшости, до котрои ихъ не запрошують. Але пос. Аймъ радить прилучити ся до бôльшости, вымагаючи вôдъ гр. Баденього лишь рѣшучости въ квестіи ческо-нѣмецкôй, а на пробу заповѣдае интерпеляція въ справѣ заборони політичныхъ зборôвъ въ Чехіи. Чи п. Аймови удасть ся добре выконати ролю посередника мѣжь гр. Баденімъ а клюбомъ молодо-ческимъ не знати, але на кождый спôсобъ та акція політична може мати лишь коротке значѣне, бо въ новыми выборами вôйдуть до парляменту и новй люде.

Нашй еміґранты въ Канадѣ.

[Письмо д ра І. Олеськова до „Дѣла“.]

Зъ Земельного уряду въ Вінніпеґъ въ Канадѣ доносять менѣ въ листѣ пôдъ датою 18-ого августа:

„Доси прибуло сюда въ 1896 роцѣ 79 родинъ галицкихъ, не вчисляючи поодинокихъ осôбъ. Тій розмѣстили ся въ такій спôсобъ: До Едмонтонъ взглядно Beaver Hills [Бобровй горбы] Една пôйшло на вôльнй homestead-ы [осады — розумѣе ся по 160 акрôвъ на кожду родину] 18 родинъ; до Beauséjour и Brockenhead, рôвно-жь на вôльнй фармы 16 родинъ; до Dominion City въ Township [повѣтъ] 2 Rge [рядъ] 6×7 East такожь на вôльнй фармы 17 родинъ; потôмъ три родины купили землю въ St. Andrews по 120 акрôвъ кождa; три родины купили по 160 акрôвъ [розумѣе ся на раты черезъ десять лѣтъ] въ Spingfield Twnsp. 12. Rg. 6. E., и 20 родинъ вразъ уже зъ нôлькома давнѣйшими роднами купило по 10—30 акрôвъ землѣ въ близѣ St. Norbert надъ рѣною Red River и по 2 акры въ маючôмъ заложити ся селѣ. За акръ платили 6 долярôвъ. Изъ тыхъ двацять родинъ двѣ доперва пôйшли на грунтъ; прочй мешкають въ мѣстѣ и працюють при жнивѣ. Три родины е еще безъ землѣ и мешкають въ мѣстѣ, а другй три родины мешкають въ дому имміґраційнôмъ. Двѣ окремый партіи звидѣли district Whitemouth, але не подобало ся имъ тамъ, бо за много дерева; за той часъ осѣло тамъ 17 родинъ нѣмецкихъ и забрали найлучшй фармы. Одна делеґація пôйшла до Lake Dauphin, именно вôдъ послѣднои бôльшои партіи, але зараз могла вернути, вже прочй рѣшили ся осѣсти при Dominion City. Делеґаты доносять, що знайшли дуже добру землю въ Twn. 26 Rge 21 W. и въ чотирохъ окружаючихъ тавшіпахъ [повѣтахъ] та й заложили бы тамъ радо кольонію, коли бъ знайшло ся до того нôлька родинъ зъ трохи капіталу. Осада при St. Norbert повстала черезъ нôлькохъ римско-католицкихъ ксьондзôвъ, котрй твердять, що сй люде належать до ихъ церкви. Въ цѣлости беручи, вашй люде не але умѣщенй и можуть бути задоволенй; ихъ примѣщене сполучене все зъ великими трудностями, бо то люде дуже недовѣрчивй и нерѣшучй, дають ся поводити кождому жидови та пройдисвѣтови и рѣдко коли рѣшають ся на тверду постанову.“

Такй даты що до нашихъ еміґрантôвъ подае Земельный урядъ канадійскій. Несвѣдомй вôдносинъ канадійскихъ не розумѣють значѣня тыхъ датъ, отже я мушу подати нôлька слôвъ пояснення.

Перша партія, тота, що пôйшла до Едмонтонъ, — се тая партія, котрою я опѣкувавъ ся и котра йшла зъ провôдникомъ. Вôдъ тои партіи нарѣкання на Канаду нѣхто не почуе. Всѣ прочй йшли своимъ промысломъ и мали, прибувши до Вінніпеґъ, вôльный выбôръ ити, де имъ подобае ся. Показуесь, що бôльша половина подала ся на намовы приватныхъ аґентôвъ, жидôвъ и пройдисвѣтôвъ родомъ зъ Галичины, и — замѣсть ити до своихъ або до мѣсць мною въ книжочцѣ указаныхъ [Lake Dauphin District въ Манітобѣ] — осѣли тамъ, куда ихъ звели аґенты. Таножь римо-католицкй ксьондзы оперували за посередництвомъ такихъ аґентôвъ, а ходило имъ — разъ: о зроблене доброго интересу черезъ продажь дорого грунту належаного до нихъ [по 6 дол. за акръ] а по друге: о скупленe католицкого елемeнту въ близи Вінніпеґъ. На се, що одна партія осѣла въ Beauséjours и Brockenhead [рôвно-жь недалеко вôдъ Вінніпеґъ] есть такожь имовѣрно дѣломъ тыхъ католицкихъ ксьондзôвъ. Се Brockenhead — то nomen-omen, бо Brockenhead по нашому значить „зломана голова“; отже нашй еміґранты пôйшли тамъ гей-бы на зломану голову. Фактично сю мѣсцевôсть, яко низьку пôдмоклу, навѣджувану часто приморознами лѣтными, покинули осадники давнѣйшй. Оселя-жь въ St. Norbert, на ґаздôвствахъ 10—30-акровыхъ, не мае змыслу; на заморскй вôдносины тана просторонь е безусловно за мала на фарму, и осадники будуть ґаздувати хиба бôльше яко огородники зъ огляду на близькôсть Вінніпеґа.

Такъ зъ полишеныхъ своему розумови еміґрантôвъ двѣ третины — середъ найлучшихъ уряджень имміґраційныхъ въ Канадѣ — не трафили якъ слѣдъ до цѣли; бо лишь тй, що осѣли въ Dominion City, зробили добрый выбôръ. Зъ сего показуе ся, що нашихъ людей треба такъ сказати-бо за руку завести на усмотренй впередъ фармы, бо инакше непотрѣбно втратять ся.

Що-до зарôбкôвъ въ Канадѣ сего лѣта доносить урядова „The Canadian Gazette“ пôдъ датою 20-ого августа, стор. 490: „Зъ рапортôвъ зъ рôзныхъ дистриктôвъ показуе ся, що есть значне запотребованe робôтникôвъ рôльныхъ въ нашôмъ North-West. Въ Вінніпеґъ есть богато людей безъ занятя, а найбôльша часть зъ тыхъ незанятыхъ вôдмовляе принятя роботы по фармахъ. [Чи не нашй то?] Платня оферована робôтникамъ рôльнымъ вагае ся до сего року межи 18 а 25 долярôвъ мѣсячно и харчь. Пытають такожь за робôтниками до будовы зелѣзницѣ“. — А пôдъ датою 27-ого августа рапортують въ „Canadian Gazette“: „Въ хвили вôдходу почты попытъ въ Вінніпеґъ за руками робучими на фармахъ зростае у всѣхъ сторонахъ; оцѣнюють, що на сегорôчнй жнива потреба 2—3.000 посторонныхъ робôтникôвъ.“ — Минувшого року, коли урожай въ захôднôй Канадѣ бувъ незвычайный, спровадженo изъ Сполученыхъ державъ и зъ всхôднои Канады на жнива звыжь 6.000 робôтникôвъ.

Мимо того пôдъ теперѣшну пору мушу знôвъ повторити мою осторогу зъ книжочки „О еміґрації“, що въ Канадѣ зарôбкôвъ въ порѣ зимовôй нема та що пôдъ зиму туда выбирати ся — самый найгôршій часъ. Зъ огляду на право имміґраційне въ Канадѣ, котре постановляе, що можна вписати ся въ Урядѣ на выбрану черезъ когось знакомого фарму передъ зимою а осѣсти на нѣй на слѣдуючу весну [найдальше бо кôнця червня] — не повинно ся навѣть на грунтъ ити до Канады пôдъ зиму.

Д-рь Іосифъ Олеськôвъ.

Тишкомъ-нишкомъ...

Якъ то добре, що у Вѣдни выходить N. fr. Presse, бо часомъ можна вычитати въ нѣй вѣсть таку, про котру бы загалъ населеня галицкого, хочь мае такожь свою прасу, иншимъ способомъ не довѣдавъ ся. Того рода вѣсть подыбуемо и въ послѣднôмъ числѣ N. fr. Presse, де въ рубрицѣ „Inland" вычитуемо ось-що: „Буськъ, 17 вересня. [Оріґінальна телеґрама.] Пос. Барвѣньскій складавъ нинѣ свое справозданє посольске въ Буську передъ выборцями, котрû ухвалили ему одноголосно вотумъ довѣря и подяку".

Вѣсть сама про себе и своимъ змѣстомъ не дуже то й цѣкава, а навѣть и та послѣдна примѣтка о одноголоснôмъ вотумъ довѣря [додана мабуть для того, що послѣдными часами зайшли въ Галичинѣ факты вôдмовленя вотумъ довѣря правительственнымъ посламъ] не поразить своею незвычайностію нѣкого зъ Русинôвъ. П. Барвѣньскій, вже на стôлько выеманципованый, що пустивъ ся ставати передъ выборцями, хочь, своею дорогою, може уважати загалъ выборцѣвъ товпою неспосôбною до житя публичного, то значить — до слуханя справозданъ посольскихъ и до участи въ народныхъ вѣчахъ, — отже въ самôмъ фактѣ справозданя нѣчого дивного. Рôвно-жь заява довѣря и подяка вôдъ выборцѣвъ въ Буську не счудуе нѣкого, хто пригадае собѣ справозданя въ Залôзцяхъ, бо зô всѣхъ познакъ выходить, що оба справозданя, въ Залôзцяхъ и въ Буську, були зааранжованû въ одинъ и той самъ способъ.

Ширшій загалъ публики довѣдуе ся про маюче вôдбутись справозданє п. Барвѣньского post festum, коли то „оріґінальными" телеґрамами занотуе ся въ жидôвско-ліберальнôй прасѣ ухвала довѣря. Передъ тымъ же можна подыбати нѣгде въ краевыхъ часописяхъ, якъ рускихъ такъ и польскихъ, анѣ згадки, що п. Барвѣньскій стане передъ выборцями. Та й по що? На справозданє *мають явити ся выборцѣ*, котрû ухвалять довѣрє и подяку, тожь найлѣпше довѣрочными листами [писаными по руски и по польски] повѣдомити ихъ, коли мають зôйти ся до *выповненя ще й того додаткового* обовязку горожаньского. Бо теперь часы змѣнили ся: не досыть выборцеви вôддати голосъ на правительственного кандидата, треба ще вôдтакъ и заявити похвалу за *его дѣяльность*...

Публичне оповѣщуванє справозданъ посольскихъ мае свои невыгоды. О такôмъ справозданю можуть заговорити ширшû круги интересованыхъ, а *не лишь тû*, що удостоили ся довѣрочныхъ запросинъ посла, и въ наслѣдокъ того могла-бъ зайти ще така евентуальнôсть, що посольска дѣяльнôсть дотычного посла пôдпала бы основнôй критицѣ. Коли жь бы проявили ся деякû сумнѣвы що-до успѣхôвъ тои дѣяльности або коректности політичного поведеня посла, мôгъ бы хто на справозданю ставити незрѣчнû интерпеляціи, жадати уперго пояснень, — а се все въ результатѣ не довело бы до нѣчого, бо вотумъ довѣря сякъ чи такъ мусить бути ухвалене. Въ годѣ помянути и взгляды санітарнû, бо могло бы зôйти ся стôлько людей, що не стало бы мѣсця для „избранныхъ", а звѣстно — пôсля ореченя многихъ ц. к. старостъ галицкихъ лѣкарѣ на публичнû зборы по нашихъ мѣстахъ повѣтовыхъ рѣшучо за малû и за тѣснû...

Тожь зъ повысше сказаного выходить, що при новôмъ курсѣ въ політицѣ треба примѣнювати такожь новый способъ справозданъ. У насъ на Руси выпробовано, що се одинокій найлѣпшій способъ довѣдати ся, якъ выборцѣ вôдносять ся до дѣяльности посольскои своего посла, а зъ другои стороны выповнити свôй обовязокъ посольскій. И не дивуйте ся, добріи люде, бо — якъ той сказавъ — „кождый гендлюе якъ може"...

Письмо зъ Тернополя.

Повôльно але постôйно и зъ розвагою кермуемо національною нашою справою въ столици Подôля. Результаты сеи працѣ ажь надто видиû кождому, хто порôвнае давнѣйшû часы зъ теперѣшными.

От хочь-бы приглянутись теперѣшному поведеню нашихъ мѣщанъ. Давнѣйше, зъ малыми выимками, мѣщаньство радше сходило до костела, якъ до церкви, а бесѣдуванє по польски, передовсѣмъ на мѣсцяхъ публичныхъ уходило за ознаку „доброго тону". Нинѣ въ недѣлѣ и свята церкви переповненû, а на улици и площахъ публичныхъ гомонить руске слово, а се мусить кождого радувати. У насъ передъ кôлькома лѣтами дôйшло було до того, що число ученикôвъ-Русинôвъ въ ґімназіи творило ледви сему часть загалу [на 560]. Нинѣ завдяки щедрôй пôдмозѣ великодушного патріота о. Андрея Качалы — станула величава руска Бурса, котра въ своихъ мурахъ дае приютъ 60—70 ученикамъ рускои народности, а фреквенція Русинôвъ въ ґімназіи головно черезъ те значно пôднесла ся. Згадати належить такожь о тôй краснôй появѣ, що за впливомъ нашого парохіяльного духовеньства немало мѣщаньскихъ сынôвъ вписало ся до школы реальнои.

Жиды, маючи пôдмогу въ Полякахъ, котрû тѣшать ся, що „bracia żydzi assymilują się", взяли въ Тернополи въ посѣданє всѣ каменицѣ въ ринку и захопили въ свои руки майже всю торговлю. [*Кождый зъ насъ знае, що такъ есть не тôлько въ Тернополи, але и въ цѣлôй Галичинѣ.*] Але починъ до вôдзыскання нашого значѣня въ дѣлѣ торговельнôмъ давъ нашъ неутомимый о. парохъ. Ото въ порозумѣню зъ Братствомъ церковнымъ выбудувано напротивъ церкви дуже гарну будôвлю „Базаръ", де христіяньскû купцѣ позаймали бôльшû и меншû склепы.

Заснѣдѣла наша мѣщаньска читальня пôдъ назвою „Братство мѣщаньске" вôджила заходами о. пароха яко предсѣдателя и взмогла ся до тои степени, що числить 250 членôвъ. Сталась она для нашого мѣщаньства осередкомъ дальшого образованя и умораленя. Нинѣ мѣщаньство не шукае забавъ и танцѣвъ по жидôвскихъ шинкахъ, де тратило свою кервавицю, — але уряджуе зимою забавнû вечерки зъ танцями въ саляхъ „Сокола" або въ „Замку". О запросины на сû вечерки старають ся не тôлько нашû гонораціоры, але купцѣ и ремѣсники польскои народности, не зважаючи, що тамъ розговôръ веде ся лише въ рускôй мовѣ, а тота стала постанова довела до сего, що рускій языкъ обôймае що-разъ ширшû круги. Хто бувъ зъ чужихъ на тыхъ забавахъ, не може нахвалити ся чемного поведеня и такту, якимъ мѣщаньство старае ся визначати ся. Въ Братствѣ мѣщаньскôмъ було обговорено, якъ Русины мають сконсолідуватись и поступати при выборахъ до рады мѣскои. Розумно проваджена акція довела до наслѣдку, що Русины не дали ся перехитрити жидамъ и нинѣ въ радѣ мѣскôй на 36 радныхъ есть 11 Русинôвъ. Зô спôлки зъ жидами мали мы давнѣйше 5 Русинôвъ — и то якихъ? Братство мѣщаньске закупило у мѣста дуже гарну площь пôдъ будову власного дому, на що мае вже и свôй капіталикъ. Братство мѣщаньске при спôльнôй акціи зъ „Бесѣдою" черезъ петиціи и высыланє депутацій здѣлало, що на передмѣстю „Гаѣ" маемо дво клясову руску школу, а зъ початкомъ вересня рада громадска ухвалила одноголосно, що въ розширенôй шести-клясовôй школѣ хлопцѣвъ на передмѣстю Микулиницкôмъ мае бути выкладовый языкъ рускій. Єсть надѣя, що умному поступованю радныхъ удасть ся приєднати бôльшôсть, щобы и въ однôй зъ трехъ дѣвочихъ шкôлъ въ Тернополи впровадити выкладовый языкъ рускій.

Тернопôльскою філією руского товариства педаґоґічного неутомимо займае ся професоръ-аґрономъ о. Ант. Глодзиньскій. Доля спровадила въ нашû стороны братôвъ Нижанковскихъ и они заложили тутъ „кружокъ спѣвочій". Отже на просьбу філія товариства педаґоґічного дасть згаданый кружокъ дня 4 н. ст. жовтня с. р, при участи знаныхъ солістôвъ рускихъ, въ сали „Сокола" величавый концертъ, а чистый дохôдъ оберне ся на справленє убогôй шкôльнôй молодежи обовязковыхъ вже мундуркôвъ, котрыхъ тенденцію кождый знае. Сподѣваемо ся, що Р. Т. публика Подôля, зважаючи на хорошу цѣль, зволить явитись на тôмъ концертѣ якъ найчисленнѣйше, абы тымъ дати доказъ, що она дбае о высше образованє рускои молодежи. Філія „Просвѣты" постановила того дня урядити о 3-ôй годинѣ пополудни въ сали „Сокола" *вôдчитъ для селянъ* о господарствѣ. А по концертѣ „Руска Бесѣда" вôдступае свои комнаты на домашну забаву.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

W. Tagblatt довѣдуе ся, що намѣреный законъ о пôдвысшеню платнѣ урядникôвъ мабуть не прийде ще передъ раду державну, бо пôдвысшенє податку вôдъ пива, горѣвки и цукру зъ уваги на теперѣшный станъ угодовыхъ переговорôвъ не е ще можливе зъ новымъ рокомъ 1897. За те додатки субсистенційнû для чотирохъ найнизшихъ ранґъ мають бути подвоєнû. Платнѣ професорôвъ університетскихъ мають бути вже теперь пôдвысшенû, и то вже вôдъ 1 жовтня с. р. числитись буде пôдвысшенє. Загальне пôдвысшенє платнѣ урядникôвъ мае на певно вôйти въ житє вôдъ 1 липня 1897 р.

Такъ само, якъ се и намъ выдало ся, добачують такожь Narodni Listy звязь мѣжь поведенємъ правительства въ послѣдныхъ часахъ а наближаючими ся выборами до рады державнои. Подорожь ґр. Баденього по Краинѣ и Побережу, повитанє сольногородского католицкого вѣча намѣстникомъ Туномъ въ имени правительства, попиранє угоды мѣжь сторонництвами бôльшои посѣлости въ горѣшнôй и долѣшнôй Австріи, а въ послѣдныхъ днахъ также и на Моравѣ, — те все пôсля гадки згаданого дневника мае мати звязь зъ заходами правительства о позысканє бôльшости въ будучôмъ парляментѣ. „Ґр. Бадені — пише той дневникъ — замѣсть студіювати ческу справу занимае ся математикою; вôнъ безустанно числить, якимъ бы способомъ зôбрати 212 голосôвъ, потрѣбныхъ до бôльшости въ будучôмъ парляментѣ. Ґр. Бадені анѣ крыхту не стоить высше вôдъ рутиніста ґр. Таффого, котрого політикою було перетискати ся на передъ, якъ циганъ помежи дощь (Politik des Fortfrettens). Такъ само якъ ґр. Таффе не журивъ ся о завтрѣшнє, а бувъ радъ, що пхае бѣду зъ дня на день — все одно, чи при такôй чи при сякôй констеляціи: такъ само робить ґр. Бадені. Вôнъ бачить, що зъ нами Чехами нема рады, а и будуче нѣмецке поступове сторонництво хоче заняти становиско опозиційне; длятого старае ся теперь зближитись до клерикалôвъ, великихъ властителѣвъ и до полудневыхъ Славянъ. Поляки и Русины разомъ мають 66 голосôвъ; нѣмецкû клерикалы при помочи пятои куріи натягнуть на 50 голосôвъ; а дочисливши ще 16 Словѣнцѣвъ, 4 Хорватôвъ и 4 Румунôвъ: то выйде разомъ 140 голосôвъ. Недостаючû ще голосы мае доставити бôльша посѣлôсть. Отсе очевидно начеркъ пляну ґр. Баденього, котрый хоче всю аристократію звести въ одинъ клюбъ, щобы здобути потрѣбну бôльшôсть правительственну."

— —

Зъ Риму доносять, що цивільне вѣнчанє италійского королевича зъ княжною чорногорскою вôдбуде ся въ Квіриналѣ; вѣнчанє довершить президентъ сенату. Вѣнчаня церковного мае довершити игуменъ монастиря св. Николая зъ мѣста Барôвъ въ церкви римскôй Santa Maria degli Angeli. Перехôдъ княжны до церкви католицкои мае вôдбути ся въ монастирѣ св. Николая въ Барахъ (мѣсто Барі лежить въ полудневôй Италіи надъ моремъ адрійскимъ).

— —

Мы доносили про завзяту аґітацію, яка веде ся въ Англіи противъ Туреччины, якъ и про пôдозрѣня, высказуванû въ дневникахъ, що Англія настае на цѣлôсть турецкои державы. Отже теперь пишуть, що пôдозрѣня европейскои печати, пôдсуваючои Англіи самолюбнû пляны що-до Туреччины, выкликали въ урядовыхъ кругахъ лондоньскихъ зачудованє. Правительство англійске анѣ не робить анѣ не задумуе нѣчого такого, що могло бы давати пôдставу до такихъ пôдозрѣнь. Що англійскû дневники высказують свое обуренє на Туреччину за послѣднû рѣзнѣ Вôрменъ, то досыть сказати, що правительство не може одвѣчати за цѣлкомъ природнû чувства вôдразы, якими послѣднû нелюдскû подѣѣ царгородскû мусѣли переняти весь цивілізованый свѣтъ. Однако політика англійска не змѣнила ся нѣякъ черезъ тû подѣѣ. Англія и дальше поступае въ повнôй згодѣ зъ державами. Все-жь таки годѣ заперечити, що прилюдна гадка Англіи такъ заворушила ся подѣями царгородскими, що нѣколи не поперла бы правительства, коли бы оно стануло знову по сторонѣ Туреччины. А коли бы державы не найшли способу та не доложили спôльныхъ заходôвъ, щобы покласти конецъ безустаннымъ рѣзнямъ, то въ такôмъ разѣ лишилась бы англійскому правительству тôлько одна рада: держати ся осторонь та ждати поправы положеня.

— —

Закôнчене ворохобнѣ на Кретѣ такъ описують: Ще въ ночи зъ 27 на 28 серпня кинула ся ватага, зложена зъ якихъ 300 магомеданцѣвъ, зъ одного передмѣстя Канеѣ на близьке христіяньске село Плятанію, вже передъ тымъ розграблене и збурене. Впавши тамъ зъ пôвночи, убили 8 старцѣвъ и ранили кôлька осôбъ, котрû спускаючись на упевненя правительства, що настане вже спокôй, вернули були до своихъ спаленыхъ осель. Наслѣдкомъ того консулѣ звернули ся зъ дуже рѣшучимъ протестомъ до ґенерального ґубернатора Креты. Въ тôмъ дни 28 серпня вечеромъ дôставъ французскій консуль приватну телеґраму зъ Царгороду, що Порта приняла жаданя державъ и незадовго вже и султанъ мае затвердити жаданя уступки для Креты. Зъ телеґрамою побѣгъ консуль вôдъ одного военного корабля до другого и всюды звѣщавъ новину, гордый, що вôнъ першій ей довѣдавъ ся. На другій день, 29 серпня, заразъ зрана дôставъ вже и англійскій консуль урядову вѣсть про полагодженє кретеньскои справы, опôсля тота сама вѣсть прийшла такожь до иншихъ консулѣвъ. Заразъ знало вже о тôмъ цѣле мѣсто. Христіяне радѣли; магомеданцѣ недовѣряли, а зъ ихъ очій пробивала ся и тревога и лютôсть. Тымчасомъ наспѣли зъ гôръ христіяне, щобы пôмстити ся за Плятанію, та ударили на турецке *войско*. Два днѣ, черезъ недѣлю и понедѣлокъ, тревали перепалки. На понедѣлокъ 31 серпня припадали роковины вступленя султана на престолъ. Консулѣ здержували ся зъ урядовымъ обвѣщенємъ новины, щобы въ день султаньского свята не выкликати нею заворушеня у магомеданцѣвъ; тôлько взагалѣ пускали вѣсть, що полагодженє справы вдоволить обѣ стороны. Але за те тымъ бôльше розповѣдано собѣ мѣжь населенємъ. Говорено, що султанъ приставъ на всѣ жаданя христіянъ, — що магомеданцѣ цѣлкомъ будуть зданû на ласку христіянъ. Христіяне не тямили ся зъ радости; магомеданцѣ кляли султана и поводили ся грôзно. Приготовлень на султаньске свято такъ якъ бы не було нѣякихъ. Въ тôмъ въ недѣлю пронесла вѣсть, що магомеданцѣ знову громадять ся на передмѣстю. Повстала въ мѣстѣ тревога; христіяне позамыкали склепы и поховали ся. Вѣсть про зборы магомеданъ оказала ся вѣрною. Ґубернаторъ велѣвъ проводирѣвъ увязнити. Показало ся, що ходило имъ о те, щобы новою бучею старати ся змѣнити постановленый вже станъ рѣчи. День султаньскій проминувъ на всѣлякихъ урядовыхъ парадахъ.

Слѣдуючого дня, 1 с. м., о год. 11 передъ полуднемъ зôйшли ся всѣ консулѣ въ канцеляріи англійского консуляту, де завôзвали такожь христіяньскихъ депутованыхъ, пробуваючихъ въ Канеѣ; кôлькохъ, що на той часъ пробували въ Атенахъ, вôзвано навѣть телеґрафічно. Вôдтакъ вôдчитано депутованымъ два документы: вôдозву заступникôвъ державъ до христіяньскихъ депутованыхъ кретеньского сойму и статутъ. Въ вôдозвѣ заступникôвъ державъ повѣдомляе ся депутованыхъ, що заходами великихъ державъ пристала Порта на полагодженє бажань Кретенцѣвъ въ дусѣ справедливости и безсторонности. Депутованû мають до трехъ днѣвъ дати свою вôдповѣдь безъ нѣякихъ застережень. По тôмъ наступить урядове оголошенє признаныхъ Кретѣ уступокъ, а заразомъ мають депутованû выдати вôдозву до населеня Креты зъ зазывомъ до залишеня борбы. Коли бы ворохобня таки не устала, то и признанû уступки не будуть мати значѣня. Опôсля вôдчитано статутъ, обôймаючій въ 14 артикулахъ знанû вже зъ попередныхъ вѣстій уступки. Ще и устно повторено депутованымъ раду, щобы уступки тû приняли и залишили ворохобню.

По тôмъ зôбрали ся депутованû мѣжь собою на нараду. Переважила мѣжь ними остаточно гадка, що безъ вѣдома и згоды революційного комітету не можна давати рѣшучои вôдповѣди. Длятого выслано двохъ депутованыхъ до головного табору повстанцѣвъ.

Тымчасомъ покликано до консулѣвъ такожь могамеданьскихъ депутованыхъ; пôйшло ихъ лише трехъ. Мовчки выслухали они обвѣщеня и радъ консулѣвъ. А коли христіяньскû депутованû сидѣли на нарадѣ, въ тôмъ самôмъ часѣ одинъ зъ тыхъ трехъ магомеданьскихъ послôвъ голосивъ згромадженôй тьмѣ магомеданьского населеня про уступки, признанû христіанамъ. Магомеданцѣ слухали мовчки. Одинъ старецъ, гладячи сиву бороду, вôдозвавъ ся: „Що султанъ зробивъ, добре зробивъ". Другій знову каже: „Вôнъ на те панъ, щобы погубити свôй край."

Відозва до товаришів матуристів.

Не для звичаю ві для слави забираем ми нині голос, звертаючись до Вас, дорогі братя, — як все так і тепер сповняем лиш наш святий обовязок.

Що іно лишили-сьте за собою понурі мури ґімназияльні. Погляньте-ж тепер свобідним оком довкола себе, а побачите наш народ, що стогне придавлений горем і темнотою. Ту ї ціль нашого цілого житя — добути долї і волї свому народови. Приготовитись до тої служби свому народови мае помочи Вам уіверситт, що вчислить Вас небавом до своїх горожан.

Час той студий університетских — се найкрасша пора нашої молодости. Живість і сила чувств, любов, що огортае весь сьвіт, могуча віра в ідеали і мірене сил після цілн — отсе чарівні жемчуги, що вкрашають цьвіт нашого житя, нашу молодість. А час той так короткий! Годі отже нам его марнувати. Ми мусимо числитись з тим фактом, що пересічний чоловік в пізнїйшім віці оперуе головно тим матеріялом, якого придбав в часї своїх студий. Той отже гарний час — то не час карнавалів, забав і роскоші; се час науки і студий, се угольний камінь діяльности в будучім нашім житю.

Але університет образуе нас лиш головно в специяльним одним напрямі — а кождому чоловікови, що думае колись брати участь в житю суспільнім, конечне е ще образоване загальне, конечно і привчитись до сього житя, до пожитя з людьми з відмінними поглядами. Вкінци не оден академик може знайтись часом в невідрадних фінансових відносинах, тож обовязком товаришів бодай на разї подати ему помічну руку; врешті як кождий чоловік так і академик мусить хоч хвильку відпочати по трудах, мусить шукати розривки, а ся наймилїйша в крузї рівних собі товаришів. Ті обставини змушують молодіж академічну закладати

товариства, котрих цїлею моральна і матеріяльна поміч поодиноких членів. Розуміє ся, чим більш цивілизована суспільність, тим більш розвинене житє єї молодежи академічної, — тим більш товариств у неї. Та в нас маєсь річ трохи інакше. Нам треба консолїдациї наших сил, доволї нам вже сварї і засьлїпленої партийности, що так фатально відбивають ся в житю нашого руско-українського народу.

Тому руско-українська молодїж академічна, що мала два свої гарно розвиваючі ся товариства, постановила злучити їх в одно. Нам не давав нїхто преміру, і тим ми можемо сьміло величатись. А основи до злуки в нас були. Ми-ж всї бажаєм посьвятити житє своє для добра того самого народу, в нас всїх ідеалом наука і поступ. Се наші доґмати спільні, а впрочім повна толеранция думок вповнї можлива. Виразом того стремлїння консолїдациї — се товариство наше Академічна Громада. Злука ся двох попередних товариств „Акад. Братство" і „Ватра" в одно — се був факт безперечно прикрий для нас, членів попередних товариств, але сю болючу жертву зложели ми добровільно на жертвеннику вітчини, для добра наших наслїдників — для Вас, дорогі братя.

Стаєте членами молодежи академічної Она живе і буде жить своїм питомим житєм, котрого серцем суть єї товариства. Прецїнь же годї Вам станути осторонь сього житя, Ви мусите брати в ньому по силам участь — і ту вже не маєте чого вагатись, товариство маєте лиш одно — тому і сьвятим обовязком кождого академика Русина-Українця есть вписатись до Академічної Громади. З своєї сторони доложить товариство наше всїх сил, щоби сповнити свою задачу. Читальня, добірна бібліотека, і майже пів тисячки фонду запомогового для біднїйших членів — се средства до тої цїли. Головну однак вагу класти-мем на відчити та розвій наших кружків наукових, що мають доповняти нам брак руского унїверситету з викладами в рідним нашім язицї.

Спішіть же ж до нас! Для охочих працї в нас доволї Впесуйтесь до нашого товариства, беріть в єго житю горячу участь, старайтесь про єго розвій, а тоґдї сповнить оно свою задачу — виховає добрих робітників народних і віщунів нової доби — єдности між синами нашої Руси-України.

У Львові дня 19. вересня 1896.

За Виділ товариства „Академічна Громада":

Іван Раковский голова.
Остап Весоловский виділовий.

☞ Пригадуємо нашимъ Вп. Передплатникамъ, що при змѣнѣ мѣсяця — вже часъ **вôдновити передплату за вересень!** При сѣй нагодѣ просимо также **о якъ найскорше вырôвнанє залеглостий передплаты,** котрѣ зросли на **дуже поважну суму,** а черезъ се **наша Адміністрація въ правдивôмъ клопотѣ,** бо она всьо мусить выплачувати готôвкою.

НОВИНКИ.

— **Зарядъ руского народного театру** переѣздячи зъ Борщева до Залѣщикъ, приславъ намъ до оголошеня свôй репертуаръ представлень въ Залѣщикахъ. Въ суботу 19-ого вересня „Перехитрили" народна оперета; въ недѣлю 20-ого „Не ходи Грицю на вечерницѣ" народна драма; вô второкъ 22-ого „Зô ступня" оперетка; въ четверъ 24-ого „Нещасна любовь" драма народна; въ суботу 26-ого „Мікадо" оперета; въ недѣлю 27-ого „Выхованець" комедія.

— **Вѣчевый комітетъ зъ Дрогобича** [вложеный зъ 36 осôбъ, до котрого входять головно мѣщане и селяне] надôслалъ намъ до оголошеня отсю єго вôдозву:

„Дня 16 (28) вересня с. р. о 11 годинѣ рано вôдбуде ся въ ґімнастичнôй сали въ Дрогобичи народне вѣче зъ такимъ-ось порядкомъ дневнымъ: вступне слово, реформа выбôрча, законъ ловецкій, справы шкôльнѣ и просвѣта, законъ громадскій, краєвый законъ дороговый, катастеръ, патронатъ, внесеня и интерпеляціи. Братя Русины! Всюда говорять люде о своѣй недоли, о своѣй бѣдѣ; лише нашъ глухій кутъ якъ-бы вѣчнымъ сномъ прибитый. Кождый знає, що бѣда; кождый нарѣкає на бѣду, але нѣхто не зарадить ся, якъ тую бѣду прогнати. А пора бы вже пробудити ся, пора взяти ся всѣмъ до дѣла, полишити на боцѣ всѣ партійнѣ споры, бо всѣхъ насъ давить однакова нужда. Для того злѣтайте ся, рускѣ соколы, молодѣ и старѣ, богатѣ и бѣднѣ, на сю нашу народну раду! Поговоримо, потолкуємо и, може бути, неодному лиху зарадимо. — *Вѣчевый комітетъ*.

— **Зъ Тернопôльщини пишуть намъ**: Переѣзджаючи черезъ Микулинцѣ, мѣсточко въ окрузѣ тернопôльскôмъ, стрѣтивъ-емь ся зъ молодежію шкôльною, котра зъ своими учителями весело кудась поступала. Пôдъѣхавши кôльканацять крокôвъ дальше стрѣчаю другу громадку молодежи, зъ тою лише рôзницею, що менше дѣтворы и тôлько одинъ учитель. Я бувъ цѣкавый знати, куда то дѣти йдуть и длячого на двѣ партіи подѣленѣ. Отже казавъ я фѣрманови конѣ спримати и приликазъ-емь до себе кôлькохъ школярѣвъ, що йшли цѣлкомъ позаду, але належали до сего походу. „Де вы йдете?" пытаю. „Идемъ до костела" була вôдповѣдь. Нинѣ першій день науки въ школѣ то панъ учитель казали намъ ити до костела". — „А вы-жь всѣ Поляки?" спытавъ я. — „Та де! мы Русины [вôдповѣли ученики] мы всѣ зъ села Волѣ мазовецкои, а у насъ є ледви кôлькохъ Полякôвъ." — „Коли-жь вы всѣ Русины, то чому-жь идете до костела?" — „Того мы не знаємо, чому такъ; перше коли мы ходили до школы въ Микулинцяхъ, то Русины все йшли до церкви, а Поляки до костела; але вôдъ коли у насъ учать панъ Єзерскій, то все кажуть: „jutro pójdziemy parami do kościoła" а о церквѣ нѣколи навѣть не згадають..." Красна исторія! Видко, панъ Кароль Єзерскій — пôдручникъ пана Сольського! — подумавъ я собѣ и поѣхавъ дальше. Однакъ яко Русинъ, не можу замовчати того прикрого факту! Нехай рада шкôльна видить, якихъ має учителѣвъ! П. Кароль Єзерскій, хочь Полякъ, але есть учителемъ въ рускôмъ селѣ, такôмъ, де ледви кôлькохъ є Полякôвъ, — тожь повиненъ не до костела а до церкви зъ дѣтьми руского обряду ходити. А коли панъ учитель боить ся церкви [такъ може, якъ жидъ свяченои воды], то нехай высилає ученикôвъ самыхъ до церкви; они и самѣ не поблудять, бо дорогу до церкви добре знають. А може бы хто думавъ, що п. Кароль Єзерскій не знає, що въ Микулинцяхъ есть нова церковь. Де тамъ! знає вôнъ о тôмъ добре, бо самъ ходивъ въ Микулинцяхъ до школы то видѣвъ, якъ церковь мурували, а теперь она укôнчену. Але — якъ той казавъ — въ рускôй земли хлѣбъ зъѣдають, а у польску трубу грають. — *Ф, А.*

— **Нову краєву школу рôльничу въ Бережници пôдъ Стрыємъ** вôдкрыто торжественно сегодня рано. Школу сю заложивъ краєвый выдѣлъ, маючи на увазѣ головно образованє селяньскихъ сынôвъ въ рôльництвѣ. На торжественне вôдкрытє тои школы выѣхавъ до Бережницѣ членъ выдѣлу краєвого и референтъ справъ рôльничихъ п. Е. Єнджейовичъ.

— **Срѣбнѣ грошѣ** — якъ австрійского такъ и угорского стемпля — продѣравленѣ або уменшенѣ на вазѣ не будуть приймати державнѣ касы при заплатахъ, але будуть звертати сторонамъ назначивши таку монету надрѣзанемъ на знакъ, що она до обѣгу не є здатна. А ц. к. касы, фунґуючѣ яко касы вымѣны, можуть на жаданє сторôнъ приймати нездатнѣ до обѣгу грошѣ въ довôльнôй скôлькости пôсля ваги брутто по цѣнѣ 60 зр. за 1 кільоґрамъ ваги металю.

— **Ювілей Аполлона Александровича Скальковского.** Одесскѣ дневники занотували, що сего року дня 7 н. ст. вересня минуло шѣстьдесять лѣтъ службовои дѣяльности мешканця Одессы А. А. Скальковского, члена-кореспондента императорскои академія наукъ, звѣстного въ літературѣ на поли исторіи и статистики, автора книги „Исторія Новой Сѣчи" выданои нимъ ще передъ пôвъ сотки лѣтами. Ювілатъ, хочь має теперь уже 87 лѣтъ, не перестає и доси займати ся наукою и літературою. А. А. Скальковскій веде дневникъ, почавши єго ще молодцемъ передъ сѣмдесятьма роками; нинѣ то вже цѣлый архівъ спиткôвъ, а мѣстить въ собѣ богато цѣкавого зъ личного житя автора, зъ исторіи Россіи и зъ исторіи Одессы за панованя Николая I-ого. Але сего року минає также шѣстьдесять лѣтъ літературнои дѣяльности А. А. Скальковского, а одесске товариство исторіи и старинностій готовить ся при сѣй нагодѣ почтити ювілата, свого почестного и найстаршого члена-основателя.

— **Зъ Перемышлянъ пишуть намъ**: Въ нашôй Перемышлянщинѣ, де майже всьо „благоденьствує" и котру що разъ частѣйше „пускають у ґазеты", проявивъ ся въ останнôмъ часѣ вôдрадный фактъ. Ото зъ ініціятивы и при головнôй участи пп. Ив. Буцманюка и Вол. Витошиньского, ц. к. инспектора шкôльного, завязує учительство нашого повѣту, при помочи интеліґенціи нашого мѣста, товариство руско-польского аматорского театру зъ осѣдкомъ въ Перемышлянахъ, а цѣль — розбуджувати живѣйшій рухъ умысловый межъ якъ найширшимъ населенємъ нашого повѣту. Щобы заинтересувати маючимъ завязати ся товариствомъ — не въ грѣхъ будь сказано — нашу трохи таки байдужну до всякого живѣйшого руху публику и щобы доказати, що ее товариство справдѣ вывяже ся зъ своеи задачѣ, уряджено дня 25 серпня с. р. пôдчасъ зъѣзду учителѣвъ на конференцію окружну перше представленє на дохôдъ убогои молодежи шкôльнои — и представленє выйшло надеподѣвано удачно и дало дуже добре свѣдоцтво о силахъ тыхъ, котрѣ уряджене сего представленя займали ся. Публика, особливо сама интеліґентна часть ея зôбрала ся численно, даючи тымъ доказъ, що кинена гадка буде могла здѣйстнити ся. — Друге представленє, уряджене 30-ого серпня головно для провінціи, выпало справдѣ ще лучше що до вôдограня штукъ, однакъ зъ публики замѣсцевои, крôмъ двохъ священикôвъ, не бачили мы нѣкого. [Мы чули нарѣканя людей, що на розôсланыхъ запрошеняхъ рускихъ були польскѣ адресы; однакъ се була лишь похибка зъ недогляду а адресувавшій запрошеня Полякъ, не вмѣючи по руски, писавъ загаломъ адресы польскѣ.] — Оба представленя складали ся зъ рускихъ и польскихъ штукъ, першимъ разомъ вôдограно три штучки: драму въ 1 дѣи Ив. Франка „Камяна душа" и двѣ комедіи по 1 дѣи „Kuzynek" Балуцкого и „Nie mam czasu" Лябіша, а другимъ разомъ знову „Камяну душу" и „Bilecik miłośny" Балуцкого та й діяльоґъ польскій. Такъ само и на будуче має ся увзглядняти штуки въ обохъ мовахъ. Ходить лишь о те, щобы було за-для чого увзглядняти мову руску... — Годить ся высказати признанє тымъ пп. урядникамъ и учителямъ, котрѣ чи-то займали ся ревно уряджененємъ представленя, чи взяли участь въ выступахъ, — отже передовсѣмъ Вп. инспект. Вол. Витошиньскому, котрый не щадить труду и засобôвъ матеріяльныхъ, щобы тôлько учительство нашого повѣту розбуджувати и поставити на тôмъ степени єго завданя, до якого оно покликане; дальше пп. Лев., Тор., Тшц., Бор., Герч., Мур., Добр., панѣ Вац. и Буцм.; вкôнци и тôй Вп. публицѣ, котра численно явила ся на першôмъ и другôмъ представленю, даючи тымъ заохоты до дальшого дѣла аранжерамъ маючого завязати ся товариства. Вп. духовеньству нашому и учительству кладемо сю справу на серце, бо товариство се, при сприяючихъ вôдносинахъ, могло бы вôддати великѣ услуги и нашому селянинови. Дня 24 вересня с. р. буде дане представленє въ Глинянахъ пôдчасъ зъѣзду учительства на конференцію окружну въ сали ратушевôй, зъ такою проґрамою: „Камяна душа" драма Ив. Франка и „Tatuś pozwolił" комедія Балуцкого. Надѣємось, що руска интеліґенція, духовна и свѣтска, хочь на тôмъ представленю явить ся численно. — *І. Г. Б.*

— **Осторога для селянъ.** Аґенты якогось угорского банку, котрого имя незнане, вештають ся въ Галичинѣ по селахъ и мѣсточкахъ та намовляють селянъ до конверсіи своихъ довгôвъ на менше опроцентованѣ. Тѣ аґенты обѣцюють золотѣ горы, говорять, що мають великѣ капіталы и лише чекають, абы найшли ся люде, котрѣ хотѣли бы зъ тыхъ грошей користати. Але при всѣмъ тôмъ не може обôйти ся безъ выдаткôвъ, тожь аґенты жадають вôдъ селянъ завдаткôвъ и — щезають. Имъ розходить ся лишь о те, абы вытуманити у селянъ грошѣ!

— **Процесовичь.** Въ понедѣлокъ вôдбувъ ся передъ черновецкимъ повѣтовымъ судомъ процесъ одного жида ґрайзлерника противъ селянина о 11 кр. Жидъ не хотѣвъ вôдступити вôдъ процесу, а що не мôгъ доказати свого права, то вôдкинено єго позовъ и вôнъ мусѣвъ заплатити судовыхъ коштôвъ 67 кр. Того-жь самого дня мавъ той жидъ ще одинъ термінъ въ процесѣ противъ другого селянина за 58 кр., але судья признавъ ему лише 20 кр. Розсердженый жидъ крикнувъ въ лютости: „Вы мене переслѣдуєте!" За сю обиду суду засудивъ єго судья въ дисциплінарнôй дорозѣ на 48 годинъ арешту. И все те за 11 кр.!

— **Оріґінальну телеґраму** дôстала Gazeta Warszawska зô Львова: „Львôвъ 13/IX. Маршалокъ краєвый кн. Сапѣга, намѣстникъ Бадені и президентъ мѣста Мохнацкій выѣхали до Перемышля, щобы взяти участь въ нинѣшнихъ торжествахъ принятя цѣсаря Францъ Іосифа". Добра информація, нема що казати!

— **Весь корейскій не жонатый бридкій полъ** дуже тѣшить ся, що вже вкôнци поховали забиту дня 8 жовтня мин. року королеву и король може... женити ся. Пôсля старого звычаю корейского — коли король ще нежонатый або вдовець, жадна дѣвчина-красавичка — а иншихъ нема на Кореи — не може вôддати ся, доки король не выбере собѣ товаришки житя. Королеви вôльно выбирати зô всѣхъ станôвъ дѣвчата, а коли причарує єго якась дѣвчина зъ низькои верствы, тогдѣ адоптує ей якась аристократична родина и доперва потому монарха женить ся зъ нею. — Торжественный похоронъ небôщки королевои вôдбувъ ся длятого такъ пôзно, що король заразъ по ей смерти назвавъ свою жѣнку женщиною зъ низького роду и вôдобравъ ѣй публичнымъ розпорядженємъ назву королевои; учинивъ се здаеть ся зô злости за се, що она кермувала черезъ цѣле свое житє державою и — нимъ. Вкôнци по двохъ мѣсяцяхъ привернувъ вôнъ ѣй втрачене достоиньство, а торжественный похоронъ протягавъ ся ажь до недавна зъ причины рôзныхъ несупокоѣвъ у краю. Теперь богато Корейовъ красавчовъ дожидає жениха-короля, а парубоцтво корейске — солодкого ярма...

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Въ домѣ карнôмъ для женщинъ у Львовѣ померла сими днями Марія Кобринова, що то дня 1 марта 1891 р. убила ударомъ сокиры въ голову купця Ех. Опухляка, коли той спавъ, и була вырокомъ судовымъ зъ 19 цвѣтня 1891 р. засуджена на кару смерти, котру цѣсарь змѣнивъ въ дорозѣ ласки на 20 лѣтъ вязницѣ. Розпочинаючи кару мала Кобринова 25 лѣтъ, отже умерла въ 30 ôмъ роцѣ житя на сухоты. — Ще передъ двома тыжднями донѣсъ одинъ селянинъ зъ Сокôльникъ пôдъ Львовомъ львôвскôй поліціи, що єго внукъ 11-лѣтный хлопець пропавъ десь зъ хаты въ часѣ, якъ вôйско переходило селомъ. Вôдъ того часу по хлопцеви й слухъ загибъ. Ажь ось позавчера вернувъ вôнъ до дому. Показало ся, що хлопець пôйшовъ зъ тымъ вôддѣломъ вôйска, що переходивъ черезъ село, на маневры и перебувъ тамъ цѣлый часъ. — 800.090 ліръ дефіциту вôдкрыто въ италійскôмъ мѣстѣ Фаенца въ тамошнôй касѣ щадничôй. Пôдозрѣныхъ о дефравдацію кôлькохъ урядникôвъ увязнено. — Посолъ Гофмокль має сими днями зложити въ Станиславовѣ справоздане зъ своеи посольскои дѣяльности въ радѣ державнôй. — Поправчѣ испыты зрѣлости въ учительскôй семинаріи женьскôй въ Перемышли вôдбудуть ся въ днихъ 24 и 25 с. м. — Нове старосто въ Стрижовѣ створено торжественно дня 15 с. м. при участи духовеньства, властій политичныхъ и автономічныхъ; першимъ управителемъ сего староства есть п. Винярскій. — Президентъ высшого суду краєвого д-ръ Тхоржницкій вертає зъ вôдпустки и обнимає урядованє дня 22 с. м. Того дня зачнуть ся авдіенціи вôдъ 11 годины передъ полуднемъ. — Віце президентъ намѣстництва Лідль перебуває на вôдпустцѣ въ Абаціи. — Маршалокъ краєвый Стан. ґр. Бадені выѣхавъ вчера вечеромъ до Будапешту, зъ вôдки верне до Львова вô второкъ. — Ернестъ Пітнеръ, бувшій ґенеральный консуль австрійскій въ Варшавѣ, померъ 13 ого с. м. въ Грацу въ 58. роцѣ житя. Свого часу рітмайстеръ австрійскои арміи выѣхавъ бувъ зъ цѣсаремъ Максиміліяномъ до Мексика, тамъ дôставъ 12 ранъ и попавъ у полонъ, але потôмъ вернувъ зъ домовиною цѣсаря до Австріи и вступивъ знову до вôйска. Зъ вôйска покликано єго до міністерства справъ заграничныхъ и бувъ консулемъ въ Тунисѣ и въ Варшавѣ, а передъ рокомъ ставъ ґенеральнымъ консулемъ въ Барцельонѣ, зъ-вôдки тяжко недужій выѣхавъ до Градца и тутъ померъ.

Наука штука и література.

— **„Зорі" ч. 17.** зъ 1 (13) вересня с. р. мѣстить въ собѣ: продовженє повѣсти Ивана Левицкого [Нечуя] „Не той став" и докôнченє оповѣданя пок. Михайла Петрушевича „Градобур"; — зъ поезій: „Декадент" Ив. Франка [стихъ присвяченый В. Щуратови и въ нѣмъ авторъ вôдпекуєсь, мовь-бы вôнъ бувъ декадентомъ], „В Бескидах" Уляны Кравченко, „Нові поетичні твори Степана Руданьского" [въ редакціи А. Кримского] и продовженє „Ігоря Сїверського" [Слова о полку Игоревôмъ] въ спѣвомовнôмъ перекладѣ Степана Руданьского; дальше: продовженє статьѣ д-ра І. Рольного въ перекладѣ Василя Лукича „Жінки при Чигиринськім дворі въ другій половинї XVII. віку", оповѣстки и критичнѣ замѣтки, житєпись Олександра Тищиньского [Украинця, патріота и дѣятеля помершого 28 сѣчня с. р. въ Черниговѣ въ 61 роцѣ житя], хронiку и бібліографію; вкôнци илюстраціи: портретъ Олександра Тищиньского, видъ межирѣцкого Святотроицкого манастыря близъ Острога и Гайдамацкій котелъ теперь оберненый на „ґило" въ Мотрениньскôмъ монастыри.

При нагодѣ згадки про се число „Зорі" наведемо зъ поетичныхъ творôвъ Степана Руданьского двѣ короткѣ єго спѣвомовки на тему жидôвъ:

Мошко и Сура.

— Щобъ ты менѣ, Сура,
Здоровенька бýла!
— „А ты-жь, Мошку, якъ?"
— Я вже буду й такъ!

Два рабіны.

Два рабіны на коршомцѣ
Засабашували.
Вôдправили борухаты,
За стôлъ посѣдали.
На кождому рядно зъ „Богемъ",
Шапка сабашкова.
Сидять собѣ коло столу —
Жаденъ анѣ слова.
Ажь приходить чоловѣкъ нашъ,
Кварту набирає..
— А хто то въ васъ, арендарю? —
Шинкаря пытає...
— „И то рабінъ, и то рабінъ"
Шинкарь обôзвавъ ся.
— Чому-жь вони не говорять? —
Чоловѣкъ пытавъ ся.
— „Етъ, Иванцю! — жидокъ каже —
На що то пытати?
Щó розумнѣ такѣ люди
Мають розмовляти?
Що оденъ зъ нихъ добре знає,
Те и другій знає;
А чого оденъ не знає,
И другій не знає..."

Господарство промыслъ и торговля.

— **Замкненє рахункôвъ Банку звязкового въ Станиславовѣ,** стоваришеня зареєстрованого зъ обмеженою порукою, зъ днемъ 31 серпня 1896.

I. Станъ чинный:

Удѣлы	28·—	зр.
Вкладки щадничѣ выплаченѣ	3088·51	„
Позички на скрипты удѣленѣ	27115·57	„
Позички на векслѣ удѣленѣ	20326·17	„
Вôдсотки выплаченѣ	423 99	„
Кошты адміністраціи	447 09	„
Кошты спору	69·55	„
Кошты заснованя	145·80	„
Льокація	4693·25	„
Зыскъ зъ 1895 р. выплаченый	256·72	„
Готôвка въ касѣ	171·39	„
Разомъ	56766 04	„

II. Станъ довжный:

Фондъ резервовый	804·49	зр.
Удѣлы	6764·—	„
Вкладки щадничѣ вплаченѣ	26861·79	„
Позички на скрипты звороненѣ	2717·29	„
Позички на векслѣ звороненѣ	12938·79	„
Вôдсотки побранѣ	1823·58	„
Кошты адміністраціи	322·78	„
Кошты спору	69·66	„
Льокація	4019·94	„
Зыскъ зъ 1895 року	443·72	„
Разомъ	56766·04	зр.

Оборотъ грошевый 113.532 зр. 04 кр. — Членôвъ разомъ 300. — Сума здекларованыхъ удѣлôвъ 7.144 зр. — Сума дѣйстно вплаченыхъ удѣлôвъ 6.736 зр.

Телеґрамы „Дѣла"

Вѣдень 19 вересня. Вчера вôдбула ся рада міністрôвъ пôдъ проводомъ цѣсаря, въ котрôй взяли участь спôльнѣ міністры и оба президенты міністрôвъ. Здогадують ся, що ходило о справу угоды австрійско-угорскои. Зъ Будапешту доносять, що въ тамошныхъ кругахъ парляментарныхъ утверджує ся переконанє, що угорскій соймъ ще въ жовтни буде розвязаный, по чôмъ заразъ будуть розписанѣ новѣ выборы, такъ щобы новый парляментъ ще сего року мôгъ перевести угоду зъ Австріею. Австрійска рада державна мала бы выбути де свого часу.

Берно (на Моравѣ) 19 вересня. Надѣють ся тутъ, що ґр. Бадені выбере ся незадовго въ подорожь по Моравѣ.

Римъ 19 вересня. Тутешнѣ дневники пишуть, що кôлька кораблѣвъ военныхъ выправить ся въ сихъ дняхъ на всхôдъ и мають задержати ся въ Солуню.

НАДÔСЛАНЕ.

Д-ръ Зиновій Левицкій

б. операторъ

на ц. к. хір. клініцѣ проф. Майдля, ґінекол. и положн. проф. Павліка въ Празѣ, вôдбувши студиі на кліні-
281 кахъ у Вѣдни, Дрезнѣ и Берлинѣ 2—3

осѣвъ въ Коломыи, Ринокъ ч. 55.

ЧИСТА
алькалічна
ВОДА
КИСЛА

выпробована вôдъ сотокъ лѣтъ яко лѣкъ на всѣ недуги **орґанôвъ вôддыханя и травленя,** при гôстцѣ, нежитѣ жолудка и мѣхура. Добра особливо для дѣтей, реконвалесцентôвъ и въ часѣ тяжи. 9

Найлѣпшій напитокъ дієтетичный и покрѣпляючій. (I.)

Генрикъ Маттоні въ Giesshübl Sauerbrunn.

ЛИШЬ

въ реставрациі **НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА**, улиця Трибунальска ч. 12, дôмъ власный, можна дôстати щоденно вже о годинѣ 8-ôй рано горячй снѣданя.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣканй легки	12 „
Флячки	12 „
Нôжка теляча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Каваръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякй напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ; для певности що походять зъ моеи реставрациі, даю вôдбираючимъ марки. — Найлѣпшй вина по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вôдъ 40 кр. літра.

Зъ высокимъ поважаньемъ

71 52—0 *НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.*

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА
КОПЕРНИЦКОГО
пôдъ „Коперникомъ"

перенесеный до нового льокалю при пл. Галицкôй ч. 1

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — **Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвôнкôвъ.** — Замовленя зъ провінціи зворотно.

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.
4185

Въ друкарни Наукового тов. имени Шевченка ул. Академічна ч. 8 можна дôстати:

Северъ: Задля святои землѣ	50	кр.
Абгаръ-Солтанъ: При стрѣлецкôй ватрѣ	40	„
Загôрна: Жанна д' Аркъ	10	„
„ Про Оврама жидовина	10	„
М. Залукевичъ: Кистяки ч. 2	15	„
Корн. Устияновичъ: М. Ѳ. Раевскій и панславизмъ	80	„
Зеркало зъ рокôвъ 1891, 1892 по	2	зр.
Евг. Гребѣнка: Байки	10	кр.
Всев. Гаршинъ: Малярѣ, оповѣдане	10	„
Павл. Грабъ: Пролѣсокъ	20	„
„ „ Зъ чужого поля	20	„
„ „ Зъ пôвночи	20	„
Ґерингъ-Герасимовичъ: Що то господарнôсть	20	„
Ос. Маковей: Поезіи	20	„
„ „ Оферма оповѣдане	10	„
„ „ Весняні бурѣ	20	„
Ив. Сурикъ: Творы	10	„
Мит. Олельковичъ: Писання	10	„
Вас. Куликъ: Писання	10	„
Вас. Щуратъ: Чернеча република на Афонѣ	10	„
***: Народъ въ неволѣ	10	„
И. Н. Потапенко: Задля хазяйства	10	„
Волод. Шашкевичъ: Зѣльникъ	20	„
Ив. Негребецкій: Двѣ хлопскй державы	5	„
Андрейчинъ: Монограмы до вышивокъ	2	зр

Антôнъ Ґудієнсъ

Складъ полотенъ и шіфонôвъ
у Львовѣ
Готель Европейскій пл. Марійска

поручае найдешевше
зимовй хустки Гімаляя
Барханы
въ краскахъ и бѣлй
въ найбôльшôмъ выборѣ
также

Бѣле столове, постѣль, бѣле мужеске и дѣточе. Бѣле д ра Єґера, теплй панчохи и скарпетки по найдешевшихъ цѣнахъ.
(Импр.) 284 1—12

Безъ конкуренціи!

Одинокій фабричный

СКЛАДЪ ДИВАНÔВЪ
„**ARIADNE**"
Игнатія Дрекслера

Львôвъ пл. Маріяцка ч. 7
побôчь аптики Вп. Міколяша

сполученый зъ комісовымъ складомъ выробôвъ перскихъ и турецкихъ зъ найславнѣйшои фірмы Садіґа, Поповиця и выробôвъ краєвыхъ поручае:

Диваны перскй, анґлійскй, голендерскй и б. и. въ рôзнôй величинѣ и цѣнѣ. **Хôдники** дивановй, шпаґатовй и кокосовй. — **Портіеры. Фіранки** бѣлй и кремовй. **Матеріи на меблѣ. Намѣтки** на отоманы перскй, анґлійскй и б. и. **Цераты и Лінолеумъ. Капы** на лôжка и столы. **Коцы** на лôжка, на конѣ и повозовй. **Дерги и Пледы** подорожнй. **Лôжка**
248 зелѣзнй и б. и. 7—8

Продае всьо по найнизшихъ цѣнахъ фабричныхъ. Всякй замовленя зъ провінціи полагоджуе ся сейчасъ.

Правдива, мыти ся даюча
французска
маса пôдлогова

Правдиве, если золотисто лякерована пушка мае на червонôмъ поли повысшу марку охоронну.

есть найлучшимъ и найдешевшимъ средствомъ домовымъ до запущаня паркетôвъ, пôдлогъ мягкихъ лякерованыхъ и повлеченыхъ илѣнолеумъ. Сохне сейчасъ и дае безъ щѣтки зеркальный полискъ. На складѣ безбарвна, ясно-жовта, жовта, темно-жовта, червена и орѣхова.

Цѣна за пушку 1 зр. 60 кр., 85 кр. и 45 кр. Одинокій продуцентъ

Schneider & Comp.
Вѣдень V/2.

До набутя: въ „Народнôй Торговли" у Львовѣ и всѣхъ філіяхъ на провінціи; въ Коломыи у С. Романовича; въ Бучачи у К. Рогозиньского и Л. Наймана; въ Дрогобичи у К. Арвая и М. Земана; въ Перемышли въ дроґуеріи И. Мартиновича; въ Пôдволочискахъ у Г. Моравеца; въ Самборѣ у Л. Букетиньского. — Генеральный заступникъ для Галичины и Буковины: М. Л. Гольдберґъ. 275 2—8

КАРТЫ ѢЗДЫ
до Пôвнôчнои Америки
въ
Голяндско-Американьскôмъ товариствѣ пароходнои плавбы.

I Kolowratring 9
IV Weyringergasse 7 a **WIEN.**

Щоденна експедиція зъ Вѣдня.
63—14 **Поясненя безплатно.** 15

Вôдзначене на краєвôй выставѣ въ р. 1894 почетнымъ дипльомомъ ц. к. міністерства торговлѣ.

Краєве товариство ткацке
„PRZĄDKA"
[ПРЯХА]
въ Коросне

поручае Пов. П. Т. Публицѣ свого выробу чисто льнянй, звѣстнй зъ доброты, ручно тканй.

Полотна корчиньскй
вôдъ найгрубшихъ до найтоншихъ вебъ
и **БѢЛЕ СТОЛОВЕ**
о взорѣ кôстковôмъ и адамашковôмъ
также доставляе
сѣтки до сушеня хмѣлю

Замовленя просимо надсылати просто до Коросна (почта, телеґрафъ и стація зелѣзнича въ мѣсци).

Прôбки и цѣнники на жадане оплатно и вôдворотною почтою. 77 27—52

ИВАНЪ БОРИСЪ
давнѣйше Є. Вишковскій
въ Перемышли Ринокъ ч. 8

прийме ученика до науки торговельнои зъ окôнченою 2 кл. ґімназіяльною або реальною въ доброи
282 родины. 1-6

Аґентуры!

Панове всѣхъ станôвъ мають нагоду заробити много гроша, принимаючи аґентуру. Оферты пôдъ А. В. до бюра анонсôвъ Schalek, Wien I. 269

ПО ЩО ходити въ замаравôмъ одязѣ, коли можна за кôлька крайцарôвъ мати ґарнітуръ такъ вôдновленый и вычищеный якъ новый; прошу лишь зъ довѣремъ удати ся до заведеня чищеня и вôдновлюваня убрань Ж. Струшкевича у Львовѣ пл. Бернардиньска ч. 10, телефонъ 415.
280 3—6

Варта читати!

Артистично-бронзôвнича специяльна робôтня пôдъ фірмою

Вільгельмъ Скнуржиль
Львôвъ ул. Галицка ч. 15.

Приймае и выконуе всѣ роботы церковнй зô золота, срѣбла, бронзу, мѣди и т. п. пôсля принятого стилю такъ для церквей греко-кат. обряду якъ и костелôвъ римо-кат. обряду, гарно, тревало и дешево, такъ що жадна загранична конкуренція ёй не дорôвнае, про що свѣдчить богато листôвъ и подякъ. Также сальоновй роботы якъ: павуки, канделябры, столову посуду, выконуе новй, або зъужитй вôдновляе по незвычайно низькôй цѣнѣ: Всѣ артистичнй роботы выконуе пôсля моделѣвъ и взôрцѣвъ артистôвъ, якъ: погрудя, медаліоны, памятковй таблицѣ, вôдливы и цізельованй предметы зъ золота и срѣбла и т. п. дуже гарно, а не дорого. Длятого варта щобы интересованй стороны затямили собѣ адресу тои фірмы и звертали ся до нея зô своими потребами.
Зъ канцеляріи оголошень „Импресса" Львôвъ. 283 1—4

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. управ. гал. акц.
БАНКУ ИПОТЕЧНОГО
купуе и продае
всѣ ефекты и монеты
по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

4% листы ипотечнй коронов**й**
4½% листы ипотечнй
5% листы ипотечнй преміованй
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4% листы Банку краєвого
5% облиґаціи комунальнй Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3488
4% позичку краєву галицку коронову
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскй облиґаціи индемнізаційнй
и всѣлякй ренты австрійскй и угорскй

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае
по найкориснѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякй вылосованй а вже платнй мѣсцевй паперы цѣннй, также запавшй купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцевй лишь за вôдчисленьемъ справдешнихъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ вийшли купоны, доставляе новй аркушѣ купоновй, за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить

Іосифъ Игнатій
Лада Заблоцкій
калиґрафъ-рисовникъ

выготовляе замовленя на дипльомы, портреты, написы, карты титуловй, гербы, рисунки технічнй, накладане фотоґрафій красками и т. п. по цѣнахъ якъ найприступнѣйшихъ. — Мешкае у Львовѣ ул. Городецка ч. 19.
271 4—12

Прагска масть домова
въ аптики
Б. Фраґнера въ Празѣ.

се старе, найперше въ Празѣ уживане средство домове, котре удержуе и хоронить раны въ чистотѣ, лагодить розъятрене и болѣ та дѣлае охолоджуючо въ коробкахъ по 35 кр и 25 кр., почтою 6 кр. бôльше. Щоденна розсылка почтою.

Всѣ части опакованя носять марку охоронну, судово застережену, такъ якъ стоить
4 побôчь 20—0

Головный складъ:
B. Fragner, Аптика „пôдъ чорнымъ орломъ" въ Празѣ.
Kleinseile, Ecke der Spornergasse 203.

Важне для терплячихъ на блѣдницю и недокровнôсть.

Пôсля проф д-ра Ріля (Rühle) не само зелѣзо, але также манґанъ достатчуваный недокровному орґанізмови добре дѣлае и длятого зелѣзно-манґановй-препараты высше стоять вôдъ давнѣйше приписуваныхъ зелѣзныхъ препаратôвъ. Такимъ вôдъ трехъ лѣтъ часто приписуванымъ препаратомъ есть

Гелля (Hell) зелѣзно-манґановый-Пептонатъ
для дорослыхъ, и
Гелля зелѣзно-манґановый-Сахкаратъ
для дѣтей, и
Гелля зелѣзно-манґановый-Альбумінатъ
для осôбъ зъ ослабленымъ травленемъ.

Цѣна одной великои фляшки по 250 ґрамôвъ змѣсту выносить у всѣхъ аптикахъ монархіи 1 зр. а. в. Тй три препараты дуже легко асимілюють ся, мають знаменитый смакъ и неревысшають подôбнй заграничнй препараты дешевостію и повнымъ дѣланемъ. Поспытайте передъ ужитемъ также свого домового лѣкаря. 266 3—12

Головный складъ для Галичины у п. аптикаря Жигмонта Рукера у Львовѣ. Можна дôстати у всѣхъ аптикахъ.

Вже вийшла
перша велика народописна
КАРТА
украиньско-руского народу.

Зладжена
д-ромъ Григоріємъ Величкомъ

а выконана въ робôтни Андрея Андрейчина літоґрафа у Львовѣ, коштомъ и заходомъ Товариства „Просвѣта" у Львовѣ.

Замовляти можна въ Товариствѣ „Просвѣта" у Львовѣ (ринокъ ч. 10, I. поверхъ).

Цѣна книгарска карты: 3·50 зр. а для членôвъ Товариства „Просвѣта" и для передплатникôвъ „Зорѣ": 2·50 зр. за примѣрникъ.

Замовляючй зволять долучити 50 кр. на кошты пересылки.

Карта выконана въ 19-ти краскахъ и наклеена на полотнѣ. 9—12

ФАБРИКА
капелюхôвъ и цилиндрôвъ
АНТÔНЪ КАФКА
(передъ тымъ А. Кожелюжекъ)

у Львовѣ ринокъ 29, переходова каменица Андріольного вôдъ стороны Єзуитôвъ ул. Театральна 12.

поручае на сезонъ осѣнный капелюхи и цилиндры власного выробу

въ наймоднѣйшихъ фасонахъ и краскахъ по найприступнѣйшихъ цѣнахъ, якъ также капелюхи и цилиндры зъ фабрикъ Габіґа и Плесса у Вѣдни въ рôзныхъ краскахъ и фасонахъ по 5 зр. Капелюхи мужескй „Loden" зъ фабрики Піхлера въ Градци Chapeau-Claque атласовй по зр. 5, 6 и 8. Приймають ся цилиндры, капелюхи мужескй и дамскй до вôдновленя, прасованя и
256 фарбованя. 5—6

Постѣль власного выробу. **Ковдры** шитй по зр. 3·50, 4, 4·50, 6·50 до 14 зр **Матерацы** зъ волосѣня по зр. 12·50, 14, 16, 18 въ каждôй цѣнѣ до зр. 30. Поручае **Іосифъ Шустеръ**, *Львôвъ, улиця Коперника ч. 7.* 86 25—30

Змѣна мешканя.

Стефанъ Томасевичь
артистъ-малярь у Львовѣ

змѣнивъ мешкане, перенѣсши ся зъ улицѣ Краковскои на улицю **Собѣщина ч. 9.** Тожь просить Всч. Духовеньство и прочу Вп. Публику въ данôмъ разѣ туда звертатись и адресувати до него.
241 10—12

Маґлѣ покоевй по зр. 24 и 35. — Выжимачки зъ валцями ґумовыми (до выкручуваня бѣля) по зр. 13, 14, 15, 18 и 20

поручае Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры)

Словарь нѣмецко-рускій
Ом. Партицкого
продае товариство „Просвѣта"
1 зр. замѣсть 3 зр.

Потребую як найскорше
інтеліґентноі женщини
в середнім віцї до заряду дому і опіки над 5-лїтнов донечков Близші інформацеї на листовні зголошеня подам відворотнов почтов. — Николай Селезїнка, вдовець-сьвященик, парох в Яничиві п. п. в місцю.
272 6—6

Славна старшого лѣкаря штабового и фізика д-ра Г. Шмідта

олива до ушей

усувае часову глухоту, уплывы въ ушей, шумъ въ ушахъ и притупленый слухъ навѣть въ застарѣлыхъ случаяхъ.

Можна дôстати по 2 зр. за фляшку разомъ зъ описомъ ужитя въ аптицѣ Петра Міколяша у Львовѣ ул. Коперника ч. 1. 224 5—?

Специялістъ обувя непромакаючого власного вынайденя!

ЮАНЪ ЯРИМОВИЧЬ
складъ и рукодѣльня обуви мужеского, дамского и для дѣтей
у Львовѣ, площа Бернадиньска ч. 10
(напротивъ ул. Пекарскои)

мае честь повѣдомити отсимъ Вп. Публику, що вырабляе

Обуве непромакаюче

власного вынайденя, зъ всякого рода шкôръ, якъ: **Обуве** мужеске и дамсие, также **Чоботы** зъ холявами тревалй, надмѣрно легкй и по цѣнахъ дуже приступныхъ.

Также принимае до вôдновленя и направы **Кальошѣ и Плащѣ** кавчуковй, всякй **ґумовй приряды**, якъ также зельованя обувя кавчукомъ.

Всякй замѣсцевй замовленя выконуе въ можливо якъ най коротшôмъ часѣ.

Дякуючи за дотеперѣшнй ласкавй взгляды, и поручаючись на дальше, остаю зъ глубокимъ поважанемъ
231 8—8 **Іоанъ Яримовичь.**

Специялістъ до направы кальошôвъ и плащôвъ кавчуковыхъ.

УЧИТЕЛЬ
орґанъ руского товариства педаґоґічного двотыждневникъ педаґоґічно-науковый, выходить вôдъ 1 червия 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 2., Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвроку 160 кр. на чверть року 1 зр.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Паперъ зъ фабр. Черняньского. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 203. Львôвъ, Понедѣлокъ 9 (21) вересня 1896. Рôчникъ XVII.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей"** выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА" ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — **у Вѣдни:** M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ:** M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО" и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО" зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:	за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр.	на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр.	на пôвъ року . . . . 12 зр.
на чверть року 4 зр. 50 кр.	на чверть року . . . 6 зр.
у Львовѣ:	
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр.	на пôвъ року . . . . 3 зр.
на чверть року . . . 4 зр.	на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ однои стрôчки инсератовои або еи мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане" по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесеня приватнѣ числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

„Pomoc dajcie mi rodacy!"

Сегорôчнѣ справозданя посольскѣ посла Романчука якъ також вѣче Народнои Рады въ Станиславовѣ выкликало велику бучу въ тôй части прасы польскои, котра стоить на выслугахъ ґр. Баденього. Въ дописяхъ и всѣлякого рода статьяхъ накинено ся зъ брутальною заѣлостію на посла Романчука и на загалъ Русинôвъ, котрѣ на тыхъ політичныхъ зборахъ одобрили політику независимыхъ народовцѣвъ. Вкôнци промовивъ також п. Креховецкій, редакторъ Gazet-ы Lwowsk-ои, и въ статьи „Z obozu ruskiego" въ Czas-ѣ зреасумувавъ тѣ погляды на сю руску акцію въ послѣднихъ днѣвъ.

П. Креховецкому не подобало ся найперше, що пос. Романчукъ ажь въ стôльки мѣсцевостяхъ скликувавъ політичнѣ зборы — и за се называе его вандрôвнымъ учителемъ мудрости політичнои, комівояжеромъ. Вôдтакъ не въ смакъ п. Креховецкому, що пос. Романчукъ на тыхъ всѣхъ зборахъ осуджувавъ (gromił) автократичну політику презеса кабінету ґр. Баденього, завертавъ ажь до р. 1890 и выказувавъ вѣроломнôсть правительства, а въ наслѣдокъ того потребу опозиційнои політики. Вѣче въ Станиславовѣ было пôсля гадки п. Креховецкого рôвножь скандаломъ політичнымъ, бо — якъ каже — „промова пос. Романчука, повна жалобъ и нарѣкань, повна жовчи и ѣди, кôнчила ся резолюцією, взываючою людъ рускій, щобы при будучихъ выборахъ поступавъ солідарно (т. е. ишовъ за гасломъ п. с. Романчука) и лишь такихъ кандидатôвъ посольскихъ выбиравъ, котрѣ будуть рѣшучо выступати противъ пануючои системы, ворожои народови рускому."

Тѣ всѣ зборы політичнѣ були обчисленѣ — пôсля гадки п. Креховецкого — на се, щобы туманити опінію Русинôвъ. Бо чи-жь не фальшь говорити н. пр. таке, мовь бы правительство не дотримало якихсь приречень, даныхъ Русинамъ въ падолистѣ 1890 р.? Очевидный фальшь — вôдповѣдае п. Креховецкій и додае тѣ слова: „Звѣстно, що правительство не давало нѣякихъ приречень, а вôдъ того часу зробило для Русинôвъ бôльше, якъ коли небудь. Та-жь се выказуе теперь подрôбно „Правда", а й мы вже неразъ на тôмъ мѣсци простували на основѣ фактôвъ сѣ тенденційнѣ и ложнѣ высказы."

Але все таки доходить п. Креховецкій до заключеня (хочь и якъ хотѣвъ бы збути тѣ всѣ зборы політичнѣ кпинами), що акція політична зъ послѣднихъ днѣвъ нещасте, бо она есть систематичнымъ туманенемъ умôвъ. Въ тôмъ цѣлôмъ нещастю було одно щасте, именно се, що на справоздаю посольскôмъ въ Долинѣ взяли участь Поляки, а два зъ нихъ кс. Чарковскій и кандидатъ нотаріяльный п. Верґовскій ставляли до п. Романчука интерпеляціи въ справахъ внутрѣшнои політики рускои и п. Романчукъ мусѣвъ дати имъ вôдповѣди.

Рекапітулючи всѣ свои выводы, доходить п. Креховецкій до такого заключеня:

„До зломаня сего тероризму, ширеного кôлькома проводирями, котрыхъ заслѣпляе власна амбіція, до выясненя ситуаціи и до спиненя систематичного туманеня умôвъ, може безперечно рôвножь послужити участь Полякôвъ въ тыхъ справозданяхъ посольскихъ, котрыми послугують ся п. Романчукъ и ему подôбнѣ за-для ширеня ферменту и ненависти. Доси бувало такъ, що на всякѣ того рода вѣча або справозданя сходила ся лишь громада адгерентôвъ проводиря и дрôбка звербованыхъ селянъ, котрыхъ вчено кликати: славно! або ганьба! И падали тамъ найтяжшѣ обжалованя на неприсутныхъ, въ имени котрыхъ нѣхто не забиравъ голосу. Тожь участь Полякôвъ на зборахъ въ Долинѣ есть, пôсля нашои гадки, здоровымъ и пожаданымъ симптомомъ, а примѣромъ гôднымъ наслѣдованя. Кождый мае не лишь право, але и обовязокъ боронити своеи суспôльности передъ тяжкими закидами, якѣ вже надто довго ширять безкарно рускѣ проводирѣ мѣжь людомъ. Тожь треба забрати голосъ та вôдпирати ложнѣ закиды и то не лишь въ прасѣ, але на мѣсци, явно и голосно, супротивъ тыхъ, котрыхъ туманять комівояжеры въ цѣляхъ надто очевидныхъ."

Такій бувъ бы змѣстъ послѣднои статьѣ політичнои п. Креховецкого „Z obozu ruskiego". Найбôльша вага сеи статьѣ лежить въ еи кôнцевôй замѣтцѣ, въ тôмъ поклику до суспôльности польскои, щобы брала активну участь въ справозданяхъ независимыхъ послôвъ Русинôвъ и своими интерпеляціями спиняла „систематичне туманене умôвъ". Выступы ксьондза и кандидата нотаріяльного въ Долинѣ суть, пôсля гадки п. Креховецкого, примѣромъ гôднымъ наслѣдованя.

Якъ приняли выборцѣ Русины въ Долинѣ выступы тыхъ обохъ панôвъ Полякôвъ, найлѣпше показуе ся зъ довѣря и признаня, заявленого для політики, репрезентованои пос. Романчукомъ. Русины одобрили сей напрямъ політики, тожь для посла, котрый заступае сей повѣтъ о переважаючôмъ населеню рускôмъ, опінія выборцѣвъ Русинôвъ есть мѣродайною, а протестъ нечисленного елементу наплывового мусить перейти безслѣдно. Згаданѣ интерпелянты порушили справы внутрѣшнои політики рускои и можна имъ було вôдмовити права вмѣшувати ся въ тѣ справы, але що політика пос. Романчука есть ясна и отверта, тожь и почули они основну вôдповѣдь. Правда, що ся вôдповѣдь не припала Полякамъ до вподобы, бо поставила въ правдивôмъ освѣтленю політику польскихъ верховодôвъ супротивъ Русинôвъ, — але нѣгде правды дѣти: загалъ Русинôвъ мае такѣ самѣ погляды на ту справу и на кождôмъ кроцѣ одобряе поведене представителѣвъ сего напряму політичного. П. Креховецкій може называти се систематичнымъ туманенемъ умôвъ, але загалъ Русинôвъ есть якъ-разъ противнои гадки и буде се заявляти *все и всюды въ такій спосôбъ, якъ доси робивъ.*

Систематичне туманене опініи руского загалу зачало ся — пôсля нашои гадки — вôдъ тогды, коли краеве правительство хотѣло взяти въ свôй выключный монополь внутрѣшну політику руску. Вже першѣ пробы показали, що акція правительства не мае успѣху, бо не находить вôдгомону въ народѣ рускôмъ. Спробовано ратувати ситуацію *штучными* способами. Рептільнѣ фонды для запомаганя рускихъ часописей правительственныхъ, а вôдтакъ цѣлый апаратъ адміністраційно-політичный при послѣдныхъ выборахъ соймовыхъ мали послужити до штучного вытвореня прихильнои опініи публичнои мѣжь Русинами. Рептільна праса робила и робить свое: трубить про „здобутки" и повтаряе за п. Креховецкимъ рôвножь про туманене опініи; правительственнѣ послы, якъ въ радѣ державнôй такъ и въ соймѣ, знають при кождôй нагодѣ зробити „прийдѣте поклонѣмъ ся" правительству. П. Креховецкій заявить въ статьяхъ „Z obozu ruskiego", що правительство не давало нѣякихъ приречень Русинамъ, а зъ власнои иніціативы робить для Русинôвъ понадъ силы, и вже те саме читаемо въ „Правдѣ" п. Барвѣньского а вôдтакъ двѣчи перепечатане въ „Народнôй Часописи" и „Буковинѣ". Однымъ словомъ робить ся, що лишь можна, до систематичного „вôдтуманеня" опініи руского загалу.

Однакъ факты показують, що робота иде пиняво. Голосы протесту и вѣчнѣ жалобы та нарѣканя не хотять замовкнути мѣжь Русинами. Чимъ разъ голоснѣйше роздае ся покликъ до солідарного и рѣшучого выступу противъ пануючои системы, ворожои и шкôднои для народу руского. Політика пос. Романчука, осуджена и зъогиджена п. Креховецкимъ и „Правдою", стрѣчае ся зъ заявленями одобреня и признаня. Чимъ разъ бôльше наглядно показуе ся, що акція примиреня Русинôвъ пôсля методы ґр. Баденього — се лишь „Потемкиньскѣ села".

Въ тôмъ нещастю, котре называе п. Креховецкій ширенемъ ферменту и ненависти, оглядае ся вôнъ, а зъ нимъ и всѣ тѣ, котрымъ на тôмъ залежить, за помочію вôдъ загалу суспôльности польскои. Не лишь въ прасѣ (розумѣе ся польскôй и рептільнôй), але и живымъ словомъ, явно и голосно, треба Полякамъ мѣшати ся въ справы внутрѣшнои політики рускои та спиняти ферментъ, бо инакше и слѣду не лишить ся по цѣлôй акціи въ 1890 року. Вже що правда, то й доси не обôйшло ся нѣколи безъ того, щобы Поляки не вмѣшували ся въ справы рускѣ *въ имя своихъ* интересôвъ narodow-ыхъ, а коли п. Креховецкій уважае потрѣбнымъ выразнѣйше пригадати сей обовязокъ суспôльности польскôй, то певне се робить не зъ иншои причины, якъ лишь зъ огляду на надходячѣ выборы. Ану-жь бы ще перемогла у певнои части суспôльности польскои гадка, лишити Русинамъ самымъ мѣжь собою рѣшати въ справахъ політичныхъ, то що сталось бы тогдѣ зъ такъ успѣшно практикованою у насъ засадою: puścić Rusina na Rusina? Нѣ, до сего не може прийти нѣякимъ чиномъ; треба щобы найшли ся Поляки, котрѣ бы взяли въ опѣку одныхъ Русинôвъ противъ другихъ та подѣлили ихъ на porządnych и moskalofilów, а тогдѣ далѣй до роботы. Не хотять самѣ Русины каламутити воду, то треба Полякамъ се зробити, щобы въ мутнôй водѣ наловити рыбки.

Годѣ инакше зрозумѣти рады політичнои п. Креховецкого. Акція ґр. Баденього, котра принесла якъ самымъ еи творцямъ такъ и Полякамъ стôлько хôсна, на скôлько пошкодила самымъ Русинамъ, — банкротуе, отже теперь и загалъ суспôльности польскои повиненъ доложити своихъ рукъ до еи пôдтриманя. Наглядной користи не буде зъ того, що на публичнôмъ зборѣ політичнôмъ Русинôвъ занитерпелюе якійсь кс. Чарковскій: длячого п. Романчукъ вôдступивъ (?) вôдъ проґрамы и розбивъ солідарнôсть послôвъ рускихъ въ радѣ державнôй, або кандидатъ нотаріяльный Полякъ запротестуе противъ кривдженя и упослѣдженя народу руского — бо въ тыхъ справахъ самѣ Русины выдають осудъ и певно не змѣнять своихъ поглядôвъ, — але буде зъ того такій хосенъ, що Поляки и на дальше будуть мѣшати ся у внутрѣшнѣ справы рускѣ та вôд-

---

Сынъ музы.

Зъ испаньского — Донъ Педра де-Аляркон.

Альонзо Альонзо живъ у Мадридѣ. Одного дня стрѣтивъ вôнъ на улици Фуенкарраль свою музу. Вѣдома рѣчь, що кождый поетъ мае свою музу, а Альонзо Альонзо бувъ поетомъ.

— Добрый-день, Альонзо! — повитала его муза.

— Добрый-день, серце! — вôдповѣвъ.

— Куда йдешь?

— Отъ иду.

— Щось тобѣ долягае?

— Такъ, дуже менѣ важко.

— Чому-жь се?

— Самъ себе ненавиджу.

— Все стара пѣсня!

— Певно... Але сегодня я ще бôльше пригнобленый нѣжь коли-небудь. Выйшовъ я въ Прадо на прохôдъ и посередъ натовпу людей знову разъ не абы-якъ вôдчувъ, якій я самотный и опущеный.

— Надъ чимъ теперь працюешь?

— Надъ нѣчимъ.

— Чому?

— Бо не маю грошей.

— Се-жь одна причина бôльше, абы працювати.

— Може бути, але менѣ нема коли.

— А що-жь робишь?

— Думаю о тôмъ, що грошей не маю.

— Напиши яку комедію.

— А зъ чого-жь за той часъ жити?

— Прецѣнь хочь не будешь робити, то такъ само зъѣшь або не зъѣшь обѣду?

— А коли я напишу, ты у мене опôсля купишь?

— Я?! также щось! Я маю досыть труду, заки знайду когось, хто у мене купить тѣ рѣчи, о котрыхъ ты писати не хочешь, отъ на примѣръ описъ отсеи нашои розмовы, котру я хочу перекавати до оброблення одному зъ твоихъ приятелѣвъ. Впрочôмъ, коли твоя комедія буде добра, певно знайде ся театръ, що еи выведе на сцену.

— Мылишь ся, музо. Директоры театрôвъ ненавидять мене въ такôй мѣрѣ, въ якôй я гордж у публикою.

— Чого-жь тебе ненавидять директоры?

— Бо я бувъ критикомъ театральнымъ.

— А чому-жь ты гордишь публикою?

— Бо она не дѣлить моеи вôдразы до директорôвъ театру.

— То напиши томъ гарныхъ поезій...

— На поезіи не знайде ся накладника, бо люде такихъ рѣчей не читають, хочь-бы имъ навѣть ще доплативъ.

— То що-жь думаешь чинити?

— Нѣчо!... Я посвятивъ ся высокому званю, але оно не приносить стôлько, щобъ досыта зъѣсти, и сего досвѣдила й моя господиня на свое лихо. Але те мене тѣшить, бо я читателѣвъ ненавиджу стôлько само, скôлько огидла менѣ моя господиня и я самъ собѣ остогидъ.

— То старай ся о яку посаду.

— Въ Мадридѣ е шѣсть тысячь люда, що всѣ до одного ждуть на посады. До того ще я ворогъ правительства.

— Коли такъ, то ты мôгъ бы выдавати опозиційну часопись.

— Не маю власнои політичнои гадки и ненавиджу теперѣшнѣ сторонництва всѣ на купу.

— Заложи нове сторонництво.

— Не вмѣю брехати.

— То знайди собѣ богату невѣсту и жени ся.

— Се не може бути.

— Чому?

— Бо я обожаю женщину, котра нѣколи мене не полюбить.

— Тѣшить мене, коли чую, що ты прецѣнь когось любишь... Хто се она?

— Маркіза***

— Бѣдный Альонзо! — склипнула муза безконечно жалѣючи.

— Прокляте будь цѣле людство зъ своими суспôльными запорами! Уяви собѣ — молода дама, красна, блѣда якъ марморъ, косы роскôшнѣ, ручки чарующѣ, рôстъ величный, маестатичный. А еи блискучѣ очи позырають згôрдно, маловажучи все довкруги... Розумѣешь ты се, музо? Чому-жь она показуе моимъ очамъ всѣ тѣ скарбы, що менѣ ихъ не осягнути до вѣку? О, панѣ маркізо! Колись будешь мусѣла здати рахунокъ передъ Богомъ за те, що ты менѣ вчинила!

Молодый чоловѣкъ замовкъ. Муза, здавалось, хвильку роздумувала, а потôмъ спытала:

— Альонзо, ты вѣришь въ пекло?

— Нѣ.

— Ну, то вôдбери собѣ житє!

— Не зла гадка, мушу надъ тымъ подумати.

По тыхъ словахъ Альонзо Альонзо вôдôйшовъ, пустивши ся къ Санъ Люі, але уйшовши кôлька крокôвъ завернувъ ся и спытавъ музу:

— А ты, серце, вѣришь въ пекло?

— Я вѣрю въ тебе, — вôдповѣла муза вымиваючо и вôдвернула ся вôдъ него, якъ то музы люблять скорше чи пôзнѣйше робити зъ своими поетами.

Такъ живуть, чуствують и думають майже всѣ поеты нинѣшнои добы — и се вôдбивае ся на літературѣ.

* * *

Авторъ сихъ рядкôвъ и Альонзо Альонзо мають оба одну й ту саму музу, такъ, якъ оба можуть прецѣнь мати одну й ту саму прачку.

Дуже цѣкавый довѣдатись де-що про меляхолійного и майже въ роспуку попавшого поета, прикликавъ авторъ одного вечера до себе спôльну музу и почавъ зъ нею таку розмову:

— Скажи менѣ, возвышена, що стало ся зъ Альонзомъ Альонзомъ?

— Зъ Альонзомъ Альонзомъ?... Охъ! — зôтхнула муза и здавалось туй-туй забираесь омлѣвати.

— Отъ радше вôдповѣдай менѣ, а дурнѣ примхи полиши...

— Вчера около полудня перейшла надъ Мадридомъ туча...

— Велика и цѣкава новина, справдѣ!

— Зъ тои причины — говорила муза дальше, не збиваючи ся зъ толку моею замѣткою — Альонзо Альонзо выйшовъ на прохôдъ

гравати ролю опѣкунôвъ надъ Русинами. Коли-бъ суспôльнôсть руска заявила на стôлько енергіи и характеру, щобы тымъ всѣмъ непокликанымъ опѣкунамъ сказати „засѣ", то не треба бы навѣть звертати уваги на поклики п. Креховецкого. Коли однакъ факты показують, що мѣжь Русинами суть одиницѣ, котрѣ радо и безъ опору принимають ту опѣку Поляковъ, стають ся пôднôжками и тымъ ще чванять ся, то справдѣ надъ голосомъ п. Креховецкого, редактора урядовои ґазеты и урядового референта справъ рускихъ, варта призадумати ся.

Вôдворотна сторона медали.

Пôдъ такимъ заголовкомъ помѣщуе Politik допись зъ Истріи зъ жерела, якъ упевнюе, найдостовѣрнѣйшого. Повтаряемо сю замѣтну допись зъ уваги, що она показуе подорожь президента міністрôвъ зовсѣмъ въ иншôмъ свѣтлѣ, нѣжь урядовѣ вѣсти, що знали тôлько доносити про одушевлене, зъ якимъ всюды витано и принимано знаного намъ добре спасителя Австріи.

„Плянъ подорожи президента міністрôвъ бувъ для Славянъ тайною; за те италійскѣ уряды громадскѣ дôстали вôдъ президента краю докладнѣ повѣдомленя. Зразу постановлено и оголошено, що президентъ міністрôвъ приѣде судномъ зъ Тріесту до Полѣ; на те згодивъ ся такожь и ґр. Бадені, але зъ тымъ, щобы задержувати ся въ „славнôмъ" Піранѣ. Але се обмежене вправило нашихъ italienissimi въ найбôльше роздразнене. Заразъ зачали интервеніювати и конець кôнцемъ стануло на тôмъ, що президентъ мавъ вôдбути дорогу зъ Тріесту до Паренца кôньми, зъ Паренца до Ровіня судномъ, а зъ Ровіня до Полѣ зелѣзницею. О тôй проґрамѣ довѣдала ся лише частина славяньского населеня въ послѣднôй хвили приватно и недокладно. Въ словѣньскôй громадѣ граничнôй Долянѣ староста зъ Каподистріи, що явивъ ся зъ членомъ выдѣлу краевого д-ромъ Ґамбініемъ, не допуставъ Словѣнцѣвъ, щобы повитали президента міністрôвъ. Однако въ Орегу, де явила ся такожь италійска депутація громады Міліи, задержавъ ся ґр. Бадені и тамъ припущено до него насамперѣдъ 40 Италійцѣвъ зъ д-ромъ Вальономъ на чолѣ, ажь опôсля соймового посла Компара, котрый приприводивъ кôлька депутацій рôзныхъ словѣньскихъ громадъ и корпорацій. Зъ зухвалостію, лише Италійцямъ питомою, хотѣвъ потому д-ръ Вальонъ выкликати скандалъ, чѣпаючи ся зôбраныхъ въ великôмъ числѣ Словѣнцѣвъ, якъ они смѣли поставити тріюмфальнѣ ворота та кликати „живіо".

Въ Вішнянѣ повитали Хорваты президента міністрôвъ грôмкими окликами „живіо"; за те паны Италійцѣ обкинули ихъ камѣнемъ, богато осôбъ ранили, мѣжь тымъ кôлька смертельно. До Паренца выбрало ся богато хорватскихъ депутацій зъ пропамятными письмами; але ихъ по просту не пущено до мѣста. И въ тôмъ мѣстѣ мали позаходити нечуванѣ скандалы. Въ околици мѣста довѣдано ся ажь въ послѣднôй хвили, якъ и коли мае прибути президентъ міністрôвъ. Отже на швидку руку поописували поодинокѣ громады пропамятнѣ письма зъ жалобами тамошныхъ селянъ; вычислено бракъ дорôгъ и воды, — повный бракъ школъ, такъ що нема нѣ однои хорватскои ґімназіи, нѣ однои народнои школы, — всѣлякѣ несправедливости при рôзныхъ выборахъ, и богато т. и. Депутація зъ тыми письмами ждали вôдъ рана до 2 годины по полудни передъ мѣстомъ. Вкôнци нападено на нихъ зъ дикимъ крикомъ та обито. Парентяне верещали: „Нашь е выдѣлъ краевый! Смерть Хорватамъ! Убити тѣ хорватскѣ свинѣ!" и т. д. и т. д. Священика Пташиньского (Чеха) чинно зневажено; такъ само правника Червора, котрому розвалено голову. Безъ капелюха мусѣвъ утѣкати дъ Пізінови. Ранено такожь кôлькохъ селянъ.

Опôсля сказавъ намѣстникъ въ Полѣ, що о всѣхъ тыхъ скандальныхъ подѣяхъ нѣчого не знае!

Въ Полѣ мѣска полиція, що вырушила въ парадѣ, мала пильнувати спокою и ладу. Якъ пильнувала она свого обовязку, показують отсѣ подѣѣ. Зъ цѣлого краю и зъ кварнерскихъ островôвъ поприходили хорватскѣ и словѣньскѣ депутаціи; отже на майданѣ передъ старовствомъ, де вôдбували ся принятя, зневажано якъ найпоганѣйше. Коли заѣздили передъ старовство славяньскѣ послы, то паны Италійцѣ зъ мѣскими урядниками на чолѣ витали ихъ переразливымъ свистомъ, выгойкуванемъ та окликами: „Fora i ščavi! Farabutti! Mascalzoni! Nemici dell' Istria! та ірідентистичнымъ окликомъ „Viva Istria italiane!"

Нѣхто и не рушивъ, щобы вдати ся въ ту рѣчь. Се спонукало одного пôдофіцира, що голосно и досадно давъ выразъ своему обуреню на такѣ неприличности. За те звернула ся мѣска полиція противъ — того пôдофіцара, родовитого Италійця! Такѣ самѣ сцены повторили ся, коли славяньскѣ послы и депутаціи по принятю опускали будынокъ старовства, хочь на долинѣ явили ся намѣстникъ и бурмістръ.

При вôдъѣздѣ президента міністрôвъ нанастовано и чинно зневажено передъ двôрцемъ зелѣзницѣ посла Мандіча; его обкинено помідорами и цибулями, здерто ему капелюхъ зъ головы и окуляры. И се сталось при найвысшихъ достойникахъ. Але нѣхто и не рушивъ ся. Але таки нѣ! Коли п. Мандічь голосно протестувавъ противъ тои дичѣ, хотѣвъ его комісарь старовства тымъ успокоити, що якъ бы такъ знатя, що такъ его нападуть, то було бы запобѣгло ся тому! Бувъ тамъ одинъ судовый урядникъ при тôмъ, котрому не подобало ся таке насильство; то той самъ комісарь сказавъ ему, щобы не мѣшавъ ся, бо то справа політична а не судова!

По вôдъѣздѣ окремого поѣзду паны Италійцѣ ще довго демонстрували передъ двôрцемъ, а опôсля зъ музикою пôйшли до мѣста, де знову обрали собѣ товариство „Читалница" за цѣль своихъ дикихъ выбрикôвъ.

Въ Пізінѣ зôбрали ся тысячѣ Хорватôвъ и витали президента міністрôвъ грôмкимъ „Живіо!" Такъ само було и на нашихъ стаціяхъ шляху."

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Wiener Ztg. оголошуе письмо цѣсарске, скликуюче раду державну на день 1 жовтня. Порядокъ дневный першого засѣданя обôймае справоздане адміністраційнои комісіи въ справѣ закону о свиннѣ и справоздане комісіи для карного закону въ справѣ наглячого внесеня п. Барайтера що-до выданя закону о охоронѣ выборчои свободы. Однако имовѣрно не прийде на тôмъ засѣданю до полагодженя порядку дневного, бо внесеня буджету и выводы міністра скарбу Бѣлиньского займуть тôлько часу, що на иншѣ справы не стане часу.

Fremdenblatt заперечуе, мовь бы ґр. Бадені выбиравъ ся вже въ найблизшôмъ часѣ на объѣздку до Моравы.

Що угорскій соймъ доживае своихъ днѣвъ и незадовго буде розвязаный, сего вже нѣхто не заперечуе; ще тôлько того не хотять знати урядовѣ дневники угорскѣ, щобы правительство угорске вже и день розвязаня сойму постановило. И такъ пише урядовый Nemzet, що вѣсти о близькôмъ розвязаню сойму не у всѣхъ подробицяхъ згоджують ся зъ правдою. Правительство имовѣрно въ понедѣлокъ (нинѣ) внесе до сойму законъ о континґентѣ рекрутôвъ и бажае, щобы той законъ прийшовъ ще пôдъ обраду. Поминувши, що треба ще выждати справозданя квотовои депутаціи, то въ палатѣ маґнатôвъ мае ще бути полагодженый законъ о судôвництвѣ куріи въ справахъ выборôвъ та вôдповѣдно до того треба такожь змѣнити реґулямінъ парляменту. Крôмъ того жде полагодженя богато справъ, приготовленыхъ комісіями соймовыми. Коли ще зважити, що надходить урочистôсть отвореня Зелѣзныхъ ворôтъ, то розвязане сойму, коли бы и справдѣ мало наступити, не може прийти такъ скоро, якъ то неразъ пишуть.

Тымчасомъ въ кругахъ посольскихъ утверджуе ся переконане, що розвязане угорского сойму наступить таки въ першôй половинѣ жовтня и заразъ будуть розписанѣ выборы, такъ що зъ кôнцемъ падолиста зôйде ся вже новый соймъ.

Угорска депутація квотова радила дня 19 с. м. бôльше нѣжь три годины и остаточно приняла одноголосно внесене референта д-ра Фалька; внесене те, якъ звѣстно, стоить уперто противъ всякого пôдвысшеня угорскои квоты. Въ ухваленôмъ внесеню высказано такожь готовôсть до устныхъ переговорôвъ, коли бы австрійска депутація сего забажала. Ґр. Апоній интерпелювавъ президента міністрôвъ що-до становиска правительства супроти ухвалъ квотовои депутаціи. Бар. Банфі вôдповѣвъ те саме, що вже сказавъ на першôмъ засѣданю сойму міністеръ скарбу. Пôсля закону — каже — мають квотову справу приготовити депутаціи; ажь коли бы переговоры депутацій не довели до кôнця, тогдѣ приходить черга на правительство. Коли бы законъ не хотѣвъ бувъ забезпечити депутаціямъ рѣшаючого вплыву, то бувъ бы вôдъ разу признавъ правительству право до пôдготовленя справы. Отже, поки депутація не покôнчила своеи задачѣ, поти правительство не мае не тôлько обовязку але й права мѣшати ся въ справу и занимати якесь становиско до ухвалъ депутаціи. А що тота хвиля ще не наспѣла, то и правительство не мае охоты вдоволяти бажаню опозиціи и не хоче выявляти своихъ поглядôвъ, бо се противилось бы законови. Але оно и не бачить нѣякои потребы до заниманя якогось становиска супроти поведеня депутаціи, бо розумѣе ся само собою, що правительство зъ своеи стороны згоджуе ся зъ дѣяльностію депутаціи, маючою на увазѣ береженe интересôвъ краю. — А що?... Не хитра вôдповѣдь? Правительство не мае навѣть права занимати якесь становиско супроти ухвалъ депутаціи... Було бы се навѣть противне закони... Правительство не мае охоты, заразъ на бажане опозиціи выявляти свои погляды... Але... розумѣе ся само собою, що правительство згоджуе ся зъ депутацією!

Угорске міністерство просвѣты замкнуло отъ-що 55 сербскихъ народныхъ школъ въ Угорщинѣ. За причину подае ся те, що въ декотрыхъ зъ тыхъ школъ учителѣ не мають достаточного удержаня, а по части такожь и те, що учителѣ ще не умѣють добре по мадярски. Оно може и правда, але-жь бо школы тѣ не для Мадярôвъ, тôлько для Сербôвъ. Патріярхъ Бранковичь взывае Сербôвъ до складокъ, щобы тѣ загроженѣ школы уратувати. — У насъ зъ такихъ причинъ не замыкають що правда, школъ; але за те вже старають ся не тôлько, щобы учителѣ та учительки всѣ умѣли добре по польски, а зъ другои стороны зовсѣмъ не дбають о те, чи кождый учитель въ рускôй школѣ умѣе бодай яко-тако по руски, але ще и головна мета народнои школы рускои лежить въ тôмъ, щобы dziatwa poprawnie wyrażała się po polsku.

Выходячій въ Новôмъ Садѣ сербскій дневникъ Branik доносить про церковно-політичный спôръ въ Боснѣ. Въ послѣдныхъ часахъ — пише той дневникъ — приготовлювано въ Сараевѣ управильнене заряду грецко-православнои церкви. Управитель Босны міністеръ Каляй хотѣвъ не тôлько забезпечити державѣ надзôръ надъ церквою але й вôдъ того надзору все учинити зависимымъ. Въ тôй цѣли уложивъ статутъ для всхôдно-правоелавнои церкви въ Боснѣ и Герцеґовинѣ та вже навѣть выеднавъ у царгородского патріярха згоду на той статутъ. Теперь же переславъ его митрополитамъ въ Мостарѣ и въ Дольнôй Тузлѣ до принятя. Але оба митрополиты просто вôдказались того та заявили, що они не мають права брати ся на власну руку безъ згоды своихъ діецезій до такъ основныхъ церковныхъ реформъ. Цѣкава рѣчь, на чôмъ справа скôнчить ся та що властиво мавъ міністеръ Каляй на умѣ.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Зъ Кривча надъ Днѣстромъ пишуть намъ:

Въ послѣдныхъ днахъ минувшого тыждня вôдбулось у насъ торжество посвящена нового пышного будынку призначено на торговлю и читальню. Будынокъ той выбудовано въ дуже короткôмъ часѣ, бо за 3—4 мѣсяцѣ. Велику заслугу положило тутъ духовеньство мѣсцеве, а найбôльшу сотрудникъ Вп. о. Семенôвъ, котрый, прибувши тутъ передъ чотирма роками, не перестававъ весь свôй часъ обертати на працю надъ народомъ. Честь ему за се: Честь и тымъ селянамъ, що причинили ся до здвигненя будынку, чи то грошемъ чи дѣломъ рукъ власныхъ, а имена ихъ: Матѣй Юрчишинъ. Іосипъ Пакулякъ, Іосипъ Пшеничный, Дмитро Яловеґа, Стефанъ Бойко, Антôнъ Стефанôвъ, Иванъ Бойко, Федько Бойко, Иванъ Косувъ, Кароль Шабльовскій, Дмитро Бойчукъ, Олексы Бобика вдова, Михайло Бобикъ и много инишхъ. Крамницю веде зъ пов-

---

пôдъ вечеръ. Я була зъ нимъ, бо вôнъ зъ сльозами въ очехъ кликавъ мене ажь тричи... Твôй приятель выйшовъ на гору Прінціпе Піо и старе серце молодого чоловѣка шршало, коли вдыхавъ у себе покрѣпляючій воздухъ. Альонзо Альонзо бувъ щасливый, бо передумавъ богато-богато сумныхъ рѣчей. Якъ мрака пересували ся передъ его душею минулѣ столѣтя; думавъ о своѣмъ власнôмъ ествованю и о сполученыхъ зъ тымъ стражданяхъ, що такъ само, якъ минулѣ столѣтя, затонуть въ море вѣчности; думавъ зъ глубокимъ жалемъ о приятеляхъ утраченыхъ, о женщинахъ, котрѣ любивъ, о короткости житя и о глупостяхъ, якихъ оно повне, о марности всего людского знаня, о суетѣ честилюбивости, коротко сказавши — о цѣлôй комедіи на сѣй земли. Въ тôй хвили чувъ ся Альонзо великимъ, могучимъ, богатымъ и щасливымъ; вôнъ бувъ королемъ и ангеломъ разомъ! Его мрѣѣ обнимали цѣлу вселенну!... Въ послѣднôмъ розблиску минаючого дня побачивъ вôнъ такожь конець своихъ болѣвъ, що точили его серце. Захôдъ сонця выдавъ ся ему образомъ власнои его старости, котрои не дожие, его смерти, нѣкимъ не оплакуванои... Наразъ опанувала его жадоба спаня та спокою, вôнъ не бувъ у силѣ опертись ѣй и запавъ у станъ, якій ледви чи можна-бъ назвати ще житемъ. Духъ его, здавалось, вôдорвавъ ся вôдъ землѣ, почувъ ся свобôднымъ!

Вже зовсѣмъ змеркло ся, коли вôнъ нагле почувъ шелестъ шовковои шаты и на небѣ зачеркнула ся стать женщины. Поява приближала усе близше й близше, вкôнци спустила ся побôчь молодого чоловѣка и обняла его шию своимъ повнымъ, круглымъ раменемъ. Альонзо пôзнавъ ею — се була маркіза *** Ему здавало ся, що мусить збожеволѣти и вѣривъ... майже въ чудо. Але при першôмъ словѣ, яке красавиця выповѣла, Альонзо дико скрикнувши вôдôпхнувъ ею вôдъ себе. Поява, зареготавши глумливо, утѣкла. Се не була маркіза, але...

— Слухай, моя люба, ты плетешь нѣсенѣтницѣ. Якъ мѣркую, хочешь робити зъ мене дурня, розказуешь рѣчи неможливѣ, — перебивъ авторъ музу рѣшучо. — Се не література, але просто безглузде... Чей же не думаешь, що я надрувую всѣ тѣ дурницѣ, якими ты мене нинѣ надыхаешь?

— Я говорю правду. Альонзо заснувъ на лавцѣ а поява не була нѣчимъ иншимъ, якъ лише сномъ поета.

— Ну, оповѣдай дальше, музо, — сказавъ авторъ, трохи втихомирившись.

— Альонзо, напрасно пôзнавши, що се тôлько солодка манá, почувъ ся ще бôльшь нещасливымъ, нѣжь перше. Вôнъ майже вѣривъ, що лукава доля строить собѣ зъ него покостнѣ жарты. Теперь ему стало зовсѣмъ ясно, якій вôнъ справдѣ бѣдный, самотный, опущеный. Коли оглянувъ ся допытливо довкруги себе, прийшло ему на гадку, що недалеко рѣка, и вôнъ справивъ ся туды, рѣшучо постановивши зробити конець нужденному своему ествованю. Зайшовъ уже на лугъ въ долинѣ. Нôчь була прекрасна. Дерева, освѣженѣ дощемъ, выдыхували зъ себе оживляючѣ запахи, а несчисленнѣ звѣзды на небозводѣ — такожь безлѣчь свѣтôвъ, безъ сумнѣву щасливѣйшихъ, якъ нашъ — здавались вежами свѣтляными, моргаючими въ спокôйныхъ пристаняхъ. Послѣдна луна затовувшого въ етерѣ сонця оповила золотою намѣткою далекѣ горы...

— Панѣ музо! — перебивъ авторъ цокотуху, — я думаю, що лучше зробишь, коли будешь оповѣдати о Альонзѣ, а не описувати менѣ ночи; я се вже доволѣ часто самъ робивъ и може лучше, якъ ты.

— Я говорю о тôмъ, що менѣ подобае ся.

— То я не потребую тебе. Забирай ся!

— Ты, безвстыдный!

— Дурна! влѣзлива!

— Ты ще мене колись будешь кликати!

— Я?!.. Не журися! Заразъ завтра стараю ся у правительства о посаду.

— Коли такъ, то бувай здоровъ, ты невдячный, невѣрный... ты нужденный матеріяліcте!

— Дай менѣ спокôй и йди собѣ зъ Богомъ!

* * *

Тымчасомъ учинило ся пôвъ до пятои рано. Ранна зоря якъ-разъ выткнула свою бѣляву головку зъ всхôдного луковатого вôконця своеи темрявои палаты нôчнои и усмѣхнула ся до мене. Першѣ лучѣ сонця надали ще бôльше блискучои бѣлости паперови, що я на нѣмъ писавъ, а свѣтло моеи лямпы зблѣдло, якъ умираюча дѣвиця або якъ зруйнованый марнотратникъ.

Немовь поцѣлунокъ фальшивои, лицемѣрнои женщины повѣявъ холодный воздухъ крôзь вôкно мого кабінету.

Звѣзды щезали одна за другою, якъ тѣ таемничѣ гієроґліфы, що ихъ часъ стирае зъ египетскихъ пірамідъ.

Мѣсяць повандрувавъ до Америки. Зайшовши тутъ, сходить вôнъ знову тамъ, мовь акторка, що у вечеръ по скôнченôй выставѣ передягаесь на нôчь.

Се година, що не одну залюблену пару розлучае.

Се година, о котрôй студентъ, перевѣвши ферін дома, преступае до ложа матери и каже: „Матусю, я ѣду..." а мати, ховаючи за-для слѣзъ голову въ подушку, прощае сына: „Нехай тебе Богъ держить въ своѣй опѣцѣ, моя душечко!" — и студентъ, зъ заплакаными очима, всѣдае на вôзъ, що мае вôдвезти его до университетского мѣста.

Се година, о котрôй прийдуть зъ друкарнѣ забрати отсей начеркъ.

Се такожь година, коли хорый дрѣмае або умирае.

Теперь будить ся и ученый та й зачинае на-ново ломати собѣ голову надъ своими книгами — мѣжь тымъ якъ нôчный сторожь вертае до дому.

Вôзникъ и мужикъ выпивають свою ранѣшну чарку горѣвки, судья поспѣшно перечитуе ще кôлька параґрафôвъ свого кодексу, трубачь трубить тричи ранный покликъ, божь и святый Петро тричи выперъ ся Христа.

Бувай здоровъ, любый читателю, я йду спати.

* * *

— А що-жь стало ся зъ Альонзомъ Альонзомъ?.. Чи зробивъ конець своему житю?.. Бѣдный... неборака", — бурмотѣвъ авторъ и заснувъ.

Переклавъ ***И. Б.***

нымъ вдоволенемъ народу Левъ Сѣнкевичъ. На торжествѣ посвященя будынку явили ся, кромѣ мѣсцевыхъ и охрестныхъ селянъ, духовеньство обохъ обрядовъ, и свѣтска интелігенція мѣсцева и замѣсцева,а по трогаючій бесѣдѣ отця Семенова вѣдспѣвавъ хоръ молодежи пѣдъ проводомъ пѣвця церковного Іосипа Пакуляка дуже удатно кѣлька пѣсень народныхъ. Тутъ треба пѣднести трудъ Пакуляка, котрый за пару мѣсяцѣвъ осягнувъ такій добрый успѣхъ. Вражѣне въ того торжества було дуже велике и глубоко записало ся въ серцяхъ присутныхъ.

☞ Пригадуємо нашимъ Вп. Передплатникамъ, що при змѣнѣ мѣсяця — вже часъ **вѣдновити передплату за вересень!** При сѣй нагодѣ просимо такожь **о якъ найскорше выровнанє залеглостій передплаты,** котрѣ зросли на **дуже поважну суму,** а черезъ се **наша Адміністрація въ правдивѣмъ клопотѣ,** бо она всьо мусить выплачувати готѣвкою.

НОВИНКИ.

— **Запомоги и позички на дороги.** Зъ означеного соймомъ кредиту до диспозиціи краевого выдѣлу на 1896 рѣкъ въ сумѣ 370.000 зр. на субвенціоноване будовы дорѣгъ повѣтовыхъ и громадскихъ признавъ краевый выдѣлъ: 1) дальшій безворотнѣ запомоги повѣтовымъ выдѣламъ [у всходній Галичинѣ]: въ Калуши на будову дороги Калушъ-Копанки 1.600 зр.; въ Бродахъ на будову дороги Броды-Залѣщѣ-Тернопѣль 8·000 зр.; въ Надворнѣй на будову дороги Надворна-Маркѣвцѣ 2.000 зр.; въ Перемышлянахъ на будову дороги Дусанѣвъ-Кореличѣ 2.000 зр.; въ Рудкахъ на будову дороги Комарно-Городокъ 1.200 зр.; въ Залѣщикахъ на будову дороги Кошилѣвцѣ-Базаръ 2.000 зр.; въ Бѣбрцѣ на будову дороги Бринцѣ-Ходоркѣвцѣ 1.000 зр.; въ Турцѣ на будову дороги Турка-Чорна 5.000 зр.; въ Ланьцутѣ на будову дороги Переворскъ-Маркова 2.000 зр,; въ Косовѣ взагалѣ на дороги 4.000 зр.; въ Добромили на будову дорѣгъ Коростенко-Кузьмина 2.000 зр. и Бирча-Гнильче 1.000 зр.; въ Чешановѣ на будову дороги Любачѣвъ-Грушѣвъ 3.000 зр. въ Городенцѣ на будову дороги Незвиска-Обертинъ 4 000 зр.; — 2) позички выдѣламъ повѣтовымъ: въ Городенцѣ 15.000 зр.; въ Снятинѣ на дороги 3.000 зр. [Выдѣлови повѣтовому въ Мостискахъ обѣцано удѣлити въ 1897 р. на дорогу годинецко-самбірску запомогу въ квотѣ 3.000 зр.]

— **Зъ Коломыѣ** пригадують, що вже вѣ второкъ 22-ого с. м. вѣдбуде ся въ сали тамошнои Касы щадничои вечерокъ зъ танцями устроюваный заходомъ товариства „Родина“. Хто черезъ недоглядъ не дѣставъ запрошеня, дѣстане при касѣ. Вечерокъ заповѣдае ся дуже красно; можна буде забавитись якъ рѣдко коли.

— **Въ гімназіи золочѣвскій** — якъ пишуть до Kurjer-a lwowsk-ого — фреквенція ученикѣвъ въ гімназіи въ порѣвнаню зъ попередными лѣтами значно зменшила ся за-для мундуркѣвъ, всякихъ оплатъ и наказанои зъ-горы „ścisłości“ при вступнѣмъ испытѣ, де на 32 кандидатѣвъ 12 не принято. О дбають о розширене просвѣты тѣ найвысшій ви нерманичѣ!

— **Посольске справозданє п. Наталя Вахнянина** вѣдбуло ся онодгы въ Жовквѣ въ тамошнѣй сали магістратскѣй. О тѣмъ пишуть намъ зъ Жовкви: „На справозданє зѣбрало ся народу — разомъ зъ старостою, двома комісарями и мѣщанами жовквѣвскими — ажь 18 осѣбъ, хочь п. Вахнянинъ розбславъ повменнѣ запросины всѣмъ вѣйтамъ въ повѣтѣ, выборцямъ и многимъ священикамъ. Посолъ Вахнянинъ зъ краснорѣчивою вервою перейшовъ всѣ свои заслуги около розличныхъ здобутковъ, котрѣ недавно вычислила „Правда“, а за нею „Буковина“ чи може „Буковина“ а за нею „Правда“. Вотумъ довѣрія не було кому вносити та й не було кому голосувати“.

— **Опоръ селянъ властямъ** проявивъ ся рѣвночасно въ двохъ кѣнцяхъ Галичины — въ Брѣдщинѣ и въ Заюпанѣмъ на Мазурахъ — и то бѣльше-менше зъ однаковыхъ мотивѣвъ. О опорѣ въ Брѣдщинѣ мы вже писали, а теперь додамо лишь те, що — якъ довѣдуемось — до опорныхъ громадъ выслано войско и инжінеры пѣдъ охороною войска переводять свои помѣры. — А въ Заюпанѣмъ выбухъ розрухъ середъ тамошныхъ гѣрникѣвъ, коли инжінеръ Янковскій зъ припорученя краевого выдѣлу а на просьбу тамошнои рады громадскои зачавъ тамгого тыждня технічній студіи надъ будовою бульвару вѣдъ мѣсця, де есть проектованый дворецъ, до Крупувокъ, де стоить теперь почта. Коли инжінеръ Янковскій выйшовъ въ службою и инструментами на грунты, збѣгли ся зѣ всѣхъ сторѣнъ гѣрняки разомъ зъ жѣнками, въ силѣ кѣлькадесять осѣбъ, и зачали кричати та грозити чинымъ опоромъ, коли-бъ Янковскій не залишивъ тои роботы. Они — казали — мусять грунтѣвъ своихъ боронити, хочь-бы мали и наложити головою. Коли Янковскій все-таки мѣривъ дальше, тогдѣ мужчины разомъ зъ женщинами кинулись и повытягали повбиваній колики и поломили, робѣтникѣвъ силою зѣгнали зъ грунтѣвъ, а жандармѣвъ поволи зачали вѣдсувати зъ мѣсця. Заразъ въ ночи по тѣмъ выпадку приѣхавъ староста Ґеппертъ зъ комісаремъ та жандармами и чотирохъ гѣрникѣвъ, пѣдозрѣныхъ о провѣдъ, увязнено и вѣдставлено до Нового Торгу. Роботы инжінерскій ведуть ся дальше пѣдъ охороною жандармерія.

— **Цѣкавый Москаль.** Андрей Петровичъ Куртановъ, полковникъ вѣйскъ россійскихъ, забажавъ приглянутись крѣпостнымъ маневрамъ пѣдъ Орѣхѣвцемъ и зъ аматорства ствердити на мѣсци досягдость стрѣлѣвъ зъ австрійскихъ пушокъ, якъ и наслѣдки набоѣвъ; такожь лежали ему на серци ґранаты наповненій екразитомъ. Отже — якъ пише Gazeta przemyska — Андрей Петровичъ, скинувши зъ себе мундуръ, перепачкувавъ ся въ Устю зеленѣмъ на територію австрійску, тутъ надягнувъ одѣжь мужицку и на Ярославъ дѣставъ ся до Уйковичъ, де обѣбравъ собѣ осѣдокъ. Приглянувъ ся докладно польнѣй зелѣзници, звоженю канонъ и сыпаню батерій, але до Орѣхѣвця, до мѣсця найгорячѣйшихъ бажань не доперъ, бо въ середу, 16 ого вересня, прихопили пана полковника два жандармы, котрымъ бундючна міна цѣкавого на все хлопа выдала ся пѣдозрѣною. Цѣкавый Москаль пробуває теперь въ мурахъ арешту ґарнізонового и по переведеню формальностій приписаныхъ куртоазією вѣйсковою, вѣдставлять его зъ гонорами до границѣ россійскои.

— **Въ пѣдземелю крѣпости Орѣхѣвця** въ часѣ цѣсарскихъ маневрѣвъ, коли ся острѣлювано зъ гарматъ, перебуло майже цѣлый день вѣсѣмь офіцирѣвъ. Отже цѣкавѣ вражѣня тыхъ офіцирѣвъ, якихъ они зазнали. Пукане и гукъ ґранатѣвъ, шрепнелѣвъ, бомбъ и куль стѣжковатыхъ вѣддѣловувало дуже сильно на нервы. Разъ здавало ся офіцирамъ, що провалить ся склепленє, то вновъ, що якась невидима сила пре ихъ до землѣ, та що стѣны сходять ся и згнетуть ихъ. Коли сидѣли на крѣслахъ, то за кождымъ выстрѣломъ мимохѣть пѣдскакували. — Саму крѣпость [бо батерій острѣлювано окремо] трафило 240 набоѣвъ. Взагалѣ-жь дано 1.400 острыхъ стрѣлѣвъ. Крѣпость показала ся незвычайно вѣдпѣрною; нѣодинъ набѣй не перебивъ склепленя. Землю, що покрываєе муры крѣпости, набоѣ поорали глибоко; повно въ нѣй лѣйковатыхъ заглубленъ въ тыхъ мѣсцяхъ, де набоѣ выбухали. Стрѣлы були зъумѣваючо влучнѣ. По за обсягъ крѣпости упало ледво кѣлька набоѣвъ; одинъ въ нихъ знищивъ мѣстокъ, на польнѣй дорозѣ, другій розгрохотавъ кѣлька сосонъ поблизькѣмъ лѣсѣ, третій зачепивъ оборѣгъ сѣна при цвинтарищи, кѣлько угрязло въ рѣли. Хѣдъ крѣпостныхъ маневрѣвъ и результаты ихъ дали похвальне свѣдоцтво артілерии и инжінерии вѣйсковѣй. Крѣпость Орѣховець збудувавъ капітанъ инжінерии Майстеръ.

— **Всѣ просьбы вручені цѣсареви** въ часѣ якъ гостивъ на маневрахъ въ Перемышли, звернено — якъ доносить Gazeta przemyska — въ Вѣдня до ц. к. староства въ Перемышли, щобы оно оцѣнило ихъ и вѣдповѣдно полагодило.

— **Выпадокъ чи злочинъ?** Недавно Kurjer stanisławowski донѣсъ о нещасномъ выпадку, вѣдъ котрого сынъ п. Мысловского, властителя Зубрца, згинувъ на польованю. Отже недавно явивъ ся въ редакціи того Kurjera п. Мысловскій, жадаючи поправленя нотатки въ тѣмъ напрямѣ, що его сынъ на тѣмъ польованю не вдавъ — якъ то здавало ся — жертвою выпадку, але обдуманого зъ горы убійства. П. Мысловскій зробивъ о тѣмъ донесенѣ до властей, а мотивы убійства мають лежати въ тѣмъ, що помершій бувъ одинокимъ спадкоѣмцемъ п. Мысловского, пѣзнѣйше легітимованымъ сыномъ.

— **Зъ любови.** Капраль при 22-ѣмъ полку краевои обороны въ Чернѣвцяхъ Рішнеръ будучи на цѣсарскихъ маневрахъ познакомивъ ся въ Перемышли зъ касіеркою въ каварни. Она припала ему такъ дуже до вподобы, що ѣшивъ ся утечи потайки и въ нею до Чернѣвцѣвъ. Що задумали, те зробили. Коли однакъ вѣйско вернуло зъ маневрѣвъ, заразъ почало ся противъ Рішнера слѣдство. Вѣнъ знавъ, що его жде тяжка кара, тожь розмочивъ чотири пачки сѣрникѣвъ и выпивъ то вѣ второкъ мин. тыждня. Страшно мучивъ ся три днѣ и ажь въ четверъ умеръ.

— **Еміґраційного аґента** Арнімя Шлезінґера арештовано по довгихъ гляданяхъ поліціи и жандармерии въ Шаторалія Уйгелі на Угорщинѣ. У того аґента була така практика, що вѣнъ бравъ вѣдъ еміґранта заплату за цѣлу дорогу до Америки, вѣдвозивъ свои жертвы до Вѣдня або Пешту и покидавъ ихъ тамъ, а самъ зручно щезавъ имъ зъ очей.

— **Нападъ людоѣдовъ на наукову выправу.** Недавно наспѣла зъ Австралии вѣсть, що австрійска наукова выправа выслана на Тихій Океанъ на кораблі „Альбатросъ“ стала жертвою людоѣдовъ на островѣ Ґавдальканаръ [на пѣвнѣчный всходъ вѣдъ Австралія]. Пѣсля телеґрамы команданта „Альбатроса“ капітана Елізенавъ-Мавлера [зъ Куктавнъ въ Кінсленді въ Австралии] выправивъ ся дня 10. серпня с. р. зъ корабля вѣддѣлъ корабельнои залоги въ глубь острова для науковыхъ розслѣдовъ. Вѣддѣлъ складавъ ся зъ ґеольоґа бар. Генрика Фулльонъ-Норбека [шефа гірничого при краевѣмъ правительствѣ въ Боснѣ], корабельного кадета Арманда де-Бофоръ и вѣсьмохъ моряковъ, доданыхъ обомъ ученымъ для охороны. Коли Европейцѣ запустили ся въ глубь гористого острова, напала на нихъ велика товпа дикихъ мешканцѣвъ острова. Зведено кровавую битву зъ людоѣдами, богато ихъ убито и остаточно прогнано. Однакъ, на жаль, въ борбѣ погибли бар. Фулльонъ и кадетъ Бофоръ та два моряки. Крѣмъ того два другій моряки потерпѣли, дуже тяжкій раны, а прочій чотири легкій раны, такъ що зъ цѣлои выправы не выйшовъ нѣ одинъ чоловѣкъ цѣло. Близшихъ подробицъ о тѣмъ нападѣ поки-що нема и здаеть ся, що листовнѣ вѣсти прийдуть до Европы ажь при кѣнци сего мѣсяця. — Убитый бар. Фулльонъ мавъ 46 лѣтъ и бувъ въ державнѣй службѣ гірничѣй вѣдъ 1878 р. Полишивъ вдову и трое дѣтей. Кадетъ маринарки Арманъ де Бофоръ, сынъ коменданта вѣйскового зъ Прешбурґа, бувъ знаменитымъ природознавцемъ и по нѣмъ надѣяли ся способного офіцира. — Вѣсть о нападѣ на выправу корабля „Альбатроса“ выклинала велике занепокоене у Львовѣ въ родинѣ п. Еманувла Дворского, краевого инспектора середныхъ школъ, котрого сынъ есть офіциромъ на кораблі „Альбатросъ“; та онодгы одержала родина депешу, що сынъ п. Дворского не бравъ участи въ выправѣ въ глубь острова. — Корабель „Альбатросъ“ есть властиво стаційною каноніркою и мае на покладѣ двѣ гарматы тяжшого, а одну лекшого калібру. Крѣмъ капітана Мавлера залогу корабля становило ще пятьохъ офіцирѣвъ, пятьохъ кадетѣвъ и сто моряковъ. Въ дорозѣ бувъ корабель вѣдъ 15 вересня 1895 р. Теперь перебуває коло побережа Австралія, а ранѣй моряки въ англійскѣмъ шпитали въ Кантавнъ. — Мешканцѣ островѣвъ Саломоньскихъ, до котрыхъ належить островъ Ґавдальканаръ, ще доси людоѣды и часто нападають на „бѣлыхъ“ та поѣдають ихъ.

— **Про въѣздъ Нансена до Христіяніи** подае Berliner Tageblatt такій близшій вѣсти: Горячка, що обхопила при сѣй нагодѣ холодныхъ Норвежцѣвъ, рѣвнала ся якомусь шалѣню пригадуючому обявы радости мешканцѣвъ полудня. Коли „Фрамъ“ въ окруженю несчисленнои фльотилѣ кораблѣвъ въѣхавъ до пристани Піпервікенъ, роздали ся такій оклики радости, що майже заглушили сальвы гарматнѣ. Выставленій по обохъ сторонахъ пристани три буны ревли ся вѣдъ людей, а такъ само цѣле побереже. Межи трибунами стояла естрада, де дожидали члены комітету. Привѣзшихъ повитавъ бурмістръ короткою промовою, а потѣмъ залунало гучне „гурра“ въ честь Нансена и залоги „Фрама“. Коли Нансенъ зачавъ дякувати за принятє, всѣ вѣдкрыли головы. Славный подорожникъ мавъ на собѣ простеньвій ґранатовый одягъ, а въ руцѣ тримавъ сѣрый знищеный капелюхъ; такъ само й панѣ Нансенова була въ звычайнѣй сукни — и ся, майже убога одѣжь ихъ обоихъ становила особливый контрастъ до торжественного окруженя. По промовѣ Нансена роздавъ ся окликъ въ честь Норвеґіи а тысячѣ грудей вѣдспѣвало имнъ. Потѣмъ заѣхали повозы, щобы завезти гостей до замку королѣвского. Повозы були вынанятій магістратомъ. Король оферувавъ дворскій повозы, але не принято ихъ. Нансенъ всѣвъ зъ капітаномъ Свердруномъ, а за ними по двохъ товаришѣвъ залоги „Фрама“ вѣзъ кождый повозъ. Всѣ були одягненій майже вбого. Въ остатнѣмъ повозѣ ѣхала Нансенова зъ Свердруповою и зъ судженою одного зъ членовъ залоги „Фрама“. Ентузіязму народу въ часѣ сего переѣзду годѣ описати. Найперше проѣхали они черезъ тріюмфальну браму, на котрѣй уставили ся пірамідально рядами моряки въ бѣлѣмъ уборѣ; на самѣмъ верху брамы виднѣла величезна пѣвкуля зъ пѣдбѣгуновымъ краевидомъ, а дорогу Нансена зазначено червоными точками. Коло въѣзду до брамы стояли по обохъ сторонахъ перший красавицѣ Христіяніи. Коли гостѣ заѣхали передъ уні верситетъ, студенты приняли кождому на рамени лавровый вѣнець. Вечеромъ вѣдбуло ся торжественне представлене балету „Пѣдъ 86 етупенемъ широты“; прольоґъ написавъ славный поетъ Бернсонъ. Мимо величезного натовпу на улицяхъ и дуже нечисленнои поліціи не лучило ся нѣякого нещастного выпадку Коли подорожній вертали зъ бенькету на замку королѣвскѣмъ, принимано ихъ зновъ всюды оваційно; де тѣлько появивъ ся, котрый зъ нихъ, публика пѣдносила ихъ на рукахъ, а окликамъ „гурра“ и національнымъ спѣвамъ, ба навѣть имнамъ не було кѣнця. Другого дня около 12 ои годины въ полудне зачавъ ся похѣдъ цѣлои молодежи шкільнои Христіяніи, ученики несли хоругви, и то чисто норвежскій, всѣ безъ знаку уніи. На бенькетъ устроеный мѣстомъ зѣбрало ся надъ 500 осѣбъ, женщинъ и мужчинъ. Оріґінальный видъ представляли жѣнки декотрыхъ членовъ залоги „Фрама“ своимъ чистымъ селянскимъ типомъ. На бенькетѣ бувъ и Бернсонъ зъ женою. Натомѣсть вѣдсунувъ ся славный писатель Ибсенъ гнѣваючи ся на тѣ торжества и называючи ихъ „ґодными Индіянъ“. Але нажуть, що зъ Ибсена говорить завись, бо вѣдъ теперь мусить дѣлити свою славу зъ Нансеномъ — Норвеґію будуть называти вже краемъ „Нансена и Ибсена“, а не якъ доси „краемъ Ибсена“...

— **Скандалъ въ Римѣ.** Не лише мѣсто Римъ, але цѣлу Італію займае теперь цѣкавый процесъ, якій сими днями мае вѣдбути ся передъ судомъ. Бувшій президентъ міністрѣвъ Кріспі мае сына Людвика, котрый е въ Римѣ адвокатомъ. Той д-ръ Людвикъ Кріспі живъ у приязни зъ вдовицею ґр. Ді-Целеръ. Одного разу въ цвѣтни минулого року забавляли ся д-ръ Кріспі зъ ґрафинею до пѣвночи, але коли вѣнъ уже вѣдѣйшовъ, почула ґрафиня въ сальонѣ кроки. Она хотѣла дверѣ отворити, але они були замкненій; ажь прикликаный портіеръ розваливъ дверѣ. Тогдѣ сконстатувала ґрафиня, що ѣй бракують дорогоцѣнности вартости 80.000 лірѣвъ. Она цѣлкомъ отверто посуджуе д-ра Кріспіого о крадѣжь тыхъ дорогоцѣнностій, бо вѣнъ мавъ такожь вѣдъ нея ключь до брамы дому. Але поліція не хотѣла сына президента міністрѣвъ потягнути до одвѣчальности. Ажь коли браты Мальпіері хотѣли деякій дорогоцѣнности ґрафинѣ продати, арештовано ихъ, але они доси не хотять сказати, вѣдъ кого дѣстали на спродажь. Отже сими днями мае вѣдбути ся процесъ противъ нихъ и всѣ выжидають, що они выдадуть д ра Кріспіого яко дѣйстного злодѣя.

— **Незвычайный свѣдокъ битвы пѣдъ Адуою** появивъ ся несподѣвано сими днями пѣдъ Мантуою въ мѣсцевости Ст. Лоренцо а Ґаббіано. Якійсь Ботті, выйшовши на подвѣрє, побачивъ мѣжь своими голубами такожь якогось чужого голуба, хорого и утомленого Зловивши его, замѣтивъ на пѣрю крилъ нумеры, а до ноги бувъ привязаный шовковымъ шнуркомъ малый кусникъ пергаміну. Письмо на пергамінѣ було вже дуже споловѣле, однакъ дали ся вѣдчитати слова: „Еллена, IV. корпусъ войсковый“. Ґенерала Еллену выслано зъ Італія на кѣлька тыжднѣвъ передъ пораженемъ пѣдъ Адуою зъ артилерією до Абесинії. Въ его вѣддѣлѣ находивъ ся и той почтовый голубъ, его выпущено въ Абесинії и вѣнъ вернувъ въ рѣдній стороны. Птахъ, що перебувъ таку величезну дорогу, мусѣвъ блудити, коли такъ пѣзно вернувъ до Італія и тѣ труды подорожи вѣдбили ся на нѣмъ, бо дѣставъ горячку и за кѣлька днѣвъ здохъ въ тѣмъ мѣсци, де задержавъ ся на вѣдпочинокъ.

— **Найбѣльшій мѣстъ на свѣтѣ** е въ Хінахъ. Вѣнъ довгій на 8½ кільометрѣвъ и збудованый поблизько Санґанґу надъ берегомъ Жовтого моря. Цѣлый мѣстъ е зъ камѣня, опертый на 300 камѣнныхъ стовпахъ, а 21 метрѣвъ по-надъ рѣкою. На кождѣмъ стовпѣ е ще марморовый левъ и тымъ мѣстъ выглядае дуже величаво. Мѣстъ мае вже стояти около 800 лѣтъ, однакъ по нѣмъ того зовсѣмъ не пѣзнати.

— **Двинадцять лѣтъ спить** дѣвчина въ однѣмъ селѣ пѣдъ Бремою. Въ першихъ рокахъ того дивного сну будила ся ще часами, потѣмъ уже спала безъ перервы. Поживу вкладають ѣй въ уста и она кусае и лыкае ѣду такъ, якъ инша люде. Черезъ двинадцять вже лѣтъ найзнаменитшій лѣкарѣ и професоры старають ся вылѣчити ей зъ тои недуги, але все на дармо. Родичѣ и рѣдня ходять дуже старанно коло недужои и не покидають надѣѣ, що она колись пробудить ся.

— **Дрѣбній вѣсти.** Въ ц. к. школѣ ветеринарій у Львовѣ вписы будуть вѣдбувати ся вѣдъ 1—8-ого жовтня с. р. — Испыты зрѣлости цѣлій и поправчій зачнуть ся въ II-ій [нѣмецкій] ґімназіи у Львовѣ дня 28 с. м., а въ IV-ій ґімназіи поправчій письменній 23-ого а устній 24-ого с. м. — Въ Хлопахъ пѣдъ Комарномъ отрувла ся грибами родина Андрея Роги зложена зъ чотирохъ осѣбъ. — На справоздане посольске скликують своихъ выборцѣвъ до Самбора на 3-го жовтня с. р до салѣ рады повѣтовои послы: Стан. Незабитовскій, Альб. Райскій и Тад. Скалковскій. — Міністерство зелѣзниць позволило п. Алойсію Мецґерови, бурмістрови зъ Ясла, переводити пѣдготовляючій техвічній роботы для льокальнои зелѣзницѣ зъ Ясла черезъ Жмигородъ до границѣ коло Конечнои. — Въ шевскій корпораціи касы хорыхъ въ Перемышли выкрыто спроневѣреня, якихъ допускали ся предсѣдатель та касіеръ, и вѣддано справу карному судови. — Небавомъ буде утвореный новый, 103-ый полкъ пѣхоты; рекрутуватись-ме въ Чехіи; поки-що выдѣлена буде зъ истнуючихъ полкѣвъ потрѣбна скольвость людей до введеня того полку въ житє.

Надѣслане.

Поважана Редакціе!

Въ 18 ѣмъ числѣ гумористичнои часописи „Śmigus“ появили ся нѣбы сатиричній статьѣ, зъ котрыхъ одна, парафразуючи мову нового п. Президента, въ высокій степени понижуе и кривдить загалъ урядниковъ Магістрату; а другій выкпивае найщирші ихъ чувства, якими они перенятій для бувшого довголѣтного зверхника.

Противъ того рода поступованя, ухибляючого цѣлому становы, зложеному зъ людей працюючихъ зарѣвно зъ ниншими для добра публичного, а се поступоване стало ся майже звычаемъ, — протестуемо рѣшучо и пятнуемо его яко негѣдне дневникаря. Поступоване таке есть тымъ бѣльше неблагородне, що дотыкае урядниковъ власти автономічнои, котрыхъ законы не беруть такъ енергічно въ оборону, якъ державныхъ, хороненыхъ конфіскатами вѣдъ того рода напастій.

Наколи кождый интеліґентный горожанинъ тои части Польщѣ [*sic!* — *Ред.*] уважае автономію за найвысше добро, то кождый прецѣнь признае, що понижене и осмѣшуване труженикѣвъ на поли тои автономіи не додае ѣй поваги и блеску.

Упрашаючи Поважану Редакцію о умѣщене отсего письма и зазначуючи, що на спокійну и обективну критику мы все приготованій, застерѣгаемо ся якъ найсильнѣйше противъ трактованя цѣлого стану нашого легковажучи и оскорбливо, бо мы не заслужили за нашу працю нѣчимъ на публичне вѣдбиране намъ найвысшого добра — доброго имени и чести.

У Львовѣ 15 вересня 1896.

Въ имени труженикѣвъ Громады мѣста Львова:

Игн. Романовскій віцепрезидентъ магістрату. — Ромуальдъ Лишковскій, Казим. Стрѣльбицкій и Емил. Коса старшій радники магістрату. — Едм. Люкасъ, Войнаръ, Тиберій Гобґарскій, Людв. Урускій, Володисл. Новаковскій, Стан. Цетвиньскій, Якубовскій радники магістрату. — Д-ръ Ксав. Фішеръ шефъ IV. департаменту. — Д-ръ Александеръ Чоловскій архіварій. — М. Д. Вонсовичъ мѣскій хемикъ. — Д-ръ К. Осташевскій-Бараньскій управитель мѣского бюра статистичного. — Вінк. Горецкій радникъ уряду будовничого. Бакгавсъ управитель реґістратуры. — Павло Правнъ инспекторъ сторожи огневои. — Тадей Домбровскій начальникъ експедиту. — Іосифъ Яворскій заступникъ начальника вѣддѣлу.

— **Поправка похибокъ друкарскихъ.** Въ фейлетонѣ „Де-що про критику у насъ“ просимо справити слѣдуючій опечатки: Въ ч. 194 стор. 1 стовб. 1. стихъ 14 зъ горы замѣсть: ворожій намѣры малорускому яз. — мае бути: ворожій памѣры противъ малорускому яз.; — тамъ же стовб. 3 стихъ 5 зъ горы замѣсть: дармá що — мае бути: дармá хоть; — тамъ же стовб. 4 замѣсть: въ байкахъ Глѣбовыхъ — мае бути: въ байкахъ Глѣбововыхъ. — Въ ч. 195 стовб. 4 стихъ 5 зъ дол. замѣсть: дергане протенне — мае бути: дергане протѣпне; — тамъ-же стор. 2 стовб. 4 стихъ 5 зъ дол. замѣсть: Высловокъ же... высказане — мае бути: Высновокъ же... высказаный.

Вѣсти зъ Аеп. львôвскои.

Презенту на Ражнѣвъ дôставъ о. Корн. Леонговичь зъ Золотникъ. — Въ пропозицію на Руду принятû оо.: 1. Петро Чекалюкъ, 2. Петро Яцишинъ и 3. Макс. Артимовичь. — На конкурсъ зъ речинцемъ до 12-ого н. ст. листопада розписана парохія Гозѣѣвъ дек, болехôвского. — Канонічно институованû оо. Кир. Левицкій зъ Ражнева на Бортники и Стеф. Питликъ зъ Добротвора на Сѣлець-Беньковъ. — Консисторскимъ совѣтникомъ именованый о. Іосифъ Лопатиньскій парохъ зъ мѣста Долины. — Завѣдательство зъ Ладанцяхъ дôставъ о. Ем. Билинкевичь зъ Сѣльця-Бенькова. — Сотрудництва дôстали оо.: Євст. Радкевичь въ Добротворѣ и Вікт. Несторовичь въ Зеленôй. — Архіерейску грамоту похвальну зъ правомъ уживаня крилошаньскихъ експозиторій одержавъ о. Ксеноф. Дейницкій парохъ Соколѣ дек. буського.

Вѣсти зъ Еп. перемыскои.

Испытъ конкурсовый вôдбуде ся въ дняхъ 1 и 2 жовтня с. р. — Завѣдательство въ Пискоровичахъ дек. ярославского дôставъ о. Ив. Бриликьскій. — Сотрудництво въ Стебнику дек. дрогобицкого дôставъ о. Ант. Криницкій. — Увôльнене вôдъ испыту конкурсового одержавъ о. Лука Яремкевичь парохъ зъ Брухналя.

Посмертнû — ☩ — оповѣстки.

О. Іосифъ Гладишовскій, ювілатъ, парохъ Дрогомышля, мѣстодеканъ яворôвскій, поч. шамбелянъ Є. Св. папы Льва XIII [S. Sanctitatis Cubicularius ad honores], вôдзначеный крилошаньскою одежію, титулярный совѣтникъ Епископскои Консисторія перемыскои — упоковъ ся дня 18 с. м. въ 75 роцѣ житя а въ 51-ôмъ священьства. Похоронъ поважаного покôйника вôдбуває ся сегодня. В. в. п.

Наука штука и література.

— **Выдавництва руски въ Америцѣ.** „Календарь товариства Союзъ" уже друкує ся. Якъ зъ оголошень въ „Свободѣ" довѣдуємо ся, буде то спора илюстрована книжка и мѣстити-ме въ собѣ повѣстки и научнû статьѣ, порады лѣкарскû, исторія та илюстрація церковъ рускихъ въ Америцѣ, и т. п. Календарь буде коштувати 50 центôвъ [пôвъ долара] а чистый дохôдъ зъ розпродажи призначеный на зелѣзный фондъ товариства „Союзъ".

Редакція „Свободы" надôслала намъ двѣ першû книжочки свого выдавництва [„Выдавництво час. Свобода"]. Число I ше мѣстить „Образки зъ Америки. Написавъ Бузько. Шамокінъ, Па. 1896. Зъ друкарнѣ „Свободы" [38. сторôнъ 8-ки], а число II ге мѣстить „Народный рухъ австро-угорскихъ Русинôвъ. Часть I. Написавъ М. Павликъ. Шамокінъ, Па. 1896. Зъ друкарнѣ „Свободы" [63 сторôнъ 8-ки]. — Крôмъ того надôслано намъ примѣрникъ брошуры: „Статуты „Руского народного Союза" въ Америцѣ. Мт. Кармель, Па. 1896. Зъ друкарнѣ „Свободы". — Щасть Боже нашимъ братямъ за Океаномъ до дальшихъ выдавництвъ!

— **Д-ръ Іосифъ Олеськôвъ** выдавъ въ польскôй мовѣ брошуру п. заг. „Dr. Józef Olesków. Rolnictwo za Oceanem a przesiedlna emigracya. Żółkiew. Nakładem autora. Z drukarni OO. Bazylianów. 1896" [сторôнъ 48 вôсѣмки]. Авторъ говорить о нашôй еміграція и представляє услôвя для переселеня до Канады и до Бразилія. Становище автора въ тôй справѣ знанѣ вже нашимъ читателямъ.

— **„Галицко-русская Матица"** выдала сими днями пôдъ редакцією Богдана А. Дѣдецкого новый выпускъ „Литературного сборника". Сей выпускъ [обôймаючій $26^1/_4$ аркушѣвъ друку] мѣстить „Сводную галицко-русскую лѣтопись съ 1700 г. до 1772 г." А. С. Петрушевича. Цѣна сеи книжки 1 зр. 50 кр.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Конкурсы.** Выдѣлъ рады повѣтовои въ Бродахъ розписує конкурсъ на посаду окружного лѣкаря въ Щуровичахъ зъ рôчною платнею 500 зр. и зъ додаткомъ 400 зр. на подорожи. Подання вносити належить найдальше до 30 н. ст. жовтня с. р. — Выдѣлъ рады повѣтовои въ Бôбрцѣ оголошує конкурсъ на посаду секретаря вôдъ 1-ого сѣчня 1897 р. зъ рôчною платнею 1200 зр. зъ чотирма пятилѣтями по 150 зр. и зъ правомъ до емеритуры. Подавати ся треба найдальше до 1-ого листопада с. р.

Телеґрамы „Дѣла"

Вѣдень 21 вересня. Вчера вôдбуло ся вѣче робôтникôвъ. Заразъ на вступѣ заявивъ провôдникъ зборôвъ, що д-ръ Люеґеръ вôддавъ салю ратушеву на зборы зъ тымъ услôвємъ, що не буде ческихъ рефератôвъ. На те загомонѣли Чехя окликомъ „Геть зъ Люеґеромъ!" Принято резолюцію зъ протестомъ противъ того, що правительство на бажане майстрôвъ, залишило розширити убезпечене также на ремѣсниковъ.

Римъ 21 вересня. Вчерашного дня, въ роковины занятя Риму войскомъ италійскимъ зложили войсковû и цивільнû достойники вѣнцѣ на могилѣ Віктора Емануила и выслано телеґраму до короля, пробуваючого въ Монци. Король вôдповѣвъ сердечно на телеґраму.

Парижь 21 вересня. Адъютантомъ царя на часъ его гостины въ Парижи именованый ґенералъ Боасдефръ.

НАДÔСЛАНЕ.

Всѣхъ наукъ лѣкарскихъ

Д-ръ Володим. Витошиньскій

осѣвъ въ Тернополи

и ординує вôдъ 8 до 9 рано и вôдъ 3 до 4 по полудни въ каменици Зомерштайна I поверхъ [коло „Рускои Бесѣды"]. 268 5—0

Вôдзначена на краєвôй выставѣ 1894 р. срѣбнымъ медалемъ — истнуюча вôдъ звыжъ 14 лѣтъ у Львовѣ

при улици Скарбкôвской н-ръ 19

КРАВЕЦКА РОБÔТНЯ

ДИМИТРІЯ КОВАЛЬСКОГО

знана зъ своеи точности и совѣстности, приймає всѣ замовленя, входячû въ кругъ кравецтва мѣжь иншимъ и мундуры для студентôвъ, специяльно также всяку одѣжь для Р. Т. Духовеньства и выконує тін-жь скоро, тревало, елеґанцко и дешево.

На провінцію высылає ся пробки безплатно а въ разѣ замовленя упрашає ся пôслати зъужиту одѣжь дотычну на мѣру. 236 17—20

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА

КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „Коперникомъ"

перенесеный до нового льокал

при пл. Галицкôй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — **Направы найскорше и найдешевше.** — Устроєнє електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя въ провінцію вôдворотнє.

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1. 4785

— **Друкарня Наукового Товариства имени Шевченка** пошукує ученика до практики зъ укôнченою II клясою ґімназ. або реальною.

Знана вôдъ многихъ лѣтъ ц. к. управ. рафінерія спіритусу, заосмотрена найлѣпшими прикладами ректифікаційными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікерôвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникôвъ у Львовѣ

Яковъ Шпрехеръ и С-ка

поручає старû польскû сильнû горѣвки, дуже добрû розолісы, лікеры, румы правдивû зъ Ямайки, якъ також найлѣпшои якости краєвû специялы якъ: Народôвка, Dziennik, Szczutek, Карпатôвка, „Дябелъ", Помаранчева не солоджена, Fantazia, Деренôвка и т. и. горѣвки упривилеєванû и одиноко правдивû соки зъ нашои фабрики спроваджениû.

Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарѣвъ, до побираня алькоголю абсолют. и найчистѣйшого спиритусу, до цѣлей лѣчничихъ вôльного вôдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спиритусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровлю не шкôдный, бо не выробляваный зъ эссенціи оцтовои.

Складъ для мѣста Львова, ул. Коперника ч. 9 и въ головнôмъ складѣ водъ мінеральныхъ І. Йоллеса, улиця Короля Людвика ч. 29. 4912 267—104

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя и посередничить въ закупнѣ:

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

впростъ зъ фабрики

Ia по 70 зр. IIa по 64 зр. за 100 кільоґрамôвъ loco фабрика.

Вино:

въ барилкахъ 5 кільоґрамовыхъ по 3 зр.; 3.30 зр.; 3·70 зр.; 4·10 зр. и 4·90 зр. франко.

Кадило:

мѣшане по 70 кр.; бурштынъ по 80 кр.; ладанъ по 1·20 зр. за кільоґрамъ. 4038

УЧИТЕЛЬ орґанъ руского товариства педаґоґічного дає тыжденникъ педаґоґічно-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 2., Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 160 кр. на чверть року 1 зр.

Цѣлковитû выправы кухоннû, зъ можливо найвысшôмъ опустомъ при большôмъ закупнѣ

поручає Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры).

Зоольоґія

на низшû кляси шкіл середних.

Написав Іван Верхратский. Ціна 1 зр. 30 кр. а. в.

Д-ра Осипа Ростафиньского

Ботаніка шкільна

на кляси низші.

На язик руский переложив Іван Верхратский. Ціна 70 кр. а. в.

Обѣ тотû книжки можь дôстати въ книгарни Ставропигійскôй або у самого автора. Замовляючимъ у автора що-найменше пять примѣрникôвъ Зоольоґіи або десять примѣрникôвъ Ботаніки высылає ся жаданû книжки въ протязѣ двохъ днѣвъ. Порто оплачує авторъ.

Вже выйшла

перша велика народописна

КАРТА

украиньско-руского народу.

Злаждена

д-ромъ Григоріємъ Величкомъ

а выконана въ робôтни Андрѣя Андрейчина літоґрафа у Львовѣ, коштомъ и заходомъ Товариства „Просвѣта" у Львовѣ.

Замовляти можна въ Товариствѣ „Просвѣта" у Львовѣ (ринокъ ч. 10, I. поверхъ).

Цѣна книгарска карты: 3·50 зр. а для членôвъ Товариства „Просвѣта" и для передплатникôвъ „Зорѣ": 2·50 зр. за примѣрникъ.

Замовляючû зволять долучити 50 кр. на кошты пересылки.

Карта выконана въ 19-ти краскахъ и налѣплена на полотнѣ. 9—12

Рух поїздів зелізничих

важний з днем 1 мая 1896 року після годинника середно-европейского.

Поїзди відходять зі Львова: поспішні			особові				до / з	Поїзди приходять до Львова: поспішні			особові			
							Берліна	5·10	1·30	—	8·55	6·55	9·30	—
8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—	Кракова (Вроцлава і Відня)	5·10	1·30	8·45	8·55	6·55	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	6·45	—	Варшави	5·10	—	—	8·55	—	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	*6·45	—	Мушини-Криниці через Тарнів*) (тілько від 25 червня до 15 вересня)†) (тілько від 1 червня до 30 вересня)	*5·10	—	—	†8·55	6·55	—	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Мушини-Криниці через Ряшів	5·10	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	6·45	—	Мушини-Криниці ч. Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Хабівки через Тарнів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	11·00	—	9·55	—	—	Хабівки через Ряшів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	—	—	9·55	6 45	—	Хабівки через Перемишль	—	1·30	—	8 55	—	—	—
8·40	—	11·00	4·40	—	—	—	Мшани долішної через Тарнів							
—	2·50	—	4·40	—	—	—	Розвадова і Надбережя через Дембицю	—	—	—	—	6·55	—	—
—	—	—	4·40	9·55	6·45	—	Рави руської через Ярослав	—	1·30	8·45	—	—	9 30	—
—	—	—	4·40	—	6·45	—	Кросна, Івонича, Риманова, Сянока через Перемишль	—	1·30	8·45	8 55	—	9·30	—
—	—	—	5·22	—	7·22	—	Мезе-Лаборча і Пешту через Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
							Лавочного, Пешту, Міскольча Мункача	—	—	—	12·10	8·00	—	—
—	—	—	—	9·35	—	—	Гребенова (тілько від 10 липня до 31 серпня включно)	—	—	—	—	1·51	—	—
—	—	—	5·22	9·35	*3·05	7.22	Сколього і Стрия*) (зі Сколього тілько від 1 мая до 30 вересня включно)							
—	—	—	—	9·35	7·22	—								
—	—	—	5·22	—	—	—	Станіславова через Стрий	—	—	—	12·10	8·00	1·51	*10·10
							Хирова через Стрий	—	—	—	12·10	8·00	1·51	—
6·10	—	—	—	—	—	—	Сучави, Гусятина, Кересмезе, Слободи рунг., Бергомету, Чудина, Радовець, Кимполюнґа, Букарешту і Ясс	—	—	—	—	8·00	1·51	10·10
—	—	—	—	10·25	—	—	Сучави, Чорткова, Кересмезе, Калуша, Сопова, Букарешту і Ясс	—	—	9·50	—	—	—	—
—	—	—	—	2·45	—	—	Сучави, Радовець. Бергомету і Чудина (кождого понеділка), Печеніжина	—	—	—	—	2·01	—	—
—	—	—	—	—	—	10·15	Сучави, Гусятина, Калуша, Новоселиці, Чудина (що понеділка), Радовець, Кімполюнґа, Ясс, і Букарешту	—	—	—	—	—	6·13	—
—	—	—	—	9·15	7·05	—								
—	—	—	—	9·15	—	—	Сокаля і Ярославя через Раву руску	—	—	—	—	7·28	—	—
6·14	2·25	—	—	9·48	—	11·12	Белзця	—	—	—	8·15	5·45	—	—
6·00	2·11	—	—	9·30	—	10.45	Підволочиск і Бродів (на дворець Львів-Підзамче)	—	—	—	—	5·45	—	—
							Підволочиск і Бродів (на головний дворець)	—	2·18	9·55	7·42	4·45	—	—
—	—	—	—	1·32	—	—	Брухович (тілько від 1 мая до 25 червня і від 15 серпня до 6 вересня включно)	—	2·34	10·05	8·05	5·10	—	—
—	—	—	—	1·20	—	—								
—	—	—	—	3·20	—	—	Брухович (тілько від 26 червня до 14 серпня включно)	—	—	—	—	—	8·03	—
—	—	—	9·45	3·00	8·55	—	Янова*) (через цілий рік), †) (тілько від 16 червня до 31 серпня включно)	—	—	—	—	—	8·25	—
—	—	—	*9·45	†1·05	§ 3·00	*6·25	Янова (тілько від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цвітня включно)	—	—	—	*7·50	—	†5 28	†8·54
—	—	—	1·32	—	—	—	Зимної Води від 1 мая до 6 вересня в неділі і сьвята	—	—	—	—	1·10	7·48	—

Увага. Години печатанї грубими черенками означають пору нічну від 6 год. вечером до год. 5-ой 59 мін. рано. В бюрі інформаційнім ц. к. зелізниць державних у Львові ул. Третого мая ч. 3 готель Імперіяль продажь білетів стрефових, окружних і довільно зіставлюваних зшитов до їзди, як також тарие і розкладів їзди в виді кишеневім. Информациї в справах тарифових і перевозових. Часъ середно-европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут. Година 12 часу середно-европейского = 12 годині 36 мінут після годиника львівского. 6

Рускû выробы

Бомбонерки зъ личка по 5 и 10 кр.
Ситка до чаю „ по 5 кр.
Чайники фасонъ рускій по 50, 65, 75 кр. и высше.
Ложки столовû вѣчно бѣлû по 13 кр
Ложочки малû „ „ по 6 кр.
Чай перловый зъ Москвы фунтъ по 1·80 зр. и высше.
выключный складъ тôлько у мене того знаменитого чаю фунтъ 2·60 зр.
Конякъ знаменитый фляшка 2·20 зр. и высше.
Румъ дуже добрый фляшка ▩ літрова 45 кр. и высше.
Тѣсточка до чаю, кармельки, сухарки, рускû обарѣнки 2 за крайцарь, солонû або солодкû

те все дôстане у **Б. Шабловского**

286 у Львовѣ ул. Трибунальска ч. 1. 1—3

Въ концесіонованôй школѣ музичнôй

КЛ. МАРКЕВИЧЕВОИ

зачинає ся курсъ науки зъ днемъ 1 вересня въ III вôддѣлахъ — тамъ рôвножь великій складъ фортепянôвъ по цѣнахъ умѣркованыхъ зъ ґарантією. Продажь на раты. Выпозичає ся. Львôвъ ул. Театральна ч. 8, II поверхъ (площа св. Духа). 285 1—10

Академикъ А. Ф. глядає лекцін на село. Poste restante **Самбôръ.** 287 1—2

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши вôдъ дня 12 лютого 1889 выдає

АСИҐНАТЫ КАСОВÛ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ

4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячû ся въ обѣгу **5% асиґнаты касовû** зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ будуть **опроцентованû по 4½% вôдъ 15 мая 1889.** 2218

Передрукъ не буде плаченый. **Дирекція.**

Ново отворена

РОБÔТНЯ ПОВОЗÔВЪ

разомъ и лякирня повозôвъ та робôтъ будôвляныхъ поручає ся ласкавôй памяти Впов. Интересентôвъ. Приймає всякû роботы, що входять въ ей обсягъ.

ІОСИФЪ ПУКАСЪ 202

Робôтня повозôвъ и лякирня. Львôвъ, ул. Коперника 11.

Ученикъ

VII клясы ґімназіяльнои глядає лекцін на село. Ласкавû зголошеня прошу надсылати до Адміністраціи „Дѣла" для Н. Н. 288 1—3

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ въ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 204. Львôвъ, Второкъ 10 (22) вересня 1896. Рôчникъ XVII.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и руских свят) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газет ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Кшижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрiи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чвертъ року	4 зр. 50 кр.	на чвертъ року . . .	6 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року	3 зр.
на чвертъ року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошенья звыклй принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной строчки инсератовой або ѣи мѣсце а въ рубрицѣ „Надослане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншй донесенія приватнй числять ся по 15 кр. вôдъ станпе.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Wiener Tagblatt донѣсъ було, якъ се мы зазначили, що зъ уваги на теперѣшный станъ справы австрійско-угорскôи угоды пôдвысшенѣ платнѣ урядникôвъ не наступить ще въ новымъ роком 1897, але за те будуть подвоенй субсистенційнй додатки и наступити мае пôдвышенье платнѣ університетскихъ професорôвъ. Отже урядова Wiener Abendpost заперечуе тôй вѣсти на пôдставѣ достовѣрныхъ информацій та каже, що анѣ додатки субсистенційнй анѣ платнѣ професорôвъ університетскихъ не будуть пôдвышенй, поки не буде полагоджена вся справа платнѣ урядникôвъ. — За те, якъ довѣдуе ся Presse, мае наступити полѣпшенье авансу въ прокураторіях скарбу и вже въ буджетѣ на р. 1897 буде умѣщена на те вôдповѣдна позиція. Причиною сего є бракъ урядникôвъ въ прокураторіи скарбу.

Коло Чакатурны на Угорщинѣ почали ся маневры. Дня 20 с. м. прибувъ тамъ цѣсарь въ товариствѣ архикнязя Оттона. Начальникомъ ґенерального штабу є бар. Бекъ. Въ маневрахъ беруть участь архикнязѣ Оттонъ и Іосифъ, всѣ заграничнй войсковй *attachés* и два швайцарскй офіцеры.

— —

Царска пара выѣхала дня 20 с. м. въ полудне судномъ „Standard“ зъ Копенгаґи до Анґліи, а нинѣ о 2 год. по полудни мае прибути до Лісу.

Polit. Correspondenz довѣдуе ся зъ Риму, що переговоры мѣжь Ватиканомъ а Россіею вступають на добру дорогу. Є надѣя, що россійске правительство признасть папѣ свободу при намѣщеню чотирохъ опорожненыхъ епископствъ въ Россіи и що царь помилуе высланыхъ на Сибѣрь католицкихъ священникôвъ и семинаристôвъ келецкихъ.

— —

Въ Анґліи такъ дневники якъ и населенье не перестають занимати ся справою вôрменьскою чи то властиво турецкою. Observer пише, що коли лôрдъ Сельсбері и царь не погодять ся въ Бельморелю (лѣтнôй резіденціи королевôвъ) що-до спôльнои акціи противъ Туреччины, то Анґлія готова на власну руку починати одвѣтнй кроки для охороны христіянъ въ Туреччинѣ. Однако взагалѣ такъ на метінґахъ якъ и въ дневникахъ беруть гору погляды бôльше тверезй. Лібаральнй и радикальнй дневники таки по просту домагають ся порозумѣня Анґліи зъ Россіею. Daily News пише въ тôй справѣ: „На всходѣ Европы не маемо жадныхъ интересôвъ, котрй бы були суперечнй въ интересами Россіи. На оборону Царгороду передъ Россіею шкода одного корабля, шкода навѣть одного моряка. Коли прийде до порозумѣня зъ Россіею, то належить попирати ѣи у всѣмъ, що вело бы до закôнчена турецкои анархіи. Народнй вѣча нехай въ сѣмъ дусѣ ухвалюють резолюція, замѣсть взывати Сельсберія, щобы выславъ до Царгороду фльоту та скинувъ султана.“ Подôбно высказують ся и иншй дневники. Провінціональнй дневники ще посувають ся дальше. Одинъ пише: „Вôрменію нехай окупуе Россія. Не думаемо выдавати Россіи вôйну, коли-бъ навѣть хотѣла занятн Царгородъ; се рѣчь Австріи, не Анґлія. Мы готовй навѣть Кипръ вôдступити.“ Иншій каже: „Нехай собѣ Россія бере зъ Туреччины, що ѣй подобае ся; мае теперь найдогôднѣйшу пору до того.“ Тôлько консервативнй и уніоністичнй дневники рѣшучо выступають противъ припущеня Россіи до Царгороду.

Що положенье въ Туреччинѣ, ба таки въ самôмъ Царгородѣ є невôдрадне, се рѣчь певна. Хочь пôсля серпневыхъ розрухôвъ наставъ якій такій спокôй, все-жь таки нема певности, чи леда день не выкличуть Вôрмене новои якои бучѣ, котра знôвъ передовсѣмъ вôдобе ся на христіянахъ. Длятого державы тримають свои корабли на всходныхъ водахъ, щобы въ разѣ потребы поспѣшити на помôчь своимъ пôддаными. Але по-при тôмъ ведуть такожь и дипльоматичну акцію, щобы султана склонити до змѣны системы въ правительствѣ. Мае бути рѣчію певною, що Россія є въ повнôмъ порозумѣню зъ Австрією, щобы не допустити жаднои держави до якоись акціи на власну руку. А знôвъ въ послѣдныхъ часахъ вырынула ще на ново давна вѣсть, що Россія є въ союзѣ зъ Туреччиною, котрôй упевнила ненарушимôсть державы. Вѣсть тота появила ся при нагодѣ, коли ґен. Чихачевъ оглядавъ крѣпости Дарданелѣвъ, а на вѣсть, якъ опôсля донесено, також крѣпости Боспору.

Пятилѣтнй додатки народныхъ учителѣвъ.

— —

Вôдъ давна можна почути мѣжь учителями народными нарѣкання на постановы законнй що до пятилѣтныхъ додаткôвъ службовыхъ. Пятилѣтный додатокъ мае служити до полѣпшеня матеріяльного учителѣвъ народныхъ, а тымчасомъ вôнъ минае ся зъ своею задачію, коли зважить ся всѣ обмеженя и застереженя въ признаню тыхъ додаткôвъ. Длятого то при кождôй нагодѣ домагають ся учителѣ ревізіи и змѣны дотычныхъ постановъ закона, а на сегорôчнôмъ зъѣздѣ польского товариства педаґôґічного въ Стрыю ухвалено внести до сойму петицію въ тôй справѣ. Въ орґанѣ згаданого товариства педаґôґічного Szkoł є обговорюе ся сю справу всесторонно, тожь мабуть не вôдъ рѣчи буде познакомити ширшій загалъ зъ самъ постулятомъ народного учительства.

Арт. 13-тый закона о правныхъ вôдносинахъ учителѣвъ народныхъ установляе пятилѣтнй додатки службовй за кождыхъ пять лѣтъ бездоганнои и „успѣшнои“ службы. Учителѣ протестують найперше противъ того застереженя що-до „успѣшнои“ службы, кажучи, що тымъ способомъ суть вôддани на ласку и неласку люстраторôвъ своеи працѣ (службы), с. є. инспекторôвъ шкôльныхъ. Успѣшна праця есть найпершимъ и найвыстимъ обовязкомъ кождого, хто за свою працю бере заплату. Се услôве есть такъ загальне и розумѣюче ся само вôдъ себе, що не помѣщено его въ нѣякôй галузи службы державнои, — а лишь що-до учителѣвъ народныхъ зроблено выимку. Тымчасомъ на дѣлѣ выходить таке, що якъ-разъ успѣшнôсть працѣ народного учительства найтруднѣйше оцѣнити. Звѣстно, що успѣшный результатъ науки въ школѣ не завсѣгды есть заслугою учителя, а знôвъ противно неуспѣшнôсть не есть завсѣгды виною учителя. Зъ того выходить, що за вину, котру тяжко доказати а котра опирае ся лишь на оречевю люстратора працѣ учительскои, приходить ся учителеви потерпѣти кару дуже тяжку: вôдмовленье додатку пятилѣтного.

Заперечене додатку пятилѣтного есть нѣчимъ иншимъ якъ лишь карою грошевою, при чôмъ треба знати ще й се, що законъ цѣлкомъ не означае, якъ довго та кара мае тревати. Кары грошевй суть примѣненй въ приписахъ дисциплінарныхъ и для всѣхъ иншихъ урядникôвъ, однакъ не въ такôй острôй формѣ якъ для учителѣвъ. Учитель дôстае кару безъ слѣдства дисциплінарного за провину недоказану, котра може кождому лучити ся, а платить ѣи аж до кôнца службы. Коли одно квінквеніюмъ буде вôдложене о два або три роки на пôзнѣйше, якъ мало бы припасти, то и всѣ дальшй квінквенія опôзняють ся и учитель терпить що року кару, котра рôвнае ся зменше ню платнѣ о дотычныхъ 50 зр.

Додатокъ пятилѣтный есть представленый въ законѣ немовь нагорода за успѣшну працю, а тымчасомъ сей додатокъ повиненъ бути заплатою за звычайну обовязкову службу. Хто не сповнивъ сеи службы, того повинна стрѣтити не вôдмова нагороды, лишь кара, точно означена и справедлива. Въ законѣ шкôльнôмъ есть звязь мѣжь додатками пятилѣтными а приписами дисциплінарными. Першою карою дисциплінарною для учителѣвъ народныхъ есть нагана, зъ тымъ додаткомъ, що кожда удѣлена нагана вôдрочуе признане пятилѣтного додатку о три роки. Отже выходить, що до моральнои кары прилучае ся рôвночасно и кара грошева, або иншими словами, що навѣть „перша кара“ мусить вôдбити ся на матеріяльнôмъ станѣ учителя.

Зъ несправедливого полученя каръ дисциплінарныхъ зъ утратою додаткôвъ пятилѣтныхъ выходять ще многй дальшй неконсеквенції. Учитель дôставъ нагану въ пятôмъ роцѣ еталон службы якъ-разъ передъ першимъ квінквеніюмъ и въ наслѣдокъ того припôзнило ся признане квінквеній въ часѣ цѣлои его службы учительскои за кождымъ разомъ о три роки, се значить буде терпѣти кару цѣле свое житє; противно же иншій учитель, котрый за таку саму провину дôставъ нагану передъ четвертымъ квінквеніюмъ, потерпить кару значно коротшій часъ, бо скорше выслужить свои лѣта службы. Выходить зъ того, що за рôвнй провины наступае нерôвна кара.

Зъ тыхъ причинъ выдае ся домаганье загалу учительства цѣлкомъ оправданымъ, щобы соймъ пôддавъ ревізіи не лишь надзвычайно острй приписы дисциплінарнй, але також при вôдповѣднôмъ устилізованю постановъ що-до квінквеній поставивъ засаду, що додатки пятилѣтнй не суть нагородою лишь заплатою за службу.

Письмо зъ Калуша.

[Зъ містерій повѣтовои касы ощадности въ Калуши.]

Якимъ „добродѣйствомъ“ є для селянъ повѣтова каса щаднича въ Калуши, нехай покаже слѣдуючій фактъ:

Федь Канѣй, господарь зъ Бережницѣ купуючи кавалокъ грунту, подавъ ся ще въ початку липня с. р. о позичку до щадничои касы въ Калуши. А позаякъ Федь Канѣй при послѣдныхъ выборахъ до сойму бувъ выборцемъ и свого голосу не кинувъ у болото, але вôддавъ на народного кандидата, то мы порадили ему для повнои безпечности взяти собѣ добрыхъ ручителѣвъ. И дѣйстно вôнъ поставивъ ручителѣвъ такихъ, що здають ся каса повѣтова нѣодного такого не мае въ межи селянъ. Одинъ въ нихъ — першій богачь въ Бережници; на его пôдписъ нинѣ кождый давъ бы не 200 зр., о котрй тутъ ходило, але и кôлька тысячь. Тымчасомъ касѣ повѣтовôй того було за мало и жаданои Канѣемъ позички въ сумѣ 200 зр. не ухвалила! А треба знати, що Федь Канѣй уже давнѣйше мавъ позичку зъ тои касы и сплативъ ѣи якъ найточнѣйше. Мимо всего того Канѣй — якъ сказано — новои позички не дôставъ. До Калуша ходивъ вôнъ нѣ бôльше нѣ менше лишь девять разôвъ, до Пôдмихайля до делеґата касы сѣмь разôвъ — и все на дармо! А треба ще й те знати, що вôнъ будучи безпечнымъ, що ему каса позички не вôдмовить [бо-жь и самъ гôденъ кредиту и ручителѣвъ дававъ не абы-якихъ], взявъ тымчасово, на тыждень-два, позичку у жида ...на невеличкій процентъ, бо лише оденъ крейцарь вôдъ одного ґульдена на тыждень... а се тревае вже вôдъ початку липня до теперь! И нехай хто скаже, що каса ощадности въ Калуши не є добродѣйствомъ — ну, не для селянъ, але для лихварѣвъ.

Таке поступованье управителѣвъ повѣтовои касы мусить обурювати кождого справедливого человѣка. Касу повѣтову заложивъ повѣтъ и повѣтъ за ню ручить. А вамъ панове, котрй нею орудуете, повѣтъ не на те дае хлѣбъ, щобы вы надуживали институцію до цѣлей аґітаційныхъ, але щобы она служила для выгоды мешканцѣвъ повѣту. Не хочу бути фальшивымъ пророкомъ, але менѣ бачить ся, що при такôй господарцѣ въ касѣ — и за сто рокôвъ не доведе ся до нѣчого. Вы, панове, повыбирали собѣ делеґатôвъ, котрй честнымъ селянамъ голосно заявляють, що се каса польска, а „jeśli chcesz pożyczki, to idź do Romańczuka!“... Мы вамъ уже й не докоряемо за те, що другимъ даете позички и на грубй тысячѣ, а даете и своимъ поплечникамъ, котрымъ бы жидъ и мѣстки не покредитувавъ — и тй не чекають мѣсяцями на позичку, але полагоджуе ся справа въ одномъ дни. Але-жь маемо право жадати, щобъ вы не замыкали касы и для нашихъ честныхъ селянъ та щобъ они не мусѣли выставкувати цѣлыми днями и ждати цѣлыми мѣсяцями, поки довѣдають ся, що позички — не ухвалено! А може то въ такій способъ зъѣдную ся „zaufanie ludku“?! Здасть ся...

Я думаю, що зверхна власть, пôдъ котрои контролею стоять такй институції, повинна вглядати въ господарку касъ и запобѣгати, абы касы дѣйстно були добродѣйствомъ для селянъ.

А до васъ, панове руска интеліґенціе въ Калущинѣ, осмѣляю ся вôдозватись: Старайте ся заложити свою институцію фінансову въ Калуши! Досыть уже нашого спаня!...

Ярославъ Коритовскій.

Зъ судовои салѣ.

[Процесъ въ Коломыи о рублѣ.]

Въ вѣдомôмъ нашимъ читателямъ процесѣ адвоката д-ра Вол. Дудикевича противъ редактора Богдана Мардиросевича можемо подати нинѣ ось-такй вѣсти.

Розправа почала ся въ суботу о 9 годинѣ рано передъ трибуналомъ судѣвъ прысяглыхъ. Трибуналъ творили: радникъ Титъ Заячкôвскій яко предсѣдатель, радникъ Лянґъ и адъюнатъ Чавдерна яко вотанты и авскультантъ Кульчицкій яко протоколянтъ. Обжалованый Б. Мардиросевичъ явивъ ся въ коломыйскимъ адвокатомъ д-ромъ Красницкимъ. Яко обвинитель выступае самъ д-ръ Дудикевичъ. На прысяглыхъ выйшли вылосованй: Володисл. Грудзицкій дѣдичъ, Самуилъ Минасевичъ посессоръ, Броніславъ Витославскій аптикарь и бурмістръ коломыйскій, Исид. Зільберштайнъ и Жигм. Штайнеръ лѣкарѣ, Кароль Гавзеръ цирулинъ, Лейба Цвехеръ, Іосифъ Блядовскій, Алекс. Гильчевскій и Еміль Мощоро властителѣ домôвъ и Маркусъ Баръ купець. Вступъ до салѣ розправъ лише за білетами; выдае ся 40 білетôвъ.

Зъ переслуханя обжалованого що-до его личности выходить, що Богданъ Мардиросевичъ родивъ ся въ Кутахъ, мае 44 лѣтъ, вôрменокатоликъ, безженный, журналістъ, бувъ суплентомъ ґімназіяльнымъ, судову кару мавъ два разы за обиду чести печатію. [Дотычну статью на тематъ рублѣвъ д-ра Дудикевича надрукувавъ въ своѣй Gazet-ѣ kołomyjsk-ôй.]

При вôдчитаню свѣдкôвъ, завôзваныхъ до розправы, показало ся, що деякихъ хибувало. Явили ся: студентъ правъ Витовдъ Главатый, о. Макс. Крушельницкій парохъ изъ Заболотова, Петро Левицкій управитель маетности въ Городенцѣ, адв. д-ръ Т. Окуневскій зъ Городенки, Еразмъ Левицкій ученикъ ґімназіи зô Львова, Іосифъ Скупневичъ директоръ ґімназіи коломыйскои и Николай Глѣбовицкій студентъ праъ у Вѣдни. — Не явили ся: Несторъ Яворовскій урядникъ товариства обезпеченъ „Днѣстеръ“ у Львовѣ [оправдуючись недугою] и Євг. Лисъ окôнченый ученикъ ґімназіи, Ант. Гоменюкъ ученикъ ґімназіи и д-ръ Смаль-Стоцкій универс. професоръ зъ Черновцѣвъ — всѣ три послѣдній за для того, що не доручено имъ вôзваня. [Д-ръ Дудикевичъ внѣсъ жалобу въ лютôмъ 1895 р., але зъ причины, що обжалованый внѣсъ бувъ вôдкликъ, то высшій судъ краевый у Львовѣ рѣшивъ справу ажъ 7-ого с. м. а розправу вызначено заразъ 11-ого с. м. на 19-ого с. м., отже за короткій бувъ часъ подоручувати вôзваня свѣдкамъ.]

Оборонець обжалованого д-ръ Красницкій, представивши, що для обороны д-ръ Стоцкій есть дуже важнымъ свѣдкомъ, поставивъ внесенье, щобы трибуналъ вôзвавъ того свѣдка телеґрафомъ зъ Рожнова, де вôнъ теперь перебувае. — Д-ръ Дудикевичъ не бувъ въ принципѣ противный тому, але домагавъ ся, щобы попередъ вôдчитано актъ обжалованя и переслухано обжалованого. По репліцѣ оборонця, котрый таки обставъ при своѣмъ внесеню, трибуналъ ухваливъ прихилитись до внесеня обороны и розправу перервати. Такимъ чаномъ розправа въ суботу дальше вже не вела ся.

☞ Пригадуемо нашимъ Вп. Передплатникамъ, що при змѣнѣ мѣсяца — вже часъ **вôдновити передплату за вересень!** При сѣй нагодѣ просимо також **о якъ найскорше выровнанє залеглостій передплаты,** котрй зросли на **дуже поважну суму,** а черезъ се **наша Адміністрація въ правдивôмъ клопотѣ,** бо она всью мусить выплачувати готôвкою.

НОВИНКИ.

— — —

— **Въ справѣ рускои школы мѣскои въ Тернополи** [о чôмъ онôгды була въ „Дѣлѣ“ згадка] одержуемо зъ-вôдтамъ отсе письмо: Недавна ухвала тутешнои рады мѣскои, що въ мужескôй школѣ мѣскôй на передмѣстю Микулинецкôмъ мае завести ся рускій языкъ выкладовый, дуже урадувала населенье мѣста Тернополя. Наконецъ, по довголѣтныхъ заходахъ, прецѣнь удало ся Русинамъ перевести тую справу въ радѣ громадскôй по мысли оправданого жаданя Русинôвъ — кажемо оправданого, бо въ дотычнôй части мѣста, де въ школѣ мае

ввести ся выкладовый языкъ руский, живуть Русины а дѣти ихъ знають тôлько русну мову. Якъ зачуваємо – магістратъ мѣста Тернополя, выконуючи ухвалу рады громадскон, сейчасъ предложивъ тую ухвалу краєвôй радѣ шкôльнôй зъ прошенемъ о скоре полагоджене справы. Руске населене Тернополя, числяче вôсѣмъ тысячь душь, мае надѣю, що краєва рада шкôльна полагодить сю справу ще сего мѣсяця, щобы зъ днемъ 1-ого жовтня с. р. руский языкъ выкладовый мôгъ бути уже введеный въ I-ôй клясѣ школы на передмѣстю Микулинецкôмъ.

— **„Za mało po polsku“.** Знана то нашимъ учителямъ формулка: „ze względów służbowych przenosi się Pana...“ Радѣ шкôльнôй нѣчо лекшого, якъ написати сю формулку, а вже позбувають ся чи то „небезпечного“ чи „пôдозрѣного“ для „sprawy narodowej“... Однакъ знаємо одинъ выпадокъ, де не ужито навѣть тои формулки, але написали просто: „Przenosi się Pana, bo za mało uczysz po polsku“. А сталo ся се въ селѣ Святôмъ коло Радимна. Село чисто руске, языкъ выкладовый руский, бо анѣ одной дитины нема польскон [а, мимоходомъ кажучи, свята польскй обходити мусъ!] Отже тамъ бувъ учителемъ вôдъ девять лѣтъ Русинъ и за той часъ красно вѣвъ школу, при тôмъ навчивъ дѣтей дуже гарно спѣвати на голосы и навчивъ ихъ любити свое, руске, хочь знайшли ся людцѣ, котрымъ се дуже не сподобало ся. Ажь ось остатными часами спадае на учателя и на громаду лихо. Панъ инспекторъ, зъѣхавши разъ и другій на инспекцію школы, знайшовъ, що дѣти „źle czytają po polsku“, и незабаромъ бѣдный учитель дôстае зъ рады шкôльнон письмо: „Przenosi się Pana na młodszego nauczyciela do Ostrowa, bo za mało Pan po polsku uczy“. [Мимоходомъ запытаємо: а чи чувавъ хто, щобы перенесли якого учителя за те, що „za mało uczy po rusku?!“] Фактъ того перенесеня учителя выкликавъ загальне огôрчене, а громада святска выслала навѣть депутацію въ тôй справѣ до Львова до пана Бобжиньского. Чи буде що зъ того, годѣ вгадати. Звѣстно, для насъ нынѣ — якъ казавъ Шевченко — „время люте“... А може бы панове радныни Барвѣньскій и о. Торонъскій схотѣли вôдъ себе звернути увагу на кривду сего учителя-Русина?...

— **По конституційному — нема що казати!** Якъ намъ доносять зъ Перемыского — посолъ Стефанъ Новаковскій дôставъ вôдъ перемыского ц. к. староства таке письмо:

„Do Hospodyna Stefana Nowakowskoho posła na Sojm krajewyj w Torkach. — W podaniu z 10. weresnia 1896 Cz. 34609 prosyt Hospodyn o dozwołenie na uriadżenie wicza pid hołym nebom dnia 19. wereśnia s. h. o hodyni 11 rano w Ruszelcycach w ohrodi Andrija Kurasia a zarazom donosyt szczo w słuczaju nepohody wicze toje widbude sia w domi Andrija Kurasia, syna Antonija. Piśla prypisiw §. 3. wzhladno §. 6. zakona z 15. padołysta 1867 Cz. 135 d. u. p. widmawlaju tomu proszeniu wzhladno zakazuju wzahali widbuty majuczoho sia wicza dnia 19. weresnia s. r. w Ruszelczyciach czyto pid hołym nebom czy w chati Andrija Kurasia syna Antonija, poneże zo wzhladu na sposib *nałohowo agitacyjnyj* w jakij Hospodyn urjadżajesz takiji wicza, wzhladno widbuwania tych pereforsowaty syłujesz, muszu i toje uważaty za zahrażajucze poriadkowy sojedynytelnomu [sic! — *Red.*] a tim samim bezpecznosty i dobru zahalnomu. Protiw tomu zakazowy wolno Hospodynowy widkłykaty sia do Wysokoho c. k. Namistnyctwa w dniach 8 ewentualno wnesenyj rekurs ne bude maty odnakoż własty wstrymujuczoj wikonania toho rekursu. — C. k. Starostwo. Peremyszl 15. Weresnia 1896. *Gorecki.*

— **Д ръ Євсевій Черкавскій**, бувшій инспекторъ гімназіяльный, опôсля професоръ университетскій, бувшій посолъ до сôйму галицкого и до рады державнои, упокоивъ ся вчера о 2 год. по полудни у Львовѣ на запалене легкихъ. Покôйный уродивъ ся дня 4 лютого 1822 р. въ Тучапахъ въ повѣтѣ яворôвскôмъ, де его отець бувъ священникомъ. Науки гімназіяльній покôнчивъ въ Перемышли и у Львовѣ. Въ р. 1840 вступивъ на выдѣлъ правничій въ университетѣ львôвскôмъ, а въ р. 1842 ставъ докторомъ фільософіи. Опôсля до року 1848 бувъ професоромъ гімназіяльнымъ въ Тарновѣ, потому въ академичнôй гімназіи у Львовѣ, а при змѣнѣ системы наукъ гімназіяльныхъ зôставъ провізоричнымъ инспекторомъ. Зъ того часу затямили его добре тѣ, що по блаженныхъ часахъ давнои фільософіи пишли на перший огонь до матуры. Въ р. 1855 зôставъ дѣйстнымъ инспекторомъ шкôльнымъ для всхôднои Галичины и Буковины, а въ р. 1860 вôддано ему такожь надзôръ надъ гімназіями захôднои Галичины. Въ р. 1864 пôсля звѣстнои пригоды въ Краковѣ пôшовъ на инспентора середныхъ шкôлъ въ Стирії и Карентіи до Градца. Въ р. 1868 вернувъ назадъ до Галичины на давне свое становиско. Въ р. 1871 зôставъ професоромъ фільософіи въ львôвскôмъ університетѣ и остававъ на тôмъ становиску до р. 1892, почôмъ пôшовъ въ пенсію. Въ часѣ професуры бувъ три разы ректоромъ и кôльна разôвъ деканомъ выдѣлу фільософічного. Бувъ такожь директоромъ львôвскои екзамінаційнои комісіи для кандидатôвъ на учителѣвъ шкôлъ середныхъ. Въ р. 1875—1884 бувъ членомъ рады шкôльнои краевои зъ рамени мѣста Львова. Въ р. 1885 дôставъ титулъ и характеръ радника двору; мавъ кôлька ордерôвъ и бувъ почетнымъ громадяниномъ мѣста Львова и кôлькохъ ще иншихъ галицкихъ мѣстъ. Політичну дѣяльность розпочавъ покôйный въ р. 1866, коли его выбрано до сойму зъ бôльшои посѣлости округа чорткôвского; зъ того часу засѣдавъ въ соймѣ безъ перервы. Вôдъ р. 1869—1893 бувъ такожь посломъ до рады державнои и засѣдавъ ажь до р. 1888 лишь зъ короткими перервами въ *спôльныхъ делегаціяхъ*. — Бувъ се чоловѣкъ великихъ способностій и мôгъ бувъ ними богато послужити своему народови, зъ кôстрого выйшовъ, але — на жаль — Русь мусѣла зачислити его до того гурту перекинчикôвъ, що пôйшли на выслуги чужинѣ и разомъ зъ нею навѣть агресивно йшли противъ свого народу...

— **Речинець конкурсу на Костоморову премію** за найлучшій Словарь украинъскій кôнчить ся дня 1 (13) грудня с. р. Якъ вѣдомо, премія выносить 4.000 рублѣвъ капіталу [не числячи нарослыхъ вôдсотковъ], а розпоряджае нею петербургска императорска академія наукъ. Одинъ речинець конкурсу вже перемынувъ безъ результату, а день 1 (13) грудня сего року — се вже речинець новый, продовженый. Чи бодай въ отсѣмъ речинци дôстане академія рукопись гôдного Словаря украинъского? А справдѣ велика шкода, що переданый пок. Костомаровымъ капіталъ тôлькй лѣта лежить дармо, безъ користи украинъско-рускôй справѣ...

— **На памятникъ Ивана Котляревского** въ Полтавѣ находить ся вже въ касѣ полтавскои городскои управы 5 836 рублѣвъ. [Сю вѣсть за „Полт. Губ. Вѣдомостями“ подае „Нов. Время“, але не наводить, въ котрôмъ мѣсяци и дни бувъ той станъ складокъ въ згаданôй касѣ].

— **Великій процесъ** противъ вôсѣмдесять мѣщанъ зъ Галича розпôчне ся въ окружнôмъ судѣ въ Станиславовѣ дня 28 с. м. Розправѣ проводити буде радникъ Турtельтавôвъ.

— **Москвофільска молодѣжь въ Чернôвцяхъ** — по розвязаню правительствомъ ея общества „Буковина“ — загадала завязати нове общество „Карпатъ“ и подала статутъ до краевого правительства. Однакожь правительство вôдкинуло сими днями той статутъ за-для якоись недокладности и ще длятого, що въ статутѣ [уложенôмъ по нѣмецки] ужито слова „klein-russisch“, а правительство хоче замѣсть того — офіціяльнои назвы „ruthenisch“. Цѣкава рѣчь, що черновецка молодѣжь москвофільска уложила статутъ не по руски, але по нѣмецки! Се дасть ся пояснити хиба тымъ, що по россійски не могла, а по руски не хотѣла. Все та сама неторія!

— **Зъ Станиславова пишуть намъ:** Дня 15 с. м. вôдбуло ся въ комнатахъ Руского Клюбу пращане п. И. Ткачевича перенесеного зъ Станиславова до Кошиць. Въ тоастахъ въ имени товариствъ Клюбу, Банку та Бояна и въ имени селянъ дякувано пращаному за его щирй труды, а пращаный, подякувавши за заявлене ему признане, просивъ и наклыкувавъ, щобы Русины въ згодѣ трудили ся щиро для пôдвигненя народу.

— **Живцемъ згорѣли.** Три лѣсовй дереворубы зъ Бережавы, занятй у предприемцѣвъ Каннера и Спôлки въ Буковци, положили ся дня 13 с. м. спати въ лѣснôй колибѣ, де було нагромаджено богато трѣсокъ ґонтовыхъ. Имовѣрно вôдъ огню зъ файки трѣски въ ночи заняли ся и выбухъ огонь такій сильный, що всѣ три дереворубы видко не вспѣли выдôстати ся зъ колибы и згорѣли на вуголь.

— **Вôдгомôнъ маневрôвъ.** Въ Słow-ѣ Polsk-ômъ появила ся допись, въ котрôй мабуть явійсь властитель обшару двôрского застановляе ся надъ поведенемъ войска въ часѣ сегорôчныхъ маневрôвъ. Замѣтки, высказанй загально, а навѣть зъ оправданемъ, длячого такъ пôзно появили ся. „Доки бувъ цѣсарь въ краю, — пише дописуватель — мы мовчали, щобы не посуджено насъ о бракъ льояльности, але теперь, коли цѣсарь попращавъ землю польску (!), нашимъ обовязкомъ пôднести се, що противить ся праву и выклыкуе жалобы та нарѣкання“. Кватирунокъ есть тяжнимъ обовязкомъ наложенымъ на населене, тожь офіцыры кватирунковй повинній жадати лишь се, що въ данôмъ случаю можливе и годить ся зъ нетнуючими приписами. Не можна жадати, щобы конѣ и худоба властителя мокли на слотѣ, а конѣ уланьскй стояли въ стайни такъ выгôдно, абы на кождого припадало чотири метры простору. Не можна жадати кватиры въ школѣ въ часѣ науки шкôльнои а се було правиломъ. Жовнѣръ не повиненъ брати соломы безъ вôдня и мѣры лишь длятого, що ему не хоче ся чистити коня. Дерева на паливо повинна дôстатчити интендантура, а коли властитель кватиры давъ паливо, то не треба забувати на заплату. Офіцыры и команданты повинній бути чемній и вырозумѣлй, бо они суть що правда гôстьми — але не прошеными. Поведене рядовыхъ воякôвъ переступало неразъ всѣ можливй границѣ: щибано овочѣ, выломлювано кукурудзу, забирано солому зъ оборы, устроювано по ночахъ любовнй походы зъ бійками и крикамн. Въ Рудкахъ выбивано вôкна и турбовано жидôвъ; въ Чайковичахъ „цуґъ“ уланôвъ выпивъ въ коршмѣ горѣвки и пива за 3 зр. и не заплативъ; те саме було и въ иншихъ мѣсцевостяхъ. Взагалѣ дописуватель допоминае ся вôдъ старшинывôйсковои, щобы пильнувала карности и ригору въ арміи. Вкôнци звертае ся до ґенераліціи зъ такою замѣткою: Галичина великій край, тожь може годилось бы, абы маневры не завсѣгды вôдбували ся лишь въ тôмъ однôмъ трикутнику мѣжь Львовомъ, Перемышлемъ а Ярославомъ. Можна бы вôдбувати маневры по черзѣ въ рôзныхъ сторонахъ, а й для армін бувъ бы хосенъ, бо познакомлювала бы ся зъ рôзными теренами. Въ часѣ другого цѣсарства армія француска що року вôдбувала маневры коло Шальонъ, а тымчасомъ, а може якъ разъ за-для того, рѣшаючй битвы зведено въ цѣлкомъ иншихъ сторонахъ, пôдъ Мецомъ и Седаномъ.

— **Спадщину безъ спадкоємцѣвъ** вôдкрыто припадкомъ по помершôмъ въ Добромили пенсіонованôмъ майорѣ Адальбертѣ Тілю. Исторія того вôдкрытя така: П. Ружічка въ Варадинѣ на Угорщинѣ, переходячи улицею, побачивъ у тамошного крамаря старый вôйсковый куферокъ и купивъ его за 1 зр. 10 кр. Куферокъ велѣвъ вôднести до дому и тутъ при помочи слюсаря — бо ключа не було — отворивъ его. Оглядаючи его въ серединѣ, вôдкрывъ скрытокъ, а въ скрытни найшовъ богато рôзныхъ паперôвъ, документôвъ и листôвъ, адресованыхъ до майора Адальберта Тіля, а вкôнци вартостнй паперы на суму 6.000 зр. Купоны вôдъ тыхъ паперôвъ не були вôдтинанй вже вôдъ 1868 року. Всѣ тй рѣчи задержавъ п. Ружічка у себе, ажь доки не зголосять ся по нихъ спадкоємцѣ майора.

— **Смерть воздухоплавникôвъ.** Страшный выпадокъ лучивъ ся дня 2. серпня у великôмъ парку въ Кіне въ Америцѣ, де розбравъ ся закладъ мѣжь двома воздухоплавцями, Францомъ Якобсеномъ, котрый вже 105 разôвъ бавивъ бальономъ, и якимсь Дедлімъ. Оба мали зъ означенои высоты спуститись на землю за помочію падакôвъ. Бальоны пôднесли ся у воздухъ рôвночасно. Бальонъ Якобсена выбухъ у высотѣ 150 стôпъ. Якобсонови вправдѣ удало ся вôдчепити падавъ, але не мôгъ его отворити и упавъ, ламаючи собѣ руки й ноги, въ численно зебрану товпу, въ котрôй була и его жѣнка зъ сыномъ. Небавомъ потôмъ вôнъ померъ. — Того самого дня лучивъ ся такій самый выпадокъ въ Давосъ. Воздухоплавникъ Борзенъ зачепивъ ся зъ своимъ падакомъ о дерево, при тôмъ *зломивъ собѣ* хребетъ и за кôльна хвиль згинувъ.

— **Дрôбнй вѣсти.** Маршалокъ ґр. Стан. Бадені, повернувши сегодня зъ Пешту до Львова, выѣздить на дальшу люстрацію кôлькохъ повѣтôвъ. — Староста Левъ Прусъ Студиньскій, по майже 25-лѣтнôмъ урядованю въ Сяноцѣ, перейшовъ въ станъ супочинку. — У Львовѣ померъ въ 78 роцѣ житя емерит. старшій радникъ скарбовый Альойсій Гуффскій. — Въ Новыхъ Мамаѣвцяхъ на Буковинѣ отворено въ недѣлю читальню „Рускои Бесѣды“. — Въ Чернôвцяхъ мае незадовго выходити нова нѣмецка часопись клерикально-католицка.

Посмертнй — ǂ — оповѣстки.

О. Николай Кмѣциневичъ, парохъ Гнилицъ великихъ деканата збаражского, упокоивъ ся по коротцôй а тяжкôй недузѣ дня 20 с. м. въ Краковѣ въ 35 роцѣ житя а въ 10-ômъ священьства. [Покôйникъ недавно заскалывъ собѣ палець правои руки и зъ той, на видъ малозначущои привлючки показали ся до кôлькохъ днѣвъ наслѣдки такй грôзнй, що оставала ся ще едина надѣя ратунку, коли хорого вôдвезуть на клініку. Отже вôдвезли его до Кракова. Однакожь и ся надѣя завела, ратунокъ показавъ ся неможливымъ и вскорѣ наступила катастрофа.] Покôйный бувъ чоловѣкомъ щирымъ и отвертымъ, твердый и постôйный характеръ, ревный священникъ, добрый патріотъ-народовець — и коли-бъ не передчасна смерть, мôгъ бувъ великій услуги вôддати своѣй матери-Руси. Смерть выклинала — якъ у парохіянъ такъ и у знакомыхъ великій жаль, бо всѣ любили его и поважали. Похоронъ вôдбувъ ся дня 22 с. м. рано въ кракôвскôй церквѣ св. Норберта. В. ѣ. п.!

Каролина зъ Бобикевичѣвъ Щуровска, жена пароха зъ Струтина выжного, упокоила ся по довгôй и тяжкôй недузѣ дня 13 с. м. въ 36. роцѣ житя, полишаючи опечаленого мужа и пятеро дрôбныхъ дѣтей сиротами. В. ѣ. п.!

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Вôдзначеня.** Радникъ двору и прокураторъ скарбу д-ръ Кароль Кунцъ при нагодѣ переходу въ станъ супочинку дôставъ комтурный хрестъ ордера Франц Іосифа. — Старшій радникъ прокураторіи скарбу у Львовѣ д-ръ Фридрикъ Рік

Ч. 205. Львôвъ, Середа 11 (23) вересня 1896. Рôчникъ XVII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей" выходить во второкъ, и во второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА" ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, в Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО" и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО" зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	3 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одноѣ стрôчки инсератовои або ея мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане" по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесеня приватнѣ числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

Народне вѣче въ Жовквѣ.

Жовкôвске політичне товариство „Руска Рада" скликало на день 22 с. м. селянъ и интеліґенцію свого повѣта на вѣче. Селянъ явило ся звыжъ 300, священникôвъ бôльше якъ двацять и кôльканацять осôбъ зъ свѣтскои интеліґенціи. Зъ замѣсцевыхъ гостій почтивъ зборы своею участію посолъ Романчукъ. Нарады зачали ся о год. 10¼; розпочавъ ихъ голова „Рускои Рады" д-ръ Король. [Промовы поодинокихъ бесѣдникôвъ подаемо въ скороченю, выбираючи зъ нихъ що найважнѣйше.]

Рускій народъ — говоривъ д-ръ Король — переживае нинѣ нову паньску неволю. Мы нинѣ майже найматами. Намъ кажуть лишь робити и придивляти ся тымъ користямъ, якѣ другимъ подае конституція, бо для насъ она на папери. Доказомъ того остатнѣ выборы, що нагадали намъ часы середновѣчнои неволѣ. Не мы выбрали, а намъ накинено на нашихъ пословъ-заступникôвъ людей, що не знають насъ нѣ нашихъ потребъ, що, чужѣ намъ, не въ силѣ пôднятися до зрозумѣня нашихъ народныхъ идеалôвъ. Всѣ мы тямимо часы даремнои борбы, коли зъ насъ насмѣвали ся. Ударъ дôткнувъ насъ болѣстно, та ще болѣстнѣйше дôткнуло насъ се, що мѣжъ нами знайшли ся паньскѣ найматы. Нинѣ передъ нами новѣ выборы. Наша задача — выбрати людей, що працювали-бъ не для своихъ власныхъ цѣлей, а для народу, и заступали-бъ его. Що й тѣ выборы выпадуть зле, знаемо, бо стара система не змѣнила ся. Насъ и дальше держать пôдъ курателею. Та намъ треба вырвати ся зъ пôдъ курателѣ, самымъ собѣ радити... Передъ нами страшна змора еміґраціи, що выдирае намъ тысячѣ жертвъ безповоротно. И се тежь одна причина нинѣшныхъ зборôвъ. Порадити ся спôльно, загрѣти ся взаимно и сказати собѣ остаточно, що нѣхто намъ не поможе, лишь мы самѣ, — отъ по що мы зôйшли ся. Зôйшли ся вы тутъ численно. Се значить, що вы ще не вôдцурали ся своихъ проводирѣвъ. Дай Боже, щобы показало ся, що вы справдѣ поняли свою задачу и сповнили ей. — Потôмъ д-ръ Король повитавъ середъ грôмкихъ оплескôвъ и окликôвъ „славно!" посла Романчука и подякувавъ ему за притомнôсть. Вôдкриваючи нарады, вôнъ предложивъ на предсѣдателя зборôвъ о. декана Саноцкого, на заступника предсѣдателя о. Колпачкевича, а на секретарѣвъ пп. Куна и Михальчука. — О деканъ Саноцкій хотѣвъ зречи ся выбору, та коли о. Колпачкевичъ заявивъ, що и ему въ такôмъ выпадку прийшлось бы подякувати за выбôръ, о. Саноцкій згодивъ ся проводити зборамъ. Подякувавши за довѣре и представивши зôбранымъ правительственного комісаря п. Лідля, предсѣдатель удѣливъ голосу послу Романчукови, а той выголосивъ довшу промову на тему нашого політичного положеня. Выбираемо зъ неи знову що важнѣйше.

Коли хто хоче приглянути ся житю руского народу, — казавъ нашъ посолъ, — и зайде до хлопскихъ хатъ по громадахъ, розгляне ся по повѣтахъ и по цѣлôмъ краю, вôнъ всюды побачить одну нужду — нужду економічну, культурну и просвѣтну, гнетъ и упосѣдженє въ політичнôмъ житю. Пôдъ кождымъ взглядомъ положенє наше тяжке. А прецѣнь мы народъ численный, численнѣйшій и спосôбнѣйшій до культурного житя якъ якій-небудь другій народъ. Коли Полякôвъ буде всего до 14 міліонôвъ, насъ е по-надъ 20. А Поляки сильнѣйшѣ вôдъ насъ пôдъ кождымъ взглядомъ. Чехôвъ е лише 6 міліонôвъ, а й они геть сильнѣйшѣ якъ мы. Про насъ мовчать або говорять не дуже славно. Доля намъ мачохою. Вже она поставила насъ при шляху, якимъ вôдъ вѣкôвъ тягли всѣ бурѣ и напасти. Про се знае исторія. Мы якъ дерево при дорозѣ — хто хоче зôрве зъ него овочь або й гилю вломить. Такъ было давно, а въ остатнôмъ часѣ намъ не лѣпше. Вôдъ трицать лѣтъ намъ ще тяжше жити. Трицать лѣтъ вже минае, якъ система противъ насъ змѣнила ся. Мы, що колись тронъ спасали, теперь вôдданѣ колишнымъ ворохобникамъ. Поляки — се якъ той евангельскій блудный сынъ, що навернувшись до батька знайшовъ у него перше мѣсце и усунувъ на друге все вѣрного тому батькови брата. Они передъ 30 роками погодили ся зъ интересами державы. Мы не мали бъ нѣчого противъ ласкъ, якѣ на нихъ зъ ея рукъ посыпались, коли бъ тѣ ласки не були зъ нашою кривдою. Русинôвъ, вѣрного сына, вôддано и пôдчинено блудному сынови. Нинѣ вже й справедливѣйшѣ Поляки признають нашѣ кривды. Придивѣмъ ся близше исторіи останныхъ 30 лѣтъ. Трицять лѣтъ минае якъ Поляки — не говорю тутъ про польскихъ селянъ и робôтникôвъ, такихъ злидарѣвъ якъ нашѣ, — стали верховодячими господарями въ Галичинѣ. Що-жь зъ ихъ господарки стало ся? Матеріяльна нужда въ краю збôльшила ся, народъ задовживъ ся, господарка не поправила ся, рôльництво не поступило напередъ, годôвля худобы такъ само. А народу прибôльшило ся. Коли годѣ выжити зъ господарки, повиннѣ живити людей ремесла и промыслъ. Але й те придушено секатурами. Появилаеь лишь нова руйнуюча сила — спекулянты, що нѣ орють нѣ сѣють, а въ своихъ кишеняхъ богато людского гроша топлять. Выбухла еміґрація зъразу на вехôдъ за кордонъ, теперь до Бразиліи. Люде мимо привязаня до своеи землѣ йдуть [*Голосы: Нужда ихъ жене!*] на непевне. — А просвѣта? Встыдъ намъ передъ другими. Анальфабетôвъ бôльше въ насъ якъ 70%, тому й нужда росте. Шкôлъ небогато, а и тои науки, яка е, за мало. Треба намъ читалень, де бы шкôльну науку можна дальше доповняти и розвивати. Однакъ и тутъ скрôзь перепоны, а и народъ самъ не такъ горне ся до читалень, якъ бы повиненъ. Нашѣ противники — се одна причина нашои нужды; друга — мы самѣ. И въ тôмъ ще наша потѣха. Противники не змѣнять ся, але мы можемо змѣнитись на лѣпше. Та й е насъ такъ богато, що знищати насъ нѣхто не зможе крôмъ насъ самыхъ. Однакъ мы зможемо пôднести ся. — Въ політичнôмъ житю кождый народъ повиненъ бути господаремъ въ своѣй хатѣ. Русины не лишь не можуть вести самѣ своеи господарки, але и вплывъ ихъ на ту господарку е дуже малый. Насъ або не слухають або мы не маемо силы пôднести свôй голосъ такъ, щобъ его учули. Мы повиннѣ мати бôльше якъ 40 пословъ до рады державнои, а можемо нинѣ мати лишь 15, а й тыхъ не дають намъ выбрати. [*Голосы: Кобы не баґнеты!*] Такъ само зъ выборами пословъ до сойму. А рады повѣтовѣ! Чимало е мѣсць, де Русины въ бôльшости, а де-жь въ радахъ повѣтовыхъ наша бôльшôсть? Въ мѣстахъ, хочь и не богато е мѣстъ зъ чисто-рускимъ населенемъ, нѣгде нема управы въ рускихъ рукахъ. Навѣть по селахъ, де зъ конечности все бувае руске, ставлять нашôй господарцѣ перепоны. При всякихъ нагодахъ вплывы староствъ и радъ повѣтовыхъ роблять и по селахъ Русинамъ пакости. [*Голосы: Правда!*] Нашѣ права потоптанѣ. Право зборôвъ спинюють [*Голосы: Щобы хлопъ до розуму не дôйшовъ!*], а якъ топчуть ся нашѣ права при выборахъ, про се й тутъ знають де що розказати бо недавно и вôдси высылано депутацію до Вѣдня. [*Голосы: И тои не пускали!*] Такъ то чужа господарка скрôзь звернена противъ насъ. — И въ національныхъ правахъ мы стоимо далеко по-за другими народами. Якъ мало мы шкôлъ маемо! А коли е що, то бôльше на папери — або чисто польске, або польско-руске. По школахъ польска мова обовязкова, хочь де е самѣ Русины. Се навѣть противне законови. Коли-бъ мы такъ обстали за своимъ правомъ у всѣхъ инстанціяхъ, то хто знае, чи не спасували бы по нашихъ школахъ науку польскои мовы. [*Голосы: А Баревѣньскій!*] Мы повиннѣ выкористовувати нашѣ права, де лишь можна, хочь-бы й при сѣй нагодѣ. Доперва, коли все зробимо въ оборонѣ нашихъ правъ, зможемо сказати, що и не мы виннѣ. Такъ намъ поступати треба на-зверхъ.

У внутрѣшнôмъ житю и поступованю намъ не треба нѣчимъ зражуватись, не тратити духа. Доки мы поступаемо вôдважно, нема страху, — може бути всѣляко, але побѣда наша. Намъ треба характерôвъ, що нѣчимъ не дались бы нагнути. Я згадавъ двѣ рѣчи, що додають намъ надѣѣ. Третя — то наша борба противъ системы гнету, въ якôй не мы однѣ стоимо. Вже при остатныхъ выборахъ Мазуры осягли успѣхи своеи борбы. Въ радѣ-жь державнôй е много заступникôвъ угнетеныхъ народôвъ. Зъ ними треба намъ получити ся. Коли въ часѣ коаліціи всѣ славяньскѣ послы, крôмъ польскихъ, хотѣли получитись разомъ, бôльшôсть рускихъ пословъ, на жаль, спротивилась тому, щобъ не йти въ парѣ зъ такими опозиціоністами якъ Чехи. [*Голосъ: Вольли зъ жидами!*] А нинѣ правительство зъ залѣзною рукою само пôйшло до тыхъ страшныхъ Чехôвъ. Отже видно, не е то страшне йти зъ тыми, що рѣзко боронять свого права. Коли-бъ не наша осторожнôсть, мы нинѣ були бы приятелями Чехôвъ, давнѣйшими, якъ Поляки, отже й любѣйшѣ имъ. Говорено неразъ, що намъ не слѣдъ йти въ парѣ зъ Чехами, бо нашѣ интересы вôдмѣннѣ. А хиба интересы Полякôвъ такъ дуже згôднѣ зъ ческими? Чехи воюють зъ Нѣмцями — Полякамъ въ Австріи се на нѣщо здалось. Чехи хотять ческои короны — и Поляки въ 1868 р. пробували щось подôбного жадати, але они врозумили ся. Они побачили, що коли бы въ Галичинѣ стали панами, то були-бы слабшѣ въ державѣ. Вхопивши ся другои дороги, они нинѣ й такъ и въ Галичинѣ панують и державою кермують. Отже хочь-бы й интересъ нашихъ союзникôвъ бувъ вôдмѣнный, намъ союзникôвъ треба въ борбѣ противъ системы удержаня сильнѣйшихъ. Побѣда прийде скорше чи пôзнѣйше, але для тыхъ, що о неи боролись. Отже не опускаймо рукъ, щобъ насъ потôмъ не спытали: „А де вы були пôдчасъ борбы?" Такою борбою е новѣ выборы, важнѣйшѣ якъ коли, бо система ворожа крѣпшае. Коли-бъ тѣ выборы намъ хочь въ части вдали ся, коли бъ мы показали силу, на насъ звернули бы увагу, насъ поважали-бъ може бôльше, якъ доси. Тому обовязкомъ и интересомъ кождого Русина е старати ся, щобы тѣ выборы выпали такъ, якъ того наше добро вымагае. Держѣмъ ся жь солідарно! [*Клики: Славно!*]

Потôмъ поставивъ посолъ Романчукъ резолюцію: „Повѣтове вѣче въ Жовквѣ взывае всѣхъ Русинôвъ въ повѣтѣ жовкôвскôмъ и въ цѣлôмъ краю, щобы при надходячихъ выборахъ до рады державнои поступали солідарно и всѣхъ силъ докладали за для выбору такихъ пословъ, котрѣ бы крѣпко стояли въ оборонѣ правъ и интересôвъ руского народу, а противъ пануючои рускому народови неприязнои системы."

На тему порушеныхъ посломъ Романчукомъ надужить, якѣ дѣють ся при выборахъ, заговоривъ по нѣмъ господарь Бойко зъ Кошелева, жалуючись на „легкодухôвъ и продайдухôвъ" а головно на деякихъ вôйтôвъ и писарѣвъ громадскихъ. Вôнъ зачепивъ тежь змѣну въ складѣ мѣсцевыхъ радъ шкôльныхъ, що обмежила вплывъ громадъ на учителѣвъ, мѣжь котрыми попадають ся радше паньскѣ аґітатори нѣжь учителѣ.

О. Решетило хотѣвъ интерпелювати посла Романчука, та перебивъ правительственный комісарь, вказуючи на те, що внесеня и интерпеляціи покладенѣ въ проґрамѣ вѣча на кôнци. О. Решетило протестувавъ зъ огляду на те, що зборы можуть бути въ половинѣ нарадъ розвязанѣ и що тогдѣ не буде способу ставити внесень и интерпеляцій. Доперва коли предсѣдатель пояснивъ, що „спôръ зъ комісаремъ бувъ бы тутъ не намолотный", о. Решетило згодивъ ся зъ нимъ и уступивъ голосъ д-рови Королеви.

Д-ръ Король — зъ припорученя жовкôвскои „Рускои Рады" — выголосивъ рефератъ про нову реформу выборчу, щобы повчити селянъ, якъ имъ при выборахъ поступати. Не ходить намъ о те — кôнчивъ вôнъ — хто буде выбраный посломъ, абы лише той посолъ бувъ хлопскій або робôтничій. Щобъ се осягнути, треба зорґанізувати ся, а передовсѣмъ выбрати комітетъ, що занявъ ся бъ выборомъ пословъ по нашôй воли. — Въ тôмъ дусѣ й була поставлена его резолюція.

Зъ черги наступивъ знаменито оброблений и численными прикладали та статистичными даными заосмотреный рефератъ господаря Данила Мекелиты зъ Бутинъ про реформу податкову. Бесѣдникъ говоривъ майже на память и гладко. Выказавши всю несправедливôсть въ розкладѣ державныхъ податкôвъ на поодинокѣ класы обывателѣвъ и вказавши наглядно, що держава подае найменше пôльгъ и користій якъ-разъ тымъ, що поносять найбôльше тягарôвъ, вôнъ въ резолюціи заявивъ ся рѣшучо за змѣною дотеперѣшного оподаткованя — за однымъ лишь податкомъ особисто-доходовымъ, при чôмъ 300 зр. рôчного доходу, якъ minimum екзистенціи руского хлопа, були-бъ зовсѣмъ вôльнѣ вôдъ податку. [*Оклики: Славно!*]

По 10-ти хвилевôй перервѣ д-ръ Олѣйникъ зъ Мостôвъ вôдчитавъ рефератъ про хлопску посѣлôсть въ Галичинѣ и ея будучнôсть. Вôнъ розповѣвъ докладно исторію панщины и ея знесеня, а вôдтакъ и наслѣдки знесеня панщины, завдяки якимъ галицкѣ хлопы стали „вôльными дѣдами". Зарадити нуждѣ безземельныхъ селянъ могла-бъ держава по примѣру другихъ державъ, н. пр. италійскои, де Кріспі надѣливъ землею мужикôвъ сицилійскихъ, або прускои, де держава постарала ся о краевѣ маґазины, щобъ збирати до нихъ закуплюванѣ на пни збôжа и продавати ихъ по дешевыхъ цѣнахъ селянамъ. Увзгляднюючи, що земля усувае ся нинѣ зовсѣмъ селянамъ зъ пôдъ нôгъ — була резолюція д-ра Олѣйника, — держава мае взяти на себе выкупъ паньскои землѣ, щобы выдерти ея зъ жидôвскихъ рукъ а роздѣлити на чиншѣ мужикамъ. — До тои резолюціи о. Решетило додавъ вôдъ себе, щобы держава, поправляючи добробытъ мужика, зачала вôдъ себе. Е въ насъ — казавъ вôнъ — короннѣ землѣ, въ якихъ веде ся господарка такъ нещасливо, що зъ нихъ коронѣ замѣсть приходу выходить лише страта. Тому держава могла бы роздати селянамъ тѣ землѣ ще заки приступить до выкупу паньскихъ ґрунтôвъ.

По принятю всѣхъ поставленыхъ резолюцій наступили внесеня.

О. Кипріянъ зъ Немирова, навязуючи до слôвъ посла Романчука, пôсля якихъ одна причина нашого лихого положеня лежить въ насъ самыхъ, жадавъ, щобъ пошанôвокъ для рускои мовы пôддержували передовсѣмъ самѣ Русины; щобъ они засыпуючи уряды рускими письмами приневолили урядникôвъ вывчитись нашои мовы; щобъ интеліґенція давала примѣръ селянамъ не лишь тутъ, але и въ солідарности, характерности та цивільнôй вôдвазѣ. Селянамъ, що не годнѣ выжити зъ господарки, вказавъ прикладъ промысловыхъ жидôвъ, вôзвавъ ихъ до закладаня крамницъ и пôдпираня ихъ. Польске асекураційне товариство — казавъ бесѣдникъ — рôкъ-рôчно жертвуе значнѣ сумы на народнѣ цѣли, бо мае вôдки. Нехай же й Русины пôдпирають свою институцію „Днѣстеръ", що, розвинувшись, стане имъ тежь въ пригодѣ. Бесѣдникъ закôнчивъ покликомъ, щобы „Руска Рада" выдала вôдозву до всѣхъ Русинôвъ жовкôвского повѣта, абы они при выборахъ выступали характерно та смѣло и старали ся по громадахъ основувати читальнѣ и крамницѣ.

О. Колпачкевичъ, застановляючись надъ причинами зла въ нашихъ вôдносинахъ, выступивъ противъ польщины и противъ выбираня писарями жидôвъ. — На той ладъ говоривъ и господарь Лука Максимôвъ жалуючись ще й на екзекуціи и на те, що податки теперь перестали вôдбирати въ громадахъ, а кажуть носити до урядôвъ податковыхъ. На се порадивъ о. Решетило, щобы домагати ся вôдъ урядôвъ податковыхъ чекôвъ, якѣ бы можна зъ грôшми пересылати почтою, або — пôсля рады д-ра Олѣйника — черезъ начальника громады.

П. Данило Мекелита, пригадуючи зôбранымъ отверте письмо до посла Вахнянина, де его взывали, щобъ явивъ ся на жовкôвскôмъ вѣчи, сказавъ, що посолъ Вахнянинъ „видко волѣвъ здавати справозданє посольске въ якôмсь маґістратскôмъ закутку передъ 18 кулявкôвскими шевцями, якъ передъ народомъ на вѣчи. Се ему каже політика. А его політика яка? Щобы Богови поставити згарокъ а чортови свѣчку! На хлопску нужду плаче, а каркъ гне по бефелю!" Бесѣдникъ внѣсъ, щобы послови Вахнянинови телеґрафічно выслати выразы обуреня и вотумъ недовѣря. — Принято середъ грôмкихъ оплескôвъ.

При оплескахъ зачавъ говорити по польски тарнобжескій Мазуръ Робакъ, що въ часѣ еміґраціи поселивъ ся въ Скварявѣ новôй. Бувавъ вôнъ по польскихъ вѣчахъ. Одна пѣсня тамъ и тутъ. И тамъ и тутъ одна бѣда зъ закономъ дороговымъ, одна бѣда зъ оплатою

за доручення. Чи не обмежили-бъ ви бодай на кошты почты? А суды мировѣ по громадахъ? — часъ бы и тѣ вже завести. Часъ бы щось порадити и на пертрактаціи спадковѣ, щобы страва не коштувала бôльше якъ приправа. Може бы бодай маетокъ, що выносить 400 – 500 зр., не бувъ обтяженый стемплями. Кажуть: панщина скôнчилась. Де тамъ! Вона є на нашихъ кишеняхъ. Звяжмо-жь ся, братя, въ одну мѣтлу — выметѣмъ бѣду за порôгъ! [*Оклики: Славно!*]

Д-ръ Олѣйникъ, дякуючи бесѣдникови за промову, розповѣвъ селянамъ кôлька прикладôвъ мазурскои вытревалости въ полïтичнôй борбѣ и згадавъ останнѣ переслѣдованя кс. Стояловского, середъ якихъ однѣ мазурскѣ хлопы его не опустили.

Останный бесѣдникъ Иванъ Величко промовлявъ противъ закона о кованю коней зъ 1872. р., жадаючи, щобы вѣче постаралось усунути его зъ огляду на непрактичнôсть.

О. Саноцкій на закôнчене выразивъ свою радôсть по поводу численности участникôвъ вѣча. Одно лишь его вражае, именно те, що бачить все тыхъ самыхъ участникôвъ, а не бачить жѣноцтва. А прецѣнь и оно повинно тутъ явитись, щобы будучи пôдпорою своихъ мужѣвъ въ семейнôмъ житю, пôдпирало ихъ также въ борбѣ о народнѣ права. Подякувавши зôбранымъ за участь въ нарадахъ, пôднѣсъ многолѣтє послови Романчукови, а закôнчивъ многолѣтємъ для цѣсаря и закрывъ зборы о годинѣ 4-ôй по полудни, щобы дати мѣсце зборамъ товариства „Руска Рада“.

Переглядъ часописей.

[Kurjer Lwowski о заборонѣ вѣча перемыскимъ старостою. — N. Reforma о опорожненôмъ мандатѣ посольскôмъ до рады державнои зъ округа Золочѣвъ-Перемышляны.]

Kurjer Lwowski, подаючи рескриптъ ц. к. старосты перемыского п. Ґорецкого зъ забороною вѣча въ Рушельчичахъ, пов. перемыского — робить такѣ замѣтки:

„Новый налôгъ. Справдѣшна кара Божа зъ тымъ нашимъ народомъ. До недавна осудженый на цѣлый свѣтъ за налогового пияницю, налогового процесовича, обтяженый рôвножь дѣдичнымъ налогомъ покôрливости, почтивости и анальфабетизму, — нинѣ немовь то отрясаючи ся зъ сего налогу, заразъ впадае въ иншій, ще гôршій, ще бôльше вôдражаючій для хоронителѣвъ порядку и сторожѣвъ житя суспôльного, въ *налôгъ аґітаційный*. Се вже не спорадичнѣ симптомы якоись недуги, се вже не хвилева горячка обôймаюча цѣлый орґанізмъ, однакъ скоро проминаюча, се вже налôгъ, рѣчь хронична, тревала, безперерывна, котра стае ся другою натурою.

Се не наша особиста діяґноза, се не вытворъ розгорячкованои фантазіи журналістичнои — нѣ! Се оречене обсерватора холодного и совѣстного, а бодай такого, котрый зъ уряду, зъ обовязку своего повиненъ поглядати на рѣчи холодно, слѣдити проявы совѣстно и не орѣкати вѣчного на вѣтеръ. Єсть се діяґноза *урядова*, яка выйшла вôдъ ц. к. старосты перемыского а подана до загальнои вѣдомости въ актѣ урядовôмъ, въ рескриптѣ до посла Стефана Новаковского заборонюючôмъ вѣче въ Рушельчичахъ.“

По дословнôмъ наведеню того акту урядового кôнчить Kurjer Lw. свои замѣтки тыми словами: „А теперь кôлька слôвъ о лѣкари, котрый ставляе таку діяґнозу. Резолюція п. Ґорецкого точь въ точь подôбна до тыхъ цвѣтовъ нашои урядовои интерпретаціи законôвъ основныхъ, якими прославивъ свое имя делеґатъ краковскій п. Ласковскій. Все тутъ те саме: и розумѣне законôвъ и трактоване послôвъ и навѣть термінольоґія суспôльно-медична. Можна счудувати ся, бачучи сю чудну згôдность урядовыхъ поглядôвъ въ Краковѣ и Перемышли. Можна також завдавати собѣ пытаня, якимъ способомъ довершила ся та згôдность? Чи п. Ґорецкій позавидувавъ лаврôвъ п. Ласковскому, чи самъ пôдъ впливомъ анальоґічныхъ фактôвъ впавъ на анальоґічный выгадъ, чи може оба тѣ панове черпали свою мудрôсть зъ одного и того самого жерела? Се значить, уживаючи знову медичнои термінольоґіи п. Ґорецкого: чи маемо тутъ до роботы зъ злюбными симптоматами, чи зъ проминаючою горячкою, чи може зъ закоренѣлымъ налогомъ, зъ системою правительственною? Коли-бъ ся послѣдна евентуальнôсть мала бути правдива, то мы мали бы щасливо довершену недавну заповѣдь завѣшеня основныхъ законôвъ — чи лишь на часъ передвыборчій, чи може на якійсь довшій часъ, се вже хиба вôдъ ласки Божои завиcить.“

— —

Nowa Reforma порушуе справу опорожненя мандату посольского до рады державнои въ куріи громадъ сѣльскихъ Золочѣвъ Перемышляны.

Вôдъ дня 14 грудня 1895 — пише N. Reforma — опорожненый мандатъ по п. Плажку въ куріи громадъ сѣльскихъ Золочѣвъ-Перемышляны; черезъ девять мѣсяцѣвъ не мае сей округъ своего представителя въ палатѣ послôвъ а край нашъ мае одного посла менше, анѣжь приписуе законъ. Въ тôмъ часѣ вôдбула ся одна зъ найважнѣйшихъ сесій въ парляментѣ вѣденьскôмъ, а за вôсѣмъ днѣвъ зачинае ся нова послѣдна въ сѣй каденціи кампанія парляментарна, въ котрôй рôвножь станутъ на порядку дневнôмъ важнѣ и далекосяглѣ справы. А однакъ не розписано доси доповняючихъ выборôвъ зъ сего округа и треба побоювати ся, що власти правительственнѣ не розпишуть его вже до кôнця каденціи.

Край нашъ не мавъ въ палатѣ послôвъ такои репрезентаціи, якъ по справедливости ему належала бы ся, а що-до числа послôвъ у Вѣдни найбôльше упослѣдженѣ куріи мѣска и сѣльска. Тожь нерозписане выбору доповняючого есть дальшимъ нарушенемъ засады справедливости, котру такъ дуже знасилувано въ законахъ выборчихъ. Въ хвили, коли п. Плажекъ зложивъ мандатъ, до кôнця каденціи було лишь 15 мѣсяцѣвъ, однакъ се цѣлкомъ не оправдуе поведеня властей, бо нѣякій округъ не повиненъ нѣколи бути позбавленый своеи репрезентаціи на довшій часъ, тымъ бôльше, що на послѣдныхъ сесіяхъ велись нарады надъ найважнѣйшими справами. Впрочôмъ мандатъ опорожнивъ ся не въ наслѣдокъ случаю, лишь за-для того, що п. Плажекъ одержавъ высшу посаду правительственну, котрои не мôгъ погодити зъ мандатомъ посольскимъ. Именованя не можна було вôдрочувати, але тымъ бôльшій поспѣхъ бувъ потрѣбный въ розписаню доповняючихъ выборôвъ, тожь тымъ бôльша вина тыхъ, котрѣ не выповнили своего обовязку.

Однакъ годѣ всеи вины складати на власти адміністраційнѣ. Она паде також на коло польске, котрого обовязкомъ наглядати, щобы репрезентація краю була въ повнôмъ числѣ. Коли бы коло польске було упоминало ся и наставало на розписане доповняючихъ выборôвъ, то й власти не поважились бы були выжидати спокôйно кôнця сесіи. Рôвножь вина паде на сторонництво консервативно-клерикальне. Тажь въ краю дѣе ся звычайно се, чого оно собѣ бажае, та чейже нѣхто не буде сумнѣвати ся, що власти адміністраційнѣ були бы розписали доповняючѣ выборы, коли бы сего оно собѣ бажало. Також нѣхто не буде сумнѣвати ся, що коли бы въ тôмъ часѣ бувъ опорожнивъ ся мандатъ бôльшои посѣлости, то певно вже давно засѣдавъ бы въ парляментѣ наслѣдникъ сего мандату. Але що мандатъ въ куріи сѣльскôй для одного зô своихъ не такъ легко добути навѣть тôй всемогучôй доси партіи, що треба понести не мало труду и выдаткôвъ, то клерикально консервативнôй партіи жаль було того всего на такъ короткій часъ. Вкôнци въ куріи сѣльскôй зачинае псувати ся давный „порядокъ“ и „довѣре“, а сторонництво, заживаюче въ цѣлôй повни пôдпомоги правительственнои, не могло бути певнымъ побѣды та не мало вôдваги станути до борбы. Отсе властива тайна, за-для чого коло польске не домагало ся доповненя числа своихъ членôвъ.

Справоздане зъ люстраціи читалень тов. „Просвѣты“ и господарствъ селяньскихъ въ повѣтѣ борщѣвскôмъ.

(Дальше.)

Читальнѣ „Просвѣты“ въ повѣтѣ борщѣвскôмъ завдяки патріотичнымъ заходамъ и трудамъ тамошного духовеньства и интелiґенціи свѣтскои розвиваютъ ся пересѣчно добре а декотрѣ навѣть взôрцево. Найкращѣ успѣхи въ своѣмъ розвою и дѣяльности осягнули доси читальнѣ въ громадахъ: Волкôвцѣ, Кривче долѣшне, Кривче горѣшне, Борщѣвъ, Скала и Цыганы; до дѣяльныхъ и добрыхъ належать читальнѣ въ громадахъ: Єрмакôвка, Залѣсе, Кудринцѣ, Ольховецъ, Пищатинцѣ и Иванкôвъ; мало дѣяльными, котрѣ доси не розвинули руху въ економічнôй орґанізаціи, е читальнѣ въ громадахъ: Сапогôвъ, Иване пусте, Михалôвка, Мѣльниця, Усте епископске и Желенцѣ. Въ Пилипчу до теперь читальнѣ не було а въ Турильчи и Бурдякôвцяхъ читальнѣ недавно заснували ся, тожь не мали ще часу свою дѣяльнôсть показати. Єсть однакъ надѣя, що пôдъ проводомъ своихъ ревныхъ душпастирѣвъ читальнѣ тѣ хорошо розвивати ся будутъ. Тутъ мушу замѣтити, що въ охрестности Мѣльницѣ рухъ просвѣтный о много е слабшій, тожь найвысшій часъ и конечна заходить потреба зорґанізованя філію „Просвѣты“ въ Борщевѣ, котра бы акцію просвѣтну въ цѣлôмъ повѣтѣ розвинула и на тôмъ поли зорґанізувала люднôсть въ одну цѣлôсть, до чого легко тамъ можна довести, позаякъ не бракъ тамъ людей патріотичныхъ въ интелiґенціи, а людъ самъ значно освѣдомленый и до науки охôтный.

Перейдемъ теперь поодиноко злюстрованѣ мѣсцевости:

1. Волкôвцѣ — громада о 369 нумерахъ. Грунты тамъ що-до якости землѣ цѣлкомъ добрѣ але положене трехъ четвертій посѣлости есть горбовате, спологисте и до вывозу обôрнику недогôдне, а при тôмъ много поля лежить въ значнôмъ вôддаленю вôдъ села, въ наслѣдокъ чого дуже рѣдко або й нѣколи не бувае навожуване. Худобы мало утримуютъ — якъ за-для браку пасовиска въ лѣтѣ такъ и за-для великого роздробленя грунтôвъ. Натомѣсть тримаютъ вôвцѣ для вовны на одѣжь, а свинѣ пôдховуютъ на продажь, щобы обôгнати вôдъ хаты хочь найгрôзнѣйше лихо.

Людъ въ тôй мѣсцевости убогій, а моральнôсть була до недавна дуже невдоволяюча. Але коли вôдъ чотирохъ лѣтъ прибувъ туда теперѣшный парохъ о. Сѣменовичъ, чоловѣкъ незвычайнои працѣ и вытревалости а при тôмъ щирый патріотъ и взôрцевый душпастырь, нинѣ люде тамошнѣ стали не тѣ, що були давнѣйше. Читальня, при котрôй истнуютъ: крамниця, шпихлѣръ та каса щаднича и позичкова, дуже красно розвивае ся и на певно можна числити, що пôдъ проводомъ невтомимого о. Сѣменовича, займе она невдовзѣ одно зъ першорядныхъ мѣсць въ нашôмъ краю. Сходины въ читальни вôдбуваютъ ся правильно що недѣлѣ и свята, а о. Сѣменовичъ завсѣгды бере въ нихъ участь. — Оборотъ въ крамници значный, бо вôдъ 1-ого липня 1894 р. до 1 липня 1896 р. закуплено товарôвъ за квоту 7.329 зр. 88 кр., а оборотъ касовый въ тôмъ часѣ выносивъ 14.843 зр. 42 кр. — Каса позичкова, оперта на щадници, була вôдкрыта дня 16 марта 1894 р., а вôдъ свого заснованя до 1 ого липня 1896 р. мала въ оборотѣ 4.682 зр. 05 кр. — Шпихлѣръ читальняный урядженый практично, бо збôже за готôвку купуе ся и за готôвку продае ся — зъ удѣлюванемъ кредиту членамъ въ разѣ потребы. Окрôмъ сего читальня будуе а властиво муруе свôй власный дôмъ, де буде мѣстити ся саля на читальню, на крамницю, маґазинъ и пивниця. Але на сѣмъ не конець дѣяльности тои читальнѣ а властиво о. Сѣменовича, бо побôчь тыхъ утѣшныхъ успѣхôвъ на поли просвѣтнôмъ и економічнôмъ — сей робôтникъ-патріотъ не залишае труду и заходôвъ ведучихъ до пôднесеня духа релiґійного и до звеличеня нашого обряду. Въ тôй цѣли, не зважаючи на перепоны и кошты, постаравъ ся о дяка укваліфікованого до нотного спѣву — и нинѣ находить ся тамъ мѣшаный хоръ, котрый якъ церковнѣ такъ и народнѣ пѣснѣ красно спѣвае, о чôмъ на зборѣ въ часѣ люстраціи була нагода переконати ся. Також належить тутъ пôднести додатну въ тôй роботѣ працю мѣсцевого учителя п. Октава Свѣткевича, котрый намѣры и змаганя о. Сѣменовича пôдпирае, а особливо займае ся веденемъ рахункôвъ крамницѣ, шпихлѣра, касы щадничои и позичковои и взôрцево ихъ провадить.

Зъ промыслу домового розповсюднене одно ткацтво [якъ звычайно по нашихъ селахъ], але выробы примітивнѣ, на власнѣ потребы, и то не зъ льняного, а зъ конопляного волокна. — Въ сѣй мѣсцевости находять ся поклады вапняку, ґіпсу и твердого пѣскôвця, а також глина на цеглу. Длятого вказане е тамъ: вапнярка, ґіпсарня и цегольня, вкôнци копальня пѣскôвця, а то тымъ бôльше, що н. пр. вапно до Борщева и его околицѣ треба спроваджувати ажь зъ Бучача. А що вôдъ стаціи зелѣзничои въ Чортковѣ е 5 8 миль, то цѣна вапна въ Борщѣвщинѣ дуже высока. Цеголенъ також тамъ нема, бо не всюда е вôдповѣдный матеріялъ, а въ наслѣдокъ того будуютъ тамъ зъ каменя, глины [лѣпянки] и зъ дерева. Фабрики такѣ оплачували бы ся безъ сумнѣву и давали бы заробокъ безземельнымъ мешканцямъ. Надъ тымъ выпадало бы поважно и безъ проволоки подумати и вынайти средства ведучѣ гадку до дѣла. Рѣчь стае ся тымъ важнѣйшою и конечною, коли возьмемо на увагу тамошнѣ сумнѣ вôдносины економічнѣ селянъ и мѣсцевѣ обставины, котрѣ то послѣднѣ вказуютъ, що люднôсть на нѣкого, лишь на себе числити може и повинна. Намѣрена цѣль дасть ся осягнути легко и безъ сумнѣву, наколи люднôсть мѣсцева солідарно и безуслôвно буде пôддержувати змаганя тамошнои читальнѣ, а именно, наколи она буде безъ выимки всѣ потрѣбнѣ товары въ читальнянôй крамници купувати та въ нѣй яко скарбонѣ, служачôй на лиху годину, свôй грôшь складати буде. Тогдѣ читальня, маючи фонды, буде въ силѣ взяти ся до тои роботы, котра въ тôй громадѣ нинѣ представляе ся яко едине и выключне средство до зарады нуждѣ, — бо бôльша половина а властиво три четвертины людности, будучи чи-то безрôльными чи малорôльными, на удержане зъ рôлѣ числити не можутъ.

На зборѣ, на котрôмъ були присутнѣ о. Сѣменовичъ и п. Свѣткевичъ, явило ся много людей, бо звыжъ 150, а се свѣдчить о заинтересованю и пôзнаню потребы та ваги науки. Предметами выкладу було: живлѣне ростинъ; навôзъ стаенный, его матеріялы и способъ уроблюваня; навозова и грошева вартôсть гноѣвки; раціональна управа землѣ зъ поясненемъ потребы и способу выконаня глубокои орки; значѣне покладаня стернѣ и значѣне управы ростинъ конюшоватыхъ та стручковыхъ, а вкôнци выяснене двохъ поставленыхъ интерпеляцій въ справѣ поправы землѣ непропускальнои и въ справѣ средствъ, якими гнитю бараболѣ можна запобѣгати.

(Дальше буде.)

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ Пшибиславѣ въ Чехахъ вôдбуло ся дня 20 с. м. вѣче, на котре зôбрало ся около 700 осôбъ. Промавляли на зборахъ послы Брзорадъ и Герольдъ та обговорювали вôдношене ґр. Баденього до молодо-Чехôвъ. Брзорадъ казавъ, що Бадені бувъ доси лише щедрый на солодкѣ слова, але не можна сказати, щобы мавъ добру волю полагодити ческу справу. Однако незадовго буде мусѣвъ змѣнити свое поведене, бо довше не удасть ся ему удавати на всѣ стороны приятеля. Герольдъ зазначивъ, що двояко говорять про ґр. Баденього: однѣ кажуть, що вôнъ поступае зъ молодо-Чехами щиро; другѣ, що хоче ихъ тôлько вывести въ поле. Чехамъ е на разѣ все одно, що зъ того е правдою, бо они не дадуть ся вывести въ поле. Бадені мусѣвъ се навѣть вже змѣркувати, що легше бути намѣстникомъ Галичины нѣжь шефомъ кабінету. Чехи будуть до того простувати, щобы теперѣшну раду державну чимъ скорѣйше розвязано и щобы нова рада перевела угоду зъ Угорщиною. Але поки буде полагоджена справа тои угоды, домагаютъ ся Чехи, щобы довершено угоду зъ Чехами.

Докладнѣйше здамо справу зъ промовъ тыхъ двохъ послôвъ другимъ разомъ. А теперь подамо змѣстъ промовы п. д-ра Вашатого на зборахъ выборцѣвъ въ Волиню (не въ Колинѣ, якъ доносили телеґрамы). Зборы тѣ вôдбули ся тежъ д. 20. с. м. а промова п. Вашатого выкликала у молодо-ческихъ послôвъ велике невдоволене. П. Вашатый въ своѣмъ справозданю посольскôмъ жалувавъ ся насамперѣдъ на те, що соймъ радить звычайно дуже коротко, такъ що всякѣ внесеня заледво приходять до першого читаня. Опôсля закрываютъ соймъ, а не вôдрочуютъ его, и черезъ те всякѣ розпочатѣ роботы мусять розпочинати ся на ново. Але и при тôмъ можна бы таки щось вдѣяти при добрôй воли; коли жь бо ей нема. Оттакъ посолъ вôдъ 8 лѣтъ вже пять разôвъ упоминавъ ся о заведене обовязковои обезпеки вôдъ огню, а таки справу все вôдкладаютъ, — мабуть тому, що великѣ властителѣ мусѣли бы тогдѣ бôльше платити. Бесѣдникъ переходить вôдтакъ до вôдносинъ въ радѣ державнôй и каже, що рада державна не годна бôльше вдѣяти, нѣжь те, чого бажае и хоче правительство; а селяне и ремѣсники не дармо стратили вже надѣю на яку-небудь помôчь зъ Вѣдня. Положене тыхъ двохъ станôвъ може лише полѣпшити ся, коли ческе право державне стане ся дѣломъ довершенымъ. Але правительство не бажае того. Ґр. Бадені, що то мавъ нѣбы обѣцяти полагодити ческу справу, нарошно закрывъ ческій соймъ, щобы не перейшла въ нѣмъ адреса, домагаюча ся державного права, такъ що въ найблизшôй сесіи соймовôй прийде сю справу на ново починати. Але не треба тратити надѣѣ, що правительство таки колись сповнить свôй обовязокъ. Въ теперѣшнôй кризѣ ческого господарства соймъ мало може порадити, бо доходы королѣвства идуть до Вѣдня. Тамъ маютъ способъ на те, щобы прийти господарямъ зъ помочію. Але що-жь то значать тѣ $2^1/_2$ міл. зр., котрѣ мае ся опустити на ґрунтовôмъ податку? Адже пôсля урядовыхъ выказôвъ каса державна мае 258 міл. зр. касовои надвышки, то могла бы дати частину тои надвышки для пôдмоги господарства. Коли держава бôльше побрала, нѣжь потребувала, то повинна надвышку звернути населеню. Такъ оно е въ Анґліи; а на Угорщинѣ правительство що року выказуе, якъ велика е надвышка касова и до чого ей уживае ся. Пôсля гадки бесѣдника могло бы правительство вôдписати ґрунтовый податокъ за цѣлый рôкъ, що вынесло бы 35 міл. зр.; було бы то нѣчимъ въ порôвнаню до 258 міл. надвышки касовои. Теперь въ цѣлôй Европѣ забезпеченый миръ на необмеженый часъ, а въ Австріи выдае ся рôчно 100 міл. на цѣли военнѣ; чейже можна бы тѣ выдатки зменшити бодай до половины та залишити дальшого зброеня. Вôдтакъ переходить бесѣдникъ на заграничну політику. Вôнъ давно дораджувавъ до зближеня Австріи до Россіи, бо Россія нѣколи не воювала Австріи, а въ р. 1848. навѣть ей спасла. Але за те глумили собѣ зъ посла. Теперь вôнъ доживъ того, що справдѣ поправили ся вôдносины мѣжъ Австріею а Россіею, а царя славлять теперь сторожемъ мира.

Дальше обговорюючи австрійско-угорску угоду, каже бесѣдникъ, що всяка конкуренція зъ Угорщиною стане ся неможливою, коли угоду вôдновить ся по давному; а поки що нема навѣть выглядôвъ, щобы симъ разомъ выпала угода для Австріи кориснѣйше. Мадяры кажуть, що они нѣ въ чôмъ не уступлять и радше повнои розлуки зажадають. Отже коли они не хотять справедливои угоды, то и мы мусимо жадати розлуки. А выборцѣ мусять своимъ посламъ дати рѣшуче припоручене, щобы не голосували за угодою въ дотеперѣшнôй формѣ; инакше занедбаютъ выборцѣ важный обовязокъ. На жаль одна частина народу стае на цѣлкомъ иншôмъ становиску. Се е мѣжнароднѣ робôтники, котрыхъ окликомъ е: „Напередъ хлѣба, а потому народнôсть и воля!“ Они то не хотять мытовои границѣ мѣжъ Австріею а Угорщиною, щобы дешевше мати хлѣбъ, и тымъ стають по сторонѣ нашихъ ворогôвъ; а се рѣчь небезпечна, осо-

бливо теперь, коли ґр. Бадені глядае собѣ бôльшости за угодою. Що угода некорыстна для насъ, выходить вже и зъ того, що Мадяры вже голосять, що здобули все, а Австрія не мае якось смѣлости хвалити ся своими успѣхами. Ґр. Бадені буде певно и мѣжь новыми 72 послами пятои куріи глядати прихильникôвъ угоды; длятого е обовязкомъ всѣхъ выборцѣвъ брати участь въ выборахъ зъ пятои куріи и голосувати лише на такихъ кандидатôвъ, котрî будуть боронити аґрарныхъ интересôвъ. Нѣхто не може жалувати ся, щобы ческій народъ не дбавъ о робôтникôвъ; длятого и робôтники повиннî надумати ся та йти рука въ руку зъ народомъ.

Потому сходить бесѣдникъ на політичнî справы. Коли поклекано теперѣшне правительство, то оно обѣцяло полагодити ческу справу; але якось не забирае ся до того. Коли бы ґр. Бадені справдѣ хотѣвъ того, то повиненъ бы знову заименувати ческого міністра; въ буджетѣ е на те позиція, але міністра нема. Такъ само не поступае на передъ справа выконаня законôвъ основныхъ. Правительство все таки заперечуе рôвне право краевыхъ мовъ, якъ се показуе упослѣдженє ческои мовы въ королѣвствѣ ческôмъ. Длятого бесѣдникъ не вѣрить, щобы ґр. Бадені хотѣвъ полагодити ческу справу.

Вôдтакъ сходить п. Вашатый на бесѣду п. Айма въ Лѣтомышли. Бесѣдникъ заперечуе, мовь бы уступленє ґр. Туна и знесенє вымкового стану було заслугою ческихъ послôвъ; одно и друге було конечностію. Вôдтакъ збивае высказъ п. Айма, мовь бы опозиційне становиско ческихъ послôвъ не змѣнило ся анѣ крыхту. Коли бы такъ було, то опозиція мусѣла бы бути принципіяльна и рѣшуча. Поки правительство не выконуе обовязуючихъ законôвъ, повинна опозиція ужавати противъ него всѣхъ парламентарныхъ способôвъ: не мовчати та усувати ся вôдъ голосованя, але говорити и голосувати противъ правительства; крôмъ того выступати зъ наглячими внесенями, щобы спиняти обрады, а вкôнци поставити въ станъ обжалованя. Але того всего ческî послы не робили. А до того ще повѣдають, що не можна заганяти ся въ опозицію, бо могли бы змѣнити реґуляминъ рады державнои! Коли бы справдѣ мало на меншôсть спасти таке насильство, тогдѣ ческій нарôдъ сказавъ бы своимъ посламъ: „Де не можете ся боронити, де вамъ выдираютъ оружье зъ рукъ, тамъ васъ не треба; вертайте домôвъ!“ Коли бы се ходило лише о мою особу — каже бесѣдникъ, — а не о баламученє народу, то я и не згадувавъ бы про те. Хто тôлько перечитае бесѣду посла зъ Лѣтомышля, то побачить, що кôлька стрѣчокъ низше перечить ся тому, що було сказане высше. Та и всѣ, що его знають, не беруть его балаканины на правду. Такъ говорить чоловѣкъ недоученый. А въ радѣ державнôй промавлявъ всего може два разы та за дозволомъ президента вôдчитувавъ бесѣду слово въ слово, при чôмъ другій посолъ обертавъ ему картки.

Бесѣдникъ розказуе опôсля про хитре поведенє п. Айма, якъ вôнъ своими письмами по рôвныхъ дневникахъ нападае ческихъ послôвъ, котрî ему не идуть на руку, якъ и въ клюбѣ хитрить, якъ баламутить опінію публичну и т. и. Наконець *взывае выборцѣвъ, щобы выбирали* тôлько совѣстныхъ та твердыхъ послôвъ и щобы кождого кандидата шѣсть разôвъ оглянули, поки дадуть ему свôй голосъ.

Зборы приняли опôсля на внесенє начальника громады зъ Нищовиць одноголосно таку резолюцію: Взывае ся молодоческихъ послôвъ: 1) щобы по мысли німбургскихъ ухвалъ стояли въ принципіяльнôй и рѣшучôй опозиціи до правительства ґр. Баденього и его централістично-ґерманізаторскои системы; 2) щобы правительство старали ся наклонити до береженя обовязуючихъ законôвъ особливо въ ц. к. судахъ; 3) щобы старали ся о вôдписанє грунтового податку за цѣлый рôкъ зъ уваги на надвышки касовî и полѣпшенє мѣжнароднє положенє; 4) щобы ставили въ якъ найенерґічнѣйшôй опозиціи до австрійско угорскои угоды въ еи теперѣшнôй формѣ, а въ разѣ потребы, щобы жадали выповѣдженя мытового и торговельного союза зъ Угорщиною та заведеня мытовои границѣ мѣжь обома половинами державъ.

Наконець по кôлькохъ ще короткихъ промовахъ принято ще одноголосно додаткову резолюцію: „Выборцѣ высказують п. Вашатому *повне довѣрє*, *похваляють* его поведенє и всѣми силами будуть старати ся о те, щобы его знову выбрано.“

Опôсля ще высказано бажанє, щобы п. Вашатый частѣйше являвъ ся передъ выборцями, та щобы старавъ ся о зменшенє платнѣ найвысшихъ урядникôвъ: зъ 20.000 зр. на 10.000, зъ 10.000 на 5.000 и т. д.

НОВИНКИ.

— **Въ справѣ конфіскаты 196-ого числа „Дѣла“** одержали мы отсе письмо: *Cz. 22.097.* W imeny Jeho Wełyczestwa Cisara! C. k. Sud krajewyj dla spraw karnych u Lwowi riszył na pidstawi §§. 489 i 493 zak. kar. i §. 37 zak. pras. szczo soderzanie artykułu umiszczenoho w czyśli 196 czasopysy „Diło“ z dnia 12 weresnia 1896 pid napysom „Do czoho se dowede“ wid słiw: „Kurjer Lwow. dodaw“ do słiw „polnische Wirtschaft“ mistyt w sobi znamena prowyny z §. 300 z. k. i proto usprawedływłena jest zariadżena czerez c. k. Prokuratora deržawnoho konfiskata seji czasopysy. W ślidztwije toho riszenia wzboronene jest dalsze rozprostranenije toho artykułu a zabranyj naklad maje buty znyszczenyj. Powody: Tendencyow toho artykułu jest czerez oskorbłenie i neprawdywe podanie pobudyty do wzhordy i nenawysty protyw włastiam deržawnym i ich organam pid wzhladom ich uriadowania w czim mistiat sia znamena prowyny z §. 300 zak. kar. po wydu czoho jest zarjadżena czerez c. k. Prokuratorju konfiskata toho artykułu uzasadnena. — C. k. Sud krajewyj karnyj. Lwiw 16 weresnia 1896. — *Białoskórski.*

— **Окружне народне вѣче въ Тернополи** мае — якъ намъ зъ-вôдтамъ пишуть — вôдбути ся въ тамошнôмъ огородѣ мѣскôмъ дня 30 н. ст. вересня. Вôдозву комітету ц. к. староство сконфіскувало.

— **Управа руского народного театру** складае прилюдно подяку Вп. пп. членамъ комітету въ Борщевѣ, котрî зволили заняти ся театромъ въ часѣ его тамъ гостины, а передовсѣмъ Вп. д-ру Мих. Дорундякови и п. Вас. Дроздовскому, бурмістрови, а також Русинамъ мѣсцевымъ доохрестнымъ, Всч. духовеньству и вкôнци Р. Т. публицѣ польскôй.

— **Товариство рускихъ женщинъ въ Станиславовѣ** подае симъ до вѣдомости, що вечерницѣ товариства при участи „Бояна“ станиславôвского не вôдбудуть ся дня 1 жовтня, але 5-ого листопада, а дня 6 листопада о годинѣ 10-ôй рано вôдбудуть ся въ „Рускôмъ клюбѣ“ загальнî зборы товариства при участи такого числа членôвъ, яке явить ся. Длятого просить ся членôвъ товариства о найчисленнѣйшу участь въ зборахъ. — Въ члены товариства вступили дальше Вп. панѣ: Клементина Струмѣньска, Ольга Матковска, Лавр. Левицка, Юл. Стазнича, Ол. Барышева, Нат. Литвиновичѣвна, Кам. Литвиновичѣвна, Ем. Дольницка, Теоф. Величковска. — Панѣ Ем. зъ Галиковскихъ Воевудкова зъ Кôцманя прислала для товариства 3 зр.

— **Нотарѣвъ-Русинôвъ на Буковинѣ** есть теперь чотирохъ: Николай Дрогомирецкій въ Чернôвцяхъ, Адріянъ Соневицкій въ Станôвцяхъ, Євгеній Стрыйскій въ Селетинѣ, а отсе четвертый — Семенъ Барановскій [бувшій въ 1870-ыхъ рокахъ членъ „Дружного Лихваря“ у Львовѣ] именованый изъ заступника нотаря въ Кôцмани нотаремъ въ Кимполюнзѣ. Пôдъ однымъ взглядомъ мусимо завидувати буковиньскôй Руси въ тôмъ дѣлѣ, а именно, що столиця Буковины мае нотаря Русина. Столиця галицкои Руси не мае того щастя. Передъ кôлькома лѣтами було опорожненыхъ наразъ кôлька нотаріятôвъ у Львовѣ и Русины дуже старали ся, щобы при тôй нагодѣ бодай оденъ нотаріятъ дôставъ ся Русинови, тымъ бôльше що були нотарѣ-Русины зъ повнымъ правомъ компетувати о таку посаду. Однакожь всѣ заходы були надаремнî, бо — якъ кажуть — тогдѣшный намѣстникъ ґр. Казимиръ Бадені на дотычне запытанє зъ Вѣдня въ тôй справѣ мавъ дати вôдповѣдь що „не бачить конечнои потребы“ нотаря Русина у Львовѣ...

— **Президентъ высшого суду краевого у Львовѣ Є. Е. д-ръ Ал. Тхужницкій**, вернувши зъ вôдпустки, обнявъ вчера урядованє. При тôй нагодѣ зôбрали ся въ бюрѣ президіяльнôмъ представителѣ властей судовыхъ и многî иншî достойники, щобы зложити д-рови Тхужницкому ґратуляціи по причинѣ вôдзначеня его гôдностію тайного радника, а тымъ самымъ титуломъ „ексцеленціи“. Промавляли мѣжь иншимъ віцепрезидентъ д-ръ Дилевскій, радники Мисиньскій и Бѣлоскурскій, а д-ръ Тхужницкій дякувавъ всѣмъ за тî заявленя ґратуляційнî. Зъ духовеньства явили ся архіепископъ Исаковичъ и крил. Пакижъ. Крôмъ того наспѣли многî телеґрамы ґратуляційнî вôдъ достойникôвъ зъ-поза краю.

— **Телефонъ мѣжь Львовомъ а Вѣднемъ** мае бути заведеный зъ початкомъ слѣдуючого року. Дирекціи почтъ и телеґрафôвъ у Львовѣ поручено перевести потрѣбнî пôдготовленя, а въ буджетѣ державнôмъ на 1897 р. буде вставлена вôдповѣдна квота.

— **Руска рôльнича низша школа въ Кôцмани** мае вôдкрыти ся въ осени 1897 року. Будынка для тои школы, що ставлять ся коштомъ релігійного фонду, стоять уже пôдъ дахомъ. Потребу тои школы пôднѣсъ передъ кôлькома роками въ буковиньскôмъ соймѣ посолъ Тиминьскій.

— **Епізодъ зъ обходу памятки уніи берестейскои въ церкви въ Ляшкахъ ярославскихъ.** Одинъ академикъ туристъ въ своѣй прогульцѣ бувъ наочнымъ свѣдкомъ такого осъ приключеня и надсылае намъ до умѣщеня въ „Дѣлѣ“:

Було то — каже вôнъ — въ праздникъ св. Петра и Павла. Дорога вела біля церкви въ Ляшкахъ ярославскихъ, а що пора була наручна, то я зъ товаришемъ подорожи постановили вступити до церкви на богослуженє. Якъ-разъ розпочала ся була служба Божа Мы приступили до церковныхъ дверей, але мусѣли станути таки побôчь церкви, якъ многî другî, що облягли були церковнî стѣны, бо невелика церковь була биткомъ повна. По евангелію почала ся проповѣдь, а мы якъ и нашî сусѣды притулили до стѣны головы, щобы чути; и все було чути добре, бо молодый мѣсцевый о. сотрудникъ промовлявъ зъ жаромъ, а тонкî стѣны деревлянои церкви не тамували голосу. Зô вступу проповѣди пôзнали мы, що парохія обходила по-при властиве церковне торжество також памятку уніи берестейскои. Отже проповѣдникъ зôйшовъ на тую унію, а коли почавъ говорити о щастю тыхъ, що належать до уніятскои церкви, и завôзвавъ слухачѣвъ до береженя того бисера, роздаесь наразъ зъ-пôдъ нахиленои головы стоячого передъ нами старця журливый зойкъ и старець залитый сльозами, заламуючи руки, зъ розпукою голосить и повтаряе: „Польскî ксьондзы... забрали мои дѣти зъ церкви... нинѣ они при роботѣ, та ще й карають мене, що ихъ упоминаю...“ Зворушеный тымъ крикомъ и зацѣкавленый тымъ высказомъ старця, приступивъ я ближше къ нему, але вôнъ въ своѣй роспуцѣ не бувъ въ силѣ на мои пытаня вôдповѣсти. Выручивъ его стоячій въ сусѣдствѣ поважный господарь, котрый, покивуючи головою, такъ представивъ исторію пôрваня сынôвъ старця зъ церкви до костела въ Ляшкахъ:

Старець сей — мовивъ вôнъ — Гаврило Яремко мае шѣстьохъ сынôвъ. Пять зъ нихъ за часôвъ помершого передъ 21 роками нашого душпастиря о. Ваяковича були охрещенî ось въ сѣй церквѣ и въ нѣй Бога хвалили. Шестого сына, що народивъ ся невдовзѣ по смерти згаданого пароха, охрестивъ уже лат. сотрудникъ кс. Терешкевичъ, а зъ нимъ — черезъ жѣнку Гаврила, котра була лат. обряду — перетягъ до костела и прочихъ пять Гавриловыхъ сынôвъ. Тогдѣшный завѣдатель нашои парохіи о. Волосъ заразъ запротестувавъ противъ такои смѣлости лат. ксьондза, але що въ Ляшкахъ перебувъ вôнъ коротко, то полишивъ справу теперѣшному нашому пароховп о. Матюкови. Парохъ сей и у властій духовныхъ упоминавъ ся о Яремкôвъ, и вплывами своими заходивъ ся, щобы ихъ вôдобрати. Були вже хвилѣ, де они склоняли ся до повороту, але намовы ксьондзôвъ и „зрывка“ зъ фôльварку таки ихъ не пустили. Щобы лѣпше присилити ихъ до костела, кс. Терешкевичъ по місіи езуитскôй, вôдбутôй въ роцѣ 1877 при костелѣ въ Ляшкахъ, выробивъ имъ перехôдъ на лат. обрядъ черезъ ц. к. староство. А що нашъ душпастирь таки и дальше не перестававъ о Яремкôвъ допоминати ся, то перемыскій лат. епископъ передъ пятьма роками, за часôвъ лат. ксьондза Збѣґнѣвича, велѣвъ присягнути и то вчинили мѣсцевый орґаністъ и оденъ лат. обряду господарь, зложивши присягу, що сыны Гаврила вôдъ самого малку исповѣдують лат. обрядъ при мѣсцевôмъ костелѣ, и тымъ ихъ перехôдъ на лат. обрядъ якъ-бы довершено. Чотирохъ изъ Гавриловыхъ сынôвъ лат. ксьондзы повѣнчали, хрестять ихъ дѣти и вже тыхъ супружества благословити дадуть ся, але бѣдный отець при всякôй нагодѣ нарѣкае на польскихъ ксьондзôвъ, бо дѣти, подоптавши свою вѣру, и вôтця не шанують, та видно и благословеня Божого нема надъ ними, бо — якъ самî нарѣкають — въ нѣчôмъ имъ не веде ся...

Такъ закôнчивъ нашъ бесѣдникъ, а мы погадали собѣ, що краснорѣчивôсть проповѣдника могла де кого, якъ прим. Гаврила Яремка и до слѣзъ зворушити, однакожь фактъ доконаный на его сынахъ не переконуе, мовь-бы нашôй св. церквѣ и народови лѣпше вело ся по берестейскôй уніи, якъ передъ нею було. Длятого зôтхнули мы не лекше якъ Яремко, та й зъ благословенемъ священослужителя, положивши на собѣ св. хрестъ, пустили ся въ дальшу дорогу.

— **Міністеръ рôльництва ґр. Ледебуръ**, скôнчивши свою подорожь въ Буковинѣ, выѣхавъ въ недѣлю зъ Радôвцѣвъ до Галичины, именно до Надвôрнои, де огляне тамошнî посѣлости. Зъ Буковины — якъ кажуть — выѣздивъ дуже вдоволеный, сподобавъ собѣ гарне положенє Буковины и хваливъ мешканцѣвъ.

— **Въ процесѣ зъ Коломыи о рублѣ** по вôдроченю въ суботу розправы за-для того, щобы телеґрафічно вôзвати свѣдка д-ра Стоцкого, вела ся слѣдуючого дня розправа дальше. Насамперѣдъ вôдчитано актъ обжалованя, вôдтакъ переслухано обжалованого редактора Богдана Мардиросевича и приступлено до переслуханя свѣдкôвъ, почавши вôдъ свѣдка д-ра Стоцкого. Ширше справозданє подамо завтра.

— **До XII-ого межинародного зъѣзду лѣкарѣвъ** въ 1897-ôмъ роцѣ въ Москвѣ уже теперь чинять ся пôдготованя. На сей зъѣздъ — якъ пишуть московскî дневники — сподѣвають ся богато лѣкарѣвъ зъ земель славяньскихъ. Деякî лѣкарѣ зъ Праги вôднесли ся до Москвы зъ предложенемъ, щобы для Славянъ зорґанізувавъ ся окремый пôдготовляючій комітетъ и щобы на зъѣздѣ допущенî були языки славяньскихъ народностій; однакъ на те въ Москвѣ не згодили ся. Взагалѣ пытанє офіціяльного языка на зъѣздѣ стае теперь пекучимъ. Порѣшенє сего пытаня полишено першому загальному зборови членôвъ зъѣзду. Бôльшôсть, якъ уже теперь видно, склоняе ся признати языкомъ офіціяльнымъ зъѣзду — французскій.

— **Чого вже не крадуть!** Въ парискôмъ огородѣ зоольоґічнôмъ почули оногды рано сторожѣ якійсь дивный крикъ въ клѣтцѣ зъ крокодилями. Коли прибѣгли до клѣтки, побачили, що три мужчины и одна женщина хотѣли вкрасти величезного крокодиля. Крокодиль спавъ, а одинъ мужчина влѣзъ до клѣтки и заложивши сильку зъ грубого мотуза на шию и хвôстъ звѣряти, перекинувъ мотузъ поверхъ кратъ клѣтки своимъ помôчникамъ. Тî зачали що *силы тягнути, але крокодиль розлюченый*, що не дали ему спокôйно выспати ся, заперъ ся сильно ногами о краты и при тôмъ ревѣвъ що силы. Коли сторожѣ надбѣгли, два мужчины и женщина втѣкли, полишаючи свого товариша въ клѣтцѣ, до котрого теперь вже зачинавъ крокодиль добирати ся. Сторожѣ мусѣли чимъ скорше выдобути злодѣя зъ клѣтки, а той признавъ ся, що хотѣли вкрасти крокодиля, абы его вôдтакъ показувати по ярмаркахъ.

— **Дрôбнî вѣсти.** Дня 6 н. ст. жовтня вôдбуде ся у Львовѣ о 6 годинѣ вечеромъ въ Успеньскôй церкви вѣнчанє п. Володимира Утриска, оконченого богослова, зъ панною Леонтиною Заячкôвскою, дочкою п. Атанаса Заячкôвского, радника дирекціи скарбу у Львовѣ. — Посмертнî оповѣстки [вôдъ родины] о смерти Євсевія Черкавского появили ся вчера на мурахъ Львова въ двохъ мовахъ: въ польскôй и въ рускôй [фонотичною правописію]. — Першî зборы новозаснованого общества православныхъ дякôвъ буковиньскихъ вôдбули ся въ Кôцмани дня 16 с. м.

Посмертнî — ‡ — оповѣстки.

О. Стефанъ Михайловичь, парохъ въ Славску, скôльского деканата, упоковъ ся въ 75 роцѣ житя, а въ 48-ôмъ священьства. В. е. п.!

Наука штука и література.

— **Буковиньска писателька Ольга Кобилянська** обдарувала нашу літературу широкимъ оповѣданемъ, котре вийшло въ Чернôвцяхъ окремою книжкою п. заг.: „Царівна. Оповіданє Ольги Кобилянської. Чернівці, 1896. Накладом редакції „Буковини“. Книжка обôймае „Переднє слово“ Осипа Маковея про авторку „Царівни“, а вôдтакъ оповѣданє [вôдъ стороны 13 до 424-ои VIII-кн.] Зъ „Передного слова“ довѣдуемо ся про личнôсть авторки и еи творчôсть. Ольга Кобилянська родила ся 27 листопада 1865 р. въ Ґурагуморѣ, кôлька лѣтъ жила въ Сучавѣ, вôдтакъ въ Кимполюнзѣ, куда прибула 8-лѣтною дѣвчиною а пережила тамъ 15 лѣтъ. Батько еи бувъ тамъ секретаремъ при староствѣ. Въ 1889 р. батько еи пôйшовъ въ пенсію и перенѣсъ ся на власный хутôръ въ селѣ Димка въ серетскôмъ повѣтѣ. Зъ кôнцемъ 1891 року перенесла ся родина Кобилянськихъ до Чернôвцѣвъ. Ольга Кобилянська — самоучка; скôнчила тôлько чотири нормальнî кляcы, а вôдтакъ обширне свое образованє придбала собѣ сама. Почала писати вже въ 13 чи 14 роцѣ житя — и то по нѣмецки [бо дома и скрôзь панувала нѣмеччина] и якъ бы не познакомила ся була зъ двома Русинками, Софією Окуневскою [дочкою повѣтового лѣкаря въ Кимполюнзѣ] и зъ Наталією Кобриньскою, мабуть нѣколи не стала бы була писателькою рускою. Обѣ тî знакомî еи Русинки заохотили еи писати по руски. Зъ першими еи утворами не вело ся ѣй у Русинôвъ, але мимо того не знеохотилась, писала дальше, и нинѣ десятокъ вже надрукованыхъ еи утворôвъ, бôльшихъ и меншихъ, выробили ѣй добре имя въ нашôй літературѣ. „Въ Ользѣ Кобилянськôй — каже авторъ „Передного слова“ — буковиньска Русь, вовсѣмъ не богата въ письменникôвъ, выскала силу першорядну, освѣчену всесторонно и вправну“. — Оповѣданє „Царівна“ можна дôстати въ редакціи „Буковини“ по цѣнѣ 1 зр. 20 кр. а зъ рекомандованою пересылкою по 1 зр. 30 кр.

— **Зъ друкарнѣ Наук. товариства им. Шевченка** вийшла книжочка п. заг. „Per pedes Apostolorum“ — передрукованî зъ „Зорі“ образки зъ житя православного духовеньства на Украинѣ. — Тамъ-же кôнчать ся друкувати коштомъ редакціи „Зорі“: другій томъ творôвъ Степана Руданьского и траґедія Фр. Шіллера „Марія Стуартъ“ въ перекладѣ Б. Грѣнченка.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Намѣстництво именувало комісарями нагляду котлôвъ паровыхъ: старшого инжінера Вікт. Корнецкого въ Яслѣ для повѣтôвъ ясельского и горлицкого, инжінера Фр. Піщка въ Яслѣ для повѣтôвъ стшижôвского и коросняньского, инжінера Емер. Скавского въ Самборѣ для повѣтôвъ старомѣского и турецкого, инжінера Теофіля Дуяновича въ Бохни для повѣта бжеского. — Львôвскій высшій судъ краевый именувавъ судовыми авскультантами: концептового апліканта выдѣлу краевого д-ра Іос. Шидловского и судовыхъ практикантôвъ: Сам. Небенцаля, Іос. Ґайльгофера, Еразма Семковича, Томисл. Єнджейовича и Володим. Вереша. — Цѣсарь найвысшою постановою зъ 12 с. м. надавъ комѣсареви повѣтовому въ Жовкви Оскарови Лідлеви титулъ и характеръ секретаря намѣстництва. — Міністеръ судôвництва именувавъ кандидата нотаріяльного въ Кôцмани Семена Барановского нотаремъ въ Кимполюнзѣ. — Радникъ высшого суду краевого у Львовѣ д-ръ Вікторъ Корнъ именованый радникомъ двору и перенесеный на становище прокуратора скарбу у Львовѣ.

— **Перенесеня.** Міністеръ судôвництва перенѣсъ нотарѣвъ: Едм. Клеменсевича зъ Грибова до Кракова а Мих Гузу зъ Ценжковиць до Грибова.

Телеґрамы „Дѣла“

Будапештъ 23 вересня. Pester Lloyd доносить, що грецкій король зъ поворотомъ зъ Копенгаґи, де теперь пробувае у родичѣвъ, мае приѣхати до Вѣдня, щобы особисто подякувати цѣсареви за участь въ полагодженю критеньскои справы.

Римъ 23 вересня. Завтра выправляе ся ґенералъ Бальдісера зъ Неаполю до Масавы. Выслана на всхôднî воды дівізія ще сего тыждня получить ся зъ италійскою ескадрою военною, вже тамъ пробуваючою.

Лондонъ 23 вересня. Times довѣдуе ся, що зъ Севастополя вôдплыли 4 россійскî панцирники, 3 канонѣрки и кôлька торпедовыхъ суденъ и повертають ся коло Очакова. Командантъ тои фльотилѣ мае приказъ, на телеґрафічне вôзванє россійского амбасадора зъ Царгороду заразъ прилучити ся до фльоты россійскои на Чорнôмъ мори, щобы вôдтакъ удати ся на Босфоръ. Фльота находить ся на военнôй стопѣ. На суднахъ умѣщено три баталіоны пѣхоты, а войско въ полудневôй Россіи кождои хвилѣ готове до походу.

НАДÔСЛАНЕ.

Мед. Д-ръ
Володимиръ Мендльовскій
бувшій лѣкарь шпиталя и елевъ полож. ґінекольоґічнои клініки въ Краковѣ
осѣвъ въ Глинянахъ
290 дôмъ д-ра Дольницкого. 1—6

Вôдзначена на краєвôй выставѣ 1894 р. срѣбнымъ медалемъ — истнуюча вôдъ звыжь 14 лѣтъ у Львовѣ
при улици Скарбкôвскôй н-ръ 19
КРАВЕЦКА РОБÔТНЯ
ДИМИТРІЯ КОВАЛЬСКОГО
знана зъ своєи точности и совѣстности, приймає всѣ замовленя, входячѣ въ кругъ кравецтва мѣжь иншимъ и мундуры для студентôвъ, спеціяльно такожь всяку одѣжь для Р. Т. Духовеньства и выконує тін-жь скоро, тревало, елеґанцко и дешево.

На провінцію высылає ся пробки безплатно а въ разѣ замовленя упрашає ся пôслати зъужиту одѣжь 236 дотычну на мѣру. 18—20

Змѣна льокалю.
Найдешевшій склад товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА
КОПЕРНИЦКОГО
пôдъ „Коперникомъ"
перенесеный до нового льокал
при пл. Галицкôй ч. 1
По цѣнахъ найдешевшихъ в великôмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — **Направы найскорше и найдешевше.** — Устроєнє електричныхъ дзвôнковъ. — Замовленя зъ провінціи оборотно.
Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.
4185

— Друкарня Наукового Товариства имени Шевченка пошукує ученика до практики зъ укôнченою II класою ґімназ. або реальною.

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА"
у Львовѣ ринокъ ч. 10
выдало новый накладъ друкôвъ

I. Друки правничі:

1. Позовъ въ справахъ дрôбныхъ	лібра по 25	кр.
2. Контрактъ купна и продажи вз. I. ліб. по	40	„
3. „ „ „ „ II. „	40	„
4. „ „ „ „ III. „	40	„
5. Повномочіє	40	
6. Подання о екс- и интабуляцію, взôръ а) б) в) г) лібра по	40	„
7. Написы до подань о интабуляцію л. по	20	„

II. Друки для касъ позичковыхъ:

9. Дневникъ касовый лібра по	40	„
10. Книга довжниковъ „ „	40	„
11 Книжочка для позичаючого 100 прим.	2·—	„
12 Скриптъ довжный „ „	1·20	„
13. Книжочка вкладкова (щадн.) „ „	3·—	„

III. Друки для крамниць:

13. Книжка товарова лібра по	40	„
14. Книжка касова „ „	40	„

IV. Друки для Читалень и Касъ позичковыхъ:

15. Списъ членôвъ лібра по	40	„

Въ друкарни Наукового тов. имени Шевченка ул. Академічна ч. 8 можна дôстати:

Северъ: Задля святои землѣ . .	50	кр.
Абгаръ-Солтанъ: При стрѣлецкôй ватрѣ	40	„
Загôрня: Жанна д' Аркъ . .	10	„
„ Про Оврама жидовина .	10	„
М. Залуквичъ: Кистяки ч. 2 . .	15	„
Корн. Устыяновичъ: М. Ѳ. Раєвскій и панславизмъ	80	„
Зеркало въ рокôвъ 1891, 1892 по .	2	зр.
Евг. Гребѣнка: Байки . . .	10	кр.
Всев. Гаршинъ: Малярѣ, оповѣданє .	10	„
Павл. Грабъ: Пролѣсокъ . .	20	„
„ „ Зъ чужого поля .	20	„
„ „ Зъ пôвночи . . .	20	„
Ґерингъ-Герасимовичъ: Що то господарнôсть	20	„
Ос. Маковей: Поезіи . . .	20	„
„ „ Оферма оповѣданє	10	„
„ „ Весняні бурѣ . .	20	„
Ив. Сурикъ: Творы . . .	10	„
Мит. Олельковичъ: Писання . .	10	„
Вас. Куликъ: *Писання* . . .	10	„

Климентій Федуньо
переплетникъ бібліотеки ц. к. львôвского університету
поручає 366 56-?
свое переплетниче и ґалянтерійне заведенье
у Львовѣ, ул. Академична ч. 8.
Пôдоймає ся всякихъ робôтъ, особливо переплету: Служебникôвъ, Євангелій, Молитовникôвъ, Бібліотечныхъ книгъ, Альбумôвъ, Мапъ, Дипльомôвъ и т. ин. по умѣреныхъ цѣнахъ.

!!Уніформы!!
для ц. и к. пп. официрôвъ, урядникôвъ державныхъ, однорôчныхъ охотникôвъ, а такожь студентôвъ — рôвно-жь всякі роботы цивільні полагоджує якъ найстараннѣйше — по дуже приступныхъ цѣнахъ
Лаврентій Романишинъ
Львôвъ, ул. Сикстуска ч. 19.
255 6—6

Александеръ Царевичь
артистъ-маляръ
[въ Кобиловолокахъ п. Янôвъ коло Теребовлѣ]
по довголѣтнôй практицѣ въ краю и за границею приймає вôдъ кôлькохъ лѣтъ всѣ въ обсягъ церковнои штуки входячі працѣ, а именно: малює церковні образы до иконостасôвъ и престолôвъ; приймає рѣзьбарскі роботы пôсля власныхъ плянôвъ у всѣхъ жаданыхъ стиляхъ, вразъ зъ позолоченємъ; малює стѣны церковъ и т. п. Крôмъ того выготовляє портреты зъ фотоґрафій и зъ натуры. Пôдиимаючи ся всѣхъ робôтъ по дуже умѣркованыхъ и приступныхъ цѣнахъ, а выконуючи все якъ найсовѣстнѣйше, въ доказъ чого предложити може сьвѣдоцтва и похвальні письма, має вôнъ повну надѣю, що Веч. Духовеньство затямить собѣ ласкаво его адресу. 36 60 —?

Іосифъ Игнатій
Лада Заблоцкій
каліґрафъ-рисовникъ
выготовляє замовленя на дипльомы, портреты, написы, карты титуловй, гербы, рисунки технічні, накладанє фотоґрафій *красками и т. п. по цѣнахъ якъ* найприступнѣйшихъ. Мешкає у Львовѣ ул. Городецка ч 19.
271 5—12

Змѣна мешканя.

Стефанъ Томасевичь
артистъ-маляръ у Львовѣ
змѣнивъ мешканє, перенѣсши ся зъ улицѣ Краковскои на улицю Собѣщина ч. 9. Тожь просить Веч. Духовеньство и прочу Вп. Публику въ данôмъ разѣ туда звертатись и адресувати до него.
241 11—12

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. управ. гал. акц.
БАНКУ ИПОТЕЧНОГО
купує и продає
всѣ ефекты и монеты
по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.
Яко добру и певну льокацію поручає

4% листы ипотечні короновй
4½% листы ипотечні
5% листы ипотечні преміованй
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4% листы Банку краєвого
5% облиґаціи комунальні Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3463
4% позичку краєву галицку коронову
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскй облиґаціи индемнізаційнй
и всѣлякй ренты австрійскй и угорскй

а всѣ тѣ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає
по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякй выльосованй а вже платні мѣсцевй паперы цѣнні, такожь запавші купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцевй лишь за вôдчисленьемъ справедливыхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новй аркушѣ купоновй, за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить

До моихъ Вп. П. Т. Гостей!
При нинѣшнôй нечестнôй конкуренціи дуже тяжко для необознаного дѣйстно добрй товары дешево купити. Длятого звертаю увагу П. Т. Публики на мôй склепъ звѣстный вôдъ многихъ лѣтъ зъ найсовѣстнѣйшои услуги и найдешевшихъ цѣнъ та поручаю мôй богато заосмотреный складъ одягôвъ гміжеескихъ, хлопячихъ, дитинныхъ униформôвъ и одягôвъ для Вп Духовеньства.
Замовленя пôсля мѣры выготовлюють ся въ найкоротшôмъ часѣ якъ найлѣпше. 4095
Зъ поважаньемъ
Давидъ Шварцвальдъ
у Львовѣ, площа Капітульна 3.

КОБЗАРЬ
Тараса Шевченка
въ двохъ частяхъ
Выбôръ поезій для народу въ житьеписью и портретомъ автора.
Накладомъ товариства „Просвѣта".
Цѣна кождои части **25 кр.**
Оправленй примѣрника продають ся по 35 кр.

Знана вôдъ многихъ лѣтъ ц. к. управ. рафінерія спірітусу, заосмотрена найлѣпшими приладами ректифікаційными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікерôвъ и оцту
Юлія Миколяша Наслѣдникôвъ у Львовѣ
Яковъ Шпрехеръ и С-ка
поручає старй польскй сильні горѣвки, дуже добрй розоліоси, лікеры, румы правдивй зъ Ямайки, якъ такожь найлѣпшои якости краєвй спеціялы якъ: Народôвка, Dziennik, Szczutek, Карпатôвка, „Дябелъ", Помаранчева же солодженка, Ратафія, Деревôвка и т. и. горѣвки упривилеєванй и одинокй правдивй сеніи зъ нашои фабрики спроваджены.
Одинокє жерело въ краю для пп. аптикарѣвъ, до побираня алькоголю абсолют. и найчистѣйшого спірітусу, до цѣлей лѣчничихъ вôльного вôдъ податку и вже оподаткованого.
Правдивый спірітусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровлю не шкôдный, бо не выробляваный зъ эссенціи оцтовои.
Складъ для мѣста Львова, ул. Коперника ч. 8 и въ головнôмъ складѣ водъ мінеральныхъ І. Йоллеса, улица Кароля Людвика ч. 29. 4912 268 -104

Бронзôвнича рукодѣльня
Володимира Усценьского
перенесена
зъ улици Галицкои ч. 15
на
улицю Руску ч. 1
(въ дôмъ тов. „Просвѣты")

и сполучена зъ торговлею готовыхъ товарôвъ всякого роду, ґараментôвъ церковныхъ, столовои заставы, сервисôвъ зъ хиньского и правдивого срѣбра
пôдъ новою фірмою
Евгеній Спожарскій
и 185 14—25
Володимиръ Усценьскій
Львôвъ, ул. Руска ч. 1.
Признмають ся якъ давнѣйше всякй замовленя и вôдновленя рѣчей церковныхъ зъ золота, срѣбла, бронзу и ин.
Замовленя выконують ся оборотною почтою.

УЧИТЕЛЬ
орґанъ руского товариства педаґоґічного двотыждневникъ педаґоґічно-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 2., Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвроку 160 кр. на чверть року 1 зр.

Рижики кишенй
высылає въ барылочкахъ 5-кіл. почтою оплатно за 2 зр. Юліянъ Марковскій почта Устє руске.
292 1—10

Антôнъ Ґудієнсъ
Складъ полотенъ и шіфонôвъ
у Львовѣ
Готель Европейскій пл. Марійска
поручає найдешевше
зимовй хустки Гімаляя
Бархавы
въ красках и бѣлй
въ найбôльшôмъ выборѣ
такожь
Бѣле столове, постѣль, бѣле мужеске и дѣточе. Бѣле д-ра Єґера, теплй панчохи и скарпетки по найдешевшихъ цѣнахъ.
(Импр.) 284 2—12

Цѣлковитй выправы кухонні, зъ можливо найвысшôмъ опустомъ при бôльшôмъ закупнѣ
поручає Петро Хпонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры)

Харчь
найздоровѣйшій и найдешевѣйшій поодиноко и въ абонаментѣ лишь у Томашевскои, въ Готелю Варшавскôмъ.
273 2—5

Продаю кишенй рижики
въ 5 кільовыхъ барылкахъ по 2 зр.; а въ 5-кільовыхъ слояхъ якъ маринованй по 2 зр. 50 кр. оплатно.
291 1—3
Высовскій въ Грибовѣ.

Молитвеник для дітий
виданий
коштом руского тов. педаґоґічного
В полотняній оправі з золоченим хрестом **20 кр.**
Продає ся в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів ул. Академічна ч. 8.

Рух поїздів зелїзничих
важний з днем 1 мая 1896 року після годинника середно-европейского.

Поїзди відходять зі Львова: поспішні			особові				до	з	Поїзди приходять до Львова: поспішні			особові			
							Берліна		5·10	1·30		8·55	6·55	9·30	—
8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—	Кракова (Вроцлава і Відня) .		5·10	1·30	8·45	8·55	6·55	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	6·45	—	Варшави		5·10		—	8·55	—	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	*6·45	—	Мушини-Криниці через Тарнів*) (тільки від 25 червня до 15 вересня)†) (тільки від 1 червня до 30 вересня)		*5·10	—	—	†8·55	6·55	—	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Мушина-Криниці через Ряшів		5·10	—	—		—	—	—
—	—	—	—	—	6·45	—	Мушини-Криниці ч. Перемишль		—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Хабівки через Тарнів . .		5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	11·00	—	9·55	—	—	Хабівки через Ряшів . .		5·10	1·30	—	—		—	—
—	—	—	—	9·55	6·45	—	Хабівки через Перемишль .		—	1·30	—	8·55		—	—
8·40	—	11·00	4·40	—	—	—	Мшани долішної через Тарнів								
—	2·10	—	4·40	—	—	—	Ряшвадова і Надберезя через Дембицю		—	—	—	—	6·55	—	—
—	—	—	4·40	9·55	6·45	—	Рави рускої через Ярослав			1·30	8·45	—	—	9·30	—
—	—	—	4·40	—	6·45	—	Кросна, Івонича, Риманова, Сянока через Перемишль .		—	1·30	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	—	5·22	—	7·22	—	Мезе-Лаборча і Пешту через Перемишль . .		—		8·45	8·55	—	9·30	—
							Лавочного, Пешту, Міскольча Мункача		—	—	—	12·10	8·00	—	—
—	—	—	—	9·35	—	—	Гребенова (тільки від 10 липня до 31 серпня включно) .			—	—	—	1·51	—	—
—		—	5·22	9·35	*3·05	7.22	Сколього і Стрия*) (зі Сколього тільки від 1 мая до 30 вересня включно) . . .								
—	—	—	—	9·35	7·22	—									
—	—	—	5·22	—	—	—	Станіслава через Стрий .			—	—	12·10	8·00	1·51	*10·10
							Хирова через Стрий . .		—	—	—	12·10	8·00	1·51	
6·10	—	—	—	—	—	—	Сучави, Гусятина, Кересмезе, Слободи рунг., Бергомету, Чудина, Радовець, Кимполюнґа, Букарешту і Ясс . . .		—	—	—	—	8·00	1·51	10·10
—	—	—	—	10·25	—	—	Сучави, Чорткова, Кересмезе, Калуша, Сопова, Букарешту і Ясс		—	—	9·50	—	—		—
—	—	—	—	2·45	—	—	Сучави, Радовець, Бергомету і Чудина (кождого понеділка), Печеніжина . . .		—		—	—	2·01	—	—
—	—	—	—	—	—	10·15	Сучави, Гусятина, Калуша, Новоселиці, Чудина (що понеділка), Радовець, Кімполюнґа, Ясс, і Букарешту . .		—		—	—	—	6·13	—
—	—	—	—	9·15	7·05	—									
—	—	—	—	9·15	—	—	Сокаля і Ярослава через Раву руску		—	—	—	—	7·28	—	—
6·14	2·25	—	—	9·48	—	11·12	Белзця		—	—	—	8·15	5·45	—	—
6·00	2·11	—	—	9·30	—	10.45	Підволочиск і Бродів (на дворець Львів-Підзамче) .		—	—	—	—	5·45	—	—
							Підволочиск і Бродів (на головний дворець) . .		—	2·18	9·55	7·42	4·45	—	—
—	—	—	—	1·32	—	—	Брухович (тільки від 1 мая до 25 червня і від 15 серпня до 6 вересня включно) .		—	2·34	10·05	8·05	5·10	—	—
—	—	—	—	1·20	—	—									
—	—	—	—	3·20	—	—	Брухович (тільки від 26 червня до 14 серпня включно) .		—	—	—	—	—	8·03	—
—	—	—	9·45	3·00	8·55	—	Янова*) (через цілий рік), †) (тільки від 16 червня до 31 серпня включно) . .		—		—	—	—	8·25	—
—	—	—	*9·45	†1·05	§ 3·00	*6·25	Янова (тільки від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цвітня включно) . .		—	—	—	*7·50	—	†5·28	†8·54
—	—	—	1·32	—	—	—	Зимнои Води від 1 мая до 6 вересня в неділі і сьвята . .		—	—	—	—	1·10	7·48	—
									—	—	—	—	—	—	—

Увага. Години печатані грубими черенками означають пору нічну від 6 год. вечером до год. 5-ой 59 мін. рано. В бюрі інформаційнім ц. к. зелїзниць державних у Львові ул. Третого мая ч. 3 готель Імперіяль продаж білєтів стрефових, окружних і довільно зіставлюваних зшитов до їзди, як також тарифи і розкладів їзди в виді кишеневім. Інформациї в справах тарифових і перевозових. Час середно-европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут. Година 12 часу середно-европейского = 12 годині 36 мінут після годинника львівского.
6

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Паперъ въ фабр. Черляньскои. З друкарні Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 206. Львôвъ, Четверъ 12 (24) вересня 1896. Рôчникъ XVII.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 кр.	на цѣлый рôкъ	24 кр.
на пôвъ року	9 кр.	на пôвъ року	12 кр.
на чверть року	4 кр. 50 кр.	на чверть року	6 кр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рôкъ	16 кр.	на пôвъ року	3 кр
на чверть року	4 кр.	на мѣсяць	1 кр. 35 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанй вôльнй вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклй принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовои або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншй донесеня приватнй числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

Переглядъ часописей.

[Die Zeit о подорожи инспекційнôй ґр. Баденього. — Праса польска о заслугахъ пок. Черкавского. — Gazeta Narodowa въ квестіи асиміляціи галицкихъ жидôвъ.]

О подорожи ґр. Баденього до полудневыхъ провінцій монархія робить вѣденьскій тыждневникъ *Die Zeit* такй замѣтки:

„Подорожь инспекційна“ ґр. Баденього стала ся, хоть и не добровôльною, то однакъ дуже успѣшною подорожію для цѣлей аґітаційныхъ опозиціи, за що ему дуже вдачнй всѣ его противники. Бо иншого успѣху властиво нѣякъ не може мати подорожь инспекційна ґр. Баденього. Ґр. Бадені цѣлкомъ не надає ся до того, щобы инспекціонувати политичну управу якои небудь, хоть бы и найбôльше запущенои провінціи державнои. Бо-жь, якъ звѣстно, Галичина, котрою вôнъ управлявъ, була въ часѣ его управы найгôрше пôдъ взглядомъ політичнымъ управлюванымъ краемъ монархіи. Тожь певно вôнъ не має нѣчого закинути навѣть найневôдповѣднѣйшому намѣстникови котрои небудь иншои провінціи. Все, що тôлько теперѣшный президентъ міністрôвъ ґр. Бадені бачить на политичнôй управѣ въ иншихъ провінціяхъ, се мусить лишь завстыдати бувшого намѣстника Галичины ґр. Баденього. Вôнъ, цѣлкомъ природно, мусить бути передовсѣмъ одушевленый тымъ всѣмъ, що бачить въ негалицкихъ сторонахъ державы. Се такъ ясне якъ и то, що люде въ негалицкихъ сторонахъ, котрй при такихъ подорожахъ инспекційныхъ мають нагоду приглянути ся близше ґр. Баденьому, вôдносять неконче одушевляючй враженя.

Така подорожь ґр. Баденього рôвноважить ся зъ цѣлымъ фондомъ диспозиційнымъ. Бо хоть вôнъ при тôмъ нѣчого особлившого не „зъинспекціонує“, то все таки подасть нагоду людямъ, до котрыхъ приходить, его самого зъинспекціонувати, а при тôй пасивнôй инспекціи выявляють ся завсѣгды однй и тй самй невылѣчимй „недостачѣ“ въ особѣ президента міністрôвъ, якй мы у Вѣдни ажь надто добре знаемо. Де ґр. Бадені появить ся, тамъ вôнъ своимъ выступомъ розвѣе въ найкоротшôмъ часѣ всѣ тй міністеріальнй илюзія величины, якй вся урядова праса старала ся збудити цѣлорôчною напружаючою роботою. Ґр. Бадені — а се мусимо ему теперь признати — посѣдає честноту всестороннои справедливости. Вôнъ пôдпирає себе урядовою прасою, а знову своимъ особистымъ выступомъ пôдпирає своихъ противникôвъ.

Тажъ ґр. Бадені ще передъ рокомъ мавъ велику славу у насъ у Вѣдни и по всѣхъ иншихъ политично-центральныхъ сторонахъ Австріи. Мы-жь ще не знали тогдѣ польского мужа державного. Вôдъ того часу бачили мы его при роботѣ, а цѣлый свѣтъ ясно порозумѣвъ, що о нѣмъ думати. Ґр. Бадені мусить, якъ се выходить зъ пляну его послѣднои подорожи инспекційнои, удавати ся теперь ажь въ найдальше положенй закутины на окраинахъ державы, щобы ще найти людей, котрыхъ своею розчаровуючою появою може вылѣчити зъ урядовои вѣры въ свôй талантъ мужа державного и въ щирôсть своихъ намѣрôвъ. Се удало ся ему дуже добре въ Горицін. Его неслава досягає, якъ се показує ся зъ ґеоґрафічного положеня Горицін, вже ажь до самыхъ границь державы. Зъ того можна надѣяти ся, що ґр. Бадені небавомъ досягне также и свою границю.“

——

Въ посмертныхъ згадкахъ по пок. Євс. Черкавскôмъ праса польска пôдносить заслуги покôйного на поли галицкого шкôльництва. Одноголосно признає она покôйному майже выключну заслугу въ тôмъ, що поклавъ першй, и доси непохитнй пôдвалины для системы польонізаційнои въ школахъ Галичины. За се-жь и заповѣдає праса польска пок. Черкавскому „память отъ рода въ родъ“ и вдячнôсть краю.

Slowo Polskie пише: Имя Євс. Черкавского лучить ся зъ двома фактами першорядпои для краю ваги: зъ вôдзысканємъ правъ языка narodow ого въ тôмъ краю и зъ реформою шкôльною. Ґолуховскій и Землковскій пôдготовили политичнй услôвя для тыхъ здобуткôвъ: першій своимъ великимъ вплывомъ у Вѣдни, а другій верховоднымъ становискомъ въ репрезентаціяхъ ломила политичнй трудности. Черкавскій надавъ форму тымъ орґанізаційнымъ працямъ. Коли въ 1866 р. опорожнивъ ся мандатъ посольскій зъ бôльшои посѣлости б. округа чортковского, Ґолуховскій говоривъ и писавъ тамошнôй шляхтѣ: „потребую Черкавского въ соймѣ“. Инспекторъ зъ Градца засѣвъ въ соймѣ и выготовивъ проектъ до закона о языцѣ выкладовôмъ въ школахъ народныхъ и середныхъ, а пôдпертый Жегм. Савчиньскимъ поборовъ пристрастну опозицію рускихъ священникôвъ. Въ 1867 р. порушивъ Черкавскій справу языка польского въ львôвскôмъ университетѣ, а въ 1868 р. ставить резолюцію що-до языка польского въ львôвскôй школѣ технічнôй. Въ парляментѣ протестувавъ въ имени кола польского противъ нарушеня правъ сойму заведенємъ безпосередныхъ выборôвъ, а въ 1874 р. противъ вкороченя правъ краевои рады шкôльнои. — И такъ по черзѣ вычисляють заслуги покôйного при зреформованю львôвского университету зъ нѣмецкого на польскій, при перемѣнѣ языка выкладового въ ґімназіяхъ — а сумою тыхъ всѣхъ заслугъ: польонізація галицкого шкôльництва.

Gazeta Narodowa зачисляє пок. Черкавского мѣжь першихъ проводирѣвъ того поколѣня, котре „выбороло намъ ту свободу дѣланя внутрь краю и се сильне становище политичне въ Австріи“. Побôчь Ґрохольского, Зыбликевича, Адама Потоцкого и Корн. Кшечуновича стоявъ Черкавскій въ першôмъ рядѣ борцѣвъ о автономію narodow-y. Вже за часôвъ Ґолуховского зачавъ вôнъ пурифікацію галицкихъ шкôлъ зъ Нѣмцѣвъ и зъ незрôвнаною зручностію та вытревалостію довершивъ обсаду посадъ учительскихъ питомыми силами. Въ политицѣ выступавъ якъ политикъ практичный, будучи того пересвѣдченя, що всѣлякй проґрамы партійнй мусять бути пôдчиненй интересови narodow-ому. Въ политицѣ дѣлавъ завсѣгды предметово, с. е. для рѣчи посполитои. За ту щиру роботу и борбу о нашй права narodo-вй зложѣмь — кличе Gazeta Nar. — вѣнець вдячности на его домовину.

——

Въ прасѣ польскôй порушено справу перемѣны ґімназіи въ Бродахъ въ сей способъ, щобы выкладовый языкъ нѣмецкій заступити польскимъ. Мотивомъ сеи перемѣны есть зъасімільоване жидôвъ въ хосенъ населеня польского. *Gazeta Narodowa* помѣстила въ тôй справѣ двѣ дописи зъ Бродôвъ; въ однôй выказано вагу спольщеня ґімназіи брôдскои для интересôвъ narodow ыхъ, а въ другôй звернено увагу польскои суспôльности на небезпечнôсть, яка бы вийшла зъ тои перемѣны ґімназіи.

Дописуватель, противный перемѣнѣ брôдскои ґімназіи, высказує такй погляды: Найперше ще не порѣшена квестія, чи Поляки зможуть зъасимілювати жидôвъ? Асиміляція жидôвъ не повела ся Французамъ, Анґлійцямъ и Нѣмцямъ, народамъ о много вышшимъ пôдъ взглядомъ цивілізаціи и маючимъ мѣжь собою значно менше число жидôвъ, а зъ того можна заключати, що она не поведе ся и Полякамъ. Дальше нѣхто не може думати, мовь бы для жидôвъ галицкихъ польска мова була близша вôдъ нѣмецкои або ихъ питомого жарґону. Тожь коли бы трактувати сю справу зъ погляду педаґоґічного, то выпадало бы скорше завести въ брôдскôй ґімназіи выкладовымъ языкомъ жидôвскій жарґонъ а не мову польску.

Вкôнци найважнѣйшимъ арґументомъ дописувателя есть рôзниця мѣжь католицкою и жидôвскою релиґією та етикою. Жиды по всѣ часы на цѣлôмъ свѣтѣ доставляють найбôльшій процентъ кримінальныхъ злочинцѣвъ, всюды пôдкопують моральнôсть, занимають ся лихвою и дають провôдъ у всѣлякихъ обманьствахъ, названыхъ спекуляціями. Вôднимаючи жидамъ ихъ жарґонъ и обычаѣ, вытворюемо собѣ однымъ замахомъ цѣлй леґіоны своихъ власныхъ шахраѣвъ и доконуемо самоубійства на власнôй моральности и етицѣ. Доказомъ найлѣпшимъ на се Угорщина, де змадяризовано навѣть прôзвища жидôвскй, але заразомъ и занапащено етичну и моральну рôвень своеи народности.

„Зъ тыхъ всѣхъ причинъ — заключає дописуватель — лѣпше есть такъ якъ есть. Жиды у насъ ще не розпаношили ся (?) лишь длятого, що мовою, обычаями, релиґією и етикою рôзнять ся вôдъ насъ діаметрально, а хто щиро бажає добра краю, сей мусить бажати, абы та рôзниця якъ найдовше полишила ся. Всяке будованє мостôвъ по-надъ пропасть, яка дѣлить насъ на щастє вôдъ жидôвъ, есть крокомъ въ задъ а не на передъ въ цивілізаціи. Бо жиды насъ лекше потрафлять зôпсувати, будучи сильнѣйшими и фінансово и економічно, а въ такôмъ станѣ рѣчи одинокою спасенною девізою для насъ можуть бути слова св. Августина: in fuga victoria.“

Дуже рѣдко приходить ся вычитати въ прасѣ польскôй такій здоровый поглядъ на квестію асиміляціи жидôвъ, якъ повысшій, — а противно приходить ся намъ нотувати дуже часто факты, котрй свѣдчать, що такй погляды суть спорадичнй у польскои интеліґенціи. Поминаючи вже всѣлякихъ Янклѣвъ въ польскôй поезіи, або polskich weteranów мойсеевого вѣроисповѣданя, — мы бачимо наглядно, що Поляки галицкй зробили собѣ Polaków mojżeszowego wyznania головными союзниками въ своѣй аґресивнôй политицѣ супротивъ Русинôвъ. За цѣну своеи економічнои руины галицкй Поляки при помочи жидôвъ будують Польщу на Руси.

Справозданє зъ люстраціи читалень тов. „Просвѣты“ и господарствъ селяньскихъ въ повѣтѣ борщѣвскôмъ.

(Дальше.)

2. Сапогôвъ, село о звыжь 300 нумерахъ, має грунты такй, якъ попередне село, лишь положенє бôльше горбковате а село въ глубокôмъ яру надъ рѣкою Циганкою, а се вывôзъ обôрнику дуже утрудняє. Такъ само и управа поля зъ причины горбоватого поло-

Зъ чужихъ квѣтникôвъ.

I.

Зъ Майкова.

Дай намъ пустиннику чашѣ дубовй и кýбки,
Кýбки, щó самъ ты ихъ рѣжешь у хвиляхъ свобôдныхъ,
Ставъ передъ нами звычайнй поливанй збáнки,
Чистй зъ водою зачертою въ пôвдень горячій
Въ яснôмъ ручаю, щó дзвôнко журчить по камѣню
Въ мрацѣ холоднôй у тѣни дупластои липы.
Мы-жь притомлéнй, покушавши плодôвъ сочистыхъ,
Тихо згадаемо разомъ пустинникôвъ дáвныхъ,
Щó свое тѣло вялили молитвою й постомъ,
И середъ думъ боговѣйныхъ, поважныхъ
Жартомъ де-не-де закинемо свѣтскимъ.

II.

Зъ Апухтина.

Вôдпливъ уже чóвенъ. Займалось на свѣтъ...
А въ усѣ пращальный дзвенѣвъ ще привѣтъ
Якось ненадѣйно, пестливо.
Мовь олова море шумѣло кругомъ...
Менѣ те роскôшнымъ здаеть ся лишь сномъ
Про казки невидане диво.

Ахъ нѣ, то не сонъ бувъ! У синю вôддáль
Чайокъ бѣлыхъ пара неслáсь поверхъ фаль,
Хмарйночки сѣрй летѣли.
И все, щó сказати не мôгъ я, не смѣвъ,
Кипѣло въ души... и вехôдъ сонця жеврѣвъ,
И фалѣ шумѣли, шумѣли...

III.

Зъ Некрасова.

Нехай бы и булй осмѣянй фантасты,
Нехай вони й смѣшнй остануть ся по части,
Та я все скажу ще: менѣ въ часахъ розлуки
Вôдрадою було́ — середъ терпѣня-муки
Згадати лишь еи, зъ имлы старыхъ вражѣнь
Уявою еи выкликувати тѣнь,
У хвиляхъ прикрои задумы и въ печали
Гуляти по мѣсцяхъ, де въ парѣ мы гуляли
И навѣть инодѣ, пôдъ вечеръ одинцéмъ
Понурымъ мѣсяця любуючись лицемъ,
Пригадувати садъ и темну ту аллею,
Де мѣсяцемъ колись мы любувались зъ нею,
Та бôльше власныхъ серць помѣчуючи жаръ,
Якъ мѣсяця красу и вечера весь чаръ,
Любовно очи все на себе лишь звертали
И въ довгій поцѣлуй устá свои зливали.

IV.

Зъ Гафіза.

Пôдъ вôконцемъ твоимъ я стою самъ одинъ,
Свѣтъ въ нôчнй оповивъ ся вже тѣни;
Плеще пѣсня моя мовь ручай зъ гôръ вершинъ
О понурй, глухй вѣчно стѣны.

Хочь и зъ твого вôконця не видко огнѣвъ,
Та ты чуешь пѣсень моихъ звуки;
Тôлько серце глухе не озвесь на мôй спѣвъ,
Єму, видко, чужй мои муки.

Чи ты може тремтишь на мягкихъ подушкахъ,
Тремтячи соромливо таишь ся?
Освѣтити мене очей блыскомъ, въ рукахъ
Моихъ любо омлѣти боишь ся?

Чи боишь ся ты, щобъ серця гордôсть крѣпка
Такъ вôдъ слѣзъ не стопилась помалу,
Якъ могуча, холодна лявина гôрска
Вôдъ промѣня жаркого розпáлу?

Чи ты другого любишь? Такъ пôзнай же мене,
Я не втихну! Шкодá твого труду!
До самóи зорѣ, поки нôчь не мине,
Я красу твою слáвити буду.

Загреми-жь моя пѣсне въ нôчнôй тишинѣ!
Розливай ся пôдъ звôдами ночи,
Щобъ мôй ворогъ не спавъ, щобъ не мôгъ вôнъ и въ снѣ
Цѣлувати мои любй очи.

V.

Зъ Кардуччія.

Panteismo.

Все вôдъ тебе скрывъ я, сонце всѣмъ ласкаве,
И вôдъ васъ я, зорѣ, все скрывавъ якъ мôгъ,
Навѣть ймя любе, ймя величаве
Мовчки наче скарбъ я въ грудехъ скрывъ моихъ.

А про таемницю ту на небѣ власне
Зорѣ зорямъ шепчуть въ темнотѣ нôчнôй,
Сонце, що на филяхъ пурпуровыхъ гасне
Зъ зорями вже дѣлить скарбъ укрытый мôй!

На тѣнистыхъ горахъ, на поляхъ розлогихъ
Шелестять про се вже квѣты всѣ здаесь,
Птахи всѣ щебечуть: Гей спѣваче вбогихъ,
Царь ты, бо любови вже зазнавъ ты днесь.

Все я скрывъ, а всюды вѣчный чую подивъ,
Имя любе чую, де бъ я не пôйшовъ,
И зъ квѣтокъ акацій голосы природы
Шепчуть все: Ты любишь и знайшовъ любовь.

VI.

Зъ Ленауа.

Темно... Хмаръ понурыхъ лавы
Вкрыли небо й дощь паде,
И вѣтры голосять: ставе,
Де-жь твоя зоря, ахъ де?

Хто въ розбурханому морю
Згаслый свѣтъ зорѣ знайшовъ?
Вже менѣ въ важкому горю
Не всмѣхнесь твоя любовь...

VII.

Зъ пѣсень Ирану.

Каплина.

Дощу каплина впала
На травку въ ранный часъ
И прóмѣнемъ засьяла
Пôдъ сонцемъ якъ алмáзъ.

Дощу каплина впала
Въ пустини на пѣсокъ
И щезла въ мить, пропала
Немовь имлы дымóкъ.

Такъ всѣ дѣлá, всѣ страсти —
Разъ дымъ, а разъ алмáзъ;
Блищать при добрôй власти,
При злôй — ихъ блыскъ погасъ.

VIII.

Зъ папы Льва XIII.

Ars photographica.

Промѣнемъ сонця схвáченый
Блискучій образъ — якъ же-жь вôнъ
Красу чола, якъ блискъ очей,
Якъ устъ вôнъ чаръ передае!

О сило духа людского!
Се-жь е природы твôръ новый!
На красчій не здобулась бы
Й сама Апéллеса рука!

В. Щуратъ.

жене є недогôдна, а крôмъ того поля мѣсцями сполочистѣ. Земля пропускальна, де-не де навѣть шутровата въ пôдглубю, тожь посушнѣ лѣта для тамошныхъ хлѣборобôвъ дуже некористнѣ. Управа рôлѣ дуже плытка, 3 - 4 цалѣ глубоко, а инвентарь робучій дуже слабый; часто запрягають рôчнѣ жеребята до плуга, бороны и до воза. Годѣ такою слабою силою роботу вôдповѣдно выконати та й зъ такого жеребяти годѣ доброго коня доховати ся, бо замучене, забѣджене, заки дôйде до трехъ лѣтъ, стає ся нужденнымъ харлакомъ и калѣкою. Худобы рогатои дуже тамъ мало, въ селѣ лише трехъ господарѣвъ, котрѣ мають по 3 - 4 штуки рогатои худобы, а на 300 нумерôвъ того села находять ся лише 60 70 коровъ, отже бôльше-менше одна корова на пять родинъ. Ростинъ пашныхъ сѣють по троха, але мало, за-для великого роздробленя грунтôвъ. Въ тôмъ селѣ є около 20 ткачѣвъ, около 10 решѣтникôвъ, щось 6 шевцѣвъ и 2 гончарѣ, але выробы тыхъ ремѣсникôвъ примітивнѣ и на малѣ розмѣры. Убожество тамъ велике а людность непросвѣчена, хотяй находять ся тамъ люде, особливо молодшѣ, котрѣ читати вмѣють. Въ селѣ є читальня [зъ 44 членами], крамниця [котра не выплачує ся] и шпихлѣръ. На зборъ въ нагоды приѣзду люстратора прибуло лише кôлькохъ людей и то выдѣловѣ читальнѣ, зъ котрыми люстраторъ старавъ ся полагодити адміністрацїйнѣ вôдносины читальнѣ и розслѣдити тамошнѣ условя суспôльнѣ и господарскѣ, поясняючи имъ досяглôсть солідарнои працѣ на поли просвѣтнôмъ и торговельнôмъ.

3. Кривче долѣшне має грунты такъ що-до якости якъ и положеня такѣ самѣ, якъ Сапогôвъ. Людность убога за для великого роздробленя посѣлостій и браку зарôбку, але статочна, побожна и запопадлива завдяки трудамъ и заходамъ тамошныхъ душпастырѣвъ о. *Лушпиньского*, пароха, и о. Семенова сотрудника, котрый невтомимо працює надъ поправою долѣ парохіянъ якъ въ тôмъ такъ и въ сусѣднôмъ селѣ, Кривчи горѣшнôмъ. Посѣлости грунтовѣ рôвножь дуже роздробленѣ. Найбôльшѣ грунты выносять по 6 морґôвъ — и такихъ є 6 господарѣвъ въ селѣ, 50 господарѣвъ по 3—4 морґи, 100 господарѣвъ по 1 - 2 морґи а звыжь 70 халупникôвъ цѣлкомъ безземельныхъ або маючихъ найвысше до пôвъ морґа поля. Худобы рôвножь дуже мало; коровъ у селѣ на 230 нумерôвъ нема якъ 50 штукъ. А що людности тамъ є 1093 душъ, то одна корова припадає на 21 особъ! Се значить, що люде молока и не видять, бо при браку пасовиска и пашнѣ коровы такъ якъ цѣлкомъ не доять ся. Пасовиско вздовжь рѣки Циганки таке саме, якъ въ попередъ наведеныхъ селахъ, лише для овець вôдповѣдне.

4. Кривче горѣшне — мѣсточко. Въ нѣмъ проживає 1200 Русинôвъ, 390 латинникôвъ и 700 жидôвъ. Станъ маєтковый людности мало що лучшій анѣжь въ Кривчи долѣшнôмъ, а людъ [Русины] пôдъ взглядомъ просвѣтнымъ и моральнымъ такій самый, якъ въ селѣ попереднôмъ, зъ котрымъ становить одну парохію, отже впливы и успѣхи тутъ и тамъ однаковѣ. Тутъ о. Семенôвъ будує дôмъ коло церкви, въ котрôмъ має мѣстити ся читальня, крамниця и господа христіяньска. Въ обохъ Кривчахъ читальнѣ красно розвивають ся а въ економічныхъ галузей крамницѣ ведуть ся зъ дуже добрымъ успѣхомъ.

(*Дальше буде.*)

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

При выборахъ до стирійского сойму зъ сѣльскихъ громадъ вышло на 23 послôвъ 10 нѣмецкихъ клерикалôвъ, 8 Словѣнцѣвъ, а зъ осталыхъ 5 послôвъ має 4 належати до независимого селяньского сторонництва, и 1 до нѣмецкихъ народовцѣвъ; градецка Tagespost зачисляє однако всѣхъ 5 до нѣмецкихъ народовцѣвъ.

Зъ 14 послôвъ зъ сѣльскихъ громадъ, выбраныхъ до каринтійского сойму належить 2 до словѣньскихъ клерикалôвъ, 2 до нѣмецкихъ клерикалôвъ, а осталѣ 10 мають бути нѣмецкѣ народовцѣ.

Про народне вѣче въ Пшиблславѣ, на котрôмъ ческѣ послы Брзорадъ и Герольдъ говорили о теперѣшнôмъ положеню політичнôмъ и о австрійско-угорскôй угодѣ, згадували мы вже вчера, а нынѣ подаемо зъ него докладнѣйше справозданє. Вѣче було зразу скликане на пшиблславске Жижкове поле, де стоить такожь Жижкова могила; але задля непогоды мусѣло оно вôдбути ся въ беседнôй сали въ готелю. П. Брзорадъ, указавши на цѣль и проґраму ческого народу, мѣстячу ся въ тôмъ, що Чехи не настають на нѣчии права, а жадають лише того, що имъ пôсля права належить ся, — зазначивши дальше стару правду: „чого собѣ самѣ не добудемо, того не будемо мати" и що „народы тôлько мають права, кôлько мають силы", — выпровадивъ зъ того мѣру поведеня *послôвъ* супроти правительства: „Якъ оно заховує ся супроти нашихъ жаданъ, такъ и мы супроти него". Переходячи на теперѣшне правительство, сказавъ, що ґр. Бадені не скупивъ доси солодкихъ слôвъ для Чехôвъ, але на тôмъ и конець. Правда, що вôнъ въ декотрыхъ дрôбныхъ справахъ оказавъ лѣпшу волю, нѣжь попереднѣ правительства; все-жь таки не свѣдчить оно о тôмъ, щобы вôнъ хотѣвъ завернути вôдъ централістичнои політики до федералістичнои. Такожь не оказавъ ґр. Бадені доброи волѣ до полагодженя ческои справы; длятого и нарôдъ ческій не має причины инакше обертати ся до теперѣшного правительства, нѣжь обертавъ ся до давнѣйшихъ. Але и того годѣ заперечити, що правительство вôдносить ся до Чехôвъ потроха слушнѣйше, то и годѣ ему вôдповѣдати грубостями. Дальше обговорює бесѣдникъ послѣднѣ подѣѣ въ нѣмецкихъ сторонахъ краю, що выкликали таке розъярене мѣжь Нѣмцами а Чехами, и каже, що справу ческихъ меншостій Чехи не смѣють спустити зъ ока. На зближаючôй ся сесіи рады державнои буде мусѣвъ ґр. Бадені показати остаточно свое правдиве лице, бо такъ, якъ доси, не буде мôгъ на всѣ стороны бути добрымъ та навѣть въ сѣй убогôй Долитавіи довго се не пôде. Тôй хвили идуть ческѣ послы на стрѣчу зъ засадою: „Якъ хто намъ, такъ мы ему." Бесѣдникъ говоривъ опôсля про австрійско-угорску угоду, а вôдтакъ перейшовъ на выборы въ пятои куріи и высказавъ надѣю, що тѣ выборы выкажуть безосновнôсть страху передъ небезпеченьствомъ загального рôвного права голосованя, а заразомъ покажуть, що найширшѣ верствы народу ческого стоять на становиску народнôмъ и вольнодумнôмъ (молодоческôмъ).

П. д-ръ Герольдъ указавъ на чимъ разъ тяжше положене ческого клюбу, котре выходить зъ того, що противники стають ся чимъ разъ сильнѣйшѣ. Про ґр. Баденього двояко говорять: однѣ, що вôнъ має добру волю, пôдготовити а остаточно довершити угоду зъ ческимъ народомъ бодай въ части; другѣ, що вôнъ хоче *лише* Чехôвъ вывести въ поле. Для ческого народу и его послôвъ є се все одно. На охотѣ ґр. Баденього нѣщо не залежить, бо ческѣ послы не дадуть ся вывести въ поле. Они не пытають о замѣры ґр. Баденього, тôлько о его дѣла. А коли ему на тôмъ залежить, щобы о его будучôй дѣяльности Чехи мали належиту гадку, то его рѣчь, доказати дѣлами, що має добрѣ намѣры, але послы не обовязанѣ пôдготовляти въ народѣ тоту добру гадку о нѣмъ. Зъ другои жь стороны годѣ забувати, що скоро на основѣ нового закону выборчого збере ся нова рада державна, то и змѣнить ся заразъ положене. Особливо нѣмецке ліберальне сторонництво выйде дуже ослаблене. Тои хвилѣ мусять ческѣ послы выжидати, лишаючи собѣ зовсѣмъ свобôдну руку. Поки-жь станъ рѣчи ще неясный, є обовязкомъ послôвъ старати ся о его выяснене. Тому будуть ческѣ послы мусѣли стояти при тôмъ, щобы теперѣшну раду державну розпущено и полагоджене важныхъ законôвъ щобы полишено новôй радѣ. Такожь будуть ческѣ послы противити ся полагодженю угоды зъ Угорщиною ще въ теперѣшнôмъ парламентѣ. Въ тôй угодѣ ходить не тôлько о економічнѣ, але и о політичнѣ интересы. Ческе становиско супроти угоды має політичне значѣнє. Ческѣ послы твердо стоять при тôмъ поглядѣ, що не по угодѣ зъ Угорщиною може правительство забрати ся до угоды зъ Чехами, але впередъ мусять перевести угоду зъ Чехами, поки заступники ческого народу пристануть на угоду зъ Угорщиною. *Они* мусять теперь при кождôй нагодѣ старати ся о те, щобы правительство змусьти до выявленя своего становиска супроти ческои справы та ще передъ новыми выборами до рады державнои знати, на чôмъ стоять зъ правительствомъ и якъ мають дальше поступати. Такъ само мусять прояснити ся такожь вôдносины не тôлько сторонництвъ але и фракцій въ краю. Всѣ мусять стояти за спôльною проґрамою. Головна рѣчь: цѣль народу; а що нарôдъ узнавъ за законъ, те мусять всѣ узнати за обовязуюче. Длятого право голосованя пятои куріи мусить стати ся плебісцитомъ за правомъ державнымъ и рôвнымъ правомъ ческои мовы. Ческа мати має достаточно велике серце, щобы пригорнути до себе зарôвно шляхту якъ и буржуазію, ремѣсникôвъ, селянъ и робôтникôвъ. На закôнчене говоривъ ще бесѣдникъ о меншостяхъ ческихъ. Опôсля принято одноголосно таку резолюцію: Вѣче, выслухавши бесѣдъ п. Герольда и Брзорада, ухваляє: зъ уваги, що правительство ґр. Баденього до полагодженя ческои справы доси нѣчого не зробило и справедливыхъ бажань народу ческого не сповнило, высказує ся певну надѣю, що ческѣ послы вытревають въ рѣшучôй твердôй опозиціи такъ до теперѣшного якъ до кождого правительства поти, поки не буде запоруки до справедливои угоды зъ народомъ ческимъ. Въ дальшôй резолюціи домагає ся вѣче справедливого подѣлу квоты при угодѣ зъ Угорщиною, а нѣ, то знесеня мытовои границѣ мѣжь обома половинами державы. Наконець въ справѣ меншостій ческихъ жадає вѣче всюды рôвного права для ческого населеня.

Завтра минає речинець, до котрого мала станути угода мѣжь ліберальнымъ а консервативнымъ сторонництвомъ бôльшои посѣлости въ долѣшнôй Австріи, инакше стратила бы обовязуючу силу така жь угода, уложена мѣжь сторонництвами бôльшои посѣлости въ Австріи горѣшнôй. Отже доносять, що нема надѣи, щобы до того речинця могло прийти до згаданои угоды.

— —

Царска пара бавить вже въ Бельморалю у англійскои королевои. Гостина ся має бути цѣлкомъ приватною, такъ що вôдъ царя буде залежати, о скôлько при тôй нагодѣ будуть порушенѣ такожь справы політичнѣ.

Зъ цѣлого замаху на царя выйшло те, що англійска поліція хотѣла двѣ печенѣ упечи при однôмъ огни: зъ однои стороны оказати ся спасительскою царя, а зъ другои легкимъ способомъ поховати людей небезпечныхъ для Англіи, бо надѣяно ся, що зъ уваги на царя Франція чейже выдасть Англіи головного заговôрника на жите царя.

Times доносить, що Россія зъ певностію войшла въ угоду зъ Япаномъ що-до Кореѣ. Обѣ державы мали бы обняти спôльный протекторатъ надъ Кореєю. Times уважає угоду за велику дипльоматичну побѣду Россіи.

Передъ самымъ приѣздомъ царя до Англіи появила ся въ Standard ѣ статья, очевидно инспірована, въ котрôй каже ся, що льордъ Сельсбері нѣколи и въ гадцѣ не мавъ, щобы Англія на власну руку выступила оружно противъ Туреччины. Вôнъ анѣ на волосъ нѣколи не вôдступавъ вôдъ засады, принятои у Вѣдни, въ Берлинѣ, въ Парижи и такъ само въ Лондонѣ, що Царгородъ не може належати до жаднои зъ великихъ державъ. Царь вôдказавъ ся зъ причинъ, якѣ самъ найлѣпше знає, спôльно зъ Англією наперти на султана оружно, щобы его змусити до змѣны своего панованя. Цареви удало ся перевести въ тôй справѣ на свою сторону Австрію, Нѣмеччину и Францію. При такôмъ станѣ рѣчи переконавъ ся льордъ Сельсбері, що неможлива рѣчь насильно выступити противъ Туреччины, скоро не є приготованый, щобы Англію и цѣлу Европу замотати въ великаньскій спôръ. Длятого волѣвъ сховати до кишенѣ дипльоматичну неудачу, нѣжь таке нещасте спровадити. Але коли вôдкинено внесене льорда Сельсберія, то теперь повинно внесене выйти вôдъ державъ. Англія не буде робити трудностій, коли бы те внесене мало причинити ся до спокою и реформы Туреччины; але небезпечеиьство лежить въ дальшôй проволоцѣ. Але хочь Англія не хоче независимо вôдъ прочои Европы порядкôвъ робити въ справѣ всхôднôй и въ судьбѣ султана анѣ розпоряджати Царгородомъ, то така не може и на те пристати, щобы инша котрась держава або якась ґрупа державъ безъ участи або згоды Англіи брала ся до полагодженя тыхъ справъ.

Зъ судовои салѣ.

[Процесъ въ Коломыи о рублѣ.]

Другого дня розправы зарядивъ председатель трибуналу, радникъ Титъ Заячкôвскій попередъ всего вôдчитане акту обжалованя. Змѣстъ акту обжалованя ось-такій:

Д-ръ Володимиръ Т. Дудикевичъ, адвокатъ въ Коломыи, вносить — яко приватный обвинитель передъ ц. к. судомъ присяглыхъ въ Коломыи противъ Богдана Мардиросевича обжалованє:

Що вôнъ помѣщаючи въ часѣ вôдъ 16-ого лютого 1895 до 9 листопада 1895 р. статьѣ въ Gazet-ѣ kołomyjsk-ôй, а особливо въ статьѣ „Z dnia" написанôй нимъ и помѣщенôй въ ч. 14 зъ 16 го лютого 1895 словами: „Вôсѣмдесять паръ на бали Дудикевича — то свѣтлый попись здôбности орґанізаторскои аранжера и деструктивнои роботы вандруючого рубля... Доперва по роцѣ або й пôзнѣйше довѣдають ся нашѣ політики, що зъ фондôвъ „благотвори тельнаво комітета" выслано емісареви въ Коломыи тôлько а тôлько рублѣвъ на цѣли панмосковскѣ... Одно лишь хотѣвъ бы я знати, а именно, якѣ сумы въ дотычнôмъ рахунку п. емісара фіґурують въ рубрицѣ jours fixes, на котрыхъ ґімназіяльну молодѣжь переробляє ся въ „праворныхъ кацапôвъ" и чи люміна остатного балю, оба хвосты [шлейы] походять зъ того самого фонду, зъ котрого оплачено кошты подорожи и удержаня кôлькадесяти „настоящихъ" молодцѣвъ, зареквірованыхъ зъ Чернôвцѣвъ и Львова для покутскихъ красавиць..." — Въ статьѣ „Z dnia" написанôй нимъ и помѣщенôй въ ч. 15 зъ 20-ого лютого 1895 словами: „Але рѣшучо твердж у, що межи нашимъ Шенереромъ а нѣмецкимъ заходить рôзниця, и то есенціональна. Рôзницю становить рубель... Шенереръ бажає великои неподѣльнои вôтчины для нѣмецкого Міхля, покавалкованого ще нынѣ, мимо сполученои Нѣмеччины, на кôлька частій стовпами граничными. Длятого допускає ся зрады на своѣй державѣ, на своѣмъ монарху, але не на своѣмъ народѣ, котрый есть тымъ самымъ въ Австріи, Прусахъ и Баваріи. Цѣлкомъ инше дѣє ся зъ затѣями нашихъ Шенерерôвъ. Они за рублѣ зраджують свôй нарôдъ и хотѣли бы его вôлляти въ Россію... Хто лише веде нашихъ Русинôвъ въ обôймы матушки Россіи, хто бажає вôлляня Русинôвъ зъ Москвою, той працює надъ выгубленемъ Руси, есть зрадникомъ своего народу; сто разъ гôршимъ, коли за тую зраду бере *рублѣ*." — Въ статьѣ „Z dnia" нимъ написанôй и умѣщенôй въ ч. 18 зъ 2 ого марта 1895 словами: „Бувъ я недавно свѣдкомъ цѣкавои розмовы. Предметомъ еи бувъ рубель вандрôвный, а темату достарчали не стôлько ревеляціи о нѣмъ въ соймѣ буковиньскôмъ, скôлько jours fixes коломыйского Дурнова. Що вандрôвный рубель истнує, на се годили ся оба розмавляючѣ. Трудно-жь не годити ся на те, що ясне якъ сонце, а такъ свѣльне, що передъ сто лѣтами повалило Польщу, а теперь запаршивлює Русь. Лишень одинъ казавъ рѣшучо, що за тѣ рублѣ обганяє нашъ Дурново не тôлько свои приватнѣ забавы, на котрѣ зъ особливою предилекцією запрошує ґімназіяльну молодѣжь, але такожь спроваджує на московскѣ балѣ и гостить трицять и кôлькохъ молодыхъ, надѣйныхъ академикôвъ зô Львова и зъ Чернôвцѣвъ. Не входжу въ се, чи тая версія есть правдива, хочь она дуже правдоподôбна. Але за те цѣкавѣйше є пытане, кôлько такихъ бѣдныхъ русскихъ есть у насъ въ Коломыѣ и черезъ кого дôстають они тѣ пособія. На се пытане вôдповѣсть цѣлый рядъ фактôвъ и vox populi" — и словами: „По тôмъ легко вôдгадати, черезъ кого дôстають пособія убогѣ ученики ґімназіяльнѣ. Вправдѣ доси дôйшло до вѣдомости публичнои лише тôлько, що п. Дудикевичъ обдѣлює своихъ молодыхъ гостей Пушкиномъ и Лермонтовомъ, але прийде, а може й близькій часъ, що довѣдаємо ся, кому и кôлько надсылано зъ благотворительнаво комітету и що за тѣ рублѣ зроблено". — Въ статьѣ „Z dnia" нимъ написанôй и помѣщенôй въ ч. 32 зъ 24 ого цвѣтня 1895 словами: „Тажь московскій рубель старый якъ свѣтъ, якъ зрадники, и на те чей-же не буду потребувати вести доказу правды, такъ само, якъ не буду потребувати вести доказу правды на обставину, що п. Дудикевичъ, яко голова москвофільскои партіи у насъ, має найбôльше правный титулъ до побираня заплаты за свои услуги матушцѣ Россеи. Fecit, cui prodest. Менѣ певно нѣхто не дасть копѣйки. За те близькій є здогадъ, що бере ихъ для себе або для иншихъ, се на одно выходить, той хто молодежи академічнôй за певнѣ уступки обѣцює стіпендіи зъ фондôвъ комітету благотворительнаво, а ґімназіяльну молодѣжь старає ся каптувати для своеи справы не тôлько вщѣплюванємъ въ ню идей панроссійскихъ, але и арґументами горячѣйшои натуры. На се жь доказôвъ менѣ стане" Наконець въ статьѣ „Z dnia" нимъ написанôй и умѣщенôй въ ч. 89 зъ 9 ого листопада 1895" словами: „Одного дня — було то передъ Рôздвомъ, дôставъ я разомъ зъ иншими вôдъ Добряньского [Адольфа Ивановича] запрошене на Св. вечеръ въ однôй зъ перворядныхъ реставрацій вѣденьскихъ. Бувъ тамъ и Дудикевичъ. Цѣлу нашу кольонію гостивъ Добряньскій якъ князь. Се менѣ було загадкою. Приступивъ до мене адептъ Добряньского, Купчанко, котрый пôзнѣйше перестигъ учителя, и сказавъ зъ вôдтѣнкомъ завистя: „Шѣсть тысячѣвъ рублѣвъ дôставъ Добряньскій на приняте, а приймає насъ усего разъ въ роцѣ"... „Впрочôмъ найлучше заглянути въ слѣдчѣ акты зъ 1892 р. Карный судъ въ Чернôвцяхъ перевѣвъ бувъ слѣдство о зраду державы противъ Казарищука, Купчанка и товаришѣвъ. Въ актахъ находить ся кôлька письмъ або візитныхъ білетôвъ д ра Дудикевича. Не думайте, мои панове, що се якійсь пустый процесъ. Є тамъ звыжь двацять рôзныхъ актôвъ зъ царскои канцеляріи въ Петербурзѣ и тôлько-жь актôвъ зъ канцеляріи Кобурґа. Мало хибувало, а було бы зъ д-ромъ Дудикевичемъ дуже круто, але зъ оглядôвъ політичнои натуры слѣдство то застановили... Отже фактъ есть, що консолідація москвофільскои партіи у насъ наступила по прибутю до Коломыѣ чоловѣка, що ще недавно надъ синимъ Дунаємъ спѣвавъ похвальнѣ имны на честь бѣлого царя а Сибѣръ называвъ „ачень харашая страна", котру оклеветували бунтôвники Ляхи и пôдкупленый ними публицистъ Кенанъ" [Gazeta kołomyjska ч. 18].

Навѣвши все те, д-ръ Дудикевичъ выводить въ актѣ обжалованя, що обжалованый Б. Мардиросевичъ, оголошуючи печатно тѣ выдуманѣ або перекрученѣ факты, кинувъ фальшиво пôдозрѣне на д-ра Дудикевича о такѣ нечестнѣ и неморальнѣ учинки, котрѣ є спосôбнѣ выставити его въ опініи публичнôй на погорду и понизити его, а тымъ обжалованый допустивъ ся провины зъ §. 488 зак. карн.; — дальше, що обжалованый закинувъ д-ру Дудикевичеви згôрднѣ прикметы и пересвѣдченя и выставивъ его на публичну наругу, а тымъ обжалованый допустивъ ся провины зъ §. 491 з. к.; — наконець, що обжалованый ложно кинувъ на д-ра Дудикевича пôдозрѣне посередно и безпосередно о злочинъ противъ державы, сповнюваный предпринимане мъ чинностій стремлячихъ до вôдорваня Галичины, Буковины и пôвнôчнои Угорщины зô звязи австро-угорскои монархіи и спосôбныхъ выкликати або збôльшити небезпечнôсть для державы зо внѣ, або повстане чи межиусобицю у внутрѣ, а тымъ обжалованый допустивъ ся провины зъ §. 487 зак. карн.

Въ мотивахъ обжалованя пôднесено, що обжалованый Б. Мардиросевичъ въ слѣдствѣ признавъ ся, що всѣ инкримінованѣ статьѣ самъ написавъ, зъ вынимкою однои умѣщенои въ 89 ч. зъ 9 падолиста 1895, котру написавъ его сотрудникъ Натанъ Фернбахъ, але и за тую статью вôнъ бере одвѣчальнôсть на себе. А вкôнци д-ръ Дудикевичъ навѣвъ, що обжалованый є чоловѣкомъ, котрый безкарно приймає такѣ компліменты, якъ: що „вôнъ безъ всякои чести, не вартъ подання руки, неспосôбный до сатисфакціи, ґазетою наживає „швайґельды", публично и свѣдомо лже безчельно" — и т. п.

По вôдчитаню акту обжалованя председатель трибуналу зарядивъ ще вôдчитати рѣшене высшого суду краевого зъ 1-ого вересня с. р. выдане на вôдкликъ обжалованого. Рѣшенемъ симъ высшій судъ краевый вôдкинувъ вôдкликъ Б. Мардиросевича якъ що-до змѣсту акту обжалованя, такъ и що до формы. [Бо Мардиросевичъ закинувъ бувъ такожь, що актъ обжалованя написаный по россійски, отже не въ однôмъ зъ краєвыхъ языкôвъ.

Тутъ замѣтна рѣчь, що въ рѣшеню высшого суду краевого языкъ рускій названый „russkyj".]

Почало ся переслуханє обжалованого.

Обжалованый зазначивъ на вступѣ, що д-ра Дудикевича лично не знае, а воювавъ противъ него зъ обовязку дневникарского яко противъ проводира партія въ Коломыи, ворожои якъ польскôй такъ и рускôй народности. Вôдтакъ вôдповѣдавъ на актъ обжалованя по точкамъ.

На замѣтъ, що вôнъ назвавъ д ра Д—ча москвофiломъ, говоривъ: Всѣмъ вѣдомо, що межи партіями рускими въ Галичинѣ есть и видну ролю грае партія москвофільска, котра стремить до Россіи и до православія. Она обожае могучôсть россійской державы, культуры, языка, и на скôлько мае звеличуваня для всего, що великоруске, на стôлько знову мае погорды для народнои малорускои літературы и прозывае ей „хахлацкою". Д-ръ Д -вичь належить до тои партіи и грае въ нѣй видну ролю. Вôнъ тутъ и проводиръ партіи, бо въ тутешнôмъ центрѣ ей, въ филіи общества им. Качковского, котрого патрономъ бувъ славетный апостатъ Наумовичь, вôнъ е довгî лѣта предсѣдателемъ.

На замѣтъ, що вôнъ назвавъ д ра Д—ча россійскимъ емісаремъ, мовивъ: Вѣдомо, що д ръ Д—вичь ще заки прибувъ сюда, бувъ уже въ Вѣдни знаный зъ своихъ симпатій до Россіи и зъ дѣяльности въ тôмъ напрямѣ. Бувъ вôнъ предсѣдателемъ москвофільского общества „Буковина", обертавъ ся въ кругахъ славянофiлôвъ, мавъ зносины зъ офіціяльными особами зъ Россіи, и вже яко академикъ вôнъ на бенькетѣ, устроенôмъ у Вѣдни „Буковиною" въ честь россійского маляря Верещагина, въ голоснôй того часу бесѣдѣ, величавшôй Россію, сказавъ, що „Сибѣръ очень харашая страна" и т. д. И вже тогдѣ ходили вѣсти, що вôнъ мае зносины зъ урядовою чи неурядовою Россією. Коли д-ръ Д—вичь переселивъ ся зъ Вѣдня до Коломыѣ, москвофилы тутешнî, прибитî ще вôдъ часу звѣстного процесу Ольги Грабаревои, Наумовича и другихъ, заразъ знову пôднесли голову. Д-ръ Д—вичь заразъ розвинувъ горячкову дѣяльнôсть політичну. Всюда — дома, на улици, по склепахъ, на зборахъ говоривъ по великоруски, всѣ письма зъ его канцеляріи выходили въ языцѣ россійскôмъ. Его близькî сторонники назвали святковану тогдѣ конституцію 3-ого мая „дурачествомъ", а одного разу напали на рускихъ народовцѣвъ, що спѣвали народный гимнъ „Ще не вмерла Украина", и побили ихъ. На взорець великихъ диплёматôвъ почавъ д-ръ Д - вичь устроювати що четверга jours fixes, на котрыхъ укладано пляны вытисненя народовцѣвъ зъ рускихъ товариствъ. И дѣйстно, се имъ въ части удало ся; читальня мѣщаньска стала „городскою". Нинѣ вже лишь товариство „Родина" и „Народный Дôмъ" въ рукахъ народовцѣвъ. [Се не згôдне зъ правдою; въ Коломыи народовцѣ мають бôльше товариствъ. — *Ред.*] По двохъ лѣтахъ д-ръ Д—ичь загадавъ, мовь той вождъ, урядити ревію свого вôйска — баль, що мавъ своимъ блескомъ и люксусомъ затьмити всѣ забавы тыхъ мясниць. Фірму дававъ комітетъ общества им. Качковского, але д-ръ Д—вичь цѣлый трудъ взявъ самъ на себе. Дохôдъ зъ балю бувъ призначеный на цѣль добродѣйну, а хто устроювавъ такî балѣ, то знае, що устроюе ся ихъ скромно, абы якъ найбôльше лишило ся доходу на цѣль добродѣйну. Тымчасомъ д-ръ Д—вичь самъ наиявъ и пышно прикрасивъ салю касы ощадности, спровадивъ танечникôвъ-академикôвъ зô Львова и зъ Черновцѣвъ, розославъ безплатно білеты молодежи, приявъ ей у себе, угостивъ пышною вечерою и выплативъ ѣй кошты подорожи. И баль справдѣ выпавъ величаво; на сали танцювало 80 паръ до рана. Таку удачу сего балю приписала публична опінія однодушно рублеви. А яка була въ тôмъ дѣлѣ однодушнôсть, посвѣдчить отсей фактъ: Въ день по балю выдѣлъ товариства музичного, въ котрôмъ бувъ и Мардиросевичь, зôбравъ ся на нараду въ справѣ устроеня щорôчного вечерка костюмового. Въ дискусіи згадано о вчерашнôмъ бали и пôдношено его удачу, а тогдѣ презесъ товариства музичного, пок. прокураторъ Рыбчиньскій, сказавъ: „Дайте менѣ рублѣ, а я устрою такожь такій або й ще красчій баль!" Чуло се бôльше особъ и можуть посвѣдчити. И обжалованый, яко публицистъ, почувъ ся покликанымъ выразити таку публичну опінію. Вôнъ очевидно не схопивъ д-ра Д—ча за руку, коли той рублѣ бравъ, але зôйшло ся разомъ кôлька обставинъ, котрî въ нѣмъ утвердили таке пересвѣдченє. Обжалованый знавъ, що д-ръ Д—вичь устроюе у себе дома т. зв. „четверги", кличе на нихъ молодѣжь гімназіи, толкуе ѣй о великôй матушцѣ Рассеи и кормить ей россійскою літературою. А поголоски тî видко не були пустыми сплетнями, коли навѣть власти выслѣдили тую шкôдну дѣяльнôсть д-ра Д—вича и длятого зарядили надзôръ поліційный надъ его домомъ, *и я о тôмъ пôдъ той часъ довѣдавъ ся.* Рôвночасно въ буковиньскôмъ соймѣ послы д-ръ Смаль Стоцкій и Пѣгулякъ вôдхилили занавѣсу зъ тайны вандруючого рубля. Тогдѣ обжалованому годѣ вже було мовчати и вôнъ написавъ въ нумерѣ зъ 16. *лютого* 1895 р. статью о вандрôвнôмъ рублю, а закôнчивъ ей покликомъ до народовцѣвъ, звертаючи ихъ увагу на пôдземну роботу москвофільску.

На дальшій замѣтъ, що обжалованый написавъ про д-ра Д—вича, що вôнъ „псуе красну руску муку, абы зъ неи лѣпити россійскî пироги" — такъ говоривъ: Того высказу вôнъ не вôдкликуе. Коли хто стягае зъ улицѣ молодѣжь, гостить ей и поить за-для цѣлей зовсѣмъ прозорыхъ, той певно псуе „руску муку". Посвѣдчить тутъ директоръ гімназіи п. Скупневичь, що три пильнî ученики почали ходити на вечерки до д ра Д—вича, и анѣ оденъ не скôнчивъ року школьного зъ добрымъ поступомъ, всѣ въ наукахъ занедбали ся, а натомѣсть фанатично запалили ся до мрѣй панславістичныхъ. Тогдѣ то дôйшовъ обжалованого такій фактъ: гімназіястъ Еразмъ Левицкій безъ вѣдомости вôтця и господинѣ дому утѣкъ зъ Коломыѣ. Господиня написала о тôмъ вôтцеви ученика до Городенки, той заразъ удавъ ся до адвоката д-ра Окуневского, щобы зъ нимъ поѣхавъ яко его дорадникъ правный до Коломыѣ и запытавъ ся Дудикевича: що той зробивъ зъ его сыномъ? — нехай скаже, де сынъ перебувае въ Россіи... Мусѣла-жь бути до того якась пôдстава. Впрочôмъ близше розкаже сю справу свѣдокъ д ръ Окуневскій. Отже обжалованый мавъ рацію написати, що д-ръ Д—вичь „псуе руску муку".

Вконци що-до найтяжшого замѣту — вандрôвного рубля обжалованый мовивъ: Що вандрôвный рубель истнуе, о тôмъ здаеть ся нѣхто не сумнѣваесь; о тôмъ всѣ знають, о тôмъ пишуть дневники, о тôмъ говорять въ соймѣ. И обжалованый пересвѣдченый, що д-ръ Д—вичь за такî услуги, якî вôнъ вôддае Россіи, бере заплату. Але обжалованый не сказавъ въ статьѣ просто, що д-ръ Д—вичь взявъ або бере рублѣ. Рубель, то рѣчь, яку трудно схопити, отже обжалованый анѣ не схопивъ рубля, анѣ навѣть не видѣвъ, длятого вôнъ высказавъ лише, що д ръ Д—вичь мае всякій правный титулъ до побираня вынагороды за свои услуги Россіи. Пересвѣдченє обжалованого потверджуе свѣдоцтво его шкôльного товариша д-ра Стоцкого. Обжалованый случайно попавъ такожь на слѣдъ справы о державнôй зрадѣ Козарищука, Купчанка и товаришѣвъ, а въ справу сю вмѣшаный бувъ и д-ръ Д—вичь. Обжалованый мавъ акты тои справы въ рукахъ и на власнî очи бачивъ т. зв. „Verhaftungsbefehl" — наказъ увязненя д-ра Дудикевича. Мѣжь актами тои застановленои справы е богато компромітуючихъ письмъ д-ра Д—вича. Впрочôмъ и львôвска поліція въ своѣмъ вôдзывѣ о Д—вичу выразила ся, що его вôдносины до Россіи не були платонічнî. А всетаки обжалованый анѣ разу не написавъ просто, що д ръ Д—вичь бере рублѣ, але все и нинѣ твердить, що може ихъ брати. „Натомѣсть д ръ Д—вичь — кôнчивъ обжалованый при кôнци акту обжалованя помѣстивъ выписы изъ злобныхъ пасквілѣвъ противъ мене, а се свѣдчить о его низькôмъ способѣ мысленя..." [Въ хвили, коли обжалованый се выповѣвъ, д-ръ Д-вичь зôрвавъ ся, попросивъ трибуналъ, щобы за тî обидливî слова наложивъ на обжалованого кару дисциплінарну, а такожь розширивъ обжалованє на §. 491 з. к. — Оборонець д ръ Красницкій спротививъ ся тому, толкуючи, що обжалованый тôлько повторивъ, за що *провинивъ ся вже печатно и за що стае теперь передъ судомъ.*] Обжалованый докôнчивъ свою оборону внесенемъ до трибуналу, щобы переслухано цѣлый рядъ его свѣдкôвъ и щобы вôдчитано дотычнî статьѣ зъ Gazet-ы kołomyjsk-ои не лише въ инкримінованыхъ урывкахъ, але въ цѣлости.

Предсѣдатель трибуналу поставивъ ще до обжалованого рядъ пытань, на котрî той такъ вôдповѣдавъ: Слова „деструктивна робота рубля вандрôвного" вôдносять ся до всѣхъ, хто бере рублѣ, а вôдносять ся они до д ра Д—ича на стôлько, на скôлько вôнъ провôдникъ въ партіи. — Пôдъ „россійскимъ емісаріемъ" розумѣвъ д-ра Д—вича. — „Благотворительный комітетъ" то таранъ, котрымъ Россія добувае ся до всѣхъ славяньскихъ земель; нехай оно и приватне товариство, але дѣлае при помочи правительства. — Пôдъ „проворными кацапами" розумѣвъ москвофiлôвъ; пôдъ „настоящими молодцами" академикôвъ спроваджѣныхъ на баль зô Львова и Черновцѣвъ; пôдъ „люмінами балю, обома хвостами" назвавъ величезнî хвосты суконь двохъ дамъ на бали, котрî звернули на себе загальну увагу; пôдъ „арґументами горячѣйшои натуры" розумѣвъ напоѣ и ѣду, якими д-ръ Д—вичь гостивъ у себе ученикôвъ. — Що-до замѣту „зрады державнои" то вôнъ вôдносить ся до всѣхъ, що стремлять до зôлляня зъ Россією, а до д-ра Д вича на стôлько, на скôлько вôнъ належить до такои партіи. Що-до застановленои справы о державнôй зрадѣ Козарищука и Купчанка то нинѣ она е державною тайною. Обжалованый мавъ акты въ рукахъ, въ якій способъ не скаже. Тамъ бачить ся е переписка д-ра Д вича зъ офіціяльными особами въ Россіи и зъ тыми обома москвофiлами. — „Дурновомъ" назвавъ обжалованый д-ра Д вича по назвѣ бувшого россійского міністра просвѣты длятого, бо д-ръ Д-вичь горячо займавъ ся просвѣтою молодежи шкôльнои въ користь Россіи.

По скôнченю переслуханя обжалованого трибуналъ удавъ ся на нараду и рѣшивъ: засудити обжалованого на дисциплінарну кару въ квотѣ 5 зр. и признати розширенє обжалованя на §. 491.

Потôмъ почато переслухувати свѣдкôвъ.

(*Дальше буде.*)

Рѣшаючимъ моментомъ розправы на некористь д-ра Дудикевича було *зôзнанє свѣдка* директора гімназіи п. Скупневича, котрый зôзнавъ, що д ръ Дудикевичь справдѣ стягавъ до свого дому молодѣжи, набивавъ имъ головы идеею панроссійскою. О тôмъ була мова и на конференціи учительскôй. Оденъ такій ученикъ [Кучуракъ], що до VII-ои клясы вчивъ ся добре, опôсля такъ опустивъ ся, що на оба курсы дôставъ третю клясу. По феріяхъ прийшовъ самъ до директора и признавъ ся, що причиною цѣлого нещастя було то, що д-ръ Дудикевичь, стрѣтивши его на улици, запросивъ его до себе и вôнъ почавъ у него бувати. На розправѣ у вôвторокъ вôдчитано такожь изъ стенографічныхъ записокъ буковиньского сойму звѣстнî бесѣды пословъ д ра Смаля Стоцкого и Пѣгуляка на тематъ рублѣвъ.

— **Заборона вѣча въ Самборѣ.** Нѣхто бы и не подумавъ, скôлько то клопоту мають власти політичнî зъ аранжерами вѣчь и якъ дуже мусять напружати свои силы умовî, щобы не допустити до такого вѣча. На доказъ сего може послужити найновѣйшій фактъ забороны вѣча въ Самборѣ. Вѣче було скликане на день 20 н. ст. вересня. На повѣдомленю до староства бувъ пôдписаный мѣжь иншими такожь на свое власне бажанє шляхтичь Баранецкій зъ Городища, властитель посѣлости грунтовои. Два днѣ передъ вѣчемъ приѣхавъ до Баранецкого староста Кешковскій и зачавъ ему представляти, що вѣче непотрѣбне, бо нема нѣякихъ важныхъ справъ бо обговореня (выборы по рады повѣтои, справы економічно-політичнî — се пôсля гадки п. старосты маловажнî справы), а коли се не пересвѣдчило старого шляхтича, староста зачавъ зъ иншого боку: що Баранецкій буде одвѣчальный за все, що стане ся на вѣчу, що вѣче готове пошкодити сынови Баранецкого въ его політичнôй карієрѣ; и т. п. Шляхтичь Баранецкій не устоявъ ся передъ напоромъ и пôдписавъ заявленє, що вѣче вôдкликуе. Коли-жь вôдтакъ Баранецкій прибувши въ суботу до Самбора, хотѣвъ зло направити, вже було за пôзно. Але сейчасъ ухвалено скликати нове вѣче на четверъ 24 вересня, а дотычне повѣдомленє до староства пôдписали д-ръ Корнило Чайковскій, кандидатъ адвокатскій Цечерскій и начальникъ громады Михасъ. Заразомъ порѣшено зôйти ся въ недѣлю на довѣрочну нараду за особистыми запросинами. Въ недѣлю о 2 гôй годинѣ по полудни явивъ ся комісарь староства зъ жандармами въ льокали „Рускои Бесѣды" и заявивъ, що вѣче вôдкликане и не може вôдбутись, а що пôдъ ту пору лишь кôлька людей явилось, то они вийшли зъ комнаты, а комісарь зъ жандармами такожь забрали ся. Около $2\frac{1}{2}$ год. по полудни явилось около 80 селянъ, котрымъ вручено запросины, и пôдъ предсѣдательствомъ о. Скобельского зъ Прусъ начались нарады, що тревали до 5 год. Говорили о. Скобельскій, д-ръ Чайковскій, Михасъ и другî бесѣдники о тыхъ справахъ, котрî мали бути предметомъ вѣчевыхъ нарадъ. Зôбранî заповѣли, що прийдуть такожь на назначене на четверъ вѣче. Але вже вô второкъ 22 с. м. одержавъ д-ръ Чайковскій рѣшенє староства, що такожь вѣче, скликане на четверъ 24 с. м. заборонене, бо скликуючî особы не дають поруки, що не выйдуть по-за проґраму вѣча, и що зъ вѣча могло бы выйти забуренє публичного спокою". Очевидно, що противъ такого рѣшеня буде внесеный рекурсъ.

— **Похороны Євсевія Черкавского** вôдбули ся вчера о год 4-тôй по полудни зъ дому при ул. Красицкихъ на Лычаковске кладовище. Латиньске духовеньство, якъ свѣтске такъ и монаше, явило ся численно пôдъ проводомъ архіепископа вôрменьского кс. Исаковича, а мѣжь публикою переважали представителѣ краевыхъ властей шкôльныхъ. При вынесеню домовины зъ дому промавлявъ ректоръ університету д-ръ Бальцеръ, пôдносячи заслуги покôйного для розвитку львôвского університету въ напрямѣ интересôвъ narodoвыхъ, а надъ гробомъ выголосили промовы: радникъ Дворскій въ имени краевои рады шкôльнои, п. Ґубриновичь въ имени мѣста Львова, котрого покôйный бувъ почетнымъ горожаниномъ, и д-ръ Маньковскій именемъ ученикôвъ. Руске похожденє покôйного зазначило ся рускими оповѣстками посмертными и участію парохіяльного духовеньства, до котрого прилучили ся мабуть для звеличаня обряду мітраты крилошане Бѣлецкій и Туркевичь. Руска интеліґенція, зъ вымкою деякихъ porządniejszych, не брала участи въ похоронахъ. Въ часѣ походу похоронного — якъ пише Gaz. Nar. — zawodził pienia cerkiewne хоръ ученикôвъ рускои гімназіи.

— **Зъ руху зелѣзничихъ поѣздôвъ.** Ц. к. дирекція зелѣзниць повѣдомлюе, що зъ днемъ 1 жовтня зносить ся истнуючій теперь розкладъ ѣзды поѣздôвъ на шляху Львôвъ [Клепарôвъ]-Янôвъ, а на его мѣсце заводить ся слѣдуючій: Поѣздъ ч. 3251 буде вôдходити зô Львова о 9 годинѣ 5 мінутъ рано, а приходити до Янова о 10 год. 17 мін. передъ полуднемъ. — Поѣздъ ч. 3253 буде вôдходити зô Львова о 3 год., а приходити до Янова о 4 год. 12 мін. по полудни. — Поѣздъ ч. 3255 буде вôдходити зô Львова о 7 год. 50 мін., а приходити до Янова о 9 год. 2 мін. вечеромъ. — Поѣздъ ч. 3252 буде вôдходити зъ Янова о 6 год. 40 мін., а приходити до Львова о 7 год. 50 мін. рано. — Поѣздъ ч. 3254 буде вôдходити зъ Янова о 12 год. 25 мін. а приходити до Львова о 1 год. 35 мін. по полудни. — Поѣздъ ч. 3256 буде вôдходити зъ *Янова о 5 год. 20 мін. по полудни*, а приходити до Львова о 6 год. 30 мін. вечеромъ.

— **Нова православна церковь у Львовѣ,** на мѣсце розваленои, зачне небавомъ будувати ся. Церковь стане при *ул. Францисканьскôй* на тôмъ мѣсци, де була давнѣйше; широка на 10 метрôвъ а довга 14 метрôвъ зъ пятьма куполами. На кошты будовы назначено 87.000 зр. зъ буковиньского православного фонду религійного.

— **Зъ табору нашихъ „русскихъ".** Куріозну нотатку читаемо въ 243 *тôмъ* числѣ урядовои ґазеты „С.-Петербургскія Вѣдомости" зъ 16 го н. ст. вересня с. р. Она дословно звучить такъ: „Профессоръ Вѣнскаго университета г. Вергунъ обратился въ министерство иностранныхъ дѣлъ съ ходатайствомъ о предоставленіи студентамъ-галичанамъ Вѣнскаго, Львовскаго и Черновицкаго университетовъ даровыхъ билетовъ для посѣщенія Всероссійской выставки по маршруту: Радзивиловъ, Кіевъ, Москва, Нижній, Петербургъ, Граница. Мы слышали, что министерство финансовъ разрѣшило также льготы 50% скидки, какія были уже предоставлены сербамъ и хорватамъ." — Того рода „ходатайства" по міністерствахъ, въ додатку ще заграничныхъ, намъ Русинамъ певно чести не приспорять. Дивувати ся лише треба, що е ще въ Петербурзѣ люде, котрî по стôлько нещастныхъ досвѣдахъ все ще дають ся „надувати" нашимъ „русскимъ". Минимымъ „профессоромъ" вѣденьского університету есть студентъ тамошного фільософічного факультету п. Вергунъ. И чи варто для тыхъ „50% льготы" понижати свое чоловѣче достоиньство?

— **Новî уряды почтовî** увôйдуть въ житє зъ днемъ 1 жовтня с. р. въ Издебкахъ повѣту березôвского и въ Млакахъ повѣту турецкого изъ звычайнымъ обсягомъ дѣланя. До почты въ Млакахъ придѣлено уряды громадскî и обшары двôрскî Бенькова и Сянки, урядъ громадскій Яворôвъ и обшаръ двôрскій Турочки выжнî.

— **Новî стаціи телеґрафічнî** отворено: дня 20 с. м. въ *Хоркôвцѣ, повѣту кросняньского,* а дня 23 с. м. въ Ясеновѣ горѣшнôмъ, повѣту косôвского зъ обмеженою службою денною при урядахъ почтовыхъ въ Хоркôвцѣ и въ Ясеновѣ порѣшнôмъ.

— **Въ справѣ выборôвъ до рады державнои** выготовляють теперь у Вѣдни конскрипцію всѣхъ выборцѣвъ зъ пятои куріи. За послѣднî два тыжднѣ вересня мае бути вся робота скôнчена. Въ тôй цѣли змобілізовано весь персоналъ урядôвъ маґістрату. Урядники ходять по домахъ, заповѣдаючи напередъ свôй прихôдъ. На кождого урядника выпадае денно 7 камениць. Замѣтна рѣчь, що — якъ намъ зъ Вѣдня пишуть — въ пятôй куріи буде поважне число рускихъ голосôвъ, котрî въ позѣтахъ замешкалыхъ студентами доходять до числа кôлькадесяти.

— **Кôнь за 100.000 зр.** На площи кôньскихъ перегонôвъ у Вѣдни въ Фрайденавъ вôдбула ся недавно цѣкава ліцитація. Спôлка, котрои власностію бувъ славный $3\frac{1}{2}$ лѣтный кôнь Токіо, розвязалась и того коня продавали. Выклична цѣна була 70.000, а новый властитель взявъ коня за 100.000 зр. Навѣть звѣстный „Bierkönig", міліонеръ Дрегеръ не хотѣвъ пôдскочити выше, якъ 80.000 зр. Кôнь сей заасекурованый на житє и вôдъ выпадку на 8.000 фунтôвъ штерлінґôвъ [1 фунтъ = до 12 зр.] по конець мая 1897 року. Новый властитель зробивъ несогôршій интересъ, бо Токіо въ кôлька днѣвъ пôзнѣйше при т. зв. „Jubileums-Rennen" взявъ першу нагороду 40.000 коронъ въ золотѣ. Варто мати бодай одного такого коня! — *О—о.*

— **Школу для ученикôвъ складачѣвъ письма** [зецерôвъ] задумують завести въ Россіи ще с го року шкôльного, а постôйна комісія для технічного образованя выготовляе теперь проектъ тои школы. Пôсля проекту мають приймати до тои школы дѣти въ вѣцѣ 12—14 лѣтъ и скôнчившî народну школу.

— **Популярный выкладъ економіи** пôсля одной американьскои ґазеты: Поетъ Тенісонъ бравъ кусникъ паперу, писавъ на нѣмъ стишокъ и паперъ набиравъ вартости 65.000 долярôвъ; — се ґеній. Вандербільдъ пише на паперѣ кôлька слôвъ и надае ему вартôсть пяти міліонôвъ долярôвъ; — се капіталъ. Правительство американьске на пôвтора унціи золота выбивае стемпель и называе се двацятьдоляровою монетою; — се грôшь. Механікъ зъ кусника сталѣ вартости 5 долярôвъ выробить пружины до годинникôвъ вартости 1000 долярôвъ; — се зручнôсть. Купець продае якусь рѣчь вартости 5 центôвъ за 1 доляра; — се хитрôсть. Дама платить за капелюхъ вартости 3 долярôвъ 30 долярôвъ; — се легкодушнôсть. Робôтникъ працюе 10 годинъ денно и дôстае доляра — се честна праця.

— **Дрôбнî вѣсти.** Маршалокъ краевый ґр. Стан. Бадені выѣхавъ передвчера на люстрацію радъ повѣтовыхъ до Снятина, Косова и Городенки, а въ недѣлю верне до Львова. — Діюрністъ судовый, Яковъ Моръ въ Тернополи одержавъ вôдъ цѣсаря въ дорозѣ ласки дожизненну пенсію въ квотѣ 240 зр. рôчно, по 25 лѣтахъ службы. Есть се перший случай въ Австріи, що діюрністъ одержавъ емеритуру. — На мори Пôвнôчнôмъ лютивъ ся оногды страшный орканъ и много кораблѣвъ торговельныхъ потонуло. — Полковникъ уланôвъ въ Тарновѣ бар. Ернестъ Гаґенъ дôставъ вôдъ цѣсаря коня и 1000 зр. нагороды за рицарску бравуру на маневрахъ. Бар. Гаґенъ, ведучи свôй вôддѣлъ до атаку, проваливъ ся зъ конемъ до глубокого рова; кôнь погибъ на мѣсци, а бар. Гаґенъ, хочь тяжко скалѣченый въ голову, досѣвъ коня найблизшого вояка и повѣвъ дальше до атаку.

НОВИНКИ.

— **Коломыйскій процесъ о рублѣ** закôнчивъ ся вчера передъ пôвночію. [Вчерашного дня розправа тревала вôдъ 9 до $1\frac{1}{2}$ и вôдъ $4\frac{1}{4}$ до $11\frac{3}{4}$.] Рано промовляли приватный жалôбникъ д-ръ В. Дудикевичь, обжалованый редакторъ Б. Мардиросевичь и оборонець адвокатъ Красницкій. Пополудни по 3 годиннôй репліцѣ д-ра Дудикевича, по дупліцѣ д-ра Красницкого и по резіме предсѣдателя трибуналу радника Тита Заячкôвского судьѣ присяжнî удались на нараду надъ поставлеными имъ 15 пытанями головными и 14 додатковыми. По пôвторагодиннôй нарадѣ выдали вердиктъ заперечуючій вину обжалованого. Въ наслѣдокъ того трибуналъ увôльнивъ редактора Мардиросевича, а д-ръ Дудикевичь мае покрыти кошты процесу.

Надôслане.

Foulard-Seide 60 Kr.

bis fl. 3.35 p. Met. — japanische, chinesische etc. in den neuesten Dessins und Farben, sowie schwarze, weisse und farbige **Henneberg-Seide** von 35 kr. bis fl. 14.65 p Met. — glatt, gestreift, karriert, gemustert, Damaste etc. (ca 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.). **Porto- und steuerfrei ins Haus.** — Muster umgehend. Doppeltes Briefporto nach der Schweiz. 16 (2)

Seiden-Fabriken G. Henneberg (k.u.k Hofl.) **Zürich.**

Наука штука и література.

— **Лѣкарь В. Имшенецкій** написавъ и выдавъ въ Петербурзѣ по украиньски книжочку „Відъ чого заводятця пошести або лыхи хворобы и якъ ихъ стерегты ся“. [Петербургъ, 1896, сторôнъ 29 XII-ки; цѣна 10 копѣйокъ.] Єсть се популярна розвѣдка о причинахъ повставаня и условинахъ розвитку пошестій, о бактеріяхъ и о способахъ спиннюваня пошестій. При кôнци книжочки авторъ обѣцює ще дальшій розвѣдки про поодинокій хоробы, якъ: про обкладки [діфтерію], вôспу и т. п.

— **Въ Черниговѣ** вийшла украиньска книжочка п. заг. „Крынычка“. Оповидання та вирши: Артемовського-Гулака, Билыловського, Боровыкивського, М. Вовчка, Гребинкы, Зиньнивського, Кулиша, Метлынського, Федьковича, Шевченка, Щоголева та инш. Зибравъ Б. Г. [Сторôнъ 48 XVI-ки; цѣна 7 копѣйокъ.]

Телеграмы „Дѣла“

Вѣдень 24 вересня. Вчера вернувъ цѣсарь зъ маневрôвъ угорскихъ, а завтра выѣде на отворенє Зелѣзныхъ ворôтъ. Выборы до долѣшно-австрійского сойму начнуть ся дня 27 жовтня.

Парижь 24 вересня. Царь згодивъ ся на проґраму свого побуту у Францін. Забавить тутъ 5 днѣвъ вôдъ 5–9 жовтня. Дня 7 жовтня буде при закладинахъ мосту, котрый мае бути головнымъ памятникомъ выставы зъ р. 1900 и буде названый именемъ царя.

Лондонъ 24 вересня. Зъ Каиру доносять, що анґлійско-египетске вôйско заняло Донґолю.

НАДÔСЛАНЕ.

Всѣхъ наукъ лѣкарскихъ

Д-ръ Володим. Витошиньскій

осѣвъ въ Тернополи

и ординує вôдъ 8 до 9 рано и вôдъ 3 до 4 по полудни въ каменици Зомерштайна I поверхъ [коло „Рускои Бесѣды“]. 268 6—0

Вôдзначена на краевôй выставѣ 1894 р. срѣбнымъ медалемъ — истнуюча вôдъ звыжъ 14 лѣтъ у Львовѣ

при улици Скарбкôвской н-ръ 19

КРАВЕЦКА РОБÔТНЯ

ДИМИТРІЯ КОВАЛЬСКОГО

знана зъ своеи точности и совѣстности, приймае всѣ замовленя, входячѣ въ кругъ кравецтва мѣжь иншимъ и мундуры для студентôвъ, специяльно такожь всяку одѣжь для Р. Т. Духовеньства и выконує тій-жь скоро, тревало, елеґанцко и дешево.

На провінцію высылае ся пробки безплатно а въ разѣ замовленя упрашае ся пôслати зъужиту одѣжь дотычну на мѣру. 236 19—20

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „Коперникомъ“

перенесеный до нового льокалю **при пл. Галицкôй ч. 1**

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — **Направы найскорше и найдешевше.** — Устроенє електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя въ провінціи вôдворотно.

Адреса: **Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.** 4185

☛ ЛИШЬ ☚

въ реставраціи **НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА**, улиця Трибунальска ч. 12, дôмъ власный, можна дôстати щоденно вже о годинѣ 8-ôй рано горячѣ снѣданя.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр
Сѣканѣ легки	12 „
Флячки	12 „
Нôжка теляча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Каваръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякѣ напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ; для певности що походять зъ моеи реставраціи, даю вôдбираючимъ марки. — Найлѣпшѣ вина по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вôдъ 40 кр. літра.

Зъ высокимъ поважаньемъ

НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ. 71 53—0

„ДНѢСТЕРЪ“

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

у Львовѣ въ домѣ „Просвѣты“ Ринокъ ч. 10

перше и одиноке **руске товариство** асекураційне, припоручене Вcч. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ черезъ Впреосв. Митр. и Преосв. Еп. Ординаріяты всѣхъ трехъ Епархій, обезпечае будынки, скотъ, господарскѣ знаряды, збôже въ зернѣ, и соломѣ, сѣно въ стогахъ и будынкахъ **противъ шкôдъ огневыхъ** за можливо найнизшою оплатою.

Шкоды ліквідують ся и выплачує ся сейчасъ по пожарѣ, а договоры заключенѣ зъ першими Товариствами контрасекураційными подають „Днѣстрови“ можнôсть обезпечувати и выплачувати и найвысшѣ сумы. 4414

Полісы „Днѣстра“ приймае Банкъ краевый при позичкахъ ипотечныхъ.

На житє можна обезпечати ся черезъ „Днѣстеръ“ пôсля всѣхъ можливыхъ комбінацій въ Товариствѣ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ, котре дае якъ найкористнѣйшѣ условя, и выдае полісы и квіты въ рускôмъ языцѣ.

Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ“, стоваришенє заресстроване зъ обмеженою порукою, принимае вôдъ своихъ членôвъ и третихъ лицъ **вкладки** до опроцентованя **по 5%**. Гваранція цѣлковита. Удѣлы по 50 коронъ. Позички удѣляють ся тôлько властителямъ реальностей, вôльныхъ вôдъ тягарôвъ, за порукою двохъ членôвъ. Зъ позичокъ вôдтягае ся десята часть на удѣлъ.

Зголошеня о удѣленьє **аґенціи** въ мѣсцевостяхъ, де „Днѣстеръ“ не є заступленый, приймають ся.

Безъ конкуренціи

есть мôй склепъ истнуючій вôдъ р. 1848 и тѣшучій ся вôдъ сего часу великою симпатією. Длятого поручаю мôй обильный складъ одягôвъ мужескихъ и хлопячихъ, пальта мужескѣ и хлопячѣ, якъ такожь одяги дитячѣ и уніформы. Такожь позваляю собѣ поручитись Вcч. Духовеньству яко специялістъ въ робленю сурдутôвъ, рясъ и т. д.

Замовленя пôсля мѣры выготовлюють ся въ найкоротшôмъ часѣ якъ найгарнѣйше.

Дякуючи за дотеперѣшній взгляды пишусь 4095

Зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна ч. 3.

МУЖЕСКУ Безсильнôсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Російске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескѣ силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылае ся франко книга въ кувертѣ маґазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.) 69—36 344

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выбôръ поезій для народу въ житьеписью и портретомъ автора.

Накладомъ товариства „Просвѣта“.

Цѣна кождои части **25 кр.**

Оправленѣ примѣрники продають ся по 35 кр.

ПО ЩО ходити въ замаранôмъ одязѣ, коли можна за кôлька крайцарôвъ мати ґарнітуръ такъ вôдновленый и вычищеный якъ новый; прошу лишь зъ довѣремъ удатв ся до заведеня чищеня и вôдновлюваня убрань Ж. Струшкевича у Львовѣ пл. Бернардиньска ч. 10, телефонъ 415. 280 5—6

Молитвеник для дітий

виданий коштом руского тов. педаґоґічного.

В полотняній оправі в золоченим хрестом **20 кр.**

Продає ся в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів ул. Академічна ч. 8.

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНЬСКІЙ

артистъ-маляръ

звѣстный вôдъ кôльканацяти лѣтъ изъ своихъ працъ малярскихъ, украшае церкви въ стилю всхôднôмъ разомъ зъ позолоченьемъ, престолы, иконостасы и иншѣ рѣчи. Приймае рѣзьбарскѣ роботы пôсля власныхъ плянôвъ. Выготовлює всякои величины церковнѣ образы до иконостасôвъ, престолôвъ, плащениць — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побôльшує зъ фотоґрафій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторіи реставрує всякѣ старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячѣ въ кругъ працъ малярства по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. Пôдписаный просить Вcч. Духовеньство занотувати собѣ его адресу. 206 68—?

Т. Копистиньскій

у Львовѣ, улиця Кракôвска число 20.

Александеръ Царевичь

артистъ-маляръ

[въ Кобиловолокахъ п. Янôвъ коло Теребовлѣ]

по довголѣтнôй практицѣ въ краю и за границею приймае вôдъ кôлькохъ лѣтъ всѣ въ обсягъ церковнои штуки входячѣ працѣ, а именно: малює церковнѣ образы до иконостасôвъ и престолôвъ; приймае рѣзьбарскѣ роботы пôсля власныхъ плянôвъ у всѣхъ жаданыхъ стиляхъ, вразъ зъ позолоченемъ; малює стѣны церковъ и т. п. Крôмъ того выготовляе портреты зъ фотоґрафій и зъ натуры. Пôдиимаючи ся всѣхъ робôтъ по дуже умѣркованыхъ и приступныхъ цѣнахъ, а выконуючи все якъ найсовѣстнѣйше, въ доказъ чого предложити може сьвѣдоцтва и похвальнѣ письма, мае вôнъ повну надѣю, що Вcч. Духовеньство затямить собѣ ласкаво его адресу. 36 61—?

Зôстаючи въ зносинахъ купецкихъ зъ першорядными домами торговельными россійскими, маемо честь поручити зъ нашихъ складôвъ

ЧАЙ

правдивый китайскій

въ ориґінальныхъ нашихъ 1/4 фт. пачкахъ по: 40 50, 60, 70, 80, 90, 100 и 125 кр.; — въ 1/8 фт. пачкахъ по: 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50 и 63 кр. ЧАЙ порошокъ по 1 зр. 20 кр., 1 зр. 40 кр., 1 зр., 65 кр. и 2 зр. за фунтъ.

При замовленяхъ найменше 2 фунтôвъ при порошку 3 фунтôвъ высылаемо франко; при вôдборѣ 6 фунтôвъ додаемо 5% въ товаръ.

Зъ поважанемъ

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ. 20 36—0

УЧИТЕЛЬ орґанъ руского товариства педаґоґічного двотыждневникъ педаґоґічно-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 2., Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 160 кр. на чверть року 1 зр.

ИВАНЪ БОРИСЪ

давнѣйше Є. Вишковскій

въ Перемышли Ринокъ ч. 8

прийме ученика до науки торговельнои зъ окôнченою 2 кл. ґімназіяльною або реальною зъ доброи родины. 282 3—6

Въ концесіонованôй школѣ музичнôй

КЛ. МАРКЕВИЧЕВОИ

зачинае ся курсъ науки зъ днемъ 1 вересня въ III вôддѣлахъ — тамъ рôвножь великій **складъ** фортепянôвъ по цѣнахъ умѣркованыхъ зъ ґарантією. Продажь на раты. Выпозичае ся. Львôвъ ул. Театральна ч. 8, II поверхъ (площа св. Духа). 285 2—10

Ученикъ

VII клясы ґимназіяльнои глядае лекціи на село. Ласкавѣ зголошеня прошу надсылати до Адміністраціи „Дѣла“ для Н. Н. 288 2—3

Маґлѣ покоєвѣ по зр. 24 и 35. — Выжимачки зъ валцями ґумовыми (до выкручуваня бѣля) по зр. 13, 14, 15, 18 и 20

поручае Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры)

Академикъ А. Ф.

глядае лекціи на село. Poste restante **Самбôръ**. 287 2—2

Глядає мѣсця

повернувшій зъ войска, нежонатый, испытованый пѣвець церковный, знаючій точно нотный спѣвъ и бувшій вже черезъ пять лѣтъ пѣвцемъ церковнымъ та управителемъ хору въ Бортковѣ. Адреса: **Илія Борухъ въ Ольшаници коло Золочева.** 293 1–3

Зоольоґія

на низші кляси шкіл середних.

Написав Іван Верхратский. Ціна 1 зр. 30 кр. а. в.

Д-ра Осипа Ростафиньского

Ботаніка шкільна

на кляси низші.

На язик руский переложив Іван Верхратский. Ціна 70 кр. а. в.

Обі тоті книжки можь дôстати въ книгарни Ставропигійскôй або у самого автора. Замовляючимъ у автора що-найменше пять примѣрникôвъ Зоольоґіи або десять примѣрникôвъ Ботаніки высылае ся жаданѣ книжки въ протязѣ двохъ днѣвъ. Порто оплачує авторъ.

Рух поїздів зелізничих

важний з днем 1 мая 1896 року після годинника середно-европейского.

Поїзди відходять зі Львова: поспішні			особові				до / з	Поїзди приходять до Львова: поспішні			особові			
							Берліна	5·10	1·30	—	8·55	6·55	9·30	—
8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—	Кракова (Вроцлава і Відня)	5·10	1·30	8·45	8·55	6·55	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	6·45	—	Варшави	5·10	—	—	8·55	—	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	*6·45	—	Мушини-Криниці через Тарнів*) (тілько від 25 червня до 15 вересня)†) (тілько від 1 червня до 30 вересня)	*5·10	—	—	†8·55	6·55	—	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Мушини-Криниці через Ряшів	5·10	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	6·45	—	Мушини-Криниці ч. Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Хабівки через Тарнів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	11·00	—	9·55	—	—	Хабівки через Ряшів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	—	—	9·55	6 45	—	Хабівки через Перемишль	—	1·30	—	8 55	—	—	—
8·40	—	11·00	4·40	—	—	—	Мшани долїшної через Тарнів							
—	2·50	—	4·40	—	—	—	Розвадова і Надберезя через Дембицю	—	—	—	—	6·55	—	—
—	—	—	4·40	9·55	6·45	—	Рави рускої через Ярослав	—	1·30	8·45	—	—	9 30	—
—	—	—	4·40	—	6·45	—	Кросна, Івонича, Риманова, Сянока через Перемишль	—	1·30	8·45	8 55	—	9·30	—
—	—	—	5·22	—	7·22	—	Мезе-Лаборча і Пешту через Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
							Лавочного, Пешту, Міскольча Мункача							
—	—	—	—	9·35	—	—	Гребенова (тілько від 10 липня до 31 серпня включно)	—	—	—	12·10	8·00	—	—
								—	—	—	—	1·51	—	—
—	—	—	5·22	9·35	*3·05	7.22	Скольового і Стрия*) (зі Скольового тілько від 1 мая до 30 вересня включно)							
—	—	—	—	9·35	7·22	—								
—	—	—	5·22	—	—	—	Станіславова через Стрий	—	—	—	12·10	8·00	1·51	*10 10
							Хирова через Стрий	—	—	—	12·10	8·00	1·51	—
6·10	—	—	—	—	—	—	Сучави, Гусятина, Кересмезе, Слободи руні., Бергомету, Чудина, Радовець, Кимполюнґа, Букарешту і Ясо	—	—	—	—	8·00	1·51	10·10
—	—	—	—	10·25	—	—	Сучави, Чорткова, Кересмезе, Калуша, Сопова, Букарешту і Ясо	—	—	9·50	—	—	—	—
—	—	—	—	2·45	—	—	Сучави, Радовець. Бергомету і Чудина (кождого понедїлка), Печенїжина	—	—	—	—	2·01	—	—
—	—	—	—	—	—	10·15	Сучави, Гусятина, Калуша, Новоселиці, Чудина (що понедїлка), Радовець, Кімполюнґа, Ясо, і Букарешту	—	—	—	—	—	6·13	—
—	—	—	—	9·15	7·05	—								
—	—	—	—	9·15	—	—	Сокаля і Ярослава через Раву руску	—	—	—	—	7·28	—	—
6·14	2·25	—	—	9·48	—	11·12	Белзця	—	—	—	8·15	5·45	—	—
6·00	2·11	—	—	9·30	—	10.45	Підволочиск і Бродів (на дворець Львів-Підзамче)	—	—	—	—	5·45	—	—
							Підволочиск і Бродів (на головний дворець)	—	2·18	9·55	7·42	4·45	—	—
—	—	—	—	1·32	—	—	Брухович (тілько від 1 мая до 25 червня і від 15 серпня до 6 вересня включно)	—	2·34	10·05	8·05	5·10	—	—
—	—	—	—	1·20	—	—								
—	—	—	—	3·20	—	—	Брухович (тілько від 26 червня до 14 серпня включно)	—	—	—	—	—	8·03	—
—	—	—	9·45	3·00	8·55	—	Янова*) (через цілий рік), †) (тілько від 16 червня до 31 серпня включно)	—	—	—	—	—	8·25	—
—	—	—	*9·45	†1·05	§ 3·00	*6·25	Янова (тілько від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цвітня включно)	—	—	—	*7·50	—	†5 28	†8·5
—	—	—	1·32	—	—	—	Зимнои Води від 1 мая до 6 вересня в неділї і сьвята	—	—	—	—	1·10	7·48	—

Увага. Години печатанї грубими черенками означають пору нічну від 6 год. вечером до год. 5-ой 59 мін. рано. В бюрі інформаційнім ц. к. зелїзниць державних у Львові ул. Третого мая ч. 3 готель Імперіяль продажь білетів стрефових, окружних і довільно зіставлюваних зшиток до їзди, як також тарифи і розкладів їзди в виді кишеневім. Інформації в справах тарифових і перевозових. Час середно-европейский ріжнить ся від часу львівского о [36] мінут. Година 12 часу середно-европейского = 12 годині 36 мінут після годинника львівского.

☛ При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей.

Папѣръ зъ фабр. Черляньскои.

З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 207. Львôвъ, Пятниця 13 (25) вересня 1896. Рôчникъ XVII.

K. K. ZEITUNGS-STEMPEL 696

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей" выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА" ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославлю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО" и належитôсть за инсераты платнî у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО" зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:	за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр.	на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр.	на пôвъ року . . . . 12 зр.
на чверть року 4 зр. 50 кр.	на чверть року . . . 6 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . . 16 зр.	на пôвъ року . . . . 8 зр.
на чверть року . . . 4 зр.	на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламаціи неопечатанî вôльнî вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклî принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной строчки инсератовои або еи мѣсце а въ рубрицѣ „Надôсланє" по 25 кр. а. в.

Подяки и иншî донесеня приватнî числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

Два справозданя посольскî.

Минувшого тыждня послы Барвѣньскій и Вахнянинъ складали свои справозданя посольскî: першій въ Буську 17 вересня а другій въ Жовкви 19 вересня. Про справоздане п. Барвѣньского въ Буську довѣдавъ ся ширшій загалъ Русинôвъ ажь зъ оріґінальнои телеґрамы въ N. fr. Presse и реляція въ „Народнôй Часописи", — а вѣсть о справозданю п. Вахнянина дôйшла до загальнои вѣдомости зъ недискретного „отвертого письма", котрымъ выборцѣ зъ Жовкôвщины запрошували свого посла на вѣче народне въ Жовкви. Однакъ п. Вахнянинъ не вволивъ бажаню выборцѣвъ и зложивъ свое справоздане на три днѣ передъ вѣчемъ, а вôдтакъ знову „Народна Часопись" помѣстила реляцію зъ того справозданя.

Зъ тыхъ реляцій „Народнои Часописи", походячихъ очевидно зъ найкомпетентнѣйшого жерела, можна довѣдати ся про хôдъ обохъ справозданъ. Въ реляціи зô справозданя п. Барвѣньского найзамѣтнѣйшî моменты отсѣ: На справозданю явивъ ся ґр. Бадені, сынъ міністра президента; староство не выслало комісаря анѣ жандармôвъ; проводивъ зборамъ о. шамбелянъ и деканъ Словицкій зъ Кôзлова; п. Барвѣньскій обговоривъ важнѣйшî законы, ухваленî въ парламентѣ, и се, що осягнули Русины въ тыхъ кôлькохъ лѣтахъ; выборцѣ не ставляли нѣякихъ интерпеляцій що-до дѣяльности посла и вôдтакъ дѣчи заявили посолови свое довѣре, вôдспѣвавши „многая лѣта", разъ на внесене о. дек. Словицкого, а другій разъ на внесене вôйта Романишина. Ще третій разъ прийшлось вôдспѣвати зôбранымъ „многая лѣта", а то пôсля внесеня п. Барвѣньского на поводжене громадъ буського округа судового и повѣта каменецкого.

Въ реляціи зô справозданя пос. Вахнянина находимо вычисленî по пунктамъ найперше всѣ справы ухваленî або порушенî радою державною и соймомъ въ користь дрôбныхъ рôльникôвъ, а вôдтакъ всѣ здобутки послôвъ рускихъ на поли придбаня ширшихъ правъ національныхъ народови рускому.

Пос. Вахнянинъ, обговорюючи справы трактованî въ законодатныхъ тѣлахъ, стае очевидно на становищи бôльшостей парламентарныхъ якъ въ радѣ державнôй такъ и въ соймѣ, а не интересôвъ дрôбныхъ хлѣборобôвъ бо представляе своимъ выборцямъ ухваленî законы и резолюціи въ такій способъ, мовь бы они не мали нѣчого иншого на цѣли, якъ лишь хосенъ дрôбныхъ хлѣборобôвъ. Для примѣру можуть послужити отъ хочь бы тî пункты: Суму податку грунтового — каже п. Вахнянинъ — обнижено зъ 37½ міл. зр. на 35 міліонôвъ, — а не додае, що ажь внесенѣмъ пос. Кайцля, противъ котрого голосували властителѣ бôльшихъ посѣлостей и коло польске, можна бы було сей опустъ податковый выхôснувати цѣло на пôльгу дрôбнымъ хлѣборобамъ. Ухвалено — каже п. Вахнянинъ — перевести ревізію катастру грунтового, щобъ справити давнѣйшî похибки въ закласовуваню поодинокихъ парцель, — а не додае, що въ наслѣдокъ всѣлякихъ застережень въ дотычнôмъ законѣ сегорôчна ревізія катастру не ухилить давнѣй покривдженя сельньскихъ грунтôвъ. Змѣнено законъ ловецкій въ соймѣ — реферуе лаконічно пос. Вахнянинъ, а забувае додати про сецесію послôвъ селянъ и про вôдкинене ихъ поправокъ. Розумѣе ся, що до темату обороны интересôвъ хлопскихъ не надавали ся: змѣна закона шкôльного зъ вкороченемъ правъ громады, внесеня на заведене окружныхъ громадъ, байдужнôсть въ квестіи еміґраційнôй, дивоглядна реформа выборча и т. п. — отже про тî всѣ справы п. Вахнянинъ не згадувавъ въ справозданю.

При обговореню здобуткôвъ народу руского на поли ширшихъ правъ національныхъ говоривъ п. Вахнянинъ такъ: Посламъ рускимъ въ соймѣ и радѣ державнôй удалось пеперти:

1) Що у всѣхъ семинаріяхъ учительскихъ мужескихъ у Львовѣ, Тернополи, Станиславовѣ, Самборѣ и Сокали, якъ и въ женьскихъ у Львовѣ и Перемышли, учать ся кандидаты по половинѣ (?) предметôвъ въ рускôмъ языцѣ. 2) Що при всѣхъ семинаріяхъ учительскихъ (зъ вынимкою Перемышля) засновано 4 клясовî рускî школы вправъ. 3) Що въ Коломыи заложено ґімназію руску, а въ Перемышли вôддѣлено руску ґімназію вôдъ польскои. 4) Що въ Перемышли и Коломыи заложено клясы пôдготовляючî при ґімназіяхъ рускихъ (а при львôвскôй ґімназіи рускôй знесено! — *прим. Ред.*). 5) Що вôдкрыто катедру исторіи рускои на універсітетѣ львôвскôмъ. 6] Що подавано рускî написи на староствахъ, судахъ и двôрцяхъ зелѣзничихъ у всхôднôй Галичинѣ. 7) Що позволено на рускî вписи въ книгахъ грунтовыхъ. 8) Що позволено (sic!) властямъ писати до сторôнъ рускихъ по руски и рускими буквами. 9) Що законы державнî выдають ся въ чистôмъ рускôмъ языцѣ. 10) Що заведено языкъ выкладовый рускій при науцѣ практичнôй въ школѣ рѣзьбарскôй въ Коломыи. 11) Концесія на „Днѣстеръ". 12) Що для розбудженя руху наукового дано зъ фондôвъ державныхъ значнî (!) запомоги (по 1.500 зр. рôчно) науковому товариству им. Шевченка.

До тыхъ здобуткôвъ для Русинôвъ галицкихъ долучають ся ще здобутки для буковиньскихъ Русинôвъ: 1) що усунено неприхильного Русинамъ президента краю; 2) що именовано Русина инспекторомъ шкôльнымъ; 3) що въ складъ рады шкôльнои въ Чернôвцяхъ вôйшовъ одинъ членъ Русинъ; 4) що заложено утраквістичнî клясы паралельнî (по половинѣ рускî, по половинѣ нѣмецкî) при другôй ґімназіи въ Чернôвцяхъ; 5) що престолъ митрополичій на Буковинѣ дôставъ ся въ руки чоловѣка не ворожого Русинамъ и рускôй церквѣ.

„Все те — закôнчивъ пос. Вахнянинъ — одержали послы рускî въ послѣдныхъ шести рокахъ въ дорозѣ мирнôй, спокôйнôй, безъ борбы, хочь и не безъ значныхъ трудôвъ, безъ нарѣканя на „щербату" долю, постепенно, одно по другôмъ, а роботу ту щиру благословивъ Богъ Всемогучій. Русь наша росте въ силу и розвивае ся. Въ думѣ державнôй радî намъ и правительство и послы другихъ народностій. Зъ польскими послами уложили ся мы такъ, що они въ нѣчôмъ не перебивають насъ въ нашихъ змаганяхъ на добро Руси. Тою дорогою пôйдемо и дальше, увѣренî, що сповнимо задачу нашу по силамъ, честно въ хосенъ народу руского, краю и державы."

Такъ представляе ся пôсля реляціи „Народнои Часописи" той уступъ зô справозданя п. Вахнянина, въ котрôмъ сей посолъ представляе національнî здобутки народу руского и — подае начеркъ проґрамы политичнои дѣяльности на будуче новокурсныхъ послôвъ рускихъ.

Вычислюване здобуткôвъ — се спеціяльнôсть п. Вахнянина; въ брошурцѣ своей „Руска справа", выданôй зъ початкомъ 1895 р., вычисливъ вôнъ ажь 22 вже довершеныхъ а 10 проектованыхъ здобуткôвъ, теперь же начисливъ ихъ лишь 17. Але не о числа намъ иде, бо мы бы радî були, коли бъ можна вычислити здобуткôвъ на сотки. Та въ тôмъ оно й бѣда, що навѣть пос. Вахнянинъ не мôгъ зъ послѣдныхъ двохъ-трехъ рокôвъ похвалити ся нѣякими здобутками, лишь подавъ ихъ сумарично зъ шести лѣтъ, забуваючи, що по новôй ерѣ наставъ новый курсъ, въ котрôмъ творцѣ сего курсу мали выгляды на значнѣйшî здобутки. Бо такъ якъ стоять теперь справы, годѣ засягати въ тî часы, коли то иншî руки выгортали жаръ зъ печи, годѣ чванити ся тыми здобутками, для котрыхъ промощено дорогу при инавґураваню новои еры. Здобутки на поли шкôльництва и правъ рускои мовы мають свôй початокъ въ тыхъ часахъ, коли то п. Вахнянинъ кидавъ громы на вѣроломнôсть правительства та радивъ слати не то пропамятнî письма, але й депутаціи до короны, — отже годѣ ихъ зачисляти межи plus-ы політики нового курсу, лишь треба бы выказати ся чимсь оріґінальнымъ и маючимъ справдѣ вагу та значене. Того не можуть выказати політики нового курсу, а заслонюючи ся сумаричнымъ вычислюванемъ здобуткôвъ зъ шести послѣдныхъ лѣтъ, дають доказъ, що політика нового курсу схиблена якъ що-до своихъ принципôвъ такъ и цѣлей. Впрочôмъ и що-до самои вартости деякихъ зъ тыхъ здобуткôвъ загалъ Русинôвъ вже выробивъ собѣ добре понятє, порôвнуючи ихъ зô стратами, якî рôвночасно прийшлось потерпѣти, — тожь величане тыхъ здобуткôвъ може мати хиба ту одну цѣль, щобы п. Креховецкій мôгъ голосити: „Rząd zrobił dla Rusinów więcej niż kiedykolwiek". Що такъ а не инакше п. Вахнянинъ розумѣе и трактуе справу здобуткôвъ, выходить вже хочь бы зъ его способу вычислюваня. Для примѣру можуть послужити пункты 6 тый, 8-мый и 9 тый. Написы рускî по судахъ, староствахъ и зелѣзницяхъ (своею дорогою, не переведенî консеквентно, чого доказомъ новый будынокъ судовый у Львовѣ при ул. Баторія) супоставленî зъ тымъ 8-мымъ здобуткомъ, що „позволено" властямъ писати до сторôнъ по руски и рускими буквами — чи се не иронія! Або 9-тый здобутокъ,

Завѣдатель.

Оповѣдане *В. Загаєвича.*

На парохію Н. завинституувавъ ся парохъ о. Павловичъ въ першихъ днахъ марта.

Зъ днемъ институціи пароха замкнуло ц. к. намѣстництво, на пôдставѣ истнуючого у насъ права, платню дотеперѣшному завѣдателеви сеи парохіи, бо вôнъ дôстане платню на новôмъ мѣсци — але она буде числитись ему, такожь на пôдставѣ истнуючого у насъ права, доперва вôдъ того дня, коли его деканъ впровадить и представить людямъ. Завѣдатель знае се право, длятого радъ бы на крилахъ злетѣти на те нове мѣсце, але дармо́ — парохіи не вôльно лишати безъ священика и деканъ не дасть вôдпустки, ажь доки парохъ не прибуде.

Минають днѣ, минають ночи — пароха якъ не було такъ и нема. Завѣдатель стае нетерпеливый.

Въ першихъ днахъ цвѣтня надôйшла дожидана хвиля — парохъ приѣхавъ, а завѣдатель позичивъ десь грошей на дорогу и дôставъ ся щасливо на нове мѣсце.

Перша рѣчь — розпакувавъ лôжка, щобы було на чôмъ голову приклонити. Вôдтакъ взявъ ся забивати цвяхи въ стѣну, бо правовѣрнî христіяне пôдчасъ дводневного interregnum усе попрятали, навѣть цвяхи повытягали — нема на чôмъ реверенды повѣсити.

Надôйшовъ вечѣръ и завѣдатель, утомленый далекою дорогою и трудами дня, зъѣвъ трое яецъ на-твердо, напивъ ся чаю та й кладе ся до лôжка зъ твердою постановою, що завтра поѣде до декана представити ся и просити, щобы его чимъ скорше впровадивъ, бо шкода кождого дня.

Пробудивши ся въ ранцѣ рано кличе дяка и пытае, чи далеко до декана.

— А буде, прошу егомостя, чотири мильки... аякже, таки буде...

Завѣдатель скрививъ ся.

— Десь до кождого декана чотири милѣ! — замѣтивъ. — Але фѣру дôстану чей нинѣ?

— Трудно, прошу егомостя. Погода блисла... поѣхали орати.

— Но то може завтра?

— Ба, коли завтра свято... богослужене.

— Ага, правда.

На другій день було свято, на третій погребець лучивъ ся, отже завѣдатель ажь четвертого дня выбравъ ся до декана.

Деканъ не зволѣкавъ довго, приѣхавъ заразъ третого дня, представивъ завѣдателя народови и сейчасъ на другій чи третій день донѣсъ о тôмъ до ц. к. староства. Такъ отже доперва вôдъ сего дня буде числити ся завѣдателеви платня, а що вôдъ часу, якъ ему замкнули платню на давнôмъ мѣсци, минуло цѣлыхъ пять тыжднѣвъ, то высокій ц. к. скарбъ заробивъ на тôмъ 5 × 7 = 35 зр., бо завѣдатель мае ту саму платню, що діетарь при ц. к. намѣстництвѣ, т. е. 7 зр. тыждневo, а за те не мае вже права до грунту анѣ до доходôвъ зъ епітрахиля.

Завѣдатель вдоволеный. Маю нѣмецке щасте — говоривъ вôнъ самъ до себе, — бо якъ бы я бувъ не поспѣшивъ ся, бувъ бы-мь ще за оденъ тыждень стративъ платню. А такъ добре, що на тôмъ стало.

За кôлька тыжднѣвъ приѣхавъ на приходство практикантъ ц. к. староства, въ комісарскôй шапцѣ и зô шпадою при боцѣ, щобы забезпечити „temporalia".

— Пане комісарю! — пытае завѣдатель при обѣдѣ, — чи не мôгъ бы я дôстати грунтъ по цѣнѣ инвентарнôй? Бо до грунту належать такожь будынки господарскî, а якъ возьме на ліцітацію грунтъ арендарь нашъ, то буде менѣ крутити ся попередъ очи цѣлый рôкъ... та й не лише самъ Зельманъ, але и вся его родина.

— Нѣ! такъ, по цѣнѣ инвентарнôй, не можна, — каже зъ повагою комісарь. — Але можете ліцітувати разомъ зъ другими. То вамъ вôльно.

— Але-жь пане комісарю! Я читавъ, що міністерство просвѣты розпорядженемъ зъ дня 12 марта 1889 р. ч. 3215 припоручило, щобы завѣдателямъ вôддавати грунты по цѣнѣ инвентарнôй, єсли та цѣна не перевысшае сумы 360 зр. А тутъ прецѣнь она выносить лише 180 зр., отже я можу користати зъ того міністерского розпорядженя.

Комісарь розсмѣявъ ся въ голосъ.

— Якî вы отче ще — хотѣвъ сказати дитиннî, але поправивъ ся и сказавъ: якî вы ще молодî! Міністерство зôзволило; а вы кажете „припоручило"; се не е все одно. Зôзволило — то значить, що се залежить вôдъ насъ, т. е. властиво вôдъ пана старосты. Коли вôнъ уважае за вôдповѣдне комусь дати по цѣнѣ инвентарнôй, то може; а коли нѣ, то каже перепровадити ліцітацію... Тутка власне казавъ перепровадити ліцітацію.

Теперь зъ черги розсмѣявъ ся въ голосъ завѣдатель.

— А чимъ же я такъ погрѣшивъ ся передъ паномъ старостою, що власне у мене казавъ перевести ліцітацію, коли другимъ уважае за вôдповѣдне вôдступати грунтъ по цѣнѣ инвентарнôй? — запытавъ завѣдатель по хвили тономъ насмѣшливымъ и влѣпивъ свôй зôръ въ комісаря.

На лици комісаря видно було мале заклопотане — звычайно, практикантъ... Ще не кованый на всѣ ноги.

— Заразъ буду вамъ служити, лише закурю папѣроску, — промовивъ вôнъ, шукаючи по кишеняхъ за папѣросницею. — Якъ бачу зъ того всего, — мовивъ вôнъ зъ повагою, закуривши папѣроску, — вы мене, отче, не порозумѣли. Намъ въ такихъ выпадкахъ не йде о особу...

— Лишь о що? — втрутивъ завѣдатель.

— Але о се, щобы якъ найбôльше зыскати для скарбу. Коли мы не сподѣваемо ся черезъ ліцітацію „вытягнути" щось бôльше, то вôддаемо завѣдателеви по цѣнѣ инвентарнôй. Але тутъ, у васъ, мы надѣемо ся „вытягнути" значно бôльше, бо ту е краснî луки...

— А! теперь вже розумѣю, — заговоривъ завѣдатель, — розпоряджене міністерске тогдѣ тôлько важне, якъ не дасть ся нѣчо „вытягнути"... Хиба що такъ!

Обѣдъ скôнчивъ ся. Комісарь не мавъ видно охоты вести дальше розговору зъ молодымъ завѣдателемъ, котрый такъ мало розумѣвъ ся на высокôй політицѣ высокихъ властій, отже отворивъ вôкно и закликавъ на купу жидôвъ, що стояли на подвôрю вôдъ рана и выжидали ліцітаціи.

Жиды кричали такъ голосно одинъ до другихъ, розкладаючи руками, що навѣть не чули голосу комісаря, коли той клйкавъ ихъ до „ґешефту". Ажь коли завѣдатель выйшовъ до нихъ на подвôре и гукнувъ здоровымъ басомъ: „Ходѣть жиды на ліцітацію!" — они втихомирили ся и почали оденъ за другимъ входити до греко-кат. канцеляріи.

Завѣдатель выйшовъ тымчасомъ до кухнѣ спытати ся, чи давали що ѣсти фѣрманови пана комісаря, але побачивши, що той власне обѣдае, вже не пытавъ.

Заразъ за нимъ всунувъ ся оденъ жидъ до кухнѣ.

— Панѣ егомость! я щось маю повѣсти...

— Що тане?

— Мы хочемо ліцітувати грунтъ.

— Хиба я вамъ бороню?

— Нѣ, панѣ егомость.. мы бы не хотѣли ліцітувати.

— То не ліцітуйте! хиба я васъ силую?

що при науцѣ практичнѣй въ школѣ рѣзьбарскѣй въ Коломыи заведено языкъ выкладовый рускій, — немовь бы то учитель мѣгъ порозумѣти ся съ Гуцуломъ инакше якъ по руски. Вычислюйте п. после, кобы здоровй, таній здобутки и дальше на славу и добро Руси!

Але съ одного Русинамъ все таки великій хосенъ и хто знае, чи не найбѣльшій здобутокъ. Ото правительство и послы другихъ народностей (которыхъ? — чи не польскои) — каже п. Вахнянинъ — радѣ намъ (новокурсным посламъ) въ радѣ державнѣй. Чимъ проявляе ся та „радѣсть“, сего не каже п. Вахнянинъ, — чи стисненемъ руки, похвалою и тымъ подѣбными пестощами? Для послѣвъ найбѣльше вдоволене повинно лежати въ тѣмъ, коли съ нихъ „радѣ“ выборцѣ и цѣлый народъ, але п. Вахнянина и всѣхъ рускихъ послѣвъ найновѣйшого типу мудрѣсть політична обмежае ся не се, щобы правительство було съ нихъ раде. Супротивъ того хиба кликнути: Pozdrav vas Pan Buh!

Вкѣнци довѣдуемо ся, що новокурсній послы уложили ся съ польскими послами такъ, що они въ нѣчѣмъ не перебивають рускихъ послѣвъ въ змаганяхъ о добро Руси. Се для насъ новина, бо першій разъ довѣдуемо ся про якійсь компромісъ мѣжь рускими и польскими послами. Ще въ 1895 р., коли то п. Вахнянинъ писавъ брошуру „Руска справа“, розходило ся въ переговорахъ мѣжь п. Вахнянином а соймовою унією консервативною лишь о „щире взаимне порозумѣне“, а теперь, якъ видно, се порозумѣне мабуть вже такъ далеко зайшло, що є готовый компромісъ съ пунктаціями. Поляки не мають перебивати постулятѣвъ рускихъ послѣвъ що-до добра Руси (якъ се найкраще показало ся на сегорѣчнѣй сесіи соймовѣй), — а за те руснй послы зобовязали ся супротивъ Полякѣвъ... чимъ? Того п. Вахнянинъ выразно не каже, а мы можемо лишь догадати ся, що тымъ условемъ мабуть есть: абы Русины не нарѣкали на свою „щербату“ долю. Що нашъ здогадъ правдивый, доказомъ сего не лишь політичній промовы п. Вахнянина въ парляментѣ и соймѣ, але и статьѣ політичній въ органѣ п. Барвѣньского, бо въ нихъ вѣдъ якогось часу повтарае ся одно и те саме, що нѣхто не виненъ въ злиднях Русинѣвъ, лишь они самѣ. Знать, Поляки дуже боять ся нарѣкань Русинѣвъ, коли за тану цѣну згодили ся не перебивати змагань рускихъ послѣвъ. Съ другои стороны що правда, не пайшлось Полякамъ понести великои жертвы, бо они знали, що тѣ послы Русины, съ которыми они входять въ компромісъ, будуть ставляти свои змагання — якъ каже п. Вахнянинъ — въ дорозѣ мирнѣй и спокойнѣй, се значить не заколотять интересѣвъ narodow-ыхъ Полякѣвъ. Обѣ стороны, пбсля свого розумѣня рѣчи, не понесли нѣякихъ жертвъ въ своемъ компромісѣ політичнѣмъ.

Зъ справоздання посольского п. Вахнянина довѣдавъ ся загалъ Русинѣвъ о програмѣ політичнѣй новокурсныхъ послѣвъ, въ которѣй головною точкою есть теорія „о щербатости“. Мы ще неразъ будемо мати нагоду поговорити на сей тематъ.

Справоздане зъ люстрациі читалень тов. „Просвѣты“ и господарствъ селяньскихъ въ повѣтѣ борщѣвскѣмъ.

(Дальше.)

5. Ермакѣвка, 6. Залѣсе, 7. Кудринцѣ, 8. Иване пусте и 9. Михалѣвка мають грунты по части однаковѣ а по части они такъ мало рѣзнять ся, що се на продукцію вплыву не маe. Зъ важнѣйшихъ справъ, якѣ бы зъ загальныхъ увагъ не мали тутъ свого примѣненя, выпадае пбднести:

Въ Ермакѣвцѣ людность досыть заможна а въ ремѣсникѣвъ є тамъ 20 ткачѣвъ, 3 коваль и 2 шевцѣ. Мѣсцевый парохъ о. Савчинський будуе коло церкви невеличкій будынокъ на помѣщене въ нѣмъ крамницѣ читальняной, а члены читальнѣ сходять ся що недѣлѣ.

Громада Залѣсе вѣдзначае ся садѣвництвомъ, великимъ числомъ ремѣсникѣвъ и заполядливостію людности. Заможность тамъ добра. Въ селѣ є до 200 ткачѣвъ, котрѣ околичнымъ селамъ полотно выробляють, при чѣмъ заробляють вѣдъ 60 кр. до 1 зр. денно. Дальше находить ся тамъ до 50 шевцѣвъ, около 15 столярѣвъ, 10 колодѣевъ и 4 коваль. Тутъ и пчѣльництвомъ досыть занимають ся, бо въ селѣ находить ся до 300 пнѣвъ. Читальня маe свою добре ведену крамницю, а сходины рѣвножь правильно вѣдбувають ся. Все те есть заслугою мѣсцевого пароха и головы читальнѣ о. Сваричевского.

Въ Кудринцахъ є много жидѣвъ, зъ которыхъ около 12 жають въ господарства, але крѣмъ того жиды тамошнѣ майже четверту часть селяньскихъ грунтѣвъ ужинають за процентъ вѣдъ позиченыхъ грошей. Люде тамъ убогѣ и непросвѣченѣ, хотяй парохъ мѣсцевый о. Ступницкій невтомимо працюе надъ умораленемъ и поправою долѣ своихъ парохіянъ, и есть надѣя, що зъ часомъ вѣдносины тамъ зовсѣмъ змѣнять ся, тымъ бѣльше, що нынѣ вже видно зворотъ до доброго, бо вело, що гѣдне и честне, горне ся около свого вѣтця духовного та бере жаву участь въ сходинахъ въ читальни, котра, не могучи на-разѣ утворити своей крамницѣ супротивъ жидѣвскои конкуренціи, зазначуе свою дѣяльность заведенемъ каси позичковои, хочь и невеликою квотою.

Иване пусте належить до громадъ заможныхъ, а людность досыть освѣдомлена; мѣжь нею вызначае ся просвѣченый и дуже честный господарь п. Григорій Бойчукъ. Въ читальни сходины вѣдбувають ся, однакъ читальники тамошнѣ не зазначили доси такои дѣяльности, якои бы тамъ можна вымагати. Въ тѣмъ селѣ нема халупникѣвъ въ цѣлѣмъ значѣню слова, бо кождый такъ званый халупникъ маe кусень поля або огородъ, а се надѣлила громада убогимъ своимъ мещанамъ зъ пасовиска громадского. Выимкова то рѣчь, гѣдна уваги и застановы въ нашихъ суспѣльныхъ вѣдносинахъ.

Махалѣвка — громада невелика и убога, людность непросвѣчена, хотяй треба признати, що находять ся тамъ одиницѣ, котрѣ стараютъ ся о поправу лиха, але тыхъ ще мало, тожь и поступъ нде пильно, а тымъ бѣльше, що въ селѣ нема священика. Читальнею сею занимае ся сотрудникъ зѣ Звинячки о. Залуцкій и пароха зъ Кудринець о. Ступницкій, котрѣ, о скѣлько можна, старають ся пбднести сю громаду. Фактъ сей заслугуе на тымъ бѣльше признане, що о. Залуцкій, якъ кождый сотрудникъ, маe труднѣйшу задачу, а о. Ступницкій вже цѣлкомъ не маe обовязку трудитись для сеи громады, позаякъ Михалѣвка не належить до его парохіи. Се-жь нехай буде вказѣвкою и добрымъ примѣромъ для тыхъ, що то не хотять вѣльна вровѣвъ труду та годины часу въ тыждни пожертвувати для просвѣтнои роботы, бо що гѣрше, ще уважають ся обижеными, коли вхъ „ревного неробства“ не хвалить ся.

(Дальше буде.)

„Покликъ до робѣтникѣвъ Русинѣвъ.“

Пѣдъ такимъ заголовкомъ появила ся нынѣ у Львовѣ вѣдозва руска, надрукована латиньскими буквами — якъ сказано въ примѣтцѣ при кѣнци — для того, щобы ѣи читали соціялисты всѣхъ народностій въ краю. Вѣдозва се не зъ одного взгляду замѣтна, тому зъ обовязку дневникарского подаемо ѣи въ повнѣй основѣ:

„Товаришѣ!

Въ остатныхъ тыжднях заговорили галицкій часописи про рускихъ робѣтникѣвъ, що на зборахъ соціяльно-демократичнои партіи вѣ Львовѣ перший разъ выступили яко Русины, домагаючи ся пошановання правъ своей народности въ лонѣ тои партіи. Польскѣй галицкѣй пресѣ, особливо капіталістичнѣй, давъ сей выступъ привѣдъ до всѣлякихъ насмѣшокъ надъ Руснпами, насмѣшокъ, до которыхъ мы, Русины, вже здавна звыкли и котрѣ-бъ мы певно промынули мовчки, якъ бы не те, що крикъ польскои капіталістичнои пресы маe свое особливе, симптоматичне значѣне; бо и чого-жь наразъ преса тота кинула ся на рускихъ робѣтникѣвъ зъ нетаеною злобою и пѣною въ ротѣ? Певно не лише тому, що руснй робѣтники упѣмнули ся о свои народнѣ права та заявили публично, що є Русинами и своей національности не думають зречи ся, але ще бѣльше зъ перелаку, що тотѣ руснй робѣтники зорганізують ся яко руско-украинська соціяльно-демократична партія и що на тѣмъ боевищи, на котрѣмъ кипить боротьба працѣ зъ капіталомъ, стане нова, свѣжа та енергічна организація боева, новый защитникъ свободы и справедливости противъ теперѣшныхъ польскихъ, шляхецко буржуазійныхъ верховодѣвъ у краю.

И скажемо Вамъ отверто, Товаришѣ, що въ своемъ страху польскій буржуазники та ихъ газетярска прислуга нѣ трохи не помылились. Мы справдѣ думаемо злучитись въ особну соціяльно-демократичну руску партію и вже недалекій той часъ, коли мы выступимо зъ позитивною працею на тѣмъ поли. Та передъ тымъ, Товаришѣ, хотѣли бысьмо ся зъ дечого выправдати, выправдати ся не передъ польскою буржуазією зъ того, що хочемо организовати, яко партія соціяльно-демократична, але выправдати ся передъ Вами, Товаришѣ, власне зъ можливого закиду, що организуемо ся ажь теперь, пбсля богато-богато лѣтъ мовчанки, въ пору, коли вже робѣтники иншихъ національностей всѣпли поставити цѣлѣ боевѣ армія и пбднести передъ свѣтомъ могучій голосъ въ оборонѣ своихъ правъ. А такій закидъ, Товаришѣ, закидъ зъ чудного нашого опѣзненя бувъ бы тымъ бѣльше оправданый, що вызыскуюча сила капіталу нѣгде не проявила тѣльно безпощадности, нѣгде не завдала тѣльно прикрыхъ и болючихъ ранъ робѣтному людови, що власне на земляхъ, заселеныхъ руско-украинськимъ народомъ. Майже у всѣхъ иншихъ краинахъ Европы капіталъ, живучи и розвиваючи ся въ працѣ робѣтникѣвъ, дѣлавъ головно яко убійча сила на поли економічно-соціяльнѣмъ та по-при те вѣбльшавъ вѣнъ заразомъ, — конечно працею робѣтникѣвъ, — цивілізаційній силы народу. У насъ напротивъ, капіталъ, спочиваючи въ рукахъ чужихъ: польскихъ, московскихъ, мадярскихъ, румунськихъ и жидѣвскихъ, проявлявъ для насъ лише свою некорыстну силу, дѣляючи выключно въ интересѣ чужины. Вѣнъ забравъ рускимъ робѣтникамъ не лише масу працѣ, не лише живъ и розвивавъ ся зъ ихъ кервавицѣ, але надто вѣддавъ усю силу політичну и культурну въ чужѣ руки, збудувавъ цѣлу безлѣчь чужихъ и ворожихъ Руснпамъ институцій, забравъ рускимъ робѣтникамъ навѣть ихъ мову и память минувшости, повертаючи ихъ у простыхъ, безправныхъ раббвъ — простѣть за слово — у гнѣй для чужихъ цивілізацій.

Все те, Товаришѣ, вы певно знаете. Знаете, бо власне своею працею Вы оплачуете тотѣ чужѣ рахунки. Отже, коли мы нагадуемо Вамъ про всѣ тѣ лихѣ обставины нашого жытя, то чинимо се не для информації, не для якого-небудь поясненя, а лише для того, щобы заразомъ подати Вамъ причины, задля которыхъ мы доси мовчали та не зорганізували своей соціяльно-демократичнои партіи.

Є двѣ причины, два аргументы, Товаришѣ, которыми мы будемо вести нашу оборону передъ Вами. Першій аргументъ той, що не малисьмо на стѣлько силъ, щобы сейчасъ перевести свою робѣтничу организацію. Праця народна Русинѣвъ такъ широка, такъ богато вымагае робѣтникѣвъ на усѣхъ поляхъ народного жытя, що не ставало ихъ для организованя робѣтничои партіи. Впрочѣмъ сказати треба, що и тутъ мы не закладали рукъ и Русины були першими въ Галичинѣ, що стали голосити соціялістичній думки. Тѣльно-бо въ тѣй працѣ нашій звѣсній опѣкуны не дали намъ супокою. Вже въ першихъ починахъ руху впали на нашихъ найлѣпшихъ людей соціялістичній процесы, розбиваючи на прахъ зачатки свѣжои соціялістичнои организаціи Розумѣе ся, що середъ такихъ прикрыхъ обставинъ мы не мали иншого выходу, якъ шукати мѣсця въ польскихъ робѣтничихъ организаціяхъ, въ тыхъ организаціяхъ, въ которыхъ мы сподѣвали ся найти поле для працѣ въ имя соціялістичныхъ думокъ и заразомъ мали надѣю, що тамъ нашій національній права не будуть нарушенѣ, вже хочь бы длятого, що польска партія робѣтнича выписала на своемъ прапорѣ знамя интернаціоналізму. И се бувъ нашъ другій аргументъ, чому мы не организували ся въ окремую партію и доси... мовчали.

На жаль, зазначити мусимо зъ болючимъ сердемъ, що той нашъ другій аргументъ показавъ ся безосновный и остатнѣ роки особливо богато принесли фактѣвъ нарушеня нашихъ правъ національныхъ, фактѣвъ, котрѣ до решты розвѣяли дотеперѣшнѣ нашѣ илюзіи що-до интернаціональности галицкои робѣтничои партіи. Поминаемо тото, що вся агітація тои партіи велась до теперь по польски, що въ организаціи робѣтничѣй львѣвскѣй ставлено намъ перепоны въ превумероваю рускихъ часописѣвъ и деякѣ иншѣ справы, вартѣ споминy, але невно за дрѣбнѣ въ очахъ польскихъ соціялістѣвъ. Мы наведемо лише фактъ такій, що соціяльно демократичну организацію въ краю выкорыстувано для польскихъ патріотичныхъ цѣлей та що ѣи выкорыстували власне проводирѣ соціяльно-демократичнои партіи, не уважаючи нѣ на свое знама интернаціональне, нѣ на те, що мѣжь робѣтниками схѣдои части краю переважае елементъ рускій. Такъ стало ся зъ обходомъ маевои конституціи польскои, коли-то руснй робѣтники мусѣли парадувати въ обходѣ ювілейнѣмъ того акту, що мавъ вѣдродити историчну Польщу; такъ було на зѣздахъ въ Парижи и Цуриху, коли-то делегатъ руснои части Галичины проголосивъ програму „wolnej Polskiej Rzeczypospolitej“; такъ було въ р. 1892, коли-то провѣдникъ соціяльнои демократіи на конгресѣ львѣвскѣмъ, тутъ, на руснѣй земли, заявивъ, що мы, соціяльно-демократичнѣ робѣтники, маемо станути колись у бѣй за вѣдбудованe польскои державы. А вже короною интернаціоналізму польскихъ соціялістѣвъ було пбдписане на сегорѣчнѣмъ конгресѣ въ Лондонѣ делегатомъ Схѣдноі Галичины домаганя вѣдбудувати Польщу силами интернаціонального пролетаріяту. Те домаганѣ, котре поставлено безъ непорозумѣня зъ загаломъ партіи, безъ нѣякого припорученя, позволили собѣ въ додатку выправдати проводирѣ львѣвскій у своемъ органѣ такъ, що немовь то вони були въ правѣ ставити подѣбнѣй патріотичнѣй домаганя, бо въ лонѣ соціяльно-демократичнои партіи вони не признають питаня національного.

Такъ навели-смо Вамъ, Товаришѣ, аргументы, котрѣ спинили насъ колись вѣдъ организованя окремои робѣтничои партіи и заразомъ подали-смо Вамъ рядокъ фактѣвъ, що показують тѣ нашѣ аргументы въ ихъ властивѣмъ освѣтленю. Не йде вамъ тутъ о якѣ-небудь заводы, не розходить ся о жалѣ на заподѣяну кривду. Мы хотѣли тѣльно показати Вамъ, що якъ колись мы мали причины шукати поля до працѣ въ лонѣ робѣтничои партіи польскои — такъ теперь тѣ-жь самѣ причины вкладають на насъ обовязокъ приступити сейчасъ до организованя рускои соціяльно демократичнои партіи. Такъ першій нашъ аргументъ вѣдпавъ уже зъ-давна, бо мы маемо вже на стѣлько силъ, щобы повести самостѣйну працю организаційну. А що до другого аргументу, то вѣнъ не тѣльно наказуе намъ выступити отверто противъ патріотичныхъ змагань робѣтничои партіи польскои на нашѣй земли, але и вкладае на насъ обовязокъ зъединити руснй пролетаріятъ въ одинъ спѣльный таборъ, свѣдомый своихъ правъ національныхъ.

Руснй робѣтники!

Выдаемо сей покликъ прилюдный не лише длятого, щобъ заповѣсти напередъ нашу працю на будуче и выказати потребу своей робѣтничои организаціи. Мы хочемо, щобы сей покликъ ставъ ся въ Вашихъ рукахъ могучимъ средствомъ агітаційнымъ, щобы вѣнъ дѣставъ ся всюды, де живе руснй робѣтникъ, щобы въ пору, коли мы выступимо зъ позитивнымъ дѣломъ, Вы всѣ станули поручъ зъ нами до спѣльноі роботы.

А выступаемо передъ Вами, Товаришѣ, не для чого иншого, якъ въ интересѣ дорогихъ намъ и спѣльныхъ цѣлому робѣтничому свѣтови соціялістичныхъ идеалѣвъ, певнѣ того, що вѣдъ нашои организаціи выграе не тѣльно справа мѣжнароднего соціялізму взагалѣ, але и въ нашѣмъ краю зросте боева сила пролетаріяту.

Тамъ на аренѣ мѣжнароднѣй, въ тѣмъ хорѣ, де пбднесли могучій свѣй голосъ робѣтники цѣлого цивілізованого свѣта, залунае въперве и нашъ голосъ — голосъ рускихъ робѣтникѣвъ; тутъ же въ краю нашѣмъ, поббчь истнуючихъ вже робѣтничихъ организацій, особливо тамъ, де живуть майже выключно Русины и де польске слово не може бути вѣдповѣднымъ средствомъ агітаційнымъ, стане нова боева сила, новый союзникъ, котрый все пбйде солідарно зъ товаришами иншихъ народностій тамъ, де буде йти о боротьбу за красшу будучность пролетаріяту.

Товаришѣ! Мы певнѣй, що покликъ нашъ не промине безслѣдно, що стане вѣнъ немовь той зазывъ боевый, котрый цѣлѣ масы рускаго робучого люду злучить въ одинъ спѣльный таборъ, въ одну соціялістичну фалянгу.

Мы кличемо Вамъ напередъ, Товаришѣ: Нехай жие руско-украинська соціяльно-демократична партія! Нехай жие мѣжнародна солідарность пролетаріяту!

За комітетъ довѣрочныхъ зборѣвъ робѣтникѣвъ у Львовѣ 17 вересня 1896.

Михайло Бориславскій, столярь. Д-ръ Иванъ Франко, літератъ. Микола Ганкевичъ, правникъ. Иванъ Глинчакъ, слюсарь. Михайло Котулякъ, швець. Д-ръ Евгеній Левицкій, правникъ. Михайло Павликъ, літератъ. Юрій Сидоракъ, друкарь.“

— Нѣ, панѣ вгомость... вы мене не розумѣете... Дайте намъ сотку, мы вѣдступимо вѣдъ ліцитації.

— Не дамъ.

— А вѣлько?

— Нѣчо не дамъ.

— Але вгомость зароблять двѣ сотки... Я бы радивъ дати жидамъ вѣдступного, щобы на васъ не накладали... Они возьмуть пятьдесятку... я вже то зроблю, що они возьмуть... а дасте пятьдесять?

— Нѣ, не дамъ.

— Якъ то? нѣчо не дасте?

— Нѣчо не дамъ, бо нѣчо не маю, — сказавъ завѣдатель рѣшучо и хотѣвъ вѣдбйти. Але жидъ задержавъ его.

— Панѣ вгомость, я вамъ щось иншого скажу. Мы чули, що вы хочете закладати у насъ читальню и склепикъ, але то для васъ не оплатить ся... Мы вѣдступимо вѣдъ ліцитації, а вы не робѣть того, бо то вѣчо не варта... Згода?

— Нѣ! я нѣчого не обѣцюю! — вѣдрѣзавъ завѣдатель и, лишивши жида въ кухни, самъ пбйшовъ до канцелярія.

Тутъ комісарь читавъ жидамъ приписы, якъ мають обходити ся зъ еренціональнымъ грунтомъ — если котрый зъ нихъ выліцитуе. Солома маe лишити ся на попѣствѣ... и таке иншe.

Завѣдатель усмѣхнувъ ся злобно. Приписы на папери! — говоривъ вѣнъ самъ до себе, — жидъ бы лишивъ солому! бодай такъ, якъ то правда...

Зачала ся ліцитація. Выліцитувавъ мѣсцевый арендарь Зельманъ за 198 зр.

Комісарь звязавъ акты до цираты, подякувавъ завѣдателеви за гостину и вѣдѣхавъ.

* * *

И зновъ плывуть днѣ за днями — а завѣдатель чекае на пенсію. Минае мѣсяць, минае другій — завѣдатель нетерпеливо дожидае пбсланця зъ почты.

Прийшовъ пбсланець! є письмо зъ печаткою ц. к. староства. Завѣдатель поспѣшно роздираe куверту, зырнувъ — есть:

„До ц. к. Уряду податкового въ Н. *Вѣдпись.*“

Завѣдатель усмѣхнувъ ся. Ну, прецѣнь разъ доченавъ ся! — промовивъ вѣнъ самъ до себе и взявъ ся читати дальше:

„Приказуе ся ц. к. Урядови податковому, щобы на пбдставѣ розпорядженя Высокого ц. к. Намѣстництва зъ дня..... 189... ч... стягнувъ якъ найскорше вѣдъ о. Н. Н., завѣдателя парохіи въ Н. суму 34 зр. 56 кр. титуломъ побраныхъ нимъ доходѣвъ епітрахильныхъ пбд часъ его завѣдательства въ С. и вписавъ сю суму въ рубрику доходѣвъ фонду релігійного.

Ц. к. Староста Н.

Вел. о. Н., завѣдателевi въ Н., до вѣдомости.“

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Выборы до сойму долѣшно-австрійского розписанѣ на день 27 жовтня и 4 та 9 падолиста, а до сойму моравского на день 26 и 30 жовтня та 4 падолиста.

Якъ повѣдомляе управа нѣмецкого ліберального и народного сторонництва на Моравѣ, получили ся оба тѣ сторонництва на зборахъ

вôдпоручникôвъ, котрî вôдбули ся дня 21 с. м. въ Бернѣ, до спôльнои акціи при наступуючихъ выборахъ до сойму.

До стирійского сойму выбрано доси 48 пословъ зъ сѣльскихъ громадъ, зъ мѣстъ и зъ торговельныхъ палатъ. Зъ того вышло 16 нѣмецкихъ народовцѣвъ, 10 католицкихъ консерватистôвъ, 9 нѣмецкихъ поступовцѣвъ, 8 Словѣнцѣвъ, 4 зъ независимого хлопского сторонництва, и 1 дикій. Въ Градци въ середмѣстю вышли оба нѣмецкî поступовцѣ, котрî и доси послували въ мѣста. Посолъ до рады державнои Гофманъ, котрый при теперѣшныхъ выборахъ до сойму перепавъ въ Градци против поступовця Шрайнера, зложивъ такожъ мандатъ до рады державнои, уважаючи свою неудачу за высказъ недовѣря изъ стороны выборцѣвъ. У насъ послы навѣть зъ выразного высказу недовѣря або й доганы не звыклî собѣ нѣчого робити. Що край, то обычай!

Зъ Будапешту доносять, що въ тамошныхъ политичныхъ кругахъ говорять на певно, що соймъ угорскій буде дня 17 жовтня розпущеный, межи 6 а 16 падолиста вôдбудуть ся новî выборы, такъ що новый соймъ пôсля закону не може зôбрати ся передъ д. 26 падолиста.

Зъ Загребу приходить вѣсть, що професоръ ґімназіяльный Імгофъ, котрый свого часу збиравъ складки помѣжь товаришами професорами на студентôвъ, засудженыхъ въ звѣстнôй аферѣ зъ угорскою хоругвою, по переведенôмъ слѣдствѣ дисциплінарнôмъ стративъ мѣсце. Проф. Імгофъ уходивъ за знаменитого учителя.

Чимъ близшій день приѣзду царя до Франціи, тымъ острѣйше вôдзываютъ ся радикальнî и соціялистичнî дневники о Россіи и о царю; правда, що причины того глядати треба передовсѣмъ въ рабскôй чолобитности, въ якою деякî иншî дневники выжидаютъ гостины царя. И такъ пр. Petite République пише: „Пôдойми ся, ты мôй великій и дорогій Париже! Царь певно стане тобѣ ногою на потылицю, коли черезъ якійсь рабскій атавізмъ позволишь, щобы его принимане на вколѣшкахъ. Встань! Вôнъ тогдѣ побачить, що то за великанъ вôльный народъ и якъ то по-при сѣй величезнôй статѣ найбôльшій самодержецъ свѣта стае ся маленькимъ!“ А знову въ дневнику Radical депутованый Маре розказуе притчу про честного чоловѣка, котрого ограбивъ розбишака, а сильный хлопище спокôйно придивлявъ ся тому. Ограбленый опôсля запопадае и нѣчого не жалуе, щобы тôлько зъеднати собѣ того сильного свѣдка; але сей обѣцюе ему лише, що не дасть его вдруге ограбити, однако не хоче честному чоловѣкови допомогти до вôдзысканя своеи страты. „Вашъ злодѣй — се дуже згôдлива людина, — каже сильный хлопище: вôнъ нѣчого не хоче бôльше, тôльно задержати те, що вамъ вôдобравъ. Лишѣть ему се, а буде всьо въ згодѣ.“ Зъ тои притчи выводить Маре, що неможлива приязнь мѣжь Францією а кимсь другимъ, хто жадае, щобы зречи ся Альзаціи и Льотаринґіи. Нема мира за таку цѣну; а коли приятель такого услôвя жадае, то нехай забирае ся до чорта. Иншій дневникъ е тои гадки, що на союзъ зъ Россією не можна на певно числити навѣть въ такôмъ разѣ, коли бы Францію зачѣплено; бо каждый договôръ варта нѣ бôльше нѣ менше, нѣжь хотять тî, що его пôдписали. Въ францускo-россійскôмъ порозумѣню бачить ся лише користи Россіи, а договôръ повиненъ таки обомъ сторонамъ забезпечати обопôльнî користи. Россія скористала зъ францускои интервенціи на далекôмъ всходѣ, а ще бôльше зъ французскихъ ощадностій, котрî наповнили порожну россійску касу державну; а Франція доси мусѣла вдоволяти ся „моральными враженями“. Того повинно бути досыть, щобы всѣ Французы, що задержали ще зимну кровь, узнали за свôй обовязокъ, поводити ся въ часѣ царскои гостины осторожно и зъ достоиньствомъ.

НОВИНКИ.

— **Народне вѣче въ Жидачевѣ**, котре устрою̂е политичне товариство „Пôдгôрска Рада“ зô Стрыя, вôдбуде *ся вô* вторникъ 29-ого н. ст. жовтня с. р. въ слѣдуючою проґрамою: 1) отворене вѣча; 2) справа реформы выборчои ординаціи до рады державнои; 3) справы выборôвъ до радъ громадскихъ и повѣтовыхъ; 4) найважнѣйшî справы господарскî и политичнî бѣжучои хвилѣ; 5) справа будущихъ выборôвъ до рады державнои. — Вѣче вôдбуде ся въ домѣ Впр. о. Николая Лукавецкого, пароха въ Жидачевѣ, о годинѣ 10-тôй передъ полуднемъ. — До численнои участи въ тôмъ вѣчи, зъ огляду на важнôсть хвилѣ и на важнôсть справъ маючихъ ся обговорити, взывае всѣхъ Русинôвъ Жидачѣвщины и сусѣдныхъ повѣтôвъ — *Выдѣлъ „Пôдгôрскои Рады“ въ Стрыю.* [Въ остатнôй хвили довѣдуемо ся, що жидачѣвскій староста Ґалецкій заборонивъ вѣче по причинѣ, що точка проґрамы „найважнѣйшî справы економічнî и политичнî бѣжучои хвилѣ“ ему не подобала ся. Позаякъ заборону доручено выдѣлови „Пôдгôрскои Рады“ пять днѣвъ передъ 29-ымъ вересня, длятого выдѣлъ „Пôдгôрскои Рады“ заповѣвъ на той самъ день и годину и въ тôмъ самôмъ мѣсци вѣче зъ иншою проґрамою, котра не мѣстить въ собѣ точки неприемнои п. Ґалецкому.]

— **Народне вѣче въ Старôмъ-мѣстѣ.** Изъ старомѣского повѣту: Симъ повѣдомляемо, що дня 6-ого н. ст. жовтня сего року вôдбуде ся народне вѣче въ Старôмъ-мѣстѣ въ сали рады мѣскои о 12-ôй годинѣ въ полудне. Проґрама слѣдуюча: 1) теперѣшне положене Русинôвъ; 2) выборы до рады повѣтовои; 3) справы громадскî; 4) внесеня членôвъ. — Братя други! Не кличемо до васъ шумными заохотами и фразами, а вôдзываемось простенько, бо знаемо, що серця всѣхъ насъ давно вôдчуваютъ потребу такого вѣча, на котрôмъ бы мы могли порозумѣти ся до спôльнои акціи въ оборонѣ правъ нашихъ. Тожь покажѣмъ, що дѣйстно, що на устахъ те й на дѣлѣ. День 6-ого жовтня буде испытомъ нашои силы и патріотизму не лише передъ лицемъ противникôвъ, але и цѣлого свѣта. Не завстыдаймо-жь ся та спѣшѣмъ громадно на мѣсце збору за голосомъ звона вѣчевого. За Комітетъ: *Иванъ Яворскій* парохъ въ Стрѣльбичахъ. — *Василь Волосяньскій* мѣщанинъ и заступникъ бурмістра въ Старôмъ-мѣстѣ. — *Михайло Зубрицкій* парохъ въ Мшанци. — *Євстахій Шакъ* господарь въ Стрѣльбичахъ. — *Иванъ Янѣвъ* господарь въ Стрѣльбичахъ. — *Петро Затварскій* господарь въ Старôй-Ропѣ.

[Другî часописи зволять сю вôдозву повторити.]

— **Народне вѣче въ Тернополи.** Комітетъ вѣча тернопôльского выдавъ ось-таку друковану [правописю фонетичною] вôдозву: „На вѣче! Братя селяне! Дня 30 лат. [18 руского] вересня 1896 року въ середу о першôй годинѣ по полудни вôдбуде ся въ забудованю въ мѣскôмъ городѣ на Смиковецкôмъ въ Тернополи вѣче, на котрôмъ мусимо порадитись надъ нашою бѣдою, надъ надходячими выборами до рады державнои, надъ окружными вôйтами, що ихъ теперь хотять завести. Явѣть ся, Братя Селяне, якъ найчисленнѣйше. Одні другихъ кличте: На вѣче! на вѣче! на вѣче! — Въ Тернополи 20 вересня 1896. Д-ръ Володимиръ Бѣлиньскій. Сафатъ Шміґеръ. Иванъ Бѣлый. Романъ Волынець. Гилько Юзвакъ. Микола Крочакъ. Микола Южанъ. Стефанъ Гарматѣй. — Вôдъ Подôльскои Рады: Дмитро Остапчукъ, посолъ сойм. Павло Думка. — Стефанъ Абрагамовскій. Федько Остапчукъ. Антôнъ Грацунякъ. Петро Ляховичъ. Іосифъ Юзвакъ. Яцко Остапчукъ. Адамко Голоицъ. Олекса Кардашъ. Олекса Сагайдакъ. Стефанъ Поповичъ. Луцъ Керничный. Андрухъ Гарматюкъ. Андрухъ Шмиґельскій.

— **Програма ювілейныхъ торжествъ** въ память 300-ои рôчницѣ уніи, якî вôдбудуть ся въ архикатедральнôмъ храмѣ св. Юра у Львовѣ, оголошена уже въ Архіепархіяльныхъ Вѣдомостяхъ и въ осôбныхъ вôдбиткахъ. Пôсля тои проґрамы вôдбудуть ся у св. Юра ювілейнî торжества въ слѣдуючôмъ порядку:

1) Въ недѣлю дня 27 с. м. о год. 3—4: Вечерня зъ проповѣдію, а по тôмъ — торжественный процесіональный походъ до церкви св. Петра пôдъ проводомъ архидіякона; — 2) въ недѣлю дня 4-ого жовтня сего року — до церкви св. Параскевы пôдъ проводомъ архипресвитера, — а 3) въ недѣлю дня 11 жовтня с. р. — до церкви Успеньскои пôдъ проводомъ самого кардинала, — кождого разу при участи всего духовеньства львôвского и всѣхъ тутешныхъ братствъ церковныхъ; — 4) межи 2 а 3-ымъ походомъ почавши вôдъ понедѣлка дня 5 жовтня с. р. вôдбуде ся у св. Юра вôдъ год. 4 до 8 по полудни 8 дневна місія духовна пôдъ проводомъ оо. Василіянъ; по тôмъ приготованю наступить властиве 3-дневне ювілейне торжество, а именно: 5) въ недѣлю дня 11 жовтня с. р. по Утрени и архіерейскôмъ посвященю храму св. Юра — о год. 10 до 12: архіерейска служба Божа вôрменьска зъ проповѣдію, котру выголосить самъ архіерей вôрменьскій; — 6) въ понедѣлокъ дня 12 жовтня с. р. по раннôмъ богослуженю — о год. 10 до 12: архіерейска служба Божа латиньска зъ проповѣдію, котру выголосить о. д-ръ Бартошевскій, — а 7) вô второкъ дня 13 жовтня с. р. въ праздникъ св. Покрова по Всеночнôмъ — о год. 10 до 12: архіерейска служба Божа руска зъ проповѣдію, котру выголосить самъ кардиналъ. Окрôмъ того проповѣдати ся буде слово Боже для тыхъ, що не помѣстять ся въ церквѣ — на дворѣ, и то зъ балькона палаты митрополичои. — Пополудни розпочинати ся буде богослужене все о год. 3-ôй. Подрôбну проґраму кождого дня подамо въ своѣмъ часѣ все день напередъ.

— **Довѣрочнî зборы рускихъ радикалôвъ** вôдбудуть ся — якъ довѣдуемось — въ пасажи Гаусмана, въ домѣ робôтничôмъ въ сали товариства робôтникôвъ торговельныхъ. Початокъ нарадъ завтра, 26 ого с. м. точно о годинѣ 10 ôй рано.

— **Зъ Коломыѣ** пишуть намъ, що по оголошеню вырôку въ тамошнôмъ процесѣ о рублѣ около пôвночи въ середу сего тыждня — зôбрала ся товпа польскои интеліґенціи и польскихъ мѣщанъ зъ музикою и приняла вырокъ, увôльняючій редактора Б. Мардиросевича, *обя*вами великои радости. Коли-жь ся товпа [середъ котрои знайшовъ ся и бурмістръ п. Витославскій] переходила по-при мешканє д-ра В. Дудикевича, пôдняла страшный крикъ „pereat“ и свистъ...

— **Радникъ намѣстництва Ляникевичъ** перебувае вôдъ тыждня въ Стрыю для розслѣдôвъ въ справѣ торôчныхъ выборôвъ до сойму и списуе протоколы въ рôзными людьми. Бôльше о тôмъ подамо пôзнѣйше.

— **„Тактъ“ ц. к. старосты.** Зъ Калуша доносять намъ таку пригоду: Дня 23 с. м. явивъ ся начальникъ громады зъ села Неґовець до ц. к. староства въ Калуши въ справѣ конкуренціи школьнои, котрои жадають другій разъ, а громада не може и не хоче другій разъ платити, и напытавъ собѣ сердечнои бѣды. Ц. к. староста п. Маевскій нѣ сѣло нѣ пало выскочивъ зъ за стола та й ставъ вôйта зневажати и чинно и словами такими, що ажь гидь. Хто знае, якъ було бы ся скôнчило, коли-бъ два селяне не були вгамували вôйта, абы „бѣды не наробивъ“. Однакожь для самого вôйта бѣда вышла подвôйна, бо не лише зазнавъ зневаги вôдъ пана старосты, але ще въ додатку комісарь п. Совиньскій засудивъ его на двѣ добы арешту...

— **Зъ Залѣщикъ пишуть намъ:** Нашъ повѣтъ — то рѣдкій образъ безжизненности, апатіи, безидейности та заскорупѣлости. Зъ другихъ повѣтôвъ прочитаешь хочь одну звѣстку, що тамъ люде живуть, будять ся до свѣдомости, чують въ собѣ силу до житя народного, дорожать своею рôдною мовою, зрушують ся пѣснію, — у насъ тихо, все мовчить, а духовый станъ — якъ-бы що лише вчера скасовано панщину. Народъ такій якъ бувъ, а проводирѣ незрячихъ мабуть щасливî зъ того сну та й самî, якъ не сплять, то позѣваютъ. Була думка — заѣде нашъ народный театръ, чей заграе имъ кровь въ жилахъ, чей рôдна пѣсня зелектризуе ихъ та стрясе сонъ ихъ тяжкій. Та театръ вôдогравъ доси три штуки — на першôй бувъ оденъ священикъ зъ по-за мѣста, на другôй и третôй ажь по трехъ... Отъ и вся руска интеліґенція! Якъ бы не мѣсцева интеліґенція [декотрî Поляки навѣть дуже симпатично приняли театръ], саля свѣтила бы пусткою. Ажь страшно дивити ся на тую нашу недбалôсть! и лише чутка, що деинде люде жиють, вливае въ серце надѣю... Веч. отцѣ духовнî и прочî рускî люде залѣщицкои стороны! Прокиньте ся! прибувайте до нашого театру та будѣть ся до житя! Нехай намъ сторонні люде не выдають свѣдоцтва убожества — и то заслужено! Театръ нашъ знаменитою грою вповнѣ вдоволяе навѣть польску публику, але у голодного въ горлѣ высихае и руки млѣють... — *Русинъ.*

— **Львôвскій митрополичій Ординаріятъ** оголосивъ въ послѣднôмъ числѣ „Аепарх. Вѣдомостій“ повѣдомлене пôдчиненого клира о екскомуницѣ к. Стояловского зъ поясненемъ значѣня тои ексномуникти и зъ вôзванемъ, щобы фактъ тои екскомунiки подали до вѣдомости вѣрныхъ тамъ, де бы въ якôй громадѣ читали ся письма кс. Стояловского.

— **Зъ Калуша пишуть намъ:** Въ дняхъ 14 и 15 с. м. вôдбувала ся въ Калуши конференція учителѣвъ округа калуского. Помѣжь иншими справами бувъ на порядку дневнôмъ такожь выбôръ делеґата учительского до ц. к. окружнои рады школьнои. Доси выбирано у насъ звычайно учителя. Але теперь учителѣ постановили вôдступити вôдъ того звычаю пôзнавши, що обовязку того не може добре сповнити учитель, бо яко такій зôстае пôдъ рôзного рода пресіями, а въ наслѣдокъ того на засѣданяхъ ц. к. окружнои рады школьнои такъ мусить спѣвати, якъ ему кажуть ц. к. инспекторъ або ц. к. староста. Отже замѣсть учителя поставили кандидатуру о. Романовского, сотрудника и катихита въ Калуши противъ п. Бояковского, котрого кандидатуру наставили имъ ц. к. инспекторъ и ц. к. староста. Вправдѣ остоявъ ся п. Бояковскій, але лишь однымъ голосомъ, — хотяй дуже не ясно, якъ то стало ся и хотяй тутъ не обôйшло ся безъ аґітаціи зô стороны ц. к. староства. Въ поступованю учителѣвъ въ сѣй справѣ не грала ролѣ нѣяка политика, бо они уложили собѣ, що коли не удасть ся перевести выбору о. Романовского або коли вôнъ зрезиґнуе, то будуть голосувати на кс. Лозиньского, сотрудника и катихита латиньского. Очевидно — не лишь учителѣ Русины, але и много учителѣвъ и учительокъ польскои народности голосували на о. Романовского. — *Учитель зъ округа калуско го.*

— **Нова стація телеґрафу** вôдкрываe ся зъ днемъ 1 н. ст. жовтня с. р. въ Букôвску въ повѣтѣ сянôцкôмъ зъ ограниченою службою дневною при тамошнôмъ урядѣ почтовôмъ.

— **Огнѣ.** Въ послѣдныхъ дняхъ навѣстили всхôдну Галичину такî пожары: Въ Жизнемири, бучацкого повѣту, погорѣло кôлька селяньскихъ загородъ; школа 2.200 зр. необезпечена. — На обшарѣ двôрскôмъ въ Стрѣльчи, городеньского повѣту, знищивъ огонь стайню, а въ нѣй попекло ся 39 штукъ рогатои худобы; шкода звыжь 10.000 зр. була обезпечена на 4000 зр. Причиною огню бувъ имовѣрно пôдпалъ. — Въ Ясниськахъ, городецкого повѣту згорѣло 9 господарствъ разомъ зъ будынками господарскими, а въ нихъ погибло такожь кôлька штукъ худобы; шкода 3500 зр. необезпечена. — Коршма двôрска въ Мужиловѣ, пôдгаецкого повѣту, погорѣла разомъ зъ примежными будынками, имовѣрно въ наслѣдокъ пôдпалу; шкода 1.200 зр. лише въ малôй части обезпечена.

— **„Набоженьство въ судѣ“.** — Коломыйскимъ процесомъ о рублѣ були тамошнî мешканцѣ а особливо женщины такъ зацѣкавленî, що цѣлыми днями ажь до пôзнои ночи въ часѣ пяти-дневои розправы сидѣли або стояли въ сали судовôй. Навѣть въ недѣлю, 20 ого вересня, замѣсть пôйти до церкви або до костела, заповнили судову салю черезъ цѣлый день. Отже зъ того часу оповѣдають, що оденъ жидокъ, доставляючій живнôсть до многихъ домôвъ, не застаючи господинь дома, дôстававъ усюды вôдповѣдь: „Панѣ пôшла до суду“ — такъ що нарештѣ жидокъ, счудуваный, вышовъ на улицю и пытае: „Що то нинѣ за набоженьство въ судѣ?“

— **Межи честными людьми сокира пропала.** Зъ села пишуть намъ: Передъ двома роками прийшовъ до нашого села анонсъ мадярского купця Foeldessy зъ Будапешту, въ котрôмъ вôнъ дуже выхвалювавъ свои насѣня. Нашъ учитель Ґоцекъ пôславъ 2 зр. 50 кр. и просивъ о тî славетнî насѣня. Але надармо ждавъ сердега, бо и весна минула, а насѣня якъ не було такъ и нема. Вôнъ пише тогдѣ картку до Foeldessy-ого и жадае звороту грошей. На се дôстае вôдповѣдь, що Foeldessy нѣякого замовленя вôдъ него не дôставъ, а грошѣ може вôдобравъ другій Foeldessy, котрый мае складъ зелѣза въ Будапештѣ. Учитель запытуе вôдтакъ почту: хто пôдписавъ рецепісъ? — а тая вôдписуе по мадярски, що грошѣ вôдобравъ Foeldessy въ Будапешту. Переписка тревала цѣлый рôкъ, а вкôнци учителеви оно такъ осточортѣло, що вôдрѣкъ ся и грошей и мадярского насѣня...

Наука штука и література.

— **Число 18-те „Дзвінка“**, илюстрованого письма для науки и забавы рускихъ дѣтей и молодежи, мѣстить въ собѣ: роздѣлъ пятый „Подорожи Ґулівера до краю великанів“ Джонатана Свіфта [перевѣвъ В. В-ръ]; байку Б. Грѣнченка „Ластôвята“; докôнчене оповѣданя Е. Бертета „Малый Американець“ [переповѣвъ В. Б.]; байку Б. Грѣнченка „Малпа та бѣлка“; оповѣдане „Джемі Несміт“ [переказавъ Б. Г.]; XIII-ый уступъ „Учених розмов Николця з татуськом“ трактуючій о Петрѣ Могилѣ [пише Остапъ Макарушка]. — „Дзвінок“, выходячій сего року, якъ вѣдомо, пôдъ редакцією професора рускои ґімназіи Василя Бѣлецкого два разы на мѣсяць [кождого 5-ого и 20-ого] въ формѣ обемистого аркуша коштуе въ дорозѣ передплаты рôчно 3 зр., пôврôчно 1·50 зр., чвертьрôчно 75 кр., — заслугуе на щиру пôдпору землякôвъ. Журнальчикъ сей для рускои молодежи выдае ся фаховымъ чоловѣкомъ старанно якъ що-до змѣсту такъ и що-до формы. Хто для своихъ дѣтей доси не передплативъ „Дзвінка“ на сей рôкъ, може то учинити ще й теперь, а цѣлый рôчникъ подасть молодежи займаючу и поучаючу лектуру, бо статьѣ мають вартôсть не на дану хвилю, але повсечасну. А гарно писанî „Ученî розмови Наколця з татуськом“ мôгъ бы и старшій читати не безъ пожитку. [Адресъ редакціи „Дзвінка“: Львôвъ, ул. Францисканьска ч. 12, а адміністраціи: Львôвъ, ул. Миколая ч. 18].

— **Въ Петербурзѣ** — якъ довѣдуемо ся зъ оповѣстокъ оголошуваныхъ въ „Новôмъ Времени“ — печатають ся накладомъ А. С. Суворина „Украиньски оповидання“ Олексы Стороженка.

— Вѣденьского тыждневника **„Die Zeit“** появивъ ся 103-тый зошитъ зъ такимъ змѣстомъ: Conservative und Socialisten in Frankreich. Von Paul Lafargue. — Ein gemassregelter Philosoph. Von Dr. Ignaz Deutsch. — Vom Agricultur- zum Industriestaat. Von Dr. Robert Drill. — Der Aufschwung an der Börse. (Finanzieller Brief aus Deutschland). Von S. v. H. — Das Od als Träger der Lebenskraft. Von Karl du Prel. — Dichter und Verleger. Von Richard Le Gallienne. — Moderne Italiener. Von Oscar Schmitz. — „Noth kennt kein Gebot.“ Von Hermann Bahr. - Die Woche. — Bücher. — Revue der Revuen. — Epilog Von F. de Roberto. Передплату на сей тыждневникъ чвертьрôчно 3 зр. принимае адміністрація: Wien IX/3 Günthergasse 1. Числа на показъ даромъ и оплатно.

Телеґрамы „Дѣла“

Вѣдень 25 вересня. Wiener Ztg. оголошуе цѣсарску санкцію реформы выборчои. — При выборахъ до сойму горѣшно-австрійского побѣдили всюды кандидаты клерикальнî.

Прага 25 вересня. Робôтники въ робôтняхъ державнои зелѣзницѣ розпочали страйкъ.

Берлинъ 25 вересня. На воды турецкî ладить ся вôдси чотири кораблѣ зъ великимъ поспѣхомъ. Першій вôдходить вже нинѣ.

НАДÔСЛАНЕ.

Лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ
Д-ръ Станиславъ Яна
вернувъ
и ординуе вôдъ 3—5 год.
при улици Валовôй ч. 27.
279 4—5

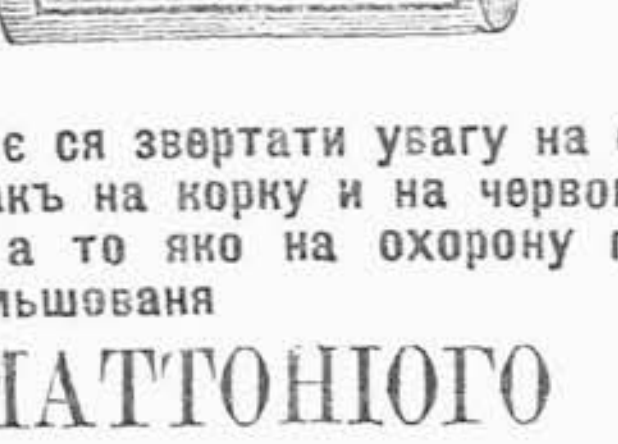

Поручае ся звертати увагу на сей выпаленый знакъ на корку и на червону етикету орла, а то яко на охорону противъ частого фальшованя
МАТТОНІОГО
Ґісґіблєрскои воды щавовои.

ЛИШЪ

въ реставраціи НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улиця Трибунальска ч. 12, дôмъ власный, можна дôстати щоденно вже о годинѣ 8-ôй рано горячî снѣданя.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣканî легки	12 „
Флячки	12 „
Нôжка теляча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Каваръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякî напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ; для певности що походять зъ моеи реставраціи, даю вôдбираючимъ марки. — Найлѣпшî вина по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вôдъ 40 кр. літра.

Зъ высокимъ поважаньемъ
71 54—0 *НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.*

КАТРАЙНЕРА
КНАЙПА-СОЛОДОВА-КАВА
есть
яко прибавка до кавы
одинокою и найздоров-
[illegible].
[illegible] Кила 25 кр
[illegible]
КАТРАЙНЕРЪ

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА
КОПЕРНИЦКОГО
пôдъ „Коперникомъ"
перенесеный до нового льокал
при пл. Галицкôй ч. 1

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — **Направы найскорше и найдешевше.** — Устроєнє электричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя зъ провінціи зôдворотно.

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.
4185

ЗНАНА вôдъ многихъ лѣтъ ц. к. управ. рафінерія спірытусу, заосмотрена найлѣпшими приладами ректифікаційными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікерôвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникôвъ у Львовѣ

Яковъ Шпрехеръ и С-ка

поручає старѣ польскѣ сильнѣ горѣвки, дуже добрѣ розоліси, лікеры, румы правдивѣ зъ Ямайки, якъ також найлѣпшои якости краєвѣ специялы якъ: Народôвка, Dziennik, Szczutek, Карпатôвка, „Дяболъ", Помаранчева же солодкава, Ратафія, Деренôвка и т. п. горѣвки упривилейованѣ и одинокô правдивѣ соки зъ нашои фабрики опровадженѣ.

Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарѣвъ, до побираня альоголю абсолют. и найчистѣйшого спірытусу, до цѣлей лѣчничихъ вôльного вôдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спірытусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровлю не шкôдливый, бо не выроблюваный зъ эссенціи оцтовои.

Складъ для мѣста Львова, ул. Коперника ч. 9 и въ головнôмъ складѣ водъ мінеральныхъ І. Йоллеса, улиця Кароля Людвика ч. 29. 4912 269—?

ДЯКА,

що умѣвъ бы оснувати хоръ ирмольогічный, потребує сейчасъ урядъ парохіяльный въ Хишевичахъ, почта Рудки. Стація зелѣзнича Городокъ вôддалена $1\frac{1}{2}$ милѣ. Платня 50 зр. рôчно и доходы церковнѣ.
294 1—2

Іосифъ Игнатій
Лада Заблоцкій
каліграфъ-рисовникъ

выготовляє замовленя на дипльомы, портреты, написы, карты титуловѣ, гербы, рисунки технічнѣ, накладанє фотографій красками и т. п. по цѣнахъ якъ найприступнѣйшихъ. — Мешкає у Львовѣ ул. Городецка ч. 19.
271 6—12

Рускѣ выробы

Бомбоньерки зъ личка по 5 и 10 кр.
Ситка до чаю „ по 5 кр.
Чайники фасонъ рускій по 50, 65, 75 кр. и высше.
Ложки столовѣ вѣчно бѣлѣ по 12 кр.
Ложочки малѣ „ „ по 6 кр.
Чай перловый зъ Москвы фунтъ по 1·80 зр. и высше.
выключный складъ тôлько у мене того знаменитого чаю фунтъ 2·60 зр.
Конякъ знаменитый фляшка 2·20 зр. и высше.
Румъ дуже добрый фляшка ¼ літрова 45 кр. и высше.
Тѣсточка до чаю, кармельки, сухарки, рускѣ обарѣнки 2 за крайцарь, солонѣ або солодкѣ

те все дôстане у **Б. Шабловского**
у Львовѣ ул. Трибунальска ч. 1.
286 2—3

Постѣль власного выробу. Ковдры шитѣ по зр. 3·50, 4, 4·50, 6·50 до 14 зр Матерацы зъ волосѣня по зр. 12·50, 14, 16, 18 въ кождôй цѣнѣ до зр. 30. Поручає **Іосифъ Шустеръ**, *Львôвъ, улиця Коперника ч. 7.* 86 26—30

Интелїґентна женщина
Русинка
найде мѣсце до заряду дому.
Кучиньскій въ Парищу поч. Надвôрна.
277 4—4

Важне для терплячихъ на блѣдницю и недокровнôсть.

Пôсля проф. д-ра Ріля (Rühle) не само зелѣзо, але також манґанъ достатчуваный недокровному орґанізмови добре дѣлає и длятого зелѣзно манґановѣ-препараты высше стоять вôдъ давнѣйше приписуваныхъ зелѣзныхъ препаратôвъ. Такимъ вôдъ трехъ лѣтъ часто приписуванымъ препаратомъ есть

Гелля (Hell) зелѣзно-манґановый-Пептонатъ
для дорослыхъ, и
Гелля зелѣзно-манґановый-Сахаратъ
для дѣтей, и
Гелля зелѣзно-манґановый-Альбумінатъ
для особъ зъ ослабленымъ травленемъ.

Цѣна одной великои фляшки по 250 ґрамôвъ змѣсту выносить у всѣхъ аптикахъ монархіи 1 зр. а. в. Тѣ три препараты дуже легко асимілюють ся, мають знаменитый смакъ и неревысшають подôбнѣ заграничнѣ препараты дешевостію и повнымъ дѣланемъ. Поспытайте передъ ужитємъ також свого домового лѣкаря. 266 4—12

Головный складъ для Галичины у п. аптикаря Жигмонта Рукера у Львовѣ. Можна дôстати у всѣхъ аптикахъ

Д-ра РОЗЫ Бальзамъ
на жолудокъ
зъ аптики
Б. Фраґнера въ Празѣ

есть вôдъ бôльше якъ 30 лѣтъ загально звѣстнымъ **средствомъ домовымъ**, котре побуджає апетитъ, прискорює травлене и лагôдно вôдпроваджає.

Осторога! Всѣ части опакованя мають отсю марку охоронну, законно застережену.

Головный складъ:
Apotheke des B. Fragner
„zum schwarzen Adler"
Prag, Kleinseite, Ecke der Spornergasse.

Велика фляшка 1 зр., мала 50 кр., почтою о 20 кр. бôльше.
Розсылає ся що дня.
Склады по всѣхъ аптикахъ Австро-Угорщины.
5 19—26

Вôдъ року 1868

БЕРҐЕРА ЛѢЧНИЧЕ

МЫЛО СМОЛЯНЕ

выпробоване на клінікахъ и многими практичными лѣкарями уживає ся не лише въ Австро-Угорщинѣ, але також и въ Нѣмеччинѣ, Франціи, Россіи, на пôвостровѣ Балканьскôмъ, въ Швайцаріи и т. д. на недуги шкôрянѣ, особливо противъ

Выкидôвъ шкôрныхъ рôзного рода

зъ найлѣпшимъ успѣхомъ. Дѣланье Берґерового мыла смоляного яко гігієнічного средства до усуненя порплѣвъ, до чищеня и десинфекціи шкôры есть рôвножь загально признане. Берґера мыло смоляне має 40% смолы деревнои и рôзнить ся значно вôдъ всѣхъ иншихъ родôвъ мыла смоляного въ торговли. — За-для охороны передъ фальшованьємъ треба жадати выразно Берґера мыла смоляного и уважати на побôчь помѣщеный знакъ охоронный.

Въ упертыхъ недугахъ шкôрныхъ уживає ся замѣсть мыла смоляного успѣшно

Берґера лѣчничого мыла смоляно-сѣрчаного.
Яко лагôднѣйше мыло смоляне до усуненя всякои
нечистоты шкôры
на выкиды шкôрнѣ и на головѣ у дѣтей, також яко незрôвнане мыло до мытя и купелѣвъ для щоденного ужитку служить, обôймаюче 35% ґліцерины и пахнуче
Берґера ґліцеринове мыло смоляне.
Цѣна штуки кождого рода 35 кр. вразъ зъ брошурою.

Зъ иншихъ родôвъ мыла Берґера поручає ся слѣдуючѣ заслугуючѣ на увагу: Мыло бензоове для нѣжности шкôры; мыло бораксове противъ прищѣвъ; мыло карболеве до выгладженя шкôры и знакôвъ по вôспѣ и яко мыло десінфекційне; Берґера мыло до купели зъ смерековыхъ шпильокъ и таке-жь мыло тоалетове, Берґера мыло для дѣтей, для маленькихъ дѣтей (25 кр.); мыло ихтіолеве на червенôсть лиця; мыло веснянкове дуже успѣшне; мыло танинове противъ прѣтя нôгъ и выпаданя волося; мыло до зубôвъ, найлѣпше средство чищеня зубôвъ. Що-до иншихъ родôвъ мыла Берґера звертаємо увагу на брошуру. Треба жадати мыла Берґера, бо истнують наслѣдованя безъ успѣху. 80 23—24

Мѣсця продажи для Львова въ аптикахъ пп.: І. Байзера, Г. Блюменфельда, К. Миколяша, З. Рукера, К. Склепиньского, Вевюрского, д-ра Зарицкого и фирмахъ А. Ербара и А. Рапапорта. Дальше въ аптикахъ въ Бродахъ Ґрінспана, Крізого, Ляндберґа; въ Борщевѣ Ал. Пйотровского; въ Бережанахъ А. Дурста, Л. Наглика; въ Березовѣ Ґадамаса Ербена; въ Хировѣ Левицкого; въ Дрогобичи А. Кшижановского, І. Тобіяшека; въ Ярославѣ І. Антермана, І. Рона; въ Коломыи Павловского, Штемцля, Витославского; въ Камѣнцѣ Пилевского; въ Перемышли у всѣхъ 4 аптикахъ; въ Ряшевѣ Карпиньского, Прона; въ Самборѣ І. Алексевича и Гердлички наслѣдникôвъ; въ Станиславовѣ у всѣхъ трехъ аптикахъ; дальше въ аптикахъ въ Стрыю, Тернополи и у всѣхъ аптикахъ бôльшихъ мѣстъ Галичины.

КАРТЫ ѢЗДЫ
до Пôвнôчной Америки
въ
Голяндско-Американьскôмъ товариствѣ пароходной плавбы.
I Kolowratring 9
IV Weyringergasse 7 a
WIEN.
Щоденна експедиція зъ Вѣдня.
Поясненя безплатно.
64—14 15

Варта читати!

Артистично-бронзôвнича спеціяльна робôтня пôдъ фірмою

Вільгельмъ Скуржиль
Львôвъ ул. Галицка ч. 15.

Приймає и выконує всѣ роботы церковнѣ зô золота, срѣбла, бронзу, мѣди и т. п. пôсля принятого стилю такъ для церквей греко-кат. обряду якъ и костелôвъ римо-кат. обряду, гарно, тревало и дешево, такъ що жадна загранична конкуренція ѣй не дорôвнає, про що свѣдчить богато листôвъ и подякъ. Також сальоновѣ роботы якъ: павуки, канделябры, столову посуду, выконує новѣ, або зъужитѣ вôдновляє по незвычайно низькôй цѣнѣ: Всѣ артистичнѣ роботы выконує пôсля моделѣвъ и взôрцѣвъ артистôвъ, якъ: погрудя, медальоны, памятковѣ таблицѣ, вôдливы и цізельованѣ предметы зъ золота и срѣбла и т. п. дуже гарно, а не дорого. Длятого варта щобы интересованѣ стороны затямили собѣ адресу тои фірмы и звертали ся до нен зô своими потребами.

Зъ канцеляріи оголошень „Импресса" Львôвъ. 283 2—4

Вôдзначене на краєвôй выставѣ въ р. 1894 почетнымъ дипльомомъ ц. к. міністерства торговлѣ.

Краєве товариство ткацке
„PRZĄDKA"
[ПРЯХА]
въ Коросне

поручає Пов. П. Т. Публицѣ свого выробу чисто льнянѣ, звѣстнѣ зъ доброты, ручно тканѣ.

Полотна корчиньскѣ
вôдъ найгрубшихъ до найтоншихъ вебъ
и **БѢЛЕ СТОЛОВЕ**
о взорѣ кôстковôмъ и адамашковôмъ
також доставляє
сѣтки до сушеня хмѣлю

Замовленя просимо надсылати просто до Коросна (почта, телеґрафъ и стація зелѣзнича въ мѣсци).

Прôбки и цѣнники на жадане оплатно и вôдворотною почтою. 77 28—52

УЧЕНИКЪ

V кл. ґімназ. рускои у Львовѣ глядає лекціи на село. Близшѣ вѣдомости въ Адміи. „Дѣла".

ДОХÔДЪ!!!

Панове (спеціяльно на провінціи), котрѣ мають широкѣ знакомости, дôстануть безплатно вказане дохôдного заступництва, котрого ведене не вымагає анѣ капіталу анѣ різика. Оферты надсылати: „Einkommen" Hauptposte Wien".
269

Правдиве если золотисто лякерована пушка має на червонôмъ поли повысшу марку охоронну.

Правдива, мыти ся даюча
французка
маса пôдлогова

есть найлучшимъ и найдешевшимъ средствомъ домовымъ до запущаня паркетôвъ, пôдлогъ мягкихъ лякерованыхъ и повлеченыхъ лиленолеумъ. Сохне сейчасъ и дає безъ щѣтки зеркальный полискъ. На складѣ безбарвна, ясно-жовта, жовта, темножовта, червена и орѣхова.

Цѣна за пушку 1 зр. 60 кр., 85 кр. и 45 кр. Одинокій продуцентъ

Schneider & Comp.
Вѣдень V/2.

До набутя: въ „Народнôй Торговли" у Львовѣ и всѣхъ філіяхъ на провінціи; въ Коломыи у С. Романовича; въ Бучачи у К. Рогозиньского и Л. Наймана; въ Дрогобичи у К. Арвая и М. Земана; въ Перемышли въ дроґеріи И. Мартиновича; въ Пôдволочискахъ у Г. Моравеца; въ Самборѣ у Л. Букетиньского. — Ґенеральный заступникъ для Галичины и Буковины: М. Л. Ґольдберґъ. 275 3—8

Антôнъ Ґудієнсъ
Складъ полотенъ и шіфонôвъ
у Львовѣ
Готель Европейскій пл. Марійска

поручає найдешевше
зимовѣ хустки Гімалая
Бархаты
въ краскахъ и бѣлѣ
въ найбôльшôмъ выборѣ
також
Бѣле столове, постѣль, бѣле мужеске и дѣточе. Бѣле д ра Єґера, теплѣ панчохи и скарпетки по найдешевшихъ цѣнахъ.
(Импр.) 284 3—12

Маґлѣ покоєвѣ по зр. 24 и 35. — Выжимачки зъ валцями ґумовыми (до выкручуваня бѣля) по зр. 13, 14, 15, 18 и 20

поручає Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры)

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. управ. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4% листы ипотечнѣ короновѣ
4½% листы ипотечнѣ
5% листы ипотечнѣ преміованѣ
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4% листы Банку краєвого
5% облиґаціи комунальнѣ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483
4% позичку краєву галицку коронову
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% „ угорскихъ зелѣзницъ державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскѣ облиґаціи индемнізаційнѣ
и всѣлякѣ ренты австрійскѣ и угорскѣ

а всѣ тѣ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає
по найкориснѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякѣ вылосованѣ а вже платнѣ мѣсцевѣ паперы цѣннѣ, також запавшѣ купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцевѣ лишь за вôдчисленьємъ справедливыхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ вышли купоны, доставляє новѣ аркушѣ купоновѣ, за зворотомъ коштôвъ, котрѣ самъ поносить.

Змѣна мешканя.

Стефанъ Томасевичь
артистъ-маляръ у Львовѣ

змѣнивъ мешкане, перенѣсши ся зъ улицѣ Краковскои на улицю **Сабѣщина ч. 9**. Тожь просить Всч. Духовеньство и прочу Вп. Публику въ данôмъ разѣ туда звертатись и адресувати до него.
241 12—12

КОБЗАРЬ
Тараса Шевченка
въ двохъ частяхъ

Выбôръ поезій для народу зъ житьеписью и портретомъ автора.

Накладомъ товариства „Просвѣта".

Цѣна кождои части **25 кр**

Оправленѣ примѣрники продають ся по 35 кр.

Специялістъ обувя непромакаючого власного вынайденя!

ЮАНЪ ЯРИМОВИЧЪ

складъ и рукодѣльня обуви мужеского, дамского и для дѣтей
у Львовѣ, площа Бернадиньска ч. 10
(напротивъ ул. Пекарскои)

має честь повѣдомити отсимъ Вп. Публику, що выробляє

Обуве непромакаюче

власного вынайденя, зъ всякого рода шкôръ, якъ: **Обуве** мужеске и дамске, також **Чоботы** зъ холявами тревалѣ, надмѣрно легкѣ и по цѣнахъ дуже приступныхъ.

Також приймає до вôдновленя и направы **Кальошѣ и Плащѣ** кавчуковѣ, всякѣ **ґумовѣ прирады**, якъ також зельованя обувя кавчукомъ.

Всякѣ замѣсцевѣ замовленя выконує въ можливо якъ най коротшôмъ часѣ.

Дякуючи за дотеперѣшнѣ ласкавѣ взгляды, и поручаючись на дальше, остаю зъ глубокимъ поважанемъ

231 8—8 **Іоанъ Яримовичъ.**

Специялістъ до направы кальошôвъ и плащôвъ кавчуковыхъ.

Иванъ Загарко

ученикъ VII кл. ґімн. глядає лекціи на село. Зголошеня пôдъ адрессою: Иванъ Захарко почта Скло.

Зоольоґія

на низшѣ кляси шкіл середних.
Написав Іван Верхратский. Ціна 1 зр. 30 кр. а. в.

Д-ра Осипа Ростафиньского
Ботаніка шкільна
на кляси низші.

На язык руский переложив Іван Верхратский. Ціна 70 кр. а. в.

Обѣ тотѣ книжки можь дôстати въ книгарни Ставропигійскôй або у самого автора. Замовляючимъ у автора що-найменше пять примѣрникôвъ Зоольоґіи або десять примѣрникôвъ Ботаніки высылає ся жаданѣ книжки въ протязѣ двохъ днѣвъ. Порто оплачує авторъ.

Молитвеник для дітий
виданий
коштом руского тов. педаґоґічного.

В полотняній оправі з золоченим хрестом 20 кр.

Продає ся в книгарни Науков. тов. ім. Шевченка, Львів ул. Академічна ч. 8.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарні Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 208. Львôвъ, Понедѣлокъ 16 (28) вересня 1896. **Рôчникъ XVII.**

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Кримановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрiи:	за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр.	на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр.	на пôвъ року . . . . 12 зр.
на чверть року 4 зр. 50 кр.	на чверть року . . . 6 зр.
у Львовѣ:	
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр.	на пôвъ року . . . . 3 зр.
на чверть року . . . 4 зр.	на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Реклямаціи неопечатанй вôльнй вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклй принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Поздравы и иншй донесеня приватнй числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

Вôдозва.

На вѣсть о санкціонованю законôвъ выборчихъ зôбравъ ся выдѣлъ політичного товариства „Народна Рада“ у Львовѣ и постановивъ, порозумѣвшн ся ще передъ тымъ зъ своими членами въ краю, заняти ся приготовляючою акцією до недалекихъ вже выборôвъ до рады державнои. Народна Рада буде, стоячи на основахъ своеи програмы зъ 1892-ого року, переводити ту акцію самостôйно. Выдѣлъ ей у Львовѣ творить центральный комітетъ, въ складъ котрого входять такожь мужѣ довѣря зъ цѣлого краю. Сей комітетъ постарае ся о завязане повѣтовыхъ комітетôвъ вô всѣхъ 47 повѣтахъ всхôднои Галичины и, за порозумѣнемъ зъ тыми комітетами а черезъ нихъ зъ выборцями, поставить своихъ кандидатôвъ въ куріи мѣскôй, сѣльскôй и загальнôй. При тôмъ буде старати ся по можности о порозумѣне зъ иншими сторонництвами такими, за помочію котрыхъ бувъ бы уможливленый або улекшеный выбôръ независимыхъ послôвъ народныхъ, непохитныхъ оборонцѣвъ народныхъ правъ, котрй бы всѣхъ силъ докладали до высвободженя руского народу якъ и взагалѣ придавленыхъ верствъ вôдъ національного, політичного и економічного гнету. Выдѣлъ Народнои Рады у Львовѣ звертае ся отже до всѣхъ людей доброи волѣ въ цѣлôй всхôднôй Галичинѣ, щобы ему помагали въ тôй акціи.

До всякои бôльшои акціи, а особливо до акціи выборчои въ теперѣшныхъ обставинахъ, потрѣбнй суть люде-дѣятелѣ и фонды. Выдѣлъ Народнои Рады взываe отже всѣхъ Русинôвъ, що годять ся на основы народнои програмы, щобы приступали въ члены Народнои Рады, а всѣхъ членôвъ, щобы сплачували свои вкладки, якъ бѣжучй такъ залеглй, за-для покрытя конечныхъ выдаткôвъ выборчихъ. Добровôльнй датки на фондъ выборчій приймати ся будуть зъ вдячностію.

Адреса: Василь Нагôрный, архітектъ у Львовѣ, въ ринку ч. 36. — Канцелярія Народнои Рады находить ся въ ринку ч. 10 на першôмъ поверсѣ и отворена що-дня вôдъ 11-ои до 1-ои годины въ полудне.

У Львовѣ дня 27 н. ст. вересня 1896.

Вôдъ выдѣлу Народнои Рады.

Юліянъ Романчукъ, голова.
Д-ръ Микола Лагодинській, секретарь.

Народна програма.

За-для пригадки народнои програмы, на котру сеся вôдозва поклинуе ся, подаемо основнй точки ей въ цѣлости такъ, якъ були принятй зборомъ мужѣвъ довѣря Народнои Рады у Львовѣ дня 24 н. ст. марта 1892 а потвердженй загальнымъ зборомъ дня 26 н. ст. грудня 1892.

Мы Русины галицкй, часть народу руско-украинського высше 20-міліонового, маючого за собою тысячлѣтну минувшôсть историчну, — народу, щô утративши самодѣльнôсть державну боровъ ся вѣками за свои права державно-політичнй, а нѣколи не зрѣкъ ся и не зрѣкае ся правъ самостôйного народу, — яко первѣстнй житель Руси галицкои, котру по розборѣ Польщѣ прилучено до Австріи на основѣ давныхъ претенсій короны угорскои, — найшовши въ державѣ австрійскôй, перше зъ волѣ монархôвъ австрійскихъ а вôдтакъ силою конституціи, услôвя до свобôдного розвою національного, — придержуючи ся середъ теперѣшныхъ обставинъ державно політичныхъ заявлень програмовыхъ: „Головнои Рады рускои“ зъ року 1848-ого, першихъ загальныхъ зборôвъ „Народнои Рады“ зъ року 1888-ого, рускихъ народныхъ послôвъ соймовыхъ зъ року 1890-ого и рускихъ послôвъ рады державнои зъ року 1891-ого, — постановляемъ:

I.

Хочемо всесторонного и свобôдного розвою нашои рускои народности, яко самостôйнои народности славяньскои, а свѣдомй своеи индівідуальности національнои и культурнои, бажаемо успѣшного розвою рускои суспôльности, въ напрямахъ: просвѣтнôмъ, економічнôмъ, культурнôмъ и політичнôмъ.

II.

Хочемо просвѣтою будити нашъ рускій народъ до самосвѣдомости горожаньскои, помагати ему до дальшого розвою духового и пôддержувати почутя національне, — уважаючи народъ пôдставою нашои силы.

III.

Хочемо всѣми законными средствами двигати нашъ рускій народъ зъ упадку економічного, а передовсѣмъ — стоячи на становиску власности индівідуальнои — змѣною законодавства въ напрямахъ: рôвномѣрного и справедливого розкладу податкôвъ и всѣхъ тягарôвъ публичныхъ, пôднесеня рôльництва и промыслу зъ особлившимъ увзглядненемъ интересôвъ нашого селяньства, мѣщаньства та взагалѣ робôтничихъ верствъ народу, и охороны вызискуваныхъ противъ сильнѣйшихъ, якъ такожь асоціацію опертою на самопомочи, — и довести всѣ верствы народу до добробыту яко пôдставы розвою народного.

IV.

Хочемо освѣдомляти нашъ рускій народъ зъ всѣми здобутками здорового поступу и науки, — стоячи на основѣ поступово демократичнôй.

V.

Хочемо образувати політично масы народу руского и довести ихъ до самосвѣдомости політичнои, щобы цѣлый народъ бувъ въ силѣ добувати и берегти повнй свободы політичнй, прямуючи до поправы свого быту політичного дорогою самоуправы.

VI.

Бажанемъ нашимъ есть: въ державѣ австрійскôй, — поважнôй на внѣ а сильнôй у внутрѣ згодою и задоволенемъ всѣхъ ей народôвъ, — на основѣ конституційнôй законными средствами здобути народови рускому таке становиско політичне, яке ему належить ся межи народами сеи державы.

VII.

Стоимо при нашôй вѣрѣ и обрядѣ, — и жадаемо для руско-католицкои церкви належныхъ правъ.

VIII.

Стоячи на становиску самостôйности народу руского, що-до иншихъ сторонництвъ рускихъ въ краю заявляемо, що згода и спôльне дѣлане можуть наступити лишь зъ тыми, котрй своею дѣяльностію не будуть выступати противъ интересôвъ справы рускои.

IX.

Зъ народомъ польскимъ хочемо жити въ згодѣ, на основѣ повнои рôвноправности народу руского, — а тои рôвноправности будемо добиватись всѣми силами.

X.

Вôдъ правительства жадаемо конституційнои обороны правъ и интересôвъ народу руского, и правительство, котре доложить заходôвъ въ цѣли заспокоеня справедливыхъ жадань народу руского, — будемо такожь пôдпирати.

Письмо зъ Самбора.

[Выборы до самбôрскои рады громадскои. — Народнй вѣча а ц. к. староство самбôрске.]

Зъ початкомъ мѣсяця вересня вôдбули ся въ Самборѣ выборы до рады громадскои. Дотеперѣшна рада господарила безъ жаднои програмы, а поклономъ ей було: будувати и довги затягати. Будовано по-найбôльше у власнôмъ зарядѣ, а знатоки кажуть, що всѣ тй будôвлѣ коштують що-найменше о 30% до 40% бôльше, якъ бы повиннй. Найгôршимъ знаменемъ тои лихои господарки есть обставина, що при затяганю довгôвъ не подумала рада о жерелахъ, зъ якихъ тй довги буде можна заспокоити. Ажь коли довги дôйшли до сумы 300.000 зр., вачала рада громадска, а властиво два люде, котрй цѣлымъ мѣстомъ рядять, мыслити о заспокоенню тыхъ довгôвъ. Въ тôй цѣли заведено передовсѣмъ 5% чиншевый податокъ, а вôдтакъ задумують наложити 50%-вый додатокъ до податкôвъ. Въ наслѣдокъ того незадоволене въ мѣстѣ велике, нарѣкане загальне. Кождый остро осуджуе лиху господарку громадску, а загалъ есть той гадки, що лишень розвязане рады и установлене правительственного комісаря може вывести громаду зъ того фатального положеня.

Въ-тôмъ наближивъ ся часъ выборôвъ половины радныхъ — и кождый надѣявъ ся, що невдоволена публика возьме живый удѣлъ въ выборахъ и выбере людей самостôйныхъ, людей иніціятивы, котрй не будуть слѣпымъ орудемъ кліки управляючои мѣстомъ безъ огляду на добро публичне. Тымчасомъ надходить день выборôвъ, а тутъ стае до урны ледви четвертина управненыхъ до голосованя! О комітетахъ выборчихъ, о лістахъ, взагалѣ о якôй-небудь акціи и бесѣды не було! И такъ выйшли зъ выбору радній такй самй, якъ и уступившй, такъ що нова рада зовсѣмъ не буде лѣпшою вôдъ давнои. Мѣжь иншими выбрано двохъ людей, котрй були головными ініціяторами задовженя мѣста; котрй знищали лѣсъ мѣщаньскій, а управляючи товариствомъ задатковымъ, довели его до упадку и до такого неладу, що банкъ краевый вôдобравъ имъ свое заступство, а каса ощадности вымовила кредитъ. Выборцѣ, вôддаючи управу мѣста въ такй руки, выставили собѣ велике свѣдоцтво убожества и дали доказъ, що не доросли до автономіи! Въ виду того правительство краеве

---

1)

Ада Неґрі.

На літературнôмъ базарѣ Европы чути було въ останныхъ часахъ головно три голосы, при якихъ другй, хочь-бы и якъ могучй, ледви на хвилю звертали на себе увагу. Літературы Франціи, Скандинавіи и Россіи бороли ся о пальму першенства; про нихъ було й найбôльше мовы. Літературнй проявы другихъ народôвъ цѣкавили образованый загалъ хиба о стôлько, о скôлько вони спорôднювали ся зъ трома воюючими велитами. Та вже передъ кôлькоми ронами знаменитый французкій писатель де-Воґé вѣщувавъ вôдродженe латинского духа и его побѣду надъ пôвнôчнымъ напрямомъ. Его вѣщованe, выголошене зъ высоты літературного амвона „Revue des deux mondes“, нинѣ справдѣ вже й починае сповнятись. До побѣды новôй италійскôй літературѣ ще дуже далеко — хто знае, чи вона ей й осягне коли-небудь, — але животворнй струѣ въ нѣй проявили ся вже въ несподѣванôй силѣ. Коли Золя кождою новою повѣстю робить лишь нову дѣру въ човнѣ, що мавъ перевезти его въ країну безсмертнои славы; коли драматичнй трактаты Ибзена навкучили ся всѣмъ такъ само якъ проповѣди Толстого, — італійскй повѣстеписателѣ заходять помалу стежками своихъ ученыхъ братôвъ въ Европу, а італійска мельодія въ парѣ зъ неменше мельодійною пѣснею будять вже скрôзь одушевленe й подивъ.

Якъ въ звычайнôмъ житю такъ и въ літературѣ всяке новаторство звертае на себе увагу. Але зновъ такъ само, якъ на прикладъ, на поли техніки лише практичнôсть вынаходу запевнюе ему будучнôсть — и въ літературѣ всяке новаторство идей и формъ не устоить ся довго безъ таланту авторôвъ. Трудно жь новымъ идеямъ и формамъ устояти ся въ літературѣ навѣть при талантѣ тогдѣ, коли вони замѣсть бути выплывомъ чи результатомъ таланту, стають его завдачею й метою. Найлѣпшимъ прикладомъ тутъ три згаданй вельми уталанто̀ванй писателѣ. Рецепты, пôсля якихъ вони намагають ся писати свои творы, починають цѣкавити загалъ бôльше, якъ ихъ творы, а се власне е негарнымъ свѣдоцтвомъ для останныхъ.

Ще яскравѣйше убійчій вплывъ літературныхъ теорій, напрямôвъ и методôвъ зазначуе ся на поли поезіи. Чимъ красшими теоріями и формулами послугуе ся поетъ, тымъ гôршй выходять его творы. Праздна-жь поезія являе ся все запереченемъ всѣхъ поетично-естетичныхъ принципôвъ, якими набивають собѣ головы одній літературнй мѣрноты. Прикладôвъ на се е дуже много въ сучасныхъ европейскихъ літературахъ, — зъ одного боку decadance Франціи, die Entartung Нѣмеччины, естетизмъ Анґлiи, вельми спорôдненй зъ собою проявы мôцныхъ теоретикôвъ и реформаторôвъ, але слабшихъ поетôвъ, зъ другого-жь бôку хочь-бы така поетка якъ Італіянка Ада Неґрі. Ся о стôлько цѣкавѣйша, що ей творы можуть послужити подвôйнымъ прикладомъ, въ-першу прикладомъ правдивои поезіи щирого натхненя, пôзнѣйше слабшои тенденційного характеру. Якъ се могло стати ся, побачимо дальше, познакомивши ся зъ поетною и ей творами.

На питане, хто се Ада Неґрі, — спробую вôдповѣсти ей власнымъ стихомъ п. заг. „Senza nome:“

„Не маю имени, — каже поетка — я дитя нужденного захисту бѣды, я выйшла зъ народа, зъ нещасной родины упослѣдженыхъ, але невгасимый жаръ тлѣе въ моихъ грудехъ.

„Я загадка ненависти й любови, силы и нѣжности. Манить мене глубина пропасти и зворушуе любый погладъ дитины.

„Коли недоля тисне ся въ мою хату, коли всѣ мене опустять, погордивши мною, коли не знаю радости й потѣхи, я ще смѣю ся й радѣю.

„Але я плачу надъ тыми, що не мають хлѣба, надъ пригноблеными вѣкомъ и працею старцями, надъ помарнѣлою дѣтворою, надъ тысячемъ незнаныхъ терпѣнь и мукъ.

„А коли жаль и спôвчуте выбухне зъ моихъ устъ дивною, смѣлою пѣснею, що лле ся зъ моихъ грудей, тогдѣ вони куснями рвуть мое серце не дбаючи, хто мене вчуе!“

А въ другôмъ стиху — запытана, чому не настроить нѣколи своеи ліры на веселѣйшй тоны, — вôдповѣдае, що вô всѣхъ сторôнъ, зъ близька чи зъ далека доходять до ей уха голосы людскихъ жалѣвъ, а на серце ей сплывае кровь выбранцѣвъ недолѣ. Той жаль вона чуе въ фабрикъ и варстатôвъ, де бѣдный людъ працюе въ потѣ чола на кавалокъ хлѣба, де зелѣзнй потворы ссуть житe зъ грудей зараженыхъ сухотами робôтниць, зъ вогнихъ пôль ржу, зъ неурожайныхъ ланôвъ, зъ закутинъ нужды, де тôлько надѣе пестять у грудехъ Божй сотворѣня; зô всѣхъ усюдôвъ доходять до нея тй жалôснй звуки, що не хотять завмерти й не можуть, — понурй й протяжнй, якъ лилик, що въ темрявѣ розпускае крыла, якъ хмара заступаюча свѣтъ. И втѣкають прочь вôдъ нея роскошѣ й радости житя, втѣкають свѣтло и любовь, лишаючи тôльно бôль по собѣ. Але е се той бôль, що не поникуе и не дасть зломити духа, що въ борбѣ до Бога его пôдносить. Се Божа сила, що крѣпила принутого до самотнои скалы Прометея!

Така е Ада Неґрі и такй переважно ей пѣснѣ, — що пѣсня, то образъ смутнои недолѣ, якôй вона придивила ся зъ-близька. Сама-жь вона вродила ся биля провінціонального мѣста Льоді, дочкою убогихъ робôтникôвъ. Батько ей бувъ простымъ сѣльскимъ наймитомъ и вмеръ въ шпиталю. Мати, така-жь якъ батько робôтниця, енерґічною працею рукъ згодувала й выховала Аду. Хочь сама необразованa, вона дала дочцѣ першй початки образованя, а бувши зъ природы поетичнои вдачѣ, пѣснями Метастазія натхнула поетично й доньку. Вродженый талантъ Ады допомôгъ ѣй розширити скупе знане читанемъ книжокъ, а пôдсычувана читаными повѣстями й поезіями фантазія вылилась вкôнци и въ нея пѣснями. Вже дитиною вона частенько говорила стихами, а писати стихи почала въ 8 бмъ роцѣ житя. Та тй дитячй порывы довго не могли дозрѣти на грунтѣ чорного буденного житя, яке выповнювали праця бѣднои матери и ей власнй занятя въ народнôй школѣ въ Льоді. Допервa, коли ѣй въ 18-бмъ роцѣ житя дали дипльомъ сѣльскои учительки й посаду въ мѣсточку Мотта Віскôнті въ рôчною платою 240 зр. що забезпечили ѣй зъ матѣрю сяній такій тривокъ, озвали ся въ італійскôй літературѣ незнанй перше звуки пѣсень Ады Неґрі. Замѣсть выкôнченыхъ, выгладженыхъ строфъ и пестливыхъ для уха римôвъ, выбухла филя жалѣвъ людскои недолѣ зъ такою силою слова, зъ такимъ чаромъ свѣжости, що й байдужнй на людске горе стали й заслухались.

(*Конецъ буде.*)

Д-ръ В. Щурать.

зробило бы найлучше, коли-бъ теперѣшну раду громадску розвязало.

Позаякъ незадовго мають вѳдбути ся выборы до рады повѣтовои, длятого зѳйшло ся кільканацять передовыхъ людей въ повѣтѣ и на довѣрочнѳй нарадѣ ухвалили скликати вѣче на день 20-ого вересня. Староста налякавъ ся того вѣча и — якъ уже вѣдомо читателямъ „Дѣла“ — удавъ ся лично до Ивана Баранецкого, котрый дотычне подане пѳдписавъ, и „наклонивъ“ его до заявленя, що вѳнъ за порядокъ на вѣчу не бере на себе одвѣчальности. Въ наслѣдокъ того скликано друге вѣче на 24-ого вересня. Однакъ староство и сесе вѣче заборонило ось-такимъ рескриптомъ:

„Cz. 22862. Do P.P. D-ra Kornyły Czajkowskoho, Tomy Peczerskoho i Iwana Mychasa w Sambori. — Na donesenie z dnia 19 weresnia n. st. 1896 o widbuty sia majuczim sobraniu dnia 24 weresnia 1896, dostupnom dla wsich w sały „ruskoj besidy“ w Sambori w domi Szemelowskoi, pry użycy zełenij, oznajmlaju niniszym, szczo zapereczuju na pidstawi §. 6 zakona z 15 padołysta 1867 cz. 135 (dn. pr. derz.) widbuwanie toho sobrania, poneże skłykujuczi jeho osoby ne dajut meni dostatocznoi poruki, szczo obhoworyty sia majucziji sprawy ne wyjdut poza ramy predłożenoho prohramu i to tym bilsze, szczo nabute w tim wzhladi doświdczenie każe meni prypuszczaty, szczo poriadok publycznyj jak takoż dobro zahalne może buty zahrożene. — Sambir dnia 20 wereśnia 1896 c. k. Starosta *Kieszkowski* m. p.“

Дня 27 вересня стававъ въ Самборѣ посолъ Рошковскій передъ своими выборцями. Посолъ, заинтерпельованый въ справѣ такого нарушеня конституція, вѳдповѣдавъ выминаючо и обережно, але остаточно заявивъ, що вѳнъ есть за свободою зборовъ и въ дотычнѳй справѣ постарає ся, щобы рекурсъ бувъ рѣшеный справедливо, а такожь на выпадокъ, якъ бы на его руки внесено петицію до рады державнои, щобы при найближшихъ выборахъ не було надужить зѳ стороны властій, вѳнъ тую петицію пѳдопре и буде интервенювати у президента міністрѳвъ, абы той выдавъ пѳдчиненымъ властямъ наказъ — не ограничати свобѳднои волѣ выборцѣвъ.

Д-рѳ К. Чайковскій.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Wiener Ztg. оголосила, якъ вже вѣдомо, д. 25. с. м. цѣсарску санкцію реформы выборчои и заразомъ розпоряджене що-до переведеня тои реформы. Нова рада державна буде теперь числити 425 послѳвъ, и то 85 въ бѳльшои посѣлости, 116 въ мѣстъ, 21 въ палатъ торговельныхъ и промысловыхъ, 131 въ сѣльскихъ громадъ, а 72 въ пятои чи то загальнои курія. На Галичину припадає въ того числа 78 послѳвъ, и то 20 въ бѳльшои посѣлости, 13 въ мѣстъ, 3 въ палатъ торговельныхъ, 27 въ сѣльскихъ громадъ, а 15 въ пятои курія. Ческе королѣвство выбирає разомъ 110 послѳвъ, долѣшна Австрія 46, Морава 43, Стирія 27, Тироль 21, горѣшна Австрія 20, Шлеськъ 12, Буковина, Дальматія и Кранна по 11, Каринтія 10, Сольногородъ 6, Гориція зъ Градиском, Истрія и Трієстъ по 5, а Форарльберґъ 4.

Narodni Listy замѣчають, що належало бы дати соймамъ нагоду, щобы передъ выборами до рады державнои высказали ся за посередностію чи безпосередностію выборовъ въ пятои курія. Але ґр. Бадені мабуть не гадає выжидати ухвалъ соймѳвъ; а коли бы навѣть котрый соймъ и встагъ повати ухвалу въ тѳй справѣ, то ґр. Бадені при першихъ выборахъ не буде на те зважати. Narodni Listy заповѣдають длятого интерпеляцію въ ческои стороны що-до компетенціи соймѳвъ въ тѳй справѣ.

Fremdenblatt заразъ въ слѣдъ за урядовымъ оголошенемъ санкціи розводить мовь бы урядовый коментарь реформы выборчои та указуе дорогу політичнымъ сторонництвамъ въ новѳмъ парламентѣ. Мѣжь иншимъ каже, що вѳдзываючѣ ся въ кругахъ выборцѣвъ голосы о помѳчь економічну завсѣгды могуть числити на прихильность, але політичнѣ аспіраціи, що змагають до пѳдкопаня устрою державного и радѣ бы парламентъ оперти на загальнѳмъ правѣ голосованя, стрѣнуть ся зъ опоромъ. Великѣ сторонництва мусять ушанувати права пятои курія, але такожь и хоронити давнѣ права. Політичнѣ сторонництва не будуть могли такъ, якъ доси выходити, зъ самого тѳлько односторонного політичного и національного становиска; спѳльность интересѳвъ и схожѳсть душевныхъ поглядѳвъ буде мусѣла проявляти ся чимъ разъ выразнѣйше.

На те замѣчає Politik, що хоть въ пятои курія и выйдуть деякѣ заступники соціяльныхъ демократѳвъ и выступлять енергічно зъ своими жаданями, все-жь таки не зѳпхнуть они такъ вѳдъ разу на другорядне мѣсце всѣхъ політичныхъ и національныхъ жадань, котрѣ теперь переважають у внутрѣшнѳй політицѣ. Національнѣ жадання — се не якѣсь штучнѣ жалѣ, се цѣлкомъ природнѣ домаганя. Поки нихъ не полагодить ся, поти они не стратять своєи силы. Отже се хиблена спекуляція, коли правительство думає, що соціяльною програмою, яку внесуть до рады державнои послы пятои курія, позбуде ся тыхъ нѣбы то односторонныхъ національныхъ жадань. Але коли бы и такъ було, то правительство мабуть не добре выйшло бы на такѳй замѣнѣ, бо не має на стѳлько силы, щобы поконати нову задачу лише тымъ, що давнѣ наполагоджені справы усуне на бѳкъ. Черезъ те лише попаде рѳвночасно въ два небезпеченьства. Длятого, поки забере ся до полагодженя справы соціяльнои, повинно впередъ довести до внутрѣшнои політичнои консолідаціи черезъ полагоду справъ національныхъ и правно державныхъ. Тымчасомъ тактика ґр. Баденього нагадує методу Наполеона I., котрый домашнѣ заколоты хотѣвъ лагодити вѳйнами на зверхъ; але вѳнъ вкѳнци таки павъ жертвою своєи тактики. Се повинно бути и для ґр. Баденього перестерогою.

Neues Wiener Tagblatt, що має близькѣ зносины зъ президіею рады державнои, подає таку програму осѣннои сесіи: буджетъ; законъ о свонѣ; наглячѣ внесена такъ зъ ческои якъ зъ нѣмецкои стороны въ справѣ подѣй въ пѳвнѳчныхъ Чехахъ; справа ненарушимости посольскои зъ уваги на звѣстне рѣшене найвысшого трибуналу що-до примусового свѣдченя послѳвъ въ судѣ; наглячѣ внесеня въ справѣ поменя компетенціи соймѳвъ черезъ те, що выборы зъ пятои курія мають вѳдбути ся, поки ще *соймы будуть могли* повяти ухвалу що до посередности чи безпосередности тыхъ выборовъ; новеля до закону о біржезѳмъ податку, законъ о правѣ вывласненя при закладаню телеґрафѳвъ и телефонѳвъ; законъ о внутрѣшнѳмъ уладженю судѳвъ и новый законъ о удержавненю пѳвнѳчно-захѳдноі зелѣзницѣ. Неустаюча комісія промыслова не буде зовсѣмъ скликана.

Вчера вѳдбуло ся въ Оршовѣ на Дунаю отворене т. зв. Зелѣзныхъ Воротъ. Въ тѳмъ мѣсци була давнѣйше плавба на Дунаю на просторѣ одного вільометра значно утруднена черезъ пѳдводнѣ скалы; вже при середнѳмъ станѣ воды треба було облегшувати судна, а при низькѳмъ станѣ воды плавба була зовсѣмъ неможлива. Щобы те мѣсце могли судна минати при кождѳмъ станѣ воды и хочь бы зъ найбѳльшимъ ладункомъ, на те треба було регуляціи Дунаю, при чѳмъ передовсѣмъ ходило о поглубленe русла черезъ упратане пѳдводныхъ скалъ. Роботы розпочато въ р. 1890 и доси упратано около 230.000 кубічныхъ метрѳвъ пѳдводныхъ скалъ. Але при тыхъ роботахъ показало ся, що ще и повизше Зелѣзныхъ Воротъ въ двохъ мѣсцяхъ прийде поглубляти русло Дунаю, щобы цѣлый долѣшный Дунай ажь до Турнсеверину ставъ для плавбы цѣлкомъ вѳльный безъ жаднои перешкоды. Тѣ роботы лишають ся ще на пѳзнѣйше, а поки-що отворено вчера Зелѣзнѣ Ворота. Вже позавчера приѣхали тамъ: президентъ міністрѳвъ ґр. Бадені, міністры Калай, Крігамеръ, Ґавчь, Ґляйспахъ, Бѣлиньскій, Вельзергаймбъ, Ґлянцъ, Ґутенберґъ, президентъ палаты послѳвъ Хлюмецкій, богато послѳвъ и членѳвъ палаты панѳвъ, декотрѣ амбасадоры, такъ само угорскій міністры и послы. Того жь дня пополудни приѣхавъ цѣсарь зъ міністромъ справъ заграничныхъ ґр. Ґолуховскимъ. Вчера передъ полуднемъ прибули королѣ сербскій и румуньскій. На сербскѳмъ березѣ не було урочистыхъ приготовлень; на березѣ румуньскѳмъ стояло войско, музика, школярѣ зъ хоругвами и т. н. Коли цѣсарскій корабель перервавъ китицѣ рожь, котрою замкненый бувъ каналъ, посвятивъ епископъ той каналъ, а цѣсарь оголосивъ его за отвореный отсими словами: „Въ урочистѳй хвили, котра насъ лучить, щобы усвятити велике дѣло, уважаю себе за щасливого, що могу повитати пануючихъ тыхъ двохъ краѣвъ, котрыхъ береги, филями Дунаю зрошуваній, а напротивъ себе положенѣ, в знаменемъ тои працѣ, выконанои у спѳльнѳмъ интересѣ а припорученои Австро-Угорщинѣ ареопаґомъ, зѳбранымъ свого часу въ Берлинѣ. Отсе усуневъ перешкоды, що тамували вѳльный рухъ на сѣй великѳй рѣцѣ. Гордый зъ тои місіи, яка намъ припала, оголошую сю нову дорогу за отверту и въ переконаню, що она причинить ся до мирного и благотворного розвитку мѣжнародныхъ вѳдносинъ, вношу тоастъ на щастѣ и гаразд нашихъ народѳвъ.“ Всѣ три монархи черкнули ся золотыми пугарами, наповнеными шампаньскимъ, и на тѳмъ скѳнчивъ ся актъ отворена Зелѣзныхъ Воротъ. По полудни вѳдъѣхавъ цѣсарь зъ сербскимъ и румуньскимъ кодолемъ до Мегаджѣ, де вѳдбувъ ся о 6 год. вечеромъ дворскій обѣдъ.

Нинѣ рано о 6 год. мавъ цѣсарь приѣхати до Верцьоровои въ Румунін, де мали его ожидати въ имени румуньского короля президентъ міністрѳвъ Стурдза, міністеръ вѳйны, власти цивільнѣ и войсковѣ. О год. 9 мали стрѣнутись оба монархи въ Крайовѳй, а мають приѣхати до Букарешту о год. 4 по полудни.

Царска пара має вернути до Петербурга дня 30 або 31 жовтня. Дня 1 падолиста, въ роковины смерти царя Александра III. вѳдбудуть ся поминки, въ котрыхъ возьмуть участь всѣ члены царскои родины, що проживають въ Петербурзѣ. До того часу верне мабуть такожь и царица-вдова, котра передъ тымъ ще зъ Копенгаґи поѣде на Кавказъ, вѳдвѣдати пробуваючого тамъ недужого сына, наслѣдника престолу. Початокъ зимы проведе царска пара въ Царскѳмъ селѣ.

Знесене адміністративнои зсылки въ Россіи має вже бути въ міністерствѣ справъ внутрѣшныхъ постановлене. Дотычный законъ, выладженый помершимъ недавно товаришемъ міністра справъ внутрѣшныхъ, тайнымъ совѣтникомъ Неклюдовымъ, має находити ся теперь въ департаментѣ законовъ, вѳдки перейде до совѣта державного.

Зъѣздъ партіи радикальнои.

Въ комнатахъ роботничого дому въ пасажи Гавсмана вѳдбувавъ ся въ суботу и въ недѣлю передъ полуднемъ зъѣздъ партіи радикальнои. Комнату зборовъ прикрашено бюстомъ Шевченка и портретомъ Драгоманова. На зборахъ являло ся по-надъ 40 участникѳвъ зъѣзду [зъ того половина селянъ] а крѳмъ того значне число гостій, мѣжь котрыми перезважали жидовскѣ соціялъ-демократы, бо то въ нихъ комнатахъ вѳдбували ся наради.

Д-ръ Иванъ Франко отворивъ сей V-ый зъѣздъ радикальнои партіи, а д-ръ Трильовскій предложивъ на предсѣдателя посла д ра Т. Окуневского а на заступникѳвъ: д-ра Франка и посла Новаковского. Д ръ Окуневскій покликавъ на секретарѣвъ Стефанчука и Лутчина. Вѳдтакъ выбрано en bloc три комісіи: вериѳікаційну для провѣреня мандатовъ вѳдпоручникѳвъ, орґанізаційну и выборчу для обговореня справы надходячихъ выборовъ до рады державнои.

Наступили справоздання зъ дѣяльности партіи. Въ имени центрального заряду здававъ справу д ръ Франко. О дѣяльности центр. заряду — мовивъ д ръ Франко — нема що богато говорити, бо зарядъ треба уважати недалою пробою центральнои орґанізаціи. Не знати, чи партія не доросла до заряду, чи зарядъ до партіи. Зарядъ не розвивавъ нѣякои дѣяльности що-до орґанізаціи, лише занимавъ ся выдавництвами. Редакція радикальныхъ выдавництвъ була вѳддана Будзиновскому, але вѳнъ не выдержавъ и въ половинѣ року все покинувъ. Настала кріза, а въ помочю прийшовъ зъ Перемышля тов. Вѣтикъ, переймаючи редакцію „Гром. Голосу“. Теперь се выдавництво вповни забезпечене, бо до давныхъ 500 прийшло 200 новыхъ передплатникѳвъ. Рѳвночасно зачало ся выдавництво „Хлопскои бібліотеки“ въ напрямѣ просвѣтно політичнѳмъ. Поодинокѣ книжочки розходять ся въ звыжь пѳвтора тысяча примѣрникахъ. — Надъ симъ справозданемъ отворено дискусію. Д-ръ Трильовскій бувъ тои гадки, що бракъ орґанізаціи не есть выключно виною центр. заряду. Причины лежать въ тѳмъ, що селяне мало освѣдомленѣ, а нема досыть интеліґенціи для орґанізаціи масъ. Що до дѣяльности центр. заряду, то д-ръ Трильовскій питавъ: длячого сей зъѣздъ скликаный въ невѳдповѣдну пору, бо пѳдгѳрскѣ околицѣ ще докѳнчують господарку, и длячого не розсылано до провінціональныхъ орґанізацій нѣякихъ обѣжникѳвъ? — чи зроблено що-небудь въ справѣ заснованя радикального товариства просвѣтного? — чи зорґанізовано помѳчь правну? — Д-ръ Франко пояснивъ, що зъѣздъ скликавъ не зарядъ, а лише д ръ Франко зъ п. Вѣтикомъ; що для призбираня фондовъ выдає ся Хлопску бібліотеку; що гадку о просвѣтнѳмъ товариствѣ занехано, бо до ведення справъ истнуючого товариства „Поступъ“ не було вѳдповѣдныхъ силъ. — Додатково пояснивъ ще д-ръ Окуневскій, що помѳчь правну зорґанізовано зъ нашои стороны [Народна Рада].

Справоздане зъ перемыского повѣту складали посолъ Новаковскій и редакторъ Вѣтикъ. Посолъ Новаковскій подавъ деякѣ даты зъ руху въ Перемышчинѣ: въ 1894 р. устровно 24 вѣчь [14 дозволено, 10 заборонено], а въ 1895 р. 59 вѣчь; було 24 процесѳвъ політичныхъ и вѳдсиджено въ арештѣ 268 днѣвъ. Треба тамъ бѳльше людей интеліґентныхъ, щобы пѳдпирати рухъ селяньскій. Редакторъ Вѣтикъ подавъ образъ зросту руху селяньского. Зачало ся вѳдъ Торокъ, а теперь Торчане ѣздять вѳдъ села до села. При аґітаціи звертає ся увагу на читальнѣ и на борбу клясову. Рухъ въ Перемышчинѣ стрѣтивъ ся послѣдными часами зъ перепонами навѣть того рода, що комісарь Мірскій арештувавъ посла Новаковского. Але се причинило ся до збѳльшеня руху и розбудженя самосвѣдомости мѣжь селянами, такъ що н. пр. недавно треба було въ однѳй читальни перестати читати „Паньскѣ жарты“, бо хлопы не хотять нѣчого чути про комісарѣвъ, хочь-бы и людяныхъ. Перепоны для хлопского руху выходять зѳ стороны заступника маршалка, д ра Чайковского, котрый хоче кандидувати зъ хлопскои курія. — На деякѣ запыты д ра Трильовского давъ п. Вѣтикъ такѣ пояснення: Священики не выступають ворожо противъ руху хлопского, хочь зъ другои стороны кокетують зъ нами зъ-далека. Де цѣла громада [а звычайно бувае се по мешанхъ селахъ] тримае зъ радикалами, тамъ и вѳйтъ ѣде за громадою. Хлопы самѣ аґітують по селахъ, ѣздять на зборы и добре говорять. Вѳдъ рускои интеліґенціи стоять радикалы на боцѣ и не видять потребы кликати ей до себе. За те зъ роботничимъ рухомъ поступають згѳдно.

Зъ Сокальщины промовляли два селяне. Тома Голашевскій добачувавъ нечисленность зъѣзду въ тѳмъ, що правительство карае селянъ за політику; наложило кары грошевѣ за депутацію, отже нарѳдъ теперь боить ся. Треба бы прийти зъ помочію тымъ, що нихъ караютъ. Дальше зачавъ говорити про безхосенность закона о ліценціованю бугаѣвъ, але що справа бугаѣвъ не належала до орґанізаціи радикальнои, то и перервано ему промову. — За те другій селянинъ, Драґанъ [мабуть зъ Тудорковичъ] розповѣвъ, якъ то въ нихъ селѣ зачали читати выдавництва радикальнѣ; що урядъ податковый наложивъ на бесѣдника податокъ заробковый вѳдъ домашного кравецтва; що теперь селяньство въ Сокальщинѣ не довѣряе священикамъ, побачивши, що они при послѣдныхъ выборахъ соймовыхъ вѳдсунули ся вѳдъ акціи выборчои та полишили селянъ самымъ собѣ.

Зъ Тернопѳльщины промавлявъ сел. Павло Думка. Розповѣвъ про акцію селяньску при послѣдныхъ выборахъ соймовыхъ. Освѣдомленя мѣжь селяньствомъ ширить ся и в люде, що працюють, однакъ не зазначує ся выразно, що робота йде пѳсля програмы радикальнои, лише пѳдносить ся хлопскѣ справы на першѳмъ мѣсци въ дусѣ поступовѳмъ.

Мѣщанинъ Шмигельскій зѳ Збаража, одинъ зъ проводирѳвъ тамошного руху селяньского, розказавъ о перепонахъ вѳдъ властій політичныхъ. Заборонюють вѣча одно по другѳмъ зъ причинъ тифусовыхъ; довѣрочнѣ нарады комісарѣ розвязують за-для малыхъ неформальностій, такъ що годѣ навѣть послови Остапчукови зложити справоздане. До руху селяньского вѳдносять ся неприхильно такожь священики, выступаючи противъ радикалѳвъ зъ амвонъ. Спеціяльный майстеръ до „Фуґалъ“ [такъ называють радикалѳвъ] есть о. Курдидикъ зъ Черниховець. Однакъ селяне горбуть ся пѳдъ опѣку збаражанихъ радикалѳвъ, котрѣ зъ своєи стороны запускають загоны въ Скалатщину и Тернопѳльщину. *Вкѳнци бесѣдникъ* радивъ, щобы для призбираня фондовъ аґітаційныхъ наложити добровѳльный податокъ.

Зъ Товмаччины здававъ справу сел. Бородайкевичъ [носить ся уже зъ-мѣска]. Заявивъ, що въ Товмаччинѣ лише три люде ширять часописи радикальнѣ, а и то по процесѣ карнѳмъ противъ бесѣдника люде наполохали ся и рухъ радикальный притихъ. Нарѣкавъ на духовеньство, що зъ амвонъ выступае противъ радикалѳвъ, а селяне йдуть за радами священика, уважаючи его бѳльше ученымъ вѳдъ радикала недоука. Кобы въ Товмачи осѣвъ якій Русинъ адвокатъ, можна бы коло него орґанізувати ся.

Въ Мостискѳмъ — пѳсля заявленя сел. Ивана Харатона зъ Пакости — исторія руху селяньского недавна, бо вѳдъ послѣдныхъ выборовъ соймовыхъ.

Мазуръ Григ. Синкусь зъ Самбѳрщины, прибраный зъ паньска, заявивъ, що рухъ радикальный тамъ дуже слабый. Вѳдтакъ критикувавъ дѣяльность тамошнои філіи „Просвѣты“, вѳдказуючи, що выдѣловѣ нѣчого не роблять.

Жовквѳщину, Сокальщину и Камѣнеччину заступавъ лѣнарь зъ Мостовъ д ръ Як. Невестюкъ. Першѣ радикалы въ тыхъ сторонахъ вывели ся въ Бутинахъ. Рухъ радикальный обгортае чимъ разъ дальшѣ круги; „Гром. Голосу“ розходить ся 60 примѣрникѳвъ. На вѣче радикальне въ липни с. р. зѳйшло ся по-надъ 1000 особъ. Найтруднѣйше що-небудь робити въ Камѣнеччинѣ.

Микола Новаковскій промовлявъ нѣбы то яко делеґатъ зѳ Стрыйщины, а властиво мавъ мандатъ вѳдъ роботникѳвъ зелѣзничихъ. Для Стрыйщины треба тѳлько бѳльше аґітаторовъ радикальныхъ, а рухъ радикальный розвине ся. Теперѣшный рухъ селяньскій не має радикального пятна, однакъ се нѣчо не вадить, бо всѣ хлопы признають ся до радикальнои партіи, чого доказомъ отъ хочь-бы поздоровне письмо Тита Якимова зъ Витвицѣ въ Долинщинѣ.

Д ръ Трильовскій промавлявъ въ имени повѣтовъ снятыньского и коломыйского. Вѳдъ коли зѳ Снятина и Коломыѣ убуло силъ интеліґентныхъ, вѳдъ тогды рухъ радикальный значно тамъ ослабъ. Треба интеліґентовъ аґітаторовъ, щобы мѣжь селянами выробити аґітаторовъ. Рухъ радикальный находить противниковъ мѣжь священиками москвофілами. Д-ръ Невестюкъ сконстатувавъ, що цѣле справоздане д-ра Трильовского выказуе дуже мало позитивнои роботы.

Городенщину заступавъ и Левъ Бачинь-скій. Рухъ радикальный датуе ся тамъ зъ-передъ сѣмъ лѣтъ, коли то п. Белей кандидувавъ до сойму. [Очевидно бесѣдникъ бравъ за одно рухъ селяньскій а рухъ радикальный. — *Прим. Ред.*] Народныхъ сполокъ є сѣмь; читальнѣ въ Тишовцяхъ и Поточискахъ остають пѳдъ вплывомъ „попівскимъ“. Рухъ радикальный не йде, якъ належить, бо за мало склика̀е ся вѣчь и зборовъ. Нема интеліґенціи аґітаторскои. Д ръ Окуневскій має за много иншихъ справъ, а „попы“ зъ вѳйтами и староствомъ параліжують рухъ радикальный. Противъ „Народныхъ Сполокъ“ закладають ся инши просвѣтнѣ товариства.

Селянинъ Черкасъ зѳ Скалатского заявивъ, що найбѳльшу прислугу радикалізмови въ ихъ сторонахъ зробила місія въ Старомѣщинѣ, бо зъ проповѣдій місійныхъ самъ бесѣдникъ и инши въ-перше довѣдали ся про выдавництва радикальнѣ и ними зацѣкавили ся. Розповѣвъ про вѣча и зборы, высказуючи признане товаришамъ збараженскимъ, що пѳдпомагають ихъ и словомъ и дѣломъ. — По тѳмъ справозданю выязала ся дискусія, а зъ промовъ Шмигельского, Гарматѣя и Думки выходило, що селяне не повинни нарѣкати на бракъ силъ въ интеліґенціи въ своѣмъ руху, лише зъ мѣжь себе самыхъ выробляти такѣ силы.

Зъ Дрогобицкого здававъ справу п. Кецко. Успѣхôвъ руху радикального не выказавъ, лишь заповѣвъ, що въ Дрогобицкôмъ мае завязати ся товариство полiтичне зъ участію радикалôвъ та що будуть устроювати ся вѣча въ меденицкôмъ и пôдбужскôмъ повѣтѣ судовôмъ.

Дубецке заступавъ перемыскій соціялъ-демократъ жидокъ Фастъ. Нарôдъ дуже тамъ темный а школы спольщенѣ, длятого тамъ скорше иде Przyjaciel ludu нѣжь радикальнѣ выдавництва.

Селянинъ Чернявскій зô Снятинщины нарѣкавъ на духовеньство, якъ руске такъ и латиньске, бо вôнъ самъ латиньского обряду.

Василь Кубикъ зъ Добромильского нарѣкае на тамошнѣ вôдносины. Тишковскій мае 30 сѣлъ и тримае хлопôвъ своими лѣсами и пасовисками на припонѣ. На-разѣ роздае ся на села выдавництва радикальнѣ.

Анна Павликôвна зъ Чернôвцѣвъ зазначила, що на Буковинѣ нема руху хлопского, але для аґітаціи радикальнои отвирае ся широке и вдячне поле дѣланя.

Д-ръ Даниловичь зъ Косôвщины взявъ ся за характеристику Гуцулôвъ, выказуючи, що они надають ся дуже добре на матеріялъ до аґітаціи. На жаль, цѣлу Косôвщину присѣли жиды и польскѣ панки, котрѣ кинулись въ тѣ стороны за наживою. Рôвно-жь староста Сабатъ пильнуе всѣми силами, щобы нѣхто не входивъ въ зносины зъ Гуцуломъ для его освѣдомленя. Самъ бесѣдникъ зазнавъ на собѣ опѣки п. Сабата. Гуцулъ зъ Жабя, у котрого д-ръ Даниловичь переночувавъ, мусѣвъ заплатити 15 зр. кары за те, що не выповнивъ обовязку мельдункового. Що до дѣяльности въ тôмъ повѣтѣ — д-ръ Даниловичь заповѣвъ, що устронть кôлька вѣчь.

На тôмъ скôнчили ся справозданя делеґатôвъ, котрыхъ мало бути 37 зъ 20 повѣтôвъ.

(*Конець буде.*)

НОВИНКИ.

— **День 4 н. ст. жовтня с. р. въ Тернополи.** Зъ Тернополя одержали мы ось-таку [друковану] вôдозву до умѣщеня въ нашôмъ дневнику:

Въ нинѣшныхъ прикрыхъ часахъ для хлѣборобôвъ бачимо, якъ селяньство всюды збирае ся на нарады, щобы запобѣчи своему упадкови. Мы, находячись въ гôршихъ обставинахъ вôдъ народôвъ иншихъ, потребуемо бôльше нараджуватись надъ своимъ положенемъ, якъ хлѣборобы краѣвъ иншихъ. Зъ огляду на те постановила тутешна філія „Просвѣты" устроити по мысли своего статута вѣче господарске. Вѣче вôдбуде ся дня 4. н. ст. жовтня с. р. о годинѣ 2-ôй по полудни въ Тернополи въ сали „Сокола". Щобы вѣче вôдповѣло своѣй задачи, выдѣлъ постаравъ ся о обзнакомленыхъ зъ своимъ предметомъ и досвѣдныхъ референтôвъ, котрѣ будуть обговорювати справы найблизше обходячѣ наше селяньство, якъ также справы нашои економічнои орґанізаціи. Реферувати будуть такѣ силы, якъ Вп. Василь Нагôрный, д-ръ Кость Левицкій, о. Глодзиньскій и иншѣ. По вѣчу наступить льосоване предметôвъ господарскихъ, якъ: всѣлякого насѣня, щепъ и знарядôвъ господарскихъ.

Того самого дня о годинѣ 8-ôй вечеромъ філія товариства педаґоґічного устроюе въ тôй самôй сали концертъ на дохôдъ нашои бѣдной шкôльнои молодежи, котра черезъ введене уставою „мундуркôвъ" потребуе пôдмоги. Ся справа вельми важна, бо неодна дитина черезъ те зазнае перепоны користати зъ наукъ въ школахъ середныхъ; вага интеліґенціи для суспôльности нехай буде покликомъ до найчисленнѣйшои участи въ концертѣ. Проґрама концерту буде оголошена въ часописяхъ. Концертомъ буде управляти о. Остапъ Нижанковскій, славно звѣстный композиторъ и дириґентъ. Цѣна мѣсць на концертъ: крѣсло першорядне 1 зр., другорядне 80 кр. а въ дальшихъ рядахъ 60 кр.; вступъ на салю 40 кр., партеръ 25 кр., ґалерія 20 кр. Хто бы не мôгъ взяти удѣлу, той зволить переслати вôдповѣдный датокъ на высше сказану цѣль.

Въ Тернополи дня 23. вересня 1896. Вôдъ філій товариствъ и „Просвѣты" Педаґоґічного. *О. Євст. Цурковскій* голова філіи „Просвѣты". *О. Вол. Громницкій* голова філіи тов. педаґоґічного.

— **Рускій народный театръ** подае намъ до оповѣщеня дальшій свôй репертуаръ сценічный въ Залѣщикахъ. И такъ: вô вторôкъ 29 ого с. м. „Галька" мельодрама въ 4 актахъ; въ четверъ 1-ого жовтня „Хата за селомъ" драма зъ повѣсти Крашевского; въ суботу 3 ого „Дзвоны зъ Корнвіль" оперета въ 4 актахъ; въ недѣлю 4 ого „Наталка Полтавка", народна оперета Ив. Котляревского; вô вторôкъ 6-ого жовтня „Дай серцю волю" драма.

— **Доповняючѣ выборы до сойму.** Президія намѣстництва розписала на день 30 н. ст. жовтня с. р. доповняючѣ выборы пятьохъ послôвъ, а именно: двохъ послôвъ зъ мѣста Львова и одного зъ Кракова [на пôдставѣ ухваленого соймомъ закона о такôмъ побôльшеню числа послôвъ зô Львова и Кракова], дальше посла зъ куріи громадъ сѣльскихъ повѣту сяноцкого [на мѣсце пок. Ив. Дукляна Слонецкого] и посла зъ куріи бôльшихъ посѣлостій бувшого округа чортківского [на мѣсце пок. Бронислава Городиского]. — Русинôвъ обходить передовсѣмъ выбôръ посла въ Сянôччинѣ, а вôдтакъ и выбôръ послôвъ зъ мѣста Львова.

— **Осѣнный испытъ зрѣлости въ рускôй [академічнôй] ґімназіи у Львовѣ** вôдбувъ ся пôдъ проводомъ краевого инспектора Ивана Левицкого въ дняхъ вôдъ 21 до 24 с. м. До испыту зголосило ся 22 публичныхъ ученикôвъ и 4 екстерністы, а зъ нихъ здали: Ив. Бирка, Євст. Данилевичь, Лука Иванцѣвъ, Якôвъ Калиньскій, Романъ Кокотайло, Ив. Купчиньскій, Петро Левицкій, Григ. Максимовичь, Ив. Малюца, Володим. Мармашь, Олекса Пеленьскій, Сильв. Пелехъ, Ив. Породко, Никола Прокоповичь, Мих. Савчиньскій, Григ. Сапрука и Володимиръ Стефановичь. На рôкъ репробовано сѣмохъ абітуріентôвъ а два вôдступили вôдъ испыту.

— **Зô Стрыя пригадують**, що вечерокъ зъ танцами на дохôдъ Рускои Бурсы въ Стрыю вôдбуде ся въ четверъ 1-ого *жовтня* с. р. въ сали пôдъ Чернымъ орломъ. Забава заповѣдае ся дуже гарно и надѣятись численнои участи Р. Т. публики мѣсцевои и доохрестнои, котра схоче причинитись до доброго дѣла. Всякѣ датки на повысшу цѣль приймае зъ вдячностію Комітетъ. Хто бы припадкомъ не одержавъ запрошеня, зволить зголосити ся до Комітету [Руске Касино пôдъ Чернымъ орломъ].

— **Вечеръ зъ танцами въ Перемышли** заповѣдженый товариствомъ Бурсы им. св. о. Николая на день 1 н. ст. жовтня не вôдбуде ся того дня; натомѣсть товариство Руска Бесѣда устроюе дня 1 н. ст. жовтня вечеръ зъ танцями въ своихъ комнатахъ.

— **Новый законъ громадскій** для меншихъ мѣстъ и мѣсточокъ, ухваленый на послѣднôй сесіи галицкого сойму, одержавъ цѣсарску санкцію.

— **Цѣсарска похвала для войска.** Wiener Ztg. оголошуе цѣсарскій розказъ войсковый, въ котрôмъ цѣсарь по маневрахъ въ Галичинѣ и въ Угорщинѣ высказуе похвалу для войска за знамениту вытревалôсть и дуже вдоволяючѣ тактичнѣ успѣхи та переносить те признане на цѣле войско и обѣ краевѣ обороны.

— **Директоромъ школы реальнои въ Тернополи** именованый Мих. Рембачь, професоръ реальнои школы въ Станиславовѣ.

— **Зъ Бродôвъ** одержуемо вôдъ д-ра Ивана Должицкого ось таке письмо зъ прошенемъ о умѣщене въ „Дѣлѣ": „Въ Бродахъ завязало ся старанемъ виднѣйшихъ мужѣвъ товариство полiтичне „Селяньска Рада" и статуты ей намъ ц. к. Намѣстництво потвердило. Цѣлію сего товариства есть: подавати своимъ членамъ полiтичне образоване въ границяхъ законôвъ конституційныхъ; при выборахъ вплывати на выбôръ послôвъ черезъ поставлене ихъ кандидатуры и пôдпиране тои жь; загаломъ всякими дозволеными способами пôдмагати справы полiтичнѣ своихъ членôвъ. Загальный зборъ сеи Рады вôдбуде ся 12-ого н. ст. жовтня с. р. о 12-ôй годинѣ въ полудне въ готели Райнера въ Бродахъ, на котрôмъ наступить выбôръ рады. Надѣемо ся, що Брôдщине якъ одинъ мужь знайдуть ся на тôмъ зборѣ и дадуть почанокъ орґанізаціи полiтичнôй всѣхъ Русинôвъ повѣту". [*Прим. Ред.* Даемо мѣсце повысшому письму д-ра Должицкого зъ застереженемъ, що не знаючи на-теперь характеру того товариства — будемо могли оцѣнити его доперва пôзнѣйше, коли побачимо, хто тѣ виднѣйшѣ мужѣ, засновуючѣ „Селяньску Раду" въ Бродахъ].

— **Зъ Жидачѣвщины пишуть намъ:** Въ селѣ Цуцулôвцяхъ загнѣздила ся всяка деморалізація, котра свôй початокъ брала въ коршмѣ. Деякѣ одиницѣ зъ священникомъ на передѣ розпочали вôдъ довшого часу боротьбу противъ пияньства, розпусты та всякои деморалізаціи, а коли и начальникъ громады, йдучи за голосомъ добромыслячихъ людей, заборонивъ у коршмѣ музицѣ грати по ночахъ, щобы нôчнымъ бôйкамъ и розпустѣ конець положити, то здавало ся, що и тѣ люде, котрѣ повиннѣ такимъ заходамъ лише помагати, не тôлько що не стануть перешкаджати, але ще й руку до доброго дѣла приложать. Та на жаль ось що дѣе ся: Жидачѣвска власть полiтична пôдъ кермою славного старосты Галецкого выдала по-при давнѣйшѣ знанѣ Вп. читателямъ рескрипты — свѣжій рескриптъ такій:

L. 18198/96. Do Zwierzchności gminnej w Cuculowcach. Przełożony tamtejszego obszaru dworskiego wniósł tu zażalenie na naczelnika gminy tamtejszej z powodu, iż tenże przekracza swój zakres działania. Przełożony Obszaru dworskiego korzystając z prawa, jakie mu przysługuje [вôдъ найдавнѣйшихъ часôвъ вôйтъ выконувавъ право поліціи] udzielił był w roku bieżącym dwukrotnie pozwolenia na muzykę z tańcami w karczmie na obszarze dworskim się znajdującej. Naczelnik gminy zaś sprzeciwił się w obydwóch wypadkach nie pozwolił na muzykę w karczmie [абы менше крадежей та розпусты було въ селѣ!]. Ponieważ, jak sprawdzono, lokal w którym Przeł. Obsz. dworsk. muzyce grać zezwolił leży na terytoryum Obszaru dworskiego, a zatem i dozór policyjny do obszaru dworskiego należy — przeto naczelnik gminy sprzeciwiając się temu zezwoleniu przekroczył zakres swego działania i nie był w prawie w tym kierunku wydawać jakichkolwiek zarządzeń. — Pouczając o tem [красна наука!] Zwierzchność gminną wzywam naczelnika gminy, ażeby ściśle przestrzegał powyższych przepisów [уже выйшло три родины до Бразиліи!], gdyż w przeciwnym razie zmuszony byłbym pociągnąć go do surowej odpowiedzialności. Żydaczów dnia 17 sierpnia 1896. C. k. Starosta Gałecki."

Така то печаливôсть жидачôвского пана старосты о пôддержане моральности!

— **Вôдъ Сокаля пишуть намъ:** Въ мѣстѣ Сокали лучила ся ось-така цѣкава пригода: На пôдставѣ запавшои ухвалы рады мѣскои розписавъ маґістратъ мѣста Сокаля дня 8-ого цвѣтня с. р. до ч. 1628 конкурсъ на посаду касіера мѣского зъ рôчною платою 480 зр. Въ розписанôмъ конкурсѣ, оголошенôмъ ґазетами, було высказано, що вôдъ кандидатôвъ компетуючихъ о тоту посаду вымагае ся предложеня свѣдоцтва зъ рахунковости державнои, та вôдповôдной грошевои запоруки, вôдтакъ що посада буде на-разѣ провізорично надана, а скоро выбраний кандидатъ покаже ся спосôбнымъ, наступить по роцѣ стабілізація. Выдѣлъ сокальскои рады повѣтовои письмомъ зъ дня 20 мая с. р. до ч. 801 звернувъ увагу маґістрату, що посада касіера мѣского може бути надана тôлько такому кандидатови, котрый посѣдае кваліфікацію приписану розпорядженемъ выдѣлу краевого зъ дня 29 мая 1891 р. [Вѣстникъ законôвъ краевыхъ ч. 67]; кандидатови же безъ испыту зъ рахунковости, чи при условію додаткового зложеня испыту, не може бути надана. — О згадану посаду касіера мѣского убѣгало ся пять кандидатôвъ маючихъ испыты, убѣгались и другѣ кандидаты безъ испытôвъ, а межи ними и одинъ такій, що скôнчивъ другу клясу въ народнôй *школѣ, вôдтакъ замѣтавъ и фротерувавъ пôд*логи по бюрахъ [нѣчо злого, праця не приносить сорому, а мы се лишь констатуемо], по тôмъ бувъ пôсланцемъ карнымъ а опôсля а вансувавъ на дієтаря — и ему то на plenum рады надали радники мѣста посаду касіера, усунувши испытованыхъ кандидатôвъ на бôкъ. Не чудуе насъ така интерпретація законныхъ приписôвъ панами мѣщанами сокальскими, але чудуе насъ то, що за голосами мѣщанъ кинули и деякѣ радники зъ интеліґенціи свои голосы за тымъ некваліфікованымъ кандидатомъ. — Позакъ тая справа дôйшла до вѣдомости выдѣлу краевого, то мы дуже цѣкавѣ, що тамъ у горѣ на се скажуть. Чей-же не приплеснуть радникамъ сокальскимъ, бо тогдѣ на що здали ся студіи? на що всѣлякѣ испыты? — *X. X.*

— **Огнѣ.** Дня 21-ого с. м. выбухъ огонь въ само полудне на фôльварку Сущинъ, власности ґр. Пининьского. Завдяки скорôй и резнôй помочи уратовано палату, офіцины и стайнѣ, але всѣ стодолы и стирты зô збôжемъ згорѣли. Страты дуже значнѣ. Зъ селяньскихъ хатъ не погорѣло нѣчого, лишь одну треба було розôбрати, абы спинити пожаръ и не допустити до села.

— **Прага мае вже и академію штукъ.** Цѣсарь призволивъ, щобы пражску академію малярства перенято въ зарядъ державный та перемѣнено ей на академію штукъ и именувавъ професорами въ тôй академіи дотеперѣшныхъ професорôвъ Мисльбека, Женішка, Марака и Пірнера. Наука въ академіи буде подавати ся въ обохъ краевыхъ мовахъ — въ ческôй и нѣмецкôй.

— **Противъ инсбруцкихъ Єзуитôвъ** выступивъ реґенсбурґскій епископъ von Сенестрей. Сей епископъ черезъ довшѣ лѣта высылавъ якесь число кандидатôвъ *богословія* на університетъ инсбруцкій передъ принятемъ ихъ до семинаріи дієцезальнои; вôдъ теперь же — якъ пишуть зъ Реґенсбурґа до Münchener Allg. Ztg. — заборонивъ будучимъ клирикамъ студіи въ инсбруцкôмъ університетѣ и мимо интервенціи тамошныхъ Єзуитôвъ заборону свою удержавъ въ силѣ.

— **Страшна судова похибка.** Ґазета „Сибирскій Вѣстникъ" пише о такôй пригодѣ: Передъ кôлькома роками засудивъ военный судъ въ Омску на шибеницю якогось Шуклина, котрого хибно уважали за Лосева, обжалованого о убійство двохъ воякôвъ, що вôдводили его зъ однои вязницѣ до другои. Вырокъ потверджено и Шуклинъ погибъ на шибеници. О тôй справѣ вже й забуто, ажь ось теперь попавъ у руки властій такъ званый „бродяґа" [волоцюга], що называвъ себе Борончукъ, а бувъ пôдозрѣный о цѣлый рядъ рôжныхъ злочинôвъ. Переведене слѣдство выказало, що Борончукъ называе ся властиво Лосевъ и що то вôнъ убивъ тыхъ двохъ воякôвъ, впрочôмъ навѣть не выпирае ся того. Невинно повѣшеный Шуклинъ бувъ засудженый на поселене въ Сибѣри за приналежнôсть до якоись реліґійнои секты, котру россійске правительство не узнае. Въ родинныхъ сторонахъ лишивъ вôнъ родичѣвъ и молоду жѣнку зъ однорôчною дитиною.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Міністеръ скарбу д-ръ Бѣлиньскій обходивъ дня 23 с. м. въ Теплицяхъ срѣбнѣ роковины своего весѣля. — Въ Перемышли померла сими днями Анна Стояловска, жена выслуж. капітана и віцебурмістра мѣста Стрыя. — У Львовѣ померъ въ 55 роцѣ житя Кароль Ленартовичь нотарь зъ Камѣнки струмиловои. — Вѣсть подана Gazet ою przemysk-ою о арештованю россійского полковника Куртанова въ часѣ маневрôвъ цѣсарскихъ була [якъ пише Gazeta lwowska] неправдивою. — До приватнои польскои ґімназіи въ Тѣшинѣ на Шлеску записало ся на сей рôкъ шкôльный: до I ои клясы 67 а до II ои 56 ученикôвъ; обѣ клясы подѣлено на два вôддѣлы. — Скаженый песъ покусавъ въ Фатьковѣ коло Надвôрнои пятеро людей; покалѣченыхъ выслано на лѣчене до д-ра Буйвіда въ Краковѣ и умѣщено ихъ въ шпитали св. Лазаря. — Віцепрезидентъ краевои дирекціи скарбу п. Коритовскій повернувъ до Львова и обнявъ урядоване. — Въ ночи зъ четверга на пятницю мин. тыждня злодѣѣ обôкрали у Львовѣ золотника Бардаха при улици Сикстускôй, а въ пятницѣ на суботу вломили ся до склепу годинникаря Ляйванда при улици Собѣского и забрали ему богато годинникôвъ, ланцушкôвъ и иншихъ дорогоцѣнностій на близько 1000 зр. — Юрій Клеманео [Clemenceau], колишній провôдникъ радикалôвъ французскихъ и публицистъ, удавъ ся зъ Карловыхъ Варôвъ [де довшій часъ гостивъ] до Галичины, щобы тутъ выстудіювати житѣ бутѣ жидôвъ галицкихъ, котрѣ его въ Карл. Варахъ дуже зацѣкавили. — Громады Бусьнъ и Камѣнку струмилову зачислено до VI-ои клясы войсковои тарифы чиншевои. — Въ Празѣ застрайкували робôтники [числомъ 600] въ варстатахъ товариства державныхъ зелѣзницъ. — Въ Ґмунденъ померъ скоропостижно ґенералъ фельдмаршаль-лейтнантъ ґр. Освальдъ Кільмансеґъ, братъ низшо-австрійского намѣстника. — Дня 5 жовтня знову отворюе ся mensa academica у Вѣдни; мѣсячный абонаментъ на обѣдъ коштуе 6 зр., на обѣдъ и вечерю разомъ 11 зр., а за саму вечерю 5 зр. — Прокураторъ св. синода Побѣдоносцевъ прiѣхавъ оногды зъ женою до Вѣдня, а зъ-вôдти выѣхавъ до Италіи, де забавить зо пять тыждневъ. — Анґлійска королева Вікторія почала дня 23 с. м. 60 тый рôкъ панованя; а родилась она 24-ого мая 1819 р., отже мае теперь 78 лѣтъ. — Практикантъ уряду податкового у Львовѣ Мечиславъ Добровольскій выбравъ ся безъ дозволу своеи зверхности не знати куды, отже дирекція скарбова оголошуе возване до него, щобы зголосивъ ся въ львôвскôмъ старостѣ, бо иначше буде вычеркненый зъ статуса практикантôвъ податковыхъ. — Міністеръ рôльництва ґр. Ледебуръ заѣхавши зъ Радôвцѣвъ incognito 20-ого с. м. на инспекцію до Надвôрнои, выѣхавъ другого дня до Вѣдня. — Въ Куритибѣ въ Паранѣ [провінціи бразилійскôй] основують Поляки перше свое тамъ кредитове товариство зъ обмеженою порукою пôдъ назвою „Праця". — Въ Краковѣ збанкротувала запротоколована фірма братôвъ Вольфельдôвъ; *пасива звыжь пôвъ міліона зр.* — Сими днями замерзъ середъ снѣговѣйницѣ въ горахъ альпейскихъ въ околици Инсбрука 45-лѣтный селянинъ Пехріґль. — Дня 25 с. м. проваживъ площею Маріяцкою у Львовѣ *якійсь* торговець волы; они знаровили ся и одинъ вôлъ кинувъ ся на стоявшого на улици поліціянта и прокололъ ему руку такъ, що той упавъ безъ памяти на землю. — Льокальну комісію податкову въ Краковѣ перемѣнено на адміністрацію податкôвъ. — Рада мѣста Сянока утворила зъ 1000 коронъ стіпендійну фундацію для убогихъ а неспосôбныхъ до працѣ Сяночанъ и назвала ей фундаціею имени Льва Студиньского, що майже 25 лѣтъ бувъ старостою въ Сяноцѣ, а теперь, по спенсіонованю, переселивъ ся до Кракова. — Архикнягиня Марія Валерія [дочка цѣсарска, вôддана 31 липня 1890 р. за архикн. Франца Сальватора] породила щасливо въ Ишли 25 ого с. м. дочку; е се четверта ей дитина, бо доси мала дочку и двохъ сынôвъ. — 350 лѣтный ювілей своего истнованя буде обходити въ дняхъ 3 и 4 жовтня с. р. львôвске товариство стрѣльниче ювілейнымъ стрѣлянемъ, походомъ до костела на богослужене, вôдтакъ вôдчитомъ въ сали ратушевôй и бенькетомъ на стрѣльници. — Дирекція поліціи у Львовѣ одержала оногды таку телеґраму зъ Кракова: „Зґублено 10.000 зр. галицкихъ чотирпроцентовыхъ листôвъ заставныхъ, серія II. 3775, 3776"; о тôмъ повѣдомлено всѣ львôвскѣ банки и векслевѣ конторы; другу подôбну телеґраму дôстала зъ Ясла: „Украдено въ поѣздѣ ѣдучôмъ до Львова 500 штучныхъ зубôвъ; прошу остеречи дентистôвъ!" — Дня 21-ого с. м. появило ся въ Личкôвцяхъ, гусятиньского повѣта, цѣле стадо дикôвъ. Селяне напали на стадо, розôгнали его и друками та цѣпами убили льоху та сѣмь молодыхъ; одного зъ селянъ скалѣчивъ вепръ въ ногу.

Вѣсти зъ Аеп. львôвскои.

Реколекціи духовнѣ для Веч. Духовеньства вôдбудуть ся въ дняхъ 28, 29 и 30 вересня и 1 та 2 н. ст. жовтня с. р. въ гр. кат. духовнôй семинаріи у Львовѣ. Въ понедѣлокъ 28-ого вересня о годинѣ 6 вечеромъ зачне ся вже перша наука, а сповѣдію [въ четверъ по полудни] и св. причастіемъ въ пятницю реколекціи закôнчать ся. *Хотячѣ взяти участь въ тыхъ реколекціяхъ зволять зголосити ся* до Товариства св. Ап. Павла у Львовѣ, улиця Коперника число 36.

Вѣсти зъ Еп. перемыскои.

Зъ-пôдъ Белза пишуть намъ: Въ селѣ Боратинѣ, въ деканатѣ белскôмъ, вôдбуло ся заходами мѣсцевого пароха и декана о. Ореста Чеховича въ дняхъ 20, 21 и 22 вересня с. р. духовна місія, сполучена зъ ювілейнымъ обходомъ уніи берестейскои, при участи 24 духовныхъ зъ деканатôвъ белского, варяжского и сокальского зъ ихъ настоятелями, 2-охъ зъ Перемышля, 7-охъ духовныхъ латиньского обряду, значнои свѣтскои интеліґенціи, мѣсцевыхъ парохіянъ та дуже численного народу, що приспѣвъ зъ околицѣ зъ процесіями на се рѣдке торжество. Позаякъ старинна церковь боратиньска, пристроена у ей верхахъ на часъ торжества народными хоругвами, не була бы въ станѣ помѣстити кôлька тысячь народу, тому устроено на площи церковнôй пôдъ деревомъ гарный, видный престолъ, при котрôмъ вôдправляли ся св. литурґіи и вечернѣ при нотнôмъ хорѣ мѣсцевыхъ спѣвакôвъ. Недалеко престола стояла высока проповѣдниця, а зъ неи голошено що дня по чотири довшихъ наукъ, а по при парканъ церковный мѣстили ся сповѣдницѣ, въ котрыхъ до ночи сповѣдались богомôльнѣ люде. Въ часѣ сего тридневного торжества голосили слово Боже: о. Василь Чернецкій парохъ зъ Сѣльця белского, о. Теодоръ Карпякъ парохъ зъ Белза, о. Володимиръ Чеховичь завѣдатель зъ Батятичь, о. Іосифъ Пелеховичь сотрудникъ зъ Ванева, катихизаціею дѣтей занимавъ ся о. Володимиръ Паславскій професоръ катихитики и методики въ духовнôй семинаріи въ Перемышли, вступну и довшу працальну мову выголосивъ зъ жаромъ мѣсцевый о. парохъ. Се ювілейне торжество набрало бôльшого блеску, коли явивъ ся въ Боратинѣ Впр. о. митратъ Константинъ Чеховичь зъ Перемышля; вôнъ вôдслуживъ третього дня въ соборѣ чотирохъ духовныхъ, двохъ діяконôвъ та при асистѣ питомцѣвъ, въ митрѣ и при жезлѣ св. литурґію, а пôсля вечернѣ поблагословивъ показный місійный хрестъ, при котрôмъ по вкопаню его въ землю промовивъ до присутныхъ зъ вродженою ему сердечностію. По вôдспѣваню многолѣтъ закôнчило ся ювілейне торжество, а на памятку его роздавъ о. парохъ межи зôбраныхъ богато образкôвъ. — Устроюванѣ тутъ и тамъ по рôзныхъ сторонахъ духовнѣ місіи суть явнымъ доказомъ що наше свѣтске духовеньство есть въ силѣ [чого лякано ся] заступити въ місіяхъ оо. Василіянъ, котрѣ за-для утрудженя вôдказали ся вôдъ сеи працѣ на два роки. Спрошена тогдѣ выдѣломъ товариства св. Апостола Павла анкета для місійныхъ справъ, вôдбувши свои нарады дня 27 лютого с. р. въ будынку семинаріи львôвскои, не мала сумнѣву анѣ на хвилю, що наше свѣтле и трудолюбне духовеньство возьме ся охотно и до місійнои працѣ. А що вôдозва выдѣлу товариства

св. Апостола Павла, розослана по деканатахъ, не остала ся пустымъ вôдгомономъ, се учить досвѣдъ. — *В.*

Посмертнî — ✝ — оповѣстки.

Орися Ступницка, дочка о. Северина и Иванны Ступницкихъ, упокоила ся дня 24 с. м. Похоронъ вôдбувъ ся въ суботу В. ѣ. п.!

Келестинъ Комарницкій, студентъ III-ого року правъ, сынъ п. Ивана Комарницкого, радника судового, померъ въ Бережанахъ. В. в. п.!

Наука штука и література

— **„Галицкая митрополія“**. Церковно-историческое изслѣдованіе Н. Тихоміровa. С.-Петербургъ, 1896. Цѣна 1 рубель. — Книжку сю оголошуе книжный маґазинъ „Нового Времени“ [Петербургъ, Невскій проспектъ, домъ N-о 38]

— **О. Іосифъ Сгожіль**, знаный уже Русинамъ священикъ ческій, що пильно интересуе ся справами рускими и займаесь перекладами зъ нашои мовы на мову ческу, переклавъ новелю д-ра Ивана Франка пôдъ заг. „Маніпулянтка“ и помѣстивъ ей въ числахъ 32, 33, 34 и 35 Slovansk-ого Obzor у выдаваного въ Оломуцу.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Намѣстникъ именувавъ окôнченого техніка Павла Прахтля Мораваньского ц. к. адъюнктомъ будôвництва въ галицкôй державнôй службѣ будôвничôй и призначивъ его до службы въ ц. к. староствѣ въ Ниську. — Нашъ землякъ Іосифъ Кречковскій именованый почтовымъ касіеромъ и перенесеный зъ Будѣевиць до Трутнова [въ Чехіи]. — Приватный доцентъ д-ръ Леонъ Вахгольцъ именованый надзвычайнымъ професоромъ судовои медицины въ краковскôмъ университетѣ. — Міністерство торговлѣ именувало окôнченыхъ ученикôвъ школъ середныхъ зъ испытомъ зрѣлости: Людв. Кшеменя, Фр. Талента, Євг. Кульчицкого, Володисл. Культиса, Авраама Габера, Казим. Квециньского, Кар Корницкого, Ейзика Герца. Людв. Шайгара, Якова Бодека, Александра Венгриновича, Іос. Закревского, Андр. Зелиньского, Іос. Сирка, Мих. Волосенка, Фел. Пельца, Вас. Щербатюка, Кар. Матвѣньского, Володисл. Беньковского, Фр. Голеня, Іос. Свѣтковского, Ив. Гаека, Казим. Брайта, Ксав. Мотилевского, Стан. Маслянкевича и Іосифа Мойсовича, а также експедиторôвъ почтовыхъ и окôнченыхъ ученикôвъ середныхъ школъ: Сатурнина Житиньского и Генр. Алькторна почтовыми практикантами.

— **Перенесеня.** Дирекція почтъ и телеґрафôвъ перенесла почтового офіціяла Іос. Пехого зъ Кракова до Львова. — Дирекція почтъ перенесла почтового офіціяла Людвика Гохляйтнера зъ Дуклѣ до Самбора, а асистента цлового Володислава Дігма зъ Живця до Дуклѣ.

Господарство промыслъ и торговля.

— **Зъ ц. к. Дирекціи зелѣзниць державныхъ:**

Пôвнôчно-нѣмецкій-галицкій-полуднево-захôдно-россійскій рухъ граничный. — Зъ днемъ 1 жовтня 1896 увôйде въ житє для повысшого руху додатокъ I. до тарифы часть II., зшитокъ 2 зъ 1 сѣчня 1896. [Тарифа вымимкова для перевозу збôжа и пр.]

Пôвнôчно-нѣмецкій рухъ збôжевый зъ Галичиною и Буковиною. — Зъ днемъ 1 жовтня 1896 увôйде въ житє нова тарифа для высше згаданого руху.

Пôвнôчно нѣмецкій рухъ товаровый зъ Галичиною и Буковиною. — Зъ днемъ 1 жовтня 1896 увôйде въ житє додатокъ I. до тарифы часть II. сшитка 1.

Пôвнôчно-нѣмецкій рухъ товаровый зъ Галичиною и Буковиною. — Зъ днемъ 1 жовтня 1896 увôйде въ житє додатокъ III. до тарифы часть II. сшитка 2.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **Для товариства „Січ“ у Вѣдни** [XVII. Veronikagasse 37] подарувала въ часѣ вôдъ 1 апріля до кôнця септембря 1896 [другій и третій чверть рôкъ]: *А) до касы*: Почетный членъ д-ръ Євгеній Кобриньскій въ Костайниці 15 зр., почетный членъ д-ръ Андрѣй Рурачиньскій у Вѣдни 6 зр., Впов. Родина бл. п. Мих. Драгоманова 20 зр. [зъ призначенемъ на бібліотеку], б. членъ д-ръ Василь Павлюкъ въ Радеховѣ 3 зр. 16 кр., п-нѣ Марія Воляньска зъ Княждвора 1 зр., о. Ол. Воляньскій зъ Криворôвнѣ 2 зр. и п. Климъ Кульчицкій зъ Самбора 2 зр.; *Б) до бібліотеки*: Редакція „По морю и сушѣ“ въ Одессѣ 2 книжки, Хв. Ред. „Правди“ у Львовѣ 2 книжки, б. членъ д-ръ Павлюкъ 1 книжку, б. членъ д-ръ Волод. Витошиньскій 1 книжку, д-ръ Міґо Єрімічь у Вѣдни 1 книжку и д-ръ Вол. Перазічь зъ Чорногоры 1 книжку: — *В) до инвентаря*: Свѣтлый Выдѣлъ товариства „Просвѣта“ народописну карту Украины-Руси. — Всѣмъ Добродѣямъ складаемо прилюдну подяку. Въ имени выдѣлу: *Кость Гукевичъ* голова. *Іосифъ Партицкій* за касієра. *Миронъ Кордуба* бібліотекарь.

Телеґрамы „Дѣла“

Вѣдень 28 вересня. Вчера вôдбули ся въ Пратерѣ зборы выборцѣвъ пятои куріи; явило ся надъ 4.000 робôтникôвъ. Склекуючій зборы заявивъ, що д-ръ Люеґеръ не хотѣвъ дати дозволу, щобы зборы вôдбули ся въ ратуши. На те зазначено, що антісеміты є властиво клерикалами.

Букарештъ 28 вересня. На приняте цѣсаря пороблено величавî приготовленя. Нинѣ и завтра замкненî всѣ уряды и школы.

Лондонъ 28 вересня. Standard доносить, що царь зъ поворотомъ стрѣне ся ще на галицкôй границѣ зъ цѣсаремъ австрійскимъ и нѣмецкимъ.

Переписка Редакціи и Адміністраціи

Вп. К. Об. въ Зм. Такъ. — **Вп. Н. Ку. въ Во** Годать ся. — **Вп. И. Ок. въ Яв.** За сей рôкъ вже все. — **Вп. И. Ро. въ Ко.** Вôдповѣдно до нашого письма зъ 18 с. м. *прийде* намъ до кôнця року ще 9 зр. бо зъ присланыхъ 6 зр. внисано 3 зр. на залеглôсть зъ 1895 року. — **Вп. Н. Во. въ Ва.** Цѣлкомъ справедливо и намъ прийде до 30 вересня лишь 1 зр. 75 кр.

НАДÔСЛАНЕ.

Мед. Д-ръ
Володимиръ Мендльовскій
бувшій лѣкарь шпиталя и елевъ полож. ґінекольоґічнои клініки въ Краковѣ
осѣвъ въ Глинянахъ
290 дôмъ д-ра Дольницкого. 2—6

Вôдзначена на краєвôй выставѣ 1894 р. срѣбнымъ медалемъ — истнуюча вôдъ звышь 14 лѣтъ у Львовѣ
при улици Скарбкôвскôй н-ръ 19
КРАВЕЦКА РОБÔТНЯ ДИМИТРІЯ КОВАЛЬСКОГО
знана зъ своеи точности и совѣстности, приймає всѣ замовленя, входячî въ кругъ кравецтва мѣжь иншимъ и мундуры для студентôвъ, спеціяльно також всяку одѣжь для Р. Т. Духовеньства и выконує тіи-жь скоро, тревало, елеґанцко и дешево.
На провінцію высылає ся пробки безплатно а въ разѣ замовленя упрашає ся пôслати зъужиту одѣжь дотычну на мѣру.
236 20—20

Змѣна льокалю
Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО
пôдъ „Коперникомъ“
перенесеный до нового льокалю
при пл. Галицкôй ч. 1
По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — **Направы найскорше и найдешевше.** — Устроєня електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя зъ провінціи зворотно.
Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.
185

Въ друкарни Наукового тов. имени Шевченка ул. Академічна ч. 8 можна дôстати:

Северъ: Задля святои землѣ	50	кр.
Абгаръ-Солтанъ: При стрѣлецкôй ватрѣ	40	„
Загôрна: Жанна д' Аркъ	10	„
„ Про Оврама жидовина	10	„
М. Залуквичъ: Кистяки ч. 2	15	„
Корн. Устияновичъ: М. Ѳ. Раевскій и панславизмъ	80	„
Зеркало въ рокôвъ 1891, 1892 по	2	зр.
Евг. Гребѣнка: Байки	10	кр.
Всев. Гаршинъ: Малярѣ, оповѣданє	10	„
Павл. Грабъ: Пролѣсокъ	20	„
„ „ Зъ чужого поля	20	„
„ „ Зъ пôвночи	20	„
Ґерингъ-Герасимовичъ: Що то господарнôсть	20	„

КАВУ
въ 5-кільовыхъ мѣшочкахъ франко
по 9 зр. 20 кр; 10 зр. 20 кр., 10 зр. 70 кр. и 11 зр. 20 кр.
ВИНО
въ 5-кільовыхъ барилочкахъ франко
по 3 зр.; 3 зр. 30 кр.; 3 зр. 70 кр.; 4 зр. 10 кр.; 4 зр. 50 кр.; 4 зр. 90 кр. (Дорожшî вина фляшками)
высылає
НАРОДНА ТОРГОВЛЯ и Філіи.
92 32—0

КОБЗАРЬ Тараса Шевченка
въ двохъ частяхъ
Выбôръ поезій для народу зъ житьеписью и портретомъ автора.
Накладомъ товариства „Просвѣта“
Цѣна кождои части **25 кр.**
Оправленî примѣрники продають ся по 35 кр.

Зоольоґія
на низші кляси шкіл середних.
Написав Іван Верхратский. Ціна 1 зр. 30 кр. а. в.
Д-ра Осипа Ростафиньского
Ботаніка шкільна
на кляси низші.
На язик руский переложив Іван Верхратский. Ціна 70 кр. а. в.
Обѣ тотî книжки можь дôстати въ книгарни Ставропигійскôй або у самого автора. Замовляючимъ у автора що-найменше пять примѣрникôвъ Зоольоґіи або десять примѣрникôвъ Ботаніки высылає ся жаданî книжки въ протязѣ двохъ днѣвъ. Порто оплачує авторъ.

Иванъ Загарко
ученикъ VII кл. ґімн. глядає лекціи на село. Зголошеня пôдъ адресою: Иванъ Захарко почта Скло.

ЧАЙ
правдиво хіньскій, черезъ Россію спроваджуваный, знаменитого смаку, 4 добôрнî роды.
Пакетъ 125 ґрамôвъ: Нектаръ княжій 62 кр. Перла Хінъ 75 кр. Букетъ корольскій 1 зр. — Цвѣтъ цѣсарскій 1·25 зр.
Левицкій Каз.
ЛЬВÔВЪ
ул. Трибунальска.
295 1—10

Учителя
глядає ся до 2 хлопцѣвъ зô школъ нормальныхъ. Близшî поясненя дасть М. Петрицкій въ Жидачевѣ.
297 1—3

Продаю кишенî рижики
въ 5-кільовыхъ барылкахъ по 2 зр.; а въ 5-кільовыхъ слояхъ якъ маринованî по 2 зр. 50 кр. оплатно.
291 2—3
Высоцкій въ Грибовѣ.

ПО ЩО ходити въ замараномъ одязѣ, коли можна за кôлька крайцарôвъ мати ґарнітуръ такъ вôдновленый и вычищеный якъ новый; прошу лишь въ довѣремъ удати ся до заведеня чищеня и вôдновлюваня убрань Ж. Струшкевича у Львовѣ пл. Бернардиньска ч. 10, телефонъ 415.
280 6—6

Вже выйшла
перша велика народописна
КАРТА
украиньско-руского народу.
Зладжена
д-ромъ Григоріємъ Величкомъ
а выконана въ робôтни Андрѣя Андрейчина літоґрафа у Львовѣ, коштомъ и заходомъ Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ.
Замовляти можна въ Товариствѣ „Просвѣта“ у Львовѣ (ринокъ ч. 10, I. поверхъ).
Цѣна книгарска карты: 3·50 зр. а для членôвъ Товариства „Просвѣта“ и для передплатникôвъ „Зорѣ“: 2·50 зр. за примѣрникъ.
Замовляючî зволять долучити 50 кр. на кошты пересылки.
Карта выконана въ 19-ти красках и налѣплена на полотнѣ.
9—12

Молитвеник для дітий
виданий
коштом руского тов. педаґоґічного.
В полотняній оправі з золоченим хрестом **20 кр.**
Продає ся в книгарни Науков. тов. ім. Шевченка, Львів ул. Академічна ч. 8.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1 мая 1896 року після годинника середно-европейского.

Поїзди відходять зі Львова: поспішні			особові				до	з	Поїзди приходять до Львова: поспішні			особові			
							Берліна		5·10	1·30	—	8·55	6·55	9·30	—
8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—	Кракова (Вроцлава і Відня)		5·10	1·30	8·45	8·55	6·55	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	6·45	—	Варшави		5·10	—	—	8·55	—	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	*6·45	—	Мушини-Криниці через Тарнів*) (тілько від 25 червня до 15 вересня)†) (тілько від 1 червня до 30 вересня)		*5·10	—	—	†8·55	6·55	—	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Мушини-Криниці через Ряшів		5·10	—	—		—	—	—
—	—	—	—	—	6·45	—	Мушини-Криниці ч. Перемишль		—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Хабівки через Тарнів		5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	11·00	—	9·55	—	—	Хабівки через Ряшів		5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	—	—	9·55	6 45	—	Хабівки через Перемишль		—	1·30	—	8 55	—	—	—
8·40	—	11·00	4·40	—	—	—	Мшани долїшної через Тарнів								
—	2·50	—	4·40	—	—	—	Ровзадова і Надберезя через Дембицю		—	—	—	—	6·55	—	—
—	—	—	4·40	9·55	6·45	—	Рави рускої через Ярослав		—	1·30	8·45	—	—	9·30	—
—	—	—	4·40	—	6·45	—	Кросна, Івонича, Риманова, Сянока через Перемишль		—	1·30	8·45	8 55	—	9·30	—
—	—	—	5·22	—	7·22	—	Мезе-Лаборча і Пешту через Перемишль		—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
							Лавочного, Пешту, Міскольча Мункача		—	—	—	12·10	8·00	—	—
—	—	—	—	9·35	—	—	Гребенова (тілько від 10 липня до 31 серпня включно)		—	—	—	—	1·51	—	—
—	—	—	5·22	9·35	*3·05	7.22	Сколього і Стрия*) (зі Сколього тілько від 1 мая до 30 вересня включно)		—	—	—	12·10	8·00	1·51	*10·10
—	—	—	—	9·35	7·22	—									
—	—	—	5·22	—	—	—	Станіславова через Стрий		—	—	—	12·10	8·00	1·51	—
							Хырова через Стрий		—	—	—	—	8·00	1·51	10·10
6·10	—	—	—	—	—	—	Сучави, Гусатина, Кересмезе, Слободи рунґ., Бергомету, Чудина, Радовець, Кимполюнґа, Букарешту і Ясс		—	—	9·50	—	—	—	—
—	—	—	▬	10·25	—	—	Сучави. Чорткова, Кересмезе, Калуша, Сопова, Букарешту і Ясс		—	—	—	—	2·01	—	—
—	—	—	—	2·45	—	—	Сучави, Радовець. Бергомету і Чудина (кождого понедїлка), Печенїжина		—	—	—	—	—	6·13	—
—	—	—	—	—	—	10·15	Сучави, Гусятина, Калуша, Новоселиці, Чудина (що понедїлка), Радовець, Кімполюнґа, Ясс, і Букарешту								
—	—	—	—	9·15	7·05	—									
—	—	—	—	9·15	—	—	Сокаля і Ярослава через Раву руску		—	—	—	—	7·28	—	—
6·14	2·25	—	—	9·48	—	11·12	Белзця		—	—	—	8·15	5·45	—	—
6·00	2·11	—	—	9·30	—	10.45	Підволочиск і Бродів (на двірець Львів-Підзамче)		—	—	—	—	5·45	—	—
							Підволочиск і Бродів (на головний дворець)		—	2 18	9·55	7·42	4·45	—	—
—	—	—	—	1·32	—	—	Бруховичі (тілько від 1 мая до 25 червня і від 15 серпня до 6 вересня включно)		—	2·34	10·05	8·05	5·10	—	—
—	—	—	—	1·20	—	—									
—	—	—	—	3·20	—	—	Брухович (тілько від 26 червня до 14 серпня включно)		—	—	—	—	—	8·03	—
—	—	—	9·45	3·00	8·55	—	Янова*) (через цілий рік), †) (тілько від 16 червня до 31 серпня включно)		—	—	—	—	—	8·25	—
—	—	—	*9·45	†1·05	§ 3·00	*6·25	Янова (тілько від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цвітня включно)		—	—	—	*7·50	—	†5 28	†8·54
—	—	—	1·32	—	—	—	Зимної Води від 1 мая до 6 вересня в недїлі і сьвята		—	—	—	—	1·10	7·48	—
									—	—	—	—	—	—	—

Увага. Години печатанї грубими черенками означають пору нічну від 6 год. вечером до год. 5-ой 59 мін. рано. В бюрі інформаційнім ц. к. зелїзниць державних у Львові ул. Третого мая ч. 3 готель Имперіяль продажь білетів стрефових, окружних і довільно зіставлюваних зшиток до їзди, як також тарифи і розкладів їзди в виді кишеневім. Информациї в справах тарифових і перевозових. Часъ середно-европейскай ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут. Година 12 часу середно-европейского = 12 годинї 36 мінут після годинника львівского.
6

Рижики кишенî
высылає въ барылочкахъ 5-кіл. почтою оплатно за 2 зр. **Юліянъ Марковскій почта Устє руске.**
292 2—10

Маґлѣ покоевî по зр. 24 и 35. — Выжимачки зъ валцями ґумовыми (до выкручуваня бѣля) по зр. 13, 14, 15, 18 и 20 поручає Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры)

Въ концесіонованôй школѣ музичнôй
КЛ. МАРКЕВИЧЕВОИ
зачинає ся курсъ науки зъ днемъ 1 вересня въ III вôддѣлахъ — тамъ рôвножь великій складъ Фортепянôвъ по цѣнахъ умѣркованыхъ зъ ґарантією. Продажь на раты. Выпозичає ся. Львôвъ ул. Театральна ч. 8, II поверхъ (площа св. Духа).
285 3—10

Ново отворена
РОБÔТНЯ ПОВОЗÔВЪ
разомъ и лякирня повозôвъ та робôтъ будôвляныхъ поручає ся ласкавôй памяти Впов. Интересентôвъ. Приймає всякî роботы, що входять въ еи обсягъ.
ІОСИФЪ ПУКАСЪ 202
Робôтня повозôвъ и лякирня. Львôвъ, ул. Коперника 11.

Словарь нѣмецко-рускій
Ом. Партицкого
продає товариство „Просвѣта“
1 зр. замѣсть 3 зр.

ИВАНЪ БОРИСЪ
давнѣйше Є. Вишковскій
въ Перемышли Ринокъ ч. 8
прийме ученика до науки торговельнои зъ окôнченою 2 кл. ґімназіяльною або реальною зъ доброи родины.
282 4—6

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньского. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 209. Львôвъ, Второкъ 17 (29) вересня 1896. Рôчникъ XVII.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей" выходить въ второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА" ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО" и належитôсть за инсераты платнû у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО" зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр.
на чверть року 4 зр. 50 кр.

за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 12 зр.
на чверть року . . . 6 зр.

у Львовѣ:
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр.
на пôвъ року . . . . 3 зр.
на чверть року . . . 4 зр.
на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанû вôльнû вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошення звыклû принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовои або еи мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане" по 25 кр. а. в.

Подяки и иншû донесеня приватнû числять ся по 15 кр. вôдъ стиха.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

По отвореню Зелѣзныхъ ворôтъ вôдъѣхавъ цѣсарь, якъ мы вчера доносили, разомъ зъ королями румуньскимъ и сербскимъ до Мегаджѣ (Herkulesbad), де вечеромъ вôдбувъ ся дворскій обѣдъ. При обѣдѣ выголосивъ цѣсарь такій тоастъ: „Пю за здоровле моихъ достойныхъ гостій Ихъ королѣвскихъ Милостій, короля Румуніи и короля Сербіи, дякуючи имъ, що були ласкавû прибути на урочистôсть, яку нинѣ обходимо. Бажаю имъ щастя, а ихъ краямъ гаразду. Маю надѣю, що правдива дружба, яка насъ зъ ними вяже, найде завсѣгды вѣрный выразъ въ дружныхъ вôдносинахъ нашихъ державъ." На те вôдповѣвъ румуньскій король: „Зворушеный до глубины ласкавыми словами Вашои цѣсарскои Милости, прошу приняти найщиршу подяку за сей доказъ прихильности. Зъ правдивою радостію поспѣшивъ я прибути на ласкавû запросины Вашои цѣс. Милости, щобы взяти участь въ отвореню Зелѣзныхъ ворôтъ, котре для користи всѣхъ побережныхъ державъ усувае послѣднû запоры, якû стояли на перешкодѣ плавбѣ по Дунаю. Згадка сеи гарнои урочистости буде менѣ тымъ дорожша, що при сѣй нагодѣ маю щасте повитати Вашу цѣс. Милôсть на границы моеи державы. Кобы ся стрѣча ще сильнѣйше скрѣпила такъ щасливо привернену дружбу мѣжь нашими державами и запевнила тривку пôдставу ихъ економічному розвиткови и вôдносинамъ торговельнымъ! Въ сѣй надѣѣ зъ цѣлого серця лучу ся зъ горячими бажанями, якими пôдданû Вашои цѣс. Милости завсѣгды перенятû для него и его достойного дому, та прилучаю ся до оклику, котрый нинѣ гомонить вôдъ Альпъ до Чорного моря: Его цѣс. Милôсть цѣсарь австрійскій и король угорскій нехай жие; нехай жие Єи цѣс. Милôсть цѣсарева и королева!" А сербскій король вôдповѣвъ такимъ тоастомъ: „Я глубоко зворушеный ласкавыми словами, що йно высказаными Его цѣс. и кор. Милостію. Зъ правдивою радостію прибувъ я на запросины В. цѣс. Милости, щобы взяти участь въ отвореню Зелѣзныхъ ворôтъ. Вôдносины нашихъ краѣвъ були завсѣгды дружнû; завсѣгды було моимъ бажанемъ скрѣпляти тû звязи и маю крѣпку надѣю, що нинѣшна наша стрѣча причинить ся до того. Частû вôдносины економічнû и торговельнû, якû заходять мѣжь нашими державами, ще улегчать ся черезъ отворене каналу коло Зелѣзныхъ ворôтъ. Прошу Вашои цѣс. Милости, зволѣть вѣрити въ найглыбшû чувства дружбы и почести, якими перенятый и я и мôй народъ. Его цѣс. Милôсть цѣсарь австрійскій и король угорскій Францъ Іосифъ I. нехай жие; нехай жие еи цѣс. Милôсть цѣсарева и королева Єлисавета!"

О год. 8 попращавъ ся цѣсарь на дворци зелѣзницѣ зъ обома королями, котрû вôдъѣхали кождый въ свою сторону. Въ годину пôзнѣйше выѣхавъ такожь и цѣсарь до Румуніи, а вчера о год. 3½ по полудни прибувъ до Букарешту, проводженый вôдъ Крайовои королемъ румуньскимъ. На дворци повитавъ цѣсаря наслѣдникъ престолу зъ женою и зъ королевою. На перонѣ явивъ ся бурмістръ на чолѣ рады мѣскои и на золотôмъ пôдносѣ подавъ цѣсареви хлѣбъ и сôль. Цѣсарь уломивъ кусень хлѣба, вмочивъ въ соли и зъѣвъ. Коли цѣсарь зложивъ королевôй візиту, королева, що е, якъ звѣстно, поеткою, вручила ему стихъ, въ котрôмъ величае цѣсаря княземъ мира.

Пôсля урядовои проґрамы мавъ цѣсарь вчера зъ королѣвскои палаты удати ся до австрійско угорского посольства, де мавъ удѣляти авдіенцій. Вечеромъ мавъ вôдбути ся въ палатѣ дворскій обѣдъ. Того самого вечера мавъ президентъ міністрôвъ дати чай въ честь міністра ґр. Ґолуховского: на той вечеръ мали дôстати запросины букарештеньскû дипльоматы. Нинѣ о 9 годинѣ зрана мала вôдбути ся вôйскова парада; передъ парадою мали оба монархи поступити до замку въ Котроченахъ, де ихъ мавъ повитати наслѣдникъ престолу зъ женою. По парадѣ въ тôмъ замку мае бути снѣдане. По снѣданю наступить вôдъѣздъ до лѣтнои резиденціи румуньского короля въ Сінаѣ. По дорозѣ вступлять монархи до Хаталѣ оглянути тамошну крѣпость. Приѣздъ до Сінаѣ назначеный на год. 5½ по полудни. Вечеромъ въ замку дворскій обѣдъ. Завтра оглянуть монархи околицю Сінаѣ, а снѣдати будуть въ лѣсѣ въ павільонѣ, нарошно на те поставленôмъ. По обѣдѣ, котрый вôдбуде ся въ замку, вôдъѣде цѣсарь о год. 10.

Fremdenblatt доносить зъ Мегаджѣ, що президентъ міністрôвъ ґр. Бадені дôставъ велику ленту звѣзды Румуніи и велику ленту сербского бѣлого орла. Міністеръ Ґавчь дôставъ велику ленту румуньского ордеру короны, а Вельзергаймбъ и Бѣлиньскій великû ленты ордеру Таковы. Банфі дôставъ тû самû ордеры, що и Бадені, Данель велику ленту ордеру Таковы и велику ленту румуньского ордеру короны, а Даракій велику ленту ордеру Таковы. Цѣсарь австрійскій надавъ сербскимъ міністрамъ Поповичеви и Радосавлевичеви великû ленты ордеру Францъ-Іосифа.

Politik, обговорюючи значѣне отвореня Зелѣзныхъ Ворôтъ, каже, що реґуляція Дунаю въ тôмъ мѣсци була изъ становиска нашои монархіи великаньскимъ нерозумомъ. Дневникъ той выказуе, що на долѣшнôмъ Дунаю австрійска фляґа цѣлкомъ выперта россійскою, румуньскою и сербскою, длятого хиба Россія, Румунія та Сербія найбôльше выскають зъ сеи реґуляціи Дунаю. Въ часахъ, коли державы вôдгороджують ся вôдъ себе мытами, упратане природнои границѣ мытовои на вôльнôй рѣцѣ зовсѣмъ не е на порѣ. Зъ економічного огляду отворене Зелѣзныхъ ворôтъ е для Австріи безъ жаднои вартости. Давнѣйше вѣками уходили Зелѣзнû Ворота за природну границю мѣжь австрійскимъ а турецкимъ Дунаемъ. Турки стерегли и почитали тоту природну крѣпость, що захищала ихъ военне становиско. Туреччина противила ся завсѣгды руками и ногами, коли тôлько вырынала гадка реґуляціи Зелѣзныхъ Ворôтъ. Теперь Туреччина перестала бути нашимъ сусѣдомъ, а реґуляція Дунаю не потребуе еи лякати. Але чи Австрія и теперь може зъ легкимъ серцемъ позбувати ся тои природнои крѣпости, — котра въ можливôмъ выпадку спиняла бы походъ ворожого войска горѣ Дунаемъ? Чи не настане колись хвиля, коли военна управа зажадае военнои фльоты для плавбы по Дунаю, якъ вже таку фльоту вôдъ давна мае Россія? Коли бы берлиньскій конґресъ, що наложивъ на Австрію той обовязокъ, вôбравъ ся бувъ о 10 лѣтъ пôзнѣйше, то Австрія, мудрѣйша за той часъ, була бы всѣми силами боронила ся реґуляціи Зелѣзныхъ Ворôтъ. А такъ економічно не выскала нѣчого, а стратеґічно стратила. Отворене каналу коло Оршовы е великимъ дѣломъ культурнымъ, е побѣдою теперѣшнои техніки, але для Австріи не мае оно вартости. Правдою е лише те, що выдано на те дѣло 45 міліонôвъ коронъ, щобы вôдсотки того капіталу загортавъ хто иншій.

Дня 24 с. м. дали заступники державъ въ Царгородѣ письменне затвердженє именоване Беровича пашѣ ґенеральнымъ ґубернаторомъ Креты.

Зъѣздъ партіи радикальнои.

(*Конець.*)

По справозданяхъ о станѣ справы радикальнои удѣлено голосу двомъ гостямъ.

Въ имени рускои соціяльно демократичнои партіи промавлявъ столяръ Гличчакъ въ тôмъ змыслѣ, що вѣчно не повинно дѣлити и рôзнити радикалôвъ вôдъ соціяльныхъ демократôвъ, бо тû на селахъ а тû въ мѣстахъ заступають интересы робучого люду. Вôдтакъ розповѣвъ, длячого Русины вяжуть ся въ окрему партію соціяльно-демократичну, — а то мѣжь иншимъ и длятого, що хотять зближити ся до народу сѣльского, зъ-мѣжь котрого они вышли.

Въ имени польскои соціяльнои демократіи промовлявъ Козакевичь, высказуючи радôсть [чи щиру — можна сумнѣвати ся] изъ завязаня рускои партіи соціяльно-демократичнои, бо въ результатѣ выйде такъ, що всѣ три партіи [и радикальна] въ практичнôмъ дѣланю пôйдуть разомъ.

Теперь забравъ голосъ д-ръ Франко, щобы зреасумувати справозданя делеґатôвъ. Въ тôмъ резимé дôйшовъ до такихъ заключень: Зрôстъ аґітаціи радикальнои замѣтный по цѣлôй Галичинѣ. Радикальна думка зайшла въ найдальшû закутины та розбудила критику и розвагу. Вороги радикалізму навѣть своими місіями причинили ся до его зросту. Можна замѣтити, що выроблюе ся радикальна интеліґенція зъ-пôдъ сѣльскои стрѣхи, а сей фактъ выстане за всѣ здобутки радикальнои партіи. Радикалы причиняють ся до цивілізованя галицкихъ властій, пригадуючи имъ законы. Мѣжь радикальнымъ селяньствомъ зрôсъ духъ орґанізаційный; навѣть уряды громадскû радикалізують ся. Селяньство дозрѣвае, щобы політику взяти въ свои руки. У насъ бракъ интеліґенціи, а всѣ змаганя стремлять до того, щобы цѣлкомъ еи знищити [н. пр. порядки шкôльнû, целібатъ]. Власти ставляють нечуванû перепоны. У кождого урядника есть совѣсть урядника и шляхотска, а хочь бы перша велѣла ему придержувати ся закона, то друга оцѣнюе кожду справу зô становиска класового. — Д-ръ Франко закôнчивъ привѣтомъ рускои соціяльнои демократіи, котра хоче своею працею трафити тамъ, де польскôй соціяльнôй демократіи не можна було зайти.

Другого дня зъѣзду здавали справу комісіи: выборча и орґанізаційна, а ухвалы ихъ принято майже безъ дискусіи.

И такъ въ справѣ надходячихъ выборôвъ до рады державнои запала на зъѣздѣ така ухвала:

Русно украиньска радикальна партія постановляе:

1) Брати участь въ надходячихъ выборахъ до рады державнои и ставити своихъ кандидатôвъ въ куріяхъ IV-ôй и V-ôй.

2) Въ цѣли переведеня выборôвъ мае бути завязаный комітетъ центральный партіи радикальнои.

3) Въ складъ того комітету входять: а) делеґаты зъ поодинокихъ повѣтôвъ, б) члены головного заряду партіи, в) соймовû послы радикальнû, г) редакторы радикальныхъ часописій, д) делеґаты радикальныхъ товариствъ політичныхъ.

4) Центральный комітетъ мае: а) затверджувати кандидатуры предложенû комітетами повѣтовыми, б) рѣшати споры выходячû мѣжь товаришами въ справахъ выборчихъ, в) достарчувати комітетамъ повѣтовымъ всякихъ потрѣбныхъ информацій, вѣдомостій, фондôвъ, аґітаторôвъ и т. п.

5) На провінціи отворять ся комітеты повѣтовû.

6) Центральному комітетови лишае ся до волѣ припоручати чи не припоручати радикальнымъ выборцямъ кандидатôвъ иншихъ комітетôвъ въ тыхъ повѣтахъ, де не буде кандидатôвъ радикальнои партіи.

До точки 6 тои предложили пп. Гукевичь, Павликъ и Євг. Левицкій додаткове внесене, котре такъ звучить: „Центральный комітетъ може припоручати загально кандидатôвъ тыхъ партій, котрû стоять що-до поглядôвъ політичныхъ намъ близько [въ дискусіи выспеціялізувано тû партіи, а именно: рускû и польскû соціяльнû демократы та й сторонництво людове], а що до партій рускихъ — то нѣякимъ чиномъ не може припоручати кандидатôвъ зъ партій москвофільскои и Барвѣньского."

Комісія орґанізаційна ухвалила лишити ся при теперѣшнôй орґанізаційнôй проґрамѣ та предложила лише меншои ваги поправки або резолюціи. Орґаномъ партіи радикальнои признано „Громадскій Голосъ", а припоручено до розширюваня „Житє і Слово", „Громаду" и „Хлопску бібліотеку".

До заряду центрального увôйшли: Павликъ, Вѣтикъ, Вацикъ, Косевичь, д ръ Франко, д-ръ Олѣйникъ, Думка, Шмигельскій, Бородайкевичь, д-ръ Трильовскій, д-ръ Євг. Левицкій и д-ръ Даниловичь.

До комітету выборчого именованû делеґатами зъ повѣтôвъ: Шмигельскій (Збаражь), Драґанъ (Сокаль), Бородайкевичь (Товмачь), Думка (Тернопôль), Харатовъ (Мостиска), Мих. Дергало (Стрый), Ол. Бурачиньскій (Снятинъ), Радулякъ (Городенка), Кубинъ (Добромиль), Германюкъ (Коломыя), Михасъ (Самбôръ), Олексовскій (Дрогобичь), Черкасъ (Скалатъ), Мекелита (Жовкôвъ), Фокшей (Косôвъ), Щуръ (Львôвъ), Сальвицкій (Перемышль).

На тôмъ закôнчили ся нарады зъѣзду. Наступили ще працальнû промовы. Д-ръ Євг. Левицкій кинувъ поглядъ на зъѣздъ и на партію. Партія радикальна представляе ся готова, зорґанізована; передъ нею розкрывае ся ширшій горизонтъ політичный. Партія радикальна завязала ся тогдѣ, коли наступила дезорґанізація політична на Руси. Становище національно політичне, на котрôмъ станули рускû сторонництва політичнû, було хибне. Розвитокъ літературы и языка не причинить ся до скрѣпленя становища національного, бо література розвивае ся лишь при спôвъучасти людей економічно сильныхъ. У насъ вытворила ся интеліґенція залежна вôдъ верховодячихъ верствъ. Зъ народного сторонництва зачали утѣкати: однû до новоерцѣвъ, а другû мѣжь москвофільскихъ шубравцѣвъ. Въ ту пору ослабленя интеліґенціи выступила радикальна партія, щобы зорґанізувати пролетаріятъ и при его помочи рознести будынокъ неправды и неволѣ цѣлыхъ пять столѣть. Интеліґенція радикальна мае просвѣчувати, промощувати дорогу орґанізаціи пролетаріяту.

Вôдтакъ д-ръ Франко подякувавъ участникамъ и пôднѣсъ окликъ въ честь радикальнои партіи и соціяльнои демократіи. — Вôдспѣвано хлопску пѣсню радикальну.

На зъѣздъ наспѣли деякû письма и телеґрамы.

НОВИНКИ.

— **На господарскôмъ вѣчу „Просвѣты" въ Тернополи**, котре вôдбуде ся дня 4 н. ст. жовтня с. р. въ сали „Сокола" о годинѣ 2-ôй по полудни, будуть ось такû рефераты: 1) Рефератъ п. Іосифа Раковского „про аґрарнû вôдносины селянъ и якихъ реформъ законодатныхъ мае домагати ся мала посѣлôсть вôдъ правительства". — 2) Рефератъ д-ра Костя Левицкого „про стоварищеня господарскû". — 3) Рефератъ директора Василя Нагôрного „про крамарство по селахъ и асекурацію въ „Днѣстрѣ". — 4) Рефератъ о. Антонія Глодиньского „о чищеню и сортованю насѣня и о выгублюваню хоптъ". — 5) Вкôнци передъ льосованемъ предметôвъ призначеныхъ до вылосованя буде пояснена ихъ ужиточнôсть.

— **Въ рускôмъ товариствѣ ґімнастичнôмъ „Сокôлъ" у Львовѣ** розпочинають ся вправы въ четверъ 1-ого н. ст. жовтня с. р. въ сали при улици Пôдвале ч. 7 въ такôмъ ось порядку: 1) Вправы хлопцѣвъ що вôвтôрка, четверга и суботы вôдъ 5 до 6 годины по полудни. — 2) Вправы членôвъ молодшихъ що вôвтôрка, четверга и суботы вôдъ 7 до 8 годины вечеромъ. — 3) Вправы членôвъ старшихъ що вôвтôрка, четверга и суботы вôдъ 8 до 9 годины вечеромъ. — 4) Вправы въ борбництвѣ: а) курсъ I-шій що середы и суботы вôдъ 6 до 7 годины вечеромъ; б) курсъ II-гій що понедѣлка и четверга вôдъ 6 до 7 годины вечеромъ. — 5) Вправы хору що середы и пятницѣ вôдъ 7½ до 8 годины вечеромъ. — Вписуватись можна щоденно въ хатѣ товариства улиця Пôдвале ч. 7 вôдъ 6 до 8 годины вечеромъ. — За старшину товариства *Вас. Нагôрный* голова товариства. *Вол Лаврôвскій* справникъ.

— **Въ справѣ ревізіи катастру грунтового** выдало міністерство фінансôвъ въ порозумѣню зъ міністерствомъ рôльництва розпорядженє, котре вôдносить ся до грунтôвъ лѣсистыхъ. Въ першôй части того розпорядженя повѣдомляе ся, що тû грунты, котрû въ катастрѣ записанû яко лѣсы, а властиво належать до иншои культуры, можна записати въ новôмъ катастрѣ до тои культуры, до котрои пôсля дѣйстного и переважного свого ужитку належать. Зголошувати ся о тую змѣну въ записѣ треба до 30-ого червня 1897 р. Друга часть розпорядженя мѣстить приписы для урядникôвъ, якъ мають тую змѣну записувати.

— **Выдѣлъ товариства св. Павла** подае до вѣдомости, що загальнû зборы членôвъ товариства вôдбудуть ся дня 2 (14) жовтня передъ полуднемъ въ семинаріи духовнôй при ул. Коперника ч. 36. О годинѣ 8 ôй служба Божа а потôмъ зборы, на котрû запрошуе ся всѣхъ членôвъ тов. св. Павла.

— **Основателѣ товариства убогихъ руско-кат. церквей имени св. Петра** подають до вѣдомости, що дня 2 (14) жовтня по скôнченю зборôвъ св. Павла вôдбуде ся уконституоване товариства т. е. вписы въ члены и выбôръ предсѣдателя, выдѣлу управляючого и комітету надзираючого. Зголошеня въ члены товариства приймають ся въ ректоратѣ дух. семинаріи у Львовѣ.

— **Зъ исторіи нашои еміґраціи.** Италіяньска ґазета, що выходить въ Ґориціи Corriere di Gorizia доносить: „Майже що дня приѣздять до Кормонъ галицкû селяне, котрû не найшли въ Бразиліи сподѣваного раю и теперь розчарованû вертають на родинну землю. Богато зъ нихъ потратило дѣти, котрû померли на далекôмъ заходѣ. Галичане вôдпочивають по кôлька днѣвъ въ Кормонъ, а вôдтакъ тамошный комісаріятъ поліціи высылае ихъ въ дальшу дорогу до краю".

— **Кс. Стан. Стояловскій** загадуе кандидувати въ пятôй куріи зъ округа выборчого: Коломыя Снятинъ - Косôвъ - Городенка Богородчаны-Надвôрна. Вѣсть сю потверджуе и Dziennik krakowski, котрый стоить зъ нимъ въ близькихъ зносинахъ.

— **Огнѣ.** Дня 20 с. м. около 11 годины передъ полуднемъ выбухъ зъ незнанои причины огонь въ Шерпенѣвцяхъ [пов. борщѣвского] межи будынками селянъ Михайла Прокопишина и Кирила Дроника. При сильнôмъ вѣтрѣ огонь кидавъ ся зъ хаты на хату и въ короткôмъ часѣ обхопивъ 118 будынкôвъ мешкальныхъ и господарскихъ, приходство и дворъ Герша Вайсгляза. Все те знищило огняне море, лишаючи по собѣ руину. Мимо приѣзду трехъ огневыхъ сторожей, зъ Борщева, Озерянъ и Королѣвки, ратунокъ бувъ неможливый, а люде ратували хиба свое житє. 152 ро

динъ а 699 душъ лишило ся безъ даху и хлѣба въ крайнôй нуждѣ. Загальна шкода на громадскôмъ обшарѣ разомъ зъ приходствомъ въ будынкахъ и припасахъ збôжа выносить 85.606 злр. а обезпечена лишь на 5.900 злр; на двôрскôмъ обшарѣ шкода 128.606 злр., а обезпечена лишь на 34.940 злр. Староста борщѣвскій завязавъ заразъ въ Шершенѣвцяхъ ратунковый комітетъ зъ тамошнымъ парохомъ о. Петромъ Ґилемъ.

— **Дирекція почтъ и телеґрафôвъ** повѣдомляе, що: новѣ стаціи телеґрафу заведено: въ Жабю, повѣту косôвского зъ днемъ 26. с. м. а въ Тарнородѣ, повѣту скалатского, зъ днемъ 1 жовтня с. р. при тамошныхъ урядахъ почтовыхъ зъ *обмеженою* службою денною, а въ урядѣ почтовôмъ на зелѣзничôмъ двôрци въ Стрыю заводить ся зъ днемъ 1 жовтня с. р. комплетна служба подавча [приниманє пересылокъ] вразъ зъ почтовою касою ощадности.

— **Въ IV ôй ґімназіи у Львовѣ** въ I-ôй клясѣ не було доси науки руского языка. Чому?! [Говоримо лишь за I-у клясу, бо про ню маемо вѣдомôсть.]

— **Зъ Бучача пишуть намъ**: Концертъ устроеный дня 24 н. ст. вересня с. р. въ Бучачи на дохôдъ тутешного товариства „Шкôльна помôчь" выпавъ пôдъ кождымъ взглядомъ величаво. Видно, участники перенялись и одушевились цѣлею, за для котрои сей концертъ бувъ устроеный, коли въ дуже короткôмъ часѣ довели всѣ точки богатои проґрамы до надсподѣваной досконалости и артистичного выкôнченя. Залунала руска пѣсня звуками теплыми, милыми, звуками соловья! По короткôй, до душѣ промовляючôй бесѣдѣ головы товариства о. катихита А. Войтѣховского понесла ся нѣжными звуками пѣсня „Красна зоре", вôдспѣвана мужескимъ хоромъ зложенымъ зъ силъ мѣсцевыхъ и прибувшими гостями-спѣваками *Вп. пп. Д. и Г.* Часть першу концерту кôнчила пѣсня хоральна „Корона золотая". Друга часть концерту начинала ся хоромъ „Степы Акерманьскѣ", а закôнчила єи наша недорôвнана „Закувала та сива зозуля". Всѣмъ Вп. панамъ, що взяли въ хорѣ участь, а именно управителеви хору п. инспекторови Я., котрый майже безперестанно занятый своими обовязками кожду свобôдну хвилю посвячувавъ выправленю силъ хоральныхъ, належить ся щиро-руске спаси-Бôгъ, бажаючи притôмъ вôдъ серця, щобы й на будуче пѣсня пôдъ его управою єдинила спôльнѣ силы для спôльного хôсна и спôльнои славы. — Дякуемо рôвно жь всѣмъ Вп. панамъ, якъ мѣсцевымъ такъ и замѣсцевымъ, що радо прибули на нашъ покликъ и взяли участь въ хоральныхъ спѣвахъ. — Дальше высказуемо прилюднѣ и щирѣ слова подяки Вп. панамъ, що зволили своими продукціями украсити нашъ концертъ, а то Вп. паннѣ Олесницкôй за єи чудне выголошенє Шевченковои поемы „Лебеди"; Вп. паннѣ Добромильскôй зъ Чорткова за артистичне выконанє на фортепянѣ утворôвъ: Вебера „Grand Concert" и Бетовена „Соната C-dur"; Вп. паннѣ Скочкôвнôй за єи чаруючу и повну чувства гру на цитрѣ; Вп. паннѣ Роговиньскôй за єи мягкій спѣвъ сольовый пѣснѣ „Кобы менѣ, мамо, намисто". — Дальше прилюдно дякуемо Вп. панамъ солістамъ Г., Ч., Г., котрыхъ сольовѣ партіи: „Цвѣтка дрôбная", „Минули лѣта", „Гетьманы, гетьманы", „Помарнѣла наша доля" выкликували бурю оплескôвъ. Вкôнци почуваемось до милого обовязку зложити слова подяки Всѣмъ, хто тôлько на нашъ покликъ поспѣшивъ будьто лично, будь зъ жертвою, и тымъ причинивъ ся до збôльшеня маленького фонду, за котрый колись мае станути въ Бучачи руска бурса. И такъ: Єго Ем. Сильвестру Сембратовичеви за щедру его жертву, Вбл. ґр. Емілію Потоцкому зъ Бучача, Впр. оо. М. Соневицкому зъ Велеснева, крил. Ткачуникови зъ Станиславова и многимъ другимъ, що поспѣшили зъ жертвами, — а также всѣмъ Вп. гостямъ прибувшимъ на концертъ. За помôчь бѣднымъ и сиротамъ нехай Вамъ Богъ верне! Жаль лише ставало, коли запримѣчено неприсутнôсть декотрыхъ своихъ видныхъ людей, и то зъ найблизшои окрестности. „Свои мя опустили..." Концертъ вôдбувъ ся въ просторôй сали нового будынку рады повѣтовои, котра, хочь не выкôнчена, але заходомъ комітету прикрашена и прибрана, приятне робила враженє. До исторіи сеи салѣ належати буде, що нашъ концертъ бувъ першій, котрый залунавъ въ єи мурахъ. — По концертѣ перейшли гостѣ до саль касиновыхъ та выдѣлу повѣтового и тамъ пôдъ вправнымъ веденемъ Вп. пп. Гр. и Б... пôйшла весела, повна гумору и житя забава, переплѣтана спѣвами хоральными. По бѣлôй коломыйцѣ о годинѣ 6-ôй рано почали участники розходитись зъ видными на лицяхъ жалемъ, що памятный сей вечеръ злетѣвъ такъ незамѣтно, скоро... Однакъ враженя, яке вôнъ въ серцяхъ всѣхъ полишивъ, повиннѣ не затертись — и маемо надѣю, що въ будучности на нашъ покликъ увидимо здвоене число гостей. Нинѣ высказуемо ще разъ всѣмъ участникамъ прилюдне спаси Бôгъ! — Вôдъ выдѣлу товариства „Шкôльна помôчь" въ Бучачи.

— **Новокурсні послы передъ выборцями.** Посолъ Барвѣньскій скликавъ — пôсля свого звычаю „тишкомъ-нишкомъ" — поименными запросинами выборцѣвъ зъ судового повѣту радехôвского до Радехова на четверъ минулого тыждня, а посолъ Вахнянинъ до Куликова на минувшу недѣлю. Оба послы въ вѣдомый свôй способъ поинформували прибувшихъ выборцѣвъ о дѣяльности рады державнои та своѣй и — якъ пишуть до рептильныхъ орґанôвъ — дôстали „повне" вотумъ довѣрія. Въ Радеховѣ навѣть дякували. Чому бы нѣ?!

— **Вписы на політехніку львôвску** на зимовый пôврôкъ 1896/97-ый починають ся 1-ого жовтня. Ново-вступаючѣ слухачѣ звычайнѣ якого-небудь выдѣлу фахового мають зголосити ся вôдъ 1 до 4-ого *жовтня* у декана до тычного выдѣлу. [Въ тыхъ самыхъ чотирохъ дняхъ будуть вôдбувати ся доповняючѣ испыты ґімназійныхъ матуристôвъ зъ ґеометріи и зъ вôльноручныхъ рисункôвъ]. Давнѣйшѣ слухачѣ звычайнѣ або прибуваючѣ зъ иншихъ рôвнорядныхъ институтôвъ технічныхъ, якъ и слухачѣ надзвычайнѣ мають зголоситись у декана дотычного выдѣлу вôдъ 1 до 8-го жовтня. Вписъ въ канцеляріи ректорату тревае до 15-ого жовтня. — Въ сѣмъ роцѣ отворює ся въ львôвскôй політехницѣ дволѣтный курсъ для ґеометрôвъ. Услôвя приняття на той курсъ тѣ самѣ, що и на иншихъ выдѣлахъ [свѣдоцтво испыту зрѣлости].

— **П. Левъ Турбацкій**, вôдсидѣвши кôлька мѣсяцѣвъ въ слѣдчôй вязници львôвскôй яко пôдозрѣный въ справахъ еміґраціи, вышовши на волю выѣхавъ до Анконы и тамъ мае яйсь дѣла въ домѣ для транспорту морского.

— **Мѣсто Перемышль** остатными роками сильно пôдносить ся. Центральне статистичне бюро у Вѣдни обчислило, що зъ днемъ 1 червня с. р. Перемышль мавъ 36.600 мешканцѣвъ цивільныхъ а 11.200 вôйсковыхъ, разомъ 47 800 душъ. Вôдъ 1890 року населенє побôльшило ся о 11.800 душъ.

— **Изъ-за люльки.** Дня 26 мая с. р. було весѣлє въ „Камѣнцѣ-Мысани" у одного тамошного господаря. Межи весѣльными гостями були Илько Скоропадъ и Иванъ Зеленый. Коли внішѣ гостѣ бавили ся, захотѣло ся Зеленому попакати троха люльки, а що не мавъ своеи, то просивъ Скоропада, щобы давъ ему зô своеи потягнути. Однакъ Скоропадъ не давъ люльки Зеленому. Тая вôдмова такъ розлютила Зеленого, що схопивъ ся зъ мѣсця, вырвавъ Скоропадови изъ зубôвъ люльку, кинувъ єи на землю и потоптавъ ногами. Вже тогдѣ мало що не прийшло до бійки, але ще на часъ перешкодили сему гостѣ весѣльнѣ. Але Зеленый поприсягъ пôмстити ся за вôдмову люльки. Отже вечеромъ, коли вже всѣ розходили ся до дому, вытягнувъ собѣ кôлъ зъ плота и засѣвъ на „ворога". Не довго прийшлось ему ждати. Незабаромъ надôйшовъ Скоропадъ, а Зеленый ударивъ его зъ заду коломъ по головѣ такъ сильно, що вôнъ заразъ упавъ на землю, а на другій день померъ въ наслѣдокъ розбитя черепа. Справу сю судивъ вчера львôвскій судъ присяглыхъ и засудивъ Зеленого на два роки вязницѣ заостренои постомъ и темницею. И все то за люльку!

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Выборы до коломыйскои рады повѣтовои розписанѣ на жовтень с. р. — Міністеръ д-ръ Едвардъ Рітнеръ выѣхавъ оногды до Бурштына до своеи родины.

Вѣсти зъ еп. станиславôвскои.

Зъ Богородчаньского Пôдгôря пишуть намъ: Въ память 300-ыхъ роковинъ берестейскои уніи вôдбудуть ся въ богородчаньскôмъ деканатѣ двѣ місіи. Перша місія въ дняхъ 11, 12 и 13 жовтня въ Солотвинѣ, а друга въ дняхъ 18, 19 и 20 н. ст. жовтня въ Богородчанахъ. Въ першôй місіи пôдъ проводомъ о. В. Паука возьмуть участь въ наукахъ священики зô своего деканата, а въ другôй, на котру богородчаньскій выдѣлъ повѣтовый ухваливъ 200 зр., запрошенѣ выдѣломъ повѣтовымъ місіонарѣ оо. Василіяне зъ однымъ місіонаремъ Єзуитомъ, котрый по польски выголосить народови проповѣдь о уніи. — Порядокъ місіи въ Солотвинѣ такій: Дня 10 жовтня вечѣрня зъ наукою о. Паука о цѣли місіи; 11-ого на утрени наука о. М. Кречковского, на службѣ Божôй о. М. Садовского, на вечѣрни о. Т. Билинкевича; 12-ого на утрени о. Н. Рудницкого, на службѣ Б. о. М. Филиповича, на вечѣрни о. М. Садовского; 13-го на утрени о. Т. Билинкевича, на службѣ Б. о. М. Кречковского; проповѣдь на закôнченє місіи пôдъ хрестомъ місійнымъ и науки катихитичнѣ держати буде черезъ всѣ три днѣ о. В. Паукъ.

Господарство промыслъ и торговля.

— **Рада Надзираюча товариствъ взаимныхъ обезпеченъ и взаимного кредиту „Днѣстеръ"** вôдбула дня 25 вересня с. р. звычайне [квартальне] засѣданє пôдъ проводомъ президента п. Василя Нагôрного при участи 14 членôвъ рады и въ присутности правит. комісаря ц. к. радника намѣстництва А. Гута.

По вôдчитаню протоколу зъ попередного засѣданя дирекція предложила подрôбне справозданє о дѣлахъ и станѣ товариства взаимныхъ обезпеченъ „Днѣстеръ" разомъ зъ рахунками приходôвъ и выдаткôвъ и біляисомъ по день 31 серпня с. р., зъ котрого показуе ся, що товариство взаимн. обезпеченъ „Днѣстеръ" дальше красно розвинуло ся, фонды товариства зросли и станъ зъ кôнцемъ серпня с. р. есть взагалѣ кориснѣйшій, анѣжь въ попередныхъ лѣтахъ. Рôвно жь предложила дирекція докладне справозданє о дѣлахъ и станѣ товариства взаимного кредиту „Днѣстеръ" по день 31 серпня с. р., показуючи также на цифрахъ біляису, що товариство кредитове „Днѣстрове" розвинуло ся красно и значно, що зъ власныхъ вкладокъ и вплаченыхъ удѣлôвъ, безъ помочи кредиту банкового, удѣлило позички 336 рôльникамъ и ремѣсникамъ въ 44 повѣтахъ въ сумѣ 110.195 коронъ, а довжники тѣ якъ найправильнѣйше въ означеныхъ ратахъ сплачують, та що зъеднуе собѣ щоразъ бôльше довѣре, чого доказомъ служить постôйный зрôстъ числа удѣлôвъ и числа вкладокъ, котрѣ походять вôдъ одиницъ и товариствъ зъ посередъ всѣхъ верствъ нашои суспôльности. А именно: на 377 членôвъ зъ 412 удѣлами до кôнця серпня с. р. були: 3 церкви зъ 3 удѣлами, 26 священикôвъ зъ 37 удѣлами, 33 урядникôвъ, адвокатôвъ, лѣкарѣвъ и т. п. зъ 44 удѣлами, 304 господарѣвъ селянъ и мѣщанъ зъ 304 удѣлами, 5 ремѣсникôвъ зъ 5 удѣлами, 5 женщинъ зъ 9 удѣлами, 1 товариство зъ 10 удѣлами; а зъ 173 вкладокъ въ сумѣ 111.291 коронъ и 52 сотикôвъ походило 22 вôдъ церквей и братствъ церковныхъ, 19 вôдъ товариствъ и фондôвъ, 38 вôдъ священикôвъ, 79 вôдъ свѣтскои интеліґенціи а 15 вôдъ селянъ и мѣщанъ. — Рада надзираюча приняла оба справозданя дирекціи зъ вдоволенемъ до вѣдомости. [Найважнѣйшѣ цифры обохъ справозданъ були вже поданѣ до загальнои вѣдомости въ формѣ короткихъ мѣсячныхъ справозданъ дирекціи печатаныхъ що мѣсяця въ часописяхъ].

Опôсля надзираюча рада выбрала о. Алексея Тороньского, котрого мандатъ яко заступника президента скôнчивъ ся, поновно на дальшѣ три роки заступникомъ президента рады.

По залагодженю внесень въ справахъ бѣжучихъ и удѣленю директивы для дирекціи що-до продуктивного льокованя дальшихъ фондôвъ — ухвалено удѣляти зъ товариства взаимного кредиту позички за вôдповѣднымъ забезпеченемъ табулярнымъ по-надъ суму 250 зр. ажь до квоты 1000 зр. и припоручено дирекціи, щобы застановила ся надъ справою заснованя товариства звязкового для рускихъ товариствъ задаткôвыхъ и евентуально поставила на слѣдуючôмъ засѣданю рады вôдповѣдне внесенє и проектъ.

— **Жнива въ Австріи.** Міністерство рôльництва оголосило теперь справозданє про жнива въ Австріи пôсля стану въ половинѣ вересня. Справозданє констатуе, що навѣть имовѣрне оцѣненя сегорôчного жнива теперь не можливе. Але взагалѣ можна сказати, що въ Австріи жниво пшеницѣ, жита, ячменю и вôвса ледви чи е середне. Въ поодинокихъ краяхъ, якъ отъ на Шлеску, жниво мабуть дуже зле, а у всхôдныхъ краяхъ, въ Галичинѣ и Буковинѣ станъ жнива *вже лѣпшій*, бо тамъ майже все жито, часто и пшениця та ячмѣнь були вже скôльчили ся, коли зачала ся посуха. При молоченю выйшли найлѣпшѣ результаты въ Галичинѣ и на Буковинѣ. Барабоя дуже потерпѣла за для вогкости; збôръ єи певно не буде й середный. О кукурудзѣ ще нема въ справозданю згадки, отже ще не знати, якъ великои шкоды наробили частѣ грады и тучѣ.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— Именованя. Міністеръ просвѣты въ порозумѣню зъ міністромъ справъ внутрѣшныхъ именувавъ правительственнымъ комісаремъ для першого риґорозумъ медичного въ университетѣ Львôвскôмъ въ роцѣ шкôльнôмъ 1896/97-ômъ краевого референта для санітарныхъ справъ д-ра Іосифа Меруновича радника намѣстництва; — а для фармацевтичныхъ испытôвъ въ львôвскôмъ университетѣ въ шкôльнôмъ роцѣ 1896/97-ômъ именувавъ екзамінаторами: а) при вступныхъ испытахъ: зъ фізики надзвыч. професора университету д-ра Игн. Закревского, зъ ботаніки звыч. професора университету д-ра Теоф. Цесельского; зъ загальнои хеміи звыч. професора университету д-ра Брон. Радзишевского. — б) при фармацевтичнôмъ риґорозумъ: зъ загальнои хеміи и фармацевтичнои проф. д-ра Радзишевского; зъ фармакоґнозіи звыч професора университету д-ра Вячесл. Соберанського, а асесоромъ аптикаря Якова Піпеса, а его заступникомъ аптикаря Кар. Склепиньского.

Телеґрамы „Дѣла"

Вѣдень 29 вересня. Цѣсарь надавъ руменьскôй королевôй вôдзнаку для штуки и літературы. — Робôтники въ робôтняхъ державнои зелѣзницѣ постановили зъ нинѣшнымъ днемъ пôйти въ слѣдъ за своими пражскими товаришами и залишити роботу, бо приказано имъ выконувати роботы також для Праги.

Лінцъ 29 вересня. При вчерашныхъ выборахъ до сойму зъ мѣстъ здобули клерикалы два новѣ мандаты, хочь ліберали ишли разомъ зъ народовцями. Клерикалы будуть такимъ чиномъ мати надъ двѣ третины голосôвъ въ соймѣ.

Краковъ 29 вересня. Вчера ставали послы д-ръ Вайґель и д-ръ Соколовскій передъ выборцями. Зборы зажадали, щобы послы заразъ на першôмъ засѣданю рады державнои выступили зъ наглымъ внесенемъ въ справѣ поведеня галицкихъ старостôвъ и щобы зажадали вôдъ правительства обороны ненарушимости посольскои та свободы зборôвъ. П. Вайґель обѣцявъ услухати та зложити мандатъ, коли бы коло польске не позволило ему выступити зъ такимъ внесенемъ.

НАДОСЛАНЕ.

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА

КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „Коперникомъ"

перенесеный до нового льокалю при пл. Галицкôй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєня електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя зъ провінціи водворотне.

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.

4185

Знана вôдъ многихъ лѣтъ ц. к. управ. рафінерія спиртусу, заосмотрена найлѣпшими приладами ректифікацийными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікерôвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникôвъ у Львовѣ

Яковъ Шпрехеръ и С-ка

поручае старѣ польскѣ сильнѣ горѣвки, дуже добрѣ розолісы, лікеры, румы правдивѣ зъ Ямайки, якъ также найлѣпшои якости краевѣ спеціялы якъ: Народôвка, Dziennik, Szczutek, Карпатôвка, „Дабелъ", Помаранчева не солоджена, Ратафія, Деренôвка и т. к. горѣвки упривилеєванѣ и одиноко правдивѣ если зъ нашои фабрики спроваджені.

Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарѣвъ, до побираня алькоголю абсолют. и найчастѣйшого спиртусу, до цѣлей лѣчничихъ вôльного вôдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спиртусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровью не шкôдный, бо не выробльованый въ есенціи оцтовои.

Складъ для мѣста Львова, ул. Коперника ч. 9 и въ головнôмъ складѣ водъ мінеральныхъ І. Йоллеса, улиця Кароля Людвика ч. 29.

4912 270—104

Глядае мѣсця

повернувшій зъ войска, нежонатый, испытованый пѣвець церковный, знаючій точно нотный спѣвъ и бувшій вже черезъ пять лѣтъ пѣвцемъ церковнымъ та управителемъ хору въ Бортковѣ. Адреса: **Илія Борухъ въ Ольшаници коло Золочева.**

293 2—3

Ванны довгѣ по зр. 15·— и 16·— насѣдовѣ по зр. 6·— и 7·50. — Кльозеты поковѣ по зр. 8·50, 17·— и 30·—

поручае Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры).

Ученикъ

VII клясы ґімназіяльнои глядае лекціи на село. Ласкавѣ зголошеня прошу надсылати до Адміністраціи „Дѣла" для Н. Н.

288 3—3

Харчь

найздоровшій и найдешевшій поодиноко и въ абонаментѣ лишь у Томашевскои и Равлюка въ Готели Варшавскôмъ.

273 3—12

Хіньске срѣбло

въ найлѣпшôмъ родѣ, на бѣлôмъ метали альпаковôмъ грубо срѣблене, зъ найславнѣйшои ц. к. надворнои фабрики Германа, вôдзначенои медалями на всѣхъ свѣтовыхъ выставахъ. Выробы тѣ гарнѣ и дуже тревалѣ, заступають цѣлкомъ щиро-срѣбнѣ накрытя.

Выключный складъ фабричный въ торговли КАЗИМИРА ЛЕВИЦКОГО у Львовѣ, при улици Трибунальскôй.

Зъ тои самои фабрики также накрыте АЛЬПАКОВЕ т. е. зъ бѣлого твердого металю подôбного до срѣбла, найтревалѣйше до щоденного ужитку.

Цѣны фабричнѣ и сталѣ! Цѣнникъ на жаданє даромъ и оплатно. 295 1—5

ОДИНОКА КНИЖКА

до 298 1—0

НАУКИ ВАРЕНЯ

въ рускôмъ языцѣ

обнимаюча потравы здоровѣ и смачнѣ, выйшла зъ друку и можна єи купити въ Народнôй друкарни — Львôвъ, готель Жоржа. Цѣна зъ пересыл. франко 76 кр

Иванъ Загарко

ученикъ VII кл. ґімн. глядае лекціи на село. Зголошеня пôдъ адресою: Иванъ Захарко почта Скло.

Молитвеник для дітий

виданий

коштом руского тов. педаґоґічного

В полотняній оправі з золоченим хрестом 20 кр.

Продае ся в книгарни Науков. тов. ім. Шевченка, Львів ул. Академічна ч. 8.

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продае товариство „Просвѣта"

1 зр. замѣстъ 3 зр.

Зоольоґія

на низші кляси шкіл середних.

Написав Іван Верхратский. Ціна 1 зр. 30 кр. а. в.

Д-ра Осипа Ростафиньского

Ботаніка шкільна

на кляси низші.

На язик руский переложив Іван Верхратский. Ціна 70 кр. а. в.

Обѣ тотѣ книжки можь дôстати въ книгарни Ставропигійскôй або у самого автора. Замовляючимъ у автора що-найменше пять примѣрникôвъ Зоольоґіи або десять примѣрникôвъ Ботаніки высылае ся жаданѣ книжки въ протязѣ двохъ днѣвъ. Порто оплачуе авторъ.

Академикъ А. Ф.

глядить лекціи на село. poste restante Самбôръ.

287 3—3

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 210. Львôвъ, Середа 18 (30) вересня 1896. Рôчникъ XVII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:	за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр.	на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр.	на пôвъ року . . . . 12 зр.
на чверть року 4 зр. 50 кр.	на чверть року . . . 6 зр.
у Львовѣ:	
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр.	на пôвъ року . . . . 3 зр
на чверть року . . . 4 зр.	на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовои або еи мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесеня приватнѣ числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

Посольскі справозданя въ Краковѣ.

Дня 28 е. м. ставали два демократичнѣ послы зъ мѣста Кракова, д-ръ Соколовскій и Вайґель, передъ своими выборцями, щобы здати справу зъ своеи дѣяльности въ радѣ державнôй.

П. Соколовскій розповѣвъ насамперéдъ історію упадку ґр. Таффого и въ звязи зъ тымъ историю реформы выборчои. Зôйшовши на баденѣвскій проектъ реформы, сказавъ, що є вôнъ о цѣле небо лѣпшій вôдъ того, зъ якимъ выступивъ було ґр. Таффе. Вôдтакъ розказувавъ про свою дѣяльнôсть въ колѣ польскôмъ, въ радѣ державнôй и въ комісіяхъ. Вôнъ старавъ ся о безпосереднѣ выборы въ Краковѣ и въ краковскôмъ округѣ, выступавъ въ оборонѣ Поляковъ на Шлеску и причинивъ ся до деякихъ здобуткôвъ на поли тамошного шкôльництва та до заложеня польскои ґімназіи въ Тѣшинѣ; порушивъ въ колѣ польскôмъ кривды [?] Поляковъ на Буковинѣ и ходивъ въ тôй справѣ въ депутаціи до всѣхъ міністрôвъ; причинивъ ся до того, що рада державна ухвалила 200.000 зр. на катедру на Вавели. Дальше вычисляв посолъ свои заходы у всякихъ иншихъ справахъ. Переходячи на коло польске, бесѣдникъ сказавъ, що бравъ пильну и живу участь въ засѣданяхъ кола, де часто приходило до значнои рôзницѣ поглядôвъ. Все-таки посолъ тримавъ солідарно зъ коломъ и тôлько тамъ, де ухвалы кола не згоджували ся зъ его переконанемъ, ухилявъ ся опôсля въ палатѣ вôдъ голосованя; такъ поступивъ при голосованю надъ справою задержаня вымкового стану въ Празѣ, посередныхъ выборôвъ зъ сѣльскои куріи и въ декотрыхъ иншихъ справахъ. Не бравъ також участи въ засѣданю рады державнои, коли польскѣ послы вôддавали честь памяти царя Александра III. При тôмъ всѣмъ уважае бесѣдникъ солідарнôсть кола польского за конечну. Поляки въ цѣлôй Европѣ не мають анѣ одного приятеля, то и не можуть нѣ вôдки надѣяти ся помочи; тымъ бôльшій длятого мають обовязокъ єднати ся мѣжь собою. Правда, що не все дѣе ся въ колѣ польскôмъ, якъ повинно бути, бôльшôсть кола въ неоднôмъ надуживае своеи переваги, управа політики кола вымагае основнои змѣны, але якъ-разъ длятого повиннѣ всѣ тѣ, що се бачать, вступити до кола, щобы сполучеными силами перевести въ колѣ потрѣбну реформу.

На интерпеляцію, длячого посолъ не выступивъ въ оборонѣ п. Леваковского и длячого не лучивъ ся зъ его політикою, вôдповѣвъ п. Соколовскій, що его заходы въ оборонѣ п. Леваковского були даремнѣ, а лучити ся зъ нимъ не мôгъ, не поспытавши впередъ выборцѣвъ.

Опôсля выступивъ п. Дашиньскій зъ интерпеляцією въ справѣ поведеня властій супроти вѣчь и зборôвъ. Интерпелянтъ пригадавъ рескриптъ краковского старосты Лясковского, котрый заборонивъ послови Вуйцікови скликувати зборы выборцѣвъ. Въ Бохни заборонено зборы выборцѣвъ черезъ діфтерію, панучу мѣжь дѣтьми. На Подґуржу не дозволено на зборы черезъ те, що недалеко стоить костелъ; на такій способъ — то въ Краковѣ не можна бы жадныхъ зборôвъ скликати. Вôдтакъ бесѣдникъ зôйшовъ на переслѣдуване кс. Стояловского, а опôсля, порôвнавши теперѣшный станъ въ Галичинѣ зъ вымковымъ станомъ въ Празѣ та зъ инквізицією середныхъ вѣкôвъ, запытавъ посла: чи посолъ внесе въ радѣ державнôй интерпеляцію въ тôй справѣ и запытае: чи те все дѣе ся за волею правительства? та чи стане въ оборонѣ кс. Стояловского?

На те посолъ вôдповѣвъ, що не може анѣ не хоче оправдати надужить властій и выступить зъ интерпеляцією въ радѣ державнôй, коли тôлько коло польске дасть ему дозвôлъ. — На замѣтку п. Дашиньского, що посла выбрано до рады державнои, а не до кола польского, вôдповѣвъ посолъ, що всѣ польскѣ послы злучили ся въ радѣ державнôй въ клюбъ польскій, а не галицкій, и що також его, д-ра Соколовского, выбрано пôдъ тымъ окликомъ.

Въ тôй самôй справѣ промовивъ ще п. Данелякъ. „Передъ двома мѣсяцами — мовивъ вôнъ — надôйшла до Галичины зъ Вѣдня вѣсть, що на часъ выборôвъ до рады державнои мае бути заведеный въ нашôмъ краю вымковый станъ. Тую вѣсть галицкѣ дневники приняли зъ обуренемъ. Однакъ вымкового стану не оголошено, але его заведено; а справлено его передовсѣмъ противъ нашого народу и противъ народныхъ послôвъ. Особливо въ послѣдныхъ тыжднихъ позаходили выпадки, якихъ нѣгде, въ жаднôмъ иншôмъ австрійскôмъ краю не найде, — выпадки незважаня на законы конституційнѣ. Дня 9 серпня урядникъ перемыского староства Мірскій увязнивъ соймового посла Новаковского безъ найменшои слушнои причины. Той выпадокъ выкликавъ въ цѣлôмъ краю велике враженє. А знову передъ кôлькома днями заборонивъ староста перемыскій п. Новаковскому скликувати вѣча и зборы зъ причины — якъ вище въ тôй заборонѣ — „налоговои“ аґітаціи, хочь законъ такои перешкоды не знае. Въ краковскôмъ окрузѣ є жандармъ, що селянамъ грозить револьверомъ та сухою вербою, коли будуть читати письма, забороненѣ єпископами; а робить се такъ, що не можна его за те обжаловувати, бо кличе селянина до себе до дому, зачиняе дверѣ и ажь тамъ безъ свѣдкôвъ зачинае кричати и грозити. — Дальше розказавъ бесѣдникъ, якъ жандармъ забравъ безправно селянинови Бартизелеви кожухъ и доси ему кожуха не вôддано, ба й не сказано, за що его взяли. „Але вже найзнаменитше — то рескриптъ краковского старосты до посла Вуйціка. Тутъ уже безъ найменшого сорому здоптано всякѣ законы конституційнѣ. Заграничнѣ часописи умѣстили рескриптъ п. Лясковского въ части гумористичнôй; такъ вôнъ неимовѣрный! Зъ уваги на тѣ небувалѣ насильства внѣсъ п. Данелякъ таку резолюцію: Зôбранѣ громадяне мѣста Кракова взывають своихъ послôвъ до рады державнои, пп. Соколовского и Вайґля, щобы на найблизшôмъ засѣданю рады державнои выступили зъ наглымъ внесенемъ, домагаючимъ ся вôдъ центрального правительства, щобъ оно стануло въ оборонѣ законôвъ и свобôдъ конституційныхъ, доптаныхъ въ нашôмъ краю якъ разъ черезъ тыхъ, котрѣ обовязанѣ стояти на сторожи законôвъ; щобы правительство центральне вôзвало до одвѣчальности старостôвъ, котрѣ нарушують ненарушимôсть посольску; щобы правительство поучило власти, старостôвъ и урядникôвъ своихъ о обовязкахъ, якѣ на нихъ тяжать; вкôнци щобы приказало адміністраційнымъ властямъ цѣлои Галичины заперестати розвязуваня політичныхъ зборôвъ пôдъ леда-якимъ позоромъ“.

Посолъ Соколовскій вôдповѣвъ, що оба послы, выбранѣ пôдъ окликомъ солідарности зъ коломъ польскимъ, не можуть тои резолюціи услухати, поки ихъ выборцѣ не уповажнять, що мають выступити зъ кола, коли-бъ оно не згодило ся на внесенє жаданои интерпеляціи.

Тогдѣ д-ръ Зісеръ внѣсъ другу резолюцію: „Зборы выборцѣвъ взывають пп. Соколовского и Вайґля, щобы на выпадокъ, колибы коло польске не згодило ся на внесенє въ радѣ державнôй протесту противъ надужить властій адміністраційныхъ въ Галичинѣ и на интерпеляцію въ тôй справѣ, — щобы въ такôмъ разѣ выступили зъ кола и такѣ интерпеляцію внесли въ парламентѣ.“

Обѣ тѣ резолюціи зборы выборцѣвъ ухвалили.

Опôсля посолъ Вайґель здававъ справу зъ своеи дѣяльности посольскои. Що-до ухваленыхъ розолюцій зазначивъ, що оба послы не можуть зрывати солідарности зъ коломъ польскимъ, отже и не можуть ити до рады державнои на власну руку, коли коло не згодить ся на жадану интерпеляцію. Въ такôмъ разѣ не було бы иншого выходу, якъ зложити мандаты.“

Такъ то деяуда говорять зъ послами, котрѣ не зважають на волю народу и побôчнѣ интересы ставлять выще вôдъ интересôвъ народныхъ. Коли то у насъ зачнуть таку бесѣду зъ такими послами?!

„Мы не маємо граматики!“

I.

Разъ якось стрѣтивъ ся я у Львовѣ зъ однымъ Русиномъ, що придержуе ся твердыхъ основъ въ розумѣню нашого народного побуту. Почали мы оба розмову про всяку всячину зъ житя Русинôвъ. Ажь тутъ мôй розмовникъ повѣдае: „Якъ у насъ може бути добре, коли мы не маємо граматики!“ Не було на стôлько часу, щобы довго розводити ся надъ симъ высказомъ, та й мабуть тяжко було бы пересвѣдчити чоловѣка, що такъ не є, коли вôнъ цѣле нещастє, цѣлу недолю руского народу звалив на тыхъ кôлька слôвъ: „мы не маємо граматики!“

Тая дивна гадка морочить не одного чоловѣка у насъ; хто знае, чи й не бôльша часть рускои интеліґенціи нѣчимъ иншимъ такъ завзято не журить ся, якъ тымъ, що „нема граматики“... Небôщикъ Станьчикъ, паяцъ польскихъ королѣвъ, заложивъ ся бувъ зъ дворáками и доказавъ, що найбôльше за его часôвъ було въ Краковѣ лѣкарѣвъ; а у насъ дуже легко було бы доказати, що найбôльше маємо граматикôвъ. Хто цѣкавый пересвѣдчити ся о правдѣ сего высказу, няй перегляне всѣ выдавництва нашихъ твердякôвъ, а певно найде, що три четвертины всего, що они написали, дотыкае азбуки. Пок. Наумовичъ писавъ въ „Науцѣ“ зъ 1873 р., що уважае фонетику найбôльшою язвою на Руси; на зборахъ „Русскои Рады“, на зборахъ „общества им. Качковского“ навѣть мало грамотнѣ селяне критикують книжки призначенѣ для ґімназіи; о. Красицкій такъ озлобивъ ся бувъ на читанку Барвѣньского, що не пошанувавъ анѣ свого становиска, анѣ своеи старости, але повырывавши поодинокѣ слова зуставлявъ и вôдчитувавъ такъ, що участники смѣялись и за боки брали ся, а вôнъ самъ, якъ комедіянтъ руки ломивъ и Руси загладу вѣщувавъ! Нашѣ рускѣ Конси-

---

2)

Ада Неґрі.

(*Конець.*)

Першѣ поодинокѣ пѣснѣ Ады Неґрі появляли ся въ „Illustrazione popolare“ и въ другихъ літературныхъ часописяхъ. Они вже вѣщували Италіи новый талантъ, зъ якимъ и мѣрити сь не могли такѣ импровізаторки якъ Рожа Таддеі, Тереса Бандінетті и другѣ. Коли-жь порозкиданѣ по часописяхъ поезіи появили ся 1893 р. заходомъ медіоляньского накладчика Тревеса окремою книгою п. заг. „Fatalita“, поетка вôдъ разу здобула собѣ розголосъ въ цѣлôй Европѣ, до якого друга книга „Tempeste“ мало чимъ причинилась. Скрôзь про неи заговорили; всѣ звернули на неи увагу. Она дôстала заразъ-же й посаду учительки при нормальнôй школѣ въ Медіолянѣ, а літературный комітетъ у Фльоренціи надѣливъ еи рôчною запомогою въ сумѣ 1500 зр. Творы-жь еи розôйшли ся скоро въ кôлькохъ накладахъ. Ада Неґрі въ однôй майже хвили осягла все, чого могла бажати собѣ въ мрѣяхъ: выгôдне становище и славу, *житє въ великôмъ мѣстѣ* и тысячѣ почитателѣвъ, що звеселяли еи розмовами, запомагали книгами. Она здобула навѣть те, до чого неразъ отверто зôтхала въ своихъ пѣсняхъ — любовь; выйшла за-мужъ за богатого медіоляньского купця. А прецѣнь при всѣмъ тôмъ щастю она щастя не знае. Мабуть се вже таке еи призначенє — не зазнати щастя; така жь фатальнôсть, яку она бачить въ житю и доли кождои людины. Не даромъ же она й цѣлу книгу пѣсень про своє й людске горе назвала „фатальностю“.

Такъ, фатальнôсть є пануючимъ тономъ усѣхъ пѣсень Ады Неґрі зôбраныхъ въ першôй книзѣ. Чи она описуе нужденне житє робучого люду и бунтъ его придавленый войскомъ, чи смерть старця въ шпитали, чи ганьбу церковои танечницѣ, щó кôнчить свои пописы смертію, чи смерть упавшого зъ крышѣ муляря, чи вкôнци будуччину волокиты, — всюды одинъ и той самъ тонъ, одна и та сама первопричина — фатальнôсть. Фатальностю вважае она и свою чорну долю до медіоляньскихъ часôвъ, ба й те, що она поеткою стала. Про се остане ось-якъ она пише на вступѣ до книги:

„Биля моеи постелѣ явила ся мара — нещастє.

„Не опущу тебе до смерти, боязка дитино; до смерти йти му за тобою, куды бъ ты не пôйшла!“ — озвала ся мара. — „Йди прочь вôдъ мене!“ — промовила я крôзь плачь. А коли мара сказала: „Хто терпить и кровю обливаючись творить, тому одному свѣтити-ме слава, бо лишь бôль мысли дае Божу силу. Хто тяжко боре ся, того й побѣда!“ — Я сказала: „Лиши ся!“

Зъ тымъ самымъ спокоемъ она згоджуе ся на все, на всѣ пригоды свого й людского житя. *Та ся еи згода не є резиґнацією немочи*, нѣ, — ѣй скрôзь свѣтить ясный промѣнь надѣѣ на красшу будуччину. И въ тôй надѣѣ, въ вѣрѣ въ євангельску запоруку, що останнѣ будуть першими, она удержуе и себе и другихъ. Христовѣ слова дали натхненє еи чудовôй пѣсни:

„Вôнъ се сказавъ — а за Нимъ небо Палестины палало вечѣрными блисками, займали ся тымъ блискомъ звалища упавшихъ столицъ. При урочистôмъ заходѣ сонця и шатѣ Божого Сына они инакше тканѣ були зъ промѣня. И урочисто голосъ Єго падавъ на моря, сушѣ и пустинѣ, на колѣноприклôнну молитву дѣтей и на сльозы зломаныхъ житемъ, а довкола лежала тишина, въ якôй лунали слова: „Хто нинѣ живе въ сумеркахъ ночи, завтра дня свѣтло побачить, слѣпый розкрые мглистѣ зрѣницѣ; хто нинѣ плаче й голосить, завтра весѣльнои пѣснѣ заспѣвае. Хто нинѣ знае лишь холодъ и спеку, хто мре голодомъ, чи вяне спрагненый любови, хто замѣсть любови, пониженє знавъ лишь, завтра вôнъ рвати-ме мірты й фіялки, завтра вôнъ живувати-ме въ гаяхъ повныхъ чару, буде впивати ся волею, радѣти сонцю, середъ оливныхъ деревъ, поспѣшаючи до брамъ красшои будуччины. Въ гору, въ гору злидарѣ, рабы! Въ гору, въ гору пониженѣ, погордженѣ! Встань въ имя Боже сиротскій народе, най твоимъ панциромъ буде Боже имя, йди, побѣди, прости всѣмъ!“ Такъ вôнъ казавъ. И народы и неба и пальмы и воды слухали мовчки тыхъ слôвъ. А въ нѣдрѣ землѣ, въ морскихъ глубинахъ на той голосъ почанали кôльчити ся посѣвы далекихъ вѣкôвъ. Цѣлу будуччину, свѣтъ цѣлый Вôнъ огортавъ своимъ пронибаючимъ зоромъ... А тымчасомъ у тѣни ждавъ Єго вже хрестъ ганьбы.“

Такимъ євангельскимъ духомъ натхнена поетка дивить ся на житє якъ на тяжку пробу чи завдачу, яку треба сповнити для красшои будучности грядущихъ поколѣнь. И та будучнôсть прийде скорше чи пôзнѣйше, — се буде також фатальнôсть. И чимъ бôльше пониженый, погордженый хто нинѣ, чимъ бôльше томить ся працею въ нуждѣ й горю, тымъ красша его будучнôсть. Тому й любить она бѣдный робучій людъ не зъ милосердя, але зъ великого запалу апостолки „слушного часу“. Тому она, спѣваючи про людске горе, не мае намѣру вызвати гнобленыхъ противъ гнобителѣвъ, бѣдныхъ противъ можныхъ. Она спѣвае лишь гимны на честь працѣ и муки зъ вѣрою въ конечну побѣду, зъ вѣрою въ будучу згоду й любовь усѣхъ. Однакъ видячи, що не всѣмъ судило ся дожити золотои хвилѣ, видячи тысячѣ конаючихъ въ борбѣ, падаючихъ передъ метою, она для нихъ жадае лишь милосердя. Бо впрочôмъ ѣй не лячно нѣ за себе, нѣ за своихъ. Она горда своимъ таланомъ є и остане, хочь-бы все противъ неи присягло ся, бо:

„Чи сей свѣтъ годованыхъ філістрôвъ, уживаючихъ роскоши міліонерôвъ, пестливыхъ кокетъ, свѣтъ зрады, жалю, ненависти, брехнѣ може зогидити менѣ мои яснѣ идеалы? Вôнъ повзае, я лину пôдъ небо; вôнъ въ багнѣ гние, я погорду маю *для него*; сама безпомôчна, спрагнена свѣтла — йду. На перекôръ глумови вырывае ся зъ моихъ грудей могуча пѣсня любови и я мовь бичь пôдношу огненне слово, щобъ нимъ ему кинути въ очи.“

То чувство гордости йде у Ады Неґрі въ парѣ зъ непоконанымъ завзятемъ, яке выплывае зъ переконаня, що молодôсть и запалъ въ борбѣ за чисту справу побѣдити мусять:

„Ты кидай громы, бѣси ся и лютуй!
Молодôсть робить мене жытя паномъ.
Кожду борбу я, всѣ злиднѣ, всю скруту

сторіи, якъ бы якій академіи до малои азбуки, повыдавали до пôдчиненыхъ священикôвъ наказы, якъ до нихъ треба писати. Великій переполохъ бувъ наставъ, щобы хто „ъ“ не опустивъ. А вже на послѣднихъ зборахъ общества им. Качковского въ Станиславовѣ вôдъ фонетики зачали бесѣду и на фонетицѣ скôнчили. И хтось бы сказавъ, що патріоты у насъ не працюють. Ой працюють, и ще якъ працюють!

О. Юстинъ Желехôвскій — якъ его нашій твердій назвали: великій „столпъ“ и „утвержденіе исторической Руси“ въ перемыскôй епархіи — выпустивъ 1894 року въ свѣтъ брошуру пôдъ заголовкомъ: „Іоанъ Снѣгурскій, его жизнь и дѣятельность въ Галицкой Руси“. Въ тôй брошурцѣ оповѣдае також и те, що Снѣгурскій не хотѣвъ приняти присяты II-ои части „Вѣнка“, бо, якъ самъ высказавъ, „не пристоитъ священнику, щобы имени его присвящалась книга свѣтская [собственныя слова епископа]“. Се було бы по трохи зрозумѣле. Однакъ почтенный авторъ трохи низше подае цѣлкомъ иншу причину. Епископови жаль було, що въ I-ôй части „Вѣнка“ укладники выпустили „ъ“ и въ 3-ôмъ лици глаголôвъ ужывали буквы „в“ замѣсть „л“ [„ходивъ“ замѣсть „ходилъ“]. А дальше на стор. 118 ôй пише: „Такъ поступаетъ человѣкъ чести и совѣсти, такъ дѣлаетъ истинный и праводушный патріотъ!“ Зъ сего высказу кождый переcвѣдчить ся, до чого доводить чоловѣка партійна злоба и заслѣплене. Якъ такому легко вôдсудити своихъ противникôвъ въ поглядѣ на правопись вôдъ чести и совѣсти! Если такій ученій мають у насъ голосъ и находять притакуване у значного числа суспôльности, то певно не заразъ возьме на Русь верхъ здорова гадка.

Ще одна цѣкава приключка пригадуе ся менѣ зъ монхъ школьныхъ часôвъ. Коли я бувъ въ I. и II. клясѣ гімназіи, уживали у насъ, якъ всюды, рускои граматики д-ра Осадцы. Помѣжь учениками було I-ше и II ге выдане. И мы поправляли — кождый пôсля свого розумѣня рускои граматики — въ I-ôмъ выданю въ 3-ôмъ лици глаголôвъ „л“ на „в“, а въ II-ôмъ „в“ на „л“. Була се дѣтвача забавка, певно не ббльша, якъ у о. Желехôвского!

А таки у насъ появило ся въ сѣмъ столѣтю досыть граматикъ. Одній списували граматики церковно-рускои мовы, другій народнои, а деякій и „тарабарщины“. А нашимъ твердякамъ все ще за мало! Они хотять якоись граматики, щобы не то старшій безъ всякои науки знали ёи на память, але щобы вже маленькій дѣти при грудехъ пôсля ёи правилъ безъ похибокъ бесѣдували.

Годилось бы застановитись, въ вôдки такій дивоглядній погляды у насъ на Руси беруть ся.

Русины теперь ще на дорôбку; письменство розвивае ся поволи и доперва въ двохъ послѣднихъ десятилѣтяхъ видно значнѣйшій придбаня. Може теперь по нашихъ школахъ наука рускои мовы стоить лучше, але давнѣйше або була занедбана, або не було нѣякои. Колись на цѣлу гімназію була читанка В. Ковальского и хрестоматія Я. Головацкого, а ще нинѣ де-хто не може нахвалити ся читанки Ковальского. Учителѣ рускои мовы самій дуже мало знали, то и ученикôвъ мало научили; де-хто думавъ, що по руски не треба богато вчити ся, бо кождый вже въ родиннôмъ домѣ навчивъ ся бесѣдувати. За те кождый ученикъ мусѣвъ прѣти надъ практичною граматикою нѣмецкою, а деколи и тростина помагала запамятати всѣ перемѣны нѣмецкихъ мôцныхъ глаголôвъ. Перейшовъ ученикъ до гімназіи, а тамъ якъ почали напихати его голову латинскими и грецкими формами, то неодному дали ся добре въ знаки сій старосвѣтскій мудрощѣ. И неоденъ, выйшовши зъ гімназіи, по десяткахъ лѣтъ пригадуе собѣ всѣ тій plusquamperfect-ы и aorist-ы, але якъ и про що сій писателѣ писали, не знавъ у школѣ, а теперь тымъ ббльше не знае. За те де-хто порôвнуе часы своеи науки, пригадуе собѣ граматичній вправы — и приходить до того высновку, що „мы не маемо граматики“. А прецѣнь звѣстно, що у Грекôвъ розвивало ся письменство, хочь довгій часы нѣхто граматики не укладавъ; доперва, коли вже грецке письменство почало упадати, забрали ся грецкій ученій въ Александріи за панованя Птоломеѣвъ до студій граматичныхъ. Однакъ на Руси все йде на вôдворôтъ и на пôвперекъ. Насампередъ азбука, вôдтакъ граматика, а ажь на послѣдокъ мова. Тымъ чиномъ нашій недоученій ученій неіують правила розвитку человѣка, хотять поправляти те, що нѣякимъ чиномъ поправити ся не дасть.

Десь-колись можна почути и такій выкликъ: „Го-го! я вже добре знаю, якъ треба по руски писати; мене професоръ Н. Н. учивъ граматики въ I-ôй клясѣ гімназіяльнôй, и дуже добре вчивъ та й вывчивъ!“ — Ну, певно! коли человѣкъ скôнчить гімназію, побуде на університетѣ, и ему выстатчае знане рускои мовы набуте въ I-ôй клясѣ, то въ сего мала потѣха для руского письменства и рускои справы!

Коли-жь до браку всякои науки, недостатку всякои критичнои гадки додамо безнастанну агітацію за мертвеччиною, то легко зрозумѣемо у де-кого тоту некольну ненависть до народнои мовы и до теперѣшнои правописи школьнои. Всѣ пôдъюджені малоумы, поминаючи живу, народну мову, глядають рôзныхъ способôвъ, якъ бы то Русины повинній писати, — одні идуть до церковщины, другій радять принати россійску мову або одно и друге помѣшати, щобы выйшовъ якійсь дивоглядъ, ще нишій писавъ бы навѣть по хіньски, абы лишь не по руска! Длятого и не буде нѣкому дивно, що одинъ о. бесѣдникъ на зборахъ „общества им. Качковского“ въ Станиславовѣ поставивъ внесене, щобы подати „меморіялъ въ императору написаный кровію“ за очищенемъ мовы въ рускихъ учебникахъ. Коли бъ се дѣйстно наступило, то оно було бы не очищенемъ а занечищенемъ... Але до того на певно не прийде! Однакъ въ сего всего бачимо, якъ значна часть рускои суспôльности — разъ изъ браку правдивои науки, а по друге за-для агітаціи индівідуôвъ, що зъ того жиють — забавляе ся пустыми дѣтвачими примхами, а майже нѣчого не причиняе ся до пôддвигненя свого рôдного, пригнетеного народу!

Письмо зъ Радехôвщины.

[Окружна конференція учительска и справоздане посла Барвѣньского въ Радеховѣ.]

Въ Радеховѣ бувъ въ днихъ 22, 23 и 24 с. м. троха бôльшôй рухъ, бо въ двохъ першихъ дняхъ вôдбула ся часткова окружна конференція учительска, а 24 ого справоздане посольске п. Барвѣньского.

На учительскôй конференціи выринула, по-при квестіи чисто-шкôльній, також квестія національна, именно при тематѣ: якъ маe учитель плекати у дѣтей чувства релігійній, патріотичній и династичній. Забирали при тôй темѣ слово дуже многій учителѣ, и то Русины всѣ по руски а Поляки по польски, тому дискусія повела ся переважно въ мовѣ рускôй, бо въ Радехôвщинѣ есть Русинôвъ ббльшôсть. Троха ббльше оживлену дискусію выкликали слова справоздавця, котрыми вôнъ закидувавъ шовінізмъ одній пани учительцѣ зъ причины высказу въ ёи тематѣ, що учителѣ Поляки не вмѣли або вмѣючи не хотѣли плекати языка руского по школахъ зъ выкладовою мовою рускою. Могло здавати ся, що сей закидъ дотыкае учителѣвъ тутешныхъ, длятого навѣть одинъ зъ Русинôвъ пôднѣсъ голосъ въ оборонѣ товаришѣвъ-Полякôвъ Радехôвщины, що оно такъ не есть, бо справдѣ тутъ того нема. Супротивъ того панѣ товаришка пояснила, що она не мала и не могла мати на гадцѣ своихъ сусѣдôвъ, а тій слова ёи вôдносять ся до учительôвъ зъ иншого округа, де по рускихъ школахъ ще е такій, що не знають мовы рускои. На се навела она и факты. По тôмъ ёи пояснено перепрошено ёи.

Вечеромъ того-жь дня вôдбувъ ся пиръ, а властиво спôльна вечеря устроена учителями въ честь свого старшого товарища, п. Оришкевича, директора въ Радехова, зъ нагоды, що міністерство именувало его директоромъ. Кромѣ всѣхъ учителѣвъ взяли участь въ вечерѣ: инспекторъ Левель и священики: лат. каноникъ Скальскій, рускій о. Давидовичъ и катихитъ Балювка. По польскôй промовѣ инспектора въ честь заслуженого педагога промовляли також одинъ учитель по руски а одинъ по нѣмоцки [бо було и 6 учителѣвъ Нѣмцѣвъ].

На другій день вела ся на конференціи знов оживлена дискусія надъ розкладами научного матеріялу на всѣ степенѣ и клясы зъ викладовою мовою якъ рускою такъ и польскою.

Посольске справоздане п. Барвѣньского вôдбуло ся въ сали уряду громадского. Язило ся зъ картою запрошеня до сорокъ селянъ, пять священикôвъ рускихъ, два польскій и сѣмь особъ зъ интелегенціи, мѣжь ними пять учителѣвъ. Посолъ въ тригодинній промовѣ пояснювавъ, що то е рада державна а що делегація, вôдтакъ переходивъ усякій справы и вôдчитувавъ уступы зô своихъ бесѣдъ. По скôнченій промовѣ посла наступили интерпеляціи.

О Свистунъ запитувавъ: чи не дала бы ся завязати якась институція фінансова, котра бы помогла набувати селянамъ розпарцельованій кусники зъ ббльшихъ посѣлостій; се повздержало бы рухъ еміграційный а заохотило бы селянъ до працѣ та ощадности и пôднесло бы ихъ матеріяльно а черезъ се и морально. Бо такъ, якъ теперь е, невелика користь для селянъ зъ внесеня посла, щобы увôльнати жовнѣрѣвъ на жнива, бо и тій, що сидять дома, не мають що робити на дво- або три-морговыхъ господарствахъ.

Дальше о. Герасимовичъ запытувавъ посла: чи не дало бы ся якось получити тій розбитій партіи, коли вже не цѣлій, то людей зъ кождои охочихъ до працѣ для народу, нехай спôльно працюють.

Опôсля о. Свистунъ забравъ другій разъ слово. Навѣвши слова п. Барвѣньского, що мало е послôвъ въ радѣ державнôй и въ сеймѣ, пôднѣсъ, що тому може не лишень самій выборцѣ та правыборцѣ, але и послы винній. Послы нашій повинній бути якъ тій свѣтила, Послы нашій повинній бути якъ тій свѣтила, присвѣчувати всякими честнотами, а тымчасомъ якъ оно есть? — часомъ одній другимъ интерпеляціи не пôдписують!

На се вôдповѣдавъ посолъ по черзѣ: Що-до згаданои фінансовои институціи — була вже бесѣда и може колись удасть ся завязати. — И що-до орґанізаціи порушенои о. Герасимовичемъ була також мова. „Я — мовивъ п. Барвѣньскій, — не виненъ, що е роздоры; я подававъ уже неразъ руку до згоды [? — *Ред.*], я посылавъ депутацію до пос. Романчука [? — *Ред.*]. Коли мене хотѣли выбрати головою клюбу руского въ сеймѣ, то я сказавъ отверто, що не приймy, отже я не гляджу за гонорами, якъ менѣ приписують. Я тридять лѣтъ тому, якъ присягавъ, що буду все трудитись для добра свого народу, и запевняю, що тои присяги я не зломивъ и не зломлю.“

На те вставъ о. Левицкій и сказавъ, що не можна анѣ погадати, щобы той Барвѣньскій, котрый колись пробудивъ Тернопôльщину до житя, мавъ свôй нарôдъ зраджувати. Отже не остаесь нѣчого иншого, якъ вôдспѣвати послови „многая лѣта“. И вôдспѣвано.

Справоздане зъ люстрациі читаленъ тов. „Просвѣты“ и господарствъ селяньскихъ въ повѣтѣ борщѣвскôмъ.

(Дальше.)

10. Ольховець громада велика и досыть добре мае, грунты, ще не дуже роздроблені. Земля тутъ значно рôзнить ся вôдъ землѣ въ иншихъ селахъ, будучи занадто пропускальною, въ положеню горбковатôмъ и споличчстôмъ, въ порохницю убогою и длятого въ лѣта посушній урожаѣ тамъ неможливій. Тутъ зеленій навозы вôддали бы важній услуги, тымъ ббльше, що грунты селяньскій положеній близько вôдъ села. Зъ особливостій въ тôй громадѣ выпадае занотувати годôвлю красныхъ коней, можность введеня тамъ промыслу кошикарского, позаякъ вздовжь Дністра и доплывовыхъ потокôвъ на обшарѣ около 60 морґôвъ удавала бы ся лоза кошикарска, а котрои культура въ иншихъ мѣцевостяхъ того повѣту не находить вôдповѣдного мѣсця. Въ тôмъ селѣ есть до 300 людей письменныхъ, але до читальнѣ належить лише 94 людей, а читальники окрôмъ пильныхъ сходинъ зазначили доси свою дѣяльность заснованемъ лише касы позичковои малою квотою.

11. Мѣльница есть мѣсточкомъ и осѣлищемъ суду повѣтового, уряду податкового и т. д., а зъ сего можна-бъ заключати и надѣятись, що и рухъ просвѣтно-економічный повиненъ буги тамъ значнымъ та дорôвнувати рухови въ Борщевѣ и Скалѣ. А прецѣнь о тôмъ нема й бесѣды, бо зô всѣхъ звѣданыхъ мѣсцевостій читальня въ Мѣльници е найслабшою. На звыжь 500 христіяньскихъ нумерôвъ до читальнѣ належить лише 25 членôвъ, и тій крôмъ сходинъ де-коли, не можуть розвинути своеи дѣяльности нѣ то на поли просвѣтнôмъ, нѣ на економічнôмъ, позаякъ стрѣчають много ворогôвъ, и то не тôльно мѣжь чужими але и своими. Взагалѣ атмосфера въ охрестности Мѣльницѣ е тяжка, особливо въ самôй Мѣльници, хотяй та мѣсцевôсть высоко положена, теренъ сухій, а плывучій о чверть милѣ Дністеръ маe каменисте корыто, тожь нема тамъ вôдповѣдныхъ условій въ годôвлѣ якихъ-

---

Перетриваю — и горда остану,
Скоро на долѣ мови руини
Блискъ монхъ двацяти лѣтъ мече тѣни.“

Не диво теперь, що поетка въ останныхъ щасливших для нея часахъ тужить неразъ за чорною минувшостю, коли зъ ёи грудей вырывали ся часто голосы роспуки и жалю на знѣвечене житє, на долю, що казала ѣй вянути безъ любови, безъ всѣхъ окрасъ житя и тыхъ приемностій, якій могли ѣй подати подорожи, книги и товариство образованыхъ людей. Она бачила тогдѣ и ясній стороны чорного житя, що давали ѣй натхнене. Неразъ при голодѣ й холодѣ въ тыхъ сѣрыхъ дняхъ и весна до нея всмѣхала ся:

„Зимно, холодно менѣ зъ вами, книги, що лишь про боѣ говорите давній! що менѣ зъ того, коли майске сонце стукае въ шибы вôкна мого нинѣ. Рожь новыхъ запаху хочу, въ промѣню хочу скупати ся золотистôмъ! Мумія, статуи, гробы зъ ґраніту, чи-жь васъ не збудить придорожный запахъ, той титанічный запахъ весны, що наче повѣнь плыве? Тѣни минулыхъ вѣкôвъ, зôвяле листє вôдцвившихъ часôвъ, героѣ, фільософы, тираны, чи жь васъ не збудять, чи-жь васъ не досягне луна теперѣшнои хвилѣ? Пустѣть, пустѣть мене туды, де въ сонци маe розвити ся нове знане, туды, де блищить ся и кипить рожева филя любови! Най я побачу ся помѣжь робôтниками, тамъ, де працюють молотомъ, сокирами; най я полину туды, де гонять по шинахъ дымомъ окутаній зелѣзній машины. Дайте выбѣгти менѣ въ темный гай, мѣжь высокій травы, збôжа. Колись на тыхъ старыхъ полахъ борбы пролита кровь великодушно нивѣ заплодноюе землю. Тягне мене до себе свѣжа мурава, тягнуть до лету розправлевай крыла. Прощайте знищенй книги! Втѣкаю вôдъ васъ, щобъ утопити ся въ зелени, въ квѣтахъ, въ сонци!“

Въ хвилях недолѣ она знаходила и ббльше вытревалости, енергіи, якъ та робôтница мати, що працюючи въ фабрицѣ, потомъ и кровію обливае ся, а не падае духомъ.

„Не вôльно ѣй хорувати, бо въ неи е сынъ, на котрого чолѣ ґеній вытиснувъ свое пятно, сынъ, що е гордостю въ ёи нуждѣ. Она выразно бачить его велику будучность, якъ слава й богатство сплывають на его темноволосу голову. Най-же вôнъ вчить ся теперь пильно въ хатѣ, куды й сонце не загляне, най собѣ заховае силу мушкулôвъ и здорову енергію. Най умираючôй въ нуждѣ матери вôддасть останне поздоровлене та поцѣлунокъ и кине ся въ бôй. А най остане чистый, чесный и непорочный, бо-жь мати пожертвувала за него повне муки житє въ гамбрнôй робôтни.“

Сей образъ материньскои любови, якои она зазнала мабуть вôдъ власнои матери, манить и саму поетку. Она хотѣла-бъ мати хочь бы й чужу дитину-сироту, щобы могла бути ѣй матѣрю, вчити вѣрити и працювати. „Була-бъ для него така ласкава, якъ небôщка его мати, показала-бъ ёму, якъ мыслити й працювати. А може колись на старôсть мала-бы въ нѣмъ пôдпору; може зъ него выросъ бы гордый борець, що зôтхнувъ бы надъ ёи гробомъ.“ Такъ само она рада-бъ пригорнути й малого хлопця, бездомного волоцюгу („Birichino di strada“), бо „и ёи душу пожирало нещастє, и она була терновою вѣткою, ѣй тежь пригадуе ся жалôсна, зажурена мати. Она кождый ббль знае: его любити мусить.“

Але й супружа любовь була темою ёи пѣсень, ще тогдѣ, коли она ёи не зазнала. Она тужила за нею, хочь и вгадувала, кôлько то лихъ та любовь наконти готова. Въ одній поезіи она каже, що надъ дѣвчиною, котрôй всмѣхнула ся любовь мужчины „ангелъ зъ высоты болѣе, а передъ вôвтаремъ смутить ся конаюча лямпа“. Въ другôй поезіи („Strana“) вѣтеръ, бушуючи по зеленôмъ лѣсѣ, оповѣдае исторію циганки, що зраджена милымъ втопила ся въ рѣцѣ. „Могучо вѣтеръ гне верхи деревъ, гущавиною плывуть якійсь жалѣ и шумы — то душа покôйнои, що не знайшла спокою.“

Якъ гарно Ада Негрі вмѣе образами зъ природы малювати й выкликувати душевнй настроѣ, свѣдчить стихъ подôбный змѣстомъ до „Strana“. Щобъ удержати чаръ поетичнои формы, подаю его у вязанôмъ перекладѣ:

О берегъ бита силою слѣпою
Шумить и плаче филя — а на филю
Нôчный блакитъ безъ зôръ глядить въ ту хвилю
Й хоча-бъ вѣтрець шелеснувъ де собою.

Шумить и плаче филя — а на лонѣ
Ёи мягкôмъ колысана спочила
Дѣвчина мертва, ще принадна, мила
Въ обôймахъ водъ, въ самоубôйчôмъ сконѣ.
Шумить и плаче филя — смутку й болю,
Здаеть ся, повній тій таємній звуки,
Здаеть ся, що се людскій крикъ роспуки
На зраджену любовь, зрадливу долю.

Таній сумній наслѣдки любови вôдстрашують ёи на хвилю. Она каже въ одній пѣсни навѣть, що „поцѣлунокъ на ёи чистыхъ устахъ бувъ бы тôльки нещастемъ“, а прецѣнь остаточно она не може выречи ся его: „зôвяла рожа пригадуе ѣй смерть, а она не хотѣла бы вмерти передъ любовю“.

Нинѣ, выйшовши за-мужь, Ада Негрі любовній пѣснѣ спѣвае, якъ перше, щиро, — они вôдчуті, дармá, що неразъ се е перлы загадочного смутку. Она й пролетарямъ, якъ и перше, посвячуе ббльшôсть пѣсень, але тій пѣснѣ не мають вже давнои силы и чару. Чому? Бо перше она спѣвала безъ найменшои упереднои думки, безъ тенденціи. Скоро-жь другій въ ёи пѣсняхъ про житє бѣдного и робучого люду зачали шукати тенденціи и, поясняючи ихъ на свôй ладъ, знайшли ту тенденцію та похвалили, вона взяла похвалу за указôвку и зъ выразнымъ намѣромъ почала складати новій тенденційній пѣснѣ. Що тій пѣснѣ вызначують ся тежь красою, се можна завдячувати лише силѣ ёи таланту. Але чару свѣжости и щирости въ нихъ уже таки менше — книжка „Tempeste“ таки слабша якъ „Fatalita“. Тому й назвавъ я творы Ады Негрі подвôйнымъ прикладомъ поетичнои творчости.

У Львовѣ, дня 25 вересня 1896.

Д-рô В. Щуратъ.

небудь бацилѣвъ... Може бы хто зô знатокôвъ зъ Борщѣвщины схотѣвъ сю справу блище розслѣдити та выслѣды подати до прилюдной вѣдомости.

12. Устє епископске и 13 Пилипче мають грунты и мѣсцевѝ вôдносины майже однаковѝ. Въ обохъ мѣсцевостяхъ посѣлости дуже роздробленѝ, але годôвля худобы, особливо въ Устю, єсть старанна — и сему то завдячують они лучшій свôй бытъ. Въ Устю число читальникôвъ рôвно-жь мале, а дѣяльнôсть читальнѣ слаба. Въ Пилипчу читальнѣ ще нема, але єсть надѣя, що вскорѣ заснує ся, до чого — мимоходомъ сказавши — давно вже часъ було.

14. Пищатинцѣ мають грунты пѣсковато-глинковѝ, тожь вѣзъ сего села бараболѣ мають покупъ въ Борщевѣ. Посѣлости тамъ ще не дуже роздробленѝ, заможнôсть досыть добра, годôвля худобы стараннѣйша, а людъ досыть просвѣченый и освѣдомленый впливомъ борщѣвскихъ Русинôвъ. Читальня не має вправдѣ власнои крамницѣ анѣ иншои зъ економичныхъ институцій, але члены сходять ся на зôбраня що недѣлѣ и свята, а крамницю веде оденъ зъ читальникôвъ на свôй рахунокъ.

(*Дальше буде.*)

Звертаємо увагу нашихъ Вп. передплатникôвъ, що небавомъ кôнчить ся третій чвертьрôкъ та що крайна пора вырôвнати залеглости и надсылати дальшу передплату. Залеглости въ передплатѣ у насъ значнѝ, тожь мы мусѣли бы застановити дальшу высылку нашои часописи неточнымъ передплатникамъ.

НОВИНКИ.

— **Выдѣлъ Рускои Бурсы въ Стрыю** повѣдомляє отсимъ, що въ интернатѣ, якій отвирає ся зъ днемъ 1 листопада с. р., може знайти помѣщене ще 8 ученикôвъ зъ умѣреною оплатою 8–15 зр. Рефлектуючѝ на приняте своихъ сынôвъ зволять найдальше до 7 ого н. ст. жовтня зголосити ся письменно або устно у предсѣдателя товариства, долучаючи до поданя декларацію: яку квоту мѣсячно зобовязують ся платити. Интернатъ стоить пôдъ управою выдѣлу, а надзôръ надъ молодежію зволивъ обняти рутинованый педагогъ, професоръ гімназіяльный, котрый мешкати буде въ домѣ бурсовôмъ. До интернату приймає ся також учениковъ зъ IV-ои клясы школы народнои. — *Юл. Федусевичъ* предсѣдатель. *Юл. Костецкій* секретарь.

— **Епископомъ перемыскимъ** — пôсля найновѣйшихъ вѣстій — має бути именованый крилошанинъ Чеховичь, адміністраторъ епархіи.

— **Зъ исторіи нашои еміграціи.** Нѣмецка часопись Der Beobachter, що выходить въ Куритибѣ [въ провінціи Парана въ Бразиліи] доносить, що живучѝ тамъ галицко-рускѝ еміґранты подали до муніціпальнои рады прôсьбу о вôдступлене имъ куснека землѣ пôдъ будову греко кат. церкви. Еміґранты тіи боять ся ассиміляціи зъ численными польскими кольоністами. Сего они собѣ цѣлкомъ не бажають, бо и за далекимъ океаномъ въ Бразиліи хотять задержати свою питому народнôсть зъ еи звычаями и обычаями. За найлѣпше средство до того уважають они выбудуване церкви.

— **Стіпендію зъ фундаціи им. Каролины Глинецкои** 105 зр. рôчно надало на предложене Ставропігійского института намѣстництво Львови Рудницкому, студентови II. року правъ въ львôвскôмъ университетѣ.

— **Новѝ стаціи телеграфнѝ** зъ обмеженою службою денною отворюють ся зъ днемъ 1-ого жовтня въ Яновѣ коло Теребовлѣ и въ Будзановѣ повѣту теребовельского при тамошныхъ урядахъ почтовыхъ. — Годить ся замѣтити, що въ остатнôмъ часѣ число телеграфныхъ стацій множать ся у всхôднôй Галичинѣ.

— **Новѝ выборы до рады мѣскои въ Снятинѣ** [по скасованю попередныхъ] вôдбудуть ся: въ днахъ 1 и 2 жовтня зъ III ого круга, дня 5 жовтня зъ II-ого а дня 6 жовтня зъ III-ого круга. Нехай же Русины снятиньскѝ держать ся крѣпко и солідарно!

— **Для приватнои женьскои семинаріи учительскои въ Ряшевѣ** [остаючои пôдъ управою выслуженого професора Бѣлиньского] вписало ся на перший рôкъ 16, на другій 21 учениць. По двохъ рокахъ науки можуть учениць сѣдати до испыту зрѣлости въ тамошнôй мужескôй семинаріи учительскôй.

— **„Воєводѣ усе вôльно!"** Пôдъ симъ окликомъ подала часопись „Szkolnictwo ludowe" такій цѣкавый фактъ зъ господарки краевои рады шкôльнои. Въ Краковѣ при однôй школѣ мѣскôй именовано пана Фр. С. старшимъ учителемъ въ роцѣ 1894 ôмъ — а вôнъ доси не вчивъ анѣ годины. Якъ же се дѣє ся? Ого п. Фр. С. пôзнавъ ся зъ гр. Дѣдушицкимъ зъ Неслухова и пôйшовъ до него на кôлька лѣтъ на ґувернерку. Першого року бравъ платню шкôльну, потому зрѣкъ ся еи. Але мимо того вôнъ зъ кôнцемъ червня [по скôнченôмъ роцѣ шкôльнôмъ] зголошує ся и бере платню зъ касы за два мѣсяцѣ вакацийнѝ, а по вакаціяхъ знову дôстає вôдпустку на цѣлыхъ десять мѣсяцѣвъ. Чи не гараздъ? По двохъ рокахъ такои спекуляціи подавъ ся п. Фр. С. о вôдпустку вже на третій рôкъ — и буквы Д. и Б. порозумѣли ся зъ собою, абы все пôйшло гладко. Краєвску раду шкôльну була вже обурила тая исторія и не хотѣла признати панови Фр. С платнѣ за вакаціи, — але „зъ горы" прийшовъ инакшій наказъ. Такъ краєва рада шкôльна, котра иншихъ учителѣвъ въ такихъ выпадкахъ по кôлькохъ мѣсяцяхъ пенсіонує, тутъ дає вôдпустку лѣтами! „Зле дѣє ся, братя! — каже Szkolnictwo. — Моральна гниль точить суспôльнôсть, а злый примѣръ дає „гора"...

— **Оріґінальна правопись руска** панує на зелѣзницяхъ державныхъ. Н. пр. на зелѣзничихъ возахъ: Упрашає ся умильно П. Т. подорожних не умѣщувати в бічних проходах воза ніяких приручних пакунків, як також не задержуватись також підчас перестанків на стаціях щоби не спиняти товаришів подорожи в вісіданю и висіданю. Вѣдень в серпни 1886 ц. к. Генеральна Дирекція австр. державных зелѣзниць". Або напись „Маркіецѣ", що виднѣє на тамошнôмъ дворци...

— **Зъ Трієсту.**

— Здоровѝ земляче! Якъ ся маєте?

— Добре, що вы... — такъ я привитавъ ся зъ землякомъ, що довшій часъ живе въ Трієстѣ и вже таки по-троха поиталіянщивъ ся. Говорили мы мѣжь собою по руски, мѣшаючи помѣжь русчину невôдступнѝ оклики, котрѝ всякому, хто лишь хоть короткій часъ пробуде мѣжь Италіянцями, застрягають въ ухахъ та въ мозку.

— Ebbene, що будемо сегодня робити?

— Идемо на „pranzo" до „osteria" Bonavia. Потôмъ поѣдемо на ранаддіо до Сантъ-Андре, а вечеромъ пôйдемъ до театру.

— Allora добре. Пôйдемъ до театру. Teatro di munizipio, правда, ще не отвореный, але за то въ Teatro Fenice єсть добра compagnia. Primadonna спѣває гарно, а що также важне та чого рѣдко мѣжь спѣваками подыбати, грає свою ролю зъ чувствомъ. Могла бы навѣть выступати въ compagnia dramatica. А то, знаєте, бувае — выступить собѣ такій спѣвакъ або спѣвачка, стане якъ якій bostone [кôлокъ] на тыхъ дошкахъ и не рушає ся. Коли я таке бачу, то хоть-бы голосъ бувъ de russignolo [соловейка], я заплющую очи, щобы собѣ чувства не збавити. А signorina Crusceniska не то!

— Якъ зве ся primadonna?

— Та кажу: signorina Crusceniska.

— Тажь то наша землячка! Не знаєте?

— Вôдки менѣ знати? Живу вже въ Трієстѣ бôльше якъ 20 рокôвъ, то якъ менѣ знати про новѝ таланты, що повстають на Руси? А се талантъ!

— Коли тутъ выступає signorina Крушельницка, то конечно идемо до театру.

Давали оперу Вердіого Forza del destino. Се старенька собѣ опера, однакъ въ Италіи она ще йде — разъ зъ пієтизму для Вердіого, а вôдтакъ таки и длятого, що гарзѝ въ нѣй є мельодіи. Правда, довжезна се опера — не те що Cavalleria rusticana або Pagliacci. Въ оперѣ Forza del destino треба дошукуватись тыхъ перелъ музыки. Крôмъ того се ще одна зъ тыхъ звѣстныхъ италіяньскихъ оперъ, що то найменче половина артистôвъ на сценѣ гине, а конаючи выспѣвують ще зъ пôвъ годины неразъ пречуднѝ аріи, котрыхъ мельодія не все вôдповѣдає ситуаціи. Не кажу, щобы умираючѝ выспѣвували гопака, але часомъ и таке менче-бôльше бувае.

Театръ Fenice великій. Публики було повно. Пôдносить ся занавѣса. На сценѣ Eleonora di Vargas. Чи се панна Крушельницка, чи нѣ? Бачивъ я еи разъ чи два въ львôвскôмъ театрѣ пôдчасъ выставы. Нѣ, се не она! Signorina Crusceniska — то не панна Крушельницка Саломея. Голосъ повный, школа знаменита. Вслухуюсь — вдивляюсь — и радуюсь. Одинъ якійсь рухъ, якась нота, котру я собѣ ще затямивъ зô Львова...

Се она! наша землячка.

По першôмъ актѣ пôслали мы свои карты для панны Саломеѣ и просили въ своѣмъ характерѣ землякôвъ, щобы насъ приняла.

По другôмъ актѣ приняла насъ панна Саломея въ своѣмъ camerino — и мы побалакали собѣ по щирому черезъ цѣлый третій актъ, въ котрôмъ она не выступала. Панна Крушельницка щира руска дѣвчина — и мы незвычайно були радѝ, що познакомили ся зъ нею лично. На другій день — була се недѣля — зробили мы ѣй візиту въ мешканю. Привитали ся мовь давнѝ вже знакомѝ. Чого чужина не робить!... Для насъ панна Саломея устроила въ своѣмъ сальонѣ маленскій концертъ. Сестра еи, панна Олена, котра ѣй товаришить пôдчасъ подорожей, акомпанювала на фортепянѣ, а панна Саломея спѣвала намъ украиньскѝ пѣснѣ. Се все було такъ чудно, такъ ґарно, такъ ловило за серце, що мы бы були слухали и слухали безъ кôнця. Тôлько енергічна панна Олена урвала свôй акомпаниментъ и тымъ сказала досыть! „Ты ще сегодня вечеромъ выступаєшь на сценѣ, то буде зъ тебе..." Буде зъ неи, та за мало було для насъ.

Хваливъ бы я, хваливъ бы и не переставъ бы — разъ, що се була чужина, а мы зôйшлись тутъ земляки, друге — голосъ прегарный и школа пречудесна, а трете — least not last — личне знакомство и еи особа та щирый невымушеный обхôдъ такъ пôдбивъ насъ, що годѣ. Але що у насъ въ Галичинѣ неразъ зъ патріотизму хвалить ся усяке, що не все заслугує на похвалу, а найшли бы ся такѝ, що не повѣрили бы симъ тутъ написанымъ панеґірикамъ, то я долучую тутъ вытинки зъ италіяньскихъ ґазетъ „Mattino" и „Adria". [Рецензіи въ обохъ тыхъ часописяхъ справдѣ дуже хвалять панну Крушельницку — *Прим. Ред.*] Що-жь менѣ остаєсь, якъ сказати паннѣ Саломеи спаси-Бôгъ и пожелати ѣй успѣхôвъ въ Европѣ та въ Америцѣ, куда — чую — заду мує выбрати ся въ гостину.

— **Вдовѣ по пок. Євгенію Ганкевичу**, недавно помершôмъ субститутѣ нотаріяльнôмъ зъ Кôцманя, украли невыслѣдженѝ доси злочинцѣ на зелѣзничôмъ шляху Лужаны-Станиславôвъ дорогоцѣнности вартѝ 900 зр. и 120 зр. готôвки. Жандармерія енерґічно слѣдить за злочинцями.

— **„Правда"** зъ фарисейскою набожностію завертає очи и взносить до неба руки зъ причины сцены на станиславôвскôмъ вѣчу, дотыкаючои Єго Ем. кардинала. И другимъ була тая сцена прикра, а мы подали еи именно зъ дневникарского обовязку, коли декотрѝ нашѝ дневники представили еи невѣрно. Єсли-жь „Правда" и люде, щó стоять за симъ органомъ, обурюють ся, то власне они найбôльшу поносять вину, аннектуючи найвысшого достойника руско-католицкои церкви, котрого становище єсть по-надъ партіями, до своеи антинароднои, польско-правительственнои политики. Таке надужиоване вправдѣ догôдне для людей нового курсу, але оно наражує повагу головы галицко-рускои церкви бôльше, нѣжь кôлька слôвъ загонистого радикала. Д-ръ Трильовскій єсть, якъ звѣстно, може найзавзятѣйшій зъ радикалôвъ и найменше перебирає въ словахъ, а згадавъ о Єго Ем. кардиналѣ тôлько въ звязи зъ пп. Барвѣньскимъ та Вахнянином и тôлько якъ о политику, не о князю церкви. Обурене „Правды" має отже трохи иншу причину. А о. Струтиньскій, чоловѣкъ впрочôмъ щирый, тôлько ексальтованый [чого не о всѣхъ можна сказати], бувъ бы свому начальникови церковному далеко лѣпше прислуживъ ся выступленемъ поважнымъ и спокôйнымъ.

— **Страшна пригода** лучила ся сими днями въ однôй мѣсцевости козельского повѣту на Шлеску. Лѣсничій вôддавъ одному зъ лѣсныхъ робôтникôвъ рушницю и велѣвъ еи задержати у себе якійсь часъ, бо самъ мусѣвъ пôйти на дворець. Робôтникъ поставивъ рушницю въ комôрцѣ свого мешканя и пôйшовъ зъ хаты. Коли по полудни повернувъ, сказала до него єго 6-лѣтна дочка: „Стрѣляйте, тату, до мене; буду видѣти, чи вмѣєте!" Отець, будучи певнымъ, що рушниця не набита, выцѣливъ до дочки, потягнувъ за курокъ... а въ тôй хвили дѣвчинка упала на землю. Набôй розбивъ ѣй цѣлкомъ передну часть головы и смерть заразъ наступила. Неосторожного вôтця такъ дôймила ся пригода, що самъ тажко занемôгъ.

— **Продавъ свого трупа.** Незвычайный выпадокъ описують вѣденьскѝ часописи. Передъ кôлькома лѣтами якійсь родомъ зъ Галичины Ернестъ Глиньскій, коли єму такъ зле вело ся, що попродавъ всѣ движимости, постановивъ ще продати остатну свою власнôсть т. є. свого трупа. Коли оріґінальну тую оферту вôдкинувъ вѣденьскій шпиталь, Глиньскій звернувъ ся до британійского музею въ Лондонѣ. Той принявъ предложене и приславъ Глиньскому 500 злр., а Глиньскій пôдписавъ декларацію, котрою признавъ по своѣй смерти право до свого трупа британійскому музееви. По тôмъ минуло кôлька лѣтъ и Глиньскій якъ-разъ теперь померъ. Родина помершого, хочь знала о тôй умовѣ зробленôй ще за житя покôйника, не хотѣла видати трупа музееви. Дирекція музея повѣдомлена о тôмъ, згодила ся на просьбы родины, але зъ тымъ застереженемъ, що грошѣ выданѝ за трупа зверне. Отже родина зачала горячково старати ся о высоку, якъ на незаможныхъ, квоту 500 злр. Коли вже цѣлкомъ сумнѣвали ся о можнôсть добути тую суму, знайшли припадково мѣжь паперами по помершôмъ кôлька сотъ злр., призначеныхъ Глиньскимъ на образоване двохъ его сестрѣнцѣвъ, и тѝ грошѣ звернули дирекціи музея.

— **Справа жѣночои одежѣ.** На жѣночôмъ конґресѣ въ Берлинѣ розбирано также квестію жѣночои одежѣ. Перший промавлявъ докторъ медицины Шпонеръ и майже всѣ части жѣночого одягу скритикувавъ зъ практичныхъ, санітарныхъ и моральныхъ оглядôвъ. Насампередъ спôдниця — она спиняє свобôдно ходити и причиняє ся до забираня пороху. Спôдниця повинна бы бути зроблена такъ, щобы стопа могла высувати ся, въ кожду сторону отже найменше на 10 центиметрôвъ вôдставати вôдъ землѣ. Дальше д-ръ Шпонеръ зганивъ гальки, котрѝ шѣснацятый вѣкъ выдумавъ на те, щобы женщины лекше могли удавати, що они широкѝ въ клубахъ. Ще гôршій корсетъ. Бесѣдникъ демонструвавъ его шкôдливôсть на кредковôмъ образку Венеры медицейскои. Хто — пытавъ вôнъ — счислить народы, вычислить имена, котрѝ выповѣли вôйну корсетови? А однакъ якій малый результатъ, мимо довгого говореня и писаня. За мало уваги звертає ся также на те, що корсетъ стѣсняє ся ще бôльше пôдъ тягаромъ спôдниць. Для теперѣшнои ґенераціи ставъ ся корсетъ конечнымъ, бо нашѝ доньки и жѣнки мають мушкулы хребтовѝ занадто слабо розвитѝ. Доперва тогдѣ, коли нашѝ дѣвчата черезъ ґімнастикованє тѣла розвинуть ся фізично нормально, будуть могли обходити ся безъ корсету. Волосє на головѣ треба бы завивати якъ найнатуральнѣйше, и то безъ помочи зелѣзка, а накрывати мягкимъ фільцовымъ капелюхомъ або хусткою, не якимись гнѣздами птичими та цѣлыми огородами цвѣтôвъ. Наконець шпильки до волося, вуальки, невôдповѣднѝ плащѣ и за высокѝ обцасы були предметомъ бесѣды професора, по котрôй буря оплескôвъ розлягла ся по сали. — Ще бôльше и голоснѣйше признане добула собѣ панѣ Сара Прельсонъ. И она признала, що теперѣшный одягъ женщинъ анѣ практичный, анѣ не причиняє ся до здоровля. Спôдниця лишить ся все символомъ жѣночои безрадности и залежности. Одинъ славный лѣкарь сказавъ, що доти не повѣрить въ еманципацію женщинъ, доки они цѣлыми годинами будуть мусѣли шукати кишенѣ въ спôдници. Нинѣшна мода приневолює тримати ся такъ штивно, що вдовци можна бъ повѣрити въ гіпотезу Дарвіна, що дѣти родять ся зъ штивными руками. Мужескій одягъ є рѣшучо практичнѣйшій, але вôнъ анѣ не такъ гарный, анѣ естетичный. Длятого новый одягъ жѣночій не повиненъ брати взôрця зъ мужеского. Жѣночій одягъ въ будучности має бути иншій. Костюмъ циклістки єсть практичный и шиковный, але що зъ того, коли на жаль вôнъ примѣненый до смаку зôпсованого корсету. За найздоровшій и найвôдповѣднѣйшій треба признати одягъ королевои Людвики, поминувши лишь декольте. — Отже бесѣдниця припоручила заложити досвѣдну стацію для розумного жѣночого одягу. — Въ дискусіи забирали ще голосъ: д-ръ Краєвска зъ Босны противъ корсету; д-ръ Хатіцеанъ зъ Тіфлісу обговорювавъ справу жѣночого строю зъ становища кліматольоґічного. Панна Бона Пайсеръ радила одягъ циклістокъ, до котрого не треба гальки и корсету. Останна говорила панна Карстенъ и зъ жалемъ заакцентувала, що жѣнка доси все ще остає въ дуже великôй неволи у Кравчихи.

— **Народне вѣче въ Дрогобичи**, котре мало вôдбути ся дня 28 с. м., заборонило староство дрогобицке. Всюды одна и та сама исторія!

— **Реформа системы численя часу.** Французъ Етієнъ, депутованый зъ Орану въ Альжірѣ и бувшій віцепрезідентъ палаты депутованыхъ, рѣшивъ ся внести въ палатѣ проєктъ змѣны численя часу на десяточный. Тôлько одинъ одинокій часъ лишивъ ся при давныхъ традицийныхъ мѣрахъ; у всѣмъ иншôмъ выперли ихъ обчислюваня въ системѣ метричнôй, бодай у Франціи и въ романьскихъ краяхъ. Примѣнене десяточнои системы численя часу вымагало бы дѣлити день на 10 годинъ, годину на 100 мінутъ, мінуту на 100 секундъ. П. Етієнъ проєктує скликати пôдчасъ мѣжнароднои выставы въ Парижи 1980 року въ тôй справѣ конґресъ, щобы то нове числене часу приймили всѣ державы безъ найменшихъ похибокъ.

— **Золоте весѣлє въ цѣсарскôмъ бурґу.** Найстаршій мешканець бурґу „надлямпарь" Иванъ Фрідль передъ кôлькома днями святкувавъ 85-ту рôчницю своихъ уродинъ а незабавомъ буде обходити также золоте весѣле зô своєю 77-лѣтною жѣнкою, зъ котрою жиє въ дуже великôй згодѣ, бо ще нѣ разу не було у нихъ „квасôвъ супружихъ". Вôдъ 55 лѣтъ мешкає Фрідль въ бурґу и зъ гордостію каже, що служить уже третьому цѣсареви. Мимо такъ пôзного вѣку Фрідль и єго жѣнка держать ся цѣлкомъ здорово.

— **Театръ папугъ** приѣхавъ до Львова и дасть три представленя въ дняхъ 1, 3 и 4 жовтня въ льокали почтового клюбу [готель Жоржа]. Директоромъ театру єсть п. Томасевичь, котрый мôгъ выучити своихъ артистôвъ-папугъ ґімнастики, танцѣвъ, декламаціи и т. п.

— **Дрôбнѝ вѣсти.** Обманьство, зъ черги вже не перше, выкрыто знову на выставѣ въ Будапештѣ; показало ся, що богато выставцѣвъ спровадило собѣ товары заграничнѝ, прибили на нихъ знакъ мадярскій и выставили ихъ за чисто мадярскѝ. — Великій скарбъ знайшли мулярѣ при реставраціи дому въ Рушкичи на Угорщинѣ; они выкопали зелѣзну скринку зъ наполеондорами, дукатами и т. п. загальнои вартости 50.000 зр. — Въ Бродахъ убили за-для дѣвчины тамошнѝ парубки жовнѣря Масіяна зъ Буковины.

Наука штука и література.

— **„Систем приватного права австрийского"** [выдаваный зъ рукописій пок. професора Олександра Огоновского пôдъ редакцією проф. П. Стебельского при помочи нашихъ академикôвъ] печатає ся въ друкарни „Наук. товариства им. Шевченка". Печатають ся рôвночасно оба томы. Зъ першого тому кôнчить ся друкъ загальныхъ наукъ, а зъ другого загальна часть зобовязань. Печатане обохъ частій скôнчить ся зъ кôнцемъ сего року.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На будову церкви въ Сасовѣ** надôслали до парох. комітету: Єго ц. и к. Высокôсть архикнязь Іосифъ 20 зр.; д-ръ Игнатій Мазанекъ лѣкарь зъ Сасова 20 зр.; Жигмонтъ Плукасевичь офіціялъ зелѣзницѣ зôбрану складку въ Ицканахъ на Буковинѣ 8 зр. 30 кр.; Впр. о. Конст. Чеховичь архипресвитеръ Капітулы перемыскои 5 зр.; о. Алекс. Чемериньскій, шамбелянъ и деканъ въ Золочевѣ вôдъ себе и вôдъ Братства церковного 5 зр.; о. Ив. Кобриновичь, парохъ Жупаня, складку вôдъ парохіянъ и вôдъ себе 3 зр. 73 кр.; Іосифъ Стефановичь властитель Щирця 2 зр.; о. К. В. зъ Тарн. 1 зр.; І. Дзундза инспекторъ шкôльный въ Золочевѣ 3 зр.; Петро Маркевичь зъ Сасова 5 зр.; Ив. Маркевичь зъ Сасова 4 зр.; Іосифъ Черкавскій зъ Сасова 1 зр.; Андрѣй Филиповичь зъ Сасова 2 зр. — Всѣмъ тымъ ласкавымъ Добродіямъ складає комітетъ парохіяльный сердечну подяку! *Сим. Пѣтушевскій* гр.-кат. парохъ и предсѣдатель.

Телеґрамы „Дѣла"

Вѣдень 30 вересня. Тутешна рада мѣска ухвалила резолюцію, въ котрôй узнає, що законъ о свиннѣ, котрый має прийти передъ раду державну на найблизшôй сесіи, є неможтивый до приняти. Рада завôзве також иншѝ мѣста, щобы прилучили ся до тои резолюціи.

Прага 30 вересня. Вчера вôдбувъ ся зъѣздъ молодоческихъ посôлвъ зъ Чехъ и зъ Шлеска и ухваливъ резолюцію, въ котрôй молодоческе сторонництво заявляє, що и на дальше стане на становиску опозиціи до правительства, а то зъ уваги, що правительство гр. Баденього не вôднесло ся прихильно до адресы ческихъ послôвъ соймовыхъ и до правнодержавнои резолюціи, принято комісією адресовою, — що нѣчимъ не причинило ся до розширеня автономіи краю и переведеня рôвноправности ческои мовы и черезъ те все ще на Моравѣ верховодять Нѣмцѣ. Зборы домагають ся розвязаня рады державнои и розписаня новыхъ выборôвъ. Вѣдниця застерѣгають собѣ послы свободу въ вôдносинахъ до иншихъ сторонництвъ.

Петербургъ 30 вересня. Управитель міністерства справъ заграничныхъ Шишкинъ выѣхавъ вже до Парижа.

Курсъ Львôвскій
зъ дня 28 н. ст. вересня 1896.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жада
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	217 50	220 50
Зелѣз. Львôв.-Черное. по 200 зр. а. в.	287 —	291 —
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в. . .	390 —	400 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. . .	210 —	— —
Листы заставнû за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 4% а. в.	96 70	97 40
Банку гипот. галиц. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	110 20	110 90
Банку гипот. 4½% а. в. льос. 50 л. .	99 80	100 50
Банку краевого 4½% а. в. льос. 51 л.	100 20	101 90
Товариства кредит. гал. 5% а. в. . .	— —	— —
Банку краевого 4% а. в.	97 50	98 20
Товар. кред. гал. 4% а. в. I емісіи . .	97 80	98 50
Товар. кред. гал. 4% а.в. льос. 41½ л.	97 60	98 30
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 56 л. .	97 50	98 20
Листы довжнû за 100 зр.		
Гал. Зав. кред. сел. 2½% (давн. 5%) въ ликв.	— —	— —
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос. въ 15 л.	— —	— —
Облиґи за 100 зр.		
Индемнизац. галицкû 5% м. к. . . .	— —	—
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	97 40	98 10
Комунальнû Банку краев. 5% II. емис.	102 —	102 70
Позички краев. зъ 1873 по 6% а. в.	105 —	— —
Позички краев. зъ 1883 по 4½ а. в.	100 —	— —
Позички краев. 4% в. а.	97 .	97 70
Позички краев. 4% короновои . . .	97 —	97 70
Льосы:		
Мѣста Кракова	26 —	28 —
Мѣста Станиславова	42 —	— —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 62	5 72
Наполеондоръ	9 51	9 61
Пôвъимперіялъ	9 55	— —
Рубель срѣбный	120 —	125 —
Рубель паперовый	127 60	128 60
100 марокъ нѣмецкихъ	58 70	59 20

НАДÔСЛАНЕ.

Лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ

Д-ръ Станиславъ Яна

вернувъ

и ординуе вôдъ 3—5 год.

при улици Валовôй ч. 27.

279 5—5

Змѣна льокалю

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „Коперникомъ"

перенесеный до нового льокал при пл. Галицкôй ч. 1

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроенѧ електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя зъ провінціи оборотно.

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.

4185

ВЫЙШОВЪ МОЛИТВЕННИКЪ выданый „Просвѣтою"

въ народнôй мовѣ, великій, обôймаючій 640 сторôнъ друку, найновнѣйшій зô веѣхъ такихъ Молитвенникôвъ.

Молитвенникъ сей мѣстить въ собѣ: I.) Молитвы щоденнû раннû и вечѣрнû. II.) Зъ Богослуженя церковного, именно: а) въ Вечернѣ, б) зъ Повечерницѣ малои, в) зъ Повечерницѣ великои, г) зъ Утренѣ, д) Литургія св. Іоана Золотоустого, е) Молитвы въ часѣ св. Литургіи. III. Тайны покаяня и пресв. Евхаристіи. IV.) Молитвы для рôзного вѣку, стану и въ рôзныхъ потребахъ. V.) Молитвы въ часѣ Великого посту. VI.) *Молитвы на празники* а) Господскû, б) Богородичнû, в) Святыхъ VII.) Молитвы сполученû зъ вôдпустами, VIII.) Акафистъ до а) Исуса Христа, б) Пресв. Богородицѣ, в) св. Отця Николая. IX.) Молебенъ до пресв. Богородицѣ. X.) Тропарѣ, кондаки, богородичнû и прокимены а) недѣльнû, б) щоденнû, в) на празники Господскû, Богородичнû и Святыхъ, г) на деякû *потребы.* XI.) Коляды и иншû пѣсни церковнû. XII.) Мѣсяцословъ цѣлого року.

Сей Молитвенникъ дôстати можна **въ канцеляріи товариства „Просвѣта"** Ринокъ ч. 10 **и въ книгарни Ставропигійской и перепл. заведеню М. Спожарского** по такихъ цѣнахъ:

1) Молитвенникъ брошурованый . . — зр. 70 кр.
2) оправленый на-пôвъ въ полотно зъ одвѣтными вôдтисками . . . — „ 90 „
3) оправленый цѣло въ полотно зъ золоченями и вôдтисками . . . 1 „ 10 „
4) оправленый якъ пôдъ 3) зъ додаткомъ золоченыхъ берегôвъ . . 1 „ 30 „
5) оправленый на-пôвъ въ шкôру зъ золоченями и вôдтисками . . . 1 „ 10 „
6) оправленый цѣло въ шкôру зъ золоченями и вôдтисками . . . . 1 „ 60 „
7) оправленый якъ пôдъ 6) зъ додаткомъ золотыхъ берегôвъ . . . 1 „ 80 „

Замовляючû поодиноко Молитвенники зволять присилати на оплату почты 20 кр.

— Друкарня Наукового Товариства имени Шевченка пошукуе ученика до практики зъ укôнченою II клясою гімназ. або реальною.

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА"

у Львовѣ ринокъ ч. 10

выдало новый накладъ друкôвъ

I. Друки правничû:
1. Позовъ въ справахъ дрôбныхъ лібра по 25 кр.
2. Контрактъ купна и продажи вз. I. ліб. по 40 „
3. „ „ „ „ II. „ „ 40 „
4. „ „ „ „ III. „ „ 40 „
5. Повномочіе 40 „
6. Подяня о екс- и интабуляцію, взôръ а) б) в) г) лібра по 40 „
7. Написы до подань о интабуляцію л. по 20 „

II. Друки для касъ позичковыхъ:
9. Дневникъ касовый лібра по 40 „
10. Книга довжникôвъ „ „ 40 „
11. *Книжочка для позичаючого* 100 прим. 2·— „
12. Скриптъ довжный „ „ 1·20 „
13. Книжочка вкладкова (щадн.) „ „ 3·— „

III. Друки для крамниць:
13. Книжка товарова лібра по 40 „
14. Книжка касова „ „ 40 „

IV. Друки для Читалень и Касъ позичковыхъ:
15. Спись членôвъ лібра по 40 „

Ч. 83.544.

Обвіщенє.

З кінцем сего року уплвває час, на котрий декотрі еpаріяльні стацьї митничі в Галичині виарендовані зістали.

В сім отже році перепроваджена зістане лїцитация в цїли дальшого їх виарендована.

На тих стациях митових, котрих користне для Скарбу виарендоване не могло би наступити, впроваджене зістане побиране мита у власнім заряді, а поручене буде в первім ряді за відповідним винагородженем пенсіовістам, провізіоністам, квієсцентам и інвалідам, о скілько они були би готові до обнятя чинностей побираня мита під приступнима для Скарбу *условіями* и посїдали до того фізичне и умыслове уздібнене.

Пенсіоністи, провізіоністи, квієсценти і інваліди, котрі мають охоту убігати ся о подібне занятe на одній з тутешно-краєвих еpаріяльних стацій митових и посїдають до того потрібні условія, мають зголосити ся найдальше до кінця жовтня с. р. письменно до тої ц. к. Дирекції округа скарбового, в котрім окрузї дотична стация митова лежить, подаючи, при котрій стациї митовій були би готові заняти ся побиранем мита и за яким винагородженем.

Ц. к. краєва Дирекция скарбу.

Львів дня 24 вересня 1896. 299

Бронзôвнича рукодѣльня

Володимира Усценьского

перенесена

зъ *улици Галицкои ч. 15*

на

улицю Руску ч. 1

(въ дôмъ тов. „Просвѣты")

и сполучена зъ торговлею готовыхъ товарôвъ всякого роду, параментôвъ церковныхъ, столовои заставы, сервизôвъ зъ хиньского и правдивого срѣбра

пôдъ новою фірмою

Евгеній Спожарскій

и 185 15 - 25

Володимиръ Усценьскій

Львôвъ, ул. Руска ч. 1.

Принимають ся якъ давнѣйше всякû замовленя и вôдновленя рѣчей церковныхъ зъ золота, срѣбла, бронзу и ин.

Замовленя выконують ся оборотною почтою.

ДЯКА,

що умѣвъ бы оснувати хоръ ермольоґічный, потребуе сейчасъ урядъ парохіяльный въ Хишевичахъ, почта Рудки. Стація зелѣзнича Городокъ вôддалена 1½ милѣ. Платня 50 зр. рôчно и доходы церковнû.

294 2—2

Вже выйшла

перша велика народописна

КАРТА

украиньско-руского народу.

Зладжена

д-ромъ Григоріемъ Величкомъ

а выконана въ робôтни Андрѣя Андрейчина літоґрафа у *Львовѣ*, коштомъ и заходомъ Товариства „Просвѣта" у Львовѣ.

Замовляти можна въ Товариствѣ „Просвѣта" у Львовѣ (ринокъ ч. 10, I. поверхъ).

Цѣна книгарска карты: 3·50 зр. а для членôвъ Товариства „Просвѣта" и для передплатникôвъ „Зорѣ": 2·50 зр. за примѣрникъ.

Замовляючû зволять долучити 50 кр. на кошты пересылки.

Карта выконана въ 19-ти красках и налѣплена на полотнѣ. 9—12

Зоольоґія

на низші кляси шкіл середних.

Написав Іван Верхратский. Ціна 1 зр. 30 кр. а. в.

Д-ра Осипа Ростафиньского

Ботаніка шкільна

на кляси низші.

На язик руский переложив Іван Верхратский. Ціна 70 кр. а. в.

Обѣ тотû книжки можь дôстати въ книгарни Старопигійскôй або у самого автора. Замовляючимъ у автора що-найменше пять примѣрникôвъ Зоольоґіи або десять примѣрникôвъ Ботаніки высылае ся жаданû книжки въ протязѣ двохъ днѣвъ. Порто оплачуе авторъ.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1 мая 1896 року після годинника середно-европейского.

Поїзди відходять зі Львова: поспішні			особові				до / з	Поїзди приходять до Львова: поспішні			особові			
							Берлїна	5·10	1·30	—	8·55	6·55	9·30	—
8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—	Кракова (Вроцлава і Відня)	5·10	1·30	8·45	8·55	6·55	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	6·45	—	Варшави	5·10	—	—	8·55	—	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	*6·45	—	Мушини-Криниці через Тарнів*) (тілько від 25 червня до 15 вересня)†) (тілько від 1 червня до 30 вересня)	*5·10	—	—	†8·55	6·55	—	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Мушини-Криниці через Ряшів	5·10	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	6·45	—	Мушини-Криниці ч. Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Хабівки через Тарнів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	11·00	—	9·55	—	—	Хабівки через Ряшів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	—	—	9·55	6·45	—	Хабівки через Перемишль	—	1·30	—	8·55	—	—	—
8·40	—	11·00	4·40	—	—	—	Мшани долїшної через Тарнів							
—	2·50	—	4·40	—	—	—	Розвадова і Надбереза через Дембицю	—	—	—	—	6·55	—	—
—	—	—	4·40	9·55	6·45	—	Рави рускої через Ярослав	—	1·30	8·45	—	—	9·30	—
—	—	—	4·40	—	6·45	—	Кросна, Івонича, Риманова, Сянока через Перемишль	—	1·30	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	—	5·22	—	7·22	—	Мезе-Лаборча і Пешту через Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
							Лавочного, Пешту, Міскольча Мункача							
—	—	—	—	9·35	—	—	Гребенова (тілько від 10 липня до 31 серпня включно)	—	—	—	12·10	8·00	—	—
—	—	—	5·22	9·35	*3·05	7.22	Скольього і Стрия*) (зі Скольього тілько від 1 мая до 30 вересня включно)	—	—	—	—	1·51	—	—
—	—	—	—	9·35	7·22	—								
—	—	—	5·22	—	—	—	Станіславова через Стрий	—	—	—	12·10	8·00	1·51	*10·10
—	—	—	—	—	—	—	Хирова через Стрий	—	—	—	12·10	8·00	1·51	
6·10	—	—	—	—	—	—	Сучави, Гусятина, Кересмезе, Слободи рунг., Бергомету, Чудина, Радовець, Кимполюнґа, Букарешту і Ясе	—	—	—	—	8·00	1·51	10·10
—	—	—	▬	10·25	—	—	Сучави, Чорткова, Кересмезе, Калуша, Сопова, Букарешту і Ясе	—	—	9·50	—	—	—	—
—	—	—	—	2·4'	—	—	Сучави, Радовець, Бергомету і Чудина (кождого понедїлка), Печеніжина	—	—	—	—	2·01	—	—
—	—	—	—	—	—	10·15	Сучави, Гусятина, Калуша, Новоселиці, Чудина (що понедїлка), Радовець, Кімполюнґа, Ясе, і Букарешту	—	—	—	—	—	6·13	—
—	—	—	—	9·15	7·05	—								
—	—	—	—	9·15	—	—	Сокаля і Ярослава через Раву руску	—	—	—	—	7·28	—	—
6·14	2·25	—	—	9·48	—	11·12	Белзця	—	—	—	8·15	5·45	—	—
6·00	2·11	—	—	9·30	—	10.45	Підволочиск і Бродів (на дворець Львів-Підзамче)	—	—	—	—	5·45	—	—
—	—	—	—	1·32	—	—	Підволочиск і Бродів (на головний дворець)	—	2·18	9·55	7·42	4·45	—	—
—	—	—	—	1·20	—	—	Брухович (тілько від 1 мая до 25 червня і від 15 серпня до 6 вересня включно)		2·34	10·05	8·05	5·10	—	—
—	—	—	—	3·20	—	—	Брухович (тілько від 26 червня до 14 серпня включно)	—	—	—	—	—	8·03	—
—	—	—	9·45	3·00	8·55	—	Янова*) (через цілий рік), †) (тілько від 16 червня до 31 серпня включно)	—	—	—	—	—	8·25	—
—	—	—	*9·45	†1·05	§ 3·00	*6·25	Янова (тілько від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цвітня включно)	—	—	—	*7·50	—	†5·28	†8·54
—	—	—	1·32	—	—	—	Зимнои Води від 1 мая до 6 вересня в недїлї і сьвята	—	—	—	—	1·10	7·48	—

Увага. Години печатані грубими черенками означають пору нічну від 6 год. вечером до год. 5-ой 59 мін. рано. В бюрі інформацийнім ц. к. зелїзниць державних у Львові ул. Третого мая ч. 3 готель Империял продажь білетів стрефових, окружних і довільно зіставлюваних зшиток до їзди, як також тарифи і розкладів їзди в виді кишеневім. Информациї в справах тарифових і перевозових. Часъ середно-европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут. Година 12 часу середно-европейского = 12 годині 36 мінут після годинника львівского.

6

Александеръ Царевичъ

артистъ-маляръ

[въ Кобиловолокахъ п. Янôвъ коло Теребовлѣ]

по довголѣтнôй практицѣ въ краю и за границею приймае вôдъ кôлькохъ лѣтъ всѣ въ обсягъ церковнои штуки входячû працѣ, а именно: малюе церковнû образы до иконостасôвъ и престолôвъ; приймае рѣзьбарскû роботы пôсля власныхъ плянôвъ у всѣхъ жаданыхъ стиляхъ, вразъ зъ полозоченемъ; малюе стѣны церковъ и т. п. Крôмъ того выготовляе портреты зъ фотографій и зъ натуры. Пôдиимаючи ся всѣхъ робôтъ по дуже умѣркованыхъ и приступныхъ цѣнахъ, а выконуючи все якъ найсовѣстнѣйше, въ доказъ чого предложити може сьвѣдоцтва и похвальнû письма, мае вôнъ повну надѣю, що Веч. Духовеньство затямить собѣ ласкаво его адресу.

36 62—?

Шлюбнû обручки, перстенѣ заручиновû, столове срѣбло та всякû вырôбы зô золота и срѣбла

поручають найдешевше

Ф. Квасневскій

и

И. Войтихъ

у Львовѣ ул. Академічна ч. 6.

Приймае всякû замовленя и репарацiи по найдешевшихъ цѣнахъ.

299 2—6

ЧАЙ

правдиво хіньскій, черезъ Россію спроваджуваный, знаменитого смаку, 4 добôрнû роды.

Пакетъ 125 грамôвъ: Нектаръ княжій 62 кр. Перла Хінъ 75 кр. Букетъ корольскій 1 зр. — Цвѣтъ цѣсарскій 1·25 зр.

Левицкій Каз.

ЛЬВÔВЪ

ул. Трибунальска.

295 2—10

Антôнъ Ґудієнсъ

Складъ полотенъ и шіфонôвъ

у Львовѣ

Готель Европейскій пл. Марійска

поручае найдешевше

зимовû хустки Гімалая

Бархaны

въ краскахъ и бѣлû

въ найбôльшôмъ выборѣ

також

Бѣле столове, постѣль, бѣле мужеске и дѣточе. Бѣле д ра Єґера, теплû панчохи и скарпетки по найдешевшихъ цѣнахъ.

(Импр.) 284 4—12

Мѣшки до зриваня овочѣвъ по зр. 1. Дротъ кôльчастый цинкованый до огороджень по зр. 4·50 за 100 метрôвъ

поручае Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры)

До моихъ Вп. П. Т. Гостей

При нинѣшнôй нечестнôй конкуренціи дуже тяжко для необôзнаного дѣйстно добрû товары дешево купити. Длятого звертаю увагу П. Т. Публики на мôй склепъ звѣстный вôдъ многихъ лѣтъ зъ найсовѣстнѣйшои услуги и найдешевшихъ цѣнъ та поручаю мôй богато заосмотреный складъ одягôвъ гмижеекихъ, хлопячихъ, дитинныхъ униформôвъ и одягôвъ для Вст Ду овеньства.

Замовленя пôсля мѣры выготовлюють ся въ найкоротшôмъ часѣ якъ найлѣпше.

4095

Зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна 3.

ИВАНЪ БОРИСЪ

давнѣйше Є. Вишковскій

въ Перемышли Ринокъ ч. 8

прийме ученика до науки торговельнои зъ окôнченою 2 кл. гімназіяльною або реальною въ доброи родины.

282 5—6

Молитвеник для дітий

виданий

коштом руского тов. педаґоґічного

В полотняній оправі з золоченим хрестом **20 кр.**

Продае ся в книгарни Науков. тов. ім. Шевченка, Львів ул. Академічна ч. 8.

Рижики кишенû

высылае въ барылочкахъ 5-кіл. почтою оплатно за 2 зр. Юліянъ Марковскій почта Устє руске.

292 3—10

КОБЗАРЬ Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выбôръ поезій для народу въ житьеписью и портретомъ автора.

Накладомъ товариства „Просвѣта".

Цѣна кождои части **25 кр.**

Оправленû примѣрники продають ся по 35 кр.

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продае товариство „Просвѣта"

1 зр. замѣсть 3 зр.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 211. Львôвъ, Четверъ 19 вересня (1 жовтня) 1896. Рôчникъ XVII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Вібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	3 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ однои стрôчки инсератовои або ѝи мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесеня приватнѣ числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 1 н. ст. жовтня 1896.

Умираючій парляментъ, выповнюючи свôй обовязокъ, розпочавъ нинѣ свою послѣдну сесію. На кôлька днѣвъ передъ початкомъ сесіи оповѣщено санкцію новои ординаціи выборчои, а тымъ самымъ дано зрозумѣти парляментови, яка его доля. Сесія, на котру скликано парляментъ, удѣлена ему немовь зъ ласки, бо властиво въ палатѣ пословъ повиннѣ вже засѣдати и репрезентанты пятои куріи. За ласку треба вôддячити ся и послужити кабінетови пôсля своихъ силъ.

Кабінетъ не ставляе великихъ вымогôвъ до парляменту, знаючи, що невеликій у него жизненой силы. Угода австро-угорска не вôйде на порядокъ денный — тожь проґрама дѣяльности парляменту обмежае ся на выкôнчене тыхъ справъ, якѣ за пять лѣтъ зъ меншимъ або бôльшимъ успѣхомъ удало ся перевести. Мѣжь тѣ справы зачисляють ся: реформа податкова и реформа процедуры цивільнои. А по-при сѣ справы бажавъ бы кабінетъ малои прислуги: ухваленя буджету на слѣдуючій рôкъ, або бодай кôлькамѣсячнои провізоріи буджетовои. Коли парляментъ выповнить отсю задачу, тогдѣ буде розвязаный.

Здавало бы ся, що така обмежена проґрама дѣяльности не повинна бути по надъ силы навѣть умираючого парляменту. Тымчасомъ такъ не есть, бо въ многихъ ґазетахъ появляють ся сумнѣвы що до успѣшности сеи сесіи. Вôдносины мѣжь правительствомъ а сторонництвами находять ся въ такôмъ розстрою, немовь у фазѣ переходовôй, що ситуація внутрѣшна е цѣлкомъ неясна и непевна. Коли передъ рокомъ обнимавъ ґр. Бадені керму правительства, то мавъ въ палатѣ о много кориснѣйшу ситуацію якъ теперь, по першôмъ роцѣ своего правлѣня. Передъ рокомъ всѣ ждали дѣлъ, по роцѣ пôзнали, якъ дуже часто можна завести ся. Чимъ разъ бôльше розчарованъ и нарѣканъ, супротивъ котрыхъ мабуть не выстане на довго заслонювати ся загальными интересами державными.

Сторонництва парляментарнѣ выкористають мабуть сю послѣдну сесію для вырôвнаня своихъ рахункôвъ зъ правительствомъ, при чôмъ буде увзглядняти ся передо всѣмъ та обставина, чи взаимнѣ зносины мають и дальше тревати чи нѣ. Ґр. Бадені давъ вже пôзнати, на кимъ задумуе оперти ся въ будучôмъ парляментѣ, тожь и пôсля сего повинни укладати ся вôдносины, наколи у ґр. Баденього зелѣзна рука. Консервативно-клерикальне сторонництво буде осередкомъ, а для иншихъ сторонництвъ вôльне поле побôчь ставати. И хочь таке уґруповане начеркнене що вно для будучого парляменту, то все таки мабуть вже й теперѣшна сесія въ многôмъ буде сему вôдповѣдати. Заповѣдають ся сильнѣ атаки на кабінетъ ґр. Баденього зô стороны опозиціи, котрои ряды збôльшила поки що такожь нѣмецка лѣвиця. Наглячѣ внесеня и интерпеляціи мають бути характеристичнымъ знаменемъ сеи сесіи парляментарнои а такожь можуть послужити знаменитымъ средствомъ обструкційнымъ для опозиціи. Бути може, що ґр. Бадені поможе собѣ въ тыхъ клопотахъ скорымъ розвязанемъ парляменту, а на кождый способъ буде черезъ тыхъ два три мѣсацѣ пильно розглядати ся въ ситуаціи.

Взагалѣ ситуація представляе ся такъ, що ґр. Бадені бувъ бы вдоволеный, коли бы мавъ буджетъ готовый, бо тымъ способомъ мôгъ бы спокôйно взятись зъ новымъ парляментомъ до справы угоды. А знову парляментъ здобуде ся хиба на стôлько силы, що постарае ся, абы бувъ скорше розвязаный, анѣжь бы се выходило зъ плянôвъ правительства. Буде се робота in minus.

Руска репрезентація въ нѣчôмъ не змѣнить ся сеи сесіи. Пос. Романчукъ стане въ оборонѣ нарушеного права стоваришень и зборôвъ, — поспытае президента міністрôвъ, чи послѣднѣ рескрипты галицкихъ старостъ мають бути предтечами передвыборчого стану облоги въ Галичинѣ — зажадае поясненя, чи конституційнѣ законы интерпретують ся въ Галичинѣ инакше якъ въ прочихъ краяхъ, — однымъ словомъ: выведе анормальнѣ вôдносины галицкѣ передъ ширше форумъ и зажадае пошанованя права. Прочѣ рускѣ послы вдоволять ся тымъ, що правительство и коло польске будуть имъ „радѣ“.

„Мы не маемо граматики!“

II.

Теперь и я самъ скажу, що мы „не маемо граматики“ — тôлько не такои, яку писавъ Курціюсъ, або Осадца чи Огоновскій, але такои, щобы лучила насъ всѣхъ Русинôвъ до купы, — а коли не всѣхъ, то бодай на теперь тыхъ, що стоять на народнôмъ грунтѣ.

Коли проголошено нову еру 1890 року, наставъ на галицкôй Руси загальный восторгъ. Однѣ сподѣвали ся, що наступить змѣна системы; другѣ здогадували ся, що жандармы будуть при выборахъ вôдъ теперь такъ ревно побивати ся за рускими кандидатами, якъ до того часу побивали ся за польскими и жидôвскими; иншѣ знову выжидали, що зъ щедрого рога правительственного посыплють ся всякѣ благодати на голодну галицку Русь. Але то все не сповнило ся. Руска суспôльнôсть въ нещастю не мае гарту и вытревалости, такъ знову, коли лише засвитала чародѣйна-надѣя, той загалъ заразъ показавъ, що за него можна и треба дати те, що вôнъ варта. И забули люде пôдъ такъ важну хвилю, що лишь тверда и невсипуча праця надъ темными масами може дати намъ силу, а тогдѣ бы инакше зъ нами бесѣдували. Та се вже *минуло ся*. Теперь иде боротьба на галицкôй Руси о те: якъ бы сю такъ важну приключку переболѣти, затерти ѝ и найти новѣ основы до дальшои працѣ. Бажати бы лише бôльше вырозумѣлости — якъ зъ однои, такъ и зъ другои стороны. Въ політицѣ люде можуть рôзнити ся, але коли стоять на тôмъ самôмъ народнôмъ грунтѣ, не повиннѣ вести зъ собою вôйны на жите и смерть.

Инша знову рѣчь свѣдчить о недомаганю середъ Русинôвъ, а то рôзнороднôсть правописи, уживанои рôзными вôдтѣнками середъ народного сторонництва. Однѣ уживають шкôльнои правописи фонетичнои, другѣ фонетично-етімольоґічнои, а третѣ фонетичнои, але не шкôльнои, чи якъ бы ѝ назвати. Се дае ворогамъ украиньско-рускои мовы право показувати, що у Русинôвъ самыхъ нема згоды що-до правописи, та й взагалѣ нарôдъ не здобуде собѣ поваги, коли вôнъ ще у себе не годенъ упорядкувати правописнои справы. Оденъ зъ нашихъ ученыхъ не може знести ї [такъ само, якъ славный граматикъ зъ Заболотôвцѣвъ] и за-для того въ своихъ писаняхъ не уживае его. Коли вже такъ часть Русинôвъ приняла, такъ уложено шкôльнѣ книжки и то на основѣ словаря пок. Євг. Желехôвского, то годилось бы всѣмъ за для одностайности придержуватись тои правописи. А маемо Наукове товариство имени Шевченка, маемо тамъ ученыхъ, то вже до нихъ належить правопись поправити и завести таку змѣну, яку будуть уважати хосенною для рускои мовы и письменства. Се й належить такожь до проґрамы Наукового товариства. Де-хто знову повѣдае такъ: „Я самъ давнѣйше писавъ фонетикою, але коли ѝ урядъ Русинамъ накинувъ, то я не хочу ѝ знати!“ Видно, Русинъ дуже осторожный — якъ давнѣ Троянцѣ — „Timeo Danaos et dona ferentes“. Колись геройствомъ було писати фонетикою, а нинѣ знову бути противникомъ фонетики. Дивне диво, що богато Русинôвъ забувають на провôдну гадку, до чого всѣмъ треба стремѣти, а противъ чого выступити. Коли урядъ н. пр. вôдбирае намъ конституційну свободу, кривдить широкѣ масы, накладае що-разъ бôльшѣ тягары и т. д., — тогдѣ выступаймо рѣшучо и однодушно противъ самоволѣ; але коли той самъ урядъ сповняе те, що вôдъ давна було идеаломъ рускои громады, то намъ нема чого ставати дуба. Остаточно урядъ може мати на сю або ту справу свôй поглядъ и бачити въ своѣмъ поступку якійсь свôй интересъ, а мы знову свôй, инакшій, — однакъ се нѣкого не оправдуе, коли вôнъ на урядъ ремствуе и не хоче приймати вôдъ него навѣть рѣчь корисну. Урядъ урядомъ; вôнъ иде и робить, якъ знае и розумѣе, — та й урядъ не вѣчный: днесь князь, завтра „ґрабя“, а позавтру н. пр. Люеґеръ. Въ загальнôй боротьбѣ и мы беремъ удѣлъ, тогдѣ, що другимъ буде, и насъ не мине, а заложимо руки, то знову зыскаемо те саме, що зыскали за вѣрну службу въ 1848-ôмъ роцѣ. А въ правописи треба конечно йти до одностайности всѣмъ Русинамъ, а змѣну, коли покаже ся потреба, лишити нашимъ літератамъ, а ще радше ученымъ, бо такъ принято въ цѣлôмъ свѣтѣ цивілізованôмъ, що швецъ знае шевство, кравецъ кравецтво, а ученѣ люде працюють на поли науки. Они творять, а загалъ готове приймае. А єли будемо кождый *розумѣти и поступати на свôй ладъ*, а ще коли у насъ першій тонъ будуть брати недоуки, люде обаламученѣ, або индівідуа, що зъ баламутства на Руси мають хлѣбъ, то мы все будемо немôчными и нѣколи до силы не прийдемо.

Поволи ширить ся у насъ гадка працювати надъ моральнымъ и матеріяльнымъ пôднесенемъ народу. Однакъ все ще дѣе ся поволи. Однѣ люде противнѣ всякôй роботѣ — повѣдають, що такъ ще найлѣпше, якъ теперь е, бо хлопъ тогды ще добрый, поки темный; они говорять те саме, що недавно одинъ польскій князь. Тыхъ вычеркнѣмъ зô спису народныхъ робôтникôвъ. Другѣ противнѣ н. пр. „Просвѣтѣ“, та ѣдуть на „kółk-ахъ“ або хотять оснувати читальню им. Качковского, а не могучи сего зробити, нѣякои не основують. Третѣ знеохочують ся, бо робота йде пиняво, находить ворогôвъ въ селѣ, и т. п. Але-жь у насъ не одно йшло пиняво, безъ ворогôвъ нѣгде не обôйде ся, глупота людска не мае границь, а вôдъ разу годѣ надѣяти ся дуже свѣтлыхъ наслѣдкôвъ зъ працѣ на такъ яловôмъ и запущенôмъ грунтѣ. Але най добра гадка иде мѣжь масы по цѣлôй Руси, вôдъ села до села, вôдъ хаты до хаты, а певно зъ часомъ сильно прийме ся, вкорѣнить ся и овочь выдасть.

Найгôрша пеня у насъ, що въ веденю політики у насъ настала велика замѣшанина. Не буду тутъ повтаряти на ладъ другихъ людей, що той або сей чоловѣкъ виненъ, бо въ політицѣ годѣ когось канонізувати, а другого въ пекло посылати. Мы всѣ завинили, або нѣхто не завинивъ. Завинивъ хтось вôдъ давна, що насъ запрягъ въ невôльниче ярмо. Однакъ вина таки мабуть чи не найбôльша по сторонѣ Русинôвъ, що взяли на себе ярмо. Quisque suae fortunae faber. Якось у насъ люде нѣколи на одну дорогу ступити не могли, але кождый своимъ богомъ ишовъ. Де не було єдности, тамъ не можна було нѣчого тревалого поставити. Кôлько то нашѣ люде нафантазують ся, кôлько надѣѣ покладають на всякихъ можновладцѣвъ, а на свои силы, на свôй розумъ цѣлкомъ не рахують. Єдности намъ треба, а гараздъ буде. Може бы зъ сего що и выйшло, єли-бы схотѣли теперь всѣ тѣ вôдтѣнки політичнѣ народного сторонництва порозумѣти ся и разомъ на внѣ выступати. Высказъ „einzeln marschieren, vereint schlagen“ не бувъ щасливо приложеный до нашихъ обстановъ. Такъ идуть вояки, але ихъ веде начальный вождъ, тамъ е много нôгъ, а одна голова; а межи нами богато вождôвъ, а мало простыхъ воякôвъ.

М. З.

Примѣтка Редакціи. Помѣщаючи повысше письмо поважаного М. З. — мусимо застеречи ся, що мы не можемо годити ся на все, що авторъ высказавъ въ сѣмъ II-ôмъ уступѣ свого письма. Де-що въ нѣмъ фактично невѣрне, а де-що знову розумоване такъ, що порушеныхъ квестій не розвязуе, а радше готово ще бôльше помотати. Мимо того мы не вагаемо ся напечатати надôслане намъ письмо, бо зъ поглядами своихъ людей треба числити ся, не збувати мовчанкою, але показати ихъ и спокôйно та рѣчево розôбрати. Мы се и зробимо въ завтрѣшнôмъ числѣ „Дѣла“.

Письмо зъ Борщева.

Не думали мы писати про гостину нашого руско-народного театру въ нашôмъ мѣсточку, але спонукуе насъ до того допись зъ Борщева помѣщена въ 267 ч. Gazet-ы Narodow-ои. Що мы не писали, се походить зъ того, що наша сцена есть знана яко солідна, штуки знайшли вже свою оцѣнку давнѣйше, а все, що добре, само себе хвалить. Однакожь згадана допись змушуе насъ взяти за перо, щобы дати выразъ правдѣ и вôдперти ворожѣ инвективы на дорогу нашому серцю институцію народну.

Не перечимо нѣкому права критики, єсли тота мае бути обективна, справедлива и зъ знанемъ рѣчи написана, а такою именно повинна бути критика чоловѣка, котрый причисляючись до другои народности — зъ огляду на вôдносины національнѣ въ краю може легко яко критикъ стягнути на себе замѣтъ упередженя и сторонничости. Того всего дописуватель п. Х. У. въ своѣй дописи не выказавъ, бо въ его критицѣ не видко нѣ обективности, нѣ знаня рѣчи, а противно — въ поверховнôй и дуже сумаричнôй оцѣнцѣ репертуару нашого театру и гры нашихъ артистôвъ пробивае грубо-провінціональный ділетантизмъ и претенсіональнôсть, а въ злобныхъ инвективахъ на дирекцію театру видко просто затроенѣ стрѣлы, вымѣренѣ противъ нашои народнои институціи.

Пану Х. У-ови подобае ся зъ репертуару нашого театру лишь оперетка, котра — якъ вôнъ пише — „була дуже старанно выставлена“; натомѣсть выставленѣ на сценѣ нашôй драмы и комедіи народнѣ — се штуки для него „зовсѣмъ слабѣ“, часто не маючѣ навѣть „вымогъ сценічныхъ“, словомъ, якъ то кажуть, се не варте нюха табаки. — Такого суду можна п. Х. У-ови справдѣ поґратулювати, бо хто на нашôй сценѣ не добачивъ бôльше нѣчого цѣнного, тôлько оперетку, той, видко, ще за кругъ оперетки не вырôсъ и годѣ ему братись до оцѣнки чогось поважнѣйшого. Коли-бъ пов. дописувателеви бувъ хоть поверховно знаный теперѣшный реально-людовый напрямъ въ европейскôй драматичнôй літературѣ; коли-бъ ему бувъ хоть поверховно знаный нашъ нарôдъ, середъ котрого жие, его жите, его утѣхи и болѣ, — то не посмѣвъ бы вôнъ написати, що всѣ драмы и комедіи нашого театру „дуже слабѣ“, але мусѣвъ бы имъ признати вартôсть бодай таку, якъ протеґованымъ опереткамъ. Але певно, хто свôй цѣлый вѣкъ проживъ идеалами оперетковыми и псевдо-сальоновыми; хто не старавъ ся зрозумѣти житя и болѣвъ люду и не интересувавъ ся справами нашого народу, — для того яко „оперетковича“ нашъ народный драматъ и комедія будуть „цѣлкомъ слабѣ“, незрозумѣлѣ, ба грубѣ и неприличнѣ, або якъ п. Х. У. пише „не маючѣ вымогъ сценічныхъ“.

Мы обидили бы дуже переважну часть интеліґенціи польскои въ Борщевѣ, коли-бъ мы ѝй приписували, що она вповнѣ подѣляе „оперетковый ґустъ“ п. дописувателя Х. У. Що такъ, на щастє, не есть, о тôмъ упевняють насъ голосы поважныхъ особъ зъ интеліґенціи польскои, котрѣ пôдчасъ побуту нашои трупы въ Борщевѣ о такихъ штукахъ народныхъ, якъ „Украдене щастє“, „Учитель“, „Мужичка“, „Модный женихъ“ и другѣ, высказувались дуже похвально и впевняли насъ, що тѣ штуки могли бы мати поводжене навѣть на великихъ сценахъ. Впрочôмъ були межи нами штуки преміованѣ выдѣломъ краевымъ, а досыть сказати, що межи членами комісіи конкурсовои находивъ ся мѣжь иншими такій свѣтлый Полякъ, якъ Станиславъ Бадені, теперѣшный маршалокъ краевый, котрый на штуцѣ драматичнôй розумѣе ся що найменше такъ само, якъ п. Х. У. зъ Борщева, преміованѣ штуки самъ пильно студіюе а, яко чоловѣкъ строго справедливый певно бувъ бы супротививъ ся преміованю, коли-бъ тотѣ штуки були такимъ послѣднымъ лыкомъ, якъ ихъ п. Х. У. хоче мати. О вартости штукъ народныхъ нашого театру засвѣдчивъ впрочôмъ нехотячи самъ п. Х. У., бо на вступѣ дописи каже, що „публика безъ рôзницѣ народности приняла нашу трупу дуже прихильно и дала доказъ сего тымъ, що черезъ цѣлый часъ побуту театръ нашъ щѣльно заповняла. Коли-бъ нашѣ драмы и комедіи народнѣ були такѣ слабѣ, якъ се выдаесь п. Х. У-ови, то публика польска була бы чей же зъ-разу на тôмъ спôзнала ся и, мимо всякои „прихильности“, на драмы и комедіи була-бъ не приходила и „щѣльно“ театру не заповняла.

Якъ впрочôмъ можна-бы п. Х. У—ови простити першу часть его дописи яко невинный провінціяльный ділетантизмъ, такъ зъ обуренѣмъ мусимо вôдперти его злобну напасть на особу директора п. Касиненка, а посередно на управу руского народного театру и на саму институцію. Зъ цѣлои дописи выносить ся навѣть враженѣ, що п. Х. У—ови зовсѣмъ не ходило о якусь справедливу критику та о сочуство для буцѣмъ-то невинно димісіонованыхъ артистôвъ, але ходило ему радше о те, щобы черезъ атакъ на немилу ему чогось особу нового директора п. Касиненка кинути пôдозрѣне на управу театру, на выдѣлъ Рускои Бесѣды, и тымъ способомъ дискредитувати нашъ народный театръ въ очехъ польскои публики, а може навѣть звернути увагу мѣродатныхъ сферъ. Адже нашъ театръ побирае субвенцію краеву, котра дозволяе сѣй институціи яко-тако дыхати и розвиватись, — ану-жь може удасть ся смѣло киненымъ пôдозрѣнемъ мѣродатнѣ сферы инакше настроити и тоту невеличку пôдмогу Русинамъ вôдобрати! Calumniare audacter, semper aliquid haeret! Така тенденція, на котру лишень слѣпый шовінізмъ здобутись може, пробивае ся зъ цѣлои „критики“ п. Х. У—а.

Оперетки для п. Х. У—а „дуже добрѣ“, бо до неи [догадуемось!] не мѣшае ся п. Касиненко; народнѣ штуки „слабѣ“, бо для нихъ п. Касиненко режісеръ и въ нихъ грае свои лѣпшѣ ролѣ. *Ба* п. Х. У. навѣть въ тыхъ „мізерныхъ“ для него народныхъ штукахъ знаходить слова похвалы для иншихъ артистôвъ [котрымъ впрочôмъ се належить ся], тôлько п. Касиненко „разить“ пов. дописувателя „россійскою [?] вымовою и псуе гру иншихъ артистôвъ незрозумѣлою бесѣдою“ — а позаякъ вôнъ есть управителемъ театру, тожь очевидно „musi to ujemnie wpływać na tendencyę tej narodowej instytucyi“. Коли жь директоръ, пôсля фантазіи дописувателя, пропаґуе „россійщину“, то очевидно такій духъ мусѣвъ бы панувати також въ Рускôй Бесѣдѣ, котра „z pominięciem sił krajowych proteguje obce elementa“, бо п. Касиненка спровадила зъ Украины. Ну, пане Х. У! — легко вамъ писати, але трудно буде все те доказати.

Кажете — васъ разить буцѣмъ-то „россійска“ вымова п. Касиненка. Даруйте, добродѣю, але поки вы не вôдкрыете заслоны зъ вашого аноніму и не обявитесь намъ яко наукова повага [доси намъ Борщевянамъ незнана] на нивѣ лінґвістики украиньско-рускои и россійскои, доти мы мусимо вамъ вôдмовити компетенціи до осудженя, чи чиясь вымова есть россійска, або нѣ, и чи она разить, або нѣ, [незрозумѣлою може бути, бо не всякому дано все розумѣти]. Коли сего не знаете, то вамъ скажемо, що насъ Русинôвъ есть по-надъ 20 міліонôвъ и живемо не тôлько въ повѣтѣ борщѣвскôмъ, але також по ґуберніяхъ и волыньскôй и харкôвскôй, надъ Чорнымъ Моремъ и пôдъ Кавказомъ, близько Молдавіи и въ Карпатахъ коло Словакôвъ, а вымова наша може и мусить бути вôдмѣнна пôсля того, зъ кимъ сусѣдуемо — зъ Поляками, Москалями, Волохами або Словаками. Однакъ черезъ те не перестае мова наша бути нашою, т. зв. малорускою, и для насъ рôдною, а п. Касиненко, хочь вôнъ изъ-за кордону, не перестае бути нашимъ землякомъ и добрымъ украиньскимъ патріотомъ.

Можемо п. Х. У—а впевнити, що п. Касиненко зовсѣмъ добре говорить по украиньски и насъ Русинôвъ зовсѣмъ не разить своею вымовою [а бодай не такъ, якъ п. Х. У—а] и зовсѣмъ не мае шкôдного вплыву на нашу мову на рускôй сценѣ. Инакше була бъ его не анґажувала Руска Бесѣда, котра есть трохи компетентнѣйшою нѣжь п. Х. У. до оцѣненя, чи хтось по малорускии добре говорить, и рôвно жь лѣпше вôдъ п. Х. У—а дбае, щобы до народнои трупы не вкрали ся чужѣ и шкôднѣ тенденціи.

Недавно гостивъ въ Борщевѣ аматоръ „artysta teatrów petersburskich“ панъ Chorąży и вôнъ за дорогѣ грошѣ спродукувавъ [охъ!] мѣжь иншими кôлька дешевенькихъ монольоґôвъ зъ мазурского житя, по мазурски. Признаемось, що намъ его мазурщина була въ многôмъ незрозумѣлою и могла насъ яко Русинôвъ таки добре „разити“. А прецѣнь мы чоловѣкови заплатили, на представлене пôйшли и нѣкуды не писали, що до насъ приѣздять „артисты“ зъ Петербурга та що насъ ихъ „вымова“ разить, бо по правдѣ сказавши — нѣякои вôдразы до Мазурщины не маемо. Рôвно-жь пригадаемо п. дописувателеви, о чôмъ вôнъ певно добре буде знати, що *минувшого* року на аматорскôмъ представленю, урядженôмъ ґімнастичнымъ товариствомъ „Sokół“ въ Борщевѣ, була вôдограна драма Урбаньского, въ котрôй головными особами були якійсь россійскій офіциръ и его деньщикъ. Деньщикъ той говоривъ довгѣ бесѣды чисто по россійски и насъ Русинôвъ, котрѣ були на представленю, могло се дуже разити, — а прецѣнь мы нѣкуды не писали, що товариство „Sokół“ ширить въ Борщевѣ мову россійску и ворожѣ тенденціи. Длячого жь п. Х. У. накликуе всѣ земнѣ силы, коли п. Касиненко — пôсля думки дописувателя — поважить ся хочь-бы завкнути ся „россійскою вымовою“ въ выговорѣ, хоть сего на дѣлѣ нема, — або коли вмѣючи добре по россійски заговорить тымъ языкомъ тамъ, де ему се приписуе роля штуки, взятои зъ житя украиньского люду зъ-за кордону. Чи е тутъ яка-небудь льоґіка, толеранція або хоть-бы льояльнôсть національна?

Що Руска Бесѣда спровадила п. Касиненка зъ-за кордону, то вырозумѣе п. Х. У. зъ того, що малорускій народъ, якъ высше сказано, не кôнчить ся на Борщевѣ, але сягае дещо по-за Збручь, якъ польска народнôсть не кôнчить ся на Тарнобжеґу, але есть також у Варшавѣ. Вôльно польскому театрови у Львовѣ спроваджувати Пшибыльскихъ зъ Варшавы, Моджеевску зъ Америки и всѣлякихъ Вармутôвъ, то вôльно також Рускôй Бесѣдѣ анґажувати артистôвъ зъ Украины, де есть ажь 14 украиньскихъ трупъ театральныхъ, — и п. Х. У. дарує, що она не буде удаватись доперва до Борщева по информацію, чи якій артистъ не буде тамъ кого разити... Мы навѣть мусимо бути вдячнѣ Рускôй Бесѣдѣ за анґажоване п. Касиненка, бо вôнъ яко артистъ представляе поважну силу, а гра его, на-скрôзь новочасна [modern], повна пластики и выразу, може служити знаменитымъ взôрцемъ *для силъ молодшихъ*.

Димісія деякихъ артистôвъ рускои трупы, надъ котрыми такъ плаче п. дописуватель, не мае зъ п. Касиненкомъ нѣякои звязи, а наступала зъ иншихъ причинъ и була вказана добромъ цѣлои институціи. За-для деякихъ непорозумѣнь наставъ бувъ въ дружинѣ театральнôй хвилевый розстрôй, такъ що Руска Бесѣда мусѣла для удержаня ладу и спокою дати димісію деякимъ артистамъ. Черезъ те трупа нашого театру остае и истнуе дальше, а хочь хвилево трохи слабша, все-жь повнить свои обовязки на повне вдоволене публики и нѣкого не надувае. Вôльно впрочôмъ кождому жалѣти надъ долею димісіонованыхъ артистôвъ, але не вôльно легкодушно кидати на дорогу братьому народови институцію словами, якъ „анархія“, ворожѣ тенденціи, и безпôдставно бурити противъ неи публику.

П. Х. У повиненъ собѣ въ тôмъ разѣ пригадати на деякѣ правила народнои етики, котрѣ кажуть: „не чини другому, що тобѣ не мило“ и „хто пôдъ кимъ яму копае, самъ въ ню впадае“.

А. Ω.

Справоздане зъ люстраціи читалень тов. „Просвѣты“ и господарствъ селяньскихъ въ повѣтѣ борщѣвскôмъ.

(Дальше.)

15. Борщѣвъ мае землю неоднаву, менше або бôльше засôбну и въ положеню якъ рôвнôмъ такъ и горбковатôмъ. Господарства тамъ не рôзнять ся вôдъ господарствъ по селахъ, мимо того, що и навôзъ лекше набути, мѣжь тымъ и вôдходы людскѣ могли бы дати ся зужиткувати, а зъ другои стороны и збутъ плодôвъ въ повѣтовôмъ мѣстѣ все есть лекшій и користнѣйшій. Въ мѣстѣ находить ся 70 шевцѣвъ, 8 кушнѣрѣвъ, 4 столярѣвъ, 6 теслѣвъ, 1 колодѣй, 1 коваль и 1 слюсарь. Шевцѣ тамошнѣ, не будучи зорґанізоваными въ товариство, выкликують одинъ другому конкуренцію, самѣ собѣ шкодять, не мають власного складу шевскихъ матеріялôвъ, лишь у жидôвъ побирають а при тôмъ ѣздячи зъ обувію на торги по мѣсточкахъ въ повѣтѣ, часъ и грôшь тратять, тожь и станъ ихъ маетковый не е добрый.

Що-до дѣяльности тамошнои читальнѣ — се звѣстне зô справоздання выдѣлу тои читальнѣ, яке въ своѣмъ часѣ въ „Дѣлѣ“ було помѣщене. Читальня завдячуе себѣ красный розвôй невтомимымъ трудамъ и заходамъ мѣсцевои интеліґенціи а особливо Вп. д-ръ Мих. Дорундяка и д-ра Єронима Калитовского. До читальнѣ належить окрôмъ значного числа мѣщанъ майже вся тамошна интеліґенція руска, а головну въ нѣй акцію розвинено въ напрямѣ просвѣтнôмъ, щобы мѣжь мѣсцевымъ населенемъ ширити просвѣту и освѣдомлене та вôдготовляти грунтъ до дальшои економічнои орґанізаціи. Въ тôй цѣли вôдбувають ся въ читальни крôмъ звычайныхъ сходинъ часто выклады, котрыхъ въ сѣмъ роцѣ було вже 14, а надто вôдбувають ся тамъ пôдъ проводомъ п. Іосифа Шарковского вправы въ спѣвѣ мѣщаного хору читальняного, складаючого ся зъ 30 особъ. Наслѣдкомъ сеи працѣ на поли просвѣтнôмъ есть нинѣ вже дуже втѣшный фактъ, що читальня тая будуе тамъ величавый дôмъ поверховый, въ котрôмъ партеръ призначеный *для торговлѣ*, а *поверхъ для читальнѣ*. До здѣйстненя сего дѣла причинивъ ся въ значнôй мѣрѣ мѣсцевый парохъ и деканъ Вп. о. Гулла. Крôмъ того читальня борщѣвска мае також касу позичкову, взôрцево ведену и вôддаючу тымъ великѣ услуги особливо ремѣсникамъ.

16. Турильче належить до громадъ убогихъ, мимо доброи землѣ, а причиною убожества есть темнота давно тамъ загнѣжджена. Нинѣ вôдносины тамъ починають змѣнятись на добре завдяки патріотичнымъ трудамъ и заходамъ мѣсцевого пароха о. Балька. Коло заснованои недавно тамъ читальнѣ и коло свого вôтця духовного громадить ся всьо, що добре и честне, та есть надѣя, що громада тая, йдучи за вказôвками свого душпастиря, поправить свôй бытъ и займе приналежне мѣсце мѣжь громадами просвѣчеными.

17. Иванкôвъ — село заможне а людъ трудолюбивый и запопадливый, але що-до просвѣты позôстае ще много до жаданя. Школа тамъ истнуе доперва вôдъ десяти лѣтъ, але мимо того находить ся тамъ досыть людей освѣдомленыхъ и порядныхъ; мѣжь ними вôдзначуе ся мѣсцевый начальникъ громады яко чоловѣкъ дуже честный и характерный. Выключною заслугою поправы суспôльныхъ вôдносинъ въ тôй громадѣ, котрѣ до недавна лихими були, есть праця и заходъ мѣсцевого управителя школы п. Казимира Загаевского, чоловѣка интеліґентного и правдивого народолюбця. Вôнъ хочь Полякъ, не руководивъ ся нѣякими взглядами а тымъ менше шовіністичными, лише постановивши бути для суспôльности а взглядно долѣ громады дѣйстно тымъ, чимъ кождый интеліґентный чоловѣкъ повиненъ бути, т. е. ужиточнымъ, постаравъ ся о заснованє тамъ читальнѣ „Просвѣты“ и въ нѣй працюючи надъ людомъ богато зробивъ доброго; за те тѣшить ся вдячностію вôдъ громадянъ а честію и поважанемъ у людей посторонныхъ. Читальня мае свою крамницю, котру вôднаймила одному зъ членôвъ за 50 зр. рôчного чиншу.

18. Скала числить около 2000 душь бôльше нѣжь Борщѣвъ. Находять ся тамъ 150 шевцѣвъ, 50 мулярѣвъ, 10 кушнѣрѣвъ, 10 ткачѣвъ, 10 столярѣвъ, 4 стельмахôвъ и 2 ковалѣ. Зъ господарства нема тамъ нѣчо вывмкового, крôмъ поправнѣйшои худобы, яку тамъ стрѣчае ся черезъ те, що мѣсцевый обшаръ двôрскій удѣляе своихъ розплôдникôвъ тамошнымъ господарямъ. Людность тамъ запопадлива, дуже порядна, статочна и просвѣчена. Зъ тои мѣсцевости много людей удае ся до школъ середныхъ и высшихъ, щобы вôдтакъ мати становиско и удержане. А що взагалѣ станъ просвѣтный тамошныхъ мешканцѣвъ есть похвалы гôднымъ, найлучше свѣдчить число членôвъ читальнѣ — 240; такого числа членôвъ нѣяка друга читальня въ повѣтѣ борщѣвскôмъ, а може и де инде не мае. Читальня тая есть дуже дѣяльна та взôрцево ведена и може величати ся великими успѣхами якъ на поли просвѣтнôмъ такъ и економічнôмъ, мае касу щаднично-позичкову и шпихлѣръ. Каса позичкова вôдъ 15-ого цвѣтня 1894 до 1-ого липня 1896 мала 31.200 зр. обороту, а на щадницю въ тôмъ часѣ зложено въ нѣй 5.388 злр. Касу тую — пôдъ проводомъ и наглядомъ мѣсцевого пароха о. Левицкого яко головы читальнѣ — ведуть мѣщане члены читальнѣ, а се есть дальшимъ доказомъ поступу и просвѣты мѣжь тамошными читальниками. Крôмъ того читальня муруе будынокъ, де буде велика саля на зборы и вечерки, комната на читальню и канцелярію касы щаднично-позичковои. Але на тôмъ не конець успѣхôвъ въ дѣяльности тои читальнѣ, бо и хоръ скальскій е славный та звѣстный не тôлько въ борщѣвскôмъ, але и въ сусѣдныхъ повѣтахъ. А се все есть плодомъ трудôвъ одного чоловѣка — тамошного пароха о. Левицкого, щирого робôтника, правдивого патріота и взôрцевого душпастиря.

19. Бурдякôвцѣ — село заможне, а въ господарствѣ вôдзначуе ся добрыми кôньми. Читальня тамъ отворена недавно, тожь не мала ще часу зазначити своеи дѣяльности, але можна надѣяти ся, що при прихильнôй опѣцѣ мѣсцевыхъ священикôвъ и учителя она буде добре розвивати ся.

20. Циганы — село велике, середно заможне; е тамъ господарѣ, що мають ся добре, але находять ся також много бѣдакôвъ. Задача читальнѣ а властиво о. Омеляна Глѣбовицкого, чоловѣка свѣтлого, енерґічного, ревного душпастиря и патріота — дуже тутъ трудна, позаякъ мѣжь мѣсцевымъ мѣщанымъ населенемъ находять ся люде, котрѣ жахаючись поступу та просвѣты ворожо вôдносять ся до его змагань та заходôвъ. Однакъ мимо того о. Глѣбовицкій не зражуе ся трудностями та перепонами, лише зъ вѣрою въ побѣду доброи справы поборюе тьму, а йдучи дорогою правды и справедливости, чимъ-разъ бôльше зближае ся до осягненя намѣренои цѣли. Тожь теперь много тамъ змѣнило ся на добре и зъ того взгляду дѣяльнôсть сеи читальнѣ и еи успѣхи середъ некористныхъ и *тяжкихъ* условій треба уважати дуже великими. Читальня мае свою крамницю и касу позичкову, заснованy на разѣ невеличкою квотою.

21. Желенцѣ — село мале и досыть убоге, бо грунты незелякѣ а земля гôршои якости. Грунтъ тамъ пѣсковато глинковый зъ шутроватымъ пôдглубемъ, въ положеню горбковатôмъ и сполочистôмъ, тожь въ разѣ посухи урожаѣ тамъ неможливѣ. Въ тôй громадѣ побôчь частого въ меншôй скôльности навоженя поля обôрникомъ вôддала бы великѣ услуги управа ростинъ мотыльковыхъ на зеленый погнôй, а чôмъ були бесѣды и наука на зборѣ членôвъ. Тамошна читальня зазначуе свою дѣяльнôсть лише черезъ сходины членôвъ въ недѣлю и свята, а до орґанізаціи економічнои доси не приступила, бо въ мѣсци нема священика, а зъ помѣжь селянъ люде ще не на стôлько просвѣченѣ и выроблевѣ, щобы самѣ собѣ могли радити.

На Желенцяхъ закôнчивъ люстраторъ „Просвѣты“ свою люстрацію въ повѣтѣ борщѣвскôмъ дня 1 серпня с. р.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

——

Якъ вже вѣдомо зъ телеґрамôвъ, вôдбувъ ся дня 29 с. м. въ Празѣ зъѣздъ молодоческихъ пословъ такъ соймовыхъ якъ и до рады державнои. Зôбрало ся 70 пословъ, хочь всѣхъ пословъ молодо-ческихъ е теперь въ самыхъ Чехахъ 88; тѣ, що не явили ся, надôслали оправдане. Одноголосно принятѣ резолюціи, вѣдомѣ въ головныхъ точкахъ також вже зъ телеґрамôвъ, звучать вповни такъ: I. Зъ уваги, що правительство ґр. Баденього до внесеня адресового всѣхъ ческихъ пословъ и до державно-правнои резолюціи, принятои адресовою комісією соймовою, не заняло жадного, не казати вже прихильного становиска, — що вôдтакъ правительство анѣ въ законодатнôй анѣ въ адміністративнôй дорозѣ не пробувало розширити автономію краѣвъ, — що дальше въ справѣ рôвноправности мовъ зовсѣмъ нѣчого не запорядило, — що зъ его вины ще и дальше пануе на Моравѣ нѣмецке верховодство, — що правительство и его орґаны въ справѣ ческихъ меншостій стоять на становиску противнôмъ рôвному праву ческого народу, — постановили зборы пословъ дальше стояти при тôй тактицѣ, яку ухвалили німбурґскѣ зборы вôдпоручникôвъ народного *вольнодумного* (молодо-ческого) сторонництва, и заявляють, що и до теперѣшного правительства будуть стояти на рѣшучо опозиційнôмъ *становиску*.

II. Зъ уваги, що реформа выборча вже стала ся закономъ, узнають зборы пословъ за конечне, старати ся о те, щобы сейчасъ розписано новѣ выборы до рады державнои на пôдставѣ новои орданаціи выборчои, и щобы на сѣй сесіи рады державнои не допустити до нарадъ надъ реформою податкôвъ и надъ справами австрійско-угорскои угоды. Нарадамъ надъ сею угодою будуть ческѣ послы опирати ся зъ всею рѣшучостію, поки не буде вдоволено *важнымъ домаганямъ* ческого народу.

III. Зборы ческихъ пословъ уважають за рѣчь конечну, щобы ческа делеґація на найблизшôй сесіи перла *до того, щобы правительство* выявило цѣлкомъ ясно свое становиско що-до державно-правныхъ, національныхъ, культурныхъ и економічныхъ жадань краѣвъ ческои короны и ческого народу. — Зъ уваги, що новый складъ рады державнои спровадить також нову политичну ситуацію, узнають послы за конечне, застерегти собѣ вôльну руку що-до вôдносинъ до поодинокихъ сторонництвъ и ґрупъ будучого парламенту та що-до становиска ческои делеґаціи. Розумѣе ся само собою, що ческѣ послы *мусять* при тôмъ бачити, щобы обôчь забезпеченя національности ческого народу також и интересы свободы взагалѣ, а зъ-окрема найширшои свободы громадяньскои, не були загроженѣ або нарушенѣ якою реакцією.

IV. Зборы пословъ узнають вагу выборôвъ въ пятôй куріи и уважають за конечне, щобы въ тôй куріи злучили ся до спôльного дѣланя всѣ тѣ елементы ческого народу, котрѣ стоять на державно-правнôмъ и чисто-національнôмъ становиску.

Опозиція угорскои палаты маґнатôвъ зôбрала ся дня 29 вересня у ґр. Естергазого на нараду въ справѣ становиска, яке мае заняти въ палатѣ при розправахъ надъ закономъ о компетенціи найвысшого трибуналу при провѣрюваню выборôвъ. Зачувати, що постановлено рѣшучо выступати противъ параґрафу о неважности выбору въ разѣ аґітаціи зъ проповѣдницѣ.

Доносять також зъ Будапешту, що ґр. Аповій въ имени національного сторонництва мае нинѣ въ угорскôмъ соймѣ внести интерпеляцію до президента міністрôвъ въ справѣ урочистости отвореня Зелѣзныхъ Ворôтъ. Опозиція жалуе ся, що при тôй урочистости не зазначено якъ слѣдъ угорского державного характеру анѣ въ декораціяхъ анѣ нѣякимъ иншимъ актомъ.

——

Гостинѣ австрійского цѣсаря въ Румуніи приписують дневники велику політичну вагу. Деякотрѣ добачують навѣть въ промовѣ, яку цѣсарь выголосивъ при отвореню Зелѣзныхъ Ворôтъ, значѣне політичне. На те пише „Новое Время“: „Цѣсарь высказавъ надѣю, що нова дорога причинить ся до розвитку и укрѣпленя взаимныхъ вôдносинъ наддунайскихъ державъ. Не видимо нѣякои причины, щобы не вѣрити въ щирôсть тои заявы. Коли неприязнѣ до Россіи дневники австрійскѣ и нѣмецкѣ мали бы надавати тôй промовѣ якесь особливше політичне значѣне, котре остае въ згôднôй звязи зô стрѣчею трехъ *монархôвъ въ Оршовѣ*, то мы спокôйно покличемо ся на тѣ высказы зъ интересованои стороны, въ тôмъ переконаню, що стрѣча тота була льоґічнымъ наслѣдкомъ подѣѣ отвореня Зелѣзныхъ Ворôтъ, зарôвно важнои для Австро-Угорщины, якъ для Сербіи и Румуніи. Коли цѣсарь Францъ Іосифъ пивъ за гараздъ наддунайскихъ народôвъ, то мавъ пôсля нашого найглыбшого переконаня лише те на умѣ, що щиро высказавъ.“

Цѣсарь Францъ Іосифъ надавъ румуньскому королеви бриланты до великого хреста ордеру св. Стефана.

——

Царска пара проводить часъ въ гостинѣ у королевои въ Бельморелю справдѣ п

родинному. Нема нѣякихъ вѣстій про урядовй принятя, парады и т. и. Д. 27. вересня принимавъ царь льорда Сельсберія и говоривъ зъ нимъ цѣлу годину; отъ и тôлько всего, що нагадувало бы політичнй справы. Зъ нагоды побуту льорда Сельсберія въ Бельморелю пише „Свѣтъ": „Було бы чудно, коли бы Россія радо хотѣла принимати науки про гуманнôсть, якй Англія хоче давати Европѣ, хочь сама пôддержувала кровавй заколоты на всходѣ. Россійска політика е ясна, отверта и честна, и те здобуло ѣй симпатію Европы. Длятого залежить вôдъ Англія, чи она схоче зрозумѣти станъ рѣчи чи нѣ и чи схоче черезъ змѣну своеи політики успокоити Европу".

Сими днями давала ся царска пара фотографувати разомъ зъ королевою Вікторією и англійскими князями та княгинями.

Деякй римскй дневники подають таку програму урочистостій вѣнчаня князя Неаполю зъ чорногорскою княжною Оленою: д. 20. с. м. приѣздъ княжны Олены до Барѣвъ; д. 21. переходъ княжны до католицкои церкви; д. 22. урочистый въѣздъ до Риму; д. 24. церковне и цивільне вѣнчанѣ; д. 25. являть ся власти у княжны Олены; д. 26. дипльоматичный обѣдъ; д 27. войсковый обѣдъ; 28. велика ревія; д. 29. вôдъѣздъ новоженцѣвъ до Фльоренціи.

Зъ Царгороду доносять, що нема причины бояти ся въ найблизшôмъ часѣ розрухôвъ. Султанъ давъ свое цѣсарске слово, що въ разѣ якихъ неспокоѣвъ ужие лише поліціи и реґулярного войска, а остро заборанить уживати узброеныхъ товпъ до приверненя спокою.

Станъ военныхъ силъ рôзныхъ державъ на всхôдныхъ моряхъ е теперь такій: Англія мае тамъ 9 панцерныхъ кораблѣвъ и 18 инныхъ суденъ; Италія 4 панцерники, 1 торпедове и 2 авізовй судна; Австро-Угорщина 1 панцерникъ и одно авізове судно; Нѣмеччина 1 авізове и 4 иншй судна; Сполученй державы 4 панцерники; Россія 2 панцерники и 4 канонѣрки; Франція 1 панцерникъ и 6 иншихъ суденъ.

☛ Звертаємо увагу нашихъ Вп. передплатникôвъ, що небавомъ кôнчить ся третій чвертьрôкъ та що крайна пора выробнати залеглости и надсылати дальшу передплату. Залеглости въ передплатѣ у насъ значнй, тожь мы мусѣли бы застановити дальшу высылку нашои часописи неточнымъ передплатникамъ.

НОВИНКИ.

— **Nulla dies sine linea!** По недавныхъ заборонахъ народныхъ вѣчь въ Самборѣ и въ Дрогобичи — нова заборона вѣча въ Жидачевѣ! Справа забороны вѣча въ Самборѣ докладно знана нашимъ читателямъ зъ письма д-ра Корнила Чайкôвского.

Вѣче въ Дрогобичи, скликане на 28 н. ст. вересня, заборонило тамошне староство длятого, бо одинъ членъ комітету, именно мѣщанинъ Василь Низовый, взятый старостомъ на екзаменъ сирѣчь протоколъ, не умѣвъ на память выреціитувати всѣхъ девять точокъ програмы вѣча и тыхъ дванацятьохъ членôвъ комітету, котрй пôдписали до староства повѣдомлене о вѣчу. Въ день назначеного вѣча староство зарядило, щобы салю, де вѣче мало вôдбути ся замкнути и щобы уставила ся колонии жандармерія; кромѣ того жандармы патролювали по мѣстѣ, пôдслухуючи розмовы селянъ, що збирали ся въ кружки и говорили про заборону вѣча. Одинъ студентъ правъ вынанявъ бувъ комнату въ готели пôдъ Чорнымъ орломъ на довѣрочный збôръ за запросинами, але жандармы забрали ключѣ вôдъ готельника, уставились передъ дверми и нѣкого не впускали. Опôсля также розогнали громадку зôбравшихъ въ однôй жидôвскôй гостинници а двохъ студентôвъ, котрй взяли участь въ тôмъ зôбраню, приарештували и завели до староства; зô староства вôдослали до повѣтового суду ихъ обохъ и п. Маркова зô Львова, который прийшовъ бувъ до староства, довѣдати ся, що стало ся зъ приарештоваными студентами, вôдставлено до суду повѣтового. Судья, списавши протоколъ, выпустивъ ихъ на волю.

Вѣче въ Жидачевѣ, що мало вôдбути ся 29-ого вересня, було зъ-першу заборонене старостою Ґалецкимъ длятого, що въ програмѣ стояла загально стилізована точка: „найважнѣйшй справы економичнй и политичнй бѣжучои хвилѣ". Выдѣлъ „Пôдгôрскои Рады" внѣсъ нове повѣдомлене о вѣчу, усунувши инкримінованy точку програмы. Однакъ староство мимо того знову заборонило вѣче, подаючи теперь уже инакшу причину, а именно, що „Пôдгôрска Рада" нѣбы не мае права скликати вѣче въ жидачѣвскôмъ повѣтѣ та що жидачѣвске староство не знае еи статута. Жидачѣвскй Русины, знаючи, що староста Ґалецкій не допустить до вѣча, скликали поименными запросинами на довѣрочный збôръ ширшій кругъ людей зъ повѣту жидачѣвского. По богослуженю селяне удали ся зъ запросинами на нараду на приходство. Але зъявляе ся тамъ секретарь староства и заборонивъ нараду, бо [казавъ] запрошуючй [о. Лукавецкій, нотарь п. Савчиньскій и д-ръ Олесницкій] не можуть знести всѣхъ запрошеныхъ. Вахмайстеръ жандармеріи Росинець почавъ розганяти селянъ, грозячи, що за „zbiegowisko" и опôръ подасть ихъ до прокураторіи въ Самборѣ. Селяне розôйшлись, а деякихъ, що приостали ся, Росинець выганявъ вытягненою зъ похвы шаблею, а господаря Скоблика, который не уступавъ ся зъ своимъ возомъ зъ приходского подвôря, замахнувъ ся таки рубати... На приходствѣ остало ся лишь невелике число людей, обговорили ситуацію и ухвалили: внести жалобы на заборону вѣча, евентуально пôйти ажь до трибуналôвъ до Вѣдня, а кромѣ того постарати ся, щобы противзаконне поступоване жидачѣвского староства було пôднесене въ радѣ державнôй.

— **Рускихъ бôльшеклясовыхъ школъ народныхъ е на Буковинѣ:** Въ кôцманьскôмъ повѣтѣ: въ самôмъ Кôцмани 6 клясова хлопяча школа и 4-клясова дѣвоча. Мѣшанй 4-клясовй рускй школы [хлопячй и дѣвочй разомъ] е въ тôмъ повѣтѣ у Веренчанцѣ, Заставнѣ и Валявѣ, а 3-клясовй въ Дорошôвцяхъ и Юрковцяхъ. Школъ 2 клясовыхъ рускихъ есть тамъ 21. — Въ серетскôмъ повѣтѣ е 4-клясова школа мѣшана въ Глибоцѣ и одна 2-клясова. — Въ Чернôвцяхъ о 4 клясову руску школу Русины старають ся, але доси безуспѣшно; въ черновецкôмъ повѣтѣ 4-кл. мѣшанй школы е въ Раранчи и въ Топорôвцяхъ; 3-клясовй въ Мамаѣвцяхъ новыхъ и старыхъ и въ Чорнавцѣ: 2-клясовыхъ шкôлъ е 10. — Въ сучавскôмъ повѣтѣ 2 клясовй школы е въ Гатнѣ, въ Ипотештахъ. — Въ сторожинецкôмъ повѣтѣ 4 клясовй мѣшанй школы рускй е въ Костинцяхъ, Драчинцяхъ и Станôвцяхъ долѣшныхъ; 3 клясова въ Бобôвцяхъ и три школы 2 клясовй. — У выжницкôмъ повѣтѣ въ Баниловѣ рускôмъ е 4-клясова чисто руска мѣшана школа; у Вашôвцяхъ надъ Черемошемъ хлопяча руско-нѣмецка и дѣвоча руско-нѣмецка; 3 клясовй мѣшанй въ Бергометѣ надъ Серетомъ, въ Испасѣ и Лукавци и пять 2 клясовыхъ шкôлъ. — Въ Радôвцяхъ е одна 2 клясова школа руска. — Счисливши тй бôльше клясовй рускй школы на Буковинѣ разомъ, выходить, що тамъ е одна 6-клясова хлопяча школа, двѣ 4-клясовй дѣвочй [одна руска и одна руско-нѣмецка], одна 4-клясова хлопяча [руско нѣмецка], десять мѣшаныхъ 4-клясовыхъ, девять 3 клясовыхъ и сорокъ и одна 2-клясовыхъ, разомъ 64 бôльшеклясовыхъ шкôлъ.

— **Посолъ Вахнянинъ** простуючи и доповняючи вѣсть, подану въ N. fr. Presse, що вѣче жовкôвске высказало ему свое недовѣре, зъявляе въ тôмъ дневнику, що вôнъ не бравъ участи въ жовкôвскôмъ вѣчу, котре мало выразну „руссофільску" закраску. За те его выборцѣ, передъ котрыми здававъ справу зъ своеи посольскои дѣяльности д. 19 вересня въ Жовкви, а дня 27 вересня въ Куликовѣ, высказали ему одноголосно и безъ нѣякои суперечи повне довѣре!

— **Застрѣливъ хлопа якъ бы заяця.** Зъ повѣту яворôвского пишуть намъ, що въ селѣ Кобыльници рускôй дня 26 вересня с. р. застрѣливъ двôрскій лѣсный Генрикъ Смаржевскій 28-лѣтного парубка Михайла Валавця за за те, що збиравъ дрова у лѣсѣ. Паробокъ погибъ на мѣсци а Смаржевскій зголосивъ ся самъ до суду повѣтового въ Краковци.

— **П. Клим. Розлуцкій**, нотаріяльный кандидатъ у Львовѣ, именованый субститутомъ помершого нотаря д-ра К. Ленартовича въ Каменцѣ струмиловôй.

— **Персоналъ прокураторіи скарбу** мае бути вôдъ 1897 року значно побôльшеный, а то о одного радника двору, 10 старшихъ радникôвъ, 17 радникôвъ, 9 секретарѣвъ, 7 адъюнктôвъ, 17 концініентôвъ и о 7 адъютôвъ, котрй мають бути побôльшенй до 700 зр.

— **Выдѣлъ краевый оголошуе конкурсъ на три стіпендіи** зъ галицкого фонду краевого, почавши вôдъ першого пôвроку 1896/7-ого и то: однои стіпендіи 300 зр., однои на 230 зр. и однои 500 зр. рôчно. Тй стіпендіи призначенй выключно для убогихъ а вôдличныхъ ученикôвъ польскои або рускои народности, що ходять до шкôлъ середныхъ або высшихъ торговельныхъ. Речинець вносити подана на руки своихъ властій шкôльныхъ установлено до 25 жовтня с. р.

— **Пп. довжникôвъ бувшого товариства „Академ. Братство"** маемо честь отсимъ повѣдомити, що позаякъ анѣ письменнй завôзваня, анѣ просьба помѣщена въ „Дѣлѣ" не вôднесли найменшого успѣху, були мы змушенй вôддати справу нашихъ довгôвъ въ руки адвоката. Просимо отже вôдъ нинѣшного дня вôдносити ся въ тыхъ справахъ просто до Вп. п. д-ра Евгена Петрушевича, ул. Мицкевича ч. 6, що бувъ ласкавъ занятись сею справою. — У Львовѣ дня 1 н. ст. жовтня 1896. Вôдъ Выдѣлу „Академ. Громады". *Ив. Раковскій* голова, *Остапъ Весоловскій* членъ выдѣлу.

— **Зъ Коломыѣ** пишуть до „Галичанина" о такôй тамъ пригодѣ: Редакторъ Gazety kołemyjsk-ои Мардиросевичь, увôльненый въ процесѣ выточенôмъ ему д-ромъ Дудикевичемъ, написавъ о свѣдку зъ того процесу адвокатѣ д-рѣ Василю Юрченку, що вôдъ него „zgoła nic nie można było się dowiedzieć". Отже д-ръ Юрченко дня 29 вересня зайшовъ до каварнѣ Скшиньского, де бувъ Мардиросевичь въ товариствѣ, и по кôлька словахъ розмовы назвавъ его „мерзавцемъ" и — якъ зъ невысказанымъ тріюмфомъ сказано въ „Галичанинѣ" — давъ ему „нѣсколько тяжеловѣсныхъ пощечинъ въ пошлую рожу"...

— **Въ справѣ загаданого обезпеченя долѣ приватныхъ урядникôвъ** вôдбувъ ся у Вѣдни дня 27 вересня зъѣздъ делеґатôвъ всѣхъ долитавскихъ приватныхъ урядникôвъ. Въ нарадахъ зъѣзду взяли такожь участь делеґаты міністерства справъ внутрѣшныхъ, и на представлене делеґатôвъ приватныхъ урядникôвъ продовжили речинець збираня датъ статистичныхъ о приватныхъ урядникахъ въ державѣ [вôддаване списовыхъ картъ и квестіонарѣвъ] до дня 31 жовтня с. р.

— **Дрôбнй вѣсти.** Директоръ почтъ и телеґрафôвъ радникъ двору Сеферовичь повернувъ зъ вôдпустки до Львова и обнявъ урядоване. — Перемыске товариство рускихъ женщинъ на засѣданю своѣмъ зъ дня 25 вересня ухвалило на свôй рахунокъ помѣстити въ тамошнôмъ дѣвочôмъ институтѣ панночку Ольгу Дроздовску, сироту по священику.

Надôслане.

Ball-Seidenstoffe 35 Kr.

bis 14.65 p. Met. — sowie schwarze, weise und farbige **Henneberg-Seide** von 32 kr bis fl. 14.65 p. Met. — glatt, gestreift, karriert, gemustert, Damaste etc (ca. 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.), **porto-und steuerfei ins Haus.** Muster umgehend. Doppeltes Briefporto nach der Schweiz.
4 16

Seiden Fabriken G. Henneberg (k.u k.Hofl.), **Zürich.**

Вѣсти зъ Аеп. львôвскои.

На перший рôкъ богословія зъ львôвскои архіепархіи принятй до львôвскои духовнои семинаріи: Илія Андрущишинъ, Ювеналѣ Бѣлиньскій, Ник. Галянтъ, Алекс. Гвоздецкій, Иванъ Гошовскій, Евст. Данилевичь, Стеф. Ивасикъ, Яковъ Камѣньскій, Ем. Кордуба, Илія Кузѣвъ, Зиноній Маркевичь, Волод. Мармашъ, Стеф. Мохнацкій, Петро Патрала, Мих. Туркевичь, Иванъ Харламповичь, Павло Чехута и Ник. Прокоповичь.

Посмертнй — ☦ — оповѣстки.

О. Иванъ Венгриновичь, священикъ ювілятъ, парохъ въ Далѣвôй яслиского деканата перемыскои епархіи, упоковъ ся дня 25 н. ст. вересня въ 78 роцѣ праведного житя а въ 52-ôмъ священьства. В. е. п.!

Евгенія зъ Шкурганôвъ Романовска, жена о. В. Романовского, священика въ Ярославѣ, упокоила ся въ 27-ôмъ роцѣ житя дня 29 н. ст. вересня с. р. въ Краснôмъ коло Калуша, де перебувала яко реконвалесцентка по довгôй а тяжкôй недузѣ жолудковôй. Покôйна вызначала ся въ Ярославѣ яко щиро-руска невѣста. Для притягненя мѣщаньскихъ дѣвчатъ до хорального спѣву въ церквѣ покôйна сама ходила на пробы и на хоръ въ церквѣ. Похоронъ покôйницѣ вôдбуде ся завтра [въ пятницю]. Вѣчна ѣй память!

Наука штука и література.

— Появила ся передъ тыжднемъ 196 книжочка Товариства „Просвѣта" пôдъ заг. „**Дещо про луки, пасовиска и пашу** написавъ Володимиръ Хлопецкій." Е се книжочка за мѣсяць жовтень, а сего року зъ черги девята. Сторôнъ 50, цѣна 12 кр. — Календарь „Просвѣты" на рôкъ 1897, якъ довѣдуемо ся, появить ся вже незадовго.

Господарство промыслъ и торговля.

— **Льокальна зелѣзниця Неполокôвцѣ-Выжниця.** Минувшого четверга почала ся пôдъ проводомъ правительственного радника Фекетого оглядины шляху для новои льокальнои зелѣзницѣ зъ Неполокôвцѣвъ до Выжницѣ. Доси выказали ся лише двѣ перешкоды, а именно въ Бобôвцяхъ и Вашкôвцяхъ надъ Черемошемъ. Въ обохъ мѣсцяхъ треба було шляхъ змѣнити зъ огляду на приватнй интересы, въ Бобôвцяхъ дуже незначно а у Вашкôвцяхъ трохи бôльше. Первѣстно мали у Вашкôвцяхъ шляхъ будувати черезъ середину тамошнои торговицѣ, але заступникъ громады и дѣдичь высказали свою обаву, що то значно спинить рухъ. Позаякъ околиця Вашкôвцѣвъ рôвна, то змѣна шляху не робить трудностій и комісія згодила ся на ню, а предприемство выслало вже своихъ технічныхъ робôтникôвъ, щобы розпочали на ново роботы.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Лѣкаремъ мѣскимъ у Львовѣ именувала мѣска рада д-ра Вікт. Леґежиньского. — Д-ръ Ксав. Фіріхъ именованый звычайнымъ професоромъ цивільного права въ краковскимъ университетѣ.

— **Вôдзначеня.** Цѣсарь надавъ львôвскому аптикареви Якову Піпесови, віце-президентови палаты промысловои и торговельнои у Львовѣ, въ признаненѣ его заслуженои працѣ кавалерскій хрестъ ордеру Францъ-Іосифа.

Телеґрамы „Дѣла"

Вѣдень 1 жовтня. Палата пановъ збере ся д. 10 с. м.; на порядку дневнôмъ мае стануть реформа податкова. Сполучена лѣвиця радила вчера кôлька годинъ; народы ще не поконченй. Поки-що постановлено внести на найблизшôмъ засѣданю рады державнои наглe внесене въ справѣ національныхъ заколотôвъ въ Чехахъ; ладять такожь интерпеляцію въ справѣ промовы намѣстника сольногородскôмъ вѣчу католицкôмъ.

Будапештъ 1 жовтня. Банфі, вôдповѣдаючи на интерпеляцію, призвавъ, що соймъ буде незадовго розвязаный, та додавъ, що вчерашне засѣдане палаты маґнатôвъ було послѣдне. Розвязане сойму ждуть на 5 с. м., а новй выборы зачались бы д. 3 падолиста. Палата маґнатôвъ на вчерашнôмъ засѣданю вôдкинула законъ о компетенціи найвысшого трибуналу въ справѣ провѣрюваню выборôвъ. И такъ вôдкинено параграфъ, котрый постановляе неважнôсть выбору на выпадокъ аґітаціи зъ проповѣдницѣ.

Букарештъ 1 жовтня. Вчера вже о год. 7 зрана конферувавъ въ Сінаѣ австрійскій цѣсарь зъ румуньскимъ королемъ довше годину. Опôсля вôдбула ся нарада мѣжь ґр. Ґолуховскимъ и Стурдзою; взявъ въ нѣй участь такожь шефъ австрійского ґенерального штабу бар. Бекъ. Вечеромъ о 10 год. попращавъ ся цѣсарь зъ королѣвскою парою и вôдъѣхавъ зъ поворотомъ до Вѣдня. Ґр. Ґолуховскій дôставъ вôдъ румуньского короля портретъ оправленый въ брилянты.

Оповѣщене.

Прихиляючись до жаданя великои части нашого Вп. Духовеньства и выповняючи припоручене членôвъ товариства высказане на загальныхъ зборахъ, отворили мы дня 1 жовтня с. р. при Товариствѣ для выробу и торговлѣ ризъ церковныхъ въ Самборѣ

вôддѣлъ знарядôвъ и сосудôвъ церковныхъ

зъ золота, щирого и хіньского срѣбла, бронзу и другихъ металѣвъ, и маемо въ нашôмъ складѣ: чашѣ, дарохранительницѣ, кадильницѣ, пауки, лѣхтарѣ, хресты, патриціи, хлѣбницѣ, мирницѣ и пр. — и принимаемо такй-жь сосуды до вôдновленя и направы. Доставляемо такожь всѣ книги церковнй.

Старанемъ нашимъ буде доставляти тôлько такй рѣчи, за котрихъ солідность можемо ручити и котрй будуть вôдповѣдати вымогамъ нашого обряду. Не менше будемо звертати нашу увагу на естетичну форму и орнаментику тыхъ предметôвъ.

Дякуючи Вп. Духовеньству и Ч. Братствамъ церковнымъ за велике довѣре и теплу пôдпомогу, якои до того часу дôзнавало наше Товариство при выборѣ ризъ церковныхъ, маемо повну надѣю, що и теперь, коли обсягъ дѣлання нашого побôльшивъ ся, зволять Вп. Духовеньство и Ч. Братства тымъ усерднѣйше подавати намъ помôчь при змаганяхъ нашихъ и черезъ замовленя якъ ризъ такъ и сосудôвъ церковныхъ укрѣпляти пôдставу Товариства и до дальшого его розвою причиняти ся.

Вôдъ Товариства для выробу ризъ церковныхъ въ Самборѣ для жовтня 1896.

Дирекція.

НАДÔСЛАНЕ.

Мед. Д-ръ

Володимиръ Мендльовскій

бувшій лѣкарь шпиталя и елевъ полож. ґінекольоґічнои кліники въ Краковѣ

осѣвъ въ Глинянахъ

290 дôмъ д-ра Дольницкого. 2--6

Змѣна льокалю

Найдешевшій окладъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „Коперникомъ"

перенесеный до нового льокал. при пл. Галицкôй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя зъ провінціи кодворотне.

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.
4185

Велика Инсбруцка 50-кр. льотерія.

Тягнене 7 листопада.

Головна выграна

75,000 КОРОНЪ

Готôвкою зъ 20% вôдчисленемъ.

Льосы по 50 кр. припоручають: Кіцъ и Штефъ М. Іонасъ. Авг. Шеленберґъ и сынъ, Шеленберґъ и Крейсеръ, Сокаль и Лілієнъ, М. Клярфельдъ.

300 1—0

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. управ. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4% листы ипотечнй короновй
4½% листы ипотечнй
5% листы ипотечнй преміованй
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4% листы Банку краєвого
5% облїґаціи комунальнй Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483
4% позичку краєву галицку коронову
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% „ угорскихъ зелѣзницъ державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскй облїґаціи индемнізаційнй
и всѣлякй ренты австрійскй и угорскй

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякй выльосованй а вже платнй мѣсцевй паперы цѣннй, такожъ запавшй купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцевй лишь за вôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ вышшли купоны, доставляє новй аркушѣ купоновй, за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поноситъ

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНЬСКІЙ

артистъ-маляръ

звѣстный вôдъ кôльканацяти лѣтъ изъ своихъ працъ малярскихъ, украшає церкви въ стилю всхôднôмъ разомъ зъ позолоченьємъ, престолы, иконостасы и иншй рѣчи. Приймає рѣзьбарскй роботы пôсля власныхъ плянôвъ. Выготовлює всякои величины церковнй образы до иконостасôвъ, престолôвъ, плащеницъ — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побôльшує зъ фотоґрафій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторіи реставрує всякй старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячй въ кругъ працъ малярства по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. Пôдписаный проситъ Веч. Духовеньство занотувати собѣ єго адресу. 205 69—?

Т. Копистиньскій
у Львовѣ, улиця Краковска число 20.

Зôстаючи въ звосинахъ купецкихъ зъ першорядными домами торговельными россійскими, маємо честь поручити зъ нашихъ складôвъ

ЧАЙ

правдивый китайскій

въ оригінальныхъ нашихъ ¼ фт. пачкахъ по: 40 50, 60, 70, 80, 90, 100 и 125 кр; — въ ⅛ фт. пачкахъ по: 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50 и 63 кр. ЧАЙ порошокъ по 1 зр. 20 кр, 1 зр. 40 кр., 1 зр., 65 кр. и 2 зр. за фунтъ.

При замовленяхъ найменше 2 фунтôвъ при порошку 3 фунтôвъ высылаємо франко; при вôдборѣ 6 фунтôвъ додаємо 5% въ товарѣ.

Зъ поважанємъ

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

20 37—0

Ф. МІССЛЕРЪ

вôдъ зверхности орґанізоване мореплавне заведенє

ВЪ БРЕМЕНѢ

высылаюче людей найбезпечнѣйшими почтовыми и скорохôдными кораблями: зъ **Бремена** въ полудневу и пôвнôчву **Америку, Африку, Австралію** и взагалѣ до всѣхъ мѣсцевостей кулѣ земскои.

Найдешевшй цѣны — найчестнѣйше прохарчованє. 72 14—24

Увѣдомленя у всѣхъ языкахъ безплатно и франко.

Адреса: **F. Missler, Bremen, Bahnhofstrasse, 30.**

Вышивки

всхôдной Галичины

пôсля колекціи зôбраной Товариствомъ „Клюб Русинок у Львові“ появилась накладомъ Антона И Хойнацкого зъ літоґрафічного заведеня Андрѣя Андрейчина по цѣна

3 зр. 30 кр. а. в.

за примѣрникъ, складаючій ся зъ 20 таблиць въ 4⁰ королевского формату въ хорошо выдѣланой тецѣ.

Выданє сихъ „Вышивокъ“ перевысшає значно подôбного рода выданя. що появились въ Кіевѣ, Одессѣ и Москвѣ, и то не лише пôдъ взглядомъ технічного выконченя, але также и пôдъ взглядомъ самого змѣсту, понеже выданє се *заключає въ собѣ* точну репродукцію численныхъ взорôвъ народныхъ вышивокъ зъ повѣтôвъ Борщêвъ, Городенка, Калушъ, Надвôрна, Снятинъ, Товмачъ и иншихъ о вѣрнôмъ наслѣдуваню красокъ, уживаныхъ народомъ въ дотычной окрестности.

Зъ замовленями належитъ звертатись до Антона И. Хойнацкого, управителя Книгарнѣ Ставропигійского Института у Львовѣ, улиця Руска ч. 3. 365 11—0

Іосифъ Игнатій

Лада Заблоцкій

каліґрафъ-рисовникъ

выготовляє замовленя на дипльомы, портреты, написы, карты титуловй, гербы, рисунки технічнй, накладанє фотоґрафій красками и т. п по цѣнахъ якъ найприступнѣйшихъ. — Мешкає у Львовѣ ул. Городецка ч. 19.
271 7—12

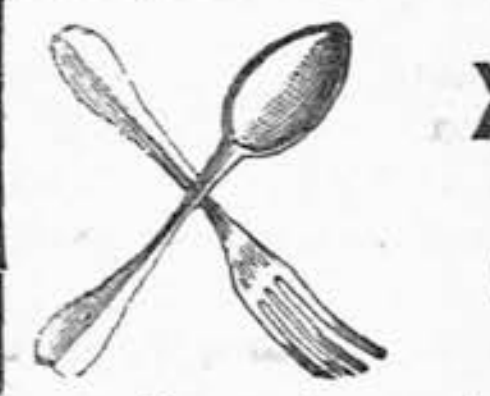

Хіньске срѣбло

въ найлѣпшôмъ родѣ, на бѣлôмъ метали альпаковôмъ грубо срѣблене, зъ найславнѣйшои ц. к надворнои фабрики Германа, вôдзначенои медалями на всѣхъ свѣтовыхъ выставахъ. Выробы тй гарнй и дуже тревалй, заступають цѣлкомъ щиро-срѣбнй накрытя.

Выключный складъ фабричный въ торговли КАЗИМИРА ЛЕВИЦКОГО у Львовѣ, при улици Трибунальскôй.

Зъ тои самои фабрики такожъ накрытє АЛЬПАКОВЕ т. є. зъ бѣлого твердого металю по дôбного до срѣбла, найтреалѣйше до щоденного ужитку.

Цѣны фабричнй и сталй!
Цѣнникъ на жаданє даромъ и оплатно. 295 2—5

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выбôръ поезій для народу зъ житьеписью и портретомъ автора.

Накладомъ товариства „Просвѣта“.

Цѣна кождои части **25 кр.**

Оправленй примѣрники продають ся по 35 кр.

„ДНѢСТЕРЪ“

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

у Львовѣ въ домѣ „Просвѣты“ Ринокъ ч. 10

перше и одиноке **руске товариство** асекураційне, припоручене Веч. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ через Впреосв. Митр. и Преосв. Еп. Ординаріяты всѣхъ трехъ Епархій, обезпечає будынки, скотъ, господарскй знаряды, зôбже въ зернѣ, и соломѣ, сѣно въ стогахъ и будынкахъ **противъ шкôдъ огневыхъ** за можливо найнизшою оплатою.

Шкоды ліквідують ся и выплачує ся сейчасъ по пожарѣ, а договоры заключенй зъ першими Товариствами контрасекураційными подають „Днѣстрови“ можнôсть обезпечувати и выплачувати и найвысшй сумы. 4414

Полісы „Днѣстра“ приймає Банкъ краєвый при позичкахъ ипотечныхъ.

На житє можна обезпечати ся через „Днѣстеръ“ пôсля всѣхъ можливыхъ комбінацій въ Товариствѣ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ, котре дає якъ найкористнѣйшй условя, и выдає полісы и квиты въ рускôмъ языцѣ.

Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ“, стоварищене зареєстроване зъ обмеженою порукою, принимає вôдъ своихъ членôвъ и третихъ лиць **вкладки** до опроцентованя **по 5%**. Гаранція цѣлковита. Удѣлы по 50 коронъ. Позички удѣляють ся тôлько властителямъ реальностей, вôльныхъ вôдъ тягарôвъ, за порукою двохъ членôвъ. Зъ позичокъ вôдтягає ся десята часть на удѣлъ.

Зголошеня о удѣленье аґенціи въ мѣсцевостяхъ, де „Днѣстеръ“ не є заступленый, приймають ся.

Рускй выробы

Бомбонерки зъ личка по 5 и 10 кр.
Ситка до чаю „ по 5 кр.
Чайники фасонъ рускій по 50, 65, 75 кр. и высше.
Ложки столовй вѣчно бѣлй по 12 кр
Ложочки малй „ „ по 6 кр.
Чай перловый зъ Москвы фунтъ по 1·80 зр. и высше.
выключный складъ тôлько у мене того знаменитого чаю фунтъ 2·60 зр.
Конякъ знаменитый фляшка 2·20 зр. и высше.
Румъ дуже добрый фляшка ¼ літрова 45 кр. и высше.
Тѣсточка до чаю, кармельки, сухарки, рускй обарѣнки 2 за крайцарь, солонй або солодкй

те все дôстане у **Б. Шабловского**
у Львовѣ ул. Трибунальска ч. 1.
286 3—3

Знана вôдъ многихъ лѣтъ ц. к. управ. рафінерія спірітусу, заосмотрена найлѣпшими приладами ректифікаційными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікерôвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникôвъ у Львовѣ

Яковъ Шпрехеръ и С-ка

поручає старй польскй сильнй горѣвки, дуже добрй розолісы, лікеры, румы правдивй зъ Ямайки, якъ также найлѣпшои якости краєвй спеціялы якъ: Народôвка, Dziennik, Szczutek, Карпатôвка, „Дябелъ“, Помаранчева не солоджена, Ратафія, Деренôвка и т. и. горѣвки упривилеєванй и одиноко правдивй есенція зъ нашои фабрики спроваджений.

Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарѣвъ, до побираня алькоголю абсолют. и найчастѣйшого спірітусу, до цѣлей лѣчничихъ вôльного вôдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спірітусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровлю не шкôдливый, бо не выроблюваный зъ есенція оцтовои.

Складъ для мѣста Львова, ул. Коперника ч. 9 и въ головнôмъ складѣ водъ мінеральныхъ І. Йоллеса, улиця Кароля Людвика ч. 29. 4812 271—104

Климентій Федуньо

переплетникъ бібліотеки ц. к. львôвского університету

поручає 366 57-?

своє переплетниче и ґалянтерійне заведенье

у Львовѣ, ул. Академична ч. 8.

Пôдоймає ся всякихъ робôтъ, особливо переплету: Служебникôвъ, Євангелій, Молитовникôвъ, Бібліотечныхъ книгъ, Альбумôвъ, Мапъ, Дипльомôвъ и т. ин. по умѣреныхъ цѣнахъ.

ЛЯРНЯ ДЗВОНÔВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

въ Калуши

вôдзначена двома срѣбными медалями

выконує **дзвоны** рôзнои ваги и приймає ушкодженй дзвоны до переливаня въ найкоротшôмъ часѣ, а также має на складѣ готовй дзвоны рôзнои ваги.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнй замовленя, прошу о ласкавй замовленя такъ на поодинокй новй дзвоны якъ и на цѣлй групы. За тревалôсть матеріялу и гармонічный звукъ моихъ дзвонôвъ ручу и для того осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. публицѣ

3789

Зъ глубокимъ поважаньємъ

АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.

ФАБРИКА

КАПЕЛЮХÔВЪ и ЦИЛІНДРÔВЪ

АНТÔНЪ КАФКА

(передъ тымъ А. Кожелюжекъ)

у Львовѣ ринокъ 29, переходова камениця Андріольего вôдъ стороны Єзуитôвъ ул. Театральна 12.

поручає на сезонъ осѣнный капелюхи и циліндры власного выробу

въ наймоднѣйшихъ фасонахъ и красках по найприступнѣйшихъ цѣнахъ. якъ также капелюхи и циліндры зъ фабрикъ Габіґа и Плесса у Вѣдни въ рôзныхъ краскахъ и фасонахъ по 5 зр. Капелюхи мужескй „Loden“ зъ фабрики Піхлера въ Градци Chapeau-Claque атласовй по зр. 5, 6 и 8. Приймають ся циліндры, капелюхи мужескй и дамскй до вôдновленя, прасованя и фарбованя.
256 6—6

Мѣшки до зриваня овочêвъ по зр. 1. Дрôтъ кôльчастый цинкованый до огороджень по зр. 4·50 за 100 метрôвъ

поручає Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры).

За 2 зр. переробляю кождй найбôльше збитй матерацы цѣлкомъ якъ новй. Старй колдры приймаю до покрытя. **Іосифъ Шустеръ, ул.** Коперника ч 7 у Львовѣ.
86 27—3

Въ концесіонованôй школѣ музичнôй

КЛ. МАРКЕВИЧЕВОИ

зачинає ся курсъ науки зъ днемъ 1 вересня въ III вôддѣлахъ — тамъ рôвножъ великій складъ фортепянôвъ по цѣнахъ умѣркованыхъ зъ ґарантією. Продажь на раты. Выпозичає ся. Львôвъ ул Театральна ч. 8, II поверхъ
285 (площа св. Духа). 4—10

Учителя

глядає ся до 2 хлопцѣвъ зъ школъ нормальныхъ. Близшй поясненя дасть М. Петрицкій въ Жидачевѣ.
2?7 2—3

Продаю кишенй рижики

въ 5 кільовыхъ барылкахъ по 2 зр.; а въ 5-кільовыхъ слояхъ якъ маринованй по 2 зр. 50 кр. оплатно.
291 3—3

Высовскій въ Грибовѣ.

Вже вийшла

перша велика народописна

КАРТА

украиньско-руского народу.

Зладжена

д-ромъ Григоріємъ Величкомъ

а выконана въ робôтни Андрѣя Андрейчина літоґрафа у Львовѣ, коштомъ и заходомъ Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ.

Замовляти можна въ Товариствѣ „Просвѣта“ у Львовѣ (ринокъ ч. 10, I. поверхъ).

Цѣна книгарска карты: 3·50 зр. а для членôвъ Товариства „Просвѣта“ и для передплатникôвъ „Зорѣ“: 2·50 зр. за примѣрникъ.

Замовляючй зволять долучити 50 кр. на кошты пересылки.

Карта выконана въ 19-ти краскахъ и налѣплена на полотнѣ. 9—12

Зоольоґія

на низшї кляси шкіл середних.

Написав Іван Верхратский. Ціна 1 зр. 30 кр. а. в.

Д-ра Осипа Ростафиньского

Ботаніка шкільна

на кляси низшї.

На язик руский переложив Іван Верхратский. Ціна 70 кр. а. в.

Обѣ тотй книжки можь дôстати въ книгарни Ставропигійскôй або у самого автора. Замовляючимъ у автора що-найменше пять примѣрникôвъ Зоольоґіи або десять примѣрникôвъ Ботаніки высылає ся жаданй книжки въ протязѣ двохъ днêвъ. Порто оплачує авторъ.

Молитвеник для дітий

виданий

коштом руского тов. педаґоґічного

В полотняній оправі з золоченим хрестом **20 кр.**

Продає ся в книгарни Наукот. тов. ім. Шевченка, Львів ул. Академічна ч. 8.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньского. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 212. Львôвъ, Пятниця 14 вересня (2 жовтня) 1896. Рôчникъ XVII.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей" выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА" ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО" и належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО" зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:	за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр.	на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . 9 зр.	на пôвъ року . . . 12 зр.
на чверть року 4 зр. 50 кр.	на чверть року . . . 6 зр.
у Львовѣ:	
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр.	на пôвъ року . . . 3 зр
на чверть року . . . 4 зр.	на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовои або єи мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане" по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесеня приватнѣ числять ся по 15 кр. вôдъ стрôчки.

Рада державна.

На вчерашнôмъ засѣданю явило ся досыть значне число послôвъ. Передъ засѣданємъ по кульоарахъ вели ся оживленѣ розмовы и дискусіи, головно надъ тематами, чи теперѣшный парламентъ, въ виду санкціонованя нового закона выборчого, єсть компетентный вести нарады и ухвалювати буджетъ на слѣдуючій рôкъ. Переважали погляды, що теперѣшный парламентъ повиненъ бути розвязаный.

По отвореню засѣданя вôдчитано письма наспѣвшѣ до президіи палаты: письмо міністра рôльництва о зарядженяхъ доконаныхъ въ моравско-шлезкихъ ревірахъ углевыхъ пôсля розслѣдôвъ комісіи; проектъ закона о контингентѣ рекрутôвъ на 1897 р.; проектъ закона о управильненю границѣ мѣжь Галичиною а Угорщиною надъ Морскимъ Окомъ при помочи мирового суду.

По промовѣ през. Хлюмецкого, въ котрôй згадавъ покôйныхъ послôвъ Лінбахера и кн. Гогенльоге, — забравъ голосъ міністеръ скарбу Бѣлиньскій для поясненя предложеного палатѣ прелімінаря буджетового на 1897 р.

Буджетъ р. 1897 складає ся зъ двохъ частей: зъ прелімінаря буджетового и зъ прелімінаря фондôвъ инвестиційныхъ.

Загальнѣ выдатки въ 1897 р. прелімінованѣ на 692,161.183 зр., а загальнѣ доходы на 692,703.959 зр, тожь лишає ся надвышка 542.776 зр. Порôвнуючи сей прелімінарь зъ сегорôчнымъ буджетомъ, покаже ся, що выдатки збôльшили ся по-надъ 27 міліонôвъ зр.

Выдатки етату кождого міністерства збôльшили ся. Въ рубрицѣ „рада державна" прелімінує ся о 406.000 зр. бôльше зъ тои причины, що 72 новыхъ послôвъ має засѣсти въ палатѣ и брати діэты. Кошты выдавництва урядовыхъ ґазетъ рôвножь збôльшили ся щось до 70.000 зр. Етатъ міністерства справъ внутрѣшныхъ пôдвысшеный о $1^1/_2$ міл. зр., бо розширює ся кôлька департаментôвъ, якъ службы гідроґрафічнои, асекураційнои, и отворено 13 новыхъ староствъ. Етатъ міністерства обороны краєвои збôльшивъ ся по-надъ 1 міліонъ зр., бо побôльшує ся станъ и платня жандармеріи. Міністерство просвѣты и вѣроисповѣданя пôдвысшило выдатки о 1,023.672 зр., а то мѣжь иншимъ за-для того, що утворено 53 новыхъ посадъ учительскихъ, отворено новѣ ґімназіи въ Стражници и Задарѣ та новѣ школы реальнѣ въ Тарновѣ, Жижковѣ и Празѣ, що має отворити ся державна школа торговельна у Львовѣ, розширює ся львôвскій выдѣлъ медичный, выдає ся на реставрацію катедры на Вавелю, монастиря въ Лежайску и монастиря Бернардинôвъ въ Самборѣ. — Выдатки міністерства скарбу збôльшили ся по-надъ 8 міл. зр. головно за для коштôвъ при переведеню реформы податковои и ревізіи катастру грунтового. — Въ етатѣ міністерства зелѣзниць увзгляднено участь державы въ будовѣ буковиньскихъ приватныхъ зелѣзниць льокальныхъ. — Етатъ міністерства судôвництва збôльшеный майже о 2 міл. зр., въ котрои то квоты має ужити ся 1,500.000 зр. на переведене реформы процесу цивільного.

Въ прелімінари доходôвъ выказує етатъ кождого міністерства рôвножь збôльшене. Оплаты шкôльнѣ головно причиняють ся до надвышки доходôвъ міністерства просвѣты о 410.419 зр. Доходы міністерства скарбу збôльшенѣ майже о 20 міл. зр., зъ чого 17 міл. зр. припадає на податки безпосереднѣ, именно на доходы зъ податку вôдъ пива, цукру, зъ тютюну и таксъ скарбовыхъ. Міністерство зелѣзниць прелімінує бôльшѣ доходы, а то за-для пôдвысшеня тарифъ особовыхъ и товаровыхъ.

Въ прелімінари фондôвъ инвестиційныхъ вставлено позицію 25,891.690 зр. Выдатки сѣ будуть покрытѣ $3^1/_2$-процентовою позичкою инвестиційною. Часть сеи позычки буде ужита на новѣ будынки для всѣлякихъ урядôвъ, на будову касарень въ Галичинѣ и на выкôнчене новыхъ шляхôвъ зелѣзничихъ въ Галичинѣ.

Експозе міністра Бѣлиньского було прихильно выслухане въ палатѣ. Міністеръ запевнивъ, що нова процедура цивільна буде заведена вôдъ 1 сѣчня 1898 р. Пояснювавъ новый способъ буджетованя, высказуючи ся зъ похвалами о фондахъ инвестиційныхъ. Реґуляція податку грунтового пôдготовляє ся и має вôйти въ житє разомъ зъ загальною реформою податковою 1 сѣчня 1897 р. Выготовляє ся законъ о вôдшкодованю громадъ за стягане податкôвъ и реформа закона о провинахъ скарбовыхъ. — Що-до угоды зъ Угорщиною, то міністеръ зазначивъ, що квота Угорщины мусить бути пôдвысшена, а вже зъ теперѣшныхъ переговорôвъ выходить великій хосенъ для австрійскои половины державы.

Коли по скôнченю експозе заявивъ бар. Хлюмецкій, що прелімінарь буджетовый вôдошле ся до комісіи буджетовои, зажадавъ пос. Кайцль, щобы надъ прелімінаремъ вôдбуло ся перше читане, бо въ сей способъ будуть могли сторонництва высказати свои погляды що-до квестіи чи сей парляментъ компетентный радити надъ буджетомъ чи нѣ. — Жадане пос. Кайцля буде увзгляднене.

Наступили наглячѣ внесеня. Нѣмець Перґельтъ, пôсля ухвалы клюбу лѣвицѣ, поставивъ внесене що-до покривдженя Нѣмцѣвъ въ Чехіи. Рôвночасно пос. Герольдъ поставивъ нагляче внесене въ справѣ майоризованя ческихъ меншостей въ Чехіи. Надъ сими обома внесенями вела ся довша дискусія, котра закôнчить ся ажь на засѣданю въ суботу. Промавлявъ також президентъ міністрôвъ ґр. Бадені, стараючись зазначити свою безсторонность якъ супротивъ Нѣмцѣвъ такъ и Чехôвъ. А що до наглячости внесеня, то заявивъ, що правительство не прикладає ваги до квестіи наглячости. — У вôдповѣди президентови заявили послы Кафтанъ и Русъ, що ґр. Бадені ще не знає вôдносинъ въ Чехіи.

Крôмъ того зголошено ще два наглячѣ внесеня: пос. Адамекъ въ справѣ скликаня комісіи промысловои, а пос. Пацакъ въ справѣ ненарушимости посольскои. Якъ бачимо, заосмотрено ся въ матеріялъ на кôлька засѣданъ.

Слѣдуюче засѣдане въ суботу.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

На зъѣздѣ молодо-ческихъ послôвъ, що вôдбувъ ся дня 29 вересня въ Празѣ, принято ще пяту точку резолюціи, котрои однако не оголошено. Точка тота звучить: „Поважна хвиля и добро народу вымагають, щобы ческѣ послы у всѣмъ своѣмъ поведеню такъ въ парламентѣ якъ и по-за нимъ заховували найбôльшу карнôсть и єднôсть. Зборы ческихъ послôвъ узнають всяке нарушене карности и згоды за нарушене добра народу и поваги сторонництва." Въ дискусіи надъ тою частію резолюціи, котра очевидно звернена противъ п. Вашатого, промавлявъ п. д-ръ Ґреґръ и зазначивъ, що кождому послови повинно бути вôльно обговорювати и осуджувати поведене другого посла. При тôй нагодѣ бесѣдникъ такожь выступивъ противъ бесѣды п. Айма, выголошенои передъ выборцями въ Лѣтомышли. П. Аймъ — говоривъ п. Ґреґръ — перехвалює ґр. Баденього, хочь теперѣшне правительство анѣ пальцемъ не рушило для ческого народу и длятого жаденъ ческій посолъ не повиненъ змѣняти свого опозиційного характеру до правительства. Вкôнци промавлявъ бесѣдникъ за тымъ, щобы приватнѣ справы послôвъ не вытягати передъ публику, тôлько полагоджувати ихъ въ клюбѣ. Остаточно резолюцію принято, але постановлено єи не оголошувати.

Моравскій посолъ до рады державнои д-ръ Зачекъ здававъ 26 вересня своимъ выборцямъ справу зъ своеи посольскои дѣяльности. Обговоривши становиско Чехôвъ до ґр. Баденього и найблизшу задачу ческихъ послôвъ, зôйшовъ опôсля на положене політичне. Бесѣдникъ каже, що правительство заходить ся коло того, щобы всѣхъ бôльшихъ властителѣвъ згорнути пôдъ одинъ прапоръ та при ихъ помочи, якъ такожь при помочи страхопуда, що зве ся соціяльною демократією, вести дальше свою політику, не оглядаючи ся на поважнѣ жаданя народôвъ. Але що бôльша посѣлôсть сама про себе мимо своихъ привилегій не має нѣякого значѣня безъ народу, то она въ порозумѣню зъ правительствомъ хоче собѣ зъ національныхъ и людовыхъ сторонництвъ утворити якусь пôдпору, котра бы скрѣпила єи становиско и акцію. При тôмъ не вагає ся бôльша посѣлôсть надуживати набожности народу и силъ патріотичного духовеньства. Тѣ, що безпосередно беруть участь въ твореню католицкого сторонництва, поступають може въ найлѣпшôй мысли и очевидно не суть свѣдомѣ, якій конець возьме ихъ робота. „Але мы знаємо добре — каже бесѣдникъ, — о що тутъ ходить, и длятого мусимо рѣшучо выступити противъ такихъ експериментôвъ. Мы все держали ся христіяньскои вѣры и будемъ такъ поступати и дальше; але власне длятого не можемо нѣколи згодити ся на утворене якогось окремого католицкого сторонництва, котрого не треба и котре въ наслѣдкахъ мусить тôлько шкоду принести народови и религіи. Сполучена бôльша посѣлôсть має на будуче въ интересѣ Вѣдня стануть крѣпкою лавою противъ наглыхъ національныхъ домагань, а новѣ подôбнѣ сторонництва мають ѣй улегшити єи становиско."

Подôбно высказує ся що-до намѣрôвъ правительства вѣденьскій дописуватель въ дневнику Kreuz Ztg., обговорюючи справу угоды мѣжь сторонництвами бôльшои посѣлости въ долѣшнôй Австріи. Вôнъ каже мѣжь иншимъ: „Гадка, що свого часу спонукала законодавця, щобы утворити курію бôльшои посѣлости и признати ѣй привилеґіоване право выборче, пôшла згодомъ въ непамять. Намѣромъ законодавця не могло бути, щобы мандатами великихъ властителѣвъ скрѣпити сторонництва парляментарнѣ, звычайнѣ въ краю. Такъ велику привилеґію можуть оправдати лише важнѣ державнѣ взгляды. Коли законодавець историчнôй шляхтѣ и тымъ, що посѣдають широкѣ лавы, надавъ майже безпримѣрну привилеґію выборчу, то сталось оно на те, щобы увести въ заступництво народу елементъ, пôддержуючій державу и суспôльнôсть. Сказавъ хтось, що палата панôвъ є вказôвкою годинъ, а палата послôвъ вказôвкою минутъ на годиннику. Але въ нашихъ демократичныхъ часахъ, що стоять ще пôдъ впливомъ дневникарства, заступники народу зôйшли на вказôвку секундъ, що лыскавкою порушає ся. Тымъ конечнѣйше є, щобы заступники бôльшои посѣлости стали бодай вказôвкою минутъ. Не помылимо ся, коли препустимо, що при найблизшихъ выборахъ до рады державнои и въ новôмъ парламентѣ бôльша посѣлôсть вôдограє зовсѣмъ вôдмѣнну ролю вôдъ дотеперѣшнои. Она пôсля всякои имовѣрности безъ огляду на фракційну політику и т. и. сполучить ся въ одно и стане такъ при выборахъ якъ опôсля въ радѣ державнôй однымъ тѣломъ, що держить засады консерватизму и прапоръ державнои єдности та анѣ зъ соціяльными демократами не кокетує анѣ філосемітамъ не помагає анѣ не жертвує державныхъ интересôвъ односторонно національнымъ бажанямъ. Въ новôй радѣ державнôй повстане консервативне, цѣлкомъ независиме, хочь не безусловно правительственне сторонництво, котре складатись буде зъ куріи бôльшои посѣлости рôзныхъ краѣвъ и такъ буде сильне, що кождый буде мусѣвъ зъ нимъ числити ся, навѣть и правительство."

На засѣданю угорскои палаты маґнатôвъ дня 30 вересня интерпелювавъ одинъ членъ палаты президента міністрôвъ мѣжь иншимъ такожь о те, о скôлько правдивѣ суть вѣсти про розвязане сойму. На те вôдповѣвъ бар. Банфі, що правительство справдѣ має рѣшучій намѣръ вже въ найблизшôмъ часѣ розвязати соймъ, и тôлько ще розходить ся о дозвôлъ цѣсаря. Намѣръ правительства є такъ рѣшучій, що президентъ міністрôвъ може вже теперь заявити, що палата маґнатôвъ сеи сесіи имовѣрно вже не буде мати жадного мериторичного засѣданя. Вôдповѣдь сю приняла палата до вѣдомости.

Опôсля той самъ членъ палаты звернувъ ся до міністра справъ внутрѣшныхъ зъ интерпеляцією въ справѣ надужить при выборахъ соймовыхъ, а особливо неоправданого ужитя оружнои силы при выборахъ. На те міністеръ справъ внутрѣшныхъ вôдповѣвъ, що оружнои силы уживає ся лише о стôлько, о скôлько оно потрѣбне для бережения свободы выборчои. Свободы выборчои треба у всякôмъ пильнувати и законъ шанувати. Міністеръ и на будуче такъ само, якъ доси, буде поступати въ границяхъ закону. Сеи вôдповѣди палата бôльшостію голосôвъ не приняла до вѣдомости. По тôмъ наступила дискусія надъ закономъ про компетенцію найвысшого трибуналу въ справахъ выборôвъ соймовыхъ. На чôмъ дискусія скôнчила ся, вѣдомо вже зъ попередныхъ чиселъ нашои часописи.

„Мы не маємо граматики".

III.

Сказавъ одинъ „твердый" Русинъ, сказавъ и нашь пов. дописуватель М. З., що „мы не маємо граматики" — оба розумѣючи се инакше, кождый по своєму. Вп. М. З. не бачить у насъ такои „граматики", що „лучила бы насъ всѣхъ Русинôвъ до купы, а коли не всѣхъ, то бодай тыхъ, що стоять на народнôмъ грунтѣ" и вказавъ на три рѣчи: на правопись, на орґанічну роботу около морального и матеріяльного подвигненя народу и на політику.

Мы вповнѣ пишемо ся лише на высказы Вп. М. З—ого о орґанічнôй роботѣ надъ народомъ и для народу; а обговорене нимъ другихъ двохъ квестій спонукує насъ до корректуры та розъясненя, щобы — якъ то мы вже вчера зазначили — въ дотычныхъ справахъ не йшло до ще бôльшои путанины.

Зачнемо вôдъ правописи.

Певно, що було бы лучше, якъ бы вже нинѣ — по переведеню реформы правописи для школъ и урядôвъ — запанувала одна правопись мѣжь Русинами. Але се — якъ учать досвѣды и у другихъ народôвъ — въ практицѣ не дає ся сейчасъ перевести. [Н. пр. у Сербôвъ єрархія церковна не заразъ приняла правопись Караджича.] Перемѣна правописи — то щось подôбне, якъ перемѣна валюты. Отъ маємо нову валюту — короны и сотики, а все ще рахуємо и на ґульдены та крейцарѣ, — нашъ „Днѣстеръ" яко товариство взаимного кредиту рахує коронами, а яко товариство обезпеченъ ґульденами. Якъ по перемѣнѣ валюты, такъ и по перемѣнѣ правописи наступає зъ сякихъ чи такихъ взглядôвъ часъ переходовый, заки давне цѣлкомъ уступить мѣсце новому. Н. пр. вôдъ якогось дневника, котрый має ширшій кругъ читателѣвъ и стоить лише передплатою, годѣ жадати, щобы вôнъ, безъ огляду на читателѣвъ, сейчасъ змѣнявъ довголѣтну правопись на нову. [Дневникъ, що стоить якимись фондами, якъ отъ н. пр. рептільна „Народна часопись", може такъ зробити.] Будь-що-будь рѣчь сама є важнѣйша нѣжь форма, а вже жь не инакше розумѣвъ сю справу н. пр. Володимиръ Барвѣньскій, коли почавъ выдавати „Дѣло" правописію навѣть — що такъ скажемо — грубо-етімольоґічною, хочь рôвночасно „Правду" выдававъ фонетичною. Зъ часомъ правопись „Дѣла" усе бôльше фонетизувала ся и стала справдѣ фонетично-етімольоґічною, а нехай нинѣ чи завтра читателѣ заявлять свою згоду на змѣну нинѣшнои правописи на нову, то чи посмѣла бы редакція тому спротивитись, коли сама узнає, що нова правопись зъ рôзныхъ оглядôвъ єсть для Русинôвъ кориснѣйшою.

Длятого — на нашъ поглядъ — справы правописи середъ насъ самыхъ не треба брати зъ якимсь пессімізмомъ, а въ наслѣдокъ того и выкликувати нового рода квасы правописнѣ, за якѣ мы все дорѣкали другимъ. Нова правопись заняла вже нинѣ такъ широкій просторъ [въ школѣ, въ урядахъ и въ письменствѣ], що о доли єи въ будучности годѣ й сумнѣвати ся. А на нинѣ дай Боже Русинамъ якъ найбôльше коронъ и ґульденôвъ — якъ найбôльше чи фонетикою чи фонетичною етімольоґією написаныхъ добрыхъ творôвъ літературныхъ и науковыхъ. Прийде часъ — ґульденъ повандрує до музея, а етімольоґія пôйде въ добре заслуженый станъ супочинку, уступаючи мѣсце правописи фонетичнôй, котрою нинѣ вчать писати цѣле нове поколѣнє.

Своєю дорогою мы годимо ся зъ п. М. З—вымъ, що въ новôй правописи повинна вже бути одностайнôсть [властиво розходить ся лишь о букву „ї"], всѣ повиннѣ писати нею однаково, якъ и зъ тымъ годимо ся, що нерозумно роблять деякѣ, коли за-для того, що при змѣнѣ правописи спôвдѣлало правительство, „стають дуба" противъ такои рѣчи, за котрою

передше самѣ стояли и ею горячо бажали. Однакъ, здаесь намъ, такихъ є мѣжь Русинами мало, отже и на хôдъ справы они вплыву мати не можуть.

Конець-кôнцемъ — справа правописи середъ насъ самыхъ — на нашъ поглядъ — не дае причины до обавы на будучнôсть, а нинѣшнои ще неодностайности правописи середъ народовцѣвъ мы не конче назвали бы „недомаганемъ"; тая неодностайнôсть выплывае майже въ цѣлости зъ самои натуры рѣчи. Не кожда реформа, не кожда перемѣна дасть ся перевести такъ скоро, якъ скоренько здойме ся зъ ноги старый чобôтъ, а взуе ся новый... Тому-то мы остерѣгаемо передъ пессімізмомъ въ справѣ правописи та передъ новыми квасами правописными, котрѣ нинѣ безперечно далеко менше мали бы оправдане, нѣжь давнѣйше. А намъ потрѣбно часу и силъ на иншѣ, важнѣ та й справдѣ актуальнѣ справы...

Звертаємо увагу нашихъ Вп. передплатникôвъ, що небавомъ кôнчить ся третій чвертьрôкъ та що крайна пора вырôвнати залеглости и надсылати дальшу передплату. Залеглости въ передплатѣ у насъ значнѣ, тожь мы мусѣли бы застановити дальшу высылку нашои часописи неточнымъ передплатникамъ.

НОВИНКИ.

— **Філія „Просвѣты" въ Тернополи**, пригадуючи за вѣче господарске, яке устроює дня 4 н. ст. жовтня с. р. въ Тернополи, подае отсимъ до вѣдомости, що выгравати предметы призначенѣ до вылѣсованя можуть лише члены „Просвѣты" взглядно тѣ участники вѣча, котрѣ при вступѣ на вѣче впишуть ся въ члены товариства. [Другѣ часописи просимо о ласкаве повторене сего оголошеня]. *Євстахій Цурковскій* голова філіи.

— **Засѣдане выдѣлу „Клюбу Русинокъ"** вôдбуде ся завтра въ суботу, о год. 4-ôй по полудни въ комнатахъ товариства имени Шевченка [Ринокъ ч. 10. II. поверхъ], на котре симъ членôвъ товариства запрашаю. — *Г. Шухевичеви.*

— **Зъ Тернополя пишуть намъ**: Зъ дня 30 н. ст. вересня маємо занотувати двѣ рѣчи зъ нашого мѣста, а то: скôнчене звѣстного процесу противъ о. Євстахія Цурковского та шѣстьохъ єго товаришѣвъ въ справѣ довѣрочного збору Русинôвъ на веснѣ въ Тернополи — и народне вѣче.

Розправа апеляційна вôдбула ся о 4-ôй годинѣ зъ полудня. До трибуналу входили радники Мандибуръ [яко предсѣдатель], Балько и Прокопчицъ та адъюнктъ Фабрі; прокураторію заступавъ п. Млынарскій а обжалованыхъ адвокатъ п. Зарицкій. На розправу явили ся всѣ обжалованѣ: о. Цурковскій, о. Мироновичь, пос. Остапчукъ и ще чотири селяне. Заступникъ прокураторія п. Млынарскій въ своѣй промовѣ высказувавъ свои погляды зовсѣмъ не згôднѣ зъ приписами законными; н. пр. що староста мусить знати о всѣмъ, що дѣє ся въ повѣтѣ, отже повинно ся донести єму и о довѣрочныхъ зборахъ за запросинами [хотяй законъ того не вымагае!], — або що скликуючѣ довѣрочнѣ зборы запросинами повиннѣ знати запрошеныхъ не лише зъ имени и назвища, але и зъ характеру и зъ поглядôвъ ихъ та способу мысленя... Мимо такои зовсѣмъ новои интерпретація закона о зборахъ — трибуналъ затвердивъ вырокъ першого судьѣ, увôльняючій о. Цурковского и товаришѣвъ вôдъ вины и кары.

Народне вѣче вôдбуло ся пôдъ проводомъ д-ра мед. Бѣлиньского зô Збаража при участи около двѣста селянъ, переважно зô Збаражчины. Промовляли пп. медикъ Шміґеръ и Яцко Остапчукъ [сынъ посла] зô Збаражчины, Вѣтикъ зô Львова, о. Курдидикъ зъ Черниховцѣвъ [противъ радикалôвъ] и деякѣ селяне.

— **Народне вѣче до Перемышля** скликує посолъ Стефанъ Новаковскій на недѣлю 4 ого с. м. до Замковои салѣ. Проґрама вѣча така: справоздане зъ пятого зъѣзду радикального; теперѣшне положене селянъ; надходячѣ выборы до рады державнои и до рады повѣтовои; основнѣ законы; внесеня и интерпеляціи.

— **Великій процесъ противъ 80 мѣщанъ зъ Галича** вôдбувъ ся теперь въ Станиславовѣ. На лавѣ обжалованыхъ о насильство публичне и о спôвучасть въ збѣговищи [§§. 81, 281, 283 з. к.] засѣли: хлопцѣ и сивѣ старцѣ, молодѣ жѣнки и знемощѣлѣ бабы, Русины и Поляки. До трибуналу входили: радникъ Туртельтавбъ яко предсѣдатель, радникъ Комарницкій и Плютиньскій та секретарь рады Луцкій. Обжаловане вносивъ заступникъ прокуратора Ебенберґеръ. Актъ обжалованя такъ представлявъ справу:

Въ 1894 р. розвязало правительство раду громадску въ Галичи и установило комісаремъ Ив. Шіндлера. Той абы покрыти недобôръ въ буджетѣ а не накладати громадскихъ додаткôвъ, рѣшивъ выарендувати часть изъ 506 морґôвъ громадского грунту, котрыхъ доси уживали громадяне безплатно на толоку. Противъ тои ухвалы вывязала ся въ громадѣ сильна опозиція пôдъ проводомъ орґаніста Ив. Малиновского [котрый своими донесенями до краєвого выдѣлу мавъ спровадити розвязане рады]. Малиновскій орґанізувавъ дуже пильно тую опозицію, бо бувъ загнѣваный, що єго не выбрано до прибôчнои рады комісаря. Тая рада ухвалила выарендувати 119 морґôвъ и вôдгородити ихъ колами вôдъ решты. Тогдѣ въ громадѣ зачали ся нарады, якъ бы тую ухвалу знести; вкôнци выслали трехъ мѣщанъ: Малиновского, Юськевича и Засѣдволка до адвоката въ Станиславовѣ. Делеґаты пôйшли до адвоката д-ра Льорша, а той мавъ имъ порадити, щобы пôдъ нѣякимъ услôвемъ не допустили управы мѣста до вôдданя громадскихъ грунтôвъ въ посѣдане, але остерѣгавъ ихъ передъ всякого рода насильствами. Вôдъ тогдѣ опозиція мѣщанъ проявляла ся засыпуванемъ ровôвъ, привалюванемъ зораныхъ скибъ; тымъ перепинено выконане ухвалы управы мѣскои.

Позаякъ за-для пôзнои поры року годѣ було пасовиско выарендувати, наказавъ комісарь зорати єго и вôдграничити. Дѣяло ся то 12-ого червня 1894 р. На поле вийшли два орачѣ въ асистенціи двохъ мѣскихъ поліцаѣвъ. Мѣщане довѣдавшись о тôмъ, выслали депутацію до комісаря зъ жаданемъ, щобы вôдкликавъ наказъ. Комісарь вôдмовивъ. Тогдѣ за хвилю збѣгло ся на пасовиско до 200 людей зъ лопатами, позасыпали ровы, поперевертали скибы, а орачѣвъ и поліцаѣвъ нагнали. Они всѣ признають ся до спôвучасти въ тôмъ збѣговиску, однакъ кажуть, що зробили се зъ власнои волѣ, а не пôдмовленѣ кимось другимъ. Мѣщане внесли рекурсъ впередъ до повѣтовои рады, потôмъ до краєвого выдѣлу, однакъ въ обохъ инстанціяхъ програли, отже ухвала управы мѣскои стала правосильною. Комісарь розпорядивъ призначенѣ на аренду грунты вôдгородити вôдъ решты и тогдѣ нѣхто вже не супротивлявъ ся. Въ грудни 1894 р. выарендовано тыхъ 119 морґôвъ черезъ ліцитацію. Коли жь дня 26-ого цвѣтня 1895 р. явивъ ся одинъ зъ посессорôвъ, Шпірманъ, въ асистенціи двохъ поліцаѣвъ, вôдобрати грунты въ посѣдане, загудѣли галицкѣ дзвоны, а зô всѣхъ сторôнъ почала приплывати товпа народу. И знов закидали ровы, повôдвертали скибы. Тогдѣ комісарь удавъ ся до староства въ Станиславовѣ о присланє жандармôвъ. Дня 10. мая 1895 р. приѣхало девять жандармôвъ и они разомъ зъ комісаремъ, посесоромъ Шпірманомъ и зъ робôтниками пôйшли на пасовиско, щобы перевести вôддане єго въ посѣдане посесорамъ. Але лише стали на грунтѣ, знов озвали ся звоны, а на ихъ голосъ наче зъ пôдъ землѣ выросла величезна товпа мужчинъ, жѣнокъ и дѣтей. Вахмайстеръ жандармеріи розставивъ жандармôвъ довкола выарендованого грунту, а самъ взывавъ товпу, щобы розôйшла ся. „То наше пасовиско! мы не дамо!" вôдповѣла товпа и перла лавою на жандармôвъ. Тымчасомъ помежи розставленыхъ жандармôвъ зачали продирати ся дѣти, потôмъ бабы и мужчины и въ мигъ ока зароило ся цѣле пасовиско народомъ. Тутъ кождый падавъ на-хрестъ и цѣле пасовиско покрыли Галичане своими тѣлами, а всякѣ вôзваня, щобы уступили ся зъ пасовиска, не здали ся на нѣщо. Жандармы побачили, що не дадуть собѣ рады, и знов вôддане грунту въ посѣдане не могло вôдбути ся. — Отсе сказано въ актѣ обжалованя. Але треба ще додати, що мѣщане внесли рекурсъ до адміністраційного трибуналу и выграли справу.

Всѣ обжалованѣ признають, що боронили свого пасовиска. Вину збѣговиска приписує актъ обжалованя въ першôй лініи роднинѣ Закленьскихъ, бо она била на алярмъ у звоны. До розправы покликано 16 свѣдкôвъ. — Въ середу вечеромъ трибуналъ оголосивъ вырокъ. Зъ 80 обжалованыхъ засуджено сѣмдесятьохъ на арештъ вôдъ 3 до 5 тыжднѣвъ. Обжалованѣ застерегли собѣ три днѣ на евентуальне внесене рекурсу.

— **Въ справѣ матуристôвъ.** Міністерство просвѣты розпорядило, щобы всѣ абітурієнты, котрѣ приступають до испыту зрѣлости въ осѣннôмъ речинци, повторювали цѣлый письменный испытъ зрѣлости, безъ взгляду на те, що въ лѣтѣ або коли здали єго зъ добрымъ успѣхомъ. Се розпорядженє єсть очевидно новою запорою до „гіперпродукція интеліґенція", котрои опиръ такъ дуже страхае пана Ґавча.

— **На кандидатôвъ двохъ послôвъ до сойму зъ мѣста Львова** ставить одинъ передвыборчій комітетъ професора Іосифа Солецкого и редактора Генрика Ревановича.

— **Рада мѣста Львова ухвалила на вчерашнôмъ засѣданю** вызначити рôчну платню: президентови 7.000 зр. [4.000 зр. платнѣ, 2000 зр функційного додатку и 1000 зр. на репрезентацію] и въ натурѣ мешкане, опалъ и повôзъ, а першому віце президентови 4000 зр. рôчно [3.000 зр. платнѣ и 1000 зр. функційного додатку].

Телеґрамы „Дѣла"

Вѣдень 2 жовтня. Нинѣ передъ полуднемъ вôдбуде ся засѣдане кола польского. Послы Вайґель и Соколовскій мають зажадати дозволу на внесене интерпеляція въ справѣ поведеня галицкихъ властій супротивъ вѣчь и зборôвъ. Коли бы не дôстали дозволу, то мають зложити мандаты.

Будапештъ 2 жовтня. Вчера приѣхавъ сюды цѣсарь и принимавъ президента міністрôвъ на авдіенціи. Бар. Банфі говоривъ при тôй нагодѣ про розвязане парламенту. Нинѣ вже урядово доносять, що соймъ буде розвязаный дня 5 с. м., а новѣ выборы начнуть ся дня 3 падолиста. Говорять, що розвязане сойму вôдбуде ся урочисто, при чôмъ буде выголошена тронова рѣчь. Новый соймъ збере ся, якъ кажуть, дня 20 падолиста.

Римъ 2 жовтня. Обвѣщено урядово, що вѣнчане князя Неаполю зъ чорногорскою княжною вôдбуде ся дня 24 с. м.

Парижь 2 жовтня. При закладинахъ мосту им. царя Александра III. не буде церковного обряду посвященя. Парискій архієпископъ кардиналъ возьме въ закладинахъ участь лише такъ, якъ иншѣ достойники.

Лондонъ 2 жовтня. Доносять зъ Бельфасту, що при выправѣ войска до Судану зôбрало ся якихъ 2.000 народу, демонструючи противъ выправы. Мусѣла вмѣшати ся поліція, щобы привернути спокôй.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. И. Го. въ См. Заплачено по конець І-ого кварт. 1897. — **Вп. Т. Ко. въ Не.** До кôнця року ще 3.50 зр. — **Вп. И. Па. въ Пе.** Годять ся. — **Вп. М. Со. въ Бе.** Намъ належить ся до кôнця III. кварталу ще 3·50 зр., абы вырôвнати 4 зр. залеглости зъ року 1883. — **Вп. Ю. Ох. въ Се.** Теперь вплачено за липень и серпень а не до кôнця жовтня. — **Вп. Т. Са. въ Т.** Пôсля Шематизму въ Копичинцяхъ. — **Вп. Ка. Ма. въ На.** Одержали до кôнця року.

Въ друкарни Наукового тов. имени Шевченка ул. Академічна ч. 8 можна дôстати:

Северъ: Задля святои землѣ	50	кр.
Абгаръ-Солтанъ: При стрѣлецкôй ватрѣ	40	„
Загôрна: Жанна д' Аркъ	10	„
„ Про Оврама жидовина	10	„
М. Залуквичь: Кистяки ч. 2	15	„
Корн. Устыяновичь: М. Ѳ. Раевскій и панславизмъ	80	„
Зеркало зъ рокôвъ 1891, 1892 по	2	зр.
Евг. Гребѣнка: Байки	10	кр.
Всев. Гаршинъ: Малярѣ, оповѣдане	10	„
Павл. Грабъ: Пролѣсокъ	20	„
„ „ Зъ чужого поля	20	„
„ „ Зъ пôвночи	20	„
Ґерингъ-Герасимовичь: Що то господарнôсть	20	„
Ос. Маковей: Поезіи	20	„
„ „ Оферма оповѣдане	10	„
„ „ Весняні бурѣ	20	„
Ив. Сурикъ: Творы	10	„
Мит. Олельковичь: Писання	10	„
Вас. Куликъ: Писання	10	„
Вас. Щуратъ: Чернеча република на Афонѣ	10	„
***: Народъ въ неволѣ	10	„
И. Н. Потапенко: Задля хазяйства	10	„
Волод. Шашкевичь: Зѣльникъ	20	„
Ив. Негребецкій: Двѣ хлопскѣ державы	5	„
Андрейчинъ: Монограмы до вышивокъ	2	зр.

— **Друкарня Наукового Товариства имени Шевченка** пошукує ученика до практики зъ скôнченою II класою гімназ. або реальною.

НАДÔСЛАНЕ.

ЛИШЬ

въ реставраціи **НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА**, улиця Трибунальска ч. 12, дôмъ власный, можна дôстати щоденно вже о годинѣ 8-ôй рано горячѣ снѣданя.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣканѣ легки	12 „
Флячки	12 „
Нôжка телича зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Каваръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякѣ напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ; для певности що походять зъ моеи реставраціи, даю вôдбираючимъ марки. — Найлѣпшѣ вина по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вôдъ 40 кр. літра.

Зъ высокимъ поважаньемъ
71 55—0 ***НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.***

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО
пôдъ „Коперникомъ"
перенесеный до нового льокалю при пл. Галицкôй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — **Направы найскорше и найдешевше.** — **Устроєня електричныхъ дзвôнкôвъ.** — Замовленя зъ провінціи зворотнє.

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.
4185

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА"
у Львовѣ ринокъ ч. 10
выдало новый накладъ друкôвъ

І. Друки правничѣ:

1. Позовъ въ справахъ дрôбныхъ лібра по	25	кр.
2. Контрактъ купна и продажи вз. I. ліб. по	40	„
3. „ „ „ „ II. „ „	40	„
4. „ „ „ „ III. „ „	40	„
5. Повномочіе	40	„
6. Поданя о екс- и интабуляцію, взôръ а) б) в) г) лібра по	40	„
7. Написы до подань о интабуляцію л. по	20	„

ІІ. Друки для касъ позичковыхъ:

9. Дневникъ касовый лібра по	40	„
10. Книга довжникôвъ „ „	40	„
11. Книжочка для позичаючого 100 прим.	2·—	„
12. Скриптъ довжный „ „	1·20	„
13. Книжочка вкл[illegible]дкова (щадн.) „ „	3·—	„

ІІІ. Друки для крамниць:

13. Книжка тов[illegible]рова лібра по	40	„
14. Книжка касова „ „	40	„

IV. Друки для Читалень и Касъ позичковыхъ:

15. Списъ членôвъ лібра по	40	„

Александеръ Царевичь
артистъ-маляръ
[въ Кобиловолокахъ п. Янôвъ коло Теребовлѣ]

по довголѣтнôй практицѣ въ краю и за границею приймае вôдъ кôлькохъ лѣтъ всѣ въ обсягъ церковнои штуки входячѣ працѣ, а именно: малює церковнѣ образы до иконостасôвъ и престолôвъ; приймае рѣзьбарскѣ роботы пôсля власныхъ плянôвъ у всѣхъ жаданыхъ стиляхъ, вразъ зъ полозоченемъ; малює стѣны церковъ и т. п. Крôмъ того выготовляе портреты зъ фотографій и зъ натуры. Пôдиимаючи ся всѣхъ робôтъ по дуже умѣркованыхъ и приступныхъ цѣнахъ, а выконуючи все якъ найсовѣстнѣйше, въ доказъ чого предложити може сьвѣдоцтва и похвальнѣ письма, мае вôнъ повну надѣю, що Всч. Духовеньство затямить собѣ ласкаво єго адресу. 36 63—?

ИВАНЪ БОРИСЪ
давнѣйше Є. Вишковскій
въ Перемышли Ринокъ ч. 8

прийме ученика до науки торговельнои зъ окôнченою 2 кл. гімназіяльною або реальною зъ доброи родины.
282 6—6

Мѣшки до зриваня овочѣвъ по зр. 1. Дрôтъ кôльчастый цинкованый до огороджень по зр. 4·50 за 100 метрôвъ

поручае Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры)

Глядаю инструктора

для 2 дѣтей. Зголошеня проста на адресу: о. В. Матюкъ
303 Каровѣ п. Угнôвъ. 1—3

ЧАЙ
правдиво хіньскій, черезъ Россію спроваджуваный, знаменитого смаку, 4 добôрнѣ роды.
Пакетъ 125 ґрамôвъ: Нектаръ княжоѣй 55 кр. Перла Хінъ 75 кр. Букетъ корольвескій 1 зр. — Цвѣтъ цѣсарскій 1·25 зр.
Левицкій Каз.
ЛЬВÔВЪ
ул. Трибунальска.
295 3—10

Рижики кишенѣ

высылае въ барылочкахъ 5-кіл. почтою оплатно за 2 зр. **Юліянъ Марковскій почта Устє руске.**
292 4—10

Безъ конкуренціи

єсть мôй склепъ истнуючій вôдъ р. 1848 и тѣшучій ся вôдъ сего часу великою симпатією. Длятого поручаю мôй обильный складъ одягôвъ мужескихъ и хлопячихъ, пальта мужескѣ и хлопячѣ, якъ такожь одяги дитячѣ и уніформы. Такожь позваляю собѣ поручитись Всч. Духовеньству яко спеціялістъ въ робленю сурдутôвъ, рясъ и т. д.

Замовленя пôсля мѣры выготовлюють ся въ найкоротшôмъ часѣ якъ найгарнѣйше.

Дякуючи за дотеперѣшнѣ взгляды пишусь 409

Зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ
у Львовѣ, площа Капітульна ч. 3.

Ново отворена
РОБÔТНЯ ПОВОЗÔВЪ
разомъ и лякирня повозôвъ та робôтъ будôвляныхъ поручае ся ласкавôй памяти Впов. Интересентôвъ. Приймае всякѣ роботы, що входять въ єи обсягъ.
ЮСИФЪ ПУКАСЪ 202
Робôтня повозôвъ и лякирня. Львôвъ, ул. Коперника 11.

Вже вийшла
перша велика народописна
КАРТА
украиньско-руского народу.
Зладжена
д-ромъ Григоріємъ Величкомъ
а выконана въ робôтни Андрея Андрейчина літографа у Львовѣ, коштомъ и заходомъ Товариства „Просвѣта" у Львовѣ.

Замовляти можна въ Товариствѣ „Просвѣта" у Львовѣ (ринокъ ч. 10, I. поверхъ).

Цѣна книгарска карты: 3·50 зр. а для членôвъ Товариства „Просвѣта" и для передплатникôвъ „Зорѣ": 2·50 зр. за примѣрникъ.

Замовляючѣ зволять долучити 50 кр. на кошты пересылки.

Карта выконана въ 19-ти краскахъ и налѣплена на полотнѣ. 9—12

Глядае мѣсця

повернувшій зъ войска, нежонатый, испытованый пѣвець церковный, знаючій точно нотный спѣвъ и бувшій вже черезъ пять лѣтъ пѣвцемъ церковнымъ та управителемъ хору въ Бортковѣ. Адреса: **Илія Борухъ въ Ольшаници коло Золочева.**
293 3—3

Молитвеник для дітий
виданий
коштом руского тов. педаґоґічного

В полотняній оправі з золоченим хрестом **20 кр.**

Продае ся в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів ул. Академічна ч. 8.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черкаського. З друкарнѣ Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 213. Львôвъ, Субота 21 вересня (3 жовтня) 1896. Рôчникъ XVII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей" выходить зѣ второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА" ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО" и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО" зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	3 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр

Редакція, Администрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовои або єи мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане" по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесеня приватнѣ числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

До ситуаціи.

Д. 1. с. м. минувъ рôкъ, якъ ґр. Бадені ставъ президентомъ міністрôвъ. Зъ тои нагоды Politik обговорює успѣхи его цѣлорôчнои дѣяльности.

„Устно и письменно перейшла зъ Галичины до всеи Долитавщины набожна леґенда про залѣзну руку ґр. Баденього та найшла тамъ вѣру. Новый президентъ и самъ ствердивъ тую леґенду при першôмъ своîмъ выступѣ въ радѣ державнôй, коли то заявивъ, що хоче вести, а не дати вести себе. Такимъ показавъ ся опôсля, коли розвязавъ вѣденьску раду мѣску разъ и другій разъ. Але при тôмъ таки переконавъ ся, що такимъ способомъ не усмирить Вѣденцѣвъ, и залѣзна рука ґр. Баденього зачала якось добре дрожати. Прийшла звѣстна авдієнція д-ра Люеґера у цѣсаря: нею покôнчила ся двократна борба мѣжь начальникомъ правительства а провôдникомъ антілібераловъ, а покôнчила ся побѣдою сего другого. Але не конець на тôмъ. Коли въ ческôмъ соймѣ Нѣмцѣ выступили зъ справою курій, тогдѣ правительство высказало ся противъ нѣмецкихъ жадань. Але коли на те Нѣмцѣ пôдняли гомôнъ, то правительство выступило зъ другою заявою, котра мала втихомирити невдоволеныхъ, але заразомъ высказувала щось противного тому, що сказано было въ першôй заявѣ. Зъ того часу значно зблѣдла леґенда про сильну руку президента міністрôвъ. Такожь и зъ тыхъ великихъ задачь, що ихъ обѣцявъ полагодити ґр. Бадені, крôмъ хиба реформы выборчои анѣ одной не довершено. Та и зъ выборчою реформою еще питане, кому она выйде на користь, — помянувши вже те, що тутъ властиво ґр. Бадені зôбравъ лише те, що иншѣ передъ нимъ засѣяли. Але що и ведене парляменту, котре ґр. Бадені такъ гордо заповѣдавъ, было дуже проблематичне мимо того, що майже всѣ сторонництва недомагають вже старечою немочію, то о тôмъ хиба найлѣпше свѣдчить положене, въ якôмъ находить ся правительство нинѣ въ роковины свого вступленя до урядованя, а въ день першого засѣданя послѣдної сесіи. Зъ вынимкою Поляковъ и якось частины консерватистôвъ вôдказують майже всѣ сторонництва службу. Ґр. Бадені мôгъ бы, що правда, безъ великого клопоту увôльнити ся зъ того трудного положеня; вôнъ потребує лише розпустити раду державну, котра въ послѣднôй годинѣ єму норовить ся. Але чи новѣ выборы вдоволять его бажанямъ, хто-жь се нинѣ може вгадати? Ґр. Бадені мабуть вже уложивъ собѣ свою будучу бôльшôсть, очевидно лише въ загальнôмъ нарисѣ. Зъ одной стороны хоче новыхъ послôвъ зъ пятои куріи ужити до того, щобы держати въ шаху національнѣ и політичнѣ сторонництва, зъ другои стороны хоче зорґанізувати щось нѣбы політичну сторожу черезъ сполучене всѣхъ бôльшихъ властителѣвъ въ одинъ клюбъ. Тôлько що мабуть и въ політьцѣ справджує ся пословиця: Хто хоче два заяцѣ зловити, звычайно не зловить жадного. Ческѣ бôльшѣ властителѣ заявляють недвозначно, що на плянъ ґр. Баденього не пристануть. Польскѣ паны такожь не мають охоты лишати свое коло. А чи знову такъ легко прийде, новыхъ послôвъ зъ пятои куріи впровадити въ механізмъ будучои бôльшости, якъ собѣ выставляють урядовцѣ, о тôмъ можна на смѣло вже нинѣ сумнѣвати ся. Длятого ґр. Бадені добре зробить, коли завчасу обезпечить ся передъ розчарованями. Оттакъ то білянсъ першого року кôнчить ся зовсѣмъ не свѣтлыми активами. Але найсумнѣйше выглядає ческа справа, котрою ґр. Бадені обѣцявъ бувъ заняти ся. Вôнъ, правда, ще й нинѣ повторивъ, що вôнъ на правду думає взяти ся до неи. Все-жь таки поки-що — се тôлько обѣтницѣ. А мы доти не позбудемо ся нашои невѣры, поки не побачимо першои познаки, що по словахъ має вкôнци справдѣ наступити дѣло."

Теперѣшне положене обговорює такожь N. Wiener Tagblatt въ статьѣ п. заг. „Крахъ надѣй". Мѣжь иншимъ каже: „Нѣщо не хоче поступати напередъ"; а дальше: „Имовѣрно ґр Бадені схоче ще полагодити реформу податкôвъ та законы про судôвництво. Але чи теперѣшна рада державна полагодить ще и буджетъ, то велике питане; бо не тôлько сама отверта опозиція є тои гадки, щобы теперѣшному правительству признати лише кôлькамѣсячну провізорію буджетову. Отже коли цѣлкомъ тверезо судити успѣхъ політики „залѣзнои еры", котра складає ся зъ любязныхъ обѣтниць, робленыхъ бôльше або менше поважно, зъ непонятыхъ пôдбоѣвъ и зъ дивоглядныхъ компромісôвъ, то сказати хиба шѣсть слôвъ: Анѣ буджету, анѣ угоды, анѣ угоды зъ Угорщиною. При своѣмъ вступѣ — кôнчить той дневникъ — заповѣло нинѣшне правительство, що свѣдоме своеи цѣли буде вести до неи. И хто жь нинѣ вѣрить тому? Французскій міністеръ Месоніе намалювавъ образъ, на котрôмъ Альзатець иде зъ звязаными руками передъ нѣмецкою кôннотою, щобы ѣй показувати дорогу; на образѣ пôдписано „провôдникъ". Бѣда, що слово „провôдникъ" можна всѣляко понимати."

Міністеръ скарбу д-ръ Бѣлиньскій въ своихъ выводахъ на першôмъ засѣданю рады державнои два разы заявивъ, що є гордый на успѣхи угодовыхъ переговорôвъ. N. fr. Presse вôдповѣдає на тѣ слова въ довгôй статьѣ передовôй, выказуючи, що д-ръ Бѣлиньскій зовсѣмъ не має причины бути гордымъ, а така его заява хиба ще тôлько утвердить Угорщину въ еи упôрности. Угорщина не хоче и чути нѣчого о пôдвысшеню квоты; чи п. міністеръ думає, що заявою своеи гордости склонить єи до уступчивости? А коли она таки не уступить, чи тогдѣ буде можна єму бути гордымъ? Або и въ справѣ банковôй — доси тôлько Угорщина вôднесла величезнѣ користи; чи д-ръ Бѣлиньскій може тымъ гордити ся? Такъ само наконець и зложеный въ радѣ державнôй буджетъ не дає п. міністрови нѣякои пôдставы до гордости: выдатки побôльшили ся о 50 міліонôвъ, доходы почисленѣ за высоко; инакше робить угорскій міністеръ скарбу, бо вôнъ доходы почисливъ мало що высше вôдъ торôчныхъ. Мимо того всего д-ръ Бѣлиньскій є гордый!

Справы парляментарнѣ.

Въ „колѣ польскôмъ" зайшло зъ отворенемъ сесіи рады державнои кôлька замѣтнѣйшихъ фактôвъ.

Коли „коло" вчера зôйшло ся на нараду, заступникъ презеса „кола". Єнджейовичь вôдчитавъ листъ изъ Закопаного вôдъ презеса Залеского, що вôнъ задля болю ушей складає урядъ презеса „кола". Вôдчитавши листъ, Єнджейовичь розглаголавъ ся на тематъ тои катастрофы, пôдносячи великѣ „заслуги" Залеского. Потôмъ „коло" ухвалило уложити для Залеского адресу. Адреса буде принята на засѣданю „кола" въ недѣлю и на тôмъ-же засѣданю вôдбуде ся выбôръ нового презеса.

О мотивахъ уступленя Залеского всяко говорять. Всѣ годять ся въ тôмъ, що не бôль ушей спонукавъ его до того кроку, бо-жь его мôгъ въ президованю заступити Єнджейовичь, котрый такъ само, якъ Залескій, не зробивъ бы нѣчого неприятного для правительства. Кажуть, що становище Залеского въ „колѣ" уже вôдъ давна было захитане, немало мавъ вôнъ тамъ противникôвъ. — Они — якъ сказано въ телеґрамѣ зъ Вѣдня до Dziennika polsk-ого — не могли Залескому выбачити, що вôнъ льояльно пôдпиравъ кабінетъ ґр. Баденього и не дававъ ся ужывати до интриґъ. Другѣ кажуть, що Залескій не мôгъ дати собѣ рады супротивъ подѣй зъ остатныхъ часôвъ, а не хотячи брати на себе одвѣчальности за утрату популярности „кола" въ краю, въ послѣднôй ще хвили спасъ ся бѣгствомъ вôдъ президентуры въ „колѣ".

Въ недѣлю — якъ сказано — вôдбудесь выбôръ нового презеса „кола". Неприсутныхъ у Вѣдни 13 членôвъ „кола" вôзвано телеґрафомъ прибути до Вѣдня; въ телеґрамѣ сказано: „Залескій зложивъ достоиньство презеса кола; выбôръ недѣля; присутнôсть конечна". Хто теперь стане презесомъ „кола", въ сей хвили ще на-певно не знати. Залежати ее буде майже зовсѣмъ вôдъ правительства, а оно доси ще не выповѣло своеи волѣ, сирѣчь не дало „бефелю". Кандидатôвъ є кôлькохъ: теперѣшный віцепрезесъ Єнджейовичь, бувшій презесъ а опôсля міністеръ-„родакъ" Яворскій, ґр. Войтѣхъ Дѣдушицкій и бувшій міністеръ д-ръ Мадейскій. За Єнджейовичемъ промовляла бы практика, що на мѣсце уступившого презеса выбирано віцепрезеса. Войтѣха Дѣдушицкого ставлять декотрѣ длятого, щобы єму выборомъ на презеса „кола" додати бôльше блеску яко презесови центрального выборчого комітету. Яворскій и Мадейскій импонують своєю повагою яко бувшѣ міністры, а Яворскій и яко бувшій уже по смерти Ґрохольского презесъ „кола". Здаєть ся, що „коло" таки выбере Яворского, бо у него многѣ видять ще найбôльше енерґіи и поваги, щобы „rozprężone stosunki" въ „колѣ" поладнати. Одна лише заходить обава, а выразъ ѣй дає Gazeta narodowa тыми словами: „Яворскій въ остатныхъ часахъ, по упадку коаліціи [въ котрôй вôнъ бувъ міністромъ], здавало ся улягає занадто впливамъ певныхъ кругôвъ въ колѣ, котрѣ, справедливо чи несправедливо, заявляли якесь невдоволене, що має бôльше прикмету личну и приватну а не стоячу въ звязи зъ ходомъ подѣй політичныхъ. Отже коли щиро бажаємо бачити Яворского знову на чолѣ кола польского, то лучимо зъ тымъ бажане, щобы вôдзыскавъ давну самостôйнôсть и пружистôсть".

Де-що зъ житя.

(Практичнѣ и непрактичнѣ)

Одинъ Нѣмець — вôнъ таки Нѣманъ зветь ся — написавъ собѣ цѣкаве писанечко п. заг. „Der praktische Blick", по нашому сказати-бъ — оттакъ де-що про практичнôсть въ житю. Радъ тамъ менше, а бôльше того, що авторъ бачивъ, замѣтивъ мѣжь людьми взагалѣ. Але що приповѣдку „пôзнай себе, буде зъ тебе" можна такъ само добре прикласти до загалу якъ до поодинокого чоловѣка, то й загальнѣ уваги Нѣмана неодному може приспорять кôлька свѣжихъ думокъ. Для насъ они передовсѣмъ будуть цѣкавѣ, бо мы, звѣстно, бôльше непрактичнѣ, дивуємо ся нераз, побачивши чоловѣка сотвореного на образъ и подобу нашу, а геть то практичнѣйшого вôдъ насъ. Присляньмо ся-жь такимъ людямъ близше при помочи мікроскопа. Мікроскопчикъ зробленый не зô скла, а зъ поодинокихъ гадокъ названого Нѣмця.

Исаакъ Нютонъ — говорить Нѣманъ — ґеніяльный фізикъ, бувъ, можна повѣсти, не практичный. Для своеи улюбленои котки вôнъ казавъ вырѣзати въ дверехъ до покою дѣру, щобъ она могла безъ перепоны входити й выходити. Коли-жь она привела єму пару котятъ, вôнъ казавъ зробити ще одну меншу дѣру для малыхъ.

Ивась те-жь непрактичный. Пôдлабузнює ся женщинамъ, що ихъ любить. Коли-бъ вôнъ бувъ практичный, выждавъ бы зъ своимъ кадиломъ ажь до тои хвилѣ, де-бъ они его почали любити. Се той самъ Ивась, що то казавъ вымалювати портретъ своеи любки, але просивъ маляра затерти въ нѣмъ схожôсть зъ оріґіналомъ, щобъ заховати таємницю.

Практичный звычайно добре выражає ся про людей взагалѣ — за те въ кождôмъ поодинокôмъ случаю добачує въ чоловѣцѣ обманця и поступає собѣ зъ нимъ осторожно. Непрактичный говорить про людей зле, але за те й довѣряє всякому, зъ кимъ бы нѣ зôйшовъ ся. Те саме можна замѣтити и въ его поглядахъ. Вôнъ за-молоду змѣнює ихъ часто, поки вкôнци на старѣ лѣта не стане скептикомъ.

Практичный — не любить самоты, бо не знаходить въ нѣй реальныхъ фактôвъ. Въ сальоновôй розмовѣ держить ся именъ и датъ, уважаючи абстрактнѣ темы скучными. Зъ всѣхъ наукъ цѣнить найбôльше — исторію.

Х. є неукъ, тяжкій, простакуватый. Колись бувъ за наймита — нинѣ ѣздить власною бричкою. Въ него є спритъ до выпорпуваня користныхъ интересôвъ. Люде кажуть, що вôнъ має чудесный талізманъ; — завдяки єму иде въ гору вартôсть землѣ, яку вôнъ скуповує за пôвъ-дармо. Вôнъ є теперь барометромъ біржѣ. Знаходить золото въ біржевôй цидулцѣ, якъ свиня труфлѣ въ Періґордѣ.

У. адвокатує въ провінціональнôмъ мѣстѣ, президує въ артистичныхъ товариствахъ „Талія" и „Евтерпе", промавляє на зборахъ „Соколôвъ", критикує правительство; выбирають его до парляменту. Тамъ вôнъ працює въ законодатныхъ комісіяхъ, роблять его директоромъ великого банку и вôнъ вôдкладає зъ „ощадностій" два міліоны. Стає пôдпорою правительства и бурмістромъ великого мѣста. Здобуває ласку цѣсаря, скоро той лишь навѣдавъ ся туды; при першôй нагодѣ авансує на міністра.

Практичнѣ люде вже дѣтьми заприязнюють ся зъ заможными родинами, зъѣдають звычайно половину тѣсточка заможнѣйшого приятеля, не марнують своихъ крейцарѣвъ и зыскують при всякôй грѣ. Въ молодечôмъ вѣцѣ — они поважнѣ, не беруть участи въ забавахъ и гулятикахъ, вычитують ґазеты, розмавляють про суспôльнѣ справы и роздумують, якъ дôйти до маєтку. Въ дозрѣлôмъ вѣцѣ бувають знаменито ознакомленѣ зъ партіями, товариствами и клюбами, знають все, що дѣє ся въ публичнôмъ житю, а найлѣпше, вôдки „вѣтеръ вѣє"; нѣколи не працюють даромъ; противно, кажуть другимъ працювати на себе, мають ласки въ могучихъ сего свѣта и по ихъ плечахъ лѣзуть въ гору.

Коли практичный чоловѣкъ читає коли-небудь якій непотрѣбный поетичный творъ, вôнъ пытає заедно: що авторъ хотѣвъ тымъ сказати та кôлько вôнъ заробивъ на своихъ герояхъ.

Въ хату всякои людины, безъ рôзницѣ, разъ бодай въ житю заглядає „щасте" се-бъ то добра нагода. Практичный пôзнає ту богиню, выходить на стрѣчу ѣй передъ порôгъ свого дому, не перестає просити, ажь присяде, и держить єи такъ довго при собѣ, поки всѣ его бажаня не будуть сповненѣ. — Инакше починає собѣ непрактичный. Вôнъ не пôзнає богинѣ, приймає єи якъ жебрачку и выганяє за дверѣ. Лучає ся такъ многимъ, премногимъ людямъ — вченымъ и недоукамъ, мудрымъ и дуракамъ, молодымъ и старцямъ, мужчинамъ и женщинамъ.

Люде думають, що досвѣдъ вчить насъ розуму. Може й такъ. Але не практичности. Бо та сама пригода, при якôй мы помылили ся, не вертає нѣколи. Обставины бувають часто подôбнѣ, та нѣколи тѣ самѣ.

Х. є неукъ, бѣдный, злôсный и горбатый. Має гарну, богату жѣнку, що его шанує, и цѣлый шпалѣръ слухняныхъ дѣточокъ — вôнъ є практичный.

У. є образованый, богатый, гарный мужчина. Грызе его домашня змия, а дѣти насмѣвають ся зъ поневѣряного батька, — то чоловѣкъ непрактичный.

Коли-бъ на свѣтѣ было бôльше практичныхъ очей, марнувалось бы менше гроша й часу и было-бъ менше нещасливыхъ супружествъ. Розумѣє ся, що менше также благородныхъ и геройскихъ подвиґôвъ та дѣлъ.

Практичныхъ называють непрактичнѣ часто дурисвѣтами, злодѣями, зрадниками. А се є по просту люде, що не розумѣють можливости такого житя, яке не мало бы бути для нихъ користне.

Два хлопцѣ, шкôльнѣ товаришѣ, служать субєктами въ однôй и тôй самôй торговли; въ обохъ є однакова пильнôсть. По трицяти рокахъ одинъ має десять каменицъ и десять кораблѣвъ на мори; другій служить бухгальтеромъ при філіи великои фірмы свого приятеля.

Два товаришѣ обнимають рôвночасно службу въ двохъ парохіяхъ — оба однаково дбалѣ и пильнѣ. По трицяти рокахъ одинъ зъ нихъ є президентомъ консистора и дає другому димісію.

Два молодцѣ кôнчать політехнику. Оба порядиѣ, трудящѣ люде. Одинъ стає „знаменитымъ и славнозвѣстнымъ" будôвничимъ, другій учителемъ рисункôвъ.

Два талановитѣ адепты штуки вчать ся въ академіи малярства. Оба вже старѣ. Одинъ малює портреты князѣвъ и ґрафинь; другій

По ухвалѣ „кола“, щобы выготовити адресу для уступившого президса „кола“ — предложили краковскій послы Соколовскій и Вайґель [въ наслѣдокъ вѣдомои ухвалы збору выборцѣвъ въ Краковѣ] интерпеляцію, яку они намѣрили поставити въ радѣ державнѣй до правительства зъ причины топтаня конституцін ц. к. старостами въ Галичинѣ. [Справа ся вже знана палатѣ послѣвъ, бо на першѣмъ засѣданю роздано всѣмъ посламъ выпечатане пропамятне письмо польского сторонництва людового зъ наведенемъ ad aeternam rei memoriam дословный переkладъ дотычныхъ рескриптѣвъ краковского старосты Лясковского и перемыского Горецкого.] Интерпеляція, на котру згодила ся парляментарна комісія „кола“, звучить:

„До вѣдомости пѣдписаныхъ дѣйшли два урядовѣ акты, а именно розпорядженя староства въ Краковѣ и староства въ Перемышли. Зъ актѣвъ тыхъ выходить, що въ часѣ минувшого лѣта вѣдбули ся скликанѣ послами сеймовыми Вуйцікомъ и Новаковскимъ зборы, на котрыхъ — на поглядъ властій політичныхъ — людность була обаламучена и нѣдбурювана противъ истнуючихъ приписѣвъ и розпорядженъ, а се може выкликувати соціяльнѣ свары, юдити противъ себе верствы суспѣльнѣ и публичный спокѣй забурити.

Однакожь зъ актѣвъ тыхъ не видко, щобы згаданѣ зборы були розвязанѣ, тѣлько заборонено названымъ посламъ соймовымъ скликувати дальшѣ зборы, передвиджуючи, що подѣбнѣ переступы мусѣли бы зновъ повторити ся. Длятого пѣдписанѣ запытуютъ:

1) Чи такѣ розпорядженя дѣйстно выдано?

2) Зъ якихъ причинъ власти політичнѣ, выконуючи свѣй обовязокъ береженя публичного порядку и спокою, замѣсть средствъ правныхъ, хопили ся заряджень, котрѣ не вѣдповѣдають заґарантованымъ конституцією правамъ горожаньскимъ?“

Дискусія вадъ сею интерпеляцією була така: Соколовскій вѣдчитавъ дотычнѣ розпорядженя старостѣвъ и сконстатувавъ, що въ Галичинѣ завѣшено конституційне право зборѣвъ. Бесѣдникъ зобовязавъ ся выборцямъ, що интерпеляцію тую внесе, и высказавъ надѣю, що „коло“ ему того не вѣдмовить. — Потѣмъ [очевидно роблячи gute Miene] годились на внесене интерпеляцін навѣть пп. Єнджейовичь, Яворскій, Абрагамовичь и ґр. Войтѣхъ Дѣдушицкій — тѣлько деякѣ скробали ся за ухо, що „хтось мѣгъ бы внесене тои интерпеляціи толкувати такъ, що ось-то „коло“ польске вносить ей пѣдъ пресію“, але остаточно Абрагамовичь потѣшивъ себе и другихъ тымъ, що панове старосты зъ Кракова и Перемышля поступили собѣ „некоректно“. Противъ внесеня интерпеляціи промовляли лише всьондзы Копиціньскій и Хотковскій, вказуючи на се, що тымъ иде ся на руку соціялістамъ, а кс. Хотковскій навѣть дивувавъ ся, що послы Соколовскій и Вайґель згодили ся на таку ухвалу збору въ Краковѣ.

Розуме ся, що хочь не можна вѣдмовити якои-такои ваги интерпеляціи, що ей мае внести въ палатѣ „коло“ польске, то все таки годѣ тѣй интерпеляціи надавати бѣльшу вагу. По перше — самъ текстъ ей и тонъ зовсѣмъ не такій страшный. Фактѣвъ подоптаня конституційного права зборѣвъ було въ остатныхъ часахъ безъ мѣры, а въ интерпеляціи порушено всего лише два факты, а при тѣмъ навѣть не зазначено, що се тѣлько двѣ цвѣтки зъ великои китицѣ цвѣтѣвъ галицкого поля. Черезъ те можуть круги несвѣдомѣй рѣчи ще й обаламутитись, що ось-то въ Галичинѣ надужитя політичныхъ урядниковъ лучаютъ ся лишь выимково, а скоро лучили ся два выпадки, коло польске заразъ выступае въ оборонѣ правъ конституційныхъ. А по друге — на интерпеляцію може ґрафъ Казимиръ по своему звычаю и не вѣдповѣсти, але и сли вѣдповѣсть нѣ се нѣ те, то нѣхто зъ послѣвъ не буде мѣгъ забрати слова и по правдѣ представити той выимковый станъ, якій тишкомъ, безъ ухвалы парляменту, запануваръ въ Галичинѣ. Инше було-бъ дѣло, якъ бы коло польске було постановило поставити въ палатѣ нагляче внесене. Але де бы оно здобуло ся на таку вѣдвагу, коли певно бѣльшѣсть „кола“ въ душѣ не рада навѣть тѣй смирненькѣй интерпеляціи...

По полагодженю справы интерпеляціи — „коло“ ще постановило стояти за ухваленемъ буджету для правительства свого „родака“ ще сеи сесіи.

——

Вѣйскова комісія палаты приняла безъ змѣны проектъ закона, котрый вызначуе контінґентъ рекрутѣвъ на рѣкъ 1897 ый. Ческѣ послы заняли тутъ становище опозиційне. Призволене контінґенту рекрутѣвъ — сказали они — мае значѣне вотума довѣря для правительства, а вѣдносины політичнѣ е такѣ, що Чехи не можуть мати того довѣря, — длятого будуть голосувати противъ закона. — Міністеръ обороны краевои ґр. Вельзерсгаймбъ вѣдповѣвъ, що дозволене на побѣръ рекрутѣвъ есть конечностію державною, отже не годить ся зъ тымъ, щобы се мало значѣне вотумъ для кождочасного правительства. — Таку самую гадку, що міністеръ, высловивъ и представитель польского кола въ комісіи Хшановскій.

——

Въ суботу наступить перше читане буджету въ палатѣ, а сторонництва будуть мати нагоду высказати ся, чи хотять — мимо близького розвязаня палаты — ухвалити ще правительству буджетъ на цѣлый 1897-ый рѣкъ, чи тѣлько провізорію буджетову, абы тымъ чиномъ застеречи новому парляментови право рѣшати о буджетѣ.

Дня 2. с. м. вѣдбували клюбы засѣдання и радили надъ становищемъ, яке мають занята въ справѣ буджету и въ нашихъ. О скѣлько доси вѣдомо — клюбъ консервативный буде голосувати за буджетомъ а сполучена лѣвиця мабуть противъ буджету.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

——

Засѣданє угорского сойму дня 1 с. м. перейшло дуже палко. П. Гораньскій дорѣкавъ президентови міністрѣвъ, що розвязане сойму заповѣвъ насамперед въ палатѣ маґнатѣвъ. Вѣдтакъ высказавъ свое невдоволене, що при розправахъ надъ закономъ о компетенціи найвысшого трибуналу въ справахъ выборчихъ правительство въ палатѣ маґнатѣвъ не стануло якъ слѣдъ въ оборонѣ того закону. Бар. Банфі вѣдповѣвъ на те, що мусѣвъ дати вѣдповѣдь въ справѣ розвязаня сойму, коли его о те въ палатѣ маґнатѣвъ интерпельовано. Другій довѣръ президентъ міністрѣвъ вѣдпирае, уважаючи его за безосновный. — П. Угронъ рѣзко выступае противъ надужить при выборахъ и каже, що ажь теперь ті надужитя будуть процвитати, коли палата маґнатѣвъ вѣдкинула звѣстный законъ. Правительство нехай стереже ся и не доводить справы до крайности, бо то буде коштувати крови. Бар. Банфі заявивъ, що грѣзьбы п. Угрона не збаламутять правительства, и оно таки сповнить свѣй обовязокъ. — Три послы, Коміяті, Апоній и Угронъ интерпелювали президента міністрѣвъ въ справѣ урочистости отворена Зелѣзныхъ Воротъ. Першій зъ нихъ каже, що при тѣй урочистости не заховано національного характеру Угорщины, и запытуе, чи правительство мало якій вплывъ на промову цѣсаря та чому въ тѣй промовѣ не було згадки за Угорщину. Ґр. Апоній указуе, що на корабляхъ а именно на тѣмъ кораблі, на котрѣмъ находивъ ся цѣсарь зъ своими гѣстьми, не було угорскои хоругви. (*Голосы*: Була!) Въ промовѣ цѣсаря не було згадки, хто то выконавъ роботы въ Зелѣзныхъ Воротахъ. Оно выглядае такъ, якъ коли бы урочистѣсть мала свѣдчити, що Австро-Угорщина не тѣлько дѣстала припоручене збудувати каналъ, але що таки и выконала роботы Австрія посполу зъ Угорщиною. Чому-жь анѣ словомъ не згадано о тѣмъ, що се зробила сама тѣлько Угорщина? Все заперечують державну окремѣшность Угорщины, та навѣть при такихъ нагодахъ не узнають ей. Якъ разъ тамъ, близько краю, котрого мешканцѣ завсѣгды атітують противъ самостійности угорскои державы и противъ ей державного характеру, було на мѣсци, самостійность Угорщины зазначити зъ притиском. Посолъ запытуе президента міністрѣвъ, чи вѣнъ мавъ якій вплывъ на уложене промовы цѣсаря. — П. Угронъ запытуе: хто установивъ програму урочистости? чи тоту програму выконано безъ змѣны? и чийому вплывови треба дякувати, що народну урочистѣсть здеґрадовано на свято австрійске? Завсѣгды видно змаганя, щобы Угорщину показувати мовь провінцію Австрія, мовь бы она не була вольнымъ народомъ але рабомъ и невѣльникомъ. — На те заявивъ президентъ міністрѣвъ, що вѣнъ не думае давати мериторичну вѣдповѣдь, але таки хоче спростувати деякѣ замѣтки попередныхъ бесѣдниковъ. Передовсѣмъ мусить зазначити, що урочистѣсть не вѣдбула ся на земли угорскѣй, бо каналъ лежить вже по-за границею Угорщины. Тымъ, що отворене Зелѣзныхъ Воротъ принято въ програму обходу угорского тысячилѣтя, зазначано вже, що оно е народнымъ святомъ, уладженымъ выразно Угорщиною и ей правительствомъ. Програму урочистости уложивъ міністеръ торговлѣ и вѣнъ ей выконавъ, и то такъ, що нѣ въ чѣмъ не нарушено державного характеру Угорщины Такъ въ Оршовѣ якъ и на тѣмъ кораблі, на котрѣмъ находивъ ся цѣсарь зъ своими гѣстьми, були угорскѣ хоругви; бо навѣть крѣмъ угорскихъ не було нѣякихъ иншихъ, тѣлько ще хоругви тыхъ монархѣвъ, котрѣ брали участь въ урочистости. За промову цѣсаря бере президентъ міністрѣвъ одвѣчальнѣсть на себе, бо она була уложена за его згодою. Зъ уваги на гостій цѣсаря була промова выголошена по французки. На пугарахъ, зъ котрыхъ пили цѣсарь и его гостѣ, був такожь вырытый законъ, котрымъ Угорщина приняла выконане роббтъ въ Зелѣзныхъ Воротахъ. Вся заграници говорить лише про Угорщину, коли рѣчь вде о Зелѣзнѣ Ворота, и всѣ зазначують, що роботы выконала Угорщина. — Всѣ три интерпеланты заявляють, що вѣдповѣдь президента міністрѣвъ ихъ не вдоволяе и не успокоюе. — Слѣдуюче засѣдане нинѣ.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

——

На засѣданю головного выдѣлу товариства „Просвѣты“ зъ дня 29 жовтня с. р.:

1. Принято до вѣдомости, що книжочка за мѣсяць вересень с. р. п. заг. „Де-що про луки, пасовиска и пашу“ Володимира Хлопецкого выйшла въ друку.

2. За мѣсяць жовтень с. р. рѣшено друкувати книжочку д-ра Костя Левацкого п. заг. „Про права мовы рускои“.

3. Принято до вѣдомости, що Календарь тов. „Просвѣты“ зъ малою картою Украины-Руси вже за кѣлька днѣвъ появить ся въ розпродажи. Календарь въ обямѣ 20 аркушѣвъ друку буде коштувати лише 35 кр.

4. Ухвалено выплатити другу пѣврѣчну рату стіпендіи бл. п. Євсевія Грушкевича въ квотѣ 50 зр. Миронови Грушкевичеви, ученикови III-ои клясы рускои ґімназіи въ Перемышли.

5. Ухвалено выслати закупленый коштомъ товариства ґранітный памятникъ на могилу бл. п. Євсевія Грушкевича въ Ниську.

6. Удѣлено одноразову надзвычайну запомогу Иванови Луговякови, въ квотѣ 20 зр.

7. Того рода запомогу удѣлено и Мальвинѣ Климковичевѣй, вдовѣ по рускѣмъ письменнику въ квотѣ 10 зр.

☞ **Звертаємо увагу нашихъ Вп. передплатниковъ, що небавомъ кѣнчить ся третій чвертьрѣкъ та що крайна пора выровнати залеглости и надсылати дальшу передплату. Залеглости въ передплатѣ у насъ значнѣ, тожь мы мусѣли бы застановити дальшу высылку нашои часописи неточнымъ передплатникамъ.**

НОВИНКИ.

——

— **Посолъ Дмитро Остапчукъ** стане дня 8 н. ст. жовтня с. р. о годинѣ 12-ѣй въ полудне въ сали будынку маґістратского въ Збаражи передъ своими выборцями, щобы здати имъ справу зъ своеи посольскои дѣяльности — и запрошуе всѣхъ выборцѣвъ и правыборцѣвъ.

— **Народне вѣче въ Старѣмъ-мѣстѣ** — яке намъ *доносять нинѣ телеґрафічно* — вѣдбуде ся дня 9 н. ст. жовтня с. р. [а не 6-ого, якъ було зъ-разу заповѣджене].

— **Обходъ** ювілейный въ архикатедральнѣй церквѣ св. Юра. Въ недѣлю дня 4 с. м., яко въ день именинъ Єго Вел. монарха, вѣдправить Єго Еміненція кардиналъ митрополитъ о годинѣ 9½ рано торжественну архіерейску службу Божу, по чѣмъ зложить вразъ зъ Капітулою свои желана въ руки п. намѣстника. Полудни вѣдбуде ся по вечерни около 4 ои годины другій торжественный похѣдъ до церкви св. Параскевы пѣдъ проводомъ архипресвитера, а почавши вѣдъ понедѣлка давати будуть що дня вѣдъ годины 4 до 8-ои по полудни місію духовну оо. Василіяне пѣдъ проводомъ о. Филаса.

— **Міністерство судовництва** рѣшило на дотычне запытане одного высшого краевого суду, що той одинъ рѣкъ, якій мае судовый практинантъ служити яко добровѣльный охотникъ въ вѣйску, не мае ся вчислювати до лѣтъ служѣбы, коли практинантъ ще не скѣнчивъ потрѣбнои до авансу практики; коли-жь той часъ практики минувъ, то мае ся рѣкъ выслуженый у вѣйску вчислити до службы и однорѣчникъ навѣть може авансувати въ часѣ вѣйсковои службы.

— **Зъ исторіи нашои еміґрації.** Мы вже доносили за американьскою „Свободою“ о пригодѣ деякихъ нашихъ людей зъ Залѣщицкого, котрыхъ аґенты выслали на Божу волю до пѣвнѣчнои Америки „на грунтъ“, а они опинили ся зовсѣмъ не тамъ, де треба було, и попали въ крайну нужду. Одинъ такій, Ґриг. Козакъ, опинивъ ся на Ellis Island въ Jersey City [Ню-Іоркъ] и треба було ажь милосердя людей, щобы черезъ *розписане для него* складовъ выправити его въ дальшу дорогу. Отже теперь знаходимо въ „Свободѣ“ друге письмо зъ Jersey City въ тѣй справѣ.

„Прийшовши вчера на Ellis Island — пише дописуватель — я навѣть не пѣзнавъ Ґр. Козака. Вѣнъ бувъ перебраный вже по „панскы“ и вычесаный файно, а на грудяхъ у него висѣвъ вѣйсковый медаль. Жѣнки и дѣти таножь переодѣлись въ панске шмате, котре скольктували для нихъ тутешнѣ Русины, крѣмѣ 8 долярѣвъ въ готовыхъ ґрошахъ. Однакъ мимо того всего не були они зовсѣмъ вдоволенѣ; имъ прикрилось страшно безъ роботы. „На шифѣ — каже — то ще хочь чоловѣкъ бульбу обскробавъ або де що, та й шифъ ишовъ въ переверты, то не такъ прикро було, а тутъ сиди дурнѣсѣнько и Панъ Бѣгъ знае доки“. На щасте судьба ихъ вже рѣшена. Черезъ ґазету World зѣбрано разомъ 114 долярѣвъ на родину Гр. Козака и вѣдослано на корабли зъ Mallory line до Galveston, Texas. Зъ-вѣдтамъ поѣде вѣнъ на 140 акрову фарму зъ будынками, котру пѣдъ дуже добрыми услѣвами вѣдступивъ ему Mr. Mc Auliffe, адвокатъ зъ Greenwich, въ Connecticut. Фарма ся лежить въ Texas, La Platte County, недалеко Clarksville. Старшѣ будуть робити на фармѣ, а дѣти до школы ходити. Я лишивъ имъ свою адресу, та просивъ написати де-що.

Не встигла скѣнчитись бѣда въ одною нашою родиною, а вже другѣ мученики приѣхали. Є се Федоръ Рогачь зъ жѣнкою и двоима дѣтьми — одному 8, другому 1 рѣкъ. Вѣнъ зъ того самого села Ивана коло Залѣщикъ, зъ котрого вже поѣхало пять родинъ до Galveston въ Texas. Мавъ ѣхати разомъ зъ ними, але за-для пашпорту спѣзнивъ ся. Теперь е паспортъ въ него [до Канады], świadectwo gminne и метриза, взагалѣ всякѣ можливѣ и неможливѣ документы, але гроша нема на дальшу дорогу, въ наслѣдокъ чого власти засудили его на депортацію. Прибувъ вѣнъ бременьскимъ кораблемъ H. H. Meier 27-ого августа; шифкарту купувавъ у фірмы „Karesch & Stotzky“ и заплативъ за ню нѣ менше нѣ бѣльше лишь 230 зр.! Прочѣ 60 зр., котрѣ мавъ зъ собою при вѣдъѣздѣ зъ дому, выдавъ на зелѣзницѣ. Прибувши до Бременъ и довѣдавши ся, що тыхъ грошей не выстане ему до Texas анѣ до Канады, хотѣвъ вертатись до Галичины, але въ офісѣ сказали ему, що теперь треба ему 300 зр., щобы вернутись до краю; а коли жѣнка такожь хотѣла конечно вертатись до краю и плакала дуже, то панове радили ей, щобы повѣсила ся [sic!]. — Вѣдъ Федора Рогача довѣдавъ ся я имена тыхъ, що поѣхали попередъ него. Були се: Василь Гарбузъ зъ жѣнкою и 4 дѣтьми, Лесь Гарбузъ зъ ж. и 3 д., Иванъ Юрчакъ зъ ж. и 4 д., Федоръ Гашко зъ ж. и 2 д., Иванъ Филиповскій зъ ж. и 3 д. и Иванъ Юрчишинъ зъ ж. и 4 д., всьо люде молодѣ, здоровѣ и зъ того самого села. Всѣ они поѣхали на тую вѣсть, що „оренть дарованый“, та що въ Texas дѣстануть по 200—250 моргѣвъ землѣ и крѣмѣ того лѣса. Ґазета „World“ збирае дальшѣ жертвы на родину Федора Рогача и хоче ей такожь де на фарму пѣслати. Якъ теперь справа стоить, то згаданого Ф. Рогача, за для его молодости и нечисленной родины, може удасть ся якъ выдѣстати, — але що буде, якъ чимъ-разъ частѣше зачнуть сюда приходити нашѣ люде не тѣлько одѣти по краевому, але и безъ цента?...“

— **Въ справѣ выборѣвъ до сойму зъ повѣту** сяноцкого доносять до польскихъ дневникѣвъ, що зголосивъ уже свою кандидатуру маршалокъ повѣтовый Гнявошъ, а ей певно потвердить центральный комітетъ польскій. Кандидатура кс. Коленьского зъ Риманова притихла. Середъ Русинѣвъ чутно кандидатуру о. Калужняцкого пароха зъ Загѣря. Сторонництво людове загадуе ставити якогось селянина або мѣщанина зъ того повѣту.

— **Речинець для зѣбраня статистичныхъ** датъ о офіціялістахъ приватныхъ продовживъ президентъ міністрѣмъ до кѣнця падолиста с. р.

— **Частина 30-ого львѣвского полку пѣхоты** выходить въ понедѣлокъ зѣ Львова, а буде розмѣщена въ Оломуци, Райхенберґу и Іозефштадтѣ. Знову зъ львѣвского корпусу высылають нашѣ полки людей до IX-ого корпусу чеського, котрому не стало жовнѣрѣвъ. Але чи постарали ся для нихъ о людей, котрѣ розумѣли бы та знали нашу бесѣду и черезъ се уленшили прикрый часъ початковои науки, а ще прикрѣйшои розлуки зъ рѣднею и своими сторонами, — о тѣмъ нѣчо не вѣдомо.

знимае зъ славныхъ образѣвъ копіи для гандляря.

Два лѣкарѣ, оба способнѣ, зачинають практику. По двацати рокахъ одинъ заѣздить въ брамы палаты, другій ходить пѣшки вѣдъ роббтника до роббтника.

Пригляньмо ся зъ черги літературѣ и науцѣ. М. е талановитый поетъ. Практичне око *позваляе ему добачити: що публика любить и* тѣшить. Єго творы входять въ моду, вѣнъ живе по паньски въ мѣстѣ й мае віллю на селѣ. Але-жь бо и Н. е артистъ въ великимъ талантомъ. Вѣнъ глядить правды, красы и добра. Голодъ терпѣвъ бы, коли-бъ не мізерна посада писарчука, що ей здобувъ за-молоду. Въ сто лѣтъ потѣмъ народъ ставить ему памятникы и всѣ дивують ся, що сучасники не зрозумѣли его.

В. е вченый, але й практичный: обминае стежки терпѣня и невыгѣдныхъ правдъ та волить прохожувати ся гостинцемъ пануючихъ пересудѣвъ. Вѣнъ здобувае собѣ величезну славу — але по смерти й песъ про него не гавкне. С. такъ само вченый — тѣлько непрактичный. Позбувши ся університетскои посады, стративши маетокъ живе въ маленькѣмъ мѣсточку, де обывателѣ вважають его честнымъ, але варіятомъ. Вѣнъ працюе надъ дѣломъ, що позбавляе его всѣхъ силъ и цѣлого довгого житя — вмирае вкѣнци въ радости, коли накладникъ приймае рукопись даромъ. Въ сто лѣтъ потѣмъ вѣнъ фіґуруе мѣжь класиками и цѣлый свѣтъ знае назву мѣсточка, тому, бо тамъ живъ С.

И практичнѣсть стае ідеаломъ; але тогдѣ, коли приходить до свѣдомости: свѣтъ не вартъ того, щобъ его справами журити ся поважно. Та въ тѣй же хвили практичнѣсть змѣнюе вовсѣмъ свое естество — стае ся мудростю.

Д-ръ В. Щуратъ.

— **„Nasza rodaczka“** — такъ называе Gazeta Lwowska панну Саломею Крушельницку въ вѣстцѣ про еи гостину въ Трієстѣ. Мимохѣть збирае ся на смѣхъ, глядячи на таку фабрикацію rodak-ôвъ и rodacz-окъ. Панове фабриканты повиннѝ бы уважати, що теперь иде не до спекъ, а до морозôвъ, то и музыи у нихъ повиннѝ бы функціонувати якось нормально...

— **Славнѝ дороги мае повѣтъ львôвскій!** — такѝ, що конѣ топлять ся. Якось-то утопивъ ся на гладкôй дорозѣ повѣту львôвского кôнь господаря Якова Рупа. А люде, що хотѣли его ратувати, мусѣли поприносити дошки, що бы самымъ не утонути... А вѣдомо, що въ львôвскôмъ повѣтѣ маршалкуе славный панъ Давидъ Абрагамовичь!

— **На будову интернату въ Тернополи** для ученикôвъ тамошнои семинарія учительскои ухваливъ краевый выдѣлъ субвенцію въ квотѣ 3.000 зр., платну въ трехъ рôчныхъ ратахъ по 1000 зр. [Ся ухвала краевого выдѣлу вымагае ще потвердженя сойму].

— **Бурмістромъ мѣста Самбора** выбрано вже по третій разъ д-ра Будзиновского а его заступникомъ п. Алексевича, тамошного аптикаря. Давна господарка, на котру всѣ тамъ нарѣкають, лишить ся и на дальше, коли правительство не розвяже рады мѣскои и не установить свого комісаря, абы интересы громады привѣвъ до ладу.

— **Головный зарядъ [„кулокъ рôльничихъ“**, конституючись дня 24 вересня, выбравъ презесомъ Бол. Августиновича, віцепрезесами д-ра Тадея Скалковского и д-ра Стан. Ґломбиньского, касієромъ д-ра Ром. Кульчицкого, секретаремъ д-ра Ив. Стечковского, а до выдѣлу екзекутивного выбравъ межь иншими о. Бѣлиньского, крилошанина — не польскои але рускои капітулы у Львовѣ.

— **Міліоны идуть марно.** Одинъ францускій статистикъ обчисливъ „кôлько то буквъ иде марно“. Мова француска и анґлійска дають найлѣпшій предметъ до такихъ обчислень и, якъ вôнъ се показуе числами, иде рôчно дуже богато гроша марно „за для неощадности слôвъ“. Француска мова мае 13% непотрѣбныхъ буквъ. Въ тôй мовѣ появляе ся 6800 журналôвъ задрукованыхъ рôчно 180.000 міліонами буквъ, отже 14.000 міліонôвъ буквъ друкуе ся тамъ не щобы они були потрѣбнѝ, але длятого, що француска правопись того вымагае. Вôнъ обчисляе що въ самôй Франціи иде марно 8 міліонôвъ марокъ на друкарске чорнило. — Въ анґлійскôй мовѣ появляе ся 17.000 журналôвъ и они ще бôльшѝ вѣжь францускѝ. 12% друкованыхъ буквъ при вымовѣ слôвъ зовсѣмъ вôдпадае, а се марнотравство выносить рôчно [складане и друкъ] 28 міліонôвъ марокъ. Тотѝ непотрѣбнѝ буквы займають дуже богато паперу, а се коштуе анґлійскѝ ґазеты рôчно $60^1/_4$ міліона, а францускѝ $14^1/_4$ міліона марокъ. Страта часу на читане непотрѣбныхъ буквъ така велика, що гонораръ за се выносить 18 міліонôвъ марокъ. Въ цѣлости страта выносить рôчно для сихъ обохъ краѣвъ по-надъ 130 міліонôвъ марокъ.

— **Запомоги для сирôтъ по холмскихъ священикахъ** удѣливъ зъ ухваленои соймомъ сумы краевый выдѣлъ: Оленѣ и Александрѣ Кунцевичѣвнымъ 85 зр., Доминицѣ Витошиньскôй 60 зр., Аннѣ Сабовичевôй 50 зр., Юліи Мальчиньскôй 40 зр., Іосифѣ Мальчиньскôй, Катеринѣ Мальчиньскôй, Аннѣ Крыпякевичевôй, Емиліи Войновскôй, Анастазіи Мальчиньскôй, Антонинѣ Шулякевичевôй по 25 зр.; Теофілѣ Поцѣевôй, Юліи Шулякевичевôй, Софіи Заткаликовôй, Теофіли Терликевичевôй, Теодосіи Липиньскôй, Емиліи Власевичевôй, Юліи Мосевичевôй и Боярскôй по 20 зр. — Запомоги тѝ роздавъ краевый выдѣлъ згôдно зъ предложенемъ „opieki“ надъ вдовами и сиротами по священикахъ холмскихъ.

— **Політичный рухъ жѣночій въ Чехахъ.** Дня 28 вересня вôдбули ся въ Празѣ довѣрочнѝ зборы 200 ческихъ женщинъ. По чотирогодиннôй нарадѣ ухвалено проектъ народнои проґрамы, зредаґовано вôдозву въ справѣ орґанізаціи ческихъ женщинъ, щобы втягнути ихъ до участи въ народнôй праци. На другій рôкъ на св. Ивана мае вôдбути ся загальный конґресъ ческихъ женщинъ.

— **Одну покидае до другои вертае** — и т. д. Адвокатъ Новакъ въ Клевеляндѣ въ державѣ Огіо, хочь родомъ Чехъ, але мае справдѣ американьску вдачу. Влюбивши ся въ панну Агнишку Келербôну, оженивъ ся зъ нею и жили щасливо вôсѣмъ лѣтъ. По тôмъ часѣ почала давна любовь у Новака потахати, а за те запалала нова до молоденькои панночки зъ Ст.-Люї и зъ нею вôнъ оженивъ ся розвѣвшись попередъ зъ першою жѣнкою. И жила молода пара чотири роки въ гараздѣ и щастю, ажь наразъ серце Новака затужило за першою жѣнкою. Вôнъ розвѣвъ ся зъ другою жѣнкою и до кôлькохъ днѣвъ знову подруживъ ся зъ першою. Друга жѣнка, дôставши гарну сумку, позволила на розвôдъ и вернула ся до Ст.-Люї Ба! але жь Новакъ по вôсѣмнацять мѣсяцяхъ знову розводить ся зъ своею першою и заразомъ третьою жѣнкою, щобы знову оженити ся зъ другою взглядно четвертою... И хто знае, кôлько разôвъ ще Новакъ буде то покидати то назадъ брати свои жѣнки!

— **Крадѣжь ґалянтерійныхъ товарôвъ** выкрыто зовсѣмъ случайно въ Краковѣ. До склепу Куркевича въ Малôмъ ринку прийшовъ Леонъ Шульцъ, маляръ реліґійныхъ образôвъ, и оглядѣвъ тамъ мальованый на порцелянѣ образокъ вартости 4 зр. Той образокъ по его вôдходѣ пропавъ, бо Шульцъ его не купивъ, и тому Куркевичь повѣдомивъ о тôмъ поліцію. Коли поліція зробила ревізію въ мешканю Шульца, найшла тамъ цѣлый маґазинъ краденыхъ товарôвъ — рôзныхъ рамокъ, альбомôвъ, скриньокъ, статуй и т. ин. Украденый въ склепѣ Куркевича образокъ бувъ тамъ такожь. Переведене слѣдство выкрыло, що Шульцъ стоявъ въ зносинахъ зъ торговельными помôчниками, выдалеными за крадѣжь въ ґалянтерійныхъ склепôвъ, и всѣхъ ихъ арештовано. Въ мешканю Шульца найдено краденыхъ товарôвъ на 1000 зр., а у другого его спôльника на 600 зр. Шульцъ утѣкъ, коли поліціянтъ вôдвѣвъ его до суду и лишивъ на корыдорѣ, а самъ пôйшовъ глядати якого дозорця вязничного.

— **Статистика ґімназіи и жѣньскои семинаріи въ Ряшевѣ.** До ряшѣвскои ґімназіи записалось на сей шкôльный рôкъ: до першои клясы 205 ученикôвъ и она мае три вôддѣлы; до другои клясы 151 [три вôдд.]; до третои 116 [два вôдд.] до четвертои 70 [два вôдд.]; до пятои 63 [два вôдд.], до шестои 61, до семои 30 а до осьмои 22 ученикôвъ. Отже всѣхъ ученикôвъ записало ся 718. До першои клясы зголосило ся 233 ученикôвъ а въ нихъ 72 не здали вступного испыту и не принято ихъ. Жидôвъ въ ряшѣвскôй ґімназіи розмѣрно не много, бо лише 63 на 718 ученикôвъ; греко-католикôвъ 16, протестантôвъ 2, а прочѝ католики, середъ котрыхъ находить ся около 500 сынôвъ мазурскихъ селянъ. — До жѣньскои семинаріи [приватнои] вписало ся на першій рôкъ 16, на другій рôкъ 20 учениць и межи ними есть 5 грецкого обряду и одна жидôвка.

— **Зъ нагоды введеня новои цивѣльнои процедуры** побôльшують число судовыхъ адъюнктôвъ дуже значно не лише въ Галичинѣ, але и на Буковинѣ. Теперь розписано конкурсъ на сѣмь посадъ судовыхъ адъюнктôвъ, а то въ Дорнѣ, Кимполюнзѣ, Радôвцяхъ, Серетѣ, Сольцѣ, Станôвцяхъ и Сторожинцяхъ. Речинець до 15-ого жовтня с. р.

— **Урядове посередництво въ гляданю роботы** завело у себе маленьке князѣвство майнінґске. Въ додатку до урядового вѣстника выходить два разы на тыждень, въ понедѣлокъ и пятницю, выказъ робôтникôвъ глядаючихъ роботы и тыхъ, котрѝ глядають робôтника. Уряды громадскѝ мають обовязокъ тѝ выказы умѣщувати заразъ на виднôмъ мѣсци, призначенôмъ до оповѣстокъ. На згаданыхъ выказахъ умѣщае ся безплатно всякѝ дотычнѝ зголошеня, якъ такожь и полагодженя попередныхъ зголошень, коли робôтникъ найшовъ уже занятє або робота якась уже роздана.

— **Електричне свѣтло** вôдкрыли 1879 р., а ще 1879 р. высокоученѝ и фаховѝ люде выдавали про него такій судъ, що оно „буде гарною забавкою“, а нѣколи не буде зъ него практичного пожитку. Теперь — 20 лѣтъ пôзнѣйше — вже по-надъ 200 мѣстъ освѣтленѝ тымъ свѣтломъ, а крôмъ того склепôвъ и мешкань безъ числа!

— **Песъ листоносъ.** Одна монахійска ґазета пише: Кождый подорожный, що выѣздить зъ Авґсбурґа о год. 9 мін. 8 рано побачить за стацію Вестерріненъ чорного пса, котрый скоро бѣжить на стрѣчу зъ поѣздомъ. Зъ почтового ваґона выкидають ему пачку ґазетъ а песъ скоро хапае еи и несе до дому до фôльварку положеного о кôлькасотъ метрôвъ вôдъ зелѣзничого шляху. Той песъ робить таку службу зимою и лѣтомъ вже вôдъ кôлькохъ лѣтъ. Єго панъ уже рано мае ґазеты, котрѝ звычайный листоносъ принѣсъ бы ему ажь пополудни.

— **150 миль за годину.** Здае ся, що цѣле урядженє зелѣзниць стоить передъ великою змѣною. Зелѣзничій инжінеръ Беръ вынайшовъ нову систему для зелѣзниць, пôсля котрои поѣзды можуть за годину вôдповѣдно до терену переѣхати 90 до 100 миль анґлійскихъ. Пôсля сеи системы збудованѝ вже двѣ малѝ зелѣзницѣ, одна въ Ирляндіи, друга у Франціи, кожда на 10 миль довга. Поѣздъ переѣзджае зъ одного кôнця до другого за 4 до 5 мінутъ. Сей успѣхъ такъ дуже подобавъ ся Бельгійцямъ, що они рѣшили и въ себе выбудувати таку зелѣзницю. Се тымъ лекше, що кошты будовы богато меншѝ, якъ при теперѣшныхъ зелѣзницяхъ. Поѣздъ збудованый подôбно якъ вельоципеды. Єго тягнуть двѣ разомъ сполученѝ одна коло другои машины, мовь-бы два близнюки. Ваґоны, котрѝ въ серединѣ рôзнять ся вôдъ теперѣшныхъ дуже мало, такожь такъ само якъ машина сягають до половины шляху и сполученѝ зъ другимъ пôвъ-ваґономъ дахомъ. Кождый ваґонъ ѣде на двохъ колесахъ, що стоять одинъ за другимъ. Шляхъ збудованый у формѣ клина (Λ) и тому власне мусить ся уживати пôвъ-ваґонôвъ по кождôй сторонѣ того шляху и ихъ дахомъ сполучити. Доси переѣзджали поѣзды въ Америцѣ найбôльше одну милю за 32 секунды, значить: нова система змѣнила бы рухъ дуже значно.

— **Утративъ нôсъ** въ незвычайный спосôбъ одинъ ремѣсникъ въ Берлинѣ. Зайшовъ до голяря обголити ся, а мавъ нежитъ. Коли голяръ голивъ его, вôнъ пчхнувъ и ударивъ носомъ до вôстря бритвы такъ нещасливо що нôсъ вôдрѣзаный вôдпавъ.

— **Дрôбнѝ вѣсти.** Ц. к. намѣстництво надало презенту на опорожнену римо-кат. парохію св. Анны у Львовѣ кс. Андр. Свистерскому, детеперѣшному парохови въ Бродахъ. — Въ Дрогобичи вôддала тамошна громада двоповерхову каменицю на ужитокъ ґімназіи; камениця мае 27 саль выкладовыхъ и 12 убікацій мешкальныхъ. — Комендантомъ вôйсковои сторожи поліційнои у Львовѣ именованый Іосифъ Вонсовичь. — Актъ введеня въ урядоване новоименованого прокуратора скарбу д-ра Віктора Корна вôдбувъ ся вчера въ забудованю прокураторіи скарбу. — У Львовѣ померъ выслуженый инспекторъ краевый Едвардъ Гікель въ 66 ôмъ роцѣ житя. — Францускѝ метеорольоґи проповѣдують, що сегорôчна зима буде дуже остра. — Зъ каменицѣ другого поверха при ул. Оссолиньскихъ у Львовѣ скочила въ намѣрѣ самоубійства панночка Х., але що зачепила ся о бальконъ першого поверха, то лишь троха потовкла ся. — Антонина Фединякова, 32-лѣтна жѣнка сторожа епедімічного шпиталю при улици Янôвскôй, въ розстрою нервовôмъ выпила цѣлу склянку карболевои кислоты и померла.

Посмертнѝ — ‡ — оповѣстки.

Анаталь Демяновскій, офіціялъ краевои дирекціи скарбу, померъ у Львовѣ въ 46-ôмъ роцѣ житя. В. е. п.!

Вѣсти зъ Аеп. львôвскои.

Зъ каменецкого повѣту пишуть намъ: На памятку 300-нои рôчницѣ уніи берестейскои вôдбула ся въ дняхъ 18—21 вересня с. р. місія духовна въ Камѣнцѣ струмиловôй, переведена духовеньствомъ буського деканату пôдъ проводомъ о. шамбеляна и декана Григорія Словицкого. Місія тая зачала ся 18-ого вересня въ пятницю вечеромъ вступною промовою, вечѣрнею и проповѣдію о цѣли чоловѣка, а закôнчила ся 21-го вересня въ понедѣлокъ о 3-ôй годинѣ зъ полудня наукою пôдъ хрестомъ місійнымъ. Въ недѣлю, яко празникъ Рождества пресв. Богород., вôдправлявъ богослужене при асистѣ оо. Гр. Словицкого, Дзеровича и двохъ діяконôвъ Всесв. о. митратъ Андрей Бѣлецкій, котрый на запрошене мѣсцевого пароха о. Мих. Цегельского прибувъ до Камѣнки въ суботу въ вечеръ а вôдъѣхавъ въ понедѣлокъ рано. Чудотворна Матѣрь Божа каменецка, целебра о. митрата, хороша погода и розголосъ о місіяхъ духовныхъ вôдбуваючихъ ся въ буськôмъ деканатѣ, згромадили народу зъ дохрестныхъ парохій а навѣть зъ подальшихъ сторôнъ 10—12 тысячь, а въ празникъ храмовый Рождества Пресв. Дѣви взяли въ богослужению участь такожь представителѣ властій політичнои, вôйсковои и автономічнои, котрѝ потôмъ всѣ були угощенѝ и мѣсцевого пароха. — Походôвъ процесійныхъ прибуло шѣсть. Проповѣдниками слова Божого були: 1) о. деканъ Гр. Словицкій, котрый выголосивъ вступну промову и двѣ науки катихитичнѝ для молодежи; 2) о. Омел. Дольницкій, котрый говоривъ три науки; 3) о. Исидоръ Зельскій двѣ науки и 4) о. Ив. Лозиньскій двѣ науки; 5) о. Теодоръ Бѣлевичь одну науку и 6) о. Кароль Барданъ двѣ науки. Окрôмъ проповѣдникôвъ брало участь въ згаданôй місіи духовеньство цѣлого деканату и три мѣсцевѝ священики обряду латиньского, отже потрудило ся тутъ до 30 отцѣвъ духовныхъ. Науки були основно оброблени и голошенѝ зъ свѣдомостію рѣчи и зъ жаромъ, въ наслѣдокъ чого зôбраный народъ слухавъ ихъ зъ одушевленемъ та зъ розкаянемъ и приступавъ численно до сповѣди и до св. причастія. Сповѣдавшихъ ся и причащавшихъ ся було 3—4 тысячь душь. Такъ отже заходы мѣсцевого о. пароха, праця проповѣдникôвъ и взагалѣ труды всего духовеньства взятого участь въ сѣй місіи, увѣнчали ся обильнымъ плодомъ.

Наука штука и література.

— **Зорѣ** ч. 18 зъ 27-ого вересня с. р. мѣстить: На вступѣ стихъ А. Бобенка „М. Комарови“; — продовжене повѣсти Ивана Левицкого „Не той ставъ“; — продовжене новыхъ поетичныхъ творôвъ Степана Руданьского; — образокъ зъ галицкого житя Мирона Кордубы „Бобо“; — конець спѣвомовного перекладу Степана Руданьского „Ігор Сіверский“; — розвѣдку М. Комара „Ненадруковані вірші П. Гулака Артимовского“ та Гулака стихъ „Глек“; — біоґрафічну розвѣдку А. Кримского про Михайла Комара; — хроніку и бібліоґрафію. Илюстрацій помѣщено въ сѣмъ числѣ три: портретъ Михайла Комара; „Болды въ Бубнищу коло Болехова“ и „Водопадъ гранітный коло Доры“.

Зъ поетичныхъ творôвъ Степана Руданьского наведемо и симъ разомъ оденъ утвôръ пôдъ заг.

Рабінова дума.

Вѣтеръ вѣе, повѣвае,
Сине море грае —
А надъ моремъ сидить рабінъ
И думу гадае.
    Зôперъ голову на руки,
    Руки на колѣна —
    Сидить рабінъ бородатый
    Якъ тая вôдмѣна.
И сидить такъ двѣ и ночи
И ѣсти не хоче,
И на море, все на море
Вытрѣщае очи.
    А жидова, якъ изъ мѣха
    Зъ мѣста высыпае
    И, якъ тая чорна галичь
    Берѣгъ укрывае.
Далѣ рабінъ пôдôйвявъ ся:
„Стôйте — каже — люде!
Послухайте — каже — люде,
Що то за страхъ буде!
    Що то буде, якъ весь море
    Стане еденъ море,
    И еденъ горою стане
    Весь на свѣтѣ горы —
И весь дерево на свѣтѣ —
Дубъ еденъ безъ мѣра,
И сокира весь на свѣтѣ
Якъ еденъ сокира —
    И весь люде, що на свѣтѣ,
    Якѝ йно есть люде —
    Єденъ такій жидъ великій
    Ажь до неба буде?
И якъ возьме жидъ великій
Велика сокира,
Якъ на гора вôнъ зрубае
Такій дубъ безъ мѣра,
    И якъ зъ горы та на море —
    Подумайте люде! —
    Якъ великій дубъ звалить ся —
    Що то за хляпъ буде!

Телеґрамы „Дѣла“

Вѣдень 3 жовтня. Президентъ міністрôвъ продовживъ до кôнця падолиста речинець складаня статистичныхъ выказôвъ, вôдносячихъ ся до обезпеченя приватныхъ офіціялістôвъ.

Будапештъ 3 жовтня. Нинѣ буде въ соймѣ вôдчитаный цѣсарскій рескриптъ, розвязуючій соймъ; въ понедѣлокъ рѣчь тронова замкне сесію.

Бѣлградъ 3 жовтня. Скупштина скликана на д. 17 с. м.

Парижъ 3 жовтня. Міністеръ справъ заграничныхъ Ганото давъ въ честь Шишкина бенкетъ, на котрôмъ були всѣ міністры и амбасадоры. — Радикалы порозлѣплювали вôдозву, въ котрôй дорѣкають правительству, що забуло на достоиньство републиканьске та понижае ся передъ царемъ.

Берлинъ 3 жовтня. Претендентъ до престолу занзібарского Саидъ Халідъ, що скрывавъ ся въ нѣмецкôмъ консулятѣ, выѣхавъ на нѣмецкôмъ корабли до нѣмецкихъ кольоній въ Африцѣ мимо протесту Анґліи.

Оповѣстка.

Канцелярія Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ пригадуе отсимъ всѣмъ Вп. членамъ товариства „Просвѣта“, котрѝ залягають зъ вкладками членьскими, щобы зволили вкладки залеглѝ въ якъ найкоротшôмъ часѣ вырôвнати, позаякъ Календарь товариства на рôкъ 1897-ый буде высылати ся тôлько тымъ членамъ, щô заплатять вкладки членьскѝ за рôкъ бѣжучій. 1—3

За Канцелярію Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ дня 3. н. ст. жовтня 1896. р.

Дръ Кость Левицкій. *Андрѣй Скородиньскій.*

Цѣна збôжа и другихъ продуктôвъ.

30 н. ст. вересня 1896.

Львôвъ: Пшениця 6·80 до 7·25, жито 5·75 до 6·—, ячмѣнь 6·—до 5·75, овесъ 5·50 до 6·50 рѣпакъ 9·— до 9·50, горохъ 5·— до 8·—, вика 4·— до 4·25, льнянка 4·— до 4·25, бôбъ —·— —·—, бобикъ 4·— до 4·50, гречка 0·— до 0·—, конюшина червона —·— до —·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска —·— до —·—, кминъ —·— до —·—, анижъ 0·— до 0·—, кукуруза 5·— до 5·75, хмѣль —·— до —·— зр. за 56 кільо у Львовѣ, оковита за 10.000 літрôвъ —·— до —·— зр.

НАДÔСЛАНЕ.

ЛИШЬ

въ реставраціи НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улиця Трибунальска ч. 12, дôмъ власный, можна дôстати щоденно вже о годинѣ 8-ôй рано горячѣ снѣданя.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣканѝ легки	12 „
Флячки	12 „
Нôжка телята зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Каварь	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякѝ напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ; для певности що походять зъ моеи реставраціи, даю вôдбираючимъ марки. — Найлѣпшѝ вина по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вôдъ 40 кр. літра.

Зъ высокимъ поважаньемъ

71 56—0 ***НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.***

Змѣна льокалю

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

БЕНЕДИКТА

КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „Коперникомъ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкôй ч. 1.

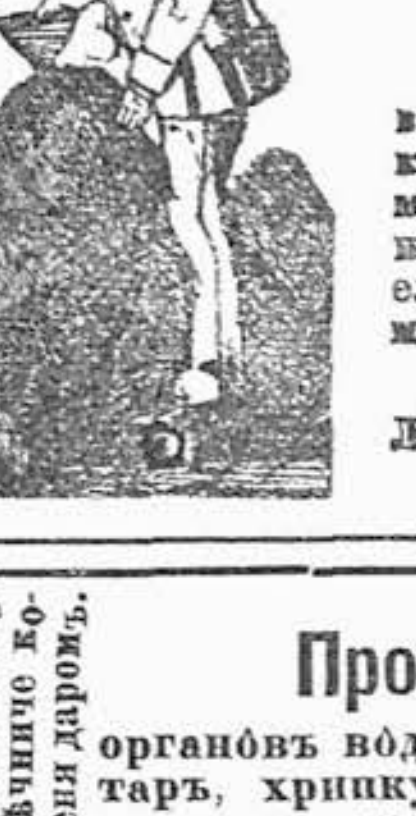

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя зъ провінціи водворотне.

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.

4385

ЖЕРЕЛО: Ґісгібль Савербрукъ. Стація зелѣзницѣ, заведенье курацийне и водолѣчниче коло Карльсбада. Проспекты и поясненя даромъ.

Противъ нежиту

органôвъ вôддыховыхъ, на кашель, катаръ, хрипку и иншихъ недугъ горла уживають лѣкарѣ

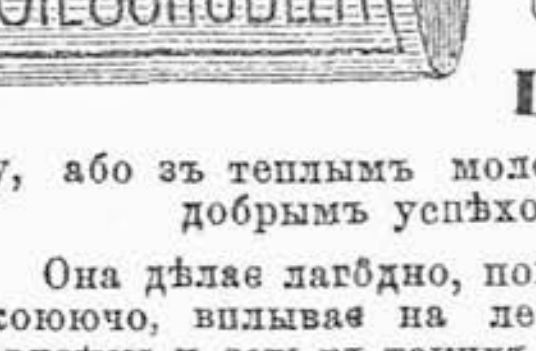

найчистѣйшу алькалічну **ВОДУ** щавову

саму, або зъ теплымъ молокомъ зъ дуже добрымъ успѣхомъ. 9 (11)

Она дѣлае лагôдно, покрѣпляючо и успокоюючо, впливае на лекше вôддѣлюванье флегмы и есть въ такихъ случаяхъ дуже добре выпробована.

КАТРАЙНЕРА

КНАЙПА-СОЛОДОВА-КАВА

есть

яко примѣшка до Кавы

ОДИНОКИМЪ НАЙЗДОРОВШИМЪ НАПИТКОМЪ.

Дôстати можна всюды: ½ Кила 25 кр.

Пересторога! По причинѣ безвартостныхъ наслѣдовань прошу звертати увагу на оригинальнѝ пакеты зъ именемъ

КАТРАЙНЕРЪ

Важне для терплячихъ на блѣдницю и недокровнôсть.

Пôсля проф. д-ра Ріля (Rühle) не само зелѣзо, але также манґанъ достатчуваный недокровному орґанізмови добре дѣлае и длятого зелѣзно манґановѣ-препараты высше стоять вôдъ давнѣйше приписуваныхъ зелѣзныхъ препаратôвъ. Такимъ вôдъ трехъ лѣтъ часто приписуванымъ препаратомъ есть

Гелля (Hell) зелѣзно-манґановый-Пептонатъ
для дорослыхъ, и
Гелля зелѣзно-манґановый-Сахаратъ
для дѣтей, и
Гелля зелѣзно-манґановый-Альбумінатъ
для особъ зъ ослабленымъ травленемъ.

Цѣна одноѣ великоѣ флашки по 250 ґрамôвъ змѣсту выносить у всѣхъ аптикахъ монархіи 1 зр. а. в. Тѣ три препараты дуже легко асимілюють ся, мають знаменитый смакъ и неревысшають подôбнѣ заграничнѣ препараты дешевостію и повнымъ дѣланемъ. *Поспытайте* передъ ужитемъ также свого домового лѣкаря. 266 5—12

Головный складъ для Галичины у п. аптикаря Жигмонта Рукера у Львовѣ. Можна дôстати у всѣхъ аптикахъ.

Вôдзначене на краевôй выставѣ въ р. 1894 почетнымъ дипльомомъ ц. к. міністерства торговлѣ.

Краеве товариство ткацке
„PRZĄDKA“
[ПРЯХА]
въ Коросн̂ѣ

поручае Пов. П. Т. Публицѣ свого выробу чисто льнянѣ, звѣстнѣ зъ доброты, ручно тканѣ.

Полотна корчиньскѣ
вôдъ найгрубшихъ до найтоншихъ вебъ
и **БѢЛЄ СТОЛОВЕ**
о взорѣ кôстковôмъ и адамашковôмъ
также доставляе
сѣтки до сушеня хмѣлю

Замовленя просимо надсылати просто до Коросна (почта, телеґрафъ и стація зелѣзнича въ мѣсци).

Прôбки и цѣнники на жадане оплатно и вôдворотною почтою. 77 29—52

Правдиве, если золотисто лякерована пушка мае на червонôмъ поли повысшу марку охоронну.

Правдива, мыти ся даюча
французка
маса пôдлогова

есть найлучшимъ и найдешевшимъ средствомъ домовымъ до запущаня паркетôвъ, пôдлогъ мягкихъ лякерованыхъ и повлеченыхъ ллѣнолеумъ. Сохне сейчасъ и дае безъ щѣтки зеркальный полискъ. На складѣ безбарвна, ясно-жовта, жовта, темножовта, червена и орѣхова.

Цѣна за пушку 1 зр. 60 кр., 85 кр. и 45 кр. Одинокій продуцентъ

Schneider & Comp.
Вѣдень V/2.

До набутя: въ „Народнôй Торговли“ у Львовѣ и всѣхъ філіяхъ на провінціи; въ Коломыи у С. Романовича; въ Бучачи у К. Рогозиньского и Л. Наймана; въ Дрогобичи у К. Арвая и М. Земана; въ Перемышли въ дроґуеріи И. Мартиновича; въ Пôдволочискахъ у Г. Моравеця; въ Самборѣ у Л Букетиньского. — Ґенеральный заступникъ для Галичины и Буковины: М Л. Ґольдберґъ. 275 4—8

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. управ. гал. акц.
БАНКУ ИПОТЕЧНОГО
купуе и продае
всѣ ефекты и монеты
по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякоѣ провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

- 4% листы ипотечнѣ короновѣ
- 4½% листы ипотечнѣ
- 5% листы ипотечнѣ преміованѣ
- 4½% листы товариства кредитового земского
- 4½% „ Банку краевого
- 4% листы Банку краевого
- 5% облиґаціи комунальнѣ Банку краевого
- 4½% позичку краеву галицку 3483
- 4% позичку краеву галицку коронову
- 4% позичку пропінаційну галицку
- 5% „ „ буковиньску
- 4½% „ угорскихъ зелѣзниць державныхъ
- 4½% „ пропінаційну угорску
- 4% угорскѣ облиґаціи индемнізаційнѣ

и всѣлякѣ ренты австрійскѣ и угорскѣ

а всѣ тѣ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае
по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякѣ выльосованѣ а вже платнѣ мѣсецевѣ паперы цѣннѣ, також запавшѣ купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцевѣ лишь за вôдчисленемъ справдешнихъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ вышли купоны, доставляе новѣ аркушѣ купоновѣ, за зворотомъ коштôвъ, котрѣ самъ поносить

УЧИТЕЛЬ — орґанъ руского товариства педаґоґічного двотыжневникъ педаґоґічно-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 2., Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 160 кр, на четверть року 1 зр.

Адольфъ Кампель
Львôвъ, ул. Кароля Людвика 29

продае дешевше якъ всюды:

ґіпсъ, портляндскій цементъ, гідравлічне вапно, выробы штайнґутовѣ и цементовѣ, огнетревалѣ цеглы и плиты, кафлевѣ печи, вôдводнену смолу [Steinkohlenther] асфальтовѣ плиты изоляційнѣ, огнетревалу папу даховy, деревный цементъ [Holzcement], карболінеумъ, прилады, якъ взагалѣ всѣ

будôвлянѣ матеріялы

ручачи за доброту товару.

301 Телефонъ ч. 460. 1—0

Безъ конкуренціи!
Одинокій фабричный
СКЛАДЪ ДИВАНÔВЪ
„ARIADNE“
Игнатія Дрекслєра
Львôвъ пл. Маріяцка ч. 7
побôчь аптики Вп. Міколяша

сполученый зъ комісовымъ складомъ выробôвъ перскихъ и турецкихъ зъ найславнѣйшоѣ фірмы Садіґа, Попповица и выробôвъ краевыхъ поручае:

Диваны перскѣ, анґлійскѣ, голендерскѣ и б. и. въ рôзнôй величинѣ и цѣнѣ. Хôдники дивановѣ, шпаґатовѣ и кокосовѣ. — Портієры. Фіранки бѣлѣ и кремовѣ. Матеріи на меблѣ. Намѣтки на отоманы перскѣ, анґлійскѣ и б. и. Цераты и Лінолеумъ. Капы на лôжка и столы. Коцы на лôжка, на конѣ и повозовѣ. Дерги и Пледы подорожнѣ. Лôжка зелѣзнѣ и б. и. 248 8—8

Продае всьо по найнизшихъ цѣнахъ **фабричныхъ.**
Всякѣ замовленя зъ провінціи полагоджуе ся сейчасъ.

Хіньске срѣбло

въ найлѣпшôмъ родѣ, на бѣлôмъ метали альпаковôмъ грубо срѣблене, зъ найславнѣйшоѣ ц. к. надворноѣ фабрики Германа, вôдзначеноѣ медалями на всѣхъ свѣтовыхъ выставахъ. Выробы тѣ гарнѣ и дуже тревалѣ, заступають цѣлкомъ щиро-срѣбнѣ накрытя.

Выключный складъ фабричный въ торговли КАЗИМИРА ЛЕВИЦКОГО у Львовѣ, при улици Трибунальскôй.

Зъ тоѣ самоѣ фабрики также накрытє АЛЬПАКОВЕ т. є. зъ бѣлого твердого металю подôбного до срѣбла, найтревалѣйше до щоденного ужитку

Цѣны фабричнѣ и сталѣ!
Цѣнникъ на жадане даромъ и оплатно. 296 3—5

Прагска масть домова
зъ аптики
Б. Фраґнера въ Празѣ.

се старе, найперше въ Празѣ уживане средство домове, котре удержуе и хоронить раны въ чистотѣ, лагодить розъятрене и болѣ та дѣлае охолоджуючо

въ коробкахъ по 35 кр. и 25 кр, почтою 6 кр. бôльше. Щоденна розсылка почтою.

Всѣ части опакованя носять марку охоронну, судово застережену, такъ якъ стоить побôчь 4 21—0

Головный складъ:
B. Fragner, Аптека „пôдъ чорнымъ орломъ“ въ Празѣ.
Kleinseile, Ecke der Spornergasse 203.

Постѣль власного выробу. Ковдры шитѣ по зр. 3·50, 4, 4·50, 6·50 до 14 зр **Матерацы** зъ волосѣня по зр. 12·50, 14, 16, 18 въ кождôй цѣнѣ до зр. 30. Поручае **Іосифъ Шустеръ**, *Львôвъ, улиця Коперника ч. 7.* 86 27—30

Славна старшого лѣкаря штабового и фізика д-ра Г. Шмідта

олива до ушей

усувае часову глухоту, уплывы въ ушей, шумъ въ ушахъ и притупленый слухъ навѣть въ застарѣлыхъ случаяхъ.

Можна дôстати по 2 зр. за флашку разомъ зъ описомъ ужитя въ аптицѣ Петра Міколяша у Львовѣ ул. Коперника ч. 1. 224 6—?

КАРТЫ ѢЗДЫ
до Пôвнôчноѣ Америки
въ
Голяндско-Американьскôмъ товариствѣ пароходноѣ плавбы.

I Kolowratring 9
IV Weyringergasse 7 a
WIEN.

Щоденна експедиція зъ Вѣдня.
65—14 **Поясненя безплатно.** 15

Знана вôдъ многихъ лѣтъ ц. к. упрuв. рафінерія спірітусу, заосмотрена найлѣпшими приладами ректифікаційными найновѣйшоѣ системы, фабрика руму, лікерôвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникôвъ у Львовѣ
Яковъ Шпрехеръ и С-ка

поручае старѣ польскѣ сильнѣ горѣвки, дуже добрѣ розолісы, лікеры, румы правдивѣ зъ Ямайки, якъ також найлѣпшоѣ якости краевѣ специялы якъ: Народôвка, Dziennik, Szczutek, Карпатôвка, „Дябелъ“, Помаранчева не солоджена, Ратафія, Деренôвка и т. и. горѣвки упривилеєванѣ и одиноко правдивѣ если зъ нашоѣ фабрики спроваджені.

Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарѣвъ, до побираня алькоголю абсолют. и найчистѣйшого спірітусу, до цѣлей лѣчничихъ вôльного вôдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спірітусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровлю не шкôдный, бо не выроблюваный зъ есенціи оцтовоѣ.

Складъ для мѣста Львова, ул. Коперника ч. 9 и въ головнôмъ складѣ водъ мінеральныхъ І. Йоллеса, улиця Кароля Людвика ч. 29. 4913 272—104

ЮЛІЯНЪ ПАНЬКЕВИЧЬ
Артистъ-маляръ

мае честь повѣдомити, що зъ днемъ 10-го вересня с. р. перенѣсъ ся до Ямного почта въ Микуличинѣ.

Выготовляе образы церковнѣ на полотнѣ и деревѣ, пôсля власныхъ начеркôвъ або пôсля дорученыхъ взорôвъ. Приймае до выконаня зъ дерева иконостасы, престолы и пр. вразъ зъ золоченемъ, пôсля власныхъ плянôвъ; украшуе внутра церковъ, выконуе також портреты крейдковѣ, пастельовѣ и олѣйнѣ пôсля фотоґрафій або зъ натуры.

Кожде, хоть-бы и найменче замовлене выконуе солідно и въ можливо найкоротшôмъ часѣ. Звертае увагу

на особливо приступнѣ цѣны

и поручаючи ся благосклоннôй памяти Вcч. Духовеньства, Хвальныхъ Брацтвъ и Товариствъ, просить и на дальше о численнѣ замовленя. 1 1 13—0

Аґентуры!
Панове всѣхъ станôвъ мають нагоду заробити много гроша, принимаючи аґентуру. Оферты пôдъ А. В. до бюра анонсôвъ Schalek, Wien I. 269

Рижики кишенѣ
высылае въ барылочкахъ 5-кіл. почтою оплатно за 2 зр Юліянъ Марковскій почта Устє руске. 292 5—10

Велика Инсбруцка 50-кр. льотерія.

Тягнене 7 листопада.

Головна выграна
75.000 КОРОНЪ
Готôвкою зъ 20% вôдчисленемъ.

Ьосы по **50** кр припоручають: Кіцъ и Штефъ. М. Іонасъ. Авг. Шеленберґъ и сынъ, Шеленберґъ и Крейсеръ, Сокаль и Лілієнъ, М. Клярфельдъ.
300 2—0

Правдивѣ всхôднѣ, европейскѣ, анґлійскѣ и брюксельскѣ
ДИВАНЫ
для сальонôвъ, комнатъ, церковь, престолôвъ и на стѣну
въ величезнôмъ выборѣ по чудуючо низькихъ цѣнахъ.
Условія сплаты пôсля умовы.
Многими илюстраціями прикрашенѣ цѣнники даромъ.

Портієры до дверей и вôконъ за пару 1·25, 1·50 зр и т. д.
Фіранки коронковѣ по 1·25, 1·60 зр. и т. д
Хôдники метръ по 20, 25, 30 кр' и высше.
Дуже великій запасъ капъ на лôжка, столы, ковдеръ, дергъ для коней, коцы до подорожи и на сани.

Осôбнѣ вôддѣлы рештокъ хôдникôвъ и матеріи на меблѣ — надто ушкодженыхъ изъ моды вышшовшихъ диванôвъ. Спеціяльнѣ вôддѣлы для футряныхъ товарôвъ, якъ зарукавки, шапки и футрянѣ ковнѣры, дамска конфекція, дѣточа и для хлопцѣвъ, блюзки шовковѣ, вовнянѣ, костюмы шляфроки и неґліжѣ, гальки, фартушки, корсеты, капелюхи дамскѣ и дѣточѣ, стяжки, коронки, вахлярѣ, правдивѣ россійскѣ кальошѣ, біле Єґера для дамъ, панôвъ и дѣтей, вовнянѣ хустки, Гімаляя и волѣчковѣ, рукавички вовнянѣ и шкôрковѣ, якъ також дуньскѣ, шведскѣ и анґлійскѣ, панчошковѣ выробы, блаватнѣ товары, бѣле для дамъ, дѣтей и немовлятъ.

Всѣ згаданѣ товары є уначненѣ въ нашôмъ богато илюстрованôмъ цѣннику.

Просимо П. Т. читателѣвъ, щобы насъ ласкаво лично вôдвѣдали або схотѣли звернути ся письменно до заряду ФІЛІИ

Маґазину „Au Louvre“
Львôвъ, Сикстуска 6.
або въ головнôмъ складѣ площа Капітульна 3.
4895 1—0

Варта читати!
Артистично-бронзôвнича спеціяльна робôтня пôдъ фірмою
Вільгельмъ Скнуржиль
Львôвъ ул. Галицка ч. 15.

Приймае и выконуе всѣ роботы церковнѣ зô золота, срѣбла, бронзу, мѣди и т. п. пôсля принятого стилю такъ для церквей греко-кат. обряду якъ и костелôвъ римо-кат. обряду, гарно, тревало и дешево, такъ що жадна заграничнa конкуренція єѣ не дорôвнае, про що свѣдчить богато листôвъ и подякъ. Також сальоновѣ роботы якъ: павуки, канделябры, столову посуду, выконуе новѣ, або зъужитѣ вôдновляе по незвычайно низькôй цѣнѣ: Всѣ артистичнѣ роботы выконуе пôсля моделѣвъ и взôрцѣвъ артистôвъ, якъ: погрудя, медаліоны, памятковѣ таблицѣ, вôдливы и цізельованѣ предметы зъ золота и срѣбла и т. п дуже гарно, а не дорого. Длятого варта щобы интересованѣ стороны затямили собѣ адресу тоѣ фірмы и звертали ся до неѣ зô своими потребами.

Зъ канцеляріи оголошень „Импресса“ Львôвъ. 283 3—4

Іосифъ Игнатій
Лада Заблоцкій
каліґрафъ-рисовникъ

выготовляе замовленя на дипльомы, портреты, написы, карты титуловѣ, гербы, рисунки технічнѣ, накладане фотоґрафій красками и т. п по цѣнахъ якъ найприступнѣйшихъ. — Мешкае у Львовѣ ул. Городецка ч. 19. 271 8—12

Антôнъ Ґудієнсъ
Складъ полотенъ и шіфонôвъ
у Львовѣ
Готель Европейскій пл. Марійска

поручае найдешевше
зимовѣ хустки Гімаляя
Бархаты
въ краскахъ и бѣлѣ
въ найбôльшôмъ выборѣ
также

Бѣле столове, постѣль, бѣле мужеске и дѣточе. Бѣле д ра Єґера, теплѣ панчохи и скарпетки по найдешевшихъ цѣнахъ. (Импр.) 284 5—12

Лôжка зелѣзнѣ складанѣ по 6 зр., зъ боками бляшаными орѣхово лякерованѣ по 14, 16, 18 и 20 зр.; матерацы дротянѣ по 12 зр. 50 кр.

поручае Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры)

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскоѣ. З друкарнѣ Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 214. Львôвъ, Понедѣлокъ 23 вересня (5 жовтня) 1896. Рôчникъ XVII

Выходить у Львовѣ що дня (кромѣ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:	за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр.	на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр.	на пôвъ року . . . . 12 зр.
на чверть року 4 зр. 50 кр.	на чверть року . . . 6 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . . 16 зр.	на пôвъ року . . . . 3 зр.
на чверть року . . . 4 зр.	на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовои або єи мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесеня приватнѣ числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 5 н. ст. жовтня 1896.

Передъ тыжднемъ оголосивъ Выдѣлъ „Народнои Рады“ комунікатъ [вôдозву] що до акціи при недалекихъ вже выборахъ до рады державнои. Въ комунікатѣ заявлено, що товариство політичне Народна Рада буде вести акцію выборчу самостôйно, основуючи комітетъ центральный, въ складъ котрого вôйдуть члены выдѣлу товариства и мужѣ довѣря зъ цѣлого краю. Акція выборча буде вести ся въ тôмъ напрямѣ, щобы зъ выборôвъ вышли „независимѣ послы народнѣ, непохитнѣ оборонцѣ народныхъ правъ, котрѣ бы всѣхъ силъ докладали до высвободженя руского народу якъ и взагалѣ придавленыхъ верствъ вôдъ національного, політичного и економічного гнету“.

Се бувъ бы начеркъ акціи и орґанізаціи выборчои, яку пôднимає товариство Народна Рада въ имени Русинôвъ народовцѣвъ. Самостôйне веденє акціи выборчои выплыває зъ основъ народнои проґрамы, на котрыхъ Народна Рада опирає свою політичну дѣяльнôсть и заступає всѣхъ Русинôвъ народовцѣвъ. Рôвножь и напрямъ, въ якôмъ має повести ся акція выборча, — с. є. выборъ независимыхъ посолôвъ народныхъ и непохитныхъ оборонцѣвъ народныхъ правъ покривдженого народу руского — вôдповѣдає вповни интересамъ народу руского, основамъ народнои проґрамы и теперѣшнымъ обставинамъ політичнымъ. Народна Рада вôдкликує ся до загалу Русинôвъ, до всѣхъ людей доброи волѣ въ цѣлôй всхôднôй Галичинѣ, щобы приложили рукъ до сеи акціи и не вôдтягали ся вôдъ неи зъ якихъ небудь, чи то партійныхъ чи особистыхъ причинъ. Незавидна доля народу руского, невôдраднѣ обставины політичнѣ и взглядъ на добро загалу Русинôвъ — отсе повинно бути окликомъ при найблизшôй акціи выборчои для всѣхъ Русинôвъ доброи волѣ. Сей окликъ пôднимає Народна Рада и пôдъ тымъ окликомъ буде переводити акцію выборчу.

Такъ поставивъ выдѣлъ Народнои Рады засадничо акцію при надходячихъ выборахъ до рады державнои. Не выключивъ вôдъ акціи нѣкого, хто лишь годить ся на народну проґраму и хоче бачити заступниками народу руского независимыхъ и непохитныхъ людей, — а знову не старавъ ся втягати на силу до акціи такѣ чинники, котрѣ не хотять чи не можуть помѣстити ся въ народнôй проґрамѣ.

Ухвала выдѣлу Народнои Рады запала одноголосно по засягненю опініи мужѣвъ довѣря. Вправдѣ вôдзывали ся поодинокѣ голосы, чи бы акція выборча не могла повести ся спôльно зъ иншими сторонництвами рускими, зъ радикалами и старорускою (не москвофільскою) партією, однакъ при ближшôмъ обговореню справы зъ дотычными чинниками показало ся, що завязанє якогось спôльного комітету центрального въ даныхъ обставинахъ неможливе. Така спôльна акція мала бы значѣнє лишь тактичне, а за-для такого значѣня нѣякесто роннитство, а тымъ менше Русины народовцѣ не можуть вôдкладати свои проґрамовои основы на дальшій планъ. Впрочôмъ тактика мусить примѣнити ся до мѣсцевыхъ обставинъ и длятого треба полишити єи орґанізаціямъ повѣтовымъ.

Становище, яке занявъ выдѣлъ Народнои Рады въ справѣ акціи выборчои, повинно ободрити всѣхъ Русинôвъ народовцѣвъ, а засумувати тыхъ, котрѣ хотять въ мутнôй водѣ, власными руками закаламученôй, ловити рыбу. що оно такъ въ дѣйстности є, можна пересвѣдчити ся въ дописи зô Львова въ „Буковинѣ“, въ котрôй сказано, що „Романчукова Народна Рада волѣла зречи ся союза зъ радикалами, щобы лишь не наразити ся москвофіламъ, та Що національна идея не має для Народнои Рады нѣякого значѣня“. Такѣ клеветы розпускають рускѣ урядовцѣ, скоро довѣдали ся, що Народна Рада рѣшила вести самостôйно акцію выборчу и на основахъ своеи народнои проґрамы лучити всѣхъ людей доброи волѣ до борбы зъ — рептильниками. Де нема арґументôвъ, тамъ послугують ся рептильнѣ ґазеты найпôдлѣйшими клеветами, щобы лишь выкликати заколотъ и захитати у людей вѣру въ успѣхъ и добро справы. Для кого найвысшою идеєю — рептильный фондъ, сей не може нѣчимъ иншимъ воювати, якъ лишь клеветами. Длятого и для рускихъ урядовцѣвъ всяка самостôйна акція выборча не въ смакъ, бо знають, що для нихъ нема тамъ мѣсця.

Рада державна.

На суботнѣшнôмъ засѣданю занимала ся палата послôвъ дальше дискусією надъ наглячими внесенями Перґельта и Герольда. Поодинокѣ бесѣдники, якъ зъ нѣмецкои такъ и ческои стороны, Функе, Фуксъ, Страньскій, Адамекъ, Праде, Пацакъ, — старали ся выказати собѣ взаимно покривдженя пôдъ взглядомъ національнымъ. Нѣмецкѣ послы обставали при тôмъ, щобы Чехію подѣлити на двѣ области пôдъ взглядомъ адміністративнымъ, а знову ческѣ послы перечили, мовь бы въ Чехіи були якѣ мѣсцевости, котрѣ можна бы було уважати выключно нѣмецкими. Результатомъ сеи дискусіи зъ двохъ засѣдань буде мабуть ще бôльше національне вороговане ческо-нѣмецке, бо про якесь помирене або угодовѣ пунктаціи анѣ гадати. При голосованю за внесенємъ Перґельта заявила ся абсолютна бôльшôсть — 95 голосôвъ противъ 74 — однакъ наглячôсть не була ухвалена, бо пôсля реґуляміну для ухваленя наглячости треба бôльшости двохъ третинъ голосôвъ. При сêмъ поименнôмъ голосованю була въ салѣ менша половина всѣхъ послôвъ.

На тôмъ засѣданю внесено кôлька интерпеляцій а також поставлено одно нагляче внесенє. Мѣжь интерпеляціями замѣтна интерпеляція кола польского въ справѣ рескриптôвъ старостъ краковского и перемыского. Змѣстъ сеи интерпеляціи мы вже подали, а доповнимо его теперь ще наведенємъ автентичного початку сеи интерпеляціи. Интерпеляція зачинає ся тыми словами: „До вѣдомости пôдписаныхъ дôйшли два „на позôръ“ урядовѣ акты, именно рескрипты старостъ краковского и перемыского.“ Вже въ тôмъ однôмъ словѣ „на позôръ“ пробиває ся выразно лицемирство кола польского.

Нагляче внесенє поставивъ пос. Леваковскій, а дискусія надъ нимъ буде отворена на слѣдуючôмъ засѣданю палаты, вô второкъ. Внесенє дотыкає тои самои справы, що й интерпеляція кола польского, именно рескриптôвъ староства краковского и перемыского.

Старосты повѣтôвъ краковского и перемыского — говорить ся въ наглячôмъ внесеню — заборонили вôдбути зборы выборцѣвъ, мотивуючи свою заборону тымъ, що проєктованѣ зборы суть небезпечнѣ для публичного добра. Зъ того выходить, що фактично въ Галичинѣ, а именно въ повѣтахъ краковскôмъ и перемыскôмъ знесено артикулъ XII-тый основныхъ законôвъ державныхъ, — хочь вѣдомо, що пôсля закона зъ 1869 р. о заведеню стану вынмкового завѣшене сего артикулу залежить вôдъ рѣшеня рады міністрôвъ за згодою цѣсаря и вôдъ оголошеня сего рѣшеня у вѣстнику законôвъ державныхъ. Дотычнѣ рескрипты старостъ выкликали въ цѣлôй Галичинѣ мѣжь всѣми верствами населеня сильне занепокоєнє. Добачено въ нихъ початокъ до заведеня стану вынмкового въ Галичинѣ передъ выборами до рады державнои и зъ пятои куріи. Занепокоєнє населеня въ Галичинѣ дôйшло до высокои степени и єя обставина могла бы стати небезпечною для публичного ладу. Зъ тои причины ставляє ся нагляче внесенє до правительства:

1) щобы охоронило населенє галицке передъ нечуваными надужитями зô стороны властей адміністраційныхъ при выконуваню запорученыхъ конституцією правъ політичныхъ;

2) щобы забезпечено право ненарушимости галицкихъ послôвъ рады державнои и сойму супротивъ згаданыхъ властей и орґанôвъ адміністраційныхъ; — вкôнци

3) щобы провинившихъ ся старостôвъ покликало до одвѣчальности и вôдповѣдно покарало.

Дискусія надъ симъ наглячимъ внесенємъ вôдбуде ся на вторковôмъ засѣданю, а тымъ самымъ мабуть и перше читанє прелімінаря буджетового буде вôдложене ще на одно засѣданє пôзнѣйше.

Коло польске занимало ся вчера выборомъ презеса. На 40 голосôвъ выбраный одноголосно п. Яворскій. Нововыбраный презесъ зазначивъ въ своѣй промовѣ потребу єдности въ колѣ. — Вôдтакъ приступлено до выбору комісіи парламентарнои. Въ складъ сеи комісіи вôйшли на сю сесію: Д. Абрагамовичь, Мадейскій, Щепановскій, Пініньскій и В. Дѣдушицкій.

Повня.

Новеля *Андрѣя Немоєвского.*

Бувъ то чудовый липневый вечерь. Мôй хлопчина лежавъ вже въ лôжку, а я сидѣвъ при отвертôмъ вôкнѣ. Крôзь вôкно злинавъ до покою милый холодъ, полученый зъ запахомъ гвоздикôвъ и резеды. Надъ полями сходивъ саме мѣсяць въ повни. По хвили на небѣ виднѣвъ вже єго величезный червоный щитъ. Мôй хлопчина затрѣвоживъ ся, зъ забобонною трѣвогою глянувъ крôзь вôкно на мѣсяць и припавъ до лôжка.

— Татунцю, — шепнувъ тихцемъ.

— Що, сыну? — пытаю.

— Бачите єго, татунцю?

— Кого?

— Того — сказало хлопя, показуючи рукою на небо.

— То мѣсяць — кажу.

— Якъ вôнъ на насъ дивно дивить ся! Чого вôнъ такъ дивить ся?

— То лишь тобѣ такъ здає ся, хлопче.

— Але!... Дивить ся, тату, дивить ся зъ неба у вôкно, сюды до насъ, ажь менѣ страшно.

— Не бôй ся, — кажу. — Адже-жь знаєшь вже, що то є мѣсяць.

— Знаю, тату. Але вôнъ такъ дивить ся, якъ коли-бъ єму щось було...

— Нѣщо єму не є. То-жь не чоловѣкъ. Сонце зъ по-за землѣ мече на него блискомъ, а вôнъ свôй щитъ до насъ обертає.

— Я то добре знаю, татко вже менѣ се оповѣдали. Але зô мною таке щось дивне робить ся, коли вôнъ такъ цѣлый свôй щитъ до насъ обертає.

— Чому, дитино?

— Бо менѣ все видить ся, що то лице...

— Се тобѣ тôлько такъ видить ся.

— Знаю, що менѣ тôлько такъ видить ся, але що вдѣю...

— Ого, вже бачу, що тобѣ Марися певно якихсь казокъ наплела!

— Нѣ, татку, нѣякихъ казокъ вона менѣ не говорила!

— Нѣ?

— Оповѣдала менѣ тôлько про Твардовского.

— А таки оповѣдала!

— Про Твардовского то оповѣдала. Знаєте, татку, про того Твардовского, щô то сидить на мѣсяци!

— Етъ, се-жь прецѣнь неправда!

— Таки такъ, тату, що неправда! Се лишь такъ люде оповѣдають собѣ! Я се добре знаю. То таке смѣшне...

— Чому смѣшне?

— Таке смѣшне, що ажь страхъ. Бо чи-жь се подôбне, щобы хто сидѣвъ на мѣсяци? И щô бы вôнъ тамъ робивъ, правда? Нѣхто не сидить, то тôлько такъ здає ся?

— И не здає ся зовсѣмъ!

— Здає ся, татунцю! Здає ся... Нехай, татко, подивлять ся: о! нôсъ, очи, уста, зовсѣмъ якъ лице...

Я мимохôть глянувъ на мѣсяць. Справдѣ, схожôсть була така можлива, що годѣ було запанувати надъ враженємъ.

Хлопець засмѣявъ ся, и згодомъ промовивъ таємничо:

— Знаєте, татку, щô? Я таткови щось скажу. Марися є дуже дурна...

— Вôдки се тобѣ разомъ прилыло до головы?

— Така дурна, що на правду треба смѣяти ся...

— Ну, такъ зле ще може не є!

— Дурна, татку! — повторивъ хлопчикъ, махаючи зъ переконанємъ рукою.

— Але скажи, чому?

— А отъ, зъ тымъ Твардовскимъ...

— Щось тобѣ той Твардовскій зъ головы вылѣзти не годенъ!

— Бо она такѣ дурницѣ говорила!

— Ты не слухай єи.

— Я й не слухавъ.

— Положи ся й вôдверни голову до стѣны.

— Добре, татку.

Положивъ ся, вôдвернувъ ся до стѣны, але по хвили знову почавъ зôтхати.

— Що тобѣ, малый? — пытаю.

— Коли-жь бо вôнъ, тату, и зъ заду на мене дивить ся...

— Хто такій?

— А той мѣсяць!

— Здає ся тобѣ!

— Нѣ, нѣ, не здає ся менѣ... То все такъ, татку! Хочь бы хто и зъ заду дививъ ся, то се знає ся!

За вôкномъ почавъ выти протяжно песъ. Хлопець зôрвавъ ся, сѣвъ на подушцѣ и наставивъ уха.

— Тату, чуєте?

— Що таке?

— Не чуєте, тату?

— Що жь, песъ выє.

— То дурниця, що выє...

— Тôлько що?

— Вы, тату, нѣчого не знаєте?

— Нѣ, не знаю.

— То вôнъ такъ до мѣсяця выє! — сказавъ хлопець зъ пересвѣдченємъ.

— Що ты плетешь? Де-бъ вôнъ вывъ тамъ до мѣсяця! За хвилю навкучить ся єму и пôйде спати до буды.

— Не пôйде, татку.

— Побачишь.

— Татко побачать!

— А чому не пôйде?

— Бо мѣсяць и на него дивить ся!

За парканомъ въ поли чути було часте характеристичне лаяне. Хлопець осмѣхнувъ ся и шепнувъ, натягаючи на себе покрывальце:

— Татунцю...

— Що, хлопче?

— Нехай татко не вôдходять...

— Не бôй ся, не вôдôйду.

— Та дурна Марися...

— Що-жь она тобѣ тамъ знову наплела?

— Иги, яка она дурна!

— Ну, скажи, що таке?

— Ги, ги, ги... Чи вы, татку, чували, она говорила, що люде по мѣсяци ходять... А хиба-жь се може бути, щобы люде ходили по мѣсяци? Якимъ свѣтомъ они-бъ тамъ дôстали ся? Правда?

— А вже-жь!

— Они поспадали бы!

— Може й поспадали бы!

— Отже такъ то що иншого зветь ся...

— Що такъ зветь ся? — пытаю ся, дивлячи ся хлопцеви въ очи.

— Люде по земли ходять, а не по мѣсяци! — сказавъ голосно и весело, якъ коли-бъ вôдкрывъ велику правду, та тутъ-же й урвавъ, якъ коли бъ занѣсъ ся плачемъ.

— Тобѣ щось є, хлопче? Замкну вôкно, бо вже зимно починає йти до покою.

Малый тремтѣвъ. За вôкномъ чути було кроки сторожа. Я приликавъ єго, щобы позащѣпавъ вôконницѣ.

— Клади ся, хлопче, и спи, — кажу малому. — Бачишь, вже пôзно. Менѣ треба вôдôйти, бо маю роботу, а я не вôдôйду, поки ты не заснешь добре.

— Вже сплю, татку! — промовивъ хлопець и кинувъ ся на подушку, вкрываючи ся колдрою.

Прижмуривъ очи и вдававъ сплячого. Але що хвилѣ рухавъ ся и тымъ зраджавъ себе. Тымчасомъ сторожь защѣпавъ вôконницѣ. Я выйшовъ до другого покою и сказавъ єму, щобы тôлько въ моѣмъ покою лишивъ вôкно

Квестія, чи палата послôвъ має взяти ся за нарады надъ буджетомъ чи лишь надъ провізорією буджетовою, ще не порѣшена. За нарадами надъ буджетомъ будуть всѣ сторонництва правицѣ, а за провізорією мабуть лишь лѣвиця нѣмецка и молодо-Чехи. Рôвножь має заявити ґр. Бадені именемъ правительства, що не годить ся на провізорію буджетову.

П. послови Вахнянинови.

Якъ вѣдомо Вп. читателямъ „Дѣла“ — на вѣчу въ Жовквѣ дня 22 вересня с. р. ухвалено послови Вахнянинови вотумъ недовѣрія, — на моє внесенє. Опôсля „Народна часопись“ въ 207 числѣ зъ дня 25 н. ст. вересня с. р. умѣстила „Письмо посла Вахнянина“. Письмо се можна подѣлити на двѣ части; перша часть — то вôдповѣдь на телеґраму до о. декана Саноцкого яко предсѣдателя вѣча въ Жовквѣ, а друга часть — то вôдповѣдь менѣ. На письмо до о. Саноцкого не беру ся вôдповѣдати, але до того, що тыкає ся мене, хочу зробити деякѝ коротенькѝ замѣтки.

Я, пане после, обстаю при своѣмъ высказѣ, що Ваша політика така, щобы „поставити Богови згарокъ а чортови свѣчку“ — мимо Вашого заручуваня, що хотѣли-сьте поставити намъ свѣчку та й щобы и коло мене яснѣйше стало. Вôдъ сего менѣ такъ „ясно стало“, якъ вôдъ свѣчки зъ мази...

Кажете, що *неможливо було вôдкликати* Вамъ зборы выборцѣвъ зъ 19 ого на 22 ого вересня т. є. на день нашого вѣча, бо отвертый листъ, написаный до Васъ, появивъ ся за пôзно. Судячи такъ на мôй хлопскій розумъ, не бачу тутъ анѣ *щирости*, анѣ слушности а уважаю се за простый выкрутъ. Бо — по перше: Вы, *пане после*, *мусѣли* ще на кôлька день передъ тымъ читати вôдозву, що въ Жовквѣ вôдбуде ся вѣче; — по друге: Вы повиннѝ були ще заздалегôдь запросити своихъ выборцѣвъ [на мою гадку — и правыборцѣвъ] такожь черезъ рускѝ часописы; — по трете: Вы знали, що повѣтъ жовкôвскій має своє політичне товариство „Жовкôвску Руску Раду“, тожь повиннѝ-сьте були выдѣлъ сего товариства такожь завѣдомити, тогдѣ „аранжеры вѣча“ були бы Васъ на-певно „запросили“ на вѣче; — по четверте: Вы, пане после, знали, що „Жовкôвска Руска Рада“ має свою власну обширну хату, котра помѣстить кôлька сотъ людей, знали-сьте тымъ бôльше бо Вы, ставали вже разъ въ нѣй передъ правыборцями, а знаєте такожь и те, що лишень „въ своѣй хатѣ своя правда... „а не треба Вамъ було проситись у комôрне до маґістрату...

Такѝ — най такъ скажу — дрôбницѣ будять вже недовѣрє до Васъ. Недовѣремъ для Васъ, пане после, було вже й то, що зъ 250 запрошеныхъ Вами выборцѣвъ и священикôвъ, вôдъ Куликова до Мостôвъ, вôдъ Крехова по Батятичѣ, не явивъ ся анѣ оденъ зô священикôвъ, а явило ся лишень кôльканацять такихъ, що не тôлько заявили Вамъ „щиру однодушну подяку“ за Вашу дѣяльнôсть посольску, але они все дякують та й ще щирѣйше за ковбасу выборчу... а були межи ними й такѝ, що ходили на Ваше справозданє зъ боязни передъ „екзекутникомъ“, бо-жь се бувъ „форлядунокъ до маґістрату“... А тымчасомъ вотумъ недовѣря для Васъ ухвалили: зо 20 священикôвъ, интеліґенція свѣтска и зо три сотки зрѣлыхъ селянъ, що борють ся *свѣдомо за свои* права — а ухвалили ще бôльше однодушно нѣжь участники Вашого справозданя Вашу дѣяльнôсть посольску... Участники жовкôвского вѣча по *бôльшôй* части письменнѝ, що читають ґазеты, знали, що Вы анѣ **однымъ слôвцемъ** не обôзвали ся за теперѣшну гноблячу насъ систему!... При тôмъ замѣчу, що я не „вывыспавъ ся“ и „не кпивъ собѣ“ зъ „шевцѣвъ куликôвскихъ“; я о нихъ не згадувавъ и свѣдчу ся всѣми участниками вѣча, отже се очевидно похибка справоздавця. [*Прим. Ред.* Мы не высылали на вѣче до Жовквы свого справоздавця, а написавъ намъ про се вѣче чоловѣкъ зъ по-за редакціи. Вôнъ заявляє, що въ своихъ нотаткахъ, якѝ списувавъ, має при бесѣдѣ п. Д. Мекелиты згадку про шевцѣвъ куликôвскихъ; може бути, що помыливъ ся.] Впрочôмъ не треба мене того ажь учити, що неоденъ швець куликôвскій може бути честнѣйшій чоловѣкъ, якъ — неоденъ галицкій посолъ... Кажете, пане после, що Вы хотѣли межи селянами бачити мене на своѣмъ справозданю посольскôмъ. Я, сподѣваючи ся, що тамъ буде много тыхъ, що трудять ся побоями на выборахъ за кандидатами „urzędow-ыми“, боявъ ся, щобы менѣ реберъ не перерахували — коли бъ я хотѣвъ бувъ пôднести замѣты противъ Вашои особы. Вкôнци запросили Вы мене приѣхати до шевцѣвъ куликôвскихъ на 27-ого вересня, де Вы знову мали ставати зъ справозданемъ посольскимъ. На жаль — я дôставъ [припадково] дотычный нумеръ „Народнои часописи“ ажь нинѣ, т. є. 2 ого жовтня. Вашъ замѣтъ, що я „за весело и дотепно говоривъ на вѣчу и що я не вôдчуваю нужды хлопскои“, є зовсѣмъ недорѣчный, коли скажу, що я самъ хлопъ, господарь на десятьохъ морґахъ дуже лихого и ще задовженого грунту.

Кôнчу мои замѣтки тымъ, що Ваша посольска дѣяльнôсть, пане после, не згôдна зъ интересами — не тôлько „русскихъ“ — якъ замѣчає „Народна часопись“ вôдъ себе, — але **всѣхъ** Русинôвъ, якъ то Вамъ высказано въ телеґрамѣ — и прошу Васъ якъ въ имени своѣмъ, такъ и въ имени „многихъ“ галицкихъ Русинôвъ: Завернѣть зъ тои дороги, на котру теперь вступили-сьте, а йдѣть такою дорогою, якою йшли черезъ 30 лѣтъ, не будучи ще посломъ, то на другій разъ не тôлько що внесемо Вамъ всѣ Русины „однодушну щиру подяку“, але и вотумъ довѣрія — що дай Боже!

Зъ высокимъ поважанемъ *Данило Мекелита* господарь въ Бутинахъ.

„Мы не маємо граматики“.

IV.

Теперь погляньмо, якъ нашъ Вп. авторъ М. З. глядить на політичну главу тои „граматики“, якои — якъ каже — у насъ нема.

П. М. З. начеркнувъ насамперѣдъ характеристику т. зв. „новои еры“, але характеристика єго выйшла не конче вѣрно. Каже, що въ загальнôмъ восторзѣ, якій тогдѣ наставъ на Руси — „однѝ сподѣвали ся, що наступить змѣна системы, другѝ догадували ся, що жандармы будуть при выборахъ вôдъ теперь побивати ся за рускими кандидатами; иншѝ знову выжидали зъ щедрого рога правительственного всякихъ благодатій для галицкои Руси“ — а „забули люде пôдъ такъ важну хвилю, що лишь тверда и невсипуча праця надъ темными масами може дати намъ силу, а тогдѣ бы инакше зъ нами бесѣдували“.

Отже въ тôй характеристицѣ не згôдне зъ фактичнымъ станомъ рѣчи попередъ всего те, мовь-бы въ важнôй хвили настаня т. зв. „новои еры“ забуто на працю надъ темными масами и закинено думку, що лишь тая праця дасть намъ силу“. Того не було. Противно — по настаню т. зв. „новои еры“ вели народовцѣ орґанізацію працѣ для масъ зъ подвôйною охотою — и нѣхто не може сказати, щобы т. зв. „нова ера“ спинила працю нашу въ тôмъ напрямѣ. Нехай кождый переведе собѣ порôвнанє стану рѣчи передъ „новою ерою“ а по нѣй, то певно пересвѣдчить ся, що вôдъ того часу мы въ тôмъ напрямѣ не вернули ся въ-задъ, а пôйшли на передъ, и то доволѣ на передъ.

Що народовцѣ сподѣвали ся змѣны системы и деякихъ „благодатій“ для Руси — се рѣчь зовсѣмъ природна, бо на основѣ такого приреченя зô стороны заступника короны послы-народовцѣ рѣшили ся тогдѣ зложити вѣдому заяву въ соймѣ, — але-жь при тôмъ не треба забувати, що не то въ кругахъ чисто рускихъ, але и публично въ соймѣ сказано було зô стороны рускои выразно, що Русины рѣшились на послѣдню „пробу“ — отже самѝ творцѣ т. зв. „новои еры“ не присягали, що правительство свои обѣцянки додержить — обѣцянки якъ що-до змѣны системы, такъ и що до умовленыхъ конкретныхъ учинкôвъ правительства въ користь руского народу — чи то дорогою законодатною чи адміністраційною. Коли „проба“ не допише, т. є. коли правительство умовы не додержить, тогдѣ Русины мали очевидно фронтъ супротивъ правительства змѣнити. Такъ и стало ся пôдъ осѣнь 1892-ого року, коли-то депутація послôвъ и „Народнои Рады“ явила ся у намѣстника ґр. Баденього и высказавши єму, що вôнъ не додержує умовы, заявила єму, що Русины переходять зъ становища выжидаючого на опозиційне. Въ тôй депутаціи бувъ такожь посолъ Барвѣньскій — и нѣхто тогдѣ не надѣявъ ся, що за коротсій часъ посолъ Барвѣньскій въ кумпаніи зъ посломъ Вахнянином, котрый незабаромъ по тôй депутаціи на зборахъ „Народнои Рады“ показавъ ся найопозиціонѣйшимъ зъ опозиціоністôвъ, — змайструють т. зв. „новый курсъ“ рускои політики..

А вже высказу п. М. З-ого про надѣѣ на жандармôвъ нѣякъ не можна прикладати до „новои еры“; надѣѣ на жандармôвъ показали ся доперва въ часѣ „нового курсу“. Творцѣ „новои еры“ не жадали вôдъ ґр. Баденього нѣчого бôльше, якъ лише безсторонности „жандармôвъ“ сирѣчь властій політичныхъ. Впрочôмъ вѣдома рѣчь, що заразъ въ кôлька мѣсяцѣвъ по настаню „новои еры“ — навѣть одинъ зъ єи творцѣвъ, пок. о. Ник. Сѣчиньскій мусѣвъ упасти при выборахъ пôдъ напоромъ жандармôвъ...

Зъ наведеного выходить, що Впов. авторъ начеркнувъ характеристику т. зв. „новои еры“ неконче вѣрно.

„Теперь — каже дальше Вп. авторъ — ще на галицкôй Руси боротьба о те: якъ бы сю такъ важну приключку [роз. „Нову еру“] переболѣти, затерти єи и найти новѝ основы до дальшои працѣ“. Отже п. М. З. радить вôдъ себе: „вырозумѣлости зъ обохъ сторôнъ, бо въ політицѣ люде можуть рôзнити ся, але коли стоять на тôмъ самôмъ народнôмъ грунтѣ, не повиннѝ вести зъ собою вôйны на житє и смерть.“

Се высказъ дуже невыразный. Мы замѣтимо насамперѣдъ, що приключку, о котрôй говорить п. М. З., т. є „нову еру“ мы бы були вôдъ 1892-ого року до нинѣ вже геть-геть переболѣли та затерли, и були бы мы всѣ народовцѣ знайшли ся на однôй основѣ, на тôй традиційнôй выпробованôй основѣ народовецкôй, на якôй стоить и дѣлає наша „Народна Рада“, якъ бы не „новый курсъ“, котрый заразъ ставъ тому въ дорозѣ и пôддавши ся пôдъ опѣку правительства та польскои верховодячои верствы выповѣвъ вôйну „на житє и смерть“ загалови народовцѣвъ, котрый не може погодити ся зъ — політикою сервілізму. А що боротьба „новокурсникôвъ“ йде „на житє и смерть“, се кождый бачить, хто тôлько слѣдить чины та ихъ пресу. А не завагали ся они передъ такою вôйною мимо того, що стоять „на тôмъ самôмъ народнôмъ грунтѣ“. Та й не диво, бо тутъ не йде о бесѣду або письмо [що має на гадцѣ Вп. авторъ], але о політику.

Въ веденю політики — каже дальше п. М. З. — настала у насъ „велика замѣшанина“. Авторъ не хоче винувати нѣкого, *бо* „въ політицѣ — каже — годѣ когось канонізувати а другого въ пекло посылати; мы всѣ завинили, або нѣхто“, а выхôдъ до тои замѣшанины бачить въ єдности, отже радъ бы щобы всѣ політичнѝ вôдтѣнки народного сторонництва порозумѣли ся и разомъ на внѣ выступали, бо высказъ einzeln marschiren, vereint schlagen нещасливо приложеный до нашихъ вôдносинъ де богато вождôвъ, а мало простыхъ воякôвъ.“

Тутъ цѣле поставлене справы Вп. авторомъ зовсѣмъ нефортунне. Менше о то, що вôнъ въ політицѣ ставить теорію „всеобщои невинности“, а взглядно „всеобщои виновности“, черезъ що одиниця за свои вчинки нѣколибы не вôдповѣдала. Але се, що вôнъ хоче одностайного выступуваня політичныхъ вôдтѣнкôвъ народного сторонництва на внѣ — и є тои гадки, що тѝ сторонництва нинѣ не лишь einzeln marchieren, але и vereint schlagen. — то мы сего поняти не можемо. Прецѣнь Вп. авторъ не упавъ нинѣ чи вчера зъ мѣсяця на нашъ нещастный закутокъ землѣ, абы не бачивъ и не зрозумѣвъ, куда бють народовцѣ а куда урядовцѣ. По що-жь ставити справу такъ, абы путати єи що-разъ бôльше? Хиба на те, щобы засадою „трошки зъ нами, трошки зъ ними“ маринувати тую прокляту „велику замѣшанину“ въ веденю політики...

А може се выплывъ того — якъ кажуть — вродженого сентіментелізму „малоросса“? Але-жь бачимо, що панове урядовцѣ, хочь такожь „малороссы“, дуже „реально“ понимають и ведуть свою справу. Такъ до бѣса намъ, народовцямъ, здавъ ся той сентіменталізмъ! Отже не баламутьмо себе самыхъ, а глядѣмъ на справы здоровыми очима и смѣло та солідарно идѣмъ у борбѣ за честь и добро свого народу, якъ намъ наша совѣсть наказує, а побѣда буде безъ сумнѣву по нашôй сторонѣ, по сторонѣ народу!

И буде у насъ граматика!

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Ґр. Августъ Лось, посолъ до рады державнои зъ бôльшои посѣлости округа самбôрского, здававъ недавно своимъ выборцямъ справу зъ своеи посольскои дѣяльности и говоривъ при тôй нагодѣ **о політицѣ ґр. Баденього**. Черезъ те, що президентъ міністрôвъ не давъ затвердити выбору д-ра Люеґера на бурмістра вѣденьского, позыскавъ вôнъ голосы лібералôвъ и такимъ чиномъ мôгъ перепертн деякѝ важнѝ законы, якъ реформу выборчу и податкову. Опôсля вже згодивъ ся на здачу управы мѣста Вѣдня антісемітамъ. На щастє вже не потребувавъ тогдѣ ліберальныхъ голосôвъ, бо сталось се пôдъ конець сесіи. Бôльшôсть въ новôй радѣ державнôй буде складати ся: очевидно зъ Полякôвъ, вôдтакъ зъ заступникôвъ краинъ альпейскихъ, зъ полудневыхъ Славянъ, котрыхъ президентъ міністрôвъ нарошно заходивъ ся зъеднати собѣ въ своѣй объѣздцѣ по Побережу, дальше зъ ческои шляхты и частины шляхты нѣмецкои, а наконецъ въ молодо-ческихъ послôвъ; до того зачислити ще треба голосы антісемітôвъ, котрѝ такожь пôйдуть зъ ґр. Баденімъ, коли вôнъ буде поборювати лібералôвъ. П. посолъ боить ся тôлько, щобы Галичина не зробила якого збытка при выборахъ. Бо коли бы сѣльскѝ громады выбрали 14 послôвъ, мѣста 10, а пята курія 15 такихъ послôвъ, котрѝ бы не вступили до польского кола, въ такôмъ разѣ тото коло було бы за слабе, щобы *могло* мати вплывъ на австрійску політику. — Ґр. Лось, якъ бачимо, выговоривъ ся досыть щиро: вôнъ сказавъ безъ обинякôвъ, длячого ґр. Бадені не хотѣвъ зразу затвердити Люеґера, — бо треба єму було лібералôвъ; сказавъ щиро, за чимъ ґр. Бадені ѣздивъ помѣжь полудневыхъ Славянъ; вôдкрывъ тайну молодо-ческихъ послôвъ, котрѝ дома передъ выборцями гороѣжать ся та стають дуба, а у Вѣдни идуть ґр. Баденьому на руку; вôдкрывъ тайну антісемітôвъ, що за цѣну верховодства у Вѣдни та переваги надъ лібералами идуть та пôйдуть въ службу свого добродѣя; словомъ выявивъ всю тайну політики ґр. Баденього, выпробованои мѣжь иншимъ зъ добрымъ успѣхомъ на Русинахъ, а мѣстячои ся въ вôдвѣчнôй приказцѣ „divide et impera“. Наконецъ п. посолъ высказавъ такожь щиро небезпеченьство новыхъ выборôвъ; тôлько вôдъ чогось же суть ще старосты та жандармы въ Галичинѣ! Якось то буде, пане после, не бôйте ся!

отверте. Вертаю й сѣдаю при постели малого. Спавъ уже на правду. Лаянє псôвъ стало значно слабше пôсля замкненя вôконъ и вôконницъ. Та все єще було єго чути. Въ покою було зовсѣмъ темно, тôлько крôзь щѣлину въ вôконници падала маленька смуга мѣсячного свѣтла. Було такъ тихо, що я чувъ чикане годинника въ кишени. Хлопчина спавъ спокôйно, якъ коли-бъ зовсѣмъ не вôддыхавъ. Я высунувъ ся обережно за порôгъ, перейшовъ черезъ кôмнату и сѣвъ собѣ въ своѣмъ ґабінетѣ на отоманѣ.

Дивлю ся на противну стѣну. Свѣтло мѣсяця сплывало крôзь вôдчинене вôкно и обнидало синимъ блискомъ праву половину завѣшеного на тôй стѣнѣ фавна, щó зъ своимъ усмѣхомъ при тôмъ мертвôмъ освѣтленю выглядавъ справдѣ страшно. Я не мôгъ довше дивити ся...

За вôкномъ легкій вѣтеръ шелестѣвъ листємъ на деревахъ. Здавало ся, що се озвавъ ся тихій шепôтъ людскихъ голосôвъ. *Я пôдвѣвъ* ся трохи, поглянувъ крôзь вôкно и ажь здрôгнувъ ся зъ враженя...

Неначе-бъ я побачивъ живыми очима помѣжь травниками, на стежцѣ, въ свѣтлѣ мѣсяця, рухомѝ пары похиленыхъ, малыхъ, бѣлыхъ *люденятъ*... То були леліи.

Я засмѣявъ ся.

Дивлю ся на небо. Було пречисте. Дрôбосенькѝ звѣзды миготѣли мовь розсыпаный снѣжный пылокъ. Звертаю очи на мѣсяць. Стративъ вже свою червонôсть и сіявъ теперь блискомъ вытертого мосяжу. Берегъ єго щита остро вызначувавъ ся на небѣ. Двѣ плямы кратерôвъ були сильно похожѝ на ямы очей. Понадъ тыми плямами йшли численнѝ борозды, свѣтили ся зарисы давныхъ катаклізмôвъ. Зарисы тѝ тягли ся по щокахъ и схрещували ся биля устъ, що губами похожѝ були на два гôрскѝ валы. Цѣле то лице, неначе лице здеревѣлого зъ болю чоловѣка, дивило ся на мене зô страшнымъ спокоємъ. Пронизаючо ясне и проникаюче холодне. Я прижмуривъ очи, бо почувъ внутрѣшный неспокôй, що все бôльшавъ и бôльшавъ и за хвилю, двѣ, мôгъ стати навѣть прикрый. Вѣтеръ знову захолѣтавъ деревами. Въ єго шелестѣ фантазія творила шепоты, нарады, засѣдки, шелестъ одежѣ, що суне ся по-при стѣну, рукъ, що мацають по мурѣ. Я задрѣмавъ на хвилю. Привидѣвъ ся менѣ чудовый лѣтный день. Мôй хлопець бѣгає по травѣ, за метеликами. Нагло стає, показує рукою въ гору и каже: „Бачишь, тату, довкола нôчь, а высоко на небѣ свѣтить сонце!“ Справдѣ довкола стало наразъ темно, а на нôчнôмъ небѣ свѣтило, проникаючи и ослѣплюючи, сонце. Се не може бути, сказавъ я самъ до себе, и конче хотѣвъ *прокинути ся*. *Але я не мôгъ* нѣякимъ робомъ розплющити очей. Здавало ся менѣ, що *я не сплю*, тôлько маю примкненѝ очи. На те пôдбѣгъ до мене мôй хлопець, хвативъ мене за руку и сказавъ зъ осмѣхомъ: „Збудѣть ся, татку! Бачите, якѝ то чуднѝ рѣчи дѣють ся?“ Але повѣкъ анѣ суди Боже розплющити, неначе бъ хто посклеювавъ ихъ. Тымчасомъ песъ за вôкномъ бреше мовь до мѣсяця и я чую, що то нôчь. Наразъ обнимає мене невымовный страхъ. Холодный пôтъ виступає на чоло, а мурашки по тѣлѣ бѣгають вôдъ нôгъ до головы. Отвираю очи и врештѣ буджу ся.

Се що таке? Йсусе Христе!

Середъ покою, обсыпане мѣсячнымъ промѣнемъ, стоить въ сорочинѣ моє хлопя, блѣде, зъ мутными очима, зъ розхилеными устами, зъ простертыми напередъ рученятами... Люнатикъ, чи що?...

Я вхопивъ єго на руки и побѣгъ зъ нимъ до єго покою. Вôнъ *прокинувъ ся*, вчепивъ ся моеи шиѣ и жибонѣвъ на пôвъ-притомно:

— Що се, татку, що се?...

Я положивъ єго до лôжка, притуливъ биля него голову на подушцѣ и оба мы живо заснули.

Переклавъ ***В. Щуратъ***.

Передъ наближаючими ся выборами до моравского сойму выдало такъ молодо-ческе якъ и старо ческе сторонництво вôдозву до выборцѣвъ. Въ вôдозвѣ молодо-ческôй каже ся мѣжь иншимъ, що всю кривду, якои зазнають Чехи по мѣстахъ вôдъ Нѣмцѣвъ, попирають жиды, прилучуючись до Нѣмцѣвъ. Отже появилась и третя вôдозва, а выдали ѥи жиды, проживаючî въ Чехахъ, до жидôвъ моравскихъ. Въ тôй водозвѣ взывають ческî жиды своихъ моравскихъ братôвъ, щобы не пôдпирали вже Нѣмцѣвъ, тôлько щобы лучили ся зъ Чехами, а де бы не можна того зробити, тамъ ухиляти ся вôдъ выборôвъ. — Зъ того знову бачимо найлѣпше, о скôлько Чехи въ въ своѣмъ краю взяли вже верхъ надъ Нѣмцями, коли жиды, котрî завсѣгды идуть безусловно зъ сильнѣйшимъ, покидають тамъ вже Нѣмцѣвъ, а пристають до Чехôвъ та навѣть своихъ моравскихъ братôвъ взывають, щобы ишли ихъ слѣдомъ. Ґешефтъ ѥ разъ ґешефтъ!

Дня 2 с. м. покôнчили ся выборы до горѣшно-австрійского сойму. До угоды мѣжь сторонництвами бôльшои посѣлости таки прийшло, а наслѣдкомъ того выйшло зъ тои курiи 8 консерватистôвъ и 2 лiбералôвъ, котрî, якъ вже вѣдомо, мусѣли консерватистамъ починити значнî уступки, такъ що майже такожь переходять до табору консерватистôвъ. Такимъ чиномъ при переведеныхъ доси выборахъ соймовыхъ стратили лiбералы разомъ 29 мандатôвъ въ прирôвнаню до попередныхъ соймôвъ, и то стратили: На Шлеску 2 мандаты зъ сѣльскихъ громадъ и 2 зъ мѣстъ; въ Каринтiи 9 зъ сѣльскихъ громадъ и 6 зъ мѣстъ; въ Стирiи 5 мандатôвъ зъ мѣсть и въ горѣшнôй Австрiи такожь 5 мандатôвъ зъ мѣстъ.

На засѣданю угорского сойму вôдчитано письмо президента мiнiстрôвъ въ повѣдомленемъ, що дня 5 с. м. о год. 11 передъ полуднемъ замкне король парляментъ троновою рѣчію; въ тôй цѣли зберуть ся члены обохъ палатъ въ замку цѣсарскôмъ въ Будѣ. П. ґр. Апонiй вносить интерпеляцiю въ справѣ заявленя, высказаного австрiйскимъ мiнiстромъ скарбу въ австрiйскôй радѣ державнôй, що пôдвысшене угорскои квоты ѥ конечне, и жадае рѣшучого поясненя справы. Президентъ мiнiстрôвъ заявляе, що не може дати жаданои вôдповѣди, поки квотова депутацiя не сповнить своеи задачѣ. Кôлькохъ пословъ зъ крайнои опозицiи не вдоволяе ся тою вôдповѣдiю и жадае докладнѣйшого поясненя. По бурливôй дебатѣ забравъ голосъ президентъ угорскои депутацiи квотовои Кльоманъ Сель и зазначивши, що зъ замкненемъ сойму выгасають мандаты всѣхъ соймовыхъ комiсiй, отже тымъ самымъ также и квотовои депутацiи, такъ що она вже не буде могла зложити въ соймѣ справозданя зъ своеи дѣяльности, жадае, щобы всѣ протоколы и письма квотовои депутацiи выпечатати, роздати посламъ и зложити въ архивѣ палаты. Потôмъ президентъ палаты на закôнчене засѣданя и сесiи вôдповѣвъ насамперѣдъ президентови квотовои депутацiи, що его бажаню буде уволене, а вôдтакъ перейшовъ дѣяльнôсть сойму въ послѣднôй каденцiи, згадавъ про обходъ тысячлѣтя, котрый давъ доказъ згоды мѣжь королемъ а народомъ, и закôнчивъ окликомъ: „Нехай живе король!“ Опôсля ще кôлькохъ бесѣдникôвъ дякувало президентови въ имени рôзныхъ сторонництвъ за безсторонный провôдъ въ палатѣ.

——

Зъ Петербурга доносять, що царь на другій рôкъ мае выбрати ся на объѣздку по европейскихъ краяхъ россiйского царства, щобы на мѣсци переконати ся всюды о потребахъ населеня.

На повитане царскои пары въ Шербурґу выѣдуть зъ президентомъ републики также президенты обохъ палатъ парляменту.

Якъ вѣдомо, мае на поляхъ Шальоньскихъ вôдбути ся въ честь царя великаньска парада вôйскова, въ котрôй возьме участь така сила войска, якои не було нѣ у Вѣдни на Шмельцу, нѣ у Вроцлавѣ. Отже довго толковано про те, якъ на тôй парадѣ явить ся президентъ републики, чи въ каритѣ, чи на кони. Коли бы мавъ явити ся въ каритѣ, то такъ само выпадало бы и цареви, а вôнъ того певно не схоче; коли бы президентъ мавъ сѣсти на коня, то знову пригадувано, що вôнъ десь тамъ недавно при якôйсь парадѣ вôйсковôй дуже непочесно выглядавъ на кони. Ажь теперь доносить одинъ дневникъ францускiй, що сими днями мае появити ся декретъ, котрымъ Форови мае бути на ново надана его давна шаржа начальника баталiону. Коли бы вѣсть ся справдилась, то вже на певно выступивъ бы президентъ на шальоньскихъ поляхъ на кони.

——

Одинъ дневникъ францускiй подае дописъ одного Француза, котрый сими днями бувъ на довгôй авдiенцiи у султана и такъ пише про бесѣду султана о справѣ вôрменьскôй: Султанъ сказавъ, що его правительство буде старати ся перевести поволи всѣ бажанî реформы; вôнъ хоче бездоганно выповнити всѣ обовязки, якî принявъ на себе въ берлиньскôмъ договорѣ. Тôлько въ Европѣ часто забувають на матерiяльнî трудности, котрî спиняють его добру волю. Дописуватель додае до того, що султанъ справдѣ щиро бажае, щобы разъ настало загальный спокôй. — А знову зъ Вѣдня доносять до лондоньскихъ дневникôвъ, що державы порозумѣли ся що-до мирного полагодженя всхôдной справы, котре всѣмъ интересованымъ подае далеко сягаючî запоруки, а Вôрменамъ запевнюе на будуче безпеченьство.

☛ Звертаѥмо увагу нашихъ Вп. передплатникôвъ, що небавомъ кôнчить ся третій чвертьрôкъ та що крайна пора вырôвнати залеглости и надсылати дальшу передплату. Залеглости въ передплатѣ у насъ значнî, тожь мы мусѣли бы застановити дальшу высылку нашои часописи неточнымъ передплатникамъ.

НОВИНКИ

——

— **Дирекцiя руского народного театру** подае до вѣдомости, що театръ забавить въ Залѣщикахъ вже лишь дуже коротвiй часъ и дасть ще такî ось представленя: вô второкъ 6-ого с. м. народну драму „Дай серцю волю“, — въ четверъ 8 ого „Учителя“ д-ра Франка, — въ суботу 10 ого оперету „Баронъ циганьскій“, — въ недѣлю 11-ого комедiю „Модный женихъ“ а вô второкъ 13-ого с. м. народну оперету „Сватане на Гончарѣвцѣ“. — И при сѣй нагодѣ мы вôдзываемо ся до Р. Т. публики зъ мѣста Залѣщикъ и зъ охрестности, щобы щиро пôдпирала руский театръ, бо вôнъ на то вповнѣ заслугуе.

— **Комiтетъ вѣча народного въ Старôмъ-мѣстѣ оповѣщуе**: Зъ причины, що на день 6-го жовтня Епископска Консисторiя призначила ювiлейне торжество 300-нои рôчницѣ унiи берестейскои, котре мае вôдправити ся въ той день по всѣхъ церквахъ епархiи, длятого вôдкликуемо вѣче заповѣджене на 6-ого жовтня и скликуемо его на день 9 ого жовтня на 12-у годину до салѣ рады мѣскои въ Старôмъ-мѣстѣ въ незмѣненою проґрамою. О якъ найчисленнѣйшу участь дуже просимо! Осôбливо упрашаемо пп. делеґатôвъ до надходячихъ выборôвъ до рады повѣтовои. Кому добро народу лежить на серци, нехай доложить всякого труду, щобы вѣче наше выпало якъ найвеличавѣйше. Ц. к. староство устроене вѣча вже приняло до вѣдомости, — теперь тôлько мы самî покажѣмъ, що въ насъ ѥ сила жизненна та й духъ у насъ бодрый. На вѣче! — За комiтетъ: *Иванъ Яворскiй* парохъ въ Стрѣльбичахъ. *Василь Волосяньскiй* мѣщанинъ и заступникъ бурмiстра въ Старôмъ мѣстѣ — и прочî. [Другî часописи просимо о повторене.]

— **„Pisz pan po rusku ale z błędami!“** Зъ Старо-мѣского пишуть намъ: Дня 23 вересня с. р. вôдбувала ся розправа провiзорiяльна на грунтѣ ерекцiональнôмъ въ Стрѣльбичахъ. Додамо тутъ, що спôръ сей не веде ся мѣжь парохомъ а парохiяниномъ, а выкликала его Емiлiя Бущановска, донька бувшого дякоучителя обр. лат., котра пôдъ претекстомъ, що „grunt swój na kościół zapisze“, хоче силомôць вдерти ся въ грунтъ ерекцiональный. При розправѣ мѣсцевый парохъ о. Иванъ Яворскiй зголосивъ оборону свою по руски, але ц. к. судья Райхертъ не хотѣвъ зъ разу писати по руски, пропонуючи лишь пôдписъ рускiй. Коли однакъ о. Яворскiй таки обставъ при своѣмъ, тогдѣ ц. к. судья Райхертъ сказавъ до писаря: Pisz pan po rusku, *ale z błędami*!“ Обидженый тымъ п. Яворскiй засвѣдчивъ ся людьми и рôвночасно вôднѣсъ ся до „Народнои Рады“ у Львовѣ о внесене жалобы до дотычнои власти.

— **Котять ся польскî „кулка“ на Руси!** — Знову повстали новî „кулка“: въ Грабѣ [повѣту ясліского], въ Вороблевичахъ [повѣту другобицкого], въ Угриновѣ, Шмитковѣ, Тельяжи, Опôльску, Волици Комаровôй и Савчинѣ [повѣту сокальского]. Доси всѣхъ „кулокъ“ въ Галичинѣ ѥ 1160, а помагають имъ котитись на Руси всѣ три рускî капiтулы! Чого Русь галицка дожила!

— **Надзвычайными професорами львôвского унiверситету именованî**: ректоръ архiепископскои семинарiи для хлопцѣвъ у Львовѣ кс. Блажей Яшовскiй для права церковного и приватный доцентъ краковского унiверситету кс. д-ръ Иванъ Фiялекъ для церковнои исторiи.

— **Справу основаня школы кадетôвъ у Львовѣ** вже вкôнци рѣшило правительство. Незадовго прѣде до Львова пôдполковникъ Роцъ заключити угоду зъ громадою мѣста Львова.

— **Въ мѣсточку Кристинополи** — якъ намъ зъ вôдтамъ доносять — отруило ся грибами осьмеро людей; мимо лѣкарскои помочи двое померло заразъ у власнôй хатѣ, а шестеро въ шпитали въ Сокали, куда ихъ вôдставлено. Зъ цѣлои родины остали ся лише старенька бабуся, котра въ часѣ споживаня грибôвъ була у сусѣдôвъ, и дво-лѣтна дитинка, що пôдъ той часъ спала. Частî выпадки затроени грибами повиннî статя людямъ за осторогу, якъ то при збираню и споживаню грибôвъ дуже треба мати ся на бачности.

— **Огнѣ.** Дня 2-ого с. м. по полудни погорѣло село Настасôвъ въ повѣтѣ тернопольскôмъ. Огонь выбухъ по першôй годинѣ зъ полудня, а причиною нещастя були — якъ то часто бувае — дѣти, що пôдъ стодолою пекли бараболю. Згорѣло 32 загороды и близько 200 душь остало ся безъ даху и хлѣба; мѣжь погорѣльцями було асекурованыхъ мало. До спиненя пожару причинила ся помôчь зъ сѣлъ сусѣднихъ.

— **Новî стацiи телеґрафу** отворено зъ днемъ 3 с. м. въ двохъ мѣсцевостяхъ въ повѣтѣ збаражскôмъ — въ Богданôвцѣ и въ Новôмъ селѣ коло Пôдволочискъ зъ обмеженою службою денною при тамошныхъ урядахъ почтовыхъ.

— **Справа продажи папѣросôвъ въ каварняхъ и реставрацiяхъ.** Велику сенсацiю выкликало у Вѣдни арештоване такъ шѣстьохъ кельнерôвъ зъ каварнѣ центральнои за те, що продавали гостямъ папѣросы не урядовыхъ фабрикъ. Скарбова власть — на доносъ [якъ показало ся] вôддаленыхъ зъ тои каварнѣ кельнерôвъ — зачала слѣдити а вкôнци арештувала кельнерôвъ и до пôзнои ночи переслухувано цѣлый *персоналъ каварнѣ*. *Тымчасомъ* богато цѣкавои публики почало сходитись до каварнѣ, а властитель ѥи не мавъ кимъ обслужити навѣть звычайныхъ гостей. Доперва на интервенцiю адвокатôвъ выпущено по кôлькохъ дняхъ кельнерôвъ на волю, а увязнено якогось Крама, котрый робивъ и достарчавъ папѣросôвъ кельнерамъ. Кельнеры кажуть, що становиско власти скарбовои въ тôй справѣ ѥсть безпôдставне, бо папѣросы були робленî зъ правительственного тютюну, а єли каварня або реставрацiя мае концесiю на трафiку, то продажь робленыхъ папѣросôвъ не повинна бути нѣякою провиною, тымъ бôльше, що папѣросы выробôвъ державныхъ фабрикъ такî лихî, що ихъ нѣхто не хоче курити. Въ справу вмѣшало ся ґремiюмъ вѣденьскихъ каварникôвъ та реставраторôвъ и ухвалило: подати петицiю до мiнiстерства скарбу, щобы оно позволило кельнерамъ на дрôбну продажь спецiяльныхъ папѣросôвъ. А самî кельнеры выправили до мiнiстра скарбу Бѣлиньского свою депутацiю въ товариствѣ адвоката д-ра Герцберґа Френкля. Мiнiстеръ обѣцявъ, що позволить продавати въ каварняхъ и реставрацiяхъ спецiяльнî папѣросы.

— **Дрôбнî вѣсти.** Цѣсарь дарувавъ зô своихъ фондôвъ погорѣльцямъ зъ громады Шершеневець [повѣту борщѣвского] 500 зр. запомоги. — Въ справѣ выборôвъ зъ V. курiи завязавъ ся у Львовѣ соцiялiстичный комiтетъ дрôбныхъ промысловцѣвъ. — Нарады загального конґресу зелѣзничихъ урядникôвъ зачали ся у Вѣдни 1-ого с. м., а скôнчили ся вчера. Присутныхъ було 104 делеґатôвъ; межи ними делеґаты зъ Кракова, Перемышля, Стрыя, Подґуржа, Станиславова, Львова, Черновецъ и Ряшева. — Намѣстникъ кн. Санґушко вернувъ вчера рано зъ вôдпустки и зачавъ урядоване.— У Львовѣ померъ въ 75-ôмъ роцѣ житя Николай Голиньскiй, емер. староста долиньскiй, въ Сасовѣ померъ Iос. Вельтце, секретарь львôвскои палаты торговельнои, а въ Голгочи померъ въ 27 ôмъ роцѣ житя тамошный дѣдичь Iосифъ Торосевичь.

Вѣсти зъ Аеп. львôвскои.

Зô Збаражчины пишуть намъ:

Красно, торжественно вôдбула ся мiсiя духовна въ Токахъ, деканата збаражского, на память 300-ого ювiлею св. унiи. Мiсiя тревала три днѣ, вôдъ суботы 26-ого до понедѣлка 28 ого вересня. Провôдниками були: парохъ Токôвъ о. Бѣлиньскiй и сотрудникъ о. Копитчакъ. Проповѣди держали: о. Вояковскiй парохъ Богданôвки, о. Краснопера парохъ Скорикъ, а працальну бесѣду выголосивъ прекрасно самъ парохъ Токôвъ. Прочî священики-сусѣды сповѣдали, а старшî вѣкомъ вôдправлялы соборнî службы Божî.

Вже першiй день заповѣвъ ся гарно. Богъ поблагословивъ красною погодою и нарôдъ збиравъ ся зô всѣхъ сторôнъ досыть численно. Въ недѣлю майже не переставали дзвоны церковнî витати походы процесiональнî зъ сусѣднихъ сѣлъ. Одинъ похôдъ ишовъ по другôмъ, и то такъ численнî, що незабавомъ дуже обширне мѣсце довкола церковцѣ було биткомъ набите, а сотки людей стояло ще за цвинтаремъ. Вже добре змеркло ся, якъ по селу загомонѣла пѣсня „Пречистая Дѣво Мати руского краю“. Дзвоны знову обôзвали ся на повитане нового походу. Въ однôй хвили тысячѣ людей ишли середъ ясного свѣтла высокихъ свѣчь церковныхъ, тысячѣ грудей продовжали пѣсню до Пресвятои Дѣвы, покровительки руского народу, — вôдтакъ утихли дзвоны, занѣмѣла пѣсня, а горячî мольбы поминули зъ щирихъ рускихъ сердець передъ Престолъ Всевышнього. Серце оôбрыхъ пастирѣвъ-священикôвъ радувалось, коли бачили, що зерно кинене ними приняло ся такъ красно. Тожь коли вертали помѣжь ряды воинôвъ Христовыхъ тî проводирѣ духовнî, выдали ся неначе славнî побѣдоносцѣ хрестныхъ походôвъ противъ ворогôвъ свого народу и св. церкви. Недовго вôдпочивали. На другiй день ранѣнько вже сидѣли въ сповѣдальницяхъ, щобы загоити раны своихъ вѣрныхъ воинôвъ. Скôнчила ся служба Божа, нарôдъ одержавъ благословене св. Дарами, а на проповѣдници ставъ сиво-волосый вождъ, парохъ о. Бѣлиньскiй. Короткою а ядерною своею бесѣдою представивъ образово людямъ св. унiю, загрѣвъ серця рускî до дальшои працѣ въ справѣ св. церкви и подякувавши за такъ численну участь, попращавъ зô сльозами въ очахъ путникôвъ св. справы. [Парохъ обр. латиньского о. Цѣсло не прийшовъ на закôнчене того величавого обходу ювiлею св. унiи; не знати, чи такъ зворушило его тое величаве, прехороше торжество, чи не сподобало ся?] Нашî-жь оо. духовнî подали собѣ руки до дальшои щирои працѣ, не зважаючи нѣ на труды нѣ на кошты. Помагай-Бôгъ, Всч. отцѣ! Ратуйте, двигайте нашъ бѣдный рускiй нарôдъ морально, а вôнъ пôднесе ся тогдѣ и матерiяльно, и побачать люде: „чия правда, чия кривда и чии мы дѣти“. — *Участникъ.*

Вѣсти зъ Еп. перемыскои.

До духовнои семинарiи у Львовѣ принятî на сей рôкъ кандидаты: Андрѣй Наконечный, Ник. Иванцѣвъ, Зенонъ Пясецкiй, Мих. Дуркотъ, Гр. Коваль, Станиславъ Федоровичь, Ив. Ганасевичь, Романъ Стецкъ, Богданъ Поляньскiй, Мих. Гробельскiй, Иларiй Венгриновичь, Теодоръ Кусайла, Стеф. Борисевичь, Вол. Гамерскiй, Вол. Хилякъ, Модест. Менциньскiй, Гр. Максимовичь, Ив. Бирка, Ив. Малюца, Петро Левицкiй, Стеф. Макаръ, Теофiль Клишь, Станиславъ Топольницкiй, Вол. Петрикъ, Ем. Калиничь, Леонтiй Цюкъ, Северинъ Ильницкiй, Ив. Ильницкiй, Юл. Криницкiй и Теодоръ Виковичь [десять послѣдныхъ пôдъ условемъ, що до року зложать испытъ зрѣлости].

Вѣсти зъ еп. станиславôвскои.

О. Петро Лобода зъ Глубôчка дôставъ крилошаньскî вôдзнаки и именованый титулярнымъ совѣтникомъ консисторiи. — О. Игн. Поповичь зъ Снятина вôзваный на другу половину жовтня до канон. институцiи на Городницю городеньского деканата. — Папа удѣливъ церквѣ въ Вовкôвцяхъ коло Скалы надъ Збручемъ повный вôдпустъ въ празники Сострадания и Рождества Пресв. Богородицѣ. — Въ пресвитерскiй дôмъ для рукополаганя принятый укôнченый богословъ Євг. Крушиньскiй. — Рукоположенî въ пресвитеры оо.: Лазарь Боднарукъ, Григ. Вовкъ, Иванъ Донигевичь, Эвг. Дудкевичь, Анат. Навроцкiй, Андрей Федикъ и Дим. Хоминець.

Посмертнî — ☩ — оповѣстки.

Юлiя зъ Крушиньскихъ Шашкевичева, вдова по бл. п. Маркiянѣ Шашкевичу, першôмъ галицкôмъ поетѣ народно-рускôмъ, упокоила ся дня 4 с. м. по довшôй недузѣ въ 81-ôмъ роцѣ житя. Похороны вôдбудуть ся завтра, вô второкъ о годинѣ 5-ôй по полудни зъ дому при площи Бенедиктинокъ ч. 1 до гробôвця на кладовищи Лычакôвскôмъ. До участи въ похоронахъ запрошують народно-рускî товариства.

Любомиръ Кирилъ Єзерскiй бувшiй ученикъ VI-ои клясы золочѣвскои ц. к. ґимназiи, сынъ о. Сидора Єзерского, катихита ґимназiи, упокоивъ ся по пôвтретя-лѣтнôй тяжкôй слабости дня 4. жовтня с. р. въ 19 ôмъ роцѣ житя. В. ѥ. п.!

Наука штука и лiтература.

— **Per pedes apostolorum.** Пôдъ такимъ заголовкомъ вийшли яко вôдбитка зъ „Зорѣ“ пôдъ доглядомъ Василя Лукича образки въ житя духовеньства на Украинѣ Володимира Левенка. Книжка мае 106 сторôнъ 8° и коштуе 30 кр.

— Вѣденьского тыждневника **„Die Zeit“** появивъ ся 105-тый зошитъ зъ такимъ змѣстомъ: Ungeahnte Misserfolge. Von K. — Die macedonische Frage. Von Prof. Dr. M. G. Milovanovitch. — Das Heimatsrecht. Von Prof. Dr. Adolf Menzel. — Zur Geschichte des österreichischen Normal-Arbeitstages. Von Dr. Rudolf Meyer. — Lichtklima und Vegetation. Von Prof. Dr. J. Wiesner. — Das Ende der Welt. Von François Coppée. — Censur in Polen. Von Georg Brandes. — Das Lustspiel. Von Hermann Bahr. — Von Richard Wallaschek. - Die Woche. — Bücher. — Revue der Revuen. — Frau Weseck. Eine Dorfgeschichte von M. Halbe. Передплату на сей тыждневникъ чвертьрôчно 3 зр. принимае адмiнiстрацiя: Wien IX/3 Günthergasse 1. Числа на показъ даромъ и оплатно.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Мiнiстеръ просвѣты именувавъ членами комiсiи испытовои у Львовѣ для учителѣвъ школъ народныхъ: Iос. Ноґая, професора V-ои ґимназiи у Львовѣ и Фр. Конарского дѣйстного учителя академiчнои ґимназiи у Львовѣ. — Президентъ высшого суду краевого у Львовѣ именувавъ: рахункового офiцiяла Мар. Махницкого ревiдентомъ рахунковымъ, асистента рахункового Кароля Крамаржевского офiцiяломъ рахунковимъ, практиканта рахункового Ивана Чайковского, асистентомъ и слухача правъ Волод. Кроковского, практикантомъ рахунковымъ при рахунковôмъ департаментѣ ц. к. высшого суду краевого у Львовѣ. — Адъюнктъ суду Едвардъ Нагликъ у Львовѣ именований секретаремъ рады суду. — Е-дръ Людомилъ Корчиньскiй именованый приватнымъ доцентомъ внутрѣшнои медицины въ унiверситетѣ краковскôмъ. — Мiнiстеръ скарбу именувавъ на етатѣ урядникôвъ для евiденцiи катастру податку грунтового старшого ґеометра II-ои клясы Володисл. Томашевского старшимъ ґеометромъ першои клясы въ VIII-ôй клясѣ ранґи. — Краѥва дирекцiя скарбу у Львовѣ именувала провiзоричныхъ офiцiялôвъ горалень: Ад. Люкаса, Андр. Гайка и Теод. Сидорака сталыми офiцiялами горалень въ X-ôй клясѣ ранґи. — Для краковского унiверситету именованî: д-ръ Ант. Тшнадель, професоръ теольоґiчнои семинарiи дiецезальнои въ Перемышли, надзвычайнымъ професоромъ моральнои, а д-ръ Людв. Корчиньскiй приватнымъ доцентомъ внутрѣшнои медицины.

— **Вôдзначеня.** Директоръ урядôвъ помôчничихъ львôвскои прокураторiи скарбу, Левъ Ковальскiй одержавъ титулъ радника цѣсарского.

Телеґрамы „Дѣла“

——

Вѣдень 5 жовтня. Декотрî дневники згадують про поголоску, мовь бы мiнiстры Ґлянцъ и Ґляйспахъ мали намѣръ подати ся до димiсiи, бо не могуть погодити своихъ поступовыхъ поглядôвъ въ мiнiстерствомъ ґр. Баденього.

Прага 5 жовтня. Померъ тутъ властитель молодо-ческого дневника Narodni Listy Юлiй Ґреґръ.

Лондонъ 5 жовтня. Пара царска, вôдъѣхавши зъ Бельморелю, прибула вчера до Портсмонесу, вôдки пустила ся до Францiи.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— На „приютъ“ въ Самборѣ вплынули вôдъ дня 1 липня до 1 жовтня с. р. слѣдуючій жерттвы: оо. Юл. Чайковскій зъ Городища зôбравъ 9 зр. 32 кр., Едвардъ Кушнѣръ изъ Стороннои 6 зр. 20 кр., о. Бабякъ зъ Глушкова 2 зр. 50 кр., Корн. Сенякъ зъ Бережницѣ 3 зр., Корн. Дудикевичь зъ Плугова 2 зр. 50 кр., Теодосій Кинасевичь зъ Новосѣлки-Кутъ 5 зр., Теод. Карпякъ зъ Белза 2 зр., Деканатъ єзупольскій на соборчику въ Блюдникахъ 5 зр. 25 кр., Ант Бачиньскій зъ Клѣцка 2 зр., Кипр. Ясеницкій зъ пушки 1 зр. 83 кр., зъ пушокъ въ Самборѣ 10 зр., Щасный Долошицкій Хревта 10 зр. Ив. Яросевичь зъ Райского 10 зр., Єрон. Моравскій зъ Кривого 10 зр. Вол. Левицкій зъ Цариньского 10 зр., Атан. Котисъ зъ Телешницѣ сяннои 5 зр., Николай Була зъ Дверника 5 зр., о. Іосифъ Костецкій зъ Лютовискъ зôбравъ 5 зр. 37½ кр., Левъ Щавиньскій зъ Самбора 1 зр. 50 кр., Деканатъ старосôльскій 10 зр., панѣ Теодора Гумецка зъ Далявы 5 зр. оо. Вас. Лаврецкій зъ Сокаля 5 зр. 75 кр., Богданъ Еліяшевскій зъ Гуменця зôбравъ 3 зр., Генрихъ Поляньскій зъ Туриньска 80 кр., Никифоръ Лещишакъ зъ Волосатого 5 зр., Деканатъ брôдскій 8 зр., Деканатъ львôвско-загорôдскій 10 зр. Єронъ Кмицикевичь зъ Фраги зôбравъ 2 зр. 7 кр. Теодосій Кинасевичь зъ Новосѣлки-Кутъ 5 зл., Мих. Лопатиньскій зъ Небылова зôбравъ 3 зр. 50 кр., въ деканатѣ потелицкôмъ зложили оо. Тад. Минчакевичь зъ Руды лѣснои 3 зр, Ник. Осмѣловскій зъ Бѣлои 1 зр., Юст. Манастирскій зъ Голого 1 зр., Ив. Решетило зъ Маґерова 1 зр., Ал. Кунцѣвъ зъ Улицка 1 зр., Іосифъ Иванець зъ Белзця 50 кр., Вікрт. Сиротиньскій зъ Камѣнки повнои 5 зр., крил. Ив. Гавришкевичь зъ Камѣнки лѣснои 5 зр. разомъ 17 зр. 50 кр.; Дуткевичь зъ Цѣшокъ 10 зр., Деканатъ олеській 5 зр., на похоронахъ о. В Нероновича зôбрано 17 зр. 50 кр., Юл. Гумецкій зъ Далявы зôбравъ на Пацлавѣ 17 зр. 9 кр.; 40% зыску зъ Товариства выробу церк. ризъ 927 зр. 40 кр., о. Левицкій 2 зр., въ Деканатѣ надвôрняньскôмъ на соборчику въ Делятинѣ зложили оо. Икаловичь зъ Краснои 1 зр., Волошинъ зъ Зарѣча 1 зр., Сѣчиньскій зъ Гвозда 50 кр., Кучиньскій зъ Парищь 50 кр., Андруховичь зъ Пасѣчнои 50 кр., Галайчукъ зъ Микуличина 50 кр., Король зъ Битькова 50 кр., Глѣбовицкій зъ Надворнои 50 кр., Шмериковскій зъ Надвôрнои 50 кр., разомъ 5 зр. 50 кр., Ив. Британъ зъ Торчиновичь 74 зр. 82 кр., Юл. Гумецкій зôбравъ въ деканатѣ дрогобицкôмъ 12 зр., черезъ Ред. Галичанина: въ 1895 роцѣ 6 зр. 50 кр., о. Сабатъ зъ Рѣчки 3 зр., панѣ Марія Тихевичева 10 зр., богословъ о. Ю. Дикій 50 кр., Леонтій Куницкій 50 кр.; въ деканатѣ старосамбôрскôмъ на соборѣ зложили оо. Григ. Василькевичь зъ Лужка 5 зр., Григ. Бѣлиньскійзъ Волошиновы 5 зр., Михаилъ Брикъ зъ Бѣлича долѣшного 3 зр. Иванъ Ильницкій зъ Залôктя 2 зр., Іос. Губицкій зъ Бѣлича гор. 2 зр., Ал. Брикъ зъ Ясеницѣ замковои 2 зр., Теофіль Левицкій зъ Стрѣлокъ 1 зр., Конст. Грицикевичь зъ Потока великого 1 зр., Ив. Стояловскій зъ Явора 1 зр., Альбинъ Добряньскій зъ Волосянки 1 зр., Теофіль Хомицкій зъ Звора 1 зр., Брон. Давидовичь зъ Спрыни 1 зр., Макс. Хомишинъ зъ Лѣноны малои 1 зр., Дан. Куцѣй зъ Лѣнины великои 1 зр., Іос. Преторіюсъ зъ Старого-мѣста 1 зр., Ал. Яворскій зъ Лопушанки хоминои 50 кр., дрôбными датками 2 зр. 75 кр., Едв. Кушнѣръ зъ Сторонны 10 зр., разомъ 42 зр. 25 кр. — Всего до дня 1 жовтня с. р. зôбрано на „Приютъ суму 3502 зр. 72½ кр. — *Вôдъ товариства бля выробу церковныхъ ризъ въ Самборъ.*

Переписка Редакціи и Адміністрации.

Вп. С. Пѣ. въ Са. Теперь въ Трієстѣ Teatro Fenice. — **Вп. Т. Во. въ Ко.** До кôнця року прийде ще 8 зр. 80 кр.

Оповѣстка.

Канцелярія Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ пригадуе отсимъ всѣмъ Вп. членамъ товариства „Просвѣта“, котрі залагають зъ вкладками членьскими, щобы зволили вкладки залеглі въ якъ найкоротшôмъ часѣ вырôвнати, позаякъ Календарь товариства на рôкъ 1897-ый буде высылати ся тôлько тымъ членамъ, щô заплатять вкладки членьскі за рôкъ бѣжучій. 1—3

За Канцелярію Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ дня 3. н. ст. жовтня 1896. р.

Дръ Кость Левицкій. *Андрѣй Скородиньскій.*

НАДÔСЛАНЕ.

На замѣтку въ 206 н-рѣ „Дѣла“ заявляю, что я никакихъ прошеній въ россійскія министерства не посылалъ, тѣмъ меньше могъ, какъ смиренный студентъ, выставлять себя гдѣ бы то ни было профессоромъ. Такое же опроверженіе я послалъ и въ „СПб. Вѣдомости“.

304 *Дмитрій Вергунъ.*

Мед. Д-ръ

Володимиръ Мендльовскій

бувшій лѣкарь шпиталя и елевъ полож. ґінекольоґічнои клінікі въ Краковѣ

осѣвъ въ Глинянахъ

290 дôмъ д-ра Дольницкого. 3--6

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА

КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „Коперникомъ“

перенесеный до нового льокалю при пл. Галицкôй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя зъ провінціи водворотъ.

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.

4785

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши вôдъ дня 12 лютого 1889 выдае

АСИҐНАТЫ КАСОВІ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ

4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячі ся въ обѣгу 5% асиґнаты касовѣ зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ будуть опроцентованѣ по 4½% вôдъ 15 мая 1889. 2218

Передрукъ не буде плаченый. Дирекція.

Учителя

глядае ся до 2 хлопцѣвъ зô школъ нормальвыхъ. Блвзшѣ поясненя дасть М. Петрицкій въ Жидачевѣ.

297 3—3

Въ концесіонованôй школѣ музичнôй

КЛ. МАРКЕВИЧЕВОИ

зачинае ся курсъ науки зъ днемъ 1 вересня въ III вôддѣлахъ — тамъ рôвножъ великій складъ фортепянôвъ по цѣнахъ умѣркованыхъ зъ ґарантіею. Продажь на раты. Выпозичае ся. Львôвъ ул. Театральна ч. 8, II поверхъ

285 (площа св. Духа). 5—10

УЧИТЕЛЬ орґанъ руского товариства педаґоґічного двотыждневникъ педаґоґично-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрмельска ч. 2., Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвроку 160 кр. на чверть року 1 зр.

Лôжка зелѣзнѣ складанѣ по 6 зр., зъ боками бляшаными орѣхово лякерованѣ по 14, 16, 18 и 20 зр.; матерацы дротянѣ по 12 зр. 50 кр.

поручае Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры)

МУЖЕСКУ Безсильнôсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Российске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескі силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылае ся франко книга въ кувертѣ маґазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

1—36 344

ЧАЙ

правдиво хіньскій, черезъ Россію спроваджуваный, знаменитого смаку, 4 добôрнѣ роды.

Пакетъ 125 грамôвъ: Нектаръ княжій 55 кр. Перла Хіни 75 кр. Букетъ корольвскій 1 зр. — Цвѣтъ цьсарскій 1·25 зр.

Левицкій Каз.

ЛЬВÔВЪ

ул. Трибунальска.

295 4—10

Музикальна бібліотека!

VII-ый: I-ше „Quodlibet“ — мужескій хоръ М. Лисенка — 30 кр.
X-ый: „У Петрôвку“ и „Якъбы-мъ знала“ муж. хоры Исид. Воробкевича — 25 кр.
XI-ый: II-ге „Quodlibet“, хоръ муж. М. Лисенка — 30 кр.
XII-ый: „До бою“ муж. хоръ Порф. Бажаньского, — 20 кр.
XIII-тый: „Вечѣръ“ и „Милованка“, сольо зъ акомп. форт., М. Лисенка — 20 кр.
XIV-ый: „Три шляхи“, муж. хоръ Г. Топольницкого — 25 кр.
XV-ый: „Три пѣсни“, сольо зъ акомп. фортеп. — А. Купчиньского — 25 кр.
XVI-ый: „Вѣтрогоны“ коломыйки и думка уложенѣ на фортепянъ Ост. Нижанковского — 30 кр.
XVII-ый: „Три квартеты“ муж. хоръ Цетвиньского-Недѣльского — 30 кр.

Адреса: Тов. „Львôвскій Боянъ“ у Львовѣ Ринокъ ч 10.

Молитвеник для дітий

виданий коштом руского тов. педаґоґічного

В полотняній оправі з золоченим хрестом 20 кр.

Продае ся в книгарни Наукового тов. ім. Шевченка, Львів ул. Академічна ч. 8.

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продае товариство „Просвѣта“

1 зр. замѣсть 3 зр.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймае замовленя и посередничить въ закупнѣ:

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

впростъ зъ фабрики

Ia по 70 зр. IIa по 64 зр. за 100 кільоґрамôвъ loco фабрика.

Вино:

въ барилкахъ 5 кільоґрамовыхъ по 3 зр.; 3.30 зр.; 3·70 зр.; 4·10 зр. и 4·90 зр. франко.

Кадило:

мѣшане по 70 кр.; бурштвнъ по 80 кр.; ладанъ по 1·20 зр. за кільоґрамъ. 4038

Вже выйшла

перша велика народописна

КАРТА

украиньско-руского народу.

Зладжена

д-ромъ Григоріемъ Величкомъ

а выконана въ робôтни Андрѣя Андрейчина літоґрафа у Львовѣ, коштомъ и заходомъ Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ.

Замовляти можна въ Товариствѣ „Просвѣта“ у Львовѣ (ринокъ ч. 10, I. поверхъ).

Цѣна книгарска карты: 3·50 зр. а для членôвъ Товариства „Просвѣта“ и для передплатникôвъ „Зорѣ“: 2·50 зр. за примѣрникъ.

Замовляючі зволять долучити 50 кр. на кошты пересылки.

Карта выконана въ 19-ти краскахъ и налѣплена на полотнѣ. 9—12

Зоольоґія

на низші кляси шкіл середних.

Написав Іван Верхратский. Ціна 1 зр. 30 кр. а. в.

Д-ра Осипа Ростафиньского

Ботаніка шкільна

на кляси низші.

На язик руский переложив Іван Верхратский. Ціна 70 кр. а. в.

Обѣ тотѣ книжки можь достати въ книгарни Ставропигійскôй або у самого автора. Замовляючимъ у автора що-найменше пять примѣрникôвъ Зоольоґіи або десять примѣрникôвъ Ботаніки высылае ся жаданѣ книжки въ протязѣ двохъ днѣвъ. Порто оплачуе авторъ.

МАҐАЗИНЪ ФУТЕРЪ

БРАТÔВЪ ЛЮБЕЛЬСКИХЪ

Львôвъ, улиця Валова ч. 3

мае на складѣ щедрый выбôръ футеръ у всѣхъ найновѣйшихъ фасонахъ, якъ мужескі такъ и дамскі, также матеріи на верхи до футеръ, и приймае всякі роботы, входячі въ обсягъ кушнѣрства та выконуе ихъ пôсля найновѣйшои моды и по найнизшихъ цѣнахъ.

Цѣнникъ даромъ и оплачено. 305 1—13

Въ р. 1895/6 дало Товариство 927 зр. 40 кр. для вдôвъ и сирôтъ по священикахъ всѣхъ трехъ Епархій.

Одень удѣлъ выносить 5 зр. и 50 кр. вписове.

Зъ днемъ 1-ого жовтня 1896 року отворило

Товариство для выробу и торговлѣ

ризъ церковныхъ въ Самборѣ

Вôддѣлъ сусудôвъ и знарядôвъ церковныхъ зъ золота, срѣбла, хіньского срѣбла, бронзу и другихъ металѣвъ

и припоручае 306 1—10

кромѣ всякого рода ризъ церковныхъ

также

Дарохранительницѣ, чашѣ, дароносицѣ, кадильницѣ, хресты процесіональнѣ, напрестольнѣ, на тетраподъ и до благословенія, лѣхтарѣ, полікандры, патриціи, хлѣбницѣ, мирницѣ, водоносы, тацы и пр.

также

всѣ книги церковнѣ а особливо Євангеліоны и Служебники въ прехорошихъ переплетахъ.

Специяльнѣ цѣнники будуть розôсланѣ зъ кôнцемъ листопада с. р.

Старѣ ризы и сосуды церковнѣ принимають ся до обновленя и направы.

Просимо о численнѣ удѣлы и замовленя!

!! Просимо памятати на „Приютъ“ !!

Выробомъ ризъ занимають ся выключно вдовы и сироты по священикахъ.

40% зъ чистого зыску въ каждôмъ роцѣ назначено для вдôвъ и сирôтъ по священикахъ всѣхъ трехъ Епархій.

Правдивѣ всходнѣ, европейскѣ, анґлійскѣ и брюксельскѣ

ДИВАНЫ

для сальонôвъ, комнатъ, церковь, престолôвъ и на стѣну

въ величезнôмъ выборѣ по чудуючо низькихъ цѣнахъ.

Услôвя сплаты пôсля умовы.

Многими илюстраціями прикрашенѣ цѣнники даромъ.

Портіеры до дверей и вôконъ за пару 1·25, 1·50 зр. и т. д.
Фіранки коронковѣ по 1·25, 1·60 зр. и т. д.
Хôдники метръ по 20, 25, 30 кр. и высше.
Дуже великій запасъ капъ на лôжка, столы, ковдеръ, дергъ для коней, коцы до подорожи и на сани.

Особнѣ вôддѣлы рештокъ хôдникôвъ и матеріи на меблѣ — надто ушкодженыхъ изъ моды вышовшихъ диванôвъ. Специяльнѣ вôддѣлы для футряныхъ товарôвъ, якъ зарукавки, шапки и футрянѣ ковнѣры, дамска конфекція, дѣточа и для хлопцѣвъ, блюзки шовковѣ, вовнянѣ, костюмы шляфроки и неґліжъ, гальки, фартушки, корсеты, капелюхи дамскѣ и дѣточі, стяжки, коронки, вахлярѣ, *правдивѣ* россійскѣ кальошѣ, біле Єґера для дамъ, панôвъ и дѣтей, вовнянѣ хустки, Гімаляя и волѣчковѣ, рукавички вовнянѣ и шкôрковѣ, якъ также дуньскѣ, шведскѣ и анґлійскѣ, панчошковѣ выробы, блаватнѣ товары, бѣле для дамъ, дѣтей и немовлятъ.

Всѣ згаданѣ товары є уначненѣ въ нашôмъ богато илюстрованôмъ цѣннику.

Просимо П. Т. читателѣвъ, щобы насъ ласкаво лично вôдвѣдали або схотѣли звернути ся письменно до заряду ФІЛІИ

Маґазину „Au Louvre“

Львôвъ, Сикстуска 6.

або въ головнôмъ складѣ площа Капітульна 3.

4895 2—0

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черлянъского. З друкарнѣ Наукового тов. ім. Шевченка пôд зарядом К. Беднарского.

Ч. 215. Львôвъ, Второкъ 24 вересня (6 жовтня) 1896. Рôчникъ XVII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	3 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція вôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовои або еи мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесеня приватнѣ числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

Справы парляментарнѣ.

Нинѣшне засѣдане палаты пословъ выповнить дискусія надъ наглячими внесенями. Внесеню Пацака що-до охороны ненарушимости посольскои буде мабуть одноголосно завотована наглячôсть, бо навѣть коло польске рѣшило голосувати за наглячостію. Два внесеня наглячѣ Кальтенеґера и Адамка въ справѣ комісіи промысловои не мають значѣня політичного. — Вкôнци прийде пôдъ дискусію нагляче внесене п. Леваковского въ справѣ нарушеня законôвъ конституційныхъ въ Галичинѣ. Се внесене дуже не въ смакъ колу польскому, котре вôдбуло вчера довшу нараду довѣрочну надъ тымъ, яке становиско заняти супротивъ внесеня. Кореспондентъ вѣденьскій Czas-у (членъ кола польского) робить таку замѣтку о внесеню Леваковского: Палата австрійска, завдяки п. Леваковскому и товаришамъ (а его товаришѣ то п. Романчукъ, п. Пернерсторферъ и tutti quanti), буде мати одно бôльше видовиско горячои сцены борбы мѣжь Поляками а такожь Полякомъ. Якъ доносять, мае ґр. Бадені вôдповѣсти на интерпеляцію кола передъ дискусією надъ внесенемъ Леваковского, и тымъ самымъ вже й не забирати голосу въ дискусіи.

По покôнченю дискусіи надъ наглячими внесенями наступить перше читане буджету. Сторонництва парляментарнѣ зложать при тôй нагодѣ заявленя, а тымъ самымъ и політична ситуація прояснить ся. Найважнѣйше заявлене буде безперечно лѣвицѣ. Скоро лѣвиця заявить ся за провізорією буджетовою, то хочь бôльшôсть палаты ухвалить приступити до нарадъ буджетовыхъ, правительство не дôйде до ладу въ цѣлою справою, бо въ кождôй хвили буде зазнавати перепоны зô стороны опозиціи. Тожь коли правительство пересвѣдчить ся зъ заявлень, що лѣвиця хоче робити обструкцію або проволѣкати нарады буджетовѣ въ комісіи и палатѣ, тогдѣ покористуе ся своимъ правомъ и розвяже палату. Розвязане палаты наступило бы въ такôмъ случаю вже передъ 15 жовтня.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Вѣденьска рада мѣска ухвалила, якъ мы вже доносили, вôзвати вѣденьскихъ пословъ, щобы голосували въ радѣ державнôй противъ закона о своинѣ. Антісемітскѣ раднѣ говорили тогдѣ мѣжь иншимъ, що новый законъ о своинѣ небезпечный для Нѣмцѣвъ, а особливо у Вѣдни, де захожѣ Славяне по 10 рокахъ побуту могли бы набути право приналежности. На те замѣчае Fremdenblatt, що Вѣдень не черезъ що инше ставъ ся великимъ, якъ черезъ наплывъ зъ краѣвъ коронныхъ. А якъ же теперь мавъ бы дальше розвивати ся, коли бы здержано той наплывъ. Національну політику переносити тамъ, де повинна рѣшати сама людскôсть, зовсѣмъ не вôдповѣдае правамъ соціяльнымъ. Нужда не знае народности, а всякій громадянинъ австрійскій мае право всюды въ цѣлôй Австріи бути якъ дома.

Зъ Будапешту доносять, що правительство угорске постановило розписати новѣ выборы вже на день 28 с. м., такъ що дня 6 падолиста будуть они вже покôнченѣ. Новый соймъ мае зôбрати ся дня 23 падолиста и буде вôдкрытый троновою рѣчію. Міністеръ справъ внутрѣшныхъ мае сими днями выдати обѣжникъ до всѣхъ властій, въ котрôмъ накаже якъ найбôльшу безсторонность въ выконуваню законôвъ при выборахъ. Такожь вложить на всѣхъ урядникôвъ обовязокъ, щобы всюды остро пильнували свободы права выборчого и нигдѣ не переступали границь законности. Мимохôть пригадують ся пословицѣ: „На село людей дурити!“ и „Знають ся якъ лысѣ конѣ“.

Зъ Карловець звѣщають, що угорске правительство покликало сербского патріярха Бранковича до Будапешту, щобы оправдавъ ся зъ закидôвъ, якѣ ему робить бувшій его бухгальтеръ, що книги и касу сербскои церкви ведено неправильно.

—

Въ станѣ здоровля варшавского ґенералъ-ґубернатора ґр. Шувалова берлиньскѣ професоры д-ръ Берґманъ и д-ръ Ґергардтъ, покликанѣ дня 1 с. м. до недужого, не могли запримѣтити нѣякого полѣпшеня. Въ пораженѣ кôнчины сила не вступила, а за те серце слабне.

Декотрѣ дневники доносячи про побутъ царскои пары въ Бельморелю та двократну розмову царя зъ льордомъ Сельсберіемъ, толкували о зближеню мѣжь Анґлією а Россією. Зъ тои причины обговорюють такожь россійскѣ дневники обопôльнѣ вôдносины тыхъ двохъ державъ. И такъ „Новое Время“ гадае, що анґлійскѣ дневники лише длятого пускають таку вѣсть, щобы закрыти тымъ вôдворотъ анґлійского правительства у всхôднôй справѣ и поворотъ до державъ европейскихъ. А въ тôмъ оно троха було бы наивно, припускати, що два-три солодкѣ слова, звернені до Россіи, заразъ ей розрадують и она забуде про недавну минувшôсть, коли то дипльоматичнѣ неудачѣ британского правительства такъ ясно вôдслонювали его правдивѣ вôдносины до Россіи. „Мы бодай — каже той дневникъ — не маемо охоты забувати ту минувшôсть лише длятого, що льордъ Сельсбері надумавъ ся приступити до европейскихъ державъ, котрыхъ згоды не мôгъ розбити, а заразомъ постаравъ ся, щобы въ Анґліи той его поворотъ уважано за дипльоматичну побѣду. У всякôмъ разѣ треба ще впередъ выждати наслѣдкôвъ тои дипльоматичнои побѣды. Анґлія мусить ще впередъ доказати щирôсть и безкористовнôсть того свого приступленя до всхôдной політики европейскихъ державъ.“ А „Новости“ уважають зближене Анґліи и Россіи ажь тогдѣ за можливе, коли Анґлія заверне свои войска зъ Єгипту и узнасть той край за неутральный. За те Россія и Франція помогли бы Анґліи въ вôрменьскôй справѣ, котру може бы тогдѣ полагодити безъ трудности.

—

Италійске міністерство войны мало дôстати поименный выказъ полонникôвъ, остаючихъ у Менеліка. Є мѣжь ними ґенералъ Альбертоне, комавдантъ Ґамера, 6 капітанôвъ, 41 офіцирôвъ, и около 1000 пôдофіцирôвъ, капралѣвъ и простыхъ.

Чорногорскій урядовый дневникъ оповѣщае, що италійскій королевичь нинѣ пребувае до Цетиніи и забавить тамъ ажь до вѣнчаня.

—

Коли въ часѣ грищь олимпійскихъ сербскій король Александеръ гостивъ довшій часъ въ Атенахъ, розôйшла ся по всѣхъ дневникахъ поголоска, що вôнъ старае ся о руку грецкои королѣвнои Маріи. Тымчасомъ цѣлкомъ несподѣвано наспѣла вѣсть, що зъ нею заручивъ ся россійскій вел. князь Сергій Михайловичь. Отже теперь знову довѣдуе ся Köln. Ztg. зъ Петербурга, що те намѣрене подружѣ розôйшло ся.

—

Ворохобня въ Македоніи не тôлько тревае дальше, але мабуть навѣть росте, такъ що здаватись може, що перетревае зиму, а на весну ще зъ бôльшою силою повстане. Начальники вôддѣлôвъ повстанчихъ вже не идуть навмання, а поступають пôсля обдуманого пляну. Кождый мае свôй округъ, де воюе своимъ вôддѣломъ. Сими днями мала впасти до Македоніи знову свѣжа, досыть сильна ватага, а пôдъ Олимпомъ мала зайти битва, въ котрôй 35 Туркôвъ погибло, а 15 дôстало ся въ полонъ.

Зъ Царгороду доносять, що султанъ заименувавъ мѣжнародну комісію, зложену зъ двохъ Французôвъ, двохъ Анґлійцѣвъ, одного Нѣмця и одного Мадяра; комісія мае розслѣджувати причины послѣднои рѣзнѣ, що зайшла пôдъ конець серпня, и здати султанови справу. Такожь выславъ султанъ сими днями Ґрумбкова пашу зъ письмомъ до нѣмецкого цѣсаря. Въ письмѣ дякуе цѣсареви за поведене Нѣмеччины и заразомъ упевняе, що при серпневыхъ кровавыхъ розрухахъ релігійный фанатизмъ зовсѣмъ не входивъ въ гру. Султанъ, якъ кажуть, давъ цѣсареви слово, що жадному христіянинови не грозить небезпеченьство житя анѣ не буде грозити, коли тôлько не зайдуть жаднѣ анархістичнѣ злочины. Такожь дякуе султанъ за фотоґрафію, котру дôставъ вôдъ цѣсаря.

Köln. Ztg. довѣдуе ся зъ Канеѣ, що тамошнѣ Греки оголосили вôдозву до христіяньскои Европы и Америки, въ котрôй просять о 250—300 міліоновъ франкôвъ, щобы закупити всю землю, яка теперь остае въ рукахъ турецкихъ.

Царска пара въ Франціи.

Въ недѣлю выѣхала царска пара зъ Бельморелю и прибула надъ вечеромъ до Портсмесу, де таки на суднѣ переночувала. Вчера зъ полудня приѣхала до Шербурґу, а нинѣ въ полудне приѣздить до Парижа.

Одушевлене народу, выжидаючого приѣзду царскои пары, е небувале. При жадныхъ народныхъ обходахъ, навѣть при повитаню офіцирôвъ россійскои маринарки не було такои радости, якъ теперь. Всѣ верствы населеня садять ся однѣ надъ другихъ, якъ бы красше оказати радôсть зъ россійско-французского союза и політики. Бо загально уважають царску гостину за выключно політичну. Указують пр. на рôзницю гостины въ Анґліи а въ Франціи. Ще коли живъ кн. Лобановъ, то не мавъ ѣхати до Анґліи, тôлько часъ царскои гостины въ Бельморелю мавъ пробути въ Франціи. Такъ и теперь его тымчасовый наслѣдникъ Шишкинъ до Анґліи не ѣздивъ, а приѣхавъ до Парижа на кôлька днѣвъ передъ приѣздомъ царя. Длятого такожь и приготовленя на повитане царскои пары суть незвычайнѣ. Згадати лише для прикладу, що дерева на поляхъ елізейскихъ пристроенѣ въ чудовѣ штучнѣ цвѣты. Великій майданъ Конкордіи обведеный огнистыми китицями; пôдъ обеліскомъ уставленѣ пірамиды зъ жарового свѣтла. Тамъ, де колись стояла ґільотина, на котрôй згинули Людвикъ XVI. и Марія Антуанета, утворенѣ зъ тисячѣвъ полумѣнѣвъ россійскѣ орлы. Статуя „Штрасбурґъ“, що стоить на тôмъ майданѣ, прибрана въ чорный альзатскій чипець, щобы явила ся въ жалобѣ. Зъ переду огороду Тійлеріѣвъ поведенѣ китицѣ, освѣтленѣ електричнымъ свѣтломъ. Подвôрє елізейскои палаты, де мешкае президентъ републики, перестроене на огородъ, а сама палата обита величезными ґобелінами.

Але передовсѣмъ замѣтный надзвычайный рухъ на улицяхъ. Наплывъ приѣзжихъ е величезный. На часъ царскои гостины надѣють ся въ Парижи надъ міліонъ чужихъ. Зъ цѣлого краю приходить множество поѣздôвъ по неимовѣрно низькихъ цѣнахъ; и такъ білетъ зъ Марсиліи до Парижа и назадъ коштуе 22 фр.

Ще въ недѣлю выѣхавъ президентъ републики зъ президентами обохъ палатъ парляменту до Шербурґу на повитане царскои пары. Тамъ мала вôдбути ся ревія французскои фльоты, щобы показати цареви французску силу морску. До Шербурґу мали такожь выѣхати на стрѣчу царя: президентъ міністрôвъ, міністеръ справъ заграничныхъ, міністеръ маринарки, россійскій посолъ Моренгаймъ, адміралъ Жерве и ґенералъ Буасдефръ. Въ арсеналѣ мавъ вôдбути ся обѣдъ, при котрôмъ царь стрѣвъ ся зъ французскою маринаркою.

На услуги призначено цареви двохъ сынôвъ бувшихъ президентôвъ републики, капітана Саді-Карнота и майора Макъ-Магона, жонатого зъ княгинею Орлеаньскою. Для службы президента републики придумано трояку ліврею: окрему на приѣздъ царя до Парижа, иншу на приняте въ палатѣ елізейскôй, а третю, одягъ почтиліоньскій, для поѣздки до Версалю. По полудни по приѣздѣ царя до Парижа являть ся въ елізейскôй палатѣ депутованѣ и сенаторы передъ царемъ. Цѣла церемонія того приняти уложена ажь до найдрôбнѣйшихъ подробиць. Опôсля въ иншôй сали являть ся передъ царемъ члены міністерства.

Головною точкою проґрамы тыхъ царскихъ днѣвъ е величаньска ревія войскова на поляхъ Шальоньскихъ. Около 70.000 найлѣпшого войска французского передефілюе передъ царемъ. Якого то часу треба бы на те, поки бы перейшла така сила войска звычайнымъ способомъ! Отже мусѣли ся взяти на штуки, щобы дефіляда скôнчила ся бодай въ можливôмъ часѣ. Та и самѣ тѣ поля далеко лежать вôдъ Парижа, такъ що и зô стаціи зелѣзничои не заразъ дôстати ся на величезне поле маневрôвъ. Отже въ послѣдныхъ вже дняхъ постановлено повести вôдъ стаціи зелѣзницю ажь на мѣсце. По скôнченôй дефілядѣ выступлять всѣ хоругви и прапоры передъ трибуну царскои пары и президента републики та на даный знакъ поклонять ся передъ высокими гôстьми и головою державы, а сурмачѣ дадуть при тôмъ знакъ „au chapeau“.

Президентъ Форъ мавъ намѣръ взяти участь въ войсковôй ревіи на кони обôчь царя. Але, якъ пишуть, той намѣръ зробивъ въ деякихъ кругахъ зле враженє, такъ що на усильну раду міністра войны мавъ президентъ вôдрадити ся и въ часѣ ревіи буде сидѣти обôчь царицѣ въ каретѣ.

Міністры судівництва, войны и маринарки мають зъ нагоды урочистостій на честь царскои пары зложити президентови републики надзвычайнѣ внесеня на помилуване засудженыхъ.

Але обôчь обявôвъ радости, зъ якою Французы стрѣчають царску пару, замѣтный такожь противный рухъ, котрый правительству справляе великій клопôтъ. И такъ, якъ вже доносили телеґрамы, сторонництва революційнѣ дня 2 с. м. розлѣпили по мѣстѣ вôдозву, въ котрôй каже ся: „Въ хвили, коли управляючѣ реакційнѣ сторонництва до нôгъ царя понижають ся и забуваючи все републиканьске и національне достоиньство, величають въ его особѣ цезаризмъ, мілітаризмъ и реакцію, заявляе центральный революційный комітетъ рѣшучо свои републиканьскѣ, соціялистичнѣ и революційнѣ пересвѣдченя та упевнює Россіянъ, котрѣ зъ такою вôдвагою борють ся противъ тираніи царя, о своихъ симпатіяхъ и своей соціялистично-революційнôй солидарности“. На вôдозвѣ пôдписанѣ чотири депутованѣ. А знову рада громадска въ Лілю не пристала на те, щобы витати царя, и приняла адресу, въ котрôй высказуе свою прихильнôсть россійскому народови. Адресу принято 41 голосами противъ 7. На запытане одного радного, що почне ся зъ тою адресою, вôдповѣвъ меръ: „Се вже наша рѣчь!“ Остаточно стануло на тôмъ, щобы адресу переслати до россійского посольства. Ще въ иншôмъ мѣсци, въ Ґренелю, скликано на 3 с. м. вѣче для запротестованя противъ принятя царя.

Köln. Ztg. довѣдуе ся зъ Петербурга, що царска пара въ поворотомъ до Россіи мае задержати ся три днѣ въ Почдамѣ або въ Берлинѣ въ гостинѣ у нѣмецкои цѣсарскои пары.

☞ Звертаемо увагу нашихъ Вп. передплатникôвъ, що небавомъ кôнчить ся третій чвертьрôкъ та що крайна пора вырôвнати залеглости и надсылати дальшу передплату. Залеглости въ передплатѣ у насъ значнѣ, тожь мы мусѣли бы застановити дальшу высылку нашои часописи неточнымъ передплатникамъ.

НОВИНКИ.

— **Станъ выимковый въ Галичинѣ** зазначуе ся що разъ новыми фактами. Наведемо деякѣ зъ остатныхъ часôвъ:

Селянинъ Казимиръ Оржондала зъ Чулова въ повѣтѣ краковскôмъ описуе въ Przyjacielю ludu и наводить по имени свѣдкôвъ, котрѣ потвердять ось такій фактъ: Краковскій ц. к. староста, звѣстный Лясковскій, приѣхавъ у вересни с. р. до Рыбна, а тамошный ксьондзъ донѣсъ ему, що Оржондала передплачуе и читае Przyjaciela ludu. И що-жь робить п. староста? Ото кличе вôйта Яна Ґаляса и [при свѣдкахъ] каже до него, щобы Przyjaciela ludu, якъ прийде до села, паливъ. Ба, а якъ бы вôйтъ справдѣ почавъ палити чужѣ часописи, чужу власнôсть? Судъ мусѣвъ бы прецѣнь заперти его за те до арешту!

Той староста Лясковскій — мимо того, що его перша заборона послови Вуйцікови скликувати своихъ выборцѣвъ пôсля парохій на справоздане посольске — выкликала загальне огôрчене въ краю, знову розпорядженемъ зъ 25 вересня заборонивъ послови Вуйцікови станути дня 27 вересня передъ выборцями въ се-

лѣ Модльницы, и то зъ того самого мотиву, що перше, а именно, що посолъ Вуйцікъ уже „досыть“ скликувавъ выборцѣвъ.

Въ живецкôмъ знову повѣтѣ лучивъ ся такій фактъ: Зъ нагоды близькихъ выборôвъ до рады повѣтовои вôдбувъ ся дня 27 вересня зôбръ въ селѣ Петшиковцяхъ. На тôмъ зборѣ промовлявъ такожъ академикъ Бѣлевичъ о выборахъ до рады повѣтовои, о реформѣ выборчôй и о новыхъ законахъ податковыхъ. Въ пôвъ годины по закрытю збору заѣхала ґальопомъ дорожка зъ трема жандармами пôдъ дôмъ, де вôдбувъ ся зôбръ и де ще де-хто лишивъ ся. Жандармы увôйшли до хаты. Одинъ зъ нихъ, Веберъ, приступивъ до Бѣлевича и заявивъ, що его арештує. Бѣлевичъ зажадавъ письменного наказу арештованя, але жандармъ, покрывши ся „устнымъ“ наказомъ, забравъ Бѣлевича и вôдвѣзъ до Живца до арешту. Тамъ передержано его 24 годинъ, вôдтакъ вôдставлено до суду. Въ арештѣ жандармъ Веберъ на власну руку, безъ нѣякого наказу, анѣ письменного анѣ устного, зревідувавъ Бѣлевича. Розумѣе ся, судья пустивъ арештованого заразъ на волю. До суду донесено, що Бѣлевичъ пôдбурювавъ противъ шляхты, а доперва другого дня по зборѣ жандармерія живецка розпытувала межи селянами: „якъ Бѣлевичъ пôдбурювавъ?“ Огôрчени̂ селяне зъ повѣту живецкого выслали до міністра справъ внутрѣшнихъ запытане: чи законы основни̂ обовязують въ повѣтѣ живецкôмъ?

Не лучше дѣе ся въ повѣтѣ *бяльскôмъ*. Тамошне ц. к. старосто розôслало до всѣхъ начальникôвъ громадъ циркулярь [зъ дня 20 вересня с. р.], въ котрôмъ сказано ось-що: Староста довѣдавъ ся, що коли старосто забороняе зборы, то люде таки збирають ся, маючи на поготовѣ запросины на зборы довѣрочни̂. На остатнôмъ того рода зборѣ въ Старыхъ ставахъ пôдъ Освѣцимомъ бувъ и выклятый кс. Стояловскій та й пристрастно ударявъ на власти и на особы стоячи̂ при кермѣ державы. Таки̂ зборы — каже старосто — то надужите, бо до такихъ зборôвъ, котрыхъ не треба зголошувати власти, може мати доступъ „тôлько кружокъ знакомыхъ для нарады надъ справами, котри̂ зъ своеи природы вымагають трактованя строго довѣрочного“. [Очевидно въ законѣ того нема, але у насъ кождый староста законъ коментуе по свому.] А кс. Стояловскому — каже дальше старосто — иде о то, щобы черезъ таки̂ довѣрочни̂ зборы его засады якъ найбôльше ширили ся.

Отже бяльске старосто накладае на вôйтôвъ обовязокъ, щобы они въ кождôмъ выпадку намѣреного довѣрочного збору удали ся на зôбръ, пересвѣдчили ся, чи кождый зъ запрошеныхъ мае запрошене и чи зъ назвища знаный предсѣдателеви збору або уряджуючому зôбръ. Коли вôйтъ не буде мати сумнѣву, що се зôбръ довѣрочный, мае на зборѣ дбати о то, щобы нѣхто зъ бесѣдникôвъ не допустивъ ся нѣчого такого, що грозило бы публичному порядкови и безпечности; а коли знову побачить, що зôбръ не е довѣрочный, мае вôзвати предсѣдателя, щобы розвязавъ зôбръ, а на выпадокъ опору вôйтъ мае примусово розôгнати участникôвъ збору. Вôйтъ буде мати до помочи жандармôвъ, котри̂ рôвночасно дôстали инструкцію въ тôмъ напрямѣ. — Красна интерпретація закона о зборахъ!

Скликане вѣче селяньске до Перемышля на 4-ого с. м. не вôдбуло ся; старосто заборонило его длятого, бо въ повѣдомленю до староства написано черезъ похибку „4 вересня“ замѣсть „4 жовтня“. На той-же день бувъ скликаный и зôбръ робôтникôвъ до салѣ Замковои и вже бувъ розпочавъ ся пôдъ проводомъ д ра Реґера. Але въ полудне почавъ напливати народъ изъ сѣлъ, не знаючи о заборонѣ вѣча селяньского, и спѣшивъ на вѣче робôтниче. Якôсь части селянъ удало ся дôстатись до салѣ Замковои и вже посолъ Новаковскій обнявъ бувъ проводъ, але поліція окружила дôмъ и вже селянъ не впускала. Зъ того прийшло до великого заколоту и комісарь Беноа розвязавъ зôбръ. Коли крики не втихали, поліція добувши шабель взяла ся випорожнювати салю и арештувала трехъ робôтникôвъ. Арештованыхъ супроводила на поліцію товпа кôлькохъ тысячъ людей.

— **Обходъ ювілейный 300-нои рôчницѣ уніи** при архикатедр. храмѣ св. Юра вôдбувае ся пôсля оголошенои проґрамы. Минувшои недѣлѣ вôдбувъ ся другій величавый походъ до церкви св. Параскевы при участи всего духовеньства и всѣхъ тутешныхъ братствъ церковныхъ, межи котрыми звертало на себе загальну увагу особливо братство женьске при церквѣ оо. Василіянъ своими прекрасными народными строями и своимъ знаменитымъ хоромъ женьскимъ. Третій, ще величавѣйшій походъ попровадить слѣдуючои недѣлѣ по полудни до церкви Успеньскои самъ кардиналъ. — Тымчасомъ вôдбувати ся буде черезъ цѣлый сей тыждень въ архикатедрѣ св. Юра вôдъ годины 4 до 8-ои пополудни місія духовна пôдъ проводомъ найлѣпшихъ силъ проповѣдничихъ оо. Василіянъ, и именно оо. Андрея Шептицкого, Сотера Ортыньского, Игнатія Тисовского, Венедикта Скоробогатого и о. Платонида Филаса яко провôдника.

— **О нашôй спѣвачцѣ панни̂ Саломеи Крушельницкôй**, котра — якъ вѣдомо — выступае теперь въ оперѣ въ Тріестѣ, высказують ся тамошни̂ часописи дуже симпатично. Наведемо кôлька голосôвъ про еи выступъ въ роли Елеоноры въ оперѣ Forza del destino [Сила призначеня]. И такъ: Adria пише: „Знамените вражѣне зробила молода прімадонна Саломея Крушельницка [Crusceniska] одарена середными тонами, выроблеными знаменито. Єсть она заразомъ спѣвачкою-акторкою першои степени. Єй дуже плескано и выкликувано богато разôвъ передъ куртину.“ — Il Mattino пише: „Панна С. Крушельницка, особа дуже симпатична и елеґантна, хочь зовсѣмъ молода и стоить на початку своеи каріеры, посѣдае всѣ добри̂ стороны сопрана *драматичного*, найбôльшои вартости, одарена голосомъ дуже широкимъ, зъ тенором шовковымъ и рôвнымъ у всѣхъ тонахъ, а всѣ трудности, якихъ повно въ еи роли, поконуе безъ всякого форсованя голосу и все знаменито настроена“. — Il Piccolo пише: „Панна Крушельницка, гарна и симпатична женщина, висока и гнучка, есть артисткою дуже ще молодою и мае передъ собою свѣтлу будучнôсть. Публика оцѣнила еи, оплескуючи вôдъ самого початку першого акту, а зъ *особливымъ одушевленемъ* въ великôй аріи акту другого. Коли въ слѣдуючôмъ дуетѣ зъ басомъ дала ся вôдчути легка нервôвновага, то *причина того була на-певно въ наглôмъ знижаню голосу*; однакъ скоренько выдобула ся зъ нервôвноваги такъ, що могла зъ експресією и чуствомъ вôддати славне finale. Рôвно-жъ велику арію четвертого акту вôдспѣвала въ способъ гôдный найвысшои похвалы, а гучни̂ оплески, що повитали еи по скôнченю, свѣдчать, якъ высоко оцѣнила публика красни̂ прикметы голосу и методы, яки̂ вызначують молоду артистку“.

— **Зъ Перемышляньского пишуть намъ**: Въ днияхъ 25 и 26 серпня вôдбула ся окружна конференція въ Перемышлянахъ, а 24 и 25 вересня въ Глинянахъ пôдъ проводомъ инспектора п. Витошиньского.

Обѣ конференціи, такъ якъ и минувшого року радили головно надъ уложенемъ подрôбныхъ плянôвъ науковыхъ, — сего року на пôдставѣ вказôвокъ даныхъ краевою радою шкôльною. Не знати, чи пляны уложени̂ теперь не дôждуть ся зъ другимъ рокомъ знову якои змѣны. Досыть сказати, що нови̂ пляны и пôдручники дають доволѣ працѣ не тôлько въ школѣ, але и по-за школою. Рôкъ-рôчно, вôдъ часу появы нового пляну, укладають ся на его пôдставѣ подрôбни̂ пляны, та все недогода, все показують ся якîсь брани, бо не можна вже разъ знайти найлѣпшого способу, щобы всѣ уступы находячи̂ ся въ новыхъ книжкахъ, можна було якъ слѣдъ вычерпати.

Крôмъ плянôвъ були ще инши̂ темы, якъ уложене стилістичныхъ задачь на III. и IV. степень науки и уложене словаря менше зрозумѣлыхъ слôвъ находячихъ ся въ рускихъ книжкахъ. На конференціи глиняньскôй предложивъ въ мовѣ рускôй зôбрникъ задачь стилістичныхъ п. Навроцкій, управитель школы въ Полтвѣ, а на перемышляньску п. Микитинъ зъ Чемеринець. Словарь уложили пп. Мих. Рихвицкій на перемышляньску, а п. Райхертъ на глиняньску конференцію. По передискутованю поручено тымъ панамъ выдати словарець брошурою до ужитку шкôлъ народныхъ. Словарець сей мае служити головно за пôдручникъ тымъ учителямъ и учителькамъ, котри̂ мало обзнакомлени̂ зъ мовою рускою и длятого неодно слово перекинулось безъ поясненя дѣтямъ его значѣня.

На глиняньску конференцію загостивъ такожъ ц. к. староста п. Янеръ, котрый разомъ зъ инспекторомъ щиро занимае ся шкôльництвомъ, якъ свѣдчить о тôмъ фактъ, що коли передъ лѣтами учащало тутъ до школы ледви 25% дѣтей, то сего року число се пôднесло ся до 70%. Всѣ посады учительски̂ замѣщени̂, а некваліфікованыхъ на самостôйнôй посадѣ майже нема. Давнѣйше було въ цѣлôмъ повѣтѣ лише 30—40 силъ учительскихъ, а сего року е ихъ до 114.

Обѣ конференціи вôдбули ся поважно, кождому було свобôдно высказувати свои гадки въ рускôй и польскôй мовѣ, а такъ само и темы оброблени̂ були сего року въ рускôй мовѣ значно бôльше, якъ минувшихъ лѣтъ.

Вконци мушу ще дôткнути тутъ одной рѣчи. Може кому зъ Впов. читателѣвъ дôстала ся въ руки ґазетка „Monitor“ зъ 21 вересня с. р. въ котрôй п. Витошиньского яко инспектора представлено що-до обходу зъ учителями въ найгôршôмъ свѣтлѣ. Отже я тутъ констатую, що якъ на конференціи глиняньскôй, такъ опôсля на засѣданю кружка конференційного въ Перемышлянахъ — учительство одноголосно заявило свое обурене на тую клевету, яка дôстала ся загально любленому въ цѣлôмъ окрузѣ п. Витошиньскому. — *Р. зъ К.*

— **Справозданя трехъ послôвъ соймовыхъ.** Бôльшу посѣлôсть округа самбôрского заступають въ соймѣ три послы: Незабитовскій, Райскій и д-ръ Скалковскій. Оногды складали они разомъ справозданя передъ своими выборцями, а деяки̂ замѣтнѣйши̂ моменты зъ тыхъ справозданъ годить ся зазначити. П. Незабитовскій, молоденькій вѣкомъ и лѣтами публичнои службы посолъ, не много говоривъ о своѣй дѣяльности, а лишь при квестіи дороговôй высказавъ свои погляды на сю справу. П. Незабитовскій е противный радикальнôй змѣнѣ закона дорогового, а бажавъ бы лишь, щобы выдѣлы повѣтови̂ мали право увôльнити убогихъ селянъ вôдъ шарварку, щобы обшары двôрски̂ платили ино 5% на цѣли дорогови̂, та щобы знесено т. зв. заряды дорогови̂ а всѣ чинности ихъ перенесено на выдѣлы повѣтови̂. Зъ тыхъ поглядôвъ бачимо, що якъ зачнуть наши̂ послы соймови̂ въ такій способъ реформувати законъ дороговый, то хлопамъ не буде зъ того хôсна. — Другій посолъ п. Райскій, котрый попавъ ся якимсь чиномъ въ клюбъ демократичный, *пояснивъ* выборцямъ, якъ то выглядае и на чôмъ опирае ся соймова орґанізація клюбова. Мы три послы зъ одного округа выборчого — говоривъ п. Райскій — належимо до трехъ рôзныхъ клюбôвъ: п. Незабитовскій до клюбу автономістôвъ, п. Скалковскій до клюбу рôльничого, а я до демократôвъ. Выдавало бы ся се дивоглядным, коли бы справдѣ соймова орґанізація клюбова мала глубши̂ основы. Такъ не есть, бо мѣжь тыми трема клюбами нема дуже значныхъ рôзницъ въ поглядахъ. Рôвножь и цѣли тыхъ клюбôвъ однакови̂, ти̂ сами̂, яки̂ мали доси всѣ поколѣня польски̂ по розборѣ Польщѣ. Рôзницѣ суть въ теоріяхъ, способахъ и средствахъ, якими хотять досягнути сеи цѣли, а именно чи ити спѣшнѣйше чи звôльна. Автономісты дораджують повôльне поступоване, а демократы суть бôльше палки̂, але мимо того они пильно прослѣджують кождый проектъ, яки̂ въ практицѣ выдасть результаты та чи може для загально narodow-ыхъ потребъ и аспірацій не буде шкôдный. У всѣхъ трехъ клюбахъ стоить загальна справа narodowa на першôмъ мѣсци и нѣхто не зробить нѣчого такого, що могло бы пошкодити тôй справѣ. — Третій посолъ д-ръ Скалковскій обговоривъ справу руху людового. Выбôръ послôвъ-селянъ треба уважати знаменемъ невдоволеня люду сѣльского и наслѣдкомъ внѣшнои аґітаціи, — тожь пôсля гадки сего посла, треба доконче зробити щось для люду, именно облекшити тягары публични̂. — Выборцѣ дали вотумъ довѣря всѣмъ тремъ посламъ.

— **Дванацять стіпендій и стіпендійныхъ запомогъ** мае роздати ще на сей рôкъ шкôльный институтъ „Народного Дому“ у Львовѣ для ученикôвъ середныхъ и высшихъ шкôлъ. Конкурсы на ти̂ стіпендіи мають бути небавомъ оголошени̂.

— **Тверди̂ сецесіоністы зъ тов. „Рускои Бесѣды“** въ Перемышли заснували свое окреме общество „Союзъ“, а дня 2 н. ст. жовтня вôдбуло ся отворене льокалю и перши̂ загальни̂ зборы. По водосвятю, довершенôмъ о. крил. Мир. Подолиньскимъ, вôдбули ся зборы зъ вступною промовою о. Юст. Желехôвского. До выдѣлу вôйшли: о. Желехôвскій предсѣдатель, д-ръ Вас. Кебузиньскій заступникъ предсѣдателя, Ал. Лысякъ секретарь, Сев. Черлюнчакевичъ господарь, д-ръ Ал. Цѣханьскій касіеръ и д-ръ Лук. Латиньскій контрольоръ, та заступники выдѣловыхъ: о. Макс. Копко и Игн. Подлускій.

— **Цѣсарь кумомъ.** На просьбу ґр. Андрея Потоцкого цѣсарь згодивъ ся бути кумомъ его доньки. При хрестѣ заступавъ цѣсаря намѣстникъ кн. Санґушко, а хрестивъ краковскій епископъ Пузына. Дитина дôстала лишь одинацять именъ, а зъ тыхъ перше Марія.

— **Россійскій дезертиръ.** Краковска поліція притримала россійского дезертира Игоря Шиповалова родомъ зъ Хоменки въ ґуберніи харковскôй. Вôнъ належавъ до пограничнои сторожи на стаціи Баранѣ и зъ-вôдтамъ утѣкъ полишивши зброю. За причину утечѣ подае Шиповаловъ голодъ, знущане наставникôвъ и невыплачуване платы.

— **Першу жѣночу ґимназію въ Угорщинѣ** отворивъ минувшои суботы въ Пештѣ міністеръ просвѣты Власичъ.

— **Дрôбни̂ вѣсти.** Дня 26 вересня два селяне зъ Ромашѣвки [пов. чорткôвского] 20-лѣтный Василь Сомирера и его 18-лѣтный братъ забили колами селянина зъ того села Гринька Слободу зъ якоись зовсѣмъ малои причины; обохъ злочинцѣвъ жандармерія увязнила. — Бережаньска рада мѣска надала уступаючому бурмістрови Іос. Ґертлерови почетне горожаньство, а 12-ого вересня выбрала одноголосно бурмістромъ Бережанъ Едмунда Гіольского.

Телеґрамы „Дѣла“

Шербурґъ 6 вересня. Середъ зливы прибула ту царска пара. Перша *высѣла* цариця. Принятє вôдбуло ся пôсля програмы. По ревіи фльоты дано въ арсеналѣ обѣдъ на 100 осôбъ. О год. 8 вечеромъ вôдъѣхала царска пара до Парижа.

Вѣдень 6 вересня. Въ кругахъ парляментарныхъ пронесла ся поголоска, що рада державна ще въ сѣй половинѣ жовтня буде розвязана.

Парижь 6 жовтня. Наѣхало сюды до трехъ міліонôвъ народу, щобы видѣти царя и всѣляки̂ парады. Грецкій король мае прибути incognito, щобы зъ царемъ вôдбути нараду у всхôдной справѣ.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. Е. Па. въ Ко. Теперь вплачено лишь до кôнця жовтня а не падолиста. — **Вп. Л. По. въ Ба.** До кôнця 3 кварталу. — **Вп. В. Пе.** До кôнця вересня прийде ще 4 зр. за Вашу сестру, а впрочôмъ годимось. — **Вп. М. Ри. въ Ко.** Такъ. — **Вп. Дръ. О. Ку. въ Вѣ.** Заплачено до вересня.

НАДÔСЛАНЕ.

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „Коперникомъ“

перенесеный до нового льокалю.

при пл. Галицкôй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя зъ провінціи звôротно.

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.

4185

Велика Инсбруцка 50-кр. льотерія.

Тягнене 7 листопада.

Головна выграна

75.000 КОРОНЪ

Готôвкою зъ 20% вôдчисленемъ.

Льосы по 50 кр припоручають: Кіцъ и Штофъ. М. Іонасъ. Авг. Шеленберґъ и сынъ, Шеленберґъ и Крейсеръ, Сокаль и Лілієнъ, М. Клярфельдъ.

300 3—0

Знана вôдъ многихъ лѣтъ ц. к. управ. рафінерія спиртусу, заосмотрена найлѣпшими приладами ректифікаційными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікерôвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникôвъ у Львовѣ

Яковъ Шпрехеръ и С-ка

поручае стари̂ польски̂ сильни̂ горѣвки, дуже добри̂ розоліси, лікеры, румы правдиви̂ зъ Ямайки, якъ такожь найлѣпшои якости краеви̂ спеціялы якъ: Народôвка, Dziennik, Szczutek, Карпатôвка, „Дябелъ“, Помаранчева не солоджена, Ратафія, Дереньôвка и т. и. горѣвки упрявилювани̂ и одиноко правдиви̂ есенціи зъ нашои фабрики спроваджени̂.

Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарѣвъ, до побираня алькоголю абсолют. и найчистѣйшого спиртусу, до цѣлей лѣчничихъ вôльного вôдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спиртусъ октовый найсильнѣйшій, здоровлю не шкôдный, бо не выробляный зъ эссенціи октовои.

Складъ для мѣста Львова, ул. Коперника ч. 3 и въ головнôмъ складѣ водъ мінеральныхъ І. Йоллеса, улиця Кароля Людвика ч. 29.

4312 273—104

УЧИТЕЛЬ орґанъ руского товариства педаґоґічного двотыждневникъ педаґоґічно-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 2., Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 160 кр. на чверть року 1 зр.

Маґлѣ покоеви̂ по зр. 24 и 35. — Выжимачки зъ валцями ґумовыми (до выкручуваня бѣля) по зр. 12, 13, 14, 15, 16, 18 и 20

поручае Петро Хшонстовскій, торговля желѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры)

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продае товариство „Просвѣта“

1 зр. замѣсть 3 зр.

Рижики кишени̂

высылае въ барылочкахъ 5-кіл. почтою оплатно за 2 зр. Юліянъ Марковскій почта Устє руске.

292 6—10

Глядаю инструктора

для 2 дѣтей. Зголошеня проста на адресу: о. В. Матюкъ

303 Каровѣ п. Угнôвъ. 2—3

Хіньске срѣбло

въ найлѣпшôмъ родѣ, на бѣлôмъ метали альпаковôмъ грубо срѣблене, зъ найславнѣйшои ц. к. надворнои фабрики Германа, вôдзначенои медалями на всѣхъ свѣтовыхъ выставахъ. Выробы ти̂ гарни̂ и дуже тревали̂, заступають цѣлкомъ щиро-срѣбни̂ накрытя.

Выключный складъ фабричный въ торговли КАЗИМИРА ЛЕВИЦКОГО у Львовѣ, при улици Трибунальскôй.

Зъ тои самои фабрики такожъ накрыте АЛЬПАКОВЕ т. е. зъ бѣлого твердого металю подôбного до срѣбла, найтревальѣйше до щоденного ужитку.

Цѣны фабрични̂ и стали̂!

Цѣнникъ на жадане даромъ и оплатно. 296 4—5

Молитвеник для дітий

виданий

коштом руского тов. педаґоґічного.

В полотняній оправі з золоченим хрестом 20 кр.

Продае ся в книгарни Наукового тов. ім. Шевченка, Львів ул. Академічна ч. 8.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ въ фабр. Черляньскои. З друкарнѣ Наукового тов. ім. Шевченка пôд зарядом К. Беднарского.

Ч. 216. Львôвъ, Середа 25 вересня (7 жовтня) 1896. Рôчникъ XVII.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Калиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	3 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ однои стрôчки инсератовои або еи мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесеня приватнѣ числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

Конституція въ Галичинѣ.

Вчерашне засѣдане палаты пословъ було присвячене въ переважнôй части справамъ галицкимъ. Президентъ міністрôвъ ґр. Бадені вôдповѣвъ на интерпеляцію кола польского, а вôдтакъ зачала ся дискусія надъ наглячимъ внесенемъ пос. Леваковского. Вôдповѣдь ґр. Баденього була примѣнена до интерпеляции: о що коло польске пытало ся, на се давъ ґр. Бадені вôдповѣдь. А що интерпеляція кола польского була выстилізована не лишь дуже неясно, але навѣть зъ розмысломъ звертала цѣлу справу на иншій шляхъ, щобы не розкрыти передъ парляментомъ надужитя галицкихъ старостôвъ, — то й ґр. Бадені вмѣвъ уложити свою вôдповѣдь пôсля интенцій кола польского. Вôдповѣдь ґр. Баденього мала попсувати — якъ заповѣвъ вѣденьскій кореспондентъ Czas-у — цѣлу „забаву“ интерпелюючôй ґрупѣ: Леваковскій, Романчукъ et Companie. — а тымчасомъ вийшло якъ-разъ противно: цѣла палата прислухувала ся зъ великимъ зацѣкавленемъ промовамъ пословъ Леваковского и Романчука та острôй критицѣ посла Пернерсторфера вôдносинъ галицкихъ. Бесѣдники сыпали фактами мовь зъ рукава, а зъ мѣсць посольскихъ дались чути частѣ оклики обуреня.

Вôдповѣдь ґр. Баденього на интерпеляцію кола польского въ справѣ заборони зборôвъ, скликаныхъ послами Вуйцікомъ и Новаковскимъ, була того змѣсту:

Два зборы, скликанѣ Вуйцікомъ, — говоривъ ґр. Бадені — були справдѣ забороненѣ. Намѣстництво потвердило розпоряджене кракôвского староства, мотивуючи сю заборону тымъ, що посолъ Вуйцікъ пôдбурювавъ населене противъ властей и поодинокихъ клясъ суспôльности, а се могло выкликати заколотъ публичного спокою. Всѣ иншѣ мотивы, наведенѣ старостствомъ, були намѣстництвомъ поминенѣ, яко неузасадненѣ въ законѣ.

Противъ заборони зборôвъ, скликаныхъ посломъ Новаковскимъ, бувъ внесеный рекурсъ до намѣстництва. Міністерство справъ внутрѣшныхъ не мало доси нагоды рѣшати сеи справы въ дорозѣ инстанцій; скоро однакъ рекурсъ до міністерства буде внесеный, міністеръ не залишить сеи справы точно розслѣдити.

Зарôвно якъ заборона, такъ и розвязане зборôвъ мае умотивоване въ законѣ; выбôръ помѣжь тыми двома средствами треба полишити въ кождôмъ поодинокôмъ случаю орґанамъ екзекутивнымъ власти державнои. Презесъ міністрôвъ впевняе, що правительство нѣразъ не задумуе обмежати въ якій-небудь спосôбъ право зборôвъ, бо противно, низшѣ орґаны адміністраційнѣ суть зобовязанѣ при выконуваню закона придержувати ся точно его приписôвъ.

По отвореню дискусіи надъ наглячимъ внесенемъ въ справѣ нарушеня правъ конституційныхъ въ Галичинѣ — першій забравъ голосъ внескодавець пос. д-ръ Леваковскій. Найперше остро скритикувавъ интерпеляцію кола польского, котра есть радше вôззванемъ до правительства, щобы розвязувало людовѣ зборы, анѣжь обороною нарушеныхъ правъ. И хочь якъ дуже старало ся коло польске хитренькою и помотаною стилізацією интерпеляціи затемнити справу, то все таки ся интерпеляція есть обжалованемъ теперѣшнои системы правительственнои. Єсли коло польске дѣйстно бажае поправы вôдносинъ галицкихъ, то повинно голосувати за наглячостію внесеня.

Дальше навѣвъ бесѣдникъ цѣлый рядъ фактôвъ для характеристики вôдносинъ галицкихъ. Згадавъ про выборы сеймовѣ въ повѣтѣ горлицкôмъ, при котрыхъ власти правительственнѣ аґітували за Скшиньскимъ; вычисливъ увязненя п. Стапиньского, секретаря сторонництва людового, и конфіскату его листôвъ; розповѣвъ про поведене староствъ супротивъ зборôвъ, устроюваныхъ для освѣдомленя люду. Въ тыхъ практикахъ годѣ не замѣтити системы. Поодинокѣ урядники не заводять системы, лишь така система наказуе ся зъ горы, а супротивъ надходячихъ выборôвъ примѣнюють въ практицѣ наказану систему зъ подвôйною ревностію.

Бесѣдникъ вôдкликуе ся до цѣлого кабінету, котрому поручено долю монархіи, и спеціяльно до міністра судôвництва, щобы не руководивъ ся особистыми взглядами, лишь справедливостію и правостію, та щобы звернувъ увагу рады коронной на тѣ нечуванѣ вôдносины галицкѣ, котрѣ вôдбирають тысячамъ горожанъ ихъ опѣку правну и запорученѣ права конституційнѣ. — Зъ тою самою просьбою звернувъ ся бесѣдникъ и до палаты. Въ Галичинѣ глумлять собѣ зъ конституціи, глумлять собѣ зъ парляменту. Передовсѣмъ меншостямъ національнымъ: Словѣнцямъ, Сербамъ, Румунамъ, Италійцямъ годить ся пригадати, що основнѣ законы суть крѣпостію и обороною кождои меншости передъ загладою. А знову ліберальна лѣвиця, котра зазнае нинѣ на собѣ, що значить меншôсть, повинна пригадати собѣ минувшôсть. Доки лѣвиця стояла на сторожи идеѣ свободолюбнои, доки була поступовою не зъ самои лишь назвы, доти мала силу. Внесене нагляче есть теперь дуже на часѣ, бо реакція зачинае брати верхъ. Слѣпый се мужь державный, що веде Австрію на сей шляхъ. Народы Австріи не зречуть ся нѣколи правъ, выбореныхъ власною кровію. Анѣ канони, анѣ манліхеры, анѣ президентъ міністрôвъ „зъ зелѣзною рукою“ не здержить народу вôдъ тои борбы о свое власне истноване, о свои права.

Промовы Леваковского слухали члены кола польского дуже пильно и лишь кс. Пасторъ зробивъ разъ замѣтку, але сейчасъ дôставъ добру вôдправу вôдъ пос. Пернерсторфера. По Леваковскôмъ промовивъ пос. Романчукъ.

Бесѣдникъ зазначивъ, що въ Галичинѣ мусѣло вже далеко зайти, коли навѣть коло польске внесло интерпеляцію. Що правда, та интерпеляція есть дуже млява, а навѣть докоряе правительству in praeterito за се, чому доси зборôвъ людовыхъ не розвязувало, а pro futuro удѣляе ему раду, щобы власти не хоронили свободы зборôвъ, лишь ихъ розвязували. Така интерпеляція не може нѣкого вдоволити.

До характеристики вôдносинъ галицкихъ навѣвъ пос. Романчукъ численнѣ заборони вѣчь и довѣрочныхъ зборôвъ у всхôдной Галичинѣ. Права конституційнѣ выконують ся въ сей спосôбъ, що майоръ жандармеріи въ Перемышли поучавъ жандармôвъ, щобы при выборахъ остро поступали противъ антіправительственныхъ кандидатôвъ. Вôдповѣдь Баденього на интерпеляцію есть цѣлкомъ недостаточна. Она высказуе радше поглядъ, що заборона зборôвъ есть правиломъ, а дозволене зборôвъ есть выимкою. А однакъ пôсля закона, власти мають лишь приняти до вѣдомости повѣдомлене о зборахъ; о позволеню на зборы не говорить ся въ законѣ.

Третій зъ черги забравъ голосъ пос. Пернерсторферъ: Годѣ зрозумѣти, якъ міністры можуть свобôдно проходжувати ся по салѣ, слухаючи такъ тяжкихъ закидôвъ, пôднесеныхъ попередными бесѣдниками. Мовчане міністрôвъ есть доказомъ, що на нихъ паде вина всѣхъ тыхъ тяжкихъ покривджень. Се, що бесѣдники тутъ навели, есть безличностію и лайдацтвомъ (Frechheit, Gaunerei) властей галицкихъ... [Президентъ перебивае, напоминаючи бесѣдника, що не дозволить на такѣ высказы о правительствѣ и его властяхъ.] Такъ поступають у насъ въ Австріи, а вôдтакъ жадають, щобы нарôдъ поважавъ старостôвъ, котрыхъ мѣсце есть передъ кратками судовыми за надужите власти урядовои. [Президентъ знову напоминае бесѣдника, а пос. Пернерсторферъ заявляе, що острыхъ высказôвъ о галицкихъ старостахъ не може цофнути]. Я стою тутъ на становищи св. Августина, котрый сказавъ: скоро правда есть скандаломъ, то най правда буде высказана, а скандалъ най стане ся! Се все пôдлѣ лайдацтва, а що такъ есть, най про се довѣдають ся старосты. [Президентъ покликавъ бесѣдника до порядку.] Нема порôвнаня мѣжь невôдповѣдностію моихъ высказôвъ, а невôдповѣднымъ поведенемъ тыхъ старостôвъ.

Секретарь міністеріяльный Сімонеллі промовивъ въ имени правительства, стараючись статистикою вôдбутыхъ зборôвъ доказати, що справа ще не такъ зле стоить. Вôдтакъ старавъ ся доказати, що зборы скликуванѣ послами по-за періодомъ выборчимъ пôдпадають пôдъ звычайнѣ постановы закона о зборахъ. [Тѣ выводы правнѣ заступника правительства выкликали мѣжь послами не лишь ознаки обуреня але, просто смѣхъ и кпины. Колижъ Сімонеллі звернувъ ся до палаты зъ зазывомъ, щобы вôдкинула наглячôсть внесеня, пôднесли ся протесты, а д-ръ Люеґеръ крикнувъ: Вамъ зась до того!]

На тôмъ перервано дискусію до нинѣшного засѣданя. До голосу е записаныхъ ще кôлькохъ бесѣдникôвъ. Говорять, що въ имени кола буде промавляти Мадейскій. Рôвножь и Леваковскій забере ще разъ голосъ и буде протестувати противъ высказôвъ заступника правительства.

Про спôлки и стоваришеня господарскѣ.

[Змѣстъ реферату д-ра Костя Левицкого на господарскôмъ вѣчи „Просвѣты“ въ Тернополи.]

Кождый зъ насъ добре вôдчувае, а и самъ щоденно бачить на власнѣ очи тоту правду господарску, що чоловѣкови конче шукати помочи у другихъ людей, якъ его власнѣ силы не выстають на те, щобъ самъ вôнъ мôгъ дати собѣ раду. На тôмъ єдиненю силъ людскихъ въ сильну спôльнôсть стоить нинѣшный устрôй громадъ, краѣвъ и державъ. Але й середъ тыхъ ширшихъ союзôвъ громадныхъ заходить потреба творити новѣ поменшѣ та окремѣшнѣ спôльности помѣжь тыми, котрыхъ вяже въ одну цѣлôсть спôльный интересъ. Потребу такого розумного сполученя добачуемо мы не вôдъ нинѣ середъ нашого найчисленнѣйшого стану хлѣборобского, щобы побôчь просвѣты и самопôзнаня дôйшовъ до добробыту и незалежности, тои гордости кождого свобôдного чоловѣка.

Передше не вôдчувано у насъ потребы якоись окремѣшнои сполуки господарскои помѣжь хлѣборобами, бо громада та родина выстатчали на все. Громада вдавалась давати захистъ на зверхъ, а середъ працѣ зъ родиною находивъ нашь хлѣборобъ свôй чорный хлѣбъ насущный. Нинѣ у насъ вôдносины змѣнились, бо громада, повѣтъ, край и держава що разъ то бôльше потребують брати вôдъ хлѣбороба, а нашѣ сѣльскѣ родины господарскѣ роздробились на пайки. Давнѣ родины господарскѣ, въ котрыхъ пôдъ проводомъ дѣда чи батька жила уся рôдня при купѣ — то першѣ нашѣ спôлки господарскѣ. Тутъ було разомъ бôльше грунту, бôльше худобы, бôльше рукъ до працѣ тай грôшь ховавъ ся. Якъ же перейшло на особне господарство кождого сына и доньки, а вôдтакъ внукôвъ и правнукôвъ, то стало скрутно.

Вже тогдѣ якъ знесено панщину, у насъ хлѣборобы не мали богато грунту и тому право заборонювало дѣлити селяньскѣ грунты та и по смерти господаря сѣльского переходивъ грунтъ на найстаршого сына а другѣ дѣти дôставали сплатъ зъ грунту. Отсе тримало при купѣ великѣ родины господарскѣ. Коли-жъ надано конституцію и нашь селянинъ ставъ свобôднымъ горожаниномъ, то року 1868 знесено заборону дѣленя грунтôвъ селяньскихъ и зъ того часу стало намъ гôрше, не про свобôдне право, але про нашу таки роботу, бо право позваляе дѣлити грунты тамъ де того треба, але не приказуе нѣкому, щобы паювавъ нивы на грядки. Тому то тыхъ малыхъ, подробленыхъ господарѣвъ треба нинѣ знову до купы звести, а спосôбомъ до того е спôлки господарскѣ и промысловѣ. Годѣ всѣмъ жити зъ грунту, тожь одни най ґаздують а другѣ *най беруть ся за ремесло*, торговлю та взагалѣ за промыслъ, щобы всяка робота и ввесь заробокъ ишовъ для насъ.

Мôгъ бы хтось сказати, що у насъ люде не спроможнѣ брати ся за таке дѣло якъ спôлки, але мы маемо живый примѣръ на компаніяхъ бойкôвскихъ, що у насъ спôлки можуть бути та можуть принести великій пожитокъ для сѣльского люду. Хто у насъ не знае Бойкôвъ, тыхъ домородныхъ торгôвникôвъ усякимъ овочемъ, що то у Львовѣ та по иншихъ мѣстахъ удержують великѣ склады та здобули собѣ навѣть славу добрыхъ купцѣвъ, а зъ тымъ имъ самымъ не зле дѣе ся. Бойки мають дуже лихѣ грунты, зъ котрыхъ не годнѣ выжити, тому замѣсць всѣмъ сидѣти на грунтахъ о голодѣ и холодѣ, збираесь ихъ значна часть въ компаніи або спôлки та кождого року беруть ся до гандлю. До компаніи добирають ся люде добре знакомѣ помѣжь собою, щô собѣ довѣряють, бо безъ згоды не може спôлка добре ити. Компанія выбирае собѣ старшого, що старае ся о потрѣбнѣ грошѣ до веденя интересу, спроваджуе товаръ и провадить рахунки, а другѣ наглядають его роботу. Члены компаніи стають до торгу и уторгований грôшь вôддають старшому та кождого дня бере собѣ спôльникъ зъ уторгованыхъ грошей лишь тôлько, кôлько ему конче потрѣбно на прожитокъ. При кôнци торгу рôчного наступае обрахунокъ компаніи. Передовсѣмъ компанія вôддае грошѣ позиченѣ зъ провізією тому, що позичивъ — все одно: чи то спôльникъ чи хто чужій, а остальный чистый заробокъ дѣлять межи себе. Зъ Новымъ рокомъ знову завязують компаніи зъ тыхъ самыхъ людей або зъ иншихъ.

Въ той спосôбъ самѣ нашѣ люде продумали собѣ ось тѣ спôлки, до котрыхъ не треба анѣ призволу власти анѣ нѣякихъ статутôвъ, а тôлько розумного и честного сполученя силъ: мастку и працѣ до спôльного веденя дѣла. Такѣ спôлки могли бы у насъ всюды принести пожитокъ, отъ на примѣръ до скуповуваня и продаваня на спôльный рахунокъ: покладкôвъ, вовны, льну, повѣсма, костей и т. и.; дальше до заарендовуваня обшарôвъ пасовискъ чи то для потребы въ громадѣ, чи то на выпасъ худобы на продажь; до купованя лѣсôвъ на вырубъ або и до закупна бôльшихъ маетностей, щобы ихъ вôдтакъ вôдпродувати господарямъ.

Не гараздъ, але також бѣда спонукала нѣмецкихъ господарѣвъ до закладаня спôлокъ господарскихъ, що то ихъ продумавъ Райфайзенъ, вôйтъ въ прускôмъ краю, ще въ роцѣ 1849. Той нѣмецкій вôйтъ приповѣвъ хлопамъ, що якъ будуть купы держати ся, то поконають лихо и добують ся гаразду. Збиравъ вôнъ прото хлопôвъ по селахъ въ спôлки, але такѣ, що всѣ за одного а оденъ за всѣхъ мають вôдповѣдати, то значить, що якъ спôлка затягне довгъ та вôдтакъ спôльники розберуть межи себе грошѣ позиченѣ, то кождый мае свôй довгъ вôддавати, бо инакше всѣ спôльники вôдповѣдають за того, що не платить. Спôлки тотѣ старали ся о великѣ позички на низькій процентъ, роздавали ихъ своимъ членамъ на сплату довгôвъ лихварскихъ, стали купувати бôльшѣ грунты на парцеляцію межи спôльникôвъ, спроваджувати добре насѣне, товаръ доборный, машины, розмножувати сады и таке инше, що може дати заробокъ хлѣборобови. Але найбôльша заслуга тыхъ спôлокъ господарскихъ е тота, що они дрôбными вкладками членôвъ своихъ и вкладками ощадности по громадахъ, зъ одного боку достатчили потрѣбныхъ засобôвъ грошевыхъ тымъ, що потребують ихъ на господарство або передприемство, а зъ другого боку збудили ощаднôсть злишного гроша, бо кождый господарь може найдрôбнѣйшѣ квоты складати на процентъ въ касѣ позичковôй въ громадѣ, а другѣ господарѣ роззичують тѣ грошѣ на процентъ невысокій до свого господарства та мають помôчь у себе самыхъ, дома, въ громадѣ. Такихъ касъ позичковыхъ е вже теперь тысячѣ и Нѣмцѣ гордѣють ними, бо не лишь пôднесло ся у нихъ господарство сѣльске, але въ тыхъ касахъ лежить нинѣ велике майно хлѣборобôвъ нѣмецкихъ. Зарядъ тыхъ касъ позичковыхъ названыхъ именемъ Райфайзена е дуже простый; бо провадить ихъ голова (звычайно священикъ, учитель або иншій образованый чоловѣкъ) а до помочи мае двохъ дорадникôвъ селянъ и писаря до веденя книгъ...

Тоту розумну гадку пôдняла також наша „Просвѣта“ закладаючи Читальнѣ „Просвѣты“, що мають на цѣли не тôлько ширити просвѣту мѣжь людомъ, але також збирати по селахъ усѣхъ громадянъ до роботы господарскои. Новый статутъ „Просвѣты“ дае намъ спромогу зробити при читальни такôй ссыпъ збôжа або шпихлѣрь, щобы на припадокъ недороду або якои иншои пригоды чле-

Рада державна.

Бôльшу часть вчерашного засѣданя палаты послôвъ заняла дискусія надъ політичными вôдносинами въ Галичинѣ, завдяки наглячому внесеню пос. Леваковского. Сю дискусію подаемо въ окремôй статьи пôсля телеґрафічныхъ справозданъ. Хитро обдумана тактика, опираюча ся на тôмъ, що президентъ міністрôвъ ґр. Бадені вôдповѣвши на интерпеляцію кола польского передъ дискусією надъ наглячимъ внесенемъ, мавъ бы тымъ способомъ злагодити вражѣне фактôвъ пôднесеныхъ въ дискусіи, — не повела ся, бо якъ разъ бесѣдники при наглячôмъ внесеню, послы Леваковскій, Романчукъ, Пернерсторферъ, могли въ своихъ промовахъ выказати нестôйнôсть высказôвъ президента міністрôвъ и тымъ самымъ додати своимъ арґументамъ бôльшои силы. Дискусія надъ наглячимъ внесенемъ не скôнчила ся на вчерашнôмъ засѣданю и буде продовжати ся нинѣ въ середу.

Хôдъ засѣданя бувъ такій:

Пос. Бендель и товаришѣ интерпелюють въ справѣ наданя посады начального редактора для нѣмецкого выдавництва урядовои ґазеты въ Празѣ. Посаду надано радникови Люкешови, котрый завсѣгды уважавъ ся здекляpованымъ Чехомъ.

Зъ лавъ міністерскихъ пôдносить ся президентъ міністрôвъ ґр. Бадені, щобы вôдповѣдати на деякй интерпеляціи.

Найперше вôдповѣдае ґр. Бадені на интерпеляцію лѣвицѣ въ справѣ привѣтнои промовы на католицкôмъ вѣчу въ Сальцбурзѣ, выголошенои намѣстникомъ ґр. Туномъ. — Фактично се правда, — говоривъ ґр. Бадені — що намѣстникъ Сальцбурґа въ имени правительства, отже розумѣе ся за моею згодою, повитавъ вѣче католицке. (*Оплески консерватистôвъ.*) Противъ сего годѣ пôдносити закиды, бо-жь подобнй повитаня поважныхъ корпорацій або зборôвъ часто лучали ся, щобы зазначити, що правительство интересуе ся ихъ розправами. Въ дотычнôмъ случаю вже сама жива участь найширшихъ верствъ населеня а також вага справъ, надъ якими вели ся нарады, мусѣли выкликати повну увагу правительства. (*Дуже добре! — на правици.*) Се такъ справедливе само собою, що не фактъ повитаня, але залишене того повитаня могло бы выкликати невдоволене. (*Оплески на правици.*) Фактъ повитаня, самъ по собѣ, не може бути въ сей способъ толкованый, мовъ бы правительство идентіфіковало ся зъ всѣми розправами и резолюціями, якй запали на вѣчу католицкôмъ. Рôвножъ змѣстъ привѣтнои мовы, хочь бы и мôгъ дати причину до фальшивого толкованя, не може оправдувати обавъ высказаныхъ интерпелянтами. Що до взглядôвъ на заграничну політику, пôднесеныхъ зъ пратискомъ интерпелянтами, то правительство може взяти одвѣчальнôсть на себе. (*Оплески на правици.*) И хочь змагано звернути увагу заграницѣ на привѣтну промову, то однакъ зъ компетентнои стороны не пôднесено противъ сеи мовы нѣякого закиду, а маніфестацію вытолковано собѣ такъ, якъ въ дѣйстности собѣ заслужила. (*Живй оплески на правици; зворушене на лѣвици.*)

Вôдтакъ наступила вôдповѣдь ґр. Баденього на интерпеляцію кола польского. Вôдповѣдь оплескувано дуже мляво зъ стороны польскихъ послôвъ. (Змѣстъ вôдповѣди у вступнôй статьи.)

Міністеръ обороны краевои ґр. Вельзерсгаймбъ вôдповѣдавъ на три интерпеляціи. Справу зневаженя офіциромъ редактора у Вілляху розслѣджено судово и заряджено покаране виновного. — Въ справѣ покалѣченя офіциромъ одного урядника въ Новôмъ Санчи заряджено слѣдство и покарано виновного. — Доставы для маґазину войскового въ Будапештѣ роздѣлюють ся пôсля пропорціи квотовои, а пôсля розрахунку призадають для угорского промыслу.

Пос. Романчукъ поставивъ интерпеляцію, длячого доси не *наступили вôдповѣди* на многй интерпеляціи зъ попередной сесіи.

Пос. Пацакъ пытавъ міністра судôвництва, чи предложить теперѣшному парламентови новелю до закона прасового.

Пос. Борковскій поставивъ нагляче внесене о запомогу для погорѣлцѣвъ въ Шершенôвцяхъ. Внесене придѣлено комісіи буджетовôй.

Приступлено до порядку денного. Пос. Пацакъ мотивувавъ свое нагляче внесене въ справѣ покликуваня послôвъ на свѣдкôвъ що-до автентичности промовъ, якй выголосили въ тѣлахъ парляментарныхъ. Сей обовязокъ, пôсля гадки бесѣдника, нарушуе посольску ненарушимôсть, тожъ комісія для посольскои ненарушимости повинна до 14 днѣвъ предложити палатѣ справоздане о тôмъ внесеню. — Міністеръ судôвництва Ґляйспахъ заявивъ, що не мае нѣчого противъ наглячости внесеня и правительство возьме участь въ нарадахъ комісіи надъ тою справою. — По промовахъ кôлькохъ послôвъ ухвалено наглячôсть внесеня.

Приступлено до дискусіи надъ наглячимъ внесенемъ пос. Леваковского. Дискусія тревала три годины и закôнчить ся ажь на нинѣшнôмъ (въ середу) засѣданю.

— —

Ситуація парляментарна зачала прояснювати ся. Лѣвиця нѣмецка по двудневыхъ нарадахъ ухвалила була голосувати за вôдосланемъ буджету до комісіи буджетовои, се значить, що годить ся на ухвалене буджету а не провізоріи буджетовои. Впрадѣ въ дотычнôмъ комунікатѣ сейчасъ и застерѣгае ся лѣвиця противъ такои интерпретаціи, мовъ бы зъ сеи ухвалы можна було заключати о політичнôмъ становиску лѣвицѣ, — однакъ того рода тактика опозиційна лѣвицѣ выглядае на киване пальцемъ въ чоботѣ.

По вôдповѣди ґр. Баденього на интерпеляцію въ справѣ промовы намѣстника ґр. Туна на вѣчу католицкôмъ — лѣвици отворяли ся очи. Рѣшучимъ и безвзгляднымъ зазначенемъ становиска правительства давъ ґр. Бадені пôзнати, що ему не залежить на лѣвици, лишь противно старае ся оперти на сторонництвѣ клерикально-консервативнôмъ. Въ наслѣдокъ сеи вôдповѣди зажадали деякй бôльше радикальнй члены лѣвицѣ, щобы на нинѣшнôмъ засѣданю отворено дискусію надъ вôдповѣдію. Рôвножъ обговорювано евентуальнôсть обструкційнои тактики зъ стороны лѣвици при нарадахъ буджетовыхъ. Многй послы, котрй записали ся *були за бесѣдникôвъ* pro въ дискусіи буджетовôй, переписали ся по вôдповѣди ґр. Баденього на бесѣдникôвъ contra. Ситуація стала ся дуже непевною, такъ що навѣть п. Яворскій вôзвавъ телеґрафічно всѣхъ неприсутныхъ членôвъ кола польского, щобы прибули до Вѣдня.

Въ комісіи буджетовôй порушено справу пôдвысшеня платнѣ урядникôвъ. Міністеръ Бѣлиньскій заявивъ, що пôдвысшене платнѣ *може наступити* ажь по ухваленю податку вôдъ пива и горѣвки, а що сей податокъ зависить вôдъ угоды зъ Угорщиною, котра ажь въ 1898 р. може довершити ся, то й справа пôдвысшеня платнѣ урядникôвъ може ажь тогдѣ наступити.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Тронова рѣчь, котрою цѣсарь дня 5 с. м. закрывъ угорскій парляментъ, згадуе заразъ на вступѣ про памятну въ исторіи угорского народу хвилю, въ котрôй соймъ доходить до кôнця: е нею обхôдъ угорского тысячилѣтя. Цѣсарь дякуе Богу, що таке свято можна було обôйти въ мирѣ, и высказуе також зôбранымъ палатамъ подяку за оказану вѣрнôсть и любовь. Въ звязи зъ обходомъ тысячилѣтя остае також надѣя, що мае велике мѣжнародне значѣне: се отворене Зелѣзныхъ Ворôтъ, уреґульованыхъ Угорщиною на пôдставѣ мандату, удѣленого берлиньскимъ договоромъ австрійско-угорскôй монархіи. Вôдтакъ каже тронова рѣчь: „Зъ радостію скористали Мы зъ тои нагоды, щобы вôдвѣдати Его Милôсть короля Румуніи въ его столици и скрѣпити тамъ щиро дружнй, добрй вôдносины, якй мѣжь нами були вже вôдъ давна. Зъ вдячными чувствами згадуемо те сердечне и свѣтле приняте, якого Мы дôзнали въ тôй подорожи такъ изъ стороны Его Милости короля Румуніи и его найдостойнѣйшои родины, якъ и зъ стороны всего населеня Румуніи. Взагалѣ можемо васъ зъ радостію повѣдомити, що Мы остаемо зъ всѣми державами въ якъ найлѣпшихъ дружныхъ вôдносинахъ; а те управляе Насъ до певнои надѣѣ, що миръ такожъ и на дальше не буде нарушеный.“ Дальше переходить тронова рѣчь всѣ справы, полагодженѣ уступаючимъ соймомъ, почавши вôдъ незвычайно важныхъ законôвъ, управильняючихъ церковно-політичнй справы. На остатокъ згадуе ся про приготовляючй кроки до реґуляціи валюты; справа ще не полагоджена вповни, бо вымагае она розваги, щобы могла мати обезпеченый успѣхъ. Однако приготовлено все, щобы усунути перешкоды въ выплатахъ готôвкою. Тронова рѣчь кôнчить ся поясненемъ причинъ скорѣйшого закрытя парляменту. Справа продовженя мытового и торговельного союза зъ другою половиною монархіи, управильнене внѣшнихъ економічныхъ справъ, установлене квоты на спôльнй выдатки монархіи на дальшихъ 10 лѣтъ, — справы тй до спокôйного, зрѣлого та розважного полагодженя вымагають довшого часу, нѣжь оставало ся ще уступаючому соймови, особливо, коли до того зважити, що треба бы було ще и буджетъ на слѣдуючій рôкъ установити.

Закрытый отсе соймъ угорскій зôбравъ ся було перший разъ дня 22 лютого 1892 р., отже мôгъ бувъ ще радити до 21 лютого 1897. Тогдѣшнй выборы переводивъ ще президентъ міністрôвъ Сапарі и здобувъ собѣ значну бôльшôсть соймову. Але справа церковно-політичныхъ реформъ змусила его вже въ падолистѣ 1892 р. до уступленя. Зъ днемъ 21 падолиста того року наставъ по нимъ Векерле; але сей знову спровадивъ на себе въ сѣчни 1895 р. невдоволене короны, и 11 сѣчня того року обнявъ керму бар. Банфі.

Угорскій соймъ складае ся зъ 413 послôвъ зъ Угорщины и 40 послôвъ хорватскихъ, котрыхъ пôсля угорско-хорватскои угоды высылае загребскій соймъ. Хорватскй послы не голосують надъ справами міністерства справъ внутрѣшныхъ, просвѣты и исповѣданъ та судôвництва, бо тй справы полагоджуе для Хорватіи тамошна управа краева та соймъ загребскій. Въ р. 1892 на 413 угорскихъ мандатôвъ мало правительственне чи то ліберальне сторонництво 245, сторонництво независимости 103, сторонництво народне ґр. Апонія 62 послôвъ, а 4 не належало до жадного сторонництва. А що хорватскй послы завсѣгды вдуть зъ правительствомъ, то зразу опозиція мала всего бôльше менше 160 голосôвъ въ соймѣ на 453. Зъ уступленемъ Сапарія выступило зъ сторонництва ліберального 30 послôвъ такихъ, що противили ся цивильнымъ вѣнчанямъ, та утворили окрему фракцію; але она не мала опôсля нѣякого вызначнѣйшого значѣня анѣ окремои назвы. Сторонництво независимости розпало ся згодомъ на двѣ фракціи, зъ котрыхъ теперь була одна пôдъ проводомъ Кошута, а друга, бôльша, пôдъ проводомъ Уґрона.

Крôмъ тыхъ давныхъ сторонництвъ творить ся теперь нове сторонництво католицке, а черезъ те могуть въ новôмъ *соймѣ* настати деякй змѣны що-до уґрупованя сторонництвъ.

— —

Зъ Царгороду звѣщають, що въ послѣдныхъ дняхъ увязнено тамъ богато Туркôвъ, по найбôльше студентôвъ и софтôвъ, пôдозрѣлыхъ о участь въ молодо-турецкôмъ руху.

Межи ватагою македоньского повстанця Бруфаса, котрого впрочôмъ турецкй вѣсти вже кôлька разôвъ усмерчували, а вôддѣломъ турецкого войска мала зайти завзята битва, въ котрôй Туркôвъ побито на прахъ. Бруфасъ мавъ до ґубернатора писати, щобы згодивъ ся на обопôльну *вымѣну* полонникôвъ.

Якъ доносять зъ Атенъ, оголошено въ Македоніи вôдозву, въ котрôй султанъ взывае христіянъ, щобы заховували ся спокôйно и не спомагали ворохобникôвъ, що заходять зъ Греціи. Заразомъ звѣщае вôдозва, що вже комісія робить надъ выготовленемъ реформъ. Бажане Бруфаса що-до вымѣны полонникôвъ вôдкинено и выслано противъ него сильный вôддѣлъ войска. Бруфасъ готовъ въ разѣ конечности перебити полонникôвъ.

Въ Кандіи станъ рѣчи мае бути дуже сумный. Турки, що поутѣкали були до мѣста, не хотять теперь вертати, *бо боять ся насильства* изъ стороны христянъ. Щобы вернути до своихъ осель, жадають и грошій и проводу войска. А що не уволено доси ихъ жаданю, то сидять въ мѣстѣ, де черезъ те панує застрашаюче перелюднене. Е малй домы, де тисне ся по кôльканацять родинъ.

Царска пара въ Франціи.

Въ недѣлю вечеромъ приѣхавъ президентъ републики Форъ до Шербурґу. На другій день раненько выправивъ ся адміралъ Жерве зъ 22 що найкрасшими и найлѣпшими военными кораблями на стрѣчу царя. Зъ пристани въ Портсмесѣ, де царска пара всѣла на свôй яхтъ, на „Полярну звѣзду“, 14 анґлійскихъ кораблѣвъ проводять еи въ дорозѣ до Шербурґу. На половинѣ дороги французка ескадра, що вже зъ Шербурґу выплывала въ двохъ рядахъ, зробила зворотъ и, беручи царскій яхтъ въ середину, обôймила дальшій провôдъ. Анґлійска ескадра, повитавши французку 21 выстрѣлами пушечными, завернула домôвъ. Жерве взявъ зъ собою почтовй голубы, щобы ихъ выпустити заразъ въ хвили стрѣчи зъ царскимъ судномъ. Тымчасомъ въ Шербурґу ждуть зъ нетерпеливостію повороту голубôвъ. Але ще зъ бôльшою нетерпеливостію ждуть въ Парижи вѣстій зъ Шербурґу. Щó скаже царь на привитане? Якъ скаже? якимъ тономъ?... Ажь серце товче ся въ грудяхъ! Коли надôйде вѣсть, що царь на привѣтъ вôдповѣвъ теплымъ, любязнымъ словомъ, тогдѣ въ Парижи одушевлене перейде всяку мѣру; люде подурѣють зъ радости. А якъ инакше?... Не дай Боже дôждати!

Въ ночи на понедѣлокъ упала въ Парижи злива, що тревала кôлька годинъ та богато напакостила по пристроєныхъ вже улицяхъ. Розумѣе ся, що Парижане заразъ забрали ся поправляти всякй ушкоды, тымъ бôльше, що въ понедѣлокъ гарно розъяснило ся небо. Цѣле мѣсто чудно пристроєне; всюды повно цвѣтôвъ, повно мистецкихъ приладôвъ до пышного освѣтленя електричного. Поля елізейскй и майданъ Конкордіи держать у всѣмъ передъ. Тôлько части мѣста, замешканй робôтниками не змѣнили свого звычайного выгляду, не прибрали святочного одягу.

Царь, звиджуючи публичнй будôвлѣ, зачне вôдъ церкви Notre dame. Се спонукало кардинала архіепископа парижского, що выдавъ до духовеньства своеи діецезіи листъ пастирскій, котрымъ запоряджуе молитвы за здоровле царя и гараздъ обохъ сполученыхъ народôвъ. Кардиналъ пригадуе заходы папы Льва XIII. около сполученя всѣхъ христіянъ въ нѣдрѣ однои католицкои церкви и бачить въ тôмъ, що царь передовсѣмъ заверне до церкви Notre dame, добрый для заходôвъ папы знакъ неба.

Наплывъ людій до мѣста такъ величезный, що въ понедѣлокъ числено вже чужихъ на два міліоны, а все ще безъ перервы каждый поѣздъ привозить тьму гостій. Всѣ готелѣ переповненй, а живнôсть дорожѣе зъ каждою хвилею.

ны громады мали де заратувати ся; закладати спôльнй касы позичковй, щобы помагати членамъ дешевыми позичками на сплату довгôвъ лихварскихъ, на закупно грунту, товару, доброго зерна, нарядôвъ господарскихъ або на якій промыслъ а також закладати касы щадничй, щобы заощадженый грôшь ишовъ намъ на пожитокъ. Тому треба намъ всѣмъ якъ одному ставати разомъ до тои роботы розумнои бо въ громаднôмъ сполученю сила наша а въ розъединеню упадокъ и нужда! Тому то, що у насъ господарѣ не держать ся разомъ та наше господарство рôльне чимъ разъ упадае, задумало правительство завести нову рѣчь, то е примусовй спôлки господарскй, до чого внесло вже въ радѣ державнôй предложене закону що-до утвореня заводовыхъ стоваришень рôльничихъ. Пôсля того предложеня мае бути въ каждôмъ повѣтѣ судовôмъ повѣтове стоваришене рôльникôвъ а въ каждôмъ краю краеве стоваришене рôльникôвъ. Членами тыхъ стоваришень мають бути всѣ властителѣ посѣлостей грунтовыхъ, що е призначенй до управы рôльнои або лѣсовои. Цѣль тыхъ стоваришень е полѣпшати вôдносины моральнй и матеріяльнй господарѣвъ сѣльскихъ ширенемъ почутя спôльности, поучуванемъ, пôдмаганемъ и заступствомъ интересôвъ стану рôльничого а до того мали бы тотй стоваришеня удержувати маґазины збôжа для користнои продажѣ; скуповуване збôжа вôдъ рôльникôвъ для великихъ доставъ; удержувати добре насѣне и наряды господарскй для рôльникôвъ; старати ся о дешевый кредитъ для рôльникôвъ; старати ся о уладжене користныхъ цѣнъ збôжа и вышукуване торгôвъ на позбуте збôжа; постарати ся о обезпечене на припадокъ смерти, хоробы або неспосôбности до працѣ; вышукувати зарôбкôвъ и удѣляти заступства правного. Отже широкій кругъ дѣланя та до его переведеня треба двохъ рѣчей: людей и гроша. Потрѣбнй грошѣ мають зôбрати ся додатками до податкôвъ, отже тягаръ податковый знову зôбльшить ся.

Людей добрй и волѣ и дѣяльныхъ мае доставити станъ рôльничій, котрый стане выбирати зарядъ тыхъ стоваришень. Мати будемо прото автономічнй орґаны рôльничй а по досвѣдѣ пережитôмъ зъ нашими урядами автономічными (Радами повѣтовыми) мусимо стеречи ся, щобы на насъ не спавъ новый тягаръ безъ пожитку для хлѣборобôвъ. Сама рѣчь тыхъ стоваришень рôльничихъ представляесь добре, бо тамъ каждый господарь мусить приступити а тымъ чиномъ заводовй стоваришеня рôльникôвъ вôдъ разу будуть мати велику силу, та чого не доконають добровôльнй (приватнй) товариства, то можуть перевести заводовй стоваришеня. Але до того потрѣбно, щобы въ тыхъ стоваришеняхъ лучили ся тотй господарѣ, що мають однаковй интересы, то е щобы передовсѣмъ бôльшои посѣлости не лучено зъ меншою посѣлостію, бо тодѣ будемо мати тутъ такій самъ пожитокъ якъ зъ нинѣшныхъ Радъ повѣтовыхъ: бôльша посѣлôсть буде себе ратувати а нашъ хлѣборобъ буде хиба платити! Коли маемо платити, то для себе, щобъ мы самй могли собѣ уладити тй стоваришеня заводовй, якъ намъ треба. Про се треба вамъ всѣми силами добивати ся передъ радою державною и передъ соймомъ краевымъ.

Намъ теперь не часъ жалувати ся на бѣду або марно тратити ся шукаючи долѣ за водами. Тутъ треба намъ разомъ горнути ся до громаднои роботы господарскои. Усѣ станы суспôльнй вяжуть ся до обороны своихъ интересôвъ: урядники, священики, адвокаты, мѣщане офіціялісты, купцѣ и промысловцѣ а нашъ хлѣборобъ мае все блукати ся на самотѣ. Чи то въ спôлкахъ або товариствахъ добровôльныхъ, чи прийдесь въ заводовыхъ стоваришеняхъ маймо на увазѣ спôльный громадскій интересъ а то що здобудемо власнымъ трудомъ стане намъ найпевнѣйшимъ добромъ и доведе насъ до гаразду народного.

Вô вторникъ мавъ вôдбути ся вечеромъ обѣдъ на честь царскои пары въ елїзейскôй палатѣ. На обѣдъ запрошено 200 осôбъ. Въ свѣтлôй сали, збудованôй за Карнота, мали ставути чотири столы. Одинъ зъ нихъ, уставленый на пôдвысшеню, призначеный для царскои пары, президента и его жены, президентôвъ обохъ палатъ, президента мінїстрôвъ и мінїстра справъ заграничныхъ, амбасадора россійского и французского; всего при тôмъ столѣ мае засѣсти 18 осôбъ.

Въ дипльоматичныхъ кругахъ говорять, що царь на всѣхъ принятяхъ и урочистостяхъ мае выступати въ одежи цивільнôй чи то въ фраку; але вѣсть ся потребує потверджения. На войсковôй парадѣ въ Шальонѣ явить ся царь на власнôмъ кони, нарочно спроваджевôмъ зъ Россіи. Французске міністерство ладило якогось иншого пышного коня, та царь подякувавъ, але не хотѣвъ его приняти.

Для безпеченьства царя запоряджено всякй можливй осторожности. Вся дорога зъ Шербурґу до Парижа остае пôдъ найострѣйшимъ доглядомъ. Всѣхъ мостôвъ, віадуктôвъ, тунелѣвъ и т. д. стережуть безперивно жовнѣрѣ, а вôдъ часу до часу оглядають ще урядники зелѣзницѣ. Въ часѣ переѣзду царя якъ найострѣйше забороненый приступъ до двѣрцѣвъ и до шляху. Жандармерія, войско и мѣсцевй власти — всьо на ногахъ. При въѣздѣ царя до Парижа, якъ доносить Figaro, мае поліція наказъ стояти при дорозѣ лицемъ до людий, щобы мали ихъ на оцѣ.

Въ ночи на недѣлю непримирнй соціялїсты уладили два вѣча, звереней противъ Россіи. Говорено о неприроднôмъ союзѣ републики зъ царемъ-самодержцемъ, тираномъ и т. д. Одинъ бесѣдникъ казавъ навѣть, що царь приѣздить вышпіонувати французскій пролетаріятъ то вôдтакъ разомъ зъ иншими монархамъ злучить ся до поборюваня соціялїзму. Одинъ дневникъ соціялїстичный натякує, що соціялїстичнй послы вôдкинуть въ парламентѣ кредиты на приняте царя, бо не знають анѣ цѣни и пожиточности царскои гостины, анѣ о договорѣ зъ Россією. Figaro, выступаючи противъ соціялїстичныхъ, Россія неприхильныхъ демонстраций каже, що безъ сумнѣву е революційный комітетъ, котрый хоче навѣть перервати шпалѣръ и зневажити царя; длятого правительство повинно выступити енерґічно противъ ворохобникôвъ.

☞ **Звертаємо увагу нашихъ Вп. передплатникôвъ, що небавомъ кôнчить ся третій чвертьрôкъ та що крайна пора вырôвнати залеглости и надсылати дальшу передплату. Залеглости въ передплатѣ у насъ значнй, тожь мы мусѣли бы застановити дальшу высылку нашои часописи неточнымъ передплатникамъ.**

НОВИНКИ.

— **Про господарске вѣче товариства „Просвѣты" въ Тернополи** подаемо на-теперь, що вѣче вôдбуло ся пôсля оголошенои проґрамы. Нарады вѣча розпочались о годинѣ 3 ôй пополудни въ сали „Сокола" при участи по-надъ 200 селянъ и кôльканацяти священикôвъ. Вѣче отворивъ голова філїи о. Євстахій Цурковскій, по чôмъ провôдъ нарадъ обнявъ директоръ Василь Нагôрный. Реферували: д-ръ Кость Левицкій про спôлки и стоварищеня господарскй и о. проф. Антôнъ Глодзиньскій про управу рôлѣ и значѣне плодозмѣну въ господарствѣ. За-для широкои та поучаючои дискусіи, яка вывязала ся надъ тыми рефератами, мусѣли зôйти на-теперь зъ порядку дневного дальшй рефераты, и наступило льосоване премій господарскихъ. — По вѣчу вôдбувъ ся концертъ пôдъ управою о. Остапа Нижанковского и выпавъ вповнѣ вдоволяючо; мѣжь иншимъ гра на цитрѣ выкликувала бурю оплескôвъ. Публики було повно, то надѣятись, що и дохôдъ на закупно мундуркôвъ для убогои рускои молодежи ґімназіяльнои буде значный. По концертѣ вôдбула ся въ комнатахъ „Бесѣды" спôльна забава при музицѣ и середъ загальнои веселости протягнула ся до рана.

— **Похоронъ бл. п. Юлїи Шашкевичевои**, вдовы по бл. п. Маркіянѣ, вôдбувъ ся вчера зъ полудня. По вôдправѣ обряду похоронного въ домѣ жалобы при площи Бенедиктиньскôй — вынесено чорну металеву домовину на каравань, за нею вѣнець вôдъ народно-рускихъ товариствъ, и похôдъ двигнувъ ся. Похоронъ вели оо. крил. А. Василевскій и И. Чапельскій и оо. А. Темницкій, Д. Лопатиньскій, К. Яримовичъ и Т. Лежогубскій черезъ ринокъ и улицѣ Руску, Пôдвале на кладовище Личакôвске. Домовину зложено въ мурованôмъ гробѣ побôчь домовины Маркіянової.

— **Зъ Станиславова** пишуть намъ зъ дня вчерашного: Въ дняхъ 6, 7 и 8 с. м. вôдбувае ся въ станиславôвскôй катедрѣ торжество 300-тнои рôчницѣ унїи берестейскои. Першого дня вôдслуживъ Епископъ Юліянъ Куиловскій торжественну литургію въ сослуженю крилошанъ Капітулы; при литургіи спѣвавъ хоръ бурсакôвъ. На богослуженю явились и представителѣ властий и корпусъ официрôвъ зъ ґенералами Залескимъ и Кравсомъ. Зъ причины слоты наспѣла лишь одна процесія зъ близького Княгинина. Молодѣжь деякихъ школъ [Русины и латиники] мала сего дня феріи зъ богослуженемъ та ескортою; друга часть молодежи зъ иншихъ заведень шкôльныхъ буде мати такй феріи въ середу. Народу зъ сѣлъ явило ся въ церквѣ досыть мимо слоты. Довшу проповѣдь выголосивъ о. крил. д-ръ Гробельскій о значѣню унїи у взглядахъ доґматичнôмъ и историчнôмъ. Церковь була вôдповѣдно украшена смерековою зеленію.

О 1 ôй годинѣ вôдбувъ ся у Епископа обѣдъ для начальникôвъ урядôвъ и школъ. Въ обѣдѣ тôмъ взяли участь: цѣла капітула, чотири парохи зъ деканату станиславôвского, сотрудники катедральнй, катихитъ Семенôвъ и д-ръ Литвиновичь, войсковый капелянъ о. Куницкій и парохъ карного дому о. Трачь; дальше: лат. парохъ инфулатъ Кершка, вôрменьскій парохъ Ромашканъ, лат. катихитъ ґімназіи Домбровскій и одинъ Єзуитъ; дальше: ґенералы Залескій и Кравсъ, полковникъ краевои оборовы Лябре, пôдполковникъ уланôвъ Ерліхъ и начальникъ маґазину провіянтового майоръ Ткачкевичь; дальше: ц. к. староста Прокопчицъ зъ комісаремъ Дѣдушицкимъ, президентъ суду Боржемскій зъ радникомъ Комарницкимъ и адъюнктами Ґелатовичемъ и Криницкимъ, прокураторъ Гінце, директоры ґімназіи и школы реальнои Керекярто и Чачковскій, начальникъ дирекціи скарбовои Маевскій, старшій поборець Ковальчевскій, д-ръ Конкольнякъ, адвокатъ д-ръ Мандичевскій, дѣдичѣ Ромашканъ, Ябленовскій и Брыкчиньскій junior, — всѣхъ осôбъ було на обѣдѣ 45. Тоасты розпочавъ Епископъ: въ честь папы по руски и по польски, въ честь цѣсаря по нѣмецки, вкôнци въ честь кардинала по польски. Вôдтакъ пôднесли тоасты: кс. Кершка въ честь Епископа, а начальникъ дирекціи скарбу Маевскій въ честь Капітулы.

У всѣхъ трехъ дняхъ торжества проповѣдае на вечѣрни д-ръ богословія о. Хомишинъ. Въ середу [7-ого жовтня] вôдправить ся вôрменьска служба Божа, а по нѣй латиньска; латиньску вôдправить катихитъ ґімназіи кс. Домбровскій а проповѣдь выголосить катихитъ семинаріи учительскои кс. Скарбовскій. Въ четверъ буде архіерейска служба Божа въ сослуженю Капітулы, а проповѣдь выголосить д-ръ Литвиновичь. Пôсля проґрамы мають черезъ всѣ три днѣ [сли буде погода] по вечѣрни ити зъ катедры процесіи до одного зъ трехъ костелôвъ тутешныхъ. Въ середу мають прибути до катедры процесіи зъ сѣлъ Радча, Иванôвки и иншихъ. Въ середу и въ четверъ дае Епископъ обѣды для дѣйствуючого духовеньства.

— **Выдѣлъ рускои Бурсы въ Стрыю** подае до загальнои вѣдомости що вечерокъ зъ танцями, устроеный тамъ на дохôдъ интернату рускои Бурсы принѣсъ такй доходы: Зô вступу при касѣ вплинуло 81 зр. 50 кр. а по потрученю выдаткôвъ въ квотѣ 59 зр. 32 кр. остало ся чистого доходу 22 зр. 18 кр. Кромѣ того зложили наддатки Р. Т.: катихитъ рускои ґімназіи зô Львова о. Дорожиньскій 3 зр.; о. пралатъ Левъ Шанковскій и о. Амвр. Поляньскій зô Стрыя, п. Перегинець зъ Калуша и о. Теофіль Шуровскій по 1 зр.; а п. Шипайло судья зъ Медвиничь и о. Яцишинъ зъ Олексичь по 50 кр.; — также зволили при нагодѣ вечерка прислати Р. Т.: о. Юховичь зъ Корчина о. Вол. Сельскій зъ Лукавицѣ и проф. Ґецѣвъ зъ Ряшева по 2 зр., а проф. Юл. Костецкій зô Стрыя 1 зр. За сй дары складае выдѣлъ товариства щиро-руске спаси-Бôгъ!

— **Зъ Равского пишуть намъ**: Дня 3. жовтня с. р. вôдбуло ся въ селѣ Голôмъ поблагословене угольного каменя пôдъ будову новои мурованои церкви. По вôдправѣ службы Божои трема сусѣдными священиками и по гарнôй проповѣди поблагословивъ угольный камѣнь потелицкій деканъ о. И. Гавришкевичь. Церковь тая, що здвигне ся пôсля планôвъ п. Васеля Нагôрного, мае коштувати 17.000 зр. и, пôсля оцѣнки знатокôвъ, буде окрасою домôвъ Божихъ равского повѣту.

— **На фондъ будовы руского театру у Львовѣ** збиравъ складки въ Камѣнцѣ струмиловôй [на просьбу комітету будовы театру] также помершій тамтого тыждня у Львовѣ нотарь бл. п. д-ръ Кароль Ленартовичь, а зôбраный грошь умѣщувавъ ва щадничу книжочку тамошного товариства задаткового. По его смерти родина зложила тую книжочку [ч. 731] до рукъ тамошного начальника суду п. Кароля Пôдляшецкого, а вôнъ зреалізувавъ ее, пôднявши зъ касы каменецкого товариства задаткового 40 зр. 67 кр. [36 зр. капіталу + 4 зр. 67 кр. вôдсоткôвъ] и вразъ зъ рахункомъ передавъ черезъ нашу Редакцію до фонда будовы театру.

— **Огнѣ.** Страшне нещастє постигло мѣстечко Щуровичѣ въ повѣтѣ брôдскôмъ. Огонь знищивъ тамъ 118 домôвъ, фôльварокъ и приходства зъ церквою и костеломъ. До 700 мешканцѣвъ остало ся безъ даху и хлѣба. Шкоду обчислюють на 300.000 зр.

— **Нове жерело нафты** въ глубинѣ 350 метрôвъ вôдкрыто въ Схôдници за Бориславомъ, въ лѣсѣ званôмъ Загаръ. Жерело се таке убивне, що скôльностію добуванои ропы перевысшае всѣ иншй схôдницкй жерела разомъ.

— **Ц. к. краєва рада шкôльна** рѣшила зачислити книжку п. заг. „Читанка руска для третої класи шкіл середних, Львів, накладом фонду краєвого" до книжокъ дозволеныхъ для ужитку въ ґімназіяхъ зъ языкомъ выкладовымъ рускимъ и до науки руского языка въ школахъ середныхъ зъ языкомъ выкладовымъ польскимъ. Цѣна оправленого примѣрника 1 зр. 20 кр.

— **„Prodana nevesta"**, красна опера ческого композитора Сметаны, була оногды выставлена перший разъ въ цѣсарскôй оперѣ вѣденьскôй. По нѣмецкихъ театрахъ, навѣть за границею, була она грана вже перше. Що въ дворскôй оперѣ вѣденьскôй выведено Prodan-у nevest-у на сцену ажь такъ пôзно, се треба приписати вплывамъ кругôвъ неприязныхъ Чехамъ. Вплывы тй перемôгъ ґенеральный интендантъ дворского театру Чехъ баронъ Безецни и Prodana nevesta доступила чести бути тамъ выставленою 4 ого с. м. въ день именинъ цѣсаря, въ котрôмъ то дни пôсля звычаю що року грають якусь премієру. И показало ся, що опера Сметаны доступила у Вѣдни великого успѣху. Цѣлый театръ бувъ биткомъ заповненый; білетôвъ не выстало. Режисерія [пôсля взôрця зъ Праги], спѣвъ и гра артистôвъ, вкôнци орхестра — всьо выйшло знаменито. Публика одушевляла ся зъ кождымъ актомъ все бôльше, а по послѣднôмъ актѣ выкликала персоналъ спѣвочій ажь двацять и два разы.

— **Дръ Юлій Ґреґръ**, редакторъ Národn-ыхъ List-ôвъ, провôдникъ сторонництва молодоческого, — про котрого смерть була вже у насъ коротенька згадка — померъ въ ночи на недѣлю въ своѣй посѣлости „na Dole" коло Лібшицъ по довгôй недузѣ мозковôй, котра почала ся у него вже передъ двома роками, а остатными мѣсяцями умъ его помрачила. По занедужаню вôнъ очевидно мусѣвъ усунути ся вôдъ довголѣтнои своеи дѣяльности політичнои и публицистичнои, здавши редакцію Nar. List ôвъ редакційному комітетови зъ пятьохъ членôвъ, а самъ оставъ ся въ безчинности пôдъ опѣкою родины. [По нѣмъ остала ся вдова и одинацятеро дѣтей: пять сынôвъ и сѣмь дочокъ, зъ котрыхъ три замужнй.] Смерть д-ра Юлія Ґреґра, хочь сподѣвана, выкликала у Чехôвъ велике вражѣне. Зô всѣхъ сторôнъ Чехіи наплывае безлѣчь телеґрамъ сочувства. Похоронъ вôдбувае ся нинѣ.

Д-ръ Юлій Ґреґръ родивъ ся въ Чехіи 1831 р.; отець его бувъ лѣсничимъ. Скôнчивши въ Празѣ университетъ осягнувъ въ сѣчни 1859 р. степень доктора правъ а вôдтакъ ставъ конціпіентомъ адвокатскимъ въ Фрідляндѣ. Зъ-вôдтамъ незабаромъ, въ падолистѣ 1860 р., перенѣсъ ся до Праги, дôставши концесію на выдавництво політичного дневника, котрому давъ назву „Národní Listy". Концесія тая зъразу перейшла була у спôввласнôсть патріотичнои консорціи, на котрои чолѣ стояли д-ръ Палацкій и д-ръ Ріґеръ. Перше число Nar. List-ôвъ вышло 1 сѣчня 1861 р. Але вже въ осени 1861 р. консорція вôддала Nar. Listy д-рови Юлієви Ґреґрови на выключну власнôсть и вôдъ того часу вôнъ бувъ до смерти властителемъ сего дневника и довѣвъ его на такій ступѣнь розвою, що Nar. Listy е нинѣ найбôльшимъ дневникомъ ческимъ и однымъ зъ найбôльшихъ въ монархіи. Одвѣчальнымъ редакторомъ Nar. List ôвъ бувъ д-ръ Юл Ґреґръ лише вôдъ 1 сѣчня 1861 до 27 жовтня 1862 р. Въ часѣ переслѣдуваня Чехôвъ за Шмерлінґа поставлено его 5-ого червня 1862 передъ вынимковый сенатъ судейскій за цѣлый рядъ провинъ прасовыхъ и по 10-дневнôй розправѣ засуджено его за злочинъ нарушеня публичного спокою и порядку та за провину пôдбурюваня на чотири мѣсяцѣ тяжкои вязницѣ и 1300 зр. утраты зъ кавціи, а заразомъ на утрату горожаньскихъ правъ, на утрату докторского степеня и права бути редакторомъ. Опôсля высшій судъ змѣнивъ сю кару лишь о стôлько, що скасувавъ кару грошеву, а кару вязницѣ пôдвысшивъ зъ чотирохъ на десять мѣсяцѣвъ. Въ часѣ, заки ще вырокъ ставъ правосильный, Юлій Ґреґръ заложивъ бувъ свою друкарню, але по правосильности вироку вôднято ему и концесію на друкарню. Тогдѣ всѣ свои концесіи Юлій Ґреґръ перенѣсъ на своего брата, звѣстного посла и члена ческого выдѣлу краевого д-ра Едварда Ґреґра, котрый также пôдчасъ увязненя брата вѣвъ редакцію Nar. List ôвъ. Юлій Ґреґръ за весь часъ — за міністерствъ Шмерлінґа, Белькредіого, Карлоса Ауерсперґа, Потоцкого, Гогенварта, Адольфа Ауерсперґа, Ляссера, Таффого и ще Віндішґреца гравъ выдатну політичну ролю и сильно вплывавъ на вôдносины політичнй въ Чехіи. За Ляссера, котрому йшло о зломане опору Чехôвъ противъ рады державнои и о пôдкопане вплыву ческои прасы, увязнено д-ра Юлія Ґреґра [а также выдавця Politik Скрейшовского и выдавця часописи Naše Listy проф. Ферд. Шульца] нѣбы за неоплату стемплѣвъ ґазетныхъ и выдержано сѣмь мѣсяцѣвъ у вязници слѣдчôй, ажь трибуналъ узнавъ ихъ невинными и увôльнивъ. Юлій Ґреґръ бувъ довгй лѣта посломъ до сойму [ажь въ 1894 р. занедужавши зложивъ мандатъ], бувъ зъ початкомъ еры Таффого посломъ до рады державнои, але по роцѣ зложивъ мандатъ. — По смерти д-ра Юлія Ґреґра обняла редакцію Nar. List-ôвъ редакційна рада зъ пять членôвъ.

— **Зъ державныхъ зелѣзниць**: Дирекція зелѣзниць оголошує, що зъ причины перебудовы моста на Днѣстрѣ буде въ дняхъ 15 до 17-ого с. м. застановленый товаровый рухъ на шляху мѣжь стаціями Коростятиномъ а Нижневомъ. Рухъ осôбъ и пакункôвъ буде удержаный, однакъ подорожнй будуть мусѣли пересѣдати при мѣсци перервы, а пакунки будуть переносити ся.

— **Опѣка для слонѣвъ.** Въ Парижи повстала ліґа опѣки надъ слонями, щобы охоронити ихъ вôдъ скорои выгибели въ Африцѣ. Одинъ зъ основателѣвъ тои ліґи, Павло Буедаръ обчисливъ, що въ однôмъ 1895 роцѣ продано на лондоньскôмъ ринку 11.660 тонъ слоневои кости. Числячи середно по 30 фунтôвъ на пару зубôвъ, можна догадувати ся убійства 42.000 слонѣвъ зъ однôмъ роцѣ, а въ такôмъ разѣ за 20 або и за 15 лѣтъ не стало бы тыхъ звѣрятъ въ цѣлôй Африцѣ. Тымчасомъ слонь мôгъ бы тамъ бути при комунікаціи такій пожиточный, якъ въ Азіи. Цѣна слоневои кости есть така, що пара зубôвъ дае менше-бôльше brutto 200 франкôвъ, а чистого зыску прийде лише 50 франкôвъ. И за-для 50 франкôвъ убивати таке пожиточне сотворѣне! Чи-жь се — говорить другій оборонець слонѣвъ — не значить те саме, що убивати чоловѣка, абы зужиткувати его зубы! Товариство хоче выратувати африканьского слоня вôдъ загубы въ той спосôбъ, щобы его освоити и зробити домашнымъ звѣремъ.

— **Дрôбнй вѣсти.** Дня 15 н. ст. жовтня с. р. вôдбуде ся вѣнчане п. Александра Гутковского *окôнченого богослова*, зъ панною Меланією Крайчикôвною, дочкою пароха въ Воли куниньскôй [стація зелѣзницѣ Добрусинъ]. — Зъ Загребу доносять, що на поѣздъ товаровый, котрый вôдôйшовъ у пятницю рано до Загоря, всунула ся гора мѣжь стаціями Нови-Маровъ а Будинщина и присыпала землею машину та три ваґоны. Въ наслѣдокъ того утративъ обѣ ноги гамôвничій поѣзду Бартолепъ. Проча обслуга поѣзду выйшла зъ тои пригоды цѣло. — П. Антôнъ Добряньскій, нотаріяльный кандидатъ зô Львова, именованый субститутомъ ново основанои посады нотаря въ Дрогобичи. — Познаньскій епископъ д-ръ Лѣковскій мае приѣхати до Львова на торжества 300 лѣтного ювілею унїи берестейскои. — Въ Станиславовѣ панує епідемія діфтеріи и скарлятины. — Дирекція царскихъ театрôвъ петербурскихъ заборонила панямъ сидѣти въ капелюхахъ въ крѣслахъ и въ амфітеатрѣ. — До Львова приѣхавъ збирати складки на будову костела священикъ католицкій сиро-халдейскій Авраамъ Альгасъ. — Въ Бродахъ заведено телефонъ межи староствомъ а зелѣзничимъ дворцемъ и граничною стацією въ Клекотовѣ. — Зборы католицкихъ робôтникôвъ у Львовѣ вôдбудуть ся 11 ого с. м. въ сали ратушевôй, щобы заложити христіяньско-соціяльну корпорацію пôдъ назвою „Przyszłość", котра бы противдѣлала вплывови соціяльнои демократіи.

Вѣсти зъ Аеп. львôвскои.

Місія духовна у Львовѣ въ архикатедрѣ св. Юра розпочала ся вчера при участи до 500 вѣрныхъ, межи котрыми переважала тутешна руска интеліґенція. О годинѣ 4-ôй вôдправивъ парохъ архикатедральный о. крил. Пюрко въ асистенціи численного духовеньства вечѣрню, а по вечѣрни выголосивъ провôдникъ місіи о. Платонидъ Филасъ знамениту вступну пропевѣдь о причинахъ, значѣню, потребѣ и цѣли місіи. Опôсля наступивъ молебенъ, а по молебнѣ выголосивъ о. Игнатій Тисовскій першу місійну проповѣдь о найважнѣйшôй справѣ чоловѣка, т. е. о спасеню душѣ; проповѣды слухали притомнй черезъ пôвтора годины якъ бы прикованй, такъ була займаюча и знаменито выголошена. Торжество скôнчило ся суплікацією о годинѣ 8-ôй. Вчера вô второкъ, выголосивъ першу проповѣдь о годинѣ 4-ôй знаный людовый проповѣдникъ о. Сотеръ Ортиньскій а другу о годинѣ 6-ôй вечеромъ о. Венидиктъ Скоробогатый, а нинѣ въ середу проповѣдають въ тôмъ самôмъ часѣ о. Филасъ и о. Ортиньскій. Зауважати належить, що въ слуханю наукъ місійныхъ бере участь цѣле молодше духовеньство архикатедральне, якъ и катихиты школъ народныхъ, а зъ катихитôвъ школъ середныхъ о. проф. Крипякевичь, чимъ вѣрнй дуже будують ся.

Вѣсти зъ Еп. перемыскои.

Ц. к. намѣстництво надало опорожнену парохію regiae collationis въ Старявѣ сѣнявскôй о. Анатолеви Вархолякови, дотеперѣшному пароxови въ Оровôмъ.

Господарство промыслъ и торговля.

— **Зъ ц. к. Дирекціи зелѣзниць державныхъ:**

Австро-угорскій швайцарскій звязокъ зелѣзничій. — Зъ днемъ 1 жовтня 1896 входить въ житє нова тарифа для перевозу яєць.

Телеґрамы „Дѣла"

Краковъ 7 жовтня. Тутешна палата торговельно-промыслова ухвалила внести до міністерства торговлѣ петицію о заведене загальнои примусовои асекураціи худобы, выказуючи, що таке обезпечене могло бы пôдвести торговлю а вывôзъ худобы за границю.

Берлинъ 7 жовтня. Пôвурядово доносять, що доси нема нѣякого запорядженя що-до поновнои стрѣчи царя зъ цѣсаремъ.

Римъ 7 жовтня. Правительство дôстало вже повѣдомлене, що Менелікъ зъ кôнцемъ с. м. выпустить италійскихъ полонникôвъ на волю.

Парижъ 7 жовтня. Въ Шарбурґу президентъ повитавъ царя на корабли; царици поклонивъ ся низько, а она подала ему руку, котру вôнъ уцѣлувавъ. При бенкетѣ на тоастъ президента вôдповѣвъ царь: „Я дуже зворушеный прихильнымъ принятемъ, яке менѣ тутъ зладжено. Ескадра, котра мене сюды проводила, будить у мене справдѣшне зачудуване. Пью въ честь французкои маринарки и дякую п. президентови за бажаня, якй высказавъ передъ хвилею. Вчера въ полудне середъ гомону дзвонôвъ и 101 выстрѣлôвъ пушочныхъ въѣхала царска пара до Парижа. Въ тôй самôй каритѣ ѣхавъ президентъ, сидячи противъ царскои пары. По полудни панѣ Форова зъ донькою зложила візиту царици. Опôсля поѣхала царска пара до православнои церкви. Вôдтакъ принимала царица вдову по президентѣ Карнотѣ. Царь поѣхавъ самъ до елїзейскои палаты, де его витали власти. Опôсля зложивъ візиту президентамъ обохъ палатъ, а не заставши ихъ дома, лишивъ свôй білетъ. Вечеромъ въ палатѣ елїзейскôй вôдбувъ ся обѣдъ на 245 осôбъ. Зô змеркомъ освѣтлено мѣсто. Зъ вежи Айфля спалено штучнй огнѣ. О год. 10 вôдбула ся ґалева выстава въ оперѣ.

Цѣна збôжа и другихъ продуктôвъ.

30 н. ст. вересня 1896.

Львôвъ: Пшениця 6·80 до 7·20, жито 5·75 до 6·—, ячмѣнь 5·45 до 6·35, овесъ 5·35 до 5·75, рѣпакъ 9·50 до 10·—, горохъ 5·— до 5·40, вика 0·— до 0·—, льнянка 0·— до 0·—, бôбъ —·— —·—, бобикъ 0·— до 0·—, гречка 6·20 до 6·50, конюшина червона 42·— до 50·—, конюшина бѣла 45·— до 65·—, конюшина шведска —·— до —·—, кминъ —·— до —·—, анижь 0·— до 0·—, кукуруза 5·— до 5·75, хмѣль 62·50 до 89·25 зр. за 100 кільо у Львовѣ, оковита за 10.000 літрôвъ 16·— до 16·25 зр.

НАДÔСЛАНЕ.

Змѣна льокалю

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ:

ВЕНЕДИКТА

КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „Коперникомъ"

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкôй ч. 1

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — **Направы найскорше и найдешевше.** — Устроенє електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя въ провінціи в дворотно.

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.
4185

— **Друкарня Наукового Товариства имени Шевченка** пошукує ученика до практики зъ Акôнченою II клясою гімназ. або реальною.

Оповѣстка.

Канцелярія Товариства „Просвѣта" у Львовѣ пригадує отсимъ всѣмъ Вп. членамъ товариства „Просвѣта", котрî залягають зъ вкладками членьскими, щобы зволили вкладки залеглî въ якъ найкоротшôмъ часѣ вырôвнати, позаякъ Календарь товариства на рôкъ 1897-ый буде высылати ся тôлько тымъ членамъ, щô заплатять вкладки членьскî за рôкъ бѣжучій. 2—3

За Канцелярію Товариства „Просвѣта" у Львовѣ дня 3. н. ст. жовтня 1896. р.

Дръ Кость Левицкій. Андрѣй Скородиньскій.

Въ друкарни Наукового тов. имени Шевченка ул. Академічна ч. 8 можна дôстати:

Северъ: Задля святои землѣ	50	кр.
Абгаръ-Солтанъ: При стрѣлецкôй ватрѣ	40	„
Загôрня: Жанна д' Аркъ	10	„
„ Про Оврама жидовина	10	„
М. Залуквичь: Кистяки ч. 2	15	„
Корн. Устыяновичь: М. Ѳ. Раевскій и панславизмъ	80	„
Зеркало въ рокôвъ 1891, 1892 по	2	зр.
Евг. Гребѣнка: Байки	10	кр.
Всев. Гаршинъ: Малярѣ, оповѣдане	10	„
Павл. Грабъ: Пролѣсокъ	20	„
„ „ Зъ чужого поля	20	„
„ „ Зъ пôвночи	20	„
Ґерингъ-Герасимовичь: Що то господарнôсть	20	„
Ос. Маковей: Поезіи	20	„
„ „ Оферма оповѣдане	10	„
„ „ Весняні бурѣ	20	„
Ив. Сурикъ: Творы	10	„
Мит. Олельковичь: Писання	10	„
Вас. Куликъ: Писання	10	„
Вас. Щуратъ: Чернеча република на Афонѣ	10	„
***: Народъ въ неволѣ	10	„
И. Н. Потапенко: Задля хазяйства	10	„

ГАЛИЦКІЙ

КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ

принимає вкладки на

КНИЖОЧКИ

и опроцентовує ихъ по

4½% на рôкъ. 2219

УЧИТЕЛЬ орґанъ руского товариства педаґоґічного двотыждневникъ педаґоґічно-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 2., Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвроку 160 кр. на чверть року 1 зр.

Ново отворена

РОБÔТНЯ ПОВОЗÔВЪ

разомъ и лякирня повозôвъ та робôтъ будôвляныхъ поручає ся ласкавôй памяти Впов. Интересентôвъ. Приймає всякî роботы, що входять въ єи обсягъ.

ІОСИФЪ ПУКАСЪ 202

Робôтня повозôвъ и лякирня. Львôвъ, ул. Коперника 11.

Шлюбні обручки, перстенѣ заручиновî, столове срѣбло та всякî выробы зô золота и срѣбла

поручають найдешевше

Ф. Квасневскій

и

И. Войтихъ

у Львовѣ ул. Академічна ч. 6.

Приймає всякî замовленя и репарація по найдешевшихъ цѣнахъ. 299 3—5

Правдивî всхôднî, европейскî, анґлійскî и брюксельскî

ДИВАНЫ

для сальонôвъ, комнатъ, церковь, престолôвъ и на стѣну

въ величезнôмъ выборѣ по чудуючо низькихъ цѣнахъ.

Услôвя сплаты пôсля умовы.

Многими илюстраціями прикрашенî цѣнники даромъ.

Портієры до дверей и вôконъ за пару 1·25, 1·50 зр. и т. д.
Фіранки коронковî по 1·25, 1·60 зр. и т. д.
Хôдники метръ по 20, 25, 30 кр. и высше.
Дуже великій запасъ капъ на лôжка, столы, ковдеръ, дергъ для коней, коцы до подорожи и на сани.

Особнî вôддѣлы рештокъ хôдникôвъ и матеріи на меблѣ — надто ушкодженыхъ изъ моды выйшовшихъ дивановъ. Спеціяльнî вôддѣлы для футряныхъ товарôвъ, якъ зарукавки, шапки и футрянî ковнѣры, дамска конфекція, дѣточа и для хлопцѣвъ, блюзки шовковî, вовнянî, костюмы шляфроки и неґліжь, гальки, фартушки, корсеты, капелюхи дамскî и дѣточî, стяжки, коронки, вахлярѣ, правдивî россійскî кальошѣ, біле Єґера для дамъ, панôвъ и дѣтей, вовнянî хустки, Гімаляя и волѣчковî, рукавички вовнянî и шкôрковî, якъ такожь дуньскî, шведскî и анґлійскî, панчошковî выробы, блаватнî товары, бѣле для дамъ, дѣтей и немовлятъ.

Всѣ згаданî товары є унаочненî въ нашôмъ богато илюстрованôмъ цѣннику.

Просимо П. Т. читателѣвъ, щобы насъ ласкаво лично вôдвѣдали або схотѣли звернути ся письменно до заряду ФІЛІИ

Маґазину „Au Louvre"

Львôвъ, Сикстуска 6.

або въ головнôмъ складѣ площа Капітульна 3. 4895 3—0

Маґлѣ покоєвî по зр. 24 и 35. — Выжимачки зъ валцями ґумовыми (до выкручуваня бѣля) по зр. 12, 13, 14, 15, 16, 18 и 20

поручає Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры)

Прихôдъ Чортковъ

до замѣны за сѣльскій, вôдповѣдно дотованый. — *Емиліянъ Ростковичь*, парохъ. 309 1—3

Антôнъ Ґудієнсъ

Складъ полотенъ и шіфонôвъ

у Львовѣ

Готель Европейскій пл. Марійска

поручає найдешевше

зимовî хустки Гімаляя

Бархаты

въ краскахъ и бѣлî

въ найбôльшôмъ выборѣ

такожъ

Бѣле столове, постѣль, бѣле мужеске и дѣточе. Бѣле д ра Єґера, теплî панчохи и скарпетки по найдешевшихъ цѣнахъ.
(Импр.) 284 6—12

Бронзôвнича рукодѣльня

Володимира Усценьского

перенесена

зъ улици Галицкои ч. 15

на

улицю Руску ч. 1

(въ дôмъ тов. „Просвѣты")

и сполучена зъ торговлею готовыхъ товарôвъ всякого роду, параментôвъ церковныхъ, столовои заставы, сервісôвъ зъ хиньского и правдивого срѣбра

пôдъ новою фірмою

Евгеній Спожарскій

и 185 16—25

Володимиръ Усценьскій

Львôвъ, ул. Руска ч. 1.

Приинмають ся якъ давнѣйше всякî замовленя и вôдновленя рѣчей церковныхъ зъ золота, срѣбла, бронзу и ин.

Замовленя выконують ся оборотною почтою.

ЧАЙ

правдиво хіньскій, черезъ Россію спроваджуваный, знаменитого смаку, 4 добôрнî роды.

Пакетъ 125 ґрамôвъ: Нектаръ княжій 55 кр. Перла Хінъ 75 кр. Букетъ корольскій 1 зр. — Цвѣтъ цьсарскій 1·25 зр.

Левицкій Каз.

ЛЬВÔВЪ

ул. Трибунальска.

295 5—10

Александеръ Царевичь

артистъ-маляръ

[въ Кобиловолокахъ п. Янôвъ коло Теребовлѣ]

по довголѣтнôй практицѣ въ краю и за границею приймає вôдъ кôлькохъ лѣтъ всѣ въ обсягъ церковнои штуки входячî працѣ, а именно: малює церковнî образы до иконостасôвъ и престолôвъ; приймає рѣзьбарскî роботы пôсля власныхъ плянôвъ у всѣхъ жаданыхъ стиляхъ, вразъ зъ полозоченємъ; малює стѣны церковъ и т. п. Крôмъ того выготовляє портреты зъ фотографій и зъ натуры. Пôдимаючи ся всѣхъ робôтъ по дуже умѣркованыхъ и приступныхъ цѣнахъ, а выконуючи все якъ найсовѣстнѣйше, въ доказъ чого предложити може сьвѣдоцтва и похвальнî письма, має вôнъ повну надѣю, що Веч. Духовеньство затямить собѣ ласкаво єго адресу. 36 64—?

Адольфъ Кампель

ЛЬВÔВЪ

улиця Кароля Людвика ч. 29.

СКЛАДЪ ВСЯКИХЪ

матеріялôвъ будôвляныхъ.

Пôдприємство бетоновыхъ робôтъ и покрываня дахôвъ: огнетревалою папою, дахôвкою, лупкомъ шлескимъ, французскимъ и анґлійскимъ, та цементомъ деревнымъ [Holzcement]

Цѣны можливо найприступнѣйшî.

302 Телефонъ ч. 460. 1—0

Симъ маю честь донести Вп. Публицѣ, що зъ днемъ 15 вересня с. р. я выступивъ зъ-дотеперь заниманои черезъ мене посады прокуриста фірмы Іосифъ Фражетъ у Львовѣ и заложивъ пôдъ фірмою

Ф. Зісманъ и Спôлка

у Львовѣ

[Бюро при улици Казимирôвскôй ч. 28]

фабричный складъ выробôвъ зъ хіньского срѣбла.

Спроваджуючи товары зъ перворядныхъ фабрикъ, першои якости и въ найновѣйшихъ фасонахъ, єсмь въ силѣ вôддати ихъ Вп. Публицѣ по можливо найнизшихъ цѣнахъ. Згадую, що продаю такожь на жаданє на сплату въ мѣсячныхъ ратахъ безъ пôдвысшеня цѣнъ.

Поручаючи ся ласкавôй памяти Вп. Публики пишу ся зъ высокимъ поважанємъ

308 1—3 **МИХАЙЛО ГЕРШТАЛЬ.**

Безъ конкуренціи

єсть мôй склепъ истнуючій вôдъ р. 1848 и тѣшучій ся вôдъ сего часу великою симпатією. Длятого поручаю мôй обильный складъ одягôвъ мужескихъ и хлопячихъ, пальта мужескî и хлопячî, якъ такожь одяги дитячî и уніформы. Такожь позваляю собѣ поручитись Веч. Духовеньству яко спеціялістъ въ робленю сурдутôвъ, рясъ и т. д.

Замовленя пôсля мѣры выготовлюють ся въ найкоротшôмъ часѣ якъ найгарнѣйше.

Дякуючи за дотеперѣшнî взгляды пишусь 4095

Зъ поважаньємъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна ч. 3.

Рух поїздів зелізничих

важний з днем 1 мая 1896 року після годинника середно-европейского.

Поїзди відходять зі Львова							до / з	Поїзди приходять до Львова						
поспішні			особові					поспішні			особові			
							Берліна	5·10	1·30	—	8·55	6·55	9·30	—
8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—	Кракова (Вроцлава і Відня)	5·10	1·30	8·45	8·55	6·55	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	6·45	—	Варшави	5·10	—	—	8·55	—	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	*6·45	—	Мушини-Криниці через Тарнів*) (тілько від 25 червня до 15 вересня)†) (тілько від 1 червня до 30 вересня)	*5·10	—	—	†8·55	6·55	—	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Мушини-Криниці через Ряшів	5·10	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	6·45	—	Мушини-Криниці ч. Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Хабівки через Тарнів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	11·00	—	9·55	—	—	Хабівки через Ряшів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	—	—	9·55	6 45	—	Хабівки через Перемишль	—	1·30	—	8 55	—	—	—
8·40	—	11·00	4·40	—	—	—	Мшани долішної через Тарнів Розвадова і Надберезя через Дембицю	—	—	—	—	6·55	—	—
—	2·50	—	4·40	—	—	—	Рави рускої через Ярослав	—	1·30	8·45	—	—	9·30	—
—	—	—	4·40	9·55	6·45	—	Кросна, Івонича, Риманова, Сянока через Перемишль	—	1·30	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	—	4·40	—	6·45	—	Мезе-Лáборча і Пешту через Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	—	5·22	—	7·22	—	Лавочного, Пешту, Міскольча Мукача	—	—	—	8·00	—	—	12·10
—	—	—	—	9·35	—	—	Гребенова (тілько від 10 липня до 31 серпня включно)	—	—	—	1·51	—	—	—
—	—	—	5·22	9·35	*3·05	7.22	Скольго і Стрия*) (зі Сколього тілько від 1 мая до 30 вересня включно)	—	—	—	8·00	1·51	*10 10	12·10
—	—	—	—	9·35	7·22	—	Станіславова через Стрий	—	—	—	8·00	1·51	—	12·10
—	—	—	5·22	—	—	—	Хирова через Стрий	—	—	—	8·00	1·51	10·10	—
6·10	—	—	—	—	—	—	Сучави, Гусятина, Кересмезе, Слободи рунґ., Бергомету, Чудина, Радовець, Кимполюнґа, Букарешту і Ясс	—	—	9·55	—	—	—	—
—	—	—	—	10·25	—	—	Сучави, Чорткова, Кересмезе, Калуша, Сопова, Букарешту і Ясс	—	—	—	—	2·01	—	—
—	—	—	—	2·45	—	—	Сучави, Радовець. Бергомету і Чудина (кождого понеділка), Печеніжина	—	—	—	—	—	6·19	—
—	—	—	—	—	—	10·15	Сучави, Гусятина, Калуша, Новоселиці, Чудина (що понеділка), Радовець, Кімполюнґа, Ясс, і Букарешту	—	—	—	7·28	—	—	—
—	—	—	9·15	—	7·05	—	Сокаля і Ярослава через Раву руску	—	—	—	8·15	—	5·45	—
—	—	—	9·15	—	—	—	Белзця	—	—	—	—	—	5·45	—
6·14	2·25	—	9·48	—	—	11·12	Підволочиск і Бродів (на дворець Львів-Підзамче)	—	2·18	9·50	7·42	4·45	—	—
6·00	2·11	—	9·30	—	—	10.45	Підволочиск і Бродів (на головний дворець)	—	2·34	10·05	8·05	5·10	—	—
—	—	—	—	1·20	—	—	Бруховичи (тілько від 1 мая до 25 червня і від 15 серпня до 6 вересня включно)	—	—	—	—	2·56	8·03	—
—	—	—	—	3·20	—	—	Бруховичи (тілько від 26 червня до 14 серпня включно)	—	—	—	—	—	8·26	—
—	—	—	9·45	3·00	8·55	—	Янова*) (через цілий рік), †) (тілько від 16 червня до 31 серпня включно)	—	—	—	*7·50	†5 28	†8·54	—
—	—	—	*9·45	†1·05	§ 3·00	*6·25	Янова (тілько від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цвітня включно)	—	—	—	—	1·10	7·48	—
—	—	—	—	3·29	—	—	Зимнои Води від 1 мая до 6 вересня в неділі і сьвята	—	—	—	—	—	—	—

Увага. Години печатанî грубыми черенками означають пору нічну від 6 год. вечером до год. 5-ой 59 мін. рано. В бюрі інформаційнім ц. к. зелізниць державних у Львові ул. Третого мая ч. 3 готель Імперіяль продажь білетів стрефових, окружних і довільно зіставлюваних зшитов до їзди, як також тарие і розкладів їзди в виді кишеневім. Информациї в спра[…] тарифових і перевозових. Часъ середно-евро[…] пейский ріжнить ся від часу львівского о […] мінут. Година 12 часу середно-европейского = 12 годині 36 мінут після годинника льві[…]ского. 6

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньского. З друкарні Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 217. Львôвъ, Четверъ 26 вересня (8 жовтня) 1896. Рôчникъ XVII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року	3 зр.
на чверть року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовои або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесеня приватнѣ числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

Резолюція

на пропамятне письмо рускои депутаціи.

Староство долиньске письмомъ зъ дня 3 н. ст. жовтня с. р. доручило Вс. о. І. Озаркевичеви зъ Болехова рескриптъ намѣстництва, въ котрôмъ мѣстить ся резолюція міністерства справъ внутрѣшныхъ на пропамятне письмо, доручене рускою депутаціею цѣсареви въ грудни минувшого року. Рескриптъ намѣстництва писаный по нѣмецки, то жь мы подаемо его въ дословнôмъ перекладѣ рускôмъ Рескриптъ звучить:

„До Всч. о. Ивана Озаркевича, радника консисторского и гр. к. пароха въ Болеховѣ.

Ч 47/G. Руска депутація зъ Галичины доручила въ грудни 1895 Є. ц. и к. Ап. Величеству пропамятне письмо, въ котрôмъ пôднесено жалобу на переведене послѣдныхъ выборôвъ до сойму. На основѣ уповажненя, удѣленого Найвысшою постановою зъ 22 мая 1896, припоручивъ менѣ Є. Екс. міністеръ справъ внутрѣшныхъ выс. рескриптомъ зъ 6 червня 1896 ч. 3347 M. I. — повѣдомити подавцивъ пропамятного письма на руки Вашои Всечестности, що основнѣ доходженя, зарядженѣ що до пропамятного письма, не змогли оправдати пôднесеного въ тôмъ письмѣ противъ правительственныхъ орґанôвъ въ Галичинѣ закиду що до нарочного, систематичного, приказаного зъ горы вкороченя конституційныхъ правъ, а именно свободы выборчои руского населеня, бо многѣ наведенѣ случаѣ противзаконного поступованя и заряджень, а также иншихъ орґанами правительственными завиненыхъ надужить и нарушень закона показали ся по части неузасадненѣ чи то фактично чи-то законно, по части-жь були справленѣ [fanden ihre Remedur] въ процедурѣ выборчôй, а вкôнци по части не були достаточно ствердженѣ въ слѣдствѣ, щобы уважали ся доказаными.

Однакъ на скôлько въ наслѣдокъ зарядженыхъ доходжень справдѣ показали ся тутъ и тамъ промахи поодинокихъ функціонарѣвъ, то будуть выданѣ потрѣбнѣ зарядженя, щобы на будуче забезпечити пôдъ кождымъ взглядомъ згôдне зъ приписами поступоване при выборахъ та ухилити всякій поворъ до жалобы на поступоване орґанôвъ правительственныхъ.

Львôвъ 22 вересня 1896.

Санґушко.“

Ще зъ початкомъ липня с. р., коли то ґр. Бадені поспѣшавъ до Галичины выпочати по пôврôчныхъ трудахъ свого урядованя, появила ся въ Czas-ѣ вѣсть зъ Вѣдня о резолюціи міністерства справъ внутрѣшныхъ. Загалъ Русинôвъ принявъ комунікатъ Czas у недовѣрчиво, бо годѣ було повѣрити, щобы на основѣ пропамятне письмо зъ наведенемъ многихъ фактôвъ могла наступити того рода вôдповѣдь. Тымчасомъ оріґіналъ резолюціи міністерства цѣлкомъ тотожный зъ комунікатомъ Czas-у: такъ само зредаґованый ляконічно и поверховно та не вôдповѣдае не лишь значѣню и вазѣ самои справы, але и фактичному станови рѣчи.

Въ резолюціи говорить ся найперше про заряджене основныхъ доходжень на факты пôднесенѣ въ пропамятнôмъ письмѣ. Поминаючи вже ту обставину, чи взагалѣ заряджено по всѣмъ усюдамъ доходженя, вôдтакъ чи спосôбъ переведеня тыхъ доходжень бувъ вôдповѣдный и мôгъ причинити ся до выясненя справы и правды (vide н. пр. промову п. Корытовского зъ Калуша на зборахъ Народнои Рады о того рода доходженю въ Калуши), — мусимо поки-що рѣшучо заперечити, мовь бы тѣ доходженя були основнѣ и всесторонни. Самъ змѣстъ резолюціи оправдуе наше твердженe. На конкретнѣ факты, наведенѣ въ пропамятнôмъ письмѣ, годилось було вôдповѣсти въ резолюціи подрôбно, а не збувати такими загальниками: по части тѣ факты не узасадненѣ, по части не достаточно ствердженѣ, а по части вже й справленѣ. Въ такôй формѣ можна выправдати всяке надужите властей и всяке нарушене правъ конституційныхъ, — але такимъ способомъ не заспокоить ся покривджeныхъ и не пересвѣдчить ся ихъ о серіознôмъ трактованю справы.

Що закиды, пôднесенѣ въ пропамятнôмъ письмѣ, не були цѣлкомъ неузасадненѣ, показуе ся найлѣпше зъ послѣдного уступу резолюціи, де признае ся, що тутъ и тамъ були промахи поодинокихъ функціонарѣвъ. Де вже суть промахи урядниковъ, тамъ певно вже найде ся и надужите власти и противзаконне поступоване и нарушене закона — и взагалѣ всѣ тѣ галицкѣ благодати конституційнѣ, про котрѣ вже въ-друге такъ широко говорить ся въ парламентѣ. Треба лишь основного доходженя.

Зъ резолюціи выходить лишь одна потѣха, — и то для вѣруючихъ, — що будуть выданѣ потрѣбнѣ зарядженя, абы на будуче у насъ въ Галичинѣ було пôдъ кождымъ взглядомъ згôдно зъ приписами поступованя при выборахъ. Мабуть не довго прийдесь ждати, щобы пересвѣдчити ся о правдѣ того запевненя. А поки що намъ видить ся, що комітетъ депутаційный або рускѣ товариства політичнѣ не можуть вдоволити ся лишь принятемъ до вѣдомости сеи резолюціи, ино повиннѣ, призбиравши потрѣбный матеріялъ, показати свѣтови, якъ выглядали тѣ всѣ основнѣ доходженя, и чи жалобы въ пропамятнôмъ письмѣ не мали стôйности.

Конституція въ Галичинѣ.

Другій день дискусіи въ палатѣ пословъ надъ наглячимъ внесенемъ пос. Леваковского выпавъ пôдъ деякимъ взглядомъ ще свѣтлѣйше, якъ першій. Промовы пословъ Леваковского и Романчука въ першôмъ дни дискусіи при мотивованю внесеня поразили цѣлу палату силою своихъ арґументôвъ, с. е. довгимъ-предовгимъ рядомъ фактôвъ нарушеня правъ конституційныхъ въ Галичинѣ, — такъ що правительство и правительственнѣ сторонництва найшли ся въ великôмъ клопотѣ. Дотеперѣ члены кола польского, котрѣ люблять деколи пôдчасъ дискусіи протестувати або робити замѣтки, мовчали симъ разомъ, мовь бы воды въ ротъ набрали. Рôвножь оборона секретаря міністеріяльного Сімонеллього, котрого за президентуры ґр. Баденього высылае ся звычайно передъ трибуналъ державный для заступництва правительства при розправахъ о бюрократичнѣ промахи, — цѣлкомъ хибила своеи цѣли и нѣкого не вдоволила. Однымъ словомъ вышло такъ, що правительство мусѣло постарати ся о суккурсъ.

Сей суккурсъ прийшовъ въ другôмъ дни дискусіи. Найперше промавлявъ ексъ-міністеръ Мадейскій въ имени кола польского, — вôдтакъ забравъ голосъ пос. Вахнянинъ въ имени тыхъ пару пословъ-Русинôвъ, що то становлять „офіцину“ кола польского, — а вкôнци промовивъ міністеръ для Галичины д-ръ Рітнеръ. Пп. Мадейскій и Вахнянинъ згôдно звели рѣчь на радикалôвъ [польскихъ и рускихъ], котрѣ, мовлявъ, баламутять „poczciwy ludek“ та ще й тутъ, въ парламентѣ у Вѣдни, выкликують заколотъ, — отже правительство добре робить, спиняючи всякими репресаліями сей рухъ радикальный. Але на скôлько п. Мадейскій, будучи вправнымъ и складнымъ ораторомъ, умѣвъ своимъ хитренькимъ выводамъ надати гладку форму, такъ що могло выдавати ся, мовь-бы коло польске бажало розслѣдженя пôднесеныхъ надужить, — такъ знову п. Вахнянинъ накинувъ ся брутально на зборы, помавляючи ихъ о ширене атеизму та комунізму. Мы знаемо, що члены кола польского о руху людовôмъ певно не инакше толкують, якъ п. Вахнянинъ, а однакъ бесѣдники кола польского не поважили ся выступити зъ подôбными высказами! До вôдограня такои ролѣ найшовъ ся п. Вахнянинъ — и зôбравъ оплески кола польского та заслуживъ собѣ нову добру ноту у ґр. Казимира Баденього.. Арґументами п. Вахнянина не покористувавъ ся навѣть міністеръ д-ръ Рітнеръ и трактувавъ справу зъ нашого погляду.

По промовахъ тыхъ бесѣдникôвъ, хотѣли т. зв. „staatserhaltende Parteien“ замкнути дальшу дискусію, але дотычне внесене стирійского посла Кальтенеґера вôдкинено 88 голосами противъ 79. До голосу прийшли ще послы Вашатый, Функе, Леваковскій, Романчукъ и Люеґеръ та новыми фактами пôдперли замѣты противъ правительственно-галицкои системы.

Вкôнци приступлено до голосованя. За наглячостію внесеня вôддано 106 голосôвъ, а противъ наглячости лише 78. Однакъ пôсля реґуляміну наглячôсть не була ухвалена, бо 17 голосôвъ хибло до потрѣбнои бôльшости двохъ третинъ голосôвъ. Противъ наглячости голосували: коло польске зъ пп Барвѣньскимъ и Вахнянином, котрѣ пôдписали лишь интерпеляцію кола а не нагляче внесене, та клерикально-консервативнѣ послы. За наглячостію голосували: лѣвиця, молодо-Чехи (досыть нечисленнѣ, бо многѣ выѣхали на похороны Юл. Ґреґра) и антісеміты.

Хôдъ дискусіи въ другôмъ дни дебаты бувъ такій:

Пос. **Мадейскій** заявивъ, що коло польске зъ вдоволенемъ приняло вôдповѣдь на свою интерпеляцію, бо зъ неи довѣдало ся, що въ однôмъ случаю власть вже зарядила все потрѣбне, а въ другôмъ случаю справа находить ся въ дорозѣ рекурсу. Коло приняло зъ довѣремъ запевнене ґр. Баденього, що правительство не бажае обмежувати права о зборахъ; бо треба берегти сего права, однакъ заразомъ и выступати противъ переступлень. Зъ промовъ пп. Леваковского и Романчука выходило, мовь бы въ Галичинѣ бувъ станъ облоги. Такъ не есть; оба бесѣдники, будучи проводирами радикальныхъ сторонництвъ, представили справу въ такій спосôбъ, що гоноръ краю тымъ способомъ нарушеный. Нашимъ обовязкомъ боронити гонору краю противъ напастей и коло польске жалѣе надъ тымъ, що рухъ селяньскій помѣшано зъ радикальными аґітаціями. Сторонництво бесѣдника старае ся всѣми силами о пôднесене селяньства пôдъ взглядомъ интелектуальнымъ и моральнымъ, а тѣ заходы не стрѣчають ся зъ признанемъ. Аґітація радикальна розрывае суспôльну одноцѣльнôсть народу, параліжуе природный розвитокъ силъ народу и длятого треба выступати противъ того рода дѣяльности. Взываемо правительство, щобы поодинокѣ факты вчера наведенѣ розслѣдило; ажь тогдѣ буде можна розглянути ся въ тôмъ таборѣ и вôдповѣдно оцѣнити громаднѣ напасти, якѣ зъ того табору выходять.

Пос. **Пуркгардъ** въ промовѣ выголошенôй по чески жалувавъ ся на обмежене права о зборахъ въ Чехіи.

Пос. **Вахнянинъ** полемізувавъ зъ пп. Леваковскимъ и Романчукомъ. Зазначивъ, що пос. Новаковскій вôдбувъ 59 зборôвъ, а на тыхъ зборахъ не розходить ся о справозданя посольскѣ, лишь о радикальну пропаґанду для ширеня атеизму и комунізму. При заборонахъ зборôвъ розходить ся о охорону люду передъ такою пропаґандою. Дбалôсть о интересы селянъ належить до насъ, пословъ рускихъ, а не до тыхъ молодикôвъ, котрѣ подають себе за приятелѣвъ люду. Буде голосувати противъ наглячости. (Оплески вôдъ польскихъ пословъ.)

Міністеръ **Рітнеръ** заявивъ, що правительство поручило перевести слѣдство въ справахъ, порушаныхъ интерпеляціями и въ случаю потребы поробить вôдповѣднѣ зарядженя. Спосôбъ, въ якій тутъ порушуе ся вôдносины галицкѣ, е невôдповѣдный. Поодинокій случаѣ ґенералізуе ся, а вôдносины галицкѣ представляе ся анормальными. Тымчасомъ такъ не есть, бо на 63 пословъ зъ Галичины лишь два наводать такѣ факты, а прочѣ безъ рôзницѣ фракціи и народности заперечують. Галичина пôднесла ся значно за десять послѣдныхъ лѣтъ пôдъ взглядомъ культурнымъ и економічнымъ. Населене сѣльске, котре давнѣйше не интересувало ся справами публичными, бере нинѣ живу участь въ житю публичнôмъ. Се поступъ и треба тымъ тѣшити ся. Але задля надто скорого переходу зъ одного стану въ другій показують ся ще недостачѣ загального образованя політичного, а зъ-вôдси и походать надужитя конституційныхъ вольностей.

Пос. **Вашатый** въ ческôй промовѣ критикувавъ высказы Вахнянина и Мадейского. Вахнянинъ промавлявъ инакше прокураторъ, а не заступникъ народу.

Пос. **Функе** (зъ лѣвицѣ) критикувавъ арґументы Сімонеллього.

Пос. **Леваковскій** представивъ хôдъ цѣлои дискусіи и чудувавъ ся, чому Бадені не забравъ голосу. Застерѣгъ ся, мовь бы чимъ небудь нарушивъ честь краю и его населеня. Зъ Вахнянином не хоче полемізувати, бо очевидна рѣчь, що сей посолъ стоить на выслугахъ правительства а вôдъ своихъ выборцѣвъ дôстае вотумъ недовѣря.

Пос. **Романчукъ** навѣвъ дальшѣ факты надужитя власти орґанôвъ правительственныхъ. Межь иншимъ вôдчитавъ два листы селянъ зъ Калуского, въ котрыхъ зôзнають при свѣдкахъ, що урядники староства давали имъ по 150 зр. за голосъ при выборахъ до сойму. (Въ палатѣ велика сензація.)

Пос. **Люеґеръ** критикувавъ промову Сімонеллього. Се зневага для парляменту, що президентъ міністрôвъ велѣвъ заступити ся молодымъ секретаремъ міністеріяльнымъ. Мадейскій не мае чого гнѣвати ся, що справы галицкѣ вытягають ся передъ форумъ парляменту; треба до сего привычати ся, бо хто платить, сей мае право говорити, а впрочôмъ Галичина всѣхъ насъ дуже обходить, бо зъ вôдтамъ спроваджуемо собѣ нашихъ міністрôвъ. Супротивъ наведеныхъ фактôвъ надужитя и коррупціи не знають польскѣ послы нѣчого вôдповѣсти и воюють фразами. Зажадавъ поименного голосованя.

При голосованю заявило ся 106 пословъ за наглячостію а 78 пословъ противъ наглячости.

Вязаночка зъ галицкого цвѣтника.

I.

„Ѓде, ѓде Зельманъ, ѓде, ѓде его братъ! ѓде ѓде Зельманова, якъ панова! й цѣла его родина!“

Хто зъ насъ не знае сеи гаґôлки, сеи пѣсоньки Великоднои, простои, якъ нашъ нарôдъ сѣльскій, але богатои змѣстомъ, якъ наша руско-украиньска природа. Хто зъ насъ не знае сеи всенароднои жалобы, сего загального протесту міліонôвъ, якій рôкъ-рôчно весь нарôдъ сѣльскій однодушно пôдносить противъ пережитыхъ порядкôвъ за небôщки тяжкои памяти Польщѣ. Се протестъ незвыклый, якого и Анґлійцѣ не вдадуть, бо міліоны пôдписують сей протестъ въ однôмъ дни, въ одной майже и тôй самôй хвили, — пôдписують его въ одушевленю старѣ и малѣ, мужѣ и жѣнки, хлопцѣ и дѣвчата, при звукахъ звонôвъ... Спѣваючи „Ѓде, ѓде Зельманъ“, дае нарôдъ знакъ, що ще въ найглубшôмъ тайнику — въ пѣсни — заховавъ згадку тыхъ часôвъ, коли-то доходы церковнѣ йшли въ аренду „Зельманови, его брату, Зельмановôй якъ панôвôй й цѣлôй его роднѣ“.

Але тихо! Най спить пережите горе народне, щобъ — не збудити его, — най пропаде, щобъ и сонным не приснилось... Та нѣ! Ще-жь не заснуло наше лихо. Якъ каже поетъ: То голосно воно, то тихо пôдкрадуеть ся до села“. Ой боле-жь горе! Ще не заснуло, ще не спить. Ось дивѣть:

„P r o t o k ó ł l i c y t a c y j n y. Wydzierżawia c. k. Starostwo w Rohatynie imieniem funduszu religijnego *z zastrzeżeniem wyższego zatwierdzenia* temporalia gr. k. probostwa w Kołokolinie składające się z użytków z ról, ogrodów, łąk, pastwisk, z bydła inwentaryalnego i wszystkich budynków gospodarskich i do użytku służących — jak niemniej z dochodu z p r a w a p o b o r u m e s z n e g o [шкода, що ще и не зъ посторонкôвъ вôдъ дзвонôвъ, — а може се вже вкупѣ разомъ?!] w tych granicach i mierze, w jakich takowe ostatni pleban ks. M. Bilecki używał...“ И розумѣе ся, ц. к. староство всѣхъ силъ доложило, щобы заарендувавъ жидъ, — правда, не Зельманъ, але Ґецель Наґельберґъ. Однакъ для насъ се не рôзниця, чи Зельманôвъ праправнукъ называе ся также Зельманъ, чи инакше. Досыть, що сему праправнукови Зельмана заарендовують дохôдъ церковный.

За тымъ опôсля выходять такѣ факты, що въ таке велике свято, якъ Сошествіе св. Духа сей Зельманôвъ потомокъ оре поле церковне. И мае цѣлковите право! Що его обходить, що се поле якась побожна душа христіяньска дарувала церквѣ не на те, щобы на нѣмъ ломати засады науки церковнои; не на те, щобы власне на нѣмъ чинила ся соблазнь! Єму ц. к. власть заарендувала, тожь вôнъ своимъ поступованемъ показуе троха намацальнѣйше, якъ дуже вже ослабло почуване христіяньске, якъ мало вже у христіянъ пієтизму... Вôнъ же-жь знае, що зъ рабіномъ сего бы не вчинили...

Ба що бôльше — самъ священникъ у него такъ якъ бы въ комбрнôмъ, пôдъ его надзоромъ. Мешкане пароха находить ся въ серединѣ огорода. Попередникъ никѣшного пароха, аматоръ-помольоґъ, обсадивъ весь огородъ садовиною. Новôтному Зельманови, коли заарендувавъ доходы церковнû, вôддано и садъ коло приходства. Тожь и не подивуетесь, добрû люде, коли вамъ скажемо, що мы, заѣхавши на приходство, дѣйстно не знали, чи мы може не заблукали ся у двôръ якого жида-посесора, бо до мешкан́я священичого мусѣли мы йти черезъ садъ а по садѣ снує ся жидова, видко пильнуючи, щобы дитина священика яблочка не пôднияла... Вправдѣ — кажуть люде — дохôдъ зъ огорода не мае вчисляти ся въ дохôдъ бенефіція, бо пôсля надворного декрету зъ 21 цвѣтня 1825 р. ч. 25.445 „Ast inter proventus beneficiati non numerantur: 1) Reditus horti parochialis“ — але що-жь? арендарь латины не вчивъ ся — що его може то обходити, тымъ бôльше, що тû, що вчили ся, мало заглядали до неи...

Або они тôлько того не знають? Тажь розпоряджене ц. к. міністерства вѣроисповѣдань и просвѣты зъ 12-ого марта 1889 ч. 3215 выразно постановляе, що въ парохіяхъ „infra congruam“ мае лишити ся ужиткованe ерекціональныхъ грунтôвъ завѣдателямъ „in partem salarii“. Ба, коли-жь бо то така тяженька рѣчь — заглянути до пôдручника п. радника Шабля! А тутъ власне треба було се знати, бо пôсля рѣшеня ц. к. намѣстництва зъ 24 марта 1886. ч. 80.535 сказано: „Auf Grund des, über das Erträgniss der selbständigen gr. k. Seelsorge-Station in Kolokolin eingebrachten Einbekenntnisses, wurde die sammt Beilagen mitfolgende adjustirte Fassion verfasst, laut welcher das Rein-Erträgniss der fräglichen Pfründe *jährlich 122 fl. 13 kr.* beträgt“. Отже далеко ще до повнои конґруы! И коли адміністраторъ заявивъ, що оно належить ся вôддати ему, безъ ліцитаціи, по цѣнѣ фасійнôй, и вôнъ такъ приймае, то вже не повинно бути анѣ слова. Ба, коли-жь они разъ не хотять знати закона, а разъ зновъ таки не знають. Се имъ вôльно, бо-жь они мають патентъ, що „jus“ знають „вôдъ дошки до дошки а въ серединѣ нѣ трошки“. Най бы то таке лучило ся одному зъ насъ грѣшникôвъ не-юристôвъ — заразъ грямнуть: „Nieświadomość prawa nie usprawiedliwia!“ Але отъ бувъ бы-мь забувъ на пословицю: „quod licet Jovi, non licet bovi“ — або инакше: правникови, що въ параґрафахъ бабрае ся, можна дечого й не знати, але ты братику, що на нихъ розумѣешь ся такъ, якъ вовкъ на звѣздахъ, ты мусишь знати, и то навѣть, куда параґрафы закручують ся, а куда вôдкручують ся... Та нѣ бо! лучше вже хиба не знати, яке твое право. Бо що-жь, що знаешь та навѣть тыкнешь имъ пôдъ самъ нôсъ, — они таки зроблять по своему, — міністеръ міністромъ, розпоряджене розпорядженемъ, а они якъ хотять заліцитувати, то заліцитують, — всьо надармо, хочь бы вы день и нôчь покликували ся на свое право. Отже не помогло и колоколиньскому адміністраторови, — не помогло, хочь згодивъ ся дати навѣть 27 зр. 83 кр. бôльше вôдъ цѣны фасійнои. А чому? — бо п. комісарь при передачи майна церковного и парохіяльного завдавъ собѣ труду и, обчисляючи, кôлько на кождый кавалочокъ выйде бараболь, а кôлько вродить ся, оцѣнувавъ дохôдъ на 350 зр. А таке оцѣнене не сходило ся зъ фасією. Що-жь тобѣ, братику, по може тутъ знане свого права? Оно хиба лишь дужче болить, бôльше пече, ажь по печѣнкахъ скреба, коли бачишь и розумѣешь, що тобѣ его толочать. А ты противъ сего безсильный... А не будешь знати свого права, то будешь думати, що такъ повинно, такъ мае бути, и конець. Головою муру не пробешь! Та й твердый се муръ. Длятого въ такôмъ выпадку треба, небоже, пригадати собѣ тото польске: „Niech się dzieje wola nieba, z nią się zawsze zgadzać trzeba“...

Ба, оно бы вже для адміністратора про себе и най тамъ! вôнъ довго не попасе, а пôйде дальше, — але нарôдъ, селяне! Ихъ се разить, ихъ се дразнить, имъ просто встыдъ, щобы ихъ поле церковне вôддавано жидови въ аренду. Длятого колоколиньскû люде хотѣли конечно, хочь-бы навѣть мали стратити, самû взяти аренду, — але ц. к. староство не приймило ихъ оферты одноззвучнои зъ жидôвскою, бо „они не дають належитои поруки [!], що додержать условій контракту“. Адміністраторъ скланяе ся ручити за своихъ парохіянъ, статочныхъ господарѣвъ, але п. комісарь не приймае поруки, бо „ksiądz nic nie ma“. Отже льоґіка и консеквенція! Якъ бы адміністраторъ мôгъ згодитись на его оцѣнене и коли бы бувъ аренду взявъ, то п. комісарь зъ охотою приставъ — отже адміністраторъ самъ одинъ бувъ для п. комісаря достаточною порукою; — але коли за аренду мали ручити три господарства, а крôмъ того ще адміністраторъ — то така порука показала ся п. комісареви за слабою... Але що то варити воду? Господарѣ, видячи, що панъ комісарь „щось микитать“, зложили вôдъ разу готôвкою цѣлу належитôсть за аренду. И що жь? — аренду вôддано таки жидови, а не имъ; навѣть до спôлки зъ жидомъ [якъ сего жадало ц. к. намѣстництво] не допустило ц. к. староство, скоро тôлько жидъ супротививъ ся. А жидъ супротивити ся мусѣвъ, бо вôнъ ажь надто добре видѣвъ, що селяне беруть на страту, едино лишь длятого, щобы допильнувати, абы вôнъ не вынищивъ господарства. Вôнъ знавъ добре, що въ спôлцѣ зъ селянами буде мусѣвъ спокладити поле, такъ якъ було спокладене и якъ сего вымагае природный порядокъ господарскій, — що буде мусѣвъ вывозити кôлька сотъ фѣръ навозу, котрый стоявъ и ажь просивъ ся на поле, — вôнъ знавъ, що въ спôлцѣ селяне змусять его звернути адміністраторови его весняни засѣвы та що селяне не позволять забирати соломы, якъ се контрактъ зборонявъ выразно, — словомъ: що селяне не зôзволять на рабункову господарку, а тогдѣ нема „ґешефту“. Отже оперъ ся всякôй спôлцѣ, будуючи на традиційну повôльнôсть ц. к. староства для „избранного народу“. Вôдтакъ вôнъ однымъ махомъ вынищивъ господарство, не додержавши анѣ однои точки контракту, забезпечуючого передъ такою господаркою, ба що бôльше — навѣть засѣвôвъ весняныхъ, котрû поробивъ уже бувъ адміністраторъ на выразне припоручене ц. к. старосты [„Może ksiądz siać na moją odpowiedzialność, gdyż c. k. Namiestnictwo przyjmie ofertę księdza“] — навѣть, кажу, тыхъ засѣвôвъ не звернувъ. Та й на що звертати? хто его всилуе до того? Тажь у него двѣ шапки и пейса — достаточне signum, щобъ нѣхто не важивъ ся его „непокоити“...

Чого-жь ще хочешь, Русине? чого тобѣ ще треба? Маемо прецѣнь конкордатъ зъ Тучапами во главѣ, маемо Змартвыхвстанцѣвъ, Єзуитôвъ и т. д., маемо арендаторôвъ пейсатыхъ на темпораліяхъ церковныхъ — маемо все, — тожь станьмо въ кругъ и ликуймо весело: „Ѣде, ѣде Зельманъ! ѣде, ѣде его братъ! ѣде, ѣде Зельманова якъ панова! й цѣла его родина!“

Въ Жидачевѣ 7. X. 1896.

М Петрицкій.

Царска пара въ Франціи.

Парижь, ба й цѣла Франція — бо Парижь теперь то цѣла Франція — не тямить ся зъ радости! Царь приѣхавъ, царь назвавъ нарôдъ французскій своимъ другомъ, царь пивъ въ честь народу французского!... Чого-жь ще бôльше треба для щастя Франціи?...

Въ понедѣлокъ о год. $2^1/_2$ по полудни „Полярна звѣзда“ закинула котву въ пристани Шербурґу передъ арсеналомъ. На краю помосту повитавъ Форъ царску пару, котра опôсля о год. 3 выйшла на берегъ. Царици вручено три кошѣ цвѣтôвъ. Здвигъ народу витавъ гостій заглушаючими окликами одушевленои радости. Пара царска разомъ зъ Форомъ и свитою удала ся до окремого сальону, а за чверть годины всѣли всѣ на судно, щобы удати ся на перегляд фльоты. Въ тôй хвили загремѣло 31 пушочныхъ выстрѣлôвъ. Потôмъ наступила дефіляда кораблѣвъ; залоги переплываючихъ кораблѣвъ окликами „гура!“ приглушували пальбу пушокъ. Ударено въ тарабаны, а музыки войсковû заграли царскій гимнъ. По ревіи мусѣвъ Форъ, щобы выйти на берегъ, переходити коло царского яхту; залога яхту загомонѣла „гура!“ а музика заграла марсиліянку.

Вечеромъ о год. $6^1/_2$ вôдбувъ ся въ арсеналѣ обѣдъ. При обѣдѣ высказавъ Форъ въ тоастѣ свою радôсть, що мôгъ повитати царя и царицю. „Я певный — сказавъ дальше, — що выскажу чувства народу, коли стаю речникомъ единодушныхъ бажань, якû нарôдъ крые въ серци для царскои родины, для еи славного панованя и для щастя Россіи! Завтра В. Вел. почують въ Парижи живчикъ французского народу; а приняте, яке зладять В. Величеству и Єи Вел. царици, дасть Вамъ доказъ щирости нашои дружбы. В. Вел. зволили прибути до Франціи, провожденû французскою ескадрою. Наша маринарка е вдячна В. Величеству и зъ гордостію пригадуе собѣ тû доказы прихильности, якихъ дôзнала вôдъ Вашого Достойного вôтця, и тую участь, котра ѣй дôстала ся въ урочистостяхъ кронштадтскихъ и тульоньскихъ. Пю за здоровле И. Величества царя и царицѣ Россіи!“ Царь вôдповѣвъ на те тоастомъ: „Я зворушеный прихильнымъ и сердечнымъ принятемъ, яке намъ зладжено въ Шербурґу. Зъ зачудуванемъ любувавъ ся я ескадрою, що насъ проводила, якъ и адміральскимъ кораблемъ. Вступаючи на землю дружного народу подѣляю чувства, котрû Вы, пане президенте, що-йно высказали. Пю въ честь французского народу, его фльоты и его лѣпскихъ морякôвъ. Дякую Вамъ, пане президенте, за бажаня, котрû Вы що-йно высказали.“ По тоастѣ президента заграла музика россійскій гимнъ, а по тоастѣ царя марсиліянку; одного и другого выслухано стоячи. По обѣдѣ розмавлявъ царь зо 20 мінутъ сердечно зъ президентомъ.

При вôдъѣздѣ до Парижа вôдпровадивъ Форъ цѣсарску пару ажь до ваґону и поцѣлувавъ царицю въ руку. Поѣздъ рушивъ при вôдгомонѣ 101 выстрѣлôвъ пушочныхъ. Ажь до Версалю ѣхала царска пара россійскимъ дворскимъ поѣздомъ. Въ Версалю пересѣла ся до французского поѣзду, бо россійскій не мôгъ дальше ити по тамошныхъ шинахъ. О год. 10 передъ полуднемъ въѣхавъ поѣздъ до Парижа на стацію La Muette, де зôбрали ся всѣ міністры, депутованû и иншû достойники. На двôрци и по улицяхъ, куды мавъ царь переѣздити, залягли непрозримû товпы народу. Царь въ униформѣ полковника преображеньского полку и царица въ ясно-сарôй майже бѣлôй сукни всѣли до отвертои кариты, а президентъ Форъ занявъ мѣсце напротивъ нихъ. Чимъ близше мѣста, тымъ здвигъ народу бôльшій. Карыта поступае зъ ноги на ногу. Оклики народу не перестають нѣ на хвилю; не умовкае „Vive le Tsar! Vive la Russie!“; пушки гремлять разъ по разъ. Мимо нечуваного натовпу по улицяхъ порядокъ удержано взôрцево. О год. 11 заѣхала царска пара передъ россійску амбасаду.

Такъ вечѣрнû дневники зъ понедѣлка, якъ ранѣшнû зъ вôторка витають царя зъ одушевленемъ. „Нехай жие Николай II., пôдъ котрого опѣкою лучать ся вконци два народы, котрû вôдъ сотокъ лѣтъ глядають себе и кличуть до себе.“ — „Нехай жие царь“, а „нехай жие Франція“ — значить нынѣ одно и те саме. — Гостина царя у Вѣдни и Вроцлавѣ мала значѣне чемности, побутъ въ Копенгазѣ и Бельморелю мавъ значѣне родинне: лише гостина въ Шербурґу, въ Парижи и въ Шальонѣ мае значѣне подѣѣ політичнои. — Оттакû переважно суть голосы дневникôвъ. Але е и такû, що тоту подѣю політичну радû бы заразъ зреалізувати. И такъ Jour каже, що союзъ зъ Россією не може для Франціи означати утвердженя кривды зъ р. 1871. Оклики „Нехай жие Франція!“ и „Нехай жие Россія!“ не е лишь окликами радости але и надѣѣ. А зновъ соціялістичный дневникъ Petit République каже, що соціялісты не хотять перешкаджати тôй радости; они мовчать, слухають и ждуть. Але по вôдъѣздѣ царя зажадають рахунку. Монархічнû дневники знову ударяють въ такій тонъ, що приѣздъ царя бôльше вдѣе для реставраціи монархія, нѣжь вся дотеперѣшна опозиція противъ републики.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Доносять зъ Будапешту, що вже оповѣщено королѣвскій декретъ, котрымъ новый, еще не выбраный соймъ угорскій скликуе ся на день 23 падолиста.

Букарештеньскій урядовый дневникъ оголошуе таке письмо короля Кароля до президента міністрôвъ Стурдзы, датоване дня 4 с. м.: „Заходы румуньского народу, щобы вытворити сильну, мирну и трудящу державу, не могли дôзнати красшого признаня, якъ була нимъ гостина Єго Величества цѣсаря и короля Францъ Іосифа I. Достойне и тепле приняте, зладжене цѣлымъ краемъ мому высокому гостеви и приятелеви, захованый всюды взôрцевый ладъ, удѣлена всѣми громадянами безъ рôзницѣ помôчь державнымъ властямъ, щобы тôй урочистости надати особливои свѣтлости, гарне поведене моеи арміи, — те все наповнило мое серце щирою радостію и слушною гордостію. Зъ правдивымъ вдоволенемъ запримѣтивъ я патріотичный настрôй, якій панувавъ въ часѣ урочитости, и уважаю се за поновный доказъ любови и довѣря, оказуваного менѣ завсѣгды румуньскимъ народомъ. Отже дякую всѣмъ и кождому зъ-окрема за помôчь, удѣлену при тôй урочистôй нагодѣ мому правительству и зверхностямъ громадскимъ, та прошу Васъ, тû мои чувства подати до вѣдомости всего краю.“

Nord, парискій орґанъ россійского міністерства справъ заграничныхъ, такъ пише про подорожь царя по Европѣ: „Царска пара выбрала ся въ подорожь зъ уваги на мѣжнародну етикету. По коронаціи уважавъ царь за потрѣбне вôдвѣдати тыхъ володарѣвъ, що або спорôдненû зъ россійскою династією або выслали своихъ заступникôвъ на коронацію до Москвы. Єдину вымку зъ правилъ етикеты зроблено для Франціи и то на бажане самого царя, котрый тымъ хотѣвъ передъ Европою зазначити дружбу, яка вяже Россію зъ великимъ союзникомъ. Въ цѣлôй подорожи царскôй е гостина въ Франціи одинокимъ высоко політичнымъ моментомъ.“

Анґлійскû часописи и політики объявляють велику охоту до якогось зближеня и угоды Анґліи зъ Россією. И такъ пр. одинъ членъ парляменту каже передъ своими выборцями: „Мусимо звернути увагу на нашû вôдносины до Туреччины и розъяснити исторію тыхъ вôдносинъ. Въ кримскôй войнѣ воювали мы за цѣлôсть турецкои державы; але нынѣ мы далекû вôдъ того, щобы держати ся тои самои політики. Теперѣшный рухъ выйшовъ по бôльшôй части зъ переконаня, що передовсѣмъ давнѣйша політика Анґліи подала Туреччинѣ можнôсть коити лихо. Хоронити Туреччину передъ вплывомъ Россіи — було кепскою політикою. Зъ неи выйшло, що нынѣ въ Царгородѣ переважае вплывъ россійскій.“ Дальше жалуе бесѣдникъ, що Россія не вѣрить теперь Анґліи, такъ якъ то колись Анґлія традиційно недовѣряла Россіи. Але порозумѣне мѣжь державами для упорядкованя справы турецкои таки не е неможливе; тôлько правительство повинно розъяснити правдивый станъ рѣчи, котрого теперь не знае ся. Зъ Россією треба порозумѣти ся що-до всхôдной справы, а першимъ крокомъ до дружнои акціи зъ Россією въ Азіи буде знесене конвенціи, дотыкаючои Кипру. — Инший політикъ запытуе въ однôмъ мѣсячнику, длячого Россія такъ недовѣряе Анґліи, и вôдповѣдае на те пытане, що треба доказати Россіи, що Анґлія пôзнае хибу своеи давнѣйшои політики супроти Россіи та покидае тоту політику и бажае лишити Россіи Царгородъ и приступъ до середземного моря. Знову иншій упевняе, що всѣ Анґлійцѣ такъ ліберальнû якъ консервативнû готовû вôдцурати ся давнои політики зависти и бажають такого союза мѣжь Анґлією и Россією, котрый бы давъ початокъ новôй добѣ въ исторіи людскости. А знову міністеръ Индій льордъ Юрій Гамільтонъ пише, що упадокъ Туреччины справдѣ збôльшить могучôсть Россіи, але рѣчь неможлива ухоронити Туреччину вôдъ упадку. Ще одинъ дописуватель пише до одного дневника, що найлѣпшимъ способомъ, щобы уратувати Вôрменъ, е: вôддати Россіи Царгородъ. Лондоньскій дописуватель до „Нового Времени“ потверджуе на пôдставѣ власныхъ помѣчень, що справдѣ проявляе ся въ Анґліи загально зворотъ на користь угоды зъ Россією. Але якійсь вызначный дипльоматъ звернувъ увагу дописувателя на те, що Анґлійцѣ дораджують Россіи заняти Царгородъ, але зовсѣмъ не оказують охоты, помагати ѣй до того. Очевидно числять ся они зъ тымъ, що иншû державы будуть а-чейже въ силѣ не допустити до того, а Анґлія буде могла такимъ чиномъ спожити овочѣ своеи штучнои неутральности. На те замѣчае „Новое Время“, що Россія не потребуе дарунку вôдъ анґлійскихъ дневникôвъ. Коли Анґлія хоче усунути загальне недовѣре, або ... нен Европа, то нехай вôдкличе свое войско зъ Єгипту та залишить тайно попирати заколоты и неладъ на всходѣ. „Мы — каже той дневникъ — не жадаемо вôдъ Анґліи анѣ Царгороду анѣ вôльного приступу до середземного моря анѣ протекторату надъ Туреччиною. Мы будемо цѣлкомъ вдоволенû, коли Анґлія перестане пôдкопувати провôдне становиско, яке Россія занимае въ Европѣ.“

Daily Mail доносить, що умова державъ що-до полагодженя турецкои справы обнимае три точки: утворене христіяньскои границѣ, въ котрôй Вôрмене мали бы повне безпеченьство житя и майна; для обезпеченя тои границѣ обдумають державы спôльно достаточнû способы; коли бы треба було чинныхъ операцій, то взялись бы до неи Анґлія, Франція и Россія, а въ разѣ потребы такожь Италія.

А знову Nord заявляе, що всѣ поголоски, ширенû анґлійскими дневниками, мовь бы въ часѣ гостины царя въ Бельморелю вôдбувались тамъ якû переговоры, дотыкаючû всхôдной справы, е неправдивû. Доси мѣжь Анґлією а Россією не було въ тôй справѣ нѣякихъ окремыхъ переговорôвъ.

Царгородскій центральный комітетъ вôрменьского союза революційного „Дашнакъ-Цутіюнъ“ выдавъ нову вôдозву до „дипльоматôвъ, політикôвъ и панôвъ надъ народами“, въ котрôй повно зневажливыхъ докорôвъ за ихъ дотеперѣшне поведене въ вôрменьскôй справѣ. Вôдозва кôнчить ся грôзьбою: „Коли бы ще разъ мало пролити ся тôлько крови надаремно, то мы будемо глядати иншихъ, певнѣйшихъ способôвъ. Приготовимо иншій, лѣпше обчисленый плянъ; а той певно доведе до цѣли, та не тôлько на насъ одныхъ спадуть его наслѣдки... Нехай дѣе ся, що хоче! Тымъ гôрше!... Коли Вôрмене не мають права на мирне и спокôйне житє, то будуть старати ся выдерти те право такожь своимъ ворогамъ. Hodie mihi, cras tibi!...“

Звертаемо увагу нашихъ Вп. передплатникôвъ, що небавомъ кôнчить ся третій чвертьрôкъ та що крайна пора вырôвнати залеглости и надсылати дальшу передплату. Залеглости въ передплатѣ у насъ значнû, тожь мы мусѣли бы застановити дальшу высылку нашои часописи неточнымъ передплатникамъ.

НОВИНКИ.

— **Друге економічне вѣче устроюване заходомъ товмацкои філіи „Просвѣты"** вôдбуде ся 11-ого с. м о 3-ôй годинѣ въ Тисьменици въ сали касиновôй. Запрошеня зъ подрôбною проґрамою порозсылано. Хто бы случайно не одержавъ запрошеня, зволить отсе повѣдомлене приняти за запрошене. — *Выдѣлъ.*

— **Выдѣлъ рускои Бурсы въ Стрыю** приступаючи до отвореня интернату, розôславъ до землякôвъ ось-таку [друковану] вôдозву:

„Гадка лелѣяна въ грудяхъ незабутнои памяти щирыхъ приятелѣвъ молодежи — бл. п. оо. Ал. Радзикевича и Вен. Ружицкого — сотворити въ мѣстѣ Стрыю институцію, котра бы убогôй молодежи рускôй подала помôчну руку въ цѣли придбаня высшои освѣты — прибрала остаточно плоть. При помочи Божôй и патріотичнои суспôльности товариство рускои Бурсы, засноване за иніціятивою повысше згаданыхъ покôйникôвъ-патріотôвъ, приступае зъ листопадомъ с. р. до отвореня у власнôмъ домѣ интернату, въ котрôмъ то въ части цѣлкомъ безплатно, въ части за умѣреною доплатою вôдъ 8 до 15 зр. мѣсячно молодѣжь наша знайде цѣлковите удержане, якъ также — що уважаемо за рѣчь дуже важну — вôтцѣвску опѣку пôдъ руководствомъ рутинованого педаґоґа, професора ґімназіяльного. Отвираючи интернатъ, товариство наше мусить перевести декотрî адаптаціи а также постарати ся о цѣле устройство для комнатъ и кухнѣ, що пôсля уложеного прелімінаря стоити-ме 500—600 зр. Зваживши, що на реальности бурсовôй тяжить ще довгъ звыжь 10.000 зр., вôдъ котрыхъ платить ся рôчно до 500 зр. вôдсоткôвъ; зваживши дальше, що зъ отворенемъ интернату вôдпаде майже 500 зр. титуломъ доси побираного чиншу; зваживши остаточно, що товариство наше не посѣдае крôмъ задовженои реальности нѣякого фонду бѣжучого, — товариство, приступаючи до сего дѣла и бажаючи повести его якъ слѣдъ, змушене есть вôдкликати ся до жертволюбія загалу нашого народу. Звертаемо ся тому до Вашои Благородности зъ уклôнною просьбою, щобы зволили приступити самî въ дѣйстнî [рôчна вкладка 3 зр.] або помагаючî члены товариства [довôльный, но сталый рôчный датокъ], вплывомъ своимъ приеднували намъ прихилонникôвъ, якъ также спонукали братства церковнî и громады до матеріяльнои пôддержки институціи. Дрôбными лептами стануло товариство на ноги, нехай же оно, оточене щирою прихильностю загалу, крѣпить ся и росте на славу и добро неньки Руси, выховуючи ѣй вѣрныхъ сынôвъ. Крôмъ даткôвъ грошевыхъ приймаемо зъ днемъ отвореня Бурсы также датки натураліями, ба навѣть просимо уклôнно о тіи. — Въ Стрыю 26. н. ст. вересня 1896. За Выдѣлъ рускои Бурсы Стрыйскои *Юл. Федусевичъ* предсѣдатель и касіеръ. *И. Вахнянинъ* заступникъ предсѣдателя. *Юл. Костецкій* секретарь. *Левъ Шанковскій, Стеф. Дубравскій, Игн. Гошовскій, Тома Красиньскій, Ив. Скислевичъ* члены выдѣлу.

— **Зъ Гусятиньского пишуть намъ:** Передъ кôлькома днями вôдбула ся окружна конференція учительска въ Копычинцяхъ пôдъ проводомъ инспектора п. Бромильского. До трехъ тематôвъ выключно въ польскôмъ языцѣ долучено наче прищѣпку: „практичну лекцію" въ клясѣ, именно: методичне оброблене зъ дѣтьми 10-ого уступу зъ рускои Читанки части IV-ои по руски. И що скажете на те, що дискусію навѣть надъ тымъ оброблененемъ переведено по польски! За се не думаемо робити докору инспекторови, чоловѣкови впрочôмъ толерантному, бо-жь знаемо, що при нинѣшнôй системѣ шкôльнôй инспекторъ не буде шанувати права нашои мовы больше. якъ самî учителѣ-Русины... Нехай же-жь учителѣ-Русины при такôмъ своѣмъ поступованю не дивують ся вôдтакъ, коли до нихъ приложать пословицю: „на похиле дерево и козы скачуть"...

— **Книгарнѣ въ Станиславовѣ** — якъ звôдтамъ пишуть — пôдвысшують цѣны рускихъ книжокъ шкôльныхъ, и такъ вже дорогихъ. Такъ пôдвысшили они цѣну рускои книжки для III-ои ґімназіяльнои клясы зъ 1 зр. 20 кр. 1 зр. 30 кр. Пытаемо компетентнî круги: якимъ правомъ се дѣе ся?!

— **Для 1351 душь — костелъ за 35.000 зр.!** Такъ дорогій костелъ мають будувати въ Стояновѣ, въ повѣтѣ каменецкôмъ. Насъ не обходила бы нѣчого ся справа; нехай бы для славы Божои будовано найкраснî, найобширнѣйшî костелы — за власнî грошѣ, и тамъ, де ихъ треба дѣйстно, въ захôднôй части краю. Але сли цѣла та квота, взглядно 26.000 зр. [коли конкуруючій коляторъ до зысканыхъ зъ асекураціи 4.000 зложить дѣйстно припадаючî на него 5.000 зр.] мае бути зложена дорогою публичнои квесты, щобы выбудувати на Руси костелъ для 1351 душь, зъ котрыхъ пôсля вôдозвы комітету костельного переважна часть складае ся зъ двôрскои службы, — то ся обставина дае намъ право прилюдно о сѣй справѣ вôдозвати ся. Въ сѣй вôдозвѣ котру комітетъ костельный розôславъ по краю, находить ся впрочôмъ уступъ, де сказано, що правительственный инжінеръ, делеґованый старостомъ, орѣкъ, що въ костелѣ за 35.000 зр. буде могла помѣстити ся ледви половина теперѣшныхъ [sic!] парохіянъ. Хто розумѣе ся хочь трохи на будôвництвѣ церквей и на справѣ коштôвъ, нехай осудить се оречене „rzeczoznawcy", взглядно нехай домѣркуе ся задной мысли; еи впрочôмъ убрану, высказуе и комітетъ вôдъ себе, говорячи о небезпечности, яка грозить парохіи латиньскôй „pod względem narodowym". Що выдѣлъ краевый выробляе для новои „twierdzy polskości" въ краевôй цеґольни въ Стояновѣ цеґлу безплатно, о тôмъ згадуемо лишь момоходомъ! — Отже 1351 душь, зрахованыхъ не на пôдставѣ урядовои конскрипціи, але урядомъ парохіяльнымъ, становлячихъ „przeważnie służbę dworską", отже елементъ припадковый, наплывовый, будуть мати костелъ за 35.000 зр., а тî грошѣ складай переважно ты, рускій народе, квестою, а потому еміґруй, куды хочешь! Пора сего рода квесты зробити неможливыми!

— **Президентъ высшого суду краевого львôвского** выдавъ до президій судôвъ колеґіяльныхъ, и до начальництвъ судôвъ повѣтовыхъ окружникъ, котрымъ повѣдомляе, що супротивъ поголосокъ, мовь-бы була гадка вôдрочити введене новои процедуры цивільнои, міністеръ судôвництва уповажнивъ президента до заявленя, що тî поголоски о вôдроченю цѣлкомъ безпôдставнî. Президентъ припоручае президіямъ судôвъ колеґіяльныхъ и начальникамъ судôвъ повѣтовыхъ подати его окружникъ до вѣдомости пôдвластныхъ урядникôвъ судовыхъ зъ вôзванемъ, щобы ревно познакомлювали ся зъ новыми законами, котрî вже 1-ого сѣчня 1898 р. увôйдуть въ жите, такъ, щобы речинець той заставъ ихъ вже цѣлкомъ приготованыхъ.

— **Зъ Золочѣвского пишуть намъ:** Дня 2 с. м. впавъ менѣ въ очи въ бюрѣ уряду почтового въ Зборовѣ листъ вôдъ греко-кат. уряду парохіяльного зъ Богутина зъ такою адресою: „Świetne c. k. Starostwo powiatowe w Złoczowie. ś. urzędownie. Urząd parafialny gr. kat. w Bohutynie". Пôсля шематизму — въ Богутинѣ е парохомъ якійсь о. Сыроѣдовъ, а зъ польскои его адресы догадую ся, що се мусить бути холмчакъ[?], бо деякî холмчаки не годнî анѣ рушъ самî вывчити ся нашого письма. Але на те есть рада. Я готовъ зробити початокъ и выслати пану учителеви въ Богутинѣ одну шѣстку срѣбну титуломъ вынагороды, абы навчивъ руского пароха въ Богутинѣ рускои скорописнои азбуки.

— **Сегорôчна контроля вôйскова** зачинае ся у Львовѣ на цитадели дня 10 с. м. и буде тревати до 23-ого включно. До контролѣ е покликанî [зъ вымкою рѣшучо увôльненыхъ] всѣ проживаючî въ окрузѣ мѣста Львова урльопники, резервісты и запасовî резервісты. Въ дняхъ 10—14 мають стати до контролѣ урльопники и резервісты 30-ого полку пѣхоты; въ дняхъ 17—17 включно урльопники и резервісты иншихъ полкôвъ пѣхоты проживаючî у Львовѣ; 19-ого с. м. зъ полкôвъ драґонôвъ, гузарôвъ и уланôвъ; 20-ого с. м. зъ полкôвъ польнои крѣпости и технічнои артилеріи; 21-ого с. м. зъ полкôвъ поѣздôвъ вôйсковыхъ [трену]; 22-ого с. м. зъ вôддѣлôвъ инжінеріи, піонірôвъ, стрѣльцѣвъ, провіянтовыхъ и мундуровыхъ маґазинôвъ, а также стаднинъ вôйсковыхъ; 23-ого с. м. зъ полку зелѣзничого и телеґрафôвъ, зъ вôддѣлôвъ санітарныхъ, шпиталѣвъ та вôйсковыхъ аптикъ и зъ военнои маринарки. Маґістратъ взывае интересованыхъ, щобы того дня, котрый на нихъ припаде, зъ ударомъ 9-ои годины рано ставили ся на цитадели зъ своими пашпортами вôйсковыми. Хто головнои контролѣ не вôдбуде, мае безусловно ставити ся до додатковои контролѣ, котра вôдбуде ся въ дняхъ 16 и 17 падолиста с. р. въ тôмъ самôмъ мѣсяци та тои самои годины, и оправдатись при тôмъ, длячого не ставили ся до головнои контролѣ, бо инакше по мысли истнуючихъ приписôвъ, ц. и к. вôйскова власть потягне его до одвѣчальности.

— **Нову „twierdz-y polskości" на Руси** побудовано и недавно посвячено въ Васильковцяхъ коло Гусятина заходомъ и коштомъ тамошнои шляхты и Русинôвъ латиньского обряду. Рускій священикъ зъ Васильковець, хочь розумѣе, що посвячення костелôвъ на Руси — то не чисто релігійный, але релігійно політичный актъ, взявъ въ нѣмъ участь на жадане чи прошене своихъ парохіянъ; впрочôмъ були на посвяченю ще два рускî священики-сусѣды. По вôдправѣ, розумѣесь, вôдбула ся „przekąska", пôдчасъ котрои выпито якусь чарку за успѣхъ звѣстнои пропаґанды.

— **Краєва рада шкôльна** на остатнôмъ засѣданю зъ 5 с. м, ухвалила мѣжь иншимъ: затвердити выборы до окружныхъ радъ шкôльныхъ: кс. Ив. Фішера заступникомъ предсѣдателя окружнои рады въ Снятинѣ, кс. Петра Недзвецкого на делеґата окружнои рады въ Пôдгайцяхъ; Петра Литаровича, учителя зъ Рôзного, на представителя учительского стану въ окружнôй радѣ въ Коросни; затвердити именоване кс. Мар. Кручка на духовного члена рады окружнои въ Чортковѣ; — установити другу посаду учителя жидôвскои реліґіи для шкôлъ народныхъ въ Тернополи вôдъ 1 вересня 1897 р. — перемѣнити одноклясовî школы въ Ставчанахъ и Залуквѣ на дво-клясовî, а дво-клясову въ Радомышли на три клясову.

— **Новî урядники.** У внесенôмъ буджетѣ міністерства справъ внутрѣшныхъ пôднесено мѣжь иншимъ, що правительство хоче завести нову катеґорію політичныхъ урядникôвъ, а именно: старшихъ комісарѣвъ повѣтовыхъ въ VIII-ôй клясѣ ранґи. Теперь мае перемѣнити ся 96 посадъ повѣтовыхъ комісарѣвъ IX-ои клясы ранґи на тôлько-жь старшихъ комісарѣвъ VIII-ои клясы ранґи.

— **Стеноґрафы австрійского парляменту** стали урядниками. Начальный стеноґрафъ дôставъ титулъ заступника директора и IX-ту ранґу чотири стеноґрафи X-ту а одинъ XI-ту ранґу. Се першій початокъ до системізованя посадъ парляментарныхъ стеноґрафôвъ.

— **Романтична любовь передъ судовыми кратками.** Въ полевôй коршмѣ въ селѣ Глубокôй жила гарна якъ лялька 13-лѣтна Гудя Шнайдерôвна дочка коршмаря. Хочь Гудя въ лѣтахъ мала, однакъ уже такъ розвита, якъ-бы 16-лѣтна дѣвчина. Въ тôй коршмѣ служивъ за паробка Микола Маринюкъ, хлопака якъ дубъ, а що вже гарный, мовь писаный! Не дивниця, що далеко вôдъ свѣта и людей Гудя и Микола зблизили ся до себе. Зъ початку говорили зъ собою при господарствѣ, потôмъ щебетали при спѣвѣ соловейкôвъ у садочку, звычайно якъ влюбленî. Але на тыхъ вечѣрныхъ сходинахъ якось придыбавъ ихъ старый Шнайдеръ, та прогнавъ заразъ Маринюка зô службы, а дочку вôдвѣзъ до Язлôвця, до старои тѣтки, щобы на ню уважала. Але хто вже бувъ въ силѣ такъ скоро розбити горячу любовь! Гудя и Микола знову зôйшли ся въ Язлôвци и знову вернули ся солодкî чары любови. А щобы вже нѣхто не бороздивъ имъ въ любови, постановили втечи, а Гудя рѣшила ся и выхреститись, абы вже на вѣки получити ся зъ миленькимъ. И ось одного дня, коли Микола Маринюкъ зô своимъ братомъ Павломъ и зъ товаришемъ Грицькомъ Ризôвскимъ приѣхали до Язлôвця, Гудя присѣла ся до нихъ на вôзъ и поѣхали. Дорога вела саме по-пôдъ батькôвску коршму и Гудя вкрыла ся передъ окомъ родичѣвъ дергою и сѣракомъ. Вôдтакъ заѣхали вже щасливо до хаты Маринякôвъ. Тамъ Гудя перебрала ся въ хустку и сѣракъ. Такъ перебрану взяли обвозити всѣ три паробки по доокола ичныхъ монастиряхъ, але нѣгде не хотѣли приймити молоденькои Гудѣ. Тогдѣ зачала ся пѣша подорожь Миколы зъ Гудею, щобы якось свою справу довести до доброго кôнця. Але тымчасомъ рознесла ся вже широко мѣжь жидами вѣсть про утечу дочки коршмаря зъ Глубокои. Якійсь панъ придыбавъ романтичну пару въ дорозѣ, вôдобравъ вôдъ Миколы Гудю и вôдôславъ до дому. — Любовна тая идилька завела Миколу та Павла Маринякôвъ и Гриця Ризôвского до слѣдчои вязницѣ и на лаву обжалованыхъ передъ трибуналомъ въ Тернополи за уведене а Миколу ще й за провину зъ §. 127 з. к. При розправѣ показало ся, що Гудя за кôлька мѣсяцѣвъ цѣлкомъ змѣнила ся; зъ жаркои еи любови до Миколы здаеть ся оставъ лише попѣлъ.. Она почала обжаловувати Миколу, що она впала жертвою его любови. Але при конфронтаціи тыхъ обохъ коханкôвъ Гудя запаленѣла, замяла ся, коли тымчасомъ Микола дививъ ся просто, увѣреный въ свою правду. На тôй пôдставѣ судьѣ присяглî заперечали вину всѣхъ обжалованыхъ. Микола бувъ радъ, що невѣрнôсть жѣноча не вôдбила ся на его шкôрѣ, а Гудя — хто еи тамъ знае, що она собѣ думае.

— **Консумція алькоголю** була на конґресѣ нѣмецкихъ лѣкарѣвъ, що вôдбувъ ся въ Франкфуртѣ, головнымъ предметомъ нарадъ. Указано тамъ на небезпечнôсть, яка грозить суспôльности зъ причины зросту консумціи алькоголю. „Алькоголь — сказавъ предсѣдатель конґресу профессоръ Форель зъ Цириха — заповнюе нашî вязницѣ, домы божевôльныхъ и пôдкопуе здоровле будучихъ поколѣнь". А дальше вказувавъ, що вина въ тôмъ дѣлѣ спадае въ части на лѣкарѣвъ зъ причины недостаточного у нихъ знаня науки психіятріи, котра ще доси не есть обовязковымъ предметомъ выкладôвъ на выдѣлахъ лѣкарскихъ. Вкôнци вказавъ на то, що товариства лѣкарѣвъ, котрî припоручають своимъ пацієнтамъ здержати ся вôдъ алькоголевыхъ напиткôвъ, навѣть по обезсилюючихъ хоробахъ, гордять ся въ Анґліи, Норвеґіи, Фінляндіи и Канадѣ свѣтлыми здобутками. По основныхъ дебатахъ ухваливъ конґресъ мѣжь иншимъ таку резулюцію: Нѣякій станъ не есть бôльше обовязаный, покликаный и здôбный до боротьбы зъ алькоголізмомъ, якъ лѣкарскій. Лѣкарѣ поносять найбôльшу часть вины за ширшане злощастного того налогу до алькоголю въ нашихъ часахъ. А нинѣшный спосôбъ лѣченя алькоголикôвъ въ домахъ для божевôльныхъ есть зъ богато взглядôвъ невôдповѣдный.

— **Дрôбнî вѣсти.** Дня 20 н. ст. жовтня вôдбуде ся вѣнчане укôнченого богослова п. Михайла Романовского зъ панною Євгенією Кисѣлевскою, донькою пароха въ Товмачину [стація и почта Коломыя]. — Намѣстникъ кн. Санґушко и віце-президентъ краевои рады шкôльнои Бобжиньскій выѣхали нинѣ рано до Дрогобыча, щобы взяти участь въ отвореню и посвященю нового будынку для ґімназіи. — Вѣче маґістратскихъ урядникôвъ зъ цѣлои Австріи проектують урядники вѣденьского маґістрату; поки-що предкладають двѣ найголовнѣйшî точки: щобы ввести авансы въ платни що три роки и щобъ унормувати лѣта практики, котрî тягнуть ся деколи теперь дуже довго. — Недавно трясене землѣ въ Тіфлисѣ було таке сильне, якого и найстаршî люде тамъ не памятають; богато домôвъ такъ попукало, що жити въ нихъ небезпечно. — Галицкій союзъ броварникôвъ заложивъ ся у Львовѣ зъ цѣлію: хоронити спôльнî интересы та старатись о пôднесене и усовершене промыслу броварного въ Галичинѣ.

Надôслане.

Foulard-Seide 60 Kr.
bis fl. 3.35 p. Met. — japanische, chinesische etc. in den neuesten Dessins und Farben, sowie schwarze, weisse und farbige **Henneberg-Seide** von 35 kr. bis fl. 14.65 p. Met. — glatt, gestreift, karriert, gemustert, Damaste etc. (ca 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.). **Porto- und steuerfrei ins Haus.** — Muster umgehend. Doppeltes Briefporto nach der Schweiz. 16 (2)
Seiden-Fabriken G. Henneberg (k. u. k. Hofl.) **Zürich.**

Вѣсти зъ Еп. перемыскои.

Ц. к. намѣстництво надало опорожнену парохію regie collationis въ Мохнацѣ о. Діонисію Мохнацкому, дотеперѣшному парохови въ Милику.

Наука штука и література.

— **Зъ Праги пишуть намъ,** що знаный капельникъ капелѣ, празского „Сокола" п. Шеборъ принявъ до музичнои проґрамы своеи капелѣ 19 народныхъ руско украиньскихъ арій, именно зъ выдавництва Антона Коципиньского „Пѣснѣ, думки и шумки" народу руско-украиньского нумеры: 4, 5, 7, 8, 9, 10, 12, 16, 20, 24, 25, 27, 48, 60, 62, 63, 76, 89, 99.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Перенесеня.** Дирекція почтъ и телеґрафôвъ перенесла почтового управителя Николая Мацѣлиньского зъ Чорткова до Дрогобича. — Краєва рада шкôльна перенесла учителѣвъ: Вінк. Тирана зъ ґімназіи въ Бучачи до ґімназіи въ Станиславовѣ, Тад. Копистиньского зъ V. до IV. ґімназіи у Львовѣ, Адольфа Пôдвышиньского зъ IV. до V. ґімназіи у Львовѣ, Іос. Мадея зъ реальнои школы у Львовѣ до реальнои школы въ Станиславовѣ.

Телеґрамы „Дѣла"

Парижь 8 жовтня. Вчера звиджувала царска пара Постелъ Notre dame, палату справедливости, пантеонъ, де царь велѣвъ зложити вѣнець на гробѣ Карнота, вôдтакъ костелъ инвалідôвъ, де оглядали грôбъ Наполеона I. По полудни звиджували монетарню, опôсля були на засѣданю академіи, а вôдтакъ взяли участь въ закладинахъ мосту, котрый мае звати ся именемъ Александра III.; царь першій ударивъ молотомъ. Дальше удали ся до ратуша на концертъ. Президентъ рады мѣскои повитавъ цѣсаря промовою, въ котрôй сказавъ, що населене Парижа, витаючи союзника Франціи, застановило працю, щобы вôддати честь гостеви. Вчера принимавъ царь міністра справъ заграничныхъ; авдієнція тревала бôльше якъ годину. Міністеръ конферувавъ также зъ Шишкиномъ. Вечеромъ була царска пара въ театрѣ.

Протестантскій пасторъ оголосивъ оду до царя, въ котрôй просить его о опѣку надъ Вôрменами.

Ходить поголоска, що царь по переглядѣ войска на Шальоньскихъ поляхъ верне ще incognito до Парижа и забавить тутъ добу.

Вѣдень 8 жовтня. Робôтники товариства державныхъ зелѣзниць постановили на вчерашныхъ зборахъ вытревати въ стрейку.

Атены 8 жовтня. Поручника Калоієнопуля, що утѣкъ було до повстанцѣвъ на Крету, а опôсля обвиненый о дезерцію ставъ передъ судомъ войсковымъ, увôльнено. Зôбрана публика зробила ему овацію; кликано: „Нехай жие Крета! Нехай жие Греція!"

НАДÔСЛАНЕ.

Д-ръ Иванъ Мохъ
б. лѣкарь головного шпиталю у Вѣдни и лѣкарь окружный
перенѣсъ ся зъ Ганачева до **Глинянъ**
310 (дôмъ п. Депы). 1—6

Мед. Д-ръ
Володимиръ Мендльовскій
бувшій лѣкарь шпиталя и елевъ полож. ґінекольоґічнои клініки въ Краковѣ
осѣвъ въ Глинянахъ
290 дôмъ д-ра Дольницкого. 4-6

Вôдзначена на краевôй выставѣ 1894 р. срѣбнымъ медалемъ — истнуюча вôдъ звыжь 14 лѣтъ у Львовѣ
при улици Скарбкôвскôй н-ръ 19
КРАВЕЦКА РОБÔТНЯ
ДИМИТРІЯ КОВАЛЬСКОГО
знана зъ своеи точности и совѣстности, приймае всѣ замовленя, входячî въ кругъ кравецтва мѣжь иншимъ и мундуры для студентôвъ, специяльно также всяку одѣжь для Р. Т. Духовеньства и выконуе тіи-жь скоро, тревало, елеґанцко и дешево.
На провінцію высылае ся пробки безплатно а въ разѣ замовленя упрашае ся пôслати зъужиту одѣжь дотычну на мѣру. 236 20—20

Змѣна льокалю
Найдешевшій склaдъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО
пôдъ „Коперникомъ"
перенесеный до нового льокалю
при пл. Галицкôй ч. 1.
По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєня електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя въ провінціи в дворотнѣ.
Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.
4185

Климентій Федуньо
переплетникъ бібліотеки ц. к. львôвского університету
поручае 366 58-?
свое переплетниче и ґалянтерійне заведенье
у Львовѣ, ул. Академична ч. 8.
Пôдоймае ся всякихъ робôтъ, особливо переплету: Служебникôвъ, Євангелій, Молитовникôвъ, Бібліотечныхъ книгъ, Альбумôвъ, Мапъ, Дипльомôвъ и т. ин. по умѣреныхъ цѣнахъ.

Сита зъ волосѣня, почвôрнî, до фасованя по зр 1, 1·40 и 1·60
Машинки американьскî до сѣканя мяса по зр. 4
поручае Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры).

Словарь нѣмецко-рускій
Ом. Партицкого
продае товариство „Просвѣта"
1 зр. замѣсть 3 зр.

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНЬСКІЙ

артистъ-маляръ

звѣстный вôдъ кôльканацяти лѣтъ изъ своихъ працъ малярскихъ, украшае церкви въ стилю вехôднômъ разомъ зъ позолоченьемъ, престолы, иконостасы и иншѣ рѣчи. Принимае рѣзьбарскѣ роботы пôсля власныхъ плянôвъ. Выготовлюе всякои величины церковнѣ образы до иконостасôвъ, престолôвъ, плащеницъ — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побôльшуе зъ фотографій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторіи реставруе всякѣ старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячѣ въ кругъ працъ малярства по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. Пôдписаный просить Всч. Духовеньство занотувати собѣ его адресу. 20· 70—?

Т. Копистиньскій
у Львовѣ, улиця Кравôвска число 20.

„ДНѢСТЕРЪ"

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

у Львовѣ въ Домѣ „Просвѣты" Ринокъ ч. 10

перше и одиноке **руске товариство** асекураційне, припоручене Всч. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ черезъ Впреосв. Митр. и Преосв. Еп. Ординаріяты всѣхъ трехъ Епархій, обезпечае будынки, скотъ, господарскѣ знаряды, збôже въ зернѣ, и соломѣ, сѣно въ стогахъ и будынкахъ **противъ шкôдъ огневыхъ** за можливо найнизшою оплатою.

———

Шкоды ліквідують ся и выплачуе ся сейчасъ по пожарѣ, а договоры заключенѣ зъ першими Товариствами контрасекураційными подають „Днѣстрови" можнôсть обезпечувати и выплачувати и найвысшѣ сумы. 4414

Полісы „Днѣстра" приймае Банкъ краевый при позичкахъ ипотечныхъ.

На житє можна обезпечати ся черезъ „Днѣстеръ" пôсля всѣхъ можливыхъ комбінацій въ Товариствѣ взаимныхъ обезпеченъ въ Краковѣ, котре дае якъ найкорыстнѣйшѣ услôвя, и выдае полісы и квіты въ рускôмъ языцѣ.

Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ", стоваришене зареєстроване зъ обмеженою порукою, принимае вôдъ своихъ членôвъ и третихъ лицъ **вкладки** до опроцентованя **по 5%**. Гваранція цѣлковита. Удѣлы по 50 коронъ. Позички удѣляють ся тôлько властителямъ реальностей, вôльныхъ вôдъ тягарôвъ, за порукою двохъ членôвъ. Зъ позичокъ вôдтягае ся десята часть на удѣлъ.

Зголошеня о удѣленье аґенціи въ мѣсцевостяхъ, де „Днѣстеръ" не є заступленый, приймають ся.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. управ. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

4% листы ипотечнѣ короновѣ
4½% листы ипотечнѣ
5% листы ипотечнѣ преміованѣ
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краевого
4% листы Банку краевого
5% облиґаціи комунальнѣ Банку краевого
4½% позичку краеву галицку 3458
4% позичку краеву галицку коронову
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% „ угорскихъ зелѣзницъ державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскѣ облиґаціи индемнізаційнѣ
и всѣлякѣ ренты австрійскѣ и угорскѣ

а всѣ тѣ папери Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякѣ вылъосованѣ а вже платнѣ мѣсцевѣ папери цѣннѣ, также запавшѣ купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцевѣ лишь за вôдчисленьемъ оправданыхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ вышли купоны, доставляе новѣ аркушѣ купоновѣ, за звѣротомъ коштôвъ, котрѣ самъ понесить

Знана вôдъ многихъ лѣтъ ц. к. управ. рафинерія спірітусу, заосмотрена найлѣпшими приладами ректификаційными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікерôвъ и опту

Юлія Миколяша Наслѣдникôвъ у Львовѣ

Яковъ Шпрехеръ и С-ка

поручае старѣ польскѣ сильнѣ горѣвки, дуже добрѣ розолісы, лікеры, румы правдивѣ зъ Ямайки, якъ такожъ найлѣпшои якости краевѣ специялы якъ: Народôвка, Dziennik, Szczutek, Карпатôвка, „Дябелъ", Помаранчева не солоджена, Ратафія, Деревôвка и т. и. горѣвки упривилеєванѣ и одиноко правдивѣ если зъ нашои фабрики спроваджені.

Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарѣвъ, до побираня алькоголю абсолют. и найчастѣйшого спірітусу, до цѣлей лѣчничихъ вôльного вôдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спірітусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровю не шкôдный, бо не выроблюваный зъ есенції оцтовои.

Складъ для мѣста Львова, ул. Коперника ч. 9 и въ головнôмъ складѣ водъ мінеральныхъ І. Йоллеса, улиця Кароля Людвика ч. 29. 4912 274—104

УЧИТЕЛЬ орґанъ руского товариства педаґоґічного две тыждневникъ педагоґічно-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул Вôрменьска ч. 2., Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 16. кр на чверть року 1 зр.

На зиму!

Добрѣ домовои роботы **ковдры на овечôй вовнѣ**, легкѣ и теплѣ, вôдъ 3·50 зр. въ каждôй цѣнѣ до 14 зр. и высше. **Матерацы чисто волосѣннѣ** по зр. 12·50, 14, 16, до 30. **Подушки пѣрянѣ** и волосѣннѣ, сѣнники, простирала, пошевки, коцы, капы и т. п. поручае

Выключный маґазинъ и робôтня

ВЫРОБÔВЪ ПОСТЕЛѢ

Іосифъ Шустеръ

Львôвъ ул. Коперника ч. 5.
(Бюро Импресы) 307 1—16

Іосифъ Игнатій

Лада Заблоцкій

каліграфъ-рисовникъ

выготовляе замовленя на дипльомы, портреты, написы, карты титуловѣ, гербы, рисунки технічнѣ, накладане фотографій красками и т. п. по цѣнахъ якъ найприступнѣйшихъ. — Мешкае у Львовѣ ул. Городецка ч. 19.
271 9—12

Хіньске срѣбло

въ найлѣпшôмъ родѣ, на бѣлôмъ метали альпаковôмъ грубо срѣблене, зъ найславнѣйшои ц. к. надворнои фабрики Германа, вôдзначенои медалями на всѣхъ свѣтовыхъ выставахъ. Выробы тѣ гарнѣ и дуже тревалѣ, заступають цѣлкомъ щиро-срѣбнѣ накрытя.

Выключный складъ фабричный въ торговли КАЗИМИРА ЛЕВИЦКОГО у Львовѣ, при улици Трибунальскôй.

Зъ тои самои фабрики такожъ накрытє АЛЬПАКОВЕ т. є. зъ бѣлого твердого металю подôбного до срѣбла, найтревалѣйше до щоденного ужитку.

Цѣны фабричнѣ и сталѣ!

Цѣнникъ на жадане даромъ и оплатно. 296 5—5

Въ концесіонованôй школѣ музичнôй

КЛ. МАРКЕВИЧЕВОИ

зачинае ся курсъ науки зъ днемъ 1 вересня въ III вôддѣлахъ — тамъ ровножъ великій складъ фортепянôвъ по цѣнахъ умѣркованыхъ зъ ґарантіею. Продажь на раты. Выпозачае ся. Львôвъ ул. Театральна ч. 8, II поверхъ 285 (площа св. Духа). 6—10

Молитвеник для дітий

виданий

коштом руского тов. педаґоґічного

В полотняній оправі з золоченим хрестом **20** кр.

Продае ся в книгарни Науков. тов ім. Шевченка, Львів ул. Академічна ч. 8.

Зôстаючи въ зносинахъ купецкихъ зъ першорядными домами торговельными російскими, маемо честь поручити зъ нашихъ складôвъ

ЧАЙ

правдивый китайскій

въ оригінальныхъ нашихъ ¼ фт. пачкахъ по: 40 50, 60, 70, 80, 90, 100 и 125 кр; — въ ⅛ фт. пачкахъ по: 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50 и 63 кр. ЧАЙ порошокъ по 1 зр. 20 кр., 1 зр. 40 кр., 1 зр., 65 кр. и 2 зр. за фунтъ.

При замовленяхъ найменше 2 фунтôвъ при порошку 3 фунтôвъ высылаемо франко; при вôдборѣ 6 фунтôвъ додаемо 5% въ товарѣ.

Зъ поважанемъ

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

13 3?—0

Правдивѣ всхôднѣ, европейскѣ, анґлійскѣ и брюксельскѣ

ДИВАНЫ

для сальонôвъ, комнатъ, церковь, престолôвъ и на стѣну

въ величезнôмъ выборѣ по чудуючо низькихъ цѣнахъ.

Услôвя сплаты пôсля умовы.

Многими илюстраціями прикрашенѣ цѣнники даромъ.

Портіеры до дверей и вôконъ за пару 1·25, 1·50 злр. и т. д.
Фіранки коронковѣ по 1·25, 1·60 зр. и т. д
Хôдники метръ по 20, 25, 30 кр· и высше.
Дуже великій запасъ капъ на лôжка, столы, ковдеръ, **деръ** для коней, коцы до подорожи и на сани.

Осôбнѣ **вôддѣлы** *решток*ъ **хôдникôвъ и матеріи на меблѣ** — надто ушкодженыхъ изъ моды выйшовшихъ диванôвъ. Специяльнѣ вôддѣлы для футряныхъ товарôвъ, якъ зарукавки, шапки и футрянѣ ковнѣры, дамска конфекція, дѣгоча и для хлопцѣвъ, блюзки шовковѣ, вовнянѣ, костюмы шляфроки и неґліжь, гальки, фартушки, корсеты, капелюхи дамскѣ и дѣточѣ, стяжки, коронки, вахлярѣ, правдивѣ россійскѣ кальошѣ, біле Єґера для дамъ, панôвъ и дѣтей, вовнянѣ хустки, Гімаляя и волѣчковѣ, рукавички вовнянѣ и шкôрковѣ, якъ такожъ дуньскѣ, шведскѣ и анґлійскѣ, панчошковѣ выробы, блаватнѣ товары, бѣле для дамъ, дѣтей и немовлятъ.

Всѣ згаданѣ товары є унаочненѣ въ нашôмъ богато илюстрованôмъ цѣннику.

Просимо П. Т. читателѣвъ, щобы насъ ласкаво лично вôдвѣдали або схотѣли звернути ся письменно до заряду ФІЛІИ

Маґазину „Au Louvre"

Львôвъ, Сикстуска 6.

або въ головнôмъ складѣ площа Капітульна 3. 4895 4—0

Рух поїздів зелізничих

важний з днем 1 мая 1896 року після годинника середно-европейского.

Поїзди відходять зі Львова: поспішні			особові				до / з	Поїзди приходять до Львова: поспішні			особові			
							Берліна	5·10	1·30	—	8·55	6·55	9·30	—
8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—	Кракова (Вроцлава і Відня)	5·10	1·30	8·45	8·55	6·55	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	6·45	—	Варшави	5·10	—	—	8·55	—	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	*6·45	—	Мушини-Криниці через Тарнів*) (тілько від 25 червня до 15 вересня)†) (тілько від 1 червня до 30 вересня)	*5·10	—	—	†8·55	6·55	—	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Мушини-Криниці через Ряшів	5·10	—	—	--	—	—	—
—	—	—	—	—	6·45	—	Мушини-Криниці ч. Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Хабівки через Тарнів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	11·00	—	9·55	—	—	Хабівки через Ряшів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	—	—	9·55	6 45	—	Хабівки через Перемишль	—	1·30	—	8 55	—	—	—
8·40	—	11·00	4·40	—	—	—	Мшани долішної через Тарнів Розвадова і Надбереза через Дембицю	—	—	—	—	6·55	—	—
—	2·50	—	4·40	—	—	—	Рави рускої через Ярослав	—	1·30	8·45	—	—	9·30	—
—	—	—	4·40	9·55	6·45	—	Кросна, Івонича, Риманова, Сянока через Перемишль	—	1·30	8·45	8 55	—	9·30	—
—	—	—	4·40	—	6·45	—	Мезе-Лаборча і Пешту через Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	—	5·22	—	7·22	—	Лавочного, Пешту, Міскольча Мункача	—	—	—	8·00	—	—	12·10
—	—	—	—	9·35	—	-	Гребенова (тілько від 10 липня до 31 серпня включно)	—	—	—	1·51	—	—	—
—	—	—	5·22	9·35	*3·05	7.22	Сколього і Стрия*) (зі Скольго тілько від 1 мая до 30 вересня включно)	—	—	—	8·00	1·51	*10 10	12·10
—	—	—	—	9·35	7·22	—	Станіславова через Стрий	—	—	—	8·00	1·51		12·10
—	—	—	5·22	—	—	—	Хирова через Стрий	—	—	—	8·00	1·51	10·10	—
6·10	—	—		—	—	—	Сучави, Гусятина, Кересмезе, Слободи рунг., Бергомету, Чудина, Радовець, Кимполюнга, Букарешту і Ясо	—	—	9·55	—	—		—
—	—	—	—	10·25	—	—	Сучави, Чорткова, Кересмезе, Калуша, Сопова, Букарешту і Ясо	—	—	—	—	2·01	—	—
—	—	—	—	2·45	—	—	Сучави, Радовець. Бергомету і Чудина (кождого понеділка), Печеніжина	—	—	—	—	—	6·19	—
—	—	—	—	—	—	10·15	Сучави, Гусятина, Калуша, Новоселиці, Чудина (що понеділка), Радовець, Кімполюнга, Ясо, і Букарешту	—	—	—	7·18	—	—	—
—	—	—	9·15	—	7·05	—	Сокаля і Ярослава через Раву руску	—	—	—	8·15	—	5·45	—
—	—	—	9·15	—	—	—	Белзця	—	—	—	—	—	5·45	—
6·14	2·25	—	9·48	—	—	11·12	Підволочиск і Бродів (на дворець Львів-Підзамче)	—	2·18	9·50	7·42	4·45	—	—
6·00	2·11	--	9·36	—	—	10.45	Підволочиск і Бродів (на головний дворець)	—	2·34	10·05	8·05	5·10	—	—
—	—	—	—	1·20	—	—	Брухович (тілько від 1 мая до 25 червня і від 15 серпня до 6 вересня включно)	—	—	—	—	2·56	8·03	—
—	—	—	—	3·26	—	—	Брухович (тілько від 26 червня до 14 серпня включно)	—	—	—	—	—	8·26	—
—	—	—	9·45	3·00	8·55	—	Янова*) (через цілий рік), †) (тілько від 16 червня до 31 серпня включно)	—	—	—	*7·50	†5 28	†8·54	—
—	—	—	*9·45	†1·05	§ 3·00	*6·25	Янова (тілько від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цвітня включно)	—	—	—	—	1·10	7·48	—
—	—	—	—	3·29	—	—	Зимнои Води від 1 мая до 6 вересня в неділі і сьвята	—	—	—	—	—	—	—

Уваг. Години печатані грубими черенками означають пору нічну від 6 год. вечером до год. 5-ой 59 мін. рано. В бюрі інформаційнім ц. к. зелізниць державних у Львові ул. Третого мая ч. 3 готель Империяль продажь білетів стрефових, окружних і довільно зіставлюваних зшитов до їзди, як також тарифі і розкладів їзди в виді кишеневім. Информациї в справах тарифових і перевозових. Часъ середно-европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут. Година 12 часу середно-европейского = 12 години 36 мінут після годинника львівского. 6

Велика Инсбруцка 50-кр. льотерія.

Тягненє 7 листопада.

Головна выграна

75.000 КОРОНЪ

Готôвкою зъ 20% вôдчисленемъ.

Льосы по 50 кр. припоручають: Кіцъ и Штофъ, М. Іонасъ. Авг. Шеленберґъ и сынъ, Шеленберґъ и Крейсеръ, Сокаль и Лілієнъ, М. Клярфельдъ.

300 4—0

При закупнѣ товарôвъ просимо поклнкуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньского. З друкарні Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 218. Львôвъ, Пятниця 27 вересня (9 жовтня) 1896. Рôчникъ XVII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	3 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовои або еи мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесеня приватнѣ числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

Письма зъ Вѣдня.

[Ситуація парляментарна. — Выгляды сторонництвъ при новыхъ выборахъ. — Буджетъ на рôкъ 1897 и реґуляція платнѣ урядникôвъ. — Справы галицкѣ передъ австрійскимъ парляментомъ. — Рускѣ послы.]

Парляментарна ситуація заострила ся дуже. Нѣмецка лѣвиця прийшла до переєвѣдченя, що на теперѣшнє міністерство не може покладати нѣякихъ надѣй, и перейшла до опозиціи, хотя декотрѣ еи члены ще отягають ся або бодай не показують достаточнои рѣшучости. Ґр. Бадені, навязавши въ недавнôй своѣй подорожи до полудневыхъ провінцій зносины зъ Словѣнцями и зъ Италійцями и почуваючи, при теперѣшныхъ обставинахъ и конечности залагодженя угоды зъ Угорщиною, свою позицію сильною, трактує нѣмецку лѣвицю зъ горы и въ своѣй острôй вôдповѣди на еи интерпеляцію давъ ѣй выразно пôзнати, що безъ неи обôйде ся. Однакожь Словѣнцѣ и Италійцѣ держать ся въ бôльшôй части въ резервѣ, а молодо-Чехи голосують и выступають все опозиційно та старають ся при всякôй нагодѣ показати ґр. Баденьому: нехай не думає, що ихъ вже має за собою. Они надѣють ся, що при новыхъ выборахъ будуть мати въ парляментѣ 66 до 68 пословъ и будуть може найсильнѣйшою партією; тогдѣ буде для нихъ пора на евентуальне зближене до правительства. Значного приросту сподѣвають ся они зъ пятои куріи; соціальнѣ демократы, пôсля гадки ческихъ пословъ, въ ихъ краю не дôстануть жадного мандату.

Буджетъ на рôкъ 1897 показує дуже значнѣ рôзницѣ вôдъ попередныхъ буджетôвъ. Выдатки и приходы представленѣ въ нѣмъ далеко вѣрнѣйше, реальнѣйше, якъ въ минувшихъ рокахъ, и въ тôмъ взглядѣ має міністеръ Бѣлиньскій безперечну заслугу. Але его спосôбъ трактованя справъ инвестиційныхъ єсть дуже баламутный и навѣть досыть небезпечный для рôвноваги въ буджетѣ. На реґуляцію платнѣ урядникôвъ нема въ нѣмъ мѣсця, а зъ дискусіи веденои на першôмъ засѣданю комісіи буджетовои выходить, що тая реґуляція наступить ажь въ роцѣ 1898 а може навѣть въ роцѣ 1899.

Галицкѣ справы були знову предметомъ горячои дискусіи въ парляментѣ, котрои результатъ ще некориснѣйшій для правительства и польского „кола“, нѣжь въ цвѣтни сего року при наглячôмъ внесеню посла Романчука — а то завдяки незручности правительства и зôрваню его зъ нѣмецкою лѣвицею. Пос. Романчукъ хотѣвъ бувъ самъ поставити нагляче внесенє, але довѣдавши ся, що д-ръ Леваковскій приготовляє подôбне внесенє, вôдступивъ єму першенство, щобы тота сама справа и зъ польскои демократичнои стороны була пôднесена. Ґр. Бадені, вôдповѣвши на млаву и круту интерпеляцію польского „кола“, не ставувъ самъ до борбы, а до того, щобы показати свое маловаженє д-ра Леваковского, выславъ замѣсць себе низшого та молодого урядника міністерства, котрый выступавъ досыть зроґантско. Але ґр. Бадені перерахувавъ ся. Розъярена его вôдповѣдю на свою интерпеляцію нѣмецка лѣвиця станула симъ разомъ противъ него, а президентъ Хлюмецкій не закôнчивъ цѣлои дебаты на однôмъ засѣданю, тôлько вôдложивъ еи на другій день. Черезъ те все прийшло бôльше бесѣдникôвъ до слова и дебата набрала бôльшого значѣня. Бесѣды д-ра Леваковского, Романчука, Пернерсторфера и д-ра Люеґера звернули на себе загальну увагу. За пôзно опамятавъ ся ґр. Бадені и выславъ на другій день до дискусіи міністра Рітнера; анѣ его бесѣда анѣ бесѣда д-ра Мадейского, найлучшого оратора польского „кола“, не зробили бôльшого враженя, а именно не змогли закрыти правды о Галичинѣ. Дуже сумну ролю вôдогравъ при тôмъ п. Вахнянинъ. Вôнъ загнавъ ся такъ далеко противъ свободы и правъ народу, якъ не пôйшло навѣть правительство анѣ польске „коло“.

Зъ рускихъ пословъ пробувають теперь у Вѣдни пп. Романчукъ, Вахнянинъ, Барвѣньскій и Пôдляшецкій, але сей послѣдный не бувъ на тôмъ засѣданю, де голосовано надъ внесенємъ д-ра Леваковского. Пп. Вахнянинъ и Барвѣньскій голосували за правительствомъ и за поступованємъ старостôвъ галицкихъ, чого не важили ся ще зробити въ цвѣтни при наглячôмъ внесеню п. Романчука. Помимо того и хотя п. Яворскій телеґрафічно скликавъ всѣхъ польскихъ пословъ, правительство потерпѣло пораженє. — П. Романчукъ на попереднôмъ засѣданю поставивъ интерпеляцію пôдписану стома послами: чому міністеръ-президентъ такъ мало-коли вôдповѣдає на интерпеляціи. — П. Барвѣньскій записавъ ся до голосу до першого читаня буджету.

У. С. Поступишинъ.

Новый выступъ пос. Вахнянина.

Посолъ Вахнянинъ — якъ вже вѣдомо нашимъ читателямъ — забравъ слово въ голоснôй дебатѣ надъ наглымъ внесенємъ посла Леваковского и — списавъ ся дуже славно. Мы вже пôсля першихъ телеґрамъ вчера подали де-що зъ тои бесѣды, але подане не характеризує еи якъ слѣдъ, длятого наводимо нинѣ повнѣйшій еи змѣстъ пôсля записокъ вѣденьскихъ дневникôвъ.

Змѣстъ бесѣды п. Вахнянина бувъ такій: На вступѣ застерѣгъ ся, що вôнъ „не выступає въ роли чи-то прокуратора чи адвоката правительства або обжалуваныхъ старостôвъ, а тôлько хоче показати палатѣ вôдворотну сторону того образа, що въ часѣ дебаты змалювали его такъ темно“. Отже тую „вôдворотну сторону“ п. Вахнянинъ показавъ осьтакъ: „Соймовый посолъ Новаковскій — почавъ п. Вахнянинъ — вôдъ половины лютого до половины вересня устроивъ въ своѣмъ повѣтѣ 59 зборôвъ выборчихъ. [*Тутъ пос. кс. Пасторъ кликнувъ: „Отже не є такъ зле!“*] Зъ тыхъ було всего три зборы публичнѣ, а прочихъ 56 були довѣрочнѣ, и то о бôльшôй части зъ нихъ староство навѣть не дôзнало ся. На однôмъ зборѣ сказавъ самъ Новаковскій, що мимо противности зô стороны перемыского староства, мимо всякихъ заборонъ удало ся радикаламъ устроити тамъ 59 зборôвъ, а ихъ сторонники мусѣли вôдпокутувати 268 днями арешту за те, що брали участь въ заборонемыхъ конвентикляхъ. [*П. Пернерсторферъ: О зборахъ не доношено, але они й не були забороненѣ!*] Отже при тыхъ зборахъ иде менше о справозданя соймового посла, якъ бôльше о радикальну пропаґанду [*П. Пернерсторферъ: Тажь вôнъ має до того право!*], котра на мôй поглядъ певно не выходить на добро народу. [*П. Пернерсторферъ: Але на поглядъ Новаковского!*] Посолъ Новаковскій зовсѣмъ не потребувавъ скликувати 59 зборôвъ выборчихъ, абы передъ ними здавати справу зъ своеи дѣяльности въ галицкôмъ соймѣ. Єго дѣяльнôсть тамъ зовсѣмъ не выдатна: она обмежуєсь на коротку бесѣду въ справахъ шкôльныхъ, на бесѣду о выборахъ въ Снятинѣ и на пять простыхъ интерпеляцій. Зъ такою дѣяльностію вôнъ мôгъ упорати ся на двохъ або трехъ зборахъ выборчихъ. [*П. Пернерсторферъ: Але-жь то его рѣчь! Се нечуване!*] А якѣ тенденціи проводить радикальна партія въ Галичинѣ? Въ першôй лініи атеизмъ, потôмъ переворотъ суспôльный, а коли-бъ було можливо, комунізмъ. Супротивъ того мусать кождя власть и суспôльнôсть почути ся управненою ужити вôдповѣдныхъ средствъ. Я допускаю, що тутъ и тамъ нарушено право збору, але зъ другои стороны и надуживає ся права збору. Тѣ зборы ведуть до зовсѣмъ иншихъ цѣлей. Се наскрôзь нездоровый а штучно выкликаный рухъ; вôнъ не выходить зъ душѣ народу, але зовсѣмъ зъ-вôдки инде. На тыхъ публичныхъ зборахъ пôдносять ся такѣ квестіи, якъ н. пр. чи не було бы порадно знову поновити Іосифиньскій патентъ для духовеньства, або чи не було бы порадно державнѣ домены роздѣлити мѣжь нарôдъ. Всякій авторітетъ топчуть, а голову нашои церкви обругують. Селянинови вôдбирають его вѣру; бодай пробують его въ тôмъ напрямѣ захитати и розказують, що св. евхаристія єсть лише выдумкою попôвъ. Що европейскій интернаціоналъ чинить зъ робôтниками въ краяхъ фабричныхъ, то пробують нашѣ радикальнѣ елементы зъ бѣднымъ селяньствомъ. Отже-жь если тутъ и тамъ поставить ся тому радикальному рухови натуральнѣ запоры, то мы противъ того протестувати не можемо.“

Сю бесѣду п. Вахнянина майже по кождôмъ реченю гучно оплескували польскѣ послы, незвычайно потѣшенѣ. Та й чи не було чимъ потѣшити ся? Правительственно-польскій вôзъ застрягъ у баюрѣ. Мадейскій ставъ на березѣ и тягне за дишель. Що п. Барвѣньскій або п. Вахнянинъ кине ся въ помôчь п. Мадейскому, о тôмъ нѣхто зъ панôвъ изъ „кола“ не мавъ сумнѣву, але догадували ся, що хопить такъ само, якъ Мадейскій, за дишель и зъ берега поможе. Такъ бы були зробили небôщики gente Rutheni, natione Poloni Черкавскій, Савчиньскій, — але „новокурсникъ“ п. Вахнянинъ нѣ! — вôнъ лѣзе ажь по колѣна въ баюру и зъ-вôдти пре вôзъ що-силы... Своєю дорогою — все те на нѣчо не здало ся, бо вôзъ таки лишивъ ся въ баюрѣ, якъ се показавъ результатъ голосованя надъ внесенємъ п. Леваковского. Але нема сумнѣву, що п. Вахнянинъ незвычайно вдоволеный зъ тои своеи ролѣ, яку тутъ вôдогравъ, бо єму очевидно ходило лишь о оплески польского „кола“ та о нову добру ноту у ґр. Баденього. Що всѣ иншѣ послы — кромѣ Полякôвъ — однѣ сожалѣли надъ нимъ, другѣ обурювали ся на его елюкубраціи, — се єму байдуже. П. Вахнянинъ легесенько и весело перестрибує мовь той заячикъ усякѣ свои пригоды. Досыть згадати зъ найновѣйшихъ часôвъ его фіяско зъ справозданємъ посольскимъ въ Жовквѣ та вотумъ недовѣря ухвалене єму вѣчемъ жовкôвскимъ, — якъ вôнъ обѣ тѣ пригоды перестрибнувъ! — справоздане его въ Жовквѣ знаменито удало ся, а вѣче въ Жовкви було „москвофільске“...

Що тутъ було надъ кимъ сожалѣти и на що обурюватись — се зрозумѣє и признає кождый совѣстно и здорово мыслячій чоловѣкъ. Досыть лише то одно взяти на увагу, що заступникъ народу найбôльше угнетеного въ державѣ, народу, котрый якъ найбôльше потребує політичнои свободы до свого розвою, отже повиненъ найгрôмче протестувати противъ урядничои самоволѣ, посуваючои ся ажь до насованя права конституційного, — заступникъ того народу выголошує въ парляментѣ такѣ засады, противъ якихъ навѣть найреакційнѣйше сторонництво парляментарне, „коло“ польске, мусѣло внести интерпеляцію до президента міністрôвъ, до свого „rodaka“! Навѣть „коло“ польске своєю интерпеляцією мусѣло заложити протестъ противъ того, щобы староста присвоювавъ собѣ право приписувати послови, кôлько разъ вôнъ має ставати передъ выборцями, — а п. Вахнянинъ въ своѣй бесѣдѣ въ парляментѣ стає на тôй самôй противконституційнôй засадѣ, що старосты Лясковскій та Горецкій, и каже, що для такого посла, якъ Новаковскій, досыть двохъ-трехъ зборôвъ выборчихъ. Чи то — просто сказавши — не скандалъ?! Поминаємо вже се, що — якъ справедливо опôсля пôднѣсъ п. Романчукъ — п. Вахнянинъ поступивъ собѣ взагалѣ не „honnet“, напавши на свого товарища-посла зъ сойму въ такôмъ мѣсци, де той не має можности оборонити ся та й не давъ п. Вахнянинови нѣякои причины до нападу на него. Замѣтимо тутъ хиба ще се, що не знаємо, чи п. Вахнянинъ, наводячи статистику зборôвъ въ перемыскôмъ повѣтѣ пôсля слôвъ самого п. Новаковского, подавъ такожь и се, що въ 1894 роцѣ на 24 вѣчь заборонено 10 и що въ 1895 роцѣ на 59 зборôвъ було 24 процесôвъ політичныхъ! Що въ 1895 роцѣ було ажь 56 довѣрочныхъ зборôвъ [очевидно дрôбныхъ], то тая досыть высока цифра була лишь конечнымъ наслѣдкомъ заборонъ вѣчь публичныхъ въ роцѣ 1894-*ôмъ*.

П. Вахнянинъ, щобы якось замаскувати властивый мотивъ свого выступу, показавъ на „вôдворотнôй сторонѣ“ образа — страшилище радикалізму зъ атеизмомъ и комунізмомъ. Дуже хитро! Але-жь мы спытаємо п. Вахнянина: чи вôнъ, любуючи ся въ статистицѣ, нѣколи не бувъ цѣкавый обчислити собѣ, кôлько то старосты заборонили вѣчь и зборôвъ устроюваныхъ не радикалами, але народовцями, и то навѣть священиками? Але правда, п. Вахнянинъ показувавъ „вôдворотну сторону“ образа... а до тои стороны заборону вѣчь не-радикальныхъ не належали...

Що-до самого страшилища радикального — мы полишаємо самымъ радикаламъ розправити ся зъ п. Вахнянином; они будуть тутъ мати нагоду высказати ся и неодну квестію поставити яснѣйше. И мы не годимо ся на неодно въ поступованю радикалôвъ и поборюємо то, що уважаємо за шкôдне, але п. Вахнянинъ — що правда, то правда — безперечно дуже тутъ „переборщивъ“. Насампередъ радикалы при торôчнôй ревізіи проґрамы усунули зъ нея квестію реліґіи и вѣры, а послѣдный літоґрафованый патентъ Іосифиньскій появивъ ся — якъ вѣдомо — зъ жерела взагалѣ не-руского, але зъ *иншого*. На вѣчахъ и зборахъ радикальныхъ — о скôлько знаємо — иде бесѣда не о реліґіи, о св. евхаристіи та о патентѣ Іосифиньскôмъ, але о иншихъ рѣчахъ — звычайно о реформахъ выборчôй, податковôй, громадскôй, дороговôй и т. п. Та й що-до доменъ державныхъ — то сю справу ставлено на вѣчахъ радикальныхъ не такъ, щобы домены „забирати“, але щобы правительство парцелювало и розпродувало безземельнымъ або малоземельнымъ селянамъ, — а се чей-же не „комунізмъ“. О всѣмъ тôмъ п. Вахнянинъ певно добре знає, але щобы мати якійсь позôръ мотиву до своея заявы, що вôнъ зъ п. Барвѣньскимъ не можуть протестувати противъ насованя конституційного права старостами або — якъ вôнъ выразивъ ся — до ставленя „натуральныхъ запôръ“, — мусѣвъ малювати радикального чорта страшнѣйшимъ анѣжь вôнъ є на дѣлѣ, а до того могла послужити єму хиба лишь тота... „буйна фантазія“, зъ якою передає „факты“ кождый новокурсникъ — чи то въ бесѣдѣ парляментарнôй, чи въ промовѣ до выборцѣвъ въ Куликовѣ, чи въ статьѣ въ „Правдѣ“, „Буковинѣ“ „Народнôй часописи“ або и въ „Przegląd-ѣ“ Масловского.

Зô всего-жь выходить, що зъ якого-небудь боку глянути на бесѣду п. Вахнянина, зъ-вôдъ усюдъ вызирає таке, що мимохôть мусить выкликати якъ не обурене то несмакъ.

П. Вахнянинъ почувъ заразъ въ палатѣ verba veritatis вôдъ пословъ зъ рôзныхъ сторонництвъ — знаменито „счесавъ“ его д-ръ Люеґеръ, хочь таки найудачнѣйше высказавъ ся про него п. Леваковскій, мовлячи, що „бесѣдъ п. Вахнянина годѣ брати на серіо“. Такъ єсть! — се тото звѣстне, класичне: „фу!“...

Але-жь зъ другои стороны годѣ легковажити сего, що и тото „фу“ вôддає противникамъ руского народу великѣ услуги и длятого тую спôлку, въ котрôй по-при пп. Барвѣньскôмъ и Смалю-Стоцкôмъ третимъ въ проводѣ єсть п. Вахнянинъ, правительство пôддержує и буде пôддержувати для дальшого розбиваня здорового руского орґанізму и затроюваня его духа народного. Годѣ — кажемо — легковажити сего. Але мы маємо крѣпку вѣру, що рускій нарôдъ, дававши собѣ раду зъ Зыбликевичами, Черкавскими, Савчиньскими, потрафить дати собѣ раду и зъ нинѣшними „баденюками“...

Рада державна.

На пятôмъ зъ черги засѣданю палаты пословъ, по довгихъ дискусіяхъ надъ наглячими внесенями, могло прийти на порядокъ дневный перше читане буджету. Безпосередно передъ тою справою закôнчила ся, якъ звѣстно, дискусія надъ наглячимъ внесенємъ п. Леваковского, а результатъ якъ и хôдъ цѣлои дискусіи поквасивъ мины міністрôвъ и правительственныхъ сторонництвъ. До того причиняла ся въ великôй мѣрѣ такожь непевнôсть *що-до становища сполученои лѣвицѣ*. Лѣвиця находить ся въ подразненю, бо не лишь вôдповѣдь ґр. Баденього на интерпеляцію въ справѣ вѣча католицкого немило еи вразила, але и внесенє лѣвицѣ, щобы отворити дискусію надъ вôдповѣдію ґр. Баденього, не найшло бôльшости въ палатѣ.

До голосу въ дискусіи буджетовôй записало ся 20 бесѣдникôвъ. Пос. Фалькенгайнъ въ имени клюбу консерватистôвъ а пос. Яворскій въ имени кола польского заявили, що будуть голосувати не лишь за буджетомъ але й за скорымъ его полагодженємъ. Бесѣдники лѣвицѣ, н. пр. д-ръ Зісъ, не зазначили въ своихъ промовахъ, яке ста-

новиско займе лѣвиця. Основнѣйшой критицѣ пóддавъ буджетъ пос. Кайцль, тожь и міністеръ Бѣлинъскій присвятивъ бóльшу часть своєи промовы на вóдповѣдь сему послови. Молодо Чехи заявили, що будуть голосувати противъ буджету.

На вчерашнóмъ засѣданю вóдчитано розпоряджене цѣсарске зъ 14 серпня, котрымъ призначає ся зъ фондóвъ державныхъ 200.000 зр. на запомоги для мѣсцевостей, навѣщеныхъ нещастями елементарными. Зъ тои квоты призначає ся 150.000 зр. на беззворотнѣ запомоги для закупна насѣня, а 50.000 зр. на вóдбудованє понищеныхъ будынкóвъ господарскихъ. Комісія буджетова має до 8 днéвъ здати справу зъ того розпорядженя.

——

Интерпеляція посла Романчука и товаришéвъ до президента міністрóвъ и управителя міністерства справъ внутрѣшныхъ, поставлена дня 6 н. ст. жовтня.

„Законъ зъ 12 мая 1873 В. з. д. ч. 94 вкладає въ §. 12. на міністрóвъ обовязокъ, на поставленѣ до нихъ интерпеляціи або сейчасъ вóдповѣсти або запевнити вóдповѣдь на пóзнѣйше засѣданє або подаючи причины вóдмовити вóдповѣди.

Однакъ міністры не богато собѣ роблять зъ сеи законнои постановы, бо по найбóльшóй части не звертають уваги на поставленѣ до нихъ интерпеляціи. И такъ президентъ міністрóвъ и міністеръ справъ внутрѣшныхъ на 162 интерпеляцій поставленыхъ до него минувшои сесіи (1895—1896) вóдповѣвъ лишь на 6, а всѣ прочѣ интерпеляціи поминувъ, не звертаючи на нихъ уваги и не подаючи найменшои причины такого свого поступованя.

Коли-бъ може хто оправъ ся на тóмъ, що послы надмѣрно користовують ся своимъ правомъ ставленя интерпеляціи та що предметъ декотрыхъ интерпеляцій не варты труду, щобъ на нихъ вóдповѣдати, то въ случаю правдивости тыхъ тверджень треба бы гладати зарады лишь въ дорозѣ змѣны закона, а не на рушеня закона, — поминувши вже ту обставину, що не дано вóдповѣди також на таки многѣ интерпеляціи, котрыхъ вага на першій поглядъ замѣтна.

А що таке маловажене законóвъ зó стороны тыхъ, котрѣ передъ всѣми иншими обовязанѣ не лишь самѣ переводити законы але й наглядати надъ точнымъ выконуваньемъ законóвъ, — пóдкопує взагалѣ повагу законóвъ и дѣлає вирость деморалізуючо на цѣле публичне житє, а передовсѣмъ на поступоване орґанóвъ пóдчиненыхъ міністрамъ; що вóдтакъ въ наслѣдокъ такого поступованя права законно прислугуючѣ парляментови и его поодинокимъ членамъ стають ся илюзоричными та тымъ способомъ и шкодить ся повазѣ парламенту, то пóдписанѣ запытують Є. Екс. міністра:

1. Чи гадає вóнъ ще вóдповѣсти на интерпеляціи, якѣ були доси до него поставленѣ?

2. Чи схоче вóнъ бодай вóдъ теперь строго придержувати ся постановъ §. 12 згаданого закона и спонукати до того також прочихъ членóвъ правительства?

[Интерпеляцію пóдписало 100 послóвъ. Зъ галицкихъ послóвъ пóдписавъ лишь одновкій посолъ, д-ръ Левáковскій.]

Промова посла Романчука

выголошена въ першóмъ дни дискусіи (дня 6 н. ст. жовтня) надъ наглячимъ внесенемъ пос. Левáковского.

Справа, надъ котрою нинѣ радить выс. палата, именно засуспендоване основныхъ законóвъ державныхъ въ Галичинѣ, на жаль не нова. Дня 21 цвѣтня с. р. радила выс. палата надъ подóбнымъ монмъ наглячимъ внесенемъ, въ котрóмъ я жалувавъ ся на заборóны и розвязуваня зборóвъ людовыхъ въ Галичинѣ. При тóй нагодѣ забравъ голосъ Є. Екс. президентъ міністрóвъ и ось що сказавъ:

„Обовязую ся зарядити найточнѣйшѣ доходженя; я доручу весь матеріялъ, предложеный тутъ нинѣ пос. Романчукомъ, намѣстникови и, коли-бъ показало ся, що въ однóмъ або другóмъ случаю власть або урядникъ поступили собѣ противзаконно, зарядж безусловно все потрѣбне“.

Однакъ зъ предмету нинѣшнои дискусіи показує ся, що або доходженя, якѣ обѣцявъ Є. Ексцеленція, не були наказанѣ, або не зарядженo „все потрѣбне“, або правительство не має нѣякого авторітету супротивъ галицкихъ властей (*Слухайте! слухайте!*)

Котрый зъ тыхъ трехъ случаéвъ тутъ заходить, не хочу нинѣ розбирати. Але фактъ, що сейчасъ по тóмъ наглячóмъ внесеню и сейчасъ по сéй обѣцянцѣ Є. Ексцеленціи зновъ лучили ся подóбнѣ случаѣ, такъ що я бувъ спонуканый поставити дня 13 червня с. р. интерпеляцію до Є. Ексцеленціи и пригадати ему его обѣцянку. На интерпеляцію нема по нинѣшный день вóдповѣди, якъ се впрочóмъ вже вóдъ довшого часу вóйшло въ звычай правительства. Зъ тои причины я рѣшивъ ся поставити нинѣ интерпеляцію до выс. правительства, жадаючи пояснення, длячого оно зъ регулы полишає интерпеляціи безъ вóдповѣди, чого доказомъ се, що на 162 интерпеляцій поставленыхъ до президента міністрóвъ нино шѣсть одержало вóдповѣдь, (*Веселóсть*) а 156 не удостоило ся нѣякои вóдповѣди. (*Слухайте! Слухайте!*)

Зъ того, що и та моя интерпеляція зъ 13 червня, якъ и подóбнѣ интерпеляціи иншихъ послóвъ, не дóждались вóдповѣди, а вóдтакъ и зъ цѣлого поведеня правительства, мусѣли очевидно галицкѣ власти лишь набрати переконаня, що ихъ поступоване заслужило собѣ на одобрене правительства. (*Справдѣ такъ!*) Се показує ся наглядно зъ того, що не лишь не устали попереднѣ случаѣ, але зайшли ще новѣ и то бóльше яркѣ случаѣ. Многѣ зъ нихъ на вéвъ мóй передбесѣдникъ, а при тóмъ згадавъ також про интерпеляцію, яку поставило польске коло.

Я мушу рóвножъ вказати на сю интерпеляцію кола польского якъ на важный фактъ. Коли вже коло польске видѣло себе примушеным ставити дотычну интерпеляцію, то якъ далеко мусѣло вже зайти въ Галичинѣ! (*Цѣлкомъ слушно!*) Що правда, то ся интерпеляція есть не лишь вельми лагóдна и штудерна, але она робить, якъ то выразно можь мѣжь стрóчками вычитати, закидъ pro praeterito правительству (*Справдѣ такъ!*), длячого оно взагалѣ терпѣло зборы людовѣ (*Слухайте! — Веселóсть*), а pro futuro удѣляє раду, виправдѣ не зборонити зборы людовѣ, але ихъ розвязувати. (*Жива веселóсть*)

Такою интерпеляцією напевно нѣякъ не можуть вдоволити ся послы, котрымъ справдѣ на тóмъ залежить, абы вольности и конституційнѣ права були захованѣ, тожь цѣлкомъ справедливо, що мóй передбесѣдникъ поставивъ нагляче внесене въ тóй справѣ. Але вóнъ помыливъ ся, кажучи въ своѣмъ внесеню, що суспендовано основнѣ законы державнѣ лишь въ двохъ повѣтахъ въ Галичинѣ. Тажь вóнъ самъ въ своѣй бесѣдѣ вычисливъ много иншихъ повѣтóвъ, въ котрыхъ фактично не зважає ся на основнѣ законы.

Рóвножъ и я мóгъ бы вычислити множество фактóвъ зъ того обильного матеріялу, якѣй маю пóдъ руками (*Слухайте! Слухайте!*), однакъ поки-що хочу обмежити ся лишь на кóлька, а именно хочу коротко обговорити деякѣ заборóны людовыхъ зборóвъ.

И такъ найперше въ Станиславовѣ — я буду наводити случаѣ зъ всхóдной Галичины, и то зъ послѣдного мѣсяця, бо мóй передбесѣдникъ обговорювавъ переважно случаѣ зъ захóдной Галичины — саликано вéче на день 3 вересня. Староство зборонивъ се вéче, мотивуючи тымъ, що саля за мала и взагалѣ на се не надає ся. (*Веселóсть.*) А треба знати, що саля якъ-разъ призначена на зборы и дуже часто уживало ся ей на ту цѣль.

Случайно не доручено вéчевникамъ въ своѣмъ часѣ сеи писемнои заборóны старостваго; тожь люде, не знаючи о заборонѣ, вóдбули вéче, а староство, будучи певне своеи заборóны не змѣркувало нѣчого. При тóмъ показало ся, що для вóдбутя вéча не зайшла нѣяка перепона, котрою староство мотивувало свою заборону, — нѣ вужкóть салѣ нѣ ей непридатнóсть. На вéчу було до 600 особъ, мали досыть мѣсця, а саля и симъ разомъ показала ся дуже вóдповѣдною.

Зó стороны правительства — також згадавъ про се нинѣ президентъ міністрóвъ при обговореню интерпеляціи кола польского — вказує ся дуже часто на дорогу рекурсу. (*Веселóсть.*) Но и за-для принципу, хочь фактычно вóдбуло ся вéче въ Станиславовѣ, зроблено рекурсъ. Нинѣ минає вже чотири тыждни, а рекурсъ, на скóлько знаю, ще не полагодженый и мабуть мине ще богато часу, заки вóнъ буде полагодженый. А звѣстно, що вéча скликує ся за-для певныхъ цѣлей и та цѣль схибне ся, коли вéче пóзнѣйше вóдбуде ся. Н. пр. вéче скликане до Станиславова мало мѣжь иншимъ цѣль обговорити справу ревізіи катастру грунтового. Тожь заки въ дорозѣ рекурсу дозволено бы вóдбути вéче, справа могла бы вже припóвнити ся, а навѣть успѣшне полагодженє рекурсу не мало бы практичнои вартости.

Зайшли ще гóршій случаѣ. На день 20 вересня скликано вéче до Самбора. Першій, що пóдписавъ повѣдомленя, бувъ собѣ властитель реальности недалеко мѣста. Староста ѣде до него на село и старає ся его намовити, щобы вóдкликавъ повѣдомленє. Теперь — пóсля гадки старосты — нема нѣякои причины скликувати вéче. А коли се не промовило до розуму того чоловѣка, зачавъ староста переконувати его иншими причинами. Уважайте, що будете одвѣчальнѣ за все, що могло бы стати ся на вéчу! А коли й сей аргументъ не допiсавъ, натякнувъ староста, що се могло бы пошкодити его сынови въ політичнóй карієрѣ, коли его отець устроює вéча. (*Слухайте! Слухайте!*) Въ такій способъ давъ наклонити ся сей чоловѣкъ, що цофнувъ повѣдомленє, отже вóдкликує вéче. На другій день приходить вóнъ до Самбора, жалуючи свого поступку, але вже все за пóзно. Тымчасомъ замѣсть сего вéча скликали иншѣ люде те саме вéче, вно на пóзнѣйше на день 24 вересня. Староста вже заборонивъ се вéче, мотивуючи заборону ось якъ: „Ч. 22862. До п. Д-ра Корнила Чайковского и т. д. Зборонюю се вéче, бо устроюючѣ не дають менѣ достаточнои поруки, що справы, якѣ тамъ будуть обговоренѣ, не переступлять границь предложеной програмы.“ (*Веселóсть и Слухайте! Слухайте!*)

Такъ отже жадає ся запоруки, и ей немовь то не находить ся! А вóдъ якихъ то особъ? Одинъ зъ нихъ пенсіонованый здъюнктъ судовый, другій начальникъ громады, третій концепіентъ адвокатскій, а всѣ они правѣ и поважанѣ люде.

Ще одинъ яркій случай хочу навести. До Жидачева було скликане вéче на день 29 вересня. Староство заборонило вéче, бо найшло въ програмѣ точку, котра выдала ся ему небезпечною. Сею точкою було обговорене бѣжучихъ політичныхъ и економічныхъ справъ. (*Смѣхъ.*) Устроюючѣ вычеркнули сю точку и повѣдомили про вéче на той самый день и въ тóмъ самóмъ льокали. Здавало ся, що теперь нема вже нѣякои причины або позору до дальшои заборóны, бо-жь вóдпала одинова причина. Однакъ староство зновъ заборонило вéче, а теперь вже тымъ мотивувало, що вéче скликує політичне товариство, котрого статутóвъ староство не знає, — хочь та причина не истнувала для заборóны при першóмъ повѣдомленю. А коли въ наслѣдокъ сего скликано на сей день довѣрочну нараду обмежену на запрошеныхъ гостей, и то до приватного дому, до мешканя тамошного пароха, явивъ ся жандармъ та розбигнавъ людей. (*Слухайте! Слухайте!*)

Були ще й иншѣ заборóны вéчъ, н. пр. въ Дрогобичи и деинде. Але я не буду про нихъ говорити, бо не хочу васъ мучити повторюваньемъ

Але я хочу порушити квестію зъ якои причины и для якихъ цѣлей такъ поступають галицкѣ власти? Причина и цѣль безперечно така, щобы найперше супротивъ стероризованого и знеохоченого люду утримати и запевнити можновладность партіи, котра теперь въ Галичинѣ верховодить, — а вóдтакъ головно за для того, щобы найближшѣ выборы до рады державнои перевести безъ великого труду пóсля бажаня правительства и сеи партіи. А що се така цѣль, на се можу навести доказъ.

Минувшого мѣсяця майоръ жандармеріи зъ Перемышля Ебенгардъ Хановерда v. Яна объѣздивъ самбóрскій повѣтъ за-для инспекціи тамошныхъ постеруночóвъ. При тóй нагодѣ тримавъ вóнъ, якъ то кажуть, зъ жандармами школу и дававъ имъ поученя та вказóвки, а то мѣжь иншимъ на тематъ, якъ мають захóвувати ся при найближшихъ выборахъ. (*Веселóсть.*) И такъ поставивъ вóнъ питане, чи при выборахъ жандармы обовязанѣ повинувати ся старостѣ и брати активну участь въ кампанiи выборчóй, хочь бы при тóмъ не мало розходити ся stricte о публичный супокóй. На се питане вóдповѣвъ вóнъ притакуючо а вóдповѣдь свою мотивувавъ въ такій способъ: Теперь задумують, говоривъ вóнъ, дóстати ся до парлáменту люде що суть неспокóйными духами (*Веселóсть*) и хотять выступати противъ правительства, а того правительство не може собѣ бажати. (*Веселóсть.*) Жандармови не може нѣчо стати ся за се, що вóнъ стане по однóй сторонѣ. На се навѣвъ майоръ примѣры, именно звѣстный процесъ краковскій, зъ котрого показало ся, що въ селѣ Лѣшкахъ въ часѣ выборóвъ соймовыхъ жандармы выступили брутально противъ селянъ, а однакъ за се не були покаранѣ.

Ну, таке поученє, думаю, принесе мабуть вже плоды; оно певно не перейде безъ вплыву на поведене жандармóвъ.

Але мóгъ бы може дехто закинути: Чи вéча справдѣ такъ потрѣбнѣ? Длячого и по що устроюють люде стóлько вéчъ? На сей закидъ легко вóдповѣсти. Передовсѣмъ люде мають право до того и нѣхто чейже не може его имъ вóдобрати. Вóдтакъ устроюване вéчъ показало ся хосеннымъ и потрѣбнымъ. Люде находять ся прямо на становиску поневольнои оборóны, якъ разъ длятого, бо вóдмовляють ся имъ ихъ права, допускають ся супротивъ нихъ навѣть промахи, примушує ся ихъ н. пр. выбрати собѣ такихъ заступникóвъ, котрыхъ они не хотять. Тожь они мусять противъ сего боронити ся Мусять взаимно порозумѣти ся и поучити ся о своихъ правахъ. Зъ такихъ и тымъ подóбныхъ причинъ устроюють ся вéча а коли бы власти правительственнѣ змѣнили свое поступоване супротивъ люду, коли бы перестали въ такій способъ, якъ се теперь дѣє ся, прямо мальтретувати людъ, — но то вóдпала бы й потреба вóдбувати стóлько вéчъ, скóлько ихъ теперь устроює ся.

Президентъ мін. нинѣ вынмково поспѣшивъ ся вóдповѣсти на интерпеляцію кола польского. Се була особлива вóдповѣдь. Не знаю, чи она вдоволила панóвъ зъ кола польского. (*Веселóсть*). Але она не могла нѣкого вдоволити, хто має ще поняте о свободѣ и правахъ народу [*Слухайте!*] Президентъ міністрóвъ признавъ н. пр. слушность галицкому намѣстництву, що оно вóдкинуло рекурсъ посла на соймъ краевый Вуйцѣка, приймаючи мотивы краковского староства немовь то вóнъ пóдбурювавъ на зборахъ народъ противъ поодинокихъ властей и суспольныхъ клясъ. Коли бъ се дѣйство було правда, то були бы власти, якъ се вже мóй передбесѣдникъ выказавъ, въ певностію розвязали зборы. Они бы були се зробили, коли бы тóлько щось найменшого въ тóмъ родѣ зайшло. Ба, они бы зъ певностію не залишили и були бы навѣть обовязанѣ, такого небезпечного бунтóвника поставити передъ судъ.

Президентъ міністрóвъ сказавъ дальше, що треба полишити власти, чи она має заборонити зборы чи ихъ розвязати. Президентъ міністрóвъ очевидно бувъ тои гадки, що заборона або розвязанє есть чимсь звычайнымъ, а призволенє або толероване має бути вынмкою. Пóсля нашихъ законóвъ якъ разъ выходять противно. Староство не має нѣколи позволяти на зборы, оно має лишь принятi ихъ до вѣдомости, а лише въ вынмковыхъ случаяхъ, коли для державы, для публичного спокою справдѣ грозить небезпечнóсть, що прецѣнь тóлько дуже рѣдко може заходити, повинно оно приступити до заборóны або до розвязуваня.

Се справдѣ смѣшно побоювати ся, що въ першихъ лѣпшихъ зборóвъ селяньскихъ або вéчъ, такъ часто заборонюваныхъ, выйде небезпечнóсть для державы або загального добра! Передъ якими двома мѣсяцами зайшла дивна поява, а именно розбúлась ся по Галичинѣ чутка, що въ краю передъ найближшими выборами до рады державнои має бути заведеный станъ вынмковый. Одна польска ліберальна, але цѣлкомъ не радикальна, лишь тóлько ліберальна ґазета принесла сю вѣдомóсть. Що правда, то до нинѣшного дня не сповнило ся тѣ обавы або выжиданя. Але оно навѣть цѣлкомъ непотрѣбно аж заводити вынмковый станъ въ Галичинѣ, а то не длятого, що нема тамъ вже и безъ того истнує вынмковый станъ, якъ се можна выказати на бóльшóй части краю. (*Слухайте!*)

Коли такъ придивляю ся нинѣшнымъ вóдносинамъ, коли бачу, якъ права, наданѣ конституцією народови, обмежує ся и ему вóдбирає ся, то приходить менѣ на тáмку розпорядженє одного попередного правительства, котре выдано тогдѣ, коли якъ разъ законы зъ 15 падолиста 1867 о правахъ товариствъ и зборóвъ оголошено. Въ дотычнóмъ розпорядженю тогдѣшного міністерства справъ внутрѣшныхъ сказано:

„Законы зъ 15 падолиста 1867 о правахъ зборóвъ и товариствъ означають початокъ новои еры на найважнѣйшой области публичного и соціального житя. Призволенемъ політичныхъ товариствъ и зборóвъ подає ся горожанамъ законно нагода, брати участь також поза кругомъ конституційныхъ институцій въ обговореню публичныхъ справъ и т. д. и т. д.“

Розпорядженє кóнчить ся такими словами:

„Въ тóмъ дусѣ треба понимати згаданѣ законы, а власти мають своимъ тактовнымъ поведенемъ дати вóдповѣдный выразъ такóй интерпретаціи.“

Якъ далеко цофнули ся мы въ задъ! 30 лѣтъ конституційного житя не двигнули насъ въ свободолюбнóмъ розвитку напередъ, лишь въ задъ!

Тожь уважаймо, мои панове, щобы намъ не выхоплено и ту решту свободы; стараймо ся захоронити и оборонити передъ кождымъ правительствомъ нашѣ права запоручены основными законами державными! (*Славно! Славно!*)

Царска пара въ Франціи.

——

Всѣ дневники переповненѣ описами того карнавалового дуру, якій теперь панує въ Парижи, а заразомъ записують кождый кровъ царя, кожде слово, що выйде зъ его устъ. При тóмъ всѣмъ всякѣ вѣсти зъ Парижа зазначують ще, що оно переходить людскѣ силы, коли бы хто хотѣвъ дати не то вѣрный, але бодай якій такій образъ всего того, що тамъ дѣє ся. Коли ще додати, що кождои днины приходять свѣжѣ вѣсти то про новѣ, дальшѣ подѣє, то зъ доповненями того, що вже розказувано може й не разъ, то не дивота, що намъ навѣть не забагає ся записувати по порядку все, що по иншихъ дневникахъ забирає часомъ цѣлѣ стороны. Тымъ то зазначуємо хиба що цѣкавѣйше, вызначнѣйше або важнѣйше.

Царска пара ѣхала зъ двóрця La Muette (въ Бульоньскóмъ лѣсѣ) до мѣста россійскою чвóркою, оточеною спагісами и африканьскими стрѣльцями та арабскими атаманами, зъ котрыхъ утворено за-для ихъ незвычайныхъ уніформóвъ почетну ескорту для царя. На поляхъ елізейскихъ звертали на себе увагу дерева пристроєнѣ густо штучнымъ паперянымъ цвѣтомъ. Коли похóдъ минавъ палату депутованыхъ, передъ котрою зóбрали ся депутованѣ зъ жѣнками, вóдозвали ся вóдтамъ грóмкѣ оклики. Форъ звернувъ увагу царя въ ту сторону, а царь кóлька разóвъ поклонивъ ся. Оклики повторили ся ще зъ бóльшимъ одушевленемъ. Царица невтомимо кланяла ся на обѣ стороны, усмѣхаючись. Парижанки були нею очарованѣ; изъ всѣхъ егорóнъ вóдзывали ся: „elle est charmante!“ Коли по цѣлогодиннóй ѣздѣ заѣхала царска пара до россійскои амбасады, приняла ихъ жена амбасадора хлѣбомъ и солію, а вóдтакъ обое царство звѣдали ся передовсѣмъ до донечки, котру зъ Версалю выслано просто до близшого двóрця паріжского пóдъ войсковою ескортою. По снѣданю о год. 2. поѣхали царь зъ царицею до православнои церкви, передъ котрою ждало зъ 50.000 народу. Вóдтамъ царь поѣхавъ до елізейскои палаты, а царица вернула до амбасады. Въ елізейскóй палатѣ президентъ републики принявъ царя насамперед въ своѣмъ салонѣ, де оба розмавляли близько пóвъ годины. Опóсля въ свѣтлóй сали явило ся передъ царемъ надъ 500 депутованыхъ и сенаторóвъ, всѣ у фракахъ. На слова президента, котрыми указавъ цареви на членóвъ парляменту, царь вóдповѣвъ, що тѣшить ся, що находить ся мѣжь выбраными народу. Вóдтакъ президентъ сенату называвъ цареви поодинокихъ сенаторóвъ, а президентъ палаты послóвъ поодинокихъ депутованыхъ. Потому ставили ся ще разъ міністры, котрѣ вже на двóрци витали царя, а дальше також всѣ попереднѣ президенты міністрóвъ.

За той часъ принимала царица президентову Форову и ей доньку, а вóдтакъ вдову по президентѣ Карнотѣ зъ ей сыномъ.

Зъ поворотомъ зъ елізейскои палаты вступивъ царь до обохъ президентóвъ парляменту, а не заставши ихъ дома, лишивъ свóй білетъ. О 5. годинѣ вернувъ до амбасады и принимавъ дипльоматóвъ.

Тымъ часомъ поѣхала царица до президентовои и осталась у нея ажь до обѣду. При обѣдѣ, на котрóмъ було 225 чи навѣть 245 особъ, выголосивъ президентъ Форъ тоастъ, въ котрóмъ сказавъ мѣжь иншимъ: „Вашь побутъ мѣжь нами запечатавъ середъ радости народу тую звязь, що лучить двѣ державы въ ихъ згóдной дѣяльности и обопóльной вѣрѣ въ ихъ

судьбу. Союзъ могучои державы зъ трудящою републикою вже встигъ оказати благотворный вплывъ на миръ свѣта. Утверджевый доказаною вѣрностію, буде той союзъ и дальше ширити благодатный вплывъ." На те вôдповѣвъ царь: „Я сильно зворушеный принятемъ, яке зладжено царици и менѣ въ великôмъ мѣстѣ Парижи, въ тôй столици такого розуму, смаку и просвѣты. Вѣрный незабутнымъ традиціямъ, прибувъ я до Франціи, щобы Васъ, пане президенте, повитати якъ голову того народу, зъ котрымъ лучать насъ цѣнни звязи. Такъ, якъ то Вы передъ хвилею сказали, ся дружба своею тревалостію може мати лише благодатный вплывъ. Прошу Васъ, пане президенте, будьте речникомъ сихъ чувствъ передъ всею Францією. Дякуючи Вамъ за бажаня, высказанѣ царици и менѣ, пю на гараздъ Франціи и въ честь президента французкои републики."

По обѣдѣ поѣхала царска пара зъ президентомъ до оперы, де наспѣли ажь о год. 11. въ ночи. Опера була биткомъ набита. На початокъ вôдспѣвано россійскій гимнъ. Въ перестанку выставы царь забажавъ пôзнати начальникôвъ арабскихъ племенъ, котрѣ тежь були въ оперѣ. Порозмавлявши хвилю зъ ними, выйшовъ зъ царицею на бальконъ. Здвигъ народу, що залягавъ майданъ передъ оперою, повитавъ ихъ неустаючими окликами. Ще передъ кôнцемъ выставы опустила царска пара оперу и вернула до амбасады о год. $12\frac{1}{2}$ по пôвночи.

Такъ скôнчивъ ся першій день царскои гостины въ Парижи и то при гарнôй погодѣ. Але нарôдъ залягавъ всю нôчь майданы и улицѣ, освѣтленѣ мовь день. Всюды повно балѣвъ и забавъ. Въ ночи розôйшла ся вѣсть про царскій тоастъ. Всюды радôсть незмѣрена. Повтаряють собѣ зъ устъ до устъ слова царя, сказанѣ до президента: „Такого принятя я нѣколи бувъ не надѣявъ ся! Що за мѣсто той Парижь! Ахъ, якъ я люблю Французôвъ!" И при сихъ словахъ царь мавъ зворушеный сердечно устиснути обѣ руки Фора. Або до директора оперы мавъ царь сказати: „Я нѣколи не чувъ ще нашого гимну такъ вôдспѣваного!" А ще знову: царь зложивъ візиту обомъ президентамъ парляменту!...

Дневники толкують знову царскій тоастъ. Декотрѣ невдоволенѣ, чому царь анѣ разу не уживъ слова „союзъ". При тôмъ всѣмъ таки радôсть велика.

Другого дня, въ середу, мали гостѣ трохи лекшій день, бо мабуть не були бодай на жаднôмъ бенкетѣ. За те цѣлый день звѣджували особливости Парижа та були при закладинахъ мосту Александра III., хочь властиво ще навѣть й доси не вѣдомо на певно, въ котрôмъ мѣсци той мôстъ стане. Єго, якъ кажуть, навѣть зовсѣмъ непотрѣбно; а ходило лишь о те, щобы якусь монументальну будову назвати въ честь Россіи якимъ любымъ ѣй именемъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Пôвъурядовѣ дневники приносять дуже бажану вѣсть, що реґуляція платнѣ урядникôвъ мае ще передъ буджетомъ прийти передъ раду державну. Хто хоче, може тою вѣстію тѣшити ся; оно нѣкому не зашкодить. Але въ кругахъ свѣдомыхъ рѣчи кажуть, що міністеръ скарбу ще не роздобувъ грошій на пôдвысшене платнѣ урядникôвъ; длятого теперѣшна рада державна не могла бы навѣть полагодити тои справы зъ уваги, що справу угодову вôдложено на пôзнѣйше. Отже на те знову говорено, що таки въ теперѣшнôй ще радѣ ухвалять пôдвысшене платнѣ урядникôвъ, тôлько законъ буде мôгъ дôстати санкцію ажь тогдѣ, коли вже будуть грошѣ. Тымчасомъ, що найбôльше, законъ той мôгъ бы ще перейти буджетову комісію, а въ радѣ державнôй референтъ комісіи здавъ бы справу, та и... конець на тôмъ.

Pester Lloyd доносить, що вѣсть, подана въ однôмъ вѣденьскôмъ дневнику, мовь бы міністры Ґлянцъ и Ґляйспахъ намѣряли уступити, не мае нѣякои пôдставы. Але за те рѣчь теперь вже знана, що передъ якимсь часомъ, именно передъ послѣдною конференцією міністрôвъ у Вѣдни, хотѣвъ міністеръ Бѣлиньскій уступати. Єго поведене при угодовыхъ переговорахъ довело до рôзницъ поглядôвъ, котру однако опôсля усунено. — Що вѣсти про намѣрене уступлене міністра справдѣ появляли ся, те не затерло ся ще въ памяти; але тогдѣ завзято заперечувано тымъ вѣстямъ; теперь показуе ся, що они таки не були хопленѣ зъ воздуха.

Зъ Москвы доношено вже давнѣйше, що тамошный професоръ університету Ерісманъ дôставъ вôдставку. Теперь тота справа пояснюе ся докладнѣйше. Коли звѣстный професоръ Сахаринъ, що то лѣчивъ попередного царя, давъ пôвъ міліона рублѣвъ на школы церковнѣ, що пôдпадають пôдъ надзôръ святѣйшого синоду; тогдѣ студенты, уважаючи той поступокъ за незгôдный зъ поступовыми поглядами, не хотѣли ходити на выклады Сахарина и демонстрували противъ него. Вдавъ ся въ справу Ерісманъ и ще кôлькохъ иншихъ професорôвъ та радили студентамъ, щобы скорѣйше внесли пропамятне письмо и высказали въ нѣмъ въ способъ леґальный и льояльный свои бажаня. На разѣ наставъ було спокôй. Але опôсля таки прийшло до слѣдства зъ студентами, а жертвою павъ Ерісманъ. За его прихильнôсть до студентôвъ, а заразомъ за знаный его антаґонізмъ до Сахарина вôдобрано ему катедру и не дано навѣть нѣякои пенсіи. Ерісманъ походить зъ Швайцаріи и мае бути однымъ зъ найлѣпшихъ професорôвъ. Въ Москвѣ его дуже люблено, особливо зъ того часу, коли оженивъ ся зъ Россіянкою, котра перша здала въ Швайцаріи докторатъ. Ерісманъ задумуе вернути назадъ до своеи вôтчины.

Зъ Вѣдня довѣдуе ся Pester Lloyd, що вѣденьскій заступникъ Болгаріи д-ръ Станцевъ, вернувши недавно зъ двотыждневои вôдпустки, незадовго вôдъѣхавъ до Парижа, щобы тамъ взяти участь въ урочистостяхъ зъ нагоды царскои гостины. Мае бути рѣчію певною, що вôнъ призначеный до Петербурга и длятого поѣхавъ до Парижа, щобы дати себе пôзнати цареви и Шишкинови.

— —

На запросины румуньского короля поѣде архикнязь Іосифъ зъ Будапешту въ першихъ дняхъ падолиста до Синаѣ. Дня 30 с. м. приѣздить тамъ также сербскій король Александеръ.

— —

Nord заповѣдае, що переговоры мѣжь державами въ справахъ турецкихъ покôнчать ся незадовго. Державы мають выробити проектъ реформъ для всѣхъ турецкихъ провінцій и спôльно передадуть его Портѣ. — Той самъ дневникъ пише: „Турецкѣ войска въ Македоніи допускають ся такихъ самыхъ лютыхъ вчинкôвъ, якъ ихъ товаришѣ въ вôрменьскихъ округахъ азійскои Туреччины допускали ся. Длятого россійска амбасада въ Царгородѣ бачила ся спонуканою, повѣдомити Порту о фактахъ собѣ вѣдомыхъ и припоручити ѣй, щобы такому поведеню вôйска положила конець, коли не хоче, щобы державы рѣшучо звернули ся противъ Туреччины."

☞ Звертаемо увагу нашихъ Вп. передплатникôвъ, що небавомъ кôнчить ся третій чвертьрôкъ та що крайна пора выровнати залеглости и надсылати дальшу передплату. Залеглости въ передплатѣ у насъ значнѣ, тожь мы мусѣли бы застановити дальшу высылку нашои часописи неточнымъ передплатникамъ.

НОВИНКИ.

— **Зô Стрыйщины** пишуть намъ: Передъ кôлькома роками повстала мѣжь Русинами стрыйскими гадка збудованя „Народного Дому въ Стрыю". Але часъ плывувъ, а гадка тая не реалізувала ся. Ажь сего року загальный збôръ філіи „Просвѣты", на внесене одного члена выдѣлу, ухваливъ, щобы выдѣлъ філіи завязавъ комітетъ и товариство „Народный Дôмъ въ Стрыю" впровадивъ якъ найскорше въ житє. Комітетъ зъ рамени філіи „Просвѣты", дôставши вôдъ станиславôвскихъ Русинôвъ начеркъ статута, вôдбувъ два засѣданя, а застановивши ся зрѣло надъ тою справою порѣшивъ запросити до комітету ширшій кружокъ Русинôвъ зô Стрыя и въ околицѣ на 15-ого с. м., щобы порѣшити завязане товариства, перевести дискусію надъ проектованымъ статутомъ и его евентуально приняти. Збудоване „Народного Дому въ Стрыю" е справа пекуча и конечна, а коли загалъ Русинôвъ возьме ся щиро до дѣла, то безъ сумнѣву до року а найдальше до двохъ лѣтъ стане монументальна будова, яко доказъ економічного нашого поступу и нашои народнои солідарности. Самѣ рускѣ товариства стрыйскѣ платять за помѣщене до 700 зр. чиншу, а при тôмъ терплять невыгоду и велику залежнôсть. Окрôмъ того проектують ся: саля концертова и мешканя чиншевѣ на кôлька партій, а на долинѣ льокалѣ на склепы, що при зростѣ людности въ Стрыю оплачувало бы ся. Мѣсце пôдъ будову комітетъ уже высмотривъ; се будôвляна площа „Рускои Бурсы", найгарнѣйша въ Стрыю, въ середмѣстю при широкôй улици, въ двома фронтами. Товариство „Народный Дôмъ" проектуе ся на удѣлы. — Маемо повну надѣю, що запрошенѣ до комітету патріоты являть ся дня 15 с. м о годинѣ 4-ôй пополудни точно и въ комплетѣ, а коли товариство вôйде въ житє, то Русины стрыйскѣ, якъ завсѣгды, такъ и теперь, не поскуплять своеи вытревалои працѣ и не вôдкажуть досвѣдного проводу. До дѣла Братя стрыйского пôдгôря! Мы певнѣ, що намъ поможуть патріоты цѣлого краю, — бо ихъ не о жертву просимо, а о умѣщене руского гроша на певну поруку. Чей-же 500 удѣлôвъ до нового року зберемо, а зъ весною слѣдуючого року розпôчнемо будову. — *Г.*

— **Торжественне вôдкрыте шкôльного року въ львôвскôмъ університетѣ** вôдбуде ся въ суботу 10 с. м. О 9 годинѣ рано вôдправить ся служба Божа въ костелѣ св. Миколая, по чôмъ наступить инавґураційный актъ въ авли університетскôй. Вступнымъ словомъ повитае зôбраныхъ ректоръ університету о. д-ръ Комарницкій, а проф. д-ръ Твардовскій выголосить вôдчитъ пôдъ заг. „Психольоґія супротивъ фізіольоґіи и фільософіи". Публика мае вступъ вôльный.

— **Выборы до мѣскои рады въ Снятинѣ** скôнчили ся 6-ого с. м. До новои рады увôйшло: 17 жидôвъ, 14 Русинôвъ, 3 Нѣмцѣвъ и 2 Поляки. Мае бути знову протестъ!

— **Латинізація.** Зъ Стрыйщины пишуть намъ: Кохавина въ жидачѣвскôмъ повѣтѣ вôдпустове мѣсце польске, часто вôдвѣдують декотрѣ рускѣ священики [имена ихъ на разѣ замовчую]. Въ своôмъ часѣ высылали два деканаты — стрыйскій и жидачѣвскій — спôльнѣ меморіялы до митрополичои Консисторіи, въ котрыхъ взывало ся ихъ, щобы укарала тыхъ душпастырѣвъ, котрѣ покидаючи въ недѣлѣ и свята свою паству, ѣздять зъ помочію духовною [сирѣчь „на зарôбокъ"] до костела въ Кохавину. Теперь Кохавина мае то щастє — гостити не тôлько тыхъ „porządnych ruskich plebanów", але и высокѣ достойники духовнѣ зô Львова дуже часто приѣзджають до Кохавины на функціи духовнѣ, а тымъ самымъ згадане поступоване рускихъ священикôвъ санкціонують. Минувшого року приѣзджавъ тамъ зô службою Божою крил. Бѣлецкій, а дня 6. вересня, с. е въ недѣлю 15. по Сошествію „целебрувавъ" тамъ митратъ Туркевичь при асистѣ множества рускихъ священикôвъ, въ котрыхъ однѣ днемъ напередъ а другѣ въ недѣлю рано прибули зъ процесіями до костела на „odpust". Такій то примѣръ дають высшѣ достойники для пôдчиненыхъ душпастырѣвъ и тавій примѣръ для руского народу! А треба знати, що въ Кохавинѣ и довкола Кохавины самѣ Русины руского обряду, отже той костелъ не мае иншого значѣня, якъ тôлько латинізаційне. А що жь супротивъ того нашъ, рускій Гошѣвъ? Вôнъ уже дуже-дуже давно не бачивъ своего архієрея и святоюрскихъ достойникôвъ! Тамъ нема кому слухати сповѣди, наоколо церкви крайна нехарнôсть, а нарôдъ вôдвертае ся вôдъ своеи церкви рускои, а спѣшить за примѣромъ оо. Бѣлецкихъ и Туркевичѣвъ до костела... А кôлько то инфулатôвъ вôдправляе свои „missye" въ нашихъ церквахъ на вôдпустахъ? Они — насамперѣдъ не хотѣли бы [нѣкій „kapłan" прецѣнь доказувавъ въ Gazet-ѣ kościeln-ôй, що „kościół a cerkiew nie wszystko jedno"], а по друге, чи позволивъ бы имъ на се ихъ біскупъ? — O tempora, o mores!

— **Зъ Теребовельского пишуть намъ**: Просимо подати до вѣдомости прилюдною и ц. к. властій, що два посесоры-жиды, а то: у Вербôвци повѣту теребовельского и въ Звинячи повѣту чортковского, наказують своимъ форналямъ, христіянамъ, въ недѣлѣ працювати, и то не тôлько домову й стаенну роботу робити, але и возити збôже до мѣста або матеріялы. Мы були наочными свѣдками въ Бѣлôй пôдъ Чортковомъ, якъ въ недѣлю 27-ого вересня пять фѣръ набирало до Звиняча до двора цеглу и на соблазнь другимъ христіянамъ перевозили въ часѣ богослуженя черезъ сусѣднѣ села. Форналѣ христіяне не можуть оперти ся своимъ хлѣбодавцямъ и гнобителямъ, бо то бѣдаки, що цѣлорôчну працю свою запродають жидамъ за 24 зр. и 10 кôрцѣвъ збôжа, а при тôмъ трохи опалу и чверть морґа огороду. Не лѣпше, якъ въ Звинячи и у Вербôвци, дѣе ся також въ громадахъ Базаръ, Бураковка и т. д. Отже зъ того выпливае, що польска шляхта, выпускаючи въ посесію свои добра, вôддае заразомъ у неволю и тыхъ людей, котрѣ у посесорôвъ будуть служити. Треба знати, що выплата по тыхъ дворахъ вôдбувае ся все тогдѣ, коли у церквѣ править ся вечѣрня зъ катихизацією. Що въ тôй справѣ робить духовеньство, не знаю; однакъ то знаю, що ихъ обовязкомъ було бы забрати въ тôй справѣ голосъ. Латиньске духовеньство — замѣсть вести боротьбу зъ рускими селянами лат. обряду, щобы дома говорили по польски. [кс. Т. зъ Б. загрозивъ навѣть, що инакше не дôстануть навѣть розрѣшеня], радше най бы выробили у своихъ „ziomk-ôвъ" дѣдичѣвъ, щобы при укладаню зъ жидами контрактôвъ аренды застерѣгали святковане недѣлѣ. А также всѣ священики повиннѣ удати ся до ц. к. властій, щобы тіи законъ о вôдпочинку недѣльнôмъ подали посесорамъ до вѣдомости, а ц. к. жандармерія нехай припильнуе выпôвнюваня жидами того закона, бо сумно стае глядячи на то, що вже дѣе ся въ нашôмъ христіяньскôмъ краю! *Христіянинъ.*

— **Потѣшаючій обявъ.** Недавно объѣздивъ аґентъ товариства асекураційного „Ґізеля" повѣты жидачѣвскій та стрыйскій — и многѣ нашѣ господарѣ заасекурували свои дочки на вѣна, пересѣчно на 300–500 зр. Се дуже потѣшаючій обявъ и есть найлучшимъ доказомъ потребы своеи, рускои асекураціи на житє. Чи не подумала бы управляюча рада „Днѣстра" вже теперь надъ тою справою? — *Л. Г—ичъ.*

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Краевый маршалокъ ґр. Стан. Бадені выѣхавъ до Вѣдня. — Дня 27 с. м. вôдбуде ся вѣнчанє п. Євст. Кушнѣра, окôнченого богослова, зъ п-ою Маріею Шумило, дочкою пароха въ Курилôвцѣ, и п Алекс. Чубатого, окôнченого богослова, зъ п-ою Маріею Мигуловичѣвною дочкою пароха въ Чорнôй коло Устрѣкъ долѣшныхъ. — Бурмістромъ мѣста Яворова выбраный вже семый разъ Фердинандъ Паръ, а его заступникомъ д-ръ Иванъ Орскій.

Вѣсти зъ Еп. перемыскои.

Намѣстництво надало опорожнену парохію regiae collationis въ Криницѣ о. крил. Маркилу Мигуловичеви парохови зъ Чорнои.

Посмертнѣ — ✝ — оповѣстки.

О. Кароль Левицкій шамбелянъ Єго Св. папы, совѣтникъ митроп. Консисторіи и парохъ Вôльшаницѣ, всѣми высоко поважаный и любленый, упокоивъ ся въ пятницю въ 84 ôмъ роцѣ житя. В. е. п.!

О. Романъ Шмѣґельскій, парохъ въ Попельникахъ, декана снятиньского, упокоивъ ся дня 7 с. м. до довгôй и тяжкôй недузѣ въ 30-ôмъ роцѣ житя, а въ 6 ôмъ священьства. В. е. п.!

Господарство промыслъ и торговля.

— **Зъ ц. к. Дирекціи зелѣзниць державныхъ:**

І. додатокъ до обовязуючихъ вôдъ 1 серпня 1896 постановъ реґуляміну и тарифъ для перевозу осôбъ, пакункôвъ, посылокъ експресовыхъ и псôвъ въ руху льокальнôмъ ц. к. австр. зелѣзниць державныхъ. — Згаданый додатокъ увôйде въ житє зъ днемъ отвореня руху на зелѣзници льокальнôй Ніклясдорфъ-Цукмантель и мѣстить въ собѣ постановы дотычно перевозу осôбъ и пакункôвъ на тôй зелѣзници, якъ также змѣны тарифы головнои. Примѣрники сего додатку можна купити въ ц. к. Дирекціяхъ зелѣзниць державныхъ або за посередництвомъ стацій по цѣнѣ 5 кр. в. а.

Всхôдно нѣмецко австрійскій звязокъ зелѣзничій. — Зъ днемъ 1 жовтня 1896 входить въ житє додатокъ II. до тарифы часть II. зшитка 1 и додатокъ II. до тарифы часть II. зшитка 2.

Тарифа для руху зъ полудново-захôдною Россією зъ переложенемъ на кораблѣ Лабы. — Зъ днемъ 1 жовтня 1896 входить въ житє додатокъ I.

Зъ днемъ 1 жовтня с. р. отворено для руху особового и пакункового перестанокъ Бляницъ лежачій мѣжь стаціями Струнковіцъ надъ Бл. и Баравъ на шляху Воднянъ-Чіченіцъ Прахатіцъ.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Міністеръ судôвництва именувавъ адъюнкта судового Едв. Наглика у Львовѣ секретаремъ рады въ львôвскôмъ судѣ краевôмъ. — Инспекторы податковѣ при краевôй дирекціи скарбу Войтѣхъ Вальтеръ, Титъ Когоровскій, Володисл. Должицкій, Фр. Колянковскій и Іосифъ Вайсберґеръ именованѣ надинспекторами податковыми, а надинспекторъ Антôнъ Луцкій именованый радникомъ скарбовымъ. — Краева рада шкôльна именувала учителями въ народныхъ школахъ: Александру Студиньску старшою учителькою народнои школы женьскои полученои зъ выдѣловою въ Тернополи, Мик. Стеткевича управителемъ 2-кл. школы въ Колодѣевцѣ, Вас. Вильчиньского учителемъ въ Калагарôвцѣ, Сев. Зембицку молодшою учителькою 2-кл. школы въ Городиславичахъ, Стан. Цвакленьского старшимъ учителемъ 5-кл. муж. школы въ Добромили, Кат. Терлецку молодшою учителькою 2-кл. школы въ Издебкахъ, Діон. Труша старшимъ учителемъ 4-кл. школы въ Печенѣжинѣ, Мих. Кошалковского учителемъ въ Теляжи, Ив. Ляньґого старшимъ учителемъ 3 кл. школы въ Бѣлцѣ шляхотскôй, Льва Мацѣлиньского управителемъ 2-кл. школы въ Торскôмъ; Ив. Маера управителемъ 5 кл. муж. школы въ Жовквѣ, а старшимъ учителемъ тамъ же Ив. Зарудского; Ив. Кушнѣра учителемъ въ Суходолахъ, Мих. Крупницкого управителемъ 3-кл. школы въ Пôдкамени, Юл. Дмитрикôвну учителькою въ Перерослі, Луку Спольского старшимъ учителемъ 5 кл. школы въ Щирци, Меч. Ив. Собѣского учителемъ въ Лонôвцяхъ и Едв. Трондовского учителемъ въ Зарѣчи; — затвердила въ званю учительскôмъ въ середныхъ школахъ учителѣвъ: Людв. Коссовича въ I. ґімназіи въ Перемышли, Стан. Басиньского въ ґімназіи въ Сяноцѣ, Жигм. Карася въ ґімназіи въ Вадовицяхъ, Кел. Ляховского въ гімназіи въ Яслѣ, Ив. Бартимка въ ґімназіи въ Ряшевѣ, Ант. Мазановского въ ґімназіи въ Подґуржи; — именувала Альфр. Бера заступникомъ учителя въ реальнôй школѣ у Львовѣ.

Телеґрамы „Дѣла"

Вѣдень 9 жовтня. Упевняють, що заразъ по святахъ, коли вже мине горячка угорскои выставы, бурмістръ Штробахъ зрече ся свого становиска и уступить мѣсце Люеґерови.

Парижь 9 жовтня. Царица обняла протекторатъ надъ парискою выставою, що мае вôдбути ся въ р. 1900. Вчера передъ полуднемъ звидѣла царска пара Лювръ, по полудни фабрику севрскои порцеляны. Опôсля поѣхали до Версалю. По обѣдѣ зôдбувъ ся двôрскій концертъ, а по концертѣ поѣхала царска пара до Шальону.

Берлинъ 9 жовтня. Berliner Tageblatt довѣдуе ся зъ Царгороду, що выслано богато рекрутôвъ до Дарданелѣвъ и збôльшено тамъ число торпедовыхъ човенъ.

Альбумъ заслуженыхъ Русинôвъ.
Цѣна 70 кр.
Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта".

Портретъ Тараса Шевченка.
Цѣна 50 кр.
Дôстати можна въ тов. „Просвѣта".

Цѣна збôжа и другихъ продуктôвъ.

30 н. ст. вересня 1896.

Львôвъ: Пшениця 6·80 до 7·20, жито 5·75 до 6·—, ячмѣнь 5·45 до 6·35, овесъ 5·35 до 5·75, рѣпакъ 9·50 до 10·—, горохъ 5·— до 5·40, вика 0·— до 0·—, льнянка 0·— до 0·—, бôбъ —·— —·—, бôбикъ 0·— до 0·—, гречка 6·20 до 6·50, конюшина червона 42·— до 50·—, конюшина бѣла 45·— до 65·—, конюшина шведска —·— до —·—, кминъ —·— до —·—, анижь 0·— до 0·—, кукуруза 5·— до 5·75, хмѣль 62·50 до 89·25 зр. за 100 кільо у Львовѣ, оковита за 10.000 літрôвъ 16·— до 16·25 зр.

Въ друкарни Наукового тов. имени Шевченка ул. Академічна ч. 8 можна дôстати:

Северъ: Задля святои землѣ	50	кр.
Абгаръ-Солтанъ: При стрѣлецкôй ватрѣ	40	„
Загôрна: Жанна д' Аркъ	10	„
„ Про Оврама жидовина	10	„
М. Залуквичь: Кистяки ч. 2	15	„
Корн. Устыяновичь: М. Ѳ. Раевскій и панславизмъ	80	„
Зеркало въ рокôвъ 1891, 1892 по	2	зр.
Евг. Гребѣнка: Байки	10	кр.
Всев. Гаршинъ: Малярѣ, оповѣдане	10	„
Павл. Грабъ: Пролѣсокъ	20	„
„ „ Зъ чужого поля	20	„
„ „ Зъ пôвночи	20	„
Ґерингъ-Герасимовичь: Що то господарнôсть	20	„
Ос. Маковей: Поезіи	20	„
„ „ Оферма оповѣдане	10	„
„ „ Весняні бурѣ	20	„
Ив. Сурикъ: Творы	10	„
Мит. Олельковичь: Писання	10	„
Вас. Куликъ: Писання	10	„
Вас. Щуратъ: Чернеча република на Афонѣ	10	„
***: Народъ въ неволѣ	10	„
И. Н. Потапенко: Задля хазяйства	10	„
Волод. Шашкевичь: Зѣльникъ	20	„
Ив. Негребецкій: Двѣ хлопскі державы	5	„

ВЫЙШОВЪ

МОЛИТВЕННИКЪ

выданый „Просвѣтою“

въ народнôй мовѣ, великій, обôймаючій 640 сторôнъ друку, найповнѣйшій зô всѣхъ такихъ Молитвенникôвъ.

Молитвенникъ сей мѣстить въ собѣ: I.) Молитвы щоденні ранні и вечерні. II.) Зъ Богослуженя церковного, именно: а) въ Вечернѣ, б) зъ Повечерницѣ малои, в) зъ Повечерницѣ великои, г) зъ Утренѣ, д) Литургія св. Іоана Золотоустого, е) Молитвы въ часѣ св. Литургіи. III. Тайны покаяня и пресв. Евхаристіи. IV.) Молитвы для рôзного вѣку, стану и въ рôзныхъ потребахъ. V.) Молитвы въ часѣ Великого посту. VI.) Молитвы на празники а) Господскі, б) Богородичні, в) Святыхъ VII.) Молитвы сполученѣ зъ вôдпустами, VIII.) Акафистъ до а) Исуса Христа, б) Пресв. Богородицѣ, в) св. Отця Николая. IX.) Молебенъ до пресв. Богородицѣ. X.) Тропарѣ, кондаки, богородичні и прокимены а) недѣльні, б) щоденні, в) на празники Господскі, Богородичні и Святыхъ, г) на деякі потребы. XI.) Коляды и инші пѣсни церковні. XII.) Мѣсяцословъ цѣлого року.

Сей Молитвенникъ дôстати можна **въ канцеляріи товариства „Просвѣта“** Ринокъ ч. 10 **и въ книгарни Ставропигійскôй и перепл. заведеню М. Спожарского** по такихъ цѣнахъ:

1) Молитвенникъ брошурованый . . — зр. 70 кр.
2) оправленый на-пôвъ въ полотно зъ одвѣтными вôдтисками . . . — „ 90 „
3) оправленый цѣло въ полотно зъ золоченями и вôдтисками . . . 1 „ 10 „
4) оправленый якъ пôдъ 3) зъ додаткомъ золоченыхъ берегôвъ . . 1 „ 30 „
5) оправленый на-пôвъ въ шкôру зъ золоченями и вôдтисками . . . 1 „ 10 „
6) оправленый цѣло въ шкôру зъ золоченями и вôдтисками . . . . 1 „ 60 „
7) оправленый якъ пôдъ 6) зъ додаткомъ золотыхъ берегôвъ . . . 1 „ 80 „

Замовляючі поодиноко Молитвенники зволять присилати на оплату почты 20 кр.

Оповѣстка.

Канцелярія Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ пригадує отсимъ всѣмъ Вп. членамъ товариства „Просвѣта“, котрі залягають зъ вкладками членьскими, щобы зволили **вкладки залеглі въ якъ найкоротшôмъ часѣ вырôвнати, позаякъ Календарь товариства на рôкъ 1897-ый** буде высылати ся тôлько тымъ членамъ, щô заплатять вкладки членьскі за рôкъ бѣжучій. 2—3

За Канцелярію Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ дня 3. н. ст. жовтня 1896. р.

Дръ Костъ Левицкій. Андрѣй Скородиньскій.

НАДÔСЛАНЕ.

ЛИШЬ

въ реставраціи НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улиця Трибунальска ч. 12, дôмъ власный, можна дôстати щоденно вже о годинѣ 8-ôй рано горячі снѣданя.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣканї легки	12 „
Флячки	12 „
Нôжка теляча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Каваръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякі напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ; для певности що походять зъ моеи реставраціи, даю вôдбираючимъ марки. — Найлѣпші вина по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вôдъ 40 кр. літра.

Зъ высокимъ поважаньемъ

71 57—0 ***НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.***

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА

КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „Коперникомъ“

перенесеный до нового льокалю при пл. Галицкôй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроене електричныхъ дзвôнкôвъ. — За мовленя съ провінціи в дворотно.

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.

4185

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“

у Львовѣ ринокъ ч. 10

выдало новый накладъ друкôвъ

I. Друки правничі:

1. Позовъ въ справахъ дрôбныхъ лібра по 25 кр.
2. Контрактъ купна и продажи вз. I. ліб. по 40 „
3. „ „ „ „ II. „ „ 40 „
4. „ „ „ „ III. „ „ 40 „
5. Повномочіе 40 „
6. Подання о екс- и интабуляцію, взôръ а) б) в) г) лібра по 40 „
7. Написы до подань о интабуляцію л. по 20 „

II. Друки для касъ позичковыхъ:

9. Дневникъ касовый лібра по 40 „
10. Книга довжникôвъ „ „ 40 „
11. Книжочка для позичаючого 100 прим. 2·— „
12. Скриптъ довжный „ „ 1·20 „
13. Книжочка вкладкова (щадн.) „ „ 3·— „

III. Друки для крамниць:

13. Книжка товарова лібра по 40 „
14. Книжка касова „ „ 40 „

IV. Друки для Читалень и Касъ позичковыхъ:

15. Списъ членôвъ лібра по 40 „

— **Друкарня Наукового Товариства имени Шевченка** пошукує ученика до практики зъ скôнченою II клясою гімназ. або реальною.

Александеръ Царевичь

артистъ-маляръ

[въ Кобиловолокахъ п. Янôвъ коло Теребовлѣ]

по довголѣтнôй практицѣ въ краю и за границею приймає вôдъ кôлькохъ лѣтъ всѣ въ обсягъ церковнои штуки входячі працѣ, а именно: малює церковні образы до иконостасôвъ и престолôвъ; приймає рѣзьбарскі роботы пôсля власныхъ плянôвъ у всѣхъ жаданыхъ стиляхъ, вразъ зъ полозоченемъ; малює стѣны церковъ и т. п. Крôмъ того выготовляє портреты зъ фотографій и зъ натуры. Пôдиимаючи ся всѣхъ робôтъ по дуже умѣркованыхъ и приступныхъ цѣнахъ, а выконуючи все якъ найсовѣстнѣйше, въ доказъ чого предложити може сьвѣдоцтва и похвальні письма, має вôнъ повну надѣю, що Вcч. Духовеньство затямить собѣ ласкаво его адресу. 36 65—?

УЧИТЕЛЬ

орґанъ руского товариства педаґоґічного двотыждневникъ педаґоґічно-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 2., Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 160 кр. на чверть року 1 зр.

Музикальна бібліотека!

VII-ый: I-ше „Quodlibet“ — мужескій хоръ М. Лисенка — 30 кр.
X-ый: „У Петрôвку“ и „Якъбы-мь знала“ муж. хоры Исид. Воробкевича — 25 кр.
XI-ый: II-ге „Quodlibet“, хоръ муж. М. Лисенка — 30 кр.
XII-ый: „До бою“ муж. хоръ Порф. Бажаньского, — 20 кр.
XIII-тый: „Вечѣръ“ и „Милованка“, сольо зъ акомп. форт., М. Лисенка — 20 кр.
XIV-ый: „Три шляхи“, муж. хоръ Г. Топольницкого — 25 кр.
XV-ый: „Три пѣсни“, сольо зъ акомп. фортеп. — А. Купчиньского — 25 кр.
XVI-ый: „Вѣтрогоны“ коломыйки и думка уложені на фортепянъ Ост. *Нижанковского — 30 кр.*
XVII-ый: „Три квартеты“ муж. хоръ Цетвиньского-Недѣльского — 30 кр.
XVIII-ый: „На щедрый вечеръ“ Ф. Колессы, хоръ муж. — 35 кр.

Адреса: Тов. „Львôвскій Боянъ“ у Львовѣ Ринокъ ч 10.

Правдиві всхôдні, европейскі, анґлійскі и брюксельскі

ДИВАНЫ

для сальонôвъ, комнатъ, церковь, престолôвъ и на стѣну

въ величезнôмъ выборѣ по чудуючо низькихъ цѣнахъ.

Услôвя сплаты пôсля умовы.

Многими илюстраціями прикрашені цѣнники даромъ.

Портіеры до дверей и вôконъ за пару 1·25, 1·50 злр. и т. д.
Фіранки коронкові по 1·25, 1·60 зр. и т. д.
Хôдники метръ по 20, 25, 30 кр' и высше.
Дуже великій запасъ капъ на лôжка, столы, ковдеръ, дергъ для коней, коцы до подорожи и на сани.

Осôбні вôддѣлы рештокъ хôдникôвъ и матеріи на меблѣ — надто ушкодженыхъ изъ моды выйшовшихъ диванôвъ. Спеціяльні вôддѣлы для футряныхъ товарôвъ, якъ зарукавки, шапки и футряні ковнѣры, дамска конфекція, дѣточа и для хлопцѣвъ, блюзки шовкові, вовняні, костюмы шляфроки и неґліжь, гальки, фартушки, корсеты, капелюхи дамскі и дѣточі, стяжки, коронки, вахлярѣ, правдиві россійскі кальошѣ, біле Єґера для дамъ, панôвъ и дѣтей, вовняні хустки, Гімаляя и волѣчкові, рукавички вовняні и шкôркові, якъ такожь дуньскі, шведскі и анґлійскі, панчошкові выробы, блаватні товары, бѣле для дамъ, дѣтей и немовлятъ.

Всѣ згадані товары є унаочнені въ нашôмъ богато илюстрованôмъ цѣннику.

Просимо П. Т. читателѣвъ, щобы насъ ласкаво лично вôдвѣдали або схотѣли звернути ся письменно до заряду ФІЛІИ

Маґазину „Au Louvre“

Львôвъ, Сикстуска 6.

або въ головнôмъ складѣ площа Капітульна 3. 4895 5—0

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1 мая 1896 року після годинника середно-европейского.

Поїзди відходять зі Львова

до	поспішні	поспішні	поспішні	особові	особові	особові	особові
Берліна							
Кракова (Вроцлава і Відня)	8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—
Варшави	8·40	—	11·00	4·40	—	6·45	—
Мушини-Криниці через Тарнів*) (тільки від 25 червня до 15 вересня)†) (тільки від 1 червня до 30 вересня)	8·40	—	11·00	4·40	—	*6·45	—
Мушини-Криниці через Ряшів	—	—	11·00	—	—	—	—
Мушини-Криниці ч. Перемишль	—	—	—	—	—	6·45	—
Хабівки через Тарнів	—	—	11·00	—	—	—	—
Хабівки через Ряшів	—	—	11·00	—	9·55	—	—
Хабівки через Перемишль	—	—	—	—	9·55	6 45	—
Мшани долїшної через Тарнів Розвадова і Надберезя через Дембицю	8·40	—	11·00	4·40	—	—	—
Рави рускої через Ярослав	—	2·50	—	4·40	—	—	—
Кросна, Івонича, Риманова, Сянока через Перемишль	—	—	—	4·40	9·55	6·45	—
Мезе-Лаборча і Пешту через Перемишль	—	—	—	4·40	—	6·45	—
Лавочного, Пешту, Міскольча Мункача	—	—	—	5·22	—	7·22	—
Гребенова (тільки від 10 липня до 31 серпня включно)	—	—	—	—	9·35	—	—
Сколього і Стрия*) (зі Сколього тільки від 1 мая до 30 вересня включно)	—	—	—	5·22	9·35	*3·05	7.22
Станіслава через Стрий	—	—	—	—	9·35	7·22	—
Хирова через Стрий	—	—	—	5·22	—	—	—
Сучави, Гусятина, Кересмезе, Слободи рунґ., Бергомету, Чудина, Радовець, Кимполюнґа, Букарешту і Ясс	6·10	—	—	—	—	—	—
Сучави, Чорткова, Кересмезе, Калуша, Сопова, Букарешту і Ясс	—	—	—	—	10·25	—	—
Сучави, Радовець. Бергомету і Чудина (кождого понеділка), Печеніжина	—	—	—	—	2·45	—	—
Сучави, Гусятина, Калуша, Новоселиці, Чудина (що понеділка), Радовець, Кімполюнґа, Ясс, і Букарешту	—	—	—	-	—	—	10·15
Сокаля і Ярослава через Раву руску	—	—	—	9·15	—	7·05	—
Белзця	—	—	—	9·15	—	—	—
Підволочиск і Бродів (на дворець Львів-Підзамче)	6·14	2·25	—	9·48	—	—	11·12
Підволочиск і Бродів (на головний дворець)	6·00	2·11	--	9·30	—	—	10.45
Брюхович (тільки від 1 мая до 25 червня і від 15 серпня до 6 вересня включно)	—	—	—	—	1·20	—	—
Брюхович (тільки від 26 червня до 14 серпня включно)	—	—	—	—	3·20	—	—
Янова*) (через цілий рік), †) (тільки від 16 червня до 31 серпня включно)	—	—	—	9·45	3·00	8·55	—
Янова (тільки від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цвітня включно)	—	—	—	*9·45	†1·05	§ 3·00	*6·25
Зимнои Води від 1 мая до 6 вересня в неділї і сьвята	—	—	—	—	3·29	—	—

Поїзди приходять до Львова

з	поспішні	поспішні	поспішні	особові	особові	особові	особові
Берліна	5·10	1·30	—	8·55	6·55	9·30	—
Кракова (Вроцлава і Відня)	5·10	1·30	8·45	8·55	6·55	9·30	—
Варшави	5·10	—	—	8·55	—	9·30	—
Мушини-Криниці через Тарнів*) (тільки від 25 червня до 15 вересня)†) (тільки від 1 червня до 30 вересня)	*5·10	—	—	†8·55	6·55	—	—
Мушини-Криниці через Ряшів	5·10	—	—	--	—	—	—
Мушини-Криниці ч. Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
Хабівки через Тарнів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
Хабівки через Ряшів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
Хабівки через Перемишль	—	1·30	—	8 55	—	—	—
Мшани долїшної через Тарнів Розвадова і Надберезя через Дембицю	—	—	—	—	6·55	—	—
Рави рускої через Ярослав	—	1·30	8·45	—	—	9·30	—
Кросна, Івонича, Риманова, Сянока через Перемишль	—	1·30	8·45	8·55	—	9·30	—
Мезе-Лаборча і Пешту через Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
Лавочного, Пешту, Міскольча Мункача	—	—	—	8·00	—	—	12·10
Гребенова (тільки від 10 липня до 31 серпня включно)	—	—	—	1·51	—	—	—
Сколього і Стрия*) (зі Сколього тільки від 1 мая до 30 вересня включно)	—	—	—	8·00	1·51	*10·10	12·10
Станіслава через Стрий	—	—	—	8·00	1·51	—	12·10
Хирова через Стрий	—	—	—	8·00	1·51	10·10	—
Сучави, Гусятина, Кересмезе, Слободи рунґ., Бергомету, Чудина, Радовець, Кимполюнґа, Букарешту і Ясс							
Сучави, Чорткова, Кересмезе, Калуша, Сопова, Букарешту і Ясс	—	—	9·55	—	—	—	—
Сучави, Радовець. Бергомету і Чудина (кождого понеділка), Печеніжина	—	—	—	—	2·01	—	—
Сучави, Гусятина, Калуша, Новоселиці, Чудина (що понеділка), Радовець, Кімполюнґа, Ясс, і Букарешту	—	—	—	—	—	6·19	—
Сокаля і Ярослава через Раву руску	—	—	—	7·28	—	—	—
Белзця	—	—	—	8·15	—	5·45	—
Підволочиск і Бродів (на дворець Львів-Підзамче)	—	—	—	—	—	5·45	—
Підволочиск і Бродів (на головний дворець)	—	2·18	9·50	7·42	4·45	—	—
Брюхович (тільки від 1 мая до 25 червня і від 15 серпня до 6 вересня включно)	—	2·34	10·05	8·05	5·10	—	—
Брюхович (тільки від 26 червня до 14 серпня включно)	—	—	—	—	2·56	8·03	—
Янова*) (через цілий рік), †) (тільки від 16 червня до 31 серпня включно)	—	—	—	—	—	8·26	—
Янова (тільки від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цвітня включно)	—	—	—	*7·50	†5 28	†8·54	—
Зимнои Води від 1 мая до 6 вересня в неділї і сьвята	—	—	—	—	1·10	7·48	—

Увага. Години печатані грубими черенками означають пору нічну від 6 год. вечером до год. 5-ой 59 мін. рано. В бюрі інформаційнім ц. к. зелїзниць державних у Львові ул. Третого мая ч. 3 готель Империяль продажь білетів стрефових, окружних і довільно зіставлюваних зшиток до їзди, як також тарифи і розкладів їзди в виді кишеневім. Информациї в справах тарифових і перевозових. Часъ середно-европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут. Година 12 часу середно европейского = 12 годині 36 мінут після годинника львівского. 6

До моихъ Вп. П. Т. Гостей!

При нинѣшнôй нечестнôй конкуренціи дуже тяжко для необôзнаного дѣйстно добрі товары дешево купити. Длятого звертаю увагу П. Т. Публики на мôй склепъ звѣстный вôдъ многихъ лѣтъ зъ найсовѣстнѣйшои услуги и найдешевшихъ цѣнъ та поручаю мôй богато заосмотреный складъ одягôвъ гімнезскихъ, хлопячихъ, дитячихъ униформôвъ и одягôвъ для Вчъ Духовеньства.

Замовленя пôсля мѣры выготовлюють ся въ найкоротшôмъ часѣ якъ найлѣпше. 4095

Зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ

у Львовѣ, площа Капітульна 3.

Зоольоґія

на низші кляси шкіл середних.

Написав Іван Верхратский. Ціна 1 зр. 30 кр. а. в.

Д-ра Осипа Ростафиньского

Ботаніка шкільна

на кляси низші.

На язик руский переложив Іван Верхратский. Ціна 70 кр. а. в.

Обѣ тотї книжки можь дôстати въ книгарни Старопигійскôй або у самого автора. Замовляючимъ у автора що-найменше пять примѣрникôвъ Зоольоґіи або десять примѣрникôвъ Ботаніки высылає ся жадані книжки въ протязѣ двохъ днѣвъ. Порто оплачує авторъ.

Харчь

найздоровшій и найдешевшій поодиноко и въ абонаментѣ лишь у Томашевскои и Равлюка въ Готели Варшавскôмъ.

273 4—12

Вже вийшла

перша велика народописна

КАРТА

украиньско,-руского народу.

Зладжена

д-ромъ Григорієм Величкомъ

а выконана въ робôтни Андрѣя Андрейчина літоґрафа у Львовѣ, коштомъ и заходомъ Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ.

Замовляти можна въ Товариствѣ „Просвѣта“ у Львовѣ (ринокъ ч. 10, I. поверхъ).

Цѣна книгарска карты: 3·50 зр. а для членôвъ Товариства „Просвѣта“ и для передплатникôвъ „Зорѣ“: 2·50 зр. за примѣрникъ.

Замовляючі зволять долучити 50 кр. на кошты пересылки.

Карта выконана въ 19-ти краскахъ иналъплена на полотнѣ. 9—12

Глядаю инструктора

для 2 дѣтей. Зголошення проста на адресу: о. В. Матюкъ 303 Каровѣ п. Угнôвъ. 3—3

ЧАЙ

правдиво хіньскій, черезъ Россію спроваджуваный, знаменитого смаку, 4 добôрні роды.

Пакетъ 125 ґрамôвъ: Нектаръ княжій 55 кр. Перла Хінъ 75 кр. Букетъ корольвскій 1 зр. — Цвѣтъ цьсарскій 1·25 зр.

Левицкій Каз.

ЛЬВÔВЪ

ул. Трибунальска.

295 6—10

Знаряды для всѣхъ ремеселъ и дилетантôвъ. — Знаряды для школъ до науки зручности „slöjdu“ поручає Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры)

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продає товариство „Просвѣта“

1 зр. замѣсть 3 зр.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черлянъеноп. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 219. Львôвъ, Субота 28 вересня (10 жовтня) 1896. Рôчникъ XVII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Лїтературный додатокъ „Бїблїотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адмінїстрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ лїтер. додаткомъ

въ Австріи:	за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр.	на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр.	на пôвъ року . . . . 12 зр.
на чверть року 4 зр. 50 кр.	на чверть року . . . 6 зр.
у Львовѣ:	
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр.	на пôвъ року . . . . 3 зр.
на чверть року . . . 4 зр.	на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Администрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной строчки инсератовои або еи мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесеня приватнѣ числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

Промова посла Романчука

выголошена въ другôмъ дни дискусіи (дня 7 н. ст. жовтня) надъ наглячимъ внесенемъ пос. Леваковского.

Президентъ мінїстрôвъ завѣвъ ся вчера, якъ се вже ему и давнѣйше лучало ся, въ своихъ обчисленяхъ. Вôнъ думавъ, що буде можна цѣлу справу збаґателїзувати, и замѣсть того, щобы самому выступити, выславъ на поле битвы молодого урядника мінїстеріяльного. Однакъ опôсля вôнъ пересвѣдчивъ ся, що справа мае важнѣйше значѣнє, и длятого мусѣвъ найперше дôстати суккурсъ вôдъ двохъ послôвъ зъ Галичины, а вôдтакъ мусѣвъ ему ще одинъ мінїстеръ поспѣшити на помôчь.

Дотычно промовы секретаря мінїстеріяльного, то вôнъ завернувъ мѣжь иншимъ також и на мое давнѣйше поставлене подôбне наглячe внесене, заявляючи, що хочь президентъ мінїстрôвъ справдѣ зарядивъ обѣцянѣ доходженя, то не було нѣякои причины до урядового выступленя, бо результатъ доходженъ показавъ ся недостаточнымъ. Але якъ вôнъ се доказавъ? Одинъ мною наведеный случай вôнъ трактувавъ цѣлкомъ недостаточно, а пять иншихъ случаѣвъ анѣ не тыкнувъ! Отсе взорець, якъ правительство вôдпирае закиды!

Нинѣ въ оборонѣ правительства забравъ найперше голосъ Є. Екс. бувшій мінїстеръ п. Мадейскій. Вôнъ въ певнôй мѣрѣ зъидентифікувавъ себе або свою партію зъ правительствомъ. Ну, я завсѣгды робивъ певну рôзницю мѣжь Поляками взагалѣ а правительствомъ, але теперь польска партія правительственна бере на себе роботу правительства. Впрочôмъ п. Мадейскій головно занимавъ ся обороною своеи партіи, вычисляючи тыхъ всѣхъ добродѣйствъ, якѣ та партія высвѣдчила галицкому селяньству. Менѣ здае ся, що та похвала не выйшла зъ властивыхъ устъ. (*Дуже добре!*) Вôнъ повиненъ бувъ полишити похвалу кому иншому, безсторонному, а не высказувати еи будучи безпосередно интересованымъ. Вôнъ повиненъ бувъ полишити похвалу селянамъ, котрѣ чейже мусять бути вдячнѣ за такъ многѣ добродѣйства. (*Веселôсть*). Однакъ на жаль селяне высказують ся при каждôй нагодѣ цѣлкомъ инакше. Коли розгляне ся тѣ всѣ добродѣйства, про якѣ вôнъ говоривъ, то покаже ся щось цѣлкомъ противного. Коли вôнъ говорить о образованю, яке доперва его партія мала внести мѣжь нарôдъ, то я вкажу на се, якъ многѣ розважнѣйшѣ Поляки берутъ за зле его партіи и правительству, що они якъ разъ теперь спиняютъ народови доступъ до середныхъ и высшихъ шкôлъ, що они длятого завели униформы въ школахъ, щобы бѣднѣйшѣ не могли дôстати ся до середныхъ шкôлъ. (*Слухайте!*), що они перевели змѣну пляну наукового и такій роздѣлъ шкôлъ народныхъ, пôсля котрого ученикамъ сѣльскихъ шкôлъ майже неможливо взагалѣ перейти до середныхъ шкôлъ. А такихъ рѣчей мôгъ бы я ще много-премного навести (*Пос. Козловскій: Се неправда!*)

Прошу поглянути до часописи „Muzeum“, орґану учителѣвъ середныхъ и высшихъ шкôлъ, а тамъ найдете того рода статьѣ написанѣ мужами, про котрыхъ патріотизмъ не можете сумнѣвати ся. (*Слухайте! Слухайте!* — Пос. Козловскій: *Покажѣть розпорядженя, а не статьѣ!*) Прошу лишь поглянути въ згадану часопись.

А що-жь доперва добро матеріальне народу! На що нарѣкаютъ галицкѣ селяне, якъ польскѣ такъ и рускѣ безъ рôзницѣ? Що накладаютъ ся на нихъ тягары, а права вôдбираютъ ся. (*Справдѣ такъ!*) Признакою загального трактованя стану селяньского зô стороны правительства и упривилейованыхъ клясъ есть мѣжь нашимъ також громадна еміґрація селянъ до Бразилїи. (*Притакуваня.*)

П. Мадейскій сказавъ навѣть такѣ слова: Селянамъ робить ся такъ великѣ уступки, що выбирае ся ихъ навѣть до радъ повѣтовыхъ! Ба, мои панове, тажь селянинъ мае право бути выбранымъ не лишь до рады повѣтовои, але й до сойму и рады державнои; але вы збороняете ему се право, перепиняете негôдными средствами и вôнъ не може добити ся свого права. Скôлько жь селянъ належить до радъ повѣтовыхъ? Майже нѣ въ однôй радѣ повѣтовôй нема ихъ стôлько, скôлько повинно бути навѣть пôсля некорыстнои для нихъ ординаціи. (*Слухайте! Слухайте!*)

П. Мадейскій зваливъ всю вину панующого въ краю заворушеня на радикалôвъ. Я не належу до радикальнои партіи, але мушу сказати, що польскѣ радикалы, коли ихъ можна уважати за справдѣшныхъ радикалôвъ, суть на стôлько щастемъ для Поляковъ, що они може найбôльше навчили польского хлопа любови вôтчины, сеи любови, на котру п. Мадейскій покликавъ ся. Теперь польска шляхта може бути цѣлкомъ певна, що не повторять ся такѣ сумнѣ и страшнѣ сцены, якѣ лучили ся передъ 50 роками зô стороны польского селяньства противъ шляхты, а то именно мѣжь иншимъ и за-для тои причины, що проводирѣ польскихъ селянъ, т. зв. радикалы, не допустили бы до того.

Є. Ексцеленція сказавъ вкôнци, що також вôнъ и его партія жадаютъ вôдъ правительства, щобы зарядило доходжене. Ну, мы сего вже давно жадали та й длятого вносили интерпеляціи, ставляли наглячѣ внесеня; але доходженя не були зарядженѣ (*Слухайте! Слухайте!*), або коли й були зарядженѣ, то переводжено ихъ въ такій спосôбъ, що не мôгъ выйти нѣякій позитивный або правдивый результатъ, а то зъ тои причины, що тѣ, котрыхъ обжаловувано, вели доходжене, отже заразомъ повнили функціи судьѣвъ слѣдчихъ. (*Смѣхъ*).

Другій посолъ зъ Галичины, мôй землякъ, говоривъ знову про руску партію радикальну.

Якъ сказано, я не належу до радикальнои партіи та й не хочу выступати за еи оборонця, бо она буде вмѣти себе оборонити деинде и пôсля свого способу. Однакъ вразило мене дуже неприємно се, що вôнъ накинувъ ся въ такій спосôбъ також на посла соймового Новаковского, котрый певно не мôгъ дати ему до того нѣякои причины.

Що посолъ Новаковскій зробивъ въ соймѣ або також по за соймомъ, за се вôнъ одвѣчальный передъ своими выборцями; але щобы другій посолъ забиравъ ся се судити и то ще въ такôмъ мѣсци, де тамтой не може боронити ся, се уважаю неприличнымъ (nicht honett). (*Притакуваня.*)

А ще одно мушу додати до поясненя. Вôнъ обжалувавъ рускихъ радикалôвъ а також посла Новаковского, бо зачисляе его рôвножь до радикальнои партіи, о атеизмъ и Богъ знае о якѣ иншѣ рѣчи. Але радикалы давнѣйше якъ передъ рокомъ заявили, що они цѣлкомъ не мѣшаютъ ся въ справы религійнѣ, що они рôвножь не хотять выступати противъ духовеньства яко такого, тай дѣйстно стараютъ ся того придержувати. (*Пос. Барвѣньскій: Въ Станиславовѣ противъ кардинала!*) Се, якъ було заявлене, не було звернене противъ церкви або церковного князя, лишь противъ полїтики.

Впрочôмъ поминаючи се, що радикалы повиннѣ чейже мати рôвнѣ права зъ прочими партіями, — всѣ тѣ случаѣ забороны вѣчь, якѣ я вчера и давнѣйше навѣвъ, вôдносять ся по бôльшôй части до вѣчь скликуваныхъ не радикальными, лишь умѣрковаными, а навѣть консервативными елементами, н. пр. рускими священиками, тыми священиками, противъ котрыхъ пôсля гадки мого передбесѣдника радикалы такъ ворожо выступаютъ. Безъ рôзницѣ, чи вѣче було скликане радикальными чи нерадикальными патріотами рускими, оно було однаково трактоване, именно було заборонене.

Послѣднымъ бесѣдникомъ, що боронивъ правительства, выступивъ нинѣ Є. Екс. мінїстеръ д-ръ Рітнеръ. Вôнъ рôвножь, якъ и вчерашный заступникъ правительства, справивъ насъ на дорогу инстанцій. Я мушу де-що на се вôдповѣсти.

Мы Русины маемо оречення трибуналу державного въ нашу корысть; мы маемо н. пр. оречене зъ р. 1885 або 1886 (сего не пригадую собѣ точно) въ справѣ тогдѣшныхъ выборôвъ до рады державнои въ Золочевѣ. Трибуналъ державный орѣкъ, що тогдѣ зайшли противзаконности. Въ наслѣдокъ сего повиненъ бувъ цѣлый выбôръ бути уневажненый, а однакъ сей въ противзаконный спосôбъ выбраный польскій кандидатъ лишивъ ся ще й дальше черезъ пять лѣтъ посломъ, бо, на скôлько пригадую собѣ, палата послôвъ взагалѣ не заняла ся веріфікаціею сего выбору. (*Слухайте! Слухайте!*)

А знову другій случай. Два чи три роки передъ тымъ орѣкъ трибуналъ державный, що пôсля §. 19 основныхъ законôвъ державныхъ Русины маютъ право домагати ся вôдъ властей полагодженя своихъ поданъ не лишь въ рôднôй мовѣ але й рускими буквами. Мимо того по нинѣшный день при полагоджуваню рускихъ поданъ въ дуже многихъ, а може навѣть у всѣхъ случаяхъ уживаютъ власти, если взагалѣ вже полагоджуе ся рускою мовою, то на кождый спосôбъ не рускихъ ино латиньскихъ буквъ.

Тожь коли Русини бачуть, якъ то разъ въ разъ мимо оречень трибуналу державного истнуе инша практика, та якъ тѣ ореченя не суть респектованѣ, то вкôнци стратять охоту удавати ся за кождый разъ ажъ до трибуналу державного, бо-жь се сполучене не лишь зъ трудами але и коштами.

Сучасна лѣтопись.

[Подвиги героѣвъ найновѣйшихъ часôвъ и ихъ спасенный вплывъ на розвôй справы рускои. — Практичнѣ выклады новокурсной полемики. — Прокурорскій дебютъ руского Beschwichtigungshofrath-a. — Що кому любе.]

Славити Господа, що въ сѣ тяжкѣ часы лихолѣтя на Руси не перевели ся ще героѣ, котрѣ поставили метою свого житя — спасати Русь вôдъ загибели. Спасене се гряде зъ двохъ бокôвъ: зъ одного боку люде историческихъ началъ, уоруженѣ въ „ѣ“ „ъ“ и тымъ подôбнѣ непоборимѣ оружя, бьють ними мовъ таранами у враже „і“ — сю загладу цѣлого „тысячилѣтного достоянія“ — и надѣють ся при помочи силъ небесныхъ розбити въ прахъ того найтяжшого ворога и головного виновника всего нещастя на святôй Руси; — зъ другого боку голова нового курсу яко посолъ брôдскій вынайшовъ спосôбъ зневоленя всѣхъ Поляковъ, навѣть жидôвскои вѣры, вôдноситись до Русинôвъ лише рускою мовою, черезъ що справу уживаня рускои мовы посуне ся на передъ скорше, анѣжь могли бы се зробити всѣ рускѣ школы.

Бачите, въ послѣдныхъ часахъ зайшли двѣ нечувано важнѣ подѣѣ, зъ котрыми хочу васъ близше познакомити.

Завдяки заходамъ „изряднѣйшихъ“ глубокоученыхъ членôвъ заряду „Общого Качества“ пôднято громогласно борбу о щастє и славу Руси. Стотысячна армія, прозвана въ ordre de bataille старого полководця Дѣдуха „неувядаемымъ вѣнцемъ славы“, буде боронити Русь передъ новымъ закрѣпощенемъ, а побѣда певно не мине борцѣвъ, бо-жь такѣ смертеноснѣ оружя, якъ кеы, псы, овъ, унику, йоръ, ять, фтита, ижица и т. д. — побѣдити мусять! Страхъ и подумати, що стало бы ся зъ Русію, наколи-бъ се хороше побѣдоносне оружє Русь утратила, — тогдѣ навѣть звати ся Русиномъ було-бъ найбôльшою обидою, бо-жь рѣчь ясна, що безъ нихъ пропаде гараздъ на Руси, пропаде еи слава, — Русь безъ одного святого „ъ“ перестане бути святою...

Не менше важнымъ для будучности рускои мовы е вынахôдъ новокурсного головы. Вôнъ, яко посолъ брôдскій, спрошувавъ своихъ выборцѣвъ — головно Поляковъ жидôвскои вѣры — на справоздане посольске письменными запрошенями писаными по польски, и се свое поступоване пояснивъ въ поважанôмъ всесвѣтнôмъ журналѣ „Барвѣнковѣ метаморфозы“ тымъ, що мы [се бъ то батьки Руси], вôдносячи ся до Поляковъ хоть-бы и въ публичныхъ справахъ, повиннѣ вôдносити ся до нихъ по польски, бо лишь тогдѣ можна надѣятись, що Поляки, бачучи руску вѣчливôсть, станутъ до Русинôвъ вôдзывати ся по руски. Бачь, що то значить одна мудра голова! — вôдъ разу перетяла ґордійскій узолъ и справа рускои мовы, безъ всякихъ концесій, полагоджена якъ слѣдъ! Теперь уже намъ напевно надѣяти ся, що уживане рускои мовы нѣякихъ перепонъ не стрѣтить, коли тôлько Русины доброи волѣ возьмуть собѣ новокурсну рецепту до серця, и при всякôй нагодѣ, де прийдесь имъ въ присутности Поляковъ публично выступати, — чи то въ соймѣ, чи въ урядахъ — не залишать уживати польскои мовы. Ходить поголоска, що вже велика часть патріотичныхъ жидôвъ зъ Брôдщины закупила собѣ рускѣ Букварѣ, щобы въ вдячности для свого посла, котрый поломивши шовіністичнѣ рускѣ пересуды вôднѣсъ ся до нихъ матѣрнею ихъ мовою, вывчити ся его матѣрнои мовы и нею до него промовляти. Якъ бачите, все було бы гараздъ, кобы лишь тѣ опозиційники не пхали ся до Поляковъ зъ своєю рускою мовою, бо черезъ се можуть разъ на все загирити справу уживаня рускои мовы Поляками...

Гадка пôднята новокурснымъ головою найшла ширше примѣнене въ ц. к. краевôй радѣ шкôльнôй — чи може на внесене самого вынахôдника? Загально вѣдома рѣчь, що въ рускихъ школахъ е великій бракъ учителѣвъ укваліфікованыхъ до руского выкладу. Отже щобы сему лиху запобѣчи, краева рада шкôльна переносить учителѣвъ Русинôвъ зô шкôлъ рускихъ до шкôлъ въ захôднôй Галичинѣ зъ выкладовою мовою польскою, а учителѣвъ зô шкôлъ польскихъ, не знаючихъ рускои мовы, переносить до шкôлъ рускихъ, черезъ що дасть ся тымъ учителямъ можнôсть вывчити ся рускои мовы вôдъ школярѣвъ, а тымъ способомъ вырôвнае ся бракъ учителѣвъ при школахъ зъ выкладовою мовою рускою. Нема въ тôмъ нѣякои для нѣкого секатуры, — се тôлько конечнôсть педаґоґічна, надъ котрою добре розважила верховна власть шкôльна. Учителѣ-Русины нѣчого на тôмъ не потеряють, бо-жь черезъ таке зарядженє власти они своеи мовы не забудуть, а кругъ уживаня рускои мовы розширить ся та й при тôмъ пристрасти національнѣ примирять ся. Впрочôмъ буде се — очевидно тôлько въ интересѣ самыхъ Русинôвъ — „eine vorübergehende Massregel blos auf 25 Jahre“ якъ казавъ колись великій приятель Русинôвъ незабутнои памяти ґрафъ Таффе.

*

Хто бы зъ васъ мавъ охоту привчити ся правдивои рускои полемики, передъ якою не устоить ся нѣяка рѣчева критика и котра всякѣ, навѣть найсильнѣйшѣ доказы умѣе стерти на прахъ, — сему припоручаю до студіованя практичнѣ выклады зъ полемики помѣщуванѣ систематично зъ кôнцемъ кождого кварталу въ „Барвѣнковыхъ метаморфозахъ“ и въ „орґанѣ всеи Руси Украины“. Незвычайный добôръ ядерныхъ слôвъ, пластичне представлене приватного житя противника полїтичного, широкій поглядъ на честь чоловѣка — отсе прикметы, якихъ въ иншихъ выдавництвахъ зô свѣчкою не найдешь. Знайдете тамъ цѣлкомъ певный спосôбъ стерти зъ лица землѣ не тôлько москвофіла та радикала, але и кождого народовця, що не приступивъ до спôлки нового курсу. Досыть лише выявити въ „Барвѣнковыхъ метаморфозахъ“ або въ „орґанѣ всеи Руси-Украины“ такои нечестнои рѣчи, що народовець, стараючись во время оно о якесь мѣсце, попросивъ нинѣшного новокурсника, щобы промовивъ за нимъ слово, яко свôй чоловѣкъ, бо нинѣшный новокурсникъ не бувъ тогдѣ ще урядовцемъ, але народовцемъ, полїтичнымъ товаришемъ того, що старавъ ся о мѣсце. Я, коли читаю сѣ новокурснѣ выдавництва, вôдроджую ся душею та й тѣломъ и бачу кождого новокурсника во видѣ голубинôмъ, а москвофілôвъ, радикалôвъ и народовцѣвъ зъ кôньскими копытами, зъ кручеными хвостами и острыми рогами, якъ намагають ся неповинне новокурсне царство розорити. Але дарма! до сего не допустить новокурсна честь и — хто якъ хто, а она се потрафить.

Вырвавъ ся Леваковскій зъ своимъ наглымъ внесенемъ въ справѣ касованя галилейскими властями закона о правѣ збору. Та й давъ же ему вôдправу автентичный интерпретаторъ гадокъ нашого премієра — сонце и слава нового курсу, рускій гофратъ in spe. „Щô ты, сякій-такій сыну, смѣешь казати, що въ нашôй богоспасаемôй Галилеи старосты то башѣ? — взявъ Леваковского зъ горы будучій гофратъ. — Се дуже правѣ та й делікатнѣ люде! Ось они позволяють кождому такому правдивому католикови, якъ я, скликувати зборы й вѣча и не лише самѣ на нихъ приходять, але

Коли-жь п. міністеръ говоривъ о поодинокихъ случаяхъ, котрыхъ не повинно ґенералізувати ся, то се було бы слушнымъ, если-бъ дѣйство се були лишь поодинокій случаѣ. Але сій случаѣ не суть поодинокими, се цѣла маса случаѣвъ, се система, противъ котрои мусимо боронити ся.

Вкінци сказавъ п. міністеръ: Лишь два або три послы зъ Галичины заступають тѣ погляды, а всѣ прочій не годять ся зъ ними. — Справдѣ такъ, бо прошу ино розглянути ся, якого рода ординація выборча въ Галичинѣ, а вѣдтавъ въ якій способѣ выконує ся практика выборча, якихъ средствъ уживає ся, щобы були выбранѣ лишь такій послы, котрій суть милій правительству и верховодячій партіи.

А теперь мушу вамъ, мои панове, вѣдчитати два документы, що вѣдносять ся до послѣднихъ выборовъ соймовыхъ въ Галичинѣ. (*Слухайте!* — П. Романчукъ читає:)

„Заявлене. Отсимъ ствердженю, що — якъ се зазначивъ пос. Юл. Романчукъ въ интерпеляціи поставленій до Є. Екс. президента міністровъ — менѣ передъ выборами до галицкого сойму въ Калуши дня 25 вересня 1895 давано въ староствѣ, въ канцеляріи шкільного инспектора, 150 зр. за мій голосъ и голосы двохъ другихъ выборцѣвъ зъ Цѣйла, щобы я голосувавъ на кандидата правительственного.“ (*Слухайте! Слухайте!*) „Додаю, що сей, хто давъ менѣ 150 зр., се бувъ зять старосты.“ (*Слухайте! Слухайте!*) „Однакъ я не принявъ сихъ грошей.“

Звычайный селянинъ, що не хотѣвъ взяти 150 зр.!

„Коли-жь я вѣдтакъ 25 падолиста того самого року бувъ завѣзваный до староства, то пытано мене тамъ, чи дававъ менѣ хто передъ выборами 130 зр. Се я заперечивъ и коли предложено менѣ дотычне заявленє пѣдписати, я его пѣдписавъ, надѣючи ся, що мене будуть пытати дальше про тыхъ 150 зр. (*Жива веселѣсть.*) Се пытанє бы бувъ я притакнувъ, бо такъ було въ дѣйстности, однакъ мене дальше не пытано, лишь велено ити домѣвъ. Однакъ я заявляю отсимъ ще разъ, що менѣ давано 150 зр. за голосы моихъ выборцѣвъ.“ Наступає пѣдписъ: Луць Кобльовскій, мабуть начальникъ громады. Заразомъ пѣдписаній четыри свѣдки, передъ котрыми вѣнъ зложивъ отсе заявленє.

А теперь щось иншого и ще цѣкавѣйшого. (*Веселѣсть.* — П. Романчукъ читає:) „Отсимъ заявляю и всмъ готовый до всякои одвѣчальности, що коли я въ ночи зъ 24 на 25 вересня 1895 (а тогдѣ вѣдбували ся выборы) прибувъ до Калуша яко выборецъ, закликавъ мене властитель Бережницѣ, Юдя Геникъ, до староства и п. староста старавъ ся мене намовити, щобы-мь вѣддавъ голосъ на кандидата правительственного (тутъ подане его имя). Але коли староста пѣзнавъ, що маю иншій поглядъ и иншу волю, тогдѣ втиснувъ менѣ у руку якійсь папѣръ, що бувъ, якъ я опѣсля пѣбачивъ, десятьґульденовою нотою. П. староста давъ менѣ власноручно тыхъ 10 зр. до руки, бо жидъ Гіршь, до котрого вѣнъ звернувъ ся, не хотѣвъ сего зробити.“ (*Веселѣсть. Славно!*) Наступили пѣдписы: сего выборця Федора Канѣя и трехъ свѣдкѣвъ.

Отсе два случаѣ, мои панове. Маю ще й третій, але не хочу его тутъ выводити. Се случаѣ лишь зъ одного повѣту. А скѣлько случаѣвъ мусѣло ще зайти, про котрій нѣхто не дѣзнавъ ся и не можна дѣзнати ся! (*Цѣлкомъ справедливо!*)

Ще одно мушу додати. Чи може думаєте, що староста, котрый сего допустивъ ся, зробивъ се зъ особистои, політичнои або національнои анімозіи противъ руского кандидата? Цѣлкомъ нѣ. Вѣнъ не бувъ анѣ особистымъ, анѣ політичнымъ, анѣ національнымъ противникомъ кандидата, однакъ вѣдъ него зажадано, що маѣ за всяку цѣну переперти кандидата правительственного, а супротивъ сего вѣнъ бувъ примушеный хопити ся средствъ, котрій що правда якъ найменше годять ся для старосты.

Думаю, що коли такій факты лучають ся, то було бы найлѣпше залишити оборону політичнои адміністрациі въ Галичинѣ, бо се на нѣчо не здасть ся. На тѣмъ кѣнчу. (*Оплески.*)

Вѣдповѣди словъ п. Вахнянинови.

Подаємо нинѣ дословно пѣсля стенографічного протоколу рады державнои вѣдповѣди словъ на звѣстну бесѣду посла Вахнянина въ такѣмъ порядку, якъ промовляли — кромѣ вѣдповѣди п. Романчука, бо его бесѣду подаємо въ цѣлости повысше.

Посолъ д-ръ Вашати сказавъ:

„Посолъ Вахнянинъ, замѣсть говорити що-до наглости внесеня, порушивъ интернаціональній, соціяльній струѣ и загальній справы, котрѣ могли бы шкодити его вѣтчинѣ — а попередъ всего думавъ, що мусить представитись намъ за такого, що не есть адвокатомъ правительства [*Смѣхъ*], не буде боронити правительства. Ну, цѣле его пледове, цѣлый его оріґінальный способъ представленя рѣчи зробили на мене вражѣнє, що вѣнъ принявъ тутъ на себе найстрожшу и найпересаднѣйшу ролю правдивого прокуратора державного, а именно, щобы боронити найнедорѣчнѣйшихъ, насильныхъ, неоправданыхъ, негѣдныхъ вѣдносинъ въ своѣй вѣтчинѣ. Мои панове! Вѣнъ навѣть право збору, такъ якъ оно трактує ся его політичными противниками, старавъ ся представити яко надужите. Мои панове! такъ далеко не забувъ ся навѣть чоловѣкъ зъ польского правительства — се треба скопстатувати для намаркованя того заступника! Я не чувавъ о тѣмъ, чи вѣнъ свѣй мандатъ перенявъ вѣдъ старосты, чи нѣ. Але судивши по его выступѣ, якимъ вѣнъ насъ нинѣ забавивъ, не можна бы о тѣмъ сумнѣвати ся“. [Та й тымъ пос. Вашати повѣнчивъ зъ п. Вахняниномъ, а перейшовъ до мериторичнои полеміки въ п. Мадейскимъ и Рітнеромъ.]

Пос. д-ръ Леваковскій сказавъ:

„Промовивъ и панъ Вахнянинъ... Я мушу сказати, — п. посолъ Вахнянинъ най менѣ дарує, я его не пѣдозрѣваю, я хочу цѣлкомъ вѣрити, що вѣнъ лише зъ переконаня є такимъ аж за надто ревнымъ сторонникомъ теперѣшного правительства, — що дѣйстно мушу его тутъ выголошенѣ бесѣды принати зъ великою осторожностію. Я и не беру тои бесѣды на серіо и не буду на ню вѣдповѣдати, а вѣнъ нехай тому не дивуєсь, бо его бесѣда останесь лишь его приватнымъ поглядомъ, коли власнѣ его выборцѣ выперли ся его, — коли власнѣ его выборцѣ на однѣмъ зборѣ вѣзвали его зложити мандатъ. [*Слухайте!*] Длятого я ему й не вѣдповѣдаю.“

Пос. д-ръ Люґеръ сказавъ:

„Панъ посолъ Вахнянинъ ще бѣльше менѣ заинтересувавъ нѣжь п. Мадейскій. Уже згадано тутъ о тѣй дивнѣй рѣчи, що пов. бесѣдникъ критикувавъ тутъ одного члена галицкого сойму, котрого мы не знаємо — здаєсь менѣ вѣнъ зове ся Новаковскій П. Вахнянинъ зжахнувъ ся тымъ, що п. Новаковскій скликавъ 59 зборовъ. Мои панове! скличте вы такожь 59 зборовъ! [*Велика веселѣсть.*] Коли аґітація п. Новаковского є нездорова, поставте противъ тои аґітациі свою аґітацію здорову! [*Веселѣсть.*] Коли вѣнъ скликує зборъ, скликуйте и вы, прецѣнь нема перешкоды! [*Дуже добре!*] Бачите, я такъ на свѣтѣ роблю и выходжу на тѣмъ дуже добре. [*Веселѣсть.*] Щѣ бы то доперва сказавъ п. Вахнянинъ, коли-бъ вѣнъ знавъ, кѣлько я устроюю зборовъ въ однѣмъ роцѣ! Вѣнъ бы очевидно пѣбачивъ въ менѣ печеню для чорта, котру чортъ мусѣвъ бы якъ найскорше вхопити [*Веселѣсть.*] Се для Новаковского тѣлько похвально, що вѣнъ такій пильный и хоче народъ просвѣтити. Але то цѣкаве, — якъ се п. Вахнянинъ зъ похвалою пѣднѣсъ — що участники тыхъ зборовъ вѣдсидѣли 268 днѣвъ арешту! [*Слухайте!*] Мои панове! тѣ 268 днѣвъ арешту чей же добре характеризують поступованє. Рѣчь ясна, що тутъ трактовано т. зв. „§. 2. Versammlungen“ не пѣсля §. 2-ого, але брано ихъ за зборы, о котрыхъ належало доносити, и дотычныхъ людей замыкано до арешту. На поглядъ п. посла Вахнянина тѣ 268 днѣвъ арешту є очевидно символомъ політичнои свободы въ Галичинѣ. [*Веселѣсть.*] А то прецѣнь поглядъ, якого посолъ нѣякъ не повиненъ мати. Мушу признатись, я чудую ся, якъ може посолъ рады державнои таку рѣчь пѣдносити, и ще формально величати!

Вѣдтакъ говоривъ вѣнъ о радикальнѣй пропаґандѣ: зборы служать на те, щобы вести пропаґанду, а не щобы здавати справоздання. Кождый може робити пропаґанду за своими політичными поглядами. Хто въ Австріи може се зборонити? Якъ вы можете комусь заборонити вести пропаґанду? Отъ и я завсѣды буду вести пропаґанду за своими поглядами и не беру за зле другимъ, коли они ведуть пропаґанду. На тѣмъ спочивае цѣле житє політичне. И вы також, мои панове, ведете пропаґанду, тѣлько ведете ей черезъ старостѣвъ, жандармѣвъ и черезъ арешты. Але пропаґанду ведете и вы, того прецѣнь не можете заперечити. [*Веселѣсть.*]

Смѣшно то було, якъ п. посолъ сказавъ, що п. Новаковскій мѣгъ упорати ся на двохъ або трехъ зборахъ. Ну, мои панове, васъ се не обходить анѣ крихѣтки! [*Веселѣсть. Дуже добре!*] Що вѣнъ має ся журити п. Новаковскимъ? Нехай замете передъ своимъ порогомъ, а Новаковского лишить въ спокою, а коли п. Новаковскій дѣйстно — якъ вѣнъ сказавъ — проповѣдуе комунізмъ, нехай иде въ слѣдъ за Новаковскимъ и скоро де той проповѣдуе комунізмъ, най вѣнъ проповѣдуе индівідуалізмъ „à la Вахнянинъ“. [*Гучна веселѣсть.*] Може вѣнъ переѣе ся. [*Веселѣсть.*]

Вѣнъ назвавъ той рухъ зовсѣмъ нездоровымъ и не выходячимъ зъ душѣ народу. Коли оно такъ, то тымъ лекше мусѣло бы бути успѣшне противдѣланє. Вѣнъ указавъ намъ, мовь то заборона оправдуєсь тымъ, що той п. Новаковскій зневажае католицизму, взглядно уніятску релігію, навѣть о догмахъ судить некористно и о евхаристіи говорить въ немилый способъ. Щиро кажучи, католицка релігія, уніятска релігія и святѣ Тайны не потребують оборони черезъ жандармѣвъ. [*Оплески.*] Нѣ, мои панове, они боронять ся самѣ, а коли хто въ неналежный способъ говорить о такихъ святыхъ рѣчахъ, тогдѣ нехай судья робить свое. Коли хто нарушує законъ, нехай одвѣчае передъ судомъ. Я пересвѣдченый, що и покарають его якъ слѣдъ. Але щобы хапати ся того рода средствъ, якій намъ тутъ представлено, се негѣдне бодай трохи свободолюбно думаючого чоловѣка, бодай трохи свободолюбно думаючого народу. Въ такій способѣ нѣхто не зможе усунути небезпечныхъ запобѣгѣвъ. Навпаки! въ очехъ бѣдного люду надасть ся вмъ радше певного управленя. А теперь пытаю васъ всѣхъ, всѣхъ зъ польскихъ лавъ: чи вы справдѣ думаєте, що польскій и рускій селяне такій небезпечній, або що такъ легко дадуть ся нахилити до небезпечнои партіи? Я въ те не вѣрю, и я знаю спеціяльно Полякѣвъ яко народъ невычайно релігійный, яко народъ, у котрого релігійность сягла аж до найнижшихъ верствъ народныхъ и тамъ удержалась [*Посолъ Романчукъ: У Русинѣвъ такожь такъ!*] и що до Русинѣвъ — то у нихъ певно такъ само. Чи вы справдѣ думаєте, що того рода аґітація бодай трохи можуть принати ся середъ такого щиродушного, середъ такого на милосердє заслугуючого народу?!

Я думаю — вы, панове, зробили-бъ лучше, коли бъ думали о положеню галицкого селянина, все одно, чи вѣнъ польскій чи рускій. [*Браво!*] Думайте радше надъ тымъ, якъ бы полекшити долю тыхъ бѣдныхъ людей. Хто бачивъ еміґрантовъ зъ Галичины, хто бувъ свѣдкомъ сценъ, якій вѣдгравали ся тутъ на дворци полудневои зелѣзницѣ и въ поблизькихъ заѣздахъ, той мусить почувати безконечне милосердє для того народу, котрого першій станъ, станъ селяньскій, бувъ змушеный до такого кроку. Нѣ! не мечѣть камѣня на аґітаторовъ, на А. або Б., але вдумайте ся въ исторію свого народу, чи не знайдете средствъ и дорѣгъ — зняти зъ того галицкого хлопа прокляте, яке тяжить на нѣмъ нинѣ. [*Оплески.*] Певно, коли зважити, що въ Галичинѣ має бути староста — менѣ здаєть ся, братъ Его Ексцеленціи пана міністра Фінансовъ, — котрый того селянина, що проповѣдавъ противъ питя горѣвки, назавъ запертн до арешту — на скѣлько собѣ пригадую, — або що-найменше заборонивъ ему аґітувати, — отже коли вважити, що щось таке є можливе, — га, тогдѣ треба сказати, що селянина тамъ просто безъ права вѣддали тымъ людямъ, котрій запоюють его горѣвкою, забирають ему послѣдну силу зъ мозку и послѣдну силу мушкулѣвъ [*Пос. Шнайдеръ: Жиды!*] И таке вы терпите!

Такъ, мои панове! змѣнѣть тутъ свое поступоване, дѣлайте въ тѣмъ напрямѣ, щобы не панувавъ жидъ зъ горѣвкою и лихвою [*Оплески*], а тымъ послужите селяннови бѣльше, анѣжь коли вы постараетесь тутъ о щось иншого.“

Царска пара въ Франціи.

Радѣсть и... цѣнавѣсть Французовъ не маѣ границь. Три днѣ гостила царска пара въ Парижи; три дни и двѣ ночи були Парижане и тьма пріѣзжого народу на ногахъ та днями и ночами залягали улицѣ, щобы тѣлько пѣбачити царя, царицю, — щобы довѣдати ся яку новину, яке слово царске. По 1000 фр. плачено за мѣсце при вѣкнѣ, вѣдки можна було пѣбачити „союзника“ Франціи. Щасливый, хто мѣгъ дѣстати ся въ першій рядъ при улици, куды мавъ переѣздити царь. Въ дальшихъ рядахъ торгували люде лавками, стѣльцями: плачено охотно по 5 фр., щобы на 2 мінуты вылѣзти на столець; за 5 мінутъ брали вже дешевше, бо гуртомъ, по 10 фр. При тѣмъ всѣмъ мавъ панувати всюды взѣрцевый ладъ. Середъ найбѣльшои тиснявы поліція мала вѣльный переходъ; такъ всѣ въ ладѣ розступали ся зразъ. По улицяхъ, куды дозволеный бувъ переѣздъ, нѣгде не бувъ вѣнъ спиненый мимо натовпу людій. Число нещасть, якъ на такій здвигъ народу, зовсѣмъ незначне. Першого дня въ однѣмъ мѣсци, де люде поспинали ся на дерева, щобы лѣпше бачити царску пару, одно дерево не выдержало тягару; поломило ся галузе и кѣльканацять людій упало на землю, при чѣмъ очевидно бѣльше або менше потовкли ся, а одинъ таки и убивъ ся. Знову якійсь лямпярь упавъ такъ нещасливо, що пробивъ ся на смерть на зелѣзныхъ штахетахъ. Такъ само не нарушили нѣгде спокою и ладу нѣ соціялісты нѣ анархісты. Найшовъ ся хтось, що дававъ за помѣшканку 6.000 фр., але зъ тымъ, щобы мати ей тѣлько для себе. Комната була при улици, куды мавъ переѣздити царь. Се звернуло пѣдозрѣне на охотника, и его увязнено; але пущено его на волю, бо мабуть показало ся, що се лише горячій прихильникъ царя.

Другого дня царенъ гостины, въ середу, пріѣхавъ президентъ Форъ передъ 10. годиною зъ-рана до россійскои амбасады, щобы забрати царску пару до мѣста. Хочь ишовъ дощь, то таки царь выбравъ ся въ вѣдкритѣй каритѣ. Удали ся — очевидно, якъ завсѣгды, крокъ за кроком — насамперед до костела Notre dame. Тамъ повитавъ гостій кардиналъ архіепископъ парискій. На орґанахъ заграно россійскій имнъ. Оглянувши достопамятности костела, поѣхала царска пара до палаты справедливости, де ихъ повитавъ міністеръ судовництва; опѣсля звидѣли каплицю Sainte Chapelle, опроваджуваній міністромъ просвѣты, и оглядали тамъ славну славяньску рукопись евангелія, на котре пѣсля давнои традиціи королѣ Франціи складали присягу. Вѣдтамъ поѣхали до Пантеону. Тутъ принявъ ихъ тежь міністеръ просвѣты. Царска пара зѣйшла до крипты, де лежать мощѣ Карнота и такожь Віктора Ґіґа. На домовинѣ Карнота находить ся 3.000 вѣнцѣвъ, мѣжь ними такожь срѣбный вѣнець вѣдъ пара Александра III. При домовинѣ молила ся вдова Карнотова зъ сынами. Царь поговоривъ зъ ними хвилю и зложивъ на домовину вѣнець. О год. $11\frac{1}{2}$ прибула царска пара до дому инвалідовъ, де зѣбрало ся богато ґенералѣвъ. Въ церкви зѣйшовъ царь такожь до крипты и постоявъ въ задумѣ зъ 5 мінутъ надъ гробомъ Наполеона I. Зъ церкви перейшли до саль для хорыхъ, до рефентаря и до музею артилеріи. Вѣдтамъ вернули до россійскои амбасады на снѣданє.

По полудни вѣдбули ся закладины мосту Александра III. Мѣстъ маѣ станути на Сенѣ и сполучати обѣ стороны выставы, котру Франція ладить на р. 1900. Два обеліски зазначують по обохъ берегахъ Сены тѣ мѣсця, що мають бути полученѣ мостомъ. Сегоднѣ, на правѣмъ березѣ, уставленій трибуны и шатро для царскои пары, президента, міністровъ и иншихъ достойниковъ. Шатро въ серединѣ обите червонымъ атласомъ, а обставлене множествомъ ростинъ и цвѣтовъ выглядає мовь огородъ. Передъ шатромъ стоить павільонъ, пѣдъ котрымъ лежить основный камѣнь пѣдъ мѣстъ. Камѣнь зложеный зъ французского ґраніту и россійского порфиру въ одно. О год. $2\frac{1}{2}$ надѣхала царска пара. Форъ повитавъ царя и поцѣлувавъ царицю въ руку. Музика заграла россійскій имнъ, а опѣсля марсиліянку. — Співаки великои оперы вѣдспѣвали гарно хоръ зъ Фавста; вѣдтакъ Мунѣ, артистъ театру Comédie française выголосивъ стихъ поета Гередіѣ въ честь царскои пары. Потому почали ся властивій закладины мосту. Міністеръ торговлѣ промовивъ коротко до царя, зазначуючи, що французскій народъ хотѣвъ вѣддати честь памяти Александра III. и назвати его именемъ що найвызначнѣйшу будовлю; вѣдтакъ запросивъ царя, щобы разомъ зъ президентомъ повлавъ першій камѣнь пѣдъ тую будову. Тогдѣ царь, цариця и президентъ ударили молотомъ въ камѣнь и пѣдписали грамоту. Кельня, котрои при тѣмъ ужито, була зъ щирого золота и важить $1\frac{1}{2}$ фунта. На нѣй вырыта напись: „Дня 7 жовтня 1896. Є. Вел. царь Николай II. и царица Александра Феодоровна та Фелікъ Форъ, президентъ республики положили основный камѣнь пѣдъ мѣстъ Александра III. Мелінъ бувъ президентомъ міністровъ, Буше міністромъ торговлѣ и промыслу, а Пікаръ ґенеральнымъ комісаремъ всесвѣтнои выставы въ р. 1900“. На закѣнчене урочистости вѣдспѣвало ще 300 співакѣвъ два хоры.

Вѣдъ мосту удала ся царска пара до академіи. Леґуве вѣдкривъ засѣдане привитанемъ высокихъ гостій. Вѣдтакъ одинъ „безсмертный“ выголосивъ поезію, зложену въ честь царицѣ. Опѣсля начала ся дебата надъ словаремъ, а именно надъ словомъ „amitié“. Царска пара побула хвилю на тѣй дебатѣ, а вѣдтакъ пѣдписавши протоколъ засѣдания, поѣхала до монетарнѣ, де звидѣла рѣзнѣ робѣтнѣ и придивляла ся, якъ выбивано медаль, котру имъ опѣсля вручено.

Вѣдти поѣхала царска пара до ратуша. Примѣтити треба, що такъ президентъ рады мѣсткои Боденъ якъ и бѣльшѣсть рады належить до радикально-соціялістичного сторонництва. Въ ратуши ожидало царску пару 4000 запрошеныхъ гостій. На повитанє царскои пары заграла музика россійскій имнъ и марсиліянку. Президентъ Боденъ на чолѣ рады повитавъ гостій промовою: „Населенє Парижа

радѣючи высокому своему гостеви и союзникови републики, здержало ся вôдъ працѣ щобы вôддати честь гостямъ. Такъ велѣть ему традиція, любовь до вôтчины и вѣра въ судьбу обохъ великихъ дружныхъ] народôвъ". Хоры оперы и консерваторіи вôдспѣвали россійскій гимнъ при музыцѣ републиканьской ґвардіи. Царска пара обôйшла вôдтакъ пышно пристроєнû салѣ, оглядаючи достопамятности. Вôдтакъ вôдбувъ ся концертъ, а потôмъ перекуска. Вже було темно, коли царска пара, подякувавши президентови рады мѣскои за щире принятє, вôдъѣхала до россійскои амбасады на обѣдъ. На обѣдѣ бувъ президентъ Форъ зъ женою, міністры, оба президенты палатъ, ґенералъ Сосіє и россійска свита.

По обѣдѣ удала ся царска пара до театру. Царь перебравъ ся у фракъ и взявъ велику ленту гонорової леґіи. До театру Comédie française прибули о $11^3/_4$ год. Въ перестанку цариця забажала пôзнати весь персоналъ театру. Царь и цариця розмовляли зъ всѣма артистами. До артистки Райхенберґôвнои сказавъ царь: „Я перший разъ въ тôмъ театрѣ, але надѣю ся, що незадовго буду мôгъ знову прийти сюды." Царска пара бавила ся добре; часто приплескували, чого не було першого дня въ оперѣ. Царь бувъ свобôднѣйшій и веселѣйшій. Президентъ Форъ провѣвъ знову царску пару въ поворотомъ ажь до амбасады.

Такъ минувъ другій день царскои гостины. Народъ провѣвъ знову всю нôчь на улицяхъ и майданахъ въ незвычайнôй радости.

Въ четверъ звидѣла царска пара передъ полуднемъ Лювръ. По полудни поѣхали до Севру и Версалю, а на нôчь до Шальону, де въ патницю вôдбула ся велика ревія войскова. Вôдтамъ вôдъѣхали до Дармштадту, де мали станути нинѣ о 9 год. зрана.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Słowo Polskie, орґанъ члена выдѣлу краєвого п. Романовича, каже, що въ разѣ розвязаня рады державнои соймы краєвû зберуть ся въ падолистѣ, а не въ грудни, якъ доси бувало, а то тому, щобы правительство могло нову раду державну скликати якъ найскорѣйше. Галицкій краєвый выдѣлъ має вже навѣть приготовляти ся на такій можливый випадокъ.

Дня 7 с. м. появила ся вôдозва народного сторонництва до угорского народу. Мѣжь иншимъ сказано въ тôй вôдозвѣ: „Нарôдъ хилить ся до матеріяльного и морального упадку. За те одвѣчальне є міністерство и тѣ, що єго попирають. Теперь має нарôдъ нагоду показати свою свободу; нехай же рѣшає о сторонництвахъ и політицѣ. Коли отверто заявить ся за нами, тогдѣ зъ вѣрою будемо ждати будучности... Вôдносины мѣжь угорскимъ народомъ а пануючимъ домомъ Габсбурґôвъ лише тогдѣ будуть мати тверду основу, коли въ тыхъ вôдносинахъ самостôйнôсть угорскои короны и повна независимôсть угорскои державы буде певна, ясна и недвозначна, коли законы угодовû и всѣ державнû институціи будуть згôднû зъ національною идеєю и вымогами свободы, коли правительство буде законне, справедливе и приличне... Важною задачею будучого сойму буде: поборюване економічнои крізы, управильненє справы квотовои и економічна угода зъ Австрією, якъ и охорона правъ громадяньскихъ. Теперѣшне правительство не стануло на тôмъ самôмъ становиску, що и квотова депутація, щобы не допустити до пôдвысшеня квоты. На дотичнû запытаня не хотѣло дати яснои вôдповѣди, зъ чого треба здогадувати ся, що оно хоче пристати на пôдвышенє квоты. Дотычне жадане Австріи є незаконне и неоправдане, а Угорщина не въ силѣ пôдвысшити квоту або платити бôльшû податки. Нехай же нарôдъ рѣшає, чи хоче бôльшои квоты чи нѣ."

Бувшій президентъ міністрôвъ Векерле має приняти мѣсце президента адміністраційного трибуналу. Въ такôмъ разѣ залишивъ бы політичну дѣяльнôсть. Се знову було бы великою стратою для ліберального чи то правительственного сторонництва, бо Векерле вызначає ся спосôбностями такъ, що рôвныхъ єму не богато лишить ся въ сторонництвѣ. Однако сторонництво надѣє ся, що Векерле не на довго уєуне ся вôдъ політики, а противно, що прийде часъ, коли вôнъ займе ще вызначне мѣсце въ політицѣ угорскôй.

Въ интересѣ правды.

Посолъ Наталь Вахнянинъ, устроивши свои справозданя посольскû въ Жовквѣ и Куликовѣ въ той спосôбъ, що позапрошувавъ на нихъ листовно вôйтôвъ и деякихъ иншихъ выборцѣвъ, а ширшій свѣтъ анѣ о часѣ, анѣ о мѣсци справозданя не мôгъ довѣдатись, розголосивъ опôсля черезъ „Народну часопись" и Neue freie Presse, що будь-то оба тû зборы посольскû, дуже численнû, высказали єму повне довѣрє безъ всякои суперечки. [Впрочôмъ и въ парляментѣ, въ часѣ дебаты надъ наглымъ внесенємъ посла Леваковского, п. Вахнянинъ сказавъ: „Я мавъ своихъ выборцѣвъ передъ собою 19 и 27 минувшого мѣсяця и они, згромадженû на сотки, дали менѣ одноголосно вотумъ довѣрія [*Браво! — очевидно зъ лавъ польскихъ*], а тôлько оденъ збôръ партійный, на котрôмъ було видко масть радикальну и москвофільску [russophil] на предложенє радикального хлопа давъ менѣ вотумъ недовѣря" — и т. д. Stenograph. Protokoll зъ 7 жовтня 1896, стор. 26287.]

Позаякъ тû вѣдомости, подавû „Народною часописію", перепечатали такожь польскû ґазеты, отже щобы интересуючихъ ся сею справою не позбставляти въ блудѣ, постановили мы о тыхъ двохъ посольскихъ зборахъ вывѣдатись у найкомпетентнѣйшого жерела и подаємо сû вѣдомости въ интересѣ правды якъ слѣдує:

Що-до першого збору выборцѣвъ [дня 19 вересня] каже п. Вахнянинъ въ „Народнôй часописи", що були на нихъ репрезентанты 28 громадъ, окрôмъ мѣщанъ жовкôвскихъ, та й що єму высказано одноодушно вотумъ довѣря. Мы постараємо ся всѣхъ присутныхъ на тыхъ зборахъ навести. И такъ: зъ Бутынъ були 2 зъ Сопошина 2, зъ Купина 2, зъ Крехôвцивы 2, зъ Нового села 2, а зъ Скварявы старои и Волѣ высоцкои по 1 — отже всѣхъ людей зъ-по-за Жовкви 12. Додавши до того 2 жидôвъ и 2 христіянъ зъ Жовкви, дальше: 1 ц. к. старосту [Чижовского], 1 ц. к. комісаря [Лідля] и 1 ц. к. практиканта концептового [Грейса], выйде таки на те, що було лишень 18 чи 19, такъ якъ перше було подано въ „Дѣлѣ". Отже пытаємось: чи 18 або 19 то „сотки"?! Або зъ тымъ вотумъ довѣря! Той збôръ не выбравъ навѣть президіи, бо не було кого [хиба було выбирати пана старосту предсѣдателемъ збору!] — отже, сли бы бувъ навѣть хто-небудь поставивъ внесенє удѣлити послови вотумъ довѣря, то не було кому пôддати того внесеня пôдъ голосоване. Однакъ се фактъ, що нѣхто такого внесеня не ставивъ, а тôлько деякû въ присутныхъ на зборѣ „старостиньскихъ", пращаючись зъ п. Вахнянином, сказали єму: „дякуємо"...

Се фіяско справозданя п. Вахнянина въ Жовквѣ болѣло може навѣть не на стôлько самого посла, на скôлько єго прихильникôвъ въ мундурахъ урядовыхъ. Але годѣ! — мали бути поправины. П. Вахнянинъ скликавъ своихъ выборцѣвъ знову до Куликова на недѣлю 28-ого вересня на 3-ту годину пополудни. Чому власне на недѣлю, коли нашû селяне звычайно въ недѣлѣ и свята не подорожують? Не вже-жь — якъ то собѣ люде говорили — для того, щобы противъ посла не зворохобила ся Куликôвщина, котра при всякихъ выборахъ все твердо держить ся? Не знаємо, — але то ствердженый фактъ, що призначеный на той збôръ вôдъ староства секретарь Слонецкій [той самъ, що то при правыборахъ до сойму перебравъ ся бувъ за бабу], приѣхавъ до Куликова вже о 10 ôй годинѣ рано! Очевидно не переспавъ панъ секретарь тыхъ пять годинъ... На справозданю явило ся — якъ каже „Народна часопись" — около 300 людей. Якъ мы сконстатували, були то самû куликôвскû мѣщане й жиды, а зъ окружныхъ сѣлъ було що-найбôльше 30 людей. Интерпеляцій загальнѣйшои натуры майже зовсѣмъ не було; по бôльшôй части були запытаня приватнои натуры. Одна лишь интерпеляція була замѣтнѣйша. Ото мѣщанинъ Потерейко поставивъ до посла интерпеляцію въ справѣ польского языка выкладового въ школѣ куликôвскôй. Въ Куликовѣ єсть Русинôвъ 2400 а Полякôвъ разомъ зъ жидами ино 1200 — отже интерпелянтъ пôднѣсъ кривду руского мѣщаньства. Однакъ єго закричали „хрунѣ" и зачали представляти послови, що Русинамъ не дѣє ся кривда, бо прецѣнь крôмъ польского языка учать въ куликôвскôй школѣ такожь и руского. П. Вахнянинъ выйшовъ зъ того заколоту дуже гладко. Вôнъ наче не зрозумѣвъ интерпелянта и сказавъ у вôдповѣдь коротко, що коли, мовлявъ, у школѣ вчать руского языка, то видно Русинамъ не дѣє ся кривда... И ще одинъ цѣкавый епізодъ: Коли п. Вахнянинъ хваливъ ся, що вôнъ выборовъ рускû написи на староствахъ и судахъ, запримѣтивъ присутный на зборѣ о. Радецкій зъ Мервичь, що на новôмъ будынку судовôмъ у Львовѣ нема до нинѣ рускои написи. На то вôдповѣвъ п. Вахнянинъ „дотепно" ось якими словами: „Вы мусите дуже пильно читати „Дѣло", бо редакторъ той часописи, мешкаючи напротивъ будынку судового, мусить десь въ кождôмъ числѣ писати про „ту велику кривду для Русинôвъ" [ipsissima verba]. Однакъ вкôнци таки потѣшивъ о. интерпелянта, що постараєсь о руску напись на тôмъ будынку. [Vederemo!] — Зъ ухваленємъ же вотумъ довѣря була така кумедія: Предсѣдатель вѣча холмчакъ о. Грушкевичь въ калѣченôй рускôй мовѣ высказавъ п. Вахнянинови подяку за єго дѣяльнôсть посольску и внѣсъ ухвалити вотумъ „зауфанія" [таки такъ сказавъ: „зауфанія"]. Одна часть зôбраныхъ пôднесла руки, а другû протестували. Тогдѣ звѣстный Наконечный зъ Куликова внѣсъ заспѣвати послови „многая лѣта". Однакъ многолѣтя чомусь не вôдспѣвано, а оденъ господарь зъ Дорогошева сказавъ у голосъ: „Коли хотѣвъ учути въ Куликовѣ „многая лѣта", то най бы бувъ привѣзъ зъ собовь дяка, бо тутъ нема кому спѣвати... та й нема за що!"

Такû то були тû два посольскû зборы, котрû послу Вахнянинови ухвалили „одноголосно" вотумъ довѣря „безъ всякои суперечки"...

☞ **Звертаємо увагу нашихъ Вп. передплатникôвъ, що небавомъ кôнчить ся третій чвертьрôкъ та що крайна пора вырôвнати залеглости и надсылати дальшу передплату. Залеглости въ передплатѣ у насъ значнû, тожь мы мусѣли бы застановити дальшу высылку нашои часописи неточнымъ передплатникамъ.**

НОВИНКИ.

— **Дирекція Товариства взаимного кредиту „Днѣстеръ"**, стоваришенья зареєстрованого зъ обмеженою порукою у Львовѣ, подає отсимъ до загальнои вѣдомости своихъ Делеґатôвъ и интересованыхъ членôвъ, що на пôдставѣ уповажненя Рады надвираючои зъ дня 25 вересня с. р. може и буде удѣляти своимъ членамъ, властителямъ реальности, обезпеченымъ въ товариствѣ взаимныхъ обезпеченъ „Днѣстеръ", позычки такожь надъ суму 250 зр. ажь до квоты 1000 зр. за обезпеченємъ гіпотечнымъ въ першôй половинѣ вартости реальности, на сплату кôлька-лѣтну, за оплатою 6% вôдсотнôвъ и 1% провізіи на кошты адміністраційнû, если цѣль позычки покаже ся продуктивною и сплата економічнымъ условямъ позычаючого вôдповѣдною. До зголошеня о позычку треба долучати рôвночасно аркушѣ грунтовû, вытяги або свѣдоцтва табулярнû и книжочку податкову дотычнои реальности [а сли є, то такожь контракты купна, державы и т. п. иншû документы доказуючû вартôсть реальности] и подавати зголошеня письменно на руки нашихъ Делеґатôвъ въ дотычнôмъ окрузѣ. Близшû информаціи засягнути можна въ Дирекціи безпосередно, а такожь у нашихъ Делеґатôвъ и Аґентôвъ. Особливо увзглядняти будемо зголошенє о позычки на закупно грунтôвъ при парцеляціи бôльшихъ комплексôвъ, очевидно о стôлько, если члены приступаючû до розпарцельованя посѣдають всѣ прочû условія вôдповѣднû до узысканя кредиту. — У Львовѣ дня 9 жовтня 1896. — *Д-ръ Ст. Федакъ. Д-ръ Яр. Кулачковскій.*

— **Заходомъ руского товариства педаґоґічного** вôдбуде ся рядъ вôдчитôвъ у Львовѣ въ комнатахъ Рускои Бесѣды. До першого вôдчиту упрошено п. директора Ол. Борковского. Вôдчитъ єго на тему „Чи выхованє молодежи залежить тôлько вôдъ дому и школы?" вôдбуде ся въ суботу 17-ого жовтня с. р. въ комнатѣ Рускои Бесѣды о годинѣ $5^1/_2$ пополудни. Сподѣваємо ся, що такъ цѣкава тема спонукає львôвскихъ громадянъ и громадянокъ до якъ найчисленнѣйшои участи. Вступъ безплатный и безъ нѣякихъ спеціяльныхъ запрошень.

— **Выдѣлъ товариства Рускои Рады въ Сокали** запрошує всѣхъ Русинôвъ въ повѣтѣ, интересуючихъ ся справою выборôвъ до рады повѣтовои, щобы въ цѣли уложеня листы кандидатôвъ до рады повѣтовои зволили явити ся въ Сокали въ маґістратскôй сали въ понедѣлокъ 12-ого н. ст. с. м. о 2-ôй годинѣ зъ полудня. — *Вôдъ Выдѣлу.*

— **Зъ Коломыѣ пишуть намъ**: Дня 15 н. ст. жовтня обходити будуть въ Коломыи торжество 50 лѣтного ювілею священьства о. Ивана Коблянського, почестного крилошанина, декана и многозаслуженого пароха коломыйского. О годинѣ 9 рано вôдбуде ся ювілейне богослуженє а о 12 ôй въ полудне будуть депутаціи — клира деканального, парохіянъ, репрезентаціи мѣста и всѣхъ урядôвъ, товариствъ и т. д. складати о. ювілатови въ сали ратушевôй благожеланя и адресы.

— **О. деканъ Александеръ Саноцкій** выславъ до вѣденьскои Neue fr. Presse, а той дневникъ умѣстивъ въ 11540 н-рѣ зъ 9-ого с. м. таке письмо: „Вп. п. редакторе! Въ числѣ зъ 25 вересня помѣстили вы въ дописи вôд Львова вѣсть про „старорускû" зборы партійнû въ Жовквѣ, а въ числѣ зъ 30 вересня письмо посла Вахнянина, въ котрôмъ сему зборови надає ся выразный „руссофільскій" характеръ а заразомъ говорить ся о вотахъ довѣря удѣленыхъ одноголосно згаданому послови въ Жовквѣ и Куликовѣ. Прошу ласкаво спростувати, що сû зборы въ Жовквѣ зъ 22 вересня, на котрыхъ удѣлено п. Вахнянинови одноголосно вотумъ недовѣря, не були нѣякимъ „старорускимъ" зборомъ партійнымъ, лишь вѣчемъ, устроєнымъ „Жовкôвскою Рускою Радою", политичнымъ товариствомъ не приналежнымъ до нѣякого спеціяльного напряму политичного, що на се вѣче явили ся Русины всѣхъ сторонництвъ, що зъ чотирохъ референтôвъ вѣчевыхъ оденъ бувъ молодо-Русиномъ, а властиво Русиномъ-народовцемъ, два радикалами а одинъ чоловѣкомъ стоячимъ по серединѣ мѣжь молодо- а старо-Русинами, що зъ прочихъ голосныхъ бесѣдникôвъ на тôмъ вѣчу одинъ бувъ молодо-Русиномъ а другій польскимъ селяниномъ, що вкôнци предсѣдатель вѣча бувъ молодо-Русиномъ, — такъ що взагалѣ тû зборы, на котрû п. Вахнянинъ бувъ публично запрошеный а не явивъ ся, не мали не лишь выразного, але абсолютно нѣякого „руссофільского" характеру. Дотычно удѣленыхъ п. Вахнянинови вотôвъ довѣря въ Жовквѣ и Куликовѣ треба замѣтити, що се стало ся не на публичныхъ зборахъ выборцѣвъ, лишь на зборѣ обмеженôмъ на запрошеныхъ гостей, и въ Жовквѣ при участи 18 осôбъ. Зъ поважанємъ Александеръ *Саноцкій*, деканъ жовкôвскій и предсѣдатель вѣча зъ дня 22 вересня 1896".

— **Русины зъ Бучача** просять насъ о занотоване въ „Дѣлѣ", що они выслали вчера до посла Вахнянина у Вѣдни ось-таку телеґраму: „Посолъ Наталь Вахнянинъ. Вѣдень, палата послôвъ. Словами своими въ вôдповѣди на справедливу рѣчь посла Леваковского и Романчука потоптали-сьте всяку правду, спроневѣрили-сьте ся своему народови, потоптавши самовôльно єго права, єго честь и достоинство. Бучацкû Русины зъ обуренємъ слова Вашû вôдъ себе и свого народу яко несовѣстну клевету вôдсувають и клеймують єи словами нѣкчемнои зрады. — *Бучацкû Русины*". [Телеґрама ся свѣдчить, якъ прикро Русинôвъ дôймила злощастна промова п. Вахнянина серед дебаты надъ наглымъ внесенємъ п. Леваковского.]

— **Торжество вôдкрытя нового шкôльного року въ львôвскôмъ университетѣ** вôдбуло ся сегодня. По службѣ Божôй въ костелѣ св. Миколая професоры пôдъ проводомъ ректора и проректора, попередженû вôдзнаками дотычныхъ выдѣлôвъ, удали ся до университету. На будынку повѣвали хоругви: на самôмъ передѣ краски польскои, въ серединѣ австрійскои, а на кôнци краєвои; про руску розумѣєсь „zapomniano"... навѣть въ часѣ ректорства Русина о. д-ра Іосифа Комарницкого. Авлю университеску заповнили академики и публика, переважно женщины. На лицяхъ Русинôвъ слѣдно було якесь веселе дожиданє; очевидно ждано почути зъ устъ ректора, руского священика, руске слово. Ректоръ и професоры заняли свои мѣсця. Коло ректора сѣвъ вôрменьскій архіепископъ и два латиньскû каноніки. За хвилю промовивъ о. ректоръ: „Z wezwaniem i pomocą Ducha św otwieram rok szkolny..." и „калѣчивъ" по польски до кôнця! Ликуй Руси галицка! Важнѣйшими моментами въ сѣй промовѣ була похвала професорôвъ львôвского и краковского университету за те, що устроили сего року „wiec katolicki" у Львовѣ, а вôдтакъ покликъ до молодежи, щобы жила въ „miłości braterskôй" и въ „tolerancyi" — чи въ такôй, якъ показавъ самъ о ректоръ знеґувавши руску мову? — Торжество закôнчивъ д-ръ Твардовскій вôдчитомъ „Психольоґія въ вôдношеню до фізіольоґіи и фільософія".

— **Про ювілейнû торжества въ станиславôвскôй катедрѣ** одержали мы дальшû ширшû вѣсти зъ двохъ послѣдныхъ днѣвъ т. є. 7 и 8 ого с. м. За-для недостачѣ мѣсця мусѣли мы напечатанє ихъ вôдложити на понедѣлокъ.

— **Зъ деканата олеського** просять насъ занотувати, що въ дняхъ 10, 11 и 12 жовтня с. р. вôдбуде ся въ Боложиновѣ шеста въ ряду місія духовна въ деканатѣ олеськôмъ. Проповѣдати будуть що-найлучшû силы зъ-мѣжь клира содеканального.

Телеґрамы „Дѣла".

Вѣдень 10 жовтня. Вчера прийшло въ радѣ мѣскôй до неслыханои бучѣ. Радный Ґреґоріґъ сказавъ, що ліберали стратили вже цѣлкомъ встыдъ. Ліберали зажадали, щобы бурмістръ призвавъ бесѣдника до порядку. Бурмістръ заявивъ на те, що такои самои гадки є населене мѣста. Тогдѣ одинъ ліберал сказавъ, що антісемиты не мають встыду. Зъ того прийшло мало-що не до бôйки.

Парижь 10 жовтня. Переглядъ войска въ Шальонѣ выпавъ величаво. При снѣданю пивъ Форъ въ честь арміи и маринарки россійскои, а царь въ честь арміи, маринарки, президента и републики. О 6 год. вечеромъ вôдъѣхала царска пара въ дальшу дорогу.

Вісбаденъ 10 жовтня. Пара царска и нѣмецка пара цѣсарска зъѣдуть ся д. 18 с. м. на замку въ Фрідріхсгофѣ у цѣсаревои-вдовы Фридриховои.

НАДÔСЛАНЕ.

ЛИШЬ

въ реставраціи НАФТУЛЫ ТЕНФЕРА, улиця Трибунальска ч. 12, дôмъ власный, можна дôстати щоденно вже о годинѣ 8-ôй рано горячû снѣданя.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣканû легки	12 „
Флячки	12 „
Нôжка теляча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Каваръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякû напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ; для певности що походять зъ моєи реставраціи, даю вôдбираючимъ марки. — Найлѣпшû вина по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вôдъ 40 кр. літра.

Зъ высокимъ поважаньемъ

71 58—0 *НАФТУЛА ТЕНФЕРЪ.*

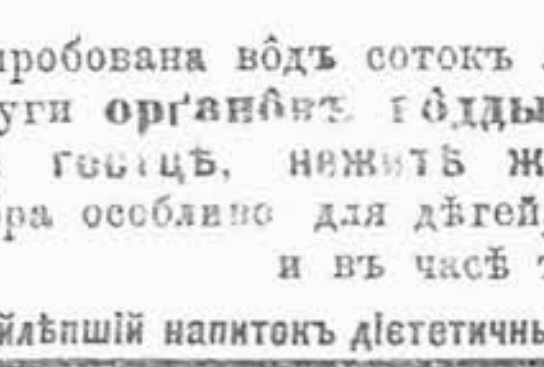

ЧИСТА

алькалічна

ВОДА

КИСЛА

выпробована вôдъ сотокъ лѣтъ яко лѣкъ на всѣ недуги **орґанôвъ вôддыханя и травленя, при гостцѣ, нежитѣ жолудка и мѣхура.** Добра особливо для дѣтей, реконвалесцентôвъ и въ часѣ тяжи. 9

Найлѣпшій напитокъ дієтетичный и покрѣпляючій. (I.)

Генрикъ Маттоні въ Giesshübl Sauerbrunn.

Зьѣна льокалю

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

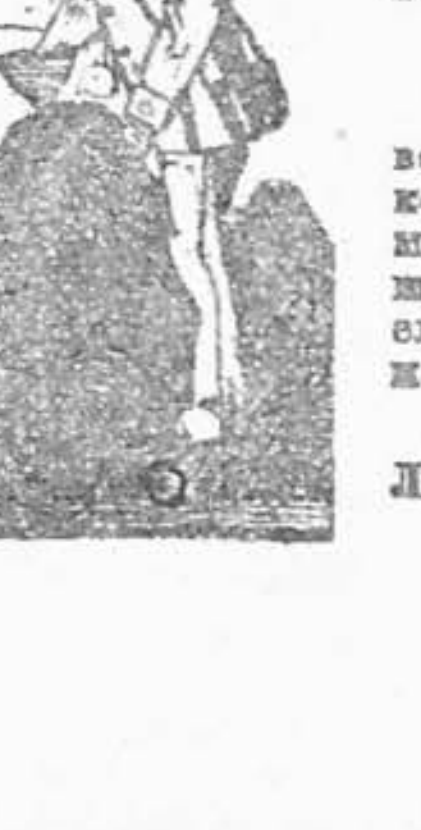

ВЕНЕДИКТА

КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „Коперникомъ"

перенесеный до нового льокалю при пл. Галицкôй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєня електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя зъ провінціи в дворотнѣ.

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.

4185

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. управ. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4% листы ипотечнй короновй
4½% листы ипотечнй
5% листы ипотечнй преміованй
4½% листы товариства кредитового земского
4½% " Банку краєвого
4% листы Банку краєвого
5% облігаціи комунальнй Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку
4% позичку краєву галицку коронову
4% позичку пропінаційну галицку
5% " буковиньску
4½% " угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% " пропінаційну угорску
4% угорскй облігаціи индемнізаційнй
и всѣлякй ренты австрійскй и угорскй

а всѣ тѣ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкорзистнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає вôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякй выльосованй а вже платнй мѣсецевй паперы цѣннй, такожъ запавшй купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцевй лишь за вôдчисленьемъ справдешнихъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ вышли купоны, доставляє новй аркушѣ купоновй, за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить.

Вôдзначене на краєвôй выставѣ въ р. 1894 почетнымъ дипльомомъ ц. к. міністерства торговлѣ.

Краєве товариство ткацке

„PRZĄDKA“

[ПРЯХА]

въ Коросні

поручає Пов. П. Т. Публицѣ свого выробу чисто льнянй, звѣстнй зъ доброты, ручно тканй.

Полотна корчиньскй

вôдъ найгрубшихъ до найтоншихъ вебъ

и **БѢЛЄ СТОЛОВЕ**

о взорѣ кôстковôмъ и адамашковôмъ

такожъ доставляє

сѣтки до сушеня хмѣлю

Замовленя просимо надсылати просто до Коросна (почта, телеграфъ и стація зелѣзнича въ мѣсци).

Прôбки и цѣнники на жадане оплатно и вôдворотною почтою. 77 30—52

Вôдъ року 1868

БЕРҐЕРА ЛѢЧНИЧЕ

МЫЛО СМОЛЯНЕ

выпробоване на клінікахъ и многими практичными лѣкарями уживає ся не лише въ Австро-Угорщинѣ, але такожъ и въ Нѣмеччинѣ, Франціи, Россіи, на пôвостровѣ Балканьскôмъ, въ Швайцаріи и т. д. на недуги шкôрянй, особливо противъ

Выкидôвъ шкôрныхъ рôзного рода

зъ найлѣпшимъ успѣхомъ. Дѣланье Берґерового мыла смоляного яко гігієнічного средства до усуненя порплѣвъ, до чищеня и десинфекціи шкôры есть рôвножъ загально признане. Берґера мыло смоляне має 40% смолы деревнои и рôзнить ся значно вôдъ всѣхъ иншихъ родôвъ мыла смоляного въ торговли. — За-для охороны передъ фальшованьемъ треба жадати выразно Берґера мыла смоляного и уважати на побôчь помѣщеный знакъ охоронный.

Въ упертыхъ недугахъ шкôрныхъ уживає ся замѣсть мыла смоляного успѣшно

Берґера лѣчничого мыла смоляно-сѣрчаного.

Яко лагôднѣйше мыло смоляне до усуненя всякои

нечистоты шкôры

на выкиды шкôрнй и на головѣ у дѣтей, такожъ яко незрôвнане мыло до мытя и купелѣвъ для щоденного ужитку служить, обôймаюче 35% гліцерины и пахнуче

Берґера гліцеринове мыло смоляне.

Цѣна штуки кождого рода 35 кр. вразъ зъ брошурою.

Зъ иншихъ родôвъ мыла Берґера поручає ся слѣдуючй заслугуючй на увагу: Мыло бензоове для нѣжности шкôры; мыло бораксове противъ прищѣвъ; мыло карболеве до выгладженя шкôры и знакôвъ по вôспѣ и яко мыло десінфекційне; Берґера мыло до купели зъ смерековыхъ шпильокъ и таке-жь мыло тоалетове, Берґера мыло для дѣтей, для маленькихъ дѣтей (25 кр.); мыло ихтіолеве на червенôсть лиця; мыло весняикове дуже успѣшне; мыло таннинове противъ прѣтя нôгъ и выпаданя волося; мыло до зубôвъ, найлѣпше средство чищеня зубôвъ. Що-до иншихъ родôвъ мыла Берґера звертаємо увагу на брошуру. Треба жадати мыла Берґера, бо истнують наслѣдованя безъ успѣху. 80 24—24

Мѣсця продажи для Львова въ аптикахъ пп.: І. Байзера, Г. Блюменфельда, К. Миколяша, З. Рукера, К. Склепиньского, Вевюрского, д-ра Зарицкого и фірмахъ А. Ербара и А. Рапапорта. Дальше въ аптикахъ въ Бродахъ Ґріиспана, Крізого, Ляндберга; въ Борщевѣ Ал. Пйотровского; въ Бережанахъ А. Дурста, Л. Нагліка; въ Березовѣ Адямаса Ербена; въ Хировѣ Левицкого; въ Дрогобычи А. Кшижановского, І. Тобіяшека; въ Ярославѣ І. Ангермана, І. Рона; въ Коломыи Павловского, Штенцля, Витославского; въ Камѣнцѣ Пилевского; въ Перемышли у всѣхъ 4 аптикахъ; въ Ряшевѣ Карпиньского, Прона; въ Самборѣ І. Алексевича и Гердлички наслѣдникôвъ; въ Станиславовѣ у всѣхъ трехъ аптикахъ; дальше въ аптикахъ въ Стрыю, Тернополи и у всѣхъ аптикахъ бôльшихъ мѣстъ Галичины.

УЧИТЕЛЬ органъ руского товариства педагогічного дво-тыждневникъ педагогічно-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 2., Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвроку 150 кр. на чверть року 1 зр.

Приходъ Чортковъ

до замѣны за сѣльскій, вôдповѣдно дотованый. — *Емиліянъ Ростковичъ*, парохъ. 309 2—3

Іосифъ Игнатій

Лада Заблоцкій

каліґрафъ-рисовникъ

выготовляє замовленя на дипльомы, портреты, написы, карты титуловй, гербы, рисунки технічнй, накладане фотоґрафій красками и т. п по цѣнахъ якъ найприступнѣйшихъ. — Мешкає у Львовѣ ул. Городецка ч. 19. 271 10—12

Постѣль власного выробу. **Ковдры** шитй по зр. 3·50, 4, 4·50, 6·50 до 14 зр Матерацы зъ волосѣня по зр. 12·50, 14, 16, 18 въ кождôй цѣнѣ до зр. 30. Поручає **Іосифъ Шустеръ**, *Львôвъ, улиця Коперника ч. 7.* 86 28—30

ДОХÔДЪ!!!

Панове (спеціяльно на провінціи), котрй мають широкй знакомости, дôстануть безплатно вказане дохôдного заступництва, котрого веденє не вымагає анѣ капіталу анѣ різика. Оферты надсылати: „Einkommen“ Hauptposte Wien“. 269

Варта читати!

Артистично-бронзôвнича спеціяльна робôтня пôдъ фірмою

Вільгельмъ Скнуржиль

Львôвъ ул. Галицка ч. 15.

Приймає и выконує всѣ роботы церковнй зô золота, срѣбла, бронзу, мѣди и т. п. пôсля принятого стилю такъ для церквей греко-кат. обряду якъ и костелôвъ римо-кат. обряду, гарно, тревало и дешево, такъ що жадна заґранична конкуренція ѣй не дорôвнає, про що свѣдчить богато листôвъ и подякъ. Такожъ сальоновй роботы якъ: павуки, канделябры, столову посуду, выконує новй, або зъужитй вôдновляє по незвычайно низькôй цѣнѣ: Всѣ артистичнй роботы выконує пôсля моделѣвъ и взôрцѣвъ артистôвъ, якъ: погрудя, медаліоны, памятковй таблицѣ, вôдливы и цізельованй предметы зъ золота и срѣбла и т. п дуже гарно, а не дорого. Длятого варта, щобы интересованй стороны затямили собѣ адресу тои фірмы и звертали ся до неи зô своими потребами.

Зъ канцеляріи оголошень „Импресса“ Львôвъ. 283 4—4

Д-ра РОЗЫ Бальзамъ

на жолудокъ

зъ аптики

Б. Фраґнера въ Празѣ

есть вôдъ бôльше якъ 30 лѣтъ загально звѣстнымъ **средствомъ домовымъ**, котре побуджає апетитъ, прискорює травлене и лагôдно вôдпроваджає.

Осторога! Всѣ части опакованя мають отсю марку охоронну, законно застережену.

Головный складъ:

Apotheke des B. Fragner
„zum schwarzen Adler“
Prag, Kleinseite, Ecke der Spornergasse.

Велика фляшка 1 зр., мала 50 кр., почтою о 20 кр. бôльше.

Розсылає ся що дня.

Склады по всѣхъ аптикахъ Австро-Угорщины. 5 20—26

Адольфъ Кампель

Львôвъ, ул. Кароля Людвика 29

продає дешевше якъ всюды:

ґипсъ, портляндскій цементъ, гідравлічне вапно, выробы штайнґутовй и цементовй, огнетревалй цеглы и плыты, кафлевй печи, вôдводнену смолу [Steinkohlenther] асфальтовй плыты взоляційнй, огнетревалу папу даховý, деревный цементъ [Holzcement], карболінеумъ, прилады, якъ взагалѣ всѣ

будôвлянй матеріялы

ручачи за доброту товару.

301 Телефонъ ч. 460. 2—0

Знаряды для всѣхъ ремеселъ и дилетантôвъ. — Знаряды для школъ до науки зручности „slöjdu“ поручає Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры).

МАҐАЗИНЪ ФУТЕРЪ

БРАТÔВЪ ЛЮБЕЛЬСКИХЪ

Львôвъ, улиця Валова ч. 3

має на складѣ щедрый **выбôръ футеръ** у всѣхъ найновѣйшихъ фасонахъ, якъ мужескй такъ и дамскй, такожь **матеріи на верхи** до футеръ, и **приймає всякй роботы**, входячй въ обсягъ кушнѣрства та выконує ихъ пôсля найновѣйшои моды и по найнизшихъ цѣнахъ.

Цѣнникъ даромъ и оплачено. 305 2—13

Знана вôдъ многихъ лѣтъ ц. к. управ. рафінерія спірітусу, заосмотрена найлѣпшими приладами ректифікаційными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікерôвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникôвъ у Львовѣ

Яковъ Шпрехеръ и С-ка

поручає старй польскй сильнй горѣвки, дуже добрй розолісы, лікеры, румы правдивй зъ Ямайки, якъ такожь найлѣпшои якости краєвй спеціялы якъ: Народôвка, Dziennik, Szczutek, Карпатôвка, „Дябелъ“, Помаранчева не солоджена, Ратафія, Деренôвка и т. и. горѣвки уприивилеєванй и одиноко правдивй есенціи зъ нашои фабрики спроваджунй.

Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарѣвъ, до побираня алькоголю абсолют. и найчистѣйшого спірітусу, до цѣлей лѣчничихъ вôльного вôдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спірітусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровлю не шкôдный, бо не выроблюваный зъ есенціи оцтовои.

Складъ для мѣста Львова, ул. Коперника ч. 9 и въ головнôмъ складѣ вôдъ мінеральныхъ І. Йоллеса, улиця Кароля Людвика ч. 29. 4912 275—104

Важне для терплячихъ на блѣдницю и недокровнôсть.

Пôсля проф. д-ра Ріля (Rühle) не само зелѣзо, але такожь манґанъ достатчуваный недокровному орґанізмови добре дѣлає и длятого зелѣзно манґановй-препараты высше стоять вôдъ давнѣйше приписуваныхъ зелѣзныхъ препаратôвъ. Такимъ вôдъ трехъ лѣтъ часто приписуванымъ препаратомъ есть

Гелля (Hell) зелѣзно-манґановый-Пептонатъ

для дорослыхъ, и

Гелля зелѣзно-манґановый-Сахкаратъ

для дѣтей, и

Гелля зелѣзно-манґановый-Альбумінатъ

для особъ зъ ослабленымъ травленемъ.

Цѣна одвои великои фляшки по 250 ґрамôвъ змѣсту выносить у всѣхъ аптикахъ монархіи 1 зр. а. в. Тй три препараты дуже легко асимілюють ся, мають знаменитый смакъ и перевысшають подôбнй заґраничнй препараты дешевостію и повнымъ дѣланємъ. Поспытайте передъ ужитємъ такожь свого домового лѣкаря. 266 6—12

Головный складъ для Галичины у п. аптикаря Жигмонта Рукера у Львовѣ. Можна дôстати у всѣхъ аптикахъ

КАРТЫ ѢЗДЫ

до Пôвнôчнои Америки

въ

Голяндско-Американьскôмъ товариствѣ пароходнои плавбы.

I Kolowratring 9
IV Weyringergasse 7 a **WIEN.**

Щоденна експедиція зъ Вѣдня.

66—14 **Поясненя безплатно.** 15

Велика Инсбруцка 50-кр. льотерія. **Тягненє 7 листопада.**

Головна выграна

75.000 КОРОНЪ

Готôвкою зъ 20% вôдчисленємъ.

Льосы по **50** кр припоручають: Кіцъ и Штофъ. М. Іонасъ. Авг. Шеленберґъ и сынъ, Шеленберґъ и Крейсеръ, Сокаль и Лілієнъ, М. Клярфельдъ. 300 5—0

Правдивй всхôднй, европейскй, анґлійскй и брюксельскй

ДИВАНЫ

для сальонôвъ, комнатъ, церковь, престолôвъ и на стѣну

въ величезнôмъ выборѣ по чудуючо низькихъ цѣнахъ.

Услôвя сплаты пôсля умовы.

Многими илюстраціями прикрашенй цѣнники даромъ.

Портієры до дверей и вôконъ за пару 1·25, 1·50 злр. и т. д.
Фіранки коронковй по 1·25, 1·60 зр. и т. д.
Хôдники метръ по 20, 25, 30 кр. и высше.
Дуже великій запасъ капъ на лôжка, столы, ковдеръ, дергъ для коней, коцы до подорожи и на сани.

Особнй вôддѣлы рештокъ хôдникôвъ и матеріи на меблѣ — надто ушкодженыхъ изъ моды вышовшихъ дивановъ. Спеціяльнй вôддѣлы для футряныхъ товарôвъ, якъ зарукавки, шапки и футрянй ковнѣры, дамска конфекція, дѣточа и для хлопцѣвъ, блюзки шовковй, вовнянй, костюмы шляфроки и неґліжь, гальки, фартушки, корсеты, капелюхи дамскй и дѣточй, стяжки, коронки, вахлярѣ, правдивй россійскй кальошѣ, біле Єґера для дамъ, панôвъ и дѣтей, вовнянй хустки, Гімаляя и волѣчковй, рукавички вовнянй и шкôрковй, якъ такожь дуньскй, шведскй и анґлійскй, панчошковй выробы, блаватнй товары, бѣле для дамъ, дѣтей и немовлятъ.

Всѣ згаданй товары є унаочненй въ нашôмъ богато илюстрованôмъ цѣннику.

Просимо П. Т. читателѣвъ, щобы насъ ласкаво лично вôдвѣдали або схотѣли звернути ся письменно до заряду ФІЛІИ

Маґазину „Au Louvre“

Львôвъ, Сикстуска 6.

або въ головнôмъ складѣ площа Капітульна 3. 4895 6—0

Антôнъ Ґудієнсъ

Складъ полотенъ и шіфонôвъ *у Львовѣ*

Готель Европейскій пл. Марійска

поручає найдешевше

зимовй хустки Гімаляя

Барханы

въ краскахъ и бѣлй

въ найбôльшôмъ выборѣ

такожь

Бѣле столове, постѣль, бѣле мужеске и дѣточе. Бѣле д ра Єґера, теплй панчохи и скарпетки по найдешевшихъ цѣнахъ. (Импр.) 284 7—12

Зоольоґія

на низшй кляси шкôлъ середнихъ.

Написавъ Іванъ Верхратскій. Цѣна 1 зр. 30 кр. а. в.

Д-ра Осипа Ростафиньского

Ботаніка шкільна

на кляси низшй.

На языкъ рускій переложивъ Іванъ Верхратскій. Цѣна 70 кр. а. в.

Обѣ тотй книжки можь дôстати въ книгарни Ставропигійскôй або у самого автора. Замовляючимъ у автора що-найменше пять примѣрникôвъ Зоольоґіи або десять примѣрникôвъ Ботаніки высылає ся жаданй книжки въ протязѣ двохъ днѣвъ. Порто оплачує авторъ.

Вже вышла

перша велика народописна

КАРТА

украиньско-руского народу.

Зладжена

д-ромъ Григоріємъ Величкомъ

а выконана въ робôтни Андрея Андрейчина літоґрафа у Львовѣ, коштомъ и заходомъ Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ.

Замовляти можна въ Товариствѣ „Просвѣта“ у Львовѣ (ринокъ ч. 10, І. поверхъ).

Цѣна книгарска карты: 3·50 зр. а для членôвъ Товариства „Просвѣта“ и для передплатникôвъ „Зорѣ“: 2·50 зр. за примѣрникъ.

Замовляючй зволять долучити 50 кр. на кошты пересылки.

Карта выконана въ 19-ти краскахъ и наклеєна на полотнѣ. 9—12

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Паперъ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнѣ Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.

Ч. 220. Львôвъ, Понедѣлокъ 30 вересня (12 жовтня) 1896. Рôчникъ XVII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Кришановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Wollzeile 6—8; Rudolf Mosse I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чвертъ року	4 зр. 50 кр.	на чвертъ року	6 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	3 зр.
на чвертъ року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламаціи неопечатанй вôльнй вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклй принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовой або ся мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші донесеня приватнй числять ся по 15 кр. вôдъ стишка.

Новый політичный „подвигъ“ п. Барвѣньского.

I.

Маємо передъ собою цѣкаве літоґрафоване письмо, писане рукою посла Ол. Барвѣньского. Письмо се, розôслане по краю, звучить дословно и буквально ось-такъ:

„Ваша Всечестности!

Вельми важною подіею в національнім розвитку Русинів галецких був 1890 рік. Се була хвиля, коли галицкі Русини по довгій політичній блуканинї (маніфест „Слова“ з 1866 р., процес Ольги Грабар, Наумовича і т. п.) в другій раз по 1848 році вивели народну справу руску на чисту воду, відцурали ся антинародних змагань і виразно зазначили національну окремішність і самостійність руского народу, стоячи при руско-католицкій Церкві і Габсбурґській династії.

Однак противники розвитку руского народу на основах народних і католицких уміли всіяти плевели в руску суспільність, заколотити і затемнити чисту руску справу під окликом консолїдації всіх руских сил. Почали ся знов компроміси з антинародними елементами, що внесли розстрій і розлад в руску суспільність і спиняють орґанічну роботу для розвитку руского народу в Галичинї на католицкій основі. Дійшло остатнима часами до того, що народних зборів (як станиславівске віче) уживає ся для зневаги найвисшого достойника руско-католицкої Церкви, або (як збори общества ім. Качковского) до демонстрацій антинародних і антикатолицких. Така робота вводить деморалїзацію, розлад і розстрій в руску суспільність, затемнює сьвідоміть національну і занапащує чисту справу руску. З такої роботи виходить очевидна шкода для руского народу. Дальше так бути не може і не повинно.

Інтерес руского народу вимагає, щоби всї щирі прихильники національної ідеї руской, що непохитно стоять на основах руско-католицкої Церкви і самостійности національної руского народу, сполучили ся до спільної праці для національно-політичної і економічної орґанїзациї і дбали ревно і щиро про національні, політичні, просьвітні й економічні потреби руского народу і на тім полі трудили ся в дусї руско-католицкої Церкви.

По мисли ухвал довірочних зборів з 26 грудня 1895 і 22 вересня 1896 р. підписані мають честь просити Вашу Всечестність на довірочні збори у Львові дня 14 н. ст. жовтня с. р. о год. 3-ій пополудни до салї ратушевої, а се запрошене яко карту вступну до салї просимо мати конечно з собою.

Предметом нарад буде передовсїм справа заснованя товариства, котре взяло би ся за таку орґанїзацию і було огнищем вище згаданої роботи для руского народу в Галичинї. Маємо повну надію, що з огляду на велику вагу справи сеї не пощадите часу і труду і зволите прибути на сї збори. Дальшим предметом нарад будуть внесеня участників. Колиж зайшлиб важні перешкоди, просимо кількома словами звістити нас о сїм.

У Львові 30 вересня 1896.

Олександер Барвінський посол до Сойму кр. і Ради держ.

Анатоль Вахнянин посол до Сойму кр. і Ради держ.

Пюрко крилошанин.

І. Чапельский крилошанин.

Др. Волод. Коцовский

P. S. Позаяк саля ратушева відступлена нам від 3-ої до 6½ год. просимо прибути точно о год. 3-ій.“

Зъ наведеного повыше письма выходить, що п. Барвѣньскій загадавъ зъ п. Вахнянином а при помочи п. Коцовского [славетного дописувателя львôвского до черновецкои „Буковины“] и двохъ крилошанъ — взяти ся за новый експеріментъ: орґанізувати мѣжь Русинами сторонництво католицко-клерикальне, и то зъ „самыхъ щирыхъ прихильникôвъ національнои идеѣ руско-украиньскои“ — pardon! не „руско-украиньскои“, але „рускои“. Звычайный свôй высловъ: „идея руско-украиньска“ п. Барвѣньскій зъ легкимъ сердемъ выкинувъ за плôтъ; въ цѣлôмъ сѣмъ письмѣ не ужывъ того утертого выслову анѣ разу — мабуть длятого, що назва нового сторонництва „руско-*украиньско католицко*-клерикальне“ була бы за довга, а рѣчь ясна, що коли коротше сказати „руско-католицко-клерикальне“ сторонництво, то вже само собою розумѣе ся, що оно „украиньске“...

Потребу такои орґанізациї мотивуе панъ Барвѣньскій не лишь по крутарски, але ще и такъ недорѣчно, що просто не хоче ся вѣрити, абы се письмо було выробомъ професора педаґоґічнои школы.

„Галицкій Русины“ [sic!] — каже вôнъ — по 1848-ômъ роцѣ довго блукали політично [маніфестъ „Слова“ и процесъ Ольги Грабаръ“], аж ьь 1890-ого року вывели народну руску справу на чисту воду, вôдцуралисъ антинародныхъ змагань и т. д. — Прочитавши таке, мусишь хиба лишь здвигнути плечима. Прецѣнь же тѣ галицкій Русины, що выдавали маніфестъ „Слова“ и були героями процесу Ольги Грабаръ, не вывели народнои справы на чисту воду въ 1890 роцѣ и не зазначили національнои окремѣшности и т. д., — а знôвъ тѣ галицкій Русины, що не годили ся зъ маніфестомъ „Слова“ и зъ засадами героѣвъ процесу Ольги Грабаръ, не потребували вôдцурювата ся антинародныхъ змаґань и т. д., бо они нѣколи не голубили тыхъ змаганъ. Правда, пок. Володимиръ Барвѣньскій, авторъ и творець спôльного першого всенародного вѣча у Львовѣ и першого спôльного комітету выборчого, перевѣвъ бувъ 1880 року консолідацію Русинôвъ, народовцѣвъ зъ т. зв. старою партіею и навѣть зъ москвофіломъ Богданомъ Дѣдицкимъ, въ котрого „Словѣ“ появивъ ся бувъ маніфестъ зъ 1866 року, — але консолідацію тôлько для цѣли солідарнои боротьбы політичнои противъ зовнѣшного ворога; въ прочôмъ обѣ стороны оставали ся при своихъ змаганяхъ: народовцѣ при народныхъ, а москвофілы при антинародныхъ. Такъ дѣяло ся до падолиста 1890 року, а вôдъ тогдѣ змѣнила ся ситуація о стôлько, що консолідація Русинôвъ, котрôй початокъ давъ пок. Вол. Барвѣньскій, розбила ся и до нинѣшного дня ей нема, а противно, Русины розбиваютъ ся що-разъ дальше на сторонництва — якъ свѣдчить о тôмъ наведене письмо п. Ол. Барвѣньского.

Дальше п. Барвѣньскій каже, що противники розвитку руского народу на основахъ народныхъ и католицкихъ умѣли всѣяти плевелы въ руску суспôльность [sic!], заколотити и затемнити чисту руску справу пôдъ окликомъ консолідациі всѣхъ рускихъ силъ, почали ся знôвъ компромісы, а се внесло розстрôй и розладъ въ руску суспôльность и спиняе орґанічну роботу для розвитку руского народу въ Галичинѣ на католицкôй основѣ. — Тутъ знôвъ мусишь хиба лишь стиснути плечима. Прецѣнь же по 1890-ômъ роцѣ руска суспôльность лишила ся такою, якою була передъ тымъ — подѣлена на таборы: народовцѣвъ, т. зв. старыхъ зъ москвофілами и радикалôвъ — отже въ „рускôй суспôльности“ остали ся „плевели“, якій були передъ тымъ. А що до заколоченя и затемненя чистои рускои справы — то заколотивъ ей и затемнивъ не хто другій, якъ самъ п. Барвѣньскій. Вôнъ то незабаромъ пôйшовъ противъ програмы „Народнои Рады“, котру то програму постановивъ загалъ народовцѣвъ, а коли той загалъ вôзвавъ его, щобы наверпувъ ся, — вôнъ, вôддавшись въ могутну опѣку ґрафа Баденього, пустивъ ся своимъ манôвцемъ усе дальше й дальше, аж поки не зайшовъ туда, де ставъ нинѣ въ кумпанiи п. Вахнянина. И вôнъ то, а не хто иншій, внѣсъ той розстрôй и розладъ, на котрый въ своѣмъ письмѣ плаче крокодилевыми сльозами.. Проба консолідациі всѣхъ рускихъ силъ, була — якъ вѣдомо — ставлена зô стороны народовцѣвъ тамъ, щобы т. зв. стара партія станула на основѣ самостôйности и окремѣшности руского народу, а знôвъ радикалы щобы вôдступили вôдъ точки о вѣрѣ въ тогдѣшнôй своѣй програмѣ. Отже ся нова проба консолідациі мала характеръ зовсѣмъ иншій, нѣжь консолідація переведена пок. Вол. Барвѣньскимъ, — она зовсѣмъ не перечила програмѣ народовцѣвъ и мы скажемо ще й нинѣ: Дай Боже Русинамъ, щобы консолідація всѣхъ Русинôвъ на такихъ основахъ могла коли настати. Правда, она страшна Полякамъ, длятого мы й не дивуемо ся, що п. Барвѣньскій и его сателіты на саму гадку о нѣй дôстають корчѣ...

Вкôнци каже п. Барвѣньскій, що — нѣбыто въ наслѣдокъ якихсь „компромісôвъ [?] зъ антинародными елементами“ — дôйшло остатными часами до того, що станиславôвского вѣча ужито для зневаги кардинала Сембратовича, а збору общ. им. Качковского до демонстрацій антинародныхъ и антикатолицкихъ. Тутъ уже справдѣ — якъ Нѣмець каже: steht der Verstand still... супротивъ совѣсти и розуму пана Барвѣньского! Демонстрація на зборѣ общ. им. Качковского була прецѣнь не перша, — се давна исторія и зъ нѣякими „компромісами“ [не знати, що п. Барвѣньскій тутъ маe на гадцѣ] не може мати нѣякои звязи. А що-до станиславôвского вѣча — то его устроювавъ зъ иніціятывы „Народнои Рады“ комітетъ народовцѣвъ, до котрого входили навѣть священники. Треба несовѣстности такои великои якъ горы гімалайскій, щобы пôдсувати тому вѣчу интенцію: ужити его для зневаги головы церкви! Те такъ само, якъ бы о тôй подорожи до Риму, коли то нашого кардинала зневажила москвофільска молодѣжь на двôрци у Вѣдни, сказавъ хто, що подорожи до Риму ужито для зневаги головы церкви!

Ось такій совѣстнй и розумнй мотивы подавъ п. Ол. Барвѣньскій въ своѣмъ письмѣ скликуючômъ щирихъ прихильникôвъ національнои идеѣ рускои до орґанізациї руско-католицко-клерикальнои для „орґанічнои роботы на католицкôй основѣ“.

И по що було того всего? Чи не лучше було написати просто: „Мы, то значить я, Олександеръ Барвѣньскій, зъ моимъ товаришемъ Вахнянином, стратили вже всякій кредитъ межи народовцями. А коли мы маємо у нашихъ протекторôвъ щось значити, мусимо прецѣнь мати якусь фірму. Отже мы розсудили и чинимо вамъ вѣдомо, що нашу загальну непопулярность середъ Русинôвъ могла бы ще замаскувати хиба одна руско-католицка церковь. Отже мы хочемо дальше вести свою „орґанічну роботу“ на основѣ католицкôй — и молимо васъ конечно приѣхати дня 13. с. м. до львôвского ратуша, бо чимъ же намъ и зачати, якъ не основанѣмъ руско-католицко-клерикального“ товариства?“

Се було бы kurz und bündig.

Справы парляментарнй.

Дискусія при першôмъ читаню предложеня буджетового покôнчила ся скорше, анѣжь можна було надѣятя ся по вступныхъ пôдготовленяхъ. Многй послы, що записали ся були до голосу, вычеркнули ся и длятого цѣла дискусія не заповнила навѣть одного засѣданя. Въ дискусіи пôсля бажаня президія палаты не порушувано справъ політичныхъ.

Пос. Менґеръ критикувавъ новый способъ буджетованя, остерѣгаючи передъ тымъ, щобы буджетъ инвестиційный не ставъ ся початкомъ схибненя рôвноваги буджетовои. — Пос. Ебенгохъ напоминавъ до ощадности, бо лишь тымъ способомъ можна скрѣпити силы фінансовй населеня. — Пос. Барвѣньскій хваливъ намѣры міністра скарбу що-до веденя бôльше експанзивнои політики инвестиційнои. Пôднѣсъ потребу заведеня загальнои примусовои асекурациі вôдъ огню и нещасть елементарныхъ, а такожь асекурациі худобы, вôдтакъ порушивъ справу стоваришень господарскихъ и улекшеня кредиту особистого для спôлокъ при участи державы, пригадуючи, що полагодженемъ тыхъ справъ можна найлекше зарадити матеріальнôй нуждѣ селяньства, якъ рускаго такъ и польскаго. — Пос. Щепановскій высказувавъ ся зъ похвалами о буджетѣ, а перейшовши на справу угоды австро угорскои напоминавъ до взаимного выровнаня и уступствъ, бо въ противнôмъ разѣ обѣ половины державы потерпѣлять шкоду. Коли-бъ розмежено обѣ половины пôсля окремыхъ областей мытовыхъ, то Галичина выйшла бы на тôмъ добре, бо могла бы корыстно продавати свои продукты рôльничй, однакъ Поляки не стремлять до того розмеженя, бо се пошкодило бы нашôй державѣ яко цѣлости.

На тôмъ закôнчила ся дебата буджетова. Приступлено до дискусіи надъ проектомъ закона о свонинѣ. До ґенеральнои дебаты записало ся 20 бесѣдникôвъ про и contra; до голосу contra записанй члены нѣмецкои лѣвицѣ, антісеміты и послы вѣденьскій, а про молодо-Чехи, Словенцѣ и члены кола польского. Молодо-Чехамъ такъ залежить на ухваленю сего закона, що вôзвали всѣхъ членôвъ свого клюбу, абы приѣхали до Вѣдня и були присутнй на засѣданяхъ. — Дальшій хôдъ ґенеральнои дебаты буде продовжати ся на засѣданю въ понедѣлокъ.

——

Председательѣ всѣхъ клюбôвъ парляментарныхъ и президія палаты вôдбули въ пятницю нараду надъ програмою роботы. Зъ дискусіи выйшло, що плэнарнй засѣданя палаты будуть вôдбувати ся три разы въ тыждень: въ понедѣлки, середы и пятницѣ, а прочй днѣ зарезервованй для комісіи буджетовои. Пôдъ нарады палаты мали бы за той часъ прийти: законъ о свонинѣ, новеля о податку буджетовôмъ, законъ о телеґрафахъ и телефонахъ, законъ о спорѣ що-до Морского ока, законъ о контингентѣ рекрутôвъ, законъ о пригулкахъ для піякôвъ, всѣлякй внесеня що-до ординацiи выборчои и т. д. Чи тй всѣ справы будуть полагоджень, се зависить вôдъ того, зъ якимъ поспѣхомъ буде палата радити и коли комісія буджетова упорае ся въ буджетомъ (що мабуть не наступить скорше, явъ зъ кôнцемъ падолиста). — При тôй нагодѣ поспытано ґр. Баденього, на скôлько правдивй поголоски, що парлямент маe бути розвязаный, коли бъ буджетъ не бувъ ухваленый до кôнця року. Ґр. Баденi вôдповѣвъ, що правительство длятого предложило буджетъ, бо думало, що три мѣсяцѣ до кôнця року выстане для полагодженя буджету; але коли-бъ до кôнця року не упорано ся зъ буджетомъ, то правительство внесе провізорію буджетову а докôнчене нарадъ буджетовыхъ довершить ся въ сѣчни.

Комісія буджетова радила на двохъ засѣданяхъ надъ предложенѣмъ правительственнымъ що-до уреґульованя платнѣ урядникôвъ. Найперше мала порѣшити ся принціпіяльна квестія, вôдъ коли маe наступити реґуляція платнѣ. Референтъ Беръ поставивъ внесенe, що реґуляція платнѣ зачинае ся вôдъ 1 липня 1897 р., а выдатки на се въ першôмъ пôвроцѣ мають покрыти ся зъ надвышокъ касовыхъ. Міністеръ скарбу Бѣлиньскій заявивъ, що реґуляція платнѣ вымагае новыхъ выдатковъ на 11½ міліона зр. (крôмъ выдатку на теперь истнуючй додатки сустентаційнй), що рôвночасно треба полагодити квестію полѣпшеня ковґруы духовеньства, що правительство не згодить ся нѣякимъ чиномъ на се, абы тй выдатки були покрытй зъ надвышокъ касовыхъ, лишь тй выдатки мусять бути покрытй зъ пôдвысшеня податку консумційного на пиво и горѣвку. (Зъ того заявленя міністра скарбу выходить, що реґуляція платнѣ стоить ще въ дуже далекôмъ полю, бо пôдвысшене податку консумційного стоить въ звязи зъ австро-угорскою угодою.) При голосованю принято внесенe референта 16 голосами противъ 7, а міністеръ Бѣлиньскій велѣвъ свое заявленe вписати до протоколу.

На другôмъ засѣданю при спеціальнôй дискусіи ухвалено въ проектѣ правительственнôмъ такй змѣны: Въ трехъ найнизшихъ ранґахъ установляе ся по три класы (роды) платнѣ и по выслуженю кождыхъ чотирохъ лѣтъ въ дотычнôй ранзѣ наступае авансъ до высшои класы платнѣ. Урядникамъ трехъ найнизшихъ ранґъ по выслуженю 16 лѣтъ въ однôй ранзѣ дочислюе ся до пенсiи 100 зр. яко додатокъ персональный, а по выслуженю 20 лѣтъ дальшій додатокъ въ квотѣ 100 зр. рôчно. — Внесенe д-ра Пентака, щобы платню слугъ державныхъ установлено вôдъ 400 до 600 зр., перепало, при чôмъ міністеръ скарбу Бѣлиньскій заявивъ, що правительство не могло бы на се згодити ся, бо нарôсъ бы новый выдатокъ въ квотѣ пôвъ міліона зр.

Коло польске радило надъ закономъ о свонинѣ и рѣшило голосувати за нимъ, зъ деякими поправками. — На тôмъ засѣданю высказавъ презесъ кола Яворскій подяку и признанe п. Мадейскому за его промову при дебатѣ надъ наглячимъ внесенемъ.

——

Палата панôвъ вôдбула въ суботу пятигодинне (що дуже рѣдко трафляе ся) засѣданe, на котрôмъ передискутовано реформу податкову и принято ей въ текстѣ ухваленôмъ палатою послôвъ. Въ комісіи жадано змѣны що-до явности выказовъ податку особисто-доходового (се значить, що кождый може довѣдати ся, якъ высоко означено дохôдъ певнои особы и якъ его оподатковано) и правительство годило ся зъ-разу на сю змѣну, коли однакъ ситуація змѣнила ся и въ палатѣ послôвъ правительство не маe певнои бôльшости, то й треба було постарати ся о се, щобы реформа по-

даткова була въ палатѣ панбвъ ухвалена безъ змѣны, бо инакше й цѣла реформа могла бы взяти въ лобъ. Длятого то змобілізовано на се засѣдане членбвъ зъ правицѣ, именно паны зъ Галичины прибули численно та своими голосами прислужили ся правительству. По принятю палатою панбвъ реформы податковои безъ змѣны не заходить вже нѣяка перепона, абы реформа була заведена въ днемъ 1 сѣчня 1898 р.

Зъ дискусіи надъ наглячимъ внесенемъ.

Дискусія надъ наглячимъ внесенемъ пос. Леваковского була повна дуже цѣкавыхъ моментбвъ, такъ що годить ся pro memoriam подати змѣстъ всѣхъ проголошеныхъ промовъ. Нашѣ читателѣ мали вже нагоду познакомити ся зъ деякими промовами, а для повноты образу подамо теперь змѣстъ прочихъ промовъ: послбвъ Пернерсторфера, Леваковского и инщихъ.

Пос. Пернерсторферъ, забравши голосъ въ першбмъ дни дискусіи по промовахъ пп. Леваковского и Романчука, такъ промовивъ:

„Коли тутъ нинѣ прислухуе ся розправамъ чоловѣкъ яко-тако охайный, то мусить собѣ передовсѣмъ подумати: Якъ се можливе, що при сихъ тяжкихъ обвинуваченяхъ президентъ міністрбвъ и панове міністры рбвнодушно усмѣхають ся и прохожують ся собѣ та бѣса собѣ роблять зъ того, що говорили пп. Леваковскій и Романчукъ. Перше и найсильнѣйше вражене мусѣло бути те, що на сѣ неимовѣрнѣ обвинуваченя міністры будуть зъ нетерпячкою ждати хвилѣ, щобы вбдозвати ся та оправдатись або приречи, що велять рѣчь розслѣдити або взагалѣ готовѣ щось зробити. Але они дотеперѣшною своєю мовчанкою дали доказъ, що они всему тому винуватѣ, що въ Галичинѣ зве ся австрійскою адміністраційною практикою и що мы отсе чули. А чули мы се не першій разъ. Се рѣчи, зъ котрыхъ не можна выправдувати ся невѣрнымъ толкованемъ закону або тымъ, що интеліґенція и знане тыхъ панбвъ урядникбвъ є недостаточнѣ. Те, що мы чули, є разячою безстыдностію и напастливостію (Cujonnerien) властій галицкихъ. (*Президентъ*: Я дуже просивъ бы п. бесѣдника, щобы гамувавъ ся въ словахъ. Такихъ высказбвъ, котрыми лае ся власти, рѣшучо не могу допустити). Я бажавъ бы справдѣ, щобы въ Австріи була инстанція, котра не допускала бы подббныхъ рѣчій, якѣ дѣють ся въ Галичинѣ, але не критикувала бы называне тыхъ рѣчій, коли ихъ хто называе такъ, якъ ихъ конечно треба называти, глядячи зъ высшого морального становиска. Але хто-жь мбгъ бувъ хочь бы на хвилю оставати въ непевности, що справа може инакше повернути ся, якъ нинѣ повернула ся по тбй вбдповѣди, яку мы нинѣ чули вбдъ президента міністрбвъ. Польскій клюбъ здобувъ ся справдѣ на вбдважну постанову, вкбнци по рокахъ таки щось разъ зробити въ справѣ політичнои свободы и поспытати міністра. Саму интерпеляцію вже схарактеризовано, якъ и вбдповѣдь президента міністрбвъ. Але що-жь властиво сказавъ президентъ міністрбвъ? Повторивъ зновъ стару пѣсоньку о бюрократичнбмъ коникy, о дорозѣ инстанцій, а вкбнци знову увѣривъ, що правительство далеке вбдъ того, щобы спиняти право стоваришеня и зборбвъ. (*Веселбсть*) То цѣлкомъ такъ выглядае, якъ коли-бъ хто давъ кому ляща а потому увѣривъ его, що не хотѣвъ ему нѣчого зробити (*Веселбсть*), що вбнъ ему дуже прихильный. Се те саме поведене, яке мы разъ-въ-разъ бачимо въ Австріи, якъ далеко въ задъ сягае наша память. Панове зъ Галичины могуть хиба тымъ однымъ потѣшити ся, що не сама одна Галичина взяла на те привилеґію. Тбльо въ Галичинѣ заострили ся тѣ рѣчи черезъ мѣру.“ Бесѣдникъ указуе дальше на протоколы засѣдань рады державнои и позаписуванѣ тамъ жалобы на нарушене законбвъ. А дальше говорить: „И вымагаете въ Австріи, щобы громадяне завсѣгды держали ся законбвъ та щобы поважали таинхъ старостбвъ, котрѣ на мою гадку належать передъ судъ, бодай передъ судъ дисциплінарный, и котрыхъ належало бы обжалувати о надужите власти, бо увухвалюють ся обмежати австрійскимъ громадянамъ запорученѣ имъ права. (*Президентъ* ще разъ просить бесѣдника выражати ся парляментарно). Я выступаю лише противъ тыхъ старостбвъ, що допускають ся таинхъ рѣчій, и не могу свого слова взяти навадъ. Польскій клюбъ выступивъ тутъ разъ въ нечуваный способъ противъ людій, що належать до робучого стану. Тогдѣ мы тутъ не чули нѣякого перебиваня анѣ взываня до порядку. Тогдѣ тыхъ людій лаяно и говорено, що они нѣчого не хотять, тбльо ѣсти и пити, а робити не хотять. Але коли выступае ся противъ людій, що на те суть и до того призначенѣ, щобы стерегчи закону, а тымчасомъ самѣ нарушують законъ и громадянамъ обмежують законно имъ запорученѣ права: то не можна уживати звычайного способу говореня; тогдѣ треба рѣчи называти по имени, и я признаю ся отверто, що стою на становиску св. Августина, котрый сказавъ: „Коли правда є соблазню, то сказати правду, а нехай стане ся соблазнь!“ (*Дуже добре*!) Тѣ вчинки панбвъ Горецкихъ и Лясковскихъ, тѣ розпорядженя, що мы ихъ чули, — то нѣкчемнѣ хлопячѣ выбрики (nichtswürdige Bübereien) и панамъ старостамъ треба се сказати въ очи (*Живѣ оплески. — Президентъ*: Але мушу таки на правду просити... Прошу о епокбй, мои панове! Я дозволю на всяку критику, але такѣ выраженя, якихъ теперь уживъ бесѣдникъ, рѣшучо не годять ся, и я взываю его до порядку.) Нема нѣякого порбвнаня мѣжь моими словами а недозволеными поведенемъ тыхъ старостбвъ галицкихъ, котрыхъ президентъ міністрбвъ своимъ мовчанѣмъ разъ-въ-разъ боронить, такъ що тымъ стае спбввиновникомъ всѣхъ тыхъ замахбвъ на права народу (*Обявы згоды*). Вы чули вже нинѣ низку обурюючихъ выпадкбвъ: вы мовчите на те. Правительство мовчить або, коли вбдозве ся, то зновъ буде говорити пустѣ, нѣчого не кажучѣ слова, якихъ мы наслухали ся о такихъ рѣчахъ цѣлыми роками ажь до нескочу. Мы чули низку обурюючихъ выпадкбвъ. Я мбгъ бы додати до нихъ ще пребогато иншихъ. Тому мусите менѣ позволити, що наведу бодай кблька, а дотычными розпорядженями могу служити кождои хвилѣ. Теперь, щобы не будити, наведу лише причины забороны. Въ Краковѣ заборонено одинѣ зборы лише черезъ те, що мали вбдбути ся о 7. год. вечеромъ. (*Веселбсть*). Иншои причины не було.“ Бесѣдникъ наводить ще сѣмь иншихъ, знаныхъ намъ загально выпадкбвъ. Опбсля говорить дальше: „Той самъ Лясковскій объѣздить свбй повѣтъ — такъ менѣ говорено и я принимаю на себе одвѣчальность за се лише о стблько, що тому, хто менѣ се сказавъ, вѣрю и я певный, що вбнъ годенъ зложити доказы — скликуе селянъ и голосить передъ ними аґітаційнѣ бесѣды въ тбмъ змыслѣ, що хлопы мають право прихоплювати аґітаторбвъ, що приѣздять зъ мѣста, и вбдставляти ихъ на найблизшу стацію жандармерін. Се тбльо маленька вязаночка. А отъ вчера дбстаю тану телеґраму (*читае*): „Перемышль. Насильне нарушене закону. Нинѣ концепістъ Гавронській розвязавъ дозволене вѣче, бо голова позволивъ хлопамъ вступъ. Все обурене. За правду ручать пбдписанѣ.“ Таке дѣе ся въ Галичинѣ день въ день. Се станъ, въ якбмъ Галичина же політично; а президентъ міністрбвъ нерадо говорить о тбмъ, бо вбнъ се знае такъ докладно. Здае ся навѣть, що замѣтка одного попередного бесѣдника не є неслушна, що се его (президента міністрбвъ) школа. Коли се его школа, то якъ же вбнъ мае обурати ся такими рѣчами? Се въ такбмъ разѣ дотенѣ рѣчи, що тѣ паны выправляють. Чому-жь не позволити собѣ ще глуму, коли мае ся власть и даесь ей людямъ почути? Се навѣть, признаю, далеко лѣпше и оно мае на народъ ще лѣпшу выховуючу силу; але таку выховуючу силу, котрои овочѣ мы зберемо, не вы. П. Леваковскій навѣть просто сказавъ, що тѣ люде зъ горы дбстають приказъ переступати законъ; вбнъ натякнувъ, що мбгъ бы дати на те доказъ черезъ такихъ урядникбвъ, котрѣ нерадо пбддають ся такому мусови. Коли бы мы були парляментомъ, пильнуючимъ своихъ правъ, то мы бы такихъ людій вбзвали сюды и запевнили бъ имъ ихъ будучность, щобы почути, чи се правда, що лихо сидить не лише може въ нижшихъ урядахъ, але зъ горы приходять такѣ приказы.

Коли п. Леваковскій сказавъ: Мы мали сотки зборбвъ, то настала веселбсть мѣжь его краянами, мовь бы хотѣли сказати: Отже, чого-жь ще хочешь ббльше? Тѣ паны не розумѣють того, що не о те ходить, чи сотки зборбвъ дозволено, тбльо о те, котрѣ зборы заборонено и зъ якихъ причинъ. Они не мають на те морального почутя, що правда, коли разъ заподѣе ся, є кривдою, и треба ей спокутувати. Они мовчать; вмъ ее противно мабуть любо. Коли була мова о послѣ Новаковскбмъ, то п. Пасторъ вбдозвавъ ся, щобы п. Леваковскій лише сказавъ все, що знае. П. Новаковскій мае бути радикальнымъ політикомъ. Я взываю п. Пастора, щобы вставъ и сказавъ, що є на тбмъ чоловѣцѣ. Вбдки мае політична власть право, такъ поступати зъ тымъ чоловѣкомъ? Коли бы вбнъ бувъ навѣть соціялістомъ, чого я о нѣмъ не кажу, бо его не знаю: то чи було бы се пбдставою, щобы власть зъ нимъ такъ поступала, якъ зробила? Се той самъ посолъ, котрого увязнено. Адже є право ненарушимости. И що стане ся тому чоловѣкови, що его увязнивъ? Новаковскій мусѣвъ же сказати, що вбнъ є посломъ, и показавъ певно свою леґітімацію. Коли бы таке зробивъ поліцайниакъ у Вѣдни, то бы его нагнали и тяжко укарали. Але тамтой є имовѣрно чоловѣкомъ, безъ котрого не можна оббйти ся, є певно слухнянымъ орудемъ силы, котрого не взывае ся до одвѣчальности.

Рѣчи, котрѣ мы чули особливо вбдъ п. Леваковского, є самѣ справы карвѣ; и коли-бъ я бувъ президентомъ міністрбвъ, то не хотѣвъ бы анѣ хвилѣ довше остати въ урядѣ, поки бы не запоручивъ, що справы будуть безсторонно розслѣдженѣ, и то не такъ, що вышлю свою комісію, тбльо вбзвавъ бы палату до провѣрения справы. Коли те все правда, то пытаю: де въ сѣмъ міністерствѣ дѣвае ся міністеръ судбвництва? чи вбнъ зъ тои бесѣды не чувъ нѣчого? Коли нинѣ яка мала людина, роббтникъ, дасть одинъ одному часопись, що може заборонена, тогдѣ бѣжить за нимъ жандармъ въ повнбй збруѣ; вбнъ не задержить ся, а бѣгае цѣлыми годинами; въ право и въ лѣво и дуть собѣ злодѣѣ и розббйники, але жандармъ бѣжить все за тамтымъ, що мае забороненый дневникъ; а коли его вкбнци похопить, то тягне его милями до вязницѣ, и хлописко дбстане вбдтавъ справдѣ 2 вр. кары. Та й справдѣ лучило ся, що одинъ товарищъ зъ сеи палаты на одныхъ зборахъ роздававъ бесѣду, котру сказавъ въ парляментѣ. А що не хотѣвъ ходити зъ тымъ вбдъ одного до другого, то просивъ, щобы бесѣду подавали зъ одного стола на другій. Отже обжаловано двохъ за те, що бесѣду передали зъ одного стола на другій. Такъ бачите, якѣ маемо твердѣ и немилосердни суды. Я все повторяю: Коли въ Австріи ходить о малого злочинника, о малыхъ людій, то заразъ є и судъ. Але коли ходить о великихъ дурисвѣтбвъ (Gauner), тогдѣ не находимо способу; тогдѣ анѣ рушь на передъ. (*Президентъ* просить не понижати австрійского судбвництва.) Прошу дбати о те, щобы не давано волѣ тымъ дурисвѣтамъ, що вбдбирають народови політичнѣ права и занимають нинѣ одвѣчальне становиско політичне. Прошу дбати о те, щобы выступано противъ тыхъ людій. Маемо вже того досыть и будемо все повтарята народови: Не давайте ся ошукувати правительству, котре є въ злуцѣ зъ вашими ворогами!“

Повѣтове вѣче въ Старбмъ-мѣстѣ

вбдбуло ся 9-ого с. м. — почало ся въ полудне, а скбнчилось о годинѣ 4-бй.

На вѣче зббрало ся въ магістратскбй сали по-надъ 200 селянъ, 8 священникбвъ и кбльохъ людей зъ самббрскои свѣтскои интеліґенціи. Коли вже селяне були въ сали, впакували ся до нея гурмою жиды и станули збитою лавою при входѣ; черезъ се не могли тѣ въ селянъ, що опбзнили ся, перетиснутись до салѣ, отже мусѣли ставати при вбдчиненыхъ вбкнахъ, абы бодай зъ-вбдтамъ прислухуватись вѣчевымъ нарадамъ. Кромѣ жидбвъ явили ся на вѣчу и розсѣли ся на лавкахъ при стѣнѣ напротивъ президіяльнои трибуны ще й другого рода гостѣ — мѣсцевѣ урядовцѣ и кблькохъ сторонникбвъ славетнои господарки старо-мѣскои рады повѣтовои, знаючи, що верховодбвъ тои рады дождае критика вбдъ участникбвъ вѣча. Такимъ чиномъ селяне въ сали були немовь въ клѣщахъ тыхъ двохъ, але однымъ духомъ перенятыхъ гостей. Що пейсатѣ, и тамтѣ въ заднихъ мѣсць прийшли на вѣче не въ роли пасивныхъ прислухачбвъ, але загадували якусь авантуру — сего не трудно догадатись. Однакожь штучка не удала ся.

Нарады вѣча вбдкрывъ членъ комітету вѣчевого о. Иванъ Яворскій, парохъ зб Стрѣльбичь, короткою промовою и предложивъ на предсѣдателя вѣча о. декана Витошиньского зъ Болозовы, а на его заступника господаря Бассараба. Предсѣдатель покликавъ на секретаря п. Сенька Вѣтика и представивъ зборови правительственного комісаря въ особѣ самого старо-мѣского старосты п. Пуницкого.

Першій рефератъ на тематъ „Економічне положене руского народу“ державъ о. Мих. Зубрицкій зъ Мшанца. Пбдчасъ его реферату жидова почала перебивати своему страшному ворогови, котрого, якъ бы могли, утопили бы въ ложцѣ воды. Та о. референтъ такъ гарно и такими яркими красками змалювавъ жите-буте селянина въ домѣ и по-за домомъ, що жиды, помалу вслухавши ся, втихомирились и зъ видимымъ занятемъ выслухали тои промовы до кбнца. За те при дискусіи надъ симъ рефератомъ дали собѣ повну волю. Бо коли на естраду выступивъ п. Петро Новаковскій зъ Торокъ и ставъ говорити про трактоване хлопбвъ панами, вчинивъ ся правдивый ярмарокъ. П. староста метавъ ся лютый на бесѣдника, дорѣкаючи ему, що пбдбурюе одну верству суспбльну противъ другои; а коли вбдтакъ п. староста зробивъ допбръ бесѣдникови, по що вбнъ [зъ перемыского повѣту] прийшовъ сюда каламутити воду, коли тутъ є до бесѣдъ свои люде, — жидова пбдкесла шаленый вайкбтъ. Жидамъ вбдгукнули ся гостѣ зъ заднихъ лавокъ, а зъ-мѣжь сумѣшки рбзныхъ голосбвъ вызначувало ся грбмке „pereat Nowakowski“ пана аптикаря. [Несогбршій его басъ придавъ бы ся до оперы въ Гонолюлю!] Надармо предсѣдатель наклинувавъ до спокою. Староста хотѣвъ розвязати вѣче — та ще на хвильку передъ тымъ ухвалено перервати нарады на 10 мінутъ. Жидова, видячи, що нѣчого не вдѣе, зачала тратити гуморъ; частина ихъ навѣть выйшла зъ салѣ. Не треба й казати, якъ селяне були на жидову розъярени.

Зб знанемъ рѣчи бувъ обробленый и другій рефератъ — о. Ив. Яворского „Про рады громадскѣ“. И сей рефератъ дуже заинтересувавъ селянъ, а коли о. референтъ заговоривъ о паньскбмъ проектѣ „окружныхъ“ громадъ и вбйтбвъ, посыпали ся зъ-мѣжь збраныхъ гбркѣ дотепы.

Зъ третимъ рефератомъ „Про рады повѣтовѣ выступивъ старо-мѣскій мѣщанинъ п. Волосяньскій, але знайшовъ ся въ положеню майже безрадномъ зъ причины поступованя ц. к. старосты, котрый майже за кождый трохи рѣзчій и досадньйшій высказъ референта взывавъ бесѣдникбвъ до порядку и грозивъ розвязанемъ вѣча. Щобы не увбйти въ колізію зъ властію, п. Волосяньскій старавъ ся омынати дразливѣ мѣсця свого реферату. За те удало ся п. С. Вѣтикови въ его гарнбй промовѣ о практикахъ повѣтовыхъ доповѣсти то, чого не досказавъ референтъ.

Пбдъ конець нарадъ вѣче ухвалило выслати посламъ рады державнои: Романчукови телеґрафічно, а Леваковскому и Пернерсторферови письменно подяку за ихъ оборону конституційного права зборбвъ, а до посла Вахянина вѣче выстилізувало и выслало тану телеґрафічну депешу: „Вбдбуте на нинѣшнбмъ дни вѣче въ Старбмъ-мѣстѣ рѣшило супротивъ Вашои 7-ого Х-ого выголошеной бесѣды выразити однодушно протестъ, а Вамъ зъ того поводу передати телеґрафічно слова нечуваной погорды.“

Народъ розбйшовъ ся около 4 ои годины домбвъ, одушевленый и зъ тымъ пересвѣдченемъ, що его доля спочивае въ его власныхъ рукахъ. Длятого при надходячихъ выборахъ до рады повѣтовои постановили всѣ якъ одинъ мужь держатись разомъ и голосувати лишь на своихъ делеґатбвъ, прихильныхъ селяньскбй справѣ.

С. М.

Царска пара въ Франціи.

Четверъ, третій день царскои гостины, минувъ при гарядй погодѣ на звиджуваню музеѣвъ. Мало оно почати ся о год. 10.; але царска пара, утомлена попередными днями, прибула до Лювру ажь о год. 11. Година часу збйшла на огляданю нагромадженыхъ тамъ дѣлъ штукн. Царь розмавлявъ зъ артистами, що зббрали ся въ музею. Мѣжь иншими вбдзначивъ кблькома сердечными словами знакому собѣ вже въ Россіи стареньку 80-лѣтну малярку Рожу Бонерову, що звыклый свбй мужескій одягъ окрыла довгимъ плащемъ. Снѣдане спожила царска пара въ россійскбй амбасадѣ. Вбдтавъ въ товариствѣ Фора вбдъѣхали до Севру, щобы побачити славну фабрику порцеляны. Се була послѣдна хвиля царскои гостины въ Парижи. Непроглядна тьма народу зббрала ся на улицяхъ и майданахъ, куды мала переѣздити царска пара. Працальній оклики лунали ще голоснѣйше и сердечнѣйше, нѣжь коли-небудь попереду. Царь и царица безперерывно кланяли ся на оба боки. Передъ вбдъѣздомъ зъ Парижа подарувавъ царь 100.000 фр. на убогихъ.

Зъ Севру поѣхали до Версалю, колишньои резиденціи французскихъ королѣвъ. И сюды ще зъѣхали ся зъ Парижа тисячѣ народу. Зелѣзница и трамвай не були въ силѣ перевезти всѣхъ; тому вся дорога зъ Парижа до Версалю вкрыла ся возами, на котрыхъ спѣшили Французы, що ще не досыть надивили ся на любыхъ гостій. Вбдъ Севру до Версалю здвигъ народу утворивъ улицю. На замокъ въ Версалю пускано лише значнѣйшихъ людій, якъ депутованыхъ, сенаторбвъ и т. и. Були и такѣ, що приѣхали туды зъ куфрами, щобы вбдти таки просто удати ся за царемъ до Шальону. Коли царска пара заѣздила передъ замокъ, сполошили ся чийсь конѣ, що ждали безъ вбзника передъ замкомъ, и перегнали таки туй обббчь царскои кариты, але не потрутили ей. Показало ся, що то були конѣ міністра скарбу. Царска пара цѣкаво оглядала замокъ, де гостивъ колись Петро Вел. и Павло V. Опбсля переѣхали ся по парку. Вернувши, вышли въ президентомъ на бальконъ, що выходить на терасу. На терасѣ зббрало ся якихъ 15.000 народу. Середъ окликбвъ радости настала така глота, що при тбмъ збито кблька мраморныхъ вазъ. Зо змеркомъ освѣтлено замокъ, мѣсто и дерева, що улицями стоять при трехъ дорогахъ, ведучихъ до замку. Царска пара мала забавити въ Версалю до 11. годины; длятого приладжено для нихъ комнаты, де могли бы припочити и перебрати ся до дальшои дороги. Для царя приладжено комнаты Людвика XIV., а для царицѣ комнаты Маріи Антуанеты. О год. 7. поѣхавъ царь до касарнѣ републиканьскои ґвардіи. О год. 7½ дано обѣдъ. При столѣ сѣло около 100 гостій. Царска пара сидѣла при однбмъ столѣ разомъ зъ всѣма. На закбнчене дня вбдбувъ ся концертъ, на котрбмъ выступали: Кокеленъ, Сара Бернардбвна и и. На концертѣ було тбльо 60 особъ.

О год. 11¾ опустила царска пара Версаль. На двбрци высказавъ царь президентови свое признане для поведеня людности, що нѣгде не попсовано ладу анѣ на хвилю. Таке поведене приносить Парижанамъ честь; а принятe справдѣ зворушило царя. Царска пара попращала ся сердечно зъ президентомъ — зъ президентовою попращала ся царица въ Версалю — и всѣла до поѣзду. Вбдограно россійскій имнъ, а при звукахъ марсиліянки рушивъ поѣздъ въ дорогу. На дворець дбстало ся симъ разомъ богато людій; они працали гостій грбмкими окликами, а царь кланявъ ся ще зъ вбконъ ваґону. Незадовго по тбмъ вбдъѣхавъ таножь и президентъ до Шальону. Царскій поѣздъ задержавъ ся по дорозѣ на 4 годины; царска пара переночувала таки въ ваґонѣ.

Тымчасомъ зъ Парижа, хочь дощь лявъ мовь зъ цебра, переѣхало вже до 3 годины зъ пбвночи якихъ 50.000 людей до Шальону. Рано выпогодило ся и показало ся зновъ сонце. О год. 10¼ выстрѣли пушочнѣ дали знати, що на послѣдну стацію прибувъ президентъ Форъ. Вбдтакъ 101 выстрѣлбвъ повитало царскій поѣздъ. Вбдти всѣла царска пара зъ Форомъ до кариты и пустила ся на Шальонскѣ поля, де прибули на полудне. Козаки пбдвели три конѣ, зъ котрыхъ царь выбравъ собѣ одного и дер-

ко всѣвъ на него. Президентъ занявъ въ каритѣ мѣсце коло царицѣ, а напротивъ нихъ усѣла двôрска панна царицѣ. Такъ поѣхали царь въ товариствѣ ґенералôвъ, а за ними карита зъ царицею и президентомъ передъ войско. Черезъ кôлька мінутъ лунали оклики здвигу, що зôбравъ ся тутъ въ поважнôмъ числѣ якихъ 150.000. О год. 12¼ началъ ся переглядъ вôйска. Коли царь переѣздивъ по-при довгѝ лавы вôйска, грали музики на перемѣну то россійскій гимнъ то марсиліянку, а хоругвы хилили ся передъ обома зверхниками двохъ державъ. По переглядѣ царь зсѣвъ зъ коня и занявъ мѣсце на трибунѣ; праворучь усѣли президенты обохъ палатъ, лѣворучь Форъ, дальше цариця, а коло неи президентъ міністрôвъ Мелінъ. Начала ся дефілядa. По скôнченôй дефілядѣ вся кôннота, що брала участь въ ревіи, пустила ся въ ґальопѣ до атаку на царску трибуну, передъ котрою на кôлька метрôвъ остановила ся мовь врыта. По ревіи призвавъ царь міністра вôйны до себе на трибуну и высказавъ ему свое повне вдоволене зъ вôйска. Опôсля, коли вже опустили трибуну, царь ще разъ говоривъ зъ міністромъ и давъ ему свôй портретъ, оправленый въ діяманты; портретъ є до ношеня на шиѣ.

По переглядѣ вôйска вôдбуло ся снѣдане, на котре було прошеныхъ около 400 осôбъ. Пôдъ конець снѣданя промовивъ президентъ Форъ: „В. Вел. опустять насъ по гостинѣ, котра въ лѣтописи двохъ нашихъ краѣвъ оставить незатерту память. Якъ усмѣхъ щасливои ворожбы, остане ся въ звязи зъ сею гостиною згадка на любый побутъ Єи Вел. царицѣ. Въ Парижи витавъ Ваше Вел. весь нарôдъ, а въ Шербурґу и въ Шальонѣ тота частина єго, котра серцю Франціи є найдорожша, — се армія и маринарка. Тутъ повитала В. Вел. французска армія. Въ кождôмъ зъ частыхъ памятныхъ днѣвъ своеи славнои минувшости обмѣнюють французскѝ моряки и жовнѣрѣ зъ своими россійскими братьми доказы сердечности и бажаня щастя. Я прошу В. Вел. приняти нинѣ въ имени французскои арміи и маринарки урочисте упевнене непохитнои дружбы для Вашои сухопутнои и морскои силы. Пю на гараздъ россійскои арміи и маринарки и въ честь Вашихъ Величествъ царя и царицѣ!“ Царь, торкнувши ся зъ президентомъ чарками, вôдповѣвъ: „Прибувши до пристани въ Шербурґу, мавъ я нагоду любуватись французскою ескадрою. Нинѣ передъ вôдъѣздомъ зъ Вашого гарного краю мавъ я приємнôсть бачити такъ величаве видовище вôйскове, будучи на переглядѣ вôйска на єго звычайнôмъ поли вправъ. Франція може гордѣти своєю арміею, и Вы маєте, пане президенте, слушнôсть, кажучи, що тѝ два краѣ злученѝ непохитною дружбою. Такъ само мѣжъ нашими двома арміями є глубоке чувство побратимства. Пю въ честь Вашои сухопутнои и морскои силы и за здоровле президента та французскои републики!“

По снѣданю царска пара вôдъѣхала, а пращаючись, царь зъ президентомъ подали собѣ руку и сердечно обняли ся.

Figaro доносить, що царь заявивъ пôвурядово свою постанову, приѣхати зъ женою на весну до Парижа и забавити тамъ три недѣлѣ не якъ царь, а тôлько, щобы налюбувати ся Парижемъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Słowo polskie доносить, що розвязане рады державнои є бôльше нѣжь имовѣрне. Ґр. Бадені має вже мати въ рукахъ цѣсарске уповажнене на розвязане рады державнои въ разѣ, коли бы того вымагавъ станъ рѣчи.

Въ спорѣ о Морске Око мають просити папу, щобы принявъ урядъ третого розъємника въ розъємнôмъ судѣ.

Въ передвыборчôй вôдозвѣ Кошута, выданôй въ имени ліберальнои фракціи сторонництва независимости, жадає ся: повнои независимости Угорщины у всѣхъ справахъ *безъ нѣякого вплыву иншои державы*; межи Угорщиною а австрійскими краями не має бути *нѣякои иншои звязи*, якъ тôлько особа пануючого; окрема армія, окреме міністерство справъ заграничныхъ и усунене спôльности фінансôвъ выходить зъ того само собою. Также зъ економичнои стороны має Угорщина бути цѣлкомъ самостôйна зъ власными границями мытовыми и зъ власнымъ банкомъ. Дальше жадає ся розширеня выборчого права ажъ до загального права голосованя для всѣхъ, що умѣють по угорски читати и писати; справедливого подѣлу выборчихъ округôвъ, реформы податковои системы, а поки-що ухиленя всякого пôдвысшеня податкôвъ и передовсѣмъ пôдвысшеня квоты; вкôнци реформы палаты маґнатôвъ. Що до справедливои полагоды справы народностій упевнює вôдозва, що сторонництво завсѣгды мало сю точку въ своѣй проґрамѣ, тôлько при тôмъ має бути збережена єднôсть угорскои державы.

Италія погодила ся зъ Франціею въ справѣ тунетаньскôй. Зъ нагоды того италійско-тунетаньского договору появила ся въ дневнику Hamburger Nachrichten статья, добачуюча въ договорѣ початокъ кôнця тридержавного союза. На те италійска Tribuna розбираючи становиско Италіи *посередъ великихъ державъ*, каже, що Италія за тридержавнымъ союзомъ не уронить нѣ слезинки. Союзнѝ цѣсарства такъ не зважали на интересы Италіи, що она теперь бѣднѣйша и бôльше опущена, нѣжь коли бы була вела якъ найпагубнѣйшу політику. Зъ приступленемъ до тридержавного союза начала ся для Италіи страшна політична, фінансова, економична вôйна. Союзники не мали на бѣду Италіи нѣколи найменшои зваги. Въ тунетаньскôй справѣ навѣть просто єи покинули. Тому вôльно запытати, чому має Италія залежати на тридержавнôмъ союзѣ. Италійцямъ справдѣ вже того за богато, щобы бути громоводомъ для нѣмецкихъ и австрійскихъ интересôвъ. Они пытають самѝ себе: до чого той союзъ? А пытане те насуває ся тымъ бôльше, що союзъ Франціи зъ Россією готовъ знѣвечити основы тридержавного союза.

НОВИНКИ

— **Зъ завтрѣшнымъ днемъ розпочинаємо высылку нашои часописи на IV. кварталъ,** длятого повтаряємо нашу просьбу о скоре надсыланє передплаты за сей кварталъ якъ также залеглостей за минувшѝ кварталы. — При сѣй нагодѣ зазначуємо на опаскахъ нинѣшнои высылки, якъ представляють ся рахунки нашихъ Вп. Передплатникôвъ зъ днемъ 12 жовтня с. р.

— **Торжества ювілейнѝ въ архикатедральнôй церквѣ св. Юрія** досягають кульмінаційнои точки и довершають ся зъ величавостію, властивою нашому обрядови, та пôсля уложенои проґрамы. Вчера зачали ся тридневнѝ богослуженя архієрейскѝ, якѝ по черзѣ вôдправлять архієпископы Исаковичъ, Моравскій и Є. Ем. кардиналъ. Церковь св. Юрія и палата архієпископска прибранѝ въ хоругви и умаєнѝ зеленью, а бальконъ палаты, зъ котрого выголошують ся проповѣди, пристроєный багранными декораціями та инсиґніями кардинальскими. На вчерашне торжество наспѣли процесіи зъ сѣмохъ сѣлъ пôдъ проводомъ священникôвъ при великôмъ здвизѣ народу. Вôдъ 6-тои год. рано вôдправляно службы Божѝ якъ внутрь такъ и внѣ архикатедральнои церкви. Вôдтакъ наступило торжественне посвячене церкви Є. Ем. кардиналомъ. О год. 10-тôй архієпископъ Исаковичъ вôдправивъ службу Божу и выголосивъ проповѣдь. [Проповѣдь була польска, хочь арх. Исаковичъ знає дуже добре по руски и неразъ вже выголошувавъ рускѝ проповѣди.] Зъ балькона архієпископскои палаты проповѣдували Василіяне оо.: игуменъ Шептицкій и Скоробогатый. По полудни по вечѣрни зъ проповѣдію двигнувъ процесіональный походъ зъ церкви св. Юрія до церкви Волоскои. Походъ розвинувъ ся величаво: попередъ поступали процесіи львôвскихъ церквей и зъ селъ, а вôдтакъ духовеньство зъ крилошанами капітулы, двома мітратами и Є. Ем. кардиналомъ. Въ походѣ бравъ участь великій здвигъ народу, такъ що деколи треба було на хвилю здержувати походъ, щобы оминути глоту. Прегарна погода, а также и святочный день причинили ся до збôльшеня величавости процесіонального походу, хочь зъ другои стороны можна було надѣяти ся, що латиньскѝ костелы будуть торжественно пристроєнѝ — а того на жаль не можна було замѣтити.

— **Про торжества ювілейнѝ въ Станиславовѣ** пишуть намъ зъ вôдтамъ: По вечѣрни въ дняхъ 6, 7 и 8-ого жовтня вôдбули ся процесіональнѝ походы зъ катедры пôдъ проводомъ еп. Куиловского и капітулы до тутешныхъ костелôвъ: латиньского, вôрменьского и єзуитского. По походахъ проповѣдувавъ за кождымъ разомъ о. Хомишинъ. — Другого дня торжествъ прийшли процесіи зъ Креховичь и Опришовець. Найперше була спѣвана служба Божа пôсля вôрменьского обряду, вôдправлена парохомъ Ромашканомъ; опôсля латиньска спѣвана служба Божа, вôдправлена катихитомъ Домбровскимъ въ сослуженю двохъ діяконôвъ. На хорахъ спѣвало тов. им. Монюшка. Проповѣдь по польски мавъ катихитъ Скарбовскій на тематъ єдинои церкви Христовои, при чôмъ давъ короткій поглядъ на исторію рускои церкви. Третого дня наспѣли процесіи зъ Пацикова, Загвôздя и Волчинця, а также прибули рускѝ священики зъ многихъ нашихъ сѣлъ. Архієрей зъ капітулою и асистою мавъ литургію; о. д-ръ Литвиновичъ проповѣдувавъ на тематъ однои церкви Христовои, але не наводивъ нѣякихъ подѣй зъ исторіи рускои церкви. По службѣ Божôй вôдбувъ ся обхôдъ довкола церкви. — Для молодежи шкôльнои обохъ обрядôвъ всѣхъ шкôлъ тримали катихиты екс горты; кождого зъ трехъ днѣвъ въ инншихъ школахъ а тогдѣ вже й ученики були вôльнѝ вôдъ науки. Третого дня ювілейного були всѣ дѣвчата (Русинки и Польки) зъ трохъ шкôлъ и семинаріи въ церквѣ на службѣ Божôй, котру правивъ лат. катихитъ Круковскій, а хоръ учениць Русинокъ пôдъ управою кат. о. Абрисовского спѣвавъ на хорахъ. — Торжества ювілейнѝ вôдбули ся при великôй участи (хочь було се въ буднѝ днѣ) селянъ, — а демонстрація на зборахъ общ. им. Качковского — якъ показує ся — хибила своеи цѣли, бо була задумана лишь кôлькома отчайдухами. Катедральна церковь була пристроєна хоругвами, *а на найвысшôмъ мѣсци була примѣщена* руска хоругвь.

— **Однодневый списъ мужеского населеня у Львовѣ** вôдбуде ся пôсля ухвалы мѣскои рады при помочи индівідуальныхъ картъ. За пôдставу спису принято день 15 жовтня. Комісаріяты зачинають теперь доручувати тѝ карты властителямъ домôвъ. Властитель дому зажадає тыхъ картъ стôлько, скôлько въ єго реальности находить ся осôбъ мужеского пола и роздѣлить ихъ интересованымъ. Кождый мужчина выповнить карту власноручно, а за дѣтей або калѣкъ выповнять родичѣ або опѣкуны. Рубрики належить выповняти старанно, а позаякъ той списъ має служити и до выборчихъ цѣлей, то належить зъ всякою точностію означити мешкане, прозвиско и имя. Впрочôмъ инструкція помѣщена на картѣ подає всѣ обясненя. Хто не вмѣє писати може зголосити ся до комісаріяту, де єму выповнять карту. Властителѣ реальностей зберуть вôдтакъ тѝ карты, зложать ихъ въ свою карту, котра буде творити рôдъ окладинки. На тôй картѣ на четвертôй сторонѣ мѣстять ся пытаня, котрѝ мають на цѣли обчислене загального числа цівільного населеня мѣста Львова. Зôбранѝ карты належить заразъ — а въ кождôмъ разѣ найдальше до 26 жовтня зложити въ комісаріятѣ дѣльницѣ. Хто сумнѣвавъ бы ся въ чôмсь, то може поинформувати ся въ канцеляріи комісаріятôвъ дѣльниць. Карты мають выставляти ся для всѣхъ осôбъ мужеского пола, тожь навѣть и для немовлятъ уродженыхъ передъ днемъ 15 жовтня с. р. За мужчинъ хвилево неприсутныхъ выповнить карту родина або господарь дому. Коли бы всѣхъ рубрикъ не можь було выповнити, то треба подати хочь прозвиско и имя. Прозвиско треба вписувати въ першу рубрику, а имя въ другу, бо се важне зъ огляду на потребу поазбучного укладу спису выборцѣвъ. Русины повиннѝ выповнювати тѝ карты не инакше лише по руски.

— **Въ справѣ будовы „Народного Дому“ въ Стрыю** розôслали тамошнѝ патріоты таку [гектографовану] вôдозву: „Вп. Добродѣю! Теперѣшный часъ вымагає вôдъ Русинôвъ передовсѣмъ запопадливои працѣ на поли економичнôмъ. Заедбане того поля пôмстило ся на насъ дуже некористными наслѣдками въ нашôмъ розвою народнôмъ и метить ся дальше на кождôмъ кроцѣ. Другѝ народы, випередивши насъ на тôмъ поли, змогли черезъ тое пôднестись по-надъ насъ культурно и вытворити у себе силу, котра допомогла имъ до осягненя пануючого становища на *поли* суспôльнôмъ и політичнôмъ. Длятого обовязкомъ кождого Русина єсть нинѣ — всѣми силами стремѣти до поновленя нашои недостаточнои дѣли въ тôмъ напрямѣ працѣ. Наша Стрыйщина вступила также що ино дуже недавно на поле економичного труду, завязавши передъ двома роками товариство „Каса задаткова въ Стрыю“. Однакъ товариство тое не выстатчає, ще для потребъ нинѣшнои хвилѣ въ нашôмъ повѣтѣ. Оно обмежене лишь на одинъ интересъ кредитовый, котрый далеко ще не вычерпує задачь нашихъ на поли економичнôмъ. Въ мѣстѣ нашôмъ показуєсь вôдъ довго пекуча потреба власнои хаты, де бы могли мати приютъ нашѝ товариства народнѝ; въ повѣтѣ нашôмъ даєсь вôдчувати бракъ своеи рускои институціи, котра бы посередничила нашому селяньству въ закупнѣ землѣ и спиняла перехôдъ єи въ чужѝ руки. Щобы зарадити однôй и другôй потребѣ, порѣшивъ тѣснѣйшій кружокъ Русинôвъ приступити до заснованя економичного товариства „Народный Дôмъ“ въ Стрыю, котре має служити повысшимъ цѣлямъ въ нашôмъ повѣтѣ. До обговореня и порѣшеня справы заснованя того товариства маємо честь просити Васъ Вп. Добродѣю на день 15 н. ст. жовтня с. р. на нараду, котра вôдбуде ся о год. 5 попол. въ комнатахъ „Руского Касина“. Велика важнôсть справы и знаный Вашъ патріотизмъ и щира дѣяльнôсть въ справахъ народныхъ дають намъ повну поруку, що и ся справа зверне Вашу увагу и длятого позволяємъ собѣ мати повну надѣю, що зволите на повысшу нараду ласкаво прибути и дѣло тое Вашою зрѣлою радою и участію пôдперти. — Зъ высокимъ поважанємъ *Юл. Федусевичъ. Д-ръ Евг. Олесницкій. Левъ Горалевичъ. Ив. Вахнянинъ.*

— **П. Давидъ Абрагамовичъ въ Яворовѣ.** Зъ Яворôвщины пишуть намъ: Дня 28 вересня с. р. мали мы въ Яворовѣ рѣдке свято. Нашъ дорогій посолъ Абрагамовичъ, котрого мы не бачили цѣлыхъ шѣсть лѣтъ, явивъ ся згаданого дня въ сали рады повѣтовои, щобы здати справу зъ своеи посольскои дѣяльности передъ выборцями повѣту яворôвского. По выборѣ ґр. Шептицкого на предсѣдателя забравъ слово п. Абрагамовичъ и бôльше якъ двѣ годины вычисливъ ліричнымъ тономъ свои заслуги для добра народу, котрый вôнъ надъ усе любить и лишь для него жие и трудить ся. „Вы думаєте, — говоривъ вôнъ до зôбраныхъ, — що мы послы лишь діеты беремо а нѣчо не робимо? О нѣ, любенькѝ! мы трудимо ся въ потѣ чола, неравъ ночами сидимо, а все, що робимо, то не для себе, а для васъ, господарѣ. Я передовсѣмъ о то старавъ *ся*, щобы вамъ селянамъ улекшати тягары, якѝ вы поносите, щобы вамъ дали опустъ въ податкахъ“ и т. п. По справозданю наступили интерпеляціи. Мѣжь ними замѣтнѣйшою була интерпеляція одного селянина зъ Яжова нового. „Вы пане послъ — говоривъ вôнъ — обѣцяли тому шѣсть лѣтъ, то будете приѣздити до насъ по два разы до року а що-найменше разъ и здавати справу, а тымчасомъ вы не показали ся черезъ шѣсть лѣтъ анѣ разу, ажь доперва нинѣ, длятого, що зближають ся новѝ выборы и вы хочете, щобы мы васъ знову выбрали“. Вôдтакъ той селянинъ говоривъ о податку, доказуючи, що нѣякого опусту не було, а противно, податки що-разъ то бôльшѝ. Вкôнци зôйшовъ на школу *и выводивъ*, що теперь въ школѣ лишь на то уважають, щобы дѣты вмѣли по польски а за руске зовсѣмъ не дбають черезъ те, давнѣйше, якъ учили дяки, дѣте вмѣли бôльше а *выдатки були далеко меншѝ.* — На сю интерпеляцію вôдповѣдь: „То, що вы господарю теперь сказали о школахъ, то такъ, якъ бы-сте менѣ зъ-пôдъ серця выймили. Я также противный теперѣшнымъ школамъ и учителямъ. Тѝ учителѣ лише вбирають *ся якъ паны* въ красиѝ капелюхи, въ рукавички, и хотѣли бы за панôвъ уходити, а вчити дѣтей имъ не хоче ся. Давнѣйше, якъ учили дяки, дитина вмѣла Апостола прочитати; то було що иншого. Отже я бувъ бы за тымъ, щобы було двѣ семинаріи учительскѝ, высша и низша. Зъ высшои выходили бы учителѣ для мѣстъ и мѣсточокъ, а зъ низшои для сѣлъ. Бо по селахъ мои любенькѝ, не треба великои науки. Якъ хлопъ трохи бôльше вмѣє, то заразъ читає ґазеты, ѣздить на вѣча, *господарство занедбує*; а намъ якъ-разъ о то йде, щобы хлопъ пильнувавъ господарства, щобы добробытъ по селахъ пôдносивъ ся“. — На тѝ слова пана посла хотѣвъ сейчасъ вôдповѣсти мѣсцевый учитель п. Б. Нижанковскій, але ґр. Шептицкій не припустивъ єго до голосу, боячись, що той мôгъ бы загорячити ся; тôлько самъ предсѣдатель вôдповѣвъ п. Абрагамовичеви кôлькома словами и замкнувъ комедію, взываючи зôбраныхъ, щобы пôднесли руки на знакъ, що дають послови вотумъ довѣря. Однакъ выборцѣ вôдмовили на сей разъ послуху п. ґрафови и тримаючи руки при собѣ зачали розходити ся. Бѣда, пане после! не хотять воробцѣ ловити ся на полову!...

— **Торжество отвореня 1896/97-ого наукового року въ політехнічнôй школѣ у Львовѣ** вôдбуде ся 15-ого с. м. О год. 10 рано вôдправить ся богослужене въ костелѣ св. Маріи-Магдалины, а о год. 11-ôй въ авли політехнічнôй напередъ уступаючій ректоръ здасть справу за рôкъ 1895/96-ый, а опôсля промовить новый ректоръ д-ръ Мечиславъ Лазарскій.

— **Новый урядъ почтовый** заводить ся зъ днемъ 16 с. м. въ Сороцку повѣту скалатского зъ звычайнымъ кругомъ дѣланя. До сего уряду почтового будуть належати: урядъ громадскій и обшаръ двôрскій Сороцко, обшаръ двôрскій Магдалѣвка и урядъ громадскій Козôвка.

— **Зъ Калуша пишуть намъ:** Якось передъ пару тыжднями — якъ се було и занотовано въ „Дѣлѣ“ ц. к. староста калускій побивъ начальника громады зъ Неговаць; але то бодай дѣяло ся въ бюрѣ староства и лише трехъ людей було при тôмъ. Але нинѣ [11 жовтня] ц. к. староста напавъ Ивана Кушлика зъ Калуша и масакрувавъ єго середъ мѣста на очехъ сотокъ людей, що якъ разъ шли до церкви. Таке поведене ц. к. старосты дуже прикро вразило публику и навѣть обурило. Зачуваємо, що покривдженый вносить жалобу до суду. — *Свѣдокъ.*

— **Звычайнымъ професоромъ загальнои исторіи въ львôвскôмъ университетѣ** именованый д-ръ Брониславъ Дембиньскій, дотеперѣшный надзвычайный професоръ того предмету.

— **Дрôбнѝ вѣсти.** Дня 20 н. ст. сего мѣсяця вôдбуде ся въ Гвôздци вѣнчане укôнчившого богословіе п. Николая Сального, зъ панною Маріею Майковскою, дочкою мѣсцевого пароха о. Г. Майковского. — Дня 25 с. м. вôдбуде ся вѣнчане п. Володимира Стернюка окôнченого богослова зъ п-ою Євгенею Коновалецъ въ Малеховѣ пôдъ Львовомъ въ домѣ о. Володимира Коновальця о 3 годинѣ пополудни. — Маршалокъ ґр. Стан. Бадені вернувъ зъ Вѣдня до Львова. — Въ Тарновѣ згорѣли недавно вôйсковѝ маґазины до тла. —

Вѣсти зъ Еп. перемыскои.

Презенты дôстали оо.: Дан. Михайлôвъ на Вапôвцѣ, дек. перемыско-городского; Вас. Залескій на Журавицю, дек. перемыско-загородского. — Кан. институованый о. Мих. Шведзицкій на Поздячь, дек. перемыско-загородского. — Завѣдательства одержали оо.: Ник. Осѣдачъ въ Дрогомышли, дек. яворôвского, Вол. Дуркотъ въ Дашовôй, дек. ясліского, Ал. Коцюба въ Райтаревичахъ, дек. мостиского. — Увôльненѝ вôдъ испыту конкурсового оо.: Андр. Чарнецкій зъ Насмичь, Ем. Заремба зъ Вôльокъ мазовецкихъ, Викт. Решетиловичъ зъ Мокрошина, Ант. Мокрицкій зъ Цѣвкова, Іос. Гамерскій зъ Полоннои, Теоф. Грушкевичъ зъ Малнова, Ем. Гриневецкій зô Щирця и Тад. Скородиньскій зô Скопова — Намѣстництво призволило на дотацію для сотрудника въ Ваневѣ на одинъ рôкъ. — Цертифікаты на I шій рôкъ богословя у Львовѣ дôстали: Ант. Волощакъ, Дан. Бздиръ, Ст. Козбуръ и Мих. Юзьвакъ. — До колеґіи св. Атанасія въ Римѣ принятый Вол. Грабъ. — О. Юл. Кульматицкій парохъ въ Горохôвцяхъ одержавъ признане и похвалу за ревне удѣлюване науки религіи въ тамошнôй школѣ народнôй.

Телеґрамы „Дѣла“

Берлинъ 12 жовтня. Nordd. Allg. Ztg. пише: Царь мôгъ у Вѣдни и Вроцлавѣ переконати ся, що цѣсарѣ австрійскій и нѣмецкій суть найгорячѣйшими оборонцями мира. Такъ само мôгъ переконати ся, що и вôдъ Англіи не грозить жадне небезпеченьство зарôвно якъ и вôдъ Франціи. Въ Нѣмеччинѣ суть певнѝ, що порозумѣне Россіи и Франціи не має цѣли военнои, тôлько противно хоче убезпечити миръ. А що знову Нѣмеччина не має зъ Россією нѣякихъ суперечныхъ интересôвъ, то Нѣмеччина може спокôйно споглядати на свѣтлѝ урочистости въ Шербурґу, Парижи и въ Шальонѣ.

Цареградъ 12 жовтня. Убито бувшого патріярха Измірліяна.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. I. Ив. въ Ма. Одержали. — **Вп. д-ръ В. До. въ Бо.** До кôнця 3 кварт. — **Вп. Ю. Га. въ Жу.** Одержали и вписали на 1897 рôкъ 11 зр.

Господарство промыслъ и торговля.

— Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ" числило зъ кôнцемъ вересня 1896 членôвъ 392 зъ 427 деклароваными удѣлами на суму 21.350 кор. — Позичокъ удѣлено 353 въ сумѣ 115.425 кор. 2 сот. — Вкладокъ до обороту позôстае 172 на суму 99.282 кор. 19 сот. — Оборотъ касовый выносивъ 508.125 кор. 76 сот. Рахунокъ розходу и приходу по день 30 вересня 1896:

Приходъ:

На фондъ резервовый	798	кор.	—	сот.
„ удѣлы	15·494	„	82	„
„ вкладки до обороту	120.596	„	81	„
„ рахунокъ бѣжучій	39.215	„	62	„
„ позички на скрипты (зворотъ)	18.874	„	68	„
„ позички на вексlѣ (зворотъ)	4.136	„	—	„
„ побранѣ вôдсотки	6.167	„	25	„
„ кошты адміністраційнѣ	496	„	10	„
Зъ щадницѣ почтовои	48.283	„	60	„
Разомъ	254.062	кор.	88	сот.

Розходъ:

На фондъ резервовый	12	кор.	—	сот.
„ удѣлы	560	„	—	„
„ вкладки до обороту (зворотъ)	21.314	„	62	„
„ позички на скрипты	101.545	„	02	„
„ „ „ вексlѣ	13.880	„	—	„
„ кошты адміністраційнѣ	1.039	„	27	„
„ проценты	1.794	„	43	„
„ кошты заснованя	200	„	30	„
„ рахунокъ бѣжучій	60.233	„	26	„
До щадницѣ почтовои	52.824	„	86	„
Готôвка въ касѣ	659	„	12	„
Разомъ	254.072	кор.	88	сот.

Зъ позичокъ припало до заплаты по конець вересня 384 ратъ въ сумѣ 23.437 кор. 70 сот., зъ котрыхъ заплачено 366 ратъ въ сумѣ 22.390 кор. 34 сот. [и 620 кор. 34 сот. напередъ зъ ратъ пôзнѣйшихъ], а залягае у 16 довжникôвъ 18 ратъ въ сумѣ 1047 кор. 36 сот. [зъ котрыхъ часть сплачено вже въ жовтни с. р.]

Пригадуемо, що вкладки процентують ся на 5% и припоручаемо наше товариство особливо до льокація фондôвъ церковныхъ и братскихъ, звертаючи найбôльшу увагу на певну ґарантію при удѣлюваню позички. Позички удѣляють ся выключно членамъ обезпеченымъ въ „Днѣстрѣ", если суть табулярными властителями необдовженыхъ реальностій вôдповѣдной вартости, за порукою такихъ самыхъ двохъ членôвъ, до высоты 250 зр. або за гіпотечнымъ обезпеченемъ въ першôй половинѣ вартости реальности до высоты 1000 зр.

НАДÔСЛАНЕ.

Мед. Д-ръ

Володимиръ Мендльовскій

бувшій лѣкарь шпиталя и елевъ полож. ґінекольоґічнои клініки въ Краковѣ

осѣвъ въ Глинянахъ

290 дôмъ д-ра Дольницкого. 5-6

Д-ръ Иванъ Мохъ

б. лѣкарь головного шпиталю у Вѣдни и лѣкарь окружный

перенѣсъ ся зъ Ганачева до **Глинянъ** (дôмъ п. Депы).

310 2-6

Зміна льокалю

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „Коперникомъ"

перенесеный до нового льокалю при пл. Галицкôй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвикеры, льорнеты, барометры, термометры. — **Направы найскорше и найдешевше.** — Устроене електричныхъ дзвôнкôвъ. — Засылка въ провінцію в дворотно.

Адреса: **Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.**

4785

— Друкарня Наукового Товариства имени Шевченка пошукуе ученика до практики въ укôнченою II клясою гімназ. або реальною.

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши вôдъ дня 12 лютого 1889 выдае

АСИҐНАТЫ КАСОВИ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ

4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячѣ ся въ обѣгу 5% асигнаты касовѣ зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ будуть **опроцентованѣ по 4½% вôдъ 15 мая 1889.** 2218

Передрукъ не буде плаченый. **Дирекція.**

Ученикъ VI. кл. ґімн. пошукуе лекціи на село. Ласкавѣ зголошеня: Львôвъ poste restante **Б. К.**

Апараты фотоґрафічнѣ паперъ д-ра Курца, найлѣпшѣ хемікаліи — поручае дешевше якъ всюды ново отвореный складъ: **Едмундъ Бродковскій, Львôвъ ул. Лычакôвска 52.** (Импресса.) 311 1—0

Молитвеник для дітий

видаций коштом руского тов. педаґоґічного.

В полотняній оправі з золоченим хрестом **20 кр.**

Продае ся в книгарни Науков. тов. ім. Шевченка, Львів ул. Академічна ч. 8.

УЧИТЕЛЬ орґанъ руского товариства педаґоґічного двотыждневникъ педаґоґічно-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 2., Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр. на пôвъ року 160 кр. на четвертъ року 1 зр.

Правдивѣ всхôднѣ, европейскѣ, анґлійскѣ и брюксельскѣ

ДИВАНЫ

для сальонôвъ, комнатъ, церковь, престолôвъ и на стѣну

въ величезнôмъ выборѣ по чудуючо низькихъ цѣнахъ.

Условя сплаты пôсля умовы.

Многими илюстраціями прикрашенѣ цѣнники даромъ.

Портієры до дверей и вôконъ за пару 1·25, 1·50 злр. и т. д.
Фіранки коронковѣ по 1·25, 1·60 зр. и т. д.
Хôдники метръ по 20, 25, 30 кр. и высше.
Дуже великій запасъ капъ на лôжка, столы, ковдеръ, **дергъ** для коней, коцы до подорожи и на сани.

Осôбнѣ вôддѣлы рештокъ хôдникôвъ и матеріи на меблѣ — надто ушкодженыхъ изъ моды выйшовшихъ диванôвъ. Спеціяльнѣ вôддѣлы для футряныхъ товарôвъ, якъ зарукавки, шапки и футрянѣ ковнѣры, дамска конфекція, дѣточа и для хлопцѣвъ, блюзки шовковѣ, вовнянѣ, костюмы шляфроки и неґліжъ, гальки, фартушки, корсеты, капелюхи дамскѣ и дѣточѣ, стяжки, коронки, вахлярѣ, правдивѣ россійскѣ кальошѣ, біле Єґера для дамъ, панôвъ и дѣтей, вовнянѣ хустки, Гімаляя и волѣчковѣ, рукавички вовнянѣ и шкôрковѣ, якъ такожъ дуньскѣ, шведскѣ и анґлійскѣ, панчошковѣ выробы, блаватнѣ товары, бѣле для дамъ, дѣтей и немовлятъ.

Всѣ згаданѣ товары є уначненѣ въ нашôмъ богато илюстрованôмъ цѣннику.

Просимо П. Т. читателѣвъ, щобы насъ ласкаво лично вôдвѣдали або схотѣли звернути ся письменно до заряду ФІЛІИ

Маґазину „Au Louvre"

Львôвъ, Сикстуска 6.

або въ головнôмъ складѣ площа Капітульна 3. 4895 7—0

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1 мая 1896 року після годинника середно-европейского.

Поїзди відходять зі Львова							до / з	Поїзди приходять до Львова						
поспішні			особові					поспішні			особові			
							Берліна	5·10	1·30	—	8·55	6·55	9·30	—
8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—	Кракова (Вроцлава і Відня)	5·10	1·30	8·45	8·55	6·55	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	6·45	—	Варшави	5·10	—	—	8·55	—	9·30	—
8·40	—	11·00	4·40	—	*6·45	—	Мушини-Криниці через Тарнів*) (тілько від 25 червня до 15 вересня)†) (тілько від 1 червня до 30 вересня)	*5·10	—	—	†8·55	6·55	—	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Мушини-Криниці через Ряшів	5·10	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	6·45	—	Мушини-Криниці ч. Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	11·00	—	—	—	—	Хабівки через Тарнів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	11·00	—	9·55	—	—	Хабівки через Ряшів	5·10	1·30	—	—	—	—	—
—	—	—	—	9·55	6 45	—	Хабівки через Перемишль	—	1·30	—	8 55	—	—	—
8 40	—	11·00	4·40	—	—	—	Мшани долішної через Тарнів Розвадова і Надберезя через Дембицю	—	—	—	—	6·55	—	—
—	2·50	—	4·40	—	—	—	Рави рускої через Ярослав	—	1·30	8·45	—	—	9·30	—
—	—	—	4·40	9·55	6·45	—	Кросна, Івонича, Риманова, Сянока через Перемишль	—	1·30	8·45	8 55	—	9·30	—
—	—	—	4·40	—	6·45	—	Мезе-Лаборча і Пешту через Перемишль	—	—	8·45	8·55	—	9·30	—
—	—	—	5·22	—	7·22	—	Лавочного, Пешту, Міскольча Мукача	—	—	—	8·00	—	—	12·10
—	—	—	—	9·35	—	—	Гребенова (тілько від 10 липня до 31 серпня включно)	—	—	—	1·51	—	—	—
—	—	—	5·22	9·35	*3·05	7.22	Сколього і Стрия*) (зі Сколього тілько від 1 мая до 30 вересня включно)	—	—	—	8·00	1·51	*10·10	12·10
—	—	—	—	9·35	7·22	—	Станіславова через Стрий	—	—	—	8·00	1·51	—	12·10
—	—	—	5·22	—	—	—	Хирова через Стрий	—	—	—	8·00	1·51	10·10	—
6·10	—	—	—	—	—	—	Сучави, Гусятина, Кересмезе, Слободи рунґ., Бергомету, Чудина, Радовець, Кимполюнґа, Букарешту і Ясс	—	—	9·55	—	—	—	—
—	—	—	—	10·25	—	—	Сучави, Чорткова, Кересмезе, Калуша, Сопова, Букарешту і Ясс	—	—	—	—	2·01	—	—
—	—	—	—	2·45	—	—	Сучави, Радовець. Бергомету і Чудина (кождого понеділка), Печеніжина	—	—	—	—	—	6·19	—
—	—	—	—	—	—	10·15	Сучави, Гусятина, Калуша, Новоселиці, Чудина (що понеділка), Радовець, Кімполюнґа, Ясс, і Букарешту	—	—	—	7·28	—	—	—
—	—	—	9·15	—	7·05	—	Сокаля і Ярослава через Раву руску	—	—	—	8·15	—	5·45	—
—	—	—	9·15	—	—	—	Белзця	—	—	—	—	—	5·45	—
6·14	2·25	—	9·48	—	—	11·12	Підволочиск і Бродів (на дворець Львів-Підзамче)	—	2·18	9·50	7·42	4·45	—	—
6·00	2·11	—	9·30	—	—	10.45	Підволочиск і Бродів (на головний дворець)	—	2·34	10·05	8·05	5·10	—	—
—	—	—	—	1·20	—	—	Брухович (тілько від 1 мая до 25 червня і від 15 серпня до 6 вересня включно)	—	—	—	—	2·56	8·03	—
—	—	—	—	3·20	—	—	Брухович (тілько від 26 червня до 14 серпня включно)	—	—	—	—	—	8·26	—
—	—	—	9·45	3·00	8·55	—	Янова*) (через цілий рік), †) (тілько від 16 червня до 31 серпня включно)	—	—	—	*7·50	†5 28	†8·54	—
—	—	—	*9·45	†1·05	§ 3·00	*6·25	Янова (тілько від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цвітня включно)	—	—	—	—	1·10	7·48	—
—	—	—	—	3·29	—	—	Зимної Води від 1 мая до 6 вересня в неділі і сьвята	—	—	—	—	—	—	—

Увага. Години печатанї грубими черенками означають пору нічну від 6 год. вечером до год. 5-ой 59 мін. рано. В бюрі інформаційним ц. к. зелїзниць державних у Львові ул. Третого мая ч. 3 готель Имперіяль продаж білетів стрефових, окружних і довільно зіставлюваних зшиток до їзди, як також тарифи і розкладів їзди в виді кишеневім. Информациї в справах тарифових і перевозових. Часъ середно-европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут. Година 12 часу середно европейского = 12 годині 36 мінут після годинника львівского.

6

Ванны довгѣ по зр. 15·— и 16·— насѣдовѣ по зр. 6·— и 7·50. — Кльозеты покоєвѣ по зр. 8·50, 17·— и 30·—

поручае Петро Хшонстовскій, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры).

Ново отворена

РОБÔТНЯ ПОВОЗÔВЪ

разомъ и лякирня повозôвъ та робôтъ будôвляныхъ поручае ся ласкавôй памяти Впов. Интересентôвъ. Приймае всякѣ роботы, що входять въ ей обсягъ.

ЮСИФЪ ПУКАСЪ 202

Робôтня повозôвъ и лякирня. Львôвъ, ул. Коперника 11.

Вже выйшла

перша велика народописна

КАРТА

украиньско-руского народу.

Зладжена

д-ромъ Григоріемъ Величкомъ

а выконана въ робôтни Андрея Андрейчина літоґрафа у Львовѣ, коштомъ и заходомъ Товариства „Просвѣта" у Львовѣ.

Замовляти можна въ Товариствѣ „Просвѣта" у Львовѣ (ринокъ ч. 10, I. поверхъ).

Цѣна книгарска карты: 3·50 зр. а для членôвъ Товариства „Просвѣта" и для передплатникôвъ „Зорѣ": 2·50 зр. за примѣрникъ.

Замовляючѣ зволять долучити 50 кр. на кошты пересылки.

Карта выконана въ 19-ти краскахъ и наклеєна на полотно. 9—12

КАВУ

въ 5-кільовыхъ мѣшочкахъ франко по 9 зр. 20 кр.; 10 зр. 20 кр. 10 зр. 70 кр. и 11 зр. 20 кр.

ВИНО

въ 5-кільовыхъ барилочкахъ франко по 3 зр.; 3 зр. 30 кр.; 3 зр. 70 кр.; 4 зр. 10 кр.; 4 зр. 50 кр.; 4 зр. 90 кр. (Дорожшѣ вина фляшками)

высылае

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ и Філіи. 92 33—0

Въ р. 1895/6 дало Товариство 927 зр. 40 кр. для вдôвъ и сирôтъ по священикахъ всѣхъ трехъ Епархій.

Зъ днемъ 1-ого жовтня 1896 року отворило

Товариство для выробу и торговлѣ

ризъ церковныхъ въ Самборѣ

Вôддѣлъ сусудôвъ и знарядôвъ церковныхъ зъ золота, срѣбла, хіньского срѣбла, бронзу и другихъ металѣвъ

и припоручае 306 2—10

кромѣ всякого рода ризъ церковныхъ

такожъ

Дарохранительницѣ, чашѣ, дароносицѣ, кадильницѣ, хресты процесіональнѣ, напрестольнѣ, на тетраподъ и до благословенія, лѣхтарѣ, полікандры, патриціи, хлѣбницѣ, мирницѣ, водоносы, тацы и пр.

такожъ

всѣ книги церковнѣ а особливо Євангеліоны и Служебники въ прехорошихъ переплетахъ.

Спеціальнѣ цѣнники будуть розôсланѣ зъ кôнцемъ листопада с. р.

Старѣ ризы и сосуды церковнѣ принимають ся до обновленя и направы.

Просимо о численнѣ удѣлы и замовленя!

!! Просимо памятати на „Приютъ" !!

Выробомъ ризъ занимають ся выключно вдовы и сироты по священикахъ.

Оденъ удѣлъ выносить 5 зр. и 50 кр. вписове.

40% зъ чистого зыску въ кождôмъ роцѣ назначено для вдôвъ и сирôтъ по священикахъ всѣхъ трехъ Епархій.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. З друкарнї Наукового тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского.